

4532

033m44
96.14

033m44 4832
96.14

Jai Karnatak

~~3679~~

033m44
G6.14

4832

SHRI JAGADGURU VISHWARADHYA JNANAMANDIR
(LIBRARY)
JANGAMAWADIMATH, VARANASI

• • • • •

Please return this volume on or before the date last stamped
Overdue volume will be charged 1/- per day.

[illegible]

JAYA KARNATAKA

ಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ

ಸಂಪಾದಕರು - ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೆಳಗಾವಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು. ಬಿ.ಎ.

ಸಂಪುಟ ೧೪

JANUARY 1936

ಸಂಚಿಕೆ ೧

ಗವರ್ನಮೆಂಟ ಸೋಪ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಬೆಂಗಳೂರು

- ನಾವು ಶುದ್ಧವಾದ ಸೋಪುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವವರೆಂದು, ನಮ್ಮ ಸೋಪುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವವರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.
- ನಿಮಗೆ ಸೋಪು ಬೇಕಾದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ದಯೆ ಮಾಡಿ ಮೈಸೂರು ಸೋಪುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಉಪಯೋಗಿಸಿದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದಣವು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯುವದು.
- ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸೋಪುಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಸೋಪನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಅದರ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರಿ.

GOVERNMENT SOAP FACTORY,
BANGALORE.

ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಮಲ್ಲಾರಿ ನಿಲಕಂಠ ಮೇನ್ ಎಂಬವರು ಧಾರವಾಡದ ಕಲಾಸಿಂಧು ಮುದ್ರಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿದರು.
ರಾಮಚಂದ್ರ, ಪಾಂಡುರಂಗ ಬೆಳಗೊಂವಕರ ಇವರು ಧಾರವಾಡ ರೈಟಿಂಗ್ ಓಫಿಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ.

ಜ ಯ ಕ ನಾ ಳ ಟ ಕ

Jai Karnataka

—००—

ಗಲನೆಯ ಸಂಪುಟ—ಪೂರ್ವಾರ್ಧ

V.14

(೧೯೩೬ ಜನೆವರಿ—ಜೂನ್)

1936

SRI JAGADGURU VISHWARADHYA
JNANA SIMHASAN JNANAMANDIR
LIBRARY.
Jangamwadi Math, VARANASI,
Acc. No. 3679

4832

ಸಂಪಾದಕರು

ಶ್ರೀ. ಬೆಳಗಾವಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು, ಬಿ. ಎ.

ಧಾರವಾಡ

THE JANGAMWADI MATH LIBRARY

VARANASI

RECEIVED

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ರೂ. ೫—೦—೦ (ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ), ರೂ. ೭—೦—೦ (ಪರದೇಶ)
ಷಾಸ್ತ್ರಾಸಿಕ ಚಂದಾ ರೂ. ೩—೦—೦ (, ,), ರೂ. ೪—೦—೦ (, ,)

033m 44
G6.14

SRI JAGADGURU VISHWARADHYA
JNANA SIMHASAN JNANAMANDIR
LIBRARY

Jangamwadi Math, Varanasi
Acc. No.4832.....

೧. ಲೇಖನಗಳು

೨. ಕವನಗಳು

೩. ಕತೆ-ಕಾದಂಬರಿ-ನಾಟಕ

೪. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ

೫. ಪ್ರಸಂಜೆ ಪರಿಚಯ

೬. ವೀಣಾವಿತಾನ

೭. ವಿಚಾರವೇದಿಕೆ

೮. ಚಿತ್ರಗಳು

೯. ನಮ್ಮ ಬಳಗ

ವಿಷಯ

ಪುಟ

ವಿಷಯ

ಪುಟ

ಲೇಖನಗಳು

ಅದ್ಭುತಾಕಾಶ

೧೦೩, ೨೦೧

ಅಜಾಯ್ ನೊಗುಚಿ (ಪರಿಚಯ)

೬೩

ಆರೋಗ್ಯವೂ ಸೌಂದರ್ಯವೂ (೫ ಲೇಖನಗಳು)

೧೩,

೧೬೩, ೨೩೦, ೩೭೮

ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಭಿಮಾನಧನ (ಪರಿಚಯ)

೩೭೯

ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆ (ಸಚಿತ್ರ)

೨೧೧, ೩೦೫

ಕವಿಸಮಯ

೩೫೫

ಕೀರ್ತಿಶಾಲಿ ತರುಣಭಾರತೀಯ (ಸಚಿತ್ರ)

೨೨೫

ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಸಂಘ

೪೮

ಟಾಲ್‌ಸ್ವಾಯಿಯ ದುರಂತ ಪ್ರಣಯ

೨೬೫

ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಯ ಅಪೂರ್ವ ದೈನಿಕ (ಸಚಿತ್ರ)

೩೮೧

ದ್ರಷ್ಟಾರದಾದ ಎ. ಈ. ಯವರು

೪೩೭

ನವಾಕಾ ತೇಪೋತೋ (ಸಚಿತ್ರ)

೧೭

ನಮ್ಮ ಚದುರೆಯರು (ಹರಟೆ)

೨೭೭

ನಾಮಧಾರಣೆ

೪೩೧

ನಿಗೋಗಳ ಕಟ್ಟುಗ್ರ ಯಾತನೆ (ಸಚಿತ್ರ)

೧೨೧

ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದವನಾರು ?

೨೫, ೪೨೭

ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದುದು ಯಾರೊಡನೆ ?

೩೭೨

ಪಂಚಾಮೃತ ಪಟ್ಟಣ (ಸಚಿತ್ರ)

೨೮೩

ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯೋತ್ಸವ

೪೦೩

ಭಾಸುಮತಿಯೊಡನೆ ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದವರಾರು ?

೧೮೮

ಭಾರತದ ನೂತನ ರಾಜ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆ

೧೧೩

ಭೂಕಂಪದ ಕಾರಣಗಳು

೨೩೩

ಭೂವೈಭವ

೩೪

ಮಂಗಳನೂ ಶುಕ್ರನೂ

೨೮೦

ಮದ್ರಾಸ ಸದರ್ನ ಮರಾಠಾ ರೇಲ್ವೆ

೩೬೨

ಮಸಾಲೆ

೨೭೪

ಮಾನವನ ಪ್ರವೇಶ

೨೯೭

ಮಾನವನು ಮೇಲಕ್ಕೆರಿದುದು

೪೪೨

ಮುಂಬಯಿಯ ಸಭೆಸಮ್ಮೇಳನಗಳು (ಸಚಿತ್ರ)

೭೨

ರೈತರ ಸಾಲ

೩೦, ೧೦೯

ವಚನಕಾರರ ಮೇಲ್ಮೈ

೨೯೩

ವರ್ಣಗಳ ಸಂಗಮ

೪೧೯

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಆರಂಭವು

೫, ೧೯೭

ವಿಜಯಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ

೩೪೫

ಶಕುಂತಲೋಪಾಖ್ಯಾನದ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಪಾಠಾಂತರ ೧೧೮

ಶಿಕ್ಷಣಪ್ರಸಂಜೆ ೪೪, ೧೩೩, ೨೩೫, ೩೦೨, ೩೬೯, ೪೫೮

ಸರಕಾರವೂ ಅರ್ಥಿಕಜೀವನವೂ

೨೭೦

ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ

೩೫೦, ೪೪೧

ಸಮಾರೋಪ

೪೨೯

ಕವನಗಳು

ಅರುಣ

೧೫

ಅವಿಚಲ

೩೭

ಆ-ಈ

೩೮೪

ಆಗಮನ

೧೬

ಎರಡು ಹಕ್ಕಿಗಳು (ವಚನ)

೩೬೮

ಕುರುಡಿಯ ಕಾಣಿಕೆ (ವಚನ)

೩೪೯

ಕೈಪತಂಗ

೨೩೪

ಕೂನೆಯ ಹಾಡು

೧೫೫

ಗೀರ್ವಾಣೀ

೩೪೩

—ಗೆ

೧೨

ಚುಕ್ಕೆಗಳಿಗೆ

೧೯೬

ತಂಗಾಳಿ

೪೩೦

ತರುಣ ತಪಸ್ವಿ (ವಚನ)

೪೫೬

ತುಂಗಿಗೆ

೧೦೨

ನಮ್ಮ ಜೀವನದಿಂದ ವೈಖರಿ

ನಾನು ನೀನು

ನಿರೀಕ್ಷಣೆ

ನೋಟ (ವಚನ)

ಪಲ್ಲಟ

ಪ್ರಣಯೋತ್ತೇಜನ

ಬರುವೆನಿಡೊ

ಬೈಗು

ಯುಗಾದಿ

ಲಜ್ಜೆ

ವಿಧಿ

ವಿರುಹ

ವೀಣೆ (ವಚನ)

ಶಿಶುಹೃದಯ (ವಚನ)

ಸಖೆಯ ಹಾಡು

ಸಿ. ವಿ. ರಾಮಸ್ವರಗಿ

ಸುಗ್ಗಿಯ ಹಾಡು

ಹುಚ್ಚಾಟ

ಹೊನಲು

ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಒಸಗೆ

ಕಥೆ-ಕಾದಂಬರಿ-ನಾಟಕ

ಆಚಾರ್ಯ ಮದುವೆ (ಕತೆ)

ಅರೆಸ್ಟೆಸ್ (ಕತೆ)

ಕರಿನಾಯಿ (ಕತೆ)

ಡಂಭಾಚಾರಿ (ಒಂದಂಕಿನ ನಾಟಕ)

ಡೇರಹೂ (ಕತೆ)

ತೀವ್ರಸನ್ನಿವೇಶಗಳು (ಕತೆ)

ನೀನಾರೆ ?

ಪ್ರೊಮಿಥಿಯಸ್‌ನ ಬಂಧನ (ಕತೆ)

ಮುತ್ತಲಕ್ಕೆ ಮೂರೇಲೆ (ಕತೆ)

ಮನಸ್ತಾಪ

ಮೂರು ಕತೆಗಳು

ಮೇರುಪ್ರವಾಸ (ಕತೆ)

ರಾಜರಹಸ್ಯ (ಕಾದಂಬರಿ)

೫೪, ೧೩೩, ೨೩೩, ೩೧೨, ೩೮೫,

೪೬೧

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಬಸವ

೧೧೭ ಬೆಮ್ಮನಸು

೪೭ ಮೈಸೂರು

೧೮೭

೧೮೬

೧೩೬

೩೬೧

೧೦೧

೧೫೪

೨೬೩

೨೧೦

೨೨೪

೫೩

೧೨೦

೨೬೯

೩೫೯

೬೪

೧

೪೪೬

೪೨೩

೩೪೪

೧೫೬

೧೨೪

೨೯೫

೨೧೬

೧೦೭

೯

೪೫೧

೧೭೭

೩೮

೪೨೪

೩೬೬

೧೯೧

೫೪, ೧೩೩, ೨೩೩, ೩೧೨, ೩೮೫,

೪೬೧

೩೯೮

ಪ್ರಪಂಚ ಪರಿಚಯ

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಭಾರತೀಯರ ಆವಹೇಲನೆ

ಕಿವಿಗೂ ಬಾಯಿಗೂ ಗಾವುದ ಅಂತರ

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥ

ಜರ್ಮನ್ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ಆವಮಾನ ಕಲ್ಪನೆ

ತಕ್ಕ ಗಂಡರು ಸಿಕ್ಕಲೊಲ್ಲರು

ತೆರಿಗೆಯೆಂಬುದು ಯಾವ ಹಕ್ಕಿ ?

ನೆಲವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ?

ಪಡುವಲ ಹೆಂಗಳೆಯರ ಬೆಡಗುಬಿನ್ನಾಣ

ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಇಲಿಯ ಹಂಗೇತರದು ?

ರಸ್ಯವೂ ವೇಶ್ಯವೃತ್ತಿಯೂ

ವಿಚಿತ್ರ ಮನೋವಿಪರ್ಯಾಸ

ವಿನಾಯಿಚಿತ್ರ

ವೈದಿಕ ನರನಾರಿಯರು

ಸಂಗೀತವೂ ಹೃದಯಸ್ಪಂದನವೂ

ಸಿನೆಮಾ ನಟನಟಿಯರ ಆಯಿಕೆ

ಹಿಂದು ಶಬ್ದದ ಮೂಲೋತ್ಪತ್ತಿ

ಹೋಳಿ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಮಾಣದ ತಳಹದಿ

ವೀಣಾವಿತಾನ

ಉಪನಿಷದೋಂಕೀ ಚೌದಹ ರತ್ನ

ಗೀತಾಸಂದೇಶ

ಜಗಾತಿಲ ಸಮಾಜಕ್ರಾಂತಿ ವ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ

ಧೂಮಕೇತು

ವಚನಶಾಸ್ತ್ರರಹಸ್ಯ

ಶರಣಾಗತಿ ರಹಸ್ಯ

ಶಾಸನಶಾಸ್ತ್ರ ಪರಿಚಯ

ಹಣತೆ

ಹರಿಜನ್ವಾರ

ವಿಚಾರನೇದಿಕೆ

ಅತಿನರ್ಣ-ಆತ್ಮಾಶ್ರಮ

ಅನೈಕ್ಯವು ಬೆಳೆಯದಿರಲಿ

ಅಂತರ್ಜಾತೀಯ ವಿನಾಹವು ಆಹಿಂದುವೆ ?

ಅಬಿಸಿನಿಯದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮಿನಿಯ ರಾಜನೀತಿ

ಅಭಿನವ ಹಿಂದೂ ಜಾತಿ

ಆರಬರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಾಧನೆ

೬೫

೨೪೯

೩೨೫

೩೨೬

೨೫೧

೩೨೬

೨೫೧

೩೨೫

೨೫೦

೪೦೨

೪೭೨

೩೯೯

೪೦೦

೪೦೧

೩೨೫

೪೦೦

೨೫೨

೪೭೧

೪೭೧

೪೮೩

೧೪೮

೩೩೩

೪೦೮

೪೮೧

೪೮೩

೬೬

೪೦೫

೨೯

೪೯೦

೪೮೫

೧೬೮

೪೮೪

೧೬೯

೪೮೫

ಅಷ್ಟಮ ಎಡ್ವರ್ಡರ ರಾಜ್ಯಾರೋಹಣ
ಇಜಿಪ್ತದ ಭಾಗ್ಯೋದಯವೆ?
ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ವಾಯತ್ತ ಪ್ರಾಂತ
ಕರಿಯಂಗಿಯವರ ಸರಬರಾಯಿ
ಚೀನದಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯೂನಿಜಂ ಪ್ರಸಾರ
ಜಪಾನ್ ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಾಂ
ತಮಿಳರ ಕುಟಿಲನೀತಿ
ತುರ್ಕಸ್ಥಾನವೂ ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡಿತು
ದಿವಂಗತ ಪಂಚಮ ಜಾರ್ಜ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳವರು
ಧರ್ಮಾಂತರದ ಕಾರಣ ಮೀಮಾಂಸೆ
ನವ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು
ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ ಅಬಿಸಿನಿಯ
ಪರಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿಗರ ಸಂಚು
ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ತಗ್ಗಿ ಬೇಕು
ಫಲಶ್ರುತಿ
ಭಾರತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಪತ್ತಿನ ಅಧಿವೇಶನ
ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಜಾಗತಿಕ ಸ್ವರೂಪ
ಮೂಲಜ್ಞೇದಂ ನ ಕಾರಯೇತ್
ಮೈಸೂರಿನ ಸಂಪದಭಿವೃದ್ಧಿ
ರಣವಾರ್ತೆ
ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘದ ಅಂತ್ಯಕಾಲ
ರಾಷ್ಟ್ರೋದ್ಧಾರದ ರಾಜಮಂತ್ರ
ಲಖನೌ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿಗೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆ
ಸಮರಸಿದ್ಧತೆಯು ಲೆಕ್ಕಿಸಲಸಾಧ್ಯ
ಶುಭವಿಚಾರೋದಯ
ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕ ವಾಚಕ ಪಕ್ಷ
ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯೂ
ಸ್ಪೇನಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ರಾಂತಿ
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಂಟಕಗಳು
ಹಳೆಹೊಸ
ಹಳ್ಳಿಗಳ ದೈವ ತೆರೆಯಿತು

ಚಿತ್ರಗಳು

ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆ ಹೊಂದಿದ ಚಿತ್ರಗಳ ಹೊರತು

ಅರ್ಚನೆ (ಮು. ಚಿ.)
ಕಥಕ್ಕಳಿಯ ಕೆಲವು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು
ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವ (ಎರಡು)
ಗೋಟುವಾದ್ಯಂ ನಾರಾಯಣಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು

೧೬೫	ಗೋಪೀನಾಥ (ಕಥಕ್ಕಳಿಯ ಒಂದು ನಿಲುವು)	೧೩೨
೧೬೮	ಗ್ರಹಣ	೨೧೫
೧೬೭	ಸಗಾಢಿರಾಜ ಪುತ್ರಿ (ತ್ರಿವರ್ಣ)	೧
೪೮೪	ಪಂಡಿತ ಜನಾಹರಲಾಲರು	೩೩೫
೧೬೭	ಬುದ್ಧಸುಜಿಂತಾ	೪೧೯
೪೧೪	ಬೇವೂರ ಗುರುರಾಯರು	೩೭೯
೪೮೮	ಮನೆಗೆ	೨೯
೪೧೩	ಮಲ್ಲಿಗೆದಂಡೆ (ತ್ರಿವರ್ಣ)	೩೪೩
೧೬೫	ಮಾರವಾಡಿ ನೃತ್ಯ (ರಾಗಿಣಿ)	೧೦೧
೪೮೮	ರಾಜಶೇಖರ ಒಡೆಯರವರು	೪೬೦
೩೩೫	ವಿಚಾರಮಗ್ನ	೨೪
೪೧೧	ವೃಥೆ	೨೪
೪೮೭	ಶರವಿದ್ಯೆ (ತ್ರಿವರ್ಣ)	೧೭೭
೧೭೦	ಶ್ರೀರಾಗಿಣಿ (ಅಭಿಜಾತ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿಯ ನಿಲವು)	೧೩೨
೩೩೭	ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನದ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಸತ್ಕಾರ	೧೩೩
೪೮೬	ಸ್ವರ್ಗಾರೂಢ ಪಂಚಮ ಜಾರ್ಜ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು	೧೬೫
೩೩೫	ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಸುಸ್ವಾಗತ	೯೮

ನಮ್ಮ ಬಳಗ

ಸ್ಥಾನೋಚಿತವಾಗಿ ಹೆಸರುಗಳ ಹಿಂದೆ ತ್ರೀಯುತ ತ್ರೀಮತಿ
ಎಂದು ಓದಬೇಕು.

೪೧೩	ಅಂಬಲಿ ಚಿನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು	೪೫೬
೩೩೬	ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು	೧೫೬
೧೬೯	ಅ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ್	೭೧, ೧೭೧, ೨೫೫
೪೮೫	ಎ. ಸಿ. ಶಂಕರಭಾರತಿ	೪೩೦
೪೮೨	ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ	೧೮೮
೧೬೫	ಎ. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್	೩೦, ೧೧೯
೪೮೭	ಎಡತೊರೆ ನಾಗಪ್ಪ	೨೧೧, ೩೦೫
೪೦೪	ಕಡೂರು ಶ್ರೀಪಾದ	೨೬೫, ೩೫೦, ೪೪೧
೪೧೫	ಕೇಶವಶರ್ಮಾ	೨೩೩, ೨೮೦
೩೩೬	ಕೆ. ವಿ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ	೪೪, ೧೩೩, ೨೩೫, ೩೦೨, ೩೬೯, ೪೫೮
೧೭೦	ಜಿ. ವರದರಾಜರಾವ್	೧೮೭
	ತಟ್ಟೆ ಶಾಮರಾಯರು	೧೪೮, ೪೮೧
೨೬೩	ತಾರಾನಾಥ	೧೩, ೧೬೩, ೨೩೦, ೩೦೦, ೩೭೮
೧೩೨	ದಿವಾಕರ ರಂಗರಾಯರು	೨೯೩
೬೪	ದೇವನೀಮಠ	೫೩
೩೯೭	ಡಿ. ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯರು	೩೫೫, ೪೨೭

ಡಿ. ವಿ. ಎಸ್.	೧೨೪, ೧೭೭	ಎಂ. ಗೋವರ್ಧನರಾಯರು	೩೩೩, ೪೧೯
ನಂದಕಿಶೋರ	೧೬, ೧೨೦	ಎಂ. ಧನಂಜಯರಾವ್	೩೮, ೨೧೬, ೨೭೭, ೪೨೪
ಪಾಟೀಲ ಛಿ. ಸು.	೨೬೩, ೩೬೬	ವೈ. ಎಂ. ಪಣ್ಣುಬಯ್ಯ	೪೫೧
ಬನಾರಸೀದಾಸ ಚತುರ್ವೇದಿ	೩೮೧	ವರಗಿರಿ ಮಾತಾಂಡ	೩೭೧
ಭರತನ್ ಕುಮಾರಪ್ಪ	೪೮	ವಾಳವೇಕರ ಗುರುರಾಯರು	೩೬೨
ಬಿ. ನಾರಾಯಣರಾವ್	೨೭೦	ವೆಂಕಟರಮಣ ಆಚಾರ್ಯ	೧, ೧೫೫, ೧೯೬, ೪೪೬
ಬಿ. ಎನ್. ರಂಗಸ್ವಾಮಿ	೬೫, ೨೪೯, ೩೯೮	ವ್ರಜಮೋಹನನರ್ಮಾ	೨೮೩
ಮಧುರಚೆನ್ನ	೩೪೫, ೪೩೭	ಶಂಕರ	೧೩೩
ಮಲ್ಲಾರಿ	೨೯೫, ೪೦೮, ೪೭೩	ಶಂಕರನಾರಾಯಣ	೧೫, ೨೨೪
ಮಳಗಿ ರಾ. ನ. ೩೪, ೧೦೩, ೨೦೧, ೨೯೭, ೩೯೯, ೩೪೩,		ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ	೧೮೬, ೨೬೯, ೩೪೯, ೩೬೮
೪೦೫, ೪೪೭ (ರಾಜರಹಸ್ಯದ ಹೊರತು)		ಶ್ರೀಧರ	೩೫೯
ಮಂ. ಅ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ೬೬, ೧೦೮,		ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರ	೧೨, ೧೦೨, ೧೫೪
೪೩೧		ಶ್ರೀ. ಮೂರ್ತಿ	೨೧೦
ಮುಕಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯನವರು	೨೫, ೩೭೨	ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿ	೧೦೭
ಮೂರ್ತಿ	೨೭೪, ೪೨೩	ಸಣಕಲ್ಲ ಕುಶ್ವರ	೩೭, ೧೩೬
ಮೈ. ಗು. ಅ. ಮೂರ್ತಿ	೧೧೭	ಸಾಲೆತೂರು ಬಿ. ಎ.	೫, ೧೯೭
ಮೊಕ್ಕಾಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ	೬೪	ಎಸ್. ವೆಂಕಟರಾಜ	೪೭, ೧೦೧, ೩೮೪
ಎಂ. ಕೆ. ತಿಪ್ಪಯ್ಯ	೩೪೪	ಎಚ್. ಸೀತಾರಾಮರಾವ್	೯, ೧೯೧
ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ರಾಯರು	೨೭೪		

ಪರಿವಿಡಿ

ನಗಾಧಿರಾಜ ಪುತ್ರಿ (ತ್ರಿವರ್ಣ ಮುಖಚಿತ್ರ)....			ಚಿತ್ರಶಿಲ್ಪಿ: ರಾಮರಾವು	
ಸುಗ್ಗಿಯ ಹಾಡು (ಕವಿತೆ)			ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟರಮಣಾಚಾರ್ಯ, ಉಡುಪಿ	೧
ನವನರ್ಷ				೨
ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಆರಂಭವು			ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎ. ಸಾಲೆತೂರು, ಎಂ. ಎ, ಪಿಎಚ್. ಡಿ., ಡಿ. ಫಿಲ್.	೫
ತೀವ್ರ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು (ಕತೆ)			ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಸೀತಾರಾಮರಾವ್, ಎಂ. ಎಸ್‌ಸಿ., ಲಕ್ನೌ	೯
....ಗೆ (ಕವಿತೆ)				೧೨
ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯ				೧೩
ಅರುಣ (ಕವಿತೆ)			ಶ್ರೀ. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ, ಅಮ್ಮೆಂಬಳ, ದ. ಕ.	೧೫
ಆಗಮನ (, ,)				೧೬
ನವ್ಯಾಕಾ-ತೇಪೋಷೋ (ಸಚಿತ್ರ)			ಶ್ರೀ. ಅ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ್, ಕಲ್ಕತ್ತೆ	೧೭
ವಿಚಾರ ಮಗ್ನ (ಚಿತ್ರ)			ಚಿತ್ರಶಿಲ್ಪಿ: ಸ್ವರ್ಗೀಯ ಟ್ರೆನ್‌ಡಾಡ್	೨೪
ವೃಥಾ (ಚಿತ್ರ)			” ” ” ”	”
ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದವನಾರು?			ಪಂ. ಮುಳಿಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯನವರು	೨೫
ರೈತರ ಸಾಲ			ಶ್ರೀ. ಎ. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್, ಎಂ. ಎ.	೨೦
ಭೂವೈಭವ				೩೪
ಅನಿಚಲ (ಕವಿತೆ)				೩೭
ಮುತ್ತಲಕ್ಕೆ ಮೂರೆಲೆ (ಕತೆ)				೩೮
ಶಿಕ್ಷಣಪ್ರಪಂಚ			ಶ್ರೀ. ಎಂ. ವಿ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ, ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ.	೪೪
ನಾನು ನೀನು (ಕವಿತೆ)				೪೭
ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಸಂಘ (ಅದರ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶ)			ಡಾ. ಭರತನ್‌ಕುಮಾರಪ್ಪ, ಪಿ. ಎಚ್‌ಡಿ.	೪೮
ವಿರಹಿ (ಕವಿತೆ)				೫೩
ರಾಜರಹಸ್ಯ (ಧಾರಾವಾಹಿಯಾದ ಕಾದಂಬರಿ)				೫೪
ಆಚಾರ್ಯ ನೊಗುಚಿ (ಜಪಾನದ 'ಜರ್ನಲ್ ಜಗನ್ನಾಥ ಕವಿವರನ ಪರಿಚಯ)				೬೩
ಸಿ. ವಿ. ರಾಮಸ್ವರಗಿ (ಕವಿತೆ)				೬೪
ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವ (ಚಿತ್ರಗಳು)				೬೪
....ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯ ಸ್ಮರಣಾಲೇಖ				
....ವಿರಾಟ್ಟಭಿಯ ಒಂದು ದೃಶ್ಯ				
ಬೆಮ್ಮನಸು (ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ)				
ಶಾಸನಶಾಸ್ತ್ರ ಪರಿಚಯ (ಪುಸ್ತಕಾವಲೋಕನ)				
ಮುಂಬಯಿಯ ಸಭಿಸಮ್ಮೇಲನಗಳು (ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷಣಗಳೊಳಗಿನ ಅವತರಣಿಕೆಗಳು)				೭೨
ನಮ್ಮ ಮಾತು				೯೯

ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆ

ಸರಿಯಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿದವರಿಗೆ ೫೦ ರೂ. ಬಹುಮಾನ !!

ನಿಯಮಗಳು:-

೧. ಪ್ರತಿ ಉತ್ತರಮೊಡನೆ ಪ್ರವೇಶಧನರೂಪವಾಗಿ ೬ ಆ.ಯ ಅಂಚೆತಿಕೀಟನ್ನು ಇರಿಸಬೇಕು. (ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದು ಮಟ್ಟಿಗೆ ೪ ಅಣೆ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಅರ್ಧ ಅಥವಾ ಒಂದು ಅಣೆಯ ತಿಕೀಟುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವುದು ಲೇಸು.) ಅದನ್ನು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ತಿರುಗಿ ಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅಥವಾ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಜಮೆ ಹಿಡಿಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ೨. ಒಬ್ಬರೇ ಅನೇಕ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯದನ್ನು ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಮುದ್ರಿತ ಕುಪ್ಪನ್ನಿನಲ್ಲಿಯೇ ತುಂಬಬೇಕು. ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕಾಗದಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಕಳಿಸಬಹುದು. ೩. ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಸಂಪಾದಕರ ನಿರ್ಣಯವೇ ಕೊನೆಯದೂ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಬಂಧಕವೂ ಆಗಿರು ವುದು; ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಮೂಲಧೂತ ನಿರ್ಬಂಧವಿದು. ೪. ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಎಷ್ಟುಮಾ ತ್ರವೂ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಇದರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟಿಗಳಿಗೂ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ೫. ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವ ಉತ್ತರಗಳು ಸ್ವೀಕೃತವಾಗುವವು. ೬. ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಅಥವಾ ಕಲಾಸಿಂಧು ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಕೆಲಸಗಾರರು ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಕೂಡದು. ೭. ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ (ಅದು ಬಾರದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅತಿ ಸಮೀಪವಾದುದಕ್ಕೆ) ೫೦ ರೂ.ಯ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಪಾದಕರ ಬಳಿ ಮೊಹರುಮಾಡಿಟ್ಟ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವ ಉತ್ತರವೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರವು. ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ (Clue) ಒಂದೇ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರವಿರುವುದು. ೮. ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರಗಳು ಬಂದಲ್ಲಿ, ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಸಮಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ-ಒಂದೇ ತಪ್ಪುಳ್ಳ ಉತ್ತರಗಳು ಮಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಸಂಪಾದಕರ ಅಭಿಮತದಂತೆ ಉಚಿತಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ-ಹಂಚಲಾಗುವುದು. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಒಂದೇ ಇನಾಮು ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಂ. ೫೦ ಸರಿಣಾಮ

ಜ ಕೆ. ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಂ. ೫ಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಣ ೮ ಜನರು ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಳಿಸಿರುವರು. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ರೂ. ೨-೮-೦ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರ

೧. ಅಲಬಾಳ ಪಿ. ಪಿ., ವಿಜಾಪುರ ೨. ಇಲಕಲ್ಲ ಕೆ. ಟಿ. ವಿಜಾಪುರ ೩. ಬಡೆಯರ ನಾ. ದ., ಅಥಣಿ ೪. ಕೂಸನೂರ ಪಾಂ. ಗು., ಧಾರವಾಡ ೫. ತೊರೆಗಲ್ಲ ಆರ್., ವಾಯ್. ಕಾಜಲಗಿ ೬. ತ್ರೀಮತಿ ದೇಸಾಯಿ ತುಳಸಾಬಾಯಿ, ಅಮರಗೋಳ ೭. ಪಾ ಟೀಲ ಎಸ್. ಬಿ., ಬ್ಯಾಡಗಿ ೮. ತ್ರೀಮತಿ ಶಿಂದೆ ಕೆ. ಜಿ., ಶಿರಸಿ

ಮತ್ತು ಈ ಕೆಳಗಣ ೧೪ ಜನರ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಪ್ಪಿರು ವುದು. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ಆರು ಅಣೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಂ. ೭ ರ ಉತ್ತರದ ಪ್ರವೇ ಶಧನವಾಗಿ ಜಮೆಹಿಡಿಯಲಾಗುವುದು. ಅಂಥವರು ಈ ವಿಷಯವ ನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ, ಪ್ರವೇಶಧನವಿಲ್ಲದೆ ಒಂದುತ್ತರವನ್ನು ಕಳಿಸಬಹುದು.

೧. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಮಂಗಳೂರ, ಧಾರವಾಡ ೨. ಅನಂದಾ ಚಾರ್ಯ ಕೆ., ಧಾರವಾಡ ೩. ಕಡಪಾ ನಾ. ಸು., ಧಾರವಾಡ ೪. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಹ. ಅ., ಧಾರವಾಡ ೫. ಕೋಡಿಹಾಳ ಬಿ. ಆರ್., ಇಲಕಲ್ಲ ೬. ಗಲಗಲಿ ಜಯರಾಮಾಚಾರ್ಯ, ಗಲಗಲಿ ೭. ಜೋಶಿ ರಾ. ಆ., ಧಾರವಾಡ ೮. ಸರಗುಂದಕರ ಬಿಂದುರಾವ, ಜನುಖಂಡಿ ೯. ಪಾಟೀಲ ಜಿ. ಆರ್. ೧೦ ಬೈಚವಾಳ ಆರ್. ಎಸ್.,

೧	ಪ	ರಿ	ನಾ	ರ	ಸಂ	ಚ	ಯ
೨	ರಾ	ಚ	ಟ	ತ	ತಿ		
೩	ಧ	ಜ	ನ	ಮ	ತಿ		
೪	ವ	ರ	ಉ	ಗಿ	ಇ		
೫	ತ	ಪ	ಚಿ	ಲಿ	ಮೆ		
೬	ಸಂ	ವಿ	ಕಾ	ಸ			
೭	ಯ	ನಾ	ರ	ದ	ಹಾ	ಸು	
೮	ಮ	ಹೇ	ಶ	ನ	ವಿ	ಲು	

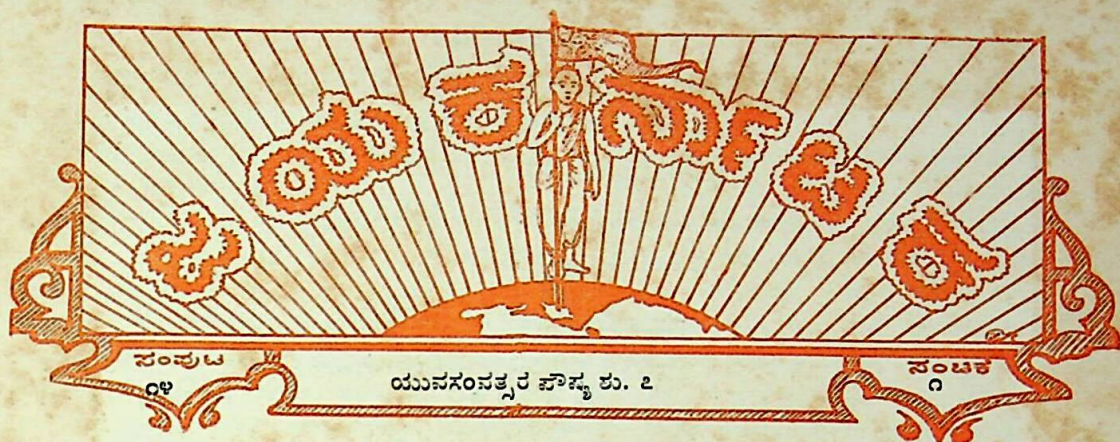
ಧಾರವಾಡ ೧೧ ಬ. ತ್ರೀನಿನಾಸ, ಧಾರವಾಡ ೧೨ ತ್ರೀಮತಿ ಮಳಿಮುಳ ಶಾಂತಾಬಾಯಿ, ಧಾರವಾಡ ೧೩ ಮುಂಡರಗಿ ಹ. ಹ., ಧಾರವಾಡ ೧೪ ಮುತ್ತಗಿ ಅ. ಜಿ. ಕಲಘಟಗಿ

ನಗಾಧಿರಾಜಪುತ್ರಿ

ಗೃಹಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕೃಪೆಯಿಂದ

ಚಿತ್ರಶಿಲ್ಪಿ: ಎಸ್. ವಿ. ರಾಮರಾಜು

ಕವಿ: ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟರಮಣಾಚಾರ್ಯ

ಸುಗ್ಗಿಯ ಹಾಡು

ಏಳಿರಿ, ಏಳಿರಿ, ಹಿರಿಯರೆ, ಕಿರಿಯರೆ,
 ಸುಗ್ಗಿಯು ಬಂದಿಹ ಬಾಗಿಲಿಗೆ—
 ಏಳಿರಿ, ಅಕ್ಕಂದಿರೆ, ಅಣ್ಣಂದಿರೆ,
 ಸುಗ್ಗಿಯು ಬಂದಿಹ ಬಾಗಿಲಿಗೆ—

ಮೋಡಗಳೆಲ್ಲವು ಚದರಿದುವು,
 ಮಂಜಿನ ಮುಸುಕುಗಳುದುರಿದವು,
 ಹೊಸ ಹುರುಪೆದ್ದಿದೆ ಜಗದೊಳಗೆ:
 ಸುಗ್ಗಿಯು ಬಂದಿಹ ಬಾಗಿಲಿಗೆ!

ಮುಗಿಲರಮನೆಯಾ ಬಾಗಿಲ ತೆರೆದು
 ಸುಗ್ಗಿಯು ಬಂದಿಹ ಬಾಗಿಲಿಗೆ—
 ಬುವಿಯಲಿ ತನ್ನಯ ಬೆಡಗನು ಮೆರೆದು
 ನಮ್ಮಯ ಹೊಲಗಳ ಸೋಗಿಲಿಗೆ—

ತಣ್ಣನೆಗಾಳಿಯು ತೊನೆಯುವುದು,
 ನನೆಗಳ ಕೊನೆಯಿದೊ ಮೊನೆಯುವುದು,
 ಇನಿದನಿಯೇರಿದೆ ಕೋಗಿಲೆಗೆ:
 ಸುಗ್ಗಿಯು ಬಂದಿಹ ಬಾಗಿಲಿಗೆ.

ರಾಜ-ಸಮಾರೋಹವನೊಡಗೊಂಡು

ಸುಗ್ಗಿಯು ಬಂದಿಹ ಬಾಗಿಲಿಗೆ—

ಅತಿಥಿಯನೆದುರ್ಗೊಳ್ಳುವ ಬನ್ನಿರಿದೋ !

ವಿರತಿಯನೀಯರಿ ನೇಗಿಲಿಗೆ.

ವರ್ಷದೊಳೆಲ್ಲಾ ಗೇಯುವುದೆ ?

ಜೀವರಿನ ನದಿಯಲಿ ತೋಯುವುದೆ ?

ಹಾಡುವ ಬನ್ನಿರಿ- ಅರೆಗಳಿಗೆ:

ಸುಗ್ಗಿಯು ಬಂದಿಹ ಬಾಗಿಲಿಗೆ.

ಅಳಿಗಳ, ಗಿಳಿಗಳ, ಮೆರೆವಣಿಗೆಯಿದೆ

ಸುಗ್ಗಿಯು ಬಂದಿಹ ಬಾಗಿಲಿಗೆ—

ಜಿಗುರಿಸ, ಮುಗುಳಿಸ, ಬಿರುದಾವಳಿಯಿದೆ

ಹಾಡುವ ಜೀವನವು ಕೋಗಿಲೆಗೆ—

ನಮ್ಮಯ ದನಿಗಳ ಜೆರೆಯಿಸುವ !

ಇಲ್ಲದ ನಾದವ ಮೊರೆಯಿಸುವ !

ಮುದವನು ತುಂಬುವ ಇಳೆಯೊಳಗೆ—

ಸುಗ್ಗಿಯು ಬಂದಿಹ ಬಾಗಿಲಿಗೆ.

ಸುಖದ್ವೇಷಗಳನು ಮರೆಯುವ, ಬನ್ನಿ,

ಸುಗ್ಗಿಯು ಬಂದಿಹ ಬಾಗಿಲಿಗೆ—

ಅನನೇಸುವ ಸೂಳ್ ಮತ್ತಿದೆಯೆನ್ನಿ,

ದಿನದಲಿ ಅರವತ್ತೂ ಗಳಿಗೆ !

ಮರೆಯಲಿರುವುದೆ ಆನಂದ !

ಸವಿಯಿರಿ ಮರವೆಯ ಮಕರಂದ !

ಮಾಡಿರಿ ಸುಖಸಾರದ ಸುಲಿಗೆ:

ಸುಗ್ಗಿಯು ಬಂದಿಹ ಬಾಗಿಲಿಗೆ !

ಬನ್ನಿರಿ, ಬನ್ನಿರಿ, ಮೆಟ್ಟಲನಿಳಿದು,

ಸುಗ್ಗಿಯು ಬಂದಿಹ ಬಾಗಿಲಿಗೆ—

ಹಳತನು ಮರೆಯಿರಿ, ಹೊಸತನು ತೆರೆಯಿರಿ,

ಸಿಕ್ಕಲಿ ಮನ ಕುಣಿತದ ಸೆಳೆಗೆ.

ಗೈಮೆಯ ಜೀವರಿನಲದ್ದಿದಿರಿ,

ಕುಣಿತದ ಜೀವರಿನಲದ್ದಿವಿರಿ !

ಆನಂದದ ತಿರಯೊಳು ಮುಳುಗೆ

ಸುಗ್ಗಿಯು ಬಂದಿಹ ಬಾಗಿಲಿಗೆ.

(ಸಂಪಾದಕರಿಂದ)

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಿಶ್ಚಬ್ಧತೆ-ಸ್ವಬ್ಧತೆ. ಆದರೆ ಈ ಮೌನದ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಕ್ರಾಂತಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿರುವುದೋ!

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಬ್ಬರಾಯರು ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಹೇಗೋ, ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಹಾಗೇ ಹಿರಿಯರೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಭಾಷಣದಿಂದ ನೈಜಪಡಿಸುವರು. ಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ಮೇಲನದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಾಕ್ಷರದಿಂದ ಬರೆದಿಡಬಹುದಾದ ಭಾಷಣವದು. ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಆ ಪ್ರಭುತ್ವಪೂರ್ಣ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ಓದಲಿ; ಆಳವಾಗಿ ಕೇಳಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವರು. www.Manarajalekshmi.org ನಿಖರವಾದ ಅನುವಾದವನ್ನು ಹೇಳಿಗಾಡಲಿ.

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಆರಂಭವು

ಡಾ. ಬಿ. ಎ. ಸಾಲೆತೂರು, M. A., Ph. D., D. Phil.

ಇಂದಿನ ವರೆಗೆ ಬಹುಜನರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವಂತೆ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಆರಂಭ ವರ್ಷವು ಕ್ರಿ. ವ. ೧೩೩೬ ಆಗಿರದೆ ೧೩೪೬ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದೇ ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅದ್ವೈತ ಅನಿವಾದಿ ತವಾಗಿ ಉಳಿದಿರುವ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಪೂ.ಯುಗದ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ರಾಜ್ಯಕ್ರಾಂತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಈ ಜಾತಿಯ ಇಂತಹ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳಂತೆ ಇದಾದರೂ ಗೃಹೀತಕೃತ್ಯವಾಗಿ ಎಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಇದರ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯ ಅಗತ್ಯವು ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನವಾದುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಕ್ರಮಣಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹಾನ್ ಹಿಂದು ರಾಜವಂಶದ ರಾಜ್ಯಸೂತ್ರಗಳು ಉದಯೋನ್ಮುಖವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಅರಸುಮನೆತನದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೊರಟುಹೋದುವು, ಅಥವಾ ಇದನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಹೊಯ್ಸಳ ಸಾಮ್ರಾಟರ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಅಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಸಂವತ್ಸರವಾವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಈ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಿರುವೆನು. ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ನಡೆದು ಬಂದ ಕ್ರಿ.ಪೂ.ಯುಗದ ೧೩೩೬ನೆಯ ಸಂವತ್ಸರವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆಯ ಕಾಲವೆಂದು ನಿಸ್ಸಂಕೋಚವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು ಇಂದಿನ ವರೆಗಿನ ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲ ವಿವಿಧರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿರುವುದು. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಶ್ರೀ. ಸಿವೆಲ ಸಾಹೇಬರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವರು:

“ ಹಿಂದೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿಸಿದಂತೆ, ವಿಜಯನಗರ ಪಟ್ಟಣವು ಕ್ರಿ. ವ. ೧೩೩೬ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಸರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಮ್ಮತವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಿತಿ ಅಂಶಾರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಬಹುದು. ಒಂದನೆಯದು, ವಿಜಯನಗರದ ಮೊದಲಿನ ಅರಸನಾದ ಒಂದನೆಯ ಹರಿಹರ ಇಲ್ಲಿನ ಹರಿಯಪ್ಪ ಅಥವಾ ಇಬ್ಬ ಬತೂತನು ಹೇಳುವ ಹೆರೈಬ ಈತನದಾದ ೧೩೪೦ನೆಯ ಕ್ರಿ. ವ. ದ ಒಂದು ಶಾಸನವು ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯದು,

ನೆಯದು, ಈ ಲೇಖಕನು (ಇಬ್ಬ ಬತೂತ) ನವ ಸಿದ ಮಹಮ್ಮದ ತಫಲಕನ ದಾಳಿಯ ವೃತ್ತಾಂತ ನ್ಯೂನಿಯನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರಬಂಧದ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸುವ ಕಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಸರಿಹೋಲುವುದು ಈ ದಾಳಿ ೧೩೩೪ರಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿತು. ೧

ಶೃಂಗೇರಿ ಮಠವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವೇಚಿಸುವಾಗ ಶ್ರೀ ರಾಯಸ ಸಾಹೇಬರು ಬರೆವುದು ಹೀಗೆ: “ ಆ ಕಾಲದ ನೇದಭಾಷ್ಯದ ಕರ್ತಾರರೂ ೧೩೩೬ರಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಕಾರಣಪುರುಷರೂ ಆದ ಸುವಿಖ್ಯಾತ ಪಂಡಿತಾಗ್ರಣಿ ಮಾಧವಾಚಾರ್ಯ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಈ ಧರ್ಮಪೀಠದ ಅಧಿಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಸಂಗಮರಾಯ ಒಂದನೆಯ ಹಾಗೂ ಮೂರನೆಯ ಪುತ್ರರಾದ ಹುಕ್ಕನೂರು ಬುಕ್ಕನೂ ಇವರಿಂದ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನೂ ಪಡೆದು ಈ ನವರಾಜ್ಯಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ಜಯಶಾಲಿಗಳಾದರು. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮೊದಲನೆಯ ಅರಸನಾದ ಹುಕ್ಕನು ಹರಿಹರ ಎಂಬ ಅಭಿಧಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು. ತುಂಗಭದ್ರಾ ತೀರದಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸ್ಥಳವಾದ ಅಧಿಷ್ಠಿತವಾದ ಆತನ ರಾಜಧಾನಿ ಈ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಮಠಗಳ ಹೆಸರಿನ ಮೇಲಿಂದ ವಿದ್ಯಾನಗರವು ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಪಡೆದಿತು. ಇದುವೇ ಮುಂದೆ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ” ೨

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಾಕ್ತನ ಸಂಶೋಧನ ಕಾರ್ಯವಾರ್ಷಿಕ ವೃತ್ತಾಂತಗಳಲ್ಲಿ (Annual reports of Archaeological survey of India) ವಿಜಯನಗರದ ಕರ್ತರನ್ನು ಕುರಿತು ಪಾಂಡಿತ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ನಿಬಂಧಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿ ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧಕರ ಸಂಶೋಧನಾಂಗಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ದಿವ್ಯ ರಾವಬಹಾದ್ದೂರ ಹೊಸಕೊಪ್ಪ ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು: ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ:

(೧) Sewell, A Forgotten Empire, p. 16

(೨) EC. VI intro., p- 23 (೩) Annual Report

Archaeology, 1907-8 p- 235 seq.

“ ಹದಿನೂರನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆಂಧ್ರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಖಿಲ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ಬಹುತರ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ ಹೊಯ್ಸಳ ಪ್ರಭುತ್ವವು ಇ. ಸ. ೧೩೧೦ ರಲ್ಲಿ ಮಲಿಕಕಾಫರನು ಆರಂಭಿಸಿದ ದಾಳಿಗಳಿಂದ ದಾರುಣ ಆಘಾತಕ್ಕೆ ಈಡಾಯಿತು. ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಬಲ್ಲಾಳನು ಸೆರೆಗೆ ಸಿಲುಕಿ, ಬಳಿಕ ಬಂಧನುಕ್ತನಾದನು. ಮಹಮ್ಮದ ತಫಲಖನು ೧೩೨೨ರಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆತ್ಮಸಾತ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹೊಯ್ಸಳ ಪ್ರಭುತ್ವವು ಬಹು ಸ್ತೋಣದೇವಿ ಗಳಿದು ಅದೇ ವರುಷ ೪ ಮಹಮದಿಯರು ದೋರಸಮುದ್ರ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಧ್ವಂಸಗೊಳಿಸಲು ಪುತ್ಯಕ್ಷತಃ ಪರಿ ಸಮಾಪ್ತಿ ಹೊಂದಿತು. ಆದರೂ ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನು ೧೩೪೨-೪೩ ರ ವರೆಗೆ ಆರಸುಗೈದನು ಎಂಬುದು ಜ್ಞಾತ ವಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ಆಳಿಕೆಯ ಉತ್ತರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಾಳ ರಾಯನು ದಕ್ಷಿಣ ಆರ್ಕಾಟ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೆ ತಿರುವಣ್ಣ ಮಲೆ ಎಂಬಲ್ಲಿ ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಉರಿದ್ದನು. ಮೈಸೂರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೆ ಒಂಡೆರಡು ಶಾಸ ನಗಳಿಂದ ಆತನ ಮಗನಾದ ನಾಲ್ವಡಿ ಬಲ್ಲಾಳನ ಹೆಸರು ಕೇಳಬರುತ್ತದೆ. ಆತನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದು ಸಂದಿಗ್ಧವಾಗಿದೆ. ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನು ದೋರಸಮುದ್ರದಿಂದ ತಿರುವಣ್ಣ ಮಲೆಗೆ ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿ ಯನ್ನು ಒಯ್ಯಲಿಕ್ಕೆ ಯವನ ವೈರಿಗಳ ಭಯವಲ್ಲದೆ, ತನ್ನ ಮಾಂಡಲಿಕರಾದ ಹರಿಹರ ಬುಕ್ಕರ ವರ್ಧಿಷ್ಟನಾದ ಬಲವೂ ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಇಬ್ಬರು ನಾಯಕರು ಹೊಯ್ಸಳ ಆರಸೊತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಶಾಸನ ಪ್ರಮಾಣ ಬಲದಿಂದ ಇನ್ನೂ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅನ್ಯಸಾಧನಗಳಿಂದ ವಿದಿತವಾಗುವ ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳಿಂದ, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಾರುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೊ ಕಾಲ ವೇಡಲು, ಅವರು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂವರ್ಧಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾಗಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೊನಾವರದ ಯವನ ಅಧಿಕಾರಿ ಹರಿಬ ಅಥವಾ ಹರಿಬನಂದರಿ ಹರಿಯಪ್ಪ ಅಥವಾ ಹರಿಹರ ನಿಗೆ ಅಂಕಿತನಾಗಿದ್ದನು ಎಂದು ಇಬ್ಬು ಬತೂತನು (೧೩೩೩-೧೩೪೨) ಹೇಳುವನು. ಹರಿಹರನ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಿಂದ ೧೩೪೦ರಲ್ಲಿ ಬದಾಮಿಯ ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟಲಾಯಿತು. ೫

೧೩೩೩ ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಅಂದರೆ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಂಪ ನೆಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಂವತ್ಸರದಷ್ಟಲ್ಲ ಪಶ್ಚಿಮ ದಂಡೆಯ ಭೈರಸು ಒಡೆಯರು ವಿಜಯನಗರದ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಬಲ ವಂತವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತೆಂದೂ, ಹರಿಹರನು ಬಾರಕೂರಲ್ಲಿ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನೆಂದೂ ಶ್ರೀ. ಸ್ವರಾಕ ಸಾಹೇಬರು ಸಾವುಧ ಕ್ಯಾಸರಾ ಮ್ಯಾನ್ಯುಅಲದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರು ವರು. ೬ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇದೆ ಕಾಲದ್ದೆಂದು ಶ್ರೀ. ರಾಯ ಸರು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಒಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ, (ವೀರ ಬುಕ್ಕಣ್ಣ ಒಡೆ ಯನು ಅಥವಾ ಆತನ ಮಗನು) ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಒಂದು ಊರ ಮೇಲೆ ಏರಾಟವಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಹೊಯ್ಸಳರ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರನಾದ ದಕ್ಷಾಡುಕನ ಕೋಟೆಯ ಸಿಂಗಿಯ ದಂಡ ನಾಯ ಕನಂತಹನು ೧೩೪೦ ರಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ, ಮುಂದೆ ೧೩೪೬- ೪೭ ರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜನಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿ ಯನ್ನು ಸಮಾಲೋಚಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ಈ ಎರಡೂ ಮಿತಿ ಗಳ ನಡುವಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರವು ಹೊಯ್ಸಳರ ಕೈಯಿಂದ ಜಾರುತ್ತ ಕೊನೆಯ ವರ್ಷದಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಂಗತ ವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಮದಿಯರು ಹೊಯ್ಸಳರ ದೋರಸಮುದ್ರ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಹರಿಹರ ಬುಕ್ಕರು ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ತಮ್ಮ ಬಲವರ್ಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದರು ಎಂದು ತೋರು ತ್ತದೆ. ೧೩೪೦ ರಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೋಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತ, ಪರಕೀಯ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕರ್ಷಿಸುವಷ್ಟು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಆದರೂ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯ ಅಧಿಪತ್ಯದ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಧರಿಸು ವಷ್ಟು ಅವರ ಶಕ್ತಿ ಇನ್ನೂ ವೃದ್ಧಿಗತವಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇಕೆ, ೧೩೪೬ ರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ನಾಲ್ವಡಿ ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನು ಮೃತ್ಯುವಶನಾದ ಸಂವತ್ಸರದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹರಿಹರನೂ ಆತನ ಬಂಧುಗಳೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಧ್ವನಿತ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೇ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಲವಾದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಬಹುದು ”. ೬

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಈ ಕಾಲದ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಮಾಲೋಚಿಸುತ್ತ ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಯಥಾ

(೪) Bombay Gazetteer vol. I. pt. II, 509-10.

(೫) Indian Antiquary X, p. 63

(೬) Sturrock, South Canara Manual p. 55.

(೭) ASR., 1907-8, p. 235 sq.

ರ್ಥವಾದ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಗೆ ಬಂದು ತಲುಪಿರುವರು. ಆದರೆ ಅವರು ವೀರಪದ್ಧಿವಿಧಿ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಅವರ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವೆನಿಸಿರಬಹುದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ರೇವರಿಂಡ ಹೆರಾಸ ಸಾಹೇಬರು ತಮ್ಮ “ ವಿಜಯನಗರ ಚರಿತ್ರೆಯ ಪ್ರಾರಂಭ (Beginnings of Vijayanagara History) ” ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸುವಿರುತ್ತವಾದ ಹರಿಹರ, ಮೊಲ, ಯತಿ ಇವರುಗಳ ಪವಾಡ ಕಥೆಯನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಕ್ಷಿಸಿರುವರು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಥಾವಕಾಶವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಲಿರುವೆನು.

ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಮೇಲಿನ ತಮ್ಮ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡ ಶಾಸನ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ಬಲವನ್ನು ಪರಿಕ್ಷಿಸುವ ಮೊದಲು, ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಲೇಖಕ ಮಹಾಶಯರು ಎರಡು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಕರ್ಯವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವರು ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ: ಒಂದು, ವಿಜಯನಗರವೆಂದು ನಾಮಾಂಕಿತವಾದ ಮಹಾನ್ ನಗರಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ; ಎರಡು, ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ.

ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಮೇಲಿನ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮುಂದೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳು ಅಂತರ್ಭೂತವಾಗಿವೆ.

(೧) ನಾಲ್ವಡಿ ಬಲ್ಲಾಳನೆಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾಗಿರುವ ಹೊಯ್ಸಳ ಮುಮ್ಮಡಿ ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನ ಮಗನೂ ಪಟ್ಟಾಧಿಕಾರಿಯೂ ಆದ ವೀರ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಬಲ್ಲಾಳನು ರಾಜ್ಯವಾಳಲಿಲ್ಲ.

(೨) ಯವನರ ದಾಳಿಗಳಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕುಲತೆ ಉಂಟಾಗಲು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಹರಿಹರ ಬುಕ್ಕನೊಬ್ಬ ಹೆಸರಿನವರೊಬ್ಬರ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಬೆಳೆಯಿತು.

(೩) ಇವರ ಬಲವು ಕ್ರಮೇಣ ವೃದ್ಧಿಗೊಂಡಂತಾಗಿ ಅವರು ಪರದೇಶದ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತಮ್ಮದೊಳಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡರು.

(೪) ಹರಿಹರನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಹೊಯ್ಸಳರ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ ಸ್ವತಃ ಮುಮ್ಮಡಿ ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನು ಇನ್ನೂ ಆಳುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಹರಿಹರನು ತನ್ನ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯಸ್ಥಾಪನೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿದ್ದನು ಎಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.

(೫) ಆದರೂ ಹರಿಹರಬುಕ್ಕರು ೧೩೪೬ ನೆಯ ಸಂವತ್ಸರದ ವರೆಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಜ್ಯಕರ್ತರೆಂಬ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇದನ್ನೇ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹರಿಹರ ಬುಕ್ಕರು ಮುಮ್ಮಡಿ ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಆದಕ್ಕೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಆತನ ಮಗನಾದ ನಾಲ್ವಡಿ ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದರು.

ರೇ. ಹೆರಾಸ ಸಾಹೇಬರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ಇಬ್ಬು ಬತೂತನ ಸಾಕ್ಷ್ಯವಾಗಲಿ, ಹರಿಹರನು ಬಾರಕೂರು ಬಾದಾಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನೆಂಬ ಘಟನೆಯಾಗಲಿ ಕೊನೆಯ ಹೊಯ್ಸಳ ಅರಸರೊಬ್ಬರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯ ಶಕ್ತಿಯ ಉದಯವಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಅಂತಿಮ ಪ್ರಮಾಣವೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗದು. ಹರಿಹರನು ಹೊಯ್ಸಳರಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಕೈಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳೆಂದು ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ರೇ. ಹೆರಾಸರು ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವರು.—“ ಹರಿಹರನ ಇಂತಹ ಕೃತ್ಯಗಳ ಹಲಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಆತನಲ್ಲಿಯೂ ಆತನ ಅಧಿರಾಜನಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಮದೀಯರಿಗೆ ಪ್ರತಿರೋಧಕವಾಗಿ ಉತ್ತರದ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಬಗೆಗೆ ಉದ್ದೇಶ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಐಕಮತ್ಯವೆ ಇದ್ದಿತು ಎಂಬುದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.”

ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ರೇ. ಹೆರಾಸರು ಅದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಊಹೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಹೀಗೆ “ ಈ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ೧೩೩೦ರಿಂದ ೧೩೪೦ ರ ವರೆಗಿನ ಈ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ—ವಿಜಯನಗರ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮಿತಿಯಾದ ೧೩೩೫-೩೬ ಈ ಸಂವತ್ಸರವಾದರೂ ಈ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ನಟ್ಟ ನಡುವೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೂ-ವೃದ್ಧ ನಾದ ಆ ಹೊಯ್ಸಳ ಸಮ್ರಾಟನು ಹರಿಹರನನ್ನು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರನಾಗಿ ರಾಜ್ಯಾಧಿಷ್ಠಿತ ಮಾಡಿರಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಭವನೀಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ” ೧೦ ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ೧೩೩೦ ಮತ್ತು ೧೩೪೦ ಈ ಎರಡು ಸಂವತ್ಸರಗಳ ಈ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರ ಪಟ್ಟಣವು ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆ ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಮತವು ಸುಧಾರಣೆ ಹೊಂದಿ ಅದು ಈ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರಬಿದ್ದಿದೆ “ ತುಂಗ

(೯) Beginnings of Vijayanagara History.

(೧೦) Ibid. p. 68 (೧೧) Beginnings p. 67

ಭವ್ಯಯ ದಕ್ಷಿಣತೀರದ ವಿಜಯನಗರದ ನಿಜವಾದ ಸಂಸ್ಥಾಪಕನು ಬುಕ್ಕನೆ. " ೧೧

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಮೇಯವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

(೧) ೧೩೩೬-೧೩೪೦ ಈ ಸಂವತ್ಸರಗಳ ನಡುವೆ ವಿಜಯನಗರವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣವು ಜನ್ಮವನ್ನು ತಾಳಿದ್ದಿಲ್ಲ.

(೨) ೧೩೪೬ ರ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹರಿಹರನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಇದರಲ್ಲಿಯ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗವು ರಿ. ಹೆರಾಸರ "ವಿಜಯನಗರ ಚರಿತ್ರೆಯ ಪ್ರಾರಂಭ" ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನಿಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ವಿವೇಚಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದಿ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ೧೩೩೬-೧೩೪೦ ಈ ಸಂವತ್ಸರಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಹರನು ಹೊಯ್ಸಳರ ಮುಮ್ಮಡಿ ಬಲ್ಲಾಳ ಮತ್ತು ನಾಲ್ವಡಿ ಬಲ್ಲಾಳ ಈ ಆರಸರಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ಷಾಲವಾದ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿದ್ದನು ಎಂಬ ತ್ರಿ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಗ್ರಂಥಕಾರರು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ೧೨ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿವೇಚಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಎರಡನೆಯ ಭಾಗ—ಎಂದರೆ ಹರಿಹರನ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಳಿಕೆಯ ಕಾಲವು ಈ ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಹಲವು ಸಂಗತಿಗಳು ಹರಿಹರನು ೧೩೩೬ ರಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು ಎಂದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮತವನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ದುದ್ಧೇವದಿಂದ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರವಂತರು ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಮಾಡಿಕೊಂಡ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿರುವ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ನಾವು ಬಹು ಜಾಗರೂಕವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ನೋಡುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ತ್ರಿ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ತುಳಿದ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ನಾವೂ ತುಳಿಯುತ್ತೇವೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸುವುದು ನಮಗೆ ಕ್ರಮಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ.

ನಾಲ್ವಡಿ ಬಲ್ಲಾಳನು ರಾಜ್ಯವಾಳಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆ ಸರಿಯಾದುದಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ರಾಯನ ಅಂಕಿತವುಳ್ಳ (ಆ ದೇವರುಗಳ ಸಹಸ್ತದ ಒಪ್ಪು) ಕೆಳಕೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಶಿಲಾಶಾಸನದಿಂದ ಈ ಮಾತು ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು

"....(ಎಂದಿನಂತೆ ಬಿರದುಗಳು) ಪ್ರತಾಪಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಹೊಯ್ಸಳ ಭುಜಬಲ್ಲ ತ್ರಿವೀರ ಬಲ್ಲಾಳ ದೇವರಸರ ಕುಮಾರ ತ್ರಿ ವೀರವಿರಪಾಕ್ಷ ಬಲ್ಲಾಳ ದೇವರಸರು

ತ್ರಿಮನು ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ಪಾಡಿಯ ಸೋಮಯ ದೊಣ್ಣಾಯಕರ ಮಕ್ಕಳು ಬಲ್ಲಪ ದಣ್ಣಾಯಕರು ಕಲಿಯುಗದ ೧೩೩೫ ವರುಷ ಶ್ವಭಾನು ಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಬ. ೫ ಸುಕ್ರವಾರದಂದು ಹೊಜವಲೆ ನಾಡಿಗೆ ಮುಖ್ಯರಪ್ಪ ಹಲಸುಬಾಳ ಗವುಡಯ ಬೊಮ್ಮಗವಡನ ಮಗ ಜವನೀ ಗೌಡನ ಅಲಿಯ ಬೊಮ್ಮಗೌಡರ ಮಗ ಚಿಕ್ಕ ಬೊಮ್ಮಗೌಡ ಮುದಗೌಡನ ಮಗ ನಾಗಗೌಡ ಬೋಚಗೌಡನ ಮಗ ಬೂದಗೌಡ ಬೈರೆ ಗೌಡನ ಮಗ ಬೊಮ್ಮಗೌಡನೊಳಗಾದ ಹಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯೂರ ಗವುಡುಗಳಿಗೆ ತ್ರಿ ವೀರವಿರಪಾಕ್ಷ ಬಲ್ಲಾಳ ದೇವರಸರು (?) ಆ ಬಲ್ಲಪ್ಪದಣ್ಣಾಯಕರು ತ್ರಿ ವೀರವಿರಪಾಕ್ಷ ಬಲ್ಲಾಳ ದೇವರಸರಿಗೆ ಪಟ್ಟವಾದಲ್ಲಿ ಆ ದೇವರುಗಳ ಕರುಣಿಸಿ ಆ ಹಲಸುಬಾಳ ಹಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯೂರ ಗೌಡಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಶಾಸನದ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ...." ಇ. ಇ. ೧೩

ಈ ಶಾಸನದ ಸಾರಾಂಶವು ಹೀಗೆ ಇರುವುದು: ವೀರವಿರಪಾಕ್ಷ ಬಲ್ಲಾಳ ದೇವನಿಗೆ ಪಟ್ಟವಾಗಲು, ಬಲ್ಲಪ್ಪ ದಂಡನಾಯಕನು ರಾಯನ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆದು (ಉಕ್ತವಾದ ಮಿತಿಗೆ ೧೩೪೩ ಅಗಷ್ಟ ೧೧ ?) ೧೪ ಹೊರವಲನಾಡಿನ ಹಲಸುಬಾಳದ ಹಲ್ಲಿ-ಹಿರಿಯೂರ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಶಾಸನವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟನು. (ಆದು ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಬಶಾತ್ತಾರದ ನಿಗ್ರಹವಿಲ್ಲ, ಉಪ-ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಕರವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಆಸ್ತಿ ಅವರ ಮತ್ತು ಅವರ ದಾಸರ ಮಕ್ಕಳು ಮಮ್ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇದರಂತೆ ಭೂಮಿ ಚಂದ್ರರು ಇರುವವರಿಗೆ ನಡೆಯುವುದು. ಇ.ಇ. ಕೊನೆಗೆ ರಾಯನ ವಜ್ರೇಶ್ವರ ದೇವರಾಯ ಎಂಬ ಸ್ವಹಸ್ತದ ಅಂಕಿತ. ಶಾಸನಲೇಖಕನು ಗೋಪಾಚಾರ್ಯ.

ಸಂಶೋಧಕರು ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ದೋಷಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಬಹುದು. (೧) ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಹೊಯ್ಸಳರ ಅಂಕಿತವು ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಇಲ್ಲದುದರಿಂದ ಇದು ರಾಜದತ್ತ ಶಾಸನವಾಗದು. ನಾಲ್ವಡಿ ಬಲ್ಲಾಳನು ಆಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೋರಿಸಲು ಇದರ ಕೊನೆಯ ತ್ರಿ ವಜ್ರೇಶ್ವರ ದೇವರು ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಸಾಕು. "ಮಲೆಪರೋಳಗಂಡ" ಎಂಬ ಹೊಯ್ಸಳರ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಅಂಕಿತವು ಇದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಇಲ್ಲ. ೧೫ (೨) "ಶಕವರ್ಷದ" ಎಂಬಲ್ಲಿ

(೧೧) Ibid p. 130. (೧೨) Ibid pp. 68, 90 passim

(೧೩) E.C., VI cm 105.

(೧೪) ಇದಕ್ಕೆ ವಾರವು ಕೂಡುವುದಿಲ್ಲ.

(೧೫) ಹೊಯ್ಸಳರ ಮೇಲೆ ಕೊನೆಯವರಿಗೆ ಶೈವ ಗುರುಗಳ ವರ್ಚಸ್ಸು ಇದ್ದಿತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ನರಸಿಂಹನು ೮. ೧೧೪೪ ರಲ್ಲಿ ವಜ್ರೇಶ್ವರ, ಸೋಮನಾಥ ದೇವರ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

“ಕಲಿಯುಗದ” ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾದವಾಗಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನದ ಈ ದೋಷಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನಿಗೆ ಪಟ್ಟವಾದ ವೃತ್ತಾಂತವು ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ೧೩೪೨ ರಲ್ಲಿ ತ್ರಿಚನಾ ಪಲ್ಲಿಯ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ೧೬ ಮುಮ್ಮಡಿ ಬಲ್ಲಾಳನು ಹತನಾಗಲು, ೧೩೪೦ ರಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ಮುಮ್ಮಡಿ ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನಿಂದ ಯುವರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡವನಾದ ವೀರವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಬಲ್ಲಾಳನು ೧೩೪೨-೪೩ ರಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ ನಾಡಿಗೆ ಒಡೆಯನಾದನು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಮುಂದಿನ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನವೂ ಆತನ ಆಳಿಕೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

“ವೈಯ ಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖ ಸು. ಚಿತ್ಯವಾರದಲು ತ್ರೀಮತು ಜಿಂಗಣ್ಣ ನಾಯಕರ ಮಕ್ಕಳು ಜಕ್ಕಣ್ಣ ನಾಯಕರವರು ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಟ್ಟುನಾಯಕರವರ ಜಡ್ಡುಪುರವನು ಪಾತಾಳ ಭೋಜಿ ಒಡೆಯರ ಮಕ್ಕಳು ಸಿದ್ಧಯಾಜಿ ಒಡೆಯರಿಗೆ ಕಾಟ್ಟುಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನರಾಯಪುರಕ್ಕೆ ಸಲುವ ಚತುಸ್ಸಿಮೇವೋತಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರ್ದ ಈ ಪುರಕ್ಕೆ ಆರು ವಳಸಿದರು ಗಂಗಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪುಲೆಯ ಕೊಂದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೋಹರು ಇ.” ೧೭

ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನು ನಾಲ್ವಡಿಬಲ್ಲಾಳನೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಆತನು ಮುಮ್ಮಡಿ ಬಲ್ಲಾಳನು ಆಗಿದ್ದರೆ, ಶಾಸನಕಾರನು ಆತನ ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ “ವೀರಬಲ್ಲಾಳ” ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ವೈಯ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವಡಿ ಬಲ್ಲಾಳನು ಆದೀಗ ಮೃತನಾಗಿದ್ದನು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಶಾಸನವು ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆಯೆ ಹೊರತು, ಆಗ ಆತನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಮನಿಸತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಆ ರಾಜನ ಹಾಗೂ ಇತರ ವೃತ್ತಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ಬಳಸಿದ ಭಾಷಾಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾವು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆ ರಾಯನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಾಗ “ಆ ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ” ಎಂದು ಏಕವಚನವು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವಾಗ “ಜಕ್ಕಣ್ಣ ನಾಯಕರವರು,” “ಕಾಟ್ಟುನಾಯಕರವರು,” “ಸಿದ್ಧಯಜಿವೋಡಿಯರಿಗೆ” ಎಂದು ಬಹುವಚನ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಈ ದಾಸಕೊಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವಡಿ ಬಲ್ಲಾಳನು ಜೀವಿಸಿದುದೇ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಅಂದಿಗೂ ಬಲ್ಲಾಳನು

ಸ್ವರನ್ನೂ ಇತರರೇ ಜನರನ್ನೂ ಕುರಿತು ಸಂಜೋಧಿಸುವ ಮಾತಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ಕನ್ನಡಿಗರು ಈ ವಿಧವಾದ ರಾಜನಿಗೆ ಏಕವಚನವನ್ನೂ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಬಹುವಚನವನ್ನೂ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರೊ ಎಂಬುದು ಅತ್ಯಂತ ರಂಕಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಜಿಂಗಣ್ಣನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕುರಿತು ಒಮ್ಮೆ ಬಹುವಚನಪ್ರಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಒಪ್ಪಬೇಕಾದುದು. ಆದರೆ ಸ್ವತಃ ನಾಯಕನಾದರೂ ಅತ್ಯಂತ ಆದರವೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ನೆನೆಯಬಹುದು. ರಾಜನಿಗೆ ಏಕವಚನಪ್ರಯೋಗವೂ ದಾಸಪಡೆದವರಿಗೆ ಬಹುವಚನಪ್ರಯೋಗವೂ ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವನ್ನಾದರೂ ನಾವು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ, ೧೩೬೮ ರ ಜೈನ-ರಾಮಾನುಜ-ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಾಸನವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜನನ್ನು ಕುರಿತು “ಶ್ರೀ ವೀರ ಬುಕ್ಕರಾಯರು ಪೃಥ್ವೀರಾಜ್ಯ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಯಥಾರ್ಥವಾದ ರಾಜನ ಗೌರವದ ಉದ್ದುದ್ದ ಬಿರುದಾವಳಿಗಳನ್ನು ಮೆರೆಸುವಕ್ಕಿಂತ, ಆದಿಗ ಅಧ್ಯುದಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಈ ನವರಾಜ್ಯದ ಕಲ್ಯಾಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದು ಸಮಾಜದ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿಯ ಪರಸ್ಪರ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವವುಳ್ಳದಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೇಳತಕ್ಕ ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನೆಂದರೆ, ೧೩೪೩ ರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದ ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನು ‘ಶ್ರೀ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಬಲ್ಲಾಳ ದೇವರಸರು’ ಮತ್ತು “ಶ್ರೀ ವೀರವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಬಲ್ಲಾಳದೇವರಿಗೆ” ಎಂದು ರಾಜನ ಯಥೋಚಿತವಾದ ಗೌರವದ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವನೋ, ಅದೇ ಆ ರಾಯನು ಜಿಂಗಣ್ಣನ ಮಕ್ಕಳು ಈ ದಾಸಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆವಾಗ ಬದುಕಿದ್ದದ್ದಾಗಿದ್ದರೆ, ಬರಿದಾಗಿ “ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನು” ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ, ೧೩೪೩ ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಳಲು ಆರಂಭಮಾಡಿದ ನಾಲ್ವಡಿ ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನ ನಿಧನವನ್ನು ಕುರಿತು ಮೇಲಿನ ಶಾಸನದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಈ ನಮ್ಮ ಊಹೆ ಮುಂದಿನ ಆರಸನಾದ ಹರಿಹರನ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಘೋಷಣೆಗೆ ಎಂದರೆ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸ್ಥಾಪನೆಯ ಸಂವತ್ಸರಕ್ಕೆ ಬಹು ಸಮಾಜಸವಾಗಿ ಮೇಳಗೂಡುತ್ತದೆ.

ತೀವ್ರ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು

(ರಷ್ಯನ್ ಕತೆಗಾರನಾದ Anton Tchekov ನ Strong Impressions ಎಂಬ ಕತೆಯಿಂದ)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಚ್. ಸೀತಾರಾಮರಾವ್, ಎಂ. ಎಸ್.ಸಿ., ಲಕೌ

೩೩

ಮಾತರಿವನು ತನ್ನ ನಾಗ್ವೈಖರಿಯಿಂದ ಅಮೃತವನ್ನು ವಿಷವಾಗಿ-ವಿಷವನ್ನು ಅಮೃತವಾಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲ. ಪರಸ್ಪರ ಅನುರುಕ್ತರಾದ ಪ್ರಣಯಿಗಳ ಪ್ರಣಯ ಬಂಧವನ್ನು ಅವರಿಂದಲೇ ಒಲೈನೆನಿಸಿ ಹರಿಸಬಲ್ಲ; ಮರು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಅಯ್ಯಾ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದಿತ್ತು ಎಂದು ತಳಮಳಗೊಳಿಸಬಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಡೇವಿಡ್ ಸದಾನಂದನ ತೀವ್ರಸನ್ನಿವೇಶದ ಅಂತವು ಮಧುರವೇ ಆಗುವಂತೆ ಅವನ ಮಿತ್ರ ವಕೀಲನು ಎಚ್ಚರಪಟ್ಟಿದ್ದನು.

೩೪

೩೫ ಇದೂ ಇದೂ ವಿಷಯಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಮಾತು ಘೋರ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿತು. ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಭಯಂಕರವಾದ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಲೆಗೂದಲೆಲ್ಲ ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನೆರೆತುಹೋದ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮಾತು ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನಾನಂದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅತ್ಯಂತ ತೀವ್ರವಾದ ಎಂತಹ ಅನುಭವವು ಆಯಿತೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಬಂದಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಂತಹ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನುಷ ಜೀವವು ದೀರ್ಘಕಾಲವಿರುವುದಲ್ಲವಾದರೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ಯಂತ ಗಹನವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶವೊಂದು ಇದ್ದೇ ಇರುವುದು. ಆದರೆ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡುವುದು ಅವನಿಗೆ ಎನೋ ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆ.

ಒಬ್ಬರು ಹೇಗೆ ತಾನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿದ್ದ ರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೇಗೆ ತಮ್ಮ ಮಗುವು ಜ್ವರದಿಂದ ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ಔಷಧಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸೀಸೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಷ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಕುಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ರೆಂಬುದನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದರು. ಮಗುವೇನೋ ಬದುಕಿಕೊಂಡಿತು, ಆದರೆ ತಂದೆಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯುವುದರಲ್ಲಿತ್ತು. ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಒಂದು ಸಲ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ನೆರಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಎರಡು ಸಲ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿದ್ದ ರೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಕಡೆಗೆ ದೇಶೀಯ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನನಾದ ಡೇವಿಡ್ ಸದಾ

ನಂದನು ತನ್ನ ಕತೆಯು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು:

“ನನಗೆ ಆಗ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು-ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂರು ವಯಸ್ಸು. ಆಗ ನಮ್ಮ ಪಾದ್ರಿಯ ಮಗವಾದ, ಈಗ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಯಾಗಿರುವ ಮೇರಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮೋಹಗೊಂಡು ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗೆಂದು ಅವಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಮದುವೆಯಾದುದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ನಾನು ಚಾಟಿಯ ಪ್ರಯೋಗ ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆ! ಆದರೆ ಆಗ ಮೇರಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಕಾಣೆ. ನನ್ನ ಪ್ರೇಮವು ಅತ್ಯಂತ ನಿಜವಾಗಿತ್ತು— ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೇ ಹಾಗೆ ಅತ್ಯಂತ ರಾಗವೂರ್ಣವಾಗಿ, ಕವಿತಾಯುಕ್ತವಾಗಿ, ಇತ್ಯಾದಿ. ನನ್ನ ಸಂತೋಷವು ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯಿತು. ಆ ಪ್ರವಾಹವು ಎಲ್ಲೆಮೀರಿ ನನ್ನನ್ನೂ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ನನ್ನ ಸಂಭ್ರಮವು ನನ್ನ ಮನೆಯವರಿಗೂ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೂ ಬೇಜಾರು ಹಿಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಸಂತೋಷಿಗಳಾದ ಜನರು ಇತರರಿಗೆ ಬಹಳ ಬೇಜಾರು ಮಾಡುವರು. ಅದನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡರೆ ಈಗಲೂ ನನಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

“ನನಗೆ ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ವಕೀಲನಾಗಿದ್ದ ಸ್ನೇಹಿತನೊಬ್ಬನಿದ್ದನು. ಅವನ ಹೆಸರನ್ನು ತಿಳಿಸದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಈಗವನು ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ವಕೀಲನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಆಗ ತಾನೇ ಅವನು ಹೆಸರು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದ. ಬಾಲ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡು

ವಷ್ಟು ಹಣವೂ, ಕೀರ್ತಿಯೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಎಂಟು ದಿನಕ್ಕೋ, ಹತ್ತು ದಿನಕ್ಕೋ ಒಮ್ಮೆ ಹೋಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೆ. ಸೋಫಾಗಳ ಮೇಲೆ ಆರಾಮವಾಗಿ ಕುಳಿತು ವೇದಾಂತ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು.

“ ಒಂದು ದಿನ ಅವನ ಸೋಫಾದಲ್ಲಿ ಒರಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ವಕೀಲರುಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಜ್ಞತಾರಹಿತವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವನೊಂದಿಗೆ ವಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯಾದ ಕೂಡಲೇ ಕೋರ್ಟಿನವರಿಗೆ ಉಭಯಪಕ್ಷದ ವಕೀಲರುಗಳೂ ಆನುಷ್ಠಾನಕರಾಗುವರೆಂದು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಜಡ್ಜಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಪಕ್ಷವು ಸರಿ ಅಥವಾ ತಪ್ಪೆಂದು ಒಂದು ಸಲ ತೋರಿದರೆ ಸಾಕು, ಅವರು ಯಾವ ವಕೀಲರ ವಾದಗಳನ್ನೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಲು ಕಪ್ಪುಗಿರುವುದೆಂದು ಯಾರು ತಾನೇ ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲರು? ವಾಕ್ಯತುರುನೊಬ್ಬನನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವನು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ತಂದು ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಆಧಾರಗಳು ಸತ್ಯಾಂಶಗಳಿಂದ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಮನಗತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಯಾರೂ ಕದಲಿಸಲಸಾಧ್ಯ, ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನು ನಾನಿನ್ನೂ ಎಳೆಯವನೆಂದೂ, ಹುಡುಗತನದಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವನೆಂದೂ ಹೇಳಿದನು. ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಹೀಗಿತ್ತು: ಸತ್ಯಾಂಶವೆಂದು ಕಾಣುವ ವಿಷಯವು ತಜ್ಞರಿಂದ ವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಅದರ ನಿಜತ್ವವು ಮತ್ತೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವುದು. ಆದರೆ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯೆಂಬುದು ಬಹಳ ಶಕ್ತಿಯುತವಾದುದು, ಕಲ್ಪಗಳನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಧೂಳು ಮಾಡಬಲ್ಲುದು. ಇನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ನ್ಯಾಯೋದ್ದೇಶವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಹಾಗಿರಲಿ. ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಎನೆಯಿಕ್ಕದೆ ನೋಡುವುದು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವೋ, ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಚತುರನ ವಾಕ್ಯಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗಿ ದಿರುವುದೂ ಸಾಧಾರಣ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕಷ್ಟ. ಒಬ್ಬ ಸಣ್ಣನೆಯ ದೇಹದ ಗಾಂಧಿಯು ಸಹ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಜನರನ್ನು ತಿರುಗಿನೋಡುವಂತೆ ಮಾಡುವನು. ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಇರುವರು. ನಮ್ಮ ದಿನಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಸಿಕ್ಕುವರು. ಅದು ಹಾಗರಲೇ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿಭೆಯುಳ್ಳವರು ಮೂಢರು, ಅನುಪಯುಕ್ತರಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ವಾದಿಸಿದನು.

“ ಆದರೂ ನಾನು ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದು

ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮನಗಂಡಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಚತುರನೂ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲಾರನೆಂದು ಹಟೆ ಹಿಡಿದೆ. ಬಹುಶಃ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು, ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

“ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನು ಹೇಳಿದನು: ‘ ಈಗ, ನಿನ್ನನ್ನೇ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನೀನು ನೀನು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದಿರುವ ಯುವತಿಯು ದೇವಕನ್ನಿಕೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ನಿನ್ನಂತಹ ಸಂತೋಷಿಯು ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಲ್ಲವೆಂದಿದ್ದಿ. ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ: ಹತ್ತು ಅಥವಾ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳು ಸಾಕು. ಇದೇ ಮೇಜಿನ ಬಳಿ ಕುಳಿತು ನಿಮ್ಮ ಮದುವೆಯ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಆಳಿಸಿಬಿಡುವಂತೆ ನಿನ್ನ ಹುಡುಗಿಗೆ ನೀನು ಬರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ.’

“ ನಾನು ನಕ್ಕೆ.

“ ‘ ನಗಬೇಡ. ನಾನು ಸತ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ನೀನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕವೆಂದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವೆನು. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಚತುರತೆಯಿದೆಯೋ ಕಾಣೆ, ಆದರೆ ನೀನು ಸ್ಥೈರ್ಯವಂತರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬನಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ.’

“ ‘ ಎಲ್ಲಿ, ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡು, ನೋಡೋಣ ’ ಎಂದೆ!

“ ‘ ಇಲ್ಲ, ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಲಿ? ಸುಮ್ಮನೆ ನೀನು ಇರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಅಷ್ಟೆ. ನೀನು ಒಳ್ಳೆಯ ಹುಡುಗ. ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ ಅಂತಹ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಕ್ರೂರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ಇವತ್ತು ಸರಿಯಾದ ಖುಷಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ’

“ ನಾವು ಟೀ ಕುಡಿಯುತ್ತ ಕುಳಿತೆವು. ರುಚಿಯಾಗಿದ್ದ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ತಿಂದು ಟೀ ಕುಡಿಯುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಮೇರಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಲೆತು ಯೌವನಾನಂದವು ಪೂರಿಸಿತು. ನನ್ನ ಆ ಆನಂದದಲ್ಲಿ ಎದುರಿಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನು ಸಪ್ಪೆಯಾಗಿ ಕಂಡನು.

“ ‘ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡು. ಎಲ್ಲಿ, ನೋಡೋಣ! ’ ಎಂದ ಬಲವಂತಪಡಿಸಿದೆ.

“ ವಕೀಲನು ತಲೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಡಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹುಬ್ಬುಗಂಟೆ ಕೈದನು. ಅವನಿಗೆ ನಾನು ಬೇಜಾರು ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಂಡಿತು.

“ ಅವನು ‘ ನಾನು ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ ಆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ ನನಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ನಿರಸಿಸುವೆ. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದೆನೆನ್ನುವೆ. ಆದರೆ ನೋಡು, ನಾನು ಆ ಹುಡುಗಿಯ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಅವಳು ನಿನ್ನನ್ನು

ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ನೀನು ಅವಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದರೆ ಅವಳು ತುಂಬ ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುವಳು. ಮತ್ತು ಅವಳು ಅಂತಹ ಸೊಗಸಾದ ಹುಡುಗಿ. ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸೂಯೆಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ !

“ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನು ಒಂದು ಗುಟುಕು ಟೀಯನ್ನು ಕುಡಿದನು. ಆಮೇಲೆ ನನ್ನ ಮೇರಿಯ ಗುಣಕಥನ ಮಾಡತೊಡಗಿದನು. ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಚಮತ್ಕಾರವಿತ್ತು. ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸಿನ ಕಣ್ಣುರೆಪ್ಪೆಯ ಮೇಲಾಗಲೀ, ಕಿರುಬೆರಳಿನ ಮೇಲಾಗಲೀ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲನು. ಅವನ ಮಾತುಗಳು ನನಗೆ ರುಚಿಸಿದವು. ಅವನನ್ನೇ ಕೇಳುತ್ತ ಕುಳಿತೆ.

“ ‘ ನನ್ನ ಈ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಿನಗೆ ಆಣೆಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಿನ್ನ ಮೇರಿಯು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಹುಡುಗಿ. ಅಂತಹವಳು ಸಿಕ್ಕುವುದು ದುರ್ಲಭ. ಅಂದರೆ ಅವಳಲ್ಲಿ ಕುಂದುಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ—ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಅವು ಬೇಕಾದಷ್ಟಿವೆ—ಆದರೂ ಅವಳು ತುಂಬ ಚೆಲುವೆ. ’

“ ಆಮೇಲೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನು ಮೇರಿಯ ಕುಂದುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವರ್ಣಿಸತೊಡಗಿದನು. ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ದೆಲ್ಲವೂ ಸ್ತ್ರೀ-ಸಾಮಾನ್ಯರ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ನೆಂದು ಈಗ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆಗ ಮೇರಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಅವಳ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವ ಮೂಗು, ಅವಳ ಕೀರಲು ಧ್ವನಿ, ಅವಳ ಕಿಳ್ಳನ್ನು ನನಗು, ಅವಳ ಹಾವಭಾವಗಳು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸಿದನು. ಈ ಅವಗುಣಗಳೇ ನನಗೆ ಮೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಬೀಳದಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಅವನು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅತಿಸುಂದರವಾಗಿದ್ದಂತೆಯೂ ಸ್ತ್ರೀಸಹಜವಾದಂತೆಯೂ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು.

“ ನನಗೆ ಗೋಚರವಾಗದಂತೆಯೇ ಉತ್ಸಾಹಪೂರ್ಣವಾದ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳುವ ಹಿರಿಯರ ಧ್ವನಿಗೆ ತಿರುಗಿದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಾಸ್ಯ ಗೇಲಿಗೂ ಮುಂದರಿದನು.... ಅವನು ಹೇಳಿದುದನ್ನೆಲ್ಲ ತರ್ಕಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ, ತಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಒಂದು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಏನು ತಾನೇ ಹೇಳುವುದಿತ್ತು ? ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನು ಹೇಳಿದುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹೊಸದಿರಲಿಲ್ಲ; ನೂರಾರು ಸಂತತಿಗಳಿಂದ

ತಿಳಿದುಬಂದಿರುವ ವಿಷಯಗಳು. ಆದರೆ ಅವನು ಹೊರಗಡವಿದ ವಿಷಯವೆಲ್ಲವೂ ಅವನು ತಿಳಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಎಲ್ಲವೂ ನನ್ನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ಮೀರಿದುದಾಗಿತ್ತು.

“ ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನನಗೆ ತೋರಿತು, ಒಂದೇ ಪದವನ್ನು, ಅದನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯ ಆರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು. ಆ ಶಬ್ದವನ್ನು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ರೀತಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಅವನ ಧ್ವನಿಯನ್ನಾಗಲಿ, ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಅವನಂತೆ ಹೇಳತೊರಿಸಲಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಒಂದನ್ನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ: ಅವನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಕೊಟಿದಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಓಡಾಡುತ್ತಿರಲು ಅವನೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅಸಮಾಧಾನವು ಕೋಪ, ತಿರಸ್ಕಾರಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡವು. ಅವನು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು, ಅಲುಗುತ್ತಿದ್ದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯನಾಗುವೆಯೆಂದೂ, ನಿನಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧ್ಯಷ್ಟವು ಲಭಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೆಂದೂ, ಈ ಮದುವೆಯು ಅಡ್ಡ ಬರದಿದ್ದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವವನಾಗಿದ್ದೆಯೆಂದೂ ಹೇಳಿದಾಗ ನಾನು ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ನಂಬಿದೆ!

“ ಅವನು ನನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ‘ ಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ನೇಹಿತನೇ, ನಿನ್ನನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ನಿನಗೆ ಆಚ್ಛಾಸಿಸುತ್ತೇನೆ, ಮಿಂಚಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡಬೇಡ. ಆ ವಿಚಿತ್ರವಾದ, ಕಠಿಣವಾದ ತಪ್ಪು ನಡೆಯದಂತೆ ದೇವರು ಕಾಪಾಡಲಿ. ನಿನ್ನ ಯೌವನವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಬೇಡ ’ ಎಂದನು.

“ ನೀವು ನಂಬಿದರೆ ನಂಬಿ, ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಿಡಿ, ಅಂತೂ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದುದೇನೆಂದರೆ ನಾನು ಆ ಮೇಜಿನ ಬಳಿ ಕುಳಿತು ಮೇರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮದುವೆಯ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಅಳಿಸಿಬಿಡುವಂತೆ ಬರೆದೆ. ನಾನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮಿಂಚಿಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡೆನಲ್ಲ ಎಂದು ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು. ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದು ಲಕೋಟಿಯನ್ನು ಅಂಟಿಸಿ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೀದಿಗೆ ಹೊರಟೆ. ವಕೀಲನು ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದನು.

“ ಅಂಜಿಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಗದವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಲೂ ಅವನು ‘ ಭೇಷ್, ಸರಿ ’ ಎಂದು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದನು.

“ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ನಡೆದಮೇಲೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿ

ತನು ಪುನಃಹೇಳತೊಡಗಿದನು :

“ ‘ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಆದರ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಗಳು ಇವೆ. ಈಗ ನನ್ನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮದುವೆ, ಸಂಸಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಕಾಣುವಂತಹ ಜನಗಳ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು ನಾನು’ ಎಂದನು.

“ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಅವನು ತಾನು ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಜೀವಿಸುವ ಜೀವನವನ್ನು ವರ್ಣಿಸತೊಡಗಿದನು. ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಒಂಟಿಯಾಗಿರುವುದು ಎಷ್ಟು ಕೆಡುಕಾದದ್ದು, ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದದ್ದು, ಅಪಯಶಸ್ಸಾದುದೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ತನ್ನ ಭವಿಷ್ಯಪತ್ತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ, ಸಡಗರದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದನು. ಸಂಸಾರವಂದಿಗರ ಜೀವನವು ಎಷ್ಟು ಮಧುರವಾದುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ಅವನು ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವನ ವಾಕ್ಯಟುತ್ತು, ಸಹೃದಯ ಪೂರಿತವಾದ ಅವನ ಸುವಾಚ್ಯ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತ ಪುನಃ ಅವನ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತವಾದ ಆಶಾಭಂಗವೇ ಆಗಿ ಹೋಯಿತು.

“ ‘ನೀನು ನನಗೆ ಏನು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೆ’ ಎಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿಗರೆದೆ. ‘ನೀನು ನನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೆ. ಆ ನೀಚ ಕಾಗದವನ್ನು ಏಕೆ ಬರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ? ನಾನು ಅವಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ, ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ!’

“ ನಾನು ನಡೆದುಕೊಂಡ ರೀತಿಗಾಗಿ ಗಾಬರಿ ಬಿದ್ದೆ. ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಹುಚ್ಚನಂತೆ ವರ್ತಿಸಿದ್ದೆ. ನನಗಾಗ ಬದಗಿದ್ದ ತೀವ್ರ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ನನ್ನಿಂದಸಾಧ್ಯ. ಎಷ್ಟು ದುಗುಡಪಟ್ಟೆ, ಎಷ್ಟು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟೆ! ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಸಹೃದಯತೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಕೈಲಿ ಒಂದು ಪಿಸ್ತೂಲನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನನ್ನ ಮೆದುಳಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೋಲಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ.

“ ಅರ್ಜೇಡ, ಹುಚ್ಚು, ಹುಚ್ಚು!’ ಎಂದು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿ ತನು ನನ್ನ ಭುಜವನ್ನು ತಟ್ಟಿದನು. ‘ಆ ಕಾಗದವು ನಿನ್ನ ಮೇರಿಗೆ ತಲುಪುವುದಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆಯೇ, ವಿಕಾಸವನ್ನು ಬರೆದವನು ನೀನಲ್ಲ, ನಾನು. ಆದರ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿರುವ ಹೆಸರು ನಿನ್ನದೇ; ಅಂಚೆಯವನು ಇವತ್ತು ಸಾಯಂಕಾಲವೇ ನಿನಗೆ ತಂದುಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಇದೊಂದು ಪಾಠ, ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳು. ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬರಬೇಡ’ ಎಂದು ನಕ್ಕನು.”

—ಗೆ

ಆವೆಲರ ಸೋಂಕಿನಿಂದಾವ ಸುಮವರಳಿ

ಅವ ಸೌರಭ ಸೂಸಲಾವಾಕೆ ನೆರವೋ!

ಅವಳಡಿಯೊಳಿಡುವೆನಿದ ಮುಡಿಪೆಂದು—ಮರಳಿ

ಇದ ನಿವೇದಿಸಲವಳನುಳಿದಾರು ಗುರುವೋ !

—ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರ

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯ

(ಆರೋಗ್ಯಕ ೧)

ಪಂಡಿತ ತಾರಾನಾಥರು

ಇವೆರಡೂ ಅಭಿನ್ನ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ವಿಷಯಗಳು. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಜೀವನದಿಂದ ಇದನ್ನು ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಗಳಿಸಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯೊಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಮೂರ್ಖತನವೇ ಚೊಚ್ಚಿಲು ಮಗುವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ! ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಸ್ನೇಹದಿಂದೊಲಿಸಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ವಿರೋಧಿಸಿ ಮಾನವನಾದವನು ಅಪಾಯವನ್ನೇ ಬರಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವೆರಡೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ನಿಜವಾದ ಆರೋಗ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯವಿದ್ದೇ ಇರಬೇಕು; ನಿಜವಾದ ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯವಿದ್ದೇ ಇರಬೇಕು. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನ. ಆರೋಗ್ಯವುಳ್ಳ ನಾಯಿ, ಎತ್ತು, ಹುಲಿ, ಸಿಂಹ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸಹಜ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಆತ್ಮಾನಂದ ಪಡೆದವರು ಯಾರು? ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಇವುಗಳು ಬೇರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವದು. ಆದರಿಂದ ಸೌಂದರ್ಯವು ಅವುಗಳಿಗೆ ತಾನಾಗಿಯೇ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಯೋಚಿಸಿದರೆ ಇವೆರಡೂ ಒಂದೇಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟನಿಯಮವೆಂಬುದು ತಾನೇ ತೋರಿಬರುವದಿಲ್ಲವೇ?

ಆದರೆ ನಿಸರ್ಗದೇವತೆಯು ತೋರಿಸಿಕೊಡುವ ಮಾರ್ಗವೊಂದು. ಮಾನವನು ಹಿಡಿಯುವ ಮಾರ್ಗವಿನ್ನೊಂದು. ಪಶುಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ನೈಸರ್ಗಿಕ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯವು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಎಕಿರಬಾರದು? ಮೇಲಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಇದೆಯಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ ಫಲವೇನು? ಆತನು ಆ ಬುದ್ಧಿಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ನಿಸರ್ಗದೇವತೆಯನ್ನೂ ಅವಳ ನಿಯಮಗಳನ್ನೂ (Nature and her laws) ಅರಿತು, ಆದಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಇನ್ನೂ ವಿಶೇಷವಾದ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆದು ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗುವದಕ್ಕಾಗಿ ದೇವರು ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬುದ್ಧಿಯ

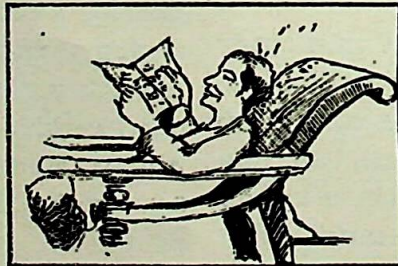
ಅಥವಾ ವಿವೇಚನೆಯ ಚೊಚ್ಚಿಲುಮಗು ಮೂರ್ಖತನವೇ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ! ಉದಯಿಸಿದೊಡನೆ ಆದು ಮೊದಲು ನೈಸರ್ಗಿಕ (Natural) ಜೀವನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೃತಕ (Artificial) ಜೀವನವನ್ನೇ ಆವಲಂಬಿಸುವಂತಿದೆ! ಬಹು ಕಾಲದಿಂದ ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ಜೀವನೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಮಾನವ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪಡೆದೊಡನೆಯೇ ಎಲ್ಲ ಬಂಧನಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಏಟಿಗೆ ಕಡಿದೊಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಉಪಾಯಗಳು ಎಂತಹವೆಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಬೇಕು. ಬುದ್ಧಿಯ ಉದಯವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವಸರದಿಂದ ಸದುಪಾಯಗಳು ಹೊಳೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ವೇಷದಿಂದ ಬಂಧನಗಳೇ ಬಿಗಿಯಾಗುತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇದು ಮಿಥ್ಯಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ದೊಡ್ಡ ನೋಸ. ಹೀಗೆ ಮೋಸಹೋಗಿಯೇ ಜನಸಾಮಾನ್ಯವು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ನೋಸ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಚಾಪಲ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸುಖವು ಹತ್ತಿರಬರುವದಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನು ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ನಿಸರ್ಗತತ್ವವನ್ನರಿತು ನಡೆಯಬೇಕು. ಆದರಿಂದಲೇ ಆದನ್ನು ಜಯಿಸಿದ ಸುಖ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳು ಕೈಗೊಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವನೂ ಅವನ್ನರಿಯುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮುರಿಯುವದರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಕೃತಿಪ್ರಭಾವವು ಅಜೇಯವಾದುದು. ಅದನ್ನು ಒಡೆದು ಜಯಿಸುವದು ಬಡಜೀವಿಗಾಗಲಾರದು. ಅದನ್ನು ಅರಿಯುವುದು ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆದು

ಅದನ್ನು ಕೈವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಈ ಚಾಪಲ್ಯದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಹಾದಿ ಯನ್ನು ತುಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಅವನಿಗೆ ಸುಖವು ಕಂಡುಬಂದರೂ ಅವನಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಸುಖವು ಎಂದಿಗೂ ಲಭಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇಕೆ ಅಂತಹ ಸುಖದ ಅನಿ ವಾರ್ಯವಾದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾ (Reaction) ರೂಪವಾಗಿ ದುಃಖವೇ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗಿ ಬರುವದು. ನಾಯಿಯು ಎಲು ಬನ್ನು ಕಚ್ಚುವಾಗ ತನ್ನ ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಹೊರಟ ರಕ್ತವನ್ನೇ ರುಚಿಸಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇನ್ನೂ ಬಾಯಿ ಆಡಿಸುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಈ ಸುಖ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ. ಅದುದರಿಂದ ಮೂರ್ಖತನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೈಸರ್ಗಿಕವಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಒಣ ಚಾಪಲ್ಯವು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಲ್ಲ. ಅದೇ ಮೋಸದ ಹಾದಿ. ಅದನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕು.

ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿರುವ “ಆಹಾರ, ನಿದ್ರಾ, ಧಯ, ಮೈಥುನ” ಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಾದವನು ಇವುಗಳ ದುರುಪಯೋಗವನ್ನೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಾಡು ತ್ತಾನೆ. ಅವುಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ವಾಸನೆಗ ಳನ್ನು ಪೃಥಕ್ಪರಿಗಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಎಷ್ಟೋ ನಿಸರ್ಗ ವಿರುದ್ಧ ವಿಷಯಗಳು ಕಾಣುವವು. ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ವೆಂದರೆ ದೇಹಪರಿಪೋಷಣೆಗೆ ಬೇಕಾದುದೇ. ಮನುಷ್ಯ

ನಲ್ಲಿ ಜಿಹ್ವಾಚಾಪಲ್ಯದ ಸಲಹೆಯನ್ನೇ ಮೊದಲು ವಿಚಾರಿಸುವ ರೂಡಿ. ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಆಯಾಸವನ್ನು ಮರೆತು ನವಜೀತನವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ನಿದ್ದೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಆಲಸ್ಯದಿಂದ ಹೊರಳಾಡುವದೂ ಉಂಟು. ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ, ನೀರು, ಸೆಟ್ಟು ಮುಂತಾದ ದೇಹಸಂಬಂಧ ಭಯಗಳೇ ಹೊರತು. ಮನುಷ್ಯನಿಗಿರುವಂತೆ ಭೂತ, ಪಿಶಾಚಿ, ಕತ್ತಲೆ, ವ್ಯರ್ಥಸಂದೇಹ ಮೊದಲಾದ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಭಯಗಳೆ ಇಲ್ಲ. ಪಶುಪಕ್ಷಿ, ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳಿಗೆ ಮೈಥುನವು ಒಂದು ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಉಪಾಯ. ಮನುಷ್ಯನಿಗಾದರೋ ಅದು ತನ್ನ ಅನುಕೂಲ ಸಂದರ್ಭ ಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟ ಒಂದು ವಿಕಲ್ಪ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅದರ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅವನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದಂತೆಯೇ ಇದೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ಸಹಜ ವಾಸನೆಗಳನ್ನು ಪೃಥಕ್ಪರಿಗಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಮನುಷ್ಯನಾದವನು ಅವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತಲೂ ಚಾಪಲ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತದೆ. ಅವನಿಗೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯಿದೆಯೆಂಬುದೂ ನಿಜ. ಅದರೆ ಅದನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ನಡೆಸುವದು ಅಪಾಯವೇ ಹೊರತು ನಿಜಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಉಪಾಯವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಚಾಪ ಲ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವಶ್ಯವಾದುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವದೇ ಮೊದಲನೆಯ ಧರ್ಮ.

ಅರುಣ

ಕವಿ: ಶ್ರೀ. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ, ಅಮ್ಮಂಬಳ, ದ. ಕ.

ನಸುಗೆಂಪಿನ
 ತುಸು ಹಳದಿಯ
 ಸನ್ನಿವೃತ್ತದೊಡನೆ
 ಚೆಲುವಾಗಿರೆ,
 ಹೊಳೆಯುತ್ತಲಿರೆ,
 ಅದೆಯರುಣನ ಗಮಕ !
 ಕೆಂಬರಲನು
 ಅಂಬರದಲಿ
 ತುಂಬಿದ ತೆರ ನೋಟ;
 ಕುಂಕುಮರಸ—
 ವಂಕಿತವಹ
 ವರಪಾಟಲ ಮಕುಟ;
 ಚಂದಳಿರನು
 ನೆಯ್ದರನು
 ತೊಟ್ಟಿಹ ಸುವಿಲಾಸ;
 ಕೆಮ್ಮಿಸೆಯ
 ಹುಮ್ಮಸವನು
 ಇಮ್ಮಡಿಸುವ ಹಾಸ;
 ರಕ್ತಾಂಬರ—
 ಸಕ್ಕೋದರ—
 ಕಿರಣದ ಪರಿಪಾಟ;
 ಕೆಂದಳದಲಿ
 ಬಿಗಿವಿಡಿದಿಹ
 ಹವಳದ ಚೆಲು 'ಚಾಟಿ' ;
 — ಇಂತೊಪ್ಪಿರೆ,
 ಸಂತಸದಲಿ
 ಮೂಡಣದಲಿಯರುಣ

ಮೂಡುತ್ತ, ದೆಸೆ—
 ಗೀಡಾಡಿದ—
 ನವಕುಂಕುಮ ಕಿರಣ !
 ಹಕ್ಕಿಯ ಕೊರ—
 ಲಿಂಚರ ಹೊರ
 ಹೊರಡಿಸಿ, ಹಾಡುವನು.
 ಮಕ್ಕಳ ಮಾ—
 ತಾಡಿಸಿ ತಾ—
 ನುರೆ ತೊದಲಾಡುವನು.
 ಸಿಂಗಾರದ
 ತಂಗಾಳಿಯ
 ತೀಡಿಸಿ, ಸುಯ್ಯುವನು.
 ಕಿರುಮುಗುಳನು
 ಅರಳಾಗಿಸಿ,
 ನಗಿಸುತ್ತ ನಗುತಿಹನು.
 ನಿದ್ದೆಯ ಪರೆ
 ಕೀಳುತ್ತಲಿರೆ—
 ದೆರೆದಿಹ ಕಣ್ಣುಗಳ
 ಬಿರಿದರಳಿಸಿ,
 ಎಬ್ಬಿಸುವನು,
 ನಾಡಿನ ಜನರುಗಳ.
 ಹೊಸ ಹುರುಪನು
 ಹೊಸೆಯಿಸುವನು,
 ಬೀರುತ ಚೈತನ್ಯ;
 ಉಪಹಾಸದಿ
 ಅಪಹರಿಸುವ
 ಜಡತೆಯ ಮಾಲಿನ್ಯ;

‘ ಅಜ್ಞಾನದ	ಎಂಬಾ ನುಡಿ
ಅಂಧತೆಯನು	ನಂಬಿಸಿಯಡಿ—
ಭೇದಿಸಿ ನೇಸರಿದೋ	ಯಿಡುವನು ಮುಂದರುಣ !
ಬೆಳಕಿನ ಬೆಳೆ	ಆ ನಿಮಿಷದಿ
ತಿಳಿವಿನ ಹೊಳೆ	ರವಿಯುದಿಸುತ
ಹೊಮ್ಮಿಸಿ ಬರುವನಿದೋ ! ,	ಸುರಿವನು ಸುಜ್ಞಾನ !!

ಆಗಮನ

ಒಡೆಯ ಬರುತಿಹನೆಂದು ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲವು ಮುದುಡಿ
 ಉಕ್ಕಿದೊಲವಿಗೆ ಸೋತು ಅಳುಕಿ ತಲೆತಗ್ಗಿಸುತ,
 ಸಂಕುಚಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ ಹಾದಿಯೊಂದನೆ ತೆರೆದು.
 ನಿನ್ನ ಸ್ವರ್ಗದ ಅಮಲ ಚುಂಬನಕೆ ಹಿಂದೆಗೆದು,
 ಲಜ್ಜೆಯಿಂ ಸೆರಗಳೆದು ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಸೃಷ್ಟಿ.
 ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರು ಬೆದರಿ ಮುಗಿಲ ಹೊದ್ದಿಕೆಯೆಳೆದು,
 ಮೊಗಮುಚ್ಚಿ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಇಣುಕುವರು ನಿನ್ನಕಡೆ !
 ನಿಶಿದಿವಾ ನಾರಿಯರು, ಉಷ್ಣ-ಸಂಜೆ ನೀರೆಯರು,
 ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಹಿಡಿದು ನೂಕಿ ಅಡಗುತ್ತಲಿಹರು.
 ಅಡಿಯಲರ ಬೆಳಕಿನಲಿ ಲೋಕವೆಲ್ಲವು ಮಿಂಚಿ,
 ನಿನ್ನ ಬರವಿಗೆ ಅಳುಕಿ ಏನನೋ ನುಡಿಯುತ್ತಿದೆ;
 ತೊದಲಿ ತಡಕುತಲುತ್ತ ತೂಳುಗ*ದೊಳೊರಗಿಹುದು.
 ಯುಗಯುಗದ ಬೇಸರವು ಕಳೆದು ಬೆಳಗಾದರೂ
 ನೀನು ಬರುತಿಹೆಯೆಂದು ಏಕೋ ಎದೆ ನಡುಗುತ್ತಿದೆ.

—ಸಂದಕಶೋರ

*ತೂಳುಗ=ಉದ್ಯಮನೆ

“ನ ಪೂ ಕಾ- ತೇ ಪೋ ಲತೋ ಲ”

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದುದು

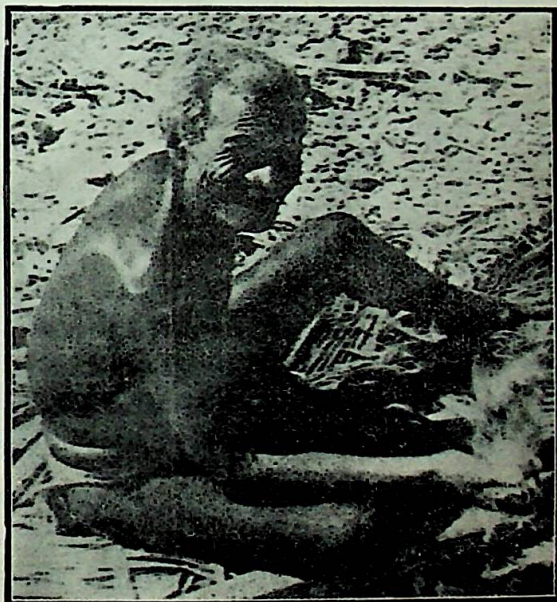
ಇವರ ಜೀವನವು ನಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಂಸ್ಕೃತವೆಂದು ಕೋರಬಹುದು. ಆದರೆ ಸುಧಾರಿಸಿ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದೇವೆಂಬ ಪ್ರಬಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದ ಸುಖಶಾಂತಿಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ನಮಗೆ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಇವರ ವೃತ್ತಿಯು ಅದೆಷ್ಟು ವಿಲಾಸನುಯವಾಗಿದೆ! ಒಮ್ಮೆ ೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೊಬ್ಬರಿಯನ್ನು ಮಾರಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಹಣದ ಬದಲು ಕಣಕವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ದಿನ ರೊಟ್ಟಿಸುಟ್ಟು ದ್ವೀಪದ ಎಲ್ಲ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೂ ಹಂಚಿದರು. ಸಮಷ್ಟಿವಾದದ ಪುಟ್ಟ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಯೇ ಈ ನಡುಗಡ್ಡೆ.

‘ನ ಪೂ ಕಾ’ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ದ್ವೀಪ. ವಿಶಾಲವಾದ ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರದ ವಕ್ಷಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ, ಪೂರ್ವೀಯ ದ್ವೀಪಸಮೂಹದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ‘ಹಾವಾಯಿ’ ದ್ವೀಪಗಳವರೆಗೆ ಲೆಕ್ಕಿಸಲಾಗದಷ್ಟು ದ್ವೀಪಗಳ ಸಮೂಹವು ಹರಡಿದೆ. ‘ನ ಪೂ ಕಾ’ ಇವುಗಳಲ್ಲೊಂದು.

ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರದ ಅಗಣಿತ ದ್ವೀಪಗಳು ಪ್ರವಾಳ (Coral) ದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದವು. ಪ್ರವಾಳ(ಹವಳ)ವು ಸಮುದ್ರದ ಒಂದು ಕ್ರಿಮಿ. ಈ ಪ್ಲುದ್ಯಕೀಟಗಳು ಲಕ್ಷಾಂತರದ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿ ಸಾಗರದ ತಳದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಇರುವುವು. ಒಂದು ಕೀಟವು ಸತ್ತರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದರಂತೆ ನೆಲೆಯಾಗುತ್ತ ಕೊನೆಗೆ ಈ ಕ್ರಿಮಿಗಳ ಪಂಜರವು ನೀರಿನ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ನೂರಾರು ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರವೂ ಹತ್ತಾರು ಚದರ ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವೂ ಆದ ದ್ವೀಪವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದು. ನಂತರ ಸಮುದ್ರದ ಮರಳು ಈ ದ್ವೀಪದ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಮಣ್ಣಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದು. ಅಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತೇಲಿಬರುವ ಬೀಜಗಳು ಈ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ವನಸ್ಪತಿಸಂಸಾರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವವು. ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲೆಂದಲಾದರೂ ಮನುಷ್ಯನು ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ನೆಲಸುವನು. ‘ನ ಪೂ ಕಾ’ ವೂ ಈ ತೆರದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಒಂದು ದ್ವೀಪ.

‘ನ ಪೂ ಕಾ’ ದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಭಾಗಗಳಿವೆ. ಒಂದು ‘ನ ಪೂ ಕಾ’ ಮತ್ತೊಂದು ‘ತೇ ಪೋ ಲೋ’.

೧. ನ ಪೂ ಕಾದ ವೃದ್ಧನಿವಾಸಿ

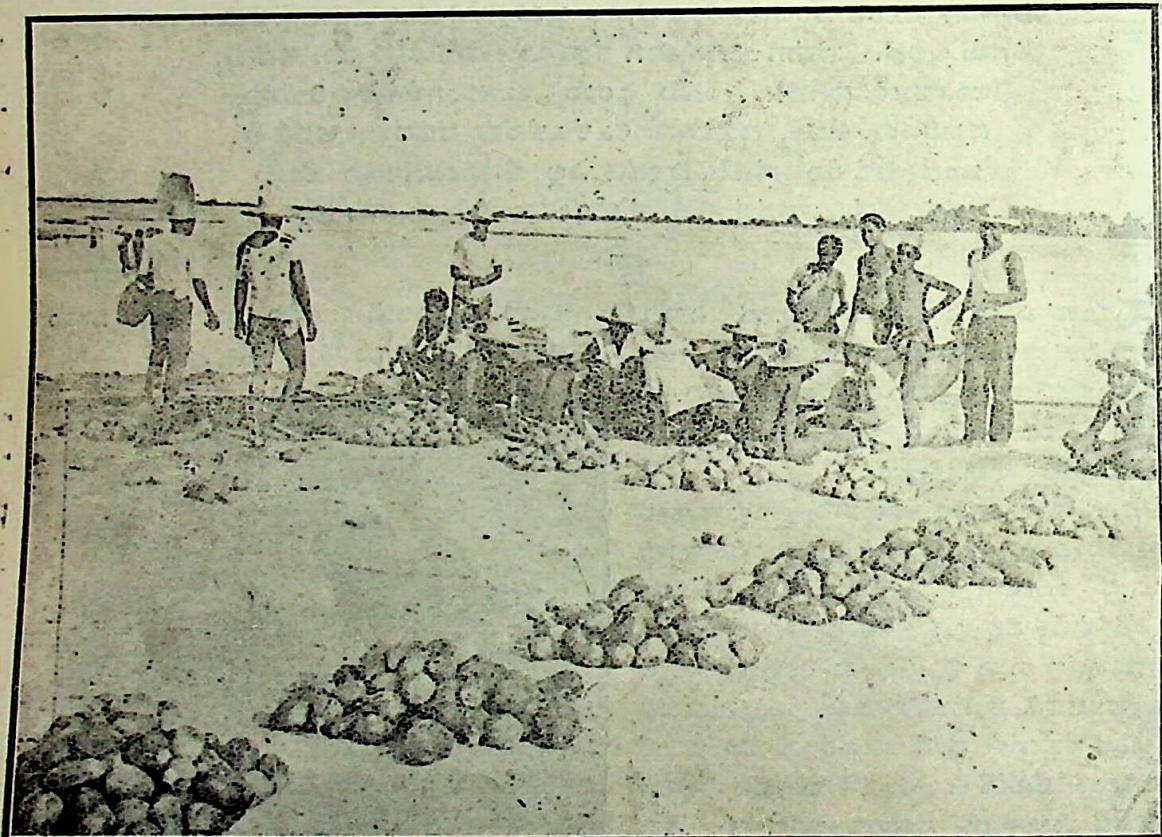
ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಿ. ಕ್ಲೈಫರ್ಡ್ ಗೆಸಲರ್ ಎಂಬ ಅಮೆರಿಕದ ವಿಖ್ಯಾತ ಲೇಖಕರೊಬ್ಬರು ಹಲವು ತಿಂಗಳು

ಗಳವರೆಗೂ ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಆಚಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರು. ಈ ವರ್ಣನೆಯು ಅವರು ಬರೆದಿರುವ ಒಂದು ವೃತ್ತಾಂತದ ಆಧಾರವಿಂದ ಬರೆ ದುದಾಗಿದೆ.

‘ನವೂಕಾ’ ಅಥವಾ ‘ತೇವೂಕಾ’ (ಮಾರು ಇಯಾ ದ್ವೀಪ ಅರ್ಥಾತ್ ‘ಮಾರು ಇಯಾ’ದ ‘ವೂಕಾ’ ವೃಕ್ಷ ಗಳ ವನವು) ಅಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ತೇಲುವ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಯಂತೆ

ಭೂಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲ ತೇಗಿನ ಮರಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವುದು.

ನವೂಕಾದ ಮಣ್ಣು ಮೆತ್ತನೆಯದಲ್ಲ. ನಡೆಯುವಾಗ ಪ್ರವಾಳದ ಮತ್ತು ಒಡೆದಶಂಖ, ಚಿಪ್ಪು ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಚೂರುಗಳು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಚುಚ್ಚುವವು. ಈ ಕಠಿಣವಾದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಉತ್ತಮ ಸಸ್ಯಗಳಾವುವೂ ಬೆಳೆಯಲಾರವು. ತೇಗಿನ ಮರಗಳು ಮಾತ್ರ ಹೇರಳವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಾಳಿಯ ಹೊಡೆತವಿಲ್ಲದ ಕಡೆ.

೨. ಸಪ್ತಾಯಿ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು “ಸಮುಷ್ಟಿವಾದ” ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚುತ್ತಿರುವುದು.

ಇರುವುದು. ಐದು ಮೈಲಿ ಉದ್ದವೂ ಎರಡು ಮೈಲಿ ಅಗಲವೂ ಇರುವ ಕೋಳಿಯ ಮೊಟ್ಟೆಯ ಆಕಾರದ ಈ ದ್ವೀಪವು ಒಂದು ಒತ್ತಿ (ಆಖಾತ Lagoon) ನ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯೂ ಇದೆ. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಇದು ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಪ್ರವಾಳ ದ್ವೀಪಗಳ ಮಾಲೆಯು. ಇದರ ಸಮುದ್ರದ ದಡವು ಕೆಂಪಾಗಿಯೂ, ಸಮತಲವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದು. ದ್ವೀಪದ

ಯಲ್ಲಿ ಪರಂಗಿ (ಪಪ್ಪಾಯಿ) ಮತ್ತು ‘ಪೆಂಡಾನಸ್’ (Pandanus) ವೃಕ್ಷಗಳೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಒತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಮೀನುಗಳೂ ಶಂಖದ ಹುಳುಗಳೂ ಅಪಾರವಾಗಿ ಇವೆ. ಆ ದ್ವೀಪವಾಸಿಗಳ ಮುಖ್ಯಾಹಾರವು ಇದೇ. “ಸಪ್ತಾಯಿ” ಹೆಣ್ಣಿನ ತಿಳಿಲು ಸಿಪ್ಪೆ ಮುಂತಾದವನ್ನು ತಿಂದುಕೊಂಡು ಕೆಲವು ಕೋಳಿ

ಗಳೂ ಹಂದಿಗಳೂ ಜೀವಿಸಿವೆ. ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿಯೂ ಮನುಷ್ಯನು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕಠೋರ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ತನ್ನ ವಶಮಾಡಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವನು.

೧೭೬೫ರಲ್ಲಿ ಬೈರನ್ (Byron) ಎಂಬ ನಾವಿಕನೊಬ್ಬನು ಈ ದ್ವೀಪವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದನು. ಹಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ವರೆಗೆ ಸಮುದ್ರದ ಪಾರವನ್ನು ಕಾಣದೆ ತೇಲುತ್ತಲೆಯಿದ್ದು

ದ್ವೀಪ (Disappointment Islands) ವೆಂದು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬೇಕಾಯಿತು.

ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರದ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧೋಪನಿಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರದವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ವನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದರು. ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳು ಅನೇಕ ದ್ವೀಪ ಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಳುವಾದುವು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ಸಾಬೂನು ಮುಂತಾದ ವಿಲಾಸವಸ್ತುಗಳ ಉಪಯೋಗವು

೩. ಬಾವಿ ತೋಡುವುದೂ ಸಮಷ್ಟಿವಾದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾಡ್ಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಭಾಗವಹಿಸಿಯೇ ತೀರಬೇಕು.

ಬೈರನ್ ಹಡಗು ಕೊನೆಗೆ ಈ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿತು. ಹಡಗಿನಲ್ಲಿದ್ದವರು ದ್ವೀಪದಮೇಲೆ ಇಳಿಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದರು. ಆದರೆ ದ್ವೀಪದ ನಿವಾಸಿಗಳು, ಈ ಆಗಂತುಕ ಗೌರಾಂಗರು ತಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಬರ್ಚಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ದಡದಲ್ಲಿ ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತರು. ಹಡಗಿನಲ್ಲಿದ್ದವರು ಇದಕ್ಕೆ ನಿರಾಶಾ

ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ತೆಂಗಿನ ಎಣ್ಣೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಇದರಿಂದ ಅದರ ಬೆಲೆಯೂ ಏರಿತು. ಈ ಹೆಚ್ಚು ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಲಾಭಹೊಂದುವ ಆಶೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ನ್ಯಾಸಾರಿಗಳು ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರದ ಉಷ್ಣ ವಲಯ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದರು. ಅವರು ದ್ವೀಪನಿವಾಸಿಗಳಿಂದ ಕೊಬ್ಬರಿಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಯೂರೋಪಿಗೆ ರವಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇವರು ಅನೇಕ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತ್ರಿಮ ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯನ್ನು ಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ಒಣಗಿಸಿ ಕೊಬ್ಬರಿ ಮಾಡಲು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದರು. ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆಯಲು ಆಯಿಲ್‌ಮಿಲ್ ಗಳನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಆದರೆ ದ್ವೀಪವಾಸಿಗಳ ಸೌಭಾಗ್ಯದಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಂದ ತೆಂಗಿನ ಎಣ್ಣೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಇತರ ಎಣ್ಣೆಗಳ ಉಪಯೋಗವು ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಕಾರಣ, ತೆಂಗಿನ ಎಣ್ಣೆಯ ಬೆಲೆಯು ಇಳಿದುಹೋಗಿ ಈ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಆದರಿಂದ ಲಾಭವಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಹಲ ಕೆಲವು ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿನ ಕಾರಖಾನೆಗಳು ಮುಚ್ಚಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ. ಮತ್ತು ದ್ವೀಪವಾಸಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಐರೋಪ್ಯರ ದೋಹನ ನೀತಿಯ ಕೈಚಳಕವೂ ದಿನೇ ದಿನೇ ಕುಂದುತ್ತಿರುವುದು. ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳ ವಿಷಯವಾದ ಕಥೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಈ ದ್ವೀಪವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳಗಾರಿಕೆ (Capitalism) ಯ ವಿಷವೃಕ್ಷವನ್ನು ಮೊಳೆಯಿಸಲು ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳೇ ಕಾರಣವಾದುವು.

‘ನಪೂಕಾ’ವು ಫ್ರಾನ್ಸಿನ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಪೆಸಿಫಿಕ್‌ಮಹಾ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸಿನ “Les Etablissements Francais de l’oceanic” ಎಂಬ ಉಪನಿವೇಶ (Colony) ಪ್ರಾಂತ್ಯವಿದೆ. ಅದರ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆ ಈ ನಪೂಕಾ. ನಪೂಕಾದಿಂದ ಫ್ರೆಂಚರ ಈ ಉಪನಿವೇಶದ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಅನೇಕ ದಿನಗಳ ಹಾದಿಯಿದೆ.

ನಪೂಕಾದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಇನ್ನೂ ರಹಸ್ಯವು. ಈ ಜನರು ‘ಪೊಲಿನೇಷಿಯನ್’ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಇವರ ವರ್ಣವು ಧೂಮ್ರ. ಕಣ್ಣುಗಳು ವಿಶಾಲವಾದುವು; ಶರೀರವು ಪುಷ್ಟವಾದುದು. ಯುರೋಪಿನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾದಿಗಳ ಮತ್ತು ದೋಹನಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಚರಿಸುವ ಕ್ರಿಶ್ಚಮತವೂ ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶನಾಡಿರುವುದು. ದ್ವೀಪದ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹವಳದ ಬಿಳಿಯ ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ‘ಚರ್ಚ್’ (Church) ಒಂದಿದೆ. ಮತ್ತು ದ್ವೀಪದ ನಿವಾಸಿಗಳೆಲ್ಲ ದೀಕ್ಷಾಸ್ನಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವರು. ಆದರೆ ಅವರ ಪುರಾತನವಾದ ನಡೆನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಬದಲಾವಣೆಯೇನೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ದ್ವೀಪದ ಈಗಿನ ನಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ಬಂದು ದ್ವೀಪದ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದರೆಂದೂ ತನ್ನೊಡನೆ ತೆಂಗಿನ ಫಲಗಳನ್ನು

ತಂದು ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟರೆಂದೂ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ‘ಪೂಕಾ’ ಎಂಬ ವೃಕ್ಷವು ಈ ದ್ವೀಪದ ಪವಿತ್ರ ವೃಕ್ಷವು. ಇದರಡಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವೀಪವಾಸಿಗಳು ಆಮೆಯನ್ನು ಬಲಿಕೊಡುವರು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ದ್ವೀಪವಾಸಿಗಳಿಗೆ ‘ಪಂಡಾನಸ್’ ಎಂಬ ಗಿಡವೇ ಆಧಾರವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಗಿಡದ ಎಲೆಗಳಿಂದಲೇ ಇವರು ಚಾಪೆಗಳನ್ನು ಹೆಣೆಯುತ್ತಲೂ, ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಹೊದಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೂ ಇದ್ದರು. ಇದೇ ವೃಕ್ಷದ ನಾರಿನ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ಶರೀರವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪಂಡಾನಸ್ ವೃಕ್ಷವು ಆಹಾರವನ್ನೂ ಒದಗಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಹಣ್ಣಿನ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಈಗಲೂ ಆಹಾರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಈಗ ‘ಪೂಕಾ’ ವೃಕ್ಷಗಳು ಒಂದೆರಡೇ ಉಳಿದಿವೆ. ತೆಂಗಿನ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ‘ಪೂಕಾ’ ವೃಕ್ಷಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿದರು. ಗುಡಿಸಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊದಿಸಲು ಪಂಡಾನಸ್ ಎಲೆಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ತೆಂಗಿನ ಗರಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಪಂಡಾನಸ್ ನಾರಿನಿಂದ ನೆಯ್ದ ವಸ್ತ್ರಗಳ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಯುರೋಪಿನ ಗಿರಣಿಗಳ ಚೀಟಿನ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಆಕ್ರಮಿಸಿರುವುವು.

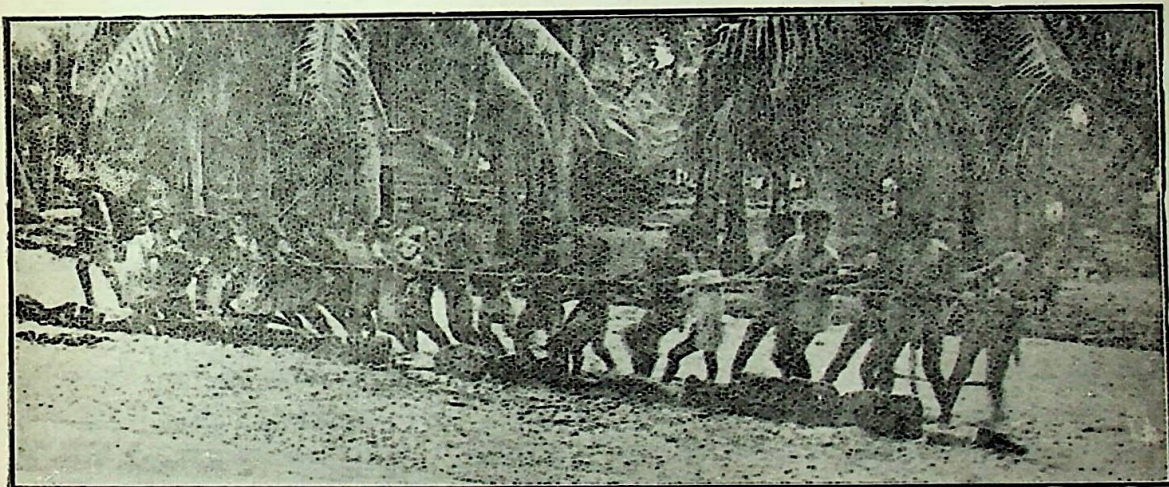
ನಪೂಕಾದ ಈ ಸಣ್ಣ ಸಮಾಜದ ಸಂಘಟನವು ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ‘ಸಮಷ್ಟಿವಾದ (Communism)’ದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೂ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ‘ಸಾರ್ವವಾರಿಕ’ ಆಧಾರದ ಮೇಲೂ ಇದೆ. ಯುರೋಪಿನ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಕೊಬ್ಬರಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಈ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕೊಂದಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ಲಾಭನಷ್ಟಗಳ ಗೊಂದಲವು ಆರಂಭಿಸಿತು. ಅದರಿಂದ ಈ ದ್ವೀಪದ ಶಾಂತಿ ಸಂತೋಷಗಳಿಗೆ ಭಂಗವುಂಟಾಯಿತು.

ಈ ದ್ವೀಪವಾಸಿಗಳ ಪೂರ್ವಜರು ನಾಲ್ಕು ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆಲಸಿದರೆಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದೆ. ನಂತರ ಅವರು ಪರಸ್ಪರ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೆರೆದುಹೋಗಿ ಈಗ ಒಂದೇ ಪಂಗಡವುಂಟಾಗಿದೆ. ಕೊಬ್ಬರಿಗಾಗಿ ವಿದೇಶೀಯರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನಂತರ ವ್ಯಾಪಾರ ಆದಾಯಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ಈ ಪುರಾತನ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರುವರು. ಆದರೆ ಬಿಟ್ಟುಬಂದ ಆವುಗಳ ಮೇಲೆ ಇವರ ಹಕ್ಕು ಯಥಾ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇಂದೂ ಪೂರ್ವ ವಂಶಾವಳಿಗಳು ತಪ್ಪದೆ ನಡೆದುಬರುತ್ತಿವೆ, ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ತನಗೆ ಸೇರಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ವೃಕ್ಷಗಳನ್ನೂ ಆರತಿಯವನು.

ಹೀಗೆ ಸಮಾಜದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಒಂದು ಮಿಶ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳ ವಿನಾ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಬೆಳೆಗಳ ಮೇಲೂ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಡೊರೆಯುವ ಮೀನು, ಆನೆ, ಮೊದಲಾದುವುಗಳ ಮೇಲೂ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ಸಮಾನ ಸ್ವಾಮ್ಯವಿರುವುದು. ಅನೆಲ್ಲವೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಂಚಲ್ಪಡುವುದು. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ನಾಲಕ್ಕಾರು ಮೀನುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಿಡಿದದ್ದಾದರೆ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿದವರಿಗೆ ಹಕ್ಕಿರುವುದು. ಅವನ್ನು ಅವರೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು ಅಥವಾ ನೆಂಟರಲ್ಲಿ ಹಂಚುವರು. ಆದರೆ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದರೆ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ಹಕ್ಕಿರುವುದು. ತೆಂಗಿನ

ಜದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಸಮಾನ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದೆಂದು ಎಣಿಸಲ್ಪಡುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಸಮಾನರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದೂ ಅವಶ್ಯಕ. ಕೇವಲ ಮುದುಕರಿಗಾಗಿಯೂ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಲವಿಲ್ಲದವರಿಗಾಗಿಯೂ ಅವರ ಕುಟುಂಬದವರು ಹೊಣೆಗಾರರು. ಇಂತಹ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ತೀರ ಕಡಿಮೆ.

ಸಮಾಜದ ಈ ಕಟ್ಟು ಬಹು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಡೆದುಬರುತ್ತಿರುವುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹದ ಬಾಧೆಗೂ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದೆ-ಕಾನೂನುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ಗೊಂದಲವೇ ಇಲ್ಲ. ದ್ವೀಪದ ಅಚಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ

೪. ಬಾಲಕಬಾಲಿಕೆಯರು ಆಮೆಯ ಚಿಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಮರಳು ತುಂಬಿ, ಹಗ್ಗವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನಲಿವಾಡುತ್ತ ಎಳೆತರುವುದು.

ಫಸಲಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದವರ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದು. ಆದರೆ ಆದರ ವಿಕ್ರಯ, ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ರಫ್ತುಮಾಡುವುದು, ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆ ಕುಟುಂಬದವರಿಂದ ನಡೆಸಲ್ಪಡದೆ ಸಮ್ನಿಲಿತ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಒಂದು ಸಹಾಯಕ ಸಮಿತಿಯ ಮೂಲಕ ನಡೆಸಲ್ಪಡುವುದು. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಎಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಿತ್ತೋ ಆ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇರೆಗೆ ವಿಕ್ರಯದ ವರಮಾನವು ಹಂಚಲ್ಪಡುವುದು.

ಭೂಮಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಜೀವನ ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡಲು ಸಮಾ

ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬಿಲ್ಲವನಾಗಿರುವನು. ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲು ಯಾವನಿಗಾದರೂ ಮನಸಾದರೂ ಜನಮತದ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಿ|| ಗ್ರೆಸಲರರು ಬರೆಯುವುದೇನೆಂದರೆ:—“ ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ನಾನು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾಗ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಭಾರೀ ಅಪರಾಧವೇನೆಂದರೆ ಇಬ್ಬರು ಯುವಕರು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ದೂರದಿಂದ ಗ್ರಾಮವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಸಂಜ್ಞೆಗಳ (Signals) ಮೂಲಕ ಒಂದು ಹಡಗು ಬರುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಈ ಸುದ್ದಿಯು ಸುಳ್ಳಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಹುವಾಗಿ

ಬೈದು ಅವಹೇಳನ ಮಾಡಿದರು. ಜನರ ಈ ತಿರಸ್ಕಾರದ ಫಲವಾಗಿ ಆ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಆ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೊದಲನೆಯ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕೂಲಿಯವನಾಗಿ ಸೇರಿ ದ್ವೀಪ ವನ್ನೇ ತ್ಯಜಿಸಿ ಹೊರಟುಹೋದನು."

ಫ್ರೆಂಚ್ ಉಪನಿವೇಶದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ದ್ವೀಪದ ಶಾಸನದ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಬಹು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ನಿಯಮಿಸಿರುವರು. ಎಂದರೆ ದ್ವೀಪವಾಸಿಗಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವೂ ಇಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಫ್ರೆಂಚ್ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ದ್ವೀಪದ ಸುವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನನ್ನೇ ಅವರು ನಪೂಕಾದ ಕೌನ್ಸಿಲಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ವರೂಪಿಯಾಗಿ ಎಂದರೆ ಶಾಸನವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿರುವರು. ಮತ್ತು ಈ ಪದವಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಬಹು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವರು. ಎಂದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಫ್ರೆಂಚ್‌ರು ಬಾರದಿದ್ದರೂ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನನಾಗ ಬಹುದಾದಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಆರಿಸುವರು. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ Gendarme ಅಂದರೆ ಪೊಲೀಸ ಅಥವಾ ಸೈನ್ಯವಿಭಾಗದ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೂ ಒಬ್ಬ ಯೋಗ್ಯನೂ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯೂ ಆದ ನಾಗರಿಕನನ್ನೇ ಆರಿಸುವರು. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ಇಬ್ಬರು ಉದ್ಯೋಗಸ್ವರೂ ಫ್ರೆಂಚ್ ಉಪನಿವೇಶದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ನಪೂಕಾದ ಮುಖಂಡರಾಗಿರುವರು. ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ನಡೆದುಬಂದಿರುವ ಅಚಾರ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಸರ್ವಮತ—ಇವೇ ದ್ವೀಪದ ಶಾಸನವಾಗಿವೆ.

ಭಾನುವಾರದ ದಿನ ಚರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಯ ಚೌಕದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡುವರು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಊರಿನ ಸಮಸ್ತ ಜನರ ಒಂದು ಸಭೆಯೇ ಸೇರಿಬಿಡುವುದು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಹಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವುದು. ಮುಂದಿನವಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದೂರುಗಳನ್ನೂ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಅವುಗಳ ವಿಮರ್ಶೆಯಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಜೀ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಾಜ್ಯವು ಕೈಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಸಭೆ ಸೇರಲು ಯಾರೂ ಕರೆಯಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ತನಗೆ ತಾನೇ ಸೇರಿ ಬಿಡುವುದು. ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳು ಯಾವ ತರದ ಕಟ್ಟುಗಳಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ

ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರು. ಅಪರಿಚಿತರು ಯಾರಾದರೂ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ದೊಂಬಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ನಿರ್ಣಯವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳುವರು. ಆದರೆ ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾಡವಿನಾದವಾದನಂತರ ಅದುವರೆಗೂ ಮೌನದಿಂದಿದ್ದ ವಯಸ್ಸಿನಾದ ನಾಗರಿಕನೊಬ್ಬನು ಶಾಂತ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ತರ್ಕಸಂಗತ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲಾರಂಭಿಸುವನು. ಕ್ರಮ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವಾದವಿನಾದವೂ ತಣ್ಣಗಾಗುವುದು.

ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿದೇಶೀಯನು ಬೇಕಾದರೂ ಆರು ತಿಂಗಳು ವಾಸಮಾಡಿ ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯನಾಗಬಹುದು. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಸಮಾಜದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರವು ದೊರೆಯಲಾರದು. ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಇದರ ಪರಿಣಾಮವು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ:—ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ನೆಲಸುವ ಪರದೇಶೀಯರು ಇಲ್ಲಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ವಿನಾಹಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಭೂಮಿಯಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಪರದೇಶದಿಂದ ಬಂದು ನಪೂಕಾದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರಾರು ಇರುವುದು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದರೂ ಗೌರವಾನ್ವಿತನಲ್ಲ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಷ್ಟಿವಾದ ಪದ್ಧತಿಯು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದೆಂಬುದು ಪಶ್ಚಾತ್ತಮ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಹೆಂಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಬರುವುದು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನಪೂಕಾ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಮ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವುಗಳ ಬೆಳೆಯು ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. 'ತಾಹಿತಿ' ದ್ವೀಪದಿಂದ ಆದರ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತಂದು ನೆಟ್ಟರು. ಬಳಿಕ ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಹರಡಿಕೊಂಡಿತು. ಪಶ್ಚಾತ್ತಮ ಗಿಡಗಳು ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರುವವು. ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಕುಯಿಲು ವಾರಕ್ಕೊಂದಾವರ್ತಿ ಆಗುವುದು. ಸುಮಾರು ೨೦೦೦ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಕೀಳಲ್ಪಡುವವು. ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೀಳಲು ಜನರು ತಾನಾಗಿಯೇ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರಾಗುವರು. ಅಥವಾ "ಮುಖೋಕ" (ಮುಖಂಡನು) ಕೆಲವರಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಕುಯಿಲು ಆಜ್ಞಾಪಿಸುವನು.

ಈ ಜನರು ನಾವೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ತರುವರು. ಈ ದಡದಲ್ಲಿ ಡೋಣಿಯಿಂದ ಎಳೆಸಿದ

ನಂತರ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಕಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಎರಡನ್ನೂ ಎಂಟು ಗುಡ್ಡೆಗಳಾಗಿ ಹಾಕುವರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಗುಡ್ಡೆಯೂ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಜನರಿಗೆ ಭಾಗವಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ನಂತರ ಕ್ರಮೇಣ ಇವು ಹಂಚಲ್ಪಟ್ಟು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಲೂ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಡುವುದು (ಚಿತ್ರ ೨). ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಿಮಿಕ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದಾಗಲೂ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹಂಚುವರು. ಕೇವಲ ಕಂಕುಳಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಿಲ್ಲ.

ಇದೇ ಬಗೆಯಾಗಿ ಗ್ರಾಮದ ಬಾವಿ ತೋಡುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ರಸ್ತೆ ತಯಾರಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ಇತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ

ಸ್ತ್ರೀಯರು ತೆಂಗಿನ ಗರಿಯನ್ನು ಹೆಣೆದು ಗೋಡೆಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ತಡಿಕೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವರು. ಪುರುಷರು ಮನೆಯ ಹಂಚರವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಭಾವಣೆಯನ್ನು ಹಾಕುವರು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹುಡುಗರು ಆಡುತ್ತ ಆಡುತ್ತ ತೆಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿಯ ಕಸಬರಿಗೆಯಿಂದ ಬೀದಿಯನ್ನು ಉಡುಗುವರು. ದೊಡ್ಡ ಆನೆಗಳ ಚಿಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಮರಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಕುಣಿಯುತ್ತಾ ಕೂಗುತ್ತಾ ಎಳೆತರುವರು (ಚಿತ್ರ ೪). ರಸ್ತೆಯ ರಿಪೇರಿಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒಡೆಯುವುದೇ ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವಯಸ್ಕರು ಮಾಡುವರು.

ತೆಂಗಿನ ಫಸಲು ಕಾಟುಂಬಿಕ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿ ಎಣಿಸಲ್ಪ

೫. ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರೆಲ್ಲರೂ ಆರೋಗ್ಯದೃಢಕಾರ್ಯರಾಗಿರುವರು. ತೆಂಗಿನ ಚಿಪ್ಪಿನ ಉರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಡುವರು.

ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಭಾಗವಿರುವುದು (ಚಿತ್ರ ೩). ಅನಿವಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಸಾಮಾಜಿಕಕಾರ್ಯದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳ ವಿರಾಮವು ಸಿಕ್ಕುವುದು.

ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಾಗಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಾಗಲಿ ಪಾರಿವಾರಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳೆಂದು ಲೆಕ್ಕಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಜನರು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದವರ ಮತ್ತು ನೆರೆಹೊರೆಯವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾಡುವರು.

ಡುವ ಕಾರಣ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಒಣಗಿಸುವುದು, ಚಿಪ್ಪಿನಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕುಟುಂಬದ ಜನರೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಕೊಬ್ಬರಿಯನ್ನು ಒಣಗಿಸಲು ಇತರ ಕೆಲವು ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಯಂತ್ರಗಳಾಗಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಮಿ. ಗೆಸಲರ್‌ರವರು ನವೋದಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಬ್ಬರಿಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಹಡಗು ಬಂದಿತ್ತು. ಎರಡೂ ದ್ವೀಪಗಳ ಫಸಲು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ೨೫೦ ಮಣ ಕೊಬ್ಬರಿಯಾಯಿತು. ಅತ್ಯಧಿಕ

ಕ್ರಯ ಕಟ್ಟಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಇದರ ಬೆಲೆಯು ಮುನ್ನೂರು ಡಾಲರ್ (ಸುಮಾರು ೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ) ಆಯಿತು. ಈ ಅಲ್ಪ ಕ್ರಯವನ್ನು ರೊಕ್ಕವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಆ ಸಾರಿ ಗೋದಿಯ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಈ ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲವನ್ನು ಒಂದೇ ದಿನ ರೊಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ಭೂಪ್ರಮಾಣದ ಮೇರೆಗೆ ಹಂಚಿಬಿಡಲಾಯಿತು.

ಲೆಕ್ಕಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ನಪೂಕಾ ಮತ್ತು ತೇಪೋತೋ ಎರಡೂ ದ್ವೀಪಗಳ ನಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಆಯವು ಐದು ಡಾಲರು (ಹದಿನೈದು ರೂಪಾಯಿ) ಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಾರದು. ಈ ವಾರ್ಷಿಕ ಆಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಂದೆರಡು ಆಯುಧಗಳನ್ನೂ ಮೈಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ೩-೪ ನೂಲಿನ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ತಾಹೀತಿ ದ್ವೀಪದಿಂದ ಬರುವ ಕರಿಯ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನೂ ಕೊಳ್ಳುವರು. ಈ ಹೊಗೆ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ' ಪಂಡಾನಸ್ ' ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ಸೇಡುವರು.

ಈ ದ್ವೀಪದ ಜನರು ಬಡತನದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷ ರೆಲ್ಲರೂ ಆರೋಗ ದೃಢಕಾಯರಾಗಿರುವರು (ಚಿತ್ರ ೫). ಹಣ್ಣು ಹಣ್ಣು ಮುದುಕರಾಗುವವರೆಗೂ ಇವರ ಹೆಲ್ಲುಗಳು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವುವು. ಸ್ವಚ್ಛವಾಯುವಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಲೂ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿದೇಶಿಯ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಇವರಿಗೆ ರೋಗಗಳ ಸೋಂಕಿಲ್ಲ.

ಇತರ ಆದಿಮ ನಿವಾಸಿಗಳಂತೆಯೇ ನಪೂಕಾದವರೂ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿರುವರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ಸ್ನಾನದ ಮನೆಯಿರುವುದು. ಇದು ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲೂ ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟು ಮೇಲೆ ತೆರೆದಿರುವುದು. ಜನರು ಬಾವಿಗಳಿಂದ ನೀರು ತಂದು ಈ ಸ್ನಾನಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಸಾಬೂನಿನಿಂದ ತಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಡೊ ಅಥವಾ ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ನಾನಮಾಡುವರು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಲೆಗೆ ತೆಂಗಿನ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚುವರು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಎಣ್ಣೆಗೆ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಬೆರೆಸುವರು.

ನಪೂಕಾ ನಿವಾಸಿಗಳು ನಿತ್ಯಸುಖಿಗಳು. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ

ಯಾವಾಗಲೂ ಹಾಡುತ್ತ ನಗುತ್ತ ಇರುವರು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳ ಮುಂದೆ ನೃತ್ಯವಾಗುವುದು. ಯುವಕ ಯುವತಿ ಯರು ಬೆಳದಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ನರ್ತಿಸುವರು. ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನ ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮದ ಆದಾನಪ್ರದಾನಗಳಾಗುವುವು. ಇಲ್ಲಿನ ಹುಡುಗರು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿರುವರು. ಲಾಗೂನಿನಲ್ಲಿ ಈಜುತ್ತಲೂ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಲೂ ದಿನವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕಳೆಯುವರು.

ಇದೀಗ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಮಷ್ಟಿವಾದದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಬರುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ದ್ವೀಪದ ವರ್ಣನೆ. ವಿದೇಶಿಗಳ ಆಗಮನದಿಂದ ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬರಿಯ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮತ್ತು ಲಾಭನಷ್ಟಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ತಲೆಹಾಕದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನವು 'ಲೆನಿನಾ'ನ ಮತ್ತು 'ಕಾರ್ಲಮಾರ್ಕ್ಸ್'ನ ಸಾಮ್ಯವಾದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಎಷ್ಟೋ ಪಾಲು ಉತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ಶಾಸನದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದೂ ಈ ದ್ವೀಪದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನವು 'ಲೆನಿನಾ'ನ ಸಾಮ್ಯವಾದಕ್ಕಿಂತಲೂ 'ಪ್ರಿನ್ಸ್ ಕೊಪೊಪೊನ್'ನ ಅರಾಜಕವಾದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವುದು.

ನಾಗರಿಕರೆಂದೆನಿಸಿದ ಪ್ರಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶೀಯರ ಭೋಗ ಸಾಧನಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ನಪೂಕಾ ನಿವಾಸಿಗಳು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿಯೂ ಆರಿಯರು. ಆದರೆ ಅವರು ಆ ಪ್ರಾಶ್ಚಾತ್ಯ ನಾಗರಿಕರಿಗಿಂತ ಸಾವಿರ ಪಾಲು ಸುಖಿಗಳಾಗಿರುವರು. ಪ್ರಪಂಚದ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ವ್ಯಾಪಾರದ ಮುಗ್ಧಟ್ಟು, ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ, ಬಂಡವಾಲುಗಾರಿಕೆ (Capitalism) ಮೊದಲಾದ ಮಹಾಪಾಪಗಳ ಉಪದ್ರವಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನರಳುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ನಪೂಕಾ ನಿವಾಸಿಗಳು ಇವುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿಯೂ ಆರಿಯದೆ ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿ ಇರುವರು. ಇಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸಿನವರ ಅತ್ಯಾಚಾರವಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಅನ್ಯಾಯವಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯಿಲ್ಲ. 'ಎಕ್ಸಚೇಂಜ'ನ ತೇಜಿ ಮಂದಿಗಳ ತೊಡಕಿಲ್ಲ.

ಶ್ಯೂಢಿ

ಚಿತ್ರಶಿಲ್ಪಿ: ಸ್ವರ್ಗೀಯ ಟ್ರೆನ್‌ಡಾಡ್

ಕಲ್ಪತ್ತೆಯ ನವಚೇತ ನದ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ

ವಿಚಾರಮುಗ್ಧೆ

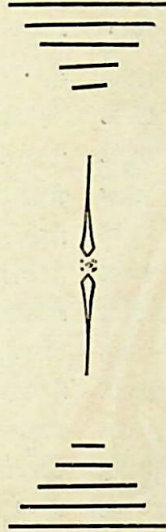
ಚಿತ್ರಕಲೆ: ಸ್ವರ್ಗೀಯ ಟ್ರೆನಾಡಾಡ್

ಕಲ್ಕತ್ತೆಯ ನವಚೇತನದ ಕೃಷಿಯಿಂದ

ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದವನಾರು?

ಪಂಡಿತ ಮುಳಿಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯನವರು

ಪಂಪಭಾರತದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾಂಸರೊಳಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಭೇದಗಳಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಜ. ಕ.ದಲ್ಲಿ 'ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿ ಭಾನುಮತಿ' ಎಂಬ ಪದ್ಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ವಾದವು ಅವುಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಕರ್ಣ ದುರ್ಯೋಧನರ ಕಳೆ ಎಂತಹದು? ಆ ಶ್ಲೋಕದ ಪೂರ್ವಾಪರ ಸಂಬಂಧವೇನು? ಎಂದು ವಿವೇಚಿಸಿ, 'ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದವನು ದುರ್ಯೋಧನನೇ' ಎಂದು ವಿದ್ವಾನ್ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯನವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವರು.

'ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನವಿಜಯ'ದ ಕರ್ಣನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ, ಶ್ರೀಯುತರಾದ 'ಡಿ. ವಿ. ಎಸ್. ಅವರು 'ಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ'ದಲ್ಲಿ (ಸಂಪುಟ ೧೨, ಸಂ. ೯) ಒಂದು ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರು. ವಿ. ವಿಜಯದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನು ತನ್ನಲ್ಲಿಟ್ಟ ಅಪ್ಪತೆಯ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನು ಕರ್ಣನು ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ವಿವರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ತೋರುವ 'ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿ ಭಾನುಮತಿ ಸೋಲಿದ್ದೆ' ಎಂಬ ಪದ್ಯದ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸುವಾಗ, ಶ್ರೀ. ಲೇಖಕರು ಭಾನುಮತಿಯೊಡನೆ ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದುದು ಕರ್ಣನೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀ. 'ಪದ್ಮನಾಭ'ರವರಿಗೆ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಸರಿಯಾಗಿ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಭಾನುಮತಿಯೊಡನೆ ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದುದು ದುರ್ಯೋಧನನೆಂಬುದನ್ನೂ ಕರ್ಣನೆಂದಾದರೆ ತಲೆದೋರುವ ದೋಷವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಿ, ಅವರು ಅದೇ 'ಜಯಕರ್ನಾಟಕ'ದ ಕಳೆದ ೧೧ನೆಯ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದರು. ಸಂಪಾದಕರು

ಮೂಲಲೇಖಕರ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇವುಗಳೊಡನೆ, ಶ್ರೀ. ಪದ್ಮನಾಭರವರ ಲೇಖನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ. ಡಿ. ವಿ. ಎಸ್. ಅವರು ಆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೇ ಬಿಗಿವಿಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಪಾದಕರು, ಇಬ್ಬರ ವಾದಗಳೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿಯೇ ತೋರುತ್ತಿದೆ ಎಂಬಂಶವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ 'ಹೇಗೆಂದರೂ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಾದಕ್ಕೆಡೆಯಾದ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋರಿಬಂದ ಉಭಯಾಭಿಪ್ರಾಯದ ತೊಡಕು ಕೆಲಗಾಲಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಹೊಕ್ಕು ಹೊರಟಿದೆ. ನಾನು ಬರೆದ, ಇನ್ನೂ ಅಚ್ಚಾಗದಿರುವ 'ನಾಡೋಜ ಪಂಪ' ಎಂಬ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ನಿರ್ಧಾರವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಹೇಗೂ ಇರಲಿ; ಇಬ್ಬರು ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಾದಕ್ಕೆ ಕೈಯೊರಕೊಂಡಿರುವಾಗ ಹೊರಗಿನವನೊಬ್ಬನು

ನಡುವೆ ತಲೆಹೊಗಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನೆಣಿಕೆ. ಅದರಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ ತಟಸ್ಥನಾಗಿರುವುದೇ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಪರರೂಪವಾದ 'ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗೆ ಸಮಾಧಾನ' ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಡಿ. ವಿ. ಎಸ್. ಅವರು "ಲೇಖಕನು ತನ್ನ ಪರವಾದ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿ, ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅಸ್ಪದವಾದ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಮೇಲಿನ ಅರ್ಥವಿವರಣೆಯ ಸಮ್ಮತವೆಂದು ಕವಿಹೃದಯವನ್ನು ಬಲ್ಲ ಕವಿಗಳೂ ಸಹೃದಯರೂ ಅನುಮೋದಿಸದೆ ಇರದೆಂದು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿರುತ್ತಾನೆ" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಲೇಖಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆಯೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಇತರಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಕೇಳಿದುದರಿಂದ ಅವರ ವಿಶಾಲಹೃದಯವೂ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಶ್ರೀ. ಪದ್ಮನಾಭರೂ ಕೂಡ 'ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು' ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಸಂಪಾದಕೀಯ ಲೇಖನದಲ್ಲಿಯೂ 'ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದುದಾರು?' ಎಂಬುದು ಪ್ರಶ್ನವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ; ಉತ್ತರದೊಡನೆ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಸಮಯವಾಗುವುದೋ ಎಂದೆಣಿಸಿ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದ್ದೇನೆ.

ದುರ್ಯೋಧನನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣನು, ಸಂಧಿ ಮುರಿದ ಮೇಲೆ ಕರ್ಣನನ್ನು ಕಂಡು ಮಾತಾಡಿದ್ದನಷ್ಟೆ. ಸಂಧಿ ಮುರಿದುಹೋದುದರಿಂದ ಇಕ್ಕಡೆಯವರೊಳಗೆ ಹೋರಾಟವುಂಟಾಗುವುದೆಂಬಲ್ಲಿ ಆಗ ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಅಪ್ರತಿಮ ವೀರನಾದ ಕರ್ಣ, ದುರ್ಯೋಧನ ಇವರೊಳಗಿದ್ದ ಅಚ್ಚುಗಟ್ಟಾದ ಮೈತ್ರಿಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಸಡಿಲಿಸಬೇಕು; ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಸಹೋದರರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಆ ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿದ ಕರ್ಣನ ದ್ವೇಷಬಂಧವನ್ನಾದರೂ ಸಡಿಲಿಸಬೇಕು; ಎಂಬ ಭೇದೋಪಾಯ ಭಾವನೆಯೇ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಹಾಗೆ ಕರ್ಣನ ಭೇಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದುದಷ್ಟೆ. ಆ ಉಪಾಯವನ್ನೇನೋ ಕೃಷ್ಣನು ಮಾಡಿಯೇ ಬಿಟ್ಟನು. ಆ ಬಂಧುತ್ವವನ್ನರಿತರೂ ಕರ್ಣನು ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಸೇರುವನೆಂಬ ಭಾವನೆಯಾಗಲಿ, ಸೇರಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಾಗಲಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದೆ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಭೇದಕುಶಲನಾದವನು ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳಬಿಡುವನೆ? 'ನಿನ್ನದಿ

ಮೇದಿನಿ ಪಟ್ಟಮುಂ ನಿನತೆ ನೀನಿರೆ ಮತ್ತೆ ಪೆಜು ಸರೇಂದ್ರರೇ' ಎಂದೇ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕೃಷ್ಣನ ಭೇದೋಪಾಯದ ಎರಡನೆಯ ಎಣಿಕೆ ಗುರಿಗೊಂಡಿತು. ಆದರೆ ಕರ್ಣನಿಗೆ ದುರ್ಯೋಧನನಲ್ಲಿದ್ದ ಮೈತ್ರಿಭಾವವು ಅಲುಗಾಡಲಿಲ್ಲ. ಕುಲಗೋತ್ರಹೀನನೆಂದು ತನ್ನನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಉದ್ಧರಿಸಿ ರಾಜ್ಯಾಧಿಪತಿಯನ್ನಾಗ ಮಾಡಿದ ಆ ದೊರೆಯನ್ನು 'ನನ್ನಿ'ಗೆ ಹೆಸರಿಗೊಂಡ ಕರ್ಣನು ಮರೆಯುವನೆ? ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ಬೆರಳಿತ್ತಿದ ಕರ್ಣನು ಈ 'ಮೇದಿನಿ ಪಟ್ಟ'ಕ್ಕೆ ಬಾಯ್ಬಿರೆವನೆ? ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಪಾಂಡವರೆಂದರೆ ಒಡಹುಟ್ಟಿದ ಮೊರೆ; ದುರ್ಯೋಧನನೆಂದರೆ 'ಒಡನುಂಡ' ದೊರೆ. ಒಂದೆಣಿಕೆ ನೀರಿಗೆಳೆದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಉಭಯ ಸಂಕಷ್ಟಗಳಿಗೊಳಗಾದುದು 'ನನ್ನಿ ಜಾಗ' ಮೊದಲಾದ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಗೆ ಕಾಶ್ರಯವಾದ ಕರ್ಣನ ಆ ಮೃದುಹೃದಯವಲ್ಲವೇ? ಆ ಸರಿಯನ್ನರಿತ ಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಭೇದದ ಉಳಿಯನ್ನು ಜಡಿಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದನು. 'ಬಾಪ್ಪವಾರಿ ಪುಳಕೆಂಬೆರ ಸೊರ್ಮೆಯೆ ಪೊಣ್ಣಿ'ತು ಕರ್ಣನಲ್ಲಿ. ಅಂಥ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ದ್ರೋಹವನ್ನಾಚರಿಸಲಾರೆನೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿಕೊಂಡನು. ಪಾಂಡವರ ಬಂಧುತ್ವವನ್ನಲ್ಲ, ದುರ್ಯೋಧನನ ಮೈತ್ರಿಯ ಒಳವನ್ನೆಣಿಸಿಯೇ ಅವನ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ 'ಬಾಪ್ಪವಾರಿ' 'ಪೊಣ್ಣಿ'ದುದು. ಆ ಮೈತ್ರಿಯೆಂದರೆ ಬರಿಯ ಮನಸ್ಸಿನದಲ್ಲ, ಮಾತಿನದಲ್ಲ; ಕಾರ್ಯರೂಪವಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಾಂತಕ್ಕೆ ಬಂದುದಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂಥ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳೊಳಗೂ ವಿಶೇಷವಾದ ಒಂದನ್ನು ಹೇಳಿ ತೋರಿಸಿ ಇಂಥ 'ಭೂಪೋತ್ತಮನಂ ಬಿಸುಟ್ಟಿಡದೆ ನಿಮ್ಮೊಳೆ ಪೊಕ್ಕೊಡೆ ಬೇಡನಲ್ಲನೇ' ಎಂದು ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಪದ್ಯವೇ ಪ್ರಕೃತದ ವಾದಕ್ಯಾಸ್ಪದವಾದ ಅಂಥ ವಿಶಿಷ್ಟ ದೃಷ್ಟಾಂತವನ್ನೊಳಗೊಂಡುದು.

ಇನ್ನು ಪ್ರಕೃತದ ವಾದವಿಷಯವನ್ನಿರಿಸುವ. ಇಲ್ಲಿ, 'ನೆತ್ತಮನಾಡಿ ಭಾನುಮತಿ ಸೋಲೊಡೆ' ಎಂಬ ಕವಿಯ ಮಾತಿನಿಂದಲೇ, ಆ ಮಹಾರಾಣಿ ಅಟಗಾರರೊಳಗೊಬ್ಬಳೆಂಬುದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದೆಯಷ್ಟೆ. ಮಹಾರಾಣಿ ನೆತ್ತವನ್ನಾಡುವ ಸ್ಥಳವು ಎಂಥದಾಗಿರಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದು ಗುಪ್ತವಾದ ಪ್ರಧಾನಾಂತ ಪುರದಲ್ಲಿ ಆಗಿದ್ದಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸಹೃದಯದರೆಲ್ಲ ಒಪ್ಪದಿರಲಾರರು. ಮಹಾರಾಜನಲ್ಲದೆ ಇತರರಿಗೂ ರಾಣಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರವೇಶಾಸ್ಥವಾದ ಸ್ಥಾನವದು. ಆ

ಏಕಾಂತಭವನಕ್ಕೆ, ಮಹಾರಾಜನು ಕರ್ಣನೊಡನೆ ಹೋಗಿ ದ್ದನೆಂಬುದು ಈ ಪದ್ಯದಿಂದ ಸೂಚಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕರ್ಣ ದುರ್ಯೋಧನರ ಆಪ್ತತೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಭಾನು ಮತಿಗೂ ಕರ್ಣನಿಗೂ ಇದ್ದ ಸಲಿಗೆ ಬಳಕೆಗಳನ್ನೂ ಇದು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದಂತಿರಲಿ; ಇಂಥ ದ್ಯೂತ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಆಟಗಾರರ ತಪ್ಪೊಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಸರಿ ಗೊಳಿಸುವ 'ಮಧ್ಯಸ್ಥ' ಅಥವಾ 'ಸದಸ್ಯ' ಎನ್ನುಬಹುದಾದ ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಆ ದ್ಯೂತವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಸದ್ಭಿತಿ. ಈಗಿನ 'ಕ್ರಿಕೆಟ್' ಮೊದಲಾದ ಆಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಸದ್ಭಿತಿ ರೂಢವಾಗಿದೆಯಲ್ಲವೇ ?

ಆದೂ ಇರಲಿ; ಹಾಗೆ ಸೋತವಳನ್ನು 'ಸೋಲಮನೀವು' ದೆಂದು ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಗೆದ್ದವನೆಂಬುದು ತಾನಾಗಿಯೇ ಸ್ಫುಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 'ಕಾಡುತ್ತಿರೆ' ಲಂಬಣಂ ಪಜು'ದುದು; ಹಾಗೆ 'ಪಜುಯೆ' ಭಾನುಮತಿಯೇ 'ಮುತ್ತಿನ ಕೇಡನೆ' ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಬಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆಂಬುದೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ 'ಕಾಡುತ್ತಿರೆ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ. ಡಿ. ವಿ. ಎಸ್.ರವರು ಹೇಳಿದಂತೆ 'ಕೈಹಾಕಿ ಕೀಳಲು' ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನೆ ಸಗಿದರೆ ಕರ್ಣನ ನಡತೆಯಲ್ಲಿ ದ್ಯೂತತೆ ಹೊಳೆವುದೇನೋ ಸರಿ. ಅದರಿಂದ ಆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಗೆದ್ದ ಕರ್ಣನು 'ಸೋಲಮನೀವು'ದೆಂದು ವಾಕ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿರಲು' ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನೇಕೆ ಮಾಡಬಾರದು? ಆಗ 'ಕಾಕತಾಳೀಯ'ದಂತೆ 'ಲಂಬಣಂ ಪಜು'ದು ಹೋಗಿರಬಹುದು. ಈ ಅರ್ಥವನ್ನೆ ಸಗಿದರೆ ಕರ್ಣನಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೋಷವೂ ತೋರಲಾರದು, ಎಂದು ಕೆಲವರು ಭಾವಿಸಲೂ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವ 'ಸೋಲೊಡೆ...ಕಾಡುತ್ತಿರೆ...ಪಜುಯೆ...ಬಳ್ಳುತ್ತಿರೆ' ಎಂಬ ಸತಿಸಪ್ತಮಿಗಳೆಂದು ಕನ್ನಡದ ವೈಯಾಕರಣರನ್ನು ಆಪೂರ್ಣಕ್ರಿಯಾಪದಗಳನ್ನೀಕ್ಷಿಸಿರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ವಾಪೂರ್ವ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿರುವಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದೆ. 'ಸೋಲೊಡೆ ಕಾಡಿದಂ, ಕಾಡುತ್ತಿರೆ' ಲಂಬಣಂ ಪಜು'ದುದು, ಪಜುಯೆ...ಬಳ್ಳುತ್ತಿರ್ದಳ' ಎಂದು ಆ ಕಾರಣಗಳ ಪೋಣಿಕೆ. ಅದರಿಂದ 'ಲಂಬಣಂ ಪಜು'ದುದು ಕಾಕತಾಳೀಯದಂತೆ ಎನ್ನಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಿರಲಿ; ಇವುಗಳೊಳಗೆ ಆದ್ಯಂತಗಳಲ್ಲಿರುವ 'ಸೋಲೊಡೆ, ಬಳ್ಳುತ್ತಿರೆ' ಎಂಬವುಗಳಿಗೆ ಭಾನುಮತಿಯೇ ಕರ್ತೃವೆಂಬುದು ಸ್ಫುಟವಾಗಿದೆ. ಪಜುಯೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 'ಲಂಬಣಂ' ಎಂಬುದೇ ಕರ್ತೃವೆಂಬುದನ್ನು ಕವಿಯೇ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. 'ಕಾಡುತ್ತಿರೆ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ

ದಕ್ಕೆ ಕರ್ಣನೇ ಕರ್ತೃವೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ? ಅಡಿ ಗೆದ್ದವನೇ 'ಕಾಡುತ್ತಿ'ದ್ದುದೆಂಬಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಬರುವುದು 'ಏನಮಿಲ್ಲದಿನಾಯ್ತು'ದೊ ತಪ್ಪದೆ ಪೇಟು'ಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳುವ 'ಭೂಪೋತ್ತಮ'ನ ಹೆಸರು. ಕರ್ಣನ ಹೆಸರು ಇಡೀ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸರಿಯಾಗಿ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಅಂಥ ಅರಸನನ್ನು ಬಿಸುಟು ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡರೆ 'ಬೇಡನಲ್ಲನೇ' ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯಾರ್ಥಕ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕರ್ಣನ ಹೆಸರು ಭಾಸವಾಗುವುದಾದರೂ ಪ್ರಥಮಪುರುಷ ಕ್ರಿಯಾಪದರೂಪದಲ್ಲಿ. ಆದೂ ಇರಲಿ; ಪೂರ್ವೋತ್ತರಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ 'ಭಾನುಮತಿ ಭೂಪೋತ್ತಮ'ರ ಹೆಸರುಗಳೇ ತೋರುವುದರಿಂದ ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದವನು ಕರ್ಣನೆಂದು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಧ್ಯವಲ್ಲವೇ? ಒಂದುವೇಳೆ, 'ಕಾಕತಾಳೀಯ'ದಂತೆ 'ಲಂಬಣಂ ಪಜು'ದುದು ಎಂಬುದೇ ಕವಿಹೃದಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ 'ಕಾಡುತ್ತಿರೆ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ 'ಪೇಟುತ್ತಿರೆ' ಎಂದರೆ ಕವಿಯ ಆ ಆಶಯವು ಪೂರ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾತಿನಲ್ಲಾದರೂ ಭಾನುಮತಿಯನ್ನು ಕರ್ಣನು 'ಕಾಡ'ಲೊಲ್ಲನೆಂದೆ ನನ್ನೆಣಿಕೆ. 'ಕಾಡುತ್ತಿರೆ' ಎಂಬಲ್ಲಿ 'ಸೇಳೆಯುತ್ತಿರೆ' ಎಂಬ ಪೀಡಾಕರವಾದ ಅರ್ಥವೇ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಅಂಥ ಕಾಟದಿಂದಲೇ ಲಂಬಣವು ಪಜು'ದುದು ಎಂಬುದೇ ಸಕಾರಣವಾಗಿಯೂ ತೋರುತ್ತಿದೆ.

ಭಾನುಮತಿ 'ಬಳ್ಳುತ್ತಿ' ದ್ದುದು 'ಲಂಬಣಂ ಪಜು'ದೊಡಗಿದ 'ಮುತ್ತಿನ ಕೇಡನ್ನು ನೋಡಿ ನೋಡಿ' ಮಾತ್ರ; ಆ ಹಿಂದಿನ ಕಾಟದಿಂದಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನೂ, ಕಾಟವು ಹಾಗೆ 'ಪಜು'ಯಲಿಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ಕಾರಣವಾದುದೆಂಬುದನ್ನೂ ಕವಿಯೇ ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಮಾತಿನ್ನಿದಾಗಲಿ ಕೆಲಸದಿಂದಾಗಲಿ ಕರ್ಣನು ಕಾಡಿದರೆ 'ಮುತ್ತಿನ ಕೇಡನೆ' ನೋಡಿ ಬಳ್ಳುತ್ತಿ'ದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಾನುಮತಿ ಬೇಸರಗೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗವೊದಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಸೋತ ಭಾನುಮತಿಯನ್ನು ಕಾಡಿದವನು ದುರ್ಯೋಧನನೇ ಎಂಬುದು ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಆ ನೆತ್ತದ ಮಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರಬಹುದಾದ ಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಣಕ್ಕಾಗಿ ಆಯ್ದು ಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗವೊದಗಿತು. ಪಣವನ್ನಾರಿಸುವ ಕೆಲಸವು ಅಡಿ ಗೆದ್ದವನದು; ಆಟದ ತಪ್ಪೊಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಸರಿಗೊಳಿಸುವುದು ಮಧ್ಯಸ್ಥನದು. ದುರ್ಯೋಧನನೇ ಮಧ್ಯಸ್ಥನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ 'ಇವನಾಯ್ತು'ದೊ ಪೇಟು' ಎಂಬುದು ಕರ್ಣನೊಡನೆ ಕೇಳುವ ಸಂಭವವೂ ಒದಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕರ್ಣನೇ ದುರ್ಯೋಧನನೊಡನೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದುದಲ್ಲವೇ?

ಆದಿರಲಿ; ದುರ್ಯೋಧನನು ಕರ್ಣನೊಡನೆ ಕೇಳುವ ಮಾತಿನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೀಕ್ಷಿಸಿರಿ. 'ಎವಮಿಲ್ಲದೆ' ಎಂದಿದೆ ಆ ಮಾತು. ರಾಣಿಯೊಡನಾಡಿದ ದ್ಯೂತದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ತಾನೆಸಗಿದ ಶೃಂಗಾರದ ಕಾಟ, ಅವಳ ಬಳುತ್ತಿರುವಿಕೆ, ಇವುಗಳನ್ನೀಕ್ಷಿಸಿ ಕರ್ಣನಿಗೆ 'ಎವ'ವಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರಿಂದಲೇ 'ಎವಮಿಲ್ಲದೆ.... ಪೇಟಾಂ' ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನು ತನ್ನಲ್ಲಿಟ್ಟ ವಿಶ್ವಾಸದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಕರ್ಣನು ಸೂಚಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. 'ಇವನಾಯ್ತು ದೊ.... ಪೇಟಾಂ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ತಾನು ಹೇಳಿದ ಉತ್ತರವೇನೆಂಬುದು ಸೂಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವನ ಉದ್ದೇಶವೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು 'ಧೂಪೋತ್ತಮನಂ ಬಿಸುಟ್ಟಿರದೆ ನಿಮ್ಮೊಳೆ ಪೊಕ್ಕೊಡೆ ಬೇಡನಲ್ಲನೇ' ಎಂದು ಮಾತ್ರವೇ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇರಲಿ; ಆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ಎವ'ಗೊಂಡ ಕರ್ಣನು ದುರ್ಯೋಧನನೊಡನೆ ಏನೆಂದನು ಎಂಬುದು ಬೇರೆಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಸೂಚಿತವಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ? ಅದನ್ನು ಕರ್ಣನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ. ಇನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ದುರ್ಯೋಧನನು ಹೇಳಬೇಕು. ಆ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭವು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಒದಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಕರ್ಣನ ಶವವನ್ನೀಕ್ಷಿಸಿ ದುಃಖಿಸುವ ದುರ್ಯೋಧನನ ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಟ ವ್ಯಸನೋದ್ಗಾರಗಳೊಳಗೆ ಆ ವಿಶಿಷ್ಟವಿಷಯವೂ ಸಾಮಾನ್ಯಾಕಾರದಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

ಬೆಸನೆಡೆಗಳೆ ತೊಟ್ಟು ಬೆಸನಂಗಳವುಂಕಿದೊಡಾ

ಗದೆಂದು ಬ |

ಗ್ಗಿಸುವೆಡೆಗಳ್ಳನಿತು ನೆಗಟಿಂಜೆಡೆಯೊಳ್ ಗುರು

ಪೆರ್ಚೊಂದು ಬೇ |

ವಸದೆಡೆಗಾಶ್ರಯಂ ಮನಮನೊಪ್ಪಿಸುವೆಯೆಡೆ

ಯೊಳ್ ಮನಂ ವಿಚಾ |

ರಿಸುವೊಡೆ ಕರ್ಣನಲ್ಲದೆನಗೀಯೆಡೆಯೊಳ್ ಪೆಜಿ

ನೊರ್ವನಾವನೋ || ೫೯ (ಆ. ೧೩)

'ಬೆಸನ' ಎಂದರೆ 'ದ್ಯೂತಸ್ತ್ರೀಮಧ್ಯ'ಗಳೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಸಪ್ತವ್ಯಸನಗಳೊಳಗೆ ಸೇರಿದುದೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು. ಇಲ್ಲಿ 'ಕರ್ಣ'ನನ್ನು 'ತೊಟ್ಟು'ಗಿ ರೂಪಿಸಿದುದರಿಂದ ಈ ಆದಿಯ 'ಬೆಸನ'ವೆಂದರೆ ಸ್ತ್ರೀವ್ಯಸನವೆಂದೇ ತಾತ್ಪರ್ಯವು. ಆದಿರಲಿ; 'ಬೆಸನಂಗಳವುಂಕಿದೊಡೆ'

ಎಂಬುದನ್ನೀಕ್ಷಿಸಿರಿ. ಇಲ್ಲಿಯ ಬಹುವಚನವು 'ಆನೇಕವ್ಯಸನಗಳು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆವುಕಿಕೊಂಡರೆ' ಎಂಬರ್ಥ ಸೂಚಕವು. ಆಗ ಮನುಷ್ಯನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕರ್ತವ್ಯವೇನೆಂದರಿಯದೆ ಅಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡುವುದುಂಟಷ್ಟೆ. ಹಿಂದಣ ಆ ನೆತ್ತ (ದ್ಯೂತ) ವೆಂಬ ವ್ಯಸನವು ನೆನಪಾಗಿಯೆ ದುರ್ಯೋಧನನ ಬಾಯಿಂದ ಈ ಮಾತು ಹೊರಟುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆನೆತ್ತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಡಿ ಗೆದ್ದುದರಿಂದ 'ಸೋಲ ಮನೀವುದೆಂದು' ಆಕೆಯನ್ನು ಕಾಡುವ ಎಣಿಕೆಯಾಯಿತು ಅರಸನಿಗೆ. ಆದರಿಂದ 'ದ್ಯೂತ ಸ್ತ್ರೀ' ಎಂಬ ಏಕಾಧಿಕವಾದ ವ್ಯಸನಗಳು ಅವನನ್ನು ಆವುಕಿಯೆ ರಾಣಿಯನ್ನವನು ಕಾಡಿದುದಲ್ಲವೆ? ಹಾಗೆ 'ಬೆಸನಂಗಳ' ಆವುಂಕಿದೊಡೆ ಆಗದು ಎಂದು ಬಗ್ಗಿಸುವ ಎಡೆಗೆ ಆಳ್ವಂ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಆಟದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥನೆಂದರೆ 'ಆಳ್ವ'ನೇ ಸರಿ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ 'ಇವನಾಯ್ತು ದೊ 'ಪೇಟಾಂ' ಎಂದು 'ಧೂಪೋತ್ತಮ'ನು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಬಹುವಚನ ಕ್ರಿಯಾಪದದಿಂದ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹಾಗೆ ದುರ್ಯೋಧನನು ಕರ್ಣನನ್ನು ಬಹುವಚನದಿಂದ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದುದು, ವಿ. ವಿಜಯದೊಳಗೆ ಬೇರೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಮಧ್ಯಸ್ಥನೆಂದರೆ 'ಆಳ್ವ'ನೆಂಬ ಪೂಜ್ಯಭಾವನೆಯಿಂದಲೇ ಹಾಗೆ ಬಹುವಚನವನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿರಬೇಕು. ಇರಲಿ; ಮುಂದೆ 'ಇಂತು ನೆಗಟಿಂಜೆಡೆಯೊಳ್ ಗುರು' ಎನ್ನುವುದನ್ನೀಕ್ಷಿಸಿರಿ. ಹಾಗೆ ಆ ಉಭಯ ವ್ಯಸನಗಳು ಆವುಕಿ ಭಾನುಮತಿಯನ್ನು ಕಾಡಿ ಪಿಂಡಿಸಿದುದಕ್ಕೆ 'ಎವ'ಗೊಂಡು ಅದಾಗದೆಂದು ತನ್ನನ್ನು 'ಆಳ್ವ'ನಾಗಿ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಆ ಭಾನುಮತಿ ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗುವಂತೆ 'ಇಂತು ನೆಗಟಾ' ಎಂದು 'ಗುರು'ವಾಗಿ ಬೋಧಿಸಿದನು, ಎಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟಾರ್ಥವೇ ಇಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ಉಳಿದ ಭಾಗದ ಅರ್ಥವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ 'ವ್ಯಸನ' ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಕಿದಾಗ ಕರ್ಣನು ಹೇಗೆ ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಡೆಯಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದುರ್ಯೋಧನನು ಸ್ಮರಿಸುವಂತೆ ಕವಿ ವರ್ಣಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಹಿಂದಣ 'ನೆತ್ತಮನಾಡಿ' ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನು ಆ ವ್ಯಸನಾಕ್ರಾಂತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗಲೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ನಂಬುಗೆಯನ್ನಿಟ್ಟವನೆಂಬುದನ್ನು ಕರ್ಣನು ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಆ ಕವಿಯೇ ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿದರೆ, ಆ 'ನೆತ್ತಮನಾಡಿ'ದ ಸಂದರ್ಭವು ದುರ್ಯೋಧನನು ತನ್ನಲ್ಲಿಟ್ಟ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಕರ್ಣನಿಗೆ

ಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದ್ದು ದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಅದು ಕರ್ಣನು ತನ್ನಲ್ಲಿ
ಟ್ಟಿದ್ದ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೂ ಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿ
ದ್ದು ದೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಭಾನು
ಮತಿಯೊಡನೆ ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದುದು ಕರ್ಣನಲ್ಲ; ಕೌರವ
ನೆಂದೇ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಹೀಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿದುದ
ರಿಂದ ಯಾವ ನಿರಸತ್ವವೂ ತೋರುವಂತಿಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕೆ ಬದ
ಲಾಗಿ ಸರಸತೆಯೇ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದೆ. ಕರ್ಣನೇ
ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದಲ್ಲಿ ತೋರಿಬರುವ
ದೋಷವೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಮಾಡಿದ ಅರ್ಥ
ದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಎಸ್. ರವರಿಗಾದರೂ ದೋಷವು ತೋರ
ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲವೆ ಅವರು ' ಉತ್ತರಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ
ಕರ್ಣನು ಏನು ಆಕಾರ್ಯಮಾಡಿದನೆಂದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು'
ಎಂದು ತರ್ಕಿಸಿದುದು ?

ನನ್ನ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆನು.

ವಿ. ವಿಜಯದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾಂ
ಸರೊಳಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಭೇದಗಳಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದೆ.
ಕೆಲವರಿಗೆ ಪಂಪನ ಕೆಲವು ರಚನಾಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ದೋಷ
ವಿದೆ ಎಂಬ ಸಂದೇಹವೂ ತೋರಿದೆ. ನನ್ನೆಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ
ದೋಷಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೇ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ, ಪಂಪನ
ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲ ಕಂಡುಬರುವ ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿ
ಗೆಯ್ದು ಶಕ್ತಿ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನೇ ಬಲ್ಲೆನು. ಆದರೂ
ಹಿಂದೆ ಸೂಚಿಸಿದ ' ನಾಡೋಜ ಪಂಪ ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ
ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಂಥ ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿ
ಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿರುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಯಾವಾಗ ಅಚ್ಚಾ
ಗುವುದೆಂದು ಹೇಳುವಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವು ಈಗ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ.
ವಾಚಕ ಮಹನೀಯರಾದ ಸಹೃದಯರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವು
ದೊರೆತರೆ ಬೇಗನೆ ಪ್ರಕಟವಿರಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಇದೆ.

ಮನೆಗೆ

ರೈತರ ಸಾಲ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್ ಎಂ. ಎ. ಅವರು ಬರೆದುದು.

“ ಬಡತನದ ಪಂಕಜದಲಿ ಮಿಳಮಿಳನೆ ಪುಳುಗಳಂತುದಿಸುವರು, ಸಾಯುವರು ” ---ನಾಗರಿಕ

ಶ್ರೀಯುತರು ಈ ಅಭ್ಯಾಸಯುಕ್ತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಮುಂದೆ ಮೂಡುವುದು ನೇಣು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಮನುಷ್ಯನ ಚಿತ್ರ. ಆತನ ಕತ್ತಿಗೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ಹಗ್ಗವೇ ಆತನನ್ನು ಎತ್ತಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವಂತೆ, ರೈತನ ಕತ್ತಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಬೀರುಗುಣಿಕೆಯಂತೆ ಬಿಗಿದ ಸಾಲವು ಅವನನ್ನು ನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ಎತ್ತಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು; ಆ ಭೀಷಣ ದೃಶ್ಯವು ಎದೆಯೊಡಿಸುವುದು.

ಭಾರತಭೂಮಿಯ ರೈತರ ನಾಡು. ನೆಗೆಲಯೋಗಿಗಳ ನೆಲೆವೀಡು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಹೇಗೆ ನಾಗರಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೋ, ಭಾರತಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಹಾಗೆ ಗ್ರಾಮಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಅದುದರಿಂದ ರೈತರ ಹಿತವೇ ನಾಡಿನ ಹಿತ. ರೈತರ ಅವನತಿಯೇ ನಾಡಿನ ಅವನತಿ. ರೈತರು ಉಳಿದರೆ, ಬೆಳೆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಉಳಿಯುವುದು, ಬೆಳೆಯುವುದು. ರೈತರು ಅಳಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಅಳಿಯುವುದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಾರತಭೂಮಿಯ ಸಿಂಹಾ ವಲೋಕನವನ್ನು ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಗೋಚರವಾಗುವ ದೃಶ್ಯವು ಅತಿಭೀಕರವಾದುದು. ಕಲ್ಲೆದೆಯನ್ನೂ ನೀರಾಗಿ ಸುವ ದೃಶ್ಯ. ನಮ್ಮ ರೈತರು ‘ ಬಡತನದ ಪಂಕಜದಲಿ ಮಿಳಮಿಳನೆ ಪುಳುಗಳಂತುದಿಸುವರು ಸಾಯುವರು.’ ಎತ್ತ ನೋಡಿದರತ್ತ ಬಡತನ. ದುಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಬಡತನ, ದೇಶ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಡತನ, ದೈವಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಡತನ. ನಿರ್ವೀರ್ಯತೆ; ನಿರುತ್ಸಾಹ; ನಿರುದ್ಯೋಗ. ಈ ಬಡತನದ ಬಂಧನಗಳಿಂದ ಭಾರತಮಾತೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಭಾರತಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಬೆಳಗಬೇಕಾದರೆ, ಸಮಾಜಸೇವಕಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಬೀಳಬೇಕು. ರೈತರ ಉದ್ಧಾರವಾಗ

ಬೇಕು. ಅವರ ಕಷ್ಟಪರಂಪರೆಯ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಕನ್ನಡಿಗರ ಹೃದಯವನ್ನು ರೈತರ ಬಾಳಿನ ಶೋಚನೀಯ ಚಿತ್ರವು ಸೆಳೆಯಲೆಂಬುದೇ ಈ ಲೇಖನದ ಉದ್ದೇಶ.

ನಮ್ಮ ರೈತರ ಬಡತನದ ಬಾಳಿನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಭಾಗವು ಅವರ ತಲೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಸಾಲದ ಹೊರೆ. ರೈತರ ಸಾಲವು, ಒಂದೆಡೆ ಅವರ ಬಡತನದ ಫಲ; ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಅವರ ಬಡತನಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ರೈತರು “ ಋಣದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಋಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಋಣದಲ್ಲಿಯೇ ಮಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.” ನೇಣುಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಆತನ ಕತ್ತಿಗೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ಹಗ್ಗವು ಎತ್ತಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವಂತೆ ರೈತನ ಕತ್ತಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಬೀರುಗುಣಿಕೆಯಂತಿರುವ ಸಾಲದ ಹೊರೆಯು ಅವನನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಎತ್ತಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮನು ಸುಬೇದಾರರು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಮಿತಿಯ ಮೈನಾರಿಟಿ ವರದಿ (Central Banking Enquiry Committee, Minority Report)ಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ “ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆಯೇ ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಯೊಂದು ಜರುಗುತ್ತಿದೆ. ರೈತರಿಗಿದ್ದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ತೊಲಗುತ್ತಿದೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಹಂಗು

ರೈತರನ್ನು ಸಾವುಕಾರರ ಗುಲಾಮರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಬಾಳಿನ ಅಂತಸ್ತು ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಉತ್ಸಾಹವೂ ಅಳಿಯುತ್ತಿದೆ.

ಬೇಸಾಯದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಯಂತಿರುವ ಈ ಸಾಲದ ಮಹತ್ವವು ಸಮಾಜಸುಧಾರಕರ ಮತ್ತು ಸರಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಹುವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಬಂದಿದ್ದಿತು. ೧೮೭೫ ರಲ್ಲಿ ಡೆಕ್ಕನ್ ದಂಗೆಯ ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯವರು (Deccan Riots' Commission) ಅಹಮದನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ದಂಗೆಗೆ ರೈತರಿಗೂ ಸಾವುಕಾರರಿಗೂ ಇದ್ದ ವೈಮನಸ್ಯವೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಸಾರಿದರು. ೧೮೮೦ ಮತ್ತು ೧೯೦೧ ರಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮನಿವಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯವರು (Famine Commission) ರೈತರ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ಸಾಲವೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವೆಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ೧೯೧೩ರಲ್ಲಿ ಬಡೋದಾ ಸರಕಾರದವರು ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರ ಸಾಲದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಇತರ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ ಕೆಲವು ಆರ್ಥಿಕಾಸ್ತ್ರನಿಪುಣರು ಸಮಾಜದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಈ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ ಮಹನೀಯರೆಂದರೆ ಡಾರ್ಲಿಂಗ್ ಎಂಬವರು. ಪಂಜಾಬಿನ ಸುಯೋಗ ದಿಂದಲೋ ಏನೋ ಗ್ರಾಮಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಕಾರ್ಯವು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವಷ್ಟು ಇನ್ನಾವ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆನ್ನಬಹುದು. ೧೯೨೫ ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ Punjab Peasant in Prosperity and Debt (Second Edition 1931) ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪಂಜಾಬಿನ ರೈತರ ಸಾಲದ ವಿಷಮ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಯಲಿಗೆಳೆದರು. ಅದೇ ಗ್ರಂಥದ ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಅದು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ವಿಷಮವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾರಿದರು. ಈಚೆಗೆ 'Royal Commission on Indian Agriculture' ಎಂಬ ಸಮಿತಿಯವರೂ 'Royal Commission on Indian Labour' ಎಂಬ ಸಮಿತಿಯವರೂ ಈ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರ ಉದ್ಧಾರವಾಗಲಾರದೆಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದರು.

ಇಷ್ಟಾದರೂ ಸಾಲದ ವಿಷಯವು ನಮಗೆ ವಿಶದವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರಲೇ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಬಹುದು. ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳ, ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಆಥವಾ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವಿಷಯವು ಗೊತ್ತಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ವಿಶಾಲಭಾರತದ ಒಂದು

ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸ್ವರೂಪವು ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವುದೆಂದು ಹೇಳುವುದು ದಿಟ್ಟತನದ ಮಾತಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ೧೯೩೦ರಲ್ಲಿ ಈ ಕಷ್ಟವು ಪರಿಹಾರವಾಯಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಮಿತಿಗಳ ವರದಿಗಳು ಬಯಲಿಗೆ ಬಂದವು. ರೈತರ ಸಾಲದ ಗೋಳು ಸ್ಫುಟಾಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಬರೆದುದಾಯಿತು. ಈ ರೋಗವು ಆಸೇತು ಹಿಮಾಚಲವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆಯೆಂಬುದು ನಿರ್ಧರವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ರೈತರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಮಿತಿಯವರು ರೈತರ ಆರ್ತನಾದವನ್ನು ಪಡಿಸಿದರು. "ಇಗೋ, ನಾವು ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ; ದಡಕ್ಕೆ ಎಳೆಯಿರಿ; ನಮ್ಮನ್ನು ಬದುಕಿಸಿ; ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಮ್ಮೊಡನೆಯೇ ಭಾರತಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ ಮುಳುಗುವುದು." ಇದೇ ರೈತರ ಇಂದಿನ ಕೂಗು. ಯಾಚಕರ ಕೂಗಲ್ಲ. ಸೋದರರ ಎಚ್ಚರಿಕೆ.

ಈ ಆರ್ತನಾದದ ನಿಜಸ್ವರೂಪವೇನು? ರೈತರ ತಲೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಸಾಲದ ಹೊರೆಯೆಷ್ಟು? ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಸಾಲದ ಹೊರೆ ಎಷ್ಟಿರಬಹುದೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಂದಾಜುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನಿಂದಲೂ ನೇರವಾಗಿ ಲೆಕ್ಕ ತರಿಸುವವರೆಗೂ ಇಷ್ಟೇ ಸಾಲವೆಂದು ನಿರ್ಧರವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಮಿತಿಯವರು ತಮ್ಮ ಅಂದಾಜನ್ನು ಕೆಲವು ಅಧಾರಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ರೂಪವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಅದು ತೃಪ್ತಿಕರವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸಾಲದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿಯು ತೋರಿಸುವುದು:

ಪ್ರಾಂತ	ಸಾಲ ರೂ.	
ಆಸ್ಸಾಂ	೨೨	ಕೋಟಿ
ಬಂಗಾಲ	೧೦೦	"
ಬಿಹಾರ ಮತ್ತು ಓರಿಸ್ಸ	೧೫೫	"
ಬೋಂಬಾಯ್	೮೧	"
ಮದ್ರಾಸು	೧೫೦	"
ಪಂಜಾಬು	೧೩೫*	"
ಸಂಯುಕ್ತಪ್ರಾಂತ್ಯ	೪೫	"

* ಡಾರ್ಲಿಂಗರ ಅಂದಾಜು ೧೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು.
(Vide his book II Ed. 1931.)

ಬರ್ಮ	೫೫	,,
ಮಧ್ಯಪ್ರಾಂತ್ಯ ಮತ್ತು ಬಿಹಾರ್	೩೬	,,
ವಾಯವ್ಯಸೀಮಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯ	೧೧	,,
ಡೆಲ್ಲಿ, ಅಜ್ಮೀರ್, ಮೀನಾರ್	೪	,,

—
೨೯೮||

ಆಶ್ರಿತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಈ ಸಾಲವು ೧೦,೦೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಇರಲಾರದೆಂದು ಡಾರ್ಲಿಂಗ್ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ (His bk. II Ed. p. 19). ಮೈಸೂರಿನ ರೈತರ ಸಾಲವು ೩೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಮ್ಮ ಜಮೀನ್ ಅಡಮಾನದ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರೂ ೩೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಇರಲಾರದೆಂದು ರೈತರ ಕಷ್ಟನಿವಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯವರೂ ಅಂದಾಜುಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಹೊರೆಯುತಿರಲಿ. ನಮ್ಮ ರೈತರಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗದಿರುವವರು ಎಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿರಿ: ಪಂಜಾಬು ೧೩%, ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ೪೬%; ಬಿಹಾರ್ ಮತ್ತು ಓರಿಸ್ಸ ೩೫-೫೦%; ಮಧ್ಯಪ್ರಾಂತ್ಯ ೪೬%; ಬರ್ಮ ೧೪%; ಅಸ್ಸಾಂ ೧೫%; ಗುಜರಾತ್ ೨೨%; ಸಿಂಧ್ ೧೩%.

ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮಂದಿ ರೈತರು ಬರಿ ಸಾಗುವಳಿಗಾರರೇ; ವಿನಾ, ಜಮೀನಿನ ಒಡೆಯರಲ್ಲ. ಜಮೀನನ್ನು ಆಧಾರಮಾಡುವ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ದೊರಕದಿದೆ (ಡಾರ್ಲಿಂಗ್ ಪು ೫). ರೈತರಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಈಡುಮಾಡುವ ಹಕ್ಕಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನೂರಕ್ಕೆ ೨೫ಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಸಾಹುಕಾರರ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಲಗಾರನಾಗಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನ ತಲೆಯ ಮೇಲೂ ಆಪಾರವಾದ ಹೊರೆಯಿದೆ. ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿ ಸಾಲಮಾಡಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನಿಗೂ ೬೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲವಿದೆಯೆಂದು ಡಾರ್ಲಿಂಗ್ ಅವರು ಅಂದಾಜುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಿಂಧೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನ ಕುಟುಂಬದ ಮೇಲೂ ೫೭೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲವಂತೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಮೀನಿರುವ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲದಿರುವ ರೈತರಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಕುಟುಂಬವೊಂದಕ್ಕೆ ೩೨೪ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲವಂತೆ (ಬೊಂಬಾಯಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ: ಪು. ೪೨, ೪೬). ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಥಾಮಸ್

ಅವರು ತಿನ್ನವೆಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಆರ್ಥಿಕ ಗಣನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಲಗಾರನಾಗಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ರೂ. ೪೩೨ ಗಳ ಸಾಲವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ರೈತರ ವರ್ಷದ ಆದಾಯವನ್ನು ರೈತರ ಸಾಲದ ಹೊರೆಯೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಸಾಲದ ಭಾರವು ಎಷ್ಟೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು. ೧೯೩೦ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರೈತರ ವರ್ಷದ ಸರಾಸರಿ ಆದಾಯವು ತಲೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ೪೨ ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಅಂದಾಜುಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ (C. B. E. Vol. I. 89). ಡಾರ್ಲಿಂಗ್ ಅವರು ಇದು ೮೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಪ್ರೊ. ಥಾಮಸ್ ಅವರು ೩೫ ರೂಪಾಯಿಗಳೆನ್ನುವರು. ಸರ್ ಎಮ್. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಮೈಸೂರಿನ ರೈತರ ವರಮಾನವು ತಲೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ೬೦ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲವೆನ್ನುವರು. ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಕೂಡ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಮಿತಿಯವರ ಅಂದಾಜೇ ಯುಕ್ತವೆಂದೆನಿಸುವುದು. ಅದುದರಿಂದ ರೈತರ ಸಂಪಾದನೆಗೂ ರೈತರ ಸಾಲಕ್ಕೂ ಬಹು ಅಂತರವಿದೆಯೆಂದು ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಸಾಲದ ಭಾರವನ್ನು ಆಳಿಯಲು ಡಾರ್ಲಿಂಗ್ ಅವರು ಇನ್ನೊಂದು ಉಪಕರಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಜಮೀನು ಕಂದಾಯಕ್ಕೂ ರೈತರ ಸಾಲಕ್ಕೂ ಇರುವ ಪರಿಮಾಣವು ಸಾಲದಿಂದ ರೈತರಿಗಾಗುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂದಾಯವು ರೈತರ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ೧/೪ ಭಾಗವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕಂದಾಯವನ್ನೇ ಕೊಡಲಾರದ ರೈತರು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಕೈಯೊಳಗಿನ ಹುಣ್ಣಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ರೈತರ ಸಾಲವು ಕಂದಾಯಕ್ಕಿಂತ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಕೆಳಗಿನ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಮಿತಿಯವರ ವರದಿಯಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಂತ್ಯ	ಸಾಲದ ಹೊರೆ
ಪಂಜಾಬು	ವಾರ್ಷಿಕ ಕಂದಾಯ X ೨೫
ಮದ್ರಾಸು	,, X ೧೯
ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತ್ಯ	,, X ೧೭
ಬಂಗಾಲ	,, X ೧೮
ಅಸ್ಸಾಂ	,, X ೨೧
ತಿನ್ನವೆಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆ (ಥಾಮಸ್)	,, X ೨೩

ಸಾಲವು ಹೊರೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ, ಸಾಲದ ಹಣಕ್ಕೆ ತೆರಬೇಕಾದ ಬಡ್ಡಿ. ಬಡ್ಡಿಯ ದರವು

ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟೂ ಸಾಲವು ಭಾರ. ಬಡ್ಡಿಯ ದರವು ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದಷ್ಟು ಸಾಲವು ಹಗುರ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೂ, ಸರ್ಕಾರಗಳೂ, ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಬಹು ಸುಲಭ ದರದ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲಮಾಡಿನೆ; ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ರೈತರು ತೆರುತ್ತಿರುವ ಬಡ್ಡಿಯ ದರವು ಮಾತ್ರ ನೂರಕ್ಕೆ ೧೨ರಿಂದ ೨೦ರ ವರೆಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಮಿತಿಯವರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಅನುಭವದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ರೈತರು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಬಡ್ಡಿಯು ತೀರ-ಹೆಚ್ಚಿರುವುದು ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಬಿಹಾರ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಮಿತಿಯವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ (ಪು. ೫೫) ಹೇಳುವಂತೆ “ರೈತರು ಪದೇಪದೇ ಸಾಲಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣವು ಅವರು ತೆರಬೇಕಾಗಿರುವ ಬಹು ಹೆಚ್ಚಾದ ಬಡ್ಡಿಯೇ. ಈ ಬಡ್ಡಿಯ ದರವನ್ನು ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೂ ತಗ್ಗಿಸುವುದೇ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು.”

ನಮ್ಮ ದೇಶದಂತೆಯೇ ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರೈತರು ಸಾಲಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ೩೫ ಕೋಟಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿರುವ ಭಾರತ ಭೂಮಿಗೆ ೧೦೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲವು ಕೂಡ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುವರು. ಇತರ ದೇಶಗಳ ರೈತರಂತೆ ನಮ್ಮವರೂ ಈ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗುವ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದರೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರೈತರ ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಗವು ನಿಷ್ಫಲವಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗಿರುವುದು. ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಸಾಲದಲ್ಲಿ ನೂರರಲ್ಲಿ ೩೦ ಬೇಸಾಯಕ್ಕಾಗಿಯೂ ೩೪ ತುತ್ತಿನ ಚೀಲಕ್ಕಾಗಿಯೂ ೩೬ ಹಬ್ಬ-ಹರಿದಿನಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿಯೂ ಅದುವೆಂದು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ (ಪುಟ ೮೪). ಪಂಜಾಬಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಡಾಲಿಂಗ್ ಅವರು ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾರೆ. “ಸಾಲದ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗವು ರೈತರಿಗೆ ದುರ್ಭಿಕ್ಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೂ ಮದುವೆಗಾಗಿಯೂ ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹೊಳುವುದಕ್ಕೂ ಸುಡುವುದಕ್ಕೂ-ಎಂದರೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಖರ್ಚನ್ನು ತಮ್ಮ ದಿನಚರಿಯ ಆದಾಯದಿಂದ (Current Earnings) ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ

ಅಂತಹ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ-ಬೆಳೆದುದು” ಎಂದು ತಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ (II Ed. P. 20) ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ದುರ್ಭಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಮಾಸ ಬೇರೆ. ಮೊದಲೇ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದ ರೈತರನ್ನು ೪-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಸಂಚನೆಯಲ್ಲಾ ಉಳ್ಳೋಲ ಕಳ್ಳೋಲ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅರ್ಥಿಕ ಅಂದೋಲನವು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ರೈತರು ಯಾವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಋಣಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತೇವೆಂಬ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಸಾಲಮಾಡುವರೋ ಆ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಯು ಬಹಳವಾಗಿ ಇಳಿದಿದೆ. ರೈತರು ಬೆಳೆದ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಗಿರಾಕಿಗಳೆಲ್ಲ. ಗಿರಾಕಿಗಳು ಮೊರೆತರೂ ಅವರು ಕೊಡುವ ಬೆಲೆಯು ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಗಿಂತಲೂ ತಗಲುವ ಖರ್ಚನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಬೆಲೆಯ ಇಳಿತವು ರೈತರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಇದು ಹೇಗೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ. ಒಬ್ಬ ರೈತನು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲಮಾಡಿದನೆಂದು ಭಾವಿಸೋಣ. ಆ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಅವನಿಗೆ ನೇರವಾದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದುದು ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಸೇವೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಅಧಿಕಾರ, ಎಂದರೆ ಅವನು ಸಾಲ ಮಾಡಿದುದು ಆ ಅಧಿಕಾರ. ಇಂದು ಅದೇ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಾಪಸು ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತೋ ಅದಕ್ಕೆ ದ್ವಿಗುಣವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವುದು. ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು, ಹಿಂದೆ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯು x ಇದ್ದರೆ ಇಂದು ೨x ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದುವರಿಂದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ xನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ರೈತನು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳೂ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನೂ ತೆರುವುದಲ್ಲದೆ ಇಂದು ೨xನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಋಣವಿಮುಕ್ತನಾಗುವನು. ಯಾವ ಬೆಲೆಯ ಏರಿಳಿತಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರೈತರು ಜವಾಬ್ದಾರರಲ್ಲವೋ ಯಾವ ಅರ್ಥಿಕ ಅಂದೋಲನವು ಇತರ ನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಸರಲಹೃದಯರನ್ನು ತೊಂದರೆ ಪಡಿಸುತ್ತಿದೆಯೋ, ಅದೇ ಅಂದೋಲನವು ನಮ್ಮ ರೈತರ ಬೆನ್ನು ಮೂಳೆಯನ್ನೇ ಮುರಿದುಹಾಕಿದೆವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಭೂ ವೈ ಭ ವ

(All rights reserved)

ಲೇಖಕರು: ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾ. ನ. ಮಳಗಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ನಮ್ಮ ನೆಲಕ್ಕಾದರೋ ಮೇಲೆ ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಹೊದ್ದಿಕೆಯಿದೆ. ಒಳಗೆ ಅಗ್ನಿ ದೇವನ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರ ಸ್ನೇಹವಿದೆ. ಸಸ್ಯವರ್ಗವೆಂಬ ವಸನವಿದೆ. ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗವೆಂಬ ಮಕ್ಕಳಿವೆ. ಇಡೀ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಹಗಳ ಅತಿಶಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದು ತನ್ನ ವೈಭವವನ್ನು ನೆರೆಮರಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯೊಂದೇ. ನಮ್ಮ ಧರಣಿಯೇ ತರಣಿಯ ಪಟ್ಟದರಸಿಯು. ಇವಳು ಬಹು ದೊಡ್ಡವಳಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಚಿಕ್ಕವಳಲ್ಲ; ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಹಿರಿಯಳಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕಿರಿಯಳಲ್ಲ. ಹಲವರಂತಿವಳು ಬಂಜೆಯಲ್ಲ; ಕೆಲವರಂತೆ ಇದ್ದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳೆಕೊಂಡವಳಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಭೂಲೋಕವೇ ಸಕಲ ಗ್ರಹನಕ್ಷತ್ರಾದಿಗಳ ಕೇಂದ್ರವೆಂದೆನ್ನುವ ಅಂಕವು ಮುಗಿದು ವಿಶಾಲವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನೆಲವೊಂದೆಂಬ ವಿಶಾಲ ಕಲ್ಪ ವಿಶಾಲವಿಶ್ವ ನೆಯ ಆರುಣೋದಯವಾಗಿದೆ.

ಪಾರವಿಲ್ಲದ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯುನ ಕೋಟಿ ತಾರೆಗಳು ಝಗಝಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹ ತಾರೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸುಡುವ ಸೂರ್ಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗಿರಗಿರನೆ ತಿರುಗುವ ಕೋಟ್ಯುನಕೋಟಿ ಲೋಕಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೋಟ್ಯುನಕೋಟಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನೊಬ್ಬನು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಆದಿ ಯಾವುದು? ನಾವು ಕಾಲವೆನ್ನುವುದರ ಮೂಲವೇನು? ಬಯಲೆನ್ನುವುದರ ಜನ್ಮವೆಲ್ಲಿ? ಮಾನವ ಕಲ್ಪನಾತೀತ ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದ ನಮ್ಮ ಸೂರ್ಯನು ನಮ್ಮ ಗ್ರಹಮಾಲೆಯ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಬಹು ದೊಡ್ಡವನಾದರೂ ಇತರ ಸೂರ್ಯರಿಗಿಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಬಹು ಚಿಕ್ಕವನು. ಹಾಗಾದರೆ ಅವರೆಂಥವರು? ನಮಗೂ ಇತರರಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವೇನು? ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯ ತಲೆಬಾಲಗಳಾವುವು? ಮಾನವನು ಬಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವ ಸ್ವಭಾವದವನು. ಮಹಾಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಲೋಕಗಳನ್ನು ಆಗ್ನಿಮಯವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವನ್ನು ಹಿಮಮಯವಾಗಿಯೂ ಮಾಡಿ, ಕೆಲವನ್ನು ಕಲ್ಪನಾತೀತವಾದ ಬಯಲಿನಾಳದಲ್ಲಿ

ದೂಡಿ, ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಕರಗಿದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸಿ, ಒಂದನ್ನೊಂದು ವಿೂರುವ ಲೋಕಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಶಕ್ತಿಯೆಂತಹದು? ಇದರಾದಿ ಯಾವುದು? ಅಂತ್ಯವೆಲ್ಲಿ?

ಇಂತಹ ಅದ್ಭುತ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಮಾನವನನ್ನು ಬಹು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿ ಮೂಕನನ್ನಾಗಿಸುವುದು. ಅಣುಮಾತ್ರನಾದ ನರನು ಪರ್ವತಪ್ರಾಯವಾದ ವಿಶ್ವ ಮಾನವನೆಂಥವನು? ವನ್ನರಿಯಬಲ್ಲನೇ? ಆರಿಯಬಲ್ಲನು.

ಚಿಕ್ಕ ನೇತ್ರವು ದೊಡ್ಡ ಆನೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲವೇ? ನಿಜ; ನೋಡುವುದು ನೇತ್ರವಲ್ಲ, ಬುದ್ಧಿ. ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಯು ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಿದೆ. ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಯು ಬುದ್ಧಿಯ ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿ. ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿಯೆಂಬುದೊಂದು ದೇವತೆ ಈ ದೇವತೆಯೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮನು (God Infinite). ವಿಶ್ವವು ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪವು. ಪರಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮನನ್ನರಿಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಬುದ್ಧಿಯು ವಿಶ್ವವನ್ನರಿಯಬಲ್ಲದು. ದೀಪವು ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳಕನ್ನು ಬೀಳಿಸಬಲ್ಲದು. ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಯ ಬಲದಿಂದಲೇ ಅತಿಚಿಕ್ಕ ಮಾನವನು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ವಿಶ್ವದ ವಿಚಾರವನ್ನರಿಯುವನು; ಇದರ ಬಲದಿಂದಲೇ ಗ್ರಹನಕ್ಷತ್ರಗಳ ದೂರವನ್ನರಿಯಬಲ್ಲನು; ಅವುಗಳ ಭಾರವನ್ನು ತೂಗಬಲ್ಲನು. ಇದರ

ಬಲದಿಂದಲೇ ವಾಯುವು ಇವನ ಸೇವಕನಾಗುವನು; ವರುಣನು ದಾಸನಾಗುವನು; ಅಗ್ನಿಯು ತೊತ್ತಾಗುವನು.

ಅತಿವಿಸ್ತಾರವಾದ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ವಾಯುರೂಪದ ಅನಂತ ಅಣುರಾಶಿಗಳ ಮೋಡಗಳಿದ್ದುವು. ಅವು ವಿಪರೀತ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅತಿ

ನಮ್ಮ ಭೂಲೋಕ ತೇಜೋಮಯವಾಗಿದ್ದುವು. ಪ್ರತಿ ತೇಜೋಮೇಘವೂ ಅನಂತಾಕಾಶ

ದಲ್ಲಿ ಅನಂತಕಾಲದವರೆಗೂ ಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಣುಗಳ ಪರಿಭ್ರಮಣೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಲೋಕಗಳು ಜನಿಸಿದುವು.

ಅವುಗಳಲ್ಲೊಂದು ನಮ್ಮ ಲೋಕವಾಗಿತ್ತು. ನಮಗೆ ದಿನ ದಿನವೂ ಗಗನದಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸುವ ತೇಜೋಮೇಘಗಳು

ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನ ಕುಲಿಮೆಗಳು. ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯು ಅನಂತ ಕಾಲದವರೆಗೂ ಇಂತಹ ಮೋಡವೊಂದರಲ್ಲಿ ಅವಿಭಕ್ತ ರೂಪ

ದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಆಗಣಿತ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು

ನೀಗಿ, ವಾಯುರೂಪದಿಂದ ದ್ರವರೂಪವನ್ನೂ ದ್ರವರೂಪದಿಂದ ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಘನರೂಪವನ್ನೂ ಹೊಂದಿ, ಈ

ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನೆನ್ನುವುದೊಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಹೊರದೂಡಿ, ಹೊರಭಾಗವು ಘನವಾಗಿದ್ದರೂ ಒಳಭಾಗವು

ಅತಿದ್ರವಮಯವಾಗಿದ್ದು ದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಿರಿಕಂದರಗಳಾಗುವುದಕ್ಕನುಕೂಲವನ್ನುತ್ತ, ವಾಯುರೂಪ

ದಲ್ಲಿ ಜಲವನ್ನು ಸೈಜರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದು, ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸಿ, ತೃಣ ಲತಾ ವೃಕ್ಷಗಳನ್ನು ಬರಿಸಿ, ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ, ತನ್ನ ವೈಭವಕ್ಕೆ ಕಳಸವನ್ನುಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲೆಂದು

ಮಾನವನನ್ನು ಬರಿಸಿದ ಧರಣಿಯಾಗಿ, ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ಬಹು ಸಂಕುಚಿಸಿದ್ದರೂ ೮೦೦೦ ಮೈಲುಗಳ ವ್ಯಾಸವನ್ನು

೨೫೦೦೦ ಮೈಲುಗಳ ಪರಿಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ನೆರೆವಿರಾಜಿಸಿತು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲವೂ ಸಂಭವಿಸಲು ವೆಚ್ಚವಾದ ಕಾಲಪರಿಮಾಣವು

ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹಾಸ್ಯಮಾಡಿ, ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಕುಂಠಿಸಿತು. ಇದರ ವಿಸ್ತಾರವು ಕಲ್ಪಿಸಲೆಕ್ಕೆ ಸಹ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ

ದಷ್ಟರನುಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಇತರ ಸಹಪ್ರಪಂಚಗಳೊಡನೆ ಇದನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಇದೊಂದು ಕಣನೇನಿಸುವುದು.

ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಾಲವಾದ ಮೇರೆಯರಿಯದ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿಯ ಈ ಕಣದ ಮೇಲೆ, ವಿಶಾಲವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯ ಈ ಅಣುವಿನ ಮೇಲೆ, ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಅಂಟಾಟಿಕಸಾಗರವೂ ಆಳವಾದ

ಸೆಸಿಫಿಕ್ ಸಾಗರವೂ ಆರ್ಭಟಿಸುತ್ತಿರುವುವು. ನಾವು ಪೌರುಷವೆಂದು ಕೊಚ್ಚುವ ಸಕಲವೂ ಈ ಅಣುವಿನಲ್ಲಿಯೇ. ಇತಿ

ಹಾಸವು ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದೆಲ್ಲವೂ ಈ ಅಣುವಿನ ಮೇಲಿನ ಸಂಗತಿಗಳೇ. ನಮ್ಮ ಯಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ

ಕಬ್ಬಿಣವೂ, ನಮ್ಮ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಕಲ್ಲುಗಳೂ, ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೊಂದು ನಾವು ಸಾಯುವ ಚಿನ್ನರನ್ನಗಳೂ ಈ

ಅಣುವಿನಲ್ಲಿವೆ. ಮೇಲೂ ಕೆಳಗೂ ಎಡಕ್ಕೂ ಬಲಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆಯೂ ಮುಂದೆಯೂ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಬಹುವಿಸ್ತಾರ

ವಾದ ಆಳವಾದ ಶರಧಿಯೊಂದು ಮೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನುಳಿಸಿರುವ, ನಮ್ಮ ಯಂತ್ರದ ಗಾಲಿಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿಸುವ, ನಮ್ಮನ್ನು ತನ್ನ ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು

ಹಾರಾಡಿಸುವ, ನಮ್ಮ ನುಡಿಯನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ಸಾಗಿಸುವ ವಾಯುಶರಧಿಯದು.

ಇದು ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯೆಂಬ ಚಿಕ್ಕಮನೆಯ ಅಥವಾ ಪ್ರಕೃತಿಯೆಂಬ ನಿತ್ಯಯುವತಿಯ ವಿಚಿತ್ರಮಯ ಚರಿತ್ರೆಯು. ಇವಳಿಗೆ ವಿಧೇಯನಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಮೂಲಕವಾಗಿ

ಇವಳನ್ನಾಳುವುದನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಮಾನವನು ಕಲಿತುದು ಇನ್ನೂ ವಿಚಿತ್ರತರವಾದುದು.

ಕೆಂಪಗೆ ಕಾಮ ಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಭೂಮಿಯು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಣ್ಣಾಗಾದನಂತರ ಸಮುದ್ರವು ಗೋಚರಿಸಿತು.

ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಚಲಿಸಬಲ್ಲದೊಂದು ಜೀವದ ಅಗಮನ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲೊಂದು ದಿನ ತಲೆದೋರಿತು. ಅಜೇತನ ಅಣುಗಳ ಸಂಕ

ಲನದಿಂದ ಸಜೇತನವು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಉಂಟಾಯಿತೋ ಅಜೇತನದಿಂದ ಭಿನ್ನವಾದುದೊಂದು ಹೊಸದಾಗಿ ತಲೆದೋರಿತೋ ಈಗ ನಾನರಿಯೆವು. ಅಂತೂ ಜೀವವು ಮೊದಲು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮೈದೋರಿ, ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತೀರ

ನನ್ನೇರಿ, ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನೆಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ತೋರಿ, ನಂತರ ಗಿರಿಶಿಖರವನ್ನೇರಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಕೋಟ್ಯಂತರ ವರ್ಷಗಳ ವರಗೆ ಸಸಿಯಾಗಿ ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು, ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿ ಸತತವೂ ಸಂಚರಿಸತೊಡಗಿತು. ಭೀಕರ, ಸುಂದರ, ಅಸಹ್ಯವೇ ಮೊದಲಾದ ರೂಪಗಳನ್ನೂ ಹಸಿರು, ಕೆಂಪು, ನೀಲಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ವರ್ಣಗಳನ್ನೂ ದೊಡ್ಡದು, ಸಣ್ಣದು, ಗುಂಡು, ಚೌಕವೇ ಮೊದಲಾದ ಆಕಾರಗಳನ್ನೂ ತೇಲುವುದು, ಸರಿಯುವುದು, ನಡೆಯುವುದು, ಹಾರುವುದು ಮೊದಲಾದ ಚಲನಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದು ಜೀವವು ಪ್ರಕಾಶಿಸಿತು. ಅದು ಮರವಾಗಿ ಮೇದಿನಿಯಿಂದ ಮೇಲೆದ್ದಿತು; ಭ್ರಮರವಾಗಿ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಮಿಸಿತು; ಹಾವಾಗಿ ಹುಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡಿತು; ಮೊಸಳೆಯಾಗಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಈಸಾಡಿತು. ಕಪ್ಪೆ

ಯಾಗಿ ನೀರುನೆಲಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಸಲುಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಹಂಸವಾಗಿ ಜಲಾಕಾಶಗಳ ಮಿತ್ರನಾಗಿ, ಪಾರಿವಾಳವಾಗಿ ನೆಲಮುಗಿಲುಗಳ ಪರಿಚಿತವಾಯಿತು. ಕೋಗಿಲೆಯಾಗಿ ಕೂಗಿ, ಸಿಂಹವಾಗಿ ಗರ್ಜಿಸಿ, ತಿಮಿಂಗಲವಾಗಿ ಭೇಳಿಯಿತು. ಸಮುದ್ರದ ಆತಿ ಆಳವಾದ ಗವಿಯಿಂದ ಉನ್ನತೋನ್ನತ ಶಿಖರದ ಎರೆಗೆ ಕೋಟೈನುಕೋಟಿ ರೂಪತಾಳೆ ಹುಟ್ಟಿ, ಬೆಳೆದು ಸತ್ತು, ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಎಡೆಯಿತ್ತಿತು. ಕೊಟ್ಟುಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಬಹುಕ್ಕೂರ ಚರಾಚರ ಸಹಪ್ರಾಣಿಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಲು ಸಾಸಿವೆಗಿಂತಲೂ ಕಡೆಯಾದ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಎರಡು ಕಾಲಿನೊಡನೆ ವಿಚಿತ್ರ ಲಂಬಪ್ರಾಣಿಯು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಆದು ನುಡಿಯಬಲ್ಲದು, ನಗಬಲ್ಲದು, ಚಿಂತಿಸಬಲ್ಲದು, ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲದು, ದೇಹಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಕೀಳಾದರೂ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಮೇಲಾದ ಈ ಮಾನವ ಪ್ರಾಣಿಯು ತನ್ನೆಣ್ಣಿಗೆ ಕಾದಿದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಆಳಬೇಡಗಿತು.

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವವು ಮೈದೋರಿತು. ನಿರ್ಜೀವ ಮೇದಿನಿಯು ಸಜೀವ ಪೃಥ್ವಿಯಾಯಿತು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಆತಿವಿಸ್ತಾರವಾದ ವಿಚಿತ್ರತಮ ಜನುಖಾನೆ

ಜೀವಮಯಭೂಮಿ ಯೊಂದು ಹಾಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿಯ ದಿವ್ಯ ಜ್ಯೋತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಹೆಸುವು ಒಣ್ಣುಒಣ್ಣು ದಿಂದ ಸುಂದರವಾದ ಕೋಮಲವಾದ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ರೂಪವನ್ನು ಬದಲಿಸುವ ಸ್ವತಃ ಪುನರುಜ್ಜೀವಿತವಾಗಬಲ್ಲ ದಿವ್ಯದುಕೂಲವೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಧರಣೀರಮಣಿಗಿತ್ತಿತು. ಕೋಟೈನುಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳು ಉರುಳುರುಳಿ ಹೊರಳಬಂದಂತೆಲ್ಲಾ ಇದು ಎಲ್ಲ ವಿಧದಿಂದಲೂ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಬೆಳಗಿದಳಾಗಿ, ಕಂಟಿ ಪೊದರುಗಳಾಗಿ, ವೃಕ್ಷಮಹಾವೃಕ್ಷಗಳಾಗಿ, ಮಹಾರಣ್ಯ ರೂಪ ತಳೆದು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕುಡಿಯೊಡೆದು, ಮೊಗ್ಗು ಸುರಿಸಿ, ಹೊ ಕಾಯಿ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಪಡೆದು, ಬೀಜವನ್ನು ದುರಿಸಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಯಿತು. ಸೂರ್ಯ, ವಾಯು, ಗಾಳಿಗಳ ಮೈತ್ರಿಯಿಂದಲೂ, ಮುಂದೆ ಮಾನವನ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದಲೂ ಇದು ಭೂಮಿಗೆ ಭೂಷಣವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗದ ಪ್ರಾಣವಾಯಿತು. ನೆಲದಲ್ಲುದಿಸಿದೊಂದು ಜೀವದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನೆಲವೇ ಜೀವನಮಯವಾಗಿರಬಹುದು. ಮಗುವಿನ ಕರದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಗಿಡವ ಬೀಜದಿಂದ ಮುಂದೊಂದು ಅರಣ್ಯವೇ ಹೊರಬರಬಹುದು. ಸಸ್ಯದೇವತೆಯು ನಮಗೆ ಆಹಾರವನ್ನಿತ್ತು, ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು,

ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನೊದಗಿಸಿ, ಅನಂದವನ್ನು ಕೈಸಲು ತಳೆದು ಹೂಕಾಯಿ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಿರುವಳು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಸುಂದರ, ಭೀಕರ, ಶೋಕಕರವೇ ನೊಂದಲಾದ ಉಚ್ಚಭಾವನೆಗಳುಚ್ಚಳಿಸುವಂತೆ ರಂಗಭೂಮಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಸಸ್ಯಜಾತಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾನವನ ಹಿತಾರ್ಥವಾಗಿ ಜನ್ಮವನ್ನಿತ್ತು ನಮ್ಮ ಧರಣಿಯು ಬಹುಕರುಣಿಯು.

ಸೌರವ್ಯೂಹದಲ್ಲಿಯ ಗ್ರಹೋಪಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯೇ ಪುಣ್ಯಶಾಲಿಯು. ಬುಧಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಉದಿನಗಳು; ಇದರಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಸಂಸಾರ ಆರು ತಿಂಗಳು ಹಗಲು, ಆರು ತಿಂಗಳು ರಾತ್ರಿ. ಸೂರ್ಯನಿಗಿಂತ ಭೂಮಿಗಿಂತಲೂ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಸರಾಸರಿ ಉಷ್ಣತೆಯು ೬೪೪ ಡಿಗ್ರಿಗಳು. ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ದ್ರವರೂಪದಲ್ಲಿಯೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿಯಾಗಿರುವಾಗ ಗಡ್ಡೆಗಟ್ಟಿರುವ ನೀರು ದ್ರವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಲಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಶುಕ್ರಗ್ರಹವು ನಮ್ಮ ಲೋಕದಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡದೆನಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಯುಮಂಡಲವುಳ್ಳದಾಗಿದ್ದರೂ ೯೪ ಡಿಗ್ರಿ ಸರಾಸರಿ ಹವಾಮಾನವಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯವರ್ಗವು ಮಾತ್ರ ಇರಬಹುದೆಂದು ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಮಂಗಳಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯಿದ್ದರೂ ಅದು ಬಹು ವಿರಳವಾಗಿದೆ; ಎಂದರೆ ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿಯ ಗೌರೀಶಂಕರ ಶಿಖರದಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಬರದ ಪರಮಾನಧಿಯಿದ್ದು ಹವಾಮಾನವು ಸರಾಸರಿ ೫೫ ಡಿಗ್ರಿ ಇರುವುದು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗವು ಬದುಕಿರಲಾರದೆಂದು ಈಗಿನ ಶೋಧವಾಗಿದೆ. ಬೃಹಸ್ಪತಿಯಲ್ಲಿ ವಾಯುಮಂಡಲವಿದ್ದರೂ ನೀರಿನ ಉಗಿಯೇ ಆಗಲಿ ಮಳೆಯೇ ಆಗಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಹವು ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಹ ಉಷ್ಣತೆಯಿಲ್ಲವಂತೆ! ಇಲ್ಲಿಯ ಸರಾಸರಿ ಉಷ್ಣತೆಯು ೨೨೦ ಡಿಗ್ರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರದ ಪ್ರಾಣಿಯೂ ಬದುಕಲಾರದು. ಶನಿ, ಯುರೇನಸ್ ಹಾಗೂ ಪ್ಲುಟೊ ಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ೨೩೮, ೨೩೪, ೩೮೨ ಡಿಗ್ರಿಯ ಶಕೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯೂ ವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರದ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಕಾರ ಜೀವವು ತಲೆದೋರಿಲ್ಲ. ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿ ಬಹು ಚಳಿ (೨೬೦ ಡಿಗ್ರಿಯಷ್ಟು ಶಕೆ)ಯಿದೆ. ಗಾಳಿ ನೀರುಗಳಿಲ್ಲ. ನಾವೊಂದು ವೇಳೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳಾಗುವ ಹೊದರೆ ರಕ್ತವು ಗಡ್ಡೆಗಟ್ಟುವುದು. ಅದನ್ನು ನಾವು

ಹೇಗೋ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಒಬ್ಬರ ಮಾತು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೇಳಿಸದೆ ಕೈಸನ್ನೆ ಬಾಯಿಸನ್ನೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು. ಉ ಲ್ತಾ ಪಾ ತ ವ ನ್ನು ತಡೆಯಲು ವಾಯುಮಂಡಲವೆಂಬ ಹೊದಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕರಿಯ ಆಕಾಶ, ಮಳೆಯಿಲ್ಲ, ಸಸ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸುಳಿವಿಲ್ಲ, ಸಂಧ್ಯಾರಾಗವಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯ ಆಸಂಖ್ಯಾತ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆಗ್ನಿ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿರುವುದ ರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಜೀವದ ಸುಳಿವಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ನೆಲಕ್ಕಾದರೋ ಮೇಲೆ ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಹೊದಿಕೆ ಯಿದೆ. ಒಳಗೆ ಆಗ್ನಿ ದೇವನ ಶಕೆಯಿದೆ. ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರ ಸ್ನೇಹವಿದೆ. ಸಸ್ಯವರ್ಗವೆಂಬ ವಸನ ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯ ವಿದೆ. ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗವೆಂಬ ಮಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚಳಿವೆ. ಇಡೀ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯ ಆಸಂ ಖ್ಯಾತ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ

ಗ್ರಹಗಳ ಆತಿಶಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದು ತನ್ನ ವೈಭವವನ್ನು ನೆರೆಮೆರೆಸುವುದು ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯೊಂದೇ.

ನಮ್ಮ ಧರಣಿಯೇ ತರಣಿಯ ಪಟ್ಟದರಸಿಯು. ಇವಳು ಜಹು ದೊಡ್ಡವಳಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಚಿಕ್ಕವಳಲ್ಲ; ಎಲ್ಲರಿ ಗಿಂತಲೂ ಹಿರಿಯಳಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕಿರಿಯಳಲ್ಲ. ಹಲವರಂತೆ ಇವಳು ಬಂಜೆಯಲ್ಲ; ಕೆಲವರಂತೆ ಇದ್ದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಳ ಕೊಂಡವಳಲ್ಲ. ಯಾವ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಗ್ಲಾನಿ ಯುಂಟಾಗಿ ಮಾನವನ ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೊಗಡುಂಟಾ ಗುವುದೋ ಆಯಾ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬರ ಮಾಡಿ ತಾನೂ ಉದ್ಧಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಇತರರನ್ನೂ ಉದ್ಧರಿಸುವಳು. ಇಂಥವಳ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಅನುಭವದಿಂ ದರಿಯಬೇಕಲ್ಲದೆ ವರ್ಣನೆಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಯ ಲಾಗುವುದೇ ?

ಅ ವಿ ಚ ಲ

(ಒಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿತೆಯ ಅನುವಾದ)

ಭೂರುಹಂಗಳ ತಳದೊಳುರುಳ್ಳುದು ಗಭೀರಾಬ್ಧಿ !
ಭುವಿಯೆ, ಆವಾಸ ಪಲ್ಲಟವ ಪಡೆದೆ !
ವಿಸ್ತಾರ ದೀರ್ಘ ವೀಥಿಯ ಗಲಭೆಯಿರ್ಪೆಡೆಯೊ-
ಳದೊ ಶರಧಿ-ಹೃದಯ-ಶಾಂತಿಯು ಮೆರೆವುದು !

ಜೆಟ್ಟಿಗಳೊ, ಛಾಯೆಯೊಲು ರೂಪರೂಪಾಂತರವ
ತಳೆಯುತಿನೆ ! ಶಾಶ್ವತವದೆಂಬುದಿಲ್ಲ !
ಮಂಜಿನೊಲು ಕರಗುವವು ! ಮೋಡದೊಲು ಮೈನೆತ್ತು
ಮತ್ತೆಯವು ನೋಡೆ, ಮೈಯಳಿವವಲ್ಲ !

ಆದೋಡೇಂ ? ನನ್ನಾತ್ಮದಲಿ ಎಂದಿನಂತೆಯೇ
ನನ್ನ ಕನಸನು ನಾನು ಕಾಣುತ್ತಿರುವೆ !
ನನ್ನ ತುಟಗಳು ಕೊನೆಯ ಶರಣನುಜ್ಜ ರಿಸಿದರು,
ಮನದ ವಸ್ತುವನೇಗಳೊಂದಿಯಿರುವೆ !

—ಈಶ್ವರ ಸಣಕಲ್ಲ

ಮು ತ್ತ ಲ ಕ್ಕೆ ಮೂ ರೆ ಲೆ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಧನಂಜಯರಾವ್

‘ಚಿತ್ರದೊಳ್ಳರೆದ ಕೋಮಲೆಯರಂ ನಂಬಬಾರದು’ ಎಂದು, ಗುಂಡಪ್ಪ
ಹೊರಗಿನ ಗಾಳಿಯೆ ಇಲ್ಲದ ಮಹಡಿಯಲ್ಲಿ ಆ ವರ್ಷದ ಹೆಣ್ಣು
ಸನ್ನು ಇಟ್ಟು ಯೌವನದ ವರೆಗೂ ಸಲಹೆ ಆದರ್ಶಪತ್ನಿ
ಯನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತನ್ನ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ
ವಿತ್ತನು. ಆದರೂ ರಾಧೆಯ ಹೃದಯಲತೆ
ತನಗೊಪ್ಪುವ ವೃಕ್ಷವನ್ನೇ ಅಪ್ಪಿತು.
ಇಂತಹ ಸುಯೋಗವು ಪಾಪಿಗಳ
ಕಸಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ!

ಸುಧಾರಿಸಿದ ಸುಂದರಿಯರು ನಂಬಲರ್ಹರಲ್ಲ

ಗುಂಡಪ್ಪನಿಗೆ ಲಗ್ನದ ಹುಚ್ಚು ತಲೆಗೆರಿದಾಗ ೪೫ರ
ಮೇಲಾಗಿತ್ತು. “ಚಿತ್ರದೊಳ್ಳರೆದ ಕೋಮಲೆಯರಂ
ನಂಬಲಾಗದು” ಎಂಬ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಕವಿಯ ವಚನವು ಅವನಿಗೆ
ವೇದವಾಕ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ವಿನೋದ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲ
ವನ್ನು ಕಳೆಯಬಯಸುವವರೆಲ್ಲರೂ ಇವನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು
ಲಗ್ನದ ವಿಷಯವನ್ನೆತ್ತುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕವನು—“ಈಗಿನ
ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚದುರಿ
ಯರು ನಮ್ಮನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಲು ಮಾಡುವ ಚಮತ್ಕಾರ
ಗಳು ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿವೆ. ಇಂತಹ ಅಪಾಯದಿಂದ
ಪಾರಾಗಲು ನಾನೊಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ—
ಎಂಬುದಾಗಿ ವಿವರಿಸಲು, “ಆದರ್ಶಪತ್ನಿಯೆಂದು ಕನವರಿ
ಸುವ ನಿನಗೆ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ?” ಎಂದು
ಕೆಲವರೂ “ರಮಣಿಯರು ಸಹಜ ಸದ್ಗುಣಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ
ಅವರು ಅಡ್ಡ ದಾರಿಯನ್ನು ತುಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ; ಅವರೊಂದು
ವೇಳೆ ದುರ್ಗುಣಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಹುಟ್ಟುಗುಣವನ್ನು ಸುಟ್ಟರೂ
ತೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಕೆಲವರೂ ನುಡಿದು ಗುಂಡಪ್ಪ
ನನ್ನು ಗೋಳಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಗುಂಡಪ್ಪನಿಗೆ ಹನುಮಂತರಾಯನೆಂಬುದಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು

ಹೆಸರಿತ್ತು. ಕಲ್ಲು-ಗುಂಡುಗಳ ಹೆಸರನ್ನೊಲ್ಲದೆ ಹನುಮಂತ
ರಾಯನೆಂದು ಈಗೀಗ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದನು.
ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಗುಂಡಪ್ಪನೆಂದು
ಕರೆದರೆ ಅವನ ಮೈಯುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಅವನ ಪರಮಮಿತ್ರನಾದ ವಾಮನರಾಯನು ಒಂದು
ದಿನ ಅವನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು “ಗುಂಡಪ್ಪಾ, ನೀವು ವರಿಸುವ
ಕನ್ಯೆಯು ಚತುರಳೋ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ
ಅವಳು ಮುತ್ತುಗದ ಹೂವಾಗಿದ್ದಳು; ಸಾಲದುದಕ್ಕೆ
ಗುಂಡಪ್ಪನೆಂದು ಸಂಬೋಧನೆ. ಇದರಿಂದ ಅವನ ಸ್ಥಿತಿಯು
ಜಾರಿಬಿದ್ದವನು ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೀಡಾದ ತೆರನಾಯಿತು. ಆದರೂ
ಗಂಭೀರವಾಗಿ, “ಚತುರೆಯನ್ನು ವರಿಸುವುದು ಚತುರತನ
ವಲ್ಲ. ಚದುರಿಯರನ್ನು ಮದುವೆಯಾದವರ ಗತಿಯನ್ನು
ದಿನದಿನವೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ವಧುವು ಇಂಥವಳಲ್ಲ.
ಅವಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಭಾವವು ಪರಮಾವಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ”
ಎಂದನು.

“ಹಾಗಾದರೆ ಅವಳೊಂದು ಕತ್ತಿಯೋ?”

“ಹೌದು, ಕತ್ತಿಯನ್ನು ವರಿಸಿದರೆ ನಾವು ಕತ್ತಿಗಳಾ
ಗುವುದು ತಪ್ಪುವುದು. ಜಾಣತನವೆಂಬ ಗುಲಾಬಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ
ನೋಸವೆಂಬ ಮುಳ್ಳಿರುವುದು.”

“ ಗುಂಡಪ್ಪಾ.... ”

“ ಛೇ, ಹನುಮಂತರಾಯನನ್ನು. ”

“ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಹನುಮಂತರಾಯರೆ, ಎಲ್ಲ ಚದುರಿದರೂ ಚಂಚಲೆಯರೋ? ಚತುರತೆಗೂ ಸದ್ಗುಣಕ್ಕೂ ವೈರವೋ? ”

“ ಅದು ಹೇಗೇ ಇರಲಿ, ಪ್ರಪಂಚದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ನಾನೆನ್ನುವಂತೆಯೇ ಇದೆ. ಇರುಳು ಕಂಡ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಬೀಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ‘ಮಾರನೆಂಬ ಕಿರಾತ ನೊಡ್ಡಿದ ನಾರಿಯೆಂಬಿ ಬಲೆಗೆ ಬಿದ್ದವಗಾರು ಗತಿಯಿಂದ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನದಂದು ಲಗ್ನದ ಆಶೆಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು. ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತು. ಈ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೊಂದು ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಕಲ್ಪನೆಯು ದಿಸಿತು. ನಾಲ್ಕು ವರುಷದ ರನ್ನೆಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕಂಡು ರೂಪಕ್ಕೆ ಬೆರಗಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ನನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡಲು ಅವಳ ತಾಯಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದೆ. ಅವಳು ಬಡ ವಿಧವೆ; ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಗತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಗುವು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಸುಖ ವಾಗಿರಲೆಂದು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಳು. ಅವಳನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಂತೆ ನಾನೇ ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದ್ದೇನೆ. ಇವಳೇ ನನ್ನ ಆದರ್ಶಪತ್ನಿ; ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ತುತ್ತು. ನೀನು ಬೇಕಾದರೆ ಈ ಯುವತಿಯ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಸ್ವತಃ ಊಟಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಮನೆಗೆ ಇತರರು ಬರುವರಾದುದರಿಂದ ಆಗೋ ಆ ಮಹಡಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಭವ್ಯವಾಗಿ ಟೈದ್ದೇನೆ. ”

“ ಆದರ್ಶಪತ್ನಿಯರನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದವನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನೋಬೆಲ್ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕಡಿಮೆಯೇ! ”

ಪ್ರತಿಪ್ಪರ್ಧಿಗಳು

ಕೃಷ್ಣನ ಹೃದಯವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ರಾಧೆಯು ಸೆಳೆದಿದ್ದಳು. ಅವಳನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗುಂಡಪ್ಪನು ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಕೃಷ್ಣನು ರಾಮರಾಯರ ಮಗನು. ರಾಮರಾಯರೂ ಹನುಮಂತರಾಯನ ಸ್ನೇಹಿತರು. ಕೃಷ್ಣರಾಯನ ಲಗ್ನಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲು ಮುಂದೆ ಕೆಲದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮರಾಯರು ಬರುವವರೆದ್ದರು.

ಕೃಷ್ಣರಾಯನ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಬರುವಾಗ ರಾಮರಾಯರು

ಹನುಮಂತರಾಯನಿಗೊಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದರು. ಊರಿಗೆ ಬಂದು ಎಂಟು ದಿನಗಳಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ಹನುಮಂತರಾಯನ ದರ್ಶನವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಅಥವಾ ಅವನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುವ ಸಂದರ್ಭವು ಒದಗಿಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯನಾದ ರಾಧೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮರುಳಾದನು. ಅವಳು ಸಹ ಅವನ ಬರುವಿಕೆಗೆ ಪ್ರತಿಬಂಧವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ರಾಧೆಯನ್ನುಳಿದು ಬೇರೊಬ್ಬಳನ್ನು ವರಿಸುವ ಮನಸ್ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೇಗಾದರೂ ನೂಡ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ರಾಧೆಯೊಡನೆ ಓಡಿಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ ಹಣವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೂಡಲೇ ಗುಂಡಪ್ಪನ ನೆನಪಾಯಿತು. ರಾಮರಾಯರಿಗೆ ಗುಂಡಪ್ಪನು ಹೊಸದಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಹೆಸರು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ಪರಸ್ಪರರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ತಂದೆಯವರ ಪತ್ರವನ್ನು ಅಂದು ತಲಪಿಸುವ ನೆನಪಿಂದ ಕೃಷ್ಣನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಗುಂಡಪ್ಪನನ್ನು ಕಂಡನು. ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ಮೂಲಕ ಕೃಷ್ಣನು “ ಗುಂಡಪ್ಪ ” ನೆಂದು ಸಂಭೋಧಿಸಲು ಅವನು ಹೇಗೋ ಸಹಿಸಿದನು. ರಾಮರಾಯರ ಪತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ ಹರ್ಷಿತನಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣರಾಯನಿಗಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಿರುವನೆಂದು ಮಾತಿನ ಭರದಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತರಾಯನು ಹೇಳಿದನು. ಕೃಷ್ಣನಿಗೂ ಅದೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

“ ಹಾಗಾದರೆ ಗುಂಡಪ್ಪಾ, ನನಗೀಗ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗಿವೆ ” ಎಂದನು. “ ಅದಕ್ಕೇಕೆ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ? ಈ ಮನೆಯೇ ನಿಮ್ಮದು ” ಎನ್ನುತ್ತ ಹನುಮಂತರಾಯನ ಒಂದು ಚೀಲವನ್ನು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು.

ಈಗ ಈ ಹಣದ ಪ್ರಯೋಜನವೇನೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಸಹಜವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರಲು, “ ಒಂದು ಗುಪ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ” ಎಂದು ಕೃಷ್ಣನು ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟನು.

ಆಗ ಹಾಸ್ಯಮಾಡುತ್ತಾ ಹನುಮಂತರಾಯನು “ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ನಿಮ್ಮ ವಿವಾಹ ಸಮಾರಂಭವಿರುವುದರಿಂದ, ಮತ್ತುವ ಗುಪ್ತಕಾರಸ್ಥಾನವೂ ನಡೆದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ? ” ಎಂದು ಕೇಳಲು, ಕೃಷ್ಣರಾಯನು “ ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮವರೆಂದರೆ ನೀವೇ. ನನ್ನ ಪ್ರೇಮಕಥನವನ್ನು ನಿಮಗಲ್ಲದೆ ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಲಿ? ಆಗೋ ಆ ಮಹಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ರಂಭೆಯನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ಭ್ರಮಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಒಬ್ಬ ಮೂರ್ಖನು ಹೊರ ಪ್ರಪಂಚದ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಂತೆ ಅವಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾನೆ. ನಮ್ಮ ಭವರನ್ನು ಅರಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸೆಳೆದುಬಿಡುವ ದಿವ್ಯರಕ್ತಿಯು

ಅವಳಲ್ಲಿದೆ. ಅವಳ ಪರಿಚಯವು ನಿಮಗಿರಬಹುದು; ಪ್ರೇಮ ವಲ್ಲ-ಪರಿಚಯ. ನಿಮ್ಮಂಥ ಮುದುಕರು ತರುಣಿಯನ್ನು ಕೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೋರಿದರೂ ಅವರು ಒಲಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳೆಯದಕ್ಕೂ ಎಳೆಯದಕ್ಕೂ ಮೇಳವಾಗುವುದೋ? ಆ ಮೂರ್ಖನ ಹೆಸರೋ ಹನುಮಂತ! ಅವನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮಂಗಳನೇ ಸರಿ. ಅವನು ಐಶ್ವರ್ಯವಂತನಂತೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ, ಐಶ್ವರ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಮುದುಕ, ಇದ್ದ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಮುಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಪರಿಚಯವು ನಿಮಗಿದೆಯೋ?” ಎಂದು ಅರಳು ಹುರಿದಂತೆ ಹೇಳಿ, “ಮಾನಂ ಸಮ್ಮತಿಲಕ್ಷಣಂ. ಹೌದೆನ್ನುತ್ತೀರಾ? ಹಾಗಾದರೆ, ಇಷ್ಟೇಕೆ ಅಶ್ವರ್ಯ? ಮಂಗಳನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾಣಿಕ್ಯವೇ! ಅವಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಾಕಲು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾನು ನಿಮ್ಮಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆನು. ವಿಷಯವು ಹೊರಬೀಳದಂತೆ ಬಹು ಗೌಪ್ಯವಾಗಿಟ್ಟಿರುವೆನು. ನನ್ನ ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಇದುವರೆಗೆ ವಿಫಲವಾಗಿಲ್ಲ. ನೀವು ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನಿತ್ತು ಧೈರ್ಯಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ದಯವಿರಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಕೃಷ್ಣನು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟನು.

ರಾಧೆಯೂ ಗುಂಡಪ್ಪನೂ

ಗುಂಡಪ್ಪನ ಸಂತಾಪವು ಸಹಿಸಲಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ರಾಧೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋದನು. ರಾಧೆಯು ಬೆಕ್ಕಿನ ಮರಿಯೊಡನೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಗುಂಡಪ್ಪನು ಮಾತನಾಡ ತೊಡಗಿದನು:

“ರಾಧಾ, ಸುಳ್ಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಪಾಪವಲ್ಲವೋ?”

“ಹಾಗೆಯೇ ತೋರುವುದು. ಈ ದಿನ ಹೀಗೆಯೇ ಕೇಳುತ್ತೀರಾ?”

“ನಾನಿಲ್ಲದಾಗ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲವೋ?”

“ಅಹುದು, ಅವರೊಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ನನಗೆಷ್ಟೋ ಆನಂದ—”

“ಕತ್ತಿ, ಸುಮ್ಮನಿರು. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಆ ಪುಂಡನು ಬಂದರೆ ಕಿಟಕಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಹೊಡೆ. ಎಲ್ಲ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚು. ಪರಪುರುಷರನ್ನು ನೋಡುವುದು ಸಹ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಕಲಿಸಿರಲಿಲ್ಲವೋ?”

“ಆದರೆ ಲಗ್ನವಾದನಂತರ ಗಂಡನನ್ನು ಕೂಡ ಇತರರೆಲ್ಲರೂ ಪರಪುರುಷರು, ಅಲ್ಲವೇ?”

“ರಾಧಾ, ನಾನೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಲಗ್ನವಾಗುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ತಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ತೊರೆಸಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಉಪ್ಪರಿಗೆಗೆ

ತಂದಿರುವೆನು. ನನ್ನನ್ನು ಲಗ್ನವಾಗುವುದು ನಿನಗೆ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು. ಲಗ್ನವಾದ ಅಬಲೆಯು ಗಂಡನ ಅಧೀನಳಾಗಿರಬೇಕು. ಈಗಿನ ತರುಣಿಯರಂತೆ ನೀನೂ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ದಿನದಿನವೂ ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲಿ, ನಿನ್ನ ‘ಕೋಮಲೆಯರ ಕೈಪಿಡಿ’ಯಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಪುಟವನ್ನು ಓದು—”

“೧. ಗಂಡನಲ್ಲದ ಪುರುಷನ ಹೆಸರು ಕೇಳದಂತೆ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು.

೨. ಕಾಗದ, ಮಶಿ, ಪೇನಾಗಳಿಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು.

೩. ಉಡಿಗೆತೊಡಿಗೆಗಳಿಂದ ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಗುಪ್ತರಿತಿಯಾದಿರಬೇಕು.

೪. ತಾನು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಡೆಯುವ ಯಂತ್ರವೆಂದೂ ಗಂಡನ ಜಂಗಮಾಸ್ತ್ರಿಯೆಂದೂ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.

೫. ಪುರಾಣವನ್ನು ಕೇಳಬಾರದು, ನೆರೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಬಾರದು, ಕಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಡಬಾರದು.

೬. ಹೊಡೆದರೆ ಹೊಡೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಬೈದರೆ ಬೈಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಹೌದೆಂದರೆ ಹೌದೆನ್ನಬೇಕು, ಅಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅಲ್ಲವೆನ್ನಬೇಕು.”

“ರಾಧಾ, ಸಾಕು. ಇಂತಹ ಸಾವಿರಾರು ಉಪದೇಶಗಳು ನನ್ನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿವೆ. ನಾನು ಸಮಯ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವೆನು. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಲಿಸುವುದು ದೇವರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.”

ಪ್ರೇಮಪ್ರಭಾವ

ಕೃಷ್ಣರಾಯನು ರಾಧೆಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಎಂದಿನಂತೆ ಹೋಗಲು ಈ ಸಲ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದು ದಕ್ಕಾಗಿ ಮನನೊಂದು, ಎಲ್ಲ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಅತಿ ನಂಬಿಗಸ್ಥನಾದ ಹನುಮಂತರಾಯನ ಮುಂದೆ ಹೇಳಲು ಈದಿನ ಬಂದನು.

ಹನುಮಂತರಾಯನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೇಮಕಥನವು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಕೃಷ್ಣರಾಯನು ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆಯೇ ರಾಧೆಯು ಧಟಾರನೆ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಹಾಕಿದಳೆಂದೂ ಅಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ತನ್ನನ್ನು ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಹೊಡೆದಳೆಂದೂ ಹೇಳಿದನು.

ಹನುಮಂತರಾಯನೂ ವ್ಯಥೆಗೊಂಡವನಂತೆ ನಟಿಸಿ

ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸವು ಹದಗೆಟ್ಟುಹಾಗಿದೆ ' ಎಂದನು.

ಆದಕ್ಕವನು 'ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ. ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ವಿಷಯ ವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ. ಪ್ರೇಮವು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗುವುದು; ಜನರ ಜಾಣತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು; ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಯ ಆಟ ಗಳನ್ನು ಬಯಲುಮಾಡುವುದು; ರಾಧೆಯು ಕಲ್ಲನ್ನು ಒಗೆದ ಕಷ್ಟ, ಕಲ್ಲಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಂದ ಕಾಗದವಿತ್ತು " ಎಂದನು.

" ಹೀಗೇನು ? "

" ಅಹುದು. ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಹೃದಯವೇ ಒಡ ಮೂಡಿದೆ; ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಅವಳ ರೂಪವೇ ಬಿಂಬಿಸಿದೆ; ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅವಳ ಜಾಣತನವೇ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ— ಇದೇನು ಗುಂಡಪ್ಪಾ ಏನನ್ನೋ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಗಡಿಬಿಡಿಯಿಂದ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟಿರಿ. ನನ್ನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾರು ಸಹಾಯಮಾಡುವರು ? ಇಗೋ ನಾನೂ ಹೋಗುವೆನು. ಕೊನೆಯ ಮಾತು, ನಾನು ಈ ರಾತ್ರಿ ಏಣಿಯನ್ನು ಏರಿ ಅವಳ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಸೇರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಯೋಗ್ಯವೋ ? "

" ಏನೂ ಆಡ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ಏಣಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. "

ಪ್ರತಿತಂತ್ರಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪರನಾಗಿದ್ದ ಗುಂಡಪ್ಪನಿಗಿದು ಅನುಕೂಲವೆನಿಸಿತು. ತನ್ನ ಯತ್ನಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳುವನೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅವನಿಗಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ವೃದ್ಧತರುಣರ ಪ್ರೇಮಲೀಲೆಯು ಚದುರಂಗದಂತಿತ್ತು.

ಏಣಿಯನ್ನೇರಿ ಕೃಷ್ಣನು ಕೋಣೆಯನ್ನು ಸೇರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನೆಸಗುವಂತೆ ಗುಂಡಪ್ಪನು ತನ್ನ ಸೇವಕರಿಗಾಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು.

ಆದರಂತೆಯೇ ಆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ನೋವಿಗೆ ಡಾದನೆಂದೂ ತನ್ನ ಈ ಯತ್ನವೂ ವಿಫಲವಾದುದನ್ನು ಗುಂಡಪ್ಪನಿಗರುಹಲು ಮರುದಿನ ಬಂದನೆಂದೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಲವಶ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಗುಂಡಪ್ಪನು ಬಾಯಿಂದ ಅನುತಾಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ, ತಾನೂ ನೊಂದವನಂತೆ ನಟಿಸಿದನು.

ಪರಮ ಪಾಪಿಯಾದ ಹನುಮಂತನು ಆ ಕುಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ಹೊಡೆದನೆಂದೂ ತಾನು ಕಾಲುಜಾರಿ ಏಣಿಯಿಂದ ರುಳಿದನೆಂದೂ ಆ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಗೆ ತನ್ನಯತ್ನವು ತಿಳಿದುದು ದುಃಖಾಶ್ಚರ್ಯಜನಕವಾದರೂ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವು ಯಶಸ್ವಿಯಾದುದರಿಂದ ಚಿಂತಾವಿಮುಕ್ತನಾಗಿರುವನೆಂದೂ ವಿವರ

ಸಲು, ಹನುಮಂತರಾಯನು ಬಹು ಚಕಿತನಾಗಿ " ಕಡೆಯ ಮಾತು ನನಗರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ !! " ಎಂದನು.

" ಅಹುದು, ನಾನದನ್ನು ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರೇಮದ ಪ್ರಭಾವವು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದು. ನಾನು ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆದಿತ್ತು; ಎಷ್ಟು ನೋವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿಯೇ ರಾಧೆಯು ಬಂದು ನಿಂತು, ಪ್ಲೀರ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಲಕುಮಿಯಂತೆ ಮೆರೆದು, 'ಪ್ರಿಯಾ, ನಾವೆಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಹೋಗಿಬಿಡೋಣ' ಎಂದಳು. ಬೆಳದಿಂಗಳೇನೊ ಸುರಿದಿತ್ತು; ಆದರೆ ಹೋಗುವ ಬಗ್ಗೆ, ಸ್ಥಳ ? ಆದಕ್ಕೊಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಹುಡುಕಿದೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನುಳಿದು ಯಾರಿಗೂ ನಾನು ಯಾವ ಉಪಾಯವನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗಿ, ಗುಂಡಪ್ಪಾ, ನೀವೇ ಹೇಳಿಲ್ಲವೇ ? "

" ಅಹುದು, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಾದರೆ ಸಂಕೋಚಿಸದೆ ಹೇಳಬಹುದು. ನೀವೇನು ಉಪಾಯಗಳೊಂದು ಬುಗ್ಗೆ. "

" ನಾನು ನನ್ನವಳಿಗೆ ಭರವಸೆ ಹೇಳಿದೆನು. 'ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮವರೊಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆ; ಅವರ ಹೆಸರು ಗುಂಡಪ್ಪನವರೆಂದು. ನಿನ್ನನ್ನೀಗ ಅವರಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತವಾಗಿಟ್ಟು, ತಕ್ಕ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುವೆನು' ಎಂದು. ಅವಳದಕ್ಕೆ ಕೂಡಲೇ ಒಪ್ಪಿದಳು. 'ಸಮಯಕ್ಕಾಗದ ನೆಂಟನೇ' ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ. ಗುಂಡಪ್ಪಾ, ಆ ಹಾಳು ಹನುಮಂತನನ್ನು ಹೊಳೆಬಿಡುವ ಬಗೆಯು ತೋರಲೊಲ್ಲದು—"

" ಕೃಷ್ಣರಾಯರೇ, ಈ ದಿನ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ಬರುವರಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಇತ್ತ ಕಳಿಸಿ ಹೋದರೆ ನೀವು ನಿಶ್ಚಿತರಾಗಿರಬಹುದು. ಅವಳನ್ನು ಗೌಪ್ಯವಾಗಿಡುವುದು ನನ್ನ ಕೆಲಸ. "

" ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ. ಅಗೋ ಅವಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ; ನೀವೇ ಬರವಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ನನಗೆ ನಿಲ್ಲಲು ವ್ಯವಧಾನವಿಲ್ಲ, ಬರುತ್ತೇನೆ. ನಮಸ್ಕಾರ. "

ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣರಾಯನು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟನು; ಇನ್ನೊಂದು ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ರಾಧೆಯು ಬಂದಳು. ಗುಂಡಪ್ಪನು ಮೋರೆಯನ್ನು ಮರೆಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಹೆದರಿ ರಾಧೆಯು ನಡುಗುವಳು. ಗುಂಡಪ್ಪನು ಈ ಮೂಢಳನ್ನು ದೂಷಿಸಿ ಫಲವಿಲ್ಲವೆಂದು ಶಾಂತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದನು—

" ರಾಧಾ, ಪರಪುರುಷರೊಡನೆ ಹೀಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುವುದು ಅನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೇ ? "

“ಅವರೇಕೆ ಪರಪುರುಷರು? ನನ್ನನ್ನು ಲಗ್ನವಾಗುವೆ ನೆಂದು ಆ ದಿನ ಹೇಳಿದರು.”

“ನಾನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲವೇ?”

“ಅವರನ್ನು ಲಗ್ನವಾಗುವುದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಏಕೋ ಬರುತ್ತದೆ.”

“ಆಂತಹ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕಿತ್ತೊಗೆಯ ಬೇಕು.”

“ಆದರಿಂದ ನನಗೆ ಆನಂದವೆನಿಸಿದರೂ?”

“ನಿನಗಾನಂದವಾದರೆ ನನಗೆ ಆದರಿಂದ ದುಃಖವಾಗುವುದು. ನೀನು ನನ್ನನ್ನೇಕೆ ಪ್ರೀತಿಸಬಾರದು?”

“ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ದೂಷಿಸಬಾರದು. ನೀನೇಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಅನರಂತೆ ಪ್ರೀತಿಸಲಿಲ್ಲ?”

“ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದೆ. ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಹೊತ್ತಂತಾಯಿತು.”

“ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಲು ಅವರೆಷ್ಟೂ ಕಷ್ಟಪಡಲಿಲ್ಲ. ಎಂದನೇಲಿ ಈ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ನಿನಗಿಂತಲೂ ನಿಪುಣರು, ಅಲ್ಲವೇ? ನೀನೇಕೆ—”

“ನಿಲ್ಲು, ನಿನ್ನನ್ನು ತುಂಡರಿಸಿಬಿಟ್ಟೇನು. ಆದರೂ ಅನಾಥ ಬಾಲಿಕೆ. ಮೊದಲು ಆ ಪುಂಡನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಿ, ನಿನ್ನನ್ನೊಲಿಸುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವೆನು.”

ಕೃಷ್ಣನ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆ

ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ರಾಧೆಯ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಬರುವ ಗುಂಡಪ್ಪನನ್ನು ಕೃಷ್ಣನು ಕಂಡನು. ಅವನು “ಗುಂಡಪ್ಪನವರೇ, ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ” ಎಂದನು. “ರಾಧೆಯ ವಿಷಯವೋ” ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ “ಆದಿಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು. ಅದೇನೆಂದರೆ ಆದಿನ ನನ್ನ ಲಗ್ನದ ವಿಷಯವನ್ನೆತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಆ ಕನ್ಯೆಯು ಆನಂದರಾಯರ ಮಗಳಂತೆ. ಆನಂದರಾಯರೂ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರೊಡನೆ ಬಂದು ವಾಮನರಾಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆನಂದರಾಯರು ವಾಮನರಾಯರ ತಂಗಿಯ ಗಂಡ. ನಾನೀಗ ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಲದಿಂದ ರಾಧೆಯನ್ನೊಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಲಗ್ನದ ಗೊಂದಲದಿಂದ ನಾನು ಭಗ್ನಮನೋರಥನಾಗಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ನೀವು ಅದು ತಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ನಾಲ್ಕುದಿನ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡಿದರೂ ಸಾಕು, ನಾನಪ್ಪರಲ್ಲಿ— ಗುಂಡಪ್ಪ ನೀವೇ

ಹೇಳಿರಿ, ಕೃಷ್ಣನು ರಾಧೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದು ಸಹಜವಲ್ಲವೋ?” “ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿ, ನ್ಯಾಯ. ನಾನೀಗ ರಾಮರಾಯರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಮಾಡುವೆನು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪ್ರತಿತಂತ್ರಕುಶಲನಾದ ಗುಂಡಪ್ಪನು ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟನು.

ಆದೇ ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಮನರಾಯನಿಗೂ ಕೃಷ್ಣನಿಗೂ ಸಂದರ್ಶನವಾಯಿತು. ವಾಮನರಾಯನು, ನೀವು ಒಬ್ಬ ತರುಣಿಯಲ್ಲನುರಕ್ತರಾಗಿರುವರೆಂದೂ, ಲಗ್ನಕಾರ್ಯವು ತಡವಾದರೆ ಹದವು ಕೆಡುವುದೆಂದೂ, ಇದುವರೆಗೆ ತಾನೇ ಅದನ್ನು ತಡೆದನೆಂದೂ ರಾಮರಾಯರಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತರಾಯರು ಹೇಳಿದರೆಂದನು. ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಪುನಃ ವಾಮನರಾಯನು, ಗುಂಡಪ್ಪನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಬಿಟ್ಟ ಕನ್ಯೆಯಿರುವಳೆಂದೂ, ಅವಳಿಗೆ ಹೊರಲೋಕದ ಸುಳಿವೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಅವಳನ್ನು ಅವನೇ ಲಗ್ನವಾಗುವನೆಂದೂ, ರಾಮರಾಯರೇ ಮೊದಲಾದವರು ಅವಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದೆಂದು ಹನುಮಂತರಾಯರು ಹೇಳಿದರೆಂದೂ, ಅದಕ್ಕವರು ನಕ್ಕು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದರೆಂದೂ ಹೇಳಲು ಕೃಷ್ಣರಾಯನು ಭ್ರಾಂತನಾಗಿ “ಗುಂಡಪ್ಪನವರಲ್ಲಿಯೋ?” ಎಂದನು.

ವಾಮನರಾಯನು ಗುಂಡಪ್ಪನಿಗೆ ಹನುಮಂತರಾಯನೆಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರುಂಟೆನ್ನಲು ಕೃಷ್ಣರಾಯನು ಹೌಹಾರಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಜೈದುಕೊಂಡನು.

ಮಾಡಿದೊಂದು ಆಗಿದೊಂದು

ಗುಂಡಪ್ಪನು ರಾಧೆಯೊಡನೆ ಬಂದಾಗ ದಿವಾಣಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮರಾಯರೂ ಕೃಷ್ಣರಾಯರೂ ವಾಮನರಾಯರೂ ಆನಂದರಾಯರೂ ಇನ್ನಿತರೂ ಸೇರಿದ್ದರು. ಗುಂಡಪ್ಪನು ರಾಧೆಯನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ, “ಸುಂದರೀ, ಈಗ ಆ ಮೂರ್ಖನ ಪ್ರತಾಪವನ್ನಿಷ್ಟು ಹೊಗಳಿ. ಅವನ ಲಗ್ನಕಾರ್ಯವು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುವುದನ್ನು ನಿನ್ನ ಕಿವಿಯಿಂದಲೇ ಕೇಳಿ ಕೊರಗು. ಅವನನ್ನು ಮೊದಲಿನಂತೆ ಹುಚ್ಚಾಟವನ್ನು ನಡೆಸಲಾರನು” ಎಂದನು. ಎಲ್ಲರೂ ಬಹು ಚಕಿತರಾದರು. ಆಗ ರಾಮರಾಯರು ಗುಂಡಪ್ಪನನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾ, “ಗುಂಡಪ್ಪಾ, ನಾನೂ ಸಹ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಚಕಿತಗೊಳಿಸಲು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲವಷ್ಟೆ?” ಎಂದರು. ಗುಂಡಪ್ಪನು ಅದಕ್ಕೇನೂ ಆತಂಕವಿಲ್ಲವೆಂದನು. ಆಗ ರಾಮರಾಯರು ಹೇಳತೊಡಗಿದರು.

“ಆನಂದರಾಯರು ಸೊಲ್ಲಾ ಪುರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಂದು

ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರ ತಮ್ಮನು ಅತ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕವನಿರುವಾಗಲೇ ಉದ್ಭಟತನದಿಂದ ದೇಶಾಂತರವನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಇವರ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರು.

“ಮುಂದೆ ನಾಮನರಾಯರ ತಂಗಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆನಂದರಾಯರ ಲಗ್ನವಾಯಿತು. ಅವಳೊಂದು ಕನ್ಯಾರತ್ನವನ್ನು ಪಡೆದು ಪರಲೋಕವನ್ನು ಸೇರಿದಳು. ಆಗ ಸೊಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ದಂಗೆಯಾದುದರಿಂದ ಆನಂದರಾಯರು ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರೊಂದು ಸಾವಿರ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಗುವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಬಡ ವಿಧವೆಯ ಬಳಿ ಬಿಟ್ಟರು.”

ಗುಂಡಪ್ಪನಿಗೆಕೋ ತಲೆತಿರುಗಿದಂತಾಯಿತು. ಕುತೂಹಲವು ಇಮ್ಮಡಿಸಿತು. ಮುಂದಿನ ಮಾತನ್ನು ನಾಮನರಾಯರು ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

“ಕೆಲದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಆನಂದರಾಯರಿಗೆ ಬಂದರು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಸೊಲ್ಲಾಪುರವನ್ನು ಸೇರಿ ಆ ಮುದುಕಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುವಾಗ ಅವಳು ಆ ಮಗುವಿನೊಡನೆ ತನ್ನ ಬಂಧುಗಳ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿರುವಳೆಂದೂ ತಿರುಗಿ ಬರುವ ಭರವಸೆಯಿಲ್ಲವೆಂದೂ ತಿಳಿಯಲು ನಿರಾಶರಾದೆವು.

“ಆಮೇಲೆ ಆನಂದರಾಯರಿಗೆ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ವರ್ಗವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆಯವಳನ್ನು ಅವರು ಹುಡುಕುತ್ತಿರಲು, ಸುದೈವದಿಂದ ಆ ಮುದುಕಿಯೇ ಸಿಕ್ಕುಬಿಟ್ಟಳು. ಅವಳಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದವು. ರಾಮರಾಯರಿಗೂ ಆನಂದರಾಯರಿಗೂ ಸೊಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿಯೇ ಪರಿಚಯವಾಗಿತ್ತು; ಅವರಿಗೂ ಸಹ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವರ್ಗವಾಗಲು ಪರಿಚಯವು ಸ್ನೇಹರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಆ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಬಾಂಧವ್ಯದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಲು ಆನಂದರಾಯರ ಮಗಳನ್ನು ಕೃಷ್ಣರಾಯನಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು. ನಾನು ಬರುವಾಗ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದೆನು. ಈಗ ಲಗ್ನಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ನೀವೂ ಅವಸರಪಡುತ್ತಿರುವಿರಿ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ತಡವೇಕೆ? ಕನ್ಯೆಯಿಲ್ಲಿರುವಳು?” ಎಂದು ಗುಂಡಪ್ಪನು ಕೇಳಲು, ರಾಮರಾಯರು “ಗುಂಡಪ್ಪಾ,

ಇನ್ನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೇ? ಅಥವಾ ನಟನೆಯೇ? ರಾಧೆಯೇ? ಆನಂದರಾಯರ ಮಗಳು. ಅವಳನ್ನು ನೀವೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಂದಿದ್ದೀರಿ” ಎಂದರು.

ಆನಂದರಾಯರು “ನಮ್ಮವಳಿಗೂ ರಾಧೆಗೂ ಇರುವ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದೆನು; ಆದರೂ ನೀವಾಗಿ ಅವಳನ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ತಂದುದು ನನ್ನನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಳಿಸಿತು. ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ನಿಮಗನುಮಾನವಿದ್ದರೆ ಆ ಮುದುಕಿಯು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲವೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು” ಎಂದರು.

ಗುಂಡಪ್ಪನು ತಲೆಯನ್ನು ತುರಿಸಲಾರಂಭಿಸಲು ಹೊಸ ವಿಚಾರವೊಂದು ಹೊಳೆದು ಆನಂದರಾಯರು ಭ್ರಾಂತರಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಡಗಿದರು—“ಹನುಮಂತರಾಯರೇ, ಬಹು ವಿಚಿತ್ರ. ರಾಮರಾಯರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಗುಂಡಪ್ಪನೆಂದು ಕರೆಯುವುದೂ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಲೆಯಿರುವುದೂ ನನ್ನನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿವೆ. ನಿಮ್ಮ ತಲೆಯಲ್ಲಿಯೊಂದು ಮೊಚ್ಚೆಯಿರುವುದೂ ಸಹ ದಿಟವಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸುವುದು.”

ಹನುಮಂತರಾಯನು ತೊದಲು ಡಿಯಲ್ಲಿ ನುಡಿದನು.

“ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ನೋಡಿಲ್ಲ. ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಚ್ಚೆಯಿರುವುದು ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು?”

“ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳಿ, ಆದನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ವೆಂಕಟರಾಯರು, ತಾಯಿ ಪದ್ಮಾವತಿ. ನಾವಿದ್ದು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ.”

ಗುಂಡಪ್ಪನು ಓಡಿಹೋಗಿ ಅಣ್ಣನನ್ನು ತಪ್ಪಿಕೊಂಡನು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂತೋಷಾಶ್ಚರ್ಯಗಳುಂಟಾದುವು.

ರಾಧೆಯೂ ಕೃಷ್ಣನೂ ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಭ್ರಾಂತರಾಗಿದ್ದರು. ಗುಂಡಪ್ಪನೇ ಅತ್ತ ತಿರುಗಿ “ಮಗಳೇ ರಾಧಾ, ಇಲ್ಲಿ ಬಾ. ಮಗೂ ಕೃಷ್ಣಾ, ಇತ್ತ ನೋಡು. ದೇವನು ಪ್ರೇಮವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುವನು. ನಾನೊಂದು ನೆನೆದರೆ ದೈವವು ಬೇರೊಂದನ್ನು ನೆನೆದು ಬಹು ಯೋಗ್ಯವಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಸುಯೋಗವು ಪಾಪಿಗಳ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ದೇವೇಚ್ಛೆಯಂತೆ ನಡೆಯುವುದು ಲೇಸು” ಎಂದನು.

ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ವಿ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ, ಎಂ. ಎ. ಬಿ.ಟಿ.

ಶಿಕ್ಷಣಪ್ರವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭಶೂರತ್ವದ ದಿನಗಳು ಹೋದುವು.—ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿಯೂ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು.—ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಜನರಿಗೆ ಹಲವು ವಾಗ್ದಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.—ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಾನದಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಈಗಿರುವ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಜನತೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ, ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸೂಚನಾಸಮಿತಿಯವರು ಇನ್ನೂ ಅವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಈಗಿನ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ನಾನಾ ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆನೇಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮ್ಮೇಲನಗಳೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಘಟಿಕೋತ್ಸವ (ಕಾನ್ವೆಂಷನ್)ಗಳೂ ಸಮಾಹ ಸಮಾರಂಭಗಳೂ ನಡೆದುವು. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವ ಇತರ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳೂ ಹಲವು ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರೂ ಈ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ದೇಶಕಲ್ಯಾಣದ ಶುಭಚಿಹ್ನೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವವರೆಲ್ಲರೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಲೆತು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ, ಉತ್ತಮವಾದ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಘನತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಂತಹ ಸಮಯಗಳು ಎಷ್ಟು ಫಲಕಾರಿಯಾದುವೆಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದ ಸಂಗತಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ “ಆರಂಭಶೂರತ್ವ”ವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಚಳುವಳಿಗಳು ದೀರ್ಘಕಾಲ ನಡೆಯದೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಹಾಜನರಿಗಿರುವ ಅನಾದರಣೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜನ್ಮದಾನಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ಕರ್ತವ್ಯವೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಕೊನೆಗಂಡಂತೆ ಕೆಲವರು ಭಾವಿಸುವರು. ದೇಶದ ಮುಖಂಡರೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣದ ಏರ್ಪಾಟುಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬೊಬ್ಬಿಯಿಟ್ಟು ಆನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮಹಾಜನರ ಪರ್ಯಾಯೋಚನೆಗಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರೂ

ಅವುಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಬೆಂಬಲವು ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಮೂಲಾಧಾರವಾದ ಶಿಕ್ಷಣಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾಜನರಾಗಲಿ, ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲಿ ಅಲಕ್ಷ್ಯಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು ವಿಷಾದಕರವಾದುದು. ಇತರ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದ ವರೆಗಾದರೂ ಮುಂದೆ ಹಾಕಬಹುದು. ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಡಿದುದಾದರೆ ಒಂದು ತಲೆಮಾರಿನವರ ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ

ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಹಾಜನರ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಕೋರಿ ಶಿಕ್ಷಣಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನೊಂದನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ, ಎಂದರೆ ಧನಿಕರಲ್ಲೂ ದರಿದ್ರರಲ್ಲೂ ಏಕರೀತಿಯಾಗಿ ಹಬ್ಬಬೇಕೆಂದೂ, ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ತೀಳಿದಲ್ಲಿಯೇ ನಿವಾರಣೆಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅಸಮಾಖ್ಯತವಾದ “ನರ್ಸರಿ” ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯಭಾಗ್ಯಕ್ಕೂ ವ್ಯಾಯಾಮಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಹೆಗಲಿರುಳೂ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತೇವೆಂದೂ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿ ಜನರ “ಓಟ”ನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರು.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ

“ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯೆಂಬುದು ಯಾವ ಒಂದು ಪಂಗಡದ ವಿಶೇಷ ಹಕ್ಕಲ್ಲ. ಆ ಶಕ್ತಿಯು ಧನಿಕರ ಭವನಗಳಲ್ಲೂ ದರಿದ್ರರ ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲೂ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಶಕ್ತಿಯ ವಿಕಾಸಕ್ಕೂ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೂ ಉಚಿತವಾದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಆಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲ, ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಲ್ಯಾಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ ವಾದುದು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಅವರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹತ್ತಲು ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು.” ಈ ವಿಧವಾದ ವಾಗ್ದಾನಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ವರೆಗೂ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಹಾಜನರು ಶಿಕ್ಷಣವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವರೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಕೇಂದ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸೂಚನಾ ಸಮಿತಿ

ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೆ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವರೆಂಬ ಸಂಶೋಷದ ಸುದ್ದಿಯು ಈಗಾಗಲೇ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಶೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಭರತಖಂಡದ ಈಗಿನ ಶಿಕ್ಷಣಪದ್ಧತಿಯು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತಿರುವ ಅಪಾರವಾದದ್ರವ್ಯವೂ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿವೆಯೆಂಬುದೂ ಸರ್ವರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿಸಲು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲೆಂದು ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಮಿಷನರ್ ಸರ್ ಜಾರ್ಜ್ ಆಂಡರ್ಸನ್‌ರವರೇ ಈ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. ಇವರು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ನಿರ್ಧಾರಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯುಂಟು. ಮುಂದಿನ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಮಹತ್ತರ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಗಳಾಗುವುವು. ಆದರೆ ಸರ್ ಜಾರ್ಜ್‌ರವರು ಈಗಿನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲು ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಅದುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಈ ಬಾರತೀಯತೆಯೆಂಬ

ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕವೆಂದೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಈ ದೇಶದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನೂ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಾದರೆ ಈಗಿರುವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮದಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯೂನಾತಿರೇಕಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ನಮ್ಮ ಯುವಕರಿಗೆ ಜೀವನೋಪಾಯವು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧಕವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸುಧಾರಣೆಯೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿರಲಾರದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಯುವಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಶಿಕ್ಷಣವು ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಥಮ ಕರ್ತವ್ಯವು.

ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರಾದ ಆರ್ಮಿ-ಉಲ್-ಮುಲ್ಕ್ ಸರ್ ಮಿರ್ಜಾ ಎಂ. ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್‌ರವರು ಬೆಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ “ಡೈಮಂಡ್ ಜುಬಿಲಿ” ಮಹೋತ್ಸವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರು. “ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಬೇಕು.” “ಮುಂದಿನ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲು ಇನ್ನೂ ಬಹು ಜನರು—ಇನ್ನೂ ಬಹು ಜನ ವಿದ್ಯಾವಂತರು, ಸುಸಂಸ್ಕೃತರು, ಶೀಲವಂತರು, ಲೋಕಾನುಭವವುಳ್ಳವರು, ಐಕಮತ್ಯದಿಂದಲೂ ಸುಖಸಂತೋಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ ಕಳಕಳಿಸುವ ನೂತನ ಭರತಖಂಡದ ದೊಡ್ಡ ಧೈಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧನೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಲ್ಲವರು—ಬೇಕೆಂಬ ನಾಣಿಯು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ.” “ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು; ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಲಿ.” ಎಂಬ ಆಶೋತ್ತರವಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕರವಾದ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನಾಡಿದರು. ಭಾರತದ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಬಯಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಇದಕ್ಕೆ “ತಥಾಸ್ತು” ಎನ್ನಲೇಬೇಕು.

ಶಿಕ್ಷಣಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಜಾತೀಯ ಭಾವನೆಯೂ

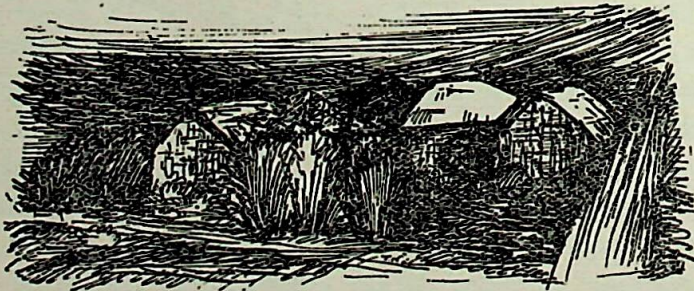
ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜಾತೀಯ ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಅವರ್ಧಕಾರಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾಚಿಕೆಯನ್ನೂ ವಿಷಾದವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಜಾತೀಯತೆಯೆಂಬ

ಮಹಾಮಾರಿಯು ತಾಂಡವನಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಪವಿತ್ರ ಕಾರ್ಯವು ಮಹತ್ತರವಾಗಿದೆ. ಈ ದೇಶದ ಯುವಕರು ಯಾವ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾದರೂ ಇತರ ಜಾತಿಯವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾ ನೆಲ್ಲರೂ ಭಾರತ ಮಾತೆಯ ಪುತ್ರರೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ವದಾ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕೆಂದು ಬೋಧಿಸಬೇಕು.

ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಸರ್ ಗಿರಿಜಾಶಂಕರ ಬಾಜಪೇಯ್‌ರವರು ಅಲೀಘರ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಘಟಿಕೋತ್ಸವ ಕಾಲದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ಮಹತ್ತರ ಧೈಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, “ಪರಮತ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯು ಬರೀ ಆಂತರ್ಯವಾದ ಅಥವಾ ಗುಂಪವಾದ ಸುಗುಣವಲ್ಲ. ಅದು ಮಾನವಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವ ಭೂಷಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೂ ಕಾರ್ಯ ರೂಪವಾಗಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಬೇಕು.” ಅವರು ಸರ್ ಸೈಯದ ಅಹಮ್ಮದರವರ ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಂಡ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಹೇಳಿದರು. “ನಮ್ಮ ಭಾರತವೆಂಬ ವಧುವಿಗೆ ಹಿಂದೂಗಳೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರೂ ಸುಂದರನಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಮಾನನಾದ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿವೆ. ಈ ಎರಡು ಪಂಗಡದವರೂ ಪರಸ್ಪರ ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಗಳನ್ನು ತೋರುವದಾದರೆ ಸುಂದರಳಾದ ಅವಳಿಗೆ ಮೆಳ್ಳಗಣ್ಣುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಪರಸ್ಪರ ನಾಶ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಅವಳು ಏಕಾಕ್ಷಿಯಾಗುವಳು. ಹೀಗೆ ಸೌಂದರ್ಯದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಅತ್ಯಾಚಾರವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾದರೂ ಭಾರತೀಯರು ಒಟ್ಟಾಗಿರಬೇಕು.

ಈ ಎರಡು ಜಾತಿಯವರೂ ಸೌಹಾರ್ದದಿಂದಲೂ ಶಾಂತಿಯಿಂದಲೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಬೇಕು. ಆದಕಾರಣ ಈ ಎರಡು ಕೋಮಿನವರೂ ದೇಶವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿ, ಅವರೂ ಬದಕಲಿ, ನಾವೂ ಬದಕೋಣ ಎಂಬ ಉದಾತ್ತ ಭಾವನೆಯನ್ನಾಂತು ವರ್ತಿಸಬೇಕು.”

ಸರ್ ಮಿರ್ಜಾ ಎಂ. ಇಸ್ಕಾಯಿಲ್‌ರವರು ಅಣ್ಣಾಮಲೈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಘಟಿಕೋತ್ಸವದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವು ಆ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಗ್ರಾಜುಯೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದರೂ ದೇಶದ ಆಬಾಲವೃದ್ಧರಿಗೆಲ್ಲ ಉಪದೇಶವಾಗಿದೆ. “ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾವ ಮತಕ್ಕೇ ಸೇರಲಿ, ಯಾರು ಯಾವ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೇ ಸೇರಲಿ, ಯಾರು ಯಾವ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೇ ಸೇರಲಿ, ಸಮಸ್ತರೂ ಭಾರತಮಾತೆಯ ಪುತ್ರರಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಭರತ ಖಂಡದ ಏಕೀಕರಣದನ್ನೇ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯವೆಂಬುದನ್ನೂ ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂಬುದನ್ನೂ ನೀವು ಗಳಿಲ್ಲರೂ ಸರ್ವದಾ ನಮ್ಮ ದೇಶಭಾಂಧವರಿಗೆ ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿರಬೇಕು. ಒಂದು ಜಾತಿಗಾಗಲಿ, ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಲಿ ಯಾವುದರಿಂದ ಕೇಡಾಗುವುದೋ ಅದರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಜಾತಿಗೂ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೂ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ ಎಂದಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಾರದು. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಭಾರತಮಾತೆಯೊಬ್ಬಳೇ ತಾಯಿ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅವಳ ಮಕ್ಕಳೆಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು.”

ನಾ ನು ನೀ ನು

ಕವಿ: ಎಸ್. ವೆಂಕಟರಾಜ

೧

ನಾನೊಬ್ಬ ಕುಡುಕನಿಹೆನು !
 ಪ್ರೇಮಸುರಿಯನು ಕುಡಿದು
 ಅಮರಭೋಗವಿದೆಂದು
 ಹಾಡುತಿಹ ಕುಡುಕನಿಹೆನು !
 ಚೆಂದುಟಿಯ ಬಟ್ಟಲೊಳು
 ರಾಮರಸವನು ತುಂಬಿ
 ಎದೆವನೆಯ ಕದದೇರಿದು
 ಕಾದು ಕುಳಿತಿಹೆ ನೀನು !

೨

ನಾನೊಬ್ಬ ಕುಡುಕನಿಹೆನು !
 ಪ್ರೇಮಸುರಿಯನು ತೊರೆಯ
 ಲರೆಗಳಿಗೆ ಬಾಳ್ವೆಯೊಳೆ
 ಬಾಡುತಿಹ ಕುಡುಕನಿಹೆನು !
 ಬಗೆಯು ಬಾಡುವ ಮುನ್ನ
 ಹೃದಯದಾಸೆಯನೆಣಿಸಿ
 ಕಾವ ನೇಮವನಾಂತು
 ಕಾದು ಕುಳಿತಿಹೆ ನೀನು !

೩

ನಾನೊಬ್ಬ ಕುಡುಕನಿಹೆನು !
 ನಿನ್ನ ಸಾರವನೊಂದೆ
 ಗುಟುಕಿನೊಳು ಸೂರೆಗೊಳೆ
 ಹಾತೊರೆವ ಕುಡುಕನಿಹೆನು !
 ಎನಿತೆನಿತು ಸೂರೆಗೊಳೆ
 ಲನಿತು ಹೊಸ ಬೇಟೆದೊಳು
 ಮಗುಳೆ ಬಟ್ಟಲ ತುಂಬಿ
 ಕಾದು ಕುಳಿತಿಹೆ ನೀನು !

೪

ನಾನೊಬ್ಬ ಕುಡುಕನಿಹೆನು !
 ಈ ತಿರಿಯ ಮಾಟದೊಳು
 ಸುರಿಯ ಸಂಸಾರವನೆ
 ಕಾಣುತಿಹ ಕುಡುಕನಿಹೆನು !
 ಆನ ಮಾಟಕೆ ಬಗೆಯು
 ಬಾಗುತಿಹುದಾಯಾಯ
 ಭಾವಗಳನಾವರಿಸಿ
 ಕಾದು ಕುಳಿತಿಹೆ ನೀನು !

೫

ನಾನೊಬ್ಬ ಕುಡುಕನಿಹೆನು !
 ನಿನ್ನ ಬಾಳ್ವೆಯ ಸುರಿಯ
 ತೊರೆಯಾಗಿ ಹರಿಯಲಿಂ
 ದೊರೆಯುತಿಹ ಕುಡುಕನಿಹೆನು !
 ಅಳುವ ಭಾವಕೆ ನಗಿಸಿ
 ಸಂತಸವ ಮಿಗುವರಿಸಿ
 ನಾನೆ ಸುರಿಯಹುದೆಂದು
 ಕಾದು ಕುಳಿತಿಹೆ ನೀನು !

ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಸಂಘ

ಅದರ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶ

ಡಾ. ಭರತನ್ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ, ಎಚ್.ಡಿ. (ಎಡ್ವೈನ್ ಬರೋ) ಪಿ. ಎಚ್.ಡಿ. (ಲಂಡನ್)

ಡಾ. ಭರತನ್ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿವರು ಮುಂಚೆ ಮದ್ರಾಸ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರೊಫೆಸರಾಗಿದ್ದರು. ತೀರ ಮೊನ್ನೆಯವರೆಗೂ ಮದನಪಲ್ಲಿಯ ಥಿಯಾ ಸಾಫಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಅಧ್ಯಾಪಕವರ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಪಟ್ಟಿಪಿಷ್ಟರಲ್ಲೊಬ್ಬರೂ ವರ್ಧೆಯ ಅ. ಭಾ. ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಸಂಘದ ಸಂಘಟಕರೂ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳೂ ಆದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಿ. ಸಿ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿವರ ಬಂಧುಗಳೆಲ್ಲರೂ. ಅ. ಭಾ. ಗ್ರಾ. ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಮಂಡಲಿಯ ಮೊನ್ನೆಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಸಂಘದ ಸಹಾಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಶ್ರೀಯುತರು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ, ಮ. ಗಾಂಧಿಯವರು ಗ್ರಾಮಸಂಘಟನಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಕೊಂಡ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸುಸರಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಾಸಭೆಯು ಗ್ರಾಮೀಣರ ಅಕ್ಕೋಬರ ೨೭ನೆಯ ದಿನ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ, ಗ್ರಾಮಗಳ ಪುನರ್ವಿಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ಪುನರ್ಘಟನೆಗೂ ಒಂದು ಸಂಘವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದಾಗಿ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು. ಈ ಸಂಘವು ಗ್ರಾಮೀಣರ ಡಿಸೆಂಬರ ಗುರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಆಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಸಂಘ (All India Village Industries Association) ವೆಂದು ಹೆಸರಿಡಲಾಯಿತು. ಸಂಘದ ಉದ್ದೇಶವು “ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪುನರ್ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಪುನರ್ಘಟನೆ(re-organization and re-construction); ಅವುಗಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ, ಅವು ಸುಧಾರಣೆಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು; ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಹಳ್ಳಿಗರ ಶಾರೀರಿಕ-ನೈತಿಕಪ್ರಗತಿಯ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು” ಆಗಿದೆ.

ಹಳ್ಳಿಗನ ಈಗಿನ ಜೀವನ ರೀತಿಯು ಅವನತವಾಗುವುದರಿಂದಲೇ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯವಿವರವು ತಿಳಿಯುವಂತಿದೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯು ಅವನಲ್ಲಿ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಆರೋಗ್ಯ-ನೈರ್ಮಲ್ಯ

ಗಳ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅವನು ಸುತರಾಂ ಆರಿಯನು. ಅವನ ಆಹಾರವು ಅತ್ಯಂತ ನಿಕ್ಕಷ್ಟು. ಅವನ ಉತ್ಪಾದನಸಾಧನಗಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕ. ಅವನು ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ: ಏಕೆಂದರೆ, ಹೊಲದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗುವಂತೆ ಕೆಲವು ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಂದ ನಿಶ್ಚಿತ ವರಮಾನವು ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು; ಆದರೆ ಆ ಉದ್ಯೋಗಗಳೇ ಗಿರಣಿಯ ಸರಕುಗಳ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಮೂಲಕ ಸತ್ತುಹೋಗಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗನಿಂದ ನಿಷ್ಕೀಂಚನನು; ಜೀವನದಲ್ಲನನಿಗೆ ಉತ್ಪಾದನವಿಲ್ಲ, ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲ. ಬಡತನವನ್ನು ಸುಸರಿಸಿ ಬೇರೆ ದುಷ್ಟರಿಣಾಮಗಳೂ ಬಂದಿವೆ: ಅಶಿಕ್ಷಿತತೆ, — ಅದರ ಮೂಲಕ ಅಜ್ಞಾನ, ಅಂಧವಿಶ್ವಾಸ; ಋಣಭಾರ, — ಅದರಿಂದ ಭಯ, ದಾಸ್ಯ. ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಸಂಘವು ಬಿಡಿಸಲೆಸಗುವುದು ಅಸಂಭವನೀಯವು. ಅಲ್ಲದೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವನ್ನು ಸರಕಾರವೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಿಡಿಸಬಲ್ಲದು; ಸಮಸ್ತ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ರಾಜಕೀಯ-ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಭುತ್ವವು ಬಂದಮೇಲೆಯೇ ಅದು ಸಾಧ್ಯ. ಆದುದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೂ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧ

ಪಟ್ಟಿ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಘವು ಉಪಯೋಗಿಸಬಲ್ಲದು; ಮತ್ತು ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಭುತ್ವಶಕ್ತಿಯ ಮತ್ತು ಅಡಳಿತದ ಯಂತ್ರದ ಸಹಾಯವು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮಸಂಘಟನವೇ ಗುರಿಯಾಗಿಯುಳ್ಳ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಹಳ್ಳಿಗನ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕ್ರಮಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಹಳ್ಳಿಗನೇ ಹಳ್ಳಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೆಲ್ಲದರ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವಾಗಿದ್ದು, ಅವನ ಶಾರೀರಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸರಿಯಾಗಿರದಿದ್ದರೆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸಂಘವು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮನೈರ್ಮಲ್ಯಕ್ಕೂ ಆಹಾರ ಸುಧಾರಣೆಗೂ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನೈರ್ಮಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಹಳ್ಳಿಯ ಬೀದಿಗಳು, ಸಂದಿಗಳು ಮತ್ತು ಬಯಲು ಜಾಗಗಳು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿರಿಸಲ್ಪಡದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆಯಿರದಿದ್ದರೆ, ಗ್ರಾಮವಾಸಿಗಳು ಬೇನೆ ಬೇಸರಿಕೆ-ಕಜ್ಜು-ಜ್ವರ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಇದ್ದ ಬಿದ್ದ ಅಲ್ಪ ಜೀವನದಾರ್ಥ್ಯಕ್ಕೂ ಎರವಾಗುವರೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಆತುರರಾದವರಿಗೆ ಸಂಘವು ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಪ್ರಥಮ ಪಾಠಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ: ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲಭರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು, ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಚಿತವಾಗಿ ನೋಣಗಳಿಗೂ ರೋಗಜಂತುಗಳಿಗೂ ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನವಾಗಿರುವ ಹೊಲಸಿನ ತಿಪ್ಪೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಹಾಕುವುದು, ಮನುಷ್ಯನ ಮಲದ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿದ, ಆರ್ಥಿಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉಪಯುಕ್ತವೆನಿಸುವ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಹಳ್ಳಿಯ ಕೆರೆಬಾವಿಗಳನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವುದು, ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು, ಗಾಳಿಬೆಳಕುಗಳಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಅವಕಾಶಕೊಡುವುದು, ಬಟ್ಟೆಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವುದು ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆರೋಗ್ಯಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಸಂಘವು, ಹಳ್ಳಿಗನಿಗೆ ಪುಷ್ಟಿದಾಯಕವಾದ, ವಿವಿಧ ಜೀವನಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಉಚಿತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲುಳ್ಳ, ಅವನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಭಾರವಾಗದಂತಹ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು. ನಿಃಸತ್ಯ ಆಹಾರದಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗನ ಸಂಪದಶ್ವಾದನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೆ ತಗ್ಗಿರುವುದು. ಅದುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗನ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಜೀವನಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ ಅಂಶಗಳು

ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತೆ, ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅವನ ಆಹಾರದೊಳಗೆ ಇದ್ದಿರಬಹುದಾದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳಾದರೂ ಹಾಗೆ ಉಳಿಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗನ ಊಟವು ಬರಿ ಅನ್ನ, ಬಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಆ ಅನ್ನಕ್ಕೂ ಪಯೋಗಿಸುವ ಅಕ್ಕಿಯ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗದಿರುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗುವುದು; ಅಂತೆಯೇ ಅಕ್ಕಿ ಬೇಯಲು ಎಷ್ಟು ನೀರು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನೇ ಹಾಕಬೇಕು, ಹೆಚ್ಚು ಹಾಕಿ ಗಂಜಿಯನ್ನು ಬಸಿದೊಗೆಯಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಗಂಜಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯ ಸತ್ವದ ಬಹುಭಾಗವಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಕೈಯಿಂದ ಕುಟ್ಟಿದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತೆ ಹಳ್ಳಿಗನ ಮನವೊಲಿಸಬೇಕಾಗುವುದು; ಏಕೆಂದರೆ ಕುಟ್ಟುವ ಉದ್ಯೋಗವು ಹಳ್ಳಿಗನಿಗೆ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಅಕ್ಕಿಯ ಗಿರಣಿಗೆ ತೆತ್ತಬಹುದಾದ ಹಣವನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮೇರೆಗೆ, ದೊಡ್ಡ ಯಂತ್ರಗಳ ಘರ್ಷಣದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಉಷ್ಣವು 'ವಿಟಿಮಿನ್ ಡಿ.'ಯ ನಾಶಕವಿರುವುದರಿಂದ, ಕೈಯಿಂದ ಕುಟ್ಟಿದ ಅಕ್ಕಿಯು ಗಿರಣಿಯ ಅಕ್ಕಿಗಿಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿದೆ. ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬೆಳ್ಳಗೆ ಹೊಳೆಹೊಳೆಯುವಂತೆಯೂ ಕುಟ್ಟಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದೇಹಪುಷ್ಟಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯವೂ 'ಬಿರಿ-ಬಿರಿ' ಎಂಬ ರೋಗಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವೂ ಆದ, ಅಕ್ಕಿಯ ಮೇಲಿನ ತಾಡಿನ ಕಂದುಬಣ್ಣದ ಹೊದಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ 'ವಿಟಿಮಿನ್ ಬಿ.'ಯು ನಷ್ಟವಾಗುವುದು. ತಾಡು ತರೆದುಹೋಗಿ ಶುಭ್ರವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವ ಅಕ್ಕಿಗಿಂತಲೂ ಹಾಗಿಲ್ಲದ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿಯ ಸತ್ವಾಂಶಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗಿರುವವೆಂದು ವೈದ್ಯರು ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಹೇಳುವರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಟೀನುಗಳು, ನೆಣ, ಕ್ಷಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರುವವು. ಶುಭ್ರ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ಮಲಬದ್ಧತೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇದರಿಂದೆಂದೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಘವು, ಕೈಯಿಂದ ಕುಟ್ಟಿದ ತಾಡು ತರೆದುಹೋಗದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಿಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಗ್ರಾಮೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹಾತೊರೆಯುವವರು ಅಂಥ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತಾವು ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೂ ಅದನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಹೇಳುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಾಡುವಂತಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು, ತಾಡು ಇಡಿಯದಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯು

ವಂತೆ ಬೀಸಿದ ಗೋದಿಯ ಹಿಟ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದೂ ಬೆಳ್ಳಗಿನ ಪೇಟೆಯ ಸಕ್ಕರೆಗಿಂತ ಬಿಲ್ಲವೆ ಲೇಸೆಂದೂ ಹೇಳುವುದು. ಇವೆರಡೂ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಬಿಲೆಯುಳ್ಳ ಆಹಾರದ್ರವ್ಯಗಳು ನಷ್ಟವಾಗುವವು. ಅಂತೆಯೇ ಸಂಘವು ತಾಡಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವೂ ನಷ್ಟವಾಗದ ಗೋದಿಯ ಹಿಟ್ಟನ್ನೂ ಬಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗನ ಆಹಾರವು ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಟಿಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ, ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವ ಕಾಳುಕಡಿಗೆಗಳು, ಸಸ್ಯಗಳು, ಹಣ್ಣುಗಳು, ಪಲ್ಲೆಕಾಯಿಗಳು ಇವನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಪೃಥಕ್ಪೃಥಕ್ ಸುವ ಕಾರ್ಯವೂ ಸಂಘದ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದು. ಅಂತೂ ಹಲವು ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗರ ಬಡಕಲು ದೇಹಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವನವೂ ಉತ್ಸಾಹವೂ ಸ್ಫುರಿಸುವಂತೆ ಸಂಘವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಆದರೆ ಸಂಘವು ಕೈಕೊಂಡ ಕೆಲಸವು ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ತೀರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ, ಆದರೆ ಆದ್ಯ ಉದ್ದೇಶವು ಹಳ್ಳಿಗನ ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವದೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಗನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಅನುಕಂಪನೀಯವಾಗಿದೆ. ಲಾಭದಾಯಕ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಅವನು ಎರವಾಗಿರುವನೆಂದರೂ ಸಾಗುವುದು. ಅವನ ಕೈಗೆ ಕೆಲಸ, ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಿಟ್ಟು, ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೆಲ್ಲ ಗಿರಣಿಗಳ ಪ್ರಚಂಡ ಉತ್ಪಾದನಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಬಗ್ಗು ಬಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವನು ಭೂಮಿಯಿಂದಲೇ ಜೀವನಾಧಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಭೂಮಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾದರೂ ಎಷ್ಟು? ಆದರೆ ಕಸುವಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಅದನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಸಂಘವು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ, ಜೀವಂತವಿರುವ ಹಳ್ಳಿಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಿಸುವುದು; ಅವು ಉಚ್ಚಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿ, ಸಾಯಲಾಗಿರಲಿ, ಸತ್ತುಹೋಗಿರಲಿ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು; ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು, ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಗೊಳಿಸುವುದು, ಸುಧಾರಿಸುವುದು; ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಳಿದ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಪೇಟೆಯನ್ನು ದೊರಕಿಸುವುದು ಇಲ್ಲವೆ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ವಸ್ತುಗಳು ಗಿರಣಿಯ ಸರಕುಗಳೊಡನೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವುದು ಮಾತ್ರ ಸಂಘದ ಏತೃಚಾಲಕರಾದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿ

ಗದು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಬೇಕು, ತಮ್ಮ ಆಗತ್ಯಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು—ಎಂಬುದೇ ಅವರ ಉದ್ದೇಶವು. ಹಳ್ಳಿಗರು ತಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿರುವಾಗ, ಜಪಾನಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆ ಲ್ಯಾಂಕಾಶಾಯರಕ್ಕೆ ಆರಳೆ ಕಳಿಸಿ, ಅರಿವೆ ಮಾಡಿಸಿ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏಕೆ? ೧೦ ರೂ. ಗೂ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಾಸ್ತಿಯುಳ್ಳ ಬಡ ಮನುಷ್ಯ ನೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳನ್ನು ಒಗೆಸಿ, ಇನ್ನಿ ಮಾಡಿಸಲು ಯುರೋಪಿಗೆ ಕಳಿಸಬಹುದೇ? ಅದು ಕಲ್ಪನೆಗೂ ಅಸಾಧ್ಯ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸುವ ವೆಚ್ಚ, ಅಲ್ಲಿಯ ದುಬಾರಿ ಕೂಲಿ, ಪ್ಯಾಕಿಂಗು, ತಿರುಗಿ ಬರುವ ವೆಚ್ಚ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಅವನು ಹೊರಲಾರ. ಆದರೂ, ತಾನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾದ ಕಚ್ಚಾ ಮಾಲನ್ನು ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹೊರದೂಡಿ ಸಿದ್ಧವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹುಚ್ಚು ವ್ಯವಹಾರವನ್ನೇ ದಿನಂಪ್ರತಿಯೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ (ಅ)ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗನಿಗೆ ಇಮ್ಮಡಿ ನಷ್ಟವೆಂಬುದೇ ದುಃಖಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಸಿದ್ಧವಸ್ತುವಿಗೆ ಬೆಲೆಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೂ ಎರವಾಗಬೇಕು. ಲ್ಯಾಂಕಾಶಾಯರವು ತನ್ನ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಉತ್ತಮ ಬದುಕನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹುರುಳ್ಳಿಲ್ಲ. ನಿಶ್ಚಿತ ಪ್ರಾಸ್ತಿಯ ಸಾಧನಶಕ್ತಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರ ಇಲ್ಲವೆ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಇದು ಶೋಧಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ವರ್ಗವು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಹಾಂಬುಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿಂದು ಮಾತ್ರ. ಬೆವರುಹನಿ ಸುರಿಸಿ ತುತ್ತು ರೊಟ್ಟಿ ಕಾಣುವ ಒಕ್ಕಲು ಮಕ್ಕಳೇ ನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಬತ್ತು ಜನರು. ಅವರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಕಾಸೂ ಕನಕಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು. ಅಂಥವರಿಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಅವರ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಕೊಳ್ಳುವ ಹಾದಿ ಯನ್ನೇ ಕಟ್ಟುವುದಾದಂತೆ ಸೈ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಿದ್ಧವಾಡಲ್ಪಡಬಹುದಾದ ಅಸಿದ್ಧವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಮಟ್ಟಿಗೂ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಗೊಡದೆ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಲು ಹಳ್ಳಿಗರನ್ನು ತರಬೇತು ಮಾಡುವುದು ಸಂಘವು ಕೈಕೊಂಡ ಆದ್ಯಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೊರಗೆ ಹರಿದುಹೋಗುವ ಹಣವನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿಸಿ, ಅವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ತರುವುದೇ ಮೂಲಭೂತ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಹಳ್ಳಿಗಳು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ತಾವೇ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ನೂಲಿನ, ರೇಸ್ಮೆಯ ಬಟ್ಟೆಗಳು, ರತ್ನ ಗಂಬಳೆಗಳು, ಹಿತ್ತಾ

ಳಿಯ ಮತ್ತು ದಂತದ ಕೆಲಸಗಳು ಜಗತ್ತಿನ ಮಾನವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡಿದ್ದುವು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವಿಂದು ಕೃಷಿಪ್ರಧಾನವಾಗಿಯೆ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಂಥ ಕಾರಣವೇನೂ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗನನ್ನು ಕೆಲಸಗೇಡಿ ಮಾಡಿ ಮೂಲೆಗುಂಪು ಮಾಡುವ ಕಾಯಕವು ಹೀಗೆಯೇ ಸಾಗಿದರೆ, ಬಹು ಜನ ಸಮಾಜವು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅನಾಥವಾಗಿ ಬಿಡುವುದು ಖಂಡಿತ. ಈಗಲೆ ಉಪವಾಸದಿಂದ ಸಾಯಲಾದ ಅವರಿಗೆ ಕೃಷಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾದ ಉಪಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನೊದಗಿಸದಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಆಶೆ ಬಿಡುವುದೇ ಸೈ.

ಇದೆಲ್ಲ ಸರಿ; ಆದರೆ ಅವರ ಉದ್ಧಾರವು ಕಿಗ್ಗಳನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ಮೃತಪ್ರಾಯ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಜೀವದಾನ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲ್ಲ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ತುಂಬೆಲ್ಲ 'ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ' ಗಿರಣಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವುದರಿಂದ—ಎಂದು ವಾದಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಏನೂ ಫಲಿತಾರ್ಥವಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಹೊಲ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಗಿರಣಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ರೈತನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯ ಕಡೆಗೆ ಅವನು ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಗಿರಣಿಗಳು ನೂರ್ಮಡಿಯಾಗಲಾರವು. ಇದ್ದ ಮನುಷ್ಯಬಲವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಗಿರಣಿಗಳು ಬೇಕಾಗುವವು. ಎಲ್ಲರೂ ಗಿರಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಿಸಿದರೆ ದರೂ, ಅಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಬಿಡಲು ಪೇಟೆಯಿಲ್ಲ? ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧಂದೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ಪಾದನದ ಅತಿರೇಕವಾಗಿ ಬಗತ್ತು, ಗಾಸಿಯಾಗಿದೆ; ಪೇಟೆಗಳನ್ನು ಲೂಟಿಮಾಡಲು ಕುತ್ತಿಗೆಗೊಯ್ದಂತೆ ಏರಾಟ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಗಿರಣಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಅನ್ಯವಹಾರ್ಯ ಪ್ರಮೇಯವೆಂದಾಯಿತು. ಮೇಲಾಗಿ, ಕೂಲಿಯವರು ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದು, ಸರಕುಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಬೇಡಿಕೆಯಿರುವಾಗಲೆ ಕಾರಖಾನೆಗಳಿಂದಾಗುವ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುವುದು. ಈಗಲೋ ತದ್ವಿರುದ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಸಾಕಷ್ಟು ದುಡಿತವಿಲ್ಲದಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಯವಧಿ ಮಂದಿಯೊಂದು ಕಡಿ, ಬೇಕಿರಲಿ ಬೇಡವಾಗಿರಲಿ—ಸರಕುಗಳನ್ನು ತಂದು ಹೇರುವವರ ದೃಶ್ಯವಿನ್ನೊಂದು ಕಡಿ. ಆದುದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಉಳಿಸುವುದಲ್ಲ, ಉಪವಾಸ ಸಾಯುವ ಲಕ್ಷ್ಯವಧಿ ಭಿಕ್ಷುಪತಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸುವುದು ಏಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಂಶಮಾತ್ರವನ್ನು ಉದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವ ಗಿರಣಿಗಳಿಂದಲ್ಲ, ಹಳ್ಳಿಗನ ಅತಿಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬಲ್ಲ

ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕಲಿಸಿ, ತನ್ನ ಅಥವಾ ನೆರೆ ಹೊರೆಯ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದಲೆ ಜೀವನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಅವನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಿಡುವಳಿಯಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯ ಹಲವು ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪದತ್ವಾದನವೂ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಲಾಭವೂ ಹಂಚಲ್ಪಟ್ಟು, ಕೆಲವರ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೆ ದುಡ್ಡು ಕಲೆಬೀಳುವ ಈಗಿನ ಸಂದರ್ಭವು ತಪ್ಪಿಹೋಗುವುದು. ತಮಗಾಗಿಯೂ ನೆರೆ ಹೊರೆಯವರಿಗಾಗಿಯೂ ಜನರು ದುಡಿಯತೊಡಗಿ, ಸೆಟ್ಟಿ ಸಾಹುಕಾರರ ಮತ್ತು ದಲ್ಲಾಳಿಗಳ ಉರಿವಣಿಗೆ ಮುಗಿತಾಯ್ತು ಹೊಂದುವುದು. ಕಚ್ಚಾಮಾಲು ದೇಶದಲ್ಲಿಯೆ ಉಳಿದು ಪರದೇಶೀಯ ವರ್ತಕನನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಿಗಾಗಿಯೂ ಅವಲಂಬಿಸುವುದು ನಿಂತುಹೋಗುವುದು. ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾದ ಹಳ್ಳಿಗನು “ನನಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ತಯಾರಿಸಬಲ್ಲೆನು; ನಿಮಗಾಗಿ ನಾನು ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೀನನ್ನತ್ತಿದ್ದರೆ ನಾನು ಹೇಳಿದಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದೆ” ಎಂದು ಹೇಳುವಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವುಳ್ಳವನಾಗುವನು. ತನ್ನ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬಲ್ಲ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಚಾರಗೊಳಿಸಿ ಹಳ್ಳಿಗನನ್ನು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಸಂಘದ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆನ್ನಬಹುದು, ‘ನಾವು ಕೂಪಮಂಡೂಕರಾಗಿ ಬದುಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಬಯಸಲಿ ಬಯಸದಿರಲಿ, ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಗಿರಣಿಯ ಸರಕುಗಳ ಸುರಿಮಳೆ ಸುರಿಯಲೇ ಬೇಕು; ಹಳ್ಳಿಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳೊಡನೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವುದು ಶಕ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ’ವೆಂದು. ಸಂಘದ ಉದ್ದೇಶವು ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲವೆಂದೂ ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ನೆರೆಹೊರೆಯವರ ಸಲುವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದೆಂದೂ ಈ ಮೊದಲೆ ಹೇಳಿದೆ. ನಾನೇ ನೂತು, ನೆಯ್ಯು, ಬಟ್ಟೆಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಗಿರಣಿಯ ಬಟ್ಟೆಗಿಂತ ತುಟ್ಟಿಯೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ—ನನ್ನ ಖಾದಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನು ‘ರೊಕ್ಕ’ ಕೊಡುತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೂ ಆಕ್ಷೇಪವೆತ್ತಬಹುದು, ‘ತನಗೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದು ದಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಳ್ಳಿಗನು ತಾನೇ ಹುಟ್ಟಿಸಲಾರನು; ಕಾಗದ, ಜೋಡು, ಮೊದಲಾದ ತಾನು ತಯಾರಿಸದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅವನು ಹೊರಗೆ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು; ಆಗ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ಕಾಗದ ಕೆರೆಗಳೂ ಗಿರಣಿಯಲ್ಲ ತಯಾರಾದವುಗಳೂ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೋಢಿ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುವುದು’ ಎಂದು. ಇದಕ್ಕೆ

ನಮ್ಮ ಉತ್ತಮವೆಂದರೆ ಬರಬರುತ್ತ, ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುತ್ತ ಹೋದಂತೆ, ಹಳ್ಳಿಯ ಬದುಕು ಗಿರಣಿಯದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳತರಗತಿಯದಾಗಲು ಕಾರಣವೇನೂ ಇಲ್ಲ; ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯಂತೆ ಅವುಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮವೆನಿಸಿ, ಲೋಕಾದರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾಗಲೂ ಬಹುದು. ಬೆಲೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದರೂ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯಂತೆ ಕೂಲಿಯು ವಿಪುಲವೂ ಆಗುವೂ ಆಗಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಗಿರಣಿಯ ಸರಕುಗಳೊಡನೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಒಡವೆಗಳು ಸರಿಯಾದಂತೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರಭುತ್ವ ಉತ್ಪಾದನಕ್ಕಾಗಿಯಲ್ಲ, ಸ್ವಂತದ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ. ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸುಧಾರಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಮನುಷ್ಯನ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯು ವಿನಿಯೋಗವಾಗತೊಡಗಿ, ಈಗಿನ 'ಹೊಲಿಗೆಯ ಯಂತ್ರ' ದಂತಹ ಸಾಧನಗಳು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಸಂಘದ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೊಸಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಚಾರಹೊಂದಿದ ಹಾಗೆ, ತಲಾ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಅತಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬೆಳೆದು, ಶ್ರಮ-ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿ, ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಸರಕುಗಳು ಗಿರಣಿಯ ಬದುಕಿನಷ್ಟೇ ಆಗುವಾಗುವ ಕಾಲವು ಬರುವುದು. ಅಸಂಭವನೀಯವಲ್ಲ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಹಳೆಯದರ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳುವುದು ಮಾತ್ರವೇ ಸಂಘದ ಗುರಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗದು. ಹಳೆಯದರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಬಾಳುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಟ್ಟುವುದಂತೂ ಸರಿಯೆ, ಹೊಸದರ ಅನುಭವ-ಜ್ಞಾನಗಳ ಲಾಭವನ್ನೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಜೀವನವನ್ನು ನೇರ್ಪಡಿಸುವುದು ಇದರ ಅಭಿಷ್ಠವಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಸಂಘದ ಕೇಂದ್ರಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಮಹತ್ವದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಹಳ್ಳಿಗನ ಕೆಲಸದ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯು ಗುಣದಲ್ಲಿಯೂ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವಂತೆ ಯಂತ್ರಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನ ನಡೆಸುವುದು ಒಂದಾಗಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಹಿಂಡುವುದು, ಹಾಲಿನ ಪೂರೈಕೆ (Dairy), ಬೇನುಹುಳು ಸಾಕುವುದು, ಕಾಗದ ತಯಾರಿಸುವುದು, ಚರ್ಮ ಹದ ಮಾಡುವುದು, ನೂಲುವುದು, ನೇಯುವುದು ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನೂ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು, ಹೊಸವನ್ನು ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲಾಗುವುದು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಗ್ರಾಮಸಂಘಟನದ ಕಾರ್ಯದೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ, ಯಾವುದೊಂದು

ಕಡೆಗೆ ಉಪಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಬೇರೆಕಡೆಗೆ ಪ್ರಚಾರಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಅದು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುತ್ತದೆ.

ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲ್ಪಡಲಾರವೆಂಬುದು ದಿಟ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿಠಾರ್ಥವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯಬೇಕಾದುದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿರದೆ, ಪ್ರಜೆಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಕಾರದಿಂದ ಆಂಗೀಕೃತವೂ ನಿಯಂತ್ರಿತವೂ ಆಗುವವು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಾದರೂ ಗ್ರಾಮಕರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇವು ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಯು 'ನಗರ'ವನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಹೊಲಿಸಿಡುಗಿದ ದಟ್ಟ ವಸತಿಗಳು (Slums), ಅನೀತಿ, ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಜನಾಂಗಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಯುದ್ಧಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ಅಹಮಹಮಿಕೆ, ಕೊಲೆಸುಲಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲಾಟಿಕೆ—ಇವೆಲ್ಲ ಅದರ ಫಲಗಳು. ಅದರ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೊಂದು ಸಂದುಕಟ್ಟು. ಎತ್ತ ಕಡೆ ಹೊರಳಬೇಕೆಂಬುದು ತಿಳಿಯದು. ಅದು ತಿರುಗಿದತ್ತ ನಾವು ಕುರುಡರಂತೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸುವುದು—ಪಶ್ಚಿಮದವರನ್ನು ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಟ್ಟಿದ ತತ್ವಗಳ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಮೌಢ್ಯವಾದೀತು. ಗಟ್ಟಿಯಾದ ತಳಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆಯೇ ನಾವು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಕದನ-ಕಾಳಗಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸದಿರುವ, ಸಕಲರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೊಡುವ ಹಿಡಿಯಷ್ಟು ಜನರ ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಹಾಕಿ ಉಳಿದವರನ್ನು ಬಿಕ್ಕೇಗಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಮಾಡದಿರುವ ತತ್ವಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ನಮ್ಮ ನವರಚನೆಯಾಗಬೇಕು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಸಂಘಕ್ಕಾಗಿ ವಿಧಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಸ್ಪರ್ಧೆಗಾಗಿಯಲ್ಲ—ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಮೀಪವರ್ತಿಗಳ ಅನುವು ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ನೀಗಲೆಂದು ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ತತ್ವವು ಮಾನ್ಯವಾದರೆ, ಜಗಳ-ಕಾಳಗಗಳೂ ಶಮನಗೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ, ದುಡ್ಡು-ದುಡಿತಗಳು ವೈಷಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ವಿಭಾಗಿಸಲ್ಪಡುವವು. ಜಗತ್ತನ್ನು ಜರ್ಜರಗೊಳಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೆಗಳ ಭಾರತವೆಂದು ಉತ್ತರವನ್ನಿತ್ತೀತು.

ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಸಂಘದ ಉದ್ದೇಶವು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಕ್ಷುಧಾರ್ತ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವನ್ನೊದಗಿಸುವುದೂ ಲಾಭದಾಯಕ ಹೋರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದೂ ಆಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯದನ್ನು, ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಉತ್ಪಾದಕ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದರಿಂದಲ್ಲ-ಉತ್ಪಾದನದ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಸುತ್ತಲಿ ಹರಿಬಿಡುವುದರಿಂದ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದು. ಆದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪರಿಚಯದ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುರೂಪವಾಗಿರುವ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಸಂಘದವರು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಾಲಯದೊಳಗಿನ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಕಡೆಯ ಹೊಸ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಕೊಡುವ ಹಿತಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಜೀರ್ಣಿಸಿ, ಸ್ಥಿತಿವಂತರಾಗುವರೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆಯಿದ್ದುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು, ಸಂಘವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಪೇಟೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಡಲೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು. ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಹಳ್ಳಿಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರುವ 'ಅಧಿಕೃತ ಅಂಗಡಿ'ಗಳನ್ನು ಇದು ತೆರೆದಿರುವುದು.

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಮಂಡಲಿಯಿಂದ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಕ್ಲಪ್ತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸಂಘಟನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವೀರ್ಯವತ್ತಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಏಜಂಟರಿಂದ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯವು ನಡೆಸಲ್ಪಡುವುದು. ಅವರು ಮಂಡಲಿಯಿಂದ

ವೇತನವನ್ನು ಪಡೆಯದಿರುವಂಥವರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವರ್ಚಸ್ಸುಳ್ಳವರೂ ಆಗಿರುವರು. ಅವರು ಸಂಘದ ಪರವಾಗಿ ಹಣ ಕೂಡಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಲು ಅಧಿಕೃತರಾಗಿರುವರು. ಅವರು ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಏಜಂಟರ ಹೊರತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಹಾಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತೆ ಉಳಿದವರ ಮನವೊಲಿಸಲು, ಸಂಘದ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೆಣಗಲು ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಬದ್ಧರಾದವರಿರುವರು.

ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯವು ಗ್ರಾಮೋದ್ಧಾರವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಂತೂ ಗ್ರಾಮೋದ್ಧಾರವೆಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೋದ್ಧಾರವೇ. ಇಂತಹ ಮಹೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಲು ಯಾವನು ಆತುರಪಡನು? ಜನತೆಯ ಸೇವೆಮಾಡಲು ತರುಣರಿಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಉದಾತ್ತ ಸಂದೇಶವು ಇನ್ನಾವುದರಿಂದ ಸಿಕ್ಕೀತು? ಇದುವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಜನತೆಯಿಂದ ದೂರ ನಿಂತಿದ್ದು ಅವರ ಸುವಿದ್ಯತೆಯು ಜನತೆಯ ಅಂಚನ್ನೂ ಮುಟ್ಟದೆ ಹೋಗಿದೆ. ಇದೀಗ ಬಳ್ಳಿವಿಡಿದು, ತೋಳಿನೊಳಗೆ ತೋಳು ಸೇರಿಸಿ, ಹಳ್ಳಿಗರ ಸೇವೆಮಾಡಬನ್ನಿರೆಂದು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಸಂಘವು ತರುಣರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿದೆ. ದೇಶಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ನೆನಪಾದರೂ ಅಂತಃಕರಣವುಳ್ಳವನು ಎಂದಿಗೂ ಹಿಂದೆಗೆಯಲಾರನು.

ವಿ ರ ಹಿ

(ಕಾಲಿದಾಸನ ಕವನದಿಂದ)

ಕರುಳ್ಳೆಲ್ಲ ಕರಕರಗಿ

ಅನುದಿನವು ಕೊರಕೊರಗಿ

ಸುರಿವ ಕಣ್ಣೀರಿ

ಪ್ರಣಯಗಂಗೆಯ ಧಾರೆ

ಅವನೊಬ್ಬ ವಿರಹಿ

ಕುಳಿತುಕುಳಿತರೆ ದಣಿದು ಹೊರಳುವನು ನೆಲದಲ್ಲಿ
'ಬಂದೆಯಾ ಬಾ' ಎಂದು ಓಡುವನು ಬಯಲಲ್ಲಿ
'ತೋರು ಚೆಂದುಟಿಯನೊಂದೆಳೆಚಿಗುರನೆಳೆಯುವನು
'ಲಲಿತಾಂಗಿಯಪ್ಪೆ' ಎಂದು ಲತೆಗೆ ತೋಳ್ಳೀಡುವನು

ಸೋಲಿಸಲು ತಡೆದೆಯಾ ? ಸಾಕೆನ್ನು ಮದಿರಾಕ್ಷಿ
ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲೆಂಬೆಯಾ ? ಭಗ್ನಹೃದಯವೆ ಸಾಕ್ಷಿ !
ಓ ! ಎನ್ನ ಕರುಳ್ಳುತ್ತೆ ! ನಿನಗೇಕೆ ಮಾನ ?
ಬಾ ! ಪ್ರೇಮ ಸುಧೆಯನ್ನು ಉಣಿಸೆನ್ನ ಚಿನ್ನ.

ರಾಜರಹಸ್ಯ

ಲೇಖಕರು: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಳಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ

ಧಾರಾವಾಹಿಯಾದ ಕಾದಂಬರಿ

(All Rights Reserved)

ಮಿಥ್ಯಾನಾಮಧಾರಿಗಳು

ಅಪರಿಚಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಡನೆ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತಲ್ಲಿ ನರಾದ ಯುವತಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಗಡಿಯಾರದಲ್ಲೊಂದು ಬಾರಿ ಸಲು ಬಹು ಭ್ರಾಂತರಾದರು. ಇದನ್ನಾಚತುರ ಪುರುಷನು ಅರಿಯದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಆಸನ ದಿಂದಿದ್ದು ಹೊರಹೊರಡತಕ್ಕವನು. ಈ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿಂದೂ ದೊಡ್ಡ ಶಬ್ದವು ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಬೀದಿಯಲ್ಲಾಗಿ, ಕುದು ಗಳ ಹೊಯಿದಾಟವೂ ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿಯ ರಮಣಿಯರ ಚೀರಾಟವೂ ಸೇವಿಕೆಯ ಗೋಕಾಟವೂ ಸಮ್ಮಿತವಾಗಿ ನಿಶಾದೇವಿಯ ಮೌನವನ್ನು ಮುರಿದುವು.

ಶೀತಲವಾಯುವಾಗ ವೇಗದಿಂದ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿದ್ದೊಂದೇ ದೀಪವನ್ನಾರಿಸಿಬಿಟ್ಟನು. ರಾಜೀವಿಯುಕ್ತನಾದಾ ಅಪರಿ ಚಿತನು ಕೌತುಕದಿಂದಿದ್ದು ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದನು.

ತಂದೆಯು ಊರಿನಿಂದಿನ್ನೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರಿಬ್ಬರೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಸಾಹಸನುಯ ರಾತ್ರಿಯು ಅವರನ್ನು ಮುಂದುಗಾಣದೆಂತಿರಿಸಿತು.

ನಮ್ಮ ಕಥಾನಕದಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ವಹಿ ಸುವ ಈ ರಮಣೀಮಣಿಯರಲ್ಲಿ, ೨೧ ವರ್ಷದ ಹಿರಿಯಳು ಚಂದಿರನನ್ನೂ ೧೯ ವರ್ಷದ ಕಿರಿಯಳು ಕಮಲವನನ್ನೂ ಹಾಸ್ಯಮಾಡುವಂತೆ ಮನೋಹರೆಯರಾಗಿದ್ದರೆಂದು ಸೂಚಿ ಸಿದರೆ ಪರಿಚಿತಕಾವ್ಯರಾದ ನಮ್ಮ ವಾಚಕರು ನೈಜಚಿತ್ರ ಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಲ್ಲರು.

ಆಗ ತಾನೇ ಸಹಾನುಭೂತಿಯುಳ್ಳ ಸೋಮನು ಮೇಲಿ ನಿಂದಿಣಕಿನೋಡಿದನು. ಬಂಡಿಯ ಅಚ್ಚು ಮುರಿದಿತ್ತು; ಸಾರಥಿಯು ಕೆಳಗುರುಳಿದ್ದನು; ದೂರದಲ್ಲಿ ಗಾಲಿಯನ್ನೂ

ತಿರುಗುತ್ತಾ ಬಿದ್ದಿತ್ತು; ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ದಾಸಿಯೊಬ್ಬಳು ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಬಹು ಬೇಗನೆ ಆ ಅಪರಿಚಿತನೂ ತರುಣಿ ಯರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಅರ್ತನಾದವು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸಿದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಗಾಡಿಯ ಕಡೆಗೆ ಅಪರಿಚಿತನು ನುಗ್ಗಿದನು. ದಾಸಿಯನ್ನು ರಮಣಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಹಿಡಿದೆಬ್ಬಿಸಿದರು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಾರಥಿಯೂ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು; ಅವ ನಿಗೆ ಬಲವಾದ ಗಾಯಗಳಾಗಿವೆವು. ಇನ್ನಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಭಯಾನಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅತ್ತ ಆ ಅಪರಿಚಿತನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಇಣಕಿನೋಡಿ ದನು. ದೂರಿನ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ದಿವ್ಯಸುಂದರಿಯೊಬ್ಬಳು ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳಲು, ಅವನು ಬೆದರಿ, ಅಶ್ವರ್ಯದಿಂದ ಮೈಮರೆತು, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಚೀರಿ, ಬಂಡಿಯ ಹಿಂಬದಿಗೆ ಸರಿದು, ಎತ್ತಲೋ ಓಡಿಹೋದನು.

ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿಚಿತ್ರ ವರ್ತನವನ್ನರಿತು ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿಯ ಭಾಮೆಯರೂ ಬಹು ಭಯಗ್ರಸ್ತರಾದರು. ಅವರನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸದೆ ಅವನೋಡಿಹೋಗಲು ತಾರೆಯೂ ಲೀಲೆಯೂ ಮುಂಬರಿದರು. ಅವನ ಅಸಭ್ಯವರ್ತನಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರಿಗೂ ಅಶ್ವರ್ಯವಾಗದಿರಲಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಸಹ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳದೆ ಹೋದುದು ಅಸಭ್ಯತನ ವೆಂದು ತಿಳಿದರು.

ಭೀಮರಾಯನನ್ನು ಬಹು ಭ್ರಾಂತಿಗೊಳಿಸಿದ ಚೆಲುವೆಗೆ ೧೯ ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಇನ್ನೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ೩೦ ವರ್ಷಗಳು.

ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಆ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರು ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಕಿರಿಯಳು ತನಗಾಗುವ ನೋವಿನ ಬಾಧೆ

ಯನ್ನು ಕೊರಳಾಡುವ ಹಾಗೂ ನೆರಳುವ ಮೂಲಕವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು, ತನ್ನ ಸಂಗಡಿಗಳ ಲಕ್ಷಣವನ್ನರಿತಾ ಹಿರಿಯಳು ಬಲು ಬೆದರಿ ತಾರಲೀಲೆಯರನ್ನು ಕುರಿತು, “ಅಪಧ್ವಂಸಧವರಾದ ಸುಂದರಿಯರೇ, ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ನಿಮಗಿನ್ನೂ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒನಸೇವೆಯೇ ಒನಾರ್ಥನನ ಸೇವೆಯೇ ಬಗ್ಗದು ಕೃಪೆಮಾಡಿರಿ. ಈ ರಮಣಿಗೊಂದು ಶಯ್ಯಾಗಾರವು ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವಳ ಪ್ರಸವ ಕಾಲವಿಗ ಸಮೀಪಿಸಿತು ” ಎಂದಳು.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಭಗಿನಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಬಿಚ್ಚಿಬಿದ್ದರು. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಅರಿವು ಬರಲು ಸಹೃದಯರಾದಾ ರಮಣಿಯರು ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಅವಳ ಬೇಡಿಕೆಯಂತೆ ನಡೆಯಲುಪಕ್ವವಿಸಿದರು. ಅತ್ತಲವಳು ಸೇವಿಕೆಯನ್ನು ದ್ದೇಶಿಸಿ, “ ಮಾಲತಿ, ಬಾಯಿಯವರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು. ಅವರ ಮೈಯಲ್ಲಿಗ ಸ್ವಸ್ಥವಿಲ್ಲ ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅರ್ಥ ಪೂರ್ಣವೃಷ್ಟಿಯನ್ನತ್ತ ಜಿಲ್ಲೆಲು, ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಚಂದ್ರಿಕೆಯು ಅದನ್ನು ವೃಥಾವಾಗಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಮಾಲತಿಯು ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಡೆಯಳ ಬಳಿಗೆ ಓಡಿದಳು.

“ ಬೋರಾ, ನಿನ್ನ ಗಾಡಿ ಕುದುರೆಗಳೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು. ಬೀದಿಯಲ್ಲಾದ ಅಪಘಾತದ ಸುಳಿವು ಯಾರಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಸಿಗಲಾಗದು. ನೀನು ಗುಪ್ತವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿರು. ನಿನ್ನ ವಿಳಾಸವನ್ನು ಪತ್ರ ಮುಖವಾಗಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸು. ಯಾವ ಹೆಸರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯಬೇಕೆನ್ನುವಿಯೋ? ಒಳ್ಳೆಯದು. ಕಮಲಾಬಾಯಿಯೆಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕಷ್ಟೆ ಯಿಲ್ಲ. ಈ ಕೇರಿಯೂ ಮನೆಯ ನಂಬರೂ ಎಲ್ಲವೂ ತಾನಾಗಿಯೇ ತಿಳಿದುಬರುವುದು ” ಎಂದು ಸೇವಕನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿ, ಈ ಭದ್ರನಾಮಧಾರಿಯು ಮಂದಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಳು.

ಇನ್ನು ತರುಣಿಯುವತಿಯ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕಮಲಾಬಾಯಿಯು ತಾರಲೀಲೆಯರು ಕೇಳುವಂತೆ, “ ಇಂದುಮತೀಬಾಯಿಯವರು ಈಗ ಹೇಗಿರುವರು? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಇದರ ಗರ್ಭಾರ್ಥವನ್ನು ಆ ಪ್ರಮದೆಯು ತರ್ಕಿಸದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇಂದುಮತಿಯು ಅಕಾಲಪ್ರಸವ ಬಾಧೆಯಿಂದ ಬಹು ಬಳಲಲು, ಕಮಲೆಯು ತಾರೆಯನ್ನು ಕರೆದು ವೈದ್ಯನೊಬ್ಬನನ್ನು ಕರೆತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದಳು. ತಾರೆಯು ತ್ವರಿತಗತಿಯಿಂದತ್ತ ನಡೆಯಲು, ಲೀಲೆಯೂ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನಡು

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕನ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನೆದುರುನೋಡಲಾರಂಭಿಸಿದಳು.

ತಾರೆಯು ಕರೆತಂದ ವೈದ್ಯನಿಗೆ ಸುಮಾರು ೪೦ ವರ್ಷವಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ಮಿತಭಾಷಿಯೂ ತನಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಾತುಕಕ್ಕುಧೀನನಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸದ ಸ್ವಭಾವದವನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಅವನು ಸ್ವಾರ್ಥಪರನೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಗಳಿಕೆಯ ಹಾದಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುವವನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಸತ್ವಿಯೂ ಇವನಂತೆಯೇ ಇದ್ದಳು. ದುಡಿಮೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೂ ಇವನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ವೈದ್ಯ ಧುಂಡೀರಾಜನು ಇಂದುಮತಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದ ನಂತರ ತಂಗಿಯ ಬಳಿಗೆ ತಾರೆಯು ಬಂದಳು. ಆಗ ಲೀಲೆಯು—

“ ಈ ಸುಂದರಿಯರು ಅಮೌಲ್ಯಾಭರಣಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮನೆತನದವರಂತಿದೆ. ಸೇವಕ ಸೇವಿಕೆಯರೂ ನಾಲ್ಕು ಕುದುರೆಯ ಗಾಡಿಯೂ ಧರಿಸಿರುವ ಪೀತಾಂಬರವೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುತ್ತಿವೆ ” ಎಂದೆನ್ನಲು, ತಾರೆಯು “ ಅಹುದು, ನನಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ನಾನು ಭಾವಿಸಿರುವುದೇನೆಂದರೆ ಇವರಾರೋ ದೊಡ್ಡ ಪದವಿಯಲ್ಲಿರುವವರು; ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಗುಪ್ತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗುತ್ತಿರುವುದೂ ಉಂಟು, ಅಲ್ಲವೇ? ” ಎಂದು ಕೇಳುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಕಮಲೆಯು ಕೋಣೆಯಿಂದ ನಡೆತಂದು “ ನನೀನ ಸಖಿಯರೇ, ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಮಿತ್ರಳಾದ ಇಂದುಮತಿಯು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ತೋರಿದ ಕರುಣೆಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮಪಕಾರಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ಮರಿಸುವುದೆಂತೋ ನಾನರಿಯೆನು. ನಿಮ್ಮ ಔದಾರ್ಯವು ನುಡಿಗೆ ನಿಲುಕದಂತಹುದು. ಆದರಿಷ್ಟಮಾತ್ರ ನಿಜ—ಇದನ್ನು ಅನ್ಯಥಾ ಭಾವಿಸಬೇಡಿರಿ—ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಸಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲವುಂಟು ” ಎಂದಳು. “ ಬಾಯಿಯವರೇ, ನಾವು ಬಡವರಾದರೂ ವರ್ತಕತನವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ—” ಎಂದು ತಾರೆಯು ನುಡಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ, ಕಮಲೆಯು “ ಪ್ರಿಯೆ, ನನಗದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ವ್ಯಾಪಾರರೂಪವಾಗಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬೇರೊಂದು ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಬ್ಬರ ಕೃತಜ್ಞತೆಯು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗಾವ ಕಳಂಕವೂ ಉಂಟಾಗದು. ಈಗಾ ಮಾತು ಬೇಡ; ಏಕೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನನ್ನದಿನ್ನೊಂದು ಬೇಡಿಕೆಯಿದೆ—” ಎಂದು ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಬಿನ್ನೈಸಲು, ತಾರೆಯು “ ಹೇಳಿ, ತ್ರೀಮಂತರೇ ಹೇಳಿ. ನಿಮ್ಮ

ಗಾಗಿ ಬಹು ಸಂತೋಷದಿಂದ ನಾವೇನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡುವೆವು” ಎಂದುಸುರಿದಳು.

“ಹಾಗಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾಲತಿಗೆ ವೈದ್ಯನ ಮನೆಯ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಬೇಕು. ವೈದ್ಯನಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಗೊಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಆತ್ಮವಶ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿವೆಯಂತೆ. ಮಾಲತಿಗೂ ಮನೆಯು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದಲೂ ಇಂತಹ ಆತಿ ಶೀತಳ ಆಪರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ನೀವು ಹೋಗುವುದು....” ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಯಗೊಡದೆ, “ಹಾಗಾದರೆ ಮಾಲತಿಯು ನನ್ನೊಡನೆ ಬರಲಿ. ಕಾಲಹರಣದಿಂದ ಕಾರ್ಯಹಾನಿಯಾದೀತು” ಎಂದು ತಾರೆಯು ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದಳು.

ಮಾಲತಿಯು ೨೫ ವರ್ಷದ ಸರಾಸರಿ ಸುಂದರಿಯು. ಅವಳು ಬಹು ಚುರುಕು, ಚತನ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪಸಲ್ಲಾಪದ ಸ್ವಭಾವದವಳಾಗಿದ್ದಳಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯಾವಂತಳೂ ನಡೆನುಡಿ ಜಾಣೆಯೂ ಆಗಿದ್ದಳು.

ಜನಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆತಿಗುಪ್ತರಾಗಿರತಕ್ಕ ಕುಲೀನ ಕೋಮಲೆಯರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಪಾಠವು ಈ ವೈದ್ಯದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಪ್ರಸವಕಾಲದಲ್ಲುಪಯೋಗಿಸುವ ಬಟ್ಟೆ, ಬರೆಗಳೇ ಮೊದಲಾದುವು ಅವರಲ್ಲಾಗಲೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮಾಲತಿಯಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಇಂತಹ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಂತಲಾಭವಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಸತಿಯ ಪತ್ರದ ಮೇಲಿಂದ ಇದು ಇನ್ನೂ ಲಾಭಕರವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದುದರಿಂದಲೂ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಣವಾಗಬಲ್ಲ ಆ ಚತುರಳು ಅಂತಹ ಅವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದೇಳಲು ಅಸಂತೋಷವುಳ್ಳವಳಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಧರ್ಮರಾಯನ ವೇಷದ ದುರ್ಯೋಧನನು

ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣರಾಯನು ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲವದು. ಜ್ಯೇಷ್ಠರಾಜಪುತ್ರನಾದ ರಘುರಾಯನು ಪ್ರಾಯದ ಶಿಖರವನ್ನೇರಿದ್ದನು. ಇವನಿಗಾಗ ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ವರುಷಗಳು.

ಸಚಿವ ಶ್ರೀಷ್ಠರೆಲ್ಲರೂ ದುಡ್ಡು ದುಡ್ಡೆಂದು ಹೆಣಗುತ್ತಿದ್ದರು; ಏಕೆಂದರೆ ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರೊಡನೆ ದೊಡ್ಡಯುದ್ಧವೊಂದನ್ನು ಹೊಡೆದೇಕಾಣಿತ್ತು. ಸಹಗಮನಪದ್ಧತಿಯು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವರೂ, ಶಿಕ್ಷಣಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸ

ಬೇಕಾದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವೈದ್ಯಪತ್ನಿಯು ಕೂಡಲೇ ಗಂಟುಕಟ್ಟಿ ಕೊಡಲು, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಲತಿಯು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದಳು.

ತಾಯಿತನನನ್ನೈದುತ್ತಿದ್ದ ರಮಣೀಮಣಿಗೆ ೧೯ ವರ್ಷಗಳಿರಬಹುದೆಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇವಳು ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯದಧಿದೇವತೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಳು. ಕಮಲೆಯೂ ಸಹ ಇಂಥವಳ ಒಡನಾಡಿಯಾಗಿರಲೊಪ್ಪುವಂತಿದ್ದಳು.

ಶಯ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾ ವೈದ್ಯನ ಸೂಕ್ಷ್ಮವೈಷ್ಣವ ಪ್ರಸವಿಸುವ ಇಂದುಮತಿಯ ಕೊರಳಿನಲ್ಲಿ ಮಂಗಲಸೂತ್ರವಿಲ್ಲದುದನ್ನೂ ಕಮಲಾಬಾಯಿಯ ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಅದಿರುವುದನ್ನೂ ಕಂಡುಹಿಡಿಯದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನರ್ಘ್ಯರತ್ನಗಳ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಕಳೆಯೇರಿದ ಕಾಂತಿಯರು ಯೋಗ್ಯ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುವರೆಂಬಾಸೆಯಿಂದ ಹರ್ಷಿತನಾದ ಧುಂಡೀರಾಜನಿಗದು ಮಹತ್ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಾಲತಿಯು ಮರಳಿ ಬಂದಳು. ಅದು ಯೋಗ್ಯಸಮಯವಾಗಿತ್ತು—ಏಕೆಂದರೆ ಮುಂದೆ ಅತ್ಯಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಇಂದುಮತಿಯು ಗಂಡುಮಗುವಿನ ತಾಯಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಳು.

ಮುಂದಿನ ಪರಿಚ್ಛೇದವಾವುದೆಂಬುದನ್ನು ಧುಂಡೀರಾಜನು ಕೂಡಲೇ ಕಂಡುಹಿಡಿದನು. ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಗೂಢತರವಾದುದರಿಂದ ರಮಣಿಯರು ಮಾತನ್ನೆತ್ತಿದಾಗ ತಾನೇನು ಹೇಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಪತ್ನಿಯೊಡನೆ ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಮನೆಗೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆದನು. ಆಗ ಬೆಳಗುಮುಂಜಾವಿನ ಮೂರು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವರೂ, ಗುಲಾಮರ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಗಡೀಪಾರುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವರೂ ವಿಚಾರಕ್ರಾಂತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಮಾಳವದ ರಾಜಪುತ್ರಿಯಾದ ವಿಮಲೆಯನ್ನು ರಘುರಾಯನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ವಿವಾಹವಾಗುವುದೆಂದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು.

ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಇಂತಿರುವಾಗ ಮಂಜುಮುಸುಕಿ ದೊಂದು ಸಂಜೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಭವನವೆಂಬ ಭೋಜನಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವೈಶ್ಯಪ್ರಯಾಣಿಕರು ನೆರೆದಿ

ದ್ದರು. ಈ ಭೋಜನಾಲಯವು ವಿಜಯನಗರದ ವೀರಪುರ
ನೆಂಬ ಭಾಗದಲ್ಲಿತ್ತು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಅದೇ ರಾತ್ರಿ
ಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಗುವವರಿದ್ದರು; ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ದೂರ
ಪ್ರವಾಸದಿಂದಾದ ಪ್ರಯಾಸವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿ
ದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ
ಭೋಜನಾಲಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದುಗೂಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣ
ದಿಂದ ಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದರು. ವ್ಯಾಸಾರೋದ್ದೇಶದಿಂದ
ತಿರುಗುತ್ತಿರುವುದೇ ಅವರ ಕೆಲಸವೆಂದು ಮತ್ತೆ ಹೇಳುವ
ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆಯ
ಬಲ್ಲ ವೈಶ್ಯಪ್ರವಾಸಕರು ಅಪರಿಚಿತರನ್ನು ಸಹ ಕೆಲಹೊತ್ತಿ
ನಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮವರನ್ನಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರರಿಯದ
ಸಂಗತಿಗಳಿಲ್ಲ; ಅವರು ಚರ್ಚಿಸದ ವಿಷಯವಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಕಥಾನಕವು ನಡೆದ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಆರೇಳು ಗಂಟೆ
ಗಳ ನಡುವೆ ಈ ಪ್ರವಾಸಿಕರಾವುದೋ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯ
ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿರುವಾಗ ಹೊರಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿತು.
ಎಲ್ಲರ ದೃಷ್ಟಿಗಳೂ ಆತ್ತ ತಿರುಗಿದುವು. ನಿಲುವಾಗಿ
ಯಿಂದಾಚ್ಚಾದಿತನಾದ ಗಿಡ್ಡನೊಬ್ಬನು ಠೀವಿಯಿಂದವರ
ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆನಂದವುಕ್ಕಿತು. “ವೀರಸ್ವಾಮಿ,
ನೀನೂ ಬಂದುಬಿಟ್ಟೆಯಾ? ಕುಶಲವಷ್ಟೇ?” ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಶ್ನೆ
ಗಳ ಸುರಿಮಳೆಯಿಂದ ಇಂದ್ರಭವನವು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿತ
ವಾಯಿತು.

“ಅಹುದು, ನಾನೂ ಬಂದೆ. ಎಂದಿನಂತೆಯೇ ಕುಶಲ.
ಆದರೇಗ ಹಸಿದ ತೋಳವಾಗಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದವನೊರೆದನು.
ಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದವನೊಬ್ಬನು “ಭೋಜನಕ್ಕೇಳುವವರೆಗೂ
ಮಾತನಾಡಬಹುದಷ್ಟೇ; ದಣಿವಾರುವವರೆಗೆ ಆಹಾರವು
ರುಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಬಂದುದಿಲ್ಲೆಂದ?” ಎಂದನು.
“ನನ್ನೆ ನಿದ್ರೆಗೈದು ವಿಜಯಪುರದಲ್ಲಿ; ಇಲ್ಲಿಗಾಗಿದ್ದೇನೆ”
ಹೊರಟು ಈ ಬೆಳಗಿನ ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ. ನಾಲ್ಕತ್ತು ಮೈಲಿಗಳ
ಪ್ರವಾಸವು ತಾತ್ಪರಾರ್ಹವಲ್ಲ. ನಾನೀಗ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಿ
ನಿಂದಲೂ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸೋಮಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇಡೀ
ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನನಗಪರಿಚಿತವಾದ ಭಾಗವಾವುದೂ ಇಲ್ಲ.
ನಾನು ನಾಳಿನ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ದುರಗೆ ಓಡಿಯಲ್ಲಿಯ ನಮ್ಮ
ವರ್ತಕಧನಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುವೆನು. ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ
ಶೇಷಯ್ಯಶೆಟ್ಟರ ಹಾಗೂ ಸುಬ್ರಾಯಶೆಟ್ಟರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು
ನೀವು ಕೇಳಿರಬಹುದು. ನನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ತಂದಿರುವ
ದ್ರವ್ಯವನ್ನೂ ಅವರಂತರೆ ಸುಸ್ಥಿತರಾಗುವರು” ಎಂದು
ವೀರಪುನು ಹೇಳಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೊಬ್ಬನು “ವಿಜಯ

ಪುರದ ಸಮಾಚಾರವೇನು? ಆ ಪ್ರದೇಶವು ನನಗೆ ಪರಿಚಿತ
ವಾದುದು” ಎನ್ನಲು, “ಹಾಗಾದರೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ
ರಾಯರ ಗುರುತು ನಿಮಗಿರಲೇ ಬೇಕಷ್ಟೆ?” ಎಂದು ಆತ್ಮತ್ಪು
ಕನಾಗಿ ವೀರಪುನನನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಆಳುವ ದೊರೆಗಳ
ವರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೋಡಿದಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿ
ಸಿದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವುದು ಸಹಜವಾಗಿ
ರುವಂತೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ಪರಿಚಿತರಲ್ಲ
ದಿದ್ದರೂ ಅವನ ವಿಷಯವನ್ನರಿಯದವರಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ನೊದಲು
ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕೇಳಿಬಲ್ಲೆನೆಂದು ಉತ್ತರಕೊಡಲು,
ವೀರಪುನು ಕೇಳಿದನು. “ಅವನು ಸಜ್ಜನನೆಂದೂ ಬಹು
ಹಣವಂತನೆಂದೂ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯನುರಕ್ತನಾಗಿದ್ದ
ನೆಂದೂ ನಿಮ್ಮ ಭಾವನೆಯಷ್ಟೇ?” “ಅಹುದು, ನಾವೆಲ್ಲರೂ
ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯದವರು. ಅವನಿರುವ ಗ್ರಾಮವು ವಿಜಯಪು
ರಕ್ಕೆ ಮೂರು ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ವಿಜಯಪುರದಲ್ಲಿ ಅವ
ನನ್ನು ಹೊಗಳದವರೆ ಇಲ್ಲ. ದಾನಧರ್ಮಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿ
ಹೊಂದದ ದರಿದ್ರರಲ್ಲ. ಇವನಿಂದ ಏಕೆಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದದ
ಅಂಗಡಿಕಾರರಲ್ಲ. “ದುರ್ಜಯ ಮತ್ತು ನಾಗಶೆಟ್ಟಿ
ಬ್ಯಾಂಕಿ”ನಲ್ಲಿ ಇವನದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಾಲಿದೆ. ಒಕ್ಕಲಿ
ಗರೂ ರೈತರೂ ಈ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದಲೇ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿ
ದ್ದಾರೆ” ಎಂದುತ್ತರ ಬರಲು, ವೀರಪುನು ಭ್ರಾಂತನಾಗಿ
“ಅಯ್ಯೋ ದೇವರೇ ಇದು ವಿಚಿತ್ರವಲ್ಲವೇ. ಹೊರ
ನೋಟಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚವೇ ನೋಸಹೋಗಿರಬಹುದ
ಲ್ಲವೇ? ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಿಶಾಚಹೃದಯವುಳ್ಳವನಾದರೂ
ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧುವೆನಿಸಿ ಅನೇಕ ವರುಷಗಳವರೆಗೆ
ಮೆರೆಯಲಾಗುವುದಲ್ಲವೇ?” ಎಂದಾಶ್ಚರ್ಯಪಡಲು,
“ಮೃತ್ಯುಂಜಯನಿಗೂ ಇದಕ್ಕೂ ಇರುವ ಬಾಧರಾಯಣ
ಸಂಬಂಧವೇನು?” ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಶಂಕಿತರಾಗಿ ಕೂಗಿ
ಕೊಂಡರು.

ವೀರಪುನೂ ಒದರಿದನು- “ಅವನಿಗಿದರ ಸಂಬಂಧವೇನು?
ಇದೇ ಸಂಬಂಧ-ನಾನು ವಿಜಯಪುರದ ಭೋಜನಾಲಯ
ದಲ್ಲಿಕೂಡಾ ಇಡೀ ಪಟ್ಟಣವೇ ಗಂಡಾಂತರಕ್ಕೀಡಾದಂತಿತ್ತು
ಎಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವವರೇ. ಇವನ ಅಪರಾಧ
ಪರಂಪರೆಗಳ....” ಎನ್ನುವುದರೊಳಗಾಗಿ, “ಏನು, ಅಪ
ರಾಧಪರಂಪರೆಗಳೇ?” ಎಂದು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿತವಾಯಿತು.

“ಅಹುದು, ಅನೇಕ ಅಪರಾಧಗಳು. ಈ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ
ಸಜ್ಜನನನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲಿರಷ್ಟೇ?”

“ಬಲ್ಲಿವು, ಅವನು ಮಾಡಿದುದೇನು?”

“ಅವನು ಮಾಡದಿರುವುದೇನೆಂದು ಬೇಕಾದರೆ ಕೇಳಿರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವನು ಮಾಡಿರುವನು—ಮೋಸ, ಮನೆಸುಡುವುದು, ಕಳ್ಳಕೈ ಬರೆಹ (forgery), ಕೊಲೆ....”

“ದೇವರೇಗತಿ! ಅದು ಹೇಗಾಯಿತು?” ಎಂದೊಬ್ಬನೂ, “ಎಲ್ಲಾ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನೂ ಅವನೇ ಮಾಡಿದನೇ” ಎಂದು ಮತ್ತೊಬ್ಬನೂ, “ಒಬ್ಬನೇ ಮಾಡಲಸಾಧ್ಯವೆ”ಂದಿನ್ನೊಬ್ಬನೂ, “ಇದು ಅಸಂಭವ”ವೆಂದು ಮಗುದೊಬ್ಬನೂ ಚಕಿತರಾಗಿ ನುಡಿದರು.

“ನಾಳಿನ ವರ್ತಮಾನವತ್ರದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಸಂಶಯ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ಅವನು ಎಲ್ಲ ವರ್ತಕರನ್ನೂ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಪಾಲಿರುವ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳ ಕೈಬರೆಹಗಳನ್ನು ವಿಸರೀತನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸುಂದರಿಯಾದ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕೊಂದು, ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೆ ತನ್ನ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿಯಿಟ್ಟನು.”

“ಆಯ್ಯೋ! ಆಯ್ಯೋ!!”

“ಭಯಂಕರ ಅಪರಾಧಸಂಪರಂಪರೆಗಳು ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ನನಗೆ ತಿಳಿದುಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯ ಸುದ್ದಿಗಾರರೆಲ್ಲರೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲವೆ, ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ್ದರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಬಹು ಗೊಂದಲವೆದ್ದಿತು. ನಾಗರೆಡ್ಡಿಯು ಊರಿನಲ್ಲಿಲ್ಲದಾಗ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಯಿತು. ಆಗ ವ್ಯತ್ಯಂಜಯನ ಅನೇಕ ಕಳ್ಳ ಕೈಬರೆಹಗಳು ಕಂಡುಬರಲು ಅವನಾಗ ಕೊಡಲೇ ವ್ಯತ್ಯಂಜಯನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಅವನು ಅಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವನರಸಿಯಾದ ಸರಸೆಗವುಸಿದನು. ಕೆಲಕಾಲ ನಂತರ ವ್ಯತ್ಯಂಜಯನು ಮನೆಗೆ ಬರಲು ಸರಸೆಯು ಅವನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದಳು. ವ್ಯತ್ಯಂಜಯನು ಎಲ್ಲವೂ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದ ಮೂಲದಾಸಿಯಾದುದು ಭಾವಿಸಿ ಭಯಪಡಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲು ಅವನನ್ನು ಮನೆಯಿಂದಟ್ಟಿ ಹೊರತಡೆಯನ್ನು ಕೊಂದು, ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋದ ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿಯಿಟ್ಟು, ತಾನು ತಲೆತಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಿಡಿಹೋಗಿದನು.”

“ಅವನು ಎಷ್ಟು ಸುಖವಾಗಿ ವರ್ತಮಾನವಾಗಿರಬೇಕು. ಇದು ನಿಜ. ನಾನು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೆನು. ೧೮೮೭ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆ ಸುದ್ದಿ ವರದಿಗಳು ಇಷ್ಟು ಸುಖವಾಗಿ ಬಂದವು. ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯು ಕಾಲವಾದುದರಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕಿನ

ಒಡೆತನದಲ್ಲಿ ಇವನೂ ಕೈಹಾಕಬೇಕಾಯಿತು” ಎಂದೊಬ್ಬನೂ, “ವ್ಯತ್ಯಂಜಯನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಸಂಭಾವನೆಯು ಸಿಕ್ಕಬಹುದಲ್ಲವೇ?” ಎಂದೊಬ್ಬನೂ ನುಡಿದರು.

“ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಗುವುದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರವನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಲಾಗುವುದು” ಎಂದು ವೀರಪ್ಪನೆನ್ನಲು, “ಅವರನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿರುವಿರೋ?” ಎಂದೊಬ್ಬನು ಕೇಳಿದನು.

“ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜವಂಶೀಯರ ಹೋಲಿಕೆಯು ಅವನಲ್ಲಿದೆ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಚಿಕ್ಕವರಿದ್ದಾಗ ವಿಚಿತ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮನೋರಮೆ....”

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಭೋಜನಾಲಯದವರು ವೀರಪ್ಪನನ್ನು ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಊರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕವರೆಲ್ಲರೂ ರಾತ್ರಿಯಾದುದರಿಂದ ಅವಸರದಿಂದ ಕ್ರಮೇಣ ಹೊರಟುಹೋದರು. ೧೦-೧೨ ಜಠರಲ್ಲಿ ಊಟವಾದನಂತರ ವೀರಪ್ಪನೊಡನೆ ಹೊತ್ತುಗಳೆಯಲು ಇಬ್ಬರೇ ಉಳಿದಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬನು ಮಾತಿನ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಚ್ಚಾಸಿಸಲು, ವೀರಪ್ಪನು ಹೇಳಿದನು “ಮನೋರಮೆಗೂ ಅವರಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿತ್ತು. ಗುಪ್ತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಾಹವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಕೆಲವರೂ ಗಂಡುಮಗುವು ಜನಿಸಿತ್ತೆಂದೂ ಕೆಲವರೂ ಹೇಳುವರು. ತನ್ನ ಮಗುವೊಂದು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ತಿರಿಕೊಳ್ಳಲು ವ್ಯತ್ಯಂಜಯನ ತಂದೆಯು ಈ ಮಗುವನ್ನು ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಿ ಸಾಕಿಕೊಂಡನು. ಇದೇಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ವಿಷಯಪುರವಲ್ಲರಿತೆನು. ಅದರೂ ಇದೇಲ್ಲವೂ ಸತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಲಾರೆನು.”

“ಅದುಮು, ನಾನೂ ಹಾಗೆ ಹೇಳಲಾರೆನು” ಎಂದೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನುಡಿದು ಇವರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಮೇಲಿನ ಸಂಭಾವನೆಯ ಕೊನೆಯಭಾಗವನ್ನವನು ಕೇಳಿದಂತಿತ್ತು.

ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮನೋಹರನೂ ಗಂಭೀರನೂ ವರ್ತಮಾನವನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಅವನ ಕುಲೀನತೆಯನ್ನೂ ಬಾಣತನವನ್ನೂ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಕಣ್ಣುಗಳೇ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ್ದವು. ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರತಿಯ ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳುಳ್ಳ ಅವನ ವಯಸ್ಸು ೨೦ ಇರಬಹುದು.

ಇಂಥ ಭವನವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದು ವರ್ತಮಾನಗಳನ್ನು ಮುಂದಿರಿ ಮಾಡುವುದು.

ವೀರಪ್ಪನು ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೊದಲಕ್ಷಣದಿಂದಲೂ ಇಷ್ಟದ್ವಿತಿಯಿಂದ ಅವನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ರೆಂಬ ಕೌತುಕದಿಂದ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದನು.

ರುನ, ಆದರೂ ಈಗ ತಾನೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ ತಿಳಿಯಲಾರದ ಭ್ರಂಶನುತಿಯಿಂದ.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತಾದುದನ್ನರಿತು ವೀರಪ್ಪನ ಪರಿಚಿತ

ರಿಬ್ಬರೂ ಎದ್ದುಹೋದರು. ಈಗ ವೀರಪ್ಪನೇ ವೀರಪ್ಪನು; ಈ ಹೊಸ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಹೊಸ ವಕ್ತಿಯು.

ಬಾವಿಯನ್ನ ಗೆದರೆ ಬೇತಾಳ ಹೊರಟಿತು

ಅಪರಿಚಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ವೀರಪ್ಪನು ತೀಕ್ಷ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಿರಬೇಕೆಂದು ಲಕ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವನಾವುದೋ ಅತಿಗೂಢವಾದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನನಾಗಿ ಯಾಂತ್ರಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭುಜಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಮೊದಲು ನುಡಿದ ತನ್ನ ನುಡಿಯನ್ನೀಗ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು.

ಇತ್ತ ವೀರಪ್ಪನು ಭ್ರಾಂತಮನಸ್ಸಿನಾಗಿ ನೋಡಿನೋಡಿನಂತೆ ಭ್ರಾಂತನಾದನು. ಅವನೇ ಇವನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ೫೦% ಆಧಾರಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೂ ಅವನಿಂದಿರುವ ಭಿನ್ನ ನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ೫೦% ಕಾರಣಗಳು ಕಂಡುಬರದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ನಡೆದ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು ಇಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಬಂದುಹೋಗುವ ಈ ಭೋಜನಾಲಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಅರಕ್ಕವೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡರೂ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಅದೇ ಆ ನಿಲುವಂಗಿ, ಅದೇ ಎತ್ತರ, ಅದೇ ಕೂದಲು, ಅದೇ ಉಬ್ಬಿದ ಹಣೆ ಈ ಸಾರೂಪ್ಯವು ಅವನನ್ನು ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಳಿಸಿತು.

ಕೊನೆಗವನು ಮೆಲ್ಲನೆದ್ದುಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯವನೊಬ್ಬನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಮೆಲ್ಲನೆ “ಈ ಪುರುಷನಾರಾ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. “ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ” ಎಂದು ತ್ವರಬರಲು, “ಮಾಲಕನನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡುಬಂದು ನನಗೆ ಹಗುರಾಗಿ ಹೇಳು” ಎಂದನು.

ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿನವನು ಹಿಂದಿರುಗಿಬಂದು “ನಿನಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಬೇಡವೆ” ಎಂದು ಯುವನಾನುರು ಗದ್ದರಿಸಿದರೆನ್ನಲು, ವೀರಪ್ಪನ ಸಂಶಯಗಳು ವ್ಯರ್ಥವಾಗತವಾದುವು. ಆದರೂ ಮುಖಚರ್ಯೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಅಪರಾಧಿಯಲ್ಲವೆಂಬ ಭಾವನೆಯಾಗಲೊಮ್ಮೆ ತಲ್ಲಣಿಸಿದನು. ಆದರೂ ಕೊನೆಗೆ ನಿಜವನ್ನು ಕಾಣಲು ಯತ್ನಿಸಿ ಸಂಭಾಷಣೆಗಾರಂಭಿಸಿದನು.

“ಈದಿನ ಬಹು ಚಳಿಯಲ್ಲವೇ?” ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ “ಅತಿಚಳಿ” ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸಿಬಿಡುವ ಉತ್ತರವು ಬರಲು, ವೀರಪ್ಪನು ಖತಗೊಂಡು, ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತಂದು ಕೊಂಡು, “ಸ್ವಾಮಿ ಕ್ಷಮಿಸಿ, ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಈ

ಮೊದಲು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲವೆ” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು.

“ನೋಡಿರುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಿಜ. ಯಾರ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೂ ಬೀಳಬಾರದೆಂದು ಗುಪ್ತವಾಗಿರಬೇಕೆಂದೂ ನನ್ನ ಇಷ್ಟವಿದೆಯೆಂಬುದು ನನ್ನ ಬರುವಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಹುಬ್ಬುಗಂಟುಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅವನು ಹೇಳಲು, ವೀರಪ್ಪನು ಅಪರಿಚಿತನಿಗೆ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಚಪ್ಪಾಳೆಯನ್ನಿಕ್ಕಿ “ನೀವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ನನಗದು ತಿಳಿಯಿತು. ನೀವಾರೆನ್ನುವ ಸಂಶಯವು ಆಗಲೇ ಚಕ್ಕನೆ ಹೊಳೆಯಿತು; ನಿಮ್ಮಿವನಾತಿನಿಂದ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು” ಎಂದು ನುಡಿದು, ಅಪರಿಚಿತನು “ಹುಚ್ಚುನಾಯಿಯೇ, ಹೊಲಸುಹಂದಿಯೇ?” ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಅಪರಿಚಿತನಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾದ ಇಂದ್ರಭಸನದ ಯಜಮಾನನನ್ನು ಬೆದರಿಸಲು ವೀರಪ್ಪನು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟನು.

ಇತ್ತ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ತನ್ನವುದನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ತ್ವರಿತಗತಿಯಿಂದಿದ್ದು ಹೊರಹೊರಟಿತು.

ಭೋಜನಾಲಯದವರೊಡನೆ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವೀರಪ್ಪನು ತನ್ನ ಬೇಟೆಯು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖಪಟ್ಟುಬಂದಿದ್ದನು. ದುರ್ವೈವದಿಂದ ಹೊಸ್ತಿಲವನ್ನೆಡವಿ ಬೀಳಲು ಅಪರಿಚಿತನಷ್ಟರಲ್ಲೇಯೋ ಮಾಯವಾದನು.

ವೀರಪ್ಪನು ದಿಹ್ಮುಧನಾಗಿ ನಿಂತಿರಲು “ಉಸ್ಮಾನ್, ನಾವು ಪೋಲೀಸರಿಂದ ಹೇಳಿದಿರುವುದೊಳ್ಳೆಯದು” ಎಂದಾರೋ ನುಡಿಯಲು ವೀರಪ್ಪನಲ್ಲಿ ನನಚೈತನ್ಯೋದಯವಾಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ಅತ್ತ ತಿರುಗಿ “ಪೋಲೀಸ್! ನೀವು ಪೋಲೀಸರೇ? ಹಾಗಾದರೆ ನಮಗೆ ನಾನು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವೆನು. ನೀವೇಕೆ ಬಂದಿರುವಿರಿಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ” ಎಂದು ಸಾರಲು, ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬನು “ಹುಡು, ಬಹುಮೆಲ್ಲಗೆ. ನಾವು ಹೀಗೆ ತಿರುಗುವೆವೆಂದು ತಿಳಿದರೆ ಅವನು ವಲಾಯನ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಪಡಿಸುವೆನು” ಎಂದನು. ವೀರಪ್ಪನು “ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ. ನಿಜವು

ಪುರದ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು...." ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ, "ಆಹುದು, ಆದಕ್ಕೇ. ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಟ್ಟು ವರಿಗೆ ೫೦೦ ರೂ. ಗಳ ಬಹುಮಾನ" ಎಂದಿಬ್ಬರೂ ಹೇಳಿ ವೀರಪ್ಪನ ಕೈಯಲ್ಲಿನಿಂದ ಕಾಗದವನ್ನಿತ್ತರು. ಅವನು ಅದನ್ನೋದಿ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆಯು ಆ ಕಾಗದದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಪಟ್ಟನು. ವೀರಪ್ಪನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯದ ಅರಿವು ಬಹುಮಾನವೆಂಬ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಯಿತು.

ದಾರಿಯಲ್ಲಿನಿಂದ ಕುದುರೆಯ ಗಾಡಿಗಳ ನಿಲ್ದಾಣವಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಬಿಟ್ಟು ವೀರಪ್ಪನು ಕರೆದು "ಎನಯ್ಯಾ, ಉದ್ದ ನಿಲುವಂಗಿಯವನೊಬ್ಬನು ಒಂದು ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹೋಗಿಲ್ಲವೇ? ಅವನು ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದಾಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು?" ಎನ್ನುಲು, "ಆಹುದು ಸ್ವಾಮಿ, ಅವರು ದುರ್ಗದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆ ಹಳದಿಯ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯಿದರು" ಎಂದುತ್ತರ ಬಂದಿತು.

ಕೂಡಲೇ ಮೂವರೂ ಹಾರಿ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ದುರ್ಗದ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ನಡೆಯದಾಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ಮೊದಲಿನ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಸಂಧಿಸಿದರೆ ಐದು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಹುಮಾನವು ದೊರೆಯುವುದೆಂದು ವೀರಪ್ಪನು ಹೇಳಲು ಗಾಡಿಯು ವಾಯುಗತಿಯನ್ನು ಮೀರಿತು.

ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಲಿಸರು ಬಂದೂಕಿನ ಗಂಡಸುತನದ ಮುಂದೆ ಲೆಕ್ಕಾಣಿಕೆಯ ಹೆಂಗಸುತನವು ನಡೆಯಲಾರದೆಂದೂ, ಇಂದ್ರಭನನದಲ್ಲಿ ಸಂಶಯಬಂದ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಅವನನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಕೆಡವಿ ಕೈಕಾಲು ಕಟ್ಟಿ ಮುಂದೆ ಬಂದುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಸರಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದೂ ನೂರು ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದರ ಬದಲು ಒಂದು ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಫಲಾಹಾರದ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು ಹಿತವೆಂದೂ ವೀರಪ್ಪನಿಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಗಾಡಿಯವನು ತಮ್ಮ ಗುರಿಯ ಗಾಡಿಯು ದೂರದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ತೋರಲು ಮರುಭೂಮಿಯ ಪ್ರವಾಸಕರಿಗೆ ಮರುವನವು ತೋರಿದಂತಾಯಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಗಾಡಿಯು ನಿಲ್ಲಲು ಎಲ್ಲರೂ ಉತ್ಸುಕರಾಗಿ ನೋಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಗಾಡಿಯವನು ಉದ್ದನಿಲುವಂಗಿಯವನೊಬ್ಬನು ಕೆಳಗಿಳಿದು, ಅಡ್ಡದಾರಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ಎಡಭಾಗದ ಕೇರಿಯನ್ನು ಸೇರಿದನೆಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಮುಂದೆ ಆ ಹಳದಿಯ ಗಾಡಿಯು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರಲು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಯಿತೆಂದೂ ಎನ್ನುವುದೇ

ತೆಂದೂ ವೀರಪ್ಪನು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಆ ಗಾಡಿಯವನು "ನೀವು ಮುಂದೆ ಜೋಲುಬಿದ್ದು ನೋಡುವುದನ್ನವನು ನೋಡಿ ನನಗೊಂದು ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೂಡಲೇ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ಹೊರಟುಹೋದನು" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸೇರಿದ ಕೂಡಲೇ ವೀರಪ್ಪನು ಅತ್ಯವಸರದಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಓಡಿ ಹೋದನು. ಉಸ್ಮಾನನುಹಮ್ಮದರೂ ಸಹ ತಾವೂ ಹೋಗುವುದು ವಿಹಿತವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಓಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಗಾಡಿಯವನು ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ಬಿಡುವು ದಿಲ್ಲವೆನ್ನುಲು ಗೊಂದಲವೆದ್ದಿತು. ಪ್ರೋಲಿಸರು ವೀರಪ್ಪನಿಂದಲೇ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂದೂ ತಾವು ಕಾಸನ್ನೂ ಕಳಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದೂ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದರು. ಕೊನೆಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತು ವೀರಪ್ಪನನ್ನು ನುಸರಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ಇತ್ತ ವೀರಪ್ಪನು ಆ ಕೇರಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದರೂ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸುಳಿವೇ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವನು ಸಿಕ್ಕರೂ ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಾಗುವುದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲಾಗದಷ್ಟು ಅವನು ಗಡಿಬಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದನು. ಪ್ರೋಲಿಸರು ಹಿಂದುಳಿದರೆಂಬುದು ಅವನ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ.

ವೀರಪ್ಪನೊಂದು ಸಂದಿಯನ್ನು ಸೇರಿದಾಗ ದೊಡ್ಡ ಶರೀರವೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಬಡಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನಿಗೆ ಭಯವಾಯಿತು; ಸಹಾಯಕರಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಹಣದ ಚೀಲ, ಚಿನ್ನದ ಗಡಿಯಾರ, ವಜ್ರದುಂಗುರ ಮೊದಲಾದುವುಗಳು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಕೈಬಿಟ್ಟವು. ಸುಲಿಗೆಯವನು ಕೊಟ್ಟುಕೊನೆಗೆ ಶೇಷಯ್ಯ ಶಿಟ್ಟಿ ಸುಬ್ರಾಯಶಿಟ್ಟಿಯವರ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹುಂಡಿಗಳನ್ನೂ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ೫೦೦ ರೂ. ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಾಗದಗಳೂ ನಿನ್ನ ಕೈಸೇರುವೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅವುಗಳನ್ನೊಯ್ಯದಿದ್ದರೆ ವೀರಪ್ಪನ ಅವತಾರವು ಮುಗಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ೫ ರೂ. ಗಳಿಲ್ಲದಾಗ ೫೦೦ ರೂ. ಗಳನ್ನು ತೆರುವುದೆಂತು? ವೀರಪ್ಪನು ತನಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿದುದರ ಫಲವೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಹಲುಬಿದನು. ಆಗ ಆ ದರೋಡೆಪೋರನು "ನೀನು ನಾಳೆ ರಾತ್ರಿ ೬ ಗಂಟೆಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಸೇರುವೆಗೆ ಬಾ. ಅಲ್ಲಿಬಿಟ್ಟು

ಕರಿಯ ವಸನದ ಸ್ತ್ರೀಯು ಬಂದಿರುವಳು. ಮೊದಲು ಅವಳೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನೀನೇ ಅವಳನ್ನು ಜತನ ದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿಸಿ, ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ೫೦೦ ರೂ. ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವಳು ನಿನಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಾಗದಗಳನ್ನೂ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವಳು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾಳೆಯ ರಾತ್ರಿಗಿಂತಲೂ ಮೊದಲು ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಗೋ ನೋಡು! ಅವಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕೆಲವರು ಬಂದೂಕನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದೇ ದೂರ ದಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿರುವರು. ನೀನೇನಾದರೂ ಪ್ರೋಲೀಸರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದರೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಮಾತಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯವನು. ನಿನಗೇ ನಾ ದ ರೂ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾದರೆ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಗೆ ಎಂದೊಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಸ್ವಶಾಸನಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ದೇವಾಲಯ ದಲ್ಲಿಡು. ಅದು ನನಗೆ ತಲಪುವುದು. ನಮ್ಮ ಗುಪ್ತಸಂಘದ ಹೆಸರು ಭಿಕ್ಷುಕ ಸಂಘವೆಂದು; ಅದು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮಾರ್ಗ

ದಲ್ಲಿದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸಂದಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ಅಡಗಿದನು.

ನಂತರ ವೀರಪ್ಪನು ಪ್ರೋಲೀಸರು ಬಾರದಿದ್ದ ದರಿದರೀ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅನಾಹುತವಾಯಿತೆಂದು ಅವರನ್ನು ಶಪಿಸುತ್ತ, ಬಂಧುದಾರಿಗೆ ಸುಕವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಿಂತಿರುಗಿದನು.

ಇತ್ತ ವೀರಪ್ಪನನ್ನು ಕಾಣದೆ ಪ್ರೋಲೀಸರು ಕುದುರೆಯ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ವೀರಪುರವನ್ನು ಸೇರಿದರು.

ಆರ್ಥ ರಾತ್ರಿಯು ಕಳೆದು ಒಂದು ಬಾರಿಸಿದಾಗ ವೀರ ಪ್ಪನು ನಿಶ್ರಾಣನಾಗಿ ಇಂದ್ರಭವನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಒಂದು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡನು.

ಮರುದಿನ ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿಯೇ ಉಸ್ಮಾನಮಹಮ್ಮದರು ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಬೇಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದು ಇವನ ನಿಧ್ರೆಯ ನ್ನೋಡಿಸಲು ವೀರಪ್ಪನು ಸಾಲಮಾಡಿ ಋಣಮುಕ್ತನಾಗಿ ಬೇಕಾಯಿತು.

ರಮಣೀ ರತ್ನಗಳು

ಯಾವ ಮಹನೀಯನ ದರ್ಶನಲಾಭದಿಂದ ವೀರಪ್ಪನು ಗಂಡಾಂತರಕ್ಕೀಡಾದನೋ ಅಂಥವನ ಕಡೆಗಿಷ್ಟು ತಿರುಗಿ ನೋಡೋಣ.

ವೀರಪ್ಪನು ಕಳ್ಳನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಶುಭಕರ ಮೂಲೆಗೆ ಅನತಿದೂರದಲ್ಲೊಂದು ಮಹಲಿತ್ತು. ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ವಿಧುರನು ತನ್ನವೆರೆಡು ಕನ್ಯಾರತ್ನಗಳೊಡನಿದ್ದನು. ೩೫ ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನವನಿರುವಾಗಲೇ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾ ವೆಂಕಟರಾಯನ ಪತ್ನಿಯು ಪರಲೋಕವನ್ನೈದಲು ತನ್ನ ಪುತ್ರಿಯರಿಗೆ ತಾನೇ ಆಧಾರಸ್ತಂಭನಾದನು. ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನರಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಪುತ್ರಿಯರು ವಿದ್ಯಾವತಿಯರಾಗಿ ದ್ವರಲ್ಲದೆ ಈ ಲೋಕದ ಮೋಸ, ದ್ವೇಷ, ಗರ್ವ ಮೊದಲಾದ ಪಾಶಗಳ ಅರಿವಿಲ್ಲದವರಾಗಿದ್ದರು.

ದಾರಿದ್ರ್ಯವಿನ್ನೂ ಇವನನ್ನು ತೊರೆದಿರಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ತನ್ನ ದೂರದಾಪ್ತರಿಂದದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವೆಂಕಟರಾಯನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ಅವರನ್ನು ನೋಡದೆ ಬಹುದಿನಗಳಾದುದರಿಂದಲೂ ತನ್ನ ಪುತ್ರಿಯರು ಕೆಲದಿನಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವರಾಗಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ವೆಂಕಟರಾಯನು ಊರಿಗೆ ಹೋದರೆಡು ದಿನಗಳು ಕಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ವೀರಪ್ಪ ಮೃತ್ಯುಂಜಯರ ಕಥಾನಕಗಳನ್ನಡೆದುಬಿಟ್ಟು.

ಅವರು ತಂದೆಯು ತಮಗಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅರಿತಿದ್ದರೆಂದೂ, ಮನೆಗೆಲಸ ನಡಾವಳಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ್ಶಪ್ರಾಯರಾಗಿದ್ದರೆಂದೂ ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿದರೆ ವಾಚಕರಿಗೆ ಇವರ ವಿಷಯವು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿದುಬರುವುದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಭಾಗದ ಮಹತ್ವವು ಅವರನ್ನಾಕರ್ಷಿಸುವುದು.

ವೀರಪ್ಪನ ಸಾಹಸ ಪ್ರದರ್ಶನವಾದ ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಅವಸರದಲ್ಲಿದ್ದ ಆಗಸನೊಬ್ಬನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಬಡಿದನು. ತಾರೆಯು ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆಯಲು, ಅಪರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಬೇಡಿ, ಬಟ್ಟೆಯನ್ನವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಆಗಸನು ಹೊರಟುಹೋದನು. ಸುಂದರವಾದ ಚಂದ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಜಾಲವೆಂದು ತೋರಿಬರಲು ಚಂದ್ರವದನೆಯು ಅಂಗಳದಲ್ಲೊಂದು ಕ್ಷಣ ನಿಂತಳು. ದೂರದಿಂದೊಂದು ಕುದುರೆಯ ಗಾಡಿಯಿಂದಿಳಿದ ನಿಲುವಂಗಿಯ ವನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಆ ಮನೆಯ ದೀಪವು ಗೋಚರಿಸಲು, ತೇಗುತ್ತ ತೇಗುತ್ತ ಓಡಿಬಂದು “ಕರುಣಾಮೂರ್ತಿಗಳೇ, ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನನಗವಕಾಶಕೊಡುವಿರಾ?” ಎಂದು ದೀನಸ್ವರದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ಅವಳು ಕ್ಷಣಕಾಲ ಚಿಂತಿಸಿದ್ದರೆ ಅಪರಾತ್ರಿ

ಭಾವಿಸಿ ಅವನನ್ನೆಂದೂ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಆಗಮನದಿಂದಲೂ ಅವನ ರಾಜ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ, ಸೌಜನ್ಯ ಸ್ವರೂಪದರ್ಶನದಿಂದಲೂ, ಭ್ರಾಂತಕಾದ ಆ ಭೀರುವು ಅವನಿಗೆ ಅಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕೂಡಲೇ ಅವನು ಅವಸರವಸರದಿಂದ ಒಳಹೊಕ್ಕನು.

ಇತಿಕವ್ಯವ್ಯಾಪ್ತ ಮೌಢ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ತಾರೆಗೆ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಅವನು ಸರಿದ ಕೂಡಲೇ ತನ್ನ ಅಕಾರ್ಯದ ಅರಿವುಂಟಾಗಿ ಮೈಬುಮ್ಮಿಂದಿತು. ಆದರೂ ಆಗ ಹೊರಗಿ ರಲು ಬೆದರಿ, ಧೈರ್ಯದಿಂದೊಳಹೊಕ್ಕು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಕೈದಳು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ನಡೆದುದರಿಂದ ಹಳದಿಯ ಗಾಡಿಯವನಿಗಿವನ ಸುಳುವು ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ.

ನಡುಮನೆಯಲ್ಲೊಂದುವುದರಲ್ಲಾ ಸಕ್ಕಳಾದ ಲೀಲೆಗೆ ಪುರುಷನ ಪದಾಘಾತವನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೂ ಭಯವೂ ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲುಂಟಾಗಲು, ಆದನ್ನರಿತಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನೊ ರಟುತನವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದರೊಳಗಾಗಿ ತಾರೆಯೂ ಬಂದಲ್ಲಿ ನಿಂತಳು. ಈ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥನು ಮನದಲ್ಲೆಯೇ ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯಾತಿಶಯವನ್ನು ಬಹು ಮೆಚ್ಚಿದನು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಾರೆಯ ಮೋರೆಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಗ ಕಂಡು ಬರಲು ಅವಳನ್ನೂ ಎಸೆಯೆಕ್ಕದೆ ನೋಡಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ಮಯಗೊಂಡನು. ಆದರೂ ತನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂತಿ ರುವುದು ಲೇಸಲ್ಲವೆಂದೂ ಬಾಲೆಯರಿಗಭಯವನ್ನೀಯು ವುದು ಉಚಿತವೆಂದೂ ಭಾವಿಸಿ ಇಂತು ನುಡಿದನು—

“ಸುಂದರಿಯರೇ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಹು ಮೆಚ್ಚಿದೆನು. ನನ್ನೇ ವಿಚಿತ್ರತಮ ಬರುವಿಕೆಯೇ ಮೊದಲಾದ ವರ್ತನಗಳು ನಿಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನ್ಯಾಯದ್ದೂ, ಒರಟುತನದ್ದೂ, ಆಗಿರ ಬಹುದು. ನಾನು ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ನಿಮಗೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಕೊಟ್ಟೆನೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ವಿವ ರಿಸುವೆನು.”

ಹೀಗೆಂದ ಕೂಡಲೇ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರ ಮೋರೆಯನ್ನೊಬ್ಬರು ನೋಡಿದರು. ಇನ್ನವನಿಗೆ ಎಡೆಗೊಟ್ಟು ದನುಚಿತವಲ್ಲವೆಂದವರ ಭಾವನೆಯಾಯಿತು.

ಅವರ ಮುಖವು ಕಾಂತಿಯುಕ್ತವಾದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಇದ ವರ ಮೌನಸಂಭಾಷಣೆಯ ಪರಿಣಾಮವೆಂದಾ ಅಪರಿಚಿತನು ಅರಿಯದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ತನ್ನ ನಿಲುವಂಗಿಯನ್ನು ತೆಗೆ ದಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿದ್ದೊಂದು ಕುರ್ಚಿಯನ್ನಲಂಕರಿಸಿದನು. ಇತ್ತ

ಆ ನವತರುಣಿಯರು ಅವನ ರೂಪರೇಖಾ ಲಾವಣ್ಯಕ್ಕೂ ವಾಗ್ವೈಖರಿಗೂ ಕ್ರಮೇಣ ತಲೆದೂಗಿ ಅವನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಚಯಾಭಿಲಾಷೆಯುಳ್ಳವರಾದರು.

ಅಪರಿಚಿತನು ತನ್ನ ನಿಜವಾದ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳದೆ, ತಾನು ಭೀಮರಾಯನೆಂಬ ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರತಿಯ ಶ್ರೀಮಂತನೆಂದೂ ತಾನು ಅತಿಸಾಧುಗುಣನಾದುದರ ದುರುಪಯೋಗವನ್ನು ಆನೇ ಕರು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆಂದೂ, ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಜಾನಿಗ ನಿನ ಮೇಲೆ ಬಹು ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಲೆತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡನೆಂದೂ ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಕಾಯಿದೆಯೆಂಬ ಪಿಡುಗಿಗೀಡಾದೆನೆಂದೂ, ಅವರಂಥ ಕೋಮಲೆಯರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನದ ಬೇಲಿಫನಂಥ ಘಟಿಸರ್ಪದ ವಿಷಯವು ತಿಳಿಯದೆಂದೂ, ತಾನೀಗ ಬೇಲಿಫನ ಕೈಯಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಬಂದಿರುವೆನೆಂದೂ, ಕೌತುಕಮಯವಾಗಿರುವಂತೆ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವನರುಹಲು ಬಾಲಿಕೆಯರಿಗೆ ಇಷ್ಟ ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಲುಗೆಯುಂಟಾಯಿತು.

ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅವನ ಆಗಮನದಿಂದ ತಮಗಾದ ಅನಂದ ವನ್ನರುಹಿ, ಅತಿಥಿಗೆ ಅನ್ನೋದಕಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿದರು.

ಅವರಿಗೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅನು ತಾಪವನ್ನವನು ಸೂಚಿಸಲು ತಮಗೀ ಕೆಲಸವು ಚಿರಪರಿಚಿತವಾ ದುದರಿಂದ ಇದು ತೊಂದರೆಯಲ್ಲವೆಂದೂ ದಾಸಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ತಾವೇ ಕೆಲಸಮಾಡ ಕೊಡಿದೆಯೆಂದೂ ನಿಧಾನವಾಗಿ ತಾರೆಯರುಹಲು, ಅವರ ಸೌಜನ್ಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಶ್ಲಾಘಿಸಿ ತಾನಿನ್ನೂ ಅವಿನಾಶಿತ ನಾದುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಗೃಹಸೌಖ್ಯವು ತನಗಪೂರ್ವವೆಂದೂ ಸೂಚಿಸಿದನು.

ಮಾತಿನ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ತರುಣಿಯರ ತಂದೆಯು ಊರಿನಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಇವರೇವರೇ ಇರುವರೆಂದೂ ಭೀಮರಾಯನು ತಿಳಿದನು. ಸರಲ ಸ್ವಭಾವದ ಸುಂದರಿ ಯರು ತಮ್ಮ ತಂದೆಯ ದುಡ್ಡಿನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಅವನಿಗೆಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಕೈಗೂಡಲೆಂದವನು ನುಡಿದು ಅವರೊಡನೆ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಾನು ಭೂತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದನು.

ಆಗ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯು ಕಳೆದು ಗಡಿಯಾರದಲ್ಲೊಂದು ಬಾರಿಸಿತು. ಮುಂದೆ ಇಂದುಮತಿ ಕಮಲೆಯರ ಗಾಡಿಯು ಮುರಿದು ಗಂಡಾಂತರಕ್ಕವರು ಈಡಾದುದೇ ಮೊದಲಾದುದನ್ನು ವಾಚಕರು ವಿವರವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅರಿತಿರುವರು.

ಆಚಾರ್ಯ ನೊಗುಚಿ

ಇಂದು ಜಪಾನ ದೇಶದ ಇಬ್ಬರು ಮಹಾಶಯರ ಕೀರ್ತಿಯು ಜನಜನಿತವಾಗಿರುವುದು. ಒಬ್ಬರು ಕಲಾವಿದ ಯೋಕೋಯಾಮ ಟೈಕುನ್ (Yoko yama Taikun); ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮಹಾಕವಿಗಳಾದ ಈ ಯೋನೆ ನೊಗುಚಿ (Yone Noguchee) ಯವರು.

ಟೋಕಿಯೊ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಕಾತ ಹೊತ ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳ ಪ್ರಾಪ್ತರಣದ ನಿಶಾಂತರಮಣಿಯ ನಿಶೇತನವೊಂದು ಕಂಗೊಳಿಸುವುದು. ಅದು ಶುದ್ಧ ಜಪಾನೀ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಸುಶೋಭಿತವಾಗಿರುವುದು. ಅಲ್ಲಿನ ಮೂರ್ತಿಯು ರೀತಿನಡತೆಗಳಿಂದ, ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆಗಳಿಂದ, ಮಾತುಕತೆಗಳಿಂದ ಜಪಾನೀ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನೆ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವುದು. ಈ ಕವಿವರನೇ ಆ ಮೂರ್ತಿ; ಅದು ಈತನ ನಿವಾಸವು.

ಈ ರಸಖುಷಿಯ ಸ್ವಭಾವವು ಮಧುರವಾದುದು. ಸರಲ ಮನೋವೃತ್ತಿ, ಶಾಂತಗುಣ, ಗಂಭೀರಮುಖಮುದ್ರೆ, ವಿನಾಡಂಬರ ವೇಷ — ಇವರದು. ಸ್ನೇಹಭರಿತಹೃದಯ ರಿವರು; ಯಾವ ವಿಷಯವಾಗಿಯಾದರೂ ನಿರ್ದಾಷ್ಟಿಣ್ಯವಾಗಿ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರು.

ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಭಾರತೀಯ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳೊಬ್ಬರೊಡನೆ ಆಡಿದ ಇವರ ಮಾತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ: ಮಂಚುಕುವೊವಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ 'ನಿಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸೈನ್ಯಶಾಖೆಯ ಒಳಸಂಚಿ(Clique)ನ ಬಗೆಗೆ ಏನೆನ್ನುವಿರಿ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ, ನೊಗುಚಿಯವರು ತಟ್ಟನೆ ಹಿಡಿತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ "ನಾನು ಸರಕಾರದ ವಿಷಯದ ಗೊಡವೆಯನ್ನೇ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೆಲ್ಲೆಯೂ ಅವು ಕೆಟ್ಟುವೆ. ನನ್ನಲ್ಲವು ಯಾವ ಬಗೆಯ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡವು. ರಾಜನೀತಿಜ್ಞರಿಂದ ನಾಗರಿಕತೆಯು ಕಾಪಾಡಲ್ಪಡಲಾರದು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕಿಡಿಗೇಡಿಗಳು (Mischief-makers)."

ಕವೀಂದ್ರ ರವೀಂದ್ರರು ಇವರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತಸತ್ಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತೀಯರಾರೆ ಹೋಗಲಿ ನೊಗುಚಿಯವರು ಸಹಜ ಸಹೃದಯತೆಯಿಂದ 'ಇದು ರವೀಂದ್ರರಿಗಿಡತಾಣ' 'ಡಾ. ಕುಸಿನೈರಿಳಿದುದು ಇಲ್ಲಿ' ಎಂದು ತೋರುವರು. ಇವರಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ದರ್ಶನ ಶಾಸ್ತ್ರವೆಂದರೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿ. ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಗೀತೆಯನ್ನೂ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವರು.

ಆಚಾರ್ಯ ನೊಗುಚಿಯವರು ಆಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಸಾಹಿತಿಗಳು. ಇವರು ಆಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಇವರ ಕೃತಿಗಳು ಅಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾನ್ಯಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಂದು ಮುದ್ರಕರೂ ಪ್ರಕಾಶಕರೂ ಇವರ ಕೃತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾದುಕೊಂಡಿರುವರು. ಜಪಾನಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಧಾಮಕವಿಗಳೆಂದು ಹೆಸರುವೆತ್ತದಲ್ಲದೆ, ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು

ಪಡೆದು ವರಕವಿಗಳೆನಿಸಿದವರಿವರು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇವರ ಕಾವ್ಯಕಲೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಇವರ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಅಲಂಕಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಜಪಾನಿನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಆಚಾರ್ಯ ಪದವಿಯನ್ನಿತ್ತು ಗೌರವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಕಲ್ಕತ್ತಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು ಉಪನ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಅವುತನವಿತ್ತು ಇವರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡುದರ ಫಲವಾಗಿ, ಭರತವರ್ಷದ ಹಲವು ವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿಗೂ ಇವರ ರಸವಾಣಿಯ ಲಾಭವು ದೊರೆಯುತ್ತಲಿದೆ.

ಕವೀಂದ್ರ ರವೀಂದ್ರರು ಈ ಕವಿವರರನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ದು ಶಾಂತಿನಿಕೇತನದಲ್ಲಿ ಸತ್ಕರಿಸಿದರು. ಆ ಮಧುರ ಪ್ರಸಂಗವು ರೋಮಹರ್ಷವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಹದಾಗಿತ್ತು. ರವೀಂದ್ರ

ರಿವರ ಕೈವಿಡಿದು ಅನಂದಭರದಿಂದ “ಅಂದಿನಾ ಸತ್ಕಾರದ ಸ್ನೇಹಯುಣವನ್ನು ತೀರಿಸಿ ಕೃತಾರ್ಥನಾಗಬೇಕೆಂದು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ವಿದ್ಯಾ ಗುರುಗಳೂ ಹಲವರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಕೊನೆಗಿಂದು ಕವಿಯೆ ಬಂದನು; ಆ ದೇಶದ ಜನಜೀವನ ವಾಣಿಯ ಅವತಾರ ಪುರುಷನೆ ಬಂದನು! ಹೇ ಮಿತ್ರ, ನಿಮಗೀಗ ೬೦ ವರುಷಗಳಂತೆ. ಸುಸಂಸ್ಕೃತರ ಜೀವನವು ಫಲಿಸುವುದು ಈಗಲೇ. ಕೃತಕಾಮರಾಗಿ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಮಾನವ ಕೋಟಿಯ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಧಾರೆಯೆರೆಯಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುವುದು ಈಗಲೇ ಅಂತಹ ಅನುಭವ ಪರಿಪುರ್ಣವಾದ ಜ್ಞಾನಭಂಡಾರ ದೊಂದಿಗೆ ಈಗ ನೀವು ವಯಮಾಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದಿಗೂ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಗತ” ಎಂದು ಯೋನೆ ನೊಗುಚಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಉದ್ಗಾರತೆಗೆದರು.

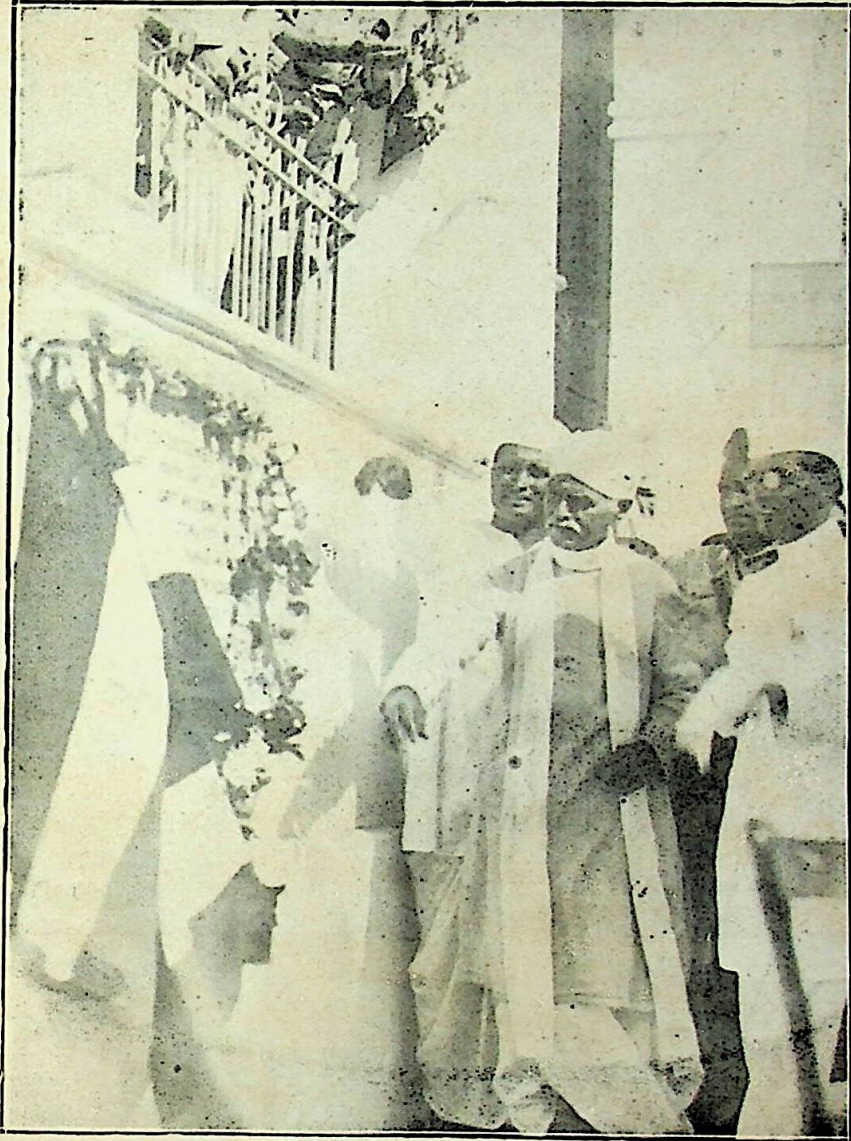
ಸಿ. ವಿ. ರಾಮಸ್ವರಗಿ

ಅಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚಿನ ನಲುಮೆ ನಿನ್ನಿಂದ ಸೂಸುತಿದೆ.
ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯು ನಟ್ಟ ಮರುಳುನಗೆಮಲ್ಲಿಗೆಯು
ಮೊಗದಲ್ಲಿ ಅರುಳುತಿದೆ. ಏನು ನಿನ್ನಯ ನೋಟ!
ನಿನ್ನ ವಿನಯದ ಮಾತು ನನ್ನ ಬಗೆಯನ್ನೆತ್ತಿ
ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಡಿಸಿತು. ಭಾರತಾಂಜೆಯ ತನುಜ,
ವೀರಮಣಿ! ನೀನವಳಿಗಾಸರವು. ನಸುನಗುವೆ,
ನಕ್ಕು ನಗಿಸುವ ಯೋಗಿ ನೀನಹುದು. ನಯಭಯಕೆ
ತಳ್ಳಿಕ್ಕಿ ಕೊರೆದು ಮಾಡಿದ ಕೊಳಲು ನಿನ್ನ ಇನಿಗೊರಲಹುದು.

ಆದರೂ ಗಂಭೀರ ಶಾಸ್ತ್ರಕೋವಿದ ನೀನು,
ವಿಶ್ವಮೋಹಕ ನೀನು, ಸರಸತಿಯ ಅಡಿಯಾಳು.
“ದುಡಿಯುವಗೆ ಮಾದೇವ ಕೈನೀಡದಿರಲಾರ
ದಿನದಿನವು ಕಳೆಯುತಿರೆ ಜ್ಞಾನ ಸಂಚಯವಾಗಿ
ಅದನೆ ಅನುಭವದಿಂದ ತೂಗಿ ತರ್ಕಿಸಲು ಮಾ-
ನವನ ಬಾಳನುವೊಂದು ಬೆಳಗುಬಂದಿದ ಬೆಳಕೆ.

— ಮೊಕ್ಕಾಲಿ ಲಕ್ಷಣ, ಬಿ. ಎ., ಪುಣೆ

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯ ಸ್ಮರಣಲೇಖ

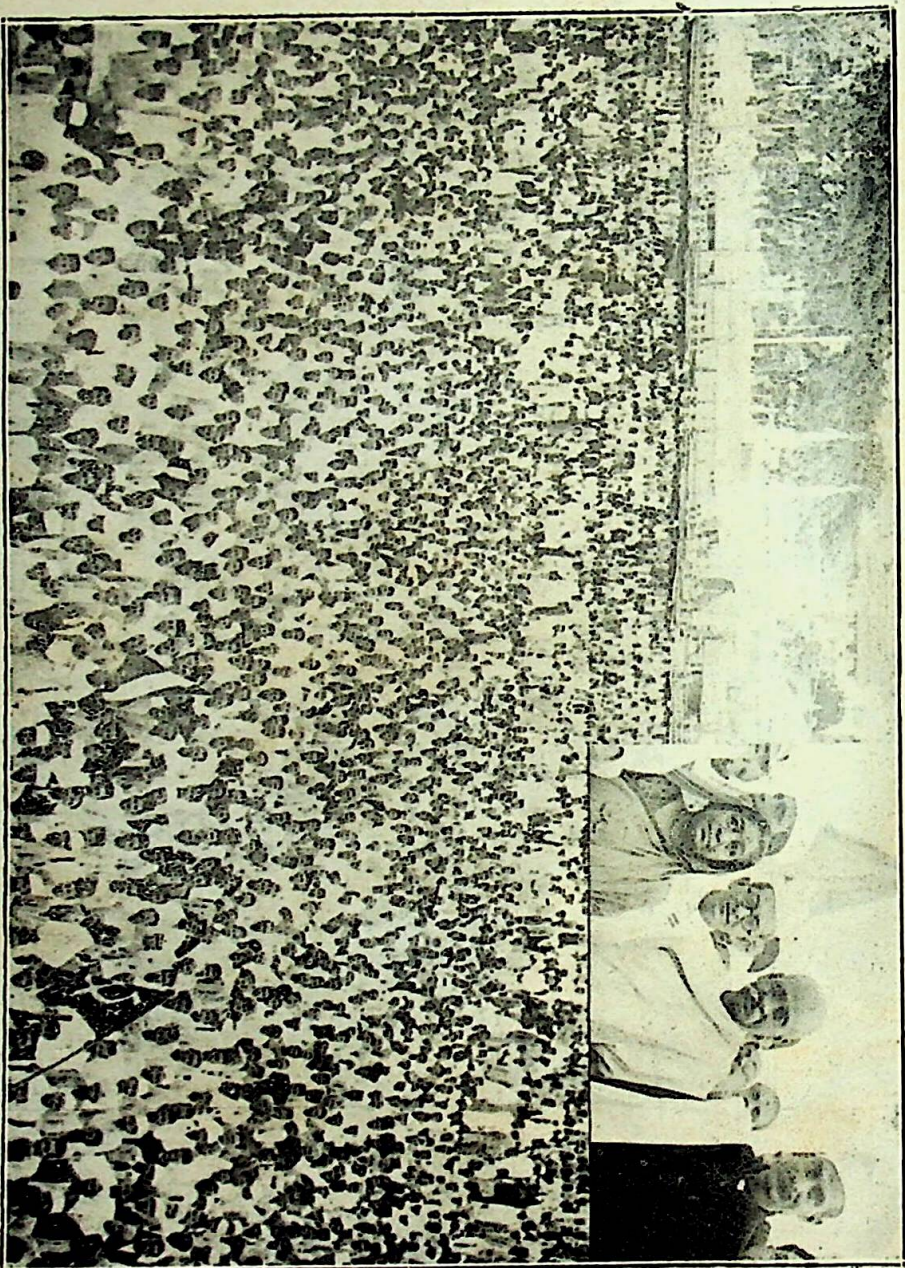

ಈ ಲೇಖನವುಳ್ಳ ಶಿಲೆಯನ್ನು ಪಂಡಿತ ಮಾಲವೀಯರು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿ, ಅದರ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಂದಿಸಿದರು. ಲೇಖನವು ಇಂತಿದೆ:

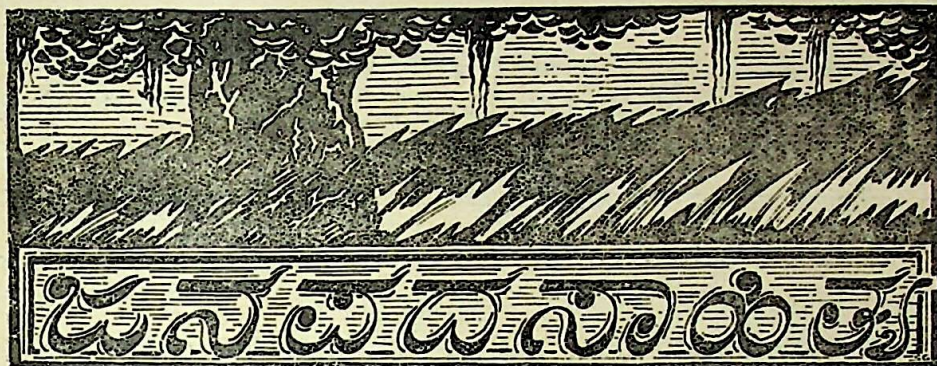
“ಇಲ್ಲಿ, ಈ ಇತಿಹಾಸಕೀರ್ತಿತ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಜನ ವೀರ ವೇರಸೇವಕರು ತಾ. ೨೬-೧೨-೧೯೪೫ ನೆಯ ದಿನ, ಅ. ಭಾ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಾಸಭೆಯ ಅಧಿಗಲ್ಲನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ತರುವಾಯದ ೫೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು ತಾಯ್ನಾಡಿಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ತಮ್ಮ ಮರ್ಯಾದೆಯ ನಿಶ್ಚಯದ ಪ್ರತೀಕ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಸ್ಥಾನವೆಂದು, ಶೌರ್ಯ, ನಿಷ್ಠೆ, ತ್ಯಾಗಗಳ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಒಂದೊಂದು ಅಂತಸ್ತನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತ, ಅದನ್ನೊಂದು ಈ ಉತ್ತಂಗ ಪದವಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿರುವರು.

“ಈ ಸ್ಮೃತಿಲೇಖದ ಶಿಲೆಯನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸುವರ್ಣಮಹೋತ್ಸವದ ಮಂಗಳಪ್ರಸಂಗದ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ತಾ. ೨೬-೧೨-೧೯೪೫ನೆಯ ದಿನ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.”

ಮುಂಬಯಿಯ ವಿರಾಟ್ ಭಿ

ಶನಿವಾರ ಶು. ೨೦-೧೨-೧೯೩೬ರಂದು ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಗೋಕುಲಕವಾಸ ಶ್ರೀಮಠಾಲ ಪಾಠಶಾಲೆಯ ಹತ್ತರ ನೆರೆದ ವಿರಾಟ್ ಭಿಯ ಒಂದು ದೃಶ್ಯ-
 (ಬಿಜನುಮಲಿಯಲ್ಲಿ: ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯಕ, ಶ್ರೀಯುತರಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಮುನಿ, ಸ್ವಾಮಿಭಾಷಿ ಪಟೇಲ ರಾಜೇಂದ್ರ, ಬಾಬುಗಳೂ.)

ಸಂಗ್ರಾಹಕರು: ಬಿ. ಎಸ್. ರಂಗಸ್ವಾಮಿ, ಬದನವಾಳ

ಬೆಂಮನಸು

—೦೨೦೨೦—

ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಬಸುರಿ ಮಂಗೈ ಮೇಗಲ ಹಸುರ
ಮಂಜಿರಗ ಹಾಸಿ ಒರಗವುಳಿ, ತಂಗಮ್ಮ
ಮಂದಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆನು ಮಲಗೇಳು

ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಖ ಬೆಳ್ಳಗಾಯಿತು
ಹುಸಿಯಿಲ್ಲದೊಳು ತಂಗಮ್ಮ, ನಿನ್ನ ಮುಖ
ಹೊಸ ನಾಡಿಗೆ ಬಿನ್ನ ಎಸೆದಂಗೆ

ಎಳ್ಳು ತಾಯಿನ ಹಾಗೆ ಎಳೆ ಬಸುರಿ ತಂಗಮ್ಮ
ಹಳ್ಳಾವ ದಾಟಿ ಬರಲಾರೆ, ತಮ್ಮಯ್ಯ
ಆಳು ಅಂದಣವ ಕಳುಹಯ್ಯ

ತಂಗಮ್ಮ ಬಸುರಿಲಿ ಏನೇನು ಬಯಸಿದ
ಕಾಶಿ ಕರ್ಜೂರ ರಸಬಾಳೆ ಬಯಸಿದ
ಬೇವಿನೆಣ್ಣೆಗೆ ಮನಸಾದ

ತೆಂಗಿನಾ ಮರಕೆ ತಿಂಗಳಿಂದ ನೀರಿಲ್ಲ
ತಿಂಗಳಾ ಬಾಣಂತಿ ತಂಗಮ್ಮ, ಮೀದನೀರು
ತೆಂಗಿನಾ ಮರಕೆ ಹರಿದಾವೋ

ಶಾಸನಶಾಸ್ತ್ರ ಪರಿಚಯ *

(ಪುಸ್ತಕಾವಲೋಕನ)

ಮಂ. ಅ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು

ಲಾ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ, ನಿಯಮ, ವಿಧಿ, ಕಾಯಿದೆ.... ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಗಳು ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಧರ್ಮ ಎಂಬ ಪದವೂ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಬಲ್ಲದು. ಅದರ ಅದನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಅಪಾಯಕರ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಗ್ರಂಥಗಳು ಬಹಳ ವಿರಳ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ತ್ರೀಯುತ ಡಿ. ವಿ. ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಅನೇಕರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು. ಈ ಲೇಖಕನು “ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮ” ಎಂಬ ಸಣ್ಣ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವನು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅಡ್ವೊಕೇಟಿ ಎಂ. ಎ. ಗೋಪಾಲ ಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು “ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಪದ್ಧತಿ” (೧೯೨೯, ಪುಟ ೧೨೬) ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವರು. ಈಚೆಗೆ ದ. ಕೃ. ಭಾರದ್ವಾಜರವರು ರಾಜನೀತಿ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಪತ್ರಿಕಾ ವಾಚಕರಿಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಮಿಲ್, ಮಾತ್ಸಿನಿ ಮೊದಲಾದವರ ಒಂದೆರಡು ಸಣ್ಣ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹಿಂದೆಯೇ ಪರಿವರ್ತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಈಗ ಅದೃಶ್ಯವಾಗಿವೆ. ಈಚೆಗೆ ಶಾಲಾಪ್ರವಚನಕ್ಕಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನಾಗರಿಕಶಾಸ್ತ್ರ (Civics) ವನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆಲ ಪುಸ್ತಕಗಳು ತಲೆದೋರುತ್ತಲಿವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಶಾಸ್ತ್ರವಿಚಾರವಾಗಿ ಇಂಥಾ ಹರಕಲು ಮುರುಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲದೆ ಸಾಂಗೋಪಾಂಗವಾದ ಗ್ರಂಥರಚನೆ ನಡೆಯದಿರುವುದು ಕನ್ನಡಿಗರ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವೇ ಸರಿ.

ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣು ಮುಂದಿರುವುದೆಂದರೆ ಕಳೆದ ಅಗಸ್ತಮಾಸದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಹೊಸ ಇಂಡಿಯಾ ಶಾಸನವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನವು ಒಂದು ಪುಟಗಳು ಹಿಡಿಸತಕ್ಕ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಓದದವರಿಗೆ ಇದರ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಪತ್ರಕರ್ತ

ರಿಗೂ ರಾಜಕರ್ಮಚಾರಿಗಳಿಗೂ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಅಂಥವರ ಕಷ್ಟಸರಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ತ್ರೀಯುತ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಪರಶುರಾಮ ಕರಮರಕರರವರು ಅತ್ಯಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೂರು ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ವಿಷಯಗಳನ್ನೊಳಕೊಂಡ ಆಮೂಲ್ಯಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಕನ್ನಡಿಗರದಿವಾವರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿರುವುದು ಸ್ತುತ್ಯಾರ್ಹವೇ ಸರಿ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಸಂಸ್ಥೆಯ ಉದಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯರೂಪಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವರು. ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವರು. ಮೂರನೆಯ ಭಾಗವು ಇಂಡಿಯಾ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾಗವು ೧೯೩೫ನೇ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರ ಶಾಸನದ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ತೋರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ವಿಷಯವೇನೋ ಅಪಾರವಾದುದು. ಅಷ್ಟೊಂದನ್ನೂ ಒಂದು ನೂರು ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ನಿರೂಪಿಸುವುದು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಪ್ರತಿಭಾಶಯಕ್ಕೆ ಗುರುತಾಗಿದೆ. ಆದ ವಾಚಕರಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ನಿರೂಪವಾಗಿಯೂ ಹೊರಪಡಲಿವೆಂಬ ವ್ಯಾಕುಲವು ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪುಟವನ್ನೇ

* ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಪರಶುರಾಮ ಕರಮರಕರ ಎಂ. ಎ. ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ. ಯವರಿಂದ ೧೯೩೫ನೇ ಆಕ್ಟೋಬರ್ ಮಾಸಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಗ್ರಂಥ. ಪುಟಗಳು ೧೦೪. ಬೆಲೆ ಎಂಟು ಆಣೆ.

ಓದುವಾಗಲೂ ಹುಟ್ಟಿದಿ ಇರದು. ನಮ್ಮ ಸನ್ನಿಹಿತರು ಇದೇ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಅಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಗ್ರಂಥವು ಹೃಸ್ವವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಕೈಕೊಂಡ ವಿಷಯವನ್ನು ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಿಂದ ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅನುಭವವು ಸಕಲ ಲೇಖಕರಿಗೂ ಉಂಟು. ಆಗ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಆಶಯವಾವುದೆಂಬ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಸುಳಿವುಂಟಾಗುವುದು. ಪುಸ್ತಕ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಲೋಕದ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯರೂಪಗಳನ್ನೂ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನೂ ವಿವರಿಸುವುದೇ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ಕೆಲಸವು ಇಲ್ಲಿ ತೀರ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆದಿರುವುದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುವುದು. ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದಂತೆಯೇ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡು, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಐರ್ಲೆಂಡು, ಇಟಲಿ, ಜರ್ಮನಿ, ರಷಿಯಾ, ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡು, ಅಮೇರಿಕಾ, ಕೆನಡಾ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ, ಜಪಾನ್ ಮೊದಲಾದ ಈಗಿನ ಪ್ರಧಾನ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸರ್ಕಾರ ರೂಪಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ವಿಷಯವು ರಾಷ್ಟ್ರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ “ತಾರತಮ್ಯಾತ್ಮಕ ರಾಷ್ಟ್ರಶಾಸ್ತ್ರ” (Comparative Politics) ಎಂಬ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರುವುದು. ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಭೇದಗಳುಂಟು? ಅವುಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳೇನು? ಎಂಬ ವಿಚಾರವು “ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯವಸ್ಥೆ” ಅಥವಾ ಸಿಡ್ಧವಿಕನು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿರುವ, “ಅನ್ವಯ ರಾಷ್ಟ್ರಶಾಸ್ತ್ರ” (Deductive or Applied Politics) ಎಂಬ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಏಕದೇಶವಾಗಿರುವುದು. ಈ ವಿಚಾರವು ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ಆಶಯವಾದರೆ ಅದರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ವಿವರಣೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಭಾಗವು ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಕಟವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತವಾಗಿರುವ ಯಾವುದೊಂದು ಅಂಶವೂ ಸಾಕಷ್ಟು ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರದೆ ಗ್ರಂಥದ ಅಳತೆಗೆ ಮೀರಿದಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿಷಯಗಳು ವಾಚಕರ ಮುಂದೆ ಆವೃಣ್ಣವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಪುಸ್ತಕದ ಅಳತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗದೆ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈಗ ಸೂಚಿತವಾಗಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬದಿಗಿಡುವುದು ಮೇಲು. ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪ್ರಧಾನ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ

ನಿರೂಪಣೆಗೆ ಸರ್ವಾವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗೌಣವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ಕಷ್ಟವು ಪರಿಹಾರವಾಗಬಹುದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಗ್ರಂಥವು ರಾಷ್ಟ್ರಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಒಂದೆರಡು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ವಿಷಯವೇಯ ಅಸಂಪೂರ್ಣಪಟ್ಟಿ (Catalogue)ಯನ್ನು ಹೋಲುವುದು.

ಗ್ರಂಥದ ಅಳತೆಯು ತೀರ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುವಾಗ ಅದರ ವಿಷಯಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೇ ಸರಿ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಹೋಗುವುದು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವೂ ಅಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರಶಾಸ್ತ್ರದ ಬಹು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಏಕಮತವು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣದಾದ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಈ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಕೆಲ ಸಾರಾಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುವನು. ಈ ಸ್ಥೂಲ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು “ಖಂಡಿಸುವುದು” ವಿಮರ್ಶಕರಿಗೆ ಬಹು ಸುಲಭ. ಅದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಸ್ಥೂಲ ನಿರೂಪಣೆಯ ಕೊರತೆಗಳಿಗೆ ಗ್ರಂಥದ ಅಳತೆಯು ಕಾರಣವೇ ಹೊರತು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಎಂದಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ, ಈ ಗ್ರಂಥದ ಮೊದಲನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಿವೆ. ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿರುವ ಅಂಶದಲ್ಲೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ. “ಮೊದಲು ಮನುಷ್ಯನು ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬನಾಗಿ ಕಾಡು ವೃಗಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ಅವುಗಳ ಮಾಂಸದಿಂದ ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿ ಅವುಗಳ ಚರ್ಮಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪಶುಗಳಂತೆ ಸಮಾಜ ಬಂಧನಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದನು” ಎಂಬುದು ಮೊದಲನೆಯ ವಾಕ್ಯವು. ಮನುಷ್ಯನು ಸಮಾಜಶೂನ್ಯನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಉತ್ತರೋತ್ತರವಾಗಿ ಸಮಾಜವನ್ನೂ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ವಿನಾಹವನ್ನೂ ಕುಟುಂಬವನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡನೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈಗಿನ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನು ವಾನರ ಜಾತಿಯ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರುವನು. ಈ ವಾನರ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವೂ ಭಾಷೆಯೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿವೆ. ವಾನರಗಳು ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳಲ್ಲ. ಆದಿಮನುಷ್ಯನೂ ಮಾಂಸಾಹಾರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಪ್ರಥಮತಃ ವಾನರಗಳಂತೆಯೇ ವೃಕ್ಷವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದು ಅನಂತರ ಗುಹಾವಾಸಿಯೂ ಭೂತಲವಾಸಿಯೂ ಆಗಿ ಪರಿಣಮಿ

ಸಿದನು. ಅವನ ಪ್ರಥಮ ಮಾಂಸಾಹಾರವು ಸದೀತೀರದ ಮೊನಾಗಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಕಾಡುಮೃಗವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದಿ ಮನುಷ್ಯನು ವಾನರಗಳಂತೆ ದೀರ್ಘವಾದ ರೋಮಗಳಿಂದ ಆಚ್ಛಾದಿತನಾಗಿ ವಸ್ತ್ರವಿಹೀನನಾಗಿದ್ದನು. ಚರ್ಮಾಬರವು ಬಹಳ ಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲೋ ಕೆಲಕಡೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. “ಮದುವೆಯ ರೂಢಿ ಮೊದಲು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೊಂದು ಕಟ್ಟು ಇರುವುದು ತನಗೂ ಇತರಿಗೂ ಒಳಿತೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಮನುಷ್ಯನು ‘ಮದುವೆ’ಯ ಕಟ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಸ್ವಿರವಾದ ತನ್ನದೊಂದು ಮನೆ, ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನವಳೇ ಆದ ಹೆಣ್ಣು, ಇವರಿಬ್ಬರಿಂದಾದ ಮಕ್ಕಳು, ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನ ಕುಟುಂಬವು ಸ್ಥಿರರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿತು. “ಎಂಬುವು ಮುಂದಲ ವಾಕ್ಯಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿರುವ ಮದುವೆಯೂ ಕುಟುಂಬವೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಜಾತಿಯ ಕ್ರಮಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಜಾತಿಯ ಕ್ರಮಗಳು ಬಹಳ ಈಚೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿರುವುದೇನೋ ನಿಜ. ಆದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವೂ ಕುಟುಂಬವೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಂಥದ ಮೂರನೆಯವಾಕ್ಯವು ಈಗಿನ ಪರಿಣಾಮವಾದ (Evolution Theory) ಕ್ಕೆ ಶುದ್ಧ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಅಜ್ಞಾತವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದಿರುವವೇ ಹೊರತು ಯಾರೊಬ್ಬರ ಬುದ್ಧಿಸಂಕಲ್ಪದಿಂದಲೂ ಒಂದು ಕ್ಲೃಪ್ತಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಒಂದೆಡೆ ಕುಳಿತು-‘ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಇಲ್ಲ, ಕುಟುಂಬ ಇಲ್ಲ. ಇವು ಇದ್ದರೆ ಅನುಕೂಲ’ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದಲ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳು ಮನುಷ್ಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವಭಾವದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಆನೇಕ ಕುಟುಂಬಗಳು ಜತಿಜತಿಯಾಗಿ ಒಂದೆಡೆಗೆ ಇರಲಾರಂಭಿಸಿದವೆಂದೂ ತನ್ಮೂಲಕ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿದವೆಂದೂ “ಇದೇ (ಹಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ಕುಟುಂಬ?) ಸಮಾಜದ ಮೊದಲು—ಮೊದಲ ರಾಜ್ಯದ ಕಿರಿ ಮೊದಲು” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವಭಾವವು ಸಕಲಕ್ಕೂ ಮೂಲಾಧಾರ ನಿಯಮವಾದುದರಿಂದ ಒಂದು ವಿಶೇಷವಸ್ಥೆಗೆ ಆದೊಂದನ್ನೇ ಕಾರಣವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದರೆ ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕುಟುಂಬಗಳು ಏಕತ್ರ ಸೇರಲು ಪ್ರಬಲವಾದ ವಿಶೇಷ ಕಾರಣಗಳುಂಟು. ಅವು ಲೋಕದ ಎಲ್ಲಾ

ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಒಂದೇ ವಿಧವಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕುಟುಂಬವೇ ಆದಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಆನೇಕ ಪಂಡಿತರು ವಿರೋಧಿಸುವರು. “ಪಂಗಡವಿವಾಹ” (Group marriage) ಕ್ರಮವು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ದ್ದಾಗ ಒಟ್ಟು ಪಂಗಡವೇ ಒಂದು ಕುಟುಂಬವಾಗುವುದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಜಾತಿಯ ಕುಟುಂಬಗಳು ಲೋಕದ ಕೆಲ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಗಡ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಬಹಳ ಈಚೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದಿವೆ ಎಂದು ಆನೇಕ ಉದ್ಧಾಮ ಪಂಡಿತರು ವಾದಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಆದಿ ಪಂಗಡಗಳು ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು, ಓಟೆಯಗೋತ್ರ (Totemistic group) ಗಣ (Tribe) ಮೊದಲಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವು. ಅವುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ “ಹಳ್ಳಿ” ಎಂಬ ಸ್ಥಳಾಧಾರ ನಿಯಮವುಳ್ಳ ಪಂಗಡದ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಳಾಧಾರನಿಯಮವುಳ್ಳ ಪಂಗಡಗಳು ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಈಚೆಗೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳು ಗೋಚರಿಸುವಾಗ ಅವು ಒಂದೊಂದು ಒಂದೊಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯವಾಗಿ ಎಂದಿಗೂ ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಂತೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದ್ದವು ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳಾಗಿದ್ದವು ಎಂದು ಮಾರ್ಪಡಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕುಟುಂಬಗಳು ಸಹ ಯಾವಾಗಲೂ ಮತ್ತೊಂದು ಮೊದಲ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಅಧೀನವಾಗದೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳಾಗಿ ಎಂದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಇರುವುದು ಅವುಗಳ ಸ್ವಭಾವಸ್ಥಿತಿಗೇ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಉತ್ತರೋತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಅದಿಕಾಲದ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಸದೃಶ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ವಿಚಾರದ ವಿಸ್ತೃತಿಯೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯೂ ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ್ದಿದೆ ಎಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದೇ ಒಂದು ನೂರು ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಬರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯಾಸವೆಂದು ವಾಚಕರಿಗೆ ಮುಂದಟ್ಟುಗಬಹುದು. ಪ್ರಸಕ್ತ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಗೆ ಮೇಲಿನ ಸೂಚಿತವಾಗಿರುವ ಪರ್ಯಾಯಗಳೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳೂ ತಿಳಿಯುವು ಎಂದು ಯಾರೂ ಭಾವಿಸಲಾಗದು. ಆದಿ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿವರಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ರಾಷ್ಟ್ರಶಾಸ್ತ್ರ, ಮೊದಲಾದ

ಆಕರಮಿತ ವಿಷಯ ವಿಷ್ಣುರವುಳ್ಳ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯತಕ್ಕ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿಪ್ರಮುಖವಾದ ಒಂದೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ವಿವರಿಸುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ಕೆಲವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವರು.

ಈ ಗ್ರಂಥವು ತಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸತಕ್ಕ ಯಾವುದೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾರದೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಗ್ರಂಥದ ಪಂಥಾನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಯೇ ಆದರ ಈಗಿನ ಆಳತೆಗೋಳಪಟ್ಟಂತೆಯೇ ನೋಡುವುದಾದರೂ ಅದು ಒಂದೆರಡು ಇತರ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಎಡೆಗೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸ್ಥಾನಿಕಸಂಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರ (Local Government) ವನ್ನು ಗ್ರಂಥವು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಉಪವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ವಿವರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯದ ವಿವರಣೆಯು ತೀರ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ಜಿಹಾಸೆ ಹುಟ್ಟಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕಪ್ರಭುತ್ವ (Direct Democracy) ವನ್ನೂ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ನಿಯಂತ್ರಾಧಿಪತ್ಯ (Dictatorship) ವನ್ನೂ ತಂದು ಕೊಳ್ಳಲು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸೂಚನೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮುಖಂಡರುಗಳೂ ಬಹುಮಂದಿ ಕೆನಡಾ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ರಮವನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಿರುವರು. ಈ ದೇಶದ ರಾಜ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಬಣ ಅಥವಾ ಕಕ್ಷೆಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಒಂದೇ ಒಂದು ಪುಟದಲ್ಲಿ ತಳ್ಳಿಬಿಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ಗ್ರಂಥದ ಮೂರನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾನ್ಸೆಡ್‌ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸೂಚನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಶ್ರಿತ ರಾಜ್ಯಗಳ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಕುರಿತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿವರಣೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಗ್ರಂಥದ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಾವಳಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮ ವಿಮರ್ಶೆ ಕೊನೆಗಾಣುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ವಿಚಾರಗಳು ದಿನಚರಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಸಕಲರೂ ಇವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದೇ ಇರುತ್ತೀವೆಂಬ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿರುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ವಿಚಾರಗಳು ಬಹಳ ಗಡನವಾಗಿಯೂ ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾಗಿಯೂ ಇವೆ. ಜನರು ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಪದಗಳಿಗೆ ಪಾರಿಭಾಷಿಕಾರ್ಥವು ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಬೇರೆಯಾಗುವ ಸಂಭವ

ವಿದೆ. ಇದು ತುಂಬಾ ತೊಡಕಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನಿತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ “ ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್ ” ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡತಕ್ಕ ಶಾಸ್ತ್ರವು “ ಸರ್ಕಾರ ” ದಿಂದ ಭಿನ್ನವಾದ “ ಸ್ಟೇಟ್ ” ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಟೇಟ್ ಎಂಬ ಪದವನ್ನೂ ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ, ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಅದರ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಅರ್ಥವು ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಹೊರಪಡಿಸತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಪದವಾವುದು? ಆ ಪದವು “ ರಾಷ್ಟ್ರ ” ಎಂಬುದು. ಸಕಲವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಈ “ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ” ಅಂಗವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಡಗುವವು. ಅದುದರಿಂದ ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ “ ರಾಷ್ಟ್ರಶಾಸ್ತ್ರ ” ಎಂಬುದು ಸರಿಹೋಗುವುದೇ ಹೊರತು ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ರಾಜನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ, ರಾಜ್ಯಾಂಗಶಾಸ್ತ್ರ, ರಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ರಾಜಕಲಾಶಾಸ್ತ್ರ, ರಾಜಕೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಎಂದು ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳಾವುವೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ನೇಷನ್ Nation ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರವೆಂದು ಅರ್ಥಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಗಲಭೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಗಲಭೆ ಹುಟ್ಟಲು ಎರಡು ಕಾರಣಗಳುಂಟು. (೧) ಸ್ಟೇಟ್ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರವು ರಾಜಕೀಯಾ ನುಬಂಧವುಳ್ಳ ಒಂದು ಜನಸಮಾಜವೆ ಆಗಿದೆ. ನೇಷನ್ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಜನಸಮಾಜವೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. (೨) ದೃಢವಾದ ಐಕ್ಯಭಾವದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಜನ ಸಮಾಜವು ನೇಷನ್ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆ, ಕುಲ, ಮತ, ಆಚಾರ, ಇತಿಹಾಸ ಮೊದಲಾದ ಅನುಬಂಧಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ತಕ್ಕ ಐಕ್ಯಭಾವದಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಜನರು ತಾವೇ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವೂ ಸ್ವತಂತ್ರವೂ ಆದ “ ಜನ ” ವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವುದು ಸಹಜ. ಈ “ ಜನ ” ಎಂಬ ಪದವು ಯೌಗಿಕವಾಗಿ ನೇಷನ್ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುವುದು. ಆದರೆ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಜನ ಎಂದರೆ ಲೋಕಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾನವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ದೃಢಾನು ಬಂಧವನ್ನು ಪಡೆದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರಲು ಬಯಸತಕ್ಕ ಪಂಗಡವನ್ನು ಲೋಕಜನದ ಒಂದು ಅಂಗ ಅಥವಾ “ ಜನಾಂಗ ” ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ಉತ್ತಮ. ಇಂಥಾ ಜನ ಪಂಗಡದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳುಂಟು. ನೇಷನ್ ಎಂದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿರುವ ಜನಪಂಗಡವೆಂದೂ, ಇತರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ “ ಜನಾಂಗ ” ದ ಆವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ಪಡೆದು ರಾಜಕೀಯ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ತಹತಹಪಡುತ್ತಿರುವ ಜನ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಷನಾಲಿಟಿ (Nationality) ಅಥವಾ “ಉಪ ಜನಾಂಗ” ಎಂದೂ ಸಂಕೇತವುಂಟು. ಇದರಿಂದ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರತ್ವವು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವಾದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನಾಂಗವೂ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಪರ್ಯಾಯ ಪದವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಗಲಭೆ ಹುಟ್ಟಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿ ಜನಾಂಗವೂ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರತಿರಾಷ್ಟ್ರವೂ ಜನಾಂಗವಾಗಿರಲಾರದು ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಈ ಎರಡು ಪದಗಳನ್ನೂ ಪಾರಿಭಾಷಿಕವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪದವೆಂದರೆ ಲಾ (Law) ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಈ ದೆಸೆಯಿಂದ Positive law, Normative law, Law of nature. Divine Law, aMoral Law, Law of Fashion, Legal, Lawful ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪದಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಲಾ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ, ನಿಯಮ, ವಿಧಿ, ಕಾಯಿದೆ, ಕಟ್ಟಲೆ, ಆಜ್ಞೆ, ಶಾಸನ ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಗಳು ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಧರ್ಮ ಎಂಬ ಪದವೂ ಇದಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಬಲ್ಲದು. ಆದರೆ ಧರ್ಮ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ನೂರಾರು ಸಂಕೇತಾರ್ಥಗಳು ಹುಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಅಪಾಯಕರ. ರಾಷ್ಟ್ರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲೂ ತತ್ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ವ್ಯವಹಾರಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರ (Jurisprudence) ದಲ್ಲೂ ಲಾ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ “ಶಾಸನ” ಎಂಬ ಪದವು ಸರಿಹೋಗುವಷ್ಟು ಮತ್ತಾವುದೂ ಹೋಗದು. ಅದುದರಿಂದ ಆ ಪದವನ್ನು ಈ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಮೊಸಲಾಗಿಟ್ಟು, ಕಾಯಿದೆ, ಕಟ್ಟಲೆ ವಿಧಿ ಮುಂತಾದ ಪದಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎರಡನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮ. ಈ ಎರಡು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲೂ “ಲಾ” ಎಂದರೆ ವಿಧಿ, ಆಜ್ಞೆ ಎಂಬ ಮೂಲಾರ್ಥವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ. “ಶಾಸನ” ಎಂಬ ಶಬ್ದದಲ್ಲೂ ಇದೇ ಮೂಲಾರ್ಥವೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಧಾನಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಅಂಗವಾಗಿ ಶಾಸನ ಎಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಮಾಡುವುದು, ಆಳುವುದು, ಪ್ರಭುತ್ವ ಮಾಡುವುದು, ಎಂಬ ಉದ್ಧೃತಾರ್ಥಗಳು ಗೌಣವಾಗಿ

ಉಂಟು. ಆದರೆ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಗೌಣಾರ್ಥವನ್ನೇ ಶಾಸನ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪಾರಿಭಾಷಿಕಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಂಕೇತ ಮಾಡಲ ಬಗೆಯುವುದು ಅನುಚಿತ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ತುಂಬ ತೊಡಕಿಗೂ ಕಷ್ಟಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗುವುದು. ಪ್ರಸಕ್ತ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಈ ತೊಂದರೆಯು ಸಂಭವಿಸಿದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಕೈಸೇರುವವರೆಗೂ ಇದು ವ್ಯವಹಾರಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ (Jurisprudence) ಸಂಬಂಧವಾದ ಗ್ರಂಥವೆಂದೇ ನಾನು ಎಣಿಸಿದ್ದೆನು. ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಶಾಸನ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಪಕೆ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವರು. ಶಾಸನವೆಂದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಶಿಲಾಲಿಪಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥವು ಸರ್ವತ್ರ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಲೋಕಸಭೆ, ಲೋಕಮತ ಮೊದಲಾದ ಪದಗಳು ತೊಡಕಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಲೋಕ ಎಂದರೆ ಜನ ಎಂದು ಅರ್ಥ ನೇನೋ ಉಂಟಾದರೂ ಅದರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅರ್ಥವು ಪ್ರಪಂಚ ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ Popular Assembly ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಂತ ಶ್ರೇಣಿಯೇ ಮುಂತಾದ ವಿಶೇಷ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಎದುರುತಟ್ಟಾಗಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಸಭೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಲೋಕ ಶಬ್ದವು ಈ ದ್ವಂದ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ತರಲಾರದು. ರಾಜನಿಗೆ ಪ್ರಜೆ ಎಂಬ ಪದವು ಎದುರುತಟ್ಟಾಗಿದೆ. ರಾಜನಂತೆಯೇ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ವಿಶೇಷ ಪಂಗಡಗಳಿಗೂ ಇದೇ ತಟ್ಟಾಗಬಲ್ಲದು. ಪದವು ಎದುರು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಜನ ಎಂಬ ಶಬ್ದವೂ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಬಲ್ಲದು. ಲೋಕಸಭೆ, ಲೋಕಮತ ಎಂಬ ಪದಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಪ್ರಜಾಸಭೆ, ಪ್ರಜಾಭಿಮತ ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳು ಉತ್ತಮವೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಕೆಲಕಡೆ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಪರಿವರ್ತನೆಯು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. “ನಗರ ರಾಜ್ಯ”ಕ್ಕೆ ಎದುರುತಟ್ಟಾದ Country State=ದೇಶರಾಜ್ಯ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇವರು “ಏಕ ಸೂತ್ರೀತರಾಷ್ಟ್ರ” (ಫು. ೯) ಎಂದು ಕರೆದಿರುವರು. Autonomous State ಎಂಬುದನ್ನು “ಸ್ವಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಮಾಜಗಳು” (ಫು. ೮) ಎಂದು ಪರಿವರ್ತಿಸಿರುವರು. ಸಕಲ ಜಾತಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರವೂ ಸ್ವಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಮಾಜವೇ ಆಗಿದ್ದಲ್ಲದೆ ತೀರದು. ಇಂಗ್ಲಿಷು ಪದವು ರಾಜಸತ್ತೆಗೆ ಅಧೀನವಾಗಿಲ್ಲದ ರಾಜ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು

ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವವಿಹೀನವಾದ ರಾಜ್ಯಕ್ರಮವು ಇದರ ರೂಢ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. “ಆರಾಜಕರಾಜ್ಯ” ಎಂಬುದು ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪರ್ಯಾಯಪದವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ರಮ (Direct Government) ವನ್ನು “ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪದ್ಧತಿ” (ಪು. ೧೪) ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ತೊಡಕಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ‘ಮತ’ ‘ಮತ ದಾರರು’ ಎಂಬ ಪದಗಳಿಗಿಂತಲೂ ‘ಸಮ್ಮತ’, ‘ಸಮ್ಮತ ದಾರರು’ ಎಂಬುವು ಉತ್ತಮ. ಬಣ ಎಂಬ ಪದವು Faction ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದು ದುಷ್ಪಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ‘ಕಕ್ಷಿ’ ಎಂಬ ಪದವು ಉತ್ತಮ. ‘ನ್ಯಾಯದಾನ’ (ಪು. ೨೮) ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನೇಮಣೂಕು, ನೋಕರ, ಪಾಸುಮಾಡು, ತಹಕೂಬ,

ರೇಗಿಗಿದ್ದನು, ಬಾಲಸಾಮಾಡು, ಮೊದಲಾದ ಪದಗಳ ಪ್ರಯೋಗವು ರುಚಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಕಮಾಲನನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಂತೆ ಕೆಮಲ (ಪು. ೩೩) ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಔಚಿತ್ಯವಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಂತೆ ಹತ್ತಾರುಮಂದಿ ರಾಷ್ಟ್ರಶಾಸ್ತ್ರದ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜನೆ ಮಾಡಲು ಕೈಹಾಕಿ ದಲ್ಲದೆ ಅವು ಕ್ಲುಪ್ತಪಡಲಾರವು. ಆ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ವಾಚಕರ ಗಮನವನ್ನು ತರತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮೇಲಿನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಶಬ್ದಾವಳಿಯನ್ನು ಖಂಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಲ್ಲ. ಇವರು ಇದೇ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಗ್ರಂಥ ರಚನೆಗೆ ಕೈಕೊಂಡರೆ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇವರೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರೂ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳೂ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಮುಂಬಯಿಯ ಸಭೆ ಸಮ್ಮೇಲನಗಳು

(ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷಣಗಳೊಳಗಿನ ಅವತರಣಿಕೆಗಳು)

೨೦ನೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ
ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎನ್. ಎಸ್. ಸುಬ್ಬರಾವ್ ಎಂ. ಎ.
ಬಾರ್-ಆರ್ಟ್-ಲಾ ಅವರ ಭಾಷಣ

* ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವು ವಿದ್ಯಾವೃಕ್ಷದ ಫಲ ಕೊಡುವ ಕೊಂಬೆ. ಅದು ಕೇವಲ ಯುಕ್ತಿಶಾಸ್ತ್ರವಲ್ಲ, ಸಾಧನಶಾಸ್ತ್ರ, ವ್ಯವಹಾರ ಶಾಸ್ತ್ರ. ಎರಡನೆಯದೇನೆಂದರೆ, ಆದರ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಮೇಯವು ಸುವಿಭಾಗ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಜೀವನಾಧಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಭೌತಿಕ ಸುಖ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸಂಘ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚುವದೇ ಅದರ ಧ್ಯೇಯ ಆದರ ಸಾಧನ. ಇನ್ನೂ ಏನೆಂದರೆ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವು ಜನಸಮುದಾಯಹಿತೈಷಿ, ಸರ್ವ ಸಂಘಾಭಿಮಾನಿ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನನ್ನಂಥ ಒಬ್ಬ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಆರಿಸಿದುದರ ಉದ್ದೇಶವು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಮೂಹಪ್ರಿಯ, ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯ ಸ್ಥೂರ್ತಿ

ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದಿರಬಹುದು—ಎಂದ ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಜನತೆಯೆಲ್ಲ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಿದೆ, ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನಿಯಾಗಿದೆ ಆತ್ಮವಲಂಬಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯ ಮಹಿಮೆಯು ಜನಸಾಮಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನ, ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ, ತನ್ನ ಸತ್ತೆಯನ್ನು ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಮತಿ ಮತಗಳ ಮಹತ್ವವು ರಾಜ್ಯಭಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಬಲವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಶಕ್ತಿ ಸಂಪತ್ತಿಗಳ ಉತ್ಪಾದಕರೂ ತಾವೇ ನಿರಿಯೋಜಕರೂ ತಾವೇ ಎಂಬ ಮನವರಿಕೆಯು ಜನಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ಮುಸೋಲಿನಿ, ಇಲ್ಲೊಬ್ಬ ಹಿಟ್ಲರ್‌ನು ಏಕತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಿದರೂ ಏನಾಯಿತು? ಅಂಥವನು ಕೂಡ ಪ್ರಜಾಮತವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಛಿಕ್ಕ ರೆಸಲಾರ. ಪ್ರಜೆಗಳ ಭಾವ, ಕಲ್ಪನೆ, ಅಂಥಶೃದ್ಧಿಗಳ ತುತಿಗಳನ್ನು ಮೀಟುವದರಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಅಪರೂಪ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಶಕ್ತಿಯೂ ಇರುವದು. ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಒಂದು ಗುಂಪನ್ನೇ ಸದಾ ಒಲಿಸಿಡುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯೂ ಕೆಲಸವೂ ಅಂಥ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಾಧಿಪತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಬಿಟ್ಟದ್ದಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದೇ ಅವರೂ ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ವಿಚಾರಾಚಾರಗಳನ್ನೇ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ಉಪಾಯಗಳಿಂದಲೂ ಹಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ, ಕೆಚ್ಚಿದೆಯ ಯುವಕರ ವಾತಾವರಣ ವನ್ನೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ನೀತಿ ರೀತಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ವಿಚಾರಗಳಿಂದಲೇ ತುಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾದರೂ ಏನು? ರಾಜ್ಯಶಕ್ತಿಯು ತನ್ನೊಬ್ಬ

* ಈ ಭಾಷಣವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಿದರೂ, ಆ ಭಾಷಣಕ್ಕೊಂದು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಭಾವನೆ. ನಾಚಕರು ಆದರ ಮೂಲವನ್ನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಇಡಿಯಾಗಿ ಓದಿ ಆಸ್ವಾದಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಸೂಚನೆ.

—ಸಂ. ಜ. ಕ.

ರದೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಬಿಸಾತ್ತಾದರೂ ಏನು? ಆದರೆ ಅದು ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜೆಗಳ ಸಮ್ಮತಿ—ಅದು ಸರಿಯಾಗಿರಲಿ, ತಪ್ಪೇ ಆಗಿರಲಿ—ಆ ಸಮ್ಮತಿಯೇ ತಮ್ಮ ಬಲ, ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಮೂಲ ಎಂಬದನ್ನು ಕುರಿತು ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರವುತ್ಪತ್ತಿಗೂ ಪೂರ್ತಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿದೆ!

ಆದರೆ ಅವರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಧಿಪತಿಗಳೋ? ಅಹುದು, ಎಂದರೆ ಕಾಲಯೋಗದಿಂದ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿಯೂ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಯಜಮಾನರಾಗಿರುವ ಪ್ರಜೆಗಳ ಬುದ್ಧಿಯು ಅರಳದೆ ಇರುವ ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ; ಪ್ರಜೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರಬುದ್ಧಿಗೆ, ವಿಶ್ವಹಿತಕ್ಕೆ ವಿಮುಖರಾಗಿ ಸ್ವಚ್ಛಂದತೆ, ಅವಿಚಾರದಿಂದ ಇರುವ ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಜನಸಮೂಹವು ಅವಿನೇಕದಿಂದೊಮ್ಮೆ ದೂರವಾಯಿತೋ, ಮತ್ತೆ ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯಾರ ಯಾವ ಇಂದ್ರಜಾಲಕ್ಕೂ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮೊದಲ ಕರ್ತವ್ಯವೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಯಜಮಾನರನ್ನು ಅಂದರೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯನನ್ನು ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತ ಅರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುವದೇ. ಈ ಘನಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಜಯವಾದಂತೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಬೆಳೆಯುವದು, ನಮ್ಮ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯು ತಿಳಿಯಾಗಿ ಸಮಾಜದ ರಾಷ್ಟ್ರಬುದ್ಧಿಯೂ ನಿಚ್ಚಳವಾಗುವದು. ಈ ಯೋಗ್ಯತೆ ಬೆಳೆದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯು ಬುದ್ಧಿಯೂ ಬೆಳೆಯುವದು.

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಇತಿಹಾಸಕಾರನಾದ ಜೆ. ಆರ್. ಗ್ರೀನ್ ಎಂಬಾತನು ಬರೆದ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ—“ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳಿಂದ ಎಳೆದೊಯ್ಯುವ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬರೇ ಅಭ್ಯಾಸವಲ್ಲ. ಕೆಲಸವೆಲ್ಲದರ ಬೆಲೆಯೇನು, ನಮಗಿರುವ ಕೆಲಸವೇನು ಎಂಬದನ್ನು ತಿಳಿಸಬಲ್ಲ ಜಗತ್ತಿನ ಆತ್ಮಚಕ್ಷು ವಿವೇಕದ ಹೃದಯವನ್ನು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.” ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಬರೇ ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ, ವಿಲಾಸಕ್ಕಾಗಿ ನಿಜ ಪ್ರಪಂಚದಿಂದ ಮಾಡುವ ಪಲಾಯನವಲ್ಲ. ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಜಗತ್ತಿನೊಡನೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ, ಸಹಜವಾಗಿ ಉಂಟಾದ ಪ್ರಕಾಶದ ಇಂಪು ಸೊಂಪಾದ ವೈಖರಿಯೇ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ “ಮನುಷ್ಯನು ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ, ಆದರೂ ಆತನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಶೃಂಖಲಾಬದ್ಧನಾಗಿದ್ದಾನೆ” ಎಂಬ ಆರಂಭ ವಾಕ್ಯದಿಂದಲೇ ತನ್ನ “ಸೋಷಲ್ ಕೊನ್‌ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್” ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ ರೂಸೋ ಇವನ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಫ್ರೆಂಚ್ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಪ್ರಚಂಡ ವಿಸ್ಫೋಟಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತ

ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು!

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕರ್ತವ್ಯವೂ ಇದೆಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ, ಹಾಗೂ ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಯೋಗ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬರೆದವರು, ಕಲಾ ನಿಪುಣರು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ, ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರೂ ಆಗಿದ್ದರು ಎಂದೊಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳು ತಾವೇ ಹೊರಡುತ್ತವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಬಂಧಗಳೂ ಕಾಲ ಸಮಾಜಗಳು ಮುಂದುವರಿದಂತೆ ತಾವೂ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಕಲಾನಿಪುಣ ಗುರುಗಳು ಜೀವಿತದ ಸತ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯಗಳನ್ನು “ಗಾಜಿನ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಗುಮಟ”ದ ಮುಖಾಂತರ ಮಾತ್ರವೇ ನೋಡಿದರೆ ಸಾಲದು. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪದರಚನೆ ಶೈಲಿಗಳ ವೈವಿಧ್ಯವೂ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಸಂಘ ಜೀವನದ ಪ್ರಮೇಯಗಳು ಗರ್ಭಿನಿಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯರಂಗದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟವು: ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದವನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಲ್ಸ್‌ಲಾ ಎಂಬ ಮಹಾಧಾರಣವಾಗಿ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯವು ಹಿಂದಿನ ಸಂಕುಚಿತ ಭೂಮಿಯನ್ನಗಲಿ ವಿಶಾಲ ವಿಶ್ವದ ವಸ್ತು ಪ್ರಮೇಯಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕಾದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ, ಭಾಷೆಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ವಿಶಾಲವಾಗಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಭಾಷೆಯು ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಬೇಕೆಂದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ, ಅದು ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ಅದರ್ಶಗಳನ್ನೂ ಆರಗಿಸಿ ಬೆಳಗಿಸಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಸಾರಾಂಶ, ಭಾಷೆಯು ತಾನೂ ಕಾಲಾನುವರ್ತಿಯಾಗಬೇಕು, ಸುಖನಮ್ಯವಾಗಲೂ ಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯು ಸಾಕಷ್ಟು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆಯೆಂದು ನಾವಿಗ ಹೇಳಬಹುದೇ? ಆದರೆ ಶಬ್ದಭಂಡಾರವು ಭರ್ತಿ ಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದೇ? ಅದರ ಅನುಕಾರ ಕಲ್ಪನೆಗಳ ವೈವಿಧ್ಯವು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆಯೆಂದೆನ್ನಲಾದೀತೇ? ಜೀವನದ ಹೊಸ ಹೊಸ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳೊಡನೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಇದೆಯೆನ್ನಲಾದೀತೇ? ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ? ಅದನ್ನು ಓಟ ಮಾಡಿದವರು ಕಾಲಗತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತಾವೂ ಮಾರ್ಪಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ವಸ್ತು ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನಿತ್ತಿದ್ದಾರೋ? ಅಥವಾ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಭಾಷೆಯೂ ಕಾಲ ನೈಜ ಪರಾಜುಖವಾಗಿ ಗತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಹುಳಿತು ಹೆಪ್ಪುಕಟ್ಟಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟವೆಯೋ?

ಸಂಸ್ಕೃತದೊಡನೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ಮಾಡಿ

ಕೊಂಡ ವಿವಾಹದ ಫಲವಾಗಿ ಒಂದು ಪುರಾತನ ಪುಸ್ತಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಂಶಾವಲಿಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತು. ಪುಸ್ತಕ ಕುಲ ಸಂಸರ್ಗದಿಂದ ಆದರೆ ಅಪೂರ್ವ ಜ್ಯೋತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಂಶವೂ ಬಹುಕಾಲ ಮೆರೆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಎರಗೆ ಸರಿಯೇ. ಆದರೆ ಬರಬರುತ್ತ ಈ ವಂಶಕ್ಕೆ ಬಡ ಬಡುಗಳ ಆವಸ್ಥೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತದ ವಿಶೇಷ ವೈಭವಕ್ಕೆ ಮುಗ್ಧವಾಗುತ್ತ ಹೋದವು. ಹಾಗಾದಂತೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದರೆ ಬರೇ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಂಡೋಕ್ಷ ಭಾಷಾಂತರ ರೂಪಾಂತರವೇ ಆಗುತ್ತ ಹೋಯಿತು. "ಆ ಸ್ವರ್ಣಕರಿಸುವ ಪದವಿಭ್ರಮ, ಕೃತ್ರಿಮ ಶೈಲಿಯ ಕೌಟಿಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಬರುವ ಶಬ್ದಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಾರಲ್ಯಗಳೇ" ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಶೈಲಿ ಗುಣ. ಆದರೆ ದುರನಷ್ಟಿಯು ಈಗಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ಭಾಷೆಯು ಬಹು ಜನಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಾಗಬೇಕೆಂಬುದೇ ಬರಿಹ ಗಾರರ ಉದ್ದೇಶವೂ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರ ಯೋಗ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಶಬ್ದಗಳ ಕಾರಿನ್ಯವು ಅಡ್ಡಬರ ಕೂಡದು. ಈ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗ ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ ಎನ್ನ ಬಹುದು.

ಈ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಗದ್ಯ ಪದ್ಯಗಳೂ ಹೊಸ ರೂಪ ತಾಳಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಹಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಮನಸಾರೆ ಓದುವದೇನೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಆದರೂ ಅದೊಂದರ ರೂಪ ರಚನೆಗೆ ಗಂಟುಬೀಳದೆ, ಹಿಂದಿನ ಶತಮಾನಗಳ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಶೃಂಗಲಿಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಬಿಸುಟುವ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕಳೆದ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷ ಸುಮಾರಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರೇಮವು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೂತನ ಮಾರ್ಗಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಲ್ಲೀಗ ಗೀತಿಕೆಗಳಿವೆ. ಪ್ರಾಸಾನುಪ್ರಾಸ ಶೂನ್ಯ ಕವಿತೆಗಳಿವೆ. ಗದ್ಯ ನಾಟಕಗಳಿವೆ. ನ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳಿವೆ. ದಿನೇ ದಿನೇ ಇನ್ನು ಇನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಪದ್ಯ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ ಗದ್ಯವೂ ಎಂಬುದು ಯಾರಿಗೆ ತಾನೇ ತಿಳಿಯದೆ ಹೋದೀತು? ಆಚ್ಚೇ ಅಲ್ಲ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ಕಾಲ ಮಹಿಮೆಯ ಸ್ಪಂದನ ಸಂಸ್ಪರ್ಶವೂ ಆಗಿದೆ, ಆಗುತ್ತಲಿದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾರಾಂಶ, ಆನೇಕಾನೇಕ ಶತಮಾನಗಳ ನಿಶ್ಚಲತೆಯ ಇಂದು ಕದಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈಗದರಲ್ಲಿ ಚಲನ ವಲಸೆಗಳುಂಟಾಗಿವೆ. ಹೊಸ ಶೋಧ, ಹೊಸ ನಿರ್ಮಾಣ, ಹೊಸ ಪ್ರಕಾರಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ರೂಪ, ರಚನೆ, ಧೋರಣೆಗಳ ಸುಳಿವೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಬರಬರುತ್ತ ಈ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಉಂಟಾದ ನಮ್ಮ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪುಷ್ಪಗಳ ಮುಳುಕು ಪಶ್ಚಿಮವೂ ಏತಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಬಾರದು?

ಇಂಥ ಜೈತನ್ಯವೂ ಆದರೆ ಲಕ್ಷಣವಾದ ಸಹಜಪರವೃತ್ತಿಯೂ ಈಗ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದೊಂದು ಶುಭ ಸೂಚನೆಯೇ ಸರಿ. ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾಂತರ ವರ್ತಿಯಾಗಿಯೇ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಜಗತ್ತಿನ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಇರತಕ್ಕ ಸಂಬಂಧವೇನು ಎಂಬದನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಆ ಎರಡು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಯಾವವು: (೧) ಮಾನವನ ಸಮಸ್ಯೆ, ಸಮನಾಯ, ಸಂಯೋಗ. (೨) ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಸಾಮಾನ್ಯದ ಮಹತ್ವ, ಗೌರವ. ಈ ಎರಡು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಇವುಗಳ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕಂಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆಯೋ? ಆದರೆ ಆ ಸುಖವಾದ ಕಾನನ್ನು ತಾನೆ ಅನುಭವಿಸಿದೆಯೋ? ಆದರಿಂದ ಹುರಿಗೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೊಸ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರ ಸುಖ ಸಂದರ್ಶನವನ್ನು ತನ್ನ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿದೆಯೋ? ಮನೆ ಮನೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವಿತವನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಮಾರ್ಗ ತಿರುಸ ಸಾಧನೆ ಯಾವುದು?

ಜನಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿತವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಮೊದಲು ತಕ್ಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅದು ಹೇಗಾಗಬೇಕು? ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಿ ವ್ಯವಹಾರ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಚಾರ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿಚಾರಗಳ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಕೆಗೆ ತರಬೇಕು. ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸರ್ವರ್ಥ ಸಲು ಹೆಚ್ಚು ವಾದವಿವಾದಗಳು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ, ಮಾತೃಭಾಷೆಯು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಒಂದು ಅಂಗವೆ ಆಗಿದೆ. ಮಾತಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ವ್ಯಾಕರಣ ದೋಷ

ವಾದೀತು, ಉಚ್ಚಾರಣೆ ತಪ್ಪೀತು ಎಂಬ ಕಳವಳವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಎರಡನೆಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುವದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುವಾಗ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಉಲ್ಲಾಸವೂ ಸಲಿಗೆಯೂ ಕಂಡುಬರುವದು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಮೃದ್ಯುಪ್ಪಿಯಿಂದ ಕೂಡ ಮಾತೃಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗವೇ ಸರಿಯೆಂತಲೂ ಪರಿಣಾಮಕರವಾದದ್ದೆಂತಲೂ ಕಂಡುಬರುವದು.

ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸರಕಾರಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಯೋಗವು ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿಲ್ಲ! ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವದು ಅನೇಕರಿಗೆ ರುಚಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ! ನಮ್ಮ ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಯು ಈ ಬಗೆಯ ಭಾಷೆಯ ಅಡಿಯಾಳುತನದಿಂದ ಇನ್ನೂ ಮುಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಪರದೇಶ ಭಾಷೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೋರಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಲೆಟಿನ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಭಾಷೆಗಳೆಲ್ಲ ಕೀಳು ತರಗತಿಗೆ ಸೇರಿರುವವೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿದ್ದ ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಯುರೋಪಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಇಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಆದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಲೆಟಿನ್ ಭಾಷೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಿಂದಲೂ ಅಳುವವರ ಭಾಷೆಯನ್ನಿಸಿದ್ದ ಫ್ರೆಂಚ್ ಭಾಷೆಯ ರಾಜಕೀಯ ದರ್ಪದಿಂದಲೂ ಹಿಂದೂಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗೆ ಒದಗಿದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಪ್ಪುವದು. ಈಗ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಗಳಿಗಿರುವ ಗೌರವ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಇನ್ನೂ ಪಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಸುಳ್ಳಾಗುವದೆ? ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನಾಗಲಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನಾಗಲಿ ಅನಾದರಿಸಬೇಕೆಂದಲ್ಲ. ಆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತರಾದವರು ಉಚ್ಚ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯೂ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡುವಂತೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲು ನಮಗೆ ಹಕ್ಕಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಶಾಲೆ, ಕೊಲೆಜ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು. ಕೆಳಗಿನ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಂತೂ, ಕೆಲವು ಅನಿಚಾರಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಹೈಸ್ಕೂಲು ತರಗತಿಗಳ ವಿಚಾರದ

ಲ್ಲಿಯೂ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವದೇ ಸರಿಯೆಂದು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಯಾವ ವಾದವೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಈಗ ಸಮ್ಮತಿ ಕೊಡುವಂತಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿನೋಡಿದರೆ ದೇಶದ ಹಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಉಮೇದವಾರರು ಭಾಷಾವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದೆಂಬ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾತ್ರ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಿಲ್ಲ! ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಇಲ್ಲ! ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯು ಅಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರಿನವರಾದ ನಾವು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಳುಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮೂರು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾವು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಭೂಗೋಳವನ್ನು ಬೇಕಾದವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಿಯಬಹುದೆಂದು ಒಂದು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೂಡಿದೆವು. ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಚರಿತ್ರೆ, ಭೂಗೋಳ ಮತ್ತು ಗಣಿತವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಬಂಧಮಾಡಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಅವರವರ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಶಿಕ್ಷಣದ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡುವದು ಇನ್ನೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಚರಿತ್ರೆಭೂಗೋಳಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. ಫಲಿತಾಂಶದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಹುಡುಗರೇ ಚರಿತ್ರೆ ಭೂಗೋಳಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದವರಿಗಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಬರೆದಿದ್ದರಲ್ಲದೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಉತ್ತರಗಳು ಮೇಲ್ಕರಗತಿಯವಾಗಿದ್ದವು. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೂಡ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವರಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಹಾಡನ್ನೇ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಹಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷವಾಗಿ ವಾದಿಸುವರು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುವ ವರೆಗೆ, ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾ ಜ್ಞಾನಮಾನವು ಕುಗ್ಗದಂತೆ ಜಾಗರೂಕತೆಯನ್ನು

ವಹಿಸಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಭಾಷೆ ಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದನಷ್ಟೆ. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶಬ್ದಭಂಡಾರವು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿಜ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಉಪಾಯವನ್ನೂ ಯೋಚಿಸ ಬೇಕಲ್ಲವೆ? ಅಂಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರದೇಶಿಯ ಪದವನ್ನೇ ನಮ್ಮದಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ, ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಮಾಸ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕಡೆ ತಿರುಗಬೇಕೋ ಎಂದು ಕೇಳ ಬಹುದು. ಅನೇಕರೂ ನಮಗೆ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಾರವು. ಈಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದನಿಧಿಯಿಂದಲೇ ಹೊಸ ಭಾವ ನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬಹುದು. ಓಗ್ಡನ್ ಎಂಬಾತನು 'ಬೇಬೆಕ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್' ಎಂಬ ಮೂಲಪದಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ವಿಧಾನದಿಂದ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಒಂದು ನುಡಿಗಟ್ಟನ್ನು ರಚಿಸುವದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದೆ?

ಇನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಚಾರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಪ್ರಗತಿ ಸಂವಿಧಾನಗಳ ವಿಷ ಯವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ಈಗ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ರೂಢಿಯ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ನಿಜವಾದ ಜನಜೀವನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿರು ವವು; ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂಜಿ ನರ್ತಿಸು ತಿದ್ದ 'ಧೀರೋದಾತ್ತ' ಮತ್ತು 'ಧೀರಲಲಿತ' ನಾಯಕರಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ರೈತ, ಕೂಲಿ, ಛಿಕ್ಕುಗರು ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈಗ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ರೂಢಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಬಂದ ಮೇರಿಗಳಿಲ್ಲ. ಅದು ಈಗ ಜೀವನದಷ್ಟೆ ವೈವಿಧ್ಯದಿಂದ ವಿಶಾಲವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪದ್ಯರಚ ನೆಯೇ ನಿಜವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ರೂಪವೆಂದು ಯಾರೂ ಸಾಧಿಸ ಲಾರರು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಪಕಶಕ್ತಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿ ಪದ್ಯವು ಪ್ರಾರಂಭವನ್ನು ಪಡೆದಿತ್ತು. ಆಗ ವೈದ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಪದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆ ದರು. "ವಾಚನ ವಿಷಯದ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗವು ಮುಂದು ವರಿದಂತೆ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಭಾವಗಳನ್ನೂ ವಿಜ್ಞಾನ ವನ್ನೂ ಸಮಾವೇಶಗೊಳಿಸಬೇಕು" ಎಂದು ಥೋರಡ್ಯಾಕ್ ಎಂಬಾತನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣದಲ್ಲೂ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಭಾವನಾಪ್ರಕಟಣೆಗಳಿಗೆ ಸಾಹಿ ತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಪದ್ಯಗಳ ಹೊಸ ರೂಪವೂ ಸಾಕಾಗದಿರ ಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಗದ್ಯ, ಶೈಲಿಯನ್ನೇ ಆಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳ

ಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನೇ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನವು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗವಾಗಿರಬೇಕು ವದು. ಗದ್ಯಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನುಕೂಲತೆಯಿದೆ. ಅ ಸಹಜವಾದ್ದು. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂ ಬಲ್ಲರು. ಪದ್ಯದ ಸುಲಭತೆಯು ಕೊಂಚ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಭಾವ ಪ್ರಕಟನೆಗೆ ಗದ್ಯವೇ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದೆ. ಶಕ್ತಿ ವಿಶಾಲತೆ, ಅಂತರ್ಭಾವಾದಿ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಯಾ ರಿತಿಯಿಂದಲೂ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೆನಿಸಲಾರದು. ಅದರ ಕಥೆ, ಕವನ, ಪ್ರಬಂಧ, ಇತಿಹಾಸ, ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ ನಾಟಕ, ಭಾಷಣ, ಗ್ರಂಥ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕಾನೇಕ ರೂಪಗಳಿಗೆ ಎಡೆಯಿದೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಶಕ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಗಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಡಿಕ್ಲೈಸ್ಸಿ ಎಂಬಾತನ ಹೇಳಿರುವದು ಜ್ಞಾನಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಶಕ್ತಿಯು ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ವರದಂತೆ ದೊರೆತಿರುವದು. ಆದರೆ ಆ ಕೆಲವು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಹಲವರು ಮೆಚ್ಚಬೇಕಾದರೆ ಜ್ಞಾನ ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾರವಾಗಲೇ ಬೇಕು. ಇತರ ದೇಶೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಂತೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಜ್ಞಾನಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೊರತೆ ಇರುವದು. ಈ ಬಗೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಗದ್ಯ ಶೈಲಿಯನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಹಾಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕ ಗ್ರಂಥ, ಉತ್ತಮಭಾಷಣ, ಸಂಗ್ರಹ ಗ್ರಂಥಗಳು ಮಾತ್ರ ವಲ್ಲದೆ ಇತಿಹಾಸ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ಆರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ರಾಜನೀತಿ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಬೇಕಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಈಗ ನಾವು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಕೆಲವು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ! ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ದಲ್ಲಿರುವ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ, ಜಿನ್ಸ್, ಎಡ್ವಿ ಗೆಟ್ಸನ್ ಮತ್ತು ಜೂಲಿಯನ್ ಹಕ್ಸ್ಲೇ ಮೊದಲಾದವರ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸುಲಭ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಚಾರಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಬಗೆಯನ್ನೂ ನೋ ಡರೆ, ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಡತನವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವದು.

ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದಿಂದಾದ ಫಲವನ್ನು ಭೋಗಿಸುವವರ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಭಾಗಿಗಳಾಗದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವೇ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಹುಣಿಸೆ ತೊಳೆದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಡಿಸ್ಟ್ರೀ ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುರುಷನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಬಡವರು ಮತ್ತು ಧನಿಕರು ಎಂಬ ಭೇದದಿಂದ, ಬೆರೆಯದೆ ವಿಶೇಷ ಅಂತರ ದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಜನರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತ, ಅವು

ಎರಡು ಜನಾಂಗಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ—ಪ್ರಾಚೀನ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಪಂಡಿತರೆನಿಸಿದವರು, ಆಧುನಿಕವಿಧದಿಂದ ವಿದ್ಯಾವಂತರೆನಿಸಿದವರು, ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವನ್ನೇ ಹೊಂದದೆ ತಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಬಡತನದಿಂದಲೂ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರು—ಎಂದು ಮೂರು ಜನಾಂಗಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇಶದಲ್ಲೂ ಅದರ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಬಂಧುಭಾವಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಾದ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮ್ಯತೆ ಇರಬೇಕಾಗುವದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ 'ಹೆಚ್ಚು-ವಿದ್ಯೆ, ಭೇದವಿಲ್ಲವ ಸಮಾನ ವಿದ್ಯೆ' ಎಂಬ ಕೂಗು ಕೇಳಬರುತ್ತಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕನೀತಿಚಾತುರ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಧೈಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿಯ ಸುಧಾರಣೆಯೂ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿಯ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವದು ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಚಾರಗಳು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಹರಡಿ, ತುಂಬಿದ ಹಂದರವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಮಗ್ನನಾದ ಪ್ರಚಾರಶಾಖೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ದೊರೆತ ಫಲವನ್ನು ನಾವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಸವಿಯಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಕಾವ್ಯ, ಗದ್ಯದ ಹೊಸ ಶೈಲಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಿಂದ ಪಡೆದ ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನ, ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಪಡೆದ ಪ್ರಾಚೀನ ಪ್ರಜ್ಞೆ—ಇವುಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೊಸ ಮಾರ್ಗ, ಹಳೇ ಮಾರ್ಗ, ಎಂಬ ಭೇದವೇನಿಸದೆ ಎಲ್ಲ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಕಡೆ ಹೊಸ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಕೀರ್ತನೆ ನಡೆಸೋಣ; ರಾಮಮಂದಿರಗಳನ್ನೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಚಾರದ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ; ಅಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗರಿಗಾಗಿ ರಾಮಾಯಣ ಭಾರತ ಪಠನಗಳನ್ನೂ, ಆಧುನಿಕ ಗದ್ಯ ಪದ್ಯ ವಾಚನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಸೋಣ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಮಂದಿರ ಅಥವಾ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಂದಿರದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ವರ್ಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಸಾವಿರಾರು ಜನರ ಕಣ್ಣು ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಹಬ್ಬವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂಥ 'ಟಾಕಿ' ಮತ್ತು 'ರೇಡಿಯೋ' ಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾರ

ಮಾಡೋಣ.

ನಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಯವು ಈಗ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ತಿರುಗುವದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ತರಬೇತಾದ ಕೆಲಸಗಾರರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ "ಗ್ರಾಮ ವಸಾಹತು" ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಕೊಲೆಜಿನ ತರುಣರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹಳ್ಳಿಗರ ಹಿತ ಮತ್ತು ಬೋಧನೆಗಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವಂತಾಗಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವು ಬಹು ವಿಶಾಲವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳೂ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇಲಾಖೆ, ಆರೋಗ್ಯಶಾಖೆ, ವ್ಯವಸಾಯಶಾಖೆ—ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಸರಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ, ಪರಿಷತ್ತು ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘಗಳಂಥಾ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸಹಕರಿಸಿ, ತ್ರಿವೇಣಿ ಸಂಗಮವಾಗಿ, ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪುನರ್ಭವನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳಿವೆ. ಒಂದೊಂದೇ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಅಥವಾ ರಾಜಕೀಯ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳ ಪಂಗಡಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಕಠಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳುಂಟಾಗಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ನೋಡಿ: ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಅಥವಾ ತೆಲುಗು ಮಾತಾಡುವ ಕೆಲವು ಪಂಗಡಗಳು "ಭಾಷಾ ದ್ವೀಪ" ಗಳಂತಿರುವವಲ್ಲವೇ? ಅದರಂತೆಯೇ, ಅಂಧ್ರಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರಬಹುದು. ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟನ್ನುಂಟುಮಾಡಲು ಏಕಭಾಷೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳೂ ಬೇಕಾಗಿವೆ. ಈ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ವಿಭಜನೆಯ ಕೂಗು ಕೇಳಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಚಳವಳಿಯಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಐಕ್ಯತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಧಕ್ಕೆಯುಂಟಾದೀತೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಮದರಾಸ್ ಗವರ್ನರ್ ಅವರು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಾಗಿರುವ ಭಾಷಾ ಜಾಗೃತಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕುರಿತು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಚಳವಳಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಜಗತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣದಿಂದ ವ್ಯವಹರಿಸಲು, ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯವಾದೀತೆಂದು ನನಗೆ ತೋರಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನೆಲ್ಲರೂ ಆಡುವದು ಕನ್ನಡ, ಬರೆಯುವದು ಕನ್ನಡ, ಆದಕ್ಕೊಂದು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಯೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕಿದೆ ಆದಾಗ್ಯೂ, ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಆಡುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭೇದಗಳಿವೆ.

ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮ್ಯ, ಕೆಲವು ಪ್ರತ್ಯಯ ಭೇದ ಗಳುಳ್ಳವು. ಲೂಥರ್ ಎಂಬಾತನು ಜರ್ಮನ್ ಗ್ರಾಮ್ಯ ಭಾಷೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಬೈಬಲನ್ನು ಬರೆದು ಜರ್ಮನಿಯು ಒಂದು ಭಾಷಾಮಾನವನನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು; ಕೋರೆಸ್ ಎಂಬಾತನು ಗ್ರೀಸ್ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಾಮ್ಯಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಯ ಮಾನದಂಡದಿಂದ ಗ್ರೀಕರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾದಿ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟನು. ಮತ್ತೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಕೂಡ ಒಂದು ಮಾನದಂಡವಿದೆ; ಇಷ್ಟಾಗಿದ್ದರೂ ಆ ದೇಶ ಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಪದಭೇದಗಳು ಇದ್ದೇ ಇವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಶಬ್ದಕೋಶ, ವಾಕ್ಯವಿನ್ಯಾಸ, ಉಚ್ಚಾರ, ಸಾಹಿತಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಒಂದು ಅಳತೆಯನ್ನು ತೀರ್ಪುದಲ್ಲಿಯೆ ನಿರ್ಧರಿಸುವದು ನಮಗೆ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ ?

ಸಾಹಿತ್ಯವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೂ ಒಂದು ಟಂಕಸಾಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದು ಪ್ರಯೋಜನಕರ. ಆ ಶಬ್ದಟಂಕಸಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ ಪದಗಳು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರವಾಗುವಂತಿರಬೇಕು. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ, ಧಾರವಾಡ, ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮುಂತಾದ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಸಾಮ್ಯತೆಯನ್ನು ತರಲೆತ್ತಿಸುವದು ಪ್ರಯೋಜನಕರ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯಿಂದಲೂ ನಮಗೆ ನಿಜವಾದ ಸಹಾಯವಾಗಲಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎಂದಿನಂತೆ ನಾವು ಒಂದು ಕಮಿಟಿಗೆ, ಎಂದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಂಡಳಿಗೆ ನುಸುಬೇಕು. ಮಂಡಳಿಯ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವದು ಮಂಡವಾದರೂ, ಕೊನೆಗಾಣುವದು ಖಂಡಿತ. ಆದರೆ ಆ ಮಂಡಳಿಯು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕವಾಗಿರಬೇಕು, ಕೊಡಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಉದಾರ ಹೃದಯದ್ದಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಯೋಜನೆಯೂ ಕೃತ್ರಿಮವಾಗಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಯೋಜನೆಯೆಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳ ಜನರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕಲಿತು ಸಲಿಗೆಯಿಂದ ಬೆರೆಯುವಂತೆ ಕೂಟಗಳು ಸೇರಬೇಕು, ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಪರಸ್ಪರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕು. ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಪದಭೇದಗಳಿವೆ. ಅವು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂಥ ಒಂದು ಜ್ಞಾನಮಾನವನ್ನು ಭಾವಮಾನವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ನಾಟಕ, ಟಾಕಿ

ಮತ್ತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರೇಡಿಯೋಗಳ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಕನ್ನಡಿಗರ ಜೀವನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಲಿಗೆ, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದರೂ, ಅವರು ಪೃಥಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟು ಸುಶಿಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬಾಳಲಾರರು. ಏಕಭಾಷೆಯೇ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಸಾಧನ. ಆ ಸಾಧನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಲೇಬೇಕು. ನಾವು ದೂರ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಈಚೆಗೆ ಹಿಂದಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಪ್ಪರ್ಧಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿವೆ: (1) ಸಮಕಾರೀ ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಅಗತ್ಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ; (2) ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಿಂದ ಹೊರಗಿರುವ ರೊಂದಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಅದು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಮಗೆ ಎರಡನೇ ಭಾಷೆಯಂತಾಗಿದೆ. ಅದರ ಮೂಲಕ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಬೇರೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ರೊಂದಿಗೆ ನಾವು ಕಲೆಯಲನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಆ ಭಾಷೆ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರವಾಗುವದೆಂದು ಸಂದೇಹವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಹಿಂದಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಜನರ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರಂತೆಯೇ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉರ್ದುವು ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾಗಿರುವ ಜನ ಸಂಗಡವೂ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಆ ಭಾಷೆಯು ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ನಮ್ಮವಾಗಿದೆಯೆಂತಲೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಅದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಈಚೆಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಅನೇಕ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ಭಾವಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯು ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಇತರ ವಿಷಯಗಳಂತೆ ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಬಹು ಜನರ ನಿರ್ಧಾರದಂತೆಯೇ ತೀರ್ಮಾನವಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಸಹಜ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಚಳವಳಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾವು ಸರಿಸಮವಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ.

ಸ್ಥಳೀಯ ಪದಭೇದಗಳಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ಹಿಂದಿಯ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಭಾಷೆಯ ಮಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವದು ನಿಜವೇ? ಸೋಮನಾಥ ಚಿಬ್ ಎಂಬಾತನು ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ:—“ಈಚೆಗೆ ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಉರ್ದು ಭಾಷೆ

ಗಿದ್ದ ಸಂಬಂಧವು ಸಡಿಲವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದಕ್ಕೆ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರಿಸುವುದು, ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರಿಸುವುದೇ ಮೂಲ ಕಾರಣ. ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿ ಫಾರ್ಸಿ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೂ ವಾಕ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರಿಸುತ್ತ ಆದರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣ ಮಾತ್ರ ಭಾರತೀಯವಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ”

ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯು ಏಕರೂಪತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಾಯಿತೆಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆಗ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಭಾಷೆಗೆ ಯಾವ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡಬೇಕು? ಆಗ ನಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಗಳ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಬಡವರಾದ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮಗುವೆ ರೋಗದಿಂದ ಬಳಲಿ ಬೇಡಾಗಿ ಈಗ ಜೀತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವಾಗ ಈ ನೆರೆ ಮನೆಯ ಪುಷ್ಪವಾಗಿರುವ ಸಾಕುಮಗುವನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಮಗುವಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಕೃಶವಾಗುವದೆಂಬ ಭೀತಿಗೊಂಡಿದ್ದವರಿಗೂ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಮರಣ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂತಾಪಗೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಮರದಲ್ಲಿರುವ ಮಗುವಿನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕಾತರಗೊಂಡಿರುವ ಆ ಸಾಕುಮಗುವಿನ ಪಾಲಕರಿನಿಸಿದವರಿಗೂ ಈಚೆಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಉಗ್ರವಾದ ವಾದವಿವಾದಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಆ ಕಲಹ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಎರಡು ಪಕ್ಷದವರಿಗೂ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಆದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಹಿಂದಿ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಾದವರು ಕನ್ನಡಿಗರ ಈ ಆಕಾರಣ ಭೀತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ:—ಕನ್ನಡ ನಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಜನರೊಂದಿಗೆ ನಾವು ಕಲಿತು ಬೆರೆಯುವುದು ಈ ಭಾಷೆಯಿಂದಲೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ನಾವು ಪ್ರಮುಖಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಸ್ಕೂಲು ಕೊಲೆಜ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹಿಂದಿಯು ಆಕ್ರಮಿಸಲಾರದು. ಸೆಕೆಂಡರಿ ಮತ್ತು ಕೊಲೆಜ್ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗೆ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ನಿಜ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಥವಾ

ಅರಬಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು. ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಅರಬಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅಭಿಮಾನವಿರುವುದು. ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತೃಭಾಷಾ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಕಾತರಗೊಂಡಿರುವ ನಾವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಅರಾಬಿಕ್ ಭಾಷೆಗಳಿಗಿರುವ ಗೌರವ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಹಿಂದಿಯನ್ನು, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳವರೆಗಾದರೂ ನಿಯೋಜಿಸಲ್ಪಡುವುದು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ರಾಜನೀತಿಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಗೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬಹುದು:—(೧) ಶಾಲೆ ಕೊಲೆಜ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಆದನ್ನು ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯವಾಗಿಸಬಹುದು; (೨) ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಲ್ಲದ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪಾಠಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಕಲಿಸಬಹುದು; (೩) ಪೌಠರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿಯೂ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಬಹುದು—ಕೊನೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾದ ಅನೇಕರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವಿರಾಮವಿದೆ. ಆ ವಿರಾಮ ಕಾಲವನ್ನು ನಿರ್ಬಾಧಕವಾಗಿ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ಹಿಂದಿ ಕಲಿಯುವದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಅಂಥವರು ಹಿಂದಿ ಕಲಿತು ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ಹರಡಬಹುದು.

ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಮೊದಲು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ಭಾಷೆಯವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಾದ ನಾವು ಯಾವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತೋರಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ತಮಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆವರವರ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಲವಕಾಶವಿದೆ; ಈಗ ಆದರಂತೆಯೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವಲ್ಲದೆ ಉರ್ದು, ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು, ಮರಾಠಿ ಮತ್ತು ಮಲೆಯಾಳಿ ಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮತ್ತು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನು ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಭಾಷಾವಿಷಯಗಳ ಹೊರತು ಇತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಕಲಿಸುತ್ತಿದೆ. ತೆಲುಗು ಅಥವಾ ತಮಿಳು ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಇರುವ ಒಂದೆರಡು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ—ಎಂದರೆ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕನ್ನಡ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲದವರಿಗೆ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅಡಕತೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಿಕಮತಿಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ನಮ್ಮ ನಾವನುಸರಿಸಿರುವ ಈ ಮಾರ್ಗವೇ ಉತ್ತಮವೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಇತರ ಭಾಷಾ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಯನ್ನೇ ಆ ಪ್ರಾಂತಗಳವರು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅನುಚಿತವಾಗದು.

ಜಗತ್ತಿನ ವಿಚಾರ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಹರಿದುಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಇತರ ಪ್ರಾಂತಗಳೂ ಕರ್ನಾಟಕವೂ ಸುಮ್ಮನೆ ತೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಂತೆ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಕೂಡದೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಭೇದವಿಲ್ಲ. 'ನ್ಯೂ ಎಜುಕೇಷನಲ್ ಫೆಲೋಷಿಪ್' ಎಂಬ ನವೀನ ಶಿಕ್ಷಕರ ಈಚಿನ ಪರಿಷತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣತೆಯ ಭಾವನೆಯು ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, "ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನಾಂಗಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸುವ ಅನುಕೂಲತೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಅಂತರ್ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು, ಅದಿಲ್ಲವಾದರೆ ಒಂದು ಸಹಾಯಕ ಭಾಷೆಯನ್ನಾದರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು."

ಭವಿಷ್ಯದ ಫಲವು ಹೇಗೂ ಇರಲಿ, ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಜ್ಞಾನ ಮಾನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಏಷ್ಯಾ, ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಯೂರೋಪ್ ಖಂಡಗಳಲ್ಲಿನ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವಂಥಾ ಸಂಕಲಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗದೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಿರುವ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಂದನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಸುಲಭ ರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅದನ್ನೇ ಅಂತರ್ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವದೊಂದೇ ಸುಲಭೋಪಾಯ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಂತೂ ಆ ಭಾಷೆ ಯಾವದೆಂದು ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಈಗಾಗಲೇ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೆಕೊಲೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೂರು ಏನೇ ಇರಲಿ, ಇಂ

ಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು; ಮತ್ತೆ ಮೆಕೊಲೆಯು ಪಾಠ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅದನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯು ತನ್ನದೇ ಆದ ಸಾಹಿತ್ಯನಿಧಿಯನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಡುವದಲ್ಲದೆ, ಫ್ರೆಂಚ್, ಜರ್ಮನ್, ರಷ್ಯನ್, ಗ್ರೀಕ್, ಲೆಟಿನ್ ಮೊದಲಾದ ಇತರ ಐರೋಪ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಭಂಡಾರಗಳನ್ನೂ ನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ತೆರೆದಿಡುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವನವು ಅರ್ಥಮರ್ಥವಾಗಿ ಉಳಿಯದಿರಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆ, ಕೊಲೆಜ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮುಖಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದವು ಪುರುಷರ ತಂಡವು ಬೆಳೆದು, ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ರಂಗಗಳನ್ನು ವಿಶಾಲಗೊಳಿಸುವುದು ಅವುಗಳ ವಲ್ಲವೇ?

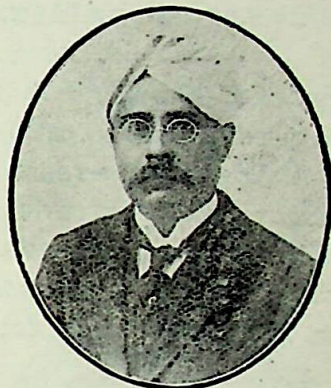
ಒಟ್ಟಾರೆ ಈ ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ನಾನು ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ—ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ವಿಶಾಲವಾಗಿಯೂ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು; ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಕನ್ನಡ ಜನಜೀವನದ ವಿಪುಲತೆಯೊಡನೆ, ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾವರಸ ವಾಹಿನಿಯಾಗಿ ಹರಿಯಬೇಕು ಎಂಬುದು ಒಂದು; ಈ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಬರಬಹುದಾದ ದೇಶ ಕಾಲಗಳ ಸಂಕುಚಿತ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಇನ್ನೊಂದು.

ಕಳೆದ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಡಿ ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ಸಂತೋಷಪಡುವ ವಿಷಯಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿವೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡವು ತಾನೂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಚಾತುರ್ಯವನ್ನೂ ತೋರಿಸಿದೆ. ವಸ್ತು ವಿಷಯಗಳು ರೂಪ ರಚನೆಗಳು ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಬಹು ತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ವಿಷಯವಾದುದೆಂದರೆ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಕೇವಲ ಪಂಡಿತರ ಹವನ ಕವನ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಬಿಡದೆ, ಜನಜೀವನದ ನಿಜ ಜ್ಯೋತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ನೆಲೆದಾಡುತ್ತಿವೆ. ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಮೋಹವು ಎಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟದ

ದೆಯೊ ಆಪ್ತೇ ಸ್ವಾನರವೃತ್ತಿಯೊ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿದೆ. ಜೀವಿ ತದ ಈ ಎರಡು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಮನುಷ್ಯನಿಗಧೀನವಾಗಿರ ಬೇಕು. ಹೊಸ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನೂ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗ ಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲು ದೃಢರಾದ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ನನಗೇನೊ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಾನುಭೂತಿಯುಂಟು. ನಮಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳೇ ಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಜಲವೃತ್ತಿಗೆ ಸೊಪ್ಪುಹಾಕುವ, ನಾವಿನ್ಯತೆಗೆ ಅಡ್ಡಬರುವ ಆಸಡ್ಡೆಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು. ಅವು ಗಳನ್ನು ಬೇಕೆಂದು ಕೆಡವಿ, ಮುಂದರಿಯದೆ ಹೋದರೆ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪರಾಗಿ ಹೋಗಲೇ ಬೇಕು. ಮಿ|| ಜಸ್ಟಿಸ್ ಹೊನ್ನಾ ಎಂಬಾತನು ಹೀಗೆಂದಿದ್ದಾನೆ—“ಮೇಲಾಟದ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಿಚಾರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತಾನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದೆ ಆ ಸತ್ಯದ ಉತ್ತಮ ಪರೀಕ್ಷೆ. ಎಲ್ಲ ಜೀವನವೂ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿರುವಂತೆ ಇದು ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗವೇ.” ಕಲೆಯೂ ವಿಜ್ಞಾನವೂ ಗುಡಿ ಗಿರಿಜೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಎಂದಿಗೂ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡಲಾರವು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕಲ್ ಎಂಬಾತನ ರೋಷಾವಿಷ್ಟ ಖಂಡನೆಯು ನೆನ ಪಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ರಾಯಲ್ ಇಕನಾಮಿಕ್ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಪ್ರದಾಯವೂ ಸ್ಥಾಪಿತ ವಾಗಕೂಡದೆಂದೂ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವು ರೂಢ, ಪ್ರಮುಖ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಇದಿರಿಸುವ ವಿಚಾರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ವಲಂಬಿಸಿದೆ ಎಂದೂ ಆತನು ಘೋಷಿಸಿದನು.

ವಿಚಲ ನಿಶ್ಚಲ ವೃತ್ತಿಗಳು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮೇಲಾಟ ವನ್ನಾಡುತ್ತವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಾಂತಾಭಿಮಾನ ವಿಶ್ವಾಭಿಮಾನ ಗಳು ಮಾನವ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸತತವಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುತ್ತಿರು ವವು. ಈಗ ಹೊಸಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರಾಂತಾಭಿಮಾನವು ವಿಶ್ವಾನುರಾಗದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಲೇ ಬೇಕು. ಮಾನವ ಸಮೂ ಹವು ಏಕದಲ್ಲಿ ಆನೇಕನನ್ನು ನೋಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತದೆ; ಏಕದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಯ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಆತುರಪಡು ತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಾತೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರಾ ಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಯೋಜನೆಯೇ ವಿಶ್ವದ ಇಷ್ಟದೇವತೆಯಾಗು ತ್ತಿದೆ.

ಸಮ್ಮೇಲನದ ಪ್ರಾರಂಭಕರಾದ
ದಿ. ಬ. ಎಸ್. ಟಿ. ಕಂಬಳಿ ಎಲ್.ಎಲ್. ಬಿ.,
ಜಿ. ಪಿ., (ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ರಿಕ್ಷಣ
ಮಂತ್ರಿಗಳು) ಅವರ ಭಾಷಣ.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಮಹಾದ್ವಾರವೆನಿಸಿದ ಈ ಮುಂಬಯಿ ಪಟ್ಟಣವು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ನಾದ ಬಂದರವು. ದೇಶೀಯ ವರ್ತಕರ ಸಾಹಸ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಉದ್ಯೋಗ ಕಾರ್ಯಾಲಯಗಳ ತವರುಮನೆಯು. ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಾನವು. ಯಾಂತ್ರಿಕ ಮಗ್ಗು ಗಳಿಂದ ಘನತೆಗೇರಿದ ಮಕ್ಕುವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಈ ನಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ, ಈವೊತ್ತು ತಮ್ಮಿಲ್ಲರ ಆಗಮನದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕಳೆಯೇರಿದೆ ಯೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಕನ್ನಡವು ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ್ದು. ಸಾವಿರಾರು ಕವಿ ಗಳು ನಮ್ಮ ತಾಯ್ನಾಡಿಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವ ಗ್ರಂಥ ಗಳನ್ನು ಬರೆದು ತಮ್ಮ ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿರುವರು. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಆದಿಕವಿಗಳು ಜೈನರು. ಆದಿಪಂಪ, ಪೊನ್ನ, ರನ್ನ, ಅಭಿನವಪಂಪ, ಜನ್ನರಮ್ಮ ಕವಿತಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರು ಇನ್ನೊಂದು ದೇಶಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವರೇ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಸಂದೇಹಪಡುತ್ತಾರೆ. ಜೈನರ ತರುವಾಯ ವೀರಶೈವ ಕವಿಗಳೂ ಅನಂತರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿಗಳೂ ಮಹತ್ವದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು.

ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಕೇವಲ ನವರಸಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದವ ರಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಗಣಿತ, ಜ್ಯೋತಿಷ, ವೈದ ಶಾಸ್ತ್ರ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಛಂದಸ್ಸು, ಅಲಂಕಾರ, ನಿಘಂಟು

ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕವಿತಾರೂಪವಾಗಿ ಬರೆ ದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷವೇನೆಂದರೆ ಗಹನವಾದ ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ತಿರುಳನ್ನೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮತತತ್ವಗಳನ್ನೂ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ವಚನಕಾರರು ದಾಸಕೂಟದವರು ತಿಳಿ ಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕುರಿಗನಿಗೂ ಸಹ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಬರೆ ದಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳುವವರು ಸಾರಾಸಾರ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದವರಲ್ಲ. ಕಾವ್ಯ-ತತ್ವಜ್ಞಾನ-ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ, ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭವಾದ ಸರಳಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದರಗಲೆಗಲೆಯಾದರೂ ನಾವು ಅಲೋಚಿಸಿದರೆ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯು ಮುಂದೆ ಹೋದಷ್ಟು, ತಮಿಳು ನುಡಿಯ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವ ದೇಶಭಾಷೆಯೂ ಹೋಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ ವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಸದೃಶ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಮಾಡುವ. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೯೩೦ರಿಂದ ೧೯೩೪ರ ವರೆಗೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೭೫ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಅದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗುಜ ರಾತಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧೮೩೦, ೧೯೬೩ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಈ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳ ಲ್ಲಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಇರು ತ್ತವೆ.

ದೈನಿಕ ಆರ್ಥವಾರ, ವಾರ ಮಾಸಿಕ ಮತ್ತು ಪಾಕ್ಷಿಕ

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ	೪	೧೬	೨೦
ಗುಜರಾತಿಯಲ್ಲಿ	೧೯	೯೬	೧೯೫
ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ	೨೩	೮೪	೧೩೦

(ಮೇಲಿನ ಅಂಕಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದಿಂದ ಮಿಶ್ರಿತವಾದ ದೇಶಭಾಷೆಯ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿವೆ.)

ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಅನ್ಯ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಿಗಿಂತ ತಮ್ಮ ತಾಯ್ನುಡಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ಮುಂದೆ ತಂದಿದ್ದರೂ ಈಗಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಆಲಸ್ಯದ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವು ದೊರೆಯದೆ ಬಲಹೀನವಾದುದು ಮೇಲಿನ ಅಂಕಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಲೋಕಾರ್ಪಯವು ಸಾಕಷ್ಟು ತೃಪ್ತಿ ಕರವಾಗಿರದಿದ್ದರೂ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಲೇಖಕರು ಕೆಲವು ಅಂಶದಿಂದಲಾದರೂ ಈಗಿನ ದುರ್ದಶೆಗೆ ಹೋಣೆಗಾರರಿರುವರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳದೆ ಇರಲಾರೆನು.

ಜನಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿದು ವಾಚಕರ ಮನ ರಂಜನೆ ಮಾಡುವದಲ್ಲದೆ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರೇಮವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಈಗ ಅತ್ಯಲ್ಪವು. ಸಾಹಿತಿಗಳು, ನಿವೃತ್ತರು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಗೊ ಳವರೋ ?

“ ಎಲ್ಲ ಬಲ್ಲವರಿಲ್ಲ; ಬಲ್ಲವರು ಬಹಳಿಲ್ಲ ” ಎಂಬ ಸರ್ವಜ್ಞನು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ನಿಜವಾದರೂ ಈ ಕೆಲವರು ಹಲವರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಿಳಿವನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸಬಲ್ಲರು. ಈ ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾರ ಕಾರ್ಯವು ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದಾಗುವದೇ ಸುಲಭವಾಗಿ ಇನ್ನಾವುದರಿಂದಲೂ ಆಗದು.... ಜೀವನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ಅಂದಜಿಂದಗಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕೇವಲ ಪಂಡಿತ ವಿಲಾಸಸಾಧನವಾಗಿರದೆ ಸೊಗಸಾದ ಬಾಳುವೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಸೊತ್ತಾಗಿದೆ, ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಒತ್ತಿಹೇಳದೆ ಇರಲಾರೆನು.

ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನ ತಂದುಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂಬರುವ ಮದ್ರಾಸ, ಹೈದರಾಬಾದ್, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ವಿಧ್ಯಾಖಾತೆಯವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೇಲಿನ ವರ್ಗದ ಎಲ್ಲ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಮಾದರಿಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಯಾಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು? ಹೀಗೆ ಮಾಡಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವ ವೈಷಮ್ಯಗಳು ಅಳಿದುಹೋಗುವವು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ನಿತ್ಯವೂ ಹಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಅಥವಾ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪವಾಗಿ ಮು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳ ಕನ್ನಡಿಗರ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸುಖವಾಗಿ ನಡೆಯುವವು.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಥ ವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರ ಮೊದಲಾದ ವಿಶ್ವಾಸ್ಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವ ಅಗತ್ಯ ಬೀಳುವ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಕೊಡಲೆ ಸಿದ್ಧವೆ ಬೇಕು. ಉಚ್ಚವರ್ಗದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಆಯಾ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಡುವ ಕಾಲವು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಕಾಲವು ಬಂದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಾವು ಎಲ್ಲ ಸನ್ನಾಹಗಳನ್ನು ಕೈಪಿಡ್ ಮಾಡಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿಧ್ಯುನ್ಮಾದ್ಯವಾಗುವಂತಹವು ಕೋಶ ಮತ್ತು ಶಬ್ದಕೋಶಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬೇಕು.

ದನ್ನೂ ಮರೆಯಲಾಗದು.

ಕನ್ನಡದೇವಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯಮಠದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯಿಲ್ಲ. ರಾಜಕುಮಾರನಿರಲಿ, ಒಕ್ಕಲಿಗನಿರಲಿ, ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಲಿ, ಪುರುಷನಾಗಲಿ, ತ್ರಿಮಂತನಿರಲಿ, ಬಡವನಿರಲಿ, ಯಾವದೇ ಜಾತಿಪಕ್ಷದವನಾಗಿರಲಿ, ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಭಕ್ತರು ಈ ಮಠದಲ್ಲಿ ಕೈಗೆಕ್ಕೈಗೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿದೆ. ಪಂಪ, ಹರಿಹರ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಕನಕದಾಸರು ಈ ಮಠದಲ್ಲಿ ಜೈನವೀರಶೈವ ಪ್ರಾಹ್ಮಣ ನೊದಲಾದ ಜಾತಿಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳಗಿದರಲ್ಲವೆ ?

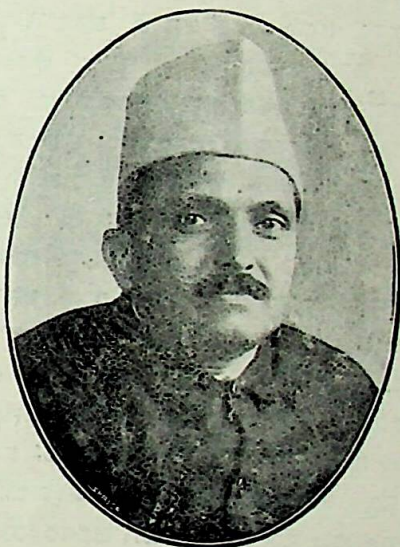
ಇಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಕನ್ನಡದೇವಿಯ ಬಹುತರ ಬಳಗವನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಅಪೂರ್ವ ಅನಂದವೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾದುದಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಭವಿತವ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಂಕುರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತಮಗೆ ನಿವೇದನ ಮಾಡಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಆದ್ವಿತೀಯ ಕವಿಗಳೂ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರೂ ಹುಟ್ಟಿ ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡದ ಹಿಂದಿನ ವೈಭವವನ್ನು ಮರೆಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದರೂ ಕವೀಂದ್ರನಾದ ರವೀಂದ್ರನಾಥನಂತೆ ' ನೊಬೆಲ್ ' ಪಾರಿಶೋಷಕವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಬ್ಬುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ.

ಸಮ್ಮೇಲನದ ಸ್ವಾಗತಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್
ಆರ್. ಎ. ಜಹಾಗಿರದಾರ ಎಂ. ಎ. ಎಲ್.ಎಲ್. ಬಿ.,
ಅವರ ಭಾಷಣ

ಸನ್ ೧೯೧೫ರಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನದ ೧ನೇ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಬಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅಗ್ಗೆ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಕರೆಯುವ ಸುಯೋಗವು ಬಂದಿತೆಂದು ನನ್ನ ಕನಸು ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಳೆದ ೨೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬೆಳೆದಿರುವದು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸೇವೆ ಮಾಡುವಂಥ

೧೫ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಲ್ಲಿರುವವು. ಅವೆಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಕನ್ನಡಿಗರ ಪರವಾಗಿ ಈ ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿಯ ಏರ್ಪಾಟಾಗಿದೆ.

ಮುಂಬಯಿ ನಡುಗಡ್ಡೆಯು ಸುಮಾರು ೫೦೦ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ರಾಜನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಬಹಳ ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆ (೧೫೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ). ಅಂದರೆ ಕ್ರಿ.ಶ. ೪ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ನಡುಗಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಮೌರ್ಯರ ರಾಜ್ಯವಿತ್ತು. ಅವರನ್ನು ಬದಾಮಿಯ ಚಾಲುಕ್ಯರು ಸೋಲಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಂಬಯಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮುಂದೆ ಇ. ಸ. ೮೦೦ ರಿಂದ ೧೨೬೦ರ ವರೆಗೆ ಅಚ್ಚ ಕನ್ನಡಿ

ಗರಾದ ಶಿಲಾಹಾರರು ಇಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದರು. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಪ್ರೊ. ಪಾಂಡುರಂಗ ವಾಮನ ಕಾಣೆಯವರು " ನಾನೂರು ಐನೂರು ವರುಷ ಕೊಂಕಣದ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದ ಶಿಲಾಹಾರರು ಕೊಂಕಣದವರಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕನ್ನಡಿಗರು " ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿರುವರು. ನಾನೇನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದವನಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರೊ. ಕಾಣೆಯವರ ಮಾತನ್ನು ಸಯುಕ್ತಿಕವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಶಿಲಾಹಾರರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಗರಪುರ ಪರಮೇಶ್ವರರೆಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ತಗರವು ಬಹಳ ಪುರಾತನ ಪಟ್ಟಣವು. ಹಾಲೆಮಿಯು ಎರಡನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಭೂಗೋಲ ನಕಾಶೆಯಲ್ಲಿ ತಗರವನ್ನು

ಭದೋಚದ ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಗರವು ಗೋಕರ್ಣದ ಹತ್ತರ ಇರುವ ಕೆಳ ಇರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರ. ಕುಂದಣಗಾರರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಶಿಲಾಹಾರರ ಬಿರುದಾವಳಿಗಳಲ್ಲೂ ಮಲಗಿಲ ಗಂಡ ಮತ್ತು 'ನನ್ನಿ ಸಮುದ್ರ' ಎಂಬ ಅಚ್ಚುಗನ್ನಡ ಬಿರುದುಗಳು ದೊರೆಯುವವು. ಶಿಲಾಹಾರರ ಮನೆತನದ ರಾಜರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪರಿಚಿತನಾದ ಹೆಸರುಗಳು—“ಅರಿಕೇಸರಿ” “ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ” “ಕೇಶಿದೇವ” “ಗೊಗ್ಗಿ ರಾಜ” ನೋಡಲಾದವುಗಳು ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳುವವು.

ಶಿಲಾಹಾರರ ಹಲವು ತಾಮ್ರ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ದಾನ ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ದಾನ ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಗಣಯ್ಯ ಉಲಯಾತ ಚೇಲಪ್ಪಯ್ಯ ಎಂಬ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಆಯ್ಕೆಕಾಂತ ಕನ್ನಡ ಹೆಸರುಗಳು ದೊರೆಯುವವು. ಇವೆಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಕೋಕಣದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದ ಶಿಲಾಹಾರರು ಕನ್ನಡಿಗರಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳಲು ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ಶಿಲಾಹಾರರು ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜರಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕಾಲ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ವಾಡಲಿರಬಹುದು. ಶಿಲಾಹಾರರ ಆಳಿಕೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾಳಕೇಶ್ವರ ಗುಡಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮುಂಬಯಿ ನಡುಗಡ್ಡೆಯು ಎಷ್ಟೋ ಶತಮಾನಗಳ ವರೆಗೆ ಅಂತರ್ಭೂತವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಶಿಲಾಹಾರರ ಕಡೆಯ ಅರಸನಾದ ಸೋಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಇ. ಸ. ೧೭೫೨ರಲ್ಲಿ ದೇವಗಿರಿಯ ಯಾದವರು ಸೋಲಿಸಿ ಮುಂಬಯಿ ದ್ವೀಪವನ್ನು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಮುಂಬಯಿ ಮೇಲಿನ ಕನ್ನಡಿಗ ಅರಸರ ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರವು ಅಳಿಯಿತು. ಇಲ್ಲಿಯ ರಾಜರಷ್ಟೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾಕರು ಕನ್ನಡಿಗರೆಂದು ಹೇಳಲು ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಬಹು ಕಾಲದಿಂದ ವಸಾಹತು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೋಳೀ ಜನರು ಕನ್ನಡಿಗರೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ತಜ್ಞರು ಹೇಳುವರು. ಅವರ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಮೋರೆ ಮತ್ತು ಚೋಳಿ ಎಂಬವು ಮೌರ್ಯ ಮತ್ತು ಚಾಳುಕ್ಯ ಶಬ್ದಗಳ ಅಪಭ್ರಂಶವೆಂದು ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ೧೭೫೨ರಲ್ಲಿ ಡಾವುನಿಂಗನೆಂಬ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಲೇಖಕನು ಮುಂಬಯಿಯ ಕೆಳಗಿನ ತರಗತಿಯ ಜನರು ಕೆನರಿಯನ್ನರು ಇಲ್ಲವೆ ಕನೋರಿನ್ನ ಇದ್ದರೆಂದು ಬರೆದಿರುವನು. ಪೋರ್ತುಗೀಜರು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕ್ಯಾನರೀಜ ಎಂದು ಕರೆ

ಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ 'ಕ್ಯಾನರೀಜ'ದ ಅಪಭ್ರಂಶವೇ 'ಕನೋರಿನ್ನ' ಮತ್ತು 'ಕನೋರಿನ್ನ' ಇರಬಹುದು. ಮುದೇವಗಿರಿಯವರ ರಾಜ್ಯವು ಹೋಗಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ರಾಜ್ಯವಾಯಿತು. ಶತಮಾನಗಳ ವರೆಗೆ ನಡೆಯಿತು. ಆ ಮೇಲೆ ಪೋರ್ತುಗೀಜರ ಕಡೆಗೆ ಮುಂಬಯಿ ನಡುಗಡ್ಡೆಯು ಬಂತು. ಶತಮಾನದ ವರೆಗೆ ಇದ್ದು ಸನ್ ೧೭೬೧ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ವರದಕ್ಷಿಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದು ಇತಿಹಾಸದ ಭಾಗವು. ಆದು ತಮಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತೇ ಇರುವುದು. ಶಿಲಾಹಾರರ ಕಾಲದಿಂದ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು. ಯಾಗುವ ವರೆಗೂ ಮುಂಬಯಿ ನಡುಗಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾಕ ಪ್ರಜೆಗಳು ಕನ್ನಡಿಗರೇ ಇದ್ದರು. ಪೋರ್ತುಗೀಜರ ಮುಖ್ಯ ರಾಜಧಾನಿಯು ಗೋವಾ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಪೋರ್ತುಗೀಜರೊಡನೆ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟಗಳು ಬಂದು ನೆಲೆಸಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ೧೭೬೦ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ ಕಾಯಿದೆಗಳ ಭಾಷಾಂತರವು ಕೇವಲ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪೋರ್ತುಗೀಜ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆಗಿತ್ತು. ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾಕರು ಕನ್ನಡಿಗರಿದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ ಕಾಯಿದೆಗಳ ಭಾಷಾಂತರವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದಿನಿಂದ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗಹತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ತಮಗೆಲ್ಲ ಯಾಕೆಂದ ಮುಂಬಯಿಯು ಪರಕೀಯರ ನಾಡಾಯಿತು. ಈಗ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾಕರಿದ್ದು ಪರಕೀಯರಂತೆ ಇದ್ದಾರೆ!

ಕಳೆದ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಈ ಶತಕದ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬಹು ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು. ಇಂತಹ ವಿರುದ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಕೆಲವು ಕನ್ನಡಿಗರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮುಂಬಯಿಯ ಸಮಸ್ತ ನಾಗರಿಕರ ಒಲವೆಯನ್ನು ಸಂದಿಸಿದರು. ಶ್ರಾಮರಾವ ವಿಠಲ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯವರು ಇಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಾಯಕೋರ್ಟ್ ವಕೀಲರಿದ್ದರು. ಅವರು ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಎಂ. ಎ., ಪರೀಕ್ಷೆಯ ದೇಶ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಸೇರ್ಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ತರುವಾಯ ಅವರ ಸೋದರ ಅಳಿಯಂದಿರ ಸರ್ ನಾರಾಯಣ ಚಂದಾವರಕರ ಇವರು ವಕೀಲಿಯ ಕೀರ್ತಿ ಮತ್ತು ಹಣವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ವಾಯಿಸ ಜಾನ್ಸಲರರಾಗಿಯೂ ಹಾಯಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯ

ಘೇಶರಾಗಿಯೂ ಶಾಸನ ಮಂಡಳದ ಆಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿಯೂ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೊಪ್ಪಿಗೆಯಾಗುವ ಹಾಗೆ ಜರುಗಿಸಿದರು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪದವಿಯ ಮಾನವಾದರೂ ಅವರಿಗೆ-ಒಮ್ಮೆ ದೊರಕಿತು. ಡಾ|| ಯಶವಂತ ರಾವ ನಾಡಗೀರ ಇವರು ತಮ್ಮ ಆನೇಕ ಸದ್ಗುಣಗಳ ಬಲದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ಗ್ರಾಂಟೆ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜದ ಡೀನರಾಗಿ ಆಲೋಕಿತವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದರು. ಕೈ. ವಾ. ನೀಲಕಂಠ ಆತ್ಮಾರಾಮ ಶೀನೇಶ್ವರಕರ ಅವರ ಹೆಸರು ಯಾವ ಮುಂಬಯಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪರಿಚಿತವಿಲ್ಲ? ಇವರು ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾಯಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಕೀಲರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆಸಾ ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ವತ್ತಿನಿಂದಲೂ ಉದ್ಯಮದಿಂದಲೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ವೃತ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದವರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿಯ ಕೋಶಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಗತಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಮುಂಬಯಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ತುಂಬಿಬರಲಾರದಷ್ಟು ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. ಇವರಿಲ್ಲದೂ ಈಗ ಕೀರ್ತಿಶೇಷರಾಗಿರುವರು. ಈಗ ಇದ್ದವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ರೂಢಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಒಬ್ಬರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವ ಮೋಹವು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲವು. ಅವರೆಂದರೆ ಡಾ|| ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ ರಾವ. ಇವರು ಇಲ್ಲಿಯ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಡಾಕ್ಟರರು. ಇವರು ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಬಲ್ಲವರು ೨೫೦೦೦ ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಇವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲತೆಯಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಕರ್ನಾಟಕಸ್ಥರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವೇ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್-ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಶಾಲೆಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳು ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವು ಅಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಕಡೆಗೆ ಮುಂಬಯಿ ಕನ್ನಡಿಗರ, ನಗರಸಭೆಯ ಮತ್ತು ಸರಕಾರದ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಎಳೆಯುವದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ಜನಾಂಗವನ್ನು ಸರ್ವತೋಮುಖವಾಗಿ ಪೂರ್ಣವನ್ನಿಗೆ ಒಯ್ಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾದ ಒಂದು ಜ್ಯೋತಿಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಉತ್ತಮವಾದ

ಸಾಹಿತ್ಯವು ಒಂದು ಧೈಯವಾಗಿರದೆ ಧೈಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಒಂದು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಸಾಧನವಾಗಿರುವದು. ಹೊಸ ರಾಷ್ಟ್ರನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರೇಷಕವಾಗುವಂಥ ಜ್ಞಾನ, ಗುಣ ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಬೀಳುವಂಥ ಸಾಹಿತ್ಯವು ನಮಗೆ ಬೇಕು. ಕಲೆಗಾಗಿ ಕಲೆ ಎಂಬ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ; ಹಕ್ಕಿಯು ಹಾಡುವದು ಜನರ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲ, ತನ್ನ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕಾಗಿ; ಹಾಗೆಯೇ ಕವಿಯು ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವದು ಜನರಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ, ತನ್ನ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕಾಗಿ— ಹೀಗೆ ಕೆಲವರು ಪ್ರತೀಪಾದಿಸುವರು. ಈ ತರದ ವಿಚಾರಸರಣಿಯು ಕಲಾ ಪೂರ್ಣವಿದ್ದರೂ ನನಗೆ ಕಮ್ಮತವಿಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಜೀವನವು ಕಲೆಗಿಂತಲೂ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಜೀವನವನ್ನು ಪೂರ್ಣತ್ವಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯಲು ಕಲೆಯು ಒಂದು ಸಾಧನವೇ ಹೊರತು ಧೈಯವಲ್ಲ. ಕಲಾ ವಂತರಾದರೂ ವಿಚಾರವಂತರಾಗುವ ಕಾಲವು ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ಟಾಲಸ್ತಾಯ್, ವ್ಲಿಕ್ಟರ್ ಹ್ಯೂಗೊ ಮೊದಲಾದವರ ಕಥೆಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾದರೂ, ತತ್ವಗರ್ಭಿತವಾದರೂ, ಕಲಾಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ.

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮೊದಲನೆ ೨೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಬಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಹೋದ ವರ್ಷ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿಸಿದ್ದರಷ್ಟೆ. ಆದರೆ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಆವಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಜಮಾಸು ೨,೦೦೦ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವವು. ಗ್ರಂಥಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಎಲ್ಲ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ತರವಾಗಿಲ್ಲ. ಮತಪ್ರಚಾರ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ, ಪದ್ಯಕಾವ್ಯಗಳೂ, ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಭಾವರಸಪ್ರಧಾನವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ. ವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ದೇಶಚರಿತ್ರೆ, ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಗಳಿಗೂ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಗ್ರಂಥಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಬಾಹ್ಯರೂಪವು ಕ್ರಮೇಣ ಅಂದವಾಗಹತ್ತಿದೆ.

ಎಷ್ಟೋ ಪಂಡಿತರು ಲಲಿತ ವಾಚ್ಛಯವು ಹೀನವೆಂದು ಬರೆಯುವರು. ನಾನು ಆ ಮತದವನಲ್ಲ. ಆಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯು ಹೋದದ್ದು ಒಬ್ಬ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ಲೇಖಕಿಯ ಕಾದಂಬರಿಯಿಂದಲೇ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಬಡ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಕಾಯಿದೆಯಾದದ್ದು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿಯಾದ ಲೇಖಕನ ಕಥೆಗಳ ಮೂಲಕವೇ. ರಶಿಯಾ ದೇಶದ ರಾಜ್ಯಕ್ರಾಂತಿಯ ತಳ

ಹದಿಯು ಟಾಲಸ್ತಾಯನ ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳಿಂದಲೇ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿ-
ತೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವರು.
ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಕವಿತೆ ಕಥೆಗಳು ಒಂದೇ ಮಾದರಿಯವಿರುವ
ದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಪುಸ್ತಕಗಳು ವೃಂಗಾರರಸ
ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಓದುವವರನ್ನು ನೀತಿಯ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ತಳ್ಳಿ-
ಕೆಟ್ಟ ಹಾದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಅಶ್ಲೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯದ
ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಪ್ರಕಾರರೂ, ಪುಸ್ತಕಗಳ ವಿಮರ್ಶಕರೂ
ತಡೆಹಾಕುವುದು ಅವಶ್ಯವು.... ಕನ್ನಡ ಲಲಿತ ವಾಚ್ಛಯ
ದಲ್ಲಿ ಯಾವದಾದರೂ ದೋಷವಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತು ಅದು ತೀವ್ರ
ತೆಯಿಂದ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅದು ನಮ್ಮ ಜೀವನದ
ಕಡೆಗೆ ನೋಡುವ ಪ್ರಗತಿಪ್ರೇರಕ ದೃಷ್ಟಿಯ ಅಭಾವವು
ಇರುವದು. ವಾಚ್ಛಯಪ್ರಸಾರದ ಉದ್ದೇಶವು ಎಲ್ಲ ಜನರ
ಹಿತವನ್ನೂ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನೂ ಸಾಧಿಸುವದಿರುವದರಿಂದ ಕಥೆ
ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ವರ್ಗದ ಜನರ ಜೀವನವನ್ನಷ್ಟೆ
ಚಿತ್ರಿಸದೆ ಎಲ್ಲ ತರಗತಿಯ ಜನರ ಜೀವನವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿ
ಬೇಕು. ಪ್ರಚಲಿತ ಸಮಾಜದ ಸರ್ವಸ್ವರ್ಮ ಮತ್ತು ಸತ್ಯ
ಚಿತ್ರವು ವಾಚ್ಛಯ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರಕವಾಗದೆ ಇರ-
ಕವಾಗುವದು. ಸಾಹಿತ್ಯವು ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಗದ
ಹೊರ್ತು ಆದರಲ್ಲಿ ಜೀವಂತತನವು ಬರಲಾರದು. ಸಮಾ-
ಜದ ಯಥಾತಥ್ಯ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಯೇ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ಕೌಶ-
ಲ್ಯವಿದೆ. ಸಮಾಜವು ನೀರಸ, ನಿರ್ಜೀವ ನಿರ್ವೀರ್ಯವಾಗಿ-
ದ್ದರೆ ಆದರಂತೆಯೇ ಆದನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ ಆದರಿದಾಗುವ
ದುಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ನಡುವಂತೆ ಯಾಕೆ
ತೋರಿಸಬಾರದು?

ಇನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ, ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ,
ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು
ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುವೆನು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ
ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಶಾಲೆ
ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿಷಯವೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ
ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ದೇಶಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಕಲಿಸು-
ವದು ಅವಶ್ಯವೆಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ತತ್ವತಃ ಒಪ್ಪಿ-
ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂಬಯಿಯ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಪ್ರವೇಶ
ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇತಿಹಾಸ,
ಭೂಗೋಲ, ಗಣಿತ, ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿಷಯಗಳ ಕಾಗದಗಳಿಗೆ
ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿ-
ದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆದರ ಲಾಭವನ್ನು ಆಯಾ ವಿಷಯಗಳ
ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಮೂಲಕ, ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ

ದಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವ ಅನುಕೂಲತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ಜನ
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ
ಈ ತರದ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಗಣ್ಯರೇ ಇಸವಿಯಿಂದ
ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಮಾಡದತ್ತಿರುವರು. ಈ ಪ್ರಯೋ-
ಗವು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ತೋರಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ
ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾದ ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಬ್ಬರಾಯರು ಒಂದು ಪ್ರಕಟನೆ
ಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ, ಆದರಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯರೇ ಬುಲೆ ತಿಂಗಳಿಂದ
ಸರಕಾರಿ ಹಾಯಸ್ಕೂಲುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕನ್ನಡ ಹುಡುಗರಿಗೆ
ಚರಿತ್ರೆ, ಭೂಗೋಲ, ಗಣಿತಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ
ಬೋಧಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಖಾಸಗಿ ಹಾಯಸ್ಕೂಲು
ಗಳೂ ಇದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಇಲಾಖೆಯೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಿ
ಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಈ
ಪ್ರಯೋಗದ ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಚರ್ಚಿಸಿ-
ತ್ತಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯವರು
ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಮುಂದುವರಿದು ಈ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು
ವಿಧಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ-
ವದು ಉಚಿತವು.

ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರ-
ಗಳನ್ನೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ ಹೇಳುವದು ಈಗ
ಸಾಧ್ಯವಿರುವದೆಂದು ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನವರು
ಹೋದ ವರ್ಷ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿಸಿದ ವಿಶೇಷ ಸಾಹಿ-
ತ್ಯೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿರುವದು.
ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಧೈರ್ಯದ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ
ಹೈದರಾಬಾದದ ಉಸ್ತಾನಿಯಾ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯವರು
ಕೈಕೊಂಡಿರುವರು. ಆದರ ವಾರ್ಷಿಕ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ
ನವಾಬ ಮಹಮ್ಮದೀಯಾರ ಜಂಗ ಬಹದ್ದೂರ ಅವರು ಈ
ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿರುವರು.

"The Osmania University to-day is not only
capable of teaching all the subjects including
modern sciences with ease, but has also earned
recognition from several British Universities,
showing that the standards attained do not fall
short of those of other similar institutions. Not
only this but the impetus given to original thought
has manifested itself in various ways. Examiners
from other Universities have, in their reports
borne testimony to the originality of our students."

as compared with the ALUMNI of other Indian Universities; while in some other cases, Graduates of the Osmania University have taken the highest honours in English and other European universities, notably in science, mathematics, and philosophy in which subjects they have also done some original work. A spirit of author-ship has been awakened by these men and much intellectual activity has been shown by them ”.

ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮಾತೃಭಾಷೆಯು ಉರ್ದು ಅಲ್ಲ. ಆದರೂ ಈ ಪ್ರಯೋಗವು ಅಭಿನಂದನೀಯವೂ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವೂ ಆಗಿದೆ. ಉರ್ದುವಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಾಚ್ಯ ದೇಶಭಾಷೆ. ಯಾವದು ಉರ್ದು ಭಾಷೆಗೆ ಶಕ್ತಿ ವಿದೆಯೋ ಅದು ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಶಕ್ತವಾಗುವದು.

ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರಿಯ ಬೇಕಾದರೆ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವದು. ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ದೇಶ ಭಾಷೆಗಳ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಉಪಮಂಡಲವನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೋಶದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವೇ ಪಾರಿಭಾಷಿತ ಶಬ್ದಗಳ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಲ್ಲದರೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಯಾವದು ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿದೆಯೋ ಅದೆಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರಬೇಕು. ನನಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದು ಜೀವಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುವ ಗ್ರಂಥಗಳು ಬೇಕು. ಬರಿಯ ಭಾವರಸ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವದಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಿತಿಯು ಮುಂದುವರಿದು ಎಲ್ಲ ದೇಶಭಾಷೆಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನವನ್ನು ಕರಿಯಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ನಮ್ಮ ಸೂಚನೆಯಿರುವದು. ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮೇಲೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಣಾಮವು ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯವರಾದ ಮರಾಠಿ, ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿಯ ನೂತನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಾಂಧೋಲನದ ಪರಿಚಯವೇ ನಮಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇದು ಇಷ್ಟವೇ ?

ಇನ್ನೊಂದು ಕೊನೆಯ ವಿಷಯ: “ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು

ಕನ್ನಡ” ಇವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಹೇಗಿರಬೇಕು! ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಸಾರವಾಗಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುವವರ ಉದ್ದೇಶವು ಸ್ಪಷ್ಟವಿರುವದು. ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಸಾರವಾದರೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವದೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಭಯ.

ಇನ್ನೂ ನನಗೆ ಹಾಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಯಾವ ಪರಭಾಷೆಯೂ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ವರ್ಚಸ್ವಕ್ಕೆ ತಡೆಹಾಕಿ ಕನ್ನಡವು ತನ್ನ ಆತ್ಮೀಯತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿತು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉದ್ಧಾಮ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹುಟ್ಟಿದವು. ಈಗ ೧೫೦ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಧಿಕಾರವು ನಡೆದರೂ ನೂರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಿಗಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಇಂಗ್ಲಿಷು ಬರುವದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಸಂಶಯವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮರಾಠಿ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ೨೦೦ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ರಾಜ ಭಾಷೆಯು ಮರಾಠಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ರೈತರ ಭಾಷೆಯು ಕನ್ನಡವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು, ಮತ್ತು ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಕಲಿಸಬೇಕು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯಾಗಿಯೂ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿಯೂ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ತೃತೀಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿಯೂ ಕಲಿಸಬೇಕು. ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಹಿಂದಿ ಕಲಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವು ಅವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತರಾಗಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಬೀಳುವಷ್ಟು ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ಜ್ಞಾನವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿಗನಿಗೆ ಇರಬೇಕು.

ಮನುಷ್ಯನು ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವದರಿಂದ ದೇಶ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವನೆಂಬ ತತ್ವವು ನನಗೆ ಸಮ್ಮತವಿಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವಕರೆಲ್ಲರೂ ಬಹುಶಃ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಭಾಷಾಕೋವಿದರೇ ಇರುವರು. ಅವರಿಂದಲೇ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಸೇವೆಯು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ನಡೆದಿರುವದು. ಬರಿಯ ಕನ್ನಡ ಬಲ್ಲ ಲೇಖಕನ ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿ ಕವಿತೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಬಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗನ ಕೃತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವವು. ಇಂಗ್ಲಿಷ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯ ಕಥೆಗಳು ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ವಿಸದೃಶವಾಗಿ

ಕಾಣುವವು. ಆದರೆ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯೊಳಗಿನ ಕಥೆಗಳ ಅಥವಾ ಕವಿತೆಗಳ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿದರೆ ಅವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಪ್ರೋಫಕರಿಸುವದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗುವವು.

ಸಂಶೋಧಕ ಗೋಷ್ಠಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್
ನಾ. ಶ್ರೀ. ರಾಜಪುರೋಹಿತರವರ ಭಾಷಣ

ಸ್ವಾಗತಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ಎ. ಜಹಾ ಗೀರದಾರರೇ, ಮತ್ತು ಸಮ್ಮೇಲನದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಭಿಮಾನಿಗಳೂ ಆದ ಬಂಧುಭಗಿನಿಯರೇ,—

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು, ಈ ೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದಂಥ ನೂತನ ಯುಗಕ್ಕೆ ಅನುರೂಪವಾದ ಸಂಶೋಧಕ ಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಂಗವಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸುವ ಹೊಸ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಮಂಡಲಿಯವರಿಗೆ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ತದನಂತರ ಸಂಶೋಧಕ ಗೋಷ್ಠಿಯ ಈ ಪ್ರಥಮ ಅಧಿವೇಶನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿದ್ದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮುಂಬಯಿಯ ಸ್ವಾಗತ ಮಂಡಲಿಯವರಿಗೂ—ಸಾಹಿತ್ಯಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾ

ಹಕ ಮಂಡಲಿಯವರಿಗೂ ಕೃಷ್ಣತಾಪೂರ್ವಕವಾದ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಹೃದ್ವರ್ವಕವಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಂಶೋಧಕ ಗೋಷ್ಠಿಯು—ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಛಂದಸ್ಸು, ಅಲಂಕಾರ, ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸ ಮೊದಲಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಸಂಬಂಧ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಭೂತ ಕಾಲವನ್ನು ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶದಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡುವ ಜ್ಯೋತಿಯೆಂದರೆ ಇತಿಹಾಸವೇ ಸರಿ. ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಶೋಧನವೇ ಇರಲಿ; ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಶೋಧನವೇ ಇರಲಿ; ಅಥವಾ ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಭೃತಿ ಭೌತಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಂಶೋಧನವೇ ಇರಲಿ; ಸಂಶೋಧನ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪದ್ಧತಿಯು ಹಾಗೂ ತುಲನಾ ಪದ್ಧತಿಯು ಇವೆರಡು ನೇತ್ರಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೊಂದು ವಿಷಯದ ಯಥಾರ್ಥ ಜ್ಞಾನವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ತುಲನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೊಂದು ಸಂಗತಿಯು ಅಥವಾ ವಸ್ತುವು ಎಂದು ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಉದಯವಾಯಿತು? ಹಾಗೂ ಅದು ಉದಯವಾದದಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಿಂದ ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವಾಗುತ್ತ ಬಂದಿತು? ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದೇ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪದ್ಧತಿಯು. ಒಂದೇ ಜಾತಿಯ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡುವುದೇ ತುಲನಾಪದ್ಧತಿಯು. ಈ ತುಲನಾಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶೋಧಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತುಲನಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಶಾರೀರ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ನೋಡಿದರು. ಮನುಷ್ಯರ ಹಾಗೂ ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಶರೀರರಚನೆಯಲ್ಲಿಯ ಸಾದೃಶ್ಯ, ವೈದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಗಲು, ಡಾರ್ವಿನ್ ಸಾಹೇಬರು “ಪ್ರಾಣಿವಿಪರಿಣಾಮ ಅಥವಾ ಉತ್ಕಾಂತಿ” ಎಂಬ ಮಹಾ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು.

ಈ ಸಂಶೋಧಕ ಸಭೆಯು ಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಂಗವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಶೋಧನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವೇಚಿಸುವುದೇ ಪ್ರಸ್ತುತ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೊಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಗ್ರಂಥವು ನಮಗೆ ಉಪಲಬ್ಧವಾಯಿತೆಂದರೆ, ಅ ಗ್ರಂಥವು ನಿರ್ಮಾಣವಾದದ್ದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಅದರ ಸ್ವರೂಪ

ದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವಾಗಿರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನೂ, ಅದರ ಮೂಲಸ್ವರೂಪವು ಹೇಗಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನೂ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಅದೈಕತತ್ವವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ “ಬಾಹ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸಾ” ಎಂದು ಹೆಸರು. ನೊಟ್ಟಮೊದಲು ಮೂಲ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಯ ನಕಲನ್ನು ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಆ ನಕಲಿನ ನಕಲುಗಳು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತ ಆಗುತ್ತ ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳವರೆಗೆ ‘ನಕಲ’ ಕಾರರ ಅನೇಕ ಜನರ ಕೈಯಿಂದ ನಕಲಿನ ನಕಲು ಪುನಃ ಆ ನಕಲಿನ ಮತ್ತೊಂದು ನಕಲು ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತ ಹೋದುದರಿಂದ ಮೂಲ ಹಸ್ತಲಿಖಿತಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾದರೆ ಅಶ್ವರ್ಯವೇನು? ಹೀಗಾಗುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥದ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವು ಹೇಗಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ನಾವು ಹೀಗೆ ಆ ಗ್ರಂಥದ ಮೂಲಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯದಿದ್ದರೆ, ನಕಲು-ಮಾಡುವವರ ತಪ್ಪಿನಿಂದ ಬರೆವಣಿಗೆಯ ಅರ್ಥವಿಪರ್ಯಾಸವಾಗಿ ಮೂಲ ಲೇಖಕನ ಉದ್ದೇಶವು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅರ್ಥಾತ್ ಆ ಗ್ರಂಥದ ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞಾನವು ನಮಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು, (೧) ನಕಲುಮಾಡುವವರ ಕೈಯಿಂದ ಪ್ರಮಾದಗಳು ಹೇಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ಅಧುನಿಕ ಸಂಶೋಧಕರು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ, (೧) ಬಹಳ ಸಾರೆ ಈ ಪಾಠಭೇದಗಳು ನಕಲುಮಾಡುವವರ ಬುದ್ಧಿ ದೋಷದಿಂದಲೇ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುತ್ತಿವೆ. (೨) ಆದರೆ ಕೆಲವರು ನಕಲು ಮಾಡುವವರು ಮಾತ್ರ ಕೆಲವೊಂದು ಸ್ವಾರ್ಥ ಮೂಲಕ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮೂಲ ಪಾಠವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ (೩) ಪಂಡಿತರಲ್ಲದಂಥವರು ಯಾವುದೊಂದು ಗ್ರಂಥದ ನಕಲನ್ನು ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರೆ, ಅವರು ತಮಗೆ ಅಪರಿಚಿತವಾಗಿರುವ ಮೂಲಪಾಠವನ್ನು ಅಪಪಾಠವೆಂದು ತಿಳಿದು, ಅದನ್ನು ತಿದ್ದುತ್ತಾರೆ. (೪) ಕೆಲವರು ಪ್ರಾಚೀನ ಲೇಖಕರ ಪ್ರಚಲಿತ ಭಾಷೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅದರ ಮೂಲಪಾಠವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ರೂಪವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. (೫) ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮೂಲಪಾಠವನ್ನು ತಪ್ಪದಂತೆ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಓದಿಕೊಳ್ಳದೆ ಅಥವಾ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದುದರಿಂದ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಪ್ರಮಾದಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ. (೬) ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಕಲು ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯೆ ದುರ್ಬೋಧವಾದ ಮೂಲ ಪಾಠವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ, ಅದರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾದ

ಪಾಠವನ್ನು ಹಾಕುವ ಮೋಹವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ೬ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ (ಎಂದರೆ ನಕಲುಗಳಲ್ಲಿ) ಅನೇಕ ಪಾಠಭೇದಗಳು ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವಾಗುತ್ತವೆ. ಮೂಲ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಯು ಕಳೆದುಹೋಗಿ, ಅದರ ನಕಲುಗಳೇ ಉಳಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ನಕಲು ಮಾಡುವವರು ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ದೋಷದಿಂದ ಅಥವಾ ಸ್ವಾರ್ಥಮೂಲಕ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮೂಲಪಾಠವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದರೆ, ಆ ಮೂಲಪಾಠವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆ ಗ್ರಂಥದ ಕರ್ತೃವು ಯಾರು? ಅವನ ಕುಲಗೋತ್ರಗಳೇನು? ಅವನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಹೇಗೆ ಇದ್ದಿತು? ಅವನು ಯಾವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಿಹೋದನು? ಆ ಕಾಲದ ನೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೇನು? ಅವನು ಯಾವಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದನು? ಆ ಸ್ಥಳದ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯೇನು? ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಚಿಕಿತ್ಸಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಆ ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತೃವು ಯಾವ ಯಾವ ಮಾನಸಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳೊಳಗಿಂದ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನಸಶಾಸ್ತ್ರದ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಅನುಭವದಿಂದ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಆ ಮೂಲ ಪಾಠವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಾನು ಈ ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸಾಪೂರ್ವಕ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ, ದುರ್ಗಸಿಂಹ ಕವಿಯ ಪಂಚತಂತ್ರಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯೂ, ಹರಿಹರ ಕವಿಯ “ಬಸವ ರಾಜದೇವ ರಗಳೆ” ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯೂ “ಕೆಮ್ಮೆ” ಎಂಬುದು ಅಪಪಾಠವೆಂದೂ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ‘ಕಣ್ಣು’ ಎಂದು ಮೂಲಪಾಠವಿತ್ತೆಂದೂ ಅನೇಕ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಒಂದು ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದು, ಮೊನ್ನಿನ ಆಕ್ಟೋಬರ

(೧) ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ ನಕಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಆ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡು, ಆ ಹಣದಿಂದ ತಮ್ಮ ಉಪಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅರ್ಥಾತ್ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನಕಲು ಮಾಡುವ ಉದ್ಯೋಗವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಿತು. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕನಕದಾಸನು ತನ್ನ “ಮೋಹನ ತರಂಗಿಣಿ” ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೀಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾನೆ:—

ಕನಕದಾಸನು ಮೊದಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕೇರಿಯನ್ನು “ಬ್ರಾಹ್ಮಣ! ಗೇರಿ ಕಣ್ಣು ನಕೆ ರಂಜಿಸಿತು. ||೩-೩೩||” ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿ, ಆ ಬಳಿಕ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ—ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಹೀಗೆ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ:—“ಬಣ್ಣಗಂಜಿಯ ಪುಸ್ತಕ ಲಿಖಿತಜ್ಞರು—ಕನ್ನಡಕವ ತಾಳಿದರು || ೩-೪೧ ||”

ತಿಂಗಳ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ (೨೦-೩) ಅದನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ.

ಇನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಇತಿಹಾಸದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗುವಾಗ, “ಸಾಹಿತ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಇತಿಹಾಸ” ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮುಂಬಯಿಯ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಚಿಕಿತ್ಸಕ ವಿದ್ವಾನ್ ರಾಧಾ ಕ್ರಿಶ್ಣಾನಾನ್ ಪಾಂಡುರಂಗರಾವ್ ವಾಮನರಾವ್ ಕಾಣೆ ಎಮ್. ಎ., ಎಲ್.ಎಲ್. ಎಮ್. ಇವರು ಬರೆದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಇತಿಹಾಸವು ಅದರ್ಶಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಇವರು ಸಂಸ್ಕೃತಸಾಹಿತ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಕಾವ್ಯ ಮೀಮಾಂಸಾ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಮೂಲ ಕಲ್ಪನೆಗಳ ವಿಕಾಸವು ಕ್ರಮದಿಂದ ಆಗುತ್ತ, ಆಗುತ್ತ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕಾಲಾಂತರದಿಂದ ಪರಿಣತ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ವರೂಪವು ಹೇಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತೆಂಬುದರ ದಿಗ್ಗರ್ಭನವನ್ನೂ, ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯ ವಿವಿಧ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ವರ್ಣನೆಯನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಷಯಕ ಕಲ್ಪನೆಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೂ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬಹು ಸುಂದರವಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ, ಇವರ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಅಭ್ಯಾಸವೂ ಸಮತೋಲಬುದ್ಧಿಯೂ ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದೇ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೂ ಬರೆಯುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು, ಬಂಗಾಳಿ, ಹಿಂದಿ, ಗುಜರಾಥಿ, ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳಿಗಿಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದದ್ದೂ ಸುಸಂಸ್ಕೃತವಾದದ್ದೂ ಆಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯಂತೆ ಛಂದಶಾಸ್ತ್ರ, ನಿಘಂಟು, ವ್ಯಾಕರಣ, ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರ, ಪ್ರಭೃತಿ ಲಾಕ್ಷಣಿಕಗ್ರಂಥಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಅಲಂಕಾರಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ೯ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ (ಕ್ರಿ. ವ. ೮೧೪-೮೭೭) ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನೃಪತುಂಗನ ಕವಿ ರಾಜಮಾರ್ಗವೇ ಪ್ರಾಚೀನವಾದದ್ದು. ತದನಂತರ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಾಗವರ್ಮನ ಕಾವ್ಯಾಲೋಕನ, ಕವಿಕಾಮನ ಶೃಂಗಾರ ರತ್ನಾಕರ, ಸಾಳ್ವನ ರಸರತ್ನಾಕರ, ತಿಪ್ಪರಸನ ನವರಸಾಲಂಕಾರ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಿವೆ. ಆತಪವ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಾಣೆ ಇವರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಇತಿಹಾಸದಂತೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಬರೆದು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಇನ್ನು, ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಶೋಧನವನ್ನು ಕುರಿತು

ಸ್ವಲ್ಪವಿವೇಚಿಸಿ, ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಆದ್ಭುತರಮ್ಯವಾದ ಯುದ್ಧಗಳ ವರ್ಣನೆಯು ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಅರಸುಮನೆತನದ ಚರಿತ್ರೆಯೆಂದರೆ ಇತಿಹಾಸವೆಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಜನರ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವಿದ್ದರೂ ರಾಜಕಾರಣವು, ಇತಿಹಾಸದ ಒಂದು ಭಾಗವೇ ಹೊರತು ಇತಿಹಾಸ ಸರ್ವಸ್ವವಲ್ಲ. ಎಂಬುದು ಆಧುನಿಕ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಶೋಧನಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಹಸ್ರವಿಧ ವ್ಯಾಪಾರಗಳ ಎಂದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಷಯಕ, ಔದ್ಯೋಗಿಕ ವ್ಯಾಪಾರವಿಷಯಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಮುಂತಾದ ಸರ್ವಜನಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಏನೇನು ಸಾಮಗ್ರಿಯು ದೊರೆಯುವುದೋ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು. ಈ ಸಾಮಗ್ರಿಯು—ನಾಣ್ಯ, ಮೂರ್ತಿ, ಕಟ್ಟಡ ಮುಂತಾದ ಸ್ಮಾರಕ ವಸ್ತುಗಳ ರೂಪದಿಂದಲೂ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನಗಳು ಜೈನ-ಶೈವ-ವೈಷ್ಣವ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳು ನಿಸರ್ಗಿಲ್ಲ, ಮಹಾಸತಿಯಕಲ್ಲು, ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು ಒಲೆಯಗಂಟು ಮೇಲೆ ಎಂದರೆ ತಾಡಪತ್ರದ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಭೂರ್ವಪತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಗ್ರಂಥಗಳು ಮೊದಲಾದ ಲೇಖನಗಳ ರೂಪದಿಂದಲೂ, ಲಾವಣಿ, ಪದ, ಆಖ್ಯಾಯಿಕೆ ಲೋಕವಾರ್ತೆ, ದಂತಕಥಾದಿ ಪರಂಪರಾಗತವಾದ ಮುಖೋದ್ಧಾರಗಳ ರೂಪದಿಂದಲೂ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗುವುದು. ಇವೆಲ್ಲವು ಗತಕಾಲೀನ ಮನುಷ್ಯರ ಕೃತ್ಯಗಳ ಹಾಗೂ ವಿಚಾರಗಳ ಅನುಶೇಷಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕಗಳು ಅಥವಾ ಇತಿಹಾಸದ ಸಾಧನಗಳು. ಎಂದು ಹೆಸರಿಸುವ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಈ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಚಿಕಿತ್ಸಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಇವು ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವಾಗಿರುತ್ತವೆಯೋ ಅನರ್ಹವಾಗಿರುತ್ತವೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು ಇತಿಹಾಸ ಸಂಶೋಧಕರ ಆದ್ಯಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಹಳೆಯದೆಲ್ಲ ಹೊನ್ನೆಂದು ತಿಳಿದು, ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕ ಹಳೆಯ ಸಾಧನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಚಿಕಿತ್ಸಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸದೆ, ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬರೆದರೆ, ಆ ಗ್ರಂಥವು ಅಪಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಗುವುದು. ಆತಪವ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವಾದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಭಕ್ತರಣ, ತರ್ಕಾದಿ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಂಥನ ಮಾಡಿ, ಚಿಕಿತ್ಸಾಪೂರ್ವಕ ವಿಮರ್ಶಿಸಿ, ತತ್ಪ್ರಮೀಮಾಂಸ

ರಿತಿಯಿರುವ ಪ್ರತಿಸಾಧಿ ಬರೆವರೆ ನಿಜವಾದ ಇತಿಹಾಸವು ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು.

ಇತಿಹಾಸ ವಿಷಯವೇ ಸಮುದ್ರದಂತೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾದದ್ದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸವಂತೂ ಶಾತವಾಹನರು, ಕದಂಬರು, ಗಂಗರು, ಬಾದಾಮಿಯ ಚಾಳುಕ್ಯರುಮಳೆ ಬೀಡದ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು, ಕಲ್ಯಾಣದ ಚಾಳುಕ್ಯರು, ವಳವಾಡದ ಶಿಲಾಹಾರರು, ಕಲಚೂರ್ಯರು, ಸವದತ್ತಿಯ ರಟ್ಟರು, ಸೇಂದ್ರಕರು, ದೇವಗಿರಿಯ ಯಾದವರು, ಹೊಯ್ಸಳ ಯಾದವರು, ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು ಪ್ರಭೃತಿ ಮಹಾ ಮಹಾ ಪ್ರಶಾಸನಾಲಿಗಳಾದ ಅರಸರ ತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ಚರಿತ್ರೆಗಳಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಬಾದಾಮಿಯ ಚಾಳುಕ್ಯಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಿಕೇಶಿಯು, ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಸಾರ್ವಭೌಮ ರಾಜನಾದ ಶ್ರೀಹರ್ಷನನ್ನು ನರ್ಮದಾನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿ, 'ಪರಮೇಶ್ವರ' (ಎಂದರೆ ಆಖಿಲಭಾರತೀಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ) ಎಂಬ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದನು. ಅಂದಿನಿಂದ ಬಾದಾಮಿಯ ಚಾಳುಕ್ಯರ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ "ಕಾಂಚೀಶ ಕೇರಳನರಾಧಿಪ. ಪಾಂಡ್ಯಚೋಳ ಶ್ರೀ ಹರ್ಷವಜ್ರಬಿ ವಿಭೇದವಿಧಾನದಕ್ಷಂ | ಕರ್ನಾಟಕಂ ಬಲಂ (ಇಂಡಿಯನ್ ಟ್ರಾಂಟಿಕ್ವರಿ ಸಂಪುಟ ೧೧ ಪುಟ ೧೧೪) ಎಂಬ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವಾದ ಬಿರುದಾವಳಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ ಕಲ್ಯಾಣದ ಚಾಳುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ೬ನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಗೌಡ (ಎಂದರೆ ಬಂಗಾಲ), ಕಾಮರೂಪ (ಎಂದರೆ ಆಸಾಮ) ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದನೆಂದು ಈ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾವ್ಯೀರದೇಶದ ಬಿಲ್ಹಣಕವಿಯು ತಾನು ಬರೆದ 'ವಿಕ್ರಮಾಂಕದೇವಚರಿತ' ವೆಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕಂಠೀಕೃತವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಬಂಗಾಲದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಶೋಧಕರಾದ ಪ್ರೊ. ರಮೇಶಚಂದ್ರ ಮುಬುನುದಾರರವರು ಇಂಡಿಯನ್ ಹಿಸ್ಟರಿಕಲ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಲಿಯಲ್ಲಿ (ಸಂಪುಟ ೭. ಸಂಚಿಕೆ ೪) ಈ ಚಾಳುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ೬ನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇವನ ಸರದಾರರಾದ ಕರ್ನಾಟದ ರಾಜರು ಉತ್ತರಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳಿದರು. ಎಂಬುದನ್ನು ಸಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಕುಲಭೂಷಣರಾದ ನಾನ್ಯದೇವ, ಮಲ್ಲದೇವ, ನರಸಿಂಹದೇವ ಪ್ರಭೃತಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಾಜರು ಮಿಥಿಲಾ ಎಂದರೆ ಉತ್ತರ ಬಿಹಾರ ಪ್ರಾಂತವನ್ನೂ ಮತ್ತು ನೇಪಾಳ ದೇಶ

ವನ್ನೂ ಆಳಿದರು. ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ "ಕರ್ನಾಟಕ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಕುಲಶಿರೋಮಣಿ" ಗಳಾದ ವಿಜಯಸೇನ, ಬಲ್ಲಾಳಸೇನ, ಲಕ್ಷ್ಮಣಸೇನ, ಪ್ರಭೃತಿ ಸೇನ ವಂಶದ ರಾಜರು ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರಾಧದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಬ್ರಹ್ಮೋಸಮಾಜದ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರಾದ ಕೇಶವ, ಚಂದ್ರಸೇನ ಪ್ರಭೃತಿ ಸೇನ ವಂಶದ ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ಈಗಲೂ ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ತಾವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಕ್ಷತ್ರಿಯರೆಂದು ಈಗಲೂ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕದ ದೇಶದವನಾದ ಚಂದ್ರದೇವ ರಾಜನೇಬುವನು ಕನೋಜ ದೇಶವನ್ನಾಳಿದನು.

ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಳುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾದ ಮೊದಲನೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ (ಕ್ರಿ. ವ. ೧೦೪೩-೧೦೬೮), ೬ ನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ (ಕ್ರಿ. ವ. ೧೦೭೬-೧೧೦೬), ೩ ನೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ (ಕ್ರಿ. ವ. ೧೧೦೬-೧೧೩೮) ಈ ಮೂವರು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜರು ಉತ್ತರಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ದಿಗ್ವಿಜಯಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆಂದು ಪ್ರೊ. ರಮೇಶ ಚಂದ್ರ ಮುಬುನುದಾರರವರು ನಿರ್ಮಾತೃಯದಿಂದಲೂ ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಸ್ಲಾಮಧರ್ಮದ ಮಹಾಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಹಿಂದೂಧರ್ಮವನ್ನೂ ಹಿಂದೂಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೂ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದ ಪ್ರಾಂತವೆಂದರೆ ಆಖಿಲ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತವೊಂದೇ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಅರ್ಥಾತ್ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಆಖಿಲ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಲೋಕೋತ್ತರವಾದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳಿಗೆ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಂಥ ಸಾಯಣಾಚಾರ್ಯರೂ ಮಾಧವಾಚಾರ್ಯರೂ ಕನ್ನಡಿಗರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಸ್ಮೃತಿಗೆ ಮಿತಾಕ್ಷರಾ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದ ವಿಜ್ಞಾನೇಶ್ವರ ಪಂಡಿತನೂ ಕನ್ನಡಿಗನೇ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಚತುರ್ವರ್ಗ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಗ್ರಂಥದ ಕರ್ತೃವೂ, ದೇವಗಿರಿಯಾದವ ರಾಮದೇವರಾಜನ ಮಂತ್ರಿಯೂ ಆದ ಹೆಮ್ಮಾಡಿ ಪಂತನೂ ಕನ್ನಡಿಗನೇ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೇಶವರಾವ ಅಪ್ಪಾ ಪಾಥ್ಯೇ ಬಿ. ಎ., ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ. ಆಡ್ವೈಕೇಟ, ಮುಂಬಯಿ ಹಾಯಕೋರ್ಟ್ ಇವರು 'ಹೇಮಾದ್ರಿ', ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂಜಲ ಮ ನ ಸ್ಥಿ ನಿಂ ದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ವೀರಶೈವ ಮತೋದ್ಧಾರಕರಾದ ಶ್ರೀ ಬಸವೇಶ್ವರರೂ, ದ್ವೈತಮತೋದ್ಧಾರಕರಾದ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರೂ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೇ ಅವತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಶಿಲ್ಪಕಲಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕಾರ್ಲಾ ಲೇಣಿಯನ್ನು ಎಂದರೆ ಕಾರ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬೌದ್ಧ ಚೈತ್ಯಾಲಯವನ್ನು, ಬೌದ್ಧ ಬಿಕ್ಷು, ಬಿಕ್ಷುಣಿಯರಿಗೋ ಸ್ವರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬನವಾಸಿಯ ಭೂತಪಾಲಶಿಟ್ಟೆಯು ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಿಲ್ಪಿಗರಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಮುಂಬ ಯಯ ಹತ್ತಿರವು 'ಎಲಿಫೆಂಟಾ' ಶೈವ ಕಲ್ಮನೆ ಗಳನ್ನು ಬಾದಾಮಿಯ ಚಾಳುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ೨ನೆಯ ಪುಲಿಕೇಶಿಯು ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಿಲ್ಪಿಗರಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ವೇರೂಳದ ಅದ್ಭುತ ರಮ್ಯವಾದ ಕೈಲಾಸ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಮಳಖೇಡದ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ವಂಶದ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಜನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ ಬೇಲೂರು, ಹಳೇಬೀಡು, ಸೋಮನಾಥ ಪುರ, ಇಟಗಿ, ಬಿದ್ರಾಪುರ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನೂ ಬಸದಿಗಳನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಶ್ರವಣ ಬೆಳ್ಳೋಳ, ಕಾರ್ಕಳ, ವೇಣೂರು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಿಲ್ಪ ಕಲೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಉನ್ನತಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತೆಂಬುದು ಜಿನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು. ಅಜಂತಾಕಲ್ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಚಿತ್ರಗಳು ಬಾದಾಮಿಯ ಚಾಳುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಿಕೇಶಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅಜಂತೆಯ ೧೬ನೆಯ ಲೇಣಿ (ಕಲ್ಮನೆ) ಯಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಪುಲಿಕೇಶಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ದರ್ಬಾರದ (ಓಲಗದ) ಚಿತ್ರವೇ ಸಾಕ್ಷ್ಯವಾಗಿದೆ. ಔದ್ಧ ಸಂಸ್ಥಾನಾಧಿಪತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಂತ ಬಾಳಾಸಾಹೇಬ ಪಂತಪ್ರತಿನಿಧಿಯವರು, ಅಜಂತೆಯ ಕಲ್ಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆ, ನಾಗಮುರಿಗೆ ಮುಂತಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಆಭರಣಗಳು, ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಹೇಳಲಿನ ಪದ್ಧತಿ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಇವೆಲ್ಲ ದ್ರಾವಿಡ ಪದ್ಧತಿಯವು, ಅರ್ಥಾತ್ ಈ ಚಿತ್ರಗಳು ಕನ್ನಡಿಗರಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು ಎಂಬುದನ್ನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಗೀತ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಎಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತವು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಚೀನ ವಾಜ್ಞಯವಂತೂ ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯ ವಾಜ್ಞಯವೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯ ಮಿಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗಳ

ಪ್ರಾಚೀನ ವಾಜ್ಞಯಗಳಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದಾಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥವೇನೆಂದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸವು ಶಾಹನರಿಂದ ನೊಡಲುಮಾಡಿಕೊಂಡು, ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಎಂದರೆ ಹದಿನೈದು ನೂರ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ವಿಶಾಲವಾದದ್ದೂ, ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದಂಥ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರಯಾದದ್ದೂ, ವಿದ್ಯಾಕಲಾಕಾಶಲ್ಯಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾದದ್ದೂ ಜೈನ, ವೀರಶೈವ, ದ್ವೈತಾದ್ವೈತ ಮಿಶ್ರದ್ವೈತಗಳಂಥ ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಮುಖ ಮತಗಳ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರೀಭೂತವಾದದ್ದೂ, ಆಗಿದೆ. ಇಂತಿಹ ಅಜಂತೆಯಾದಂಥ ಹಾಗೂ ಸುಸಂಸ್ಕೃತವಾದಂಥ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾವಿರಾರು ತರುಣ ಪದವೀಧರರು ತಮ್ಮ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನೇ ವೆಚ್ಚಮಾಡಿವರೂ ಮುಗಿಯದಷ್ಟು ಈ ಸಂಶೋಧನ ಕ್ಷೇತ್ರವು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾದದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೂ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೂ ಸಂಶೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ರಾಗದ್ವೇಷಾಂತರಹಿತರಾದಂಥ ಎಂದರೆ ನಿರಂಜನ ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳಂಥ ಸುಸಂಸ್ಕೃತರಾದ ತರುಣರು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಶೋಧಕರಲ್ಲಿ ದೂಷಿತ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಗಳಿಲ್ಲ ಕೂಡದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಶೋಧಕರಾಗಲಿಚ್ಛಿಸುವರು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಲಿಪಿಚಿತ್ತಾನವೂ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಕಾಲಗಣನೆಗಳ ಜ್ಞಾನವೂ ಇರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲದೆ ಅನಾಂಕಮಾಸ, ಪೂರ್ಣಮಾಂಶಮಾಸ, ಚಾಂದ್ರಸಂವತ್ಸರ, ಬಾರ್ಹಸ್ಪತ್ಯ ಸಂವತ್ಸರ, ಸೌರಮಾಸ, ಚಾಂದ್ರಮಾಸಗಳ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಲೇಖನ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನೂ ಬಲ್ಲವರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಕಿಂಬಹುನಾ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯ ವ್ಯಾಜದಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇತಿಹಾಸ ಸಂಶೋಧಕರು ಸರ್ವಜ್ಞರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ತರುಣರು ಇಂಥ ಬಹುಶ್ರುತರೂ ಸುಸಂಸ್ಕೃತರೂ ಆಗಿ, ಇತಿಹಾಸ ಸಂಶೋಧನಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವಂ ಆವರಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಲೆಂದ ಯಾಫಾನನಾದ ಜಗನ್ನಿ ಯಾಮಕನನ್ನು ಅನನ್ಯಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಮಾರಕೋತ್ಸವ
ಸಮ್ಮೇಲನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡಾ. ಬಿ. ಎ. ಸಾಲೆತೂರು
ಎಂ. ಎ., ಪಿಎಚ್. ಡಿ., ಡಿ. ಫಿಲ್.

ಅವರ ಭಾಷಣ

ಕೆಲವು ಅಪಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು

ವಿಜಯನಗರವನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆಲವು ತಪ್ಪು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿವೆ. ಆತ್ಯಾಧುನಿಕ ಸಂಶೋಧನ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಹೊರಟ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿಕೊಂಡು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೬೫ರಲ್ಲಿ ಶೃಂಗೇರಿ ಪೀಠಾಧೀಶರಾಗಿದ್ದ ಮಾಧವಾಚಾರ್ಯ ವಿಧ್ಯಾರಣ್ಯರು ವಿಜಯನಗರ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೂ ಕಾರಣೀಭೂತರಾಗಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ೧೫೬೫ರಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಪಟ್ಟತಪಾಂವತ್ಸರಿಕೋತ್ಸವವನ್ನು ಜರುಗಿಸುವ ನಿರ್ಧರವಾಗಿರಬೇಕು. ವಿಜಯನಗರದ ಸ್ಥಾಪನೆಯು ೧೫೬೫ರಲ್ಲಿ, ೧೫೬೫ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವು ಇದೆ, ಸಾಧನಸಾಮಗ್ರಿಯೂ ಇದೆ. ಸಮಸಾಮಯಿಕ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಆಧಾರಗಳು, ವಿಶೇಷತಃ ಅಸಂಖ್ಯವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳು ಮತ್ತು ತಾಮ್ರ ಲೇಖಗಳು, ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತರುವಾಯದ ಹಿಂದೂ-ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಗ್ರಂಥಕಾರರ ಲೇಖನಗಳು, ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೬೫ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಸ್ಥಾಪನೆಯ ಚಿಹ್ನವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ

ವೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವವು. ೧೫೬೫ರಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ ನರೇಶರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯವನಾದ ಮೂರನೆಯ ವಿರಬಲ್ಲಾಳ ದೇವನು ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತನಾಗಿದ್ದನು. ಮಹಮ್ಮದೀಯ ರಿಂದ ನಾಡಿನ ಮಾನವನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಕೆಲಸವು ಅವನದಾಗಿತ್ತು. ಆ ವರ್ಷ ಆತನು ತುಳುವನಾಡಿನಲ್ಲಿ (ಈಗಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ) ಹೊಯ್ಸಳ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡ ರಕ್ಷಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಲು ತನ್ನ ಸೇನಾಪತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದನು. ೧೫೬೫ರಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ ವಿರಬಲ್ಲಾಳನು ತೀರಿಕೊಂಡನು; ಮತ್ತು ಅವನ ಮಗನಾದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿರವಿರೂಪಾಕ್ಷಬಲ್ಲಾಳನು ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತನಾದನು. ಅವನು ಮೂರೇ ವರ್ಷ ರಾಜ್ಯವಾಳಿ ೧೫೬೮ರಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡ ತರುವಾಯವೇ ವಿಜಯನಗರ ರಾಜ್ಯಸ್ಥಾಪನೆಯ ಉಲ್ಲೇಖವು ತತ್ಕಾಲೀನ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದು. ಹೊಸ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಶ್ರೇಯವು ಹರಿಹರ, ಬುಕ್ಕ, ಮಾರಪ, ಕಂಪಣ, ಮುದ್ದಪರೆಂಬ ಐದು ಮಂದಿ ಯಶೋಧನ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲುವುದು. ಅವರ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ಸಂಗಮ.

ವಿಜಯನಗರ ವಿಧ್ಯಾರಣ್ಯರನ್ನು ಸಂಧಿಸುವ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ತಪ್ಪೆಂಬುದು ವಿಧ್ಯಾರಣ್ಯರ ಪೀಠಸ್ಥಾನವಾದ ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಸಮಕಾಲೀನ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಆ ಶೈವ ಕೇಂದ್ರದ ಹೊರಗೂ ದೊರೆಯುವ ಅದೇ ಕಾಲದ ಶಿಲಾಲೇಖಗಳಿಂದಲೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲವುಗಳೂ ಏಕವಾಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಘೋಷಿಸುವುದೊಂದೆ: ವಿಜಯನಗರ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರಲ್ಲೊಬ್ಬನಾದ ಮೊದಲನೆಯ ಬುಕ್ಕರಾಯನನ್ನು ಘನತೆಗೆ ತಂದವರು ವಿಧ್ಯಾತೀರ್ಥಸ್ವಾಮಿಗಳು. ಶಾಸನಾಧಾರಗಳೂ ಅವಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ಶೃಂಗೇರಿಯ ಗುರುಪರಂಪರೆಯೂ ವಿಧ್ಯಾರಣ್ಯರಿಗಿಂತಲೂ ವಿಧ್ಯಾತೀರ್ಥಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹೇಳಬರಬಹುದನ್ನು ನೀಸಂದೇಹವಾಗಿ ಹೇಳುವವು. ವಿಧ್ಯಾತೀರ್ಥರು ಮಠಾಧೀಶರಾಗಿ ೧೫೬೫ರ ಜೂನ್ ೧೪ರ ವರೆಗೆ ಇದ್ದರು.

೧೫೬೫ರಲ್ಲಿಯೇ ವಿಧ್ಯಾರಣ್ಯಸ್ವಾಮಿಗಳು ಶೃಂಗೇರಿಯ ಪೀಠವನ್ನೇರಿದರು. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಗೆ ಅರ್ಥಹಚ್ಚಲು ಬರುವುದು: ಗನೆಯ ಬುಕ್ಕರಾಯನ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಮಂಗಳೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವನ ರಾಜಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿದ್ದ ಪಂಡರಿದೇವನು ಆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲವೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗಳ ವರಮಾನವನ್ನು ಶೃಂಗೇರಿಯ ವಿಧ್ಯಾರಣ್ಯ ತೀರ್ಥಾಧಿಕಾರಿಗೆ ದತ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನೆಂಬುದೇ ಅದು. ಇದರ

ವಿವರಣೆಯು ಗ್ರೀಷ್ಮರ ಅಕ್ಟೋಬರ ೨೫ನೆಯ ತಾ. ನ ಶಿಲಾ ಶಾಸನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ತ್ರಿಪಾದರು ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆಂತು ಬಂದರೆಂಬುದು ಗ್ರೀಷ್ಮರ ಮಹತ್ವದ ತಾತ್ಪರ್ಯವೊಂದರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ, ಸಂಗ ಮನ ಐವರು ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಶೃಂಗೇರಿಮಠದ ಸಂಬಂಧವು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೩೪೬ರಲ್ಲಿಯೇ (ತತ್ಸರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ) ಬಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ತಿಳಿದುಬರುವದೇನೆಂದರೆ, ಗನೆಯ ಬುಕ್ಕರಾಯನು ವಾರಣಾಸಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದನು; ವಿರುಪಾಕ್ಷನತ್ತ ಹೊರಟುಬರಬೇಕೆಂದು ಹಿರಿಯ ತ್ರಿಪಾದರು ಮಾಡಿದ ಅಪ್ಪಣೆಯೂ ಅದರ ಜತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸಿತ್ತು. ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರು ವಿರುಪಾಕ್ಷನೆಡೆಗೆ (ಎಂದರೆ ಹಂಪೆಗೆ) ಮರಳಿಬಂದ ನಂತರ, ಆದರು ಶೃಂಗೇರಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟರು, ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ತ್ರಿಪಾದರ ಚರಿತಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಕಿಕ್ಕುಂದ ನಾಡಿನ ಕೆಲವು ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬುಕ್ಕರಾಯನು ರಾಜಪ್ರತಿನಿಧಿ ಮಾಡರಸನಿಗೆ ಆಸ್ಪಣೆಯಿತ್ತನು. ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಶೃಂಗೇರಿಯ ಗುರುಪ್ರಣಾಲಿಕೆಯಿಂದ ಈ ಹಿರಿಯ ತ್ರಿಪಾದರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತ್ರಿಪಾದರೇ ಎಂಬುದು ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು, ಆದುದರಿಂದ ಗ್ರೀಷ್ಮರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರು ಶೃಂಗೇರಿಗೆ ಪಯಣಬೆಳಸುವ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಹ.ಪೆಗೆ ಬಂದರೆಂಬುದು ಸಿದ್ಧ. ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರು ಗ್ರೀಷ್ಮರಿಂದ ಗ್ರೀಷ್ಮರ ವರೆಗೂ ಶೃಂಗೇರಿ ಪೀಠಾಧೀಶರಾಗಿದ್ದು, ಪಂಪೆಯಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡರು. ಗ್ರೀಷ್ಮರ ಮೇ ೨೬ ಶನಿವಾರ ದಿನವೇ ಅವರು ದೇಹವಿಟ್ಟರೆಂಬುದೂ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ದಿನ ವಿಜಯನಗರ ಸಮ್ರಾಜನಾದ ೨ನೆಯ ಹರಿಹರರಾಯನು ಶೃಂಗೇರಿಯ ಮಹಾಜನರಿಗೆ ಕಿಕ್ಕುಂದ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಿ, ಅವಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಪುರವೆಂದು ಹೊಸದಾಗಿ ನಾಮಕರಣವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಶೃಂಗೇರಿಯ ಗುರುಮಾಲಿಕೆಯೂ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ ನಿಧನತಥಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಇವೆಲ್ಲ ಅಧಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಮೇಲಣ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಕೂಡುವುದು ಧಾಷ್ಟ್ಯವೇ ಸರಿ. ಈ ವಿವರಣೆಯಿಂದ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ವಿಜಯನಗರ ಸ್ಥಾಪನೋತ್ಸವವನ್ನು ಜರುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಪ್ರತಿಕೂಲನಿದ್ದೇನೆಂದು ತಿಳಿಯಕೂಡದು. ಅದು ಅರ್ಧಶತಮಾನದ ಪ್ರಭವದಿಂದ ಜರುಗಲಿ. ಈಗಾಗಲೇ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ

ಉತ್ಸಾಹವು ಹರಿಗಡಿದುಹೋಗದಿರಲಿ.

ವಿಜಯನಗರ ಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರಿಗೆ ಕೊಡಲಾದ ಸ್ಥಾನವು ಸಂದೇಹಾಸ್ಪದವಿದ್ದರೂ, ಆ ಮಾಹಿತಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡನೇ ಅಗಿತ್ತೆಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದವು. ತೆಲುಗರು ಆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದರೆಂಬ (ಇದೀಗ ತಪ್ಪೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ) ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸದಿರಲಾರೆನು. ಒಂದು ವಿವರವನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು. ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿ ಶೃಂಗೇರಿ ಕುಲದೈವತವು ಹಂಪೆಯ ವಿರುಪಾಕ್ಷನಾಗಿದ್ದರೆ, ಗಲ್ಲಿನಿಂದ ತಂದೆನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ದಂತ ಶೃಂಗೇರಿಯ ಕಾಕತೀಯರ ಕುಲದೇವತೆಯಾಗಿದ್ದಳು. ಈ ದಂತಶೃಂಗೇರಿಯ ಚಕ್ರಕೊಟ್ಟದ ನಾಗವಂಶೀಯ ರಾಜದೇವತೆಯಾದ ಮಾಣಿಕ್ಯೇಶ್ವರಿಯೇ ಆಗಿದ್ದಳು. ಈ ಕುಲದೇವತೆಗಳೊಳಗಿನ ಭೇದವೊಂದೇ ವಿಜಯನಗರದ ಅಂಥ ಮೂಲಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮಾಹಕಲು ಸಾಕಿದೆ.

ಇದರಿಂದ ತೆಲುಗುಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕ ಕೀರ್ತಿಯ ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಡುವುದನ್ನು ನಾವು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ೧೬ ನೆಯ ಶತಮಾನದ ದ್ವಿತೀಯಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಅತಿಭೀಕರವಾದ ರಾಜಕೀಯ ವಿಪತ್ತು ಒದಗಿದಾಗ ಮತ್ತು ತರುವಾಯ ತೆಲುಗರೆ ಹಿಂದೆಗೆ ನವಜೀವನವನ್ನಿತ್ತರು. ಘನತೆವೆತ್ತ ಅರವಿ ರಾಜವಂಶದವರು ಮಾಡಿದ ಮಹೋಪಕಾರವನ್ನು ಹಿಂದೆಗೆಂದೂ ಮರೆಯರು.

ವಿಜಯನಗರದ ಜೀವಮಾನ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೩೪೬ ರಿಂದ ೧೬ ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದ ವರೆಗೂ ಸೀಮೆಯೊಳಗಿನವರ ಹೇಡಿತನ, ಪರಕೀಯರ ಅತಿಕ್ರಮಣಗಳೆರಡರೊಡನೆಯೂ ಹೋರಾಡಿದ್ದುಲ್ಲದೆ, ವಿಜಯನಗರವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನೂ ಸಂವರ್ಧನೆಯನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೆ ಮಾಡಿತು. ಸೇನಾನಿಯೂ ಮಂತ್ರಿವರನೂ ಆದ ಚಾವುಂಡರಸ 'ಪ್ರಯೋಗರತ್ನ ಮಾಲೆ'ಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಹರಿಹರರಾಯನ ಸಣ್ಣ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೂಪಾಂತರಿಸಿ 'ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಧುರಂಧರ'ನೆಂದು ವರ್ಣಿಸಿದುದನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಬೇಕು. ಅವನ ತರುವಾಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಸಮ್ರಾಟ್ ಶ್ರೀಮಂತರಲ್ಲೊಬ್ಬನಾದ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಕ್ರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಓಡಿಸದಿರುವ ಸಿಂಹ

ದ್ವೀಪದ ವರೆಗೆ ಹಬ್ಬಿತು.

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೬೫ ರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣದ ಸುಲ್ತಾನರು ವಿಜಯ ನಗರದ ಹಿಂದೂರಾಜರನ್ನು ರಕ್ತಸತಂಗಳಡಿಯ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಪೂರಾ ಸೋಲಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಹಿಂದುಗಳ ವರ್ಚಸ್ಸು ಅಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ತಿರುಪತಿ, ಪೆನ್ನಗೊಂಡ, ಚಂದ್ರಗಿರಿ, ವೆಲ್ಲೂರುಗಳ ರಾಜಧಾನಿಗಳಿಂದ ೯೦ ವರ್ಷ ಕಾಲ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ವೈಭವ-ಪರಾಕ್ರಮ-ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಅಳಿದರು. ೧೬೪೬ ರಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜವಂಶದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಕೊನೆಯವನಾದ ರಂಗರಾಯನು ಬಲಿಷ್ಠ ಮಾಂಡಲಿಕ ನೊಬ್ಬನಾದ ಬೇದನೂರು ನಾಯಕನಲ್ಲಿ ಓಡಿಹೋಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರದ ಹೆಸರು ಮರೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ಆ ರಾಜವಂಶವು ಮುಂದೆ ವಿಶೇಷತಃ ಮೈಸೂರನ್ನು ಮಹಮ್ಮದಿಯರು ಆಕ್ರಮಿಸಿದಾಗ, ಹಲವು ಸಂಕಟಗಳಾಗಿಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಸಹಾಯ ದಿಂದ ತುಂಗಭದ್ರೆಯ ಉತ್ತರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಆನೆಗೊಂದಿಯ ಮಾತೃಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ವಿಜಯನಗರದ ವಂಶಿಕನೊಬ್ಬನು ನೆಲೆಸಿದನು.

ವಿಜಯನಗರದ ಉಪಕಾರ

ದಕ್ಷಿಣ ಪಶ್ಚಿಮ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಿಂದುಗಳಾಗಿ ಉಳಿದಿದ್ದರೆ ಅದು ವಿಜಯನಗರದ ಉಪಕಾರದಿಂದ. ಅದನ್ನು ಪೂರಾ ಸ್ಮರಿಸುವುದೂ ಅಸಾಧ್ಯ. ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯರತ್ನಗಳನ್ನು ಅನಂತ ವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಂತೂ ಸರಿಯೆ; ಅದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಕಾರ್ಯಭಾರದ, ಲೋಕೋಪಕಾರಕ ಅಡಳಿತದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು (ಯಾವುದಕ್ಕೆ 'ಧರ್ಮದ ಪಾರುಪತ್ಯ'ವೆಂದು ಜನರನ್ನು ತಿದ್ದಿರೂ ಅದನ್ನು) ದಯಪಾಲಿಸಿತು. ೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾಚೀನ ಪುಣ್ಯ ಟರಾಜರಿಂದ ಹೊಯ್ಸಳರ ವರೆಗೆ ರಾಜ-ಸಮ್ರಾಜರ ಅನಿಚ್ಛೆನ್ನ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ರಾಜತ್ವಕಲ್ಪನೆಯು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದು ವಿಜಯ ನಗರದ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯದಲ್ಲಿ (ಮಧ್ಯಯುಗೀನ ದೋಷಗಳೇನೆ ಇದ್ದರೂ) ಪರಿಣತ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷರಿಗೆ ನಿರಾತಂಕ ಶಾಂತಿಮಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೆ ಎದುರಾದುದು ಈ ಸುರಾಜ್ಯ-ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಉಪಭೋಗದ ದೆಸೆಯಿಂದಲೇ.

ಹಿಂದೂ-ಮಹಮ್ಮದೀಯರಲ್ಲಿ ಸೌಮನಸ್ಯ ಸೌಹಾರ್ದಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದುದು ವಿಜಯನಗರದ ಇನ್ನೊಂದು ಉಪಕಾರ. ಉತ್ತರಕ್ಕಿಂತಲೂ ದಕ್ಷಿಣ

ಪಶ್ಚಿಮಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತೀಯ ನೈಮನಸ್ಯವು ಅಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿಲ್ಲ ದಿರುವುದು ಇದರ ಮೂಲಕವೆ. ಮಹಮ್ಮದೀಯರ ಪ್ರತಿ ಕಾರದಲ್ಲಿಯೆ. ಹುಟ್ಟಿದ ರಾಜವಂಶವೆ ೩ ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಲು ಯತ್ನಿಸಿತು. ಮತ್ತು ರಕ್ತಸತಂಗಳಡಿಯ ರಣಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಐವತ್ತೈವತ್ತು ಸಾವಿರ ಸೈನಿಕರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಎರಡು ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಪಡೆಗಳು (ಅವುಗಳಲ್ಲೊಂದರ ನಾಯಕನು ರಾಷ್ಟ್ರದ್ರೋಹಿಗಳ ಮನೆತನದವನೆ ಆಗಿದ್ದನು) ನೀಚತನದ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತದ ಪರಮಾವಧಿಯನ್ನೇ ತೋರಿಸಿದರೂ ಹಿಂದುಗಳು ಜಾತೀಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಸುಕಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಬರಿ ವಿಜಯನಗರದ ವರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅವರ ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಸಮಕಾಲಿನರೂ ಹಿಂದುಮಹಮ್ಮದೀಯ ಸೌಮನಸ್ಯ ಸಹಾನುಭೂತಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಿಜಯನಗರದವರು ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜವು ಹೆಮ್ಮರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು ಎಂದಿಷ್ಟೆ ಹೇಳಬಲ್ಲೆನು. ಒಂದೆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುವೆನು. ಅದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೭೯೧ರಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿತು. ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹಿಂದೂಗಳ ಆತ್ಮಾಚಾರದ ಕತೆಯದು. ಆ ವರ್ಷ ಪರಶು ರಾಮಭಾವುವಿನ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಮರಾಟರು ಶೃಂಗೇರಿಯನ್ನು ನುಗ್ಗಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ ಇತರರನ್ನೂ ಕೊಂದು ಗಾಯಗೊಳಿಸಿ, ಶಾರದಾಂಬೆಯ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿ, ಸಿಕ್ಕಿದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಅಪಹರಿಸಿದರು. ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ದೇವತಾಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನ ಮಾಡುವುದು ಅಶಕ್ಯವೆಂದು ಸ್ವಾಮಿ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಭಾರತಿಗಳವರು ಮೈಸೂರಿನ ಸುಲ್ತಾನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಆಗ ಟಿಪ್ಪುವು ಒಂದು ಫರ್ಮಾನವನ್ನು ಬರೆದನು ".....ಬಿರುದ ಮಂಡಿತ, ಶೃಂಗೇರಿ ಪೀಠಾದೀಶ್ವರ ಶ್ರೀ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಭಾರತಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನ ಬಾದಶಹನ ಸಲಾಂ" ಮತ್ತು ನಗರದ ಕೋಶಾಗಾರಕ್ಕೆ, ಶೃಂಗೇರಿಗೆ ೨೦೦ ರಹಾಟಿದ್ರವ್ಯವನ್ನೂ ಅಷ್ಟೇ ಬೆಲೆಯ ಧಾನ್ಯವನ್ನೂ ಒಡನೆ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಪ್ತಣೆಕೊಟ್ಟನು; ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಇನಾಮ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನೂ ಹಲವು ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನು. ಶೃಂಗೇರಿಯ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಟಿಪ್ಪು ಬರೆದ ಪತ್ರವೊಂದರ ಆಶಯವಂತಿದೆ; "ಶತ್ರುಗಳು ಸೋತು ಓಡಿಹೋಗಲೆಂದೂ ಮಠದ ಉಳಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಡನೆ, ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳಲೆಂದೂ ದೇವರಲ್ಲಿ

ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಆಶೀರ್ವದಿಸಬೇಕಾಗಿಯೂ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ." ಇದರ ಉಗಮವೆಲ್ಲಿದೆ?... ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜರೊಬ್ಬರು ತುಂಬಿದ ಓಲಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಸಹೋದರನೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿದ ಕಾಲದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯುಂಟಿಲ್ಲ.

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನೂ ಜನಪದ ಹಿತವನ್ನೂ ಸವಿಯಾಗಿ ಮೇಳಯಿಸಿದ ಶ್ರೇಯವು ವಿಜಯನಗರದವರಿಗಲ್ಲದೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಾರಿಗೂ ಸಲ್ಲದು. ಚತುರ್ವರ್ಣಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಲ್ಲ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸಕಲವರ್ಣಾಶ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಪರಿಪಾಲಿಸುವ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನೋಟ್ಟುಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅವರು ನೆರವೇರಿಸಿದರೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು. ಈ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯವೃತ್ತಿಯು ವಿಜಯನಗರದವರ ಜೀವನದುಸಿರಾಗಿತ್ತು.

ಡಾ. ಎಸ್. ಕೆ. ಆರ್ಯಗಾರ್ಯರೇ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲವರು, ತತ್ಕಾಲೀನ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೂಲಕ ಹಿಂದು ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ಜಾತಿವರ್ಣಗಳೊಳಗಿನ ಭೇದಗಳನ್ನೂ ಪರಸ್ಪರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಸ್ಥಿರಪಡಿಸುವ ಭಾರವು ರಾಜ್ಯಸೂತ್ರಧಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿತೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವರು. ಇದರಿಂದ ಸಮಾಜವು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ತಾನೇ ನೆರವೇರಿಸುವಂತಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಡಳಿತಗಾರರು ಹೆಚ್ಚಿಗೇನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರದೆ, ವಿಶುಷ್ಟ ಬಂಧಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಸುವ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊರಬೇಕಾಗಿತ್ತೆಂದೂ ಹೇಳುವರು. ಇತಿಹಾಸವು ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ವಿಜಯನಗರದವರು ಸಮಾಜವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಂಧನಯುಕ್ತವಾಗಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಸಮಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ನೂರಾರು ಶಾಸನ-ಲೇಖನಾಧಾರಗಳು, ವಿಜಯನಗರದವರು ಕರ್ಮಕಲೆಗೆ ತಕ್ಕ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನಿತ್ತಿದ್ದರೂ, ಜೈನ, ವೀರಶೈವರೇ ಮೊದಲಾದವರಿಗೂ ಮಹಮ್ಮದೀಯರಿಗೂ ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನ ಜನಾಂಗಗಳಾದ ಕುರಬರು ಬೇಡರು ಮೊದಲಾದವರಿಗೂ ಸಮವಾದ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನೇ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ಸಾರಿಹೇಳುತ್ತಿವೆ. ಇರುಗಪ್ಪ ದಣ್ಣಾಯಕನಂತಹ ಜೈನ ಸೇನಾನಿಯ ಶೌರ್ಯವೂ ವೀರಶೈವ-ವೀರಬಣಜಿ-ಶೆಟ್ಟಿಗಳ ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರವೂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಘನತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದುವೆಂದು ಅವರು ಅರಿತಿದ್ದರು. ಎರಡನೆಯ ದೇವರಾಯನು ತನ್ನೊಬ್ಬ ಮಗಳನ್ನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೦೬ ರಲ್ಲಿ ಫಿರೋಜ್‌ಶಹಾ ಬಹಾಮನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕತೆಯಿಂದ, ಸಾಳುವ ನೃಸಿಂಹನು ಪೂರ್ವಗಾಲದ ರಾಜಪುತ್ರಿಯ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಮಗಳ ವಿವಾಹ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ೧೫೦೫ ರಲ್ಲಿ ತೆಗೆದಿದ್ದ ದರ

ರಿಂದ, ರಾಮರಾಜನು ಅಲಿ ಅದಿಲಶಹನನ್ನು (೧೫೦೫-೧೫೨೫ ನಡುವೆ) ದತ್ತಪುತ್ರನನ್ನಾಗಿ ತಕ್ಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ, ವಿಜಯನಗರವು ಸಮಾಜವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕರ್ಮಕಲೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತೆಂದು ನಂಬುವುದು ಹೇಗೆ? ವಿಜಯನಗರದ ನರಸಿಂಹನ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಪ್ರತಿಪಾಲಕರಾಗಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಉಳಿದ ಸಮಾಜಗಳ ಹಿತಸಂಬಂಧಗಳ—ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೂ ಆಗಿದ್ದರು.

ಅಲ್ಲದೆ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೇ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರ ಶ್ರಮದ ಫಲವಾಗಿತ್ತು. ಇವರಲ್ಲಿಯೇ ಅದರ ಅರಸುಮನೆತನಗಳು ಉದಯಿಸಿದ್ದು; ಇವರೇ ಸಮರವಿಜಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದು; ಇವರಿಂದಲೇ ಮಹಾಪ್ರಧಾನರೂ ದಂಪತಿಯರೂ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರರೂ ಆ ಪದವಿಗೇರಿದ್ದು. ನನ್ನ "ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನ" ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ತಾದ ಎರಡನೆಯ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದೇನೆ. 'ತಾವು ಕ್ಷತ್ರಿಯಕುಲದೀಪಕರು, ಉಳಿದವರು ತಮ್ಮ ಕೃಪಾಪೋಷಿತ ಪ್ರಜೆಗಳು' ಎಂಬ ಭಾವನೆಯ ಭಾರತದ ಬೇರೆ ರಾಜವಂಶಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಬರುವಂತಿದ್ದಿತಾದರೂ ವಿಜಯನಗರದವರಲ್ಲಿ ಸುತರಾಂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ದತ್ತಪ್ರಜೆಗಳು ಒಂದು ಬಂಧನದಿಂದ ನಿಗಡಿತರಾಗಿದ್ದರು. ವರ್ಗವರ್ಗಗಳೊಳಗಿನ ತಿಕ್ಕಾಟದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾದ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ, ಸಕಲವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತುಂಬಿತುಳುಕುವ ಈ ಸಂಘಟನಬುದ್ಧಿಗೆ ಅಸಂಖ್ಯಾಶಾಸನಗಳ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ. ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ಕಾಲದ ಕಾಮಯ ಕಾಲಾವಧಿಯವರೆಗೂ ಈ ಮಧ್ಯಯುಗ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಧಿಪತಿಗಳು ಅಭೂತಪೂರ್ವವಾದ ಸಮಾಜ ಸಂಕಟವನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಿ ಬಹುದೆಂಬುದರ ಕಲ್ಪನೆಯು ಈಗಿನ ಈ ಶಾಂತಿ-ಸಮೃದ್ಧಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ಕಠಿಣ.

ವಿಜಯನಗರವು ಇನ್ನೊಂದು ಮಹೋಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವೈಭವದ ಸಂಗೋಪ ಸಂವರ್ಧನವನ್ನು ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಅದು ತ್ರಿವಿಧವಾಗಿ ಹರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು, ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದವು. ಎರಡು ಶತಮಾನಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಕಾಲ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೧೨ ರಿಂದ ೧೭೫೭-೬೫) !

ದಿಯು ಹೇಣಗಾಡಿತು; ಆದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸಂಘಟಿತವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮೈಸೂರು ವಿಜಯನಗರದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದರಿಸಿತು. ಮೈಸೂರಿನ ಈಗಿನ ಮಹಾರಾಜರ ಸಿಂಹಾಸನ ಸ್ವರ್ಣಭಕ್ತದ ಮೇಲೆ, ದಿಲೀಪಸಗರಾದಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಹಾನುಭವ ರಾಜರುಗಳನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಧರ್ಮಪಥವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದಾಗಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಆಶ್ವಾಸವನ್ನೀಯುವ ಬರೆ ಹವು ಕೊರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ವಿಜಯನಗರದ ನರಪತಿಗಳ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾದ ಉಕ್ತಿಯನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಾರದಿರದು. ೧೬೪೦ರಲ್ಲಿ ತ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಂದಿನಿಂದ ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರಭುಗಳು ಈ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತ ಬಂದರೆಂಬುದು ಚರಿತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಸ್ಮಯಕರವಾಗಿ ತೋರಬಹುದಾದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವೆನು: ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವೂ ಆದರ ವೀರನರಪತಿಗಳೂ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಉಪಕೃತರಾಗಿದ್ದರೆಂಬುದೇ ಅದು. ೧೫ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ಚತುಷ್ಕದಲ್ಲಿ ಸಾಕುವ ನೃಸಿಂಹನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಗೆದ್ದನು. ಇದನ್ನು ರಾಜನಾಥ ದಿಂಡಿಮನು ತನ್ನ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ 'ಸಾಳುವಾಘ್ಯದಯಂ' ಎಂಬ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಿಸಿರುವನು. ಇಂತು ಮರಾಟರನ್ನು ವಿಜಯನಗರವು ಅಂಕಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಹಾರದ ಪ್ರಥಮ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿತು.

ಆದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರರಾಜ್ಯವು ಇನ್ನೂ ಉದಯಿಸಿರದಿದ್ದಾಗಲೇ-ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೫೪೪ ರಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವರಾಯನು ವಿಜಯನಗರವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಆದರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮರಾಠಾ ಅಧಿಕಾರಿಯಿದ್ದುದು ಕಂಡುಬರುವುದು. ಎಳಹಂಕನಾಡಿನ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ 'ಶ್ರೀ ಮರಾಟೀಯ ವಿಠ್ಠಲೇಶ್ವರದೇವ ಮಹಾಅರಸುಗಳೇ' ಆತನು. ಅವನ ಯೋಗ್ಯತೆಗಾಗಿ, ಅವನ ಹಸ್ತಕನಾದ ರಾಚೂರ (ರಾಯಚೂರ) ನರಸಿಂಹಯ್ಯನು, ಜಕ್ಕೂರಿನ ಅಲ್ಲಾಳನಾಥನಾಥನ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವೆಂದು ಎಳಹಂಕನಾಡಿನ ಶಿವನಸಮುದ್ರ ಸೀಮೆಯನ್ನು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿತ್ತನು.

ಒಂದೇ ಶತಮಾನದ ತರುವಾಯ ವಿಜಯನಗರದ ಪ್ರಭುಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮರಾಠರು ಕಲಿತ ರಾಜನೈತಿಕ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚುವ ಸಂಧಿಯು ಬಂದಿತು. ೧೬೪೪ರಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳು—

ವಿಜಾವೂರ, ಬಾಲಾಘಾಟ, ಪಾಯನಘಾಟ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಶಿವಾಜಿಯ ತಂದೆಯಾದ ಶಹಾಜಿಯ ಸುಭೇದಾರಿಕೆಯ ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ವಿಜಯನಗರದ ಕೆಲವು ಭಾಗವು ವಿಜಾಪುರದಾಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟುದರ ಪರಿಣಾಮವೇ ಇದು. ಈ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನೆರೆಹೊರೆಯ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರರಾಜ್ಯದ ಬೀಜಾರೋಪಣವಾಯಿತು. ತನ್ನ ತಂದೆಯ ನಿಧನದ ತರುವಾಯ ಶಿವಾಜಿಯು ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೋಲಾಳ ಪ್ರಾಂತವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ, ಶಿವಾಜಿರಾಜನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಂಕಿತವಾದ ಏಳು ನಾಡುಗಳಲ್ಲೊಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲವೂ ವಿಜಯನಗರದ ಜೀವನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಆತ್ಮನಾತ್ತಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಕೂಡದು.

ವಿಜಯನಗರದ ನರಪತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಘನತೆಗೇರಿದ ಅವರ ಮಾಂಡಲಿಕರಿಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವು ಕೃತಜ್ಞವಾಗಿರಬೇಕಾಗಿದೆ. ೧೬೮೯ ರ ಮಾರ್ಚ್ ೧೧ ನೆಯ ದಿನ ಔರಂಗಜೇಬನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಮಾನುಷ ಕ್ರೌರ್ಯದಿಂದ ಸಂಭಾಜಿಯ ಕೊಲೆಯಾದಾಗಿನ ಸಂದರ್ಭವದು. ರಾಜಗಡವು ಮೊಗಲರ ಕೈವಶವಾಯಿತು (ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೬೮೯). ಸಂಭಾಜಿಯ ತಮ್ಮ ರಾಜಾರಾಮನು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಓಡಿಹೋದನು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಭಾಗ್ಯವು ಕಾಲನ ತುಲೆಯಲ್ಲಿ ತೂಗಾಡುತ್ತಿತ್ತು; ಕೆಳದಿಯ ರಾಣಿಯೊಬ್ಬಳು ಆ ರಾಜಕುಮಾರನ ಜೀವನವನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಜೀವನಾವಧಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದಳು. ಹೀನ ಸತ್ತ ಗನೆಯ ಸೋಮಶೇಖರ ನಾಯಕನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಚೆನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯೇ ಅವಳು.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು. ಹಿಂದೂಸದಸಾದಶಾಹ-ವರ್ಣಾಶ್ರಮ-ಧರ್ಮ ಪ್ರತಿಸಾಲುನೆಯೆಂಬ ಮುಪ್ಪುರಿಯ ಧೈಯವೇ ವಿಜಯನಗರದಂತೆ ಮರಾಠಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಥಾಪಕನೂ ಆಗಿತ್ತು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವು ವಿಜಯನಗರದ ಜೀವನ ವಾಹಿನಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರವಾಹ ಮಾತ್ರವೆಂಬುದು ಇದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು.

ಮರಾಟರನ್ನು ಕಡಿಗಾಣಲು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಮೊದಲಿಗರ ನೆಗೆತ್ತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅದರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮನಗಾಣುವುದೇ ಇದರ ಉದ್ದೇಶ.

ಕೊನೆಯ ಮಾತು

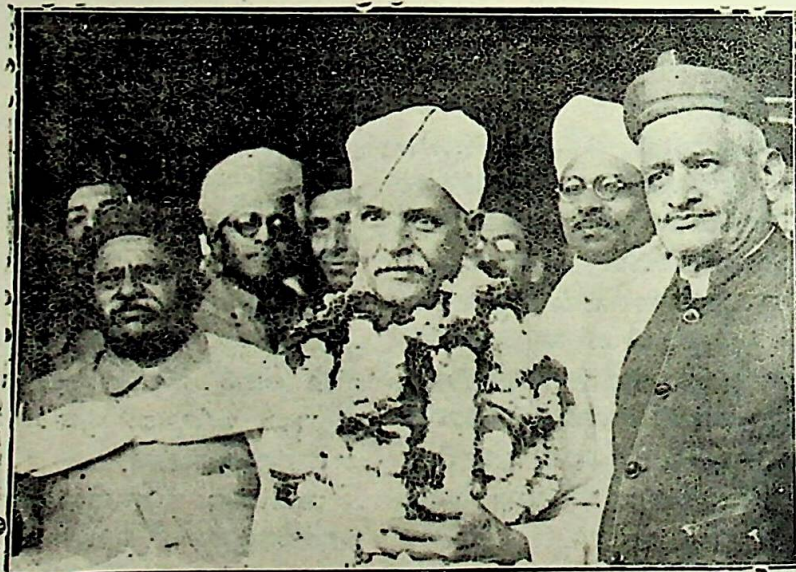
ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಜಾತಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ದೇಶವಾಚಕ

ಭೇದಗಳು ಮಸುಕಿಸಲಾರವು. ಎಲ್ಲ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಸಮವಾಗಿ ತೂಗಿ ಚರಿತ್ರೆಯ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಇತಿಹಾಸದ ಕೆಲಸ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಪದಭ್ರಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಏನೇ ಆದರೂ ವಿಜಯನಗರವು ನಮ್ಮ ಸ್ಮೃತಿಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಅಜರಾಮರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲುದು. ಸಂಘಟನೆ-ಸಹಿಷ್ಣುತೆ (Corporate action and Communal goodwill) ತನ್ನ ವರನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಅನ್ಯರೊಡನೆ ಸ್ನೇಹಭಾವದಿಂದಿರುವುದು, ಇದಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಇದಂ ಕ್ಷಾತ್ರ ಇದುವೆ-ವಿಜಯನಗರದ ಮಹಾಮಂತ್ರ ಈಗಲೂ ಅದನ್ನು ಜಪಿಸುವುದರ ಅಗತ್ಯವು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ.

ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ
ಶ್ರೀಮಾನ್ ದ. ಎ. ಬೇಂದ್ರೆ, ಎಂ ಎ.

ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ

ಮಹಾಸಭೆಯ ನಿಯೋಜಿತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಪಂ. ಮದನಮೋಹನ ಮಾಲಿವೀಯರಿಗೆ ಪುಣೆ ಸ್ನೇಹಪ್ರಚಂಡ ಸ್ವಾಗತವಾಯಿತು.

ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಂ. ಮಾಲಿವೀಯರು; ಎಡಗಡೆ ಎನ್. ಸಿ. ಕೇಕರರು; ಬಲಗಡೆ ಲೋಕನಾಯಕ ಅಣೆಯವರು.

ನಮ್ಮ ಮಾತು

ದಿನಂಗಳ

ಅನಾಡ ಚೆನ್ನವೀರಪ್ಪನವರು

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಹದುಪಕಾರ ಮಾಡಿದ ಧಾರವಾಡದ ಈವಯೋವೃದ್ಧ ನಾಗರಿಕರು ೧೯೩೫ನೆಯ ದಿಶೆಂಬರ ೧೬ನೆಯ ದಿನ ಶಿವೈಕ್ಯರಾದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಆತ್ಯಂತ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ.

ಧಾರವಾಡದ ಶಾಖಾಗ್ರಾಮವಾದ ಕಮಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಡಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ೧೯ನೆಯ ಶತಮಾನದ ೬ನೆಯ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನವೀರಪ್ಪನವರು ಜನ್ಮತಾಳಿದರು. ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಗಳಿಸುವುದು ಇವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹೋಯಿತು. ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡು 'ಧಾರವಾಡ ವೃತ್ತ' ಕಾರ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಿಂತರು. ಧಾರವಾಡ ವೃತ್ತವು ಶಿಲಾಮುದ್ರಿತ ಮರಾಠಿ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆ. ಚೆನ್ನವೀರಪ್ಪನವರೇ ಅದನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗಿನ ಮುದ್ರಿತ ಅಕ್ಷರಗಳಂತೆಯೇ ಮುದ್ದು ಮುದ್ದಾಗಿ ಬರೆದು ಇವರು ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಹೆಸರುಗಳಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದಲೂ ಪಂಚಾಂಗಗಳನ್ನು ಮಾರುವುದರಿಂದಲೂ ಇವರು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆಂದರೆ ಅಚ್ಚರ್ಯವೇ ಆದೀತು! ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅದು ಅವರ ಮಿತವ್ಯಯ, ಸತತಪರಿಶ್ರಮಗಳ ಫಲವು.

ಮುಂದೆ ಇವರು ೮ನೆಯ ದಶಕದ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದಂಗಳಡಿಯನ್ನೂ "ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಕ್ ಡಿಪೊ ಪ್ರೆಸ್" ಎಂಬ ಚಿಕ್ಕ ಮುದ್ರಣಾಲಯವನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಬಗೆಬಗೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಾಙ್ಮಯದ ಆದಿ ಕವಿಗಳಾದ ಕೀರ್ತಿಶೇಷ ಶಾಂತಕವಿಗಳ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅವರ ಮಿತ್ರರಾದ ಈ ಚೆನ್ನವೀರಪ್ಪನವರು ಅಭಿಮಾನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದರು. ಮತ್ತು ಅದೇ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಅವರ ಸ್ಮಾರಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಶಾಂತೇಶವಾಚನಾಲಯದ ಮೇಲೂ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮುದ್ರಣ ಕಲೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಂತೂ ಚೆನ್ನವೀರಪ್ಪನವರು ಮಂಗಳೂರೊಂದರ ಹೊರತು ಮಿಕ್ಕ ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆಲ್ಲ ಒಳ್ಳೆ ಮಾದರಿಯನ್ನೇ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟರೆನ್ನಬಹುದು. ಸುಂದರವಾದ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಎರಕಹೊಯ್ಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು

ಇವರು ಸ್ವತಃ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ. ಮುದವೀಡು ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ ೪೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಾಡಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ 'ಕರ್ನಾಟಕ ವೃತ್ತ' ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯ ಆರಂಭಕರು ಚೆನ್ನವೀರಪ್ಪನವರೇ.

ಜನ್ಮತಃ ಕೇವಲ ರಿಕ್ತಹಸ್ತರಾಗಿ, ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದ ಕಾರ್ಯತತ್ಪರತೆ, ವ್ಯವಹಾರ ಚಾತುರ್ಯಗಳು ಸ್ಪೃಹಣೀಯವಾಗಿರುವಷ್ಟೆ, ಗಳಿಸಿದುದನ್ನು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗಿದ್ದ ಉದಾರಬುದ್ಧಿಯೂ ಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಮಹನೀಯರ ಆತ್ಮನಿಗೆ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ತಿಮ್ಮಪಡೆ

ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ 'ನಮ್ಮನ್ನಗಲಿದ ನಾ. ಭಾ.' ಎಂಬ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಲೇಖಕರ ಹೆಸರು 'ಶಿ. ಭಾ.' ಎಂದು ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬರೆದವರು 'ನಾ. ಭಾ.' ಅವರ ಆಪ್ತಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

'ಭೂವೈಭವ'

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಈ ಲೇಖನದ 'ಸೂರ್ಯನ ಸಂಸಾರ' ಎಂಬ ಪ್ಯಾರಾ (೩೬ನೆಯ ಪುಟ, ೨ನೆಯ ಅಂಕಣ) ದಲ್ಲಿಯ ವಾಯುಮಾನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ೯. ೪ (ಸಾಲು ೧೧) ೨೨೦ (ಸಾ. ೨೦), ೨೩೮, ೨೬೪; ೩೮೨ (ಸಾ. ೨೫), ೨೬೧ (ಸಾ. ೨೮) ಈ ಅಂಕಗಳ ಹಿಂದಿನ ಉಸ (ಉಣಾ) ಚಿಹ್ನೆವು ಹಾರಿ ಹೋಗಿರುವುದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟು ಉಣಾಡಿಗ್ರಿಗಳೆಂದು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಓದಬೇಕು.

ಫೆಬ್ರುವರಿ ಸಂಚಿಕೆಯ ಕೆಲವು ಲೇಖನಗಳು

ಶಕುಂತಲೋಪಾಖ್ಯಾನದ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರಪಾಠಾಂತರ:

ಶ್ರೀ. ಮಂ. ಆ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು, ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಎಲ್.

ಅದ್ಭುತಾಕಾಶ:

ಶ್ರೀ. ರಾ. ನ. ಮಳಗಿ

ಕಲ್ಪನೆಯ ಕಂಗಡಿಸುವ ವಿಶಾಲವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯದ್ಭುತರೂಪ ಸಂದರ್ಭನಾತ್ಮಕ ಲೇಖನವಿದು.

ಅಚಾರ್ಯ ಮದುವೆ: ಶ್ರೀ. ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು
ಸಹಜ ವಿನೋದಭರಿತವಾದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ—ಸುರಮ್ಯ
ವಾದ ಕಥಾರಚನೆ.

ಭಾರತದ ನೂತನ ರಾಜ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆ: ಶ್ರೀ. ಶಂಕರ
ಬರಲಿರುವ ಸುಧಾರಣೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ದಿಗ್ಧರ್ಮ
ಮಾಡಿ, ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿ, ಅದರ ನಿಷ್ಫಲತೆ

ಯನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೊದಲಾದುವಲ್ಲದೆ

ರಾಜರಹಸ್ಯ (ಕಾದಂಬರಿ): ಶ್ರೀ. ಮಳಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಆರಂಭ (ಉತ್ತರಾರ್ಧ)

ಶ್ರೀ. ಸಾಲೆತೂರು.

ರೈತರ ಸಾಲ (ಉತ್ತರಾರ್ಧ): ಶ್ರೀ. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್.

ಈ ತಿಂಗಳ ಚಕ್ರಬಂಧಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ

ಜಿಂ ರೂ. ಬಹುಮಾನ

ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಈ ತಿಂಗಳ ಚಕ್ರಬಂಧ
ಸ್ಪರ್ಧೆಯು (ನಂ. ೭) ಈ ಸಲ ಪುನಃ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟ
ಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಬಹುಮಾನ ಧನವು ದ್ವಿಗುಣಿತವಾಗಿದೆ. ಸ್ಪರ್ಧಾಳು
ಗಳು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಪರಿವಿಡಿ

ಶ್ರೀರಾಗಿಣೀದೇವಿ (ಮಾರವಾಡೀನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ)			(ಮುಖಚಿತ್ರ)	೧೦೧
ಬರುವೆನಿದೋ! (ಕವಿತೆ)			ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ವೆಂಕಟರಾಜ, ಉಡುಪಿ	೧೦೧
ತುಂಗಿಗೆ (ಕವಿತೆ)			ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರ	೧೦೨
ಅದ್ಭುತಾಕಾಶ (೧)			ಶ್ರೀ. ರಾ. ನ. ಮಳಗಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ	೧೦೩
ಡೇರಹೂ (ಕತೆ)			ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿ, ಮೈಸೂರು	೧೦೭
ರೈತರ ಸಾಲ (೨)			ಶ್ರೀ. ಎ. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್, ಎಂ. ಎ., ಮೈಸೂರು	೧೦೯
ಭಾರತದ ನೂತನ ರಾಜ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆ			ಶ್ರೀ. ಶಂಕರ, ಮೈಸೂರು	೧೧೩
ನಮ್ಮ ಜೀನನದಿಂದ ವೈಖರಿ (ಕವಿತೆ)			ಶ್ರೀ. ಮೈ. ಗು. ಆ. ಮೂರ್ತಿ	೧೧೭
ಶಕುಂತಲೋಪಾಖ್ಯಾನದ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಪಾಠಾಂತರ			ಶ್ರೀ. ಮಂ. ಅ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು,	
....			ಎಂ. ಎ. ಬಿ. ಎಲ್.	೧೧೮
ವೀಣೆ (ವಚನ)			ಶ್ರೀ. ನಂದಕಿಶೋರ	೧೨೦
ನಿಗ್ರೋಗಳ ಕಟ್ಟುಗ್ರಯಾತನೆ (ಸಚಿತ್ರ)			ಶ್ರೀ. ಆ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ್	೧೨೧
ಆರೆಸ್ಟ್ (ಈಸ್ಟಿಲಸ್ ಮಹಾಕವಿಯ ನಾಟಕದ ಕಥೆ)			ಶ್ರೀ. ಡಿ. ವಿ. ಎಸ್.	೧೨೪
ಶಿಕ್ಷಣಪ್ರಪಂಚ			ಶ್ರೀ. ಕೆ. ವಿ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ, ಎಂ. ಎ. ಬಿ. ಟಿ., ಬೆಂಗಳೂರು	೧೩೩
ಪಲ್ಲಟ (ಕವಿತೆ)			ಶ್ರೀ. ಈಶ್ವರ ಸಣಕಲ್ಲ	೧೩೬
ರಾಜರಹಸ್ಯ (ಧಾರಾವಾಹಿಯಾದ ಕಾದಂಬರಿ)			ಶ್ರೀ. ಮಳಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ	೧೩೭
ಗೀತಾಸಂದೇಶ (ಪುಸ್ತಕಾವಲೋಕನ)			ಶ್ರೀ. ತಟ್ಟೆ ಶಾಮರಾಯರು, ಬಿ. ಎ.	೧೪೮
ಬೈಗು (ಕವಿತೆ)			ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ	೧೫೪
ಕೊನೆಯ ಹಾಡು (ಕವಿತೆ)			ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟರಮಣಾಚಾರ್ಯ	೧೫೫
ಆಚಾರ್ಯ ಮದುವೆ (ಕತೆ)			ಶ್ರೀ. ಆ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು	೧೫೬
ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯ (೨)			ಪಂ. ತಾರಾನಾಥರು	೧೬೩
ವಿಚಾರವೇದಿಕೆ				೧೬೫
....ದಿನಗತ ಪಂಚಮ ಜಾರ್ಜ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು—ಅಷ್ಟಮ ಎಡ್ವರ್ಡರ ರಾಜ್ಯಾರೋಹಣ—				
....ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕ-ನಾಚಕ ಪಕ್ಷಗಳು—ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ವಾಯತ್ತ ಪ್ರಾಂತ— ಚೀನ				
....ದಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯುನಿಜಂ ಪ್ರಸಾರ—ರವಾತೆ—ಇಜಿಪ್ಟದ ಭಾಗ್ಯೋದಯನೇ?—ಅಂತರ್ಜಾ				
....ತೀಯ ವಿವಾಹವು ಅಹಿಂದುನೇ?—ಅಭಿನವ ಹಿಂದೂಜಾತಿ— ಲಖನೌ ಕಾಂಗ್ರೆ				
....ಸಿಗೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆ—ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ತಗ್ಗಬೇಕು!— ಹಳ್ಳಿಗಳ ದೈವ ತೆರೆಯಿತು!				
ಕನ್ನಡದ ಮುನ್ನಡೆ				೧೭೧
ನಮ್ಮ ಮಾತು				೧೭೨
ಸಾದರಸ್ವೀಕಾರ				೧೭೫

ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆ

ಸರಿಯಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿದವರಿಗೆ ೨೫ ರೂ. ಬಹುಮಾನ !!

ನಿಯಮಗಳು:—

೧. ಪ್ರತಿ ಉತ್ತರದೊಡನೆ ಪ್ರವೇಶದನರೂಪವಾಗಿ ೪ ಆ.ಯ ಅಂಚಿತಿಕ್ಕೀಟನ್ನು ಇರಿಸಬೇಕು. (ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ೪ ಅಂಚೆ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಅರ್ಧ ಅಥವಾ ಒಂದು ಅಣೆಯ ತಿಕ್ಕೀಟುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವುದು ಲೇಸು.) ಅದನ್ನು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ತಿರುಗಿ ಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅಥವಾ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಜಮೆ ಹಿಡಿಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

೨. ಒಬ್ಬರೇ ಅನೇಕ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯದನ್ನು ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಮುದ್ರಿತ ಕೃಪನ್ನಿನಲ್ಲಿಯೇ ತುಂಬಬೇಕು. ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕಾಗದಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಕಳಿಸಬಹುದು. ೩. ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಸಂಪಾದಕರ ನಿರ್ಣಯವೇ ಕೊನೆಯದೂ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಬಂಧಕವೂ ಆಗಿರುವುದು; ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಮೂಲಭೂತ ನಿರ್ಬಂಧವಿದು. ೪. ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಎಷ್ಟುಮಾತ್ರವೂ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಇದರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚಿಗಳಿಗೂ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ೫. ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಫಾಲಿಸಿದಿರುವ ಉತ್ತರಗಳು ಆಸ್ಪೀಕೃತವಾಗುವವು. ೬. ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಅಥವಾ ಕಲಾಸಿಂಧು ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಕೆಲಸಗಾರರು ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಕೂಡದು. ೭. ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ (ಅದು ಬಾರದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅತಿಸಮೀಪವಾದುದಕ್ಕೆ) ೨೫ ರೂ.ಯ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಪಾದಕರ ಬಳಿ ಮೊದರುಮಾಡಿಟ್ಟ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವ ಉತ್ತರವೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರವು. ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ (Clue) ಒಂದೇ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರವಿರುವುದು. 'ಅ. ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರಗಳು ಬಂದಲ್ಲಿ, ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಸಮಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ—ಒಂದೇ ತಪ್ಪುಳ್ಳ ಉತ್ತರಗಳು ಮಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೂ ಸಂಪಾದಕರ ಅಭಿಮತದಂತೆ ಉಚಿತಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ—ಹಂಚಲಾಗುವುದು. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಒಂದೇ ಇನಾಮು ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಂ. ೬ರ ಪರಿಣಾಮ

ಯಶಸ್ವಿ ಸ್ಪರ್ಧಾಳುಗಳು

ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರ

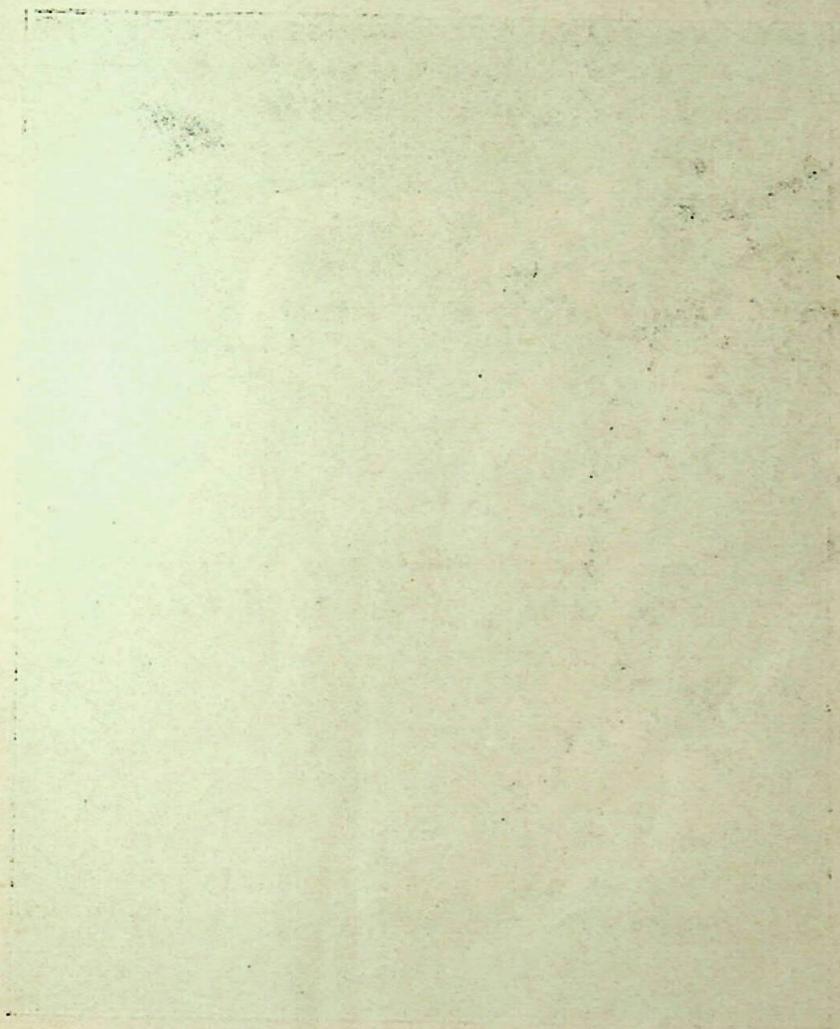
ಜ. ಕ. ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಂ. ೬ ಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಣ ಮೂವರು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಮಾನದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಧನವು ಈ ಮೂವರಲ್ಲಿ ಹಂಚಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅವರವರ ಹಣವು (ರೂ. ೮-೫-೦)ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ಅವರ ವೆಚ್ಚದಿಂದ ಮನಿಯಾರ್ಡ್ ಮೂಲಕ ಕಳಿಸಲ್ಪಡುವುದು.

ಶ್ರೀ. ಮುಳಗುಂದ ಕೆ. ವ್ಹಿ., ಧಾರವಾಡ

ಶ್ರೀಮತಿ ಶಿಂದೆ ಕೆ. ಜಿ., ಶಿರ್ಸಿ

ಶ್ರೀ. ಸ್ವಾಮಿ ಬಿ. ಜಿ. ಎಲ್., ಬೆಂಗಳೂರು

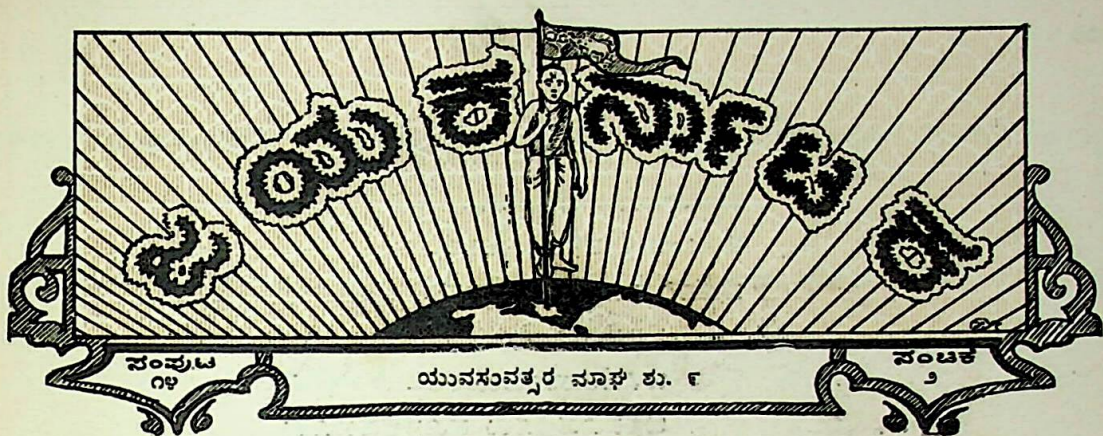
೧	ಉ	ಚಿ	ತ	ಹೊ	ಣೆ	ಉ
೫	ಸಾ	ರ	ನ	ಗಿ	ದೊ	ದೊ
೭	ಬ	ಕಾ	ಸು	ರ	ಸಂ	ಯೋಗ
೮	ರಿ	ಲ	ಕ	ವಿ	ಜ	ಜ
೧೦	ದೊ	ಆ	ಯೋ	ಜ	ನೆ	ನೆ
೧೫	ದೊ	ನ	ನಾ	ಗ	ರಿ	ನೆ
೧೮	ಲೋ	ಮಾ	ಯ	ನ	ಳ	
೨೦	ಭ	ಯಾ	ನ	ಕ	ತೊ	ಲು

Collection of
Jangamwadi Math

ಶ್ರೀ ರಾಗಿನೇದೇವಿ
(ಮಾರವಾಡಿ ಸೃಷ್ಟದಲ್ಲಿ)

ಬರುವೆನಿದೋ !

ಕವಿ: ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ವೆಂಕಟರಾಜ, ಉಡುಪಿ

೧

ಅಳಿಯಾಸೆಗೆ ನೆಳಲೀಯಲು

ನಿನ್ನೆದೆ ಕರೆಕರಿವಾಗ—

ತಿಳಿಬಗೆಯೊಳು ತಳವರಿಯದ

ನೇಹದ ಹೊನಲೊಗೆವಾಗ—

ನಸುಲಜ್ಜೆಯ ತೆರೆಗಳೆಯುತೆ

ಬಗೆಬಾಂದಳವೆಸೆವಾಗ—

ಚಿಂದುಟಿಯೊಳು ದರಹಾಸದ

ಮುಂಬಿಸಿಲದು ಮೆರೆವಾಗ—

ಬರುವೆನಿದೋ—

ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ !

SRI JAGADGURU VISHWABHADRA
JNANA SIMHASA JYANAMANDIR
LIBRARY.
Jangamwadi Mata, VARANASI.
Acc. No. 3679

೨

ಹೊಸಹರಯದ ಬಿಸುಗದಿರನ
 ಮೈದೇಸಿಯು ಬೆರೆವಾಗ-
 ಬಿಸಜಂಗಳ ತನಿಜೇಂಗೊಡ-
 ನೊಸರಿ ಮನಂಗೊಳುವಾಗ-
 ಸೊಗದಾಸೆಯು ಮಿಗುವರಿಯಲು
 ಬಳಿವರಿವಾರಡಿಯಂತೆ-
 ಬನದೊಡಲೊಳು ಹೊನಲಿಡೆಯೊಳು
 ತಳುಹದ ತಂಬಿಲರಂತೆ-
 ಬರುವೆನಿದೋ--
 ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ !

೩

ಬಿನ್ನಾಣದ ಸಿಂಗರಗಳ
 ಬಿಂಕದ ಬೆಳಗಲಿಪಾಗ-
 ನಲೈಯ ಸಿರಿಯರಳೊಂದೇ
 ಎದೆನಳ್ಳಿಯೊಳುಳುವಾಗ-
 ಕುಡಿನೋಟದ ಕೈದೀವಿಗೆ
 ಕಡೆಗಾಣಿಸುತಿರುವಾಗ-
 ಮೆಲುಮಾತಿನ ಸವಿಯೂಟಕೆ
 ಬಗೆಯಾತುರವಡುವಾಗ-
 ಬರುವೆನಿದೋ--
 ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ !

೪

ಮಧುಮಾಸದೆ ಕಿರುಹಕ್ಕಿಗ-
 ಳುದಾಟವು ಕೇಳಿಬರೆ-
 ತಿರಿವೆಣ್ಣಿನ ಸಿರಿಮೊಗದೊಳು
 ಮೃದುಹಾಸವು ಮೂಡುತಿರೆ-
 ಕಂಗೊಳಿಸುವ ತನಿವಣ್ಣಿಗಳ
 ಮೇಲಿರಗುವ ಗಿಳಿಯಂತೆ--
 ತಿಂಗಳ ತನುಸಂಗಕ್ಕೆ ನೆರೆ
 ಮುಂಗೊಳುತಿಹ ಕಡಲಂತೆ--
 ಬರುವೆನಿದೋ--
 ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ !

ತುಂಗೆಗೆ

ಮೆಲ್ಲನಿಯ ಮಾತೇನೊ ಬಿಳಿನೋರಿಯ ನಗೆಯೇನೊ !
 ಬೆರಗು ಬಿಂಕಗಳಿಲ್ಲದಂತೆ ಹರಿಯುವುದೆನಿತು ಹಿತವೋ !
 ನಡೆ ಸೌಮ್ಯವಾದರೂ ಜಟುವಟಕೆ ತೋರುತ್ತಿದೆ !
 ಆಳ ಹಿರಿದಾದರೂ ಓಡಲು ಶುಚಿಯಾಗಿಹುದು !
 ಕೋಪವಿಲ್ಲದ ಶಕ್ತಿ ಪಾತ್ರ ಮೀರದ ಯುಕ್ತಿ
 ಒಂದಾಗಿ ನಿನ್ನ ಹಿರಿಮೆಗೆ ಅಂತೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿಹವು !
 ಓ ತುಂಗೆ ಮಲೆನಾಡ ಗಂಗೆ! ನೀ ಹರಿದೋಡು-
 ವಂದದಲಿ ಹರಿಸಲಾರಿಯ ಎನ್ನ ಜೀವನದ ತೊರೆಯ?

--ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರ

ಅದ್ಭುತಾಕಾಶ

(೧)

(All Rights Reserved)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾ. ನ. ಮಳಗಿಯವರು ಬರೆದುದು

ಆಕಾಶದ ಅಗಲಿಷ್ಟವು ? : ಒಂದು ತೇಜೋವರ್ಷವೆಂದರೆ ೫೮,೭೫,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦೦ ಮೈಲು; ನಮ್ಮಿಂದ ೪|| ತೇಜೋವರ್ಷಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿರುವುದು ತೀರ ಹತ್ತಿರದ ನಕ್ಷತ್ರ; ೨೦೪ ತೇಜೋವರ್ಷಗಳಾಚೆಗೆ ತ್ರಿಶಂಕುಲೋಕವಿದೆ; ನೋಟಕ್ಕೆ ತಿಮನೋಹರವಾದ ಅಗ್ನಿ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರವಾದ ಆಕಾಶಗಂಗೆ ೪,೦೦೦ ತೇಜೋವರ್ಷಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿರುವುದು. ಕಾಣುವವು ೩೦೦೦ ತಾರೆಗಳಾದರೂ ಇರುವವು ೧೦,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦೦ ಅಂತೆ; ನಕ್ಷತ್ರಮಂಡಲದ ವ್ಯಾಸವೆ ೩,೦೦,೦೦೦ ತೇಜೋವರ್ಷಗಳಂತೆ. — ಇನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ಆಕಾಶದ ಅಗಲಿಷ್ಟವು ! *

ನಮ್ಮ ಸೌರವ್ಯೂಹವೂ ಎಣಿಕೆಯನ್ನಣಕಿಸುವ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ತಾರಾಗಣಗಳೂ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದ, ಮೇರೆಯಿರುವ, ಕಲ್ಪನಾತೀತವಾದ ಅದ್ಭುತಾಕಾಶವೆಂಬ ಮಹಾಶರಧಿಯಲ್ಲಿಯ ಸಣ್ಣ ನಡುಗಡ್ಡೆಗಳು.

ಈ ನಡುಗಡ್ಡೆಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಅಂತರವನ್ನು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿಯಲೆಂದು ಬಹು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ, ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯು ತಿಳಿದುಬರಲು ವಿಸ್ತಾರದ ಪರಮಾವಧಿಯನ್ನರಿತು ಭಯಪಟ್ಟು ಬಹು ಭ್ರಾಂತರಾಗಿರುವರು. ಇಂತಹ ಲೋಕಸಮುದಾಯಕ್ಕಾಶ್ರಯವಾದ ವಿಶಾಲ ಬಯಲಿನ ವಿಸ್ತಾರವು ಇವರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಕಂಗಡಿಸಿತು.

ಮಹಾವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನೆಲವೊಂದು ಅಣು. ಈ ಅಣುವನ್ನು ಎಲ್ಲೆಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಆವರಿಸಿರುವ ವಾಯುಶರಧಿಯ ಅಳವು ೬೦೦ ಮೈಲುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು. ತಾಸಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ೨೫ ಮೈಲುಗಳಷ್ಟು ಓಡುವ ನಮ್ಮ ಎಂ. ಎಸ್. ಎಂ. ರೇಲ್ವೆ ಉಗಟಿಯು ಅದೇ ವೇಗದಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಲ್ಲುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ೨೪ ತಾಸುಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಷ್ಟು ವೇಗಿಯು ವಾಯು ಮಂಡಲದ ಶಿಖರವನ್ನೇರಲುಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ದೂರವು

ಆಕಾಶದ ಅಳಕ್ಕೆ ಎಳೆಪ್ಪೂ ಸರಿಬಾರದಷ್ಟು ಅತಿ ತುಚ್ಛವಾಗಿರುವುದು.

ನಮ್ಮ ಚಿರಪರಿಚಿತವಾದ ಸೂರ್ಯನು ನಮಗೆ ಸರಾಸರಿ ೯,೩೦,೦೦,೦೦೦ ಮೈಲುಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿರುವನು. ಗಗನವನ್ನಲಂಕರಿಸಿರುವವರಲ್ಲಿ ಇವನೇ ನಮಗೆ ಅತಿ ಸಮೀಪಸ್ಥನು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಒಂದು ಉಗಟಿಯು ತಾಸಿಗೆ ೪೦ ಮೈಲುಗಳಂತೆ ಓಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಸೇರಲು ೨೬೫ ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವು ಬೇಕಾಗುವುದು. ಆಕಾಶದ ವಿಸ್ತಾರದೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಲು ಈ ದೂರವು ದೂರವಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ !

ಪ್ರಕಾಶವು ಒಂದು ಸೇಕಂಡಿಗೆ ೧,೮೬,೨೮೫ ಮೈಲುಗಳ ವೇಗವುಳ್ಳದಾಗಿರುವುದು. ನಮ್ಮ ಎತ್ತಿನ ಬಂಡಿಯೊಂದನ್ನು ಹಗಲುರಾತ್ರಿಗಳನ್ನೆದೆ ಸತತವೂ ಗಂಟೆಗೆ ಐದು ಮೈಲುಗಳಂತೆ ಹೋಡಿದರೆ, ಪ್ರಕಾಶವು ಒಂದು ಸೇಕಂಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಸುವಷ್ಟು ದೂರವನ್ನು ಸೇರಲು ಅದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕುಕಾಲು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುವವು. ಇಂತಹ ಪ್ರಚಂಡ ವೇಗವುಳ್ಳ

* ಇದು ಈಚಿನ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿರುವ ಲೇಖನವಾದುದರಿಂದ, ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಚಕಿತರಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಪ್ರಕಾರವು ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ ಬರಲು ೨ ನಿಮಿಷಗಳು ಹಿಡಿಯುವವು!

ವಿಶ್ವದ ದೂರವನ್ನಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಖ್ಯಾ ಕ್ರಮವು ಮೂಕವಾಗುವುದರಿಂದ ಪ್ರಕಾರದ ವೇಗವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಸಹಾಯಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವರು. ಒಂದು ಸೇಕೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾರವು ಕ್ರಮಿಸುವ ದೂರವನ್ನು ತೇಜೋ ಸೇಕೆಂಡೆಂದೂ, ಒಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ರವಾಸಿಸುವ ದೂರಕ್ಕೆ ತೇಜೋನಿಮಿಷವೆಂದೂ ಕರೆಯುವರು. ಇದ ರಂತೆಯೇ ತೇಜೋತಾಸುಗಳು, ತೇಜೋದಿನ, ತೇಜೋ ಮಾಸ ಹಾಗೂ ತೇಜೋವರ್ಷಗಳು. ಒಂದು ತೇಜೋ ವರ್ಷವೆಂದರೆ ೫೮,೭೫,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦೦ ಮೈಲುಗಳು.

ನಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರವು ಸೂರ್ಯ ನಿಗಿಂತಲೂ ೨,೬೦,೦೦೦ ಪಟ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿರುವುದು. ಬರಿಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಸಗುಮಸಗಾಗಿ ಕಾಣುವ ನಕ್ಷತ್ರವೊಂದನ್ನು ಸೇರಲು ನಾವು ಪ್ರಕಾರದ ವೇಗದಿಂದ ಕ್ರಮಿಸಿದರೆ ಸುಮಾರು ೩೦ ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲವು ಬೇಕಾಗುವುದು. ಎಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಅಂತರವೆಂತಹದು? ಬಯಲಿನ ವೈಶಾಲ್ಯ ವನ್ನೆಂತಹದು?

“ಈ ವಿಶ್ವದ ಆದಿಯಾವುದು, ಅಂತ್ಯವೆಲ್ಲಿ” ಎಂಬ ಪ್ರಕೃತಿದೇವಿಯ ಒಗಟೆಗಳನ್ನು ಒಡಚಲು ಬಹು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವು ತಲೆಯೆತ್ತಿತು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಪೀಳಿಗೆಯೂ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ, ಚರ್ಚಿಸಿ, ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯೂ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯ ವಾಗಲೆಡೆಯತ್ತಿತು. ಈ ಹಳೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಾತುಕಮಯವಾಯಿತು. ವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೂ ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೂ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನರಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇವ ರಾವ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವರೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ಬಯಲಿನ ವಿರಾಡ್ರೂಪದರ್ಶನವನ್ನು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾದುದರಿಂದ ಓದುಗರು ಕಲ್ಪನೆಯ ರೆಕ್ಕೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬಹುದೂರ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹಾರಾಡಿ ಬಯಲಿನ ವಿಸರೀತವಾದ ಆಳವನ್ನು ಕೈಯಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತಹ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಒಂದು ಕಮಲದ ವಿಷಯವನ್ನೊರೆಯುವಾಗ ಅದರ ವರ್ಣನೆಯೊಡನೆ ಇನ್ನಿತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ವಿನರಿಸುವುದರಿಂದ ಕಮಲದ ರೂಪದ ಕಲ್ಪನೆಯು ಕೆಲ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬರುವುದಲ್ಲದೆ ಲೇಖನವು ಹೆಚ್ಚು ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು

ಹೊಂದುವಂತೆ ಅದ್ಭುತಾಕಾಶದ ವಿರಾಡ್ರೂಪದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಗಗನದಲ್ಲೇನು ನಡೆಯಿತು, ಈಗೇನು ನಡೆದಿದೆ, ಮುಂದೇನು ನಡೆಯುವುದು, ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನೊರೆಯುವುದು ಅನುಚಿತವೆನಿಸದು. ಕಮಲ ವನ್ನೇ ಕಾಣದವನಿಗೆ ಕಮಲದ ವಿಷಯವು ಸೊಗಸದಂತೆ, ಮಹಾಬಯಲಿನ ಮಹಾರೂಪದ ಕಲ್ಪನೆಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಉಳಿದ ವಿಷಯಗಳು ಬಿಂಬಿಸಲಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಗಗನದ ವಿಶಾಲತೆಯನ್ನು ನಮಗೆ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಲು ವಿಶ್ವ ನಿವಾಸಿಗಳ ದೂರಗಳನ್ನಳೆದು ತೋರಿಸುವುದು ಸಹಾಯ ಕಾರಿಯಾಗಬಹುದು. ಕಮಲವನ್ನರಿಯುವುದು ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಸುಲಭಸಾಧ್ಯ, ಗಗನವನ್ನರಿಯುವುದು ಬರಿಯ ವರ್ಣನೆ ಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇತರ ಸಹಾಯಕ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ.

ಇಂದಿಷ್ಟೆ ಮಾನವನು ಎಣಿಸಲಾಗದುದನ್ನು ಎಣಿಸ ಬಲ್ಲನು; ಅಳೆಯಲಾಗದುದನ್ನು ಅಳೆಯಬಲ್ಲನು; ಕಲ್ಪಿಸ ಲಾಗದುದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಲ್ಲನು; ಕಾಣಲಾಗದುದನ್ನು ಕಾಣ ಬಲ್ಲನು—ಎಂದಿ: ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ಅಣುವಾದವು ಅಬ್ಬ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಗಣಿತ ವನ್ನೂ ಭೂರಚನಾಶಾಸ್ತ್ರವು ಅಬ್ಬ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೆಣಿಸುವುದನ್ನೂ ಪದಾರ್ಥ ವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರವು ಅಬ್ಬ ಮೈಲುಗಳ ಅಳತೆಯನ್ನೂ ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರವು ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನಲ್ಲದೆ ಅಬ್ಬ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ತೂಕಗಳನ್ನೂ ನಮಗೆ ಕಲಿಸಿರುವುವು. ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಹಿರಿಯರಾಗಿದ್ದರೂ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕಿರಿಯರಾದ ಮಾನವರ ನೇಕರಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಹುಚ್ಚು ಕಲ್ಪನೆಯೆಂದು ತೋರಿಬಂದರೂ ಅನೇಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ವಿಷಯಗಳು ಉತ್ತಮ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಹುಚ್ಚು ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ವನರ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಹುಚ್ಚು. ಕಲ್ಪ ನೆಯೆಂದು ಕಂಡುಬರುವುದು. ಅವರಿಷ್ಟು ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರ ವನ್ನರಿತರೆ ಅದೇ ಹುಚ್ಚು ಕಲ್ಪನೆಯದಾಗಿ ಪರಿಣಮಿ ಸುವುದು.

ನಮ್ಮ ನೆಲಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರದ ದೂರವು ಸುಮಾರು ೪|| ತೇಜೋವರ್ಷಗಳು! ತಾ ಸಿಗೆ ೪೦ ಮೈಲು ವೇಗವುಳ್ಳದೊಂದು ಉಗಿಬಂಡಿಯು ಅದನ್ನು ತಲಪಬೇಕಾದರೆ ೭೮೧೬೨೦೦ ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಿಡಿಯುವುದು.

ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ನೋಟವನ್ನಾಕರ್ಷಿ ಸುತ್ತಿರುವ ಸಪ್ತಋಷಿಮಂಡಲದ ದೂರವು ೫೦ ತೇಜೋ

ವರ್ಷಗಳು.

ಸ್ಥಿರನಕ್ಷತ್ರವೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿಯ ನಾವಿಕರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿರುವ, ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಧ್ರುವನಕ್ಷತ್ರದ ದೂರವು ೫೪.೫ ತೇಜೋವರ್ಷಗಳು; ಎಂದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಒಬ್ಬನು ಧ್ರುವನಕ್ಷತ್ರದ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠ ದೂರದರ್ಶಕ-ಯಂತ್ರದಿಂದ ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಈಗ ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ೫೪.೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಗಳು ಅವನಿಗೆ ಈಗ ಗೋಚರಿಸುವುವು; ಯುರೋಪಿನ ೧೯೧೪ರ ಮಹಾಯುದ್ಧವು ಅಲ್ಲಿ ೧೯೬೫ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಾರಂಭಿಸುವುದು!

ತ್ರಿಶಂಕುಲೋಕವು ನಮ್ಮಿಂದ ೨೦೪ ತೇಜೋವರ್ಷಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ೧೭೫೬ರ ಕಲ್ಪತ್ತೆಯ ಕ್ರತ್ತಲೆಯ ಕೋಣೆಯ ಕ್ರಿಯೆಯು ಅದಕ್ಕಿನ್ನೂ ತೀರಿದಿಲ್ಲ; ೧೮೫೬ರ ಹಿಂದೂ ಸೈನಿಕರ ದೊಡ್ಡ ದಂಗೆಯು ಇನ್ನೂ ೧೨೫ ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆಯುವ ವರೆಗೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಗಗನಕ್ಕೆ ಭೂಷಣವಾದ ದೈವೀಗುಬ್ಬಿ ಚಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ತೆರನಾದ ಹೊಳಪುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿಲ್ಲ. ತೇಜದ ಮೇಲ್ಮೆಯು ಮೆಟ್ಟಿಲು-ಮೆಟ್ಟಿಲಾಗಿ ಕೀಳ್ಮೆಯ ವರೆಗೂ ಇಳಿದು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಅತಿತೇಜಃಪುಂಜವಾದ ತಾರೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲಗುಂಪಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕೀಳಾದವನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಮುಂದಿನವುಗಳನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಮುಂದಿನ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಸೇರಿಸಿರುವರು. ವಾರ್ಷಿಕ ತಳವನ್ನು ಸೇರಿ ಮುತ್ತುಗಳನ್ನಾಯ್ದು ಮೇಲಕ್ಕೆ ತೇಜದ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಭಾಗಿಸುವುದರಿಂದ ಮುತ್ತಿನ ವ್ಯಾಪಾರ ಕ್ರಮವು ಸುಗಮವಾಗುವಂತೆ, ಬಯಲ ಗರ್ಭವನ್ನೆಲ್ಲ ಶೋಧಿಸಿ ತಾರಾಗಣವನ್ನು ಸೌಂದರ್ಯದೇರಿತಗಳಿಗೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಕ್ರಮ ಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಗತಿಯು ಸುಗಮವಾಗುವುದು.

ಇಂತಹ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ವರ್ಗದ ತಾರೆಗಳ ಸರಾಸರಿ ದೂರವು ೧೮೧೧ ತೇಜೋವರ್ಷಗಳು! ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ನಮ್ಮ ಉಗಿಬಂಡಿಯು ತಾಸಿಗೆ ೪೦ ಮೈಲುಗಳಂತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನೇರವಾಗೇರಿ ಹೋಗಲು ಸುಮಾರು ೧೮,೬೧,೧೪,೩೨,೮೦೦ ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುವುವು!

ಹೀಗಿದ್ದರೂ ವಿಶಾಲವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯ ದೂರದ ಪರಮಾವಧಿಯಲ್ಲ! ಇದರಿಂದ ಅದರ ಭಯಾನಕ ವಿಸ್ತಾರದ ಕಲ್ಪ

ನೆಯು ಅಣುಮಾತ್ರವೂ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ!

ಎಂದಮೇಲೆ ಬೇರೊಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಈ ಅತ್ಯದ್ಭುತಾಕಾಶದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ತದುಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸುವಾ.

ಆರ್ಯರು ಭರತಖಂಡಕ್ಕೆ ಬರುವ ಬಹು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಧ್ರುವದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದು ಸಿದ್ಧಾಂತಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾವಿದನ್ನು ನಿಜವೆಂದೊಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ, ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ತಾರಾಗುಚ್ಛದಿಂದ ಇದೀಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕಾಶವು, ಆರ್ಯರಿನ್ನೂ ಉತ್ತರಧ್ರುವದಲ್ಲಿ ದೃಢವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿರುವಾಗ ತನ್ನ ಅತ್ಯಂತ ದೂರದ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತ್ತು!

ಜೀವವು ಮೊದಲು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿತೆಂದೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಬೆನ್ನೆಲುಬುಳ್ಳವು ಬೆನ್ನೆಲುಬಿಲ್ಲದವು ಎಂಬೆರಡು ಭೇದಗಳುಂಟಾದುವೆಂದೂ ಬೆನ್ನೆಲುಬುಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಇನ್ನಿತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುವೆಂದೂ ಆಯಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಮುಂದಿನ ಸಂತತಿಗಳ ಶರೀರಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳುಂಟಾದುವೆಂದೂ ಸಸ್ತನಪ್ರಾಣಿಗಳು ನೀರನ್ನು ತೊರೆದು ನೆಲದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಅನಂತಕಾಲದ ನಂತರ ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಕಪಿಗಳ ಪೂರ್ವಜರ ಜನನವಾಯಿತೆಂದೂ ಅವರಿಂದಲೇ ಈಗಿನ ಮಾನವನು ಇಳಿದುಬಂದಿರುವನೆಂದೂ ಇವೆಲ್ಲ ಘಟಿಸಲು ಕಲ್ಪನಾತೀತಕಾಲವು ಹಿಡಿಯಿತೆಂದೂ ಉತ್ಪ್ರಾಂತವಾದವು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವುದು.

ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಆವರ್ತ ತೇಜೋಮೇಘವೊಂದರಿಂದ (Spiral Nebula) ಈಗ ನಮ್ಮೆಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕಾಶವು, ಮಾನವನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಬಹುಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ—ಸಸ್ತನ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ—ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಹೊರಟಿತ್ತು!

ಗಗನಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಹಾಲಿನ ಹೊಳೆಯೆಷ್ಟು ಮನೋಹರವಾದುದು! ಭಾವಿಕರ ಮನವನ್ನು ಭೂಗಂಗೆಯು ಸೆಳೆದಿರುವಂತೆ ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸಕರೆಲ್ಲರ ಮನವನ್ನು ಈ ಅಕಾಶಗಂಗೆಯು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು. ದೂರದಿಂದ ಚಂದಕಾಣುವ ಚಂದಿರನು ತನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವರನ್ನು ಗಾಳಿ ನೀರುಗಳಲ್ಲದೆ ಕೊಲ್ಲುವಂತೆ, ನೋಟಕ್ಕೆ ಮನೋಹರವಾದರೂ ಅಗ್ನಿ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರವಾದ ಈ ತಾರಾಸಮೂಹವು ನಮ್ಮಿಂದ ೪,೦೦೦ ತೇಜೋವರ್ಷಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿರುವುದು! ಕೆಲವು ಅಂಗಳ ಇತಿಹಾಸ ಕಾರರ-ರಾಮಾಯಣದ ಕಾಲವನ್ನು ನಾವು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ

ಬರೆ, ಈಗಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಕಾಶವು ಶ್ರೀರಾಮನು ಪಿತೃ ವಾಕ್ಯ ಪರಿಪಾಲನೆಗಾಗಿ ಅರಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಹೊರಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಕಾಶಗಂಗೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಲೋಕಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಆದೂ ಹೊರಹೊರಟಿತು !

ಇಂತಹ ದೂರಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ದೂರವುಳ್ಳ ಅನೇಕ ತಾರೆಗಳು ನಮ್ಮ ತಲೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಭೂಮಿಯನ್ನೆಲ್ಲೆಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಿರುವ ವಿಶಾಲಾಕಾಶದಲ್ಲಿಯೂ ನೆಲೆಸಿವೆ. ಈ ಬಯಲು ಅನಂತವಲ್ಲವೆಂದೇ ಚಿನ ಲೋಭವಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಅದರಂತವೆಲ್ಲಿ? ಗ್ರಹನಕ್ಷತ್ರಾದಿ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗಾಗ್ರಾಶ್ರಯವಾದ ಬಯಲೆಂಬ ಮಹಾರಾಜ್ಯದ ವಿಸ್ತಾರವೆಂತಹದು? ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಾಪನಾಕ್ರಾಂತಿಗಳ ಗೊಂದಲವುಂಟೇ? ಪರಸ್ಪರಲೋಕಗಳ ಅಂತರವನ್ನರಿಯುವುದೇ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಕುಂಠಿಸುವಂತಿರಲು, ವಿಶ್ವದ ವಿಶಾಲತೆಯ ವಿಚಾರವೇನು?

ಒಟ್ಟು ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ಮಾನವನು ಎಣಿಸದೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಇವನ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯೆಂಬ ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಇಂದಿನ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯು ಸುಮಾರು ೧೦,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦೦ವಾದರೂ ಬರಿಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ೩೦೦೦ ತಾರೆಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಗೋಚರಿಸುವುವು.

ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಗರ್ಭಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಉಷ್ಣತೆಯು ಕೋಟ್ಯನು ಕೋಟಿ ಡಿಗ್ರಿಗಳು; ಇಂತಹ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೇಗ ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯು ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡಿರಿಯದು. ಅತಿಭಯಂಕರವಾದ ಇಂತಹ ಉಷ್ಣತೆಯು ನಕ್ಷತ್ರದೊಳಗಣ ಎಲ್ಲ ಅಣುಗಳನ್ನು ತಡೆದಿಡಬಲ್ಲದು. ಈ ಅಣುಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣೀಭೂತಗಳಾದ ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿದ್ಯುದಣುಗಳು ಈ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲ್ಪಡಲೇ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ವಿದ್ಯುದಣುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮ ವಿಷಮಗಳೆಂದೆರಡು ವಿಧ; ಇವೆರಡರ ಸಂಕಲನದಿಂದಲೇ ಅಣುವಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿ. ಅಣುಗಳೆಂಬ ವಸ್ತುಗಳು ವಿದ್ಯುದಣುಗಳೆಂಬ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟು, ಅನಂತಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಆಂತರಿಕ ಬಲದಿಂದ ಸಾಗಿ, ಮೂಲಸ್ಥಾನದಿಂದೆಷ್ಟೋ ಲಕ್ಷ ಮೈಲುಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಸಮ ವಿದ್ಯು

ದಣುಗಳ ಸೇರಿಕೆಯಾದೊಡನೆ ಅಣುರೂಪವೆಳೆದು, ಅಣುಗಳ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಕ್ರಮೇಣ ಒಂದುಗೂಡಿ, ಗಡಗರನೆ ಅನಂತಕಾಲದವರೆಗೂ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದು, ಬೇರೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ತಾರಾರೂಪದಿಂದ ಮೆರೆಯಲಾರಂಭಿಸುವುವು. ಹೀಗೆ ವಸ್ತುವು ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡುವ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಎಂದೊದಿಗೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಹೊಳೆಯಲು ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದು.

ನಕ್ಷತ್ರಮಂಡಲದ ವ್ಯಾಸವು ಸುಮಾರು ೩೦,೦೦,೦೦ ತೇಜೋವರ್ಷಗಳು ! ವಾನ್‌ಮಾನೆನ್ಸ್ ಎಂಬ ನಕ್ಷತ್ರವು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಿರಿದು; ಇದರ ಗಾತ್ರವು ನಮ್ಮ ನೆಲದ ಗಾತ್ರದಷ್ಟೇ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡದು ಜ್ಯೇಷ್ಠನಕ್ಷತ್ರವು; ಇದು ಭೂಮಿಯ ೧೪,೩೦,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦೦ ಪಟ್ಟಿರುವುದು !

ಬಹು ಉಷ್ಣತೆಯುಳ್ಳ ತಾರೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಉಷ್ಣತೆಯು ೩೮,೦೦೦೦ ಡಿಗ್ರಿಗಳು. ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ೫೮೦೦ ರಿಂದ ೨೯೦೦ ಲಕ್ಷ ಸೆಂಟಿಗ್ರೇಡ್ ಡಿಗ್ರಿಗಳು; ಇಲ್ಲಿಯೊಂದು ಗುಂಡುಸೂಜಿ(ಟಾಚಣಿ)ಯನ್ನಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಸುತ್ತಲೂ ೧೦೦೦ ಮೈಲುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಯಾವನನ್ನಾದರೂ ಕೊಲ್ಲಬಲ್ಲಷ್ಟು ಶಾಖವನ್ನು ಹೊರಸೂಸುವುದು.

ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ನಕ್ಷತ್ರವು ಸೂರ್ಯನಿಗಿಂತಲೂ ೧೦,೦೦೦ ಪಟ್ಟು ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿರುವುದು; ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ತಾರೆ. ರವಿಗಿಂತಲೂ ೧೦,೦೦,೦೦೦ ಪಟ್ಟು ಪ್ರಖರವಾಗಿರುವುದು !

ಹಾಗಾದರೆ ಇದನ್ನೂ ಮೀರಿದ ತೇಜವುಂಟೇ? ಈ ದೂರಗಳನ್ನೂ ಮೀರಿದ ದೂರವುಂಟೇ? ರವಿಯಲ್ಲಿಂದ ಬಂದನು? ತಾರೆಗಳ ಜನ್ಮವೆಂತು? ಭೂಮಿಯೇ ಮೊದಲಾಗಿ ಸಕಲವೂ ಮೊದಲಿಲ್ಲಿದ್ದವು? ಇವು ರೂಪುಗೊಂಡ ಕಾಲವಾವುದು? ಅವುಗಳ ವಯಸ್ಸೆಷ್ಟು? ತೂಕವೆಷ್ಟು? ವಿಶ್ವದ ಆಧ್ಯಂತಗಳೆಂತು? ಮಹಾಬಯಲಿನ ವೈಚಿತ್ರ್ಯವೇನು? ಇದರ ತುದಿ ಮೊದಲಾವುದು—ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮುಂದೆದ್ದು ನಿಲ್ಲುವುದರಿಂದ ಕೌತಕಮಯವಾದೀ ವಿಷಯವನ್ನಿಲ್ಲಿ ವಿವೇಚಿಸುವುದು ಉಚಿತವೆನಿಸುವುದು.

ಡೇ ರ ಹೂ

ಕತೆಗಾರ: 'ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿ,' ಮೈಸೂರು

ಕಮಲುವಿನ ಪ್ರತಿದಿನದ ಸಂಜೆಯ ಕೊನೆಯ ಯೋಚನೆಯೂ ಬೆಳಗಿನ ಮೊದಲ ಯೋಚನೆಯೂ ಆ ಹೂ. ಅವಳು ತನ್ನ ಮೃದುಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಗಿಡಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಚಿಮುಕಿಸಿ ' ನೀರು ಕೆಮ್ಮಿಯೆ ಇಲ್ಲ ಜಾಸ್ತಿಯೆ ' ಎಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೇಳುವಳು....ಅವಳಿಗೆ ಡೇರಹೂ ಹೇಗೂ ತಂದೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರಿಗೆ ಕಮಲು ಹಾಗೆ.

ವರ್ಷ ಋತುವು ಬಹುದಿನಗಳವರೆಗೂ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಕಮಲಾಗೆ ಬಹಳ ವ್ಯಥೆ. ಹೊಗಳೆದರೆ ಅವಳಿಗೆ ಬಹಳ ಆಸೆ. ಅವಳು ಒಂದು ಕೈತೋಟದ ಒಡತಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಆದರಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಹಲವು ಹೂಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಳು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಆಕೆ ಎಂದಿಗೆ ಈ ಸೋನೆ ಹೋಗಿ, ವಸಂತನು ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಾನೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಒಂದು ದಿನ ಸಂಜೆ, ಕಮಲುವಿನ ತಂದೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು, " ಕಮಲೂ, ಈ ಗಡ್ಡೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ, ನೋಡು. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೂತು ಬೆಳೆಯಿಸಬೇಕು " ಎಂದು ಡೇರಗಡ್ಡೆಯೊಂದನ್ನು ಅವಳ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಕಮಲು ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ, " ಅಣ್ಣಾ, ಇದನ್ನು ಈಗ ಹೇಗೆ ಹೂಳಲಿ? ಮಳೆಯಿಂದ ಭೂಮಿಯೆಲ್ಲಾ ಕೊಳವಾಗಿಹೋಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಈ ಸೋನೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಮ್ಮ ಹೇಳಿದಳು " ಎಂದಳು. ಅವಳು ಆದರವರೆಗೂ ಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಹೂವುಡಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಗಾಜಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆನ್ನುವುದು ಆಕೆಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ಗೊಬ್ಬರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ತುಂಬಲ್ಪಟ್ಟ ಹೂವುಡಕೆಯೊಂದನ್ನು ಕಮಲುವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಕಮಲು ಆ ಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಆ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹೂಳಿದಳು. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರ ಕಡಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಎಳನಗುವನ್ನು ಬೀರಿದಳು; ಅವಳಿಗೆ ಸಂಶಯ, ಅವರು ನಿಜ ಹೇಳು

ವರೋ ಇಲ್ಲ ಪರಿಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುವರೋ ಎಂದು. ನೀಲಿಯ ಆಗಸವು ಅದರ ಹೂವಿನಮೇಲೆ ಮುಗುಳುನಗೆ ಬೀರುತ್ತಾ, ವಸಂತಮಾರುತನು ಅದರ ಮೇಲೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಬೀಸುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ಆಕೆ ಅಂದು ಊಹಿಸಿದಳು. ಆ ಸೊಬಗೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದ ನೆಡಲ್ಪಟ್ಟದಕ್ಕೆ ಬರುವುದೇ ಎಂದು ಕೊಂಡಳು.

ಕೆಲವು ದಿನಗಳಮೇಲೆ ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜು ಸ್ವಲ್ಪ ಉಬ್ಬಿಕೊಂಡಿತು. ಗಡ್ಡೆಯಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಹಸುರು ಎಲೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಕಮಲು ಹಿಗ್ಗಿದಳು. ಆ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರಿಗೂ ತಾಯಿಗೂ ಮತ್ತು ಮನೆಯವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳುಹಿಸಿದಳು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯ ಕಡೆ ಮುಗುಳು ನಗೆ ಸೂಸಿ, " ಕಮಲು ಅವಳ ಗಿಡವನ್ನು ಮಗುವಿನಂತೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿ ನಲಿಯೋಣ. ಅವಳು ತನ್ನ ಹೂವನ್ನು ನೋಡಿ ನಲಿಯುವಂತೆ ನಾವು ಕಮಲುವನ್ನು ನೋಡಿ ನಲಿಯೋಣ " ಎಂದರು.

ಕಮಲು ಗಿಡಕ್ಕೆ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನೀರೆರೆಯುತ್ತಾ ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮುಗುಳು ನಗೆ ಸೂಸಿದಳು. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವಳ ಕುರುಳನ್ನು ಸವರುತ್ತಾ " ಒಳ್ಳೆಯದು ಮಗು! ಹಿಮ ಮತ್ತು ಮಳೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಬಿಸಿಲು ಬರಲೇ ಬೇಕು. ಕೈ ಮಾಡುವ ಒಳ್ಳೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಕಣ್ಣು ಅವಕ್ಕೆ

ಒಳ್ಳೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕಮಲು, ನಿನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ಗಿಡ ಜಿನ್ನಾಗಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ” ಎಂದರು.

ಎಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮೇಲೆ ಬಂದು, ತಮ್ಮ ಹಸುರಿನಿಂದ ಮೆರೆದವು. ಆಗ ಕಮಲುವಿನ ಸಂತೋಷ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಆಕೆ ಹೃದಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ “ಓ ಹೂ ಬಿಡದೆ ಹೋದರೂ ಕೆಡತು; ನಾನು ತೃಪ್ತಳು!” ಎಂದಳು. ಇವಳ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕಂಡ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು, “ಮಗು, ನೀನು ಬಯಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿಯೇ ನಿನಗೆ ಫಲ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೆ. ಇದು ನಮ್ರತೆಗೆ ಬಹು ಮಾನ” ಎಂದು, ಎಲೆಗಳ ನಡುವೆ ಮೆರೆಯಾಗಿದ್ದ ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ತೋರಿಸಿದರು.

ಹೂ ಕ್ರಮೇಣ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಷ್ಟೂ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಕಮಲು ಅದನ್ನು ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿ ಉತ್ಸಾಹಗಳಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ತನ್ನ ಮೃದು ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ನೀರನ್ನು ಗಿಡಕ್ಕೆ ಚೆಮುಕಿಸಿ, “ನೀರು ಕಮ್ಮಿಯೆ, ಇಲ್ಲ ಜಾಸ್ತಿಯೆ” ಎಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಯು ಕಿಟಕಿಗಳಿಂದ ನುಸುಳಿದಾಗ, ಕಮಲು ಆ ಗಿಡವನ್ನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಗಿಡದ ಮೇಲಿರುವ ಥೂಳು ಹೋಗಲು ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ತನ್ನ ಉಸಿರನ್ನು—ಗುಲಾಬಿಯ ಮೇಲೆ ಆರುಣೋದಯದಲ್ಲಿ ಮಂದಮಾರುತನು ಬೀಸುವ ಹಾಗೆ—ಬಿಟ್ಟಳು.

ಕಮಲುವಿನ ಸಂಜೆಯ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಯೋಚನೆಯೂ, ಮತ್ತು ಅವಳ ಬೆಳಗಿನ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಯೋಚನೆಯೂ ಆ ಹೂ. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಆಕೆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಡೇರಹೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆರಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದಳು;

ಆದರೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಆಕೆ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿರಾಶಳಾಗಲು, ಅದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳದೆ ಯೇ “ಇದು ಇನ್ನೂ ಹೂವಾಗಬಹುದು!” ಎಂದು ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದಳು.

ಕಟ್ಟಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೂ ಆರಳಿತು. ಅರುಣೋದಯದಲ್ಲಿ ಐದು ಪಚ್ಚಿಹಸುರಿನ ಎಲೆಗಳ ನಡುವೆ ಹನ್ನೆರಡು ಮೊಗ್ಗುಗಳು ಆರಳಿ, ಎಳೆತನದ ಸೊಗಸಿನಿಂದ ಮೆರೆದವು. ಅವುಗಳ ಬಣ್ಣವು ಅರುಣನ ಕಿರಣಗಳ ಹಾಗೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಕಮಲುವಿನ ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲಿನ ನವರಾಗದಂತೆ ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣ; ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೂವಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಸುನಾಸನೆ. ಕಮಲು ಇಷ್ಟು ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಸಂತೋಷ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೇ, ಮಾತಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳು ಮೊಳಕಾಲಾರಿ, ಹೂವಾಗಿ ಆರಳಿರುವ ಹೂಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ಅವರ ಒಲವಿನ ಮಗುವನ್ನೂ ಆರಳಿದ ಡೇರಹೂವನ್ನೂ ನೋಡಿ, “ಕಮಲು, ನಿನಗೆ ಡೇರಹೂ ಹೇಗೋ ನಮಗೆ ನೀನು ಹಾಗೆ” ಎಂದು ಮುಗುಳುನಗೆ ಸೂಸಿ ಹೇಳಿದರು.

ಆ ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲೆ ಎದ್ದುನಿಂತಳು. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ಅವಳನ್ನು ಎರಡು ಕೈಗಳಿಂದಲೂ ಹಿಡಿದು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ಎದೆಗಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಆಗ ಕಮಲು ಮೆಲುನುಡಿಯಿಂದ, “ಅಣ್ಣಾ, ಈ ಹೂವು ನನಗೆ ಕೊಡುವಷ್ಟು ಸಂತೋಷವನ್ನು ನಾನು ನಿಮಗೆ ಕೊಡಬಲ್ಲೆನೇ!” ಎಂದಳು. ಮಗಳ ಮುದ್ದಿನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ, ಅವಳ ಮುಖವನ್ನು ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ, ರಾಯರು ಕಮಲುವನ್ನು ಮುದ್ದಿಟ್ಟರು!

ರೈತರ ಸಾಲ

(೨)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್, ಎಂ. ಎ., ಮೈಸೂರು

ಸಾಲದಿಂದ ರೈತನು ದುರ್ನಿವಾರ್ಯನಾದ ಸಂಕಟಕ್ಕೀಡಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವರಿಗಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿದ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯಸಂಘಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವುದಾಗಲಿಲ್ಲ; ಲ್ಯಾಂಡ ಮಾರ್ಗಜ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಕೈಲಾಗದೆ ಕುಳಿತಿವೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ರೈತನು ಸಾಲದ ಹೊರೆಯನ್ನಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಪ್ರಳಯ ಕಾಲದವರೆಗೂ ಕಾಯಬೇಕಾಗುವುದು! ಸಾಹುಕಾರರ ಕಡತದಿಂದ ರೈತರ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತೊಡೆಯುವುದೊಂದೇ ಋಣವಿನೋಚನೆಯ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ಹಲವರ ನಿರಾಶೆಯ ಉದ್ಗಾರ!.... ಭವನಗರ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆದ ಸ್ವಲ್ಪಸುಲ್ಪಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಇತರರ ನಡೆಸಲಾಗಬಹುದೇ? ರೈತರನ್ನು ಬದುಕಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರೀತಿಯಾಗಿ ನಿಕರದಿಂದ ಹೆಣಗಾಡದೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ.

ಒಂದಿನ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ರೈತನ ಚಿತ್ರವು ಆತಿ ಶೋಚನೀಯವಾದುದು. ಅವನಿಗೆ ಉಸಿರಾಡಲಾಗದಂತೆ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲೂ ಶೃಂಖಲೆ. ರೈತನ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವು ಮೂಲ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗುವುದು.

ರೈತರ ಕಷ್ಟನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಸಮಾಜವು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳ ಧೈಯವೂ ರೈತರ ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಾಗಿರಬೇಕು. ಪ್ಯಾರಿಟಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನು ಹೇಳುವಂತೆ “ ಬಡವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡಲು ಆತಿಮುಖ್ಯವಾದ ಉಪಾಯ, ಅವರ ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.” ಪ್ರಕೃತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಇದರ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದೆರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸೂಚಿಸಬಹುದು. ರೈತರ ಸಂಪಾದನೆಯು ಹೆಚ್ಚಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕು; ಅವರಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿರುವ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ, ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲವು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು; ರೈತರ ವಿರಾಮ ಕಾಲವನ್ನು ಲಾಭಕರವಾದ ಕೈಕಸಬುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ

ಯೋಗಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಈ ಅಂಶಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿವೆ. ರೈತರ ಸಂಪಾದನೆಯು ಹೆಚ್ಚಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಕಳೆದ ಬಹು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಬಾಸಗೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿರುವವು. ಆದರೆ ರೈತರ ಸಾಲದ ಹೊರೆಯು ಅವರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಆಳವಾದ ನೀರಿಗೆ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ಸಾರ್ಥಕವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಯತ್ನದ ಸಾಫಲ್ಯಕ್ಕೂ ಸಾಲವೆಂಬ ಕಲ್ಲುಬಂಡೆಯು ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಸಾಲದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಇಳಿಸಿದ ಹೊರತು, ಸಂಪಾದನೆಯು ಹೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ; ಸಂಪಾದನೆಯು ಹೆಚ್ಚಿದ ಹೊರತು ಸಾಲದ ಹೊರೆಯು ಇಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಸಾಲವನ್ನು ಇಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಇನ್ನೊಂದರ ಫಲಕ್ಕಾಗಿ ಕಾದಿರಲಾಗದು. ಈ ದ್ವಿಮುಖ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಋಣನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವುದು ಈ ಲೇಖನದ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಮುಖನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳಿಗೆ ಎರಡು ಧೈಯಗಳೇರಬೇಕು. ಮೊದಲು ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿವಾರಣ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರಕಿಸುವುದು. ಇದು ಕೊಂಚವಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶದ ರೈತರಿಗೆಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿನಿವಾರಣ ೪೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸಾಲವು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಆರ್ಷೇಯವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿರುವ ೧೦೦೦-೧೨೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲದ ಭಾರವನ್ನು ಇಳಿಸುವುದು.

ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವರು. ಅಂತಹ ಶಾಸನಗಳ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಶೇಖರಿಸಬಹುದು: (೧) ಬಡ್ಡಿಯ ದರವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಮಾಡುವುದು. Usurious Loans Act ಎಂಬ ನಿಬಂಧನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಬಡ್ಡಿಯ ದರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. (೨) ಆಧಾರಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಜಮೀನು ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಂದ ಬೇಸಾಯಗಾರರಲ್ಲದವರಿಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ತಡೆಯುವುದು. (The Punjab Land Alienations Act) (೩) ರೈತರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಅವರ ದನಕರುಗಳು, ಬೇಸಾಯದ ಮುಟ್ಟುಗಳು ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಸಾಹುಕಾರರು ಜಪ್ತಿಮಾಡಲಾಗದಂತೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡುವುದು. (೪) ಸಾಹುಕಾರರು ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮೋಸಮಾಡದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು. (೫) ಸಾಲ ತೀರಿಸಲಾರದ ರೈತರನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು (Mysore Agriculturists' Relief Act. Sec. 13). (೬) ಆಧಾರವಲ್ಲದ ಸ್ಥಿರಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು ಹರಾಜುಮಾಡಿಸದಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು. (೭) ಸಾಲವನ್ನು ಸುಲಭವಾದ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ತೀರಿಸಲು ಅನುಕೂಲಪಡಿಸುವುದು—ಇತ್ಯಾದಿ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತರನ್ನು ಸಾಹುಕಾರರ ಬಲೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಶಾಸನಗಳು ಸಾಹುಕಾರರ ಮೋಸವನ್ನಾಗಲಿ, ರೈತರ ದುಂದನ್ನಾಗಲಿ ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿಲ್ಲ.

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲದೆ, ರೈತರ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಏರ್ಪಾಡುಗಳಾಗಿವೆ. ಬೇಸಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ, ದನಕರುಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಹೊಸ ಫಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಆಗಾಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲಕೊಡುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತೆಗೆದಿಡುವ ಬಂಡವಾಳವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಕಚೇರಿಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದು ಬಹು ತೊಡಕಾದುದರಿಂದಲೂ ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ರೈತರ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಬಾಣವೆಂಬುದು ಒಂದು ನಾಣ್ಣುಡಿಯಾಗಿದೆ. ಲಿನ್‌ಲಿತ್ಲೋ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯ ೧೨ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ “ರೈತರನ್ನು ಸಾಲದ ಶೃಂಖಲೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದರೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವೂ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿಯೂ ರೈತರ ಸಾಲವನ್ನು ಅಳಿಸುವುದೇ ಸಂಘಗಳ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೆಂದಿದೆ. ಕಳೆದ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಂಘಗಳೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ, ಬಂಡವಾಳವೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ರೈತರ ಸಾಲವು ಮಾತ್ರ ಇಳಿದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಂಘಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವು ರೈತರ ಸಾಲವನ್ನು ಇಳಿಸಲಾರವೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯವೂ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವು ಅಂಕಗಳನ್ನು ನೋಡಿ:

೧೯೨೮-೨೯ ರಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೇ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಸಂಘಗಳು ೮೩೧೮೯ ಇದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೮೧೦೦೯ ಮಾತ್ರ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ಸಂಘಗಳು. ಇವುಗಳ ಬಂಡವಾಳವು ೩೨,೩೬,೪೮,೬೧೩ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಸದಸ್ಯರು ೩೦,೦೪,೦೨೬ ಮಂದಿ. (Statistical statement relating to Co-operative Movement in India 1928-29) ಲಿನ್‌ಲಿತ್ಲೋ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಮಂದಿ ಮಾತ್ರ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ (p. 446 of their report). ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ೯ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಿಂದ ಆರಿಸಿರುವ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಕಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯಸಂಘಗಳ ಅಶಕ್ತತೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವುವು:

ಪ್ರಾಂತ್ಯ	ಬೇಸಾಯಗಾರರ ತಾತ್ಕಾಲಿಕಸಾಲ. ರೂ.	ಪ. ಸ. ಸಂಘಗಳು
ಬೊಂಬಾಯಿ	೩೨,೫೦,೦೦,೦೦೦	ಒದಗಿಸಿದ್ದು. ರೂ. ೨,೨೦,೦೦,೦೦೦
ಪಂಜಾಬು	೫೨ ಅಥವಾ ೬೫ ಕೋಟಿ	ಅತ್ಯಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣ
ತಂಜಾವೂರು ಜಿಲ್ಲೆ	೩೧ ಕೋಟಿ	೧೭೧ ಲಕ್ಷ ಮಾತ್ರ

ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಲದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಇಳಿಸಲಾರವು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣವು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಅಂತಹ ಸಂಘಗಳಿಂದಾಗದು.

ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಜಮೀನು ಆಡಮಾನದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳೆಂಬ (Land Mortgage Bank) ಹೊಸ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವರದಿಯ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರಿಸಿ ಈ ಹೊಸ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ ತತ್ವವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ. ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಲು ಸಹಾಯಮಾಡುವುದೇ ಇವುಗಳ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ೧೯೩೧ ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಅಂತ್ಯದ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಆಡಮಾನದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಬಂಡವಾಳವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದರೆ ೩೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಳೆದ ೪ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದರೂ ಸಾವಿರ ಕೋಟಿಯ ಸಾಲವೆಲ್ಲ, ಈ ಆಡಮಾನದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಅಲ್ಪ ಬಂಡವಾಳವೆಲ್ಲಿ?

ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಾಗಲಿ ಆಡಮಾನದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಾಗಲಿ ರೈತರ ಹೊರೆಯನ್ನು ಇಳಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಪ್ರಳಯಕಾಲದವರೆಗೂ ಕಾಯಬೇಕಾಗುವುದು. (ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಾದ ಪ್ರಯೋಜನವುಂಟು. ಅದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಬಹುದು) ಈಗಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರೈತರು ತಮ್ಮ ತಲೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಸಾಲದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಇಳಿಸಲಾರರೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾಲತೀರಿಸುವುದು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಾಲಗಾರನಿಗೂ ಹೊಟ್ಟೆಬಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಹಣ ಮಿಕ್ಕರೆ ತಾನೇ! ನಮ್ಮ ರೈತರ ಸಂಪಾದನೆಯು ಅವರ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಗೇ ಸಾಲದೆಂಬುದು ಸರ್ವವಿದಿತವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳೂ ಆಡಮಾನದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳೂ ಇನ್ನೂ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸಾಲದ ಬಹು ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗಿರುವ ಆರ್ಥಿಕವಾದ ಸಾಲದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಅಳಿಸಲಾರವು. ಅಳಿಸದಿದ್ದರೆ ರೈತರು ಉಳಿಯಲಾರರು. ಈ ತೊಡಕಿಗೆ ಪರಿಹಾರವೇನು?

ಈ ತೊಡಕನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿರುವ ಬಹುಮಂದಿ ಮಹನೀಯರು ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ನಿರಾಶೆಯಿಂದಿರುವರು. ಆ ನಿರಾಶೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದು

ಮುಂದು ನೋಡಲಾರದೆ ಅತಿಭೀಷಣವಾದ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸಮಾಜದ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವರು. “ರೈತರು ಸಾಲವನ್ನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ತೀರಿಸಲಾರರು. ಔಷಧಿಯಿಂದ ವಾಸಿಯಾಗದ ಹುಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಶಸ್ತ್ರಪ್ರಯೋಗಮಾಡುವಂತೆ, ಈ ಸಾಲದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಸಾಹುಕಾರರ ಕಡತಗಳಿಂದ ಅಳಿಸಿ ಹಾಕುವುದೊಂದೇ ಉಪಾಯ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಶಾಸನಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ದಾರಿತಪ್ಪಿ ಕೊರಕಲಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ನರಳುತ್ತಿರುವ ರೈತರನ್ನು ಜೀವನದ ರಾಜಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದು, ಸಂಕೋಲೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಮುಂದಡಿಯಿಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಯಾವುದೂ ಅವರು ಬದುಕಬಹುದು. ಸಾಹುಕಾರರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ನಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ದಿವಾಳಿಯಾದ ಸಾಲಗಾರನು ಲೆಕ್ಕದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಮ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಮ.”

ಈ ಸಲಹೆಯು ಕೆಲವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಪ್ಪಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ೨-೩ ವಿಧವಾದ ಕಷ್ಟಗಳು ಉದ್ಭವಿಸಿದಿರವು. ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ವಿತವ್ಯಯವನ್ನು ಆಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ಸಾಹುಕಾರರಿಗೆ ಬಹು ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿತವ್ಯಯಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯೂ, ದುಂದುಗಾರನಿಗೆ ರಕ್ಷೆಯೂ ದೊರೆತಂತಾಗುವುದು. (೧) ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿರುವವರ ಕೈಗೆ ಬಹುಮಂದಿ ತಾವೂ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರೈತರಾಗಿಯೇ ಇರುವರು. ಅದುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಉಪಕಾರಮಾಡಲು ಹೋಗಿ ಅವರಲ್ಲಿಯೇ ಆರ್ಥಿಕರಿಗೆ ಅಪಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು. (೨) ಮುಂದೆಯೂ ತಾವು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸದಿರುವುದೇ ಉತ್ತಮವೆಂದು ರೈತರಿಗೆ ತಿಳಿದು ಅವರಲ್ಲಿ ದುಂದುಗಾರಿಕೆಯು ಇನ್ನೂ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಸಾಲದ ಶೃಂಖಲೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರೈತರು ಪುನಃ ಸಾಲಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದಾಗಲಿ ಸಾಲ ಮಾಡಿದರೆ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲಮಾಡುವರೆಂದಾಗಲಿ ಯಾರು ತಾನೆ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲರು?

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಲಗಾರರು ತಮ್ಮ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಲಾರೆವೆಂದು ಹೇಳಿ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಅಳಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜರ್ಮನಿಯ ಮೇಲೆ ಮಿತ್ರಮಂಡಲಿಯವರು ಹೊರಿಸಿದ್ದ ಅಗಾಧವಾದ ಸಾಲವನ್ನು ಜರ್ಮನಿಯು ಕೊಡಲಾರೆನೆಂದಿತು. ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಆಮೆರಿಕದ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ

ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದುವು. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರೈತರು ಮಾತ್ರ ಹೊರಲಾರದ ಸಾಲವನ್ನೇಕೆ ಹೊರಬೇಕು ಎಂದು ವಾದಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಒಮ್ಮೆಯೇ ರೈತರ ಸಾಲವನ್ನು ಅಳಿಸಿಹಾಕುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೋಚರವಾಗಿದೆ.

“ಸಾಲವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಳಿಸುವುದು ಬೇಡ. ಸಾಹುಕಾರನು ರೈತನಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಲಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವು ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲೂ ಪಂಚಾಯಿತರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಿ. ಆ ಪಂಚಾಯಿತರು (Conciliation Boards) ರೈತರನ್ನೂ ಸಾಹುಕಾರರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿ, ಸಾಹುಕಾರರು ಹೆಚ್ಚು ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲಿ” ಎಂಬ ಸಲಹೆಯೊಂದಿದೆ. ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆ ನೇತೃತ್ವ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗೆಯ ಶಾಸನಗಳನ್ನೂ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ Conciliation Board ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಯತ್ನವು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಮಧ್ಯ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ. ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ Conciliation Board ಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಆಗಸ್ಟ್ ಕೊನೆಯ ವೇಳೆಗೆ ೧,೨೮,೩೩,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲವನ್ನು ೭೦,೬೫,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸಿದರು. ಎಂದರೆ ಸಾಹುಕಾರರು ರೈತರಿಗೆ ನೂರಕ್ಕೆ ೪೪ ರಷ್ಟು ಬಿಟ್ಟಂತಾಯಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಸುಮಾರು ೨೦೦೮ ಜನ ಸಾಹುಕಾರರು ಈ ವಿಧವಾದ ರಾಜಿಗೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರ್ಟಿಫೈ ಮಾಡಿರುವರು. ಹೀಗೆ ರಾಜಿಗೆ ಒಪ್ಪದಿರುವ ಸಾಹುಕಾರರು ದಾವಾ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟು ಖರ್ಚು ಅವರ ಮೇಲೆಯೇ ಬೀಳುವುದು ಮತ್ತು ಸರ್ಟಿಫೈ ಆದ ದಿನವದಿಂದ ಶೇಕಡ ೬ಕ್ಕೆ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಲಾರರು.

ಇಂತಹ ಸಮಿತಿಗಳಿಂದ ಉಪಯೋಗವುಂಟು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಛಿನ್ನಾಛಿನ್ನವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮೆರೆಯಲಾಗದು. (೧) ಸಾಹುಕಾರರು ಸ್ವಲ್ಪ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೂ ಉಳಿಕೆಯಾದ ಹಣವನ್ನು ರೈತರು ಕೊಡುವುದೆಂತು? ಭವನಗರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭು ಶಂಕರ ಪಟ್ಟಾಣಿಯವರು ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತರ ಸಾಲವನ್ನು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ೨೧ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿ, ಸಂಸ್ಥಾನ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ಆ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಿ, ರೈತರಿಗೆ ಕಂದಾಯದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲದ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಉಳಿದ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲೂ ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗುವುದೇ? ಅಥವಾ ಜಮೀನು ಆಡಮಾನದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಈ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊರಬಲ್ಲವೋ? ಅಂತೂ ರೈತರಿಗೆ ಅತಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲತೀರಿಸಲು ಅನುಕೂಲಪಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. (೨) ಮಧ್ಯಪ್ರಾಂತದ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಹುಕಾರರು ಇಷ್ಟಪಡದಿದ್ದರೆ ಈ ಕನ್ಸಿಲಿಯೇಶನ್ ಬೋಡುಗಳು ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರವು. ಆದುದರಿಂದ ಸಾಹುಕಾರರನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ರಾಜಿಯಾಗುವಂತೆ ಒಪ್ಪಿಸಲು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ರೈತರಿಗೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವುದು. “ರೈತರಿಗೆ ಸುಲಭವಾದ, ದಯೆಯುಳ್ಳ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಒಂದೊಂದು ನ್ಯಾಯ ಸ್ಥಾನವು” ದೊರಕಿದಂತಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಈ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲೇ ರೈತರ ಸಾಲದ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಯುವುದೆಂದು ಎಣಿಸುವುದು ಮೂಢತನ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರೈತರ ಕಷ್ಟವು ನಿವಾರಣೆಯಾಗಲು (೧) ಅವರ ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಸಂಘಟಿಸುವುದು, (೨) ಅವರ ಖರ್ಚು ಮಿತವಾಗುವಂತೆ ಅವರ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು, (೩) ಅವರ ಸಾಲದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಇಳಿಸಲು ಎಲ್ಲಾ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸುವುದು—ಎಂಬ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲವೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆದಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಮ್ಮ ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಯಾಗುವುದು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಭಾರತದ ನೂತನ ರಾಜ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಶ್ರೀಮಾನ್ “ ಶಂಕರ ” ಮೈಸೂರು

ಇದು ಪೂರಾ ನಿರುಪಯೋಗಿಯೆಂದು ಇಡೀ ಭಾರತವು ಏಕಕಂಠವಾಗಿ ಹೇಳಿತು. ಭಾರತ ಹಿತಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳಾರೂ ಇದು ಜನಾಬ್ಬಾರೀ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೋಪಾನವೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಲಿಬರಲ್ ಪಕ್ಷದವರು ಕೂಡ ‘ರಕ್ಷಣೆಗಳು ವಿಪರೀತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಜನಾಬ್ಬಾರೀ ಸರಕಾರದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಲು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ’ ಎಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನುಡಿದರು. ಆದರೇನು ಬ್ರಿಟಿಶರಿಗೆ ಗೊತ್ತು—ತಮ್ಮ ಹಿತ, ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ, ತಮ್ಮ ದಾನದ ಅಳತೆ!

ಭಾರತದ ನೂತನ ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಳೆದ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳು ೨ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಭೌಮರು ಅನುಮೋದಿಸಿ ಸಹಿಮಾಡಿದರು. ಅಂದು ಅದು ಕಾನೂನಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಈ ವರ್ಷದ ಪ್ರಥಮಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವುದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ.

ಈ ನೂತನ ರಾಜ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಏಳು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ರಾಜಕಾರಣಪಟುಗಳು ಕಲೆತು, ರಾಜ್ಯದ ಹಿತಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ, ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ರಾಜಕಾರಣ ಪಟುಗಳು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಶಸ್ವಿಗಳಾಗಿರುವರೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ಅಪ್ರಕೃತ.

ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಭಾರತೀಯರು ತಮ್ಮ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷರೊಡನೆ ನಾನಾವಿಧವಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ನೀತಿಯನ್ನು ನಾನಾರೂಪವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಭಾರತೀಯರ ಕೂಗನ್ನು ಕೇಳದಿರುವುದು ಆಯೋಗ್ಯವೆಂದರಿತು, ಅವರ ಆಶೋತ್ತರಗಳ ಸತ್ಯವನ್ನರಿಯಲು ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಸಮ್ಮೇಲನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಈಗ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ.

ಈ ನೂತನ ರಾಜ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವವರು

ಭಾರತೀಯರು. ಇದು ಅವರಿಗೆಷ್ಟು ಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವುದೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಶೂನ್ಯವೆಂದೇ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾರತ ಮುಖಂಡರೆಲ್ಲರೂ ಏಕಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರಿದರು. ಭಾರತ ಹಿತಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳಾದ ಪರಕೀಯರು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದರು. ಆದರೇನು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಗೊತ್ತು—ತಮ್ಮ ಹಿತ, ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ, ತಮ್ಮ ದಾನದ ಅಳತೆ.

ಭಾರತಕ್ಕೆ ಜನಾಬ್ಬಾರೀ ಸರ್ಕಾರವು ಸಲ್ಲಬೇಕು

ಭಾರತದ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಜನೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸಿ, ಭಾರತಕ್ಕೂ ಬ್ರಿಟನ್ನಿಗೂ ಇರಬೇಕಾದ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ, ೧೯೧೭ ರಲ್ಲಿ ಮಾಂಟೆಗೊ-ಚೇಂಸ್‌ಫರ್ಡ್ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಪ್ರಕಾಶವಾದುವು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ “ ಭಾರತವು ಜನಾಬ್ಬಾರೀ ಸರ್ಕಾರದ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದು ಕೇವಲ ಉಚಿತವಾದುದು. ಆ ಬಗೆಯ ಸರ್ಕಾರವು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ದೊರೆಯುವುದು ಮೇಲು ” ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಉದಾತ್ತ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತೀಯರು ಉಬ್ಬಿದರು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದಲೇ ಕೂಡಿದ ಸೈಮನ್ ವಿಚಾರ

ರಣಾ ಸಮಿತಿ, ಮೂರು ರೌಂಡ್ ಟೇಬಲ್ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು ಮತ್ತು ಜಾಯಿಂಟ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಸಮಿತಿ ಇವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈ ನೂತನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ ಭಾರತಹಿತಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳಾರೂ “ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದು ಸೋಪಾನ” ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾಜಮಾನ್ಯವನ್ನು ಮಹಿಸಿರುವ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮಾತ್ರ, “ಭಾರತದ ಹಿತವೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲೇ ಇದನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ; ಇದರಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ಬಹು ಸುಲಭಮಾಡಲಾಗಿದೆ; ಇದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸೋಪಾನವನ್ನು ವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ತೃಪ್ತರಾದರು. ಅವರು ಭಾರತ ಹಿತಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿರುವ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅಳೆಯಲಿಲ್ಲ; ಅಳೆಯಲು ಮನಸ್ಸೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ!

ಈ ನೂತನ ರಾಜ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ವರದಿಯ ಮೇಲೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಾದ “ಹೌಸ್ ಆಫ್ ಕಾಮನ್ಸ್” ಮತ್ತು “ಹೌಸ್ ಆಫ್ ಲಾರ್ಡ್ಸ್” ಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು. ಈ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಚರ್ಚೆಗಳಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷರ ನಿಜಸ್ವಭಾವವು ಬಹು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಬಂದಿತು. ಟೋರಿ ನೀತಿಯ ಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನೇ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ “ಡೈಲಿ ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್” ಪತ್ರಿಕೆಯು “ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕರಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿತು. ಎಂದ ಮೇಲೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯುಂಟೇ? ತಮ್ಮ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಯ್ದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರು ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

“ಹೌಸ್ ಆಫ್ ಕಾಮನ್ಸ್” ನಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ತೃತೀಯ ಪಠನವು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸರ್ ಹರ್ಬರ್ಟ್ ಸ್ಪಾನ್ಯುಯಲ್‌ರವರು “ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೂ ಬ್ರಿಟನ್ನಿಗೂ ನಡೆಯಬಹುದಾದ ಅತ್ಯಂತ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಒಪ್ಪಂದವೇ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ” ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದರು. ಪ್ರಥಮ ರೌಂಡ್ ಟೇಬಲ್ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ತ್ರೀನಾನ್ ರಾಮ್ಸ್ ಮ್ಯಾಕ್ಡೊನಾಲ್ಡರವರು “ಸಾರ್ವಭೌಮ ಸರ್ಕಾರವು ಎರಡು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಹಿತವನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ರಚಿಸಿ, ಅದನ್ನೇ ಬ್ರಿಟಿಷ್

ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿ, ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲಾಗುವುದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ದ್ವಿತೀಯ ರೌಂಡ್ ಟೇಬಲ್ ಸಮ್ಮೇಳನದ ವೇಳೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಮರೆತೇ ಬಿಟ್ಟರು! ಹೀಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಭಾರತೀಯರಿಗೂ ಅವರ ಹಿತಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳಿಗೂ ಮೋಸವಾಯಿತು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಲೇಬರ್ ಪಕ್ಷೀಯರು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಖಂಡಿಸಿದರು. ಲಿಬರಲ್ ಪಕ್ಷದವರು ಕೂಡ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾಗಿರುವ ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಪರೋಕ್ಷ ಚುನಾಣಾ ನೀತಿಯನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ, “ರಕ್ಷಣೆಗಳು ವಿಪರೀತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಲು ಸ್ವಲ್ಪವೂ, ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನುಡಿದರು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ವಸ್ತುತಃ ಟೋರಿ ನೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರಕ್ಷಾಳಿತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಥಮ ರೌಂಡ್‌ಟೇಬಲ್ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು “ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ಸಲ್ಲುವುದು. ಪ್ರಾಂತಿಕ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳು ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿತವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಿತವನ್ನೂ ವಿರೋಧ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನೂ ಕಾಯಲು ಯಾವ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲೂ ದೂರ ಕೂಡ ರಕ್ಷಣೆಗಳು ಇದ್ದೇ ತೀರಬೇಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸರ್ಕಾರವು ಆಲೋಚಿಸಿದ ಮೂರು ಬಗೆಯ ರಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು: (೧) ಸರ್ಕಾರದ ಯಂತ್ರವು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾದಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುವ ಕಾದಿಡಲಾದ ಅಧಿಕಾರಗಳು; (೨) ಭಾರತದ ಪರವಾಗಿ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಹಣಕಾಸಿನ ಮತ್ತು ಹಾಲಿ ಇರುವ ನೌಕೆಗಳು ರಕ್ಷಣೆಗಳು; (೩) ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಬದಲಾವಣೆಗಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ರಕ್ಷಣೆಗಳು. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯಿಂದ ಬ್ರಿಟನ್ನು ಬಹುದೂರವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದು.

ಬ್ರಿಟಿಷರ ಅಪ್ಪೇಷಣೆ

ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವುದು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರವು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದೆಂದು ತೋರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಆದೇ ನೀತಿಯ ಮುಂದುವರಿಯಲಿಲ್ಲ. “ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬದಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸೇರು

ಪಂತಾಯಿತು. ಭಾರತದ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಯುವುದಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ವಾಗ್ದಾನಮಾಡಿದ್ದರು. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಹಿತವನ್ನು ನೋಡಲೂ ಭಾರತದ ಹಿತವನ್ನು ಅನಂತರವೂ ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. “ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಆಫ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್”ನಲ್ಲಿ ವೈಸರಾಯರು ಮೇಲಿನ ನೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಗ್ರಹಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಹಿತದಲ್ಲಿ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿರಬೇಕೆಂದೂ ಪರದೇಶ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ನಿರ್ಬಂಧವಿರಬಾರದೆಂದೂ ಭಾರತೀಯರು ನೋರೆಯಿಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ವ್ಯಾಪಾರದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಭಾರತದ ಹಿತವನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ.

“ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಜನಾಬ್ದಾರೀ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿರುವವು. ಅವುಗಳಂತೆ ಭಾರತವು ನಿಲ್ಲಲಾರದು. ಭಾರತದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ವೈಸರೀತ್ಯಗಳೇ” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ‘ಜಾಯಿಂಟ್ ಸಿಲೆಕ್ಟ್’ ಸಮಿತಿಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ನಾಲ್ಕು ಅಭಾವಗಳೆಂದು ತಿಳಿಸುವುದು: (೧) ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯಾತರು ಆಳುವ ನೀತಿ (೨) ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯಾತರು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು (೩) ಪ್ರಭಾವ ಶಾಲಿಯಾದ ರಾಜಕೀಯ ಪಂಗಡಗಳು; (೪) ಉಬ್ಬರವಿಕತಗಳಿಗೆ ಅಧೀನರಾಗದೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಧೈಯವನ್ನೇ ಸಾಧಿಸಲು ತೊಡಗಿ, ಯಾವ ಇತರ ಹವ್ಯಾಸಗಳಿಗೂ ಹೋಗದಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ ಸ್ಯಾಮ್ಯುಯಲ್ ಹೋರರು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ದ್ವಿತೀಯ ಪಠನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ “ಈ ನೂತನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಹಕಾರದಿಂದ ಪ್ರೋತ್ಸಹಿಸಬೇಕು. ಭಾರತವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಜನಾಬ್ದಾರೀ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ವಸ್ತುತಃ, ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಅಭಾವಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸರಿಯಾದ ಯುಕ್ತಿಯು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಭಾರತ ಹಿತಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪರಕೀಯರ ಪ್ರಭಾವವು ಕುಗ್ಗಿದ ಹೊರತು, ಬ್ರಿಟಿಷರು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಸಡಿಲವಾದ ಹೊರತು ಭಾರತವು ಆ ಅಭಾವಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ

ಇಲ್ಲ. ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರು ಸಾರಿ ಹೇಳಿರುವರು.

ಈ ನೂತನ ರಾಜ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಜನಾಬ್ದಾರೀ ಸರ್ಕಾರದ ಅಂಶವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಘಟಾಘೋಷವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುವುದು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ “ಜನಾಬ್ದಾರೀ ಸರ್ಕಾರವು ಸಮೀಪಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ” ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸೂಚಿಸಿರುವರು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಯಾವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ಉಂಟಾಗದು. ಭಾರತದ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೬೦ ರಷ್ಟು ಬಲವು ವಶವಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಗಳು ಭಾರತದ ಹಿತವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ನೂತನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಾರ

ಈಗ ನೂತನ ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಆಗುವ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ರಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸೋಣ. ಇಂದು ಭಾರತವು ಎರಡು ಭಾಗವಾಗಿದೆ; ಮೊದಲ

ಪ್ರಕೃತ ಸ್ಥಿತಿ ನೆಯದು “ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯ” ಎರಡನೆಯದು “ಇಂಡಿಯನ್

ಇಂಡಿಯ”. “ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯ”ದಲ್ಲಿ ೧೩ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಗೌರ್ದರು, ಗೌರ್ದರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ, ಶಾಸನ ಸಭೆ ಇವುಗಳಿರುವವು. ಗೌರ್ದರರೇ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿ. ಅವರು ವೈಸರಾಯರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. “ಇಂಡಿಯನ್ ಇಂಡಿಯ” ವೆಂದರೆ ಅಶ್ರಿತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು. ಅಶ್ರಿತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಆಳುವವರು ಮಹಾರಾಜರು, ರಾಜರು ಮತ್ತು ನವಾಬರು. ಇವರು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಒಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಪ್ರಜಾಪಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡುಬರಬಹುದು. ವಿಶೇಷ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಇವರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ವೈಸರಾಯರೇ ನೇರವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಪ್ರತಿ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ “ರೆಸಿಡೆಂಟ್”ರವರು ತಮ್ಮ ಸೈನ್ಯದೊಡನೆ ಇರುವರು. ಅವರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕ್ಷೇಮವನ್ನೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾಯ್ದು, ಸಂಸ್ಥಾನದ ಒಡೆಯರನ್ನು ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅವರ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಒಡೆಯರೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಒಡೆಯರು ಸಾಮಂತರಾಜರ ಚಿಹ್ನೆಗಾಗಿ ಪ್ರೋಗದಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅಂತು, ಸಾರ್ವಭೌಮರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ ವೈಸ

ರಾಯರು ಸಮಸ್ತ ಜನಾಭ್ಯಾಸಿಯನ್ನೂ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು; ಎಲ್ಲವೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಲ್ಲಿದೆ?

ಈ ನೂತನ ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಫೆಡರಲ್ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ “ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯ” ಮತ್ತು “ಇಂಡಿಯನ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಇಂಡಿಯ” ಎಂದು ವಿಭಾಗವಾಗಿ

ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ

ಏರ್ಪಾಟು

ದ್ದು ಒಟ್ಟುಗೂಡಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ; ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸಹ

ಕರಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. “ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯ”ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಾಗುವುವು. ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಶಾಸನ ಸಭೆ ಇರುವುದು. ಆದರೆ ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತ್ಯ, ಮದ್ರಾಸ್, ಮುಂಬಯಿ ಮತ್ತು ಬಂಗಾಳ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡೆರಡು ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಿರುವುವು. ಇವೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು. ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಗೌರವರೂ ಅವರ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಗಳೂ ಇರುವುವು. ಇಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ನೊಂದಲಿನ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸದೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಫೆಡರಲ್ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ. ಇದೇ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಮಸ್ತ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜನಾಭ್ಯಾಸಿಯುಳ್ಳದ್ದು. ಇದಕ್ಕೆ ದೇಶದ ಒಳ ಆಡಳಿತ

ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳು

ಳಿತದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾ

ಪ್ರತಿನಿಧ್ಯವು ಯುಕ್ತವಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಎರಡು ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳುಂಟು. ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಆಶ್ರಿತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಸೇರುವರು. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇವರಿರ್ವರೂ ಕಲೆತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ, ಪ್ರಜಾಪಾಲನೆಗೆ ಕಾರಣರಾಗುವರು. ಈ ಎರಡು ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು “ಫೆಡರಲ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ” ಎಂದೂ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು “ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಸ್ಟೇಟ್” ಎಂದೂ ಕರೆಯಬಹುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರವುಳ್ಳದ್ದು, ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದದ್ದು. ಇದರಲ್ಲಿ ೨೭೫ ಸದಸ್ಯರಿರುವರು. ಆ ಪೈಕಿ ೧೫೦ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಂದಲೂ, ೧೨೫ ಸದಸ್ಯರು ಆಶ್ರಿತ

ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಂದಲೂ ಚುನಾಯಿತರಾಗುವರು. “ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಸ್ಟೇಟ್” ನಲ್ಲಿ ೧೬೦ ಸದಸ್ಯರಿರುವರು. ಆ ಪೈಕಿ ೫೦ ಸದಸ್ಯರು ಆಶ್ರಿತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಂದಲೂ, ೧೦೦ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ೧೦ ಸದಸ್ಯರು ವೈಸರಾಯರಿಂದಲೂ ಚುನಾಯಿತರಾಗುವರು. ಈ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ವೈಸರಾಯರು ವಾರ್ಷಿಕ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ವಿರಚಿಸಿ ಕರಿಸುವರು. ಸದಸ್ಯರು ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ವ್ಯಯಗಳೆನಿಸುವ ಸಾಲದ ಬಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ಅಸಲಿನ ಕಂತುಗಳು, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಬಳಗಳು, ಕೋರ್ಟಿನ ಸಂಬಳಗಳು, ಸೈನ್ಯ, ನ್ಯಾಪಾರ, ಐರೋಪ್ಯ ಪೌರೋಹಿತ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಸಂಬಳಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸದೆ, ಉಳಿಯುವ ಆಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಹುದು. ಅವೂ ವೈಸರಾಯರಿಗೆ ಉಚಿತವೆಂದು ತೋರಿಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವುವು!

ಭಾರತದ ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಂಯುಕ್ತ

ರೈಲ್ವೆ ಬೋರ್ಡ್ ನೇಮಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಭಾರತದ ರೈಲ್ವೆ

ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದು.

ಕಂಪೆನಿಗಳಿಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ರೈಲ್ವೆಗಳನ್ನು ಅವಧಿ ಮುಗಿದ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವತಃ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಲಾಭವುಂಟು; ದೇಶದ ಹಣವು ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು.

ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಗತಿಗೆ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಅದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಭಾರತವು ಅನೇಕ ನಷ್ಟ

ಗಳ ಕಾಲ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯತ್ನ

ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪಟ್ಟಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಈ ಸಂಬಂ

ವಾಗಿ “ಇಂಡಿಯಾ ರಿಜರ್ವ್

ಬ್ಯಾಂಕ್” ಎಂಬ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಭಾರತದ ಹಣಕಾಸಿನ ನೀತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಿಧಿಯು ಶೇಖರವಾಗಿರುವುದು. ಈ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಗೌರವರವರು, ಡೈರೆಕ್ಟರಿ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರು ಗೌರವರುಗಳು, ೧೫ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸದಸ್ಯರು, ಸರ್ಕಾರದ “ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ” ಮೆಂಬರು ಇರುವರು.

ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಬಲವಿದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇದರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಸೋಡಿಯುಂಟು. ಈ ಬ್ಯಾಂಕು ಸರ್ಕಾರದ ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳ ಅನ್ನೋನ್ಯತೆಯಿಂದ ದೇಶದ ಸಂಪದಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವೈಸರಾಯರೇ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳಷ್ಟೆ. ಅವರು ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಿತವನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವರು ಆ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು (೧) ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಅಶಾಂತತೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೂ (೨) ಸಂಯುಕ್ತ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣಕಾಸಿನ ನೀತಿಯನ್ನು ಕಾಯುವುದಕ್ಕೂ (೩) ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಯುವುದಕ್ಕೂ (೪) ಸಿವಿಲ್ ನೌಕರರ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಾಯುವುದಕ್ಕೂ (೫) ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೂ (೬) ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಹಿತವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವೈಸರಾಯರು ಯಾರ ಮಾತನ್ನೂ ಗಮನಿಸದೆ ಸ್ವಂತ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಲು ಅಧಿಕಾರವಿದೆ.

ಆತು, ಈ ನೂತನರಾಜ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹಿತವಾಗಿಲ್ಲ; ಭಾರತೀಯರ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಾಯಲಾರದು. ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯ ರುವವು. ಆ ರಕ್ಷಣೆಗಳ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಯಾವ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ದಕ್ಕಲಾರದು. ಇಂದಿನ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಪೋಷಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪ್ರಜಾ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುವುದು ಮೇಲು. ಆಯೋಗ್ಯರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಜಾಹಿತವನ್ನು ತುಚ್ಛೀಕರಿಸಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಬೆನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಬದಲು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಖಂಡರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಪ್ರಜಾಹಿತವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ಆಂತರ್ಯಮರ್ಮವನ್ನೂ, ಆಡಳಿತ ವಿಮೋಚನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಯುಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಅರಿತು, ಕುಹಕವನ್ನು ಛೇದಿಸಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ತಿದ್ದಬಹುದು. ಹಾಗೆ ತಿದ್ದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಬ್ರಿಟಿಷರ ತಪ್ಪುಹಾದಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಸ್ವಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತದ ಹಿತವನ್ನು ತುಚ್ಛೀಕರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ತೋರಿಸಿ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನೀಯುವುದು ಯೋಗ್ಯ. ಇದು ಬಹುಮತದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿರಲಿ.

ನಮ್ಮ ಜೀವನದಿಂದ ವೈಖರಿ

—o—o—o—

ನಮ್ಮ ಜೀವನದಿಂದ ವೈಖರಿ

ಮಾಯವಾಗುವ ಮುನ್ನವೆ,

ಹಗಲುರಾತ್ರಿಯೊಳಿದ್ದ ಮೈಸಿರಿ

ಅಡಗೆ ಬಾಳ್ವುದು ಚೆನ್ನವೆ ?

ಹೋದ ವೈಭವವೆಮ್ಮನಣಕಿಸಿ 'ಜೊತೆಗೆ ಬನ್ನಿರಿ' ಎನ್ನವೆ ?

ನಿಯತ ಕಾಲಕೆ ಮೊದಲಿ ಸೊರಗಲು

ದೇಹ ಕುಸುಮದ ಕರಣವು,

ನೆನೆದು ಅವನತಿಯನ್ನು ಕೊರಗಲು

ಸುರುಟಿಬಿದ್ದಿದ ಹರಣವು,

ಎದೆಯ ಕರಕರೆಯನ್ನು ಹಿಂಗಿಸಲೇನು ಔಷಧಿ ? ಮರಣವು.

— ಮೈ. ಗು. ಆ. ಮೂರ್ತಿ

ಶಕುಂತಲೋಪಾಖ್ಯಾನದ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಪಾಠಾಂತರ

ಲೇಖಕರು: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂ. ಅ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು, ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಎಲ್.

(೧)

ಭಾರತಾಂತರ್ಗತನಾದ ಶಕುಂತಲೆಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಕಾಲಿದಾಸನು ಕೆಲವು ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳೊಡನೆ ಎತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಜಗತ್ಪ್ರಜ್ಞಾನಾಟಕನನ್ನು ರಚಿಸಿದನೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಬಲ್ಲರು. ಆದರೆ ಪದ್ಮಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಆಖ್ಯಾನವೇ ಕಾಲಿದಾಸನ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವಾಗಿರುವುದು. ಶುಕಸಪ್ತತಿಯಲ್ಲಿನ ಪಾಠಾಂತರವು ಮಾತ್ರ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಪಾಠಕ್ಕೂ ಅದಕ್ಕೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲ.

(೨)

ಹಿಂದೂ ಇತಿಹಾಸ ಪುರಾಣವಾರಾತಿಯಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ರಮಣೀಯ ಉಪಾಖ್ಯಾನಗಳು ಇವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಶಕುಂತಲೆಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಕಾಲಿದಾಸನು ತನ್ನ ಅನ್ಯಾದೃಶ ಕವಿತಾಪ್ರತಿಭೆಯ ಮೂಲಕ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕ ಸ್ವಾಯಿಯೂ ಜಗತ್ಪ್ರಜ್ಞವೂ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿರುವನು. ಈ ಕಥೆಗೆ ಮೂಲಪಾಠವು ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಬುದೂ ಅದನ್ನು ಕಾಲಿದಾಸನು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ವಿಧವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆಂಬುದೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ತಿಳಿದಿದೆ. ಶಕುಂತಲೆಯ ಕಥೆಯು ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣವೇ ಮೊದಲಾದ ಹಲವು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾದ್ಮಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತವಾದ ಕಥಾಪಾಠವು ಮಹಾಭಾರತದ ಪಾಠಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಾಳಿದಾಸನ ಪಾಠಕ್ಕೆ ಅಧಿಕ ಸಮೀಪವಾಗಿದೆಯೆಂದು ವಿಮರ್ಶಕರು ಗೊತ್ತುಹಚ್ಚಿರುವರು. ಈ ಕಥೆಯ ಸಕಲ ಪಾಠಾಂತರಗಳನ್ನೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿಸಿ ನೋಡುವುದರಿಂದ ಕಾಳಿದಾಸನ ಕಾವ್ಯದ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ತುಂಬಾ ಸಹಾಯವಾಗುವುದು. ಕಾಳಿದಾಸನ ಕಾಲಾನಂತರ ಎಷ್ಟೋ ಶತಮಾನಗಳ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಶುಕಸಪ್ತತಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಶಕುಂತಲೋಪಾಖ್ಯಾನದ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಪಾಠಾಂತರವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಚಿಕ್ಕುಪಾಧ್ಯಾಯನಿಂದ ಕ್ರಿ. ಶ. ಹದಿನೇಳನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಟೀಕಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಿ. ಭಾಷ್ಯಂ ಭಾಷ್ಯಾಚಾರ್ಯರೆಂಬ

ವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಐರಿಷ್ ಮುದ್ರಾಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೯೧೦ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವರು. ಶುಕಸಪ್ತತಿಯು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಒದಗುವ ಗ್ರಂಥವು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ರುಚಿಸುವ ಹಲವು ಕಥೆಗಳೂ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಚಾರಗಳೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಶುಕಸಪ್ತತಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ಪಾಠದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಈ ಚಿಕ್ಕುಪಾಧ್ಯಾಯ ಟೀಕಿತ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅಶ್ಲೀಲವಾದ ಸಂಗತಿಗಳಾವುವೂ ಇಲ್ಲ. ದಿನಚರಿಯಾದ ಸಂಗತಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆಪಾದವಾದ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವು ಹೇಳತಕ್ಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನಿರೂಪಿಸುವುದೇ ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಕುಂತಲೋಪಾಖ್ಯಾನವು ಹದಿನಾರನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆಯಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಪತಿವ್ರತಾ ಸ್ತ್ರೀಯು ಶಾಪಾನುಗ್ರಹ ಸಮರ್ಥಳೆಂದೂ ಅಂಥವಳನ್ನು ಕಾಮುಕ ಪುರುಷರು ಸೀಡಿಸುವುದು ಅಪಾಯಕರವೆಂದೂ ಸಾಧಿಸುವುದೇ ಕಥೆಗೆ ಉದ್ದೇಶವು. ಈ ಉಪಾಖ್ಯಾನವು ಭಾರತೋಕ್ತವಾಗಿಯೂ ಪಾಪನಾಶಕವಾಗಿಯೂ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಭಾರತದ ಕಥಾಪಾಠಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಏನೇನೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕರು ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಪಾಠಾಂತರವನ್ನು ಕೇಳದೆ ಇರಬಹುದೆಂದು ಎಣಿಸಿ ಅದರ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೋಮವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದ ದುಷ್ಯಂತ

ತನ್ನ ಧರ್ಮದಿಂದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಂದು ದಿನವೆ ಅವನು ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಅವರ ಅನುಜ್ಞೆಯಿಂದ ಬೇಟೆಯಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಚತುರಂಗ ಬಲಸಮೇತನಾಗಿ ಮಂತ್ರಿವೃದ್ಧರು ಸಹಿತ ಹಿಮ್ಮೆತ್ತರ್ಪತದ ಬಳಿ ಬಂದು, ಹತ್ತಿರದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದವರೆಗೂ ಬೇಟೆಯಾಡಿದನು. ಅನಂತರ ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಭೋಜನವನ್ನೂ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ದಿನವೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದನು. ಮಾರನೆಗು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮರಳಿ ಸ್ನಾನಾದಿಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಮೇತ ಕಣ್ವಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಜಪಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಣ್ವಮುನಿಯು ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಗ ತನ್ನನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜನನ್ನು ಕಂಡು ಕುಶಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗೈದು ಕಾಮಧೇನುವಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಭೋಜನದಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಿದನು.

ಭೋಜನಾನಂತರ ರಾಜನು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಲು ಕಣ್ವನನ್ನು ಅನುಜ್ಞೆ ಬೇಡಲು ಆತನು ಹೋಗಿ ಸುಖವಾಗಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಕಣ್ವಪಾಲಿತವಾದ ಶಕುಂತಲೆಯು ರಾಜನನ್ನು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡು ಮನಸೋತು ಕಣ್ವಮುನಿಗೆ ಈ ರಾಜಕುಮಾರನು ಸರ್ವಲಕ್ಷಣ ಲಕ್ಷಿತನಾಗಿರುವನೆಂದೂ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಆತನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿತೆಂದೂ ತನಗೂ ಯೌವನವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂದೂ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಣ್ವನು— “ಮಗಳೇ, ಅರಸುಗಳು ಕಾಮುಕರು, ಕ್ರೂರಕರ್ಮಿಗಳು, ನೂತನದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಿಯರು; ಇಂತಹ ಅರಸುಮಗನಂ ನೋಡಿದ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಮೋಹಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೀಯ. ಈ ಬುದ್ಧಿಯಂ ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಶುಭವಾದಂಥಾ ಆ ಶ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ಸುಖವಾಗಿರು ” ಎಂದು ಅವಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಹೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಶಕುಂತಲೆಯು ಸ್ತ್ರೀಯು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸು ನೆಲೆಸಿದ ಪುರುಷನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ಜಾರಣಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆಂದೂ ರೂಪ ಗುಣ ಸಂಪತ್ತು ವಯಸ್ಸು ಮೊದಲಾದುವು ಅಭಿವರ್ಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಪುರುಷನನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಮನಸ್ಸು ದೃಷ್ಟಿ ಮುಂತಾದ ಹತ್ತುಬಗೆಯ ಮನ್ಮಥ ದಶಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು ಸಂಗಮಿಸಿ ಕಾಮಿಸುವರೆಂದೂ ಈ ರಾಜನನ್ನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಕಾಮಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅವನಲ್ಲಿ ಸೌಖ್ಯಾಶ್ರಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆಂದೂ ಆದುದರಿಂದ ಆತನೊಡನೆ ತನಗೆ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಳು.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಣ್ವನು ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಲು ಇವನು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಬೀಜೋದ್ಭವ ಎಂದು ತಿಳಿದು, ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜನನ್ನು ಕುರಿತು “ಅಯ್ಯಾ ಅರಸೇ, ನಿಲ್ಲ ನಿಲ್ಲ ಇಗೋ ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ವರಿಸು; ನೀನಾರು? ನಿನ್ನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಾರು? ನಿನ್ನ ದೇಶವಾವುದು? ನಿನ್ನ ಊರಾವುದು? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ರಾಜನು ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ ಮೂರ್ಛಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಗಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಜೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಣ್ವನನ್ನು ಕುರಿತು, ತಾನು ಸೋಮವಂಶದ ಭರತನೆಂಬ ರಾಜನ ಮೊಮ್ಮಗನೆಂದೂ ತನ್ನ ಹೆಸರು ದುಷ್ಯಂತನೆಂದೂ ತನಗೆ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆಂದೂ ತನಗೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ತ್ರೀಪರಿಗ್ರಹವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ತಾನು ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನೆಂದೂ ಹೇಳಿದನು. ಕಣ್ವಮುನಿಯು ದುಷ್ಯಂತನಿಗೆ ಶಕುಂತಲೆಯ ಜನ್ಮವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ಗಂಗಾ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಆತನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಅಪ್ಸರ ಸ್ತ್ರೀಯು ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಲು ಬಂದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನು ಕಂಡು ಮಾನುಷವೇಷದಿಂದ ಬಂದು ಅವಳೊಡನೆ ರಮಿಸಲು ಸದ್ಯೋಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಕುಂತಲೆಯು ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಆ ಅಪ್ಸರ ಸ್ತ್ರೀಯು ಮಗುವನ್ನು ಪರಿತ್ಯಜಿಸಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಸೂರ್ಯನು ಅಂತರ್ಧಾನನಾದನು. ಮಗುವು ಕಣ್ವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಲು ಆತನು ಅದನ್ನು ತಂದು ಹೆದಿನಾರು ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಸಲಹಿದನು. ಇವಳು ಈಗ ದುಷ್ಯಂತನನ್ನು ಪತಿಯಾಗಿ ವರಿಸುತ್ತಿರುವಳಾಗಿಯೂ ರಾಜರುಗಳು ತೀರ ದುರ್ಗುಣಿಗಳಾದ್ದರಿಂದ ತಾನು ಹೆದರುತ್ತಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಕಣ್ವನು ದುಷ್ಯಂತನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ದುಷ್ಯಂತನು ತಾನು ಇವಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಾಪಾಚರಣೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ ಗುರುಗಳಾದ ಕಣ್ವರ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಲುಳ್ಳವನೆಂದೂ ಶಪಥಪೂರ್ವಕ ನಿವೇದಿಸಿ, ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನು ಗಾಂಧರ್ವ ಕ್ರಮದಿಂದ ವರಿಸಿ ಎಂಟು ದಿನವೆ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ತನ್ನೂರಿಗೆ ಹೋದನು.

ಶಕುಂತಲೆಯು ದುಷ್ಯಂತನಿಂದ ಗರ್ಭವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಕಣ್ವಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಳು. ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯಿಂದ ಅತ್ಯಧಿಕ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಬಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ವರಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಶಕುಂತಲೆಯು ಅವರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಹೊರಡಿಸಿದಳು.

ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳು ಗಂಗಾತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದಿ ರಲು ಸ್ನಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ದುಷ್ಯಂತನು ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ವಂದಿಸದೆ ಊರಿಗೆ ಹೋದನು. ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಕೋಪಿಸಿ ಅವನು ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಏಕಮನಸ್ಸಾಗಿ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ ಹೋಗಲೆಂದು ಶಪಿಸಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ರಾಜನು ಈ ಶಾಪವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿ ವಿಸ್ಮಿತನಾಗಿ ನಿರ್ವಿಣ್ಣನಾಗಿದ್ದನು.

ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶಕುಂತಲೆಯು ಭರತನೆಂಬ ಮಗನನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ಆ ಹುಡುಗನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಒಂದು ದಿನವೆ ಶಕುಂತಲೆಯು ಕಣ್ಣಿನನ್ನು ಕುರಿತು ತನ್ನ ಪತಿಯು ತನ್ನನ್ನು ಮರೆತನೆಂದೂ ಅವನಿಗೆ ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಳು. ಕಣ್ಣಿನು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ದುಷ್ಯಂತನ ಬಳಿಗಟ್ಟಿದನು. ದುಷ್ಯಂತನು ಋಷಿಶಾಪದಿಂದಾದ ವಿಸ್ಮೃತಿಯ ಮೂಲಕ ತನಗೆ ಹೆಂಡದಿಯಾಗಲಿ ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು

ಹೇಳಿ ಪರವಶನಾಗಿರಲು, ಅವನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಣ್ಣಿಶಿಷ್ಯನು ಋಷಿಶಾಪದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವನು ಆಶ್ರಮ ಬಂದು ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಕುಂತಲೆಯು ಅತಿ ಶೋಕಾಕುಲಿಯಾಗಿ ಅನ್ನಾಹಾರಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಲು ಯತ್ನವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪುತಿಶಾಪವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದಳು. ಇದನ್ನು ನಾಡಿದನು ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಲು ಅವರು ಕೂಡಲೇ ಅಶ್ರಮ ಬಂದು ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನು ಅವಳ ಪತಿಯೊಡನೆ ಸೇರಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳೂ ಅರುಂಧವೆಯೂ ಕಣ್ಣರೂ ಹಸ್ತಿ ನಾಪುರಕ್ಕೆ ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ದುಷ್ಯಂತನಿಗೆ ಪುನಃ ವಾಹ ಮಾಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಯಥಾಸ್ಥಾನಗೊಳಿಸಿ ಹೋದರು. ದುಷ್ಯಂತನು ಸತೀಸುತರೊಡನೆ ಸುಖವಾಗಿದ್ದನು.

ವೀಣೆ

ನಾನು ನನ್ನ ಇಂಪಾದ ತೊದಲು ನುಡಿಯನ್ನು ನಿನಗೊಮ್ಮೆ ತೋರಬೇಕೆಂದು ನಿನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದೆ; ಆಗ ನೀನು ಯಾವುದೋ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದೆ.

ನನ್ನ ವೀಣೆಯ ಬಳಿ ಕುಳಿತು, ನಾನು ಅದರ ತಂತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಾಡಿಸುತ್ತ, ನಿನ್ನ ಮುಖವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತೆನು. ನಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಎತ್ತಲೋ ನಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಿತು. ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ 'ಹಾಡು' ಎಂದು ಮಾತ್ರ ನೀನು ನನಗೆ ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ.

ನಾನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದೆನು; ಒಂದು ದಿನವೂ ನನಗೆ ಹಾಡಲು ಅನುವು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.

ಕೆಲದಿನಗಳು ಹೀಗೆಯೇ ಉರುಳಿಹೋದುವು.

ನನ್ನ ಬೇಸರಿಕೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು, ನಾನು ಹಾಡಲು, ವೀಣೆಯ ಬಳಿ ಬಂದು ಕುಳಿತೆನು. ಆ ದಿನವೆ, ಏನೋ ನಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿತು. ಎರಡು ನೋಟಗಳೂ ಒಂದಾದುವು; ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಿಂಚಿನ ಹೊಳಪಿಗೆ ನಾಚಿ ನಾನು ತಲೆತಗ್ಗಿದೆನು. ಆಗ ನೀನು

ಸಣ್ಣನಗೆಯೊಂದನ್ನು ಸೂಸಿ, 'ಒಮ್ಮೆ ವೀಣೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಗೀತೆಯನ್ನು....' ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ರೋಮಾಂಚವೆದ್ದಿತು; ಅತಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಉಬ್ಬಿದ ಎದೆಯು ಬಿರಿಯುವಂತಾಯಿತು. ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಆನಂದಾಶ್ರುಗಳು ಉದುರಿದುವು. ಹಾಡಲು ಅನುವು ಕುಳಿತೆನು.

ಕೈಬೆರಳುಗಳನ್ನು ವೀಣೆಯ ತಂತಿಯ ಮೇಲೆ, ಮಿಮಿಕ್ರಿಯೆ ಲೆಂದು ಇರಿಸಿದೆನು: ಆದರೆ ಅವು ಏಕೋ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದುವು; ಸ್ವರವೂ ಸರಿಗೂಡಲಿಲ್ಲ. ಕೊರಲಿನಲ್ಲಿ ಮೌನ ತಡೆದಂತಾಯಿತು; ಹಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟೊ ಪ್ರಯತ್ನವಿರಿಸಿದೆನು. ಆದರೂ, ಏನೋ ಕೊರಲಿಂದ ದನಿ ಹೊರಬರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಹನಿಗಳು ಉದುರುದರಿ ಕಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಜಾರುತ್ತಿವೆ.....ನೀನು ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ, ಸಣ್ಣನಗೆಯೊಂದನ್ನು ನಗುತ್ತಿರುವೆ; ನಾನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆಯೆತ್ತಲಾರದಂತೆ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೆ.

"ನಂದಕಿಶೋರ"

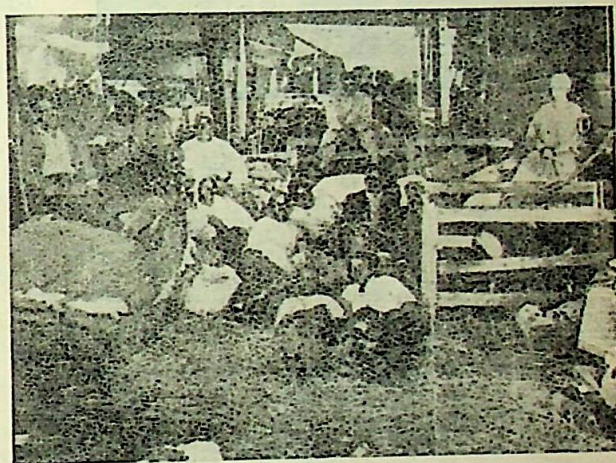
TO BE SOLD & LET
BY PUBLIC AUCTION.
On MONDAY the 18th of MAY. 1829,
UNDER THE ORDER
FOR SALE,
THE THRESE FOLLOWING
SLAVES,

WILLIAM, about 50 Years old, an excellent House Servant, of Good Character.
WILLIAM, about 35 Years old, a Labourer.
NANCY, an excellent House Servant and Nurse.
The above belonging to **LESLIE'S Estate, and the THOMAS & CO. & CO.**

TO BE LET,
MALE and FEMALE
SLAVES,

Also for Sale, at Eleven o'clock,
Fine Rice, Gram, Paddy, Books, Muslins,
Needles, Pins, Ribbons, &c. &c.
AT ONE O'CLOCK, 7 HALF CATTLE AND ENGLISH HORSE.
BLUCHER,

೧. ೧೮೨೯ರಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್ನಿನ ಒಂದು ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ
ಮರಮುಟ್ಟುಗಳೊಡನೆ ನಿಗ್ರೋ ಗುಲಾಮರನ್ನೂ
ಹರಾಜುಮಾಡುವುದರ ಪ್ರಕಟಣೆ

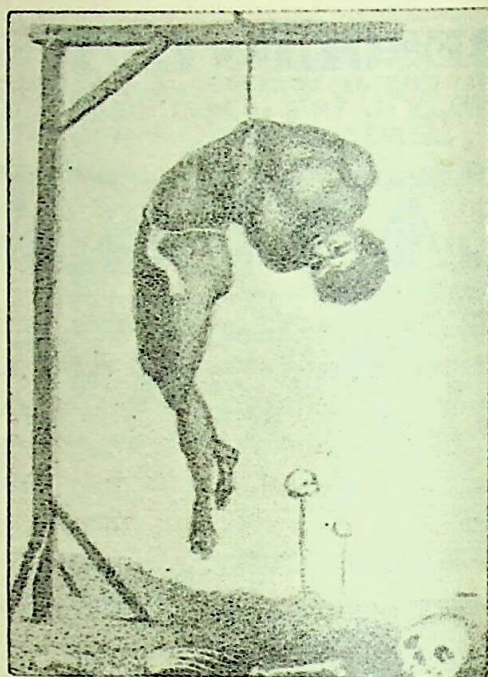
೨. ಮಾರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ನಿಗ್ರೋಗಳನ್ನು
ಹಡಗುಗಳಲ್ಲಿ ದನಕುರಿಗಳಂತೆ ತುಂಬುವುದು

೩. ವಿಚಾರಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ನೇಣುಹಾಕುವ
(Lynching) ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿ
ಸುವ ಅಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ನಿಗ್ರೋ
ಬಾಲಕರ ಮೆರವಣಿಗೆ

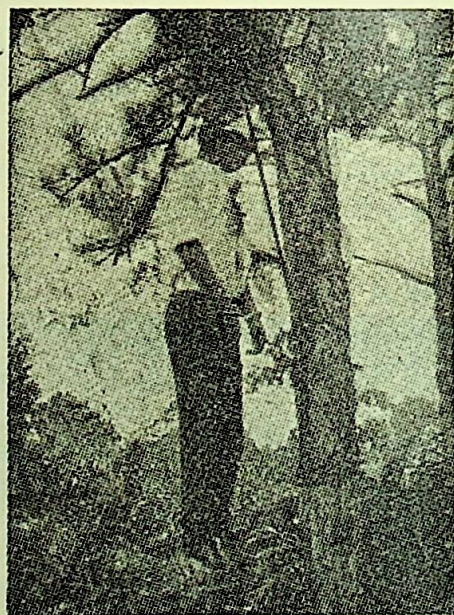
೪. ಗುಲಾಮರನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಸಶಸ್ತ್ರ ಸೈನಿಕ

೫. ಯಜಮಾನನ ಕೋಪಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾದ ಗುಲಾಮನು ಅನುಭವಿಸುವ ಶಿಕ್ಷೆ

೬. ಗುಲಾಮರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ
ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಒಂದು ದೃಶ್ಯ

೭. ಅನೇಕ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೂ ನಾಗರಿಕ
ಅಮೆರಿಕನ್ನರ ವರ್ಣದ್ವೇಷದ ಪರಿಣಾಮ

ನಿಗ್ರೋಗಳ ಕಟ್ಟುಗ್ರಯಾತನೆ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ್ ಅವರಿಂದ

ಅರ್ವಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೊಂದು ಪುಟವನ್ನೋದಿದಾಗ ಮೈಮೇಲೆ ಮುಳ್ಳು ಬರುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ—ಕಲ್ಪಿತಗಳೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವ—ನರಕ ಯಾತನೆಗಳನ್ನು, ಮನುಷ್ಯರ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆಹೊರೆವ ನಾಗರಿಕರ ಈ ರಾಕ್ಷಸೀಕೃತ್ಯಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಗೊಳಿಸುತ್ತಿವೆ. ನಿಗ್ರೋಗುಲಾಮರು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಟ್ಟುಗ್ರಯಾತನೆಯ ಈ ಚಿತ್ರಗಳೆ ರವಿವರ್ಮನಿಗೆ ರೌರವನರಕದ ಭೀಷಣದೃಶ್ಯಗಳ ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಲು ಸಾಕು !

ಹದಿನೈದನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿನ ನವರಿಗೆ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಯ ದಾಹವುಂಟಾಯಿತು. ಅದರೊಡನೆಯೇ ಸುವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಸಾರಿ ನಾಸ್ತಿಕ (Heathen) ಶ್ಯಾಮಕಾಯರನ್ನು ದೇವರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲವೂ ಮೂಡಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಪೃಥ್ವಿಯ ವರ್ಣಜನಾಂಗಗಳ (Coloured races) ಸುಖ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳು ನಾಶವಾಗಲಾರಂಭವಾದುವು.

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೪೪೨ ರಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಚುಗಲ್‌ನ ಕೆಲವು ನಾವಿಕರು ಆಫ್ರಿಕದ ಪಶ್ಚಿಮ ತೀರದಿಂದ ಹನ್ನೆರಡು ಜನ ನಿಗ್ರೋಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅಸಖನ್ನಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಅಂದೇ ಪ್ರಸಂಚದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಹೇಯವಾದ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಾರದ ಪೀಠಿಕೆಯಾಯಿತು. ಮನುಷ್ಯರು ಮನುಷ್ಯರನ್ನೇ ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನುವ ಭೂತಗಳಂತಾದರು.

ಕೋಲಂಬಸನು ಅಮೇರಿಕವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದ ನಂತರ ಸ್ಪೆಯಿನಿನಿಂದ ಅನೇಕರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೆಲಸಿದರು. ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜನಗಳು ಬೇಕಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿನ ಆದಿನಾಸಿಗಳು ಈ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದವರಾಗಿದ್ದರು. ಆಫ್ರಿಕದ ನಿಗ್ರೋಜನರನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಪೋರ್ಚುಗೀಸರಿಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಕ್ರಮೇಣ ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳವರೂ ಈ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ೧೫೬೨ರಲ್ಲಿ ಜಾನ್ ಹಾಕಿನ್ಸನೆಂಬ ಆಂಗ್ಲೀಯ ನಾವಿಕನು ಈ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು. ಆಗ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ರಾಣಿಯಾಗಿದ್ದ ಎಲಿಜಬೆತ್‌ನು ಇವನ ಪಾಲಗಾರಳಾಗಿದ್ದಳು. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಹಾಕಿನ್ಸನು ಈ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ರಾಣಿಯು ಅವನಿಗೆ “ನೈಟ್” (Knight) ಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು.

ಹದಿನೇಳನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ಪೆಯಿನಿನ ಶಕ್ತಿಯು ಕುಗ್ಗಿತು. ಯೂರೋಪಿನ ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳವರೂ ಅಮೇರಿಕದ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದರು. ಗುಲಾಮರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಅವರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಆರಂಭವಾದುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನವೇ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದವು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಅನೇಕ ತ್ರೀಮಂತರು ಈ ಕಂಪೆನಿಗಳ ಸಂಚಾಲಕರಾಗಿದ್ದರು. ೧೪೪೨ರಿಂದ ೧೭೦೦ರ ವರೆಗೆ ಆಫ್ರಿಕದಿಂದ ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಿಗ್ರೋಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನಾಗಲಿ, ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸತ್ತವರ ಲೆಕ್ಕವನ್ನಾಗಲಿ ಅನುಮಾನಿಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸ್ವೀಡನ್ನಿನವರೂ ಜರ್ಮನಿಯ ಉತ್ತರಭಾಗದವರೂ ಈ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಅಮೇರಿಕದ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ೧೭೦೦ರಿಂದ ೧೭೦೦ರ ವರೆಗಿನ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಲಕ್ಷ ನಿಗ್ರೋಜನರನ್ನು ವೆಸ್ಟ್‌ಇಂಡೀಸ್ ದ್ವೀಪಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುವುದು. ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಗ್ರೋಜನರನ್ನು ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ೧೭೭೩ರಲ್ಲಿ ಲಾರ್ಡ್ ಡಾಲ್‌ಹೌಸಿಯು ಇದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ.

೧೭೭೩ರಲ್ಲಿ ಲಾರ್ಡ್ ಡಾಲ್‌ಹೌಸಿಯು ಇದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಂತೂ ಈ ವ್ಯಾಪಾರವು ಮುಗಿಲನ್ನು ಮುಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದುವರೆಗೂ ಸರಕಾರದಿಂದ ರಹದಾರಿಯನ್ನು ಪಡೆದವರು ಮಾತ್ರವೇ ಈ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಅದು ಸರ್ವಸಾಧಾರಣರ ವ್ಯಾಪಾರವಾಯಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಗುಲಾಮರ ವ್ಯಾಪಾರವು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಮುಖ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗಿತ್ತು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ರಾಜಕೀಯ ಶಾಸಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನೆನಿಸಿದವ 'ಪಿಟ್' ಮಹಾಶಯನ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಈ ವ್ಯಾಪಾರವು ಇಮ್ಮಡಿಯಾಯಿತು. ೧೭ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲೂ ೧೮ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲೂ ನಡೆದ ಈ ವ್ಯಾಪಾರದ ಲೆಕ್ಕದ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಅನೇಕವಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

೧೬೬೬ ರಿಂದ ೧೭೬೬ರವರೆಗೆ ಕೇವಲ ಬ್ರಿಟಿಷರೇ ಮುನ್ನವು ಲಕ್ಷ ಗುಲಾಮರನ್ನು ಆಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿದ್ದರು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ೧೨ ಲಕ್ಷ ಗುಲಾಮರು ಸತ್ತರು. ೧೭೮೦ ರಿಂದ ೧೭೮೬: ಆಮೇರಿಕದ ಬ್ರಿಟಿಷ ಕಾಲೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ೨೧,೩೦,೦೦೦ ಜನ ಗುಲಾಮರು ತರಲ್ಪಟ್ಟರು. ಕೇವಲ ಜಮೈಕಾ ದ್ವೀಪ ಒಂದರಲ್ಲೇ ೬,೧೦,೦೦೦ ಜನ ಆಮದಾಗಿದ್ದರು.

೧೭೧೬-೧೭೫೫: ಆಮೇರಿಕದ ಎಲ್ಲ ವಸಾಹತುಗಳಿಂದಲೂ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ೭೦, ೦೦೦ ಅಥವಾ ಒಟ್ಟು ೩೫ ಲಕ್ಷ ಗುಲಾಮರು ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು.

೧೭೧೫-೧೭೬೨: ಜಮೈಕಾ ದ್ವೀಪವೊಂದಕ್ಕೆ ೪೦ ಸಾವಿರ ಜನರು.

೧೭೫೯-೧೭೬೨: 'ಗ್ವಾಡಲೋಪ' (Guadelope) ಗೆ ನಲವತ್ತು ಸಾವಿರ ಗುಲಾಮರು.

೧೭೬೬-೧೮೦೦: ಆಮೇರಿಕದ ಉಪನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ೭೪,೦೦೦; ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು ೧೮,೫೦,೦೦೦ ವರ್ಷದ ಒಟ್ಟು ಸರಾಸರಿ: ಬ್ರಿಟಿಷರು ೩೮,೦೦೦, ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ೧೦,೦೦೦, ಡಚ್ಚರು ೪,೦೦೦, ಫ್ರೆಂಚರು ೨೦,೦೦೦, ಸ್ಪೇಯಿನ್ ೨೦೦೦. ಎಂದರೆ ಈ ವ್ಯಾಪಾರದ ೩/೭ ದಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರವು ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಕೈಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಆದ ಆದಾಯವೂ ಅಪಾರವಾದದ್ದು. ೧೭೮೨ ರಿಂದ ೧೭೯೩ ರ ವರೆಗಿನ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಲೀನರ್ ಪೂಲಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ಪೌಂಡುಗಳ ಆದಾಯ ವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಲಾಭವಿತ್ತು. ಗುಲಾಮರನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ

ಹತ್ತಿಬಟ್ಟೆಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಕೇವಲ ಈ ಅಂಕಗಳಿಂದಲೇ ಆಗಿನ ಭೀಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಚಿತ್ರಣವುಂಟಾಗಲಾರದು. ಗುಲಾಮರನ್ನು ಹಿಡಿದುತರುವುದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದೂ ಅವರ ಊರುಗಳನ್ನು ಸುಡುವುದೂ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವುದೂ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಕೇವಲಿಯವರು ಗುಲಾಮ ರನ್ನು ಹಿಡಿತರಲು ದಯಾಹೀನರಾದ ನಾವಿಕರನ್ನೂ ಸೈನಿಕರನ್ನೂ ಸಶಸ್ತ್ರರನ್ನಾಗಿ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. (ಚಿತ್ರ ೪) ಅವರು ಗುಲಾಮರನ್ನು ಹಿಡಿದ ಮೇಲೆ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಲವಾದ ಸರಪಳಿಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಮುಳ್ಳಿನ ಚಾವಟಿಗಳಿಂದ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಸಮುದ್ರತೀರದ ವರೆಗೂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಹಡಗಿನ ಮೇಲಂತೂ ಆ ಗುಲಾಮರು ರೌರವನರಕಯಾತನೆಯನ್ನೂ ಮೀರಿಸುವ ಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಆಗಿನ ಒಬ್ಬ ಲೇಖಕರು ಈ ರೀತಿ ಬರೆದಿರುವರು:

"The slaves could not turn round, were wedged immovably, in fact, and chained to the deck by the neck and legs...not infrequently would go mad before dying of suffocation...in their frenzy some killed others in the hopes of procuring more room to breathe...men strangled those next to them, and women drove nails into each other's brains," (ಚಿತ್ರ ೨)

ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಗುಲಾಮರಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ಮುನ್ನತ್ತರಷ್ಟು ಸತ್ತು ಈ ನರಕಯಾತನೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುವುದು.

ಹಡಗಿನಿಂದ ಇಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಗುಲಾಮರು ಕುಳಿ ಕೋಳಿಗಳಂತೆ ಹರಾಜು ಹಾಕಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. (ಚಿತ್ರ ೧) ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವವರು ಆಡುದನಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಇವರ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನೂ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿ ಬೆಲೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾವ ಹುಡುಗಿಯಾದರೂ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ ಅವಳಿಗೆ ಮೈಮೇಲೆ ಮುಳ್ಳಿನ ಚಾವಟಿಗಳಿಂದ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ಎಟುಗಳು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೊಂಡುಕೊಂಡವರೂ ಇವರನ್ನು ಪಶುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕೆಳೆಯಾಗಿಯೇ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ಯಜಮಾನರು ಇವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರ ಬೆನ್ನು, ತೋಳು ಅಥವಾ ತೊಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬರಿಹಾಕಿ ಗುರುತು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇವರು ಓಡಿಹೋದರೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮರಗಳಿಗೆ ತಗಲಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಇವರ ಕತ್ತುಗಳಿಗೆ ಉದ್ದವಾದ ಸಲಾಕಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು.

ಗುಲಾಮರು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ತಪ್ಪುಗಳಿಗೂ ಘೋರ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಗಾಜಿನ ಬಟ್ಟಲನ್ನೊ ಸೀಸೆಯನ್ನೊ ಒಡೆದ ಆಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊರಕ್ಕೆ ಕಮ್ಮಿಯಿಲ್ಲದೆ ಚಾವಟಿಯ ಎಟುಗಳು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಸ್ಟೆಡ್‌ಮನ್ (Steadman) ಎಂಬಾತನು ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿರುವನು: “ಒಬ್ಬ ಯಜಮಾನಿಯು ಒಂದಾವರ್ತಿ ತನ್ನ ಗುಲಾಮಕೊಬ್ಬಳು ಮಾಡಿದ ಸಣ್ಣ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಚಾವಟಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊರು ಎಟುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಸಿ, ನಂತರ ಭಾರವುಳ್ಳ ಉದವಾದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಪಣಿಯನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ನಡೆಯುವಂತೆ ಅವಳ ಕಾಲಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಳು. ಯಾಜಮಾನನಾದರೂ ಯಜಮಾನನು ಗುಲಾಮನನ್ನು ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಚಾವಟಿಯಿಂದ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಎಟು ಬಿದ್ದಂತೆಲ್ಲಾ ಗುಲಾಮರು (Dankee Massera) ಒಡೆಯನೇ, ನಿನಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು” ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು.”

ಈ ಯಾತನೆಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಅನೇಕ ಗುಲಾಮರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂಥ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಪ್ರಭುಭಕ್ತ ಗುಲಾಮರನ್ನು ಅವರ ಹಿಂದೆ ಓಡಿಸಿ ಹಿಡಿತರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಇಂಥವರ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಕೊಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಚುಚ್ಚಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಪಣಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮರಗಳಿಗೆ ತೂಗುಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. (ಚಿತ್ರ ೫) ಆ ಬಡ ಪಾಯಿಯು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಸರಪಣಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸುತ್ತುತ್ತ ಒದ್ದಾಡಿಸಾಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಇವರ ಕೆಳಗೆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ ಇವರು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಸುಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಇವರ ಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಾಗರಿಕತೆಯ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿರುವಂತಹ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲೂ ಹಬಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆತ್ಮಾಚಾರವು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ನಿಗ್ರೋ ಜನರನ್ನು ಹಿಡಿದು ವಿಚಾರಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮರಗಳಿಗೆ ನೇಣುಹಾಕುವ ರೂಢಿಯಿದೆ. ಚಿತ್ರ ೭ ಅಮೇರಿಕದ “ಕ್ಲುಕ್ಲಕ್ಲನ್ ಕ್ಲಾನ್” (Klu-KluxKlan) ಎಂಬ ಒಂದು ಸಂಘದವರೂ ಇತರರೂ ಸೇರಿ ಕಳೆದ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮನಾರು ಐದು ಸಾವಿರ ನಿಗ್ರೋ ಜನರನ್ನು ನೇಣುಹಾಕಿ (Lynching) ಯಮಪುರಿಗೆ ಕಳಿಸಿರುವರು.

ಇಂದೂ ಅಮೇರಿಕದ ದೊಡ್ಡ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಈ Lynching ಪದ್ಧತಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಅಂದೋಳನ ಮಾಡುವ ನಿಗ್ರೋ ಬಾಲಕರ ಗುಂಪನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. (ಚಿತ್ರ ೬)

ಯುರೋಪಿನ ಗೌರಾಗರು ಇಂದು ತಾವು ನಾಗರಿಕರೆಂದೂ ಮುಂದುವರಿದವರೆಂದೂ ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವರು. ಆದರೆ ಇತಿಹಾಸದ ಈ ಪುಟವನ್ನು ತೆಗೆದು ಅವರ ಮುಂದಿಟ್ಟರೆ ಅವರು ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆತಗ್ಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಅಬಿಸಿನಿಯದಲ್ಲಿ ಗುಲಾಮಗಿರಿ ಇದೆಯೆಂದು ಇಟಲಿಯವರೂ ಯುರೋಪಿನ ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳವರೂ ಅಕ್ಷೇಪಿಸುವರು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದರ ಮಾಂಸವನ್ನು ಮಾರಿ ತಮ್ಮ ಬೊಕ್ಕಸಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವವರು ಗೌರಾಗರೇ.

ಪ್ರಪಂಚದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ‘ಹಬಸಿ (ನಿಗ್ರೋ)’ ಜನರ ಇತಿಹಾಸವು ದುಃಖಮಯವಾದುದು. ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಈಜಿಪ್ಟಿನ ಆರಸರಾದ ‘ಫರೋಜ’ರುಗಳು ಇವರನ್ನು ಹಿಡಿತರಿಸಿ ಆಗಾಧವಾದ ಪಿರಿಮಿಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ನೇಮಿಸಿದ್ದರು. ನಂತರ ಪರ್ಷಿಯಾ ಮತ್ತು ಆರೇಬಿಯಾದ ತುರ್ಕರು ಇವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಒಯ್ದು ಗುಲಾಮರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಹದಿನೈದನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದ ಯುರೋಪಿನ ಗೌರಾಗರಂತೂ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಗಳಿಂದಲೂ ಇವರ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರುತ್ತಿರುವರು. ಅವರು ಈ ಬಡಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸಮುದ್ರದಾಚೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿಹೊಸ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದುಡಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಯಾತನೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳನ್ನು ಹರಡಿದರು. ಆದಿಮದಲೂ ಈ ಬಡಪಾಯಿಯು ಮೂಕಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹಿಸುತ್ತ ಬಂದಿರುವನು. ಆದರೂ ಈತನು ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಗೌರಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮೀರಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಪ್ರಪಂಚದ ವರ್ಣಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದು ಅಬಿಸಿನಿಯವೊಂದೇ ಗೌರಾಗರ ದಾಸ್ಯವನ್ನು ಆಂಗೀಕರಿಸದಿರುವ ನಿಗ್ರೋಜನರ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಪ್ರಗತಿಪರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಇಟಲಿಗೆ ಹಿಂದುಳಿದ ರಾಜ್ಯವೆಂದೆಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಅಬಿಸಿನಿಯವು ಪುನಃಪುನಃ ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನ.

(ಈ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಿ. E. D. Morrel ರವರ The Black Man's Burden” ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆ.)

ಆ ರೆ ಸ್ಟೆ ಸ್

(ಈ ಸ್ಥಿಲಸ್ ಮಹಾಕವಿಯ ನಾಟಕದ ಕಥೆ)

ಶ್ರೀಮಾನ್ “ ಡಿ. ವಿ. ಎಸ್. ” ಅವರಿಂದ

ಕೈಟಿಮ್ಮೆ ಸ್ಥಳ ಗಂಡನನ್ನು ನೋಡದಿಂದ ಕೊಲೆಮಾಡಿದ ಪಾಪಿನಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಂತೆ ಆರೆಸ್ಟೆಸ್‌ನಿಗೆ ಅಪಾಲೋದೇವರ ಆಜ್ಞೆಯಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಆತನು ಮಹೋಗ್ರದೇವತೆಗಳ ಕೋಪಾಟೋಪಕ್ಕೀಡಾಗಿ ಬೆನ್ನಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟನು.... ‘ಆರೆಸ್ಟೆಸ್‌ನು ಅ ಪ ರಾ ಥಿಯೆ ? ಕ್ಷಮ್ಯನೆ ?’ ಎಂಬ ಅತಿಗಹನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದು ಅಥೆನಾದೇವತೆಗೂ ಬಹು ಕಠಿನವಾಯಿತು.

ಕೈಟಿಮ್ಮೆ ಸ್ಥಳನ್ನು ಆರೆಸ್ಟೆಸ್‌ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಆಕೆಯು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಉಗ್ರದೇವತೆಗಳು ಆವನನ್ನು ಹಿಂದಟ್ಟಿದರು. ಆರೆಸ್ಟೆಸ್‌ನು ಅವರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದನು. ಕೊನೆಗೆ ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದರಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಪಡಿಸಿದ್ದ ಡೆಲ್ಫಿಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿನ ಅಪಾಲೋ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಸೇರಿದನು.

ಅಪಾಲೋ ದೇವಾಲಯವು ಬಹು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದಾಗಿಯೂ ಪವಿತ್ರವಾದುದಾಗಿಯೂ ಇತ್ತು. ಮುಂಜಾನೆ ನೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಮೂರ್ತಿಯೇ ಆಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ನೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಪೂಜಾರ್ಥಿಗಳ ಗುಂಪೊಂದು ದೇವಾಲಯದ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಕ ಆಗಮನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಆಲ್ಲಿನ ಸ್ವಾಮಿಯ ಮನೋಗತವು ಈ ಅರ್ಚಕ ಮುಖೇನ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಜಾಗ್ರತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅರ್ಚಕಳೂ ಆಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು. ಆಕೆಯ ಹೆಸರು ಪೈಥೋಸೆಸ್ ಎಂದು. ವಯಸ್ಸಾಗಿದ್ದ ಹೆಂಗಸಾದರೂ ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ದರ್ಪವೂ ಶೀವಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಕೆಯು ಕೋಲೂರಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಉಡುಪನ್ನು ಧರಿಸಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಕೆಯು ದೇವಾಲಯದ ಹೊರಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಹಿಂದೆ ಆಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿದ್ದ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಬಹು ಗಂಭೀರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ

ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಬಹು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದೈವಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕಾದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಪೂಜಾರ್ಥಿಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ಕಂಡಳು. ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು “ನಾನು ಈಗ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ದೈವಸೀತದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಪೂಜಾರ್ಥಿಗಳು ಗ್ರೀಕರಾಗಿದ್ದರೆ ನಿಯಮದಂತೆ ಚೀಟಿಹಾಕಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ದೇವಾಲಯದೊಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲಿ. ಭಗವಂತನು ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೂ ನನಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಳಗೆ ಹೋದಳು. ಪೂಜಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ದೈವನಾಡಿಯನ್ನು ಆತುರದಿಂದ ಎದುರುನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ದಿನ ಅಪಾಲೋದೇವರು ಕಾರ್ಯಾಂತರದಲ್ಲಿದ್ದರಿಂದ ಆತನ ದಿವ್ಯವಾಕ್ಯಕ್ಕೂ ಕೇಳಬರದು. ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಅರ್ಚಕಳು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದಳು. ಆದರೆ ಆಕೆಯ ರೀತಿಯು ವ್ಯತ್ಯಸ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಆಕೆಯು ತತ್ಸುತ್ತು ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿನ ಒಂದೊಂದು ಕಂಬವನ್ನೂ ಬಾವಾಗ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಮುಖವು ಕಾಂಹೀನವಾಗಿತ್ತು; ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ಭಯಂಕರವಾಗಿದ್ದವು. ಮೆಲ್ಲಗೆ ನೆರೆದ ಗುಂಪಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ತೊದಲು ಮಾತಿನಿಂ “ಗ್ರೀಕರೇ, ನಿಮ್ಮ ದಾರಿಹಿಡಿಯಿರಿ, ನಿಮ್ಮ ದಾರಿಹಿಡಿಯಿರಿ! ಈ ದಿನ ನಿಮಗಲ್ಲಿ ನೆರವು ದೊರೆಯಲಾರದು

ದೇವಮೂರ್ತಿಯ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಕೊಂಡು ರಕ್ತಮಯ ವಾದ ಕೈಕತ್ತಿಗಳನ್ನು ಛೇದಿಸಿ ಮನುಷ್ಯನೊಬ್ಬನನ್ನು ನೋಡಿದೆ; ಮತ್ತು ಆತನ ಕೈಯಲ್ಲಿ “ಅಲಿವ್” ಮರದ ಕೊಂಬೆ ಯೊಂದಿತ್ತು. ಇದು ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಅವನ ಮುಂದೆ ಭಯಂಕರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪೊಂದು ಸೇರಿತ್ತು. ಅವರು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಭಯಂಕರರಾಗಿಯೂ ಕಪ್ಪು ವರ್ಣದವರಾಗಿಯೂ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ಕಣಗಳನ್ನು ಸುರಿಸತಕ್ಕವರಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರು. ಈ ಪವಿತ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಾಪವೂ ಭೀತಿಯೂ ಆವರಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಅಪಾಲೋ ದೇವರು ಮಹಿಮಾಸ್ವದನು. ಅವನು ಇಲ್ಲಿನ ಪಾಪವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವನು. ಹೋಗಿ, ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಶುದ್ಧಿಯಾಗುವವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಡಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಆಕೆಯೂ ಪೂಜಾರ್ಥಿಗಳೂ ಅವರವರ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದರು.

ದೇವಾಲಯದ ಹೊರವಲಯವನ್ನು ದಾಟಿ ಒಳಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಪಾಲೋ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆ ದೇವರ ಪಾದದಲ್ಲಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಆರಿಸ್ವೈಸ್ಸನಿದ್ದನು. ಅವನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಮೇಲೆ ಅರ್ಚಕಳು ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಇತ್ತು. ಮತ್ತು ದೇವರ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರ ಆಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಭಯಂಕರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿದ್ದವು. ಅವರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂದಲುಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಹಾವುಗಳು ತುಂಬಿದ್ದವು. ಅವರೇ ನಿಶಾದೇವಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಪ್ರತೀಕಾರದ ಮೂರ್ತಿಗಳು. ದೇವಾಲಯದ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಅಪಾಲೋದೇವರೂ ಆತನ ಸಹೋದರ ಹರ್ಮಸ್ಸಾದೇವರೂ ಇರುವುದು. ಅಪಾಲೋ ದೇವರ ಧ್ವನಿಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೂ ದೃಢವಾಗಿಯೂ ಕೇಳಬರುವುದು. ಅವನ ಮಾತುಗಳು ಅವನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಪಾಪಿಗೆ ಹೊಸ ಭರವಸೆಯನ್ನೂ ಹೊಸ ಸುಖವನ್ನೂ ತರತಕ್ಕವಾಗಿದ್ದವು. “ನನ್ನ ಭಕ್ತನೇ, ಏತಕ್ಕೂ ಭಯಪಡಬೇಡ. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿರಲಿ ಸದಾ ನಿನ್ನ ರಕ್ಷಕನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಆ ಭಯಂಕರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿರುವವು. ಈಗ ಅವು ನನ್ನ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಗಾಢನಿದ್ರೆಗೊಳಗಾಗಿವೆ. ಅವು ದೇವಮಾನವರಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತವಾಗಿವೆ. ಹೇಗಾದರೂ ಅವುಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಡು; ಅವು ಎಚ್ಚರವಾದರೆ ನೀನು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ— ನೆಲದ ಮೇಲಾಗಲಿ ನೀರಿನ ಮೇಲಾಗಲಿ,

ನಿನ್ನನ್ನು ಹಿಂದಟ್ಟಿ ಬರುವುವು. ಏಳು, ಎದ್ದು ಎಫೆನ್ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ದೇವತೆಯ ಮರೆಹೋಗು. ಅಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳೆದುರಿನಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಅಪರಾಧವನ್ನು ನಿಗುವೆನು. ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಂತೆ ನಿನಗೆ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳಿದವನು ನಾನೇ” ಎಂದು ಅಪಾಲೋದೇವರು ಭರವಸೆ ಹೇಳಿದನು. ಅಪಾಲೋ ದೇವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಹರ್ಮಸ್ಸಾದೇವರು ಆರಿಸ್ವೈಸ್ಸನಿಗೆ ಅಪಾಯ ಒದಗದಂತೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು.

ಹೀಗೆ ಆರಿಸ್ವೈಸ್ಸನು ದೇವಾಲಯದಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದ ಮೇಲೂ ಭಯಂಕರ ಉಗ್ರದೇವತೆಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದವರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಛಾಯಾವ್ಯಕ್ತಿಯು ಎದ್ದು ಭಯೋತ್ಪಾದನ ಹಾವಭಾವಗಳಿಂದಲೂ ಕೋಪೋದ್ರೇಕದ ನೋಟದಿಂದಲೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಇದೇ ಕೊಲೆಯಾದ ಕ್ಲೈಟಿಮ್ನಿಸ್ಟಳ ಛಾಯಾಮೂರ್ತಿ. “ಎಲೈ ಉಗ್ರದೇವತೆಗಳೇ, ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರಿ. ಆದರೆ ನಾನು ಮಾತ್ರ ಹೀಗೆ ಮಾನವಿಲ್ಲದೆ ಅಲೆಯುವೆನು. ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನದೇ ತಪ್ಪನ್ನುವರು. ನನ್ನ ಮಗನಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಲಭಿಸಿದ ಕೊಲೆಗಾಗಿ ನನ್ನ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಯಾರೂ ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ? ನಾನು ನಿಮಗೆ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಅರ್ಪಿಸಿರುವೆನು. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಫಲವಲ್ಲವೆ ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು. ಅವನು ಜೀವಿಸಿರುವಂತೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೀರಿ. ನಾನು ನನ್ನ ಮನಃ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಮಗನಿಂದಲೇ ಕೊಲೆಯಾದ ಕ್ಲೈಟಿಮ್ನಿಸ್ಟಳು, ನಿಮ್ಮ ನೆರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ.” ಆ ಉಗ್ರದೇವತೆಗಳು ಆರಿಸ್ವೈಸ್ಸನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಅಲೆದಿದ್ದುದರಿಂದ ಆಯಾಸಹೊಂದಿ ದೀರ್ಘವಾದ ಗಾಢವಾದ ನಿದ್ರೆಗೊಳಗಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಕಡೆ ಈ ಕಡೆ ಹೊರಳುತ್ತ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರೇತರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಕ್ಲೈಟಿಮ್ನಿಸ್ಟಳು ಪುನಃ ಅವರನ್ನು ಗರ್ಜನೆಯಿಂದ ಅಕ್ಷೇಪಿಸಿದಳು: “ನಿದ್ರಿಸಿ, ದೇವತೆಗಳೇ, ಅವನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವನು. ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಸ್ನೇಹಿತರಿದ್ದಾರೆ, ನನಗಾರೂ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಲ್ಲ ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು. ನಿಮ್ಮ ರಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಕುಗ್ಗಿಹೋಯಿತು. ನಿಮ್ಮ ಆಯಾಸ ನಿದ್ರೆಗಳು ಆ ಕೊಲೆಗಾರನಿಗೆ ಸಹಾಯವಾದುವು.” ದೇವತೆಗಳ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬಳು “ಹಿಡಿಯಿರಿ, ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿಯಿರಿ” ಎಂದು ಕೂಗಿ ಪುನಃ

ನಿದ್ರಾವಶವಾದಳು. ಪ್ರೇತ ಕ್ಲೈಷ್ಣೆಸ್ವರಾಳು ಪುನಃ ತನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ನಿದ್ರಿಸುವವರ ಮೇಲೆ ಆಡಿಸುತ್ತ ಅವರ ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಕೂಗಿದಳು. “ ನಿಮ್ಮ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಶತ್ರುವನ್ನು ಹುಡುಕುವಿರಿ. ಏಳಿ, ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಇನ್ನು ಸಾಕುಮಾಡಿ; ಆಯಾಸಕ್ಕಿಡೆಗೊಡಬೇಡಿ. ಕ್ರೋಧದ ತೀವ್ರತೆಯು ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಕಡಿಮೆಯಾಗದಿರಲಿ. ಅವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಓಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಮೂಗಿನ ದಾರುಣವಾದ ಉಸಿರು ಅವನನ್ನು ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿಸಲಿ; ನಿಮ್ಮ ದ್ವೇಷಾಗ್ನಿಯು ಅವನನ್ನು ಸುಡಲಿ; ಅವನ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರಿ ಅವನ ಎದೆಯನ್ನು ಶೋಷಿಸಿ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಉಗ್ರದೇವತೆಗಳ ಸಮೂಹವು ಈ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಶತ್ರುವಿನ ಪಲಾಯನಕ್ಕಾಗಿ ಕೋಪದಿಂದ ಆರಚುತ್ತ ಎದ್ದಿತು. ಅವರು ದೇವಾಲಯದ ಯಜ್ಞಕುಂಡದ ಸುತ್ತಲೂ ಗುಂಪಾಗಿ ಸೇರಿ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡಿದರು. “ ಆ ಕೊಲೆಪಾತಕನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯೊದಗುವುದು ಖಂಡಿತ. ಹೀಗೆ ತಲೆತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಶಿಕ್ಷೆಯು ದ್ವಿಗುಣವಾಗಿಯೇ ಫಲಿಸುವುದು. ಅವನು ದಿಗಂತವನ್ನು ಸೇರಿದರೂ ಸತ್ತವರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಆವಿತುಕೊಂಡರೂ ಅವನನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಯು ಬಿಡದು. ” ಅವರು ಈ ರೀತಿ ತಮ್ಮ ಹಾಡನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಅಪಾಲೋದೇವರು ಕೋಪೋದ್ರೇಕನಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡನು. “ ಉಗ್ರದೇವತೆಗಳೇ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ತೊಲಗಿ. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಈ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಬಿಲ್ಲು ನಿಮ್ಮ ಮೈಯಲ್ಲಿನ ಮಾಂಸವನ್ನು ಕಿತ್ತು ರಕ್ತವನ್ನು ಹೊರಚೆಲ್ಲುವುದು. ನಿಮ್ಮ ಇರುವಿಕೆಯಿಂದ ಈ ಮಂದಿರವನ್ನು ಆಪವಿತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಹೊರಡಿ, ನಿಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಿಂಹದ ಗುಹೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ; ಇಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇನ್ನು ನಿಂತು ನನ್ನ ಸೀತದ ಸಮಾಪವನ್ನು ಸೇರಬೇಡಿ. ದೇವತೆಗಳಾರೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊರಡಿ, ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಡಿ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ದೇವತೆಯು “ ಅಪಾಲೋ ಪ್ರಭುವೇ, ನಮ್ಮ ಉತ್ತರವನ್ನು ಲಾಲಿಸು. ‘ ಈ ಕೊಲೆಯನ್ನು ನೀವು ಪಶ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನಡೆಸದಿದ್ದರೂ ನೀವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣರು. ಆದುದರಿಂದ ನೀವೂ ಆಪರಾಧಿಗಳೇ. ’ ”

ಅಪಾಲೋ: ಆದು ಹೇಗೆ ?

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಈ ನಿಮ್ಮ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು, ಅವನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ದಿವ್ಯವಾಣಿಯು

ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು.

ಅಪಾಲೋ: ಅವನ ತಂದೆಯನ್ನು ಕೊಲೆಮಾಡಿದವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರತೀಕಾರ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದಿರುವುದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಅವನು ಸುರಿಸಿದ ರಕ್ತವು ಆರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ನೀವು ಅವನಿಗೆ ಆಶ್ರಯವನ್ನಿತ್ತಿರಿ.

ಅಪಾಲೋ: ಅವನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನರ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಅವನಿಗೆ ಬಂದಿರುವನು, ಆದರೆ ಅವನನ್ನು ನಾವು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಷೇಪಿಸುವಿರಾ?

ಅಪಾಲೋ: ನೀವು ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಇದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಅಪಾಲೋ: ಆದು ಹೇಗೆ? ಹೇಗೆ ನಿಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಮಾತೃದತ್ತಾಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅವರ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನೇ ಹಿಡಿದು, ದೇಶದಿಂದ ದೂರ ಅಟ್ಟುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಅಪಾಲೋ: ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಗಂಡನನ್ನು ಕೊಂದ ಹೆಂಡತಿಯ ಪಾಡೋ ?

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಅಂಥ ಕೊಲೆಗೆ ಪಾತಕದ ದೋಷವು ತಟ್ಟದು.

ಅಪಾಲೋ: ಪ್ರಣಯಕ್ಕೆ ವಿಚ್ಛೇದಿಯುಂಟುಮಾಡುವುದು ಪಾಪವಲ್ಲವೇ ? ದೈವಾಯತ್ತವಾಗಿರುವ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ದಂಪತಿಗಳು ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ಕೊಂದೂ ನಿಮ್ಮ ಕೋಪಕ್ಕೆ ಈಡಾಗದ ಮೇಲೆ ನೀವು ಆರಿಸ್ವಸ್ಥನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವುದು ಅನ್ಯಾಯ. ಆರಿಸ್ವಸ್ಥನು ಮಾಡಿದ ಕೊಲೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಡುತಪ್ಪೆಂದು ನೀವೇಣಿಸುತ್ತೀರಿ; ಆದರೆ ಕ್ಲೈಷ್ಣೆಸ್ವರಾಳು ನಡೆಸಿದ ಕೊಲೆಯನ್ನು ನೀವು ಲಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಗಾದರೂ ಆರಿಸ್ವಸ್ಥನು ಮಾಡಿರುವ ಕೊಲೆಯ ದೋಷಾದೋಷಗಳನ್ನು ಆ ಥೆ ನಾ ದೇವತೆಯು ಅವಳ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸುವಳು.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ನಾನು ಅವನನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಬಿಡೆನು; ಬಿಡುವೆನೆಂದು ನೀವು ನಂಬಬೇಡಿ.

ಅಪಾಲೋ: ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನೀವು ಅವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಭಕ್ತನನ್ನು ಕಾಪಾಡುವೆನು.

ಎಫೆನ್ಸ್ ಪಟ್ಟಣದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಕ್ರೋಪಾಲಿಸ್ ಎಂಬ
 ಚಟ್ಟಿದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಅಥೆನಾದೇವತೆಯ ದೇವಾಲಯವಿದೆ.
 ಅಪಾಲೋದೇವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಆರಿಸ್ವೈಸನು ಅಥೆನಾ
 ದೇವತೆಯ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಆಕೆಯ ಅನುಗ್ರಹ
 ರಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದನು. “ಅಥೆನಾ, ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥ
 ನೆಯನ್ನು ಲಾಲಿಸು. ನಾನು ಅಪಾಲೋದೇವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ
 ಬಂದಿರತಕ್ಕವನು. ನಿನ್ನ ಅಭಯಹಸ್ತವನ್ನು ನೀಡಿ ನನ್ನ
 ಕಳಂಕವನ್ನು ಕಳೆದು ನನ್ನನ್ನು ಪವಿತ್ರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು”
 ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿಯೇ ಉಗ್ರದೇವತೆಗಳು ಹಿಂಬಾ
 ಲಿಸಿಬಂದರು. ಅವರು “ಇವು ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿಯೂ ಅವನ
 ಹೆಜ್ಜೆಯ ಗುರುತುಗಳೇ. ಹೀಗೆಯೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ; ಬೇಟೆ
 ನಾಯಿಯು ರಕ್ತಸ್ರವಿಸಿರುವ ಮರಿಜಿಂಕೆಯನ್ನು ರಕ್ತದ
 ಜಾಡನ್ನೇ ಹಿಡಿದು ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಅನುಸರಿಸಿ. ಅವ
 ನಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಆವೇಶದಿಂದ ಸುತ್ತಿದೆವು.
 ಈಗ ಸಿಕ್ಕಿದನು. ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಇಲ್ಲಿ
 ಪುನಃ ಅಥೆನಾ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಿರುವನು” ಎಂದು
 ಹೇಳಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಳಾಗಿದ್ದ ದೇವತೆಯು ಆರೆ
 ಸ್ವೈಸನನ್ನು ಕುರಿತು “ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಿಂಡು
 ನೆನು. ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯ ಕೊಲೆಗೆ ಭಯಂಕರ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು
 ಹೊಂದುವೆ. ಚಿತ್ರಗುಪ್ತರು ಪಾಪಿಗಳ ತಪ್ಪನ್ನು ಎಚ್ಚ
 ರಿಕೆಯಿಂದ ಬರೆದಿರುವರು. ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಮಿರಿ
 ಯಾವುದೂ ಹೋಗದು.” ಹೀಗೆಂದು ಆರಿಸ್ವೈಸನಿಗೆ ಹೇಳಲು
 ಅವನು “ನಾನು ಮಾಡಿದ ಕೃತ್ಯದ ಪಾಪದ ತೀವ್ರತೆಯು
 ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಈಜಿಗೆ ತಾನೇ ಅಪಾಲೋ ದೇವರ ಪ್ರಸಾ
 ದದಿಂದ ನನ್ನಂತೆಯೇ ಇದ್ದ ಅನೇಕ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಒದ
 ಗಿದ್ದ ದಂಡನೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಈ
 ದೇಶದ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಅಥೆನಾಳನ್ನು ನನಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡ
 ಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಹಾಯ ದೊರೆತರೆ
 ನಾನೂ ನನ್ನ ದೇಶದ ಜನರೂ ಸದಾಕಾಲವೂ ಆಕೆಯ
 ಭಕ್ತರಾಗಿರುವೆವು. ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯು ಆಕೆಯನ್ನು
 ಮುಟ್ಟುವುದು; ಆಕೆಯು ನನ್ನ ತಪ್ಪಿನ ಹೊರೆಯನ್ನು
 ಇಳಿಸುವಳು” ಎಂದನು. ಉಗ್ರದೇವತೆಯು “ಅಪಾಲೋ
 ವಾಗಲಿ ಅಥೆನಾಳಾಗಲಿ ನಿನಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ
 ರೆಂದು ನಂಬಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಬಲಿಯಾಗುವುದರೊಳಗಾಗಿ
 ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಜೀವಂತನನ್ನಾಗಿಯೇ ನುಂಗಿಬಿಡುವೆನು”
 ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಮತ್ತು ಅವರೆಲ್ಲ ಚಕ್ರಾಕಾರವಾಗಿ
 ಸೇರಿ ಹಾಡತೊಡಗಿದರು. ಅವರ ತಲೆಯಲ್ಲಿನ ಸರ್ಪಗಳ

ಪೂತ್ಕಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಕಂಠಗಳ ಭಯಂಕರ ನಾದವೂ
 ಸೇರಿತ್ತು. ಅವರು ಸಜ್ಜನರಕ್ಷಕರೆಂದೂ ಮರ್ಜನರಿಂದ
 ಸಜ್ಜನರಿಗಾಗುವ ಬಾಧೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ
 ಅವರು ಬಂದಿರತಕ್ಕವರೆಂದೂ ಗೃಹಕಲಹಗಳಲ್ಲಿ ನೊಂದ
 ವರ ಪಕ್ಷವಹಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಿದವರನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಕ್ಷಯ
 ಸುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರೆಂದೂ ಹೇಳುವುದೇ ಅವರ ಹಾಡಿನ
 ಭಾವ.

ಉಗ್ರದೇವತೆಗಳ ಈ ಭಯಂಕರ ಹಾಡು ಅಥೆನಾ ದೇವತೆಗೆ
 ಕೇಳಬಂತು. ಆಕೆಯು ತನ್ನ ಪವಿತ್ರ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ
 ರುವ ಈ ಅಪರಿಚಿತರನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ
 ಅವಳ ಗಂಭೀರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಜಿಗುಪ್ಸೆಯ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಕಾಣ
 ಬಂದುವು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಭಾವವನ್ನು ಜಾಗೃತೆಯಲ್ಲಿ ಮರೆ
 ಮಾಚಿಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು: “ನೀವು ಏಕೆ ಬಂದಿ
 ರುವಿರಿ? ನನ್ನ ಪಾದದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಬಾಗಿರುವವನೂ
 ಮತ್ತು ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಮಾನವರಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಇದು
 ವರೆಗೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೇ ಇರತಕ್ಕ ನೀವೂ ಯಾರು?
 ನಿಮ್ಮನ್ನು ವಿಚಾರಿಸದೆ ಕರಿಣೋಕ್ತಿಯಾಡುವುದು ನ್ಯಾಯ
 ವಲ್ಲ.”

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಜೂಸ್‌ದೇವರ ಮಗಳೇ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ
 ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳುವೆವು. ನಾವು ನಿಶಾದೇವಿಯ
 ಮಕ್ಕಳು. ನ್ಯಾಯಕುಲವನ್ನು ಬೀರತಕ್ಕವರು. ನಾವು
 ಅಥೋಲೋಕದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಅಥೆನಾ: ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಗೋತ್ರಗಳನ್ನು ನಾನುಜಿನ್ನಾಗಿಬಿಟ್ಟೆ!
ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಸ್ವಭಾವ
 ಗಳನ್ನೂ ನೀನೀಗ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಅಥೆನಾ: ತಿಳಿಯುವೆನು, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿ.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ತಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಂದ ಕೊಲೆಪಾತಕ
 ನನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಬಂದಿರುವೆವು.

ಅಥೆನಾ: ಆ ಕೊಲೆಪಾತಕನು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ?

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಳವನ್ನು
 ಅವನು ಮುಟ್ಟಿದಾಗ.

ಅಥೆನಾ: ಇಲ್ಲಿರುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಆ ಘೋರ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು
 ಬಯಸುವಿರಾ?

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಅವನು ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಂದಿದ್ದಾನೆ.

ಅಥೆನಾ: ಅದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತಲ್ಲವೇ?

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಯಾರ ತೀವ್ರ ರೋಷವು ತಾನೆ ತಾಯಿ
 ಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಷ್ಟಿದ್ದಿತು?

ಅಥೆನಾ: ಇಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವಾಗ ಒಬ್ಬರ ಆಹಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿದ್ದಾಯಿತು.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಅಪರಾಧಿಯು ಪತಿತನು; ಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಯಲಾರ.

ಅಥೆನಾ: ಸತ್ಯಹೇಳುವ ನೆಪದಿಂದ ನ್ಯಾಯವಿರುವುದಾದ ಜಯವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಮನಗೊಡಬೇಡಿ.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ನಿಜಾಂಶವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ.

ಅಥೆನಾ: ನನ್ನ ನಿರ್ಧರವನ್ನು ನ್ಯಾಯವೆಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸುವಿರಾ?

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ನಿನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಗೂ ನಿನ್ನ ವಂಶದ ಘನತೆಗೂ ತಲೆಬಾಗುವೆವು.

ಅಥೆನಾ: ಅಪರಿಚಿತನೇ, ಇದು ನಿನ್ನ ಸರದಿ, ಉತ್ತರ ಕೊಡು. ಮೊದಲು ನಿನ್ನ ವಂಶ, ನಿನ್ನ ದೇಶ, ನಿನ್ನ ಆಸತ್ತು ಇವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸು. ಅನಂತರ ನಿನ್ನ ಮೇಲಿನ ಆಪಾದನೆಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸು. ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸ್ವಪ್ನಕೊಂಡಿರುವುದು ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ನೀನು ಹೇಗೆ ಪಾತ್ರನೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸು.

ಆರೆಸ್ಟೆಸ್: ಅಥೆನಾ ದೇವತೆಯೇ, ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಕಾತರತೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನಪೇಕ್ಷಿಸಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು ಅಪರಾಧಿಯಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಕ್ಷಮೆಬೇಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಮೂರ್ತಿಗೆ ನಾನು ಮಲಿನತೆಯುಂಟುಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮಾಡಿದ ಮಾತೃಹತ್ಯದ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪೂಜೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಬಲಿಗಳನ್ನು ಆರ್ಪಿಸಿ ಶುದ್ಧನಾಗಿಯೇ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದು. ನಾನು ಯಾರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಆರ್ಗಾಸ್ ದೇಶೀಯನು. ನನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ನೀವು ಬಲ್ಲಿರಿ. ಅವನು 'ನಾವೆಗಳ ನಾಯಕ' ನೆಂದು ಹೆಸರುಗೊಂಡು ಟ್ರಾಯ್ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಮುತ್ತಿ ಆದನ್ನು ನಿರ್ನಾಮಮಾಡಿದವನು. ಅವನು ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದಮೇಲೆ ನನ್ನ ತಾಯಿಯ ಮೋಸಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಆಕೆಯಿಂದ ಹತನಾದನು. ನಾನು ಆಗ ಅಜ್ಞಾತದಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ನನ್ನ ತಾಯಿಯು ಮಾಡಿದ ಅಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಆಕೆಯನ್ನು ಕೊಂದು ಪ್ರತೀಕಾರಮಾಡಿದೆ; ಇದು ನಿಜ

ವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಆಕೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಹೃದಯವಿದಾರಕ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಈಡುಮಾಡಿಸುವುದಾಗಿ ಅಪಾರೋದೇವರು ನನ್ನನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಪ್ರಚೋದಿಸಿದನು. ನನ್ನ ಕೃತ್ಯವು ದೋಷವಾಗುವುದಾದರೆ, ಆತನೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾಗಿ; ಹೇಗಾದರೂ ಈಗ ತೀರ್ಪು ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಸೇರಿದೆ. ನೀವು ಹೇಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿದರೂ ಅದು ನನಗೆ ಸಮ್ಮತವೆ.

ಅಥೆನಾ: ಈ ಫಿರ್ಯಾದು ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಮಾರಿದ್ವೇಸರಿ. ಮಾತೃಹತ್ಯಾದೋಷದ ಈ ಬಗೆಯ ಫಿರ್ಯಾದಿನಲ್ಲಿ ತೀರ್ಪುಹೇಳುವುದು ನನ್ನ ಅಧಿಕಾರದ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನೂ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶುದ್ಧನಾಗಿ ಶರಣಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೀಯೆ. ನೀನು ನನ್ನ ಭಕ್ತನೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಿನ್ನನ್ನು ಪಾಪದ ಸೊಂಕೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುವೆನು. ಆದರೆ ಇದು ಕಷ್ಟತಮವಾದುದಾಗಿದೆ. ಈ ಉಗ್ರದೇವತೆಗಳ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಬೇಡುವಂತೆ ಇವರಿಗೆ ಜಯ ಲಭಿಸದಿದ್ದರೆ ಇವರು ಮತ್ತರಗೊಂಡು ಭೀಕರ ಶಾಪಗಳನ್ನು ಈ ದೇಶದ ಮೇಲೆ ಬೀರುವರು. ಅದುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಕೊಡುವುದೂ ಇಲ್ಲಿಂದ ದೂಡುವುದೂ ಎರಡೂ ಅನರ್ಥಕಾರಿಯೂ ಅಸಾಧ್ಯವೂ ಆದುವು. ಹೇಗಾದರೂ ಫಿರ್ಯಾದು ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿಗಳನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುವೆನು. ನಿಮ್ಮ ಪರವಾದ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನೂ ನಿಮ್ಮ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಾನು ಈ ಪವಿತ್ರ ಎಥೆನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಗೃಹಸ್ಥರನ್ನು ಈ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಪು ನಹಿಸಲು ಚುನಾಯಿಸುವೆನು.

ಹೀಗೆ ಅಥೆನಾ ದೇವತೆಯು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆದಿದ್ದ ಉಗ್ರದೇವತೆಗಳು ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಒದಗಿದ್ದ ಗ್ಲಾನಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದರು. “ಮಾನವರೇ, ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಮುಂದೆ ನಡುಗಿ. ನಮ್ಮ ಈ ಫಿರ್ಯಾದಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸೋಲುಂಟಾದರೆ ಧರ್ಮವಿಪ್ಲವಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಾದಂತಾಗುವುದು. ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಕಿರುಕುಳಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನರಳುವರು. ಸಂಕಟಕ್ಕೊಳಗಾದ ಮಾತೃಪಿತೃಗಳು ಆ ಬಳಿಕ ನ್ಯಾಯದೇವತೆಗೆ ಮೊರೆಂಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಾರ್ಥನಾಡಿತು. ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವವನಿಗೆ

ಸದಾ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದು. ಆಧರ್ಮಿಯ ಮಾರ್ಗವು ಸುಗಮವಾದುದಲ್ಲ. ಅವನು ಮೊರೆಯಿಟ್ಟರೂ ಯಾರೂ ಕೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ದೇವತೆಗಳು ಅವನ ಹಾನಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಹಾಸ್ಯಮಾಡುವರು.

ಮುಂದೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಆರಿಯೋ ಪಾಗರ್ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನವು ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಅಥೆನಾ ದೇವತೆಯು ೧೨ ಜನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಳ್ಳ ನ್ಯಾಯಸಭೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದಳು. ಈ ಸಭೆಗೆ ತಾನೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾದಳು. ಈ ನ್ಯಾಯ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಎಫೆಸ್ ಪಟ್ಟಣದವರು ನೆರೆದರು. ಗಲಭೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಅವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಂತೆ ಅಥೆನಾದೇವತೆಯು ಸೇವಕನಿಗೆ ಆಪ್ತನು ಮಾಡಿದಳು. ತೂರ್ಯಗಳು ಮೊಳಗಿ ದುವು. ಅಥೆನಾದೇವತೆಯು ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದಳು. ಉಗ್ರದೇವತೆಗಳು "ಅಪಾಲೋ ದೇವರೆ, ನಿನಗೂ ಈ ಫಿರ್ಯಾದಿಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ, ತಿಳಿಸು" ಎಂದು ಹೇಳಲು ಅಪಾಲೋ ದೇವರು ಎದ್ದು "ನಾನು ಈ ಫಿರ್ಯಾದಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿಯೂ ಹೌದು, ವಕೀಲನೂ ಹೌದು. ಈ ಮನುಷ್ಯನು ದೀನನಾಗಿ ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು; ಕೊಲೆಪಾತಕ ದೋಷಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಹೊಂದಿದನು. ಇದೇ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿರುವ ಸಾಕ್ಷ್ಯ. ಕ್ಲೈಟೆಮ್ಮೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊಲೆಗೆ ನಾನು ಕಾರಣನೆಂಬ ಆಪಾದನೆ ಯಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಮಾಧಾನ ವನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ" ಎಂದನು.

ಅಥೆನಾ: ಈ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೀನೆ. ಮೊದಲು ಆಪಾದಿತನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವೆನು. ಅವ ನಿಂದ ಈ ಫಿರ್ಯಾದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮುಖ್ಯ ವಿಷ ಯಗಳು ಹೊರಪಡುವುವು.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ನಾವು ಅನೇಕರಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಮಾತು ಮಿತವಾಗಿಯೂ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿಯೂ ಇರುವುವು. ಆರೆ ಸ್ಟೈಸ್, ನಿನ್ನ ಉತ್ತರವೂ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿಯೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೂ ಇರಲಿ. ಈ ಮೊದಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಕೊಡು. ನೀನು ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲ ಲಿಲ್ಲವೇ?

ಆರಿಸ್ವಸ್ತ: ಹೌದು, ನಾನು ತಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಂದೆ; ಇಲ್ಲವೆನೆಲಾಗದು.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಗೆಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಮೂರಂಶ ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದಂತಾಯಿತು.

ಆರಿಸ್ವಸ್ತ: ನೀವು ಬೇಕಾದರೆ ಹೆಮ್ಮೆಪಡಬಹುದು. ಆದರೆ ನೀವು ಇನ್ನೂ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲಿಸಿಲ್ಲ.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ನೀನು ಹೇಗೆ ಕೊಂದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸು.

ಆರಿಸ್ವಸ್ತ: ಖಡ್ಗದ ಕೊನೆಯಿಂದ ಅಕೆಯ ಕಂಠವನ್ನು ತಿವಿದೆ.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಯಾರ ಅಜ್ಜಿ ಪ್ರೇರಣೆಗಳು ನಿನ್ನನ್ನು ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿದುವು?

ಆರಿಸ್ವಸ್ತ: ಅಪಾಲೋ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟಂತೆ, ಅವನ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ದೇವನು ನಿನ್ನನ್ನು ಮಾತೃಹತ್ಯನಾಗೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನೆ?

ಆರಿಸ್ವಸ್ತ: ಆದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಇದುವರೆಗೂ ಶಾಂತ ನಾಗಿರುವುದು.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ವಿಚಾರಣೆಯ ತೀರ್ಮಾನವು ನಿನಗೆ ತಿಳಿದ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಈ ಮಾತು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು.

ಆರಿಸ್ವಸ್ತ: ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ನನ್ನ ತಂದೆಯೂ ನನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಮಾತೃಹತ್ಯಾದೋಷಕ್ಕೊಳಗಾಗಿಯೂ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿರುವವರ ಸಹಾಯವನ್ನು ನಂಬಿರುವೆಯಾ?

ಆರಿಸ್ವಸ್ತ: ಸತ್ತವಳು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥಳು. ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಹೇಗೆ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ತಿಳಿಸು.

ಆರಿಸ್ವಸ್ತ: ತಾನು ಮದುವೆಯಾದ ಪತಿಯನ್ನೂ ನನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನೂ ಕೊಂದಳು.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಸಾವಿನಿಂದ ಅವಳ ತಪ್ಪಿಗೆ ವಿಮೋಚನೆ ದೊರೆಯಿತು. ಆದರೆ ನೀನಿನ್ನೂ ಬದುಕಿದ್ದೀಯೆ.

ಆರಿಸ್ವಸ್ತ: ಅಕೆಯು ಬದುಕಿದ್ದಾಗ ಅಕೆಯನ್ನೇಕೆ ನೀವು ಅಟ್ಟಿಬರಲಿಲ್ಲ?

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಅಕೆಗೂ ಅಕೆಯು ಕೊಂದವನಿಗೂ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆರಿಸ್ವಸ್ತ: ನನಗೂ ನನ್ನನ್ನು ಹೆತ್ತವಳಿಗೂ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯಲ್ಲವೇ?

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಅಕೆಯು ತನ್ನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಪ್ರೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ನೀನು ಈ ಪವಿತ್ರ ತಾಯಿ-ಮಗನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತೊರೆಯ ಲಾದೀತೆ?

ಆರಿಸ್ವಸ್ತ: ಅಪಾಲೋದೇವರೇ, ಈಗ ನೀನು ಸಾಕ್ಷಿ.

ಕೊಡು. ನಾನು ಈಕೆಯನ್ನು ಕೊಂದುದು ನ್ಯಾಯವೆ? ಕೊಂದುದೇನೋ ನಿಜ. ಈ ಮಾತೃಹತ್ಯವು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನ್ಯಾಯವೆಂದು ತೋರುವುದೋ ಹೇಗೆ? ಇಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿರುವವರಿಗೆ ತಿಳಿಸು.

ಅಪಾಲೋ: ಅಥೆನಾದೇವತೆಯ ಘನೋದ್ದೇಶವನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸುವೆನು. ನನ್ನ ದಿವ್ಯಪೀಠದಿಂದ ದಿವ್ಯ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಬಯಸಿದ ಮಾನವ ನಿಗಾಗಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಲಿ ಆ ದೇವಾಧಿದೇವನೂ ನನ್ನ ತಂದೆಯೂ ಆದ ಜ್ಯೂಸ್‌ನ ಪ್ರಚೋದನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಆರಿಸ್ವೈಸ್ಸನು ಆತನ ತಾಯಿಯ ಕೊಲೆಯನ್ನೂ ಪರಿಗಣಿಸದೆ ತಂದೆಯ ಕೊಲೆಗೆ ಪ್ರತಿ ಕಾರ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ನೀನು ಈತನಿಗೆ ದಿವ್ಯವಾಣಿಯನ್ನೀಯುವಂತೆ ಜ್ಯೂಸ್ ದೇವರು ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಿದನೆ?

ಅಪಾಲೋ: ನಮ್ಮ ನಾವೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ನಾಗಿಯೂ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧನೂ ಗೌರವಾರ್ಹನೂ ಆಗಿದ್ದವನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಕೃತ್ರಿಮದಿಂದಲೇ ಕೊಲೆಯಾದನು. ಅವನು ವಿಶೇಷ ಕೀರ್ತಿಭಾಗಿಯಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಆತನನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಿದಂತೆ ಮೊದಲು ನಟಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಬಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ತುಂಡು ತುಂಡು ಮಾಡಿದಳು. ಅವನ ಪ್ರಶಂಸೆಯು ಇಲ್ಲಿನ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೂ ಅಭಿಮಾನವನ್ನಂಟುಮಾಡ ತಕ್ಕದ್ದು. ಇಂಥವನನ್ನು ಕೊಂದ ಹೆಂಗಸಿನ ಕೊಲೆಯು ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದೇ ಅಲ್ಲ.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಜ್ಯೂಸ್‌ದೇವರು ತನ್ನ ವಯಸ್ಸಾದ ತಂದೆಯನ್ನೇ ಕಟ್ಟಿ ಬಂಧಿಸಲಿಲ್ಲವೆ? ಇದು ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತವೆ? ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೇ, ಉತ್ತರವನ್ನು ಲಾಲಿಸಿ.

ಅಪಾಲೋ: ಆಯೋ ಅಲ್ಪ ಜೀವಿಗಳೇ, ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಬಹುದು; ತಪ್ಪಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಮಾಡಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯನು ಸತ್ತು ಭೂಗತನಾದರೆ ಅವನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರಲಾರ. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯಲ್ಲಿನ ಆನನ್ಯ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಮಸ್ತವನ್ನೂ ತನ್ನಿಚ್ಛೆಯಂತೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸಬಹುದಾದರೂ ಇದೊಂದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅವನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಉಪಾಯವೂ ಇಲ್ಲ.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಹಾಗಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯ ತಾಯಿಯ ರಕ್ತವನ್ನು ಜೊಲಿದಂಥವನು ಆರ್ಗಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಅರಮನೆಗೆ ಕಾಲಿಡಬಹುದೇ? ಅವನು ದೇವತೆಗೆ ಬಲಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಲು ಅರ್ಹನೇ? ಅವನು ಪ್ರಿಯ ಬಾಂಧವರ ಕೊಟಗಲಲ್ಲಿ ಸೇರಬಹುದೇ?

ಅಪಾಲೋ: ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿಮ್ಮ ಸಂದೇಹಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ತಾಯಿಯೆಂಬುದು ಕೊಳ್ಳುವವಳು ಶಿಶುವಿಗೆ ತನ್ನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಕೊಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿ ಪೋಷಿಸುವಳು. ಶಿಶುವಿಗೆ ಜನ್ಮ ಕೊಟ್ಟವನು ತಂದೆ. ತಂದೆಯ ಅಧಿಕಾರವು ತಾಯಿಯ ದಕ್ಕಂತಲೂ ಬಹು ಹೆಚ್ಚಿನದು. ತಂದೆಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮನು. ಮಗುವಿನ ಕರ್ತವ್ಯಪರತೆ ಮೊದಲು ತಂದೆಯಲ್ಲಿ. ಓ ಅಥೆನಾದೇವತೆ! ನಾನು ಈತನನ್ನು ನಿನ್ನ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಈತನು ಸದಾ ನಿನ್ನ ಸೇವಕನಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನೀನು ಇವನನ್ನು ದೃಢಪತ್ರವೆಂದು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಇವನೂ ಇವನ ವಂಶೀಕರೂ ಸಂತತವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವರು.

ಅಥೆನಾ: ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ತಮ್ಮ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಲಿ.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ನಾವು ಹೇಳತಕ್ಕ ಕೊನೆಯ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿಯಾಯಿತು. ಇನ್ನು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಆತುರರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮಾಧಾನ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅಥೆನಾದೇವತೆಯು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಕುರಿತು ನರಹತ್ಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇದು ಮೊದಲ ವಿಚಾರಣೆಯಾದುದರಿಂದ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುದೆಂದೂ ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸತಕ್ಕವರನ್ನು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತಗಳೆಂದೂ ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಪವಿತ್ರಸ್ಥಳವೆಂದೂ ಜನರು ಭಾವಿಸುವರು. ಈಗ ಈ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಮತವೇ ಸೂಚಿಸಿ. ಹೀಗೆ ಸೂಚಿಸುವಾಗ ನೀವು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ನೆನೆಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಸತ್ಯವಾದಿಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ಆದ ಪ್ರಜೆಗಳಂತೆ ವರ್ತಿಸಿ, ಎಂದು ಹೇಳಿಸಿದಳು.

ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಅಭಿಮತಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಡಿಕೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವು

ಒಂದು ಅಪರಾಧವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ನಿರಪರಾಧಿತ್ವಕ್ಕೆ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಬಿಳಿಯ ಕರಿಯ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕರಿದಿಂದ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥನೆಂದೂ ಬಿಳಿದಿಂದ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥನಲ್ಲವೆಂದೂ ಸೂಚಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇವರು ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾಗ ಉಗ್ರದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಅಪಾಲೋದೇವರಿಗೂ ತಮತಮಗೆ ಜಯವಾಗುವದೆಂಬುದಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಉಗ್ರದೇವತೆಯು “ನನಗೆ ಈ ಚಿಕ್ಕದೇವರಿಂದ ಅನುಮಯಾದೆಯಾಯಿತು. ತೀರ್ಮಾನವು ನನಗೆ ಅನಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ರೋಷದ ಫಲವು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಅಫೆನಾದೇವತೆಯು “ನಾನು ನನ್ನ ಅಭಿಮತವನ್ನು ಆರಿಸ್ವೆಸ್ಸಿನಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕವಳು” ಎಂದು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ “ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು, ತನ್ನ ರಕ್ಷಕನನ್ನು, ಕೊಂದು ಹೆಂಗಸಿನ ಕೊಲೆಯನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಗಣಿಸತಕ್ಕವಳಲ್ಲ. ಆರಿಸ್ವೆಸ್ಸಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಮತಗಳು ಸಮವಾಗಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಅಭಿಮತದಿಂದ ಜಯಹೊಂದುವನು. ಈಗ ಅಭಿಮತಗಳನ್ನು ಎಣಿಸೋಣ” ಎಂದಳು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆರಿಸ್ವೆಸ್ಸಿನ ಮತ್ತು ಉಗ್ರದೇವತೆಗಳ ತಲ್ಲಣವು ಉತ್ಕಟವಾಗಿದ್ದು ಎರಡು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಮತಮಗೆ ಜಯವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಅಫೆನಾದೇವತೆಯು “ಎಣಿಕೆಯು ಎರಡು ಕಡೆಯೂ ಸಮನಾಗಿರುವುದು. ಆರಿಸ್ವೆಸ್ಸಿನು ಮೃತ್ಯುವಿನ ಕೈಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅವನು ನಿರಪರಾಧಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಆರಿಸ್ವೆಸ್ಸಿನು ಇನ್ನು ತನ್ನ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿಯೂ ಗೌರವಾರ್ಹನಾಗಿಯೂ ಹಿಂದಿರುಗಲಾಯಿತು. ತನಗೆ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನಿತ್ತದಕ್ಕಾಗಿ ಅಫೆನಾದೇವತೆಗೂ ಜ್ಯೂಸ್‌ದೇವರಿಗೂ ತನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಕ್ತಿ ಕೃತಜ್ಞಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಅಪಾಲೋದೇವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪೆಲೋಪ್ಸ ವಂಶಕ್ಕೆ ಅಂಟಿ ಬಂದಿದ್ದ ಕಳಂಕವು ಪರಿಹಾರವಾಯಿತು. ಕೊಲೆಪಾತಕದ ಪರಂಪರೆಯು ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಿಂತಿತು.

ಉಗ್ರದೇವತೆಗಳಿಗೆ ತಮಗುಂಟಾದ ಅಪಜಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷ ರೋಷವುಂಟಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಈ ಸಣ್ಣ ದೇವರುಗಳಿಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಎಫೆನ್ಸನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವವನಾಗುವಂತೆಯೂ ಜೀವರಾಶಿಗಳೂ ಮನುಷ್ಯರೂ ಉಳಿದವರೂ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ತೊಡೆಯಲಾಗದ ಕಲಹಗಳು ಹುಟ್ಟುವಂತೆಯೂ ಮಾಡಿ ದೇಶವನ್ನು ಬೆಗ್ಗಾಡುವುದಾಗಿ ಶಪಥಮಾಡಿದರು.

ಸುವುದಾಗಿ ಶಪಥಮಾಡಿದರು.

ಅಫೆನಾದೇವತೆಯು ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ “ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಲಾಲಿಸಿ. ಇಷ್ಟು ವಿಶೇಷ ಆಗ್ರಹಕ್ಕೊಳಗಾಗಬೇಡಿ. ನೀವು ಸೋತವರಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಭಿಮತಗಳು ಸಮನಾಗಿದ್ದವು. ಅವು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾದವು; ನಿಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಭಂಗತರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ. ಈ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಜ್ಯೂಸ್‌ದೇವನ ಸಮ್ಮತಿಯೂ ದೊರೆತಿದೆ. ದಿವ್ಯವಾಣಿಯನ್ನಿತ್ತ ಅಪಾಲೋದೇವರೇ ಅದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಆರಿಸ್ವೆಸ್ಸಿನು ಅಪರಾಧಿಯಾಗನು. ಆದುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ರೋಷವನ್ನು ಕಳೆಯಿರಿ. ನಿಮಗೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಜನರು ಪೂಜಿಸುವಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸುವೆನು” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಉಗ್ರದೇವತೆಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಕಿವಿ ಕೊಡದೆ ಪುನಃ ಅವೇಶದಿಂದ ಶಾಪಹಾಕುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಪುನಃ ಅಫೆನಾದೇವತೆಯು ಅವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಳು. ಈ ಸಲ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೊಂದಿಗೆ ಭಯಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದಳು. ತಾನು ಜ್ಯೂಸ್‌ದೇವರ ಶಸ್ತ್ರಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದುದರಿಂದ ತಾನು ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಬಲ್ಲಳೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಉಗ್ರದೇವತೆಗಳು ತಮ್ಮ ರೋಷವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿದರು. ಆದರೂ ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುವುದು ಅಫೆನಾಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯು ಬಹು ಉಪಾಯದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಶಾಂತಿಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ “ನೀವು ನನಗಿಂತಲೂ ವೃದ್ಧರು. ಆದರೂ ಜ್ಯೂಸ್‌ದೇವರು ನನಗೂ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ. ನೀವು ಈ ದೇಶವನ್ನು ಈಗ ತೊರೆದು ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾತರಗೊಳ್ಳುವಿರಿ. ಈ ದೇಶದ ಜನರಿಂದ ಹೊಂದುವಷ್ಟು ಮರ್ಯಾದೆ ಗೌರವಗಳನ್ನು ನೀವು ಬೇರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಂದಲಾರಿರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಅಂತಃಕಲಹಗಳಿಗೆ ಎಡೆಕೊಡಬೇಡಿ. ಖ್ಯಾತಿಗೋಸ್ಕರ ಹೊರದೇಶದವರಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧವು ಪ್ರಿಯವಾದುದೇ ಸರಿ. ಈ ಜನರು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬರುವರು. ಅವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಹರಸಿ, ಅದರಿಂದ ನಿಮಗೂ ಕ್ಷೇಮವುಂಟು. ನೀವು ದೊಡ್ಡವರಾದುದರಿಂದ ಪುನಃ ಹೇಳಿ ನಿಮಗೆ ಅಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಲಾರೆ. ನನ್ನ ಮಾತಿನ ಮಾಧುರ್ಯವು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿರಿ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ನೀವು ಇಲ್ಲಿಂದ

ಹೋಗುವುದಾದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಬಾರದು. ಇಲ್ಲಿರುವದಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲಿನ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿ ಗಳಾಗುವದಕ್ಕೂ ನಿಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವುಂಟು” ಎಂದಳು.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ನಮಗೆ ಒದಗತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರದ ಮೇರೆ ಯೆಷ್ಟು ?

ಅಥೆನಾ: ನೀವಿಲ್ಲದ ಮನೆಯು ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಯಾಗದು.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಇಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಮಗೆ ಒದಗಿ ಸುವೆಯಾ ?

ಅಥೆನಾ: ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪೂಜಿಸುವವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಭಾಗ್ಯವು ಸಲ್ಲಲಿ.

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಈ ಅಧಿಕಾರವು ಸಂತತವಾಗಿ ಇರುವಂತೆ ಭರವಸೆ ಕೊಡುವೆಯಾ ?

ಅಥೆನಾ: ಇದನ್ನು ಸದಾಕಾಲವೂ ಒದಗಿಸದಿದ್ದರೆ ವರವನ್ನೇಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ ?

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ನೀನು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕರಗಿಸುತ್ತಿ ನಮ್ಮ ಕೋಪವು ಅಡಗಿತು.

ಅಥೆನಾ: ನೀವು ಇಲ್ಲಿದ್ದು ದೇಶದ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವಿರಲ್ಲವೆ ?

ಉಗ್ರದೇವತೆ: ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಮಂಗಳವನ್ನು ಹಾಡಲೆ ?

ಅಥೆನಾ: ಬಾಡು, ಸಮಸ್ತರ ಮಂಗಳವನ್ನೂ ಬಯಸು. ಬೆಳೆಗಳು ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಲೆಂದೂ ದನಕರುಗಳು ತುಂಬಿರಲೆಂದೂ ಮನುಷ್ಯರ ಆರೋಗ್ಯ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲೆಂದೂ ಹರಸು.

ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸುಭಿಕ್ಷವೂ ಶಾಂತಿಯೂ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಲೆಂದು ಉಗ್ರದೇವತೆಗಳು ಹಾಡಿದರು. ಇವರು ಈ ಒಳ್ಳೆತನದಿಂದಲೂ ಜನರಿಗೆ ಹಿಂಸೆ ಕಾಟ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು ಹೋಗಿ ಅವರ ಸುಖಶಾಂತಿಗಳನ್ನು ಬಯಸಿದವರಾದ್ದರಿಂದಲೂ ನಿಂದನೀಯರಾಗಿದ್ದವರು ಪುರಸ್ಕೃತರಾದರು. ಅಥೆನಾದೇವತೆಯು ಇವರ ಸೌಮ್ಯತೆಗೂ ಇವರ ಸೌಖ್ಯ ನೈಕೆಯ ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದಳು. ಕೊನೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಂದು ಮಂದಿರವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಆ ನೂತನ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಳು. ಆ ದೇವತೆಗಳು “ ಎಥೆನ್ಸ್ ಜನರೇ, ನಮ್ಮನ್ನು ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸುವಿರಾದರೆ ನಿಮಗೆ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತೂ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದು ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಬಂದರು. ಅನಂತರ ಪೂಜೆ ಸೇವೆಗಳು ನಡೆದುವು. ಅಥೆನಾದೇವತೆಯು ಅಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳ ಸರಣಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿದಳು. “ ಈ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಸೇವಕರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ಪೊಂಬುಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿನ್ನ ಹೊಸ ಮಂದಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸೋಣ. ಆ ಬಾಲವೃದ್ಧರೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಉಡುಪನ್ನು ಧರಿಸಿ ಬರಲಿ. ಪೊಂಬುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಲಿ. ಈ ನೂತನ ದೇವತೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ ” ಎಂದು ಅಥೆನಾದೇವತೆಯು ಹೇಳಿದಳು. ಅನಂತರ ಪೊಂಬುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಸೇವಕರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊರಟಿತು. ಆ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ಎಥೆನ್ಸ್ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ಭಾಾಗಿಗಳಾದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಅದು ಒಂದು ಹೊಸ ಯುಗಾರಂಭವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀ ರಾಗೀಶೇವೇಂದ್ರಿ
ಅಭಿಜಾತನ್ಯಾಕೃತ್ಯವೊಂದರಲ್ಲಿನ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ನಿಲುವು

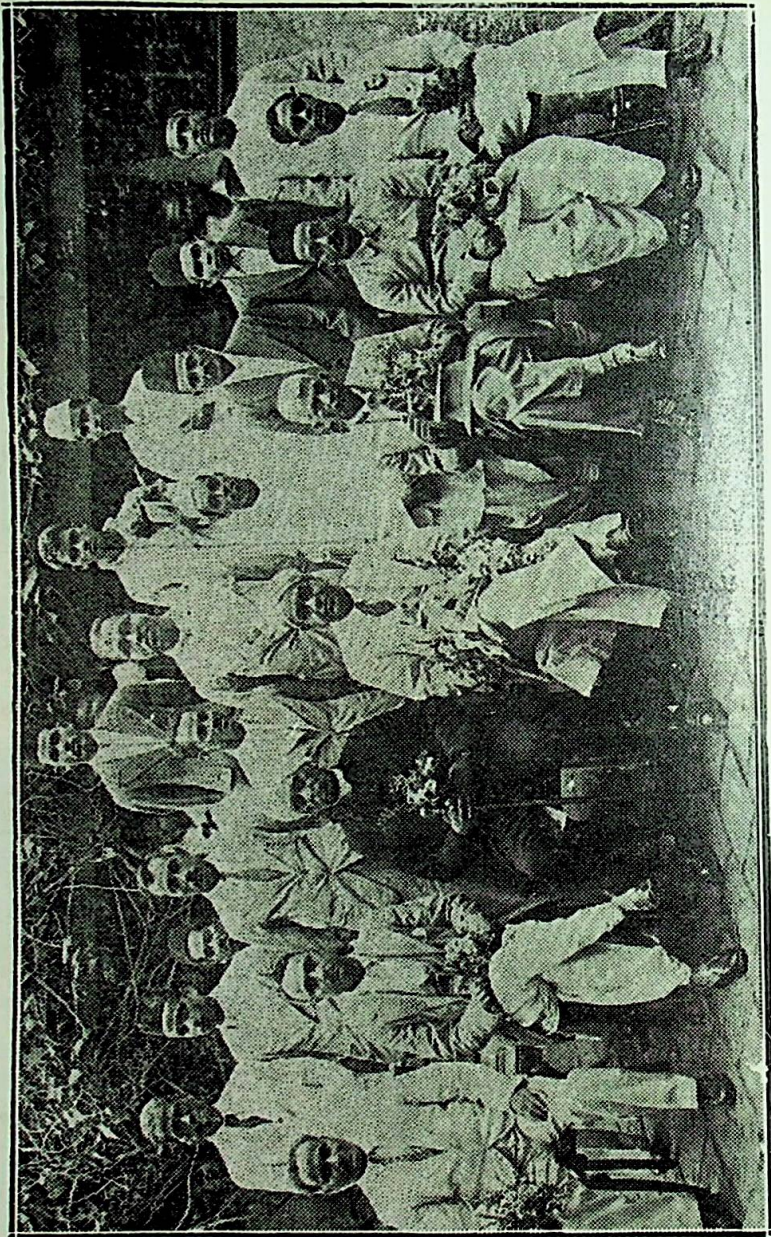

ಶ್ರೀ ಗೋಪೀನಾಥ
ಕಥಕ್ಕಲಿಯ ಒಂದು ನಿಲುವು

ಕಥಕ್ಕಲಿಯ ಕೆಲವು ಪಾತ್ರಗಳು

ಮುಂಬಯಿಯ ಕರ್ನಾಟಕಸಂಘ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನದ ವಾಸ್ತವ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಸತ್ಕಾರಕೊಟಿ

ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಪಂಚ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ವಿ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ, ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ., ಬೆಂಗಳೂರು ಅವರಿಂದ

ಬ್ರಿಟಿಶರ ೧೫೦ ವರ್ಷಗಳ ಪಭುತ್ವ ನಡೆದೂ ಇಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಕ್ಕೆ ಕರಷ್ಠು ಜನರು ಮಾತ್ರವೇ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬ ಅಪಯಶಸ್ಸನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಅತ್ಯವಸರವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು....ಬಡೋದಾ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಮಂತ್ರಬೀಜವೆಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಮಹಾರಾಜರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ....ಬಾಲಕರ ಬುದ್ಧಿವಿಕಾಸವನ್ನೆಳೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ಫೂರ್ತಿಕರಿಯ ನ್ನುಳೆಯುವುದಕ್ಕೇ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಲಾಗಿರುವ ಈಗಿನ ಪರೀಕ್ಷಾಕ್ರಮದ ಪರಾ ಮರ್ಶವನ್ನು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತಜ್ಞಸಮಿತಿಗಳು ನಡೆಸಿವೆ.

ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮ್ಮೇಳನ

ಅಖಿಲ ಭಾರತದ ೧೧ನೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೨ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ನಾಗಪುರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿತು. ದಿ ರೈಟ್ ಅನರೆಬಲ್, ವಿ. ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು ಸಮ್ಮೇಳನದ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ಭರತಖಂಡದ ನಾನಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಸುಮಾರು ಏಳುನೂರು ಮಂದಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಆಗಮಿಸಿದ್ದರು. ಕಲಕತ್ತಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವೈಸ್ ಚಾನ್ಸಲರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ಯಾಮಪ್ರಸಾದ ಮುಕರ್ಜಿಯವರು ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನಲಂಕರಿಸಿ ಸ್ವೂರ್ತಿದಾಯಕವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಭಾಷಣದ ಒಂದೆರಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದೆ.

“ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಘಗಳ ಸಂಯುಕ್ತಾಂಗ ರೂಪದ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಏರ್ಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಕಾರಣ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೂ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳಿಗೂ ಅಧಿಕವುರಸ್ಕಾರವು ದೊರೆಯಬೇಕಾದುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಸಂಯುಕ್ತರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಮಾನ್ಯಸ್ಥಾನವು ದೊರೆಯಬೇಕು.”

“ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರೂಢವಾಗಿರುವ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನ್ಯೂನಾತಿರೇಕಗಳಿರುವುದು

ನಿಜವಾದರೂ ಆ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ನಮಗಾಗಿರುವ ಅಪಾರವಾದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನಾನಂದಿಗೂ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬೇರೂರಿದ್ದ ಅನೇಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನೂ ಕಲಕಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಆಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣವು ಉಂಟುಮಾಡಿರುವುದೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನವು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಈ ವಿಧವಾದ ಆಶಾಂತಿಯು ಜನತೆಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಛುಂಟಾಗುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.”

“ಇಂಗ್ಲೀಷ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವಾದ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಮುಂದರಿದಿರುವುದು. ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಪಂಚದೊಡನೆ ನಮ್ಮ ದೇಶವು ವಿಶೇಷವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನಿಡಲು ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಸಹಾಯವಾಗಿದೆ.”

“ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಹರಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಸರವು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವು. ತಮ್ಮ ಈ ಪವಿತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣದ ಅಭಾವವನ್ನು ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿ ತರುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ಧೈಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸ

ಬೇಕೆಂಬ ದೃಢಸಂಕಲ್ಪವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುವುದಾದರೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಷ್ಟೇನೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ೧೫೦ ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಭುತ್ವ ನಡೆದೂ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ಒಂಬತ್ತು ಜನರು ಮಾತ್ರವೇ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬ ಅಪಯಶಸ್ಸನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಈ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಅವಸರವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ.”

“ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅನೇಕ ಯುವಕರು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲಾರದೆ ಅಪಾರವಾದ ಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕರು ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುವರು. ಕೆಲವರು ಪ್ರೌಢ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುವರು. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಲಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಾದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ತೀರ ಕಡಿಮೆಯೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಸಮಸ್ಯೆಯು ತೀರ ಕಠಿಣವಾದುದು. ಇದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಬೇರೆ ವಿಧವಾದ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು. ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣಾಲಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಜೀವನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಯುವಕರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಶೈಶವಾನುಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಕುಶಲವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗವಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.”

“ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಯಾವ ಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ದ್ರವ್ಯರೂಪವಾದ ಸಹಾಯವು ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಸೆಕೆಂಡರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿಸಲ್ಪಡುವುದಕ್ಕೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಹರಡುವುದಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳವರೆಗಾದರೂ, ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಒಂದೊಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಬರಬೇಕು. ಈಗ ಅನೇಕ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅಪಾರ ದ್ರವ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭವು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಬರುತ್ತದೆಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದದ ಸಂಗತಿ. ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣ ವೃದ್ಧಿಯಿಂದಲೂ, ಸಂಪದಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವೃದ್ಧಿಯಿಂದಲೂ ಇದು ಮಹತ್ತರ ಪರಿಣಾಮ ಕಾರಿಯಾದುದೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.”

ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿರುವ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ಯಾಮಪ್ರಸಾದ ಮುಕರ್ಜಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಸರ್ವಾದರಣೀಯವಾದವುಗಳೆಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಭವಿಷ್ಯ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಗಿಲ್ಲ

ಬಡೋದಾ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಗಾಯಕವಾಡ ಮಹಾರಾಜರವರ ವಜ್ರಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಗ್ರಾಮಜೀವನದ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಾಯಕವಾಡ ಮಹಾರಾಜರವರು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ಭಾಷಣವೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ಗಹನವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಅರನತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಬಡೋದಾ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾ ಹೇಳಿದುದೇನೆಂದರೆ:— “ಶಿಕ್ಷಣವು ಧನಿಕರಾದ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ದೊರಕುತ್ತಿತ್ತು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ತಲ್ಲಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ವಿಷಯಗಳ ಅನರಿಗೆ ಜಿನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ನೀರಿನ ಅಭಾವವು ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದ್ದಿತು. ಜೀವನದ ಅಂತಸ್ತು ಕೇವಲ ಕೆಳಗಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೇ ಇದ್ದಿತು. ಕಂದಾಯದ ಹೊರೆಯು ಸರಿಯಾದ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ರೋಗಾದಿ ಉಪದ್ರವಗಳಿಂದಲೂ ಋಣಬಾಧೆಯಿಂದಲೂ ಜನರು ಬಹಳವಾಗಿ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಲಿದ್ದರು. ವ್ಯವಸಾಯವೂ ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೂ ಬಹಳ ಹಿನ್ನೆಡೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಜೀವನವು ಪ್ರಗತಿಮಾರ್ಗದಿಂದ ಬಹಳ ದೂರವಾಗಿದ್ದಿತು. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪುನರ್ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಯಾವ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪರ್ಯಾಯೋಚಿಸಿ, ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಅಡ್ಡಗಿಲ್ಲೆಂದ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ಈ ನನ್ನ ನಿಶ್ಚಯದಿಂದಂಟಾದ ಲಾಭಗಳೆಷ್ಟೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಆರಿತಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಹರಡುವಿಕೆಯಿಂದಂದಲೇ ಜನರ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ನವಜೈತನ್ಯವೂ ಧೈರ್ಯವೂ ನಿಶ್ಚಯವೂ ವೃದ್ಧಿಯೂ ಆತ್ಮಾವಲಂಬನೆಯೂ ಉದಯಿಸಿದ ಋಣ ಸೂಚನೆಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದವು. ದೇಶದಲ್ಲಿ

ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ಏರ್ಪಾಟುಮಾಡಿ ದೆವು. ಈ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ದೇಶದ ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗೂ ನಿಕಟವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಟುಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಯಿತು. ಈ ವಿಧವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಬೆಳೆದೇವೆಂದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಹಾಯವು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವು.

ಬಡೋದಾ ಸಂಸ್ಥಾನವು ನಮ್ಮ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಉನ್ನತಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಸಂಸ್ಥಾನ. ಈ ಉನ್ನತಿಯ ಬೀಜಮಂತ್ರವನ್ನು ಮಹಾರಾಜರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವರು. ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಭಾರತದ ಭಾಗ್ಯದ ಅಡಿಗಲ್ಲೆಂಬ ಈ ಬೀಜಮಂತ್ರವನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ವರೂ ತಿಳಿಯುವುದಾದರೆ ಭರತಖಂಡವು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಶಿಕ್ಷಣಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಸ್ಥಾನ

ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಜ್ಞಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆದಿದೆ, ಭೋಧನಾಕ್ರಮವು ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆಯೆ, ಹಾಗೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂಬ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಗಾರರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕಾರ್ಯದ ಲಾಭನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅಳಿಯುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಅತಿಯಾದ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವು ಬಂದು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಅನರ್ಥಕಾರಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿವೆ. ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಧೈಯದಲ್ಲೂ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲೂ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕಾಲಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲೂ ಅನೇಕ ನ್ಯೂನಾತಿರೇಕಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ನಾವು ಈಗ ನಡೆಸುವ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ಬಾಲಕರ ಬುದ್ಧಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಳಿಯುತ್ತಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಕೇವಲ ಸ್ಮೃತಿಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ವಿಷಯಗ್ರಹಣನನ್ನೂ ಹೆದ್ದಟ್ಟಾಗಿ ಅಳಿದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದೂ ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಆಕ್ಷೇಪಿಸು

ತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದ ದ್ವಿತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಶ್ರೀಮದ್ವ್ಯವರಾಜರವರು ತಮ್ಮ ಅಮೋಘವಾದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹಿತೋಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು: “ಚೀನಾದೇಶವು ದುಃಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಅನಾಂತರವೂ ಪ್ರಬಲ ಕಾರಣಗಳೊಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ. ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಆಲೋಚನಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೂ ವಿನೇಚನಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೂ ಪ್ರಬಲವಾದ ವಿಘಾತವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿವೆ. ಪಾಠಕ್ರಮಗಳೆಲ್ಲ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಏರ್ಪಟ್ಟಿರುವಂತೆ ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ. ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಯಥೋಚಿತವಾದ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನೀವು ಸ್ವದೇಶದ ಹಿತಸಾಧನೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಾದಲ್ಲಿ, ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಈಗಿನ ಏರ್ಪಾಟುಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಯಾವ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವೆಂಬ ವಿಷಯವಾಗಿ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರು ಸೂಚಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ಅದು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಯಾಗಿ ನೆರವೇರುವುದೆಂದು ನಾನಾ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ.”

ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಅನಾಂತವು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇಡೀ ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪರಿಶೋಧನೆಗಳೂ ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಗಳ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತಲಿವೆ. ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನೇ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದ ಸಂದಿಗ್ಧ ಸಮಯವು ಈಗ ಒದಗಿದೆ.

ಈ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ “ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಪ್ರಥಮ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನ”ವೊಂದು ಕೂಡಿತ್ತು. ಅನೇಕ ಜನಾಂಗದವರು, ತಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಶಿಕ್ಷಣಶಾಸ್ತ್ರಕೋವಿದರನ್ನು ಇದರ ವರ್ತಮಾನಗಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿದರು. ಶಿಕ್ಷಣಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತರಾದ ಸರ್ ಫಿಲಿಪ್ ಹಾರ್ಟ್‌ಗ್, ಸರ್ ಮೈಕೆಲ್ ಸ್ಟಾಡ್‌ಲರ್, ಡಾ| ಪಿ. ಬಿ. ಬಲ್ಲಾರ್ಡ್, ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಸಿ. ಸ್ಪಿಯರ್‌ಮನ್ ಮುಂತಾದವರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯೊಂದು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ವಿನಿರ್ಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ

ಪಟ್ಟು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಅನೇಕ ನ್ಯೂನಾತಿರೇಕಗಳನ್ನು ಬಯಲಿಗೆ ತಂದಿರುವುದು. ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಂತೆಯೇ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಚರಿತ್ರೆ ಮುಂತಾದ ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರರಾದ ಮತ್ತು ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಪರೀಕ್ಷಕರಿಂದ ನೋಡಿಸಿ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದರು. ಒಂದೇ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹಲವು ಪರೀಕ್ಷಕರು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲದೆ ಒಬ್ಬ ಪರೀಕ್ಷಕನು ತಾನು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದ್ದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಪುನಃ ಓದಿನೋಡಿ ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನಂತೆ. ಹಲವು ಪರೀಕ್ಷಕರು

ಕೊಟ್ಟ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸುವಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೨೦ ರಿಂದ ೩೦ ಅಂಕಗಳವರೆಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಕಂಡುಬಂದವಂತೆ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ನಾವು ಈಗ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಮ್ಯಾಕ್‌ಮಿಲನ್ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಸರ್ ಫಿಲಿಪ್ ಹಾರ್ಟರ್ನ್ ಮತ್ತು ಮಿ. ಇ. ಸಿ. ರೋಡ್ಸ್‌ರವರು ಬರೆದಿರುವ ಸಣ್ಣ ಪುಸ್ತಕವೊಂದನ್ನು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾದ ಸರ್ವರೂ ಆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದುವುದರಿಂದ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯೋಜನವುಂಟು.

ಪಲ್ಲಟ

(ಒಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕವಿತೆಯ ಆನುವಾದ)

ನಟ್ಟುರುಳ ಚಂದ್ರನನು ಮುಸುಗುತಿಹ ಮೋಡಗಳ
ಪರಿಯೊಳಿರುವದು ನೋಡು ನಮ್ಮ ಪಾಡು !
ಚಲಮಲನೆ ಚಕಮಕನೆ ಚಲಿಸಿ ಕಂಪಿಸಿ ತಮಕೆ
ಹೊಳಪೂಡಿ ಮರೆಯಹವು ನಿಶೆಯೊಳೆಂದೂ !

ಬಾಜಿಬಾಜಿಸಿದಂತೆ, ಸ್ವರಮೇಳವೀಯದಲೆ
ವಿವಿಧಾಪಸ್ವರಗಳನು ಪುಟ್ಟಿಸುತಿಹ

ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಶಿಥಿಲ ಬಲಹೀನ ತಂತ್ರಿಗಳ
ನಷ್ಟ ಸ್ಮೃತಿವೀಣೆಯವೊಲಿರ್ಪೆವಹದ !

ಪವಡಿಪೆನೆ, —ನಿದ್ದೆಗದೊ ಕನಸು ನಂಜೂಡುವದು;
ಏಳೆ, —ಕಿಡಿಪುದು ಹರಿವ ಬಗೆಹಗಲನು !

ಭಾವಿಪೆವು, ತರ್ಕಿಪೆವು, ನಗುತಳುತ ಪ್ರೇಮ-ದುಃ-
ಖವನಪ್ಪಿ ಬಿಸುಡುವೆವು ದುಗುಡಗಳನು !

ಸುಖದುಃಖವೇನೆಯಿರಲದಕೆಯೊಂದೇ ಗತಿಯು !

ಅದನು ತೊಲಗುವ ಪಥವು ಮುಕ್ತವಿಹುದು !

‘ನಾಳೆಯೊಲು’ ‘ನಿನ್ನೆ’ಯದು ಎಂದೆಂದು ಇರದಿಹುದು !
ಪಲ್ಲಟವದೊಂದೆ ಶಾಶ್ವತವಿರುವದು !

— ಈಶ್ವರ ಸಜ್ಜೆ, ರಬಕವಿ

ರಾಜರಹಸ್ಯ

ಲೇಖಕರು: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಳಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ

ಧಾರಾವಾಹಿಯಾದ ಕಾದಂಬರಿ

(All Rights Reserved)

ಶಿಶುಪರಿತ್ಯಾಗ

ಕಮಲಾಬಾಯಿಯು ಕರೆಕಳಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಧುಂಡೀ ರಾಜನು ನಾಗಾಲೋಟದಿಂದೋಡಿಹೋದನು. ತಾನು ಟ್ಟಿದ್ದು ಮಗ್ಗಲುಹಾಸಿಕೆಯೆಂದೂ ತಲೆಗೆ ಸುತ್ತಿದುದು ಕೋರಿಯೆಂದೂ ಮರುದಿನ ಬೆಳಗಿನೆಂಟು ಗಂಟೆಗೆ ಅರೆನಿದ್ದೆಯಿಂದಿದ್ದ ವೈದ್ಯನಿಗೆ ಅರಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

“ವೈದ್ಯರೇ, ನಿಮಗತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವೊಂದನ್ನರುಹಬೇಕಾಗಿದೆ—ಆದರೂ ಅದನ್ನೇನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು—”

“ಬಾಯಿಯವರೇ, ನಿಮ್ಮದ್ದೇಶದ ಕಲ್ಪನೆಯು ನನಗೆ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಳೆದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಭಾರವು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದಲ್ಲವೇ?”

“ವೈದ್ಯರೇ, ಇದು ನಿಜವೇ” ಎಂದಾಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು, “ಹಾಗಾದರೇ ವಿಷಯವು—” ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಯಗೊಡದೆ “—ಮಗುವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು. ನಿಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿದೆನೆಂದು ಭಯಪಡಬೇಡಿರಿ. ನಾನು ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥ” ಎಂದವನೇನಲ್ಲ, ಕಮಲಾಬಾಯಿಯು ಧೈರ್ಯಹೊಂದಿ “ಎಂದನಂತರ ನಾನಿನ್ನು ಈ ಗುಪ್ತ—ಆತ್ಯಂತ ಗುಪ್ತ—ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಹಿಂದೆಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದುಮತಿಯ ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಮಾಂಗಲ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಅವಳು ಪತ್ನಿಯಾಗದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತೃವಾದಳೆಂದೂ ಕುಶಾಗ್ರಮತಿಗಳಾದ ನೀವು ಕಂಡುಕೊಂಡಿರುವಿರಿ. ಅಯ್ಯೋ, ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮನೆತನವೊಂದರ ಗೌರವವೆಂದು ಕಳಂಕಿತವಾಯಿತೇ— ವಿನಾಶವಾಯಿತೇ!” ಎಂದುಸಿರಿಟ್ಟಳು.

“ಆದರೂ ಇಂತಹ ಸ್ತ್ರೀಮನೋದಾರ್ಬಲ್ಯವನ್ನು

ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಚ್ಛಾದಿಸಬಲ್ಲ ಉಪಾಯಗಳೂ ಮಾರ್ಗಗಳೂ ಇವೆ. ‘ಕೆಟ್ಟ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಅಟ್ಟವನೇ ಜಾಣ’ ಅಲ್ಲವೇ?”

“ಛಾ! ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಂದರಿಸಲು ನನಗೀಗ ಇನ್ನೂ ಧೈರ್ಯಬಂತು. ಧುಂಡೀರಾಜರೇ, ಆ ದುರ್ವೈವಿಯಾದ ಮಗುವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ವಶಪಡಿಸಲಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ? ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕ ಬಹುಮಾನವು ನಿಮ್ಮ ಮನದೇಣಿಕೆಯನ್ನು ಮೀರುವುದು.”

“ತಾಯಿ, ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ. ಇದನ್ನು ಬರಿಯ ವ್ಯವಹಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದೀಗ ನೋಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಎಚ್ಚರವೂ ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯೂ ಈ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ತಮಗೊಪ್ಪಿಗೆಯಾಗುವಂತೆ ನಾನು ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ, ಹೀಗೆ ಮುಚ್ಚುಮರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕೇಳಿದುದನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ, ನನಗಾವ ಬಹುಮಾನವು ದೊರೆಯಬಹುದು?”

“ಹಾಗಾದರೆ ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿರಿ; ಹಾಗೂ ನಾನು ನುಡಿದುದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೋಡಿರಿ. ಮಗುವು ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈಸೇರಿದನಂತರ, ಅದು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿಮ್ಮದ್ದೆಂದೇ ಭಾವಿಸಬೇಕು. ದತ್ತಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಗುವಾಗಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು; ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಹೆಸರನ್ನು ಅದಕ್ಕಿಡಬಹುದು; ಅದು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರುವುದು ಸಂಶಯಕ್ಕಾಸ್ಪದವಾಗದಂತೆ ತಕ್ಕ ಕಥೆಯೊಂದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು;—ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನೀವೇನೇ ಮಾಡಲಿ, ನೀವೊಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಚನವೀಯಬೇಕು. ಆದರೆ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಾರೆಂಬುದನ್ನು ಎಂದೂ ಶೋಧಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಲಾಗದು. ಇವುಗಳನ್ನು

ನೀವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗೊಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ೫೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು—”

“ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರವೇ? ! ಅಬ್ಬಾ, ಅರ್ಧಲಕ್ಷವೇ? ! ”

“ ಅಹುದು, ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಇಷ್ಟೇ ಸಾಕಾಗುವುದಷ್ಟೇ? ”

“ ಹಾಗಾದರೆ ನಾನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿದೆ. ಮುಂದೇನು ಹೇಳಿದರೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ”

“ ನಿಮಗೀಗ ಗೊತ್ತಿರುವ ಅಲ್ಪ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ, ಅಮಗುವಿನ ಮಾತೃವಿನ ವಿಷಯವಿಲ್ಲ ನಿಮಗುಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಸಂಶಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀವು ಅತ್ಯಂತ ಗುಪ್ತವಾಗಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಅವಳನ್ನಿನ್ನು ಮುಂದೆ ನೀವು ಕಂಡದ್ದಾದರೆ, ಅವಳನ್ನು ನೀವು ಗುರುತಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗದು. ”

“ ಇದನ್ನೂ ನಾನೊಪ್ಪಿದೆ; ಇದರಂತೆಯೇ ದೇವರಾಣಿಗೂ ವರ್ತಿಸುವೆನು. ”

“ ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ, ಯಾವಾಗಲೇ ಆಗಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ನಾವು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದರೆ ಪೂರ್ಣ ಅಪರಿಚಿತರಂತಿರತಕ್ಕದು. ”

“ ನಿಮ್ಮ ಅಕ್ಷರವೊಂದನ್ನೂ ಮೀರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೇನು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದು. ”

“ ಹೇಳುವುದೇನೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ೫೦ ಸಾವಿರವನ್ನು ಕೊಡುವೆನು; ಏಕೆಂದರೆ ನಾಳೆ ಇಂದುಮತಿ ಭಾಯಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಡಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ”

“ ನಾಳೆಯೇ! ಬಾಯಿ, ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ, ಹೊರಗಿನ ಹವೆಯು ಕ್ರೂರವಾಗಿದೆ ಇದು ಚಳಿಗಾಲದ; ಯಾವನ ಕಾಲ. ”

“ ನಮ್ಮ ಅವಸರವು ಏನನ್ನೂ ಲಕ್ಷಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ವೈದ್ಯರೇ, ನೀವಿನ್ನು ಹೋಗಿಬರಬಹುದು. ”

ಧುಂಡೀರಾಜನು ಹೆಚ್ಚು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ, ಅವನತ್ತ ನಡೆದೊಡನೆಯೇ ಕಮಲೆಯು ಇಂದುಮತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಪ್ರಪುಲ್ಲವದನೆಯಾಗಿ ಬರಲು ಇವಳಂತರ್ಗತವನ್ನವಳಿರಿದಳು.

ಊಟವಾದನಂತರ ಕಮಲೆಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಒಕ್ಕಣಿಕೆ

ವಿಪತ್ಯರಂಪರೆಗಳು

“ ಅತ್ತ ಬಿದ್ದರೆ ಕೆರೆ, ಇತ್ತ ಬಿದ್ದರೆ ಬಾವ ” ಎಂಬಂತೆ ವೀರಪ್ಪನ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ವರ್ತಕರ ಧಣಿಗಳನ್ನ

ಯುಳ್ಳ ಕಾಗದವೊಂದನ್ನು ಬರೆದಳು:

“ ನಿನ್ನಿ ನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ —ಯು ಗಂಡುಮಗುವೊಂದನ್ನು ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸವಿಸಿದಳು. ಶಿಶುವು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿರುವುದೆಂದು ವೈದ್ಯರು ಹೇಳುವರು. ಆದರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಗೌಪ್ಯವಾಗಿರುವುದೆಂಬುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿವರಿಸುವುದು ಈಗ ವಿಹಿತವಲ್ಲ. —ಯು ಎಂದಿಂತೆ ಸುಖವಾಗಿರುವಳು. ನಾಳೆ ನಾವು ರಾಮಪುರಿಗೆ ಹೊರಡುವೆವು. ನಿಮಗೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪತ್ರವನ್ನೂ ಬರೆಯಲಾಗುವುದು. ”

ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಣವು ಕೈಸೇರಲು ತಾರೀಲಿಯರಿಗೆ ಅಮೌಲ್ಯಾಭರಣಗಳನ್ನು ಕಮಲೆಯು ಕೊಂಡುತಂದಳು. ಮೊದಮೊದಲು ಅವರೊಲ್ಲಿವೆಂದರೂ ಇಂದುಮತಿ ಕಮಲೆಯರ ನೆನಪುಳಿಯಲೆಂದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಅತಿ ಗೌಪ್ಯವಾಗಿಡಬೇಕೆಂದವರು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ತಾರೆಯು ತಮ್ಮ ತಂದೆಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಾಗಿಯೂ, ಅವನು ಅದನ್ನು ಅಪರಾಧವೆಂದೆಣಿಸನೆಂದೂ, ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನನು ಎಂದೂ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸನೆಂದೂ ಹೇಳಿದಳು.

ಧುಂಡೀರಾಜನನ್ನು ಬರಮಾಡಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಹಣವನ್ನೂ ಕೊಡಲಾಯಿತು.

ಇಂದುಮತಿಯು ಕಂದನನ್ನು ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ತೊರೆಯುವ ಕಾಲವು ಬಂದಿತು. ಈ ಅಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳ ಅಂತಃಕರಣವು ಕರಗಿ ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ ಶಿಶುವನ್ನು ತೊರೆಯಲಾರದ ಸ್ಥಿತಿಯಾಯಿತು.

ಮಾಲತಿಯು ಮಗುವನ್ನು ವೈದ್ಯನ ಮನೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ, ಈ ಹೊಸ ಅಪರಚಿತನಿಗಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ವೈದ್ಯನರಸಿಯು ಏರ್ಪಡಿಸಿರುವಳೆಂದು ವಿವರಿಸಲು ಇಂದುಮತಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು.

ಎಲ್ಲರೂ ಮರುದಿನ ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ತಾರೀಲಿಯರಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಊರಿಗೆ ಹೊರಟರು; ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಇವರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುವುದಾಗಿ ಕಮಲೆಯು ಭರವಸೆಯಿತ್ತಳು.

ನನು ಈ ದಿನ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣಬೇಕು. ಆದರೆ ಹಣ? ಹುಂಡಿ? ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೆ ತಡೆದರೆ ಸಂಶಯಾಸ್ಪದ

ನಾಗುವುದು. ಈಗಲೇ ಹೋಗಿ ನಡೆದ ಅನಾಹುತಗಳನ್ನೊರೆದರೆ—ಅವರು ನಂಬುವ ಬಗೆ ?

ಎಡವಿದ ಬೆರಳನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಎಡವುವಂತೆ, ಹರಿದ ಆರಿವೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹರಿಯುವಂತೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾಲದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗದರಥಿನನಾಗುವಂತೆ ಅಲ್ಪವಿಸ್ತೃತಗೊಳಗಾದವನು ವಿಸ್ತೃತರಂಪರೆಗಳಿಗೀಡಾಗುವನು. ಯಾವ ವರ್ತಕ ಧಣಿಗಳ ಸಂದರ್ಶನಾಲೋಚನೆಯಿಂದ ವೀರಪ್ಪನು ಭಯಭ್ರಾಂತನಾಗಿದ್ದನೋ ಅವರ ಫೊಬ್ಬನಾದ ಶೇಷಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿಯು ಅವಸರದಿಂದ ಬಂದು ಅವನ ನೆದುರಿನಲ್ಲಿದ್ದೊಂದು ಪೀಠವನ್ನಲಂಕರಿಸಿದನು. ಹುಲಿಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಂಡು ಹೆದರಿದವನ ಮುಂದೆ ನಿಜವಾದ ಹುಲಿಯೊಂದು ಬಂದು ನಿಂತಂತೆ, ವೀರಪ್ಪನ ಸ್ಥಿತಿಯಾಯಿತು. ಅವನು ತನ್ನ ಮನೋಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಅವು ಮೆಲ್ಲನೆ ಹೊರಸೂಸದಿರಲಿಲ್ಲ.

“ವೀರಪ್ಪಾ, ಆರೋಗ್ಯವಷ್ಟೆ ? ನಿನ್ನ ಪತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ನೀನಿಲ್ಲಿಗೆ ನಿನ್ನೆಯ ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಣಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆನು.”

“ಶೆಟ್ಟರೇ, ನಮಸ್ಕಾರ. ಬಡವನ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಉಪಕಾರವು ಬಹಳವಾಯಿತು; ಅಹುದು, ನಾನು ಕೃತಜ್ಞ—ಸುಖ್ಯಾಯಶೆಟ್ಟರು ಹೇಗಿದ್ದಾರೆ ?”

“ಅವರೇ ? ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದೇಹಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವಿದೆ; ಮನಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲ !”

“ಇದೇನು ಮತ್ತೆ ?”

“ನಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರ ಹಾನಿಯೊದಗಿದೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊನೆಗೆ ವಿವರಿಸುವೆನು. ನೀನು ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನಿಲ್ಲಿಗೇ ಸಮಾಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಹುಂಡಿ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಲೇ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡು. ಇದರಿಂದ ತಲೆಯೆತ್ತಲವಕಾಶವು ದೊರೆಯುವಂತೆ ನಾನು ಮಾಡುವನನಿದ್ದೇನೆ.”

“ಈಗಲೇ ?”

“ಈ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಇತರ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸುಖ್ಯಾಯಶೆಟ್ಟರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು.”

“ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆಯುವಂತಿಲ್ಲವೇ ರಾಯರೇ ? ಏಕೆಂದರೆ—”

“ಓಹೋ, ಇದೇನಿದು ?”

“ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದೂ ಕಾಪಾಡುವುದೂ ಈಗ ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಕೂಡಿದೆ. ನಾಳಿನ ವರೆಗೆ ಕೊನೆಗೆ ಈ ರಾತ್ರಿ

ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ—ಕಾಸನ್ನು ಸಹ ಕೊಡಲಾರದವನಾಗಿದ್ದೇನೆ.”

“ಏಕೆ, ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಸ್ವಾಮಿ, ಎಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತನಾಡಿರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ಇದರಲ್ಲೇನೋ ಇದೆ !”

“ಇದೆ ಸ್ವಾಮಿ, ಇದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ದಯವಿಟ್ಟು ಕೋಪಿಸಬೇಡಿ. ಇದು ನನ್ನ ಅಪರಾಧವಲ್ಲ. ದರೋಡೆಯಾಯಿತು.”

“ಸುಲಿಗೆಯೇ ? ಇದೊಂದು ಕಟ್ಟುಕಥೆಯಲ್ಲವಷ್ಟೆ ? ಇದನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲೇ ನೀನೇಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ?”

“ಇದೆಂದಿಗೂ ಸೆಟೆಯಿಲ್ಲ; ದಿಟ. ನಿಮಗೆ ಸಿಟ್ಟುಬರುವುದೆಂದು ಹೆದರಿ ಮೊದಲಿದವನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಕಳ್ಳನು ಹುಂಡಿಯೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ನನ್ನಿಂದ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವನು.”

ಶೇಷಯ್ಯಶೆಟ್ಟರು ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೇಳಲು ವೀರಪ್ಪನನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು.

ದರೋಡೆಮೋರನ ಬೆದರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತಡ್ಡುವಿಲ್ಲದಿಲ್ಲವೆಂದು ವೀರಪ್ಪನಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಈಗ ತನ್ನ ಒಡೆಯನನ್ನು ಅನುಸರಿಸದಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪತ್ತೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವನು ಮರುಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಂಡಾಂತರದ ಮುಂದೆ ಕಡಿಮೆಯದರ ಮಹತ್ವವು ಮಾಯವಾಗುವುದು. ಕೂರವ್ಯಾಘ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ ಒಬ್ಬನು ಓಡಿಹೋಗಬಹುದು; ಆದರೆ ಮುಂದೆಡೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ದಾವಾಗ್ನಿಯು ತನ್ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರಲು ಅವನಾಗ ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗಿ ವ್ಯಾಘ್ರವನ್ನಿರಿದುಬಿಡುವನು.

ಚೌಡೀ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ವೀರಭದ್ರನೆಂಬ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಿದ್ದನು. ಶೇಷಯ್ಯಶೆಟ್ಟರು ಅವನಿಗೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿದರು.

ವೀರಪ್ಪನು ಕಳ್ಳನ ಆಕೃತಿಯನ್ನೂ ತಾನವನನ್ನು ಕಂಡ ಸ್ಥಳವನ್ನೂ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಲು “ನಮ್ಮ ಸ್ವತ್ತು ನಿನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿತಕ್ಕ ಹೋಗಿದ್ದೆ ?” ಎಂದು ಶೆಟ್ಟರು ಆಕ್ರೋಶಮಾಡಿದರು.

ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ವೀರಪ್ಪನು ಸಾಹಸಮಯವಾದ ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿಯ ಘಟನೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ ತನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಭಾರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವನಂತಾಗಲು, ವೀರಭದ್ರನು ವೀರಪ್ಪನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸಂಶಯಕ್ಕಾಸ್ಪದವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಚೋರಗ್ರಹಣತಂತ್ರ ವಿಚಾರದನಾದ ತನ್ನ ಮೂಗಿಗೆ ತುಪ್ಪು

ವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನ ಕೆಲಸವಿದೆಂದೂ, ಇವರಿಗೆ ಸಹಾಯಕಳಾದ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಪೋಲಿಸಿರುವ ನರರಕ್ಕಸಿಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಿರುವರೆಂದೂ, ಈಗಿರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನರರಾಕ್ಷಸನಾದ ಅವಳ ಗಂಡನು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟನೆಂದೂ, ಶೇಷಯ್ಯನಿಗೆ ತಿಳಿಯಹೇಳಿದನು.

“ಇಂತಹ ನೀಚರ ಗುಂಪನ್ನು ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡುವುದೊಂದು ಸಮಾಜಸೇವೆಯೆನಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ವೀರಪ್ಪನು ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವನು. ಅವನು ಅವಿಚಾರಿಯಾಗಿ ನಿನ್ನ ನಡೆದುದನ್ನು ನಾವು ಕ್ಷಮಿಸುವೆವು” ಎಂದು ಶೆಟ್ಟರಿನ್ನಲು, ಒಳಗೆ ಆಧೈರ್ಯವಿದ್ದರೂ ಹೊರಗೆ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ವೀರಪ್ಪನು “ಎಲ್ಲ ವಿಧದಿಂದಲೂ ಸಹಾಯಮಾಡುವೆನು” ಎಂದನು.

“ಈ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ೧೦೦೦ ರೂ. ಗಳ ಬಹುಮಾನವಿದೆ. ಇಗೋ ಈ ಪತ್ರವನ್ನೊದ್ದಿ ನೋಡಿರಿ” ಎಂದು ವೀರಭದ್ರನು ವೀರಪ್ಪನಿಗೊಂದು ಪತ್ರವನ್ನಿತ್ತನು.

“ಅದೀಗ ಸರಿ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ ಗಂಟೆಗೆ ನೀವಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವಳನ್ನು ಕಾಣಬೇಕು, ಮತ್ತು ಒಂದು ಮಹತ್ವದ

ಕೆಲಸದ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನನ್ನು ಭಿಕ್ಷುಕ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸಂದರ್ಶಿಸಲೇಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಆ ನರರಾಕ್ಷಸಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಅವನಲ್ಲಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವಳು ಬಹುಶಃ ನಿಮ್ಮನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಳು; ಅವನಲ್ಲಿರದಿದ್ದರೆ ಸ್ಮಶಾನಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೆ ಅವರ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುವುದು. ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಭಿಕ್ಷುಕ ಸಂಘಕ್ಕೆ ನೀವು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೇಬೇಕು; ಉಳಿದುದು ನನ್ನ ಕೆಲಸ.”

“ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದೋ, ಹಾಗಾದರೆ?”

“ಹೌದೇ ಹೌದು. ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದೆಂಥಾ ಮೂರ್ಖತನ! ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಚದುರಿಬಿಡುವರು. ನೀವು ಹೆದರಬೇಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯಕರು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಬಹುದೂರದಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ.”

“ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ಭಿಟ್ಟಿಯಾದನಂತರ?”

“ನೀವು ದೊಡ್ಡ ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥರಲ್ಲಿರುವರೆಂದೂ, ಭುಕ್ತಿ ನಡಚಣೆಯ ಮೂಲಕ ಸುಲಿಗೆಗಾರರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವರೆಂದೂ, ಏನಾದರೂ ಕಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹೇಳಿದರಾಯಿತು.”

ಶೇಷಯ್ಯಶೆಟ್ಟರು ಕೆಲಕಾಲಾನಂತರ ಕೆಲವು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೀರಭದ್ರನ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ವೀರಪ್ಪನೊಡನೆ ಹೊರಹೊರಟರು.

ನರರಕ್ಕಸಿ

ವೀರಪ್ಪನು ಕಾಳೀಘಾಟೆಗೆ ಬಂದಾಗ ರಾತ್ರಿ ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಧನುರ್ಮಾಸವು ಪ್ರಾಯದ ಶಿಖರವನ್ನೇರಿದ ಕಾಲವಾದುದರಿಂದ ಚಳಿಯು ಸಹಿಸಲಾಗದಂತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿದ್ದೊಂದೇ ಫಲಾಹಾರದ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ವೀರಪ್ಪನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಶೈತ್ಯವನ್ನಿಂಗಿಸುವ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಲಾಂಭಿಸಿದನು. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಅವನು ತಿರುತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತಿರಲು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವೀರಭದ್ರನ ಮೋಟಾರ ದೀಪಗಳಂತಹ ಕಣ್ಣುಗಳು ಹೊಳೆದುವು. ಪರಸ್ಪರರು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ಅವನತ್ತ ತಿರುಗಲು ರೂಪವನ್ನು ಬದಲಿಸಿ ಬಂದಾ ವೀರಭದ್ರನಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯೋರದೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿ, ವೀರಪ್ಪನೂ ಮೆಲ್ಲನೆದ್ದು ಬೀದಿಗೆ ಬಂದನು.

ಸಮೂಹದಲ್ಲಿದ್ದ ಸೇತುವೆಯ ಬಳಿ ನಡುಹರೆಯದ ಕರಿಯ ಸೀರೆಯನ್ನುಟ್ಟು ಮನೋಹರೆಯೊಬ್ಬಳು ತನ್ನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿರುವಳೆಂದು ವೀರಪ್ಪನು ಅರಿತನು. ಅವನತ್ತ ತಿರುಗಿದೊಡನೆಯೇ ಅವಳು ಅತಿಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಮೇಲೆತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ

ದೀಪವನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿದಳು.

ವೀರಪ್ಪನು ಅವಳ ಬಳಿಗೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಬಂದು ಸಂಭಾಷಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

“ಸುಂದರಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆ. ನೀನಾರನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವೆ?”

“ನನಗೊಂದು ಸಾಮಾನು ಸಿಕ್ಕಿದೆ; ಅದಾರದೊ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಸಾಮಾನುಗಳು ನನ್ನವು. ನಿಮಗೆ ಕೊಡಲು ೫೦೦ ರೂ. ಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು—”

“ಹಾಗಾದರೆ ಸರಿ, ನೀವು ನನ್ನೊಡನೆ ಬನ್ನಿ.”

ಅವಳೊಂದು ಸಂದಿಯಲ್ಲಿವನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ದು, ಹಣವೆಚೀಲವನ್ನವನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅವುಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿ, ಅನಂತರ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳ ಕಟ್ಟೊಂದನ್ನು ವೀರಪ್ಪನ ವಶಪಡಿಸಿದಳು. ವೀರಪ್ಪನು ಕಾಗದಪತ್ರಗಳೆಲ್ಲವು

ಸರಿಯಾಗಿರುವುದೆಂದು ನುಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವಳು ಹೊರಡಲನುವಾದಳು.

ವೀರಪ್ಪನವಳನ್ನು ತಡೆದು ನುಡಿದನು—

“ನಾನೀಗಲೇ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಈ ದಿನ ಭಿಕ್ಷುಕ ಸಂಘವದರೆಗೂ ಹೋಗಿಬರಲೇಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುವೆನು.”

ರಮಣಿಯು ಸಂಶಯಯುಕ್ತಳಾಗಿ ತನ್ನ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಕಟಾಕ್ಷವನ್ನು ಮೀಚಿನಂತೆ ಬೀರಿ, ವೀರಪ್ಪನ ಮೋರೆಯಲ್ಲಾವ ಬದಲಾವಣೆಯೂ ಕಂಡುಬರದಿರಲು, ಹೀಗೆ ನುಡಿದಳು— “ಒಳ್ಳೆಯದು, ನಾನಾ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವುದಕ್ಕಿದ್ದಿ ಯಿಲ್ಲ.”

“ತರುಣಿಯರು ಕರುಣೆಗಳೆಂಬುದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ.”

ಇಬ್ಬರೂ ತಿರುತಿರುಗಿ ಆಡ್ಡದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ವೇಗವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂಗಡಿಯ ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಬರುವ ದೀಪದ ಬೆಳಕನ್ನುಳಿದು ಬೇರೆ ಬೆಳಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಲುವೆಗಳ ಕೊಳಕುನಾಸನೆಯು ವಿಪರೀತವಾಗಿತ್ತು. ನಿಂತ ನೀರು ಮತ್ತು ಕೊಳಚೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣದಿದ್ದು ದರಫಲವಾಗಿ ವೀರಪ್ಪನು ಜಾರಿಬೀಳಲು ಪಾದದಿಂದ ನೆತ್ತಿಯವರೆಗೂ ಕೆಸರಾಯಿತು. ಗೋರಿಯಲ್ಲಿಯು ನಿಶ್ಚಬ್ದತೆಯು ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತು. ವೀರಪ್ಪನೊಮ್ಮೆ ಕಲ್ಲನ್ನೆ ಡಹುವನು; ಒಮ್ಮೆ ತಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ತುಳಿಯುವನು; ಒಮ್ಮೆ ನಾಯಕತ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಡುವನು; ಒಮ್ಮೆ ಗೋಡೆಗೆ ತಲೆಹಾಯಿಸುವನು. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹೋದಂತೆಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಭೀಕರ ಕತ್ತಲೆಯಾಯಿತು; ರಾತ್ರಿಯಾದುದರಿಂದ ಮನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಭದ್ರವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು.

ವೀರಪ್ಪನು ಬಂದ ದಾರಿಯನ್ನರಿಯಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ ಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಭಗ್ನವಾದುವು. ದುಷ್ಟರಿಗೆ ಕಳವು, ಕೊಲೆ, ದರೋಡೆಯೇ ಮೊದಲಾದ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಇಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾದ ಸ್ಥಳವಿನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಕ್ಕದೆಂದುಕೊಂಡನು.

ಅವನಾ ದಾರಿಯು ಬಹುಭಯಾನಕವೆನ್ನಲು, ಅದು ಅಪರಿಚಿತರಿಗೆ ಹಾಗೆನಿಸುವುದೆಂದೂ ತನಗಾ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿ ಹೆಜ್ಜೆಯೂ ಹೊಸತಲ್ಲವೆಂದೂ ಅವಳು ಹೇಳಿದಳು.

ತಾವು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದೆಲ್ಲೆಂದು ವೀರಪ್ಪನು ನಡು ನಡುವೆ ಕೇಳುತ್ತಿರಲು ಅವಳು ಅನೇಕ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗಗಳ ಹೆಸರನ್ನೊರೆದಳು.

ಕೊನೆಗೆ ಸ್ಮಶಾನಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ತಿರುಗುವ ಚೌಕಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ವೀರಪ್ಪನನ್ನು ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿದ್ದೊಂದು ಬಾಗಿಲಬಳಿಗೆ

ಎಳೆದುಕೊಂಡು, “ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳಿ. ನಾವಿಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವಾ” ಎಂದಳು. ಹೀಗೆಕೆಂದು ಅವನು ಕೇಳಲು ಅವಳು “ಹುಶ್” ಎಂದು ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟುಕೊಂಡಳು.

ಪುನಃ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಶಾಂತತೆಯು ಹಬ್ಬಿದರೂ ಗೂಗೆಗಳ ಕಠೋರ ಧ್ವನಿಗಳಿಂದಾಗಾಗ್ಗೆ ಅದು ಭಗ್ನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಸಪ್ತಳವು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಿಬರಲು, ಪುಷ್ಟದಂತೆ ಅತಿಕೋಮಲ ಕಾಯಕಾದರೂ ಪಾಷಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಠೋರ ಹೃದಯವುಳ್ಳಾ ಮೋಹಿನಿಯು ವೀರಪ್ಪನನ್ನು ಸಮೀಪದಲ್ಲೆಳೆದುಕೊಂಡು ಅವನ ಬಾಯಿಯಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟಳು. ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯಾಕೃತಿಯೊಂದು ಇವರ ಹತ್ತಿರವೇ ಹಾದು, ಸ್ಮಶಾನಮಾರ್ಗದಕಡೆಗೆ ಹೋದಂತಾಯಿತು.

“ವೀರಪ್ಪಾ, ನಾವು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರೋಣ” ಎಂದವಳು, ವೀರಪ್ಪನು ಅವಳಿಂದೊಂದು ಮೊಳದೂರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಏನೂ ಅರ್ಥವಾಗದಷ್ಟು ಅತಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ನುಡಿದಳು.

ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿನ್ನೊಬ್ಬನು ಹಾದು, ಮೊದಲಿನವನು ತಿರುಗಿದೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಿರುಗಿ ಹೋಗಲು, ನರರಕ್ತಸಿಯು ವೀರಪ್ಪನು ಮುಂದಡಿಯಿಡಲಾಗದೆಂದುಸುರಿದಳು.

ಅವಳಿಗನುಮಾನವುಂಟಾದುದನ್ನರಿತು, ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನ ಕ್ರೂರಸ್ವಭಾವವನ್ನೂ, ತಾನು ಹೋಗುವ ಸ್ಥಳದ ಭೀಕರತೆಯನ್ನೂ ವೀರಪ್ಪನೊಮ್ಮೆ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಎದೆಯೊಡೆಯಿತು ಆದರೂ ಅದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸದ ತಿದ್ದನು.

ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಕಾಲಹರಣಮಾಡುವುದು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ವೀರಪ್ಪನನ್ನುವುದರೊಳಗಾಗಿ; ಪದಾಘಾತಗಳು ಕೇಳಿಬರುವುವಾದುದರಿಂದ ಬಾಯಿ, ಮುಚ್ಚಲೇಬೇಕೆಂದು ರಮಣಿಯು ಆ ಜ್ಞಾಪಿಸಿದಳು. ಆದರೂ ಅವನೇನೋ ನುಡಿಯಹೋಗಲು ಅವಳೊಮ್ಮೆ ಗುದ್ದಿ ಕಿವಿಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪಿಸ್ತೂಲನ್ನು ಒತ್ತಿಹಿಡಿದಳು. ವೀರಪ್ಪನು ಮಗ್ಗುಲಿನ ಗೋಡೆಗೆ ಒರಗಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿನ್ನೊಬ್ಬನು ಸ್ಮಶಾನಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಹೋದನು.

“ಇಗೋ! ನೀನಿನ್ನು ಏನಾದರೂ ಶಬ್ದಮಾಡಿದರೆ ನಾನು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹಪಟ್ಟು ಕೂಡಲೇ ಈ ಪಿಸ್ತೂಲಿನಿಂದ ನಿನ್ನ ತಲೆಬುರುಡೆಯನ್ನೊಡೆಯುವೆನು. ನನ್ನನ್ನು ಕಚ್ಚಬಂದ

ಹುಚ್ಚು ನಾಯಿಯನ್ನಿರಿಯುವುದು ನ್ಯಾಯವಾದುದು. ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ನಾವಿಲ್ಲೆಯೇ ಸುಮ್ಮನಿರಬೇಕು” ಎಂದಾ ಸುಂದರಿಯು ಹೇಳಲು, ವೀರಪ್ಪನು ಇಂಥಾ ಲಜ್ಜಾಯುಕ್ತ ಕಾದ ಕೋಮಲೆಯು ಇಷ್ಟು ಭಯಂಕರ ಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಮನಸ್ಸುಹಾಕುವಳೆಂದು ಬೆರಗಾದನು. ವೀರಪ್ಪನಿಂತು ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತನಾಗಿರಲು ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳು ಕಳೆದುಹೋದುವು. ಆಗಾ ರಮಣಿಯು ಅವನಿಗೆ ಮುಂದಡಿಯಿಡಬೇಕೆದಳು.

ವೀರಪ್ಪನು ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಂದ ಬಲು ಹೆದರಿ ಅವಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನೆನೆದನು. ಕೂಡಲೇ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗಿಬರಲು ಅದು ಸರಿ

ಯಲ್ಲನೆಂದು ತೋರಿತು. ಶೇಷಯ್ಯಶೆಟ್ಟರ ಕೋಪ ನಡುಗಿದನು—ತನ್ನ ಕೆಲಸವು ಕೈಬಿಡುವುದೆಂದು ಬೆದರಿತನು—ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಕಾರ್ಯವು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬಹು ಮಾನದ ಲ್ಲೋ ಧಾಗವು ಸಿಗುವುದೆಂದು ಆಶಿಸಿದನು—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಓಡುವುದರಿಂದ ನರರಕ್ತಸಿಗೆ ಸಂಶಯವುಂಟಾಗಿ ಪಿಸ್ತೂಲಿನಿಂದ ಹೊಡೆದುಬಿಡುವಳೆಂದು ನಡುಗಿದನು.

ಇವನಿಗೆ ಸರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಾಸಕ್ತನಾಗಿರಲು ಆ ರಮಣಿಯು ತಮ್ಮ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳವು ಬಂದಿತೆಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದೆಲಮನೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದಳು.

ಅಪರಿಚಿತನೂ ತಾರೆಯೂ

ಇಂದುಮತಿಯೂ ಕಮಲೆಯೂ ತಮ್ಮ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಹೊರಟುಹೋಗಿ ಹಲವು ತಾಸುಗಳಾಗಿದ್ದುವು. ಆಗೊಂದು ಕುದುರೆಯ ಗಾಡಿಯು ಬಂದು ತಾರೀಲೇಲಿಯರು ಹಾಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಕೋಣೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿತು. ಮಧ್ಯಮ ವಯಸ್ಸಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಂದವರೊಂದಿಗಿರುವುದು ತರುಣಿಯ ರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿತು.

“ಬಾಯಿ, ನನ್ನನ್ನು ಭೀಮರಾಯರು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಆ ರಾತ್ರಿ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ನಿಮಗಾಗಿಗೇನೂ ಹೇಳದೆ ಹೊರಟುಹೋದುದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಬೇಡಲು ನನಗಾಜ್ಞಾಪಿಸಿರುವರು. ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ನೋಡುವ ಸುಸಂಧಿಯು ದೊರೆತಾಗ ಅವರದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನೊರೆಪ ರಂತೆ. ಈ ಉತ್ತಮ ಪೀಠಾಂಬರಗಳನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತಾವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಅವರು ನಿಮಗೆ ಕಳುಹಿರುವರು. ಈದಿನ ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮಗನುಕೂಲವಿದ್ದರೆ ಅವರೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ನಾನಿ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದಂತೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹೋಗುವರಂತೆ.”

ತಾರೆಗೇಕೋ ಹೃದಯವು ಉಕ್ಕಿತು. “ಭೀಮರಾಯ ರಿಗೆ ನಮ್ಮ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರಿ. ಅವರ ಅವಕಾಲ್ಪ ವಾದ ಉಡುಗರೆಯನ್ನು ನಾವು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರೂ ನಮ್ಮ ಆಶ್ಚರ್ಯಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯೇನೂ ಇರ ಲಿಲ್ಲನೆಂದು ತಿಳಿಸಿರಿ. ನಮಗೀ ದಿನ ಅವರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿ ಸಲು ಅಭ್ಯಂತರವೇನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿವರು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಹೋದುದರ ಕಾರಣವನ್ನರುಹುವ ಸಲುವಾಗಿ

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬರುವ ಶ್ರಮವನ್ನು ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ” ಎಂದಳು.

“ತಾಯಿ, ನೀವೆಂದಂತೆಯೇ ಅವರಿಗರುಹುವೆನು. ಆಪಘಾತಕ್ಕೀಡಾದ ರಮಣಿಯರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನರಿಯಿರಿ. ಭೀಮರಾಯರು ಕುತೂಹಲರಾಗಿರುವರು.”

“ಅವರಾಗಲೂ ಅಪಾಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಿಲ್ಲ.”

“ಉಪಕಾರವಾಯಿತು. ನಾನು ಹೋಗಿಬರುತ್ತೇನೆ. ದಯವಿರಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವನು ತನ್ನೊಡೆಯನೆಡೆಗೆ ನಡೆದನು.

ಭೀಮರಾಯನ ಸದ್ವರ್ತನವನ್ನರಿತು ಭಾಮೆಯರಿಗ ಹರ್ಷಿತರಾದರು. ತಾರೆಯು ಭೀಮರಾಯನ ಸದ್ವರ್ತನದ ಟೀಕಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವಳಿಗೀಗ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಯಿತು. ಪ್ರಥಮಪರಿಚಯವಾದ ದಿನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಗಗನದೊಡನೆ ಬಂದ ಚಂದಿರನಂತೆ ತನ್ನ ಮನವನ್ನು ಪರವಶಗೊಳಿಸಿದ ಕ ಶ್ರೀಷ್ಠನು ಈ ದಿನ ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವರ್ತನವನ್ನಿರಿಯು ನೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಅವಳ ಹೃದಯವರಳಿತು. ಅವಳ ಮನವನ್ನಲಂಕರಿಸುವ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹರ್ಷಲಜ್ಜೆಗಳೆರಡೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲಾರಂಭಿಸಿ ದುವು. ತಂಗೆಯ ಆರಕ್ತಮುಖದಲ್ಲಿ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದ ಮು ಲಿನಂತೆ ಸುಮನೋಹರ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದುದನ್ನು ಸರ ಸ್ವಭಾವದ ಅಕ್ಕನು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಸುಮಾರು ಸಂಜೆಯ ಐದು ಗಂಟೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ

ಶ್ರೀಮಂತನಾದ ಸದ್ಭಗ್ವತ್ಪನ್ನಿಗೆ ಸ್ವಾಗತವನ್ನೀಯ ಲೋಕಗು ತಾವು ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದುಚಿತವೆಂದು ತಾರೆಯು ಸೂಚಿಸಲು ಲೀಲೆಯೊಲ್ಲೆನಲಿಲ್ಲ. ತನುಗೆ ಬಹು ಮಾನವಾಗಿ ಬಂದ ಹೊಸ ಉಡಿಗೆತೊಡಿಗೆಗಳನ್ನುವರು ಧರಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಗಳನ್ನು ತಾನೇ ಗುರುತಿಸದಂತಾ ದರು. ತಾರೆಯೇ ಆಗಲಿ ಲೀಲೆಯೇ ಆಗಲಿ ಈ ಮೊದಲಿಂದೂ ಇಷ್ಟು ಮೋಹನಾಕಾರಿಯರಾಗಿ ತೋರಿಬರಲಿಲ್ಲ.

ತಾರೆಯು ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನಿಪುಣತೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗುಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಳು. ಉಟ್ಟ ಬಿಳಿಯ ರೇಶಿಮೆಯ ಪತ್ತಲವು ಮುಖಚಂದ್ರನ ಚಂದ್ರಿಕೆಯಂತೊಪ್ಪಿತು. ಹಣೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟ ಚಂದ್ರತಿಲಕದ ರಾಗವು ಅವಳ ಚಿತ್ತದನುರಾಗವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಸೊಗಸಿತು. ಸಹಜ ಸೌಂದರ್ಯಾನ್ವಿತಿಯಾದ ತಾರೆಯು ಭೂಷಣಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತಳಾದುದು ಚಿನ್ನದ ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರನ್ನವನ್ನಿಟ್ಟಂತಾಯಿತು. ಚಂದ್ರಿಕಾ ಚೂರ್ಣಕ್ಕೆ ಪ್ರೇಮಾಮೃತವನ್ನು ಬೆರಸಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಮುದ್ದು ಪ್ರತಿಮೆಯೆಂಬಂತಿವಳು ಬಹು ಮೋಹಕಳಾದಳು.

ಭೀಮರಾಯನವಿವಾಹಿತನೆಂಬುದು ನೆನಪಾಗಲು ಕದ್ದು ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯನ್ನು ಬೀರುವಳು. ಆ ಮನೋಹರ ಮಂದ ಸ್ಮಿತವು ಮುನಿಜನಕ್ಕೆ ವಿಸ್ಮಿತವೆನಿಸಿತು.

ಓಗೆ ಆಕ್ತನು ಆತುರಳಾಗಿಯೂ ತಂಗಿಯು ಕುತೂಹಲಳಾಗಿಯೂ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಿರಲು ಯಾರೊಬಾಗಿ ಲನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಬಡಿದರು. ಲೀಲೆಯು ಮೇಲೆದ್ದು ಭೀಮರಾಯನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಳು. ಆದೇಕೋ ಈ ದಿನ ತಾರೆಯು ಮುಂದುವರಿಯಲಿಲ್ಲ; ಅವಳೆದೆಯು ಬುಮ್ಮೆಂದಿತು. ಅಂಗಾಲಿನಿಂದ ನೆತ್ತಿಯವರೆಗೂ ಅಲಂಕೃತಳಾಗಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆದುಬರುವ ತಾರೆಯು, ತಾರಾಚಂದಿರರಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡತಿಗಂಭೀರವಾಗಿ ಸೌಂದರ್ಯವೇ ರೂಪುಗೊಂಡಂತೆ ಮೆಲ್ಲಡಿಯಿಡುವ ಪ್ರಶಾಂತನಿಶಿಯಂತೆ ಭೀಮರಾಯನಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದಳು. ಆನಂದದ ಮಹಾಪೂರದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೆಟ್ಟು ಪುಳಕಿತಕಾಯಳಾದಾ ಕೋಮಲೆಯ ಕದಪಿನಿಂದ ವನ್ನೂ ಚಂಚಲನೇತ್ರಗಳ ನಗುವನ್ನೂ ಗಮನಿಸಲು ಅವನಿಗಿವಳು ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ಸಹಸ್ರಪಟ್ಟು ಸುಂದರಿಯೆನಿಸಿದಳು.

ಭೀಮರಾಯನು ಬಾಗಿಲನ್ನಿಕ್ಕುವ ಭರದಲ್ಲಿ ಲೀಲೆಯರಿಯದಂತೆ ತಾರೆಯನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಲು ಅವಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರವಾಹವೊಂದು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಅವನೊಮ್ಮೆ ಮೋಹಾತಿ

ರೇಕದಿಂದ ಮೂಕ ಮುತ್ತುನ್ನಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟನು.

ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿವರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಕುಳಿತ ಬಳಿಕ ಲೀಲೆಯು ಫಲಾಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಲು ಭೀಮರಾಯನು ಅದರಿಂದ ತನ್ನ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಗೆ ಕಳೆಯೇರುವುದೆಂದನು. ಕೂಡಲೇ ಅವಳು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದಿದ್ದು ಒಳಹೊಕ್ಕಳು. ಈ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆವಾಣಿಯಾದಾ ರಮಣಿಯು ಮನೆಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿರುವ ಸದ್ಭಗ್ವತ್ಪನ್ನಿರೊಬ್ಬರನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಒಳಗೆ ಬರುವುದು ಯೋಗ್ಯವೆನಿಸದೇ ತಾಲಿಗೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಸೂಚಿಸಲು ಅವಳಾ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸಂತೋಷದೊಡ್ಡುಪ್ಪಿದಳು.

ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಭೀಮರಾಯನು ತಾರೆಯ ಸವಿ ಸಕ್ಕೆ ಸರಿದು ಕುಳಿತು ಸಂಭಾಷಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

“ತಾರಾ, ನಾನಾ ಉಡುಗೆರೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಕಳಿಸಿಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನೀವು—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೀನು—ನನ್ನ ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಾ ವಾಗಲೂ ಇರುವುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲೆಂದು ಅವುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದೆನು. ನಾನು ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸಕಾರಣವಾಗಿ ವಿವರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆಯಲ್ಲವೇ?”

“ನಮಗಂತಹದೇನೂ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ನೀವು ಬೇಕೆಂತಲೇ ಆಸಭ್ಯರೀತಿಯಲ್ಲಂತು ನಡೆಯುವವರಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಮಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.”

“ತಾರಾ, ಪ್ರಿಯ ತಾರಾ, ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಂತಹ ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳ ನಿನ್ನನ್ನೆಷ್ಟು ಮೆಚ್ಚಲಿ! ಅದರೂ ನಾಡಾವಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ನನ್ನ ವಿಚಿತ್ರವರ್ತನದ ಕಾರಣವನ್ನೆರಡು ಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆ—ಅಡ್ಡಮಾತನ್ನಾಡುವುದನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು—ತಾನಾರೆಂಬುದನ್ನಾ ಶ್ರೀಮಂತ ರಮಣಿಯರು....”

“ಹೇಳಿದರು, ಒಬ್ಬಳು ಕಮಲಾ ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಇಂದು ಮತಿ. ನನಗೂ ಲೀಲೆಗೂ ಸಂಶಯವಿದೆ—ಅವರು ವೇಷಾಂತರಿಸಿ ಬಂದವರೆಂದು.”

“ಇದೇನಸಂಭವವಲ್ಲ. ಇಂದುಮತಿ ಕಮಲೆಯರು ನನ್ನ ವಿಚಾರವನ್ನೆತ್ತಲಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ?”

“ನಿಮ್ಮ ಮಾತು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮಗವರು ಅಪರಿಚಿತರಲ್ಲವಷ್ಟೇ? ಅಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದರೆ ನೀವಂತು ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ!”

“ಓಹೋ! ನೀವು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿದುದು ಒಳಿತಾಯಿತು. ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯೇನೆಂದರೆ—ಮುರಿದ ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ತೊಂದರೆಗೀಡುಮಾಡಿದ ಕೃತಘ್ನ

ವಿತ್ರನೊವ-ನ ಒಂಭುಗಳಿದ್ದು ದನ್ನು ಕಂ ನು; ನನಗಾಗ
ವನೂ ತಿಳಿಯದಷ್ಟು ದಿಗ್ಗು ಮೆರಗುರುತು. ಕೂಡಲೇ
ಮುಂದಾಲೋಚನೆಗೆಡೆಗೊಡದೆ ಮನೋವಿಕಾರಕ್ಕರ್ಥನನಾಗಿ
ನನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗಲೂ ಆ ಸ್ಥಿತಿಯ
ರೊಡನೆ ಸಂಭಾಷಿಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶ
ದಿಂದ ವೇಗವಾಗಲಿಯೋ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟೆನು. ”

“ನಿಮಗವರ ಪರಿಚಯವಿದ್ದಮೇಲೆ ಹೇಳಿ: ಅವ
ರುಸಿರುವ ಹೆಸರುಗಳು ಕಲ್ಪಿತವೋ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲವೋ ? ”

“ಹೆಸರನ್ನವರು ಮರೆಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮನ್ನು—ನಿನ್ನನ್ನು
ಪ್ರೀತಿಸುವ ಬದಲು ವಂಚಿಸುವ ಮನವು ಯಾರಿಗೂ
ಉಂಟಾಗದು ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವಳ ಕಮಲಕೋಮಲ
ವಾದ ಕರಗಳನ್ನದುಮಿ ಪಿಸುನುಡಿಯಲ್ಲಿ “ಈ ಸ್ವರ್ಗಸುಖದ
ಮಾಧುರ್ಯವೆಂತಹದು ! ಸ್ವರ್ಗಸುಖಕ್ಕೆ ಮೃಡಿಯಾದ
ಸುಖವು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿದೆ. ಪ್ರಿಯೆ, ತಾರಾ, ಪುಥಮ
ದರ್ಶನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ನಿನ್ನ ವಶನಾದೆನು. ಆ
ಕಾಲದಿಂದೀ ಕಾಲದವರೆಗೆ ನಿನ್ನ ಗಾತ್ರವೇ ನನ್ನ ನೇತ್ರದೊ
ರಿಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಹೃದಯಸಿಂಹಾಸನದ
ಮೇಲೇರಿಸಿ ಪರವಶನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗು ” ಎಂದ
ವಳನ್ನು ಬರಸೆಳೆದನು. “ಬೇಡ, ಸೆರೆಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡುವೆನು.
ಇದು ಸಮಯ—” ಎಂದವಳೆನ್ನುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಕಾಮಾಂಧ
ನಾದಾ ಸುಂದರನು “ಅದಾಗದು, ದಿವ್ಯಮೋಹಿನಿ,
ನನ್ನಿ ಅಲ್ಪಾನಂದವನ್ನು ನಂದಿಸಬೇಡ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅತಿ
ಆನುರಕ್ತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಸಮಾಗಮ ಸುಖದಲ್ಲೆಲ್ಲೂ
ಮೈಮರೆಯೋಣ ” ಎಂದವಳನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಾಲಂಕಿಸಿ
ಅವಳ ಮುಖದಮೇಲೆ ಚುಂಬನದ ಬಲ್ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸಿ
ಬಿಟ್ಟನು.

ತಾರೆಯು ಹೇಗೋ ಮೆಲ್ಲನೆ ಜಾರಿ ದೂರ ಸರಿದು
ನಿಲ್ಲಲು, ಅವನು “ಮನೋಹರೆ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನ ತಿಮೋಹಿ
ಸಿರುವೆನೆಂದವಳಿಗುಹಿಬಿಡುವೆನು. ಏಕೆ ಹೆದರುವೆಯೋ ? ”
ಎನ್ನಲು, ಅವಳು “ಬೇಡ, ಬೇಡ, ಈಗ ಬೇಡ. ಭೀಮ
ರಾಯರೇ ವಿಚಾರಮಾಡಿರಿ ” ಎಂದೆನ್ನುವುದರೊಳಗಾಗಿ
ಅವಳ ಗಲ್ಲವನ್ನಲ್ಲಾಡಿಸಿ “ಪ್ರಿಯೆ, ರಘುರಾಯನೆಂಬ
ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆ. ಭೀಮರಾಯನೆಂಬುದು

ಭದ್ರನಾಮ ” ಎಂದನು.

“ರಘುರಾಯರೇ, ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ. ನಮಗೆ ಪರಿಚಯ
ವಾದುದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ; ನಮ್ಮ ತಂದೆಯಿಗ ಊರಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ—

“ಹಾಗಾದರೆ ಅಪ್ಪರೆಯೇ, ಈಗಲೇ ಪ್ರೇಮವನ್ನು
ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುವುದು ಬೇಡ. ಆದರೆ ನೀನೂ ಪ್ರೀತಿಸು
ವೆಯೋ-ಪ್ರೀತಿಸಬಲ್ಲೆಯೋ ? ಓ, ನನ್ನ ಸ್ವರ್ಗ ಅಥವಾ
ನರಕವು ನಿನ್ನತ್ತರವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ. ”

“ನನ್ನತ್ತರವು ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಭಾವ
ನೆಯು—”

“ನೀನು ಸುಂದರಳಾಗಿರುವಷ್ಟೇ ಕರುಣೆಯೂ ಕೊಂ
ಲಿಯೂ ಆಗಿರುವೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸುವೆನು. ”

“ರಘುರಾಯರೇ, ಇಂತಹ ವಾಕ್ಯತುರರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸ
ದಿರುವವರಾರು ? ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ ? ”

“ಸುಂದರೀ ನೀನಿನ್ನು ನನ್ನವಳು. ಹಾಗಾದರೆ ಕೃಪೆ
ಯಿಟ್ಟು ಕೇಳು; ಹಾಗೂ ಅದರಂತೆ ನಡೆ. ನಾಳಿನ ಸಂಜೆ
ಯಲ್ಲಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಸಂದರ್ಶಿಸೋಣ. ಸ್ಥಳವು ಹನುಮ
ಗಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪಾರ್ವತಿಯ ಮಹಲು. ಮಾನವ ಜಾತಿ
ಯಲ್ಲತಿಸುಂದರವಾದ ಸ್ತ್ರೀಜಾತಿಗೆ ಅಲಂಕಾರಪ್ರಾಯವಾದ
ನಿನ್ನನ್ನೆದುರುನೋಡುತ್ತಾ ನಾನಲ್ಲಿ ಆರು ಗಂಟೆಗೇ ಬಂದು
ಕುಳಿತಿರುವೆನು. ತಾರಾ, ನನಗೆ ಆಶಾಭಂಗವನ್ನುಂಟು
ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ವಚನಕೊಡು. ”

ತಾರೆಯು ವಚನವಿತ್ತಳು. ಭೀಮರಾಯನು ಕೃತಾರ್ಥ
ನಾದನು.

ತನ್ನ ತಂಗಿಯ ಮನೋರಾಜ್ಯವನ್ನು ಒಯಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ
ಭೀಮರಾಯನು ದೊರೆಯಾದುದು ಲೀಲೆಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ.
ಆದರೂ ಅವನ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪುರುಷ
ಆವೇಶಯುಕ್ತವೂ ಆಗಿತ್ತೆಂದೂ, ತಾರೆಯ ಮಾತಿನ್ನ
ನಡುಕವೂ ನಾಚಿಕೆಯೂ ನೋಟದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನವೂ ಹೇಗೋ
ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವುದೆಂದೂ ಫಲಾಹಾರದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ
ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವಳರಿತಳು. ಆದರೂ ಮಾರವಹಮೆಯ
ನ್ನಿನ್ನೂ ಅರಿಯದ ಮುಗ್ಧಲೀಲೆಗೆ ಅದರ ಗೂಢವು ಹೇಗೆ
ಯಿಲ್ಲ.

ಹುಲಿಯ ಗವಿಯಲ್ಲಿ

ನರರಕ್ತಸಿಯನ್ನು ವೀರಪುನಮಸರಿಸಿದನು. ಆ ನೆಲ
ವನೆಯಿಂದವರು ಗುಪ್ತದ್ವಾರವೊಂದರ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಕೆಲ

ಕಾಲ ಕ್ರಮಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ರಾತ್ರಿಯಾದುದರಿಂದ ಕತ್ತ
ಲೆಯ ಭೀಕರತೆಯು ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದೆಂದು ವೀರಪುನ

ದನು. ಆದರೆ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದು ಕ್ರೂರ ರಾತ್ರಿಯ ನಿತ್ಯನಿವಾಸಸ್ಥಾನವಾದುದರಿಂದ ಕತ್ತಲೆಯ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವು ಹಗಲುರಾತ್ರಿಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿತ್ತು. ನಿಶಾದೇವಿಯು ವಸ್ತುಗಳ ಆಕಾರ, ಬಣ್ಣ ಮೊದಲಾದ ಭಿನ್ನಭಾವಗಳನ್ನೆಳೆಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ದುರ್ಗಂಧವು ಅಲ್ಲಿಯ ಆಸಕ್ತರಿಗೆ ಕಳಸವನ್ನಿಟ್ಟಿತ್ತಿತ್ತು. ರಾತ್ರಿಯನ್ನೇ ಪ್ರೀತಿಸುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಸಹ ಇಂತಹ ರಾತ್ರಿಯನ್ನೆಂದೂ ಪ್ರೀತಿಸುವೆಂದು ವೀರಪ್ಪನು ಬೆದರಿದನು.

ಮುಂದವರು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನೇರಿ ಮೇಲೆ ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೋಟೆಯಂತಹ ಹಳೆಯ ತರದ ಮನೆಯೊಂದಿತ್ತು. ನರರಕ್ತಸಿಯು ಅದೊಂದು ಬಗೆಯ ಕೇಕನ್ನ ಹಾಕಲು ದೊಡ್ಡ ಕಬ್ಬಿಣದ ಜಾಗಲು ತೆರೆಯಿತು. ವೀರಪ್ಪನು ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆಯಂತೆ ಯಾಂತ್ರಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆವಳನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದನು.

ಮನೆಯ ಒಳಕೆಂಗಳಲ್ಲಿ ಧಪ್ಪ ಪುಷ್ಪ ನೊಬ್ಬನು ನಿಂತಿದ್ದನು. ಅವನ ಮೇಮೇಲೆ ಅಂಗಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಗಮಟು ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯಿತ್ತು. ಉಬ್ಬಿದ ಕೆಂಪು ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದಲೂ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿಯಂತಹ ಸುವರ್ಣದಿಂದಲೂ ಅವನು ಒಹುಮನೋಹರನಾಗಿದ್ದನು. ಕ್ಷೀರವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವರ ಕುಲಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಆವನೇ ಆ ಮನೆಯ ಮಾಲಿಕನು. ಅನಂತನಿಂದವನ ಹೆಸರಾದರೂ, ಮಾನವರ ತಲೆಬುರುಡೆಗಳನ್ನೇ ಅಭರಣವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಡಿಯುವ ಮತ್ತು ತಿನ್ನುಣ್ಣುವ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲದನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಬಹುಭಯಂಕರಾಕಾರವುಳ್ಳ ಕಾಪಾಲಿಕರ ನೆನಪನ್ನುಂಟುಮಾಡಿಕೊಡುವ ಸ್ವರೂಪವುಳ್ಳವನಾದ ಅವನನ್ನೆಲ್ಲರೂ ಕಾಪಾಲಿಕನೆಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರಿಂದವನಿಗಾನಂದವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಅವನ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನ ಮಗಳು ಸಹಾಯಕಳಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳಿಗೆ ೧೮-೧೯ ವರ್ಷಗಳು. ಇಲಿ, ಹುಲಿ, ನರಿ, ತೋಳ, ಹಾವುಗಳ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಗುಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇವಳನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿದ್ದವು. ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾದ ತಾಮ್ರಕೇಶರಾಶಿಯು ಬಹು ಹಾರಾಡುತ್ತಿರಲು ಪಲ್ಲವಿತ ಪ್ರೌಢಿಯಿಂದ ಪರಿಮಳವು ಪ್ರಾಣಿಯಂತವಳೆನಿಸಿದಳು. ಕಾಳಿಯೆಂಬುದು ಅವಳ ಅಂಕಿತ ಮತ್ತು ಅನ್ವರ್ಥಕ ನಾಮವು.

ಅಲ್ಲಿಯ ಗಂಡಸರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕ್ರೌರ್ಯ, ಸ್ವಾರ್ಥ,

ಮೋಸವೇ ಮೊದಲಾದ ದುರ್ಗುಣಗಳೂ, ಹೆಗಸರ ಮೋರೆ ಯಲ್ಲಿ ನಾಜಿಕೆಗೇಡಿತನವೂ ಜಾರತ್ನವೂ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಪುರುಷರಿಂದ ದ್ರವ್ಯವನ್ನೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಯುವತಿಯರು ಕಾಮಭಾವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಆಣೆಗಳನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೂ ಬೈಗಳ ಸುರಿಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಲೂ ಗಂಡಸರಿಗಿಂತಧಿಕರನ್ನಿಸಿದರು. ಹಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷ ಜಾತಿಭೇದವಿಲ್ಲದಂತೆ ಆನೇಕರು ಭಂಗಿ, ಸೆರೆ, ಅಪು ಮೊದಲಾದುವುಗಳ ಸೇನನೆಯಿಂದ ಮತ್ತರಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದರು. ಅಂತೂ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾರಕ ವಿಷಯಲಂಪಟತ್ವವು ಅಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿತ್ತು.

ಕಾಪಾಲಿಕನು ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನೊಳಗೆ ಬರಮಾಡಿ ಬಾಗಿಲನ್ನಿಕ್ಕಿ ಅವರನ್ನೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಕೋಣೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದನು. ಅಲ್ಲಿ ಲಿಯೂ ಜೇಡನ ಬಲೆಯು ಹಬ್ಬಿತ್ತು; ಬಾವಲಿ, ಗುಂಗಾಡಿ, ಸೊಳ್ಳೆ ಮೊದಲಾದುವುಗಳು ವಿಪರೀತವಾಗಿದ್ದವು. ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಂದ ಮೇಣಬತ್ತಿಯು ಮಿಣುಗುಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು.

ಇನ್ನು ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲಾಯಿತು:

“ ಎನಮ್ಮಾ, ಈ ದಿನದ ವರ್ತಮಾನವೇನು? ನಿನ್ನೊಡನೆ ಬಂದ ಈ ಪ್ರಾಣಿ ಯಾವುದು? ”

“ ಆ ಕಾಗದಪತ್ರ ಮತ್ತು ಹುಂಡಿಗಳ ವಿಚಾರವಿನ್ನೊಮ್ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ”

“ ಏಕೆ, ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿಲ್ಲವೋ? ”

“ ಇದಕ್ಕುತ್ತರವು—ಮುಗಿದಿಲ್ಲ; ಮುಗಿದಿದೆ. ರಾಯರನ್ನಿನನು ನೋಡಬೇಕಂತೆ. ಸ್ವಪ್ನವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿನೋ ಮೋಸವಿರುವಂತಿದೆ; ಆದುದರಿಂದ ನಾವೇ ಇವನನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾತನಾಡಿಸುವುದೊಳ್ಳೆ, ಯದು. ”

“ ಓಹೋ, ನನಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಏನೋ ಹೊಳೆದಂತಾಯಿತು! ” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಅವನು ದೀಪವನ್ನೆತ್ತಿ ವೀರಪ್ಪನ ಮೋರೆಯ ಮುಂದದನ್ನು ಹಿಡಿದು, “ ಅವನಿಗೆ ದುರಾಲೋಚನೆಯಿಂದಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅವನ ಮುಖವಲ್ಲದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವೆನು. ನಂತರ ಅವನನ್ನಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುವುದು ನಮಗೊಂದು ನಿಮಿಷದ ಕೆಲಸ ” ಎಂದನು.

ವೀರಪ್ಪನ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಶೈತ್ಯಪ್ರವಾಹವೊಂದು ಹರಿದಂತಾಗಲು ತಲೆಯು ಗಿರ್ದಿದಿತು. ಅವರೂ ದೇವರ ಮೇಲೆ ಭಾರವನ್ನಿಟ್ಟು ಹೇಗೋ ತರಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಎದೆಗುಂದದಂತಿದ್ದನು. ಕಾಪಾಲಿಕನು ತನ್ನ ಪರೀಕ್ಷಾನಂತರ “ ಇದರಲ್ಲಿನೇನೂ ಇಲ್ಲ; ಆಫವಾ ದುದೈವವಿಲಾಸದಿಂದ

ನಾನೇ? ಮೋಸಹೋಗಿರಬೇಕು " ಎಂದುಸುರಿ ದೀಪ ವನ್ನತ್ತ ಇಟ್ಟುಬಿಟ್ಟನು.

ವೀರಪ್ಪನು ಅವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದನು—

" ಇನ್ನು ಬಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ನೀವಾಗಲಿ ನಿಮ್ಮಿತ್ರರ ಸಹಾಯಕರಾಗಲಿ ನನ್ನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಲೊಪ್ಪದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಿವನ್ನೂ ಗುಪ್ತವಾಗಿದಲಿಕ್ಕೇಬೇಕು; ಮತ್ತು ನಾನು ಹೇಳಿದುದು ತಪ್ಪೆಂದು ನನ್ನ ತಲೆಗೇ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಇದನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪುವಿರಾಪ್ಪೇ? "

" ಏನು, ಇಂತಹ ಕರಾರುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇದು ನಿಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರ ಸ್ಥಳವಲ್ಲ. ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕರೆದೆಗೆ ತಣ್ಣಗಿನ ಬರ್ಚೆಯನ್ನು ಹುಚ್ಚಿಬಿಡುವುದೇ? ನಮ್ಮ ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೇ ಹೇಳತಕ್ಕುದನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಡಿರಿ. "

" ಒಳ್ಳೆಯದು, ನಾನೊಬ್ಬ ವ್ಯವಹಾರ ಸ್ಥಳ ಪ್ರಯಾಣಿಕ— "

" ದುರಗೀಓಣಿಯಲ್ಲಿಯ ಶೇಷಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಸುಬ್ರಾಯಶೆಟ್ಟಿರಲ್ಲಿ ನೀವಿರುವಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ವೀರಪ್ಪ. ಇನ್ನು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಸುರಿರಿ. "

" ಎಂತಹ ವಿಚಿತ್ರ! ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ಆ ದಿನ ಸುಲಿಗೆ ಯಾದುದು ಸರಿಯಷ್ಟೇ. ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬಹು ಸಂಶಯಪಟ್ಟು ನನ್ನ ಲೆಕ್ಕವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪಂಃಕ್ಷೇಪ ಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾನೆ. ನಾನದನ್ನೀಗ ಒಪ್ಪುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ದೊರೆತರೆ ನಾನು ಪಾರಾಗುವೆನು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ನಾಡಿದ್ದು ಸೆರೆಯಾಕಾಗಿರಬೇಕಾಗುವುದು. ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕನಾಗಿ ಬಂದಿಯಾಗುವ ಬದಲು ದರೋಡೆಯವನಾಗಿ ಕೈವಶನಾಗುವುದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ದರೋಡೆಯವನು ತಲೆತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ— "

" ಭಲೆ, ಗಂಡಸಿನಂತೆ ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವೆ! ಅವರ ದ್ರವ್ಯವನ್ನ ಪಹರಿಸಿ ಅವರಿಗೇ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವೆಯಲ್ಲವೇ? ನಿನಗಂತೂ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳೂ ಪರಿಚಿತವಾದುವು. ಅಹುದೆನ್ನುವಿಯೋ? ಸಂತೋಷ. "

" ಅವರಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ನನಗೆ ಸಹಾಯಕನಾದರೆ ಜಯವು ಸಿಕ್ಕು ಹಾಗೇ ಅಲ್ಲವೇ? "

ಕಾಪಾಲಿಕನಿಷ್ಟದಂತೆ ನರರಕ್ತಸಿಯು ವೀರಪ್ಪನನ್ನು

ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆಂದು ಮೇಣಬತ್ತಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಲ್ಲನೆ ಕರೆದೊಯ್ದಳು. ಕಾಪಾಲಿಕನು ಪುನಃ ಹೊರಬಾಗಿಲ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತನು.

ಅವರತಿ ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಅಟ್ಟದ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನೇರಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕಾಪಾಲಿಕನಂತಹ ಟೊಣಪನೆಂತು ಅದನ್ನೇರಬಲ್ಲನೆಂದು ವೀರಪ್ಪನು ಅಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟನು. ಮುಂದವರು ಮೊದಲುಪ್ಪರಿಗೆಗೆ ಬಂದರು. ಅದಕ್ಕಿರಡು ಬಾಗಿಲುಗಳಿದ್ದುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿಂದರ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಬೇರೊಂದು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನೇರಿ ಎರಡನೆಯ ಅಂತಸ್ತನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಬಾಗಿಲುಗಳರಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವನೆಂದು ವೀರಪ್ಪನು ಚಕಿತನೇತ್ರನಾಗಿ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ವೀರಪ್ಪನ ತರ್ಕವು ತಪ್ಪಾಗಿತ್ತು!

ನರರಕ್ತಸಿಯು ದೀಪವನ್ನಿವನ ಕೈಯಲ್ಲಿತ್ತು ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಶಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ತೆಗೆದೊಗೆದು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ನೆಲಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು ಮುಂದಡಿಯಿಟ್ಟಳು. ವೀರಪ್ಪನು ಮರುಮಾತಿಲ್ಲದೆ ಅವಳನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದನು. ತನ್ನ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕತನವನ್ನು ಅವಳು ಅನುಮಾನಿಸಿದ್ದುದರಿಂದ ತನಗೇನಾದರೂ ಕೆಡುಕುಂಟಾದರೆ ಆ ಸಿಪಾಯಿಗಳ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೆಂತು? ಬಹು ಎಚ್ಚರವಿಂದ ಬಂದ ತನಗೆ ಕಂಗೆಡಿಸಿರುವ ಈ ಸ್ಥಳವು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವುದೆಂತು?—ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳು ಅವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮುಸುಕಿದುವು. ಆದರೂ ಅವನು ಆಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅರಿವನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು ಧೈರ್ಯವುಳ್ಳವನಾದನು.

ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಏಣಿಯಿಂದವರು ಕೆಳಗಿಳಿದೊಡನೆಯೇ ನರರಕ್ತಸಿಯು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯಾಗುವಂತೆ ಬಾಗಿಲೊಂದನ್ನೊದ್ದು ತೆರೆದಳು. ಕೆಲ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವೀರಪ್ಪನು ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತನು.

ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಗೆ ಸುಮಾರು ೪೦ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು. ಬಹು ಎತ್ತರನೂ ಬಲಶಾಲಿಯೂ ಆದವನು ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ ಚೆಂದವಾದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ದಿಂಬನ್ನೊರಗಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಜೀವದಾಶೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ತಾಮಸನ ಪೈಶಾಚಿಕ ದುಷ್ಟಕಳೆಯು ಅವನ ಮೋರೆಯಲ್ಲುಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಗಲ್ಲಿ:ಮೊಸೆಯೂ ತಲೆಯ ಕೂದಲೂ ಬಹು ಒರಟಾಗಿಯೂ ಕಪ್ಪಾಗಿಯೂ ಜಡೆಗೆಟ್ಟಿಯೂ ಇದ್ದವು. ಅವನು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಧರಿಸುವುದರಲ್ಲಿಷ್ಟೂ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟಿರ

ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಛಿಟ್ಟನೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತತ್ತು.

ವೀರಪ್ಪನೊಳಗೆ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಅವನೆದ್ದು ಕುಳಿತು “ಓಹೋ, ನೀವು ನನಗಪರಿಚಿತರಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಮುಖವನ್ನಾ ದಿನ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನೋಡಿದ್ದೆ. ನಿಮ್ಮ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು ಸರಿಯಾಗಿರುವವಷ್ಟೆ?” ಎಂದು ನುಡಿದನು.

“ಆವು ಸರಿಯಾಗಿವೆ. ಇಗೋ ಹಣವಿಲ್ಲಿದೆ” ಎಂದು ವಳು ಹಣವನ್ನು ಸುರುವಿ “ಇವನಾವುದೋ? ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷಾಗ್ನಿಗಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ನಾನೂ ಕಾಪಾಲಿಕನೂ ಇವನ ನಿಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತರಬಹುದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇವನು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನವನಿಗುಹಿರುವನು” ಎಂದಳು.

ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನವ ಕಾರ್ಯವೆನ್ನುಲು ವೀರಪ್ಪನೆಲ್ಲ ವನ್ನೂ ಸ್ವಾರಸ್ಯಮಯವಾಗಿರುವಂತೆ ವಿವರಿಸಿದನು.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನರರಕ್ತಸಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನವನು ಕೇಳಲು ಅವಳಿದ್ದಿಲ್ಲವೂ ಸರಳವ್ಯವಹಾರವೆಂದು ತನ್ನ ಅಭಿ ಪ್ರಾಯವಾದರೂ ತಾವಿಬ್ಬರೂ ಆ ಮನೆಗೆ ಬರುವ ಮೊದಲು ಕೆಲವು ಸಂಶಯಾಸ್ಪದವಾದ ಸಂಗತಿಗಳಿದ್ದುವೆಂದೂ, ತಮ್ಮ ಪದ್ಧತಿಯಂತಪರಿಚಿತರನ್ನು ಕರೆತರುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲೊಂ ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಯಾರೋ ಹಾದುಹೋದ ರೆಂದೂ, ಕತ್ತಲಾದುದರಿಂದ ಸತ್ಯತೆಯು ಮರೆಯಾಯಿ ತೆಂದೂ, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಮಾರ್ಗದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದುದ ರಿಂದ ಸಂಶಯವಿನ್ನುಡಿಸಿತೆಂದೂ, ಆದರೂ ವೀರಪ್ಪನ ವರ್ತನದಿಂದ ಅವುಗಳು ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಹೆದರಿಕೆಗಳೆಂದಿಗ ತನ್ನ ಭಾವನೆಯೆಂದೂ ಹೇಳಿದಳು.

ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು—ಶಂಕಿತನಾಗಲ್ಲ ದಿದ್ದರೂ—ನಟ್ಟದಿಟ್ಟಿಯಿಂದಿವನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೊನೆಗಿನನಲ್ಲಾವ ಬದಲಾವಣೆಯೂ ಕಾಣದಿರಲು ಅವನು ಸಂತುಷ್ಟನಾದನು.

ಆಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಷ್ಟು ಜನಗಳಿರುವರೆಂದೂ, ಕಾನಲು ಗಾರರಲ್ಲಂತಹ ಆಯುಧಗಳಿರುವವೆಂದೂ, ಮನೆಯನ್ನಾವ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದೋಳಹೋಗುವುದೊಳ್ಳೆಯದೆಂದೂ, ಪ್ರತಾಪ ರುದ್ರನು ವಿವರವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿರಲು ವೀರಪ್ಪನು ಬಹು ಕುಶಲತೆಯಿಂದ ಸ್ವಾರಸ್ಯಮಯವಾಗಿ ಉತ್ತರವಿತ್ತನು. ಈ ಕಾರ್ಯವು ಬಹು ಭಯಂಕರವಾದುದರಿಂದ ಬಹು ಜಾಗ್ರತೆ ಯಿಂದಿರಬೇಕೆಂದು ವೀರಪ್ಪನು ಸೂಚಿಸಲು ಅದು ವೀರಪ್ಪ ಸಂಘನಿಗೆ ಹುಲಿಯಾದರೂ ತಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ಇಲಿಗಿಂತಲೂ

ಕಡೆಯೆಂದು ನರರಕ್ತಸಿಯೆನ್ನುಲು ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ಅವ ಳನ್ನು ಸಹಕರಿಸಿ ಸಿಡಿಲು ಗೆಯನ್ನು ನಕ್ಕನು.

ರಾತ್ರಿಯ ಹನ್ನೆರಡರ ವೇಳೆಗೆ ತಾವಿಂಥಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದಿರ ಬೇಕೆಂದೂ, ವೀರಪ್ಪನು ಭಿಕ್ಷುಕ ಸಂಘದವರಂತೆ ಹೊಲಸಾದ ಹರಕರಿವೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ಬರಬೇಕೆಂದೂ ಇಬ್ಬರೂ ನಿಶ್ಚಯ ಸಿದರು.

ವೀರಪ್ಪನತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟೊಡನೆಯೇ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ಪಿಸುವಾತಿನಲ್ಲಿ “ಅವನೆತ್ತ ಹೊಗುವನೆಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಳೊಬ್ಬರು ನೋಡುತ್ತಿರಲಿ” ಎಂದು ನರರಕ್ತಸಿಗೊರೆಯಲು, ಅವಳು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯನ ಮಾತಿಗನುಮತಿಸಿ ಮೇಣ ಬತ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವೀರಪ್ಪನೊಡನೆ ನಡೆದಳು.

ಇವನಿನ್ನೂ ಆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಹೊರಟು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಆರೇಳು ಮಾರು ದೂರ ಹೋಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷುಕ ಸಂಘದವ ನೊಬ್ಬನು ಇವನನ್ನೇ ಬಹು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದನುಸರಿಸಿ ಮನೆ ಗಳ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣದಂತೆ ನಡೆದು ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಇದರರಿವಿಲ್ಲದೆ ವೀರಪ್ಪನು ವೀರಭದ್ರನೂ ಅವನ ಅನು ಯಾಯಿಗಳೂ ತನ್ನನ್ನು ಗಂಡಾಂತರಕ್ಕೇಡುಮಾಡಿ ಬಾರ ದಿದ್ದುದೊಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಮರುಗುತ್ತಾ ಸ್ವತಃನ ಮಾರ್ಗದಿಂದತ್ತ ತಿರುಗಲು ಹಿಂದೆ ತಾನೂ ನರರಕ್ತಸಿಯೂ ಆಡಗಿದ್ದ ಗೊಡ್ಡಭಾಗದೊಬ್ಬನು ಹೊರಬಿದ್ದು ಪಿಸುನುಡಿ ಯಲ್ಲಿ “ನೀನು ವೀರಪ್ಪನಲ್ಲವೋ?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು ಇವನು “ಅಹುದು” ಎಂದನು. ಅಗಾ ಪುರುಷನು ವೀರ ಭದ್ರನು ಕೆಲವರನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿರುವನೆಂದೂ, ಒಂದೊಂದು ಸಂದುಕಟ್ಟಿನಲ್ಲೊಬ್ಬೊಬ್ಬರಿರುವರೆಂದೂ, ಚೌಡೀಗಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ನಾಳೆ ನೋಡತಕ್ಕುದೆಂದೂ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನ ಅವತಾರವನ್ನು ಮುಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುವುದೆಂದೂ ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ವೀರಪ್ಪನು ಮರುದಿನ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ತಮ್ಮ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವಂತೆ ತಾನು ಮಾಡಿರುವನೆಂದು ನುಡಿದೊಡನೆಯೇ ಅವನು ವೀರ ಪ್ಪನು ಹೋಗಬೇಕಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನುಗುಹಿ ಮಾಯ ವಾದನು.

ಈ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ವೀರಪ್ಪನನ್ನನುಸರಿಸಿದವನು ಅಕ್ಷರಶಃ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿದನು. ಮುಂದೈದು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಲ್ಲವೂ ಭಿಕ್ಷುಕಸಂಘದಲ್ಲಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಯಥಾ ಸ್ಥಿತಿವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬಿಟ್ಟಿತು!

ಗೀತಾಸಂದೇಶ

(ಪುಸ್ತಕಾವಲೋಕನ)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ತಟ್ಟೆ ಶಾಮರಾಯರು, ಬಿ. ಎ., ಧಾರವಾಡ

ಸಹಜಸರಲವೂ ಓಜಸ್ವಿಯೂ ಆದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊಸರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗೀತೆಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಯುತರ ಗೀತಾಭ್ಯಾಸವು ಗಹನವಾದುದೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದುದೂ ಇರುವುದು..... 'ಗೀತೆಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ತ್ರಿಮತಸ್ಥರಿಗೂ ಮಿಕ್ಕಲ್ಲರಿಗೂ ಬಹುಶಃ ಮಾನ್ಯವಾಗುವಂತೆ' ವಿವರಿಸಲು ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುವರು. ಇದರಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಿಗಳಾದ ಮತತತ್ವಗಳ ಗೊಂದಲವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ. ಆಲೂರ ವೆಂಕಟರಾಯರು ಹೊರಡಿಸಲು ಪ್ರಮಿಸಿದ ಈ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯಿಂದ ಸನಾತನ ಹಿಂದುಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪುನರುಜ್ಜೀವನವು ಯಾವ ತತ್ವಗಳ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಸುಸ್ಪಷ್ಟ ಜ್ಞಾನವಾಗುವ ಅಶೆಯಿದೆ. ಅವರ ಉದ್ದೇಶವು ಕೇವಲ ಗೀತೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬರೆಯುವುದಷ್ಟೇ ಇರದೆ ಅದರಿಂದ ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಆನೇಕ ತೊಡಕಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹೇಗೆ ಬಿಡುವವು ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಿರುವುದು. ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟರಾಯರು ಹಿಂದುಸಮಾಜದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಾಗೂ ಆಖಿಲಭಾರತದ ಏಕೀಕರಣವನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬಯಸುವಂಥವರಾದುದರಿಂದಲೂ ಸುದೀರ್ಘವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಯಾವ ಮಾತನ್ನೂ ಫಕ್ಕನೆ ಹೇಳುವವರಲ್ಲವಾದುದರಿಂದಲೂ ಅವರ ಗ್ರಂಥವು ಎಲ್ಲರ ಲಕ್ಷ್ಯಪೂರ್ವಕವಾದ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ.

ಗೀತೆಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವುದೇ ಬ ಮಾತನ್ನು ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟರಾಯರು ತಮ್ಮ ಮೊದಲನೆಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಎಂದರೆ ಅದು ವೇದಾಂತಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಉಪಾಪೋಹವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುವ ಗ್ರಂಥವಲ್ಲ. ನಾನಾಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸುಖದ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಧರ್ಮದ ಯಾವ ಮುಖ್ಯರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು

ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಎಂಬುದನ್ನು ಅದು ಹೇಳುತ್ತದೆ; ಇದೇ ಗೀತೆಯ ಸಂದೇಶವು. ಈ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಅದನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ, ಅಮೇಲೆ ವಿಸ್ತಾರದಿಂದ ಆ ಮಾತಿನೊಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳುವ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವರು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ವಿಷಯವು ದೃಢವಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವುದೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪುಸ್ತಕವು ಓದುವುದಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿ ಆನಂದದಾಯಕವೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವೂ ಇದೆ. ಗೀತೆಯ ಉಪದೇಶದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಆನೇಕವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಬಹುಸುಂದರವಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗೀತೆಯು ಬೋಧಿಸುವ ಧರ್ಮದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕಿತ್ತಕ್ಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದ್ವೈತಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕನುಸರಿಸಿರುವ ಅರ್ಥವು ವಿಶಾಲತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಗಾಂಭೀರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಉಳಿದ ಯಾವ ಅರ್ಥಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಿಂದುಬೀಳುವಂತಹದಿಲ್ಲವಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಉಳಿದ ಮತಗಳ ಅರ್ಥಕ್ಕಿಂತ ವ್ಯವಹಾರದ ತೊಡಕಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸುಸಂಗತವಾದದ್ದೆನಿಸಿದೆ ಇರದು.

ಶ್ರೀ. ಆಲೂರವರು ಗೀತೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಲ ಎಷ್ಟು ವಿವಿಧ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಓದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಕೆಳಗಿನ ಒಂದೆರಡು

ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುವಂತಿದೆ. ಧರ್ಮಮಾರ್ಗ, ಕಾಮಮಾರ್ಗವೆಂದು ಎರಡು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಗೀತೆಯು ವರ್ಣಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಕಾಮಮಾರ್ಗದವರನ್ನು ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ನುಡಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿರಿ:

“ಕಾಮಾತ್ಮರು,” “ಭೋಗೈಶ್ವರ್ಯಪ್ರಸಕ್ತರು,” “ಇಂದ್ರಿಯಾ ರಾಮಿಗಳ,” “ಕಾಮಕಾಮಿಗಳು,” “ಕಾಮುಕಾಮರು,” “ಕಾಮಕ್ರೋಧಪರಾಯಣರು,” “ಕಾಮೋಪಭೋಗಪರಮರು,” “ಭೋಗಿಗಳು,” “ಕಾಮಭೋಗಪ್ರಸಕ್ತರು,” “ಧನಮಾನಮದಾ ನ್ವಿತರು,” “ಅನಾತ್ಮರು,” “ಅಸಂಯತಾತ್ಮರು,” “ವಿಮೂ ಢಾತ್ಮರು,” “ಅಹಂಕಾರವಿಮೂಢಾತ್ಮರು,” “ಅಸುರೀಪ್ರಕೃತಿ ಯುಳ್ಳವರು” ಇತ್ಯಾದಿ. (ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅಧ್ಯಾಯ ಶ್ಲೋಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.)

ಸಂನ್ಯಾಸವೆಂದರೆ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಬರುವ ಯಾವತ್ತು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಿಡುವುದೆಂದು ಹೇಳಿ, ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ಯಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವುದು ನೋಡಿರಿ:

ಸಂಕಲ್ಪತ್ಯಾಗ, ಸಂಗತ್ಯಾಗ, ಅಕಾಂಕ್ಷಾತ್ಯಾಗ, ಅಪೇಕ್ಷಾ ತ್ಯಾಗ, ತ್ಯುಷ್ಣಾತ್ಯಾಗ, ಕಾಮತ್ಯಾಗ, ಕಾಮಕ್ರೋಧತ್ಯಾಗ, ಆಶಾತ್ಯಾಗ, ಸುಕೃತದುಷ್ಕೃತತ್ಯಾಗ, ರುಭಾಶುಭಪರಿತ್ಯಾಗ, ರಾಗದ್ವೇಷತ್ಯಾಗ, ಸುಖದುಃಖತ್ಯಾಗ, ದ್ವಂದ್ವತ್ಯಾಗ, ಕರ್ಮ ಫಲತ್ಯಾಗ, ಅಭಿಮಾನತ್ಯಾಗ, ಮನುಷ್ಯತ್ಯಾಗ, ಅಹಂಕಾರ ತ್ಯಾಗ, ಕರ್ತೃತ್ಯಾಭಿಮಾನತ್ಯಾಗ—ಇ. ಇ.

ಕೃಷ್ಣನು ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಸಂಭೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿರಿ:

ಕೇಶವ, ಮಾಧವ, ಗೋವಿಂದ, ವಿಷ್ಣು, ಮಧುಸೂದನ, ಹೃಷೀ ಕೇಶ, ವಾಸುದೇವ, ಪುರುಷೋತ್ತಮ, ಅಚ್ಯುತ, ಜನಾರ್ದನ, ಹರಿ, ಕೃಷ್ಣ.... (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೆಸರು ಎಷ್ಟು ಸಲ ಎಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ)

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀ. ಅಲೂರವರ ಅಭ್ಯಾಸವು ಬಹು ದೀರ್ಘಕಾಲದ್ದೂ ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದದ್ದೂ ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಶುದ್ಧವಾದುದು, ಸರಳವಾದುದು, ಅವಗಾಹನಕ್ಕೆ ಅತಿಸುಗಮವಾದುದು, ಒಳಸ್ಪರ್ಶವು ಎಂದು ಅವರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಅಗತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಅತ್ಯಪೂರ್ವವಾದ ಗ್ರಂಥವು. ಅದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಗದವಾಡದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ ವಿಧಾನಗಳು ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನದಮದುವೆ ಮಾಡಿ. ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ತೋರಿಕೆಯ ವಿರೋಧಗಳನ್ನು, ನನ್ನ ಅಲ್ಪಬುದ್ಧಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಕೆಲವು ನ್ಯೂನತೆ

ಗಳನ್ನು ಇದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಗೀತೆಯ ಧರ್ಮವು ಒನೆನು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ವೊದಲು ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತರೂಪವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಪ್ರಕರಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ರೂಪವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಿಂದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಹಿಂದೆ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಒಂದು ಮಾತು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುವುದು—ಅದಾವುದೆಂದರೆ ಹಳೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಹೊಸ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಧುನಿಕರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹತ್ತುವಂತೆ ಮಂಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವು. ಇದೇನೋ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಚಾರವೇ; ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಂಡಾಂತರವಿದೆ.—ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ತೊಡಿಸಿದ ತರ್ಕಬದ್ಧವಾದ ಕವಚವು ಬರುಬರುತ್ತ ಸಡಿಲಾಗಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಕಳಚಿ ಬೀಳಬಹುದೆಂಬ ಹೆದರಿಕೆ. ಈ ಅಂಚಿಕೆಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಧಾರವಿರುವುದೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು ಈ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ.

ದೇವತೆಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳೋಣ. ವೇದಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪುವವರಿಗೆ ದೇವತೆಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಸಂರಯವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗೀ. ಸಂ. ದ ೬೦ ನೆಯ ಪುಟ ನೋಡಿರಿ. “ಈಗಿನ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುವನ್ನು ನಾವು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕ ನಿಯಮ (Laws) ಗಳೆಂದು ಅಥವಾ ತತ್ವ (Principles) ಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ದೇವತೆಗಳೆಂದು ಸಂಚೋಧಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಸನಾತನ ಸಂಪ್ರದಾಯ; ಅದು ವಿದ್ವಜ್ಞನರೂಢಿ.” ವೇದ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಿಚಾರಿಸಿದೊಡನೆಯೇ ತೊಂದರೆಗಳು ಮುತ್ತಲಾರಂಭಿಸುವವು. ಮಾನವಕೋಟಿಗಿಂತ ಶಾರೀರಿಕ ಮಾನಸಿಕ ನೈತಿಕ ಬಲದಲ್ಲಿ ಮಿಗಿಲಾದ ಜೀವರ ದೊಂದು ಕೋಟಿ ನಿಜವಾಗಿ ಇರುವುದೋ ಇಲ್ಲವೋ? ಮನುಷ್ಯನು ಹೇಗೆ ಪಶುವಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠತರದ ಮನೋವಿಕಾಸವುಳ್ಳ ಜೀವಕೋಟಿಗೆ ಸೇರಿರುವನೋ—ಎಷ್ಟು ಜಾಣ ಪಶುವಾದರೂ ಮನುಷ್ಯನ ಬುದ್ಧಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸರಿಗಟ್ಟಲಾರದೋ—ಪಶುಗಳಿಗೂ ಮನುಷ್ಯಕೋಟಿಗೂ ಹೇಗೆ ದಾಟಲಿಕ್ಕೆ ಬರದಂಥ ಅಂತರವಿರುವುದೋ—ಹಾಗೆಯೇ ಮನುಷ್ಯರಿಗಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಪಟ್ಟು ಸಮರ್ಥರಾದ ಜೀವರು ಇರಬಾರದೇಕೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ವಿಚಾರಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಇದ್ದರೆ ಅವರು ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸಬಾರದೇಕೆ? ಅವರ ಮನೋಭೂಮಿಕೆಯ, ಜೀವನದ ಕಲ್ಪನೆಯು ನಮಗೆ

ಬಾರದಿದ್ದರೂ (ಪರುಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಮನುಷ್ಯರ ಜೀವನದ ಕಲ್ಪನೆ ಬರಲಾರದೋ ಹಾಗೆ) ಅವರ ಶರೀರಗಳು ನಮಗೆ ಏಕೆ ದೃಗ್ಗೋಚರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ? ಅವರ ಶರೀರಗಳು ಅದೃಶ್ಯವಾಗಿರುವವು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹಾಗೇಕೆರ ಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಕಾರಣವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಎಂಬತ್ತುನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಯೋನಿಗಳು ಕಳೆದು ಶರೀರ ವಿಕಾಸವು ಮಾನವಶರೀರಕ್ಕೆ ಮುಗಿಯಿತೆಂದೂ ಮುಂದಿನ ವಿಕಾಸವು ಗುಣವಿಕಾಸವಾಗಿರುವುದೆಂದೂ ವೇದಾಂತದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಮಾನವಜನ್ಮವು ಸಾಧನಭೂಮಿಯೆಂದು ಹೇಳುವುದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾದರೂ ಇದೇ. ಅಲ್ಲದೆ, ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಶರೀರಗಳಿದ್ದರೆ ಅವರೂ ಮರ್ತ್ಯರಾಗುವರು. ಅಮರರೆಂಬ ಹೆಸರು ಅವರಿಗೆ ಅನ್ವರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ದೇವತೆಗಳೆಂಬ ಅದೃಶ್ಯ ಶರೀರಗಳಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನಿಜವಾಗಿ ಇರಲಾರರೆಂದು ಅಧುನಿಕರು ವಾದಿಸಬಹುದು. ಸೃಷ್ಟಿಯ ನಿಯಮಗಳೆಂದು ನಾವು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಯೆ ದೇವತೆಗಳೆಂದು ನಮ್ಮ ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾಷೆಯಿತ್ತೆಂದು ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟರಾಯರು ಹೇಳಿರುವ ಮಾತು ಮೇಲಿನ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರೇಷಕವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಷ್ಟವಿದೆ. ದೇವತೆಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಶಕ್ತಿಗಳೆಂದು ನಾವು ಎನ್ನಹತ್ತಿದರೆ ವಿಶ್ವಶಕ್ತಿಗೆ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಎಂಬುದೊಂದು ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಆಗಿಬಿಡುವುದು. ಕೆಂಬಹುನಾ ದೇವರು ಕೂಡ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ವಿಶ್ವಶಕ್ತಿಯಾಗಿಬಿಡುವನು. ಇದು ಇಷ್ಟಾಪತ್ತಿಯೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸನಾತನಿಗಳು ಒಪ್ಪಲಾರರು. ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟರಾಯರೇ ಒಂದೆಡೆಗೆ “ದೇವರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದವರು.... ವಿಶ್ವನಿಲ್ಲವೂ ಒಂದು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಕ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡು, ಸಮಾಧಾನಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿರುವರು.

ಜಡಕ್ಕೆ ಸ್ವತಃ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅಭಿಮಾನೀ ದೇವತೆಯ ಪರಿಭಾಷೆಯು ಬಂದಿರುವುದೆಂದು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಹೇಳುವುದು ಈ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಿತಿಯ ನಮ್ಮ ವಿಜ್ಞಾನದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸರಿಯಾಗಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಜಡದಿಂದಲೇ ಜೀವವು ಹುಟ್ಟುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಇನ್ನೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕರು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಎಂದಾದರೂ ಜಡಜೀವಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಾಂತಿಕ ಭೇದವಿರದೆ ಜಡಕ್ಕೂ ಸ್ವತಃ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿರುವುದೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾದರೆ ಅಭಿಮಾನೀ ದೇವತೆಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯು ನಿರರ್ಥಕವಾಗುವುದು. ಇನ್ನು

ದೇವತೆಗಳು ನಿಜವಾದ ಜೈತನ್ಯವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವರಿಗೂ ಭೌತಿಕ ಶರೀರವಿರಬೇಕು ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದರೆ ಅವರು ಭೂತಪ್ರಕೃತಿಯ ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಬರಬೇಕಾಗುವುದು; ಬರಲಿ ಎಂದರೆ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಮುಕ್ತಿಗೊಳಿಸುಗ ಸಾಧನವಿದೆ ಎಂದು ಶ್ರುತಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಸೂಚಿಸುವ ಉಪಪತ್ತಿಯು ಅನಿಷ್ಟ ಪರಮಾರ್ಥಿಕ ಕಾರಣವಾಗುವುದು. ಈಗಿನ ಸೃಷ್ಟಿತತ್ವಗಳಿಗೆ ದೇವತೆಗಳೆಂಬ ಪ್ರಾಚೀನ ಪರಿಭಾಷೆ ಇರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದರಿಂದ ದೇವತೆಗಳ ಹಾಗು ದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವವು ಸಂಶಯವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಸೃಷ್ಟಿಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಹೆಚ್ಚು, ಅಕ್ಕಡಿಸೆ (ಉದಾ: ಗಾಳಿಗಿಂತ ನೀರು ಹೆಚ್ಚು ಇಲ್ಲವೆ ಕಡಿಸೆ ನೀರಿಗಿಂತ ಬೆಂಕಿ ಹೆಚ್ಚು ಇಲ್ಲವೆ ಕಡಿಸೆ) ಎಂಬ ಮಾತುಗಳು ಸಹ ಅಸಮಂಜಸವಾಗಿ ದೇವತೆಗಳ ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕು ಬಾಧೆ ಬರಬಹುದು. ಜಡಪದಾರ್ಥಗಳೆಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳೆಂದೆಂದೆ ಸಿದ್ಧವಾದರೇನಾಯಿತು? ಜೀವಗಳಿಗೂ ಸ್ವತಃ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಲ್ಲ, ಪ್ರೇರಕನೊಬ್ಬನು ಬೇಕೇ ಬೇಕು— ಎಂದರೆ ಮಾತ್ರವೂ ಜಡಜೀವಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಪ್ರೇರಕನಾಗಿ ಇದ್ದೇ ಇರುವನು. ಅನ್ಯಪ್ರೇರಕರ ಅಗತ್ಯವೆಲ್ಲ? ಅವಶ್ಯವಿದೆ ಎಂದೆಂದೆ ಸಾಧಿಸುವುದಾದರೆ ಆ ಪ್ರೇರಕರಿಗೆ ಪುನಃ ಬೇರೆ ಪ್ರೇರಕ ಬೇಕಾಗುವರು. ಹೀಗೆ ಅನವಸ್ಥೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ೧೬ ಪ್ರಕರಣಗಳಿವೆ. ಹಿಂದೆ ದೇವತೆ ಎಂದೆಂದೆ ಒನೆಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಗೀತೆಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಸಿದ್ಧಾಂತರೂಪವಾಗಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ನೆಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ “ವೇದಾಂತ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಭೂಮಿ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪದ್ಧತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ, ಸ್ವಯಂಸಿದ್ಧತೆಗಳು, ಗೃಹೀತತತ್ವಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು ಶಕ್ಯವೆಂದು ನಮಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದೊಂದು ಕೌತುಕವಾಗಬಹುದೇ ವಿನಃ ಅದರಿಂದ ವಿಶೇಷವಾದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಭೂಮಿತಿಯಂತೆ ಲೌಕಿಕಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಮುಖವಾಡೊಂದು ಭೇದವಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಭೂಮಿತಿಯ ಗೃಹೀತತತ್ವಗಳಿಂದ ಹೊರಟ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ಲೌಕಿಕಫಲಗಳಿಂದ ನಿಜವೆಂದು ಮಾಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ ವೇದಾಂತದ ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಯುಗಲಾದ ಮುಕ್ತಿ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ, ಜನ್ಮಾಂತರ ಮುಂತಾದ

ಅದೃಶ್ಯ ಫಲಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹೇಳುವವರು ಇಲ್ಲ.

ಗೀತೆಯ ಮೂಲಭೂತತತ್ವಗಳೆಂದು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಐದು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

(೧) ವೇವರು ಇದ್ದಾನೆ.

(೨) ಗೀತೆಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ಪರಮಾತ್ಮನು; ಆತನೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮನು.

(೩) ಪರಮಾತ್ಮನು ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವತ್ತೂ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ವಿವಿಧ ಜೀವರುಗಳನ್ನೂ ದುಟ್ಟಿಸಿರುವನು.

(೪) ಆ ಜೀವರುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸಂಸಾರಸಾಗರದೊಳಗಿಂದ ಈಸಿ ಹೋಗಿಯೇ ಶಾಶ್ವತಸುಖವನ್ನು ಅಥವಾ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಆತನ ಸಂಕಲ್ಪ.

(೫) ಆ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆತನು ಜೀವರುಗಳಿಗೆ ಸಾಧನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆನೇಕ ಜನ್ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಂದ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವನು.

ಎಂದರೆ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ದೇವರ ಆಸ್ತಿತ್ವ, ಅವತಾರ ತತ್ವ, ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತೃತ್ವ, ಮೋಕ್ಷ ಪುನರ್ಜನ್ಮ ಈ ಐದು ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಂಬದೆ ಇದ್ದ ಯಾವನೂ ಈ ಗೀತೆಯನ್ನು ಓದಿ ಪೂರ್ಣಲಾಭ ಪಡೆಯಲಾರನು. ಹಿಂದುಗಳು ಯಾವ ಮಾತನ್ನೂ ಆಗಲಿ ಈ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಇಡುವರು. ಇನ್ನೆರಡು ಮಾತುಗಳು ಈ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ಧರತಿ ಬೀಳಬೇಕೆಂದು ನಮಗೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ—ದೇವತೆಗಳ ಆಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ವೇದಗಳ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ. ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಜೀವರ—ಎಂದರೆ ಸಾತ್ವಿಕ, ರಾಜಸ, ತಾಮಸ ಜೀವರ—ಉಲ್ಲೇಖಮಾಡಿ ಆ ಎಲ್ಲ ಜೀವರೂ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಂಕಲ್ಪವಿರುವುದೆಂದು ೪ನೆಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ದ್ವೈತ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಮೇಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದುದು. ಏಕೆಂದರೆ ರಾಜಸ ಹಾಗೂ ತಾಮಸ ಜೀವರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ೪ನೆಯ ಮಾತನ್ನು ಹೀಗೆ ತಿದ್ದಬೇಕು. “ಆ ಜೀವರುಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯರಾದವರು ಸಂಸಾರಸಾಗರದೊಳಗಿಂದ ಈಸಿ.....

....ಆತನ ಸಂಕಲ್ಪ.” “ಎಲ್ಲರೂ” ಎಂದರೆ ಯೋಗ್ಯರಾದವರೆಂದೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂದಿಗ್ಧವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಕೂಡದು. “ಸಮಗ್ರಗೀತೆಯ ಸಾರವನ್ನು ಅಥವಾ ಸಂದೇಶವನ್ನು ತ್ರಿಮತಸ್ವರಿಗೂ ಮಿಕ್ಕಿಲ್ಲರಿಗೂ ಬಹುಶಃ ಮಾನ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ” ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದರೆ ಆ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು ನೆಟ್ಟಗೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು

ದ್ವೈತಮತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಂಕಲ್ಪವಿರಲಾರದು. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ದೇವರು ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪನಾದುದರಿಂದ ತ್ರಿವಿಧಜೀವರೂ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆದೇ ತೀರಬೇಕಾದೀತು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಸಂಕೋಚವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರೆದ ಮಾತುಗಳು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಸಿಕ್ಕುವವು.

“ಈ ಸಂಸಾರಸಾಗರದೊಳಗಿಂದ ಈಸಿಹೋಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೇ ಎಲ್ಲರ ಧ್ಯೇಯ.” (ಪುಟ ೩೪)

ನಾವಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಧ್ಯೇಯವು ನಮ್ಮಿಂದ ಆದಕ್ಕನುರೂಪವಾದ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದು. ತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ದೇವರು ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವನು. ದುಡ್ಡು ಬೇಕಾದವನು ದುಡ್ಡಿಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುವನು; ಕೀರ್ತಿ ಬೇಕಾದವನು ದುಡ್ಡನ್ನು ತಾತ್ಕಾರಮಾಡಿಯಾದರೂ ಕೀರ್ತಿಗಾಗಿ ಹೆಣಗುವನು. ಹೀಗೆ ಮಾನಸಶಾಸ್ತ್ರದ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ನುಸರಿಸಿ, ಎಲ್ಲ ಜೀವರ ಧ್ಯೇಯವು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಿದ್ದರೆ ಅದೇ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗುವುದು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಮಾತು. ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಫಲವು ಸಿಕ್ಕುವುದು ದೇವರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ನ್ಯಾಯ; ಎಂದಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಆ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಗ್ರಾಹ್ಯತೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಆಲೂರವರು ಏನೆನ್ನುವರೋ ನೋಡಿರಿ:

“....ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಜೀವರಕ್ತಿಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಆ ಧ್ಯೇಯಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದೆಂದು ಗೀತೆಯ ನಿಷ್ಕರವಾದ ಉಪದೇಶವಿರುತ್ತದೆ.”

ಕಡೆತನಕ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ಹೋಗುವವರು ಕೆಲವರಾದರೂ ಇರುವರಾದರೆ ಅವರ ಧ್ಯೇಯವು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೆಂದು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಅವರ ಧ್ಯೇಯವು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದು ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ಅವರು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಪಡೆಯದೆ ಹೋಗುವರು. ಗೀತೆಯುಗ್ರಾಹ್ಯತೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ೮—೨೦ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ.

ಹಾಗೇ ಪುಟ ೪೪ರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ:

“ಸುಖವನ್ನು—ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಶಾಶ್ವತಸುಖವನ್ನು ದೊರಕಿಸುವುದೇ ಮನುಷ್ಯನ ಹಂಬಲ.”

ಎಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯರ ಹಂಬಲವೂ ಇದು ಇರಲಾರದೆಂದೇ ನಮಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದ್ದರೆ ಕೆಲವರ ಅಪೇಕ್ಷೆಗೂ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಗತಿಗೂವಿವಿಧವಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸದ್ಗತಿಯಾಗಬಾರದೆಂದೇ ಎಂದರೆ ಕೆಲವು ಜೀವರು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯೇಷಿಸಿಕೊನೆಗೆ ಅಂಧತಮೋರೂಪವಾದ ಅಧೋಗತಿಗೆ ಹೋಗು

ವರು. ಈ ಮಾತು ದ್ವೈತಮತದ ಪ್ರಮೇಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡುವುದೇಕೆ? ಅದನ್ನು ಗೀತೆಯ ತಳಹದಿಯ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಎಣಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇಕೆ? ಅಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವೆಂದು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೂ ಅದರ ಕಲ್ಪನೆಯು ಸಹ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರಕೂಡದೆಂದು ಇಂಥ ಸಂದಿಗ್ಧವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವುದೇಕೆ?

“ನೋಕ್ಷವೆಂದರೆ ಪೂರ್ಣಸುಖಮಯವಾದ ಶಾಂತಿಮಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿ. ಅಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಜೀವನವು ಹೊಂದುವನೆಂದು ನಮ್ಮ ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸ.” (ಶ್ರು. ೩೯)

ಇಲ್ಲಿ ಜೀವವೆಂದರೆ ಯೋಗ್ಯ ಜೀವನವು ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂಕೋಚವಿದೆ.

“ನಮ್ಮ ನೋಕ್ಷವು ಸರ್ವರಿಗೂ ತೆರವಿದೆ.” (ಶ್ರು. ೧೦೬)

ಆದರೂ ಕೆಲವರು ಏಕೆ ಆ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಇಣಕಿ ಸಹ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಆಧುನಿಕರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಮುಂದಿನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಮಂಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ. ಆಲೂರವರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವರೆಂದು ನಮ್ಮ ಆಶೆ.

‘ತನ್ನಂತೆ ಪರರ ಬಗೆವುದು’ ಎಂಬ ತತ್ವವು ಅದ್ವೈತವೇದಾಂತದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು. ಇದು ಮಧ್ವಮತಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದದ್ದು. ಗೀತಾಸಂದೇಶದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಕೊಟ್ಟ ಇದರ ಅರ್ಥವು ಹೀಗೆ:

“ಸುಖವೇ ಇರಲಿ, ದುಃಖವೇ ಇರಲಿ. ಅದು ತನಗೆ ಹೇಗೋ, ಹಾಗೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ.”

ಇದು ನಿಜವಾದರೆ, ನನಗೆ ನೋಕ್ಷ ಸುಖವಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ; ಅಂದಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನೋಕ್ಷಸುಖವಾಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಯಸಬಹುದೋ? ಈ ಬಯಕೆಯನ್ನು ದೇವರು ಪೂರೈಸುವನೋ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಉಪಯೋಗವೇನು? “ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮುಕ್ತಿದ್ವಾರವು ತೆರೆವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ಸಮಬುದ್ಧಿಯು” ಎಂಬುದೂ ಅಕಿಂಚಿತ್ತರವಾದುದು; ಯಾಕೆಂದರೆ ಒಂದಿಷ್ಟೊಂದು ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಆ ದ್ವಾರದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಹೋಗುವರು ಎಂಬ ಆಶೆಯಿದ್ದರೆ ಸರಿ. ಕೆಲವರು ಎಂದೂ ಆ ದ್ವಾರವನ್ನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ; ಎಂದ ಮೇಲೆ ಮುಕ್ತಿದ್ವಾರವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತೆರೆವಿದ್ದುದರ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಬಗೆಯ ಸಮಬುದ್ಧಿಯೂ ನಿಷ್ಫ್ರಯೋಜಕವಾದುದು. ‘ಆತ್ಮವತಾ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ಯಃ ಪಶ್ಯತಿ ಸ ಪಶ್ಯತಿ’ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ದ್ವೈತಗಳು ಒಂದೇ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥ ಹೇಳಬಹುದು. ಹೇಗೆಂದರೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣಲಯ್ಯಿಸುವಂತೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಆತನನ್ನು ಕಾಣಲು ಹವಣಿಸ

ಬೇಕು. ದ್ವೈತಮತಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಸಮಬುದ್ಧಿಯ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥವು ಇದೊಂದೇ. ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟರಾಯರು ಕೊಟ್ಟ ಈ ಅರ್ಥವು ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಅರ್ಥಗಳ ಗೋಚರವೆಂದರೆ ಹೋಗಿರುವುದು ನೆಟ್ಟಗೆ.

“ಗೀತೆಯ ಸ್ವಧರ್ಮದ ಕಲ್ಪನೆಯು ಮಿಕ್ಕ ಧರ್ಮಗಳ ಸ್ವಧರ್ಮದ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಬಹಳ ಬಿಡುವುದು” ಎಂದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಹೇಳಿ

“ಬಾಹ್ಯದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಧರ್ಮಗಳೇ ಬಹಳ..... ಗೀತೆಯು ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಅಂತರ್ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಗ್ರಂಥವು. ಅದು ವ್ಯವಹಾರ್ಯವಾದ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಂಥವು” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ಹೀಗೆಯೇ ಗೀತೆಯ ಧರ್ಮವನ್ನು ಮಿಕ್ಕ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ಒಂದೆಡೆಗೆ

“ಮಿಕ್ಕ ಧರ್ಮಗಳು ಮನುಷ್ಯನು ಉದಾತ್ತವಾದ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಧ್ಯೇಯಗಳನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ‘ಸಕಾಮವಾ’ ಕರ್ಮಮಾಡಲು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಎಂದ ಉದಾತ್ತ ಫಲವಿದ್ದರೂ ಕರ್ಮವನ್ನು ಸಕಾಮವಾಗಿ ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ಗೀತೆಯು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಅದುವರಿಂದ ವೇದಸೇವೆ ಭಾಷಾಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತರುವುದು ಕೂಡ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಗಾಣವು.”

ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಹ್ಯದೃಷ್ಟಿ ಅಂತರ್ದೃಷ್ಟಿಗಳೆರಡೂ ಏಕದೇಶೀಯವಾದುವಲ್ಲವೇ? ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ವಿನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಬಾಹ್ಯದೃಷ್ಟಿಯು ಭೋಗಮಾರ್ಗವಾದರೆ ಅಂತರ್ದೃಷ್ಟಿಯು ತ್ಯಾಗಮಾರ್ಗವಾಗುವುದೇ ವಿನಃ ‘ಸುನಿರ್ಣಮಧ್ಯ’ವಾದ ಯೋಗಮಾರ್ಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತರ್ದೃಷ್ಟಿಯೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಅರ್ಥ ಹಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ನಾಚಕರು ಅಸ್ಯಥಾ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವನ್ನು ಕೊಡದಿರುವುದು ಯುಕ್ತವಾದುದು. ದೇಶಸೇವೆ ಭಾಷಾಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಭಗವದಾರಾಧನೆ ಎಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೇ ಗೀತೆಯು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆಂದು ಶ್ರೀ. ಆಲೂರವರ ಆಶಯವು. ಇದು ಸರಿಯೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾರೂತಮವಾದ ಧ್ಯೇಯವೇ ಕಣ್ಣುಮುಂದೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು, ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಾಗ ಬಾಯಲ್ಲಿ ತುತ್ತು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಸರತಿಗೊಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಶರೀರವೋಷಣೆಯ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಆಗಹತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಎನ್ನುತ್ತ ಊಟ ಮಾಡಿರೆಯೇ ಉಂಡ ಅನ್ನವು ಮೈಗೆ ಹತ್ತಿ ಊಟದ ಪ್ರಯೋಜನವು ಲಭಿಸುವದೆಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ “ನಾವು ಕನ್ನಡಿಗರು, ಕನ್ನಡವು ನಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯು

ನಾತ್ಯಭಾಷೆಯ ಸೇವೆಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಪವಿತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ” ಎಂಬ ಧೈಯವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಂತಿಮಧೈಯವಾಗದಿದ್ದರೂ ಇದೇ ವ್ಯವಹಾರ್ಯವಾದ ಧೈಯವಾಗಿರುವುದು; ‘ನಾನೆಲ್ಲರೂ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕಾಗಿ ಯಶ್ವಿನೀಕು’ ಎಂದು ಉಪದೇಶಿಸುವುದೇ ಅವ್ಯವಹಾರ್ಯವಾದ ಗುರಿಯೆಂದು ಒಂದರ್ಥದಿಂದ ಹೇಳಬಹುದಲ್ಲವೇ? ನಮ್ಮ ಜನರ ಅತಿಯಾದ ಅಂತರ್ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಇದೇ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು—ಅಂತರ್ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಬಾಹ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಮತೂಕವೇ ಈಗ ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದದ್ದರಿ; ಎಂದರೆ ದೂರದ ಪ್ರಯೋಜನವು ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತವಾಗಿದ್ದರೂ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗದ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ದುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಜನರು ಉತ್ಸಾಹಭರಿತರಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಎಷ್ಟೋ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಹಾಗೂ ಇತರ ಜನಾಂಗದವರಿಗೂ ನನಗೂ ಏನು ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅನಾಂತರ ಧೈಯಗಳ ವಿನಾ ಕೊನೆಯದೊಂದು ಧೈಯವೇ ಇಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಗಳಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬ ದೂರತಮವಾದ ಆತ್ಮಚ್ಯುತ ಧೈಯವೊಂದಿರುವುದು.

ಗೀತೆಯ ತಳಹದಿಯ ತತ್ವಗಳು ಎಲ್ಲ ಮತಸ್ಥರಿಗೂ ಮಾನ್ಯವಾಗುವಂತಹವು ಎಂದು ಸ್ಥೂಲಮಾನದಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯದಾದ “ಗೀತೆಯ ತ್ರಿಕೃಷ್ಣನೇ ಪರಮಾತ್ಮನು” ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲ ಹಿಂದುಗಳು ಒಪ್ಪುವಂತಹದೇ. ಆದರೆ ತ್ರಿಕೃಷ್ಣನು ಪರಮಾತ್ಮನ ಅವತಾರವು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಸಮ್ಮತವಾಗಬಹುದು. ಅವತಾರಕ್ಕೂ ಮೂಲರೂಪಕ್ಕೂ ಭೇದವಿಲ್ಲೆಂದು ದ್ವೈತಿಗಳು ಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವರು. ತ್ರಿಕೃಷ್ಣನು ಅನ್ಯಕ್ತ ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ವ್ಯಕ್ತರೂಪವು ಎಂದು ಇತರರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಓನೆಯ ತತ್ವವಾದ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತೃತ್ವವನ್ನೂ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದರೆ ಮತಮತಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭೇದಕ್ಕಿಂತ ಸಾಮ್ಯವು ಹೆಚ್ಚು ಒಡೆದುಕಾಣುವುದು. ದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಮೂಲ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನೂ ಸ್ವರೂಪಭೂತರಾದ ಜೀವರನ್ನೂ ಅವರ ಲಿಂಗದೇಹಗಳನ್ನೂ ದೇವರು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇರುವುದು; ಎಂದರೆ ಮೂಲ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮಾಡುವುದೇ ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೃಷ್ಟಿ; ಮತ್ತು ಜೀವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಜನ್ಮವೆತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥೂಲದೇಹಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದೇ ಜೀವರ

ಸೃಷ್ಟಿ ಎಂದರ್ಥ. ಅದುದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವತ್ತು ಪದಾರ್ಥಗಳ ಹಾಗೂ ಜೀವರ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣನು ಎಂದು ಅದೇ ಮಾತನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಉಪಸಂಹಾರ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ೧೪೧ ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಧನಸೋಪಾನ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಆರಾಧನ, ಉಪಾಸನ, ನಿಷ್ಕಾಮಕರ್ಮ ಎಂಬುವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಕಾಣದಿರುವುದು ಸೋಜಿಗವಾಗಿದೆ. ಗೀತೆಯ ಸಂದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಗವದಾರಾಧನೆಯೇ ಮುಖ್ಯಧರ್ಮವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನೇ ಈ ಸೋಪಾನ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವರು? ಗೀತೆಯ ಯೋಗವು ಭಕ್ತಿ-ಜ್ಞಾನ-ಕರ್ಮ ಇವುಗಳ ಮುಪ್ಪುರಿಯ ಯೋಗವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಕರ್ಮಕ್ಕೂ ಈ ಸೋಪಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನವು ಬೇಡವೇ? ಆಚರಣೆಗೆ ಸಾಧನಸೋಪಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ಶಬ್ದದಿಂದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡದಿರುವುದು ಅಂತದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಸಲ್ಲದ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಚಾರ್ತುರ್ವರ್ಣ್ಯದ ಮೂಲತತ್ವಗಳಾವುವು, ಆದರಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಯಾರು ಮಾಡಬಹುದು, ಸಂಸಾರವು ಹೇಯವಾದುದೋ ಹೇಗೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ, ಬಂಧುಭಾವ ಎಂಬುದರ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥವೇನು—ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಚರ್ಚಿಸಿದುದು ಈ ಗ್ರಂಥದ ನೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಈ ಪುಶ್ಕೆಗಳು ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹು ಜನರ ವಿಚಾರ ವಿಷ್ಣುವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಗೀತೆಯು ಈ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಲೇಖಕರು ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವಿಮರ್ಶೆಯು ದೊಡ್ಡದಾಗುವ ಭಯದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾರಿವು.

ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಈ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಒಂದು ಕಾರ್ಯವುಂಟಾಗಬೇಕಾದರೆ ಐದು ಕಾರಣಗಳು ಮಿಲಿತವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಗೀತೆಯು ಹೇಳುವುದರ ಸ್ವಾರಸ್ಯವು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆದರ ತಾತ್ಪರ್ಯವು, ಜೀವನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವತಂತ್ರ ನಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಗೀತೆಯ ವಾಕ್ಯದಿಂದ ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಬುದ್ಧಿಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕ್ರಮದಂತೆ ಆಳಿದು ಅದಕ್ಕೆ ೧/೫ ಎಂಬ ಅಂಕಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾದದ್ದು. ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಐದು ಕಾರಣಗಳಿಗೂ ಸರಿ

ಬೆಲೆಯಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ಸಮಂಜಸವಾಗದು. ಆದ ರಿಂದ ಕರ್ತನಾದ ಜೀವನಿಗೂ ಪರಮಾತ್ಮ ತತ್ವವಾದ ದೈವಕ್ಕೂ ಸಮಾನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಗುವುದು; ಅಲ್ಲದೆ ಅಭಿಷ್ಠಾನ, ಕರಣ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಅಜೇತನವಸ್ತುಗಳಾಗುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವಿವಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕಾರಣತ್ವವು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಜೇತನ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣದ ಜೈತನ್ಯವಿಶಿಷ್ಟವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವಂಶ ದಿಂದ ಕಂಡುಬರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಅರ್ಥಾತ್ ಈರದತ್ವ ವಾದುದೇ. ದೇವರ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತೃತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ ಮೇಲೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೊಸದೇನೂ ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸೃಷ್ಟಿ ಕರ್ತೃವೆಂದರೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಜೀವರ ಕರ್ಮದೀಪದ ವಿಷಾಕಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣನಾಗಿರುವುದು— ಎಂದರೆ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಜೀವರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ಯೋಗ್ಯತೆ ಯನ್ನೂ ದೇವರು ಉಂಟುಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದಾದರೆ ಆಯಾ ಜೀವರ ಮರ್ಯಾದಿತವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವನ್ನೂ ದೇವರು ಉಂಟುಮಾಡಿರಲಾರನೆಂದೂ ಎನ್ನಬೇಕಾ

ಗುವುದು. ಹೀಗೆ ದತ್ತಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ವಿಷಯವು ಎಂದಿ ನಂತೆ ಗೊಳವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುವುದು.

ಕೊನೆಯೊಂದು ಮಾತು. ೧೨೩ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು

“ಬಂಧುಭಾವಕ್ಕಿಂತ ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಯು ಹೆಚ್ಚಿನದು. ಆತ್ಮ ನಾಶವನ್ನು ಎಂನೆಂದಿಗೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಕೂಡದು. (೬,೫)”

ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು ಬಹು ವಿಷಾದಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಬಂಧುಭಾವದ “ಅಧುನಿಕ ಕಲ್ಪನೆ”ಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಹೀಗೆನ್ನುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ತರಹದ ಬಂಧುಭಾವವು ಅಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ಗಣನೆಯಾಗುವುದು. ಇನ್ನು “ಮನಸ್ಸಿನ ಸಮಭಾವವೇ ನಿಜವಾದ ಬಂಧುಭಾವ”ವೆಂದು ಅರ್ಥವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಈ ತರಹದ ಬಂಧುಭಾವಕ್ಕೂ ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಗೂ ವಿರೋಧವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದರ ಮರ್ಯಾದೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ನಿಜವಾದ ಬಂಧುಭಾವವು ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಾಗಿಲ್ಲವೇ?

ಬೈಗು

ಸನ್ನಿಹಿತವಿರುಳೆಂದು ತಿಳಿವು ಮೂಡಿಹುದೆನಗೆ!

ಮುನ್ನ ಕಳೆವೆತ್ತಿಸೆವ ಬೆಳಕಳಿದುದೆಂದು ||ಪ||

೧

ಕುಸುಮಿಲತಾವಳಿಯೊಳಿನಿದಾಗಿ ರೈಂಕರಿಸಿ
ಹೆಸರುಪಡೆದಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮರಿದುಂಬಿ!
ಹಸಿರುಹುಲ್ಲಿನ ಹಾಸೊಳೆಸೆದು ಹಿಮಮಣಿಮಾಲೆ
ರಸಿಕನೆದೆಗಿನಿದೆನಿಸಿ ಮಿನುಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ!

೨

ಪೂತಾತ್ಮನಂತುಲಿಯುತಿಹ ವನದ ಕಾಜಾಣ
ನೋಂತುಪೇಕ್ಷೆಯೊಳಿದರ್ಪಿನಿಂದಿಸುದಯದಲಿ!
ಸೋತ ಶೂನ್ಯವೆ ತೋರುತಿರುವುದೆಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲು
ಮಾತು ಬೀಳದು ಕಿವಿಗೆ ಕೇಳಲಿಳಿಸಿದರೂ!

೩

ಮಾಗಿ ಮರಬಳ್ಳಿಗಳ ನಗ್ನಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದ
ಸಾಗುತಿದೆ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಮಸಣದಂತಿಹುದು!
ಮಾನವನ ದಿನವೊಂದು ಶೂನ್ಯವಾಗಿರಲಿಂತು
ಏನಾಗಬೇಕಂತೆ ಹಗಲಳಿಯಲಿನಗೆ!

೪

ಬೆಳಕು ಕತ್ತಲು ಎನುವ ಕಾಲಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ
ನಿಲದೋಡುತಿರೆ ಜೀವ, “ಮುಂದೆ ಬರಲಿರುವ
ಸಂಜೆ ಮುಂಜಾನೆಗಳು ಹ್ರಸ್ವವಾಗಿರಲಿ” ಎಂದು
ಒಂದೆ ಕತ್ತಲು ಕವಿದ ಎದೆಯೊಳಗಣಾಸೆ!

—ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರ

ಕೊನೆಯ ಹಾಡು

ಕವಿ: ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟರಮಣ ಆಚಾರ್ಯ, ಉಡುಪಿ.

೧

ಕೊನೆಯ ಹಾಡ ಹಾಡುವಾಗ
ಮೌನ ಬಂದು ಮುಸುರದಿರಲಿ;
ಕೊನೆಯ ನೋಟ ನೋಡುವಾಗ
ಕಣ್ಣು ಬುಗ್ಗೆಯೊಸರದಿರಲಿ;
ಕೊನೆಯ ದನಿಯ ಕೇಳುವಾಗ
ಕಿವಿಯ ಗವಿಯು ಮುಚ್ಚಿದಿರಲಿ;
ಮನದಪುಲಿನ ವಕ್ಷಸ್ತೊಡ್ಡಿ
ಕೊನೆಯ ತೆರೆಯ ಕರೆಯಲಿ !

೨

ಹೃದಯವೊಂದು ವೀಣೆಯಾಗಿ
ಪ್ರಾಣವೈದು ಬೆರಲ್ಲಳಾಗಿ,
ಭಾವವೆಂಬ ತಂತಿಗನಿತೊ
ತಾನವಿತ್ತು ಮಿಡಿಯಲಾಗಿ,
ಕೊನೆಯ ನುಡಿಯ ನುಡಿಸುವಾಗ
ಒಗೆದ ಮತ್ತ-ಮಧುರನಾದ—
ಗಗನದೊಳಗನಂತವಾಗಿ
ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಮೊರೆಯಲಿ !

೩

ಈ ಸುದೂರ ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ
ಎನಿತು ನೋಟ ಕಂಡುದಿರಲಿ;
ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ
ಎನಿತು ರಸವನುಂಡುದಿರಲಿ;
ಗಡಿಯ ನಾಡ ದಾಟುವಾಗ
ದಿಟ್ಟು ಹೊರಳಿ ಕಂಡ ದೃಶ್ಯ—
ನೆನಪು ಅದರ ಚಿತ್ರವೊಂದ
ಮಾಸದಂತೆ ಬರೆಯಲಿ !

೪

ಕುಂಜದೊಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ
ಸುಮವಿದೊಂದು ಬಿರಿದಿರುವುದು
'ಭೃಂಗ ಬಂದು ಮೊರೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ'
ಎಂದು ಚಿಂತೆವೆರಸದಿಹುದು
ಹಗಲು ತಣಿಯುತ್ತಿರಲು, ತೊಟ್ಟು
ಕಡಿದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಜಗುಳುತ್ತಿರಲು,
ತೊನೆಯುವೆಲರ ಸುಯ್ಯ ದೊಂದೆ
ನುಡಿಸಲಂತೆ ಕಿವಿಯಲಿ !

೫

ಮನೆಯ ಮೋಹ ಕರಿಯುತ್ತಿರಲಿ,
ಜನದ ನೇಹವೆರಿಯುತ್ತಿರಲಿ,
ಕಣ್ಣು ನೀರು ಯಮುನೆಯಾಗಿ
ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ಹರಿಯುತ್ತಿರಲಿ,
ಕೊನೆಯ ಬಾರಿ ಬೀಳುಗೊಟ್ಟು
ತಿರುಗಿ ನೋಡಬೇಡ, ಯಾತ್ರಿ,
ಹಾಯಿಯೆತ್ತಿ ಹಾಯು ಮುಂದೆ
ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣ-ತರಿಯಲಿ !

ಆ ಚಾರ್ತ ಮ ದು ವೆ

ಕತೆಗಾರರು: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು, ಬೆಂಗಳೂರು

ಕೊಳಿನ ಕೊಗು ಅಣಗಲು ಆಚಾರ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಆಶೆಗಳು ಮೊಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಮುನ್ಸುತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಒಂಟಿಜಾಳುವೆಯು—‘ಅಲಾಲು ಟೋಪಿ’ ಜೀವನವು ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಾಗಿಹೋಗಿತ್ತು. ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ತುಂಬಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಂಡಾಗಲಂತೂ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ತಳೆಮಳಿಸಿಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂತೂ ಅವರ ಆಶೆ ನೆರವೇರಿತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಂಡತಿ, ಅತ್ತೆ, ಮಾವ—ಆಚಾರ್ತ ಸಂಭ್ರಮಕ್ಕೆ ಮೇರೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರು ಅವರ ಫೈ ಹನುಮ ದೇವರ ಹಾಗೆ ‘ಗುಂಡುಗೋವಿ!’

ಮಹಾವಿದ್ಯಾನ್ ಕಂಚೀಪುರಂ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳದಿದ್ದ ಶ್ರೋತ್ರಿಯರೂ ಗೀರ್ವಾಣಭಾಷಾ ಭಿಮಾನಿಗಳೂ ಬಹಳ ವಿರಳ; ಅವರ ಮಕ್ಕಳಾದ ಉಭಯ ಭಾಷಾ ವಿಶಾರದ, ಪ್ರತಿವಾದಿ ಭಯಂಕರ ಹಯಗ್ರೀವಾಚಾರ್ಯರ ಮಕ್ಕಳೇ ನಮ್ಮ ಕಂಚಿ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ! ಅವರನ್ನು ತಿಳಿದವರು ಆಚಾರ್ಯರೇ, ಆಚಾರ್ತ, ಆಚಾರಿ, ಕೃಷ್ಣಾಚಾರಿ ಎಂದು ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಜೆಗೆ ಅವರು ಪುರಂದರದಾಸರ ಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ‘ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿ’ ನಡೆಸಿದ ಮೇಲೆ ಆನೇಕರು “ಮೇಷ್ಟ್ರರೇ” ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಗುಟ್ಟುಹಳ್ಳಿ ಪಾಳು ಹನುಮಂತರಾಯನ ದೇವಾಲಯದ ಅರ್ಚಕವೃತ್ತಿ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ದೊರೆತಿದ್ದುದರಿಂದ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಸ್ವಯಂ ಸಂಗೀತವನ್ನು ‘ತ್ಯಾಗರಾಜ ಹೈದಯ’ — ‘ಪುರಂದರದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳು’ — ‘ಗ್ರಾಮ ಫೋನ್ ಹಾಡುಗಳು’ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಪಾಠಗಳೂ ವರ ಮಾನಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದವು. ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಬಾಯ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನ; ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮ; ಪಿಟೀಲಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ; ಶ್ರುತಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯ; ತಂಬೂರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಂಛಲ್ಯಗಳಿದ್ದವೆಂದ ಮೇಲೆ

ಅವರಿಗೆ ಸಂಗೀತ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿತೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ನಿಶ್ಚಯಿಸಬಹುದು. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಶುಕ್ಲ ವೃತ್ತಿಯ ರಹಸ್ಯ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಮನನರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರ ‘ಪಥ’ ಕೊಂಚ ಸುಲಭವಾಗಿಯೇ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತೆನ್ನಬಹುದು.

ಆಚಾರ್ಯ ಪಾಳು ಹನುಮಂತರಾಯನ ಗುಣಿಗೆ ಗಂಟು ಬಿದ್ದಾಗ ಅದು ಬಹಳ ದುಕ್ಕುತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಯಾರೂ ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅವು ಎಲ್ಲಿ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಒರಗಿಕೊಳ್ಳುವವೋ ಎನ್ನುವಷ್ಟು ಅಭದ್ರವಾಗಿ ಹನುಮಂತದೇವರ ಗತಿ ಬಹಳ ದುಃಖಕರವಾಗಿತ್ತು. ಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಪಟದ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಹತ್ತಿರ ಯಾರೂ ಸುಳಿಯದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು. ಇವೆಲ್ಲದರ ಜೊತೆಗೆ ಗುಡಿಯ ಮುಂದೆ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಅಶ್ವತ್ಥ ವೃಕ್ಷದ ಪೊಟರೆಯಲ್ಲಿ ‘ಸರ್ಪಗಳ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ’ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದವರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೊಡೆದು ಹನುಮಂತರಾಯನಿಗೆ ಮಾಲೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುವಾಗ ಆಚಾರ್ಯ ಎದೆ ‘ಡವಡವ’ ಗುಟ್ಟುತ್ತಲೆ ಇತ್ತು. ಆದರೂ ಧೈರ್ಯಮಾಡಿ ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೆರೆಹೊರೆಯವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮುಟ್ಟಪವನ್ನೂ ದೇವ ಮಂದಿರ ವನ್ನೂ ಶುದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮುರಿದಿದ್ದ ಕ

ಕಟ್ಟು ಕೂಡಗಿಂದ ಬಲಗೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ನಿತ್ಯಸ್ನಾನ, ನೈವೇದ್ಯಗಳಿಂದ ಹನುಮಂತ ದಯನ ಮುಖದ ಕಳೆಯು ಏರುತ್ತ ಬಂತು. ನಾಲ್ಕು ಜನ ಆನನ ಮುಖ ನೋಡುವ ಹಾಗಾಯಿತು. ಕ್ರಮೇಣ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅಚಾರ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂತು. ಅಚಾರ್ಯ ತಮ್ಮ ಹನುಮಂತರಾಯನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಸಂತೃಪ್ತರಾದ ಆ ಬಡಾನಣೆಯ ಮಹಾಜನರು ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನ ಕೊಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಕೂಳಿನ ಕೂಗು ಅಣಗಲು ಅಚಾರ್ಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಆಲೆಗಳು ಮೊಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದುವು. ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದ್ದ ಒಂದೆರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಆಲೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿಯೂ ಇದ್ದರು. ಮೂವತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಒಂಟಿ ಬಾಳುವೆಯು-‘ಅಲಾಲುಬೋಸಿ’ ಜೀವನವು ಅಚಾರ್ಯಗೆ ಸಾಕಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಪೂಜೆಗೆಂದು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ತುಂಬಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಂಡಾಗಲಂತೂ ಅಚಾರ್ಯ ಮನಸ್ಸು ತಳಮಳಿಸಿಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಚಾರ್ಯ ಮಾತುಕತೆಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದ ಮಗು ಕೂಡ ತನಗಿಂತಲೂ ಚಿಕ್ಕವರನ್ನು ಕಾಣುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಚಾರ್ಯನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇಗಡ್ಡೆವರಂತೂ ಅಚಾರ್ಯ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ, ನಡತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ನಕ್ಕು ಸುಮ್ಮನಾಗಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ಭಾಗ್ಯದಂತೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಆ ಕ್ಷೌರ ಕಾಣದ ಗಡ್ಡೆ, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಕರಿಯ ಪರದೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದಂತೆ ಅಚಾರ್ಯಗೆ ತುಂಬ ಒಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಉಡುಪು ವೇದಾಂತಿಗಳ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರೆಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವಂತೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನ “ನೈನಂ ಛಿಂದಂತಿ ಶಸ್ತ್ರಾಣಿ ನೈನಂ ದಹತಿ ಪಾವಕಃ ನ ಜೈನಂ ಕ್ಲೇದಯಂತ್ಯಾಪೋ ನ ಶೋಷಯತಿ ಸೂರುತಃ” ಎಂಬ ಮಹಾ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಸಾರುತ್ತಿತ್ತು. ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಂಗಾರ ಅಕ್ಷತೆಗಳು “ನೋಕ್ಷದ ಗತಿಗೆ ಆಜ್ಞಾನವೆ ಗಮ್ಯ” ಎಂದು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುವಂತಿದ್ದವು. ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಮಣುಕುಹಿಡಿದು ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಜನಿವಾರವು ಅಚಾರ್ಯ ಊರು ‘ಮಹಿಷಮಂಡಲ’ವೆಂದು ಸೂಚಿಸುವಂತಿತ್ತು. ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವೈಭವವನ್ನು ಸಾರಲು ಅವತರಿಸಿ ಬಂದಿರುವ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಆಚಾರ್ಯ ಕೃಷ್ಣರೋ

ಅನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಅಚಾರ್ಯ ಗುಟ್ಟುಹಳ್ಳಿಯ ಮಹಾಜನಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಓಡಿಯಾಡಿಕೊಂಡಿದರು.

೨

ನೇಮ, ನಿಷ್ಠೆ, ಪೂಜೆ, ವ್ರತ, ಹರಿಕಥಾ ಶ್ರವಣಗಳು ಯಾವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಅಚಾರ್ಯ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಣೇಶನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಏಕಾಗ್ರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅನನ್ಯ ಭಾವದಿಂದ ದಿನವೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆ ಕೋತಿಮುಖದ ದೇವರಿಗೆ ದಯೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ತಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ದೇವರಿಗೆ ಭಕ್ತಜನರ ಆಲೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಹೇಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಬೇಕು? ಅವರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ತನ್ನ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಗೆ ಬರಬೇಕು? ಅಚಾರ್ಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯ ಆಸೆ ಉಬ್ಬಣವಾಗುತ್ತ ಬಂದಿತೇ ವಿನಾ ಅದರ ಸಂತ್ಯಸ್ತಿಗೆ ಯಾವ ಆನುಕೂಲವೂ ದೊರೆಯುತ್ತ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಅಂತಃಕರಣವಿಲ್ಲದ “ಈ ಹಾಳು ದೇವರ ಪೂಜೆಯನ್ನೇ ತಕ್ಕ ಕೈಕೊಂಡೆ” ಎಂದು ಅಚಾರ್ಯ ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾನೇ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು.

ಅಚಾರ್ಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ದಿನ ‘ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣೇಶ’ ನಿಗೆ ಕೃಪೆಬಂದಿತೋ, ಇಲ್ಲವವರ ಸಂಕಟವನ್ನು ನೋಡಲಾರದೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ವೆಂಕೋಬರಾಯರನ್ನು ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದಿದ್ದರೋ—ಅಂತೂ ಅಚಾರ್ಯ ಜೀವನದ ಕಪ್ಪು ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಬೆಳಕು ಹರಿಯುವ ಶುಭಸೂಚನೆಯು ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಆತಿಥಿಗಳ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಸತ್ಕರಿಸಲಾಗದೆ ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಅಚಾರ್ಯನ ಸಮಾಧಾನಮಾಡುತ್ತಾ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರೂ ಅವರ ಗೆಳೆಯರೂ ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದಿನ ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲೇ ಕುಳಿತರು. ಅಚಾರ್ಯ ಒಳಗೆ ಓಡಿಹೋಗಿ ಒಂದು ಮಂದಲೆಯನ್ನು ತಂದು ಹಾಕಿ ಇದ್ದುದರಲ್ಲೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೌರವ ತೋರಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರ ಕಡೆ ಕೈತೋರಿಸುತ್ತಾ

“ಇವರು ಯಾರು ಗೊತ್ತೇ ಅಚಾರ್ಯ?” ಎಂದರು ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು. ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಅಂಗೈಯ್ಯುಜ್ಜುತ್ತಾ ಹಲ್ಲುಕಿರಿದು, ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಸೊಟ್ಟಿಗೆ ತಿರುಗಿಸಿ, ನಾಚುತ್ತ ನಾಚುತ್ತಾ ಅಚಾರ್ಯ ಸೂಚಿಸಿದರು.

“ಇವರು ವೆಂಕೋಬರಾಯರೂಂತ...ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧರು....ಸಾವಿರಾರು ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿದ್ದಾರೆ....ನಿಮಗೆ ಮದುವೆ ಆಸೆಯಿದ್ದರೆ ವೆಂಕೋಬರಾಯರನ್ನು

ಹಿಡಿಯಬೇಕು ನೋಡಿ. ”

“ ಉದ್ಧಾರಾದೆ-ಉದ್ಧಾರಾದೆ ಸ್ವಾಮಿ ” ಎಂದರು ಆಚಾರ್ಯ. ಗುಣ, ವಿದ್ಯಾ, ಸಿರಿಗಳನ್ನು ತಲೆಯಿಂದ ಅಂಗುಷ್ಠದವರೆಗೆ ಮೂರು ಸಲ ನೋಡಿ ಗ್ರಹಿಸಿ ವೆಂಕೋಬ ರಾಯರು

“ ಏನು ಆಚಾರ್ಯೆ....ನಿಮಗೆ ಸಂಗೀತ ಬೇರೆ ಬರತ್ತಂತೆ. ”

“ ಏನೋ ಅಲ್ಲ; ತಮಗೆ....ತಮಗೆ ಯಾರು ಸ್ವಾಮಿ ಹೇಳಿದ್ದು. ”

“ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು. ನೀವು ಅವರ ಹುಡುಗಿಗೆ ಪಾಠ ಬೇರೆ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತೀರಂತೆ. ”

“ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಏನು ಬರತ್ತೆ ಸ್ವಾಮಿ. ಏನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಟೀಲು, ಹಾರ್ಮೋನಿಯಮ್ಮ, ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀನಿ. ”

“ ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮದುವೆ ಕಛೇರಿಗೆ ಬೇರೆ ಸಂಗೀತ ಗಾರರನ್ನೇ ನಾವು ಕರೆಸಬೇಕಾದದ್ದಿಲ್ಲ....ನೀವೇ ಹಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತೀರಿ. ”

“ ಸ್ವಾಮಿ ಸಂತೋಷ. ”

“ ಅದು ಸರಿ ಆಚಾರ್ಯೆ. ನೀವು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೊಂತ ಇರೋದು ಖಂಡಿತವೇನು ? ”

ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ ಆಚಾರ್ಯ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು “ ಖಂಡಿತಾ ಸ್ವಾಮಿ ” ಎಂದರು.

“ ನಾನೇನೋ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬಲ್ಲೆ ಆಚಾರ್ಯೆ. ನಮ್ಮ ಮೂರ್ತಿಭಕ್ತರೇ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಇದೆ—ವಯಸ್ಸು ೧೩—ತೆಳ್ಳಗೆ ಎಣ್ಣೆಗೆಂಪಿನ ಬಣ್ಣ—ನಿಮಗೆ ಸರಿಯಾಗಬಹುದು ಅಂತಾ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ? ”

“ ಅಯ್ಯೋ ಸ್ವಾಮಿ! ಅಷ್ಟು ನೀವು ಮಾಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿರಿ....ನಾನು ಬದುಕಿರೋತನಕಾ ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ವಂಶ ಉಳಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ನಿಮಗೆ ಬರುತ್ತೆ. ”

“ ಅದೆಲ್ಲಾ ಸರಿ....ಒಪ್ಪಿದೆ ಆಚಾರ್ಯೆ....ಆದರೆ ಒಡನೆ ವಸ್ತ್ರಾ ಏನಿಡುತ್ತೀರಿ? ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರು ಬಹಳ ಬಡವರು. ಮಾನವ ಅತ್ತಿಗೆ ಪಂಚಿ ಸೀರೆಯಾಗಬೇಕು; ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸೀರೆ ಕುಪ್ಪಸ, ಒಡನೆ, ತಾಳಿ ಎಲ್ಲಾ ಆಗಬೇಕು; ಎರಡು ಕಡೆ ಖರ್ಚು ನೀವೇ ಇಟ್ಟು ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು! ಆ ಮೇಲೆ....ಲಗ್ನವಾದ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ, ಅತ್ತೆ, ಮಾನ ಇವರನ್ನು ನೀವೇ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟೂ ಆಗುತ್ತೋ ? ”

‘ ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ’ ಎಂಬ ಪದ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದೊಡನೆಯೇ

ಆಚಾರ್ಯ ಬುದ್ಧಿಯೇ ಬದಲಾಯಿಸಿಹೋಯಿತು. ವೆಂಕೋಬ ರಾಯರ ಮುಂದೆ ಉದ್ಧಂಡ ಪುಣ್ಯನು ಹಾಕಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟದೇವರಂತೆ ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನೂ ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಗ್ಗಿಸಿ ನಿಂತು.

“ ಸ್ವಾಮಿ, ಕಾಸಿಗೆ ಕಾಸು ಗಂಟುಹಾಕಿ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕೂಡಿಸಿದ್ದು ೭೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಆಗೋ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿರೆ, ಬಡವನು ಬದುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ನನ್ನ ತಂದೆ ಹಾಗೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ”

“ ಅದು ಸರಿ ಆಚಾರ್ಯೆ. ಆದರೆ ೭೦೦ ರೂಪಾಯಿನಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯ ಖರ್ಚು ಕೂಡ ಏಳುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲರಿ. ಒಡನೆ ವಸ್ತ್ರಕ್ಕೆನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ”

“ ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಏನಾವರೂ ಮಾಡಿ ವೆಂಕೋಬರಾಯರ ಮುಂದೆ ಆಚಾರ್ಯ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ”

ಎಂದು ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ‘ ಶಿಫಾರಸು ’ ಹೇಳಿ ಆಚಾರ್ಯ ಮನಸ್ಸಿನ ದೊಡ್ಡ ಭಾರವನ್ನಿಳಿಸಿ ಹಿಡಿದು ವೆಂಕೋಬರಾಯರು, ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಯೋಚಿಸಿ ಏಳುತ್ತಾ

“ ಆಗಲಿ. ನಾಳೆ ಹಣಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹತ್ತಿರ ಬನ್ನಿ. ಲಗ್ನಗಿಗ್ನ ಎಲ್ಲಾ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಮುಂದಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡೋಣ. ನಮ್ಮ ಮನೆ ಎಲ್ಲಿದೆ ಗೊತ್ತೋ ? ”

“ ಇಲ್ಲವೇ ? ”

“ ಸಿದ್ದೀಕಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ”

“ ಹೆಣ್ಣಿನವರು.... ”

“ ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ ಕಣ್ರೀ. ಏತಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಆತುರಪಡುತ್ತೀರಿ. ನಾಳೆ ಬಂದಾಗ ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಾನ ಕಂಡೂ ಬರುವಿರಂತೆ. ಇನ್ನೇನು ಸರಿಯೋ ? ”

ಆಚಾರ್ಯ ತಲೆದೂಗಿದರು. ಮುಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ತಮ್ಮ ತಲೆಯನ್ನು ತಾವೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತರು. ಲಗ್ನವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ ಇಬ್ಬರೂ ರಾಯರುಗಳು ಹಾಳು ಗುಡಿ ಹನುಮಂತರಾಯನಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟರು.

೩

ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಆಚಾರ್ಯ ಸಂಸಾರ ಸಮೇತರಾಗಿ ಸ್ವಗೃಹವನ್ನು ಸೇರಿದರು. ನಾಗವಲ್ಲಿಯ ದಿವಸ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಾವ ಮನಸ್ತಾಪ ಹುಟ್ಟಿದಿದ್ದರೂ ಬೀಯಗತ್ತಿ ತಮಗೆ ಯಾರೂ ಉಪಚಾರ ಮಾಡ

ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುನಿದಿದ್ದರಂತೆ! ಮಾವನವರು ಮಾರನೆಯ ದಿನ ತಮಗೆ ತಂದಿದ್ದ ಪಂಚೆಯ ಅಂಚು 'ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ'ಯೆಂದು ಕೊಂಚ ರೇಗಿದರಂತೆ! ಪಧು ಪುರಿಯುಂಡೆ ಕೇಳಿದರೆ ಅರಳುಂಡೆ ಕೊಟ್ಟರೆಂದು ಕೊಂಚ ಆತ್ಮಕಂಠೆ! ಆಚಾರ್ಯ, ವೆಂಕೋಬರಾಯರು, ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ 'ಶುಭಕಾರ್ಯ'ವನ್ನು ಸಾಂಗವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸಿಬಿಟ್ಟರು.

ಆಚಾರ್ಯ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಗುಟ್ಟುಹಳ್ಳಿಗೆ ಗುಟ್ಟುಹಳ್ಳಿಯೇ ನೆರೆದುಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉತ್ಸಾಹ! ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂತೋಷ! ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆನಂದ! ಆಚಾರ್ಯ ಹಿಗ್ಗಿ ಗಂಟೂ ಪಾರವೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾರ ಮುಂದೆ ಎಷ್ಟು ಹಲ್ಲು ಬಿಟ್ಟರೂ-ತಮ್ಮ ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೊಗಳಿದರೂ ಸಾಲದು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಆಚಾರ್ಯ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರ ಮನೆಗೆಲ್ಲಾ ಭೆಟ್ಟಿಗೆಂದು ಹೊರಟರು. ಮನೆಗೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಸ್ವತಿಯ ಮಡಲಿನಲ್ಲಿ ೭-೮ ಕುಪ್ಪಸದ ಕಣ, ೧೦-೧೨ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಎಂಟು ಹತ್ತು ಬೊಗಸೆ ಆರಶಿನ, ನಾಲ್ಕಾರು ಬೊಗಸೆ ಕುಂಕುಮವೂ ಆಚಾರ್ಯ ಗಂಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜೊತೆ ಘೋತ್ರ, ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಟೆಂಗಿನಕಾಯಿಗಳೂ ಸಂಗ್ರಹಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಮನೆಗೆ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಮಗಳು ಮುಂದೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ತಾಯಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾ "ಅಮ್ಮಾ ನಾಳೆ ಹೋಳಿಗೆ-ಕಾಯನ್ನು ಮಾಡು. ತುಂಬಾ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಬಂದಿದೆ" ಎಂದಳು. ಆಚಾರ್ಯ ತಲೆದೂಗಿದರು.

* * *

ಹೀಗೆ ಒಂದು ವಾರ ಆಚಾರ್ಯ ಗೃಹಸ್ಥಜೀವನವು ಸುವರ್ಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುವ ರತ್ನ ಪಕ್ಷಿಯಂತೆ ಸಾಗಿತು. ಅವರಿಗೆ ಅಸ್ವತ್ಥವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು ದೊರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿತು! ನೊಂದಲು ಎಷ್ಟು ತುರುಕಿದರೂ ತುಂಬದಿದ್ದ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಈಗ ಸರಸ್ವತಿಯ ಮುಖಕಮಲದ ದರ್ಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಅಮೃತಸೇವನೆಯ ತೃಪ್ತಿಪಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗಂಟೆಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಆಚಾರ್ಯ ಆನಂದದ ಸೋಂಕು ಹಬ್ಬಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಆತ್ಮಮಾವಂದಿರ ಶುಕ್ರಾಷ್ಟಿ, ಹೆಂಡತಿಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬುದನ್ನು ಆಚಾರ್ಯ ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟರು. ತಾವು ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಗೆ ಕುಳಿತಾಗ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಎದುರಿಗೆ ಸರಸ್ವತಿಯು ತನ್ನ ಎರಡು ಕೈಗಳ ಮೇಲೆ ತುಂಬಿದ ಕಪೋಲಗಳನ್ನು

ಕೊಟ್ಟು ನಸುನಗುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಿರಂತೂ ಆಚಾರ್ಯ ಮಂತ್ರತಂತ್ರಗಳೆಲ್ಲಾ 'ವಾಯುಪುತ್ರಾರ್ಪಣ'ವಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅವತ್ತಿನ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯೆಲ್ಲಾ ಒಣಗಿಬರುತ್ತಿದ್ದ ಗಂಟಲನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಲು ಅನುಕೂಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಜಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾನಸಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯು ಈ ರೀತಿಯಾಗುತ್ತಿರಲು ಧೈಹಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯು ಬೇರೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ಆಚಾರ್ಯ ಮದುವೆಯಾದ ಮೂರನೆಯ ದಿನವೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಲೋಧನನ್ನು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ಅದರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನು....ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬಲ್ಲೆನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ತಮಗೆ ಅಂತಹ ಅಜೇಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನಿತ್ತು "ಮೈಸೂರು ಸೋಪನ್ನು" ಕಣ್ಣಿಗೊತ್ತಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಪೀತಾಂಬರಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ, ನೊರೆನೊರೆಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅದರ ವಿಶ್ವರೂಪವನ್ನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾಬಂದರು. ಆಚಾರ್ಯ ಲೋಧ ಗುಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಯ ಜನಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು.

ಒಂದು ದಿನ ಆಚಾರ್ಯ ಬಸವನಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಪಾಠವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾ ಎದುರಿಗೆ ರಾಶಿ ರಾಶಿಯಾಗಿ ಸುರಿದುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಹೂವಿನ ಮಾರಾಟಗಾರಳೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕಂಡರು. ತನ್ನನ್ನೇ ಬಳಸಿ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುವ ನಾಗರಹಾವಿನಂತೆ ಹೆರಳು ಸುತ್ತಿ ಅದಕ್ಕೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮೊಗ್ಗುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕಾರಮಾಡಿ ಬಿಂಕದಿಂದ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಹೊವಾಡಗಿತ್ತಿಯ ರೂಪವೇ ಇಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಈ ಹೂವು ಸರಸ್ವತಿಯ ಹೆರಳು ಸೇರಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಗುಣಿಸಿಕೊಂಡು, ಮಾರಾಟಗಾರಳು ಕೇಳಿದ ಜಿಲಿಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಸೇರು ಮೊಗ್ಗನ್ನು ಕೊಂಡು ಮನೆಯಕಡೆ ಆತುರದಿಂದ ಓಡಿದರು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಮೊಗ್ಗು ಜಿಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆಚಾರ್ಯಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲ.

ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಕ್ಕು ಅಡ್ಡವಾದುದನ್ನು ಕಂಡು ಆಚಾರ್ಯ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಿರಿಕಿರಿಯಾಯಿತು. ಧೈರ್ಯಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಮುಂಬಾಗಿಲು ಸರಿದಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಆಚಾರ್ಯ ಗಾಬರಿಗೊಂಡರು. ಒಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು ನೋಡುತ್ತಾರಿ....ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ....ಆತ್ಮಮಾವ ಹೆಂಡತಿ ಒಡವೆ ವಸ್ತ್ರಗಳು....ಕೊನೆಗೆ ಆಚಾರ್ಯ ದೊಡ್ಡವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಹೊದ್ದು

ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಪಂಚೆ... ಅವರ ತಂಬೂರಿ ಪಿಟೀಲು ಎಲ್ಲಾ ಮಾಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು. ದೀರ್ಘವಾಗಿ ರಾಗತೆಗೆದು ಆಚಾರ್ಯ 'ಹೋ' ಎಂದು ಆಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮಂಕುಕವಿದು ಎನೂ ಹೊಳೆಯದಾಯಿತು. ತ್ರಿನಿವಾಸರಾಯರ ಜ್ಞಾಪಕವೊಂದು ಬರಲು ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ದುಃಖವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅತ್ತರು. ತ್ರಿನಿವಾಸರಾಯರಿಗಂತೂ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಆಚಾರ್ಯ ವಿನೋದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದೇ ಅವರ ಭಾವನೆ. ತಾನೇ ದೇವಾಲಯದ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ಥಳ ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿ ಬಂದು ಆಚಾರ್ಯ ಎದುರಿಗೆ ಕೈಮೇಲೆ ತಲೆಹೊತ್ತು ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟರು. ಈ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಯರ ಕುಟುಂಬ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಾಕಿಕೊಂಡು

“ಮುಖ್ಯ, ಲಗ್ನ ನಿಮಗೆ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ ಆಚಾರ್ಯ. ಆದರೂ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ. ಆ ವೆಂಕೋಬರಾಯನನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತೆ ನೋಡಿ.”

ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು. ರಾಯರೂ ಆಚಾರ್ಯ ಉಟ್ಟಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲೇ ಧಡಧಡನೆ ವೆಂಕೋಬರಾಯನ ಮನೆಗೆ ಓಡಿ ದರು. ಕಾಲು ಘಂಟೆ ಹೊತ್ತು ಅವನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲು ಚಚ್ಚಿದ ಮೇಲೆ ಒಳಗಿನಿಂದ ಒಬ್ಬ ಮುದುಕಿ ಹೊರಬಿತ್ತು.

“ಯಾರು ನೀವು!”

“ಹೀಗೆ! ವೆಂಕೋಬರಾಯರು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಯೇ?”

“ಯಾವ ವೆಂಕೋಬರಾಯರನ್ನು....”

“ಮದುವೆ ಗಿರುವೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು ನೋಡಿ.”

“ಅವರು ಯಾರೂ ಈ ಮನೆಲಿಲ್ಲವು! ನಾವು ಒಕ್ಕಲು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.”

“ಎಷ್ಟು ದಿವಸದಿಂದಮ್ಮಾ?”

“ನಾಲ್ಕೈದು ದಿವಸ ಆಯ್ತುಪ್ಪಾ.”

ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸದೆ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ರಾಯರು ಆಚಾರ್ಯ ಮುಖ ನೋಡಿದರು; ಆಚಾರ್ಯ ರಾಯರ ಮುಖ ನೋಡಿದರು. ಆಚಾರ್ಯ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ್ದ ನೀರನ್ನು ನೋಡಿ

“ಅಳಬೇಡಿ ಆಚಾರ್ಯ. ಏನಾದರೂ ಮಾಡೋಣ. ಪೋಲೀಸ್ ಇದ್ದೇ ಇದೆಯಲ್ಲಾ!”

ಆಚಾರ್ಯ ಮುಖ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಲುವಾಯಿತು. ಇಬ್ಬರೂ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಡೆದ ಎಲ್ಲಾ ಕಥೆಯ ವರದಿ ಹೇಳಿ “ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್” ಕೊಟ್ಟು ಬಂದರು. ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್

ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು ತುಂಬ ಕನಿಕರ ತೋರಿಸಿ, ಆಚಾರ್ಯ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ತಾವು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆ ಯಿತ್ತರು. ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಏನೋ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ

“ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮಿ ಮಾನ ಯಾವ ಊರಿನವರು ಆಚಾರ್ಯ?”

ಆಚಾರ್ಯ ರಾಯರ ಮುಖ ನೋಡಿದರು. ರಾಯರು

ಮೆಲ್ಲನೆ “ಕೃಷ್ಣಗಿರಿಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ” ಎಂದರು. ಆಚಾರ್ಯ ಈ ಸವಾಡಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲಾರದೆ ಮುಖವ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಕಾಣಿಕೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಎದುರಿಗೆ ಕೈಬೋಡಿಸಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಪ್ರಾಣದೇವರನ್ನು ನೋಡಿತಡೆದಿದ್ದ ದುಃಖವು ಆಚಾರ್ಯಗೆ ಉಕ್ಕಿಬಂತು. ದೇವರಿಗೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದ ಕಣ್ಣೀರಿನ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡುತ್ತಾ “ನೀನೇ ಸರಿಯೇ ನಮ್ಮಪ್ಪಾ, ಈ ಮದುವೆ ಮುಂಜಿ ಗಲಾಟೆಗೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ” ಎಂದೆಂದರು.

೪

ದುಃಖದಿಂದ ಆಚಾರ್ಯ ದೇಹ ಕುಗ್ಗುತ್ತಿತ್ತು. ಗಡ್ಡ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮನದಕಲನ್ನು ಭಗವತ್ಪಾರ್ಥಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಎಂಟು ಹತ್ತು ದಿವಸವನ್ನೆ ದಲ್ಲಿ ಹೊಸವಾಗಿ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತರಷ್ಟು ಹೊಸ ಹೊಸ ದೇವರ ನಾಮಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿಕೊಂಡು ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಹೊತ್ತು ನೂಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಏನನ್ನೂ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ಓಡಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರ ಮುಂದೆ ಕೈಬೋಡಿಸಿ ನಿಲ್ಲುವರು.

“ಏನು ಆಚಾರ್ಯ ಬಂದಿರಿ!”

“ಹೀಗೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣಂತ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ.”

“ಪತ್ತೆ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ ಆಚಾರ್ಯ. ಗೊತ್ತಾದ ಕೂಡಲೆ ನಾವೇ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ನೀವೇಕೆ ನೃಪ ತೊಂದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ.”

“ಹಾಗೆ ಆಗಲಿ ಸ್ವಾಮಿ.”

ಎಂದು ನಿರ್ವಿಣ್ಣರಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊನೆಗೆ ಕೊನೆಗೆ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸುವುದು ಆಚಾರ್ಯಗೆ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು ಖಡ್ಗ ಬಂಡಿತನಾಗಿ “ಇನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ನೀವು ಬಂದು ತಕರಾರು ಮಾಡಿದರೆ ಲಾಕಪ್ಪಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ ನೋಡಿ” ಎಂದು ಹೆದರಿಸಿದರೂ ಆಚಾರ್ಯ ಜಗ್ಗಲಿಲ್ಲ.

“ ಮನಸ್ಸಿನ ಕಳವಳ ಸ್ವಾಮಿ ” ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

* * * * *
ಒಂದು ದಿವಸ ಆಚಾರ್ಯ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಲಿತಿದ್ದ ಕಾಂಬೋಧಿ ರಾಗದ

ಹೆಣ್ಣಿ ಗಿಚ್ಚಿಸುವರೆ ಮೂಢ ಇದನೂ |
ಕಣ್ಣು ಮೈಮನಂಗಳಿಂ ಸೋಂಕಲೆ ಬೀಡಾ || ಪಲ್ಲವಿ ||

ಹಿತಶತ್ರುವಾಗಿ ಪೋಂದುವದು ನಿಮಿಷ |
ರತಿಗೊಟ್ಟು ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಿ ಪಾಶಾಳಿಯುವದು ||

ಕ್ಷತ್ರಿಯಾ ಪೂಜ್ಯತೇ ಕೈಯಡಿಸುವದು ಮುಂದೆ |
ಶತ ಜನ್ಮಂಗಳಿಗೆ ಹೊಣೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವದು || ೧ ||

ವಶವಾದ ವಾಲಿಯ ಕೊಲ್ಲಿಸಿಹುದು ಹೀಗೆ |
ಹೆಸರು ಮಾತ್ರದಿ ದಶಕಂಠಸ್ಥಳಿಸಿಹುದೂ ||

ಶಚಿಪತಿಯಂಗದಿ ಭಗವ್ತಯ ಎಸದಿಹುದು ಹೀಗೆ |
ಹೆಸರು ಮಾತ್ರದಿ ಕೀಚಕನಳಿಸಿಹುದೂ || ೨ ||

ಪಶುಪತಿ ದೆಸೆಗಿಡಿಸಿಹುದು ಹೀಗೆ |
ವಸುಧೆಯೊಳು ಜೀವರ ಹೆಸೆಗೆಡಿಸುವದು ||

ವಸುಧೀಶನಾ ನಾಮ ಮರೆಸುವದು ನಮ್ಮ |
ಅಶಮ ಪುರಂದರ ವಿಠಲನ ತೊರೆದೂ || ೩ ||

ಎಂಬ ದೇವರ ನಾಮವನ್ನು ಹಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೆಣ್ಣು, ಹೊನ್ನ, ಮಣ್ಣುಗಳ ಪಾರ್ಥಿವತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮಂತಹ ವಿರಾಗಿಗಳೂ ಕೂಡ ಇವುಗಳ ಬಲೆಗೆ ಬೀಳುವದೆಂದರೆ ಲೋಕೋದ್ಧಾರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡುವುದು, ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ನೈರಾಗ್ಯದ ಕನವರಿಕೆಯು ಆಚಾರ್ಯ ನೊಂದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿಸುಧೆಯನ್ನೆರೆಯಿತು. ಆ ಸುಧಾಪಾನದಿಂದ ಮತ್ತರಾಗಿ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದ ಆಚಾರ್ಯನನ್ನು ಯಾರೋ “ಸ್ವಾಮಿ” ಎಂದು ಕರೆದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಎದುರಿಗೆ ಪೋಲೀಸ್ ಆಳು.

“ ಏನಯ್ಯಾ ಬಂದೆ. ”

“ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬ್ರು ಬರೇಬಿಡ್ಲು ಬುದ್ದಿ—ಜತೇಲೆ ಕಡ್ಡಿಯೆಂದು ಬಂದ್ರು. ”

“ ಆ ! ” ಎಂದು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಒಂದು ತುಂಡು ಪಂಜೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಆಚಾರ್ಯ ಅವನ ಜೊತೆ ಹೊರಟರು.

ಸ್ನೇಹಸ್ಥನಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯ ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ ನೋಟವನ್ನು ತಾನೇ ನಂಬದಾದರು. ಉನ್ನತಾಸನದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ

ಕರ್ತರಂತೆ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬರು—ಅವರ ಬಲಗಡೆ ತ್ರಿನಿವಾಸರಾಯರು—ಎಡಗಡೆ ವೆಂಕೋಬರಾಯರು ಮತ್ತು ಆಚಾರ್ಯ ಮಾವನವರು. ಇನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದೋ ಎಂಥು ಆಚಾರ್ಯ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿದರು. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು ಅವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿ “ ಯಾಕೆ, ಹುಡುಕುತ್ತೀರಿ ಆಚಾರ್ಯೇ....ಇನ್ನು ಯಾರೂ ಬಂದಿಲ್ಲ ” ಎಂದರು.

ಆಚಾರ್ಯ ಕಣ್ಣು ಸುತ್ತ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯೂ ಹುಡುಕುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬರ ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿದ್ದ ಡಾಬು, ಬಳೆ, ಸೀರೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಆಚಾರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಯ ಹೋಯಿತು. ಅವರು ಅಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ

“ ಇವು....ಹೇಗೆ ಬಂತು ಸ್ವಾಮಿ? ”

“ ಗುರುತಿಸಿದಿರಾ ಆಚಾರ್ಯೇ! ಇವೆಲ್ಲಾ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೋ? ”

“ ಹೌದು ಸ್ವಾಮಿ....ಈ ಮಹರಾಯನೇ ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಸಿದ್ದು. ”

“ ನಿಮ್ಮ ಒಡನೆ ವಸ್ತ್ರ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕತ್ತೆ ಆಚಾರ್ಯೇ....ಅದರೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಯೋಚನೆ ನೀವು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು. ”

“ ಯಾಕೆ ಸ್ವಾಮಿ! ”

“ ಯಾಕೇಂತ ನಿಮ್ಮ ಮಾವನವರನ್ನೇ ಕೇಳಿ. ಈ ವೆಂಕೋಬರಾಯ, ನಿಮ್ಮ ಮಾವ ಇಬ್ಬರೂ ನೊಂದಲೇ ಆ ಹುಡುಗನ ಕೃಷ್ಣ ಗಿರೀಲಿ ಒಬ್ಬ ಮುದಿಯನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಬಂದಿದ್ದು. ಹುಡುಗ ದೊಡ್ಡವನಾಗಿದ್ದಂತೆ ಹೇಳಿ ಮನೇಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದು. ನೀವು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಲೂ ನಿಮ್ಮ ತಲೆಗೆ ಕಟ್ಟಿ, ಇದ್ದು ಬಿದ್ದು ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಸುಗೊಂಡು ಒಂದು ವಾರ ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಲಿ ಇದ್ದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಿ ಈ ಕಾಗೆ ಬಳಗವೆಲ್ಲಾ ‘ಕೃಷ್ಣ ಗಿರೀ’ಗೆ ಹಾರಿತು. ನಾಳೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಬಂದು ನಿಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಒಡನೆ ವಸ್ತ್ರವೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೊಗೊಂಡು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾ ದ್ರೂ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ”

“ ಅಯ್ಯೋ ಸ್ವಾಮಿ! ಇವರನ್ನೇನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ”

“ ಈ ವೆಂಕೋಬ ಇಂತಹ ಕೆಲಸ ಈಗಾಗಲೇ ೩-೪ ಮಾಡಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಈಗ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದಿದ್ದಾನೆ....ಏನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡಿ. ೨-೩ ವರ್ಷವಾದರೂ ಕಷ್ಟ ಒಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಮುದುಕಯ್ಯ ಇದ್ದಾನಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಮಾವ....ಅವನಿಗೂ ಒಂದು ಆರು ತಿಂಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತೆ. ”

ಆಚಾರ್ಯ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿತು. ರಾಮಚಂದ್ರ

ರಾಯರನ್ನು ದೈವ್ಯದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ

“ವೆಂಕೋಬರಾಯರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಸ್ವಾಮಿ. ಆದರೆ ಯಜಮಾನರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಜೈಲು ಪಾಲನೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಆಚಾರ್ಯ ಡೆಡಾರ್ಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾ “ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ ಆಚಾರ್ಯ” ಎಂದರು. ವೆಂಕೋಬರಾಯರನ್ನೂ, ಮಾವನವರನ್ನೂ ಪೊಲೀಸ್ ಆಳುಗಳು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಒಳಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಮೇಲೆ ಆಚಾರ್ಯ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು

“ಹೆಣ್ಣು ಸ್ವಾಮಿ; ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ....”

“ನಿನಗೇನು ಹುಚ್ಚೇ ಆಚಾರ್ಯ. ಹುಡುಗೀಗೇ ಮೊದಲೇ ಮದುವೆಯಾಗಿದೆ. ಅಂಥಾ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ನೀವು ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಿ, ಅಂತಾ ಆ ಮೊದಲನೆಯ ಗಂಡಾ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಹಾಕಿದರೆ ನೀವು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷವೋ ಐದು ವರ್ಷವೋ ರಾಜಾತಿಥ್ಯ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾದೀತು. ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಂದ ಅನಿಷ್ಟ ವೆಂಕೋಬರಾಯನ ಮೇಲೆ ಹೋಯಿತು. ಸುಮ್ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ. ನಾಳೆ ೧೧ ಗಂಟೆಗೆ ಕೋರ್ಟ್ ಹತ್ತಿರ ಬಂದುಬಿಡಿ.”

ಆಚಾರ್ಯ ಸಪ್ತೆ ನೋರೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತೆಪ್ಪಗಾದರು.

ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ತ್ರಿನಿವಾಸರಾಯರ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ

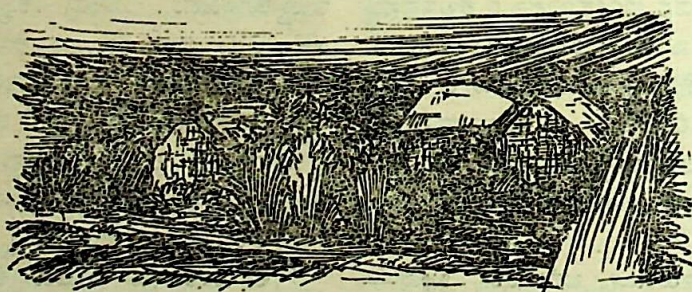
“ಎಂತಹ ಕುಳ ಗಂಟು ಹಾಕಿದಿರಿ ರಾಯರೇ ನನಗೆ ಆಚಾರ್ಯ.”

“ಮೊದಲು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ. ಮೋಸವಾಯಿತು ಮುಖ್ಯ, ಕರ್ಮ ಸವೆಯಬೇಕು. ನಡೀರಿ ಆಚಾರ್ಯ ಹೋಗೋಣ” ಎಂದರು. ಇಬ್ಬರೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೈ ಮುಗಿದು ಮನೆಗೆ ಹೊರಟರು. ರಾಯರು ಆಚಾರ್ಯನ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ

“ಬೇರೆ ತಲಾಷ್ ಮಾಡೋಣ. ಸುಮ್ಮನಿರಿ ಆಚಾರ್ಯ ನೀವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡಿ” ಎಂದರು.

“ಅಯ್ಯೋ ಬೇಡಿ ಸ್ವಾಮಿ, ನನಗೇಕೆ ಮದುವೆ! ಸಿರಿವಂತನೋರ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ರಾಮಚಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿ ಅರಣ್ಯವಾಸ ಮಾಡಿದ. ಸರಸ್ವತಮ್ಮನವರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಾನು ಜೈಲುವಾಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು....ಏನೋ ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ತಪ್ಪಿತು. ಸದ್ಯ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಣ ಹನುಮದೇವರ ಹಾಗೆ ಗುಂಡಾಗೋವಿಯಾಗಿದ್ದು ಬಿಡೋದೇ ಲೇಸು!”

ಎಂದರು. ರಾಯರು ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ನಕ್ಕು ಸುಮ್ಮನಾದರು.

ಆ ರೋ ಗ್ಯ ಮ ತ್ತು ಸೌಂ ದ ರ್ಯ

(೨)

ಪಂಡಿತ ತಾರಾನಾಥರಿಂದ

ಒಬ್ಬರ ಚಾಪಲ್ಯದ ಉಪಭೋಗದಿಂದಲೇ ಬೇರೆಯವರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳೂ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗದೆ ಹೋಗುವವು. ಅದರಿಂದ ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಭೀತಿ ಸಂಶಯಗಳು ಅಶಾಂತಿಯನ್ನು ಬೀರುವವು—ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯಗಳಿಗೆ ಶಾಂತಿಯು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ....ಅದುದರಿಂದ ಚಾಪಲ್ಯವು ಬುದ್ಧಿಯ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ— ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಪಶುವಿಗೂ ಭೇದವೇನು?

ಹಿಂದಿನ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಆನಂದವಾದ ಚಾಪಲ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆನಂದವಾದವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ನೋಡಲನೆಯ ಧರ್ಮ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವೆನು. ಹೀಗಾದರೆ ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ಪಶುಗಳಿಗೂ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸವೆಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಸಕಲ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ರುಚಿಯನ್ನು ತೃಪ್ತಿಸಬೇಕೋ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಚಾಪಲ್ಯವನ್ನು ತೃಪ್ತಿಸಿದರೆ ರುಚಿಯೇ ಹೋಗುವದೆಂದು ತಿಳಿಯುವದು ಅನ್ಯಾಯ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಪಶುಗಳು ತಮ್ಮ ಆಹಾರವನ್ನು ರುಚಿಸಿ ಬಾಯಿ ಚಪ್ಪರಿಸಿದಂತೆ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ? ಅವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಂದ್ರಿಯ ಭೋಗದಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟು ಲಾಲಸೆಯಿದೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಭೋಗವೆಂದರೆ ಆಯಾಯ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಪೂರೈಸುವದಷ್ಟೇ? ಏನೇಚನಾಯುತವಾದ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗೂ ಇಂದ್ರಿಯಭೋಗದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಮೈಮರೆವು ಇರಲಿಕ್ಕೇ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ರುಚಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕೋ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪ್ರತಿವರ್ಗಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ಆಹಾರವು ನಡೆಯುತ್ತದೋ? ಇಲ್ಲ, ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾದ ಆಹಾರವು ಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಉದ್ದೇಶವೇನು? ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯವಷ್ಟೇ? ಮನುಷ್ಯನಾದವನು ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕನುಕೂಲವಾದ ರುಚಿಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿ

ಸಲೇ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಪುಟ್ಟ ನಾಲಿಗೆಯ ಚಾಪಲ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೇಹವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವದು ಬುದ್ಧಿಯ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ. ದೇಹಕ್ಕೂ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಯಾವ ಆಹಾರ, ರುಚಿ, ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಂದ ತನುಮನಗಳಿರಡಕ್ಕೂ ಅಪಾಯವಾಗದೆ ಅವು ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನೈದುವವೋ ಅಂಥವನ್ನೇ ಉಪಭೋಗಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದರಿಂದಲೇ ಸರ್ವಾಂಗ ಆರೋಗ್ಯವು ಲಭಿಸುವದು.

ಈ ಪಶುಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ನಾನಾಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ನಾನಾಕರ್ಮಗಳಿದ್ದಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಕಸುಬು ಇಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಅನ್ಯಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿಯೂ ನಾನಾ ವಿಧವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟುಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಬುದ್ಧಿಯು ಇದ್ದುದರಿಂದ ವಿಚಾರ-ಸಂಸ್ಕಾರಗಳೂ (Thoughts and Tendencies) ನಾನಾವಿಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ವೈವಿಧ್ಯ (Variety)ವು ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ತನಗುಪಕಾರಿಯಾದ ಆಹಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಗಳನ್ನೂ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೇ ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬುದ್ಧಿಯ ಸದುಪಯೋಗವಾಗುವದು. ಸ್ವರ್ಗದ ವಿಶಾಲ ವೈವಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಬಲದಿಂದ ಸ್ವಪರಹಿತ ಕಾರಿಯಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ

ಬುದ್ಧಿ, ಹೊರತು ಚಾಪಲ್ಯದ ವಿಷಯಲಾಂಪಟ್ಯದಿಂದ ತಾನೂ ಹಾಳಾಗಿ ಇತರರನ್ನೂ ಹಾಳುಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿಯಲ್ಲ.

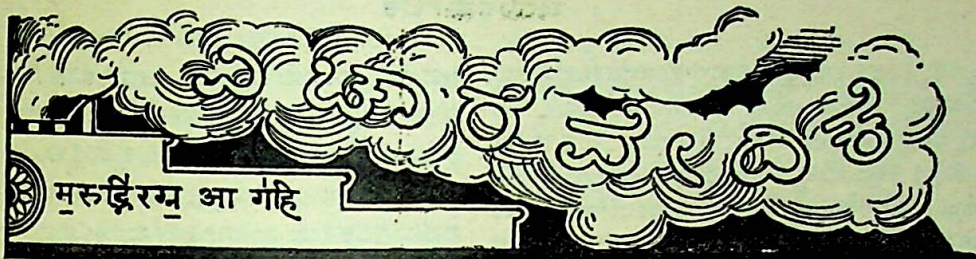
ಒಬ್ಬರ ಚಾಪಲ್ಯದಿಂದಲ್ಲವೇ ಬೇರೆಯವರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳೂ ಆ ಬಡವರಿಗೆ ಸಿಗದೆ ಹೋಗುವದು? ಯಾವದೇ ಒಂದು ಪದಾರ್ಥವನ್ನಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ತನುಮನಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭೋಗಿಸಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಭೋಗವು ಬೇರೆಯವರ ಅವಶ್ಯ ಮತ್ತು ಅನಿವಾರ್ಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡದೆ ಎಂದಿಗೂ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವು ಯಾವದು? ವಿಷಯಲಂಪಟರು ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಗ್ಗುಬಡಿದು ದೇಹವನ್ನು ಕೆಡಿಸಿ ಹಾಳಾಗುವದು ಒಂದು; ಬಡಸಮಾಜದ ಸುಲಿಗೆಯಿಂದ ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವದು ಇನ್ನೊಂದು. ಮುಂದೆ ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಮರಣಬಾಧೆಗಳ ಭೀತಿ. ತ್ಯಾಗರಹಿತರಾಗಿರುವದರಿಂದ ಪ್ರಜೆಯ ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನವಾಗುವದೇನೋ ಎಂಬ ಭೀತಿ. ಈ ಲಂಪಟರಿಗೆ ಬಡವರ ಮೇಲೆ ಸಂಶಯ. ಬಡವರಿಗೆ ಅವರ ಭಯ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದವರು ಬಹಳವಾಗಿ ದೊಡ್ಡವರೇ ಆಗಿರುವದರಿಂದ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ ಸಮ್ಮತವೇ ಅವರ ಮೃದು ಕ್ರೌರ್ಯ. ಬಡವರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡುವ ಧರ್ಮ ಮಾತ್ರ ಸಂತ್ಯಸ್ತಿ, ವಿನಯ. ಹೀಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೇಮವೇ ಇಲ್ಲದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು? ಆ ಜನರ ನೋರೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾಂತಿಯು ಎತ್ತಣದು? ಭಯ, ಸಂಶಯಗಳ ನಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಜನರಲ್ಲಿ

ಭ್ರಾಂತಿಯೇ ವಿಶೇಷವು. ಅಲ್ಲದೆ ಯಾವ ವಿಷಯವೂ ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿಯಾದರೂ ಉಂಟಾಗುವದು ಅಸಂಭವವೇ ಇವೆಲ್ಲ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಧಾರಣವಾದ ಕುಂದುಗಳೇ ಜನಾಂಗವು ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿ, ಅನುರಾಗ, ಸಹಕಾರ, ಸಮನ್ವಯಭೂತಿಗಳಿಂದಲೇ ಉಲ್ಲಾಸಭರಿತವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಚಾಪಲ್ಯದ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿ ಉಂಟಾದ ಭಯ ಸಂಶಯಗಳಿಂದ ಅದು ಅಳಿಯಲೇಬೇಕು.

ದೇಹವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೂ ದೊರೆಯದೆ ಬಡವರು ದುರ್ಬಲರಾಗುತ್ತಾರೆ ಲಂಪಟರಿಗೆ ತಿಂದು ತಿಂದು ನಿಜವಿಲ್ಲವಾದರೆ ಬಡವರ ಹಸಿವೆಯಿಂದ ನಿಜವಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ದುಡಿಯದೆ ತಿಂದು ರೋಗವಾದರೆ, ಈ ಬಡವರಿಗೆ ದುಡಿದೂ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ರೋಗ. ಇಂತಹ ದುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಪುರುಷನ ಅವಸ್ಥೆ ಏನಾಗಬೇಕು! ಶಿಥಿಲನಾಗಿ, ಅಜ್ಞಾನಭರಿತನಾಗಿ ಮೃಗಸ್ತನಾಗಿ ಹಾಳಾಗದಿರುವನೇ? ಈ ದುರವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಬುದ್ಧಿಯ ಉಚ್ಚ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ಮನಸ್ಸು ಭೂತದಯಾಪರನಾಗಿಯೂ ತ್ಯಾಗಿಯಾಗಿಯೂ ದುರೂರನಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತಾನೋ, ಅವನಿಂದ ಇತರರ ಹಿತವಾಗುವದಲ್ಲದೆ ಅವನು ತಾನೂ ಇತರರಲ್ಲಿ ಭೀತಿಸದೇ ತನ್ನ ಗೆಳೆಲ್ಲದೆ ಶಾಂತಚಿತ್ತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಆಯುರಾರೋಗ ಸೌಖ್ಯಸಂಪದಗಳಿಗೆ ಶಾಂತಿಯು ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣವೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ !

ಸ್ವರ್ಗರೂಢ ಪಂಚನುಜಾರ್ಜ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು

ದಿನಗತ ಪಂಚಮ ಜಾರ್ಜ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳವರು

ಜಾರ್ಜಪ್ರಭುಗಳವರು ಕ್ರಿ.ಶ್ವ. ೧೮೭೩ ಕೆ.ವಾ.ಸಿ. ಗಳಾಗಿ, ಪ್ರಪಂಚದೊಡ್ಡ ದುಃಖೋದ್ಧಾರಗಳು ಹೊರಡುತ್ತಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ರಾಜತ್ವ, ಸಜ್ಜನಿಕೆ, ಜಗತ್ಪಾತಿ ಗಾಗಿ ಮಮತೆ ಮೊದಲಾದ ಸದ್ಗುಣಗಳ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ನಿಧನದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ೭೨ ವಯಸ್ಸಾಗಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರು ೨೬ ವರ್ಷಕಾಲ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದರು. ಕುಟುಂಬ, ಸ್ವದೇಶ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರಾಜರಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಾರದ ಗೌರವದ, ಆದರದ, ಪ್ರೇಮದ ಸ್ಥಾನವು ಅವರಿಗೆ ದೊರಕಿತ್ತು.

ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಬೆಟ್ಟಕೊಟ್ಟು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಮರಳಿದ ತರುವಾಯ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಾದ್ಯಂತ ನ್ಯವೆಂದು ಆಸ್ಥೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದರು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ರಾಜತ್ವದ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನೂ ಘಟನೆಯ ವಿಧೇಯತೆಯನ್ನೂ ಅವರು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಪಾಲಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಯವೇಟೆ-ಉದಾರ-ಕೂಲಿಕಾರ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದವು. ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧ ರಾಜಕೀಯಮತಗಳ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಕೂಡ, ಜಾರ್ಜಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತದ ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆಯ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಯುರೋಪು, ಏಶಿಯ, ಅಮೇರಿಕೆ, ಆಫ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ರಾಂತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಆಡಳಿತವನ ರದು. ಜಗತ್ತಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಅಭೂತವೂರ್ವ ಮಹತ್ವದ ಕಾಲಾವಧಿಯದು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಆಕ್ಷಾಂಕಿಯು ಮೊಳೆತು, ಬೆಳೆದು, ಬಲಿತು ಬಿಟ್ಟಿದೆ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ.

ದಿನಗತರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಆದರವುರಸರವಾಗಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕೋರುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಅಷ್ಟಮ ಎಡ್ವರ್ಡರ ರಾಜ್ಯಾರೋಹಣ

ನವಪ್ರಭುಗಳ ವಯಸ್ಸು ೪೨. ಬಾಲ್ಯದ್ದಿನ್ನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ “ಎಳಕ”ರು. ಆ ಸರೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಅನುಭವದಲ್ಲೂ ಮಾನವಜಾತಿಯ ದುಃಖದ ಅವಗಾಹನೆಯಲ್ಲೂ ಅವರಿಗೆ ಸಾಟಿಯಾದವರು ಬೇರೆ ದೇಶಗಳ ಸಿಂಹಾಸನಾರೋಹರರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಲಾರರು. ದಲಿತಜನತೆಗಾಗಿ ಅವರು ಪಡುತ್ತಿರುವ ನೋವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಮನೋಧೈರ್ಯ, ಸಾಹಸ, ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಅನ್ಯಾಯದ ಅಸಹನೆ ಮೊದಲಾದ ಅವರ ಸದ್ಗುಣಗಳು ಅವರಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಫಲಿಸಲೆಂದೂ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಉರ್ಜಿತ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಶುಭದಾಯಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಲೆಂದೂ ಹಾರಯಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕ-ವಾಚಕ ಪಕ್ಷಗಳು

‘ಪ್ರೇಮ’ದ ಜನವರಿ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ‘ಯಕ್ಷಿಣಿ’ಯವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ:

ಕವಿಸಮ್ಮೇಲನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕವಿವರ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೇಂದ್ರೆ ದತ್ತರಾಯರು. ಸುಶೋಧಕರ ಭಾವರಹಿತ ವಿವೇಚನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಪಂಚದಿಂದ ಭಾವಪರಿಪೂರ್ಣ ಕಾವ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ರಸಿಕರನ್ನೊಯ್ಯುವ ಮಹತ್ತರವಾದ ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು....ಈಸಲದ ಸಮ್ಮೇಲನದ ಪ್ರಾರಂಭ ಭಾಷಣ, ಸ್ವಾಗತ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ “ಗಳಿಗೆ ಬಾಳಿದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೇಕು” ಎಂಬ ಒಂದೇ ಕೂಗು ಕೇಳಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಒಗ್ಗಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು—“ಸಾಹಿತ್ಯವು ಎಷ್ಟೇ ತಿಳಿಯುವ ಹಾಗಿದ್ದರೂ ವಾಚಕರಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ಆಗಲೇಬೇಕು; ಎರಡೂ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನವಾದಾಗ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವದು; ಇದೇ ಲೇಖಕ-ವಾಚಕ ಸಾಹಿತ್ಯ; ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಸ್ಥಾನವಿದೆ”-ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮುಂದೆ ಸಾಹಿತ್ಯಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ—“ಸಾಹಿತ್ಯವು ಅರ್ಥ. ತಿಳಿಸುವದಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಭಾವನೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ....ಸಾಹಿತ್ಯವು ಜನಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಬೇಕು” ಎಂಬುದಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಜನಜೀವನದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವಿವೇಚಿಸಿದರು.

ಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ಮೇಲನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮತ್ತು ಕವಿಸಮ್ಮೇಲನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ "ನಮಗೆ ಇಂದು ಬೇಕಾಗಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯ" ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಸುದ್ದಿಯು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಗೊತ್ತಾದದ್ದು...ನಮಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. "ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಬರೆಯಬೇಕು" ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಬ್ಬರಾಯರು ಹೇಳಿದರು. "ವಾಚಕರಿಂದಲೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಬೇಕು" ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೇಂಪೆಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಬ್ಬರಾಯರು ತಮ್ಮ ಉಪಸಂಹಾರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ "ಲೇಖಕರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯತ್ನ ಬೇಕು. ನಾನು ಈಗ ಮಾತನಾಡುವುದು ನಿಮಗೆ ಕೇಳಿಸುವದೋ ಇಲ್ಲವೋ ನೋಡಿಕೊಂಡು ನಾನು ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇದೇ ರೀತಿ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಸಾಹಿತಿಯು ಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ದಿ. ಬಾ. ಕಂಬಳಿಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗೂ ನೋಬೆಲ್ ಪಾರಿತೋಷಕವು ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅವನ ಕೃತಿಗಳು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ವಿದೇಶೀಯರಿಗೂ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗುವವು" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಇಲ್ಲಿ 'ತಿಳಿಯಬೇಕು' ಎಂಬ ರಬ್ಬದ ಅರ್ಥವೇ ಬಹಳ ತೊಡಕಾಗಿದ್ದಂತಿದೆ. ಈಗ ನೋಬೆಲ್ ಪಾರಿತೋಷಕವನ್ನು ಪಡೆದ ರವೀಂದ್ರರ ಗೀತಾಂಜಲಿಯು ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವದು? ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಮಾಡುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆದರಲ್ಲಿ ಆಗಾಧವೂ ರಮ್ಯವೂ ಆದ ಅರ್ಥವು ಕಂಡಬರುವದು. ಕನ್ನಡ ವಾಚಕರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಆಸೆ ಇವುಗಳು ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಗದ್ಯವೇ ಆಗಲಿ ಪದ್ಯವೇ ಆಗಲಿ ಅರ್ಥವಾಗುವುದು ಕಠಿಣ. ಮಧ್ಯಮ ಸ್ಥಿತಿಯವರಿಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಜ್ಞಾನ ಕೂಡ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಮ್ಮೇಲನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾಷಣವು ಅದಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಹಗುರಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವದು! ಬೀಗಿರುವಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಬ್ಬರಾಯರು ಶ್ರೋತೃಗಳಿಂದ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೇಂಪೆಯವರು ಲೇಖಕರ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದುದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಬ್ಬರಾಯರು ವಾಚಕರ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ. ನಮಗೆ ಇಂದು ಬೇಕಾಗಿರುವದು 'ಲೇಖಕ-ವಾಚಕ' ಸಾಹಿತ್ಯ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ.

ಮೇಲಣ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. 'ತಿಳಿಯುವ ಸುಲಭ ಕನ್ನಡ' ದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಗು ಕೇಳಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಹೇಳುವವರಿಗೇ ಸೌಲಭ್ಯದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕಲ್ಪನೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಖಂಡಿತ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಬಂದ ನವವಿಚಾರರೀತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಗಿ; ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತ-ಕನ್ನಡ ವಾಚ್ಛಿಯವನ್ನು ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಆಭ್ಯಾಸಿಸಿ,

ಅವುಗಳ ಭಾವಸಂಪತ್ತನ್ನು ಆಧುನಿಕರಿಗೆ ಸಹಜವೆನಿಸುವಂತೆ ಕನ್ನಡದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದುವಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಗಿ; ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ವಾಕ್ಪ್ರಚಾರಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ತಂದದಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಗಿ; ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಲೋಕಾನುಭವವನ್ನು ನವನಾಗರಿಕತೆಯ ರೀತಿನೀತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಸಾಹಸದಿಂದ ಹೊಸ ಶಬ್ದಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನೂ ಪರಿಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ತಂದುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಗಿ; ಮೈಸೂರು-ಮಂಗಳೂರು-ಭಾವನಾಡ-ಹೈದರಾಬಾದ್ ಎಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೃತಕಭಿನ್ನಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೆ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾಟುವಂತಹ ವಾಕ್ಪ್ರಯೋಗವೆಲ್ಲಿಯದೇ ಇರಲಿ, ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಗಿ; ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊಸ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ, ಹೊಸತೆರನಾಗಿ ಬರೆದುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಗಿ; ಅಂತಹ ಹೇಗೆ ಬರೆದರೂ ಬಿಗಿಯೆನ್ನುವವರ ಪಂಥವೊಂದು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷವಿಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ದೊಂದು ಕಾಲೊಡಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಸೀಮೆಯ ಹಿಗ್ಗುತ್ತಿದೆಂಬುದನ್ನು 'ಬಿಗಿ' ಪಕ್ಷದವರು ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಭರದಿಂದ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಜಗತ್ತನ್ನೂ ವಿಚಾರಪ್ರವಾಹಗಳನ್ನೂ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕೈಕೊಂಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ, ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಸಂದುಹೋಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ ಸಂಕ್ರಮಣಕಾಲವೇ. ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ 'ಪುರಾಣಮತವಾದಿಗಳು' ಸ್ಥಿರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಈ ಶೀಘ್ರಪರಿವರ್ತನದ ಕಾರಣವಿಮಾನಾಂಸೆಯನ್ನು ವಿಚಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ತಮ್ಮ ಪರಿಪಕ್ವ ಅನುಭವದ ಸಾರವನ್ನು ಹೊಸಬರಿಗೆ ಕೊಡುವುದೊಳ್ಳಿಯದು.

ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಎನ್. ಎಸ್. ಸುಬ್ಬರಾಯರು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ 'ಬಿಗಿ' ಪಕ್ಷದವರ ಪರವಾಗಿ ವಾದಿಸಿದರೆ, ಎಂಬ ನಮಗೊಂದು ಸಂದೇಹ. ಸಾಹಿತ್ಯನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮೈಗಳಿವೆ: ತಿಳಿಯಲಿ, ತಿಳಿಯದಿರಲಿ- 'ಕಾಲೋಹ್ವಯ' ನಿರವಧಿವಿಪುಲಾ ಚ ಪೃಥ್ವೀ' ಎಂದು ತಮ್ಮ ಏಕಾಂತವಿಚಾರಾನುಭವವನ್ನು ಹೇಳಿ ಹೋಗುವವರ ರೀತಿಯೊಂದು ಸುಸಂಸ್ಕೃತರ ವಿಚಾರಸಂಪತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ಸುಲಭಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗುವಂತೆ ವಿವರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನೊಂದು. ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಗದ ಸಾಹಿತಿಗಳು 'ಅನುಜ್ಞಿತ ಸಾರ್ವಭೌಮ (Unacknowledged legislators of the world)' ರಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುವರು. ಎರಡನೆಯ ವರ್ಗ

ದನರು, ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನಗಂಗಾಪ್ರವಾಹವು ಜನಪದದ ಧೂಲಿ
ಯನ್ನು ಸೋಂಕಬೇಕೆಂದು ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸು
ವರು. ರಸ್ಯ-ಜರ್ಮನಿ ಮೊದಲಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯ ನವ
ಜಾಗೃತಿಯು ಈ ದ್ವಿತೀಯವರ್ಗದ ಪ್ರತಿಪಾಕಿಗಳಿಂದಲೇ
ಇಷ್ಟು ತ್ವರಿತಫಲದಾಯಿಯಾಯಿತು. 'ಆಭಿಜಾತ' ಸಾಹಿತ್ಯ
ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಬೆಡಗುಬಿನ್ನಾಣವಿದ್ದರೆ, 'ಜನ
ಪದಸಂಸ್ಕಾರಕ' ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯ ಸಹಜ
ಸೌಂದರ್ಯವಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಹೊಸ ಹೊಸ
ಭಾವಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅದು ಕನ್ನಡಿ
ಗರ ಮನೆಮನೆಯನ್ನೂ ಮುಟ್ಟಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಯಾರು
ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವರು?

ಇನ್ನೊಂದು 'ಸ್ವಾಯತ್ತ', ಪ್ರಾಂತ!

ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಅಮೇರಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಬಲ
ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೂ ಭಯಭ್ರಾಂತವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಲೊಲ್ಲದೆ
ನೋಡುತ್ತಿರಲು, ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘವನ್ನು ತೃಣಪ್ರಾಯವಾಗಿ
ಮೂಲಗೊತ್ತಿ ಜಪಾನವು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಮಂಚುಕುಮೊ
ವನ್ನು ನಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ನೆಲೆ
ಗೊಳಿಸಿತು. ಮಂಗೋಲಿಯನ್ನೂ ಉತ್ತರಚೀನನ್ನೂ
ಪಡಾಕ್ರಾಂತಮಾಡುವ ಸಾಹಸವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಇದೀಗ
ಜಪಾನವು ತೊಡಗಿರುವುದು. ಈಗಾಗಲೇ ದಕ್ಷಿಣ ಮಂಗೋ
ಲಿಯದಲ್ಲ ಅದು ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವುದು.

ಉತ್ತರಚೀನದಲ್ಲಿಯ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ
ಮಂಚೂರಿಯದಂತೆ ಸ್ವತಂತ್ರಗೊಳಿಸಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪಾಲಿತ
ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲೋಸುಗ ಜಪಾನಿ ಲಪ್ಸರಶಾಹಿಯ
ಚಲನವಲನವು ನಡೆದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲಿಸುತ್ತಿರುವ
ಸೋವಿಯೆಟ್ ಚೀನದ ಪ್ರಸ್ಥವನ್ನು ಬೆಳೆಯಗೊಡಬಾರ
ವೆಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಉದ್ದೇಶವುಂಟು. ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ
ಜಪಾನಿ ಸೈನ್ಯಸತ್ತೆಯ ಮುಂದೆ ನಾನ್‌ಕಿಂಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ
ಸರ್ಕಾರವು ಬಗ್ಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತಿದೆ. ಉತ್ತರ ಚೀನ
ವನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಡಬೇಕೆಂಬ ಜಪಾನದ ಗರ್ಜನೆಯನ್ನು
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರ್ಕಾರವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಲಿಲ್ಲ.
ಹೀಗಾಗಿ ಚಿಯಾಂಗ್-ಕೈ-ಶೇಕರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರ್ಕಾರವು
ಒಳಗಿಂದಲೇ ಜಪಾನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿರಬೇಕೆಂದು
ಶಂಕಯ ಬರತೊಡಗಿದೆ; ಈ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ
ಸೋವಿಯೆಟ್ ಒಣ ಕೂಗಾಟವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅದು ನಡೆಸಿದೆ.
ಇದರಿಂದ ಚೀನದ ಲೋಕಮತವು ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧವಾಗತೊಡಗಿದೆ

ಚೀನದಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯುನಿಜಂ ಪ್ರಸಾರ

ಉತ್ತರ ಮಂಗೋಲಿಯವು ಲೋಕಸತ್ತಾಕವಾಗಿದ್ದು
ಸೋವಿಯೆಟ್ ರಸ್ಯದೊಡನೆ ಸ್ನೇಹಬದ್ಧವಾದುದಾಗಿದೆ.
ಜಪಾನಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸತ್ತೆಯ ಗಡಿಯು ಸೋವಿಯೆಟ್
ರಸ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ಜಪಾನದ ಏರಾಟಕೆಯು ಅನೇಕ ವಿಷ
ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಭಯರ ಜಗಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದಾಗಿತ್ತು.
ಆದರೆ ರಸ್ಯವಿನ್ನೂ ಶಾಂತವಾಗಿರುವುದು.

ಚೀನದ ೨/೩ ಭಾಗವು ಸೋವಿಯೆಟ್ ಆಗಿದೆ.
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚೀನ ಸರ್ಕಾರವು ಅದನ್ನು ಬಗ್ಗು ಬಡಿಯಲು
ಭಗೀರಥಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ ಸೋತಿತು. ಸೋವಿಯೆಟ್
ಸತ್ತೆಯು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ಹಬ್ಬುತ್ತಿರುವುದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ
ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಸೋವಿಯೆಟ್
ಚೀನಕ್ಕೆ ಲೋಕಮತವು ಅನುಕೂಲವಾಗತೊಡಗಿದೆ.
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರ್ಕಾರವು ಜಪಾನದ ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಶರಣನ್ನುತ್ತಿ
ರುವುದರಲ್ಲಿ, ಗುಪ್ತವಾದ ಬೇರೆ ಉದ್ದೇಶವೊಂದಿರಬೇಕೆಂದು
ಜನರು ಈಗ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
ಚೀನಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಂತೂ ಉರಿದಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಚಳ
ವಳಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಚಳ್ಳಹಣ್ಣು ತಿನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ.
ಆ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಅಣಗಿಸಲು, ಪ್ರಜಾಕ್ಷೋಭೆಯನ್ನು
ಅಡಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಗುಂಡು, ಸೈನ್ಯ, ಶಾಸನಗಳನ್ನು
ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಅನುಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ
ಚೀನಿ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸರ್ಕಾರವು, ಜಪಾನವನ್ನು ತಳ್ಳಿ
ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಘನಘೋಷಣೆಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಕಡೆ ಒಲಿಯು
ತ್ತಿರುವ ಸರ್ವಪಕ್ಷೀಯ ಸರ್ವಮತೀಯ ಜನರ ಸಂಘಟನೆ
ಯನ್ನು ರಚಿಸಿದಂತೆ ನಡೆಸಿರುವುದು. ಚೀನದ ಸರ್ವಜನತೆ
ಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಸಮರದಲ್ಲಿ ಎದೆಗೊಡಲು ಹೆಚ್ಚು
ಬೇಕೆಂದು ಚೀನಿ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸರ್ಕಾರವು ಯೋಚನೆ
ಮಾಡಿದೆ. ಉತ್ತರ ಹೊಪೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿಯಾಂಗದ ನಿಟ್ಟಿಗೆ
ಸೋವಿಯೆಟ್ ಚೀನದ ೩೦,೦೦೦ 'ರಕ್ತಸೈನ್ಯ'ವು ಮುಂ
ದೊತ್ತಿ ನಡೆದಿದ್ದು ಸರ್ವತ್ರವೂ ಅದಕ್ಕೆ ಜನತೆಯು ಸುಸ್ವಾ
ಗತವನ್ನೀಯುತ್ತಿದೆ. ಹೊಪೆಯಲ್ಲಿ ನವೀನವಾಗಿ ಸೋವಿ
ಯೆಟ್ ಸತ್ತೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಇದೀಗಿನ ವಾರ್ತೆ

ರೈಕವಾನ ಪ್ರಾಂತವು ಸೋವಿಯೆಟ್ ಚೀನವಾಗಿರುವು
ದರಿಂದ, ಸಿಂಕಿಯಾಂಗದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಸೋವಿಯೆಟ್
ರಸ್ಯದ ವರ್ಚಸ್ವವು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ-ಇವೆರಡ
ರಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯವಹಾರವು ಆರಂಭವಾದಿತು; ಸೋವಿಯೆಟ್
ಚೀನಕ್ಕೆ ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರಸಾಮಗ್ರಿಗಳೂ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನವೂ

ಆಮೂಲಕ ದೊರೆತಾವು, ಆದು ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿ ತನ್ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯರಾಜ್ಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕಂಟಕವಾದಿತು; ಎಂದು ಜಪಾನದ ಭೀತಿ. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಚೀನ-ರಸ್ಯಗಳ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಉತ್ತರಚೀನದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ರೈಕವಾನ್ ಸಿಂಕಿಯಾಂಗ್ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತನ್ನ ಸೈನ್ಯದಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಬೇಕು ಎಂಬ ಹಂಚಿಕೆಯೂ ಒಂದು, ಉತ್ತರಚೀನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸತ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಜಪಾನವು ಧಡಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಲಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ರಣನಾತೆ

ಅತಿಕ್ಷತ ಹಬಸಿಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತಾಡುತ್ತ ಗೆಲ್ಲಬಹುದೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದ ಧೀರಾಗ್ರಾಣಿ ಮುಸೊಲಿನಿಗೆ ಆದು ಅತಿಮುಸ್ತರವಾಗಿರುವುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅವನ ಸೈನಿಕರು ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಶ್ರಮವರ್ವಕವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಕಲ್ಲಿನ ಮಾರ್ಗವು ಮಳೆಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾದಿಯೆಲ್ಲ ರೊಬ್ಬ ರೊಬ್ಬಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರಗಳು ನಡೆದಾಡಲಾರವು. ಮಕಾಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವ ಹಾದಿ ಕಟ್ಟಿಯೇಹೋಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ವಿಮಾನದಿಂದ ಬಾಂಬುಗಳ ಮೂಲಕ ಎಷ್ಟು ಕೈಚಳಕವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಬಂದಿತೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಇಟಾಲಿಯನ್ ಸೈನಿಕರು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಿಂದಿರುಗುವಾಗ ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳೆಯಿಟ್ಟು ನಾಶಮಾಡುತ್ತ ನಡೆದಿರುವರು. ಬಾಂಬುಗಳ ಸುರಿಮಳೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರಗಳೆಷ್ಟೋ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾದವು.

ಡೀಲೋದ ಮೇಲೆ ಸಾಗಿಹೋದ ಇಟಾಲಿಯನ್ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿನ ಸೋಮಾಲಿಗಳು ಅಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ಯುದ್ಧದಿಂದ ಮೈದಿಗೆದರಂತೆ. ಹಬಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೈಮಾಡಲು ಒಲಿದೆಂದರೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ಮಕಾಲೆಯಿಂದ ಆಡೋವಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದ ಸ್ವಾರ್ಥಿನಸೇತೆಗಾಗಿ ಇಬ್ಬರೂ ಒಳ್ಳೆ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವು ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಪರಿಮಿತವಾಗಿ ಇಟಾಲಿಯನ್ ಸೈನ್ಯದ ಧ್ವಂಸವಾಯಿತೆಂದು ಸುದ್ದಿಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಮಕಾಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತೆ ಬೇಡ; ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆವೆಂದು ಹಬಸಿಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ.

ಇಜಿಪ್ತದ ಭಾಗ್ಯೋದಯವೇ ?

ಕಳೆದ ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪರತಂತ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಹಲವು ವಾಗ್ದಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಯುದ್ಧ ಗೆದ್ದಮೇಲೆ

ಅವುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಆಸುಕೂಲತೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ದೇಶಗಳಿಂದ ಜನ-ಧನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಪಡೆದುದಾಯಿತು. ಈಸಲ, ಜನರು ಹೆಚ್ಚು ಜಾಗರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಜಿಪ್ತ-ಸಿರಿಯಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ನೆರೆಬಂದುದು ಅದರ ಗುರುತಾಗಿದೆ.

ಇಜಿಪ್ತದ ರಾಜರು ಅನಿರ್ಬಂಧ ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ, ಮತ್ತೆ ಘಟನಾತ್ಮಕ (Constitutional) ಆಡಳಿತವನ್ನು ಮೊದಲುಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಪೂರ್ವಗಾಮಿಯಾಗಿ 'ತತ್ತ್ವಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ' ವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಹೆಸರು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದ್ದರೂ ತನ್ನನ್ನು ಪರತಂತ್ರಗೊಳಿಸಿ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದ ಹೇರಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಷಮಸಂಧಿಯ ಪುನರ್ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಬೇಕೆಂಬ ಇಜಿಪ್ತದ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಮ್ಮತಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಅತ್ತಿಪ್ಪನೊಳಗಿನ ಪಕ್ಷಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದಾದುವು. ಅಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೃಂದವು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೂ ಮನವು ಯಾಗುವಂತೆ ತಮ್ಮ ತೀವ್ರ ಅಸಂತೋಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ್ದು.

ಇಟಲಿ-ಅಬಿಸಿನಿಯಗಳ ತಿಕ್ಕಾಟದಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಷ್ಟ್ರ ಪೂರ್ಣಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇಜಿಪ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿರುವರು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್-ಹಿಸ್ಪಾನಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇಜಿಪ್ತಕ್ಕೆರುವ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅವರ ಅರಿತಿರುವರು. ಸಿರಿಯವೆಂಬ ಫ್ರೆಂಚರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಅರಬರು ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನದಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಸ್ಪಾನಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರೂ ಚಾತುರ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ಸುಭಾಷಬಾಬುಗಳು ಹೇಳಿರುವುದರಲ್ಲಿ ತಥ್ಯವಿಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ಅಂತರ್ಜಾತೀಯ ವಿನಾಹವು ಅಹಿಂದುವೇ ?

ಮೇಲಣ ಮತ್ತೆಕೆಯ ಕೆಳಗೆ 'ಮಾಡರ್ನ್ ರಿಪಬ್ಲಿಕನ್' ಕಾರರು, ಮೊನ್ನೆ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಹಿಂದೂ ಮತ ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತ ಮಾಲವೀಯರು ಈ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಟೀಕಿಸಿರುವರು.

"ಅಂತರ್ಜಾತೀಯ ವಿನಾಹವೂ ಅನ್ಯೋದಕ ವ್ಯವಹಾರ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಭೆಯ ವಿಚಾರಕಕ್ಷೆಗೆ ಹೇಗೆ ಒಳಪಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತೀಯ ಭಾವವಂತೂ ಚರ್ಚಾಸ್ಪದವಾಗಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರವು

ಬಂಗಾಲದ ಮಟ್ಟಗಂತೂ ಹೀಗಿದ್ದನ್ನು ಬಹುದು. ಇನ್ನು ಅಂತರ್ಜಾತೀಯ ವಿವಾದಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯ-ನಾಟಕ-ಪುರಾಣ-ವಿವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸ್ವತಃಗಳು ಅವಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟವೆ. ಅನುಲೋಮ-ಪ್ರತಿಲೋಮ ವಿವಾದಗಳು ವಿಧಿಯುಕ್ತ ವಿವಾದಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ನೇಪಾಳ, ಸಿಕ್ಕಿಮ, ದಾರ್ಜಿಲಿಂಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತೀಯ ವಿವಾದಗಳು ಈಗಲೂ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಷ್ಠಾ ಇಂತಹ ಹಲವು ವಿವಾದಗಳು ಹಿಂದೂ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿ ಜರುಗುತ್ತಿವೆ. ಕರ್ಮಕ ವಿವಾದಸಂಸ್ಕಾರಗಳೆಂದೊಡಗೂಡಿದ ಅಂತರ್ಜಾತೀಯ ವಿವಾದಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ವಿಧಿಯುಕ್ತ ವಿವಾದಗಳೆಂದು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾಗೆ ಬಲ್ಲವು. ಆದುದರಿಂದ ಪಂ. ಮಾಲವೀಯರು ಏನೇ ಅನ್ವಯ, ಅಂತರ್ಜಾತೀಯ ಹಿಂದೂ ವಿವಾದಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ವಿಧಿಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದುವು; ಈಗಲೂ ಇವೆ.

“ ಸಂದಿತ ಮಾಲವೀಯರ ಒಣ್ಣೆಯವು ಆತೆರನಾಗಿದ್ದೂ, ಜಾತಿ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿನ ವಿವಾದಗಳಿಗೆ ಅಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನೀಯುವ ಒಣ್ಣೆಯವು ಬಹಿರಂಗ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಆಂಗೀಕೃತವಾದುದು ವಿಚಾರಣೀಯವಾಗಿದೆ. ”

ಅಭಿನವ ಹಿಂದೂಜಾತಿ

ಹಿಂದೂ ಜನತೆಯನ್ನು ನೂರಾರು ಡಿವಿಡಿಯಾಗಿ ಒಡೆದು ಕಸುವುಗೊಡಿಸಿದ ಕೃತ್ರಿಮ ಭೇದಗಳು ಕಳಚಿತೊಡಗಿವೆ. ಹಿಂದೂಗಳು ಮತ್ತೆ ಒಂದು ಕುಲ, ಒಂದು ಸಮಾಜ, ಒಂದು ಜನಾಂಗ, ಒಂದು ಜಾತಿಯೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಸ್ಫುರಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಲವು ಕಾರಣಗಳಿವೆ: ಪರಕೀಯರ ಪರಧರ್ಮಿಯರ ಆಕ್ರಮಣವು ಒಂದು; ತಾವು ತಮ್ಮವರಿಗೆ ತೋರುವ ಅನ್ಯಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆಸಹನೆ ಇನ್ನೊಂದು; ಜಗತ್ತನ್ನೆ ಒಂದು ವೇಗದಿಂದ ಸೆಳೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಕಾಲಗತಿ ಮತ್ತೊಂದು.

ಈ ಘರ್ಷಣೆಯು ಹಿಂದೂಸಮಾಜವನ್ನು ಕರ್ತವ್ಯದ ದಾರಿಗೆ ಎಳೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿದೆ. ಡಾ. ಅಂಬೇಡಕರರ ಧರ್ಮಾಂತರ ಘೋಷಣೆಯು ನಿಮಿತ್ತಮಾತ್ರವಾಯಿತು. ವಿಚಾರವಂತರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮುಗಿಸಲು ಸಾಧನವಾಯಿತು. ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಭೆಯ ಮೊನ್ನೆಯ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಆಂಗೀಕೃತವಾದ ಕೆಳಗಿನ ನಿರ್ಣಯವು, ಈ ಕಾಲಗತಿಯನ್ನು ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುವಂತಹದಾಗಿದೆ.

“ ಶಾಲೆ, ಬಾವಿ, ಕೆರೆ, ಘಾಟು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆಯ ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳು, ಹಾಟೆಲು, ಹಾದಿ, ಉಪವನ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪಾಸನೆಯ ಸಕಲಸ್ಥಳಗಳೇ ಮೊದಲಾದುವು, ಸ್ವಶಾಸನ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ತತ್ವವು ಸ್ಥಾನಗಳು, ಸರ್ವ

ವಿಧದ ಸಾರ್ವಜನಿಕಸಂಸ್ಥೆಗಳು-ಸುಖಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ-ಪಂಥಗಳನ್ನು ಎಣಿಕೆಗೆ ತಾರದೆ, ಸರ್ವಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಭೆಯು ಈ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

“ ಅದೇ ರೀತಿ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯು ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ ಅಥವಾ ಸಮಾಜವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದ್ದೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗದೆಂಬ ತನ್ನ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಈ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಭೆಯು ನಿಶ್ಚಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಮೂದಿಸುತ್ತದೆ.

“ ಹಿಂದೂಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಜನ್ಮ-ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬಂದ, ಮತ್ತು ಈವೊತ್ತಿನ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿ ನಿರುಪಯುಕ್ತವೆನಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಭೇದಗಳ ನಿರಾಕರಣೆಯನ್ನು, (ಸಾರ್ವಜನಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಭೇದಾಭೇದಗಳ ಸಂಬಂಧವು ಬರುವುದು ಅನುಚಿತವೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ) ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವೆಂದು ಈ ಹಿಂದೂಮಹಾಸಭೆಯು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ”

ಕುರ್ತುಕೊಟೆಯ ಮಹಾಭಾಗವತರು (ಕನ್ನಡಿಗರು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ಹೆಸರು) -ಕರವೀರಪೀಠದ ಶ್ರೀಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಸೂಚಕರೆಂಬುದು, ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ ಉಚ್ಚಲಭವಿಷ್ಯದ ಮುಂಗುರುತಲ್ಲವೇ? ಲಖನೌ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆ

ಕಲದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಬೋರ್ಡಿನ ಸಭಿಕೂಡ, ‘ ಭಾವೀರಾಜ್ಯಕಾರ್ಯಭಾರದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಅಧಿಕಾರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದೋ? ಭಾವೀಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಯಾವ ಧೋರಣವನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು? ’ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಿದೆ. ಅದರ ಸದಸ್ಯರ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ಕೊಡಲೆಂದು ಪಂ. ಗೋವಿಂದ ವಲ್ಲಭ ಪಂತರವರು ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಲಿಖಿತವನ್ನು ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವ ಲಖನೌ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಕಾರ್ಯವು ಎಷ್ಟು ಜಟಿಲವಾಗಿದೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಂದ ಬರುವಂತಿದೆ. ಪಂಡಿತರ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯ ಪ್ರವಾಹವಂತಿದೆ:

ಮುಂದಿನ ಆಯ್ಕೆ (ಚುನಾವಣೆ) ಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಹೋರಾಟಕ್ಕೋ? ಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ತತ್ವದಿಂದ? ಮತದಾರ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಏನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು? ಸುಧಾರಣಾ

ಕಾನೂನನ್ನು ಮುರಿಯುವುದೆಂದರೆ ಏನು? ರಾಜ್ಯಯಂತ್ರ ವನ್ನು ಮುರಿಯುವುದಾದರೆ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಒಳಗಿಂದಲೋ, ಹೊರಗಿಂದಲೋ? ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಗೆಲ್ಲುವುದು ಎಷ್ಟು ಸಂಭವನೀಯ? ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಬಹುಮತವನ್ನು ಪಡೆದೀತೋ? ಪಡೆಯದೆ ಹೋದರೆ ಏನಾದೀತು? ಅಧಿಕಾರಸ್ಥಾನವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಮುಂದೇನು ಮಾಡುವುದು? ನವಸುಧಾರಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬರಲಿರುವ ರಾಜ್ಯಯಂತ್ರವನ್ನು ಮುರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಪದದ ಉಪಯೋಗವಾಗಬಲ್ಲದೆ? ಆ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಇತರ ಪಕ್ಷಗಳು ವಶಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವನದ ಮೇಲೂ ಭಾವೀರಾಜಕಾರಣದ ಮೇಲೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವೇನಾದೀತು? ಅದರಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಲೋಕಸ್ಥಿತಿಯೆಂತೆ? ಕಡಿಮೆಯಾದೀತೋ, ಹೆಚ್ಚಿತೋ? ಆ ಪದವನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಏನಾಗಬಹುದು? ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಇಲ್ಲವೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಂದಾಳುಗಳ ನೀತಿಸಾತವು ಅದರಿಂದಾದೀತೋ ಹೇಗೆ? ಒಳ್ಳೆದು, ಅಧಿಕಾರಪದದ ಸ್ವೀಕಾರಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಮತದಾರ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳ ತಕ್ಕವರು? ಕೇವಲ ಅಭಾವಾತ್ಮಕ ಘೋರಣವು ಜನತೆಗೆ ಸೇರಬಹುದೇ?...ಇ. ಇ.

ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ತಗ್ಗಬೇಕು!

ಇಟಲಿ ಜರ್ಮನಿಯಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತಮ್ಮ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಯಿಸಬೇಕು, ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಮಂದಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಬಟ್ಟೆಯ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು-ಎಂಬ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರಲು, ಹಿಂದು ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಡತನದ ಬೇಗೆಯು ಹಬ್ಬುತ್ತಿರುವಷ್ಟೇ ಭರದಿಂದ ವರ್ಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ಬಗೆ ಯೇನು? ಎಂಬುದು ಜನರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಲಖನೌನಗರದಲ್ಲಿ ಲೋಕ ಸಂಖ್ಯಾಪರೀಕ್ಷೆ ಕೂಡಿದಾಗ, ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಗೆ ವಿಚಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿ ತೆಂಬುದನ್ನು ಡಾ. ರಾಧಾಕುಮಾರ ಮುಕರ್ಜಿಯವರು ಜನರ ನಿರ್ದೇಶನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಸರಕಾರವೂ ದೇಶದ ಹಿತಚಿಂತಕರೂ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನ ಪ್ರಜಾ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಮನಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೧೭ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ೧೦

ಕೋಟಿ ಜನರಿದ್ದರು; ೧೯೩೧ರಲ್ಲಿ ೩೫ ಕೋಟಿಯಾದರು; ಈಗ ೩೭ ಕೋಟಿಯನ್ನು ಮಿಕ್ಕಿರುವರು! ಅಧಿಕಾಧಿಕವಾಗಿ ತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅಧಿಕಾಧಿಕವಾಗಿ ಜೀವನಸೌಕರ್ಯ ಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಈ ಮೊದಲೇ ಕುಗ್ಗಿಹೋಗಿದೆ. ಒಕ್ಕಲುತನದ ಅಥವಾ ಉತ್ಪನ್ನದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುಂಠಿತವಾಗಿರುವುದಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಜನಸಂಖ್ಯೆಯೊಡನೆ ಅದನ್ನು ಹೋಲಿಸುವುದೇ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದ ವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ಉದ್ಯೋಗಧಂದೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದರಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಹೋರೆಯನ್ನು ಒದ ಗಿಸುವುದು....ಇ. ಇ. ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ ಯೋಜನೆಗಳೇ ಆಗದ್ದ ರಿಂದ ಜನತೆಯ ಧಾರಣಾಶಕ್ತಿಗೂ ಉತ್ಪಾದಕಕ್ಕೂ ಕ್ಷಯ ರೋಗ ಹತ್ತಿ, ಅದು ಅಕಾಲಮೃತ್ಯುವನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಭೀಷಣಸ್ಥಿತಿಯ ಅರಿವು ಯಾರಿಗಿಲ್ಲ? ಇದಕ್ಕೆ ಮದ್ದೇ ನೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಭುತ್ವಶಕ್ತಿಯ ಅಭಾವದ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೆ ಕಮರಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ!

ಹಳ್ಳಿಗಳ ದೈವ ತೆರೆಯಿತು!

ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳಿಕೆಯ ೨ ಶತಮಾನಗಳನಂತರವಾದರೂ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರವು 'ಗ್ರಾಮ ಪುನರ್ವಿವರಣೆ'ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ತನ್ನ ಗಮನವಿತ್ತಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ. ಗಾಂಧಿಯವರ ಪುರಸ್ಕಾರವೇ ಈ ಆಸ್ಥೆಗೆ ಕಾರಣವೆಂಬುದನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಅದು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಾಮೋದ್ಧಾರದ ಸೊಲ್ಲೆ! ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ವಾಡಿಕೆಯ ಮಾತಾಗಿವೆ. ಸರಕಾರದವರು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿರುವರು. ಬಡೋದೆಯ ಮಹಾರಾಜರು ತಮ್ಮ ಹೀರಕಮಹೋತ್ಸವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ನಿಧಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸುವುದಾಗಿ ಸಾರಿದರು. ಇದೀಗ ಹಿಂದಿ ಸೈನ್ಯಖಾತೆಯವರೂ ಗ್ರಾಮೀಣರ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಧಾವಿಸಿಬರುತ್ತಿರುವರು!

ಹೀದೀಸೈನ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಟಿದೆ: ಮುಲ್ಕೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಡನೆ ಗ್ರಾಮೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಬೇಕೆಂದು; ಸೈನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು. ಸೈನಿಕವೃತ್ತಿಯ

ವರು ಸೇವಾನಿವೃತ್ತರಾದಮೇಲೆ ಉಪಜೀವನ ಸಾಗಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಬೇಕೆಂದೂ ನೆರೆಹೊರೆಯವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂತಹರಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಈ ಏರ್ಪಾಡಿನ ಉದ್ದೇಶ.

ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗಾಡಿನ ನೈರ್ಮಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿಗನು ಉಪಜೀವಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬಹುದೆಂದು ಯೋಜನೆ ಕರನಿರಿಸ್ತೆ.

ಕನ್ನಡದ ಮುನ್ನಡೆ

ಸರ್ ಮಿರ್ಜಾರವರಿಗೆ ಗೌರವ

ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ದಿನಾನರಾದ ಸರ್ ಮಿರ್ಜಾ ಇಸ್ಮಾಯಿಲರವರಿಗೆ, ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಕೆ. ಸಿ. ಐ. ಇ. ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಸಾರ್ವಭೌಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳಿಗೆ ಕನಕಾಭಿಷೇಕ

ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯ ಹುಣಸುಮಾರನಹಳ್ಳಿಯ ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾಯರಿಗೆ ೮೦ ವರ್ಷಗಳು ತುಂಬಿರುವು. ಕಳೆದ ೨೦ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಾದ ವರ್ಧಂತುತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕನಕಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅವರು ಬಿ. ಎ. ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ವಕೀಲಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ, ಕೆಲಕಾಲ ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ವಕೀಲರಾಗಿದ್ದರು. ಭಾರತೀಯ ಜ್ಯೋತಿಷ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನವುಳ್ಳವರಿದ್ದರಲ್ಲದೆ ಅದರಲ್ಲಿವರಿಗೆ ಗತಿಯೂ ಇತ್ತು. ಅದರಿಂದ ವಕೀಲಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹುಣಸುಮಾರನಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಸೇರಿ, ಅಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದರು. ಅವರಾ ೧೪ ವರ್ಷಗಳ ಅಭ್ಯಾಸದ ಫಲವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಬಂಧವಾದ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳು ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದುವು. ಅವರ ವಿಚಾರಗಳು ಭಾರತೀಯ ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೇಲೆ ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರಕಾಶವನ್ನೇ ಕೆಡಹಿದವೆನ್ನಬೇಕು. ಅವರ ವಾಕ್ಯಗಳೆಂದು ಪ್ರಮಾಣವಚನಗಳಾಗಿ ಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಗಮನವನ್ನು ನಮ್ಮ ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆದಿವೆ. ಇಂತಹ ಜ್ಯೋತಿಷ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅಖಿಲಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಾಸ್ಪದವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಈ ಕನಕಾಭಿಷೇಕ ಸಮಾರಂಭದ ಸುಯೋಗವು ಸಂದಿಸಿದುದು ಯಾರಿಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನೂ ಹಿಗ್ಗನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ?

ಬಾಲವನ, ಪುತ್ತೂರು

ಇದೊಂದು ಹೊಸ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಜನವರಿ ೧೩ ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಳಿ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಸಾಕುವುದು, ಅಟದ ಬೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ಕೃಷಿ ಮುಂತಾದುವನ್ನೂ ನೃತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಅಭಿನಯ, ಲಲಿತಕಲೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೂ ಕಲಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಮಾದರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಶ್ರೀ. ಶಿವರಾಮಕಾರಂತರ ಪ್ರರಿಶ್ರಮದ ಪ್ರಶಂಸನೀಯ ಫಲವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡನುಡಿಯ ಪಸರಣ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ಅದನ್ನು ಬಗೆಬಗೆಯಿಂದ ಬಹುಮುಖವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ಮಾತು. ತಮ್ಮ ಓದುಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ಮುಗ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ಶ್ರೀ. ಭಾರತ ಬಿಂದುರಾಯರು ಇದೀಗ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಡ್‌ಕಾಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನೊದಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಧುರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೇ ಶ್ರುತಪಡಿಸಿದರು.

ಭತಗುಣಕಿಯ ಶ್ರೀ ಬಸವೇಶ್ವರ ಪ್ರಾಸಾದಿಕ ಸಂಗೀತ 'ಬಾಲ' ನಾಟಕಮಂಡಲಿಯವರು, ಶ್ರೀ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ತಿರುಕರ ಪಿಡುಗನ್ನೂ ಶ್ರೀ. ಸಿಂಪಿ ಲಿಂಗಣ್ಣನವರ ಮೊದಲನೆಯ ದೇಶದ್ರೋಹಿಯನ್ನೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ, ಬಹುಮಾನ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಅಭಿನಯಿಸಿದರು. ನವಸಂಸ್ಕಾರ ರಂಜಿತವಾದ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಒಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಗೋಣಗಾಟವನ್ನು ಆ ಬಾಲಕರು ಅಣಗಿಸಿದರೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು.

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ಮೇಳನದ ಸಮ್ಮಾನ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸತ್ಕರಿಸಿದುದಲ್ಲದೆ, ಕೆಲವು ವಾಚ್ಛಯಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿದುವು. ಮಾತುಂಗದ ಮೈಸೂರು

ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಪಾದಕರು 'ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ' ವನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದುದಲ್ಲದೆ ಜಾನಪದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಓದಿದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ. ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಗಾನವಿಷಯಕವಾದ ಭಾಷಣಗಳಾದವು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನಸಂಘದ ಉತ್ಸಾಹಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾದ ಕಾರಂತರು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ದೈವವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಜ. ಕ. ಸಂಪಾದಕರು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ ಅದರ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯತ್ವವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅದೇ ಸಂಘದಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಟ್ಟ ಸಭೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಕರು ತಮ್ಮ ಕವನಗಳನ್ನು ಹಾಡಿಕೊಂಡರು.

ಹೊಸದೊಂದು ಕನ್ನಡ ವಾಕ್ಚಟಸಂಸ್ಥೆ

ಹೆಸರು ಹೊಂದಿದ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಟರಾದ ಶ್ರೀ. ಸಿಂಹರವರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ದೇವಿ ಫಿಲ್ಮ್ ಕಂಪನಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ವಾಕ್ಚಟಸಂಸ್ಥೆಯು ಉದಯ ಹೊಂದಿದೆ. ಶ್ರೀ. ಸಿಂಹರವರ, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಬಲು ಮೆಚ್ಚಿನ

ದಾದ 'ಸಂಸಾರನಾಕೆ' ಎಂಬ ನಾಟಕವು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮತಃ ವಾಕ್ಚಟವಾಗಲಿದೆ. ಅದರ ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಸಿಂಹರವರ ಮೊದಲಾದವರಲ್ಲಿನಯಿಸುವರಲ್ಲದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಆಮೆ ಚೂರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಿದ ಕುಲೀನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮನೆ ತನದ ಕುಮಾರಿ ಪದ್ಮಾ ಎಂಬವರು ನಾಯಕಿಯ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸುವರು.

ಶ್ರೀ ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿ ಸ್ಮಾರಕೋತ್ಸವ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸುಗ್ಗಿ

ಇವೆರಡು ಕಡೂರು-ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು (ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆ) ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ಶಿವಾನಂದಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ತಿಂಗಳ ತಾ|| ೨೪-೨೫ರಲ್ಲಿ ಜರುಗಲಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದಕ್ಕೆ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಲಿಂಗರಾಜ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾದ ಡಾ. ಎಸ್. ಸಿ. ನಂದೀಮಠ, ಎಂ. ಎ., ಪಿಎಚ್. ಡಿ. ಅವರೂ ಎರಡನೆಯದಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀ. ಟಿ. ಎ. ಎ. ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು, ಎಲ್.ಎಲ್. ಬಿ. ಅವರೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗುವರು. ಅವುಗಳಿಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗದ ವಿದ್ವಜ್ಜನರ ಭಾಷಣಗಳನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಮಾತು

ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಕೀಯ

ಕಳೆದ ದಿನೇಬರ ತಿಂಗಳು ನಾವು ಅಭಿವಚನಕೊಟ್ಟಂತೆ ಈ ವರುಷ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ ಅನೇಕ ಉಪಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಜನವರಿ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಅಂತರಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಹಿರಂಗದ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ನಾವು ವಿಶೇಷ ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿರುವೆವೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ವಾಚಕರ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಾರದಿರದು. ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನ Midsummer Night's Dream ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೆ "Our true intent is all for your delight" ಎಂಬ ಉಕ್ತಿಯೊಂದನ್ನೇ ನಾವು ನಮ್ಮ ಧೈಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವೆವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಕೇವಲ ಮುಖೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ.

ಹಲವು ಲೇಖಕಮಿತ್ರರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪಂಡಿತಪಾತ್ರ ರಂಜರಿಗೂ ಇಷ್ಟವನಿಸಬಹುದಾದ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಈ

ಸಂಪುಟವಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಜನವರಿ-ಫೆಬ್ರವರಿ ಸಂಚಿಕೆಗಳೆರಡೂ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರಾದ ಕಿರಿಗುರುತುಗಳು. ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಗಳೂ ಇಷ್ಟೇ ಸಚಿತ್ರವೂ ವಿವಿಧವಿಷಯರಂಜಿತವೂ ಆಗುವವೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ನಮ್ಮ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಯೆಂದು ಎನಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ವಾಚಕರಲ್ಲಿ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಕೋರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಜನವರಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಅಭೂತಪೂರ್ವವಾದ ವಿಪತ್ತುಗಳು ಅಡ್ಡಲಾದುದರಿಂದ, ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೊಂಚ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಜನವರಿ ೪-೫ ತಾ.ಗೆ ಸಂಚಿಕೆ ಹೊರಡುವುದೆಂಬ ಪೂರ್ಣವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ, ಮಾಡಬೇಕಾದ ಏರ್ಪಾಡನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿ, ಕಲಾಸಿಂಧುಮುದ್ರಣಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮುದ್ರಣ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲೆಂದೂ ಸಮೀಲನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲೆಂದೂ ಮುಂಬ

ಯಿಗೆ ಹೋದವು. ಹೊರಟ ನಾಲ್ಕಾರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಸಂಪಾದಕಿಯ ವಿಭಾಗವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕೆಲಸಗಾರಿಗೂ ವಿಪರೀತ ಜ್ವರಬಾಧೆ. ಸಂಚಿಕೆಯ ಹೊಸ ಹೊದಿಕೆಯ ಚಿತ್ರದ ಪಡಿಯಚ್ಚುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವ ಧಾರವಾಡದ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ೧೨-೧೩ ತಾ. ನ ವರೆಗೂ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದರು. ಅಂತೂ ಜನನ ಸಂಚಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕೆ ೨೦ನೆಯ ತಾರೀಖು ಬೆಳಗಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ವ್ಯಸನವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ವಾಚಕರು ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿದರಲ್ಲಾರರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಜನನವು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ವಿಲಂಬವು ಫೆಬ್ರವರಿಯದಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅದರದನ್ನು ನಾವು ಬೇಗನೆ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಿಡಿತ.

ಹೊಸ ಆಜೀವ ಚಂದಾದಾರರು

ಮುಂಬಯಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಬಣ್ಣದ ಕಾರ್ಖಾನೆದಾರರಾದ ಕಬ್ಬೂರ ಕಂಪನಿಯ ಡಾ. ಕೆ. ಎಚ್. ಕಬ್ಬೂರರು ನಮ್ಮ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ಆಜೀವ ಚಂದಾದಾರರಾಗಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ತ್ರೀಯುತರು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಉರ್ಜಿತಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೈದುತ್ತ, ವೈಭವದ ಆತ್ಮಚಕ್ರ ಶಿಖರವನ್ನು ಹತ್ತಿದವರು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತದ ಬಣ್ಣಗಳ ಕಾರಖಾನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವ ವರೆಗೂ ಅವರ ಸಾಹಸವು ಮುಂದುವರಿದಿತ್ತು. ಮಹಾಯುದ್ಧ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿಪತ್ತು ಬಂದು ಅತಿಸಷ್ಟ ಕೈಡಿಯಾದರೂ, ಮತ್ತೆ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು, ಮುಂಬಯಿಯ ವರ್ತಕಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತ್ರೀಯುತರ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವೆವು

ಕಥಕ್ಕಲಿ-ಯಕ್ಷಗಾನ

ಮುಂಬಯಿಯ ಸಂಪತ್ತಾಧನೆಯ ಸ್ಥಾನವಾಗಿರುವಂತೆ ಕಲಾಭಿಮಾನಿಗಳ ಕೇಂದ್ರವೂ ಆಹುದು. ಕೇರಲಕಲಾ ಮಂಡಲದವರು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಕಥಕ್ಕಲಿಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಅವರ ನಾಟ್ಯಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಹತ್ತಿರದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ಸಂದರ್ಭವೊಂದು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಪಾರ್ಶ್ವಭೂಮಿಯ ಸತಾಲಸಂಗೀತಕ್ಕೂ ಚೆಂಡೆಯ ವಾದ್ಯದ ಕರ್ಕಶ-ಕೋಮಲ ನಿನಾದಕ್ಕೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದ ಆ ಮೂಕನಾಟ್ಯಪ್ರಯೋಗವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅದ್ಭುತವಾದುದು. ಅವರ ವೇಷಪರಿಪಾಟ್ಯ, ಅಭಿನಯಕೌಶಲ್ಯ

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಶಂಸನೀಯ. ಅದರ ಆ ಕಲಾಪೂರ್ಣ ನಾಟ್ಯವನ್ನು ಆಸ್ಥೆಯಿಂದ ನೋಡುವ ರಸಿಕರಾರೂ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ವೃಂದದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಶೋಚನೀಯ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕಸಂಘದವರೂ ಬೇಗನೆ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಅಡಿಶೋರಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ಹೊಗಳಿದ ಮೇಲೆಯೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹೆಚ್ಚುವು ನಮಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುವುದು ಈಗಿನ ವಾಡಿಕೆ. ಈ ಕೆಟ್ಟಚಟುವನ್ನು ತೊಲಗಬೇಕು. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಭರತನಾಟ್ಯಪರಂಪರೆಯನ್ನೂ ಭಾರತೀಯ ಮೂರ್ತಿಶಿಲ್ಪದ ವೇಷಭೂಷಣ-ಹಾವಭಾವ-ವರ್ಣವಿರಚನೆಗಳನ್ನೂ ವಿಶುದ್ಧವಾಗಿ ಕಾಯ್ದು ಕೊಂಡು ಬಂದು, ಅವಕ್ಕೆ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯ ಕತೆಗಾರಿಕೆಯ ಸವಿಯನ್ನು ಬೆರೆಸಿ, ಅಚ್ಚುಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ನಾಟಕ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿ ಬಾಳಿದ 'ಯಕ್ಷಗಾನ'ದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮುಂಬಯಿಯ ಕಲಾಭಿಜ್ಞ ಕನ್ನಡಿಗರು ತಕ್ಕ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದಲೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದಲೂ ಆದ ರಿಸುವರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಕಥಕ್ಕಲಿ-ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬಿ. ಕೆ. ದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಹಲವು ಸಚಿತ್ರ ಲೇಖನಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಥಕ್ಕಲಿಯ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಹಲವು ಪಾತ್ರಗಳುಳ್ಳ ಚಿತ್ರವು, ರುಕ್ಕಾಂಗದ ಕಥೆಯ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದು.

ತಿಮ್ಮ ಪಡೆ

'ಅದ್ಭುತಾಕಾಶ' ವೆಂಬ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಓದಬೇಕು:

ಪುಟ	ಅಂಕಣ	ಸಾಲು	ಸರಿಮಾತು
೧೦೪	೨	೨೯ ಹುಚ್ಚುಕಲ್ಲನೆಯ ಮದ್ದಾಗಿ	ಪರಿಣಮಿಸುವುದು.
೧೦೬	೧	೨೪-೨೫ ನಕ್ಷತ್ರದೊಳಗಣ ಎಲ್ಲ ಅಣುಗಳನ್ನು ಕಡಿಡಿದಬಲ್ಲುದು.	(Unlocking the atoms)
,,	೨	೧೫ ಉಷ್ಣತೆಯು ೩೮೦೦೦ ಡಿಗ್ರಿ	ಗರು

'ಇಂಡಿಯಾನಾ'

ಬನಾರಸದ 'ಗ್ರಂಥಗೋಷ್ಠಿ'ಯವರು ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕಾಗಿ ಕಳುಹಿದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ವೃತ್ತಾಂತದ ಆಶಯವನ್ನು ಸಂತೋಷ

ದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತೇನೆ:—

‘ನಮ್ಮ ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಲೇಖನಗಳ ವರ್ಗೀಕೃತ ಅನುಕ್ರಮವನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸುವ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆದಿದೆ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ, ಪ್ರಹ್ಲಾದೇಶ, ಸಿಂಹಲ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಡುವ ನಿಯತ ಕಾಲಿಕಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ರೋಮನ್ ಲಿಪಿ ಯನ್ನೂ ಸರ್ವಮಾನ್ಯ ಉಚ್ಚಾರಸೂಚಿ (Transliteration) ಯನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಲೇಖಕ, ತಲೆ ಕಟ್ಟು, ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಳಗೊಂಡ ಕೋಶಾನುಕ್ರಮ ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಾಚ್ಛಯಿಕ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಇ. ವಿಷಯಗಳ ಆಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂಬುದೆ ಉದ್ದೇಶ. ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು, ಸಂಪಾದಕರು, ವಿಭಾಗಿಗಳು, ವಾಗ್ಮಿಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಾರರು, ಸಂಪಾದಕರು, ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಕಾರ್ಯವಾಹರು, ಗ್ರಂಥಸೂಚಿ ಕಾರರು, ವಿದ್ವತ್ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಶಾಲಿಕಾಲೇಜುಗಳು, ಪ್ರಕಾಶಕರು, ಪುಸ್ತಕವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಇನ್ನುಳಿದ ವಾಚ್ಛಯಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸಗಾರರು—ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಇದು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವುದೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

‘ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯತಜ್ಞರಾದ ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಸಿ. ಗುಹರಾಕುರರವರ ಸಹಾಯವು ದೊರಕಿದೆ. ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಾರಂಭವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ.’

ಕರ್ನಾಟಕದ ವಾಚ್ಛಯವ್ಯವಸಾಯಗಳು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸುವರಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಒಂದೆಡೆಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಈಚೆಯ ಸ್ತೋತ್ರಾರ್ಹಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಇದೊಂದಾಗಿದೆ. ಕುತೂಹಲಿಗಳು

Editor, INDIANA, Gandhigram, Benares City.
ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕೋಲಂಬಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರಗತಿ

ಕೋಲಂಬಿಯಾ ಕಂಪನಿಯವರು ಇ. ಸ. ೧೯೨೨ ರಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ ರೆಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ನೋಡಲುಮಾಡಿರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನೀ ಸಂಗೀತದ ರೆಕಾರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರಗತಿಯು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾಗಿದೆ.

ಅವರ ರೆಕಾರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆರಿಸಿದವನ್ನು ಕೇಳುವ ಸುಯೋಗವು ಲಭಿಸಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಹಿಂದೀ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಅವರು ಬಹುಮೂಲ್ಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವರೆಂದು

ಹೇಳಬಲ್ಲೆವು. ಸಂಗೀತಾಚಾರ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಬಸು, ವಯಲಿನ್, ಪೂಜ್ಯಪಂಡಿತ ಓಂಕಾರನಾಥಜಿ ಶಾಕೂರ ಮೊಲಾದ ಅಪ್ರತಿಮ ಗಾಯಕಶ್ರೇಷ್ಠರ ಶಾಸ್ತ್ರೀಕೃತಸಂಗೀತವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿದುದು ಶ್ರೇಯವು ಈ ಕಂಪನಿ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಿಡದೆಯೂ ಜನರಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಚ್ಚು ಸಂಗೀತಜ್ಞೆಯರ ಮಧುರಾಲಾಪಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಸುವ ಕೆಲಸವೂ ಈ ಕಂಪನಿಯಿಂದ ಆಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮತಿಯವರ ಗೋಹರ, ಅಮೋಘಾನ, ಪ್ಯಾರಾಜಾನ ಇವರ ‘ಶೈಲಿ’ ಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಸಂಗೀತಪ್ರಿಯರೇ ಅಪರೂಪ. ಇವರೆಲ್ಲರ ಕನ್ನಡಿತಿಯರು. ಗೋಹರರ ‘ನಾ ಪೇಳುವೆ ನಿನಗೊಂದು ಪಾಯಾ’ ಎಂಬ ಗೀತವಂತೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ ಸಂಗೀತವು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೆಲ್ಲ ಲೋಕಪ್ರಿಯವಾಗಿಯೂ ಇದೆ.

‘ಕೆಲವು ನೀಳ್ಗತೆಗಳು’

‘ಕತೆಗಾರ’ ನಲ್ಲಿ ನಾ. ಕಸ್ತೂರಿಯವರು ಬರೆಯುವ ದೇನೆಂದರೆ:—‘....ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಕತೆಗಳು ಸರಾಸರಿ ೨೨ ಪುಟಗಳಷ್ಟು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿದರೂ ಕೂಡ, “ನೀಳ್ಗತೆಗಳು” ಎಂದು ಎಡಗಡೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಪಾದಕರು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ವಿಷಯದ ನೈವಿಧ್ಯ ಶೈಲಿಯ ಸರಳತೆ, ಅಂತರಂಗನಾಟಕದ ದೃಶ್ಯಾವೇಷ, ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಬಗೆ, ಫುಫೋನ್ಸಿ, ದ್ರೌಪತಿ, ಲಿನ್ನಿ, ಎಲಿಸಾ ಮಲ್ಲಿಕೆ, ಮನ್ಮತಾಚ್ ಮುಂತಾದವರ ಪ್ರೇಮಾಹಿನಿ ವಿವಿಧ ತರಂಗಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ವಿವರಿಸಿರುವ ರೀತಿ, ಇಲ್ಲವೂ ವಾಚಕರನ್ನು ಕೊನೆಯ ಹಾಳೆಯ ತನಕ ಕರೆಮೆ ಯುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಕತೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಓದಬೇಕೆನಿಸುತ್ತದೆ.’

‘ಮಲ್ಲಿಗೆದಂಡೆ’, ‘ಪರಿಣಿತಾ’

ಜ. ಕ. ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೨ನೆಯ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯ ಪುಷ್ಪವಾದ ‘ಮಲ್ಲಿಗೆದಂಡೆ’ಯ ಮುದ್ರಣವು ತಿಂಗಳಿಂದೆಯೆ ಮುಗಿದಿದೆ. ಅದರ ಅದರ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರಾಕರ್ಷಕವಾದ ತ್ರಿವರ್ಣಚಿತ್ರದಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಚಿತ್ರ, ಪಡಿಯಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ರಲ್ಲಿ ವಿಲಂಬವಾಗುತ್ತಿದೆ. ತಿಂಗಳೊಪ್ಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಟೇತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷದ ಪ್ರಥಮಪುಷ್ಪ-‘ಪರಿಣಿತಾ’ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುದ್ರಣವು ನಡೆದಿದ್ದು, ಅದೂ ಸರಿಯಾಗಿ ‘ಮಲ್ಲಿಗೆದಂಡೆ’ಯ ಒಡನೆಯ ಪ್ರಕಟವಾಗಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಕೆಲವು ಲೇಖಕರು

ಭಾನುಮತಿಯೊಡನೆ ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದವರಾರು?

ಈ ಮೊದಲೆ ಈ ವಿಷಯವು ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಾಂಧೋಲನವನ್ನಂಟುಮಾಡಿದೆ. "ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದವನು ಕರ್ಣನೆ" ಎಂಬುದನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ. ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಎಂ. ಎ., ಅವರು ವಿವೇಚಿಸುವರು.

ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆ (Petroleum)

ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆ ಎಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವುದು? ನೆಲದ ಬಸುರಿನಲ್ಲಿ ಅದು ಹೇಗಿರುವುದು? ಅದನ್ನು ಚಿತ್ರಭರಿತವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದೆ.

ಲೇಖಕರು: ಶ್ರೀ. ಎಡತೊರೆ ನಾಗಪ್ಪ, ಎಂ, ಎಸ್.ಸಿ., ಬರ್ಮಾ.

ಮೇರುಪ್ರವಾಸ (ಕತೆ)

"ಮಗ್ಗಿ" ಮೇರುಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ತೇಲಾಡುವ ಮಂಜಿನ ಗಡ್ಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಪಾರಾಗಿ, ಉತ್ತರಧ್ರುವದಮೇಲೆ ಏರೋಬ್ಲೇನಿನಲ್ಲಿ ಹಾರಿ, ಬೆಹರಿಂಗ ಭೂಕಂಠವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದುದು ಹೇಗೆ? ಕತೆಗಾರರು: ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಸೀತಾರಾಮ ರಾವ್, ಎಂ. ಎಸ್.ಸಿ.

ಅದ್ಭುತಾಕಾಶ:

ವಿಶಾಲವಿಶ್ವದ ಹಿಂದಿಂದುಮುಂದುಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಸಮಾಲೋ

ಚನಾತ್ಮಕ ಲೇಖ: ಶ್ರೀ. ರಾ. ನ. ಮಳಗಿ

ಡಂಭಾಚಾರಿ: ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಧನಂಜಯರಾವ್

ಭಾವಿಕಬುದ್ಧಿಯ ದುರುಪಯೋಗವನ್ನು ಧರ್ಮದ ಸೋಗುಳ್ಳ ಸ್ವಾರ್ಥಪರರು ಎಂತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂಬ ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಪ್ರಹಸನ.

ರಾಜರಹಸ್ಯ (ಧಾರಾವಾಹಿನಿಯಾದ ಕಾದಂಬರಿ)

ಶ್ರೀ. ಮಳಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ

ಕಾತುಕಮಯ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಕಾದಂಬರಿಭಕ್ತರನ್ನು ಕುಣಿಸುವ ಕಥಾಭಾಗಗಳಲ್ಲೊಂದಿಲ್ಲಿದೆ.

ಬರಲಿನೆ

ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ, ಬಿ. ಎ. ಎಲ್.ಎಲ್. ಬಿ.

ಧಾರವಾಡ—ಅವರ ವ್ಯಂಗ್ಯಕಥೆಗಳು, ಭಾವಪೂರ್ಣಗೀತೆಗಳು, ವಿನೋದಕವಿತೆಗಳು.

ಗಲೆಯರ ಗುಂಪಿನ ಶ್ರೀಧರ

ಸಬಿಯ. ಹಾಡು (ಕವಿತೆ)

ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ನೌಕಾಕ್ರೀಡನಾದಿಗಳನ್ನೇ, ಭಾವರಸ ಲಾಲಿತ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾದ, ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದ, ಕೃಷ್ಣಲೀಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಭಕ್ತಿಗೀತೆ.

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ

೧. ಧನ್ಯಪದ: ಅನುವಾದಕರು ಶ್ರೀ. ವೈ. ಸುಬ್ಬರಾವ್, ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಪ್ರಕಾಶ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಚಾಮರಾಜ ಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು. ಟಿಪ್ಪಣಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟಗಳ ಸಮೇತವಾದ ಗ್ರಂಥ. ಕ್ರೈ. ಅ. ದ. ೧೪೪೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧೦ ಆಣೆ.

೨. ವೇದಾಂತೋಪನ್ಯಾಸಗಳು: ಶ್ರೀವಿವೇಕಾನಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ವೇದಾಂತೋಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು—ಸಾಂಖ್ಯ ವೇದಾಂತಗಳ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸುವ ವಿಮರ್ಶೆ. ಅನುವಾದಕರು ಶ್ರೀ. ವೈ. ಸುಬ್ಬರಾಯರು. ಡಿ. ಅ. ದ. ೮೮ ಪು. ಬೆಲೆ ೮ ಆಣೆ.

೩. ಪಾಂಡವರ ಕಥೆ: (ದ್ವಿತೀಯಭಾಗ-ಅರಣ್ಯಪರ್ವದಿಂದ ಉದ್ಘೋಗಪರ್ವದವರೆಗೆ): ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಆರ್. ಕೆ. ಸುಬ್ರಾಯಪ್ಪ, ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ., ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ಗೌ. ಮರಿಮಲ್ಲಪ್ಪನವರ ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲ್, ಮೈಸೂರು. ಕ್ರೈ. ಅ. ದ. ೧೭೬೮ ಪು. ಬೆಲೆ ೧ ರೂ.

೪. ಕುರಿಹಿಂಡು: ಬಂಗಾಲದ ಹೆಸರಾದ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಕಥಾಲೇಖಕರಾದ ಶ್ರೀ. ಪರಶುರಾಮರವರ ಏಳು ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕ ಸಮಾಜಚಿತ್ರಗಳು. ಅನುವಾದಕರು ಜಲಧರ. ಧಾರವಾಡದ ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯವರು ಸಚಿತ್ರವಾದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಹದಿನೈದನೆಯ ಕುಸುಮವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ರೈ. ಅ. ದ. ೧೭೬೮ ಪು. ಬೆಲೆ ೧ ರೂ.

೫. ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಕಥೆ: ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಪರಶುರಾಮ ಕರಮರಕರ, ಎಂ. ಎ., ಎಲ್.ಎಲ್. ಬಿ., ಧಾರವಾಡ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿ, ಧಾರವಾಡ. ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥಪ್ರಕಟನೆ. ಸಚಿತ್ರ. ಕ್ರೈ. ಅ. ದ. ೧೯೪೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧ ರೂ.

೬. ಹಣತೆ: ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀ. ಪು. ತಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರವರ ಕವಿತೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ. 'ಶ್ರೀನಿವಾಸ'ರ ಮುನ್ನುಡಿ

ಯೊಡನೆ. ವಿಕ್ರಯದ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಭಾರತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂದಿರ, ಬಸವನಗುಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು. ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ ೯೨. ಅ. ೯೪+೮. ಬೆಲೆ ೧೨ ಆಣೆ.

೭. ಜೇನುನೋಣ ಸಾಕುವಿಕೆ: ಸಚಿತ್ರ. ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಪೈಲೂರು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರಾವ್, ಬಿ. ಎ., ಜೊಕ್ಕಾಡಿ, ಸುಳ್ಯ, ದ. ಕ. ಕ್ರಾ. ಅ. ದ ೪೬+೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೮ ಆಣೆ.

೮. ಜೀವಾಧೀಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಗ್ರಾಮ: ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಕೇಶವರಾಯರು, ಬಳ್ಳಾರಿ. ಕ್ರಾ. ಅ. ದ ೫೨ ಪುಟಗಳು. ಉರುಟು ಕಾಗದ. ಬೆಲೆ ೦—೨—೦

೯. ಯೋಗೀ ಅರವಿಂದ ಘೋಷ (ಮರಾಠಿ): ಲೇಖಕರು ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಾಳಕೃಷ್ಣ ಕುಲಕರ್ಣಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಕಾಶಿನಾಥ ಮಹಾದೇವ ತಾಮ್ಮನಕರ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಹಕಾರಿ ಗ್ರಂಥಕಾರ, ಪ್ರಾವೀಣ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಮುಂಬಯಿ ೪. ಕ್ರಾ. ಅ. ದ ೨೨+೨೦ ಪುಟಗಳ ಸಚಿತ್ರಗ್ರಂಥ. ಬೆಲೆ ೧೧ ರೂ.

೧೦. Gujarat and its Literature : ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಕನ್ಹೈಯಾಲಾಲ ಮುನಶಿ, ಬಿ. ಎ., ಎಲ್‌ಎಲ್‌ ಬಿ., ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸಾಹಿತ್ಯಸಂಸದ್, ಮುಂಬಯಿ. ಮಹಾತ್ಮರ ಮುನ್ನುಡಿಯೊಂದಿಗೆ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಎ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಬಾರ್ಕರ್, ಮ್ಯಾನೇಜರ ಲಾಂಗ್‌ಮನ್, ಗ್ರೀನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಕಂ., ಲಿ., ಮುಂಬಯಿ. ಡೆ. ಅ. ದ ೪೦೮+೨೪ ಪು.

೧೧. ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ಬೆಳಗಾವಿ: ಈ ದೈನಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯು ಭಾರತದ ರಾಜಕಾರಣದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೂ ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸ್ಥಾನವಾವುದೆಂಬುದರ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೂ ಕೊಡುವಂತೆ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆದರ ಅಂಗವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಾಚ್ಛರ ಲೇಖನಗಳೆಷ್ಟೋ ಇವೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮುಂದಾಳುಗಳ ಚಿತ್ರಗಳು ತುಂಬ ಇವೆ. ಕ್ರಾ. ೨ ಆಕಾರದ ಪುಟಗಳು ೧೦೪. ಬೆಲೆ ೨ ಆಣೆ.

೧೨. ವಿಶ್ವಕರ್ಣಾಟಕ ಬೆಂಗಳೂರು: ಕ್ರಾ. ಅ. ೫೪ ಪುಟಗಳು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪುಟದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದ ಲಘುಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನೂ ಆಗಿನ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಒಂದೆರಡು ಮಾತಿನ ಪರಿಚಯವನ್ನೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಚಿತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಓದುವ ಪುಸ್ತಕವೆನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕೈಪಿಡಿಯೆನ್ನು ಬೇಕು.

೧೩. ಗರಿಕೆ: ಮೈಸೂರಿನ ಶಾರಾದಾವಿಲಾಸ ಹೈಸ್ಕೂ

ಲಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘದವರ ದ್ವೈಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ. ಡೆ. ೧/೮ ದ ಸು. ೩೬ ಪು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವಿಭಾಗವೂ ಸೇರಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಜ್ಞಾನದ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಾಧನದಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿತ ಪುಸ್ತಕರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿಡುವುದು ತೀರ ಹೊಸಮಾತು !

೧೪. ಸದ್ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರಕೆ: ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಟ ಹೊಸ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ. ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ದೇವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಪರಮತೀಯ ಮಿಶನರಿಗಳಿಂದ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜವು ಸೊರಗುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಶಾಂತತೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿವಾರಣೆ? ಪಾಯವೇನು ? ಆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸುಧಾರಣಾ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕಾವಲ್ಲವೇ ? ಈ ವಿಚಾರದ ವಾಚ್ಛೆಯನ್ನಾ ರಕ್ಕೆ—ನವಯುಗದ ಸದ್ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಈ ಪತ್ರಿಕೆ ಮೀಸಲು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇಂತಹದು ಇದೇ ನೊವಲ ಪತ್ರಿಕೆ. ಜ. ಕ. ಆಕಾರದ ೩೨ ಪು. ವಾ. ಜಂ. ೧-೪-೪

ವಿವಿಧ ಮತಧರ್ಮಸಮ್ಮೇಲನದ ವರದಿ: ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಕ್ತನವಿಮರ್ಶಾವಿಚಕ್ಷಣ ರಾವ್‌ಬಹಾದ್ದೂರ್ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು, ಎಂ. ಎ., ಎಂ. ಆರ್. ಎ. ಎಸ್. ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೩೪ ನೆಯ ದಿಶಂಬರ (!) ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಈ ಸಮ್ಮೇಲನದ ವರದಿ ಕೈಸೇರಿದೆ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶವು ಮತಮತಾಂತರಗಳ ಎಂದೂ ಬಗೆಹರಿಯದ ವಾದವಲ್ಲ; ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ದ್ವೈತ, ಅದ್ವೈತ, ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ, ಇಸ್ಲಾಂ, ಕ್ರಿಸ್ತ, ಆರ್ಯಸಮಾಜ, ದ್ವೈತ ಇತ್ಯಾದಿ ಮತಗಳ ವಿದ್ವಜ್ಞನರು ಎರಡು ದಿನ “ಜಡ ಜೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಂಬಂಧ,” “ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಸಂಶೋಧನಗಳು ನಮ್ಮ ಮತತತ್ವಗಳಿಗೆ ಸಾಧಕಗಳೋ ಬಾಧಕಗಳೋ ?” ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ವಿವೇಚಿಸಿದರು. ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ವಿಷಯಗಳು, ಪಂಡಿತರು ಮಾಡಿದ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು ಇಂಥ ಸಮ್ಮೇಲನಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ ಅಗತ್ಯವನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಆ ಭಾಷಣಗಳಿಂದಲೇ ಇಡೀ (ಪು. ೯೪) ತುಂಬಿದ ಈ ವರದಿ ವಾಚನಾರ್ಹವಾಗಿರುವುದು.

ಶ್ರೀವೀರಭದ್ರ-ಭದ್ರಕಾಲಿಕಾಷ್ಠೋತ್ತರಶತನಾಮಾ ವಲಿ: ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಪಂಚಾಕ್ಷರಶಾಸ್ತ್ರಿ ಹಿರೇಮಠ, ಶಿರೋಳ, ತಾ|| ನವಲಗುಂಪ. ಷೇಡಶಾಂಕ ಡೆಮಿ ಆಕಾರದ ೧೬ ಪು. ಬೆಲೆ ೧ ಆ.

ಪ ರಿ ವಿ ಡಿ

ಶರವಿದ್ಯೆ (ತ್ರಿವರ್ಣ ಮುಖಚಿತ್ರ)					೧೭೭
ಪ್ರೈಮಿಟಿವ್‌ನ ಬಂಧನ (ಈಸ್ಟಿಲನ್ ಮಹಾಕವಿಯ ನಾಟಕದ ಕಥೆ)				‘ ಡಿ. ವಿ. ಎಸ್. ’	೧೭೭
ನೋಟ (ವಚನ-ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ್ರದಿಂದ)				ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಶಾರಾದಾಮಂಡಲ, ವಿಜಯಪುರ	೧೮೬
ನಿರೀಕ್ಷಣೆ (ಕವಿತೆ)				ಶ್ರೀ. ಜಿ. ವರದರಾಜರಾವ್, ಬೆಂಗಳೂರು	೧೮೭
ಭಾನುಮತಿಯೊಡನೆ ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದವರಾರು ?				ಶ್ರೀ. ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ ಎಂ. ಎಂ., ಬೆಂಗಳೂರು	೧೮೮
ಮೇರುಪ್ರವಾಸ (ಕತೆ)				ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಸೀತಾರಾಮರಾವ್, ಎಂ. ಎಸ್‌ಸಿ., ಲಕ್ನೊ	೧೯೧
ಚುಕ್ಕೆಗಳಿಗೆ (ಕವಿತೆ)				ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟರಮಣ ಆಚಾರ್ಯ, ಉಡುಪಿ	೧೯೬
ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಆರಂಭವು	ಡಾ. ಬಿ. ಎ. ಸಾಲೆತೂರು, ಎಂ. ಎ., ಪಿಎಚ್. ಡಿ., ಡಿ. ಫಿಲ್,				೧೯೭
ಆದ್ಭುತಾಕಾಶ (೨)				ಶ್ರೀ. ರಾ. ನ. ಮಳಗಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ	೨೦೧
ಲಜ್ಜೆ (ಕವಿತೆ)				ಶ್ರೀ. ಮೂರ್ತಿ, ಸೋದರಸಂಘ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ	೨೧೦
ಕಲ್ಲಣ್ಣೆ (Petroleum)				ಶ್ರೀ. ಎಡತೊರೆ ನಾಗಪ್ಪ, ಎಂ. ಎಸ್‌ಸಿ., ಬರ್ಮಾ	೨೧೧
ಡಂಭಾಚಾರಿ (ಒಂದಂಕಿನ ನಾಟಕ)				ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಧನಂಜಯರಾವ್	೨೧೬
ವಿಧಿ (ಕವಿತೆ)				ಶ್ರೀ. ಶಂಕರನಾರಾಯಣರಾವ್, ಅಮೈಂಬಳ	೨೨೪
ಕೀರ್ತಿಶಲಿ ತರುಣಭಾರತೀಯ				ಶ್ರೀ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ್, ಕಲ್ಕತ್ತೆ	೨೨೫
ಆರೋಗ್ಯವೂ ಸೌಂದರ್ಯವೂ (೨)				ಪಂ. ತಾರಾನಾಥರು	೨೨೦
ಭೂಕಂಪದ ಕಾರಣಗಳು				ಪಂ. ಕೇಶವಶರ್ಮಾ, ಗಲಗಲಿ	೨೨೩
ಕೈಪತಂಗ (ಕವಿತೆ)				‘ ಮೂರ್ತಿ ’	೨೨೪
ಶಿಕ್ಷಣಪ್ರಪಂಚ				ಶ್ರೀ. ಕೆ. ವಿ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ, ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ., ಬೆಂಗಳೂರು	೨೨೫
ರಾಜರಹಸ್ಯ (ಧಾರಾವಾಹಿಯಾದ ಕಾದಂಬರಿ)				ಶ್ರೀ. ಮಳಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ	೨೨೭
ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ				ಸಂಗ್ರಾಹಕರು ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎನ್. ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಬದನವಾಳು	೨೪೯
ಪ್ರಪಂಚಪರಿಚಯ: ನೆಲನನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ?— ತಕ್ಕಗಂಡರು ಸಿಕ್ಕಲೊ					೨೫೦
....ಲ್ಲರು— ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥ— ಸಿನೇಮಾ ನಟನೆಟಿಯರ ಆಯಿಕೆ					
ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿ					೨೫೨
ಕನ್ನಡದ ಮುನ್ನಡೆ					೨೫೩
ನಮ್ಮ ಮಾತು					೨೫೪
ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ					೨೬೦

ಶ್ರೀ. ಸಾಲಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯ ವಿರಚಿತ

ಶ್ರೀ ರಾಮಚರಿತವು [ಬಾಲಕಾಂಡವು]

ಭಾರತೀಯರ ಆದರ್ಶ ವೀರಾಧಿವೀರನೂ ಪರಮಪೂಜ್ಯ ವಿಭೂತಿಯೂ ಆದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನ ಜೀವನವು ನಿತ್ಯನೂತನ ವಾದುದು. ಈ ದಿವ್ಯಚರಿತೆಯನ್ನು ನವಯುಗದ ನವಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ನಿರಂತರ ಸ್ಫೂರ್ತಿಕರವಾಗುವಂತೆ ಹೊಸರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಸ, ಸುದೂರ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿಗಿಂಪಾಗುವಂತೆ ಕನ್ನಡದ ವರಕವಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ. ಸಾಲಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು ತಮ್ಮ ಅಮೃತವಾಣಿಯಿಂದ ಹಾಡುತ್ತಲಿಹರು."

ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮನೋರಂಜಕವಾಗುವಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾತ್ವಿಕವಾದುದೊಂದು ಚರಿತ್ರ-ಪುರಾಣ, ರಸಿಕರಿಗೆ ಹೊಸ ಮಾದರಿಯ ಕಾವ್ಯ. ಆಯೋಧ್ಯಾ ಕಾಂಡವೂ ಹೊರಟಿದೆ. ಇದೇ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಕಾಂಡಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಲಾಗುವುದು. ದಪ್ಪಾದ ಹಾಳೆ, ಮನೋಹರ ಮುದ್ರಣ. ಕ್ಯಾಲಿಕೊ ಬೈಂಡು

ಬೆಲೆ ಹನ್ನೆರಡೇ ಆಣೆ

ದೊರೆತ ಸ್ಥಳ: ೧ ಸಾಹಿತ್ಯಸೇವಾಸಮಿತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಹೈಸ್ಕೂಲ, ಧಾರವಾಡ. ೨ ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಭಂಡಾರ ಬ್ಯಾಂಕ ರೋಡ, ಧಾರವಾಡ. ೩ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ. ೪ ಸ್ಕೂಡಂಟ್ಸ್ ಓಫ ಬುಕ್‌ಡಿಸ್ಟ್ರೀ, ಧಾರವಾಡ

ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಪ್ರೊ. ಸಾಸನೂರ: "ಈ ರೀತಿ ತಿಳಿಗನ್ನಡದ ಸರಸವಾದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನ ದಿವ್ಯಚರಿತವನ್ನು ಕಲಾಮಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಶ್ರೀ. ಸಾಲಿಯವರಿಗೆ ನಾವು ಕೃತಜ್ಞರಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಮೃದುಮಧುರವಾದ ಪದಸರಣಿ ಎಂತಹರನ್ನೂ ಮರುಳುಗೊಳಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರೊ. ಆರ್. ವಿ. ಜಾಗೀರದಾರ: "ಈ ಶ್ರೀರಾಮಚರಿತವು, ಇಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆದಿಕಾವ್ಯವೆನಬಹುದು. ಇಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ರಸಿಕರು ಹಳಹಳಿಸುವಾಗ ಮಹಾಕಾವ್ಯಕ್ಕೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೆಳೆ ಮುತ್ತಲಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ ಶ್ರೀ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆ, ಅಭಿವಂದನೆ."

ಪಂಡಿತ ಮ. ಪ್ರ. ಪೂಜಾರ: "ನಿಮ್ಮ ಕಾವ್ಯವು ರಸದೀವನ ನೆರವೀಡು. ನಿಮ್ಮ ಕಾವ್ಯನದಿ ಪರಿಶುದ್ಧ ಭಾಷಾಪ್ರವಾಹದ ಸೊಗಸಿನ ನಿರ್ಮಲರೂಪಿ."

ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕ

ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆ.

ವಿನಾಯಕನ ಹಬ್ಬ, ದೀಪಾವಳಿಯ ಹಬ್ಬ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯ ಹಬ್ಬ, ಕಾಮನ ಹಬ್ಬ, ಈ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಹಬ್ಬಗಳ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕವು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಸಲ ಹೊರಡುತ್ತದೆ. ಕವನ, ಕತೆ, ಪ್ರಬಂಧ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಚರಿತ್ರೆ, ವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಲೇಖನಗಳು- ಈ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವದೇ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶ. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠಸಾಹಿತಿಗಳೂ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಇದರ ಲೇಖಕವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ.

ಚಂದಾದಾರರಿಗೆ	ರೂ. ೨-೦-೦
ವಾಚನಾಲಯ ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ	,, ೨-೦-೦
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ	,, ೧-೦-೦

ಚಂದಾದರವನ್ನು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರಾರರವರಿಗೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸದೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಬೇಕು.

ಸಂಪಾದಕ:— ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಲೈಬ್ರರಿ, ಮೈಸೂರು.

ಶರಣಸಂದೇಶ

ನೀವು ಹಿಂದುಗಳೋ ?

ಹಾಗಾದರೆ ಜಾಗೃತೆ ಚಂದಾದಾರರಾಗಿರಿ !

ಇದು ವಿಚಾರಕ್ರಾಂತಿಯ ವಾರಪತ್ರಿಕೆ

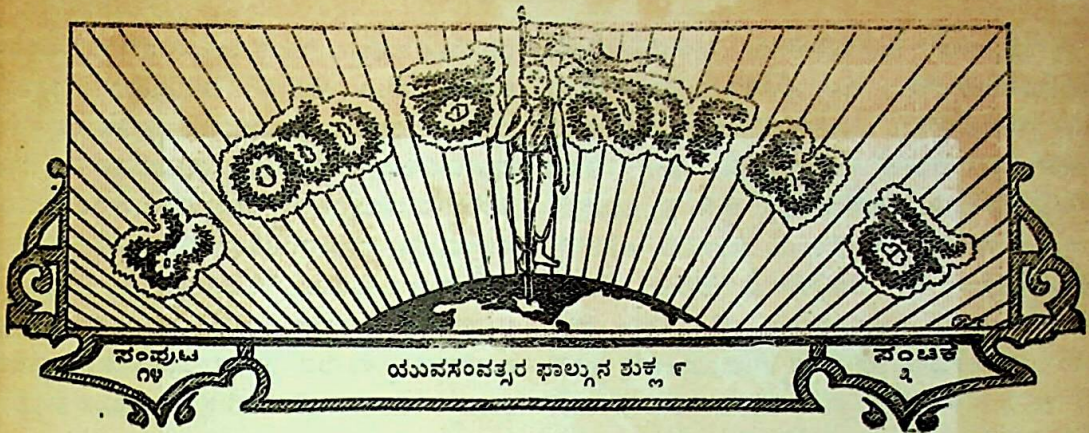
ಸಂಪಾದಕರು: ಶ್ರೀ. ಹರ್ಡೇಕರ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜಸುಧಾರಣೆ, ಹಿಂದೂ ಸಂಘಟನೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸತ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ, ಶ್ರೀಬಸವಾದಿ ಪುನುಧರ ತತ್ವಪ್ರಸಾರಣೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಗುಣ ದೋಷ ವಿಮರ್ಶನೆ ಇವೇ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪಂಚಪ್ರಾಣ.

ಮ್ಯಾನೇಜರ, ಶರಣಸಂದೇಶ

ಪೋ. ಅಲಮಟ್ಟಿ, ಜಿ. ವಿಜಾಪೂರ

ಶರವಿದ್ಯೆ

ಪ್ರೊಮಿತಿ ಯ ಸ್ಥಾನ ಬಂಧನ

(ಈಸ್ಟಿಲಿಸ್ ಸುಹಾಕವಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಥೆ)

ಶ್ರೀಮಾನ್ "ಡಿ. ವಿ. ಎಸ್." ಅವರಿಂದ

ಸುರರ ಸೊತ್ತಾಗಿದ್ದ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಮಾನವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಪ್ರೊಮಿತಿ ಯ ಸ್ಥಾನ ದೇವಾಧಿಪ ಜ್ಯೂಸನ ಅಸುರೀ ಹಿಂಸೆಗೆ ಹೇಗೆ ಪಾತ್ರನಾದ? ಆ ದಾರುಣ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಲೂ ಅವನು ತನ್ನ ಮಾನವಹಿತ ಸಂಕಲ್ಪದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆಸಿದ?

ಗ್ರೀಕರ ಪುರಾತನ ದೇವರುಗಳಲ್ಲಿ ಯುರೇನಸ್ ಎಂಬುವನೊಬ್ಬನು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಗೇಯಾ ಎಂಬಾಕೆ. ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಏಳು ರಾಕ್ಷಸಸ್ವರೂಪಿಗಳಾದ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದರು. ಆ ಏಳು ರಾಕ್ಷಸ ಯುರೇನಸ್ನ ಅಧಃಪಾತಾಳದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಯಿಟ್ಟನು. ಅನಂತರ ಹದಿನೂರು ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು ಆರು ಜನ; ಉಳಿದವರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು. ಆ ಆರು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯವನು ಕ್ರೋನಸ್ ಎಂಬುವನು. ಗೇಯಾಳು ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ಏಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೆರೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಗಂಡನಲ್ಲಿ ಕೋಪಗೊಂಡಳು. ಯುರೇನಸ್ನ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀಕಾರ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ತನಗೆ ಉಳಿದಿದ್ದ ಆರು ಗಂಡುಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕ್ರೋನಸ್ ಎಂಬುವನನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದಳು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಗನಿಗೆ ತುಂಡಾಗದ ಕತ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು.

ಕ್ರೋನಸ್ನೂ ಅವನ ಸಹೋದರರೂ ತಮ್ಮ ತಂದೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಂಧಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಕ್ರೋನಸ್ನು ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಮೂಲೆಗೆ ಕೂಡಿಸಿ ತಾನೇ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿದನು. ಯುರೇನಸ್ನ ಕೋಪಗೊಂಡು ತನಗೆ ಮಗನಿಂದ ಹೇಗೆ ಅಧಿಕಾರಚ್ಯುತಿಯೂ ಅವಮಾನವೂ ಆದುವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಕ್ರೋನಸ್ನಿಗೂ ಅವನ ಮಗನಿಂದ ಅಧಿಕಾರಚ್ಯುತಿಯೂ ಅವಮಾನವೂ ಆಗಲೆಂದು ರಸಿಸಿದನು.

ತಂದೆಯ ಶಾಸನ ನಿಷ್ಫಲವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ಕ್ರೋನಸ್ನು ತಿಳಿದು ಮುಂದೆ ಒದಗಬಹುದಾದ ಅನರ್ಥವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತನಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನೆಲ್ಲ ನುಂಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯು ಪ್ರತಿಸಲವೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದೂ ಆಗ ಹುಟ್ಟಿದ್ದ ಮಗುವನ್ನಾದರೂ ಉಳಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಕ್ರೋನಸ್ನು ಅವಳ ಮಾತಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಐವರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನುಂಗಿದ ಮೇಲೆ ಆರನೆಯ

ಮಗುವನ್ನಾದರೂ ಉಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಕೆಯು ಒಂದು ಉಪಾಯಮಾಡಿದಳು. ಕ್ರೋನಸ್‌ನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದ ಮಗುವನ್ನು ನುಂಗಬೇಕೆಂದು ಬಂದಾಗ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲು ಗುಂಡಿಗೆ ಮಗುವಿನಂತೆ ಬಟ್ಟೆತೊಡಿಸಿ ತಂದು ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಳು. ಅವನು ತನ್ನ ಕೈಗೆ ಬಂದಿರುವುದು ಮಗುವೇ ಎಂಬುದನ್ನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ ತಕ್ಷಣವೇ ನುಂಗಿಬಿಟ್ಟನು. ಹೀಗೆ ಕ್ರೋನಸ್‌ನ ಅರನೆಯ ಮಗುವು ಬದುಕಿಕೊಂಡಿತು. ಕ್ರೋನಸ್‌ನ ಹೆಂಡತಿಯು ತನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಕ್ರೀಟಾದೇಶದ ದೊಡ್ಡ ಗುಹೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಅದರ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಗೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದಳು. ಈ ಮಗುವೇ ಜ್ಯೂಸ್ ಎಂಬವನು. ಇವನು ಅಸಮಾನವಾದ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದಲೂ ಬಲದಿಂದಲೂ ಬೆಳೆದನು. ಇವನು ಪ್ರವೃದ್ಧನಾದಮೇಲೆ ಕ್ರೋನಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಹಿಂದೆ ಕ್ರೋನಸ್‌ನ ತಂದೆ ಅವನ ಹಿರಿಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೆರೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದ ಪಾತಾಳಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಯಿಟ್ಟು ತಾನೇ ಅಧಿಕಾರವಹಿಸಿದನು.

ಕ್ರೋನಸ್‌ನ ಸಹೋದರನ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲೊಬ್ಬನು ಪ್ರೋಮಿತಿ ಯಸ್ ಎಂಬವನು. ಕ್ರೋನಸ್ ಮತ್ತು ಅವನ ಮಗ ಜ್ಯೂಸ್‌ರ ಕಲಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಮಿತಿ ಯಸ್ ನು ಜ್ಯೂಸ್‌ನ ಪಕ್ಷವಹಿಸಿದನು. ಅವನ ಸಲಹೆಯಿಂದ ಜ್ಯೂಸ್‌ನಿಗೆ ಬಲಪ್ರಯೋಗದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಉಪಾಯ ದಿಂದಲೇ ಜಯ ಲಭಿಸಿತು. ಜ್ಯೂಸ್‌ನು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡಲು ಮೊದಲನಾದವನು. ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ತಂದು ಕೆಳಗಿನ ದರ್ಜೆಯ ದೇವರುಗಳಿಗೆ ಅವರ ವರ ಸ್ಥಾನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದನು. ಅನಂತರ ತನ್ನ ಗಮನವನ್ನು ಭೂಲೋಕದ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಸರಿಸಿದನು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನವು ವಿಶೇಷ ಜುಗುಪ್ಸೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಏಳಿಗೆ ಹೊಂದುವ ಆಶೆಯೂ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಇಲ್ಲದವನಾಗಿದ್ದನು. ಜ್ಯೂಸ್‌ದೇವನು ಈ ಅಸಹ್ಯಕರವಾದ ಮಾನವವರ್ಗವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಮಾಡಿ ಅದರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವಾದ ಬೇರೆ ತಂಡವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನವವರ್ಗದ ಮೇಲೆ ಕ್ರೋನಾಡುಡ್ಡೊಗಿಸಿದನು. ಜ್ಯೂಸ್‌ನ ಈ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರೋಮಿತಿಯಸ್ ನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರೋಮಿತಿಯಸ್ ನು ಸಾತ್ವಿಕಸ್ವಭಾವದವನು. ಅವನಿಗೂ ಮಾನವವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಜುಗುಪ್ಸೆ

ಯೇನೋ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಜ್ಯೂಸ್ ದೇವನು ಮಾನವನ ಅಧೋಗತಿಯೂ ನಾಶವೂ ಬರುವುದಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದ್ದು ಪ್ರೋಮಿತಿಯಸ್ ನು ಮಾನವನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನೂ ಅವನ ಮುಂದಿನ ಉಚ್ಛ್ರಾಯವನ್ನೂ ಮನಗಂಡಿದ್ದನು. “ಜ್ಯೂಸ್ ಜೀವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ನಾಶಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣಿದ್ದರೂ ಕುರುಡರಂತೆಯೂ ಕಿವಿಯಿದ್ದರೂ ಕಿವಿ ರಂತೆಯೂ ಆಡುವರು. ಅವರ ಕಣ್ಣನ್ನು ಮುಸುಕಿರುವ ಅಂಧಕಾರವನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡಿ ಅವರ ಕಿವಿಯು ಜ್ಞಾನವಾಣಿಯನ್ನು ಕೇಳುವಂತೆ ಮಾಡುವೆನು. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಉದ್ಧಾರವಾಗುವರು.” ಹೀಗೆ ಪ್ರೋಮಿತಿಯಸ್ ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು.

ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಬಹು ಶೋಚನೀಯವಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ಜಾಗೂ ಕತ್ತಲೂ ತುಂಬಿದ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪವಿಲ್ಲದವನಾಗಿ ಮೃಗಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೀನವೆ ಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ವಾಸಕ್ಕೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತೀದಿರಲಿಲ್ಲ; ಭೂಮಿಯಿಂದ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯಲು ತೀದಿರಲಿಲ್ಲ; ಲೋಹಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನೂ ಅರಿತಿರಲಿಲ್ಲ; ಕಾಲದ ಗಣನೆಯನ್ನು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಹದ ಜೀವನವನ್ನು ಸುಖಮಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ; ಪರದ ವಿಷಯವಂತೂ ಅವನಿಗೆ ಹೊಳೆದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಜ್ಞಾನಕೂಪದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದನು. ಮೃಗಗಳಿಗಾದರೂ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಶಕ್ತಿ ಪೌರುಷಗಳಿಂಟು. ಮನುಷ್ಯನು ಅವಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕೀಳು ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದನು. ಅವನಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಸಾಹಸಗಳು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಬುದ್ಧವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದುವು. ಅವನು ಸದಾ ಕ್ರೋಮೃಗಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಕೃತಿ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಒದ್ದಾಡಬಹುದಾದ ಮೃತ್ಯುಭಯದಲ್ಲಿದ್ದನು.

ಪ್ರೋಮಿತಿಯಸ್ ನು ಇಂತಹ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಕನಿಕರವಿಟ್ಟು ಅವನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವನ ಮೊದಲನೆಯ ಕೆಲಸವು ಅವರಿಗೆ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮತ್ತಾವ ಪ್ರಾಣಿಗೂ ಲಭ್ಯವಾಗದ ಒಂದು ಮಹಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ದಯೆಗೊಳಿಸಿ ಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ಈ ಮಹಾಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾನವನು ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗಕ್ಕೆಲ್ಲ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆನಿಸಿ ದೇವರ ಉತ್ಕೃಷ್ಟಪದವಿಯನ್ನು ಸಮಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧನವಾಗತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿದನು. ಇಂಥ ಮಹಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲವೆಂದು

ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಬೆಂಕಿಯು ದೇವರುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೇರಿದ್ದಾಗಿ ಅವರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಕ್ಕಾಗಿತ್ತು. ದೇವರುಗಳು ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಮನುಷ್ಯನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಲು ಒಪ್ಪಲಾರದೆಂದು ಪ್ರೊಮಿತಿ ಯಾಸನು ತಿಳಿದಿದ್ದನು; ಆಲ್ಲದೆ ದೇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಕದ್ದರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನೂ ತಿಳಿದಿದ್ದನು. ಆದುದರಿಂದ ಬಹುಕಾಲ ಯೋಚಿಸಿ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಮಾನವನಿಗೊದಗಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಆ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಸಾಯುವುದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧನಾಗಿರಬೇಕೆಂದೂ ಧೃಢನಾದಿಕೊಂಡನು. ಕತ್ತಲು ಕೂಡಿದ್ದ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಜ್ಯೂಸನ ಭವನಕ್ಕೆ ಗೂಢವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಬೆಂಕಿಯ ಕೊಳ್ಳಿಯೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಣದಂತೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಭೂಮಿಗಿಳಿದು ಬಂದು ತಾನು ಕದ್ದು ತಂದಿದ್ದ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಮಾನವನ ರಕ್ಷಣೆಗೊಳಪಡಿಸಿದನು. ಈ ಬೆಂಕಿಯು ಮಾನವನ ಆರ್ಥಿಕ ಉನ್ನತಿಗೂ ಇಹ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ತನಗೆ ಈ ಸಂಪತ್ತನ್ನೊದಗಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನವನು ಪ್ರೊಮಿತಿ ಯಾಸನಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದನು. ಪ್ರೊಮಿತಿ ಯಾಸನು ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತನಾಗದೆ ಮಾನವನಿಗೆ ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿರುವ ಭಂಡಾರವನ್ನು—ಜಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಕಬ್ಬಿಣ, ಈ ಲೋಹಗಳನ್ನು—ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಈ ಲೋಹಗಳಿಂದ ಮಾನವನು ಆಯುಧಗಳನ್ನೂ ದಿನಚರಿಯ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಕಲಿತನು. ಹಾಗೆಯೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು; ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದನು; ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲೆ ಹೊರಟನು. ಕಾಡಿನ ದುಷ್ಟವೃಗಗಳು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹೆದರಿದುವು. ಅವು ಅವನ ಸಹವಾಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೂರ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಓಡಿಹೋದುವು. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೇಲಾಗಿ ಮಾನವನ ಬುದ್ಧಿಯು ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳಲು ಮೊದಲಾಯಿತು. ಪ್ರೊಮಿತಿ ಯಾಸನು ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಆಕಾಶದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಿ ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಸಫವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದನು. ಅನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಋತು, ವರ್ಷ, ತಿಂಗಳು, ವಾರ, ದಿನ—ಈ ಕಾಲದ ಗಣನೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಿದನು; ಮತ್ತು ಲಿಪಿಯನ್ನು ಕಲಿಸಿದನು. ಇದರಿಂದ ಅವರ ಮನೋಭಾವಗಳನ್ನು ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಶೇಖರಿಸಿಡಲು ಮೊದಲಾದುದರಿಂದ ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಈಗಿನ ಘಟನೆಗಳನ್ನೂ ಒಂದೆಡೆ ಕೂಡಿಸಿಡಲು ಅನುಕೂಲಿಸಿತು. ಮೂಲಿಕೆಗಳಿಂದ

ಔಷಧಿ ಮಾಡಿ ವ್ಯಾಧಿ ವಾಸಿನಾಡುವ ಬಗೆಯೂ ತಿಳಿಯಿತು. ಹೀಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಬುದ್ಧಿಯು ವಿಕಾಸಗೊಂಡು ವಿಶಾಲವಾದಂತೆಲ್ಲ ಅನನ ಜೀವನವೂ ಸುಖಮಯವಾಯಿತು. ಆದರೂ ಅವನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಕೊರತೆ ಇತ್ತು. ಅವನು ಸುಖವಾಗಿ ಶಾಂತನಾಗಿದ್ದ ವೇಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯು ಅವನಿಗೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಅಗೋಚರವಾದ ಆ ದೈವಲೀಲೆಯ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಭೇದಿಸಬೇಕೆಂಬುದು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರೊಮಿತಿ ಯಾಸನು ಅವನ ಆಸೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದನು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅದ್ಭುತ ಸೌಂದರ್ಯಗಳಿಂದಲೂ, ಜಮತ್ಕಾರವಾದ ಘಟನೆಗಳಿಂದಲೂ, ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳ ಹಾರಾಟ ಧ್ವನಿಗಳಿಂದಲೂ ದೇವರ ಲೀಲೆಯು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡುವುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ಆಗ ಮಾನವನು ದೇವರಿಗೆ ಬಲಿ, ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಲು ಮೊದಲುಮಾಡಿದನು. ಆ ಪೂಜೆಗಳ ರೀತಿಯು ಇನ್ನೂ ಅನಾಗರಿಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾದುದಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗದ ಅಧಿಪತಿ ಜ್ಯೂಸದೇವನು ಮನುಷ್ಯನ ಈ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಪಮತ್ಸರಗಳನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿದನು. ಇದುವರೆಗೆ ದೇವರ ತಿರಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿದ್ದವನು ಈಗ ದೇವರ ಹಕ್ಕುಮೇಲ್ವಿಚಳಲ್ಲಿ ಸರಿಸಮನಾಗುವಂತಾಯಿತು. “ಈ ಹೋರಾಟವು ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗುವುದೋ ಯಾರು ಹೇಳಲಾರೀತು? ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಉಚ್ಚಾಯದಿಂದ ಉದ್ಭವನಾಗಿ ದೇವರನ್ನೂ ಧಿಕ್ಕರಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ?” ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜ್ಯೂಸದೇವರು ಯೋಚಿಸಿ ಅಗ್ನಿದೇವನನ್ನು ಬರಮಾಡಿದನು. ಅಗ್ನಿದೇವನು ಬಂದು ದೇವನ ಚಿತ್ತವೇನೆಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. “ಈ ಮನುಷ್ಯರ ಸ್ನೇಹಿತನಾದ ಪ್ರೊಮಿತಿ ಯಾಸನನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕಾಕಸಸ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂಧಿಸು. ಅವನು ಅಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತನ್ನ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಿ” ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಿದನು.

ಜ್ಯೂಸದೇವನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಶಕ್ತಿದೇವನೂ ಅಗ್ನಿದೇವನೂ ಭೂಮಿಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರಹಿತವಾದ ಕಾಕಸಸ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಶಕ್ತಿದೇವನು ಜ್ಯೂಸದೇವನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಆತುರನಾಗಿದ್ದನು. ಅಗ್ನಿದೇವನು ಪ್ರೊಮಿತಿ ಯಾಸನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಮರುಕವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅವನ ಬಂಧನವನ್ನು ಮಾಡಲು ಅನುತ್ಪ್ರೇಕ್ಷನಾಗಿದ್ದನು. ಅಗ್ನಿದೇವನೂ ಪ್ರೊಮಿತಿ ಯಾಸನೂ ಸಮಾನಸ್ಥಂ

ಧರು. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರೈಮಿಟಿಯಸ್‌ನ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗಾಗಿ ಅಗ್ನಿಯು ಅವನನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರೈಮಿಟಿಯಸ್‌ನನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಂಧಿಸಿಯಾನು? ಆದರೂ ದೇವರ ಅಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೀರುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರೈಮಿಟಿಯಸ್‌ನ ಕೈಗಳನ್ನು ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಬಂಧಿಸಿದನು. ಅನಂತರ ಎದೆಯನ್ನು ಕಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಮೊಳೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಹೊಡೆದನು; ಹಾಗೆಯೇ ನಡುವನ್ನೂ ಭದ್ರಪಡಿಸಿದನು. ಅವನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಬಲವಾದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಉಂಗುರಗಳಿಂದ ಬಂಧಿಸಿದನು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ “ಈ ಭಾಘೆಯು ನಿನ್ನನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವುದು. ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವವನು ಇನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಸುತ್ತಿಗೆಯ ಏಟು ಬಿದ್ದಂತೆಲ್ಲ ನೋವು ತಾಳಲಾರದ್ದಾಯಿತು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಅವನು ದೇವನಾದುದರಿಂದ ಸಾಯಲಾರ. ಅಗ್ನಿದೇವನು ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟದಿಂದ ಮಾಡಿದವನಲ್ಲ. ಪ್ರೈಮಿಟಿಯಸ್‌ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವನು ಹೆಚ್ಚಾದ ಕನಿಕರವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಆ ಸಂತಾಪಸೂಚನೆಯನ್ನು ಶಕ್ತಿದೇವನು ಮೆಚ್ಚಲಿಲ್ಲ. ಅಗ್ನಿಗೂ ಶಕ್ತಿಗೂ ಉದ್ರೇಕವೂರಿತವಾದ ಮಾತುಗಳು ನಡೆದುವು. ಅಗ್ನಿಯು ಕೊನೆಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಹೊರಡಲನುವಾದನು. ಶಕ್ತಿಯು ಅಗ್ನಿಯು ಹೋಗುವುದನ್ನೇ ಕಾದಿದ್ದು ಅವನು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೈಮಿಟಿಯಸ್‌ನನ್ನು ಕುರಿತು “ನಿನ್ನ ಔದ್ವತ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತೋರ್ಪಡಿಸು; ಮತ್ತು ದೇವರುಗಳಿಂದ ಅವರ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಕದ್ದು ತಂದು ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡು! ನಿನ್ನ ಬಾಘೆಯನ್ನು ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ತಾನೆ ಪರಿಹರಿಸಬಹುದು? ದೂರಾಲೋಚನೆಯುಳ್ಳವನೆಂದು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿರುವ ನಿನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಯಾರಾವರೂ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ” ಎಂದು ಅಪಹಾಸ್ಯಮಾಡಿ ಹೊರಟು ಹೋದನು.

ಇಷ್ಟಾದರೂ ಪ್ರೈಮಿಟಿಯಸ್‌ನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಉಸುರಲಿಲ್ಲ. ದೇವದೂತರು ಹೊರಟುಹೋದಮೇಲೆ ಪ್ರೈಮಿಟಿಯಸ್‌ನು ಪಂಚಭೂತಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. “ಓ ಆಕಾಶವೇ, ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಬೀಸುವ ಓ ಗಾಳಿಯೇ, ಸಂತತ ಹರಿಯುವ ನದಿಗಳೇ, ವಿಹಾಸದಂತಿರುವ ಅಲೆಗಳುಳ್ಳ ಓ ಸಮುದ್ರವೇ, ಸರ್ವಮಾತೆಯಾದ ಓ ಭೂಮಿಯೇ, ಸಮಸ್ತವನ್ನೂ ಆಲೋಕಿಸುವ ಓ ಸೂರ್ಯನೇ, ನೋಡಿ,—ನಾನು, ದೇವನು, ದೇವರುಗಳಿಂದ ಹೇಗೆ ಶಿಕ್ಷಿತ

ನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಉಪದ್ರವದಿಂದ ವಿದಾರಿತನಾಗಿ ಕಿಬಾಘೆಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಕಾಲವೂ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ! ಈ ಬಗೆಯ ಅನ್ಯಾಯವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಆ ಹೊಸ ಸ್ವರ್ಗಾಧಿಪತಿಯು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವನೋ ಯಾರ ದಿವ್ಯಪ್ರಭೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಈ ವಿಪತ್ತು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು? ” ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿ ಪುನಃ “ಹಾ, ಇದೇಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವೆನು? ನನಗೊದಗುವುದನ್ನೇನಾನು ತಿಳಿದೇ ಇರುವೆನು. ಆಗಬೇಕಾದುದು ಅಗಿದೆ ತೀರಬೇಕು. ನನ್ನ ಕರ್ಮವನ್ನು ನನಗೆ ರಕ್ಕವಿದ್ದಂತೆ ಅನುಭವಿಸುವೆನು. ಅನಿವಾರ್ಯವಾದುದನ್ನು ಯಾರೂ ಮಾಡರಿಸರು. ಆದರೂ ನನ್ನ ಪ್ರಕೃತದುಃಖದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸಮನಿರಲಿ! ದೇವರುಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಸ್ತಿಯಾದ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಕದ್ದು ನಾನು ಮಾನವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿ. ಅದರಿಂದ ಮಾನವನು ಉದ್ಧಾರವಾದ; ನಾಗರಿಕನಾದ; ಉಚ್ಚಾಯಕ್ಕೆ ಏರಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಈ ಅವರ್ಣನೀಯವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಾಗಿದೆ.” ಹೀಗೆಂದು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡನು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಮರಮರ ಶಬ್ದವೊಂದುಂಟಾಯಿತು. ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಬಡಿದಾಟವು ಕೇಳಬಂತು. ಪ್ರೈಮಿಟಿಯಸ್‌ನಿಗೆ ಹೊಸ ಅಪತ್ತು ಬಂದಿತು. ಬಹುದೋ ಎಂಬ ಕಳವಳವಾಯಿತು.

ಪ್ರೈಮಿಟಿಯಸ್‌ನು ಕತ್ತಿತ್ತಿ ನೋಡಿದಾಗ ರೆಕ್ಕೆಕಟ್ಟು ರಥವೊಂದು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೂರಿಕೊಂಡು ಬಂದಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದೇವತೆಗಳಾದ ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಗುಂಪೊಂದಿತ್ತು. ರಥವು ಪ್ರೈಮಿಟಿಯಸ್‌ನ ಎದುರಿಗಿದ್ದ ಒಂದು ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಎರಗಿತು. ರಥದಲ್ಲಿಯೇ ದೇವತೆಯು ಪ್ರೈಮಿಟಿಯಸ್‌ನನ್ನು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಅವನಲ್ಲಿ ಕನಿಕರವೂ ಪ್ರೀತಿಯೂ ಉಂಟಾಗಿದ್ದುವು. ಅವನು ಮುಖಂಡಳು “ನಾವು ಗಾಳಿಯ ವೇಗವನ್ನೂ ಮೀರಿ ಬಂದಿರುವೆವು. ನಾವು ನಮ್ಮ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಚಮ್ಮುಟಿಗಳಿಂದ ಮೊಳೆಗಳನ್ನು ಕೀಲಿಸಿದ ಶಬ್ದವು ಕೇಳಬಂದಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಆತುರದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಪ್ರೈಮಿಟಿಯಸ್‌ನು ತನ್ನ ಅಪತ್ತನ್ನು ತನ್ನ ತನಗೆ ಅನ್ಯಾಯವೆಸಗಿದ್ದ ಜ್ಯೂಸ್‌ನನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದನು. ಜಲದೇವತೆಗಳು ಅವನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಹಾಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಿಸುವುದು ಧಾಷ್ಟ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ದೇವರು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಈ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡಿದನು? ನಿನ್ನ ತಪ್ಪೇನೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು

ಆಪರಾಧವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ತಿಳಿಸು" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೊಮಿತಿ ಯಾಸನು " ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದೂ ಹಿಂಸೆ; ಸಹಿಸುವುದೂ ಹಿಂಸೆ; ಹೇಗೂ ಹಿಂಸೆ. ಒ್ಯಾಸದೇವನು ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಅವನ ಪೀಠ ನನ್ನ ಲೀಲೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದ ಹಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಹಲವರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಓಣಿಷಿಯನಾದ ಮಾನವನನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆ ಮಾನವನನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭೂಮಿಯಿಂದ ತೊಡೆದು ಬಿಟ್ಟು ಅದರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ಅವನ ಆಸೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ನಿಜಾ ಯಾರೂ ಪುತಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ; ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮನುಷ್ಯವರ್ಗವನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಉದ್ಧರಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಅನುಭವಿಸಲಾಗದ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ಕನಿಕರಕ್ಕೆಡೆಗೊಡುವ, ಈ ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಗಾಗಿದ್ದೆ. ನಾನು ಮಾನವವರ್ಗಕ್ಕೆ ದಯೆ ತೋರಿಸಿದೆ; ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾನವ ದಯೆಯಿಲ್ಲ" ಎಂದನು.

ಜಲದೇವತೆ: ನಿನ್ನ ಕ್ಲೇಶವನ್ನು ನೋಡಿ ಮನಕರಗದ ನನು ಪಾಪಾಣದ್ದಯನು.

ಪ್ರೊಮಿತಿ ಯಾಸ: ಅಪ್ಪರಿಗೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಕ್ಲೇಶವು ಕನಿಕರವನ್ನುಂಟುಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೇ.

ಜಲದೇವತೆ: ಇಷ್ಟಲ್ಲದೆ ಬೇರೆನಾದರೂ ಉಂಟೋ? ನಿನ್ನ ತಪ್ಪೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುವೆಯಾ?

ಪ್ರೊಮಿತಿ ಯಾಸ: ಮಾನವನಿಗೆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ತಂದಿತ್ತೆ.

ಜಲದೇವತೆ: ನಶ್ವರನಾದವನಿಗೆ ಬೆಂಕಿಯೇ? ಮಾನವನು ತೇಜೋಮಯ ಅಗ್ನಿಯನ್ನುಳ್ಳವನೇ?

ಪ್ರೊಮಿತಿ ಯಾಸ: ಹೌದು, ಅದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಜ್ಞಾನವುಂಟಾಗಿದೆ.

ಜಲದೇವತೆ: ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒ್ಯಾಸ ದೇವನು ಹೇಯವಾದ ಈ ಬಂಧನವನ್ನೂ ಅಪಹರಿಯವಾದ ಈ ಬಾಧೆಯನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸಿದನೇ? ನಿನ್ನ ಈ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಅವಧಿಯುಂಟೆ?

ಪ್ರೊಮಿತಿ ಯಾಸ: ಅವನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ದಿನವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಅವಧಿಯಿಲ್ಲ.

ಜಲದೇವತೆ: ಅದು ಲಭಿಸುವುದು ಯಾವಾಗ? ಲಭಿಸುವ ಭರವಸೆಯೇನಿದೆ? ನೀನು ಮಾಡಿದ್ದು ಅಪರಾಧವೆಂದು ನಿನಗೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ನಿನ್ನದು ಸರ್ವಾಪರಾಧವೆಂದು ಹೇಳಲು ನಮಗೆ ವ್ಯಥೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರೂ ವಿನೋದನವೊಂದಲು ಉಪಾಯವನ್ನು

ಯತ್ನಿಸು.

ಪ್ರೊಮಿತಿ ಯಾಸ: ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗದಿರುವಾಗ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವುದೂ ಬುದ್ಧಿಹೇಳುವುದೂ ಎಷ್ಟು ಸುಲಭ! ಹೀಗಾಗುವುದೆಂದು ನಾನು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ತಪ್ಪು ಬುದ್ಧಿವ್ಯರ್ಥವಾಗಿಯೇ ಅದುವೆಂದು ಬಂಡಿ ತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಹೋಗಿ ನಾನು ವ್ಯಥೆಗೀಡಾದೆ. ಅದರೂ ಅವನು ನನಗೆ ಈ ಬಗೆಯ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿ ಈ ಬಾಧೆಗೊಳಗಾಗಿಸುವನೆಂದು ನಾನು ಬಗೆಯಲಿಲ್ಲ. ಹೇಗಾದರೂ ನನ್ನ ವಿಪತ್ತಿಗಾಗಿ ವ್ಯಥೆಪಡಬೇಡಿ. ಅದರೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕಾಲುರಿ ನಿಂತು, ಮುಂದೆ ನನಗೊದಗುವ ಆಪತ್ತಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ; ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಡಿ. ಆಪತ್ತು ಸರದಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಆಕ್ರಮಿಸುವುದರಿಂದ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಪತ್ತಿಗೀಡಾಗಿರುವ ನನ್ನಲ್ಲಿ ದಯೆತೋರಿ.

ಜಲದೇವತೆ: ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪಾಲಿಸುವೆವು. ನಿನ್ನ ವಿಪತ್ತಿನ ಕಥೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೇಳುವೆವು.

ಈ ವೇಳೆಗೆ ಸಮುದ್ರರಾಜನು, ಜಲದೇವತೆಗಳ ತಂದೆಯು, ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ತಾನು ಪ್ರೊಮಿತಿ ಯಾಸನನ್ನು ನೋಡಲು ಆತುರನಾಗಿ ಮನೋವೇಗದಿಂದ ಬಂದಿರುವುದಾಗಿಯೂ ತಾನು ಅವನ ವಿಪತ್ತನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದಾಗಿಯೂ ತನಗಿಂತಲೂ ಅಪ್ಪನು ಅವನಿಗೆ ದೊರೆಯಲಾರನೆಂದೂ ಹೇಳಿದನು. ಪ್ರೊಮಿತಿ ಯಾಸನು ಅವನ ಕಡೆ ನೋಡದೆಯೇ "ಹಾ, ನೀನೂ ನನ್ನ ವಿಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷಿಸಲು ಬಂದೆಯಾ?" ಎಂದನು. ಸಮುದ್ರರಾಜನು ಚಪಲಚಿತ್ತನು. ಒ್ಯಾಸದೇವನಿಗೂ ಅವನ ತಂದೆಗೂ ವೈಮನಸ್ಕವುಂಟಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳಾಗಲು ಈ ಸಮುದ್ರರಾಜನೊಬ್ಬನೇ ಯಾರ ಪಕ್ಷವನ್ನೂ ವಹಿಸದೆ ತಟಸ್ಥನಾಗಿದ್ದನು. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಪ್ರೊಮಿತಿ ಯಾಸನಿಗೆ ಇವನಲ್ಲಿ ಅದರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಮುದ್ರರಾಜನು "ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಕರಗಿ ನಿನಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಬೇಕೆನಿಸುತ್ತದೆ. ತಿಕ್ಷ್ಣವೂ ಆನೇರವೂ ತುಂಬಿದ ನಿನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಒ್ಯಾಸದೇವನು ಗಮನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಸಾಕುಮಾಡು; ನಿನ್ನ ಕೋಪವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ನಿನ್ನ ತಪ್ಪಿಗೆ ಕ್ಷಮೆಬೇಡು. ನನ್ನ ಮಾತು ಪುರಾತನ ಕಾಲದ್ದರಿಂತೆ ತೋರಬಹುದು. ನೀನಿನ್ನೂ ಅವಿಘೇಯನಾಗಿದ್ದೀಯೆ."

ನೀನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಲಾಲಿಸುವುದಾದರೆ ಆ ದೇವನಿಗೆ ವಿಧೇಯನಾಗಬೇಕು. ಅವನು ಕಠಿಣನು; ಯಾರ ಮಾತಿಗೂ ಕಿವಿ ಕೊಡತಕ್ಕವನಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಿನ್ನ ಕಠಿಣೋಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದಾದರೆ ನಿನಗಾಗಿ ನಾನು ಅವನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನಿನ್ನ ವಿಪತ್ತನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುವೆನು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆ ಜ್ಯೋಷ್ಠದೇವನು ನಿಷ್ಕರನೊಂದೂ ಯಾರ ಮಾತನ್ನೂ ಗೌರವಿಸುವವನಲ್ಲವೆಂದೂ ಅದು ದರಿಂದ ಸಮುದ್ರರಾಜನ ಯತ್ನವು ನಿರರ್ಥಕವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಅವನಿಗೂ ಹಾನಿಕರವೆಂದೂ ಪ್ರೈಮಿತಿಯಸ್ಸನು ಹೇಳಿದನು. ಸಮುದ್ರರಾಜನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸುಮ್ಮನಾಗದೆ “ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ವಿವೇಕಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇತರರನ್ನು ನಿಂದಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ನನ್ನನ್ನು ತಡೆಯಬೇಡ. ಜ್ಯೋಷ್ಠದೇವನು ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವನೆಂಬ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭರವಸೆ ನನಗಿದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಪ್ರೈಮಿತಿಯಸ್ಸನು “ನಿನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ನಾನು ಹೊಗಳಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ಅಕೃತಕ ಪ್ರೀತಿಯು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಹಿಂಜರಿಯದು. ಆದರೂ ನಿನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಬಿಡು. ಆದರಿಂದ ನನಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗದು. ನೀನೂ ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾಗಬೇಡ. ನಾನು ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗಿದ್ದರೆ ತಾನೆ ಏನು? ನನ್ನ ಆಪತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಲೆಂದು ಬಯಸಲೆ? ಜ್ಯೋಷ್ಠನ ಅಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೊರಲು ಯತ್ನಿಸಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ಹಿಂದೆ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೀನು ಬಲ್ಲೆ. ಆತನಿಗೆ ದಯೆಬರುವವರೆಗೂ ನಾನು ಈ ಬಂಧನದಲ್ಲಿಯೇ ಕ್ಷಯಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದನು. ಸಮುದ್ರರಾಜನಿಗೆ ಭೀತಿಯುಂಟಾಗಿ ಇನ್ನು ಪ್ರೈಮಿತಿಯಸ್ಸನ ಪರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೂ ಅದನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸದೆ ಅವನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತವಕಗೊಂಡಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗ್ವಾದ ನಡೆದಮೇಲೆ ಸಮುದ್ರರಾಜನು ಬಂದ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದನು.

ಇದಾದಮೇಲೆ ಪ್ರೈಮಿತಿಯಸ್ಸನು ಬಹುಕಾಲ ಮೌನವಾಗಿಯೂ ಅವಿಚಲನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದನು. ಜಲದೇವತೆಗಳು ಅವನ ಸುತ್ತಲೂ ಸೇರಿ ಅವನಿಗುಂಟಾಗಿದ್ದ ದುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ವ್ಯಸನಕರವಾಗಿ ಹಾಡಿದರು. ಆ ಬಳಿಕ ಅವನು ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಡುತ್ತ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಮಾತನಾಡಿದನು. “ನನ್ನ ಮೌನವನ್ನು ವಿಪರೀತವಾಗೆಣಿಸಬೇಡಿ. ಅಹಂಕಾರವಾಗಲಿ ಹಟವಾಗಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಮೌನವಾಗಿರಿಸಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡಿ. ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಅವ

ಹೇಳನಕ್ಕೂ ಉಪೇಕ್ಷೆಗೂ ನನ್ನ ಹೃದಯವು ವಿಷವಾಗಿದೆ. ಈ ಹೊಸ ದೇವರುಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಿಸುವನು ನಾನೇ. ಇದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಮಾನವನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವನು ನಾಗರಿಕನಾಗುವ ಮಾಡಿದೆ” ಎಂದು ಮಾನವನ ಪೂರ್ವಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ತಕ್ಕ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಅವನಿಗಾಗಿರುವ ಮಹೋನ್ನತಿಯನ್ನೂ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಿದನು. ಕೊನೆಗೆ “ಹೀಗೆ ಮಾನವನ ಉದ್ಧಾರವಾಗಲು ಸಾಧನ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ನಾನೇನನ್ನನ್ನು ಕುರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧನವಿಲ್ಲದವನಾಗಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಜಲದೇವತೆಗಳು ಅವನ ಈ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕಾರ್ತವ್ಯಸಾಧನೆಯನ್ನು ಅಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾಗಿ ಕೇಳಿ “ಈ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದಮೇಲೆ ಆ ದೇವನ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಹೋರಾಡಲು ಸಮರ್ಥನಾಗುವೆಯೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ” ಎಂದರು. ಪ್ರೈಮಿತಿಯಸ್ಸನು “ಹಾಗಾದರೆ ವಿಧಿಯು ಬೇರೆ ರೀತಿ ನಿಯಾಮಕ ಮಾಡಿದೆ. ಅನಾರ್ಥವ್ಯಾಕುಲದಿಂದಲೂ ವ್ಯಥೆಯಿಂದಲೂ ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಯಿಸಿಲ್ಲದೆ ಈ ಕಟ್ಟುಗಳು ಚಾರಲಾರವು. ಬುದ್ಧಿಯು ಹೀಗಿಂತಲೂ ದುರ್ಬಲವಾದುದು. ಜ್ಯೋಷ್ಠನೂ ವಿಧಿ ಮಾಡುವನೇ” ಎಂದನು. ಆದರೆ ಜ್ಯೋಷ್ಠನಿಗೂ ವಿಧಿ ಅಂಕಿಯುಂಟೇ ಮತ್ತು ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಯಾವಾಗ ಅವನು ನಾಶವರುವುದೆಂದು ಕೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳದೆ, ಇವರ ಹಸ್ತವಾದುದೆಂದೂ ಇದು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲ ಬಂದೆಂದೂ ಹೇಳಿದನು.

ಇದಾದಮೇಲೆ ಪ್ರೈಮಿತಿಯಸ್ಸನು ಪುನಃ ಮಾನವನ ಲಂಬಿಸಿದನು. ಜಲದೇವತೆಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಅವನ ಕೇಳಿದ್ದ ಕಥೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅವರೊಂದು ಗೀತವನ್ನು ಹಾಡಿದರು. ಇವೆನೊಡಲು ಬಂದು ಪ್ರೈಮಿತಿಯಸ್ಸನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಜ್ಯೋಷ್ಠದೇವನ ಮೇಲೆ ಕ್ರುದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಆ ಭಾವವು ಹೋಗಿ ಅವನ ಶಕ್ತಿ ಮಹತ್ವಗಳಿಗೆ ತಲೆದಾಳುವುದು ನ್ಯಾಯವೆಂಬರ್ಥವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಪ್ರೈಮಿತಿಯಸ್ಸನನ್ನು ಕುರಿತು “ವ್ಯಥೆಯಿಂದಲೂ ಬಾಧೆಯಿಂದಲೂ ವಿದಾರಿತನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಲು ನಮಗೆ ಭಯವಾಗುವುದು. ನೀನು ಆ ಜ್ಯೋಷ್ಠನಿಗೆ ಹೆದರದೆ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾದ ಮಾನವರನ್ನು ಅತಿಯಾಗಿ ಗೌರವಿಸುತ್ತಿ. ಈ ಸೇವೆಯು ಎಷ್ಟು ಅಸಾರ್ಥಕವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಸಹಾಯಮಾಡಲು ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಇರುವರೆ?

ಜೀವನವು ನಿನ್ನೆ ಒಂದು ನಿನ್ನರವೂ ಆಗಿ ಕನಸಿನಲ್ಲಿನ ಚಿತ್ರವೆಂತೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಪಾಯುಷವಾದ ಮಾನವನು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಗವಂತನ ದಿವ್ಯ ಶಾಸನವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಲಾರ. ಇದು ನಿನಗೊದಗಿರುವ ವಿಪತ್ತಿನಿಂದ ವಿವಿಧವಾಗತಕ್ಕದ್ದು” ಎಂದು ಹಾಡಿದರು.

ಅನಂತರ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಪುನಃ ಮನಗಾಣುವುದನ್ನು ಅವನು ಎಚ್ಚತ್ತ. ವೇಳೆಗೆ ಐನಾಕಸ್ಸನ ಮಗ ಇವರ ಐಯೋ ಎಂಬುವನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಅವನೂ ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗಿದ್ದವನೇ. ಒಬ್ಬ ಸ್ವಾಮ್ಯವಂತನು ತನ್ನನ್ನು ವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಾತರನಾಗಿರುವಂತೆ ಆತನಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಕನಸುಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಬಹುಕಾಲ ಕಳೆದಮೇಲೆ ಇದರ ಅಂತರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೂ ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಅವನ ತಂದೆಯು ಡೆಲ್ಲಿಯ ಅಪಾಲೊ ದೇವರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕಣಿ ಕೇಳಿದನು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ, ಖಂಡಿತವಾದ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ಅವನ ತಂದೆಗೆ, ಅವನನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆಟ್ಟು ಬೇಕೆಂದೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬ ಸ್ವಾಮ್ಯವಂತನು ಕಳುಹಿಸುವ ಸಿಡಿಲು ಅವನ ಮನೆಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವುದಾಗಿಯೂ ಅಪಾಲೊದೇವರಿಂದ ತಿಳಿಯಿತು. ಅಪಾಲೊದೇವನ ಮಾತನ್ನು ಮಾರುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ, ಅವನಿಗೂ ಅವನ ತಂದೆಗೂ ಇಪ್ಪವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಆದರಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ಅವನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗಾದನು. ಆಗ ಅವನ ರೂಪವು ಬದಲಾಯಿಸಿತು. ಅವನು ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೊಳಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಂಡೆಗೆ ಬಂಧಿತರಾದವನೊಬ್ಬನು ಮೊದಲು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಅಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು.

ಐಯೋ: ನಿನ್ನನ್ನು ಈ ಬಂಡೆಗೆ ಬಿಗಿದವರಾರು?

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತೆಯಾ: ಮಹತ್ತರವಾದ ಒಬ್ಬ ಸ್ವಾಮ್ಯವಂತನು ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ, ಅಗ್ನಿ ದೇವನು.

ಐಯೋ: ಯಾವ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ?

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತೆಯಾ: ಇನ್ನು ಹೇಳಲಾರೆ; ಮಾನವನಿಗೆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೇನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದನಲ್ಲ.

ಐಯೋ: ನನ್ನ ಈ ಪರ್ಯಟನಕ್ಕೆ ಕಾಲದ ಮಿತಿಯನ್ನೂ ಅನೇಕದ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನೂ ತಿಳಿಸು.

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತೆಯಾ: ಅದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಉತ್ತಮ.

ಐಯೋ: ತಡೆಯಬೇಡ! ನನಗೆ ಮುಂದೆ ಲಭಿಸುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸು.

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತೆಯಾ: ಹೇಳಲಾರೆ; ಆದರೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನನಗೇನೂ ದ್ವೇಷವಿಲ್ಲ.

ಐಯೋ: ಹಾಗಿದ್ದರೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೇಕೆ ತಡಮಾಡುವೆ?

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತೆಯಾ: ಈ ಅಸಮಾಧಾನವು ನಿನ್ನಲ್ಲಿನ ದ್ವೇಷದಿಂದಾದುದಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿನಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ಮನೋವೇದನೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ.

ಐಯೋ: ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅತಿ ಕನಿಕರವನ್ನು ಸೂಚಿಸಬೇಡ.

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತೆಯಾ: ನೀನು ಅಷ್ಟು ಅತುರನಾಗಿದ್ದರೆ ಕೇಳು ಹೇಳುವೆನು.

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತೆಯಾ: ಅವಳು ಮುಂದೆ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಒದಗುವ ಕ್ಲೇಶಗಳನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿದನು. ಅದಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿದಮೇಲೆ “ನಾನೇಕೆ ಜೀವಿಸಿರಬೇಕು? ಈಗಲೂ ಈ ಎತ್ತರವಾದ ಗುಟ್ಟಿನಿಂದ ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿ ನನ್ನ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಗಿಕ್ಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಅಮರಣವೂ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ನರಳುವ ಬದುಕು ಒಂದೇ ಸಲ ಸಾಯುವುದೇ ಮೇಲು” ಎಂದಳು. ಕೊನೆಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತೆಯಾ: ನನ್ನ ವಿಪತ್ತನ್ನು ನೀನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತಾಳಲಾರೆ. ವಿಧಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಸಾಯಗೊಡಬಾರದೆಂದೇ ಮಾಡಿದೆ. ಸಾವಿನಿಂದ ಸಕಲ ದುಃಖಗಳೂ ಸರಿಹಾರವಾಗುವವು. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಸ್ವಾಮ್ಯವಂತನು ಅವನ ಸ್ಥಾನದ ಚ್ಯುತನಾಗುವವರೆಗೂ ನನ್ನ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ.

ಐಯೋ: ಏನು, ಒಬ್ಬ ಸ್ವಾಮ್ಯವಂತನಿಗೆ ಚ್ಯುತಿಯೇ? ಅಂತಹ ಕಾಲವೂ ಬರುವುದೇನು?

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತೆಯಾ: ಆ ದಿನವು ನಿನಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನು ತರಬಹುದು.

ಐಯೋ: ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ; ಏಕೆಂದರೆ ಅವನಿಂದಲೇ ನನ್ನ ವಿಪತ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ಆಗಿರುವುದು.

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತೆಯಾ: ಚ್ಯುತಿಯು ವಾಸ್ತವವೆಂದೇ ನಂಬು.

ಐಯೋ: ಅವನ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ಚ್ಯುತವಿರುವುದು?

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತೆಯಾ: ವಿನೇಕದ ಪ್ರಭೆಯಿಲ್ಲದ ಅವನ ಒಂದು ಆಚರಣೆಯಿಂದಲೇ.

ಐಯೋ: ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಹೇಳು. ಆದರಿಂದ ಯಾವ

ತೊಂದರೆಯೂ ಬಾರದು.

ಪ್ರೊಮಿಥಿಯಸ್: ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆದ ಕ್ಷಾತಿ ಪಟ್ಟಾತ್ತಾಪಪಡುವನು.

ಐಯೋ: ಎಲ್ಲಿಯ ಹೆಣ್ಣನ್ನು, ದೇವಲೋಕದವಳನ್ನೋ, ಭೂಲೋಕದವಳನ್ನೋ? ಹೇಳಬಾರದ್ದಲ್ಲವಾದರೆ ಹೇಳು.

ಪ್ರೊಮಿಥಿಯಸ್: ಇನ್ನು ಕೇಳಬೇಡ. ಆದು ಹೇಳ ಬಾರದ್ದು.

ಐಯೋ: ಈ ಹೊಸ ಹೆಂಡತಿಯು ಅವನ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ನಾಶತರುವಳೆ?

ಪ್ರೊಮಿಥಿಯಸ್: ಅವನಿಗೆ ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಮಗನು ತಂದೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ದರ್ಪವುಳ್ಳವನಾಗುವನು.

ಐಯೋ: ಅವನು ತನ್ನ ನಾಶವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರನೆ?

ಪ್ರೊಮಿಥಿಯಸ್: ನಾನು ಈ ಕಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಹೋದರೆ—

ಐಯೋ: ಅವನ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರು ಬಿಡಿಸುವರು?

ಪ್ರೊಮಿಥಿಯಸ್: ನಿನ್ನ ಮಗನು ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಯುಕ್ತನಾಗಿರುವನು.

ಐಯೋ: ಹೇಗೆ, ನನ್ನ ಮಗನು ನಿನ್ನನ್ನು ಈ ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡಿಸುವನೆ?

ಪ್ರೊಮಿಥಿಯಸ್: ನಿನ್ನ ವಂಶೀಕರು, ಹದಿಮೂರು ತಲೆಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ.

ಐಯೋ: ಈ ಭವಿಷ್ಯವಾರ್ತೆಯು ಅಸ್ಪಷ್ಟವೂ ಸಂಶಯಯುಕ್ತವೂ ಆದುದು.

ಪ್ರೊಮಿಥಿಯಸ್: ಹೌದು, ನಿನಗೊದಗುವ ಅಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿಳಿಯಲು ಅಶಿಸಬೇಡ.

ಐಯೋ: ದಯೆಯಿಟ್ಟು ನನಗೆ ಆಶಾಭಂಗ ಮಾಡಬೇಡ.

ಪ್ರೊಮಿಥಿಯಸ್: ನಿನಗೆ ಎರಡು ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಹೇಳುವೆನು.

ಐಯೋ: ಅವು ಯಾವುವು? ತಿಳಿಸಿದರೆ ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವೆನು.

ಪ್ರೊಮಿಥಿಯಸ್: ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನಿನಗಾವುದನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಬೇಕು, ನಿನ್ನ ಮುಂದಿನ ವಿಪತ್ತನ್ನು ಕುರಿತೋ ಅಥವಾ ನನ್ನ ವಿಮೋಚಕನನ್ನು ಕುರಿತೋ?

ಈ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಜರುಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಜಲದೇವತೆಗಳು ಎದುರಿಗೆ ಇದ್ದರು. ಪ್ರೊಮಿಥಿಯಸ್‌ನ ಪುತ್ರಿಗೆ ಅವರು

ಐಯೋ: ವಿನ ಕಷ್ಟದೇಶಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅಕೆಗೂ, ಪ್ರೊಮಿಥಿಯಸ್‌ನ ವಿಮೋಚನ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರಿಗೂ, ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಮಿಥಿಯಸ್‌ನ ಐಯೋ: ವಿನ ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂವಿಮಾನ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿದನು. ಕೊನೆಗೆ ಅವನಂಶದ ಬೆಳೆವಳಿಗೆಯನ್ನೂ ಆ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಆಗಮನದಲ್ಲಿ ರಾಜನಾಗುವುದನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಅದೇ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಧನುರ್ಧಾರಿಯೊಬ್ಬನಿಂದ ತನ್ನ ವಿಮೋಚನೆ ದೊರೆಯುವುದನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದನು. ಐಯೋ: ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ತನಗೊದಗಿದ್ದ ವಿಪತ್ತಿಗಾಗಿನೋ: ಕೊಂಡು ಹೊರಟುಹೋದಳು.

ಪ್ರೊಮಿಥಿಯಸ್‌ನಿಗೆ ಈ ವೇಳೆಗೆ ಧೈರ್ಯವೂ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾದಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಧವೂ ಹೆಚ್ಚಾದುವು. ಜಲದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು “ಜ್ಯೋಸ್‌ನ ಹೊಸ ಮದುವೆಯಿಂದ ಈಗಿನಿಗೆ ಹುಟ್ಟುವ ಮಗನಿಂದಲೇ ಅವನ ಪದವಿಯು ನಾನಾಗುವುದು; ಅವನ ತಂದೆಯ ಶಾಪವು ಆಗ ಫಲಿಸುವುದು; ಈ ವಿನಾಶವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ನನ್ನ ವಿನಾ ಯಾವ ದೇವತೆಯ ಸಮರ್ಥನಲ್ಲ. ಆ ಮಗನು ಇವನಿಗಿಂತಲೂ ಸಮರ್ಥನಾದ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನೂ ಆಗುವನು; ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಆಯುಧವು ಹಸ್ತಗತವಾಗುವುದು. ಜ್ಯೋಸ್‌ನ ಅಧಿಕಾರವು ನಾಶವಾದ ಮೇಲೆ ಈಗಿನ ಆ ಸ್ವಾಮಿಗೂ ಈ ಭೃತ್ಯನಿಗೂ ಇರುವ ಅಂತರವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು” ಎಂದನು. ಜಲದೇವತೆಗಳು ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಭಯಗೊಂಡು ಜ್ಯೋಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಔದ್ವಿಗ್ನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಿನೀತನಾಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ಪ್ರೊಮಿಥಿಯಸ್‌ನು “ಸಾವು ನನ್ನ ಬರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ನಾನೇಕೆ ಹೆದರಬೇಕು” ಎಂದನು.

ಜಲದೇವತೆ: ಅವನು ನಿನ್ನನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಮಾನಗೊಳಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆ?

ಪ್ರೊಮಿಥಿಯಸ್: ಆಗಬಹುದು; ನನಗೆ ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ಅಶ್ವರ್ಯವಾಗದು. ಏಕೆಂದರೆ ಮುಂದಾಗುವುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ.

ಜಲದೇವತೆ: ಅನಿವಾರ್ಯವಾದುದಕ್ಕೆ ತಗ್ಗಿನಡೆಯುವುದು ಚಾಣತನವಲ್ಲವೆ?

ಪ್ರೊಮಿಥಿಯಸ್: ಬಲಾಧಿಕರಲ್ಲಿ ವಿನೀತರಾಗಬಹುದು ಸ್ಪ್ರೀತಿಸಬಹುದು. ಜ್ಯೋಸ್‌ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅಲ್ಪವಾಗೆಣಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವನಿಗಿರುವ ಆ

ವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ನಿರ್ವಹಿಸಲಿ. ಅವನ ಅಧಿಕಾರವು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗಾಣುವುದು.

ಹೀಗೆ ತೃಣೀಕರಿಸಿಯೂ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿಯೂ ಆದಿದ ಮೂರು ಜೂಸ್‌ನ ಕೀವಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ಫಲವು ಕೂಡಲೇ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಅವನು ತನ್ನ ಸೇವಕನಾದ ಹರ್ಮಸ್‌ನನ್ನು ಪ್ರೊಮಿತಿಂಯಸ್‌ನಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಹರ್ಮಸ್‌ನು ಬಂದು ತನ್ನ ದೇವನಿಗೆ ಆಗಲಿರುವ ಮದುವೆಯಾದುದು ಮತ್ತು ಯಾರು ಅವನನ್ನು ಅಧಿಕಾರಚ್ಯುತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಬರುವಂತೆ ಅಷ್ಟೇ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದನು; ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಸಂದಿಗ್ಧವಾಗಿ ಹೇಳದೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಹೇಳಬೇಕೆಂದನು. ಪ್ರೊಮಿತಿಂಯಸ್‌ನಿಗೂ ಹರ್ಮಸ್‌ನಿಗೂ ವಾಗ್ಯುದ್ಧವು ನಡೆಯಿತು. ಪ್ರೊಮಿತಿಂಯಸ್‌ನ ಕ್ರೋಧವೂ ಧಿಕ್ಕಾರವೂ ಉತ್ಕಟವಸ್ಥೆಗಳಿರುವುದು ಅವನ ಮಾತುಗಳಿಂದಲೇ ತಿಳಿದುಬರುವುದು.

ಪ್ರೊಮಿತಿಂಯಸ್: ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಉನ್ನತ ಪದವಿಗಳಿಗೆ ವಿಷತ್ತು ಬರಲಾರದೆಂದು ತಿಳಿದಿರುತ್ತೀರಿ. ಇಬ್ಬರು ರಾಜರುಗಳು ಸ್ಥಾನಚ್ಯುತರಾಗಿ ಉರುಳಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಮೂರನೆಯವನು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಉರುಳುವುದನ್ನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡುವೆನು. ಈ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ದೇವರುಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಭಯಪಡಿಸುವರೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೀರಾ? ಬಂದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಡು; ನನ್ನಿಂದ ವಿನನ್ನೂ ತಿಳಿಯಲಾರೆ.

ಹರ್ಮಸ್: ಈ ನಿನ್ನ ಔದ್ವಿಧ್ಯವೂ ಹದ್ದುಮೀರಿದ ಮಾತೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದಿವೆ.

ಪ್ರೊಮಿತಿಂಯಸ್: ನಿಮಗೆ ಅಧೀನನಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲಾರೆ. ಮುಖಸ್ತುತಿ ಮಾಡುವ ಭೃತ್ಯನಾಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕ್ಲೇಶವನ್ನನುಭವಿಸುವುದೇ ಮೇಲು. ನನ್ನ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಅಪರಾಧವೆಂದೆಣಿಸುವ ದೇವರುಗಳೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಹಗೆಗಳೇ.

ಹರ್ಮಸ್: ನಿನ್ನ ಮಾತು ಉಂಟೆಗೆ ಮೀರಿದ ಹುಚ್ಚುತನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರೊಮಿತಿಂಯಸ್: ನಿರ್ದಯನಾದ ಶತ್ರುವನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವುದು ಹುಚ್ಚುತನವಾದರೆ ನಾನು ಹುಚ್ಚನಾಗಿಯೇ ಇರುವೆನು.

ಹರ್ಮಸ್: ಕಾಲಯಾಪನೆಯಿಂದ ನಿನಗೆ ವಿವೇಕ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರೊಮಿತಿಂಯಸ್: ಬಂದಿದ್ದರೆ ಭೃತ್ಯನಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಣೆ

ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಹರ್ಮಸ್: ಮಗುವಿನಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ಅಪಹಾಸ್ಯಮಾಡುವೆ.

ಪ್ರೊಮಿತಿಂಯಸ್: ನನ್ನಿಂದ ವೃತ್ತಾಂತ ತಿಳಿಯಲು ಬಂದಿರ

ತಕ್ಕ ನೀನು ಮಗುವಿಗಿಂತ ಅವಿವೇಕಿಯಲ್ಲವೇ?

ಈ ಅಭೇದ್ಯವಾದ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸುವ ನೆರೆಗೆ ಜೂಸ್‌ನ ಯಾವ ಹಿಂಸೆಯಾಗಲಿ ಯಾವ ತಂತ್ರವಾಗಲಿ ನನ್ನ ತುಟಿಗಳಿಂದ ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ತಿಳಿಸದು. ಅವನ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಯೂ ವಿಧಿಯು ಅವನಿಗಾಗಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿರುವ ವಿನಾಶವನ್ನು ಹೊರಪಡಿಸುವಷ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ವಿನಾಶನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡದು.

ಹರ್ಮಸ್: ನಿನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಯೋಚಿಸು! ನಿನ್ನ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿರುವೆಯೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವೆಯಾ?

ಪ್ರೊಮಿತಿಂಯಸ್: ನಿನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಾನು ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಯೋಚಿಸಿರುವೆನು.

ಹರ್ಮಸ್: ಗರ್ವಿಷ್ಠನೇ! ನಿನ್ನ ಆಪತ್ತಿನ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಮಾಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಕೊನೆಗಾದರೂ ತಿಳಿ.

ಪ್ರೊಮಿತಿಂಯಸ್: ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತ್ಯಾಹರಕರವಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ವೃಥಾವಾಗಿ ನನಗೆ ವಿವೇಕ ಕಲಿಸುತ್ತಿ. ಅವನ ದಂಡನೆಗೆ ಹೆದರಿ, ಕೈಲಾಗದ ಹೆಂಗಸಿನಂತೆ, ದೈನ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೈಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಅವನ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವನೆಂದು ಎಂದಿಗೂ ಊಹಿಸಬೇಡ. ಆ ನೀಚವಾದ ದೀನತೆಯು ನನ್ನಿಂದ ಬಹುದೂರ.

ಹರ್ಮಸ್: ನನ್ನ ಮಾತುಗಳು ವೃಥಾ; ನಾನಿನ್ನಿಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಅಷ್ಟೇ. ಪಳಗದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಗಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಅದು ಹೆಜ್ಜೆಹೀಗೆ ಚಾರದಿರುವಂತೆ ಎಂಥ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೂ ನಿನ್ನನ್ನು ವಿಫೇಯತೆಗೆ ತಾರದು. ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದ ರೋಷದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದೀಯೆ. ನಿನ್ನ ವಿವೇಕವು ಪಟುವಾದುದಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದ ದೃಢಸಂಕಲ್ಪವು ಕೇವಲ ದುರ್ಬಲವಾದುದು. ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದರೆ ನಿನಗೆ ಕಷ್ಟಗಳು ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳಂತೆ ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಬರುವುವು. ಅವು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುವುವು. ದೇವನು ನಿನ್ನನ್ನು ಈ ಬಂಡೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಛೂಮಿಯ ಅಂತರಾಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಡುವನು. ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳು ಹೀಗೆ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಛೂಮಿಯ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುವೆ. ಬಂದಮೇಲೆ

ಆ ದೇವನಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಹದ್ದು ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ನಿನ್ನ ಮೈಯಲ್ಲಿನ ಮಾಂಸವನ್ನು ತನ್ನ ಕೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಕುಕ್ಕಿ ತೆಗೆದು ತಿನ್ನುವುದು; ನಿನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಛಿದ್ರಿಸುವುದು. ಆಮಾನುಷರಾದರೂ ನಿನಗೆ ಬದಲು ಈ ವೇದನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲೊಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೂ ನಿನ್ನ ಈ ಭೀಕರ ವೇದನೆಗೆ ಕೊನೆಯುಂಟೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಆರಿಸು. ದೇವನು ಸುಳ್ಳು ನುಡಿಯುವವನಲ್ಲ; ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಅಕ್ಷರಶಃ ನಡೆಸತಕ್ಕವನು. ನೀನು ಅವನ ಸರಿಸಬೇಕಾದ ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಮಾಡು. ವಿವೇಕಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಿತಕರವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡ.

ಜಲದೇವತೆಗಳೂ ಹರ್ಮಸ್‌ನ ಬುದ್ಧಿವಾದವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಕೂಡದೆಂದೂ ವಿವೇಕದ ಮಾರ್ಗವನ್ನನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಪ್ರೊಮಿತಿಯಸ್‌ನು “ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ನೊಂದಲೇ ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ಶತ್ರುವಿನ ಬಾಧೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದು ಅವಮಾನಕರವಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯೂ ಆಕಾಶವೂ ಸಮುದ್ರವೂ ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಅಧಃಪಾತಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದಿಲ್ಲ;

ಅಥವಾ ನರಕದ ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಗಿದಿಟ್ಟಿರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಶತ್ರುವು ನನ್ನನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲಾರ. ನಾನು ಬಹುಕಾಲ ಬದುಕಿರುವೆನು ” ಎಂದನು.

ಹರ್ಮಸ್‌ನು ಜಲದೇವತೆಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿ, ದೂರಸರಿಯವಂತೆಯೂ ಹಾಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರೊಮಿತಿಯಸ್‌ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅವರೂ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಗುವದೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದನು. ಅವರು ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡದೆ ಪ್ರೊಮಿತಿಯಸ್‌ನನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಆಗಲುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಅವನಿಗೊದಗುವ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ತಾವೂ ಭಾಗಿಗಳಾಗುವುದಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿದರು.

ತನ್ನ ಮಾತು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗದಿರಲು ಹರ್ಮಸ್‌ನು ಹೊರಟುಹೋದನು. ಕೂಡಲೆ ಭೂಮಿಯು ತೊಟ್ಟಲಿನಂತೆ ತೂಗುವುದು; ಭೂಮಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗುಡುಗು ಕೇಳಿಸುವುದು; ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲಾಸಾತವು ಕಾಣಿಸುವುದು; ಬಿರುಗಾಳಿಯು ಮಣ್ಣನ್ನು ಚದರಿಸುವುದು. ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲವಾಗುವುದು. ಭೂಮಿಯು ಬಿರಿದು ಪ್ರೊಮಿತಿಯಸ್‌ನು ಬಂಧಿತನಾಗಿದ್ದ ಬಂಡೆಯ ಸಹಿತ ಅಧಃಪಾತವನ್ನು ಸೇರುವನು.

ನೋಟ

(ರವೀಂದ್ರನಾಥರಿಂದ)

ಅನುವಾದಕರು: ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಶಾರದಾಮಂಡಲ, ವಿಜಯಪುರ

ಅವನು ಬಂಡೆಯನ್ನೇರುವಾಗ, ತನ್ನ ಕೊನೆಯ ನೋಟವನ್ನು ಸನ್ನೆಡೆಗೆ ಹೊರಳಿಸಿದನು.

ಆದೆಂತಹ ನೋಟ! ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠತರ ಕಿರಣವೊಂದು ಮಿಂಚುತ್ತಿದ್ದಿತು; ಆತ್ಮನನ್ನು ಸಂಶ್ಲೇಷುತ್ತಿದ್ದಿತು.

“ಇದನ್ನು ಯಾರಲ್ಲಿರಿಸಲಿ? ಯಾರ ಬೊಕ್ಕಸದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಿ? ಯಾರಾದರೂ ಇದನ್ನು ಕದ್ದರೆ.....? ಯಾವ ಅರಸನಾದರೂ ಇದನ್ನು ಬಲುಮೆಯಿಂದ ಅಪಹರಿಸಿದರೆ....?” ಎಂದೆನಿಸಿತು.

‘ರವಿಯ ಹೊಂಬಣ್ಣದಲ್ಲಿರಿಸಲಿ? ಇಂದುವಿನ ತಂಗಡಿನ ಗಲಲ್ಲಿರಿಸಲಿ? ಅಥವಾ.....?’ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಒಡಂಬಡಲಿಲ್ಲ. ‘ಛ!’ ಎಂದೇ ಹೇಳಿತು.

ನನ್ನ ಗೀತೆ ನುಡಿಯಿತು ‘ಅದಕ್ಕೇಕಿಷ್ಟು ಚಿಂತೆ ಗೆಳೆಯ’ ನನ್ನಲ್ಲಿರಿಸು. ನಾನು ಭದ್ರವಾದ ಬೊಕ್ಕಸವಿರುವೆ. ನಿನ್ನ ಆ ನೋಟವನ್ನು ನನ್ನಲ್ಲಿರಿಸಿದರೆ, ಯಾವ ಜೋರನೂ ಕದಿಯಲಾರ. ಯಾವ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯೂ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರ. ನಿನ್ನ ಆ ನಿಧಿಯನ್ನು, ನನ್ನ ಕನ್ನಡಿಯ ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ನಲಿಯುವರು, ಧನ್ಯರಾಗುವರು!’

ನಿರೀಕ್ಷಣೆ

ಕವಿ: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಿ. ವರದಾಜರಾವ್, ಬೆಂಗಳೂರು

೧

ಬರುತಿಹಳಾವಳೊ, ಕತ್ತಲೆ
ತೆರೆಯನು ಹಾಯಿಸುತ್ತ,
ಸಂಜೆಯ ನೇಸರ ಪಡುವಲ
ಎದೆಯೊಳಗಡಗಿಸುತ್ತ.
ತಿಳಿಬೆಳುದಿಂಗಳ ಕಾಂತಿಯ ಕಾಣೆ,
ತಾರೆಗಳೆಳೆಬೆಳೆವುದ ಕಾಣೆ,
ಸುತ್ತುತ್ತಲು ಕತ್ತಲೆ ಹೆಚ್ಚು ತಿದೆ.
ಮನವೇತಕೊ ಬಲು ಕಾತರಿಸುತ್ತಿದೆ.

೨

ಉಷ್ಣ, ಹಸಿ ಬರೆಯಲು ಮೂಡಲ
ಮುಗಿಲಿನ ಮಲೆಮೇಲೆ,
ಮರಗಳ ಮೇಲಾರಂಭಿಸಿ
ಖಗಗಳ ಸರಲೇಲೆ,
ಹಣೆಯಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ತಿಲಕವನಿಟ್ಟು,
ಒಲವಿಂದಪ್ಪುತ್ತ ಮುತ್ತೊಂದಿಟ್ಟು,
ಜೇಟಿಗೆ ನಡೆದನು ಎನ್ನಯ ನಲ್ಲ,
ಏತಕೊ ಏನೋ ಸಾರಲೆ ಇಲ್ಲ !

೩

ನೀಳ್ನೋಳುಗಳನು ಚಾಚುತ್ತ—
ಲಿಹುದದೊ ನೀರವತೆ !
ಸೃಷ್ಟಿಯನಾಲಂಗಿಸಲೆಂ—
ದದು ಮುಂದೊತ್ತುತಿದೆ.
ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನಾಂತಿರುವುದು ವಿಸಿನ.
ಮೌನವನೊಲಿಸಿರುವುದು ನಿಶಿಗಗನ.
ಹೊರಬರೆ ಹೆದರಡಗಿವೆ ಮಿಗಗಡಣ.
ಏತಕೆ ನೀ ಬಳಿ ಬರದಿಹೆ ರಮಣ ?

೪

ತಿರೆ, ನಿಶೆಯರಸಿಯ ಚುಂಬನ—
ದಲಿ ಮೈಮರೆತಿಹುದು.
ಕರಿಕತ್ತಲೆ ಬುವಿಬಾನ್ಗಳ
ಬಿಡದಾವರಿಸಿಹುದು.
ಹಕ್ಕಿಗಳಾಲಂಗಿಸುವೆ ಮೇಲೆ,
ಹರಡಿಹುದದೊ ಸುಖನಿದ್ರೆಯ ಲೀಲೆ.
ಬೇಟೆಯ ಮುಗಿಸೇತಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ?
ಜೇಗನೆ ನೀನೈತಾರೆಲೊ ನಲ್ಲ !

೫

ಆರುತಲಿದೆ ನಿನಗಂದೆಸ—
ಗಿದ ಬಿಸಿಬಿಸಿ ಅಡುಗೆ.
ಮನದಲಿ ನಿನ್ನ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ
ಹೆಚ್ಚು ತಲಿದೆ ನನಗೆ.
ಹೆಗಲಿನ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಬೇಟೆಯ ಹೊತ್ತು,
ಮುಖದಲಿ ನಿನ್ನೆಳೆನಗೆ ಕಳೆವೆತ್ತು,
ಆನಂದದ ಪೀಯೂಷವ ಕುಡಿದು,
ನಲಿಸೆನ್ನಯ ಎದೆಯೊಳಗದ ಸುರಿದು.

೬

ಮನವಾಲಿಂಗನಕೆಂದಿದೊ
ಬಲು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದೆ.
ನಿನ್ನೊಡಗೂಡಾನಂದಿಸ—
ಲದು ಕಾತರಿಸುತ್ತಿದೆ.
ಬೇಟೆಯ ಮುಗಿಸುತ್ತ ಜೇಗನೆ ಬಾರ,
ಆನಂದದಲೋಲಾಡುವ ನೀರ !
ಜಯಗೀತೆಯ ಹಾಡುತ್ತಲೈತಾರ !
ಪ್ರೇಮದ ಹೊಸಲಿನೊಳಿಸುವ ಬಾರ !

ಭಾನುಮತಿಯೊಡನೆ ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದವರಾರು?

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಎಂ. ಎ., ಬೆಂಗಳೂರು ಅವರಿಂದ

“(ನಾನು ಎಂದರೆ ಕರ್ಣನು) ನೆತ್ತವನ್ನು ಆಡಿ, ಭಾನುಮತಿ ಸೋಲಲು, ಸೋಲವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು (ನಾನು) ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅದು ಹರಿಮಹೋಯಿತು. ಆಗ ಮುತ್ತಿನ ಕೇಡನ್ನು ನೋಡಿ (ಆಕೆ) ಬಳುಕುತ್ತಿರಲು, (ಮತ್ತು ನಾನು ಆಯ್ದು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೋಗಲು) ಅರಸನು ಅಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ “ಇವುಗಳನ್ನು ಆಯಬೇಕೆ? ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳಿ” ಎಂದನು.”

ಪಂಪನ ಬರವಣಿಗೆ ಬಹುಸಾರವತ್ತಾದದ್ದು; ಅತಿ ಸಂಕ್ಷೇಪವು ಅವನ ಭಾರತದ ಒಂದು ಲಕ್ಷಣ. ಅವನು ಒಂದು ಮಹಾಪುರಾಣ ಕಥೆಯನ್ನೂ ತನ್ನ ರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ಹೊಸದು, ಎರಡು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದಷ್ಟು ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಅರ್ಧ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಇಂಗಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನ ಮಾತು ಸೂತ್ರವಂತಿರುತ್ತದೆ; ಎಷ್ಟೋ ಭಾಗ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಾಕ್ಯಗಳು ಬಚಿತವಾದ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ; ಅಪುಗಳ ಧ್ವನಿ ದಿಹುದೂರ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಪದ್ಯಗಳು ಕಾಳಿಗೆ ಕಾಳು ಅಂಟಿದಿರುವ ಮರಳ ಗುಡ್ಡೆಗಳಲ್ಲ, ರಸ ಕಲಶಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನ ಉಕ್ತಿಗಳ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ ದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಹುಟ್ಟುವುದು ಸಹಜ. ಇದು ಅವನಿಗೆ, ಅವನ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ, ಭೂಷಣವೇ ಹೊರತು ದೂಷಣವಲ್ಲ. ಪಂಪನ ನಾಗವರ್ಮನಂತೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತದ—ಅಥವಾ ಪ್ರಾಕೃತದ—ಮೂಲವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಥೆ ಬರೆದಿದ್ದು, ಅದು ದೊರಕಿದರೆ, ಆಗ ಈ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವಾದರೂ ಅಡಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಂಥ ಮೂಲವಾವುದೂ ಇದುವರೆಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ, ಭಾನುಮತಿಯೊಡನೆ ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದವರಾರು ಎಂಬ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಎರಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬಂದಿವೆಯಷ್ಟೆ; ಇವುಗಳನ್ನೂ ಆ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನೂ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ವಿವ್ವಾಂಸುಕಿಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯನವರು ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ

ಸೃಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಪೀಠಿಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನೇ ಅತಿ ದನನೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅದೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮುಂದೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

“ನೆತ್ತಮನಾಡಿ....” ಎಂಬ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ “ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅನ್ವಯಮಾಡಿ” ಹೀಗೂ ಹೇಳಬಹುದು:—“(ನಾನು, ಎಂದರೆ ಕರ್ಣನು) ನೆತ್ತವನ್ನು ಆಡಿ, ಭಾನುಮತಿ ಸೋಲಲು, ಸೋಲವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು (ನಾನು) ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, (ಎಂದರೆ ಮುತ್ತಿನ ಲಂಚಣವನ್ನು ಎಳೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ) ಅದು ಹರಿಮಹೋಯಿತು. ಆಗ (ಸುರಿದುಹೋದ) ಮುತ್ತಿನ ಕೇಡನ್ನು ನೋಡಿ (ಆಕೆ) ಬಳುಕುತ್ತಿರಲು, (ಮತ್ತು ನಾನು ಆಯ್ದು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೋಗಲು) ಅರಸನು ಅಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ‘ಇವುಗಳನ್ನು ಆಯಬೇಕೆ? (ನ್ಯಾಯವಾಗಿ) ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳಿ’—ಎಂದನು. ಇಂಥ ಅರಸನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿಸ್ಸೂಚನೆ ಸೇರಿದರೆ ನಾನು ಬೇಡನಲ್ಲವೇ?”

ಮೈತ್ರಿಯಿದ್ದರೆ, ಮಿತ್ರನ ತಪ್ಪು ತಪ್ಪಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿರಲಿ ಒಂದು ಲೋಪವಾಗಿಯೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಿಜವಾದ ಮೈತ್ರಿಯ ಪ್ರಧಾನಲಕ್ಷಣ. ಹೀಗೆ ಯಾವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ, ಮಿತ್ರಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿನ್ಯಾತಂತ್ರ, ಅದ್ದರಿಂದ ಲೋಪ ಎಂದು ಕರ್ಣನಿಗೆ ರಂಕೆಹುಟ್ಟಿತೋ ಅದು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ, ದೋಷವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು ಇದು ದೋಷ

ಆದರೂ ಕ್ಷಮ್ಯ ಎಂದೂ ಎನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಮೈತ್ರಿಯ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯ; ದುರ್ಯೋಧನನು ಕರ್ಣನಿಗೆ ತನ್ನೊಡನೆ ಎಷ್ಟು ಸಲಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನೋ ಭಾನುಮತಿಯೊಡ ನೆಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಸಲಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು; ಕರ್ಣನು ತನ್ನ ರುದ್ರಸ್ನೇಹದಿಂದ ಅದನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದನು. ಹಾಗಿ ದ್ದರೂ, ತಾನು ಎಲ್ಲಿ ಮೀರಿದನೇನೋ ಎಂದು ಶಂಕಿಸಿ ಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೋದರೆ, ದುರ್ಯೋಧನನು ವ್ಯಸ್ತನಾಗದೆ, ಶಾಂತನಾಗಿಯೇ, 'ಇದೇನು ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯ! ಇದನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಡಲು ಏಕೆ ಹೋಗು ತ್ತೀಯೆ?' ಎಂದು ಕೇಳಿರಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ನಿರೀಕ್ಷಿತವಲ್ಲ; 'ಎತ್ತಿಕೊಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಲ್ಲ' ಎಂಬುದೇ ಆದರ ಭಾವ; ('ತಪ್ಪದೆ ಸೇಬಂ' ಎಂಬ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಡನೆ ಏಕಾನ್ವಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಈ ಅರ್ಥ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.) ಇದರಿಂದ ಕರ್ಣನು ಮಾಡಿದ್ದು ಅವಿವೇಕವಲ್ಲ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೂ, ಬಿದ್ದುಹೋದ ಮುತ್ತುನ್ನು ಆರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ತನ್ನ ಮಿತ್ರನಾದ ಕರ್ಣ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆಳುಕಾಳುಗೇದ್ದರೆಂದೂ ಸೂಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ದುರ್ಯೋಧನನು ಕಾಡಿದಾಗ—ಕಾಕತಾಳೆಯ ನಾಗಿಯೋ ಪಿಡನೆಯಿಂದಲೋ—ಹಾರ ಕಿತ್ತುಹೋಯಿತು; ಭಾನುಮತಿ 'ಬಳ್ಳಿದಳು'; ದುರ್ಯೋಧನನು ಅವಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಲು 'ಇವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಡಲೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು'—ಎಂದರೆ ಅದು ನೀರಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾನುಮತಿ ಬಳ್ಳಿಬೇಕಾದದ್ದೇನಿತ್ತು? ಮುತ್ತುಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿದ್ದಿದ್ದವು; ಅವನ್ನು ಪೋಣಿಸಿ ಕೊಡುವವರೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬನರಿದ್ದರು. ಹಾಗಲ್ಲದೆ 'ಇವುಗಳನ್ನು ಭಾನುಮತಿಗೆ ಆರಿಸಿಕೊಡೋಣವೇ? ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬಿದ್ದಿರಲೋ?'—ಎಂದು ಅರ್ಥಬರುವ ಹಾಗೆ ದುರ್ಯೋಧನನು ಕರ್ಣನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನೆಂದರೆ—ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತು? ಯಾವ ರಾಜಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತು? ಆದರಲ್ಲಿ ಕರ್ಣ ದುರ್ಯೋಧನರ ಸ್ನೇಹಾತಿಶಯ ವೇನು ತೋರಿಬಂತು? ಇದನ್ನು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳುವುದರ ಸಾಗಂತ್ಯವೇನು?

ಮುತ್ತಿನ ಹಾರ ಕಿತ್ತುಹೋಯಿತಲ್ಲಾ ಎಂದು ಭಾನು ಮತಿಗೆ ವ್ಯಥೆಯಾಗಿದ್ದು ಆ ವ್ಯಥೆಯಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನು ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.—

ಎತ್ತಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಬರಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಂದ ಭಾನುಮತಿಗೆ ಸೋಲಿನಿಂದಾದ ಕಿಂಕೃತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದದ್ದೇ ಸಂಭವ; ಕರ್ಣ ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡದೆ ಕೂಡಲೆ ಆರಿಸಿಕೊಡಲು ಪ್ರವರ್ತಿಸಿದ್ದರಿಂದಲೇ ದುರ್ಯೋಧನನು ಅವನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ದುರ್ಯೋಧನನಿಂದಲೇ ಬಂದದ್ದು; ಮತ್ತು ಅವನು ಭಾನುಮತಿ ಕರ್ಣ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಕೇಳಿದ್ದಾನೆ.—ಆದ್ದರಿಂದಲೇ 'ಸೇಬಂ' ಎಂಬ ಬಹು ವಚನ ಪ್ರಯೋಗ. ಇದೇನು ಪ್ರಮಾದವಲ್ಲ, ಎಂದು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮಾಧಾನ—ಹೆಂಡತಿಯಂತಲೂ ಸ್ನೇಹಿತನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ. ಭಾನುಮತಿ ಬಳ್ಳಿದು, ಗಂಡನದುರಿನಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಕರ್ಣನೂ ಇಷ್ಟು ಸಲಿಗೆಯಿಂದಿದ್ದೆವಲ್ಲಾ, ಗಂಡ ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡನೋ!—ಎಂದೇ. ಹೀಗೆ ಹೆಂಡತಿ ಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರೇಮಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕರ್ಣನಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹ ಅಧಿಕ ವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಸೂಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ದುರ್ಯೋಧನ ನಲ್ಲಿ ಈ ನಡತೆವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುವುದು 'ಲಜ್ಜಾಭಂಡತನ'ವನ್ನಲ್ಲ, ಅನುಪಮ ಸ್ನೇಹವನ್ನು. ದುರ್ಯೋಧನನೇನು ಕೈಲಾಗದವ ನಲ್ಲ; ಅಲ್ಲದೆ ಅವನು 'ಮಾನಧನ'; ಅಂಥವನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಪರಪುರುಷನು ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಅದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೇ ಹತ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥಮಾಡಬೇಕು.

ಭಾನುಮತಿಯನ್ನು ಕಾಡಿದವನು ಅಡಗಿದ್ದವನೇ. ಅಡಿ ದವನು ಕರ್ಣ.* ಹಾಗಲ್ಲದೆ ದುರ್ಯೋಧನನಾಗಿದ್ದು, ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕಾಡಲು ಅದನ್ನು ಕರ್ಣನು ವರದಿಮಾಡು ವುದರಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವನು ದುರ್ಯೋಧನನ ಅಂತರಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಎಂದು ಬೇಕಾದರೆ ಅರ್ಥ ವಾಗಬಹುದು; ಆದರೆ ಅದು ತಾನು ಅಲ್ಲಿ ಬೊಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನೆಂಬುದರಿಂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ; ಪತಿಪತ್ನಿಯರ ಆಟ ವನ್ನೂ ಪ್ರಣಯಕಲಹವನ್ನೂ ನೋಡಿದನೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವುದೇನು ಮರ್ಯಾದೆಯಿಲ್ಲ—ಕರ್ಣನಿಗೆ ಆದರಲ್ಲಿ ಹೆಮ್ಮೆಯೂ ಇದ್ದಿರಲಾರದು. ಕರ್ಣನು ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದೇ ಒಂದು ವಿಶೇಷ; ಅವನು ಗಂಡಹೆಂಡರ ಮತ್ತಿರ

* ಕರ್ಣನ ಹೆಸರು ಇಡೀ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದರೂ, ಭಾನುಮತಿ ಮತ್ತು ಭೂಪೋತ್ತಮರ ಹೆಸರೇ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವವನೇ ಕರ್ಣನೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಜ್ಞಾಪಕ ದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರಬೇಕು. "ಕಾಡುತ್ತಿರೆ" ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕರ್ಣನೇ ಕರ್ತೃ ವೆಂದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ ನಿಜ; ಹಾಗೆಯೇ ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಕರ್ತೃವೆಂದೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ವಿದ್ದನು; ಗಂಡನೆದುರಿಗೆ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಆಟ
ವಾಡಿದನು; ಅವಳನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು; ಸೋಲನ್ನು
ಕೊಡೆದು ಪಿಂಡಿಸಿದನು; ಆನುಜಿತವಾಯಿತೋ ಏನೋ
ಎಂದು ತನಗೇ ಎನ್ನಿಸುವವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿದನು. ಅದರೂ
ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಗ್ಗು ತೋರಲಿಲ್ಲ.—ಎಂದು
ಹೇಳುವುದು ಕರ್ಣದುರ್ಯೋಧನರ ಮೈತ್ರಿಯ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆ.
ಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಾರ ಕಿತ್ತುಹೋಗುವ
ವರೆಗೂ ಎಳೆದಾಡಿ, ಕಿತ್ತಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು, ಅವಿವೇಕ
ಮಾಡಿದನೆನ್ನೋ ಎಂದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು ಕರ್ಣ; ಇಬ್ಬ
ರಿಗೂ ಪರಮಮಿತ್ರನಾದರೂ, ಪರಪುರುಷನೊಡನೆ ತೋರಿಸಿದ
ಈ ಅತಿಶಲುಗೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಗಂಡನು ಏನು ತಿಳಿದು
ಕೊಂಡನೋ ಎಂದು ಬಕ್ಕಿರಬೇಕು ಭಾನುಮತಿ—ಹಾರ
ಕಿತ್ತುಹೋಯಿತಲ್ಲ, ಮುತ್ತುಗಳೆಲ್ಲಾ ಹಾಳಾಗಿಹೋದು
ವಲ್ಲ, ಎಂದಿರಲಾರದು.

‘ಲಂಬಣ’ ವೆಂದರೆ ‘ಕುಚ್ಚು’ ಎಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ
ನಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಅದರ ‘ಲಂಬ’
ಎಂಬ ಧಾತುವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೋತಾಡುವ
ಒಂದು ವಸ್ತು ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ಹಾರ
ವೆಂದಾದರೂ ಅರ್ಥವಾಗಬಹುದು, ಇರಲಿ. ಕುಚ್ಚೇ ಆಗಲಿ
ಹಾರವೇ ಆಗಲಿ ಅದನ್ನು ಭಾನುಮತಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು
ಕೊಂಡಿದ್ದಳು—ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಧರಿಸಿದ್ದಳೆಂದು
ಹೇಳುವುದೇ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಧರಿಸಿಯೇ ಇದ್ದಳು
ಎಂದು ಹೇಳಲು ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣವಿಲ್ಲ. (ಹೀಗೆಯೇ
ಭಾನುಮತಿಯೊಡನೆ ಆಡಿದವನು ಇಂಥವನು ಎಂಬುದಕ್ಕೂ
ಗ್ರಂಥಪ್ರಮಾಣವಿಲ್ಲ. ಅವು ಪ್ರಕರಣ ಪ್ರಕೃಷ್ಟಾರ್ಥ
ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಊಹ್ಯವಾಗುವೆ.) ಅದು ಹರಿದಮ್ದ
ಎಳೆದಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಎಂದು ಹೇಳುವುದೂ ಹೀಗೇ ಸೂಕ್ತ
ವಾಗಿದೆ. ಅದೇ ‘ಕಾಡುವುದು; ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡಿದರೆ
ಎಲ್ಲೋ ಇದ್ದ ಹಾರ ಹರಿದು ಮುತ್ತು ಚಲ್ಲಿತು ಎಂದು
ಹೇಳುವುದು ಸಂಬಂಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಭಾನುಮತಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಹಾರವನ್ನು ಕಿತ್ತು
ಹೋಗುವವರೆಗೆ ಕರ್ಣನು ಜಗ್ಗಿದನೆನ್ನೋಣ! ಅದರಿಂದ
ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಸಲುಗೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದದ್ದೇನಲ್ಲ; ಇದ
ರಲ್ಲಿ ದೋಷವನ್ನು ನೋಡದ ದುರ್ಯೋಧನನು, ಒಂದು

ಪಕ್ಷ ಕರ್ಣನು ಭಾನುಮತಿಯ ಕೊರಗಿಗೆ ಕೈಹಾಕಿ
ವನ್ನು ಎಳೆದಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ
ಕರ್ಣನು ಆಳುಕಿದನು. ದುರ್ಯೋಧನನು ಏನು
ಇದ್ದನು ಎಂದರೆ ಈ ಸಂಭವದಲ್ಲಿ ಅದು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಧನ
ವಿಧವಾಗ್ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯನವರು ‘ಬಿಸನೆಡೆಗೆ’
ಬಿಸನೆಂಗಳವುಂಕಿದೊಡಾಗದೆಂದು ಬಗ್ಗಿಸುವೆಡೆಗಲ್ಲ
ಎಂಬ ಪದ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕೃತಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ
ದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಅನ್ವಯ ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾಗುತ್ತ
ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಈ ಪದ್ಯಾರ್ಥ ವ್ಯಾಪನೆಯನ್ನು ಸಂಕ
ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ರನ್ನನ “ಗುರು ದೀಕ್ಷಾ
ಗಳೆ....” ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನ
ತನ್ನ ಒಟ್ಟು ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಕರ್ಣನು ಯ
ಯಾವ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿದ್ದನು ಎಂದು ಸಂಕ್ಷೇಪ
ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಇತರ ಕೆಲವು ಸಂಗ
ಳನ್ನೂ ಒಪ್ಪುವುದು ಕಷ್ಟ. ‘ಬಿಸನೆಡೆ’ ‘ಬಿಸನೆಂಗಳ’
‘ತೊಟ್ಟು’ ‘ಆಳ್ವನ್’ ಎಂಬೆಡೆ ಕವಿ ವಿರೋಧಾಭಾಸವನ್ನಿ
ದ್ದಾನೆ. ಒಂದೇ ಕಡೆ ಒಬ್ಬನೇ ತೋಟ್ಟು ಆಳ್ವನೂ ಆಗ
ವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ವಿರೋಧ; ಬಿಸನ (ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ನಮ
ಸುವ) ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ (ಕರ್ಣನು) ಆಳನೆಂತೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದನು
(ದುರ್ಯೋಧನನಲ್ಲಿ) ಬಿಸನ (ದ್ರೂತಾದಿ) ಗಳು ಆ
ಯಾದಾಗ ‘ಇವು ಕೂಡದು’ ಎಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇ
ಯಜಮಾನನಂತೆ ಎದುರು ಹೇಳದಂತೆ, ತರದು ನಿರ್ವಿ
ತ್ತಿದ್ದನು.—ಎಂದು ವಿರೋಧಪರಿಹಾರ. ಹೇಗೆ ಅರ್ಥ
ಮಾಡಿದರೂ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀವ್ಯಸನಿತ್ವದಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟು
ವನ್ನು ಹೇಳುವುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ದುರ್ಯ
ಧನನೂ ಧರ್ಮರಾಯಾದಿಗಳೊಡನೆ ಆಡಿದ ದ್ವೈತಗ
ನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಆಡಿದ ಈ ಅ
ವನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕರ್ಣನಿಗಾಗಿ ವ್ಯಸನಪಟ್ಟನೆಂ
ಯೋಚಿಸುವುದೂ ಕಷ್ಟ. ‘ಆಳ್ವ’ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ‘ಮಧ್ಯಸ್ಥ
ನೆಂಬ ಅರ್ಥವೂ ಹೊಸದು. ಪಗಡೆಯಾಟದಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲಿಯ
ಗಂಡಹೆಂಡದಿರು ಆಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಮಧ್ಯಸ್ಥನ ಅವ
ಕತೆಯೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದಾಗ
ದುರ್ಯೋಧನನು ಕರ್ಣನನ್ನು ಬಹುವಚನದಿಂದ ನಿರ್ದ
ತಿಸುತ್ತಾನೆಂಬುದು ಅವರ ಮೈತ್ರಿ ಒಪ್ಪದ ಮಾತು.

ಮೇರು ಪ್ರವಾಸ

ಕತೆಗಾರರು: ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಸೀತಾರಾಮರಾವ್ ಎಂ. ಎಸ್. ಸಿ., ಲಕ್ನೌ

ಸೀಮೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಂದಿ; ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಗರಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮೇರುವನ್ನು ದಾಟಿ, ಬೆಹರಿಂಗ್ ಭೂಕಂಠವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಸಾಹಸಿ ನಮ್ಮ ಮಗ್ಗಿ. ಉತ್ತರ ಧ್ರುವದ ಮೇಲೆ ಮೊದಲನೆಯ ಹಾರಿದ ನವಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದೇಶದ ಮಗ್ಗಿಯೂ ಒಬ್ಬನೆಂಬುದು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವಲ್ಲ!

ಶ್ರೇಷ್ಠರಿಗೆ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಹೆಚ್ಚು. ಅವನು ಸ್ಕೂಲ್ ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಮಗ್ಗಿಯ ಕೋಷ್ಟಕಗಳನ್ನು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಪಾಠಮಾಡಿದ್ದನು. ಕಾಲೇಜು ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿದ ಮೇಲೂ ಎಷ್ಟೋ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಹದಿನೇಳರ ಅಥವಾ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತರ ಮಗ್ಗಿಯು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹದಿನೇಳರಿಂದ ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಗುಣಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕಾಗದದಮೇಲೆ ಬರೆದುಕೊಂಡು, ಮೊದಲು ಏಳರಿಂದ ಗುಣಿಸಿ ಆ ಮೇಲೆ ಒಂದರಿಂದ ಗುಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೇಷ್ಠರಿಯು ಐದನೇ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ 'ಇಪ್ಪತ್ತುಮೂರು ಹದಿನೇಳಲು ಮುನ್ನೂರತೊಂಬತ್ತೊಂದು' ಎಂದು ಸುಲಭವಾಗಿ, ಬಾಯಿಪಾಠವಾಗಿ, ಪದ್ಯವಾಗಿ, ನೀರು ಕುಡಿದಂತೆ, ಬೆಣ್ಣೆ ನುಂಗಿದಂತೆ, ಸೀಸು ಬಂದಂತೆ ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅದಕ್ಕೇ ಅವನ ಜೊತೆಯವರೆಲ್ಲರೂ ಅವನಿಗೆ 'ಮಗ್ಗಿ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಅವನ ಹೆಸರು ಶ್ರೇಷ್ಠರಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿಯಾಯಿತು. ಶ್ರೇಷ್ಠರಿ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರು ಸೀಮೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವವರ ಹೆಸರಿನಂತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವನ ಸ್ನೇಹಿತನಾದ ಮಿ. ಪರಮೇಶ್ವರನ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಪರಮೇಶ್ವರನ್ ಮೊದಲ ಹೆಸರು ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟ ಎಂದಿತ್ತು. ಭಟ್ಟಗಿಟ್ಟ ಎಂದು ಗೊಡ್ಡ ಹೆಸರಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ತಾನು ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಐ. ಸಿ. ಎಸ್. ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ,

ಮೊದಲ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಆಗುವುದು ಯಾವಾಗೆಂದು, ಕಾಲೇಜು ಮೆಟ್ಟಿಲನ್ನು ಹತ್ತುತ್ತಲೇ 'ಭಟ್ಟ'ನನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆದು 'ಪರಮೇಶ್ವರನ್' ಎಂದು ಸರಕಾರದ ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ, ಮುನ್ನೂರಹದಿನೈದನೇ ಪುಟದ ಮೇಲೆ, ಮರಾಠಿ ಪುಟ್ಟಯ್ಯನವರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಮುದ್ರಾಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿ ಹೆಸರಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಇಂತಹ ರನ್-ಟನ್-ಠನ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನವರು ಶ್ರೇಷ್ಠರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಯಾರೇ?

ಅದರೂ ಶ್ರೇಷ್ಠರಿಯು ಸೀಮೆಗೆ ಹೋಗುವುದು ಹಾಗೆ ರಲಿ, ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅತಿಶಯವಾಗಿ, ಮತ್ತಾವ ಭಾರತೀಯನೂ ಮಾಡದಿದ್ದ ಸಾಹಸದ ಪ್ರವಾಸವನ್ನೇ ಮಾಡಿದನು. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಿಂದ ಹೊರಹೊರಡುವರು ಲಂಡನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರು, ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರು, ಮತ್ತು ಯೂರೋಪು, ಅಮೇರಿಕದ ಮೊದಲ ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಾರು; ಆದರೆ ಮೇರುಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೈಲ್, ಸೀಲ್, ಸೀತವಲಯದ ಕರಡಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿ, 'ಕಾಡ್' ಮೀನನ್ನು ಬಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ತೇಲಾಡುವ ಮಂಜಿನ ಗಡ್ಡೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಡ್‌ಗು ಸಿಕ್ಕಿ, ಅದರಿಂದ ಪಾರಾಗಿ, ಸ್ವಿಟ್ಸ್‌ಜರ್‌ಲ್‌ಡ್‌ನ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ವಾಯುನಾಸಕ, ಭೂಗರ್ಭಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಏರೋಪ್ಲೇನಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಧ್ರುವದ

ಮೇಲೆ ಹಾರಿ, ಜೆಹರಿಂಗ್ ಭೂಕಂಠವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ.... ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಹಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶೇಷಗಿರಿ ಅಥವಾ 'ಮಗ್ಗಿ'ಗೆ ಆ ಆಪೂರ್ವ ಪುಣ್ಯವಿತ್ತು.

ಶೇಷಗಿರಿಯ ಮನೆಯವರು ವಿಪರೀತ ಆಚಾರವಂತರು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕರು. ಕಾಲೇಜು ಹಾಸ್ಟೆಲಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಎರಡುಹೊತ್ತೂ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ, ಮಗುಟವನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಊಟ, ತಲೆಯಮೇಲೆ ಕ್ರಾಪಿಲ್ಲ, ಶಿಷಿ—ಇವುಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ 'ಮಗ್ಗಿ' ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಾಹಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡುದರ ಚರಿತ್ರೆಯಿದು.

'ಮಗ್ಗಿ'ಯು ಬಿ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಆಗ ತಾನೇ ಮುಗಿಸಿದ್ದನು. ಅವನ ಉಪನಾಮದಂತೆ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೇ ಪರೀಕ್ಷಾಭಾಗವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಎಂಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕೆಂದಿದ್ದ ಕಡೆ ಹನ್ನೆರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಬಂದಿದ್ದನು. 'ಮಗ್ಗಿ'ಯ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಆದ ಟೀಟ್‌ಸನ್‌ನಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಆತನು 'ಮಗ್ಗಿ'ಯು ಸೀಮೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವುದುತ್ತಮವೆಂದು ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಪಟ್ಟಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಸನಾತನ ಧರ್ಮ ಬದ್ಧರಾದ 'ಮಗ್ಗಿ'ಯ ಮನೆಯವರು ನೀರಿನಾಚೆ ಅವನನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದಾದ ಮೇಲೆಯೇ ಮುಂದಿನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಹೆಗಲೂರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರೆಕೆಟ್ಟು ಓದಿದ್ದುದರಿಂದ 'ಮಗ್ಗಿ'ಗೆ ದೇಹಾಲಸ್ಯವಾಯಿತು. ತುಂಬ ಬಡವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದನು. ಎಲ್ಲರೂ ಇದೇಕೆ ಇಷ್ಟು ಬಡನಾದನೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಮಗ್ಗಿ'ಗೂ ಗಾಬರಿಯಾಗತೊಡಗಿತು. ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೈದ್ಯರಾದ ಮೇಬರ್ ಟಿ. ಬಿ. ಜಿ. ಮೂರ್ತಿಯವರನ್ನು ಕಂಡು ಚಿಕಿತ್ಸೆಹೊಂದಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಸಾಯಂಕಾಲ ಹೋದನು. ಡಾ| ಮೂರ್ತಿಯವರು ಅವನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿ ಇಂತಿಂಥಾ ಔಷಧಗಳು, ಟಾನಿಕ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಲವಂತಮಾಡಿ ಅವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದರು.

ಅವತ್ತು ರಾತ್ರಿ 'ಮಗ್ಗಿ'ಯು ಬೇಗನೇ ಮಲಗಿದನು. ಮಲಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಅಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಂಜೆಯವನು ಬಂದು ಒಂದು ಟೆಲಿಗ್ರಾಮನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಅದು

ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಟೀಟ್‌ಸನ್‌ರವರಿಂದ ಬಂದಿತ್ತು: "ನೀನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ನೋಂದಲನೆಯವನಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೂಡಲೇ ಹೊರಟುಬಂದು ನನ್ನ ನೋಡುವುದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯವಿದೆ" ಎಂದು.

'ಮಗ್ಗಿ'ಯು ಎದ್ದವನು ಅದೇ ರಾತ್ರಿಯ ರೈಲಿನ ಹೊರಟನು. ಮಾರನೆಯ ಜಿಳಿಗೆ ಟೀಟ್‌ಸನ್‌ರವರ ನೋಡಲು ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋದನು. ಅವರು ತನ್ನ ಅದರದಿಂದ ಹಸ್ತಲಾಘವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಬಟ್ಟಲನ್ನು ಕರೆದು ಬಿಸ್ಕತ್ತುಗಳು, ಕೇಸುಗಳು, ಟೀಯನ್ನು ತರಿಸಿದರು. ಶೇಷಗಿರಿಯು ಅವನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದನು. ಆಚಾರವಂತರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು ಪರಂಗಿಯವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಿನ್ನುವುದುಂಟೆ!

ಟೀಟ್‌ಸನ್‌ರು ಹೇಳತೊಡಗಿದರು: "ನೀನು ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಂತರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು. ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಕರೆಸಿದ್ದು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ದಕ್ಕಿ: ನೀನು ಇನ್ನು ಐದು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ನೀನು ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಡ. ನನಗೆ ಭೂಭೌತಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಂತಾದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಆಸಕ್ತಿಯಿರುವುದೆಂದು ನೀನು ಬಲ್ಲೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ನೊದಲು ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲೆಂಡಿನ ಆಲ್ಪ್ಸ್‌ನ ಪರ್ವತಾರೋಹಣಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದೆನೆಂಬುದನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಬಲ್ಲೆ. ಇನ್ನೆರಡರಿಂದ ಬರುವ ತಿಂಗಳು ಉತ್ತರಧ್ರುವದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹೊರಡುವ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಮೇರುಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಪ್ರವಾಸಮಂಡಲಿಗೆ ಮುಖಂಡನಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೂಡಲೇ ಹೊರಟುಬರುವಂತೆ 'ಕೇಬಲ್' ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕನೊಬ್ಬನು ಬೇಕು. ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದೆಂದು ತನ್ನ ಇಂದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದೆ. ನೀನು ಇಲ್ಲವೆನ್ನ ಕೂಡದು. ಇನ್ನು ಐದೇ ದಿವಸ. ಹಿಡಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಐದುಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಸೇರುವ ವರೆಗಿನ ಉಡುಪು, ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊ. ಮೇರುಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಉಡುಪು, ಸಲಕರಣೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಶೇಷಸಾಹಸ, ವಿಜ್ಞಾನ ಕೀರ್ತಿ—ಇಂಡಿಯಾದೇಶದ ಯಶಸ್ಸು

ಎಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನದು. ತಕ್ಷಣ ಸಿದ್ಧವಾಗು" ಎಂದರು.

ಟೀಟ್‌ಸನ್ನರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಐದೇ ದಿವಸ. ಸೀಮೆಗೆ ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾದಿಕೊಳ್ಳುವ ಆತ್ಯಂತ ಗಡಿಬಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಐದು ದಿವಸಗಳು ಐದೇ ನಿಮಿಷದಂತೆ ಕಳೆದು ಹೋದುವು. 'ಮಗ್ಗಿ'ಯ ಮನೆಯವರು ಬೇಡವೆಂದರು, ಆತ್ತರು, ಬೈದರು—'ಮಗ್ಗಿ'ಯು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಗುರುವಾರದ ದಿನ ಟೀಟ್‌ಸನ್ನರೂ, 'ಮಗ್ಗಿ'ಯೂ ಹಡಗನ್ನು ಹತ್ತಿಯೇ ಹತ್ತಿದರು.

ಹಡಗು ಹೊರಟ ತಕ್ಷಣ ಟೀಟ್‌ಸನ್ನರು ಮೇರುಶಾಸ್ತ್ರದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು 'ಮಗ್ಗಿ'ಗೆ ಕಲಿಸತೊಡಗಿದರು: ಭೌತಿಕಶಾಸ್ತ್ರದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಗಳು, ಆದರೆ ಸಲಕರಣೆಗಳ (instruments) ವಿಷಯಗಳು, ಶೀತವಲಯದ ಮಂಜಿನ ಗಡ್ಡೆಯ ರೀತಿಗಳು ಮುಂತಾದುವನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದರು. 'ಮಗ್ಗಿ'ಯು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತನ್ನ ಚುರುಕಾದ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದನು. ಈ ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ನೆರೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣವು ಬಲುಬೇಗ ಮುಗಿದಂತಾಯಿತು. ಹೊರಟ ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಮಾತ್ರ ಸಮುದ್ರಯಾನದ ಪತ್ತದಿಂದ 'ಮಗ್ಗಿ'ಗೆ ವಮನವಾಗುವಂತಾಯಿತು. ಟೀಟ್‌ಸನ್ನರು ಎಂತಹದೋ ಒಂದು ಗುಳಿಗೆಯನ್ನು ತಾವೂ ತಿಂದು ಆವನಿಗೂ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರಿಂದ ಆವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಆ ಮೇಲೆ ಅಲಸಿಕೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವಾರದ ಹಿಂದೆ ಶೇಷಗಿರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಆಸ್ಪಸ್ಥತೆಯಾಗಿತ್ತು? ಆದರೆ ಈಗ ಆವನಿಗೆ ಹೊಸ ಶಕ್ತಿಯು ಬಂದಿತ್ತು.—ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದ ಮುಂಜಾಹಾರ!

ಆವರು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಲಂಡನ್ ಸೇರುತ್ತಲೇ ಹಡಗು ನಿಲ್ಲುವ ಕಡೆ ಮೇರುಶಾಸ್ತ್ರ ಮಂಡಲಿಯವರು ಅವರನ್ನು ಎದುರುಗೊಂಡರು. ಕೂಡಲೇ ಮತ್ತೊಂದು ನಾವೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿದರು. ಆದರಲ್ಲಿ ಆವರು ಸ್ಪಿಟ್ಸ್‌ಬರ್ಗನ್ ನೆರೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಆವರು ಏಡ್ಲೆಸ್‌ನಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಧ್ರುವದಮೇಲೆ ಹಾರಬೇಕೆಂದಿದ್ದರು.

'ಮಗ್ಗಿ'ಯು ಆ ಸಜ್ಜು ಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹಡಗನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದನು. ಹಡಗಿನ ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲೂ ಮರದ ತೊಲೆಗಳ ಹೊರಕವಚವೊಂದಿತ್ತು. ಇದೇಕೆಂದು ಕೇಳಲು ಶೀತವಲಯದಲ್ಲಿನ ತೇಲಾಡುವ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಗಳ ಡಿಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಡಗಿನ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ಅಡಿ ಎತ್ತರ

ವಾಗಿದ್ದ, ಗುದ್ದಲಿಯಂತಹ ಸಲಕರಣೆಯೊಂದಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಿದರೆ ಮಂಜಿನ ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ಮಧ್ಯೆ ಹಡಗು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ದಾರಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಹಡಗಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಮೇಲೆ ಆವರು ಮುಂದೆ ಹಾರುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಏರೋಪ್ಲೇನಿತ್ತು. ಅದೂ ಆಗಾಧವಾದ ಏರೋಪ್ಲೇನು: ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಹಡಗಿನಷ್ಟಿತ್ತು. ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಂತಿಯ ಹಗ್ಗದ ರಾಸಿಗಳಿದ್ದುವು. ಆದರೆ ಬಳಿ ಮೊನಚಾಗಿ, ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ, ಅಲಗಿನ ಈಟಿಗಳಿದ್ದುವು. ಈ ಈಟಿಗಳ ಉಂಗುರಕ್ಕೆ ತಂತಿಯ ಹಗ್ಗಗಳ ಕೊನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇವು ಏತಕ್ಕೆ ಎನ್ನುವುದು 'ಮಗ್ಗಿ'ಗೆ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಟೀಟ್‌ಸನ್ನರನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಇವು ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳು, ಕಾಡ್ ಎಂಬ ಮೀನು ಮತ್ತು ಸೀಲ್, ವಾಲ್‌ರಸ್ ಎಂಬ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. 'ಮಗ್ಗಿ'ಯು ಇಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಎಂದೂ ಬೇಟೆಯಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಇಲಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಅವನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಊರ ಹೊರಗಿನ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಈಗ ಈ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬೇಟೆಯು ಅವನಿಗೆ ಮೈಜುಮ್ಮನ್ನು ವಂತೆ ಮಾಡಿತು.

ಆ ಹಡಗಿನಮೇಲೆ ಮೇರುಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೆಲ್ಲರು ಒಟ್ಟು ಮೂವತ್ತು ಜನರಿದ್ದರು: ಡಿಕ್‌ಸನ್, ಕುಕ್‌ಸನ್, ಅಮುಂಡ್‌ಸನ್, ಜೇಕಬ್‌ಸನ್, ಫಾದರ್‌ಸನ್, ಮದರ್‌ಸನ್ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಆವರ ಹೆಸರುಗಳು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೊಂದು ಅಡಿಯಷ್ಟು ಉದ್ದವಾದ ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಶೀತವಲಯದ ಚಳಿಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅವರ ಪೈಕಿ ಬಿಯರ್ಡ್‌ಸನ್ ಎಂಬುವನು 'ಮಗ್ಗಿ' ಮತ್ತು ಟೀಟ್‌ಸನ್ನರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಗಡ್ಡೆ ಬೆಳೆಸುವಂತೆ ಹೇಳಿದನು. ಟೀಟ್‌ಸನ್ನರು "ನಾನೇನೋ ಸ್ಪಿಟ್ಸ್‌ಬರ್ಗನ್ ಸೇರುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗಡ್ಡೆವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಲ್ಲೆ, ಆದರೆ ನಮ್ಮ 'ಶೇಷ್'ಗೆ ಇನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಗಡ್ಡೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ" ಎಂದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನಕ್ಕರು. 'ಮಗ್ಗಿ'ಗೆ ತನಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗಡ್ಡೆ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ನಾಚಿಕೆಯಾಯಿತು. ಬಿಯರ್ಡ್‌ಸನ್ನನು 'ಮಗ್ಗಿ'ಯ ಮುಖಕ್ಕೆ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಋಷಿಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಗಡ್ಡೆವೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿದನು. ಅವನು ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿ

ಕೊಂಡಾಗ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡ ಗಡ್ಡ ತನಗೇ ಇದ್ದಿತೆಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟನು.

ಇಂಗ್ಲೆಂಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ಮಂಜಿನ ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ನೋಡತೊಡಗಿದರು. ಅವು ಕೆಲವು ಅವರ ಹಡಗಿನ ನೂರರಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದವು. ಈ ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಫಿರಂಗಿಗಳಿಂದ ಹೊಡೆದು ಚೂರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಚೂರುಗಳಾದಮೇಲೆ ಅಸಾಯವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 'ಮಗ್ಗಿ'ಯು ಹಡಗಿನ ಕಟಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ದೂರದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೇದ್ದಿದ್ದ ನೂರಾರು ಕಪ್ಪು ಬಂಡೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದುವು. ಈ ಬಂಡೆಗಳಿಂದ ನೀರು ಕಾರಂಜಿಗಳಂತೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎರಚಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನ್ನು ಟೇಟ್ ಸನ್ನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದನು. ಅವನು, "ಓ, ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳು!" ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಂಡನು. ಎಲ್ಲರೂ ಹಡಗಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗಕ್ಕೆ ಓಡಿದರು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಹಡಗಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದ ಈಟಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಸುಮಾರು ಕಾಲು ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಹಡಗು ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳ ಬಳಿಗೆ ಹೋಯಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಈಟಿಗಳನ್ನು ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳ ಮೈಯೊಳಕ್ಕೆ ನಾಟಿದರು. ಅವತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ವರೆಗೂ ಹೇಗಾಡಿ ಹದಿನೈದು ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ಹಡಗಿನ ಮೇಲಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಈ ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳು ಪೂರ್ವಘಟ್ಟ, ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳ ಸಾಲುಗಳಂತೆ ಹಡಗಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬಿದುವು.

ಮಾರನೇ ದಿನ ಈ ಸತ್ತ ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿ, ಗರಗಸಗಳಿಂದ ಕತ್ತರಿಸತೊಡಗಿದರು. 'ಮಗ್ಗಿ'ಗೆ ಈ ಕಟಕತ್ತನವನ್ನು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಡೆಗೆ ಅವರೆಲ್ಲರ ಬಲವಂತದಿಂದ ತಾನೂ ಒಂದು ತಿಮಿಂಗಿಲವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸತೊಡಗಿದನು. ಅದರ ಮೈಯೊಳಗೆ ತುಂಬ ಕೊಬ್ಬು ಮತ್ತು ಯಾವಯಾವುದೋ ಅಂಗಗಳಿದ್ದವು. ಅದರ ಹೃದಯವು ಒಂದು ಆನೆಯಷ್ಟು ದಪ್ಪವಿತ್ತು. ಟೇಟ್‌ಸನ್ನನು ತಿಮಿಂಗಿಲದ ಕೊಬ್ಬನ್ನು ತಿನ್ನುವಂತೆ ಹೇಳಿದನು. 'ಮಗ್ಗಿ'ಗೆ ವಿಸರೀತ ಅಸಹ್ಯವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಟೇಟ್‌ಸನ್ನನು ಬಲವಂತ ಮಾಡಿ ಅವನ್ನು ತಿನ್ನಿಸಿದನು. "ಇದು ಮೈಗೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದನ್ನೇ ಕಾಡಲಿವರ ಆಯಿಲ್ ಎಂದು ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾದ ಕಾಡು ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಮೀನು. ಅದು ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ

ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರುವ ಕಾಡಲಿವರ ಆಯಿಲ್ ಎಂಬುದು ತಿಮಿಂಗಿಲದ ಕೊಬ್ಬು" ಎಂದನು. 'ಮಗ್ಗಿ'ಯು ಮೂಗು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕು ಹಿಡ್ಡೆ ಕೊಬ್ಬನ್ನು ತಿಂದನು.

'ಮಗ್ಗಿ'ಯ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಗುಣಾಕಾರಗಳು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ತುಂಬ ಇದ್ದ ಕಾಗದಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡುವು. ಮೇರುವಲಯದ ಪಾಯುಮಾಸಕ, ವಿಷ್ಣು ತ್ಯುನಾಣ, ಅಕ್ಷಾಂಶ-ರೇಖಾಂಶಗಳು ಇವೆಲ್ಲದರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಗ್ಗಿ ಯದೇ ಆಗಿದ್ದಿತು. 'ಮಗ್ಗಿ'ಯು ತನ್ನ ವಿಧ್ವಂಸದ ಕೃಪಾವದಿಂದ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ ಅಕ್ಷಾಂಶ-ರೇಖಾಂಶಗಳನ್ನು ಹದಿನೈದು, ಇಪ್ಪತ್ತು ಡಿಗ್ರಿಗಳಷ್ಟು ಬದಲಾಯಿಸಿದನು.

ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಮಗ್ಗಿ'ಯು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆಗಳೆಂದರೆ ಶೀತವಲಯದ ಬಿಳಿಯ ಕರಡಿಗಳ ತುಪ್ಪು ಸಮೇತವಾದ ಚರ್ಮದ್ದು. ಇಂತಹ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಗಡ್ಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ 'ಮಗ್ಗಿ'ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಚಳಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಮೇರುವಾಸ್ತವ್ಯರ ಗುಂಪು ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ ಸೇರುತ್ತಲೇ ತಮ್ಮ ಏರೋಪ್ಲೇನನ್ನು ಮಂಜಿನ ಗಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇಳಿಸಿದರು. ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿದ್ದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅವರು ಉತ್ತರಧ್ರುವದ ಮೇಲೆ ಹಾರಬೇಕೆಂದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹಂಟಿಂಗ್‌ಸನ್ನನೂ, ಕಟುಕಾಸನ್ನನೂ ಒಂದು ಟೇಟ್‌ಸನ್ನರಿಗೆ ವಿಷ್ಣು ಪಿಸಿಕೊಂಡರು: "ನಾವು ಏರೋಪ್ಲೇನಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಪುನಃ ಬದುಕಿ ಬರುತ್ತೇವೋ? ಇಲ್ಲವೋ? ಕಾಣುವುದು ಆದುದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡಿ, ರಾತ್ರಿ ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬದ ಊಟವಾಡಿ ನಾಳೆ ದಿನ ಉತ್ತರಧ್ರುವಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ" ಎಂದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿದರು. ಇವೆಲ್ಲವೂ 'ಮಗ್ಗಿ'ಗೆ ಹೊಸದು.

ದಿನವೆಲ್ಲ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಎಂಟು ಕರಡಿಗಳು, ಅರು ವಾಕ್‌ರಸಗಳು, ಹದಿನೈದು ಸಿಂಹಗಳನ್ನು ಕೊಂದುತಂದು ರಾತ್ರಿ ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬ. ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ 'ಮಗ್ಗಿ'ಗೆ ತಿನ್ನಿಸಿದರು. 'ಮಗ್ಗಿ'ಯು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ, "ನಮ್ಮ ಮನೆಯವರು ತುಂಬ ಆಚಾರಸಂತರ ಈ ಪಿಶಾಚಿಗಳು ಏನೇನೋ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಇದು ಬಿಟ್ಟರೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ಇಂತಹವರ ಮೇಯಲ್ಲಿ ಬಂದುಬಿಟ್ಟರೆ ಮಜ್ಜೆಗೆಹುಳಿ, ಬಿಸಿ ಬೇಳೆ ಈ ಅನ್ನ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆತುಬಿಡಬೇಕು" ಎಂದುಕೊಂಡು ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಸಂತೋಷ, ಈಗ ಕೆಲವು ವಾ

ಹಿಂದೆ ಬಡಕಲಾಗಿ ಸಣ್ಣಗಿದ್ದನು. ಈಗ ತಿಮಿಂಗಿಲದ ಕೊಬ್ಬನ್ನು ದಿನಾ ತಿಂದು ದಪ್ಪಕ್ಕೆ, ಕೆಂಪಗೆ ಬೆಳೆದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಮೈಗೆ ಎಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿತ್ತು! ಒಂದು ತಿಮಿಂಗಿಲವನ್ನು ಒಬ್ಬನೇ ಕೊಡಲಿಯಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿ ತುಂಡು ತುಂಡು ಮಾಡಿದ್ದನು. ಅದೂ ಮೂರೇ ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ!

ಮಾರನೇ ದಿನ 'ಮಗ್ಗಿ'ಯೂ ಸೇರಿ ಒಟ್ಟು ಒಂಬತ್ತು ಜನರು ಏರೋಪ್ಲೇನನ್ನು ಹತ್ತಿದರು. ಅದನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದವನು ಪ್ರೈಫೆಸರ್ ಬರ್ಡ್‌ಸನ್. 'ಮಗ್ಗಿ'ಯು ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವರು ಹೊರಟ ಐದು ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಧ್ರುವವನ್ನು ದಾಟಿದರು. ಉತ್ತರ ಧ್ರುವಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಯಾರೂ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಮೇಲೆ ಮೊದಲ ಸಲ ಹಾರಿದ ನವಗ್ರಹಗಳ ಪೈಕಿ ಇಂಡಿಯಾದೇಶದ 'ಮಗ್ಗಿ'ಯೂ ಒಬ್ಬನೆಂಬುದು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವಲ್ಲ.

ಅನರೇಲ್ಲರೂ ಉತ್ತರ ಧ್ರುವದ ಫೋಬೋಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಕಂಡುಹಿಡಿದ ವಿಷಯವಿದು: ಉತ್ತರ ಧ್ರುವವೆಂಬುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನಜ್ರದ ಕಂಭದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಸಾವಿರ ಅಡಿ ಎತ್ತರವಿರಬಹುದು. ಅದು ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪುಕಾಶವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ಮಿಂಚು, ಸಿಡಿಲು ಹೊರಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಏರೋಪ್ಲೇನಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವವರು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಸಾವಿರ ಅಡಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹಾರಬೇಕು. ಇತ್ಯಾದಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಭೌತಿಕಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದರು.

ಅನರ ಏರೋಪ್ಲೇನು ಮೇರುವನ್ನು ದಾಟಿ, ಬೆಹರಿಂಗ್

ಭೂಕಂಠವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ವಾಪಸು ಸ್ಪಿಟ್ಸ್‌ಬರ್ಗ್‌ನಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರೆಲ್ಲ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿದ್ದು ಪುನಃ ಹಡಗನ್ನು ಹತ್ತಿ ಹೊರಟರು. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ಅವರಿಗಿದ್ದ ಒಳ್ಳೆಯ ಅದೃಷ್ಟವು ಸವೆದುಹೋಯಿತು. ಅವರ ಹಡಗು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ತೇಲಾಡುವ ಮಂಜಿನ ಗಡ್ಡೆಗೆ ತಗುಲಿ ಒಡೆದುಹೋಯಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಸಮುದ್ರದ ಪಾಲಾದರು. 'ಮಗ್ಗಿ'ಯು ಒಂದು ಸಲ ನೀರೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿ ಪುನಃ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ಮೂರೇ ಸಲ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ "ಆಯ್ಯೋ, ಆಯ್ಯೋ, ಆಯ್ಯೋ!" ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡನು. ಸಮುದ್ರದ ನೊರೆಯನ್ನು ಒರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣು ಬಿಡುತ್ತಲೇ....

* * * *

ಶೇಷಗಿರಿಯ ತಾಯಿ, ತಂದೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಅವನ ಹಾಸಿಗೆಯ ಸುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಅವನ ತಂದೆಯವರು, "ಎನ್ನೋ ದುಸ್ಸುಪ್ಪವಾಗಿರಬೇಕು. ಧೂಲದ ಕೆಳಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದ್ದಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ...!" ಎಂದರು.

* * * *

ಆಗಿದ್ದ ವಿಷಯ ಇದು: ಡಾಕ್ಟರ್ ಮೂರ್ತಿಯವರು ಶೇಷಗಿರಿಗೆ ಕಾಡಾಲಿವರ್ ಆಯಿಲ್ ಕುಡಿಯುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಒಂದು ಸೀಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. "ಆ ಮೀನಿನ ಎಣ್ಣೆ ನಾನು ಕುಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಶೇಷಗಿರಿಯು ಹೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಡಾಕ್ಟರು, "ನೀನು ಕುಡಿಯಲೇ ಬೇಕು, ನೀನು ತುಂಬ ಕೃಶನಾಗಿದ್ದಿ. ಅದು ತುಂಬ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಶೇಷಗಿರಿಯು ಅನತ್ತು ರಾತ್ರಿ ಮೂಗು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಚಮಚದಷ್ಟು ಕಾಡಾಲಿವರ್ ಆಯಿಲನ್ನು ಕುಡಿದು ಮಲಗಿದ್ದನು.

ಚುಕ್ಕೆಗಳಿಗೆ

ಕವಿ: ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟರಮಣ ಆಚಾರ್ಯ, ಉಡುಪಿ

೧

ಅಕ್ಕಿಹಾ! ಚುಕ್ಕೆಗಳೆ, ಏತಕ್ಕೇ ಗಗನದಲಿ
ನೂರಾರು, ನೂರಾರು, ಮಿನುಗುತಿಹಿರಿ?
ಬೆಕ್ಕಸಂಬಡುವ ಮುಂಗಾಣದಿಹ ದಾರಿಗಗೆ
ಯಾವ ಬೆಸನಕೆ ನೀವು ಬರಲಿರುವಿರಿ?
ಇಣಿಗಣಿಕೆ, ಹಣಹಣಿಕೆ,
ನಭದ ಜವನಿಕೆ ಸರಿಸಿ,
ಮಿಣುಮಿಣುಕು, ತುಣುತುಣುಕು,
ಪ್ರಭೆಯನವನಿಗೆ ಸುರಿಸಿ,
ಬಣಗು ಬಣ್ಣವನಾಂತ ಮಧುಹೀನ ಕುಸುಮಗಳು
ಆ ಮಧುವ್ರತಿಯೆದೆಯ ವಂಚಿಸ ಪರಿ,
ಬನಲಿ ಬೇಗುದಿಗೊಂಡ ಪ್ರಾಣಸಾರಸವಿದನು
ಕೊನೆಯಿರ್ದದ ದುಗುಡದಲಿ ಕೆಡೆಯುತಿಹಿರಿ?

೨

ಅಕ್ಕಿಹಾ! ಚುಕ್ಕೆಗಳೆ, ಮಸಣವಟ್ಟಿಗೆಯೊಂದು
ಭಸ್ಮರಾಶಿಯ ಕನಲು ಕಿಡಿಗಳಂತೆ
ಈ ದುರಂತಾಕಾಶದೊಂದು ಬಿತ್ತರದಲ್ಲಿ
ನೆರೆದುದೇತಕ್ಕೂ ನಿಮ್ಮ ಬರಿಯ ಸಂತೆ?
ಜಿನುಗುತಿಹ ಕತ್ತಲಿನ
ತನುವ ಹೊಂಪುಳಿಗೊಳಿಸಿ,
ತಿರಳುತಿಹ ದಾರಿಗನ
ನಡೆಯ ವಿಹ್ವಲವಡಿಸಿ,
ರಾಜಸೂಯಾಧ್ವರಕೆ ನಡೆದ ದುರ್ಯೋಧನನ
ಮಯನ ಮಾಯೆಯು ಕೆರೆಗೆ ಕೆಡಹಿದಂತೆ
ದಾರಿಯನು ಮೊದಲಿ ತುಡುತುಡುಕಿ ಹೋಹನ ಕಣ್ಣ
ಕಟ್ಟಲಿಂದೇ ನಿಮ್ಮ ಚಲದ ಕಂತೆ?

೩

ಅಕ್ಕಿಹಾ! ಚುಕ್ಕೆಗಳೆ, -ಯಾವ ದೇವತೆಗಾಗಿ
ನಂದದೀ ದೀಪಗಳ ಹಚ್ಚಿರುವರೋ!
ಸೊಕ್ಕಿ ಬಹ ಸುಟ್ಟುರಿಯೆ, ನಿನ್ನ ತೀಟದ ತಟ್ಟು,
ಮುಟ್ಟಿದಂತಿವನು ಮೇಣ್ ಮುಚ್ಚಿರುವರೋ!
ಗುಡುಗುತಲಿ, ಸಿಡಿಲುತಲಿ,
ಏರಿ ಬಾ, ಕಾರ್ಮೋಡ!
ಕಿಡುಮೊಗದ ಕಿಡಿಗಳಿವ
ತೂರಿ ಮರೆಯಿಸೆ ಕೂಡ!
ಒಂದೊಂದು ಕಿಡಿಯಿದೆನ್ನಯ ಎದೆಯ ಹತ್ತಿಯು
ಹೊತ್ತಿಕೊಂಡುರಿಯುತಿದೆ ಬೆಂಕಿಯಾಗಿ!
ಒಂದೊಂದು ಚಣಕು ನೂರಾರಾಹತಿಯ ಸಡೆದು
ನೊಂದು ಝಂಕರಿಸುತಿದೆ ವೀಣೆ ಕೂಗಿ!

೪

ಅಕ್ಕಿಹಾ! ಚುಕ್ಕೆಗಳೆ, ನಿಮ್ಮ ದುರ್ಮುಖವಾಂ
ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೇಕಿಲ್ಲಿ ಮೂಡುತಿಹಿರಿ?
ಎಂದು ಮೂಡಲ ದಡವನೊಡೆದು ನಿಮ್ಮನು ಕೊ
ಕೊಂಡೊಯ್ದುದೋ ಹರಿದು ಜ್ವಾಲಾಝರಿ
ತಡೆಯಲಾರೆನು ನಾನು
ಕಣ್ಣ ಹಗೆಗಳ ಮಿನುಕ,
ನಡೆಯಲಾರೆನು ಮುಂದೆ
ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಗು ಮಿಡುಕ!
ಅಕ್ಕಿಹಾ! ಚುಕ್ಕೆಗಳೆ, ಏತಕ್ಕೇ ಗಗನದಲಿ
ನೂರಾರು, ನೂರಾರು, ಹರಡಿರುವಿರಿ?
ಬೆಕ್ಕಸಂಬಡುವ ಮುಂಗಾಣದಿಹ ದಾರಿಗನ
ಬಾಳ ಸುಡುಸುಡಲೇಕೆ ಹಾತೊರೆವಿರಿ?

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಆರಂಭವು

(೨)

ಡಾ. ಬಿ. ಎ. ಸಾಲೆತೂರು, M. A., Ph. D., D. Phil.

ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿರುವ ಶಿಲಾಲೇಖದಲ್ಲಿಯ 'ಬಕ್ಕಣ ಒಡೆಯ'ನು ಯಾರು? ಇವನಿಗೇ ಮೊದಲನೆಯ ಬುಕ್ಕನೆಂದು ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಗಂಗ ಸೆಲಾರನು ಯಾರು? ಮೊದಲನೆಯ ಬುಕ್ಕನ ಮಗ ಆತನೆಂದೂ ಆತನೇ ಬೇಲೂರ ಹಿಂದೂ ಗುಡಿಯಗೋಪುರವನ್ನು ಸುಟ್ಟನೆಂದೂ ತಿಳಿಯುವುದು ಸಮಂಜಸವೇ? ಮೊದಲನೆಯ ಬುಕ್ಕನು ಕೊನೆಯ ಹೊಯ್ಸಳ ಅರಸರಿಬ್ಬರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ ಪಟ್ಟಣದ ಮೇಲೆ ಸಾಗಿಹೋದನೆಂದು ನಂಬುವುದು ಅಪ್ರಮಾಣ್ಯವಲ್ಲವೇ?

ಇನ್ನು ನಾವು ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡೋಣ.— ಮೊದಲನೆಯ ಹರಿಹರಬುಕ್ಕರು ಮುಮ್ಮಡಿ ಬಲ್ಲಾಳನ ಮತ್ತು ಆತನ ಮಗ ನಾಲ್ವಡಿ ಬಲ್ಲಾಳನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈಬ್ಬಮೈಬ್ಬನೆ ಗಂಡು ಮೀರಿ ಇ. ಸ. ೧೩೪೦ರ ಸುಮಾರಿಗೆ “ಕೋಟಿಕೊತ್ತಳ ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಪರದೇಶದ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವಷ್ಟು ಮಹತ್ವ ಪಡೆದಿದ್ದರು.” ಇದನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಲೋಸುಗ ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ಎರಡು ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವರು. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮೇರೆಗೆ—

೧. ಹೊಯ್ಸಳ ಸತ್ತೆಯು ಮೊದಲನೆಯ ಬುಕ್ಕನು ಹೊಯ್ಸಳ ಪಟ್ಟಣದಮೇಲೆ ಸಾಗಿಬರುವಷ್ಟು ನಿರ್ಬಲವಾಗಿತ್ತು.

೨. ಹೊಯ್ಸಳ ನಿಯಂತ್ರಣವು ಇ. ಸ. ೧೩೪೩ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಹೊಯ್ಸಳ ಸರದಾರನು ಬಂಡುಮಾಡುವಷ್ಟು ಶಿಥಿಲವಾಗಿತ್ತು.

ನಾವಿಗೆ ಈ ಎರಡೂ ಉಲ್ಲೇಖಗಳನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸೋಣ. ಮೊದಲನೆಯ ಬುಕ್ಕನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಾಸನವು ಹೀಗಿದೆ—

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮತ್ ರಕವರ್ಷು ಸದಸ್ರಃ ವಿಕ್ರಮದ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ಅಷ್ಟಮಿ ಆದಿನಾರದಲಿ..... ಬಕ್ಕಣ ಮೊಡೆಯರ ಮಗು ಗುಗು.....ಸೆಲಾರನ ಸೆಟ್ಟ ಪಳ್ಳಿ-ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕಾದಿದ

ಲಂದು ದಳವಾರ ಎರೆ-ಪೆಮ್ಮ-ನಾಯಕ ಮೂವರು ರಾಯರ ಗಂಡನ ಮೈದುನು ಬಂಟರ ಬಾವ ಪರನಾರಿಯ ಸಹೋದರ ಹಿರಿಯ ನಾಗೆ ನಾಯಕನು ಗುಗು ಸೆಲಾರನ ದಳದಲಿ ಕಾದಿ-ಬಿದಲಿ ನಾಡು ದಳವಾರ ಎರೆ ಪೆಮ್ಮ ನಾಯಕನು ಆತನ ತಮ್ಮ ಅಡಪದ ನಾಗೆ ನಾಯಕನೆಗೆ ತನ ಮನೋಹುತ್ಸವದಿಂದ ಬಂಕೆಕೆಯನು ನೆತ (ತ್ರ)ರು ಗಡಿಗೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಇ. ೧

ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಆಧಾರಭೂತ ರಾದ ಶ್ರೀ. ರಾಯಸರು ಇದನ್ನು ಹೀಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿರುವರು: “ಸ್ವಸ್ತಿ! ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ದಿನ (? ಇ. ಸ. ೧೧೦೦) ಬಕ್ಕಣ ಒಡೆಯರ ಮಗ ಗಂಗಸೆಲಾರನು ಸೆಟ್ಟಹಳ್ಳಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದನು ಮತ್ತು ದಳವಾರ ಎರೆ ಪೆಮ್ಮನಾಯಕನ ಮಗ (ಅನೇಕ ಬಿರುದುಗಳಿವೆ) ನಾಗನಾಯಕನು ಗಂಗ ಸೆಲಾರನ ದಳದಲ್ಲಿ ಕಾದು ಮಡಿದನು. ಆಗ ದಳವಾರನೂ ಆತನ ತಮ್ಮನೂ ಹರ್ಷಚಿತ್ತರಾಗಿ ಬಂಕೆಕೆಯನ್ನು ನೆತ್ತರುಗಡಿಗೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಇ.” ೨

ಮೊದಲನೆಯ ಹರಿಹರನ ತಮ್ಮ ಮೊದಲನೆಯ ಬುಕ್ಕನು ಹೊಯ್ಸಳ ಸತ್ತೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಮೇಲಿನ ಶಿಲಾಶಾಸನವನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಾಗದು. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರಣಗಳು ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವವು—

೧ EC., VII, Ci., 65, pp. 462-4 (Text).

೨ EC., VII Ci., 65, p. 191.

೧. ಶ್ರೀ. ರಾಯಸರ ಮತದ ಮೇರೆಗೆ ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲವು ಸಂದಿಗ್ಧವಿದೆ. ವಿಜಯನಗರದ ಆರಂಭಕಾಲ ದ್ದೆಂದು ಅದನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತಮಾಡಲಾಗದು. “ಶಕ ೧೦೦೦ ವಿಕ್ರಮ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಹೊಂದು ವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ತಪ್ಪಾಗಿರಬೇಕು.” ೩

೨. ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಪರಿಚಿತನಿದ್ದ ಗಂಗಸೇಲಾರನೆಂದರೆ ಕಲಬುರ್ಗಿಯ ತುರುಕೆ ಗಂಗಸೇಲಾರನು; ಇ. ಸ. ೧೩೯೭ರ ಒಂದು ಶಾಸನದಿಂದ ಇವನು ಬೇಲೂರ ಗುಡಿಯ ಗೋಪುರ ವನ್ನು ಸುಟ್ಟನೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ. ರಾಯಸರವರು ಗಂಗಸೇಲಾರನನ್ನು ಕಲಬುರ್ಗಿಯ ಬಾಹ್ಯನಿ ಮನೆತನದ ಸಂಸ್ಥಾಪಕನಾದ ಗಂಗಸೇಲಾರನೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ (ಇ. ಸ. ೧೩೪೦). ೪ ಮೊದಲನೆಯ ಬುಕ್ಕನಿಗೆ ಇ. ಸ. ೧೩೪೦ ರಲ್ಲಿ ಗಂಗಸೇಲಾರನೆಂಬ ಮಗನಿದ್ದನೆಂದೂ ಮತ್ತು ಆತನೇ ಇ. ಸ. ೧೩೯೭ರಲ್ಲಿ ಬೇಲೂರ ಹಿಂದೂಗುಡಿಯ ಗೋಪುರವನ್ನು ಕೆಡವಿದನೆಂದೂ ತಿಳಿಯುವುದು ಆಸಮಂಜಸವೆ.

೩. ಈ ವೀರಗಲ್ಲು ಬುಕ್ಕಣ್ಣ ಒಡೆಯರು ಯಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಎನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಸಂಗಮನ ಮಕ್ಕಳಾರಾದರೂ ಹೊಯ್ಸಳರ ಕಾಲ ದಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಯ್ಸಳ ಪಟ್ಟಣದ ಮೇಲೆ ಸಾಗಿಹೋದರೆಂಬುದನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. “ಬುಕ್ಕಣ್ಣ” ಎಂಬ ಹೆಸರು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಲರ್ಹವಾಗಿದೆ. ರಾಯಸರು “ವೀರಬುಕ್ಕಣ್ಣ ಒಡೆಯರು” ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಗಂಗ ಸೇಲಾರನೆಂಬ ಮಗನೆಂಬುದಿವರಿಗೆ ನಿರ್ವಿವಾದ. ಆದರೆ ಶಾಸನದ ನಿಸ್ಸಂ ದಿಗ್ಧ ಆಧಾರವು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ. “ಬುಕ್ಕಣ್ಣ ಒಡೆಯರ ಮಗ ಗಂಗ ಸೇಲಾರ ಸೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು” ಅಥವಾ “ಬುಕ್ಕಣ್ಣ ಒಡೆಯರ ಮಗ ಗಂಗ ಸೇಲಾರಸೆಟ್ಟಿ ಹಳ್ಳಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು”—ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಬುಕ್ಕನ ಮಗನ ನಿರ್ದೇಶವಿರಲಾರದು. “ವೀರಬುಕ್ಕಣ್ಣ ಒಡೆಯರು” ಎಂದು ಬರೆದಿರುವುದೂ ಸಂದಿಗ್ಧವೆ. “ಬಕಣ” ಎಂಬುದರ ಹಿಂದಿನ “ರ”ಕಾರವು “ವೀರ” ಶಬ್ದದ ಎರಡನೆಯ ಅಕ್ಷರವಾಗಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ ರಾಯಸರವರು “ಬಕಣ” ಎಂಬ ಹೆಸರಿಗೆ “ಬೀರ” ಎಂದು ಜೋಡಿಸಿರುವರು. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಗೂಡಿದಂತಾಗ ಲಿಲ್ಲ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ “ಬಕಣ” ಎಂದಿದೆ; “ಬುಕ್ಕಣ್ಣ” ಎಂದಲ್ಲ. ರಾಯಸರವರು ಕೊಟ್ಟ ಪಾಠವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ದರೂ “ಬಕಣ ಒಡೆಯರ ಮಗು ಗಂಗಸೇಲಾರ ಸೆಟ್ಟಿ ಹಳ್ಳಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇ.” ಆಗುವುದು. ೫ ಇಲ್ಲಿ ಗಂಗಸೇಲಾರನು

ಬಕುಣ ಒಡೆಯರ ಮಗು ಎಂದಿದೆ. ಗಂಗಸೇಲಾರನು ಧರ್ಮ ನಾಯಕನನ್ನು “ನೆತ್ತರುಗಡಿಗೆ” ಯನ್ನೊರೆವ ವೀರನಲ್ಲಿ “ಮಗು” ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸದೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಬೇಕಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ವೀರಗಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಗಂಗಸೇಲಾರನು ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಪರಿಚಿತರಾದ ಬುಕ್ಕನ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲೊಬ್ಬನೆಂಬ ಊಹೆಯಿಲ್ಲ. ವೀರಗಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾ ಓದಿದರೆ ಬುಕ್ಕಣಗೌಡ, ಎರವುಗೌಡ, ಗಂಗಸೇಲಾರ ಸೆಟ್ಟಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದುದು, ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಮ ನಾಯಕನು ಮಡಿದುದು ಮುಂತಾದ ಸಂಗತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಬೀಳಬಹುದು. ಇದು ಕೇವಲ ತರ್ಕ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಯ್ಸಳ ಮತ್ತು ವಿಜಯನಗರದ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರ ಸಂಬಂಧದ ವಿಷಯ ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಈ ಶಿಲಾಲೇಖದಿಂದಂತೂ ಅಸ್ತಿತ್ವ ವಾಗಿಯೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ೬

ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಉಳಿದ “ಸಂಗತಿ”ಗಳನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸೋಣ. ಅವರು ಹೇಳುವರು—ದಕ್ಷಾಂತರ ಕೊಟ್ಟೆಯ ಹೊಯ್ಸಳ ಮಾಂಡಲಿಕರಲ್ಲೊಬ್ಬನು ಸಿಂಗಯ ದಕ್ಷಾಯಕನು ಇ. ಸ. ೧೩೪೦ರಲ್ಲಿ ಮುನ್ನು ಬಲ್ಲಾಳನ ಸತ್ತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪುವನು. ಆದರೆ ಇ. ಸ. ೧೩೯೭ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಪ್ರಾಯಃ ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿರುವನು. ಇ ರಿಂದ ಹೊಯ್ಸಳರ ಸತ್ತೆಯು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಇತರರ ಕೈಯ ಹತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ೭ ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ಈ ಸಂಕ್ರಮಣಕಾಲವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದುದು ಸರಿಯೆ ಎಂಬ ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಸಿಂಗಯ ದಕ್ಷಾಯಕನು ಇ. ಸ. ೧೩೪೭ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರಪ್ರಾ

೩ Ibid., p. 34.

೪ EC., VII, Intro. p. 34, O. C.

೫. ವೀರಗಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ೨೬. ರಾಯಸರವರು “ಮ” ಎಂದು ಕೊಡುವರು. EC. VII., p. 338; ಕನ್ನಡ ಪಾಠ: “ಮಗು” ಇದೆ. ಪು. ೪೩೩. “ಮಗ” ಎಂಬ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ EC. I, Kn.32, p. 266 (text) ಶಿಲಾಲೇಖ ನೋಡಿರಿ. ನರಸಿಂಹನಾಥನನ್ನು ೨೬ ನರಸಿಂಹರಾಯರ “ಮಗ” ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ಕರೆದಿದೆ.

೬. ಸೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇ. ಸ. ೧೫೩೩ರಲ್ಲಿ ಸೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ EC. V. Pt. I, Hn. 2, p. 2. ಬುಕ್ಕಣ್ಣ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಸಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಮುಂಗಪ್ಪನಾಯಕನ ತಮ್ಮನ ಹೆಸರು ಬುಕ್ಕಣ್ಣ ಎಂದಿತ್ತು. ಇ. ಸ. ೧೪೭೦ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ, ಮುಂಗಪ್ಪನಾಯಕನ ಯಶೋವೈಭವದಿಂದ ಇರೆಯಸ್ವ ಮತ್ತು ಬುಕ್ಕಣ್ಣರು ಮ ಹೊಂದಿದರೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ. EC. II, No. 253, p. 1 (Ed. II). ೭ ASR., 1907-8, O. C.

ನಾಡನ್ನು; ಅದೆ ಸುಮಾರಕ್ಕೆ ಹರಿಹರ ಬುಕ್ಕರೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ವಾದರೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು; ಎಂದಂತಿದೆ. ಮುಂದೆ ಸಾಗುವ ನೋಡಲು ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗಾಗಿ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಂದ ದೊರಕಿಸಿದರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದು ವಿಹಿತ. ಇಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಸಿಂಗಯ ದಣ್ಣಾಯಕನೂ ಹೊಯ್ಸಳ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ವಲ್ಲಭ ದಣ್ಣಾಯಕನೂ ಸಿಂಗಯ ದಣ್ಣಾಯಕನೂ ಒಬ್ಬರೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ವಿಹಿತವಲ್ಲ. ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಯ್ಯನವರ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ Annual Report on Epigraphy 1906-7 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವರು: “ದಣ್ಣಾಯಕನ ಕೊಟ್ಟೆಯ ಶಿವಾಲಯದಲ್ಲಿನ ಅತಿಪ್ರಾಚೀನ ಶಿಲಾ ಲೇಖನವು ಹೊಯ್ಸಳ ಆರಸನಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ವೀರಬಲ್ಲಾಳನ ಕಾಲದ್ದಾಗಿದೆ. ಅದು ಶಕಸಂವತ್ ೧೩೬೦ ಪ್ರಮಾಣ ಸಂವತ್ಸರದ್ದು, ಅಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಇ. ಸ. ೧೩೩೯-೪೦ ರದಾಗಿರುವುದು. ದಾನಮಾಡಿದವನು ಮಾದಪ್ಪನ ಸಿಂಗಯ ದಣ್ಣಾಯಕ. ಈತನಿಗೆ ಕೇಟಿಯ್ಯನ ಕೆಲವು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಬಿರುದುಗಳೂ ಇವೆ. ಅರ್ಥಾತ್ ಮೇಲಿನ ಹೆಸರು ಮಾದಪ್ಪನ ಅಥವಾ ಮಾಧವನ ಮಗ ಸಿಂಗಯ ದಣ್ಣಾಯಕನೆಂದು ಆಗಿರಬೇಕು. ಈ ಸಿಂಗಯ್ಯನು ಕೇಟಿಯ್ಯನ ತಮ್ಮನಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಶಿವವೇನಾಲಯದ ಉಳಿದ ಶಿಲಾ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ (ಒಂದು ಇ. ಸ. ೧೩೪೬-೪೭ರದು ಮತ್ತೊಂದು ಇ. ಸ. ೧೩೪೭-೪೮ರದು) ಸಿಂಗಯನು ಸ್ವತಂತ್ರಪ್ರಾಯನಾಗಿದ್ದು ತನ್ನ ಪ್ರಭುವಿನ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ೧೫೦೬ರ ನಂ. ೪೩೬, ನಂ. ೪೩೮ ರಲ್ಲಿ ಗುಡಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಪ್ಪಾಪತ್ರಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಂಗಯ ದಣ್ಣಾಯಕನ ನಿರ್ದೇಶವಿಲ್ಲ. ಆಗ ಆತನು ಅಲ್ಲಿಯ ದಣ್ಣಾಯಕನಾಗಿರಬೇಕು.”^೪ ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಯ್ಯನವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವು ಸಿನೆಂದರೆ, ಇ. ಸ. ೧೩೪೬ರಲ್ಲಿ ಸಿಂಗಯ ದಣ್ಣಾಯಕನು ತನ್ನ ಪ್ರಭುವಿನ ಹೆಸರು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅದುದರಿಂದ, ಆತನು ಅರ್ಧಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಸಾರಾಂಶ ದಣ್ಣಾಯಕನು ತನ್ನ ಪ್ರಭುವಿನ ಹೆಸರು ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಆತನು ಸ್ವತಂತ್ರನೆಂದೆ ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದೆಂದಾಯಿತು. ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಯ್ಯನವರು ದಣ್ಣಾಯಕನ ಕೊಟ್ಟೆಯ ಸಿಂಗಯ ದಣ್ಣಾಯಕನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಈ ವಿಚಾರಸರಣಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವರು. ನಾನಾದರೂ ದಣ್ಣಾಯಕನ ಕೊಟ್ಟೆಯ ಗುಡಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅದೆ ವಿಚಾರಸರಣಿ ಫುನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸೋಣ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ

ದಣ್ಣಾಯಕನ ಕೊಟ್ಟೆಯ ಅಧಿಪತಿಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಯ್ಯನವರ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ನುಸರಿಸಿದರೆ ಅವರಾದರೂ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿರಲೇ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಯ್ಯನವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಪರ್ಯಾಯ ತೋರಿಸುವರು— ‘ಆಗ ಆತನು (ಸಿಂಗಯ ದಣ್ಣಾಯಕನು) ಅಧಿಪತಿಯಿದ್ದಾಗಲೂ.’ ಸಿಂಗಯ ದಣ್ಣಾಯಕನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅವನು ಸರಿಯಾದ ವಿಚಾರಸರಣಿಯನ್ನು ಗುಡಿಯ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಯ್ಯನವರು ಸಿದ್ಧರಲ್ಲ; ಎಂದರೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತದ ಅಧಿಪತಿಯು ತನ್ನ ಒಂದೆರಡು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಭುವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಆತನು ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ತಿಳಿಯಕೂಡದು. ಗುಡಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಯಿತು, ಪ್ರಾಂತದ ಅಧಿಪತಿಗಳಾಯಿತು, ಹೊರಡಿಸಿದ ದಾನವಿಷಯಕ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭುವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸದಿದ್ದಾಗಲೂ ಅವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಏಕಮಾತ್ರ ಸತ್ತಿ ಯದ್ದುದರ ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ಇವೆ. ಹೊಯ್ಸಳ ಆಳಿಕೆಯ ಕೊನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ನಾಮನಿರ್ದೇಶವಿಲ್ಲದುದರ ಕಾರಣ ನೆಂದರೆ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಕ್ರಮಿಸಿದ ಭೀತಿಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಪ್ರಾಂತದ ಅಧಿಪತಿಗಳಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯುಂಟಾಗಿರಬೇಕು. ಇದು, ಮುಮ್ಮಡಿ ವೀರಬಲ್ಲಾಳನು ತನ್ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿದ ನಿರ್ಘೋಷ ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ದೇಶವನ್ನುಳಿಸಿಕೊಂಡ ಸುಗ ತನ್ನ ವೀರ ಸರದಾರರ ಮತ್ತು ಮಾಂಡಲಿಕರ ಕೂಡ ಇಟ್ಟ ಒಂದು ಪರಿಯ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಇ. ಸ. ೧೩೧೦ರಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ಬಲ್ಲಾಳನು ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ಮಂದಗಿ ದೇವ ದಣ್ಣಾಯಕ, ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ಅಳಿಯ ಮಾಡಿಯ ದಣ್ಣಾಯಕರನ್ನೊಡಗೂಡಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳಿದ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.^೫ ಮತ್ತು ಇ. ಸ. ೧೩೨೮ರಲ್ಲಿ “ಹೊಯ್ಸಳ ಭುಜಬಲ ವೀರಬಲ್ಲಾಳದೇವನು ಪದೆಯಳ ಗಂಡ ಭೀಮರಾಯ, ಕುಮಾರ ಕರ್ತೋರಹರ, ಕುಮಾರ ಸಿಂಹ ರಘುನಾಥ, ಕುಮಾರ ಕಾಲಮೇಘ, ಕುಮಾರ ವೀರಶಾಂತ, ಉದೇವರದ ಮಾಧವರಾಯನನ್ನು

೪. Annual Report on Epigraphy (Southern Circle) 1906-7. ಪ್ಯಾರಾ ೫೧ ಮತ್ತು ೫೧. “ದಣ್ಣಾಯಕನ ಕೊಟ್ಟೆ ಕೊಯಿಮತ್ತೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಸತ್ಯಮಂಗಲ ತಾಲುಕಿನ ಪಶ್ಚಿಮಾಂತರ ನೈಋತ್ಯಕ್ಕೆ ಇದ್ದುಹೊಂದು ಹಳ್ಳಿ.” Ibid ಪ್ಯಾರಾ ೪೮

೫ Nos. 436 and 438 of 1906. ೧೦ EC., XI, Cd. 1, p. 2.

ದಂಡಿಸಿದ ಬೈಚಿಯ ದಣ್ಣಾಯಕ ಚಮೂಪ, ಮಹಾ ಪ್ರಧಾನ ಬಲ್ಲಪ್ಪ ದಣ್ಣಾಯಕ, ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ಸಿಂಗಯ್ಯ ದಣ್ಣಾಯಕ ಇವರಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಉಣ್ಣು ಮಲೆಯ ಅಧಿವಾಸ ದಲ್ಲಿದ್ದು ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.^{೧೦} ಅನೊದಲು ಹತ್ತು ವರ್ಷ (ಇ. ಸ. ೧೩೧೮) ತೆರಕಣಂಬಿಯ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ವೀರ ಮಾಧವನಿಗೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ರಾಜಗಿರತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನ ಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ^{೧೧}

ತಾತ್ಪರ್ಯವಿಷ್ಟೇ, ಮುಮ್ಮಡಿ ವೀರಬಲ್ಲಾಳನ ಕಾಲ ದಲ್ಲಿ ಸರದಾರರನ್ನು ಸನುಮತದಿಂದ ಅರಸನು ತನ್ನ ರಹ ಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅರಸರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡುವ ವಾಡಿಕೆಯಿತ್ತು. ಇದು ಗೃಹೀತವೆಂದು ತಿಳಿದರೆ ಪ್ರಭು ವಿನ ನಾಮನಿರ್ದೇಶವಿಲ್ಲದಾಗ ಮಾಂಡಲಿಕನು ತೀರ ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿದ್ದನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರಣ ವಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ, ಅಧಿರಾಜರ ನಾಮನಿರ್ದೇಶ ವಿಲ್ಲದೆ ದಾನಪತ್ರ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಹೊಯ್ಸಳರಿಂದ ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಸಾಗಿತು. ೧೩೫೫ರಲ್ಲಿ ತೆಕ್ಕಳ್ ಮತ್ತು ಶಕ್ಕಪೆರುಮಾಳದಲ್ಲಿ ಅರುಳಾಲ ನಾಡನ್ ಗುಡಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಭೂಮಿಯ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯದ ಅನ್ನದ ದಾನಪತ್ರವನ್ನು ವರದಕ್ಕನ ಗಂಡ ತಿರುವೈ ಮೋಲಿ ದಾಶರ್ ಈತನಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು.^{೧೨} ಮತ್ತು ಇ. ಸ. ೧೩೯೪ರಲ್ಲಿ “ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ.....ಕಠಾರಿ ಸಾಳುವ ನರಸಿಂಗದೇವ ಮಹಾರಾಯನು ಹಳಿಕೆರೆ ಲಚ್ಚಿ ನಾಯಕನ ಮಗ ಚಿಕ್ಕ ಅಲ್ಲಪ್ಪನಾಯಕನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಹ ಸ್ವಾವಧಿ ವರ್ಷಗಳಿಂದಿದ್ದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತನ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಸರ್ವಪಾಪನಿವಾರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ದಾನವಿತ್ತ ದೇವಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸಂಪದ್ವೃದ್ಧಾರ್ಥವಾಗಿ ನಾವು ಈ ದೀಪಮಾಲೆಯ ಕಂಬವನ್ನೂ ದ್ವಾರವನ್ನೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇ.”^{೧೩} ಇವುಗಳ ಲ್ಲಿಯ ವಿಜಯನಗರದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಕೆಲವನ್ನು ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಶಕ ೧೩೮೪ (ಇ. ಸ. ೧೪೬೨-೩)ರ ಶಾಸನವೊಂದರಲ್ಲಿ ತುಳುವನಾಡಿನ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ನಾಗಿರಾಜ್ಯದ ಹಿರಿಯ ಭೈರವದೇವ ಒಡೆಯನ ಉಲ್ಲೇಖ ವೊಂದೆ ಇರುವುದು. ^{೧೪} ಶಕ ೧೩೯೭ರಲ್ಲಿ (ಇ. ಸ. ೧೪೭೫-೬) ಬಾರಕೂರು ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ನಿಯಮಿಸಿದ ವಿಠ್ಠಲರ ಒಡೆಯನು ದಾನವೊಂದನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರಭುವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸದೆ ಕೊಟ್ಟನು.^{೧೫} ಮೇಲಿನ ನಾಲ್ಕು ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಭೌಮಸ್ವತ್ತಿಯ ನಿರ್ದೇಶವಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಪ್ರಶಸ್ತ ವಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿದರೂ ವಿಜಯನಗರ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ಇ.

ಸ. ೧೩೩೬ರಿಂದ ೧೩೪೦ ರೊಳಗೆ ಎಣಿಸಬೇಕಾಗುವ ಮಹಾಮಹಿಮ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯನ ಕಾಲದ ವರೆಗಾದ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಸತ್ತಿಯು ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪೂ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ತೀರ ಪ್ರಾಂತಗಳ ವರೆಗೆ ಆಬಾಧಿತವ ನಡೆದಿತ್ತೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವರು. ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಯ್ಯ ದೇ ಗೃಹೀತಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದರೆ ತೆಕ್ಕಳ್‌ದಲ್ಲಿಯ ಅರುಳಾ ನಾಡನ್ ಗುಡಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ದೇವಲಾಪುರದ ಜನರು ತುಳುವ ಅಧಿಪತಿಗಳಾದ ಭೈರವದೇವ-ವಿಠ್ಠಲರೂ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿರ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ವಿಜಯ ನಗರದ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದದ್ದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವ ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು ‘ಪೂರ್ವದ ಮರ್ಯಾದೆ’ಯ ನುಸರಿಸಲೋಸುಗ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟರು. ಇ. ಸ. ೧೫೩೦ರಲ್ಲಿ ತ್ರಿಚನಾಪಲ್ಲಿಯ ಹತ್ತರದ ಉರೈದು ರಲ್ಲಿ ಅಳುವ ಜೋಳಮನೆತನದ ಜೆನ್ನಯ ಬಾಲ ದೇವನು ತನ್ನನ್ನು ಮಹಾರಾಜನೆಂದೆದುಕೊಳ್ಳುವನು. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ದಣ್ಣಾಯಕನ ಕೊಟ್ಟಿಯ ಸಿಂಗದ ದಣ್ಣಾಯಕನ ಶಾಸನದ ಆಧಾರದಿಂದ ಆತನು ಸ್ವತಂತ್ರ ನಾಗಿದ್ದನೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗದೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತ ಅಂತೂ ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ತಳಬಡಿಸಿ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಮೊದಲನೆಯ ಬುಕ್ಕನು ಕೊನೆಯವರಿಬ್ಬರ ಹೊಯ್ಸಳ ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ ಪಟ್ಟಣದ ಮ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟನೆಂದೂ ನಂಬಲಾಗದು.

೧೦- EC., XI, Cd. 4, pp. 3 and 6 (Text) ಶಿಲಾಲೇಖ ಕನ್ನಡ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಕಾಣದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ. ರಾಯಸವ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಶಿಲಾಲೇಖದ ಮೇಲಿನ ಅವರ ಟಿಪ್ಪಣಿಯು “ಶಿಲಾಲೇಖವು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಹೆಸರು ರಂಕನೀಯವಾಗಿವೆ.” (p. 3). ಮೂಲದಲ್ಲಿ “ಹೊಯ್ಸಳ ಭುಜ ಶ್ರೀವೀರ ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನು ಪಡೆಯೊಳ ಗಂಡ ಭುಜಬಲ ಭುಜ ಯ-ನರಸಿಂಹರಾಯ ಶ್ರೀವೀರರಾಯ ಕುವರ ವೀರ ಶಾಂತನ ಕುವರ-ವೀರ ಗಮ್ಯಾತಿಗಂಡ ಬೈಚಿಯ ದಣ್ಣಾಯಕ ಶ್ರೀಮನ್ನದಾಪ್ರಧಾನಂ ಬಲ್ಲಪ್ಪ ದಣ್ಣಾಯಕರು ಸಿಂಗ ದಣ್ಣಾಯಕರು ಉಣ್ಣಾಮಲೆಯ ಇ.” ಇರುವುದು. p-6 (Text)
 ೧೧ EC., IV, Ch.193, p.23. ೧೨ EC., X, Mr. 17, p. ೧೪ EC., IV, Ng. 79, p. 133. ೧೩ 34 of 1901
 ೧೪ Ibid., 1910, No. 116. For other examples of provincial governors issuing similar grants, cf. 34 of 1901; 91 of 1901; 594 of 1902.
 ೧೫ Ep. Report, 1892 (August). p. 8.

ಅದ್ಭುತಾ ಕಾ ಶ

(೨)

(All Rights Reserved)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾ. ನ. ಮಳಗಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ನಿಶ್ಚಯವೆಂಬ ಲಕ್ಷಣವು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನು ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಳಿಸಿದ್ದರೂ ಅದು ಅನಂತವಲ್ಲವಂತೆ! ಅದು ಸಾಂತವಾದ ಗೋಲವು. ಅದರ ವ್ಯಾಸವೀಗ ೧,೬,೮,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦೦ ತೇಜೋವರ್ಷಗಳು. ಅದು ಒಂದುವರೆ ಅಬ್ಬ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಮ್ಮಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಆದರೆ ಸಂಶೋಧಕನ ಸಾಹಸೀ ಬುದ್ಧಿಯು ಅನಿರ್ವಚನೀಯವಾದ ವೇಗದಿಂದೋಡಿ ನಿಶ್ಚಯವಿಲ್ಲದಂತೆ ನೋಡಿ, ಅದನ್ನು ತೂಗಿನೋಡಿ, ಅದರಂತರಂಗಗಳಾದ ಕಲ್ಪನಾ ತೀತ ಉಷ್ಣತೆಯ ಮಹಾಭಾರಗಾತ್ರದ ನಕ್ಷತ್ರಗೋಲಗಳನ್ನು ಗುಂಡಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಪದಾಕ್ರಾಂತಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು.

ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯೆಂಬ ಬೀಜವು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮೈದೋರಿತು. ಅದು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಭೂಮಿಗೆ ಭೂಪಣವಾಗುವಂತೆ ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿತು.

ನಿಶಾಲವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೆ ಎಷ್ಟೋ ಕೋಟಿ ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿಯೇ ಭೂಪಣವಾಗುವಂತೆ (ಭೂವೈಭವ: ಜ. ಕ. ಸಂಪುಟ ೧೪, ಸಂ. ೧, ಪುಟ ೩೪) ಭೂರಮಣಿಯ ಮಿದುಳೆನಿಸುವ ಮಾನವನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಅದೆಷ್ಟೋ ಕೋಟಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಭೂಪಣನಾಗಿ ಮೆರೆದನು. ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯೇ ಇಂತಹ ಮಾನವನಿಗೆ ಬಹು ಭೂಪಣವಾಯಿತು.

ಭೂಮಿಗಿವನು ಬಂದಂದಿನಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲಾನುಭವಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಹಿಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗಳ ಅನುಭವ ಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಕೈವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗಳು ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನದಕ್ಕೆ ಕೂಡಿಸಿದುವು. 'ಹನಿ ಕೂಡಿ ಹಳ್ಳ' ಎಂಬಂತೆ ಅಣುಪ್ರಾಯವಾದ ಜ್ಞಾನವು ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಗುಡ್ಡ, ಗಿರಿ, ಪರ್ವತಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು.

ಜ್ಞಾನಪರ್ವತವನ್ನು ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಏರಿದಂತೆ ಮಾನವನ ಜ್ಞಾನದಿಷ್ಟುಂಟಲವು (Horizon) ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಮೊದಲುಮೊದಲಿನ ಪೀಳಿಗೆ

ಗಳಿಗೆ ಕಂಡುಬರದ ಆನೇಕ ವಸ್ತುಗಳು ಮುಂದುಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ಕಾಣಲಾರಂಭಿಸಿದುವು.

ಬೇರೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಕೆಲವು ಪೀಳಿಗೆಗಳು ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವರಾಶಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೆಸಗತಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಇಲ್ಲ; ತಾವು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಭವಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಇದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇದರ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗಳು ಇನ್ನಿತರ ಸಮಕಾಲೀನ ಪೀಳಿಗೆಗಳಿಗಿಂತ ಹಿಂದೆಬಿದ್ದುವು.

ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಮುಂದರಿಂದ ಜನಾಂಗದ ವಿಚಾರಗಳು ಕಲ್ಪನಾತೀತವಾದುವು. ಅವರಿನನ್ನು ಕೆಲವು ಸಲ ಸುಳ್ಳೆನ್ನಲಿಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆಗೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅವರೇನೇ ಅಂದರೂ ಅನ್ಯತ್ತಿದ್ದರೂ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಇವರ ಬುದ್ಧಿಯು ಪರಿಪಕ್ವವಾದಂತೆ ಇವರು ಸಜೆಯೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದುದೆಲ್ಲಾ ದಿಟವೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು.

ರಾಕ್ಷಸನ ಹೆಗಲನ್ನೇರಿದ ಗಿಡ್ಡನು ರಾಕ್ಷಸನಿಗಿಂತಲೂ ಬಹುದೂರ ನೋಡಬಲ್ಲವನಾಗಿರುವಂತೆ, ತನ್ನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಾದರೂ ಹಿಡಿದ ಜ್ಞಾನರಾಶಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಜನಾಂಗವು ಹಿಂದಿನವರು ಆರಿಯದಿದ್ದದನ್ನು ಆರಿಯ

ಬಲ್ಲದಾಯಿತು.

ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಯವಾಯಿತು. ಮೀನಿನಂತೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಚರಿಸುವುದೂ, ಹದ್ದಿನಂತೆ ಗಗನವನ್ನೇರುವುದೂ, ಚಂಡಮಾರುತನಂತೋಡುವುದೂ ಮೀರಿದ ಮಾತೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದ ಮಾನವನು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸುಸಾಧ್ಯವೆಂದು ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವನು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದಾವುದೂ ಇಲ್ಲವೆಂದಾಗಬಹುದು.

ಮಾನವನಿಂದ ಒಂದು ಎತ್ತರಕ್ಕೇರಿರುವನು. ಅತಿ ಹಿಂದಿನವರಿಗೆ ಇವನಲ್ಲಿಯೂ ಗಗನದಲ್ಲಿ ಲೀನನಾಗಿರುವನೆಂದು ತೋರಿಬರುವುದು; ಇವನದ್ವೈತಶಕ್ತಿಯನ್ನರಿತು ಇವನನ್ನು ನರನೆಂದೆಣಿಸುವುದೇ ತಪ್ಪೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತೋರಬಹುದು. ಇವನ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅವರಿಗೆ—ಅಥವಾ ಅವರಂತಿರುವ ಇಂದಿನ ಕಾಡುಜನರಿಗೆ—ಅರ್ಥವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅಭ್ಯಾಸಬಲದಿಂದ ಅವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಆರಿಯಲು ಶ್ರಮ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ನರನಿಂದ ವಿದ್ಯಾಪರ್ವತದ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವುದು ನಿಜ. ಇರುವೆಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅನೆಯೊಂದು ಮಹಾಪರ್ವತವೆನಿಸಿದರೂ ಮಹಾಪರ್ವತದೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಅನೆಯೊಂದು ಅಣುವೆನಿಸುವಂತೆ, ಈ ವಿದ್ಯಾಪರ್ವತವು ಸಂಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನದಿದುರಿಗೆ ಅಣುವೇ ಸರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಾನವನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಬಹುಕಾಲವಾಗಿಲ್ಲ; ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವನಿರಲು ಅಸಂಖ್ಯ ಕಾಲವು ಅವನ ಮುಂದಿದೆ. ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವು ಈ ಅಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ ಅನುಭವಜನ್ಯವು.

ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿವನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಜ್ಞಾನವು ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದುದು. ಇವನ ಭವಿಷ್ಯವು ಕಂಗಡಿಸುವಂತಹುದು. ಮಾನವನೀಗಾಗಲೇ ಧರಣಿಯನ್ನೊಳಹೊಕ್ಕು ತೋರಿಸಿರುವನು. ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಕಾಡಿರುವನು. ತಾರಾಮಂಡಲವನ್ನು ಸೇರಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿರುವನು. ಇವನು ವಿಶ್ವದ ಆದ್ಯಂತಗಳನ್ನೇಕವಿಧವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ತಿಳಿದಿರುವನು. ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿರುವನು.

ತಾರಾಮಂಡಲವನ್ನು ಕಂಡು ಮನದಲ್ಲಿದ್ದವಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಲಿಕೆಗೆ ಉತ್ತರವೀಯಲಾರದೆ ಬಹುಭ್ರಾಂತರಾಗಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ಕಟ್ಟುಕತೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲವೀಗ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣದಾಗಿದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲವೂ ಪರಮಾಣುಗಳ ಸಂಕಲನದಿಂದಾಗಿದೆಯೆಂಬ ತಿಳಿದಿರುವೆವು. ಇಂತಹ ಪರಮಾಣುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತ ಆಕರ್ಷಕ ಶಕ್ತಿಯೊಂದಿದೆ. ಈ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲವೂ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಿನದಿನವೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡುವ ಬಿಸುಲಕೋಲಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಲು ಚಿಕ್ಕ ಕಣಗಳು ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಕಣವು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ಅಣುಗಳ ಸೇರುವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿದೆ. ಅಸಂಖ್ಯವಾದ ಪರಮಾಣುಗಳ ಸೇರುವಿಕೆಯಿಂದ ಅಣುವಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕ ಯಂತ್ರದ (Microscope) ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಕಾಣಬರುವ ಕಣದ (Speck) ವ್ಯಾಸವು $\frac{1}{100000}$ ಅಂಗುಲ ! ಇಂತಹ ಕಣವೊಂದರಲ್ಲಿ ೧೨ ಕೋಟಿ ೫೦ ಲಕ್ಷ ಅಣುಗಳಿರುವವು !

ಅಸಂಖ್ಯ ಪರಮಾಣುಗಳಿಂದಾದ ಇಂತಹ ಅಣುವು ಒಂದು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿಶ್ವವಾಗಿರುವುದು. ೬೫,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦೦ ಅಣುಗಳನ್ನು ಒಂದು ನೋಂದು ತಾಗುವಂತೆ ಸಾಲಾಗಿರಿಸಿದರೆ ಅವುಗಳ ಉದ್ದವು ಒಂದೇ ಒಂದು ಅಂಗುಲವಾಗುವುದು ! ಒಂದು ಅಂಗುಲವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಲು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ೧೦,೦೦,೦೦,೦೦೦ ಕಣಗಳು ಬೇಕಾಗುವವು.

ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಅಲ್ಬೆರ್ಟ್ ಐನ್‌ಸ್ಟೀನ್ ಅವರಿಂದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿರುವರು: “ ಅಣುವಿನಲ್ಲಿ ಆವಕಾಶವೇ (ಬರಿಯ ಬಯಲೇ) ಬಹಳವಿದೆ. ಸಮಶರೀರದಲ್ಲಿರುವ ಅಣುಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಆವಕಾಶವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದರೆ ಘನಭಾಗವನ್ನೂ ಒಂದುಗೂಡಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಗಾತ್ರವು ನೇತ್ರಾತೀತವಾಗಿಬಿಡುವುದು ! ”

ಒಂದು ಮೈಲಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಂದೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಈ ಸಣ್ಣ ತುಂಡಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ಪಾಲುಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಪರಮಾಣುವಿನ ವ್ಯಾಸವಾಗುವುದು. ಹತ್ತು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ದಿಂದ ಗುಣಿಸಿ ಒಂದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ದಿಂದ ಗುಣಿಸಿದರೆ ಬರುವ ಮೈಲುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಕ್ಷತ್ರಮಂಡಲದ ವ್ಯಾಸವು ಮೀರಿರುವುದು ! ಅಂತಹ ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಪರಮಾಣುವಿನಿಂದ ಇಂತಹ ವಿಶಾಲಾಕಾರದಲ್ಲಿಯೆ ಸಮಸ್ತ ತಾರಾತಂಡಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಗೊಂಚಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳಷ್ಟೆಂದು ಎಣಿಸಿ ಹೇಳಲಾರದ ಕಾಡು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಎಣಿಕೆಯು ಕಲ್ಪನಾತೀತವಾಗಿರುವುದು ಸಹ ಜನಾದರೂ, ತಿಳಿದವರೆನಿಸುವ ನಾಗರಿಕರಿಗೂ ಸಹ ಪರಮಾಣುವಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯ ಜ್ಞಾನವಾಗುವುದು ಕಠಿಣವಾದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಬೇರೊಂದು ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವುದು.

ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಂದರಿಸುವೆವು. ಏಕೆಂದರೆ ಆತಿ ದೊಡ್ಡ ವಸ್ತುವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಬುದ್ಧಿಗೆ ಬಹು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವಂತೆ (ಇದನ್ನು ಈ ಲೇಖನದ ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಂಡಿರುವೆವು.) ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಸ್ತುವನ್ನರಿಯುವುದೂ ಬಹು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವು.

ಒಂದು ನೀರಿನ ಬಿಂದುವನ್ನು ನಮ್ಮ ಧರಣಿಯಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿಸಿದರೆ (magnified) ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಅಣುವಿನ ಗಾತ್ರವು ಒಂದು ಕಂಚೀಹಣ್ಣಿನ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಮೀರುವುದಿಲ್ಲ!

ಇಡೀ ವಿಶ್ವಕ್ಕೂ ಭೂಮಿಗೂ ಇರುವ ಪ್ರಮಾಣವು (ratio) ನಮ್ಮ ಲೋಕಕ್ಕೂ ಒಂದು ಸಾಧಾರಣ ಕಲ್ಲು ದುಂಡಿಗೂ ಇದೆ! ನಮ್ಮ ಲೋಕಕ್ಕೂ ಇಂತಹ ಕಲ್ಲಿಗೂ ಇರುವ ಪ್ರಮಾಣವು ಒಂದು ಬೆನಕಕ್ಕೂ ಅಣುವಿಗೂ ಇದೆ!

ಅಣುವಿನ ಕೇಂದ್ರದ ಸುತ್ತಲೂ ಸಕಲ ಪರಮಾಣುಗಳೂ ಗಿರಗಿರನೆ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವವು. ನಮ್ಮ ಸೌರವ್ಯೂಹದ (solar system) ಸಾಮ್ಯವಿಲ್ಲಿದೆ. ಆನೇಕಾನೇಕ ಅಣುಗಳು ಕಲ್ಲು ಮೊದಲಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಅವಿರಳವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿರುವವು. ಇಂತಹ ಅಣುಗಳಿಂದ ಕಣಗಳಾಗಿವೆ. ಫೆನಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಕಣಗಳ ಅಂತರವು ಅಲ್ಪವಾಗಿಯೂ, ದ್ರವ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಅಂತರವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೂ ವಾಯುರೂಪವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೂ ಇರುವುದು. ಉಷ್ಣತೆಯ ಏಕೀಕರಣದ ವಸ್ತುಗಳ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಾಗುವ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಗಳಿಗೆ ಈ ಅಂತರದಲ್ಲಾಗುವ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಗಳೇ ಕಾರಣವು.

ಪರಮಾಣುವು ತಾನು ಪರಿಭ್ರಮಿಸುವ ಅಣುವಿಗಿಂತಲೂ ಸುಮಾರು $\frac{1}{100,000}$ ಪಾಲು ಸಣ್ಣದಿದೆ. ಒಂದು ಚಮಚಿ ನೀರನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವ ಸಕಲ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮನಾಗಿ ಹಂಚಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಮತ್ತು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸೇಕಂದಿ ಗೋದರಂತೆ ಪರಮಾಣುಗಳನ್ನೆಣಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ೧೨ ತಾಸುಗಳ ವರೆಗೆ ದುಡಿಯುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಈ ಎಣಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ೨೦,೦೦೦ ವರ್ಷಗಳು ಹಿಡಿಯುವವು!

ಇಂತಹ ಪರಮಾಣುಗಳಿಂದ ಅಣುಗಳೂ ಇಂತಹ ಅಣುಗಳಿಂದ ಕಣಗಳೂ ಇಂತಹ ಕಣಗಳ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಸಮಸ್ತಲೋಕಗಳೂ ಉಂಟಾದುವು. ಬೆಳಕಿನ ಕಿರಣಗಳ ವಕ್ರೀಭವನದಿಂದ ಆನೇಕಾನೇಕ ರೂಪಭೇದಗಳೂ ವರ್ಣ

ಭೇದಗಳೂ ಉಂಟಾದಂತೆ ಪರಮಾಣುಗಳೆಂಬ ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಮ್ಬದಣುಗಳ ವಿವಿಧ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆನೇಕಾನೇಕ ಭೇದಗಳುಳ್ಳ ವಿವಿಧಲೋಕಗಳು ಮೈದೋರಿದುವು. ಈ ವಿಶ್ವದ ಬೀಜಗಳ ಆನಂತಕಾಲದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಫಲವಾಗಿ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವು ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು, ಮಾರ್ಪಡುತ್ತಿರುವುದು.

ಒಂದು ಗ್ರಾಂ ತೂಕದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧,೦೦,೦೦,೦೦, ೦೦,೦೦,೦೦,೦೦೦ ಪರಮಾಣುಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮ ಇಡೀ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟು ಪರಮಾಣುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಸುಮಾರು (೧೦)^{೭೮} ಆಗುತ್ತದೆ.

ತನ್ನಾಕಾರದ ನೀರಿಗಿಂತಲೂ ೫೫ ಪಟ್ಟು ಭಾರವುಳ್ಳ ನಮ್ಮ ಲೋಕದ ತೂಕವು ಸುಮಾರು ೬,೦೦೦,೦೦೦,೦೦೦, ೦೦೦,೦೦೦,೦೦೦ ಗ್ರಾಮುಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವದ ತೂಕವು ಸುಮಾರು ೩,೦೦೦,೦೦೦,೦೦೦,೦೦೦,೦೦೦,೦೦೦, ೦೦೦,೦೦೦,೦೦೦,೦೦೦, ೦೦೦, ೦೦೦, ೦೦೦, ೦೦೦, ೦೦೦, ೦೦೦ ಟನ್ಗಳುಳ್ಳದ್ದೆ!!! ಒಂದು ತೂಕದ ಪೌಂಡಿಗೆ ಸುಮಾರು ೫೦೦ ಗ್ರಾಮುಗಳು.

ಹಾಗಾದರೇ ವಿಶ್ವದ ಬೀಜಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೆಂತು? ಗಗನಾಂಗಣವು ರತ್ನಖಚಿತವಾದುದೆಂತು?

ದೂರದರ್ಶಕಯಂತ್ರದ ಗೃಹ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹಾ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು ಕೋಟಿ ತೇಜೋವರ್ಷಗಳ, ಎಂದರೆ ೧೭,೬೩,೪೦,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦ ಮೈಲುಗಳ, ಆಳವನ್ನೆಣಕಿನೋಡಬಲ್ಲುದು. ನಂಬಲು ಅತ್ಯಸಾಧ್ಯವಾದ ಅಂತಹ ಮಹಾ ಆಳದಲ್ಲಿಯ ಭೌತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಅದೆಷ್ಟು ಭಯಾನಕವಾಗಿರಬೇಕು! ಅಲ್ಲಿಯೆಲ್ಲವೂ ಒಂದು ವೇಳೆ ನಿಂತು ನಮ್ಮ ನೆಲವನ್ನೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಇದೆಷ್ಟು ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಕಾಣಬಂದಿತು! ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳ ಗೆಳೆಯನಾದ ಈ ಚಂದಿರನು ಒಂದು ಕಣದಷ್ಟಾದರೂ ಕಾಣಬರುವನೇ? ಇಲ್ಲದೊಂದು ತುಪಾಕಿಯ ಗುಂಡನ್ನು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಹೊಡೆದರೆ, ಅದು ಅವಿರಳವಾಗಿ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿಯೂ ಒಂದು ಸೇಕಂದಿಗೆ ೫೦ ಮೈಲುಗಳ ವೇಗದಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಈ ಬಯಲಿನಾಳವನ್ನು ಬಂದುಸೇರಲು ಅದಕ್ಕೆ ೧,೮,೬,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦೦ ವರ್ಷಗಳು ಹಿಡಿಯುವವು! ಇಂತಹ ಭಯಂಕರವಾದ ಬರಿಯ ಬಯಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳೆಂತಿರಬೇಕು? ಎಲ್ಲ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೂ ಆತಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ತಾರಾಮಂಡಲದ ಅಂತರಾಳ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೊಂದು ಉಷ್ಣ ಮಾಪಕಯಂತ್ರ (Thermometer)ವನ್ನಿಟ್ಟರೆ ಅದು — ೨೬ (ಸೆಂಟಿಗ್ರೇಡ್) ಡಿಗ್ರಿಗಳನ್ನು

ತೋರಿಸುವುದೆಂದಿಗ ನಾವರಿತುವೆವು. ಎಂದಮೇಲೆ ನಕ್ಷತ್ರಮಂಡಲದ ಮೇರೆಯಿಂದಾಚೆಗೆ ಇದನ್ನು ಮೀರಿದ ಶೈತ್ಯದ ಪರಮಾಧಿಯಿರುವುದು. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ನಾಶಕ್ಕೆ ಪರಿಣಿತವಾದ ವಾಯುರೂಪದ ವಸ್ತುಗಳಾವುವೂ ನೈಜಸ್ಥತಿಯುಳ್ಳವೆಯಲ್ಲಾರವು. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಮ್ಮ ವಾಯುಮಂಡಲದಲ್ಲಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ಘನೀಭೂತವಾಗಿಯಾಗುವುದು!

ಇಂತಹ ಮಹಾವಿಶ್ವದ ಕೇಂದ್ರವು ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಅದೆಷ್ಟೋ ಸಾವಿರ ತೇಜೋವರ್ಷಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಮಹಾವಿಶ್ವದ ವಿಸ್ತಾರದೊಡನೆ ಈ ದೂರವನ್ನು ಹೋಲಿಸಲು ಇದು ಅತ್ಯಲ್ಪವೆನಿಸುವುದರಿಂದ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಲೋಕವೇ ಸಕಲ ಲೋಕಗಳ ಕೇಂದ್ರವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು.

ಈ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವದ ಬಹುಭಾಗವು ಬರಿಯ ಬಯಲು. ಈ ಬಯಲಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಹಾಪುರುಷನನ್ನೆ ಸಿಕ್ಕೊಳ್ಳುವ ಈ ನಾಸ್ತಿಕನ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಅವನನ್ನು ವದೇನೆಂದರೆ—ಬಯಲಿಗೆ ತಡೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅದು ಅನಂತವಲ್ಲ; ಮತ್ತದು ಗೋಳಾಕಾರವಾಗಿದೆ. ಅದು ಅನಂತವಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯಂತೆ ತನ್ನ ಮೇಲೆಯೇ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಸುಲಭರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವಿದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಯತ್ನಿಸುವಾ.

ಆಕಾಶವು ಅನಂತವೆಂದೂ ಅಲ್ಲಿಯ ತಾರೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಮಿತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಮೊದಲು ಕಲ್ಪಿಸುವಾ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ (Mechanics) ಸಿದ್ಧಾಂತದಂತೆ ಪುತಿಯೊಂದು ಗೋಲದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದಲೂ ಅನಿಶ್ಚಿತ ಶಕ್ತಿಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗುವುದು. ಈ ಆಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಗಳ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸೌರವ್ಯೂಹದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಸ್ಥಿರತ್ವವು ನಕ್ಷತ್ರಮಂಡಲದಲ್ಲುಂಟಾಗದು. ಈಗೊಂದು ಸ್ಥಿರತ್ವವೂ ಕ್ರಮವೂ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಅನಂತವಾಗಿಲ್ಲ; ಇದಲ್ಲದೆ ಅನಂತ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿದ್ದರೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಗಗನವು ಇಂದಿಗಿಂತಲೂ ಎಷ್ಟೋ ಪಟ್ಟು ಪುಕಾಶಮಾನವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಡಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಪರಿಮಿತ ಸಂಖ್ಯೆಯ ತಾರೆಗಳಿರುವುದೆಂದಾಯಿತು.

ಇನ್ನು ನಾವು ಆಕಾಶವು ಅನಂತವೆಂದೂ ಅಲ್ಲಿಯ ತಾರೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಮಿತಿಯಿದೆಯೆಂದೂ ತಿಳಿಯುವಾ. ಅಂತಹ

ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ತಾರೆಗಳು ವಿಶಾಲಾಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಚದುರಿಹೋಗಿರದೆ ಕೆಲವೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿರುವುದು ಅಸಂಭವವೆಂದು ತೋರಿಸುವುದು ಅದುದರಿಂದ ಆಕಾಶವು ಅನಂತವಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೈಲ್ಲದಾದರೂ ತಡೆಯುಂಟೆಂದು ನಾವು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

“ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ತಡೆಯಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು, ಅದರದು ಪರಿಮಿತ ಗಾತ್ರವುಳ್ಳುದು” ಎಂಬ ಲೋಧನೆಯಿಂದ ಮೇಲಿನ ತೊಂದರೆಗಳು ನಿವಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ.

ಇದರಿಂದ ಸತ್ಯಾಭಾಸವಾದರೂ ಅನಾದಿ-ಅನಂತವಾದ ವರ್ತುಳ ವಿಚಾರದಿಂದಿರದ ಸತ್ಯವ್ಯರೂಪವು ಹೊಳೆಯುವುದು. ವರ್ತುಳಕ್ಕೆಲ್ಲಯೂ ತಡೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅದು ಒಂದು ಮಿತಗಾತ್ರವುಳ್ಳುದು; ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಬಾಗಿರುವ ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಗಾಗಿ ಹೊರಟವನಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಮುಕ್ತಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಗೋಡೆಯಾಗಲೀ ಕಂದರವಾಗಲೀ ಕಂಡುಬರದಿದ್ದರೂ — ಅನನಿಗಾವ ತಡೆಯಿರದಿದ್ದರೂ — ಇದರ ಗಾತ್ರವು ಪರಿಮಿತಿಯುಳ್ಳದೆಂದೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾದದೆಂದೂ ತಿಳಿದುಬಂದಿರುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಇನ್ನೂ ಲೋಕಗಳಂತೆ ನಮ್ಮ ಲೋಕವೂ ವರ್ತುಳಾಕಾರವಾಗಿ ಗಾತ್ರವುಳ್ಳದಾಗಿರುವುದು.

ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೊಂದು ಬಿಂದುವನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಸಮಾನ ಕೇಂದ್ರವೃತ್ತಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸುವಾ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿನ ವೃತ್ತದ ತ್ರಿಜ್ಯ (Radius) ಒಂದು ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್ (= 0.3937 ಇಂಚು). ಉದ್ದವಿರುವುದೆಂದೂ ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪ್ರತಿವೃತ್ತದ ತ್ರಿಜ್ಯವು ಪ್ರತಿಹಿಂದಿನ ವೃತ್ತದ ತ್ರಿಜ್ಯದೊಡ್ಡಪಟ್ಟಿರುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸುವಾ. ಈ ಸಮಾನ ಕೇಂದ್ರವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನೆಯದೇ ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಬಹುದಾದ ಕೊನೆಯ ವೃತ್ತವು; ಇದಕ್ಕೂ ಹಿಂದಾದ ವೃತ್ತವು ಬರೆಯಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುವುದು! ಇದಲ್ಲದೆ ಇಂತಹ ಕೊನೆಯ ವೃತ್ತವೇ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಬಹುದಾದ ಕೊನೆಯ ವೃತ್ತವಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡದಾದ ವರ್ತುಳಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವದಲ್ಲೆಡೆಯಿಲ್ಲ! ನಾವು ಉಗಿಬಂಡಿ ಕುಳಿತು ಸರಳರೇಖೆಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ಸತತವೂ ಕ್ರಮ ಸಲಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಕೊಟ್ಟುಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದುಬಿಡುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರಳರೇಖೆಯು

ನೆಯು ತಪ್ಪೆಂದು ತೋರಿಬರುವುದು. ನಾವೀ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಸತತವೂ ತೇಜೋಮೇಘದಿಂದ ಸರಳರೇಖೆಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಓಡಲಾರಂಭಿಸಿದರೂ ಸಹ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ೯೬ನೆಯ ವರ್ಷವನ್ನನುಸರಿಸಿಯೇ ಕ್ರಮಿಸುವೆವು !

ಈ ಗೋಳಾಕಾರವಾದ ಬಯಲು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೂ ವಿಸ್ತೃತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದಿಯಲ್ಲಿದ್ದರ ವ್ಯಾಸವು ೨ ಅಬ್ಜುಳಂ ಕೋಟಿ ತೇಜೋವರ್ಷಗಳು. ಈಗಿನ ಅದರ ವ್ಯಾಸವು ಏನಿಲ್ಲೆಂದೂ ೧,೬೮,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦೦ ತೇಜೋವರ್ಷಗಳು. ಈ ಅಕಾರದ ಇಂದಿನ ಪರಿಧಿಯು ೫,೨,೦,೦೦,೦೦, ೦೦,೦೦೦ ತೇಜೋವರ್ಷಗಳನ್ನು ಮೀರಿದೆ. ಮುಂದಿದರ ಜೀವಣಿಗೆಯೂ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸುಮಾರು ಪ್ರತಿ ಒಂದೂವರೆ ಅಬ್ಜು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ವ್ಯಾಸವಿಮ್ಮಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇದರ ಅಕಾರವೂ ಇದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅನಂತಕಾಲದವರೆಗೂ ಅವಿರಳವಾಗಿ ವಿಸ್ತೃತವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳಾದ ಎಡಿಂಗ್ ಟನ್ಸರ ಶೋಧಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿವೆ. ಸರ್ ಜೇಮ್ಸ್ ಜೆನ್ಸರ ಶೋಧಗಳು ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದುವು. ಈ ಬಯಲಿನ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆಯು ಫಲವಾಗಿ ೮೦ ಬೀರಿ ಅಕಾರಗಂಗೆಗಳು ನಮ್ಮನ್ನಿಗಲಿ ಬಹುದೂರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆತ್ತಲೋ ಸರಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿರುವಂತೆ! ತೆರವಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನಾ ಕ್ರಮಿಸಲು ಬರುವುದೂ ಇತ್ತ ಬರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲವಂತೆ! ಅವರೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರೇ “ ಈ ಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲವೂ ಬರಿದಾಗುವುದು. ಇವು ನಮ್ಮ ದೂರದರ್ಶಕಯಂತ್ರದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದಿಪ್ತಿಸಿದಿದ್ದರೆ ಸಕಲ ತೇಜೋಮೇಘಗಳೂ (Nebula) ನಮ್ಮ ಕೈಮೀರಿ ಹೋಗುವುವು. ” ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ವರ್ತ (Spiral) ತೇಜೋಮೇಘಗಳು ನಮ್ಮ ನೋಟದೊಳಗೆ ಸರಿದುಹೋಗಿರುವುವಂತೆ. ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಇರುವ ಅಷ್ಟ ತೇಜೋಮೇಘಗಳೂ ಕಾಣದಂತಾಗುವುವೆಂದನು ಬಹು ಭಯಪಟ್ಟರೂ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ್ನೂ ಅನೇಕ ಅಬ್ಜು ವರ್ಷಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗಾಗುವುದರೊಳಗಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾವು ಅವು ಹೋದಂತೆ ಬಿಡಬಹುದೆಂದು ಅವರೊಮ್ಮೆ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸತೊಡಗಿದರಾಗಿ ಹೇಳಿದರು.

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತೃತವಾಗುವ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಓಡಿಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಬೇಕಾದ ಗುರಿಯು, ಓಡುವವನ ವೇಗವನ್ನು ಮೀರಿ ಹೋದರೆಯುವ ಪರಿಯಂತೆ ವಿಶಾಲಾಕಾಶದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಕಾರದ

ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ.

ಬಯಲಿನಾಳದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದೊಂಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಅಷ್ಟ ತೇಜೋಮೇಘಗಳ ವೇಗವು ಒಂದು ಸೇಕೆಂದಿಗೆ ಸುಮಾರು ೧೦೦೦-೧೫೦೦ ಮೈಲುಗಳಾಗುವುವು. ಸೂರ್ಯನ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯ ವೇಗವು ಸೇಕೆಂದಿಗೆ ಸುಮಾರು ೧೮ ಮೈಲುಗಳು!

ಪರಮಾಣುಗಳ ಜನನಕ್ಕೆತಿಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಾಕಾಶವು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕುಚಿತಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಆಗ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವದ ಬೀಜಗಳೆಲ್ಲವೂ ವಾಯುರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದುವು. ಕಾಲದ ಮೂಲವೂ ವಿಶ್ವದ ವಿಸ್ತರವೂ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದುವು. ಬಯಲಿನ ನೈಶಾಲ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ವಾಯು (gas) ರೂಪದ ವಸ್ತುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತೃತವಾದುವು. ಸ್ವಭಾವಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಈ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣತೆಯು ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರಲು ವಾಯು(gas)ವು ಸಂಕುಚಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಸಾಧಾರಣರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಣುಗಳ ಅತಿ ವಿರಳತೆಯೇ ವಾಯುರೂಪವೆಂದೂ, ಅಲ್ಪವಿರಳತೆಯೇ ದ್ರವ ರೂಪವೆಂದೂ, ವಿರಳತೆಯಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆಯೇ ಘನರೂಪವೆಂದೂ ನಾವರಿತರುವೆವು. ಹೀಗೆ ವಾಯುವು ಸಂಕುಚಿತಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಪರಮಾಣುಗಳೆಂಬ ವಿದ್ಯುದಣುಗಳು ಸಮೀಪಸ್ಥವಾದುವು. ವಿದ್ಯುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಸನುವೆಂಬ ಭೇದವಿರುವುದೆಂಬುದು ಹೊಸ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಮಾಸನು ವಿದ್ಯುದಣುಗಳು ಸ್ವಭಾವಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಒಂದರಲ್ಲೊಂದು ಬೆರೆತುಹೋದುವು. ಸಮವಿದ್ಯುದಣುವು ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಹಲವು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರಲು ಅಸಮಾಣುಗಳು ಅದರಿಂದೆಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಬಳಸಿಬರುತ್ತಿರುವುದೆಂದೂ ಈ ಸೌರ ವ್ಯೂಹವನ್ನು ಹೋಲುವ ಇಡೀ ರಚನೆಯೇ ಅಣುವೆಂದೂ ರೂದರ್ ಫೋರ್ಡರು ಸಿದ್ಧಾಂತಿಸಿರುವರು. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಅಣುವೇ ಅದಿವಸ್ತುವೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಇಂದು ವಿದ್ಯುತ್ತೇ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳ ಅಧಿಯೆಂದಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅಣುವನ್ನು ಕಡಿಗಡಿಸುವ ಎಂದರೆ ಅಣುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪರಮಾಣುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯವು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಸರ್ ಈ. ರೂದರ್ ಫೋರ್ಡರು ಕೆಲವುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಣುವನ್ನು ವಿಭಾಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಗಳಾಗಿರುವರು. ಅಣುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಯಾಗಿರುವ ವಿದ್ಯುತ್ವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ ಮಹಾ ಕಾರ್ಯವು ಕೈಗೂಡಿದೊಡನೆ ಅಪರಿಮಿತವಾದ ವಿದುಚ್ಛಕ್ತಿಯು ಗಾಳಿಯಂತೆ ನಮಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದಾದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಸ್ವರೂಪವೇ ದೊಡ್ಡ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಬದಲಾಗಿಬಿಡುವುದು.

ವಿದ್ಯುದಣುಗಳ ಸೇರುವಿಕೆಯಿಂದ ಅಣುಗಳೂ ಅಣುಗಳು ಇದರಂತೆಯೇ ಜೀವಿಗಳು ಕಣಗಳೂ ಈ ಕಣಗಳಿಂದ ವಾಯು, ದ್ರವ, ಘನರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುಗಳೂ ಉಂಟಾದುವು.

ಬಯಲು ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ವಿಸ್ತೃತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬಯಲಿನಲ್ಲಿಯ ಕಣಗಳು ಆಕರ್ಷಣಶಕ್ತಿಯ ನಿಯಮದಂತೆ ಒಂದರೊಡನೊಂದು ಬೆರೆದುವು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈಗ ನಮಗೆ ಮಸಗುಮಸಗಾಗಿ ಕಾಣುವ ತೇಜೋಮೇಘಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿರಳಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿನ ತೇಜೋಮೇಘಗಳು ಮೈದೋರಿರುವು. ಗಗನದ ಬೆಳೆಯುವಿಕೆಯಿಂದ ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಇವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಅಂತರವು ಹೆಚ್ಚಾಗಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಮಾನವಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಮೀರಿದ ಉಷ್ಣತೆಯು ಅಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಅದು ಹೊರಸೂಸಲಾಗಿ, ಕ್ರಮೇಣ ಇವುಗಳ ಹೊರಭಾಗವು ಘನರೂಪವನ್ನು ತಾಳಲಾರಂಭಿಸಿತು.

ಇದು ಗರ್ಭಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಉಗಿರೂಪದೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಲು ಘನರೂಪವೆನಿಸುವುದೇ ಹೊರತು ನಮ್ಮನುಭವದಲ್ಲಿರುವ ಘನರೂಪವಿಲ್ಲ. ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ತುತ್ತತುದಿಯ ಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲವೂ ನೀಗಿನೀಗಿದಂತೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಣುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ದಟ್ಟವಾದುವು. ತುಲನಾತ್ಮಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಘನವೆನಿಸಿತು.

ಪರಮಾಣುಗಳ—ಅಣುಗಳ—ಕಣಗಳ ಪರಿಭ್ರಮಣೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮಧ್ಯಭಾಗದ ಉಗಿಯು ಅಸ್ತವಸ್ತು ದೊರೆತಲ್ಲಿ ವೇಗದಿಂದ ಸುಗ್ಗಿಬರಲು ಈ ಮೋಡವು ಸಿಡಿದು ತುಂಡಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ತುಂಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಕ್ರಮವು ನಡೆಯಲಾಗಿ ಇನ್ನಿತರ ತುಂಡುಗಳು ಹಾರಿಹೋದುವು. ಮೂಲ ತುಂಡಿನಿಂದ ಹೊರಡೂಡಲ್ಪಟ್ಟ ಚಿಕ್ಕ ಭಾಗವು ಮೂಲ ತುಂಡಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಅದರ ಆಕರ್ಷಣಶಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ತಿರುಗಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಪ್ರತಿ ತೇಜೋಮೇಘವೂ ಇನ್ನಿತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ತೇಜೋಮೇಘಗಳ ಎಳೆತಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತಿರಬೇಕಾಯಿತು. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತರ—ಮೊದಲಿನ ಉಷ್ಣತೆಯ ಮುಂದೆ ಇದಲ್ಲವಾದರೂ ಆ ಉಷ್ಣತೆಯು ನಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ನಿಲುಕದಂತಹುದಾಗಿತ್ತು.—ತೇಜೋಮೇಘಗಳು ನಕ್ಷತ್ರವಾಗಿಯೂ ತಾರಾಮಂಜರಿಗಳಾಗಿಯೂ ಮಾರ್ಪಟ್ಟುವು. ಪ್ರತಿನಕ್ಷತ್ರವೂ

ಇನ್ನಿತರ ಸುತ್ತಲಿನ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಹಾಗೂ ತೇಜೋಮೇಘಗಳ ಎಳೆತಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆಕಾರವು ದೊರಕಿಸಿತು. ಪ್ರತಿ ತೇಜೋಮೇಘವೂ ಆದಾವುದೋ ಒಂದನ್ನು ಸುತ್ತುಹಾಕುವಂತೆ ಪ್ರತಿ ನಕ್ಷತ್ರವೂ ಆದಾವುದೋ ಒಂದನ್ನು ಪರಿಭ್ರಮಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವು ಸ್ವಲ್ಪ ಬುಗಿಯಂತೆ ತಿರುಗಲೇ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಆಕಾರವು ಯಲ್ಲಿನ ಆದಾವುದೋ ತಾರೆಯೊಂದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸೂರ್ಯನ ನಕ್ಷತ್ರವಾದ ಸೂರ್ಯನು ಸುತ್ತುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ವ್ಯಾಸ ೮,೬೫,೦೦೦ ಮೈಲುಗಳು; ಉಷ್ಣತೆಯು ೧೨,೦೦೦ (ಸೆಂ ಗ್ರೇಡ್) ಡಿಗ್ರಿಗಳು; ಇವನ ಒಟದ ವೇಗವು ಒಂದು ಸೆಕೆಂಡಿಗೆ ೧೨ ಮೈಲುಗಳನ್ನು ಮೀರಿದೆ. ಇನ್ನಿತರ ತಾರೆಯೊಂದಿಗೂ ಎಲ್ಲ ವಿಧದಿಂದಲೂ ಇವನನ್ನು ನೋರಿವೆ.

ನಕ್ಷತ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇನ್ನೂ ವಾಯುರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಚಂಡ ಉಷ್ಣತೆಯು ಅವುಗಳು ಘನರೂಪಕ್ಕೆ ತಿರುಗಲೆಷ್ಟೂ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಒಂದೇ ಕೇಂದ್ರದಿಂದೆಲ್ಲ ಅಣುಗಳೂ ಆಕರ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ತೇಜೋಮೇಘಗಳನ್ನೂ ತಾರಾರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿಲ್ಲ.

ತೇಜೋಮೇಘದಲ್ಲಿನ ಅಣುಗಳು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಒಂದುಗೂಡಿದಮೇಲೆ ಅವು ಕೇಂದ್ರದ ಸುತ್ತಲೂ ಒಬ್ಬಗಿ ಭ್ರಮಿಸುವ ರಂಭಿಸುವುವು. ಇಂತಹ ರೂಪವನ್ನು ಆವರ್ತತೇಜೋಮೇಘಗಳೆಂದು (Spiral Nebule) ಕರೆಯುವರು. ಕೈಪ್ಲೆನಲ್ಲಿರುವ ಚಕ್ರದಾಕಾರದಂತೆ ಇವುಗಳಾಕೃತಿಯಿರುವುದು ಇವೇ ಮುಂದೆ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುವು.

ಸೂರ್ಯನ ಅಕ್ಷದ ಮೇಲಿನ ತಿರುಗುವಿಕೆಯಿಂದ ಅವನ ಅವಸರದೊಡನೆ ಒಂದೊಂದು ಶಕ್ತಿಗಳ ಪರಿಣಾಮವು ಅಂದು ಬಹುವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಕಣಗಳು ಹಿಂದಿದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿರಳವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಕೇಂದ್ರದ ಕೆಲಭಾಗಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಕಳೆತೆದಿದ್ದು ಹಿಂದೆ ಹೋದಂತೆ ಅವನಿಗರ್ಥವಾಗಿ ತಿರುಗಲಾರಂಭಿಸಿದುವು. ಇವುಗಳ ನಮ್ಮ ಸೌರವ್ಯೂಹದಲ್ಲಿಯ ಗ್ರಹಗಳು; ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯು ಇವುಗಳಲ್ಲೊಂದು.

ನಕ್ಷತ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸುಡುವ ಸೂರ್ಯಗಳಾಗಿವೆ; ಗ್ರಹಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಲು—ಅರಿ ಘನರೂಪವಾದ ಲೋಕಗಳಾಗಿವೆ.

ಅಂದು ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯೊಂದು ನಕ್ಷತ್ರವಾಗಿತ್ತು ಬಂಗಾರ, ಬೆಳ್ಳಿ, ತಾಮ್ರ, ಕಬ್ಬಿಣ, ಕಲ್ಲು, ನೀರು ಮೊದಲಾದವು.

ಲಾಡುವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ವಾಯುರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಮೀಕೃತವಾಗಿ ಬಹು ತೇಜೋಮಯವಾಗಿದ್ದುವು. ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಇದು ವಾಯುರೂಪ (gaseous state) ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮೀರಿದ ಸ್ಥಿತಿಯಾದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತೇಜಸ್ವಿ ಸ್ಥಿತಿಯೆಂದು ಕರೆಯ ಬೇಕೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಭಯಂಕರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಅದೇಷ್ಟೋ ಎಣಿಸಲಾಗದಷ್ಟು ಕಾಲದವರೆಗೂ ಬದಲಾಗದಂತಿತ್ತು. ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯುನುಕೋಟಿ ಡಿಗ್ರಿಗಳಷ್ಟು ಉಷ್ಣತೆ ಯಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣತೆಯು ಕ್ರಮೇಣ ಹೊರಸೂಸಿದುದರ ಫಲವಾಗಿ ತಂಪುಂಟಾಗಿ-ಅಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಡಿಗ್ರಿಗಳ ಶಕೆಯಿದ್ದರೂ ತುಲನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದದು ಶೈತ್ಯವು-ಅಣುಗಳಲ್ಲಿಯ ಅಂತರವು ಬರುಬರುತ್ತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಅಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಚಾರಿಸಲು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೊರಭಾಗವು ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನೂ, ನಡುವಿನ ಭಾಗವು ಅತಿ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನೂ, ಗರ್ಭಭಾಗವು ಅತ್ಯಂತ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನೂ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಸಹಜವಾಗಿ ಹೊರಭಾಗವು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ತಂಪಾಗಲು ಅದು ಕ್ರಮೇಣ ಘನವಾಗತೊಡಗಿ ಮುಂದೊಂದು ತರ (layer) ವೇರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ತರವೂ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ತಂಪಾಗಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹೊರಭಾಗವು ಸಂಕುಚಿಸಿತು. ಮಧ್ಯ ಭಾಗದ ಬಲವತ್ತರವಾದ ಉಗಿಯು ತನಗೆ ಸ್ಥಳಸಂಕೋಚ ವಾಗಲು ಅರ್ಭಟಿಸಿ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಘನ ಭಾಗವನ್ನೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೊರನುಗ್ಗಿ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಬಹುದೂರದ ವರೆಗೂ ಹರಡಿತು.

ಉಷ್ಣತೆಯ ಏರುವಿಕೆಯಿಂದ ಘನರೂಪಲೋಹಗಳು ದ್ರವರೂಪವನ್ನೂ ಮುಂದೆ ವಾಯುರೂಪವನ್ನೂ ಹೊಂದು ವುದು ಸಹಜವಾದರೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾದ ಶಕೆಯಿಂದೆಲ್ಲ ರೋಹಗಳೂ ಸ್ಥಿಂತ್ಯತರವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂಜು ಗಡ್ಡೆಯು ಕರಗಲು ಶೂನ್ಯ (ಸೆಂಟಿಗ್ರೇಡ್) ಡಿಗ್ರಿಯ ಶಕೆಯು ಸಾಕಾದರೂ ಅದು ನೂರು ಡಿಗ್ರಿಗಳ ಉಷ್ಣತೆ ಯನ್ನು ಮೀರಿದ ಹೊರತು ವಾಯುರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹು ಉಷ್ಣತೆಯುಳ್ಳ ಉಗಿಯು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ನೀಗಲಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಅದು ನೂರು ಡಿಗ್ರಿ ಗಳಿಗಿಳಿಯುವವರೆಗೂ ದ್ರವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಶೂನ್ಯ ಡಿಗ್ರಿಯಿಂದಿಳಿಯುವವರೆಗೂ ಘನರೂಪ ವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಂತೆಯೇ ಕಬ್ಬಿಣ, ತಾಮ್ರ, ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ.

ಭೂಗರ್ಭದಿಂದ ಹೊರಬಂದ ವಾಯುರೂಪ ವಸ್ತುಗಳು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ನೀಗಲಾರಂಭಿಸಿದುವು. ಸಾಕಷ್ಟು ತಂಪಾದೊಡನೆ ದ್ರವರೂಪಕ್ಕೆ ತಿರುಗಬಹುದಾದ ಕೆಲವು ವಾಯುರೂಪದ ವಸ್ತುಗಳು ದ್ರವರೂಪದಳೆದು ಮಳೆಯಂತೆ ಕೆಳಗಿಳಿದುವು. ಇದರ ಸಂಯೋಜನದಿಂದಲೂ ಒಳಗಿನ ಉಗಿಯ ಒತ್ತುವಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಭೂಮಿಯು ಪುನಃ ಪುನಃ ಒಡೆದು ಅದರಿಂದ ಉಗಿಯು ಹೊರಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಮೇಲೆ ತಂಪಾಗಿ ಕೆಳಗಿಳಿದ ವಸ್ತುಗಳು ಕೆಳಗಿನ ಶಕೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಉಗಿಯಾಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೆೇರುತ್ತಿ ದ್ದುವು. ಹೀಗೆಯೇ ಅನಂತಕಾಲವು ಕಳೆದನಂತರ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗವು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಘನವಾಯಿತು. ಆದರೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಅನಂತ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳಿಂದ ಒಳಗಿನ ಉಗಿಯು ಹೊರಬಂದು ಭೂಮಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುಚ್ಚಿಬಿಡು ತ್ತಿತ್ತು. ಅದೂ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಾಗಿ ೧೬೦೦ ಡಿಗ್ರಿಗಳಿಗಿಳಿ ದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ವಾಯುರೂಪದ ಕಬ್ಬಿಣವು ದ್ರವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಕಾದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಮಳೆಯು ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂದಲ್ಲಿಯ ಉಷ್ಣತೆಯು ೧೦೯೭ ಡಿಗ್ರಿಗಳಿಗಿಳಿದಾಗ ವಾಯುರೂಪದ ತಾಮ್ರವು ದ್ರವರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಲು ಒಮ್ಮಿಂ ದೊಮ್ಮೆ ತಾಮ್ರದ ರಸದ ಬಲ್ಬಳಿಯಾಯಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ-ಎಂದರೆ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಾನಂತರ- ಅತಿಮೇಲ್ಭಾಗದ ವಾಯುವು ೧೦೯೩ ಡಿಗ್ರಿಗಳಿಗಿಳಿಯಲು ಕರಗಿದ ಚಿನ್ನವು ಮಳೆಯಾಗಿ ಸುರಿಯಿತು! ಇದರಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲಿಯ ಉಷ್ಣತೆಯು ೯೮೬ ಡಿಗ್ರಿಗಳಿದ್ದಾಗ ಬೆಳ್ಳಿಯು ನೀರಾಗಿ ಸುರಿಯಿತು! ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಲೋಹಗಳು ಜೇರಿ ಜೇರಿ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಒಂದೇ ಕಾಲ ದಲ್ಲಿಯೂ ಧಡಧಡನೆ ಮಹಾರಭಸದಿಂದ ಮಳೆಯಾಗಿ ಸುರಿದುಬಿಟ್ಟವು. ಭೂಮಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣ ಘನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದನಂತರ ವಾಯುಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಆಕ್ಸಿಜನ್ ಮತ್ತು ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಎಂಬ ವಾಯುಗಳ ಸಮಾಗಮದಿಂದಿದ್ದು ನಿ ಸಿದ ನೀರು ಉಗಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಳೆಯಾಗಿ ಸುರಿ ದರೂ ಕೆಳಗಿನ ಉಷ್ಣತೆಯು ವಿಪರೀತವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ನೆಲವನ್ನು ಮುಟ್ಟದೆ ಪುನಃ ಉಗಿಯಾಗಿ ಗಗನವನ್ನೇರು ತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗದು ಎಷ್ಟೋ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೂ ಉಯ್ಯಾಲೆಯನ್ನು ತೂಗುತ್ತಾ ಭೂಸ್ಪರ್ಶದಿಂದಾಗುವ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆದರಿ ಗಗನದಲ್ಲುಳಿದಿತ್ತು. ನೀರು ಭೂಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆಯೇ ಭೂಮಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ರೂಪವೂ ಹಿತವಾಗುವಷ್ಟೇ ಉಷ್ಣತೆಯೂ ಚರಾಚರ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗ

ವೆಂಬ ಭೂಪಣಗಳೂ ಉಂಟಾದುವು. ಇಂತಹ ಸೌಮ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ—ಇಂದಿನೀಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಭೂಗರ್ಭವು ಅತಿ ದ್ರವಮಯವಾಗಿರುವುದು.

ಭೂಗರ್ಭವು ಹಿಂದತ್ಯಂತ ದ್ರವಮಯವಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ—ನೀರಿನೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರದ ಅತಿವರ್ಷಕಾಲದಲ್ಲಿ—ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣತೆಯಿತ್ತು; ಆದರೆ ದೈನಂದಿನ ತಿರುಗುವಿಕೆಯ ವೇಗವು ವಿಪರೀತವಾಗಿತ್ತು. ಆ ದ್ರವವು ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವ ಕಲ್ಲು ಲೋಹ ಮೊದಲಾದುವುಗಳು ಕರಗಿದ ಇಂದಿನ ಲಾವಾದ್ರವದಂತಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಲಾಕಾರವಾದ ವಸ್ತುವು ಗಿರಗಿರನೆ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವಾಗ ಆದರೆ ಮಧ್ಯಭಾಗವು ಉಬ್ಬಿ, ಆದರೆ ಅಕ್ಕತಿಯು ಕಿತ್ತಲೆ ಹಣ್ಣಿನಂತಾಗುವುದು. ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲೇನಾದರೂ ಅಸ್ಪದವು ಸಿಕ್ಕಂತಾದೊಡನೆ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿನ ಲಾವಾರಸವು ಹೊರಸುಗ್ಗಲು ಯತ್ನಿಸುವುದು. ಕ್ರಮೇಣ ಹೊರಭಾಗವಾರಿದಂತೆ ಆದು ಸಂಕುಚಿಸುವುದು; ಇದರಿಂದ ಒಳಗಿನ ದ್ರವಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಸಂಕೋಚವಾಗಲು ಆದು ಬಾಧಕವಾಗಿ ಹೊರಬರಲು ಯತ್ನಿಸುವುದು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಿತ್ತಳೆಯ ಹಣ್ಣಿನಾಕೃತಿಯುಳ್ಳ ಆ ಗೋಲದೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಪೇರಲ ಹಣ್ಣಿನ ತುದಿಯಂತೆ ಚೂಪಾದ ಭಾಗವೇರ್ಪಡುವುದು. ಗೋಲದ ಅವಿರಳಪರಿಭ್ರಮಣೆಯಿಂದಲೂ ಅಣುಗಳಲ್ಲತಿ ನಿಕಟಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಈ ತುದಿಯು ಕಳಚಿ ಬೀಳಲು, ಆದೊಂದು ಉಪಗ್ರಹವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಚಂದಿರನನ್ನು ಭೂಮಾಶೆಯು ಹಡೆದಿರುವಳು; ಇತರ ಗ್ರಹಗಳ ಉಪಗ್ರಹಗಳೂ ಹೀಗೆಯೇ ಉಂಟಾದುವು.

ನಮ್ಮ ಭೂರಮಣಿಯೂ ಚಂದಿರನೂ ಮೈದೋರಿದ ಪರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇತರ ಗ್ರಹೋಪಗ್ರಹಗಳೂ ಮೈದೋರಿರುವುವು.

ನಮ್ಮ ನಕ್ಷತ್ರವಾದ ಸೂರ್ಯನೂ ಗ್ರಹೋಪಗ್ರಹಗಳನ್ನೂ ಈ ಸೌರವ್ಯೂಹವೂ ಉಂಟಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಕಾಶವನ್ನಲಂಕರಿಸಿರುವ ಆಖಿಳ ಲೋಕಗಳೂ ಉಂಟಾದುವು.

ಬೃಹಸ್ಪತಿಯಂತಹ ಗ್ರಹಗಳ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಹ ಈಗ ಉಷ್ಣತೆಯಿಲ್ಲ. ವಾಯುವು ಅಲ್ಲಿ ಘನೀಭೂತವಾಗಿರಬಹುದಾದುದರಿಂದ ವಾಯುರೂಪದ ವಾಯುವೂ ನೀರೂ ಪ್ರಾಣಿ ಸಸ್ಯವರ್ಗಗಳೂ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಮೀಪದ ಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಯು

ಳ್ಳುದು ಮತ್ತೊಂದರ ವಾಯುಮಂಡಲವನ್ನು ಸೆಳೆದುಬಿಡುವಂಥವನಿವೆ. ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಚಂದಿರನಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ನೀರುಗಳಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು.

ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಗೂ ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವೆ ಸ್ಥಿತಿಯು ಬರುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಇತರ ಗ್ರಹಗಳಿಗಿಂತ ಮಹತ್ವವು ಇವಳಲ್ಲೇನೂ ಇಲ್ಲ!

ತೇಜೋಮೇಘಗಳಿಂದ ತುಲನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಂಪಾದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳುದಿಸಿದಂತೆ, ಉರಿಯುವ ತೇಜೋರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಂದ ತುಲನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ—ಆಗ ಅವು ಬಹು ಉಷ್ಣತೆಯುಳ್ಳವಾಗಿದ್ದುವು—ತಂಪಾದ ಗ್ರಹಗಳುಳ್ಳವಿದಂತೆ, ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣತೆಯು ವಸ್ತುಗಳು ಶಕ್ತಿಯ ಹೊರಸೂಸುವ ಸ್ವಭಾವದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ತಂಪಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುವುವು. ಲಕ್ಷಾಂತರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿದ್ದ ಉಷ್ಣತೆಯೂ ಪ್ರಕಾಶವೂ ನಮ್ಮ ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿ ಈಗಿಲ್ಲ. ಮುಂದೊಂದು ಅತಿಭವಿಷ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಶರಹಿತನಾಗಿಬಿಡುವನು. ಅವನಿಂದ ಬರುವ ಉಷ್ಣತೆಯು ನಮಗಿಲ್ಲದಂತಾಗುವುದು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಇನ್ನೇ ತೇಜೋಮೇಘಗಳಿಗೂ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ತೇಜೋಮೇಘಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಸೂರ್ಯನಿಗೂ ಇರದ ಮಹತ್ವವೇನೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ತೇಜೋಮೇಘಗಳು ಅವರ್ತಮೇಘಗಳಾದಂತೆ ತಾರಾರೂಪಕ್ಕೆ ತಿರುಗುವವೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇಂತೆ ಅವರ್ತಮೇಘಗಳೇಗ ಸುಮಾರು ೮೦೦೦ ದಷ್ಟಿನೆ.

ಅನೇಕ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡುವ ಈ ಅದ್ಭುತ ತೇಜೋಮೇಘಗಳೂ ಜೋತಿಶ್ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ತಕ್ಕಡಿಯನ್ನೇ ದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ವಾದ ತೇಜೋಮೇಘ ಸೂರ್ಯನಿಗಿಂತಲೂ ೨,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦೦ ಅಥವಾ ೩,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦,೦೦೦ ಪಟ್ಟು ಭಾರವಾಗಿರುವುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದುದನ್ನೇ ನಾವು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಅದು ೪,೩೭೭,೦೯೪,೦೦೦,೦೦೦,೦೦೦,೦೦೦,೦೦೦,೦೦೦,೦೦೦ ಟನ್ನುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಿಡಿಸುವ ತೂಕವಾಗಿ ಬಿಡುವುದು!

ಬಹು ತೇಜೋಮೇಘಗಳು ನಮ್ಮಿಂದ ಸುಮಾರು ೧೫ ತೇಜೋವರ್ಷಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿರುವುವು. ಅಲ್ಲಿರುವವೊಬ್ಬನಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರೀತಿಯಾ ರಾಣಿಯ ರತ್ನೋತ್ಸವವೂ (Diamond jubilee.) ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ತುರ್ಕಿ-ಗ್ರೀಕ್ ದೇಶಗಳ ಮಹಾಯುದ್ಧವೂ (೧೮೯೬) ಕ್ರಿ. ಶ. ೨೦೩೭ನೇ

ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಾರಂಭಿಸುವುದು.

‘ಮೆಸ್ಸೀರ್’ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಆವರ್ತ ಮೇಘವು ನಮ್ಮಿಂದೆಂಟು ಲಕ್ಷ ತೇಜೋವರ್ಷಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿರುವುದು; ಮತ್ತುದು ನಮ್ಮ ಸೂರ್ಯನಿಗಿಂತಲೂ ಅರುವತ್ತಾರುಕೋಟಿ ಪಟ್ಟು ಪ್ರಕಾಶವುಳ್ಳುದಾಗಿರುವುದು!

ಇಂತಹಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಳಗೊಂಡ ಇಡೀ ವಿಶ್ವದ ಗಾತ್ರವು ಸುಮಾರು 4.5×10^{21} ಘನ ಮೈಲುಗಳು; ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕ ಭೂಮಿಯ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದ ಗಾತ್ರವಾದರೋ ಬರಿಯ ೨,೬,೦ ಘನಮೈಲುಗಳು ಮಾತ್ರ!

ನಮ್ಮ ಸೂರ್ಯನ ಹಾಗೂ ಇತರ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಇಂದಿನ ತೋಕನ್ನೂ ಅವುಗಳು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಗಾತ್ರದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರ್ ಜೇಮ್ಸ್ ಜೆನ್ಸನ್, ಎಡಿಂಗ್‌ಟನ್ ನೊಡಲಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳು ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದಿಯಾಗಿ ೫(೧೦,೦೦,೦೦೦) ಅಥವಾ ೧೦(೧೦,೦೦,೦೦೦) ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆಯೆಂದು ತರ್ಕಿಸಿರುವರು. ತೇಜೋಮೇಘದಲ್ಲಿರುವ ಅಣುಗಳ ಸರಾಸರಿ ಜೀವಮಾನವು ಸುಮಾರು ೮೦(೧೦,೦೦,೦೦೦) ವರ್ಷಗಳೆಂದೂ ಅವುಗಳ ತೇಜವು ೨೬ ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯರಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿರುವುದೆಂದೂ ತಿಳಿಯಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವನ್ನೂ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದಂತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯದಿಗಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾಗಿರುವಂತಿದೆ.

ಈ ಮೊದಲು ಪ್ರಪಂಚಗಳೆಂತೆಂದರೆ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಸ್ತವಸ್ತುಗಳೂ ಭಿನ್ನವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿಹೋಗಿ, ಒಂದರಲ್ಲೊಂದು ಸೇರಿ, ಇದ್ದ ಉಷ್ಣತೆಯೆಲ್ಲೆಯೂ ಹರಡಿರಲು ಸಮಾನ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಚಂಡಿನಂತಾಗುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಬಯಲು ಗೋಲಾಕಾರವೆಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತವೂ ವಿಶ್ವದ ವಿಸ್ತರವಿಚಾರವಾದ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಶೋಧವೂ ಮೊದಲಿನವರದು ಪೂರ್ವ ಕಲ್ಪನೆಯೆಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿವೆ.

ವಸ್ತುವು(matter) ಬಹು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಶಕ್ತಿ (energy) ಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡುವುದು. ಪ್ರಕಾಶ, ವಿದ್ಯುತ್ತು, ಉಷ್ಣತೆ, ಮೊದಲಾದವು ಶಕ್ತಿಯ ವಿವಿಧರೂಪಗಳು. ಇಂತಹ ಶಕ್ತಿಯು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹರಹರಡಿ ವಿಶ್ವವನ್ನೇ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಗೋಲಾಕಾರವಾಗಿ ಉಳಿದುಬಿಡುವುದು.

ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಮೊದಲು ಸಂಹರಿಸಿರಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಅಣುಗಳೂ ಸಂಹರಿಸ

ಲ್ಪಡುವುವು; ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಶಕ್ತಿಯೇ ವಿದ್ಯುದ್ರೂಪದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹಬ್ಬುವುದು; ತೂಕವೆಂಬ ಶಬ್ದವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಉಳಿಯದಂತಾಗುವುದು. ವಿಶ್ವವು ವಿಸ್ತಾರದ ಪರಮಾವಧಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ಕಾಲವು ನಿಂತಲ್ಲಿ ನಿಂತುಬಿಡುವುದು.

ಆಕಾಶದ ಅವಿರಳವಾದ ಜೀವಿಯವಿಕೆಯಿಂದ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಸಕಲ ಲೋಕಗಳೂ ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತಿರುವುವು. ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಆತ್ಯಂತರದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೆಲಭಾಗದ ಕೆಲವು ಲೋಕಗಳ ಪರಸ್ಪರಾಕರ್ಷಣವು ತಪ್ಪಿಹೋಗುವುದು. ಇದರಿಂದೆರಡು ಅಥವಾ ಅನೇಕ ಲೋಕಗಳು ಬಡಿದಪ್ಪಳಿಸಿ ಒಂದುಗೂಡುವುವು. ಇದರಿಂದ ಯಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರನಿಯಮದಂತೆ (mechanics) ಗಗನದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಗಳ ಸಮತೂಕವು ತಪ್ಪಿ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಆವಾಂತರವಾಗಿ, ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಯಾದಿಸಿ, ಇಡೀ ಲೋಕಸಮುದಾಯವೂ ಕ್ರಮ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದಪ್ಪಳಿಸಿ, ಸಕಲವೂ ವಿನಾಶವಾಗಿ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರುವುವು. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವು ವಿಶಾಲಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಅಣುರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ವಿಸ್ತರಿಸಿ, ಕೊನೆಗೆ ವಿದ್ಯುದಣುಗಳಿಂದಾದ ಅಣುಗಳು ಮೂಲ ರೂಪವಾದ ವಿದ್ಯುತ್ತೇ ಆಗಿಬಿಡುವುವು.

ಶಕ್ತಿಗೆ ಎಣಿಯಿಂದಿಳಿಯುವ ಸ್ವಭಾವವಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾ. ಹೆಚ್ಚು ಉಷ್ಣತೆಯುಳ್ಳ ವಸ್ತುವು ಕಡಿಮೆಯಾದ ಉಷ್ಣತೆಯುಳ್ಳದಕ್ಕೆ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನೊದಗಿಸುವುದು. ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನವಾದ ಉಷ್ಣತೆಯಿದ್ದರೆ ಆ ಉಷ್ಣತೆಯು ಅಪ್ರಯೋಜಕವಾಗಿಬಿಡುವುದು. ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಉಷ್ಣತೆಯು ಹೊರಸೂಸಿ ಇನ್ನಿತರ ಎಡೆಗಳನ್ನು ಸೇರುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳದು. ಇನ್ನಿತರ ಶಕ್ತಿಗಳ ಸ್ವಭಾವಗಳೂ ಇದರಂತೆಯೇ ಇವೆ. ಸಕಲ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ಹರಹರಡಿ ಸಮತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸ್ವತಃಸಿದ್ಧವಾದ ವಿಷಯ.

ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರವು (chemistry) “ಮೇಣಬತ್ತಿಯು ನ್ನುರಿಸಿದರೆಷ್ಟೂ ಹಾನಿಯಿಲ್ಲ” (Nothing is lost when a candle burns) ನೆನ್ನುವುದು. ಇದು ನಿಜ. ಏಕೆಂದರೆ ಮೇಣಬತ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ವಸ್ತುಗಳು ಉಷ್ಣ, ತೇಜ, ವಾಯುವೇ ಮೊದಲಾದ ರೂಪಗಳಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಲ್ಪಡುವುದೇ ಹೊರತು, ಎಂದಿಗೂ ನಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವೀ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದಣುವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಇದ್ದುದ

ರಲ್ಲೇನನ್ನೂ ಕಳೆಯಲಾಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ರೂಪ ಭೇದವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದು ಶಕ್ತಿಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಕ್ತಿಯು ಹೊರಸೂಸುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳದು. ಅದೆಲ್ಲ ಲ್ಲಿಯೂ ಹರಡಿ, ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ—ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯು ಪುಡಿಯಾಗುವ ಬಹುವರ್ಷದಲ್ಲಿ—ಸಮತೂಕ ವುಳ್ಳದ್ದಾಗಲು ಅದರ ನಾಶವಾಗದಿದ್ದರೂ—ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ರಾಸಾಯನಿಕ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಭಂಗಬರದಿದ್ದರೂ—ಅದು ಅಪ್ರ ಯೋಜಕವಾಗಿಬಿಡುವುದು. ಅವನಿಯ ಅಂತಿಮಕಾಲದ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಉಷ್ಣತೆಯ ಸಮತೋಲಪರಿಸ್ಥಿತಿ (Thermo Dynamics equilibrium)ಯೆನ್ನುವರು. ಅತ್ಯಂತ ಪರಿತ್ಯಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶರೀರದಂತೆ ಆಗ ಭೂಮಿಯ ಪರಿಯಾಗುವುದು.

ಛಿನ್ನವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಅಣುರಾಶಿಯೊಡನೆ ಬೆರೆತು, ಮುಂದೆ ವಿದ್ಯುದ್ರೂಪವಾಗಿಬಿಡುವುದೇ ಸಕಲಲೋಕಗಳ ಅತ್ಯಂತ ನಿರೀನಿಂದಾದ ಅಲಿಕಲ್ಲುಗಳು ಕರಗಿ ಪುನಃ ನೀರಿನ ಅನಂತ, ಚಿನ್ನದಿಂದಾದ ಒಡನೆಗಳು ಕರಗಿ ಪುನಃ ಚಿನ್ನವೇ ಆದಂತೆ, ವಿದ್ಯುತ್ತಿನಿಂದಾದ ಸಕಲ ಲೋಕಗಳೂ ಕೊನೆ ಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ತಾಗುವುವು.

ಉಷ್ಣತೆಯ ಸಮತೂಕದವಸ್ಥೆಯು ಬರುವ ಬಹು ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಹೊದೊಟ್ಟಿದಂತೆನುನೋಹರವಾದ ಈ ಭೂಮಿಯು ಸ್ಮಶಾನದಂತಾಗಿ, ಜೀವನವಿದ್ದು ದರ ಕುರುಹು ಇಲ್ಲುಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಈಗ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ತೇಜೋಮೇಘಗಳು, ಮುಂದೆದೊಂ ಗ್ರಹರೂಪಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ವಿಶ್ವದಂತೃಕಾಲದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆಗಿನ ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯ ತೆಯೇ ಬರಿಯ ಶೀತಳ ಮರುಭೂಮಿಗಳಾಗಿಬಿಡುವುವು.

ಲಜ್ಜೆ

ಪುರುಷರಲಿ ನಿನಗನಿತು

ಮಮತೆಯನು ನಾ ಕಾಣೆ.

ಹೆಣ್ಣಿನಲಿ ನಿನ್ನೆಲ್ಲ

ಮಮತೆ ಕರುಣೆ !

‘ಲಜ್ಜೆ,’ ನೀ ತರುಣಿಯರ-

ನೊಮ್ಮೆ ಮುದ್ದಿಸಿ ಸಾಕು.

ಆಗವರ ಮೊಗದಂದ

ಹೇಳಲೇನ !

ಅಕ್ಕರದಿ ಅದನಾವ-

ನೊಬ್ಬ ಬಣ್ಣ ಸಲರಿಯು.

ಕಣ್ಣೊಂದೆ ಬಣ್ಣ ಪುದು

ಅದರ ಬಗೆಯ.

ಶ್ರೀ. ಮೂರ್ತಿ,

“ಸೋದರ ಸಂಘ,”

ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಕ ಲೈ ಟ್ರೋ

(Petroleum)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಡತೊರೆ ನಾಗಪ್ಪ, ಎಂ. ಎಸ್.ಸಿ., ಬರ್ಮಾ

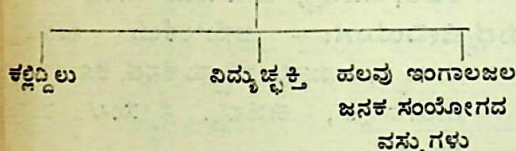
ಶ್ರೀಯುತರು ಬರ್ಮಾ ಆಯಿಲ್ ಕಂಪನಿಯ ಜಿಯಾಲಾಜಿಕಲ್ ಮ್ಯೂಜಿಯಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸಾನುಭವ ಅಭ್ಯಾಸದ ಬಲದಿಂದ 'ಕಲೈ ಟ್ರೋ' ಸಿಗುವ ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರಕೃತಿಲಕ್ಷಣವೇನು? ಅದು ಶಿಲಾಪ್ರಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಅಗಾಧವಾಗಿಯೂ ನಿಗೂಢವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದು? ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದೆಂತು?

ಎಂಬುದನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯು ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವುದು. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಯಂತ್ರಗಳು; ಯಂತ್ರ ಸಹಾಯದಿಂದಾಗದ ಕಾರ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ! ಈಚೆಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕರ ದೃಷ್ಟಿಯು ಈ ಯಂತ್ರಗಳ ಚಲನೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಮುಖ್ಯಾಹಾರ (Fuel)ದ ಕಡೆಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಿದ್ದು ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ನಡೆದಿರುವುವು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುವು. ಈ ಆಧಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

ಆಧಾರವಸ್ತುಗಳು.

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಲಪಾತಗಳಿಂದಲೂ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ನೀರಿನ ರಭಸದಿಂದಲೂ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿನಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲವೆ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಎಣ್ಣೆ ಆಧಾರವಾಯುಗಳ (gases) ಸಹಾಯದಿಂದಲೂ ಚಲಿಸುವ ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ತಯಾರುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಖ್ಯ

ಧಾರ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿಗೂ ಮತ್ತು ಇಂಗಾಲ-ಜಲಜನಕ ಸಂಯೋಗದ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿರುವುದು. ಈಚೆಗೆ ದ್ರವರೂಪದ ಆಧಾರವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕರು ಕೊಡುತ್ತಿರುವರು. ಅಂತೂ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿಗೂ ದ್ರವರೂಪದ ಇಂಗಾಲ-ಜಲಜನಕ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಪೈಪೋಟಿಯು ತೀವ್ರವಾಗಿರುವುದು. ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯಿಂದ ಈ ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆಯ ಹಲವು ಎಣ್ಣೆಗಳು ಬರುವುದರಿಂದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಗೆ ಮೇಲಾದ ಉತ್ತೇಜನವು ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದು. ಮೋಟಾರು ಬಂಡಿಗಳಿಗೂ, ಕೇವಲ ಎಣ್ಣೆಯ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಚಲಿಸುವ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಯಂತ್ರಗಳಿಗೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವ 'ಪೆಟ್ರೋಲ್', ಹಲವು ಬಗೆಯ ಸೀಮೆಯೆಣ್ಣೆಯ ಜಾತಿಯ ಎಣ್ಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಯಂತ್ರಗಳ ಚಕ್ರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸರಾಗವಾಗಿ ಚಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕೀಲಿಣ್ಣೆಗಳು (Lubricating oils). ಈ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವುವು.

ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಲಾಪ್ರಸ್ತರಗಳಲ್ಲಡಗಿ ದೊರೆಯುವುದು. ಅದು ಸಿಕ್ಕುವೆಡೆಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಯಂತ್ರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ "ಪೊಂಪು" ಮಾಡುವರು. ಅನೇಕ ಸಾರಿ, ಬಾವಿ ತೋಡಿದಾಗ ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಅತಿರಭಸದಿಂದ ನೂರಾರು ಅಡಿಗಳ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಪುಟಿದುಬೀಳುವುದೂ ಉಂಟು. ಭೂಮಿಯಿಂದ ಹೀಗೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಎಣ್ಣೆಯು ಅತಿ ಅಶುದ್ಧ

ವಾಗಿರುವುದು. ಮೋಟಾರುಬಂಡಿಗಳನ್ನು ತೊಳೆದ ಮೇಲೆ ಬರುವ ಸೀಮೆಯೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ನೋಡಿರುವಿರಾ? ಭೂಮಿಯಿಂದ ತೆಗೆದಾಗ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಯೂ ಕಠ್ಠಲಪೂರಿತವಾಗಿಯೂ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ದುರ್ವಾಸನೆಯಿಂದ ಮೊಡಗೂಡಿಯೂ ಇರುವುದು.

ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯು ಭೂಮಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಖನಿಜಗಳೇ ಹೀಗೆ. ಒಂದೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ದೊರೆಯುವುದು. ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಖನಿಜಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಶಾಸ್ತ್ರಸಂಬಂಧವು ತೋರದಿದ್ದರೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ಖನಿಜಗಳಿಗೂ, ಖನಿಜಗರ್ಭಿತವಾಗಿರುವ ಶಿಲಾ ವಿಶೇಷಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಇವು ದೊರೆಯುವೆಡೆಯ ಭೂಚರಿತ್ರಗೂ ಅಂತರಿಕವಾದೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿರುವುದು ಗೋಚರವಾಗುವುದು. ಖನಿಜಾನ್ವೇಷಣದಲ್ಲಿ (Mineral prospecting) ತೊಡಗಿರುವಾಗಲೂ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಖನಿಜಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಈ ಸಂಬಂಧದ ತಿಳಿವು ಅತ್ಯವಶ್ಯವು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದರಿಂದ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಸರ್ ಎಡ್ವಿನ್ ಪ್ಯಾಸ್ಕೊರನರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಭೂಗತವಾಗಿರುವ 'ಗಂಟ'ನ್ನು ಹುಡುಕುವವನಿಗೂ ಖನಿಜಾನ್ವೇಷಿಗೂ ಅನೇಕ ಸಾಮ್ಯಗಳಿರುವುವು. ಎರಡೂ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ಹುಗಿದುಹೋಗಿರುವುವು. ಹುಡುಕುವವನಿಗೆ ಎರಡು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಲವು ಕುರುಹುಗಳು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವುವು. ಹಲವು ಚಿನ್ಹೆಗಳು 'ಇಗೋ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಿರುವೆ! ಇನ್ನೇನು, ಅದರ ಮೇಲೆಯೇ ನಿಂದಿರುವೆ! ಕೈನಿಡು, ದೊರೆಯುವುದು' ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು ಹೇಳುತ್ತವೆಯೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ತೋರುವುವು. ಇಂತೆಯೇ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವವನೂ ಕೂಡ ಹಲವು ಚಿನ್ಹೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಪರಿಗ್ರಹಿಸುವನು. ಅವನು ಹುಡುಕುವ ಕುರುಹುಗಳಲ್ಲಿ 'ಎಣ್ಣೆ ಜೋಗು' (Oil seepage) ಅತಿಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಜೋಗುಗಳು 'ಇದೋ, ಇಲ್ಲಿ ತೋಡು, ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಎಣ್ಣೆ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗಳು ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಡಗಿವೆ' ಎಂದು ಹೇಳುವಂತೆ ತೋರಿದರೂ ಇವು ಅನೇಕ ವೇಳೆ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುವು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈ ಚಿನ್ಹೆಗಳನ್ನು ಕೇವಲ

ಮಿಥ್ಯಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗದು. ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಡಗಿರುವ ದ್ರವ ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು? ಭೂಮಿಯೊಳಗಣ ಶಿಲಾಪ್ರಸ್ತರಗಳಲ್ಲಡಗಿರುವ ತೈಲರೂಪಗಳ ಪರಿಚಯ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಜೋಗುಗಳು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳೆನ್ನಬಹುದು. ಆದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಅವುಗಳಿಂದ ಆ ಅಂತರಿಕ ಕೂಪಗಳ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು (ಅಂದರೆ ಅವು ತೈಲಭರಿತವಾದವುಗಳೇ? ಅಥವಾ ಇದ್ದ ಎಣ್ಣೆಯೆಲ್ಲಾ ಮೇಲೆ ಸಾಗಿಹೋಗಿ ಕೇವಲ ರಿಕ್ತವಾದ ಕೂಪಗಳೇ? ಎಂಬುದನ್ನು) ತಿಳಿಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯು ಭೂಗೋಳದ ಮೇಲೆ ಹಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದಾದರೂ ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಶಿಲಾಸಂಬಂಧದಿಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸ್ವಭಾವಲಕ್ಷಣದಿಂದಾಗಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯು ಶಿಲೆಗಳು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಕಾಲೀನವಾದುವುಗಳೂ ಅಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ತೋರಿಬರುವ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಹಲವು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ, ಪ್ರಪಂಚದ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆ ದೊರೆಯುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು:—

ನವಜೀವಿಯುಗಳು:— ಅಮೇರಿಕೆಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನ, ಜರ್ಮನಿ, ಪಶ್ಚಿಮ ಕೆನಡ, ಕೊಲಂಬಿಯ, ಟ್ರಿನಿಡಾಡ್, ಬೋರ್ನಿಯೋ, ಸುಮಾತ್ರ, ಜಾವ, ಇಂಡಿಯ, ಬರ್ಮ, ಪರ್ಷಿಯ, ಇರಾನ್, ರಷ್ಯ, ಇಟಲಿ, ಈಜಿಪ್ಟ್, ರುಮೇನಿಯ ಮತ್ತು ಪೆರು.

ಮಧ್ಯಜೀವಿಯುಗಳು:— ಅಮೇರಿಕೆಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನ, ಜರ್ಮನಿ, ಪಶ್ಚಿಮ ಕೆನಡ, ಕೊಲಂಬಿಯ, ಮೆಡಗಾಸ್ಕರ್, ಈಜಿಪ್ಟ್, ಸ್ಪೇಯಿನ್ ಮತ್ತು ಫ್ರಾನ್ಸ್.

* 'ತೈಲಕೂಪಗಳು' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು (Oil reservoir) ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವುದು.

† ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ, ಅತಿಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಿರುವ ಸಂಚಿತವಾಗಿರುವ ಶಿಲಾರಾಶಿಯನ್ನು, ಸಂಚಯನಕಾಲಕ್ರಮವಾಗಿ ಹಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುವರು. ಇವು ಯುನೈಟೆಡ್ ಕ್ರಾತನಕಾಲದ ಕ್ರಮವಾಗಿ:—(೧) ಪೂರ್ವಜೀವಿಯುಗ (Azoic era); (೨) ಪ್ರಾಚೀನ ಜೀವಿಯುಗ (Palaeozoic era); (೩) ಮಧ್ಯಜೀವಿಯುಗ (Mesozoic era); ನವೀನಜೀವಿಯುಗ (Tertiary era); (೫) ಮಾನವನ (Post-Tertiary era).

ಪ್ರಾಚೀನಜೀವಿಯುಗ:-ಆಮೇರಿಕೆಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ನೂಫಾನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಕ್ವಿಬೆಕ್.

ಕಲ್ಲಣ್ಣೆಯ ಮರಳು ಶಿಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸುಣ್ಣು ಶಿಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಡಗಿ ದೊರೆಯುವುದು. ಹಲವು ಮೇಳ ಮೃದ್ವಿಶೇಷ ಶಿಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಡಗಿರುವುದುಂಟು.

ಉದಾ:

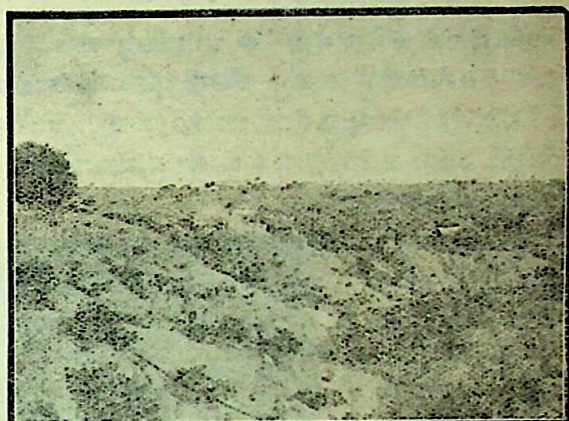
ಕಂಪಾಸ್ ಮತ್ತು ಟಿಲುಚಿಸ್ತಾನ } :-ಸುಣ್ಣು ಸಂಬಂಧದ ಮೃದ್ವಿಶೇಷ ಶಿಲೆಗಳು.

ಪರ್ಷಿಯ, ಇರಾನ್, ಮೆಕ್ಸಿಕೋ ಮತ್ತು ಓಹಿಯೋ } :-ಸುಣ್ಣು ಶಿಲೆಗಳು.

ಈ ರೀತಿ ಕಾಲ-ದೇಶಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶೇಷ ಪಸರಣೆಯುಳ್ಳ ಕಲ್ಲಣ್ಣೆಗೆ ಒನ್ಮಕ್ಕೊಟ್ಟು ಸಾಮಗ್ರಿ ಅಥವಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾವುವು? ಕಲ್ಲಣ್ಣೆಯು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗುತ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕರು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸಂಶೋಧನೆಗಳೂ ನಡೆದಿರುವವು. ಆದರೆ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಫಲಿತಾಂಶವು ಏಕರೀತಿಯದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಲವರು ಸಾಮಯವ ಸಂಬಂಧದ ಪದಾರ್ಥಗಳ (Organic matter) ರೂಪಾಂತರ ಭೇದದಿಂದಲೂ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿನ ಉಷ್ಣತೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನಿರವಯವ (Inorganic) ಖನಿಜಪದಾರ್ಥಗಳ ಪ್ರಭೇದದಿಂದಲೂ ಕಲ್ಲಣ್ಣೆಯು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವುದೆಂದು ಸೂಚಿಸಿರುವರು. ಮೊದಮೊದಲು ಈ ಬಗೆಯ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ತಲೆದೋರಿದರೂ ಇತ್ತೀಚಿನ ಪರಿಶೋಧನೆಗಳು, ಕಲ್ಲಣ್ಣೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪ್ಪುನೀರಿನ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಾವಶೇಷಗಳಲ್ಲೊಂಟಾಗುವ ಪ್ರಭೇದದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವುದೆಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತಪಡಿಸಿರುವವು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಲ್ಲಣ್ಣೆಯು ದೊರೆಯುವಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯ ಪ್ರಕೃತಿ ಲಕ್ಷಣವು ಕಂಡುಬರುವುದು. ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳು (ಈ ಮುಂದಣ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿಯಂತಹ) ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಒಲಮಾರ್ಗಗಳಿಂದಲೂ ಝರಿಗಳಿಂದಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೊರೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಕೇವಲ ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳಗಳ ಮತ್ತು ದಿಣ್ಣೆಗಳ ಪ್ರದೇಶಗಳಿರುವವು. ಈ ಪ್ರಾಂತದಿಂದಾಚೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಟ್ಟವಾದ ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶಗಳಿರುವವು. ಇತರ ಲಕ್ಷಣಗಳೊಡನೆ ಒಡಗೂಡಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಈ ಪ್ರಕೃತಿಸ್ವಭಾವವೂ ಕೂಡ ಕಲ್ಲಣ್ಣೆಯಿರುವ

ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಕುರುಹೆಂದೇ ಎಣಿಸಬೇಕು.

ಕಲ್ಲಣ್ಣೆಯು ಸೇರುವುದಕ್ಕೆಡೆಗೊಟ್ಟಿರುವ ಶಿಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮರಳು ಶಿಲೆಗಳೂ ಸುಣ್ಣು ಶಿಲೆಗಳೂ ಮುಖ್ಯವಾದುವು. ಮೃದ್ವಿಶೇಷ ಶಿಲೆಗಳಲ್ಲಿ (Shales) ಕಲ್ಲಣ್ಣೆಯು ಆಡಗಿರುವುದು ಅತಿವಿರಳ. ಕಲ್ಲಣ್ಣೆಯು ದೊರೆಯುವಡೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತದ ಸ್ವಭಾವಲಕ್ಷಣಗಳು, ಅಲ್ಲಿನ ಶಿಲಾವಿಶೇಷಗಳ ಸ್ವಭಾವ, ಪ್ರಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ರಚನಾವಿಶೇಷಗಳು, ಅವುಗಳ ಸಂಚಯನಕಾಲ ಇತ್ಯಾದಿ ಆ ಪ್ರಾಂತದ ಭೂಚರಿತ್ರೆಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುವುದು.

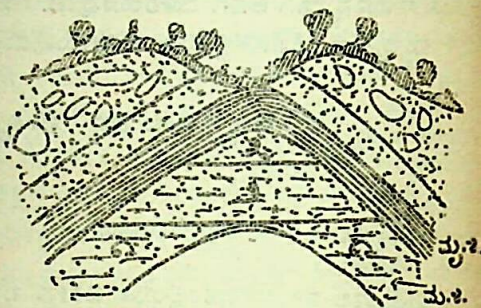
ಇತರ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲಿಸಿಬಂದರೂ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಖ್ಯವಾದ ರಚನಾವಿಶೇಷವು (Structure) ಆ ಪ್ರಾಂತದ ಶಿಲಾಪ್ರಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರದಿದ್ದರೆ ಕಲ್ಲಣ್ಣೆಯು ಅಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಸಂಭವವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. “ಶೈಲಾನ್ವೇಷಿ”ಯು (Oil prospector) ಈ ರಚನೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವನು. ಸುಣ್ಣು ಶಿಲೆಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಮರಳು ಶಿಲೆಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ, ಕಲ್ಲಣ್ಣೆಯು ತಂಗಬೇಕಾದರೆ ಈ ಪ್ರಸ್ತರಗಳ ಮೇಲುಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಬಿಡವಾದ (impermeable) ಮೃದ್ವಿಶೇಷ ಪ್ರಸ್ತರವು ಸೇರಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಸ್ತರವು ಕಲ್ಲಣ್ಣೆಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಸಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡದೆ ರಚನೆಯು ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆಯು ಒಟ್ಟುಗೂಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡುವುದು.

ಶಿಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಕಲ್ಲಣ್ಣೆಯು ಒಟ್ಟುಗೂಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡುವ ರಚನೆಗಳನ್ನೇಕವಿರುವವು. ಇವುಗಳ

ಲೈಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯವಾದವು 'ಉದ್ಭಾವನತಗಳು' (Anticlinal Fold). ಇಂಥ ಅವನತ (Folds) ಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತರಗಳು ಇಕ್ಕಡೆಗಳಿಗೂ ಒಂದೇ ಇಳುಕಲಿಂದ (Dip) ಸಾಗದಿದ್ದರೂ ಅನೇಕವೇಳೆ ಈ ಇಳುಕಲಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಸಮ ಇಳುಕಲಿನ ಅವನತಗಳೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವು. ಚಾಚೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದೆ ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಪ್ರಮಾಣದ ಇಳುಕಲಿನ ಅವನತಗಳು ಆತಿವಿರಳ.

ಉದ್ಭಾವನತಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯು ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಅದರ ಗುರುತ್ವವೇ ಕಾರಣ. ಇದು ಯಾವಾಗಲೂ ನೀರಿನೊಡನೆ ಕೂಡಿ ದೊರೆಯುವುದು. ನೀರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಗುರುತ್ವವಿರುವುದರಿಂದ ಅವನತಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಮೇಲುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಸೇರುವುದು. ಅನೇಕವೇಳೆ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಗಾಲ-ಜಲಜನಕ ಸಂಯೋಗದ ಹಲವು ವಾಯುಗಳೂ (Gaseous hydrocarbons) ಇರುವವು. ಇವು ನೀರು ಮತ್ತು ಎಣ್ಣೆ ಇವೆರಡಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಗುರವಿರುವುದರಿಂದ ತೀರ ಮೇಲೆ ಸೇರುವವು. ತೈಲಗರ್ಭಿತವಾದ (ಮುಂದಿನ ಅಂಕಣ ನೋಡಿರಿ.)

ಶಿಲಾಪ್ರಸ್ತರಗಳಮೇಲೆ 'ಮುಚ್ಚಳ'ದಂತೆ ಸೇರಿ ಮೃದ್ವಿಶೇಷ ಶಿಲಾಪ್ರಸ್ತರಗಳು ಈ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾಗದಂತೆ ಇಡುವುದರಿಂದಲೇ, ಅಂಥ ಪ್ರಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎಣ್ಣೆಯು ಸೇರುತ್ತದೆ.

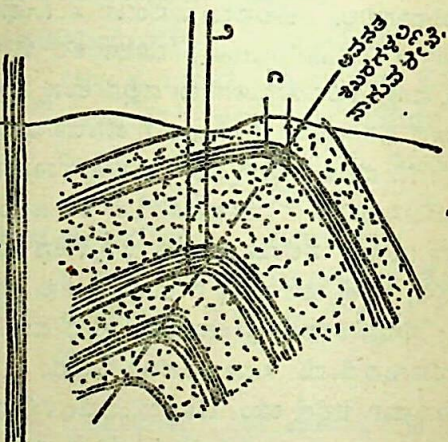
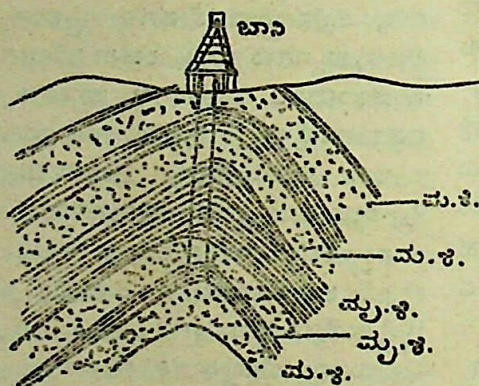

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯು ಉದ್ಭಾವನತಗಳಲ್ಲಿ ತಂಗಿ ಮೇಯುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಚಿತ್ರ.

೧-ನೀರು. ೨-ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆ

೩-ಇಂಗಾಲ-ಜಲಜನಕ ವಾಯುಗಳು.

ಮ. ಶಿ.-ಮರಳು ಶಿಲೆ. ಮೃ. ಶಿ.-ಮೃದ್ವಿಶೇಷ ಶಿಲೆ.

ಸಮ ಇಳುಕಲಿನ ಉದ್ಭಾವನತ. ಒಂದೇ ಬಾವಿಯು ತೈಲಗರ್ಭಿತವಾದ ಹಲವು ಪ್ರಸ್ತರಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾಯುವುದರಿಂದ ಕೂಡಿಬರುವ ಅನುಕೂಲ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಚಿತ್ರ.

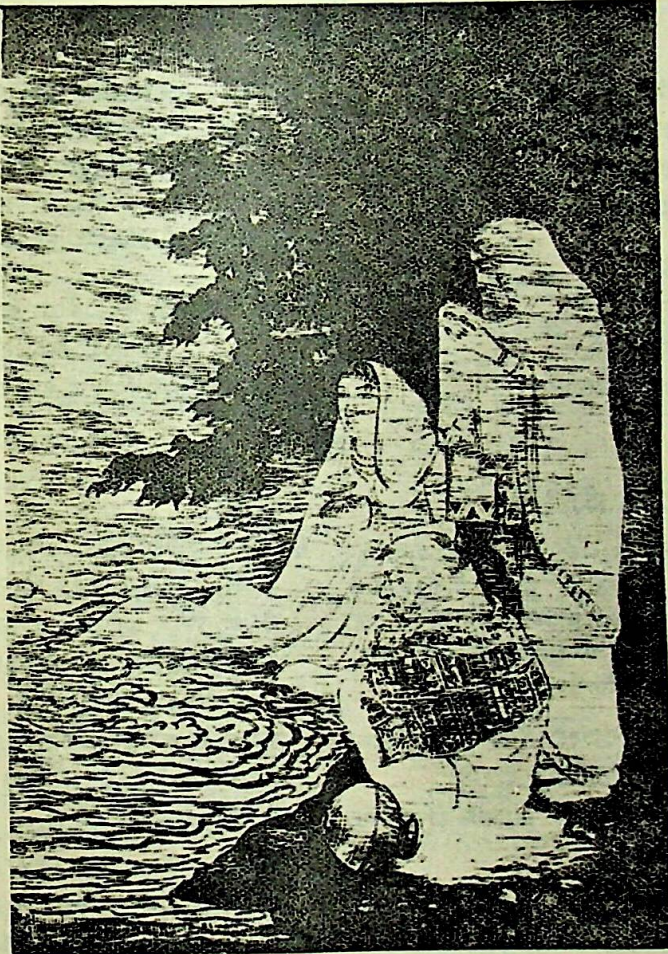
ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಎಣ್ಣೆಯು ದೊರೆಯುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಸಮ ಇಳುಕಲಿನ ಉದ್ಭಾವನತಗಳಲ್ಲಿ. ಇಂಥ ಅವನತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಬಾವಿಯಿಂದ ಬಹು ಆಳದವರೆಗೂ ಸೇರಿರುವ ಹಲವು ಪ್ರಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ತಂಗಿರುವ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಸೇದಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅವನತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಇಳುಕಲಿನ

ಎರಡು ಕಡೆಯ ಇಳುಕಲಿಗೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಮೇಲಿನ ಅದರೊಂದಾಗುವ ಅಗಾಸನುಕೂಲ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಚಿತ್ರ. ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಸ್ತರದ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ಬಾವಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ (ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವಂತೆ) ಸಮ ಇಳುಕಲಿನ ಅವನತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಸ್ತರದ ಶಿಖರಭಾಗವೂ ಆಳಕ್ಕೆ ಹೋದಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಸಮರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವುದು, ಇಳುಕಲಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯತ್ಯಾಸ

ವಿರುವ ಅವನತಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯು ಓರೆಯಾಗಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಸಾಗುವುದು. ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಈ ಓರೆ ರೀತಿಯನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ತೋಡುವುದು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ.

ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರಗಳು ಇಳುಕಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೂ, ನಿಕ್ಷೇಯ ಆರ್ಥಿಕವಿಚಾರಕ್ಕೂ (Economics) ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು

ವಿಶದವಾಗಿ ತೋರ್ಪಡಿಸುವುವು. ಸಮ ಇಳುಕಲು ಅವನತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಬಾವಿಯು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವ ಇಳುಕಲಿನ ಅವನತಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬಾವಿಗಳು ಬೇಕಾಗುವುವು. ಇದರಿಂದ ಆಗುವ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮ ಧನ ವ್ಯಯಗಳನ್ನು ನೀವೇ ಊಹಿಸಬಹುದು.

ಗ್ರಹಣ

ಡಂಭಾಚಾರಿ

(ಒಂದಂಕಿನ ನಾಟಕ)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಮ್. ಧನಂಜಯರಾವ್

ಪಾತ್ರ ಪರಿಚಯ

ರಂಗರಾಯ			ಅತಿಭಾವಿಕ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥ
ವರಾಹಮೂರ್ತಿ			ಅತಿಡಾಂಭಿಕ ಪಶು
ಇಂದುಮತಿ			ರಂಗರಾಯನೇರಡನೆಯ ಮಡದಿ
ಪರಿಮಳಾ	}		ರಂಗರಾಯನ ಮೊದಲ ಮಡದಿಯ ಮಕ್ಕಳು
ಕೇಶವ			
ಕಾಳಿ			
ಭೀಮರಾಯ			ಪರಿಮಳೆಯ ನಂಬಿಕೆಯ ಸೇವಿಕೆ
ಮಾಧವರಾಯ			ಇಂದುಮತಿಯ ತಮ್ಮ
			ಪರಿಮಳೆಯ ಪ್ರೇಮಪಾತ್ರ

ಮೊದಲ ನೋಟ

(ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಹೂದೋಟದಲ್ಲಿ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರವನ್ನೋದುತ್ತಾ ಭೀಮರಾಯರು ಶಿಲಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವರು. ಕಾಳಿಯು ನೀರಡಿಸಿದ ಹೂಗಿಡಗಳಿಗೆ ನೀರೆಯುತ್ತಿರುವಳು. ರಂಗರಾಯರು ಬರುವರು. ಕಾಳಿಯು ಯಜಮಾನನು ಬಂದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನರುಹಲು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಳು.)

ಭೀಮರಾಯ—ಭಾವಾ, ಊರಿನಿಂದಿಗ ಬಂದೆಯಾ? ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ರಂಗರಾಯ—ಅಹುದು ಈಗ ಬಂದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಚನ್ನಾಗಿರುವಿರಷ್ಟೇ?

ಭೀಮ—ಚನ್ನಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಇಂದುಮತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ದೇಹಾಲಸ್ಯವಿದೆ.

ರಂಗ—ಅದಾವುದೋ ಪಾಪದ ಫಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಆದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವೇನೆಂದು ನಮ್ಮ ಗುರುವರ್ಯರನ್ನು ಕೇಳಿದರಾಯಿತು. ಓ ಹೋ! ಮುಖ್ಯ ಮನುಷ್ಯನನ್ನೇ ಮರೆತೆ !! ವರಾಹಮೂರ್ತಿಗಳ ವಿಚಾರ

ವೇನು?

ಭೀಮ—ಅವನಿಗೇನು? ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪುಷ್ಟನಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾಣ್ಯ ರೊಟ್ಟಿಗಳ ಬದಲು ಆರನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಲು ಇಂದುಮಾರ್ತಮಾಡಿದ. ನಾಮಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಧಾಳವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕೂಡಲೇ ಹರಿನಾಮವನ್ನು ದ್ವೀಪಿಸುವನು. ಜನರ ನೆಲದಮೇಲೆ ನೀರೆರಚಿ, ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ಇತ್ತಿಂದಿತ್ತ ಯಂತೆ ಕುಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಾನೆ.

ರಂಗ—ಅವನು ಬಹು ಧರ್ಮಿಷ್ಠ. ಸಾತ್ವಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬಡನ; ಆದರೂ ಬಹು ಒಳ್ಳೆಯನು.

ಭೀಮ—ಅವನಲ್ಲಿ ನಮಗಾಗಿಗೂ ಕಂಡುಬರದ ಧರ್ಮ ಸಾತ್ವಿಕತನ, ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣ ಇವುಗಳು ನಿನಗೆ ಮೈದೋರಿದವೋ ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ!

ರಂಗ—ಭೀಮಾ, ನನ್ನಂತೆಯೇ ನೀನೂ ಅವರ ಚಯವನ್ನನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅವರ ಮಹತ್ವ

ನಿನಗೂ ತಿಳಿಯಬರುವುದು. ಅವರು ನಿನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಕಾಂತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವರು. ಇಹಲೋಕದ ತುಚ್ಛ ಸುಖದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸಿ ಪರಲೋಕದ ನಿತ್ಯ ನಂದದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನನ್ನಾಗಿಸುವರು. ಆ ಗುರುವು ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನನ್ನನ್ನೆಷ್ಟು ಭಕ್ತಿಯುತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವನೆಂದರೆ, “ ಎತ್ತಾಗಿ ತೋತ್ತಾಗಿ ಹಿತ್ತಲದ ಗಿಡವಾಗಿ || ಮತ್ತೆ ಪಾದದಾ ಕೆರವಾಗಿ ಗುರುವಿನಾ | ಹತ್ತಿ ಲಿರು ಎಂದ ಸರ್ವಜ್ಞ ” ಎಂಬ ವಚನದಂತೆ ನಡೆಯಲೆ ತ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಭೀಮ—ಆಹಾ ! ನಿನ್ನ ದೇವಾ ಪವಿತ್ರಹೃದಯ ! ಎಷ್ಟು ಉದಾತ್ತ, ಅದೆಷ್ಟು ತಾತ್ವಿಕ ! ಇಂತಹ ಮಹನೀಯನ ಪರಿಚಯವು ನಿನಗೇತಾಯಿತು ? ನಿನ್ನ ದೈವವನ್ನೆಷ್ಟು ಹೊಗಳಿದರೂ ಸಾಲದು, ಅಲ್ಲವೇ ?

ರಂಗ—ಆಹುದು. ಹೀಗೆ ದಾರಿಗೆ ಬಾ. ನನ್ನ ಮೈದುನನಾದ ಮೇಲೆ ನೀನೂ ಅವರ ಶಿಷ್ಯನಾಗಬೇಕು. ಈ ಮಹನೀಯರು ದಿನದಿನವೂ ದೇವರ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಮಂದಿರವೇ ತುಂಬಿಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ದೇವರಲ್ಲಿ ಅವರು ಬೇಡುವ ಕ್ಷಮಾಪಣೆಗಳನ್ನೂ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಸೂಚಕವಾದ ಅವರ ನಿಟ್ಟುಸಿರುಗಳನ್ನೂ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಮಾಡುವ ಮಡಿಯನ್ನೂ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ನಡೆಸಿರುವ ಮಂತ್ರಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನೂ ನೀನು ಕೇಳಿದ್ದರೇನೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದೀಯೋ ? ನಾನು ದೇಶಾವರವೆಂದು ಹಣವನ್ನಿತ್ತರೆ ಬೇಡವೆಂದು ತಿರುಗಿಕೊಡಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನೂ ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದಿರಲು ಅವರೊಡನೆ ಹೋಗಿ ಬಡಭಿಕ್ಷುಕರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹಂಚಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಮಹಾತ್ಮನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡದವರಾರು ? ಅಲ್ಲಿದ್ದವರಲ್ಲಾರನ್ನೂ ಆರಿಸದೆ ದೇವರ ದಯದಿಂದ ಅವರು ನನ್ನನ್ನೇ ಶಿಷ್ಯನೆಂದೆಣಿಸಿದರು. ನನ್ನ ಜನ್ಮ ಸಾಫಲ್ಯವಾಯಿತು. ಅವರನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಂದಿನಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ನನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಅವರ ಪ್ರೇಮವು ಅಪಾರವಾಗಿದೆ. ಶಿಷ್ಯನನ್ನದ್ದರಿಸುವುದೇ ಅವರ ಹೆಗ್ಗು ರಿಯಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತನ್ನಂತೆಯೇ ಪವಿತ್ರಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿ ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೂ ಉಪದೇಶಿಸಲಾರಂಭಿಸಿರುವರು.

ಭೀಮ—ನಿನಗಂತೂ ಹುಚ್ಚೇ ಹಿಡಿಯಿತೇನು ! ಆ ಪಶುವು ಸಕ್ಕಾ ಡಂಭಾಚಾರಿಯೆಂದು ಊರಿಗೇ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ

ನಿನಗಿನ್ನೂ ಏನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೇ ? ಭಾವಿಕರಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಶಕ್ತಿಯ ಅಭಾವವಿರುವಂತಿದೆ.

ರಂಗ—ಎಲೋ ಇಂಗ್ಲೀಜಿ ಕಲಿತ ನಾಸ್ತಿಕನೇ, ಕೋಲಗು. ನೀನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ವ್ಯರ್ಥ. ನಿನಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವೆನಿಸುವ ಮೊದಲು ನಿನ್ನ ಸಹವಾಸಮಾಡುವವನೇ ಪಾಪಿಷ್ಠ. ನಾನಿಗೋ ಹೊರಟೆ. ಆಯೋ ಕಿವಿಯನ್ನು ಅಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸಬೇಡ.

ಭೀಮ—ಭಾವಾ, ತಡೆ, ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯ ಹೆಸರನ್ನೆತ್ತುವುದಿಲ್ಲ, ನಿಲ್ಲು. ಇನ್ನೊಂದೇ ಒಂದು ಮಾತು. ಮಾಧವರಾಯನಿಗೆ ಪರಿಮಳೆಯನ್ನು ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಾಗಿ ನೀನು ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೇ ? ನಿನ್ನಂಥ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮಾತನ್ನು ಮುರಿಯುವುದುಚಿತವೇ ? ಅವನು ನನ್ನ ಆಪ್ತ ಮಿತ್ರನಾದುದರಿಂದ ಕೇಳಬೇಕಾಯಿತು. ಪರಿಮಳೆಯೂ ಅವನಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತಳಾಗಿರುವುದು ನಿನಗಿರಿಯದ ವಿಷಯವಲ್ಲ.

ರಂಗ—(ಹೊರಗೆ ಕೈ ತೋರಿಸಿ) ನಡೆ, ನಿನ್ನ ಕಾಟವು ಅತಿಯಾಯಿತು. “ ಪ್ರಥಮಗ್ರಾಸೇ ಮಕ್ತಿಕಾಪಾತಃ ” ಎಂಬಂತೆನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯಾಯಿತು. ಊರಿಂದ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಇಷ್ಟಾದಮೇಲೆ ಮುಂದೆಷ್ಟೋ ? ಭೀಮಾ, ಕೇಳು. ನನ್ನ ಮನೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳ ವಿಚಾರವು ನನಗಿರಲಿ, ನಮ್ಮವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮಗಿರುವಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿಯು ಇನ್ನಾರಿಗೂ ಇರದು. ಪರಿಮಳೆಯು ನನ್ನ ಮೊದಲ ಪತ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ನನ್ನ ಮಗಳೇ ಸರಿ. ನನ್ನ ಮಗಳ ಜನ್ಮವು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೆನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದಕ್ಕೇಗ ದೈವೀಸಹಾಯವೂ ದೊರೆತಂತಿದೆ.

ಭೀಮ—ಎಂದಮೇಲೆ ನೀನು ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪಿ ನಡೆಯುವವನಂತಿದೆ ! ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹಿಂದಿನಂತೆಂದೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಗೌರವಿಸಲಾರೆನು. ಮಾಧವರಾಯನನ್ನು ಕಂಡರೆ ನಾನೇನು ಹೇಳಲಿ ?

ರಂಗ—(ಅವನನ್ನು ಹೊರದೂಡುತ್ತಾ) ಮೊದಲಿಲ್ಲದ ಹೊರಡು. ಆ ಮೇಲೆ ಮಾಧವನ ಮುಂದೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಬಿಡುಗಡು. (ಅತ್ತ ತಿರುಗಿ) ಪರಿಮಳಾ, ಮುದ್ದು ಪರಿಮಳಾ, ನೀನೆಲ್ಲಿರುವೆ ?

(ಭೀಮರಾಯನು ಹೋಗುವನು.. ಪರಿಮಳೆಯು ಬರುವಳು.)

ಪರಿಮಳಾ—ಅಪ್ಪಾ, ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ದರ್ಶನದಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಿಷ್ಟಾನ್ನದೂಟವಾಯಿತು.

ರಂಗ—ಪ್ರೀತಿಯ ಪುತ್ಥಳಿಯೇ, ನಿನ್ನನ್ನು ಪಡೆದ ನನ್ನ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆಣೆಯಿಲ್ಲ. ಎಂತಹ ಸೌಂದರ್ಯ! ಅದೆಂತಹ ಗುಣ! ಎಂತಹ ಗಾಂಭೀರ್ಯ! ಮನಮರುಳಿಸುವ ಬಗೆಯೆಂತಹದು! ಇಂತಹ ದೈವೀರಮಣಿಯ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಪರಿ—ಅಪ್ಪಾ, ನೀನು ನನ್ನನ್ನತಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೀ; ನಾನಿ ದನ್ನು ಬಲ್ಲೆ. ಆದರೂ ಈ ದಿನ ನನ್ನನ್ನು ಯೋಗ್ಯತೆ ಮೀರಿ ಹೊಗಳುತ್ತೀ!

ರಂಗ—ಇಲ್ಲ, ಪರಿಮಳಾ, ಇಲ್ಲ; ನೀನು ಈ ದಿನ ಹೆಚ್ಚು ಮನೋಹರಳಾಗಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವೆ. ಹುಣ್ಣಿಮೆಯು ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಚಂದಿರನತಿ ಸುಂದರನಾಗಿ ಸೊಗಸು ವಂತೆ ಲಗ್ನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡುವ ಕೋಮಲೆಯರು ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ಸೂರ್ಯ ಮನೋಹರೆಯರಾಗಿ ಮೆರೆಯುವರು. ಇದುವರೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡಿ ಭೀಮ ರಾಯನು ಹೋದನಂತರ ನನ್ನನ್ನಾ ನಂದಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ನೀನು ಬಂದಿರುವುದು ಹೇಮಂತಕಾಲವು ಕಳೆದೊಡನೆ ವಸಂತಕಾಲವು ತಲೆದೋರಿದಂತಾಯಿತು.

ಪರಿ—ತಂದೆಯೇ, ಇದೇನು?

ರಂಗ—ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಮಾಧವನಿಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಡು ವುದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿತ್ತುಷ್ಟೆ. ಆ ದಿನ ನಾನವನನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಅಂಗಾರವಂತಿರಲಿ; ಮೋರೆಯ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷತೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಭೆನಿವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ದೇವರ ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗಬೇಡವೇ? ಅದೂ ಇಲ್ಲ. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ—

ಪರಿ—ಅಪ್ಪಾ, ಇದೇನು?

ರಂಗ—ಕೇಳು, ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರವಾದ ಮೇಲೆ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಂಗಸರಂತೆ ಕ್ರಾಸ್ ಬಿಡಿಸಿ—

ಪರಿ—ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಾಸ್ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರೇ?

ರಂಗ—ಛೇ, ಪೂರಾ ಕೇಳು, ತಲೆಯಮೇಲೆ ಹಾಗೆ ಕೂದ ಲನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಹೆಂಗಸರ ಲಕ್ಷಣ—ಕ್ರೈಸ್ತರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವನೂ ಕ್ರಾಸ್ ಬಿಡಿಸಬೇಕೆ ನ್ನುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಬಹಳ ಹೇಳಿ ಫಲವೇನು? ಅವನೆಲ್ಲಿ ಜಾತಿಧೃಷ್ಟನಾಗುವನೋ ಎಂದಂಜಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಪರಿ—ಅಪ್ಪಾ....ನಿನಗೆ....ಹೀಗೆ....

ರಂಗ—ಪರಿಮಳಾ, ಹೀಗೇಕೆ ಹೆದರಿ ಕಳೆಗುಂದಿರುವೆ? ವರನ ವಿಚಾರವನ್ನೆತ್ತಿದಾಗ ಮುಖವರಳದೆ ಮೊಗ್ಗಾ ದುದೇಕೆ? ನೀನಾರನ್ನು ಮನಮುಟ್ಟಿ ಇತರರು ಆರಿಯದಂತೆ ಪ್ರೀತಿಸ

ಲಾರಂಭಿಸಿರುವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರ ವೆನು. ಅವನಿಂದಲೇ ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದ ಬೇಕೆಂದು ನಿನ್ನಾಸೆ. ಇನ್ನೇಕೆ ಲಜ್ಜೆ? ಪರಿಮಳಾ ಸ್ವಪ್ನ ವಾಗಿ ನುಡಿದುಬಿಡು. ನೀನವನನ್ನು ದಿನದಿನವೂ ಕಡು ಸಂದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು—

ಪರಿ—ಅಪ್ಪಾ, ನಿಜ. ಮಾತನ್ನು ಮುಂದರಿಸಬೇಡ; ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಬಹುದು.

ರಂಗ—ಅವನು ನನ್ನೆಳೆಯನಾಗುವನೆಂಬಾಯಿಂದ ಆತ್ಮ ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ಸಂತೋಷಭರಿತನಾದೆನು.

ಪರಿ—ನಿನ್ನಂತೆ ವಿಚಾರಿಗಳಾದ ತಂದೆಗಳು ಕಡಿಮೆ.

ರಂಗ—ಅವನ ಮಂತ್ರಸ್ತೋತ್ರ—

ಪರಿ—ಅವನ ಮಂತ್ರಗಳೇ? ನೀನಾರ ವಿಚಾರವನ್ನೆತ್ತಿ ರುವೆ?

ರಂಗ—ಹಾಗಾದರೆ ನೀನಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವೆ?

ಪರಿ—ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯ ವಿಚಾರವಲ್ಲ.

ರಂಗ—ಅಲ್ಲವೇಕೆ, ಆಹುದು. ನಿನ್ನಂಥ ರಮಣಿಗೆ ಅಂಥಾ ಪವಿತ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ ಬೇಕು.

ಪರಿ—ತಂದೆಯೇ, ಇದು ನಿಜವಲ್ಲ. ನಾನಿದನ್ನೊಪ್ಪುವ ದಿಲ್ಲ.

ರಂಗ—ಆದೇ ನಿಜ; ಇದು ಬ್ರಹ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತ, ನಿನ್ನ ಅಕ್ಕಿ ಪಾಯುವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಕೇಳುವವರಾರು? ಆಹುದು, ನಿನ್ನನ್ನು ದ್ವಾರಮಾಡಲು ನಿನ್ನ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಯಲೇಬೇಕು. ನಿನ್ನ ಮತ್ತು ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯ ವಿವಾಹದಿಂದ ನಮ್ಮ ಕುಲವೇ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದು. ನನ್ನ ಆ ಗುರುವಿನಂತೆ ದೇಶದಿಂದ ಕೇಶವನೂ—ಮುಖ್ಯವಾಗಿಗ ಅವನ ದಯ ವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿರುವ ಇಂದುಮತಿಯೂ—ಸುಧಾ ರಿಸುವರು. ಕೊನೆಗೆ ನಿಷ್ಕಾಮಂತನೆಂಬ ಹೆಸರಾದವನ ನನಗೆ ದೊರೆಯುವುದು.

ಪರಿ—ಅಯ್ಯೋ ಅಪ್ಪಾ, ನನಗೆ ಲಗ್ನವೇ ಬೇಡಪ್ಪಾ.

ರಂಗ—ಬೇಡವೇಕೆ? ನೀನಳಬೇಡ. ನಿನಗೆ ವರಾಹ ಮೂರ್ತಿಯೇ ಬೇಕು; ನಾನಿದನ್ನು ಬಲ್ಲೆ. ನನಗಿದ್ದ ಸಿಟ್ಟುಬಂದಿತು. ಆ ದೇವಸದೃಶನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಹೇಳುವಂತೆ ಕೋಪವು ನಮ್ಮನ್ನು ಸರಕದ ಕೂಪವು ಕೆಡೆಡುವುದು. ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ರೆಪ್ಪೋ ಆನಂದಿತನಾಗುವೆನು.

(ರಂಗರಾಯನು ಹೋಗುವನು. ಕಾಳಿಯು ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರುವಳು.)

ಕಾಳಿ—ಬಾಯೊ, ನಾನು ಕೆಲಮುಟ್ಟಿಗೆ ಕೇಳಿದೆ. ನಿನ್ನ

ಪುನ ಮುಚ್ಚು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಪರಿ—ಕಾಳಿ, ಮಾತಿನ್ನು ಬೇಡ. ನೀನು ನನ್ನವಳಾಗಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಮಲತಾಯಿಯ ಬಳಿಗೆಗಲೇ ಹೋಗಿ ಹೀಗಿರುವ ನನ್ನ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸು. (ಕಿವಿಯಲ್ಲೇನೋ ಹೇಳುವಳು.) ಅವಳೂ ಚದುರೆ; ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯ ಕಾಪಟ್ಟು ವನ್ನರಿತಿದುವಳು. ಕೇಶವನ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಬೇಕಾದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು. ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಾನ್ಯದಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಬಾ.

ಕಾಳಿ—ಅವಳಿದರೆ ಮಾಧವರಾಯರಷ್ಟೇ? ಅವರಿಗೂ ತಿಳಿಸಿಬರುವೆನು. ಮಲತಾಯಿಯು ಮಲಮಕ್ಕಳನ್ನಿಂತು ಪ್ರೀತಿಸುವುದು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪವೇ ಸರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವಳು ಅಪುತ್ರಳಾಗಿರುವುದೂ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು.

ಪರಿ—ಎಲೇ ಕೃತಯುಗದವಳೇ, ವೇಳೆಯನ್ನೇಕೆ ಕಳೆಯುವೆ? ಯೋಗ್ಯತಂತ್ರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಅವಳಿಗನಕಾರವಿಲ್ಲವಂತೆ ಮಾಡುವೆಯಾ. ಹೂ, ಇನ್ನು ಹೊರಡು. (ಕಾಳಿಯು ಹೋಗುವಳು; ತೆರೆಯು ಬೀಳುವುದು.)

ಎರಡನೆಯ ನೋಟ

(ರಂಗರಾಯರ ಕೂಡುವ ಕೋಣೆ. ಕೇಶವನು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಈ ಕೋಣೆಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಬೇರೊಂದು ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿದೆ.)

ಕೇಶವ—ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ನನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹೀಗೆಯೇ ಆದರೆ ನಾನಾ ಪಿಶಾಚಿಯನ್ನು ಕೊಂದುಹಾಕುವೆನು. ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯು ನಾಯಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿ ಯಾಗಬೇಕೆ? ಈ ದಿನ ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಂದೆಯವರು ಊರಿನಿಂದ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಬಂದರೋ ಇಲ್ಲವೋ?

(ಕಾಳಿಯು ಬರುವಳು.)

ಕಾಳಿ—ರಾಯರೇ, ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳು ನನ್ನ ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದವು. ಕ್ಷಮಿಸಿ. ಇಂದುಮತೀಬಾಯಿಯವರು ಈ ಡಂಭಾಚಾರಿಗೊಮ್ಮೆ ಕೈತೋರಿಸಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡು ಮಾತನಾಡಲು ಅವರೇ ಈಗಿಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರಂತೆ.

ಕೇಶವ—ಆದ ಸರಿ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳೊಬ್ಬಳಿಗೇ ತಲೆಯಿದೆ. ಏನಾದರೂ ತಂತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಪರಿಮಳೆಯನ್ನವನಿಗೆ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನರಿತೊಡನೆ ನನ್ನ ಮೈಯುರಿಯಿತು.

ಕಾಳಿ—ಬಾಯಿಯವರ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಅದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯೊಡನೆ ವಿಷಯವನ್ನೊಮ್ಮೆ ತೆಗೆದು ಅವನ ದುರುದ್ದೇಶವನ್ನರಿಯಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಕೇಶವ—ಆದೂ ನ್ಯಾಯ. ಈಗ ಆ ಹಂದಿಯಿರುವುದಿಲ್ಲ?

ಕಾಳಿ—ಅಯ್ಯೋ ಇದೇನು? ಬಾಯಿಯವರ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನೆದುರುನೋಡುವಾಗ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ ಬಂದುಬಿಟ್ಟನು. ನೀವಿಗ ಆ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಸೇರಿ, ಬಾಗಿಲನ್ನು ಕೈಬೇಕು. ಏಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಆ ಪ್ರಾಣಿಯು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುಬಿಡುವುದು. ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು, ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯವರಿಗ ಊರಿನಿಂದ ಬಂದರು.

(ಕೇಶವನು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುವನು. ಬೊಜ್ಜು ಮೈಯನ್ನು ತೂಗುತ್ತಾ ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯು ಒಳಗೆ ಬರುವನು. ಕಾಳಿಯಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು, ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿ, ಅಳನ್ನು ಕರೆಯುವನು.)

ವರಾಹ—ಭಂಗೀ ಭೀಮಾ, ಚಾಟಿಯನ್ನು ತೊಳೆದಿಟ್ಟು, ನೀನೂ ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು, ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಗಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದುದಕ್ಕಾಗಿ ದೇವರನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸು. ಶ್ರೀಹರಿಯ ದಯದಿಂದ ಇಲ್ಲಾರಾದರೂ ಸಿಕ್ಕರೆ ದೇವತಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಬರಹೇಳಿ, ದೇಶಾವಸರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಡವರಿಗದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬರುವೆನು. ನಿನ್ನನ್ನು ದೇವರು ಮನ್ನಿಸುವನು, ಹೋಗು.

ಕಾಳಿ—(ಸ್ವಗತ) ಕಳ್ಳ, ನಿನ್ನ ನಟನೆಯು ನನ್ನ ಮುಂದೇನೂ ನಡೆಯದು. (ಪ್ರಕಾಶ) ಸ್ವಾಮಿ, ಮಹಾತ್ಮರಾದ ತಮ್ಮ ದರ್ಶನದಿಂದ ನಾವು ಕೃತಾರ್ಥರಾದೆವು. ಇಂದುಮತೀಬಾಯಿಯವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ವರಾಹ—ಎಂದು? ಈ ದಿನವೇ. ಈಗ ಅವರಲ್ಲಿರುವರು?

ಕಾಳಿ—ಅವರಿಗ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಬರುವವರಿದ್ದಾರೆ, ಆಗೋ ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟರು!

ವರಾಹ—ಆಹುದು! ಇಲ್ಲಿನ್ನಾರೂ ಇಲ್ಲವಷ್ಟೇ? ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವೆಯೋ, ಚನ್ನಾಯಿತು. ನೀನಿನ್ನು ಹೊರಡು.

(ಇಂದುಮತಿಯು ಬರುವಳು; ಕಾಳಿಯು ಪರಿಮಳೆಯ ಬಳಿ ಹೋಗುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹೋಗುವಳು.)

ಇಂದು—ನೀವು ಜ್ಞಾನಿಗಳು! ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂಬಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನೀವೇ ಬಂದಿರುವಿರಿ.

ವರಾಹ—ಆಹುದು. ನಿಮಗಿಂತಹ ಚಿಲ್ವಿಕೆಯನ್ನಿತ್ತ ದೇವರು ದೊಡ್ಡವನು. ನಿಮ್ಮ ಕೋಮಲಪಾದಕ್ಕೆ ತಿರುಗುವುದರಿಂದ ನೋವಾಗುವುದೆಂದು ನಾನೇ ಬಂದೆನು. ನಿಮಗೀಗ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗುಣವಾಗಿದೆಯಷ್ಟೇ

ಇಂದು—(ಆಸನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಕೂಡುತ್ತಾ) ಗುಣವಾಗಿದೆ.
ವಿಶೇಷವೇನು?

ವರಾಹ—(ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿದ್ದ ಆಸನವೊಂದನ್ನಲಂಕರಿಸಿ)
ನಿಮಗೆ ಬೇಗನೆ ಗುಣವಾಗಲೆಂದು ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಒಪಿಸು
ತ್ತಿದ್ದೆ, ನಂದಾದೀಪವರಿಸಿದೆ. ನಿಮಗೀಗ ಗುಣವಾಗಿ
ರುವುದನ್ನರಿತು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನೀವೂವರೆ
ಇರುವುದರಿಂದಿರಬಹುದು ಮಾತನ್ನಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.
ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭವು ಸಿಕ್ಕಲೆಂದು ನಾನೆಷ್ಟು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ
ದೆನೋ ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ.

ಇಂದು—ನಮ್ಮ ಆತ್ಮದೇವಿಗಾಗಿ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುವುದು
ನಿಮ್ಮಂತಹ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಧೂಷಣವೇ ಸರಿ. ನೀವೀಗ
ಮಾತನಾಡಬಹುದು—ಮಾತೆಂದರೆ ಧರ್ಮೋಪದೇಶ.
ನಷ್ಟೇ?

ವರಾಹ—ಅದಿರಲಿ. (ಆವಳ ಕರಕಮಲವನ್ನು ತೆಗೆದು
ಕೊಂಡು) ನನ್ನ ಊಹೆಯು ಸರಿಯಾಯಿತು. ಇದೆಷ್ಟು
ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆಹಾ! ಕರವೆಷ್ಟು ಕೋಮಲವಾಗಿದೆ.

ಇಂದು—(ಕೈ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅತ್ತ ಸರಿದು) ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ
ರುವುದೇನು?

ವರಾಹ—ಆ ಧನರೇಖೆಯು ನೀವಿರುವಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಿರುವ
ವುದೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಇಂದು—ನೀವು ಸಾಮುದ್ರಿಕವನ್ನೂ ಬಲ್ಲರಾ!

ವರಾಹ—ದೇವರ ದಯದಿಂದ ಸಾಮುದ್ರಿಕ, ಜ್ಯೋತಿಷ
ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಪಾರಂಗತನಾಗಿದ್ದೇನೆ; ರಾಮ,
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಅಚ್ಯುತ—ನೀವೆಷ್ಟು ಸುಂದರರಾಗಿರುವಿರಿ!

ಇಂದು—ನೀವು ಹಾಸ್ಯಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ? ಪರಲೋಕ
ಚಿಂತಾಪರರಿಗೆ ಇಹಲೋಕದ ಅಂದವು ತಿಳಿಯಬರುವು
ದೆಂತು?

ವರಾಹ—ಮನೋಹರಕಾಯವುಳ್ಳವರು ಬಹು ಅದೃಷ್ಟ
ವಂತರಾಗುವರೆಂದು ಸಾಮುದ್ರಿಕವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಪರಿ
ಮಳೆಯು ಸುಂದರಳಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವಳು.

ಇಂದು—ಅವಳೊಡನೆ ನಿಮ್ಮ ವಿವಾಹವೆಂದು ಕೇಳಿದೆ.
ನೀವು ಒಡಂಬಟ್ಟಿರಾಷ್ಟೇ?

ವರಾಹ—ಹೌದು, ಹಾಗೆಯೇ ರಂಗನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದಾನೆ.
ನಮ್ಮವಳಾದ ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ಹೇಳಲಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಆದ
ರಿದು ಗುಪ್ತವಾಗಿರಬೇಕು. ನಾನು ಬಯಸುವ ಸುಖವು
ಆದಲ್ಲ.

ಇಂದು—ಓಹೋ ನ್ಯಾಯ, ನಿಮ್ಮಂಥವರು ಇಹಲೋಕದ

ಸೌಖ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದು ಸಹಜವೇ ಸರಿ.

ವರಾಹ—(ಎದೆಯನ್ನು ತೆರೆದು) ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು! ನನಗೂ
ಹೃದಯವಿದೆ; ಅದು ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮನು
ಷ್ಯರ ಆಸುಭವಗಳು ನನಗೂ ಇವೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ
ದಂದಿನಿಂದ ದೇವರ ಜಾಣತನವನ್ನೇ ಮೆಚ್ಚಿ ಚಕಿತ
ನಾಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ರಂಗನನ್ನು
ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡೆನು. ಸೌಂದರ್ಯಸಾಗರಳೇ, ನಾನು
ನಿನ್ನಲ್ಲನುರಕ್ತನಾಗಿರುವೆನು. ಕೃಪೆಮಾಡಿ ಕ್ರೇಮ
ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀಡು.

ಇಂದು—ಆಯೋ ಇದೇನು? ಇದಂತಹ ಭಿಕ್ಷೆ ಬಂದು
ವೇಳೆ ಇಲ್ಲಿಗವರು ಬಂದರೆ, ಗತಿ?

(ಕೇಶವನು ಕೋಪದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರುವನು)

ಕೇಶವ—ಅಮ್ಮಾ, ನಾನೀಗ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ.
ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಇವನನ್ನು ಒಲೆಗೊಡುತ್ತಿ, ಇವನ ಅಪ
ತಾರವನ್ನು ಮುಗಿಸೋಣ. ಎಲೋ ಹೊಲೆಯ! ನಿನ್ನನ್ನು
ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂಬ ನನ್ನ ಅಭಿಲಾಷೆಯು ಈಡೇರುವಂತಿದೆ.
ನಿನ್ನಂಥಾ ಡಂಭಾಚಾರಿಗಳಿಂದ ಲೋಕವೇ ಹಾಳಾಗು
ತ್ತಿದೆ. ಧೂ ಪರುವೇ, ತಡೆ. ಅಗೋ! ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಂ
ಯಾಗಿ ತಂದೆಯೂ ಬಂದನು. ಇದು ನಿನ್ನ ಅವಸಾನ
ಕಾಲವು.

(ರಂಗರಾಯನು ಬರುವನು)

ರಂಗ—ಓಹೋ, ಪೂಜ್ಯರೇ, ಇಲ್ಲಿರುವಿರಾ?

ಕೇಶವ—ಪವಿತ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ನೀನೆನ್ನುವ ಹೆಸರು
ಯನು—

ರಂಗ—ಹಾ, ಜೋಕೆ! ಈಗೇನಾಯಿತು?

ಕೇಶವ—ಇವನು ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾನೆ.
ನಾನಿಬ್ಬರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಇವನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ
ತ್ತವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನೀವು ಬಂದಿರಿ.

ಇಂದು—ಅದರಿ ಕೇಶವನು ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಬಂದು ನಡೆ
ತಲಿಪಾಕಿದುದು ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಿಯ
ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನನಗೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವೇ?

(ಇಂದುಮತಿಯು ಹೊರಟುಹೋಗುವಳು)

ರಂಗ—ನಾನಿದನ್ನು ನಂಬುವುದೇ ಇಲ್ಲ! ಇದು ಸುಳ್ಳು
ಸುಳ್ಳು!

ಕೇಶವ—ಇವನನ್ನೀಗ ಒಲೆಗೆ ಹೊತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಸುಖ
ತೆಯು—

ರಂಗ—ಇದು ಮನೆಯವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಿ ಬೇಕೆಂತ

ಮಾಡಿದ ತಂತ್ರ !

ವರಾಹ—ಪ್ರಿಯಶಿಷ್ಯನೇ, ನನಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ದೇವರ ಇಚ್ಛೆಯಿದ್ದರೆ ನಾನು ಸಾಯುವುದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧ. ವಾರಿಯಲ್ಲರೆಯದೆ ನಾನೇಷ್ಟೋ ಇರುವೆಗಳನ್ನು ತುಳಿ ದಿರಬಹುದು; ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಎಂಜಲ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಯದೆ ಕುಳಿತಿರಬಹುದು; ನಾನು ಕೊಲೆಪಾತಕ, ಪಾಪಿ. ಇದು ನಿಜ. ಪರವಾಯಿಲ್ಲ! ನನ್ನ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ನಂಬು. ಅಪರಾಧಿಯನ್ನು ಗಡೀಪಾರುಮಾಡುವಂತೆ ನನ್ನನ್ನೂ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊಡೆದಿಟ್ಟು. ನಾನು ತಿಳಿದಿರುವುದೇನೆಂದರೆ ಯಾರೆಷ್ಟೇ ಬೈದರೂ ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಹೀಯಾಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಯಾವನೂ ನನ್ನನ್ನು ದೂಷಿಸಲಾರನು. ಗೋವಿಂದ, ಗೋವಿಂದ, ಗೋವಿಂದ, ಶ್ರೀಹರಿ, ಎಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಲೀಲೆ.

ರಂಗ—(ಮಗನಿಗೆ) ಎಲೋ, ಕುಲಕಳಂಕನೇ, ಇಂತಹ ಪುರುಷಯೋಗಿಯಂತಹ ವಿಪ್ರನ ಮೇಲೆ ದೂರನ್ನು ಹೇಳುವ ಧೈರ್ಯವನ್ನೆಂತು ಮಾಡಿದೆ?

ವರಾಹ—ಬೇಡ, ಅವನು ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಶಿಷ್ಯನೇ, ನೀನು ಮಾತನ್ನು ಬಹಳ ಮುಂದರಿಸುತ್ತೀಯೆ. ನಿನಗನ್ನೂ ಚ್ಚಾನೋದಯವಾಗಿಲ್ಲ. (ಕೇಶವನಿಗೆ) ಹೇಳು, ಪ್ರಿಯ ಮಗೂ, ಮಾತನಾಡು. ಸುಳ್ಳುಗಾರ, ಕಳ್ಳ, ಹೊಲೆಯ, ಕೊಲೆಪಾತಕ—ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಕರೆ. ನಾನೆಂದೂ ಎದುರು ನುಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ಮಾಡಿದ ಪಾಪಗಳ ಫಲವು ಯಮರೋಕದ ಬದಲು ಇಲ್ಲಿಯೇ ದೊರೆಯುವುದು ಎಂದು ಬಿಡುವೆನು.

ರಂಗ—(ಕೇಶವನಿಗೆ) ಮೂರ್ಖ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾನಿದ್ದೆಲ್ಲರೇಡೆ. ಕಾಸಿಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುವೆನೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡು.

ವರಾಹ—ಕ್ಷಮಿಸು, ಸಜ್ಜನನೇ, ಮಗುವನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕ್ಷಮಿಸು. ನಾನಿಷ್ಟು ಕೇಳಿಕೊಂಡ ಕೂಡಲೇ ನೀನು ಶಾಂತನಾಗಲೇಬೇಕಷ್ಟೆ ?

ರಂಗ—ಅಹುದು ಸ್ವಾಮೀ, ಅವನಿಗನ್ನೂ ಕಳವಳವುಂಟಾಗಿಲ್ಲ; ಅವನಿಗೆ ಹೊರಟುಹೋಗಲಿ.

ವರಾಹ—(ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು) ಇಲ್ಲ, ನಾನೇ ಹೊರಟುಹೋಗಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ದುಷ್ಟತನವು ಒಳಹೊಕ್ಕಂತರ ನಾನಿಲ್ಲಿರಬಾರದು. ನಿನ್ನ ಹಿತವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಹೋಗುವೆನು.

ರಂಗ—ಬೇಡ ಬೇಡ, ನೀವೆಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ನನಗೆ ಪ್ರಿಯರು.

ಅಳಿಯಂದಿರಾಗತಕ್ಕವರು. ಮುಂದೆಲ್ಲ ಆಸ್ತಿಯ ಮಾಲಕರು.

(ತೆರೆಯು ಬೀಳುವುದು.)

ಮೂರನೆಯ ನೋಟ

(ಇಂದುಮತಿಯ ರಯ್ಯಾಗಾರ. ಇಂದುಮತಿ, ಪರಿಮಳಾ, ಕಾಳಿ ಇರುವರು.)

ಕಾಳಿ—(ಇಂದುಮತಿಗೆ) ತಾಯೀ, ರಾಯರು ಪರಿಮಳಾ ಬಾಯಿಯವರನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯ ಲಗ್ನಮಾಡುವರಂತೆ. ಇವರಾದರೋ ಇಂತಹ ಲಗ್ನಕ್ರಂತ ಅತ್ಯುಹತ್ಯವೇ ಮೇಲೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂದು—ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿಯ ನಮ್ಮ ತಂತ್ರವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದು ದುರ್ಧೈವವೇ ಸರಿ. ಅದರೂ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಲವಂತೂ ಜಯವು ಸಿದ್ಧ.

(ರಂಗರಾಯನು ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವನು.)

ರಂಗ—ಪರಿಮಳಾ, ಇದನ್ನೋದು. ನಿನ್ನ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಯೇ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಈ ಲಗ್ನಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವೆನು. ಇಗೋ ಈ ಮನೆಯನ್ನೂ ಎಲ್ಲ ಹೊಲಗಳನ್ನೂ ಸಮಸ್ತ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೂ ವರಾಹ ಮೂರ್ತಿಯವರಿಗರ್ಪಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರುವೆನು. ಲಗ್ನವಾದ ಮರು ದಿನದಿಂದ ಅವನು ನಮ್ಮ ಅತಿಥಿಯಲ್ಲ; ನಾನೇ ಅವನ ಪರಿ—(ಅವನ ಕಾಲಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು) ಅಪ್ಪಾ, ನಿನ್ನ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಗೆ ನಾನಡ್ಡ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲದೆ ಅಮ್ಮನ ಸ್ತ್ರೀಧನವನ್ನೂ ಸಹ ಅವನಿಗರ್ಪಿಸಿಬಿಡು. ಆದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕುಸಾರಿಯಾಗಿಯೇ ಸಾಯಗೊಡು.

ರಂಗ—ನಿನ್ನ ಮಾತಿನಂತೆಯೇ ನಾವು ನಡೆಯಬೇಕೋ ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಲಗ್ನವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ? ಎದ್ದೇಳು ಹುಚ್ಚಿ. ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯು ಒಂದುವೇಳೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ತಂದೆಯ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆಯಲು ಸಾಯುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ಸಿದ್ಧಳಾಗುತ್ತಿದ್ದೆ. (ಇಂದುಮತಿಗೆ) ಸರಿಯಲ್ಲವೇ ?

ಇಂದು—ಈಗ ನಾನೇನು ಹೇಳಲಿ ? ಕಣ್ಣಿರುವ ಕುರುಡರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕುರುಡರು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ! ಬೆಳಗಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡರೆ—

ರಂಗ—ಈಗಾ ಮಾತು ಬೇಡ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಆ ಕೇಶವನ ತಂತ್ರ. ನೀನಾಗ ಶಾಂತಚಿತ್ತಳಾಗಿದ್ದೆ. ಕೂಡಲೇ ನನಗೆ ಸತ್ಯತೆಯು ಹೊಳಿದಿತು. ಕೇಶವನ ಮಾತು

ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯು ತೋರಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಪವಿತ್ರ, ಧರ್ಮಿಷ್ಠ, ದೇವ ಸದ್ಭಕ್ತ—

(ಪರಿಮಳೆಯು ಹೋಗುವಳು.)

ಇಂದು—ಓಹೋ, ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳಿ. ಅಂಥವನು ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಹೆರಟಿದರೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯೆಂಪು ಕಂಡು ಬಂದೀತು? ಆದು ನಗೆಬರುವ ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ. ಇದ ರಿಂದ ಅವನ ದುರುದ್ದೇಶವು ಹೊರಬಿದ್ದಿತು. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಿಮಗದನ್ನು ನಿಜವೆಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ? ಒಳ್ಳೆಯದು, ತೋರಿಸಿಯೇ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಕೇಶವನ ಬಾಯಿಕಟ್ಟಿದ ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ನಿಮಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವುಂಟಾಗಲಿ. ಕಾಳೀ, ನಾನು ಈ ಪಕ್ಷ, ಇಲ್ಲೇ ಒಬ್ಬಳೇ ಕಾಣಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಆ ಹಂದಿಗೆ ಹೇಳಿ ಬಾ.

ಕಾಳೀ—ಅವನು ಮಹಾಸೋಗಾರ. ಪುನಃ ಮೊದಲಿನಂತೆ ನೋಡಬೇಕಾಗುವುದು ಸಂಭವವಲ್ಲ.

ಇಂದು—ನೀನು ಕರೆ. ಕಾಮಾಂಧನಾದವರನ್ನು ಮೋಸ ಗೊಳಿಸುವುದು ಬಹಳ ಸುಲಭ. (ರಂಗರಾಯನಿಗೆ) ಅವನು ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಈ ಮಂಚದ ಬುಡದಲ್ಲಡಗಿ ಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ರಂಗ—ಎಕೆ?

ಇಂದು—ಏಕೆಂದರೆ ನೀವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ನ್ನಾರೂ ನೋಡಬಾರದು.

ರಂಗ—(ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ) ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಮತೀ, ಇದು ಆಗೊರವಾದ ಕೆಲಸ.

ಇಂದು—ಸುಮ್ಮನಿರಿ. ಅವನು ಬಂದೇಬಿಟ್ಟ.

(ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯು ಬರುವಳು.)

ವರಾಹ—ಇಲ್ಲಾ ರೂ ಇಲ್ಲವಷ್ಟೇ? ಈ ಬೆಳಗಿನ ಘಟನೆ ಯಿಂದ ನೀನು ಕರೆಸುವುದು ಅಸಂಭವವೆಂದು ತಿಳಿದೆ.

ಇಂದು—ಆಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಹದಗೆಟ್ಟಿತು. ಈ ಸಲ ಹಾಗಾಗು ವುದಿಲ್ಲ. ನೀವೊಮ್ಮೆ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿ ಬರಬೇಕು. (ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿ, ಬಾಗಿ ಲಿಕ್ಕುವಳು. ಇಂದುಮತಿಯು ಇಳಿಬಿಟ್ಟು ಪರದೆಯನ್ನೆತ್ತಿ ಹುಡು ಕುವಂತೆ ನಟಿಸುವಳು.)

ವರಾಹ—ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ನೀನೇಕೆ ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದು ಹೋದೆ?

ಇಂದು—ಕೆಲಸವು ಹದಗೆಟ್ಟಿತು. ನೀವು ಪರಿಮಳೆಯನ್ನು ಕರೆಸುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಅಸೂಯೆಯಾಗಿತ್ತು.

ವರಾಹ—ಈ ಲಗ್ನವನ್ನು ಮುರಿಯಲು ನೀನು ಪ್ರಯತ್ನ

ಸಿದುದು ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿಯಿತು; ಇದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಆತ್ಮ ಯೆಯೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು. ನಿನ್ನ ಮೂರ್ಖಪಟೆಯ ಎಲ್ಲ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೂ ನನಗೇ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ನೀನು ನಿನ್ನನ್ನೇ ನನಗೊಪ್ಪಿಸಿಬಿಡು. ನಂತರವೇನು ನೀನು ಶಚಿ, ನಾನೇ ಇಂದ್ರ.

ಇಂದು—(ಗಾಬರಿಯಿಂದ) ಯಾರೋ ಮೆಟ್ಟಿಲನ್ನು ಹತ್ತು ವಂತಿದೆ. ಕೆಳಗಿನ ವರೆಗೂ ನೋಡಿಬನ್ನಿ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ಬಂದರೆ—!

ವರಾಹ—ಅವನಿಂದೇನೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವಂತೆ ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವನು ತನ್ನ ಕಣ್ಣನ್ನು ತಾನೇ ನಂಬುವಂತಿಲ್ಲ.

ಇಂದು—ಅದರೂ ನೋಡಿ ಬನ್ನಿ. ಬೆಳಗಿನಂತೆ ಹದಗೆಡ ಬಾರದು.

(ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯು ಹೋಗುವಳು; ರಂಗರಾಯನು ಮಂಚದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರುವನು.)

ರಂಗ—ಆಹಾ ಇವನೆಂಥಾ ಮೋಸಗಾರ!

ಇಂದು—ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೀವೀಗ ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಕಿವಿ ಗಳನ್ನು ನೀವೇ ನಂಬುವಂತಿಲ್ಲ. ಕೇಶವನ ಅವಸ್ಥೆಯೇನಾಯಿತು?

ರಂಗ—ಇಂಥಾ ನೀಚನು ನರಕದಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಇಂದು—ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆಯಿರಿ. ಇವನ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಅವನನ್ನು ತಡವಿದರೆ ಅವನು ತನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನೇ ತಿರುಗಿ ಬಹುದು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮೇಲೆ ದೋಷವನ್ನೂ ಹೊರಿಸಲಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅವನು ಡಂಭಾಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಗಿಲಾದವನು.

(ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯು ಹಿಂದಿರುಗುವಳು; ನೃಪನು ವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ರಂಗರಾಯನು ಪರದೆಯಿಂದ ಮರೆಯಾಗುವನು.)

ವರಾಹ—ಪ್ರಿಯೆ, ಏನೂ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಈಗಂತೂ ಇನ್ನೂ ಬೃರೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಅಹಹಾ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಿಂದ ನಾನು ಮೃದುರಿಯುತ್ತಿರುವೆನು. ಪ್ರಿಯೆ, ಇಂದು ಮತಿ, ನೀನು ಅಷ್ಟು ದೂರ ಪರದೆಯ ಬಳಿ ಸರಿಯನ್ನು ದೇಕೆ? ಬಾ, ಬಾ, ಇಲ್ಲಿ ಬಾ.

(ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಅವಳನ್ನಾಲಿಂಗಿಸಬೇಕಾಗುವಂತೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇಂದುಮತಿಯು ಚಕ್ರವೇ. ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿಯಲು ವರಾಹ ತಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ರಂಗರಾಯನು ಸಿಕ್ಕುಬಿಡುವನು.)

ರಂಗ—(ಅವನನ್ನೊಡೆದು ದೂಡಿ) ಎಲೋ ನೀಚ ಡಂಭಾಚಾರಿ! ಜೋಕೆ, ಈ ಸಲವೂ ನನಗೆ ನಾಮನುಸಿಕ್ಕಿ

ಲಾರಿ. ನಿನ್ನ—ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಧಮನ, ಹೊಲೆಯನ, ಹೆಚ್ಚಾ
ಮನ—ನಿನ್ನ ದೇಸೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಮಗನನ್ನು ದಂಡಿಸಿದೆನು;
ಮಗಳ ಲಗ್ನವನ್ನು ಮುರಿದೆನು; ನನ್ನ ಆಸ್ತಿಯೆಲ್ಲವನ್ನೂ
ನಿನಗೊಪ್ಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿದೆ ನು.

ವರಾಹ—ಅದರೂ, ಪ್ರಿಯಶಿಷ್ಯನೇ, ನೀನಿದೆಲ್ಲವನ್ನೂ
ನಂಬುವಷ್ಟು—

ರಂಗ—ಡಂಭಾಚಾರಿ, ಡಂಭಾಚಾರಿ. ಭಲೆ ಮೋಸಗಾರ !
ವರಾಹ—ಭಕ್ತನೇ, ನಿನಗಿನ್ನೂ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು
ಬೇಕೆಂತಲೇ ಸ್ವಲ್ಪ—

ರಂಗ—ಏಕೆ, ನೀನು ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಸಾಯಲೇಬೇಕೋ
ಹಾಗಾದರೆ? ಎಲ್ಲಿ, ಕಾಳಿ, ಹಾರೇಕೋಲು ಅಥವಾ
ಕೊಡಲಿ—

ವರಾಹ—ಅಯ್ಯೋ, ನಿನಗಿನ್ನೂ ತಾಮಸಗುಣ—ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ
ವಾದರೂ ಪರಾಂಬರಿಸಿ ನೋಡಬೇಕು.

(ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗದ್ದಲವನ್ನು ಕೇಳಿ ಭೀಮರಾಯ, ಪರಿಮಳಾ, ಕಾಳಿ,
ಮಾಧವರಾಯ, ಕೇಶವರಾಯ - ಎಲ್ಲರೂ ಬರುವರು. ಅವ
ರಿಗೆ ಇಾಮಮತಿಯು ಏನೋ ಹೇಳುವಳು.)

(ರಂಗರಾಯನು ಸತ್ಯತೆಯು ಕೂಡಲೇ ಹೊಳೆಯಲು ಆ ಡಂಭಾ
ಚಾರಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯಲೆಂದು ಕೋಲನ್ನೆತ್ತುವನು. ಭೀಮರಾ
ಯನು ತಡೆಯುವನು.)

ಭೀಮ—ಭಾವಾ, ಆ ನೀಚನನ್ನು ಹೊಡೆದರೆ ನಿನಗೇ
ಮಾನಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ; ಆ ಪಾಪಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಪಾಪ
ಅವನು ಹಾಳಾಗಲಿ, ಹೊರಗಟ್ಟಬಿಡು.

ರಂಗ—(ಸಮಾಧಾನದಿಂದ) ಅದೂನಿಜ. ಅಗೋ!
ಆಗಲೇ ನಮ್ಮಾಳು ಅವನನ್ನೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರು
ಟನು! ಎಲೋ ಭಂಗೀ ಭೀಮಾ, ಅವನನ್ನು ಡಂಭಾ
ಚಾರಿಯೆಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ
ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗು. (ಆರಕ್ತಮುಖವಾದ ಪರಿ
ಮಳೆಗೆ) ರತ್ನವೇ, ನಿನ್ನಿಷ್ಟವನ್ನು ದೇವರು ಕೈಗೂಡಿಸಿರ
ವನು. ಮಾಧವರಾಯರಿಲ್ಲದ್ದಾರೆ; ಅವರೂ ನಿನ್ನನ್ನೂ
ವರಿಸಲು ಮನಸೋತಿರುವರು.

ಕೇಶವ—ಇದರ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ತಂತ್ರಕುಶಲವಾದ ಚಿಕ್ಕಮ
ನಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದು. ಅವಳು ಪರಿಮಳೆಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ
ಜಗತ್ತಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿರುವಳು; ಏಕೆಂದರೆ ಡಂಭಾ
ಚಾರದ ಕೀಳ್ತೆಯೇಗ ಜನಜನಿತವಾಯಿತು.

ವಿಧಿ

ಕವಿ: ೨೩. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ, ಅಮ್ಮಂಬಳ, ದ. ಕ.

೧

ಕವಿಯ ಬಾಳ
ತಿಳಿವಿನಾಳ,
ನಲವು-ಜೆಲುವು,
ಕಾವು-ನೋವು,
ಪೂರ್ಣದಳತೆ,
ಕುಂದು-ಕೊರತೆ,
ಅವನ ಕವನ-
ದಲ್ಲಿ ಜೆಲ್ಲಿ,
ಜನತೆಗೆಲ್ಲ
ತಿಳಿಯದಿರುವುದೇ ?
ಮನವ
ಸೆಳೆಯದಿರುವುದೇ ?

೨

ಚತುರ ಶಿಲ್ಪಿ
ಶಿಲೆಯನೊಪ್ಪಿ,
ಅದರ ಮೇಲೆ
ವಿನಿಧ ಲೀಲೆ
ತೋರುವಂತೆ
ಕೊರೆದ, ಬರೆದ,
ವಿನಿಧವಾದ,
ಶಿಲ್ಪಮೂರ್ತಿ
ಅವಗೆ ಕೀರ್ತಿ
ತಾರದಿರುವುದೇ ?
ಕಲೆಯ
ತೋರದಿರುವುದೇ ?

೩

ದಿನದ ಕೊನೆಗೆ
ನೇಸರಿಕೆ
ಅಪರಜಲಕೆ
ಸಾಗಿ, ಬೈಗು-
ಗೊಪದಡಗು-

ವಾಗ, ರಜನಿ
ಅಂಜಿಯಂಜಿ
ಬಳುಕಿ ಬಂದು,
ತಿರಿಯನೆಲ್ಲ
ಬಳಸಿ ನಿಂದು,
ಮೋಹಪಾಶ-
ದಿಂದ ತಬ್ಬಿ,
ನಲಿಸದಿರುವಳೇ ?
ಬಗೆಯ-
ನೊಲಿಸದಿರುವಳೇ ?

೪

ಕತ್ತಲಳಿಯೆ,
ಮತ್ತೆ ಜಗದೆ
ಆರುಣಕಿರಣ
ತೋರಿಬರಲು,
ಅದರ ಮುಂದು
ಕಮಲಬಂಧು
ಉದಿಸಿ ಬಂದು,
ಭುವನವನ್ನು
ಬಿಳಕುಕಡಲಿ-
ನಲ್ಲಿ ತೇಲಿ-
ಸದೆಯೆ ಇರುವನೇ ?
ಹರ್ಷಿ-
ಸದೆಯೆ ಬರುವನೇ ?

೫

ಉಷೆಯು ನಿಶಿಯ
ತೆರೆಯ ತೆರೆದು,
ಕಣ್ಣ ಮಿಟುಕಿ
ನೋಡಲಾಗಿ,
ಮುಗಿದ ಮುಗುಳು
ಬಿರಿದ ಅಲರು

ಆಗಿ, ಕಂಪ
ಬೀರಿ, ಸೊಂಪ
ಸುರಿಸದಿರುವುದೇ ?
ಜೀನ
ಹರಿಸದಿರುವುದೇ ?

೬

ಆರು ಬೇಡ-
ವೆನಲು ಕೂಡ
ಆರು ಋತುವು
ಚಕ್ರದಂತೆ
ತಿರುಗಿ, ತಿರುಗಿ,
ವರವಸಂತ
ಹೇಡಮಂತ
ಮಳೆಯ ಕಾಲ
ಬಿಸಿಲುಗಾಲ-
ವಾಗದಿರುವುದೇ ?
ಸಮಯ
ಸಾಗದಿರುವುದೇ ?

೭

ಜಗದ ಜೀವ-
ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ
ವಿಧಿಯದೃಷ್ಟ-
ವಾಗಿ ನಿಂದು,
ಕಾಣದಿರುವ
ತನ್ನ ಕೈಯ
ಸೂತ್ರದಿಂದ
ನಿಯತವಾಗಿ,
ನಿತ್ಯವಾಗಿ,
ಲೋಕವನ್ನು
ನಡೆಸದಿರುವುದೇ ?
ಜಯವ
ಪಡೆಯದಿರುವುದೇ ?

ಕೀರ್ತಿಶಾಲಿ ತರುಣ ಭಾರತೀಯ

(ಶ್ರೀ. ಗೋವಿಂದರವರ ಅಭ್ಯಾಸಕಾರರು)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರರಿಂದ

ದೇವನಾಗರೀ ಮುದ್ರಣಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಭಾರತದ ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಮುದ್ರಣ ಕಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದಂತಹ ಲೈನೋಟೈಪ್ ಯಂತ್ರದ ಉತ್ಪಾದಕನೀತ. ಅಮೇರಿಕೆಯ ಮುಖಂಡರ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಕ್ವಿ ರುಜುವೆಲ್ವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡಾತನೀತ.

ದ್ವಿತೀಯ ಚಕ್ರಗೋಷ್ಠಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಲಂಡನಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಾಧಾರಣ ಉಡುಪಿನ ಇರತೀಯ ಯುವಕನೊಬ್ಬನು ಲಂಡನ್ನಿನ 'ಮಾರ್ಗಂ ಡಾಲ್ ಲೈನೋಟೈಪ್ ಕಂಪೆನಿ'ಯವರ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಿಂದಿರುವನ್ನು (ಷೋರೂಮ್) ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ತುಸು ಹೊತ್ತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದು ನಂತರ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರನ್ನು ಕಂಡು ಮಾತಾಡಿದನು. ಮಾತಿನ ನಡುವೆ 'ನೀವು ದೇವನಾಗರೀಲಿಪಿಯ ಲೈನೋಟೈಪ್ ಯಂತ್ರವನ್ನೇಕೆ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಯುವನು ಕೇಳಿದನು. 'ಆ ಆಸೆ ನಮಗೂ ಇದೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಇವು ಬಹುವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಅದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ' ಎಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಉತ್ತರಿಸಿಟ್ಟರು.

"ಅಸಾಧ್ಯವೇಕೆ? ನಾನು ಅದನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಬರೆದಿ ಗೊಳಿಸುವೆನು."

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಒಂದು ನಿಮಿಷಗಳ ತರುವಾಯ "ನೀವು ಮಾಡಬಲ್ಲೀರಾ? ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಆ ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತಂದು ತೋರಿಸಿರಿ" ಎಂದು ಅವರೇಂದರು.

"ನನ್ನಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ನಾನು ನಾಳೆಯ ಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ."

"ಹಾಗಾದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತು. ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಂಪೆನಿಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯವಿದೆ. ನೀವು ಅಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿರಿ."

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟರು. ಯುವಕನು ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋದಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿನ ಅ ಕಂಪೆನಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರನ್ನು ಕಂಡು ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ

ದನು. ಅವರಿಗೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರು 'ಪ್ರಿನ್ಸ್ ಜಾನ್' ಮತ್ತು 'ಪೆನ್‌ಸಿಲ್ವೇನಿಯಾ' ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಬ್ಬರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಉದ್ದೇಶವಿಂದ ಆ ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರು. ಆ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಯುವಕನ ಯೋಜನೆಯು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಮಾರ್ಗಂಫಾಲ್ ಲೈನೊಟ್ಟಿವ್ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಯುವಕನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಯಂತ್ರವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲು ಹೇಳಿದರು.

ಸಹಾಯಕರೇನೋ ಸಿಕ್ಕಿದರು. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ದೇವನಾಗರೀಲಿಪಿಯ ಜ್ಞಾನವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯುವಕನು ಮಾತ್ರ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಆರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಅಹೋರಾತ್ರಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದನು. ಈ ಸಫಲತೆಯಿಂದ ದೇವನಾಗರೀಲಿಪಿಯ ಮುದ್ರಕರಿಗೆ ಬಹುದಿನಗಳಿಂದಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಕೊರತೆಯೊಂದು ಕಳೆಯಿತು. ಯಾಂತ್ರಿಕ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರೆನಿಸಿದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರೂ ಸಾಫಿಸಲಾರದಿದ್ದ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿದ ಈ ಭಾರತೀಯನ ಸಾಹಸವು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದುದು. ಇದಕ್ಕೂ ಮುಂಚಿನ ಜೀವಮಾನದ ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಅರಿತರೆ ಆ ಯುವಕನ ಸಾಹಸದ ಯಥಾರ್ಥ ಪರಿಚಯವಾಗುವುದು.

ಆತನ ಹೆಸರು ಶ್ರೀ. ಹರಿ ಗೋವಿಂದ ಗೋವಿಲ. ರಾಜಪುತ್ರಸ್ಥಾನದ ಬಿಕಾನೀರಿನಲ್ಲಿ ಆತನ ಜನ್ಮ. ತಂದೆಗೆ ಜಲಿ ಘಡದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ. ಯುವಕನು ಕಾಶಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಿ. ಎಸ್‌ಸಿ. ಯ ವರೆಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದನು. ಬಳಿಕ ಆಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಎಂಜಿನೀಯರಿಂಗ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಓದಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಲಾಷೆಯಾಯಿತು. ಕೈಲಿ ಹಣವಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಹು ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿದನು. ೧೯೨೦ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಸಮಯ. ಯುರೋಪಿನ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರು ಬಹುವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯ ಜನ್ಮಭೂಮಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಹೊರಡತಕ್ಕ ಹಡಗುಗಳ ಎರಡನೆಯ ಮೂರನೆಯ ತರಗತಿಯ ತಿಕೀಟುಗಳು ಮಾರಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಿಗಾಗಿ ಅಷ್ಟು ದಿನವ ಕಾಯುವುದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಆದದ್ದಾಗಲೆಂದು ೯೯೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು

ಕೊಟ್ಟು ಮಾರ್ಸೆಲ್ಸ್ ವರೆಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ತರಗತಿಯ ತಿಕೀಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟನು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಯಾತ್ರಿಯಾದ ಒಬ್ಬ ಆಂಗ್ಲೀಯರಿಗೆ ಇವನ ಯೋಜನೆಯ ತಿಳಿಯಲು ಅವರು ಕನಿಕರಪಟ್ಟು, ಮಾರ್ಸೆಲ್ಸ್ ನಿಂದ ಲಂಡನ್ನಿಗೆ ತಿಕೀಟನ್ನೂ ದಾರಿಯ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೂ ಪಾಂಡುಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟರು. ಲಂಡನ್ ತಲುಪಿದ ಸೇಟೆ ಅಂಬಾಲಾಲ್ ಸಾರಾಭಾಯಿಯವರ ದಯೆಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಆಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಮೂರನೆಯ ತರಗತಿಯ ತಿಕೀಟೂ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಸೇಟೆರವರು ದಾರಿಯ ವೆಚ್ಚದ ಗಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಆದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ. ಗೋವಿಲರ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಆಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದ ಇಬ್ಬರು ಭಾರತೀಯರೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಹಣವೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದು ಅವರು "ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ೫೦ ಡಾಲರುಗಳಿಲ್ಲವಾದರೆ ಇಮಿಗ್ರೇಷನ್ ಅಫೀಸರು ನಿನಗೆ ಆಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡದು" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಗೋವಿಲರಿಗೆ ಆಮೇರಿಕದ ಈ ಕಾಯಿದೆ ಆಗ ಮನೆಯಿತು.

"ನೀವು ನನಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ೫೦ ಡಾಲರುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಇಮಿಗ್ರೇಷನ್ ಅಫೀಸಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತೇವೆ" ಎಂದು ನಾವು ಸಹಸುಕೊಡುತ್ತೇನೆ" ಎಂದವರು ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಎಂದರು.

"ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲ. ನಂತರ ನೀನು ಯಾದರೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?" ಎಂದು ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಹೇಳಿದನು.

ಗೋವಿಲರು ಸುಮ್ಮನಾದರು. ಚಿಂತೆಯಿಂದ ರುಗುಗುಗು ಹೋಯಿತು. 'ಇಷ್ಟು ದೂರ ಬಂದು ಸ್ವರ್ಧನಾ ಹಿಂದಿರುಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂತೆ' ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳು ಕಳೆದ ಹಡಗು ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಗರವನ್ನು ತಲುಪಿತು. ಪ್ರಯಾಣಕರು ಇಮಿಗ್ರೇಷನ್ ಅಫೀಸರ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಲುಗಟ್ಟಿನಂತರು. ಗೋವಿಲರವರ ಸರದಿಯು ವಸ್ತುರಲ್ಲಿ ಆ ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಓಡಿಬಂದು ಇವರ ಕೈಲಿ ಅಂಟುಹಾಕಿದ್ದ ಒಂದು ಲಕೋಟೆಯ ಕೊಟ್ಟನು.

"ಇದರಲ್ಲಿ ೫೦ ಪಾಂಡುಗಳಿವೆ. ಇಮಿಗ್ರೇಷನ್

ರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ವಾಪಸುಕೊಡಿ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೋದನು.

ಅಭೀಷರು ಇವರ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯೋಚ್ಛೇದನ ನೋಡಲಾದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಇವರಲ್ಲಿದ್ದ ಹಣವನ್ನು ನೋಡದೆಯೇ ಹೋಗಲು ಪ್ರಣಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಇವರು ಹೊರಗೆ ಬಂದೊಡನೆ ಆ ಕುಟುಂಬದ ಲಕೋಟೆಯನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಆ ವಿವಾಹಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುಗಿಸಿದರು.

ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟೊಡನೆಮೇ ಗೋವಿಲರವರಿಗೆ ಹೊದಲು ಜೀವನನಿರ್ವಾಹದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುದಾಗಿತ್ತು. ಇವರು ಎಲ್ಲ ತರದಾದ ಪರಿಶ್ರಮದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದರು. ಹೆಗಲೆಲ್ಲಾ ದುಡಿದು ರಾತ್ರಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಅತೀವ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕಸಬಿಲ್ಲದ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅರ್ಜಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುದ್ರಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಆದರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು ಏಕೆಂದರೆ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಎಲ್ಲ ತರದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಬಹು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕಲಿತರು. ಆದರೆ ಮುದ್ರಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಉಮೇದವಾರರ ರೇಷಿಯಲ್ಲಿ ದುಡಿದು ದಿನದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನಾಗಿ ಇವರು ಚೌಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆಗ ಗಾಂಧೀಯವರ ಅಪಹರಣದ ಅಂದೋಲನವು ಆರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಅನೇಕರ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ನೇತರು ಭಾರತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶೇಷ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಆರಿಯಲಿಚ್ಛಿಸುವಂತಿರುವಂತಾಯಿತು. ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಮಾನ ಪತ್ರವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ. ಗೋವಿಲರವರು ಮುನವತ್ತು ಇಲರುಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಮುದುಕಲು ಸ್ವಾಮಿ ಬಂದನ್ನು ಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ

ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಲೇ ಅದನ್ನು ರಿಸೇರಿ ಮಾಡಿದರು. 'ಓರಿಯಂಟ್' (Orient)' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಅದರ ಕಲಾಪೂರ್ಣ ಬಾಹ್ಯಾಂಗ (artistic get-up) ವನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಅಮೇರಿಕದ ಪ್ರಮುಖ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದವು.

ಗೋವಿಲರು ೧೯೨೪ರಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಇಂಡಿಯಾ ಸೊಸಾಯಿಟಿ ಆಫ್ ಅಮೇರಿಕ' ಎಂಬ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಅಮೇರಿಕ-ಭಾರತಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸದ್ಭಾವವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದು, ಅಮೇರಿಕನ್ನರಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆ, ವಿದ್ಯೆಗಳ ಪರಿಚಯಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಈ ಸಂಘದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಕವಿವರ ರವೀಂದ್ರನಾಥರು ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ, ಈ ಸಂಘದ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸ್ವಾಗತ ಸಮಾರಂಭವು ನಡೆಯಿತು. ಗೋವಿಲರವರ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಅಮೇರಿಕದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮುಖಂಡರೂ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ರೂಸ್‌ವೆಲ್ಟರವರೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ರವೀಂದ್ರರು ಸಂಘದ ಮತ್ತು ಅದರ ಜನಕರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸಿ ಈ ರೀತಿ ಬರೆದಿರುವರು:

1172 PARK AVENUE

Dec. 15, 1934

Dear Govil
I can not thank you enough for what you have done for me. Whatever you took in hand was most perfectly arranged and carried out with dignified success. Your unselfish devotion to me and my cause has deeply touched me. May God bless you.

Yours affectionately
Rabindranath Tagore

ಈ ಸಂಘವಿಗ ಬಹಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಂದು ಉತ್ತಮ ಲ್ಲಿದೆ.
ವಾಗಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಗೋವಿಲರಿಗೆ ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ
'ಲೋ. ಮಾ. ತಿಲಕರು ದೇವನಾಗರಿ ಲೈನೋಟೈಪ್
ಯಂತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಯತ್ನಿಸಿ
ವಿಫಲರಾದರೆಂದು ಮಹಾರಾ
ಷ್ಟ್ರಿಯರೊಬ್ಬರ ಮಾತಿನಿಂದ
ತಿಳಿಯಿತು. ತಕ್ಷಣವೇ ಅದನ್ನು
ತಾವು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ
ವು ಗೋವಿಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನು
ಹಿಡಿಯಿತು. ಆ ವಿಚಾರವು
೧೯೨೨ರಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರದ ನಕ್ಷೆಗ
ಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಆದರೆ
ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯ
ರೂಪದಲ್ಲಿ ತರಲು ಹತ್ತು ವರ್ಷ
ಗಳು ಕಳೆದವು.

ಎರಡನೆಯ ರೌಂಡ್ ಟೇಬ
ಲ್ಲಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮ
ರನ್ನು ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಕರೆದೊ
ಯ್ಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಶ್ರೀ. ಗೋ
ವಿಲರವರು ಲಂಡನ್ನಿಗೆ ಹೋಗಿ
ದ್ದರು. ಮಹಾತ್ಮರು ನಿಮಂತ್ರ
ಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಮೇ
ರಿಕಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವ ಹಿಂದಿನ ದಿನ
ಇಂಡಿಯಾ ಆಫೀಸಿನ ಸ್ಟೇಷ
ನರಿ ವಿಭಾಗದ ಪುಸ್ತಕವೊಂ

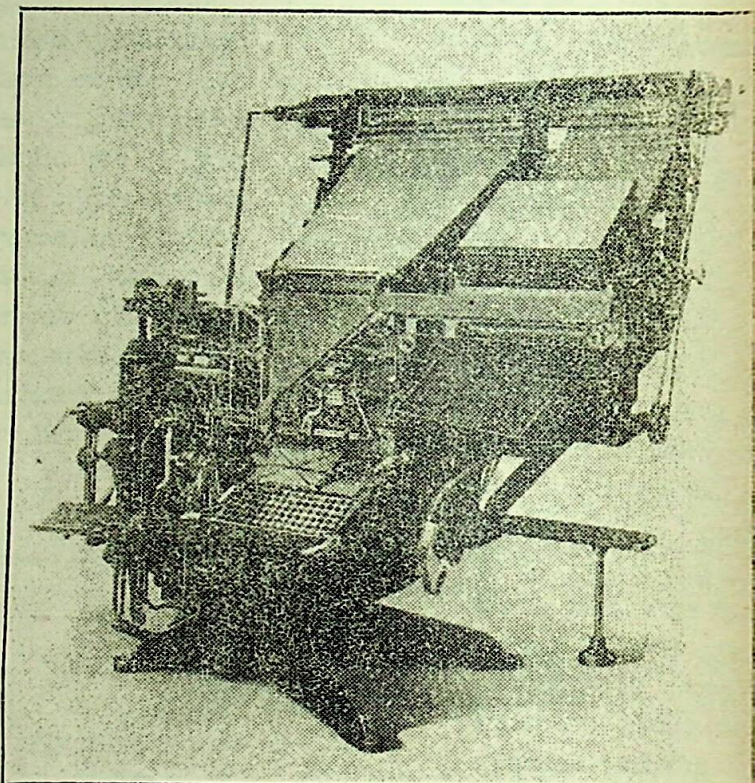
ದನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಇವರು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಹೊರಗೆ ಬರುವ
ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಳೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಎದುರಿನಲ್ಲಿಯ ನಾಗಂ
ಫಾಲ್ ಲೈನೋಟೈಪ್ ಕಂಪೆನಿಯ ಸೋರೂಮನ್ನು ಪ್ರವೇ
ಶಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆಯೆ ತಿಳಿಸಿದೆ.

× × ×

ಶ್ರೀ. ಗೋವಿಲರವರ ಈ ಯಂತ್ರವು ದೇವನಾಗರಿ
ಮುದ್ರಣಕಲೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಅಲ್ಲದೆ ಭಾರತದ ದೇಶೀಯಭಾಷೆ
ಗಳ ಮುದ್ರಣ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನುಂಟು
ಮಾಡಿದೆ. ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ಬಂಗಾಲಿ, ಗುಜರಾತಿ, ತಮಿಳು
ಲಿಪಿಗಳ ಲೈನೋಟೈಪ್ ಯಂತ್ರಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದರ

ಲ್ಲಿದೆ.

ಮುದ್ರಣಾಲಯದೊಡನೆ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ಪಾಶ್ಚಾ
ತ್ಯಿನ್‌ಲೋಟೈಪ್ ಎಂದರೇನೆಂಬುದು ಪ್ರಯಶಃ ಅರ್ಥವ
ಲಾರದು; ಹಾಗೆಂದರೆ ಅಕ್ಷರಗಳ ಒಂದು ಸಾಲು ಎಂದ
ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಸಂಯೋಜ

(ಕಂಪೋಜಿಟರ್)ರು ಅಕ್ಷರದ ಒಂದೊಂದು ನೋಟೆಯ
ಕ್ರಮದ ತೆಗೆದು ಜೋಡಿಸುವರು. ಬಳಿಕ ಅವುಗಳ
ಘಾತಮುಗಗಳಾಗಿ ಭದ್ರಪಡಿಸುವರು. ಅಚ್ಚಾದ ಬ
ಪುನಃ ನೋಟೆಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಅದರದರ ಗೂ
ಹಂಚುವರು.

ಲೈನೋಟೈಪ್ ಯಂತ್ರವು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಸಹಾಯ
ದಿಂದ ನಡೆಯುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಕಂಪ
ಸಿಗುವ ತುಂಬಿರುವುದು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಟೈಪ್‌ಸೆಟ್ಟಿ
ಗಿರುವಂತೆ ಕೀ (Key) ಗಳಿರುವವು. ಯಂತ್ರಚಾಲಕ
(Lino-operator) ಈ ಕೀಗಳನ್ನು ಒತ್ತುವನು. ಹಿಂದೆ

ಒಂದು ಸಾಲು ಪೂರ್ತಿ ಕಂಪೋಜ್ ಆಗುವುದು. ಯಂತ್ರವು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೆ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಸಮಕಟ್ಟಾಗಿ (ಜಸ್ತಿಪೈ) ಮಾಡುವುದು. ಪ

11 Point

ಲಾಐನೊಟಾಫ ದೇವನಾಗರಿ

21 Point

ಲಾಐನೊಟಾಫ ದೇವನಾಗರಿ

18 Point

ಲಾಐನೊಟಾಫ ದೇವನಾಗರಿ

14 Point

ಲಾಐನೊಟಾಫ ದೇವನಾಗರಿ

These sizes in process of manufacture

ಬಹಳ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ಪುನಃ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು.

ಒಬ್ಬ ಅಕ್ಷರ ಸಂಯೋಜಕನು ಈ ಯಂತ್ರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ೮-೧೦ ಜನರಿಂದಾಗುವಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲನು. ಈ ಯಂತ್ರವಿದ್ದರೆ ಅಕ್ಷರದ ಮೊಳೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೆಲ್ಲ ಅವುಗಳ ಮನೆ(ಕೇಸು)ಗಳು ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಸಲವೂ ಅಕ್ಷರಗಳು ಎರಕಹೊಯ್ಯಲ್ಪಡುವುದರಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೊಸವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಕೈಯಿಂದ ಮೊಳೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವಾಗ ಕೆಲವು ಮೊಳೆ ಯಾವುವಾ ವರೂ ಅಕ್ಷರಗಳು ಸಾಲದೆ ಹೋಗಿ ತೊಂದರೆಪಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಆ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಕೈಯಿಂದ ಜೋಡಿಸಿದ ಟೈಪುಗಳ ಫಾರ್ಮನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸುವಾಗ ಕೆಲವು ಮೊಳೆ ಕೈತಪ್ಪಿ ಜೋಡಣೆಯೆಲ್ಲ ಸುರಿದುಬಿಟ್ಟು (ಪೈ ಆಗಿ) ಪಟ್ಟಿ ಶ್ರಮವೆಲ್ಲ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದುಂಟು. ಈ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಭಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಾಲು

ಸರಿದು ಬಿದ್ದರೆ ತಕ್ಷಣವೇ ಎತ್ತಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮತ್ತು ಈ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಲೆಡ್ಸ್ (ಸಾಲುಸಾಲಿನ ನಡುವೆ ಹೊಂದಿಸುವ ಸೀಸದ ತೆಳ್ಳನ್ನ ಪಟ್ಟಿಗಳು), ಕ್ವಾಡ್ಸ್ (ಸಾಲುಗಳನ್ನು ದೂರದೂರ ವಿಂಗಡಿಸುವಾಗ ಮಧ್ಯಾಂತರವನ್ನು ತುಂಬಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸೀಸದ ಚೌಕಗಳು), ಸ್ಪೇಸ್ (ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಬಿಡಿಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವ ಸೀಸದ ಕಡ್ಡಿಗಳು) ಮುಂತಾದವುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕವೂ ಸಾಲುಗಳೊಂದಿಗೆ ಎರಕಹೊಯ್ಯಲ್ಪಡುವವು. ಡಿಸ್ಟಿಬ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡುವ (ಮೊಳೆಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಅವುಗಳ ಗೂಡಿಗೆ ಹಂಚುವ) ತೊಂದರೆಯೂ ತಪ್ಪಿತು. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೇಲಾಗಿ ಒಂದೇ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ನಾಗರೀಲಿಪಿಯ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಟೈಪ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದು ವರೆಗೆ ನಾಗರೀಲಿಪಿಯ ಮುದ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಏಳುನೂರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಆ ತೊಂದರೆಯೇ ಇಲ್ಲ.

ಭಾರತವರ್ಷದ ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಮತ್ತು ದೇಶೀಯರ ಜ್ಞಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಆಯಾ ಭಾಷೆಗಳ ಮುದ್ರಣಕಲೆಯು ಉನ್ನತಿ ಹೊಂದುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇಂತಹ ಯಂತ್ರವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಷೆಗೂ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಬಂಗಾಲಿ, ಗುಜರಾತಿ, ತಮಿಳು ಲೈನೋ ಟೈಪ್ ಯಂತ್ರಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದರಲ್ಲಿವೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ಯಂತ್ರವು ಸಿದ್ಧವಾದಲ್ಲಿ ಅದರ ಏಳಿಗೆಗೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯವಾಗುವುದು. ಮಹಾಜನರು ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಇದೇನೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ.

ಆ ರೋಗ್ಯವೂ ಸೌಂದರ್ಯವೂ

(೩)

ಪಂಡಿತ ತಾರಾನಾಥರಿಂದ

ಸೌಂದರ್ಯವೆಂದರೆ—ಕಿವಿ ಮೂಗು ಕಣ್ಣುಗಳೆ ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಿನ ಸೊಬಗಲ್ಲ; ಕವಿಗಳು ಮನಂಗೊಳುವಂತೆ ಬಣ್ಣಿಸಿದ ಬೆಡಗಲ್ಲ. ಆರೋಗ್ಯದ ಹೊಳೆಹಿಂದು ರಂಜಿಸುವ ಅನಿರ್ವಚನೀಯ ಚೇತನಸ್ವರೂಪವೇ ನಿಜವಾದ ಸೌಂದರ್ಯ. ಅಂತಹ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ?

ಹಿಂದಿನ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಾಂತಿಯೂ ಒಂದು ಮುಖ್ಯಕಾರಣವೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಈಗ ಸೌಂದರ್ಯವೆಂದರೆನೆಂಬುದನ್ನು ಸೋಡೋಣ; ಸೌಂದರ್ಯವೆಂದರೆ ಕಿವಿ, ಮೂಗು, ಕಣ್ಣು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿನ ಸೊಬಗಲ್ಲ. ಕವಿಗಳು ತಮತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ವರ್ಣಿಸಿದ ಅಂಗಗಳ ಅಕ್ಕತಿಯಲ್ಲ. ತನು, ಮನಗಳೆ ಆರೋಗ್ಯ ಭರದಿಂದ ಅಂಗಾಂಗಗಳಿಂದಲೂ ಹೊಳೆಯುವ ಅನಿರ್ವಚ್ಯ ಚೇತನ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಸೌಂದರ್ಯವೆನ್ನಬೇಕು. ರೋಗಸೀಡಿತವಾದ ಅಜೀತನವಾದ ದೇಹದಲ್ಲಿರುವ ಕಣ್ಣು ಮೂಗಿನ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಕೆಲವರಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವೆಂದು ತೋರಬಹುದು. ಹಾಗಾದರೆ ಭಾರತೀಯರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವೆಂದು ಕೋರುವಂತಹದು ಚೇನನೇಶದವರಿಗೆ ಅಸಹ್ಯವೇ ಆಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಂಗ್ಲೀಯರ ಸೊಬಗು ಅಪ್ರೀತದ ಕಠಿಣ ನಿಗ್ರಹ ಜನರಿಗೆ ವಿಕಾರವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಸೌಂದರ್ಯವು ತನ್ನ ರೂಢಿಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಚೇತನಾತ್ಮಕವಾದ ಸೌಂದರ್ಯವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವೇ. ಆ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಯಾವ ರೂಪಲಾವಣ್ಯದ ಜನಾಂಗದವರೇ ಆಗಲಿ ಮೆಚ್ಚಿಯೇ ತೀರುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಚೇತನಾತ್ಮಕವಾದ ಸೌಂದರ್ಯವು ಪೂರ್ಣಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದೇನೋ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ಅಂತಹ ಆರೋಗ್ಯವು ಹ್ಯಾಗೆ ಬರಬೇಕು?

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತತ್ತ್ವ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಣ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದು ಆತ ರಿಸಲೇಬೇಕು. ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ತನಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಪದಾರ್ಥವನ್ನರಿತು ಅದನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇತರರನ್ನೂ ತನ್ನಂತೆಯೇ ಭಾವಿಸಿ ಅವರಿಗೂ ಅಂತಹ ಯೋಗ್ಯ ಉಪಭೋಗವನ್ನೇ ಒದಗಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತ ವಿಶ್ವಕುಟುಂಬಿಯಾಗಿ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ನನ್ನ ಸೇವಿಸಿ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವದೇ ನಿಜ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನಾರ್ಜಿಸುವ ಮಾರ್ಗ. ಈ ತಾತ್ವಿಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮನವರಿಕೆಗೊಂಡ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಈಗ ವಾರ್ತಾಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಾಹೀರಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯದ ತತ್ವೋಪದೇಶಕರಿದ್ದಂತಿವೆ. ಪೌಷ್ಟಿಕ ಔಷಧಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಬಲವಂತರಾಗಲು ಯತ್ನಿಸುವದೂ, ತೈಲ, ಮುಲಾಮು, ಘೃತ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಲೇಪನದಿಂದ ಮುಖಕಾಂತಿಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ಸಾಹಸಪಡುವದೂ ಶುದ್ಧ ಅವಿವೇಕ. ನಮ್ಮ ಆಹಾರ, ವಿಚಾರ, ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಂದಲೇ ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಮಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು. ಇದನ್ನು ಮರೆತು ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿ, ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಮತ್ತೆ ದೇಹವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ?

ತಮತಮಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ದಿನಚರ್ಯೆಗಳೇ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕು.

ಬಹುದು. ದೇಹವನ್ನು ಜೊಕ್ಕುಟವಾಗಿಡುವಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಂಗಸಾಧನೆಯು ಬೇಕು. ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಕಾರ, ಹುಳಿ, ಮಸಾಲೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕು. ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯಗಳನ್ನು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲಾಸವಿರಬೇಕು. ದಿನಚರ್ಯೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಉತ್ಸಾಹವಿರಬೇಕು. ಆಯಾಸವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ನಿದ್ರೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಆಲಸ್ಯದಿಂದ ಹೊರಳಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟದು. ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಬೇಕು. ಕೆಂಪಳಿಯ ಹಾಸಿಗೆಯು ಉತ್ತಮ. ತಲೆದಿಂಬು ಬಹಳ ಎತ್ತರವಿರಬಾರದು. ಟೀ, ಕಾಫಿ ಮುಂತಾದ ಮಾದಕ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಆಗತ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಸೇವಿಸಬಾರದು. ಜೀರ್ಣಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಭಾರವಾಗುವಷ್ಟು ಜಡಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಅನ್ನಪ್ರಮಾಣವನ್ನಾಗಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಕೊಡಬಾರದು. ಮಲಮೂತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರೋಧಿಸಬಾರದು. ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಎಂದರೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸೇರಿಸಿಟ್ಟಾದರೂ (ಸೇರಿಗೆಲಂ ತೊಲಿ) ತಣ್ಣೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಬೇಕು. ಊಟವಾದ ಕೂಡಲೇ ಮಜ್ಜಿಗೆಯನ್ನು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಕುಡಿಯಬೇಕು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮುಖತೊಳೆದ ಕೂಡಲೆ ೧೧ ಯಿಂದ ೨ ಪಾವು ತಣ್ಣಗಾದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಹಣ್ಣಿನ ರಸವನ್ನು ಹಿಂಡಿ, ರುಚಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಉಪ್ಪನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕುಡಿದರೆ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳು ಹೋಗುವವು. ಕರುಳುಗಳು ಶುದ್ಧವಾಗಿ ರಕ್ತವು ಶುದ್ಧವಾಗುವದು. ಆದರಿಂದ ಚರ್ಮರೋಗಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹೋಗಿ ಚರ್ಮವು ಸುಣ್ಣುಗಾಗುವದು. ನೋರೆಯ ಮೇಲಿರುವ ವಿಕಾರವಾದ ಮಡಿಕೆ ಮೆಗಳು (Pimples) ನಾಲ್ಕೈದು ವಾರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣದಂತಾಗಿ ನೋರೆಯು ಶುದ್ಧವಾಗುವದು. ರಕ್ತಬಲವು ಸರಿಯಾದೊಡನೆಯೇ ಪೀಠಾಭಾಸ, ರೆತಲೆನೋವು, ನೋಬ್ಬು, ಕೈಕಾಲುಕಣ್ಣುಗಳು ಸರಿಯುವುದು ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು. ನೋರೆಗೆ ಕೊಬ್ಬರಿಯೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ರಾತ್ರಿ ಮಲಗುವಾಗ ೧೦ ನಿಮಿಷ ಜೆನ್ನಾಗಿ ತಿಕ್ಕಿ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಉಗುರುಬೆಚ್ಚುಗಾದ ನೀರಿನಿಂದ ಕಡಲೆಯ ಅಥವಾ ಹುರುಳಿಯ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ತೊಳೆದರೆ ನೋರೆಯು ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಗುವದು. 'ವೆಸಲೀನ್' ಅಥವಾ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಒಳ್ಳೆಣ್ಣೆಗಳನ್ನೂ ತೆಂಗಿನೆಣ್ಣೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಹಚ್ಚಬಹುದು. ಭೇದಿಯು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗುವದಿಲ್ಲವಾದರೆ ೨ ತೊಲೆ ದೊಡ್ಡ (ಬೀಜವುಳ್ಳ) ದ್ರಾಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮಲಗುವಾಗ ತಿಂದು ನೀರು ಕುಡಿದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಕೆಲವರಿಗೆ ಬಿಸಿಯಾದ ಒಂದು ಪಾವು ನೀರನ್ನು ಮಲಗುವಾಗ ಕುಡಿದುಬಿಟ್ಟರೆ ಭೇದಿಯು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಆಗುವದು. ಮೈಚರ್ಮವನ್ನು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬಲವಾಗಿ ನೀರುಹಾಕಿ ತಿಕ್ಕಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳು ದೂರವಾಗಿ ಕಾಂತಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗುವದು. ತಣ್ಣೀರು, ಉಗುರುಬೆಚ್ಚುಗಾದ ನೀರು ಇವೆರಡೇ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ. ಹರಿಯುವ ನೀರು ಅಥವಾ ಬಾವಿ ಇದ್ದರೆ ತಲೆಯನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಒದ್ದೆಯಾಗಿಯೇ ಇಟ್ಟು ಕುತ್ತಿಗೆಯ ವರೆಗೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೂತು ಇಪ್ಪತ್ತಿಪ್ಪತ್ತೈದು ನಿಮಿಷ ಮೈಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜೆನ್ನಾಗಿ ತಿಕ್ಕುವದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳ ವರೆಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕೆಳಗೆ ಬಲಗಡೆಯಿಂದ ಎಡಗಡೆಗೆ ಸುತ್ತಿ ಮುತ್ತಾಗಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ತಿಕ್ಕಬೇಕು. ಆವಾಗ ನಾಭಿಯನ್ನು ಅಂಗೈಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಲವಾಗಿ ಒತ್ತಬೇಕು.

ಕೂದಲಿನ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದ್ದೆಮಾಡಿ ಬಲವಾಗಿ ತಿಕ್ಕಬೇಕು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಅಂಗೈಯಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಬಿರುಸಾಗಿ ಕೂದಲಿನ ಮೂಲಗಳುಳ್ಳ ತಲೆಯ ಚರ್ಮವನ್ನು ಐದು ನಿಮಿಷವಾದರೂ ಜೆನ್ನಾಗಿ ತಿಕ್ಕಬೇಕು. ಯಾವ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನೇ ಆಗಲಿ ತಲೆಯಮೇಲೆ ೨೪ ಘಂಟೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೊಳೆಯದೇ ಇಡಬಾರದು. ತಲೆಗಾಗಲಿ ದೇಹಕ್ಕಾಗಲಿ ಸಾಬೂನಿಗಿಂತ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಹಿಟ್ಟಾಗಲಿ ಸೀಗೆ ಪುಡಿಯಾಗಲಿ ಮೇಲು. ಈ ಸಾಬೂನಿನ ಉಪಯೋಗದಿಂದಲೇ ಅನೇಕ ಜನರ ಕೂದಲಿಗೆ ಮತ್ತು ಚರ್ಮಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಉತ್ತಮವಾದ ಸಾಬೂನುಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಮತ್ತು ಆಗ್ಗವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವದೇ ಇಲ್ಲ. ತಲೆಯನ್ನು ತೊಳೆದು ಎಣ್ಣೆ ತಿಕ್ಕುವದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಎಣ್ಣೆ ತಿಕ್ಕಿ ತೊಳೆದು ತೆಗೆಯುವದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ತೇವವುಳ್ಳ ಕೂದಲನ್ನು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬಾಚಬಹುದು. ಅಷ್ಟು ಆಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಕೂದಲಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಬೇಕಾದಷ್ಟೆ ಹಚ್ಚಬಹುದು. ತಲೆಕೂದಲುಗಳು ಉದುರುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಲ-ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಜೆಗೆ ಒಂದು ಬೋಗುಣಿಯೊಳಗೆ ಆಳವಾದ ತಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ತಣ್ಣೀರನ್ನಿಟ್ಟು ಕೂದಲ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ ಜೆನ್ನಾಗಿ ತಿಕ್ಕುವದುತ್ತಮ.

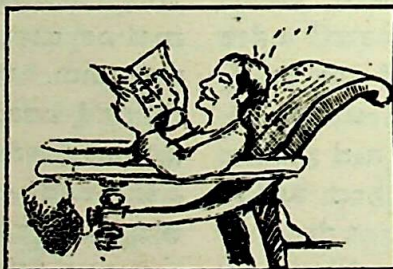
ಮಲಬದ್ಧತೆಯುಳ್ಳವರಿಗೆ—ಕೆಲವರಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಒಂದು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಸುಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡು ಕಾಯಿಗಳ ಹಾಲನ್ನು ಮುಂಜಾನೆ ಕುಡಿದರೆ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಭೇದಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅರ್ಧದಿಂದ

ಒಂದು ಕಾಯಿಯ ಹಾಲು ಪೌಷ್ಟಿಕ; ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮೆದುಳಿಗೆ ಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವನ್ನು ತುಪ್ಪಾಗಿ ಡುತ್ತದೆ. ಅಮೇರಿಕೆಯೊಳಗೆ ಅಂಗಸಾಧನೆ ಮಾಡುವ ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವೇ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ಹಾಲು ಆಗುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಅನೇಕ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಔಷಧಗಳಿಗಿಂತ ಕ್ಷಯ, ಜೀರ್ಣಾಬ್ಜರಗಳಿಗೆ ಇದು ವಿಶೇಷ ಫಲಕಾರಿಯೆಂದು ಮೊಡ್ಡ ಮೊಡ್ಡ ವೈದ್ಯರ ಮತ.

೧೫ ರಿಂದ ೩೦ ನಿಮಿಷಗಳ ವರೆಗೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೆಳಿ ಸುತ್ತ ತೊಟ್ಟಿ ಸ್ನಾನಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅನೇಕಾನೇಕ ರೋಗಗಳು ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ತೊಟ್ಟಿ ಸ್ನಾನವೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಕೂತುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಷ್ಟು ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತಣ್ಣಗಾದ ನೀರನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಪಾದಗಳನ್ನು ಒದ್ದೆಯಾಗದಂತೆ ಹೊರಗಡೆಯಿಡಬೇಕು. ನಾಭಿಯಿಂದ ನಾಲ್ಕುಂಗುಲ ಮೇಲಿನ ವರೆಗೆ ಬರುವಷ್ಟು ನೀರು ಅದರಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಕೂತಮೇಲೆ ಆಂಗೈಯಿಂದ ಮೇಲೆ ಬರೆದಂತೆ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಿಕ್ಕಬೇಕು. ಹೊರಗೆ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಮೈ ಒರೆಸಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯಾಯಾಮವಾಗುವಂತೆ ೨೦ ನಿಮಿಷ ತಿರುಗಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ

ಆರ್ಥಪಾಪು ಬಿಚ್ಚುಗಾದ ಹಾಲನ್ನು ಗಲೀ ಬಿಸಿನೀರನ್ನಾಗಲೀ ಕುಡಿಯುವುದು. ತೊಟ್ಟಿ ಸ್ನಾನವಾಗಿ ೧೧ ಘಂಟೆಯ ವರೆಗೆ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಣ್ಣಬಾರದು. ಸರ್ವಾಂಗ ಸ್ನಾನಮಾಡಲಿಟ್ಟಿರುವವರು ಆ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಂತರ ತೊಟ್ಟಿ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲದೆ; ತೊಟ್ಟಿ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಸರ್ವಾಂಗಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪು. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಘಂಟೆಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಈ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನರಿತು ಮಾಡಿದವರಲ್ಲನೇಕರಿಗೆ ಬಹಳ ಸುಖವು ದೊರೆತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅನುಭವಕ್ಕೋಗಾದ ಈ ವಿಷಯಗಳು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರಿಗೆ ಅರೋಗ್ಯವನ್ನಂಟು ಮಾಡುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಪ್ರಿಯ ವಾಚಕರೇ, ನೀವು ಓದಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ಈ ಅರೋಗ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯಗಳ ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ. ಪುಣ್ಯವು ಬರುವದು. ಜನರಿಗೆ ಸುಖವಾಗಬಹುದು. ಸುಲಭರೀತಿಯಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಉಪಕಾರವಾಗುವಂತಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ಸಹ ಮಾಡದಿರುವದು ಅನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೇ? “ಪ್ರಜಾಸುಖದಲ್ಲಿಯೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಿತವಿದೆ” ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡಿರಿ.

ಭೂಕಂಪದ ಕಾರಣಗಳು

ಪಂಡಿತ ಕೇಶವಶರ್ಮಾ, ಗಲಗಲಿ

ಭೂಗರ್ಭಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಭೂಕಂಪಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ವಿಧದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳುವರು. ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿದರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭೂಕಂಪದ ಕಾರಣಗಳಾವುವೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವುದು ಈ ಲೇಖನದ ಪ್ರಧಾನೋದ್ದೇಶವು.

ಗ್ರಹಯೋಗಗಳಿಂದ ವೃಷ್ಟಿವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಭೌಗೋಳಿಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವದೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಗ್ರಹಯೋಗಗಳಿಂದ ಭೂಕಂಪವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವಾಗ ಭೂಗರ್ಭಗತ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಬೇಕಾದೀತು. ಏಕೆಂದರೆ ಭೂಕಂಪವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ (ಗ್ರಹಯೋಗಗಳಿಂದ) ಉಂಟಾಗುವುದರಿಂದ, ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಭೂಗರ್ಭಜನೆಯೂ ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕಾಗುವದು.

ಮೊದಲನೆಯದು, ರಾಸಾಯನಿಕ, ಅಲರ್ಗಿಕ್, ಮೊದಲಾದ ಜ್ವಾಲಾಂಶಗಳ ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿದರು ತಮ್ಮ ಅವಿರತ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ಭೂಕಂಪದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಹೇಳಿರುವರು. ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿದ್ಯೆಯು ಇನ್ನೂ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅದರ ಅಧಿಕಾರ ಮಿಥ್ಯಾ ಎಂಬುದನ್ನು ಎವರು ಕೇವಲ ಅನಭ್ಯಾಸಿಗಳು. ಗ್ರಹಣಗಳೂ ಭೂಕಂಪಗಳಿಗೂ ಸಮಾಪದ ಸಂಬಂಧವಿರುವುದು ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿದರು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ (ಮರುಣ, ಪ್ರಜಾಪತಿ ಪೂಜೆ, ಶನಿ, ಮಂಗಳ, ಮಂ) ಯುತಿ ಪ್ರತಿಗಳೂ ಭೂಕಂಪದೊಡನೆ ಬಂಧುತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿರುವವು.

ಒಂದು ಗ್ರಹಣವು ತಾನು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರದೇಶವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪೂರ್ವಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವದೋ ಅ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ—ಎನಾದರೂ ಘಟನೆಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಥಮಭಾವ (ಪೂರ್ವಪ್ರಾಂತ), ಸಪ್ತಮಭಾವ (ಪಶ್ಚಿಮಪ್ರಾಂತ), ದಶಮಭಾವ (ಬಸ್ತಪ್ರಾಂತ) ಗಳು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವವು. ಈ ಭಾವಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಗ್ರಹಣಗಳು ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವವು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದಶಮಚತುರ್ಥ ಭಾವಗಳು—ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚತುರ್ಥಭಾವವು (ಅಧಃಪ್ರಾಂತ)—ಭೂಕಂಪಕ್ಕೆ ನಿಕಟಸಂಬಂಧವುಳ್ಳದ್ದಿರುವದು.

ಈ ಭಾವಾರಂಭ ಬಿಂದುಗಳ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಗ್ರಹಣಗಳೂ ಮಹಾಗ್ರಹಗಳ ಯುತಿ-ಪ್ರತಿಯುತಿಗಳೂ ಭೂಕಂಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಾಗುವವು. ಮಂಗಳ, ಶನಿ, ಗುರುಗಳ ಯೋಗ ಪ್ರತಿಯೋಗಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಗ್ರಹಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ರವಿಚಂದ್ರರು ಗುರುಮಂಗಳಾವಿ ಮಹಾಗ್ರಹಗಳ ಸಮಾಪದ ಯುತಿ ಪ್ರತಿಯುತಿಗಳಿಂದ ಸಂಬಂಧಿತ ರಾಗಿದ್ದರೆ ಭೂಕಂಪದ ಸಂಭವವಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಹಗಳ ಯೋಗವು ಮಹಾಭೂಕಂಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವದು.

ಕೆಲವು ರಾಶಿಗಳು ಉಳಿದವುಗಳಿಗಿಂತ ಭೂಕಂಪಕ್ಕೆ ನಿಕಟಸಂಬಂಧವುಳ್ಳವಿರುತ್ತವೆ. ನಾಲ್ಕು ಸ್ಥಿರ ರಾಶಿ (ವೃಷಭ, ವೃಶ್ಚಿಕ, ಸಿಂಹ, ಕುಂಭ)ಗಳು ಮಹಾಭೂಕಂಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಹಣಗಳು, ಮಹಾಗ್ರಹಗಳ ಯುತಿಗಳು ಈ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ ಮಹಾಭೂಕಂಪಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಮಹಾಗ್ರಹಗಳ ಪ್ರತಿಯೋಗ ಕೇಂದ್ರ ಯೋಗಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದರೆ ದೊಡ್ಡ ಭೂಕಂಪಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಮಹಾಗ್ರಹಗಳ ಯುತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರತಿಯುತಿಗಳಿಂದ

ಚರಾಶಿ (ಮೇಷ, ಕರ್ಕ, ತುಲಾ, ಮಕರ)ಗಳು ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿದ್ದರೆ ತೀವ್ರ ಭೂಕಂಪಗಳಾಗುವವು. ಆದರೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚರಾಶಿಗಳ ಆರಂಭದ ಅಂಶಗಳು ಭೂಕಂಪಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಚರಾಶಿಗಳು ಭೂಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ: ಮೇಷವು ಪ್ರಥಮಭಾವಕ್ಕೆ, ಕರ್ಕವು ಚತುರ್ಥಭಾವಕ್ಕೆ, ತುಲೆಯು ಸಪ್ತಮಭಾವಕ್ಕೆ, ಮಕರವು ದಶಮಭಾವಕ್ಕೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮೇಷ ಮಕರಗಳ ಆರಂಭದಿಂದ ಗಳು ಪೂರ್ವಸ್ಥಿತಿ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಆರಂಭದ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿತವಾಗಿರುವವು.

ದ್ವಿಸ್ವಭಾವಿ ರಾಶಿಗಳು (ಮಿಥುನ, ಕನ್ಯಾ, ಧನು, ಮೀನ) ಅಷ್ಟೇನು ಉಲ್ಲೇಖಾರ್ಹವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಮೀನವು ಹಲವು ಸಾರೆ ಭೂಕಂಪದ ಬಂಧು ವಿರುದ್ಧವು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಭೂಕಂಪವು ಗ್ರಹಣಕಾಲದ ಇಲ್ಲವೆ ಮಹಾಗ್ರಹಗಳ ಯುತಿಕಾಲದ ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುವದು ಕಂಡುಬಂದಿರುವದು. ಕೆಲವು ಸಾರೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಲವೂ ಗಮಿಸುತ್ತದೆ. ಗ್ರಹಣಕಾಲಿನ ರವಿಚಂದ್ರ

ರನ್ನು ಉಳಿದ ಗ್ರಹಗಳು ಮುಟ್ಟುವಾಗ (ಯುತಿ) ಅಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ, ಭೂಕಂಪಗಳುಂಟಾಗುವವು. ಭೂಕಂಪವು ಸಂಭವಿಸುವಾಗ ಹಲವು ಸಾರೆ ಭೂಪ್ರಸ್ಥಿತಿಜದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಕಲಗುವು ಉದಿತವಾಗುತ್ತಿರುವದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಚತುರ್ಥಭಾವದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ದಶಮಭಾವದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವದೋ ಅದನ್ನು ನೋಡುವ ಭೂಗೋಲ ರೇಖಾಂಶವನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸುವರು. ಭೂವಾಂಶಕಾಲಮಾಪನ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾಲಮಾಪನ ನೋಡುವ ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿದ್ಯೆಯ-ಪಾರಿಭಾಷಿಕಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ಅರಿಯದ ವಿಷಯವಲ್ಲ.

ಈ ವರುಷ, ೧೯೩೬ನೆಯ ಎಪ್ರಿಲ್ ೭ನೇ ತಾರೀಖು ವೃಷಭರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳ ಹರ್ಶಲ ಯುತಿ ಇರುವುದು. ನೇಪಚ್ಯೂನ್ ಮಂಗಳ ಯುತಿಯು ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೭ನೇ ಕನ್ಯಾರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವದು. ಜುಲೈ ೪ಕ್ಕೆ ಖಗ್ರಾಸ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣವೂ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೩ಕ್ಕೆ ಕಂಕ್ಷಾ ಕೃತಿ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣವೂ ಉಂಟು. ಇವು ಯಾವ ಅಥವಾ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುವವೋ ನೋಡಬಹುದು.

ಕೈ ಪ ತಂ ಗ

೧

ನಾನು ನಿನ್ನ ಕೈಪತಂಗ
ಪ್ರೇಮಸೂತ್ರವೆಮ್ಮ ಸಂಗ
ಬಂಧಿಸಿರುವುದು.
ಈವರೆದೆಯನೆಲ್ಲ ವೇಳೆ
ಹೊಂದಿಸಿರುವುದು.

೨

ಪಯಣಕಾನು ಹೋಗಲೇನು?
ಪಟವು ದೂರ ಸಾಗಲೇನು?
ದಾರವಿರುವುದು;
ಪಟದ ಜೊತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಹೆಚ್ಚಿ
ಬೆಳೆದು ಬರುವುದು.

೩

ಎದೆಗಳಿಂತು ಸಂಧಿಸಿರಲು
ಪ್ರಣಯಸೂತ್ರ ಬಂಧಿಸಿರಲು
ಹೆದರಲೇತಕೆ ?
ದೂರ ಬೇರಿನಾಳ್ವದೆಂದು
ಬೆದರಲೇತಕೆ ?

—“ಮೂರ್ತಿ”.

ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರವಂಚ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ವಿ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ, ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ., ಬೆಂಗಳೂರು ಅವರಿಂದ

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಯಾಮಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿತ್ತು ಬುದ್ಧಿಶಿಕ್ಷಣದ ಪರಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಜೋಡಿಸುವುದವಶ್ಯವಾಗಿದೆ.—ನಮ್ಮಲ್ಲಿನೂ ಗರ್ಭಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ದಾಟಿದಿದ್ದ ಒತ್ತಾಯದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಮಲನ್ನು ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಯಾಮ
ಶಿಕ್ಷಣಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಶಿಕ್ಷಣಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಯಾಮಗಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸ್ಥಾನವು ಅತ್ಯಂತ ಕನಿಷ್ಠವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿರಲಾರದು. ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿರುವ ಬಾಲಕ ಬಾಲಿಕೆಯರನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಈ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯತೆಯು ಕೃತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಡ್ಡಿಯಂತಹ ಮೈಕಟ್ಟು; ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಗೆ ಕನ್ನಡಕ; ಬಾಯಿಗೆ ಕೃತ್ರಿಮದಂತಗಳು. ಆಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ ವ್ಯುತ್ಕೃವಿಗೆ ತುತ್ತು ಗುತ್ತಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಯುವಕರ ಕರ ಸರಿಸ್ಥಿತಿಯಾದರೂ ಆಡಳಿತಗಾರರ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಮುಖಂಡರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕರಗಿಸಬಾರದೆ?

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಭಾರತೀಯರ ಸರಾಸರಿ ಆಯುಷ್ಯವರಾಣವೇ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆಯೆಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕಾರಣ ಬಾಲಕ ಬಾಲಿಕೆಯರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡುವ ಸುಧಾರಣೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆಯೆಂಬಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಶಿಕ್ಷಣಸಂಘಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಿ. ಎಸ್. ಜ್ಯೋತಿಸರವರೂ, ಕಲಕತ್ತದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ತಿಂಗಳು ನಡೆದ ಪ್ರವಾರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ ಜಾರ್ಜ್ ಆಂಡರ್ಸನ್ ಮೂ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಯ

ಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದರು.

ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಜರ್ಮನಿ, ಸ್ವೀಡನ್, ಜೆಕೊಸ್ಲೋವೇಕಿಯ ಮುಂತಾದ ಸಾಶ್ವಾತ್ಯದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಲಿರುವ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಎಡ್ಯುಕೇಷನ್ನಿನವರು ಸ್ಥಳೀಯ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಕಟನಾ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ:

(೧) ವೇಳಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಟೈಂಟೇಬಲ್) ಪ್ರತಿವಾರದಲ್ಲೂ ಮೂರು ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ವ್ಯಾಯಾಮಕ್ಕೂ, ಒಂದು ಘಂಟೆಯ ಕಾಲ ಈಜುವುದಕ್ಕೂ, ಒಂದು ಘಂಟೆಯ ಕಾಲ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ಯಾವುದಾದರೂ ಆಟಗಳಿಗೂ ಕಾದಿಡಬೇಕು. ಬಾಲಿಕೆಯರಿಗೆ ಈಜುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ನೃತ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಸಬಹುದು.

(೨) ಬಾಲಕರಿಗೂ ಬಾಲಿಕೆಯರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

(೩) ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಮೇಲೂ ಸಹ ಯುವಕರಿಗೂ ಯುವತಿಯರಿಗೂ ಉಚಿತವಾದ ವ್ಯಾಯಾಮ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

(೪) ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾದ ಚಾಲಕರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿ ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದ ಬೆಂಬಲವು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಡುವ ಚಾಲಕರು

ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು.

ಮೇಲೆ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಮಹಾಜನರೂ ಪರ್ಯಾಯೋಚಿಸಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ತೋರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನವುಂಟು.

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಲಕೆಲವು ಆಟಗಳಿಗೂ “ಡ್ರಿಲ್” ಅಥವಾ ಅಂಗಸಾಧನೆಗೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಏರ್ಪಾಟನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆಪ್ತೇನೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ನಡೆಯುತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತರಾದ “ಸಾರ್ಜಂಟ್”ರಿಗೆ “ಡ್ರಿಲ್” ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ವಿದ್ಯಾಗಂಧವನ್ನೇ ಅರಿಯದ ನಿರಕ್ಷರಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ತತ್ವಗಳಾಗಲಿ, ಧೈಯಗಳಾಗಲಿ, ಶರೀರಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನವಾಗಲಿ ತಿಳಿಯದಿರುವ ಈ ಸಾರ್ಜಂಟ್ ಡ್ರಿಲ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಮಾಡಿ ಯಾರು? ಆದ ಕಾರಣ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾಗಿರುವವರನ್ನೇ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಿಯಮಿಸಬೇಕು. ಉತ್ಸಾಹ ಪೂರಿತರಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಈ ವಿಧವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮದ್ರಾಸಿನ ವೈ. ಎಮ್. ಸಿ. ಎ., ಬೆಂಗಳೂರಿನ ದೇಶೀಯ ವಿದ್ಯಾಶಾಲೆ ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನ್ಯಾಯಾಸು ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮವನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸ್ತೋತ್ರಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಕೊಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹಲವಿವೆ. ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡತಕ್ಕ ಅಸನಗಳ ಸಮರ್ಪಕತೆ, ಸಾಕಷ್ಟು ಗಾಳಿ ಬಿಳಕುಗಳು ಒದಗುವಂತೆ ಕಟ್ಟಡಗಳ ರಚನೆ, ಅವರ ಬೇನೆ ಬೇಸರಿಕೆಗಳ ನಿವಾರಣೋಪಾಯ.... ಇತ್ಯಾದಿ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಲನ್ನೊದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಪಾರ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧವಾದ ಏರ್ಪಾಟನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವು. ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪುನರ್ರಚನಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸುಧಾರಣೆ

ಗಳೂ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುವೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗ

ಬಲಾತ್ಕಾರ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಯೋಮಾರ್ಗದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಆನರಬಲ್ ಆಲಿವರ್ ಸ್ವಾನ್‌ಲಿಯವರು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮೆಂಟಿನ ಕಾಮನ್ಸ್ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಒತ್ತಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ವಯೋಮಾರ್ಗದ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದುದ್ದರಿಂದ ಪಠನವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಇದುವರೆಗೂ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳೂ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನ ವರೆಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಒತ್ತಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆ ಮಾರ್ಗದ ಹದಿನೈದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅನಿರ್ವಾಹನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹದಿನೈದು ವಯಸ್ಸಿನ ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನೇ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಅಚರಣೆಗೆ ತರಲಾಗುವುದು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾನೂನಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೆರವೇರಲಾಗದೆಂದು ಲೇಬರ್ ಪಕ್ಷದ ಮುಖ್ಯವಾದಿ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿದರು. ಆದರೂ ಮಸೂದೆಯು ಬಹುಮತ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಈ ಮಸೂದೆಯು ೧೯೩೯ನೆಯ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರಿನಿಂದ ಅಚರಣೆಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದಿದೆ. ಹೊಸ ಶಾಲಾಮಂದಿರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವುದರಿಂದಲೂ, ಹೆಚ್ಚು ದ್ರವ್ಯಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ೨೧,೦೦,೦೦೦ ಪೌಂಡುಗಳ ವೆಚ್ಚವಾಗಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ಈ ಹಣವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ೧೪,೬೫,೦೦೦ ಪೌಂಡುಗಳ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳವರು ೬,೩೫,೦೦೦ ಪೌಂಡುಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ವಾದವಿವಾದಗಳೇ ನಡೆಯುತ್ತಲಿವೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಇದನ್ನು ಅಚರಣೆಗೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗಿ “ಮೇಷ” ಗಳನ್ನು ಎಣಿಸುತ್ತಲಿವೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ “ನೆರೆಯ ನೋಡಿ ಬದುಕೋ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಧಾಮ” ಎನ್ನುವ ಹಿರಿಯರ ನುಡಿಯು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ರಾಜರಹಸ್ಯ

ಲೇಖಕರು : ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಳಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ

ಧಾರಾವಾಹಿಯಾದ ಕಾದಂಬರಿ

(All Rights Reserved)

ದಿಗ್ಭ್ರಮೆ

ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಗನ್ನೂ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳಿದ್ದುವು. ವಿರಪ್ಪನು. ಹಜಾಮನನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಒಪ್ಪತ್ತಿನ ಮಾತಿಗೆ ಅವನರಿವೆಗಳನ್ನು ಎರವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದನು. ಅವನು ಅತಿ ಅಕ್ಷಯಪಟ್ಟು ಬೇಕಾದುದನ್ನಾ ರಿಸಿಕೊಳ್ಳರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿರಪ್ಪನು ಮಾಸಿದ ಹರಕರಿವೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತ ನಾಗಿ, ತನ್ನ ರೂಪುಗೈಡುವಂತೆ ಇದ್ದಲುಬಳಿದಿಗೇಂದ ಕೈಕಾಲಮೋರೆಗಳನ್ನು ಜಿಜ್ಞಾಸಿಸಿದನು.

ಸಂಕೇತಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಸ್ತು ಸೇರಿದಾಗ ಸರಿರಾತ್ರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತುಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಲ್ಲಿದ್ದನು. ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಅವರೊಂದು ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬರಲು, ಮಗು ಲೆಕ್ಕೊಂದು ಬಂಡಿಯಿದ್ದು ದರಿಂದ ವಿರಪ್ಪನು ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನನ್ನು ಮುಂದಡಿಯಿಡದೇ ತಾನು ಅವನನ್ನು ನುಸರಿಸಿದನು. ಬಲಗಡೆ ಗಾಡಿಯೂ ಎಡಗಡೆ ಗೋಡೆಯೂ ಇದ್ದ ಅತಿ ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ರಭಸದಿಂದ ನಡುವಿಗೆ ಕೈಹಾಕಿ ಅವನ ನ್ನೇತ್ತಿ ಗಾಡಿಯಲ್ಲೊಗೆದನು. ಒಳಗಿನೆರಡು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ವಿರಪ್ಪನ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟೆಯನ್ನು ತುರುಕಿ, ಕೈಕಾಲು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟುವು. ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೂ ಹಾರಿ ಕುಳಿತನು; ಗಾಡಿಯು ವೇಗವಾಗಿ ದೋಗಿಬಿಟ್ಟಿತು.

ಕೆಲಕಾಲಾನಂತರ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಾಜ್ಞೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ನರರಕ್ಕಸಿಯು ವಿರಪ್ಪನ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅರಿವೆಯ ಚಂಡನ್ನು ತೆಗೆದಳು. ಒಂದು ವಿಧದ ಲ್ಲದ್ದಿದ್ದರೂ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆಷ್ಟೋ ಹಗುರಾಯಿತು. ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು “ಎಲೋ ಅಜ್ಜಪ್ಪಾ, ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ನೀನು ಗದ್ದಲವನ್ನೀಗ ಮಾಡ

ವುದು ಹಾಗಿರಲಿ—ಒಂದು ವೇಳೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ, ಇಗೋ ನೋಡು! ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣವುಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ವರ್ತನದಿಂದಲೇ ನಿನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯಂತಾಯಿತು. ನಿನ್ನ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗಿವು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು; ಬಂದುದನ್ನು ನುಭವಿಸು” ಎನ್ನಲು, ವಿರಪ್ಪನು “ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ಕೊಲೆಯಾಗುವುದೇ?” ಎಂದನು.

“ನಾನಂಥಾ ಮೂರ್ಖರಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಹೆಣವು ಸತ್ತಿಮ್ಮೆಯಷ್ಟು ಬೆಲೆಬಾಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ನಿನ್ನನ್ನಿರಗೊಟ್ಟರೆ ನೀನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಐದುಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಮಗಿತ್ತು ಬಂಧಮುಕ್ತನಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ” ಎಂದು ತ್ತರ ಬರಲು ವಿರಪ್ಪನು ಕೈಕಾಲುಗಿಟ್ಟನು. “ಅಯ್ಯೋ ಐದು ಸಾವಿರವೇ?” ಎಂಬ ಉದ್ಗಾರಗಳು ನಿಶಾಡೇವಿಯ ಮೌನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮುರಿದುಬಿಡಲು, “ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚು. ನಿನ್ನ ತಲೆಸರಟೆಯು ಕಳಚಿತು” ಎಂದು ಕಾಪಾಲಿಕನು ಪಿಸ್ತೂಲನ್ನೆತ್ತಿದನು.

ಈ ಭಯಂಕರ ಶತ್ರುಗಳ ಗೋಜಿಗೆ ತಾನು ಹೋದುದು ಬೆಕ್ಕಿನ ಮನೆಗೆ ಇಲಿಯು ಕನ್ನವನಿಕ್ಕಿದಂತಾಯಿತೆಂದು ವಿರಪ್ಪನು ಬಹು ಹಳಹಕಿಸಿದನು. ಆದರೂ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಿಟ್ಟು ರಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದಂತೆ ಅವನ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿತ್ತು.

“ಐದೇ ಸಾವಿರವೇ?” ಎಂದಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನರರಕ್ಕಸಿಯು ನಿರಾಶಾಜನಕ ಧ್ವನಿಯನ್ನೆಳೆದಳು.

ಬಂಡಿಯು ತನ್ನ ಕಟಕಟ ಧ್ವನಿಯನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ವೇಗವಾಗಿ ಓಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಮುಂದೊಂದು ಮನೆಯ ಮುಂದರು ಬಂದು ನಿಲ್ಲಲು, ನರರಕ್ಕಸಿಯು ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆಸಿದಳು. ಎಲ್ಲರೂ ವಿರಪ್ಪ

ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುದೂರದ ವರೆಗೂ ಕೊಂಡೊಯ್ದ ನಂತರ ವೀರಪ್ಪನು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನೇರಿ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಅದರಂತೆ ದಲ್ಲಿ ನರರಕ್ತಸಿಯು ಬೀಗ ಸರಪಳಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದೊಗೆದು ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯ ಕಬ್ಬಿಣದ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆದಳು. ಕೂಡಲೇ “ಕರುಣಾಳುಗಳೇ, ಈ ನರಕದಿಂದೆನ್ನನ್ನು ಬಿಡಿಸುವಿರಾ?” ಎಂಬ ಅರ್ತನಾದವು ಅಂತಹ ಅನೇಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಭಯಾನಕವಾಗುವಂತೆ ಧೂಗರ್ಭದಿಂದ ಬಂದಿತು.

“ನಮ್ಮ ಕರಾರುಗಳನ್ನು ನೀನೊಪ್ಪದ ಹೊರತು ಇವಾಗದು. ನಾವಿಗ ನಿನ್ನಗೊಬ್ಬ ಸಂಗಡಿನನ್ನು ಕರೆತಂದಿದ್ದೇವೆ; ಇದಕ್ಕಾಗಿರಾದರೂ ನೀನು ನಮಗೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರಬೇಕು” ಎಂದು ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೆಂದನು.

“ನೀಚರೇ, ನಿಮ್ಮ ನಾಶವಾಗಲಿ!” ಎಂದು ಕಳವಳಗೊಂಡು ಬಹು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ ಕೋಪದಿಂದವನು ಶಪಿಸಿ ಸುಮ್ಮನಾದನು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಾಪಾಲಿಕನು ವೀರಪ್ಪನನ್ನು ಆ ನೆಲವನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ನೂಕಿಬಿಟ್ಟನು; ಧ್ವಾರವು ಮಹಾರಥಸದಿಂದ ಒಡನೆಯೇ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಸರಪಳಿಗಳನ್ನು ಸರಿಸಿದ ಹಾಗೂ ಚಿಲಕ ಕೀಲಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ ಶಬ್ದವು ಕೆಳಗಿನವರಿಗೆ ಕೇಳಬಹುದಲ್ಲದೆ, ಕ್ರಮೇಣ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೇರಿ ಹೋದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳ ಸಪ್ತಳವೂ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಿಸಿದುವು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ನಿಶ್ಚಬ್ದತೆಯಾಗುವವರೆಗೂ ವೀರಪ್ಪನು ಅಜಲಾಂತಿ ಉಸಿರಾಡದೆ ಮೈವರೆತು ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ನಂತರ ತನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದುದನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆದು—ಅಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ಅಮವಾಸ್ಯೆಯಿದ್ದದರಿಂದ ನಯನೇಂದ್ರಿಯವು ವ್ಯರ್ಥವೆಂದೆನಿಸಲು—ತನ್ನ ಹಿಂಸಿಕ್ಕಿತಿಗಾಗಿ ಮನನೊಂದು ಶೀತವೇರಿದ ನೆಲದ ಮೇಲೆಲ್ಲಿಯೋ ಕುಳಿತು ಸುತ್ತಲೂ ಕೈಯಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮೊದಲಿದ್ದ ಬಂದಿಯು ಮೊದಲು ಮಾತನಾಡಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದನು.

“ಆಯೋ ದುದೈವಿಯೇ, ನೀನಾರು? ಈ ಗವಿಯ ಕ್ರೌರ್ಯಕ್ಕೆ ನನ್ನಂತೆಯೇ ನೀನೂ ಈಡಾದೆಂತು?”

“ಅಹುದು. ನಾನಾತ್ಯಂತ ದುದೈವಿಯೆಂಬುದು ನಿಜ.”

ವೀರಪ್ಪನು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದುಃಖಾಶ್ವರ್ಯಗಳಿಂದ ಹುಚ್ಚನಾಗಿದ್ದನು. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಧ್ವನಿಯು ತನಗಪರಿಚಿತವಲ್ಲವೆಂದು ಅವನ ಭಾವನೆಯಾಗಲು ಅವನು ಮತ್ತೂ ಭ್ರಾಂತನಾದನು.

“ಆದರೂ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ದುದೈವಿಯಲ್ಲ, ಅಪರಿಚಿತನೇ!

ವಿನೆನ್ನಲಿ!! ನನ್ನಂಥಾ ಸಜ್ಜನನಿಗೆ ಅಗಬಾರದ ದೆಲ್ಲಾ ಅಗಿಹೋದುದನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೆನಸಿಕೊಂಡರೆ ಹುಚ್ಚ ಹಿಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ—ಘನ ಹುಚ್ಚು.”

“ದುದೈವಿಯೇ, ದುಃಖಿಸಬೇಡ. ‘ದೈವಿ ವಿಚಿತಾಗತಿ’ ಎಂಬುದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ, ಅಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ದುದೈವಿಗಲ್ಲರೂ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಮೊದಲ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ನಾನು ವೀರಪ್ಪನೆಂಬವನು; ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥರಾದ ಶೇಷಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಶೆಟ್ಟಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕಿದ್ದೇನೆ—ಅಥವಾ ಇದ್ದೆ.”

ಹಳೆಯ ಸೆರೆಯಾಳು ನಡುವೆ ಬಾಯಿಹಾಕಿ ಹೇಳಿದನು. “ನನ್ನ ವಿಚಾರವನ್ನೇಗ ಕೇಳು. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಮೃತ್ಯುಜಯನೆಂದು—”

ಈ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿದೊಡನೆಯೇ ವೀರಪ್ಪನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿದನು. ಅವನತ್ತ ಏನೂ ತಿಳಿಯದೆ ಸುಮ್ಮನಾಗಲು ವೀರಪ್ಪನು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಅತಿ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಲೆಂದು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನರಳಿಸಿದನು. ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಷ್ಟು ಶುಭ್ರವಾದ ಬೆಳದಿಂಗಳು ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳ ಕಾಣ್ಪಡಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವಂತೆ ಉಂಡೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವಷ್ಟು ದಟ್ಟವಾದ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯು ಈ ನೆಲವನೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿತ್ತು. ವೀರಪ್ಪನು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯದಿಂದಲೂ ಭಯದಿಂದಲೂ “ಮೃತ್ಯುಜಯ!!” ಎಂದುಚ್ಚರಿಸಲು ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿದುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಭಯಂಕರ ಪರಿಣಾಮವಾದುದನ್ನರಿತು ಅವನು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದು, “ವೀರಪ್ಪಾ, ನಾನು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಹೌದು. ನನ್ನ ದುಃಖವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ನೀನಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಸಂಭವವುಂಟೇ?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು.

ವೀರಪ್ಪನು ರೋಮಾಂಚಿತನಾಗಿ ಕೇಳಿದನು. “ದುಃಖವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ!!”

ಮೃತ್ಯುಜಯನು ವಿಷಾದಿತನಾಗಿ ನುಡಿದನು:

“ಅಹುದು. ಅನುಪಮ ದುರದೃಷ್ಟಗಳು. ನಿನ್ನ ಮೋರೆಯು ನನಗೆ ಕಾಣದಿದ್ದರೂ ಸಹ, ನೀನು ಕೌತುಕದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಭ್ರಾಂತಿಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಳುಲುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿ ತಿಳಿಯದಲೂ ಧ್ವನಿಯಿಂದಲೂ ನಾನು ತರ್ಕಿಸಬಲ್ಲೆನು. ವೀರಪ್ಪಾ, ನಾನು ಸೆರೆಗೊಡ್ಡಿ ಬೀಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗುತ್ತರಕೊಡು. ನನ್ನ ವಿಷಯವಾಗಿ ನೀನೇನು ಗೊತ್ತಿದೆ? ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯ ಭಯಂಕರ ಘಟನೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೇನು ತಿಳಿದಿದೆ? ಆ ಅತಿಮದುಃಖ

ನಾವ ದುರ್ಜಯನೂ ನೀಚನಾದ ನಾಗಶೆಟ್ಟಿಯೂ ಏನಾ
ವರು ? ”

ವೀರಪ್ಪನು ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು:

“ ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನನ್ನು ವಿಸ್ಮಯಗೊಳಿಸಲೇ ಬೇಕೆಂದು
ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯೇ ? ನಿನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಕೊಡುವ
ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಿಡುತ್ತೇನೆ.
ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳು. ಈ ದುಃಖಮಯವಾದ ಬಂದಿವಾಸವು
ನಿನ್ನ ದೇಯದಲೇ ನನಗುಂಟಾಯಿತು. ”

ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಬಿಚ್ಚಿಬಿದ್ದನು:

“ ಏನು ನನ್ನ ದೇಯದಲೇ !!! ”

ವೀರಪ್ಪನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅಧಿಕಾರಯುಕ್ತವಾದ
ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದನು.

“ ಅಹುದು, ನಿನ್ನ ದೇಯದ. ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ
ನಾನು ಕೈಹಾಕದಿದ್ದರೆ ಆ ದರೋಡೆಬೋರನು ನನಗೆ
ಗಂಟುಬೀಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಈ ಸೆರೆಮನೆ ವಾಸಕ್ಕೂ ಆಸ್ತದ
ವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಮೊನ್ನೆಯ ರಾತ್ರಿ ನಿನ್ನನ್ನು
ನಾನು ಇಂದ್ರಭವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುದೂ, ಪೋಲೀಸರೊಡನೆ
ಕುದುರೆಯ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನಿನ್ನನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದುದೂ,
ನೀನು ನನಗೆ ಹೆದರಿ ದುರ್ಗದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ತಲೆತಪ್ಪಿಸಿ
ಕೊಂಡು ಓಡಿಹೋದುದೂ— ”

“ ಎಲೋ ನೀಚರೇ, ನನ್ನನ್ನು ನೆಲೆಗಾಣದ ನೋವಿನ
ಜಲಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಲೆಂದೇ ಹುಚ್ಚನೊಬ್ಬನನ್ನು ಸಂಗ
ಡಿಗನೆಂದಿಗಿಗೆ ಅಟ್ಟಿರುವಿರಾ !! ಅಯ್ಯೋ ಪಾತಾಳವೇ,
ನಿನ್ನ ಕೌರ್ಯಕ್ಕೆ ಇಂತು ಕಳಸವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆಯಾ ? ”
ಎಂದು ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ವೀರಪ್ಪನ ವಚನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕರ
ತಲಾಮಲಕವಾಗಿರಲು ಲವಲೇಶವಾದರೂ ನಟನೆಯಿಲ್ಲದೆ
ಏನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದವನಾಗಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಹಣೆಯನ್ನು
ಬಡಿದುಕೊಂಡನು.

ವೀರಪ್ಪನು ಮುಂದಡಿಯಿಟ್ಟು ನಿಧಾನವಾಗಿ ನುಡಿದನು:

“ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಹೇಗೋ
ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಯ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾ
ಧಾನವುಳ್ಳವರಾದರೆ ಸತ್ಯತೆಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ನನ್ನ
ಮಾಲಕನು ನನ್ನನ್ನು ನರಕವಿಮುಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಶೀಘ್ರ
ದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬಹುಶಃ
ಹುಚ್ಚುಹಿಡಿಯಬಹುದಾದರೂ, ನಾನೀಗ ಸತ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳು
ತ್ತೇನೆ; ನೀನಿದನ್ನು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ನಂಬು— ನಾನು
ಹುಚ್ಚನಲ್ಲ. ”

ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ವೀರಪ್ಪನ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಲಾರದ
ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅವನನ್ನು ಒರೆಹಚ್ಚಿನೋಡಲೆಂದು ಕೇಳಿ
ದನು:

“ ಮೊನ್ನೆಯ ರಾತ್ರಿ ಇಂದ್ರಭವನದಲ್ಲಿ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು
ನೋಡಿದೆನೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ ? ”

ವೀರಪ್ಪನು ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟನು: “ ಹೌದೇ ಹೌದು.
ಇದಲ್ಲದೆ ಬಹುಮಾನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿಸಿದೆನು.
ನೀನು ಉತ್ತರವನ್ನು ಸಹ ಕೊಡದೆ ಬಹು ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಅತ್ತ
ತಿರುಗಿಕೊಂಡೆ. ”

ಮೃತ್ಯುಂಜಯನೆಂದನು: “ ಇದರಲ್ಲೇನೋ ವಿಚಿತ್ರ
ತಮ ಭ್ರಾಂತಿಯಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನನ್ನ ಇಡೀ ಜೀವನದಲ್ಲಿ
ನಾನು ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ; ಇದಲ್ಲದೆ ನೀನು ಹೇಳುವ
ರಾತ್ರಿ ನಾನು ಈ ನರಕದಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ”

ಅಚ್ಚರಿಯಿಮ್ಮಡಿಸಲು ವೀರಪ್ಪನೆಂದನು: “ ಹಾಗಾದರೆ
ನೀನು ಮೃತ್ಯುಂಜಯನೇ ? ”

ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ನಡಗುವ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ನುಡಿದನು:
“ ಅಹುದೆಂದು ನಾನಾಗಲೇ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡ
ಲಿಲ್ಲವೇ ? ವೀರಪ್ಪಾ, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕೇಳು. ಆ ದುರ್ದೈವಿ
ಯಾದ—ಅತ್ಯಂತ ನೋವಿಗೀಡಾದ—ಮೃತ್ಯುಂಜಯನೇ
ನಾನು ! ”

ವೀರಪ್ಪನು ಕೇಳಿದನು: “ ನೀನಿಲ್ಲಿಗೆಂದು ಬಂದೆ ? ನಾವು
ವಾರ ತಿಥಿಗಳನ್ನೆಣಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿ
ಹೋಗಬಹುದು. ವಿಜಯಪುರದ ಕ್ರೌರ್ಯವು ಸೋಮ
ವಾರ ಎಂದರೆ ಪುಷ್ಯ ಬಹುಳ ಸಂಚಮಿಯ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ
ಘಟಿಸಿತು. ”

ಮೃತ್ಯುಂಜಯನೆಂದನು: “ ಆ ಭಯಂಕರ ಕೃತ್ಯಗಳು
ನಡೆದ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು
ತುರುಕಿ, ಚೀಲವೊಂದರಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಹಾಕಿ ಬಿಗಿದು, ಕುದು
ರೆಯ ಗಾಡಿಯಿಂದಿಲ್ಲಿಗೆ ನನ್ನನ್ನಿವರು ಕರೆತಂದರು. ನಾನೀ
ನರಕದಲ್ಲಿ ಹೊಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಷಷ್ಠಿಯ ಬೆಳಗಿನ ಆರು
ಗಂಟಿಯಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತರ್ಕಿಸಿರುವೆನು. ”

ವೀರಪ್ಪನಾಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾಗಿ ನುಡಿದನು: “ ನೀನೇನೇ
ಹೇಳು, ಮರುದಿನ ಮಂಗಳವಾರ ಎಂದರೆ ಷಷ್ಠಿಯ ಸಾಯಂ
ಕಾಲ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ದೇವರಾಣೆಗೂ
ಇಂದ್ರಭವನದಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶಿಸಿರುವೆನು. ಇಲ್ಲ ! ನಾನೆಷ್ಟೋ
ತಪ್ಪಿಲ್ಲ !! ಮಂಗಳವಾರದ ದಿನವೇ ರಾತ್ರಿ ಎಂಟುಗಂಟಿಯ್ವ
ಹೊತ್ತಿಗೆ ದುರ್ಗದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ

ದುಡು—ಬುಧವಾರದ ರಾತ್ರಿ ನಾನಿದ್ದು ಭಿಕ್ಷುಕಸಂಘದಲ್ಲಿ—ಈಗಾಗಲೇ ರಾತ್ರಿ ಎರಡು ಗಂಟೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ನಮಗೀಗ ಭ್ರಾಂತಿಯುದಿಸಲವಕಾಶವನ್ನೀಯದಂತೆ ಗುರುವಾರ ರಾತ್ರಿಯೆಂದೇ—”

ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಉತ್ಕಂಠಿತನಾದನು: “ನಾನು ಇನ್ನೆಮ್ಮಿ ಒತ್ತಿಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ಇಂದ್ರಭವನದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದನೆಂದು ನೀನು ಕನವರಿಸುವ ಆ ವೇಳೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾನಿವರ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ನೆರಳಲಾರಂಭಿಸಿ ಎಷ್ಟೋ ತಾಸು ಗಳಾಗಿದ್ದುವು. ಈಗ ಹೇಳು, ನಾನೆಂದು ನೀನು ಭ್ರಮಿಸಿದ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ದುರ್ಗದ ಮಾರ್ಗದ ವರೆಗೂ ನೀನೇಕೆ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿಹೋದೆ?”

ವೀರಪ್ಪನು ವಿವರಿಸಿದನು: “ನಿಜವನ್ನು ನುಡಿಯುವುದಾದರೆ, ನನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮರೆತು ಈ ಹುಚ್ಚಾಟದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಲು ನನಗೊಂದು ಆಮಿಷವಿತ್ತು. ನಿನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನವು ದೊರೆಯುವುದೆಂದು ನನಗೂ ತಿಳಿಯಬಂದಿತ್ತು.”

ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಉದ್ವಿಗ್ನಚಿತ್ತನಾಗಿ “ಆಯ್ಯೋ ಪಾಪಿಯೇ! ಹಾಸ್ಯದಿಂದೆನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಿಯಾ? ನೊಂದ ಹೃದಯವನ್ನಿಂತು ಇರಿಯುವೆಯಾ?” ಎಂದು ತಡವರಿಸಿ ವೀರಪ್ಪನೆಡೆಗೆ ಸರಿದುಬರಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ವೀರಪ್ಪನು ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯ ಒಂದು ಮೂಲೆಯ ಕಡೆ ಗೋಡಿ “ಓಹೋ, ಇದೇನು? ಮೃತ್ಯುಂಜಯಾ, ದೂರ ನಿಂತು ನುಡಿ!! ನಿನ್ನನ್ನು ರೊಚ್ಚಿಗೆಬ್ಬಿಸಲೆಂದು ನಾನಂತು ನುಡಿಯಲಿಲ್ಲ—ನಾನು ಹೇಳಿದ ಪ್ರತಿ ಆಕ್ಷರವೂ ಸತ್ಯ” ಎಂದು ಚೀರಿದನು. ಭಯಾನಕವಾದ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯಿಂದ ವೀರಪ್ಪನು ಭಯಭ್ರಾಂತನಾದರೂ ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯ ದೊರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸದ್ದಿನ ಮರಿಯೂ ನುಸಿದು ಹೋಗುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಎನೋ ಹೊಳೆದಂತಾಗಲು ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು: “ಸತ್ಯ!!! ಓಹೋ, ನನಗೀಗ ಸತ್ಯವು ತಿಳಿಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಆ ಪಾಪಂಡಿಗಳು—ಆ ದುರ್ಜಯನೂ ನಾಗಶೆಟ್ಟಿಯೂ—ನನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಕಳಂಕ ತಂದಿರಬಹುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳ ಆಪವಾದವನ್ನು ಹೊರಿಸಬಹುದು—ವೀರಪ್ಪಾ, ಈ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ನನಗೆ ಹುಚ್ಚು

ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದೆ. ನೀನು ನನ್ನ ಕೋಪವನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ಕ್ಷಮಿಸು. ಒಬ್ಬರ ಆರ್ಥವನ್ನೊಬ್ಬರು ಈಗ ಗ್ರಹಿಸೋಣ.”

ವೀರಪ್ಪನು ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ “ನನಗೂ ಅದೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ನಾನು ಎಷ್ಟು ಭಯಭ್ರಾಂತ ಮನಸ್ಸಿನಾಗಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ನನ್ನ ವಿಚಾರತರಂಗಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಲು ನನಗೇನೂ ಶೋಚುವಂತಿಲ್ಲ.”

ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಹೇಳಿದನು: “ಹಾಗಾದರೆ ಪ್ರಶ್ನೆಸುವ ಕಾರ್ಯವು ನನಗಿರಲಿ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕರತಲಾಮಲಕವನ್ನಾಗಿ ಸುವುದು ನನ್ನ ಕೆಲಸ. ಈಗ ಉತ್ತರ ಕೊಡು. ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನವನ್ನೀಯುವುದರ ಮರ್ಯಾದೆನು?”

ವೀರಪ್ಪನು ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತಾ: “ಹಾಗಾದರೆ ಹೇಳಿಬಿಡಲೋ?” ಎನ್ನಲು ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಜೋರಿನಿಂದ: “ಹೂ, ಹೇಳು. ನನ್ನ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಏನು ಕೇಡು ನುಡಿದರೂ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಸಹನೆಯು ನನ್ನಲ್ಲಿದೆ” ಎಂದನು.

“ನೀನು ಮಹಾಸರಾಥಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬಂದಿದೆ” ಎಂದೆನ್ನಲು ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ “ಆ ಆಪರಾಧವಾವುದು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ವೀರಪ್ಪನು ಉತ್ತರಿಸಿದನು: “ಆಪರಾಧಗಳಾವುವು? ಎಂದು ಕೇಳು. ಏಕೆಂದರೆ ನೀನು ಮಾಡಿದುದು ಒಂದೇ ಆಪರಾಧವಲ್ಲ—ಮೋಸಮಾಡಿದೆ, ಮನೆ ಸುಟ್ಟಿ, ಫೋರ್ಬರಿ (ಕಳ್ಳ ಕೈಬರೆಹ) ಮಾಡಿದೆ, ಕೊನೆಗೆ ಅಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕೈವಿಡಿದ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೇ ಕೊಂದುಬಿಟ್ಟಿ.”

“ಮಹಾಪಾಪಂಡಿಗಳು!! ಭಯಂಕರ ಘಾತುಕರು!!” ಎಂದೊದರಿ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ದುಃಖಾತೀರಿಕದಿಂದ ಮೂಕನಾದನು. ಅವನು ಅತಿ ಅವೇಶಯುಕ್ತನಾಗಿ ಮರು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಳಗುರುತಿ ಕೈಗಳೆರಡಿಂದಲೂ ಹಣೆಯನ್ನು ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು ವೀರಪ್ಪನು ಕೇಳಿದನು.

ನಂತರ ಬಹಳ ಕಾಲದವರೆಗೂ ಆ ಕಗ್ಗವಿಯಲ್ಲಿ ಗೋರಿಯಲ್ಲಿನ ಮೌನವು ಮನೆಮಾಡಿತು.

ಚಿತ್ರಮಯ ಚರಿತ್ರೆ

ಈ ಭೀಕರ ಮೌನವನ್ನು ಮೃತ್ಯುಂಜಯನೇ ಭಂಗಗೊಳಿಸಿದನು. ಅಂತಃಕರಣವು ಅತ್ಯಂತ ಕರಗಿದವರಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಗಾಂಭೀರ್ಯವೂ, ಮಾಂಡ್ಯವೂ ಇವನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿದ್ದುವು.

ವಿಕವಾದ ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಗಾಂಭೀರ್ಯವೂ, ಮಾಂಡ್ಯವೂ ಇವನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿದ್ದುವು.

“ನನ್ನ ಹೊಸ ಬಂಧುವೇ, ವಿಷಾದಮಯವಾದ ನನ್ನ ವೆಲ್ಲ ಪಯಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿ ನೀನೂ ವಿಷಾದಿಸು. ಅನುತಾಪ ಕ್ಷರ ಅನುತಾಪದಿಂದ ದುಃಖಗಳ ದುಃಖವು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಮ್ಮಿಯಾಗುವುದೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸಾಯುವ ನೋವು ಬಿಡುವವರ ನೋವು “ಅಯ್ಯೋ, ಪಾಪ” ಎಂಬ ಅನು ಅನುರೂಪದಿಂದ ಅದೆಷ್ಟೋ ಶಾಂತವಾಗುವುದು. ಈ ನಿಷ್ಕರಣೆಯಾದ ಧರಣಿಯು, ಕವಿಗಳಿಗೆ ದೇವಿಯಾಗಿದ್ದ ಈ ಪ್ರಿಯ, ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಅಸುರಳಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ರಿಸಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಪರವನ್ನೂ ಕೇಳಿ ನೀನು ಬೇಕಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ತಾಳು. ಈ ರತ್ನಗಳು ಕೆಲ ಕರಾರುಗಳಿಗೊಪ್ಪ ಕೇವಲ ಬಹು ಸೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನನಗೆ ಧಿಕ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು—ಇನ್ನಂತೂ ಅವುಗಳನ್ನೊಪ್ಪ ದೇ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಉದ್ದೇಶವೇನಿರಬಹುದೆಂದು ನನಗಿಗ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಳೆದಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನೋಡದೂ ಬಂಧವಿಮೋಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದರೆ, ಇವು ನನಗೆ ವಚನಕೊಡು. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕೈಬಿಡು ಧಿಕ್ಕವಷ್ಟೇ—ಅಂಥವಾದ ನ್ಯಾಯದೇವತೆಯ ಮುಂದೆ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ನನಗೆ ನ್ಯಾಯವು ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡು ಮುಖವೇ ?”

“ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುವೆನು. ಇದು ನನ್ನ ವಚನ” ಎಂದು ಧರಣಿಯನ್ನುಯಲು ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಸಂತುಷ್ಟ ದಂತೆ ಶೋಧಿತ.

“ನನಗಿಗ ೩೩ ವರ್ಷಗಳು. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯವರೆಗೆ ದುಃಖವೂ ತೀರ ಅಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದೆವು. ನನ್ನ ೧೭ ನೆಯ ಸಿನಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯೂ ೧೮ ರಲ್ಲಿ ತಂದೆಯೂ ತೀರಿ ಡುದು ದಿಟವಾದರೂ ಇವು ಪ್ರಕೃತಿಸಿದ್ಧವಾದ ಜನ ರಾಜ್ಯವಾದ ದುಃಖಗಳಾದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಏಕಗಳ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಲಾಗದು. ೨೨ ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿಗೇರಿದಾಗ ೨೫೦೦೦ ರೂ.ಗಳ ಯ ಮಾಲಿಕನಾಗಿ ಚಿಂತಾರಹಿತ ಜೀವನದಲ್ಲಿದ್ದೆನು. ಟೆನೋದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾನು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರೊಡನೆ ಡುವಾಗ ನಂಬಿಗಸ್ಥ ನೊಬ್ಬನನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲು ನೇಮಿಸಿದೆನು. ನಿರ್ವಹದೇವತೆಯು ಮನವಿಯಾಗಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ ಹಲವು ಶ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದೆನು. ಆಗಾಧವಾದ ಇಲ್ಲಿಯ ಶಾಕುರ್ಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದೆನು. ವರುವರುಷವೂ ತಿರು ವ ಹುಚ್ಚು ತಲೆಗೆರಲು ಸಕಲ ದೇಶಗಳನ್ನೂ

ಸುತ್ತಿ ಇಲ್ಲಿಯಷ್ಟು ರಮ್ಯವಲ್ಲದ ಪುರವನಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಬೇಸತ್ತು ಸಂಚಾರಕ್ರಮವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆನು. ಬಹುದಿನಗಳಮೇಲೆ ನಾನು ಬರುವಾಗ ನಮ್ಮವನ ವ್ಯವ ಸಾಯಬ್ಬಾನದ ಫಲವಾಗಿ ಕೃಷಿಕಾರ್ಯವು ಉತ್ತಮೋತ್ತ ಮವಾಗಿ ಸಾಗಿತ್ತು. ಬೆಳೆದ ಹೊಲದ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿ ಗರೂ, ಅವರ ಹೆಂಡಿರುಮಕ್ಕಳೂ ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅವರಿಂದ ನನ್ನ ಆನಂದವಿಮ್ಮಡಿ ಸಿತು. ಓಹೋ! ಇದೇನು ತಿರುಕನ ಕನಸು!! ನಿಮಗಿನ್ನು ಬೇಚಾರವಾದೀತು. ಸಂಪ್ತವಾಗುವುದೆನು.”

ಅವನು ಕ್ಷಣಕಾಲ ಸುಮ್ಮನಾದನು. ವೀರಪ್ಪನಿಗೆ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುವ ದ್ವನಿಯು ಕೇಳಿಸಿತು. ಪುನಃ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಮಾತನಾಡಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದನು:

“ನನಗಿಪ್ಪತ್ತಾರು ವರುಷಗಳಾದಾಗ ಸಹಜವಾಗಿ ಲಗ್ನದ ಅಭಿಲಾಷೆಯು ಅಂಕುರಿಸಿತು. ಅದೃಷ್ಟವಶದಿಂದ ಅಪ್ರ ತಿಮಯವತಿಯೊಬ್ಬಳ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಕ್ರಮೇಣ ಪರಿಚಯವು ಸ್ನೇಹವಾಗಿಯೂ, ಸ್ನೇಹವು ಪ್ರೇಮ ವಾಗಿಯೂ ವೃದ್ಧಿಂಗತವಾಗಲು ನಾನು ಅತಿ ಮೈಮರೆತು ಅವಳ ದಾಸಾನುಡಾಸನಾದೆನು. ಅವಳ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮೈಮರೆಂಯುತ್ತಿದ್ದೆನು; ಅವಳಂಗಳಜಲನದಿಂದ ಧ್ರುಮಿಸುತ್ತಿ ದ್ದೆನು; ಕಣ್ಣೊಟದಿಂದ ಕಳವಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಹದಿನೆಂಟು ವರುಷದ ಏರುಂಜವ್ವನದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯು ಆಗ ನನಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಅವಳ ಒಬ್ಬಳೇ ಬಂಧುವಾದ ಅವಳ ಮಾತೆಯಿರುತು ತನ್ನ ಮಗಳ ಸುಭವಿಷ್ಯಕ್ಕನೆಯಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗಿದ್ದಳು. ನನ್ನ ಪ್ರೇಮಕ್ಕಿಂತಲೂ ನೂರ್ಮಡಿ ಯಾದ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಸರಸೆಯು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುತ್ತಿ ದ್ದಳು. ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ವಿವಾಹವಾದನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ವಿಜಯಪುರಕ್ಕೆ ಮೂರು ಮೈಲು ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಬಂದೆವು. “ಬೆಚ್ಚನ್ನ ಮನೆಯಾಗಿ ನೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ರೊಕ್ಕಾಗೆ! ಇಚ್ಚೆಗೇ ಬರುವ ಸತಿಯಿರಲು ಸಗ್ಗಕ್ಕೆ! ಕಿಚ್ಚು ಹಚ್ಚಿಂದ ಸರ್ವಜ್ಞ” ಎಂಬಂತೆ ನಾವು ಸೌಖ್ಯದ ಶಿಖರವನ್ನೇರಿದ್ದೆವು. ಹೀಗೆ ಕೆಲ ವರುಷಗಳು ಕಳೆದರೂ ನಮಗೆ ಸಂತಾನಲಾಭವು ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅದರೂ ಸರಸೆಯ ಸರಸವರ್ತನದಿಂದ ನನಗದು ವಿರಸವೆನಿ ಸಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ನಮ್ಮತ್ತೆಯು ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥಳಾದಳು. ನನ್ನರ ಸಿಗಾದ ಶೋಕವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಅವಳೊಡನೆ ನಾನು ಕೆಲದಿನಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕಾ ಯಿತು.”

ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಪುನಃ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಮ್ಮನಾಗಿ, ಒಮ್ಮೆ ಉಸಿಗರೆದು ತನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಂದರಿಸಿದನು:

“ಕೆಲ ವಾರಗಳಂತರ ನಾವು ಹಿಂದಿರಿಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಯಾವನ ಜ್ಞಾಪಕಮಾತ್ರದಿಂದ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸೇಡುರೋಷಗಳ ಅತಿರೇಕವಾಗಿ ನಾನು ಮೈಮರೆಯುವಂತಾಗುವುದೋ ಅ ಹೊಲೆಯನ ಪರಿಚಯವು ನನಗಾಯಿತು. ಆ ೨೪-೨೫ ವರ್ಷಗಳ ವಿಲಾಸೀ ತರುಣನು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಬರುವ ಪರಿಪಾಠವಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಈ ದುರ್ಜಯನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಕರ್ಷಕ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಗೋ ಅವನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸವುಳ್ಳವನಾದೆನು. ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹಿರಿಯನಾದ ನಾಗಶೆಟ್ಟಿಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರ ಮೈತ್ರಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದನಾದುದರಿಂದ ನಾನೂ ಅವನನ್ನು ನಮ್ಮವರಲ್ಲೊಬ್ಬನೆಂದು ಎಣಿಸಿದೆನು. ಇಂಥವರಿಬ್ಬರೂ ಪಾಲುಗಾರರಾಗಿ ಬಡ ರೈತರ ಕಾಮಧೇನುವಾಗುವಂತಹ ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಾಗಿಯೂ, ದುಡ್ಡಿ ನಡಚಣೆಯ ಮೂಲಕ ಕಾಳುಕಡೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಗ್ಯವಾದ ಕೀಳು ಬೆಲೆಗಿತ್ತು ಕಷ್ಟಪಡುವ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಉದಾರವಾದ ಸಾಲವನ್ನೊದಗಿಸುವುದಾಗಿಯೂ, ನನಗೆ ತಿಳಿದುಬರಲು ನನಗತ್ಯಾಂ ದವೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನವೂ ಉಂಟಾದುವು. ಅವರನೇಕ ವೇಳೆ ಮೂಲಧನವು ಸಾಲುವಂತಿಲ್ಲವೆಂದು ಸೂಚಿಸಲು ಅವರ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವು ಇಂತಹದೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಅಡಚಣೆಯಿಂದ ಕೈಗೂಡದಂತಾಗದಂತೆ ನಾನು ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆಯಿತ್ತೆನು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಪಾಲುಗಾರನಾದುದು ಲಾಭದ ಆಶೆಯಿಂದಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ-ಏಕೆಂದರೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥಪರತೆಯುಂಟಾಗದಷ್ಟು ಐಶ್ವರ್ಯವು ನೆಲೆಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಅತಿಪಾತ್ರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಉಪಕಾರಿಯಾಗುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೈತ್ರಿಯು-ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ದುರ್ಜಯನ ಸ್ನೇಹವು-ಹೆಚ್ಚು ಬೇರೂರಿತು. ಅವನು ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಹೋಗದಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇವರಲ್ಲೊಬ್ಬ ಪಾಲುಗಾರನಾದ ಕೆಲ ಕಾಲಾನಂತರ ಬೇರೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಬಂಧುವೊಬ್ಬನಿಗೆ ಬೇನೆಯಾಗಲು ನಾನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಸರಸೆಗಾಗ ದೇಹಾಲಸ್ಯವಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇಂದು ನಾಳೆಯನ್ನುತ್ತಾ ಕೆಲವಾರ ಗಳು ಕಳೆದಮೇಲೆ-ಮುಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಮೇಲೆ-ನಾನು ಹಿಂದಿರುಗಲು-ಅವಳೆಷ್ಟೋ ಸಂತೋಷಭರಿತಳಾದಳೆಂದು ನನಗಂದು ತೋರಿದರೂ ಅದ್ವೈತರಾಕ್ಷೀ ಸೆ ನಟನೆಯಿಂದಿಗ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಅಯ್ಯೋ ನಾನೆಂಥಾ ಮೂರ್ಖನು? ಅದೆಂಥಾ

ಕುರುಡನು? ಏಕೆಂದರೆ ನಾನಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ದುರ್ಜಯನಿಂದಿನಂತೆ ದಿನದಿನವೂ ಬಂದು ನನ್ನ ಬರುವಿಕೆ ವಿಚಾರಿಸಿ ಸರಸೆಯ ಕುಶಲವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನೆಂದು ನಾನರಿತು ಅವನನ್ನು ಆ ದಿನ ಕೊಂಡಾಡಿ ಆಗ ನನ್ನ ಭ್ರಾತೃವಿನಂತಿದ್ದ ಅವನು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಎನಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರಸೆಯ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿವ್ರಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ತೋರಿದರೂ ಅವಳಲ್ಲಿನ ಅತಿ ಅನುರಾಗವು ನನಗೆ ಅನ್ನಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಬ್ಯಾಂಕು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿಹೊಂದುತ್ತಿರುವುದೆಂದು ದುರ್ಜಯನೂ ಶೆಟ್ಟಿಯೂ ಆಗಾಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಮಾತು ಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಗೆಯುಳ್ಳ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿಯ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಹಾಕದ, ನಾನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಂಬಿದೆನು. ಅವರ ದುರಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಅವರ ಮಾತು ಸತ್ಯವೆಂಬಂತೆ ತೋರಿತು. ಆದರೆ ಮುಂದೊಂದು ದಾವಾಗ್ನಿಯೆತ್ತಿತು.

ಪುನಃ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆದನು. ಮುಂದುವರಿದು ಕಥೆಯಿಂದ ಇವನ ಮೇಲಿನ ಭಯಂಕರ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ರಿಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಬಹುದೇನೆಂದು ಅತಿ ಉತ್ಕಂಠಿತ ವೀರಪ್ಪನು ಉಸಿರಾಡದಂತಿದ್ದನು.

ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಮಾತನಾಡಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದನು.

“ಪ್ರಳಯವಾದುದು ಹೋದ ಸೋಮವಾರ. ಲೇಖನವಾದರೂ ಸೂಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಶಾಂತತೆಯ ಗರ್ಭಾಭಿರೇಖೆಗಳಿಂದಿ ಸಿ ಬರುವ ಬಿರುಗಾಳಿಯು ಅದೆಷ್ಟು ಭೀಕರವಾದುದು !! ಆ ದಿನ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಸರಸೆಯು ಅವಸರದಿಂದ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಚುಂಬಿಸಿ ನೆರೆಮನೆಯ ನಾಗವೇಣಿಗಿರುವಂಥಾ ಪತ್ರ ತನಗೂ ಬೇಕೆಂದೂ ಅದು ವಿಜಯಪುರದಲ್ಲಿ ದೊರೆತದೆಂದು ದುರ್ಜಯನು ತಿಳಿಸಿರುವನೆಂದೂ ಹೇಳಿ ಹಿಂದೆಂದೂ ಅಷ್ಟು ಸುಂದರಳಾಗಿ ಕಂಡುಬರದ ಧೀನನಾಗಿ ನಾನೊಡನೆಯೇ ವಿಜಯಪುರಕ್ಕೆಂದು ಬಿಟೆನು. ಕುಹಕರಾದ ಕೋಮಲೆಯರೇ, ನೀವು ಕಪಟಗಳಾದಾಗ ಪ್ರೇಮಾಮೃತವನ್ನು ಉಕ್ಕೇರಿಸಿ ರಲ್ಲವೇ!! ಎಂದೂ ಇಲ್ಲದ ಸೌಂದರ್ಯವೆಂದು ನಮ್ಮ ದಲ್ಲವೇ?”

ಹೃದಯವನ್ನಿರಿಯುವ ದುಃಖಾತಿರೇಕದಿಂದವನು ನೊಂದಿ ಹಿಸುಕಿ ಹಲ್ಲುಕಟಿದುದು ವೀರಪ್ಪನಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು. “ಸಂಶಯರಹಿತವಾದ ನಾನು ಸರಸೆಯ ಆ

ನಿಜೇರಿಗಳು ನನ್ನ ಸೇವಕನೊಡನೆ ವಿಜಯಪುರಕ್ಕೆ ನಡೆ
ದನು. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೊಸ ಚಕ್ರಗಳ
ಪ್ರಸ್ತುತವೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ದುರ್ಜಯ
ನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಾಗಶೆಟ್ಟಿಯು ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ
ಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಅವಸರದ ಕೆಲಸದ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ
ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿಯಬಂದಿತು. ಅವ
ನನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆಯೇ ಅವನು ಅತಿ ಸಪ್ಪಗಾಗಿರುವಂತೆಯೂ
ಭ್ರಾಂತಿಯುಕ್ತನಾದಂತೆಯೂ ಹೊಳೆಯಿತು. ಇದು ವಿಪ
ಲಿತವಾದ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕೆಲಸದ ಪರಿಣಾಮವೆಂದು ತರ್ಕಿಸಿ
ನಾನು ಹೊರಟುಹೋದೆನು. ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಬೆಲೆ
ಬಾಳುವ ಪತ್ರವೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಬ್ಯಾಂಕಿನ
ಮೇಲೊಂದು ಚಕ್ರವನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟನಂತರ ನಮ್ಮಾ
ಗನ್ನು ಕಾದಿರಹೇಳಿದಲ್ಲಿಗೆಂದು ಹೊರಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ
ಗಡಿಯಾರದ ಸರಪಳಿಯು ಹರಿದಿತು. ಅದು ಬಹಳ ದಿನ
ಗಿಂದಲೂ ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದು ಪೆನ್ಸನ್‌ಗೆ ಬಂದ ಗಡಿಯಾರವಾ
ದುದರಿಂದ ಹೊಸದೊಂದನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಮೀಪ
ವಿಡ್ಡೊಂದು ಚಿನ್ನವಾಲರ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋದೆನು. ಸಾಧಾ
ರಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಗುರುತಿನಂಗಡಿಯವರಿಗಲ್ಲಾ ದಿನದಿನವೂ
ಕಣವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೊಡುವ ಬದಲು
ಚಕ್ರಗಳನ್ನೇ ಕೊಡುವ ಪರಿಪಾಠವಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವನಿಗೂ
ಒಂದು ಚಕ್ರೇ ದೊರೆಯಿತು. ಈ ಸಲ ಅವನೇಕೋ ಹಿಂದೆ
ಬಂದೆ ನೋಡಿದರೂ ತನ್ನ ಮನೋಗತವನ್ನು ನನ್ನ ಮುಂದೆ
ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸಲು ಅವನು ಬೆದರಿದನು. ನಾನು ಬಹು
ಯತ್ನಪಟ್ಟುಮೇಲೆ—ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಸಾರೆ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನೆಂದು ತಮ್ಮಂಥವರ ಮುಂದೆ
ನೋಡಿದನೆಂದು ತಪ್ಪುಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಾಳಬೇಡಿರೆಂದು
ನಿಜ-ಬಾಯೀಗಾಹೇಬರ. ಛಾಗಿರಾಕಿಯನ್ನು ಕಳಕೊಳ್ಳುವ
ಭಾಗ್ಯವು ತನಗುಂಟಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು
ಕರ್ತವ್ಯ—ತಾನಿಗೆ ಹೊರಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ವಿಪರೀತ
ವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಡೆದು
ಬಾಕಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ತಾನು ಅತಿಮಣಿ
ವಾಗಿರುವನೆಂದು ಅವನು ಅಂಗಲಾಚಿದನು. ನನಗತ್ರಾ
ರ್ಥವಾಯಿತು! ಹುಚ್ಚುಹಿಡಿಯಿತು!! ತನಗೆನು ಬೇಕಾ
ದಿ ನನ್ನಿಂದಲೇ ಅವಳು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ಇದು
ನಿಜ ಸಾಧ್ಯ!!! ಅದೂ ಎಂತಹ ಬಾಕಿ--೧೦೦೦೦ ರೂ.ಗಳು!!
ನು ಅತ್ತಬಲದಿಂದ ನನ್ನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನೆಂತೋ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು
ಕೊಡಲು ನನ್ನನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಿದಳೆಂಬುದು ಇತರರಿಗೆ

ತಿಳಿಯದಂತಿದ್ದಿತು. ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ನೋಡಿನೋಡಿದಂತೆ
ಅವಳು ೧೦-೨೦ ರೂ. ಗಳೆಂದು ನನಗೆ ತೋರಿಸಿದವುಗಳ
ಬೆಲೆಯು ೫೦೦-೧೦೦೦ ರೂ. ಗಳಾಗಿತ್ತು !! ಇದರಂತೆಯೇ
ಎಲ್ಲ ಒಡವೆಗಳದು. ಅದರೂ ನಾನು ಹೇಗೋ ತಡೆದು
ಕೊಂಡು ಸಾಲವೆಲ್ಲವೂ ತೀರುವಂತೆ ಚಕ್ರವನ್ನು ಬರಕೊಟ್ಟು
ಅಲ್ಲಿಂದಿದ್ದೆನು. ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರಲದವನು ಸಂಭವಿಸಿದನು.
ಅವನ ಕಷ್ಟಾದ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ ಮೊದಲನೆಯೇ
ನಾನೇಕೋ ಬೆದರಿದೆನು. ನನ್ನ ಚಕ್ರ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ
ಅಮಾನಿತವಾಯಿತೆಂದು ಅವನು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ನುಡಿದೊ
ಡನೆ ನನ್ನೆದೆಯೊಡೆದು ನಾಲ್ಕಿಗೆಯೊಣಗಿತು. ಬ್ಯಾಂಕಿನವರ
ದೇನೋ ತಪ್ಪಿನ ಫಲವಿದೆಂದೂ ನಾನು ಬರುವವರೆಗೂ ಅಂಗ
ಡಿಯಲ್ಲಿ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದೂ ಅವನಿಗಿರುಬಿ
ನಾನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದೆನು. ಅಲ್ಲಿ ದುರ್ಜಯನಿರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಿತ
ರರು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಇಳಿಗಾಲವಾರಂಭಿಸಿ ಬಹುದಿನಗಳಾದುವೆ
ನ್ನಲುಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರವೀಣನಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿದ್ದ
ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತಿರುವಿನೋಡಲಾರಂಭಿಸಿದೆನು. ಕೊಟ್ಟ
ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ದಿವಾಳಿಯಾಗಿರುವುದು ನಿಜವೆಂದು ತೋರಿಬರಲು
ನನ್ನೆದೆಯೊಡೆದು, ತಲೆತಿರುಗಿ ಬಹು ಕಳವಳಿಸಿದೆನು. ಬಹಳ
ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ದಾರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ದುರ್ಜಯನು
ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆಗಾಗಲೇ ಸಾಯಂಕಾಲ ಐದು ಗಂಟೆಯಾದುದ
ರಿಂದ ನಾನಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದೆನು. ಸರಸೆಯ ನಡಾವಳಿ
ಯಿಂದ ನೋಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನನಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮನ
ಸ್ಸಾಗದಿರಲು ಅಲ್ಲಿನದೊಂದು ಊಟದ ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇ
ಶಿಸಿ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ರುಚಿಕರವಲ್ಲದೂಟವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಒಂದೆ
ರಡು ತಾಸುಗಳವರೆಗೆ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲು ಒಂಬತ್ತು
ಹೊಡೆಯಿತು. ”

ಪುನಃ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು. ವಿರಪ್ಪನು ಕಾತುಕಸ್ವಾರಸ್ಯ
ಗಳಿಂದ ಕುಗಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ‘ಚ’ಕಾರವನ್ನು ಸಹ ನುಡಿಯದಂತಿ
ದ್ದನು.

“ವಿರಪ್ಪಾ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯಿತ್ತು—
ನನ್ನ ಆ ಪಾಲಾಗಾರರ ಮೋಸದ ಇರಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಹಿ
ಸುವ ಶಕ್ತಿಯು ನನ್ನಲ್ಲಿತ್ತು. ನನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ವಿಷಯ
ದಲ್ಲಿನ ಎದೆಯೊಡೆಯುವ ಶೋಧವಾಗದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲ
ವನ್ನೂ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದೆ !! ಅವಳ ನಡತೆಯಲ್ಲಿನ
ಸಾವಿರಾರು ಚಕ್ರ ಪ್ರಕಂಗಳು ಒಂದಾನೊಂದು ಸಂಶಯಾ
ಭಾಸದಿಂದ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತುವು. ಆ ಸಂಶಯವು
ಬಲವತ್ತರವಾಗಿ ವಿರಾಡ್ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ನನ್ನ ಪತ್ನಿಯು

ಅವಿಧೇಯಕೆಂದು ನಾನಗಾಣಿಸಿತು. ಆ ನೀಚ ದುರ್ಜಯನು ಈ ಸರ್ಪಿಣಿಯ ಮಂಡನು!! ಆಯ್ಯೋ, ನನ್ನ ಕುಸುಮಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯೊಂದು ಧಿಗಿಲೆಂದೆ ದ್ದಿತು!! ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರತೆಯು ಉಳಿದುದಂತಾಗಲು ಕೂಡಲೇ ಗೋಡೆಗೊರಗಿದೆನು. ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಪಾಲುಗಾರರ ಭೀಷಣತೆಯ ಅರಿವಾಗಿ ನನ್ನ ಮನೋವೇದನೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಮಗ್ಗುಲಿನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ನಾಗಶೆಟ್ಟಿಯು ದುರ್ಜಯನ ಮುಂದೆ ತಾನೆಂತು ನನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವೆನೆಂದೂ ತಾನು ಮಾಡಿದ ಕಳ್ಳಕೈ ಬರೆಹಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದಲ್ಲೊಂದು ಅನುಮಾನಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಇಂತಹ ಮಹಾವ್ಯವಹಾರವೊಂದನ್ನೇಗ ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿಸಿರುವೆನೆಂದೂ ಹುರುಪಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿರಲು ದುರ್ಜಯನು ಬಹು ಹರ್ಷಿತನಾದನು. ನಾನು ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ಕಲ್ಲಾಗಿಬಿಟ್ಟೆನು. ನಾನು ವಿಜಯಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದುದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ತಾನು ಈ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆಂತು ಹೋದೆನೆಂದೂ, ಸುಂದರಿಯಾದ ಸರಸೆಗೆ ಬ್ಯಾಂಕು ದಿವಾಳಿಯಾದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನೆಂತು ತಿಳಿಸಿದೆನೆಂದೂ, ತಾನೂ ನಾಗಶೆಟ್ಟಿಯೂ ತಮ್ಮ ಸುರಕ್ಷಿತತೆಯನ್ನೆಂತು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡಿರುವೆನೆಂದೂ, ಅವಳ ಗಂಡನಾದ ನನ್ನ ಕಾಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾರ್ಗವು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದೆಂದೂ, ಅವಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಮಾನಿಸಿದರೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನೊಪ್ಪಿರುವಳೆಂದೂ ಮಹಾರಾಜನಾದ ದುರ್ಜಯನುಸುರಿದನು. ಆ ಮಾರ್ಗವಾವುದೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದಿದ್ದರೂ ನಾಗಶೆಟ್ಟಿಯು ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಪಾತಕಿಗಳು! ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲೆಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೋ? ನನ್ನ ರಕ್ತ ನಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಕಾದ ಕಬ್ಬಿಣದ ರಸವು ಹರಿದಂತಾಯಿತು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಗೂಡಿಸಲು ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೇಂಬುವನು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಲಂಚವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನಂತೆ! ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಖೋಟಾನಾಣ್ಯಗಳ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿವನು ಎಷ್ಟು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡನೆಂದಿಬ್ಬರೂ ಅವನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದರು!! ನಾನೆಂತು ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೂ ಅಲುಗಾಡದೆ ಉಸಿರಾಡದೆ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ನಿಂತಿದ್ದೆನೋ ನಾನರಿಯೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಸರಸೆಯ ಪ್ರಿಯನು-ದುಷ್ಟದುರ್ಜಯನು—ಆತಿ ಕೇಳುನುಡಿಯಲ್ಲಿ, ಶೃಂಗಾರದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ, ಹೋಳೇಪದಗಳ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ವಿಷಯವನ್ನಾಡುತ್ತಿರಲು ನನ್ನನ್ನು ಲಾವಾರಸದಲ್ಲದ್ದಿದಂತಾಗಲು,

ಆ ನೀಚರಿಬ್ಬರನ್ನೊದೆಯಬೇಕೆಂದು ಸಿಡಿದೆದ್ದೆನು. ಸ್ತೂತಿವಸ್ತುವಂತಾಗಿ ಕೆಳಕ್ಕುರುಳಿದೆನು.”

ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಪುನಃ ನುಡಿಹೀನನಾದನು. ಲಾರದೆ ದುಃಖೋದ್ಗಾರಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದುವು. ಮಾತಾ, ನನ್ನನ್ನು ಹೊರಗಟ್ಟು! ನಾನು ಆ ಕಾಲಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರೋಲೀಸ ಬಂಧುಗಳ ಮಾಡದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.”

“ಮೃತ್ಯುಂಜಯರಾಯರೇ ನೀವು ಮೊದಲು ಮಿಸಿರಿ, ನಾನು ಕೌತುಕಾತಿರೇಕದಿಂದ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದೆ ಎಂದೂ ವಿರಪ್ಪನೊದರಿದನು.

“ಮುಂದಿನದು ಭಯಂಕರ ಕಥೆ. ನಾನು ಮುಂತಾಸಿನ ಮೇಲೆ ಮೇಲಕ್ಕಿದ್ದಾಗ ಮಗ್ಗುಲಿನ ಕಾಯಿದಾವ ಧ್ವನಿಯೂ ಕೇಳಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವರೆದುರು ದ್ದರು. ನಾನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪತ್ನಿಯಮೇಲಿನ ಸೇತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದೋ? ಅವಳಪರಾಧಿಯಾದರೂ ಗದು-ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕಟ್ಟಿದ ಆ ಮರೂಪವು ಅದಕ್ಕಾಸ್ಪದಕೊಡುವಂತಹುದಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವುದು ನನಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದಾಗಿತ್ತು ನೀಚರು-ಅವರಿಗೇನು ಮಾಡತಕ್ಕದು? ಇದು ಸುಲಭ ಕೆಲಸ. ನಾನೇ ಅಲ್ಲಿಯ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನಾದೆ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿತರಿಸಬಹುದು. ಮರುದಿನ ಮುಂಜಾಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ನನಗಾಗ ತಾಪವೂ ಮನೋವ್ಯಾಕುಲವೂ ಮೇರೆಯನ್ನು ಮೀರಿಯಾವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಚೈತನ್ಯಿಲ್ಲ.

“ನಾನು ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದಾಗ ಸರಿರಾತ್ರಿಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದ ಸೇವಕನು ಈಗೇರಡು ಗಂಟೆಗವ ದುರ್ಜಯರಾಯರು ನಿಮ್ಮ ದಾರಿಯನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಿರಿದನು. ನನ್ನಲ್ಲೊಂದು ವಿಚಿತ್ರಶಾಂತಿಯುಂಟಾದೆಕೋ ನಾನರಿಯೆ. ಬಿರುಗಾಳಿಯು ಬರುವುದಲ್ಲಿ ವಾಯುಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವ ಮಹಾಶಾಂತಿ ಅಬಹುದು! ನಾನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುವ ಮೊದಲು ಆ ಪಾಲುಗಾರನೇನು ಹೇಳುವನೋ ನೋಡೋಣವೆಂದಯಿಸಿದೆ. ದುರ್ಜಯನು ಸರಸೆಯು ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಾರವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದನು. ನಾನಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ತೆಗೆಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆನು. ಸರಸೆಯು ಮುಂದಿಂದ ಬರುವುದಿಷ್ಟೇಕೆ ತಡವಾಯಿತೆಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಓದ ನಡುಕವಿದ್ದಿತು. ನಾನು ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಾಲಿಗೆಯು ಅಂಗುಳಕ್ಕುಂಟಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ದುರ್ಜಯನು ಬಿಳಿಯ ಸೀ ರೆಯಿಂದ ಲಂ ಕೃತ ಳಾಗಿ ದ್ದ ನಿಶೆಯು ಬಹು ಮೋಹಕಳಾಗಿರುವಳೆಂದೂ ತಾನು ಅತಿ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಾವಿನ ತೋಪಿನ ಬಳಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದೂ ಬಿನ್ನಯಿಸಿದನು. ಅವನೊಂದು ಬಲೆಯನ್ನೊಡ್ಡುವ—ಅಥವಾ ನಾಗಶೆಟ್ಟಿಯ ಕೂರ್ನುಡುಗನು ಸಾರವಾಗಿ ನನ್ನ ನೊಯ್ಯುವ—ಕಲ್ಪನೆಯು ಚಿಕ್ಕನೆ ಹೊಳೆಯಲು ನನ್ನಲ್ಲಿನೇಕ ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರವಾಹಗಳು ಹರಿದಂತಾದುವು. ನಾನು ಕೂಡಲೇ ಚಿಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು ನಿಂತು ದುರ್ಜಯ ಸರಸೆಯರ ಮೇಲೆ ಕ್ರೂರವಾಗ್ಯಾಣಗಳ ಸುರಿ ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸಿಬಿಟ್ಟನು. ನಾನೆಂದುದೇನೆಂದು ನನಗಿಗ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಿರುಗಾಳಿಯ ಮಹಾರಭಸದಿಂದ ನಾನು ಚಿನಾಲನ ವಿಚಾರವನ್ನೂ—ಚಿಕ್ಕು ಅವಾನಿತ ವಾಸುದನ್ನೂ—ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿದುದನ್ನೂ—ಉಟದ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದುದನ್ನೂ—ಹೇಳಿರುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ದುರ್ಜಯನು ಮತಿಗೆಟ್ಟು ಕುಳಿತಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟನು. ನನ್ನ ರಮಣಿಯು ನನ್ನ ಪಾದದ ಮೇಲೆ ಉರುಳಾಡಿ ನಾನೆಂದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತನ್ನ ತಪ್ಪೆಂದೊಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಕ್ಷಮಿಸಿರೆಂದು ಗೋಳಾಡತೊಡಗಿದಳು. ನೋಟವು ಭಯಂಕರವಾಗಿತ್ತು. ಅವಳ ಧ್ವನಿಯನ್ನೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿದ್ದೊಂದೇ ದೀಪವಾರಲು, ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಉರಿಯುವ ಒಲೆಯ ಉರಿಯೇ ಬೆಳಕನ್ನಿತ್ತಿತು. ಸೇಡುಸೇಡೆಂದು ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದ ನಾನು ಎಲ್ಲರ ಸೇಡನ್ನೂ ಅವಳಲ್ಲಿಯೇ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ಅವಳನ್ನೊದ್ದು ಬಿಡಲು ಕತ್ತಿಯಿಂದಿರಿದ ಎಳೆಬಾಳೆಯ ಸಸಿಯಂತೆ ಅವಳು ಕೆಳಗುರುಳಿದಳು. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಹುಚ್ಚುಹಿಡಿದ ಮಹಾನ್ಯಾಳಾದಂತೆ ಅವಳು ಜಿಗಿದು, ಚೂರಿಯೊಂದನ್ನೆತ್ತಿ ಆಳವಾಗಿ ಎದೆಯೊಳಕ್ಕೊತ್ತಿಕೊಂಡಳು. ನಾನೂ ಅವನೂ ಮುಂದರಿದೆವು. ಬಿಸಿರಕ್ತವು ಚಿಮ್ಮಿ ತಂಗಾಳಿಯಿಂದ ತಣ್ಣಗಾದ ಸಮ್ಮನೋರಗೆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನಿಕ್ಕಿತು. ಆಯೋ ಅವಳು ಸತ್ತಳು! ಅವಳ ಪರಾಧಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮರೆತು ಹೋಗಲು ಅವಳ ಪ್ರೇಮವು ನನ್ನನ್ನು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಕೂಡಲೇ ಈಡುಮಾಡಿತು!!

ಅವನು ಹೃದಯವೊಡೆಯುವಂತೆ ಗೋಳಿಟ್ಟನು. ಮಹಾ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವೀರಪ್ಪನು ಮರುಗಿದನು. ಆ ವಿಶಾಲ

ವಾದ ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೈಯಾಡಿಸುತ್ತ ವೀರಪ್ಪನು ಮೃತ್ಯುಂಜಯನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದ ನಂತರ ಮಾತಿಗಾರಂಭವಾಯಿತು.

“ಅವಳ ಜೀವನವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆಳೆತಂದವರಿಗೆ ಸಕಲ ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ದರೂ ಅರ್ಪಿಸಿಬಿಡಲು ನಾನು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೆ. ಸರಸೆಯು ನನ್ನ ಚರಣ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಉರುಳಿಬಿದ್ದದನ್ನು ಕಂಡು ನನ್ನಲ್ಲಿಚ್ಚರವುಂಟಾದೊಡನೆ ಮಹಾಭಯವೂ ಮೈದೋರಿತು. ಅಲ್ಲೊಂದು ವೇಳೆ ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ನನ್ನನ್ನೇ ಕೊಲೆಪಾತಕಿಯೆನ್ನಬಹುದಾಗಿತ್ತೆಂಬ ವಿಚಾರ ಬರಲು ನಾನು ಕಡುನಡುಗಿದೆನು. ಕೂಡಲೇ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಭೂತಸಂಚಾರವಾದವನಂತೆ ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಹೊರನೆಗೆದು ನಮ್ಮ ಉದ್ಯಾನದಾಚೆ ಗೊತ್ತುಗುರಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬಹುದೂರ ಓಡಿದೆನು. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ತಿರುಗಿನೋಡಿದಾಗ—ಅದೇಕೆಂದರೆಯೆನು—ನಮ್ಮ ಆ ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಅಗ್ನಿದೇವನು ಕೋಪಾಗ್ನಿಯಿಂದ ಹೊರನುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಮನೆಯಿಂದೊಡಿ ಹೋದ ಮಹಾವೇಗದಿಂದ ನಾನು ಬೆಂಕಿಯಿದ್ದೆಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಓಡಿ ಬಂದೆನು. ಮಾವಿನ ತೋಪಿನ ಕಡೆಯಿಂದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನರು ನನ್ನನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಬಂದು ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿ, ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತುರುಕಿ, ಚೀಲವೊಂದರಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನೊಗೆದನಂತರ ಆದರ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡೊಯ್ದು ಗಾಡಿಯೊಂದರಲ್ಲಿಟ್ಟೊಡನೆಯೇ ಅದು ವೇಗವಾಗಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಭಯಭ್ರಾಂತರಾಗಿ ಮನೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದ ಆ ನನ್ನ ಸೇವಕ ಸೇವಿಕೆಯರಿಗೆ ಈ ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಯು ಗೊತ್ತಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ!! ಗಾಡಿಯು ವಿಜಯನಗರದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಓಡುತ್ತಿತ್ತು. ದಾರಿಯಲ್ಲೆರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡು ಅದು ಬೆಳಗುಮುಂಜಾವಿನ ಐದುಗಂಟೆಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸೇರಿತು. ನನಗೇನೂ ತಿಳಿಯಬಾರದೆಂದು ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ನೀಚರೆಲ್ಲರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನ ಮಾತಿನಿಂದ ಆ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸುತ್ತುಸುತ್ತಾದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ನಾನಾಗಲೇ ನಿನಗೊರೆದಂತೆ ಈ ನೆಲವನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟಿಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಬೆಳಗಿನ ಆರು ಗಂಟೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿದ್ದಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳ ಭೇದವಿಲ್ಲದ ಈ ನರಕದಲ್ಲಿ ಕಾಲವನ್ನರಿಯುವುದು ಕಠಿಣವಾದರೂ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುವ ಕೂಳಿನಿಂದ ಕಾಲಗಣನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆನು. ಕೆಡಕುಮಾಡ

ದಿರುವ ನನ್ನನ್ನಿವರು ಕಷ್ಟಕ್ಕೇಡುಮಾಡಿರುವುದೂ, ಉಪಕಾರಮಾಡಿದವರು ನನಗೆ ಅಪಕಾರವನ್ನೇಸಗಿದುದೂ, ಬಹುಭಯಂಕರ ಯಾತನೆಯನ್ನಿ, ಒಬ್ಬಂಟಿಗನಾಗಿ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೊಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ನೀನು ಬಂದುದು ನನ್ನ ಸೌಭಾಗ್ಯವೇ ಸರಿ. ಈ ಹೊಲೆಯರಿನ್ನುವುದೇನು? ಯಾವುದೋ ಕಾಗದವೊಂದನ್ನು ನಾನು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ಸಹನೋಡದೆ ಸಹಿಸುವುದೇನು; ಇದಲ್ಲದೆ ನಾನು ದೇಶತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಅಂದಮಾನ ದ್ವೀಪವನ್ನು ಸೇರಬೇಕೆಂತೆ-ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಗ್ಯಹಣವನ್ನು ಸಂಭಾವನೆಯಾಗಿ ಇವರು ಕೊಡುವಂತೆ. ಈ ಕರಾರಿಗೊಪ್ಪಿದರೆ ನನಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯು ದೊರೆವುದಂತೆ— ನನಗಾಹಾರವನ್ನಿ ಕ್ಕುವಾಗ ಪ್ರತಿಸಲವೂ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳೆಂದು ಈ ಶರ್ತುಗಳನ್ನೇ ಮುಂದಿಡುವರು. ಅನ್ನವನ್ನಿ ಕ್ಕುವವನನ್ನು ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಲಕೇಳದರೂ ಏನೂ ಫಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನಿಂದೆಲ್ಲವೂ ತಿಳಿಯಿತು. ಒಂದುವೇಳೆ ಬಿಡುಗಡೆಯು ದೊರೆತರೆ! ನಾವಿಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದರೆ!!

“— ನಿಮ್ಮ ನಿರಪರಾಧಿತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಸುಲಭ

ವಾಗುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಸರಕಾರದ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದುದು ನಾಗಶಿಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ಬರೆವುದು—ಅಲ್ಲಿಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ನೀವು ಕೈಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆಗಳಿವೆ—ನಿಮ್ಮನ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ತಂದಿರುವುದೇ ಬಹು ಸಂಶಯಕ್ಕೆಡೆಯನ್ನೀಯುವುದು” ಎಂದೂ ವಿರಘನನ್ನಲು, ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು “ವಿರಘ್ನಾ, ಅದು ಹಾಗಿರಲಿ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ವಿಷಯವಿನ್ನೇನು ಗೊತ್ತಿದೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ವರ್ತಮಾನಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಬೆಂಕಿಯು ಬೇಗನೆ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂದೂ ಅದರಿಂದೇನೂ ಅಪಘಾತವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಬಾಯಿಯವರ ಶರೀರದ ವರೆಗೂ ಅದು ಹಬ್ಬಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಆ ಶರೀರವನ್ನು ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ವೈದ್ಯರು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವವರೆದ್ದರೆಂದೂ ವಿರಘನು ವಿವರಿಸಲು, ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ “ಹಾಗಾದರೆ ಅದು ಆತ್ಮಹತ್ಯವೆಂದು ಕೊಲೆಯಲ್ಲವೆಂದೂ ಸಿದ್ಧವಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ!!” ಎಂದನು.

ಪಾರ್ವತಿಯ ಮಹಲಿನಲ್ಲಿ

ಪಾರ್ವತಿಯ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ಪುರುಷರು—ವಿಲಾಸಿ ಪುರುಷರು—ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇವಳ ಮೊದಲನೆಯ ಹನುಮನಗಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಚಾವಡೀ ಚೌಕಿಯಲ್ಲಿಯ ಮನೆಗಳ ಸಾಲೊಂದರ ಹಿಂಭಾಗವೂ ಇವಳಿರುವ ಸಾಲಿನ ಹಿಂಭಾಗವೂ ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಇವಳೊಂದು ಮನೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಚಾವಡೀ ಒಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಇದರಿಂದ ಇವಳ ಮನೆಯನ್ನು ಎರಡೂ ದಾರಿಗಳಿಂದ ಬಂದು ಪ್ರವೇಶಿಸಲಸಕಾರವಿತ್ತು.

ಇವಳು ನಾಲ್ಕತ್ತು ವಯಸ್ಸಿನವಳಾದರೂ ಚಲ್ವಿಕೆಯ ಕುರುಹುಗಳನ್ನೂ ಮಿಸುಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವರುಷಗಳೇರಿಂದಂತೆ ಇವಳ ಮನೋವಿಕಾರಗಳೂ ಇಮ್ಮಡಿ ಯಾಗೇರುತ್ತಿದ್ದವು.

ಸೀರೆ ಕುಪ್ಪುಸಗಳಿಗೆ ಕಸೂತಿಯನ್ನು ಹಾಕುವ, ಅವುಗಳನ್ನು ಜರತಾರಿಯಿಂದಲಂಕರಿಸುವ ವಿದ್ಯೆಯು ಇವಳನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿತ್ತು. ಇದರಿಂದಿವಳು ಮಸ್ತನಿದ್ದ ಸುಂದರಿಯರ ಸ್ನೇಹ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಳು.

ಅದರೂ ಇವಳು ದರಿದ್ರಳಲ್ಲ; ಮೋಜಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೇಟಿ ಕೊಂಡವಳು. ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಉಟೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ಬಯಸಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಿಸುವಂತೆ ಕೆಲಸದವರನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇವಳು ದುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಉಟದ ಮನೆಯ ಮಾಲಕಳೆಂದು ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಇವಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲಾರಂಭಿಸಿ ೧೫ ವರ್ಷಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲಿನ ಇವಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬಲ್ಲವರಿಲ್ಲ! ಈಗಿರುವುದು ಇವಳೊಬ್ಬಳೇ. ಪತಿಯು ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಹೋದವನು ಹೋಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿರುವನಂತೆ!

ಗಡಿಯಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಆರುಗಂಟಿಯಾಡೀತ ನೆಯೇ ಮಾರಶರಾವತಾರಳಾದ ತಾರೆಯು ಕುದುರೆಯ ಬಂಡಿಯಿಂದ ಬಂದಿಳಿದಳು. ಹನುಮನಗಲ್ಲಿಗೆ ಉಲ್ಲಾಸವನ್ನಿತ್ತ ನಲ್ಲಿಯನ್ನೊಳಗೆ ಪಾರ್ವತಿಯು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಭಯವಿಹ್ವಲಳಾದ ವನಿತೆಯು ಧೈರ್ಯಗೊಂಡು ಅಡಿಯಿಟ್ಟಳು.

ಅವಳೊಳಗೆ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಭೀಮರಾಯನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದನು. ಪಾರ್ವತಿಯು ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನಿಕ್ಕಿ ನಿಶ್ಚಿ

ನಡಿಗೆಯಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದಳು.

ಗಡಿಯಾರದಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ಜಾರಿಸಿದಾಗ ವಪ್ರಸಾದರು ಬಂದರೆಂದು ಸೇವಕನರುಹಲು ಪಾರ್ವತಿಯು ಲಗುಬಗೆ ಯಿಂದಿದ್ದುಹೋದಳು.

ಶಿವಪ್ರಸಾದನು ಮಹಾಧನಿಕನಾದ ಒಬ್ಬೊಂಟಿಗನು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಇಷ್ಟತೈರದವನು ಎಂದರೆ ಈ ಸುಂದರ ತರುಣನು ಲಗುಬಗೆ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿರಬೇಕೆಂದೇ ಭಯಂಕರ ಕೃತ್ಯವೆಂದು ಜೆದರುತ್ತಿದ್ದನು. ಏಕೆಂದರೆ ಒಬ್ಬಳನ್ನೇ ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಇವನಿಗೆ ಸಹಿಸಲಾಗದ ಮಾತಾಗಿತ್ತು. ಸ್ತ್ರೀಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾದ ಇವನು ಇತರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೊಂದು ದುಡುಗಾರನಲ್ಲ. ಇವನಂಥಾ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು—ಆನುಕೂಲಿಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು—ಇವನೂ ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದನು. ಅವಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆಂದು—ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ?—ಬಂದು ಸೇರಿರುವ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ರಮಣಿ ಮಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಪಾಲು ಜನರು ಹಗಲಿನಲ್ಲಾಗ ದಿದ್ದರೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಾಗದರೂ—ಇವನ ಸೇವೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಪಾರ್ವತಿಯು ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಅವನು ಮೇಲಕ್ಕೆದು ಅವಳು ಕುಳಿತೊಡನೆಯೇ ತಾನೂ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, “ಬಾಯಿ, ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ. ಒಂದು ಕೆಲಸದ ಸಲುವಾಗಿ ಎಂದಿನಂತೆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೇಳಲು ನಾನಿಂದು ಬಂದಿರ ವೆನು. ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸನಾಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಸಹಾಯವನ್ನೇ ನಂಬಿರುವ ಭೃತ್ಯನು ಇಗೋ ಇಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ದಿನದಿನವೂ ಒಂದೇ ತರದ ಪಕ್ಕಾನ್ನವನ್ನುಂಟು ವನ ಪರಿಯು ಅವನದಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂದರೆ ಕಳೆದ ಹತ್ತುವರುಷಗಳಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ಇನ್ನೆ ಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ನನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಕೈಸಿ ಮನವನ್ನು ಮರುಳುಗೊಳಿಸುವ ರಂಭಿಯೊಬ್ಬಳ ಸಂದರ್ಶನವಿನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ” ಎಂದನು.

“ಇಂತಹ ರಾವಸಾಹೇಬರಲ್ಲಿ ಆದಾರಿಗೆ ಕನಿಕರವುಂಟಾಗ ಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ!!” ಎಂದು ಅವಳಿಂದಳು.

“ಕನಿಕರವೇ! ಅಹುದು ಹಾಗೆಯೇ ಸರಿ. ಈ ದಿನ ವೇಕೋ ನೀವು ಅತಿ ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದಿರುವಂತಿದೆ. ನಾನಿಂತು ನುಡಿಯುವುದನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿರಿ. ನಿಮಗಿಷ್ಟತೈಳು ವರ್ಷ ಗಳಾಗಿಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ (ಶಿವಪ್ರಸಾದನಿಗೆ ಅವಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕತ್ತು ವರುಷವೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿತ್ತು) ಅದು ನಿಜವೆಂದು ಬಹುಶಃ ಯಾರೂ ನಂಬಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ

ಕಾಮವು ಕಾಂಚನದಂತೆ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ; ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಮುತ್ತುಗಳನ್ನಿಕ್ಕಿಕೆಯ್ದು ನಗುತ್ತಿವೆ; ನಿಮ್ಮ ನೇತ್ರಗಳಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಪರವಶಗೊಳಿಸುವ—”

“ರಾಯರೇ, ಇದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ರುಜಿಯನ್ನು ಬದಲಿ ಸಲು ನೀವು ನನ್ನನ್ನೇ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರಬಹುದೇ?”

“ನಾನೀ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೀರ್ಘವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ಚಲ್ವಿಕೆಯೇ ಬಂದು ಪಾದಾಕ್ರಾಂತವಾಗಿರು ವುದರಿಂದ ಚರಣಗಳೆಷ್ಟು ಅಂದವಾಗಿರಬಹುದು. ನೀನೇನು ಪ್ರಿಯೆ. ಗಂಗಾಚರಣನೆಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕೆಲವರು ಕರೆಯುವು ದಿಲ್ಲವೇ? ಓಹೋ ಇದೇನು? ನಿಮ್ಮ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರ ತೆಯು ಮೈದೊರಿದೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಆಸಂತುಷ್ಟರನ್ನಾಗಿ ಸು ವುದು ನನ್ನನ್ನು ಮೂರಿದ ಮಾತಾಗಿರುವುದೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಪತಿಗಳ ನೆನಪನ್ನು ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ತಂದುಕೊಟ್ಟು ಮನನೋಯಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ—ನನ್ನ ಆಚಾ ತರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ—”

“ಶಿವಪ್ರಸಾದರೇ, ಹೋಗಲಿ ಬಿಡಿ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಿಮಗಿ ರುವ ಅತ್ಯಂತ ಸಲಿಗೆಯು ಬೇಕಾದಂತೆ ನುಡಿಯಲು ನಿಮ ಗಾಸ್ಪದವಿಯುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ವಿಷಯವನ್ನು ಬದಲಿ ಸೋಣ. ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರುಷಗಳಿಂದಲೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೈಮರೆಯಿಸುವ ರಂಭಿಯೊಬ್ಬಳು ಸಿಕ್ಕಿ ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನೀವೆನ್ನಲಿಲ್ಲವೇ? ಅಂಥವಳೊಬ್ಬಳಿದ್ದಾಳೆ— ನಿಮ್ಮನ್ನೊಂದು ಸಾಹಸದಲ್ಲಿ ದೂಡುವ ಯೋಗ್ಯಯುಕ್ತ ಯೊಂದನ್ನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.”

“ಓಹೋ, ಹೀಗೆಯೋ!! ಅದೇನು ಹೇಳಿರಿ—ವಿವರವ ನ್ನು ರಿಯಲು ಬಹು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿರುವೆನು.”

“ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳಿ. ಎಲ್ಲವೂ ತಾನಾಗಿಯೇ ತಿಳಿದುಬರು ವುದು. ನನ್ನ ಗುರುತಿನ ವಿಲಾಸಿ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥನೊಬ್ಬನು ಕಾನನಾಂತರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭೂಮಣಿಗೆ ಭೂಷಣವೆನಿಸುವ ಹೂಗಳಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರುವನು.”

“ಒಂದೇ ಗೊಂಚಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಎರಡು ಕುಸುಮ ಗಳಷ್ಟೇ?”

“ಅಹುದು. ಅವರ ಸೌಂದರ್ಯವು ಅರಮನೆಯನ್ನು ಲಂಕರಿಸಿರುವ ಅನರ್ಘ್ಯರತುನಗಳ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಕುಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡುವಂತಹುದು. ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬಳನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿ ದ್ದೇನೆ—ಸತ್ಯವನ್ನು ಸುರಬೇಕೆಂದರೆ ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳಿ ಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವಳು—”

“ನನ್ನಿಂದ ಈ ರಾತ್ರಿಯೊಂದರಲ್ಲಿಯೇ ಸಾವಿರಾರ

ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೇ ಕೆಲವು ಬೇಕೆಂದು ನಿಮ್ಮ ನಿಶ್ಚಯವೋ ? ”

“ ಛೇ, ಹಾಗಲ್ಲ. ಕಿರಿಯಳ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕೆಂದಿದೆ. ನಾನಿಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಅವಳು ಮನ್ಮಥನ ಕಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅ ಅ ಇ ಈ ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವಳು. ಹಿರಿಯಳು ನಿನ್ನ ವಳಾಗುವಳು. ”

“ ಹಾಗಾದರೆ ಅವಳೂ ಮೋಹಕಳೇ ? ”

“ ನಾನಿನ್ನೂ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ವರುಷದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯಳಾದವಳು ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಕಿರಿಯಳಲ್ಲವಂತೆ. ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯಂತಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯು ಕೆಲಕಾಲದವರೆಗೂ ಒಂದೇ ಎಷ್ಟು ವಿನಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರಬಹುದು. ”

“ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಮರುಳ್ಳೊಳಿಸಿರುವಿ ! ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಈ ನಾರೀಮಣಿಯನ್ನು ನಾನು ನೋಡಬಹುದು ? ”

“ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರಿಸುವೆನು. ದೊಡ್ಡ ಮನೆತನದ ಮರ್ಯಾದಸ್ಥ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥನ ಮಕ್ಕಳವರು. ಅವನಿಗೆ ಬಹು ಬಡವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಊರಿನಿಂದಿನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಕಿರಿಯಳಾದ ತಾರೆಯು ಈಗಾಗಲೇ ಒಬ್ಬ ನ ವಶವಾಗಿದ್ದಾಳೆ—ಹಿರಿಯಳಾದ ಲೀಲೆಯು ನಿನ್ನ ವಳಾಗಬಹುದು. ತಾರೆಯು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯನು ತನ್ನನ್ನು ಲಗ್ನವಾಗುವೆಂದು ನಂಬಿರುವಳು. ಆದರೆ ಅವನಂಥಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನೆ ಸಗುವನಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹೊದ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ತನ್ನ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿದನು—ಈ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವಳು. ಲೀಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಹೀಗೇಯೇ ಆಗಬಹುದು. ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಜಯವನ್ನು ನೀನಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾರು ಹೊಂದುವರು ? ”

“ ಕಾಮಾಂಧಮಣಿಯ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ— ”

“ ಹಾ ತಡೆ, ನಾನು ಹೇಳುವುದಿನ್ನೂ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಒಂದು ಉಪಾಯ. ಹೇಗಾದರೂ ಕೋಟಿಯನ್ನೊಳ ಹೊಕ್ಕರೆ ಜಯವು ಸಿದ್ಧ. ನಿಮಗೆ ವಿನಿತಾನೇಷವು ಬಹು ಒಪ್ಪುವುದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ”

“ ನನಗಾ ಯುಕ್ತಿಯು ಅರ್ಥವಾಯಿತು, ಆತಿ ಸುರಸವಿಷಯವದು ! ಹರಿಯದ ರಮಣಿ—ಜನಸಂದಣಿಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಾಣದಂತಾದವಳು—ಮನೆಯ ದಾರಿಯು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ—ಹೊತ್ತುಮುಳುಗಿ ತುಸು ಹೊತ್ತಾಗಿದೆ—ದಿಕ್ಕು ತೋಚದ ಮನಸ್ಸಿತಿ—ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿರಲು ಸ್ಥಳಕೊಡಲೆಂದು ಅಂಗಲಾಚಿಕೊಳ್ಳುವಳು— ”

“ ವಹವ್ವಾ ! ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬಹು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಕಾತುಕವು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮೋಹಿನಿಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ನುಡಿ ನುಡಿಯುವೆನು. ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳುವಂತೆಯೇ ಬಹು ಉದಾರಿಯಾದ ಮಹನೀಯನೊಬ್ಬನು ಕಿರಿಯಳಾದ ತಾರೆಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವಳ ತಂದೆಯು ಊರಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಅವಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂವರ್ಧಿಸಲು ಬಲವಾದ ಕಾರಣಗಳು ಅಡ್ಡಬರುವುದರಿಂದ ತನಗೆ ತೃಪ್ತಿಯೆನಿಸುವವರೆಗೂ ಅವಳನ್ನಿಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ಅಭಿಲಾಷೆಯು ಅವನಿಗಿದೆ. ತಾರೆಗಾದರೋ ಅಕ್ಕನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಬಹಳ ವೇಳೆಯವರೆಗೂ ಬಂದಿಲ್ಲಿರುವುದು ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ. ತಾರೆಯ ಪ್ರೇಮಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಅವಳ ಸಹಾಯವು ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಲೀಲೆಯನ್ನೂ ಬೇರೊಂದು ಪ್ರೇಮ ಲೀಲೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರ ಗುಟ್ಟು ಗೂಢತರವಾಗಿಬಿಡುವುದಲ್ಲದೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ತಂದೆಯ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣನ್ನೆ ರಚಬಲ್ಲವರಾಗುವರು. ”

“ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಿಚಾರವಿದು !! ”

“ ತಾರೆಯ ನಲ್ಲನು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವು ಗೂಢತರವಾಗಿದವಂತೆ ಮಾಡಲು ಇದವಶ್ಯವೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದನು. ಅವನು ಬಹು ದೊಡ್ಡವನು; ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ವಿವಾಹಿತನಾಗುವನು. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನಾನೇನೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ‘ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಗುಟ್ಟು ’—ಇವೇ ನನ್ನ ಲಕ್ಷ್ಯಗಳು. ”

“ ಹಾಗಿರುವುದನ್ನರಿತೇ ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದು. ಇತರರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನೇನೂ ಕೇಳದಿರುವುದು ನನ್ನ ಹೆಚ್ಚಳವಲ್ಲವೇ ? ಲೀಲೆಯು ನಿನ್ನ ವಳಾದರೆ ಸರಿ; ತಾರೆಯ ನಲ್ಲನಾರಾದರೇನು ? ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಡುವ ಈ ನಟನೆಯನ್ನೆಂದು ನಟಿಸಲಿ ? ”

“ ಬಹುಶಃ ನಾಳೆಯ ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ. ನಾಳಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ನಾನು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ”

* * * *

ಪಾರ್ವತಿಯ ಮಹಲಿನಿಂದ ತಾರೆಯು ಹೊರಬಿದ್ದಾಗ ಹತ್ತರ ಮೇಲಾಗಿತ್ತು. ಅವಳೊಡನೆ ಭೀಮರಾಯನು ಹೊರಬರಲಿಲ್ಲ; ತಾರೆಯೊಬ್ಬಳೇ ಮನೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನನುಸರಿಸುವಳು. ಒಬ್ಬ ರೊಡನೆೊಬ್ಬರು ಹೊರಬಿದ್ದರೆ ಮಹಲಿನ

‘ಮರ್ಯಾದೆ’ಗೆ ಭಂಗಬರುವುದೆಂದು ಭೀಮರಾಯನು ಸೂಚಿಸಿದನು. ಈ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ತಂದೆಯು ಊರಿಗೆ ಬಂದಿರ ವಿತ್ತರೆ ಮರುದಿನ ಮುಚ್ಚುಂಜಿಯ ಮುಂದೆ ತಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬರು ವುದಾಗಿಯೂ ಅನನೊಂದು ಮೇಳೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟರೆ ಭೀಮ ರಾಯನು ಕೊಟ್ಟ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆವುವುದಾ ಗಿಯೂ ವಚನವಿತ್ತು ತಾರೆಯು ತೆರಳಿದಳು.

ತಾನಿಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನತನಕ ಹೊರಗೇಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆನೆಂದು

ತಾರೆಯು ತಮ್ಮಕ್ಕನಿಗೇನು ತಿಳಿಯಹೇಳಿದಳೋ ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ !! ಅದರಿಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಿಜ; ಲೀಲೆಗೇನೂ ಸಂಶಯ ವುಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ತಾರೆಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯ ನಡುಕವೂ ಕಾರಣವಿರಹಿತ ಮಂದಸ್ಥಿತವೂ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಬಣ್ಣ ಮೇರಿ ಮಾಯವಾಗುವ ಕದಪಿನಲ್ಲಿಯ ಕೇವಲ ತನುವಿನಲ್ಲಿಯ ನಸು ಅಶಕ್ತತೆಯೂ ಏನೂ ಅರಿಯದ ಲೀಲೆಗೆ ಅರಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಮೈಸೂರು

ಸಂಗ್ರಾಹಕರು: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಎನ್. ರಂಗಸ್ವಾಮಿ, ಬದನವಾಳು

ಹಾದಿ ಹದಿನೈದು ಬೀದಿ ಬೆಂಗಳೂರು
ಮಾರ್ಗ ಬಲು ಚಂದ ಮೈಸೂರು, ಬೀದೀಲಿ
ಚೆಲ್ಲಿ ಮಾರೀವೊ ಬಿಳಿವಲೆಯು.

ನಂಜನಗೂಡಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಬಿಳಿಯಲೆಯು
ಹಾಕ್ಕೋತ ಹೊಯ್ದುಪುರೆ ದೊರೆಮಕ್ಕ, ತಮ್ಮಯ್ಯ
ಆಡುತಾ ಹೊಯ್ದುಪುರೆ ಅರಮನೆಗೆ.

ಮೈಸೂರು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮೇಳೆಗೆ ಮೂಗಂಡಿಗೇ
ನಾಡೆಲ್ಲ ಹಬ್ಬಿ ಘಮ್ಮೆಂದು, ಮೈಸೂರು
ಊರಿಗೊಂದ ಹೆಸರು ಪಡೆದಾದೋ.

ಮಾತಿಗೇ ಮೈಸೂರು, ನೋಟಕ್ಕೆ ನಂಜನಗೂಡು,
ಬೆಡಗಿನಾ ಸೀಮೆ ಬೆಂಗಳೂರು, ಬೀದೀಲಿ
ಮುತ್ತಿನಾ ಕಲ್ಲು ಬಿರಿದಾವೋ.

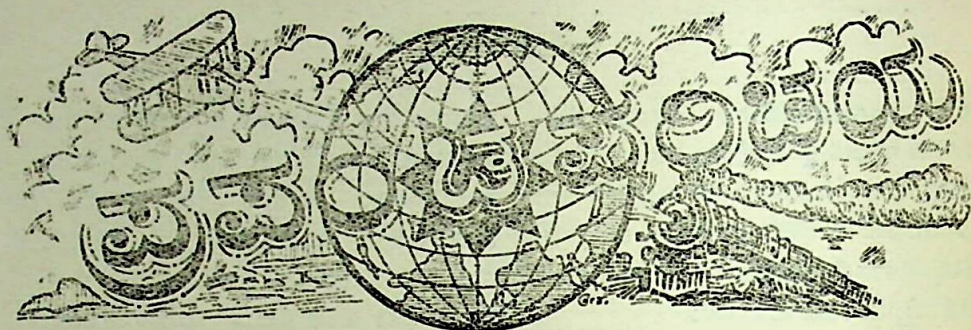
ಮೈಸೂರ ಬೀದೀಲಿ ಮಾತು ಬಲ್ಲವ ಜಾಣ
ನೂತನದ ಗೊಂಬೆ ದಳುವಾಯಿ, ಪುಟ್ಟರಸು
ಮಾತಿನಲಿ ಗೆದ್ದ ಮದರಾಸ.

ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಾಗೆ ತುಂಬೀತು ನಮ್ಮೂರು
ರಂಭೆರಾಡೋದು ಮೈಸೂರು, ಬೀದೀಲಿ
ಗೊಂಬೆಯಾ ತೇರು ಹರಿದಾವೋ.

ನಾಗಮಂಗಲದಲ್ಲಿ ನಾ ಕಾಣದ್ದೆಣ್ಣೆಲ್ಲ
ನಾಗಸ್ವರದಂತ ದನಿಯಿಲ್ಲ, ಮೈಸೂರು
ಮಾರಾಜರಂತ ದೊರೆಯಿಲ್ಲ.

ಮೈಸೂರು ಸುತ್ತ ಸಾಲು ತೆಂಗಿನ ಮರವು
ವಾಲಾಡಿ ಬೆಳೆದ ಗಜನಿಂಬೆ, ತಾಳಡಿಗೇ
ದಂಡು ಬಿಟ್ಟಾನು ದಳವಾಯಿ.

ಹಳ್ಳದಲಿ ನಂಜನಗೂಡು, ತಿಟ್ಟೀಲೆ ಬೆಂಗಳೂರು
ವಜ್ರಮಾಣಿಕದ ಮೈಸೂರು, ಮೂಡ್ನೋರಿ
ಗಗ್ಗುರದ ತೇರು ಹರಿದಾವೋ.

ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಇಂಬುಮಾಡಿಕೊಡುವುದು, ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇವೇ ನೊಂದಲಾದುವು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಹಸ್ತ ನೆಲವನ್ನು ಸಾಧಿಸು ಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದುವು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ? ಗಳಂತೆ. ಇದರ ಉಪಯೋಗವೇನಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ನಾಥಿನಲ್ ಪಿಫರ್ ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕರು ವಿಚಾರಪೂರ್ಣ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿತೆಂದು ನೆಲಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೆಲಸಿದರೆಂಬಂತಿಲ್ಲ.

ಇಟಲಿಯು ಲೋಕಸಂಖ್ಯೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ವಸಾಹತುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಲು ಕಳೆದ ೫೦ ವರ್ಷಗಳೂ ಹವ್ಯಾಸ ಪಟ್ಟಿತು, ನೆತ್ತರು ಹರಿಸಿತು. ಆದರೆ ೧೯೧೪ರಲ್ಲಿ ಅದರ ಆಫ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯ ವಸಾಹತಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ಸಂಖ್ಯೆ ೮೦೦೦ವನ್ನು ಮೀರಿಲ್ಲ. ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ಇದರ ೫೦ ಮಡಿ ಇಟಾಲಿಯನ್ನರಿದ್ದರು. ಜರ್ಮನಿಯದಿನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ. ವಸಾಹತಾಗಿಗಾಗಿ ಅದು ಮಹಾಯುದ್ಧವನ್ನೆಸಗಿತು. ಆದರೆ ಆಫ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯ ಅದರ ೯,೦೦,೦೦೦ ಚ. ಮೈಲು ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಸಾಹತಿನಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನರು ಇದ್ದರೆಷ್ಟು ? ಕೇವಲ ೨೨,೦೦೦; ಬೇರೆ ವಸಾಹತುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಎರಡು ಸಾವಿರ ಜನರಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಜರ್ಮನರು ಮನಹಟನ್ ನಡುಗಡ್ಡೆಯ ಲಂನೆಯ ೯೦ನೆಯ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಜಪಾನಿನ ಉದಾಹರಣೆ ಮತ್ತೊಂದು. ೧೯೩೫ರಲ್ಲಿ ೩೮ಕ್ಕೆ ನರಬಲಿಯನ್ನಿತ್ತು ದ. ಮಂಚೂರಿಯವನ್ನು ಗೆದ್ದಿತು. ಇಂದದು ಚೀನ-ರಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗುತ್ತಿರುವುದು. ಆದರೆ ೧೯೩೦ರಲ್ಲಿ ಮಂಚೂರಿಯ ದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಪಾನಿಗಳು ಅದನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲು ಸತ್ತವರಿಗಿಂತ ೧೮ಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ! ಕಾಲಿಫೋರ್ನಿಯವೇನು ಜಪಾನಿಗಳದಲ್ಲ; ಜಪಾನಿನ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಜನರು ಅಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಮೂರು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನಿತ್ತು ಲೇಖಕರು ಮುಂದೆ

ನ್ನುವರು—ದೇಶಾಂತರ ಮಾಡುವ ಜನರು ತಮ್ಮ ವಸಾಹತುಗಳಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಜೀರಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವರು. ಏಕೆ? ಅದು ಬಿಳಿಯರ ದೇಶವಾಗಿರುವುದು. ವಸಾಹತುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣದವರಿರುತ್ತಾರೆ. ವಸಾಹತುಗಳಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುವ ಹುಚ್ಚು ಘಾತುಕವಾದುದಾಗಿದೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದೇಶಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕು ಎಂಬ ಚಟವೇ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿದೆ. ಮುಸ್ಲಿಮ್‌ಯಂತೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಡೆಯುವ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ದೊಡ್ಡ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವನು.

ವಸಾಹತನ್ನು ಗಳಿಸುವುದು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಎಂಬುದು ಸುಳ್ಳು. ಬ್ರಿಟಿಷರು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗೆದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗೇನು ಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ? ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ವ್ಯಾಪಾರವು ಇಂದು ಜಪಾನಿನದಾಗಿದೆ. ಮಲಾಯಾ ಬ್ರಿಟಿಷರದು, ಅದರ ವ್ಯಾಪಾರ ಜಪಾನಿಗಳದು. ಆಫ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯ ಜರ್ಮನಿಯ ವಸಾಹತು ಬ್ರಿಟಿಷರದು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನೂರರಲ್ಲಿ ೯೯ ಪಾಲು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಜಪಾನಿಗಳು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಜಪಾನಿನ ಸುನಾತ್ರ ಡಚ್ಚರವು; ಅಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಜಪಾನಿಗಳೇ ಇಟಲಿಯು ಅಬಿಸೀನಿಯವನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬಹುದು; ಅಲ್ಲಿಯ ಪೆಟಿಯನ್ನು ಜಪಾನು ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಈ ವಸಾಹತು ಯಾರದೋ ಅಲ್ಲಿ ಅವರದೇ ವ್ಯಾಪಾರವೇ ದೇನು ಸಿದ್ಧಾಂತ ತತ್ತ್ವವಲ್ಲ. ಕಚ್ಚಾಮಾಲಿನ, ಪೂರದ ವಸಾಹತಿನ ಮೂರನೆಯ ಉಪಯೋಗವೆನ್ನುವರು. ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಕೂಡ ರಾಷ್ಟ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಂದವಿರಬೇಕು ಎಂದು. ಎಣ್ಣೆ, ರಬ್ಬರು, ಕಬ್ಬಿಣ ನೊಂದಲಾದವುಗಳ ಬ್ರಿಟಿಷರಂಥವರೂ ಅಮೇರಿಕೆಯವರೊಡನೆ ಒಪ್ಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಾಗುವುದು. ತನ್ನ ವಸಾಹತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಲು ತನಗೇ ಸಿಕ್ಕಲಾರದು. ೨೦ನೆಯ ಮಾನದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಗಳಿಂದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಆಪಾರಲಾಭವಾಯಿತು. ಆದರಿಂದ

ಮಾಲು ಉತ್ತಮವೋ ಅಗ್ಗವೋ ಅವರ ವಶದಲ್ಲಿ ಪೇಟೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ವ್ಯಾಪಾರಮಂದಿಯ ಕಾರಣ ವೆಂದರೆ, ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಹಿಂದುಳಿದುವೆಂದು ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವು ಔದ್ಯೋಗಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗುತ್ತಲಿವೆ. ಆಗುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ವಸಾಹತುಗಳಿಂದ ಲಾಭವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವು ತನ್ನ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಲುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಡಿದರೆಯೆಂದರೆ ಪರಿಣಾಮವು ಚೆನ್ನಾಗುವುದು.

—THE HARPER MONTHLY

ಆಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೇ ಗಂಡರ ಬರ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಗಸರು ವ್ಯತ್ಯಾಸವುಬಂದಿ ತಕರಾರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಗಂಡಸರು ಕಡಿ

ತಕ್ಕ ಗಂಡರು ಮೆಯಿರುವರೆಂದಾಗಲಿ ಅಲ್ಪಬುದ್ಧಿ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲರು ಗಳಾಗಿರುವರೆಂದಾಗಲಿ ಈ ಕೊರತೆ ಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ತನಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ

ತೀವ್ರತೆಯ ಹೆಗುಸನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಗಂಡುಸು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ; ಅವಳು ತನಗಿಂತ ಕಿರಿಯೇರಬೇಕೆಂದು ಅವನಿಗೆ; ಉಚ್ಚಶಿಕ್ಷಣದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹೆಗುಸಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದಿಲ್ಲ; ಕೊರತೆಯ ಕಾರಣಗಳು ಈ ಮೂರು. ಉಚ್ಚಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದ ಹೆಗುಸಿನ ವಿಷಯದ ಲ್ಲಿಯೆಂದರೆ ಕೊರತೆಯೆನಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಕಾಲಾಪಾಲಿನಿಂದ ಅರ್ಥಪಾಲಿ ಹೆಗುಸರು ಮದುವೆಯನ್ನು ಕಾಣದೆ ಸಾಯುತ್ತಾರೆಂದು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕಾಗದಪತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೆರಲಾರದವರಾದುದರಿಂದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಶಿಕ್ಷಣ, ರುಶೂಫೆ, ಸಮಾಜಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡುಸರಷ್ಟಿಲ್ಲ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಗುಸರು ನಮ್ಮ ಮನೋರಂಜನೆಗೆ ಇರಬೇಕು, ನಾವು ಅವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಎಂದು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದೇ ಗಂಡಸರ ಇಚ್ಛೆ. ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಇದನ್ನು ಪೂರೆಯಿಸಲೊಪ್ಪರು. ಅವರನ್ನು ಯಾವನೊಬ್ಬನು ಉಳಿಕ್ಕಿ ಕರೆದೊಯ್ದರೆ ಅವರು ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಬಿಡಲಿಟ್ಟು ತಾತ್ವಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವರು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಿತ ಸ್ತ್ರೀಯರು ತನಗೆ ಔತಣವಿತ್ತವರಲ್ಲಿ ಒರೆಸೋಟವನ್ನು ಚಲ್ಲಿ ಕರೆ ಕರೆದು ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವರು. ತಮ್ಮ ಗಂಡ ರಾಕ ಫೇಲರ್, ಲಿಂಡೆಬರ್ಗ್ ಮೊದಲಾದವರಂತೆ ಯಾವನೊಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠನಿರಬೇಕೆಂದು ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಎನಿಸುತ್ತಿರು

ವುದು. ಅವರ ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಯಾವ ಗಂಡುಸೂ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣವು ಹೆಚ್ಚಿಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ, ಧೈಯಭೂತ ಪತಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯು ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವಿವಾಹಿತತ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಅದರ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿ. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಂದರೆ ವಯೋಮಾನದ್ದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡುಸು ೨೫ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಗುಸು ೨೨ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ತ್ರೀ ೨೫ನೆಯ ವರ್ಷ ಲಗ್ನಕ್ಕಾಗುವಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಿ ಲಗ್ನಕ್ಕಾಗಿ ಹಣಕೂಡಿಸಲೆಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರುವಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಸು ೩೦ ಆಗುವುದು. ಆಗವಳಿಗೆ ೩೩ನರ್ಷದ ವರಸು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ; ೪೦ನರ್ಷದವನಿಗಾಗಿ ಯತ್ನಿಸುವಳು. ಆ ವಯಸ್ಸಿನವರೆಲ್ಲ ವಿವಾಹಿತರೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಸರಾಸರಿ ೨೫ ವರ್ಷದ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ತನ್ನ ಲಗ್ನವು ೩೦ ರೊಳಗಾಗಿ ಆದೀತೆಂಬುದು ನೂರರಲ್ಲಿ ಒಂದಷ್ಟು ಸಂಭವನೀಯವಿರುವುದು. ೩೦ ವರ್ಷದ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಇದು ನೂರಕ್ಕೆ ೩೩ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಿರುವುದು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೀಗಲು ಉಪಾಯವೆಂದರೆ—ಸ್ತ್ರೀಯರು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬರಬೇಕು, ವಿವಾಹದ ಮತ್ತು ಮಾತೃತ್ವದ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಬೇಕು, ತನ್ನ ಸಮಾನನಾದ ಮತ್ತು ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಹಿರಿಯನಾದ ಪುರುಷರೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟತ್ತು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

—THE NEW YORK TIMES MONTHLY

ಲಂಡನ್ನಿನ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ನೆಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಗ್ರಂಥಗಳೆಷ್ಟೆಂಬುದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರಾಸರಿ ೪೦ ಲಕ್ಷಕ್ಕೇನೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಎಣಿಕೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡ ಸೂಚಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಯತ್ನ! ಅವುಗಳ ಸವಿಸ್ತರವೂ ಸುಬೋಧವೂ ಅದ ಸೂಚಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸವು ನಡೆದು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾದುವು. ಸೂಚಿತಾಸ್ತ್ರದ ವಿಶೇಷವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಎಷ್ಟೋ ಪದವಿಧರರು ಇದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲಸವು ಹೀಗೆಯೆ ಸತತವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಸೂಚಿ ಮುಗಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ೨೨ ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕು. ಈ ಸೂಚಿ ಸುಮಾರು ೨೫೦ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿತೆಂದು ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮೊದಲೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ A ಆದಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ಮುಗಿದಿದ್ದು B ಆದಿಗಳು ಇನ್ನೂ ನಡೆದಿವೆ. A ಆದ್ಯಕ್ಷರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸೂಚಿಯ ಎಂಟು ಪ್ರಚಂಡ ಭಾಗಗಳಾಗಿವೆ. ಇಡೀ ಈ ಸೂಚಿಯನ್ನೇ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥವೆಂದು ಎನ್ನಬೇಕಾದೀತು. ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷಪ್ರಕಟನೆಗಳು ಸೇರುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೆನೆದರೆ ಸೂಚಿಯ ಕೆಲಸವು ಚಕ್ರಬದ್ಧಿಯ ಲೆಕ್ಕದಂತೆ ಬೆಳೆಯುವುದೆಂದು ತೋರುವುದು.

—ನವಾಮನು (ಮರಾಠಿ)

ದಿನದಿನವೂ ನವೀನ ನಟನಟಿಯರನ್ನು ನೋಡುವ ಒಲವು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪೂರೆಯಿಸುವ ಸಿನೇಮಾ ದಕ್ಕಾಗಿ ಸಿನೇಮಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ನಟನಟಿಯರ ರಾದವರನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಅಮೇರಿಕೆಯ ಚಿತ್ರಪಟ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಂಚಾರಕರನ್ನು ನಿಯಮಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳಾಗುತ್ತಿರುವವು. ಸ್ತ್ರೀಯ ಸೌಂದರ್ಯವೊಂದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬೆಲೆಯಿದ್ದ ಕಾಲವೊಂದಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಿಂದಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಸುಂದರಿಯನ್ನು ತರುವುದು, ಅವಳಿಗೆ ಚೂರುಚೂರು ಹೇಳಿಕೊಡುವುದು, ನಟನರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಡುವುದು-ಇದಾಗ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾತಾಡುವ ಚಿತ್ರಪಟಗಳು ಬಂದವು. ಜಾಣರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತಾಡುವವರೂ ಆದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವುಂಟಾಯಿತು. ಕೇವಲ ಚಿಲ್ವಿಕೆ ಮುಗ್ಗಿತು. ಆದುದರಿಂದ ನಟನಾರ್ಹ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ತಿರುಗಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ರೇಡಿಯೋಕ್ಕೆ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಚಾರರು ಕುಳಿತಿರುವರು-ಇಂಪಾದ ದನಿ, ಚೆನ್ನಾದ ಮಾತು,

ಕೇಳಿಸಿತೋ, ಅವರನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳ ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡ ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಚಿತ್ರಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿರುವುದು. ಪೇಟೆ, ಸಭಾಮಂದಿರ, ವಿಶೇಷವಾದ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರು ಕಣ್ಣಿಟ್ಟಿರುವುದು. ಕಾಲೇಜಿನವರ ನಾಟಕಗಳು, ಆಟ, ಈಸು ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಈ ಚಾರರ ಲಕ್ಷ್ಯವಿರುವುದು. ಸ್ವಯಂಕೀ ನಲ್ಲಿ ಈ ದಲಾಲರ ಕಾರ್ಯಾಲಯಗಳಿರುವವು. ಅಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ ೧೦೦-೧೫೦ ಮಂದಿಯ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅವರನ್ನು ಮೂರು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಆರಿಸಲಾಗುವುದು. (೧) ಧನ್ಯಪುಷ್ಪ ಬಿಡುಗಡೆ ಆರಡಿ ಎತ್ತರ, ೧೭೦ ಪೌಂಡು ಭಾರ, ಸರಾಕ್ರಮಿ, ೩ ಗಪ್ಪು ಬಣ್ಣ; (೨) ಕೆಂಪುಬಣ್ಣ, ಮೇಲಿಗಿಂತ ಬಿಡುಗಡೆ ಗಿಡ್ಡ, ೨೦ ಪೌಂಡು ಕಡಿಮೆ ತೂಕ, ವಿನೋದಿ-ಇವು ಪುರುಷರ ಉತ್ತಮ ಲಕ್ಷಣಗಳು. (೩) ಚಂದ್ರಾಸನವಿ ಬಾರದು, ಮೂಗು ಉದ್ದಿರಬಾರದು, ಕಣ್ಣು ಸಣ್ಣವಿ ಬಾರದು, ಸ್ಥೂಲಕಾಯವಿರಬಾರದು, ೫ ಅಡಿ ೪ ಇಂಚು ಎತ್ತರ, ೧೧೫ ಪೌಂಡು ಭಾರ, ಶರೀರಸೌಷ್ಟವವಿರಬೇಕು-ಬಣ್ಣದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲ-ಇವು ಸ್ತ್ರೀಯ ಸಲ್ಲಕ್ಷಣಗಳು. ಬೇರೆ ಕುಂದುಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ವಕ್ರದಂತಗಳು ಸರಿಪಡುವವು, ಕಲೆಗಳು ಬಣ್ಣ ಬಿಡದವು. ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯೂ ಜಾಣ್ಮೆಯೂ ಇದ್ದರೆ ಸಿನೇಮಾ ನಟರಾಗಬಲ್ಲರು. ಮುಂದೆ ಅವರಿಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಈ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಿದ್ಧತೆಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ೨೦೦೦ ರೂ. ವೆಚ್ಚ ತಗಲುವುದು. ಸರಾಸರಿ ೩೦೦೦ದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಮಾತ್ರ ಆರಿಸಲ್ಪಡುವನು. ಇದರಿಂದ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಕರವೆಂಬುದು ಹೊಳೆಯುವುದು.

—ಚಿತ್ರಮಯಜಗತ್ (ಮರಾಠಿ-ಮಾಸಿಕ)

ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿ

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಭಾರತ ದೇಶಭಾಷೆಗಳು

(ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್ನಿನ "ಟೈಮ್ಸ್" ಎಂಬುದು ಬಹು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಪತ್ರಿಕೆ. ಇದು ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಾಗಿಯೂ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯಾಗಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ, ವಿದ್ಯಾವಿಷಯ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಕಟಿಸುವರು; ತಿಂಗಳಿಗೊಂದು ಸಲ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವರು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವಿಚಾರದ ಆಗ್ರೇಖನವೂ ಪ್ರಸ್ತುತಗಳ ವಿಮರ್ಶನಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳೂ ಇರುವುವು. ಇದರಲ್ಲಿನ ಲೇಖನಗಳು ವಿದ್ವಾಂಸರ ವಿವಿತ್ತತ್ವಭಾವದಿಂದಲೂ ಅಧಿಕಾರ ವಾಣಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗೌರವಪಡಿಸಿ. ಪ್ರಕೃತ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಈಚಿನ (೧-೨-೧೯೩೬) ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಒಂದು ಆಗ್ರೇಖನವಿರುವುದು. ಈ ಲೇಖನದ ಬಹುಭಾಗವು ವಂಗ ವಾಚ್ಛಯವನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾದರೂ ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ದೇಶದ ಇತರ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದಾದುದರಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೂ ಅದು ಅಪ್ರಿಯವಾಗಲಾರದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಆ ಲೇಖನದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.)

ಇಂಡಿಯದ ದೇಶಭಾಷೆಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಸಹವಾಸ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಪ್ರಚಾರದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಈಗ ಒಂದು ನೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿವೆ. ಇಂಡಿಯದ ಪ್ರಭುಗಳು ರಾಜ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ್ಕೆ ನೌಕರರನ್ನು ಆರಿಸುವಾಗ ದ್ವಿಭಾಷಾಪಂಡಿತರನ್ನು ಆರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯು ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೂ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರುಗಳಿದ್ದ ಜ್ಞಾನಭಂಡಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ಭಾರತೀಯರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಪಮವಾದ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಹಿಂದೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ವ್ಯಾಕರಣ ಛಂದಸ್ಸುಗಳ ವ್ಯಾಸಂಗವು ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡಂತೆ ಈಗ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸವು ಅವರ ಮಾನಸಿಕ ಸತ್ವವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೀರಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದುದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಜನರ ಹೃದಯವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಅಂಕುರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮೆಕಾಲೆಯವರು ಸುಮಾರು

ಒಂದು ಶತಮಾನದ ಹಿಂದೆ ಶಾಸನಮಾಡಿದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ರಮವು ಇಲ್ಲಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯರಚನಾಶಕ್ತಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾರತೀಯರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವರು. ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಪರಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯಬೇಕಾದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣವೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೇ ಹೆಚ್ಚುಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಅದು ಒಂದು ಹೊರೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಭಾರತೀಯರು ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಗ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವುದು ಅಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಿಂದಾಗುವ ತೊಡಕು ಅತ್ಯಲ್ಪ. ಆರಂಭದ ಈ ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಭಾರತೀಯರ ದೇಶಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿದರೆ ಅನೇಕ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿಂದ ಈ ಕಷ್ಟವು ಪರಿಹಾರವಾಗಿರುವುದು; ಅಲ್ಲದೆ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಕಾವ್ಯರೀತಿಗಳನ್ನೂ ಕಾವ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಯಾವ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ಅಶ್ಚರ್ಯಪಡದಿರಲು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಕವಿಯೆಂದರೆ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿನ ಮೈಕಲ್ ಮಧುಸೂದನದತ್ತ ಎಂಬವರು. ಅವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಗ್ರಹಿಸಿ ಸ್ವಾಟ್ ಕವಿಯನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಕವನವರಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ವಂಗ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಲ್ಟನ್‌ನ "ಪ್ಯಾರಡೈಸ್ ಲಾಸ್ಟ್" ("ಸ್ವರ್ಗ ಪರಿತ್ಯಾಗ") ನಲ್ಲಿ ಸೈತಾನನ್ನು ನಾಯಕನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ, "ಮೇಘನಾದ ವಧ" ಎಂಬ ಮಹಾಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಾವಣನ ಮಗ ಮೇಘನಾದನನ್ನು ನಾಯಕನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರೆದರು. ಇವರಿಗೆ ರಾಮನ ಶೀಲಕ್ಷಿಂತಲೂ ರಾವಣನ ಶೀಲವು ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿತ್ತಂತೆ. ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಸರಳವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದರು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮುಂತಾದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪದಲಾಲಿತ್ಯವು ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಷೆಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ತಿಳಿದವರು ಇವರೇ. ಇವರು ಗಂಭೀರವಾದ ಮತ್ತು ಆಡಂಬರದ

ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಾತುಗಳನ್ನೇ ಆರಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ರವೀಂದ್ರನಾಥ ತಾಕೂರರು ನೋಡಲು ಇವರ ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಷೆಯ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಆದು ಬಂಗಾಳಿಯೇ ಅಲ್ಲ ವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇವರ ಕಾವ್ಯಗಳು ರವೀಂದ್ರನಾಥ ತಾಕೂರರಿಗೆ ಅನೇಕ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಾದುವು. ಬಹುಕಾಲ ದಿಂದ ಗುಪ್ತವಾಗಿದ್ದ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಗಾಂಭೀರ್ಯಯುಕ್ತವಾದ ಪದಲಾಲಿತವು ಮಧುಸೂದನದತ್ತರವರು ಚಿತ್ರಿಸಿದ ದೇವ ದಾನವರ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಯಿತು. ತೀವ್ರವೂ ಆವೇಶಪೂರಿತವೂ ಆದ ಅವರ ಪ್ರತಿಭೆಯು ಬಂಗಾಳಿಯ ಪದ್ಯಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಮಂದಗತಿಯನ್ನೂ ಮೃದುತ್ವವನ್ನೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿತು.

ಮಧುಸೂದನದತ್ತರವರು ಪದ್ಯರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಪುಣ ರಾಗಿದ್ದಂತೆ ಅವರ ಸಮಕಾಲೀನರಾದ ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರ ಚಟರ್ಜಿಯವರು ವಚನರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರನ್ನು ಬಂಗಾಳದ ಸ್ಕಾಟ್ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಇವರು ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳ ದಂಗೆಯಂತಹ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸನ್ನಿವೇಶ ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರಸವಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನಂದವು ತಾನಾಗಿ ಉಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಸನ್ನಿವೇಶ ನಿರೂಪಣದಲ್ಲಿ ದೇವದಾನವರ ಸಾಹಸಗಳೂ ಸತ್ವವಿಲ್ಲವಾದುವು. ಇವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿನ ಅಳಲನ್ನೂ ವಿಕಟತೆಯನ್ನೂ ತಿಳಿದವರಾಗಿ ದ್ದರು. “ಚಾಧುರಾಣಿ”ಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿರುವ ವಿಶೇಷ ಕಷ್ಟವೂ ಧೈರ್ಯವೂ “ಕಪಾಲಕುಂಡಲ” ದಲ್ಲಿನ ಆತ್ಮ ಪ್ರಕಾಶನವೂ ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ನಿಲ್ಲತಕ್ಕವು.

ಅನಂತರ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ತಾಕೂರರಲ್ಲಿ ನವೀನ ಭಾರತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆದಿಯನ್ನೂ ಅದರ ಪ್ರಕೃತಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಬೇರೆ ಯಾವ ಕವಿಯೂ ಈಗಿನ ಕಾಲ ಸ್ಥಿತಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದಲೂ ಸಮದೃಷ್ಟಿ ಯಿಂದಲೂ ಅನುಸರಿಸಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಇವರಿಗೆ ಪದ್ಯರಚನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸೌಲಭ್ಯವೂ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯವೂ ಅನುಸಮವಾದುವು. ಅದುದರಿಂದ ವಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆಲ್ಲ ಇವರು ಮೇಲ್ಮಂತ್ರಿಯಂತಿರುವರೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ಇವರನ್ನು “ಸಂಕೇತಾರ್ಥ ಕವಿ” ಎಂದು ಕರೆಯುವುದುಂಟು. ಇವರ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲ ಚಳುವಳಿಗಳನ್ನೂ ಗ್ರಹಣಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಬಂಗಾಳವು ಕವಿತೆಗಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಸ್ಥಳ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ತಾವು ಅನಂತ ದಿಗಂತದಿಂದ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಂತೆ ತಿಳಿ

ದಿರುವರು. ಅಲ್ಲಿ ಸದಾ ಸ್ವಚ್ಛ ಬಿಳಿದಾದ ಆಕಾಶವೂ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಮರಳಿನ ನದೀಮುಖಗಳೂ ಮೈದಾನಗಳೂ ಇರುವುವು. ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕವಿತೆಯಿದೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ಸರಸವೂ ಸುಶ್ರೂ ವ್ಯವೂ ಸುಂದರವೂ ಆದ ಶಬ್ದ ಸಂಪತ್ತುಂಟು.

ರವೀಂದ್ರನಾಥ ತಾಕೂರರ ಶಿಷ್ಯರನ್ನೇಕರು ಕವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸುಧೀಂದ್ರನಾಥದತ್ತ ಬುದ್ದದೇವ ಬೋಸ್ ಎಂಬಿಬ್ಬರ ಕವಿತೆಗಳು ಪ್ರಶಂಸಾರ್ಹವಾಗಿವೆ. ಈ ಕವಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಸ್ಥಿತಿಗಣತಿ ತಿಳಿದವರಾಗಿಯೂ ಇತರ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಪರಿಚಯವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಬಂಗಾಳದ ಮನೋಭಾವವನ್ನೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಆ ಮೂಲಕ ಭರತಬಂಡದ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಚಳುವಳಿಗೆ ಅವರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂಡಿಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ವಂಗಸಾಹಿತ್ಯವು ಇತರ ದೇಶ ಭಾಷಾಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಮುಂದುವರಿದಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಬಂಗಾಳದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊರಗೂ ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ಮನೋಭಾವವನ್ನೂ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ “ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗದ ಭಾರತ”ವನ್ನು ಹುಡುಗು ಗೊಳಿಸಿ ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ನಿರಂತರ ಕಾರ್ಯಪರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಭಾರತಕವಿಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ತೊಡಕುಗಳುಂಟಾಗಿರಬಹುದು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ ತೊಡಕುಗಳುಂಟಾಗಿವೆ. ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ವ್ಯುಚಿತವ್ಯವಸ್ಥೆ ಧ್ವನಿಯೂ ನಾರವಾಗಿವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅವರ ಭಾವಗಳೂ ಅವರ ಭಾಷೆಯೂ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನನುಸರಿಸಿ ನಿರಸವಾಗಿರುವುವು. ಭಾರತಕವಿಗಳು ಕತ್ತಲು, ಅನಂತರ ಪರಿಮಳಗಳು-ಇವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬಹು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬರೆಯುವರು; ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಹೃದಯವಿದಾವಲ್ಲದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಭಾವ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಅಪತ್ತೊದಗಿದೆ. ೧೯೨೨ರಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರ ಚಿತ್ರಗಳು ಒಂದು ನೂರಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದುವು; ೧೯೨೫ರಲ್ಲಿ ೧೦೦೦ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿವೆ. ಈಚೆಗೆ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸವೆಂದರೆ ಮೋಟಾರ್ ಬಂಡಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿವೆ. ಹೆಚ್ಚಿವೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿರುವುದು. ಈ ಸಂಚಾರ ಸೌಲಭ್ಯವು ಇದುವರೆಗೂ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೆಲೆಸಿದ್ದ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳು ಈಗ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನೂ ಹೊಕ್ಕಿವೆ. ಈ ಚಲಚಿತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಸುಪರಿಣಾಮಕಾರಕಗಳಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಮನೋಭಾವಗಳೂ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಹೋಗುವವು.

ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಭರತಬಂಡಕ್ಕೆ ಬನಸದ ಭಾವವು ಬೇರಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅಸಿರ್ವಾಹವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಂದ ಈ ಬನಸದ ಭಾವಕ್ಕೆ ಕುಂದಕ ಬರುವಂತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಭಾರತವು ತನ್ನ ದೇಶಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಆ ಮೂಲಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾಂತಗಳಾಗಬೇಕು. ಹೀಗಾಗುವುದರಿಂದ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ ವಿಶಾಲಭಾವವೂ ಹೋದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಐಕ್ಯಭಾವವು ಬಲವಾಗಿ ಜನಪದ ಭಾವವು ಗಾಢವಾಗುವದು. ಇಂಡಿಯದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಬಂಡವಾಗುವಂತಹದು. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೊರದೇಶದವರಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆಯು ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಇಂಡಿಯವು ತನ್ನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಬೇಕಾದರೆ ಭಾರತೀಯರು ಆವರ ಪೂರ್ವದ ವೈವಿಧ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಈ ನೂತನ ಸಂಪರ್ಕದ ಐಕ್ಯವು ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಂದ ನಾಶವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಭಾರತ ದೇಶಭಾಷಾಭಿಮಾನಿಗಳು ದೇಶಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹಾಗೋರ, ಇಕ್ಬಾಲ, ಶರತ್‌ಚಟರ್ಜಿ, ಕೇಳಕರ, ದಿವಾಟಿಯಾ ಮೊದಲಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಧುರೀಣರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನೊಬೆಲ್ ಬಹುಮಾನಗಳಂಥ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನೇ ಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಸಲಹೆ; ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬರದಿರುವ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಾಯುಕ್ತ ಕೃತಿಗಳ ರಚನೆಗಾಗಿ ಹಾರ್ಥರ್ನ್‌ಡೆನ್‌ದಂತಹ ಒಂದು ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕು. ಪಂಡಿತರಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿಗಳಾದ ಲೇಖಕರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತಹ ಭಾರತೀಯ ಕಲಾಸಮಿತಿ (Academy of Arts) ಯೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಕಾಲವು ಬಂದಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯದಲ್ಲಿನ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶವು ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸಾರುವ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಪ್ರಭಾವಗಳು ಕಾರಣವಾದುದರಿಂದ ಇಂಡಿಯದ ಭಾಷಾಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಉದಾಸೀನನಿಂದಿರದು.

ಮೌಲಿಕ ಹಿಂದಿ

“ಅಭಿನವ ವಿಶ್ವಭಾಷೆ” ಎಂಬೊಂದು ಲೇಖನವು ಜಯ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನೊಳಗಿನ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಶಬ್ದಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ವಿಶ್ವಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ವಿಸರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದೀಯ ಬಗೆಗೂ ಅದೇ ಬಗೆಯ ಪ್ರಯತ್ನದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಿಂದೀ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಾದ ಹಂಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಪಾದಕೀಯ ಸ್ಫುಟಸೂಚನೆಯು ಬಂದಿದೆ:—

ಈಗ ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವುದೊಂದು ಹಿಂದಿ. ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಾಗಲಿರುವುದೊಂದು ಹಿಂದಿ. ಆ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಸಮನ್ವಯದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗುವದು. ಆದರೆ ಮೂಲವನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ಕಠಿನವಿದೆ.

ಭಾರತವರ್ಷದಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾಂಶ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಶ ಮತ್ತು ಶಬ್ದರಚನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕೆಲ ಭಾಗವು ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದು. ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಫಾರಸಿಯಿಂದ ಬಂದುದು. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥ ಹಿಂದಿ, ಗುಜರಾತಿ, ಬಂಗಾಳಿ, ಮರಾಠಿ, ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು, ಮಲೆಯಾಳಮ್ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ, ಪವನ, ಸುಖ, ದುಃಖ, ಜಲ, ಸ್ಥಾನ, ಧನ ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳ ಅವಿಕ್ರತ ರೂಪಗಳ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿಯಾದರೂ ಉರ್ದು ಮಾತಾಡುವವರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು. ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಸುಲಭವಾದ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾದ, ಬೇಸಿಕ್-ಮೌಲಿಕ-ಹಿಂದಿಯಿಂದಲೂ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ರಚನೆಯಾಗಬಹುದು.

ಸಾಧಾರಣತಃ ಮನುಷ್ಯನು ೪೦೦ ರಿಂದ ೮೦೦ರ ವರೆಗೆ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತನ್ನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವನು. ಇಂಥ ಶಬ್ದಗಳು, ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಮಾನಾರ್ಥವುಳ್ಳ ಶಬ್ದಗಳು ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ರೂಢವಿದ್ದವಾವುಂಬುದನ್ನು ಶೋಧಿಸುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಮೌಲಿಕ ಹಿಂದೀ ಕೋಶವು ತಯಾರಾಗುವದು; ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ತಳಹದಿಯಾವುದೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವದು.

ರಾಷ್ಟ್ರಲಿಪಿ

ಅದೇ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಪಿಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಫುಟಲೇಖನವಿದು:—

ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಛಿನ್ನತೆಯೊಂದು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. “ರಾಷ್ಟ್ರ-ಲಿಪಿ ಸಮಿತಿ” ಯ ಸೂಚನೆಗಳು ಆಗಾಗ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರಿಂದ ವಾಚಕರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ

ಪ್ರಗತಿಯು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತಲಿದೆ. ಮಾಧುರಿಯ ದಿಸೆಂಬರದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟರಾವ ಅವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಲೇಖನವೊಂದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವರು. ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಬದಲು ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಲಿಪಿಯ ಉದ್ದೇಶವು ಪೂರ್ಣವಾಗಲಾರದೆಂದು ಅವರು ತಮ್ಮ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಅತ್ಯಲ್ಪ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಬಹುದಾದ, ಬರೆಯಬಹುದಾದ, ಮುದ್ರಿಸಬಹುದಾದ ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸದೊಂದು ಲಿಪಿಯ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಅವರು ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯ ಬದಲಾಗಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಲಿಪಿಯ ರಚನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಹೊಸ ಲಿಪಿಯ ಸ್ವೀಕಾರದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ವಾದಿಸುವವರಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟರಾವ ಅವರ ಉದ್ದೇಶವು ಸ್ತುತ್ಯವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅದು ಬಂಗಾಳಿ, ಗುಜರಾತಿ, ಉಡಿಯಾ, ಗುರು ಮುಖಿ ಮುಂತಾದ ಲಿಪಿಗಳನ್ನು ಸಮೀಪಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಅದರ ಮೂಲಕ ೬-೭ ಇನ್ನಿತರ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಸಾಕ್ಷರವಾದರೂ, ಸುಮಾರು ೨ ಕೋಟಿ ಜನರು ತೀರ ಹೊಸದಾದ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಪಕ್ಷೆ ಹುಟ್ಟುವುದು. ಅದಂತಿರಲಿ, ತಮಿಳು ತೆಲುಗು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಉಗಮವಾದರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಿಲಿಪಿಯಲ್ಲಿಯೇ; ಅದುದರಿಂದ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಿಲಿಪಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ ತಂದೀತೋ ಅಷ್ಟು ಭಾರತೀಯ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಕಟತೆ ಬರುವುದು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯವಾಗಲಿದೆ, ಮತ್ತು ಲಿಪಿ-ಸುಧಾರಣಾ-ಸಮಿತಿಯ ಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ದೂರವಾಗುವ ಆಶೆಯಿದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರವನ್ನೇನೂ ಸೂಚಿಸಲಾರೆವು. ನಮಗಂತೂ ಇದಿರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಿದೆ. ಲಿಪಿ-ಸುಧಾರಣಾ-ಸಮಿತಿಯು ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿ ಮುದ್ರಣದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನೂ ದೂರಮಾಡಲೆಸಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ಹರಿ ಜಿ. ಗೋವಿಲ ಅವರು ತಯಾರಿಸಿರುವ ಟೈಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ೫೦೦ ಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ೧೫೦ ಕ್ಕಿಂತ ಮಿಕ್ಕಲಾರದು. ಇದರಿಂದ ಮುದ್ರಣವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶನದ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವುದು. ಹೊಸ

ಪರಿವರ್ತನಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕಲಿಯುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ರೂಢಿಯಿಂದ ಅಕ್ಷರಗಳ ರೂಪಗಳೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಪರಿಚಿತವಾಗಬಹುದು.

ಸಮಂಜಸ ಸೂಚನೆ

ಪ್ರತಿಭಾವಂತರಿದ್ದೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಪ್ರತಿಕೂಲವಿರುವ ಲೇಖಕರಿಗೆ ನೆರವಾಗುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತು The Indian P. E. N. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖಪತ್ರವು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತದೆ:—

‘ಶೀಘ್ರ ವಿಕ್ರಯ’ವುಳ್ಳ ಗ್ರಂಥಗಳ (best-sellers) ಲೇಖಕನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಬುದ್ಧಿಗೆ ನಿಲುಕುವಂತೆ-ಕ್ಷುಣ್ಣಿತವನ್ನು ಔನ್ನತ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿಯೂ—ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಗಿಸಿ, ಅಭಿಜಾತ ಕಲಾವಂತನಿಗಿಂತ-ಪ್ರತಿಭಾಸಂಪನ್ನ ಕವಿ, ಘನತೆವೆತ್ತ ಪ್ರಬಂಧಕಾರ, ಗಂಭೀರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಲೇಖಕ ಇವರೇ ಮೊದಲಾದವರಿಗಿಂತ ಅರ್ಥಿಕ ಸುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಇಂತಹ ಲೇಖಕರ ಉಪಜೀವಿಕೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಅವರ ಲೇಖನ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಬಗೆಯಾವುದು? ಅದರ ರೀತಿಯಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಕಲಿಯಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿಯ ಯೋಗ್ಯತಾಸಂಪನ್ನ ಲೇಖಕರನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಅಭ್ಯಾಸಪ್ರಣಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಲೇಖಕರ ಅರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಉಚ್ಚಸಂಸ್ಕಾರವು ಉಂಟುಮಾಡುವರು. ಅಲ್ಲಿಯ ಎಷ್ಟೋ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಲೇಖಕರಿಗೆ ದ್ರವ್ಯಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅವರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಹವಾಸ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗಳು ಭಾತ್ರವ್ಯಂದಕ್ಕೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡುವವು. ಅವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಶಿಕ್ಷಣಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿವೆ. ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಿಕೊರಿಸುವುದನ್ನಾಗಲಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ವಿಸ್ತೃತವಾಗುವಂತೆ ಯಾವುದೋ ವಿಷಯದಮೇಲೆ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನಾಗಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ಇದರಿಂದ ಲೇಖಕರ ಕಾಲಾಪವ್ಯಯವಾಗದೆ ಅವರ ಅರ್ಥಿಕಸ್ಥಿತಿಯೂ ಸುಧಾರಿಸುವುದು. ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಭಾರತೀಯ ಲೇಖಕರನ್ನು ಆದರಿಸಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿನ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸಂಸ್ಕಾರಗೊಳಿಸಲಾರವೆ?

ಕನ್ನಡದ ಮುನ್ನಡೆ

ಗೋಟುವಾದ್ಯ

ಮೈಸೂರು ಅಸ್ಥಾನದ ಸಂಗೀತವಿದ್ವಾನ್ ನಾರಾಯಣ ಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ' ಗೋಟುವಾದ್ಯ ' ದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಜ್ಞರಾಗಿರುವರು. ಈ ವಾದ್ಯಕ್ಕೆ ತ್ರಿಮುನ್ಮಹಾರಾಜರು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪ್ರೀತಿಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನವನ್ನಿತ್ತಿರುವರು. ಈ ಹೊಸ ವಾದ್ಯದ ವಾದನವನ್ನು ತ್ರಿಯುತರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಮೊದಲನೆಯ ಬಾರಿ ನಡೆಸಿದರು. ಕೋಲಂಬಿಯಾ ಗ್ರಾಮೋಫೋನ್ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಾದ್ಯದ ಸ್ಪ್ರಿಡಿಯನ್ನು ವರು ಮೆರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಗೋಟುವಾದ್ಯವು ವೀಣೆಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾದುದು. ವೀಣೆಯಂತೆ ಬರಿ ಬೆರಳಿನಿಂದ ತಂತಿಗಳನ್ನು ನುಡಿಸದೆ, ಒಂದು ಮರದ ತುಂಡನ್ನು ಎಡಗೈಯಿಂದ ತಂತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಿ ಸ್ವರಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದು ಗೋಟುವಾದ್ಯ. ಸಂಗೀತ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಪ್ರವೀಣರು ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಇಂಪಾದುದೆಂದು ತಿಳಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿರುವರು. ಉಭಯದೂ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವರು. ಯಾವುದು ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ವಿವರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೆರಡರ ನಾದಗಳೇ ಬೇರೆ. ಗೋಟುವಾದ್ಯದಲ್ಲಿ ವೀಣೆಗಿಂತ ನಾದಧ್ವನಿ (Volume) ಹೆಚ್ಚು. ಇದರ ವಾದನ ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟದ್ದೆಂದು ಬಹುಜನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವೀಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಾದ ಮನೆಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವರವನ್ನು ಬೇಗ ಆವನಲ್ಲಿಡಬಹುದು. ಗೋಟುವಾದ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂತಿಯಿಂದ ನಾದವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ಮರದ ತುಂಡಿನಿಂದ ಅದನ್ನು ಹತ್ತೋಟಿಯಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಇದೇ ಗೋಟುವಾದ್ಯದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಗೋಟುವಾದ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಗಪ್ರೇಷಣೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಇಂಪಾಗಿ ಬರುವುದು. ಈ ವಾದ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ದೂರದಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಎನಿಸುವುದು.

ಮುದ್ದಣದ ನೆನಹು

ಮುದ್ದಣನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವ ಅರ್ವಾಚೀನ ' ಕವಿ ಕೀರ್ತಿಲೇಷ ' ನಂದಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಾರಾಯಣಪ್ಪನ ತವರು ನಾಡು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ. ಅಲ್ಲಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೇಮಿಗಳೆಲ್ಲ ಮೊನ್ನೆ ಸಭೆಗೂಡಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಆತನ ಸ್ಮಾರಕವನ್ನೇ

ಪೂಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದರು. ಕವಿಯ ಚರಿತ್ರೆ, ಆತನ ಕಾವ್ಯಗಳ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕಲೇಖನ.... ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಪ್ರತಿವರುಷ ಜೂನ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಿಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ಮುದ್ದಣನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪಾರಿತೋಷಕವನ್ನೀಯಬೇಕೆಂದೂ ಯೋಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇದರಷ್ಟೆ ಸುಚಿಹ್ನವಿನ್ನೊಂದೆಂದರೆ ಕಲಬುರ್ಗಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ ತರುಣ ಸಂಘದವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮುದ್ದಣನನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ೧೨-೨-೩೬ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಮುದ್ದಣನ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನೂ ಕಾವ್ಯವಾಚನವನ್ನೂ ಜರುಗಿಸಿದರು.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಾಯಾಮ ಪಟುಗಳು

ಶ್ರೀ. ಯು. ವಾಸುದೇವ ಕಿಣಿಯವರು ಉತ್ತರಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಇದೀಗ ತವರುನಾಡಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ೧೯೩೩ ರಲ್ಲಿ ಕನ್ಯಾಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ಭಾರವೆತ್ತುವ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ರಜತಪದಕವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಅಮರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಸೈಕಲ್ ಸಮ್ಮರ್ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಪಡೆದು ' ವ್ಯಾಯಾಮ ಪ್ರವೇಶ ' ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದರು. ಬಕ ಬಡೋದೆಗೆ ಹೋಗಿ ರಾಜರತ್ನ ಪ್ರೌಢೇಸರ್ ಮಾಣಿಕ್ಯರವರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಯಾಮ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿತು ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದರು. ಶ್ರೀ. ಕಿಣಿಯವರು ಕ್ರಿಕೆಟ್, ಫುಟ್ ಬಾಲ್ ಮೊದಲಾದ ಆಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರವೀಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮಂಗಳೂರ ಜಾಲಮಾರುತಿ ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಂಡಲ (ರಜಸ್ವರ್ನ್) ದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿರುವರು.

ಇವರಂತೆಯೇ ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಕೊರಗಸೆಟ್ಟಿಯವರು ಉತ್ತರಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ' ವ್ಯಾಯಾಮ ವಿಶಾರದ ' ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದ. ಕ. ದಲ್ಲಿ ಇದು ಮೊರೆತು ಮೊದಲು ಇವರಿಗೆ. ಇವರು ಬೇಗನೆಯ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಮಾತು

ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿ

ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯವ್ಯವಸಾಯಿಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವು ಪ್ರಮೇಯ-ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೂ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ತಲೆದೋರುವ ವಿಚಾರಘರ್ಷಣೆಯನ್ನೂ ಅಂದೋಲನವನ್ನೂ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಾಸ್ಯಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಾಹಿತ್ಯಚರ್ಚೆಗಳಿಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಕ್ಕಿತ್ತಕರು ಬರೆಯಬಹುದಾದ ವ್ಯಾಸಂಗಪೂರ್ಣ ಬಿಡಿ ಬರಹಗಳಿಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಎಡೆಯಿದೆ.

ವಿಚಾರವೇದಿಕೆ ಏಕಿಲ್ಲ?

ಮೇಲಣ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಹೂಡಿದುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಸಂಚಿಕೆಯು ಇಲ್ಲಿಗೇ ಆತಿವಿಸ್ತೃತವಾದುದರಿಂದಲೂ 'ವಿಚಾರವೇದಿಕೆ'ಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಟ್ಟು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಅರವಿಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ, ಹಲಸಂಗಿ

ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಮತ್ತು ಜ. ಕ. ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ವಾಚಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸುಂದರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಪರಿಚಿತರಾದ ಹಲಸಂಗಿಯ ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪಿನ ತ್ರಿ. ಮಧುರ ಜಿನ್ನರ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾರದೆಗೆ ಈ ಹೊಸ ಮಾಲೆಯು ಸಿದ್ಧವಾಗಲಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಗ್ರಂಥವಾದ ತ್ರಿ. ಕಾಪಸೆ ರೇವಪ್ಪನವರ 'ನಂದನವನ' ಎಂಬ ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹವು ತ್ರಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರ ಶತವಾರ್ಷಿ ಕೋತ್ಸವದ ಕಾಲಕ್ಕೆ (ಮಾರ್ಚ್ ೨೭-೨೮) ಹೊರಡುವುದು.

"ಜಗತ್ತಿನ ಆಧುನಿಕ ಋಷಿಗಳಾದ ಅರವಿಂದಘೋಷ, ಜಗದೀಶಚಂದ್ರಬೋಸ, ರವಿಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೋರ, ಮ. ಗಾಂಧಿ, ಟಾಲಸ್ಟಾಯ್, ರೊಮರೋಲಾ, ಎ. ಈ., ಮೆಟರ್ ಲಿಂಕ್, ಕಾಹಾಲೀಲ ಗಿಬ್ರಾನ್ ಮುಂತಾದವರ ವಿಚಾರಗಳ ಮಧುರ ಮಕರಂದವನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ಕನ್ನಡ ತಾಯಿಯ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಜೇನುಹುಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂಬುದೇ ಈ ಮಾಲೆಯ ಹಿರಿಯಾಸೆ." "ವಿಚಾರ ಪುಚುರ ವಾಚ್ಯವು ವೆಂದರೆ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಹಿಡಿಸದ ಬರೇ ಗಡಚು ಗ್ರಂಥಗಳಷ್ಟೆ

ಆಲ್ಲ. ಉದಾತ್ತ ತತ್ವಗಳನ್ನೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಹೃದಯಂಗಮವಾದ ಲಲಿತವಾಚ್ಯವೂ ಆ ಧೈಯಪದ್ಯ ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಎಡೆಗೊಟ್ಟಿದೆ." ಈ ಧೈಯವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳೂ ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದ ಪ್ರಕಟನೆಗಳೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪಟ್ಟಿಯೂ ಮಾಲೆಯ ಯಶಸ್ಸಿನ ಮುಖತಾಗಿಯೇ ತೋರುತ್ತಿವೆಯೆನ್ನಬಹುದು.

ಅಗಲಿಕೆ

ಈ ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೦ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಮೈಸೂರಿನ ಎಚ್. ಲಿಂಗರಾಜ ಅರಸರವರು ಸ್ವರ್ವಾಸಿಗಳಾದ ಅವರು ರಾಜಕವಿಭೂಷಣ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆದರು. ಯದುನೃಪವಿಜಯ, ಸಂಕ್ಷೇಪರಾಮಾಯಣ ಮೊದಲಾದ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರು ರಚಿಸಿರುವರು. ಈ ಮನೆಯ ದರಬಾರಬಕ್ಷಿಗಳೂ ಮುಜರಾಯಿ ಬಕ್ಷಿಗಳೂ ಇದ್ದರು. ಮೃತರು ಸದ್ಗತಿಹೊಂದಲಿ.

ಮದರಾಸು ಪ್ರಾಂತದ ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ವಿಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಪ್ರೊ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರವರು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಘನತೆ ಹೊಂದಿದ ಕನ್ನಡಿಗರು. ಅವರು ಮೈಸೂರಿನ ಜನವರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ದಿವಂಗತರಾದರು. ಭಾರತ ಗಣಶಾಸ್ತ್ರಸಂಘದ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು ಇವರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾದ್ವಾರ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿಯೂ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದವರು. ೧೯೪೮ರಲ್ಲಿ ಮದರಾಸಿನ ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುರಿತರಿದ್ದ ರೇಲೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದ ರೇಲೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಅವರ ನಿಕಟಸಂಬಂಧವು ತಪ್ಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ವಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೂ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ನೈಪುಣ್ಯವನ್ನು ತೋರುತ್ತಿದ್ದರು. ೧೭ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ 'ಎಬ್ಬುಕೇರನಲ್ ಟೈಮ್ಸ್' ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ಪ್ರೌಢಿಮೆಗೆ ಬೆರಗು ಸಂಪಾದಕರು ಇವರಿಗೆ 'ಪ್ರೊಫೆಸರ್' ಎಂದು ವರ್ತಮಾನವುಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಿ. ಎ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದವರ ಪ್ರೊ. ಸ್ಕೂವೆರ್ಬರು ಇವರಿಗೆ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಬಿರುದು

ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು.

ಇವರ ಜೀವನಾನಂದದಲ್ಲಿಯೆ ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಗೊಂಡ 'ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ರಾಮಾನುಜ' ರವರನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ತಂದುದು. ರಾಮಾನುಜರವರು ಬಡತನಕ್ಕೀಡಾಗಿ ಬಿಡಾದರೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಇವರನ್ನು ಬೇಡಿ ಕೊಂಡರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯತಾ ಪತ್ರಗಳೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅವರ ನೋಟ್‌ಬುಕ್ (ಅದೀಗ ಮದರಾಸು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪುಸ್ತಕಭಂಡಾರದಲ್ಲಿರು ವುದು) ಒಂದೇ ಇತ್ತು. ರಾಮಾನುಜಮಿ ಅಯ್ಯರವರು ಮದರಾಸಿನ ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟರು. ಅಂದಿನಿಂದ ರಾಮಾನುಜರವರು ಕಿರಿಯ ಮೆಟ್ಟಿಲನ್ನೇರಿ ಹೆಸರುಹೊಂದಿದರು.

ರಾಮಾನುಜಮಿಯವರು ೧೯೨೬ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಾದ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಘದ ಸಭೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಮಾನಸತಾದಿಗಳಿಂದ ಗೌರವಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ೧೯೩೦ರ ವರೆಗೂ ಅವರು ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರು ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಆವೇಶದಿಂದ ಅವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಅವರು ಗಣಿತವನ್ನೇ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಸದ್ಗತಿಯಿರಲಿ.

ನಿಜಾಪುರ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಸೇವಾನಿವೃತ್ತ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ ರಾದ ಧಾರವಾಡ ನಗರನಿವಾಸಿಗಳಾದ ತೆರಗುಂಡಿ ರಾಮ ರಾಯರು ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೨ ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಪರ ರೋಗವನ್ನೈದಿದರು. ಇವರು ದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎಂ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ ರೂರಾಲಾವೇದಾಂತ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ತಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡು ತ್ತಿದ್ದ ಶಾಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಧಾರಿಸಲು ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವ ರಾಗಿದ್ದರಲ್ಲದೆ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೇಮಭಾವವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಲಿದ್ದರು. ಮೃತರಿಗೆ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಕೋರುವೆವು.

ಏಶಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪರನ್ಸ್ ಕಂಪನಿಯ ರಜತೋತ್ಸವ ಮುಂಬಯಿಯ ಏಶಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪರನ್ಸ್ ಕಂಪನಿಯು ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ರಜತಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ಜರುಗಿಸಿತು. ದೇಶೀ ವಿಮಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಶುಭಕಾಲ ವನ್ನು ಕಂಡವುಗಳು ಆತೀವಿರಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈಗ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ವಿಮಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೦೦ ದೇಶೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ೨೫ ವರ್ಷಗಳ

ಹಿಂದೆ ಅವು ೩೦ ಸಹ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ಆ ವಿಮೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನರಿತವರು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಅದರೂ ನೊದ ಲನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಗೆ ಸಹಜವಾದ ಎಡರು ತೊಡ ರುಗಳನ್ನು ನೀಗಿ, ಈಗ 'ಜನರ ನಂಬಿಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವೂ' 'ವಿಮೆ ಇಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸುರಕ್ಷಿತವೂ' ಎನಿಸುತ್ತಿದೆ.

೧೯೩೫ ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯ ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ಸ್ಪೃಹಣೀಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಿಮಿಯಮ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಬಾಬುಗಳಿಂದ ಬರುವ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪನ್ನವು ೧೫ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕಿದೆ. ಈಗಿನ ಒಟ್ಟು ಚಾಲಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ವ್ಯವ ಹಾರವು ೨,೫೦,೦೦,೦೦೦ ರೂ.ಗಳದೂ ಲಾಯಿಫ್ ಫಂಡು ೪೦,೦೦,೦೦೦ ರೂ. ಗಳದೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ; ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಟ್ಟು ಆಸ್ತಿಯು ಸುಮಾರು ಅರ್ಧಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಶಾಖೆಗಳು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಎಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದಿದೆ. ರಜತ ಮಹೋತ್ಸವದ ನಿಮಿತ್ತ ಅಲ್ಲಿಯ ನಗರಸಭೆಯ ಕಟ್ಟಡ ದಲ್ಲಿ ರಾವಬಹಾದ್ದೂರ ಚಿನ್ನಮುಳಗುಂದರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಯಲ್ಲಿ ತಾ. ೨೯-೨-೩೬ನೆಯ ದಿನವ ಸಭೆ ಸೇರಿದ್ದಿತು. ಸಮ ಯೋಜಿತ ಹಾಗೂ ವಿಚಾರಪರಿಪು ತನಾದ ರಾವಬಹಾದ್ದೂ ರರ ಭಾಷಣವು ಮನನೀಯವಾಗಿರುವುದು. ವಿಮೆಯ ಕಾಯಿ ದೆಯ ತಿದ್ದುಪಡೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರು ಸೂಚಿಸುವ ಸೂಚ ನೆಯು ಫಲಿಸುವಂತೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಯೋಗ್ಯ ಚಳವಳಿಯಾಗು ವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಕಂಪನಿಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬಾಳಲಿ.

ಈ ಸಲದ ಯಶಸ್ವಿ ಸ್ಪರ್ಧಾಳುಗಳು

ಜನವರಿ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದ ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಂ. ೭ರ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ಹಂಚಲಾಗಿದೆ. ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿವರವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಪುಟ ಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದು.

ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರದವರು

೧. ವರೂಪಾಕ್ಷಿ ವೀರಪ್ಪ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಪ್ಪ, ಬೆಳಗಾಂವಿ

೨. ಕೆ. ಸುಬ್ರಾಯ ಪದ್ಮಯ್ಯ, ಬೆಳ್ಳಾರೆ ದ. ಕ.

ಒಂದು ತಪ್ಪಿನ ಉತ್ತರದವರು

೧. ಕಡಪಾ ನಾ. ಸು. ಧಾರವಾಡ ೨. ಕಾ. ರಾ. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಜಮಖಂಡಿ ೩. ತಿ. ಅ. ದೇಶಪಾಂಡೆ, ಹುಲ್ಲೇಕೇರಿ ೪. ಶ್ರೀಪಾದ ತಮ್ಮಣಭಟ್ಟ ರೊಟ್ಟಿ, ಮುಳವಾಡ ೫. ಅನಂತ ಹಣಮಂತ ಶೆಟ್ಟಿ, ಬಕ್ಕಳ, ಉ. ಕ. ೬. ಎಸ್. ಬಿ. ಬಂಡರಗಲ್ಲ, ಇಳಕಲ್ಲ ೭. ಕೆ.

ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಮಂಗಳೂರು ೮. ಎಚ್. ವೆಂಕಟಗಿರಿ ನಾಯಕ, ಹಳದಿ ದ. ಕ. ೯. ಪಿ. ಎನ್. ನಂಜಪ್ಪ, ಎಲಹಂಕ ೧೦. ಹೊಳಬಸಪ್ಪ ಸಿದರಾಮಪ್ಪ ಗಾಣಿಗೇರ, ಅರಳಿಕಟ್ಟೆ ೧೧. ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಧಾಬಾಯಿ ಶಿವೆ, ಸಿಸಿ ೧೨. ಪಾಂಡುರಂಗರಾವ ಕೊಸನೂರ, ಧಾರವಾಡ

ಎರಡು ತಪ್ಪಿನ ಉತ್ತರದವರು

೧. ವಿ. ಬಿ. ಹಾನೇರಿ, ಸುರೇಬಾಸ ೨. ನಾ. ದ. ಒಡೆಯರ, ಅಥಣಿ ೩. ಎಚ್. ಎ. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಧಾರವಾಡ ೪. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ ಮಲ್ಲೇಶಪ್ಪ ಹುರಳಿ, ಮುರೇವಾಡ ೫. ಅರ್ಜುನ ಚನ್ನಪ್ಪ ಮುತ್ತಿಗಿ, ಕಲಘಟಗಿ ೬. ನಾರಾಯಣ ಗಣಪತ ಹೆಗಡೆ, ಮುಂಡಗೋಡ ಉ. ಕ.

೭. ಕೋಡಿಪಾಳ ಬಿ. ಆರ್, ಇಳಕಲ್ಲ ೮. ಸೋಮಪ್ಪ ಲಿಂಗಪ್ಪ ಸಂದಿಗವಾಡ, ರೋಣ ೯. ಶ್ರೀಮತಿ ತುಳಸಾಬಾಯಿ ವೇಸಾಯಿ, ಅಮರಗೋಳ ೧೦. ಆರ್. ವಿ. ಗುಂಡಬಾವಣಿ, ವಿಜಾಪುರ ೧೧.

ಎ. ವಿ. ಅಲಬಾಳ, ವಿಜಾಪುರ ೧೨. ರಾಮಚಂದ್ರ ಕೃಷ್ಣರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆ, ಹುನಗುಂದ ದ. ಕ. ೧೩. ಗೋಪಾಳ ವೆಂಕಟೇಶ ಮುಗದ, ತಡಸ ೧೪. ಬಿ. ನಾರಾಯಣಾಚಾರ್, ವಿರಾಜಪೇಟೆ, ಕೊಡಗು

೧೫ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ, ಸಾಗರ ೧೬. ಬಿ. ಅನಂತಾಚಾರ್, ಭೀಮನಕೋಣೆ ೧೭. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ, ವೋಗೇರಿ, ದ. ಕ.

೧೮. ಚಿದಂಬರ ಶಂಕರರಾವ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಬೈಲಹೊಂಗಲ ೧೯. ಜಿ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ, ದೊಡ್ಡವಾಡ

ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯ ಕೆಲವು ಲೇಖನಗಳು

ಸರಕಾರವೂ ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನವೂ:

ದಿನದಿನವೂ ವಿಷಮವಾಗುತ್ತಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಲ್ಲವೆ?

— ಶ್ರೀ. ಬಿ. ನಾರಾಯಣರಾಯರು, ಬಿ. ಎ. (ಆರ್ನರ್ಸ್),

Editor Financia Expertus, ಉಡುಪಿ.

ಮಸಾಲೆ:

ಇದನ್ನು ಆರೋಗ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಬರಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ, ಜನರು ವಿಷವನ್ನು ಆಮ್ಲತತ್ವಕ್ಕೆ ಸಮೀಪಿಸುವ ಹೇಗೆ ಸವಿಯುವರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು.

— ಆಯುರ್ವೇದವಿದ್ವಾನ್ ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣರಾಯರು

ನಮ್ಮ ಚದುರಿಯರು:

ನಮ್ಮ ಸುಂದರಿಯರ ಭಾಷಣಸಿದ್ಧಿಯಂತೆಯೇ ವಿಷಯವಾಗುವುದು ಹಾಸ್ಯಮಯ ಹರಟೆ.

— ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಧನಂಜಯರಾವರು

ಟಾಲ್ ಸ್ಟಾಯಿಯು ದುರಂತ ಪ್ರಣಯ:

ಆಸಕ್ತವಾದ ಮನಸ್ಸಿನ ಆಶಾಂತತೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಪ್ರೇಮವಿವಾಹವನ್ನೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಈತನು ಏನು ಸುಖವನ್ನೂಂಡ ?!

— ಶ್ರೀ. ಕಡೂರು ಶ್ರೀಪಾದ, ಮೈಸೂರು

ರಾಜರಹಸ್ಯ

ಕೌತುಕಮಯ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಕಾದಂಬರಿಭಕ್ತರನ್ನು ಕಣ್ಮರಿಸುವ ಕಥಾಭಾಗಗಳಲ್ಲೊಂದಿಲ್ಲದ.

— ಶ್ರೀ. ಮಳಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ

ಮಾನವನ ಪ್ರವೇಶ

ಮಾನವನು ಮಾನವನಂತಾದನೆಂಬ ಕತೆ.

— ಶ್ರೀ. ರಾ. ನ. ಮಳಗಿ

ಬರಲಿವೆ

ಶ್ರೀ. ಮಧುರಚಂದ್ರರ ಏ. ಈ., ವಿಜಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಮೊದಲಾದವರು.

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ

ಕನ್ನಡ

೨೯. ಧೂಮಕೇತು: ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ. ಬರೆದವರು: ಶ್ರೀ. ಕಡೆಗೋಡ್ಲೆ ಶಂಕರಭಟ್ಟರು, ಮಂಗಳೂರು. ಧಾರವಾಡದ ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೧೬ನೆಯ ಕುಸುಮ. ಕ್ರಾ. ೮. ದ. ೧೯೯ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೪-೦

೩೦ ಭ್ರಾತೃಭಕ್ತಾ ಗ್ರಂಥ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮೂರ್ತಿ: ಲೇಖಕರು ವೈ. ಎಸ್. ಗುಂಡಪ್ಪ, ಶ್ರೀಚಂಪಕಧಾಮಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯ

ಸ್ಥಳನರಿ ಮಾರ್ಟಿನ್, ಚಿಂತಾಮಣಿ (ಮೈಸೂರು). ಕ್ರಾ. ೩ ೫೮+೮ ಪು. ಬೆಲೆ ೦-೬-೦.

ಹಿಂದೀ

೩೧ ಸ್ತೋತ್ರ ರತ್ನಾವಲಿ: ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳಿಂದ ಹಿಂದೀ ವಚನಾನುವಾದ, ನಾಲ್ಕು ಚಿತ್ರಗಳಿಗಾಗಿ ಕ್ರಾ. ೮. ೨೨೦+೬ ಪು. ಬೆಲೆ ೦-೮-೦. ೩೨ ಕರಣಾ

ರಹಸ್ಯ (ವಾಲ್ಮೀಕಿರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಭಗವತ್ಪರಣಾಮ: ಲೇಖಕ ಭಟ್ಟ ಮಧುರಾನಾಥಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಸಾಹಿತ್ಯಜ್ಞಾನ

ಕವಿರತ್ನ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೩೫೨೫ ಪು. ಬೆಲೆ ೦-೧೧-೦. ೨೨ ಶತಶ್ಲೋಕೀ (ಶ್ರೀಚ್ಯಂಕರಾಚಾರ್ಯಕೃತ): ಮೂಲ ಶ್ಲೋಕ+ಹಿಂದಿ ಗದ್ಯಾನುವಾದ. ಅನುವಾದಕ 'ಮುನಿ ರಾಲ'. ಕ್ರೈ. ಅ. ೬೦೫ ಪು. ಬೆಲೆ ೦-೨-೦. ೨೪ ಉಪನಿಷದೋಂಕೇ ಚೌದಹರತ್ನ: ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಹನುಮಾನಪ್ರಸಾದ ಪೂದ್ವಾರ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೯೬೫ ಪು. ಬೆಲೆ ೬೬. ೨೫ ಮಹತ್ವಾಕೀರ್ತಿ ಕೆಡತೇದೈ?, ೨೬ ಭಗವತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಕೇ ವಿವಿಧ ಉಪಾಯ: ಲೇಖಕರು ಜಯದಯಾಲ ಗೋಯದಂಕಾ. ರಾ. ಪೋಡಶಾಂಶ ೨೦ ಮತ್ತು ೩೬ ಪು. ಬೆಲೆ ೧ ಬಿಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ೨ ಬಿಲ್ಲಿ.—ಇವೆಲ್ಲ ಪುಗಳ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಗೀತಾಪ್ರೆಸ್, ಗೋರಖಪುರ.

೧೩ ಗೋಖಲೇ ಘರಾನೇಕೀ ಗಾಯಕೀ: ಪ್ರಕಾಶ ಕರು ಶ್ರೀ. ಕೇಶವ ಗುಂಡೋ ಇಂಗಳೆ, ಸರಕಾರಿ ಗವಯಿ, ಇಚಲಕರಂಜಿ. ಡಿ. ಅ. ೧೫೨೫ ಪು. ಬೆಲೆ ೨ ರೂ.

ಮರಾಠಿ

೧೦ ವ್ಯಾಸಾರೀ ಉಲಾಠಾಲೀ, ೧೧ ಬ್ಯಾಂಕಾ ಆಣಿ ತ್ಯಾಂಚೆ ವ್ಯವಹಾರ, ೧೨ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನೀ ರಿಫಾರ್ಮ್ ಬ್ಯಾಂಕ: ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ವಾ. ಗೋ. ಕಾಳೆ, ದುರ್ಗಾಧಿವಾಸ್, ಪುಣೆ ೪. ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ ಅನುಕ್ರವಾಗಿ ಡಿ. ಅ. ೧೪೪೫, ೧೨೨೫, ೧೩೨೫. ಬೆಲೆ ಪ್ರತಿಯೊಂ ದಕ್ಕೆ ೧ ರೂ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್

೨೦ The Story of Mira Bai : ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಬಂಕಿಮಚಾರಿ, ಬಿ. ಎಸ್.ಸಿ., ಎಲ್.ಎಲ್. ಬಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಗೀತಾಪ್ರೆಸ್, ಗೋರಖಪುರ. ಫೆದರೇಷನ್ ಕಾಗದ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೯೬೫ ಪು. ತ್ರಿವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳು ಅಯ್ದು. ಬೆಲೆ ೦-೧೧-೦

ಪತ್ರಿಕೆಗಳು

ತ್ರಿವೇಣಿ: ಮಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ವದೇಶೀಪ್ರಚಾರಕ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಯು, ಇದೆ ಜನವರಿಯಿಂದ ಈ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕೇವಲ ಸ್ವದೇಶೀ ಪ್ರಚಾರವಿಗ ಅನಗತ್ಯವೆಂದು ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ವಿಶಾಲಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆಳೆದಿರುವುದು. ಹೀಗಾಗುವುದು ಜನಪ್ರಿಯತೆಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ

ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಚಾರ ಪರಿಪುಷ್ತ ಲೇಖನಗಳಿವೆ. ವಾ. ಚಂ. ೨-೦-೦

ಪ್ರಸಾಸಿ: ದ.ಕ. ದ ಕಾಸರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಫೆಬ್ರವರಿಯಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿರುವ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ. ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಕೆ. ವಿ. ಶೆಣೈ. ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪತ್ರಿಕೆಯಿದು. ಜ. ಕ. ಆಕಾರದ ೫೨ ಪು. ವಾ. ಚಂ. ೩-೮-೦. ಸುನಾಸಿನಿಯ ಅಸ್ತದ ಅನಂತರ ಇದೀಗ ಈ ಎರಡು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಂದ ದ. ಕ. ದಲ್ಲಿ ಶುಭೋದಯವಾಗಿದೆ ಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಸಾಧ್ವಿ: ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಪಿತಾಮಹ ಎಂ. ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣಯ್ಯನವರ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದು ನಿಂತು ಹೋಗಿದ್ದ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಅವರ ಜ್ಞಾಪಕಾರ್ಥವಾಗಿ ಶ್ರೀ. ಅಗರಂ ರಂಗಯ್ಯ, ಬಿ. ಎ. ಅವರು ಪುನಃ ಹೊರಡಿಸತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ತಾತಯ್ಯನವರೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕುರಿತು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಾತಯ್ಯನವರ ಗುಣಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಪತ್ರಾದಿಗಳೂ ಮುಖಂಡರ ಸಂದೇಶಗಳೂ ಬಂದಿವೆ. ಕ್ರೈನ್ ೧/೨ ದ ೧೨ ಪು. ವಾ. ಚಂ. ೨-೪-೦

ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ: ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಡುವ ಮರಾಠಿ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ. ಸಂಚಾಲಕರು ಶ್ರೀ. ನ. ಚಿಂ. ಕೇಳಕರರು. ಜ. ಕ. ಆಕಾರದ ೧೧೨ ಪು. ವಾ. ಚಂ. ೩-೮-೦.

ನನಾಮನು: ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತಿರುವ ಮರಾಠಿ ವಾರಪತ್ರಿಕೆ. ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಕಾ. ಪು. ತಾಮ್ಬಣಕರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ಪು. ಬಾ. ಕುಲಕರ್ಣಿ. ಕ್ರೈ. ೧/೨ ದ ೨೦ ಪು. ವಾ. ಚಂ. ೪ ರೂ.

ಅರ್ಥ: (ಮರಾಠಿ) ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಹೊರಡುತ್ತಿರುವ ವಾರಪತ್ರಿಕೆ. ಸಂಪಾದಕರು ಪ್ರೊ. ವಾ. ಗೋ. ಕಾಳೆ. ಪು. ೧/೨ ದ ೧೨ ಪು. ವಾ. ಚಂ. ೪ ರೂ.

The Aryan Path: ಇದು ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ. ಈಗ ೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಡುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಎನ್. ಪಾಂಡೆ, ಥಿಯೋಸಾಫಿ ಕಂಪನಿ (ಇಂಡಿಯಾ), ಲಿ. ಮುಂಬೈ. ರಾಯಲ್ ೧/೪ ದ ೫೦ ಪು. ವಾ. ಚಂ. ೬ ರೂ.

KALĀSINDHU PRESS

Every kind of Printing Work
Artistically and
Neatly Executed

Printers to

Jayakarnataka

Dharwar

ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯು
ಇಲ್ಲಿಯೇ ಅಚ್ಚಾ ಗುತ್ತಿದೆ.

ಕ ಲಾ ಸಿಂಧು ಮುದ್ರಣಾಲಯ

ಧಾರವಾಡ

ಪರಿವಿಡಿ

ಆರ್ಚನೆ (ಮುಖಚಿತ್ರ)				೨೬೩
ಯುಗಾದಿ (ಕವಿತೆ)			ಶ್ರೀ. ಭೀ. ಸು. ಸಾಹೇಬ	೨೬೩
ಹೊಲ್ಸಾಯಿಯ ದುರಂತಪ್ರಣಯ			ಶ್ರೀ. ಕಡೂರು ಶ್ರೀಪಾದ, ಮೈಸೂರು	೨೬೫
ಶಿಬುಹೃದಯ (ವಚನ)			ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಶಾರದಾಮಂಡಲ, ವಿಜಯಪುರ	೨೬೯
ಸುಕಾರವೂ ಅರ್ಥಿಕಜೀವನವೂ			ಶ್ರೀ. ಬಿ. ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಬಿ. ಎ., ಉಡುಪಿ	೨೭೦
ಮಸಾಲೆ			ಆಯುರ್ವೇದವಿದ್ವಾನ್ ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣರಾಯರು	೨೭೪
ಸಮೃದ್ಧಿಮಯರು			ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಧನಂಜಯರಾವ್	೨೭೭
ಮಂಗಲಸೂರು ಕೃಷ್ಣ			ಪಂ. ಕೇಶವಶರ್ಮಾ ಗಲಗಲಿ	೨೮೦
ಸಂಪಾದಕ ಪಟ್ಟಣ			ಶ್ರೀ. ವೃಜಮೋಹನ ವರ್ಮ	೨೮೩
ಪಟನಕಾರರ ಮೇಲ್ಮೈ			ಶ್ರೀ. ದಿವಾಕರ ರಂಗರಾಯರು	೨೯೩
ಕವಿನಾಯಿ (ಕತೆ)			'ಮಲ್ಲಾರಿ'	೨೯೫
ಮಾನವನ ಪ್ರವೇಶ			ಶ್ರೀ. ರಾ. ನ. ಮಳಗಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ	೨೯೭
ಆರೋಗ್ಯವೂ ಸೌಂದರ್ಯವೂ (೪)			ಪಂ. ತಾರಾನಾಥರು	೩೦೦
ಶಿಕ್ಷಣಪ್ರಪಂಚ			ಶ್ರೀ. ಕೆ. ವಿ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ, ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ., ಬೆಂಗಳೂರು	೩೦೨
ಕಚ್ಚೆ (೨)			ಶ್ರೀ. ಎಡತೊರೆ ನಾಗಪ್ಪ, ಎಂ. ಎಸ್‌ಸಿ., ಬರ್ಮಾ	೩೦೫
ಜನರಹಕ್ಕು (ಕಾದಂಬರಿ)			ಶ್ರೀ. ಮಳಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ	೩೧೨
ಪ್ರಪಂಚಪರಿಚಯ: ತೆರಿಗೆಯೆಂಬುದು ಯಾವ ಹಕ್ಕು?—ವೈದಿಕ ನರನಾರಿಯರು—ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ				೩೨೩
ಭಾರತೀಯರ ಅವಹೇಳನ—ಜರ್ಮನ್ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ಅವಮಾನ ಕಲ್ಪನೆ—ಕಿವಿಗೂ				
ಬಾಯಿಗೂ ಗಾವುದ ಅಂತರ				
ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೋಷ್ಠಿ				೩೨೭
ಗಾಂವಿತಾನ: ಹರಿಜನ್ವರ (ಶ್ರೀ. ರಾ. ನ. ಮಳಗಿ)—ಜಗತ್ತಿನ ಸಮಾಜಕ್ರಾಂತಿ ವ				೩೨೯
ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ (ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಗೋವರ್ಧನರಾವ್)				
ವರ ಸ್ವೀಕಾರ				೩೩೩
ಜಾರ ವೇದಿಕೆ: ನವ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು—ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಜಾಗತಿಕಸ್ವರೂಪ—ರಾಷ್ಟ್ರೀ				೩೩೫
ವಾರದ ರಾಜಮಂತ್ರ—ಹಳೆ-ಹೊಸ—ಫಲಶ್ರುತಿ—ಮೂಲಚ್ಛೇದಂ ನ ಕಾರಯೇತ್				
ಪದ ಮುನ್ನಡೆ				೩೪೦
ಮೃಮಾತು				೩೪೧

ಹೊಸ ಯೋಜನೆ !

ಹೊಸ ಆಡಳಿತ !!

ಯುನಾಯಿಟೆಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಇನ್ಸುರನ್ಸ್ ಕಂ., ಲಿಮಿಟೆಡ್

ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿ: ಧಾರವಾಡ

ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ವಿಮಾಸಂಘವೆಂದರೆ ಇದೇ.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿಗನು ತನ್ನದೆಂದು

ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬಹುದಾದ ಈ ಸಂಘ

ದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಮೆ ಇಳಿಸಿರಿ !

ವಿಮಾಕಂಠುಗಳ ಮೂಲಕ ಹೊ

ನಾಡಿಗೆ ಹರಿದುಹೋಗುವ ಹೊನ್ನಿನ

ಹೊಳೆಗೆ ತಡೆಹಾಕಿರಿ !!

ಬ್ಯಾಂಕರ್ಸ್:

ದಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್

ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಲಿಮಿಟೆಡ್

ಮುಂಬಯಿ

ಆಕ್ಟಿವಿಟಿ:

ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಎಸ್. ನುರಾಣಿ,

ಎಂ. ಎ. (ಮುಂಬಯಿ),

ಎ. ಆರ್. ಎ. (ಲಂಡನ್), ಪುಣೆ

ಸುಲಭವಾದ ವಿಮಾಕಂಠುಗಳು !

ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾದ ಕುತಲ ನಿಜಂಟಿರು ಬೇಕು.

ಸರ್ವಸೌಕರ್ಯವುಳ್ಳ ಕಠಾರುಗಳು

ವಿಶೇಷ ವಿವರಗಳಿಗಾಗಿ ಬರೆಯುವದು:

ಕೆ. ಎಲ್. ಹುಯಿಲಗೋಳ, ಎಲ್.ಎಲ್. ಬಿ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿ.

ಜನಪದ ಹಿತವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ	ಅರುಣೋದಯ	ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಾರಪತ್ರಿಕೆ
ಚಂದಾವಿನರ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ (ಮ. ಆ.) ೨೫-೦	ವಿ. ಪಿ. ೨-೧೨-೦	
ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ,, ೧-೮-೦	,, ೧-೧೨-೦	
ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ,, ೦-೧೨-೦	,, ೧-೦-೦	

ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿದ್ವಾನ್ ಲೇಖಕರ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರ ಪರಿಪುಷ್ಕತವಾದ ಲೇಖನ ಬರುವವಲ್ಲದೆ, ದೇಶವಿದೇಶಗಳ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಗಳು ಪ್ರತಿವಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಡಲ್ಪಡುವವು. ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳೂ ರಸಭರಿತವಾದ ಕವಿತೆಗಳೂ ಚಿತ್ರಪ್ರಸಂಚಾರಗಳಿಗಿನ ವಿಚಿತ್ರ ಸಂಗತಿಗಳೂ ಸೃಷ್ಟಿಚಮತ್ಕಾರಗಳೂ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಶೋಧಗಳೂ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೊಡಲ್ಪಡುವವು. ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇದರ ಪ್ರಚಾರವಿರುವುದು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಸಾಧನ. ಕಾಯಂ ಜಾಹೀರಾತುದಾರರಿಗೆ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಜಾಹೀರಾತುದಾರರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತು ದೊರೆಯುವದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಳಿಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬರೆದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮ್ಯಾನೇಜರ, ಅರುಣೋದಯ, ಬೆಳಗಾವಿ

ಕಲಾಸಿಂಧು ಮುದ್ರಣಾಲಯ

ಕೆಲವು ವಿಶೇಷಗಳು

ವಿವಿಧಶೈಲಿಯ ಮುದ್ರಾಂಶ ಅಕ್ಷರಗಳು.

ಜಾಬ್‌ವರ್ಕುಗಳ ರಚನೆ ಓರಣವಾಗಿಯೂ ಸುಂದರವಾಗಿಯೂ ಆಕರ್ಷಕವಾಗುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚು

ಪುಸ್ತಕಗಳು ನಿರ್ದೋಷವಾಗುವಂತೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ

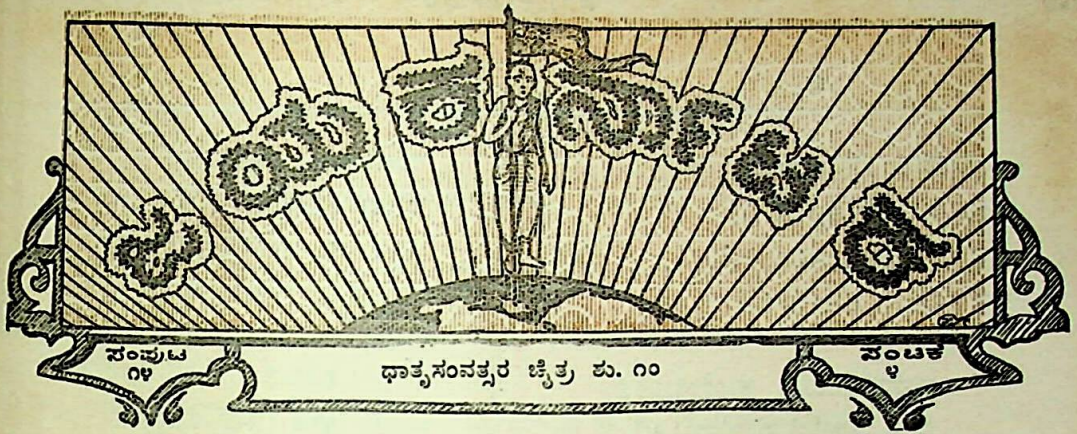
ಲಕ್ಷ್ಯವಿಡುವುದು.

ದಕ್ಷವಾಗಿರುವುದು.

ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ವ್ಯವಹಾರ, ಯೋಗ್ಯವಾದ ದರ.

ಅರ್ಚನೆ

ಯುಗಾದಿ

ಕವಿ: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭೀ. ಸು. ಪಾಟೀಲ

೧

ಜೀವಿತದಲಿ ಬೇವು ಇದೆ
ಬೇವ ತವಿಸೆ ಬೆಲ್ಲವಿದೆ
ಇದ ಯುಗಾದಿ ಸಾರುತಿದೆ
ಭೋಕ್ತೃವಿಂಗಿ ಬೀರುತಿದೆ

ಮುಳ್ಳು ತುಂಬ ಪಸರಿಸಿರಿ
ಗರ್ಭದಲಿ ಗುಲಾಬಿಯಿರಿ
ನೊದಲ ಪದಕೆ ಸಾಸವಿದೆ
ಜಾಣ್ಮಿಗಿಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವಿದೆ

ತುದಿಯ ಅಲಗು ಜರೆಯುತ್ತಿರಿ
ಹಿಡಿದ ಕೆಯ್ಯ ಕರೆಯುತ್ತಿರಿ
ಕೆಲವೆ ವಿಜಯವರಸುತಿದೆ
ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಹರಸುತಿದೆ

೨

ಜೀವಿತದಲಿ ಬೇವು ಇದೆ
ಬೇವ ತವಿಸೆ ಬೆಲ್ಲವಿದೆ
ಇದ ಯುಗಾದಿ ಸಾರುತಿದೆ
ಭತ್ಯವಿಂಗಿ ತೋರುತಿದೆ

ಮೂಢಭಕ್ತಿ ತಡೆಯುತ್ತಿರಿ
ಗಾಢತೆ ಮನವೆಳೆಯುತ್ತಿರಿ
ನನ್ನಿ ಬರವ ನೋಡುತ್ತಿದೆ
ಚಿದ್ವ್ಯನತೆಯ ಬೇಡುತ್ತಿದೆ

ಕೈಗಳನಿತು ದೂಡುತ್ತಿರಿ
ಕಂಗಳನಿತು ತೋಯುತ್ತಿರಿ
ಎದೆ ಕುಲವನು ಬೇಳುತ್ತಿದೆ
ಪ್ರೇಮವನ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತಿದೆ

೩

೩

ಜೀವಿತದಲಿ ಬೇವು ಇದೆ
ಬೇವ ತವಿಸೆ ಬೆಲ್ಲವಿದೆ
ಇದ ಯುಗಾದಿ ಸಾರುತಿದೆ
ಕರ್ತೃವಿಂಗಿ ಕೋರುತಿದೆ

ಜೀವಿತದಲಿ ಬೇವು ಇದೆ
ಬೇವ ತವಿಸೆ ಬೆಲ್ಲವಿದೆ
ಇದ ಯುಗಾದಿಯೊಲಿಯುತಿದೆ
ಭ್ರಾತೃವಿಂಗಿ ಕರೆಯುತಿದೆ

ಧನದ ಮದವು ಕುಣಿಯುತಿರೆ
ದೈನ್ಯದೊಳಿದೆ ಮಣಿಯುತಿರೆ
ಮಾನವ್ಯವು ನೆರೆಯುತಿದೆ
ಪ್ರಾಂಜಲತೆಯ ಕರೆಯುತಿದೆ

ಸಮತೆ ಸೋತು ತೆರಳುತಿರೆ
ಅದ್ವೈತವು ಕರಳುತಿರೆ
ಬಗೆ ಮರಿಯನು ತೊರೆಯುತಿದೆ
ಐಕ್ಯಭಾವಕರೆಯುತಿದೆ

ದಾಸ್ಯಪಾಶವೊಸೆಯುತಿರೆ
ಜೀವನಿನಿತು ಕುಸಿಯುತಿರೆ
ರಾಷ್ಟ್ರಶಕ್ತಿ ದಹಿಸುತಿದೆ
ಸ್ವಾರ್ಥಬಲಿಯ ಬಯಸುತಿದೆ

ದೇವಗಣವು ಬೆಳೆಯುತಿರೆ
ಉಪಪತ್ತಿಯದಳಿಯುತಿರೆ
ಜ್ಞಾನವೆಂತು ಕಾಯುತಿದೆ
ವಿಜ್ಞಾನವು ಬೇಯುತಿದೆ

೪

೬

ಜೀವಿತದಲಿ ಬೇವು ಇದೆ
ಬೇವ ತವಿಸೆ ಬೆಲ್ಲವಿದೆ
ಇದ ಯುಗಾದಿ ಸಾರುತಿದೆ
ನೇತ್ರವಿಂಗಿ ಕೂರುತಿದೆ

ಜೀವಿತದಲಿ ಬೇವು ಇದೆ
ಬೇವ ತವಿಸೆ ಬೆಲ್ಲವಿದೆ
ಇದ ಯುಗಾದಿಯುಲಿಯುತಿದೆ
ದಾತೃವಿಂಗದೊಲಿಯುತಿದೆ

ಧರ್ಮೋಪಧಿ ಮೆರೆಯುತಿರೆ
ಪರಮಾರ್ಥತೆ ಕೊರಗುತಿರೆ
ಕರ್ಮ ಕರಗಿ ಜಾರುತಿದೆ
ಸರಲತೆಯಲಿ ಸೇರುತಿದೆ

ಭಾನು ಕುಳಿರ ಸೆರೆಯೊಳಿರೆ
ಯುಗಜೇತನವಣೆಯೊಳಿರೆ
ಸ್ವಾಗತರುತಿಯೇರುತಿದೆ
ಪೆಂಪಿಗಿಂತು ಹೋರುತಿದೆ

ಗತವು ಬಳೆದು ಮಲೆಯುತಿರೆ
ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯದಲಿಯುತಿರೆ
ಭವಿತವ್ಯವು ತೂಳುತಿದೆ
ಧೈಯಕೆ ಬರಹೇಳುತಿದೆ

ಪುರುಷನುದಾಸೀನನಿರೆ
ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಹ್ವಲತೆಯೊಳಿರೆ
ಸಂಕಲ್ಪವು ಸುಪ್ತಮಿದೆ
ಸರ್ಗಶಕ್ತಿ ತಪ್ತಮಿದೆ

ಟಾಲ್ ಸ್ಟಾಯಿಯ ದುರಂತ ಪ್ರಣಯ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಡೂರು ಶ್ರೀನಾದ, ಮೈಸೂರು

ಕಂಪೌ ಲಿಯೋ ಟಾಲ್ ಸ್ಟಾಯಿಗೆ ಪ್ರಣಯದ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದದ್ದು ಆತನ ಮೂವತ್ತನೆಯ ವರುಷದ ತರುಣಾಯ. ತನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವೇ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಶಾಂತತೆಗೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಆತನು ಆಗ ಕಂಡುಹಿಡಿದನು. ಪ್ರಪಂಚದ ಸಾಹಿತ್ಯಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿಯಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಆತನ ಮದುವೆಗೆ ಈ ನಿಶ್ಚಯವೇ ತಳಹದಿ. ಆತನ ದಾಂಪತ್ಯಜೀವನವು ಅರ್ಥ ತಪಮಾನದ ವರೆಗೆ ಬಿರುಗಾಳಿಯಂತೆ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದು, ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಅಶಾಂತತೆಯ ಪರಮಾವಧಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮರಣದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಗ್ರೀಷ್ಮನೆಯ ಕ್ರಿಸ್ತರ ಯುಗಾದಿಯಲ್ಲಿ “ನಾನು ಈ ಮುಷ ಮದುವೆ ಆಗಲೇಬೇಕು; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಆಗಲಾರೇನು” ಎಂದು ಟಾಲ್ ಸ್ಟಾಯಿ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದನು. ಆದರೂ ಆ ನೆಯ ಬೇಸಿಗೆಯ ವರೆಗೂ ಆತನಿಗೆ ಮದುವೆ ಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಬರ್ಹ (Behrs) ಎಂಬೊಬ್ಬ ವೈದ್ಯನ ಹೆಂಡತಿಯು ತನ್ನ ಮೂವರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಟಾಲ್ ಸ್ಟಾಯಿಯ ಗ್ರಾಮ ವಾದ ಯಾಸ್ನಾಯಾ ಪಾಲಿಯಾನಾದಲ್ಲಿ (Yasnaya Polyana) ವಾಸಿಸಲು ಬಂದಳು.

ಟಾಲ್ ಸ್ಟಾಯಿಗೆ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೂ ಆ ಮೂವರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಪರಿಚಯವಿತ್ತು. ಅವರಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಹೆದನೆಂಟು ವರುಷದ ತರುಣಿ ಸೋನಿಯಾ ಎಂಬುವಳನ್ನು ಇವನು ಪ್ರೀತಿಸತೊಡಗಿದನು.

ಆಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸತೊಡಗಿದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಟಾಲ್ ಸ್ಟಾಯಿಯು ತನ್ನ ದೈರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಬರೆದನು: “ಪ್ರಣಯದ ಹುಚ್ಚು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಿಡಿಯುವುದೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿರದೆ ಇರುವಾಗಲೇ ನನಗೆ ಆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಿತು. ಇದೇ ರೀತಿ ಹುಚ್ಚು ಬಲವಾಗಿ ನಿರಾಶೆಯಾಗುವ

ಹಾಗೆ ಕಂಡರೆ ಗುಂಡಿನಿಂದ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು.”

ಮರುದಿನ ಈ ರೀತಿ ಬರೆದನು: “ನಾಳೆ ಬೆಳಗಾದೊಡನೆ ಮೊದಲು ಆಕೆಗೆ ನನ್ನ ಆಶೆಯೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಬಿಡುವೆನು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಗುಂಡಿನಿಂದ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುವೆನು..... ದೇವರೇ, ಸಾಯಲು ನನಗೆಷ್ಟು ಹೆದರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ! ಮರಣದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯ ಪರಮಸುಖವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಂಬಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.”

ಆದರೂ ಸೋನಿಯೆಗೆ ತನ್ನ ಮನದಾಸೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ವರೆಗೂ ಇವನಿಗೆ ಧೈರ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಎದೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ‘ಮರಳಿ ಯತ್ನ’ ವೂ, ಮನದ ಆಶಾಂತತೆಯೂ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಸೋನಿಯೆಳಿಂದ ಇವನಿಗೆ ಪ್ರೇಮಭಿಕ್ಷೆಯು ದೊರೆತು ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಇವರ ಮದುವೆಯೂ ಆಯಿತು.

ಇವರ ಪ್ರಣಯವೃಕ್ಷದ ಅರೈಕೆ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ತುಂಬಾ ವಿಚಿತ್ರವಾದುದು. ಇವನ ‘ಅನ್ನಾಕಾರಿನಿನ (Anna Karina)’ ಮತ್ತು ‘ದಿ ಕ್ರೌಟ್‌ಜರ್ ಸೊನಾಟಾ (The Kreutzer Sonata)’ ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿರು

ವಂತೆ, ತಾನು ಹಿಂದೆ ತಾರುಣ್ಯದ ಭರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೆಲವು ಹೆಗಸರೊಡನೆ ನಡೆಸಿದ ಮರಾಚಾರಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟ, ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಟ್ಟ ತನ್ನ ಗುಪ್ತವಾದ ಡೈರಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರೇಯಸಿಯು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದನು. ನಾಲ್ಕು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತಾನು ಕೀಳು ಜಾತಿಯ ಒಬ್ಬ ಗುಲಾಮರ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿ ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ಪಡೆದ ಸಂಗತಿಯೂ ಅದರಲ್ಲಿತ್ತು. ಆ ಡೈರಿಯಲ್ಲಿನ ಇಂತಹ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಸೋನಿಯಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟವು.

ಈ ಅಶಾಂತತೆಯು ಮುಂದಿನ ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಯಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇವರ ಮದುವೆಯಾದ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸೋನಿಯಳು ತನ್ನ ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ “ಆತ ನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಅನೇಕ ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಈಗಲೂ ನೋಡುತ್ತಿರುವೆನು. ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಅಸಹ್ಯವಾಗಿದೆ” ಎಂದು ಬರೆದಳು.

ನಲನತ್ವೆಂಟು ವರುಷಗಳ ಕಾಲ ಆ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ನಡೆದು, ಹೆಂಡತಿಯ ಮತ್ತು ಗಂಡನ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸುವ ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಅವರ ದಾಂಪತ್ಯಜೀವನವು ಈ ರೀತಿ ಮೊದಲಾಯಿತು.

ಜೀವನವನ್ನು ಕಲಕಿ ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲ ಮಾಡುವ ಬಿರುಗಾಳಿಯ ಹಾಗಿದ್ದ ಅಂತಹ ದಾಂಪತ್ಯವು ನಲನತ್ವೆಂಟು ವರುಷಗಳ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದುದೇ ತುಂಬಾ ಅಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಗಂಡನು ಉತ್ತಮ ಮೇಧಾವಿ, ಆದರ್ಶಪ್ರಿಯ, ರಸಭುಷಿ. ಹೆಂಡತಿ ಮೋಡಿ, ಅಂಬುಬುರುಕೆ, ಪೆದ್ದು.

ಗೆರಾಲ್ಡ್ ಎಬ್ರಹಾಮ್ (Gerald Abraham)ನ ‘ಟಾಲ್ ಸ್ಟಾಯ್’ ಎಂಬ ಇವನ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಣಯದ ಕಥೆಯು ಚಲಚಿತ್ರದ ನಿಕಟದೃಶ್ಯ ಸರಂಪರಿ (A series of close-ups)ಯ ಹಾಗೆ ಭಾಸವಾಗುವುದು.

ಇವರ ಮದುವೆಯಾದ ಹದಿನೆಂಟು ದಿನಗಳ ತರುವಾಯ ಸೋನಿಯಳು ತನ್ನ ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಬರೆದಳು: “ನನ್ನ ಗಂಡನು ರೋಗಿ, ಕೋಪಿ, ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ದಿನದಿನವೂ ಆತನನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೀತಿಸಿದಷ್ಟು ಆತನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಉದಾಸೀನತೆಯನ್ನು ತೋರುತ್ತಿರುವನು.”

ಎರಡು ತಿಂಗಳ ನಂತರ “ಆತನ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನಾನು ಓದಿರುವೆನು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಹೆಗಸರ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದಾಗಂತೂ ನನಗೆ ಜಿಗ್ಗು ಯಾಗಿ ಕೋಪ ಬಂದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸುಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕೆನಿಸುವುದು. ಆ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ನನಗೆನು? ಆದರೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕಿಚ್ಚು ನನ್ನನ್ನು ದುರಭಿಮಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ” ಎಂದು ಸೋನಿಯಳು ಬರೆದಳು.

ಟಾಲ್ ಸ್ಟಾಯಿಯಾಗಾದರೂ ಈ ಮದುವೆಯಿಂದ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮನಶ್ಶಾಂತಿ ದೊರೆಯಿತು. ಮಾನವಜೀವನದ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥವೇನು ಎಂಬುದನ್ನರಿಯಲು ತಳಮುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ ಇವನನ್ನು ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನವು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಅಷ್ಟ ಮನಸ್ತನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಆಗ ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವನಿಗೆ ಕೀರ್ತಿ ತಂದ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇವನು ರಚಿಸಿ ತೊಡಗಿದನು. ಕೀರ್ತಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ, ಜೀವನದ ಗುಣಾರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ತನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಅನ್ಯಮನಸ್ತನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೆ ಆ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಧೈಷಿಸತೊಡಗಿದನು.

ಸುಲಭವಾಗಿ ವಿಚ್ಛೇದವಾಗಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಇವರ ದಾಂಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಆಶೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಜೀವನವಾದ ಪ್ರೇಮವಿರುವುದೆಂಬ ಇವನ ಭಾವನೆ, ಇನ್ನೆರಡು ಅಡ್ಡಿ ಯಾಗಿದ್ದವು.

ತನ್ನ ಮನಶ್ಶಾಂತಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಯಾಗುವ ಒಡಕುಗಳು ಇವರ ದಾಂಪತ್ಯಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಇದ್ದರೂ ತನ್ನ ಮದುವೆಯಾದ ಮಾರನೆಯ ವರುಷ ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ರತ್ನಪ್ರಾಯವಾಗಿರುವ ‘ಯುದ್ಧ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿ (War and Peace)’ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದನು. ಅದನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಟಾಲ್ ಸ್ಟಾಯಿಯು ಆಗಾಗ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ “ನಾನು ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಜನ್ಮವತ್ತುತ್ತಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು.

ಮೊದಲು ತಾನು ಸತ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಟಾಲ್ ಸ್ಟಾಯಿಯು ರಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುನಾಸವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡನು. ಪಟ್ಟಣವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಗ್ರಾಮ್ಯಜೀವನವು ಇವನಿಗೆ ಸುಖಮಯವಾಗಿ ಕಂಡಿತು. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನವರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಇವನಿಗೆ ಆನಂದವೊರಕಿತು. ಅವರ ಒರಟು ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಇವನು ಅನುಸರಿಸಿ, ಅವರಂತೆ ಉಡುಪು ಧರಿಸಿ, ತಾನೂ ಅವರಂತೆ

ಒಬ್ಬನು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು. ತನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೃಷಿಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ತುಂಬಾ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ವಿರಾಮವಿಲ್ಲದೆ ದುಡಿದನು. ಗ್ರೀಕರ ಮತ್ತು ಕ್ರೈಸ್ತರ ಆಸ್ತಿ ಕತೆ-ಆತ್ಮಸಂಯಮನಗಳು ಇವನ ಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಳಯವನ್ನು ತಂದುವು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವನು ರೋಗಗ್ರಾಸಿತನಾದನು.

“ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಮಧ್ಯೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ನೆರಳು ಬಂದು ತಾಗಿ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಆಗಲಿಸಿತು. ಮೊನ್ನೆ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ರೇಷಿ ಮತ್ತು ನಾನು ಜಾಡ್ಯದಿಂದ ಮಲಗಿದಾಗ ದಾವುದೋ ಒಂದು ವಸ್ತುವು ಬಂದು ನಮ್ಮ ಜೀವಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದ ಹಾಗೆ ಕಂಡಿತು” ಎಂದು ಸೋನಿಯಳು ಬರೆದಳು.

ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯಿಯು ತನ್ನ ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ “.... ಸರಕ ಯಾತನೆ ಕೊಡುವ ಮನಸ್ಸು; ಬಿಗಿಹಿಡಿಯಲಾರೆ.... ಸತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವೆನು.... ಈ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು, ಅನಿರಿಕ್ಷಿತ ಕಾಮಸೀಡೆ ಮತ್ತು ಉದನಾರಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಮಂಕು ಬುದ್ಧಿ-ಎಲ್ಲದರ ಕಾರಣವೂ ಉಕ್ಕುವ ತನ್ನ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಚೆಲ್ಲುವ ಹಸನ್ಮುಖಿಯಾದ ಪ್ರೇಯಸಿಯಿಲ್ಲದಿರುವುದೇ!.... ನಾನು ಅವಳಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಗುಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಲ್ಲೆನೇ?... ಕಾಣಬಹುದು! ಕಂಡೇನು! ಕಂಡೇ ಕಾಣುವೆನು!.... ಭಗವಂತಾ ಸಹಾಯಮಾಡು ” ಎಂದು ಬರೆದನು.

ಅವನು ತನ್ನ ‘ಅನ್ನಾ ಕಾರಿನಿನ(Anna Karinina)’ ವನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲವೆಂದು ಜಿಗುಪ್ಸೆಯು:ಟಾಯಿತು. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಆತ್ಮ ಹೆಚ್ಚೆಯ ಯೋಚನೆಯೂ ಬಂದಿತು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಜೀವಿಸುವುದರ ಮೇಲಣ ಆಸೆ. ನೇಣುಹಾಕಿಕೊಂಡೇನೆಂಬ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಹಗ್ಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಸುಟಿಬಿಟ್ಟನು. ಗುಂಡಿನಿಂದ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡೇನೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಬೇಟೆಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಕೂಡ ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು.

ರಷ್ಯದ ರೈತರ ಸರಳಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು ಇವನಿಗೆ ಶಾಂತಿ ದೊರೆಯಿತು. ಮತಧರ್ಮದ ಭಾವನೆಗಳೂ ಇವನಲ್ಲಿ ಬಲವಾಗಿ ಬೆರೂರಿಕೊಂಡುವು. ಮೊದಲೆ ಸರಳ ಜೀವಿಯಾದ ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯಿಯು ತನ್ನ ನಡವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿತ್ಯಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಸರಳತೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸತೊಡಗಿದನು.

ಇವನ ಸರಳತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಸೋನಿಯಳು ಈ ರೀತಿ

ಬರೆದಳು. “ ತಾರುಣ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಆತನ ಆತ್ಮದ ನೈತಿಕ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಉತ್ತಮ ಫಲ ದೊರಕುವುದು. ” ಆಗ ಆಕೆ ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ಕು ವರುಷ ವಯಸ್ಸಿನವಳು. ಬದುಕಿದ್ದ ಆರುಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಆತನ ಉತ್ತಮ ಫಲವು ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದೆಂಬುದು ಆಗ ಆಕೆಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಕಲೋಪಾಸಕನಾದ ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯಿಯು ಅವತಾರಿಯಂತೆಯೂ ಮತಪ್ರಚಾರಕನಂತೆಯೂ ಬೆಳಗಿದನು. ಅದರೂ ಆತನ ಅಂತರ್ಯಜೀವನವೇನೂ ಸುಖಮಯವಾಗಿ ಸುಧಾರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಐಶ್ವರ್ಯವೇ ಸಾಕಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಕಡೆಗೆ ಅರಿತನು. ಬರೆ ಭಾವನೆಯ ಅದರ್ಶ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆತನು ಜೀವಿಸಿದ್ದನು. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಭಾವನೆಯೆಂದರೆ ಪ್ರಪಂಚವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕದಾಗಿಯೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಂದ ಬಿಗಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಅದರೆ ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯಿಯು ಇದರಿಂದ ಬೇರೆಯಾದ ತನ್ನದೇ ಒಂದು ಭಾವನಾಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತಿದ್ದನು.

ತನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ತನ್ನನ್ನೂ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಕಂಡರೆ ಉದಾಸಿನತೆಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದೆಂದು ಸೋನಿಯಳು ಕಂಡುಹಿಡಿದಳು. “ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ, ಈ ಸಂಸಾರದಿಂದ ಎಂದು ಬೇರೆಯಾಗುವೆನೋ ಎಂಬುದೇ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿಸುವ ಮನದಾಸೆ ಎಂದು ಅವನು ಗರ್ಜಿಸಿದನು ” ಎಂದು ಬರೆದಿರುವಳು.

ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯಿಯು ತನ್ನ ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಬರೆದನು: “ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಎಳ್ಳುಷ್ಕು ಕನಿಕರ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಸುಖ ಸಂತೋಷಗಳು, ನಡವಳಿಕೆಗಳು, ಸಂತೋಷದ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಅವರಿಗೆ ಕೇಡನ್ನು ತರುತ್ತಿವೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಹೇಳಲಾರೆ.... ಈ ಮೂರು ವರುಷಗಳ ಜೀವನವು ದುಃಖಮಯವಾದುದೆಂದು ಅವರಿಗೇಕೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೋ? ”

ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್ ಮತ್ತು ಗಾರ್ಕಿ ಇವರು ಒಮ್ಮೆ ಹೆಂಗಸರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯಿಯು “ ನಾನು ನನ್ನ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲನ್ನಿಟ್ಟು ಗಮಾತ್ರ ಹೆಂಗಸರ ವಿಷಯಕವಾದ ನಿಜವಾದ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಎನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದೊಡನೆ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿ ಮೇಲೆ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು 'ಈಗ ನನಗೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದನಂತೆ.

ತನ್ನೊಬ್ಬ ಮಗನ ಜನನವಾಗುವ ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಮುಂಚೆ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಮೇಲೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಸಿಟ್ಟು ಗೊಂಡು, ತನ್ನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಂಟುಕಟ್ಟಿ ದೇಶಾಂತರ ಹೋಗಿಬಿಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆಕೆಯು ತನ್ನದು ಯಾವುದಾದರೂ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮಿಸುವಂತೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು. ಇವನು ಮಾತನಾಡದೆ ಅವಳನ್ನು ನೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದುರುದುರನೆ ನೋಡಿದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವನು ಈ ರೀತಿ ಬರೆದನು: "ನಾನು ಸಾಯುವವರೆಗೆ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯು ನನಗೂ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕಂಟಕಪ್ರಾಯವಾಗಿರುವಳು....ಹೀಗೆನ್ನವಾಗ ಅವಳು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಬೈದು ನನ್ನ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸಿದಳು."

ಅವನ ದಾಂಪತ್ಯಜೀವನವೆಲ್ಲಾ ಈ ರೀತಿ ದುಃಖಮಯವಾಗಿರದೆ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಒಮ್ಮೆ ಇವನಿಗೆ ಸುಖವೂ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಇವನು ಸಂತೋಷವಾಗಿದ್ದು ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಓಡುತ್ತಿದ್ದನು. ವಿಯಾನೊ ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಕಾಗದಗಳ ಮೇಲೆ ಭೂತಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಗಿಸಿ ತಾನೂ ನಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಈ ಸಂತೋಷವು ಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿದ್ದು ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಶಾಂತತೆಯ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತಿತ್ತು. ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯು ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿದಳು ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಕೆಯೂ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನೆಂದು ಹೆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಈ ಮಧ್ಯೆ ತನ್ನ ಬರಹಗಳಿಂದ ಇವನು ನಿಶ್ಚವಿಖ್ಯಾತ ಸಾಹಿತಿಗಳಾಗಿದ್ದನು. ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲಾ ಏಕಕಂಠದಿಂದ ಇವನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆ ಇವನು ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಹುಚ್ಚರ ಬಿಡಾರವೆಂದು ಆರಿಯತೊಡಗಿದನು. ಸೋನಿಯಳ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಹೆದರಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿತು. ಗೃಹ ಕಲಹಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾದುವು. ಕಡೆಗೆ ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯಿಯು ತನ್ನ ಎಂಬತ್ತನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಲೆತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ದೇಶಾಂತರ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು.

ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಗುಮುಂಜಾನೆ ತನ್ನೊಬ್ಬ ಮಗಳನ್ನೂ

ಅವಳ ಗೆಳತಿಯನ್ನೂ ಎಬ್ಬಿಸಿ ತನ್ನ ಆಶೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು. ಅವರು ಇವನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟಿ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ರೈಲಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿದರು. ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ರೈಲು ಬರಲು ಒಂದು ಗಂಟೆ ಸಮಯವಿದ್ದುದರಿಂದ ತನ್ನ ಒಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತನೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕಾದಿರಬೇಕಾಯಿತು. ಸೋನಿಯಳು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಬಹುದೊಬ್ಬ ಭಯದಿಂದ ಗೆಳೆಗಳಿಗೆಗೂ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು.

"ಅಟ್ಟಿ ಮೇಲೆ ಒಲೆ ಉರಿಯಿತು" ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಕಾರ್ಯ ಕೈಮೀರಿ ಇವನು ರೈಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹೊರಟು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಈ ವಿಷಯ ಸೋನಿಯಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಆಗ ಅವಳು ಆತಿಯಾಗಿ ನೊಂದುಕೊಂಡು ಹುಚ್ಚೆಯಾದಳು. ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಒಂದು ಕೊಳವೆಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿ ಮುಳುಗಿಕೊಂಡಳು. ಅದನ್ನು ಕಂಡವರೊಬ್ಬರು ಹೊರಗೆಳೆದು ಅವಳ ಜೀವ ಉಳಿಸಿದರು. ಹೃದಯವೆದೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಗೋಳಾಡಿದಳು. ಸುತ್ತಿ ಗೆಯಿಂದ ಎದೆಬಡಿದುಕೊಂಡಳು. ಚಾಕು, ಕತ್ತರಿ, ಸೂಜಿಗಳಿಂದ ದೇಹವನ್ನು ಚುಚ್ಚಿಕೊಂಡಳು.

ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯಿಯು ಬಲ್ಗೇರಿಯಾಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋಗುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಐವತ್ತು ಮೈಲು ಹೋಗುವದರೊಳಗೆ ಇವನಿಗೆ ರೇಪ್ಟೆ ಬೇನೆ (Double Pneumonia) ತಗುಲಿತು. ಒಬ್ಬ ಸ್ವೇಚನ್ ಮಾಸ್ತರನು ಇವನಿಗೆ ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟನು.

ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದ ದೃಷ್ಟಿಯೆಲ್ಲಾ ಆ ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣದ ಕಡೆ ಹೊರಳಿತು. ಒಂದೆರಡು ಸಪ್ತಾಹಗಳಿದ್ದ ಆ ಹಳ್ಳಿಯು ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇವನ ಸ್ನೇಹಿತರಿಂದಲೂ ಪರಿಚಿತರಿಂದಲೂ ಪತ್ರಿಕಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಟೀಕೆಗ್ರಾಫರುಗಳಿಂದಲೂ ತುಂಬಿ ಅಡ್ಡಿದ್ದ ಸಣ್ಣ ನಗರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಸ್ವತಂತ್ರಿಯ ಕಜೇರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರದ ಇನ್ನೂರು ತಂತಿಸಮಾಚಾರಗಳು ಸುರಿದು ಬಿದ್ದುವು.

ಸೋನಿಯಳೂ ಬಂದಳು. ನಲವತ್ತೆಂಟು ವರುಷಗಳ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಆತನೊಂದಿಗೆ ದಾಂಪತ್ಯಜೀವನವನ್ನು ಸಮಾಜಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹತ್ತಿರದ ಬಂಧುವೆನಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಸರಸ್ವತವನ್ನೂ ಆತನಿಗೆ ಧಾರೆಯೆರೆದ ಪತ್ನಿಗೆ ಸಾನಿನದ:

ಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪತಿಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಪ್ಪಿತು. ವಿಷಮಿಸಿದ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ “.....ಮನೆಯಲ್ಲಿ..... ಬೇನೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿರುವ ಸೋನಿಯಾ..... ಏನಾದಳು?..... ಹೇಗಿದ್ದಾಳೆ?” ಎಂದು ಕನಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಕೈಮೀರಿದ ಮೇಲೆ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ವೈದ್ಯರು ಬಂದರು. ಅವರ ಆತ್ಮತತ್ವವು ಔಷಧಿಗಳು, ಇವನಿಗೆ ಯಾವ ಗುಣವನ್ನೂ ತರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತ್ಯವು ಸಮೀಪಿಸಿದುದು ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಒಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಜಗ್ಗನೆದ್ದು “ಅಂತ್ಯಕಾಲ ಸಮೀಪಿಸಿದೆ..... ಕಡೆಯ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳುವೆನು..... ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಲಿಯೋ ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯಿಯಂತೆ ಅನೇಕ ಜನರಿದ್ದರೂ..... ನೀವು ಈ ಒಬ್ಬ.....

ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯಿಯನ್ನೇ ಎಕೆ ಉಪಚರಿಸುವಿರಿ?” ಎಂದು ಚಡಪಡಿಸಿದನು.

ನಾಡಿಯು ನಿಲ್ಲುತ್ತ ಬಂತು. ಕೊನೆಗಾಲದ ಮೇಲುಸಿರು ಹೊಯ್ದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾತು ನಿಂತಿತು. ಆಗ ಸೋನಿಯಾಳಿಗೆ ಹಾಸಿಗೆಯ ಬಳಿ ಹೋಗಲು ಅಪ್ಪಣೆ ದೊರೆಯಿತು. ಆಗಿನ ಅವಳ ಅಗಾಧವಾದ ದುಃಖವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗದು. ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇಲ್ಲದವಳಂತೆ ತೂರಿಬಂದಳು. ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮಂಡೆಯೊರಿ ಅವನನ್ನು ಮುದ್ದಿಸಿದಳು. ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಅವನ ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದಳು. ಮಾತನಾಡಲು ಬಾರದೆ ಅವನು ಅವಳನ್ನು ನಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ ಒಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರನ್ನು ಬಿಟ್ಟನು. ಎರಡು ಘಂಟೆಗಳ ತರುವಾಯ ಪ್ರಾಣವಾಯು ಹಾರಿಹೋಯ್ತು.

(ಒಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಲೇಖನದ ಆಧಾರದಿಂದ ಬರೆದುದು)

ಶಿಶುವ್ಯವಯ

(ರವೀಂದ್ರನಾಥರಿಂದ)

ಅನುವಾದಕರು: ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಶಾರದಾಮಂಡಲ, ವಿಜಯಪುರ

ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಮೇಳಗಳ ಸಮಾರಂಭವಿದ್ದಿತು. ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಿಂದ ಮಳೆಯು ಸುರಿಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಿತು; ಇನ್ನೂ ನಿಂತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆ ಎಲ್ಲ ಜನಸಮೂಹದ ಪ್ರಸನ್ನತೆಗಿಂತಲೂ, ಆ ಮಗುವಿನ ಮುಗುಳುನಗೆಯು ಪ್ರಪುಲಿತವಿದ್ದಿತು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅದು ಒಂದು ಕಾಸಿನ ಪೀಪಿಯನ್ನು ಕೊಂಡಿದ್ದಿತು.

ಆ ಪೀಪಿಯ ಮಧುರ ನಿನಾದವು, ಆ ಮೇಳದವರ ಕಲರವವನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಭೇದಿಸಿ, ನಥದಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆ ಮಗುವು ಅತ್ಯಾನಂದದಿಂದ ಕುಣಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು.

* * * * *

ಮಳೆಯು ನಿಂತಿದ್ದಿತು. ಅಗಣಿತ ಜನಸಮೂಹವು ಕಿಕ್ಕಿರಿದಿದ್ದಿತು. ದಾರಿಯೆಲ್ಲವೂ ಕೆಸರಾಗಿದ್ದಿತು. ನದಿಯು ತುಂಬಿಬಂದಿದ್ದಿತು. ಹೊಲಗಳು ಮಳೆಯ ಹೊಡೆತದಿಂದ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದವು.

ಸರ್ವರ ಕಠಿಣಸ್ಥಿತಿ-ಕಷ್ಟಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕನು ಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾಗಿದ್ದನು. ಪಾಪ! ಅವನಲ್ಲಿ ಒಡಕು ಕನಡಿ ಸಹ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಬಣ್ಣದ ಬಡಿಗೆಯೊಂದನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು.

ಅವನು ನಿರಾಶನಾಗಿದ್ದರೂ, ಆಶಾಭ್ರಷ್ಟೆಯಿಂದ ಎದುರಿನ ಅಂಗಡಿಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗಿನ ಅವನ ಮುಖವು, ನೆರೆದ ಆ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಮುಖಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ ಕರುಣಾಂವಿತವಾಗಿದ್ದಿತು.

ಸ ರ ಕಾರ ವೂ ಆ ಥಿ ಕ ಜೀ ವ ನ ವೂ

ಶ್ರೀಮಾನ್. ಬಿ. ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಬಿ. ಎ. (ಆನರ್ಸ್)

ಸಂಪಾದಕರು: Financia Expertus, ಉಡುಪಿ

ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿ, ಮಿತೀಮೇರೆಯಿಲ್ಲದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕರಕಂದಾಯ ಕ್ರಮದಿಂದ ನಿವಾರಿಸುವುದು, ಜನಹಿತವನ್ನೇ ಧೈಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಸರಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇಂದು ನಾವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ (ರಕ್ತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು) ಬಡತನ ವನ್ನೂ ನಿರುದ್ಯೋಗವನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ೧೫ ಲಕ್ಷ ಜನರು ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ೨೫ ಲಕ್ಷ; ಆಮೇರಿಕದ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ೬೦ ಲಕ್ಷ; ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯಾದರೋ ಸರಕಾರದವರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಶಾಸ್ತ್ರ ಜ್ಞಾನ ಸುಮಾರು ೪ ಕೋಟಿ ಜನರು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಬಡತನವೆಂಬುದು ಸೃಷ್ಟಿಯ ರಚನೆಯಾದದ್ದರಿಂದ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳ ಬಹುದು; ನಿರುದ್ಯೋಗವಾದರೋ ಈ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಯುಗದ ಫಲವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇವೆರಡೂ ಈಗ ಇರುವಷ್ಟು ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಸಮಾಜದ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕೃಪಣತೆಯಲ್ಲ, ಮಾನವನ ಬುದ್ಧಿವಿಹೀನ ತೆಯಲ್ಲ; ಈಗಿನ ಸಮಾಜದ ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಸ್ಥಿತಿ. ದೃಷ್ಟಾಂತಕ್ಕಾಗಿ ದೂರ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು: ೧೯೨೧ರಿಂದ '೩೧ರ ವರೆಗೆ ವ್ಯಸಾಯದ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯು ನೂರಕ್ಕೆ ೧೬ರಂತೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಕೈಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ತಯಾ ರಾದ ಸಾಮಾನುಗಳು ನೂರಕ್ಕೆ ೫೧ರಂತೆ ಹೆಚ್ಚಾದವು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ನೂರಕ್ಕೆ

೧೦೫ ಮಾತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಉತ್ಪನ್ನದ ಹೆಚ್ಚುವಳಿಯ ಗತಿಯು ಸದ್ಯದ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮುಗ್ಧ ಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ೧೯೨೭ನ್ನು ಮೂಲವರ್ಷವನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ, ೧೯೩೪-೩೫ರಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಿಂದಾಗುವ ಸದಾ ರ್ಥಗಳ ಸೂಚಿಕಾಸಂಖ್ಯೆಯು (Index number) ೧೪೩ ಆಗಿತ್ತು. ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯು ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮಿತಸಂತತಿವಾದಿ ಗಳು, ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಸಂಪದಭಿವೃದ್ಧಿಗಿಂತ ಮಿಗಿ ಲಾದ ಗತಿಯಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆಂದೂ, ಅದೇ ಬಡತನಕ್ಕೂ ನಿರುದ್ಯೋಗಕ್ಕೂ ಮೂಲಕಾರಣವೆಂದೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಿರುಳಲ್ಲ. ಮೇಲ್ಮೇಲೆ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟುವುದರಿಂದ ತಾಯಿಯ ಆರೋಗ್ಯವು ಕೆಡುವುದು, ಗರ್ಭಸ್ಥಾನ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಲ್ಲಿಯೇ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಯುವುದು ಇವುಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ನಷ್ಟ ಇವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂತತಿಸಂಯ ಮನವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಕೇವಲ ನ್ಯಾಯ. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕನೋಕ್ಷಣ ಸಿಕ್ಕುವುದೆಂದೂ ಮಿತೀಮೇರಿದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಲೋಕ ದಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವ ದುಃಖಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂದೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸು ವುದು ತೀಗೇಡಿತನ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆತ್ಮನುಚನ ಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿದಂತಾಗದೆ, ಬಡವರ ದಾರಿದ್ರ್ಯವು ಸಂತತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದಲೇ ಉಂಟಾ ಯಿತೆಂದೂ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳು ವುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಿದಂತಾಗುವುದು.

ಆದರೆ ಈ ಗಾತು ಬೇರೆ.

ಬಡವರು ಮತ್ತು ಬಡವರಾಗುತ್ತಾರೆ

ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ತ್ರೀಯುತ ಮನು ಸುಬೇದಾರರು ಮುಂಬಯಿಯ ಹಿಂದಿ ವರ್ತಕಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನದಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು:- “ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಡವರು ಮತ್ತು ಬಡವರಾಗುತ್ತಾರೆ; ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರದ ಉಪಯೋಗವು ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಹಾದಿಯನ್ನು ತೆರೆದಂತಾಗಿದೆ.” ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಿಂತ ಸಂಪದಭಿವೃದ್ಧಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಯಿತು. ಈ ಎರಡನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಓದಿದರೆ ಏನು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ? ಸಂಪತ್ತಿನ ಉತ್ಪನ್ನವು ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದರೂ, ಅದರ ಹಂಚುವಿಕೆಯು ಹಿಂದೆಯೇ ಬಿದ್ದಿರುವಂತಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಬಡತನವಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು? ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಆಫ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ—ರಫ್ತಿನ ವಿನ್ಯಾಸ—ಯುರೋಪವುಂಡದಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪತ್ತು ಅತುಳವಾದುದು. ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಲಂಡನ್ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಮಿತಸಂತತಿಯ ಅಭ್ಯಾಸವು ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಇರುವುದಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಕಾರ್ಟ್ (Prof. Cart) ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಹೊಂದ ವರ್ಷ ಐದು ವರ್ಷ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಕೆಲಸವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೇಕೆ ಆಗಬೇಕು? ಧನಿಕ ಯಂತ್ರದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೆಷ್ಟೆಂದರೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮನುಷ್ಯನು ದಿನಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ತಾಸು ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದರಿಂದ ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಡೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಜನರಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸೇರಿದ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ ಸಹಸ್ರಾರು ಜನರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಹುಚ್ಚರಂತೆ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಾರೆ. ದುಡ್ಡಿಲ್ಲವೆಂತಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರದವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ೧೦ ಕೋಟಿ ೧೦೦ ಮಿಲಿಯ ಪೌಂಡಿನ (ನೂರಕ್ಕೆ ೧ ಕೋಟಿ ಬಡ್ಡಿ ಇರುವ) ಒಂದು ಸಾಲವನ್ನು ತೆಲಾಡಿಸಿದರು. ಮುಸನಾತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಅದನ್ನು ಜನರು ಕೊಂಡುಕೊಂಡರು. ಮೋರಿಕಕ್ಕೆ ಐದು ಪಾಲಿನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ವಂತಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಲಾಯಿತು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇರುವಾಗ, ಲೋಕದ ಆರ್ಥಿಕ ಏಳಿಗೆಯು ಇನ್ನೂ ಏಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ? ಈಗಿನ ದುಸ್ಥಿತಿ

ತಿಯು ಆರಂಭವಾಗಿ ಏಳು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಇಷ್ಟರ ವರೆಗೆ ತೋರುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ, ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ ಆಸ್ಪದವೂ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಜನರ ಮುಂದಾಳುಗಳೆಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಏಕೆ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ?

ಎರಡು ಕಾರಣಗಳು

ಇದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಜಿನಸುಗಳ ಧಾರಣೆಯು ಈಗಿನ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಲಾಭವಿಲ್ಲ. ಲಾಭವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ವ್ಯಾಪಾರವಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಮುಗ್ಧ ಟ್ಟು ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಗುವ ಭರವಸೆ ಅವರಿಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಮುತ್ಸದ್ಧಿಗಳಿಗೂ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೂ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕಕ್ರಾಂತಿ ಆಗುವುದೇ ಎಂಬ ಸಂದೇಹ. ಈ ಸಂದೇಹವು ನ್ಯಾಯವಾದುದು: ಆದರೆ ತಪ್ಪು ಅವರದೇ. ದಯಾಮಯನೆಂದು ಹೆಸರು ವಾಸಿಯಾದ ದೇವರು ಬಡವರಿಗೂ ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೂ ಹಸಿವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದಿತ್ತು. ಹಸಿವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದರೂ ಕಲ್ಲು ಕಸಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನೇ ತಿಂದು ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತುಂಬಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯು, ತ್ರೀಮಂತರ ದುರ್ವೈವವಶಾತ್ ಹಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಫಲಿತಾಂಶವಾಗಿ, ಅನ್ನವಸ್ತ್ರ ಆಶ್ರಯ ವಿಹೀನರಾದ ಬಡಜನರೂ ಮಜೂರರೂ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾದ ಮಧ್ಯಮ ತರಗತಿಯ ಜನರೂ ರಫ್ತಿನನ್ನೇ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮತವೇನೆಂದರೆ:- ಈ ಭೂಲೋಕವನ್ನೂ ಅದರ ಭೋಗ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ (ಒಳ್ಳೆಯ ಆಹಾರ, ಒಳ್ಳೆಯ ಉಡಿಗೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ವಾಸಸ್ಥಳಗಳನ್ನು) ಕೆಲವು ಜನರಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ದೇವರು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿರುವನೇ? ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿಯುವವರು ನಿರಂತರವೂ ಅಸಹನೀಯವಾದ ಒಡತನದಲ್ಲಿಯೂ, ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಭೂತವು ತಮಗೆ ಯಾವಾಗ ಕಾಣಿಸುವುದೋ ಎಂಬ ಹೆದರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವುದು ದೇವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೇ? ಅಂತಹ ದೇವರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ದೇವರನ್ನು ವೂಜಿಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಸದ್ಭಾವ ಮಗ್ನರಾಗಿರುವ, ಬದನಿಕೆಯಂತೆ ಜೀವಿಸುವ ಕುಬೇರರನ್ನೂ ನಿರ್ಮೂಲಮಾಡಬೇಕು. ಅವರ ಅಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ

ವನ್ನೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮಾಜೀಕರಿಸಬೇಕು (Socialise). ಇದೇ ಸಂಘವಾದ (Communism) ದ ತತ್ವವು. ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು (Socialists) ಇಷ್ಟು ಪ್ರಚಂಡವಾದ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಅನಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ಭಾವಿಸುವರು. ಧರ್ಮಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಆದರೆ ನಾಸ್ತಿಕತ್ವ ಕ್ಯಾಗಲಿ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ದೇವಮಂದಿರಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಅವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಸಂಘವಾದಿಗಳಷ್ಟು ಉಗ್ರವಾದ ಅರ್ಥಿಕ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವರು ಸಿದ್ಧರಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ (dictatorship) ತತ್ವಕ್ಕೆ ಅವರು ವಿರೋಧಿಗಳು.

ಮಹತ್ತರವಾದ ಸುಧಾರಣೆಗಳು

ಹೀಗೆ ಮಹತ್ತರವಾದ ಅರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕೆನ್ನುವವರು “ಸಂಘವಾದಿ” ಮತ್ತು “ಸಮಾಜವಾದಿ” ಪಂಗಡದವರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೂ ಬಡತನವನ್ನು ಮತ್ತು ನಿರುದ್ಯೋಗವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಈ ಗಿ ನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳು ಆಗಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಮತರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಲ್ಲ. “ಬರುವ ಐದು ವರ್ಷಗಳು” ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅಂಗ್ಲ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು ತಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಬಳಕೆಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವರು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಮಾಜಿ ಶಾಂತ (Conservative) ಪಕ್ಷದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಲಾರ್ಡ್ ಸೇಲಿಸಬೆರಿಯವರ ಮಕ್ಕಳೂ ಬಾಲ್ಡವಿನರ ಮುಂಚಿನ ಒಂದು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರೂ ಆದ ವೈಕೌಂಟೆ ಸೆಸಿಲ್, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಮಾಜಿ ಅರ್ಥಸಚಿವರಾದ ಸರ್ ಬೇಸಿಲ್ ಬ್ಲೇಕೆಟ್, ಪರಮಾಣು (proton) ವನ್ನು ಶೋಧಿಸಿದ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಲಾರ್ಡ್ ರುಥರ್ ಫೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಧರ್ಮಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯವರಾದ ಆರ್ಚ್‌ಬಿಶಪ್ ಓಫ್ ಯೋರ್ಕ್ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರುವರು. ಇಂತಹ ಜನರನ್ನು ಹೋಣೆಯಿಲ್ಲದವರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಆಸ್ತಿನಂತರ. ಒಂದೆಡೆ ಅಂತರಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುದ್ಧ: ಇವನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಸರಕಾರವು ಅರ್ಥಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ತಲೆಹಾಕಬೇಕೆಂಬುದೇ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುದ್ಧದ ವಿಸಮವು ಇತ್ತೀಚೆಂದು ಕೆಲವರು ಅತ್ಯರ್ಥಪಡಬಹುದು. ತಾಲೋಚಿಸಿದರೆ, ಈಗ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಇಟಲಿ ಮತ್ತು ಸಿನಿಯ ಯುದ್ಧವು ಅರ್ಥಿಕ ದುಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ದುಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಇಟಲಿಯಲ್ಲಿ ವರ ಮತ್ತು ಕೂಲಿಕಾರರ ಕಷ್ಟಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದವು. ಸಿನಿಯದ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಜನರ ಕಟಾಕ್ಷವನ್ನು ಸರಕಾರದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕಪ್ಪುಜನರ ಸಮಾಜವಾದ ಒಂದು ಪೂರ್ವದೇಶದ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿಸಿದರೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಆಳಬಹುದು ಎಂದು ಮುಸೋಲಿನಿ ಭಾವನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇದರಲ್ಲಿ ಜಯಶೀಲನಾದರೆ, ಕುವ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ಕೂಲಿಕಾರ ಜನರನ್ನು ಪಾಲುಮಾಡುತ್ತೆಂದುಕೊಂಡು, ಅಬಿಸಿನಿಯವನ್ನು ಇಟಲಿಯ ಹಿತವೆಂದು ಲೇ ಸೂರೆಗೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಮುಸೋಲಿನಿ ಯೋಚನೆ. ಜರ್ಮನಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇಂತಹ ಅನಾಮತಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು ಪ್ರತೀಕ ಸತ್ಯಶೀಲನೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಸಾಂಗವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಈಗಿನ ದುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ; ಮತ್ತು ಅರ್ಥಿಕ ಏಳಿಗೆಯಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಸರಕಾರವು ಸಂಪತ್ತಿನ ಉತ್ಪನ್ನದ ಹಾಗೂ ವಿಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗಿನದಕ್ಕಿಂತ ವಿಶೇಷವಾದ ಬ್ಯಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು— ಎಂಬುದೇ “ಬರುವ ವರ್ಷಗಳು” ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದವರ ಸಿದ್ಧವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಜಗಳ

ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಾದ (Individualism) ಅಥವಾ ವಾಣಿಜ್ಯವಾದ (Capitalism), ಮತ್ತು ಸಮೂಹವಾದ (Collectivism) ಅಥವಾ ಸಮಾಜವಾದ (Socialism) ಇವುಗಳೊಳಗೆ ಈಗ ಇರುವ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ಘರ್ಷಣೆಯೆಂಬ ಅನಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವು ಅನೇಕ ಮುಖ್ಯ ಕೈಮಗಲನ್ನು ಸ್ವಕೀಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳ ಫಲವನ್ನು ತಾನೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಟೆನಿಸ್‌ಮತಂತಿಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಈಗ ಸರಕಾರವು ಒಡೆತನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ, ಇತರ ವಾಣಿಜ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸರಕಾರವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಿಸ (nationalise) ಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರಸರಕಾರವು ತಾನೇ ಇವುಗಳ ಆಡಳಿತ

ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಮಂಡಳಿ (Statutory Boards) ಗಳಿಂದ ನಡೆಸಬಹುದು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಬೋರ್ಡ್ ಕಾನ್ಸಿಂಗ್ ಕೊರ್ಪರೇಶನ್ನಿನ (B. B. C.) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಧನವು ಸರಕಾರದಿಂದಲೇ ತೆರಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅದರ ದೈನಂದಿನ ಆಡಳಿತವು ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸರಕಾರದಿಂದ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದು ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ನಡೆಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಏರ್ಪಾಡಿನಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ನಡೆಸುವುದರಿಂದ “ ಕೆಂಪು ಲಾಡಿ ” (red tape) ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಹೀನತೆ (loss of efficiency) ಆಗುವವು ಎಂಬ ಆರೋಪಣೆಯನ್ನು ದೂರವಿರಿಸಬಹುದು. ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು (private property) ಸರಕಾರವು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಾಗಿ ಮಾಡುವಾಗ ಅದರ ಯಜಮಾನರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕ್ರಯವನ್ನು (compensation) ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಸಂಪತ್ತಿನ ಹಂಚುವಿಕೆಯ ವಿಷಯ. ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬದ ಉದರ ಪೋಷಣೆಯ ಖರ್ಚನ್ನು ಸರಕಾರವೇ ವಹಿಸಬೇಕು; ವೃದ್ಧರಾದ ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ವಿರಾಮವೇತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು; ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಧರ್ಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವ ಶಿಕ್ಷಣಾಸಧಿಯನ್ನು ಏರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಬಡವರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ, ಗರ್ಭವತಿಯರಾದ ಹೆಂಗಸರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಹಾರವು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಸರಕಾರವು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು; ಇವೇ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಕೊಟ್ಟ ಸಲಹೆಗಳು. ಹೀಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನಾನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ, ಬಡವರ ಮತ್ತು ಕೂಲಿಕಾರರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮೇಲ್ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತರದಿದ್ದರೆ, ಏನೆಲ್ಲಾ ಉಂಟಾಗುವುದೋ ಎಂಬ ಭಯವನ್ನು ಅವರು ಸೂಚಿಸುವರು.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಭವಿಷ್ಯ

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸಮಾಜವು ಹಿಗ್ಗೆಯೇ ಏರ್ಪಾಡಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದವರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸಿನ ಮಾಜಿ ಎಡ್ವೊರ್ಟ್-ಜನರಲ್‌ರಾದ ಶ್ರೀಯುತ ಟಿ. ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಸ್ವಾಮಿಗಳೂ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯ ಸಂಚಾರಕರಾದ ಶ್ರೀಯುತ ಎನ್. ಎಸ್. ಸುಬ್ಬರಾಯರೂ ಮುಂದಾಳುಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕಳೆದ ದಿಶಂಬರದಲ್ಲಿ

ನಾಗಪುರದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಉದಾರಪಕ್ಷ (Liberal Party) ದ ೧೭ ನೆಯ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಅಧ್ಯಕ್ಷಸೀತದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಂದರು:— ‘ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ (nationalisation) ದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವಾದಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲ. ಮಾರ್ಗವಹಿವಾಟುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಉದ್ಯೋಗಗಳು (ಎಂದರೆ ರೈಲ್ವೆ, ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್ ಮತ್ತು ಏವಿಯೇಶನ್), ಟೆಲಿಫೋನ್ ಮತ್ತು ತಂತಿಗಳು, ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ, ರೇಡಿಯೋ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪಯೋಗದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (public utility concerns) ಇವುಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವು ಅವಶ್ಯವೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿದೆ... ನಾಗರಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದೂ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಲಾಭವನ್ನು ಬಂಡವಾಳ ಮತ್ತು ಕೂಲಿ (Capital and Labour) ಗಳೊಳಗೆ ಪಾಲು ಮಾಡುವುದೂ ಆಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಿನ ಸಹಾಯದಿಂದಲಾದರೂ ಆಗಬೇಕು. ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ (social justice) ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಸಂಪತ್ತಿನ ಹಂಚುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಕರ ಕಂದಾಯ ಕ್ರಮ (taxation) ವು ಯುಕ್ತವಾದ ಸಾಧನವೆಂಬುದು ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ” ಉದಾರಪಕ್ಷದವರೇ ಇಂತಹ ಉಗ್ರವೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಡಲು ತಕ್ಕದಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಈಗಿನ ಆರ್ಥಿಕಸ್ಥಿತಿಯು ಎಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟದು ಎಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುವುದು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಕೂಡ ಕರಾಚಿ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಮೂಲಧೂತ ಬಾಧ್ಯತೆಗಳ ನಿರ್ಣಯದಿಂದ ಇಂತಹ ಧೋರಣೆಯನ್ನೇ ಅನುಕರಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೂ ಆ ನಿರ್ಣಯವು ಹಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಮುಂದಡಿಯಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬಂಡವಾಳದ ಹೆದರಿಕೆಯು ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಧಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ತೋರುವುದು. ದರಿದ್ರನಾರಾಯಣನಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ತಾನು ಹೋರಾಡುವುದು ಎಂದು ಕೂಗಿ ಹೇಳುವ ರಾಷ್ಟ್ರಸಭೆಯು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ (ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ) ತನ್ನ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಮೇಲೆ ನಿರೂಪಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು.

ಮ ಸಾ ಲೆ

ಆಯುರ್ವೇದವಿದ್ವಾನ್ ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ರಾಯರು

ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯೆನಿಸಿದ ಮಾನವನಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ರೋಗವೆಂದರೆ ರುಚಿಯ ಭ್ರಾಮಕ ಕಲ್ಪನೆ. ಆ ಕಲ್ಪನೆಯಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮಸಾಲೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳ ಮಿಶ್ರಣವು ಅವನಿಗೆ ವಿಷವೆ ಆಯಿತು. ಅದು ಅವನನ್ನು ಸುಖದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆಸಿ ಸಣ್ಣಾಗಿ ಸವೆಸುತ್ತಿದೆ!

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉಟಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಮಾಂಸಾಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಕೆಲವರು ಸಸ್ಯಾಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಕೆಲವರು ಧಾನ್ಯಾಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಕಾಯಿಪಲ್ಟೆ, ಕಂದಮೂಲಗಳನ್ನು ಆಹಾರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬಹುತರವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಟದಲ್ಲಿ ಮಸಾಲೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪರಿಪಾಠವಿದ್ದೇ ಇದೆ. ದೇಹಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಅಪಾಯಕಾರಕವಾದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬೆಡಗು (Fashion) ಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಹೂಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಪ್ತೇ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಈ ಮಸಾಲೆಗಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿಯೂ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ದೈವ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಕರ್ಮ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಯಿತೆಂಬಂತೆ, ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಹಾರದಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿಯೂ, ಮಸಾಲೆಗಳ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಅನೇಕ ಅನರ್ಥಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅಮೃತದಂತಹ ಆಹಾರವು ಮಸಾಲೆಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ವಿಷವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಿರ್ದೋಷಿಗಳಾದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿಯೇ ಈ ವಿಷಸೇವನೆಯ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. 'ಮಸಾಲೆಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಅಂದರೆ ಅವನನ್ನು "ಸನ್ಯಾಸಿ, ಬೈರಾಗಿ, ಹುಚ್ಚು" ಎಂದು ಜನರು ಕರೆಯಬಹುದು; ಆಸ್ವರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಸಾಲೆಯು ನಮ್ಮ ಆಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಕೆಟ್ಟದೇವ ಕಲ್ಪನೆಯು ಕೂಡ ಬಹುಜನರಿಗಲ್ಲ. ಆ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವದೇ ಈ ಬರ

ಹದ ಗುರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಅಭ್ಯಾಸ ಕಡೆಕೆಂದು ಮನದಟ್ಟಾದ ಮೇಲೆ, ಕ್ರಮೇಣ ಆ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯನು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಸಾಲೆಯಿಂದರೆ ಆಹಾರವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ರುಚಿಯ ಹುಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದು ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಉಪ್ಪು, ಕಾಕಗಲುಳ್ಳ ವ್ಯಂಜನಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಿರ್ದೋಷಿಗಳೆನಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ರುಚಿಹುಟ್ಟಿಸುವ ಕಾರ್ಯವೇ ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದದ್ದು. ನಿರ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಯೂ ತನ್ನ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಕೃತ್ರಿಮ ರುಚಿಯ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನಮಗೆ ಕಾಣಲಾರದು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ಚಲಿಸಿ, ಆಟವಾಡುವುದು, ಕುಣಿದು, ದಣಿದು ದನಗಳು ಹಸುರಾದ ಮೇಲೆ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಆತ್ಮಾನಂದದಿಂದ ಸವಿದು, ತಿಳಿನೀರನ್ನು ಕುಡಿದು ತಣಿಸು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಮಲಗಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಮರದಿಂದ ಮರಕ್ಕೆ ಹಾರಿ, ತಮ್ಮ ಇಂಪಾದ ಹಾಡುಗಳಿಂದ ಅರಣ್ಯವನ್ನೆ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿತವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಕಪ್ಪಿಗಳು ಗಿಡದ ಮೇಲಿನ ಸವಿಯಾದ ಹಣ್ಣು ಹಿಡಿದು ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಂದು ತೇಗಿ ತೃಪ್ತವಾಗುವವು. ಆ ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳ 'ಉಲ್ಲಾಸ, ಉಲ್ಲಾಸ, ಆರೋಗ್ಯಗಳು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಒರಿದಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುವಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಬಾಳು. ಹಸಿವೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಿದ್ದರೆ ನಾಲಿಗೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪಾಕದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಯಾವಾಗಲೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ದಣಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಹೈನು

ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಏನು ಹಾಕಿದರೂ ಏನೂ ದೂರು ಹೇಳದೆ ನುಂಗಿ ಸಮಾಧಾನಹೊಂದುವದು. (ಹಸಿವೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದಾದರೂ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ)

ಮಸಾಲೆಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಆಹಾರವಾಗಿ ರಲಾರವೆನ್ನುವದಕ್ಕೆ ನಾವು ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣವನ್ನು ಒಡ್ಡಬಹುದು. ಉಪ್ಪು, ಹುಳಿ, ಕಾರಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳೇ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ; ಅಲ್ಲದೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು, ಹುಳಿ, ಕಾರಗಳೇ ಕಡಿಮೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಕಾರಣ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಹೋದರೆ, ಕಹಿ ಮತ್ತು ಒಗರು ಪದಾರ್ಥಗಳೇ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು ನಮಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಬಹುತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಹಿ, ಒಗರು ರಸವುಳ್ಳ ಆಹಾರವನ್ನೇ ತಿನ್ನುತ್ತವೆಂದು ನಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕಹಿ, ಒಗರುಗಳಿಗಿಂತ ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯೊಳಗಿನ ರಸಗಳೆಂದರೆ ಹುಳಿ ಮತ್ತು ಸಿಹಿ. ಹಣ್ಣುಹಂಪಲ, ಗಡ್ಡೆ ಗಿಣಿಸುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರಸಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸೇವಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ವಚಿತ್ತಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ರಸಗಳೆಂದರೆ ಉಪ್ಪು, ಕಾರಗಳು; ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಆಹಾರವನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಕ್ವಚಿತ್ತಾಗಿಯೇ ಸಿಗುವವು. ನಿಸರ್ಗದ ಈ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯೆಂಬಲೂ ನಾವು ಒಂದು ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಯಬಹುದು. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲೆಯೇ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸೇವಿಸುವ ಉಪ್ಪು, ಕಾರಗಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಮಿತಿಮೀರಿ ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ತರದ ಹುಚ್ಚುತನವಲ್ಲವೇ? ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅನೇಕ ಚಿಕಿತ್ಸಾಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಸಾಲೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ನಿಸರ್ಗದಿಂದಲೇ ಒಂದು ಪಾಠವನ್ನು ನಾವೇಕೆ ಕಲಿಯಬಾರದು?

ಇರಲಿ, ಮಸಾಲೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದ (Medical Science) ನೂ ವೈದ್ಯರೂ (Doctors) ಎನನ್ನುವರು ನೋಡುವಾ "ಪ್ರಾಯೋಗ್ಯಂ ಪಿತ್ತಜನನಂ; ಆಪಘ್ನಂ ಲವಣಂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಕ್ಷುಷಃ; ಕಟು ಚ ಭೂಯಿಷ್ಯಂ ಆವೃಷ್ಯಂ ಪಾತಕೋಪನಂ" ಇವು ಆಯುರ್ವೇದದ ಸೂತ್ರಗಳು. ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನೆಂದರೆ:—ಹುಳಿಯಿಂದ ಜಠರ ಪಿತ್ತವು ಉದ್ರೇಕವಾಗುತ್ತದೆ; ಉಪ್ಪಿನಿಂದ ನಯನೇಂದ್ರಿಯವು ದುರ್ಬ

ಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರದಿಂದ ವೀರ್ಯಕ್ಷಯವಾಗುವದಲ್ಲದೆ ನರಗಳೂ ಉದ್ರಿಕ್ತವಾಗುವವು. ಇವು ಸಹಸ್ರಾವಧಿ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಆಯುರ್ವೇದದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು. ಮತ್ತೆ ಆತ್ಯಾಧುನಿಕ ಆಯುರ್ವೇದ ಪ್ರಾಜ್ಞರ (Medical experts) ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೂ ಇವನ್ನೇ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಆಹಾರನಾಳದ ಒಳಭಾಗವು ಅತಿ ಕೋಮಲವಾದ ಕ್ಲಿಷ್ಣತ್ವಜಿ (Mucous Membrane) ಯಿಂದ ಆಗಿದೆ. ಅತಿಯಾದ ಉಪ್ಪು, ಹುಳಿ, ಕಾರಗಳಿಂದ ಆಹಾರನಾಳದ ಒಳಮೈಯು ಕೆರಳಿ, ಕರಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಕಿತ್ತುಹೋಗುವದು. ನಮ್ಮ ಹೊರಮೈಯ ಚರ್ಮ ಏನೆಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಸುಲಿದಾಗ, ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಲಾರದಷ್ಟು ಕೋಮಲತೆಯಿರುವದು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಆಹಾರನಾಳದ ಒಳಮೈಯು ಕಿತ್ತುಹೋದಾಗ, ಊಟಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಅಸಹ್ಯವೇದನೆ, ಹೊಟ್ಟೆನುರಿದು ಅಮ(ಅಂವ)ದೊಡನೆ ಹೊರಕಡೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಪೀಡೆಗಳಾಗುವವು. ಕರಗಿ ಕಿತ್ತು ಹೋದ ಶ್ಲೇಷ್ಮತ್ವಜಿಯು ಕೊಳೆಯಹತ್ತಿ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟವಾಯು (gas) ಹುಟ್ಟುವದು. ಮತ್ತು ಮಸಾಲೆಗಳಿಂದ ಪಾಚಕರಸದ ಗ್ರಂಥಿಗಳು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಮಿತಿಮೀರಿ ಪಾಚಕರಸಗಳನ್ನು ಸುರಿಯುವವು. ಆದರೆ ಕ್ರಮೇಣ ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ದುಡಿದ ಆಳಿನಂತೆ, ಅವು ಸೋತು ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯವು (Dyspepsia) ಅಂದರೆ ಅಪಚನದ ರೋಗವು ಹುಟ್ಟುವದು. ಈಗಿನ ನವೀನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಮಲಬದ್ಧತೆ ಮುಂತಾದ ಮ್ವಲ್ಲಕ ಬೇನೆಗಳೂ ಅಸಾಧ್ಯರೋಗಗಳಾಗಿ, ಚಳಿಜ್ವರ (Malaria), ಕ್ಷಯರೋಗಗಳಷ್ಟೇ ಹಾವಳಿ ನಡೆಸಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಆಳತೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಸಾಲೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ಕುತ್ತಿರುವದೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣ.

Hot burning or pungent tastes are unwholesome and poisonous in character and are intended by nature as sign-boards to warn human beings and animals against eating them. ಎಂದು ಆಮೇರಿಕೆಯ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಡಾಕ್ಟರನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅತ್ಯಂತ ಚುರುಕಾದ ರುಚಿಗಳೆಲ್ಲ "ಆವು ಅಭೋಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳೆಂದು ನಮಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಂತಿವೆ ಎಂದು ಅವರರ್ಥ. ಡಾ. ಬೀಮೆಂಟ್ ಎಂಬ ವೈದ್ಯನು ಸೆಂಟ್‌ಮಾರ್ಟಿನ್ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ರೋಗಿಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಮಾಡಿ "ಸಾಸಿವೆ, ಮೆಣಸು, ಲವಂಗ, ಯಾಲಕ್ಕಿ, ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ಮೊದಲಾದ ಮಸಾಲೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳು ಆಹಾರ

ನಾಳದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಪ್ರಕೋಪವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಪಾಚಕರಸಸ್ರಾವದಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ" ಎಂದು ಸಾರಿದ್ದಾನೆ. ಉಪ್ಪಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿದೆ; ಆದು ಆಪಾಯಕಾರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಅವರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಉಪ್ಪು ಖನಿಜಪದಾರ್ಥವೆಂಬದನ್ನು ನಾವು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಅಮೇರಿಕೆಯ ಡಾ. ಕೊಗ್ ಎಂಬವನು ಉಪ್ಪಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ:- ಉಪ್ಪು (೧) ಆಮ್ಲ ಗುಣವುಳ್ಳ ಜಠರರಸದ ಪಾಚಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. (೨) ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ನ್ನಲ್ಲದೆ ಇತರ ಅಂಗಗಳನ್ನೂ ಕೆರಳಿಸುತ್ತದೆ. ನಾಡಿಯ ವೇಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ, ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ, ಚಾರ್ಯಾ ರಿಕೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. (೩) ಖನಿಜವಾದುದರಿಂದ ಇತರ ಖನಿಜ ಧಾತುಗಳಂತೆಯೇ, ಕಷ್ಟದಿಂದ ಪಚನವಾಗುವಂತಹದು. ಉಪ್ಪಿನಿಂದ ದೇಹವು ಪುಷ್ಟವಾಗುವದೆಂಬ ವಿಷಯವು ಆಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದದ್ದು. (೪) ಪ್ರಯೋಗಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರಲವಣವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಸುಖರೂಪವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಆರೋಗ್ಯದಿಂದಿರಬಲ್ಲವೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಸಿಹಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಜನರ ತಪ್ಪು ಗ್ರಹಿಕೆಗಳೇನೇಕವಾಗಿವೆ. ಕೆಲವರು ಉಪ್ಪು, ಹುಳಿ, ಕಾರಗಳು ಕೆಟ್ಟವೆಂಬದನ್ನು ಒಪ್ಪುವರು; ಆದರೆ ಸಿಹಿಯನ್ನು ಮತಿಮೂರಿ ಸೇವಿಸುವರು. ಸಿಹಿಯಾದ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಬ್ಬಿನ ಸಕ್ಕರೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಕಬ್ಬಿನ ಸಕ್ಕರೆಯು ಸಣ್ಣ ಕರುಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕರಗುತ್ತದೆ. ಕರುಳುಗಳಿಗೆ ಪಚನ ಮತ್ತು ಆಹಾರಪೋಷಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕೆಲಸ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆದರೊಡನೆ ಕಬ್ಬಿನ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಜೀರ್ಣಿಸುವದೊಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಪೇಢೆ, ಬರ್ಫಿ, ಫೆಪರ್‌ಮಿಂಟ್ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ತಿನ್ನಿಸುವದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಕರುಳುಗಳು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವವು.

ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ, ಮಸಾಲೆಗಳು ರುಚಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವದರ ಹೊರತು, ದೇಹಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬದು. ನಮ್ಮ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳು: (೧) ದೇಹದ ಸ್ಥಾಯಿಗಳನ್ನು ಜೀವಿಸಿ, ಸ್ಥೂಲವನ್ನೂ ತೂಕನನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಹದು. ಉದಾಹರಣೆ:- ಗೋಧಿ, ಜೋಳ, ಬೇಳೆಗಳು, ತತ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿ. (೨) ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಚೈತನ್ಯ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಹದು. ಉದಾ:- ಪಿಪ್ಪ, ಮೆದಸು

(ತುಪ್ಪು, ಬೆಣ್ಣೆ, ಕೆನೆ) ಇತ್ಯಾದಿಗಳು. ಆದರೆ ಉಪ್ಪು, ಹುಳಿ, ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಮಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವೆರಡು ಗುಣಗಳೂ ಇಲ್ಲ: ದುರ್ಗುಣಗಳು ಮಾತ್ರ ಬೇಕಾದ್ದೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಹ-ಮನಸ್ಸುಗಳ ಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮಸಾಲೆಗಳು ಏನೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದಂತಾಯಿತು.

ಹಾಗಾದರೆ ಉಪ್ಪಿಲ್ಲದ, ಯಾವದೂ ರುಚಿಯಿಲ್ಲದ ಸಪ್ಪನ್ನು ಅನ್ನವನ್ನು ಉಣ್ಣ ಬೇಕೆನ್ನುತ್ತೀರಾ? ಎಂದು ಯಾವದರೂ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೇಳಬಹುದು. ಆದಕ್ಕೆ ನಿರಸಾಯಿದೆ. ದೈರ್ಯದಿಂದ 'ಹೌದು' ಎಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಹಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಉಪ್ಪು ಸಮರೂಪದಲ್ಲಿ, ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ, ವಿವಿಧ ಧಾನ್ಯಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಬೇರೆ ಉಪ್ಪನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಅತ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಉಪ್ಪು, ಹುಳಿ, ಕಾರಗಳ ಬೆರಿಕೆಯಿಂದ ದೇಹಕ್ಕೆ ಪೋಷಣೆ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲವಿಷ್ಟೇ; ಅಲ್ಲ, ಇತರ ಕಷ್ಟ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪೋಷಕವಸ್ತುಗಳೂ, ಸತ್ವ ಹಾರಗಳೂ (Vitamins) ನಿರಸತ್ವವಾಗುವವೆಂದು ವೈದ್ಯಕ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ.

ರುಚಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದೆ. ರುಚಿಯ ಅಭ್ಯಾಸದ ಫಲ. ನಾವು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದ ಇಷ್ಟ ರುಚಿಗಳೇ ರುಚಿಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತವೆ. ಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ರುಚಿಯಿರುವದೆಂದು ವರ್ಧಾ ಅಶ್ರಮದಲ್ಲಿರುವ ಫನ್ನಾಕ್ಷರ ಎಂಬವರು ಸಾರಿರುವರಲ್ಲದೆ, ಮಹಾತ್ಮರೂ 'ಹಂಪಲ' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೋಮಲವಾದ ಅಂಗಗಳುಳ್ಳ ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳು, ಭಜಿ, ಬುರಬುರಿ, ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ, ಚಟ್ನಿ, ಕಾರದ ಸಂಡಿಗೆಗಳನ್ನು ತಿಂದು, ಬಾಡು ಕಂಠುಗಳನ್ನು ಕೆಂಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಕಣ್ಣೀರು ಸೋಸುತ್ತ, ಕಾರ ಸಹಿಸಲಾರದೆ ತಂಬಿಗೆಗಟ್ಟಲೆ ನೀರು ಕುಡಿದು ಕೆಮ್ಮುತ್ತ, ಹೊಟ್ಟೆಬಿಳಿಸುತ್ತ ಇರುವದನ್ನು ನೋಡಿದವನು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಕಟವೆನಿಸದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಮನುಷ್ಯರೇ! ಸಪ್ಪನ್ನು ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಉತ್ತಮ ರುಚಿಯಿರುವದೆಂಬದು, ಬರಿ ಅವಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ತಿನ್ನುವವರಿಗೆ, ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿದವರಿಗೆ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ? ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಎಂವಸ್ತುಗಳ ಪರಿಪಾಕವಿಡುವೆವೋ ಅಂಥವುಗಳೆಲ್ಲ ಮುಂದು ರುಚಿ ತೋರುವದು. ಅಲ್ಲದೆ ದೇಹವನ್ನು ದಿನಾಲು ಸಾಕಷ್ಟು ದುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಮಸಾಲೆಗಳ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಆಹಾರವನ್ನು ರುಚಿ ಹುಟ್ಟುವದೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಚದುರೆಯರು

(ಒಂದು ಹಲಕೆ)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಧನಂಜಯರಾವ್ ಅವರಿಂದ

ಚದುರೆಯೊಬ್ಬಳ ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಕೊಯ್ದು ನೆಲದ ಮೇಲೊಗೆದರೆ,
ಅಗಲೂ ಅದು ಗೊಣಗುಟ್ಟುವುದನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲವಂತೆ.ಜೂಜಿನ
ಕುದುರೆಯಂತಿರುವ ಅದರ ಅಂತರ್ರಚನೆಯಾದರೂ ಹೇಗಿರಬಹುದು ?

ನಮ್ಮ ಹೆಗಸರು ವೈಯಾರ ಸಿಂಗಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ
ಪಲ್ಲವೆ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ
ರುಸರು. ಇದೇ ಅವರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೂ ಸಲ್ಲುವುದು.
ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಕನ್ನಡಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಮುಖಕಮಲದ
ಪ್ರತಿಭಾಗವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಬಿಡುಮೆಚ್ಚಿದ ಪ್ರಮದೆಯೊಬ್ಬಳೂ
ಇಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕದಿರುವಂತೆ, ಕ್ಷಣಾರ್ಧವಾದರೂ ಕೋಮಲವಾದ
ನಾಲಿಗೆಗೆ ರಜೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ರಮಣಿಯನ್ನು ನಾನೆಲ್ಲಿಯೂ
ಕಂಡು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮೇಕೆ ಬಾನೇಸುಮಾರಿಯವರು
ಕನವರಿಕುವವರ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಚದು
ರೆಯರ ಪ್ರಮಾಣವು ನೂರಕ್ಕೆ ಎರಡೈವತ್ತಾಗುವುದೆಂದು
ಈಗೇಕರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮಹಾತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಸಾಕ್ರೆಟಿಸನು ನುಡಿಬಾಣಕ್ಕೆ
ಯನ್ನು ಬಲ್ಲ ರಮಣಿಯೆಂದರಿತನೆಂದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪಂಡಿತ
ರೊಬ್ಬರು ಹೇಳುವರು. ಆ ಕಲೆಯು ನಿಜವಾಗಿಯೂ
ಕೋಮಲೆಯರ ಸ್ವತ್ತೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆಯಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವ
ವಿದ್ಯಾಲಯದವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ತೀಪಂಡಿತರಿಗೊಪ್ಪಿ
ಸುವ ವಿಚಾರಮಾಡುವುದು ಶ್ರೀಯಸ್ಕರವಾದುದು.

ಹೇಕಾದ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ತಾಸುಗಟ್ಟಲೆ ವ್ಯಾತನಾಡ
ಬಲ್ಲವೆಂದುಕೆಲ ಪುರುಷರು ಹೆಸರಾಗಿರುವರು; ನಮ್ಮ ಮೋಹಿ
ನಿಯರನೇಕರು ಏನೂ ವಿಷಯವಿಲ್ಲದೆಲೆ ಇಡೀ ಒಪ್ಪಿಗೆಯ
ಗಟ್ಟಲೆ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲವರಾಗಿರುವುದು ಬಹು ಕ್ಲಾಘನೀಯ
ವಾದುದು. ಸೀರೆಯ ನಿರಿಹಾಕುವುದರ ಮೇಲೆ ವಕ್ರ
ಪೊಟ್ಟು ಕ್ಷಣಕಾಲವನ್ನು ಸಹ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಳೆಯದೆ

ಬಹುದೀರ್ಘ ಭಾಷಣವನ್ನು ಆ ದಿನ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟುಳು!
ಮನೆಯ ಆಳು ಮಲ್ಲಿಗೆಯನ್ನು ಬಾಡವಂತೆ ತರದಿದ್ದ ತಪ್ಪಿ
ಗಾಗಿ ಕಾನ್ಯಾಲಂಕಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ವಿದುಷಿ
ಯೊಬ್ಬಳು ಅವನನ್ನು ದೂಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು!!

ಸ್ತ್ರೀಯರು ವಕೀಲರಾಗಿ ಮುಂದರಿವರೆ ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನದ
ವಾಕ್ಯಟುತ್ತವು ಇಂದಿನ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವರ್ಧಮಾನವಾಗುವು
ದರಲ್ಲಿ ನನಗೇನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಇದರ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು
ಕಾಣಬೇಕೆನ್ನುವವರು ಅರತಿಗಾಗಿ ಸೇರಿದ ಸುಂದರಿಯರ
ನ್ನೊಮ್ಮೆ ಲಕ್ಷಿಸಲಿ.

ಇವರಲ್ಲಿ ಹಲವು ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು. ನೊವ
ಲಿನವರು ಇತರರ ಮನವನ್ನೊಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣರಾದ
ವರು. ಇದು ವಕ್ರೋತ್ತದ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಮೇಲೆ
ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಾಕ್ರೆಟಿಸನು ಚದುರೆಯೊಬ್ಬಳ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿದ್ದುದು
ಸತ್ಯವಾದರೆ ಅವಳು ಈ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಳೆಂದು ಧೈರ್ಯ
ವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಎರಡನೆಯ ವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀವಕ್ರೋಗಗಳು ಇತರರ ಗುಣ
ದೋಷಗಳ—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೋಷಗಳ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ
ನಿಷ್ಣಾತರು. ಇವರಿಗೆ ಸತ್ಯತೆಯ ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲ. ತಮ
ಗಿಂತಲೂ ಚೆಲುವರಾದವರು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲೇಕೆ-ಯಾವ
ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಇತರ ವರ್ಗದವರಿಗಿಂತಲೂ
ಇವರು ಹೆಚ್ಚು ವಾದಿಸುವರು. ಬಹು ಅಶ್ವರ್ಯಕರವಾದ
ಇವರ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯೂ ನುಡಿಬಾಣೆಯೂ ವರ್ಣನಾತೀತ
ವಾಗಿರುವವು. ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಬಿರುವು

ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಹಿಂದಿನ ರಾಜರು ಇವರ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನಿಷ್ಟು ಅರಿತಿದ್ದರೆ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ “ದೋಷಾನ್ವೇಷಿ”ಗಳೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ನಾವು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅತಿಕ್ಷುದ್ರ ಹುಳುಕನ್ನು ಇವರು ಕೂಡಲೇ ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅದೇತಹ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಪನ್ನವತಿಯಿಂದ, ಅದೇತಹ ಶಬ್ದಜಾಲದಿಂದ, ಅದೇಷ್ಟು ಜನಗಳ ಮುಂದೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪರ್ವತಪ್ರಾಯವಾಗಿ ಮಾಡುವರು!!! ಅದೇಷ್ಟು ವಿವರವಾಗಿ ಅದೇಷ್ಟು ಹೊಸ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ನಮ್ಮ ಈ ಮಹಿಳೆಯರು ಪುನಃ ಪುನಃ ಹೇಳಬಲ್ಲರು!! ಒಬ್ಬ ಮುದುಕಿಯು -ಅವಳೇನೂ ಹಾಗೆಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ-ಅದೊಂದು ಲಗ್ನದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಮೇಲೆ ಮೂರು ದಿನಗಳವರೆಗೂ ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಸಲ ಅವಳು ಮದುಮಗಳನ್ನು ದೂಷಿಸಿದಳು; ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಅವಳಿಗಾಗಿ ಹಲುಬಿದಳು; ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅವಳನ್ನು ನೆನೆನೆನೆದು ನಕ್ಕಳು; ಮಗುದೊಮ್ಮೆ ಅವಳ ನಡತೆಗಾಗಿ ಅಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟಳು; ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಬಹು ಸಿಟ್ಟಾದಳು. ಅಂತೂ ಅವಳು ನವರಸಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಷ್ಟು ರಸಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದಳು. ಲಗ್ನವಿಷಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಅವಳು ಕೇರಿ ಕೇರಿಗೆ, ಮನೆಮನೆಗೆ, ಸತತವೂ ಹೋಗಿಬರುವ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಗಾಡಿಯು ಮುರಿದು, ಶ್ರಮವನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ೧೫ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕುದುರೆಗಳು ಸತ್ತುಹೋದುವು. ಅನಂತರ ಈ ಲಗ್ನವಿಷಯವೇನೂ ಉಳಿಯದಂತಾದ ಮೇಲೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಮದುವೆಯಾದ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಇವಳು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದಳು; ಇಂತಹ ಪತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಅವಳ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಗಳಿದಳು; ಅವಳ ಸೌಜನ್ಯವನ್ನು ಬಹು ಮೆಚ್ಚಿದಳು; ಅತ್ತಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದಳು. ಇಂತಹ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹೊಗಳಿಕೆ ತೆಗಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಹಾಯಗಳೆಂದು ಮಾತ್ರ ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಮೂರನೆಯ ವರ್ಗದ ನುಡಿಜಾಣೆಯರನ್ನು ತಲೆಹರಟೆಯವರೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಸಾಬಕ್ಕನು ಈ ವಕ್ತೃತ್ವ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾದವಳು. ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರೆಲ್ಲರ ಪ್ರತಿ ಹೆಸರನ್ನೂ ಇವಳು ಅಪಹಾಸ್ಯಮಾಡಬಲ್ಲಳು; ಉಡಿಗೆ, ತೊಡಿಗೆ, ನಡಿಗೆ, ನುಡಿ, ನಡೆ-ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಇತರರು ಬೇಡವೆಂದರೂ ವಿಮರ್ಶಿಸಬಲ್ಲಳು; ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಮನೆಯ

ಅಡಿಗೆಯನ್ನೂ ಇವಳು ಬಲ್ಲಳು; ದೇಶಾಂತರದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಅರಿಯದವರಹುದೇಬಂತೆ ಹೇಳಬಲ್ಲಳು. ಇವಳ ಮಹಾಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದುದೆಲ್ಲಾ ಇರುವುದು.

ನೈಯಾರಿಯನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಗಡದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬಹುದು. ತನ್ನ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಸ್ಪದವನ್ನೇ ದೊರಕಿಸಲು ಅವಳು ಒಂದೇ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮ, ದ್ವೇಷ, ಗಳನ್ನೂ ನಗುವು ಅಳುವುಗಳನ್ನೂ ಹೊರಬೀಳಿಸುವಳು. ಅವಳು ದೂರದ ವಸ್ತುವಿಲ್ಲ; ಅವಳು ಮೆಚ್ಚುವ ವಸ್ತುವಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಗುರುತಿನ ಗಂಡಸರೊಡನೆ ಸುಳ್ಳುಜಗಳನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹೂಡುವಳು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಉಪಕಾರವನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ತಾನು ಸಂತೋಷವಂದಿರುವಾಗ ನಗಿಸಿರಬಲ್ಲಳು; ದುಃಖದಲ್ಲಿರುವಾಗ ನಗಬಲ್ಲಳು. ಇವಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ “ನಟನೆ”ಯೆಂಬ ವಕ್ತೃತ್ವದ ಅಂಗವು ಪ್ರಖ್ಯಾತಳು. ಅವಳು ಕಣ್ಣನ್ನು ಹೊರಳಿಸುವ, ತಲೆಯನ್ನು ತೂಗುವ, ತೋಳನ್ನೆತ್ತುವ, ಕಾಲನ್ನು ಅಲುಗಿಸುವ, ಅದರ ತನುಕಾಂತಿಯನ್ನು ಹಲವು ಹಾವಭಾವಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಮಾಡುವಳೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿರುವುದು.

ವಾಕ್ಯತುರತೆಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರಿಯರು ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಅಧಿಕರಾಗಿರುವುದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಮಾಡಿದ ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲವೂ ವಿಫಲವಾದುವು. ನಾನು ಹಲವು ವೇಳೆ, ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಗಂಡಸರಿಗಿಂತ ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಡೆದಿಟ್ಟು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಕೆಟ್ಟರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದೆ. ಇದು ನಿಜವಾದರೆ ಡೆಕಾರ್ಟನ ಫೆಂಚ್ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗೆ ಬಹು ಬೆಂಬಲವು ದೊರಕತಕ್ಕದ್ದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅತ್ಯವು ಯಾವಾಗಲೂ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿರುವುದೆಂದು ಅವನ ಸಿದ್ಧಾಂತವಿದೆ. ನಮ್ಮವರನ್ನೇ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮನದಲ್ಲಿರುವುದೊಂದಾದರೆ ಬಾಯುಬಿಡದನ್ನು ನುಡಿಯುವರೆಂದೂ, ಕಾಪಟ್ಟಿಟ್ಟೆ ಅವರು ಆಪಾದಿಸಬಲ್ಲವೆಂದೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಮೊದಲಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಕನಕದಾಸರೂ ಸಹ “ಕಾಯವಳಿದರು ಅಂತರಬಾಯಬಿಡರನ್ಯಾಯವಾಡುವ| ರಾಯತಾಕ್ಷಿಯರಂಗವಿಂದು ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿರುವರು.

ಪ್ರಾಣಾಂಗತನಾದ ನನ್ನ ಮಿತ್ರನೊಬ್ಬನು ಒಂದು ಸುಮಾರು ೩೦ ದಲ್ಲಿ ನಾರಿಯೊಬ್ಬಳ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಯ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಚಪಲತೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಅನಾರಸವಿರುವುದೆಂದೂ, ಅದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿಯ ತಂತುಗಳು (fibres) ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಕೋನುಲವಾಗಿರಬಹುದೆಂದೂ, ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಉಚ್ಚಾಟನೆಗೊಳಿಸುವ ಅದೇಂಥಾ ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಂಸಖಂಡಗಳ ರಚನೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದೂ, ಕೊಟ್ಟ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಿದುಳು ಹೃದಯಗಳಿಂದ ಸತತವಾಗಿ ಈ ಮಾತಿನ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯು ಹರಿದುಬರುವ ಕಾಲುವೆಗಳಿರುವವೇನೆಂದೂ ಒಣ್ಣಿಸಿ ತಿಳಿಸುವುದಾಗಿ ನನಗೆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಹಾಳುಹರಟೆಯವರ ನಾಲಿಗೆಯು ಅಷ್ಟೇಕೆ ಚಪಲವಾಗಿರುವುದೆಂಬುದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಹ್ಯೂಡಿಬ್ರಾಸನು ಹೇಳಿರುವನು. ನಾಲಿಗೆಯು ಒಣಜಿನ ಕುದುರೆಯಂತಿರುವುದಂತೆ; ಕೊರುವ ಭಾರವು ಕಡಿಸೆಯಾದಂತೆ ಇವುಗಳ ಚಲನ ರೀತಿಯು ಹೆಚ್ಚುವುದಂತೆ!

ತಿಳಿವಳಿಕೆಯೂ ತಲೆಹರಟೆಯೂ ಯಾವಾಗಲೂ ವ್ಯಸ್ತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುವವೆಂದು ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಹೊಸ ಶೋಧವಾಗಿದೆಯಂತೆ!!

ನಮ್ಮ ಸುಂದರಿಯರ ವಿಚಾರಗಳು ಅವರ ಮೈಬಣ್ಣದಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಅವರ ಮಂದಗಮನದಷ್ಟು ಮಾತಿನ ಮಾಂದ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಕೆಲ ಅನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥನಿಗೆ ವನಿತಾವಕ್ತೃವೊಬ್ಬಳೊಡನೆ ಕೆಲವು ತಾಸುಗಳ ವರೆಗೆ ಮಾತಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಬಂದಿತ್ತು. " ನೀವು ಗಾಢನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ನಾಲಿಗೆಗೆ ಬಹು ಸಂಕೋಪವಾಗುವುದಲ್ಲವೇ? " ಎಂದು ಅವನು ತರ್ಕಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಏಕೆಂದರೆ ಇನ್ನಿತರ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕರ್ಫ್‌ಕ್ಷಣದ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಾದರೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಭಾಸರ ಕವಿಯು ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಈ ಮಾತು

ನನಸಿನಲ್ಲಿಡತಕ್ಕುದು:—

I think, quoth Thomas, women's tongues of aspen leaves are made.

ಅಸ್ಪನ್ ಎಲೆಗಳೆಂಬುವು ಅರೇ ಎಲೆಯಂತಹ ಗಾಳಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಲುಗಾಡುವ ಎಲೆಗಳು. ಅವಿರಳವಾಗಿ ಹೊಯ್ಯಾಡುವ ನಾರಿಯರ ನಾಲಿಗೆಯು ಇವುಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರಬಹುದು !!!

ಓವಿಡನು ಒಂದು ಕ್ರೂರಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವಾಗ ನೀರಿಯೊಬ್ಬಳ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಯ್ದು ನೆಲದ ಮೇಲೊಗೆದಾಗ ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಅದು ಗೊಣಗುಟ್ಟುವುದನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬಾಯಿ ಯಿಲ್ಲದ ನಾಲಿಗೆಯೊಂದೇ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲದಾದರೆ, ಮಾತಿನ ಎಲ್ಲ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನೂ ಸಹಾಯಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದ ನಾಲಿಗೆಯು ಏನು ಮಾಡಿತು, ಏನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ !!!

ಇದನ್ನು ಯಾರು ಎಷ್ಟು ಹೊಗಳಿದರೂ ನಾನು ಮಾತ್ರ ಇದಕ್ಕಿರುವ ಅಸೂಯೆ, ಸಿಟ್ಟು, ದೂಷಣೆ, ಕೀಳುನುಡಿ ನುಡಿಯುವಿಕೆ, ಒಣ ಮೈಯಾರ ಇವುಗಳೆಂದೆಂಟಾಗುವ ಅಪಸ್ವರಗಳನ್ನು ತಾಳಲಾರೆ. ಸದ್ಗುಣ, ವಿನಯ, ಪ್ರೇಮ, ಲಜ್ಜೆ ಮೊದಲಾದ ದೈವೀಗುಣಗಳ ನೆಲೆವನೆಯಾಗುವ ವರೆಗೂ ಇದನ್ನು ಸ್ವರ್ಗೀಯ ವಸ್ತುವೆನ್ನಲಾರೆ.

ಅದರೂ ಈ ಚಿಕ್ಕ ವಾದ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಮನಸೋತೀರುವೆನೆಂದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿರಲಾರೆನು. ಅದನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸದಿರುವುದು ನನಗೆ ಉಚಿತವೂ ಅಲ್ಲ. ಇದರ ಧ್ವನಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ನಮ್ಮ ನವೀನ ಕವಿಗಳೊಬ್ಬರೊಡನೆ " ಮುದ ಮಿಲ್ಲಿ ಮುದಮಲ್ಲಿ ಮುದಮೆತ್ತಲುಂ ನಾದಮಿದು ತುಂಬಿ ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ " ಎಂದು ನಾನೂ ಧ್ವನಿಗೂಡಿಸುವವನು. ಸಹೃದಯರಾದ ನೀವೂ ಸಹ " ಎನಿತೊಂದು ಮೋಹನವೊ ಈ ದನಿಯೊಳು " ಎಂದೆನ್ನಬಹುದು. ಭಾಮೆಯರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವಾಗಲೂ ಸಹ ಅನೇಕರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಲಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದರ ಮಹಿಮೆಯೇ ಕಾರಣವಲ್ಲವೇ ?

ಮಂಗಳನೂ ಶುಕ್ರನೂ

ಪಂಡಿತ ಕೇಶವಶರ್ಮಾ ಗಲಗಲಿ

ಮಂಗಳನು ಬಲಹೀನನಿದ್ದವರ ಕುಂಡಲಿಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ! ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪೌರುಷಗಳು ಆತನಿಂದ. ಶೃಂಗಾರ ಲಲಿತಕಲೆ ಕಾನ್ಯಾಲಂಕಾರಾದಿಗಳು ಶುಕ್ರನ ಅಧೀನ. ಇವರಿಬ್ಬರು ಬೇರೆ ಗ್ರಹಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವಿತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ತೋರುವರು?

ಉತ್ಸಾಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವವನು ಮಂಗಳನು. ಇದನ್ನೇ ಸೂತ್ರರೂಪದಿಂದ ಸಾರಾಂಶೀಕಾರನಾದ ಕಲ್ಯಾಣವರ್ಮನು “ಸತ್ಯಂ ಧರಾಜಃ” ಎಂದು ಹೇಳಿರುವನು. ಪ್ರೇಮ ಸೌಂದರ್ಯಗಳ ಕಾರಕನು ಶುಕ್ರನು. ವರಾಹಮಿಹಿರಾಚಾರ್ಯರು ಶುಕ್ರನನ್ನು “ಸಿತಶ್ಚ ಮದನಃ” ಎಂದು ಹೇಳಿರುವರು. ಆರ್ಥಾತ್ ಸ್ತ್ರೀ ಸೌಖ್ಯಕಾರಕನು ಶುಕ್ರನು. ಸ್ತ್ರೀಸೌಖ್ಯವು ಜಿನ್ನಾಗಿ ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಶುಕ್ರರು ಬಲಿಸ್ಕಾರಿರಬೇಕಾಗುವರು. ಆರ್ಯಜ್ಯೋತಿರ್ವಿದರ ಮತದಂತೆ ಚಂದ್ರನು ಮಾತೃಸೌಖ್ಯಕಾರಕನು, ಶುಕ್ರನು ಕಾಂತಾಸೌಖ್ಯಕಾರಿಯು.

ಜೀವನ ಸಮರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಲು ಮಂಗಳನ ಬಲವು ಬೇಕು. ಮಂಗಳನು ಮೇಷವೃಶ್ಚಿಕಮಕರಗಳಲ್ಲಿರುವುದು, ಕೇಂದ್ರಿಯಾಗಿರುವುದು, ಗುರ್ಭಾದಿಗ್ರಹಗಳೊಡನೆ ಶುಭಯೋಗಿಯಾಗಿರುವುದು (೩೦, ೧೨೦ ಅಂಶಗಳ ಕೋನವನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು)—ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಮಂಗಳನ ಬಲವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವರು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ವೀರರು—ಮುಸೋಲಿನಿ, ಹಿಟ್ಟರ ಮೊದಲಾದವರು—ಮಂಗಳನ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ (ವೃಶ್ಚಿಕದಲ್ಲಿ) ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪೌರುಷದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಬೀರುವವರ ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಮಂಗಳನು ಬಲಶಾಲಿಯಾಗಿರುವನು.

ಶೃಂಗಾರ, ಲಲಿತಕಲೆ, ಅಲಂಕಾರ, ಕಾನ್ಯ ಇವುಗಳ ಕಾರಕನು ಶುಕ್ರನು. ವೃಷಭ, ತುಲಾ, ವಿನಾಶರಾಶಿಗಳಲ್ಲಿ

ಶುಕ್ರನು ಬಲಶಾಲಿಯಿರುವನು. ಶುಕ್ರನು ಕೇಂದ್ರಿಯಾಗಿರುವುದು, ಇತರ ಗ್ರಹಗಳೊಡನೆ ಶುಭಯೋಗಿಯಾಗಿರುವುದು. ಇವೆಲ್ಲ ಮೇಲಿನ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕವಾಗಿವೆ. ಕಾನ್ಯ ಸಂಗೀತ ಪ್ರಿಯರು, ವಿಲಾಸಿಗಳು ಸೌಖ್ಯಶಾಲಿಗಳು, ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳು ಶುಕ್ರನ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಆತನು ಬಲವಂತನಾಗಿರುವಾಗ ಜನ್ಮತಾಳುವರು. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿರುವುದು.

ಮಂಗಳನು ಲಗ್ನದಲ್ಲಿರುವುದು, ದಶಮದಲ್ಲಿರುವುದು (ಸಪ್ತಮ ಪಾತಾಲ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೂ ಕೊಂಡನ್ನು ಬಲ) ಪುರುಷರ ಪೌರುಷ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು. ಅವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಲಹಕಾರಿತ್ವ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯಪ್ರದ (Might is right) ಇವುಗಳೇ ಕಾಣಬರುವವರಣಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಕ್ರೀಡಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಜಯಶಾಲಿಯಾಗುವ ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯತಃ ಮಂಗಳನು ಬಲಶಾಲಿಯಾಗಿರುವನು. ಮಂಗಳನು ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಯು, ಸಾಹಸವು ದಶಮದಲ್ಲಿ ರಾಶಿಬಲಿ ಶುಭಯೋಗಿ ಮಂಗಳನಿದ್ದರೆ ಕಾರ, ಸತ್ತಿ, ಐಸಿರಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಹಕರಿಸುವ ಆಗ “ದಶಮೋಽಂಗಾರಕಶ್ಚೈವ ಸುಪುತ್ರಃ ಕುಲದೀಪಕಃ” ಎಂಬ ವಚನದ ಸಾರ್ಥಕ್ಯವುಂಟಾಗುವುದು.

ಮಂಗಳನು ಬಲಹೀನನಿದ್ದವರ ಕುಂಡಲಿಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ. ಅವರಿಂದ ಯಾವ ಪೌರುಷವ ಕೃತಿಯೂ ಉಂಟಾಗದು. ಕರ್ಕವಿನೋನಗಳು ಮಂಗಳನಿಗೆ ದುರ್ಬಲವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಆಮ

ನಾಗಿರುವದು, ಆಪೋಕ್ಲಿಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವದು, ಇತರ ಗ್ರಹಗಳೆಡೆಗೆ ಅಪಾಯೋಗಿಯಾಗಿರುವದು, ಮಂಗಳನ ಪೀಡಿತಾಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಬಲಹೀನತೆಯನ್ನೂ ತೋರಿಸುವದು. ಮಂಗಳನ ಬಲಹೀನತೆಯುಳ್ಳವರು ವ್ಯಾಯಾಮವನ್ನೂ ಔದೇಶಿಕ ಶ್ರಮವನ್ನೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವರು. ಭಾರವಾಹಕರ, ಕುಸ್ತಿಯಾಡುವವರ ಜನನ ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳನು ಬಲಹೀನಿಯಿರುವನು. ಯಾವ ಗ್ರಹದೊಡನೆ ಮಂಗಳನು ಏಕಯೋಗಿಯಾಗಿರುವನೋ ಆ ಗ್ರಹದ ಗುಣಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಂಗಳನು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವನು. ಮಂಗಳನಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರ ಅಹಂಮನುಷ್ಯತೆ ವಿಶ್ವಲವಾಗಿರುವದು. ಮಂಗಳ ಶುಕ್ರರ ಶುಭಯೋಗವು ವಿಷಯವಾಸನೆಯ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವದು. ಬುಧ ಮಂಗಳರ ಶುಭಯೋಗವು ಶಾಸ್ತ್ರವ್ಯಾಸಂಗ, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿ, ಗಣಿತ, ನಿಜನಿಯರಿಗ ಇವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಾಗಿರುವದು.

ಮಂಗಳನು ಯಾವ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿರುವನೋ ಆ ರಾಶಿಗತ ಗುಣಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸುವನು. ಮೇಷ ಸಿಂಹ ಧನು ಈ ಅಗ್ನಿರಾಶಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಂಗಳನು ದೃಢಶಿಲ್ಪಯ, ಸಾಹಸ, ಸಂಪ್ರಭಾವ, ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ, ಕಾರ್ಯಾಸಕ್ತತೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವನು. ಕೃತ್ತಿರಾಶಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮಂಗಳನು ಸ್ವಾರ್ಥ, ಮತ್ತರ, ಧೂರ್ತತೆ, ಯುಕ್ತಿಮತ್ತೆ, ಸ್ತ್ರೀಪ್ರೇಮಗಳನ್ನು ಕೊಡುವನು. ವಾಯುರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳನಿದ್ದವರ ಗ್ರಹಣರಕ್ತಿ ಉತ್ತಮವಿರುವದು. ನಾವೀನ್ಯ, ಪರಿವರ್ತನ, ಶಾಸ್ತ್ರವ್ಯಾಸಂಗ ಮೊದಲಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಾಯುರಾಶಿಯ ಮಂಗಳನು ಉಂಟುಮಾಡುವನು. ಜಲ ರಾಶಿಯ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕರ್ಕ ಮೀನಗಳ ಮಂಗಳನು ವ್ಯಸನಾಭಿಮತ, ವಿಕಾರವಶತೆ, ಕರ್ತವ್ಯಪರಾಜ್ಞಮಿತಿ, ಮೃದುವೃತ್ತಿ, ಮಾದಕಪದಾರ್ಥಸೇವನ ಇಂತಹ ಗುಣಗಳ ಉದ್ಭವಕ್ಕೆ ಗಾರಣನಾಗುವನು. ಚತುರ್ಥ ಅಷ್ಟಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಜಲ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳನಿದ್ದು ಅವನು ಹರ್ಷಲ, ಶನಿಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತನಿದ್ದರೆ, ಅಂತಕಾಲವು ಆಶುಭವಾಗಿರುವದನ್ನು ತೋರಿಸುವನು. ಮೇಷದಷ್ಟು ವೃತ್ತಿಕವು ಮಂಗಳನಿಗೆ ಲತಾಲಿ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿವಾದರೂ ವೃತ್ತಿಕದ ಮಂಗಳನು ಸ್ವಕ್ರಿಯೆ (ಸರ್ವರಿ)ಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ರತಿಮ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕೊಡುವನು. ಉತ್ತಮ ಡಾಕ್ಟರರ ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಕದ ಮಂಗಳನು ಯೋಗ್ಯಭಾವದಲ್ಲಿರುವನು.

ಮೇಷದ ಮಂಗಳನು ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿ ಕಾರಕನು. ಶುಭ ಯೋಗಿಯಿದ್ದರೆ ವಾದವಿವಾದ ಪಾಟವವನ್ನು ಕೊಡುವನು. ಸ್ವಪು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಾಟವಕ್ಕೆ (ಸರ್ಕಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ) ಧನುವಿನ

ಮಂಗಳನ ಬಲ ಬೇಕು. ತರುಣರ ಸಾಹಸಕ್ಕೂ ಧನುವಿನ ಮಂಗಳನ ಬಲದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯುಂಟು. ಮೀನದ ಮಂಗಳನು ಈಸುವದರಲ್ಲಿ, ಮೀನ ಹಿಡಿಯುವದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕೊಡುವನು. ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಈಸುವವರ ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ರವಿಯಾಗಲಿ ಮಂಗಳನಾಗಲಿ ಮೀನದಲ್ಲಿದ್ದು ಒಬ್ಬನು ಇನ್ನೊಬ್ಬನೊಡನೆ ಶುಭಯೋಗಿಯಾಗಿರುವನು. ನಾಟಕ ಕಾರರ, ರಂಗಭೂಮಿಯ ಸಂಭಂಧವುಳ್ಳವರ ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳ ನೇಪಚ್ಯೂನರ ಶುಭಯೋಗವಿರುವದು. ಇವರಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಟೋನ ಶುಭಯೋಗವು ಕೂಡಿದರೆ ಅದ್ವಿತೀಯ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವದು.

ಮಂಗಳ ಶನಿ ಇವರಿಬ್ಬರ ಆಶುಭ ಸಂಬಂಧವುಂಟಾದರೆ ಆಶುಭ, ತೀವ್ರ ಕಾಮವಾಸನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವದು. ಶುಕ್ರನ ಬಲವುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪುರುಷಪ್ರಿಯರಾಗುವಂತೆ, ಮಂಗಳನ ಬಲವುಳ್ಳ ಪುರುಷರನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪ್ರೀತಿಸುವರು. ಪುರುಷಸ್ತ್ರೀಯರ ಕುಂಡಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಗಳ ಶುಕ್ರರ ಪ್ರತಿಯೋಗ ಅಥವಾ ಯುತಿ ಇದ್ದರೆ ಅವರು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುವರು. ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳ ಶುಕ್ರರು ಒಂದೇ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅವರಿರ್ವರ ಅಕರ್ಷಣಕ್ಕೆ ಆದ ಸಾಕು. ಯೋಗವಂತೂ ದೂರೇ ಉಳಿಯಲಿ.

ರವಿಶುಕ್ರರ ಯೋಗವೂ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಅಕರ್ಷಕ ಯೋಗವು. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿಯ ಮಂಗಳನು ಪುರುಷರ ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿಯ ರವಿಯೊಡನೆ ಯೋಗ ಪ್ರತಿಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಪುರುಷನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯು ಜಾಗೃತಪಡಿಸುವಳು. ಆ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಆ ಪುರುಷನು ಅಧೀನನಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುವದು. ಪುರುಷರ ಮಂಗಳನು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಶುಕ್ರನೊಡನೆ ಸಂಬಂಧಿತನಾದರೆ (ಯೋಗ ಪ್ರತಿಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ) ಅವರಿರ್ವರಲ್ಲಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವದು.

ಪುರುಷರೇ ಇರಲಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಇರಲಿ, ರವಿಮಂಗಳರ ಯೋಗ ಪ್ರತಿಯೋಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರು ಪ್ರಬಲ ಮನೋವಿಕಾರವುಳ್ಳವರಿರುವರು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಂಗಳನು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಈ ಅನುಭವವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುವದು. ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಗವುಂಟಾದರೆ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲೆಯೇ ಅವರ ಕೆಳಿ ಬಳಿಯುವದು. ಮದುವೆಯಾಗದಿದ್ದರೂ ಇಂಥವರ ಪ್ರೇಮವು ತಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ. ರವಿ ಮಂಗಳ ಚಂದ್ರರ ಯೋಗಗಳು ಮನೋಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತೀವ್ರ

ಗೊಳಿಸುವವು.

ಪತಿಯಾಗಲಿ ರಮಣನಾಗಲಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಂಗಳನಿಂದ ಅಭಿವರ್ಣಿತನಾಗುವನು. ಮಂಗಳನ ರಾಶಿ, ಭಾವ, ಯೋಗಗಳಿಂದ ಇದು ಉಂಟಲ್ಪಡುವದು. ಮಂಗಳ ಗುರುಗಳ ಸಂಬಂಧವು ಅನಂದಿಯೂ ಉತ್ತಮನೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯುಳ್ಳವನೂ ಆದ ವಲ್ಲಭನನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡುವದು.

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳನು ಪಶ್ಚಿಮ ಪಟ್ಟಿ ಬಿಲ್ಲುವವನು ಒಳಿತು. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳನು ಲಗ್ನದಲ್ಲಿರುವವನು ಇಲ್ಲವೆ ದಶಮದಲ್ಲಿರುವವನು ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪೌರುಷವನ್ನು ತರುವದು. ಮಂಗಳನು ಬಲಹೀನನಾಗಿ, ನಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀ ಶನಿಯೊಡನೆ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ವಿನಾಹವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವನು. ಪುರುಷರ ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳನು ಇತರ ಸಂತತಿಗಳೊಡನೆ ಅವನ ಸಹವಾಸಗಳನ್ನೂ ತೋರಿಸುವನು. ಪುರುಷರ ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಶನಿಯಿಂದ ಸೀಡಿತನಾಗಿ ಶುಕ್ರನು ಬಲಹೀನನಾಗಿದ್ದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಅವನನ್ನು ದೂರದಲ್ಲಿಡುವನು. ರವಿಯು ಶುಕ್ರನೊಡನೆ ಸಂಬಂಧಿತನಾಗದೆ, ಕೇವಲ ಮಂಗಳನೊಡನೆ ಸಂಬಂಧಿತನಾಗಿದ್ದರೆ ಸ್ತ್ರೀಸಹವಾಸಕ್ಕೆ ಅಪ್ರಿಯನನ್ನು ಮಾಡುವನು.

ಎಲ್ಲ ಬಲಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮನೋವಿಕಾರಗಳ ದ್ಯೋತಕನು ಮಂಗಳನು. ಪ್ರೇಮದ ನಿಜವಾದ ರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸುವವನು ಶುಕ್ರನು. ಪ್ರೇಮದ ಲಾಲನೆ ಪಾಲನೆಗಳು, ಪೂಜೆ, ಭಕ್ತಿಗಳ ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಪ್ರೇಮಸ್ವರೂಪಕಾರಕನು ಶುಕ್ರನು. ಯಾವನ ಶುಕ್ರನು ದುರ್ಬಲನಾಗಿರುವನೋ, ಶನಿಮಂಗಳರಿಂದ ಸೀಡಿತನಾಗಿರುವನೋ, ರವಿ ಚಂದ್ರ ಗುರುಗಳಿಂದ ಶುಭದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವದಿಲ್ಲವೋ ಅವನ ಪ್ರೇಮ ಜಲಸಿಂಚನಶೂನ್ಯವಾದ ಜೀವಿತಕ್ಕೆ ಧಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ. ಮರುಘನಿಯಂತೆ ಅವನ ಬಾಳುವೆ ವಂಧ್ಯವಾದದ್ದು. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಶುಕ್ರನಿಗೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ರವಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದರೆ (ಯುತಿ ಪ್ರತಿಯೋಗ ತ್ರಿಕೋಣ ತ್ರಿರೇಕಾದಶ) ರವಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಶುಕ್ರನ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವದು. ಶುಕ್ರನು ಕೇಂದ್ರಗತನಾಗಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆ ಆನುಭವ. ಶುಕ್ರಗತ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ರವಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪ್ರೇಮಾಭಿಷಿಂಚನವನ್ನೇ ಮಾಡುವದು. ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಲ್ಲಿ (ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ) ಈ ಯೋಗವಾಗುವದಂತೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮ.

ವಧೂವರರ ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಯೋಗವಾಗುವವನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ದ್ಯೋತಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸೂಚಿಸುವೆವು. ವಧೂವರರ ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರವಿಯು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಶುಕ್ರನೊಡನೆ ಶುಭಸಂಬಂಧಿಯಾದುದು ಹೆಚ್ಚು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಒಬ್ಬಳ ಶುಕ್ರನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮಂಗಳನೊಡನೆ ಯುಕ್ತಿಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮಂಗಳಭಗಿನಿ ಶುಕ್ರಭಗಿನಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ಸರವಡುವಳು. ಸಮತಿಗೆ ಸಮ ಪುರುಡಿಸುವ ಕುಂಡಲಿಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಮನಗಾಣಬಹುದು.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಾತ್ವಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕರ್ಮವಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ರೂಢಿ ಕಡಿಮೆ. ಕೇವಲ ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆ, ಹುರುಳಿಲ್ಲದ ಸಮ ಪರಾಧಿಮಾನ ಇವುಗಳಿಂದ ದ್ಯೋತಿಸಿದವೆಯು ಮರಣವಾದುದು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಸಂಶೋಧಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದು ಅವರಂತೆ ನಾವೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ದ್ಯೋತಿಸಿದವೆಯು ಗತಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಪುನಃ ಲಭಿಸಬಹುದು. ಸತ್ಯಾಚಾರ್ಯಸಂಹಿತೆಯಂತಹ ಅದ್ಭುತ ಗ್ರಂಥದ ಮೇಲೆ ಯವುಳ್ಳವರು ಯಾರಾದರೂ ವಾಚಕರಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಆ ಬರಹಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಈ ವಿದ್ಯೆಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ಚಾಚಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಬಿನ್ನಹವುಂಟು.

*ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಗ್ರಂಥಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯೋಗವು ಅಂಶಾತ್ಮಕ ಅಂಶ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ೬೦, ೧೨೦ ಅಂಶಗಳ ಅಂತರವು ವಾದದ್ದು. ೯೦, ೧೮೦ ಅಂಶಗಳ ಅಂತರವು ಅಶುಭವಾದದ್ದು. ಅಂಶ ಕೃತಿಯೊಂದಾದ, ೧೨೦ ಅಂಶ ತ್ರಿಕೋಣಯೋಗ, ೯೦ ಕೇಂದ್ರ, ೧೮೦ ಅಂಶ ಪ್ರತಿಯೋಗ. ಗ್ರಹಗಳು ಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಂತೆ ಅಂದರಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅವಕ್ಕೆ ಯುತಿ ಎನ್ನಿಸುವರು. ಶುಕ್ರನು ರವಿಗಳ ಯುತಿ ಶುಭ; ಪಾಪಗ್ರಹಗಳದು ಅನ್ಯಥಾ. ಮಂಗಳನು ಶುಭಯೋಗವು ಮಾನ್ಯವಾದ ಪತಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವು. ಪೂಜೆಗೊಳಿಸುವ ಮಂಗಳನ ಸಂಬಂಧವು ಒಬ್ಬ ಪ್ರವ್ಯಾಕನಾದ ಪತಿಯು ದೊರಕುವನು. ಮಂಗಳನು ರವಿ ನೊಡನೆ ಶುಭಯೋಗಿಯಾದರೆ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಹಿರಿಯನೂ ಅಸ್ತಿತ್ವವು ಯುಳ್ಳವನೂ ದೊರಕುವನು. ಇವರ ಪ್ರಮಾಣವು ಕುಂಡಲಿಯ ಶನಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದು. ಶುಕ್ರನು ಸಂಬಂಧಿತನಾದರೆ, ಸಭ್ಯನೂ ಸೌಖ್ಯಭಾಗಿಯೂ ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಾಮಿಯೂ ಸಿಗುವನು. ಹರ್ಷಲನೊಡನೆ ಶುಭಸಂಬಂಧಿತನಾದರೆ ಉತ್ತಮ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯೂ ಲೋಕನಿಲಕ್ಷಣನೂ ಪ್ರವಾಸಪ್ರಿಯನೂ ಆಗುವನು ಕೀರ್ತಿಶಾಲಿಯೂ ಪತಿಯಾಗುವನು. ದುರ್ಬಲ ಮಂಗಳನು ಅಶಕ್ತ ದುರ್ಬಲ ಪತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವನು.

ಪಂಚಾಂಗವೃತ್ತಪಟ್ಟಣ

ಬರೆದವರು:

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪ್ರಜಮೋಹನ ವರ್ಮ

ಅನುವಾದಕರು:

ಶ್ರೀ. ಅ. ಸಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ್

ರಂಗೂನು—ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳದ್ದಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಕಟ್ಟಡಗಳಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿರುವುದು; ಅಧುನಿಕ ವೈಭವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಿಕತೆ ಅಪೂರ್ಣವೆನಿಸಿದರೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಜೀವನವು ಉಲ್ಲಾಸಮಯವಾಗಿದೆ.

ರಂಗೂನ್ ನಗರವನ್ನು ಸೇರಿ ಪಟ್ಟಣವನ್ನೂ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನೂ ದೃಷ್ಟಿಸಿದೆನು. ನಗರವು ಹೊಸದು, ವಿಸ್ತಾರವಾದುದು, ಆಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ. ಅದರೂ ಛಾಪ್ಪದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಶೇಷವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಅದೆ ಕೀಲಿಣ್ಣೆ (ಡಾಂಬರು) ಹಾಕಿದ ರಾಜಬೀದಿಗಳು; ಅವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ನಿವಾರದ ಎಳೆಯಂತೆ ಟ್ರಾಂ ಕಂಬಿಗಳು. ಕಲ್ಲು ಹಾಸಿದ ಕುಳಿವಾರಿಗಳು. ಬೀದಿಯ ಎರಡು ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡು ಕೋನು ಅಂತಸ್ತಿನ ಕಟ್ಟಡಗಳು. ಮನೆಗಳೋ ಸಾಧಾರಣ ತರಹದವು. ಜೀನುಗೂಡಿನಂತೆ ಜನಭರಿತವಾಗಿವೆ. ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಮುಂಬಯಿ ನಗರಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಐವಾರು ಅಂತಸ್ತಿನ ಪ್ಯಾಸಾಜಿಗಳು; ತೋಟ ಮತ್ತು ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳೂ ಇವೆ.

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ಪೆಗೋಡೆಗಳು, ಒಂದೆರಡು ಲಿಮ್‌ರ್ಟ್‌ಗಳು ಇವುಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ ರಂಗೂನ ಸ್ಥಾನದ ಸಂಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲದ ವೈಚಿತ್ರ್ಯವಾಗಲಿ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಲಿ ನೋಡಲು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆಕರ್ಷಕತೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ರಂಗೂನ ಚರಸಂಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮಾನವ ಸಂಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ದೊಂದು ವಿಧದ ಸೌಂದರ್ಯವೂ ವಿಶೇಷ ಆಕರ್ಷಣೆಯೂ ಇದೆ. ರಂಗೂನನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ ಅದನ್ನು

ಒಂದು ಅಂತಃಪ್ರಾಂತೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಗರವೆನ್ನಬಹುದೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಗೋಚರವಾಗುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಇದರ ನಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ಚೀನೀ, ಜಪಾನೀ, ಮಲಯಾ, ಸಯಾಮೀ, ತಮಿಳು, ತೆಲಗು, ಗುಜರಾತೀ, ಬಂಗಾಲೀ, ಪಂಜಾಬಿ ಮೊದಲಾದ ನಾನಾ ಕುಲಗೋತ್ರದ ಜನರು ಕಾಣಬರುವರು.

ಕಲಿಕತ್ತೆಯು ರಂಗೂನಿಗಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ದೊಡ್ಡದು. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ರಂಗೂನಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪರಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ಪರದೇಶಗಳ ಜನರು ವಾಸಿಸುವರು. ಆದರೆ ಬಂಗಾಲಿಗಳ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯರ ಹೊರತು ಇತರರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬಹು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಕಲ್ಕತ್ತೆಯ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಅವರ ಗುರುತಿಸಿಕ್ಕಲಾರದು. ರಂಗೂನಿನಲ್ಲಾದರೂ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಜನಗಳು ದೃಗ್ಗೋಚರವಾಗುವರು. ಎಲ್ಲರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಸುಮಾರು ಸಮಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುವುದು. ನೀವು ಸೂಲೆ ಪೆಗೋಡಾ ಅಥವಾ ಸೂರತೀ ಬಜಾರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ಐದು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರುವವರನ್ನು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ, ನಿಮಗೆ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಹನ್ನೆರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿ ಜನಾಂಗ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗಳ ಜನರು ದೊರಕುವರು.

ಪಂಚಾಂಗವೃತ್ತದ ಪಟ್ಟಣದ ಈ ಮಿಶ್ರಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ರಂಗೂನಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರತೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ. ಉದ್ಧ

ಗಡ್ಡದ 'ಸಿಖ್', ಮೋಟುಗಡ್ಡದ 'ಚಗತಾಯಿ' ಮುಸಲ್ಮಾನ', ದಪ್ಪ ಮೊಸೆಯ 'ಭಯ್ಯಾ,' ಗಡ್ಡವಿರಸೆಗಳ ಕುರುಹು ಇಲ್ಲದ ಬಹು, ಚಪ್ಪಟೆ ಮೂಗಿನ ಮಲಯ ದ್ವೀಪವಾಸಿ, ಶ್ಯಾಮಕಾಯದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ, ಸೀತ

೧ ಬ್ರಹ್ಮೀ ಸ್ತ್ರೀಯರ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಆರು ಅಂಗುಲ ವಿಸ್ತರದ ಕೇರರಾಶಿಯಿರುವುದು.

ಚಿತ್ರಕಾರ: ಎಂ. ಎಚ್. ಸೇನ್

ವರ್ಣದ ಚೀನಿ, ಗೌರಾಂಗನಾದ ಯೂರೋಪಿಯನ್, ಆಚಾನುಬಾಹು ಪಠಾಣ, ಗಿಡ್ಡ ಕಾರ್ಚಿ-ಆಂತೂ "ನಾನಾ ಆಕೃತಿ ನಾನಾ ರೂಪ" ಎಂಬಂತೆ ಕವಿಗಳು ವರ್ಣಿಸಿರುವಮಹಾದೇವನ ಮದುವೆಯ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ರಂಗೂನಿನ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಮಿಶ್ರಜನರ ವಾಸವು ರಂಗೂನಿಗೆ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರತೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿರುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಅವರ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಆದರ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ಬಣ್ಣಗಳ ಉಡುಪನ್ನೂ ಧರಿಸಿದವರನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ವರ್ಣಗಳ ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಧುರ ಸಾಮಂಜಸ್ಯ (Harmony) ಅಥವಾ ಘೋರ ಪ್ರತಿಕೂಲತೆ (Striking contrast) ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ವರ್ಣಗಳ ಪ್ರತಿಕೂಲತೆಯನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮೀ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಉಡಿಗೆ

ತೊಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಸೊಂಟದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚು ಧಳಧಳಿಸುವ ಬಣ್ಣದ ಲುಂಗಿಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಸಂಣ ಅಂಗಿ, ಕಪೋಲಗಳನ್ನು 'ಪನಾಖಾ' (ಬಹ್ಮೀ ಚಂದನ)ದ ಲೇಪ, ನೆತ್ತರ ಮೇಲೆ ವಿವಿಧ ವರ್ಣದ ಹೂಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಕೇರರಾಶಿ (ಚಿತ್ರ ೧), ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಭತ್ತಿಗಳು-ಆಂತೂ ಬ್ರಹ್ಮೀ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ವರ್ಣಪ್ರಭದ ಸಜೀವ ಪ್ರದರ್ಶನವೆನ್ನಬಹುದು (ಚಿತ್ರ ೨).

ಈ ನಾನಾ ಕಾಲಗೋತ್ರದ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಿದ್ದಿತು. ಈ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮೀ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳು ಮುಂದೆ ಬಂದವು. ಕೊನೆಗೆ ಹಿಂದಿಯು

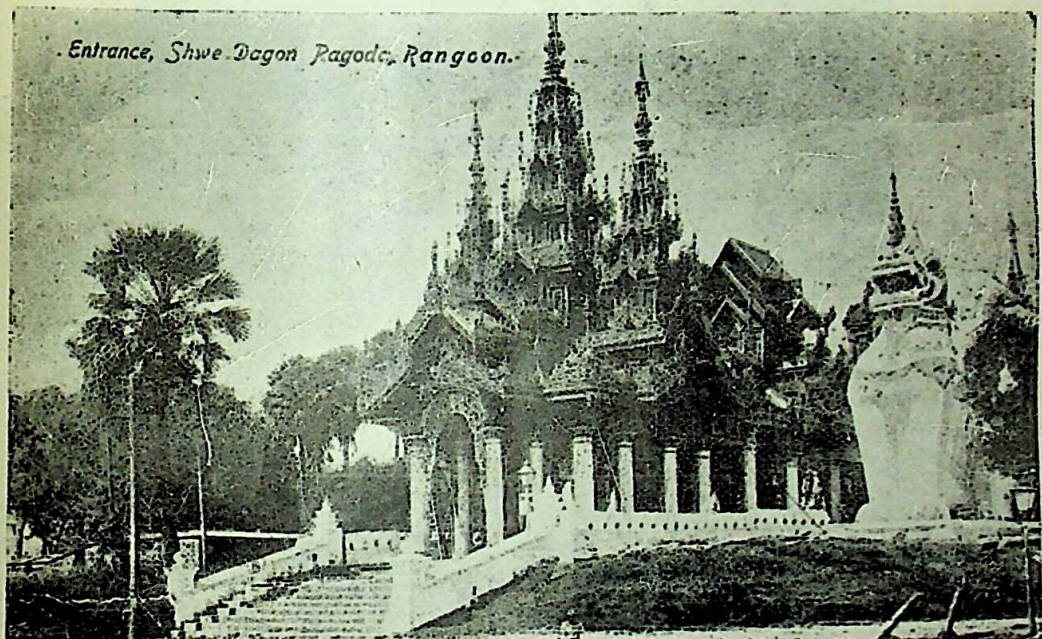

೨. ಒಬ್ಬ ಬ್ರಹ್ಮೀ ಮಹಿಳೆ

ಆ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಆದರೆ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಡಗುಹತ್ತಿ ರಂಗೂನಿಗೆ ಹೋ

ಹಾಗೆ ವ್ಯಾಕರಣದ ಗಂಟನ್ನು ಬಂಗಾಳಾ ಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ರಂಗೂನಿನ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ, ವಚನ, ವಿಭಕ್ತಿಗಳ ಕೊಡಕೇ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಆದರಲ್ಲಿ ಚಾತುಕಿಗಳ ಭೇದವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಚಾತುಕಿಗಳ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ದೊಡ್ಡಗೆ ಹಿಂದೀ ಕರ್ತೃವಿನೊಡನೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರವಾಗಿ ಸದದ ಸಂಯೋಗ, ಹಿಂದೀ ವಿಶೇಷ್ಯದೊಡನೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿಶೇಷಣದ ದೋಡಣೆ, ಗುಜರಾತಿ ಶಬ್ದದೊಡನೆ ಹಿಂದೀ ವಿಭಕ್ತಿಯ ಸೇರಿಕೆ—ಹೀಗೆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರವಿವಾಹದ

ಮಾಡಬಹುದು. ಇನ್ನೆರಡು ಲಗ್ನಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದರಲ್ಲಿ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರೂ ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರೂ ಮದುವೆಯ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳು ವಾಸಿಸಬಹುದು. ನಾವು ಗಂಡಿನವರು ಇಳಿಯುವ ಧರ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿದ್ದೆವು. ಮದುವಣಿಗನಾಗವೆಯಾಗಲಿ ಅವರ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರದೆಯಾಗಲಿ ಈ ಧರ್ಮಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಅದೃಷ್ಟವೇ. ಎರಡು ದಿನಗಳು ಧರ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಂತರ ಆಯಸಮಾಜದ ಭವನದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲಾರ ಭವನವು. ರಂಗೂನಿನ ಆಯಸಮಾಜವೂ

Entrance, Shwe Dagon Pagoda, Rangoon.

೩. ತ್ವೇ-ದ-ಗಂ ಪೋಡದ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರ

ಉಪಾಹರಣೆಯು ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಕಾಣಬರುವುದು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ, ಅನೇಕ ವಿದೇಶೀಯರ ಹಿಂದೀ ಶಬ್ದಜ್ಞಾನವು ಕೇವಲ ಹತ್ತಿ ಪುತ್ತು ಶಬ್ದಗಳೊಡನೆಯೇ ಮುಗಿಯುವುದು. ಈ ಅಲ್ಪ ಬಂಡವಾಡಿನಿಂದ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಮೂಕ ಭಾಷೆಗೆ ಶರಣುಹೋಗುವರು. ಎಂದರೆ ಇವರೊಡುವುದು ಅರ್ಧ ಸವಾಕ್ ಶಬ್ದಗಳಾದರೆ ಅರ್ಧ ಮೂಕವಾಣಿ.

ರಂಗೂನಿನಲ್ಲಿ ಮಾರ್ವಾಡಿಗಳ ನಾಲ್ಕು ಧರ್ಮಶಾಲೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ವಾಸ

ಒಂದು ಜೀವಂತ ಸಂಸ್ಥೆಯೆ. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಂತೆ ಇದರಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಹಗಲು ಎರಡರೂ ಕೆಲಸವು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುವುದು. ಪ್ರಾತಃಕಾಲದ ೧೦ ಘಂಟೆಯಿಂದ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದ ೪ ಘಂಟೆಯ ವರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿ D. A. V. ಸ್ಕೂಲು ನಡೆಯುವುದು. ಸಾಯಂಕಾಲ ೬ ಘಂಟೆಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯರಿಗಾಗಿ ಹಿಂದೀ ತರಗತಿಗಳು ಸೇರುವವು. ರಾತ್ರಿ ೮ ಘಂಟೆಯಿಂದ ರಾತ್ರಿಶಾಲೆ ನಡೆಯುವುದು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಈ ಭವನದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಭೆ, ಉಪನ್ಯಾಸ, ಸಮ್ಮೇಳನ, ಶ್ರಾದ್ಧ, ಮದುವೆ ಮೊದಲಾದುವೂ ನಡೆಯುವವು. ಭವನದ ಮೇಲಣಿ ಅಂತಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಕೊಠಡಿ

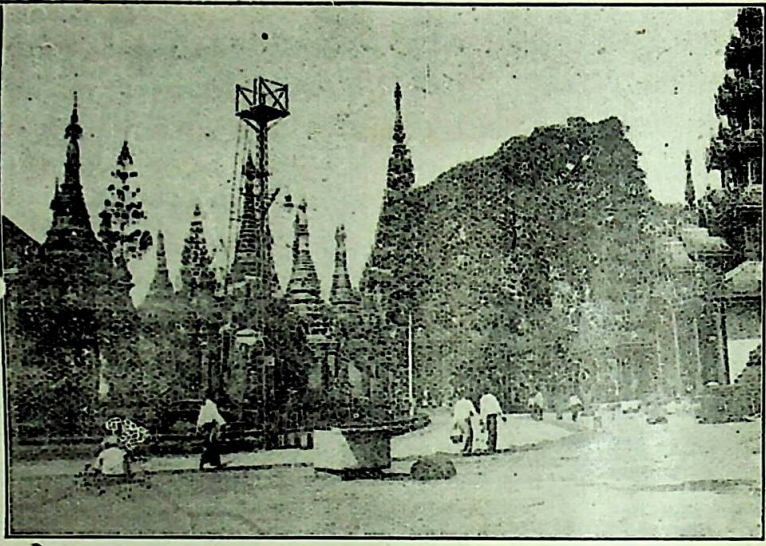
ಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ಒಂಬತ್ತಾಣೆಯಂತೆ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ವಾಸಿಸಬಹುದು.

ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯ ಶೈಲಿಯ ಭಿತ್ತಿ ಚಿತ್ರ (Fresco Paintings) ಗಳಿವೆ.

ರಂಗೂನಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬ್ರಹ್ಮದೇಶ

ರಂಗೂನಿನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಸಿರಿಯಂ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ

ದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಗುರುದ್ವಾರ, ದೇವಾಲಯ, ಆರ್ಯ ಸಮಾಜ ನೊಂದಲಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವರು. ಈ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಈ ಜನರ ಪರಲೋಕದ ವಾಸವು ಸುಖಮಯವಾಗುವುದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ಯಮಧರ್ಮನ ಹೆಡ್‌ಗುನಾಸ್ತೆ ಚಿತ್ರಗುಪ್ತನೇ ಬಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಈ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಪಾಲಿ ಅಸ್ಪರ್ಶವಾದ 'ಧಾಗೋಬಾ' ಶಿಲ್ಪಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲದೆ ಧರ್ಮಶಾಲೆಗಳಾಗಿಯೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಕಾರಣ ಇವುಗಳಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಬಹಳ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತಿದೆ.

೪. ಶ್ವಿ-ದ-ಗಂ ಪೆಗೋಡದ ಒಳಭಾಗ

ಬ್ರಹ್ಮದೇಶದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಕಂಡೆನು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡದು ರಂಗೂನಿನ ದೇವಾಲಯ. ಇದನ್ನು 'ಕಾಲಿಬಾಡಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಈ ದೇವಾಲಯವು ಒಬ್ಬ 'ಚಿಟ್ಟಿ' ಯವರ ಯತ್ನದಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜಹಗೀರಿಯೂ ಇದೆ.

೫. ಪೆಗೋಡದ ಪ್ರಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇಶದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ
ಚಿತ್ರಕಾರ: ಎಂ. ಎಲ್. ಸೇನ್

ಈ ದೇವಾಲಯದ ಶಿಲ್ಪಶೈಲಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ದೇವಾಲಯದ ಶೈಲಿಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿದೆ. ಒಳಗೆ

ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವೂ ಆದ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಅಂಗ್ಲರು 'ಪೆಗೋಡ' ಎಂದು ಮಾಡಿರುವರು. 'ಪೆಗೋಡಾ' ಎಂದರೆ 'ಸ್ತೂಪ' ನೆಂದರ್ಥ. ಬ್ರಹ್ಮಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಭಾವದಲ್ಲಿ "ಫಯಾ" ಎನ್ನುವುದು. 'ಶ್ವಿ-ದ-ಗಂ' ಪೆಗೋಡವು ಬ್ರಹ್ಮದೇಶದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಅತಿಪವಿತ್ರವಾದ ಸ್ಥಾನವು (ಚಿತ್ರ ೩).

ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಿರುವವು. ಈ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದ ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ

ಒಂದೊಂದು ಸಿಂಹದ ಮೂರ್ತಿ ಇರುವುದು. ಈ ಸಿಂಹಗಳ ಆಕಾರವೂ ಪೆಗೋಡದ ಎತ್ತರವನ್ನನುಸರಿಸುವುದು.

'ಬ್ರಾ'ಗಾಡಿಯು ಶೈ-ದ-ಗಂ ಪೆಗೋಡದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದು. ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ರೇಕುಗಳನ್ನು ಅಂಟಿಸಿದ, ಅಂದವಾಗಿ ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಮರದ ಕಮಾನಿರುವುದು. ಇದರ ರಚನಾಕಾಶಲ್ಯವು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದುದು. ಸ್ತೂಪವನ್ನು ತಲುಪಲು ಸುಮಾರು ಒಂದು ನೂರು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಬೇಕಾಗುವುದು. ಎಂಟೇಟು ಮೆಟ್ಟಿಲಾದ ನಂತರ ೧೦-೧೫ ಅಡಿ ಅಗಲದ ಮೆಟ್ಟಿಲೊಂದಿರುವುದು. ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಭದ್ರವಾದ ಮೇಲ್ಭಾಗವಣಿಯಿದೆ. ಈ ಸ್ತೋಪಾನಗಳ ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೂರಾರು ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೂ, ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಗಳು ನೂರಾರು ವ್ಯಾಜಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳೂ ಪಟಗಳೂ ಆಟದ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಚಹ, ಬಿಸ್ಕತ್ತು ಮುಂತಾದ ಫಲಾಹಾರದ ವಸ್ತುಗಳೂ ದೊರೆಯುವವು. ಈ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ

ತೊಂಬತ್ತೈದರಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರೇ ಇರುವರು. ಅವರು ರೇಷಿಮೆಯ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಆಪಾದಮಸ್ತಕವಾಗಿ ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಂಡು, ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಮೆಲ್ಲುತ್ತಾ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವರು. ಒಂದು ಪಚ್ಚು ಹೂ, ಎರಡು ಮೇಣದ ಬತ್ತಿ, ಎರಡು ಉಡುಬತ್ತಿ ಇವುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಬಿದಿರಿನ ಬುಟ್ಟಿಯು ಅರ್ಧಾಣೆಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದು.

ಹಿಂದು, ಮುಸಲ್ಮಾನ, ಕ್ರಿಸ್ತ ಮೊದಲಾದ ಯಾವ ಜಾತಿಗೇ ಆಗಲಿ, ನಾಯಿ ಬೆಕ್ಕು ಹಸು ಮುಂತಾದ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗೇ ಆಗಲಿ, ಮಂದಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ತಡೆಯಿಲ್ಲ. ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾತ್ರ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲಾಗದು. ಎಂದರೆ ದೇವಾಲಯದೊಳಕ್ಕೆ ಜೋಡುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಕೂಡದೆಂದಲ್ಲ. ಜೋಡುಗಳನ್ನು ಕೈಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನೆಟ್ಟಗೆ ಹೋಗಿ ಗರ್ಭಗೃಹದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ, ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಹೋಗಬಾರದು.

೭. ಬುದ್ಧದೇವನ ಮಹಾವಿಗ್ರಹಗಳು. ಅವುಗಳ ಆಕಾರವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಆಕಾರದೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.

೨. "ಪೋಯೆ" ನೃತ್ಯಾಂಗವು

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಜನರು ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಮಾರುವವಳು ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವರು.

ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿ ಮೇಲೆ ಸೇರಿದ ನಂತರ ೫೦ ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ವಿಶಾಲ ಸ್ತೂಪವು ಎದುರಿಗೆ ಕಾಣಬರುವುದು. ಸ್ತೂಪದ ಆಕಾರವು ಘಂಟೆಯಂತಿರುವುದು. ಸ್ತೂಪವು ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲಿನವರೆಗೂ ಚಿನ್ನದ ರೇಕಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಇದನ್ನು 'ಶೈವ-ಗಂ' (ಸುವರ್ಣ ನಿರ್ಮಿತ) ಪೆಗೊಡಾ ಎನ್ನುವರು. ಇದರ ಶಿಖರದ ಹತ್ತಿರ ವಿಶಾಲವಾದ ಚಿನ್ನದ ಭತ್ತಿಯೊಂದಿದೆ. ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಬಾಲಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಫಳಫಳಿಸುವ ಚಿನ್ನದ ರೇಕು ಅತಿ ಸುಂದರವಾಗಿರುವುದು. ಪ್ರಧಾನ ಸ್ತೂಪದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಕ್ತರು ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸ್ತೂಪಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿರುವರು. ಸುತ್ತಲೂ ಅವ್ಯತಶಿಲೆಯನ್ನು ಹಾಸಿರುವ ಅಂಗಳವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡುವರು. ಈ ಅಂಗಳದ ನಂತರ ಕೆಲವು ಸಾಧಾರಣ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಗ್ರಹಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ ಬಿಕ್ಷುಗಳು ಕುಳಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರದ ಯಾತ್ರಿಕರು ಇಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅನಕಾರವಿದೆ.

ಪೆಗೊಡದಲ್ಲಿ ಭಗವಾತ್ ಬುದ್ಧದೇವನ ನೂರಾರು ಪ್ರತಿಮೆಗಳಿವೆ. ಪ್ರಧಾನ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಅತಿ ವಿಶಾಲ ಕಾಯದವು (ಚಿತ್ರ ೬). ಅನೇಕ ವಿಗ್ರಹಗಳು ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲಿನವರೆಗೆ ಚಿನ್ನದ ತಗಡುಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಕೆಲವು ವಿಗ್ರಹಗಳು ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಇಟ್ಟಿಗೆ ಗಾರೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಕಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಇವು ತೀರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿವೆ. ಆದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ದರ್ಶಕರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುವವು. ಅಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಅತಿ ಸಿರುವ ಚಿನ್ನದ ತಗಡಿನ ಪ್ರಕಾರವು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಚುಚ್ಚುವುದು. ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಕಲಾವಿಹಿನವಾಗಿದ್ದರೂ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ನಕ್ಷೆಯಕೆಲಸವು ನೋಡುವವರನ್ನು ಅಶ್ಚರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸುವುದು. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಿಗಳ ಮರದ ಕೆತ್ತನೆಯ ಕೆಲಸವು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದುದು. ಬ್ರಹ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಚಿನ್ನದ ಮೇಲೆ ಬಹು ಪ್ರೀತಿ. ಅವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸದಾರ್ಥದಮೇಲೂ ಚಿನ್ನದ ತಗಡನ್ನು ಅಂಟಿಸುವರು. ಸ್ತೂಪದ ನೆರೆಯಿಂದ ಮಂದಿರಗಳ ಶಿಖರದಮೇಲೆ ಮರದ ಕೆತ್ತನೆಯ ಕೆಲಸವು ಮಂದಿರದ ಮೇಲೆ ಅಂಟಿಸುವರು. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಚಿನ್ನದ

೮. ಬ್ರಹ್ಮೀ ಸರ್ತಕಿ

ರೇಕುಗಳನ್ನು ಅಂಟಿಸಿರುವರು. ಪೆಗೋಡದ ಮೇಲ್ಭಾಗ ವನ್ನು ಸೇರಿದರೆ ನಮಗೆ ಯಾವುದೋ ಸ್ವರ್ಣಪುರಿಯನ್ನು ಹೇರಿದಂತೆ ತೋರುವುದು.

ಪೆಗೋಡದ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನಾದರೂ ಹೇಳತೀರದು. ಹಿಂದುಗಳ ದೇವಾಲಯಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಇವು ಸಾವಿರಪಾಲು ಉತ್ತಮ. ದೇವಮೂರ್ತಿಗಳ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ನಕ್ಷೆಯ ಕೆಲಸದ ಮೇಬುಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಮೇಲೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ 'ಫೂಲ್‌ದಾಸಿ'ಗಳಿವೆ. ಫೂಲದಿಗೆ ಬರುವವರು ತಾವು ತಂದ ಹೂಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಡುವರು. ಒಂದು ಕಡೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಬ್ಬಿಣದ ತಗಡಿನ ತಟ್ಟೆಯಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಸಿಡು

ವರು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಒಂದು ಎತ್ತರವಾದ ಕಾಲು ಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಬೂದಿಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ಪಿಂಗಾಣಿಯ ಕುಂಡವೊಂದನ್ನುಟ್ಟಿರುವರು. ಊದುಬತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಸಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಗೋಲಕಗಳನ್ನುಟ್ಟಿರುವರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವರು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥವನ್ನೂ ವಿಗ್ರಹದ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಬ್ರಹ್ಮೀ ಕಾಂಸಧಕ್ಷಕರು ಯಾವ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ತಿನ್ನು ವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಂಬರಿಯುವವರಲ್ಲ. ಆದರೂ ತಮ್ಮ ದೇವಾ ಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ 'ಅಹಿಂಸಾ ಪರಮೋ ಧರ್ಮಃ' ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವರು. ಪೆಗೋಡದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ

೯. ಬ್ರಹ್ಮೀ ವಾದನಕಾರ-ತಬಲೆಯೊಂದಿಗೆ

ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನೂ ಹೊಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ತಿರುಗಾಡುವವು. ಗರ್ಭಗೃಹದಲ್ಲಿ ಒಂದುಕಡೆ ಶುನಕಂಭಟ್ಟರು ದೀರ್ಘಾಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವುದನ್ನೂ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಜೇಲವನ್ನು ಮೈಯನ್ನು ಜೊಕ್ಕುಟಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನೂ ಕಂಡೆನು. ಶಿಖರದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಕಪೋತಗಳು ಆಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಪ್ರಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಕುಕ್ಕುಟಸೋಮಯಾಜಿಗಳು ದೀರ್ಘಧ್ವನಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಧ್ವಂಧಿಯೊಡನೆ ನಾದಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳು ಒಂದು ತಟ್ಟೆಯತುಂಬ ಭಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ತಂದಿಟ್ಟಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದ್ವಾರದಿವ್ಯ ಪಾರಣೆಗಾಗಿ ಕಾದಿದ್ದ ಶುನಕಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಬಂದು ಆ ತಟ್ಟೆಯಿಂದ ಬಾಯಿತುಂಬ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಆದರೆ ಯಾರೂ ಅವರನ್ನು ಅಕ್ಷೇಪಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ; ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಇಲ್ಲ.

ಬ್ರಹ್ಮಗಳು ಮಹಾದಾನಿಗಳು. ಅವರ ದುಂದುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಳತೀರದು. ಈ ಮಂದಿರವು ಅವರ ಮಹಾ ಪವಿತ್ರಕ್ಷೇತ್ರವಾದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸುತ್ತದರಲ್ಲಿ ಬಹು ಶ್ರದ್ಧೆವಹಿಸುವರು. ಅಷ್ಟಾದ ಸುಂದರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಂದು ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸುವರು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಪದಾರ್ಥಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕನ್ನಡಿಯ ಅಲಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವರು.

ತನ್ನ ಹೊಳಪಿನಿಂದ ಈ ಪೆಗೋಡವು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಪುರಿಯಂತೆ ಕಾಣಬರುವುದು. ರಾತ್ರಿಯಾದರೆ ಈ ಸ್ತೂಪವು ಸುರಪುರಿಯಂತೆ ಕಾಣಬರುವುದು. ಮುನ್ನೂರು ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಈ ವಿಶಾಲಸ್ತೂಪದ ಬುಡದಿಂದ ಶಿಖರದವರೆಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ದೀಪಗಳನ್ನೂ ಹಾಕಿರುವರು. ಇವು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಉರಿಯುವುದರಿಂದ ಪೆಗೋಡದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗದು. ರಂಗೂ ನಗರವು ಬ್ರಹ್ಮದೇಶದ ರಾಜಧಾನಿ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿನ ವ್ಯಾಪಾರಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಬ್ರಹ್ಮದೇಶದ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮೂರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಗಣಿಗಳು, ಸಾಗುವಾನಿ ವ್ಯಾಪಾರ, ಮಿಲ್ ಮತ್ತು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳು ಮತ್ತು ಅನುದು ರಸ್ತೆಗಳ ಕೆಲಸ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅಂಗ್ಲರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿವೆ. ಬಟ್ಟೆ, ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಧಾನ್ಯಗಳ ವ್ಯಾಪಾರವು ಭಾರತೀಯರ ಮತ್ತು ಚೀನೀಯರ ವಶದಲ್ಲಿವೆ. ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ಸೊಪ್ಪುಮಾರುವುದು, ಉಪಹಾರ

ಗೃಹ ನೊದಲಾದ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಬ್ರಹ್ಮಗಳ ಕೈಲಿವೆ. ವ್ಯಾಪಾರದ ಕೆನೆ ಮತ್ತು ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಅಂಗ್ಲೀಯರು ಉಪಭೋಗಿಸುವರು. ಮಜ್ಜೆಗೆಯನ್ನು ಭಾರತೀಯರೂ ಚೀನೀಯರೂ ಅನುಭವಿಸುವರು. ಮಡಕೆಯನ್ನು ತೊಳೆದ ನೀರು ಬ್ರಹ್ಮಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವು.

ಬ್ರಹ್ಮಗಳ ಕೈಲಿರುವ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಬತ್ತರಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಹೆಂಗಸರೇ ನಡೆಸುವರು. ಬ್ರಹ್ಮ ಪುರುಷರು ಗಂಡು ಜೇನುಹುಳುಗಳಂತೆ ತಿಂದುತೇಗಿ ಅಣವಿರುವರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೊರಗೂ ಎಲ್ಲ ವಿಧವೆ ಏರ್ಪಾಡನ್ನೂ ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಮಾಡುವರು. ಪುರುಷರು ಮೊಗಲ್ ಸಮ್ರಾಟ್ ಬಾಹಾಂಗೀರನ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವರು:

“ಹೋ ಆರ್ಥ ಸೇರ್ ಕಬಾಬ್ ಮುರುಕೋ

ಏಕ ಸೇರ್ ಶರಾಬ್ ಹೋ

ಹೋ ಸಲ್ಲ ನತ್ ನೂರೇಜಹಾಂಕೀ ಖೂಬ್‌ಹೋ

ಖರಾಬ್ ಹೋ”

(ನನಗೆ ಆರ್ಥ ಸೇರು ಕಬಾಬೂ ಒಂದು ಸೇರು ಸುರೆಯೂ ಇರಲಿ ನೂರಜಹಾನಳ ರಾಜ್ಯವಿವೆ-ಏಳೆಯದಾಗಲಿ ಕಿಟ್ಟಿದಾಗಲಿ.)

ಬ್ರಹ್ಮಿಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಹು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಯೂ ಸುಖಿಗಳಾಗಿಯೂ ಚಟುವಟಿಕೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ ಪರಿಶ್ರಮಿಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುವರು. ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ವಕ್ಷರು. ಆದರೆ ಅವರು ಕೇವಲ ನೂರನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡವಾಳದ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಡೆಸಬಲ್ಲರು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವು ಅವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮೀರಿದುದು.

ಇತರ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಾರದ ವಿಶೇಷತೆಯೊಂದಿರಂಗೂನಿನಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ಇಲ್ಲಿನ “ನೈಟ್‌ಬಾರ್.” ಫ್ರೆಂಚ್ ರೋಡಿನ ವಿಶಾಲ ಫುಟ್‌ಪಾತಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ರಾತ್ರಿಯೂ ಸಂತೆ ಸೇರುವುದು. ಈ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲರ ಅಂಗಡಿಯ ಅಕ್ಕಿವಾದ ಸಾಮಾನುಗಳು- ಪಾತ್ರೆಗಳು, ಸಾಬೂನು, ಎಕ್ಕಡೆ, ಲುಂಗಿ, ಫಲಾಹಾರದ ಸಾಮಾನುಗಳು- ಅಂತೂ ಕಮ್ಮತವ ಎಕ್ಕಡದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಗುದಡೀ ಬಚಾರಿನ ವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳ ಮಾರಾಟವು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದು. ಸಾಯಿಕಾಲ ಏದು ಘಂಟೆಗೆ ಅಂಗಡಿಯವರು ಫುಟ್‌ಪಾತಿನ ಮೇಲೆ ಅಗಲವಾದ ಹಲಗೆಗಳನ್ನು ತಂದು ಜೋಡಿಸಲಾರಂಭಿಸುವರು. ಸಮಾಪದ ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ತಂತಿಯನ್ನು ಹೊದಿಸಿ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪವನ್ನು ಹಚ್ಚುವರು. ಏಳು ಘಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಂಗಡಿಯು ಏರ್ಪಡುವುದು. ಗಿರಾಕಿಗಳ ಗುಂಪು ಸೇರು

ವುದು. ಆರ್ಥರಾತ್ರಿಯ ನರೆಗೂ ವ್ಯಾಪಾರವು ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅಗ್ಗವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವವು. ಆದರೆ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜಪಾನಿನ ಫ್ಯಾನ್ಸಿ ಸಾಮಾನುಗಳು ತುಂಬಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡೆನು. ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನಡೆಯುವವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿನ ರಾತ್ರಿಯ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸುಳಿವೇ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ದೀಪ ಹತ್ತುವುದರೊಡನೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪೇಟೆಯು ಕೂಡಿ ಆರ್ಥರಾತ್ರಿಯ ನರೆಗೂ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆದು ಪುನಃ ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಶೂನ್ಯವಾಗಿ, ಸಹಸ್ರರೂಪೀಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ಅಲಾವುದಿನನ ಅದ್ಭುತ ದೀಪದ ಕಥೆಯನ್ನೂ ನೆನೆಸಿಗೆ ತರುವುದು.

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಾನಾವಿಧದ ಜನರಿರುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲ ತರಹದ ಜನರನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಿಗಳು ಚಿಂತಾವಿಹೀನರು, ಸುಖಾಭಿಲಾಷಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿಲಾಸಪ್ರಿಯರು. ಅವರಲ್ಲಿ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಗಂಭೀರತೆಯ (Seriousness) ಅಭಾವವೂ ಬಾಲ್ಯಚಾಪಲ್ಯದ ಅಧಿಕತೆಯೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವಾಗುವುದು. ಇಂದು ಒಂದು ಪದಾರ್ಥದ ಮೇಲೆ ಆಶೆಯಾದರೆ ತಕ್ಷಣ ಅದನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವರು. ಇಂದು ತಮಾಷೆಯನ್ನು ನೋಡಲಿಚ್ಛೆಯಾದರೆ ತಕ್ಷಣ ನೋಡಲು ಹೊರಡುವರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿದರೆ ನಾಳೆ ಏನು ತಿನ್ನುವುದೆಂಬ ಯೋಚನೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಳೆ ತಿಂಡಿಗೆ ಹಣವಿಲ್ಲವಾದರೆ ಉಂಗುರ, ಲುಂಗಿ ಅಥವಾ ಮನೆಯ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥವಾದರೂ ಸರಿ ಒತ್ತೆಯಿಟ್ಟು ತಿಂಡಿಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವರು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಬರ್ಮಾದಲ್ಲಿ ವಿಲಾಸ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುವವು. 'ಸಿನೆಮಾ, ನಾಟಕಗಳೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಡೆಯುವವು. ನಾನು ರಂಗೂ ನನ್ನು ಸೇರಿದಕಾಲವು ಬೌದ್ಧ ಭಿಕ್ಷುಗಳ ಚಾತುರ್ಮಾಸ ಕಾಲವಾಗಿತ್ತು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಚಾತುರ್ಮಾಸದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಿಗಳ ನೃತ್ಯಗಳು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಹ್ಮಿಗಳ 'ಪೋಯೆ' ನೃತ್ಯವು ಹೆಸರಾದುದು. ಇದನ್ನು ನೋಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ದಿನ 'ಸಿನೆಮಾ'ಕ್ಕೆ ಹೋದೆನು. 'ಸಿನೆಮಾ' ಹಗಲು ಹನ್ನೆರಡು ಘಂಟೆಗೆ ಆರಂಭವಾಗಿ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಆರನೆಯವರೆಗೂ ನಡೆಯುವುದು. ಬ್ರಹ್ಮಿ ಭಾಷೆಯ ವಾಕ್ಯಗಳು ಇನ್ನೂ ಒಂದೆರಡೇ ತಯಾರಾಗಿವೆ.

ಸಿನೆಮಾ ಚಿತ್ರದೊಡನೆ ಅರು ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲವೂ ಗಾಯನವಾದನಗಳು ನಡೆಯುವವು. ಮಧ್ಯೆಮಧ್ಯೆ ಮಹತ್ವ

ಪೂರ್ಣ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಗಳ ಕಥೋಪಕಥನಗಳನ್ನು ಈ ಗಾಯಕರೇ ವರ್ಣಿಸುವರು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಕ ಚಿತ್ರವನ್ನೇ ವಾಕ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವರು. "ಪೋಯೆ" ನೃತ್ಯವು ವಾಸ್ತವಕಲಾಪೂರ್ಣವಾದುದು. ನರ್ತಕಿಯರ ಅಂಗಸಂಜಲನ, ಭಾವಧಂಗಿ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿವೆ (ಚಿತ್ರ ೭). ಫಿಲ್ಮಿನ ಕಥೆಯಲ್ಲೇನೂ ಕಲಾವಿಶೇಷವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ರಂಗೂನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಹಾದ್ದೂರ ಪಹರವರ ಗೋರಿಯನ್ನು ದರ್ಶಿಸದೆ ಬರುವುದು ನನಗೆ ಅಸಂಭವವಾಗಿದ್ದಿತು. ಥಿಯೇಟರ್ ರೋಡಿನ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಮೊಗಲಾ ವಂಶದ ಅಂತಿಮ ದೀಪದ—ಈ ಅಂತಿಮ ದಿಲ್ಲಿಯ ಕಿರೀಟ ಸತಿಯ—ಸಮಾಧಿಯಿರುವುದು. ಬಾದಷಹನ ಗೋರಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬೇಗಂ ಜಿನತಮಹಲರ ಗೋರಿಯೂ ಕಾಲಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಮೊಮ್ಮಗಳ ಸಮಾಧಿಯೂ ಇದೆ. ಈಗೀಗ ಗೋರಿಯಮೇಲೆ ತಗಡಿನ ಭಾವಣೆಯನ್ನು ಹಾಕಿರುವರು. ಸುತ್ತಲೂ ಗೋಡೆಯ ಬದಲಾಗಿ ತಂತಿಯ ಬಲೆಯೂ, ಚಾಪೆಗಳೂ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ಅಣೆಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಚೌಕಟ್ಟು ಹಾಕಿದ ಕುರಾನಿನ ವಾಕ್ಯಗಳ ಅಚ್ಚಾದ ಪಟಗಳನ್ನು ತೂಗಹಾಕಿರುವರು. ತವರದ ಸೈನ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಮೇಲೆ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಬಹದ್ದೂರ್ ಪಹ ಚಾಫರ್' ಎಂದು ಬರೆದಿರುವರು. ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ಬಹು ಅಗ್ಗವಾದ ಹಸಿರುಬಣ್ಣದ ಹತ್ತಿಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹೊದಿಸಿರುವರು. ಈ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ತುಕ್ಕುಹಿಡಿದ ಎರಡು ಕತ್ತಿಗಳನ್ನು ಟ್ಟಿರುವರು. ಸಮಾಧಿರಕ್ಷಕನು ಇವು ಬಾದಷಹರ ಕತ್ತಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆದರೆ ನಾನು 'ಇವು ಬಾದಷಹರ ವಲ್ಲ. ಮೊಗಲರ ಕತ್ತಿಗಳು ಬಾಗಿದ್ದವು; ಇವು ನೆಟ್ಟಗಿವೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷರ ತಯಾರಿಯೆ' ಎಂದು ಹೇಳಲು ಅವನು 'ನೀವು ಹೇಳುವುದು ನಿಜ. ಇವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ತಂದಿಟ್ಟಿರುವರು. ಬಾದಷಹರ ಕತ್ತಿಗಳ ಸುಳುವನ್ನು ಕಂಡವರಾರು?' ಎಂದನು.

ಸಮಾಧಿಯ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೀನತೆ, ಉದಾಸೀನತೆ ಮತ್ತು ಅಸಹಾಯತೆಗಳು ಮೂರ್ತಿಭಾವಿಸಿರುವವು. ಈಚೆಗೆ ಇದರ ಮೇಲೆ ತಗಡಿನ ಭಾವಣೆಯಿರುವುದು. ಬಹುದಿನಗಳ ನರೆಗೆ ಹತ್ತಿರದ ಬಂಗಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಲಾಯದ ಕಸಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಯಾರ ಪೂರ್ವಿಕರ ಚರಣಚುಂಬನಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ರಾಜ

ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕಾದಿರುತ್ತಿದ್ದರೋ, ಯಾರ ವ್ಯರ್ಥಜರು ತಾಜಮಹಲಿನಂತಹ ಅಪೂರ್ವ ಭವನಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರೋ ಆತನ ಸಮಾಧಿಯ ಈ ದುರ್ದೈವಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಪ್ರಾಯಶಃ ಕರುಣೆಹೊಂದಿ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಬಾದಶಹನ ತಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಬದರಿವೃಕ್ಷವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿರುವುದು. ಆ ವೃಕ್ಷವು ಮೊಗಲ್ ವಂಶದ ಈ ಅಂತಿಮ ನಕ್ಷತ್ರದ ಮೇಲೆ ನೆರಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿರುವುದು. ಬಹಾದ್ದೂರ ಷಹನು ಸ್ವತಃ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದನು.

ಅವನ ಕವಿತೆಯ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಅವನ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲೇ ಕಾಣಬಹುದು:

“ ಪಸೇ-ಮರ್ಗ ಮೇರೆ ಮಜಾರ್ ಪರ್ ಜೋದಿಯಾ
ಕಿಸೀಸೆ ಜಲಾದಿಯಾ
ಉಸೆ ಅಹ, ದಾನುಸೇ-ಬಾದಸೇ ಸರೇ-ಶಾಮುಸೇ
ಬುರ್ರಾದಿಯಾ || ”

(ನನ್ನ ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ಯಾರೋ ಕರುಣೆಯಿಂದ ದೀವಿಗೆಯನ್ನಿಟ್ಟರು. ನಿಷ್ಕರವಾಯುವು ಅದನ್ನು ಸಂಜೆಯ ಮುಂಜಿಯೇ ಆರಿಸಿದನು.)

ಈಗ ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ಅಮೃತಶಿಲೆಯನ್ನು ಹಾಸಿರುವರು. ಮತ್ತು ರಂಗೂನಿನ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಲವಾದ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಯತ್ನದಲ್ಲಿರುವರು. ಅದರ ಕೇವಲ ಮಣ್ಣಿನ ಗೋರಿಯೇ ಈ ಮೊಗಲ್ ಕಿರಿಟಿಧಾರಿಯ ಮಸ್ತಕವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಅವನ

ಉತ್ತಿಯನ್ನು ಕೃತಾರ್ಥಗೊಳಿಸಿದ್ದಿತು.

ಮರೇ ಪೈದಾವ, ನೇ-ಸಹರಾನೇ ಪರ್ವಾಪ್ತೇಶಿಕೇ
ಬಹರನಾ ಆಯೇಥೇ-ಅಪಟೇಹುವೇ ಕಫನಸೇ ಚಲೇ
(ಮೃತ್ಯುವಿನ ಸಂತರ ಮೃತ್ರಿಕೆಯು ನನ್ನ ಮೈಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ
ಬೆತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಪೃಥ್ವಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿವನು. ಇಂದು ಕಫ
ನಿಯನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿರುವನು.)

ಈ ಸಮಾಧಿಯು ಕಾಲಚಕ್ರದ ಪರಿವರ್ತನದ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಬಹಾದ್ದೂರ್ ಷಹ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಮೊಗಲರ ವೈಭವ, ಆಕ್ರಮಣ, ಔರಂಗಜೇಬ್ ಇವರ ಗೌರವದ ಮತ್ತು ದಿಲ್ಲಿ 'ಲಾಲ್ ಕಿಲ್ಲೆ'ಯ ವೈಭವದ ಸಮಾಧಿಯು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಮಸ್ತಿಷ್ಕದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರತರಂಗಗಳ ಕಲ್ಲೋಲವೇಳುವುದು ಭಾರವಾದ ಹೃದಯದೊಡನೆ ಸಮಾಧಿಯ ಸಮೀಪದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದೆನು. ವಾಯುವಿನ ಚಲನದಿಂದ ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲಿನ ಬದರಿವೃಕ್ಷವು ಚಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಬ್ದವು ಬರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು.

ಜಿನಕೇ ಜಲವೇನ ಸಮಾಸಕ ತೇಥೇ ಈ ವಾನ್ಮೋಮೇ

ಉನಕೇ ಖಾಕ್ ಆಜ್ ಉಡೀ ಫಿರತೀಹೈ ವೀವ
ನೋಂವೇ

(ಯಾರ ವೈಭವದ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ರಾಜಭವನವು ಹಿಡಿಸಲಾರದೆ
ದಿತ್ತೋ ಅವರ ಧೂಳಿಯು ಇಂದು ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ತೂರುತ್ತಿರುವುದು.)

ವಚನಕಾರರ ಮೇಲೆ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ದಿವಾಕರ ರಂಗರಾಯರು, ಎಂ. ಎ., ಎಲ್.ಎಲ್. ಬಿ.

ವಚನಕಾರರಿಂದರೆ ವಾಚಿವೀರರ ಗುಂಪಲ್ಲ. ಅವರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿಯ ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ಅನುಭಾವ, ನೀತಿ, ತತ್ವಗಳ ಚೊಕ್ಕ ಮೂರ್ತಿಗಳವರು. *

ವಚನಕಾರರು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ, ಅನುಭಾವದ, ಅನುಭವಯುಕ್ತ ಜ್ಞಾನದ, ಸತ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದರ್ಶನದ ಉಪಾಸಕರಿರುವರು, ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಹೊತ್ತಾದರೂ ಮರೆಯಕೂಡದು. ತಮ್ಮ ತೀವ್ರ ಸಾಧನದಿಂದ ಸತ್ಯಪರಂಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ಅದರ ಕಿರಣಗಳ ದಿವ್ಯಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ತಮ್ಮ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಡೆಯಬೇಕೆನ್ನುವ ಹವಣು ಆ ವಚನಕಾರರಿಗೆ. ಅಂತರಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯುವ ಸತ್ಯದ ಸವಿಸೊಲ್ಲನ್ನು ತಾವೇ ಕಿವಿಯಾರೆಕೇಳಿ ಆ ಸತ್ಯಸಂಗೀತದೊಡನೆ ತಮ್ಮ ನಡೆಯಿಂದ ತಾಳಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಅಹೋರಾತ್ರ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನವು. ಸತ್ಯಸುಧಾವ್ಯತವನ್ನು ಸ್ವತಃ ದಣಿ ಉಂಡು ಆ ಪರಮಾನಂದದಿಂದ ಇಹಪರದಲ್ಲಿ ಧನ್ಯರಾಗಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಅಂತರಿಕಾಚ್ಛೆಯು. ಅವರು ನೋಡುವದು ಮಾಡುವದು, ಬಿಸಿಸುವದು ತಪಿಸುವದು, ಧ್ಯಾನಿಸುವದು ಮೆಕೊನಿಸುವದು, ಪ್ರೀತಿಸುವದು ಕೀರ್ತಿಸುವದು ಈ ಸತ್ಯಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ. ಯಾವ ಸಾಧನವು ಈ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ತನ್ನ ಧೈಯವನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೋ ಆ ಸಾಧನವು ತಲೆ ಇಲ್ಲದ ಮುಂಡದಂತೆ, ನಾಲೆ ಇಲ್ಲದ ಅನಿನಂತೆ; ಜಲವಿಲ್ಲದ ಕೆರೆಯಂತೆ, ಕಲಿತನವಿಲ್ಲದ ಬಂಟಿನಂತೆ. ಅದೆಲ್ಲ ಒಂದು ಗುರಿ ಇಲ್ಲದ ಗೊಂದಲವು. ತನ್ನ ಗುರಿಯೇ ಬಿಲ್ಲುಗಾರನ ಏಕಮಾತ್ರ ಲಕ್ಷ್ಯವಿದ್ದಂತೆ, ಸ ಮ ರ ಸ ಕೂ ಟಿ ವೇ ವಿರಹ ವಿರಹಣಿಯರ ಏಕಮಾತ್ರ ಗುರಿ ಇ ದ್ಧಂ ತೆ, ಭಗವತ್ಪ್ರಸಾಯ ಭಕ್ತನ ಏಕಮಾತ್ರ ಉದ್ದೇಶವಿದ್ದಂತೆ, ಸತ್ಯಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವೇ ವಚನಕಾರರ ಏಕಮೇವ ಧೈಯ

ವಿರುವದು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಶೈವಾಗಮದ ಅನುಗಾಮಿಗಳು. ಆ ಅಗಮಗಳಲ್ಲಿಯ ತತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನೇ ಅವರು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವರು. ಆ ಧೈಯವು ಕೈಸೇರಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಷಟ್ ಸ್ಥಲ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುವರು. ನೀಕಲ ಶಿವನೇ ವಚನಕಾರರ ಪರಧೈವತವು. ಲಿಂಗವೇ ಆ ದೈವತದ ಅನನ್ಯ ಮತ್ತು ಅನುಪಮ ಪ್ರತೀಕವು ಅಥವಾ ಕುರುಹು. ಅದನ್ನು ಗುರುಹಸ್ತದಿಂದ ಪಡೆಯುವುದೇ ದೀಕ್ಷೆಯು. ಆಗ ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಂಬ ಷಡಕ್ಷರಿ ಮಹಾಮಂತ್ರದ ಉಪದೇಶವೂ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು. ತಾವು ಶಿವಕಿಂಕರರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ವಚನಕಾರರು ಬಾಹ್ಯಲಾಂಛನಗಳೆಂದು ವಿಧೂತಿರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವರು. ಅಂಗವೇ ಜೀವಾತ್ಮವು, ಲಿಂಗವೇ ಪರಮಾತ್ಮವು. ಅಂಗಗುಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಳಿಸಿ ಲಿಂಗಮಯವಾಗುವುದೇ ವಚನಕಾರರ ಸಾಧನದ ಧೈಯವು. ಅಂಗದ ಭಾಗಗಳಾದ ತನುಮನಫನಗಳನ್ನು, ಕಾಯಪ್ರಾಣಭಾವಗಳನ್ನು, ಕಾಯಕರಣಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸರ್ವತೋಪರಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತ ಕೊನೆಗೆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವದೆ ಈ ಸಾಧನದ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸತ್ಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವೇ ಧೈಯ, ಸರ್ವಾರ್ಪಣವೇ ಸಾಧನ ಇವುಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಚನಕಾರರು ತಮ್ಮ

* ಇದೀಗ ಮುದ್ರಣಾಲಯದಿಂದ ಹೊರಬೀಳಲಿರುವ 'ವಚನ ಶಾಸ್ತ್ರ ರಹಸ್ಯ' ಎಂಬ ಉದ್ದಗ್ರಂಥದ 'ವಚನಕಾರರೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಹಲವರ ವಿಶೇಷಗಳೂ' ಎಂಬ ಪ್ರಕರಣದಿಂದ ಆಯ್ದು ಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಲೇಖನದಿಂದ ಗ್ರಂಥದ ಮಹತಿಯು ವಾಚಕರ ನಿರರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿದೆ.
—ಸಂ. ಜ. ಕ.

ಕ ರಿ ನಾಯಿ

“ ಮಲ್ಲಾರಿ ”

ಒಂದು ಸಾಕುನಾಯಿಯ ಜೀವನದ ಕಲಾಪೂರ್ಣವಾದ ಚಿತ್ರ.
ಸ್ವೀಡನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಒಂದು ಕತೆಯಿದು.

ಕ್ರಿನಸ್ ಸತ್ತು ಹೋದ. ಅವನ ಆ ಕರಿನಾಯಿಯನ್ನು ಕೇಳುವವರಾರು? ಒಡೆಯನ ಅಗಲಿಕೆಯಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಅತಿ ಕಷ್ಟ ದುಃಖವಾಯಿತು. ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸ ಆ ಬಡ ಪ್ರಾಣಿ ಆತನಿಗಾಗಿ ಮೂಕಾಶ್ರಯಗಳನ್ನು ಹರಿಸಿತು. ಒಡೆಯನ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಹುಗಿದುಹಿಡಿಯಿತು ಎಂದು ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರಿತು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅದೊಂದು ವೇಳೆ ಅದರೊಂದಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಹುಗಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತೇನೋ! ಅಂತೂ ಅದು ಜೀವವನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಮಾತ್ರ ನಿಜ. ಅದಿನ್ನೂ ಕುನ್ನಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಸುಖೋಪಭೋಗದ ಲಾಲಸೆ ಎಷ್ಟೋ ಇದ್ದಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವಿತದ ಬಗೆಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಸರವೆನಿಸಲಿಲ್ಲ.

ನಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಗೆ—ಸಾಕುನಾಯಿ, ಬಿಡಾಡಿ ನಾಯಿ. ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಭೇದ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಲಕೆಲವು ಬೀದಿನಾಯಿಗಳು ಸಾಕಿದ ನಾಯಿಗಿಂತಲೂ ಟೀಕಾಪನಾಗಿಯೂ ಅಂದವಾಗಿಯೂ ಇರುವವು.—ಎರಡರಲ್ಲಿ ಭೇದವಿರುವುದು ಹೀಗಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನು ನಾಯಿಗೆ ಒಡೆಯನಿಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನೆ ಎನ್ನಬೇಕು! ನಾಯಿಗೆ ಒಡೆಯನೊಬ್ಬ ನಿರಬೇಕು ಎನಿಸುವುದು. ಅವನಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ತುಂಬ ನಂಬುಗೆ. ಒಡೆಯನು ಬೆಸಸಬೇಕು, ತಾನು ಅದನ್ನು ಆಹಾರವೆಂದು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು; ಇದು ಅದರ ಜೀವಿತದ ಹೇತು. ಅದರ ಅದರ ಮನದಲ್ಲಿ ಹಗಲಿರುಳೂ ಒಡೆಯನ ವಿಚಾರವೇ ತುಂಬಿರುವುದೆಂದಲ್ಲ; ಯಾವಾಗಲೂ ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವುದೆಂದಲ್ಲ. ಅದರ ಪರಿಯಿಂದ ಅದರ ಹೋರಗಳು ಸಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹೋಗುಹೋಗುತ್ತ ಹದಿನೆಂಟು ಕಡೆ ಮೂಸುವುದು, ಎದುರಿಸಿದ ಜಾತಿಬಂಧುವಿನೊಡನೆ ಸಲಿಗೆಮಾಡುವುದು ಇಲ್ಲವೆ ಜಗಳವಾಡುವುದು, ತುಂಡು ಉಪ್ಪು ಕಂಡರೆ ಓಡಿಹೋಗಿ ಅರ್ತಿಯಿಂದ ತಿನ್ನುತ್ತ ಕುಳಿ

ರುವುದು....ಅದರ ಒಡೆಯನು ಸಿಕ್ಕುಹೊಡೆಯುವುದೇ ತಡೆ, ಇದ್ದಬಿದ್ದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಸುಟು ಅವನ ಕಡೆ ಓಡುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಒಡೆಯನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದು ತನ್ನ ಆವಶ್ಯಕ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಅದು ತುಂಬ ಅರಿತಿರುವುದು. ಒಡೆಯನ ಕರೆ ಅದರದೇನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆಸುವುದು.

ತನ್ನ ಒಡೆಯನನ್ನು ಯಾರು, ಎಂದು, ಎಲ್ಲಿ ಹುಗಿದರು ಎಂಬುದೇನೇನೂ ಆ ಕರಿನಾಯಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದುವರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ, ಏನನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಎನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನ ಮರೆವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಒಡೆಯನ ಮನೆಯೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಆತನ ನಾತವೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಬದುಕಿರದೆಯೆ ಅವನ ನಾತವೆಂದ ಬಂದೀತು? ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕರಿನಾಯಿ ತನ್ನ ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿರುವುದು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಂದಲೂ ಸಿಕ್ಕು ಕೇಳುವುದು. ಒಡೆಯನ ಒಡನಾಡಿ ಆಟವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿಟ್ಟೋಟ ಬಿಡುವುದು. ಆಮೇಲೆ ಅದೂ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ನಿಮಿರಿಸಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡುವುದು.—ಅದರ ಒಡೆಯನ ಸಿಕ್ಕು, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕೇಳಬರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ಅದರ ಒಡೆಯನು ನೆನಪಿನಿಂದ ಜಾರಿದನು. ಇಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ, ತನಗೊಬ್ಬ ಒಡೆಯನಿದ್ದನೆಂಬುದೂ ಅದಕ್ಕೆ ನೆನಪಿಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ನೊಡಲು ಒಡೆಯನಿಲ್ಲದೆ ನಾಯಿ ಬದುಕುವುದೆಂಬುದನ್ನೂ ಅದು ನಂಬಲಾರದಾಗಿತ್ತು. ದಿನಗಳೆದಂತೆ ಆ ಭಾವನೆಯೂ ಮಾಯವಾಯಿತು.

ಎಲ್ಲ ಸುಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ನಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಎಣಿಸುವ ದಿನಗಳು ಬಂದವು. ಏಕೆಂದರೆ ಸಹಜವಾಗಿ ನೋಡುವವರಿಗೆ ಅದರ ವ್ಯವಹಾರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆದಿರುವುದು ಕಾಣುವುದು. ನಾಲ್ಕು ನಾಯಿಗಳಂತೆ

ಅದೂ ಬಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಿತು. ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಕದ್ದುಕೊಂಡು ಓಡಿ ಬರುವುದು; ಕದಿಯುವಾಗ ತಾನು ಸಿಕ್ಕರೆ ಹೊಡೆತಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದು; ಗಣೇಕಾರ್ಯರ ಕಂಡರೆ ಪ್ರಣಯಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು; ತಿರಿ ತಿರಿ ದಣವಾದರೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಜಾಟು ನೋಡಿ ನಿದ್ರೆ ಹೋಗುವುದು.—ಹೀಗೆ ಅದು ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಸವೆಸುತ್ತಿತ್ತು. ಗೆಳೆಯರಾದಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹಗೆಗಳೂ ಉಂಟಾಗಿದ್ದರು. ತನಗಿಂತ ದುರ್ಬಲರಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಗೋಳಡಿಸುವುದು; ಪ್ರಬಲರಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರ ಕಡಿತದಿಂದ ತಾನೊಮ್ಮೆ ಗೋಳಡುವುದು.

ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ಸತ್ತ ಒಡೆಯನ ಮನೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಅದು ಸುಳಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣಬಹುದು. ಅದು ಅದರ ರೂಢಿಯ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ಇರಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮೂಗಿನ ನಿಟ್ಟಿಗೆ ಕಣ್ಣೆಟ್ಟು ಅದು ಭರದಿಂದ ಓಡುವುದು; ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರೊ ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೆಸಸಿರುವರೆಂದು ಎನಿಸುವುದು. ಹೋಗುಹೋಗುತ್ತ ಜಾತಿ ಬಂಧು ಎದುರಾದರೆ, ಅದರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಸಾಗಿ ಮೆಯ್ಯನ್ನು ಮೂಸುವುದು ಮಾತ್ರ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗುರುತನ್ನೆಷ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೊಲ್ಲದೆ ತಟ್ಟನೆ ತನ್ನ ಹಾದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದು; ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಗುರುತೇನೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆನಿಸುವುದು. ನಡುವೆಯೇ ನಡುಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಅದು ಹಿಂಗಿ ವಿಯನ್ನು ಕರಕರನೆ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬದಿಯ ಕಾಲುವೆಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆದಿದ್ದ ಬೆಕ್ಕು ಅದರ ನೋಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಆಗದು ಟೆಣ್ಣಿನ ಜಿಗಿದು ಬೆಕ್ಕನ್ನು ಬೆನ್ನೆಟ್ಟುವುದು. ಬೆಕ್ಕು ಹುಟ್ಟು ಬೆರಕೆ. ತುಸುವಾದರೂ ಅದರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತೇ ಆದು. ಚಕ್ಕನೆ ನಡುವೆಯೇ ಹೊಡೆತುರಳಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಕಾಣದಾಗುವುದು. ಈ ನಾಯಪ್ಪ “ಇದಾವ ವಿಶೇಷ” ಎಂದುಕೊಂಡು ಗಂಭೀರ ಮುಖಚರ್ಯೆಯಿಂದ ಮೆಲ್ಲನೆ ದಾರಿಹಿಡಿಯುವುದು.

ಹೀಗಿದರ ದಿನಗಳು ಗಡಗಡನೆ ಉರುಳಿದವು. ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳೂ ತೆರಳಿದವು. ಕರಿನಾಯಿಯೇ ಗಮದುಕನಾಗಿದೆ. ಸಂಜೆ. ಮುಗಿಲನ್ನು ಮೋಡಗಳು ಬಾಸಣಿಸಿದ್ದವು. ಹವೆಯು ಒಳ್ಳೆ ತಣ್ಣಗಾಗಿತ್ತು. ನಡುವಡುವೆ ಜಿಟಿಜಿಟಿ ಮಳೆ. ಮುದಿನಾಯಿ ಹಗಲೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೋ ಸುತ್ತಿ ತನ್ನ ನಿತ್ಯದ ಇಕ್ಕೆಗೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ವಯೋನುಸಾರವಾಗಿ ಮೈಗೂದಲು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನರತಿದ್ದವು. ಆಗಾಗ ಅದು ಮೈಗೊಡವ

ನೀರನ್ನು ಜಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಎಂದಿನಂತೆ ಅತ್ತಿ ಮೂಸುತ್ತ ಸಾಗಿರಲು, ಅದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಾಗಿಲ ಸಂದಿನ ಬಳಿ ಹೊಕ್ಕಿತು. ಹೊರಗೆ ಬಂದಾಗ ಅದರ ದೊಡ್ಡ ಇನ್ನೊಂದು ನಾಯಿಯಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ ದೊಂದು ಬಂತು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಅವೆರಡು ಚಿಕ್ಕವು, ಆಗುಳಿಗಳು, ಕಿಡಿಗೇಡಿಗಳು. ತಮ್ಮ ಗುಡುಮುರುಗಿದ್ದು ಮುದುಕನೂ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಅವಕ್ಕೆನಿಸಿತು. ಅದರಿಂದ ಮುದುಕನಿಗೆ ಅಟದಲ್ಲ ನಸುವೂ ಮನಸ್ಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆಯೂ ಬಹಳವಾಗಿ ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಕಕ ಶವಾದ ಸಿಕ್ಕೊಂದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಮುದಿನಾಯಿ ಅವರ ಮೊರೆ ಯನ್ನೂ ನೋಡಿತು. ಅವಕ್ಕೆ ಆ ಸಿಕ್ಕಿನ ಪರಿವೆ ಇರಲಿಲ್ಲ;—ಅದು ಅವುಗಳ ಒಡೆಯರ ಸಿಕ್ಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುದಿನಾಯಿ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ನಿಮಿರಿಸಿತು. ಒಡನೆಯೇ ಅದಕ್ಕೆ ನಡು ಚಮತ್ಕಾರವಾಗಿ ಭಾಸವಾದಂತಾಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಕಕಕ ಸಿಕ್ಕು. ಮುದಿನಾಯಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಧಾವಿಸತೊಡಗಿತು. ಎತ್ತ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬುದೇ ಅದಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ತನ್ನ ದಣಿಯ ಸಿಕ್ಕಿನಂತೆಯೇ ಆ ಸ್ವರವಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಆತನೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯುವನು ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಎನಿಸಿತು. ಮುಗುಳೊಮ್ಮೆ ಆ ಸಿಕ್ಕಿನ ಧ್ವನಿಯೇ;—ಅಷ್ಟೆ ದೊಡ್ಡ ಅಷ್ಟೆ ಕಕಕಕ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನನ್ನೊಡೆಯನೆ! ನಿಸ್ಸಂಕು

ಅದರೆ ಅವನಲ್ಲಿ? ಸಿಕ್ಕು ಬಂತೆಲ್ಲಿದ? ನನ್ನೊಡೆಯನನ್ನು ಆಗಲಿ ಇಷ್ಟು ದಿನ ಇದ್ದೆನಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಆ ಬಿಟ್ಟಾದರೂ ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಾಗಿವೆ? ಎರಡೋ, ನಾಲ್ಕೋ ಎಂಟೋ?—ಆತನಾದರೂ ಹೇಗಿದ್ದ? ಆತನ ನಾತವನ್ನಾದರೂ ಅರಿಯುವುದು ಹೇಗೆ? ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಓಡುತ್ತಿರುವರು. ಅವರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿದು ಅದು ಮೂಸಿ ನೋಡುವುದು. ಛೇ! ಅದರೊಡೆಯನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಏನವರಾದರೂ ಅದನ್ನು ಹತ್ತಿರ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡಲಿಲ್ಲ ಕೂಡ; ಅದು ಅತಿಶಯವಾಗಿ ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೊಡಿತು. ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿತು. ಎಲ್ಲಾ ಹುಸಿ! ಓಡುವ ಅದರ ಮೈಯೆಲ್ಲವೂ ರಮರಾಡಿಯಾಯಿತು. ಮೇಲೆ ಛೇ ಛೇ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಕೊನೆಗೆ ಅದು ದೊಂಬಯಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ದೊಡ್ಡ ದನಿಯಿಂದ ಬೊಗುಳತೊಡಗಿ ಮುಗಿಲ ಕಡೆ ಮೋರೆಮಾಡಿ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು; ಗೋಳಡುತ್ತಿತ್ತು. ಬೇರೆ ನಾಯಿಗಳು ಅದನ್ನು ಬೋಲಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಎದುರಿನಿಂದ ಹಾದು ಹೋದವು. ಅದಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುವುದಾಗಲಿ ಅದನ್ನು ನುಡಿಯುವುದಾಗಲಿ ಒಂದಕ್ಕೂ ಶಕ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮಾ ನ ವ ನ ಪ್ರವೇಶ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾ. ನ. ಮಳಗಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ತನಗಿಂತಲೂ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಗಿಲಾದ ಅನಂತ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗವನ್ನು
ಮಾನವನು ಗೆದ್ದನಂತು ? ಐದು ಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗಳ ಬಾಲವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅವು
ಗಳನ್ನು ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಡಲು, ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಆಳಲು ಸಮರ್ಥನಾದ ಮನು
ಷ್ಯನು ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದೆಂತಹ ಅದ್ಭುತಗಳನ್ನು
ತೋರುವನು ?

ನೈಜವಾದವರೆಯ ಸುಮನೋಹರ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ತಂದ ಜೀವವು, ಕೋಗಿಲೆಯ ಕಮನೀಯ ಕವನಗಳನ್ನೂ ಮಹಾವ್ಯಾಘ್ರನ ಬಹು ಉಗ್ರವಾದ ಗರ್ಜೆಯನ್ನೂ ತಿರೆಗೆ ತಂದಿತು. ನಮ್ಮ ಬರಿಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗಣನ ಸಕ್ಷತ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮೂಕಪ್ರಾಣಿವರ್ಗದ ರಂಗಡಗಳು ಮೀರಿವೆ. ನಮ್ಮೋ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಸಂಗಡಿಗರಾಗಿರುವ ಈ ವಿಚಿತ್ರ, ಭಯಂಕರ ಹಾಗೂ ಸುಂದರ ಪ್ರಾಣಿಜಿವಿಯ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿನ ಮುಂದೊಮ್ಮೆ ಹಾದುಹೋದರೆ ಏನು ತಮಾಷೆಯುಂಟಿತ್ತು!! ಇರುವೆಯು ತಿಮಿಂಗಿಲದ ಅತಿ ಬೇರೆಯಾದರೂ ಮೀನು ಪಕ್ಷಿವರ್ಗದಿಂದ ಅತಿ ಭಿನ್ನವಾದರೂ ಪಾರಿವಾಳವು ಸಿಂಹನಿಂದ ಅತಿ ಬೇರೆಯಾದರೂ, ಒಂದೇ ಜೀವವು—ಅಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಮಗುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ರೂರವ್ಯಾಘ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಆ ಜೀವವು—ಜೈಲಿಯೂ ಸುಳಿದಿರುವುದು. ಅಚಲ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗವು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿತ್ವವನ್ನೆಂದು ಒಪ್ಪಿಸಿದಂತೆ, ಹೆಳೆಯ ಇಳೆಯ ಪ್ರಭೃತಿಗಳು—ಮಾನವನ ಕುಲದ ಹಿರಿಮಿದು—ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಒಡೆಯರು—ಮಾನವನಿಗೆ ಕಷ್ಟಗಣಿಕೆಗಳನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿ ರರಣಾಗತರಾದರು. ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯು ಲ್ಲನಾತೀತವಾಗಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಯುಕ್ತಿಯು ಮಾನವನ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದಂತಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಸಹನಶೀಲತೆಗೆ ಮನುಷ್ಯನೊಡನೆ ಸರಿಬಾರದಿದ್ದರೂ ಆ ಮಾನವನ ವರ್ತನ

ಜರು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಲ್ಲನ್ನೇ ಸೆಯಬಲ್ಲುದಾದ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಮರೆಹೊಕ್ಕರು. ನಾವು ನಾಲ್ಕು ಕಾಲಿನ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿಯೇ ಉಳಿದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ—ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾವಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಾರದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ—ಇಲ್ಲೇನಾಗುತ್ತಿತ್ತು!!! ಇರುವೆಯೇ ಬೋಕವನ್ನಾಳುತ್ತಿತ್ತೋ? ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರದ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ವಿಷಯವದು. ಮಾನವನಿವುಗಳನ್ನು ಪಳಗಿಸಿದನು; ದಾಸರನ್ನಾಗಿಸಿ ಸೆರೆಯಿಟ್ಟನು; ಅವುಗಳ ಭಕ್ತಿ ಸ್ನೇಹಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದನು. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಹುಲಿಯು ಒಂದೇ ತುತ್ತು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು; ಮದ್ದಾನೆಯು ಸೀಳಿ ಒಗೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು; ಇವನು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದುಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವನೇ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಂದೊಗೆದು ಭೂಮಿಯನ್ನೇ ಕೈವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ಪಶುಪ್ರಾಯನಾದ ಅಂದಿನ ಅನಾಗರಿಕ ಮಾನವನು ಆಡವಿಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದನು. ಜೀವನದ ಅರ್ಥಭಾಗವನ್ನು ಮರುಭೂಮಿಯನ್ನಾಗಿಸಿದ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಬಡಿದಟ್ಟಿ, ಕ್ರೂರಜಂತುಗಳನ್ನು ಬೆದರಿಸಿ, ಚಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮದ್ದುಮಾಡಿ, ತನ್ನಾಹಾರವನ್ನು ಪರಿಪಕ್ವಗೊಳಿಸಿ ಅತ್ಯರಕ್ಷಣೀಯ ಮೊದಲ ಮೆಟ್ಟಿಲನ್ನೇರಿದನು. ಬಿದಿರಿನಿಂದ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಟುಮಾಡುವುದನ್ನೂ, ಹಸಿರುಹಾಸಿಕೆಯಿಂದ ಉಡಿಗೆಯನ್ನು ತಳೆಯುವುದನ್ನೂ, ಗವಿವೊದರುಗಳಿಂದ ಮನೆ ಯನ್ನು ರಚಿಸುವುದನ್ನೂ, ಹೆಣ್ಣಿನ ಮರಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳಿಂದ

ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನೂ ಮಾನವನರಿತನು. ಬಹುಕಾಲಾನಂತರ ಹಕ್ಕಿಗಳುಲಿಯಿಂದ ಸಂಗೀತಶಾಸ್ತ್ರವೂ, ಸಸ್ಯಪ್ರಾಣಿವರ್ಗಗಳ ವರ್ಣವೈಚಿತ್ರ್ಯದಿಂದ ಚಿತ್ರಕಲೆಯೂ, ಭೂಗರ್ಭಗಳ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಸೌಂದರ್ಯದಾಕರ್ಷಣದಿಂದ ಕಾವ್ಯವೂ ಜನಿಸಿದುವು. ಹೀಗೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಜನುಮವನ್ನಿತ್ತ ಪ್ರಕೃತಿ ದೇವಿಯು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಮನುಷ್ಯನ ಶಿಕ್ಷಕಳಾಗಿ ದುಂಬಿಯಂತೆ ಹಾಡಲಾರದ, ಇರುವೆಯಂತೆ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾರದ, ಜೇಡನಂತೆ ನೇಯಲಾರದ, ಜೇನಿನಂತೆ ಸಂಘರಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ, ಮೃಗಗಳಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ, ಜಿಂಕೆಯಂತೆ ಓಡಲಾರದ, ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಹಾರಲಾರದ, ಮೀನಿನಂತೆ ಈಜಲಾರದ, ಇನ್ನೂ ಬಗೆಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಕೀಳಾದ—ಮಾನವನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯೆಂಬ ಅಯುಧವನ್ನು ಮಸೆದುಕೊಟ್ಟಳು. ಕೂಡಲೆ ಅವನು ಕಲ್ಪನಾತೀತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಸಾವಿರಸಾವಿರ ಚರಾಚರ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಮೆರೆದನು. ಇವನ ಕೃತಕಾಕೃತಕ ಸಂಗೀತವು ದುಂಬಿಯನ್ನತ್ತದೂಡಿತು; ಇವನ ಮಹಾದುರ್ಗಗಳು ಇರುವೆಯನ್ನು ಹಾಸ್ಯಮಾಡಿದುವು; ಇವನ ನೇಯಿಗೆಯು ಜೇಡದ ಬಲೆಯನ್ನು ಲಡ್ಡುಗೊಳಿಸಿತು; ಇವನ ಸಂಘರಕ್ತಿಯು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸಿತು; ಇವನ ಯಂತ್ರಗಳು ಜಿಂಕೆಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಂತೋಡಿದುವು; ಮೀನಿಗಿಂತಲೂ ಆಳವಾಗಿ ಮುಳುಗಿದುವು; ಹಕ್ಕಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಹಾರಿದುವು; ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಭಾರವಾದವನೆಂದು ಕೊನೆಗೆ ಕಂಡುಬಂದಿತು.

ಸಂಘದ ಮರ್ಮವನ್ನರಿಯುವ ಬಹು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾನವನು ಕುದುರೆಯನ್ನು ಪಳಗಿಸಿ ಆಡವಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಓಡಾಡಿದನು. ಬಿದಿರಿನ ತೆಪ್ಪವನ್ನು ರಚಿಸಿ ತೇಲಾಡಿದನು. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅನುಕರಣದಿಂದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದನು; ನೆರಳಿನಿಂದ ಕಾಲವನ್ನಳೆದನು. ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಸ್ವಭಾವಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಸಂಘಪ್ರೇಮವುಳ್ಳ ನರನು ಸಣ್ಣದೊಡ್ಡ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಕೂಡಿ, ಪಾಳೆಯ, ಹಳ್ಳಿ, ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡನು. ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯು ಬೆಳೆದ ಮೇಲೆ ಈ ಪ್ರಪಂಚವು ತಾನಾಗಿಯೇ ನಡೆಯುವ ಯಂತ್ರವಲ್ಲೆಂದೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಳುವ ಮಹಾಶಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಉಂಟೆಂದೂ ಅವನ ಭಾವನೆಯಾಗಲು ಧರ್ಮವು ಮೊಳೆಯಿತು. ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನಲ್ಲದೆ ಇತರ ಲೋಕಗಳ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಅವನರಿತುಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಇವೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಮಾನವನು—ಜೀವರಾಶಿಯ

ರಾಜನಾದ ಮಾನವನು—ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ದೋಷ ಒಂದರ ಬಲದಿಂದ ಮಾಡಿದನು. ಈ ಭ್ರಮೆಯನ್ನಾಳುವವನೇ ಮಾನವನು. ಈ ಮಾನವನನ್ನು ಕೃಷಕ ಬುದ್ಧಿಯು. ಪ್ರಪಂಚದ ಇತಿಹಾಸವೆಂದರೆ ಮಾನವನ ಇತಿಹಾಸವು; ಮಾನವನ ಚರಿತ್ರವೆಂದರೆ ಈ ಬುದ್ಧಿ ಚರಿತ್ರೆಯು. ಮಾನವನ ವಿರಾಡ್ರೂಪವಾದ ಮುಂದಿನ ವಿಕೆಯೆಂದರೆ ಈ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ-ಮಿದುಳಿನ-ಈ ಮಿದುಳಿನಲ್ಲಿರುವ ನರೆಬಣ್ಣದ ವಸ್ತುವಿನ ಪ್ರಗತಿಯು. ಈ ಲೋಕವನ್ನೊಳಗೊಂಡು, ವಿಚಾರವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ, ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ, ತರ್ಕವನ್ನು ಹೂಡುವ, ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಹಾಗೂ ಆಳುವ, ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಮತ್ತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸುವ, ಇತರ ಲೋಕಗಳ ವಿಷಯವನ್ನರಿಯುವ, ಸೂರ್ಯಸೋಮತಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಆದರೂ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ತಿಳಿಯಲಾರದ ಈ ಅಶ್ವಮಾನವನಾದ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯು ಬಹು ಸುಣಿವೆಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇದು ಬರಿಯ ವಸ್ತುವಾತ್ಯವೋ? ಅಥವಾ ಶಕ್ತಿಯಂತೆ ಮಿಗಿಲಾದುದೋ? ಅದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ? ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ? ಸಂತಾನಕ್ರಮ (Heredity) ಸೂಚಿಸುವಂತೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮವಿರಬೇಕೆಂದು ಹಾಗೂ ಮುಂದೂ ಇರಬೇಕೆಲ್ಲವೇ? ಎಂದೆಂದು ಅಮರವೇ?

ಮಾನವನೊಮ್ಮೆ ನೈದ್ಯನಾದನು, ಆಹಾರ ವಿಹಾರವನಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ದೇಹಸೌಖ್ಯವೂ, ದೇಹಸೌಖ್ಯದಿಂದ ಮನಃಸೌಖ್ಯವೂ ದೊರೆಯುವ ಪರಿಯವು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ರೋಗಗಳ ಮುಕ್ತಕಾರಣವು ನಮ್ಮ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೆ ಅಜ್ಞಾನವೇ. ರೋಗಪರಿಹಾರಕ್ರಮವಿಂತೆಂದೂ ಅರುಹಿದನು. ಇಂತೆಯೇ ಅವನು ಆಯಾ ಕಾಲಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಕವಲೊಡೆದಂತೆ ಕವಿ, ಚಿತ್ರಕಾರ, ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನೇ ಮೊದಲಾದ ರೂಪದಳಿದನು. ಕೊನೆಗೆ ತಾನು ಅಮಿತಕಾಲದವರೆಗೂ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಸುಳುಪ್ಪಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಮೈದೋ ಮುಂದೆ ಜಲಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿ ಸುಳಿದಾಡಿ ಸುತ್ತಲಿನ ಪುನಃ ಜನುಗುವಾಗ ಪ್ರಗತಿಪರಜೀವನದ ಫಲವಾಗಿ ಮರೆಯಾಗಿ ದಡವನ್ನೇರಿದ, ಕೊಟ್ಟುಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮರರೂಪಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದ ತನ್ನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನರಿತು ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಪರಿಯೇನೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯದಿದ್ದರೂ ಇವೇ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುವೆನೆಂಬ ಭರವಸೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯ

ಆತನಿಗದಿಂದ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿರುವನು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲವೂ ಘಟಿಸಲು ಬಹುಕಾಲವು ಹಿಡಿಯಿತು. ಈ ಕಾಲವನ್ನು ನಮ್ಮ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾಲದೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಲು ಇದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿನ ಒಂದು ದಿನದಷ್ಟಾಗುವುದು.

ಮಾನವನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸುಮಾರು ಐದು ಲಕ್ಷ ವರುಷಗಳಾಗಿವೆ ಮಾತ್ರ. ಅವನ ಮುಂದೆ ಅನಂತ ಕಾಲವಿದೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮೆರೆಯುವ ಅಲ್ಪಾನುಭವಿಯಾದ ನರನು ಮುಂದೆಂಥವನಾಗುವನು !!!

ಇಂದೊಂದು ಸಣ್ಣನಷ್ಟು ವಸ್ತು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಭೂತಕಾಲದ ಅನುಭವ ಜ್ಞಾನಗಳ ಫಲವಾಗಿದೆ. ಮಾನವನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಂದಿನಿಂದ ಹೇಗೆ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾ ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೇರಿರುವನೆಂಬುದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದು ವಿವರಣಾತ್ಮಕವಾದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿಗೇಗಳಿಂದ (fat books) ಸುಲಭವಾದ್ದು.

ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಅತಿಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಮಾನವನು ಮೇಲಕ್ಕೆರಿದ ಕಾಲವನ್ನು ನಾವೊಂದು ಜೀವಮಾನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಡಕಗೊಳಿಸುವೆವೆಂದು (compress) ಕಲ್ಪಿಸುವಾ. ಇದಲ್ಲದೆ ಒಂದೇ ಪೀಳಿಗೆಯು (generation) ಐವತ್ತು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ದೊರಕಿಸಿದಷ್ಟು ಜ್ಞಾನವೆಲ್ಲವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯುವಾ. ಆಗವರು ಪೂರ್ಣ ಅನಾಗರಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗವು ಕಳೆದಿದ್ದು ಲಕ್ಷವರುಷಗಳಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ಬುದ್ಧಿಶಾಸ್ತ್ರಮಾಧ್ಯವನ್ನು ಐವತ್ತೇ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಎಂದಮೇಲೆ ಈ ಪೀಳಿಗೆಯ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿಯ ಸ್ಪ್ರತಿವರುಷವೂ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಪ್ರಗತಿಪರಕಾಲದ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವರುಷಗಳಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವುದು.

ಈ ಪ್ರಮಾಣದ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಸ್ವಯಂಶಿಕ್ಷಿತ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪಾಡಿಗೆ ಅವಿರಳವಾಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತಾ ತಿರುಗುವ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಒರಟಾಗಿ ಸಾಗಿಸುವ, ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವ, ತಮ್ಮ ಅತಿ ಒರಟು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನೇಯುವುದೇ ಮೊದಲಾದ ಹಳೆಯ ಅನಿರ್ವಹ ಸ್ಥಿತಿಯು ತೊಲಗಿ ಜ್ಞಾನದ ಅರುಣೋದಯವುಂಟಾಗಲು ನಾಲ್ವತ್ತೊಂಬತ್ತು ವರುಷಗಳು ಹಿಡಿಯುವುವು!! ಆರು ತಿಂಗಳ ನಂತರ-ಎಂದರೆ ಐವತ್ತನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನ ವ್ಯಾಧ್ಯದಲ್ಲಿ—

ಅತಿ ಅನುಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವ ಹೊಸ ಹಾಗೂ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಸಾಧನವೆನಿಸುವ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವರು. ಮೂರು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಇನ್ನೊಂದು ಗುಂಪು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ತತ್ವ, ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಕೆಲವು ವಾರಗಳವರೆಗೆ ಆಧಾರಭೂತವಾಗಿರುವಂತೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಂದು ಅದಕ್ಕೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೀಯುವುದು. ಮುಂದೆರಡು ತಿಂಗಳ ವರೆಗೂ ಒಂದು ಗುಂಪು ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಶ್ಚನತಾಧೀನವಾಗಿರುವುದು. ಅಚ್ಚಿನ ಯಂತ್ರ (Printing press) ವು ಹುಟ್ಟಿ ಇನ್ನೂ ೧೫ ದಿನಗಳಾಗಿಲ್ಲ; ಇನ್ನೊಂದು ವಾರದ ವರೆಗೂ ಉಗಿಯ ಯಂತ್ರವು (Steam engine) ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಜಹಜು, ಉಗಿಬಂಡಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದವರು ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಭೂಮಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತು ಹಾಕುತ್ತಿರುವರು. ಅವರು ಸನ್ನೆಯ ದಿನ ಮಾತ್ರವೇ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಯಕ್ಷಿಣೀಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿರುವರು. ಈಗ ಕೆಲವು ತಾಸುಗಳ ಹಿಂದೆ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದನ್ನೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಮುಳುಗುವುದನ್ನೂ ಕಲಿತು ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗುಚಿತವೆನಿಸುವಂತೆ ಮಹಾಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಈಗೊಂದು ವಾರದ ಹಿಂದೆ ಅವರು ಆಳುವವರಿಗೆ ಸಮ್ಮತವಲ್ಲದ ಧರ್ಮದವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಥವಾ ದೇಶತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊಸ ರಾಜ್ಯದಾಡಕೆ ತದ ವಿಚಾರವನ್ನೆತ್ತಿದವರನ್ನು ಕ್ರೂರವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಭೂತ ಪ್ರೇತ ಪಿಶಾಚಗಳೇ ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಕಾರಣವೆಂದು ನಂಬಿದ್ದರು. ಈಗೊಂದು ವರುಷದ ಹಿಂದೆ ಅವರು ಅಡವಿಯಿಂದಡವಿಗಲೆಯುವ ಅನಾಗರಿಕರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗಾದರೋ ಅದೊಂದು ದೈವೀಚಕ್ರವು ಅವರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೇರಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

ಮಾನವನ ಜೀವನವು ಹೀಗೆ ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಪ್ರತಿಪ್ರಗತಿಯೂ ಮುಂದಿನ ಪ್ರತಿಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾರಣೀಭೂತವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಅದು ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚು ವೇಗವಾಗಿ ಮುಂಬರಿಯಲು ಅನುವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮಹಾರಥ ಸದಮುಂಬರಿಕೆಯು ನಮ್ಮನ್ನಾವ ಎತ್ತರಕ್ಕೊಯ್ದುಬಿಡುವುದೆಂಬುದು ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಕಂಗೆಡಿಸುವಂತಹುದಾಗಿದೆ.

ಆ ರೋಗ್ಯ ವೂ ಸೌಂದರ್ಯ ವೂ

(೪)

ಪಂಡಿತ ತಾರಾನಾಥರಿಂದ

ಬಂಗಾರವೂ ಬಟ್ಟೆಯೂ ಸೌಂದರ್ಯದ ಚಿಹ್ನೆಗಳೇ? ನಿಜವಾದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಅವು ಹಾಳುಮಾಡುವವು. ದೇಹಸೌಷ್ಠವವು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಸಾಧನೆಗೆ ಸಹಾಯಕಾರಿ; ಸ್ವರಾಜ್ಯಸೋಪಾನದ ಮೊದಲ ಮೆಟ್ಟಿಲು. ಅದೇ ಪುರುಷಾರ್ಥವು.

ಹಿಂದಿನ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದ ವಿಷಯಗಳು ನಾಚಕಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಂದಿರಬಹುದು. ಆದರಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧವಾದ ಉಪಯೋಗವಾಗುವದು. ಅದರಿಂದ ದೇಹಕ್ಕೂ ಗುಣವಿದೆ; ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಎಷ್ಟೋ ಗುಣವಿದೆ. ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಅವುಗಳೊಳಗಿರುವ ಕಲ್ಮಷವು ಹೋಗಿ, ಉತ್ತಮವಾದ ರಸವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದ ರಕ್ತವು ಆಗಲೇಬೇಕು. ಚರ್ಮವನ್ನು ಜೊಕ್ಕುಟವಾಗಿಡುವುದರಿಂದ ರೋಮರುಂಧ್ರಗಳು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ತೆರೆದಿದ್ದು ಒಳಗಿಂದ ಹೊರಡುವ ಕೊಳಕು ಹೋಗುವದೊಂದೇ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ರಕ್ತಸಂಚಾರವೂ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಶಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗುವದು. ಚರ್ಮರೋಗಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿಯೂ ಹುರುಪೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುವವು. ಮನಸ್ಸಿಗಾಗುವ ಲಾಭವು ಯಾವದೆಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ದೇಹವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿಡಬೇಕೆಂಬ ಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಡಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ, ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಡಿಲುಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತಾಗುವದು; ಜ್ಯಾಪಲ್ಯಕ್ಕೆ ಲಗಾಮು ಹಾಕಿದಂತಾಗುವದು. ಇದು ನಿರೋಧವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೇನು? ನಿರೋಧಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅದ್ಭುತವಾದ ಬಲವಿದೆಯೆಂದು ಯೋಗಿಗಳ ದೃಢವಾದ ಮತ. ದೇಹದ ಅರೋಗ್ಯದ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯದ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದವರು,

ಇಂದ್ರಿಯಜಾಪಲ್ಯಕ್ಕೆ ಬಲಿಬೀಳುವದು ಸಹಜವೇ. ಹೆಚ್ಚುವರು ಈ ಶರೀರದ ಆರೈಕೆಯು ಧರ್ಮವೇ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದು ಶುಷ್ಕ ಧರ್ಮೋಪದೇಶ. “ಶರೀರಮಾಧ್ಯಂ ಬಲು ಧರ್ಮಸಾಧನಂ” ಎಂಬುದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತವಲ್ಲವೋ? ರೋಗರಹಿತವಾದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೂ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಗ್ಗಿರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸು ಜ್ಯಾಂಜಲ್ಯವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಎಲ್ಲರೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚೋಗದ ಮೂಲಸಿದ್ಧಾಂತವೂ ಅದೇ. ಅದಲ್ಲದೆ ಶರೀರಪೋಷಣೆಯ ವಿಚಾರವು ಅಧರ್ಮವೆಂದರೇ ಆರ್ಥವೇನು? ಆತ್ಮಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿಯೇ ದೇವಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದು ಮನುಷ್ಯನು ನಿಜವೇ. ಆದರೆ ಒಂದೇ ಸಲಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆದೇನು ಮಕ್ಕಳಾಟವೋ? ಮನಸ್ಸು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲವಾದರೆ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಸ್ಥಿರತೆಯು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು? ಮತ್ತು ದೇಹವು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿಲ್ಲವಾದರೆ ಮನಸ್ಸು ಶಾಂತಿಯು ಹೇಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕು? ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯೋಗಿಗಳ ಮಾತು ಬೇರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ವಿವಿಧಗಳು ಮುಖ್ಯರಾದರೆ. ಅವರ ಸಾಧನೆಗೂ ‘ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯನಮಃ’ ದೇವತಾಸುಧಾರಣೆಯೇ. ಮುಂದೆ ಮನಸ್ಸು ಬಹಳ ಸ್ಥಿರವಾದುದಾದರೆ ದೇಹದ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅವರು ಮನೋಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಲೀಲೆಯನ್ನಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ದೇಹದ ಸುಧಾರಣೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಧರ್ಮಸಾಧನ. ‘ಹೃದಯ ಸೋ ಭಗವಾನ್’ ಎಂದು ಹಿರಿಯರ ಉಕ್ತಿಯಿದೆ. ಅದು

ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟುಮಣ್ಣಿನ ಗುಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಶೃಂಗರಿಸುವದ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕಟ್ಟಿದ ದೇಹದ ಗುಡಿಯನ್ನೇ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಗಿಟ್ಟು ಶೃಂಗರಿಸುವದು ಉತ್ತಮವಲ್ಲವೇ? ಇಂಥ ಗುಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಉಲ್ಲಾಸಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುವದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ತಂಟೆಗಳೂ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳ ಸಂದೇಶವೂ ತನುಮನಗಳೆರಡನ್ನೂ ವೃದ್ಧಿಗೆ ತರುವದು ಅಷ್ಟೇ? ಹೀಗಿಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಉಚ್ಚ ಧರ್ಮವನ್ನು ಯಾಕೆ ಸಾಧಿಸಬಾರದು?

ತೇಜಸ್ವಿಜರಾದ ಬಲಾಢ್ಯರಾದ ಯುವಕ ಯುವತಿಯರಲ್ಲಿ ಪರಕೀಯರ ಆಡಳಿತವು ನಡೆಯುವದು ಬಹುಕಷ್ಟ. ಇಂತಹ ಸರ್ವಾಂಗ ಬಲಸೌಂದರ್ಯವು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಯ ಸಾಧನೆಯ ನೋಡಲು ಮೆಚ್ಚಿಲು; ಮತ್ತು ಸ್ವರಾಜ್ಯವೂ ಸುಖಾಧಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿಯಷ್ಟೇ ಬೇಕಾದದ್ದು. ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದನ್ನು ನಾನಾಗಿಯೇ ಸಾಧಿಸಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಷ್ಟೆ. ಅದೇನೇಲಿ ಯಾಕೆ ಆ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು? ಒಬ್ಬ ನೋರಿಯ ಪೊಳ್ಳು ದೇಹದ ಸುಳ್ಳು ಬುದ್ಧಿಯ ಮೂಟದ ಗೊಂಬೆಗಳಿಂದ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಲಭಿಸಿತೇ?

ದೇಹವನ್ನು ಸರ್ವಾಂಗ ಪರಿಪುಷ್ಟವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಅಭಿಲಾಷೆಯಿದ್ದವನು, ತನ್ನ ಆಶೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅದಕ್ಕಪಾಯಕರವಾದ ಸಕಲ ಅಹಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸುತ್ತಾನೆ. ಜಟ್ಟಿಗಳ ಜಾಪಲ್ಯ ನಿರೋಧನವು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದವರಾರು? ಈಗಿನ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲೊಂದು ಯುವಕ ಯುವತಿಯರಿಗೆ ಈ ದೇಹಸಂಬಂಧವಾದ ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವರಲ್ಲನೇಕರು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಮಂಜಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಯೋಗ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈಗ ದೇಹವನ್ನು ಶೃಂಗರಿಸುವದೆಂದರೆ ಬಟ್ಟೆ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಬಂಗಾರಗಳಿಂದ ಶೋಭಾಯಮಾ ನವಾಗಿ ಮಾಡುವದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಇವುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವವು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವೈದ್ಯರು ಇದನ್ನು ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದಂತೆ ಪರಿಗಣಿಸಿ

ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಹೆಂಗಸರು ಹಿಂದೆ ತಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನು ಗಾಳಿ ತಗಲದಂತೆ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಂತೆ ಈಗ ಇಡುವದಿಲ್ಲ. “ಅಜ್ಜಿ ನಟ್ಟಿ ಅಲವ ಮು”ಕ್ಕೆ ಒಣಗಿದ ರೂಪಿರು ಹಾಕುವ ವಿಚಾರವೇನರು, ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದೇಹದ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಗಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡುವದರಿಂದ ಅನಾಚಾರ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುವವೆಂದು ಒದರಿದರೂ ಅವೇನೋ ಹೆಚ್ಚುವದು ಬಿಟ್ಟು ಕಡಿಮೆಯೇ ಆಗಿವೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿ ದೇಹದಾರ್ಥ್ಯವೂ ಸೌಂದರ್ಯವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಯಾರ ದೇಹವು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಸುಂದರವಾಗಿದೆಯೋ ಆತನಿಗೆ ಅದನ್ನು ಇತರಿಗೆ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಹಜವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಜಟ್ಟಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬಲವಾದ ಶೋಕುಗಳನ್ನೂ ಅಗಲವಾದ ಎದೆಯನ್ನೂ ತೋರಿಸದೆ ಎಂದಾದರೂ ಮುಚ್ಚಿಡುವರೋ? ಅದೇ ಬಲಹೀನರು ಬಟ್ಟೆ ಬಂಗಾರಗಳಿಂದ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಿಂದ ದೇಹವನ್ನು ಮುಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಮಾನವ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ತನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯಾಭಿಮಾನವು ಸಹಜವೇ. ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಅಭರಣಗಳ ಕೃತಕ ಅಲಂಕಾರಗಳು ಹೇಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವವೋ ಹಾಗೆ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಗೂ ತಮ್ಮ ದೇಹದ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗುವದು. ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಸೌಂದರ್ಯವು ಹೇಗೆ ಬರುವದು?

ಅಗಸ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ, ಕ್ಷೌರಕ, ಚಿಪ್ಪಿಗ ಮುಂತಾದವರ ಪ್ರಸಾದವಾದ ಅಲಂಕಾರ ಸೌಂದರ್ಯಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಕೃತಕ ಜೀವನವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನು ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ನಿಸರ್ಗದ ಜೀವತೆಯ ಉಪಾಸಕನಾಗುವನೋ ಹಾಗೆ ಹಾಗೆ ಅವನ ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುವವು.

ಇದು ಒಣ ಉಡೆಯಲ್ಲ, ಬುದ್ಧಿಯ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಲ್ಲ, ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ತಾನಾಗಿ ಒಡೆದು ತೋರುವ ಅನುಭವ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರವಂಚ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ವಿ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ, ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ., ಬೆಂಗಳೂರು ಅವರಿಂದ

ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಮುತ್ತಿ ಅವರ ಜೀವನವನ್ನು ಹಿಂಡುತ್ತಿರುವ ಮಿತಿ
ಮೀರಿದ ಮನೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು.... ನಿರುದ್ಯೋಗ
ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ತತ್ವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮದ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ
ಯಾಗಬೇಕು.

ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಮನೆಯ ಅಭ್ಯಾಸ

ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮನೆಯ ಅಭ್ಯಾಸ (Home-work) ದ ಅವಾಂತರವು ಬಹಳ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ವಿಶ್ರಾಂತಿಯೂ ಕ್ರೀಡಾ ವಿನೋದಗಳೂ ದೊರಕದೆ ಬಾಲಕ ಬಾಲಿಕೆಯರ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಕುಂದನ್ನು ತರುತ್ತಿರುವುದು ಮಹಾಜನರ ಕಣ್ಣನ್ನು ತೆರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ತಿಂಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಹೌಸ್ ಆಫ್ ಕಾಮನ್ಸ್ ಸಭೆಯ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಗಾಗಿ ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಿ. ರಾಡ್‌ಫೋರ್ಡ್ (Mr. Radford) ರವರು ತಂದರು. “ಶಾಲೆಯು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನೂ ಕ್ರೀಡಾ ವಿನೋದವನ್ನೂ ಹೊಂದಲು ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾಗುವ ಮನೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೊಡಲಾಗದು. ಈ ವಿಧವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಸಲು ಕ್ರಮವಾದ ಏರ್ಪಾಟನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು” ಎನ್ನುವುದೇ ಅದರ ಮುಖ್ಯಾಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಮಹಾಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಯ ಅಭ್ಯಾಸದ ಅನರ್ಥಗಳನ್ನು ಅವರು ವಿವರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದರು. ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತ ಸರಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಆಲೆನ್ (Sir W. Aleen) ರವರು, “ನಾನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಯಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದೇ ನನ್ನ ಜೀವಮಾನಕಾಲದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಸುಖಕರವೆಂದು ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಆದರೆ ನಾನು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಡುವರೆಗೂ ಸುಖದ ಸವಿಯನ್ನೇ ಅರಿಯೆನು. ಶಾಲೆಗೆ ಕೊಡುವ ಮನೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಆಯುಷ್ಯಮಾಣವೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಂತಹ ಅನರ್ಥವು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅರಿತು ಬೇಗನೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು” ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು.

ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ನಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಲಿ ಅಲಿವರ್ ಸ್ಟಾನ್‌ಲಿಯವರು ನಿರ್ಣಯದ ವಿಚಾರ ತಮ್ಮ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಉಚಿತ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು: “ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಲು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ೨೫೦ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸಂವೇದಿಸಲಾಗಿದೆ. ತೀವ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದಿರುವ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ ನೋಡಲಾಗುವುದು. ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ.” ಮನೆಯ ಅಭ್ಯಾಸದ ಸ್ವರೂಪವೇ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ಕಾಲವೇ ಎಷ್ಟು? ಮನೆಯ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡುವ ಸದ್ಭಾವೆ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮನಗಾಣಿಸಬೇಕು?

ಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ ? ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಯಾವ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿವೆ ? ಎಂಬೀ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಿತಿಮೀರಿದ ಮನೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಶಿಕ್ಷಣಸಮ್ಮೇಲನಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿವೆ.

ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನು ತನಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳ ಮನೆಯ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಬಂದರೆ, ಸುಮಾರು ೫-೬ ಪಾಠಗಳ ಮನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಾಲಕರು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಮಿತಿಮೀರಿದ ಮನೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ರೂಢಿಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ೨೦-೨೫ ಮನೆಯ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನೂ ೧೫-೨೦ ಪದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮನೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಬಹಳ ಕಡಿ ಇರುವುದು. ಇಷ್ಟು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬಾಲಕರಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಾಗಲಿ, ಕ್ರೀಡಾ ವಿನೋದಗಳಾಗಲಿ ದೊರೆಯುವುದು ಹೇಗೆ? ಬಾಲಕರ ಯಶಸ್ಸಿನಂತೂ ಇನ್ನೂ ಪರಿಶಾಸಕರವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಬಂದೊಡನೆ ಗೃಹಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯು ಸಿಕ್ಕುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣವಿಭಾಗದ ಅಡಳಿತಗಾರರು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಜಾಲಚಮೂಪದ್ಧತಿಯೂ ಜಾತೀಯ ಭಾವನೆಯೂ ಜಗತ್ತಿನ ಯುವಕರು ಸತ್ಪ್ರಜೆಗಳಾಗಿ ಸೋದರ ಭಾವದಿಂದ ಕೂಡಿ, ಸಮಾಜಕ್ಕೂ, ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂ ಉಪಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಮಾನವಜನ್ಮವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧಕವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ಘನೋದ್ದೇಶದಿಂದ ಬಾಲಚಮೂ ಶಿಕ್ಷಣವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳೇ ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ನೂತನ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸರ್ಕಾರದವರ ಮತ್ತು ಮಹಾಜನರ ಉದಾರಾಶ್ರಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಮಹತ್ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುತ್ತಲಿರುವುದು. ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಜಾತೀಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೀಯುವುದು ಎಂತಹ ಪ್ರಮಾದ

ವೆಂದು ಕಳೆದ ತಿಂಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಾಲಚಮೂ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಕಟ್ಟಡದ ಪ್ರವೇಶ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವಾಗ್ಗೆ, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ದಿವಾನರಾದ ಅಮೀನ್-ಉಲ್-ಮುಲ್ಕ್ ಸರ್ ಮಿರ್ಜಾ ಎಂ. ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್ ರವರು ನಿರೂಪಿಸಿದರು.

“ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ‘ಸ್ಕಾಟ್’ ದಳವನ್ನು ಅದು ಸೇರಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಕಿತದಿಂದ ಕರೆಯದೆ ಜಾತೀಯ ಅಂಕಿತದಿಂದ ಕರೆಯುವುದು ಮಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ವಿಷಾದಕರವಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂಬುದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಸಾಲದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಸ್ಕಾಟ್ ಎರ್ಪಾಟಿನ ಮುಖ್ಯ ಆಶಯಕ್ಕೆ ಭಂಗವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಅದರ ಬುಡಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದಂತಾಗುವುದು. “ಸ್ಕಾಟ್” ದಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು ಯಾವ ಜಾತಿಮತಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವನಾದರೂ ಅವನು “ಸ್ಕಾಟ್” ಮಾತ್ರವೇ. ಸರ್ವರಲ್ಲಿಯೂ ಭ್ರಾತೃಭಾವದಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕಾದ ಶಿಸ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದವನು. ಹಾಗೆ ಸಂಕುಚಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಸರಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೂ ಕೇಡಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಶಕ್ಕೂ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.”

ಜಾತೀಯ ಭೇದಗಳೂ ದ್ವೇಷಾಸ್ಥಾಯಿಗಳೂ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಜೀವನಕ್ಕೆ ವಿಸತ್ತುಂಟಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ ಮಿರ್ಜಾರವರ ಈ ವಾಕ್ಯಗಳು ಅಮೃತವಾಣಿಯೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಿರಲಾರದು.

ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಖಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವೈಸ್‌ಚಾನ್ಸಲರರೂ ಆಗಿರುವ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎನ್. ಎಸ್. ಸುಬ್ಬರಾಯರು ಮೊನ್ನೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಸಂಘದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನದಿಂದ ಸ್ಪೂರ್ತಿದಾಯಕವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕುರಿತು ಹಿತಕರವಾದ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದು ರೂಢಿಯಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಬ್ಬರಾಯರ ಭಾಷಣವು ಆ ಬಗೆಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಭಾಷಣಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದುದಲ್ಲ. ಅವರು ಹೀಗೆಂದರು:—

“ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಲೆಲೆತ್ತಿರುವ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನೂ ಅದರ ವಾಸ್ತವಿಕವಾದ ಸ್ವಭಾವವನ್ನೂ ಅನೇಕರು ಅರಿತಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ನಿರುದ್ಯೋಗವು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದ ಹಲವರಿಗೆ

ಮಾತ್ರವೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲದೆ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ರಾದ ಯುವಕರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೊಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಸರಿಯಾದ ಜೀವನೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಾಣದೆ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದ ಯುವಕರು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಭೂಷಣರಾಗಿಯಾಗಲಿ, ಅನ್ಯಜೀವನವಲಂಬಿಗಳಾಗಿಯಾಗಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಯಾರೂ ಆಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವೃತ್ತಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನಾಗಲಿ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಅವರಿಗುಂಟು ಮಾಡುವುದು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಹಲಕೆಲವು ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಸಪ್ತ ಸಮಿತಿಯವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಈ ಸಂಬಂಧದ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಲಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಉದ್ಯೋಗದ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಗಲಬಹುದಾದ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚನ್ನು ಜನರು ಪಹಿಸಲು ತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆಯೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ವಿಧವಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಅದರವೂ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಇರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳಿಂದಲೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಂದಲೂ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಬರತಕ್ಕ ಯುವಕರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಂಡಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಜನರಿಗೂ ಅಡಕತೆಗಾರರಿಗೂ ತೃಪ್ತಿಯಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಧವಾದ ವೃಥಾ ಖರ್ಚನ್ನೂ ಶ್ರಮಗಳನ್ನೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ದ್ವಾರವನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ರೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರವೇಶಿಸದಂತೆ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸಬೇಕು. “ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಂದ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗಿ ಹೋಗತಕ್ಕವರು ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಉಚಿತವಾದ ವರ್ಷಾಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಎಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಂಧವು ಪುನಃವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಬೇಕು. ಪುನರ್ರಚನೆಯು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮತ್ತು ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಅಂತಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಮಾರ್ಪಡುವವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಯುವಕರನ್ನು ಪ್ರೌಢಸಾಹಿತ್ಯಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣದ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆದು ಬೇಕು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರ ಧೈಯವು ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವವರಾದವನ್ನು ಸಪ್ತ ಸಮಿತಿಯವರು ಖಂಡಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೂ ಇರುವ ನೈಜವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ಮಹದುಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಪುನರ್ರಚನೆಯು ಆರ್ಥಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮಾರ್ಪಾಟಾಗುತ್ತಲಿರುವ ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಎಂದರೆ ಬಹಳ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣದ ಶಿಸ್ತೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದೋ ದೇಶದವರಿಂದಲೇ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಪರಿಹಾರವಾಗಲಾರದು. ಅಂತರ್ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರಗಳು ಬೇಕಾಗುವವು. ಅಲ್ಲದೆ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ನೂತನದೃಷ್ಟಿಯು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕ ಲೈ ಡ್ಡ್

(Petroleum-II)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎದತೊರೆ ನಾಗಪ್ಪ ಎಂ. ಎಸ್.ಸಿ.

ಇಂಡಿಯಾ ಮತ್ತು ಬರ್ಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯು ಹೇಗಿದೆ? ಹೇಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವುದು? ದೇಶೀಯ ಸಾಧನವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ಹಿಂದೂತ್ತಿ ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರಗಳು ಹೇಗೆ ಪ್ರಬಲವಾದವು? ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯೊಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ವಿವೇಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

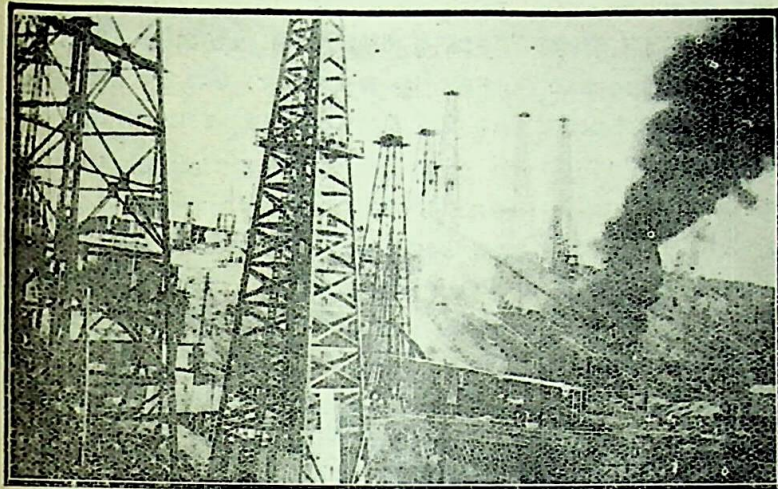
ಇಂಡಿಯಾ ಮತ್ತು ಬರ್ಮಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯು ದೊರೆಯುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಪೂರ್ವದಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದ್ದರೂ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅಧುನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದುದು ಕೇವಲ ೫೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಈ ಪರಿಶೀಲನೆ ಪರಿಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿರುವ ಅನೇಕ ತತ್ವಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದಿರುವುವು. ಇದೇಚರಿತ್ರೆಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾಲಭಾಗಗಳ ಶಿಲಾಸಂಚಯನ ಗಣಿಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ, ಒಂದಲ್ಲೊಂದು ಕಡೆ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯು ಅಡಗಿದ್ದರೂ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾದ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯು ನವೀನಜೀವಿಯುಗದ ಸಂಚಯನಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು. ಈಗ ಪ್ರಪಂಚದ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ೫೦ % ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲು ಈ ಶಿಲಾಪ್ರಸ್ತರಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದು. ಇಂಡಿಯ, ಬರ್ಮಾ ಮತ್ತು ಪರ್ಷಿಯ, ಇರಾಕ್, ಬೋರ್ನಿಯೋ, ಜಾವಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯೆಲ್ಲಾ ಈ ನವೀನಜೀವಿಯುಗದ ಶಿಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಗರ್ಭಿತವಾಗಿರುವುದು.

ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯು—ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನವೀನಜೀವಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯು ದೊರೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನೀಳವಾದ, ಹೆಚ್ಚು ಅಗಲವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆ ತುಂಬಿರುವ ಶಿಲಾಪ್ರಸ್ತರಗಳು ಸಂಚಿತವಾಗಿರುವುದು, ಯಾವು

ದಾದರೊಂದು ಮುಖ್ಯ ನದಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳಿರುವುದೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು. ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳು ನವೀನಜೀವಿಯುಗದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆಳವಿಲ್ಲದ, ನೀಳವಾದ ಸಮುದ್ರ ಶಾಖೆಗಳಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿದ್ದವೆಂದೂ, ಈ ಸಮುದ್ರ ಶಾಖೆಗಳು ಕೆಲ ವೇಳೆ ಸಾಗರ ಸಂಬಂಧ ದಿಂದ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲ ವೇಳೆ ಈ ಸಂಬಂಧವು ತಪ್ಪಿ ಕೇವಲ ಸರೋವರಗಳಂತೆ ಪ್ರವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದವೆಂದೂ ಇಲ್ಲಿನ ಶಿಲಾ ವಿಶೇಷಗಳ ಪರಿಶೋಧನೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯಬಂದಿರುವುದು.

ಈ ರೀತಿಯ ಸಂಬಂಧವು ಪರ್ಷಿಯ, ಇರಾಕ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಲೂಚಿಸ್ಥಾನ, ಪಂಜಾಬ, ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ, ಬರ್ಮಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಸುಮಾತ್ರ, ಜಾವಾ, ಬೋರ್ನಿಯೋ ಇತ್ಯಾದಿ ಹಿಂದೂಸಾಗರ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಪಾನ್ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬಂದಿರುವುದು. ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ, ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯು ಗರ್ಭಿತವಾದ ಶಿಲಾಪ್ರಸ್ತರಗಳ ಪದರವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ರೇಖೆಯೊಂದು ಇರಾಕ್-ಪರ್ಷಿಯ ದೇಶಗಳಿಂದ ಹೊರಟು ಬಲೂಚಿಸ್ಥಾನದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಇಂಡಿಯವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ನಾಯನ್ಯಸಿಮ್ (North West Frontier Province) ಪಂಜಾಬ ದೇಶಗಳಿಂದ ಈಶಾನ್ಯ ಮೂಲೆಯ ಅಫ್ಘಾನಿ ವರೆಗೂ ಸಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಬರ್ಮಾ ದೇಶದ ಮೂಲಕ ಜಾವಾ, ಸುಮಾತ್ರ, ಬೋರ್ನಿಯೋ ಇತ್ಯಾದಿ ದ್ವೀಪಗಳನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಅಲ್ಲಿಂದ ಪುನಃ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಜಪಾನ್ ದ್ವೀಪಗಳ

ಪ್ರಧಾನವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ಹಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾನಾಗಿ ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಅವ (Ava) ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಉಕ್ಕಿಬರುತ್ತಿದ್ದ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯು ಇಲ್ಲಿನ ಪೂರ್ವ ವಾಗ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಯಂತ್ರಜ್ಞಾಂಗ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಕೆಲಕಾಲ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ತಂಗಿ

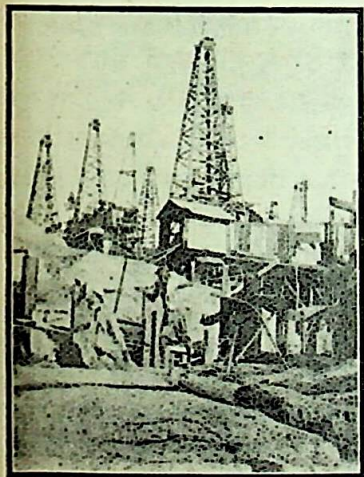
ದ್ದನು. ತನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯು ಚಿರ ಕಾಲ ಜನರ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯು ದರಾಜನು ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧ ದೇವಾಲಯ (Pagoda) ವೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತನ್ನ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರನ್ನು ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸೇವಕರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು. ಈ ದೇವಾಲಯವು ಈ ಗುಡ ಕೂಡ ಬೇಯಿನ್ ಪೆಗೋಡ (Bayin Pagoda) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

೩. 'ಚರಿತ್ರೆ'ಗಳ ಗೊಂಡಾರಣ್ಯ ಒಂದು ಬಾವಿಗೆ ಬಿಂಕಿ ತಗಲಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿತವಾಗಿರುವುದು.

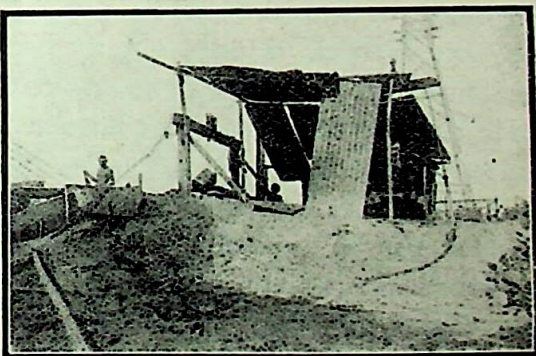
ನಿವಾಸಿಗಳ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಹದಿನೂರನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿದ

ವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಂದು ಟ್ವಿನ್‌ಜಾಯೊ (Twinnzayo) ಗಳೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಈ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ದೊರೆಯಿಂದ ಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪಡೆದು ಇಲ್ಲಿನ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಗೆ ಹಕ್ಕುದಾರರಾದರು. ಇವರು ಸುಮಾರು ಮೂರಡಿ ಚದರವುಳ್ಳ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿ

ಚೀನಾದೇಶದ ಪುಯಾಣಿಕನೊಬ್ಬನು ಇಲ್ಲಿನ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆದಿರುವನು. ಇಲ್ಲದಾಚೆಗೆ ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮದೇಶದ ರಾಜನೊ

೪. ಚರಿತ್ರೆಗಳ, ಬಾಯಿಲರ್‌ಗಳ ನಡುವೆ ಅಜ್ಞಾನಂ ರಿಡ್ಡಿಯೆಂದು ದೇಶೀ ಬಾವಿ. ನಾಲ್ಕಾರು ಜನರು ಸೇರಿ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವರು. ಬ್ಲನ್ನು ಅರಶಾನ್ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ ಅನೇಕರನ್ನು ಕೈಸೆರೆ ಹಿಡಿದನು. ಈತನು ಯೋಮಪರ್ವತಗಳನ್ನು ದಾಟಿ

೫. ಒಂದು ದೇಶೀಯ ಬಾವಿ. ರಾಟಿಯ ಮೇಲೆ ಸಾಗಬಂದಿರುವ ದಗ್ಗಕ್ಕೆ "ಟಿನ್ನು" ಕಟ್ಟಿರುವರು.

ಎಣ್ಣೆ ಅದಕ್ಕೆ ಜಿನ್ನುಗಿಬಂದು ಸೇರಿವಂತೆಲ್ಲಾ ಮಡಿಕೆಗಳಿಂದ ಅಥವಾ (ಕಾಚಿಗೆ) ಸಿಮೆ ಎಣ್ಣೆಯ ಟಿನ್ನುಗಳಿಂದ ಸೇಡಿ

* 'ಯಂತ್ರಜ್ಞಾಂಗ' ಎಂದರೆ ಬರ್ಲಿನ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಸಿಮೆಎಣ್ಣೆ' ಎಂಬರ್ಥ. ಇದರಿಂದ ಈ ಊರಿಗೆ ಯಂತ್ರಜ್ಞಾಂಗ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಕೊಳ್ಳುವರು. ಇಂಥ ಬಾವಿಗಳು ಆಳದಲ್ಲಿ ೪೦೦ ಅಡಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದೇ ಅಪೂರ್ವ.

ಈಗ ಯುನಂಜ್ಯಾಂಗ್ ಪ್ರಾಂತವೆಲ್ಲಾ 'ಡೆರಿಕ್' (Derrick) ಗಳ ಗೊಂಡಾರಣ್ಯವಾಗಿರುವುದು (ಚಿತ್ರ ೨). ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಯಂತ್ರಗಳು; ಇವು ಆಧುನಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬುದ್ಧಿ ಕುಶಲತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿತೋರುತ್ತಿರುವವು. ಇಂತಹ ನವೀನ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಕರಣೆಗಳ ನಡುವೆ—'ಡೆರಿಕ್'ಗಳ 'ಬಾಯಿ ಲಾ'ಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಯಂತ್ರಗಳ ಗೊಂಡಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಂದಿಲ್ಲಿಂದ ಬಹ್ಮಿಯರ ದೇಶೀಯ ಬಾವಿಗಳನ್ನೂ ಅವರ ಒಡಕು ಟಿನ್ನು, ಗಂಟಲು ಹಗ್ಗಗಳನ್ನೂ ನೋಡಬಹುದು. (ಚಿತ್ರ ೩-೪). "ಅಯೋ ಪಾಪ! ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ನವೀನ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಇದ್ದರೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು 'ಆದಾಯವಿಲ್ಲದ ದೇಶೀಯ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವರಲ್ಲಾ" ಎನ್ನಿಸುವುದು. ಆಧುನಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳ ವೈಧವ್ಯವನ್ನೂ ಪೂರ್ವಪದ್ಧತಿಗಳ ಕೇವಲ ಅಲ್ಪಫಲವನ್ನೂ ಪಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಅರ್ಥಾನರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಜಿನ್ನಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿರುವಂತಿರುವುದು.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ದೃಷ್ಟಿಯು ಈ ಖನಿಜಸಂಪತ್ತಿನ* ಕಡೆಗೆ ಕೆಲಕಾಲದ ಹಿಂದೆಯೇ ಬಿದ್ದರೂ, ಮೊದಮೊದಲು ಅವರು ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಿಯರಿಂದ ಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಇಂಥವರಲ್ಲಿ ಫಿನ್ಲೆ ಫ್ಲೆಮಿಂಗ್ ಕಂಪೆನಿಯವರು (Finley Fleming & Co.) ಮೊದಲನೆಯವರೆನ್ನಬಹುದು. ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಇವರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ೧೮೮೬ರಲ್ಲಿ ಬರ್ಮಾ ಆಯಿಲ್ ಕಂಪೆನಿಯು (Burma Oil Co.) ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು. ಈ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಅನೇಕ ನೂತನ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆಯಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಬಹು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಂದರು. ಇವರು ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಿಯರಿಂದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೂ, ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡುತ್ತಲೂ ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೂ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯನ್ನೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಕೆಲಕಾಲದ ನಂತರ ಇವರ ಏಕೆಗೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಇತರ ಕಂಪೆನಿಗಳೂ ನೂತನವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡುವುದಕ್ಕೂ ಬ್ರಹ್ಮಿಯರಿಂದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಆರಂಭಿಸಿದವು. ಇದರಿಂದ ಕಂಪೆನಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಪೈಪೋಟಿಯು ಜೋರಾಗಿ

ಬ್ರಹ್ಮಿಯರ ಬಾವಿಗಳ ಬೆಲೆಯು ಗಗನಕ್ಕೇರಿತು. ಮೊದಲು ಸುಮಾರು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈ ಪೈಪೋಟಿಯಿಂದ ೧೯೦೬ ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಈ ಖರೀದಿಯು ೩೦೦೦ ಕ್ಕೇರಿ ೧೯೦೮ ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಿಯರು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ೬೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು!

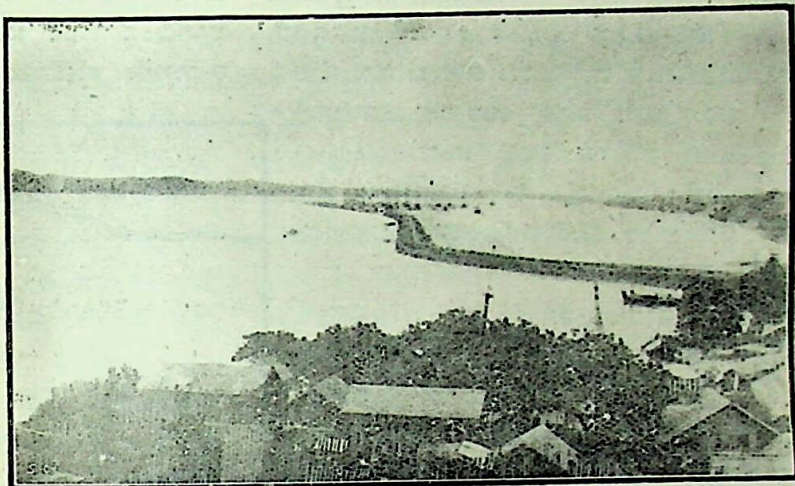
ಯುನಂಜ್ಯಾಂಗ್ ಪ್ರಾಂತದ ಅವನತವು ಸಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ. ಎರಡು ಪಕ್ಕಗಳ ಇಳುಕಲುಗಳಿಗಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ್ದಾದರೂ ಇದು ಅಳವಡಿಸಿದ ಕೊಳವೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಚಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲದೆ, ಅವನತದ ಅಂಚುಗಳು ಅನೇಕ ಪ್ರಸ್ತರವು (Faults) ಗಳಿಂದ ಸೀಡಿತವಾಗಿರುವವು. ಈ ರೀತಿಯ ವಕ್ರತೆಗಳು ಎಣ್ಣೆಯ ಅರ್ಥಿಕ ಮಹತ್ವಕ್ಕೆ ಅಂತಹ ಅವಕಾಶವಾವುದನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಹೊಸ ಬಾವಿಗಳಾಗಿ ಭೂಶೋಧನಮಾಡುವಾಗ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿರುವುದು.

ಇನ್ನು ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯು ಒಟ್ಟು ಸೇರಿರುವ ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ನವೀನ ಜೀವಿಗಳ ದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಹಲಕೆಲವು ಸಮುದ್ರಶಾಖೆಗಳಿಂದ ರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಗಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದ ಪೊಳ್ಳು (Porosity and loose) ಸಂಚಯನ (Deposits) ಗಳಲ್ಲಿ ಗಳಿಗಾಗಿ ವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಜೀವಾವಶೇಷಗಳು (ಪ್ರಾಯಶಃ ಸಮಗ್ರ ಶೇಷಗಳು ಮುಂದೆ ವಿವರಿಸುವ ರೂಪಾಂತರದಲ್ಲಿ ಕೆಚ್ಚಿ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿರಬಹುದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಹತ್ತಿ ಭೂಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವುದು) ಉಳ್ಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಇತರ ಹಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೂ ರೂಪಾಂತರಹೊಂದಿ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆ ಗೂ ಮತ್ತು ಕೊಡನೆ ಅನೇಕ ಮೇಳೆ ಸೇರಿ ದೊರೆಯುವ "ವಾಡು (Gas)" ಗಳಿಗೂ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಇವುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಸುಣ್ಣು ಶಿಲಾಸಂಬಂಧವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೇಷಸಂಬಂಧವಾದ ಸಂಚಯನಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಪಾತ್ರಗಳೆಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರುವುದು. ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕ್ರಿಮಿ (Bacteria) ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

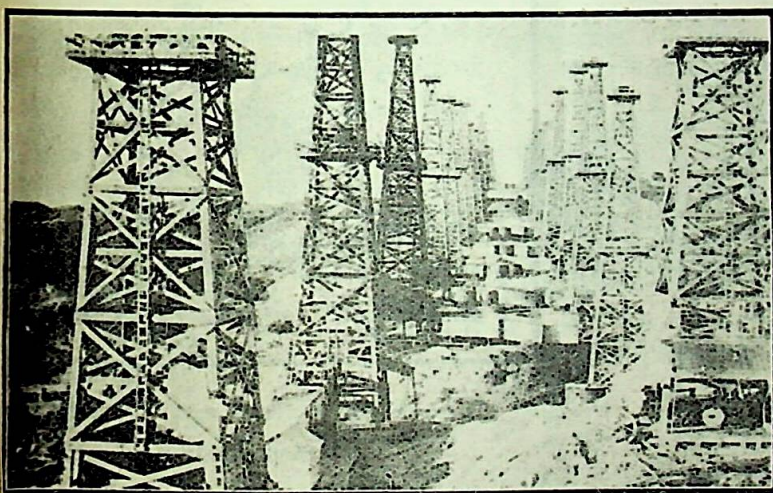
* ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯು ದ್ರವರೂಪದ ಸಸ್ತುವಾದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ನೆನ್ನುವುದು ಸಂಜ್ಞನಾಗಿದೆ.

ಹಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಕಲ್ಲಣ್ಣೆಯೂ ಒಂದೇ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಸೇರಲು ಅವಕಾಶವಿದ್ದಿತು. ಹೀಗೆ ಮತ್ತು ಆದರೊಡನೆ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಕಂಡುಬರುವ 'ವಾಯು ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದ ಸ ಚಯನಗಳ ಒತ್ತಡವು (Pressure) ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಬಂದಂತೆಲ್ಲಾ ಅಡಿಯ ಮೃದ್ವಿಶೇಷ ರೂಪದ ವಸ್ತುಗಳೂ ಒಂದೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ (ಆದರೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಯಾದೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೇ) ಬಹಳಕಾಲ ನಿಲ್ಲಿರಿಲ್ಲ. ಪ್ರವರಣವದ ವಸ್ತು ಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಕೆಲವು ಚಲನೆಗಳಿಂದಲೂ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಚನಾವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಿದ ಮಹತ್ತರವಾದ ಭೂಚಲನೆಗಳ ಉದ್ಭವಗದಿಂದಲೂ ಕಲ್ಲಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಾಪ್ಪು ನೀರಿನಿಂದಲೂ* ಮೇಲಕ್ಕೆ ರೂದಲ್ಪಟ್ಟು ರಚನಾವಿಶೇಷಗಳು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿ ತಂಗಿತು. ಕಲ್ಲಣ್ಣೆಯನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಾನದಿಂದ ಈಗ ಅದು ಅಡಗಿರುವ

ಒಂದೇ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಸೇರಲು ಅವಕಾಶವಿದ್ದಿತು. ಹೀಗೆ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದ ಸ ಚಯನಗಳ ಒತ್ತಡವು (Pressure) ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಬಂದಂತೆಲ್ಲಾ ಅಡಿಯ ಮೃದ್ವಿಶೇಷ

೫. ಸಿಂಗು ಹತ್ತಿರ ಲಾನ್ವಾ (Lanywa) ಎಂಬಲ್ಲಿ ಇರುವಾದಿನದಿಗೆ ಆದ್ದಕ್ಕಟ್ಟು ನದೀಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದಿರುವ ಬಾವಿಗಳು

೬. ಸಿಂಗು ಹತ್ತಿರ 'ಚೌಕ್' (Chauk) ಎಂಬಲ್ಲಿನ ಸಾಲಬಾವಿಗಳು.

ಪ್ರಸ್ತರಗಳಿಗೆ ಹೊರಡಿಸಿದ ಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದಿರುವುದು. ಈ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಚಲ ಭಾಗವೇ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಸುಣ್ಣ ಶಿಲೆ, ಮೃದ್ವಿಶೇಷಶಿಲೆ, ಮರಳುಶಿಲೆ, ಪೆಂಟಿ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿವಿಧ ಸಂಚಯನಗಳು ಅಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿ

ಶಿಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸುಣ್ಣ ಶಿಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೇರಿವು ವಿಶೇಷವಾದ ನೀರನ್ನೂ ಈಗಾಗಲೇ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ಕಲ್ಲಣ್ಣೆಯನ್ನೂ ಮಾತ್ರಸ್ಥಾನದಿಂದ ಹೊರಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುವುದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಈ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಸಮುದ್ರ ಶಾಖೆಗಳ ಸಂಚಯನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಕಲ್ಲಣ್ಣೆಯು ಮಾತ್ರಸ್ಥಾನದಿಂದ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಮೇಲಾಗಿ

ಹೆಚ್ಚು ರಂಧ್ರಮಯವಾದ ಮೇಲಿನ ಮರಳುಶಿಲೆ ಅಥವಾ ಸುಣ್ಣ ಶಿಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಈಗ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದು.

* ಎಣ್ಣೆಯು ನೀರಿಗಿಂತ ತೂಕದಲ್ಲಿ ಹಗುರವಾದುದಾದ್ದರಿಂದ ಇವೆರಡೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಸೇರಿದ್ದಾಗ ಎಣ್ಣೆಯು ಮೇಲೆ ತೇಲುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಿದೆ.

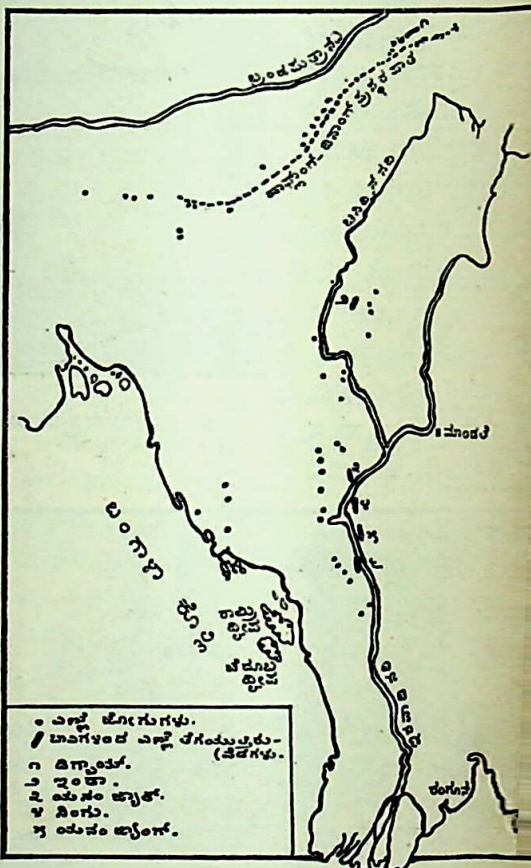
ಯನಂ ಜ್ಯಾಂಗ್ ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಬೀಳುವ ರೇಖೆಯ ಮೇಲೆ ಮಿನ್ಬು (Minbu), ಯನಂಜ್ಯಾತ್ (Yenangyat) ಮತ್ತು ಸಿಂಗು (Singu) (ಚಿತ್ರ-೬) ಎಂಬಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯ ಎಣ್ಣೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಸಿಂಗು, ಯನಂಜ್ಯಾತ್ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಈಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರುತ್ತಲಿವೆ. ಇನ್ನೂ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಚಿನ್‌ದ್ವಿನ್ (Chin-dwin) ನದೀಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಇಂಡಾ (Indaw) ಎಂಬಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಈ ಬಾವಿಗಳು ಇಂಡೋ ಬರ್ಮ್ ಆಯಿಲ್ ಕಂಪೆನಿಯವರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವವು. (ನಕ್ಷೆ-೬).

ಆರಕಾನ್ ತೀರಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮ್ರಿ (Ramri) ಮತ್ತು ಚೆಡುಬ (Cheduba) ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿನ ಎಣ್ಣೆ ಬಾವಿಗಳು ಬೇರೊಂದು ಸಮುದ್ರಶಾಖೆಗೆ ಸೇರಿರುವು. ಇವುಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ದೊರೆಯಲಾರದ ರಿಂದ ಅಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳಲ್ಲ. ಇದೇ ಸಮುದ್ರ ಶಾಖೆಗೆ ಸೇರಿರುವ ಅಸ್ಸಾಂ ದೇಶದ ಎಣ್ಣೆ ಜೋಗುಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು. ಇವು ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಭೂರಚನಾ ವಿಶೇಷವಾದ “ಹಾಪ್ಲಾಂಗ್-ಡಿಸಾಂಗ್” ಪ್ರಸ್ತರಪಾತ (Haflong-Disang Fault) ದ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡುಬರುವುದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯಾಂಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾಂತದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಎಣ್ಣೆ ಬಾವಿಗಳು ಡಿಗ್ಬಾಯ್ (Digboi) ಎಂಬಲ್ಲಿರುವವು.

ಇವಲ್ಲದೆ, ಪಂಜಾಬ ದೇಶ ಮತ್ತು ವಾಯವ್ಯ ಸೀಮೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಲವು ಎಣ್ಣೆ ಬಾವಿಗಳೂ ಅನೇಕ ಎಣ್ಣೆ ಜೋಗುಗಳೂ ಇರುವವು. ಇಲ್ಲಿನ ‘ಖೂರ್’ (Khaur) ಪ್ರಾಂತದ ಎಣ್ಣೆ ಬಾವಿಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಲ್ಹಿಣ್ಣೆ ಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವವು. ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಅಸ್ಸಾಂ ಬರ್ಮ್ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿನ ಬಾವಿಗಳೂ ಕೂಡ ನೂತನವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಉತ್ತರೋತ್ತರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ ಪ್ರೇರಣೆಗಳಿಂದ ಈ ಪ್ರಾಂತವೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬರುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಇಂಡಿಯ ಮತ್ತು ಬರ್ಮ್ ದೇಶಗಳ ಈ ಹಲವು ಬಾವಿಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಎಣ್ಣೆಯು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿರುವುದು? ಎಂಬ ವಿಷಯವಾಗಿ ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯನಂ ಜ್ಯಾಂಗ್ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಈಗ ದೊರೆ

ಯುತ್ತಿರುವ ಎಣ್ಣೆಯೆಲ್ಲಾ ೩೦೦೦ ಅಡಿಗಿಂತ ಕೆಳಗೆ ಮರಳು ತಿಲೆಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದು; ಮತ್ತು ದೊರೆಯಬಹುದಾದ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಭಾಗದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತಿರುವುದೆನ್ನಬಹುದು. ಅದೇ ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು ೫,೦೦೦,೦೦೦,೦೦೦ ಗ್ಯಾಲನ್

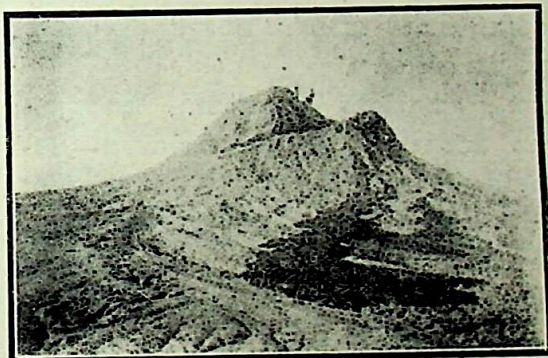
ಅ. ಅಸ್ಸಾಂ ಬರ್ಮ್ ದೇಶಗಳ ಮುಖ್ಯ ಎಣ್ಣೆ ಬಾವಿಗಳಿರುವ ಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ನಕ್ಷೆ.

ಅಷ್ಟು ಕಲ್ಹಿಣ್ಣೆಯು ದೊರೆತಿರುವುದು! ಯನಂ ಪ್ರಾಂತವು ಸುಮಾರು ಇದರರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಿಂಗುಪ್ರಾಂತದ ಬಾವಿಗಳಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ೨,೦೦೦ ಗ್ಯಾಲನ್‌ಗಳಿಗೂ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಎಣ್ಣೆಯು ದೊರೆತು ಅಸ್ಸಾಂ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಎಣ್ಣೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ. ಇದುವರೆಗೆ ಸುಮಾರು ೩೦೦೦ ಗ್ಯಾಲನ್‌ಗಳ ಎಣ್ಣೆಯು ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಂದ

ಮಿನ್ನು ಬಹುದು. ಈ ಹಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವ ಎಣ್ಣೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿಯೇ ತೋರುವುದು. ಆದರೆ ಇಡಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಎಣ್ಣೆಯ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವುದು (ಬರ್ಫ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ) ೦.೭%ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಾಗುವುದು! ಎಣ್ಣೆ ಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಭಾಗವು ಅಮೇರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನವೊಂದರಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತಿರುವುದು!

ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆಯುವಾಗ “ಮೃತ್ತಿಕಾಗ್ನಿ ಪರ್ವತ (Mud Volcano)” ಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದು ಅನುಚಿತವೆನ್ನಬೇಕು. ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆ ಗೂ ಭೂರಚನೆಗೂ ಹೇಗೆ ಅನ್ಯೋನ್ಯವಿರುವುದೋ ಅದೇ ಮೇರೆಗೆ ಈ ಮೃತ್ತಿಕಾಗ್ನಿ ಪರ್ವತಗಳಿಗೂ ಅವುಗಳಿರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳ ರಚನಾವಿಶೇಷಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಆಂತರಿಕ ಸಂಬಂಧವಿರುವುದು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಿಂಧಿನಾಗಿ ಬಲಹೀನವಾದ ಭೂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇವು ಕಂಡುಬರುವವು. “ಅಗ್ನಿ ಪರ್ವತ” ನೆಂಬ ಹೆಸರು ಇವಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳ ಚಿಟ್ಟೆಯು ಸ್ಥಳಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೈಜವಾದ ಅಗ್ನಿ ಪರ್ವತಗಳ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಹೋಲುವುದರಿಂದ ಇವಕ್ಕೆ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿರುವುದು. ಇವು ಅಗ್ನಿ ಪರ್ವತಗಳಂತೆ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಹಿಡುವವಲ್ಲ; ಕಾದ ಕಲ್ಲು, ಕರಗಿದ ಶಿಲಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಮಿಶ್ರಣಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಜೀರಿಬರುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಾಯ್ಡ್ರಜನ್ (gas), ಒಲಮಿಶ್ರವಾದ ಮಣ್ಣು-ಕೆಸರು, ಹಲವು ರೀತಿಯ ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂ ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆ ಇವು ಮಾತ್ರ ಕೆಲವೇಳೆ ಅರ್ಧಮಿಡಲಿ ಅನೇಕವೇಳೆ ಅರ್ಧಮಿಡಲಿಯಿಂದಲೂ ಉಕ್ಕಿ ಬರುವವು. ಹೀಗೆ ಉಕ್ಕಿ ಬಂದ ಕೆಸರಿನ ಪ್ರವಾಹವು ದೂರ

ದಿಂದ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಿಲಾರಸ (Lava) ಪ್ರವಾಹದಂತೆಯೇ ಕಾಣುವುದು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇವುಗಳ ವಿದ್ಯಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಪ್ರಭೆಯು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಒಂದೊಂದು ವೇಳೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಉಕ್ಕಿಬರುತ್ತಿರುವ “ವಾಯು”ಗಳು ಹೊರಗಣ ವಾಯುಮಂಡಲದ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಪ್ರಜ್ವಲಿತವಾಗುವುದೂ ಉಂಟು. ಇಂಥ “ಮೃತ್ತಿಕಾಗ್ನಿ ಪರ್ವತ” ಗಳು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ೩೦೦-೪೦೦ ಅಡಿಗಳು ಮಾತ್ರವಿರುವವು. ಇವುಗಳ ಸಕ್ಕಗಳು ಉಕ್ಕಿಬಂದ ಮೃದ್ವಿಶೇಷ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದ ಅಂಥ ಬಲವಾದವಿವುಗಳೇನೂ ಅಲ್ಲ. ನೈಜವಾದ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳಂತೆ ಇವುಗಳಿಗೂ ಕೃತಕ ಮುಖದ್ವಾರ (Crater) ಗಳಿರುತ್ತವೆ. ನವೀನ ಜೀವಿಯುಗದ ಭೂಚಲನೆಗಳೇ ಈ ವಿಚಿತ್ರ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಿಗೂ ಜನ್ಮವಿತ್ತವೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಯನಂ ಜ್ಯಾಂಗ್ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿರುವ ಮಿನ್ನು ಎಂಬಲ್ಲಿಯೂ ಅರಕಾನ್ ತೀರಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಂಥ ಮೃತ್ತಿಕಾಗ್ನಿ ಪರ್ವತಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿರುವವು (ಚಿತ್ರ ೮).

೮ ಮಿನ್‌ಬುವಿನ ದೊಡ್ಡ ಮೃತ್ತಿಕಾಗ್ನಿ ಪರ್ವತ.

ರಾಜರಹಸ್ಯ

ಲೇಖಕರು: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಳಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ

ಭಾರವಾಹಿಯಾದ ಕಾದಂಬರಿ

(All Rights Reserved)

ರಜನೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ

ಮಾತನಾಡಿ ದಣಿದ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಕೆಲಕಾಲ ಮಲಗಿಕೊಂಡನು. ದಿಕ್ಕು ತೋರದಂತಿದ್ದ ವೀರಪ್ಪನೂ ನಸುನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದನು. ಇವರನ್ನಿಟ್ಟು ನೆಲಮನೆಯ ನೆಲಕ್ಕೆ ತಂಪೇರಿದ್ದುದರಿಂದ ಇವರು ಹುಲ್ಲನ್ನೇ ಹಾಸಿಕೊಂಡು ಮಲಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಸಲ ಕೊಟ್ಟ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು ಅದನ್ನು ಬದಲಿಸುವ ಪರಿಪಾಠವನ್ನು ಭಿಕ್ಷುಕ ಸಂಘದವರು ಇಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ.

ಒಮ್ಮೆ ತಿರುಗಣಿಯು ತಿರುಗಿದಂತಾಗಿ, ಭಾರವಾದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಂತರ ಮಿಣಿಮಿಣಿಯಾದ—ಆತಿ ಮಸುಕಾದ—ಕಿರಣಗಳು ಸೆರೆಮನೆಯನ್ನು ಬಂದು ಸೇರಿದುವು. ಅದು ಬಂದಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಪರಸ್ಪರರ ಮೋರೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರದೆ, ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯಾಕೃತಿಯೊಂದು ಬಂದು ನಿಂತಿರುವುದೆಂದು ಗ್ರಹಿಸುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರವಿತ್ತು.

ಆ ಕೊಬ್ಬಿದ ಶರೀರವು ಕರ್ಕಶನುಡಿಯಲ್ಲಿ ನುಡಿಯಿತು:

“ಮೃತ್ಯುಂಜಯಾ, ಹೇಗಿರುವೆ? ಹೊಸಬನು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುವಂತಿರುವನಷ್ಟೇ?”

“ಇದಕ್ಕೇನು ಹೇಳಲಿ? ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗವನು ಬರುವ ನೆಂದೊಡನೆಯೇ ನೀವು ಅವನನ್ನು ಬೇರೆಡೆಗೊಯ್ಯುತ್ತೀರಿ; ನನಗೆ ಏಕಾಂತವಾಸವೇ ಹಿತವೆನಿಸುವುದೆಂದರೆ ನನ್ನನ್ನು ನೋಯಿಸಲು ನೀವು ಅವನನ್ನಿಲ್ಲಿಯೇ ಇಡುವಿರಿ.”

“ಆದಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ಅವನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವುದರ ಕಾರಣವನ್ನರಿಯಲು ನೀನು ಕುತೂಹಲಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಹಾಗಾದರೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯಾ, ಕೇಳು. ಹೊರ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿಜಯಪುರದಲ್ಲಿ, ನಿನ್ನ ಮಾನವು ಮೂರು

ಕಾಸಾಗಿರುವುದನ್ನು, ನೀನರಿಯಲೆಂದೇ ನಾವು ಮಾಡಿವೆವು. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾನೇ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಕರಾರುಗಳಿಗೆ ನಿನ್ನನ್ನೊಪ್ಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕತ್ತಲೆಗೊಂಡು ಕಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾತ್ರವೆಂದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿನ್ನ ಭಾವನೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ವೀರಪ್ಪನು ನಡೆದುಬಿಟ್ಟವನೂ ತಿಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಬಲ್ಲವನಾದುದರಿಂದಲೂ, ಅವನು ನಿನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರಿಸುವರೆಗೂ ಹೇಳದಿರಲಾರನು. ಸರಿಯಲ್ಲವೇ?”

“ಅಹುದು, ನನ್ನ ಸಂಗಡಿಗನು ನನ್ನನ್ನು ಗೋಪಾಲನೆಂದು ನಿನ್ನನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡವರು ಹೆಚ್ಚು ನೀಚರೆಂದು ಭಾವನೆಯಾಗುವಂತೆ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವರಿಸುವನು. ಕ್ರೌರ್ಯದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ನಿಮಗೆಷ್ಟು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಆ ವೈರಿಗಳು ನನ್ನನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ನಿಮಗೆ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು—ನನ್ನ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಾನು ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಹುಮಾನವನ್ನೀಯುವೆನು. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರೆಂಥವರೇನು ನೀನು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ! ನಾನೊಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ನನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬೆಲೆಯಾಗಿ ೨೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನೀನಿಡೊರೆಯುವವು.”

“ಇಗೋ, ಇನ್ನು ಇಂತಹ ಹುಚ್ಚಾಟವು ನನ್ನೇ ಬೇಡ! ಲಂಚದಾಸೆಯು ನನಗಿಲ್ಲ. ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ದಾರಿಯೆಂದರೆ ಕಾಗದವೊಂದರಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಮಸಕಿಸುವುದು.”

“ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಸಹಿ ಮಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ!”

“ನಿನ್ನಂತೆಯೇ ಆಗಲಿ. ಇಂದಿನ ಮಾತು ಇನ್ನು ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ವೀರಪ್ಪಾ, ಎಚ್ಚರವಾಗಿ ಮೆರೆಯೋ ?”

“ಹುಲ್ಲಿನ ಹಾಸಿಗೆಯು ಪೂರ್ಣನಿದ್ರೆಯ ಸ್ಥಾನವಲ್ಲ. ನಿನಗೇನು ಬೇಕಾಗಿದೆ ?”

“ಇಂದಾಗುವುದನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕಿಡುವುದು ವಿಹಿತವಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬೆಲೆಯು ಐದುಸಾವಿರ ಮಾತ್ರ. ನಿಮ್ಮ ಪರ್ತಕ ಧಣಿಗಳಿಗೊಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯುವೆಯೋ ? ಇದೂ ಹರ್ಷವನ್ನು ವೆಯೋ ? ನೀನವರನ್ನು ಕೇಳಿ ನೋಡುವುದರಿಂದ ಹಾನಿಯಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಬೇರೇ ಮಿತ್ರರನ್ನು—”

“ಅರ್ಥವಾರೂ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಜೀವವಿರುವ ವರೆಗೂ ಹಾನಿವಿಲ್ಲ ಕೊಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ; ಇದು ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ. ಶೇಷಯ್ಯ ಕಟ್ಟಿರು ನನ್ನನ್ನೇ ತೊಂದರೆಗೊಡುವಾಡಿದರು.—ಅವರಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲೇಬೇಕು.”

“ಓಹೋ! ಮುದಿ ಶೇಷಯ್ಯನು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣನೋ !!!”

“ನಾನೇ ಹಾಗೆಂದಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಫಲವಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಲೇಖನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿದರೆ ಕವರಿಗೊಮ್ಮೆ ಒಕ್ಕುಣಿಸಿ ನೋಡುವೆನು. ಇದರಿಂದೇನೂ ತೊಂದರೆಯಂತೂ ಇಲ್ಲ.”

“ಬರೆಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನೊಡನೆ ಬಾ. ಕೆಲವು ಕಾಲದನಂತರ ನಿನ್ನನ್ನಿಲ್ಲಿಗೇ ಕರೆತರುವೆನು. ನೀನಿನ್ನೆನ್ನು ನಂಬು.”

ವೀರಪ್ಪನು ನೆಲವನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದೊಡನೆಯೇ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಬಾಗಿಲು ಭದ್ರವಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮುಂದವರು ಕಲ್ಲಿನ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನೇರಿ ಹಿಂಭಾಗದ ಕೊಳಕು ಕೋಣೆಯನ್ನು ಸೇರಿದರು. ವೀರಪ್ಪನು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಸಣ್ಣ ಕಿಡಕಿ ಹುಲ್ಲಿಣಿಕೆ ನೋಡಿದರೂ ಇದು ವಿಷಯನಗರವೆಂಬ ಯೋಗ್ಯ ಗುರುತುಗಳಾವುವೂ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ; ಅಥವಾ ಈ ಮನೆಯಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತಹ ಗುಡುಗುಂಡಾರ, ಗಡಗಳೇ ಮೊದಲಾದುವು ಗೋಚರಿಸಲಿಲ್ಲ.

ವೀರಪ್ಪನು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕನುವಾದೊಡನೆಯೇ ಆ ನೀಚನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಹೇಳಿ ಬರಿಸಿದನು: “ಪ್ರಿಯ ಧಣಿಗಳೇ,

“ನಾನಾರನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆನೋ ಅವರೇ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ

ನಾನಿದ್ದೇನೆ; ಇದಿಲ್ಲಿರುವುದೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯು ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ನನಗೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಬೆಲೆಯು ಐದು ಸಾವಿರವಂತೆ; ಅದನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ವರೆಗೂ ನನ್ನನ್ನಿವರು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ. ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬನ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ನಾನೀಗ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನೀಗ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಐದುಸಾವಿರ ನಗದು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಚೀಲವೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ನರರಕ್ತಸಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಸೇತುವೆಯ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿಡುವ ಕೃಪೆಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಹಣವನ್ನು ಇತರರು ಮುಟ್ಟಲೆಂದೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಆರು ತಾಸಿನೊಳಗಾಗಿಯೇ ನನಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯುಂಟಾಗುವುದು. ಕೂಡಲೇ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಓಡಿಬರುವೆನು. ನೀವಾರೂ ನನ್ನಿರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ಬಿಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಬೇಡಿ; ಇದಕ್ಕೆ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಕಿವಿಗೊಡುವುದೊಂದೇ ದಾರಿಯು.

“ಇತಿ, ನಿಮ್ಮ ಸೇವಕನಾದ,

“ವೀರಪ್ಪ.”

ಕಳ್ಳನು ವೀರಪ್ಪನ ಭುಜದ ಮೇಲಿಂದಣಿಕೆ ನೋಡಿ ತಾನೆಂದುದು ಎನೂ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಬರೆದಿರುವುದೆಂದು ಮನಗಂಡು, “ಇದು ಬಹುಶಃ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಬಹುದು. ಕಳ್ಳರಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಭಾವಿತ ಗುಣವಿರುವುದರಿಂದ, ವೀರಪ್ಪಾ ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳು, ಹಣವು ದೊರೆಯಿತೆಂದ ಕೂಡಲೇ ನಿನಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ದೊರೆಯುವುದು” ಎನ್ನುಲು ವೀರಪ್ಪನು ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟು, “ಪತ್ರವು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುವಂತಿದೆ” ಎಂದನು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಂದರ ಮೇಲೆ ತುಕ್ಕುಹಿಡಿದ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಅರವಿದ್ದುದನ್ನು ವೀರಪ್ಪನು ಕಂಡನು. ಕೂಡಲೇ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರತರಂಗಗಳು ಉಕ್ಕೇರಿದುವು. ಇದಕ್ಕೂ ಬಹು ಭಯಂಕರವಾದ ಕಾರಾಗೃಹದಿಂದ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅತಿ ಕೀಳಾದ ಆಯುಧದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬಂದಿಗಳು ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಪರಿಯನ್ನು ಅವನು ನೆನೆದನು.

“ನೀನೇನೂ ಅಂತಹ ದುರುಳನಂತಿಲ್ಲ. ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಕೆಲಸವಾಗುವಂತೆ ನೀನು ನಡೆದುಕೊಂಡಿರುವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಿನಗೇನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಮನುಷ್ಯನು ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿದ್ದ ಬಾಗಿಲುಮಾಡದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು, ಕೆಲವು ತಿನ್ನು

ಗಳನ್ನು ತಂದು ಅವನಿಗಿತ್ತು, ಪುನಃ ವಿರಪ್ಪನನ್ನು ನೆಲ ವನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೊಗಿಸಿ, ನೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಭದ್ರಮಾಡಿ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಕೆಲಕಾಲದವರೆಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ತಂದುದನ್ನು ಮೌನವಾಗಿ ತಿನ್ನಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹಸಿವಡಗಿದ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತಿನ ಮಲ್ಲನಾದ ವಿರಪ್ಪನು ಮೃತ್ಯುಂಜಯನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದನು.

“ಮೃತ್ಯುಂಜಯರಾಯರೆ, ನೀನನ್ನು ವುದೇನು? ಇಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೋ?”

“ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು!! ಇಲ್ಲಿಂದ!!!”

“ಹುಶ, ಇಲ್ಲಿಯ ಗೋಡೆಗಳಿಗೂ ಕಿವಿಯಿದೆ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡದೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿ. ನಾನು ಶೇಷಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟರಿಗೆ ಪತ್ರಬರೆದಿದ್ದರೂ ಅವರೊಂದು ಕಾಸನ್ನು ಸಹ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಬಲ್ಲೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅವರು ಪೂರ್ಣವಿಚಾರಮಾಡದೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನೆಸಗುವವರಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ, ಇನ್ನೂ ಬಹು ತಡವಾಗುವುದು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಶೈತ್ಯದಿಂದ ಸಂಧಿವಾತವುಂಟಾಗಬಹುದು; ಅಥವಾ ಮನೋವ್ಯಾಕುಲದಿಂದ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ವಿಶ್ವಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿ ನಾನಿಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚೈಸಿದ್ದೇನೆ.”

“ಆದರೆ ಆದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಇಲ್ಲಿಯ ಗೋಡೆಬಾಗಿಲುಗಳು ಕಲ್ಲುಕಬ್ಬಿಣಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕರ್ಕಶವಾಗಿವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಾದರೂ ಮೊಳೆಸೂಜಿಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ.”

“ಮೊಳೆಸೂಜಿಗಳು ನನಗೆ ನಿರುಪಯುಕ್ತವಾದುದರಿಂದ ಅವುಗಳೆರಡಿದ್ದರೇನೂ ಬಾಧಕವಿಲ್ಲ. ನಾನೊಂದು ಅರವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇಗೋ, ಕೈಸವರಿ ನೋಡಿ.”

“ಆದರೆ ಚಿಲಕ, ಸರಪಣಿ, ಕೀಲಿಗಳು ಬಾಗಿಲಿನ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿವೆ. ಅರದಿಂದ ನಾವು ಉಜ್ಜಿದೊಡನೆಯೇ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಹು ಸದ್ದಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕೇನು ಹೇಳುವೆ?”

“ಬಾಗಿಲಿನ ಹತ್ತಿರ ನಮಗಾವ ಕಾರ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಮೇಲೆ ಹೋದಾಗ ಬಹು ಜಾಗರೂಕನಾಗಿದ್ದೆ. ಈ ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯು ಈ ಮೇಲ್ಬಾಗದ ಮನೆಯಷ್ಟೇ ವಿಶ್ವತವಾಗಿರುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತರ್ಕಿಸಿರುವೆನು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ನೆಲವನೆಯಿದ್ದರೆ ಅದು ಇನ್ನೊಂದು ಮನೆಗೆ ಸೇರಿರಬೇಕು. ನಾವೀಗ ಒರಗಿರುವ ಗೋಡೆಯನ್ನೊಡೆದು ಅದನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೆ, ಆ ಮನೆಯವರು ನಮಗೆ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿರದ ಸಂಭವವಿದೆ. ಅಂತೂ

ಪ್ರಯತ್ನವು ಕೈಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂತಹುದು.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಅಪದ್ವಂಧುವೇ, ಈಗಲೇ ಕೊರೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅನ್ನವನ್ನಿಕ್ಕುವುದಿರಬಹುದೆಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದಿಗ ನಮಗೆ ಹಿತವಾಯಿತು.”

ಒಬ್ಬರನಂತರ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಪಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ಕೊಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಘಂಟೆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಿರಪ್ಪನು ಗೋಡೆಯಿಂದ ಮೊದಲಿಕ್ಕಿ ಹೊರತೆಗೆದನು. ಅದು ಊಟಕ್ಕೆ ತರುವ ಸಮಯವಾದುದರಿಂದ ಕೆಲಕಾಲ ಅವರು ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಒಂದು ಕಲ್ಲನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದನಂತರ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸ ಸುಗಮವಾಯಿತು. ಸುಮಾರು ಸಂಜೆಯ ಏಳು ಘಂಟೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ—ಇದು ಮೃತ್ಯುಂಜಯನ ಅಂದಾಜು—ಗೋಡೆ ಹೊರಭಾಗದ ಪ್ರವೇಶವು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡು ಬಾಹ್ಯಾಂತಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿಯುವ ಕಾರ್ಯವು ಶಸ್ಪಿಯಾಯಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ನೆಲವನೆಯಿದ್ದರೂ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಈ ದುರ್ದೈವಿಗಳ ಹುರುಪು ದ್ವಿಗುಣವಾಯಿತು.

ಊಟವಾದನಂತರ ಇಬ್ಬರೂ ಪಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ನಾಶತಾಸುಗಳವರೆಗೆ ಕೈನೋವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದು ಆಗೇ ಆಗಿದರು. ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲವು ದೊರೆಯಿತು. ಕೊರೆಯುವ ಕಾರ್ಯವು ಕೊನೆಗಂಡಿತು. ವಿರಪ್ಪನು ಮೊದಲು ಕಿಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿ ತಮ್ಮ ತರ್ಕವು ಯೆಂದು ಮನಗಂಡು, ಒಂದೆರಡು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಮೊಡನೆಯೇ ಕಿಂಡಿಯು ನುಸಿದುಹೋಗುವಷ್ಟು ದೂರದಿಂದ ದಾಖಲಿಸಿದನು.

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಇಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂಬುದು ಸಂಭವದ ಮೇರೆಯೊಳಗಿನ ಮಾತೆಂದು ನಂಬಿದ್ದನು. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವ ನಿರಾಶೆಯ ನೊಬ್ಬನು ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಹುಲ್ಲನ್ನೇ ಆಧಾರವೆಂದು ಬಗೆದು ಬಗೆಯು ಇವನದಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ವಿರಪ್ಪನು ನುಸುಳುವ ನ್ನಲು, ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಸ್ಕೃತಿಬಂದಿದ್ದನಂತರ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಕೈಚಾಚಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿದುದನ್ನರಿತವನಂತೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನ ಮನಸ್ಸು ತಿಯಾಯಿತು.

ಮಗ್ಗುಲಿನ ನೆಲವನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದೊಡನೆಯೇ ಕಾಲವಿಬ್ಬರೂ ಉಸಿರನ್ನೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮೌನವಾಗಿ ನಿಂತರು. ಈ ಸಲವೂ ವಿರಪ್ಪನೇ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ತೊರಿಸಿದನು. ನೆಲವನೆಯ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿದ್ದುದನ್ನು

ಮಾತು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡ್ಡೊಡನೆ ಯೆ? ಮೃತ್ಯುಂಜಯನಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗವು ಸಿಕ್ಕುತಾಯಿತು. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ತಾವು ಹೊರಬಿಡ್ಡೊಡನೆ ತಮ್ಮ ವೈರಿಗಳೆಲ್ಲಬ್ಬರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಬಹುದೆಂಬ ಭಯಾನಕ ಕಲ್ಪನೆಯು ಹೊಳೆಯಲು ಇಬ್ಬರೂ ಭೀತಿಪಡುತ್ತಾ ದೂರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ದಂಡದಿಂದ ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು ದುರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡರು.

ವೀರಪ್ಪನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಹಗುರಾಗಿ, ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿ, ಒಂದು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ನೆಲವನೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದನು. ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲೊಂದು ಅಟ್ಟದ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಲು ಅವನು ಅದನ್ನೇರಿಹೋದನು; ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಅವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದನು.

ಇಷ್ಟಾದರೂ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕತ್ತಲೆಯೂ ಮೌನವೂ ಮನೆ ಮಾಡಿದ್ದವು!!

ಅವನು ಮಹಡಿಗೇರಿ ಬಂದನಂತರ ಆ ದೊಡ್ಡ ಮನೆಯ ಆದಾವದೋ ಒಂದು ಭಾಗದಿಂದ ದೀಪದ ಒಂದೆರಡು ಕಿರಣಗಳು ಹೊರಹೊರಟುಬಂದುವು. ಇದರಿಂದ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗದಿದ್ದರೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುವ ಅವರ ಕಲ್ಪನೆಯು ಕುಂಠಿಸದಂತಾಯಿತು. ಅವರು ಬಹು ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಮಾರು ದೂರವನ್ನು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಿಸಿ ಮನೆಯ ಮುಂಭಾಗವನ್ನು ಸೇರಿದರು.

ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬೀಗವು ಬಿದ್ದಿದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಕೀಲಿಯು ಕೈಯಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಅಪರಾತ್ರಿಯಲ್ಲೊಂದು ಸದ್ದಾಗದಂತೆ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಮಾತಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಕೂದಲೆಳೆಯಷ್ಟು ಸರಿಸಿದರೂ ಸಹ ಆ ಬಾಗಿಲು ಭಯಂಕರ ಗರ್ಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ೧೫ ನಿಮಿಷಗಳನ್ನು ವ್ಯರ್ಥಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಮಹಾಕಾರ್ಯವು ಕೈಗೂಡಿತು!!

ತಾಳೂ ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಯೂ ಕೂಡಿ ಹೊರಬಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಆ ಕಳ್ಳರ ಗುಂಪಿನವರು ಸಂಶಯ ಪಡಬಹುದೆಂದು ವೀರಪ್ಪನಿಗೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ಆದರೆ ಬಹು ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತನಾದ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಅಂತಹ ಪ್ರಶಾಂತ ನಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಪಿಸುಪಾತಿನಲ್ಲಿವನ್ನು ನುಡಿಯಲು ಸಹ ವೀರಪ್ಪನಿಗೆ ಎದೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಎನ್ನೂ ಹೇಳದೆ ತಾನು ಮಾತ್ರ ಹೊರಬಿದ್ದರೆ, ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ದೂರ ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಕೆಲಕಾಲ ತಡೆದು ನಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಬರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಅವನೊಂದು ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು

ಕಲ್ಪಿಸಿದನು.

ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದೊಡನೆ ಯೆ? ಮೃತ್ಯುಂಜಯನನ್ನು ವೀರಪ್ಪನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮುಂದೆ ದೂಡಿದನು. ಅವನು ಅದರಂತೆಯೇ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೊರಗೆ ಬರಲು, ಬಾಗಿಲು ಪುನಃ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಕೂಡಲೇ ಭಯಭ್ರಾಂತನಾದ ವೀರಪ್ಪನಿಗೆ ನಿರ್ಜನ ಗವಿಯಂತಿರುವ ಮಹಡಿಯಿಂದ ಕೊರಗುವ ದನಿಯು ಬಂದು ಕೇಳಿತು. ಅವನು ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದೊಡೆದೊಡೆಗದೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿದನು. ಏನೋ ಅಪಘಾತದಿಂದ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಯಿಲಿನಂತಲ್ಲದೆ, ಶಾರೀರಿಕ ಅಥವಾ ಮಾನಸಿಕ ಬಲು ನೋವಿನಿಂದ ಅದು ಜನಿಸಿದಂತೆ ತೋರಿತು. ಆ ದನಿಯು ಪುನಃ ಪುನಃ ಕೇಳಿಬಂದು ಮುಂದುವರಿದಿತು. ಪರಿಶೋಧಕ ಮತಿಯಾದ ವೀರಪ್ಪನು ತನ್ನ ಕೌತುಕವನ್ನಿಂಗಿಸಲು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಈ ಸಲವೂ ಮೇಲಕ್ಕೇರಿ ಹೋದಹೊದಂತೆ ಆ ದನಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. “ಇದು ಆಯೋ ಭೀಕರ-ಬಹು ಭಯಂಕರ!-ಕೈಬಿಡಬಹುದೇ-ಸಾಯಲೆಂದು ತೊರೆಯಬೇಕೇ-ಸಾಯುವಾಗ ನಾನೊಬ್ಬನೇ-ಅಪ್ಪಾ, ಆಯೋ, ಒಬ್ಬನೇ, -ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ- ಗುಟುಕುನೀರು-ಒಂದೇ ಗುಟುಕು-ದೇವರೇ, ದೇವರೇ!”-ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳು ಕೇಳಿಸಲು ತಾನಿಗೆ ಗಂಡಾಂತರಕ್ಕೇಡಾಗುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನಗಂಡು ವೀರಪ್ಪನು ದೀಪವು ಮಿಣುಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ ಕೋಣೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದನು.

ಅದೇತಹ ದೃಶ್ಯವನ್ನು!! ವೀರಪ್ಪನ ಮೈ ಜುಮ್ಮೆದಿತು!!

ಒಂದು ಹೊಲಸು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಣದಂತೆ ನಿಶ್ಚೇಷನಾದ ಮುದುಕನೊಬ್ಬನು ಬಿದ್ದಿದ್ದನು. ಚರ್ಸದಿಂದ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟ ಅವನ ಅಸ್ಥಿಪಂಜರದ ಭೀಕರತೆಗೆ ಬಲು ಬೆಳೆದ ಗಡ್ಡಮೀಸೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಭಯಂಕರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತುಂಬಿವು. ಹೊರಳುವ ತಲೆಯ ಕೆಳಗೆ ಸೊರಗಿದ ಕೈಯೊಂದಿತ್ತು; ಇನ್ನೊಂದು ನೋವನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಚುಕುತ್ತಿತ್ತು.

ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಷಣಪ್ರಾಯವಾದ ಸಾಮಾನುಗಳೆಲ್ಲ ವಿರಲಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಔದಾಸೀನ್ಯಭಾವವು ಮೈದೊರಿತ್ತು. ಮೇಜು ಕುರ್ಚಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಹು ದೂಡಿತ್ತು; ಕಪಾಟು ತೆರೆದಿತ್ತು; ನೆಲದಮೇಲೆ ನಾಣ್ಯಗಳು ಬಿದ್ದಿದ್ದವು; ಜಮಖಾನೆಯು ಬಹು ಮಡಿಚಿತ್ತು.

ವೀರಪ್ಪನು ಮಂದಪ್ರಕಾಶವುಳ್ಳ ದೀಪವನ್ನೆತ್ತಿಹಿಡಿದು ಮುಂದೆ ಬಂದೊಡನೆ ಆ ರೋಗಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಅಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಿರುನಗೆಯು ಬರಲು ಯತ್ನಿಸಿತು. ಆ

ದುರ್ದೈವಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಸುವುದು ನೀರಪ್ಪನ ಮೊದಲ ಕೆಲಸವೆನಿಸಲು, ಬಟ್ಟಲಿನಲ್ಲದನ್ನು ಸುರುವಿ, ಅವನನ್ನೇ ತಿಳಿಸಿ ಕೂರಿಸಿ, ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಸಿದನು. ಬಟ್ಟಲು ಬರಿದಾಯಿತು; ರೋಗಿಯು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲಿರುಳಿ ಕೊಂಡನು. ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಯೇ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿತು. ನೀರಪ್ಪನೆಂದನು:—

“ ಸಜ್ಜನನೇ, ಇನ್ನೇನು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳು. ನಿನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಜಡ್ಡಾದಂತಿದೆ—ಆದರೆ ಇಲ್ಲಾರೂ ಇದ್ದಂತಿಲ್ಲ—”

“ ಅಹುದು—ಅಹುದು—ನಾನಿಗ ಒಬ್ಬೊಂಟಿಗ. ಅಯ್ಯೋ ಕೃತಜ್ಞಳೇ, ನೀನೆಲ್ಲಿ? ನಿನ್ನ ಸ್ವಂತ ತಂದೆಯನ್ನು—ಸುಂದರೀ, ಸುಂದರೀ,—ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು—”

“ ನೀನಿಗೆ ಹಸಿವೆಯೋ? ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆನು ಕೊಡಲಿ? ”

“ ಅಯ್ಯೋ, ಆಪ್ತಾ, ನನಗೆ ಹಸಿವೆಯಿಲ್ಲ—ನನ್ನ ಅಂತ್ಯಕಾಲವಿದು. ”

“ ಹಾಗಾದರೆ ನಾನಿಗ ಓಡಿಹೋಗಿ ವೈದ್ಯನೊಬ್ಬನನ್ನು ಕರೆತರು—”

“ ಬೇಡ ಬೇಡ, ದಯಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲು. ಬದುಕುವ ಆಶೆಯಿನ್ನಿಲ್ಲ; ಮನುಷ್ಯಹಾಯವು ನನಗೆ ಸಾಕಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ನಾನು—ತೀರಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ....ಇಗೋ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಲಾರೆ.

ಕೌತುಕಮಯ ಕಾಗದಗಳು

ನೀರಪ್ಪನು ಇಂದ್ರಭವನವನ್ನು ಸೇರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾನಗರದ ಸಹಸ್ರಾರು ಗಡಿಯಾರಗಳು ಬೆಳಗು ಮುಂಜಾವಿನ ಐದು ಗಂಟೆಯಾಯಿತೆಂದು ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗರ್ಜಿಸಿದುವು. ಅತಿ ಆಯಾಸದಿಂದ ಬಹು ಬಳಲಿದ ಅವನ ಅವಯವಗಳು ತಾವೇತಾನಾಗಿ ವಿರಮಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದರೂ, ನೀರಪ್ಪನ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯು ಅವುಗಳ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಎಡೆಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ವಿಚಿತ್ರವನು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟ ಪುಸ್ತಕವೊಂದು ಹಸ್ತಗತವಾಗಿರಲು ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಅವನು ಉತ್ಕಂಠಿತನಾಗಿದ್ದನು.

ಅದು ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಲಡ್ಡು ಪುಸ್ತಕವಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಲೆಗಳು ಬಿದ್ದಿದ್ದವಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಹಾಳೆಗಳ ತುದಿಗಳು ಮಡಚಿಯೂ ಹರಿದೂ ಹೋಗಿದ್ದುವು. ಜೀರ್ಣವಾದ ಮೇಲಿನ ರಟ್ಟಿನ ಬಣ್ಣವು ತಿಳಿಯಲಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ತೆರೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅದರಲ್ಲಿಯ ಸ್ಪಷ್ಟಾಕ್ಷರವುಳ್ಳ ಪ್ರತಿ ಕಾಗದವನ್ನೂ ನೀರಪ್ಪನು ಪರೀಕ್ಷಿಸತೊಡಗಿದನು.

ನೊದಲಿನದೊಂದು ಮೃದುವಾದ ಚೀಲವಾಗಿತ್ತು. ನೀರ

ಪ್ಪನಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಕೊರೆಯುತ್ತಿದೆ; ಕಣ್ಣು ಮಂದವೆನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಯ್ಯೋ ಇತ್ತ ಬಾ. ದೀಪವನ್ನೇಕೆ ಆರಿಸಿದೆ? ”

“ ಇಗೋ ನಾನಿಲ್ಲಿಯೇ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ; ದೀಪವಾರಿಷ್ಟ ನೀನು ಹೇಳು. ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದು ವುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿಬಿಡು. ನಾನು ಬಗ್ಗಲೋ, ಇಗೋ ಬಗ್ಗಿದ್ದೇನೆ. ”

“ ಇನ್ನೂ ಬಗ್ಗು. ನನ್ನ ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿಯ ಪುಸ್ತಕ—ಹಾ, ಹೂ, ಸುಂದರಿಗೆ ಹೇಳು—ಸತ್ತೆ, ಅಯ್ಯೋ ಸತ್ತೆ—ದೇವರೇ, ಉಳಿಸು—ಕ್ಷಮಿಸು—ಮನೋರಮೆ—ಸುಂದರಿ—”

ಅಪರಿಚಿತನು ಪರಲೋಕವನ್ನು ಸೇರಿದನು !

ನೀರಪ್ಪನು ಕಡುನಡುಗಿದನು. ತನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗ ಅಂತಕನ ಕೋಲಾಹಲವೂ ಸಂದರ್ಭವಶದಿಂದ ತಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಭಯಂಕರ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಅವನನ್ನು ಕಂಗೆಡಿಸಿ ಬಲು ತೊಳಲಿಸಿದುವು. ಕೆಲವು ತಾಸುಗಳ ನಂತರ ಅವನು ಜೀತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಗೋಡೆಗೆ ಹಾಕಿದ್ದ ಅಂಗಿಯಲ್ಲಿಯ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಾರೋ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಬಂದಿರುವೆಂಬಂತೆ ದಿಕ್ಕುತೋಚದೆ ಧಡಧಡನೆ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನೇಳಿದು ಓಡಿಹೋದನು. ಆಗ ಬೆಳಗುಮುಂಜಾವಿನ ಎರಡು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಪುನು ನಿದಾನವಾಗಿ ಆ ಕಾಗದದ ಚೀಲದಿಂದ ಕಷ್ಟಾದ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಮೊಳ ಉದ್ದವಾದ, ರೇಶಿಮೆಯ ಎಳೆಗಿಂತಲೂ ಮೃದುವಾದ ಕೂದಲುಗಳ ಗೊಂಚಲನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದನು. ಅವನಿಗೆ ಮಿತಿಮೀರಿದ ವಿಸ್ಮಯವಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಮಡಿಸಿಟ್ಟು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ “ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಮನೋರಮೆಯ ಕೂದಲೆಳೆಗಳು— ಪ್ರೇಮಪಾತ್ರನ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ— ೧೭೫೬, ೧೨ನೆಯ ತಿಂಗಳು ” ಎಂದು ಬರೆದಿತ್ತು.

ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದವನು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆನೋ ಹೊಳೆದಂತಾಯಿತು. ಇಂದ್ರಭವನವೆಂಬ ಭೋಜನಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ನೀರಪ್ಪನ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಮನೋರಮೆಯ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಅವನತ್ತಿದುದು ನಮ್ಮ ನಾಚಕರ ಸ್ಮೃತಿಪಥದಲ್ಲಿರಬಹುದು. ನೊದಲೇ ಕುತೂಹಲಿಯಾದ ಇವನು ಈಗ ಕಂಗೆಡುವಷ್ಟು ಉತ್ಕಂಠಿತನಾಗಿ ಉಳಿದ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ತಿಳಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಅವುಗಳಲ್ಲೊಂದು ಮಸಕಾದ ಬರೆವಣಿಗೆಯುಳ್ಳ ಅಪ್ರಪತ್ತವಿತ್ತು. ಇನ್ನರ್ಧವು ಏನು ಮಾಡಿದ

ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರಲ್ಲಿನ ಒಕ್ಕಣೆಯು ಇಂತಿತ್ತು:—

“ನಾನು ಈ ಮೂಲಕ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದ
ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸುವು
ಪುತ್ರನಾದ ಕೃಷ್ಣರಾಯನು ಸರ್ವಾಂತ
ಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಇಂದಿನಿಂದ ಮನೋ
ಪ್ರೀತಿಸುವೆನೋ ಆಪ್ತೇ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಆ
ಏ—ಆವಳನ್ನು ಮಹಾರಾಜರು
ಮಾಡಿದೊಡನೆಯೇ, ಹಾಗಾಗದಿದ್ದ
ಯೇ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಇವಳನ್ನು ಪ
ಕವಾಗಿ ವಾಗ್ದಾನವಿತ್ತು ಇದನ್ನು ಒ
ಕೆಳಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿದ ಮಹಾನುಭಾವ

“ಸಾಕ್ಷಿ

“ಪದ್ಮನಾಭರಾಯ.

ಇವನಿಗಾದ ಆಶಾಭಂಗವೂ ವಿಷಾದವೂ ವರ್ಣನಾತೀತ
ವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಪತ್ರದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗವೂ
ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜಗೃಹದ ಒಂದು ರಹಸ್ಯ
ಸ್ಥೋಟನವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತೆಂದು ಅವನು ತಿಳಿದನು. ಮೃತ್ಯುಂ
ಜಯನ ತಂದೆಯಾದ-ಮತ್ತು ಈಗ ಪರಲೋಕವಾಸಿಯಾದ-
ಪದ್ಮನಾಭರಾಯನು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ
ಮೃತ್ಯುಂಜಯನ ಜನನದ ಗೊಡ್ಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಳೆಯ
ಕೇಳಿಕೆಯ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದಿಲ್ಲೆಂದು ವೀರಪ್ಪನು
ಭಾವಿಸಿದನು. ಅಂತೂ ಮನೋರಮೆಯ ಮನೆತನಕ್ಕೆ
ಸಂಬಂಧಿಸಿದ—ಉಪಯೋಗಕಾರಿಯಲ್ಲದಿದ್ದ ರೂ—ಸ್ವಾರಸ್ಯ
ಮಯವಾದ ಮಹತ್ವದ ದಾಖಲೆಯು ಅವನಿಗೆ ದೊರಕಿ
ತೆಂಬುದು ಮಾತ್ರ ದಿಟವು. ಈ ಪುಟ್ಟ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು
ಕೊಟ್ಟ ಆ ವೃದ್ಧನಾರೆಂದು ವೀರಪ್ಪನು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡ
ಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ವೀರಪ್ಪನು ಅದನ್ನಲ್ಲಿಗೇ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಈ ಒಗಟವನ್ನು
ಒಡಚುವಂತಹ ಇತರ ಪತ್ರಗಳಿರುವವೇನೆಂದು ಹುಡುಕ
ತೊಡಗಿದನು. ಮತ್ತೊಂದು ಆತಿ ಜೀರ್ಣವಾದ-ಆದರೂ
ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಕ್ಷರಗಳುಳ್ಳ-ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಓಲೆಯ ಒಕ್ಕ
ಣೆಯು ಹಿಗಿತ್ತು:—

೯—೩—೧೬೫೭

“ಪ್ರಿಯ ರಾಜಪುತ್ರರಿಗೆ,

“ನಿಮ್ಮ ರಾಜಪುತ್ರತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿರುವ
ಕಾಗದವು ಕೈಸೇರಿತು. ನನಗಾಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿದೆ—
ಗಾಬರಿಯಾಗಿದೆ—ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿದೆ. ಕಲ್ಪನೆಯು ಕುಂಠಿಸಿ

ರಲು, ಬುದ್ಧಿಯು ಬುದ್ಧಿಹೀನವಾಗಿರಲು, ಯಾಂತ್ರಿಕ
ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದೇಕೆ?
ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯಪ್ರೇಮಪೂಂದನ್ನುಳಿದು ಸಕಲವೂ ಪ್ರಶಾಂತ
ವಾಗಿರುವುದೇಕೆ?

“ನಿಮ್ಮವಳಾದ,
“ಮ—ಮೆ”

ಇದರ ಮತ್ತು ಮತ್ತೊಂದು ಪತ್ರದ ಬರೆವಣಿಗೆಯು
ಚಲುವೆಯೊಬ್ಬಳೆಂದು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ವೀರಪ್ಪನರಿ
ತನು. ಓದಿದನಂತರ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇತ್ತು.
ಎರಡನೆಯ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಅವನಲ್ಲಿ ತನಗಿರುವ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನಿ
ವಳು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ, ಗೊತ್ತಾದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತಾನು ಬರುವುದಾಗಿ
ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಮನೋರಮೆಯ ಈ ಕೆಳ
ಗಿನ ಪತ್ರವೊಂದು ನಂತರ ದೊರೆಯಿತು:—

“ನನ್ನ ಪ್ರಿಯ ರಾಜಕುಮಾರರೇ—ನನ್ನ ಪರಮ
ಪ್ರೇಮಿಯಾದ ಪತಿಗಳೇ—ಈ ಪತ್ರದಿಂದ ನಿಮಗಾನ್ಂದ
ವಾಗುವುದು. ನಾನೀಗ ತಾಯಿತನವನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ಥಿತಿ
ಯಲ್ಲಿದ್ದೀನೆ; ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಆಗಾಧಪ್ರೇಮದ ಗುರುತೊಂದನ್ನು
ಪಡೆದು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಮಗರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಮುನೆ
ಯೀಗ ನನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಬಹು ಹಿತವಹವಾಗಿದೆ.
ಅವಳು ಬಹು ಅಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ದಿನ
ವಿಜಯಪುರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಅವರ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ
ದಿರಲಾರೆನು. ನೀವು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ,
ನಿಮ್ಮ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ನಾನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವೆನು. ಆದರೂ
ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವ ಮೊದಲು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲ ಪತ್ರ
ಗಳನ್ನೂ—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಿಂದಿನವೆರಡನ್ನೂ—ಪ್ರತಿದಿನವೂ
ಮುದ್ದಿಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳದಿರಲಾರೆನು.

೨೩-೬-೧೬೫೭

“ಇತಿ, ನಿಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯಾದ,
“ಮನೋರಮೆ”

ಮೃತ್ಯುಂಜಯನ ತಾಯಿಯ ಹೆಸರನ್ನೋದಿ ವೀರಪ್ಪನು
ಚಕಿತನಾದನು. ಇದಲ್ಲದೆ ಈ ಪತ್ರದಿಂದ ಮನೋರಮೆ
ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ವಿವಾಹವಾದುದು ಸತ್ಯವೆಂದಾಯಿತು. ಇದು
ಬಹುಶಃ ೯-೨-೧೬೫೭ ಮತ್ತು ೨೩-೬-೧೬೫೭ ಇವುಗಳ
ಮಧ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅವನು ತರ್ಕಿಸಿದನು.
ಮುಂದೊಂದು ಪತ್ರವಿತ್ತು:—

೬-೧-೧೬೫೮

“ದುಃಖಾತೀತಕದಿಂದ ಮೂಕಳಾಗಿರುವೆನು, ಮೈಮರೆ
ತಿರುವೆನು, ಕಂಗೆಟ್ಟಿರುವೆನು. ವಿಜಯಪುರದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ

ಬಂದಾಗ ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೊಂದು ಹೊಡೆಯಿತು. ದೇವರೇ, ನನ್ನ ಗತಿಯು ಇಷ್ಟು ಕೀಳಾಗಬೇಕೇ !! ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿ ಸಲ್ಲಿ-ಎಂದೆಂದೂ ಇಲ್ಲ, ನನಗೇಗ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಇಂತಹ ಕ್ರೂರ ಬೇರ್ಪಡೆಯೇಕಾಯಿತು? ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದ ನಿನ್ನ ಪತ್ನಿಯಲ್ಲಿ ನಿನಗೇ ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲವೆ? ನನ್ನ ತಲೆಯು ಕಾದಿದೆ, ಕಣ್ಣು ಮಸಕಾಗಿದೆ, ಏನು ಬರೆಯ ಬೇಕೆಂಬುದು ತಿಳಿಯಲೊಲ್ಲದು! ಇನ್ನಾದರೂ, ಪತಿಯೇ, ಪತ್ರಬರೆ—ಊಹೂ ಹಾಗೆ ನಿಮ್ಮನ್ನೀಗ ಕರೆದು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ; ಆದರೂ ನನಗೆ ಬೇಗನೆ ಬರೆಯಿರಿ!”

ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನೋರಮೆಯೆಂದು ಸಹಿ ಮಾಡಿದ ಇತರ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಕ್ಷರವೇ ಇಲ್ಲಿತ್ತು. ೩-೧-೧೯೫೮ರ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳು ಪ್ರಸವಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕು; ಆದರೆ ಮೇಲೆ ವಿಜಯಪುರದ ಅಂಚೆಯ ಮುದ್ರೆಯಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವಳು ಪದ್ಮನಾಭರಾಯರ ಮನೆಯಿಂದ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕು;—ಎಂದು ವೀರಪ್ಪನು ತಿಳಿದನು. ಮೃತ್ಯುಂಜಯನ ಜನನದ ಗೂಢಕ್ಕೆ ಇದು ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಪತ್ರವು ತನಗೆ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗುವದೆಂದು ಅವನು ಚಿಂತಿಸಿದನು. ಆ ನರಕದಲ್ಲಿ ನೆರಳುತ್ತಿದ್ದ ಮುದುಕನಾರು? ಅವನನ್ನಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತೊರೆದ ಸುಂದರಿಯೆಂಬವಳಾರು? —ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಕರಣವನ್ನು ಕಂಡು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವೀರಪ್ಪನು ಇತರ ಸ್ಪಷ್ಟಾಕ್ಷರವುಳ್ಳ ಪತ್ರಗಳನ್ನೋದಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಇನ್ನೊಂದು ಪತ್ರವು ಮನೋರಮೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಿಳಾಸವು ಭಿಕ್ಷುಕಸಂಘದ ವಸಂತನೆಂದಿತ್ತು. ಅದೂ ವಿಜಯಪುರದಿಂದ ಬಂದಂತಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊಸತೆಂದು ತೋರುವ ಕಾಗದವೊಂದರಲ್ಲಿ ವರ್ತಕನೊಬ್ಬನ ಒಕ್ಕಣೆಯಿತ್ತು. ಅದೇನೆಂದರೆ—

“ ೧೭-೩-೧೯೫೪

“ಕರಾರುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ. ೨೦೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಚಕ್ರ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ತಲಪಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮ! ನಾ—ಯವರಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. ನಾವು ಮೊದಲು ಮೂರು ಲಕ್ಷವನ್ನೂ, ಮುಂದೆ ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆರು ಲಕ್ಷವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವೆವು. ನೀವು ಸಾಮಾನ್ಯರುಗಳನ್ನು ಅತಿಭದ್ರ

ವಾದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಗುಪ್ತರೀತಿಯಿಂದ ಕಳಿಸಿದನಂತೆ ಇನ್ನು ೪೦೦೦೦ ರೂ. ಗಳು ಸಲ್ಲಿಸಲ್ಪಡುವವು.”

ಜತನದಿಂದ ಬರೆದ ಸಹಿಯಿಲ್ಲದ ಪತ್ರವಿದು! ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಹೇಳಿದ ಖೋಟಾ ನಾಣ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆದು ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದೆಂದು ವೀರಪ್ಪನು ತಿಳಿದನು. ಏಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ವಿಜಯಪುರದ ಮುದ್ರೆಯಿತ್ತು. ನಾ—ಎಂಬುದು ನಾಗಶೆಟ್ಟಿಯ ನಾಮದ ಸಂಕೇತರೂಪವು. ಮುಂದಿನ ಸುಂದರಿಯೊಬ್ಬಳಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಪತ್ರವು ಹೀಗಿತ್ತು. ವೀರಪ್ಪನಿಗೆ ಅದೇನೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ.

“ ೭—೭—೧೯೫೪

“ನಾಳಿನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳೂ ಕೊಡಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ರಾಸಾಯನಿಕ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ಎಂದಿನಂತೆ ಅದನ್ನು ಉಜ್ಜಬೇಕು. ನಾನು —ರನ್ನು ನಾಳೆ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.”

ಇನ್ನೆರಡು ಪತ್ರಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದುವು. ಒಂದೆರಡು ಮಡಿಚಿದ ಬಿಳಿಯ ಕಾಗದವಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಅವನಷ್ಟು ತಿರುಗಿಸಿ ನೋಡಿದರೂ ಏನಾದರೂ ಬರೆದ ಗುರುತು ಅಣು ಮಾತ್ರವಾದರೂ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದರ ಮೇಲೆ ನಡುಗುವ ಕೈಯಿಂದ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಮಸುಕಾಗಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು.

“ನೆಲವನೆಯ ಬಲಗಡೆಯ ದೂರಿನ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಯ ಕಲ್ಲಿನ ಕೆಳಗೆ ನೋಡು. ಸುಂದರೀ, ಅದನ್ನು ಜಾಣತನದಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸು; ಎಂದರೆ ನಿನ್ನ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಧಃಪತನ.”

ವೀರಪ್ಪನು ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟು, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಂಪಡಿಸಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು, ಪುತಾಪರುದ್ರ-ಮನೋರಮೆ-ಮೃತ್ಯುಂಜಯ-ಮರಣೋನ್ಮುಖನಾದ ಮುದುಕ-ಇವರೆಲ್ಲರ ವಿಚಾರಗಳೂ ಮುಂದೆ ನಿಂದಿರಲು ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತ ಮೈಮರೆತು ಮಲಿದನು.

ಅವನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ಸುಮಾರು ಹತ್ತುಗಂಟಿಯಾಗಿತ್ತು. ಶೀತವೇರಿದ ನೆಲವನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅವನಿಗೆ ಸಂಧಿವಾತವು ಗಂಟುಬಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಮೇಲಕ್ಕೇಳಲು ಬಲಿಲ್ಲ. ಮೈದ್ಯೋಪಚಾರವು ಅವಶ್ಯಕವಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಇಂದ್ರಭವನದಲ್ಲಿರುವನೆಂದೂ, ಭಿಕ್ಷುಕ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನಿನ್ನೂ ಸಲ್ಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಏನನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸಲಾಗದೆಂದೂ ಅವನು ತನ್ನೊಡೆಯರಿಗೆ ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದನು.

ವಿಲಾಸಿಯಾದ ರಾಜಪುತ್ರನು

ಇತ್ತ ವೀರಪ್ಪನಿಂತು ಮೇಲಕ್ಕೇಳಲಾರದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವಾಗೆ ಅತ್ತ ರಾಜಪುತ್ರನು ಹಾಸಿಕೆಯಿಂದೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ದ್ದನು.

ಅವನ ಸುಂದರಶಯ್ಯಾಗಾರದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಭಾರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಚತುರ ವಾಚಕರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ಅದರ ಇನ್ನೊಂದು ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಗುಪ್ತ ಸೋಪಾನವನ್ನೇರಬಹುದಾಗಿತ್ತೆಂದೂ ಮತ್ತೊಂದು ದರ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಮಜ್ಜನಗೃಹವನ್ನು ಸೇರಬಹುದಾಗಿ ತ್ತೆಂದೂ ಹೇಳಿ ಮುಖ್ಯವಿಷಯವನ್ನು ಮುಂದರಿಸುವೆವು.

ಕೆಲಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಗುಪ್ತದ್ವಾರವು ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮುಂದೆ ನಮಿಸುಗಳಲ್ಲಿ ಅರವಿಂದನು ಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆ ತುವನು. ಅವನು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಲಿಲ್ಲ. ಇವನನ್ನು ಸರಿಸಿದ ಕೃತ್ತಿಯೊಂದು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಒಳಪೇರಿತು.

ಗಿಡ್ಡನೂ ಪುಷ್ಟಕಾಯನೂ ಅದ ಅರವಿಂದನಿಗೆ ಸುಮಾರು ೨೦ ವರ್ಷಗಳು. ಅಚ್ಚುನೀಲಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳೂ, ಮೋರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದೆರಡು ಮೈಲಿಯ ಕಲೆಗಳೂ, ಕೆಂಪು ಗಲ್ಲಿಯ ಮಿಸೆಯೂ ಎದ್ದು ಕಾಣುವಂತಿದ್ದವು. ಇವನು ರಾಜಪುತ್ರನ ವಿಶ್ವಾಸಪಾತ್ರನಾಗಿದ್ದನಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ನಡೆನುಡಿ ಗಳಿಂದ ಜನಾನುರಾಗಕ್ಕೂ ಪಾತ್ರನಾಗಿದ್ದನು. ಅನೇಕ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿ ತನ್ನನ್ನು ಪಾರುಮಾಡಿದ ಇವನನ್ನು ರಾಜಪುತ್ರನು ತನ್ನ ಬಲಗೈಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದನು. ಅರವಿಂದನು ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ ಎರಡನೆಯದನ್ನು ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಮೂರನೆಯದನ್ನು ಪಟಾಕಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸಕಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ಮಾತಾಗಿದ್ದರೂ ಯಾರೇನೂ ಎನ್ನುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ರಾಜಾನುಗ್ರಹವೆಂಬ ರಕ್ಷಣೆಯು ನಾಯಿಗೆ ವಿಬುಧಮಾನ್ಯ ನಾದರೂ ಬೆದರಬೇಕಾಗುವುದು. ಇಂಥವನನ್ನು ರಾಜ ಪುತ್ರನು ಸರಿಸಮಾನನೆಂದು ಪರಿಭಾವಿಸಿದ್ದನು. ಈಗ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕುಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದ ಈ ಬಡವನನ್ನು ರಾಜಪುತ್ರನು ಮಿತ್ರನೆಂದಾಗಿ ಕರಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡನು. ಇವ ನೆಂದೂ ರಾಜಪುತ್ರನಿಂದ ದುಡ್ಡಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ತಾನಾಗಿ ಬೇಡಿ ಪಡೆದವನಲ್ಲ. ತನಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟನ್ನು ಜೂಜು ಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಗಳಿಸಿಕೊಂಡು ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಹಿಂದಿನ ಇವನ ಇತಿಹಾಸವೇನೂ ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿಲ್ಲ. ಅರವಿಂದನು ಮನೆಗೆ ಬರುವುದು ಅನೇಕ ಮನೆತನಸ್ಥ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೆ ಸರಿಬರದಿದ್ದರೂ ಅವನು ಕೆಟ್ಟವನೆಂದು ದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲಿಯೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ.

ಹಾಗಾದರೆ ಇಂತಹ ಸಜ್ಜನನ ಸಂಗಾತಿ ಯಾರು? ಈ ಕಥಾನಕವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ೩೫ ವರ್ಷ

ಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಅವತರಿಸಿದಳು. ಇವಳು ದೊಡ್ಡ ವಳಾದಂತೆ ಇವಳ ಸೌಂದರ್ಯವೂ ನಡೆನುಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪುರುಷತನವೂ ನೀತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಜನಜನಿತವಾಗತೊಡಗಿದುವು. ದರೋಡೆಪೋರನಾದ ತಿಪ್ಪಣ್ಣನಿಂದ ಒಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಕೆಲವು ಕಾಲದವರೆಗೆ ಅವನೊಡನೆ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದಳು; ಬಹುಚುರುಕು ಮತಿಯುಳ್ಳ ಇವಳು ಸ್ವಯಂಶಿಕ್ಷಕಳಾಗಿ ಓದುಬರೆಹಗಳನ್ನು ಕಲಿತು, ಅದರ ಬಲದಿಂದ ತಮ್ಮ ಅಜ್ಜ ನಂತಿದ್ದ ಭಗವಂತರಾಯನೇ ಬ ಅತಿಕಾಮಿ ರೊಕ್ಕಸ್ಥನ ಆರ್ಥಾಂಗಿಯಾದಳು. ಅವಳಾಗ “ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ”ವೆಂಬಂತಹ ರಮಣಿಯರವೊಂದು ಸೈನ್ಯವನ್ನೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಯುವಕರಿಂದ ಪರೋಪಕಾರಿಯೆಂಬ ಬಿರು ದನ್ನು ದೊರಕಿಸಿದಳು; ಚಿತ್ರಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವಳಂತೆಯೇ ಅರವಿಂದನೂ ಪ್ರವೀಣನಾದುದರಿಂದ ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಮೈತ್ರಿಯು ಮೊಳೆಯಿತು.

ಈ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೇ ಅರವಿಂದನು ಸರಿಸಿದ ಪುರುಷನು. ಇವಳಿಗೊಪ್ಪಿದಷ್ಟು ಗಂಡುಡಿಗೆಯು ಇನ್ನಾರಿಗೂ ಒಪ್ಪಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥೂಲಕಾಯಳೂ ಎತ್ತರಳೂ ಆದ ಇವಳ ಮೊಗದಲ್ಲಿ ಪುರುಷಕಳೆಯಿದ್ದರೂ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಅವಳೆದೆಯು ಹಲವು ಸಲ ಹೆದಗೆಡಿಸಿಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಪುರುಷವೇಷವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಬಾರು ಹಾಡಿದ್ದು ವಂತೆ ಇವಳು ನಟಿಸುವಷ್ಟು ಪ್ರವೀಣ ಯಾಗಿದ್ದಳು.

ಅರವಿಂದನು ಗುಪ್ತದ್ವಾರವನ್ನು ಕೈದೊಡನೆ ಯೇ ಬಹು ನಗಲಾರಂಭಿಸಲು ಮೊದಲೇ ರೇಗಿದಂತಿದ್ದ ರಾಜಪುತ್ರನು “ಅರವಿಂದಾ! ಈ ಪಿಶಾಚಿ ಯಾರು?” ಎಂದು ಅರ್ಥಹಿಂಸ ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕನು “ಸ್ವಾಮಿ, ಇವಳು ಆಸ್ಪರೆಯು” ಎಂದನು. ರಾಜಪುತ್ರನಿಗೆ ಮಿತಿಮೀರಿ ಆನಂದವಾಗಲು ಸೇವಕನಿಗೆ ಫಲಾಹಾರವನ್ನೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಂದುಕೊಡಲು ಆಜ್ಞಾ ಪಿಸಿದನು.

ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು ಆಗಲಿ ಮಜ್ಜನಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವುದು ಅಸಭ್ಯಲಕ್ಷಣವೆಂದೂ ಅವಳಿ ಳಿಗೆ ಬರುವುದನ್ನು ಅರವಿಂದನು ಮೊದಲೇ ತನಗೆ ತಿಳಿಸ ದಿದ್ದುದು ಅವನ ತಪ್ಪೆಂದೂ ರಾಜಪುತ್ರನೆನ್ನಲು, ತನ್ನನ್ನು ಪುರುಷಮಿತ್ರರಲ್ಲೊಬ್ಬನಂತೆ ಭಾವಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವಳು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದಕ್ಕನು ಒಪ್ಪದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅವಳಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದು ಮೊದಲಿನ ಸಲವಾದುದರಿಂದ ಅರವಿಂದನು ಕೋಣೆಯ ವೈಭವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ತಿಳಿಸಿದ

ನಂತರ ರಾಜಪುತ್ರನು ಸ್ನಾನದ ಮನೆಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಬಹುದೆನ್ನುಲು, ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಅವನೊಡನೆ ಒಳ ಹೊಕ್ಕಳು. ಅವನು ಕೂಡಲೇ ಬಾಗಿಲನ್ನಿಕ್ಕಲು ತಾನದನ್ನು ನೋಡದವಳೆಂದಿದ್ದಳು.

ಈಸಲ ಅವನಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮನೋಹರವಾಗಿ ಇವಳೇ ಆದನ್ನು ಪರ್ಣಿಸತೊಡಗಿದಳು. ತಾನು ಕೇಳಿದ ತುರ್ಕಿ ಸುಲ್ತಾನರ ಜನಾನಾದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನಿದು ಹಾಸ್ಯಮಾಡುವಂತಿರುವುದೆಂದು ಮಾತಿನ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇವಳೆನ್ನುಲು, “ನನ್ನನ್ನು ಸುಲ್ತಾನನಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ನೀನಾರಾಗಬೇಕಾಯಿತು?” ಎಂದವನು ನಡುಗುವ ಪಿಸು ವಾತಿನಲ್ಲಿ ಕೇಳಲು, “ನೀವೇ ತಿಳಿದುದನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಏನೂ ಆಡ್ತಿಯಿಲ್ಲ” ಎಂದಳು. “ಹಾಗಾದರೆ ನೀನು ಒಂದು ತಾಸಿನವರೆಗೂ ಸುಲ್ತಾನನ ರಾಣಿ” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಅವಳನ್ನು ಬರಸೆಳೆದನು. “ನನ್ನನ್ನು ಪುರುಷಮಿತ್ರನೊಬ್ಬನೆಂದು ಭಾವಿಸಿರೆಂದು ಬೇಡಿ, ನಾನು ಪುರುಷನೆಂದೇ ತಿಳಿದಿರಲು ನೀವು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಭಾವನೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತೀರಿ” ಎಂದವಳೆಂದಳು.

* * * *

ಇತ್ತ ಅರವಿಂದನು ರಾಜಪುತ್ರನ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಕಾಗದದ ಕಟ್ಟನ್ನು ಹುಡುಕಿ ನೋಡಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಗುಪ್ತಪತ್ರಗಳನ್ನಿಡುವ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳವಿರದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲವೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ

ಸಿಕ್ಕುವವೆಂದವನ ಭಾವನೆಯಾಗಿದ್ದರೂ—ರಾಜಪುತ್ರನ ಬರುವನೋ ಎಂದು ಆಗಾಗ್ಗೆ ವಿಹ್ವಲಚಿತ್ತನಾಗಿ ಅವನ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡುತ್ತಾ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದರೂ—ಬೇಕಾದ ಪತ್ರಗಳು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿರುವಂತೆ ಕೊಟ್ಟುಕೊನೆಗೊಂಡು ಕಾದಿದ ದ ಚೀಲವು ದೊರೆಯಿತು; ಅದನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆ ಮೆ ಇವನಿಗಾನಂದವಾಯಿತು.

ರಾಜಪುತ್ರನೂ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೂ ಬಂದನಂತರ ಫಲಾಪಾರಂಭವಾಯಿತು.

ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತು ಬರಲು ಅರವಿಂದನು “ನೀನು ನಿನ್ನ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಸುಮಾರು ಆರು ಗಂಟೆಯಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಯಹತ್ತು ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಎಲ್ಲಿಯೋ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದೀಯೆ ಎನ್ನಲು, ರಾಜಪುತ್ರನು ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡ ದನಿಯಲ್ಲಿ “ಆಹುದು, ಈ ದಿನವೂ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನಿಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ” ನೀನು ಬರಬೇಡ” ಎಂದನು. “ಹಾಗಾದರೆ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ರಾತ್ರಿಯೂ ಟಿವನ್ನು ಮುಗಿಸಲು ನಾನು ಬರುವುದಿಲ್ಲ—ಎನ್ನುವುದರೊಳಗಾಗಿ, “ಅರವಿಂದಾ, ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಮೊತ್ತಿಗೆ ಬಾ. ನಾವಿಬ್ಬರೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಭೋಜನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸೋಣ, ನೀನು ಬಂದೇಬಿಡು. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನೇನು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವೆನು” ಎಂದು ರಾಜಪುತ್ರನು ಸಿರಿದನು.

ಶಿವಪ್ರಸಾದಳು

ಸಾಯಂಕಾಲ ಸುಮಾರು ಏಳು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಲೀಲೆಯು ವೀಣೆಯನ್ನು ನುಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯಳಾಗಿದ್ದಳು. ಅಲ್ಲಿನ್ನೂ ರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ—ಅಲ್ಲೇಕೆ? ಇಡೀ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇನ್ನೂ ರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲಸದ ವಳು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾಗಿತ್ತು; ತಾರೆಯು ಐದು ಗಂಟೆಗೆ ಹೊರಬಿದ್ದಿದ್ದಳು.

ತಾರೆಯು ತಾನೆರಡು ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಹಲವು ತಾಸುಗಳ ವರೆಗೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಏನೆಂದು ಹೇಳಿದಳೋ ನಮಗೀಗ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಿಜ—ಲೀಲೆಗೆಲ್ಲವೂ ಸಮರ್ಪಕವೆಂದು ತೋರಿತು; ತಂಗಿಯ ತಂತ್ರದ ವಾಸನೆಯಾದರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಲೀಲೆಯು ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತಿದ್ದಳು. ಹಾಡುವುದರಿಂದಾದ ಸುಖಶ್ರಮದಿಂದ ಮೊದಲೇ

ಕೆಂಪಾದ ಗಲ್ಲಗಳು ಮತ್ತೂ ಕೆಂಪಾದುವು. ಇವಳ ಉಪಗಾಯೋಡನೆ ಮುಡಿದ ಹೂಗಳ ಪರಿಮಳವು ಬೆಂಪು ಇಂಚರದಿಂದ ಕರ್ಣಾನಂದವೂ ಸುರೂಪದಿಂದ ನೇತ್ರನಂದವೂ ಆಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಸ್ವರ್ಣಘ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೂಲ ಪರಮಶರಣಗಳ ಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಕೃಷ್ಣ ಸರ್ಪವೊಂದು ಅವತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಡೆಯಿಟ್ಟು ಕಟಿಪ್ರದೇಶದವರೆಗೂ ಇಳಿದಿದ್ದಿತ್ತು. ಅವಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ತನ್ಮಯಳಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದಂತೆ ಆದು ಹೆಡೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕಮಲವೇ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿರುವುದರಿಂದ ಸುಮನೋಹರವಾದ ಹಸ್ತಪಾದಗಳೂ, ಅಮೃತವೇ ಘನೀಭೂತವಾದುದರಿಂದ ಟಾದ ಅವಯವಗಳೂ, ಅಶ್ವತ್ಥವಾದ ವಸನದಲ್ಲಿ ಕವಚಮರ್ಧ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದುವು. ಇವಳ ಇಂದಿನಿಯೂ ವೀಣೆಯ ನೃದನಾದವೂ ಗಂಗೆಯ ಮನೆಯಂತೆ ಸೇರಿಹೋದುವು.

ವಾಕ್ಯಗಳ ಶಿರೋಮಣಿಕವೆಂದು ಸರಸ್ವತಿಯು ಅರಿವಿಕೊಂಡಿರುವ ವೀಣೆಯ ಸ್ವರದಿಂದ ವನಿತೆಯರ ದನಿಗೆ ಕಳೆಯೇರುತ್ತದೋ ಕಾವ್ಯಾದಿಕಲೆಗಳ ಶೃಂಗಾರಮಾರ್ಗಕ್ಕಿಂದು ಸಿಕ್ಕುಂವೆಂತಹ ನಮ್ಮ ಕೋಮಲೆಯರು ಹಾಡುವಾಗ ಅವರ ದನಿಯಿಂದ ವೀಣಾನಾದಕ್ಕೆ ಕಳೆಯೇರುವುದೋ ಎಂಬುದು ಸುಲಭನಾಥ್ಯವಾಗಿ ತೀಯತಕ್ಕ ಮಾತಲ್ಲವಾದರೂ, ಹಾಡುವಾಗ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೆಚ್ಚು ಮೋಹಕರಾಗುವರೆಂದೂ ಅವರ ದನಿಯು ಗುರುತಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುವಷ್ಟು ಇಂಪು ಸುವದೆಂದೂ ಕಂಡುಬಂದಿರುವುದು.

ಇಂತಹ ಸುಂದರ ಲೀಲೆಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ—ಸರಳ ಮತ್ತು ಶಾಂತವಾದ ಮೋಹಿನಿಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ—ನಾರಕ ತತ್ವವೊಂದು ಆಗಲೇ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು.

ಹಾಡುವುದನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಲೀಲೆಯು ಮೇಲೆದ್ದಳು. ಹೊರಬಾಗಿಲನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡದೆ ಬಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಾಂಧವ ತಂದೆಯು ಬಂದನೆಂದು ಅವಳು ಬಹು ಹರ್ಷಿತಳಾದಳು.

ಲೀಲೆಯು ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದೊಡನೆಯೇ ನಿರಾಶವಾದಳು. ಅಲ್ಲಿ ತಂದೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಯುವತಿಯೊಬ್ಬಳು ದಿನಸ್ವರದಿಂದ, “ಆಮ್ಮಾ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಗೊಡು, ಮಕ್ಕರ ಧೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳಬಾರದೆಂದು ಓಡಿಬಂದಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು ಬೀಡಿಕೊಂಡಳು. ಕರುಣಾಳುವಾದ ಲೀಲೆಯು ಕೊಡಲೇ ಅವಳನ್ನು ಒಳಗೆ ಬರಗೊಟ್ಟಳು. ಅವಳು ಬಹು ದೀಡ್ಡ ಮನಃತನದವಳೆಂದಿದ್ದಳು. ಮಾತಿನಿಂದ ಅವಳು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದ ಸ್ವಭಾವದವಳೆಂದೂ ಸಭ್ಯಳೆಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಸರಿಮೋಡಿಯಾಗಿದ್ದರು.

ಶಿವಪ್ರಸಾದನು ಇಷ್ಟು ಮೃದು, ಸುಂದರ, ಜಾಣವಾದ ಮೋಹಿನಿಯನ್ನು ಯಾವ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲವೆಂದುಕೊಂಡನು. ಪಾರ್ವತಿಯ ತಂತ್ರವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಕುಳಿತಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದನು. ಇನ್ನು ಸಂಭಾಷಣೆಗಾರಂಭವಾಯಿತು. “ನೀವು ತೋರಿದ ಕರುಣೆಗಾಗಿ ನಾನಿಲ್ಲಿ ದಾಸಿಯಾಗಿ ಬಿಡಿದರೂ ನಿಮ್ಮ ಪುಕಾರವು ತೀರುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಆಳುವ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಳವಳಿಸಬೇಡಿ, ಆಯ್ಯೋ, ನಮ್ಮ ಜಾಯು ಸ್ಥಿತಿಯೇನಾಯಿತೋ? ಆ ಕಳ್ಳರು-ದುಷ್ಟರು—”

“ನವೀನಶಬ್ದ, ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಹೇಳು, ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿ ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಹುಡುಕಿಸುತ್ತೇನೆ—ಅಥವಾ ನಾನೇ—”

“ಬೇಡ, ಬಾಯಿ, ಬೇಡ. ರಾತ್ರಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾವಿ

ಬ್ಬರೂ ಬರುವಾಗ ದುಷ್ಟರು ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರು. ನಾನು ಹೆದರಿ ಓಡಿಬಿ. ಕೊನೆಗೆ ಕಂಗಟ್ಟೆ. ಮನೆಯ ದಾರಿಯನ್ನು ರಿಯೆ. ನೀವು ದಯಮಾಡಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು?”

“ಲೀಲಾ. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ಊರಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅವನಿದ್ದರೆ?—ಪ್ರಿಯೆ, ಇನ್ನಾರೂ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ!! ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು?”

“ನನ್ನ ಹೆಸರು ಪರಿಮಳಾ.”

“ಅದೆಷ್ಟು ಸುಂದರವಾದ ಹೆಸರು!! ಅದೆಷ್ಟು ವಿನಯವುಳ್ಳ ಹುಡುಗಿ!!”

“ಲೀಲಾ, ನಿನ್ನ ಹೆಸರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ನೀನೊಬ್ಬಳೇ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಬಂದುದು—”

“—ಅಹುದು, ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ನೀನಿಲ್ಲಿಯೇ ಇರು. ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಯು ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆಯಾದರೂ ಈ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿಯು ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವಳು. ನೀನು ಸಿಕ್ಕುವಿ. ಇದಲ್ಲದೆ ನೀನೆಂದಂತೆ ದುಷ್ಟರು ದಾರಿಯಲ್ಲಿರುವರು. ನಮ್ಮ ತಂಗಿಯು ಬಂದ ಮೇಲೆ ನೀನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲೇ ಬೇಕೆಂದರೆ ಇಬ್ಬರೂ ಬಂದು ಕಳಿಸುವೆವು.”

“ಬೇಡ ಬೇಡ, ಮನೆಯು ಬಹುದೂರವಿದೆ. ನನಗಂತೂ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿಹೋಗಬೇಕೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನಿಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿಲ್ಲದಾದರೂ ಭೋಜನಾಲಯವಿದ್ದರೆ ಹೇಳು—”

“ಅದೇಕೆ? ಇಗೋ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿನ್ನು. ನಮ್ಮ ತಂಗಿಯು ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಯ ವರೆಗೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿದ್ರೆಯು ಬಂದರೆ ಈ ಹಾಸಿಕೆಯಿದೆ. ಅದು ತಂದೆಯದು. ಅವನಿಂದು ಬಹುಶಃ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.”

ಶಿವಪ್ರಸಾದನು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ದೈವಸಹಾಯವಿಡಿಯೆಂದುಕೊಂಡನು.

“ಇಂತಹ ಕರುಣೆ, ಇಂತಹ ಭೂತದಯೆ—”

“ಪರಿಮಳಾ, ವರ್ಣನೆಯು ಬೇಡ, ಈಗಾಗಲೇ ಹೊತ್ತಾಯಿತು. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವಷ್ಟೇ ನೀನೂ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರುವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಬಲ್ಲೆ.”

ಇಬ್ಬರೂ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ತಾಸನ್ನು ಕಳೆದುಬಿಟ್ಟರು. ಒಬ್ಬಳ ಮೋಟದಲ್ಲಿಯೂ ಭಾವದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಪರ್ಶದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವಿತ್ತು. ಇನ್ನೊಬ್ಬಳಲ್ಲಿ ಬರಿಯ ಸರಳತೆಯಿತ್ತು.

ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಗಿಹೋಯಿತು. ಲೀಲೆಯೂ ಪರಿಮಳೆಯೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಊಟ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ

ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಯೂ ಹೊಡೆಯಿತು. ತಾರೆಯನ್ನೂ ಬಾರದಿದ್ದುದರಿಂದ ಲೀಲೆಯು ಅತಿ ಉತ್ಕಂಠಿತೆಯಾದಳು. ಶಿವ ಪ್ರಸಾದನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವಳು ಜಿಳಗಾಗುವ ವರೆಗೂ ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಲೀಲೆಯನ್ನು ತಳುವದೆ ಶಯ್ಯಾಗಾರಕ್ಕೊಯ್ಯುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವನು ತೂಕಡಿಸುವುದನ್ನು ನಟಿಸತೊಡಗಿದನು. ತಾರೆಯು ಬರುವ ವರೆಗೂ ತಾನು ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರುವದಾಗಿಯೂ ಪರಿಮಳೆಯನ್ನು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸುವದಾಗಿಯೂ ಲೀಲೆಯು ಹೇಳಿ ಮೇಲಕ್ಕೇಳಲು, ಶಿವ ಪ್ರಸಾದನು ತಾನು ತೂಕಡಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳ ವ್ಯಮಾಸಣೆಯನ್ನು ಬೇಡಿ, ಅವಳಿದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ತಾನಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಅನಂದಕರವೆನಿಸುವುದೆಂದನು.

ಆರ್ಥರಾತ್ರಿಯಾಯಿತು— ತಾರೆಯನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ!

“ತಾರೆಯು ಹನ್ನೊಂದರೊಳಗಾಗಿ ಬರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಳು. ಏಕೋ ಬರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ!!” ಎಂದು ಲೀಲೆಯೆ ನ್ನಲು, ಪರಿಮಳೆಯು “ಅವಳು ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ನಿಂತಿರಬಹುದು” ಎಂದಳು.

ಆದಕ್ಕೆ ಲೀಲೆಯು, “ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನೆ ದೇವರ ಗುಡಿಗೆಂದು ಹೋಗುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲೊಂದು ಎತ್ತಿನ ಬಂಡಿಯು ಉರುಳಿ ಬಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ವೃದ್ಧರಮಣಿಯೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಬಹು ನೋವಾಯಿತಂತೆ. ಅವಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ನನ್ನ ತಂಗಿಯು ಕೈಗೊಟ್ಟಿಬಿಡಳು. ಅವಳ ಮನೆಯೂ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೊಯ್ದುಬಿಡಲು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಾನೊಬ್ಬಳೇ ಇರುವುದಾಗಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಜೀತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವರೆಗೂ ತಾರೆಯೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಉಪಕಾರವಾಗುವುದೆಂದೂ ಅವಳು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ತಾರೆಯು ಒಳ್ಳೆ

ನಲಿಬ್ಬ. ನಿನ್ನೆ ನನ್ನ ತಂಗಿಯು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಹನ್ನೊಂದಾಗಿತ್ತು. ಅಸಹಾಯಕಾದ ಅವಳನ್ನು ಈ ದಿನವೂ ನೋಡು ಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಸುಜನತೆಯೆಂದೂ ಅವಳೊಂದೇ ಕೆಲಕಾಲ ತನ್ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಬರುವ ತಡವಾಗುವುದೆಂದೂ ತಾರೆಯು ಹೇಳಿ ಹೊರಗೆ ಹೋದಳು. ಈಗಾಗಲೇ ಹನ್ನೆರಡೂ ಕಾಲು ಗಂಟೆಯಾಯಿತು” ಎಂದ

ಪರಿಮಳೆಯೆಂದಳು: “ಪ್ರಿಯ ಲೀಲಾ, ಈಗ ಚೇತಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಏಕಾಕಿಯಾಗಿರುವ ಆ ವೃದ್ಧಳು ಈಗ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಬಹುದು. ನಿನ್ನಂತೆಯೇ ಕರುಣಾಳುವಾದ ನಿನ್ನ ತಂಗಿಯು ಅಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ತೊರೆಯುವ ಉಚಿತವಲ್ಲವೆಂದೂ ತಾನು ಬಾರದಿದ್ದರ ಕಾರಣವು ಸಹಜವಾಗಿ ನೀನು ಊಹಿಸಬಹುದೆಂದೂ ಭಾವಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವಳು.”

ಲೀಲೆಯ ಮುಖವರಳಿತು: “ಈಗಾಂಧವಾಯಿತು. ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯು ಹಾಗೆಯೇ ಇರಬೇಕು. ಆಹುದು, ಕೇವಲ ಸರಿ! ಈಗ ಆಪರಾರ್ಥಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ನಿಗಡಿಸಲಾಗದು. ನಾನೂ ಕೂಡಲಾರೆ.”

ಶಿವಪ್ರಸಾದನು ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಕೇಳಿದನು.

“ನಿಮ್ಮ ತಂಗಿಯಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಯಾವ ಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಆಗಲಿರುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲವೇ?”

“ಪರಿಮಳಾ, ಏನೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಗು ಲಿಲೆಯ ತಾರೆಯ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಬಿಡು. ನಿನ್ನ ನಾಟದಿಂದ ನನಗೆ ಅತಿ ಹರುಷವಾಗಿದೆ” — ಹೀಗೆ ನುಡಿಸರಳ ಸ್ವಭಾವದ ಸಂಶಯರಹಿತ ರಮಣಿಯು ಪರಿಮಳೆಯೊಡನೆ ಶಯ್ಯಾಗಾರವನ್ನು ಸೇರಿದಳು.

ಕಾಮಿಯೂ ಕುಮಾರಿಯೂ

ಲೀಲೆಯು ಬಾಗಿಲನ್ನಿಕ್ಕಿಹೊಡೆನೆಯೇ ಪರಿಮಳೆಯು. ಅವಳ ಹೆಗಲಿನ ಮೇಲೆ ಕೈಹಾಕಿ, ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಳ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಳು. ಪರಿಮಳೆಯ ಮೊಗದಲ್ಲ ಉತ್ಸುಕತೆಯು ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರೂ ವಿಚಾರ ತರಂಗಗಳ ಹೊಯ್ವಾಟವು ಮಿಸುಗದಿರಲಿಲ್ಲ. “ಪ್ರಿಯ ಸಖಿ, ಅಪರಿಚಿತಸ್ಥಳವೇ ಮೇದಗೊಂಡಿರುವೆಯಾ?” ಎಂದು ಲೀಲೆಯು ಕೇಳಿದಳು. ಕೂಡಲೆ ಪರಿಮಳೆಯು ಅವಳ ಜಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು, “ಪ್ರಿಯೆ, ಹಾಗೆನ

ಬೇಡ. ನನಗಿದರಿಂದ ದುಃಖವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವಿಧವೆ ಸುಖವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಒದಗುವ ಗಂಡಾಂತರಗಳೆಲ್ಲಾ ಲ್ಲೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಿತಾರ್ಥವಾಗಿ ಎಂಬ ನುಡಿ ಸಟಿಯಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಸ್ನೇಹಲಾಭವು ಸಾಧಾರಣ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಈಗ ಆರು ತಾಸುಗಳ ನಾನಾರೋ ನೀನಾರೋ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಈಗ ನಮ್ಮ ವಾದ ಪ್ರೇಮವು ಅಂಕುರಿಸಿದೆ” ಎಂದಳು.

“ಹಾಗಾದರೆ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಪ್ರಾಣಸ್ನೇಹಿತರು.

ಮಯ್ಯಿನ ಯೋಗ್ಯ ಸಂಗಾತಿಯೊಬ್ಬಳು ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದಳು."

"ನನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇತ್ತು. ನಿನ್ನ ವಯಸ್ಸೆಷ್ಟು?"

"ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು, ನಿನಗೆ?"

"ನಿನೇ ಅಂದಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಹೇಳು."

"೨೫ ಅಥವಾ ೨೪."

ಶಿವಪ್ರಸಾದನು ಅವಳ ಸಮವಯಸ್ಸಿನವನೆಂಬುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು:

"ಹಾಗಲ್ಲ, ನನಗೂ ನಿನ್ನಷ್ಟೇ ವಯಸ್ಸು. ನಾವು ಅಜ್ಜನಿಂದ ವರೆಗೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿರೋಣ! ನೀನಿದನ್ನು ಒಪ್ಪುವೆಯಲ್ಲವೇ?"

"ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ."

ಪರಿಮಳೆಯು ಮೆಲ್ಲನೊಮ್ಮೆ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಚುಂಬಿಸಿದಳು. ಲೀಲೆಗೆ ಇದರಿಂದೇನೂ ಎನಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಶಿವಪ್ರಸಾದನು ಮೆಲ್ಲನೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಉತ್ತೇಜಕ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದನು.

"ಲೀಲಾ ನೋಡು. ಇದರಲ್ಲೇನೋ ಗೂಢವಿದೆ. ಅಡೊಂದು ವಿಚಿತ್ರತಮರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಒಂದುಗೂಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಭವವಿದೆ; ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಇಲ್ಲ."

ತನ್ನ ಸೆರಗನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿದ್ದ ಲೀಲೆಯು "ಪ್ರಿಯೆ, ಪರಿಮಳಾ, ನಿನ್ನ ಮಾತು ನನಗರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ" ಎಂದಳು.

ಪರಿಮಳೆಯು ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟು ನುಡಿದಳು: "ಆದರೆ ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು."

"ನಾನಾಗಲೇ ಕೇಳಲಿಲ್ಲವೇ? ನಿನಗೇಕೋ ಮನಃಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ನಂಬಿಗೆಯ ಸಂಗಾತಿಗಳಾದುದರಿಂದ—ಅಡೊಂದು ವೇಳೆ ಮುಚ್ಚಿಡಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದ್ದರೂ—ನೀನೇನೂ ಮರೆಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ."

"ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ನಾನೇನೂ ಮುಚ್ಚಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಿಯೆ, ಕೇಳು. ನಾನು.... ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ."

"ನಿನ್ನ ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅದೇ ಕಾರಣವೇ? ಒಂದು ವೇಳೆ ನೀನೂ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪ್ರೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲವೇ?"

"ನನಗದು ತಿಳಿಯದು. ನನಗೆ, ಲೀಲಾ, ಆಶೆಯಿದೆ—

ಭಯವೂ ಇದೆ. ಈಗ ನೀನು ಹೇಳು. ನೀನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದನ್ನು ಬಲ್ಲೆಯೇ?"

"ಇಲ್ಲ."

"ಹಾಗಾದರೆ ಆತ್ಮಾನಂದನೆಂಬ ಮಹಾನದಿಯ ಮೂಲವನ್ನು ಸಹ ನೀನು ನೋಡಿಲ್ಲ; ಅಥವಾ ನಾನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದು: ಅದು ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಅತಿಹಿತಕರವಾದುದು, ಭಾವನೆಗೆ ಸ್ವರ್ಗದಂತಹುದು."

"ಹಾಗಾದರೆ, ಪರಿಮಳಾ, ನಿನಗಿದರಿಂದ ದುಃಖವಾಗಿರುವುದೇಕೆ?"

"ಓ, ಪ್ರೇಮವೆಂಬುದು ನನಗೇ ಹೇಳಬರದಂತಹುದು—ಅದು ಸುಖಮಯವಾದ ದುಃಖ, ಅಥವಾ ದುಃಖಮಯವಾದ ಸುಖ. ಅದು ಸ್ವರ್ಗೀಯ ಸುಖದಾಶೆಯನ್ನು ತೋರಿ, ಅದನ್ನು ಕೈವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಭಯವುಂಟಾಗದಂತೆ ಮಾಡಿ, ಧೈರ್ಯವನ್ನಿತ್ತು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು. ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಭಯವುಂಟಾದರೂ ಅಭಯದಿಂದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವು ದೋರೆಯುವುದೇ ಹೊರತು ಕಾರ್ಯವನ್ನಲ್ಲಿಗೇ ಬಿಡಿಸುವ ಹೆದರಿಕೆಯುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಭಯವುಂಟಾಗಿರುವುದರಿಂದ ದುಃಖವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಭಯದಿಂದಂಟಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದ ಫಲವಾಗಿ ಆಶೆಯುಂಟಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಸುಖಿಯಾಗಿರುವೆನೆಂದೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಈ ಪ್ರೇಮದ ಫಲವಾಗಿ ಪರಸ್ಪರವಿರುದ್ಧಗಳಾದ ಎರಡೂ ಭಾವನೆಗಳು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲುಂಟಾಗುವುವು."

"ಆಶ್ಚರ್ಯವು; ಪರಿಮಳಾ, ಆತ್ಮಾಶ್ಚರ್ಯವು. ಆದರೂ ಪ್ರೇಮವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆನೆಂಬ ನಂಬಿಗೆಯಿದೆ."

"ಲೀಲಾ, ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಸ್ನೇಹವು ಪ್ರೇಮವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದು. ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ. ನಾನು ಪ್ರೀತಿಸುವ ವಸ್ತುವಿಗೂ ನನಗೂ ಬಹು ಸ್ನೇಹವಿದೆ. ಇನ್ನು ನನ್ನ ಪಾಲಿನ ಸ್ನೇಹವಂತೂ ಪ್ರೇಮವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ."

"'ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಪ್ರೇಮವು ಹುಟ್ಟುವುದು' ಎನ್ನುವ ರಲ್ಲವೇ? ಅದು ನಿಜವಾದರೆ ನಿನ್ನ ಕೋರಿಕೆಯು ಬೇಗನೆ ಈಡೇರಬಹುದು. ನಿನ್ನ ದುಃಖದಿಂದ ನನಗೆ ನೋವಾಗುವುದು. ಆದರೇನು ಮಾಡಲಿ? ಪರಿಮಳಾ, ನಾನೊಂದು ವೇಳೆ ಪುರುಷನಾಗಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸಿ ತಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು—ನಿನ್ನ ಪ್ರೇಮವನ್ನೂ ಅರಿತ ಮೇಲೆ ಕೇಳುವುದೇನು?"

"ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ನನ್ನನ್ನು ಇಷ್ಟೇಕೆ

ಉಬ್ಬಿಸುವುದು? ”

“ಇದು ಉಬ್ಬಿಸುವುದಲ್ಲ. ಪರಿಮಳಾ, ನೀನು ಬಹು ಸುಂದರಳಾಗಿರುವೆ. ಇತರರ ಮನವನ್ನು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೆಳೆದುಬಿಡುವ ಶಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನಲ್ಲಿವೆ. ಈಗ ನೋಡು, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು, ಅಪರಿಚಿತನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಪ್ರೀತಿ ಸುತ್ತಿರುವುದೇಕೆ? ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡುವುದೆಂದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದು.”

“ಲೀಲಾ, ನಿನ್ನ ವಾಕ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿನಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ನಾನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಲಾರೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡುವುದೆಂದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ನೀನು ಪ್ರೀತಿಸಿದವನ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಹಬ್ಬದೂಟವಲ್ಲದೆ ಬೇರಿಲ್ಲ.”

“ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಸತ್ಯ.”

“ಪ್ರಿಯೆ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ—ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹೃದಯಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿ ಅರ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಪರಿಚಯದ, ನಿನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯ ಸೌಜನ್ಯಗಳ ಫಲವಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನೀನೇ ನನಗೆ ಪ್ರೇಮ ಯಾಚನೆಯನ್ನೀಯುವವಳು. ಈಗ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಪ್ರೇಮಿಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ನೆಲದಿಂದೊಬ್ಬ ಯಕ್ಷಿಣಿಯು ಎದ್ದು ಬಂದು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲೊಬ್ಬರನ್ನು ಪುರುಷನನ್ನಾಗಿಸಿದರೆ ನಮಗೆ ಆದಿಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾದೀತು!! ಅಲ್ಲವೇ ಲೀಲಾ?”

ಆದೇಕೋ ಲೀಲೆಗೆ ಒಂದು ತೆರನಾಯಿತು. “ಪರಿಮಳಾ, ಇದೆಂಥಾ ವಿಚಿತ್ರಕಲ್ಪನೆಯೇ?”

“ಬೇಡ, ವಿಷಾದಿಸಬೇಡ. ಕಲ್ಪನೆಯ ಮುಗ್ಧಾಣವನ್ನು ಜಗ್ಗದೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಓಡಲು ಬಿಡುವವಳೆಂದು ಭಾವಿಸು. ಕಲ್ಪನಾಸೌಖ್ಯದಲ್ಲಿ ತೇಲಿ ಸ್ವರ್ಗಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಲ್ಲಿಯೇ ಅನುಭವಿಸುವ ನಿನ್ನ ಮಿತ್ರಳನ್ನು ತಡವಬೇಡ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಕ್ಷಿಣಿಯೊಬ್ಬಳು ಬಂದು—”

“ತಡೆ, ಪರಿಮಳಾ, ತಡೆ. ನನಗೇಕೋ ಭಯವಾಗು

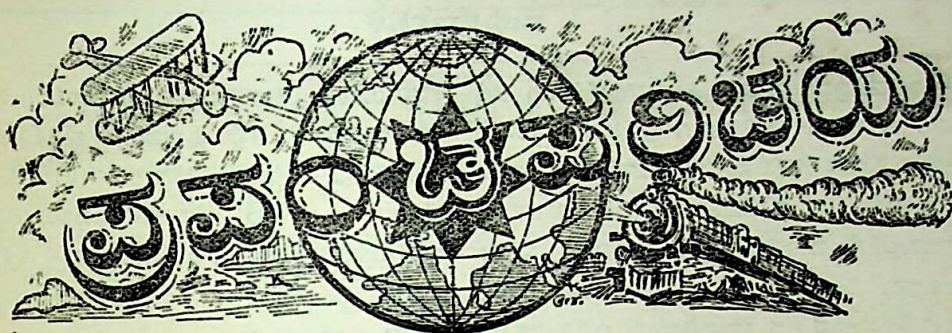
ತ್ತಿದೆ. ಏನೂ ತಿಳಿಯಂತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಏನೋ ಸಂಶಯದಿಂದ ತಲ್ಲಣಗೊಳ್ಳುವಂತಾಗುತ್ತಿದೆ—”

“ಜಿಲುವೇ, ಇಂತಹ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಬೆದರಬೇಡ. ನನ್ನ ಕನವರಿಕೆಯು ಸತ್ಯವಾಗುವುದೆಂದು ಹೆದರುವೆಯಾ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಹಾಗಾದರೂ ನಿನಗೆ ದುಃಖವೆನಿಸಬಹುದೇ? ಆಗ ನೀನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ ಪ್ರೇಮವೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯೆನೆಂದು. ಆಗ ನಾನು ಈ ಲೋಕದ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸೌಖ್ಯವೆಂಬುದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆನ್ನಿಲ್ಲವೇ? ನೀನು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತಳೆಂದೆ. ಸ್ನೇಹವು ಪ್ರೇಮವಾಗುವುದೆಂದು ನಾನೆಂದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಕ್ಷಿಣಿಯೊಬ್ಬಳು ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಗಂಡಸನ್ನಾಗಿಸಿದರೆ—ನನಗೆ ಅತಿ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ತ್ತರೆ—ನಾನು ನಿನ್ನ ಡಿಯಲ್ಲುರುಳಾಡಿ ಪ್ರೇಮಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀಡೆಂದರೆ—ನೀನು ನನ್ನ ಆರ್ಥಾಂಗಿಯಾಗಿ ನನ್ನ ಜೀವನವನ್ನೂ ಬೆಳಗಿ ನೀನೂ ಕೃತಾರ್ಥಳಾಗೆಂದರೆ—ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಿಯೆ, ಆಗ ನೀನೇನೆಂದು ಹೇಳುವೆ?”

ನಿದಾನವಾಗಿ ಶಿವಪ್ರಸಾದನು ತನ್ನ ಕತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಸಿದಂತೆ, ಲೀಲೆಯಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿದ ಸಂಶಯದ ಬೀಜವು ಮೊಳೆತು, ಕುಡಿಯೊಡೆದು, ಕೊನೆಗೆ ಬೆಳೆದು, ಕೊಟ್ಟ ಕೊನೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳದೊಡನೆಯೇ ಅವಳನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ರುಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಮೇಲಕ್ಕೆಳಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ—ನಿಷ್ಠ ಹಾಯಳಾದ ಅವಳು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲೊರಗಿ ಕೊಂಡಳು.

ಪರಿಮಳೆಯು ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರಲು, ಅವಳು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದ ನಾಗಿಣಿಯಂತೆ ಬುಸುಗುಟ್ಟಿ, ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದ ವ್ಯಾಘ್ರನಂತೆ ಗರ್ಜಿಸಿದಳು. “ನಿನ್ನ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯು ಏಕೋ ಮರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದಿದೆ. ನೀನಾರು ಮೊದಲು ಹೇಳು. ನೀನಿಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದುದೇಕೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ಶಿವಪ್ರಸಾದನು “ಮನಮೋಹಿನಿ, ಯಕ್ಷಿಣಿಯು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಿದಳು!! ನಾನಿಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡಲು ಬಂದಿರುವ ಸೇನಕನು” ಎಂದನು.

ರಿಫೈನ್‌ಮೆಂಟ್ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥಾನ. ಅಲ್ಲಿಯ
 ಕರಸು ಕತಿಶಯ ಶ್ರೀಮಂತನಿದ್ದಾನೆ. ಆತನ ಔದಾರ್ಯವೂ
 ಪ್ರಜಾವಾತ್ಸಲ್ಯವೂ ಆ ಗಾ ಧ ವಾ
 ತೆರಿಗೆ ಎಂಬುದು ದುಡು. ಆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ
 ಯಾವ ಹಕ್ಕು ? ನಿಗೂ ತೆರಿಗೆಯೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಈ ರಾಸು
 ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಕೇವಲ
 ೧೦೦೦. ಎಲ್ಲರೂ ಆನಂದಿಗಾಗಿಿದ್ದಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಆರಸರ
 ನಡೆನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಸುಖದಿಂದಿರುವರೆಂಬುದಕ್ಕೆ
 ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮಾದರಿಯನ್ನು ತೋರುವನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಫ್ರಾನ್ಸಿನ ಆಗ್ನೇಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸಣ್ಣ ರಾಜ್ಯ
 ಮೋನಾಕೊ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೨೨೦೦೦ ವಷ್ಟೆ. ಆದರ
 ಉಜ್ವಲವಾದ ಮೋಂಟೆ-ಕಾರ್ಲೊ-ವಿನಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೆ
 ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲಾದ ದ್ಯೂತಗೃಹವಿರುವುದು. ಆದರ
 ಆಯವ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಮೋನಾಕೊವಿನ
 ಎಲ್ಲ ವೆಚ್ಚವನ್ನೂ ಈ ದ್ಯೂತಗೃಹವೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
 ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಜೆಗಳು ತೆರಿಗೆಯೆಂದು ಯಾವ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಎನ್ನುವ
 ಹೆಬುದನ್ನು ಆರಿಯರು. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಆರಸನಿಗೆ ಈ
 ಕಾಜಿನೋ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾದ ದ್ಯೂತಗೃಹವು ಪ್ರತಿ
 ವರ್ಷ ೧,೫೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಪ್ಪವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸು
 ತ್ತದೆ.

‘ಪಶ್ಚಿಮ ಶರದಃ ಶತಮ್’ ಎಂಬುದು ನಮಗಿಂದು
 ಹಾರೈಕೆಯಾಗಿದೆ. ವೇದಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ಮಾನವು
 ೧೦೦ ವರ್ಷ ಇದ್ದಿತೆಂದು ಕೇಳು
 ನೈದಿಕ ತಿದ್ದಿವೆ. ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ
 ನೆರನಾರಿಯರು ಶತಾಬ್ದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಯು
 ಸ್ಯ ವನ್ನು ಉಪಭೋಗಿಸುವವರು
 ಒಂದು ಕಡೆ ಕಾಣಿಸಿಗುವರು—ಯೂಗೋಸ್ಕಾ-ವಿಯದಲ್ಲಿ.
 ಇತ್ತೀಚೆಯ ಜನಗಣನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಆ ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ
 ೧,೫೦,೦೦,೦೦೦. ಅವರಲ್ಲಿ ೪೦ ಸಾವಿರ ಜನರು ಶತಾಧಿಕ
 ವರ್ಷಗಳ ವಯಸ್ಸಿನವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ೬೨ ಜನರು

೧೨೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಕಂಡವರಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀ
 ಪುರುಷರೆಲ್ಲರೂ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗಿಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಕಾಹಾರ ಮತ್ತು
 ಯೋಗಹರ್ಷ ಎಂಬ ಒಂದು ತೆರದ ಹುಳಿನೊಸರು ಈ
 ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಡಾಕ್ಟರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ
 ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಕಳಿನ ಶರೀರದೊಳಗಿರುವಂತಹ ‘ವೈಸಿಲಸ್
 ಬಲಗೇರಿಕಸ್’ ಎಂಬ ಜೀವಾಣುಗಳು ಯೋಗಹರ್ಷದಲ್ಲಿರು
 ವವು. ಶರೀರದೊಳಗಿದ್ದ ಯಮುದೂತರೊಂದಿಗೆ ನಿತ್ಯವೂ
 ಅವು ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

—ವಿಶ್ವನಾಥ (ಹಿಂದಿ)

ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಪರವೇಶಗಳಲ್ಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಅವಹೇಲನೆ
 ಈಗಂತೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅಸಹ್ಯವಾಗಿರುವುದು. ದ.
 ಆಫ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರನ್ನು
 ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆಳೆಯುತ್ತಿ
 ಭಾರತೀಯರ ದ್ದಾರೆ; ಪೂರ್ವ ಆಫ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇವ
 ಅವಹೇಲನೆ ರಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೇ, ವಾಸಿ
 ಸುವ ನಿರ್ಬಂಧವಿರುವುದು; ರುಗಾಂಡಿಯಾ-ಬಾರಿನಲ್ಲಿ ಇವರ
 ಕೈಯಿಂದ ಲವಂಗದ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳ
 ಲಾಯಿತು; ಫಿಜೀನಡುಗಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಮತಾಧಿಕಾರ
 ವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಲು ಖಟಾಟೋಪ ನಡೆದಿದೆ; ಆಸ್ಟ್ರೇ
 ಲಿಯದಲ್ಲಿ ‘ಶುಭ್ರ-ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ’ ಧೋರಣದ ಪುರಸ್ಕಾರ
 ವಾಗತೊಡಗಿರುವುದು; ಮಲಾಯಾ ಸರಕಾರವು ಭಾರತೀಯ
 ಕೂಲಿಕಾರರ ಉಚ್ಚಾಟನೆಯನ್ನು ಆಸಿಮಿಸಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡು
 ತ್ತಿದೆ; ಅಮೇರಿಕೆಯೂ ಭಾರತೀಯರ ವಾಸ್ತವ್ಯದ ಕಡೆ
 ಕೆಟ್ಟಗಣ್ಣಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದೆ; ಭಾರತೀಯ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು
 ಕಡಿಮೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಿಲೋನಿನ ಪುಯತ್ನ.

ತೀರ ನಿನ್ನೆವೊನ್ನೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರವೆಂದರೆ ಇರಾಕ್. ಅದು
 ಕೂಡ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು
 ಹಾಕಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ ೯ ನೆಯ ದಿನ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ
 ಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿವೇದಿಸಿದರು. ಮೊದಲು
 ಪ್ರವೇಶಮುದ್ರೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಯೆ ಇರಾಕಿನೊಳಗೆ ಭಾರ

ತೀಯರು ಕಾಲಿಡುವುದು. ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಲ್ಲಿ ರುವುದಾದರೆ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೆಸರು ಹೆಚ್ಚುಬೇಕು; ನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ದೊರೆತರೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಇರಬಹುದು. ಆ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಸರ್ವವೂ ಪುನರ್ಮುದ್ರಾಂಕಿತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು. ಬೇಕಾದಾಗ ಅವರನ್ನು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟಿಲುಬರಬೇಕೆಂದು, ಅವರಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಾನ್ಸುಲರ ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಆಡವು ಇಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು.

—ಕೇಸರೀ (ಮರಾಠಿ)

ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತರಾದ ಸ್ವತಂತ್ರ ನಿಚಾರದ ಲೇಖಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು ಅಗ್ನಿಗೆ ಅರ್ಪಿತವಾದವು. ಆದರೆ

ಜರ್ಮನ್ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕನಾದ ಓಸ್ಟಾರ್ ಕರ್ತನ ಅವ ಮಾರಿಯಾ ಗ್ರಾಫನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮಾನ ಕಲ್ಪನೆ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದರಲ್ಲದೆ ಜನತೆಗೆ ಓದಲು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇದನ್ನು

ಕಂಡು ಓಸ್ಕರನು ಗಾಬರಿಯಾದನು; ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ತನ್ನ ಅವಮಾನವೆಂದೆನಿಸಿತು ಆತನಿಗೆ. ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್, ರೋಮಾ ರೋಲಾರವರಂತಹ ಲೇಖಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸುಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಾಗ, ಇಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯನ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಓಸ್ಕರನು ಸ್ವಭಾವತಃ ತನ್ನ ಅವಮಾನವೆಂದೇ ಎಣಿಸಿದನು. ನಾರ್ವೀನಾಯಕರಲ್ಲಿ ಆತನು ಹೀಗೆ ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಂಡ: “ನನ್ನ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಗೊಳಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಅವಮಾನಿಸಬೇಡಿರಿ.” ಆದರೆ ಆದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಕಿವಿಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತ ಹೊರಟು ಹೋದನು: “ನಾನು ನಾರ್ವಿಯಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು.” ಆದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ವ್ಯರ್ಥವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲ ಅತ್ತು ಕರೆದು ಆದಬಳಿಕ ಈಗ ಅವನ ದೈವ ತೆರೆದಿದೆ. ನಾರ್ವಿದಲದವರು ಅವನ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸುಡಲು ತಕ್ಕವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಓಸ್ಕರ ಮಾರಿಯಾ ಗ್ರಾಫನ ಬಹುದಿನಗಳ ಆಸೆ ಪೂರೆಯಿಸಿದಂತಾಯಿತು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣದೋಷವಾಯಿತೆಂದರೆ ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಲಿಮೇಲಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ದೋಷವು ಕಿವಿಗೂ ಬಾಯಿಗೂ ತೀರ ಅಪರೂಪ. ಆದರೆ ಪರಗಾವುದ ಅಂತರ ರನ್ನು ಕಾಗೆಗಳ ಹಿಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ

ಗೂಗಿಯಂತೆ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಚಮತ್ಕಾರವಾಗಿರುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಿಂತ ತಗ್ಗು ವಿಶೇಷವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಮೇಲಾಟ ನಡೆಸುವುದು. ಕೇವಲ ಕಿರುಕುಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನನ್ನೇ ಹುಟ್ಟಿಸಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನಂಬುವುದೇ ಕಠಿಣ. ೧೯೧೪ರಲ್ಲಾದ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು—

ಜರ್ಮನಿಯ ಕೋಲೋನ ರೈಯಟಿಂಗ್ ಪತ್ರಿಕೆಯು. “ಅಂಟ್‌ವರ್ಫ ಕೋಟಿಯನ್ನು ಕೆಡವಿದ ಸುದ್ದಿ ಬರುತ್ತಲೇ ಜರ್ಮನಿಯ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಘಂಟೆಗಳು ನಿಶಾದಿಸಿದವು.” ಎಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿತು.

ಪ್ಯಾರಿಸದ ಮಾಟಿನ್ ಪತ್ರಿಕೆಯು “ಅಂಟ್‌ವರ್ಫ ಕೋಟಿಯನ್ನು ಕೈವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಅಲ್ಲಿಯ ಬಿಕ್ಷುರನ್ನು ಗಂಟೆಬಾರಿಸುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಲಾಯಿತೆಂದು ಕೋಲೋನ ರೈಯಟಿಂಗ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಮುದ್ರಿಸಿತು.

ಲಂಡನ್ನಿನ ಟಾಯಿಮ್ಸ್ ಪತ್ರಿಕೆಯು “ಅಂಟ್‌ವರ್ಫ ಬಿಕ್ಷುಕರು ಗಂಟೆಬಾರಿಸಲು ಒಪ್ಪದಿರಲು, ಅವರನ್ನು ಕೆಡದಿಂದ ಕಿತ್ತು ಹಾಕಲಾಯಿತೆಂದು ಕೋಲೋನಿನ ಮಾಟಿನ್ನಿಗೆ ದೊರೆತ ಸುದ್ದಿಯಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಬರೆಯಿತು.

ಇಟಲಿಯ ಕೋರೇರೀ ಡೀಲಾ ಸೇರಾ ಪತ್ರಿಕೆಯು “ಟಾಯಿಮ್ಸ್‌ಗೆ ಪ್ಯಾರಿಸಿನ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಕೋಲೋನಿನಿಂದ ಬಂದ ವಾರ್ತೆಯಿಂದ, ಅಂಟ್‌ವರ್ಫ ದುರ್ಗವನ್ನು ಕೆಡವಿದ ಬಳಿಕ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಲೊಪ್ಪದ ಆ ದುರ್ದೈವಿಗಳಾದ ಬಿಟ್ಟು ಮ ಬಿಕ್ಷುಗಳು ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾದರು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿತು.

“ಕೋರೇರೀ ಡೀಲಾ ಸೇರಾ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಲಂಡನ್ನಿನ ಕಡೆಯಿಂದ ಪಡೆದ ಕೋಲೋನಿನ ‘ಅಧಿಕೃತ ಮಾನ’ ವೇನೆಂದರೆ, ಅಂಟ್‌ವರ್ಫನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ ಕಾಜರ್ಮನರು ಬೆಲ್ಜಿಯನ್ನು ಶೂರರಾದರೂ ದುರ್ದೈವಿಗಳಾದ ಬಿಕ್ಷುಗಳನ್ನು, ಅವರು ಗಂಟೆಬಾರಿಸಲು ಒಪ್ಪಿಲ್ಲವೆಂದು ಗಂಟೆಗಳ ಲೋಲಕಗಳಂತೆ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ನೇತಾಡಿಕೊಂಡುಹಾಕಿದರು” ಎಂದು ಪ್ಯಾರಿಸಿನ ಮಾಟಿನ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಆ ಸುದ್ದಿ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಯಿತು.

ಸಾ ಹಿ ತ್ಯ ಗೋಷ್ಠಿ

ಸರ್ವಜ್ಞನೂ ಕವಿಯೇ ?

[ಸರ್ವಜ್ಞನ ವಚನಗಳ ಹೆಚ್ಚಳವು ಈಗ ಬಹುಮಾನ್ಯವೂ ಸರ್ವಜ್ಞತನು ಅದಂತಿದೆ. ಶ್ರೀ. ರಾ. ಬ. ವಾಡೇಡ ಅವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಮರ್ಶಿಸಿರುವುದು, ವಿಚಕ್ಷಣರ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಲು ತಕ್ಕದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

—ಸಂಪಾದಕ]

ಕೇವಲ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ಯಾವನೂ ಕವಿಯಾಗಲಾರನು. ಅವನ ಬರಹವು ಕಾವ್ಯವೆನಿಸದು. ಕವಿಯ ಅದೃಶ್ಯವು ಭಾವನಾನಾತಾವರಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವದು. ಭಾವನಾನಾತಾವರಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕವಿತೆಗೆ ಆಸ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲ. ಭಾವನಾನಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನಾಗಲಿ, ದೃಶ್ಯವನ್ನಾಗಲಿ, ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನಾಗಲಿ ರಸಯುಕ್ತವಾಗಿಯೂ, ಮನೋವೈಭವವಾಗಿಯೂ ವಿವರಿಸುವುದು ಕವಿಯ ಕಾರ್ಯವು. ಇಂಥ ವಿವರಣೆಯು ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರೂಪಗೊಂಡರೆ ಅದು ವಾಚ್ಯವಾದ ಮಹತ್ವದ ಒಂದು ಭಾಗವೆನಿಸುವ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವದು. ಕಾವ್ಯವು ಹೃದಯೋದ್ಭುತವೂ ಹೃದಯೋದ್ಭುತವೂ ಆದುದು; ಬುದ್ಧ್ಯುದ್ಭುತವಲ್ಲ. ಎಂದರೆ ಕವಿಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಓಡುಗರ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ತಲುಪಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮಮಾಡುತ್ತದೆ. ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಎಂದರೆ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಅದು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾವ್ಯವು ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯವಲ್ಲ; ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಳೆಯುವ ವಿಷಯವು.

ಯಾವದೊಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನಾಗಲಿ, ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಲಿ, ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನಾಗಲಿ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವುದು ಕವಿಯ ಕಾರ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ; ಅದು ಅವನ ಉದ್ದೇಶವೂ ಅಲ್ಲ. ಅವನ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆಯಾಗಲಿ ಯಥಾಸ್ಥಿತವಾಗಿರಬಹುದು; ಇರಬಹುದು. ಅದು ಮಹತ್ವದ್ದಲ್ಲ. ಆದರೆ, ತನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಓಡುಗರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ ಉಂಟಾಗುವ ಹಾಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದೂ ವಿವರಿಸುವುದೂ ಅವನ ಕಾರ್ಯವು. ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಅವನು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವನೋ ಆ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಅವನು ಯಶಸ್ವಿಯೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವು. ಕಾವ್ಯ

ವರ್ಣನೆಯಿಂದ ವಸ್ತುವಿನ ಅನುಭವವೊದಗುತ್ತದೆ. ಕಾವ್ಯೇತರ ವಿವರಣೆಯಿಂದ ವಸ್ತುವಿನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಚ್ಛಾನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಸರ್ವಜ್ಞನು ಕವಿಯೋ? ಎಂದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಯು. ಅವನ ಕವಿತ್ವವು ಅವನ ಪದ್ಯಗಳಿಂದಲೇ ನಿರ್ಣಯವಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯವೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವನು ಕವಿಯು; ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕವಿಯಲ್ಲ. ಅವನು ಅನೇಕ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವನು. ಅವೆಲ್ಲವೂ ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ. ಸರ್ವಜ್ಞನವೆಂದು ಈಗ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಪದ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಸರ್ವಜ್ಞನವೇ ಇವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನಿಲ್ಲಿ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ತೋರುವದಿಲ್ಲ.

ಸರ್ವಜ್ಞನವೆನ್ನುವ ಸಾವಿರಾರು ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಬಿಡಿಸಿಡುಗಲಿ. ಅವನು ಯಾವ ವಸ್ತುವನ್ನೂ ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ಹಲವು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಿಸಿಲ್ಲ. ಯಾವ ವೆರಡು ಪದ್ಯಗಳೂ ಪರಸ್ಪರಪೂರಕವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವೆಂಬುದಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪದ್ಯಗಳು ಅವನಲ್ಲಿ ಅನೇಕವಿರುವವು. ಉಪಮೆ ಮೊದಲಾದ ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರಗಳು ಅವನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದು ದುರ್ಲಭ. ರಸವನ್ನಂತೂ ಕೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯ ಕುರುಹೂ ಅವನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗದು. ಭಾವನೆಯ ಅಭಾವವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅವುಗಳನ್ನೋದಿದೊಡನೆ ಹೊಳೆಯುವದು. ಅವನಲ್ಲಿ ಕೃಂಗಾರ ರಸವಿದೆಯೇ? ವೀರರಸವಿದೆಯೇ? ಕರುಣಾರಸವಿದೆಯೇ? ಯಾವ ರಸವಿದೆ? ಮನೋಹರ ವರ್ಣನೆಯುಂಟೋ? ಮನನನ್ನು ತಲ್ಲಿನಗೊಳಿಸುವ ಕಥಾವಿವರಣಾವುಂಟೋ? ಪುತ್ರರಚನೆಯನ್ನುಳಿದು ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದುದಾವುದು ಅವನಲ್ಲುಂಟು? ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಉತ್ತರ—ನಾಸ್ತಿ. ಸರ್ವಜ್ಞನ ಪದ್ಯಗಳು ಸುಗ್ರಹಿತ ಮನೋಹರ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವು ತ್ರಿಪದಿಯ ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ದು ಜೋಡಿಸಿದ, ಆದರೆ ರಸದಿಂದ ಬೆರಿಯದ, ಅನುನಾದಿಸುವ ಬಿಡಿಸಿಡುಗಲಿ ಗಂಟುಗಳು. ಇದಲ್ಲದೆ ಅವನ ಪದ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಬುದ್ಧಿಯ ವಿಷಯವಾದವುಗಳು. ಅವು ಓದುವವರ ಹೃತ್ಪಟಲದ ಮೇಲೆ ಏನೂ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು

ಆದು ಅವುಗಳ ಗುರಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಭೂಮಿತಿಯನ್ನು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ ಆದು ಕಾವ್ಯವೆನಿಸಬಹುದೋ? ಪದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಶಬ್ದಕೋಶಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಗಣಿಸುವರು? ಹೀಗಿರಲು ಸರ್ವಜ್ಞನ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಗಣಿಸಬೇಕು? ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಏನೂ ಕಾರಣವು ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳು ಕವನಗಳಲ್ಲ; ಅವುಗಳ ಕರ್ತನಾದ ಸರ್ವಜ್ಞನು ಕವಿಯಾಗಲಾರನು.

ಸರ್ವಜ್ಞನು ಕವಿಯಲ್ಲ; ಆದರಂತೆ ಪಂಡಿತನೂ ಅಲ್ಲ. ಅವನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯವೇನೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗೂಢತತ್ವಗಳೂ ಘನವಿಚಾರಗಳೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನ ಆಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ತೋರುವ ಅನುಭವಗಳನ್ನೂ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯನೀತಿಯ ವಚನಗಳನ್ನೂ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಆ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಸ್ಥಿರತೆಯಿಲ್ಲ. ಮನಬಂದಂತೆ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾಗಿಯೂ, ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿರುವನು.

ಸರ್ವಜ್ಞನ ಕೃತಿಗಳು ನಿರುಪಯೋಗವಾದವುಗಳೆಂದೂ ಅವನ ಶ್ರಮವು ವ್ಯರ್ಥವೆಂದೂ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗವು ಕೆಲವು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆಯೆಂದೇ ನನ್ನ ಮತವು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪರಿಭ್ರಮಿಸಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯನ್ನು ಅವನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಆರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ನಾಣ್ಯಡಿಗಳನ್ನೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಪದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಯಾವನೊಬ್ಬನು ತ್ರಿಪದಿಯ ರಚನೆಯನ್ನು ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಕಲಿಸಿರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಕಲಿಸಿದವನು ಜಾಣನೂ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಈ ಚಿಕ್ಕ ಮತ್ತು ಸುಲಭವಾದ ವೃತ್ತವು ಸರ್ವಜ್ಞನಂಥ ಅಲ್ಪಜ್ಞಾನಿಯ ಚುರುಕು ಬುದ್ಧಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿತ್ತು. ನಾಣ್ಯಡಿಗಳೂ, ಗಾಡೆಯ ಮಾತುಗಳೂ ಅನುಭವದ ವಾಕ್ಯಗಳೂ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನುಪ್ರಾಸದ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇಂಥವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಸರ್ವಜ್ಞನಿಗೆ ತ್ರಿಪದಿಯು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ಅವನು ತಾನು ಎಲ್ಲ ಬಲ್ಲವನೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಸರ್ವಜ್ಞನೆಂಬ ಸ್ವದತ್ತ ಬಿರುದಿನಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಹೊಗಳಿಕೊಂಡನು.

ಆದಾಗ್ಯೂ ಕನ್ನಡ ವಾಚ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವನ ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳವಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಜನಪದದ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಅನುಭವಗಳೂ, ವಿಚಾರಗಳೂ, ಶಬ್ದಗಳೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಧದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅವನನ್ನು ಕೇವಲ ಪಾಮನ

ರರಲ್ಲಿ ಗಣಿಸಲಾಗದು. ಅವನೇಧವನೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪದಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಸರ್ವಜ್ಞನು ಹೆಡ್ಡರ ಜಾಣನು, ಜಾಣರಲ್ಲಿ ಹೆಡ್ಡನು.

—ರಾ. ಬ. ವಾಜೇದ, ಬಿ. ಎ., ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

ಸಾಹಿತ್ಯದ ಗುರಿ

ಕಥಾಕಥನಗಳೆಲ್ಲದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಅಪೂರ್ಣವಾದವು. ಅಥವಾ ಅವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳೇ? ಅಗಲಾರವು ಎಂಬಂತಾಗಿದೆ. ಕೆಲವೊಂದಂತೂ ಅವಕ್ಕೆ ಯೆ ಮೊಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ದುಃಸ್ಥಿತಿ. ಒಂದೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಮೂರು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ನಾಲ್ಕು ಹರಟೆಗಳು ಬೇಕು. ಹರಟೆಗಾರರೂ ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರುವರು. ಜಗತ್ತಿನ ಅನುಭವವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಆದರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗಿಂತ ಒಬ್ಬರು ಹೆಚ್ಚು ಕಡೆ ಹರೆಯುವರು. ಈ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಯಾವುದೋ ಅನ್ಯಸೃಷ್ಟಿಯ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ, ಅವನು ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಕುಣಿದರೆ ಅಶ್ಚರ್ಯವೇನು! ನನ್ನ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು ಕಥಾಕಥನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸುವ ಮೊದಲು, ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಚರಿತ್ರೆಯಿದೆಯೆಂದು ಅದು ಸುಂದರ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿರುವುದೇ? ಇದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕವಾದೀತೆ? ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಸತ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ, ಸುಂದರವೂ ಅಲ್ಲ, ಶುದ್ಧವೂ ಅಲ್ಲ—ಅಂತಹವನ್ನು ತುಂಬುವುದರಲ್ಲಿನರ್ಥ? ಬಹಳ ಕಥನಗಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯನ ಕಾಮವಿಕಾರದ ಕಥೆಯೇ ಕಾಣುವುದು. ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಅದರ ಹೊರತು ಬೇರೆ ವಾಸನೆಗಳೇನಾದರೂ ಇವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ? ಹೇಗೆ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಮವಾಸನೆ ಹೊರತು ಮೊದಮೊದಲು ಎಷ್ಟೋ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಏನೂ ಸ್ಫುರಿಸಲಿಲ್ಲವೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಉಪನ್ಯಾಸ-ನಾಟಕಗಳ ಲೇಖಕರಿಗೂ ಉತ್ತಮ ಶೃಂಗಾರದ ಹೊರತು ಏನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲವೇನೋ! ಶೃಂಗಾರದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನಾದರೂ ಒಳಗಡೆ ಶೈಲಿಯಿಂದ, ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ, ಕಲ್ಯಾಣದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬರೆದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಲೇಸು. ಆದರೆ ಅನುಭವವಿಲ್ಲದವನು ಪರಿಪಕ್ವವಾಗದವನು, ಮನೋವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಆರಿಯದವನು ಮಾನವಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಕೇತರೆ—ಬರೆದರಾದರೂ—ಏನಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ? ಜಗತ್ತಿನ ಅನುಭವವಿಲ್ಲದವನೂ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಿಳಿದವನೂ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದಲೂ ತಕ್ಕವನಲ್ಲ; ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಿತಿಯ ತಕ್ಕ ಮೆಯಂತೂ ದೂರವೆ ಇರಲಿ.

—ಮಾಧುರಿ ಎಂಬ ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ ಆಯ್ದುದು.

ಹರಿ-ಜ-ನ್ಯಾರ:- ಶ್ರೀರಂಗನು ಬರೆದುದು. ಪ್ರಕಾರ
ಕೃಷ್ಣ ನಾಟಕ ಪ್ರಕಟನಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ. ಆಕಾರ
ಕ್ರಿಸ್ತ ಅಕ್ಷರ. ಪುಟಗಳು ಒಟ್ಟು ೮೬. ಸಾಧಾ ಪ್ರತಿಯ
ಬೆಲೆ ರೂ. ೦-೧೨-೦. ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ.

ಈ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಗದ್ಯ ದೃಶ್ಯದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಶೈಲಿಯಿದೆ. ಹರಿ
ಜನವಾರ (ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ದಿನ)—ಸಂ ಬಂ ಧ ದ ಲ್ಲಿ ದ್ವ
ಕ್ರಾಂತಿಯೊಂದು; ಸಹಾನುಭೂತಿ ಹೃದಯ ವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ
ಜಿನವಾರವೇಕೆಂಬ ಹರಿ-ಜನವಾರದ ಗೊಂದಲವೊಂದು;
—ಇವೆರಡರ ಸಂಗಮವು ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಾಗಿದೆ. ಕಥಾ
ವಸ್ತುವೆಂಬ ಆಕಾಶಪುಷ್ಪಕ್ಕೆ ಭೌತಿಕ ರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು
ಕಥಕ್ಕೆ ನಾಸುಕರಣವನ್ನು ಮಾಡಿರುವ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯು
ಜೀವನಾಗಿಯೂ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದುದು. ದೊಡ್ಡರಾಯರು,
ವಸಂತ (ಆಧುನಾ ನಾಟಕಕಾರನಾದ ಶ್ರೀರಂಗ), ವೇಣಕ್ಕ,
ತಾತ್ಪಾರಿಕ-ಈ ಪಾತ್ರಗಳು ಸಜೀವವಾಗಿವೆ. ಸಂಭಾಷಣೆ
ದುಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಿದೆ; ಹಾಸ್ಯವಿದೆ, ವ್ಯಂಗ್ಯವಿದೆ,
ಜೀವನ ಹೊಡೆತವಿದೆ, ಹಾವಿನ ಕಡಿತವಿದೆ.

“ಇವರ ಇನ್ನುಳಿದ ಪ್ರಕಟಿತ ನಾಟಕಗಳಿಗಿಂತ ಈ
ಕೆಸರಾದ ‘ಹರಿಜನ್ಯಾರ’ ನಾಟಕವು ಬಹುಜನರ ಚಿತ್ತ
ವನ್ನು ಸೆಳೆದುಬಿಟ್ಟಿರುವುದು” ಎಂದು ಪ್ರಕಾಶಕರೇ ತಿಳಿಸು
ತ್ತಾರೆ. ನಾಟಕಕಾರನೂ ಸಹ ತನ್ನ “ನನ್ನ ನುಡಿ”
ದುಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬಹು ಮೆಚ್ಚಿ:—“ಕಲೆಯ, ಲೆಕ್ಕಾಣಿಕೆಯ
ನಾಟಕದ ಪ್ರತಿಭಾ-ಪ್ರಭಾವವು ಎಂತಹದೆಂದು ಹೇಳ
ಬೇಕು?” ಎಂದು ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡು ಮುಂದೆ “ನನ್ನ
ನಾಟಕಗಳು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿ” (ಪುಟ ೭೨, ಸಾಲುಗಳು ೬-೭)
ಎಂದೆನ್ನುವುದರಿಂದ ಅವನ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಶಂ
ಸಿಸುತ್ತೇವೆ.

ದೊಡ್ಡರಾಯರು ಸುಧಾರಕ ಪಂಥಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು,
ವಸಂತದೊಡ್ಡರಾಯರು. ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿನ್ಯಾಗಿ ಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನ
ಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಹರಿಜನ-ವಾರವನ್ನು ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿನ್ಯಾಗಿ
ಸಹಾಯಕವಾಗಿರುವಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಇವರು, ಅಸ್ಪೃ

ಶ್ಯರು ಗುಡಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರೇರಿಸಿದುದೂ
ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಯಮುನೆಯು ಹೊಲೆಯ
ಳೆಂದು ಗೊತ್ತಾದುದೂ ಜನಜನಿತವಾಗಲು ಇವರಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮ
ಣರ ಸಹಕಾರವಿಲ್ಲದಾಯಿತು. ನಜೀಸಾಬಿಯ ಖಂಡಿತ
ವೃತ್ತಿಯಿಂದಂತೂ ಬೇರಿಗೆ ಕೊಡಲಿಯನ್ನಿಟ್ಟಂತಾಯಿತು.
ಯಮುನೆಯು: ಧನಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡರಾಯರ ಮಗನಾದ
ಶ್ಯಾಮನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಲಗ್ನವಾಗುವೆನೆಂದು ಅವಳೊಡನೆ
ಹೊರಟುಬಂದನು. ಹೀಗೆ ಒಳಗೆ ಅನರ್ಥವಾಗಿರಲು
ಹೊರಗೆ ಕಾಲುಮೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಲೆಯರ ಕೂಸೊಂದು ಬಿದ್ದಿತು.
ದೊಡ್ಡರಾಯರ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ವೇಣಕ್ಕನು ಎಲ್ಲರೂ ಸುಮ್ಮ
ನಿರುವಾಗ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಮುಂದೊಡೆ, ಆದನ್ನು
ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ರಕ್ತವನ್ನೊರಿಸುವಳು. ಈ ಹೊರಗಿನ ಅನಾ
ಹುತವೂ ಸಹ ದೊಡ್ಡರಾಯರ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿನ್ ಹಾಳಾಗಲು
ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಯಿತು. ಇದು ನಾಟಕದ ಬಂಡವಲು.

ದೊಡ್ಡರಾಯರು ಜನಮೆಚ್ಚುಗೆಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ
ವರು. ಹೊರಗೊಂದು ಒಳಗೊಂದು ಇವರ ಸ್ವಭಾವ.
ಪರದೇಶದವರನ್ನು ಸುಕರಿಸುವವರು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ
ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಸನಾತನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಡಿದವರು.
ಹೊತ್ತು ಬಂದಂತೆ ಕೊಡೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಬಲ್ಲರು.
“ಸಭೆಯ ಮಾತು ಸಭೆಯೊಳಗೆ, ಮನೆಯ ಮಾತು ಮನೆ
ಯೊಳಗೆ” (ಪು. ೨೨)—ಈ ತರದ ವಿಚಾರವಂತರಿವರು.

ವೇಣಕ್ಕನ ಪಾತ್ರವು ಹೃದಯಂಗಮವಾದುದು. ಇವಳು
ಪೂರ್ವಕಾಲದವಳು. ಎಲ್ಲರ—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪತಿಯ—
ನಡೆನುಡಿಗಳ ಮರ್ಮವನ್ನು ಬಲ್ಲವಳು. ಸಹಾನುಭೂತಿ
ಯುಳ್ಳ ಸಾಧ್ವಿಯು. ಮನೆತನದ ಗೌರವ, ದೇವರು,
ಆಚಾರ, ಮಡಿಮೈಲಿಗೆ, ಮುಂದಾಲೋಚನೆ—ಇವುಗಳೆಲ್ಲ
ವನ್ನೂ ಆರಿತವಳು. ಪತಿಯ ಕಾರ್ಯವು ವಿಫಲವಾಗು
ವಂತಿದ್ದರೂ ಗತಿಹೀನೆಯಾದ ಯಮುನೆಯ ಬೆನ್ನನ್ನು
ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಕಟ್ಟಿದವಳು. ಹರಿಜನವಾರವನ್ನಾಚರಿ
ಸುವವರೆಲ್ಲರೂ ಮುಂದೆ ಬಾರದಿದ್ದ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ತಾನೇ

ಮುಂದುವರಿದು ಹೊಲೆಯರ ಮಗುವನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿದಳು. ವಸಂತನ ಜಾಣತನದ ಕಟುವಾತುಗಳು, ಮಾನವಮರ್ಯಾದೆಯಿರುವ ನಡೆಯುವ ನಡೆವಳಿ, ಇತರರಲ್ಲಿರುವ ಸಹಾನುಭೂತಿ, ದೋಷಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹುವಿಕೆ—ಇವುಗಳೂ ಮನೋಹರವಾದುವು. ಇವನೇ ನಾಟಕದ ತಿರುಗಣಿಯಂತಿರುವವನು. ವಸಂತ ಯಮುನೆಯರ ಕಥೆಯೇ ಈ ನಾಟಕವೆಂದರೂ ಸಲ್ಲುವುದು. ಇದರ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕ್ಕೆ ಕಳೆಯಿರಿಸಲು ಶ್ಯಾಮನೂ ವಸಂತನೂ ತರಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರೆನ್ನಬಹುದು. ಅಂತೂ ಪಾತ್ರಗಳಿಂದ ಬೇಸರವುಟಾಗದೆ ಕೌತುಕವು ಪ್ರವಾಹರೂಪವಾಗಿ ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹರಿದುಬಂದಿರುವುದು.

ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಇದು ದೋಷಮುಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ—ಆದರೆ ಹೇರಳವಾಗಿದೆಯೆಂದರೂ ಸಲ್ಲುವುದು. ನಾಟಕಕಾರನೇನೇ ಎಂದುಕೊಳ್ಳಲಿ, ಉತ್ತಮ ನಾಟಕಕ್ಕಿರಬೇಕಾದ ಸುಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೆವರು ಗಮನಿಸಿ ಬರೆದಂತಿಲ್ಲ.

ನಾಟಕದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೇ ದೋಷವಿದೆ; “ನನ್ನ ನುಡಿ” ಯೇ ಬಹು ಅಕ್ಷೇಪಣಾರ್ಹವಾಗಿದೆ; ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂದಿದೆ.

ಎರಡರ್ಥವುಳ್ಳ ‘ಹರಿಜನ್ವಾರ’ವೆಂಬ ಶಬ್ದದ ಸೃಷ್ಟಿಯಂತೆಯೇನೋ ನಾವರಿಯುವು. ಹರಿಜನರ ವಾರವೆಂಬುದನ್ನೊಂದು ಸಮಾಸಪದವನ್ನಾಗಿಸಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ‘ಹರಿಜನ್ವಾರ’ವೆಂಬ ರೂಪವು ಬರಲಾರದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಹರಿ-ಜನಿವಾರ ಎಂಬರ್ಥದ ಪದವನ್ನು ‘ಹರಿಜನ್ವಾರ’ ಎಂದುಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕುದಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಜನಿವಾರಕ್ಕೆ ‘ಜನವಾರ’ ‘ಜನ್ವಾರ’ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

“ನನ್ನ ನುಡಿ”ಯನ್ನು ತೀರಂಗನು ಸಮಂಜಸ ವಿವೇಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಮುನ್ನುಡಿ ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಿಗಳು ಇದರ ಮೇಲೊಂದು ಚರ್ಚಾತ್ಮಕ ಪುಸ್ತಕವನ್ನೇ ಬರೆಯಬಹುದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಎದ್ದುಕಾಣುವ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ವಿಮರ್ಶಿಸೋಣ.

“ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅಸ್ಪದವಿಲ್ಲ...ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಾಟಕಕಾರನಿಗೆ...ಮುನ್ನುಡಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ.” ನಾಟಕಕಾರನೊಬ್ಬನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನುಳಿದ ಸಾಹಿತ್ಯಶಾಖಾಸೇವಕರ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಮುನ್ನುಡಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲವೋ? ಯಾವುದೋ ಉದ್ದೇಶಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಬರೆದ, ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ತಲ್ಲಿನಗೊಳಿಸಿರುವ ಮಹಾ ಮಹಾ ನಾಟಕಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಮುನ್ನುಡಿಯಿರುವುದೋ? ಅದಿಲ್ಲದಿರುವುದೊಂದು ಕಳಂ

ಕವೋ? ಇವರು ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದರ ಸಾರವನ್ನು ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬರುವಂತಿಲ್ಲವೋ?

“ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವ ತಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಗೆ” ಎಂಬ ತೆನ್ನುವಾಗ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿಬುಧರೂ ಈ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರೆಂದು ಇವರ ಊಹೆಯೋ? “ನಾಟಕವೆಂದರೆ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ-ಹೀನ ಕುಣಿದಾಟವೆಂದೂ, ಕನ್ನಡನಾಟಕ—ಅದರಲ್ಲೂ ಗದ್ಯ ನಾಟಕವೆಂದರೆ ಹುಡುಗಾಟಿಕೆಯೆಂದೂ, ಸಂಸಾರದ ದ್ವೈತ ದ್ವೈತ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಮೋಕ್ಷಗಳ ಹೇಣಗುಡವು ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲೆಂದೂ, ಇಂದು ನೋಡಿ ನಾಳೆ ಮಯುವ ಹಾಳುಹರಟೆಯ ನಾಟಕವೆಂದೂ ನಂಬಿದ ಸಮಸಮಾಜ” (ಮುನ್ನುಡಿ), “ಅಂತಪ್ಪ—‘ಬಾಯಿಮುಡ್ಡೆ ಉದ್ದಟಾ! ಇಂತಹ ಹೇಸಿಮಾತುಗಳನ್ನೇ ಬರೆಯುವ ಯೇನು ನಿನ್ನ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ?’ ವಸಂತ—‘ಇಲ್ಲಾ ಅದನ್ನಿನ್ನಂತಹರು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆಯೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ—ನನು ಮಾತ್ರ ಬೇಕು ಹೇಳು—ಆಜ್ಞೆ!’” (ಪುಟ ೧೩). “ಸದ್ಯಕ್ಕಾದ ಯಾವ ಶಿಷ್ಟ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗಿರತಾನೆ” (ಪುಟ ೨೨). “ಶ್ಯಾಮ—‘ಅಲ್ಲೇ—ನಿನ್ನ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ—ಹೀಗೆಯೆ ಅಸಂಬದ್ಧ ಹರಟೆಕೊಚ್ಚುವಯಾವ ವಸಂತ—‘ಹೇಗೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ, ಹಾಗೆ ನನ್ನ ನಾಟಕ’” (ಪುಟ ೬೬).—ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಶಿಕ್ಷಕನಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವೆಂತಹುದೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದ್ದಂತೋರುವುದಿಲ್ಲ!! ಸಮಾಜದ ವಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಗಾಧವಾದ ಅಜ್ಞಾನವು ಅವನಿಗಿದೆ—ಅಥವಾ ದುರಾಗ್ರಹವಿದೆ “ಕಾನ್ಯಾಸು ನಾಟಕಂ ರಮ್ಯಂ” ಎನ್ನುವಾಗ ನಾವು ನಾಟಕಲೇಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉಚ್ಚಸ್ಥಾನವನ್ನು ಇವನರಿಲ್ಲ.

ನಾಟಕದಲ್ಲಿ “...ವ್ಯಕ್ತಿ-ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಭೇದವಿಲ್ಲ...ಮಾನವ ಸ್ವಭಾವವನ್ನೇ ಆರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವ ನಾಟಕಕಾರನ ವೈಷ್ಣವ-ಸ್ಮಾರ್ತ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ, ಬಡವ ಬಲ್ಲಿದ ಎಂಬ ಭೇದದ ಅರಿವಿಲ್ಲ. ಈ ಭೇದಗಳು ವ್ಯವಹಾರದ, ಆಚರಣೆಯ, ನಂಬಿಕೆಯ ಅನುಕೂಲತೆಗಳ ಅಲ್ಪಜ್ಞಾನದ, ಅನುಕರಣ ಬುದ್ಧಿಯ, ತಾಮಸ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು.” ಈ ಶಬ್ದಚಾಲದ ಮರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದವರ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅಂತೂ ಇವನ ಭಾವವು ನಾಟಕವು ಮನುಷ್ಯರನ್ನಲ್ಲ, ಮನುಷ್ಯತ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು; ಇದು ಸರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯತ್ವವೆಂಬುದು ಅಮರವಾದುದರಿಂದ ನಾಟಕವು ಚಿರಕಾಲ ಬದುಕಬಲ್ಲುದು.

ಹೋದವನು, ಅನಂದನನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು. ಇವನ ಉದ್ದೇಶವಿಂತಿದ್ದರೆ ನೀರಿನ ಮೇಲಿನ ಗುಳ್ಳೆಯಂತೆ ಕ್ಷಣ ಕಾಲ ತೋರಿ ಅದಗುವ ಸಮಾಜದ ಹುಳುಕುಗಳನ್ನೇಕೆ ಇವನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ? ಈ ಕಾರ್ಯವು ಅವ ಕೈಕಾಮದ ನುಜ; ಆದರದು ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲ.

ಮುಂದಿನ ವಾಕ್ಯವಿದು: “ ಉನ್ನತವಾದ ದೇವನೆಂಬ ಕ್ಷೇತ್ರ-ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಇವುಗಳ ಉಗಮವಿದ್ದರೂ— ಇವ ಪ್ರವೇಶದ ಏರಿತಗಳ ಅನುಕೂಲತೆಗೆ ಒಳಸಿಕ್ಕು ಪೆಯುವ ಪ್ರವಾಹಗಳು. ” ಇಂತಹ ವಾಕ್ಯದ ಅನ್ವಯ ಕ್ರಮವು ಮಾನಸರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕು ವಂತಹುದಲ್ಲ.

ನಾಟಕಕಾರನಿಗೆ (ಇತರ ಸಾಹಿತಿಗಳ ವಿಚಾರವೇನೋ ?) ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕುವ ಅಧಿಕಾರವು ಬಂದಿದೆಯಂತೆ! ಅದ್ದರಿಂದ ಬಂತೋ? ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕುವ ಅಧಿಕಾರವು ಮರ್ಯಾದೆಗಳಿಗೆ? ಇರುವುದರಿಂದ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೆ ತತ್ಕಾಲಿಕ ಧರ್ಮಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದು ನಾಟಕ ಕಾರನಿಗೆಯೆಂದು ಶ್ರೀರಂಗನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿರಬಹುದು.

“ ಸರ್ವಸ್ಯ ಚಾಹಂ ಹೃದಿ ಸನ್ನಿವಿಷ್ಟಃ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಪರಮಾತ್ಮನು ಯಾರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ? ” ಅಹುದು, ಅವನೇಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಾನೆ. “ ಕೇವಲ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲ ದವರ ಹೃದಯವನ್ನೆ ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಬಾಡಿಗೆಯ ಮನೆ ಎಂದು ಕಾಂಕ್ಷಾಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವನೆ ದೇವನು? ” —ಹೀಗಾರು ಹೇಳಿದರು? ಹಾಗೆನ್ನಲು ಇಲ್ಲಿ ಕಾರಣವೇನು?

ನಾಟಕದಿಂದ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿತವಾಗುವುದೇನೆಂದರೆ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕತೆಯಿಂದಲಾಗಿ ಜನಿವಾರವೊಂದು ವ್ಯರ್ಥ; ಸ್ವಾಭಾವಿಕತೆಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಯಾರಿಗೂ ಜನಿವಾರ ಬೇಡ. ತನಗೆ ಬಾಲವಿಲ್ಲದಂತಾಗಲು ಇತರ ನರಿಗಳ ಬಾಲವನ್ನು ಕುಯಿಸಿದ ನರಿಯ ಕಥೆಯು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

“ ಇನ್ನೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿದ್ದಿರಲು ಆ ಹೃದ ಯಕ್ಕೆ ಹೊಲಸಾಗಿ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಜನಿವಾರದಂತಹ ಪಾಪಚಿಹ್ನೆಗಳ ಉಪಯೋಗವೇನು? ” —ಮೇಲೆ ಪರ ಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಇರುವನೆಂಬ ವಾಕ್ಯವನ್ನೆತ್ತಿ ತೋರಿಸಿ “ ಇನ್ನೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿದ್ದಿರಲು ” ಎಂದು ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೆ ನುಡಿಯುವ ಔಚಿತ್ಯವಿನ್ನೇಂತಹುದು!!

“ ಹಿಂದೆ ಬೇಕಾರಾಯರಂತಹರು ವಿಚಾರಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡಿ ದರೆ, ಇಂದು ವಸಂತನಂತಹರು ಮಾಡಬಹುದು; ಹಿಂದಿನ

ಮೀರಾಬಾಯಿಯು ಮಹಾಸಾಧ್ವಿಯಾದರೆ ಇಂದಿನ ವೇಣ ಕ್ಕನೂ ಅದೇ ಯೋಗ್ಯತೆಯವಳೆ! ” —ಹಿಂದೆ ಅಗಸ್ತ್ಯರು ಸಮುವ್ರ ಪಾನ ಮಾಡಿದರೆ, ಇಂದು ನಾನು ಒಂದು ಗುಟುಕ್ಕು ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಬಲ್ಲೆನು, ಎನ್ನುವ ಪರಿಯಾಯಿತು ಇದು!! ಹೀಗೆನ್ನುವಾಗ ಆಯಾ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯು—ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು— ಸರಿಸಮಾನವಾದುದೇ ನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಇನ್ನು ನಾಟಕದ ಭಾಷೆಯು ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲ. ನಾನಾಡುವ ಬಳಕೆಯ ಮಾತೂ ಅಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವೆಂದೂ ‘ ಇದ್ದಿತು, ಸಂಧ್ಯಾನ, ಅದಕ್ಕೆಯೆ, ಬೇಕಾಯಿತು, ಮುದುಕೆ ಅದೆಯೊ, ತಿಳುಹಿಸತೀರಾ, ಹೋಗಿಯಾರೆ, ಇದೆ, ಕರೇಲಿಲ್ಲ, ಎಂತಹಾದ್ದು ’—ಇಂತಹ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಕೆಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇವಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ‘ ಇತ್ತು, ಸಂಧ್ಯಾನ್ನಿ, ಅದಕ್ಕ, ಬೇಕಾತು, ಮುದಕ್ಕಾದ್ಯಾ, ತಿಳಿಸ್ತೀರಾ, ಹೋಗ್ಯಾರ, ಅದ, ಕರಿ ಲಿಲ್ಲ, ಯಂಥಾದು ’ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇವರು ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬೇರೆಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆಯುವ ‘ ವಾಸ ’ ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥವು ‘ ವಾಸನೆ ’ ಯೆಂದಿರಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿ ಬೇಂದ್ರೆ ಮೊದಲಾದವರ ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ನಮ್ಮ ಬಳಕೆಯ ಭಾಷೆಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಕಾಣದೆ ನಿರಾಶರಾಗು ವೆವು. ‘ ಮನುಷ್ಯ ’ ನೆಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ‘ ಮನಸ್ಸಾ ’ ಎಂದು ನಾವು ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಶ್ರೀರಂಗನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿ ದ್ದರೂ (ಪುಟ ೪) ಮನುಷ್ಯನೆಂದೇಕೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ (ಉ: ಪುಟ ೨) ಬರೆದಿರುವನು? ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಿಕೆ ಯಿಲ್ಲದ ವ್ಯಾಕೃಗಳನ್ನಾರಿಸುತ್ತಾ ಹೋದಂತೂ ಈ ಪತ್ರಿ ಕೆಯು ಸಾಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮಾದರಿಗಾಗಿ, ಮೊದಲಿನ ಮೂರು ಪುಟಗಳಲ್ಲಿನ ೪೪ ಸಂಭಾಷಣಾತ್ಮಕ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ೭೪ ಇಂತಹ ದೋಷಗಳಾಗಿವೆ.

ಕಥಾನಾಯಕನಾದ ವಸಂತನು ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯನಲ್ಲ. “ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಧಿ ನಾಟಕಕಾರರು ದ್ರೌಪದೀ ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣ ಮಾಡಿದರು. ನಾನೂ ಅದೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗಬೇಕೆಂದರೆ ದ್ರೌಪದಿಗೆ ವಸ್ತ್ರ ಅದರೂ ಉಳಿದಿದೆಯೆ ಇಲ್ಲವೇ ಅಂತ— ” (ಪು. ೧೦) “ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ, ನೋಡು ಅಜ್ಜ, ಉಪನಯನ- ವಿವಾಹ ಅಂದರ ಯಾವಾಗಲೂ ತೊಂದರೆ. ” (ಪು. ೧೨) ಇಂಗ್ಲೀಷಿಯನ್ನರಿಯದ ಹಲವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಧ್ಯ ದಲ್ಲಿನನು ತಲೆಹಾಕಿ “ ಹಿಯರ್, ಹಿಯರ್ (ಕೇಳಿ, ಕೇಳಿ) ” (ಪು. ೫೦) ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. “ ತಾಳಿಕೋಟಿ

ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಲ್ಲ? ಪ್ಲೇಗು, ಕಾಲರಾದ ಪಿಡುಗಿನಿಂದ ಜನರು ಸತ್ತುಹೋದರೇನೇ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕಾಳಗ ಅಂತ, ಕಡಿದಾಡಿ ಸತ್ತರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಲ್ಲ ಅಂತ" (ಪು. ೭೧). "ಆಹಾ! ಸಂಸ್ಥಾನ ಅಂದರೆ ಸಂಸ್ಥಾನ. ಕರ್ನಾಟಕ ಅಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗಿಬಿಡೋ, ಚಾಣಾ, ಮತ್ತೆ -ಹುಡುಗಿಗೆ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ಅಂತ ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ ಹನ್ನೆರಡೇ ಅಂತ ಹೇಳು....ಯಾಕಂದರೆ—ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಮೀರಿ ಮದುವೆ ಆಗೋದಿಲ್ಲ—" (ಪು. ೮೨) ಪಾಪ! ಮೈಸೂರಿನ ವಿಚಾರವು ಇವನಿಗೇನು ಗೊತ್ತು !! ಕೈಗೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ಅರಿವಿಕೊಂಡ ವಾಕ್ಯಗಳಿವು. ಇಂಥ ವಸಂ ತನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಪ್ರಾಸವನ್ನೂ ವಾಚಕರೇ ಅರಿಯಲಿ.

ವಸಂತ ಶ್ಯಾಮನೇ ಮೊದಲಾದವರು ನಮ್ಮ ಬಳಕೆಯ ಮಾತಿನಂತಹ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುತ್ತಿರುವರಾದರೂ ಕೊನೆಯ ವರೆಗೂ ಅವರು ಇದಕ್ಕೇ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. "ವಸಂತ— '....ಪ್ರೇಮದ ಸುಳಿವಿಲ್ಲದೆ ಹಂಬಲಿಸಿ ಕಂಗಾಲಾಗಿ, ಶೃಂಗಾರಕ್ಕೆ ಕನಕರಿಸಿ ಕನಸುಕಾಣುವ ಕೂಸಿನ ಕಲ್ಪನೆಯವರ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅದರಂತೆ ವ್ಯವಹಾರ ಎಂದು ತಿಳಿದಿರುವೆಯೋ?—" (ಪು. ೭೨) "ಶ್ಯಾಮ—'.... ನನ್ನ ಹೆಸರು ಕೇಳಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಅವರ ಕಪೋಲಗಳು ಕಮಲೋದರದ ಕಮನೀಯ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ತಾಳಿರಬಹುದು; ಕೋಮಲವಾದ ಅವಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮದ ಬಿರುಗಾಳಿಯು ಹೊಯ್ದಾಡುವಾಗ ಮಂದ ಮಾರುತನು ತುಂದಿಲನಾದಂತೆ ಅವಳು ದೀರ್ಘದೀರ್ಘವಾಗಿ ನಿಶ್ವಸಿಸಿರಬಹುದು; ಹೃದಯ-ಜನಿತ-ಮದನ-ಮನೋ ಹರ-ಸುಮಶರ-ತತಿಹತಗಳಿಂದ—" ಈ ಕೊನೆಯ ಪದ ಸಮುದಾಯವನ್ನೋದಿದೊಡನೆ ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಕ್ಯದಿಂದ ಮುದ್ದಣ ಕವಿಯು "ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮತ್ತುರಾಸುರೇಂದ್ರ ನರೇಂದ್ರ ಮುನೀಂದ್ರ ಫಣೀಂದ್ರ ಮಣಿಮಕುಟ ತಟಘಟಿತ" ಎಂದ ನ್ನುವ ಶೈಲಿಯ ನೆನಪಾಗುವುದು. ನಾಟಕದ ಭಾಷಾ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದನ್ನು ಸಮಾಪ್ತಿ ಗೊಳಿಸುವ ಮೊದಲು ಶ್ರೀರಂಗನ ಅನುಪ್ರಾಸದ ಹೆಬಲ ಕೊಂಡು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದೊಳ್ಳಿತು. "ವಸಂತ—'....ನೀನು ಅಡಿಗೆಮನೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವಂತಹನಾಗು, ಪ್ರಸಕ್ತಿ ಬಂದಾಗ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಆವ್ಹಾನಿಸುವೆ. ಆಗ ನೀನು ಆಗಮಿಸುವೆ—" (ಪುಟ. ೭೩.)

ಈ ಮುಂದಿನ ವಾಕ್ಯಗಳ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನು ವಾಚಕರೇ ಅರಿಯಲಿ:—"ಅಲ್ಲೋ, ಕಯ್ಯೋಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೆ, ತಲೆಯೊಳಗೆ ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲದೆ ಹಾಳು ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯೋದಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಅಂತ ಹೆಸರು." (ಪು. ೧೧)

"ಅಜ್ಜ,....ಸತಿಗೆ ಸಾಭಾಗ್ಯ ಅಂದರೆ ಪತಿಯ ಅಲ್ಲವೆ— ಅಂದರೆ ಅವಳ ಪತಿಯ ಅಲ್ಲವೆ? ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಲವು ಭೂತರಾದ ಆರ್ಯಲಲನೆಯರಿಗೆ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವೇ ಧರ್ಮ ಅಲ್ಲವೇ? ಪಾತಿವ್ರತ್ಯದ Practice ಮಾಡ ಬೇಕಾದರೆ ಗಂಡನ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕಲ್ಲವೆ? ಪಾತಿವ್ರತ್ಯದ Degree ದೊರಕಿಸಬೇಕಾದರೆ ಗಂಡನ ಮನೆಯೊಳಗೆ Term ತುಂಬಬೇಕಲ್ಲವೆ?....ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಕೇಳು, ಅಜ್ಜ, ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆ....ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಉಂಟುಮಾಡುವವರು ದಾಕ್ಷ ಸರೇ ಅಲ್ಲವೆ? ಸೀತಾನ್ನ ರಾಮನಿಂದ ಓಡಿಸಿದ ರಾಣಿ ನಿಗೂ, ಮಗಳ್ಳು ಅಳಿಯನಿಂದ ಬಿಡಿಸಿದ ಮಾವನಿಗೂ ಅಂತರ ಏನು, ಅಜ್ಜ ?...." (ಪುಟ ೩೭, ೩೮)

ಇದಲ್ಲದೆ ಬರಿಯ ಹೂಸೋದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಅನೇಕ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಭಾವನಾಪುನಾಹತ್ಯ ಪ್ರವಹಿಸುವಾಗ ತಾನಾಗಿಯೇ ಬಂದ ಅನುಪ್ರಾಸವು ಭೂಷಣ ವೆನಿಸುವುದೇ ಹೊರತು ಅನುಪ್ರಾಸವನ್ನೇ ಉದ್ದೇಶವನ್ನಾ ಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಚಿಸಿದ ಕವಿತೆಯು ಸುಂದರವೆನಿಸದಿರ ವಂತ, ನಾಟಕದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೂ ಪಾತ್ರನಿರೂಪಣೆಗೂ ಸು ಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರದ ಇಂತಹ ಭಾಷಣಗಳು ತಕ್ಕವು ಗಳೆನಿಸವು.

ಅಂತೂ ಬಟ್ಟೆನಲ್ಲಿ ನಾಟಕದ ಪ್ರತಿಭಾಗವೂ ಇನ್ನಿತರ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಕಳೆಯೇರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯದ ವಿಚಾರವೂ (ಪುಟ. ೩೭, ೩೮) ಕೇಳು ಬಣ್ಣದ ಪೆಂಪೂ (ಪುಟ ೭೭) ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಅಸು ಬದ್ಧ ಪ್ರಲಾಪಗಳಾಗಿವೆ.

ಅದರೂ ಸಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿರುವಂತೆ ಇವರು ರಚಿಸುತ್ತಿರು ವುದು ಸ್ತೋತ್ರಾರ್ಹವಾದುದು; ಈಗಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಇಷ್ಟವಾದುದು. ಇವರಿನ್ನೂ ಉತ್ತಮರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಯೋಗ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೊದಗಿಸ ಬಲ್ಲರೆಂದು ನಮ್ಮ ಆಶೆಯು.

ಮೋಹನ ಮುದ್ರಾಣಾಲಯದವರು ತಪ್ಪಿಲ್ಲದಂತೆ ಮುದ್ರಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುದ್ದಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

—ರಾ. ಸ. ಮಗ

೩೭ ಜಗಾತೀಲ ಸಮಾಜಕ್ರಾಂತಿ ವ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ (ಮರಾಠಿ): ಲೇಖಕರು:—ಡಾ. ಗ. ತ್ರಿ. ಪೈರ್ ಎಂ. ಎ., ಪಿಎಚ್. ಡಿ., ಪುಣೆ. ಪುಣೆಯ ಆನಾಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೃಹದ ೧೭ ನೆಯ ಪ್ರಕಾಶನ. ಬೆಲೆ ೧ ರೂಪಾಯಿ.

ಇದು ಡಾಕ್ಟರ ಪೈರರು ಪಶ್ಚಿಮದ ಪ್ರವಾಸದಿಂದ ಸಡೆದ ಕನುಭವದ ಫಲ. ಅಲ್ಲಿಂದ ತಾಯ್ನಾ ಡಿಗೆ ತಂದ ಕಾಣಿಕೆ. ಇದು ಜಗತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೆಲ್ಲ ಪಲ್ಲಟವಾಗಿದೆ. ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕೂಗು ನಾಲ್ಕು ನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೇಳಬರುತ್ತಿದೆ. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳ ನಿರಂಕುಶ ನಡತೆಯಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿದೆ. ಸಂಪತ್ತಿನ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ನೆರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಡತನದ ಜೀಗಿ, ಹಸಿವೆಯ ತಳಮುಳ. ಬುದ್ಧಿಪ್ರಧಾನವಾದ, ಚಿತ್ತಶಕ್ತ ಧೃಷ್ಟಿಯ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯಜ್ಞಾನದಿಂದ ಸಂಕಷ್ಟವಾದ ಮನಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದ ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಗಕಲಹವೆದ್ದಿದ್ದರೆ, ಪರತಂತ್ರ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಗ್ರಾಮವು ನಡೆದಿದೆ. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವಾದಿಗಳು ಸ್ವಹಿತಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಕೋಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರೂಪ್‌ವೆಲ್ಟರ್ N. R. A. ಮತ್ತು A. A. A. ಗಳು ಸೋಲುತ್ತಿವೆ. ಜರ್ಮನಿ ಟೆರಿಟರಿ ಫಾಸೀಜಮ್, ಬಂಡವಾಳಗಾರಿಕೆಯ ಬಾಳನ್ನು ಧೃವಪಡಿಸಲು ಕತ್ತಿ ಮಸೆಯುತ್ತಿದೆ. ರಶಿಯಾ ದೇಶವು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದುಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಾಶ್ಟಾಕ್ಟ್ರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯ ಜೀವನದ ಧೈಯದೋರಣಗಳು ಕೇಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಕುತೂಹಲಪಡುವವರಿಗೆ ಇದು ತಕ್ಕ ಹೊತ್ತಿಗೆ. ಬರಹಗಾರರು ಕ್ರೈಸ್ತಕವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ, ರಶಿಯಾ, ಜರ್ಮನಿ, ಇಟಲಿ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯ ಧರ್ಮಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗಣಿಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ಅವು

ಗಳ ಗತಿ-ಗಮ್ಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನವಯುಗದ ನೂತನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾವುವು, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಉತ್ಕರ್ಷದ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬಸಂಸ್ಥೆಯು ಏನಾಗಿದೆ, ಯಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು? ಜರ್ಮನ್ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸ್ವಭಾವಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೇನು, ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸೊಗಸಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅದರಂತೆಯೇ ರಸಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು, ಜರ್ಮನಿಗೆ ಒಟ್ಟರನ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವು ಹೇಗೆ ಸಮೃದ್ಧವಾಯಿತು, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾದದ ಸ್ವರೂಪವೆಂತಹದು, ನಿರೀಶ್ವರವಾದವು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಅಲ್ಲಿ ಎಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ, ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಂಭಾಷಣ ಸಂವಾದಗಳ ನೆರವಿನಿಂದಲ್ಲದೆ ಸ್ವನಿರೀಕ್ಷಣೆಯ ಅನುಭವದಿಂದಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತುಮುಲವಾದ ವಿಚಾರ ವಿಪ್ಲವದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಿಂದ ಭಾರತವು ಯಾವ ಪಾಠವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಪತ್ತಿನ ಒಡೆತನವು ವ್ಯಕ್ತಿಯದೋ ಸಮಾಜದೋ ಎಂಬುದರ ಬಗೆಗೆ ಬರೆದ ವಿಚಾರಗಳು ಅಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಅಷ್ಟು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಮಂಡಿಸಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮವು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬದುಕುವುದೇ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ವಿಚಾರಪ್ರಚೋದಕವಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸಿರುವರು.

ವಿಷಯಮಂಡನದ ಪದ್ಧತಿಯು ಮಾ ಮರ್ಫ ಕ ವಾದುದು. ತಿಳಿಯಲು ತೊಡಕಿಲ್ಲದ ತಿಳಿಯಾದ ಭಾಷೆ, ಹುರುಳುಳ್ಳ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು, ಮರಾಠಿಯನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಓದಬೇಕು.

—ಎಂ. ಗೋವರ್ಧನರಾವ್

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ

೩೭ ಉಪನಿಷತ್ಪ್ರಭಾವಲಿ: ಲೇಖಕರು ತ್ರಿ. ದಿನಾಕರ ಗಂಗರಾಯರು ಎಂ. ಎ., ಎಲ್‌ಎಲ್. ಬಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಕರ್ನಾಟಕಪ್ರಾಚಾರ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ. ರಾಯಲ್ ೧/೮ ದ ೧೭೦ ಪುಟಗಳು. ದಪ್ಪನೆಯ ಅಂಟಿಕಾಕಾಗದ. ಬೆಲೆ ೮ ಆ.

೩೭ ಹರ್ಷವರ್ಧನ: ಲೇಖಕರು ತ್ರಿ. ಸಿ. ಕೆ. ವೆಂಕಟ ರಾಮಯ್ಯ, ಎಂ. ಎ., ಎಲ್‌ಎಲ್. ಬಿ., ಬೆಂಗಳೂರು. ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳ, ಸತ್ಯಶೋಧನ ಪುಸ್ತಕಭಂಡಾರ, ಕೋಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ. ಕ್ರೌನ್ ಅಪ್ಪಮಾಂಶದ ೧೭೦

ಪು. ಬೆಲೆ ೧ ರೂ.

೪೦ ಯದ್ವಾತದ್ವ (ಪದ್ಯ ಕಥೆ): ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪೈ. ಕ್ರೌನ್ ಆಫ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಲ ಪು. ಬೆಲೆ ೧ ರೂ.

೪೧ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಸೋಪಾನ (ಪದ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ): ಲೇಖಕರು ಜೈಂದೂರು ಅನಂದರಾಯರು. ಕ್ರೌನ್ ಆಫ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಲ ಪು. ಬೆಲೆ ೦-೨-೦.

೪೨ ಗುಲಾಬಿ ಹೂವು (ಕಾದಂಬರಿ): ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಬಿ. ಎ., ಎಲ್‌ಎಲ್‌. ಬಿ., ಬಕ್ ಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ. ಡೆಮಿ ಆಫ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಲ ಪು. ಬೆಲೆ ೮ ರೂ.

೪೩ ಸೂತ್ರದ ಬೊಂಬೆ (Henrik Ibsen's "Doll's House"): ಅನುವಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಜಿ. ಶಾಸ್ತ್ರಿ. ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀ ಕಂಠಯ್ಯ ನವರ ಮುನ್ನುಡಿಯೊಡನೆ. ಕ್ರೌನ್ ಆಫ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಲ ಪು.

೪೪ ಕರ್ಣಾಟದ ವೀರಕ್ಷತ್ರಿಯರು (ನೇದಕಾಲದಿಂದ ಕನ್ನಡರ ಕಥೆ): ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಶಂ. ಜಾ. ಜೋಶಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ದ. ಜಾ. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರ, ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರೌನ್ ಆಫ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಲ ಪುಟಗಳು ೧೮೮. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

೪೫ ನೆಳಲು ಬೆಳಕು (ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ): ಕವಿ, 'ವಿ. ಸಿ.' ಬೆಂಜು ಕಾಗದ ಕ್ರೌನ್ ಆಫ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಲ ಪುಟಗಳು. ಸುಂದರವಾದ ಹೊದಿಕೆ. ಬೆಲೆ ೧ ರೂ.

೪೬ ತರಂಗ: ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಲೇಖಕರ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಸಂಗ್ರಹ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮಿತ್ರಮಂಡಲಿ, ಮಂಗಳೂರು. ಕ್ರೌನ್ ಆಫ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಲ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೬-೦.

೪೭ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ: ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ದೇವುಡು. ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳ, ದಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರೆಸ್, ನೈಸೂರು ರೋಡ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ. ಡೆಮಿ ಆಫ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಲ ಪು. ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

ಪತ್ರಿಕೆಗಳು

೪೮ ಅಮೃತ ಕಿರಣ, ಸಿಗ್ನಾವಿ: ಕೈಬರಹದ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ. ಗಜಾನನ ವಾಚನಾಲಯದ ತರುಣರು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸ್ತುತ್ಯಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕಾಗಿ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತೇವೆ.

೪೯ ವೀರಶೈವ: ವೀರಶೈವರ ಮತತತ್ವಗಳು, ವೀರಶೈವರ ಚಿಂತಾ ಕಾವ್ಯಗಳು, ವೀರಶೈವರ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು, ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳು—ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಮಾಸಿಕಪುಸ್ತಕ. ಸಂಪಾದಕರು ಪಂಡಿತ ಸಿ. ಸಂಗಯ್ಯ. ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಪುರಾಣಶಿಖಾರ್ ಲೇನ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ. ಡಿ. ಆ. ೩೨ ಪು. ವಾ. ಜಂ. ೨-೦-೦

೫೦ ಕಥಾಕುಂಜ (ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನಾಂಕ): ಮುಂಬಯಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆರಿಯುವುದಕ್ಕೆ, ಶ್ರೇಯಾಸಿಕವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್‌ಪತ್ರಿಕೆಯ ಹಾದಿಯನ್ನು ಕಾಯುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಇದನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದು. ಅಲ್ಲದೆ ಇತರ ಅಂಗ ಸಮ್ಮೇಲನಗಳ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೂ ಸೇರಿಸುವುದು ಅದಕ್ಕೊ ವಿಶೇಷ. ಆದರೆ ಸಮ್ಮೇಲನಗಳಲ್ಲಿಯ ಗೊತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡದಿರುವುದೊಂದು ಕೊರತೆ. ಎಂದಿನಂತೆ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳೂ ಬಂದಿವೆ. ಜ. ಕ. ಆಕಾರದ ೬೮ ಪು. ಬೆಲೆ ೦-೨-೦

೫೧ ವಿಶಾಲಕರ್ನಾಟಕ, ಧಾರವಾಡ: ವಾರಪತ್ರಿಕೆ ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಹಂಸವೂ ಸೇರಿದೆ. ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ರ. ವಾ. ಜಠಾರ, ಬಿ. ಎ., ಎಲ್‌ಎಲ್‌ ಬಿ., ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ ಬಿ. ಎ., ಎಲ್‌ಎಲ್‌. ಬಿ. ವಿಷಯಗಳ ಮತ್ತು ವಾರ್ತೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಿದೆ. ರಾಜಹಂಸವನ್ನು ನವೀನ ವಿಚಾರದಿಂದ ನವರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರತಿಸುವ ಸ್ತುತ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನ. ಡೆಮಿ ಆಕಾರದ ೧೬ ಪು.

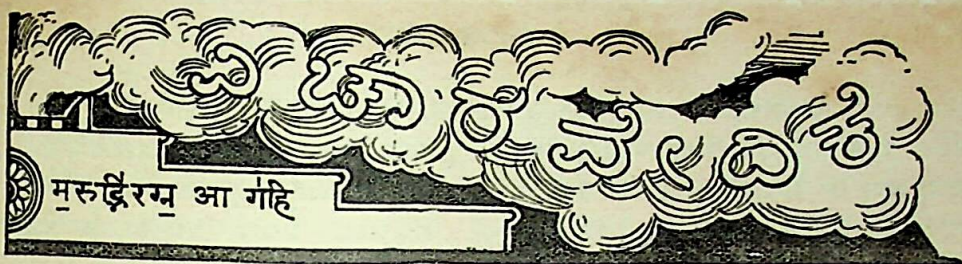
ವರದಿಗಳು.

೫೨ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಘ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ: ನಡೆದು ಬಂದು ವರ್ಷಗಳ ವರದಿ ಆಗಾಗ ಇದು ನಡೆಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೂ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳೂ ಗ್ರಂಥಪ್ರಕಟನೆಯೂ ಇವೆ ಗೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರವೆಂದೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಇದರ ಕಾರ್ಯಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಿ.

೫೩ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಘ, ತಿಪಟೂರು: ದ್ವಿತೀಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ. ಪುಸ್ತಕಭಂಡಾರವೊಂದನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯವಿಶೇಷ. ಈ ವರ್ಷ ಒಟ್ಟು ೮೮ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಾದವು. ಈ ಕಾರ್ಯವು ಅನುಕರಣೀಯವಾಗಿರುವುದು. ಸಂಘದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹಾರೈಸುವೆವು.

ನವ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ
ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಜನಾರ್ದನಲಾಲ್

ನವ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು

ಪಂಡಿತ ಜನಾಹರಲಾಲ ನೆಹರು ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಲಖನೌ ನಗರದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನವು, ಅಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ ಸಲದ್ದು. ಇದರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಲಖನೌ ನಗರದ ಎರಡು ಅಧಿವೇಶನಗಳಿಗೂ ಬಂಗಾಳಿಗಳೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಸಲ ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತದವರೇ ಅದ ಪಂ. ಜನಾಹರಲಾಲರು ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನಾಪನ್ನರಾಗಿರುವರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷಪದವ ಸನ್ಮಾನವು ಎರಡನೆಯ ಸಲ ಜನಾಹರಲಾಲರಿಗೆ ಸಂದುದು ಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ. ೧೯೩೯ ರಲ್ಲಿ ಲಾಹೋರ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸೀತವನ್ನು ಜನಾಹರಲಾಲರೇ ಆಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು. ದಿವಂಗತ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆಯವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಜನಾಹರಲಾಲರೇ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಪಂಡಿತರ ವಯಸ್ಸು ೪೮. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದೇಶವು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷತ್ವದ ಪದವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದುದು ಅಪೂರ್ವವಾಗಿದೆ. ಈಗಿನ ವಿಚಾರಸಂಕರದಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದ ಸಮಾಜವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿಯೇ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿತ್ತೆನ್ನುವುದು. ಲಾಹೋರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾಲದಿಂದ ಲಖನೌ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವರೆಗಿನ ೩೫ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜನಾಹರಲಾಲರು ತಮ್ಮ ಸಮಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಹುಶಃ ಕಾರಾಗೃಹವಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆದರೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯ ಪಿತೃಗಳೂ ಪ್ರಿಯಪತ್ನಿಯವರೂ ಆಗಲಿದರಲ್ಲದೆ ಹಲವು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಅಪತ್ತಿಗಳ ಪರಂಪರೆಯು ಬಂದಿರಬಹುದು. ಆದಿಪುತ್ರರಾದ ದೇವೇಂದ್ರನಾಯಕರಾದರೂ ಅವರು ಅಖಂಡವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಿದರು. ಕಾರಾಗೃಹವಾಸವು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಿದರೆ, ಇನ್ನಿಷ್ಟು ವ್ಯಥೆ ತರಕರತೋರತರವಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ.

ಜನಾಹರಲಾಲರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅಚ್ಚ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವರೂಪದ್ದಾಗಿದೆ. ಜಾತ್ಯಂಧತೆಯು ಅವರ ರಾಜಕೀಯ ನೇತೃಗಳನ್ನು ಬಾಧಿಸಿಲ್ಲ. ಅವರಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶಾರೀರಿಕ ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಇತರರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪ

ಜನರು ಮಾಡಿರುವರು. ಅನಂದಭವನದ ಭವ್ಯಪ್ರಾಸಾದವನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಧಾರೆಯೆರೆದುಕೊಟ್ಟರು. ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆ, ಧೈರ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳ ದೇಸೆಯಿಂದ ಈಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವರು. ಅವರ ಭಾಷಣಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಎ ದಿಗೂ ಅಸದಿಗ್ಧತೆಯು ಕಂಡುಬರುವುದು. ನುಡಿಯುವಂತೆ ನಡೆಯುವವರೆಂಬುದರ ಬಗೆಗೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಲಾರದು. ಜಾಗತಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದವರೂ, ಅದನ್ನು ಪಾರ್ವತ್ಯಮಿಯನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಭಾರತೀಯ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವರೂ ಅವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಅವರು ಗೈದ ಲೇಖನ ಕರ್ಮವೂ ಕೌತುಕಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಬರೆದ ಗ್ರಂಥ-ಲೇಖನಗಳು ಅವರ ಲೇಖನಪಟುತ್ವಕ್ಕೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಗೂ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗುಣವೆಂದರೆ ಅವರ ನೀಸೀಮಧ್ಯೇಯವಾದವು. ಲಾಹೋರದಿಂದ ಲಖನೌವರೆಗೆ ಅವರ ಧೈರ್ಯದೃಷ್ಟಿಯು ಅವಿಚಲಿತವಾಗಿಯುಳಿದಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಸಾದಿಕವೂ ಉಜ್ವಲವೂ ಆಗಿದೆ. ಇದೀಗ ಅವರು ಸಂಕುಚಿತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತದವರಾಗಿದ್ದರೆ, ಆತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಾಜಸತ್ತಾನಾದಿ ಮತದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಧೈರ್ಯವಾದವು ವ್ಯವಹಾರದ ಬರೆಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಾದರೂ ಅದರಣೀಯವಾಗಿದೆ. ಲಖನೌ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸೀತದಿಂದ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಸಮಾಜಸತ್ತಾನಾದದ ಉಚ್ಚರಣೆಯೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಹಲವು ನಿರ್ಣಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ನವ ಸಮಾಜವಿಚ್ಛಾನದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವೂ ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಸ್ಕರಣೀಯವಾದುವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಜಾಗತಿಕ ಸ್ವರೂಪ

ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತ ಜನಾಹರಲಾಲರು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ನುಡಿದರು:

ನಮ್ಮ ಚಳವಳಿಯಾದರೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ದೊಡ್ಡ

ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಕ ಚಳವಳಿಯ ಒಂದು ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ನವತೇಜದಿಂದ ನಾವು ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವಣರಾದೆವೋ ಆ ತೇಜವು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಹಲವು ಜನಾಂಗಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅಖಿಲ ಏಶಿಯಾ ಖಂಡವು ಆ ತೇಜದಿಂದ ಜಿಳಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಫ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಭಾವವು ತೋರಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಮಹಾಯುದ್ಧದ ತರುವಾಯ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ತಕ್ಕಡಿಯು ಸಮವಾಗಿ ತೂಗುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನವು ನಡೆದಿತ್ತು. ರಷ್ಯದ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮತೆಯ ನವಕಲ್ಪನೆಯು ಉದಯಿಸಿ ವಿರೋಧಕರೊಡನೆ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿ ಹೇಗಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಅಭಿನವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಯಥಾರ್ಥ ಪರಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಆದರಿಂದ ಉಚಿತವಾದ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಯುವಂತಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲೊಂದು ಸೂತ್ರವಿದೆ—ಮತ್ತದನ್ನು ನಿರುಕ್ತಿಸೋಡಬೇಕು. ಅದು ಹಸ್ತಗತವಾಯಿತೆಂದರೆ ಹಿಂದೀ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಏಕಮಾತ್ರ—ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯು ಮಾಯವಾಗಿ, ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದದು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಮನವರಿಕೆಯಾಗುವುದು.

ರಾಷ್ಟ್ರೋದ್ಧಾರದ ರಾಜಮಂತ್ರ

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ವಿವಿಧ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಉತ್ತರವು ಸಾಮ್ಯವಾದದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆಯಾಗಿ ನವರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅವರಿಂತೆಂದರು:

ಜಗತ್ತಿನ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಬೀಜಮಂತ್ರವೆಂದರೆ ಸಾಮ್ಯವಾದವೆ (ಸೋಶಿಯಾಲಿಜಂ) ಎಂದು ನನಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಶಬ್ದವನ್ನು ಸಂದಿಗ್ಧಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ-ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕತತ್ವವಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಜೀವನದ ತತ್ವಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ—ಆ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿಯೇ ಅದು ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೀ ಜನತೆಯ ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ನಿರುದ್ಯೋಗಿತೆ, ದುಃಸ್ಥಿತಿ, ಪಾರತಂತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸಲು ಸಾಮ್ಯವಾದದ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಮತ್ತು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದೀತು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ, ಉದ್ಯೋಗ ಧಂದೆಗಳ ಸ್ವಾಮಿತ್ವದ ಹಕ್ಕನ್ನೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೂ ಏಕ

ತಂತ್ರ ಹಿಂದೀ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದೀತು. ಎಂದರೆ ಕೆಲವು ಅಪವಾದಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯಾನಿಟಿಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿ, ಈಗಿನ ಲಾಭಸ್ವರೂಪದ ಪದ್ಧತಿಯ ಬದಲು ಅದರ್ಶಭೂತ ಸಹಕಾರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಾದೀತು. ನಮ್ಮ ಜನಜಾನ್ಯ-ಅಭ್ಯಾಸ-ರೂಢಿ-ಆ ಪೇಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಬೇಕಾದೀತು. ಈ ಹೊಸ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕಿಂಚಿದರ್ಶನವು ಸೋವಿಯೆಟ್ ರಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಾರದಿರದು. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹಲಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ನನಗೆ ನೋವಾಗಿದ್ದು, ಅವು ನನಗೆ ಸಮ್ಮತಿವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳನ್ನು ನಾನು ನೋಡುವುದು—ಈ ನಿರಾಶಾಮಯ ಯುಗದಲ್ಲಿನ ಆಶಾದಾಯಕ ಮನೋಮಾನಗಳೆಂದೆ. ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯತ್ತು ಉಜ್ವಲವಾದರೆ ಅದು ಸೋವಿಯೆಟ್ ರಷ್ಯದ ಮೂಲಕವೇ, ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿವೇನೂ ಸಂಭವಿಸದಿದ್ದರೆ ಈ ಹೊಸ ಸುಧಾರಣೆಯು ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಬ್ಬಿ ಬಂಡವಾಳವಾದಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಕದನ ಕಾಳಗಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ—ಹೊಸ

ಹಿಂದೀ ರಾಜಕೀಯರಂಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳ ತಂತಮ್ಮ ಬಲಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿವೆಯೆಂಬುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಅಧಿಕಾರಾರೂಢ-ಗಾಂಧಿಭಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಕರಗುಪು; ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಬಲಿಸುತ್ತಿರುವ ತರುಣ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳ ಪಂಗಡ. ಮೊದಲನೆಯದು ತನ್ನ ಪರಿಮಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತನುಮನಗಳನ್ನು ಸವಿಸಿ, ಜನತೆಗೆ ನಿಕಟವರ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯದು ರಷ್ಯದ ಸಾಮ್ಯವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ದೀಪ್ತವಾಗಿ, ಹಿಂದೀ ರಾಜಕಾರಣದ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಬೀರಿ, ತದ ಉದ್ಧಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವಂತಹದು; ಈ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಜನತೆಯಿಂದ ಇನ್ನೂ ದೂರವಾಗಿಯೂ ಹಳೆಯ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಫಲನಿಯಾಮಕಸಮಿತಿಯ ವಾದವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಿರಂಗ ಅಭಿವೇಶನದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರಸ್ಪರ್ಧೆಯು ನಡೆದುಕೊಂಡುಬಂದಿ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ, ಎರಡೂ ವಿಚಾರಪ್ರಕಾರಗಳು ಸಮನ್ವಯಹೊಂದಿ ಹೊಸ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳುವ ತಾಕಲಾಡಿ ಅತಿಪ್ರವಾಗಿ ಬಿಡುವವೋ ನೋಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣದಲ್ಲೂ ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ

ಪರಲಾಲರು ಹಳೆಯ 'ಸಾಮ್ಯ ಸುಧಾರಣಾ ವಾದಿ (Reformist)' ಪಕ್ಷವನ್ನೂ ಹೊಸ 'ಕ್ರಾಂತಿವಾದಿ (Revolutionary)' ಪಕ್ಷವನ್ನೂ ಸಾಮ್ಯವಾದದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸಲ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದರು. ವಿಷಯನಿಯಾಮಕ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣಾಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ತರಕೊಡು ವಾಗ ಬಾಬು ರಾಜೇಂದ್ರಪ್ರಸಾದರು " ಸುಧಾರಣಾವಾದಿ-ಕ್ರಾಂತಿವಾದಿಯೆಂಬ ಸೂಕ್ಷ್ಮಭೇದ ತಿಳಿಯುವಷ್ಟು ಪಾಂಡಿ ತ್ಯವು ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಜ್ಞಾನವಿದೆ. ಕೇವಲ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಭವಿತವ್ಯವು ಹೋದರೆ, ಅದು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಉಳಿಯಲಾರದು" ಎಂದರು. ಈ ಅಭಿ ಪ್ರಾಯ ಭೇದವು ನಡೆದಿರುವ ಘರ್ಷಣೆಗೆ ದ್ರೋತಕವಾಗಿದೆ.

ಫಲಶ್ರುತಿ
ಲಖನೌ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪಕ್ಷಗಳು ತಂತಮ್ಮ ಪರ ವಾಗಿ ತೀವ್ರಮತಭೇದವನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸಿದವು. ಆದರೆ ಜವಾಹರಲಾಲರ ಕುಶಲ ಕರ್ಣಧಾರಿತ್ವದ ಮೂಲಕ, ಮತಭೇದವು ವೈಮನಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ ಆಳರಸರ-ಕೈಯ ಕೈದಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸಮಾಧಾನದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಪದ ಸ್ವೀಕಾರವಾದಿಗಳೂ ಮಂತ್ರಿಪದ ಧಿಕ್ಕಾರವಾದಿ ಗಳೂ ಗಾಂಧಿಭಕ್ತರೂ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳೂ ತಂತಮ್ಮ ಏಕಪ್ರಾಯವು ಗೆಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಸರ್ವಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೇಣಗಾಡಿ ದರೂ, ಕೊನೆಗೆ ಸುವರ್ಣಮಧ್ಯ ಪಂಥವೇ ಸಾಮ್ಯವಾದುದು ಮತ್ತದರಲ್ಲೂ ಉಗ್ರಸಾಮ್ಯವಾದದ ಪುರಸ್ಕರ್ತರೂ ಮಂತ್ರಿ ಪದ ಸ್ವೀಕಾರದ ಕಡೆದಾಗೆಗಳೂ ಗಾಂಧಿತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಪಿರೋಧಿಗಳೂ ಆದ ಜವಾಹರಲಾಲರೇ ಸರ್ವಪಕ್ಷಗಳ ನ್ನೇಳಗೊಂಡ ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಸರ್ವ ಪಕ್ಷ-ಪರಂಪರೆಗಳಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವರ್ಣಾಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರಸಭೆಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೆಲವಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹಾದಿ ಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡೆಂಬುದು ನಿಸ್ಸಂಶಯ. ಗಾಂಧಿಯುಗದ ಏಕಮಾ-ಸತ್ಯವಾದಿ ಪಕ್ಷಗಳ ಅತಿರೇಕದ ಹಾದಿ ಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರರಥವು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಂತಾಯಿ ತೆಂಬುದು ಲಖನೌ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಮಹತ್ವದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಶಾರೀರಿಕಶ್ರಮದ ಅನ್ಯವಹಾರ್ಯ ನಿರ್ಬಂಧವು ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬೆಳೆಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಆ. ಇಂ. ಕಾಂ. ಕಮಿಟಿಯ

ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಕಮಿಟಿಯ ಆಯ್ಕೆಯು ಪ್ರಮಾಣಬದ್ಧ ಮತದಾನಪದ್ಧತಿಯಿಂದಲೇ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿದ್ದ ಮುಂಚಿನ ನ್ಯಾಯಾನುಸಂಧನೆಯು ಅಧಿಕಾರಾರೋಧರ ಆಗ್ರಹದಿಂದ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯ ಮತ್ತು ವಿಷಯನಿಯಾಮಕಮಂಡಲಿಯ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳ ದೀರ್ಘಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಅದರ ಔಚಿತ್ಯದ ಬಗೆಗಾದ ಮನವರಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಬಹಿರಂಗ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಪ್ರಾಣದಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಗಾಂಧಿಯುಗದ ಮಹತ್ವದ ಆವಶೇಷಗಳಲ್ಲಿ ಖಾದಿಯೊಂದು ಮಾತ್ರ ಬದುಕಿಕೊಂಡಿತು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗಾಂಧಿಪಂಥದವರು—ಬದಲಿಸಿದ ಕಾಲಮಾನವನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ—ತಾವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಅಂತೂ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಲಖನೌ ಕಾಂಗ್ರೆಸು ಹೊಸಹಾದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿದೆಯಾಗಿ ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಜಾತೀಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತ್ರ ಲಖನೌ ಕಾಂಗ್ರೆಸು (ಉಳಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವಹಿಸಿದಷ್ಟು) ಸ್ಪಷ್ಟ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದೆದುರಿನಲ್ಲಿಡಲು ಅಸಮರ್ಥವಾಯಿತೆಂಬುದು ಶೋಚನೀಯವು. 'ಜಾತಿ-ಧರ್ಮ' ಎಂಬ ಉಚ್ಚಾರಮಾತ್ರಕ್ಕೂ ಹೇಸುವ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳು, ಹಿಡಿದ ಮಾತನ್ನು ಬಿಡಬಾರದೆನ್ನುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳು—ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಬಂಗಾಲಿಗಳ ಮತ್ತು ಳಿದವರ ಏಕಮುಖ ವಿರೋಧವನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಿ ಜಾತೀಯ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತ್ರಿಶಂಕುಸ್ಥಗದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಮಂತ್ರಿಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಮಾತನ್ನೇತ್ತಿದರೂ ನಗೆಯಾಡುವುದು ಕೆಲವರ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಸತ್ಯಮೂರ್ತಿ ನಲ್ಲಭಾಯಿ ನೊಂದಲಾದವರ ಪ್ರಮುಖತ್ವದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಪದವಾದಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ವಿಚಕ್ಷಣವಾಗಿಯೇ ಮಂಡಿಸಿದರು. ರಾಜೇಂದ್ರ ಬಾಬುಗಳವರೇ ನೊಂದಲಾದವರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಪದ ಸ್ವೀಕಾರ ವಿಚಾರವು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಯುಕ್ತವೆ ಆಯಿತು.

ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಪ್ರಜೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ ಮಾತನ್ನೇ ಅತಿಹಿಡಿದದ್ದು ಸರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. 'ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಪ್ರಜೆಗಳೇ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದರ ಔಚಿತ್ಯವೇನು? ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು (ಅದು ಸಾಂಸ್ಥಾನಿಕವಾಗಲಿ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯದಾಗಲಿ) ಅಖಿಂ

ಡವು, ಅವಿಭಾಜ್ಯವು. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದವರೂ ನೆರವಾಗುವ ಸಮಯವು ಬಹು ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಶರಣತೆಯು ತೊಲಗಿ, ತರ್ಕಬದ್ಧ ನಿತಿಗೆ ಅಸ್ಪದ ದೊರೆತೇ ದೊರೆಯುವುದು. ಬಹಿರಂಗ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಆಮೃತಲಾಲ ಶೇಖರವರ ಉಪಸೂಚನೆಯು ೧೭೦೦ ಪಿ. ೨೫೦ ಮತಗಳಿಂದ ಬಿದ್ದುಹೋದುದು, ಈ ಮತದವರಿಗೆ ಬೇಬಲವು ದೊರಕುತ್ತಿದ್ದುದರ ದ್ರೋಹತಕವಾಗಿದೆ.

ಮೂಲಚ್ಛೇದಂ ನ ಕಾರಯೇತ್

ಸಮಾಜದ ಅಸ್ತಿತ್ವಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರವು ತನ್ನ ಸ್ವಾಮ್ಯತ್ವಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮೊನ್ನೆಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನಲ್ಲಿ ಹಲವು ತಾತ್ವಿಕ ಮಾತುಗಳು ನಡೆದುವು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಾ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಮುಖ ಪತ್ರಿಕೆಯಾದ 'ಕೇಸರಿ' ಯು ಒಂದು ಪ್ರಧಾನ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಾರ್ಹವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದೆ. ಅವನ್ನಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ:-

ಅಂತೂ ಲಖನೌಕಾಂಗ್ರೆಸಿನಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಯುಗವು ಮುಗಿದು ಜವಾಹರಲಾಲಯುಗವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ನವಯುಗದ ಲಕ್ಷಣವೇನು, ತಂತ್ರವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಚಿಕ್ಕಿತ್ತಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯು ಅಖಿಲ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಹಿಂದೀ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಕೂಲಿಕಾರರ ಅಧಿಕೃತವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹೊಸ ರಾಜಕೀಯ ಮನ್ವಂತರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸುಖದುಃಖಗಳ ವಿಚಾರವು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಗುವುದಕ್ಕನುಬುತ್ತು ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಲಖನೌ ಕಾಂಗ್ರೆಸು, ರೈತರ ಹಾಗೂ ಕೂಲಿಕಾರರ ಸಂಬಂಧವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಸಭೆಯೊಡನೆ ನಿಕಟವಾಗಿ ಬರುವಂತೆ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಸುಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಯೋಜನೆಮಾಡಿದುದು ಉಚಿತವೆ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ರೈತರ ಮತ್ತು ಕೂಲಿಕಾರರ ಉನ್ನತಿಯು ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ ಮತ್ತು ತತ್ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಕುಟುಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ನಷ್ಟಗೊಳಿಸದೆ ಕೈಗೊಡುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ವಾದಾಸ್ಪದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ವಾದಗ್ರಸ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಹಲವು ವಾಗ್ಯುದ್ಧಗಳು ನಡೆದುವು; ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಒಡಕುಂಟಾಗುವ ದೇನೋ ಎಂಬ ಭೀತಿಯೂ ಹುಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರಲಾಲರು ಕುಶಲತೆಯಿಂದ ವಾದವನ್ನು ಮುಗಿ

ತಾಯಗೊಳಿಸಿ, ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕಮಿಟಿ ಒಪ್ಪಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು.

ಈ ರೀತಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದ್ದರೂ ಕಮಿಟಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಯಾವ ಘೋಷಣೆಯಿಂದ ನಿಶ್ಚಿತಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ರಸ್ಯದ ತದ್ರುಪ ನಕಲನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಹಾಗೆ ಉಳಿದಿತ್ತು. ರೈತರ ಮತ್ತು ಕೂಲಿಕಾರರ ಎಲ್ಲ ದೂರುಗಳ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂಸಾರವು ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ವರ್ಷಾಡುಗಳ ಯೋಗ್ಯವೆನಿಸುವವೋ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತರಲು ಆಶೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ದೂರುಗಳ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಸ್ವಾಮ್ಯತ್ವ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಕೊಡಲಿಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು, ಎಲ್ಲ ಖಾಸಗಿ ಸಂಪತ್ತಿನೆಯನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು, ಕುಟುಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮುರಿಯಬೇಕು ಎಂಬುದೇನೂ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿ ಲಾರದು. ಬಡಬಗ್ಗರ ಸುಖಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಸಿರಿವಂತರ ಮೇಲೆ ಕರ ಹೇರುವುದು ಬೇರೆ, ಖಾಸಗಿ ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇರಗೊಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಬೇರೆ. ಮೊದಲಿನ ಮಾರ್ಗವು ತೋಟಗಾರವಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಎರಡನೆಯದು ಇದ್ದಲು ಮಾಡುವವನದಾಗಿದ್ದು ಅವು ನಿಷಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಮಹಾಭಾರತಕಾರರನ್ನು ನಮು—

ಪುಷ್ಪಂ ಫಲಂ ವಿಚಿನ್ವಂಶ್ಚ ಮೂಲಚ್ಛೇದಂ ನ ಕಾರಯೇತ್ |

ಮಾಲಾಕಾರ ಇವಾರಾಮೇ ನ ಯಥಾಕಂಗಾರಕಾರಕಃ ||

ಗಿಡದ ಬೇರಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚದೆ ತೋಟಗಾರನು ಎಲೆ, ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನೇಂತು ಅರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನೋ ಅಂತೇ ಇದ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಯಾರ ವೃತ್ತಿಚ್ಛೇದವನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕರಹೇರಿ ಆ ಕರಗಳೊಳಗಿಂದ ಬಡವರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು; ಆದರೆ ಇದ್ದು ಮಾಡುವವನು ಗಿಡವನ್ನು ಕಡಿದುಹಾಕಿ ಸುಟ್ಟು ಒಮ್ಮೆ ಇದ್ದಲು ಮಾಡಿಬಿಡುವಂತೆ ರಾಜ್ಯಸಂಸ್ಥೆಯು ಯಾವುದೆ ವರ್ಗದ ಉಚ್ಛೇದವನ್ನು ಮಾಡಿ ಗಳಿಗೆಯ ಚಕ್ರವರ್ತನ ಮಾಡಲುಬಿಟ್ಟುಗಿವಬಾರದು. ನದಿಯ ಒಳವು ಅಪರೂಪವಾಗಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ಸರ್ವರಿಗೂ ಉಪಯುಕ್ತವು ವುದು. ಅದೇ ರೀತಿ ಉತ್ಪಾದನದ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣವಿರಕೂಡದು, ವಿಭಜನದ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣವಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣವೂ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಇರಬೇಕು. ರಾಜ್ಯಸಂಸ್ಥೆಯು ಫಲದ ಮೇಲೆಯೇ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಕಸಗಾಯ

ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲವೆ ಗಿಡದ ಮೇಲೆಯೇ ಅಲ್ಲ. ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನದೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ್ದು ತಿಳಿಯೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಾಭಾರತ ಕಾರರನ್ನು ನಡು—

ಯಸ್ತು ಶಕ್ತಮುಪಾದತ್ತೇ ಕಾಲೇ ಪೇಷತಂ ಫಲಂ |
ಫಲಾಪ್ರಸಂ ಸ ಲಭತೇ ಬೀಜಾಚ್ಛೇವ ಫಲಂ ಪುನಃ ||

ಗಿಡಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆ ಅಪಕ್ವಫಲಕ್ಕೆ ಕೈಹಚ್ಚಿದುದರಿಂದಲೇ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಹುಟ್ಟುವಳೆಯು ಅಖಂಡವಾಗಿ ಸಾಗುವಂತೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖದುಷ್ಟಾದನದ ಪ್ರವಾಹವು ಆವಿಡವಾಗಿ ಸಾಗಬೇಕು; ಮಾತ್ರ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಉಪಭೋಗದ ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೆಲವರ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬಾರದು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನರೂಪ ಆಗತಕ್ಕದಂತೆ ಸಕಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ಸಿಗಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರಸರಣಿಯನ್ನು ದೃಢವಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿ ಕೊಂಡು ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ವನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಕಲವರ್ಗಗಳ ಬೆಂಬಲವೂ ದೊರೆತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಯ ಕಾರ್ಯವು ಸುಲಭವಾದೀತು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ವರ್ಗಕಲಹವು ಬೆಳೆದು, 'ಇಬ್ಬರ ನ್ಯಾಯ, ಮೂರನೆಯವನ ಆಯ'ವೆಂಬ ಗಾದೆಯು ದಿಟವಾಗಿ, ಹಿಂದುಗಡೆ ಹಳಹಳಿಸುವ ಸಂದರ್ಭವು ಬರಬಹುದು. ರಸ್ತೆದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಪ್ರಯೋಗವಿನ್ನೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ; ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜೀವನಕ್ರಮವು ಮೆಲ್ಲನೆ ಹಳೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರಲ್ಲಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಅನಿಶ್ಚಿತ ಪರಿಣಾಮದ ಮತ್ತು ಸದೃಢದಲ್ಲಿಯ ವರ್ಗಕಲಹವನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಾಧನೆಗೆ ವಿಘ್ನವನ್ನೊಡ್ಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಗಡಿಬಿಡಿ ಮಾಡದೆ, ವಿವೇಕಪೂರ್ವಕವಾಗಿ 'ಭವತಿ ನ ಭವತಿ' ಮಾಡಿ ನಿಶ್ಚಿತಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಜಸ್ಪಿಸಿ ಹೆಜ್ಜೆಹಾಕುವುದೇ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವೆನಿಸಿತು.

ಕನ್ನಡದ ಮುನ್ನಡೆ

ಗೌರವ

ಮೈಸೂರಿನ ಸರ್ ಕೆ. ವಿ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಲೆಟ್ಟರಿಗೆ ಗೌರವದ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಲುವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಸಮಾರಂಭವೊಂದು ಮಾರ್ಚ್ ೨೫ನೆಯ ದಿನ ಜಗನ್ನೋಹನ ರಾಜಭವನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಸ್ವತಃ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಸಮಯೋಚಿತವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನಿತ್ತರು.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಶ್ರೀ. ಅಮ್ಮಂಬಳ ವಿಟ್ಟಲ ಪೈ ಆರ್. ಸಿ. ಎಸ್. ಅವರು ಈ ವರೆಗೆ ಮದರಾಸು ಸರಕಾರದ ಆಂಡರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಈಗ ಅವರು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ಸಿಲೋನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ನಿಯಮಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಮಂಗಳೂರಿನ ಮಿತ್ರಮಂಡಲಿಯ

ನಾರ್ಸಿಕೋತ್ಸವ

ಮಾರ್ಚ್ ೨೧ ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನಸ ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯಿಂದ ನೆರವೇರಿತು. ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಶಲಾಸಗಳು ಸುಮನೋಹರವಾಗಿ ಸಾಂಗವಾದವು. ಕೈಯರ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರಾದ ಶ್ರೀ. ಗೋಪಾಲರಾಯರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣ

ದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಕೆಲವು ಗಮನಾರ್ಹ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದರು:

“ಸಾಹಿತ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಓದಿ ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ. ಸುಬ್ಬರಾಯರು ಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ಮೇಲನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷಪದವಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಜಿನ್ನಾಗಿ ನಾಟಿತು. 'ಕೇವಲ ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ, ವಿಲಾಸಕ್ಕಾಗಿ, ನಿಜಪ್ರಪಂಚದಿಂದ ಪಲಾಯನ ಮಾಡುವುದು ಸಾಹಿತ್ಯವಲ್ಲ' ಎಂದು ಅವರಿಂದರು. ಇದರಿಂದ 'ಕೇವಲ ಮನೋರಂಜನೆಯಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೊಂದು ಹಿತವಹವಾದ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅದು ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಅಲ್ಲ' ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು— ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ Nonsense Rhymes ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಡುಗಳು, ಪೂರ್ವಾಪರ ಸಂಬಂಧಾದಿಗಳ ಕಡಿಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ಬರೆದ ಕವನಗಳು—ಸಾಹಿತ್ಯದೊಳಗೆ ಸೇರಲಾರವು; ಸೇರುವುದು ಅವಶ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಪ್ರಯೋಜನವೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗನ ಪದ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದೆ: “ನೋಡಹೋದೆ ಸಂತೆ! ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತೆ! ಒಂದು ಪಾವು ಮೆಂತೆ! ಎರಡು ಆಣೆಯಂತೆ!” ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಯದ ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದರೆ

ಪ್ರಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಂತೆಯನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದನೇನೋ! ಇಂತಹ ಪದ್ಯಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹಲವು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿವೆ. ಆದನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯ. ಆದೇ ವ್ಯವಸಾಯವು ಬೆಳೆದು ಫಲವತ್ತಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಎಡೆಗೊಡಬೇಕು. ಇವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇಕಾದುವು.

ಶಾಂತಕವಿಗಳ ಪುಣ್ಯಸ್ಥರಣೋತ್ಸವ

ಮಾರ್ಚ್ ೧೯-೨೦ ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನಸ ಧಾರವಾಡದ ಶ್ರೀ ಶಾಂತೇಶ ವಾಚನಾಲಯದವರು ಶಾಂತಕವಿಗಳ ಪುಣ್ಯಸ್ಥರಣೋತ್ಸವವನ್ನು ಜರುಗಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿಯೆ ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಶ್ರೀ. ಭಾರತ ಬಿಂದುರಾಯರ ಜನಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಭಾರತವಾಚನದ ಲಾಭವನ್ನೊದಗಿಸಿದುದು. ಶಾಂತಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯಪ್ರತಿಭೆ, ಕರ್ನಾಟಕಾಭಿಮಾನ, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅತುಲವಾದ ಕಾರ್ಯೋತ್ಸಾಹ ಇತ್ಯಾದಿ ಗುಣಗಳ ಬಗೆಗೆ ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಪಾದಕರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಕವಿಗಳ ಸ್ಮಾರಕದ ಬಗೆಗೆ ಮೂರು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು: ಶಾಂತಕವಿಗಳ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಪುಕಟಿಸುವುದು; ಅವರ 'ಎತ್ತುಂ ಪೊತ್ತರೆ ತಾಳಲಾರದ ಮಹಾಗ್ರಂಥಗಳ'ಲ್ಲಿಯ ಸಾರಭಾಗಗಳನ್ನಾಯ್ದು ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸುವುದು; ಅವರ ಹೆಸರಿನಿಂದ ನಡೆದ ಶಾಂತೇಶ ವಾಚನಾಲಯಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾಯಿಪ್ಪರೂಪವನ್ನು ಕೊಡುವುದು. ಅಭ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಬ್ಯಾ. ಪಂಡಿತರವರು ವಾಚನಾಲಯಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಡದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದರು.

ಶಾಂತಕವಿಗಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯ ಮಹತ್ವದ ಚರಿತ್ರಾಂಶಗಳು

ಶಾಂತಕವಿಗಳ ಕಾಲವು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಂಕುಕವಿ ಕಾಲವಾಗಿತ್ತು. 'ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ನಾಟಕದರ್ಭಿ, ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ನಾಟಕಕೀರ್ತಿ....ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷಾಮಯಂ ತಾನಾಯ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ' ಎಂದು ಕಡು ನೊಂದು ತಪಸ್ತುಲ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದವರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹುರುಳು, ಅದು ಮುಂದಾಗುವ ಅಸೆ ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲ—ಎಂಬ ನಿರಾಶೆಯಲ್ಲಿರುವ ಜನತೆಗೆ 'ಎತ್ತುಂ ಪೊತ್ತರೆ ತಾಳಲಾರದ ಮಹಾಗ್ರಂಥಂಗಳಂ' ಒದಗಿಸಿದರು. ೧೮೯೨ರಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾದ ಮೇಘದೂತ ಕಾವ್ಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತಕವಿ ಕೃತಗಳೆಂದು ೫೦ ಪುಸ್ತಕಗಳ (ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಕಗಳು ೨೬) ಪಟ್ಟಿಯಿದ್ದರೂ ವತ್ಸಲಾಹರಣ ನಾಟಕದ ೨ ನೆಯ ಅಚ್ಚಿನ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ೭೦-೭೫ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ತಾವು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವತ್ಸಲಾಹರಣ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಟಿಯು ಇವರನ್ನು 'ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳ ಅಧ್ಯಾಪಕರು' ಗಳೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಅದರ ಅರ್ಥವೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಚುರಮರಿ ರಾಕುತಲವು ಅಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಅದಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆಯೂ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅಭಿನಯ ತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಿದ್ದು ತಿದ್ದು ದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿ ಅಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಲಾವಣಿ ಪದಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಜನಪದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಿದರು. ಅನೇಕ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದರು; ಲಘುಕವನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಪ್ರಭಾತ ಮೆಂಬ ಪದ್ಯವಾಸಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಇವರ ಬೆಂಬಲನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ವಿರಹತರಂಗವು ಗೀತಗೋವಿಂದದ ಕೀರ್ತನ ಭಾಷಾಂತರವಾಗಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಶಾಂತಕವಿಗಳ ಹೊಸ ಕಲ್ಪನೆಗಳೂ ಹೊಸ ಭಾವನೆಗಳೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇವರ ಕೀರ್ತನಗಳು ಕರ್ನಾಟಕತ್ವದ ಧೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದ್ಭುತ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿವೆ. ಜೀವನದ ಕೊನೆಕೊನೆ ಭಾಗದ ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯವಂತೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವದಿಂದ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ. ಇವರ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಕೀರ್ತನೆಯು ಮಾಡಿದ್ದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತೊಂದಾವುದೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಉತ್ಕಟ ಪ್ರೇಮವು, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅಪರೂಪವಾದ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ತೋರಿಸಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಗಳಿ ತಾವೇ ಕುಣಿಕುಣಿದು ಕೀರ್ತಿಸಿ ಜನತೆಯನ್ನು ಮಗ್ನಗೊಳಿಸಿದರು. ವಾಲ್ಮೀಯದಿಂದ ಕುಬೇರರಾಗಿದ್ದ ಇವರಿಗೆ 'ಬತ್ತಲ' ದೀಪದ ಬತ್ತಿ ಪೊಯ್ಯಲಕುಟಾಸ್ತೇಶ್ವರನೇ ದುರ್ಲಭಂ' ಆಗಿತ್ತು. ಹೀಗವರು ಇಂತಹ ಒಬ್ಬ ಸ್ವತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವಿರತವಾಗಿ ದುಡಿದು-ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದೊಟ್ಟಿ, ಅಡಿಸಿ ಅಡಿ, ನಾಡನ್ನೆಚ್ಚರಿಸಿ-ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಕೃತಾರ್ಥರಾಗಿ

ಕದ ೨ ನೆಯ ಅಚ್ಚಿನ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ೭೦-೭೫ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ತಾವು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವತ್ಸಲಾಹರಣ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಟಿಯು ಇವರನ್ನು 'ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳ ಅಧ್ಯಾಪಕರು' ಗಳೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಅದರ ಅರ್ಥವೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಚುರಮರಿ ರಾಕುತಲವು ಅಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಅದಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆಯೂ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅಭಿನಯ ತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಿದ್ದು ತಿದ್ದು ದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿ ಅಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಲಾವಣಿ ಪದಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಜನಪದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಿದರು. ಅನೇಕ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದರು; ಲಘುಕವನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಪ್ರಭಾತ ಮೆಂಬ ಪದ್ಯವಾಸಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಇವರ ಬೆಂಬಲನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ವಿರಹತರಂಗವು ಗೀತಗೋವಿಂದದ ಕೀರ್ತನ ಭಾಷಾಂತರವಾಗಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಶಾಂತಕವಿಗಳ ಹೊಸ ಕಲ್ಪನೆಗಳೂ ಹೊಸ ಭಾವನೆಗಳೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇವರ ಕೀರ್ತನಗಳು ಕರ್ನಾಟಕತ್ವದ ಧೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದ್ಭುತ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿವೆ. ಜೀವನದ ಕೊನೆಕೊನೆ ಭಾಗದ ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯವಂತೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವದಿಂದ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ. ಇವರ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಕೀರ್ತನೆಯು ಮಾಡಿದ್ದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತೊಂದಾವುದೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಉತ್ಕಟ ಪ್ರೇಮವು, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅಪರೂಪವಾದ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ತೋರಿಸಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಗಳಿ ತಾವೇ ಕುಣಿಕುಣಿದು ಕೀರ್ತಿಸಿ ಜನತೆಯನ್ನು ಮಗ್ನಗೊಳಿಸಿದರು. ವಾಲ್ಮೀಯದಿಂದ ಕುಬೇರರಾಗಿದ್ದ ಇವರಿಗೆ 'ಬತ್ತಲ' ದೀಪದ ಬತ್ತಿ ಪೊಯ್ಯಲಕುಟಾಸ್ತೇಶ್ವರನೇ ದುರ್ಲಭಂ' ಆಗಿತ್ತು. ಹೀಗವರು ಇಂತಹ ಒಬ್ಬ ಸ್ವತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವಿರತವಾಗಿ ದುಡಿದು-ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದೊಟ್ಟಿ, ಅಡಿಸಿ ಅಡಿ, ನಾಡನ್ನೆಚ್ಚರಿಸಿ-ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಕೃತಾರ್ಥರಾಗಿ

“ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಿಗಿಲಾಯ್ತು ಸಾಹಸವು ಹಿರಿದಾಯ್ತು
ಧರೆಯೊಳುದಿಸಿದ ಕಾರ್ಯ ಸಫಲವಾಯ್ತು
ಪರಮಕರ್ನಾಟಕದ ಕೀರ್ತಿ ವಿಸ್ತರವಾಯ್ತು
ಹರ್ಷನಿರ್ಭರವಾಯ್ತು ಶಾಂತೇಶಗೆ”
ಎಂದು ಹಾಡಿಯೆ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾದರು.

ಅನುಕರಣೆಯ ಉಪಕ್ರಮ
ವಿಜಾಪುರ ಸ್ಕೂಲ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಮಾರ್ಚ್ ೨೫

ತಾರೀಖಿನಿಂದ ೧೫ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ವರೆಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾಶಿಕ್ಷಕರ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಿಬಿರವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಅದರ ಸಂಚಾಲಕತ್ವವನ್ನು 'ಕರ್ನಾಟಕ ವ್ಯಾಯಾಮಪ್ರಚಾರಕ ಸಂಘ'ದವರು ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಕರಿಗೆ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ದಿನಾಲು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತ ಬಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೋಸ. ನವರ ಉದ್ದೇಶವು ಸಫಲವಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ವ್ಯಾಯಾಮಪ್ರೇಮವು ಉಂಟಾಗಿ ಅದು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವುದು ನಿಸ್ಸಂಶಯ.

ಮದರಾಸಿನ

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘ

ಉ ಕಾಲೇಜಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವವು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬೆನಗಲ್ ರಾಮರಾಯರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲದೆ ಉರ ಪ್ರಮುಖ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಆಗಮಿಸಿದ್ದರು. ಗಾಯನ, ಕವಿತಾವಾಚನ, ಭಾಷಣಪ್ರದರ್ಶನ, ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು ಆದವು. ಕನ್ನಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಿದ್ದ ತೊಡಕುತೊಂದರೆಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ನಿವಾರಣೆಯ

ಉಪಾಯಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತು ವಿಚಾರಮಾಡಿದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಎಲ್ಲರೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತಾಡುವ ರೂಢಿಯನ್ನು ಡಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಿಡುವಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂದಿರ, ಹೈದರಾಬಾದು ಮೊನ್ನೆ ಯುಗಾದಿಯ ದಿನ ಪ್ರೃ. ಸೀತಾರಾಮರಾಯರವರ ಹಸ್ತದಿಂದ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯಮಂದಿರ' ವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಪುಸ್ತಕಾಲಯದ ಅನಾವರಣ ಸಮಾರಂಭವು ಜರುಗಿತು. ಒಂದೊಮ್ಮೆತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅದಕ್ಕೆ ೨೦ ಮಂದಿ ಸದಸ್ಯರೂ ೩೬ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಕೂಡಿದುದೊಂದು ಸುಚಿಹ್ನ. ಕುಡಿಯೊಡೆದಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಷಾಭಿಮಾನದ ಹಬ್ಬುಗೆಗೆ ಇದೊಂದು ಆಸರವನ್ನೊದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ತರುಣರ ಸ್ತುತ್ಯಕಾರ್ಯ.

ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ವಾಚನ

ಅಲ್ಲಿಯ ಕೊಡಗು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘದವರು ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸವಿಯೊಟವನ್ನು ೩-೩-೩೬ನೆಯ ದಿನ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸನ ಭಾರತವನ್ನು ಸುರಮ್ಯವಾಗಿ ಓದಿದರು.

ನಮ್ಮ ಮಾತು

ಅಗಲಿಕೆ

ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ನಾಗರಿಕರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ಶ್ರೀ. ಜೋಶಿ ವಿಠಲರಾಯರು ಮಾರ್ಚ್ ೨೦ ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಪರಲೋಕವಾಸಿಗಳಾದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ವಿಷಾದಿಸು ಶ್ರೇಯ. ಇವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾದ ವಕೀಲರಾಗಿದ್ದರು. ಲೋಕ ಮಾನ್ಯ ತಿಲಕರ ಶಿಷ್ಯರಿವರು. ೧೯೦೬ರಿಂದಲೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಕಾರ್ಯವೂ ಉಲ್ಲೇಖನೀಯವಾಗಿರುವುದು. ಮ. ಗಾಂಧಿಯವರು ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದೊಡನೆ ಇವರು ವಕೀಲಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗೂ ಅಸಹಕಾರ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸಾರಿದರು. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿತ್ವವನ್ನು ಬಹುಕಾಲ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಅದ್ಭುತವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದ ಮಂಗಳೂರಿನ ಡಾ. ಕೆ. ಎಂ. ನಾಡಕರ್ಣಿಯವರು ಮಾರ್ಚ್ ೧೪ನೆಯ ದಿನ ತಮ್ಮ ೭೨ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದಿವಂಗತರಾದುದು ಕರ್ನಾ

ಟಕಕ್ಕೆ ಏಕೆ, ನಿಖಿಲ ಜೈದ್ಯಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಶೋಚನೀಯ ವಾಗಿರುವುದು. ಧಾರ್ಮಿಕವೃತ್ತಿ ಪ್ರಧಾನರಾದ ಇವರು ಸನಾತನಧರ್ಮದ, ಆರ್ಯಸಮಾಜದ, ಕೊನೆಗೆ ಛಿಯಾಸಫಿಯ

ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದರು. ಇವರ ಜೀವನದ ಚಿತ್ರ ಸ್ಮರಣೆಯ ಚರಿತ್ರಾರಂಗಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು. ವೈದ್ಯಕೀಯ ತಜ್ಞತೆಯೊಂದು; ಗಾಯನಸಾಂಧಿತ್ಯವನ್ನೊಂದು. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದವರು ಇವರ. ಇವರ ಆರ್ಥಿಕ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಗ್ರಂಥಗಳು ಅಖಿಲಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಾಗಿ ಮನ್ನಣೆ ಹೊಂದಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ “ಇಂಡಿಯನ್ ಮೆಟೀರಿಯಾ ಮೆಡಿಕಾ” ಎಂಬುದು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ತ ಔಷಧಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದ್ದು, ಸರ್ವ ವೈದ್ಯಕೃಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು ರಚಿಸಿದ ಅಮೂಲ್ಯ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಹೆಸರುಗೊಂಡ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಕೆಲವೆ ಮಂದಿ ಇರುವರು: ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯಂತೆಯೇ ಗಾಯನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆಯುವಷ್ಟು ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಇವರು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಆರೈಕೆಯನ್ನ ರಕ್ಷಕಮಂಡಲಿ ಎಂಬ ಒಂದು ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಇವರ ಸಂಗೀತ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯತೆಯೂ ಲೋಕ ಬುದ್ಧಿಯೂ ವಿಚಾರ ನಾವೀನ್ಯವೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿರುವವು. ಇಂಥವರು ಕರಾವಳಿಯ ಸಾರಸ್ವತರಲ್ಲಿ ಇವರೇ ಮೊದಲಿಗರು. ಎಷ್ಟೋ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹಾಗೂ ಫ್ರೆಂಚ್ ವಿದ್ವಾನ್ಮಂಡಲಿಗಳ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದಿದ್ದರು.

ಮೈಸೂರು ರೂಪದ ತಿರುನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಹಾರಯುತ್ತೇವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಟಾಕೀಜದವರ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ

ಶ್ರೀಮತಿ ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯರವರ ಕೈಯಿಂದ ಅನಾವೃತವಾದ ಧಾರವಾಡದ ಕರ್ನಾಟಕ ಟಾಕೀಜದವರ ಕಾರ್ಯಾರಂಭವನ್ನು ಜನರು ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಇದೀಗ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇಗನೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಿ ದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಲು ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮುಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇದೇ ಅವರು ವಿಳಂಬವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೆಂದು ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ. ನಾಟ್ಯ ಪ್ರವರ್ಣ ಶ್ರೀ. ತಾಡಪತ್ರಿಕಾಘನಾಚಾರ್ಯರಂತಹ ಕಲಾ ಕುಶಲರು ಈ ವಾಕ್ಯಟಪಘಕ್ಕೆ ದೊರೆತುದೊಂದು ವಿಶೇಷ. ಪ್ರೌಢಮಂಚಿತವಾದ ‘ದೀನಬಿಂಧು ಕಬೀರ’ದ ಸಿದ್ಧತೆಯು ನಡೆದಿದೆಯಂತೆ. ನಟನಟಿಯರ ಜೋಡಣೆಯಲ್ಲದೆ, ಸಂಭಾಷಣ-ಚಿತ್ರಪ್ರಸಂಗಗಳೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಕೊನೆಯ ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸವೂ ಮುಗಿಯಲು ಬಂದಿದೆಯಂತೆ. ಈ ಚಿತ್ರಪಟದ

ಆಗಮನವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸೋಜಿಬಿಲ್ಲ.

ವಿನೂನಾಣಿಜ್ಞದ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ

ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ಇನ್ಸೂರೆನ್ಸ್ ಇ. ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ವಿವರಣೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪತ್ರಿಕೆಯಾದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಿನೂನಾಣಿಜ್ಞ ಪತ್ರಿಕೆಯು, ಮೈಸೂರಿನ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾದೇವ ಜನ್ಮದಿನವಾದ ೧೯೩೮ರ ಜೂನ್ ೧ ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ, ಅದೇ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾದ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಿದೆ. ಆ ದಿನವೇ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾದುದು. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕರಾದ ಬರೆದವರು. ೨೦೦ ಪುಟದ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಅದು ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ಸ್ತುತ್ಯ ಸಾಹಸದಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರು ನಮಗಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ಮೈಸೂರು ಇನ್ಸೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪನಿ

ಮೈಸೂರಿನ ಈ ವಿನೂ ಕಂಪನಿಯ ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷದಾಯರೆಕ್ಕೆರರ ವರದಿಯು ನಮ್ಮ ಕೈಸೇರಿದೆ.

ಕಂಪನಿಯ ೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೂಲಧನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ೩ ಲಕ್ಷ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಷೇರುಗಳ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾದುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲೇದೂ ಈ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಷೇರುಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಬಡವರ ಭಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಷೇರುಗಳನ್ನು ಬೇಡುವವರು ೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಾದರೂ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬೇಕೆಂಬ ಕರಾರನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿದೆ. ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಾಹಕರು ಈ ವರ್ಷವಾದರೂ ತಮಗೆ ತಕ್ಕ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಕಂಪನಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಿತದ ಸಲುವಾಗಿ ತೋರಿಸಿದ ತ್ಯಾಗವು ಸ್ತುತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಇನ್ನೂ ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸುತ್ತ ತಮ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಎಡೆಕೆಯೂ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಈ ಇನ್ಸೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪನಿಯವರ ಉತ್ಸಾಹಾಂಕ್ಷೆಯು ಬೇಗನೆ ಈಡೇರಲೆಂದು ನಾವು ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

‘ರಾಜರಹಸ್ಯ’ದ ಐತಿಹಾಸಿಕತೆ

ಮುನ್ನುಡಿಯು ಮೈದೋರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಈಕಾದು ಬರಿಯು ಐತಿಹಾಸಿಕವೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ವರಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲವೆಂದೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನುಡಿಯು ಬರುವರೆಗೂ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದಿರಬೇಕೆಂದೂ ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಬಿನ್ನ

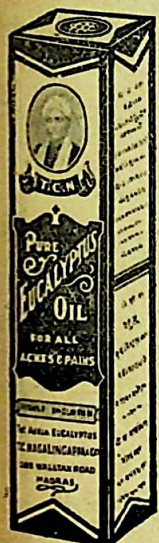
Tel. Address " Eucalyptus " Madras.

ತಂತಿ ವಿಳಾಸ:- " ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ " ಮದರಾಸು.

ಇನ್‌ಫ್ಲ್ಯೂಯೆಂಸಾ, ಕಾಲರಾ, ಪ್ಲೇಗ್-ಇವುಗಳಿಗೆ ಖಾತ್ರಿಯಾದದ್ದು.

ಟಿ. ಸಿ. ಎನ್. ಶುದ್ಧ ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್ (ನೀಲಗಿರೀ ಎಣ್ಣೆ)

ತಲೆನೋವು, ಕಣ್ಣು ಉರಿ, ಸಕಲ ವಿಧದ ವಾಯುರೋಗ, ಕೆಮ್ಮು, ಉಬ್ಬಸ, ಶೀತಭೇದಿ, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡೆ ಸ್ತೀಮರ ವ್ಯಾಧಿಯ ಸಂಬಂಧದ ಬಿಳುಪು ನೊಂದಲಾದ ಮೇಹರೋಗಗಳು, ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕೀವು ಬರುವುದು, ಸಕಲವಿಧದ ಜ್ವರ [ಮಲೇರಿಯಾ], ಹೆಂಗಸರ ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಕತ್ತಿ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಉಂಟಾದ ಘಾಯ, ಜಖಮು ನೊಂದಲಾದ ಸರ್ವವಿಧದ ರೋಗಗಳಿಗೆ ದಿವ್ಯವಾದದ್ದು.

೨೪ ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟಲಿಗಳ ರೈಲ್ವೆ ಪಾರ್ಸಲುಗಳ ವಿವರ ಮತ್ತು ಧಾರಣೆ

೨೪ ಔನ್ಸುಗಳ ಬಾಟಲಿಗಳ ಡಜನ್ ೧ ಕ್ಕೆ (೧೨x೨೪ ಔನ್ಸು) ಕ್ರಯ:- ರೂ. ೨೧-೦-೦

ಪೋಸ್ಟೇಜು ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ರೂ. ೧-೦-೦. ರೇಲ್ವೇ ಚಾರ್ಜ್ ಪುತ್ಯೇಕ.

೧ ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟಲಿಗಳ ರೇಲ್ವೆ ಪಾರ್ಸಲುಗಳ ವಿವರ ಮತ್ತು ಧಾರಣೆ

೬ ಡಜನ್‌ಗಳಿಗೆ ರೂ. ೧೨-೦-೦ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ವ್ಹಿ. ಪಿ. ೦-೧೦-೦

೧ ಗ್ಯಾಲನು (೧೨ ಡಜನ್) ೨೨-೮-೦ ,, ,, ೧-೦-೦

೨ ಗ್ಯಾಲನು (೨೪ ಡಜನ್) ೪೨-೦-೦ ಫ್ರೀ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ರೇಲ್ವೆ ಚಾರ್ಜ್ ಬೇರೆ

೩ ಗ್ಯಾಲನು (೩೬ ಡಜನ್) ೬೧-೮-೦ ಫ್ರೀ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ರೇಲ್ವೆ ಗೂಡ್ಸ್‌ನಿಂದ

ಫ್ರೀ ಡೆಲಿವರಿ

½ ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟಲಿಗಳ ರೇಲ್ವೆ ಪಾರ್ಸಲುಗಳ ವಿವರ ಮತ್ತು ಧಾರಣೆ

೧ ಗ್ಯಾಲನು [೧೨ ಡಜನ್‌ಗಳಿಗೆ] ರೂ. ೧೩-೮-೦ ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಚಾರ್ಜ್ ೦-೧೨-೦.

೨ ಗ್ಯಾಲನು [೨೪ ಡಜನ್‌ಗಳಿಗೆ] ,, ೨೬-೦-೦ ಫ್ರೀ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ರೇಲ್ವೆ ಚಾರ್ಜ್ ಬೇರೆ.

೩ ಗ್ಯಾಲನು (೩೬ ಡಜನ್‌ಗಳಿಗೆ) ,, ೩೯-೮-೦ ಗುಡ್ಸ್ ಚಾರ್ಜ್ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಫ್ರೀ

ನಮ್ಮ ತೈಲ ಬಹಳ ಶುದ್ಧವಾದದ್ದು. ಮಿಶ್ರ ಯಾವದೂ ಇಲ್ಲ. ಇತರ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿದ ತೈಲವನ್ನು ಧಾರಣೆ ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನೋಸಹೋಗಬೇಡಿರಿ. ನಮ್ಮದು ಬಹಳ ಖಾತ್ರಿಯಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಈಗ ಧಾರಣೆ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ.

ಸೂಚನೆ:- ಬೇಕಾದವರು ನಮಗೆ ಮುಂಗಡ ರೂ. ೫-೦-೦ ಮನಿಯಾರ್ಡರು ಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಿ, ತಮಗೆ ಹತ್ತರಿರುವ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ರೈಲು ಪಾರ್ಸಲುಗಳಿಗೂ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಖಂಡಿತ ಕಳುಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲವು. ತಿಳಿಯಿರಿ.

ಓಣೀಕು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಸುಂದರವಾದ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್‌ಗಳನ್ನೂ ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನೂ ಕಳಿಸುವೆವು.

ನಮ್ಮ ವಿಜಯಿಗಳು:

೧. ಹಣಮಂತಪ್ಪ ಗುರಪ್ಪ ಸುರಿಬಾನ್, ಜನರಲ್ ಮರ್ಚೆಂಟಿ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಮತ್ತು ಕಲಾದಗಿ. ೨. ಎಮ್. ಎಸ್. ಜಿ. ಕೃಷ್ಣದ ಸನ್, ಜನರಲ್ ಮರ್ಚೆಂಟಿ, ವಿಜಾಪುರ. ೩. ಬಸಪ್ಪ ಶ್ರೀಶೈಲಪ್ಪ ಕುಪ್ಪಸದಗೌಡರ, ಕ್ಷಾಧಮರ್ಚೆಂಟಿ, ಕಿತ್ತೂರ (ಜಿ. ಬೆಳಗಾವಿ). ೪. ಚನವೀರಪ್ಪ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಸುಕಳಿ, ಜನರಲ್ ಮರ್ಚೆಂಟಿ, ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ (ಜಿ. ವಿಜಾಪುರ) ೫. ವೆಂಕಪ್ಪ ರಾಚಪ್ಪ ಕಂದಕೂರ, ಜನರಲ್ ಮರ್ಚೆಂಟಿ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ.

ವಿಳಾಸ:- ಟಿ. ಸಿ. ನಾಗಲಿಂಗಪ್ಪಾ ಮತ್ತು ಕಂಪೆನಿ,

೨೮೦, ವಾಲ್‌ಟ್ಯಾಕ್ ರೋಡ್, ಪೋ. ಬಾ. ನಂ. ೫೧೬

ಸಾರ್ಕಾಟೊನ್, ಮದರಾಸು

ಶ್ರೀಕರಕಸ್ತೂರಿಮಾತ್ರ
ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡವರ ಸಮಸ್ತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಾಚ ರೋಗಗಳಿಗೂ ಸಂಜೀವಿ
ಬಾಲ ಸಂಜೀವಿನಿ
ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸುಖವಾಗಿ ಭೇದಿ ಮಾಡಿಸಿ ಅಜೀರ್ಣ ಜ್ವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸುತ್ತು
(ಸದ್ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ ನಂಜನಗೂಡು)

ಐದು ಸಾವಿರ ಜನರು ಓದುವ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ
ಏನಾದರೊಂದು ನೂತನತೆ ಇರಲೇಬೇಕು.

ಪ್ರಭಾತ

ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯು ಇಂದು, ಐದುಸಾವಿರ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮನೆ
ಗಳಲ್ಲಿ ಅದರದಿಂದ ಓದಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ. ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ವರ್ತ
ಮಾನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ, ಅತಿ ವಿನೋದದ ಕತೆಗಳನ್ನು
ಮಾತ್ರ ಪ್ರಭಾತವು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ. ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಗುಪ್ತ
ಕೂಟಗಳು—ವಿದೇಶೀ ಅಡಳಿತಗಳ ರಹಸ್ಯಗಳು—ಇವೆ
ಲ್ಲವನ್ನು “ ಪ್ರಭಾತ ” ದಲ್ಲಿ ಸರಳ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಈ ೧೩ ಪುಟಗಳ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ

ವಾ. ಚಂದಾ ಅ. ವೆ. ಸೇರಿ ರೂ. ೨-೫-೦ ಮಾತ್ರ !

ಪ್ರತಿ ರವಿವಾರ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು.

ಮೆನೇಜರ, ಪ್ರಭಾತ ಆಫೀಸು,
ರಥಬೀದಿ, ಮಂಗಳೂರು.

ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಚಂದಾದಾರರಿಗೆ
ವರ್ಷವು ಅತ್ಯಂತ ಲಾಭಕರ!

ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ತ್ರಿವರ್ಣ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವ
ಪ್ರತಿ ಸಂಚಿಕೆಯೂ ಅನೇಕ ನಯನಮನೋಹರ ಚಿತ್ರ
ತುಂಬಿರುವುದು.

ರಾಜರಹಸ್ಯ

ಎಂಬ ಪ್ರಣಯ-ಸಾಹಸ-ಶೌರ್ಯಾದಿ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು
ಅದ್ಭುತರಮ್ಯವಾದ ಘಟನೆಗಳಿಂದಲೂ ಅಕಲ್ಪಿತ ಸುತ್ತುಮುಖ
ಸಂವಿಧಾನಕವಿಂದಲೂ ಚಿತ್ರರಂಜಕವಾದ ಕಾದಂಬರಿಯು
ಜನಸರಿ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಛಾರಾವಾಹಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದು.
ಲೇಖನಗಳ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನೂ ವೈಪುಲ್ಯವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು
ವಾಗಿ ಗಮನಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಆದುದರಿಂದ

ಹೊಸದಾಗಿ ಚಂದಾದಾರರಾಗುವವರು—ಯಾವ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ
ಆಗಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತರಿಸಿಕೊಂಡು—ವರ್ಷ
ದಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಈಗಿದ್ದ ಚಂದಾದಾರರು
ಮುಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುವವರು ಮುಂದೆಯೂ ಚಂದಾ
ರಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಪೂರ್ಣವಾದ ಕಾಮಗಾರಿ
ಆಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಅನುಮಾನವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು.

ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದವನ್ನುದ್ಧರಿಸಿದ ಅಪರ ಧನ್ಯಂತರಿ

-ಪಂಡಿತ ಡಿ.ಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯ ಅವರ-

ಜೀವಾವೃತ್ತಂ

ಜೀವಾವೃತ್ತವು ಬಲಹೀನತೆಯಿಂದಂಟಾಗುವ
ನೋವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆರೋಗ್ಯ
ವನ್ನೂ, ಶಕ್ತಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡಿ ನರಗಳ ಪಟು
ತ್ವವನ್ನೂ, ಮಾಂಸಪುಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಬಲ, ತೇಜಸ್ಸು
ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.

ಜೀವಾವೃತ್ತನು

ಅರೋಗ್ಯವನ್ನು ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿಮಾಡುವ . ಪ್ರಾಣಸಂಜೀವನಿಯೆನ್ನಬಹುದು.

ಆಯುರ್ವೇದಾಶ್ರಮಂ

ಪ್ರೋಸ್ಪೆಕ್ಟ್ ಬಾಕ್ಸ್ ನಂ ೨೮೭, ಮದರಾಸು

ಸೋಲ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟರ್ಸ್:— ದಿ ಸಿಟಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಆಂಡ್ ಜನರಲ್ ಎಜನ್ಸಿ,
ಬೆಂಗಳೂರು

ಡಾ. ಜಿ. ಬಿ. ಯು. ವರ

ಸುಗಂಧ ನಶ್ಯದ ಪುಡಿ

ತೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಈ ಸುಗಂಧ ನಶ್ಯದ ಪುಡಿಯಿಂದ
ಪಿಣಿ, ಬುಟ್ಟಿ ತಲೆನೋವು ಮುಂತಾದ ವ್ಯಾಧಿಗಳು ಸು

ಹಾರವಾಗುವವು. ಕಂಠಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಧಿಗಳು ಅಡಗಿ ಹೋಗುವಕರತೆ ಬೆಳೆಯುವದು. ಮೂರು ಬಟ್ಟಿನ ನಕ್ಷತ್ರದ ಸಂಗಡ ಈ ಸಂಗಡ ನಕ್ಷತ್ರದ ಪುಡಿಎಲ್ಲು ಬಂದು ಚಿಟಿಕೆಯನ್ನು ಜಿರಿಸಿದರೆ ಎಷ್ಟೂ ಪರಿಮಳವಾಗುವದು. ಅನೇಕರ ಕುಟುಂಬ ಔಷಧವಾಗಿರುವುದೊಗಿಂತು ರೇ. ಮಾದರಿ ಸೀಸೆ ಪುಕ್ಕಟೆ ಕಳೆಸಲಾದೀತು.

ಬುಡ್ಡಿ ಗಕ್ಕೆ ರೂ. ೦-೪-೦

ವೈ. ಪಿ. ೦-೪-೦. ಡಜನ್ ಗಕ್ಕೆ ಕ್ರಯ ರೂ. ೨-೦-೦

વિ. સિ. જાજ્ઞ ૯ ૩૬

ಗುರುಬಸವ ಅೞಂಡ ಕಂಪನಿ, ಅಮಿಟಿಡ್,
ಪೂಜಿಷ್ಕ ಬಾಕ್ಸ ಲಗಂ, ಮದರಾಸು.

ನಕಲಿಗೆ ಮಾಲು ಕೊಂಡು

ನೋಸನೋಗಬೇಡಿ !!

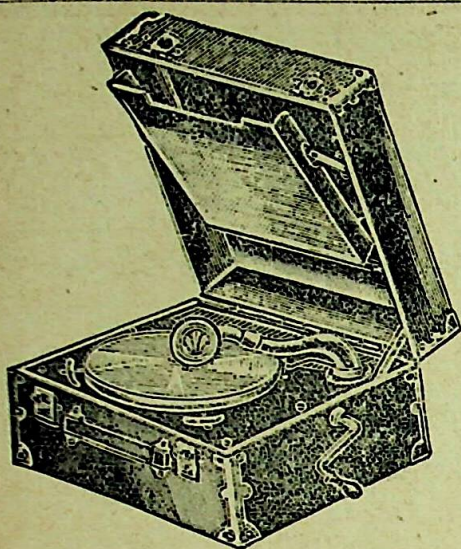
ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ

[illegible]

ಖ್ಯಾತಿಗೊಂಡ ಅಂಜನರಾಜ

ಅಿನ್ಯುತಾಂಜನ

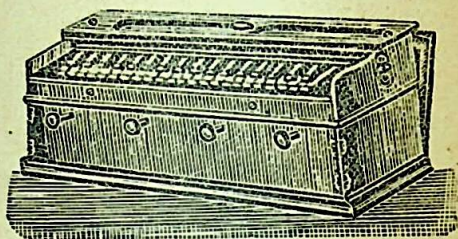
ಅಮೃತಾಂಜನ ದಿಪೋ,
ಮದಾಸು, ಬೊಂಬಾಯಿ, ಕಲ್ಕತ್ತಾ.

ಗ್ರಾಮೋಫೋನು, ರಾಗದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ತಬಲೆ, ಡಕ್ಕ

ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಕಾರದ

ಸಂಗೀತಸಾಮಗ್ರಿ ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳ

ಗೋಪಾಳ ಸಖಾರಾಮ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ

ನಂ. ೩೯೭-೯೯, ಕಾಳಬಾದೇವಿ ರೋಡ್, ಮುಂಬಯಿ ೨

ಮೈಸೂರು, ಮದರಾಸು, ಬೊಂಬಾಯಿ
ಸರ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಶಾಲೆಗಳ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳಿಗೆ
ಮಂಜೂರಾಗಿರುವ

‘ರಂಗಭೂಮಿ’

ನಾಟ್ಯವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾದ ಒಂದೇ ಒಂದು
ಸುಂದರ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸುರಸಲೀಖನಗಳು-
ನಾಟ್ಯಸಂಬಂಧವಾದ ದೃಶ್ಯಪ್ರಕೃತಿಗಳು-ಸಣ್ಣ ಕಥೆ-ನಾಟಕ
ವಿಕಾಂಕ ನಾಟಕ-ಇವೇ ಮೊದಲಾದುವನ್ನೂ
ಳಗೊಂಡ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ, ಚಂದಾದಾರ
ರಾಗುವವರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿಯೇ
ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಈಗಲೇ ಚಂದಾದಾರರಾಗಿರಿ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ರೂ. ೩-೮-೦

ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಅಧಿಕ ಲಾಭ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ-ಬಿ. ಎಸ್. ಅಯ್ಯಂಗಾರ್

ಪ್ರವಾಸ ಸಹ

‘ರಂಗಭೂಮಿ’ ಬೆಂಗಳೂರು

ಇವರಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ

ನಮ್ಮ “ಆರೋಗ್ಯದೀಪಿಕೆ” ಯಾದ

ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ

ನಮ್ಮ ಎಂದಾದರೂ ಓದಿರುವಿರೋ?

ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ. ಅದನ್ನು ಪುಸ್ತಕ
ಯಾಗಿ ಅಂಚೆನೆಟ್ಟು ನಿಲ್ಲದೆ ಕಳುಹುವೆವು. ಈ ಪುಸ್ತಕ
ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೂ ಸುಖಕ್ಕೂ ರಾಜಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿ
ನದು.

ಆತಂಕನಿಗ್ರಹ ಫಾರ್ಮಸಿ,
೨೬, ಬ್ರಾಡ್ವೆ, ಮದ್ರಾಸು

ಸತ್ಯದ ಜಗತ್ತು]

೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಇನಾಮು [ಅದೇ ಏನು ನೋಡೋಣ

ಮಿರಜಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೈದ್ಯ ಕಾಪಸೆ ಇವರ ೪೦ ವರ್ಷ ವಾಪರಿಸಿದ

ಧಾತುಪಾಷ್ಣಿಕ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿನರ್ಧಕ

ವ ಜ್ರಾಂಗ ಸುಂದರ ಪಾಕ

ಅಲ್ಪ ವ್ಯಯಕ್ಕಾಗಿ
ಪ್ರೀಣರಾಗಬೇಡಿರಿ.

ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದರೆ
ಪ್ರೀಣರಾಗುವಿರಿ

ಮೂತ್ರವ್ಯಾರದಿಂದ, ಸ್ವಸ್ಥಾ ವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಹೋಗುವ ಧಾತು ಮತ್ತು ಮುಷ್ಟಿಮೈಥುನದಿಂದ ಜಾಸ್ತಿ ಸ್ತ್ರೀಸಂಭೋಗದಿಂದ, ಇಂದ್ರಿಯ ಸಣವಕ್ರತಾ, ನಾಮರ್ದತನ, ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಸ್ವರ್ಣಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ ತ್ವರಿತವೀರ್ಯಸ್ಥಲನ, ಪರಮಾ ಗರಮಿ ದೋಷ, ಉಷ್ಣತೆ, ಸಿತ್ತಾಂಶ, ನಡಾ ಬೆನ್ನು ನೋವು, ನಿದ್ರೆ ಕಡಿನೆ ಬರೋಣ, ಯಾವದೇ ರೋಗದಿಂದ ಎದ್ದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀಣತೆ ಇವೆಲ್ಲ ರೋಗಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿ ವೀರ್ಯವೃದ್ಧಿ, ಗಟ್ಟಿತನ, ಸ್ತಂಭನ, ತರತರಿತ ತರುಣರಂತೆ ಕಾಮಾಚ್ಛೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಶೌಚಕ್ಕೆ ಸಾಧನಾಗಿ, ಹಸಿವೆ, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿ, ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ತೂಕ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ೨೧ ದಿನಸ ಸಾಲಿನ, ಪೂರ್ಣ ಗುಣವುಳ್ಳ, ೮೪ ತೊಲಿಯ ೧ ಡಬ್ಬಿಗೆ ೫ ರೂಪಾಯಿ; ಟೆಪಾಲ ಬರ್ಚು ೧೫ ಆಣೆ. ಸರ್ವೆಫಿಕ್ವೇಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟವರ ಹೆಸರು, ೨೨ ವಸಸ್ತತಿಗಳ ಹೆಸರು, ಮತ್ತು ಬಹುಸು ಪಾಕದ ಕೂಡ ಕಳಿಸುವ ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಖುಲಾಸಾ ಅದೆ; ಓದಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಸ್ತ್ರೀರೋಗ ನಿವಾರೀ ಚೂರ್ಣ

ಎಲ್ಲ ಬಣ್ಣದ ಶಿರಗು, ಮುಡಿಚೆಟ್ಟು ಆಗುವದು ಅನಿಯಮಿತತನ, ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿನೆ, ಗಂಟು ಗಂಟು, ಮುಡಿಚೆಟ್ಟು ಆಗುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಿಪ್ಪಟೆಯಲ್ಲಿ, ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ, ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೂಲಿ, ಮನಸು ಗಾಬರಿಯಾಗೋಣ, ಉಷ್ಣತೆ, ಜೀರ್ಣಜ್ವರ, ಗರ್ಭಧಾರಣೆ ಆಗದೇ ಇರೋಣ, ಗರ್ಭಪಾತವಾಗೋಣ, ಇವೆಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀರೋಗಗಳು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ೪೫ ವರ್ಷದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿ ಗಾದರೂ ಖಾತ್ರಿಯಿಂದ ಸಂತತಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ೨೧ ದಿನಸ ಸಾಲಿನಷ್ಟು ಪೂರ್ಣ ಗುಣವುಳ್ಳ ೨೧ ತೊಲಿಯ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ. ಟಿ. ಬಿ. ೮ ಆಣೆ.

ಸಂತತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಗುಳಿಗೆಗಳು

ಪ್ರಸೂತಿ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಸೋಸೋಣವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಬಡತನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂತತಿಗಳಾಗಿ ದುಃಖ ದಾಯಕವಾಗುತ್ತದೋ ಮತ್ತು ಯಾವ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಭಯಂಕರ ಬಯಕೆಹತ್ತುವವೋ ಇಂಥ ಬೇರೆ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಂತತಿಯ ಇಚ್ಛೆ ಯಾರಿಗೆ ತಿರಿರುತ್ತದೋ ಅವರಿಗೆ ಈ ಉಪಾಯವು ಬಹಳೇ ಹಿತಕರ ಅದೆ. ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಎನೂ ಹಾನಿ ಯಾಗದೇ ವೇಳೆ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಡೆಗಾಗುವದು ಸುರು ಇದ್ದು ಗರ್ಭಧಾರಣ ಬಂದು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಸುರು ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಸಶಾಸ್ತ್ರ ಅದೆ. ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಪೂರ್ಣ ಗುಣಕಾರಿ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿಗೆ ೨ ರೂ. ಟಿ. ಬಿ. ೮ ಆಣೆ. ಪಞ್ಚ ಸಾದಾ.

ಸೂಚನೆ:—ಮೇಲ್ವಿಳಾಸವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಮಾಲಕ:—ವೈದ್ಯ ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಕಾಪಸೆ, ಪ್ರೊ. ಮಿರಜ (M. S. M. Ry.)

ರಜತಮಹೋತ್ಸವ ವರ್ಷ !

ದಿ ಎಶಿಯನ್ ಅಶ್ವುರನ್ನ ಕಂ., ಲಿ., ಮುಂಬಯಿ

೨೫ ವರ್ಷದ ಅಖಂಡ ಪ್ರಗತಿ !

ಕೆಲವು ಸೌಕರ್ಯಗಳು:—

ಪಾಲಿಸಿಯ ಕೂಡಲೆ ರದ್ದಾಗದಿರುವದು (Automatic Non-forfeiture); ಕಂತು ಕೊಡದೆ ಕೆಲಕಾಲ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಜೀವಂತ ಇಡುವದು (Extended Assurance); ರದ್ದಾದ ಪಾಲಿಸಿಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರುವದು, ಆಪಾಯಕಾರಕ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ ಕಂತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರುವಿಕೆ- ಇ.

" Golden " ಮತ್ತು " A I " ಪಾಲಿಸಿಗಳು ನಮ್ಮ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ

ಧಾರಾಳ ಕಮಿಶನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಉತ್ಸಾಹಿ ಮತ್ತು ವರ್ಹಸ್ತೀ ಎಜಂಟರು ಬೇಕು.

ಜಿ. ಎಸ್. ನರೇಗಲ್ಲ, ಎಲ್‌ಎಲ್. ಬಿ.

ಅರ್ಗನ್ಯಾಬರ, ಕಾಮನಕಟ್ಟೆ, ಧಾರವಾಡ

ದಿ ಬಾಂಬೇ ಬರೋಡಾ ಲಾಯಿಫ ಎಶ್ಯುರನ್ಸ್ ಕಂ., ಲಿ., ಬಡೋದಾ.
(ಸ್ಥಾಪನಾ ೧೯೨೫)

ಈ ಸ್ವದೇಶೀ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ತರದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳುಂಟು. ಕಡಿಮೆ ದರದ ಕಂತುಗಳು, ವಿಶ್ವಸನೀಯವಾದ ಡಾಯ
ರೆಕ್ಟರರು, ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆ ಇವೇ ನೋಡಲಾದ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಲೋಕಪ್ರಿಯವಾದ ಈ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿಯೇ ವಿಮೆ ಇಳಿಸಿ.

ಸುಲಭವಾದ ವಿಮಾ ಕಂತುಗಳು !

ಸರ್ವ ಸೌಕರ್ಯವುಳ್ಳ ಕರಾರುಗಳು !!

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ—ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಉತ್ಸಾಹಿ ತರುಣರು ಬೇಕಾಗಿರುವರು. ಯೋಗ್ಯ
ವಾದ ಕಮೀಷನ್ ಮತ್ತು ವೇತನವು ಕೊಡಲಾಗುವದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗೆ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬರೆಯಿರಿ.

ಕೆ. ಎಚ್. ಜೈನಾಪೂರ

ಕೆ. ವಿ. ಹುಲಸೋಗಿ ಬಿ. ಎ.

ಆರ್ಗನ್ಯಾರುರ, ನರಗುಂದ

ಪಜ್ಜಿ ಮ್ಯಾನೇಜರ, ಕ್ಯಾಂಪ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಅತ್ತು ಅತ್ತು ಬೇಸರಗೊಳಿಸುವ

ಅಶಕ್ತ ಮಕ್ಕಳು

ಡೋಲಂಗರೆ
ಇವರ

ಬಾಲಾಮೃತ

ವನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಸಶಕ್ತರೂ, ಚೆಲುವರೂ, ಸಂತೋಷ
ಚಿತ್ತರೂ ಆಗುವರು. ಇದು ಮಧುರವಾಗಿದೆ, ಮಕ್ಕಳು

ಇದನ್ನು ಅತ್ಯಾನಂದದಿಂದ ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ

ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಾರಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ನಕಲಿ

ಬಾಲಾಮೃತವನ್ನು ಕೊಂಡು

ಮೋಸಹೋಗಬೇಡಿರಿ.

ಉಜ್ಜಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯು

]

ಕರ್ನಾಟಕ ವೈಭವ

[

ಸ್ಥಾಪನಾ ೧೯೨೫.

ವಿಜಾಪೂರ.

ಸಂಪಾದಕರು:—ವೆಂಕಟರಾವ ನಾಯಕ. ಎಂ. ಎ., ಎಲ್. ಲ್. ಬಿ. (ಕೆಲಕಾಲ ಕನ್ನಡ ಪೂರ್ಣೇಸರು)

ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಲವತ್ತು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಭೆಯ ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಯೋ
ವೃದ್ಧ ನಾರಪತ್ರಿಕೆ ಇದೊಂದೇ. ವಿಷಯವೈವಿಧ್ಯ, ವಿಚಾರಪರಿಪುಷ್ಕತೆ, ಬಗೆಯ ಬೆಡಗು, ಶೈಲಿಯ ಸೊಬಗು, ಸಾಹಿತ್ಯ
ಸಮಾಲೋಚನೆ, ಖಂಡಿತುಂಡ ಮಾತು, ವಾರ್ತಾವರದಿ, ಕತೆ, ನಗೆಬರೆಹ ಇ. ಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ 'ಕರ್ನಾಟಕ
ವೈಭವ'ವನ್ನೇ ತರಿಸಿರಿ. ವ್ಯಂಗವಿನೋದದ ಬಗ್ಗೆ ಯಂತೂ 'ಅಪ್ಪಾಭಟ್ಟರ ಹೊತ್ತಿಗೆ'ಯು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ.

ಕೃ. ಅಕಾರದ ಸು. ೧೭ ಪುಟಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿವಾರ ಉದ್ಯೋಗ ವ್ಯವಸಾಯಗಳ ಸುದ್ದಿ ಬರುವದು
ಜಾಹೀರಾತುದಾರರು ತಮ್ಮ ಸಲಕುಗಳಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ
ಪ್ರಕಟನೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು.

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ,

ಕರ್ನಾಟಕವೈಭವ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ವಿಜಾಪೂರ.

ವಚನಶಾಸ್ತ್ರ ರಹಸ್ಯವು

- ★ ಶ್ರೀ. ದಿನಾಕರ ರಂಗರಾಯರು, ಎಂ. ಎ., ಎಲ್.ಎಲ್. ಬಿ. ಅವರ ಅತ್ಯಪೂರ್ವವಾದ ಉದ್ಗ್ರಂಥವಿದು.
- ★ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ಸುಗಮವಾಗಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಗ್ರಹಣವಿಷಯವಾದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಕರತಲಾಮಲಕವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು.
- ★ ಡಿಮಿ ೧/೮ ದ ೬೪೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ಮಾತ್ರ ಮೂರೇ ರೂಪಾಯಿ! ಒಡ ಜ್ಞಾನಾಭಿಲಾಷಿಗಳಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭ. ಅಂಚೆ ನೆಚ್ಚು ಬೇರೆ.

ಇದೀಗ ಹೊರಬಿದ್ದಿದೆ.

ವಿಳಾಸ: ಹ. ಭೀ. ಹೊಸೂರ

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಕಾರ್ಯಾಲಯ,
ಧಾರವಾಡ

ಇಸುಬು

ಅಥವಾ ಬೆಲೆ ಜಮಾ ಕೊಡುವ ಓಡಿತದಾಗಿರುತ್ತದೆ
ರಜಿಸ್ಟ್ರೇಡ್

ಭೋಕ್ತೃ ಲೋಶನ್

ಯಾಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ?

ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಎಸ್. ಡಿ. ಭೋಕ್ತೃ

ಹಲಕರ್ಣಿ (ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ ಪೂರ ಸಂ).

ಜ. ಕ. ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ

‘ಪರಿಣೀತೆಯ’ ತರುಣಾಯ

ಜೀಗನೆ ಅರಳಲಿದೆ.

ಮೈಸೂರ ಹೆಣ್ಣುಕ್ಕಳ ತ್ರಿಪದೀ ಸಂಗ್ರಹ.

ಸಂಗ್ರಹಕರು:

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಎಸ್. ರಂಗಸ್ವಾಮಿ, ಬದನವಾಳ

ಓಂ ಶ್ರೀ ಓಂ

ಹೊಸದು!

ತೀರ ಹೊಸದು!

ಅರವಿಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ

—೦೦೦೦—

ಸಂಪಾದಕರು: ಮಧುರಚೆನ್ನ

ವಿಚಾರಪ್ರಚಾರ ವಾಚ್ಛಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ, ಸುರಸ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸೂರೆಮಾಡುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ ಯೆಂದರೆ ಇದೇ. ೧೦೦ ರಿಂದ ೧೨೫ ಪುಟಗಳ ಆರು ಪುಸ್ತಕಗಳು. ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಣಿಕೆಯ ಪುಸ್ತಕವೊಂದು ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು. ಮೊದಲನೇ ಪುಸ್ತಕವಾದ ‘ನಂದನವನ’ವು ಈಗಾಗಲೇ ಅರಳಿದೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ೩-೮-೦

ವಿಳಾಸ:—

“ಅರವಿಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ” ಕಾರ್ಯಾಲಯ

ಪೋ- ಹಲಸಂಗಿ

ಜಿ- ವಿಜಾಪುರ

ಪೂರ್ವರಂಗದ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ

—

ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ವಿಚಾರಶೀಲರ ಮನವನ್ನಾಕರ್ಷಿಸಿಕೊಂಡ ‘ಪೂರ್ವರಂಗ’ದ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ. ‘ಕಾಳರಾತ್ರಿ’ ಯನ್ನೊದಿದವರಿಗೆ ‘ಪೂರ್ವರಂಗ’ವನ್ನು ಓದುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯು ಒತ್ತರಿಸಿದುದಾಗಿ ನಮಗೆ ಕಂಡುಬಂದದ್ದರಿಂದ ಇದೀಗ ಅದರ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯಗಳು ಸೇರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಬೆಲೆ ಮೊದಲಿನಷ್ಟೇ (೧೦ ಆಣೆ). ಬೇಕೆನ್ನುವವರು ಮೊದಲಿಗೇ ಹೆಸರು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ವಿಳಾಸ— “ಅರವಿಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ”

ಪೋ. ಹಲಸಂಗಿ, ಜಿ. ವಿಜಾಪುರ

ಡಾಕ್ಟರ ಮಹಿಷಿ ಇವರ ಅನುಭವಸಿದ್ಧ ಔಷಧಿಗಳು

ಅಶೋಕಾ ಕಾರ್ಡಿಯಲ್

ಇದು ಪ್ರೀಯರ ಮುಟ್ಟಿನ ಹಾಗೂ ಗರ್ಭಾರಯದ ಎಲ್ಲ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧ ಔಷಧಿಯು.

ಅಶ್ವಗಂಧಿ ಟಾನಿಕ್

ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ರಕ್ತಿವರ್ಧಕ ಹಾಗೂ ಕಾನೋಕ್ಟೀಜಿಕ ಔಷಧಿಯು. ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಶರೀರವು ಬಲ ಪಟ್ಟು ಸ್ವಸ್ಥವನ್ನೇ, ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಶುಂಸಕತ್ವ ಮೊದಲಾದವು ಸ್ವಲ್ಪೇ ಆವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಗುಣವಾಗುವವು.

ಸಾಯರಸ್ ವಾಸಕೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳು

ಸೂಚನೆ:- ಈ ಔಷಧಿಗಳ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಔಷಧಿಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಇಂದೇ ನಮ್ಮ ಕ್ಯಾಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ. ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾ ವಿಜಂಟರು.

ಶಿವರಾಮ ಗಣೇಶಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಕುಮಟಾ.

ಮ್ಯಾನೇಜರ,

ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯನಿಲಯ ಫಾರ್ಮಸಿ, ಧಾರವಾಡ.

೧೦೦ ರೂ. ಬಹುಮಾನ

(ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ಉಂಗುರ)

ಬಹು ಶಕ್ತಿಯುತವಾದುದು; ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಂತಿಯುತವಾದುದು. ಬವಳ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಕೆಲಸವೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಇದು ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಇದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಯಾರಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಿದೆಯೋ ಅವಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ವಶವಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಜಯ. ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಾಗುತ್ತವೆ. ಧನ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಮೋಗ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದರೂ ಜಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಬಹುಮಾನ. ಶ್ರಮವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ದಾಸರಾಗಿರಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಡ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಜಯ. ಬೆಲೆ ೨ ರೂ. ಮಾತ್ರ.

Bengal Mesmerism House,

Panchpota, Bengal. (J. K.)

ತಿದ್ದುಪಡೆ

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಅಲೂರ ವೆಂಕಟೇಯರ ಗೀತಾಗ್ರಂಥಗಳ ಪುಕಟನೆಯಲ್ಲಿ ಗೀತಾಸಂದೇಶದ ಬೆಲೆ ೧-೪-೦ ಇರಬೇಕು. ಅದು ೧ ರೂ. ಎಂದು ಬಿದ್ದದ್ದು ತಪ್ಪು.

ವಿದಾರಣ್ಯ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ, ಬೆಳಗಾವಿ.

ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳು, ಸುಮಾರು ೮೦೦ ಪು.ಗಳು

೨ನೆಯ ಗ್ರಂಥ

ಪೂರ್ವಜನ್ಮ

ಅನುವಾದಕರು—ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣಶರ್ಮರು

ರಸಭರಿತವಾದ ರಸಿಯನ್ ಕಾದಂಬರಿ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ

ಅಡಳಿತಗಾರ

TELEGRAMS "KANEMAR"

TELEPHONE:-21386

ವೆಲ್ಲಂ ಮೋಟೆಲ್

MADRAS BRAHMIN'S LODGE

(EST. 1912)

ಪೋರ್ಟ್—ಬೊಂಬೆ

(ಜನರಲ್ ಪೋಸ್ಟಾಫೀಸಿನ ಬಳಿ)

ಕಳೆದ ೨೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಭಾರತೀಯರ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿ ಬಹುಜನರಿಂದ ಪ್ರಶಂಸಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಶ್ರಾಂತಿಧನವು. ವಿಕೋರಿಯಾ ಟರ್ಮಿನಸ್ ಸ್ಟೇಶನದಿಂದ ಬರೇ ಎರಡು ಮಿನಿಟಿನ ದಾರಿ. ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥಗಳಿಗೂ ಡೋಕ್ಯಾರ್ಡ್‌ಗೂ ಕೇಂದ್ರ. ಗಾಳಿ ಬೆಳಕಿಗನುಕೂಲವಾದ ಭವ್ಯ ಭವನ. ಸ್ವಚ್ಛ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯಕರ ತಿಂಡಿತಿರ್ಥಗಳು. ಬಲುಸುಲಭ ದರ. ಸಂಸಾರ ಸಮೇತವಿರಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕವರ್ಪಾಡು.

ಕನ್ನಡಿಗರೇ ಈಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಿರಿ.

ಭಾರೀ
ಸಾಲಭ್ಯ !

ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ನಾಟ್ಯಾಂಕ

ಭಾರೀ
ಸಾಲಭ್ಯ !!

ಮೂಲ ಬೆಲೆ ೧ ರೂ! ಈಗ ಬೆಲೆ ಇಳಿಸಿದೆ !

೧. ನಾಟ್ಯಾಂಕವೊಂದನ್ನ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಪೇಕ್ಷಿಸುವವರು ೧೦ ಆಣೆಗೊಂದರಂತೆ ಪಡೆಯಬಹುದು.

೨. ೧೯೩೩ರ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟ ವಿವಿಧವಿಷಯಪೂರಿತ, ವಿವಿಧಚಿತ್ರರಂಜಿತವಾದ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯ ಪುಟಗಳು ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿವೆ. ಅದರ ಮೂಲ ಬೆಲೆ ೧ ರೂಪಾಯಿ. ಆ ವಿಶೇಷಾಂಕ ಮತ್ತು ನಾಟ್ಯಾಂಕ— ಎರಡನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ !

೩. ೧೯೩೩ರಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಚಂದಾದಾರರಾಗುವವರಿಗೆ (ಅವರು ಈ ವರ್ಷದ ಯಾವುದೇ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಚಂದಾದಾರರಾಗಲಿ) ನಾಟ್ಯಾಂಕವನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಅಪೂರ್ವ ಲಾಭವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವರಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಹಿಂದೂ (ಮದ್ರಾಸಿನ ಅಂಗ್ಲಭಾಷೆಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆ): ನಾಟ್ಯ, ನೃತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಚಲಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕರ ತಜ್ಞ ಲೇಖನಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಮೊದಲಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಸಂಚಿಕೆಯು ಮನಸ್ಸು ಹಿಡಿಯುವುದು.

ಬೊಂಬೆ ಕ್ರಾನಿಕಲ್ :— ಭಾರತೀಯ ನೃತ್ಯಕಲೆಯ 'ಅಭಿಜಾತ' ಮತ್ತು 'ಜಾನಪದ' ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿರುವ ಆಸಕ್ತಿಯು, ನಾಟ್ಯಾಂಕದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರತಿಫಲಿತವಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೊರಗಡೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ ಅಪರಿಚಿತವಾಗಿರುವ 'ಯಕ್ಷಗಾನ'ವೆಂಬ ನೃತ್ಯಗೀತ ಪ್ರಕಾರವು ಶ್ರೀ. ಕಾರಂತ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ವಿ. ರಾಘವನ್ ಅವರಿಂದ ಸುಂದರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ವಿಶಾಲ ಭಾರತ (ಕಲಕತ್ತೆಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವರ್ಗದ ಹಿಂದಿ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ):— ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಬಾ. ರಾಜೇಯವರ 'ಭಾರತೀಯ ನೃತ್ಯ' ಮತ್ತು ಔಂಧ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಅಧಿಪತಿಗಳು ಬರೆದ 'ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯರ ವೇಷಭೂಷಣಗಳು' ಎಂಬ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾಗಿವೆ. ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಕೀಲರಾದ ನಾಟ್ಯಪ್ರಪೂರ್ಣ ಶ್ರೀ. ರಾಘವಾಚಾರ್ಯರ 'ಪಶ್ಚಿಮದ ರಂಗಭೂಮಿ' ಮತ್ತು ಮೆಡಾನು ಎ. ಲೋರಾ ಹಾಗೂ ಆಟಾಂಟರು ಬರೆದ 'ರಸ್ಯದ ರಂಗಭೂಮಿ' ಎಂಬ ಬರೆಹಗಳು ಬಲು ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ.

ಭಾರತಿ (ಮದ್ರಾಸಿನ ಪ್ರಮುಖ ತೆಲುಗುಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ): ನಾಟ್ಯಕಲೆಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯಜನರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ದುಃಖ ಈ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ನಾಟ್ಯಾಂಕವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾಟ್ಯಕಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲಿನ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಯೊಂದೂ ಒಂದೊಂದು ರತ್ನವೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಸನ್ನಿತ್ರರೊಬ್ಬರ ಪತ್ರದಿಂದ:— "ಲೇಖನಮಾಲೆಯ ಅಂದಂಜಗಳಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಆನಂದಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ, ಅನೇಕ ಸುಂದರ ಚಿತ್ರ-ಭಾವಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣು ಧನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ....ನಾಟ್ಯಕಲೆಯ ಅನುಭವಹೀನನಾದ ನನ್ನಂಥವನಲ್ಲೂ ಜ. ಕ. ದ ನಾಟ್ಯಾಂಕವು ಉಂಟುಮಾಡಿದ ಹರ್ಷ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ."

ಧನಂಜಯ, ಧಾರವಾಡ:— ನಾಟ್ಯಾಂಕವು ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ೧೨ ವರ್ಷಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸೇವೆಗೆ ಕಳೆಯುಳ್ಳ ಕಳಸವನ್ನಿಟ್ಟಂತಿದೆ....ಎಷ್ಟೋ ಅಮೋಘವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು, ನಂದಲಾಲ ಬಸು ಮುಂತಾದ ಸುರಿತ ಚಿತ್ರಶಿಲ್ಪಿಗಳ ಕೈಯ ಕಮನೀಯ ಕಲಾಕೃತಿಗಳಿಂದ ಅಲಕೃಂತವಾಗಿ ಬಹು ಮನೋಹರವಾಗಿದೆ.

ಸಕಾಳಿ (ಪುಣೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಮರಾಠಿ ದೈನಿಕ):— ಈ ವಿಶೇಷಾಂಕದ ಮಹತ್ವವೆಂದರೆ, ಪರಪ್ರಾಂತೀಯ ಮತ್ತು ಪರದೇಶೀಯ ಲೇಖಕರ ಮತ್ತು-ಕಲಾವಂತರ ಸಹಸಕಾರ್ಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿರುವುದು. ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಟ್ಯ ಮತ್ತು ನಾಟಕಪರಂಪರೆಯಮೇಲೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಕೆಡೆದುಮೂರು ಲೇಖನಗಳು ತಂತಮ್ಮ ಪರಿಯಿಂದ ಉತ್ತಮವಾಗಿವೆ. ಸಂಚಿಕೆಯೆಲ್ಲವೂ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪುವ ಚಿತ್ರಗಳು.

ಕೊಡಗು, ಮಡಿಕೇರಿ:— ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಾದ ಈ ಜಯಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಆವಲೋಕಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅದರಿಂದ ನಷ್ಟಹೊಂದುವರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸ್ವದೇಶೀ ಪ್ರಚಾರಕ, ಮಂಗಳೂರು (ವಿಮರ್ಶಾ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ): ಕೇವಲ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪುಟಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆ ಇರುವುದಾದರೆ ಈ 'ನಾಟ್ಯಾಂಕ'ಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದುದೊಂದು ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಸಲ್ಲಬೇಕು.

ಶ್ರೀ. ಅಲೂರ ವೆಂಕಟರಾಯರು, ಧಾರವಾಡ, ಇವರ ಗ್ರಂಥಗಳು

ತೀರ ಹೊಸ ಗ್ರಂಥ

ಗೀತಾಸಂದೇಶ

ಜೆಲೆ ೧-೦-೦

ಪು. ೧೫೦

ಅ. ವೆ. ಬೇರೆ

ಗೀತೆಯಿಂದ ಕಲಿಯತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯ ಮಾತನ್ನು ಬಂದೇ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು, ಅದನ್ನು ಗೀತೆಯ ಆಧಾರದಿಂದ ಸರಳವಾದ ಮತ್ತು ಸ್ಪೂರ್ತಿದಾಯಕವಾದ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸಿದ ಗ್ರಂಥವಿದು. ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಕಾದಂಬರಿಯಷ್ಟು ಮನೋಹರ. ದಾಸರ ಪದಗಳು, ಕೈವಲ್ಯಕಲ್ಪವಲ್ಲರಿ, ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆ, ಅನುಭವಾವೃತ್ತ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಗೀತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುವುದೊಂದು ಇದರ ನಾವೀನ್ಯವು. ಸನಾತನಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಚಾರಗಳು.

ಕಿರಿಹೊತ್ತಿಗೆ

ಗೀತಾವ್ರಕಾಶ

ಜೆಲೆ ೨-೦-೦

ಪು. ೬೦

ಅ. ವೆ. ಬೇರೆ

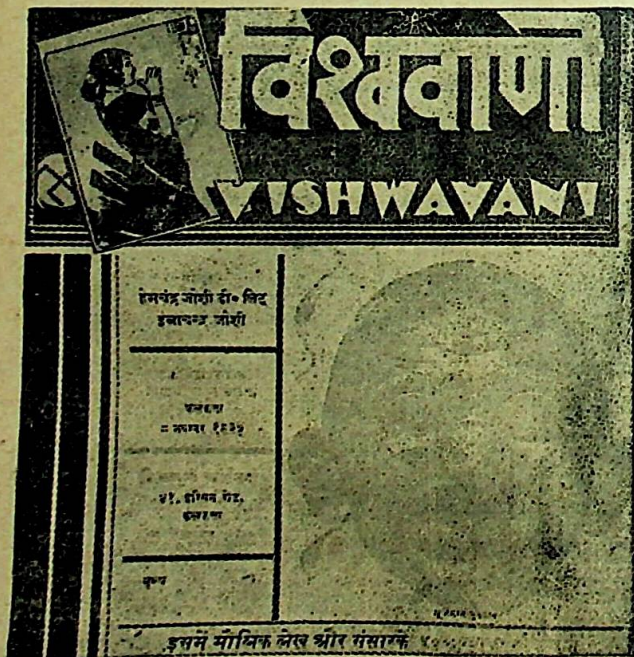
ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ವತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಹೊಂದಿದ ಗ್ರಂಥ. ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, ಭಾಷಾಂತರ, ಟೀಕೆಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನೊಳಕೊಂಡು ಸರಳವಾದ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಶ್ರೀಶಂಕರ-ರಾಮಾನುಜನರ, ಟೀಕ-ಆರವಿಂದ-ಗಾಂಧಿ ಇವರೆಲ್ಲರ ಗೀತೆಯ ವಿಚಾರಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮೂಲಶ್ಲೋಕ ಮತ್ತು ಶ್ಲೋಕಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ. ಇಷ್ಟು ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹವುಳ್ಳ ಗ್ರಂಥವು ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ.

— ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಿಗೂ ವಾಚನಾಲಯಗಳಿಗೂ ಅತ್ಯಗತ್ಯ —

ವಿಪುಲ್ಪಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ರಂಜಿತವಾಗಿ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ
ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮಿಸಲಾದ ಹಿಂದೀ ವಾರಪತ್ರಿಕೆ

“ವಿಶ್ವವಾಣಿ”

ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಣಿ ರೂ. ೪-೦-೦

ಬಿಡಿಸ್ಪತಿ ೦-೧-೦

ಜಯಕರ್ಣಾಟಕದ ಪಾಠಕರಿಗೆ

ಮಾದರಿ ಸಂಚಿಕೆ ಉಚಿತ

ಇಂದೇ ಬರೆಯಿರಿ—

ಮ್ಯಾನೇಜರ್

ವಿಶ್ವವಾಣಿ ಕಾರ್ಯಾಲಯ

೪೧, ಹ್ಯಾರಿಸನ್ ರೋಡ್, ಕಲ್ಕತ್ತಾ.

ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ

ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಗೆ ೨ ವರ್ಷಗಳು ತುಂಬಿ, ೩ನೆಯ ವರ್ಷದ ೬ನೆಯ ಪುಷ್ಯವು (ನೀಳ್ತೆಗಳು) ಆರಳಿದೆ. ಮನೋರಂಜಕ, ವಿನೋದಾತ್ಮಕ, ಉಪಯುಕ್ತ, ಪ್ರೌಢವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವಿದೆ. ಜಯಕರ್ನಾಟಕದಷ್ಟೇ ಜ. ಕ. ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಗೂ ಗೌರವವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನವಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯ. ಬರೆದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕ್ರ. ೧/೮ ಅಳತೆಯ ಸು. ನೂರು ಪುಟಗಳುಳ್ಳ ೬ ಗ್ರಂಥಗಳು ಚಂದಾದಾರರ ಕೈಸೇರುವವು. ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಆ. ನೆ. ಸೇರಿ ರೂ. ೩-೪-೦. ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಚಂದಾದಾರರಿಂದ ವರಿಗೆ ರೂ. ೩-೦-೦.

ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವಾಚನಾಲಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಗ್ರಾಹ್ಯವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಈಗ ೧೬ ಪ್ರಕಟನೆಗಳಾಗಿದ್ದು ತಿಂಗಳೊಪ್ಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ೨-೩ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹೊರಡಲಿವೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಈಗ ಕೇಳಿದರೆ ಸಿಗುತ್ತವೆಯೇ? ಇಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಪುಸ್ತಕಗಳು ತೀರುತ್ತಲಿವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಅವೂ ದೊರೆಯಲಾರವು. ಈಗಲೇ ಬರೆದು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಚಂದಾದಾರರಲ್ಲದವರಿಗೆ ಅಂಚೆನೆಚ್ಚು ಬೇರೆ. ನಡೆಯುವ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಚಂದಾದಾರರಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಕಟನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಂದಾಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ಚಂದಾದಾರರೂ ಕೂಡ ಹಿಂದಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನೂ ಅಂಚೆಯ ವೆಚ್ಚವನ್ನೂ ಸಹಿಸಬೇಕಾಗುವುದು.

೧೯೩೪ನೆಯ ವರ್ಷದ ಚಂದಾದಾರರಿಗೆ, ವರ್ಷದ ಆರು ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲದೆ, 'ತರಂಗಿಣಿ'ಯೊಂದು ಮೇಲ್ನುಚಿಕೆ

ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆ : ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೆಸಗೊಂಡ ಕಥಾಲೇಖಕರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ಕೃಷ್ಣ ಕುಮಾರ ಕಾರ್ಯಸರ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ. ತೀರ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರತಿಗಳು ಉಳಿದಿವೆ. ತಡ ವಾದರೆ ನಿರಾಶೆ. ೦-೧೦-೦

ಗಳನ್ನೂ ಅವರ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಮೂರು ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಒಡ್ಡಿದ್ದಾರೆ" — ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ. ಸರಸವೆಂದೇ ಪ್ರತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಪಡೆಯುವುದು ಇದೇ ಸಮಯ. ೦-೮-೦

ಹರಟೆಗಳು : ಶ್ರೀ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲದೆ, ಅವರೇ ಬರೆದ ಮನೋರಂಜಕವಾದ ೫ ಹರಟೆಗಳು, ಪ್ರೊ. ಗೋಕಾಕ ಅವರ 'ಯುಗಾಂತರ' ಎಂಬ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಬಂಧ ಮೊದಲಾದ ೧೨ ಹಾಸ-ಪರಿಹಾಸಗಳು. ತೀರುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ಈಗಲೇ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ೦-೧೦-೦

ದೇವರ ಬಾಗಿಲು : ಶ್ರೀ. ಟೀಂಗೆ ಗೋವಿಂದರಾಯರು ಎಲ್‌ಎಲ್. ಬಿ. ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕ. 'ಗಂಗೆಯ ಗುತ್ತಿಗೆ' 'ಭಪ್ಪರ್ ಬಂದ' ಮೊದಲಾದ ಶ್ರೀಯುತರ ಕತೆಗಳು ಸರ್ವರಿಗೂ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿನ ಕಥಾ ವಸ್ತುವು ಕೇವಲ ಜಾನಪದವಾದರೂ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡುವ ವಿಚಾರಗಳು ಇಂದಿನ ನಾಗರಿಕರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾಂಡವವನ್ನಾಡುವಂತಹವು. ರಮ್ಯಶೈಲಿ. ೦-೮-೦

ಉದ್ಧಾರ : ದುಃಖಾಂತ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕ. ಅಶ್ವತ್ಥ ಕೃತೆಯ ತೊಡಕನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಿಡಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೋ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ತುಂಬ ಚಾತುರ್ಯದಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಾತ್ರಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಚಿತ್ರಿಸಿ ತೋರಿಸಿರುವರು. ೦-೮-೦

ಪೂರ್ವರಂಗ : ಶ್ರೀ. ಮಧುರ ಜಿನ್ನರ ಆತ್ಮಕಥೆ. ಅದೊಂದು ಪ್ರಾಂಜಲತೆ, ತನ್ನ ಮತ್ತು ಪರರ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಿಷ್ಕರ ಸತ್ಯವಾದಿತ್ವ ಈ ಉದಾತ್ತ ಆತ್ಮಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಸಾಧಕರಿಗೆ ಆತ್ಮಪ್ರಯುಕ್ತ. ೦-೧೦-೦

ಬಡತನದ ಬಾಳು : ಆನಂದಕಂದರ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ. "ಬಡತನವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಾಪ, ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ-ಎಂಬ ಈ ದೃಷ್ಟಿ ಪಾಠಕರಿಗೆ ಉದಿಸುವಂತೆ ಬಡತನದ ಬಾಳಿನ ಕ್ಲೇಶ ನಿಷ್ಕರತೆಗಳನ್ನೂ ಅನ್ಯಾಯ ಅಶರಣತೆ

ಅದೇನೆ ಇರಲಿ: ನೈಜಾಂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಶ್ರೀ. ಮನ್ಮಥ್ ಬ್ಹಾರರು ಒಬ್ಬ ಬಾಲವಿಧವೆಯ ಸ್ವಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಲು ಸೊಗಸಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದುಃಖಾಂತ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕ. ೦-೮-೦

ದರಿದ್ರ ನಾರಾಯಣ: ಪ್ರೊ. ಜಾಗೀರದಾರ ರಂಗಾಚಾರ್ಯರು ಬರೆದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕ. ಸಾಹಸಯುಕ್ತ ವಿಚಾರಸರಣಿ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷಾಶೈಲಿ, ವ್ಯಂಗವಿನೋದ ಮೊದಲಾದ ಲೇಖಕರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳಿಗೆ ಇದೊಂದು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಉದಾಹರಣೆ. ೦-೧೦-೦

ಜೀವನ ಸಂಗೀತ: ೧೪ ಲಾವಣಿಗಳು. ಜಾನಪದ ಕವಿಗಳ ವಿವಿಧ ರಸಾತ್ಮಕ ವೈಖರಿ. ಕರುಳು ಮರುಳಾಗಿರುವ ಹಾಸ್ಯ, ಮನವನೆತ್ತುವ ಶೃಂಗಾರ, ಮೈಯುಬ್ಬಿಸುವ ವೀರ, ಕಟ್ಟಿಯಾಡಿಸುವ ಶಾಂತ ಈ ರಸಗಳನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುವ, ಖಾಜಾಕವಿಯವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಹಲವರ ಕೃತಿಗಳು. ೦-೧೦-೦

ಮೂನೆಯ ವರ್ಷದ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು

ಮಾವಿನ ತೋಪು: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹ. ಪಿ. ಜೋಶಿ, ಬಿ. ಎ. ಅವರು ಬರೆದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕ ಕಾದಂಬರಿ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊಸಮಾದರಿ. ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗಂಡುಹೆಣ್ಣಿನ ತೊಡಕಿನಿಂದಿದ್ದ ಅವರ್ತ ಬುದ್ಧಿ ತರಂಗಗಳು, ಒಬ್ಬ ಗಂಡಸಿಗೆ ಮೂರು ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಸಂಬಂಧ ಬಂದು ದಿಂದ ಆದ ಅವನ ಮನೋವೃತ್ತಿಯ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು, ಭಿನ್ನಭಿನ್ನ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪಾತ್ರಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮಸ್ವಭಾವಚಿತ್ರಣ, ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಬಹುದು. ೦-೧೦-೦

ತರಂಗಿಣಿ: ಜಗನ್ನಾಥ ಕವಿಪ್ರವರನ ಅದ್ಭುತ ರಮ್ಯ ಜೀವನಕಥೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಶ್ರೀ. ಟಿಂಗೈ ಗೋವಿಂದರಾಯರು ಬರೆದ ಕಾವ್ಯಮಯ ನಾಟಕ. ೦-೬-೦

ಬಂಗಾರದ ಡಾಬು: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ. ಸರಸ ಶೃಂಗಾರ, ಚತುರೋಕ್ತಿ, ಕೊಂಚನಾದರೂ ಆಲೋಚನಾಪರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ನರ್ಮವಿನೋದ, ತಡೆಯಿಲ್ಲದ ಕಥನಸರಣಿ—ಲೇಖಕರ ಈ ಎಲ್ಲ ಗುಣಗಳ ಸಂಗ್ರಹ. ೦-೧೦-೦

ಉದಯರಾಗ: ಶ್ರೀ. ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಬರೆದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾದಂಬರಿ. ಉಪಹಾರಗೃಹದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ತೋಳಿಯುವ 'ಮಾಣಿ' ಶ್ರೇಷ್ಠ ಚಿತ್ರಕಲಾಕೋವಿದನು ಹೇಗಾದ? ಅವನ ಜೀವನವಿಕಾಸವು ಎಂತಾಯಿತು? ತನ್ನ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸಂಮೋಹನಗಳಿಂದ ಕೆಲಸಾತಿ ಪರಾಜಿತನಾಗಿಯೂ ಹೇಗೆ ಮುಂದುವರಿದ?.... ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಓದತೊಡಗಿದರೆ, ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ಬಿಡಲಾರದ ಪುಸ್ತಕ. ೧೩೪ ಪುಟಗಳು. ೦-೧೩-೦

ರಾಜವಲ್ಲಭ: ಶ್ರೀ. ಹ. ಪಿ. ಜೋಶಿ ವಿರಚಿತ ಸಾಂಗೀತ ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕ. ಕೀಚಕವಧದ ಕಥೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬರೆದುದು. ಉಚಿತಸಂಭಾಷಣೆ, ಮಿತವಿನೋದ, ವಿವಿಧ ರಾಗತಾಲಗಳಲ್ಲಿ-ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಿಂದಿ ಕೃತಿಗಳ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ-ಭಾವಪೂರ್ಣವಾಗಿ-ಕರ್ಣಮಧುರವಾಗಿ ಹಾಡಬಹುದಾದ ಸುರಮ್ಯ ಪದ್ಯಮಾಲಿಕೆ-ಇವುಗಳ ಸುಮಧುರ ಸಂಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸಿಯೇ ನೋಡಬೇಕು. ೦-೧೦-೦

ಕೆಲವು ನೀಳ್ಗತೆಗಳು

(ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೧೯ ನೆಯ ಪುಸ್ತಕ)

ಇದೀಗ ಅರಳಿದೆ!

ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ—

ವೈ. ಎಂ. ಪಣ್ಣು ಬಯ್ಯ B. A.

ಸಾ. ಶ್ಯಾಮಲೆ

ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿ

ಮಿಸರ್ ಬಿ. ಟಿ. ಜಿ. ಕೃಷ್ಣ

ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ

ಆಂಟಿಕ್ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ

ಸುಂದರವಾದ ಮುದ್ರಣ!

ಬೆಲೆ ೦-೧೩-೦

ಮಲ್ಲಿಗೆ ದಂಡೆ

(ಬಿ. ಕ. ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ

೩ನೆಯ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯ ಪ್ರಕಟನೆ.)

'ಗರತಿಯಹಾಡಿ'ಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಓದಲೇಬೇಕಾದ ಹೆಣ್ಣುಕೃತ್ ಹಾಡಿನ ಸಂಗ್ರಹ. ದೇವತಾ ಸ್ತೋತ್ರಗಳು, ಪ್ರಣಯಾಲಾಪಗಳು, ಭಾವಗೀತೆಗಳು, ಕತೆಗಳು, ಮದುವೆಯ-ಸೋಬಾನದ ಹಾಡುಗಳು, ಹಾಸ್ಯಲಹರಿಗಳು ಮೊದಲಾದ ವಿವಿಧ ಗೃಹೀಣೀಗೀತೆಗಳ ಗುಚ್ಛ.

ಸಂಗ್ರಾಹಕರು ಶ್ರೀ. ಕಾ ಪ ಸೆ ರೇವಪ್ಪ; ಮುನ್ನುಡಿಕಾರರು ಶ್ರೀ. ಮಧುರಚೆನ್ನ, ಹಲಸಂಗ.

ಬೆಲೆ ೦-೧೩-೦; ೧-೦-೦

ಗರತಿಯ ಹಾಡು

—*—

ಹೆಣ್ಣುಕೃತ್

ಭಾವನಾಪ್ರಪಂಚವನ್ನು

ನಿತಾಂತಬಂಧನಾಗಿ

ಚಿತ್ರಿಸಿದ

ಈ ತ್ರಿಪದಿಸಂಗ್ರಹವು

ಕನ್ನಡಿಗನನ್ನು

ಮರುಳುಗೊಳಿಸಿತು.

ಅದರದೀಗ

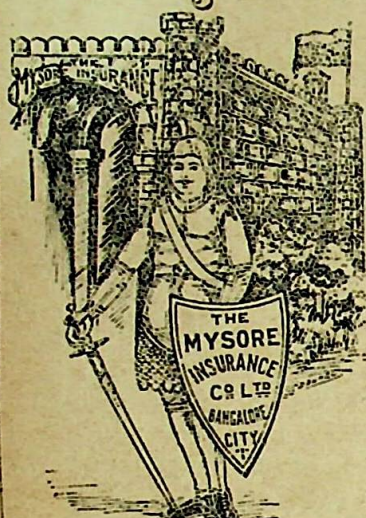
ಪುನರ್ಮುದ್ರಣವಾಗಿದೆ

ಪರಿವಿಡಿ

ಮಲ್ಲಿಗೆದಂಡೆ (ಮುಖಚಿತ್ರ)		ಚಿತ್ರಶಿಲ್ಪಿ: ಶ್ರೀ. ಮನೀಷಿ ದೇ	೩೪೩
ಗೀರ್ವಾಣೀ (ಕವಿತೆ)		ಶ್ರೀ. ರಾ. ನ. ಮಳಗಿ	೩೪೩
ಹೊಸವರ್ಷದ ಒಸಗೆ (ಕವಿತೆ)		ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಕೆ. ತಿಪ್ಪಯ್ಯ	೩೪೪
ವಿಜಯೀ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ		'ಮಧುರಜೆನ್ನ'	೩೪೫
ಕುರುಡಿಯ ಕಾಣಿಕೆ (ರವೀಂದ್ರರಿಂದ)		ಶ್ರೀ. ಕೃಷ್ಣ, ಶಾರದಾಮಂಡಲ, ವಿಜಯಪುರ	೩೪೯
ಸಹವಿದ್ಯಾಭಾಸ		ಶ್ರೀ. ಕಡೂರು ಶ್ರೀಪಾದ, ಮೈಸೂರು	೩೫೦
ಕವಿಸಮಯ		ಶ್ರೀ. ಡಿ. ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯರು, ಬಿ. ಎ.(ಆನರ್ಸ್), ಬೆಂಗಳೂರು	೩೫೫
ಸವಿಯ ಹಾಡು (ಕವನ)		'ಶ್ರೀಧರ'	೩೫೯
ಮದ್ರಾಸ ಸದರ್ನ ಮರಾಠಾ ರೇಲ್ವೆ		ಶ್ರೀ. ವಾಳವೇಕರ ಗುರುರಾಯರು, ಎಲ್.ಎಲ್. ಬಿ., ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ	೩೬೨
ಮೂರು ಕತೆಗಳು		ಶ್ರೀ. ಭೀ. ಸು. ಪಾಟೀಲ, ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ., ಧಾರವಾಡ	೩೬೬
ಎರಡು ಹಕ್ಕಿಗಳು (ರವೀಂದ್ರರಿಂದ)		ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಶಾರದಾಮಂಡಲ, ವಿಜಯಪುರ	೩೬೮
ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಪಂಚ		ಶ್ರೀ. ಕೆ. ವಿ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ, ಎಂ. ಎ. ಬಿ. ಟಿ., ಬೆಂಗಳೂರು	೩೬೯
ಪ್ರಣಯೋತ್ತೇಜನ (ಕವಿತೆ)		ಶ್ರೀ. ವರಗಿರಿ ಮಾತಾಂಡ	೩೭೧
ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದುದು ಯಾರೊಡನೆ ?		ಪಂ. ಮುಳಿಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯನವರು, ಮಂಗಳೂರು	೩೭೨
ಆರೋಗ್ಯವೂ ಸೌಂದರ್ಯವೂ (೫)		ಪಂ. ತಾರಾನಾಥರಿಂದ	೩೭೮
ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಭಿಮಾನಧನ (ಶ್ರೀ. ಜಿ. ವಿ. ಬೇವೂರ, ಐ. ಸಿ. ಎಸ್. ಅವರ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಚಯ)			೩೭೯
ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಯ ಅವರ್ಣದೈನಿಕ (ಸಚಿತ್ರ)		ಶ್ರೀ. ಬನಾರಸೀದಾಸ ಚತುರ್ವೇದಿ, ಕಲ್ಕತ್ತೆ	೩೮೧
ಆ-ಈ (ಕವಿತೆ)		ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ವೆಂಕಟರಾಜ, ಉಡುಪಿ	೩೮೪
ರಾಜರಹಸ್ಯ (ಧಾರಾವಾಹಿಯಾದ ಕಾದಂಬರಿ)		ಶ್ರೀ. ಮಳಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ	೩೮೫
ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ		ಸಂಗ್ರಾಹಕರು ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎನ್. ರಂಗಸ್ವಾಮಿ, ಬದನವಾಳು	೩೮೮
ಪ್ರಪಂಚ ಪರಿಚಯ: ರಸ್ಯವೂ ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿಯೂ—ಸಂಗೀತವೂ ಹೃದಯಸ್ಪಂದನವೂ—ವಿಚಿತ್ರ			೩೯೯
....ಮನೋವಿಪರ್ಯಾಸ—ವಿಮಾ ವೈಚಿತ್ರ್ಯ— ಪಡುವಲ ಹೆಂಗಳೆಯರ ಬೆಡಗುಬಿನ್ನಾಣ			
ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಸಾಹಿತ್ಯೋತ್ಸವ....		(ಒಬ್ಬ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಂದ)	೪೦೩
ವೀಣಾವಿತಾನ: ಹಣತೆ (ರಾ. ನ. ಮಳಗಿ); ಧೂಮಕೇತು (ಮಲ್ಲಾರಿ)			೪೦೫
ಸಾದರಸ್ವೀಕಾರ			೪೦೯
ವಿಚಾರವೇದಿಕೆ: ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ ಅಬಿಜೀನಿಯ....ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘದ ಅಂತ್ಯಕಾಲ....ತುರ್ಕಸ್ಥಾನವೂ ಸಾಧಿಸಿ			
....ಕೊಂಡಿತು....ಸ್ವೇನಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ರಾಂತಿ....ಜಪಾನ ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಾಂ....ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು			
....ಕಂಟಕಗಳು			
ಕನ್ನಡದ ಮುನ್ನಡೆ			
ನಮ್ಮ ಮಾತು			

ನಾಳಿನ ಮಹಾ ಮೈಸೂರಿನ ಮುಂಬೆಳಗು ಯಾವುದು ?

ಮೈಸೂರು ವಿಮಾ ಕಂಪೆನಿ, ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ವಿಮಾ ಕಂಪೆನಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ
ಯಾವುದೂ ಈ ಕಂಪೆನಿಯಷ್ಟು ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸಿಲ್ಲ.

ವಿಮಾ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಏಕಮಾತ್ರ ಆದರ್ಶ
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಿದು.

ಮೊದಲಿನ ೧ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳ ಷೇರುಗಳೂ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಚಂದಾ ಆಗಿ ಹೋದುವು.

ಷೇರು ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಇನ್ನೂ ೨ ಲಕ್ಷ ಹೆಚ್ಚಿ ಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಎರಡು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ರೂ. ಗಳ ೧೦೦೦ ಷೇರುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ದೈರೆಕ್ಟರುಗಳು
ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಟ್ಟಿರುವರು.

1100! ಸರ್ವರ ಅನುಕೂಲ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಸರಿ ಹೊಂದುವ ವೈದ್ಯಪರೀಕ್ಷೆಯಿರುವ ಮತ್ತು
ಇಲ್ಲದಿರುವ ವಿಮಾ ಪದ್ಧತಿಗಳು.

ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ವಿನಮ್ರವಾದವರು.

ಏಜೆಂಟರುಗಳಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಲ್ಲಾ ಏಜೆಂಟರು ಬೇಕು.

ವೇತನದ ಮೇಲೂ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಆನಕಾಶವಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚು ವಿವರಗಳಿಗೆ:-

ಕಂಪೆನಿಯ ಮತ್ತೂ ಕಂಪೆನಿ
ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಏಜೆಂಟ್

ಮೈಸೂರು ವಿಮಾ ಕಂ., ಲಿ.

ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹರಾಜರೋಡ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ.

ಹಿಂ ಶ್ರೀ ಹಿಂ

ಹೊಸದು !

ತೀರ ಹೊಸದು !

ಅರವಿಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ

—೦೨೬೨೦—

ಸಂಪಾದಕರು: ಮಧುರಾಚಿನ್ನ

ವಿಚಾರಪ್ರಚಾರ ವಾಚ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ, ಸುರಸ
ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸೂರಿಮಾಡುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ
ಯೆಂದರೆ ಇದೇ. ೧೦೦ ರಿಂದ ೧೨೫ ಪುಟಗಳ ಆರು
ಪುಸ್ತಕಗಳು. ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಣಿಕೆಯ ಪುಸ್ತಕವೊಂದು ಕೂಡ
ಲ್ಪಡುವದು. ಮೊದಲನೇ ಪುಸ್ತಕವಾದ 'ನಂದನವನ'ವು
ಈಗಾಗಲೇ ಆರಂಭವಿದೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ೩-೮-೦

ವಿಳಾಸ:-

"ಅರವಿಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ" ಕಾರ್ಯಾಲಯ

ಪೊರ- ಹಲಸಂಗಿ

ಜಿ- ವಿಜಾಪುರ

ಪೂರ್ವರಂಗದ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ

ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ವಿಚಾರಶೀಲರ ಮನ
ವನ್ನಾಕರ್ಷಿಸಿಕೊಂಡ 'ಪೂರ್ವರಂಗ'ದ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ.
'ಕಾಳರಾತ್ರಿ' ಯನ್ನೊದ್ದಿದವರಿಗೆ 'ಪೂರ್ವರಂಗ'ವನ್ನು
ಓದುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯು ಒತ್ತರಿಸಿದುದಾಗಿ ನಮಗೆ ಕಂಡುಬಂದ
ದ್ದರಿಂದ ಇದೀಗ ಅದರ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿ
ದ್ದೇವೆ. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯಗಳು
ಸೇರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಬೆಲೆ ಮೊದಲಿನಷ್ಟೇ (೧೦ ಪಣಿ).
ಬೇಕೆನ್ನುವವರು ಮೊದಲಿಗೆ ಹೆಸರು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

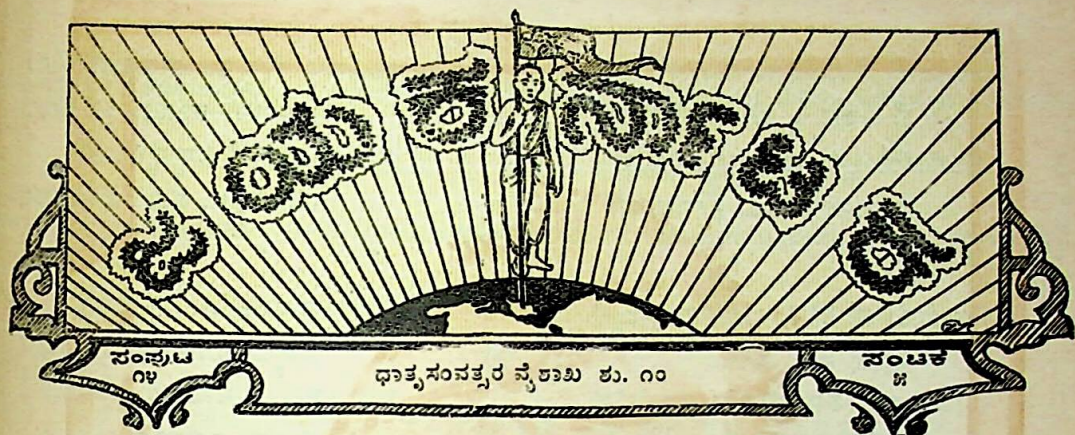
ವಿಳಾಸ- "ಅರವಿಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ"

ಪೊರ. ಹಲಸಂಗಿ, ಜಿ. ವಿಜಾಪುರ

ಮಲ್ಲದೇವಂದೆ

KALASINDHU PRESS, DHARWAR

ಗೀರ್ವಾಣೀ

ಕವಿ: ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾ. ನ. ಮಳಗಿ

ಹಾಡುವ ಹೊಳೆಗಳ ಹಾಸ್ಯವ ಗೆಯ್ಯುವ
 ನೀರೆಯು ನೀನಾರೆ ?
 ತುಂಬಿಯ ತೆರದಲಿ ಮೆಲ್ಲಲಿಯುಲಿಯುವ
 ಮೋಹಿನಿ ನೀನಾರೆ ?
 ಪದನೂಪುರಗಳ ಮಂಜುಳನಾದದ
 ವರನಟಿ ಯಾರಿವಳು ?
 ಭಕ್ತಿಯ ಕಡಲುದ್ವೇಷಿಪ ಗಾನದ
 ಯಾರೀ ಗಂಭೀರೆ ?

* * * *

ಸಕ್ಕದ ನುಡಿಯೇ ಸಕ್ಕರೆಯನಿಯೇ
 ನಿನಗೆಣೆಯಾರೀ ನೆಲದೊಳಗೆ
 ಬಲ್ಲಿದರಿಲ್ಲರು ಸಲ್ಲಿಸೆ ಸೇವೆಯ
 ನಿಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನಯ ಮೆಲ್ಲಡಿಗೆ

ಅಡಿಯಿಟ್ಟಡೆಯಲಿ ಜೀವನವೀಯುವ
 ದೈವಿಕವೃಷ್ಟಿಯೇ ನೀನಹುದು
 ಪರಿದೆಡೆಯಿಲ್ಲವ ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುವ
 ಪಾವನಗಂಗೆಯೇ ನೀನಹುದು

* * * *

ವಾಣಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಮಾನವಪೂಜ್ಯಳೆ
 ನೀನೇ ನಮ್ಮವಳು
 ದೇಶವ ಕೋಶವ ಜೀವನ ತೊರೆವೆವು
 ನಿನ್ನನ್ನಗಲಿರೆವು
 ಅನಿಲನ ರೂಪದಿ ಅವನಿಯ ಸುತ್ತಿಹೆ
 ಅಕ್ಷರರೂಪಿಣಿಯೆ
 ಭಾಷೆಗಳನ್ನುವ ಜಿದುರೊಳು ಬೀಸುತ
 ನೀನೇ ಹಾಡಿರುವೆ

* * * *

ಸೋಲುತ ನಿನ್ನಯ ಸಿರಿನುಡಿಯಂಪಿಗೆ
 ಹರುಷದಿ ಸರವಶನಾಗುವೆನು
 ಕವಿ ಕೊಂಡಾಡುವ ವೈಭವವಿಪುಲತೆ—
 ಯೆನಿತೆಂದಚ್ಚ ರಿವೊಂದುವೆನು

ನುಡಿಗಳ ಕೇಳ್ದರು ಭಾವವನರಿಯೆನು
 ಬಿಡಗನು ಕಾಣದೆ ಬಳಲಿರುವೆ
 ನಮ್ಮವಳಾಗಿಹ ನಿನ್ನನ್ನರಿಯದ
 ಪರಿಯೊಳು ಮಾಟವನೆಸಗಿಹರೆ

* * * *

ವೀಣಾನಾದವಿನೋದಿಸಿ ವಾಣಿಗೆ
 ಸಕ್ಕದ ನುಡಿಯೇ ಸಲ್ಲುವುದು
 ಸಂಗೀತಪ್ರಿಯನೆಮ್ಮಯ ದೇವನು
 ಕೇಳನು ಕರ್ಕಶವಾಣಿಗಳ
 ಕರ್ಕಶ ಭಾಷೆಯ ರಕ್ಕಸರಾಡರೆ
 ಸುಮನಸರಾಡರೆ ಸಂಸ್ಕೃತವ
 ಋಷಿಗಳ ವೇದದ ದೇವರ ನುಡಿಯದು
 ಪೃಥಿವಿಯದೆಂಬರೆ ಪರಿಣತರು

* * * *

ಸಕ್ಕದ ನುಡಿಯೇ ಸಕ್ಕರೆಯನೀಯೇ
 ನಿನಗೇಣೆಯಾರೀ ನೆಲದೊಳಗೆ
 ಸಾವಿರ ಲೋಕದ ಬುಧರೋಲ್ಕಿಸಿ
 ಎಡೆಯುಂಟೇನೌ ಪುಗಳೆ

ಹೊಸವರ್ಷದ ಒಸಗೆ

ಕವಿ: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಕೆ. ತಿಪ್ಪಯ್ಯ

ಭಾವಜಾಲಗಳೆಲ್ಲ ಬಾನ್ಗೇರಿ
 ಜವಗೆಡದೆ ಕಾಲಗತಿಯನುಸರಿಸಿ ಪಾರುತಿರೆ,
 ಯುಗಯುಗದಿ ಶೈಶವದ ಮುಂಚೆಳಗು
 ಬಗೆಗೊಂಡು ಸರಸ ಸುವಿನೋದದಲಿ ಪರಿಯುತಿರೆ,
 ಅನುಭವದ ಬೆಳಕಿನಲಿ ಯೌವನವು
 ಅನುಗೊಂಡು ಕಳೆಗೊಂಡು ಫಲಿಸಿ ಮೈದೋರುತಿರೆ,
 ತೊಳತೊಳಗಿ ಸಿತಯಶಶ್ಚಂದ್ರಿಕೆಯು
 ಪ್ರಳಯಪರಿವೇಷ್ಟನದಿ ಪೊಸತಾಗಿ ಬೆಳಗುತಿರೆ,

ಸತ್ಯಸೌಂದರ್ಯಗಳು ಒಲುಮೆಗಳು
 ಬಿತ್ತರದ ಜೀವನದಲೊಂದಾಗಿ ನಲಿಯುತಿರೆ,
 ದಾಂತಿ ಧೃತಿ ಮತಿ ಶಾಂತಿ ನಿಜಕರದೊ—
 ಳಾಂತ ಕಡುಗದ ಕಾಂತಿ ಮೇಳಯಿಸಿ ಮೆರೆಯುತಿರೆ,
 ಜಗಕೆ ಮಿತಿಮೀರಿ ಸಮ್ಮುದ ಸಾರಿ
 ಸೊಗಕೆ ಘನತೆಯ ಬೀರಿ ಬಂದನದೊ ಬಳಸುತಿರೆ,
 ನಲವೇರಿ ಒಲವೇರಿ ಭಲವೇರಿ
 ನಲ್ಲ, ಶ್ರೀಧಾತ್ಯ ಸಂವತ್ಸರದ ಅಧಿನಾಯಕ!

ವಿಜಯೀ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ

‘ ಮಧುರಚೆನ್ನ ’

ದೃಢಸಂಕಲ್ಪನನ್ನು ದೇವಾಧಿದೇವತೆಗಳೊಡ್ಡಿದ ವಿಘ್ನಗಳು ಏನು ಮಾಡಿಯಾವು ?
ಕೃತಾರ್ಥನಾಗದೆ ಅವನು ಎಂದೂ ತೃಪ್ತನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಪ್ರಾಪ್ತನೆಂಬುದೇನೂ
ಇಲ್ಲವೆಂದು ಸಾರಿದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರದ ಮೂರ್ತಿಯಂತ ರೂಪವೆ.

ಭ್ರಮೆಯೋಗಕ್ಕೆ ಧ್ರುವ, ಜ್ಞಾನಯೋಗಕ್ಕೆ ಶುಕ್ರ, ಕರ್ಮಯೋಗಕ್ಕೆ ಜನಕ ಮುಂತಾದ ಮಹಾಪುರುಷರು ಉಪಾಹರಣಸ್ವರೂಪರೆಂಬುದು ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ. “ದೇವನು ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕಾನು ?” ಎಂಬ ಹೃದಯದ ವ್ಯಾಕುಲತೆಯು ಭ್ರಮೆಯೋಗದ ಪಲ್ಲವಿಯಾದರೆ “ಕೇವಲ ಸತ್ಯವು ಯಾವದು ?” ಎಂಬ ಬುದ್ಧಿಯ ಕೂಟ ಪ್ರಶ್ನೆ ಜ್ಞಾನಯೋಗದ ಮೂಲಸೂತ್ರವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕರ್ಮಯೋಗದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯು ಇಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನನಗಿನ್ನಿಸುವದಿಲ್ಲ. “ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೂ ಪರಮಾರ್ಥವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವದು” ಎಂದು ಜನಜನಿತವಾಗಿರುವ ಹಳೆಯ ಮಾತು ಈ ಯೋಗದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯಾಗಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ‘ಪ್ರಪಂಚ’ವೆಂಬುದು ಕುಟುಂಬವಾದರೂ ಆಗಿರಬಲ್ಲದು. ಅಥವಾ ಜನತಿಯಾದರೂ ಆಗಿರಬಲ್ಲದು. ಕಾರ್ಯಾಸಕ್ತ ಜೀವಿಗಿ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಬುದ್ಧಿಯುಂಟಾದರೆ ಈ ಯೋಗವು ರೂಪಗೊಳ್ಳುವದು. ಒಟ್ಟಿಗೆ—ಕರ್ತವ್ಯಕರ್ಮನಿರತನಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮಗುಹವನ್ನು ಪಡೆಯಲೆಳಸುವದೇ ಒಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ಕರ್ಮಯೋಗವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಈ ಮೂರರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಯೋಗವು ಯಾವದು ? ಅಲೋಚಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಆತನಿಗೆ ಇವು ಮೂರೂ ಸರಿಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಹೃದಯ, ಬುದ್ಧಿ, ಕರ್ಮಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಈ ಮೂರನ್ನೆವಲಂಬಿಸಿದ ಮೂರು ದೋಷಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನಜಾತಿಯ ಯೋಗವು ಆತನದು.

ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನ, ಆಹಂಕಾರ, ಮುಂತಾದ ಕೀಳು ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಂದಿಳಿದ ಒಂದು ಮಹತ್ತರವಾದ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ಅದನ್ನು ಲ್ಲವರಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಬತ್ತರೊಂಭತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಆಸುರರಾಗಿರುವುದೂ ನಿಜವೇ. ಹುಂಕಾರಮಾತ್ರದಿಂದ ಸಹಸ್ರ ಸಹಸ್ರ ಜನರನ್ನು ನಡುಗಿಸಿಬಿಡಬಲ್ಲ ಅಜೇಯ ಶಕ್ತಿಯು ಇಂಥವರ ಸಹಜಸಂಪತ್ತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥವರೊಳಗಿನ ಉದಾರಚರಿತರೇ ಸ್ವಬಲದಿಂದಾದ ಸಮ್ರಾಟರು. ಇವರಿಗೆ ಯೋಗದ ಅಗತ್ಯವುಂಟಾದರೆ ಅದು ತಮ್ಮ ಅಜೇಯಶಕ್ತಿಗೆ ನೂರ್ಮಡಿ ತೇವವನ್ನು ತಂದು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೇ ಹೊರತು ನೋಕ್ಷಣೀಕ್ಷಣಗಳ ಭಿಕ್ಷಾಟನ ಕ್ಕಲ್ಲ. ಈ ಯೋಗಕ್ಕೆ ನಾವು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಶಕ್ತಿ ಯೋಗವೆಂದೂ, ಲಾಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಸಾಮ್ರಾಟಯೋಗವೆಂದೂ ನಾನುಕರಣವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಪ್ರಚಲಿತ ಹಲಯೋಗ—ರಾಜಯೋಗಗಳು ಈ ಶಕ್ತಿಯೋಗದ ಅಂಗೋಪಾಂಗಗಳೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಇವೆರಡು ಯೋಗಗಳ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಶಕ್ತಿಸಂಪಾದನೆಯೇ. ಋಗ್ವೇದದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನದೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಪ್ರದವಾದ ಗಾಯತ್ರೀಮಂತ್ರದ ಮಹತ್ವವು ಕೊನೆಯ ಎರಡು ಯೋಗದವರಿಗಿದ್ದಷ್ಟು ಮೊದಲಿನ ಮೂರು ಬಗೆಯವರಿಗಿಲ್ಲದುದೂ ಒಂದು ವಿಚಾರಣೀಯವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಕೇವಲ ಪರಲೋಕಲೋಭದವರಿಗೆ ಇಹಲೋಕದ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಂಥ ಶಕ್ತಿಯೋಗಿ

ಗಳ ವಿಚಾರವು ತುಚ್ಛವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಪರಲೋಕ ಪರಾಯಣತೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ ನಿಂದಿಸಿದ ಜಾಬಾಲಿಗೆ ಕೂಡ ಬೈಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಗತ್ಯಂತರ ಎರಲಿಲ್ಲ. ಶಕ್ತಿವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನರಾದ ಪರಲೋಕಾಪೇಕ್ಷೆಯ ಸನಾತನಿಗಳ ಜಂಗುಳಿಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ವಿಶ್ವಜಗತ್ತಿನೊಡನೆ ಸಹಮತವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಥಾನಾಯಕನು ವಿಶ್ವದ ಅಮಿತ್ರನಾದ ಬಿಂಕಗಾರ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಾಗಿರಬೇಕೇ ವಿನಾ, ಸಪ್ತಗಿನ ಪುರಾಣಿಕರು ಹೇಳುವಂತೆ ಆತನ ಹೆಸರಿನ ಅರ್ಥವು ವಿಶ್ವದ ಮಿತ್ರನೆಂದು ಎಂದಿಗೂ ಆಗಲಾರದೆಂದು ನನ್ನ ಬಲವಾದ ಅನಿಸಿಕೆ.

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ಮೊದಲಿಗೆ ರಾಜನು. ಆತನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಸರ್ವತ್ರ ಶಾಂತಿಯು ಅವನ ವೀರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ನೀರಸವೆನಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸೇನಾಸಮೇತನಾಗಿ ಪರಚಕ್ರಗಳ ಕೂಡ ಕಾಲು ಕೆದರಿ ಕದನ ಹೂಡಬೇಕೆಂದು ದ್ವಿಜಜಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು. ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನನಿಧಿಗಳಾದ ವಸಿಷ್ಠ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಆಶ್ರಮ. ಅಲ್ಲಿ ಆತನು ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆಂದು ಬಿಡುಬಿಟ್ಟನು. ವಸಿಷ್ಠರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವಧೇನುವಿನ ದಯೆಯಿಂದ ಸರ್ವಪರಿವಾರಯುಕ್ತನಾದ ರಾಜನಿಗೆ ಮನಸು ತಣಿಯುವಂತೆ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಕಾನನವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಋಷಿಯು ತನಗೆ ಸಕಲ ವೈಭವಯುಕ್ತನಾದ ಸತ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನಾದದ್ದು ಈ ಧೇನುವಿನಿಂದಲೇ ಎಂದರಿತು, ಅದು ತನಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಆಶೀರ್ವಚನ. ಆದರೆ ಅದು ಋಷಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ರಾಜರನ್ನು ಸೇರತಕ್ಕ ವಸ್ತುವೇ ಅಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ವಸಿಷ್ಠರು ಆ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಸಮ್ಮತಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ಬಲಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸೆಳೆಯಲೆಳಸಿದನು.

ಆಗ ವಸಿಷ್ಠರು ಆ ಧೇನುವಿನ ಕೃಪೆಯಿಂದಲೇ ಮಾಟದ ಸೇನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಉಭಯ ಸೇನೆಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಯುದ್ಧಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅಂತೂ ಕಾಳಗವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅದು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿಯೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಯುದ್ಧವೇನೋ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಆದರೆ ಜಯವು ಮಾತ್ರ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಸುಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಆತನ ಅಹಂಕಾರವು ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಕೆರೆಕೆ ಜಯದ ಮೂಲರೂಪಿಯನ್ನೇ ಹಸ್ತಗತವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಆತನನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿತು.

ಬಳಿಕ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ಬಹುಕಾಲ ತಪವನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಅಮೋಘಶಕ್ತಿಯ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು

ಪುನಃ ವಸಿಷ್ಠರ ಮೇಲೆ ಎರಿಬಂದನು. ಇವನು ತನ್ನ ಸರ್ವ ಆಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶರಸೂರೆ ಮಾಡಿದನು. ಆದರೆ ವಸಿಷ್ಠರು ಒಂದು ಎನೆ ಎರಡುಮಾಡದೆ ನಿರ್ವಿಕಾರ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಆತ್ಮಸ್ಮರಾಗಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಒಂದು ಕೂಡಲೂ ಕೂಡ ಕೊಂಕಲಿಲ್ಲ. ಋಷಿಬಲದ ಮುಂದೆ ರಾಜತೇಜವು ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿಗೂ ಕೀಳೆಂದು ಕಂಡಾಗಲೇ ಕಡುಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು “ಬ್ರಹ್ಮತೇಜವನ್ನು ಗಳಿಸಿಯೇ ಇವನ ಪಾರುಪತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವೆನು” ಎಂದು ಘೋರಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಂದಿನಿಂದ ಮಹೋಗ್ರತಪವನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಹತ್ತಿದನು.

ಆತ್ಮ ವನಾಂತರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ತಪಸ್ಸು ಬಲಿಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇತ್ತ ವಸಿಷ್ಠರ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯು ನಡೆಯಿತು. ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಅರಸನಾದ ಶ್ರೀಶಂಕುವು ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಗೆದ್ದು ದೇಹಸಹಿತ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಆಶೀರ್ವಚ್ಛು ಅದಕ್ಕೆ ಸುಕೂಲವಾದ ಒಂದು ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಸಿಷ್ಠರನ್ನು ಕೇಳುವದಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ನಕ್ಕು—ಇದು ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ತಾವು ಕೈಹಾಕಲಾರಿವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅರಸನನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕಳಿಸಿದರು. ಅವನು ವಸಿಷ್ಠರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋರಿಹೊಕ್ಕನು. ಅವರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳಲು ಅವನಿಗೆ ಇವರ ಕಡುವೈರಿಯಾದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಹೆಸರು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದು ಆತನಿರುವ ವನಾಂತರಕ್ಕೆ ಪಯಣಬೆಳಸಿ ನಡೆದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಥೆಮಾಡಿ ಹೇಳಿದನು. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಕಣ್ಣು ಕೆರಳಿಸಿ ತನ್ನ ವೈರಿಯು ಕೈಲಾಗದವನೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಈ ಪ್ರಸಂಗದಿಂದ ಮನಗಾಣಿಸಿಕೊಡುವೆನೆಂದು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಹೂಡಿ ತನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪರಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಶಂಕುವನ್ನು ದೇಹಸಹಿತ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಜಿಗಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಸ್ವರ್ಗದ ದೇವತೆಗಳು ಅವನನ್ನು ಮರ್ತ್ಯಕ್ಕೆ ನೂಳಿದುದು ಆಗ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ರೊಚ್ಚಿನಿಂದ—“ಎಲಾ, ನಿಮ್ಮ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಹಾಳುಗಿಡವಿ ಪ್ರತಿಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸದಿವರಿ ನನ್ನನ್ನು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನೆಂದು ಕರೆಯಬೇಡಿರಿ!” ಎಂದು ಜಪೆಯನ್ನು ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಪ್ರಲಯಾಚ್ಛಾಲೆಯಂತೆ ಕಿತ್ತಿಕೊಂಡೇ ತಲೇ ದೇವತೆಗಳು ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗಿ ಒಪ್ಪುವವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾದರು. “ನಮ್ಮ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಮರ್ತ್ಯಕ್ಕೂ ನಡುವೆ ಆತನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ನೆಲೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸು. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ನಾವು

ನಮ್ಮನ್ನು ಹತಭಾಗ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಡ. ದೇಹಸಹಿತ ಆತನನ್ನು ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ನಮಗಿಂತ ಮೇಲಿನ ವಿಧಿಯು ನಮಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲಿಸುತ್ತಿದೆ ಯಾದುದರಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು. " ಹೀಗೆಂದು ಬಿನ್ನು ವಿಸಿಕೊಂಡ ದೇವತೆಗಳ ಇಷ್ಟವನ್ನು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ನೆರವೇರಿಸಿದನು.

ದೇಹಸಹಿತ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆರುವುದು ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವು ಏನಿದ್ದಿದ್ದಿತು ? ದೇಹಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಕೊಂಡು ಪರಲೋಕಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವವಿದ್ಯೆ ಇದಾಗಿರಬೇಕು. ಒಟ್ಟಾರೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮುನಿಯು ಅಘಟಿತ ವಿದ್ಯೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕನೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಮಾನವನೊಳಗಿನ ಸಂಕಲ್ಪಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಖರಗೊಳಿಸಿ ಸೃಷ್ಟಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ವಿದ್ಯೆಯು ಅದಿಪ್ರವರ್ತಕನು ಆತನೇ ಆಗಿರಬಲ್ಲನು. ಆತನ ಪವಾಡಗಳು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅತಿ ರೋಷಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿರಬಹುದಾದರೂ ಆತನು ಅಘಟಿತ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರ್ವಥಾ ಅನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದಿರಲಿ. ತ್ರಿಶಂಕುವಿಗೆ ಜೀವಂತ ನಿರೂಪಣೆ ಪರಲೋಕ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮುನಿಯ ತಪೋಬಲವೆಲ್ಲ ವ್ಯಯವಾದ್ದರಿಂದ ಆತನು ಎದೆಗುಂದದೆ ಪುನಃ ದೀರ್ಘತಪನನ್ನಾಚರಿಸುವದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು.

ತಿರುಗಿ ಆತನ ತಪಸ್ಸು ಬಹುಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಕದಶೆಗೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ದೈವವು ಮತ್ತೊಂದು ಆಟವನ್ನು ಆವನ ಎದುರಿಗೆ ಹೂಡಿತು. ತ್ರಿಶಂಕುವಿನ ಮಗನಾದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು " ನರಮೇಧ " ವೆಂಬ ಯಜ್ಞದ ಸಲುವಾಗಿ ಶುನಸ್ತೇಫನು ಬಂಧಿಸಿಕೊಂಡನನ್ನು ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟಿದ್ದನು. ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮುನಿಯ ಅಶ್ರಮ. ಅವನ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದ ಶುನಸ್ತೇಫನು ಓಡಿಬಂದು ಮೊರೆಹೊಕ್ಕು ಹೇಳಿಕೊಂಡದ್ದೇನೆಂದರೆ— " ನನ್ನ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳಿಗಿರುವ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ನಾನು ನಡುವಿನವನು. ಸರಮೇಧದಲ್ಲಿ ವಧಿಸುವದಕ್ಕೆಂದು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರರಾಜನು ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಕುಮಾರನನ್ನು ಕೇಳಲು, ತಂದೆಯ ಪ್ರೀತಿಯವನಾದ ಹರಿಮಗನನ್ನೂ ತಾಯಿಯ ಅಕ್ಕರತೆಯವನಾದ ಕಿರಮಗನನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು, ದಿಕ್ಕು ಗೇಡಿಯಾದ ನನ್ನನ್ನು ಅವರು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು. ಅಯ್ಯೋ! ದಿಕ್ಕಲ್ಲದವರಿಗೆ ನೀವೇ ದಿಕ್ಕೆಂದು ದಶದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕೀರ್ತಿ ಹಬ್ಬಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನಿಗಿಂತ ಭರವಸದಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೊರೆಹೊಕ್ಕು

ರುವೆನು. ಸಲಹುವದೂ ಕೊಲ್ಲುವದೂ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. " ಅನುಭವಾದ ಶುನಸ್ತೇಫನ ಮೇಲೆ ಕನಿಕರ ಹುಟ್ಟಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮುನಿಯು ಅವನಿಗೊಂದು ಗೂಢಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು— " ನಿನ್ನನ್ನು ವಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ನೀನು ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿದರೆ ನಿನ್ನ ಮೈಮೇಲೆ ಶಸ್ತ್ರಗಳೇ ನಾಟಲಾರವು " ಎಂದು ಅಭಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು.

ಮಂತ್ರಬಲದಿಂದ ಶುನಸ್ತೇಫನೇ ನೋಡು ಕೊಂಡನು. ಇದರಿಂದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನಿಗೂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಿಗೂ ಘನವಿರೋಧವು ಬೆಳೆಯಿತು. ಮುಂದೆ ಮುನಿ ವರನು ಆ ರಾಜಶಿಖಾಮಣಿಯನ್ನು ಪರಿಪರಿಯಿಂದ ಕಾಡಿದ ಕಥೆಯು ಸರ್ವಶ್ರುತವೇ ಇದೆಯಷ್ಟೆ ? ಶುನಸ್ತೇಫನನ್ನು ಉಳಿಸುವದರಲ್ಲಿಯೂ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನನ್ನು ಕಾಡುವದರಲ್ಲಿಯೂ ಪುನಃ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮುನಿಯ ತಪಸ್ಸುತೆಯೆಲ್ಲ ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು. ಅದರೂ ಆ ಕಡುಗಲಿಯು ಹಿಂದೆಗಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ದೃಢಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಾಡಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದೇನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಮಾತೇ ? ಇಂಥ ಅಪ್ರತಿಹತವಾದ ಉತ್ಸಾಹವಿರುತ್ತದೆಂತಲೇ ಇಂಥವರು ಜಗತ್ತಿನ ಶತ್ರುಗಳಾಗಿ ಬಾಳುವರು.

ಈ ಸಾರೆ ನೂರ್ಮಡಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹೂಡಿದ ತಪೋಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ದೇವದೇವನು ಮನಮೆಚ್ಚಿ— " ನೀನಿಗೆ ರಾಜ ಋಷಿಯ ಪದವಿಯನ್ನಿತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಪಸ್ಸನ್ನು ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಗೊಳಿಸು " ಎಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಮುನಿ ವರನು ಸಮ್ಮತಿಸಲಿಲ್ಲ. " ನನಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದು ಅದಲ್ಲ. ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಪದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಅಂತರಂಗವು ಹೆಸಿದಿದೆ " ಎಂದನು. ಅದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಭಯಭೀತರಾದ ದೇವತೆಗಳು ಅಡ್ಡಬಂದು ದೇವದೇವನಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟು, ಬರತಕ್ಕ ವರವನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಅದರಿಂದ ಇಂತಹದಕ್ಕೆಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಿಂಥವು ಧೈರ್ಯಗಟ್ಟು ಕುಗ್ಗುವಂತಹದೇ ?

ಹತ್ತು ಮೊಳ ಜಿಗಿಯುವದಕ್ಕೆ ಪುಯತ್ತಿಸಿದರೆ ಕೊನೆಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಆಗಲೊಲ್ಲದೇಕೆ—ಜಿಗಿಯಲಿಕ್ಕಾದರೂ ಬರುತ್ತದೆ, ಎಂದೆನ್ನುವಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಯಾಗುವದಕ್ಕೆ ಎತ್ತುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮುನಿಯು ಇಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಯಾವದೇ ಆಗಲೊಲ್ಲದೇಕೆ—ಒಂದು ಋಷಿತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದನು. ಇಂದು ಸುಶಿಕ್ಷಿತರು ' ಧಿಯರ ' ' ಪ್ರಾಕ್ರಿತ್ ' ಎಂದನ್ನುತ್ತಿರುವ ಮಾತು ಇದೇ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವದು ಹೆಚ್ಚು, ಕೈಗೆ ನಿಲು ಕುವದು ಸ್ವಲ್ಪ. ಬುದ್ಧಿಗೂ ಆಲೆಗೂ ತೋರುವದು ಹೆಚ್ಚು.

ಜೀವನಕ್ಕೆ ಲಭಿಸುವದು ತುಸು. ಆದರೆ ಹೀಗೆಯೇ ತುಸು ತುಸು ಅನ್ನುತ್ತ ಮುಂದುವರಿದ ಹಾಗೆಲ್ಲ ಆದೇ ದೊಡ್ಡ ದಾಗುತ್ತಬರುವದು. ರಾಜರ್ಷಿಪದವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಲ್ಲಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮುನಿಯ ತಪೋಜೀವನದ ಪೂರ್ವ ರಂಗವು ಮುಗಿಯಿತು. ಅದುದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಆರಂಭ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುನಿಯು ಉತ್ತರಸಾಧಕನು.

ಪೂರ್ವರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಾಧಕನ ಸದ್ವೃತ್ತಿಗಳೇ ಆತನ ತಪೋ ವಿಲಂಬಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವವು. ಆದರೆ ಉತ್ತರ ಸಾಧನದಲ್ಲಿ ದೇವತಾಕೋಟಿಯವರ ವಿರೋಧವೂ, ಅಂತರಂಗದ ಸುಪ್ತ ಕಲುಷಿತ ವೃತ್ತಿಗಳ ಚಲ್ಲಾಟವೂ, ಸಾಧಕನ ತಪೋಭಂಗಗೊಳಿಸಲು ಹೆಣಗಾಡುವದರಿಂದ ಈಗ ಅವ ಖ್ಯಾತಿಯೂ, ಅಧಃಪತನವೂ ಅವನನ್ನು ಮುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವವು. ಆದರೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮುನಿಯಂಥ ದೃಢಪ್ರತಿಜ್ಞ ಜೀವನಗಳು ಇಂಥದರೊಳಗಿಂದಲೂ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಜಿಗಿದು ಗಮ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಬಿಡುವವು.

ಇದೀಗ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಪದಕ್ಕಾಗಿ ಉಗ್ರತಪಸ್ಸು ನಡೆದಿದೆ. ಇತ್ತ ದೇವತೆಗಳು ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಕಡಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದು ಮೇನಕೆಯೆಂಬ ಸುರವೇಶ್ಯೆಯನ್ನು ವನಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿ ಅವಳ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ತಾವೂ ಹೋದರು. ಮುನಿಯ ತೇಜಕ್ಕೆ ಅಹುತಿಯಾದೇನೆಂಬ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಜೀವನವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವಳು ಆತನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡ ಹತ್ತಿದಳು. ಮುನಿಯೇನೋ ಕಂಡೂ ಕಾಣದವರೆಂತೆ ಸ್ಥಿರ ನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದನು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ವಾಯುವು ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತು ಪಡಿಸಿದ ಮೇರಿಗೆ ಅವಳ ಹೊಳೆವ ದುಕೂಲವನ್ನು ಹಾರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟನು. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮುನಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದಿ ನಿಂದಲೂ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಾರುಣ್ಯವು ಈಗಲೂ ಕೆರಳದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. 'ಆಯೋ ಪಾಪ! ಬಾಲೆ! ಅಸಹಾಯಳು! ' ಎಂದುಕೊಂಡು ಅವಳ ದುಕೂಲವನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲೆಳಸಿ ಆಸನದಿಂದ ಎದ್ದನು. ಅವಳ ಸಮೀ ಪಕ್ಕೆ ಹೋದಹಾಗೆ ಅವಳ ದೇವಕಾಂತಿಯಿಂದೊಪ್ಪುವ ಅಂಗ ಸಿರಿಯ ಮಹೇಂದ್ರಚಾಲವು ಅವನ ಚಿತ್ತವನ್ನು ಮುಸುಕಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಮೋಹಪರವಶನಾಗಿ ಅವಳೊಡನೆ ಬೆರೆದುಬಿಟ್ಟನು. ಮುಗಿಯಿತು. ಬಂದ ಕಾರ್ಯವು ನಿರ್ವಿಘ್ನ ವಾಗಿ ನೆರವೇರಿದ್ದರಿಂದ ದೇವತೆಗಳು ಹರುಷಬಡುತ್ತ ಬಂದಿರುಗಿದರು. ಕೆಲಕಾಲದ ಅನಂತರ ಮೋಹವಿಳಿದ ಮೇಲೆ ಮುನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಬಂತು. 'ಓಹೋ' ಎಂದನು. ಆದರೆ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮೇನಕೆಯು ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತು

'ನಿನ್ನ ಶಿಶುವನ್ನು ನೀನು ನೋಡಿಕೊ' ಎಂದು ಅವನು ಅವನ ಮುಂದಿರಿಸಿ ಹಾರಿಹೋದಳು. ಈಗ ಅವನ ತಪಸ್ಸೆಲ್ಲ ಅಳಿದದ್ದರಿಂದ ಶಾಪಕೋಪಗಳೇನು ನಡೆಯುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮುಂಚಿನ ಬಿಂಕಕ್ಕೇನು ಕೊರತೆ? ಆ ಬಿಂಕಗಾರನು ಇದಕ್ಕೆ ಹಣಿಯುವನೇ? ಇದೆಲ್ಲ ದೇವ ತೆಗಳ ಕಪಟವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಲು ಕಡುಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ— "ನಿಮ್ಮ ಶಿಶುವನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ, ನಿಮ್ಮ ಕಪಟದ ಫಲವನ್ನು ನೀವು ಉಂಡು ತೀರಿಸಿರಿ" ಎಂದು ಹೀದೂಳಿಸಿ ಇದ್ದ ಕೂಸನ್ನು ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಮದ್ದಾನೆಯಂತೆ ಮತ್ತೆ ತಪಶ್ಚರ್ಯಕ್ಕೆ ನಡೆದನು. ಅರಣ್ಯಪ್ರವೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ಹಾಲುಹಸುಳೆಯನ್ನು ತಿರುಗಿ ನೆಲೆಗೆ ಹಚ್ಚಬೇಕಾದ ದೇವತೆಗಳ ಶತಕೀರ್ತಿಯೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದುಹೋಗುವಂತೆ ಯಿತು.

ಗಂಡುಗೆಚ್ಚಿನ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮುನಿಯು ಪುನಃ ಇಷ್ಟು ಹುರುಪಿನಿಂದ ತಪವನ್ನು ಸಾಧಿಸಹತ್ತಿದನು. ಅವನ ತಪಸ್ಸಿನ ಝಳಕ್ಕೆ ದೇವತೆಗಳ ಕಿರೀಟಗಳು ಕರಗಿ ಕಳಚಹತ್ತಿದವು. ಆಗ ಅವರು ಇನ್ನೇನು ಮಾಡೋಣವೆಂದು ಕಣ್ಣು ವಿಕ್ರಿಯಾದರು. ಅವರಲ್ಲಿಯ ಬುದ್ಧಿವಂತರೆಲ್ಲಾ ತಪ್ಪೆ ಗೊಡಿಸಿ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವದನ್ನು ನಿಷ್ಕರಿಸಿ ಮನ್ಮಥನ ಮದ್ದಾನೆಯಂತಿರುವ ರಂಭೆಯನ್ನು ಕರೆದು ಅವಳಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ, ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಸರ್ವಸನ್ನಾಹ ದೊಂದಿಗೆ ಅವಳ ಹಿಂದೆ ಹೊರಟರು. ಅವಳ ರೂಪಲಾಸ್ಯ ವಂತೂ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗಿರಲಿ, ಅವಳ ಅಂಗಸಾರಭವು ಮೂಗ ತಾಕಿದರೆ ಉನ್ಮಾದವೇರದ ಜೀವಜಂತುವು ಧುಮ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವದು ಅಪರೂಪವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. "ಬದುಕಿದರೆ ಸ್ವರ್ಗ, ಸತ್ತರೆ ಸಮಾಧಾನ" ಎಂದು ಗಟ್ಟಿ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಸಮಸ್ತ ದೇವತಾಗಣವು ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡೆಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಸಮೂಹಗಟ್ಟಿ ನೆರೆಯಿತು.

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮುನಿಯ ಚರಮಪರೀಕ್ಷೆಯ ಹೊತ್ತು ಬಂತು. ರಂಭೆ ತನ್ನ ಅನಂಗವೈಭವವನ್ನು ಬಿಳುತ್ತು ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುವದೇ ತಡ, ಹಕ್ಕಿಪಕ್ಕಿಗಳ ಮದವೆದ್ದು ಕುಣಿಯಹತ್ತಿದವು. ತರುಲತೆಗಳೆಲ್ಲ ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಬಾಹ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ ದಪ್ಪಿದವು. ಸಮಸ್ತ ವನಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಾಡ ಗಂಧವಿಡುಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಈ ವಾಸನೆಯು ಬಡಿಯುತ್ತ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮುನಿಯು ದೇವತೆಗಳ ನೀಚಕೃತ್ರಿಗಿ ಉಂಟಾದ ಮಹೋಗ್ರ ಕೋಪವಶನಾಗಿ ಶಾಪವೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸುರ ಮಾಡಿದನು. ದೇವತೆಗಳು ದಿಕ್ಕುಗೆಟ್ಟು ಹಾಕಾರ

ವಾರಂಭಿಸಿದರು. ರಂಭಿಯ ಒನಪು-ಒಯ್ಯಾರಗಳು ದೆಸೆ
ಗಟ್ಟಿ ಹೋದವು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಯಿತಾದರೂ ದೇವತೆಗಳು
ಕಾಯನ ಹೇಳಬೇಕುತ್ಥಲೆ! ಹರುಷಬಡಹತ್ತಿದರು.
ಮಾಕಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಪದಕ್ಕೆರುವವನು ಕೋಪಾವಿಷ್ಟ
ನಾದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಅವನ ಅಧಃಪತನಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಆಯಿತು.
ಏಳು ಗೋಳಾದರೂ ದೇವತೆಗಳ ಕೈಯೇ ಕಡೆಗೆ ಸಾಧಿಸಿ
ಬಿಟ್ಟಿತು. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ಓಂಗೆಕಳಚಿದ ಮೋಟುಮರ
ದಂತೆ ಮತ್ತೆ ಮೊಂಡವಾಗಿ ನಿಂತನು. ಅದರೇನು? ಅವನು
ಕಳುಕುವನೇ? ಭೀ, ಆ ಮಾತು ಅವನ ಪರಿಚಯದ್ದೇ
ಅಲ್ಲ. “ಪುನಶ್ಚ ಹರಿಃ ಓಂ” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಕಟ್ಟುಗ್ರದ
ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೊನೆಯ ಅಸನವನ್ನು
ಮಂಡಿಸಿದನು.

ಈ ಸಾರಿ ದೇವತೆಗಳು ಕೈಸೋತು ನಿಂತರು. ದೇವ
ದೇವನು ದಿವ್ಯಪ್ರಭೆಯಿಂದ ರುಗರುಗಿಸುತ್ತ ಪ್ರಕಟ
ಮಾನನಾಗಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನುನಿಯನ್ನು ಹರಸಿ “ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿ
ಯಾದಿ” ಏಳು ಎಂದು ಸಂತ್ಸೈಸಿದನು.

ಓಂ ಓಂ ಓಂ | ಓಂ ಓಂ ಓಂ | ಓಂ ಓಂ ಓಂ ||

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ವ || ತತ್ ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭಗೋ

ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ || ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದ
ಯಾತ್ || ಓಂ ಓಂ ಓಂ ||

ಉತ್ತಿಸ್ಥತ | ಜಾಗ್ರತ | ಪ್ರಾಪ್ಯ ನರಾನ್ನಿಬೋಧತ ||
ಎಂದು ಶ್ರುತಿಯು ಸಾರುತ್ತಿದೆ. ಏಳು! ಎಚ್ಚರಾಗು! ಬಯಸಿ
ದ್ದನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡೇ ಹೊರಳು!! ಎಂಬ ಆ ಆಮರ
ವಾಣಿಯ ಮೂರ್ತಿಯಂತ ರೂಪವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಈ ಮಹಾ
ಧೃಢಸಂಕಲ್ಪಶಾಲಿಯಾದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನುನಿಯೇ ಸರಿ.

ಇತ್ತ ಜ್ಞಾನನಿಧಿಗಳಾದ ವಸಿಷ್ಠರಿಗೆ ಅಂತರ್ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ
ಇದೆಲ್ಲಾ ಮಾತು ಅವಗತವಾಗುತ್ತಲೆ ಅವರು ಪರಮಹರ್ಷ
ದಿಂದ “ಭೇರಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಾ! ನಾನು ಜನ್ಮ ಸಿದ್ಧ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿ
ಯಾದರೆ ನೀನು ತಪಸ್ಸಿದ್ದ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಯಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು
ಹಿಂದಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟಿ!! ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯು ಅಜರಾಮರವಾಗಿ
ಉಳಿಯುವದು! ಇದ್ದರೆ ಇಂಥ ಗಂಡುಗಾರಿಕೆ ಇರಬೇಕು!!
ಭಾಪು ಭಾಪು!!” ಹೀಗೆಂದು ಧನ್ಯೋದ್ಗಾರವನ್ನು ತೆಗೆಯುವ
ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮಹರ್ಷಿಯು ಇದ್ದರಿಗೆ
ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ಅರಿತು ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅನಂದ
ದಿಂದ ಅಸ್ಥಿಕೊಂಡರು! ದೇವತೆಗಳೂ ಕೂಡ ಮತ್ತೆರವನ್ನು
ತೊರೆದು ಹೂಮಳೆಗರೆದರು !! ಓಂ ಶ್ರೀ ಓಂ.

ಕುರುಡಿಯ ಕಾಣಿಕೆ

(ರವೀಂದ್ರನಾಥರಿಂದ)

ಅನುವಾದಕ: ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಶಾರದಾಮಂಡಲ, ವಿಜಯಪುರ

ನಾನೊಮ್ಮೆ ಪುಷ್ಪೋದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಓರ್ವ ಅಂಥ ಬಾಲಿಕೆಯು ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ
ಬಂದಳು. ಅವಳು ಕಮಲಪತ್ರವೊಂದರಲ್ಲಿ ತಂದ ಪುಷ್ಪಹಾರವನ್ನು ನನಗೆ ನೀಡಿದಳು. ನಾನು
ಅದನ್ನು ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡೆ. ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಒಲವೂರಿತವಾದವು.

ನಾನು ಅವಳನ್ನು ಮುದ್ದಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ: ‘ಮಗು, ನಿನ್ನ ಈ ಹೂಗಳು ನೇತ್ರವಿಹಿನವಾಗಿರು
ವಂತೆಯೆ, ನೀನೂ ನೇತ್ರವಿಹಿನವಳಾಗಿರುವೆ. ಮಗು! ನನ್ನ-ನಿನ್ನ ಈ ಮಿಲನವು ಅಪೆಷ್ಟ
ಸುಂದರವಾಗಿದೆಂಬುದನ್ನು ನೀನು ಅರಿಯಲಾರೆಯಾ! ’

ಶ್ರೀ. ಕಡೂರು ಶ್ರೀಪಾದ, ಮೈಸೂರು

ಕೂಡ ಕೆಲಿಯುವ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೂಲಕ, ಅತ್ಯಂತ ಮುಂದುವರಿದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಣ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಏನು ಕೆಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ನೈವಾರ್ಥಿಕ ಜೀವನವು ಹಾಳಾಗಿ ಆಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಅಶಾಂತತೆಯಾಗಿದೆ? ಮಿಸ್ ಮೇಯೋಳ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿದಂತಿದೆ.

ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕನುಗತವಾಗಿ ಸಹವಿದ್ಯಾ
ಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಸುಧಾ
ರಕರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಿರುವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ.
ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆ
ಲ್ಲಿಯೂ ಈಗ ನನಚೈತನ್ಯವುಂಟಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ,
ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಆಂದೋ
ಲನವೇ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಆಂದೋಲನವು ಮುಂದೆ ಯಾವ
ರೀತಿ ಸರಿಣಮಿಸಿ, ಯಾವ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದುವುದೆಂಬ
ದನ್ನು ಈಗ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಒಂದುವರೆ ಶತ
ಮಾನಗಳಿಂದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ಬಿರುಸಾಗಿ ನಡೆದುಬಂದ
ಕೆಲವು ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಒಳ್ಳೆಯವಾಗಿ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು
ಒಟ್ಟಿನ ಅಖಂಡ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಕೆಡುಕನ್ನುಂಟುಮಾಡು
ತ್ತಿರುವುದು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಸುಧಾರಕರಿಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮನ
ವರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂತಹ ಕೆಡುಕು ಮಾಡಿದವುಗಳಲ್ಲಿ
ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ತಪ್ಪುತಿಳುವಳಿಕೆ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ಈಗ
ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕನುಗತವಾದ ಮತವಿಲ್ಲ—ದೇವ
ರಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇವು ಕೆಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.
ಜರ್ಮನಿಯ ಹಿಟ್ಲರ್, ಇಟಲಿಯ ಮುಸೋಲಿನಿ, ಅಮೆರಿಕದ
ವಿಲ್ ಡ್ಯೂರೈಟ್, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಬರ್ನಾರ್ಡ್ ಷಾ ಮುಂತಾ
ದವರು ಈ ಕೆಲವು ಸುಧಾರಣೆಗಳ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತಿಳಿ
ದಿರುವವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿ
ಗಿದ್ದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಜ್ಞಾನ, ಗೃಹಿಣೀತ್ವ
ದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಾತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯಪಾಲನೆ, ಜನ

ರಿಗೆ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ಪೂಜ್ಯಭಾವ, ಅವರ ಪತಿಪ್ರತ್ಯಾಪ-
-ವು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೇ ಮೇಲ್ಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಬಿಡು
ಸಾಧ್ಯ; ಆದರಿಂದ ಜನಾಂಗದ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವ
ಎಂಬುದು ಆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ
ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ತೋರಿಬರುವುದು. ಹಿಂದೂ ಮತ
ಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೈಸ್ತ, ಮಹಮ್ಮದೀಯ, ಬೌದ್ಧ ಮುಂತಾದ
ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲಾ ಮತಭಾವನೆಗಳಿಗೂ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಈ
ರಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ನಂಬಲು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾದ
ಅನೇಕನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ, ಎಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂ-
ಚಕ್ಕೇ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ ತೋರಿಸುವಂತೆ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇ-
ಕಾನಂದರು ತೋರಿಸಿರುವರು. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯೇತನ
ನೋಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಗರಿಕತೆಯಲ್ಲಿ, ಈ
ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಆದಕ್ಕೆ ಹೊಸರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ
ಮುಂದೆ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೇ ಮೇಲ್ಪ್ರಿಯವಾಗುವಂತೆ
ಕ್ರಮಗಳಿವೆಯೆಂದು ತೋರಿಬರುವುದು. ಅಂತಹ ಕ್ರಮ-
ಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ, ಈಗಿನ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸುಧಾರಣಾಕ್ರಮ-
ಗಳಿಂದ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯವುಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು
ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ನಡೆ, ನುಡಿ, ಸಮಾಜಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಈ
ಗುಣವಾಗಿ ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು, ಮುಂದೆ ಆದರಿದ ಕೆಡುವಂತೆ
ಹಾಗೆ ಬಾಗರೂಕರಾಗಿದ್ದು ಹಲವು ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ-
ವುದು ನಮ್ಮ ಸುಧಾರಕರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮಹಾಪ್ರ-
ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಸಂ-
ಶೋಧನೆಯವಾಗಿರಬೇಕು, ನಿರ್ದಲವಾಗಿರಬೇಕು; ಸುಧಾ-

ಕರು ನೈತಿಕಪರಿಕರಣೆಯಿಂದಲೂ, ತಿಳಿವುನನ್ನಿನ ಸೇವಾ ದೃಷ್ಟಿಯು: ಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವ ಮೊದಲು ಆದರ್ಶವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗುವುದು. ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ನಿಘಂಟುವಿನಲ್ಲಿ (Oxford English Dictionary) “ಆದು ಹುಡುಗರಿಗೂ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡುವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ (It is the Education of boys and girls together)” ಎಂದಿದೆ. ‘ಒಟ್ಟಿಗೆ’ ಎಂಬ ಪದದ ಅರ್ಥವು ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ತುಂಬಾ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗೆ ಎಡೆಗೊಟ್ಟಿದೆ. ಹಲವರು ಹಲವು ಬಗೆಯಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಮಾಡುವರು. ಕೆಲವರು “ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರೂ ಮತ್ತೊಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರೂ ಕುಳಿತು ಪಾಠಕೇಳಬೇಕು. ಅವರು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವವರೆಗೂ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನು ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರದ ಹಾಗೆ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು” ಎನ್ನುವರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು “ಕೊಡುವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಒಟ್ಟಿಗೆ (Education together)” ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವರು. “ಹುಡುಗರೂ ಹುಡುಗಿಯರೂ ಓದುವರಹಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರದೆ, ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರನ್ನು ಜೊತೆಗಾಗಿ ಆರಿತು ಕೊಂಡು, ಬಳಕೆಯಿಂದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಜೀವಿಸಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಗಂಡಹೆಂಡಿರಾಗಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಇಬ್ಬರೂ ಸಂಸಾರನಿರ್ದಹಣದಲ್ಲಿ ಸಮನಾದ ಜನಾಬ್ಬಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಲು ತಕ್ಕವರಾದ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಜೆಗಳಾಗಲು ಸಹಾಯಕವಾದ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮಗಳಿರಬೇಕು” ಎಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತಾ ಬಿ. ಎ. ಹಾರ್ಡ್ (B. A. Howard) ಎನ್ನುವವರು “ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರ ಮತ್ತು ಹುಡುಗಿಯರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಮಭಾವನೆಯಿರಬೇಕು. ಎಂದರೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಮವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಶಾಲೆಯ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದುಗೂಡಿಸ್ತತಂತ್ರವಾಗಿ ಓದಲು ಅಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಡಬೇಕು” ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಕ್ರಮವು ಕಾಶಿಯ ಒಂದೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಶಾಂತಿನಿಕೇತನದ ವಿಶ್ವಭಾರತಿ ಮುಂತಾದ ಒಂದೆರಡು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನುಸರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವುದು. ಎರಡನೆಯ ಕ್ರಮವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವುದು.

ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಅನೇಕವಾದ ಈ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ಜನಾಂಗದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿವಾಹಪದ್ಧತಿಗಳು, ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿ, ಜನರಲ್ಲಿ ರೂಢವಾಗಿರುವ ರೀತಿ ನಡತೆಗಳು ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ತುಂಬಾ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುವುದು. ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ರಮಗಳ ಇದುವರೆಗಿನ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ನೋಡಲು, ಒಂದೂ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸರಿಬರಲಾರದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಗದ ಜನರು ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟಿರುವ ಏಕಪತ್ನೀವ್ರತ (Monogamy) ಪದ್ಧತಿಯ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಗೂ, ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ, ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ಪೂಜ್ಯತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಆದರ್ಶಗೃಹಿಣಿಯರು ಮತ್ತು ಆದರ್ಶ ಮಾತೆಯರಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಸಹಾಯವಾಗುವ ಒಂದು ಆದರ್ಶಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಾವು ಈಗ ಹುಡುಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದು ನೈತಿಕವಾಗಿಯೂ ಬಾಂಧ್ವಿಕವಾಗಿಯೂ ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿಯೂ ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿ ಉತ್ತಮಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿರಲಿ. ಇದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಇಡೀ ವಿಶ್ವಕ್ಕೇ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿಸುವ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಗೆ ಬರಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅಂತಹ ಪದ್ಧತಿಯೊಂದನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ನಮ್ಮ ಸುಧಾರಕರ ಈಗಿನ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ರಮಗಳು ನಮಗೆ ಅಗತ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸುವ ಮೊದಲು, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಈಗಿರುವ ಕ್ರಮಗಳು ನಮಗೆ ಸರಿಯಾಗದಿರಲು ಅವುಗಳ ನ್ಯೂನತೆಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಈಗಿನ ಕ್ರಮಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ವರೆ ಶತಮಾನದಿಂದೀಚೆಗೆ ನಡೆದ ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಪರಿಣಾಮವೆನ್ನಬಹುದು. ಅರ್ಥಿಕವೃಷ್ಟಿಯೂ, ಜ್ಞಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಇದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಕಾರಣಗಳಾಗಿದ್ದರೂ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಂಡಸರಿಗಿರುವಷ್ಟೇ ರಾಜಕೀಯ, ಅರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹೆಂಗಸರೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಲು ಅರ್ಹರು ಎಂಬುದೇ ಕಾರಣವು. ಯಂತ್ರಯುಗಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಂಬಲ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ವೀನಿಂಗರ್ (Weininger)

ಷೋಪನ್ ಹಾರ್ (Schopenhaur), ನೀಟ್ಜೆ (Nietzsche) ನೊಡಲಾದ ಮೇಧಾವಿಗಳು ಕೂಡ “ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ; ಅವರು ಗಂಡಸಿನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕು” ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಯಂತ್ರಯುಗದ ಪ್ರಾರಂಭದೊಂದಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಸಿವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಶಾಂತಸ್ವಭಾವ, ಸಹನಶೀಲತೆ, ವಿಧೇಯತೆ ಇವುಗಳು ಯಂತ್ರದ ಮಾಲಿಕರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿದುವು. ದುಡುಕು ಸ್ವಭಾವದ ಕೋಪಿಗಳಾದ ಒರಟು ಗಂಡಸರನ್ನು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅವರು ಮೆಚ್ಚಿದಾದರು. “ಈಗೊಂದು ಶತಮಾನದ ಹಿಂದೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರಿಗೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆಕೊಟ್ಟಿತು. ಜಾಹೀರಾತುಗಳೆಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೆಂಗಸರನ್ನೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದುವೇ ವಿನಃ ಗಂಡಸರನ್ನು ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ.”*

೧೮೮೨ರಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಸದಸ್ಯರಾದ ಯಂತ್ರದ ಮಾಲಿಕರು ಹೆಂಗಸರನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎಳೆಯುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ತಂದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನೂ ದೊರಕಿಸಿದರು. ಅದರಿಂದ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ತಾವು ಗಳಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ಗಂಡಸರಿಗೆ ಕೊಡದೆ ತಾವೇ ಅದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗುವ ಹಕ್ಕು ದೊರೆಯಿತು. ಕೈಗಾರಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲದೆ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲೂ ಹೆಂಗಸರು ಗಂಡಸಿನೊಂದಿಗೆ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮತೆಯಿಂದ ಕುಳಿತರು. ಸಹನಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಸಮವಾದ ಹಕ್ಕು ದೊರೆತು ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಇತಿಹಾಸ—ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ಅವರು ಗಂಡಸರನ್ನು ಮೀರುವಷ್ಟು ಜ್ಞಾನಪಡೆದರು. ಈಗ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರ ನಾಲ್ಕು ರಷ್ಟು ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಸ್ತ್ರೀಸಂಖ್ಯೆಯ ಅರ್ಧದಷ್ಟೂ ಹೆಂಗಸರು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತಿಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ರಷ್ಯದ ಸಂಖ್ಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರಂತೂ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗುವುದು. ೧೯೩೦ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ೪೯ ಮಿಲಿಯ (೪ ಕೋಟಿ ೯೦ ಲಕ್ಷ) ಜನರಲ್ಲಿ ೧೧ ಮಿಲಿಯ ಹೆಂಗಸರಿರುವರು. ಇದು ೧೯೨೦ರ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ನೂರಕ್ಕೆ ೧೦೦ ಪಾಲು ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಿತ ಹೆಂಗಸರು ೩ ಮಿಲಿಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ೧೯೨೦ರ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ನೂರಕ್ಕೆ ೨೪೯ ಪಾಲು ಹೆಚ್ಚಿರುವರು. ಭೌತಿಕಶಾಸ್ತ್ರ ಪರಿಶ್ರಮದಲ್ಲಿಯೂ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿಯೂ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೭೩ ಜನ

ಹೆಂಗಸರಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವೇನು? ನಾವು ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಗೃಹಿಣೀಧರ್ಮವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮರೆತುಹೋಯಿತು. ನಮ್ಮ ಮನೆ, ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನವು ಅಳಿದುಹೋಯಿತು. ಗಂಡಸರೂ ಹೆಂಗಸರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಮ್ಮ ಮನೆಮಠಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೃಷಿಜೀವನವನ್ನು ಮರೆತು ನಗರಗಳಿಗೆ ಬಂದರು. ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಾಟಕಲನುಕೂಲವಾದ ಕೋಶ (Boxes and Dormitories) ಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸತೊಡಗಿದರು. ‘ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರೆ ಮನೆ, ಆದುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳೇ ಬೇಡ’ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ನೊಳಿತು, ಈಗ ಬಹಳವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಸಂತಾನನಿರೋಧ ಪ್ರಯೋಗಗಳು (Contraceptives) ರೂಢವಾದುವು. ವಿನಾಹಪದ್ಧತಿಗಳೂ ಬಹುವಿಚಿತ್ರವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದುವು. ವಿನಾಹವು ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿಗಲ್ಲ, ಬರೇ ಕಾಮವಾಸನೆಯನ್ನು ತೃಪ್ತಪಡಿಸುವ ದಕ್ಕೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಮೂಡಿತು. “ಗಂಡಸು ತನಗಿಂತಲೂ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದವನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಬಲ್ಲನು; ಹೆಂಗಸು ತನಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದವನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಬಲ್ಲಳು. ಕಾರಣ ತನ್ನಷ್ಟೇ ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳ ಹೆಂಗಸಿನ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ಗಂಡಸು ಸುಖವನ್ನು ಕಾಣಲಾರನು.”† ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪ್ರಿಯರಾದ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಗಂಡಸರು ಹಿಂಜರಿದರು. ಈಗ “ಆಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪದವೀಧರರಾದ ಹೆಂಗಸರಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೬೦ ಜನರು ಆವಿವಾಹಿತರಾಗಿರಲು ಬಯಸುವರು.”‡ ಸೋವಿಯೆ ಗೊವಾಲೆವ್ಸ್ಕಿ (S. Kovalevsky) ಎಂಬ ವಿಜ್ಞಾನ ಪರಿಶೋಧಕರು ತನ್ನ ಸ್ವಯಾರೂ ಮದುವೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಪರಿಶಪಿಸುತ್ತಾ “ಏಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ಪ್ರೀತಿಸಲಾರರು? ನಾನಾಸ್ವರಾದ ಮೂಢ ಹೆಂಗಸರು ಕೂಡ ಪ್ರೀತಿಸಲ್ಪಡುವರು; ನನ್ನನ್ನೇಕೆ ಯಾರೂ ಪ್ರೀತಿಸಲಾರರು!”§ ಎಂದಿರುವರು. ಆಮೆರಿಕದ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸಹನಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪಡೆದು

* J. L. Hammond: “The Town Labourer”

† Dr. Will Durant: “Mansions of Philosophy” p. 20

‡ A. Siegfried: “America comes of age” p. 11

§ H. Ellis: “Studies in Philosophy of Sex” Vol. VI, p. 12

ತ್ತಿರುವ ಹುಡುಗಹುಡುಗಿಯರ ನೈತಿಕ ದುರ್ವರ್ತನೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಜಡ್ಜ್ ಲಿಂಡೈ (Judge Lindsay) ಯವರ ಅಧಿಷ್ಠಾನಗಳನ್ನು ಕನ್ಯಾಲಾಲ ಗೌಬಾರವರು ತಮ್ಮ ಅಂಕಲ್ ಸಾಮ್ (Uncle Sham) ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಳಿಸಿರುವಾಗ ವರ್ಣಿಸಿರುವರು. ಅವರು ಸಿನೇಮಾಗಳ ಮೂಲಕ ದುರುಚರಣೆಗಳನ್ನು ಕಲಿತು, ಮೋಟಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ (Drives), ದುರಾಶೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕೆಲವು ಹುಡುಗಹುಡುಗಿಯರ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳಿಂದ ಎತ್ತಿ ಬಣ್ಣಿಸಿರುವರು.

ಗಂಡಹೆಂಡಿರ ಆಶಾಂತತೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಂದು ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿವಾಹಕ್ಕೂ ನಾಲ್ಕು ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲವು ಗಂಟೆಗಳ ಹಿಂದೆ ವಿವಾಹವಾದವರಲ್ಲಿ ಒಡಕು ಹುಟ್ಟಿ ಈಗ ವಿವಾಹವಿಚ್ಛೇದನಕ್ಕಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯವೂ ನೋಡಬಹುದು. “೧೯೨೧ ಕ್ಕಿಂತ ೧೯೨೨ ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವ ವಿವಾಹಸಮ್ಮತಿಯು (Marriage Licence) ನೂರಕ್ಕೆ ೨೫ ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಜರುಗುವ ವಿವಾಹಗಳು (Unlicensed Marriages) ಹೆಚ್ಚಿದುದೇ ಕಾರಣ.”*

“ಒಂದು ಬೇಗ ವಿಚ್ಛೇದನವಾಗದ ವಿವಾಹಗಳು, ಕಳಂಕಿತ ರಾಗದ ಕನ್ಯೆಯರ ಹಾಗೆ ಆಪರೂಪವಾಗಿರುವವು.”* ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಗಂಡಸರು ಹೆಂಗಸರು ಒಬ್ಬ ರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅವಲಂಬಿಸದೆ ಇರಬಹುದಾದುದರಿಂದ ಜನರು ವಿವಾಹಜೀವನವನ್ನೇ ಆಪೇಕ್ಷಿಸದೆ ಸ್ಟ್ರೀಟ್‌ಬಾರಿಗಳಾಗಿರಲು ಬಯಸುವರು (Promiscuity). ಇಂತಹ ಸ್ಟ್ರೀಟ್‌ಬಾರಿಗಳನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ನಾವು ಈಗ ಹೇರಳವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗಂಡಸು ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸನ್ನೊಲಿದು ಅವರು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಒಟ್ಟಿಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದು ಕೋಣೆಯನ್ನು (Box) ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ದಿನದೊಳಗಾದರೆ ಅವನೊಂದು ಕಡೆ ಇವಳೊಂದು ಕಡೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು; ಊಟ ಉಪಚಾರಗಳೆಲ್ಲ ಹೊಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ; ತಿರುಗಿ ಅವರು ಸೇರಬೇಕಾದರೆ ಸಂಜೆಗೆ; ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆರೆ (Opera), ನಾಟ್ಯಶಾಲೆ (Dancing Balls), ಎಲ್ಲೂ ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ಇಬ್ಬರೂ ಒಟ್ಟಿಗಿದ್ದು ತಿರುಗಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಯಥಾ ಪ್ರಕಾರ ಹೊರಡುವರು. ಅವರ ಮನೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳೆಂದರೆ ಒಂದು ಮಂಜ, ಒಂದೆರಡು ಮೇಬು ಕುರ್ಚಿಗಳು, ಬಟ್ಟೆಬರೆಯ ಬೀರು ಒಂದು, ಅಲಂಕಾರ ದ್ರವ್ಯ

ಗಳ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಂದು—ಇಷ್ಟೆ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಾದರೆ ಕಾಪಾಡುವವರು ಯಾರು, ಹೆಂಗಸೋ ಗಂಡಸೋ? ಗಂಡಸು ಅದು ಹೆಂಗಸಿನ ಕರ್ತವ್ಯವೆನ್ನುವನು; ಹೆಂಗಸು ‘ನಿನಗಿರುವಷ್ಟು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನನಗೂ ಇದೆ. ಅದು ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವೇಕಾಗಬಾರದು?’ ಎನ್ನುವಳು. ಮಕ್ಕಳಾದರೆ ತಾನೇ ಈ ಜಗಳ? ಅಲ್ಲದೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇಂತಹ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕುವುದೂ ಕಷ್ಟ. ಕಾರಣ ಅವು ಬೇಡವೇ ಬೇಡ—ಎಂದು ಸಂತಾನನಿರೋಧ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಉಪಯೋಗ. ಹಾಗಿರಲು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಮನಸ್ಸು ಹಳಸಿದಾಗ—ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದ ಒದಗಬಹುದಾದ ಆಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಶಮನಮಾಡುವ ಶಿಶುಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಗೃಹಕೃತ ನಿರ್ದಹಣ ಮೊದಲಾದ ಸಾಧನೆಗಳಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ—ಶಾಸನದ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದಿದ್ದೇ ಆದರೆ ವಿಚ್ಛೇದನ; ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವನ ದಾರಿ ಅವನಿಗೆ, ಇವಳ ದಾರಿ ಇವಳಿಗೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು. ಇದು ಈಗಿನ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮತ್ತು ಅದರ ಅಂಗವಾದ ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪರಿಣಾಮ.

ಸುಧಾರಣೆಯ ಮಾತನ್ನೆತ್ತುವವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಎಲೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ನೋಡಿಕೊಂಡೇ ಮುಂದಿರುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪುರುಷರ ಅಧೀನರು ಎಂಬ ಪರಿಗಣನೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಆಶಾಂತತೆ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ. ಒಂದು ಗಾಡಿಯ ನೋಗವನ್ನು ಸಮವಾಗಿ ಹೊರುವ ಎರಡು ಎತ್ತುಗಳಂತೆ ಸಂಸಾರ ನಿರ್ದಹಣದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಸಮವಾಗಿ ಹೊತ್ತ ಗಂಡಹೆಂಡಿರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಅಥವಾ ಎಂಬ ಭೇದ ಭಾವನೆಯ ಮೂಲಕ ಶಾಂತಿಭಂಗವಾಗಿದೆ. ಅಜ್ಞಾನ, ಬಡತನ, ರೂಢಮೂಲವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ಕೆಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಹ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು—ಇವುಗಳಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದುರಾಚಾರಗಳು ನೆಲೆಗೊಂಡಿವೆ. ಅನೇಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿರುವ ಮುಂಬೈ ಮುಂತಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಕಾರರಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಅಕ್ರಮಕೂಟಗಳೂ, ಅನೈತಿಕ ನಡವಳಿಕೆಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಮಾಜ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಘೋರವಾಗಿರುವುದು. ಮಿಸ್ ಮೇಯೋರಂತಹ ಪರದೇಶದವರು ರಾಕ್ಷಸ ರೂಪದಲ್ಲಿ

* Judge Lindsay: “A Report on Marriage Licences.”

§ Dr. Will Durant: “Mansions of Philosophy” P. 222.

ನಮ್ಮನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲು ಎಡೆಗೊಡುವಂತಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ನೈತಿಕ ಅಧೋಗತಿಯ ಕಾರಣವನ್ನು ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹುಪರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಅಜ್ಞಾನ, ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ತಲೆಗೆ ಒಂದು ಕಾಲಾಣೆಯಂತೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುವ ಕಟುತರವಾದ ಬಡತನ, ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ರೂಢಮೂಲವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ನೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿ, ಬಾಲವೈಧ್ಯ, 'ನಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಮರ್ಹತಿ' ಎಂದು ಸಹಧರ್ಮಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಪಶುಸಮಾನಳಾದ ಅಡಿಯಾಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಪುರುಷನ ಮನೋಭಾವನೆ ಮತ್ತು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಲವಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿರುವ ಅವರ ನಾಗರಿಕತೆ-ಪ್ರಗತಿಗಳ ಗಾಳಿ-ಇವುಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ರಮವೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳು-ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಷ್ಟಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಅದು ಆ ದಾರಿಯನ್ನೇ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಅದನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ನಡುವೆ ಕುಳಿತಾಗಲಿ, ಅವರ ಅಂತರ್-ಜೀವನವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಯಾಗಲಿ ನೋಡಬಹುದು.

ಅವರಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಜನತೆಯೆಲ್ಲ ಈ ರೀತಿ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿಲ್ಲ. ಸುಖಶಾಂತಿಮಯವಾದ ಸಂಸಾರಗಳು ಅಲ್ಲೂ ಇವೆ, ಇಲ್ಲೂ ಇವೆ. ಆದರ್ಶಸಾಮಾಜಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳೂ ಸದ್ಗುಣಗಳೂ ಒಳ್ಳೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳೂ ಅಲ್ಲೂ ಇವೆ, ಇಲ್ಲೂ ಇವೆ. ಅಂತಹವನ್ನೇ - ಜನಜಾಗೃತಿಯಾಗಬಹುದಾದ

ದಾದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನೇ ಆಯ್ದು ಚಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿಯು ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮಗಳೇ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಾಸದ್ಧಿ ಹುಡುಕಿದರೆ ಅದ್ವಿತೀಯ ಪಂಡಿತರಾದ ಗಾರ್ಗೀಯ, ಮೈತ್ರೇಯ, ಲೀಲಾವತಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ಮುಂತಾದ ಸ್ತ್ರೀರತ್ನಗಳು ಇರುವವು. ಅವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅವರಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಲೆಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಪುರುಷರೊಂದಿಗೆ ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿ ಕಲಿತು ಪಂಡಿತರಾದವರೇ. ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆಶ್ರೇಯ ಎಂಬ ಸ್ತ್ರೀಯು ತಾನು ಅಗತ್ಯನ ಅಶ್ರಮದಿಂದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ಅಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಳು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಹಿಳೆಯರು ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿತು ತಮ್ಮ ಅಧ್ವಿನೀಯ ರಣಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ತೋರಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಗಂಡರೊಂದಿಗೆ ಕಲಿತವರಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಿಕ್ಷಣವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಈಗಿನ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಷ್ಟು ಪೂಜ್ಯಗೃಹಿಣೀತ್ವವನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವವರು ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇದೀಗ ಪ್ರ.ಪ.ಚದಲ್ಲಿಯೇ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮಗಳಿಂದಾದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿದುದಾಯಿತು. ಮುಂದಿನ ಬರಹದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದಾದ ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮಗಳು ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸೋಣ.

ಕವಿಸಮಯ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯರು, ಬಿ. ಎ. (ಆನರ್ಸ್), ಬೆಂಗಳೂರು

ಲೋಕವಿರುದ್ಧವಾದ ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಸಂಕೇತಗಳು ಕವಿಸಮಯಗಳು. ಅವು ಕವಿಯ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನೂ ಕಾವ್ಯದ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನೂ ತೊಲಗಿಸುವವು. ಆದರೆ ಮೂಲೆಯೆದ್ದ ಗಂಟೆಗಳನ್ನು 'ಚರಣಕಮಲ'ವೆಂದರೆ! ಕರಾಳ ಪುಳಿಂದಿಯನ್ನು 'ಚಂದ್ರಾ ನನೆ' ಎಂದರೆ!

ಲೋಕವ್ಯತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಗತಾನುಗತಿಕವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಲೋಕ ವಿರುದ್ಧವಾದ, ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಸಂಕೇತಗಳಿಗೆ ಕವಿ ಸಮಯವೆಂದು ಹೆಸರು. ಆದರೆ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಕವಿಯು ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಸವತ್ತಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಉಕ್ತಿವೈಚಿತ್ರ್ಯವು ಲೋಕವಿರುದ್ಧವಾದರೂ ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದರೂ ಅದು ಕವಿಸಮಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಧನಭೂತಿಯು "ಸಂತಾನವು ಪತಿಪತ್ನಿಯರನ್ನು ಬಂಧಿಸುವ ಒಂದು ಅನಂದದ ಗಂಟು" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಉಕ್ತಿವೈಚಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅವನನ್ನನುಸರಿಸಿ ಬಂದ ಕವಿಗಳು ಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದರೆ ಆಗ ಅನಂದದ ಗಂಟು ಕವಿಸಮಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಕವಿಸಮಯವನ್ನು 'ಅಸದಾಖ್ಯಾತಿ,' 'ಸದಕೀರ್ತನ,' 'ನಿಯಮ,' 'ಜಕ್ಯ,' ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗವನ್ನಾಡಬಹುದು. ಇವು ಒಂದೊಂದೂ ಜಾತಿ, ದ್ರವ್ಯ, ಕ್ರಿಯೆ, ಗುಣ—ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಕೇತಗಳಿವೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವ್ಯಾಪಾರವೆಲ್ಲವೂ ಸಂಕೇತಬದ್ಧವಾದುವು. ಕಾವ್ಯವೂ ಒಂದು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕಲೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಸಂಕೇತವು ಅದರಣೀಯವು. ಕವಿಸಮಯಜ್ಞಾನದ ಅಭಾವವು ಕಾವ್ಯ ರಸಸ್ವಾದನೆಗೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವೆಂದು ಕೆಲವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭಾಬಲದಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ

ಕಾವ್ಯಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಾರ್ಥ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ—ಪಾಲಕರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯು ಕವಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಉಕ್ತಿವೈಚಿತ್ರ್ಯಗಳು ಅನೇಕ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿಸಮಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವುಗಳು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಜ್ಞಾನವೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ವಸ್ತುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕವಿಯು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತಾದೃಶ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ಉಪಮಾ ದ್ಯುಲಂಕಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಅರ್ಥವ್ಯಪ್ತಿಯಿಂದ ಕವಿಯ ಭಾವಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡು, ಅವನು ಅನುಭವಿಸಿ ಹೃದಯ ಹಿಗ್ಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಭಾವಗಳು ನಮ್ಮ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ರೂಪುಗೊಂಡುತ್ಪದ್ಧಿ.

ಕವಿಯ ನಿಜವಾದ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾವೂ ಅನಂದಪಡಬೇಕಾದರೆ ಕವಿಸಮಯಜ್ಞಾನವು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ.

ದುಗುಲಮನುಷ್ಯ ತೊಟ್ಟು ಪೊಸಮುತ್ತನೆ ಚಂದನದಣ್ಣಿನಿಕ್ಕಿ ಮೆ |
 ಳ್ಲಿಗೆಯ ಸರಂಗಳಂ ಮುಡಿದು ಚಂಪಕಮಾಲೆಯನೆತ್ತಿ
 ಮೇಲೆ ತುಂ !
 ಬಿಗಳೊಲೆದಾಡದಂತೆಯಲಾಗದವೋಲ್ ನವ
 ಚಂದ್ರಿಕಾಚ್ಛವೀ |

ಚಿಗೋಡಗೂಡಿ ಪ್ರೋದಕಭಿಸಾರಿಕೆ ಮುತ್ತಿನ ಬೊಂಬೆ
ಯೆಂಬಿನಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ಅಭಿಸಾರಿಕೆಯ ಗಮನವನ್ನು
ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಚಂದ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಆಕೃತಿಯು ಪರ
ರಿಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಅದನ್ನು ಅಚ್ಚಾದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಿಕಾ
ಸದೃಶವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅಕೆಯು ಧರಿಸಿರುತ್ತಾಳೆ.
ಕವಿಯು ನೈಪುಣ್ಯವು ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲದೆ ಮುಂದುವರಿಯು
ತ್ತದೆ. “ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಸರಂಗಳಂ ಮುಡಿಮೆ” ಎಂದು
ಕವಿಯು ಹೇಳಿರುತ್ತಾನಷ್ಟೆ. ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಕರಂದ
ಪಾನಕ್ಕೆ ಭ್ರಮರವು ಮುತ್ತಬಡುವುದಾದುದರಿಂದ ಅಭಿ
ಸಾರಿಕೆಯು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡಬಹುದೆಂದು ಶಂಕಿಸಿ ಕವಿಯು
ಭ್ರಮರದ ಸುಳಿವನ್ನು ನಿರೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ “ಚಂಪಕ
ಮಾಲೆಯನೆತ್ತಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಚಂಪಕ
ಪುಷ್ಪಕ್ಕೆ ಭ್ರಮರವು ಮುತ್ತುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕವಿಸಂಕೇತವು
ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಈ ಪದ್ಯದ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಅನು
ಭವಿಸದೆ ಕವಿಯ ಕಲಾನೈಪುಣ್ಯವೂ ಅವನ ಚಮತ್ಕಾರ
ವಾದ ಭಾವವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮೂರ್ತಿ
ಮತ್ತಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುವುದೂ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಕವಿಸಮಯ.
ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣಕ್ಕೂ ಅಪಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಪ್ಪು
ಬಣ್ಣಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಸುವ ರೂಢಿಯುಂಟು. ಭೋಜರಾಜನ
ಕೀರ್ತಿಯು ಲೋಕವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿದುದರಿಂದ ವಿಷ್ಣು
ಬ್ರಹ್ಮರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ತೀರಸಾಗರವನ್ನೂ ಹಂಸವನ್ನೂ
ಗುರುತಿಪಲಾರದೆ, ವಿಷ್ಣುವು ಮಜ್ಜಿ ಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಸ್ವಸ್ಥಾ
ನವನ್ನೂ, ಬ್ರಹ್ಮನು ಹಾಲು ನೀರನ್ನು ಬೆರೆಸಿಟ್ಟು ತನ್ನೂ
ಲಕ ತನ್ನ ವಾಹನವನ್ನೂ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದರೆಂಬ ಹೇಳಿಕೆ
ಯಲ್ಲಿರುವ ಕವಿಯ ನೈಪುಣ್ಯಕ್ಕೂ ಚಮತ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಎಣೆ
ಯುಂಟು! ಇಂಥ ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನು ಓದಿಯೂ ಕೇಳಿಯೂ
ನಾವು ಮನದಡಿಯೆ ಅನಂದಪಡುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭೋಜ
ರಾಜನ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಇಷ್ಟು ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ಮನದಡಿಯೆ
ತೋರಿಸಲು ಮತ್ತಾವ ಪ್ರಕಾರಾಂತರದಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.
ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಉತ್ಕರ್ಷಾಪಕರ್ಷಗಳ ಪರಮಾವಧಿ
ಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಗಳೂ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಗಳೂ
ಸಹಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ರತ್ನದಂತಿರುವ ಮಾತು
ಗಳನ್ನು ಕವಿಸಮಯವೆಂಬ ಕುಂದಣದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಸೃಷ್ಟಿ
ಮಾಡಿದ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಅಭರಣವನ್ನು ಧರಿಸಲು ಯಾರು
ತಾನೆ ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ! ಮತ್ತು ಆ ಅಭರಣವನ್ನು ತಯಾರು

ಮಾಡಿದ ಶಿಲ್ಪಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಯಾರು
ತಾನೆ ವಿಸ್ಮಯಪಡುವುದಿಲ್ಲ!

ಗುರೂಪದೇಶ ಒಂದೇ ಆದರೂ ಪಾತ್ರಭೇದದಿಂದ ಭ
ಭೇದವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಕವಿಸಂಕೇತವು ನಿಷ್ಕರ್ಷಿತವಾದ
ಅವರವರ ಬುದ್ಧಿ ಕುಶಲತೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ವರ್ಣನಾ
ನೈಪುಣ್ಯವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕವಿಸಮಯವನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿ
ಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು ಒಬ್ಬರು ವರ್ಣನಾ
ವಿಷಯವನ್ನೇ ವಿಧವಿಧವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಾಬಲದಿಂದ
ವರ್ಣಿಸುವುದರಿಂದ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಹುಟ್ಟಿ ಅನೇಕ ರೀತಿ
ವತ್ತಾದ ಕಾವ್ಯಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ.

ಮೇಲೆ ಕಂಡ ವಿಚಾರವೆಲ್ಲವೂ ಕವಿಸಮಯವನ್ನೂ
ಸರಿಸಿ ನಡೆಯುವವರ ಮಾತಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇನ್ನೆ
ವಿರುದ್ಧವಾದ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ವಾದಮಾಡುವವರ
ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ವಿಚಾರಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕವಿಸಮಯವನ್ನನುಸರಿಸಿ ವರ್ಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದ
ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಗ್ನನಾಗುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಸಂ
ರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಭಾವಗಳು ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ವಿವರವಾಗಿ
ಮುಚ್ಚಿಹೋಗುವವು. ಹೇಳತಕ್ಕ ವಿಷಯವು ಚೆನ್ನಾಗಿ
ಗ್ರಹಣವಾಗಲಿ, ಚಿತ್ರವು ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ಬರಲಿ ಎಂಬ
ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಉತ್ತಮವಾದ ಕಾವ್ಯ
ಮಾನಗಳು ದಾರಿತಪ್ಪಿ ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಅತ್ಯಲ್ಪ
ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ. ಸದೇ ಸದೇ ಹೇಳುವ
ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ಹೇಳಿದರೆ ಸದೇ ಸದೇ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಮೇಲೆ
ಚಿದ ಸಾರಿನಂತೆ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. “ಅತಿಪರಿಚಯವು
ವಜ್ಞಾ” ಎಂಬಂತೆ ಉತ್ತಮವಾದ ವಸ್ತುವಾದರೂ ಕೆಟ್ಟ
ಪರಿಚಯವಾಗುವುದರಿಂದ ಸದೇಸದೇ ಮಾಡುವ ವಿಷಯ
ಯೂಟದಂತೆ ಜಿಗುಪ್ಸೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕವಿಯು ಕಾವ್ಯವು
ತನ್ನ ಸ್ವತಂತ್ರಾನುಭವವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ವಿಷಯ
ಹೇಳಿಯದಾದರೂ ಅದರ ನವೀನತೆಯನ್ನು ಕುಂದಿಸಬಾರದು
ಮೊದಲು ಕವಿಸಮಯವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದವನು ಕವಿ
ಅನಂದವನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭಾ
ಯಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಅಂಶಗಳನ್ನೇ ಅವನ ತರುವಾಯ ಬರೆ
ಕವಿಗಳು ಚರ್ವಿತಚರ್ವಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದವು
ರಿಂದ ಅದರ ಸತ್ಯವು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕವಿ
ಉಪಮಾನಗಳು ಪ್ರೌಢಕವಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಏನು? ಹೇಗೆ? ಎ
ಅಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ‘ಜಂದ್ರಾನನೆ’ ‘ಬಿಂಜಾಧರೆ’ ಮುಂತಾದ
ಉಪಮಾನಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು. ಸಂಪ್ರದಾಯ

ಇದ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರಾನುಭವಶಕ್ತಿಯ ಒಂದು ಹುರುಪು ಒಂದು ಕಾವು ಇಲ್ಲದೆ ಅದು ಕೇವಲ ಶುಕಪಾಠವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ.

ಕವಿಸಮಯದ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಳೇ ಕರ್ಪವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಕೇತಗಳ ಸ್ವಭಾವವೇ ಹಾಗೆ. ಅವರ ಕಾವ್ಯವು ಒಂದು ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಇದ್ದಂತಾಯಿತು. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ.

ತೇರೋ ತಾರಗೆ ಮೂಡಿದಂದು ತರದಿಂ ಪೊಂಬಾಟಿ

ಗಿಂಬಾದ ಕೋ |

ಮೇಳಾವಂ ಪೊರೆದುಮಾನೆದಲೆ ನುಣ್ಣಂ ಪೆಂಪ

ನಾಳ್ವಂದು ಪೊಂ |

ಬೇಗಂ ಕಂಬುಗಿದಂದು ಕನ್ನಡಿಗೆ ಕಣ್ಣಿಂದಂದು

ಬಾಲೇಂದು ಪಿಂ |

ತೇದಾಳ್ವಂದಡಿಯಿಂದಮಾಮುಡಿನರಂ ಬಣ್ಣಿಪ್ಪುದಾ

ಕಾಂತೆಯಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾದ, ಪಾದನಖ, ಕಪೋಲ, ಫಾಲ, ಕೇಶಪಾಶ ಎಂಬುವುಗಳಿಗೆ ತೇರ್, ತಾರಗೆ, ಪೊಂಬಾಟಿ ಅನೆದಲೆ, ಕಂಬು, ಕನ್ನಡಿ, ಬಾಲೇಂದು, ಪಿಂಡೇ ಎಂಬುವುಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಉಪಮಾನಗಳಾಗಿರುವುವು. ಈ ಉಪಮಾನಗಳೂ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದೇ ಹೊರತು ಈ ಉಪಮಾನಗಳಿಗೆ ಉಪಮೇಯಗಳಾದ ಪಾದಾದಿಗಳು ಬಿಡ್ಡೀಪಾತ್ರವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಉಪಮಾನೋಪಮೇಯಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗದೆ ಅಸಂಬದ್ಧ ಪ್ರಲಾಪವಾಗಿ ಕವಿಯ ಭಾವವು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ

ಜವರತ್ತೋಜ್ಜಲ ನೂಪುರಕ್ಕಣಿತ ವಾಮಾ ವಾಮು

ವಾಮಾಂಘ್ರಿ ಪ |

ಬ್ರವ ಸಂಘಟ್ಟನದಿಂ ತಳೆತಲರ್ದು ತನ್ನೊಳ್ ತತ್ತ

ದಾಲಕ್ಕಾಂ |

ಶುನಕೆಪುಂ ತಳೆಗ್ಗಂಪುಮುಳ್ಳಲರ್ದು ಕೆಂಪುಂ ನಾಡೆಯುಂ

ಚಿಲ್ಲುವಿ |

ಜುವಿನಂ ಮೂವಡಿಗಂಪುವಿಜಂದುದಶೋಕಾನೋಕಹಂ

ಜೈತ್ರದೋ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯಾಧರಣಭೂಷಿತೆಯರಾದ ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಚರಣಾಘಾತದಿಂದ ಅಶೋಕವೃಕ್ಷವು ಕೂಡಲೇ ಬೆಳೆದು, ಪಲ್ಲವಿಸಿ ರಾಗಾಂಧತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತೆಂದು ಅರ್ಥ.

ಜೈತ್ರಾಗಮದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವೃಕ್ಷಗಳ ಚಿಗುರುವಿಕೆಯು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದರೂ ಆ ಕಾರ್ಯವು ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಚರಣಾಘಾತದಿಂದಲೇ ಆಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಎಡಗಾಲಿನಿಂದ ಅಶೋಕವೃಕ್ಷವನ್ನು ಘಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಅದು ಚಿಗುರುತ್ತದೆಯೆಂಬ ಕವಿಸಂಕೇತವು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಪಾಠಕರಿಗೆ ಭ್ರಾಂತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಮುಗ್ಧ ಟ್ಟಿನಿಂದ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಅಶಕ್ತರಾದವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಉತ್ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಕಾವ್ಯಕಲೆಯನ್ನು ದರಿದ್ರನು, ಧನಿಕನು, ಚಿಕ್ಕವನು, ದೊಡ್ಡವನು ಎಂಬ ಭೇದಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಅನುಭವಿಸಬಹುದು. ಇಂಥ ಆನಂದವು ಒಂದು ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಉಂಟಾಗುವುದರಿಂದ ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೊರತೆಯೇ ಸರಿ.

ಕವಿಸಮಯವೆಂಬ ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಲ್ಪಪ್ರಾದೇಶ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಬುದ್ಧಿಯು ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ವಿಶಾಲ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನರಿಯದೆ, ಸರ್ವತೋಮುಖವಾಗಿ ಭಾವಗಳನ್ನು ಹೊರಸೂಸಿ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಅನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡದ ಕವಿಗೆ ಹೃದಯವೈಶಾಲ್ಯವೆತ್ತಣದು? ಇದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರತಿಭಾಸಂಪನ್ನರಾದ ಕವಿಗಳಿದ್ದರೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮಾರ್ಗವಲಂಬಿಗಳಲ್ಲದುದರಿಂದ ಅವರ ಕಾವ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಬೆಲೆಯು ಸಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕವಿಸಮಯವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾವ್ಯಗಳು ಕೇವಲ ಚಮತ್ಕಾರಜನಕವೇ ಹೊರತು ರಸಾತ್ಮಕವಲ್ಲ. ಕಾವ್ಯದ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶವು ರಸಾನುಭವ. ಇಂಪಾದ ಶಬ್ದದಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಆನಂದವೂ, ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಆನಂದವೂ, ಹೃದಯಕ್ಕೆ ತಟ್ಟಿ ಆದರಿಸುವಂತಾಗುವ ಆನಂದವೂ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ. ಇದರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹೃದಯವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಬಂದ ಆನಂದವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು. ಅದೇ ರಸಾತ್ಮಕವಾದದ್ದು. ಈ ಆನಂದವು ಬರೀ ಉಕ್ತಿ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಭಾಷಾಸರಣಿಯಲ್ಲಿಯೇ ತೋರಬಹುದು. ಈ ವಿಧವಾದ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಸಾಕೃತಿಸನ ಮರಣದ ದೃಶ್ಯವು ಉಕ್ತಿವೈಚಿತ್ರ್ಯಗಳಿಲ್ಲದ ಸುಲಭವಾದ ಗದ್ಯದ ಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅದರ ಒಂದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ನಿರೂಪಣಾಕ್ರಮದಿಂದ ನಮ್ಮ ಹೃದಯವು ಹಿಂಡಿ ಬಂದ ರಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಕವಿಸಮಯವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ, ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರೀತಿ ಕರವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದೂ ಕಾಲದೇಶಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರಬೇಕು. ಯಾವುದೂ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರು ಕವಿಸಮಯಕ್ಕೆ ದಾಸರಾಗಿದ್ದರು. ಒಂದು ಕಾಲದ ಅಭಿರುಚಿಯು ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ದಾಸ್ಯವೃತ್ತಿಯೇ ಈಗಿನ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದ ವರೆಗೂ ಕವಿಗಳ ಕೂಲಂಕಷವಾದ ವಿನೇಚನಾಶಕ್ತಿ ಇರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ, ಆಳವಾದ ರಸಾತ್ಮಕವಾದ ಭಾವಗಳು ಬರಲಿ ಬಾರದಿರಲಿ, ಯಂತ್ರನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯದಂತೆ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್ ಮುಂತಾದ ಕವಿಗಳು ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿ ಸ್ವತಂತ್ರನಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳಾದರು. ಹೀಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಪ್ಲವವುಂಟಾದರೆ ಅನೇಕ ಮಾಪಾಡುಗಳು ನಡೆದು ಸ್ವತಂತ್ರನಾರ್ಗವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಅಂಥ ವಿಪ್ಲವವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಕವಿಸಮಯವಿಲ್ಲದೆ ರಸಾತ್ಮಕವಾದ ಕಾವ್ಯಗಳು ಹುಟ್ಟಿವೆ; ಮುಂದೆ ಹುಟ್ಟುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಲೋಕಾನುಭವಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರಬಾರದು. ಒಳಗೆ ಸತ್ಪವಿರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ಜನಗಳು ಅದರ ಬಹಿರಾಡಂಬರಗಳಿಗೆ ಧಟ್ಟನೆ ಮನಸೋಲುವುದು ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನವಡಗಿ ಸುಜ್ಞಾನ ಮೂಡಿ ಸತ್ಯವಲ್ಲದ ಕವಿಸಮಯದ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ಮಾಯದ ಮನೆಯೂ ಗಾಳಿಯ ಗೋಪುರವೂ ಉರುಳಿ ಸತ್ಯವೊಂದೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು

ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಬಾರದು.

ಕವಿಸಮಯದಲ್ಲಿ ಔಚಿತ್ಯಜ್ಞಾನವು ತಪ್ಪಿಹೋಗುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ಕೊರತೆ. ಇದು ಕಲ್ಪನುಳ್ಳವುಗಳು, ಹಳ್ಳಕೆಡೆಗಳು—ಇವುಗಳನ್ನು ಕಾಣದೆ ಓಡುವ ಲಗಾಮಿಲ್ಲದ ಹಾವು ಕುದುರೆಯಂತೆ. ಕೆಲವು ಕವಿಸಂಕೇತಗಳು ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗದಿದ್ದರೂ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಋಷಿಯ ಪಾದವು ಮೂಕಿಗಳ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು, ನರಗಳು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಗಂಟುಗಂಟುಗಳಾದವು ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಅಂಥ ಪಾದವನ್ನು ಮೃದುಮೃದುವಾಗಿ, ಕೋಮಲವೂ ಆದ ಕಮಲಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿ ಚಮಕಮಲವೆಂದರೆ ಸಹಿಸುವುದು ಹೇಗೆ! ಇದರಂತೆಯೇ ನಾಸಿಕದಲ್ಲಿಯೂ ಕರ್ಣದಲ್ಲಿಯೂ ಧಾರಾರೂಪವಾಗಿ ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕಲ್ಪಪವುಳ್ಳ ಮಲಿನಶರೀರಿಗಳಾದ ವಕ್ರವಾದ ಅನುಮಾನಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಕೀಳು ದರ್ಜೆಯ ಪುಳಿಂದಿಯರನ್ನು 'ಚಂದ್ರನನ' 'ಬಿಂಬಾಧರೆ' ಮುಂತಾಗಿ ಅತಿಪಾಂಡುರ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವರ್ಣಿಸಿದರೆ ಸಮಾಧಾನಪಡುವುದು ಹೇಗೆ! ಕವಿಕಾರಣ ಕವಿಸಮಯದಿಂದ ಔಚಿತ್ಯಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಭಂಗವುಂಟಾಗುವುದು ಕಾವ್ಯರಸವು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒರೆಗಲ್ಲಿಗಿಟ್ಟು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳೆರಡೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಕವಿಸಮಯವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಲಂಬಿಸಬಾರದು. ಔಚಿತ್ಯದ ವ್ಯಯವನ್ನು ಮೀರದೆ, ಪಾಠಕನ ಅಹ್ಲಾದವನ್ನು ಕುಂಪಿಸದ ರಸಾಸ್ವಾದನೆಗೆ ಭಂಗತಾರದೆ ಹೊಸಹೊಸ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಹಿಸುವುದಾದರೆ ಕವಿಸಮಯವು ಕೃತವಾಗಿರುವುದು.

ಸವಿಯ ಹಾಡು

(ಸಾಂಗತ್ಯ)

‘ ಶ್ರೀಧರ ’

“ಬೇಕೇ ಬಾರಿಯಹಣ್ಣು ಬೇಕೇ ಕವಳಿ ಹಣ್ಣು ? | ಬೇಕೇನು ಸವಿಯಾದ ಹಣ್ಣು ? ||
ರಸವನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತ ಸುರರ ನಾರಿಯರೆಲ್ಲ | ರಮ್ಯತವ ತೋರಿವಂಥ ಹಣ್ಣು ?” || ೧ ||

ಹೀಗೆಂದು ಹಾಡುತ್ತ ಮಥುರೆಯ ಪೊಳಲೊಳು | ಜಿಲುಪಿನ ಬೇಡರ ನಾರಿ ||
ತಲೆಯ ಮೇಲಣಿಯಾದ ಹಣ್ಣು ಬುಟ್ಟಿಯನಿಟ್ಟು | ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು ಹಣ್ಣು ಮಾರಿ || ೨ ||
ಹಣ್ಣು ಕೊಳ್ಳುವರಾರು ? ಕವಳಿಯು ಹುಳಿಯಲ್ಲ | ಮಾವಿನ ಸುಗ್ಗಿಯಾಗಿಹುದು ||
ಮಾಗಿದ ಮಾವನ್ನು ತೊರೆದುಬಿಟ್ಟವರಾರು ? | ಕುಳಿತಳು ಸಖಿ ಬೇಗ ದಣಿದು || ೩ ||

ಕಣ್ಣೀರನೊರಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಳು ಕಟ್ಟಿಗೆ | ಬಡವರಿಗನ್ನದ ಚಿಂತೆ ||
ಜಗದೀಶ್ವರನನೆ ಜಗವನಾಳುವದಕ್ಕೆ | ದೇವನಿದ್ದರೆ ನ್ಯಾಯವಿಂತೆ || ೪ ||
ಚಂಡುಬೊಗರಿಯಾಟನಾಡುತ್ತ ಕೆಲೆಯುತ್ತ | ಕುಣಿಯುತ್ತಲಿದ್ದರು ಸೇರಿ ||
ಸೊಗಸಿನ ತರಳರು ನಂದನಂಗಳದೊಳು | ಕದನನಾಡುತ ಮಿತಿಮೀರಿ || ೫ ||

ಬಳಲಿಕೆಯನು ನುಂಗಿ ಬೇಡರಂಗನೆ ತನ್ನ | ಸೆರಗನು ಸಲೆ ಸರಿಮಾಡಿ ||
ರಂಗಿನಾಟವ ಕಂಡು ಮನಸೋತು ಕುಳಿತಳು | ಪದುಳದಿ ಕರಗಳ ತೀಡಿ || ೬ ||
ದುಃಖದ ಕಡಲಲಿ ಸುಖದ ರನ್ನವನಿಟ್ಟು | ದೇವನ ನೆನೆಯುತ್ತ ಮನದಿ ||
ನಯನದೊಳುಗುವಂಥ ನೀರ್ಪನಿ ಭರದಿಂದ | ಬಿಟ್ಟಳು ಬಾನಿನ ತೆರದಿ || ೭ ||

ಎದುರನಲ್ಲಿರುವಂಥ ನಂದನಂಗಳದಲ್ಲಿ | ಯಶೋದೆ ಮೌನದಿ ಕುಳಿತು ||
ರಂಗನಲ್ಲಿಯ ಚಿತ್ರ ಬರೆಯುತ್ತಲಿದ್ದಳು | ಪದುಳದಿ ಮೈಮನ ಮರೆತು || ೮ ||
ಆಟವನಾಡುತ್ತ ಹರ್ಷಸಾಗರದಲ್ಲಿ | ಮುಳುಗಿದ ಹುಡುಗರ ನೋಡಿ ||
ಹೃದಯದ ಬಿರಿಮುಗುಳರಳಿತು ಮೋದದಿ | ಹರಿಯಿತು ಹಿಗ್ಗಿನ ಕೋಡಿ || ೯ ||

ಕಂಬನಿಗರಿಯವ ನಾರಿಯ ಕಂಗಳ | ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದಳಾಗ ||
ದುಃಖದ ಸುರಿಮಳೆ ಸುರಿದಂತೆ ತೋರಿತು | ಸೊಗಸಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು ಬೀಗ || ೧೦ ||
ಬಡವನ ಮಡದಿಗೆ ಸೊಬಗೆಲ್ಲಿ ಸುಖವೆಲ್ಲಿ | ಸೊಗಸೆಲ್ಲಿ ಜೀವದ ಮೊಗಸು ||
ದುಡಿದುದಿದ್ದರೆ ಪೊಡೆ ತುಂಬುವದಹ ಕಷ್ಟ - | ವೆಂದೆಂದು ಕರಗಿತು ಮನಸು || ೧೧ ||

ಒಳಗಿಂದಲೋಡುತ್ತ ಬಂದನು ಬೆಡಗಿನ | ಮುದ್ದುಮೋಹನನಾದ ಹುಡುಗ ||
ಸದ್ದಿಲ್ಲದಲೆ ಬಂದು ಮೇಲುದವನು ಕೊಂಡು | ಮುದ್ದಿಟ್ಟನೇನನ ಬೆಡಗ ! || ೧೨ ||
ನೀರಲಹಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣದ ಕಣ್ಣಿನ | ತರಳನು ನವಮೇಘಶ್ಯಾಮ ||
ಕಾಲಿನೆದುರಿಯಿಂದ ಜಗವನು ತಣಿಸುವ | ಸಾವಿರನಂಗರ ಸೋಮ || ೧೩ ||

ಕೊರಳೊಳು ಮೆರೆದಿತು ಚೆಲ್ಲ ಚೆನ್ನದ ಕಂಠಿ | ತಿರದಲ್ಲಿ ಮಿಸುಗಿತು ಕುರುಳು ||
 ಕುವಲಯವದನದ ಪರಿಮಲವನ್ನಂಜು | ಭ್ರಮರನಿಕರವಾಯ್ತೊ ಮರುಳು || ೧೪ ||
 ಬೆರಳೊಳು ಮಾಣಿಕದುಂಗುರವೆಸೆದಿತು | ವಿಶ್ವದ ಬೆಡಗಿನ ಬಿಂದು ||
 ಗಗನದಿ ತಾರಕೆಗಳ ಮಾಲೆಯಂದದಿ- | ದುಡುದಾರ ಲಾವಣ್ಯಸಿಂಧು || ೧೫ ||
 ಪಾದದುಂಗುಟದಿಂದಲೊಗೆತಂದ ಸುರನದಿ | ತಡೆದಿಹಳೆಂಬಂದದಿಂದ ||
 ಕಾಲಿನಲ್ಲಂದುಗೆಯಲಿದಿತು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ | ತುಂಬುವಂತಾನಂದದಿಂದ || ೧೬ ||
 ತುಂಬಿದ ಮೈ ತಿರುಳತುಂಬಿದ ಕೈಕಾಲು | ಕಂಗಳೊಳಂ ಬಿನ ನೋಟ ||
 ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಡಗಿದ ಹುಲ್ಲೆಯ ಹರಿದಾಟ | ಬಣ್ಣೆ ಪೆನೆಂತು ಜಿಲ್ಲಾಟ || ೧೭ ||
 ಅಂಗಳದೊಳಗಿಟ್ಟ ಕುಂಕುಮದರಸಿಣ | ಕರಡಿಗೈಯನ್ನೊತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ||
 ತಂಗಾಳಿಯೊಳು ತೂರಿ ಸುರವಿದನಣುಗನು | ನಿಂತಳು ತಾಯಿ ಕೈಮುಗಿದು || ೧೮ ||
 ಅರೆನಿಮಿಷದೊಳಾಯ್ತು ರಂಗೋಲಿಯಂಗಳ | ಕುಂಕುಮದಿಂದಲಿ ಸೂರೆ ||
 ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ನಿಡ್ಡಿಯನರಿದೆದ್ದನೆಂತಲೆ | ಮೋರೆ ತೋರಿದನೆನೋ ಅರುಣ || ೧೯ ||
 ಯಶೋದೆಯಣುಗನ ಗದ್ದವ ಪಿಡಿದೆತ್ತಿ | ನಯನದಿ ನಯನವ ಹಚ್ಚಿ ||
 “ಹುಲಿಯೆದ್ದು ಬಂತೆಂದು” ಹೃದಯಕೆ ಬಿಗಿದಳು | ಸುತನನ್ನು ಮೈಮನ ಮೆಚ್ಚಿ || ೨೦ ||
 ಗಲ್ಲವ ಹಿಂಡುತ್ತ ತರಳನ ವದನದ | ವದನದಿಂದಿಂಟುತ ಸುಧೆಯ ||
 ದಿಟ್ಟಿಯಾಗುವದೆಂದು ಸರಸದಿ ನುಡಿಯುತ | ಹೊಚ್ಚಿದಳವಳು ಮೇಲುದವ || ೨೧ ||
 ಕೈಮಾಡಿ ಕರೆದಳು ಬಾರಿಲ್ಲಿ ಬೆಡಗಾತಿ | ಕವಳೆಯ ಹಣ್ಣು ಬೇಕೆನುಗೆ ||
 ಕವಳೆಯ ಹಣ್ಣೆಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕೇಳಲು | ಹಟಮಾಡಿ ಬೇಡುವನೆನ್ನ || ೨೨ ||
 ತವಕದಿ ಸಖಿಯೆದ್ದು ನಡೆದಳಂಗಳದಲ್ಲಿ | ಬುಟ್ಟಿಯ ತಲೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಿ ||
 “ಬೇಕೆ ಕವಳಹಣ್ಣು ಬೇಕೆ ಬಾರಿಯ ಹಣ್ಣು | ಹಣ್ಣೆ”ಂದು ಹುಡುಗರ ಸರಿಸಿ || ೨೩ ||
 ಜಂಡುಬೊಗರಿಯಾಟ ಕದನದ ಹೋರಾಟ | ಮುರಿದಿದ್ದು ತರಳರ ಹಿಂಡು ||
 ಮುತ್ತಿತು ನಾರಿಯ ಬುಟ್ಟಿಯ, ಪಾಡಾದ | ಮಾಮರವನೆ ಗಿಳಿವಿಂಡು || ೨೪ ||
 “ಸರಿಯಿರಿ ಹಣ್ಣೆಲ್ಲ ಹುಳಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ ! ಹಣ್ಣಲ್ಲ, ಬೇವಿನಕಾಯಿ ! ” ||
 ಹೀಗೆಂದು ಬಿನದದ ನುಡಿಯನ್ನು ನುಡಿಯುತ್ತ | ಇಳಿಸಿದಳದನೀಗ ತಾಯಿ || ೨೫ ||
 ಸಿಂಬಿಯ ಹೊಸೆಯುತ್ತ ಕುಳಿತಳು ಕಟ್ಟಿಗೆ | “ಹಣ್ಣೆಷ್ಟು ಹೇಳಿರಿ ನಿಮಗೆ ||
 ಹಣಕೆ ಮಾರುವಳಲ್ಲ ಹರಳನಿತ್ತರೂ ಬೇಡ | ಕುಬುಸವ ಕೊಡಿದವ್ವ ನನಗೆ ” || ೨೬ ||
 ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ನಾಕ್ಷಣ ಜಿಗಿದು ಕಟ್ಟಿಯ ಹತ್ತಿ | “ಕೊಡುವೆನೆ ಕೊರಳಿನ ಕಂಠಿ ||
 ಕವಳೆಯ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಠಿಯ ಕ್ರಯವೋದೆ | ಕುಪ್ಪುಸವೇನವ್ವ ಸಾಟಿ” || ೨೭ ||
 ಹೀಗೆಂದು ಬುಟ್ಟಿಯ ತುದಿಯನ್ನು ಕರದಿಂದ | ಹಿಡಿದನು ಬಲವಾಗಿ ಬಿಗಿದು ||
 ಸುರಿದನು ಹಣ್ಣೆಲ್ಲ ಬೀದಿಯೊಳಗೆ ನಕ್ಕು | “ಹೋಗಿನ್ನು ಹಾದಿಯ ಹಿಡಿದು ” || ೨೮ ||
 ಯಶವದೆ ಕೋಪದಿಂದುರಿದಿದ್ದು ತನಯನ | ಕರನನ್ನು ಬಿಡಿಸಲೆಂದೆಣಿಸಿ ||
 ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೆ ಬೀದಿ | ಹೋಯಿತು ಫಲದಿಂದಿಟ್ಟಣಿಸಿ || ೨೯ ||
 “ಹುಳಿಯಾದ ಹಣ್ಣೆವು ! ಅಲ್ಲೋ ಬೇವಿನಕಾಯಿ | ಬಳಗಿದು ಬಿಡು! ನಿನಗೇನು ? ||
 ನನಗೊಂದೆ ಹವಳವು ! ನಿನಗೆಲ್ಲ ಮುತ್ತಿನೊ | ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತು ಜೇನು” || ೩೦ ||

ಹೇರಲ ಹಣ್ಣಿನ ಬಸದೊಳು ಹೊಕ್ಕಾಗ | ಮಂಗಳರಸುವ ತೆರದಿ ||
 ಸವಿಯಾದ ಫಲಗಳ ಸವಿಯುತ್ತು ನಕ್ಕರು | ಹುಡುಗರು ಕುಣಿಯುತ್ತ ಭರದಿ || ೨೧ ||
 ಕಣ್ಣೀರನೊರೆಸುತ್ತ ಕುಳಿತಳು ದುಃಖದಿ | ಬೇಡರಂಗನೆ “ರಂಗ ಬೇಡ ||
 ದುಃಖದ ಜನುಮವು ಬಡವರ ಬಾಳುವೆ | ಎಂದೆಂದಿಗೂ ರಂಗ ಬೇಡ” || ೨೨ ||
 “ಆದಬೇಡ”ವೆನ್ನುತ್ತ ಯಶೋದೆ | ಕುಂಕುಮ ಕರಡಿಗೆಯೊಳಗಿದ್ದ ಹಣವ ||
 ತೆಗೆದಿತ್ತು ಕೃಷ್ಣನ ಕರವನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತ | “ಹೋಗಿನ್ನು ಬೇಗ ಪೋರನವ” || ೨೩ ||
 “ಚೆನ್ನದ ದೀನಾರ ಚೆನ್ನದ ಸಂಕೋಲೆ | ನನಗಿನ್ನು ಕಾಣೊಂದು ಬೇಡ ||
 ಮಥುರೆಯ ಬೀದಿಯ ನೋಡುವದಿಲ್ಲನ್ನು” | ಕೃಷ್ಣನೆಂದನು “ಬರಬೇಡ” || ೨೪ ||
 ಹೀಗೆಂದು ಮಿರುಗುವ ಚೆನ್ನದ ನಾಣ್ಯವ- | ನಂಗಳದೊಳು ಜೆಲ್ಲಿ ಜೆಲ್ಲಿ ||
 ಬುಟ್ಟಿಯ ಬಿಡಿಸಬೇಕೆಂದು ತ್ರಿಕೃಷ್ಣನ | ಕರವನ್ನು ಹಿಡಿದಳಲ್ಲ || ೨೫ ||
 “ಬಿಡಿಸುವೆನಾ ನನ್ನ ಜೆಲುವ ಕೃಷ್ಣನ ಕೈಯ | ಬಿಡು ಕೈಯ ಬೇಡರ ಮಗಳ ||
 ಕೋಮಲ ಕರಕೆಂದು ಗಾಯವಾದಿತು ನನ್ನ | ಮುದ್ದು ಮೋಹನ! ಸಾಕು ರಗಳೆ” || ೨೬ ||
 ಹೀಗೆಂದು ಯಶೋದೆ ಬಿಡಿಸಲು ಕರವನ್ನು | ಕರದೊಳಗಾ ಬೇಡರವಳು ||
 ಕಂಬ ಚಕ್ರದ ಮಿಂಚು, ತಿರುಗುವ ಗದೆಯನ್ನು | ಕಂಡಳು ಕಮಲದ ಅರಳು || ೨೭ ||
 ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ನಿಂತಿಹ ತ್ರಿಕೃಷ್ಣ “ಕೊಡು ಹಣ್ಣು” | “ಬುಟ್ಟಿಯ ಬಿಡು ನನ್ನದೆ”ಂದು ||
 “ಚೆನ್ನದ ಬುಟ್ಟಿಯು ನಿನಗೆಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು?” | “ಹಣ್ಣು ಕೊಡುವೆ ನಾನೆ”ಂದು || ೨೮ ||
 ಬುಟ್ಟಿಯ ತಳದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿ ತೆಗೆದಳು | ಹಣ್ಣಾದ ಕವಳಿಯ ಹಿಡಿಯ ||
 “ಹಣ್ಣಲ್ಲ! ಮಿರುಗುವ ನೀಲಗಳಿವು ತಂದೆ” | ನಿಂತಳು ನೋಡುತ್ತ ನೆಲವ || ೨೯ ||
 “ಯಶವದೆ ಮಾರಾಣಿ ಬಿಡಿಸೆನ್ನ ಮಾಟದಿ | ನಾನೊಳ್ಳೆ ಬಡವರ ಮಗಳು ||
 ನನ್ನದೆಲ್ಲವ ನಾನು ಕೃಷ್ಣನಿಗೀಯುವೆ- | ನೆ”ಂದೆಂದು ಅಡಿಗೆರಗಿದಳು || ೩೦ ||
 ಅಚ್ಚರಿಯನು ನೋಡಿ ನೆರೆದಿಹರಂಗಳ | ದೊಳು ಮಂದಿ ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ||
 ಚೆನ್ನದ ಬುಟ್ಟಿಯ ಹೊರಿಸಿದರತಿಹರ್ಷ- | ದಿಂದಲಿ ವಿಸ್ಮಿತರಾಗಿ || ೩೧ ||
 “ಬೇಕೆ ಬಾರಿಯ ಹಣ್ಣು ಬೇಕೆ ಕವಳಿಯ ಹಣ್ಣು | ಬೇಕೇನು ಸವಿಯಾದ ಹಣ್ಣು? ||
 ಬೇಕೇನು ತ್ರಿಧರ ಪರಮಾತ್ಮ ಹರಸಿದ | ರತ್ನದ ಕವಳಿಯ ಹಣ್ಣು” || ೩೨ ||

ಮದ್ರಾಸ ಸದನ ಮರಾಠಾ ರೇಲ್ವೆ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಾಳವೇಕರ ಗುರುರಾಯರು, ಎಲ್.ಎಲ್. ಬಿ., ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಹುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿರುವ ಈ ರೇಲ್ವೆ ಕಂಪನಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಅರಿತಿರುವರೆ? ಇದರಲ್ಲಿಯ ಅಂಕಗಳು ಅದನ್ನು ಸಾರಿಹೇಳುತ್ತಿರುವವು.

ಈ ರೇಲ್ವೆ ಕಂಪನಿಗೂ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಆದ ಕರಾರು ಮುಗಿಯುವ ದಿನವು ಸಮೀಪಿಸಿವೆ. ಅನಂತರ ಹೊಸ ಕರಾರು ಮಾಡುವ ಗೊಡವೆಗೆ ಹೋಗಬಾರದು; ಈ ರೇಲ್ವೆಯನ್ನು ಸರಕಾರವು ತನ್ನ ಆಧೀನದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಆಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಅನೇಕ ಸಭಾಸದರು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಯಾವ ಉತ್ತರವೂ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. “ವಿಚಾರ ನಡೆದಿದೆ. ೧೯೪೫ರಲ್ಲಿ ಸೌಥ್ ಇಂಡಿಯನ್ ರೇಲ್ವೆಯ ಕರಾರು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಎರಡೂ ರೇಲ್ವೆಗಳ ಅಡಳಿತವನ್ನು ಕೂಡಿ ನಡೆಸಿದರೆ ಅಲ್ಪ ವೆಚ್ಚದಿಂದ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಮ್. ಎಸ್. ಎಮ್. ರೇಲ್ವೆ ಕಂಪನಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಸಾಲತೆಗೆದು ಕೂಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ೧ ಕೋಟಿ ಲಾಲಕ್ಷ ಪೌಂಡುಗಳು ಬೇಕು. ಲಂಡನ್ ಪೇಟೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕು” ಎಂಬ ಸಂದಿಗ್ಧ ಉತ್ತರ ಬಂದಿದೆ.

ಎಮ್. ಎಸ್. ಎಮ್. ರೇಲ್ವೆಯ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ನೋಡುವಾ. ಎಲ್ಲ ಅಂಕಗಳು ೧೯೩೩-೩೪ರವಿವೆ.

೧ನೆಯ ೨ನೆಯ ಮತ್ತು ಇಂಟರ್ ವರ್ಗಗಳ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಂದ ೨೩ ಲಕ್ಷ ೬ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದವು. ೩ನೆಯ ವರ್ಗದ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ೨ ಕೋಟಿ ೩೮ ಲಕ್ಷ ೩೬ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಸರಕುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದ ಬಾಡಿಗೆಯ ಆದಾಯ ೪ ಕೋಟಿ ೭೭ ಲಕ್ಷ ೯೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಬಾಡಿಗೆ ಮುಂತಾದ ಉತ್ಪನ್ನ ಸುಮಾರು ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ. ಅಂತೂ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ ಸುಮಾರು ೭ ಕೋಟಿ ೬೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ.

ವೆಚ್ಚದ ಮುಖ್ಯ ಬಾಬುಗಳು

ರೂ.

೧ Maintenance of structural works

೫೯,೮೫,೦೦೦

೨ Maintenance of supply of locomotive power. (ಎಂಜಿನಿನ ಶಕ್ತಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಾಗಿ)

೧,೪೭,೭೩,೦೦೦

೩ ಪ್ರವಾಸಿಕರು ಕೊಡುವ ಹಾಗೂ ಸರಕು ಹಾಕುವ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಡುವದಕ್ಕಾಗಿ (maintenance)

೩೫,೬೩,೦೦೦

೪ ಟ್ರಾನ್ಸಿಫಿಕ ಖಾತೆ

೬೭,೧೦,೦೦೦

೫ ಜನರಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್

೩೮,೪೯,೦೦೦

೬ ಇತರ

೩೩,೭೦,೦೦೦

೭ ಸವಕಳಿ

೮೯,೮೦,೦೦೦

೮ ಬಡ್ಡಿ

೨,೩೬,೭೪,೦೦೦

ಮೇಲಿನ ಎಂಟು ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬಾಬುಗಳ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ:

ಎಂಜಿನುಗಳ ದುರಸ್ತಿಗಾಗಿ

ರನಿಂಗ್ ಸ್ಟಾಫ್, ಡ್ರಾಯ್ವರ್, ಗಾರ್ಡ್

ಮೊದಲಾದವರಿಗಾಗಿ

೩೬,೪೧,೦೦೦

೨೯,೭೪,೦೦೦

ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿ

೨೧,೯೯,೦೦೦

ಪ್ರವಾಸಿಕರು ಕೊಡುವ ಗಾಡಿಗಳ ದುರಸ್ತಿ

೧೫,೦೦,೦೦೦

ಸರಕು ಹೇರುವ ಗಾಡಿಗಳ ದುರಸ್ತಿ

೧೧,೩೩,೦೦೦

ಮದ್ರಾಸ ಸರ್ವಿಸ್ ಮರಾಠಾ ರೇಲ್ವೆ

೩೬೩

ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಖಾತೆಯ ವೆಚ್ಚದ ವಿವರಗಳು:		ಸ್ಕೂಲರ ಖಾತೆ	೩,೩೯,೦೦೦
ಸ್ಟಾಫ್ ನೌಕರರು	೪೯,೨೬,೦೦೦ ರೂ.	ವೈದ್ಯಕೀ ಖಾತೆ	೪,೧೧,೦೦೦
ಸ್ಟೇಷನರಿ-ಫಾರ್ಮುಗಳು-ಟಿಕೆಟು	೨೨,೯೦,೦೦೦	ತಾರು ಖಾತೆ	೩,೨೬,೦೦೦
ಆರಿವೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು	೬,೭೦,೦೦೦	ಕಾವಲುಗಾರ (Watch & Ward)	೨,೯೧,೦೦೦
ಜನರಲ್ ಡಿಸಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ವೆಚ್ಚ		ಪೊಲೀಸರ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸರಕಾರಗಳಿಗೆ	೨,೧೮,೦೦೦
ಲಂಡನ್ ಬೋರ್ಡ್	೧,೫೩,೦೦೦ ರೂ	ಇತರ ವೆಚ್ಚಗಳು	
ಸರಕಾರದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ	೨,೩೯,೦೦೦	ಪ್ರಾವ್ಣಿಡಂಟಿ ಫಂಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ	೧೫,೧೯,೦೦೦ ರೂ
ಲೆಕ್ಕಪಾಠಿಕೆ		ಗ್ರಾಜ್ಯುಯೆಟಿ	೭,೯೭,೦೦೦
ಮುನ್ನಿ	೩,೨೮,೦೦೦	ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ದೇಣಿಗೆ	೭೨,೦೦೦
ಲೆಕ್ಕದ ಹಾಗೂ ಆದರ	೭,೭೦,೦೦೦	ಆರೋಗ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮುಂತಾದ್ದಕ್ಕಾಗಿ	೧,೪೩,೦೦೦
ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಖಾತೆ		ಪ್ರಚಾರ	೨೧,೦೦೦

ಎಮ್. ಎಸ್. ಎಮ್. ರೇಲ್ವೆಯ ದೊಡ್ಡ ನೌಕರರು ಹಾಗೂ ಅವರ ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳ.

ನೌಕರರ ಹುದ್ದೆ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಬಳ ರೂ.	ಬಡತಿ ರೂ.	ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳ ರೂ.
--------------	--------	----------	----------	---------------------------

ಏಜನ್ರಿ ಖಾತೆ

೧ ಏಜನ್ರಿ	೧			೩೫೦೦
೨ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಏಜನ್ರಿರು	೨	೧೮೦೦	೧೦೦	೨೧೦೦
		೧೭೫೦	೫೦	೧೮೦೦
೩ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ	೧	೮೫೦	೫೦	೧೩೦೦
೪ ಪರ್ಸನಲ್ ಆಫಿಸರ	೧	೫೫೦		೧೩೦೦
೫ ಸ್ಟಾಫ್ ಟೆಸ್ಟಿಕಲ್ ಆಫಿಸರ	೧	೫೫೦		೧೩೦೦

ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಖಾತೆ

೧ ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರ	೧	೨೫೦೦	೧೨೫	೨೬೨೫
೨ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್	೨	೧೮೦೦	೧೦೦	೨೦೦೦
೩ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್	೧೧	೬೨೫		೧೩೫೦
೪ ಆಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್	೨೫	೩೭೫		೯೭೫
೫ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರ (ಸಿಗ್ನಲ್‌ಗಳ ಸಲುವಾಗಿ)	೧			೧೭೫೦
೬ ಆಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಸಿಗ್ನಲ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್	೪	ಬಬ್ಬರಿಗೆ ೬೨೫		೧೩೫೦
ಯರ್		ಮೂವರಿಗೆ ೩೭೫		೯೭೫
೭ ಘಟಕಗಳ ಎಂಜಿನಿಯರ	೧	೬೨೫		೧೩೫೦
೮ ಬಂದರಗಳ ಅಧಿಕಾರಿ	೧	೭೦೦	೨೫	೧೦೦೦

ಮೆಕ್ಯಾನಿಕಲ್ ಖಾತೆ

೧ ಚೀಫ್ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕಲ್ ಎಂಜಿನಿಯರ	೧	೨೩೦೦	೧೦೦	೨೪೦೦
೨ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕಲ್ ಎಂಜಿನಿಯರ	೧	೧೭೦೦	೫೦	೧೮೦೦

೩	ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಮೆ. ಎಂಜಿನಿಯರ	೩	೬೨೫		೧೩೫೦
೪	" " "	೩	೩೭೫		೯೭೫
೫	ಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿ	೧	೩೭೫		೯೭೫
೬	ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಎಂಜಿನಿಯರ	೧	೬೨೫		೧೩೫೦

ಸ್ಟೋರ್ಸ್

೧	ಕಂಟ್ರೋಲರ ಆಫ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್	೧	೧೬೫೦	೫೦	೧೯೦೦
೨	ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕಂಟ್ರೋಲರ್ಸ್	೧	೬೨೫		೧೩೫೦
	"	೨	೫೫೦		೧೩೫೦
೩	ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಂಟ್ರೋಲರ್ಸ್	೧	೩೫೦	೨೫	೫೦೦
	"	೨	೩೦೦		೯೦೦

ವೈದ್ಯಕೀ ಖಾತೆ

೧	ಚೀಫ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಆಫಿಸರ	೧	೧೭೫೦	೫೦	೨೦೦೦
೨	ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಆಫಿಸರ	೫	೫೦೦		೧೩೦೦
	"	೧	೩೦೦		೯೦೦

ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಖಾತೆ

೧	ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ	೧	೨೫೦೦	೧೨೫	೨೭೫೦
೨	ಡೆ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್	೩	೧೮೦೦	೫೦	೨೦೦೦
	ಡೆ. ಟ್ರಾನ್ಸ್. ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ (Power)	೨	೧೭೦೦	೫೦	೧೮೦೦
	" " (Traffic)	೪	೬೨೫		೧೩೫೦

೪	" " (Traffic)	೬	೫೫೦		೧೩೦೦
೫	ಬಂದರಗಳ ಟ್ರಾನ್ಸ್. ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್	೧	೭೦೦		೧೩೦೦
೬	ಟ್ರಾನ್ಸ್. ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ (ತಾರು)	೧	೫೫೦		೧೩೦೦
೭	ಅಸಿ. ಟ್ರಾನ್ಸ್. ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ (power)	೮	೩೭೫		೯೭೫
೮	ಅಸಿ. ಟ್ರಾನ್ಸ್. ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ (traffic)	೧೮	೩೦೦		೯೦೦
೯	ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್‌ನ	೧	೩೦೦	೫೦	೪೦೦

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಖಾತೆ

೧	ಚೀಫ್ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಎಂಜಿನಿಯರ	೧	೧೮೦೦	೫೦	೨೦೦೦
೨	ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಇ. ಎಂಜಿನಿಯರ್ಸ್	೩	೬೨೫		೧೩೫೦
೩	ಅ. ಇ. ಎಂಜಿನಿಯರ್ಸ್	೫	೩೭೫		೯೭೫

ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಕ್ಷಣೆ

೧	ಚೀಫ್ ಆಡಿಟರ್ ಆಫ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ಸ್	೧	೨೩೦೦	೧೦೦	೨೫೦೦
---	-----------------------------	---	------	-----	------

೨ ಡೆ ಚೀಫ್ ಆಡಿಟರ್ಸ್ ಆಫ್ ಆಕೌಂಟೆಂಟ್ಸ್	೨	೧೪೦೦	೫೦	೧೫೦೦
೩ ಸೀನಿಯರ್ ಆ. ಆಡಿಟರ್ಸ್	೨	೫೫೦		೧೧೦೦
೪ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಆಡಿಟರ್ಸ್	೬	೩೦೦		೯೦೦
೫ ಆಡಿಟ್ ಪ್ರೊಬೇಶನರ	೧	೩೦೦		೪೦೦
೬ ಪ್ರೆಸ್ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್	೧	೬೦೦		೮೦೦

ಒಳ್ಳೆ ಮೇಲುತರಗತಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಷ್ಟು, ಸಾಧಾರಣ ತರಗತಿಯ ನೌಕರರೆಷ್ಟು ಎಂಬದನ್ನೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿ ಮನ್ನರೆಷ್ಟು, ಭಾರತೀಯರೆಷ್ಟು, ಭಾರತೀಯರೆಂದು ಸರಕಾರಿ ರೆಕ್ಕೆದಲ್ಲಿ ಎಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಹಿಂದಿ ಸಂಬಂಧ ಪಿಂಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಿಶ್ರಜಾತಿಯ ರೀತಿ ನೀತಿ ನಡಾವಳಿ ಮೇಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರಂತಿರುವ ಅಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಂಬ ಅಭಿಧಾನವುಳ್ಳ ಹಾಗೂ ರೇಲ್ವೆಗಳು ಒಂದು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ವತನಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯುವ—ಸಮಾಜ ವರೇಷ್ಟು ಎಂಬದನ್ನೂ ನೋಡುವಾ.

೧೯೩೩ ರಲ್ಲಿ ೧೪೬ ಗ್ಯಾಜೆಟೆಡ್ ಆಫೀಸರರು ಹಾಗೂ ೩೩೬ ನಾನ್ ಗ್ಯಾಜೆಟೆಡ್ ನೌಕರರು ಇದ್ದರು; ಇದಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಹಂಗಾಮಿ ಜನರಿದ್ದರು. ಗ್ಯಾಜೆಟೆಡ್ ಆಫೀಸರರ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೨ ಲಕ್ಷ ೨೬ ಸಾವಿರ ೭೧೪ ರೂ. ಮತ್ತು ನಾನ್ ಗ್ಯಾಜೆಟೆಡ್ ನೌಕರರಿಗಾಗಿ ೨ ಕೋಟಿ ೧೫ ಲಕ್ಷ ೫೦ ಸಾವಿರ ೯೦೮ ರೂ. ಅಂತೂ ೨ ಕೋಟಿ ೩೬ ಲಕ್ಷ ೬೨ ಸಾವಿರ ೬೨೨ ರೂ. ವೆಚ್ಚವಾದವು. ೧೯೩೩ ನೆಯ ವರ್ಷ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಗೆ ಇದ್ದ ೧೪೬ ಗ್ಯಾಜೆಟೆಡ್ ಆಫೀಸರರಲ್ಲಿ ೧೦೩ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರು, ೩೫ ಭಾರತೀಯರು, ೪ ಅಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ನರು. ಎಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರು ಮೇಲೆ ಜನರಾಗಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕೋ ತಿಳಿಯದು. ಇವರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳದವರಲ್ಲಿ ಅಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ನರ ಪ್ರಮಾಣವು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ೨೫೦ ರೂ. ಸಂಬಳದ ವರೆಗೆ ಏರುವ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೧೮. ಅವರಲ್ಲಿ ೮೧ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರು, ೬ ಅಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ನರು, ೪೮ ಹಿಂದುಗಳು, ೪ ಕ್ರಿಶ್ಚ

ನ್ನರು, ೮ ಇತರರು ಇದ್ದರು. ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ರೇಲ್ವೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಳಗಳು ಯುರೋಪಿಯನ್ನರಿಗೆ, ಅದಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳವು ಅಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ನರಿಗೆ, ಉಳಿದ ಜೀಕಲು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ—ಹೀಗಿದೆ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ. ರೇಲ್ವೆಗಳು ಬಂದು ಐವತ್ತು ಅರವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾಗಿ ಹೋದರೂ ಹಿಂದಿ ಜನರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರದ ಸ್ಥಳಗಳು ದೊರೆಯದಿದ್ದದ್ದು ತೀರ ಅನ್ಯಾಯವೇ ಸರಿ. ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲು ಯೋಗ್ಯಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದ ಹಿಂದಿ ಜನರು ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲೆಂಬ ನೆನಪು ಯಾವಾಗಲೂ ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೇ ಇರುವದು. ಹಿಂದಿ ಜನರನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಏಳು ಸಾವಿರ ಮೈಲು ದೂರದಿಂದ ಬಂದ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಜನರು ಅರ್ಧ ಶತಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು? ಪರದೇಶಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಉಚ್ಚಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದವರಿಗೆ ಕೂಡ ಸ್ಥಳ ದೊರೆಯುವದು ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿದವರೇ ಇದ್ದರೋ? ರೇಲ್ವೆಯಲ್ಲಿಯ ಪಜ್ಜಾಪ್ರಪಂಚವು ಅವರ ಕುಲಕ್ಕನು ಸಾರವಾಗಿ (Racial) ಆಗುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಸಹ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. "The position on the company-managed railways was reviewed during the year and, as a result of that review, the company-managed railways were again addressed on certain matters in which some element of racial discrimination existed and further reports were called for." Report of the Railway Board on Indian Railways for 1932-33. Vol. I p. 63. ಆದರೆ ಈ ಪಜ್ಜಾಪ್ರಪಂಚವು ನಷ್ಟವಾಗುವ ಸುಯೋಗವು ಎಂದು ಬರುವದೋ!

ಮೂರು ಕತೆಗಳು

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭೀ. ಸು. ಪಾಟೀಲ, ಎಲ್.ಎಲ್. ಬಿ., ಧಾರವಾಡ

ವ್ಯಂಗ್ಯವಾದರೂ ಚುಚ್ಚಿ ನೋಯಿಸದ ಸುಂದರ ಸರಣಿ. ಸಮಾಜದ ಹಾಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಲೋಪದೋಷಗಳ ಸಹೃದಯ ಅವಿಷ್ಕರಣ.

ವಿನಾಯಕನ ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನ

ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ...ಮಠದ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಭಾರತೀಸ್ವಾಮಿಗಳು ದಯಪಾಲಿಸಿದ್ದರು. ಇವರು ಉಳಿದ ಸ್ವಾಮಿಗಳಂತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಂದರೆ ಇವರು ಸ್ವಭಾವತಃ ತ್ಯಾಗಿಗಳು. ಸ್ವಾಮಿಗಳ ದರ್ಶನವನ್ನು ಸಡೆದು ಪುನೀತರಾಗಲು ನಮ್ಮ ಊರ ಮಹಾಜನಗಳೆಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಂಗಿದ ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ನನ್ನ ತಮ್ಮ ವಿನಾಯಕನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದೆ. ಶ್ರೀಗಳವರಿಗೆ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಕಾಣುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷವಾದರೂ ಚಿಕ್ಕವರನ್ನು ಕಾಣುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಸಾಹ. ಹಿರಿಯರು ತಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಕಾಣಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಭಾಗವನ್ನು, ಚಿಕ್ಕವರನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸರಿ ಕೊಡದಿದ್ದರೂ ಸರಿ, ಮೆಚ್ಚುಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹುವರು. ಕೇಳತಕ್ಕ ಒಂದೆರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾದ, ನೀನು ಯಾವ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದುತ್ತೀ ಎಂಬುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಗುವಿಗೂ ಬರತಕ್ಕದ್ದು. ಅದರಂತೆ ನಾವು ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನಿತ್ತಾಗ ಶ್ರೀಗಳವರು ನಮ್ಮ ವಿನಾಯಕನಿಗೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು.

ವಿನಾಯಕನಿಗೆ ತಾನು ಬಲ್ಲದನೆಂದು ತುಸು ಹೆಮ್ಮೆ ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಕ್ರಮಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಯೊಂದನ್ನು ಹೇಳದೆ, ಶ್ರೀಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿಯೇ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ತಾನು ಓದುತ್ತಿರುವುದು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯೆಂದು ಉತ್ತರವಿತ್ತನು. ಶ್ರೀಗಳವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಆನಂದದ ಭರದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗುವಷ್ಟು ಮೆಚ್ಚನ್ನು ವಿನಾ

ಯಕನಿಗೊಬ್ಬನಿಗೇ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು. ಆಗ ವಿನಾಯಕನನ್ನು ಅಣ್ಣನೆಂಬುದು ನನಗೆ ನೆನಪಾಗಿ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕಬಗೆಗೂ ನನ್ನ ಬಗೆಗೂ ಅಭಿಮಾನವುಂಟಾಯಿತು. ಯೆಂದು ಹೆಸರಾದ ವಯೋವೃದ್ಧರನ್ನೂ ಮೀರಿಸುವವನನ್ನು ಹೇಳಿದ ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷದ ಈ ಬಾಲಕನ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಕೆಲಹೊತ್ತು ಎನೆಯಿಕ್ಕದೆ ನೋಡುತ್ತ ಈತನ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿದ್ದವರು ಮೆಚ್ಚಲೇಬೇಕೆನ್ನುವ ಕೆಲಹೊತ್ತು ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಅರ್ಧಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿ ನೀಡುತ್ತಲೂ ಮೂಕಭಾವದಿಂದ ಬಾಲಕನ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಕೊನೆಗೆ “ಹಾಗಾದರೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಏನಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಬಲ್ಲಿಯೋ?” ಎಂದು ಪ್ರಚಿತ್ತರಾಗಿ ಕೇಳಿದರು. ವಿನಾಯಕನೂ ತಡಮಾಡದೆ “ಹಾವಿನ ಪರಿಯ ತುಣುಕು, ನವಲಗರಿಯ ಕಣ್ಣು ಬರೆದ ಪತ್ರ, ಅರವಿ ಅಂಗಡಿ ಪಾವತಿ, ಚಾವಣಿ ಚಿತ್ರ....” ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಭುಜದ ಮೇಲಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿ ಮುಖವು ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂದಿತು. ನಾನೂ ತಡಮಾಡದೆ ಲಿಲ್ಲ. ವಿನಾಯಕನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಓಡಿಬೇಗ ಮನೆಮುಟ್ಟುವ ವರೆಗೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಬಂದವನೇ ಹುಡುಗನನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಕುಕ್ಕಿದು ಮೆಚ್ಚುತಪ್ಪಾಯಿತು. ವಿನಾಯಕನು ಹೊರಬಾರದೆ ಮೆಚ್ಚು ಮನೆತುಂಬ ಹರಡಿತು.

ಅಪ್ರತಿಮ ವಾಮನ ಅಪ್ಪಾಸಾಮಿ

ಆಂಧ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ತಿರುವಾಂಕೂಡಿನ ರಂಗಮಂಚಿಟ್ಟಿಯವರು ಅಪ್ಪಾಸಾಮಿ ಎಂಬ ಗಿಡ್ಡನನ್ನು

ವರದೂ ಅವನು ಅದ್ವಿತೀಯನಾಗಿರುವನೆಂದೂ ನಾಲ್ಕು ಜೊತೆಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಅವನನ್ನು ತೋರಿಸುವನೆಂದೂ ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೆವು. ತಮ್ಮ ಸಂಚಾರದಲ್ಲಿ ಜಿಟ್ಟಿಯವರು ನಮ್ಮಂತರಾ ಕರ್ಮಧರ್ಮ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಬಂದರು. ಈ ಅನನ್ಯಸದ್ಭಾವದ ವಾಮನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣಲು ಮೊದಲೇ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕುತೂಹಲ. ಈಗಂತೂ ಅವನು ನಾವಿರುವಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದರಿಂದ ಉತ್ಸಾಹವೇ ಉತ್ಸಾಹ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಆದೊಂದು ಹಳ್ಳಿ. ತಲೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ಜೊತೆಯಂತೆ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೆತ್ತುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವ್ಯಕ್ತವರು ಅನೇಕರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಉತ್ಸಾಹದ ಭರದಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಏಕಮಾತ್ರವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಭೋಗರ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯನ ಆಗ್ರಹದಿಂದಲೂ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕುತ್ತು ಜನರು ಅಪ್ಪಾಸಾಮಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ಸಿದ್ಧರಾದೆವು. ಜಿಟ್ಟಿಯವರು ಊರಹೊರ ಬೈಲಲ್ಲಿಯೇ ಪಾಳೆಯವನ್ನು ಹೊಡಿದ್ದರು. ಪಾಳೆಯವು ದೊಡ್ಡದಿದ್ದುದರಿಂದ ನಾಲ್ಕುತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಒಳಗೆ ಹೊದಿಹೋದರು. ಒಳಗೆ ನೋಡಲು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾದ ಒಂದು ಅಂಗಣ, ಸುತ್ತಲೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಮೆಟ್ಟಿಲುಮೆಟ್ಟಿಲಾಗಿಟ್ಟ ಅಸನಗಳು, ಅಂಗಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ಚೌಕಾಸನಗಳು, ಒಂದೇ ತೆರದ ಉಡುಪನ್ನು ಹೊದಿದ ಅಂಗಣದ ಒಳಹೊರಗೆ ನಿಂತ ಸೇವಕವರ್ಗ—ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಂಗಣದ ನಡುವೆ ಚಣ್ಣ, ಬೂಟು, ಹ್ಯಾಟು ಧರಿಸಿದವರಾದ ಬಬ್ಬ ಎತ್ತರದ ಮನುಷ್ಯನೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಎತ್ತರವಲ್ಲದವನೂ ಚೌಕಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದು ನಾವು ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಂತೆ ತುಸು ದೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿಬಂದರು. ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದವನು ಎತ್ತರವಾಗಿರದವನ ಕಡೆಗೆ ಬೆರಳು ತೋರಿಸಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೋ ಹೇಳಲು, ನಾವೆಲ್ಲ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯನನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಎತ್ತರವಲ್ಲದವನೇ ಅಪ್ರತಿಮ ವಾಮನನಾದ ಅಪ್ಪಾಸಾಮಿಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಡೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಕಾಲು ಗಳಿಗೆಯ ವರೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಟ್ಟು ಅಪ್ಪಾಸಾಮಿಯ ಸಂಗಡಗನು ನಮಗೆ ಹೋಗಲು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನಿತ್ತನು. ಅಪ್ಪಾಸಾಮಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವರಿಗಿಂತ ಅವನೇ ಎತ್ತರನಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದನಾದುದರಿಂದ ರಂಗಮಂಗಲಂ ಜಿಟ್ಟಿಯವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಒಳತಾಗಿ ಮೋಸಮಾಡಿದರೆಂದೂ ಅಪ್ಪಾಸಾಮಿಯೆಂಬವನು ಬೇರೊಬ್ಬನಿರಬೇಕೆಂದೂ ನಾವು

ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯನಲ್ಲಿ ದೂರು ಹೇಳಲು ಅವನು ಜಿಟ್ಟಿಯ ವರನ್ನು ಕಂಡು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ನಾವು ತೆತ್ತ ಹಣವನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕೊಡಿಸುವನೆಂದು ಪಣತೊಟ್ಟು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ತನ್ನ ಸಂಗಡ ಬರಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಸೇವಕ ನೊಬ್ಬನಿಂದ ಜಿಟ್ಟಿಯವರಾರೇಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವರನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡನು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಹೊತ್ತು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಮಾತಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಸೇವಕರನೇಕರು ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ—ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯನನ್ನು ಸಹಿತ—ಒಂದು ಪೈಯನ್ನೂ ತಿರುಗಿ ಕೊಡದೆ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಮನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಟ್ಟಿ ಏನೆಂದನೆಂದು ಕೇಳಲು ಅಪ್ಪಾಸಾಮಿ ಇಷ್ಟು ಎತ್ತರವಿರಲು ಅವನು ಅಪ್ರತಿಮ ವಾಮನನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿ ಜನರನ್ನು ಮೋಸಮಾಡಿ ಹಣವೆತ್ತಬಹುದೋ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ—ಅಪ್ಪಾಸಾಮಿ ಐದು ಘಾಟು ಎತ್ತರವಿದ್ದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ವಾಮನರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅತಿ ಎತ್ತರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವನು ಅಪ್ರತಿಮ ವಾಮನನೆಂದು ಜಿಟ್ಟಿಯವರು ಅಡಿದರೆಂದು ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯನು ಹೇಳಿದನು. ಜಿಟ್ಟಿಯನ್ನು ಶಪಿಸುತ್ತ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋಗತೊಡಗಿದೆವು. ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅಪ್ಪಾಸಾಮಿಯನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದಿದ್ದವರು ನಾವು ನೋಡಿದುದೇನೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅಪ್ಪಾಸಾಮಿ ಅತಿಗಡ್ಡನಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಅವನು ನಿಂತಿದ್ದ ಪಟಾಂಗಣವು ಅತಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾದುದರಿಂದಲೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಅವನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಕಾಣಲೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದೆವು.

ಶ್ರೀಪತಿರಾಯನ ಅತುರತೆ

ವಾಗ್ಮಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಗ್ವಿರಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯರಾಗಿ ಮೆರೆವವರು ಶ್ರೀಪತಿರಾಯರು. ಅವರ ವಾಕ್ಯಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ದೇಶದ ಮೂಲೆಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಂದಲೂ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಜನರು ನೆರೆಯುವುದು. ಆದರೂ ಆ ಸಮಾರಂಭದ ಅನುಭವವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ತೆರನಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕುಳಿತಿರಲಿಕ್ಕೆ ಅನುವು ದೊರೆತವರಿಗೆಲ್ಲ ಆನಂದವೇ ಆನಂದ. ಆ ಭಾಗ್ಯವು ದೊರೆಯದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಗೋ ಹೇಗೋ! ಆದರೂ ಶ್ರೀಪತಿರಾಯರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಜನರು ಕಿಕ್ಕಿರಿದಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೊರತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ಕೇಳಿಸಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ—ಆಪ್ತೇ ಏಕೆ ತಿಳಿಯಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ—ಸದಾಕಾಲವೂ ಜನ ಸಂದಣಿ ಇದ್ದೇ ಇರುವುದು. ಶ್ರೀಪತಿರಾಯರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವುದೇ ಶಿಷ್ಟಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದಿತು, ಎನ್ನು

ವುದಕ್ಕಿಂತ ಅದೊಂದೇ ಶಿಷ್ಟಲಕ್ಷಣವಾಗಿದ್ದಿತು ಎಂದೆ ನ್ನಲೂ ಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ದಿನ ತ್ರಿಪತಿರಾಯರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಕೇಂದ್ರವಾದ ನಾರಾಯಣ ಪುರದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು. ಎಂದಮೇಲಂತೂ ಸಭಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದೊಂದು ನರನಾರೀಶಿರಗಳ ವಿಶಾಲವಾದ ಪೈರಾಗಿದ್ದಿತು. ಇಂಥ ಅಮಿತವಾದ ಸಮೂಹವನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ರಾಯರು ಹಿರಿಹಿರಿ ಹಿಗ್ಗಿದರು. ಆನಂದದ ಹೊರಗೆ ಮಾತ್ರ ತಗ್ಗಿದರು. ವ್ಯಾಖ್ಯಾನರಂಗಕ್ಕೆ ಒಡನೆಯೇ ಸುಗ್ಗಿದರು. ಆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದೆಂತು? ಅವರ ಬಾಯಂಗಳದಲ್ಲಿ ವಾಣಿ ಕುಣಿದು, ಮಣಿದು, ತಣಿದು. ಸಭೆ ಆನಂದಸಾಗರದ ಅಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟಿತು, ಮಿಂದಿತು, ಓಲಾಡಿತು, ಕೊನೆಗೆ ಮುಳುಗಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರಶಕ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ತ್ರಿಪತಿರಾಯರ ನಾಲಗೆ ಸಾರಥ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಮೇಲೆ ಕೊರತೆಗೇ ಬಂದಿತು ಕೊರತೆ. ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಅಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿ ಸಾಗಿದ್ದಿತು ರಾಯರ ನಾಲಗೆ. ಸಭೆ ಮುಗಿಯಲಾಗಿ ಜನವೆಲ್ಲ ಹೊರಡಲನುವಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರು ಮಾತ್ರ ರಾಯರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಲು ಮುಂದಾದರು.

ರಾಯರು ಇದೊಂದಕ್ಕೂ ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಸಾಲೊಂದರ ಚೌಕಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತೊಬ್ಬನ ಬಳಿಹೋಗಿ, “ನಾನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನರಂಗದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಜನ್ಮವನ್ನು ಎಂದಿನಿವೆ ಸವಿಯಿಸಿದುದಾಯಿತು. ಇದುವರೆಗೂ ಮೊದಲಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಹಠಾತ್ತಾದ ಅಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ನಿರ್ಭರವಾದ ತದೇಕಚಿತ್ತದಿಂದ ನನ್ನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಸವಿದವರನ್ನು ನಾನು ಇದುವರೆಗೂ ಅರಿಯೆ. ತಮ್ಮ ಮೋರೆಯ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಮೂಡಿರಲು ನನ್ನ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೆ ಅದೊಂದು ಉತ್ತೇಜನವಾಯಿತು. ತಾವು ತಮ್ಮ ಮೋರೆಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಕೂಡ ನಾನಿರುವ ಕಡೆಯಿಂದ ತಿರುಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಉಪಕ್ರತನು” ಎಂದು ರಾಯರು ನುಡಿದರು. ಆ ಗೃಹಸ್ಥನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿಯೂ ನೀರೊಡೆಯಿತು. ಅದರೂ ಕಷ್ಟಸಖ್ಯೆ, “ರಾಯರೆ, ಮೋರೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ತಿರುವಿರಿ. ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಎಂಥ ಹುಣ್ಣಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ” ಎಂದನು. ರಾಯರು ಆತನೊಡನೆ ಬರುವಾಗ ತೋರಿದ ಅವಸರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಈಗ ಮರಳುವಾಗಿನ ಅವಸರವು ನಾಲ್ಕು ರಷ್ಟಾಗಿದ್ದಿತು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇಷ್ಟು ಅವಸರವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರು ಈ ಮೊದಲು ಎಂದೂ ನಡೆದಿರಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಎರಡು ಹಕ್ಕಿಗಳು

(೨೬ ರವೀಂದ್ರರ ಕೃತಿಯಿಂದ ವಿಜಯಪುರದ ‘ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರು’ ಆನುವಾದಿಸಿದುದು.)

ಸಾಕುಹಕ್ಕಿಯು ಪಂಜರದಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಹಕ್ಕಿಯು ವನದಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಒಮ್ಮೆ ಅವೆರಡೂ ಕೂಡಿದವು. ಆಗ ಅವು ಇಂತು ಆಲಾಪಿಸಿದವು:

‘ಬಾ, ಪ್ರಿಯತಮ, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡೋಣ.’

‘ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬಾ. ನಾವಿವರೂ ಪಂಜರದಲ್ಲಿಯೇ ಇರೋಣ.’

‘ಈ ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕಗಳನ್ನು ಪಸರಿಸಲು ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದೆ?’

‘ಆದರೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲಿ ಕೂಡೋಣ?’

‘ಪ್ರಿಯವರ, ಆರಣ್ಯಗೀತವನ್ನು ಹಾಡೋಣ ಬಾ.’

‘ನನ್ನ ಬಳಿ ನೀನಿರು. ನಾನು ನಿನಗೆ ಪಂಡಿತರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವೆನು.’

‘ಏನು? ಗೀತವು ಯಾರಿಂದಲಾದರೂ ಕಲಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆಯೇ?’

‘ಆದರೆ ನನಗೆ ಆರಣ್ಯಗೀತವು ಬರುವದಿಲ್ಲವಲ್ಲ?’

ಅವೆರಡೂ, ಸ್ನೇಹಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ, ಕೂಡಿರಲು ಅಶಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಪಂಜರದ ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಅವೆರಡೂ ಒಂದನ್ನೊಂದು ನೋಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಅವು ಒಂದನ್ನೊಂದು ಪರಿಚಯಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿದೆ.

ಪಂಜರದ ಹಕ್ಕಿಯು, ತನ್ನ ಪಕ್ಕಗಳನ್ನು ಫಡಫಡನೆ ಬಡಿಯುತ್ತ ಒದರುತ್ತದೆ—‘ಬಾ ಪ್ರಿಯತಮ, ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ.’

ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷಿಯು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತದೆ—‘ಆಗದು. ಮುಚ್ಚಿದ ಈ ಪಂಜರದ ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ನನಗೆ ಬಹು ಭಯವಾಗುತ್ತಿದೆ.’

ಪಂಜರದ ಹಕ್ಕಿಯು ಅಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತದೆ—‘ಬಾ, ಪ್ರಿಯತಮ! ನನ್ನ ಪಕ್ಕಗಳು ಶಕ್ತಿಹೀನವಾಗುತ್ತಿವೆ! ವ್ಯುತ್ಪ್ರಾಯವಾಗುತ್ತಿವೆ!!’

ಶಿಕ್ಷಣಪ್ರವಂಚ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ವಿ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ, ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ., ಬೆಂಗಳೂರು.

ನಿರುದ್ಯೋಗವೆಂಬ ಭೀಕರ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಕ್ಕೆ ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣವೊಂದೇ ಮದ್ದು. ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮವು ಹೇಗೆ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಬೇಕು?

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಭೀಕರ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗದಂತೆ

ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಅದುದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಅದನ್ನು ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸಲಾಗದು.

ಪೆಡುತಲಿರುವ ನಿರುದ್ಯೋಗಿತೆಯ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು—ಎಂಬ ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಸುಬ್ಬರಾಯರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕಳೆದ ಸಲ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಬಗೆಗೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮುಂದೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿಚಾರಣಾಸಮಿತಿಯವರು ಒಡ್ಡಿದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತು ಇಲ್ಲಿ ವಿವೇಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ದೈಹಿಕ ಸುಖಸೌಕರ್ಯಗಳೇನೇ ಇರಲಿ, ಉತ್ತಮವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದಿ ಅದರ ಅಪಾರವಾದ ಅನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸದ ಮಾನವನ ಜೀವನವು ಅಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು. ಅದುದರಿಂದ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಗಾದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೀಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಂತಾಯಿತು. ಸಾಕ್ಷರನಾದ ಕೆಲಸಗಾರನಿಗೂ ಅನಕ್ಷರನಾದ ಕೆಲಸಗಾರನಿಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದೆಂಬುದು ಅನುಭವದ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಅಕ್ಷರಸ್ಥನಾದ ಕೆಲಸಗಾರನು ತನ್ನ ಉದ್ಯೋಗದ ಗೌರವವನ್ನು ಆರಿತು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾನೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಭೇದವಿರಲಾರದು.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣವು ಆಚರಣೆಗೆ ಬಂದಾಗಿನಿಂದಲೂ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಯುವಕರನ್ನು ತಕ್ಕವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪರಮೋದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅದುದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿಯೂ ಗ್ರಂಥಗತವಾಗಿಯೂ (Bookish) ಇದ್ದಿತು. ಇದೀಗ ಅಂತಹ ಶಿಕ್ಷಿತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಮಿತಿಯೇರಿತು, ಅಪಾರ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಯಮಾಡಿ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ಅಸಂಖ್ಯ ತರುಣರು ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದೆ ಪರಿತಪಿಸುವಂತಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮದ ಅಸಮರ್ಪಕತೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾರಣವೆಂದು ವಿಮರ್ಶಿಸಬೇಕು. ಒಳ್ಳೆ ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಟ್ಟೆ ತೊರೆಯುವುದೇ ಮಾನವಜೀವನದ ಪರಮೋದ್ದೇಶವಲ್ಲವಾದರೂ ಪುರುಷಾರ್ಥಸಾಧನೆಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡು ಸಹ ಬಹು

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬೌದ್ಧಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಹೆಚ್ಚು ಗೌರವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣವು ಅಲ್ಪಬುದ್ಧಿಗಳಿಗಾಗಿಯೆಂಬ ತಪ್ಪುತಿಳಿವಳಿಕೆಯು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿತ್ತು. ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ಒಂದೇ ವಿಧವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತ ಬಂದರು. ಮಕ್ಕಳ ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ಬೌದ್ಧಿಕ ಯೋಗ್ಯತೆ ಗನುಸಾರವಾದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅವರ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆರಿತು ಕೊಳ್ಳದೆ

ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳು ತಪ್ಪುವಂತಿಲ್ಲ.

ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಕರ ಯೋಗ್ಯತೆಗೂ ಅಭಿರುಚಿಗೂ ಅನುಸಾರವಾದ ಯಾವ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಸರಿಯಾದ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ತಮ್ಮ ಮನಃಶಕ್ತಿಗೆ ವಿರೋಧವಾದ ಮತ್ತು ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮೀರಿದ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಅತ್ಯಪ್ರಸಾದಿ ರಾಗಿಯೂ ಹತಾಶರಾಗಿಯೂ ನೆರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಮಿದುಳಿನ ರೋಗಗಳು ತಲೆದೋರು ವುವೆಂದು ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಹೀಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಾನವಶಕ್ತಿಯೆಂಬ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವು ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರವು ಇನ್ನೂ ಶೈಶವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಸೈಕಾಲಜಿ, ದಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಫೇಟಿಗ್ (Fatigue) ರಿಸರ್ಚ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿವೆ. ಈ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನುರಿತ ಮಹನೀಯರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿಯೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿಯೂ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯಾವ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡಲು ಇದರಿಂದ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೂ ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದ ಸುಜ್ಞರೂ ಕೆಲಸಗಾರರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಪಂಡಿತರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣದ ಪದ್ಧತಿಯೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಇದು ಅಪಾರ ಧನವ್ಯಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇನೋ ಸರಿ. ಆದರೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಫಿಷರ್ (Fisher) ಎಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸನೊಬ್ಬನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ಒಂದು ದೇಶದ ಬಂಡವಾಳವು ಅಲ್ಲಿರುವ ಹಣಕಾಸಿನಿಂದಲೇ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡಕೂಡದು. ದೇಶದ ಜನರ ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳೆಂಬ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ನೂರ್ಮಡಿಯಾದ ಲಾಭವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಈಗಿನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ತತ್ವದ ಮೇರೆಗೆ ದೇಶಕಾಲಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತಹ ಯಾವ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೈಸೂರು

ಸರ್ಕಾರದವರು ೧೯೩೩ ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಎಸ್. ಸುಬ್ಬರಾಯರು ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿ, ಘನವಾದ ಫಲಕಾರಿಯಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನಿತ್ತಿರುವರು.

೧) ಪ್ರೈಮರಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಶ್ರಿಕವಾಗಿ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣದ ಆವಧಿಯು ಆರು ವರ್ಷಗಳ ದಿರಬೇಕು. ಈ ಅಂತಸ್ತಿನ ಶಿಕ್ಷಣವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಇದ್ದೇ ತೀರಬೇಕು. ಈ ಅಂತಸ್ತಿನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾವನಾದರೂ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೂ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿದ್ಯಾವಂತನೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವನು ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾನೆ.

೨) ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧವಾದ ಶಾಲೆಗಳಿರಬೇಕು:— ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಗಳು; ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಗಳು. ಹೆಚ್ಚು ಬೌದ್ಧಿಕ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಲ್ಲದವರೂ ದ್ರವ್ಯಾನುಕೂಲತೆಯಿಲ್ಲದವರೂ ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿ ನೇಯ್ಗೆ, ಮರದ ಕೆಲಸ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವವರು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ದರ್ಜೆಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೂ, ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೊಂದಿರುವ ಒಂದು ಮುಖವಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಸುಶಿಸ್ತರಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿವೇಚನಾಯುಕ್ತವಾದ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾಗುತ್ತಾರೆ.

೩) ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಹೀಗೆ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳಿರಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅವನರೊಬ್ಬನಂತೆ ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣದ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೂ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಈ ದರ್ಜೆಯ ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದವರು, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಅಥವಾ ಫೋಮನ್ ದರ್ಜೆಯ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಆರ್ಹರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆನವರಿಗೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಸಹ ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣ ಏರ್ಪಾಟನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

- ೪) ಪಾಲಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯಾವ ಶಾಲೆಗೆ ವಾಗಿ 'ನರ್ಸರಿ' ಅಥವಾ ಶಿಶುವಿಹಾರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಕಳುಹಡೇಕೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಹೇಳುವು ಶಿಕ್ಷಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ದಕ್ಕೂ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಧ ಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಷಾದ ಶಾಲೆಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದುಕೂಲ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ನಿಯಮಿಸಲಾಗುವುದು.
- ೫) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತ ೬) ಎಲ್ಲ ಅಂತಸ್ತುಗಳ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಪಾಠದ ವಿನಾ ಉಳಿದುವೆಲ್ಲ ದೇಶಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು

ಪ್ರಣಯೋತ್ತೇಜನ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ವರಗಿರಿ ಮಾತಾರ್ಕಂಡ

ನಿನ್ನ ಕಂಠ
ಕದಿರು ಹೆಂಠ
ಹಸಿವಿನ ಸೆಲೆ ಬಗಿವುದು,
ಎದೆಯ ಮುಗುಳು
ನಿನ್ನ ಮುಗುಳು—
ನಗೆಯ ನೋಡಿ ಚಿಗಿವುದು.
ನಿನ್ನ ಜೀವ
ನನ್ನ ಜೀವ
ತುಂಬಿಗೆ ಬಿಳಿತುಂಬಿಯೆ.
ನನ್ನ ನೇಹ
ನಿನ್ನ ದೇಹ
ಚುಂಬಕ ಲತೆ ಸಿಂಬಿಯೆ.
ಎತಕಿಂತು
ವ್ಯಸನತಂತು
ಹಣೆಗೆ ಬಲೆಯ ಹೆಣೆದಿದೆ ?
ದುಕ್ಕವುಕ್ಕಿ
ದುಗುಡ ಮಿಕ್ಕಿ
ನೊಗವದೇಕೆ ಮಣೆದಿದೆ ?

‘ನಮ್ಮ ಸುಸಂ—
ಕಲನವಸಂ—
ಭವವು’ ಎಂದು ನೊಂದೆಯಾ?
‘ಇವರು ಒಳ-
ಮುಚುಗದ ದಳ.
—ಸ್ವರ್ಗ ಎಂದೊ? ಎಂದೆಯಾ?
ಭಿನ್ನಜಾತಿ
ಎಂಬ ಭೀತಿ
ಜಂತುವಿಂತು ಕಡಿವುದೆ ?
ಆ ವಿಷಮತೆ
ಯಧಿದೇವತೆ
ರಣಹಲಗೆಯ ಬಡಿವುದೆ ?
ಈ ಸಮಾಜ
ಪುಷ್ಪರಾಜ
ಕಳಿತು ಹುಳಿತು ಕೊಳೆತಿದೆ.
ನವೀನತೆಯ-
ವಶ್ಯಕತೆಯ-
ದೆಲ್ಲೆಡೆಗೂ ಮೊಳೆತಿದೆ.

ಧರ್ಮದ ಕುಡಿ
ಯನೆ ನೀನೊಡೆ
ಮೂಲ ಜ್ಯೋತಿ ಮರುಳಲಿ.
ಹುಸಿನಂಬುಗೆ-
ಯೀ ಹುಂಬಗೆ
ನೈಜದಲರು ಅರಳಲಿ.

ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದುದು ಯಾರೊಡನೆ?

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಂಡಿತ ಮುಳಿಯ ಶಿಷ್ಯಪ್ಪಯ್ಯನವರು, ಮಂಗಳೂರು

ದುರ್ಯೋಧನನೊಡನೆ ಎಂಬುದು ಸಮಂಜಸವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭ ಸನ್ನಿವೇಶ ಶಬ್ದಾರ್ಥಗಳ ಪ್ರಮಾಣಗಳೊಡನೆ ಪಂಡಿತರ ಪುನರ್ವಿನೇಚನೆ. *

೧

ಕರ್ಣನೇ ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದುದೆಂಬ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನನ್ನ ಆಪ್ತರಾದ ಶ್ರೀ. ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು 'ಜಯಕರ್ಣಾಟಕ'ದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದರು. ಅದನ್ನೋದಿದ ಮೇಲೂ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಬದಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ಈ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಬೇಕಾಯಿತು. 'ನೆತ್ತಮನ್ನಾಡಿ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಅವರು ನಾಡಿದ ಅನ್ವಯಕ್ರಮವು ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿದೆ.

“(ನಾನು, ಎಂದರೆ ಕರ್ಣನು) ನೆತ್ತವನ್ನು ಆಡಿ ಭಾನುಮತಿ ಸೋಲಲು”

ಮೊದಲು ಈ ಅದಿವಾಕ್ಯವನ್ನೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ. “ಆನೊಳವೊಕ್ಕೊಡೆ ನೀಮೆ ಪೇಸಿರೇ” ಎಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಹಿಂದಿನ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ, ಕರ್ಣನು ತನ್ನನ್ನು 'ಆನ್' ಪದದಿಂದಲೇ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅಧ್ಯಾಹರಿಸಿಕೊಂಡ ಆ 'ಆನೇ' ಈ 'ನಾನು' ಎಂಬುದು ಒಪ್ಪಬೇಕಾದ ಮಾತು. ಆದರೆ, 'ನಾನು' ಎಂಬುದು ಅಪೂರ್ಣವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತ 'ಆಡಿ' ಎಂಬ ಪೂರ್ವಕಾಲಕ್ರಿಯೆಗೆ, 'ಭಾನುಮತಿ' ಎಂಬುದು ಮುಂದಿನ 'ಸೋಲಲು' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕರ್ತೃಗಳಾಗುವುದರಿಂದ, ಈ ಉಪವಾಕ್ಯವು ಉಭಯ ಕರ್ತೃಕವಾಗುತ್ತಿದೆ. ವ್ಯಾಕರಣ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ “ನಚ್ಚೆಬರೆ, ಎತ್ತಿ ನಡೆದಂ” ಎಂಬುವುಗಳಂತೆ 'ಆಡಿ ಸೋಲಲು' ಎಂಬುದೂ ಏಕಕರ್ತೃಕವೇ ಆಗಬೇಕು. “ಗಾಯಕಂ ಪಾಡೆ ದೇವಂ ಮೆಚ್ಚಿದಂ” ಎಂಬುದರಂತೆ ಉಭಯಕರ್ತೃಕವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಇಲ್ಲಿ '(ನಾನು) ಆಡಿ' ಎಂದು ಸತಿಸಪ್ತಮಿಯ ರೂಪದಲ್ಲೇ

ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. 'ಗಾಯಕಂ ಪಾಡಿ ದೇವಂ ಮೆಚ್ಚಿದಂ' ಎಂದು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದ ರಚನೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ, 'ಆಡಿ ಭಾನುಮತಿ ಸೋಲಲು' ಎಂಬ ರಚನೆಯು ಸುಬದ್ಧವೆನ್ನಿಸಲಾರದು. ಉಭಯಕರ್ತೃಕ ವಾಕ್ಯದೊಳಗೆ ಪ್ರಧಾನಕರ್ತೃಕ ಒಂದು ಅಪ್ರಧಾನಕರ್ತೃಕ ಒಂದು, ಹೀಗೆ ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅಪ್ರಧಾನ ಕರ್ತೃಕವು ಸತಿಸಪ್ತಮಿಯ ಮೊದಲಾದುದು ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಪ್ರಧಾನಕರ್ತೃಕ ವಾಕ್ಯದೊಡನೆ ಸಮಗೂಡಿ ನೆಲೆನಡೆಯಬೇಕು. ಹಾಗಲ್ಲದೆ “ಆಡಿ, ಆಡು” ಮೊದಲಾದ ಅಸಂಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ, ಒಂದು ಕರ್ತೃಕಪದವು ನಿಂತುಬಿಟ್ಟರೆ, ತತ್ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮುಂದೆ ಪ್ರಧಾನಕರ್ತೃಕ ವಾಕ್ಯದೊಡನೆ ಜೋಡಿಸುವ ಸಾಧನವೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ ಆ ಅಪ್ರಧಾನಕರ್ತೃಕ ವಾಕ್ಯವು ನಿರಾಲಂಬವಾಗಿ ತ್ರಿಶಂಕುವಿನಂತೆ ಉಳಿದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ವಾಕ್ಯರಚನೆ, ಮಧ್ಯಕಾಲದಿಂದಿತ್ತರೂ ಈಗಲಿಗಲಿ ಒಂದು ವೇಳೆ ತೋರಬಹುದೋ ಏನೋ? ಶುಕನಂಥ ಮಾರ್ಗಾನುಯಾಯಿ ಮಹಾಕವಿಗಳಿಲ್ಲಂತೂ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇಂಥ ರಚನೆ ತೋರಲಾರದು.

ಆಗಲಿ; 'ನಾನು' ಎಂಬುದನ್ನು ಒಂದಿಷ್ಟು ಬದಲಿಸಿ * ಈ ವಿಷಯವು ಉಭಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಂದ ಶಬ್ದಾರ್ಥ ದೃಷ್ಟಿಮಾತ್ರದ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇವು ಅರ್ಥವಿನೇಚನೆ ಬೇಕೆಂದು ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ವಾದಗ್ರಸ್ತವಾದ ಅಪದ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೊಸ ಪರಿಯಿಂದ ಹೇಳುವ, ನಮ್ಮ ಕಿಬಂದಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಚಿಕ್ಕಲೇಖನವನ್ನೂ ಇತರರು ಬಂದರೆ ಗಳ ದಿಗ್ಗರ್ಜಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನೂ ಮುಂದಿನ ಸಲ ಕೊಟ್ಟು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. —ಸಂಪಾದಕ

‘ನನ್ನೊಡನೆ’ ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ. ‘ನನ್ನೊಡನೆ ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿ ಭಾಸುಮತಿ ಸೋಲಲು’ ಎಂದಾದರೆ ಪಾತ್ರವು ಏಕಕರ್ತೃಕವೇ ಆಗುತ್ತಿದೆಯಷ್ಟೇ ಎನ್ನಬಹುದು. ಹೌದು, ಇಲ್ಲಿ ಹೊಲಿದುಕೊಂಡರೂ ಈ ರಚನೆ ಕಡೆಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹರಿದುಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ತಮ್ಮ ಅನ್ವಯದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ತ್ರಿ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು “ನಾನು ಬೇಡನಲ್ಲವೇ” ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ‘ಅಲ್ಲವೇ’ ಎಂಬುದು ‘ನಾನು’ ಎಂಬುದರೊಡನೆ ಅನ್ವಿತವೂ ಆಗಬಹುದಾದುದರಿಂದ ದೋಷವೇನೆಂಬುದು ತೋರುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪಂಪನ “ಬೇಡನಲ್ಲವೇ” ಎಂಬ ಪ್ರಯೋಗದ ರೂಪವನ್ನೇ ನಾವು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕು. ‘ಆಲ್’ ಧಾತುವಿನ ಅನ್ಯ (ಪ್ರಥಮ) ಪುರುಷ ಪುಲ್ಲಿಂಗದ ಏಕವಚನಕ್ಕೆ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕವಾದ ‘ಏ’ ಕಾರವು ಸೇರಿದಲ್ಲಿ ‘ಅಲ್ಲವೇ’ ಎಂಬ ರೂಪವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದಕ್ಕೆ ‘ನಾನು’ ಎಂಬ ಉತ್ತಮಪುರುಷ ಸರ್ವನಾಮವು ಕರ್ತೃವಾಗದು. “ನಾನು ಬೇಡನಾಗನೇ” ಎಂದಿದ್ದರೆ ಕೇಳೋ ಹಾಗೆ, ‘ನಾನು ಬೇಡನಲ್ಲವೇ’ ಎಂದರೂ ಅಬದ್ಧವಾಗುವುದು. ‘ಆಲ್’ ಧಾತು ಪುರುಷತ್ರಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಾಸ ರೂಪಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುತ್ತಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ವಿ. ವಿಜಯಪಿಂಡಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ:—

ಗಂಡವತ್ತಿಯೆನಲ್ಲೆಂ (ಆ. ಲ. ಪ. ೫೬) ಬೇಡ ತೊಂದರಿದನಲ್ಲೆನೆ (ಆ. ಗ. ಪ. ೧೨೨)	} ಉತ್ತಮಪುರುಷಕ್ಕೆ “ಎನ್”
ನೀಂ ನೆಗಟ್ಟನ್ನೆಯಲ್ಲೆಯಾನ ಜೀವಂ (ಆ. ೧೨. ಪ. ೧೦೦) ವಾನರನಲ್ಲೆ ವಲಂಮಹಾಬಲ (ಆ. ಲ. ಪ. ೩೩)	
ಅಂದೊಡನುಂಡನಲ್ಲವೇ (ಆ. ಲ. ಪ. ೬೭) ನಮಗೆದಾಯಿಗರಲ್ಲರೊ..... ಅವರಯ್ಯನೇ ಮುಖ್ಯನಲ್ಲನೋ (ಆ. ೨. ಪ. ೯೧)	} ಅನ್ಯಪುರುಷಕ್ಕೆ “ಅನ್-ಅರ್ (ಬಹುತ್ವ)”
ಇನ್ನು ನಪುಂಸಕಾನ್ಯಪುರುಷತೂಪದಲ್ಲಿ ‘ಆಲ್’ ಧಾತು, ಅಲ್ಲ, ಅಲ್ಲದು, ಅಲ್ಲಂ, ಅಲ್ಲವು’ ಎಂದೂ, ಅವ್ಯಯವಾಗಿ ‘ಅಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಂ, ಅಲ್ಲವು’ ಎಂದೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡಬಹುದು. ಅಂತೂ ‘ಅಲ್ಲವೇ’ ಎಂಬುದನ್ನು ‘ಅಲ್ಲವೇ’ ಎಂದು ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದೂ, ಆ ಮೇಲೆ ‘ನಾನು ಬೇಡನಲ್ಲವೇ’	

ಎಂದು ಉತ್ತಮಪುರುಷ ಸರ್ವನಾಮವನ್ನು ಅಧ್ಯಾಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ‘ನಾನು’ ಎಂಬುದು ಅಧ್ಯಾಹರಣವಾಗಿ ಕವಿಯ ಎಣಿಕೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವನೇ ‘ಬೇಡನಲ್ಲವೇ’ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರಿಂದ ಭಂಡೋ ಭಂಗವೂ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕ. ಸಾ. ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟಿತವಾದ ವಿ. ವಿಜಯದ ಅದಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ನೂತನ ಗದ್ಯಾನುವಾದವಿದೆಯಷ್ಟೆ. ಬೇಡನಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಅಂತ್ಯವಾಗುವ ಈ ಭಾಗದ ಅನುವಾದವು ಅಲ್ಲಿಯೂ “ನಾನು ನೀಡನಾಗನೇ” ಎಂದಿದೆ. ಅದೂ ವಾಕ್ಯವೇಷ್ಟೆ ನೋಡೋಣ ತೋರುವುದರಿಂದ, ಈ ಪ್ರಯೋಗ ನೈಶಿಷ್ಟ್ಯವು, ಅನುವಾದಕ ಮಹನೀಯರ ಅವಗಾಹನೆಗೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ‘ಅಲ್ಲವೇ’ ಎಂಬುದು ಕೃಷ್ಣಾಮ ವಾಗಿರಬಹುದೆಂದೂ ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ‘ನೃಕೋದರನುಮಲ್ಲದರಿಲ್ಲ (ಆ. ೧೧. ಪ. ೧೧).’ ‘ಕುಟಿಯಲ್ಲದವನ ಗಂಡುತೊಂಡುಂ’ (ಆ. ಲ. ಪ. ೮೨.) ಎಂಬಂತೆ ‘ಅಲ್ಲದಂ’ ಎಂದೇ ಆಗಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇರಲಿ; ‘ನನ್ನೊಡನೆ’ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯಾಹರಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆ ‘ನಾನು’ ತಲೆದೋರಿ ಇಡಿ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕೆಡಿಸುತ್ತಿದೆ.

೨

ಹೋಗಲಿ; ‘ಬೇಡನಲ್ಲವೇ’ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವರಾದರೂ ‘ಕರ್ಣನು’ ಎಂಬುದನ್ನಲ್ಲವೇ ಅಧ್ಯಾಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು? ನಮ್ಮದಾದರೂ ‘ನಾನು, ಎಂದರೆ ಕರ್ಣನು’ ಎಂದೇ ಹೇಳಿಕೆ. ಅದನ್ನೇ ಅದಿಯ ವರೆಗೆ ಸೆಳೆದು ‘ಕರ್ಣನೊಡನೆ’ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಅಧ್ಯಾಹರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಶಾಬ್ದಿಕವಾದ ದೋಷವೇನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಸೂಚನೆಯುಂಟಾಗಬಹುದು. ಆಗಲಿ; ಮೊದಲಿನವನ್ನು ಶಾಬ್ದಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಮರ್ಶಿಸಿದರೆ, ಇದನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಅನ್ವಯವು ಹೀಗೆ ಏನುಂಟಾದೆಯುತಿದೆ:—

“ಸೋಲವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು (ಈ ಕರ್ಣನು) ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ (ಎಂದರೆ ಮುತ್ತಿನ ಲಂಬಣವನ್ನು ಎಳೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ) ಅದು ಹರಿದುಹೋಯಿತು. ಆಗ (ಸುರಿದುಹೋದ) ಮುತ್ತಿನ ಕೊಡನ್ನು ನೋಡಿ (ಆಕೆ) ಬಳುಕುತ್ತಿರಲು (ಮತ್ತು ಈ ಕರ್ಣನು) ಆಯ್ದು ಕೊಡುಂ. ೨. ಇಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ‘ಈ ಕರ್ಣನು, ಈ ಕರ್ಣನು’ ಎಂದು ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡು ನಾನು.

ಬೇಕೆಂದು ಹೋಗುತ್ತಿರಲು) ”

ಇಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ವಿಮರ್ಶಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ. “ ಸೋಲವನೀವು ದೆಂದು ಕಾಡುತ್ತಿರೆ; ಲಂಬಣಂ ಪರಿಯೆ; ಮುತ್ತಿನ ಕೇಡನೆ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಬಳ್ಳುತ್ತಿರೆ ” ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಿದು. ಆಕೆ ಬಳುಕಲಿಕ್ಕೆ ಬೇರಾವುದೂ ಕಾರಣವಲ್ಲ; ಮುತ್ತಿನ ಕೇಡನ್ನು ನೋಡಿದುದೇ ಕಾರಣವು; ಎಂಬ ಕವಿಯ ನಿರ್ಣಯಾಭಿಪ್ರಾಯವು ಮೇಲಿನ “ ಕೇಡನೆ (ಕೇಡಂ+ಎ) ನೋಡಿ.... ” ಎಂಬುದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು ಆ ನಿರ್ಧಾರಣಾರ್ಥಕ “ ಎಕಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಬಿಟ್ಟು ‘ ಸೋಲವನ್ನು ’ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಮುಂದೆ “ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಪರಮಮಿತ್ರನಾದರೂ ಪರಪುರುಷನೊಡನೆ ತೋರಿಸಿದ ಆತಿ ಸಲುಗೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಗಂಡ ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡನೋ ಎಂದು ಬಳ್ಳಿರಬೇಕು ಭಾನುಮತಿ— ಹಾರ ಕಿತ್ತು ಹೋಯಿತಲ್ಲ, ಮುತ್ತಗಳೆಲ್ಲ ಹಾಕಾಗಿ ಹೋದುವಲ್ಲ ಎಂದಿ ರಲಾರದು ” ಎಂದು ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ, “ ಭಾನುಮತಿ ಬಳ್ಳಿದ್ದು, ಗಂಡನೆದುರಿನಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಕರ್ಣನೂ ಇಷ್ಟು ಸಲಿ ಗೆಯಿಂದಿದ್ದೆವಲ್ಲಾ, ಗಂಡ ಏನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡನೋ ಎಂದೇ ” ಎಂದು ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಆ ‘ ಎ ’ ಕಾರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಅವರದೇ ಆದ ಅನ್ವಯಕ್ಕೂ ವಿರೋಧವು; ಪಂಪನ ಕಾವ್ಯೋಕ್ತಿಗಂತೂ ‘ ಎಣ್ಣೆ ಸೀಗಿ. ’ ಕವಿಯ ‘ ಮುತ್ತಿನ ಕೇಡನೆ ’ ಎಂಬಲ್ಲಿಯ ‘ ಎ ’ ಕಾರವು ನಿರ್ಧಾರಣಾರ್ಥವನ್ನೂ ವಿಮರ್ಶೆಯ “....ಎಂದೇ’ ಎಂಬಲ್ಲಿಯ ‘ ಎ ’ ಕಾರದ ನಿರ್ಧಾರಣಾರ್ಥವನ್ನೂ, ಒಟ್ಟಿಗೆ ತೂಗಿದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯೋನ್ಯವಿರೋಧವೇ ಅಲ್ಲವೆ ಬೆಲೆಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವುದು? ಇರಲಿ; ಅವರಣದೊಳಗೆ (ಮತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಿರಲು) ಎಂದು ಅಧ್ಯಾಹರಿಸಿಕೊಂಡುದನ್ನೇ ಸುವ. ದುರ್ಯೋಧನನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಅವಿಚಾರದ ಆ ಕಾಟ ವೊದಗಿತಲ್ಲಾ ಎಂಬುದರಿಂದ ಭಾನುಮತಿ ಕರ್ಣರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಬೇಸರವಾಯಿತೆಂದು ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರ ಭಾವನೆ. ‘ ಅವನ ಹಿಂಗಡೆಯಲ್ಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆ ಬೇಸರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವೇ ’ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಬಹುದು. ‘ ಆಗು ತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ’ ಎಂದರೆ ಅವರೊಳಗಿನ ಪರಿಶುದ್ಧ ಪ್ರೇಮವೆಂಬುದೇ ಕಲಂಕಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ‘ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು ’ ಎಂದರೆ ಅಜ್ಞಾತ ವಾದರೂ ಅದು ಗೋಪ್ಯಾಪರಾಧವೆಂದಾಗುತ್ತದೆ. ‘ ಅದನ್ನು ಹೊರಗಿನವನಾದ ಕೃಷ್ಣ ನೊಡನೆ ಆದ ಕರ್ಣನು ಹೇಳುವನೆ ’ ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯೊದಗುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಇರಲಿ;

ಅವರಣದೊಳಗೆ ತೋರುವಂತೆ ಮುತ್ತನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ಕಾಟದಿಂದ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೊದಗಿರಬಹುದಾದ ಅನ್ಯಥಾಭಾವನೆ ನಿವೃತ್ತಿಗೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಕರ್ಣನ ಕೆಲಸವು ‘ ಗಾಯವೊತ್ತಟ್ಟು ಮದ್ದೊತ್ತಟ್ಟು ’ ಎಂಬ ಮೂಢವೈದ್ಯನ ಕೆಲಸದಂತೆ ಆಗುವುದು. ನನ್ನಿಯೇಳೆ ಹೆಸರೊಂಡ ಕರ್ಣನು ಅಂಥ ಅವಿಚಾರದ ಕಾಟವನ್ನೇ ಸಗು ತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಎಸಗಿದರೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಡೆದ ಕ್ಷಮಾಯಾಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಇರಲಿ:—
“ ಅರಸನು ಅಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳದೆ ‘ ಇವುಗಳನ್ನು ಆಯಬೇಕೆ? (ನ್ಯಾಯವಾಗಿ) ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳಿ— ಎಂದನು ”

ಎಂಬ ಮುಂದಿನ ಭಾಗವನ್ನೇ ಸ್ಮರಿಸಿ. ಇದನ್ನೇ ‘ ಕರ್ಣ ದುರ್ಯೋಧನರ ಮೈತ್ರಿಯ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆ ’ ಎಂದು ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದು. ಅವರೊಳಗೆ ವಿಶೇಷ ವಾದ ಮೈತ್ರಿ ಇತ್ತೆಂಬುದು ನಿಜ. ಆದರೆ, ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ರಮವು ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆ. ಇಲ್ಲಿ, ಆ ಕರ್ಣದುರ್ಯೋಧನರ ಮೈತ್ರಿ ಸ್ವರೂಪವೆಂಥದು ಎಂಬುದನ್ನೂ ನೋಡಬೇಕು.

ಹಿಂದೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪರೀಕ್ಷಾವಸರದಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರ ಕರ್ಣನ ಮಾನಚ್ಯುತಿಗೆಯ್ದರೆಂದು ಗುರುಗಳಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಕುದ್ಧನಾದನು ಮಾನಧನದುರ್ಯೋಧನನು. “ ಕುಲಮಂಟ ಪಟ ಬೀರಮೆ ಕುಲಂ ” ಎಂಬ ಉದಾತ್ತೋದ್ಗಾರವನ್ನೇ ಹೇಳಿದನು. ಅಶ್ವಮುಕ್ತೆ ಬಂದಿದ್ದ ತಮ್ಮಿಬ್ಬರೊಳಗೆ ಕರ್ಣನೇ ಮಾತ್ರವೇ ಅಸನವನ್ನು ತರಿಸಿದ ಸತ್ಯಂತಪ ತಾಪಸನೇ ಬೇಸತ್ತು ಕರ್ಣನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ “ ಅನೇ ನೀಮಿದೇಕೆ ದಯೆಗೆಯ್ದಿರೊ ವಿಂಗಳುಲಿಗಂ ” ಎಂದು ಕೇಳಿದವನು ಅದೇ ದುರ್ಯೋಧನನಲ್ಲವೆ? ಈ ಎರಡು ಮಾತುಗಳ ಕಾಲಭೇದವು ಹೇಗೆ ಇರಲಿ. ಇದರಿಂದ ಕರ್ಣನ ಕುಲವಿಷಯಕವಾದ ಅವನ ಬಾಹ್ಯವಾದ ಉದಾತ್ತಾಭಿಪ್ರಾಯದ ಹದವೆಂಥದೆಂಬುದು ಒಂದಿಷ್ಟು ತೋರಿಬಿ ತ್ತಿದೆ. ಅದೂ ಇರಲಿ; ಕರ್ಣನನ್ನು ರಾಜವೈಭವಕ್ಕೆ ರಿಸಿದುದೇನೋ ನಿಜ; ಕುಲಹೀನತೆಗಾಗಿ ಕೊರಗುತ್ತಿರ ಲ ಮಿತ್ರನೊಡನೆಯೇ ತನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಆ ಕುಲದ ನಿವ ಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಡೆವರೆಗೂ ಹೇಳಿದನೆ? ಇಲ್ಲ. ಭೇದವು ನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳಿದ ಸತ್ಯಂತಪನ ಸುದ್ದಿಯು ನಂ ಬಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಎನ್ನಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಕರ್ಣ ಶವನನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ “ ಅಜಾಯಂ ಸೋದರನೆಂದು ಧನ

ತನಯಂ ನಿರ್ವ್ಯಾಜದಿಂ ನಿನ್ನ ನಾನೆನಿಸುವೆಂ (ಪು. ೫. ಅ. ೧೩) ” ಎಂದು ದುರ್ಯೋಧನನೇ ತನ್ನ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಮರುಗಿ ಲಿಲ್ಲವೆ? ಅದೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ವ “ ಕಾರ್ಯ ವರದಿ ತೋರ್ಪಂತೆಪೋಲಿ ” ನಿನ್ನ ನಾಂ ನೆಚಿಕೊಂಡೆಂ ” ಎಂಬುದನ್ನೂ ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನೊಡನೆನ್ನುವ “ ಸಾಟಿಸುವೆ ನೊಡೆಯನೆ ಮುಕ್ಕೊಳೆ ಮುಕ್ಕನೆಂದು ತಾ ನೀ ನ ಯ ದಿಂವೆ... ಅಂದೊಡನುಂಡನಲ್ಲನೇ ” ಎಂಬುದನ್ನೂ ಒಟ್ಟು ಗಿಟ್ಟು ನೋಡಿರಿ. ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಕರ್ಣನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನೆಣಿಕೆಯಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಜ ಕೀಯದೃಷ್ಟಿಯೇ ಪ್ರಬಲವಾಗಿತ್ತು. ಮೊತ್ತಮೊದಲಿದ್ದ ‘ ಮಿಂಕುಲಿಗ ’ ನೆಂಬ ಭಾವನೆ ಮತ್ತೆ ಬದಲಾಗಿ ‘ ಕೌಂತೇಯ ’ ನೆಂದಾಯಿತು. ಅದಾದರೂ ಹೃದಯಪೇಟೆ ಕೆಯಿಲೆ ಸುರುಳಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡಿತ್ತೆಂಬುದು, ಕಡೆಗೆ ಎತ್ತಿದ ನಂಬಿಕೆ ಆವನ ಮಾತಿನ ಹೆಡೆಯಿಂದಂತೂ ಸ್ಫುಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲೆ ಸಂದಿಗ್ಧ ಹೃದಯನಾಗಿದ್ದ ತನ್ನೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಆ ಕೌಂತೇಯನು ಭಾನುಮತಿಯನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ದುರ್ಯೋಧನನು ‘ ಅಪಮಾಧಾನಪಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳ ’ ಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗುವುದೇ ?

ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕರ್ಣನು ಆ ಮುತ್ತುನ್ನು ಆಯ್ದು ಕೊಡುವುದೇ ಅಸಂಭವವಾಗಿರುವಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ದುರ್ಯೋಧನನು ಅವರಿಬ್ಬರೊಡನೆ “ ಇವುಗಳನ್ನಾಯಬೇಕೇ ? ” ಎಂದು ಆಕ್ಷೇಪಗರ್ಭಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದೂ ಅಸಂಭವವೇ. ಇನ್ನು ‘ ಪೇಟಾಂ ’ ಎಂಬ ಬಹುವಚನ ವಿಚಾರ. ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರ ಎಣಿಕೆಯಲ್ಲಾದರೂ ‘ ಆಯ್ದು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ’ ಕರ್ಣನೊಬ್ಬನೇ ಹವಣಿಸಿದುದು. ಹಾಗಿರುವಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೊಡನೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವ ಅವಶ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರಿಸಗಿದ ಮುಂದಿನ ಅನ್ವಯದಲ್ಲಿ “ ಇಂಥ ಅರಸನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಸೇರಿದರೆ ಏಕೆ ಕರ್ಣನು ಬೇಡನಲ್ಲನೇ ? ”

ಹೀಗೆ ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡರೂ, ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ದೋಷಗಳು ಗುಣಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿರ್ಧಾರನಾಯ ತಪ್ಪೆ. ಹಿಂದುಮುಂದಿನ ವಾಕ್ಯಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನ ಹೆಸರು ತೋರುವುದಿಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ಭಾನುಮತಿ ದುರ್ಯೋಧನರವು ಗಳೇ ತೋರುತ್ತಿವೆ; ಎಂಬ ನನ್ನ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡರೂ, ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು “ ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವವನೇ ಕರ್ಣನೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರ

ಬೇಕು ” ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೌದು; “ ಭೂಪೋತ್ತಮನಂ.... ಬೇಡನಲ್ಲನೇ ” ಎಂದು ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆನ್ನುವುದು ಕರ್ಣನೇ. ಆದರೆ, ಅವನು ಹೇಳುವ ವಾಕ್ಯದೊಳಗಣ ಉಪವಾಕ್ಯಗಳಿಗೂ ಅವನೇ ಕರ್ತೃವಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ನಿಯಮ ಬದ್ಧವೂ ಅಲ್ಲ; ಸಮ್ಮತವೂ ಅಲ್ಲ. ‘ ಅಡಿ ಸೋಲೊಡೆ, ಪರಿಯೆ, ಬಳ್ಳುತ್ತಿರೆ, ಪೇಟಾಂ ’ ಎಂಬವುಗಳಿಗಂತೂ ಕರ್ತೃಗಳು ಬೇರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೂ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಹಾಗಿರುವಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯದ ‘ ಕಾಡುತ್ತಿರೆ ’ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಕರ್ಣನೇ ಕರ್ತೃವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಕಾರಣವಾದ ಆಧಾರವೇನೂ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ‘ ನೆತ್ತಮನಾಡಿ ’ ಎಂಬಲ್ಲಿ ‘ ಕರ್ಣನೊಡನೆ ’ ಎಂದು ಅಭ್ಯಾಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದೇ ನನ್ನೆಣಿಕೆ.

೩

ಭಾನುಮತಿ ದುರ್ಯೋಧನನೊಡನೆಯೇ ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿ ದುಂಬುದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಇತರ ಪದ್ಧಾರ್ಥದ ಸಹಾಯವು ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ‘ ಪೇಟಾಂ ’ ಎಂಬ ಧುರ್ಯೋಧನನ ವಿಲಾಸಪರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕರ್ಣನ ಉತ್ತರವೇನೆಂಬುದು ಆ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಸಾಧನವೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಆ ‘ ಬೆಸನೆಡೆಗೆಲ್ಲೆ ತೊಟ್ಟು ’ ಎಂಬ ಪದ್ಯವನ್ನು ಒದಿಪ್ಪು ವಿಮರ್ಶಿಸಿದೆನು. ತ್ರಿಯುತ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, ಅದನ್ನಲ್ಲಗಳಿದರೂ ನನ್ನ ಭಾವನೆ, ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅಲಿಕ್ಕೆ ಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೊದಲೆ ಸೂಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ದುರ್ಯೋಧನನ ಸ್ತ್ರೀವ್ಯಸನಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನು ‘ ತೋಲೊ ’ ದುಡಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ಎಣಿಸಿದುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲವೆಂಬುದು, ಅಚ್ಚಾಗಿ ಓದೊಡನೆ ನನಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರ ಆ ಸೂಚನೆ ಯನ್ನು ನಾನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸಮ್ಮತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಕೃತಾವಶ್ಯಕವಾದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಅದಲ್ಲ: ‘ ಬೆಸನೆಂಗಳವುಂಕಿದೊಡಾಗದೆಂದು ಬಗ್ಗಿಸುವೆಡೆ ಗಾಳ್ದಂ ’ ಎಂಬುದು. ಅದು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಕರ್ಣನ ಗುಣವರ್ಣನೆ ಎಂಬುದೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ, ಕೆಲವು ವ್ಯಾಪ್ಯ (ವಿಶೇಷ) ಗುಣಗಳು ಅಡಕವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ‘ ವ್ಯಾಪನೆ ’ ವಡೆದ ಸಾಮಾನ್ಯವೆಂಬುದೇ ತಲೆದೋರದೆಂಬುದು ನ್ಯಾಯಂ ಇಲ್ಲಿ “ ಈ ಕರ್ಣನು, ” ೨ ಇಲ್ಲಿ “ ನೇ ” ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ನನ್ನವು.

ಸಿದ್ಧವಾದ ವಿಷಯವು. ಅದರಿಂದಲೇ ಅಂಥ ವಿಶೇಷ (ವ್ಯಾಪ್ತ) ಸಂದರ್ಭಗಳೊಳಗೆ ಆ ನೆತ್ತದಾಟವು ಬಂದಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದುದು. ಅದು ನಿಷ್ಕಾರಣವಲ್ಲವೆಂದು ನನಗಿನ್ನೂ ತೋರುತ್ತಿದೆ.

ಅದರ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು ನನ್ನ ಗುರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು 'ಬೆಸನೆಡೆ-ಬೆಸನೆಂಗಳ' 'ತೊಟ್ಟು-ಆಳ್ವನ್' ಎಂಬಲ್ಲಿ ಕವಿ ವಿರೋಧಾಭಾಸವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. "ಒಂದೇಕಡೆ ಒಬ್ಬನೇ ತೊಟ್ಟು ಆಳ್ವನೂ ಆಗಿರುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ವಿರೋಧ; ಬೆಸನ (ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವ) ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ (ಕರ್ಣನು) ಆಳಿ ನಂತೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದನು. (ದುರ್ಯೋಧನನಲ್ಲಿ) ಬೆಸನ (ದ್ರೂತಾದಿ)ಗಳು ಅತಿಯಾದಾಗ 'ಇವು ಕೂಡದು' ಎಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಯಜಮಾನನಂತೆ ಎದುರುಹೇಳದಂತೆ, ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.—ಎಂದು ವಿರೋಧಪರಿಹಾರ." ಇದೇ ಆ ಲಕ್ಷಣಲಕ್ಷ್ಯಗಳ ವಿವರಣೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟು ಆಳ್ವನೂ ಆದುದು ಒಬ್ಬನೇ ಆದರೂ 'ಒಂದೇ ಕಡೆ' ಆಳ್ವವೇ ಆಲ್ಲ. ಕ್ರಮವಾಗಿ 'ಬೆಸನೆಡೆ—ಬೆಸನೆಂಗಳ' ಎಂಬವುಗಳು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೊದಗಿದ 'ಏಕವ್ಯಸನ—ಏಕಾಧಿಕವ್ಯಸನ' ಗಳ ಭಿನ್ನಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿವೆ. ಅದರಿಂದ ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಲಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಈ ಲಕ್ಷಣವು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟಾಗಿದ್ದವನು ಮತ್ತೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಕಾದನೆಂಬಲ್ಲಿ ವಿರೋಧವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದೆ, ಎಂದರೆ, ಒಮ್ಮೆ 'ಗುಪ್ತಸ್ತು' ನಾಗಿದ್ದವನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯಾದನೆಂಬುದೂ ವಿರೋಧವೇ ಆದೀತು. ಹಾಗೆ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ವಿರೋಧ ಪರಿಹಾರದ ಅವಶ್ಯಕವೂ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನೆಣಿಕೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಅಲಂಕಾರವೆಂದರೆ ರೂಪಕಾನ್ವಿತವಾದ ಉಲ್ಲೇಖವು. ಕರ್ಣನ ಶವವನ್ನೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಅವನು ತನಗೆ ಶರೀರವನ್ನೇ ಆರಿಸಿದ ಅಸಮಾನ ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ, ಅವನಲ್ಲಿ ಕಾಂತೀಯತೆಯನ್ನೇ ಕಂಡು ಸಂದೇಹಗ್ರಸ್ತನಾಗಿದ್ದ ತನ್ನ ಸಂಕುಚಿತದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಹೋಲಿಸಿ ಮರುಕವಡೆದ ದುರ್ಯೋಧನನ ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ಮಾತದು. ಅಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವಿರೋಧಾಭಾಸದಂಥ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಗೆ ಪಂಪನಂಥ ಮಹಾಕವಿ ಎಡೆಗೊಡಲಿಲ್ಲವು.

ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು ಅಲಂಕಾರವಿಷಯವನ್ನೇತ್ತಿದುದರಿಂದ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಬೇಕಾಯಿತು. ಅದಿರಲಿ; "ಧರ್ಮ

ರಾಜಾದಿಗಳೊಡನೆ ಆಡಿದ ಆಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಆಡಿದ ಆಟವನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕರ್ಣನಿಗಾಗಿ ವ್ಯಸನಪಟ್ಟನೆಂದು ಯೋಚಿಸುವುದೂ ಕಷ್ಟ." ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರ ಸೂಚನೆ. ಧರ್ಮರಾಜದಲ್ಲಿ ಆಡಿದ ದ್ರೂತದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನು 'ಆಳ್ವ' ನಾಗಿ ಇರಲೇ ಇಲ್ಲ; 'ಆಗದೆಂದು ಬಗ್ಗಿಸ'ಲೂ ಇಲ್ಲ; ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆತು ಬಾರದು. ಆ ದ್ರೂತದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ವಿಲಾಸವಲ್ಲ; ರಾಜಕೀಯವಾದ 'ಜಲ' ವು. ಅಂಥ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯವು ಬೆರಸಿದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅವನು 'ಜಲದೊಳ ದುರ್ಯೋಧನ'ನು. ಭೀಷ್ಮನ ವರಿಗಿನವರೆಲ್ಲರೂ ಅವನ ಜಲಕ್ಕೆ ಬಾಗಬೇಕಾಗಿ ತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಬಹುದು. ಆ ದ್ರೂತೋಪಾಯ ಬೋಧಕನೇನೋ ಶಕುನಿ. ಆದರೆ 'ಆಗದೆಂದು ಬಗ್ಗಿಸ' 'ಆಳ್ವ' ನೆನಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ವಲ್ಲಿ ಈ 'ಕಾಂತೀಯ' ನಾದ ಕರ್ಣನಿಗೆ, ಆ ರಾಜಕೀಯ ದ್ರೂತದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ 'ಆಳ್ವ' ನೆನಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲಿ ತೋರುವ 'ಬೆಸನೆಂಗಳಿ'ಂದರೆ ವಿಲಾಸಪರ ವ್ಯಸನಗಳೆಂದೂ, ಅವುಗಳೊಳಗೆ ಈ ನೆತ್ತವೂ ಒಂದಾಗಿರಬಹುದೆಂದೂ ಭಾವಿಸಿದೆನು. 'ಆಳ್ವ' ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ 'ಮಧ್ಯಸ್ಥ' ಎಂಬ ಅರ್ಥವು ಹೊಸತಾಗಿ ತೋರಬಹುದು; ಅದರ ಅಸಾಧ್ಯವತ್ಯ.

೪

ಪ್ರಕೃತ ಆ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅನ್ವಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಅದು ಪ್ರಕರಣಾದಿಸಮ್ಯಕ್ತವೂ ದೋಷರಹಿತವೂ ಆಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿಬಿಡುವುದು ಕ್ರಮಸ್ವಾತ್ಮವಾಗಿದೆ. (ಭೂಪೋತ್ತಮನೊಡನೆ) ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿ ಭಾನುಮತಿ ಸೋಲಲು, ಸೋಲ (ಸೋತವನು ಗೆದ್ದವನಿಗೆ ಕೊತಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣೀತವಾದ ವಸ್ತು=ಪಣ)ವನ್ನು ಈವುದು ಎಂದು (ಗೆದ್ದ ಭೂಪೋತ್ತಮನು ಸೋತ ಭಾನುಮತಿಯನ್ನು) ಕಾಡುತ್ತಿರಲು ಲಂಬಣವು ಹರಿದುಹೋಯಿತು. (ಹಾಗೆ ಲಂಬಣವು ಹರಿದು ಮುತ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ಹೆದಿ ಹೋಗಲು ಆ) ಮುತ್ತಿನ ಕೇಡನ್ನೇ ಮತ್ತೂ ಮತ್ತೂ ನೋಡಿ (ಭಾನುಮತಿ) ಬಳ್ಳುತ್ತ (ಮನಮರುಗುತ್ತ) ಇದ್ದಳು. (ಅದರಿಂದ) ಏನವುಂಟಾಗಿದೆ, 'ಇವನ್ನು (ಸೋಲವಾಗಿ ನನಗೊದಗಬೇಕಾದ ಈ ಮುತ್ತುಗಳನ್ನು) (ತಾನು) ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೋ? ತಪ್ಪದೆ (ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲದೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ) ಹೇಳಿ' ಎಂಬ ಭೂಪೋತ್ತಮನನ್ನು ತೊರೆದು ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ಸೇರಿದರೆ (ಈ

ಕರ್ಣನು) ಬೇಡನೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳನೇ ?

ಹೀಗೆ ಅನ್ವಯವೆಸಗಿದರೆ 'ದುರ್ಯೋಧನನು ಕರ್ಣನನ್ನು ಬಹುವಚನದಿಂದ ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತಾನೆಂಬುದು ಅವರ ಮೈತ್ರಿಗೆ ಒಪ್ಪದ ಮಾತು' ಎಂದು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರ ಆಕ್ಷೇಪ. ಆದರೆ ಅವರ ಅನ್ವಯವನ್ನೀಕ್ಷಿಸಿದರೂ ಕರ್ಣನೊಬ್ಬನೇ 'ಆಯ್ಕು' ಎಂದು ಸೂಚಿತವಾಗುವುದು. ಒಬ್ಬನೇ ಆಯ್ಕುತ್ವದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಕೇಳುವುದು ಅಸಂಭವವೆಂಬುದು ತಾನಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದೂ ಇರಲಿ; ಗಂಡಹೆಂಡಿರ ನೆತ್ತದಾಟದಲ್ಲಾದರೂ ಸೋಲಿಗೆಲವುಗಳಿದ್ದವೆಂದ ಮೇಲೆ 'ಸಭಿಕ'ನೂ ಇದ್ದನೆಂದೆ ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಆಟದ ನಿಯಮವದು. ಮಿತ್ರನೇ ಆದರೂ ಆಟದ 'ಆಳ್ವ'ನಾದ ಸಭಿಕನನ್ನು ಬಹುವಚನದಿಂದ ಕರೆವುದು ಆಟದ ಧರ್ಮವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದೂ ಹೋಗಲಿ; ಏಕವಚನದಿಂದಲೇ ಕರೆಯುವ ಬಳಕೆಯುಳ್ಳ ಅಸ್ತಮಿತ್ರನನ್ನು, ವಿಲಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಬಹುವಚನದಿಂದ ನಿರ್ದೇಶಿಸುವುದೂ 'ದೇಸಿ'ಯಲ್ಲಿಯೂ ರೂಢವಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು 'ನಾಸುಕಿಯು ಮಜಿಯಲಾರದೆ ಬೇಸಟ'ಪಡುವ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡದ 'ದೇಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ' ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; "ಪೇಟಾಂ ಎಂಬ ಭೂವೋತ್ತಮನಂ ಬಿಸುಟ್ಟು" ಎಂಬಲ್ಲಿ, ಮುಂದಿನ 'ಬಿಸುಟ್ಟು' ಎಂಬ ಕ್ರಿಯೆ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದೆಂಬುದು ನಿಜವಷ್ಟೆ. ಅದರಿಂದ 'ಪೇಟಾಂ' ಎಂದುದೂ ಆ ಕರ್ಣನೊಬ್ಬನನ್ನು ಕುರಿತೇ ಎಂಬ ಮಾತು ಸಬಲವಾಗುತ್ತಿದೆ. ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಕರ್ಣನ ನಡತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಚ್ಚುಮೆಚ್ಚುಗಳಿದ್ದವು. ಆ ನಡತೆ ಕಲಂಕಿತವಾಗಬಹುದೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹದಿಂದಲೇ ಕರ್ಣನ ಕುಲವಾವುದೆಂದು ದುರ್ಯೋಧನನು ಹೇಳಿದ್ದಿದು. ಕರ್ಣನಾದರೂ ತನ್ನ ನಡತೆಯಲ್ಲಿ ಸೀಮೋಲ್ಲಂಘನೆಯೆಸಗದ ವಿಚಾರವಂತನಾದುದರಿಂದಲೇ ದೊರೆಯ ನಚ್ಚುಮೆಚ್ಚು ಅವನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದ್ದುದು.

ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿ, ಕರ್ಣದುರ್ಯೋಧನರೊಳಗಿದ್ದ ಮೈತ್ರಿಯ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆಂಬುದನ್ನು

ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. "ತಾನು ಹಾಗೆ ಭಾನುಮತಿಯನ್ನು ಕಾಡಿದರೂ, ಲಂಬಣವು ಹರಿದರೂ ದುರ್ಯೋಧನನು ಅಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಕರ್ಣನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ಆ 'ಪರಾಕಾಷ್ಠೆ' ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದೆ" ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಸ್ತಮಿತ್ರರ ಹೇಳಿಕೆ. ಆ ಕ್ರಮದ ಅನ್ವಯಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ತೋರಬಹುದಾದ ದೋಷಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ ನಷ್ಟೆ. "ಇವನಾಯ್ಕುದೋ" ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನಾನೆಸಗಿದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮೊದಲೆ ಹೇಳಿದೆನು. ಆ ವಾಕ್ಯದೊಳಗಿನ 'ತಪ್ಪದೆ ಪೇಟಾಂ'(ಪಕ್ಷಪಾತವಿಡದೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಹೇಳಿರಿ) ಎಂಬಲ್ಲಿಯೂ ಅಂಥ 'ಭೂವೋತ್ತಮನಂ....ಬೇಡನಲ್ಲನೇ' ಎಂಬಲ್ಲಿಯೂ ಅವರೊಳಗಿನ ಮೈತ್ರಿಯ ಮೇಲ್ಮೈ ಮಿನುಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ನನ್ನ ನಂಬುಗೆ. ಆ 'ತಪ್ಪದೆ ಪೇಟಾಂ' ಎಂಬುದು ಕರ್ಣನು 'ಸಭಿಕ'ನಾಗಿದ್ದಿರಲೆಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ನೆಲೆಪಡಿಸುತ್ತಿದೆ; ದುರ್ಯೋಧನನೊಡನೆ ಕರ್ಣನು ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದುದು; ನೆತ್ತದಲ್ಲಿ ಸೋತ ಮಹಾರಾಣಿಯನ್ನು ಅನ್ಯಪುರುಷನಾದ ಕರ್ಣನಿರುವಾಗಲೇ ವಿಲಾಸಮಗ್ನನಾದ ದುರ್ಯೋಧನನು, ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡಿದುದು; 'ಇವನಾಯ್ಕುದೋ ತಪ್ಪದೆ ಪೇಟಾಂ' ಎಂದು ದುರ್ಯೋಧನನು ಕರ್ಣನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದುದು; ಇದರಿಂದ ಕರ್ಣನೇ ನೆತ್ತದಲ್ಲಿ 'ಸಭಿಕ'ನಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಸೂಚಿತವಾಗುವುದು; ಈ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಕರ್ಣದುರ್ಯೋಧನರ ಮೈತ್ರಿಯ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆ ಹೊಳೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆ ? 'ಬೇಡನಲ್ಲನೇ' ಎಂದೂ ಹೇಳಬಹುದಾದಲ್ಲಿ ಕವಿ 'ಅಲ್ಲನೇ' ಎಂದು ಅನ್ಯಪುರುಷ ಕ್ರಿಯಾಪದವನ್ನೇ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದುದೂ ಆ ನೆತ್ತದಾಟದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನು ಅನ್ಯನಾಗಿ ಸಭಿಕನಾಗಿದ್ದನೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಅವನ ನಡತೆಯ ಮೇಲ್ಮೈ, ರಾಜದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಬಳಕೆಯ ಬಗೆ, ರಾಜಭಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದುವುಗಳೆಲ್ಲ ಪ್ರಕರಣಾಧ್ಯನುಕೂಲತೆಯಿಂದ ಹೊಳೆದ ಪಂಪನ ಭಾರತವು 'ಕರ್ಣರಸಾಯನ' ವೂ ಆದುದು.

೧. ಹಿಂದಿನ ಟೀಖುಮೊಳಗಿನ 'ಮಧ್ಯಸ್ಥ' ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟರೂಪವು 'ಸಭಿಕ' ಎಂದು.

ಆರೋಗ್ಯವೂ ಸೌಂದರ್ಯವೂ

(೫)

ಪಂಡಿತ ತಾರಾನಾಥರಿಂದ

ಇವುಗಳ ಸಾಧನೆಗೆ ಸರ್ವಾಂಗಸುಂದರವಾದ ಮೂರ್ತಿಯ ನಿಧಿಧ್ಯಾಸವು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ. ಅಂತಹ ಮೂರ್ತಿಯು ಯಾವುದು ?

ಹಿಂದಿನ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲಾಸವು ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಆರೋಗ್ಯವೂ ಸೌಂದರ್ಯವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ ಯಾಯಿತು.

ಇನ್ನು ಒಂದುದೊಡ್ಡ ಮಾತು ಉಳಿಯಿತು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಸರ್ವಾಂಗಸುಂದರವಾದೊಂದು ಮೂರ್ತಿಯ ಧ್ಯಾನವಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯವಾದರೂ ಇಂತಹ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಶಾಂತಚಿತ್ತದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. 'ಯದ್ಭಾವಂ ತದ್ಭವತಿ' ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾವಮೂರ್ತಿಯಂತೆಯೇ ನಾವು ಆಗುತ್ತೇವೆಂದು ಯೋಗಿಗಳ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಉಪದೇಶ. ಆತ್ಮಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯಗಳಿಂದ ಸರ್ವಾಂಗಕೃತರಾಗಿ ಆಕರ್ಷಿಸುವಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಲಭಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅಂಥವರ ಧ್ಯಾನವನ್ನೂ ಅನುಕರಣವನ್ನೂ ಮಾಡುವದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅಂಥ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಶ್ಯಾಮ ಸುಂದರನಾದ ಕೃಷ್ಣನಂತಹ ಬೇರೆ ಮೂರ್ತಿಯು ಇದೆಯೇ? ಅದರಿಂದ ಸರ್ವಾಕರ್ಷಕನಾದ ಮನಮೋಹನನು ಆಗೋ ಚರನಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಭಾವಿಸುತ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವನ ಸಂಪೂರ್ಣತೆಯ ಶ್ರವಣ, ಗ್ರಂಥಾವಲೋಕನ, ಭಜನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಅವನನ್ನು ಬರಬರುತ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಬಹುದು.

ಆಗಿಯುವದರಿಂದಲೂ, ಒಗಿಯುವದರಿಂದಲೂ, ಬಗೆಯುವದರಿಂದಲೂ, ಚಾವಲ್ಯವನ್ನು ಬಿಗಿಯುವದರಿಂದಲೂ ಸರ್ವಾಂಗಸೌಂದರ್ಯವೂ ಆರೋಗ್ಯವೂ ಬಲವೂ ಲಭಿಸಿಯೇ ತೀರಬೇಕು.

ತೀಕೃಷ್ಣನ ಸರ್ವಗ್ರಾಹ್ಯವಾದ ಅದರ್ಶವನ್ನು ಆಲ್ಪ

ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ತೋರಿಸುವ ಈ ಆಶ್ರಮಭಜನೆಯ ಒಂದು ಹಾಡನ್ನು, ಅದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮನನ, ನಿದಿ, ಧ್ಯಾನಗಳಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಿ ಭಜಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗವಾಗುವದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಜಯ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಗೋಪಾಲ | ಮದನಮೋಹನ
ಗೋಪಾಲ || ೧ ||
ಮನಮೋಹನ ಗೋಪಾಲ | ಬ್ರಜಮೋಹನ
ಗೋಪಾಲ || ೨ ||
ಮುರಲೀಧರ ಗೋಪಾಲ | ಗೋಪೀನಾಥ
ಗೋಪಾಲ || ೩ ||
ದೇವಕೀಸುತ ಗೋಪಾಲ | ವೇದಮೂರುತಿ
ಗೋಪಾಲ || ೪ ||
ನಂದಮುಕುಂದ ಗೋಪಾಲ | ಪ್ರೇಮಾನಂದ
ಗೋಪಾಲ || ೫ ||
ಸಾಮಲೋಲ ಗೋಪಾಲ | ಶ್ಯಾಮಸುಂದರ
ಗೋಪಾಲ || ೬ ||
ಕಾಮರಹಿತ ಗೋಪಾಲ | ಪ್ರೇಮಭರಿತ
ಗೋಪಾಲ || ೭ ||
ಯೋಗಿರಾಜ ಗೋಪಾಲ | ಭೋಗಿರಾಜ
ಗೋಪಾಲ || ೮ ||
ಚೋರಶ್ರೇಷ್ಠ ಗೋಪಾಲ | ಮೋರಮುಕುಟ
ಗೋಪಾಲ || ೯ ||
ಎಂತಹ ಅದ್ಭುತವಾದ ಮೂರ್ತಿಯು! ಅವನ ಅಲಂಕಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಎಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದವುಗಳು! ಅವನ

ಶ್ರೀ. ಬೇವೂರ ಗುರುರಾಯರು, ಐ. ಸಿ. ಎಸ್.
 (ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ಅಂಚೆ ಪದವಿ ಖಾತೆಗಳ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು)

Kulashānu Press, Dharwar.

ಗಾಂಧೀಪರಣವು ಎಂತಹ ಚಿಲ್ಲರೆಯಾದುದು ! ಕೊಳಲು !
ಅದೂ ಎಂತಹ ಅದ್ಭುತಶಕ್ತಿಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಗಾನ !
ಪ್ರಿಯದೊ, ಗೊಲ್ಲರು ಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರಿಯರು ! ಬಿದುರನ
ಕೊಳಲು, ನವಿಲುಗರಿಯ ಕಿರೀಟ, ಕಂಬಳಿಯ ಅಂಗವಸ್ತ್ರ
ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಂದಲಂಕೃತನಾದ ಸಾಮಾನ್ಯೋಲನೂ ಅವನೇ,
ಶ್ಯಾಮಸುಂದರನೂ ಅವನೇ ! ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಮೋಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ
ಎಷ್ಟೆ ಅಸಾಧಾರಣ ಅಭರಣಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳು !
ಚಿಲ್ಲರೆ ವಸ್ತುಗಳಿಂದಲೇ ಮನಮೋಹನನಾದವನೆಂಥವನಿರ

ಬೇಕು ! ಶ್ಯಾಗಯೋಗಗಳ ರಾಜನೂ ಭೋಗಗಳ ರಾಜನೂ
ಅಗಲೇ ಬೇಕಲ್ಲವೇ ? ಮೇಲೆ ಕಳ್ಳರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗುರು.
ಯಾಕೆಂದರೆ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಲೆಕ್ಕ ಮಿತಿ
ಯಿಲ್ಲದ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಮನಸ್ಸನ್ನೇ ಕದ್ದುಕೊಂಡುಹೋಗು
ವವನು ಸಾಮಾನ್ಯನಾದ ಕಳ್ಳನೇ ! ಮೇಲೆ ಗೋಪಾಲಕ.
ಎಂತಹ ದೀನಬಂಧು !

(ಸಂಪೂರ್ಣ)

ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಭಿಮಾನಧನ

(ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಿ. ವಿ. ಬೇವೂರ, ಐ. ಸಿ. ಎಸ್. ಅವರ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಚಯ)

ಕನ್ನಡಿಗರಾದ ಶ್ರೀ. ಬೇವೂರರು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ
ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು
ಆ ಪದವಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದುದು ತಮ್ಮ ಸದ್ಗುಣಸಮುಚ್ಚಯ
ದಿಂದಲೇ ಎಂಬುದನ್ನರಿತು ಯಾವ ಕರ್ನಾಟಕಸ್ಥನು ಹಿರಿಹಿರಿ
ಹಿಗ್ಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ !

ಶ್ರೀ. ಗುರುರಾಯರು ಇಂದು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ
ಏಕೆ ತಂತಿ ಖಾತೆಗಳ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು. ಆದರೆ ಅವರ
ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರು.
ದೀರ್ಘೋದ್ಯೋಗ, ಶ್ರಮಸಹಿಷ್ಣುತೆ, ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ
ಮೊದಲಾದ ಅವರ ಗುಣಗಳು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣಿಸಿ
ಕೊಂಡವು. 'ಬಂಗಾರದ ಅನೆಯನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸುವೆ
ನೆಂದು ಅವರು ಹಲವುಸಲ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ ! ಈ ಉದ್ಗಾರವು
ಮುಂದಿನ ಘನವಂತಿಕೆಯ ಮುಂಗುರುತಾಗಿತ್ತೇನೋ !
ಅವರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವೂ ಅದರಂತೆಯಾದುದು. ಈ ಗುಣ
ಗಳೇ ಅವರ ಉತ್ತರಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿ
ಅವರನ್ನೇ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸಿದವು.

ಅವರ ಪ್ರಗತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಶೀಘ್ರಗತಿಯಿಂದಾಯಿತು.
ಅವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಜೀವನವು ತುಂಬಾ ಯಶಸ್ವಿಯಾದುದಾಗಿತ್ತು.
ಧಾರವಾಡದ ಹಾಯ್‌ಸ್ಕೂಲಿನಿಂದ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್
ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಶೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿದರು. ಬಿ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆ
ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದರು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ
ಸರಕಾರದ ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕೇಂಬ್ರಿಜ್
ಸಿಡ್ನಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಸೇರಿದರು. ದೀರ್ಘ ವ್ಯಾಸಂಗ

ದಂತೆಯೇ ಕ್ರೀಡಾಪಟುತ್ವವೂ ಉಲ್ಲಾಸವೃತ್ತಿಯೂ ಅವರ
ಮೈಯುಂಡ ಗುಣಗಳು. ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್-ಕೇಂಬ್ರಿಜ್‌ಗಳ ಜಗತ್ಪ್ರ
ಸಿದ್ಧ ನಾವಿಕ ಪಂದ್ಯಾಟ (Boat Races) ಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂಬ್ರಿಜ್
ನಾವಿಕದಲ (Cambridge Crew) ದಲ್ಲೊಬ್ಬರಾಗಿ ಆ
ಸಲ್ಪಡುವ ಅಧೂತವೂವ ಮಾನವು ಇವರಿಗೆ ದೊರಕಿತ್ತು.
೧೯೧೦ ರಲ್ಲಿ ಐ. ಸಿ. ಎಸ್. ಪರೀಕ್ಷೆ ಇಳಿದ ತರುವಾಯ
ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮರಳಿದರು. ನೊಟ್ಟವೊದಲು ಇವರು
ರವಿನ್ದ್ರೋ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಮಧ್ಯಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ
ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಲೆಕ್ಟರರಾಗಿ ಕೆಲವು ದಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು.
ಆದರೆ ಈ ಹಾದಿಯು ಅವರಿಗೆ ಒಗ್ಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರು
ತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಮರ್ಯಾದಿತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ,
ಇವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪ್ರಿಯರು. ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ವಿಭಾಗ
ದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾರಿಕೊಳ್ಳ
ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತೂ ಶ್ರೀ. ಬೇವೂರವರು ಅಂಜಿ
ಖಾತೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಈ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವರ
ಸ್ವಭಾವಸಿದ್ಧ ಸದ್ಗುಣರಾಶಿಯು ಪ್ರಕರ್ಷವನ್ನು ಪಡೆದು
ತೊಳಗಿಬೆಳಗಿತು.

ಇಲ್ಲಿ ಇವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಜೀವನದ ಒಂದು ಕತೆ ಅಪ್ರಸ್ತುತ
ವೆನಿಸಲಾರದು. ಶ್ರೀಯುತರು ಡೆಕ್ಕನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ
ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅಲ್ಲಿಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರೊಫೆಸರರೊಬ್ಬರು
ಲೋಕಮಾನ್ಯ ತಿಲಕರವರನ್ನು ಕುರಿತು ನಿಂದ್ಯಾಪ್ಯಂಜಕ
ಉದ್ಗಾರಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು
ಬಿಟ್ಟು ನಿಷೇಧಾತ್ಮಕ ಧ್ವನಿಯೊಂದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಅದು

ಶ್ರೀ. ಬೇವೂರರದಾಗಿತ್ತು.

೧೯೨೨ ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಬೇವೂರರು ಅಂಚೆ ತಂತಿ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟರು. ಮೊದಲು ಪಾಟಣಾದಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ಜನರಲ್ಲರಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಮುಂದೆ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದರು. ನಡುವೆ ಕೆಲವು ದಿನ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ಅಂಚೆ ತಂತಿ ಖಾತೆಗಳ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರರಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪಿ. ಎಂ. ಜಿ. ಯಾಗಿ ನಿಯೋಜಿತರಾದರು. ೧೯೩೪ ರಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ತಂತಿ ಖಾತೆಗಳ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪದವಿಯಾದ ಡೈರೆಕ್ಟರ ಜನರಲ್ಲರಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಅವರಿನ್ನೂ ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವರು. ಕೆಲದಿನ ಬಂಗಾಲಿ ಗೃಹ ಸ್ವರೋಬ್ಧರು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಅಧಿಕಾರದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅವಧಿಯ ವರೆಗೆ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭಾರತೀಯರು ಇವರೇ.

ಇವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ತಂತಿ ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿ ನವ ಚೈತನ್ಯವುಂಟಾಗಿದೆ. Bewoor Time Scale ಎಂಬುದಂತೂ ಇವರ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುವಷ್ಟು ಹೆಸರಾಗಿದೆ. Identification Card (ಗುರುತು ಹಿಡಿಯಲು ಚಿತ್ರದ ಕಾರ್ಡು), (Postal Orders) ಮೊದಲಾದ ಇವರ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ನಾವೀನ್ಯವೂರ್ಣವಾಗಿವೆ. ಪೋಸ್ಟಲ್ ಖಾತೆಯು ತುಂಬಾ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುಗಿಯೂ ಮಿತವ್ಯಯಿಯೂ ಆದುದರ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಇವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಆಫೀಸಿನ ನಿಯಮಿತ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ದುಡಿಯುವ ಅಭ್ಯಾಸವು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇವರದಾಗಿದೆ. ಆ ದಿನದ ಕೆಲಸ ಆ ದಿನವೇ ಆಗಿ ತೀರಬೇಕೆಂಬುದು ಇವರ ಸ್ಥಿರಸಂಕಲ್ಪ. ನಿಷ್ಕುರ ಕಾರ್ಯತತ್ಪರತೆ ಇವರದು. ಇವರು ಪಿ. ಎಂ. ಜಿ. ಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಆಗಾಗ ಕೊಟ್ಟ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ಮತ್ತು ವಿವರಣೆಗಳು (rulings and interpretations) ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ಆದರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಇವರು ಕಠೋರ ಕಾರ್ಯವಾಹರು ಹೇಗೋ, ಕೈಕೆಳಗಿನ

ಕೆಲಸಗಾರರು ನಿಯಮಿತ ಅವಧಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದುಡಿಯುವ ರದೇತಲೂ ಅಷ್ಟೇ ದಕ್ಷರು. ಅಂತೆಯೇ ಅಂಚೆ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಹೆಸರು ಜೊಕ್ಕುಟ್ಟು, ಶಿಸ್ತು, ಸಮಯದ ಮಹತ್ವ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ. ಕೆಲಸ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಷ್ಕುರರಾಗಿದ್ದರೂ ಇವರ ಉಲ್ಲಾಸವೃತ್ತಿಯ ಸ್ಪೃಹಣೀಯವಾದುದು. ಆಸೆಂಬಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಪೋಸ್ಟಲ್ ಖಾತೆಯ ಚರ್ಚೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇದೆಯ ದಿನ ಇವರು ನಡೆಸಿದ ಸರಕಾರಪಕ್ಷದ ಮಂಡನವೂ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸುರಿಮಳೆಯನ್ನು ಹೆಸನ್ಮುಖವಾಗಿ, ಸರೀಲವಾಗಿ ಸಹಿಸುತ್ತ ವನುರ್ವಕ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ತತ್ಕ್ಷಣ ಕೊಡುವ ಚಾತುರಿಯೂ ಸರ್ವರಿಂದಲೂ ಪ್ರಶಂಸೋದ್ಗಾರಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದವು. ಅಂದು Bewoor's Day ಎಂದು ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಗೌರವಿಸಿದವು. ಸ್ವವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶ್ರದ್ಧೆ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದವರೆಂದು ಇವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಇವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದುಂಟು. ೫-೬ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬೆಲ್ಜಿಯಂನಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಜಾಗತಿಕ ಪೋಸ್ಟಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಶ್ರೀ. ಬೇವೂರರನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಕಳಿಸಿದುದು ಅವರ ಗೌರವವೇ ಸರಿ.

ಇವರ ಆಹಾರವು ಮಿತ. ಖಾಸಗಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಸರಲಸ್ವಭಾವದವರು. ಇವರ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರಾದವರು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಂಥರ್ವ್ ಸೈನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಗಿಸಿರುವರಲ್ಲದೆ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಚ್ಚ ಸೈನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವರು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ದೆಹಲಾದಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕ ವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರು. ಇಂತಹ ಗುಣವಂತರು-ಘನಚರಿತರು ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯತರೂ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಕೀರ್ತಿಶಾಲಿಗಳೂ ಆಗಿ ತಮ್ಮ ನಾಡನ್ನು ಮುಂದುಮುಂದಕ್ಕೆ ತರಲೆಂಬುದೇ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ. ಕನ್ನಡಿಗನ ಹೃದಯದ ಹಾರೈಕೆ.

ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಯ ಅಪೂರ್ವ ದೈನಿಕ

(ಕಲ್ಕತ್ತೆಯ ಆನಂದ ಬಜಾರಪತ್ರಿಕೆ)

ಮೂಲ ಲೇಖಕರು:

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬನಾರಸೀದಾಸ ಚತುರ್ವೇದಿ,
ಸಂಪಾದಕ 'ವಿಶಾಲಭಾರತ'

ಸಂಗ್ರಾಹಕರು:

ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ,
ಕಲ್ಕತ್ತೆ

ಇದರ ಪ್ರಚಾರದಿಂದ ನಾನಾ ಎನ್ನುವ ಅಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಬಿಂಕೆಗಟ್ಟುವು. ಇದರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ವಿದೇಶೀಯ ರಾಯಭಾರಿಗಳು ಕಂಗೆಟ್ಟರು. ಇಂತಹ ಲೋಕಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಈ ವಂಗಪತ್ರಿಕೆಯು ಹೇಗೆ ಪಡೆದು ಅದರ್ಥಭೂತವಾಗಿರುವುದು ?

ಭಾರತವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಪ್ರಥಮ ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಯ ಸಮಾಚಾರಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದವರು ರಾಜಾ ರಾಮ ಮೋಹನರಾಯರವರು. ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದಾಗ ಮುಂದೊಮ್ಮೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯದವರೇ ಒಬ್ಬರು ಭಾರತದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಾರವುಳ್ಳ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ನಡೆಸುವರೆಂದು ತ್ರಿ. ರಾಯರವರು ಸ್ಪಷ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಎಣಿಸಿರಲಾರರು. ಭಾರತವರ್ಷದ ಎಲ್ಲ ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೂರಾರು ಸಮಾಚಾರಪತ್ರಿಕೆಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಅಂಗ್ಲೋ-ಇಂಡಿಯನ್ ಪತ್ರಿಕಾಧಿಪರ ಬಿಂಕವನ್ನು ಮುರಿದ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಳವರು ವಂಗದೇಶೀಯರು; ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯು "ಆನಂದ ಬಜಾರ್ ಪತ್ರಿಕೆ."

ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಲ್ಕತ್ತೆಯ 'ಸ್ಟೇಟ್ಸ್‌ಮನ್' ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೇಲುಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ "ಭಾರತ ದಕ್ಷಿಣಾ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸರ್ಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಉಳ್ಳ ದೈನಿಕಪತ್ರಿಕೆ"ಯೆಂದು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ಆನಂದ ಬಜಾರ್ ಪತ್ರಿಕೆಯವರು ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತೋರಿಸಿ 'ಸ್ಟೇಟ್ಸ್‌ಮನ್' ಪತ್ರಿಕೆಯು ತನ್ನ ಸರ್ಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚಿರುವುದನ್ನು ರುಜುಪಡಿಸಲೆಂದು ಬಹಿರಂಗವಾದ ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಕೆಲವು ಕಾಲ ವಾದವಿವಾದಗಳು ನಡೆದುವು. ಈಚೆಗೆ 'ಸ್ಟೇಟ್ಸ್‌ಮನ್' ನವರು

ಮುಂಚೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ಪಜ್ಜೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ "ಆಸೇತು ಹಮಾಚಲ ಪರ್ಯಂತ್ ಪ್ರಚಾರವಾಗುವ ಪತ್ರಿಕೆ" ಎಂದು ಹಾಕುವರು.

ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಮುಂಚೆ ಯೂರೋಪಿನ ಪ್ರವಾಸದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿದ ಭಾರತೀಯರೊಬ್ಬರು ಒಬ್ಬ ವಿದೇಶೀ ರಾಯಭಾರಿ (Consul) ಯೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಆ ರಾಯಭಾರಿಗಳು "ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಆನಂದ ಬಜಾರ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದ ಬರೆವಣಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ನೀವು ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ನನಗೇನಾದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಲ್ಲೀರಾ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅನಂತರ ಆ ರಾಯಭಾರಿಗಳು ಆನಂದ ಬಜಾರ್ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದವೊಂದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು- "ನಾನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಸಮಾಚಾರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾದ ಲೇಖನಗಳ ತುಂಡು (ಕಟಿಂಗ್) ಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆನಂದಬಜಾರ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಾವು ಹೇಗಾದರೂ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ವಿರೋಧಭಾವದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೃದುತ್ವವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಿರಾ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಚಾಲಕರು ತ್ರಿ. ಮಾಖನ್‌ಲಾಲ್

ಸೇನರವರು. ಮಿತ್ರಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಹೆಸರು 'ಮಾಖನ್ ಬಾಬು' ಗಳೆಂದೇ ರೂಢಿ. ಕಲ್ಚತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವ ಸಭಾ ಸಮಾಜಗಳ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ತ್ರೀ. ಮಾಖನ್ ಬಾಬುಗಳು ತಪ್ಪದೇ ಇರುವರು. ಇವರು ಒಳ್ಳೆ ವಾಗ್ಮಿಗಳು. ಒಳ್ಳೆಯ ಸಹವಾಸಪ್ಪಿಯರು. ಯಾರಾದರೂ ಹೊಸಬರು ಇವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರೆ ನಾಲ್ಕಾರು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಇವರೊಡನೆ ಹಳೆಯ ಸ್ನೇಹಿತರಂತೆ ನಿಸ್ಸಂಕೋಚವಾಗಿ ಮಾತನಾಡತೊಡಗುವರು.

ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತ್ರೀ. ಮಾಖನ್ ಬಾಬು ಗಳನ್ನು ನಾನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಬಲ್ಲೆನು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದೆ ರಡು ಸಾರಿ ಕೆಲವು ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಇವರ ಕಾರ್ಯಾಲಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಅವಕಾಶವೂ ಒದಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇವರೊಡನೆ ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆಸುವ ಯೋಗವು ಲಭಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ 'ವಿಶಾಲ ಭಾರತ' ದ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಪಂಡಿತ ಬನಾರಸಿಂಗಾಸ್ ಚತುರ್ವೇದಿಯವರು "ಮಾಖನ್ ಬಾಬುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ; ನೀನೂ ಬರುವೆಯಾ?" ಎಂದು ಕೇಳಲು ಬಲುಸಂತೋಷದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದೆನು.

ತೀಪಚಾರಿಕ ಮಾತುಕಥೆಗಳ ಸಂತರ ಪಂಡಿತ ಬನಾರಸಿಂಗಾಸರವರು ಕಸಬುಗಾರನ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸುರಿಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಸುಮಾರು ಮುಕ್ಕಾಲು ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳು ನಡೆದವು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಟಿಲಿಫೋನಿನ ಘಂಟೆಯು ಮಾಖನ್ ಬಾಬುಗಳ ಗಮನವನ್ನು ತನ್ನ ಕಡೆ ಎಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಇತ್ತಂಡದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಶೋತ್ತರದ ಸರಣಿಯು ಹೀಗಿದ್ದಿತು:

ಪ್ರಶ್ನೆ:— 'ಅನಂದ ಬಜಾರ್' ಪತ್ರಿಕೆಯು ಯಾವಾಗ ಹುಟ್ಟಿತು?

ಉತ್ತರ:— ಇದರ ಜನ್ಮವು ೧೮೭೩ ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದು ಸಾಪ್ತಾಹಿಕವಾಗಿತ್ತು. ೧೯೨೨ರಲ್ಲಿ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಎಂದರೆ ಈಗ್ಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಮುಂಚೆ 'ಹೋಳ' ಹಬ್ಬದ ದಿನ ಹುಟ್ಟಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯು ನಿಂತುಹೋಗಿತ್ತು. ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದಾಗ ಹಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನೇ ಇಡಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದೆವು.

ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಚಾಲಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಾತ್ರವೇ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರು. ಮೊದಲುಮೊದಲು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಒಳ ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿಗಳು ಅಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ದಿನೇ ದಿನೇ ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತ ಬಂದುಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು.

ಪ್ರಶ್ನೆ:—ನೀವು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಸೇರಿದಿರಿ?

ಉತ್ತರ:— ೧೯೨೪ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ.

ಪ್ರಶ್ನೆ:—ಈಗ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸರ್ಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಎಷ್ಟಿದೆ?

ಉತ್ತರ:—೫೫ ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿಗಳು ಅಚ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ—೫೬ ಸಾವಿರವೂ ಆಗುತ್ತೆ.

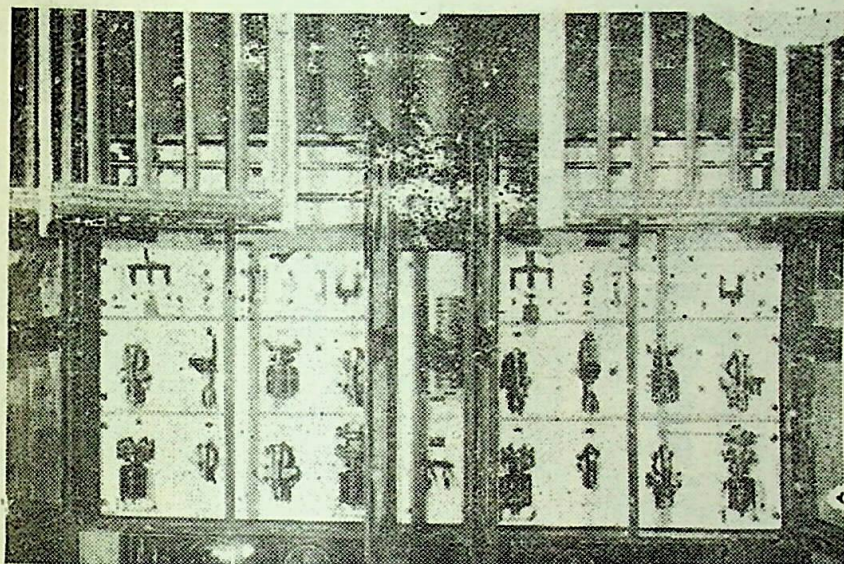
ಪ್ರಶ್ನೆ:—ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಈ ಲೋಕಪ್ರಿಯತೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಉತ್ತರ:—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದರೂ ನೀವು ವಾಸ್ತವಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಲೋಚಿಸುವಂತೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜನೈತಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಶೀಲವಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಧೋರಣವು ಪ್ರಾಯಶಃ ಮೊದಲನೆಯ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ನಾವು ಯಾವ ಬಾಹ್ಯಶಕ್ತಿಗಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ನೀತಿಯ ಪರಿವರ್ತನೆ ಅವಕಾಶಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. 'ಅನಂದಬಜಾರ್' ಪತ್ರಿಕೆಯು ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಪ್ರಬಲ ಸಮರ್ಥಕರ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಈಗಲೂ ಹಾಗೆ ಇದ್ದರೂ ನಾವು ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಅಂತ್ಯ ಭಕ್ತರಲ್ಲ. ಅಸಹಯೋಗ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಇದ್ದ ಹೈತ್ಯರ್ವಕವಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪಾರ್ಲಿಯಂ ಜನಿಸಿದಾಗ ಅದರ ನಡವಳಿಕೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿದೆವು. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಗ್ರಾಹಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಇಂತಿರಾತುಗಳೂ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾದುವು. ಇವುಗಳ ಫಲವಾಗಿ ನಮಗೆ ಅತಿಶಯ ನಷ್ಟವುಂಟಾಯಿತು. ನಾವು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಷವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದೆವೆಂದು ಜನರು ಕೇಳಿ ಗೊಂಡರು. ಆದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಂತರಾತ್ಮನ ಪ್ರೇಮಿಯಂತೆ ನಡೆದಿವು.

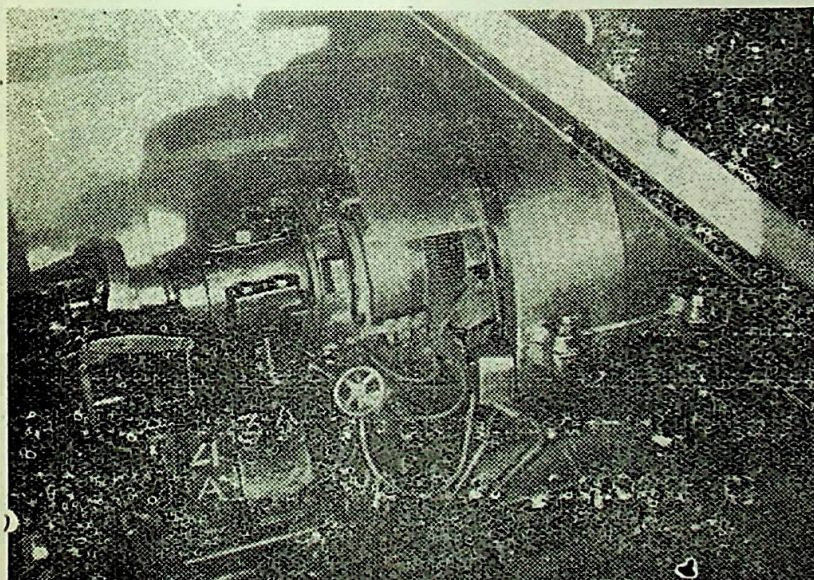
ಪ್ರಶ್ನೆ:— ಪುನಃ ಗ್ರಾಹಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಹೇಗೆ?

ಉತ್ತರ:— ಸನ್ ೧೯೨೨ ರಲ್ಲಿ ನಾವು 'ಅನಂದ ಬಜಾರ್ ಪತ್ರಿಕೆ'ಯ ವಿಶೇಷಾಂಕವೊಂದನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆವು. ಅದರಲ್ಲಿ 'ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮ'ದ ವರ್ಣನೆಯಿದ್ದಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಆಂಡೋಲನ

ವಿದ್ಯುನ್ನಿಯಂತ್ರಕ

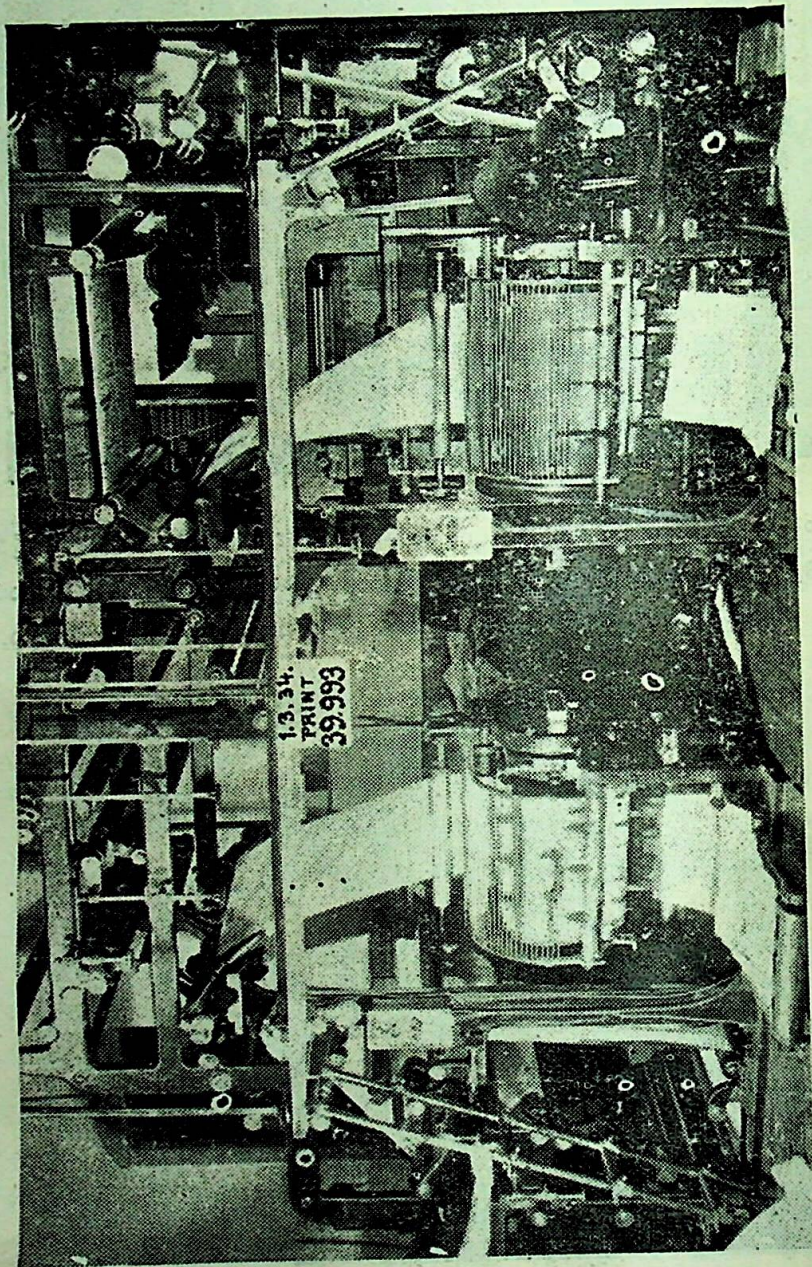

ವಿದ್ಯುನ್ನಿಯಂತ್ರಕ (Electric Controller) ವು ಸಂಪೂರ್ಣತಃ ತನಗೆ ತಾನೇ ನಡೆಯುವುದು,—
ತಕ್ಕ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದು (Fully Automatic). ಇಂತಹ ಒದ್ದುತ ರೋಟರಿ ಯಂತ್ರ
ವನ್ನು ದಕ್ಷನಾದ ಮನುಷ್ಯನೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರವಾಗಿ ಇದು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದು.

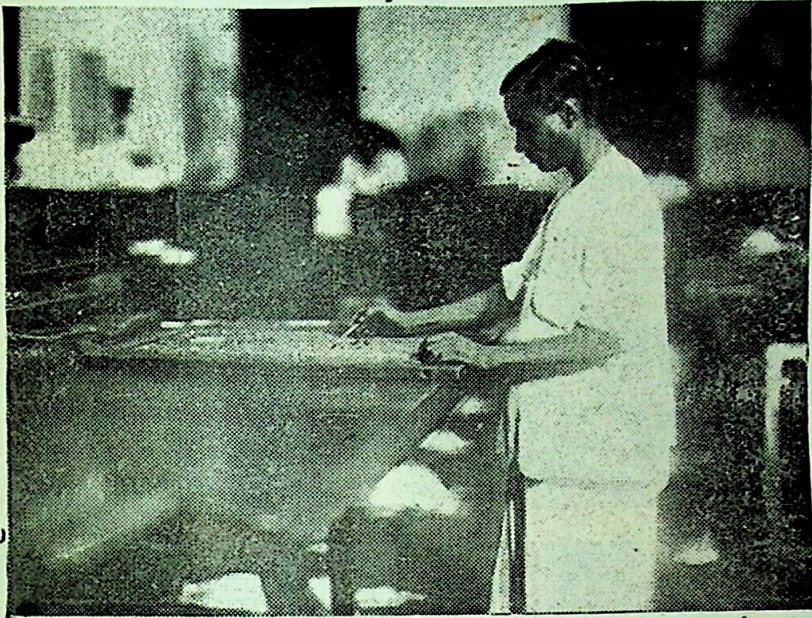
ರೋಟರಿ ಯಂತ್ರದ ಚಾಲನಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಆಗಾಧ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಮೋಟಾರು.

ರೋಟರಿ ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರ

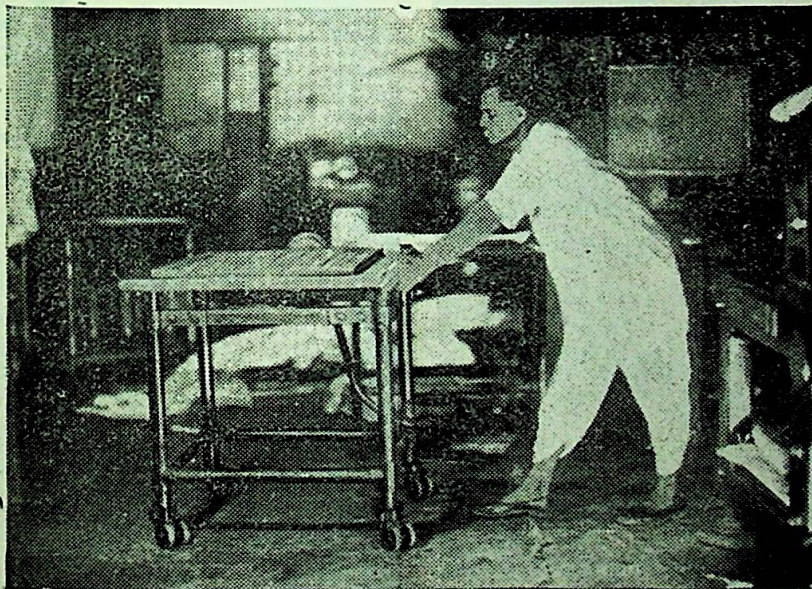

“ಆನಂದ ಬಜಾರ”ದ ಯಂತ್ರ ಸಂಪತ್ತಿ

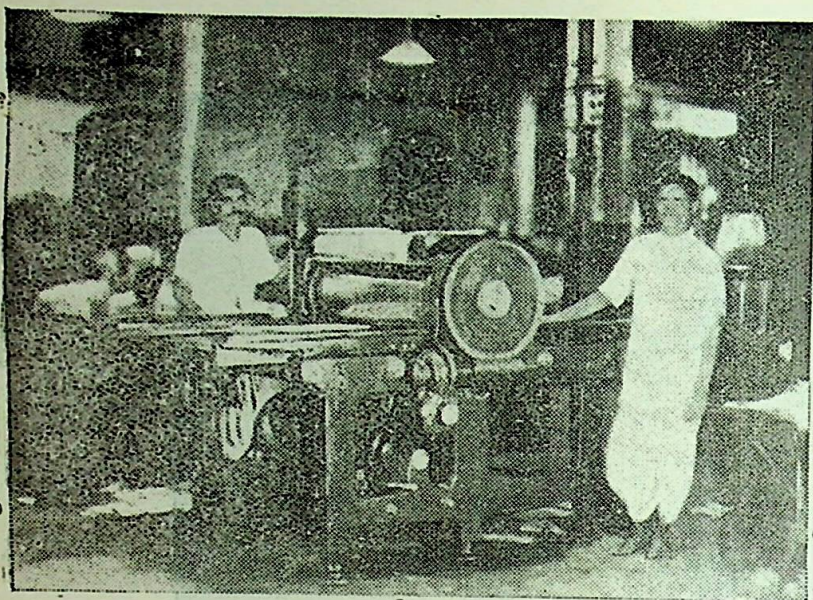
ಈ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಗದದ ಸುರಳಿಯನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಅಚ್ಚಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಪೂರ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರಬಿಡುವುದು. ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ೨೫,೦೦೦ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಾಗುವವು.

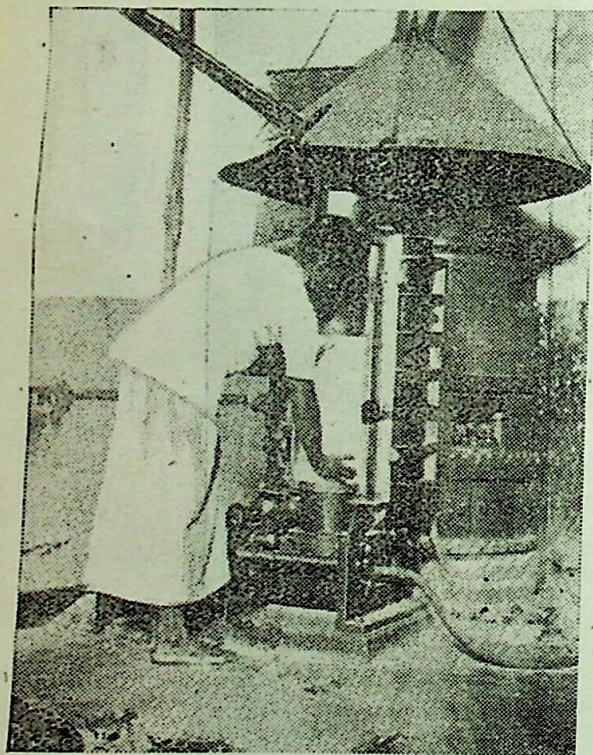
ಪುಟಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸುವುದು (ಇಂಪೋಜ).

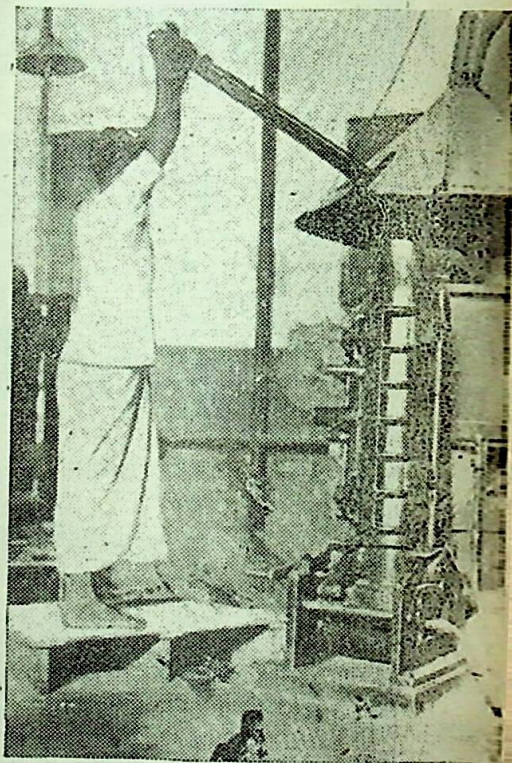
ಫಾರಂಗಳ ಅಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಟಿ
ರನ್ನು ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು.

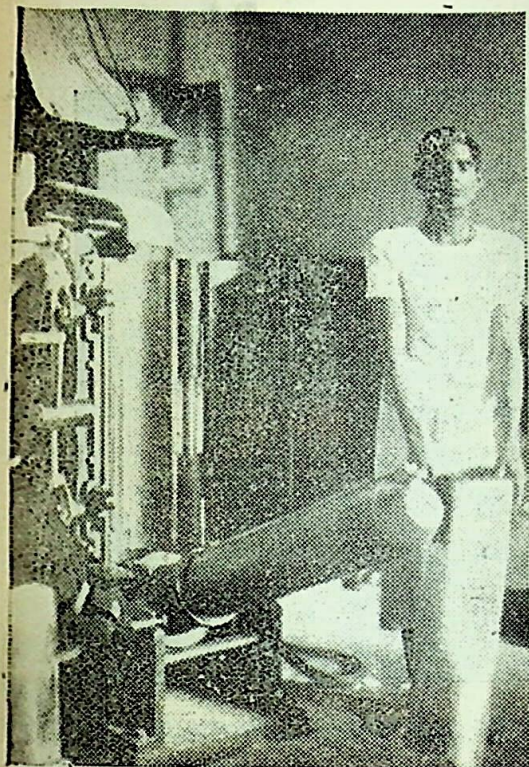
ಫಾರಂಗಳಿಂದ ಆಡ್ಲೆ
ಕೊಂಡು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನದ
ತನಗೆ ತಾನೇ ಜೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು
ಮಾಂಗಲ್ ಮಶಿನ್.
Mangle Machine

ಎರಕ ಹೊಯ್ಯುವವನ ಎರಕದ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ದುಂಡಗಿನ
ವೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಟುಗಳನ್ನು ಎರಕಹೊಯ್ಯುವ
ದಕ್ಕಾಗಿ ಅದರ ಅಚ್ಚನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

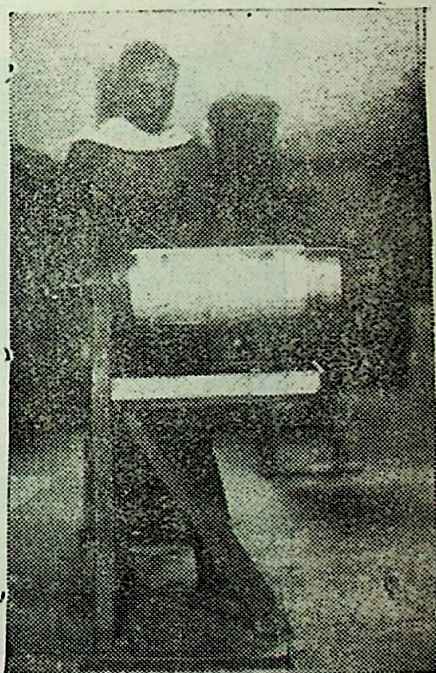

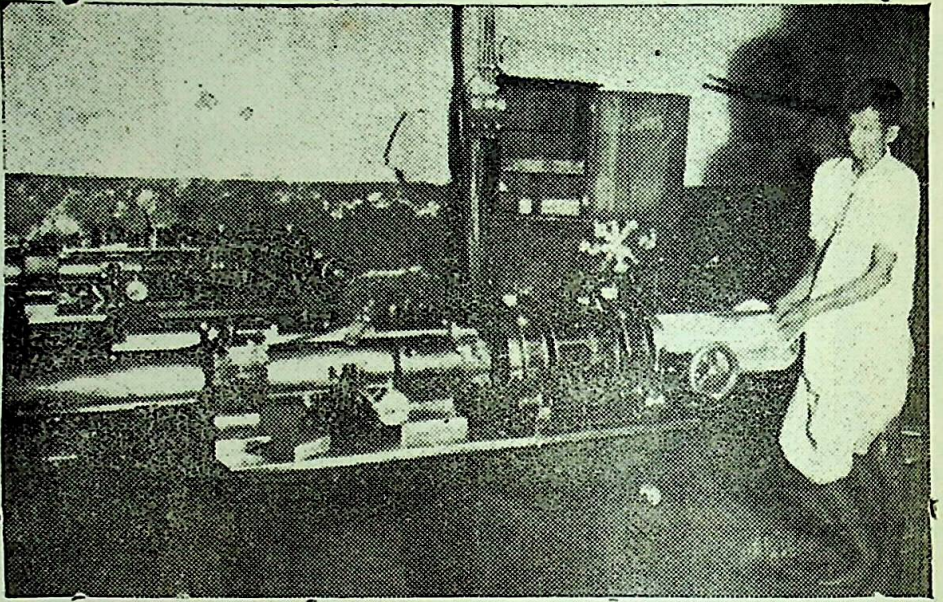
ಕರಗಿರುವ ಸೀಸವನ್ನು ಪಂಪಿನ ಮೂಲಕ ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ
ಹೊಯ್ದು ಪ್ಲೇಟುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು.

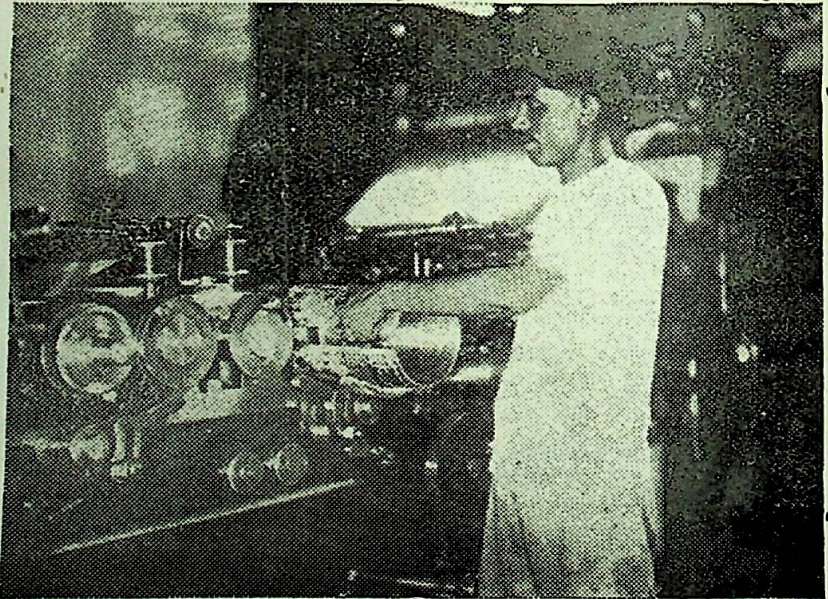
ಎರಕ ಹೊಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತಣ್ಣಗಾದ ನಂತರ
ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ತೆಗೆಯುತ್ತಿರುವುದು.

ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಟಿರಿಲ್ಲದ ಕೆರವಾದ ಭಾಗವನ್ನು
ಕೆತ್ತಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಿರುವುದು.

ಪ್ಲೇಟನ್ನು ಆಳತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕೊರೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬೋರಿಂಗ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು.

ಅಚ್ಚಿಗೆ ಅಣೆಯಾದ ಸ್ಪೀರಿಯೋ ಪ್ಲೇಟನ್ನು ರೋಟರಿಸಿಲೆಂಡರಿನ ಮೇಲೆ ಜೋಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

ಸಂಭವವಾದ ಲೇಖನಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಕೇವಲ ಭಾರತ ವರ್ಷದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಲೇಖನಗಳಿದ್ದವು. ಈ ಅಂಕವು ಜನರ ಹೃದಯವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿತು. ಅನಂತರ ಲಾಹೋರ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ೧೯೨೯ ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷಾಂಕ ನನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆವು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅಸಹಯೋಗ ಆಂದೋಲನವು ಆರಂಭವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಈ ಆಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಚಳುವಳಿಯು ಮೊದಲಾಯಿತು. ಆ ಆಂದೋಲನದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಣೆಗಳು ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಂತಹ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಣೆಗಳು ಮತ್ತಾವ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆನು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ದಿನಪತ್ರಿಕೆ ೧೫ ಸಾವಿರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚುಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಚ್ಚುಹಾಕಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಮೀರಿತ್ತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 'ಪ್ರೆಸ್ ಆರ್ಕೈವ್ಸ್' ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ನಿಂತುಹೋದವು. ನಾವೂ ಆರ್ಕೈವ್ಸ್‌ನ ಅನಧಿಯ (ಆರು ತಿಂಗಳ) ವರೆಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆವು. ಆಗ ಹೇರಳವಾದ ಕಾಗದದ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಬೇಕಾಯಿತು. ಇವುಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಆದ ಸ್ವಲ್ಪವಾದುದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಅಡಕತೆವೆಲ್ಲವೂ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿತು. 'ಆರ್ಕೈವ್ಸ್'ನ ಅನಧಿಯು ಮುಗಿದನಂತರ ೧೯೩೦ ನೆಯ ನವೆಂಬರ್ ೨೦ರಲ್ಲಿ ನಾವು ಪುನಃ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಪಡಿಸಿದೆವು. ಪುನಃ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾರಂಭಿಸಿದೆವು. 'ತಾಮಿಲೂಕ' (Tamiluk) ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನೂ ಬೇರೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮುದ್ರಿಸದಿದ್ದ 'ಖುಲ್ನಾ' (Khulna) ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನೂ ನಾವು ಸಚಿತ್ರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದೆವು. ನಮ್ಮ ಈ ನಿರ್ಧಾರವು ನೀತಿಯು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅನಂದ ಬಜಾರ್ ಪತ್ರಿಕೆಯ ನಿರ್ಭೀತತೆಯೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದಿತ್ಯವೂ ಅದನ್ನು ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲದೆ ವಂಗೀಯರು ನೆಲೆಸಿರುವ ಇತರ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಲೋಕಪ್ರಿಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು.

ಪ್ರಶ್ನೆ:— ಬಂಗಾಲದ ಹೊರಗೂ ಅನಂದಬಜಾರ್ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಚಾರವಿದೆಯೇ?

ಉತ್ತರ:— ಹೌದು ಇದೆ. ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ೫೦೦, ಸಿಮ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೩೦೦, ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ೫೦೦, ಪುರ್ಯಾಗದಲ್ಲಿ ೩೦೦ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು; ಇವಲ್ಲದೆ ಲಕ್ನೊ, ಕಾನಪುರ, ಅಜ್ಮೀರ್, ಲಾಹೋರ್, ಅಮೃತಸರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನಂದಬಜಾರ್ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಮಾರಾಟವಾಗುವುದು.

ಪ್ರಶ್ನೆ:— ನೀವು 'ರೋಟರಿ' ಯಂತ್ರವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿರಿ?

ಉತ್ತರ:— ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಗಿರಾಕಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿ ಮಾರಾಟಗಾರರು ನಾಲ್ಕಾರು ಗಂಟೆ ಕಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವು ಸಾವಿರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಬಹುಕಷ್ಟದಿಂದ ನಾವು ಇಷ್ಟು ಸಾವಿರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಉಳಿದ ಹತ್ತು ಸಾವಿರವನ್ನು ಬೇರೆ ಮುದ್ರಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಹಾಕಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ದುಬಾರಿ ಖರ್ಚು ಬೇಕು ತಿತ್ತು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಬಹುದಿನ ನಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ನಾವು ರೋಟರಿ ಯಂತ್ರವನ್ನು (Rotary machine) ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡೆವು. ಆದರೆ ಈಗ ಇನ್ನೂ ಗಿರಾಕಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ರೋಟರಿ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವೆವು.

ಪ್ರಶ್ನೆ:— ಅನಂದಬಜಾರ್ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಈಗ ಎಷ್ಟು ಅಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ?

ಉತ್ತರ:— ಅಡಿಟೆರರು ಪರಿಶೋಧಿಸಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ೫೨,೫೩೪ ಇತ್ತು. ಈಗ ಸಮಯ ೫೫ ಅಥವಾ ೫೬ ಸಾವಿರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಅಚ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ:— ಬಂಗಾಲದ ಸ್ತ್ರೀಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇದರ ಪ್ರಚಾರವು ಹೇಗಿದೆ?

ಉತ್ತರ:— ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪಾಠಕರಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು. ವಂಗದೇಶದ ಸಾವಿರಾರು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯೂ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯು ತಪ್ಪದೆ ಓದಲ್ಪಡುವುದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯವು ಮುದ್ರಿತವಾಗುವುದೂ ಈ ಜನಪ್ರಿಯತೆಗೆ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಓದುವರು. ಯಾವುದಾದರೂ ಸಂಗತಿಯು ಅವರಿಗೆ ರುಚಿಸದಿದ್ದರೆ ತಕ್ಷಣ ಇದನ್ನು ಯಾಕೆ ಮುದ್ರಿಸಿದಿರಿ ಎಂದು ನಮಗೆ ಬರೆಯುವರು. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ 'ಪ್ರವಾಸಿ' ವಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿ

ಪತ್ತು' ಜರುಗಿದಾಗ ನಾವು ಆ ಸಮ್ಮೇಲನದ ಸ್ತ್ರೀಪುತ್ರಿ ನಿಧಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದಿದ್ದೆವು. ಆಗ ಅನೇಕಾನೇಕ ಸ್ತ್ರೀಯರು ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಓದಲು ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದರೆ ಆ ದಿನ ವೆಲ್ಲಾ ನಮಗೆ ಶೂನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುವರು.

ಆರ್ಥಾಣಿ ಬೆಲೆಗೆ 'ಸ್ಟೀಟ್ಸ್‌ಮನ್' ಸೈಜಿನ ೧೬ ಪುಟಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್

ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ದರ್ಜೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗದಂತೆ ಇದನ್ನು ಕಾಯ್ದು ಕೊಂಡಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿ ಒಂದು ಸಾಹಸ ಕಾರ್ಯವೇ.

ಕನ್ನಡದ ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರೂ 'ಅನಂದಬಜಾರಪತ್ರಿಕೆ'ಯಿಂದ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂಚಾಲಕರಿಂದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅರಿತು ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಚಾರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಉತ್ತಮವಾಗುವುದು.

ಅ

ಈ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ವೆಂಕಟರಾಜ, ಉಡುಪಿ

೧

ಮಿಂಚೊಂದು
ಮಿನುಗುತ್ತಿತ್ತು!-
ದೇಸೆವೆಣ್ಣ
ಕುಂಚವೆನೆ
ಕುಣಿಯುತ್ತಿತ್ತು!

೨

ತಂಗಾಳಿ
ತೀಡುತ್ತಿತ್ತು!-
ತಂಗದಿರ
ಪೆಂಪುಸೊದೆ-
ಯೂಡುತ್ತಿತ್ತು!

೩

ಆರಡಿಯು
ಹಾಡುತ್ತಿತ್ತು!-
ತಿರಿಯು ನಲ-
ವೇರಿ ನಲಿ-
ದಾಡುತ್ತಿತ್ತು!

೪

ಕಣ್ಣೊಟಿ
ಕರೆಯುತ್ತಿತ್ತು!-
ಭಾವಗಳ
ಬಿನ್ನಣಂ
ಮೆರೆಯುತ್ತಿತ್ತು!

೫

ಉಸಿರ ಸುಳಿ
ಸುಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು!-
ಮೃದುಹಾಸ-
ದೊಸರುಣ್ಮೈ
ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು!

೬

ಹಾಡೊಂದು
ಕೇಳುತ್ತಿತ್ತು!-
ಮನ್ಮನಂ
ಕಾಯ್ದೇರಿ
ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು!

ರಾಜರಹಸ್ಯ

ಲೇಖಕರು: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಳಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ

ಧಾರಾವಾಹಿಯಾದ ಕಾದಂಬರಿ * ೧೨

(All Rights Reserved)

ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದ ಪ್ರೇಮ

ಲೀಲೆಯು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದಳು. ಭಯಾನಕ ಭವಿಷ್ಯದ ಕಾಳಕಲ್ಪನೆಯು ಅವಳಲ್ಲಿ ನವಚೈತನ್ಯೋದಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಕೂಡಲೇ ಅವಳು ತನ್ನ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ವಸನದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟು, ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ನಿಂತಳು. ಗಂಡಾಂತರದಲ್ಲಿರುವ ಹಾವು ಮುಂಗುಲಿಯನ್ನೇ ಎದುರಿಸುವಂತೆ ಕೈಯಿಂದಿದ್ದ ಇವಳ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿತ್ತು.

“ನೀನಾರೆ! ಆಗಿರು; ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಹೊರಡು. ಇದು ನನ್ನ ಪುಣ್ಯ” ಎಂದು ಸಿಡಿಲು ಡಿಯನ್ನು ನುಡಿದು ಬಿಟ್ಟಳು.

“ಆದರೂ ಪ್ರಿಯೆ, ನನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನೆ ಗಲೀಸು ನಿನ್ನನ್ನು ಆಗಲಾರೆ! ನೀನು ನನ್ನನ್ನೊದ್ದು ಬಿಡು; ಕೋಮಲಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ನನಗಾನಂದವೆನಿಸುವುದು. ‘ಹೊರಹೊರಡು’ ಎಂಬ ಬಿರುಕರದಿಂದ ನನ್ನೆದೆಯು ಬಿರಿಯಿತು. ದೇವೀ, ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗು. ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಿತವಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವೆಯೇ?”

“ತಡೆ, ಇನ್ನು ಈ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಬೇಕೆಷ್ಟಕ್ಕಾದ್ದಲ್ಲ. ಆಯೋ! ಸ್ತ್ರೀವೇಷಧಾರಿಯಾಗಿ ಬರುವುದೇತಹ ಘಾತುಕ ತನ್ನ!! ಆದೇತಹ ಕ್ರೂರ, ಹೇಡಿತನ, ಮೂರ್ಖತನ!!! ಇಗೋ ಇದು ನನ್ನಾಜ್ಞೆ, ನೀನು ತೊಲಗು.”

“ಪ್ರಿಯೆ, ಲೀಲಾ, ನಿನ್ನ ಪ್ರತಿಶಬ್ದವೂ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಗಲ್ಲಿ ನಂತಿರುವುದಲ್ಲ!! ಆಹುದು, ತಪ್ಪೆಲ್ಲಾ ನನ್ನದು. ತಪ್ಪು ಮಾಡುವುದು ಮಾನವತನ; ಕ್ಷಮಿಸುವುದು ದೇವತನ. ಆದರೆ, ನಿನಗದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವಷ್ಟು ಕರುಣೆಯು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಬಾರದೇ? ಕೋಮಲಗಾತ್ರದ ಹೃದಯವು ಕಠೋರವಾಗಿರುವುದುಂಟೇ? ಒಂದೆರಡು ಮಾತು

ಕೇಳು. ನಾನು ನಾಡಾಡಿಯಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯದ ಕೀರ್ತಿ ಯನ್ನರಿತೆ; ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೊದಲು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನಾನು ಅನುರಕ್ತನಾದೆ. ಒಂದು ಮುದ್ದಿಗಾಗಿ ಸಾವಿರ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಗುದ್ದುಗಳನ್ನು ತಾಳಬಲ್ಲೆ. ನಾನಾರೆಂದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನೊಬ್ಬ ಅತಿಪ್ರಸಿದ್ಧನು, ನಿನ್ನನ್ನು ಗಾಂಧರ್ವವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವಾಗಲೇಳಿಸಿರುವೆನು. ಇಗೋ ನಿನ್ನ ಕಾಲಿನಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಹೃದಯ ಸಿಂಹಾಸನಾರೋಹಿಗಳಾಗು. ಎಷ್ಟೋ ಸಹಸ್ರಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪರಿಚಿತನಾಗಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ಮನವನ್ನು ಈ ಪರಿಯಾಗಿ ಯಾರೂ ಪರವಶಗೊಳಿಸಿದವರಿಲ್ಲ. ಲೀಲಾ, ಅನುಮತಿಸು. ನಿನಗಿದೊಂದು ಮಹಾಲಾಭವೆಂದು ಮುಂದೆ ಕಂಡು ಬಂದೀತು.”

“ಹಾಗಾದರೆ ನೀನಾರು? ನನ್ನನ್ನೀಗಲೂ ಮೋಸದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಡವಬೇಡ.”

“ನಾನು ನಿನಗೆ ಪ್ರಿಯಪರಿಮಳೆಯಾದರೂ ಹೊರಗಿನವರಿಗೆ ಶಿವಪ್ರಸಾದನು.”

ಅಷ್ಟರಲ್ಲೊಂದು ಕುಮರಿಯು ಬಂದಿಯು ಬಂದು ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿತು. ಲೀಲೆಯು ವಿಹ್ವಲಿಯಾಗಿ ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಇಣಕಿನೋಡಿದಳು.

“ಆಯೋ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಇದೇನು!! ತಂದೆಯು ಊರಿ

*ಮುನ್ನಡಿಯು ಮೈಮೇಲಿರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಐತಿಹಾಸಿಕವೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲ ವೆಂದೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡಿಯು ಬರುವ ವರೆಗೂ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದಿರ ಬೇಕೆಂದೂ ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಬಿನ್ನಹ.

ನಿಂದ ಬಂದುಬಿಟ್ಟನು. ತಾರೆಯು ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ; ನಾನು—

“ಲೀಲಾ, ಧೈರ್ಯದಿಂದಿರು. ಜೋಕೆ, ನಾನು ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ—ಕಂಗೆಡಬೇಡ, ಶಾಂತಳಾಗಿರು. ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಒಳಿತಾಗುವುದು.”

ಈಗ ಲೀಲೆಯು ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಮಾನವನ್ನುಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿವಪ್ರಸಾದನನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಯಿತು. “ಇದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಈಗ ನಾನೇನು ಮಾಡತಕ್ಕುದು?” ಎಂದು ಅತಿಕಾತರಳಾಗಿ ಕೇಳಿದಳು. ಏಕೆಂದರೆ ಹೊರಗೆ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಬಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯವಿಗ ಒತ್ತರದಿಂದ ಸಾಗಿತ್ತು.

“ಪುನಃಪುನಃ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಲೀಲಾ, ಶಾಂತಳಾಗಿರು. ಮತ್ತು ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳು.”

“ಆಗಲಿ. ನನ್ನ ಗತಿಯೇನು?”

ತಾನೇ ಗತಿಯೆಂದು ಲೀಲೆಯು ನಂಬಿದುದನ್ನರಿತು ಶಿವಪ್ರಸಾದನಿಗೆ ಸಂತೋಷವನಿಸಿತು. “ನೀನೀಗ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳೆರಡು; ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಗೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವುಂಟಾಗದಂತೆ ಮಾಡುವುದೊಂದು—ನಿನ್ನ ತಂಗಿಯ ರಹಸ್ಯಸ್ಥೋಟವಾಗದಂತೆ ಮಾಡುವುದೊಂದು.”

“ಅಯ್ಯೋ, ಇದೇನು ಬಂತು!”

“ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂದರೆ ರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯುವತಿಯರು ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದಿರಲು ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಸಿಟ್ಟುಬರುವುದು. ಈಗ ನೀನು ಹೀಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕುದು; ತಾರೆಯು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವಳೆಂದು ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಭಾವನೆಯಾಗಬೇಕು— ಅವನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬಾರದು. ಇನ್ನೂ ಹೊರಡು.”

*

*

*

*

*

*

ಎತ್ತರನೂ ಭಸ್ಮನೂ ಅದ ವೆಂಕಟರಾಯನಿಗೆ ಸುಮಾರು ೫೪ ವರ್ಷಗಳು. ಉಬ್ಬಲನೇತ್ರನಾದ ಇವನ ಅವಯವಗಳು ಕಲ್ಲು ಕಬ್ಬಿಣಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಕಾಲಪುರುಷನ ದುರುಳತನವು ಸಾಗದಿರಲು ಅವನು ಚಿಂತೆಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದನಂತರ ಹುಬ್ಬುಗಳನ್ನು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟುವ ಕಾರ್ಯವು ಸಾಧಿಸಿತು.

ಲೀಲೆಯು ಅಲ್ಲಿದ್ದೊಂದೇ ದೀಪವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಳಗಿಳಿದುಬಂದಳು. ಶಿವಪ್ರಸಾದನು ಶಯ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಒಂಟಿಯಾಗುಳಿದುಬಿಟ್ಟನು.

ಅತ್ಯವಸರದಿಂದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದೊಡನೆಯೇ ವೆಂಕಟರಾಯನು ಮಗಳ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು, “ಪ್ರೀತಿಯ ಪುತ್ಥ

ಳಯೇ, ನಾನು ಸಂತೋಷವಾರ್ತೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಇಂತಹ ಆವೇಳೆಯಲ್ಲಿ—ನಾನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವೆನೆಂದು ನೀವು ಭಾವಿಸಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ” ಎಂದನು.

“ಆಪ್ತಾ, ನೀನಿಲ್ಲದಾಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟು ತಾಗಿತ್ತು. ನೀನು ಕ್ಷೇಮದಿಂದ ಬಂದುದನ್ನು ಕಂಡು ಅತ್ಯಾನಂದವಾಗಿದೆ” ಎಂದು ಲೀಲೆಯು ತನ್ನ ಅಂತಃಕರಣದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕ್ಷಣಕಾಲ ಮರೆತು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನುಡಿದಳು. ಸೇವಕನು ಸಾಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತಂದಿಡಲು, ವೆಂಕಟರಾಯನು ಗಾಡಿಯವನ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಲೀಲೆಯೊಡನೆ ನಡುವನಿಗೆ ನಡೆದನು.

ಲೀಲೆಯು ಫಲಾಹಾರವನ್ನಾ ದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದವಳು. ತಾನು ದಾರಿಯು ಸರಿಯಲ್ಲದಿದ್ದುದರಿಂದ ಬಹು ಆಯಾಸಪಟ್ಟಿರುವದಾಗಿಯೂ ತನಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯ ಅಹಾರವೇ ತಲೂ ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿರುವದಾಗಿಯೂ ಹೇಳಲು ಲೀಲೆಯ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಸಲು ದ್ಯುತ್ಯಾದಳು.

ತಾರೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದು ಅವನು ಕೇಳಲು, ಅವಳು ನಿಡ್ಡೆಯಾದವಳೆಂದು ಲೀಲೆಯು ಹೇಳಿದಳು. ಅಂತಹ ಅಪರಾಧಿಯಾದವಳನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಸುವ ಆವಶ್ಯವಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದರೊಳಗಾಗಿ “ಆಪ್ತಾ, ಸಂತೋಷದ ಸುದ್ದಿಯೊಂದನ್ನು ಹೇಳುವೆನೆಂದು ನೀನಿನ್ನೆಲ್ಲಿವೆ?” ಎಂದು ಲೀಲೆಯು ಕೇಳಲು ಇನ್ನೆಕೆಲವು ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳಗಾಗುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಗ ವಿವರಿಸುವೆನೆಂದು ವೆಂಕಟರಾಯನು ಹೇಳಿದನು.

ಅವನು ಮಲಗಿಕೊಂಡ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಭಯವಿತ್ತೆಲೆಳೂ ಪುಳಕಿತಕಾಯಳೂ ಆದ ಲೀಲೆಯು ತನ್ನ ಶಯ್ಯಾಗಾರದೊಳಗೆ ದೀಪವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಳು.

*

*

*

ಈ ೧೫-೨೦ ನಿಮಿಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಪ್ರಸಾದನು ಮನಸ್ಸಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿತ್ತು. ಲೀಲೆಯು ಕುಟಿಲತೆಯನ್ನು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ಕಾಣದ ಲೀಲೆಯು—ಮನೆಯು ಪ್ರಾಣಸ್ಥಿಯೆಳಾದ ರಮಣಿಯೊಬ್ಬಳೆಂದು ನಂಬಿ ಮುಚ್ಚು ಮರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ತನ್ನಂಗದ ಚಿಕ್ಕಕೆಯನ್ನು ಹೊರಸೂಸಿದುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಅವಳ ಅಂಗಾಂಗಗಳ ಕಡುಸೋಗವನ್ನು ನೆನೆಸೆದಂತೆ ಶಿವಪ್ರಸಾದನು ಹುಚ್ಚುಹುಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಸ್ವಭಾವದ ಮುಗ್ಧಿಗಾಗಿ ಮರುಗುವನು; ತನ್ನ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ನಗುವನು. ಅವನ ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಪರಿಣಾಮವು ನವರಸಗಳೂ ಅವನ ಮೊಗದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ್ದುವು. ಅವನ

ನಿರ್ವಹವಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದುಬಿಡುವಳೆಂದೂ ಇಂತಹ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಪುನಃ ಕಾರ್ಯವು ಕೈಗೂಡದೇಂದೂ ಚಿಂತಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಇವನಿಂತಿರುವಾಗ ಲೀಲೆಯು ಬಂದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಕಾಲಿನಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಚ್ಛಾದಿತಳಾಗಿದ್ದರೂ ಕಲ್ಲುನಾಶಿಖರವನ್ನೇರಿದ ಶಿವಪ್ರಸಾದನು ಅವಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುರೂಪದಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಭಾವಿಸಿ ನೋಡಿದನು. ಅವಳು ದೀಪವನ್ನು ದೂರದಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ, ಇವನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ನುಡಿದಳು:

“ಆಯ್ಯಾ, ಮಾನವನು ಪ್ರಾಣಿಶ್ರೇಷ್ಠನು. ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಮೊಸಳೆಯಂತೆ ಅಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ನೀನೀಗ ಸದ್ಗುಣಸ್ಥನೊಬ್ಬನ ಅತಿಥಿಯಾಗುವೆ. ಅವನ ಮಗಳು ನಿನ್ನ ದಯೆ, ನಿನ್ನ ಔದಾರ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವಳು. ಅವಳ ಮಾನವನನ್ನು ನೀನು ಉಳಿಸಲೇ ಬೇಕಷ್ಟೇ?”

ಶಿವಪ್ರಸಾದನು ಅವಳ ಮೋರೆಯ ಮಾಟವನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವುದರಲ್ಲಿ ವೈಮುಕ್ತನಾದನು. ಬಹುಶಃ ಅವಳಾಡಿದ ಮಾತು ಕೇಳಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ; ಸುಮ್ಮನಿದ್ದನು.

“ನಿರಪರಾಧಿಗಳಾದ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಬೆತ್ತರು ಬೇಟೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಅಬಲೆಯರ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಗಂಡಾಂತರ ಕ್ಷೇಪದವರು ಮಾಡಬಾರದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಇನ್ನೇನು ಅಪರಿಚಿತರಾದ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟು, ತಾರೆಯು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವಳೆಂದು ತಂದೆಯನ್ನು ನಂಬಿಸಿದುದು ಎಂತಹ ಅಪರಾಧ! ಆದರೂ ಇದೇ ಮೊದಲಿನದು ಹಾಗೂ ಕೊನೆ ಬದು.”

“ಆದರೆ ಲೀಲಾ, ತಾರೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯು ಸಂಶಯವನ್ನು ತಾಳದಂತೆ ಮಾಡಿದುದು ಸಾಮಾನ್ಯವೋ?”

“ತನ್ನ ಮಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವನೇಕೆ ಇಲ್ಲದ ಸಂಶಯವನ್ನು ತಾಳುವನು? ತಾರೆಯು ತಾನಿಲ್ಲದುದರ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವಳೋ?”

ಶಿವಪ್ರಸಾದನು ಅವಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವೆಂಬ ವಿದ್ಯುತ್ಪಂಚಾರವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಮೂಲಕವಾಗಿ ತಾನು ವಿಜಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದನು.

“ಪ್ರಿಯಲೀಲಾ, ಹಾಗಲ್ಲ! ತಾರೆಯು ಇಡೀ ರಾತ್ರಿಯ ನೈದ್ರಿಯೋ ಕಳೆಯುವುದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಉಪಲಬ್ಧವು.”

“ಎಲಾ, ಇದೇನು? ದೇವರೇ ಗತಿ. ನನ್ನ ತಂಗಿಯ

ಮಾನವಾನಿಯಾಗುವಂತೆ ನುಡಿಯುವ ಧೈರ್ಯವು—”

“ಇಗೋ, ನಾನೇನೂ ಬಚ್ಚಿಡುವುದಿಲ್ಲ; ಆದರೂ ಪ್ರಮಿಸು. ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ದುರುದ್ದೇಶವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಮಿತ್ರನಂತೆ—ಬಂಧುವಿನಂತೆ—ಪತಿಯಂತೆ ಮನ ಬಿಚ್ಚಿ ನುಡಿಯುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಕೇಳು.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಅದೇನು? ಹೇಳಿ, ನಿಜವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ.”

“ತಾರೆಯು ಮೋಹಪಾಶಬದ್ಧಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಇದು ನಿಜ, ಸತ್ಯ, ದಿಟ.”

“ತಾರೆಯೇ? ಮೋಹವೇ? ಇದು ಸುಳ್ಳೇ ಸುಳ್ಳು.”

“ಸರಳಸುಂದರಿಯೇ, ಇದು ಅಚ್ಚರಿಯೇ? ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನೀನು ಪ್ರೇಮಲೀಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಯಿಟ್ಟಿರುವಂತೆ, ಅವಳೂ ಒಂದು ಸಾಹಸದಲ್ಲಿರುವಳು. ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲದ ಕಥೆಯೊಂದನ್ನು ಹೇಳಿ ನಿನ್ನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿರುವಳು.”

“ಇದು ನಿಜವಿರಬಹುದೇ!! ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ, ನಿಜವಲ್ಲ; ನಿಜವಾಗುವುದೂ ಬೇಡ. ತಾರೆಯು ಯಾವುದನ್ನೂ ನನಗೆ ತಿಳಿಸದಿರುವುದಿಲ್ಲ, ತಪ್ಪಿಸುವುದಂತೂ ಅಸಂಭವ.”

“ಲೀಲಾ, ತಾರೆಯು ಬಂದೊಡನೆ ಈ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ದಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿಬಿಡು, ಇದರಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲವಷ್ಟೆ?”

“ಈಗ ನನಗೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ಪ್ರೇಮವಿಷಯವನ್ನು ತಾರೆಯು ಮುಚ್ಚಿಡುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸುವುದು ಎಂತಹ ಸರಳಹೃದಯದವರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.”

“ನೀನೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಅವಳಿಗೆ ಪ್ರೇಮವೆಂಬ ನಿಚ್ಚಣಿಕೆಯು ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕೊಡನೆ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಗಗನಕ್ಕೇರಿ ಹೋಗಿರುವಳು. ನಿನಗಾದರೂ ಸ್ವರ್ಗವು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ ಮಾತ್ರ, ಏಣಿಯನ್ನೇರಿ ಹೋಗಿಬಿಡು.”

“ಬೇಡ, ಇಂತಹ ಮಾತು ಬೇಡ. ನಾನಿಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟೆ.”

“ಜೋಕೆ, ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಗೆ ಎಚ್ಚರವಾದೀತು!!”

“ಆಹುದು, ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವಳು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಅವನೇನೆಂದಾನು? ನಿಮಗೆ ಅವಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನೋ ತಿಳಿದಂತಿದೆ. ಇದ್ದುದನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಡಿ. ಎಲ್ಲ ವಿಧದಿಂದಲೂ ನಾನೀಗ ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.”

“ಅಪ್ಪರೇ, ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು.”

“ಆಯ್ಯೋ, ನನನ್ನು ನೋಯಿಸುವ ನುಡಿಗಳನ್ನು

ನುಡಿಯಬೇಡಿರಿ. "

" ಹಾಗಾದರೆ ನೀನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತಳಾಗಿಲ್ಲವೋ ? ಪ್ರೇಮವೆಂಬ ಬಹುಮಾನವನ್ನಿತ್ತರೆ ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಗೆ ಸಂಶಯವುಂಟಾಗದಂತೆ ಮಾಡುವೆನು. ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಮಾನವೂ ಉಳಿಯುವುದು. "

" ಹಾಗಾದರೆ ಈಗೇನು ಮಾಡತಕ್ಕದು ? "

" ಮೊದಲು ಶಿವಪ್ರಸಾದನೆಂದೇ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆ. ನೀನು ಪ್ರೇಮಿಸುವುದು ಈಗ ಸ್ವಪ್ನವಾಯಿತು. "

" ಶಿವಪ್ರಸಾದರೇ, ನೀವೀಗ ಹೀಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕದು. ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ, ಬಹು ಜೋಕೆಯಿಂದ ತಾರೆಯಿರುವೆಡೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ತಂದೆಯವರು ಬಂದಿರುವುದಾಗಿಯೂ, ಅವಳು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರಬೇಕಾಗಿಯೂ, ನಾನು ಅವಳ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗುಪ್ತವಾಗಿಡುವುದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ನೀವೀಕಾರ್ಯವನ್ನು ನನ್ನ ದೆಸೆಯಿಂದ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುವಿರಲ್ಲವೇ ? "

" ದೇವರಾಣೆಗೂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಮಾತ್ರ ಬಹು ಮಾನವನ್ನೀಯದಿರಲಾಗದು. ಎಲ್ಲ ವಿಧದಿಂದಲೂ ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. "

" ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ಗಂಟೆಯಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ಏಳುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸತಕ್ಕದು. ನೀವು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬರುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಪುರುಷ ಪೋಷಾಕಿನಿಂದಲೇ ಬರಬೇಕು. ಚತನ. "

ಈಗ ತಾನು ಕಾಮವಿಕಾರವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರೆ ಕಂಗೆಟ್ಟ ಲೀಲೆಯು ಕೈನಶಳಾಗಳೆಂದೂ, ಅವಳು ತಂದೆಯನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ ತನ್ನ ಮೋಸವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅವನ ಕಾಲಿನ ಮೇಲೆ ಅವಳುರುಳುವ ಸಂಭವವಿದೆಯೆಂದೂ, ಪಾಪಭೀರುವಾದ ಇವಳು ವಚನಭ್ರಷ್ಟಳಾಗಳೆಂದೂ ಶಿವ ಪ್ರಸಾದನು ಭಾವಿಸಿದನು.

" ನಾನು ಪುನಃ-ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ-ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದು ನಿನಗಿಷ್ಟವಷ್ಟೇ ? "

" ಆದರಿಂದ ನನಗಾನಂದವಾಗುವುದು. ಆದರಿಯಾವ ನೆಪದಿಂದ ನೀವಿಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಿರಿ ? ಇದಲ್ಲದೆ ನೀವು ಬಂದಾಗ ನಾನಿಬ್ಬರೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಸರಿಚಿತರಂತಿರತಕ್ಕದ್ದೆಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಮರೆಯಲಾಗದು. "

" ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಚ್ಚುತರಾಯನ ಅಪ್ಪ ನಲ್ಲವೋ ? ನಾನು ಅವನಿಂದೊಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವೆನು. ನಾನು ಬಂದುದರ ಕಾರಣವನ್ನು ತಾರೆಗೆ ನಾನೇನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು ? "

" ನಾನು ಅವಳಿಗೆ ನಾಳೆ ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಡಿರಿ. ಒಂದು ದುರುದ್ದೇಶವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೀವು ವೇಷಾಂತರಿಸಿ ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರೊಂದೂ, ನಾನದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ನಿಮ್ಮಂತಹರಿಗೆ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ನಡತೆಯಿಲ್ಲವೆನ್ನಲು ನೀವು ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಬೇಡಿದಿರೊಂದೂ, ಮಾತಿನ ಭವ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾರೆಯು ಅಡ್ಡದಾರಿಯನ್ನು ತುಳಿದು ಅಕ್ಕಿಕ್ಕವಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತೆನ್ನಲು ಅವಳನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ರಕ್ಷಿಸಿರೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದೆನೆಂದೂ, ನಾನವಳಿಗೆ ಹೇಳುವೆನು. ನೀವು ಮಾತ್ರ ಶಯ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಚಾರವನ್ನೆತ್ತಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವಳು ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಶಯಿಸುವ ಸಂಭವವಿದೆ. "

" ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಾದ ಮೇಲೆಯೇ ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ನಾನೆನ್ನೆ ಆಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದೆನೆಂದು ಅವಳು ಚಕಿತಳಾಗಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೇನು ಹೇಳುವುದು ? ನಾನು ಹತ್ತಿಲಿನಿಂದ ಬಂದು ಬಚ್ಚಲಮನೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಮುಂಜೆಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದನೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಲ್ಲವೇ ? "

" ಅದು ಸರಿ. ತಾರೆಯನ್ನು ಬರಮಾಡುವ ಭಾರವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೇ ಇದೆ. ನೀವಷ್ಟು ತ್ವರಿತ ಗತಿಯಿಂದ ಹೋಗಬಲ್ಲರೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗಿನ ಆನಂದವು ನನಗಾಗುವುದು. ನಮಸ್ಕಾರ. "

" ಲೀಲಾ, ಇಗೋ ಹೊರಟೆ. ನೀನು ನಿಶ್ಚಿತಳಾಗಿದು. ಪರಿಮಳೆಯು ಹೊರಟುಹೋದಳು. ಲೀಲೆಯು ರಮ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದೊರಗಿಕೊಂಡಳು. ಅವಳ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ತಾರೆಯ ತಂತ್ರವು ತೋರಿಬರಲು ಕಂಗೆಡುವಳು; ತಂದೆಯಿದ್ದು ತಾರೆಯನ್ನು ಕರೆದಂತಾಗಲು ಕಡುನಡುಗುವಳು. "

ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವನಿತಾವೇಷದೊಪ್ಪುತ್ತಿರುವ ಶಿವಪ್ರಸಾದನ ಪ್ರಸನ್ನವದನವು ಅವಳ ಕಣ್ಣಿನ ಮುಂಚೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತೋ ?

ಪುನಃಪುನಃ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಯು

ಅಸರಿಚಿತಳೊಡನೆ ವಿವಾಹ

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯ ಸುಮಾರಿಗೆ ವೀರಪ್ಪ ನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಬೆಳಗುಮುಂಚಾವಿನ ಸಂಧಿವಾತ

ನೈದ್ಯೋಪಚಾರದಿಂದ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಇಂದ್ರಭವನದ ಸೇವಕನೊಬ್ಬನು ಇವನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಶೀಷಯ್ಯಶಿಟ್ಟರು ಇವನನ್ನು ನೋಡಲೆಂದು ಬಂದಿದ್ದರೆಂದೂ, ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನ ವರೆಗೂ ಇವನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಗಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ರೋಗಿಯನ್ನೆಬ್ಬಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆಂದುಕೊಂಡು ಆ ವರು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹೋದರೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದನು.

ವೀರಪ್ಪನು ಆ ಉದ್ವಿಗ್ನ ಚಿತ್ತನೆಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ವಾಚಕ ರಿಗಾಗಲೇ ಅರಿತಿದ್ದನು. ಅವನ ಹಸ್ತಗತವಾದ ಕಾಗದ ಘಂಟರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಈಗಲೇ ಪುನಃ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಬಗೆದನೆಂದರೆ ಯಾರಿಗೂ ವಿಚಿತ್ರವೆನಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ವೀರಪ್ಪನು ಆ ಕಾಗದದಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿಶಬ್ದವನ್ನೂ ವಿಚಾರ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಪುನಃ ಓದಿದನು:

“ನಲವನೆಯ ಬಲಗಡೆಯ ದೂರಿನ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಯ ಕಲ್ಲಿನ ಕೆಳಗೆ ನೋಡು. ಸುಂದರೀ, ಅವನ್ನು ಜಾಣತನ ದಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸು; ಎಂದರೆ ನಿನ್ನ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಧಃಪತನ.”

ಹಿಂದಿನ ಕ್ರೂರ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಆ ಸಾಯುವ ಮುಮುಕ್ಷುನ ಪತ್ರವೆಂದು ವೀರಪ್ಪನು ತಿಳಿದನು. ಅವಳು ಕೃತಘ್ನಳೆಂದು ಕರೆದ ಸುಂದರಿಯನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿಯೇ ಈ ಪತ್ರವು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಆದು ಭೂಗತನಿಧಿಯನ್ನಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಏನನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಲ್ಲದು?

ವೀರಪ್ಪನು ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಮಂಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಆ ಮುಮುಕ್ಷುನು ಮಹಾಲೋಭಿಯಾಗಿರಬೇಕು— ಸುಂದರಿಯೊಬ್ಬಳೇ ಅವನ ವಾರಸುದಾರಳಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಪತ್ರದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದೇನೆಂದರೆ, ಅವಳಿಗೆ ತಂದೆಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಧನವಿರುವುದೆಂದು ಒಂದು ವೇಳೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ತಿಳಿಯಲಸಾಧ್ಯವು. ಒಂದು ವೇಳೆ ತಾನು ಸುಂದರಿಯರಿಯದಂತೆ ಅದನ್ನು ಕೈವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಬಹಳ ಜಿನ್ನಾಯಿತು; ಅದಾಗಿದ್ದರೆ ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕು. ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಲಾಭವು ಸಿದ್ಧ.

ಇಂತಹ ಸವಿ ಕಲ್ಪನೆಯ ರೀತಿಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವೀರಪ್ಪನಿಗೆ ಅರ್ಧಕ್ಷಣದ ಕಾಲಹರಣವು ಸಹ ಮೂರ್ಖತನವೆನಿಸಿತು. ಅವನು ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ಕಾಲಗಳ ನೈಕೆದು ನಡೆಯತೊಡಗಿದನು. ಆ ಕೋಟಿಯಂತಹ ಮನೆ ಯನ್ನು ಪುನಃ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಲ್ಲವೆಂದೂ, ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ತನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ

ಬಿಡುವ ಸಂಭವವಿದೆಯೆಂದೂ, ವೀರಪ್ಪನು ಕ್ಷಣಕಾಲ ಚಿಂತಿಸಿದನು. ಆದರೂ ಅವನ ಭವ್ಯಭವಿಷ್ಯಾಕ್ಷಿಪ್ತಿಯ ಕಲ್ಪನೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಕ್ಕಷ್ಟವರ್ತಮಾನಕಾಲವು ತುಚ್ಛವೆನಿಸಲು, ಬಹಳ ಹುರಿದುಂಬಿ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟನು. ಆಗ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಆರು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಅಂತೂ ಇಂತೂ ತಾನು ಗುರುತಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದ ಪ್ರತಿ ಗಿಡ, ಅಂಗಡಿ, ಗುಡಿ, ಮನೆ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೇ ಮೊದಲಾದವರು ಒಂದು ವೇಳೆ ಗಂಟುಬಿದ್ದರೂ, ಸುತ್ತಲಿನ ನಿವಾಸಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಕಳ್ಳಕಾಕರಾಗಿರುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ತನಗೆ ಸಹಾಯವು ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಗುವುದೆಂದು ನಂಬಿದನು. ಮುಚ್ಚಿತಂದಿದ್ದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಅವನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿಕೊಂಡನು.

ಅವನು ಬಾಗಿಲನ್ನೇನೋ ದೂಡಿದನು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಒಳಗಿನಿಂದಾರೂ ಬರದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಅವನಿಗೇಗ ತಿಳಿಯದಾಯಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನವತರುಣಿಯೊಬ್ಬಳು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಅರ್ಧ ತೆರೆದಳು. ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೀಪವಿತ್ತು. ಧರಿಸಿದ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಬಡವರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತಿದ್ದವು. ಸಾಧಾರಣ ಸುಂದರಿಯಾದ ಅವಳ ಗಲ್ಲಗಳೇಕೋ ಕಾಂತಿಹೀನವಾಗಿದ್ದವು. ಅವಳು ನಗುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲೆಯೇ ಅಲ್ಲಿ ಪಚ್ಚುಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು.

ಅವಳು ಕಠಿಣ ಮಾತಿನಿಂದ “ನೀನಾರು?” ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸಿದಳು.

“ಐಗೋ, ನೀನು ಸುಂದರಿಯನ್ನು ವಶವಾಗಿದ್ದರೆ ತಡವಿಲ್ಲದೆ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ಗುಪ್ತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.”

“ನಾನು ಪುನಃ ಅಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ, ಉತ್ತರಕೊಡು, ನೀನಾರು? ನನಗೇನೂ ತಿಳಿಯದು-ಶತ್ರುವೋ ಮಿತ್ರನೋ?”

“ನಿನ್ನೆಯ ರಾತ್ರಿ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಅವಸಾನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನಿಲ್ಲಿದ್ದೆನು.”

“ಹಾಗಾದರೆ, ನೀವು ಒಳಗೆ ಬರಬಹುದು.”

ಅವನು ಒಳಗೆ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲೊಂದು ಚಾಪೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. “ಸ್ವಾಮಿ, ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ. ಮಡದಿಯ ಮೇಲಿನ ಕೂಡುವ ಕೋಣೆಗೆ ಇಂದು ಯಾರನ್ನೂ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಅರ್ಜಿ. ಶವವಿನ್ನೂ ಅಲ್ಲದೆ; ಅದನ್ನು ನೋಡು

ವುದು ನನ್ನಿಂದಾಗದು. ”

“ಹೀಗೆಯೋ ? ನಾನು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ನಿನ್ನೆಯ ರಾತ್ರಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆನು. ಆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ನೆರಳುವುದು ಕೆಳಗೆ ಕೇಳಬರಲು ಏನಾದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ನಾನಲ್ಲಿಗೆ ನಡೆದೆನು. ಓ, ನೀನು ಕಣ್ಣೀರಿಡಬೇಡ. ”

“ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ಆಗ ಮರಣಯಾತನೆಯಲ್ಲಿ ದ್ದನೇ ? ಹಾಗಾಗುವುದೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವನೊಬ್ಬನನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆನೇ ? ಆ ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ನಾನು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅವನಿದ್ದು ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಓಡಾಡುವಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯೂ ಅವನಿಗಿತ್ತು. ನಾನು ಹೊರಗೆ ಹೋದನಂತರ ಅವನೇ ಒಳಗಿನಿಂದ ಚಲಕವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡನು. ”

“ನನಗೀಗ ನೆನಪಾಯಿತು !! ನಾನೊಳಗೆ ಬಂದಾಗ ಚಲಕವು ಒಳಗಿನಿಂದ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ನೀನು ಹೇಗೆ ಒಳಗೆ ಬಂದೆ ? ”

“ನಾನೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವೆಂತು ಒಳಗೆ ಬಂದಿರಿ ? ”

“ಸುಂದರೀ, ಸಂಶಯತಳಾಗಬೇಡ. ನಾನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುವೆನು. ನಾನು ಹಿಂದಿನ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು ಒಳ ಹೊಕ್ಕೆನು. ”

“ಓಹೋ, ಮಗ್ಗುಲ ನೆಲವನೆಯಿಂದ ಓಡಿಹೋದ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರಲ್ಲಿ ನೀವೂ ಒಬ್ಬರೋ ? ನೀವು ಬೆದರ ಬೇಡಿರಿ; ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಇಲ್ಲಾರೂ ಸಜೀವಿಗಳಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ನಾನೆಂತು ಒಳಗೆ ಬಂದೆನೆಂದು ಕೇಳಿದಿರಲ್ಲವೇ ? ನಾನು ಮರುದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಮಹಾರುದ್ರನು ನನ್ನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿಗಳಿಬ್ಬರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವರೆಂದೂ ಅವರು ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಹೊರಬಿದ್ದಿರುವರೆಂದೂ ಎಡಬಲದಲ್ಲಿ ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳದಿರಬೇಕೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದನು. ಇವಾವುಮಾ ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲವೆಂದೂ ನಾನು ಇದರಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ವಚನ ಕೊಟ್ಟೆನು. ನೀವು ಮಾಡಿದ ಕಿಂಡಿಯಲ್ಲಿ ನುಸುಳಿ ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆನು. ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಪತ್ರಬರೆಯಲು ಬಂದವನ ಕಾರ್ಯವಿದೆಂದು ಮಹಾರುದ್ರನು ಶಂಕಿಸಿದನು. ನಾನು ಬಂದಾಗ ತಂದೆಯವರು ಮೃತರಾಗಿದ್ದರು. ಮುಂದಿನ ಬಾಗಿಲಿನ ಕೀಲಿಯೂ ಚಲಕವೂ ಹೇಗೆ ತೆರೆಯಲ್ಪ

ಟ್ಟುವೆಂದು ನೀವು ಮಾತನಾಡುವ ವರೆಗೂ ನಾನು ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿದ್ದೆನು. ”

“ ಸುಂದರೀ, ನಿಮ್ಮಪ್ಪನು ಧನವಂತನಲ್ಲವೇ ? ”

ಅವಳೊಮ್ಮೆ ಅಪಹಾಸ್ಯದಿಂದ ನಕ್ಕು “ ಅಹಾ, ಎಂತಹ ಧನವಂತ ! ” ಎಂದಳು. “ನನ್ನ ಸಂಶಯಗಳು ಸತ್ಯವಾಗ ತೊಡಗಿವೆ. ಅವನು ಜಿಪುಣ, ಇದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿ ಕ್ಕೆಲ್ಲ, ಅವನೆಲ್ಲ ದ್ರವ್ಯವನ್ನೂ ಎಲ್ಲಿಡುತ್ತಿದ್ದನು ? ”

“ ನಾನರಿಯೆ ! ಅದರೂ ಬಹು ದ್ರವ್ಯವಿದ್ದರೂ ಅವ ಬಹುದು. ”

“ ಅಹುದು, ಅಹುದು, ಸುಂದರೀ ನೀನೆನ್ನುವುದು ಸರಿ. ನಿನಗಿದು ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ನನಗಾವ ಸಂಭಾವನೆ ಯನ್ನು ಕೊಡುವೆ ? ”

“ ನಾನೇನು ಕೊಡಲಿ ? ನನ್ನಲ್ಲಿರುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದುದೇನು ? ”

“ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇರುವ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲೆ ರಡು ಭಾಗಗಳಾದರೆ ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಹಣಗಾರರಾಗಲಾರರು. ”

“ ಇದರ ಅರ್ಥವೇನು ? ನೀವೆನ್ನುವುದಾದರೂ ಏನು ? ”

“ ನನ್ನ ಅರ್ಥವೇನೆಂದರೆ— ನಾನೆನ್ನುವುದೇನೆಂದರೆ— ನಾನು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವುದೇನೆಂದರೆ— ನನಗೆ ಭರವಸೆಯಿರುವುದೇನೆಂದರೆ—ಸುಂದರೀ, ನೀನು ಅವಿವಾಹಿತಳಲ್ಲವೇ ? ”

“ ಏಕೆ ? ನಾನಹುದು, ಮುಂದೆ ? ”

“ ಈಗೇನೂ ವಿಶೇಷವಿಲ್ಲ— ವಿವಾಹದ ವಿಷಯವು ಈಗ ಬೇಡ. ನಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಮುಖ್ಯಭಾಗದ ಕಡೆಗೆ ನಾವಿಬ್ಬರಿಗೂ ನೋಡಬೇಕು. ಇದು ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರವೋ ? ”

ಅವಳದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು. ನಿಶ್ಚೇಷವಾಗಿದ್ದ ಕಣ್ಣು ಕದಪುಗಳಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಸೌಂದರ್ಯವುಳ್ಳ ಬಂದಿತು.

“ ಅಹುದು; ಇದು ಅವನಕ್ಷರವೇ ಅಹುದು; ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಜೀವನವು ಅನಂದಮಯವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮಾನವಿಲ್ಲ. ”

ವೀರಪ್ಪನು ಮನದಣಿಕೆಗಳು ಕೈಗೊಡುವವೆಂದಿಂತ ನಲಿದಾಡಿದನು.

“ ನನಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಆಸಿಸಿತ್ತು. ಬಾ, ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಅಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿ ನೋಡೋಣ, ನಂತರ ನೀನು ಅವಿವಾಹಿತಳೇ ಹೇಗೆಂದು ಕೇಳಿದುದರ ಕಾರಣವನ್ನೊರೆಯುವೆನು. ” ತರುಣಿಯು ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯನ್ನು ಬೀರಿದಳು. ಅಪರಿಚಿತನ ಭಾವವನ್ನು ಅವಳಿಗಿಂತ

ನಂತೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರವು ಬೇಡಬಂತಿಯೂ ತೋರಿತು. ವಿರಘ್ನನು ಈ ಮೊದಲು ತಾನವಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರಿತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದುಕೊಂಡನು.

ವಿರಘ್ನನು ಪುನಃ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಮಗ್ಗುಲ ನೆಲವನೆಯೊಳ್ಳಕ್ಕೆ ಯಾರಾದರೂ ಎಳೆದೊಯ್ದರೆ ಹೇಗೆಂಬ ವಿಚಾರವು ಬರಲು ಅವನ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಚಳಿಬಂದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

“ಅಗೋ, ಕಲ್ಲು ಅಲ್ಲಿದೆ” ಎಂದು ಸುಂದರಿಯು ಮೃದು ಮಧುರವಾಗಿ ನುಡಿಯಲು ಇವನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾದಂತಾಯಿತು.

ದೂರದ ಮೂಲೆಯಲ್ಲೊಂದು ಹಾರಿಯಿತ್ತು. ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಅದನ್ನೇಕೆ ಜತನವಾಗಿಡುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದು ಸುಂದರಿಗೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ಅವಳದನ್ನು ತರಲೆಂದು ಅತ್ತ ಹೋಗಲು ವಿರಘ್ನನು ಅವಳ ಮನೋಭಾವವೆಂತಿರುವುದೋ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ, ಅವಳೊಂದು ವೇಳೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಾಗಿಲ ನ್ನಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗದಂತೆ, ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತನು. ಇದನ್ನು ಆ ಜಡುರೆಯು ಅರಿಯದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳಾಗ ತನ್ನನ್ನೆ ನಟ್ಟಿ ದಿಟ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವ ವಿರಘ್ನನಿಗೆ—

“ದೂರಾಲೋಚನೆಯುಳ್ಳ ನೀನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹಪಡುವುದು ಅಸುಚಿತವಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಆ ಮಹಾರುದ್ರನನ್ನು ಎಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಸುವೆನೆಂಬುದು ನಿನಗೇನು ಗೊತ್ತು!! ಇದಲ್ಲದೆ ನೀನು ನನಗೆ ಲಾಭದಾಯಕವಾದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿಲ್ಲವೇ? ಎಂದ ಮೇಲೆ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಗಂಡಾಂತರಕ್ಕೇಡು ಮಾಡುವೆನೇ?” ಎಂದಳು.

“ನೀನೀ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದುದನ್ನೆರಿತು ನನಗಾಂದವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಕೋಪದಿಂದ ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸುವೆನು. ಸುಂದರಿ, ನೀನು ಬಹು ಒಳ್ಳೆಯವಳು.”

ವಿವಾಹವನ್ನು ಅವಳು ಅಸಮ್ಮತಿಸಳೆದು ಈಗ ಅವನಿಗೆ ತೋರಿತು. ಹಾರೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೆಲವನ್ನೆಗೆದು ಅ ಕಲ್ಲನ್ನು ಅತ್ತ ಸರಿಸಿದನು. ಕೆಳಗೆ ಪೊಳ್ಳಾದ ಪ್ರದೇಶವಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಅರು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಚೀಲಗಳು ಕಂಡುಬಂದುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಷ್ಟು ನಾಣ್ಯಗಳಿವೆಯೆಂದು ಇಬ್ಬರೂ ಅಂದಾಜುಕಟ್ಟಿದರು. ಕೆಳಗಿನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಇಬ್ಬರೂ ಕೆಳಗಿಳಿದರು.

“ಅನ್ವರ್ಥಕನಾಮವುಳ್ಳ ಸುಂದರಿ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸೋಣ. ನಾನು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಭವವುಳ್ಳ ಸದ್ಗುಣಿಯಾದ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥನು. ವಿರಘ್ನ ನೆಂಬ ಹೆಸರಿಗೊಪ್ಪುವಂತೆ ಸಾಹಸಜೀವಿಯು. ಇನ್ನೂ ಅವಿವಾಹಿತನು. ಯೋಗ್ಯ ಪತ್ನಿಗಾಗಿ ಕನಸರಿಸುವವನು. ನೀನೇನು ಹೇಳುವೆ? ನನ್ನನ್ನು ವರಿಸಿ ಸುಖವಾಗಿರಲೊಪ್ಪುವೆಯೋ? ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರವು ಸಮಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು; ಹಣವನ್ನು ಹಂಚುವುದು ಬೇಡ.”

“ದ್ರವ್ಯಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವವನ್ನೀಯದೆ ನೀವು ನನಗೇ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಬಡತನದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಲಗ್ನವಾಗೆಂದರೂ ನಾನು ಒಲ್ಲೆನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನಿಬ್ಬರೂ ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡಬೇಕು—ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ನಾನು ಬೇರ್ಪಡುವ ಮುಂಚೆ—”

“ಗಾಂಧರ್ವವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕೆನ್ನುವೆಯೋ?”

ಅವಳು ತಲೆಹಾಕಿದಳು. ಅರಕ್ಷಣ ಇಬ್ಬರ ತುಟಿಗಳೂ ಒಂದುಗೂಡಿರುವು. ವಿರಘ್ನನು ತಮ್ಮ ಮೊದಲ ಕಾರ್ಯವು ಶವಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವುದೆನ್ನಲು ಸುಂದರಿಯು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಅಂದಿನಿಂದ ಮೂರನೆಯ ದಿನ ಅತಿ ಗುಪ್ತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ನಡೆಯುವುದೆಂದೂ ಹೇಳಿದಳು.

ಸುಂದರಿಯು ಅಪರಿಚಿತನಾದ ವಿರಘ್ನನು ಚಿರಪರಿಚಿತನೆಂಬಂತೆ ತೋರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಹೇಗಾದರೂ ಆ ಕ್ರೂರ ಸನ್ನಿವೇಶದಿಂದ ಅವನೊಡನೆ ಛೊರಹೊರಡಬೇಕೆಂದಳು. ಆಗವನು ತನ್ನ ಸೊಂಟದ ಸುತ್ತಲೂ ನಾಲ್ಕು ಚೀಲಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅವಳಿಗೂ ಇನ್ನೆರಡನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಸುಂದರಿಯು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮಹಡಿಯನ್ನೇರಿ ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳನ್ನೂ ಒಂದು ಕಾಗದದ ಸುರುಳಿಯನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬಂದಳು.

ತಾನು ಇಂದ್ರಭವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನಲು ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೆ ಸಂದುಗೊಂದುಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲ ಸುಂದರಿಯು ಅವನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಕರೆದೊಯ್ದಳು.

ಶಶಿಕಲೆ

ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿದ್ದ ಶಶಿಕಲೆಗೆ ಪಾರ್ವತಿಯ ಮಹಲು ಮನೆಯೆಂಬ ಭಾವನೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಈ ದಿನ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಪಾರ್ವತಿಯೊಡನೆ ಹೊರಬೀಳುವ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಬಹು ಕಳವಳವಾಯಿತು. ಶಶಿಕಲೆಯ ವಯಸ್ಸು ೧೬-೧೭.

“ಶಶಿ, ಶೋಕಿಸಬೇಡ. ಲೀಲಾವತಿಯು ಬಹು ಒಳ್ಳೆಯವಳು. ನಿನ್ನ ಮಿತ್ರಳಾದ ನಾನೂ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬಂದುಹೋಗುವೆನು. ನೀನು ಪ್ರೇಮಪಾಶದಲ್ಲಿ—”

“ಬಾಯೀ, ಅವನ ವಿಚಾರವನ್ನೇತ್ತೆ ಬೇಡ. ಏಕೆಂದರೆ ನನಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯುವುದು. ನಾನವನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವೆನೋ ಅಥವಾ ದ್ವೇಷಿಸುವೆನೋ, ಅವನನ್ನು ಚುಂಬಿಸುವೆನೋ ಅಥವಾ ಚೂರಿಯಿಂದಿರುವೆನೋ—ನನಗೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.”

“ಪ್ರಿಯೆ, ನೀನವನನ್ನು ಮರೆಯಲು ಯತ್ನಿಸತಕ್ಕದ್ದು.”

“ಆದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ.”

“ಆಸಾಧ್ಯವೇ? ಶಶಿ, ಅದೇಕೆ?”

“ನಾನವನ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಿಲಿಸಲಿಕ್ಕೇಬೇಕು.”

“ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಈದಿನ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವೆ!! ಚೆಲುವೇ, ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಶಾಂತಕಾಗು; ಇನ್ನು ಅಂತಹ ವಿಚಾರದಿಂದ ಬಳಲಬೇಡ.”

“ಇದರಿಂದ ನೀನಿಗೆ ತಾಪವಾಗಿದ್ದರೆ, ಪಾರ್ವತೀ, ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು. ಇನ್ನು ಮಾತು ಬೇಡ.”

ಶಶಿಕಲೆಯು ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟಳು. ಈ ಸಲ ಪಾರ್ವತಿಯು ಅವಳನ್ನು ಸಂತೈಸಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖವು ಕಣ್ಣೀರಿನ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಕರಗಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಶಾಂತತೆಯು ಉದಿಸದೆಂಬುದು ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇವರ ಕುದುರೆಯ ಗಾಡಿಯು ಒಂದು ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತಿತು. ಪಾರ್ವತಿಯು ಶಶಿಕಲೆಯೊಡನೆ ಮಂದಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಳು. ಲೀಲಾವತಿಯು ಪ್ರಥಮ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಶಶಿಕಲೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದಳು.

ಲೀಲಾವತಿ—“ಪಾರ್ವತೀಬಾಯಿ, ಇವಳು ಬಹು ಚೆಲುವ ಹುಡುಗಿಯು.”

ಪಾರ್ವತಿ —“ಶಶಿಕಲೆಯು ಬರಿಯ ಚೆಲುವೆಯಲ್ಲ, ಅತ್ಯಂತ ಸದ್ಗುಣಿಯೂ ಆಹುದು. ನಾನವಳಿಗೆ ನನಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಇನ್ನೆರಡುಮೂರು ತಿಂಗಳವರೆಗೂ ನೀವಿಟ್ಟು

ಕೊಂಡಿರುವಿರೆಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀನೆ.”

ಲೀಲಾವತಿ—“ಹುಶ್. ಬಾಯೀ, ಹುಶ್. ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮಾತನಾಡಿರಿ, ಇಲ್ಲಿಯ ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಯಿರುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡಿರಿ.”

ಪಾರ್ವತಿ —“ಲೀಲಾವತೀ ಕ್ಷಮಿಸು, ನನಗೇಕೋ ಮರವು ಬಂತು. ಶಶಿಕಲೆಯು ನಂಬಿಗಸ್ಥಳು, ಸದ್ಗುಣಿಯು, ನಾಚೂಕು. ನೀನವಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನಿಡಬಹುದು.”

ಲೀಲಾವತಿ—“ಹಾಗಾದರೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ನಾನಂಥವಳೆಂಬುದನ್ನು ಅವಳ ಇಲ್ಲಿಯ ಸಂಗಡಿಗರೇ ಹೇಳಿಬಿಡುವರು. ಇದಲ್ಲದೆ—”

ಪಾರ್ವತಿ —“ಓಹೋ! ನಿಮ್ಮ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ನಾನು ಮಾಡತಕ್ಕದೋ ಅಥವಾ ನೀವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ!!”

ಲೀಲಾವತಿ—“ಹುಶ್, ಇದೇನು? ಇಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಡಿರಿ. ಇಲ್ಲಿಯ ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಯಿಲ್ಲವೋ?”

ಪಾರ್ವತಿ —“ಆಯ್ಯೋ, ಮರೆತೆ.”

ಲೀಲಾವತಿ—“ಶಶಿ, ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ವತಿಯು ಹೇಳುವಂತೆ ನೀನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಹೊರಡಲು ತಕ್ಕವನಾಗುವವರೆಗೆ—೨-೩ ತಿಂಗಳ ತನಕ—ನಿನ್ನ ಮನೆ. ಇದಕ್ಕೇನೂ ಸಂಶಯಪಡಬೇಡ. ನೀನು ಗಾಬರಿಯಾಗಬೇಡ.”

ಪಾರ್ವತಿ —“ಶಶಿ, ಅದು ಸರಿ. ಈಗ ಇದು ಹೊಸ ಸ್ಥಳವಾದರೂ ಮುಂದೆ ಪರಿಚಿತ ಸ್ಥಳವಾಗುವುದು. ನಾನು ಮುಂದಿನ ರವಿವಾರ ಬರುವೆನು, ಈಗ ವ್ಯವಧಾನವಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ನೀನು ನಿಶ್ಚಿಂತಳಾಗಿರುವೆ, ಜೋಕೆ.”

ಲೀಲಾವತಿ—“ಆಯ್ಯೋ, ಪಾರ್ವತೀ, ಮೆಲ್ಲಗೆ ನಾನಾವನು ಹೇಳಿದೆ?”

ಪಾರ್ವತಿ —“ಇನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ನೋಡು, ಬಹು ಮೆಲ್ಲಗೆ ನುಡಿಯುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಈಗಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರಾ? ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಇವಳ ಸ್ನೇಹಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವರಷ್ಟೇ?”

ಲೀಲಾವತಿ—“ಈಗಿರುವವರು ೫೫ ಮಹಿಳೆಯರು. ೨೨ ಕನ್ಯೆಯರು ಇನ್ನೆಲ್ಲರೂ ಯೋಗ್ಯರು.”

ಅದೇನು ಶಬ್ದ ?”

ಪಾರ್ವತಿ — “ಆದು ನಮ್ಮ ಕುದುರೆಯ ಬಂಡಿಯದು.

ಬಬ್ಬ ರಮಣಿಯೆಂದೆಯಲ್ಲ — ಅವಳಾರು ?

ಲೀಲಾವತಿ — “ಮೆಲ್ಲಗೆ, ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ಕಿ ವಿ ಯಿ ದಿ .

ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬ್ಬ ಅಪ್ಪರೆಯಿದ್ದಾಳೆ. ಗಾಢವು

ಅವಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಮನೆತನದವಳು — ಹುಡು,

ಅದಾನ ಸಪ್ಪಳ ? ಪುನಃ, ಆ ಕುದುರೆ ! ಅವಳು

ತನ್ನ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರು

ವುದಿಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಶೋಚನೀಯ ಕಥೆ.

ಶಶಿಕಲೆಗೆ ಇತರ ಮಿತ್ರರಿರುವರು. ಚಿಂತೆ ಯೇಕೆ ?”

ಪಾರ್ವತಿ — “ಅದೇನೂ ಇಲ್ಲ — ನೀವಿರುವಾಗ, ನಾನು ನಿಲ್ಲುವಂತಿಲ್ಲ. ನಮಸ್ಕಾರ.”

ಲೀಲಾವತಿ — “ಹಾಗಾದರೆ ಹೋಗಿಬನ್ನಿ — ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಶಶಿಕಲೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ, ನಮಸ್ಕಾರ.”

ಪಾರ್ವತಿಯು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹೋದಳು. ಶಶಿಕಲೆಯು ಲೀಲಾವತಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಬಂದುಕುಳಿತಳು. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಲೀಲಾವತಿ ಯಾರು ? ಸೂಲಗಿತ್ತಿ.

ತಾರೆಯಿರುವಲ್ಲಿ

ಪಾರ್ವತಿಯು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ರಾತ್ರಿಯ ಒಂಟು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಪರಿಚಿತ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಸಾಹಸಗೈಯಲೆಂದು ಕೆತ್ತನನಿಗೆ ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತಾನೇ ಮೆಚ್ಚಿ ಕೊಡಳು.

ಆಗ ಉಟದ ವೇಳೆಯಾದುದರಿಂದ ಹಲವು ಮೋಹಿನಿ ಯರು ಇವಳ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನೇ ಎದುರುನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಹಾರವಿಹಾರವೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿಯು ಹಿಡಿತದೊಡನೆ ವೆಚ್ಚಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇವಳು ತನ್ನಲ್ಲಿ ದೈವದ ವಿಲಾಸೀ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಿ ದೊಗದ್ದಳಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುವಂತೆ ವೇತನ ವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರೊಂದು ವೇಳೆ ಇವಳ ಮಕ್ಕಳಾಗಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಮೌಖ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವ ರೆಂಬುದು ಸಂದೇಹಾಸ್ಪದವಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೂಗಿ ನೋಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವಳಿವಳು. ಸುಂದರಿಯ ರಿಂದ ಇವಳಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನವಿತ್ತು; ಇವಳ ಸ್ತುತ್ಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಫಲಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಇವಳ ಧನದಾತೆಯನ್ನು ಅವರು ತಾವರಿಯದೆಯೇ ಶಾಂತಮಾಡು ತ್ತಿದ್ದರು.

ಉಟವಾದನಂತರ ಸಂಗೀತಪ್ರವಣವಾಗುತ್ತಿತ್ತು; ಮಲಗುವ ವೇಳೆಯು ಬಂದೊಡನೆ ಅವರವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಶಯ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ಸೇರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಎಂದಿನಂತೆ ಈ ದಿನವೂ ಪಾರ್ವತಿಯು ಮಲಗಿ ಕೊಂಡಳು. ಕುತಂತ್ರನಿರ್ಮಾಣಕಳಾದರೂ ಚಿಂತಾತಿ ರೇಕದಿಂದ ಇವಳಿಗೆ ನಿದ್ರೆಯು ಬಾರದಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ದಿನ

ವೇಕೋ ಕೆಟ್ಟ ಕನಸುಗಳಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಶಾಂತನಿದ್ರೆಯಿಲ್ಲ ದಂತಾಯಿತು. ದುರ್ಯೋವಿಯಾದ ಶಶಿಕಲೆಯ ಬಟ್ಟೆಮೊಗದ ಚಿತ್ರವು ಬೇಡನೆಂದರೂ ಒಳಗಣ್ಣಿನ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲು ತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಲೋಕಾಂತರವಾಸಿಗಳಾಗಿರುವ ಇವಳ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಗೆ ತಾನಿತ್ತ ವಚನವನ್ನು ಭಂಗಪಡಿಸಿ ದುದೂ ಪರದೇಶಿಯಾದ ಶಶಿಕಲೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಗಿದ ದ್ರೋಹವೂ ಅವಳ ಹೃದಯವನ್ನು ಕಲಕಿರಬಹುದು. ಅವಳ ಕನಸೊಂದರಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ನೊಂದ ಶಶಿಕಲೆಯು ಇದ್ದ ಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಘೋರಾಕಾರಳಾಗಿ ಹಾರಿಬಂದು ಪಾರ್ವತಿಯ ಎದೆಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತಂತೆ ಭಾಸವಾಗಲು, ಅವಳು ಬಿಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದು, ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲಕ್ಕೇರಿದ್ದಳು. ಆಗ ಗಡಿ ಯಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದುವರೆ ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ದೀಪವು ಮಿಡುಗುಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳಿಗೆ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುವ ಧೈರ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರೂರ ಕನಸಿಗೆ ಬಹು ಬೆದರಿದ್ದಳು. ಆಗೊಂದು ವಿಚಿತ್ರಧ್ವನಿಯು ಕೇಳಬಂದಿತು. ಪಾರ್ವತಿಯು ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಳು. ಅವಳಿಗೆ ಜೀವದಲ್ಲಿ ಜೀವವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅವಳು ಉಸಿರಾಡದಂತೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿದಳು — ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ನಿಶ್ಯಬ್ದ.

ಕೆಲಕಾಲಾನಂತರ ಅವಳೊಂದು ಗುಟುಕು ನೀರು ಕುಡಿ ದಳು. ತಾಲಿಯನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಅದೊಂದು ತರದ ಧ್ವನಿಯಾಯಿತು. ಈ ಸಲ ಅದು ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ; ಒಂದೇ ಸವನೆ ಸಾಗಿತ್ತು. ಅವಳು ಅದೇನೆಂದು ಬಹು ಭ್ರಾಂತಳಾದಳು. ಒಮ್ಮೆಲೇ ಹೊಳೆಯಿತು, ಗರಗಸ ದಿಂದ ಕೊರೆಯುವ ಶಬ್ದವದ್ದೆಂದು.

ಪಾರ್ವತಿಯು ಪ್ರಕೃತಿಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಧೈರ್ಯವಂತಳು. ಇದಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಗ ಮೂವರು ಪುರುಷರಿದ್ದು—ಭೀಮರಾಯನೂ ಇಬ್ಬರು ಆಳುಗಳೂ ಇದ್ದು—ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನಂಬಿ, ಅವಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅಟ್ಟಿದ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಳು. ಆ ಧ್ವನಿಯು ಆಗ ನಿಂತಿತ್ತು. ಕೆಳಭಾಗಲ್ಲಾರೋ ವಿಸುವಾತಿ ನಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಂಡಾಂತರದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗುವಂತೆ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಒಂದೆರಡು ನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೊಡನೆ ಬಂದವರು ಚೋರರೆಂದು ಅವಳ ಭಾವನೆಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ಭೀಮರಾಯನ ನ್ನೆಬ್ಬಿಸುವುದು ವಿಹಿತವಲ್ಲವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾವಿರ ಕಾರಣಗಳು ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗಿ ನಿಂತುವು; ಯಾರಿಂದಲೂ—ಕಳ್ಳಕಾಕರಿಂದಲೂ ಸಹ—ಅವನು ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಯಾವರೂ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಆಳುಗಳು ಮನೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅತ್ತ ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನೆಬ್ಬಿಸುವುದೂ ಅಸಾಧ್ಯವೆನಿಸಿತು. ಆದರೇನು ಮಾಡುವುದು?

ನಿಮಿಷಗಳು—ಅದೇಕೆ? ಸೇಕದುಗಳು—ಓಡುತ್ತಿದ್ದವು; ಪ್ರತಿ ಸೇಕದಿಗೂ ಬಹುಮಹತ್ವವಿತ್ತು !! ಸುಂದರೀಮಣಿಗಳನ್ನೂ ಹೆಣ್ಣಾಳುಗಳನ್ನೂ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಗೊಂದಲವೇಳಬಹುದು; ಅದರಿಂದ ಕಳ್ಳರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಆತಂಕವುಂಟಾಗದು.

ಆದುದರಿಂದ ಅವಳು ಬಹುಮೆಲ್ಲನೆ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಆಳುಗಳಿದ್ದೆಡೆಗೆ ನಡೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಬೆಳಕು ಇವಳ ಮೋರೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಆ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಅತಿ ಉತ್ಸಾಹಿತ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯು ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗಿನ ಕ್ರೂರ ಚೋರನ ಮುಖ ಮುದ್ರೆಯು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಯಿತು.

ಚೇತ್ಕಾರವು ಅವಳ ತುಟಿಯ ವರೆಗೂ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದಿತು; ಹೊರಬೀಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಚೋರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬೆದರಿ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ; ಅವಳ ವಿಚಿತ್ರಮನಸ್ಕತಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಶ್ಚಿನವಾಯಿತು. ಅವಳೊಂದು ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಿಗಿಯಲ್ಪಟ್ಟಂತಾಗಿ ಚಿತ್ರತ ಶಬ್ದದಂತಿದ್ದಳು. ಆ ಪ್ರದೇಶವೂ ದಿಗ್ಬಂಧಿತವಾದಂತಿತ್ತು.

ಕ್ಷಣಾರ್ಧದ ವರೆಗೂ ಚೋರನೂ ಇವಳೂ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ನೆಟ್ಟ ದಿಟ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದರು—ಅವನು ತನ್ನ ಕಣ್ಣನ್ನೇ ನಂಬದೆ ದೀಪವನ್ನೆತ್ತಿಹಿಡಿದು

ನಿಂತಿದ್ದನು; ಇವಳು ಈ ಅಕ್ಕತಿಯು ತನಗಪರಿಚಿತವೆಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ಅರ್ಧಮರ್ಧ ಗೋಡೆಗೊರಗಿದ್ದಳು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಅಪರಿಚಿತ ಚೋರಸಹಾಯಕನು ಬಂದನು. ಪಾರ್ವತಿಯು ಅವರಿಬ್ಬರಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನೋಡಲು ಚಿಂತಿಸಿ, ಕೊನೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಕೈಸೆಡೆಯಿಂದ ಕರೆದಳು.

ಸುಮಾರು ೩೦ ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೂ ಪಾರ್ವತಿಯು ಅದರೊಡನೆಿದ್ದಳು. ಅವರ ಮಾತುಕಥೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾವು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಏನನ್ನೂ ತರ್ಕಿಸಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ, ರತ್ನ ಹೋದೊಡನೆ ಇವಳಿತ್ತ ಬಂದಳು. ಮುಖವು ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ಕಳೆಗಟ್ಟಿತ್ತು. ಆ ದರೋಡೆಬೋರರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹೋಗಿವೆ ಎಂಬುದು ಲಿಲ್ಲ. ಪಾರ್ವತಿಯೇ ಅವರನ್ನು ಬಾಗಿಲಿನ ವರೆಗೂ ಬಂದು ಕಳುಹಿದಳು.

ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರೂರ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಆ ಭಯಂಕರ ಮೂರ್ತಿಯು ಪುನಃ ಬಾರದಿದ್ದನ್ನು ತಿಳಿದಳು.

ಬೆಳಗಿನ ಆರು ಗಂಟೆಗೆ ಕೆಲಸದವಳು ಬಂದು, ಕೆಲಸವಾಗಿದೆಯೆನ್ನಲು, ಇವಳು ನೊಂದಲು ಬೆದರಿ ದಂಟು ನೆಟಿಸಿ, ನಂತರ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಮನೆಯಲ್ಲೇ ವಸ್ತುವೂ ಹೋಗಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಕಳ್ಳರು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಫಲವುಂಟಾಗಲು ಕೃತಕಾರ್ಯರಾಗದೆ ತೆರಳಿದವರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದಳು.

ಕೆಲ ಕಾಲಾನಂತರ ಶಿವಪ್ರಸಾದನು ಬಂದು “ಬಾಬು, ಹೇಳಿರಿ. ತಾರಿಯಲ್ಲಿಂದ ತೆರಳಿರುವಳಷ್ಟೇ?” ಎಂದು ಕಾತರನಾಗಿ ಕೇಳಿದನು.

“ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ಕಾತರಿಸುವುದೇಕೆ? ಅವಳ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಫುವನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವಳಿಗನ್ನೂ ನಿದ್ರೆಯು ಮುಗಿದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.”

“ಅವಳು ಕ್ಷೇಮವಷ್ಟೇ?”

“ಹೀಗೆಯೇ? ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನ ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನು?”

“ಪಾರ್ವತಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರವು ಈಗ ಬೇಡ. ಏನು ನಿಂದೆಲ್ಲವೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ನಿನ್ನೊಡನೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದು ಬಹಳವಿದೆ. ನಾನೆಣಿಸಿದಂತೆ ನನ್ನ ಕಾರ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯತ್ನವು ಫಲಿಸದಿದ್ದರಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ವ್ಯಸನವಾಗಿಲ್ಲ.”

“ಪ್ರತಿಬದ್ಧವೂ ಒಗಟೇ !!”

“ಹಿಂದಿನಿಂದಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುವೆನು. ತಾ ರಿ ಯೇ ಗ ಷೋಗಬೇಕು. ಅವಳ ತಂದೆಯು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಯಾರ ಗುಟ್ಟು ರಟ್ಟಾಗಿಲ್ಲ.”

ಆಪ್ತರಲ್ಲಿ ಕುಸುಮೆಯು ಬಂದಳು. ಭೀಮರಾಯನು ಹೊರಟುಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ತಾರಿಯು ಅತಿ ಅಧೀರ

ಳಾಗಿರುವಳೆಂದು ಅವಳೆನ್ನಲು ಶಿವಪ್ರಸಾದನು ಅವಳನ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಾರೆಂದನು.

ಲೀಲೆಯೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದಂತೆ ಇವನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಾರಿಗೆ ವಿವರಿಸಿದನು. ಪಾರ್ವತಿಯು ಅವಳಿಗೆ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದಳು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಾರಿಯು ಗ್ರಹಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಅವಳು ಕುದುರೆಯ ಗಾಡಿಯನ್ನೇರಿ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟಳು.

ರುಕ್ಮಿಣಿಯೂ ರಾಜಪುತ್ರನೂ

ರಾತ್ರಿಯ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ರಾಜಪುತ್ರನು ಪುಷ್ಪರಾತ್ರಿಯ ಸುಮಾರಿಗೆ ಭೋಜನವನ್ನು ತಂದಿರಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಲು, ಸೇವಕನು ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು ಹೊರಹೊರಟನು. ಅದು ನಮ್ಮ ವಾಚಕರಿಗೆ ಪರಿಚಿತವಾದ ಕೊಠಡಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅವನತ್ತ ನಡೆದೊಡನೆ ರಾಜಪುತ್ರನು ಆ ಬಾಗಿಲನ್ನಿಕ್ಕಿ ಬೀಗವನ್ನು ಹಾಕಿದನು. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಗುಪ್ತಸೋಪಾನದ ದ್ವಾರವು ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಆರವಿಂದನನ್ನು ಮುಂದುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಇವಳ ನೇಷವು ಹಿಂದಿನಂತಿದ್ದರೂ ರಾಜಪುತ್ರನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಇವಳು ಹೆಚ್ಚು ಸುಂದರಳಾಗಿ ತೋರಿಬಂದಳು.

ಆರವಿಂದನು ಕೈಮುಗಿದು “ಸ್ವಾಮೀ, ಈ ಗಾ ವ ಕಾರ್ಯವಿದೆ? ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಲ್ಲಳೇ?” ಎಂದನು. ರಘುನಾಥನ ಮುಖವರಳಿತು. ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಮುಂಡಾಸವನ್ನೂ ಮೈಮೇಲಿನ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೂ ಒಂದೊಂದನ್ನಾಗಿ ಕಳೆದೊಗೆದು ಶೈಶಾಂಬರಧಾರಿಯಾದಳು.

ಸರಸಸೆಲ್ವಾ ಪಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಾತಿಗಾರಂಭವಾಯಿತು.

“ಆರವಿಂದಾ, ನಾಳಿನ ದಿನದೊಳಗಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವಷ್ಟನ್ನು ತಂದು ತುಂಬಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ಈ ಕೆಲಸವು ನಿನ್ನೆಯೇ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಿತವಹವಾಗಿತ್ತು. ಈ ರಾತ್ರಿಯ ವರೆಗೂ ಬರಬಾರದೆಂದು ನಿನಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿಕಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ನಾನು ಬೇರೊಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದೆ; ಉಪಾಯವಿಲ್ಲದಾಯಿತು. ಇನ್ನೀ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಡಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ.”

“ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯೇನು? ಇಷ್ಟು ಅವಸರವೇಕೆ?”

“ಇದೇನು ಹೊಸ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ. ನನಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕೋನಪ್ಪನು ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲವೇ— ಈಗ ಮೂರು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ನನ್ನದೊಂದು ಸಾದಾ ಚೀಟಿಯ ಮೇಲೆ—”

“ಎಕೆ? ಭಾವಿ ಮಹಾರಾಜರು ಈಗೊಂದು ವರುಷದ ಹಿಂದೆ ದೀಪಾವಳಿಯ ವೇಳೆಗೆ ಸ್ವತಃ ಆದನ್ನು ತೀರಿಸಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ನಿಮಗೂ ಅವರಿಗೂ ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ನಾನೇ ಮಾಡಿಕೊಡಲಿಲ್ಲವೇ? ಅವರಿಗೊಪ್ಪಿಸಲ ಧನವನ್ನು ಸಹ ತಂದು ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿಡಲಿಲ್ಲವೇ? ಕೋನಪ್ಪನು ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ೨೫% ರಷ್ಟನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವೆನೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡುದು ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿದೆ.”

“ಪ್ರಿಯ ಆರವಿಂದಾ, ಅದೆಲ್ಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣಸತ್ಯ. ಈಗೊಂದುದಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀನು ಮಾಡಿರುವುದು ದಿಟ. ಆದರೆ ಆ ದಿನ ನೀನಿತ್ತ ಹಣವು ಬೇರೊಂದು ಪರಿಯಲ್ಲಿ ತೀರಿ ಹೋಯಿತೆನ್ನುವುದು ಸಹ ಅದರಂತೆಯೇ ಸತ್ಯ.”

“ನೀವೇಕೆ ಅದನ್ನು ಈ ವರೆಗೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ? ನೀವಿಂತು ನಿಮ್ಮ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಾ ನನ್ನಿಂದ ವಿಷಯವನ್ನು ಮರೆಮಾಡಿಡುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ನಾನಿಂತಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನೆಂತು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿ?”

“ಆರವಿಂದಾ, ನೀನಿಂತು ನುಡಿಯತಕ್ಕುದಲ್ಲ. ಜೋಕೆ, ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ—”

“ರಾಜಪುತ್ರರೇ, ನಾವೀಗ ಎಲ್ಲ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನೂ ಎದುರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ನೀವಿನ್ನು ಇದ್ದುದನ್ನಿದ್ದಂತೆ ತಡ ಮಾಡದೆ ಹೇಳಿಬಿಡಬೇಕು.”

“ಹೀಗೆ ದಾರಿಗೆ ಬಾ. ಈ ಕೋನಪ್ಪನು ಈಗ ದಿವಾಳಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ದುರ್ದೈವವು ಅವನನ್ನು ಬೀಟಿಯಾಡುವಂತಿದೆ. ನಾಳೆಯ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಮೂರು ಗಂಟೆಯ

ಒಳಗಾಗಿ ಅವನು ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರವನ್ನು ಹಾಜರಪಡಿಸಿದ್ದರೆ ಅವನ ಸರ್ವನಾಶವಾಗುವುದು. ನಾನು ಆ ದಿನ, ಅವನು ಅಂದು ಹಣವನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದು ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗುವೆನೆಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ವರ್ತಕರಂಥವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಾಗದು.”

“ಆದು ಸರಿ. ಇತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಸಹ ಅವರಂಥ ನಿರ್ದೋಷರು ನೋಡಲಾಗದು.” ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮರೆತು ವರ್ತಕರನ್ನು ಅತಿ ತುಚ್ಛರೆಂದೆಣಿಸಿ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ನುಡಿದಳು.

“ನಾನು ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದಂತೆ ಆ ದಿನ ಇಂದ್ರ ಭವನಕ್ಕೆ ಹೋದೆ, ಅದರ ಮಾಲಕನು ನನ್ನನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ವಂದಿಸಿ ಬೇರೊಂದು ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದನು. ಇಡೀ ಇಂದ್ರಭವನವೆಲ್ಲಾ ಜನಮಯವಾಗಿತ್ತು; ನಾನಿರುವಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವರಿದ್ದರು. ನಾನು ಮೋರೆಯನ್ನು ಮರೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೆಳಮೊಗನಾಗಿ ಫಲಾಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಹತ್ತಿದೆನು. ಎದುರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಪ್ರಯಾಣಿಕ ನೊಬ್ಬನು ನನ್ನನ್ನೇ ಕೆಲಕಾಲ ದಿಟ್ಟಿಸಿನೋಡಿ, ತನಗೆ ನನ್ನ ಗುರುತುಂಟೆಂದು ನಿರ್ಭಡೆಯಿಂದ ನುಡಿದುಬಿಟ್ಟನು. ಆಗ ನಾನು ನನ್ನ ಬರುವಿಕೆಯಿಂದಲೇ ನನ್ನಿಷ್ಟವು ಗುಪ್ತವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸಲು, ಅವನು ನಾನಾರೆನ್ನವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತನಗಿನ್ನು ಸಂಶಯವು ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಚಪ್ಪಾಳೆಯನ್ನಿ ಕೈದನು. ಎಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ನನ್ನಂಥವನು ಹುಂಬಂತೆ ಅಂಥಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದೆಂಥಾ ದಡ್ಡತನವೆಂದುಕೊಂಡು—ಕೋನಪ್ಪನು ಬರುವ ವೇಳೆಯು ಮೀರಿತೆಂದು ಆಗ ಗಡಿಯಾರವು ತಿಳಿಸಲು—ಆ ಭೋಜನಾಲಯದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದೆನು. ಆದರೆ ಕೋನಪ್ಪನು ನನ್ನ ಅರಮನೆಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ದುರ್ಗದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಕುದುರೆಯ ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನಡೆದನು. ಆದರೆ ಆ ಪ್ರಯಾಣಿಕನ ದೆಸೆಯಿಂದ ನನಗೆ ಬಹು ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು. ಯಾರೋ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಬರುವರೆಂಬುದನ್ನರಿತೊಡನೆ ನಾನು ಬಂಡಿಯಿಂದಿಳಿದು ಓಡಿಹೋದೆನು. ಏಕೆಂದರೆ ನನ್ನ ಬರುವಿಕೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಅಪವಾದವು ನನಗೆ ತಗಲುವ ಸಂಭವವಿತ್ತು.”

“ಇದರ ಮುಕ್ತಾಯವು ಕೋನಪ್ಪನನ್ನು ಕಾಣಲಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲವೇ?”

“ಆಹುದು, ಕೋನಪ್ಪನನ್ನು ಕಾಣಲಾಗಲಿಲ್ಲ.”

“ಈ ಅಂಕವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ಕೋನಪ್ಪನು ನನಗೊಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ತಾನು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಣದಿದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೋಟಿ ಬಾರಿ ಕ್ಷಮಾಪನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿರುವನಲ್ಲದೆ ನಾಳೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಮೂರು ಗಂಟೆಯೊಳಗಾಗಿ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬೇರೊಬ್ಬ ವರ್ತಕಸಂಘದವನಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸದಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಸರ್ವನಾಶವಾಗುವುದೆಂದೂ ಹೇಗಾದರೂ ತನ್ನನ್ನು ಕೆಳಬೇಕೆಂದೂ ಬೇಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈಗಿದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಹಾಗಾದರೆ ದಾರಿಯಾವುದು? ನಾನು ನನ್ನ ರಾಜಪುತ್ರತ್ವವನ್ನು ಒತ್ತೆಯಿಟ್ಟರೂ ಈ ಸಾವಿರವು ಸಹ ಸಿಕ್ಕುವಂತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕಳಂಕವು ಹತ್ತಿದಂತಿದೆ—ಉಚಿತವೆನಿಸದಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನನ್ನ ಸಾಲವಿದೆ—ಈಗಂತೂ ನನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಬಹು ಸ್ಥಿತಿವಾಗಿಿದೆ; ಈ ಕೋನಪ್ಪನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ನಾನೇನು ಕೊಡೆಂದರೂ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುವೆನು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವನು ದಿನಾಳಿಯೆನಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನೇ ಕಾರಣನೆಂದು ನಾಳೆ ಜನಜನಿತವಾದರೆ, ಎಂತಹ ಅನರ್ಥ!”

“ನಮ್ಮ ಸರದಾರರಲ್ಲಿ—”

“ಅವರಲ್ಲಿ ಇಂಥ ವಿಷಯವನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಲಾಗದು. ನಮ್ಮ ಸರದಾರರು ನಮ್ಮ ದೆಸೆಯಿಂದ ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಗುಂಡಿನ ಮಳೆಯನ್ನು ಸಹ ಸುರಿಸಲು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುವವರಲ್ಲ. ರಾಜಭಕ್ತಿಯು ಅವರಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿದೆ.”

“ನಮ್ಮ ಸರದಾರರು ಇತರ ದುರುಳ ದೇಶೀಯರಂತೆ ಈಗಂತೂ ಅಲ್ಲ, ರಾಜಭಕ್ತಿಗೆ ಕುಂದಿಲ್ಲ.”

“ಆದು ಹೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ; ನಾನಿರುವವರೆಗಂತೂ ಸಿಂಹಾಸನವು ನಮ್ಮದೇ ಆಗಿರುವುದು. ಮುಂದೇನಾದರೂ ಆಗಿಹೋಗಲಿ!”

“ಈಗಂತೂ ಇಲ್ಲದ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬೇಡಿ. ದಿಲ್ಲಿಯ ಧನಿಕನೊಬ್ಬನು ಈಗಿನ ನನ್ನ ಪತ್ನಿಯಷ್ಟೇ. ಅವನು ತನ್ನ ಅಪಾರವಾದ ಹಣವನ್ನು ರಾಜದಾಯಕವಾಗುವಂತೆ ಎಲ್ಲದಿಬೇಕೆಂದು ಅವರಿವರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನಿಮಗವನು ಕೊಟ್ಟೀಕೊಡುವನು. ತಮ್ಮ ಸಹಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಕಾಗದವೊಂದೇ ಅವನಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವುದು. ನಿಮ್ಮಂಥವರು ಕೈಹಿಡಿದುದಕ್ಕೆ ಅವನೇ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷವಾಗುವುದು; ಹಣದ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನಂತೂ ಕೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ.”

“ರುಕ್ಕಿಣಿ, ನೀನಿಷ್ಟು ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವೆ
ಯೆಂದು ನಾನರಿತರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆರವಿಂದಾ, ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು
ಗುಪ್ತವಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.”

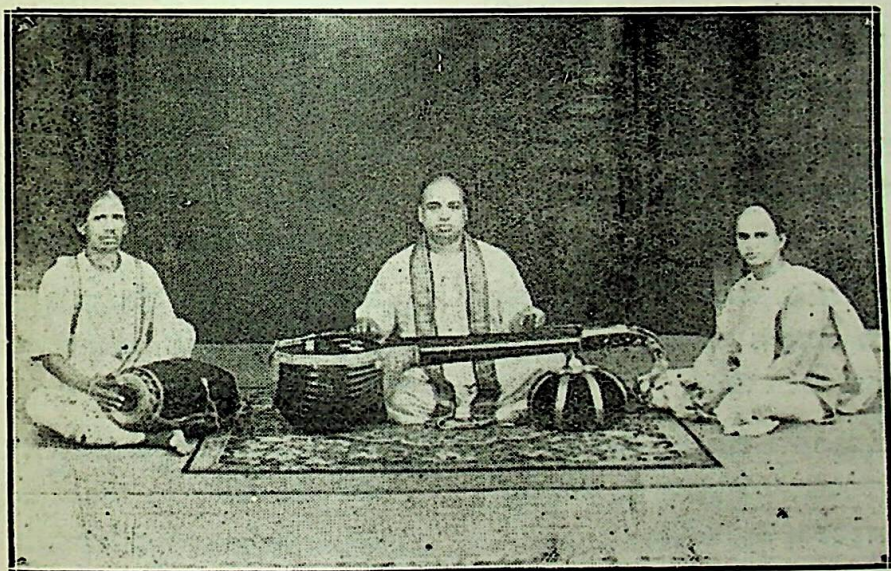
“ಇದನ್ನು ನನಗೊಪ್ಪಿಸಿರಿ. ಕೊಡುವವರ ಕೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ
ವರ ಹೆಸರುಗಳು, ರಹಸ್ಯ—ಇವುಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳವನ್ನು
ಬಿಟ್ಟು ಪತ್ರವೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ನಾನು ತರುವೆನು.
ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರವೂ ನಾಳೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದು ಗಂಟೆಯೊಳ
ಗಾಗಿ ಮುಗಿಯುವುದು. ಕೋನಪ್ಪನಿಗೆ ಮೂರು ಗಂಟೆಯ
ವರೆಗೂ ನೇಳೆಯಿರುವುದರಿಂದ ನಾವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು
ಸಾವಿರವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.”

ರಾಜಪುತ್ರನಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು.

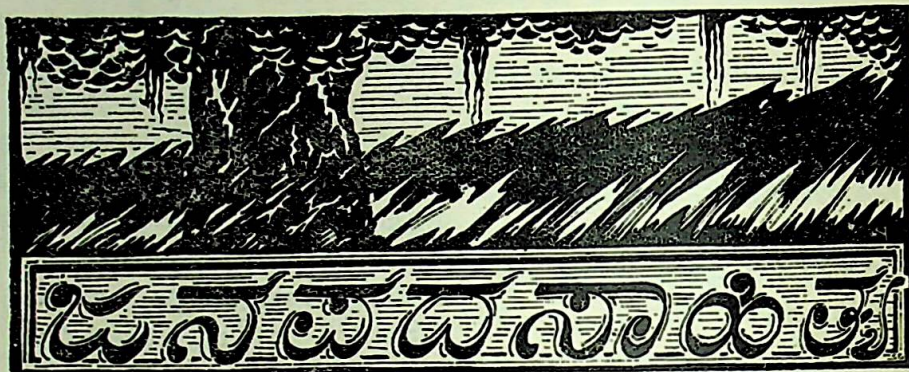
ಆರವಿಂದನೆದ್ದು ಮಗು ಲಿನ ಜಾಗಲ ಕೀಲಿಯನ್ನು ತೆರೆ
ದನು. ಕೂಡಲೇ ಸೇವಕನೊಬ್ಬನು ಬಂದು ಈಗೊಂದು
ಗಂಟೆಯ ಹಿಂದೆ ಅದಾರೊಬ್ಬ ಬಂದಿದ್ದರೆಂದೂ ರಾಜಪುತ್ರನಿಗೆ
ವ್ಯವಧಾನವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಒಳಗೆ ಬಿಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು
ಗದ್ದರಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಟೈದೆವೆಂದೂ ವಿವರಿಸಿದನು.

ಅವನಾರಿಂದೂ ಅವನೇನೆಂದನೆಂದೂ ರಾಜಪುತ್ರನು
ಕೇಳಲು, ಅವನ ಹೆಸರು ಕೋನಪ್ಪನೆಟ್ಟೆಯೆಂದೂ ತನಗೆ
ರಾಜಪುತ್ರರ ದರ್ಶನವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಉತ್ತ
ರವಾಗಲಿ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಆವತಾರವು ಮುಗಿದು
ತಾಯಿತೆಂದು ಅವನೇನೆಂದನೆಂದೂ ಸೇವಕನರುಹಿದನು.

ಮೂವರೂ ಪರಸ್ಪರರ ಮೋರೆಯನ್ನು ಚಕಿತರಾಗಿ
ನೋಡಿಕೊಂಡರು.

ಸಂಗೀತವಿದ್ದಾನಾ 'ಗೋಟುವಾದ್ಯಂ' ನಾರಾಯಣಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು, ಮೈಸೂರು
ಇವರ ಸಂಸ್ಥೆ ಪರಿಚಯವು ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ "ಕನ್ನಡದ ಮುನ್ನಡೆ"ಯೊಳಗೆ ಬಂದಿರುವುದು.

ಬಸವ

ಸಂಗ್ರಾಹಕರು: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಎನ್. ರಂಗಸ್ವಾಮಿ, ಬದನವಾಳು

ಬಂಡಿ ಹೊಸಬಂಡಿ ಹೊಡೆಯಾವ ಹಸುನುಗ
ಆಲಿಸಿ ಕೇಳು ಬಸವಣ್ಣ, ಭೂವಿಯ
ತಲ್ಲಣಿಸಿ ಮುಂದೆ ನಡೆದಾವೊ.

ಎತ್ತು ಕಾಯವನಿಗೆ ಎಳ ಸಣ್ಣರು ಕಡ್ಡಿ
ಪಚ್ಚಿ ತೆನೆಯಂತ ನಾಗುಸರ, ತಕ್ಕೊಂಡು
ಎತ್ತಿನಾ ಗ್ಯಾನ ಮರೆತಾನೊ.

ಮುತ್ತಿನಾ ಕೋಲು ಮುಂಗೈಲಿ ಹಿಡಿಕೊಂಡು
ಮುಂದೇರು ಹೊಡೆವ ಮೂಗಣ್ಣ, ನಿನ್ನೆತ್ತು
ಕಲ್ಲತ್ತಿ ಜಾರಿ ಬಿದ್ದಾವೊ.

ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗೂವ ಹೋರಿಲ್ಲ ನಮ್ಮವು
ಘಟ್ಟದಾ ಕೆಳಗುಂಟ ಕೊಡಗಾರ, ಹೆಣ್ಣುಕ್ಕೆ
ನಮ್ಮೆತ್ತು ಗಾರಾತಿ ಬೆಳಗೀರೊ.

ಸಾನಿರೆತ್ತಿನ ಮುಂದೆ ಹೋಗೋದು ನಮ್ಮೆತ್ತು
ಪಾದಕ್ಕೆ ಜಂಗು ನೊಕರಂಬಿ, ಹಾಕ್ಕೊಂಡು
ವಾಲಾಡಿ ಗಿರಿಯ ಇಳಿದಾವೊ.

ಹಂಚಿ ಮೇದಾವೊ ಮಿಂಚಿವೊ ನಮ್ಮೆತ್ತು
ಪಂಚಮುಖದೊಡೆಯ ದಾಸಯ್ಯ, ನಮ್ಮೆತ್ತು
ಮಿಂಚುತಾ ಗಿರಿಯ ಇಳಿದಾವೊ.

ಹೊತ್ತು ಮೀರಿತು ಹೋರಾಟ ಬಿಡುಬಿಡು
ಹೊಡೆಯಣ್ಣ ದೂರ ಗಿಡಿಸೀಮೆ, ನಂಜಯ್ಯ
ತೋಳು ಬಾವುರಿಯ ಬೆಣಕಲ್ಲಿ.

ಎತ್ತು ಎನಬಹುದೆ ಎಡಚೋರಿ ಬಸವನ
ಸುತ್ತೇಳು ಲೋಕ ಸಲುನವನ, ಬಸವನ
ಸತ್ತರೆ ಮರೆಬಹುದೆ ಧರೆಯಲ್ಲಿ.

ಗಂಡನಾ ಗುಣವ ಕಂಡನೆಂಬುವಳು ಜಾಣೆ
ಹಿಂಡೆತ್ತಿ ನೊಳಗೆ ಬಸವನ, ಪಾದವ
ಕಂಡನೆಂಬುವಳು ಕಡುಜಾಣೆ.

ಹಾ. ಹಾ.ನಿ.ಯು.ಸೆ.ವೈ.ಸಿ. ಎಂಬವರು ಮಾಸ್ಕೋದ
ಕ್ಷೆಯ ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿ, ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ
ಗಳು. ಅವರೊಂದು ಫೈ.ಜೆ.

ರಸ್ಯವೂ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದಿರುವರು. ಅದ
ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿಯೂ ರಲ್ಲಿ ರಸ್ಯದಲ್ಲಿಯ ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿಯ
ಮೂಲೋತ್ಪತ್ತಿನವು ಹೇಗಾಯಿ
ಕೆಂಬುದನ್ನು ಅಂಕಬದ್ಧವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮೊದಲನೆಯ ನಿಕೋಲಸನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ (೧೮೪೫-೧೯೧೭)
ವೇಶ್ಯೆಯರನ್ನು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಪು
ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿಯೊಡನೆ ಹೋರಾಟ
ಪಾಗಿರದೆ ವೇಶ್ಯೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಕದನವೇ ಸರಿ. ಇದರ
ಪರಿಣಾಮವೇನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ೧೯೧೭ರಲ್ಲಿ ರಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಸರು
ಪಡೆದ ವೇಶ್ಯಾಗೃಹಗಳು ೧೭,೮೭೯ ಇದ್ದವು. ಪೋಲೀ
ಸಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದುದು ಇನ್ನೆಷ್ಟೇ! ರಾಷ್ಟ್ರಾಂತಿಯ
ಬೇಕ ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿಯ ಕಾರಣಗಳ ಉಚ್ಚಾಟನೆಯ ಪ್ರಯ
ತ್ನ ನಡೆಯಿತು. ಹೊಸ ಸೂಳೆಯರು ಉಂಟಾಗದಂತೆ
ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಉಪಾಯಗಳೂ ಇದ್ದ
ವೇಶ್ಯೆಯರನ್ನು ಸೂಳಿತನದಿಂದ ನಿವೃತ್ತಗೊಳಿಸುವ ವಿನಾ
ಶಕ ಉಪಾಯಗಳೂ ಕೈಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವು. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರದ
ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಬಾಧ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚಳ
ವಳಿ ನಡೆಯಿತು. ಈಗ ರಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ
ವಿಲ್ಲದ ಉದ್ಯಮವೊಂದೂ ಇಲ್ಲ. ೭೧ ಲಕ್ಷ ಹೆಂಗಸರು
ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

೧೯೩೦ ರಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗವು ಪೂರಾ ನಷ್ಟವಾದುದ
ರಿಂದ ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿಯ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವೊಂದು ದೂರಾ
ಯಿತು. ನಿರಾಧಾರರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ವಿಶೇಷತಃ ಮಕ್ಕಳ
ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ಮೊದಲು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು; ಅವ
ರನ್ನು ಯಾರೂ ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆಯಬಾರದು—ಎಂಬ ಶಾಸ
ನವು ೧೯೨೨ರಲ್ಲಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂಥವರೇ ಬಹುಶಃ
ಸೂಳಿತನಕ್ಕೆ ಬಲಿಬೀಳುವರು. ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿಯು ಆರ್ಥಿಕ

ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟುವದೆಂಬುದು ಸೋವಿಯೆಟ್
ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದುದರಿಂದ, ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವೇಶ್ಯೆಯ
ರಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಸಹಾಯಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿ ಉದ್ಯಮ
ಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡ
ಬೇಕೆಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ನುಸರಿಸಿದರು. ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವು
ದರಿಂದ ಫಲವಿಲ್ಲೆಂದು ಅವರು ಮನಗಂಡರು. ವೇಶ್ಯೆ
ಯರ ಆಸಹಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯಬಯ
ಸುವ ಮಧ್ಯಸ್ಥರ ಅಥವಾ ವೇಶ್ಯಾಗೃಹಗಳ ಚಾಲಕರ ವಿರು
ದ್ಧವಾಗಿ ಕಠೋರ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅಂಥವ
ರನ್ನು ಅವರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನೂ ನಾಗರಿಕಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನೂ
ಜಪ್ತಮಾಡಿ ಮೂರು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ದೂರ
ಮೊಂದು ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟುವರು. ಸೂಳಿತನಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆ
ಯಿಲ್ಲ; ವೇಶ್ಯೆಯರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವವರಿಗೂ ಶಿಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲ.
ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ ಸಾಂಸರ್ಗಿಕ ರೋಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವು
ದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಶಿಕ್ಷೆಯಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಅವಹೇಳನೆಯ
ಸೂಳಿತನಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ.

ಸೂಳಿತನದ ಬಲೆಗೆ ಬೀಳಬಹುದಾದಂಥ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ
ಆಶ್ರಯವಿತ್ತು ಅದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಪರಾವೃತ್ತ
ಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಥಮತಃ ರಸ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ
ಹುಟ್ಟಿದವು. ಗುಪ್ತರೋಗದ ಉಪಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಂಗಸು
ಯಾವ ವೈದ್ಯರ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಲಿ, ಅವಳು ವೇಶ್ಯೆಯೆಂ
ಬುದು—ಅದಾಳೆಂಬುದು ತಿಳಿದರೆ, ಅವಳಿಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ
ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವರು. ಅವಳು ಸಂತೋಷದಿಂದ
ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೇರುವಳು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ
ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಉಗೆಬಂಡಿಯ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ
ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಹಾರಗೃಹಗಳಲ್ಲಿಯೂ — ವೇಶ್ಯೆ
ಯರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿರಬಹುದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ—ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸೇರು
ವಂತೆ ವೇಶ್ಯೆಯರ ಮನವೊಲಿಸುವರು. ಅವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ
ಗುಪ್ತರೋಗಗಳಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಉಪಚಾರ ನಡೆಯು
ವುದು. ಅವರು ಹೊರಬೀಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ನಿರೋ

ಗಿಗಳಾಗಿರುವರು. ಮಾಸ್ತೋದಲ್ಲಿಯ ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ೪೦೦ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಾಗಿ ೧೨ ಜನ ಡಾಕ್ಟರರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಹೊಲಿಗೆಯ ಮತ್ತು ಹೆಣಕೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ಅವರ ಮೇಲೆ ಡಾಕ್ಟರರೂ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ದೃಷ್ಟಿನಿಯಂತ್ರಣವಿಟ್ಟಿರುವರು. ಮುಂದೆ ಡೂರದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಅವರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವರು. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ರೂಢಿಯಾಗುವುದು. ೧೯೨೮ರಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಲಾಗಿ ಮಾಸ್ತೋದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದ ೮೦,೦೦೦ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ೩-೪ ಸಾವಿರ ವೇಶ್ಯೆಯರೂ ಇದ್ದರು. ೧೯೩೦ರ ಕೊನೆಯಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ನಿರುದ್ಯೋಗತೆಯೆಲ್ಲ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು. ೧೯೩೧ರ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವೇಶ್ಯೆಯರು ೭೦೦ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದರು. ೧೯೩೩ರಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೦೦೦ಗಿಯಿತು. ಇದೀಗ ಲೋಕಸಂಖ್ಯೆ ಮೊದಲಿನ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ೨೦,೦೦೦ ವಿದ್ದ ವೇಶ್ಯೆಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೦೦-೪೦೦ ಆಗಿರುವುದು.

—ಸಮಾಜಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ (ಮರಾಠಿ)

ಸಂಗೀತವು ಯಾವುದಾದರೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಮೆಚ್ಚಿಸುವುದೆಂಬುದು ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಮಾನಸಿಕ

ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ

ಸಂಗೀತವೂ ಬದಲಾದಂತೆ, ಅವನ ಮನೋಹೃದಯಸ್ಪಂದನವೂ ರಂಜನೆಗೆ ಆ ಆಮನಃಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ

ಸಂಗೀತವೂ ಬದಲಾಗುವುದವಶ್ಯ.

ಓರ್ವ ಜರ್ಮನ್ ಲೇಖಕನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಸಂಗೀತದ ಮನೋಹರತೆಯು .ಮನಃಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನವಲಂಬಿಸಿರುವಂತೆಯೇ ಋತುಮಾನವನ್ನೂ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದು. ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಗೀತಜ್ಞರು ಈ ತತ್ವದ ಮೇರೆಗೆ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಋತುಗಳಿಗಾಗಿ, ಆಪ್ತೇ ಏಕೆ ಹಗಲುರಾತ್ರಿಗಳಿಗಾಗಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಪ್ರಹರಗಳಿಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುವರು. ಆ ಜರ್ಮನ್ ಲೇಖಕನು ತನ್ನ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಎಂದಿರುವುದೇನೆಂದರೆ—

“ನಾನೊಮ್ಮೆ ಕೆಲವು ಮಹಿಳೆಯರ ಅತಿಥಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಆಗವರು ಗ್ರಾನೋಫೋನ್ ಹೆಚ್ಚುವೆಂದರು. ಹೆಚ್ಚುವ ಮುಂಚೆ ‘ನಿಮ್ಮ ಮನಃಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ’ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ರೆಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ರೆಕಾರ್ಡುಗಳ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ‘ಚಿತ್ರವು ಉದಾಸವಾದಾಗ,’ ‘ಚಿಂತಿತನಾಗಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ,’ ಇ.

ಬರೆದಿದ್ದಿತು.” ಮೂಲತಃ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೊಸದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾನೋಫೋನಿನ ಆವಿಷ್ಕಾರಕನಾದ ಎಡಿಸನ್‌ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ದೈಹಿಕ ಅವಸ್ಥೆಯಂತೆ ರೆಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಆಯಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಕಾರ್ನೆಗಿ ಟೆಕ್ನೊಲಾಜಿಕಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟಿನಲ್ಲಿ ಡಾ. ಬಿಂಫಮ್‌ರವರು ಇದರ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿಸಿ ನೋಡಿದರು. ೫೭ ರೆಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ವಿಶೇಷಜ್ಞ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿದರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಏನು ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡಿತು? ಅದನ್ನು ಒಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಿಯಮವು ಹೊರಟಿತು:—

“ಸಂಗೀತದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೂ ಹೃದಯದ ಸ್ಪಂದನಕ್ಕೂ ವಿಶೇಷ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮಿನಿಟಿಗೆ ೭೨ ಬಾರಿ ಎದೆ ಹಾರುವುದು. ಅದುದರಿಂದ ಮಿನಿಟಿಗೆ ೮೦-೯೦ ಗತಿಯುಳ್ಳ ಸಂಗೀತವು ಚಿತ್ತವನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಚೋದಿಸಿ ಗೊಳಿಸುವುದು. ಇದಕ್ಕೂ ಮಂದಗತಿಯ ಗಾಯನವು ಉದಾಸಗೊಳಿಸುವುದು.”

ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಹೊರಟ ಮೇಲೆ ಡಾಕ್ಟರರು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕೇಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು.

—ಕ್ಲೇಲನಿಶೇ ಇಲುಸ್ಟ್ರಿಯರ್, ಕೋರೊನಾ

ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ, ಸಾಧಾರಣತಃ ಸಭ್ಯತೆ ಸುಶೀಲರೂ ದಯಾಳುಗಳೂ ತಿಳಿದವರೂ ಆಗಿಯೂ ಆಗದವರೂ

ಆಕಾರಣವಾಗಿ ವಿನಾಶಕಾರಿಯಾಗಿ

ವಿಚಿತ್ರ ಮನೋ ಭಯಂಕರ ಮನೋವೃತ್ತಿಯು

ವಿಪರ್ಯಾಸ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು

ಮೆಯೆ? ಈ ಮನೋವಿಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಇನ್ನೂ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿದೆ. ವಿಯನ್ನದ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಇಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರೋಚಕ ಲೇಖನವು ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವುದು. ಅವನ ಹೆಸರು ಮಾಟುಸ್ಕ. ಅವನು ಕೆಲಕಾಲ ಆಧ್ಯಾಪಕನಾಗಿದ್ದನು. ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಯುಕ್ತನಾಗಿದ್ದನು. ಬೇರೆ ತನ್ನೂರಲ್ಲಿ ಹೊಲಮನೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಆಗಾಗ ಬೇರೆ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ದಿನಾಂಕ ಮುಲಗುವ ಮುಂಚೆ ಭಗವದ್ಭಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಸಂಸಾರಸಮೇತನಾಗಿ ಸುಖವಾಗಿದ್ದನು. ಅವನು ೧೯೧೪

ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ ಉಗಿಬಂಡಿಯ ಹಳಗುಂಟ ಅಡ್ಡಾಡಲು ಹೊರಟಾಗ, ಅವನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೋಚನೆ ಹೊಳೆಯಿತು: 'ಈ ಹಳೆಯ ಮೇಲೆ ಓಡಾಡುವ ಬಂಡಿಯೊಂದನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಿ ವಿನೋದಪಡಬೇಕು.' ಇಂತಹ ವಿಚಾರವು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಗಾಗ ಬರುತ್ತದೆ; ಆದರೂ ಅವರ ಆಳವಿಗೆ ಮೀರಿದುದು. ಮಾಟುಸ್ಕನು ಭಯಂಕರ ಜೀವಿ. ಎಂಟು ದಿನಗಳ ತರುವಾಯ ಅಂತ್ಯಬಾಕ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಹಳಿಗಳ ಮೊಳೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಿತ್ತು ಸಡಿಲುಮಾಡಿಟ್ಟು ಬರ್ಲಿನಿನಿಂದ ಬರುವ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತೀಕ್ಷಿಸತೊಡಗಿದನು. ಕೊನೆಗೆ ರಾತ್ರಿಯಾಗಿ ಬಂಡಿಯು ಬಂದು ಹೋಯಿತು; ಅದಕ್ಕೇನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಮಾಟುಸ್ಕನು ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದನು. ತಿಂಗಳ ತರುವಾಯ ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲನ್ನು ಕಂಬಗಳ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಬಂಡಿಯನ್ನು ಕೆಡಹಲು ಹವಣಿಸಿದನು. ಅದೂ ನಿಷ್ಫಲವಾಯಿತು. ಡ್ರಾಯನ್‌ರೂ ಕಲ್ಲನ್ನು ಕಂಡು ಬಂಡಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು. ಮುಂದೆ ಮೈಯೂಟೇರವರ್ಗ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಸ್ಥೋಟಕ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಬಂಡಿಯನ್ನು ಉರುಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದನು. ೧೦೯ ಜನರು ಬಹಳ ಗಾಯಗೊಂಡರು. ಮಾಟುಸ್ಕನ ಕೈಯಿಂದ ಇದಕ್ಕೂ ಭೀಷಣ ದುರ್ಘಟನೆಯು ಬಾಯಾಟೋರಬಾಗಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿತು; ೨೨ ಜನರು ಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ತುತ್ತಾದರು.

ಈ ಸಲ ಮಾಟುಸ್ಕನ ಹಂಚಿಕೆ ಜಾಣ್ಮೆಯ ದೂರೈಯದ್ದೂ ಆಗಿತ್ತು. ಅವನು ಬಾಯಾಟೋರಬಾಗಿಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕಿರಿದಂತರದಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಇರತೊಡಗಿದನು. ಕಂಬಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬಾಂಬನ್ನಿಟ್ಟನು. ಅದಕ್ಕೆ ತಂತಿಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ, ತನ್ನ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿಯ ಬ್ಯಾಟರಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅತ್ಯಂತ ಧ್ಯಾನಮಗ್ನನಾಗಿ ಕುಳಿತು, ಬಂಡಿಯ ಆಗಮನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಬಂಡಿಯ ಬರುವಿಕೆ ಅಂದು ತಡವಾಗಿತ್ತು. ಮಾಟುಸ್ಕನು ತನ್ನ ಹಂಚಿಕೆ ಹುಸಿಯಾಗುವದೇನೋ ಎಂದು ನಿರುತ್ಸಾಹಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಬಂಡಿ ಬಂದಿತು; ಅದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಲೆ ಮಾಟುಸ್ಕನು ಬ್ಯಾಟರಿಯ ಗುಂಡಿಯನ್ನೊತ್ತಿದನು. ಭಯಂಕರ ಶಬ್ದವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಡಬ್ಬಿಗಳು ಚೂರಾದವು. ಹರ್ಷೋನ್ಮತ್ತನಾದ ಮಾಟುಸ್ಕನು ನಗುತ್ತ ಅಳುತ್ತ ದುರ್ಘಟನೆಯ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ದುಃಸಹ ವೇದನೆಯಿಂದ ನರಳುವ

ಕೈಕಾಲು ಮುರಿದು ಬಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ದೇಹವನ್ನು ಕಂಡು ಅವನ ಎದೆ ಹಾರತೊಡಗಿತು. ೨೨ ಜನರು ಸತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವಿಧ್ವಂಸಲೀಲೆಯು ಆತನದೆಂದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಐಹಿಕ ಅಥವಾ ಪಾರಲೌಕಿಕ ಸ್ವಾರ್ಥವೇನಿತ್ತು? ಅದರಿಂದಲೇ ಮಾನವಚರಿತ್ರೆಯ ರಹಸ್ಯವು ಅಗಮ್ಯವೆನ್ನುವರು.

—ವಿಶ್ವವಾಣಿ (ಹಿಂದಿ)

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯು, ಅಗ್ನಿಭಯ, ಬಹಳವಾದರೆ ಜನನ ಇ. ೩-೪ ವಿಮಾಪ್ರಕಾರಗಳು ಪರಿಚಿತವಾಗಿವೆ. ಪರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ತೆರದ ವಿಮೆಗಳುಂಟೆಂದು ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಲಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಭರತಿಯಾಗಿರುವ ವಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂತೆಂತಹ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಗಳಿರುವವೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿರಿ:

ಬೇಸಿಗೆಯ ಬಿಡುವಿನಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಟನೆಗೆ ಹೊರಟ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ, ಮಳೆಯ ಭಯವುಂಟಾಗಲು ಅವರು ಮಳೆಯಾದರೆ ನಷ್ಟವನ್ನು ತುಂಬುವಂತೆ ವಿಮೆಯಿಳಿಸಿದರು. ಗಂಜಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅಂಗಿಯ ಬಿರಡಿ ಕತ್ತೀತು, ಕೊರಳಪಟ್ಟಿ ಹರಿದೀತು.....ಎಂದು ಆಗಸರ ಕಡೆ ಹೋಗುವ ಮುಂಚೆ ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಗಿಯ ವಿಮೆ ಇಳಿಸುವುದುಂಟು. ಒಬ್ಬನು ಒಂದು ನಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಂಡರೆ, ಅದು ನೆರೆಯವರನ್ನು ಕಡಿದರೆ ತೊಂದರೆಯಾದೀತು—ಆದರೆ ಅದು ಕಡಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ವಿಮೆ ಇಳಿಸಬಹುದಂತೆ! ಹೋಗುತ್ತ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರ್ ಟಾಯರ್ ಹರಿದರೆ ವಿಮೆ! ಅಪರಿಚಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಜಯವಾದರೆ ವಿಮೆ! ಅಮೇರಿಕೆಯ ಆರ್ಪುರು ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಅವಳಿಜವಳಿ ಮಕ್ಕಳಾಗುವ ಭೀತಿಯಿದ್ದು ದರಿಂದ ಅದರ ಪ್ರತೀಕಾರವೆಂದು ವಿಮೆಯಿಳಿಸಿದರು. ಕೇಶರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಶಲನಾದ ಒಬ್ಬನು ತನ್ನ ಕೈಯ ವಿಮೆಯಿಳಿಸಿದನು. ಸುಗಂಧವ್ರವ್ಯವನ್ನು ಮಾರುವವಳೊಬ್ಬಳು ತನ್ನ ಮೂಗಿನ ವಿಮೆ ಇಳಿಸಿದಳು. ಚಾರ್ಲಿ ಚಾಪ್ಲಿನ್ನನು ತನ್ನ ಪಾದದ ವಿಮೆಯನ್ನು ಅದರ ತೂಕದಷ್ಟು ಬಂಗಾರದ ಎಷ್ಟೋ ಪಟ್ಟು ಬೆಲೆಗೆ ಇಳಿಸಿದನು. ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಕ್ಕನಾಯಿಗಳ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವವರು ಉತ್ತಮ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜನನ ಶಕ್ತಿಯ ವಿಮೆ ಇಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯಾಜ್ಯಗಾರರು ವರಿಷನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಪು ಬದಲಾಗಬಾರದೆಂದೂ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯಾರೂ ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು

ಹೋಗಬಾರದೆಂದೂ ವಿಮೆ ಇಳಿಸಬಹುದು. ಒಬ್ಬ ಸದ್ಭಾವು ಹಸ್ತನು ಒಬ್ಬ ಪೋಕ್ತ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಮೋಟಾರನ್ನೇರಲು ಕೈಗೊಟ್ಟನು; ಅವಳು ಕೃತ್ಯ ತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಳು; ಆತ್ಮರಲ್ಲಿ ಅವಳ ಬಗಲಲ್ಲಿಯ ಕೊಡೆತನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಾಕಿತು. — ಕಾನಡದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನು ಬ್ಯಾಚ್ ನುಂಗಿದನು. — ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನು ಹಾಲಿನ ಸೀಸೆಯನ್ನೊಗೆದುದರಿಂದ ಅವನ ತಂದೆಯ ಎರಡು ಹೆಲ್ಲುಗಳುದುರಿದವು. — ಒಂದು ತರುಣ ದಂಪತ್ತು ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಎರಡನೆಯ ದಂಪತ್ತಿಗೆ ಹಾಯಿತು. — ಇವುಗಳೆರಡು ವಿಮಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ದಂಡವನ್ನು ತೆತ್ತವು.

ಹೀಗಾದರೆ ವಿಮಾಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬದುಕಬಹುದೇ? ಮರಣಗಳೂ ಅಪಘಾತಗಳೂ ಅಪವಾದಾತ್ಮಕವಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಪ್ರಮಾಣವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿರುವುದು. ಜಗತ್ತಿನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ತೀವ್ರಬರುವುದೇನೆಂದರೆ—ವೋಲ್ಟೇಆರ ಎಂಬಾತನು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಮರುದಿನವೇ ಸಾಯುವನೇನೋ ಎನಿಸಿತ್ತು; ಅವನು ಅಜನ್ಮವೂ ಬೇನೆ ಕೊಳಕನಾಗಿದ್ದು ಆಳ ವರ್ಷ ಬದುಕಿದನು. ಪಿಪಾಯಿ ಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನಾಯಗರ ಜಲಪಾತದ ಮೇಲಿಂದ ಜಿಗಿಯುವ ಬಾಬಾಲೀಚನು ಕಿತ್ತೀಳೆಯ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ತುಳಿದು ಜಾರಿಬಿದ್ದು ಸತ್ತನು. ಉಗಿಹಡಗಿನ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ ಬಂದ ಟೆಟ್‌ನಿಕ್ಸನು ಒಂದು ಹೊಂಡದಲ್ಲಿ ಮಡಿದನು. ಗಂಟೆಗೆ ೨೫೦-೩೦೦ ಮೈಲು ಮೋಟಾರು ನಡೆಸುವ ಲುಯಿಸ್‌ವಿಗನು ಗಂಪೆಯಲಿನ ಮೇಗದಿಂದ ಹೋಗುವ ಮೋಟಾರಿನಲ್ಲಿ ಮೃತನಾದನು. ಇಂತಹರೆ ವಿಮೆಗಳು ಮಾತ್ರ ದ್ಯೂತವಿದ್ದಂತೆ. ಉಳಿದವರಿಗೆ ಮರಣವು ಕ್ರಮಪ್ರಾಪ್ತವೆ ಇರುವುದು.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸನೆಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಶ್ರೀ. ಜ. ನಾ. ಡಗ್ಲೆ, ಬಿ. ಎ.

ಅವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಒಂದು ಲೇಖನ

ಪಡುವಲ ಹೆಂಗಳೆ ವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ

ಯರ ಬೆಡಗು ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಇಲ್ಲಿ

ಬಿನ್ನಾಣ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಸೌಂದರ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ

ಯಲ್ಲಿ ಮೋರೆಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿದೆ.

ಅದನ್ನು ಸುಮನೋಹರವಾಗಿಸಲು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಹೆಂಗುಸರ ಪ್ರಯತ್ನವು ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದು. ಇಜಿಪ್ತದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮೋರೆಯನ್ನು ತೊಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿನ

ಯಕ್ಕತ್ತಿನ ಸೀತರಸ, ಶಹಾವ್ಯಗದ ತತ್ತಿ, ರಾಳ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪುರಸ್ಕರನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ರೋಮನ್ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮುಖಕ್ಕೆ ಸೌಮ್ಯವರ್ಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಸನ್ ಎಂಬಾತನು ಒಣಹೂಗಳ ಅರ್ಕವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮುಖಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯವೊಂದಲ್ಲದೆ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಒಂದು ಅವರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ೧೮೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಗಲೀನ್ ಎಂಬ ವೈದ್ಯನು ಒಂದು ಮುಖಲೇಸವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದನು. ಈ ಲೇಸವನ್ನು ನುಸರಿಸಿಯೆ ಇಂದಿನ ತರತರದ ಸ್ತ್ರೀಗಳು ಬಂದವನ್ನು ಬಹುದು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮೋರೆಯ ಮೇಲಿನ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿರಿಗೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಕಂಪುಗೊಳಿಸಿದ ಕತ್ತೆಯ ಅಥವಾ ಅಡಿನ ಹಾಲಿನಿಂದ ಮುಖವನ್ನು ತೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಪ್ರಧಾನವಾದುದು. ಅದನ್ನು ಜಿನ್ನಾಗೆಡಲು ಹೆಂಗುಸರು ಯಾಜಗಲಿ ಹೊಸಹೊಸ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೆಯರೆನಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣಿನ ಕೆಳಗಡೆ ಪುಡಿ (Powder) ಯನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಕೆಂದೂ ಹುಬ್ಬು ನಿಡಿದಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಣ್ಣದಿಂದ ತೀಡಬೇಕೆಂದೂ ಒಪ್ಪಿಡ್ ಎಂಬವನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕಾಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಜಿಯನ್ನದ್ದಿ ಹುಬ್ಬನ್ನು ತಿದ್ದಬೇಕೆಂದು ಬುನ್ಡನಾಲೆಂಬವನು ಸೂಚನೆ. ಹುಬ್ಬು ಸಣ್ಣಗಿರಬೇಕೆಂದು ಮಧ್ಯಯುಗದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕಲ್ಪನೆ. ಅದರ ಕೂದಲನ್ನು ಸಣ್ಣ ಚಿಮ್ಮಟಿಗೆಯಿಂದ ಕೀಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧನಕ್ಕಾಗಿ ರೋಮನ್ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮುಖದ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಕೆರೆಚ್ಚಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಶಲ್ ಎಂಬಾತನು “ಅವರ ಭವ್ಯ ಕಪೋಲದಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯದ ಕಲೆ” ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿರುವನು. ಗುತ್ತಮೇಲೆ ಅವರು-ಬರೀ ಚುಕ್ಕೆಯನ್ನಲ್ಲ, ಎಲೆಹೂ ಮೊದಲಾದವನ್ನೂ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಂಗುಸರ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಲಂಕಾರಸ್ಥಾನವೆಂದರೆ ತಲೆಗೂದಲು. ಇಂಥ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇಜಿಪ್ತದಲ್ಲಿ ನವೀನವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ಕೇಶರಸಾಯನವೊಂದರ ವಿಷಯವು ‘Egyptian Papers and Ebers’ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದು ಸೆಂಸ್ ಎಂಬ ರಾಣಿಯ ತಿಗಳಿಂದ ತಲೆಗಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ನಾಯಿಯ ಹೆಬ್ಬರಳು, ೨. ಉತ್ತಮ ಬೀಜ

೩. ಸಿಂಹದ ನೆಣ, ೪. ಕತ್ತಿಯ ಕೊಳಗು, ೫. ನೀರು ಗುದುರೆಯ ನೆಣ, ೬. ಮೊಸಳೆಯ ನೆಣ, ೭. ಬೆಕ್ಕಿನ ನೆಣ, ೮. ಹಾವಿನ ನೆಣ, ೯. ಇಜಿಪ್ತಿಯನ್ ಆಡಿನ ನೆಣ—ಇವು ಗಳ ಸೇರುವೆಯಿಂದ ಈ ರಸಾಯನವಾಗಿರುವುದು. ಇದು ತಿಗಳೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತಿತ್ತಂತೆ. ಓ ವ್ಲಿಡ್ ಎಂಬಾತನು ಕೂದಲಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಗೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎರಳೆಯ ಎಲುವಿನಲ್ಲಿಯ ರಸವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ರೋಮದ ನಾರಿಯರ ಕೇಶರಚನೆಯ ಸಂಭ್ರಮವು ಅಪೂರ್ವವಾಗಿರುವುದು. ಒಬ್ಬ ವಿಲಾಸಿನಿಗೆ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ತರಲಿಕ್ಕೊಬ್ಬಳು, ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂದಲನ್ನು ತೊಳೆಯುತ್ತ ಕೂಡುವವಳೊಬ್ಬಳು, ಹಿಕ್ಕುವ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಸ್ತೋದಗಿಸುವವಳೊಬ್ಬಳು, ಮುಂದೆ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವವಳೊಬ್ಬಳು.... ಇತ್ಯಾದಿ. ಹೆಳಲನ್ನು ಹೆಣೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಇಜಿಪ್ತದ ಪಾಪಿರಸ್ (Papyrus) ಎಂಬ ಹುಲ್ಲಿನ

ಕಾಗದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರೀಕ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧನ ಕಲೆಯು ಪೂರ್ಣ ಅವಗತವಿದ್ದಿತು. ರೋಮನರು ಗ್ರೀಸದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಗ್ರೀಕ ಮಹಿಳೆಯರ ಸೊಬಗು ಅವರನ್ನು ಮರುಳುಗೊಳಿಸಿತು. ಅವರು ವಿಜಯಿಗಳಾಗಿ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗ ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧನ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರಾದ ಎಷ್ಟೋ ಗ್ರೀಕ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಹದಿನೇಳನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸನೆಯನ್ನು ಪರಿಪರಿಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ವೃಥಾಡಂಬರಕ್ಕೂ ಕೃತಕ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೂ ಮನಸೋತು ಯಾವ ತರುಣನೂ ಅವರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬಾರದೆಂದು ಪಾಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ನವಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು.

—ಚಿತ್ರಮಯ ಜಗತ್ (ಮರಾಠಿ)

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಾಹಿತ್ಯೋತ್ಸವ

(ಒಬ್ಬ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಂದ)

ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯಪರಿಷತ್ತಿನ ವಿಶೇಷ ಸಾಹಿತ್ಯೋತ್ಸವವು ಇದೇ ಮೇ ತಾರೀಖು ೬ ರಿಂದ ಒಂದು ವಾರದ ವರೆಗೆ ಅತಿವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯಿತು. ಡಾ|| ಸರ್ ಕೆ. ಪಿ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಒಂದು ಆಮೋಘವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನಿತ್ತು ಉತ್ಸವವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಂಡಿತರಿಂದ ಆಧುನಿಕ ವಿಚಾರೋಪನ್ಯಾಸಗಳು, ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಯೋಗಗಳು, ಕಾವ್ಯ ಪಾಠನ, ವಿಜ್ಞಾನ ಕಾರ್ಯಶಾಲೆಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ ಇವುಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಸಲದ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಪರಸ್ಥಳದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹಿಂದಿನ ಸಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಪರಸ್ಥಳದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದವರ ಭೋಜನವಸತಿಗಾಗಿ ಪರಿಷತ್ತಿನವರು ಮಾಡಿದ್ದ ಏರ್ಪಾಡುಗಳು ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾಗಿದ್ದವು.

ಈ ವರ್ಷದ ಉತ್ಸವದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಷತ್ತಿನವರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಘಗಳ ಸಮ್ಮೇಲನವೂ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿ ಸಂಸ್ಕರಣ ಸಮ್ಮೇಲನವೂ ನಡೆಯುವಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಸಂಘಗಳ ಸಮ್ಮೇಲನಕ್ಕೆ ಬೆಳಗಾವಿ, ಬಿಜಾಪುರ, ಮಂಗಳೂರು, ಕಲ್ಕತ್ತೆ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದಲೂ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಅನೇಕ

ಭಾಗಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದರು. ಕರ್ಣಾಟಕದ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಇರುವ ಸಂಘಗಳ ಸಂಚಾಲನಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಸಂಘಗಳ ಪ್ರವೇಶ ಧನವು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಇಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ವಿಜಯ ನಗರ ಸ್ಮಾರಕ ಸಮಿತಿಯವರು ಕಳಿಸಿದ್ದ ಸಂದೇಶವು ಸಮ್ಮೇಲನದಲ್ಲಿ ಓದಲ್ಪಟ್ಟು ಕೆಳಗಿನ ನಿರ್ಣಯವು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕೃತವಾಯಿತು. “ವಿಜಯನಗರ ಸ್ಮಾರಕ ಸಮಿತಿಯವರು ಮುಂದಿನ ಡಿಸೆಂಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲಿರುವ ಉತ್ಸವದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಮ್ಮೇಲನವು ತನ್ನ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದೆ; ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಘದವರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಈ ಉತ್ಸವವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಮ್ಮೇಲನವು ಕೋರುವುದು.”

ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರ ಸಂಸ್ಕರಣ ಸಮ್ಮೇಲನಕ್ಕೂ ಸ್ಥಳ ಪರಸ್ಥಳದಿಂದ ಅನೇಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಲಿಪಿಸಂಸ್ಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳು ಬಂದಿದ್ದವು. ವಿಷಯನಿರ್ಧಾರಕ ಸಮಿತಿಯೊಂದು ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಸಮಿತಿಯು

ಕೆಳಗೆ ಕಂಡ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಪರಿಷತ್ತಿನವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅನುಭವವುಳ್ಳ ತಜ್ಞಮಂಡಲ (Experts Committee) ವೊಂದನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿ ಅದರ ಮುಂದೆ ಈ ಸಲಹೆಗಳನ್ನಿಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಆ ಸಲಹೆಗಳು ಹೀಗಿವೆ:—

೧. ವರ್ತಮಾನಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯು ಅವಶ್ಯಕ.

೨. ಈಗಿರುವ ಕನ್ನಡಲಿಪಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ರೋಮನ್ (ಇಂಗ್ಲಿಷ್) ಅಥವಾ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಈ ಸಮ್ಮೇಲನಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತವಿಲ್ಲ.

೩. ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಕ್ರಮವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ತೋರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ರೋಮನ್ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು.

೪. ಕನ್ನಡ ವರ್ಣಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಕಂಡ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಮ್ಮೇಲನವು ಸೂಚಿಸುವುದು.

(ಕ) ಕನ್ನಡ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ದೀರ್ಘಸ್ವರದ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ವರ್ಜಿಸಿ ಹ್ರಸ್ವಸ್ವರಗಳಿಗೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘದ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಎಂದರೆ ಆ, ಈ, ಊ, ಐ, ಓ=ಆಃ, ಇಃ, ಉಃ, ಎಃ, ಒಃ.

(ಖ) ಐ, ಔ ಮತ್ತು ಅನುಸ್ವಾರ ವಿಸರ್ಗಗಳು ಈಗಿರುವಂತೆಯೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

(ಗ) ವರ್ಗೀಯ ವ್ಯಂಜನಗಳಲ್ಲಿ ಅಸದೃಶ ಮಹಾಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಮಹಾಪ್ರಾಣದ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಎಂದರೆ ಈ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಕ, ಖ, ಗ, ಘ, ಜ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರಗಳು ಕೆ, ಕ×, ಗ, ಗ×, ಜ× ಎಂದು ಬರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

(ಸೂಚನೆ:—ಮಹಾಪ್ರಾಣದ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನಾಗಲೀ ಅದನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನಾಗಲೀ ಇನ್ನೂ ನಿರ್ಧರಿಸಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಜ್ಞಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಕೇವಲ ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ × ಈ ಗುರುತನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ.)

(ಘ) ಅನರ್ಗೀಯ ವ್ಯಂಜನಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯೂ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ.

(ಜ) ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬಿಡುವುದು ಬದಲಾಗಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ರೂಪವು ಮೂಲ ವ್ಯಂಜನ ರೂಪವೇ ಇರಬೇಕು.

ಉದಾ:—

ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿದರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ಸಾರ್ಥಕ, ಅಪ್ಪ ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳು 'ನಿರ್ದಿಷ್ಟ', 'ಪ್ರಾರ್ಥಕ', 'ಸಾರ್ಥಕ', 'ಅಪ್ಪ' ಎಂದು ಬರೆಯಲ್ಪಡುವುವು.

ಈ ಸಮ್ಮೇಲನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ, ಸಮ್ಮೇಲನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಪರಿಷತ್ತಿನವರು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಿರುವರು. ಇಂತಹ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಬಂದು ಸಮ್ಮೇಲನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಆಗದಿರಲು ಪತ್ರಿಕಾಕಾರರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಶ್ರದ್ಧೆವಹಿಸಿ ನೆರವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣಬರುವುದು. ಮುದ್ರಣಕಲೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯು ಆಗುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಈ ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗ ಹೊಂದುವವರು ವ್ಯಕ್ತಪತ್ರಿಕೆಯವರು. ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಕರ್ನಾಟಕ ವ್ಯಕ್ತಪತ್ರಿಕೆಯವರು ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಈ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸುತ್ತ ಉತ್ತಮ.

ಪರಿಷತ್ತು ಹುಟ್ಟಿ ೨೧ ವರ್ಷಗಳಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಳೆದು ಪ್ರಬುದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದೆ. ತನ್ನ ಣ್ಯಾದ ಭರದಲ್ಲಿ ಅದರ ಸಂತಾನವೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ತನ್ನ ಸಂಸಾರಭಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡ ವಾಣಿಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಅನಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಧನಸಹಾಯವು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಅನಾದರಣೆಯಿಂದ, ಪರಿಷತ್ತಿನ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ, ಪರಿಷತ್ತು "ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪಂಡಿತಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ ಪೇಟೆಯ ಚೌಕಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ."

ಈಗಲಾದರೂ ಕನ್ನಡಿಗರು ಎಚ್ಚತ್ತು ಕನ್ನಡವಾಣಿಯ ಸೇವೆಗೆ ಬದ್ಧಕಂಕಣರಾಗಿ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ತ್ರಿಕರಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಅದು ದಿನೇ ದಿನೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡುವರೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತ್

ಹಣತೆ—ಪು. ತಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಬರೆದುದು. ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳ: ಭಾರತಿ ಸಾಹಿತ್ಯಮಂದಿರ, ಬಸವನಗುಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ. ಆಕಾರ ಕ್ರೌನ್ ಆಷ್ಟಪತ್ರ. ಪುಟಗಳು XIII೯೦. ಬೆಲೆ ಹನ್ನೆರಡಾಣೆಗಳು. ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ. ಇದೊಂದು ಖಂಡಕವನಗಳ ಗೋಚಲು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಮುನ್ನುಡಿಯು ಇದಕ್ಕಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಕವನಗಳನ್ನು (೧) ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುವು, (೨) ಸಮಾಜನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುವು, (೩) ಪ್ರಣಯ ಲೀಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುವು, (೪) ದೇವತರವಾದುವು ಎಂದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಹಿರಿಯಣ್ಣ ಸವರಿ: ಇವರ ಕವಿತಾಸಿದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣರೆಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಆಪರ ಚಿದ್ವಿಷ್ಣುತಿಯ ಕಿಡಿಯಿಂದ 'ಹಣತೆ'ಯು ಹೊತ್ತಿರುವುದೆಂದು ನಿರ್ದೇಶನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ.

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನ ಕವನ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಪ್ರಣಯವಿಚಾರ ಇಲ್ಲಿ ಮಿತಿಮೀರಿಲ್ಲ. ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಧುರ್ಯವಿದೆ; ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಓಟವಿದೆ; ಭಾವದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣತೆಯಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಪದ್ಯಗಳೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಇವರು ಸ್ವಲ್ಪಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಭಾವರಸವನ್ನು ಮಿಂಚಿಸಂತೆ ಹಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಬಿಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಆದ ಮರೆಯಾಗುವಂತಿದೆ.

ಶ್ರೀನಿವಾಸರು ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿನು ವಂತೆ 'ಕೇಳು ಜನ ಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀಪಾಲ' 'ಶ್ರೀವಧುವಿನಂಬಕಚಕೋರಕಂ ಪೊರೆಯೆ' ಎಂಬ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೊಡನೆ ಕಾವ್ಯ ರಸಕ್ಕನುವಾಗುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯು ನವೀನ ಕವನಗಳನ್ನೊದುವಾಗ ಮಾರ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸಹಿಯಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದಿಲ್ಲ. (೧) ಅಭ್ಯಾಸಬಲ (೨) ನವಖಂಡಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೈದೋರಿರುವ ಭಾಷೆಯ ಬಡತನ. ಅನೇಕ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವಸಮುದ್ರವು ಉಕ್ಕೇರಿರಬಹುದು; ಭಾವವನ್ನು ಸರಿಗಟ್ಟುವ ಭಾಷೆಯು ಅಲ್ಲಿರದಿರಬಹುದು.

ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನವನ್ನು ತುಂಬಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು ಇಷ್ಟವಾದುದು. ಹಲವರಿಂದನ್ನು ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಶ್ರೀ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರೂ ಈ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವರೆಂದು ನಾವು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆವು.

ಈ ಖಂಡಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿನ ಸುಲಭವಾಗಿ ವಿವರಿಸಬಲ್ಲ ಚಿಲ್ವಿಕೆಗಳನ್ನಿಲ್ಲಿ ವಿವೇಚಿಸುವೆವು.

'ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸೌಂದರ್ಯ'ವೆಂದು ಕಲಾವಿದರೆನ್ನುವರಷ್ಟೇ. ಮುಳುಗುವ ರವಿ, ತಳಿತ ಮಾವು, ಬೆಳಗುವ ತಾರೆ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿನೋಡಿ ನಾವು ಲಾಭಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮನಸೋಲುವೆವು. ಈ ಮನಸ್ಸಿತ್ತಿಯನ್ನು ಕವಿಯ ಬಾಯಿಯಿಂದಲೇ ಕೇಳಿ.

ಬಿರಿದ ಹೂವಿಗೆ ಸೋತುಹೋದರು
ಕೊಯ್ಯದವನೇ ನೋಡುವಾನೆಯು
ಚೆಲುವೆ ನನ್ನವಳೆಂದು ಬಯಸದೆ
ಚಿರವು ನೋಡುವ ಬಯಕೆಯು
ಮಾನವಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಿಟ್ಟುಸಿರು, ಗೆಲುವು, ಗಾನ, ಶಾಂತಿ, ಕ್ರಾಂತಿ ಮೊದಲಾದುವು ಮೊದಲಿದ್ದರೂ ಒಲುಮೆಯು ಅಡಿಯಿಟ್ಟೊಡನೆ ಇಂದ್ರಜಾಲಕ್ರಿಯೆಯಾಗುವುದನ್ನು ಈ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಕವಿಯು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಒಲುಮೆ ಸುಳಿಯಿತು ಹಿಂದನಳಿಸಿತು,
ಬಾಳೆಗೊಯ್ದಿತು ಮಿಂಚನು—
ಹೊಸಬ ರವಿಯನು, ಶಶಿಯು, ಚುಕ್ಕಿಯು,
ಹೊಸದು ಕಂಪನು ಗೀತನ.
ಇದನ್ನರಿತು ಆವನೇನು ಮಾಡಿದನು ?
ಬಾಳಗದ್ದಗೆ ಮೇಲೆ ನಿಲಿಸಿ
ಬಾಳನಾಳಲು ಚೆಲುವೆಯು.

"ಒಲುಮೆಯಾಳಲು, ಚೆಲುವೆಯಾಳಲು
ಆಳಲಿಗಿರವೆ?" ಎಂದನು

ಯುವತಿಗೆ ಇನಿಯನಿಗಿಂತಧಿಕರಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬ —

ಇದ್ದರೇನು ತಾಯಿತಂದೆ,
ಇದ್ದರೇನು ಅಣ್ಣನೊಲುಮೆ,
ಮುದ್ದುರಮಣನೊಲುಮೆ ಮಾಯೆ

ಅವಕೆ ಉಂಟೆ? ಶರಿಯ ತಂಪು ತಾರೆಗಡಕೆ?

ನಾವು ಮಡಿವಂತರೆಂದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮವರಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲದ
ಭೇದಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಇತರರ ಸ್ವರ್ಪದಿಂದ ನಮ್ಮ ಶುದ್ಧತೆ
ಗೆಲ್ಲಿ ಸೊಗಡುಂಟಾಗುವುದೋ ಎಂದಂಜಿ ನಡೆಯುವೆವು.
ನಿತ್ಯಶುದ್ಧನಾದ ದೇವನು ಹಾಗೆನ್ನಲಾರಂಭಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ
ಗತಿಯೇನೆಂದು ಕವಿಯು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಶುದ್ಧರೆಂಬ ಹೆಮ್ಮೆ ನಮಗೆ
ನಿತ್ಯಶುದ್ಧನಾದ ದೇವ-
ಗನಿತು ಹೆಮ್ಮೆಯದ್ದರಲ್ಲಿ

ನಾವು ನಿಲ್ಲಿವು?

ಪರಮಾತ್ಮನ ವಿಚಾರವು ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ
ಹೊಳೆಯದೆ ಭಾವಿಕ ಜಡಶೂದ್ರರಿಗೂ ಹೊಳೆಯುವುದು.
ನಾಗಿಯು ಬಡತನ ಹಾಗೂ ದುರ್ವೈವದ ಉರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು
ಬಲುನೊಂದವಳು. ಸಂಸಾರವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಮಾರ್ಗವ
ನ್ನರಿಯದವಳು. ಇಂಥವಳು ಒಂದು ದಿನ ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅತ್ತ
ಳಂತೆ. ಅದೇಕೆ?

ಹುಲುಮನುಸಿಯ ಪಾಡು ಹಿಂಗಯ್ತೆ, ನಮ್ಮವ್ವ,
ಮಲೆದೇವ್ವ ಪಾಡು ಎನ್ನೇಳ್ಳಿ!

ಸುಲಭಾನ ಲೋಕಾದ ಸಂಸಾರ ನಡೆಸೋದು?

ಅಳು ಬಂತು ನಮ್ಮಪ್ಪಗಾಗಿ.

ಗಿರಿವೃಂದತೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಭಾಗ
ಗಳಿವು—

ಮೂಡಣ ಕಣಿವೆಯ ಹಿಮದವಕುಂಠನ

ರವಿಕರಸ್ವರ್ಪಕೆ ಜಾರುತಿದೆ

ನಾಡದೊ ಹಿಗ್ಗುತ ನಾಚುತ ಮೆಲ್ಲನೆ

ಮೈಸಿರಿಯನು ತಾ ತೋರುತಿದೆ

* * * *

ಪಡುವಣಕಣಿವೆಯ ನೀರವ ಭಾವನ

ಹಗಲಿನ ಹರುಷವು ಕಲಕಿಲ್ಲ

ಕಣಿವೆಯನಾಳುವ ಕರಿಕಲ್ ಗುಡ್ಡದ

ನಿರ್ಭರವೃಂದವು ಕದಡಿಲ್ಲ

* * * *

ಬಸಿರೊಳು ವಿಲಯವ ಹುದುಗಿಸಿ ನಿಂತಿರು-

ವಂತಿದೆ ಗಿರಿದಮದೋಜಿಯೊಳು

ಬೆಚ್ಚನೆ ಬಿಸಿಲಿನ ಪುಷ್ಪಸ್ಪರ್ಶಕು
ಪ್ರಚಲಿತವಾಗದ ಯೋಗದೊಳು

* * * *

ಉತ್ಪಾದಕ ಕಲ್ಪನೆಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನಿತರ
ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.
ಶರತ್ಕಾಲದ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿಯ ಸಾಲುಗಳಿವು ಮನೆಮಾತು
ಹರವಾದುವು.

ಬಾನ್ ತಿಳಿದಿತ್ತು. — ಬಿಳಿಮುಗಿಲೋಳಿಯು

ಕೇಳಿಯ ದೋಣಿಯ ಹೋಲಿತ್ತು.

ಸರಸಿಗಳೆದೆಯೊಳು, ಬಯಲೊಳು, ಮಲೆಮೇಲೆ

ಬೆಚ್ಚನೆ ಕಿರುಬಿಸಿಲೊರಗಿತ್ತು

ಹಸುರೊಳು ಹಿಮಮಣಿ ರತ್ನಜ್ಯೋತಿಗ—

ಳಂಬನು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆಸೆದಿತ್ತು.

—ಶರದದ ಹಗಲೊಳು ಚಲುವಿತ್ತು

ಬಿಡುವಿತ್ತು

ಕಳೆಯಿತ್ತು.

* * * *

ಎಲೆ ಮೇಲುರುಳುತ ಮುತ್ತಿನ ಕಂಠಿಯ

ಕಮಲಕೆ ಕಿರುದರೆ ಹಾಕಿತ್ತು

ತಣ್ಣನೆ ನುಣ್ಣನೆ ನುಸುಳುತ ಗಾಳಿಯು

ಬಳ್ಳಿಗೆ ಕಚಕುಳಿಯಿಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಪೊದರೊಳು ಮೆಳೆಯೊಳು ಕ್ರೀಡಾಪನದೊಳು

ಹಕ್ಕಿಯು ಹಾಡನು ಹರಡಿತ್ತು

—ಶರದದ ಹಗಲೊಳು ಒಲವಿತ್ತು

ಗೆಲವಿತ್ತು

ನಲವಿತ್ತು

* * * *

ಸುಂದರಿಯರ ಕಟಾಕ್ಷದ ವರ್ಣನೆಯಿದು—

ನೀಲದಾಳ ಕಣ್ಣಿನಾಳ

ಬಾಳಿನಲಗು ನೋಟವೈ

ಬಾಳನೆಲ್ಲನೊಂದೆ ಕ್ಷಣದಿ

ಬಿಚ್ಚಿಬಿಡುವ ದಿಟ್ಟಿಯೈ

ಇದು ಸಂಜೆಯ ಬಣ್ಣನೆಯು—

ಪಡುವಣ ಕಡಲೊಳು ಹೊಂದೆರೆ ಹೊರಳುತ

ಕರಗಿತು ನೀಲದೊಳು

ಉಡುಗಣದೊಡೆಯನ ಚೆಲುವಿನ್ನುಡಿಸಿತು

ಸಂಜೆಯ ಸೊಬಗಿನೊಳು

* * * *

ಇನ್ನಿಂಗಳೆನೊಲಿಸಲು ಕೋಗಲೆ ಕರೆಯುವ

ಹಾಡನು ಚೆಲ್ಲಿತೆಲರ್

ಬಾನಿನ ಚೆಲುವನು ಕದ್ದಲೆವಲೆಗಳ

ನಗೆಯನು ತೂರಿತೆಲರ್

ಇಂತಹ ಪುನಃ ಪುನಃ ಹೇಳಬೇಕೆನ್ನುವ ಸಾಲುಗಳು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹಲವಿವೆ.

ನೀರನ್ನು ತುಂಬಲೆಂದು ಸುಂದರಿಯೊಬ್ಬಳು ಬಂದಳು:

ಕೊಡದೊಳು ನೀರನು ತುಂಬಲು ಬಗ್ಗಿದ

ಕಂಡೆನು ಲಲನೆಯನು—

ದಡದೊಳು ಹೂವಿನ ಭಾರದಿ ಬಳ್ಳಿಯು

ಬಗ್ಗಿರುವಂದವನು

ತರುಣಿಯ ಕರವನು ಶಶಿಯಲೆಯೇರುತ

ಮುತ್ತಿಟ್ಟುದುರಿದನು

ಸೆರಗನು ಚಿಮ್ಮಿಸಿ ಕುರುಳನು ಕುಣಿಸುತ

ಸುಳಿದನು ಮಾರುತನು

ಚಳಿಗಾಲದ ಬೆಳಗಿದು:—

ಹಿಮ ಬೀಳುತಿದೆ, ಚಳಿ ಮೂಡುತಿದೆ,

ಮಾಗಿಯು ಗಾದಿಯನೇರುತಿದೆ

ತನು ಹುದುಗುತಿದೆ, ಬೆಳಕೊಗೆಯುತಿದೆ

ಬೆಳ್ಳಿಯು ಮಂಜೊಳು ಕರಗುತಿದೆ

ನಲ್ಲಿಯು ಮೃದುಹಾಸನನ್ನು ಬೀರಿದಾಗಿನ ಅನಂದ
ವೃತ್ತಿಯನ್ನೂ ಅವಳು ಅಪ್ರಸನ್ನಳಾದಾಗಿನ ಪರಿಯನ್ನೂ
ವಿವರಿಸುವ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿನ ಸಾಲುಗಳೆವು:—

ಎನ್ನೆದೆ ಕತ್ತಲೆಗಂಜುತ ನಲ್ಲಿ

ಬೆಳಕನು ನೀ ತಂದೆ

ಸೊಡರಿನ ಹೊಗರಿಗೆ ನಾಚಿತು ತಾರೆ

“ಇನ್ನಿರುಳೆ” ಎಂದೆ

ಆಡೊಡೆ ಪ್ರಿಯೆ ನೀ ಭ್ರುಕುಟೆಯ ರಚಿಸಲು

ಮೌನದಿ ತುಟೆ ಬಿಗಿಯೆ

ಸೊಡರಲೆವುದು, ಹೃದಯವ ದಹಿವುದು,—ಇದ

ನಚ್ಚರಿ, ನೀನರಿಯೆ!

ಇನ್ನಿತರ ಭಾವಗಳನ್ನೂ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಈಗಾ
ಗಲೇ ಬೆಳೆದಿರುವ ಲೇಖನವು ಇನ್ನೂ ವಿಸ್ತೃತವಾಗುವುದರಿಂದ
ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಬರೆಯುವೆನು.

‘ರಂಗನಲ್ಲಿ’ ಯೆಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಮುಂದೊಬ್ಬ
ಮದುಕಿಯು ರಂಗನಲ್ಲಿಯನ್ನಿಕ್ಕುತ್ತಿರುವಳು. ಪರಮಾತ್ಮ

ನಿರುವುದು ದಿಟವೋ ಸಖೆಯೋ, ಭಕ್ತಿಯಿರುವುದಂತೂ ಸತ್ಯ
ಎಂದಿವರೆನ್ನುವರು.

ಸುಂದರಿಯರೊಮ್ಮೆ ಸರಸವಾಡಿದರು. ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬಳು
ನದಿಯಲ್ಲಿ ಆ ದಿನವೇ ಮುಳುಗಿಹೋದಳು. ಅವರ ಆ
ಸರಸವು ನದಿಯಲ್ಲಡಗಿದ ಯಮನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಗೆಯ
ನ್ನು ಕೈಸುವ ಸರಸವಾಗಿತ್ತಂತೆ.

ಒಂದು ಮಗುವು ತೀರಿಕೊಂಡಿತು. ಅದರ ಸಂಬಂಧವಾದ
ಪದ್ಯಗಳೆವು:

ಕಳೆದ ಜನ್ಮದ ಪಾಪಶೇಷವ

ಕಳೆಯೆ ಹುಟ್ಟನು ಪಡೆದನೊ?

ನೊಂದು ತನುವನು ತೆತ್ತನೇನೋ

ಕುಂದ ಕಳೆಯಲು ಪಿತರರ?

ತಾರೆಯರಳುವ ಸುಖದ ನೆಲೆಯೊಳು

ಸೇರಿ ಮೆರೆವನೊ ದಿವದೊಳು?

ಒಲುಮೆ ಬಳ್ಳಿಯ ಹೆಣ್ಣಿನಂದದಿ

ಚೆಲುವೆಯೊಡಲೊಳು ಬೆಳೆವನೊ?

ಸಾವು ಸೋಕಲು ಎಲ್ಲವೆಳೆದುದೊ?

ಜೀವನುಳಿದನೊ ನಂದದೆ,

ತಿರುಗಿ ಜನ್ಮದ ಬಲೆಗೆ ಸಿಲುಕುತ

ನರಳಿ ನಲಿಯಲು ಧವದೊಳು?

ಇವರ ಹೇಳುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಿದೆ. ಪ್ರಿಯೆಯ ಕೈಯನ್ನು
ಹಿಡಿಯಲು ಅವಳು ಬಿಡು ಬಿಡೆಂದರೂ ಕಂಣ್ಣುಗಳು ಬೇಡ
ಬೇಡವೆನ್ನುವಂತೆ. ಹಿಂದಿನ ಸುಖಕಾಲದ ನೆನಪು ಈಗಿನ
ದುಃಖಕಾಲದಲ್ಲಾಗುವುದನ್ನು

ಒಲುಮೆಯ ಕಟ್ಟಿದ ಸೊಗಸಿನ ನಾಡಿಂ-

ದುರುಳಿದ ನೆನಪುಗಳು

ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಹೃದಯದ ಭಾವನೆಗಳು “ಉಕ್ಕಲು ಕಣ್ಣೆಂದುದುರಿದ
ಮಾತುಗಳು—” ಎಂದು ನುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಕಣ್ಣಿನಿಂದ
ವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ವಾಕ್ಯಗಳು ವಿಪರೀತವಾಗಿರುವವು.

ನಾವೀ ಪರಿಯಾಗಿ ವಿನೇಚಿಸಿರುವಂತೆ ಈ ಖಂಡಕಾವ್ಯವು
ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿರುವುದಾದರೂ “ಕಾಳಿದಾಸ, ವರ್ಧನ್
ವರ್ತ ಕವಿಗಳು ಜೊತೆಯಾಗಿ ತಿದ್ದಿದ ಕವಿಮನೋಧರ್ಮ”
ವನ್ನು ತ್ರಿನಿವಾಸರಂತೆ ನಾವಿಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಾರೆವು. ನಮ್ಮ
ನವೀನ ಕವಿಗಳ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಪ್ರಥಮ ವರ್ಗಕ್ಕೆ
ಸೇರಿದವರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಹ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾಹಸದ
ಮಾತೆಂದೇ ತೋರುವುದು. ಅದರೂ ಸಹ ಇವರು ಎಣೆ

ಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರಬಲ್ಲವರೆಂದು ನಮ್ಮ ಭರವಸೆ.

‘ಒಲುಮೆವೆಣ್ಣೆ’ ನಲ್ಲಿ ನಲ್ಲನು ಇರುಳಿನಲ್ಲಿ ಮುತ್ತನ್ನು ಕಸಿಯದಿರಲು ನಲ್ಲಿಯು ಮುತ್ತನ್ನು ಕೊಡುವಳೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಕುಜೇಲನು ‘ಪುರಿ’ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ವಿಚಾರವನ್ನೆತ್ತಿರುವುದೂ, ಮಳೆಬೀಳುವಾಗ ಗೊಲ್ಲನೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಣತೆಯು ಮಿಣುಕುತ್ತಿರುವಾಗ “ಕಂಸಭಯಕೆ ನಡು ಗುತ....ನೊಂದ ಪಿತರ ಚಿತ್ರವ ಕಾಂಬೆ ಕೃಷ್ಣ ನುದಯಸ ” ಎಂಬುದೂ—“ ಗುಡಿಕತ್ತಲೆಯೊಳು ಹಣತೆಗಳೆನೆದಿನೆ, ತನುವೇ ಪುಷ್ಟಿತವಾದಂತೆ ”—(ಬಳ್ಳಿಗೆ ಹೊ ಬಿಡದೆ) ಕತ್ತಲೆಗೆ ಹೊಬಿಟ್ಟಿರುವುದನ್ನುವುದೂ, ಹೊಸ ಹಾದಿಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಾಮ್ಯವುಳ್ಳ ಹೊಸ ಕವಿತ್ವಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪತಕ್ಕುವು ಗಳಲ್ಲ.

ಪದಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬದಲು ಮಾಡುವುದರ ಉದ್ದೇಶವು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಶಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸೌಂದರ್ಯವು ಕಂಡುಬರಬೇಕೆಂಬುದು. ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಹ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅದಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ದೋಷಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದು.

“—ಎಂದೀ ನುಡಿಗಳ ಕೇಳಲು, ಚಲುವೆಯ

ಮಳೆಗರೆದುದು ಕಣ್ಣು.”

“ಕೊಡದೊಳು ನೀರನು ತುಂಬಲು ಬಗ್ಗಿದ

ಕಡೆನು ಲಲನೆಯನು.”

“ಕ್ಷಣವೊಂದಚ್ಚರಿ ತೋರುತ ಸೀತೆಯ

ಹಿಂದಿರುಗಿತ: ಕಣ್ಣು.”

ಅನೇಕ ನವಕವನಗಳಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ವ್ಯಾಕರಣ ದೋಷಗಳು ಇಲ್ಲಿರದಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅರೆಸಮಾಸದ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಗೋಚರಿಸುವುದು.

ಸುಲಭ ನುಡಿಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿರುವ ‘ತ್ವಾತ’ (ಪು. ೪೪) ಪ್ರಾಸ ಕ್ರಾಂತಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ‘ಅವ್ಯವಹಾರಿಕ’ (ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಬಳಕೆಯ ಪದವೋ ಏನೋ) ‘ಮೇಡ’ (ಪು. ೪೭) ಮೂರು ಮಾತೃಗಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಮೆಲ್ಲನೆ ಎಂಬುದರ ಅಶುದ್ಧ ರೂಪವಾದ ‘ಮೆಲನೆ’ (ಪು. ೫೦) ಮೊಸರಿನ ಪಾತ್ರೆ ಯೆಂಬ ಸುಲಭ ನುಡಿಯ ಬದಲಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ‘ದಭಿಭಾಂಡ’ (ಪು ೮೩.) ಮೊದಲಾದ ಅಲ್ಪ ಪದದೋಷಗಳೂ ಇವೆ.

ಎಲ್ಲ ಕವನಗಳೂ ಮಾತ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ರೂಪಾಂತರಗಳಾಗಿವೆ. ಮೂರು ಮಾತ್ರೆಯ ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರೆಯ ಕವನಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಧುರ್ಯವು ನೆಲಸಿದೆ. ಐದು ಮಾತ್ರೆಯ ಗಣಗಳ ಕವನಗಳು ವಿರಳವಾಗಿವೆ. ಕವಿಯ

ಕೈ ಅದರಲ್ಲಿ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಪಳಗಿದಂತಿಲ್ಲ. ೩-೪ ೩-೪ ಮಾತೃಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿದ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಓಟವು ವಿಪರೀತವಾಗಿದೆ.

ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವ ‘ಗೋವಿನ ಮಟ್ಟಿ’ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಇವರು ಹಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ‘ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳ ಕನಸಿ’ ನಲ್ಲಿಯೂ ‘ಎರಡು ಹಕ್ಕಿ’ ಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಮಟ್ಟಿನೇ ಪ್ರಾಸರಹಿತವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಎರಡುದ್ದವಾದ ಸಾಲುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆದಿರುವ ‘ಕಡೆವೆಯ ಮುದುಕ’ ಕವನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ಮೂರು ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾಸವಿದೆ. ‘ಶರದ ಮತ್ತು ಶರಚ್ಚಂದ್ರ’ ದಲ್ಲಿ ಶರಪಟ್ಟಿದೆಯಿದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ಈ ಕವನಗಳಿಂದ ನವೀನ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಜನರ ಅಭಿರುಚಿಯು ಬೆಳೆಯುವುದೆಂದು ಕಂಡುಬರುವುದು.

ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ಅಂದವಾದ ಮುದ್ರಣವು ಇದಕ್ಕೊಪ್ಪುವಂತಿದೆ.

—ರಾ. ನ. ಮಳಗಿ

೨೯ ಧೂಮಕೇತು: ಇದೊಂದು ಖನುಖಕ ಕಾವ್ಯವೆಂಬ. ಮಂಗಳೂರಿನ ಹೆಸರಾದ ಸಾಹಿತಿಗಳೂ ಡಾಕ್ಟರ ಬಂಧುವಿನ ಸಂಪಾದಕರೂ ಆದ ಶ್ರೀ. ಕಡೆಂಗೋಡು ಶಂಕರಭಟ್ಟರು ಬರೆದುದು. ಧಾರವಾಡದ ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಪ್ರಕಟನೆ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೯೮೦ ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ೦—೧೪—೦.

ಶ್ರೀಧರನು ಮಂಗಳೂರಿನ ಧನಿಕವ್ಯಾಪಾರಿ. ವೆಂಕಟರಾಯ ಅವನಣ್ಣ; ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಸೀತಮ್ಮ. ಇವುಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ. ರಾಮಣ್ಣ (ಸೀತಮ್ಮನ ಅಣ್ಣ, ಶ್ರೀಧರನ ಕರಣಿಕ), ಚಂಚಲ (ಶ್ರೀಧರನ ಪ್ರೇಮಪಾತ್ರೆಯಾದ ಬಿದ್ದವಳು), ಮೋಹನ (ಚಂಚಲೆಯ ಸೋದರಮಾವನ ಮಗ—ಪ್ರಣಯಬದ್ಧ) ಇವರಿಗೆ ಕಥಾನಕದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವವು ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಕಥಾನಾಯಕನಾದ ಶ್ರೀಧರನು ಕಪಟ, ಧನಲಾಲನೆ, ಜಾರತ್ಯಗಳ ನೆಲೆಯಾಗಿರುವನು. ಅವನು ತನ್ನ ಜಾರಕರ್ಮದ ಲೀಲಾವಿಲಾಸಗಳಿಗಾಗಿ ರಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ ತತ್ತ್ವಪರಂಪರೆಗಳಿಂದ ಈ ದೊಡ್ಡ ಕಾದಂಬರಿಯಾಗಿದೆ. ಸೀತಮ್ಮನು ‘ಸೀತಮ್ಮ’ನೆ. ಶ್ರೀಧರನ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಯೆಲ್ಲ; ಅವನು ಪರಿಣಾಮವೇನು? ಎಂಬ ಉದ್ವಿಗ್ನತೆಯಿಂದಲೂ ಸೀತಮ್ಮ —ವೆಂಕಟರಾಯ-ಮೋಹನರ ಗತಿಯೇನು? ಪಾಪ-ತಿ

ಶ್ರೀಧರನ ಹೆಂಡತಿ (ಅವನ ವರ್ತನೆಗಾಗಿ ಕ್ಷಯರೋಗವಂಟು ವಾಕೆ)ಯ ಹಣೆಬರೆಹವೇನು? ಎಂಬ ಮರುಕದಿಂದಲೂ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಾಚನದಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲವಿರುವುದು. ಉಪ ಮಾನಗಳೂ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಣವೂ ಮನವೊಗುವಂತಿವೆ. ರಾಧಮ್ಮ, ಅವಳ ಸೊಸೆಯರಾದ ಸೀತಮ್ಮ-ಪಾರ್ವತಿಯರ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಹೃದಯವು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿರುವುದು. ಸೀತಮ್ಮನ ಸಹನಶೀಲತೆಯ ಸುಹೃದಯವು ಅವರ್ಣನೀಯವಾದುದು. ಶ್ರೀಧರನಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಯಾರದಿತ್ತು? ರೋಷೋನ್ಮತ್ತ. ನಾದ ವೃತ್ತವಿನಂತೆ ಕುಣಿಯುವ ವೆಂಕಟ ರಾಯ, ಕೋಪೋದ್ರಿಕ್ತನಾದ ಮೋಹನ, ಪರಿತಪ್ತನಾದ ರಾಮಣ್ಣ-ಈ ಮೂವರ ತುಬಾಕಿಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಧರನ ಪಾಪ ಪರಿಹೃತವಾದ ಒಡಲು ಎಷ್ಟು ಚೂರಾಗುವುದೋ ಎಂದು ವಾಚಕರು ಉದ್ವಿಗ್ನರಾಗಿರಲು, ಒಂದು ಗೊಂದಲವೆದ್ದು ಶ್ರೀಧರನಿಂದ ಮೋಹನನು ಮಡಿದು, ಅವನಿಗೆ ದ್ವೀಪಾಂ ತರವಾಸದ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುವುದು; ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ಪರಿ ಬದ್ಧವಾದ ಅವನ ಹೃದಯವೂ ಸೀತಮ್ಮ, ವೆಂಕಟರಾಯ, ರಾಮಣ್ಣ—ಇವರ ವಿಕಾರವಳಿದ ಸಹಜಪ್ರೇಮಲಹೃದಯ ಗಳೂ ಕೂಡಿ ಒಂದಾಗಿ ಹರಿದು ವಾಚಕರ ಮನವು ಹೆಗ್ಗರಾಗುವುದು.

ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾತಿನ ಸರಣಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಬರೆಯುವಾಗ ವ್ಯಾಕರಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಧರನ ಚರಿತ್ರೆಯ ಕೃತಕತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇದರಲ್ಲಿಯ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು ಯಂತ್ರದಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುವವು. ಕೆಲವೊಂದು ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೂ ಹಳಗನ್ನಡದ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳನ್ನೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಮ ಯೋಜಿತವಾಗಿಯೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಂಗಳೂ

ರಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಶಬ್ದಗಳು (ಗೇಣಿಚೀಟು, ಮಾಲಿಖಾನೆ, ಬೀಜಾಗ್ರ, ಆಣಿಹೊಡೆ, ಬಾಳೆಮೋತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು) ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಏಕೀಕರಣದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿತಕರವಾಗಿರುವುದು. 'ಜಿಕ್ಕುಮಕ್ಕಳ ಜೊಕ್ಕು ತೆಗಳು,' 'ಮಲ್ಲಿಕಾಸ್ಥಿತರುಚಿರೆ....' (ಪು. ೭) ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನೆತ್ತಿದ ಔಚಿತ್ಯವು ತೋರದು. 'ತಮ್ಮನ ನೆತ್ತರನ್ನು ಹೀರಿದ ಮೇಲೆ, ಪತಿತೆಯಾದರೂ....ಅಷ್ಟು ದ್ವೇಷ ತಮ್ಮನ ಮೇಲೆ!' (ಪು. ೧೫೦) ಎಂಬಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ ವಿಷಯವಾಗಿ ದ್ವೇಷವನ್ನೂ ಹೆಂಡತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನೂ ಒಂದೇ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಕೊನೆಗೆ ಉದ್ಗಾರಜಿಹ್ವವಿದ್ದರೂ ದ್ವೇಷವು ದುರ್ಬಲವಾಗಿದೆ. ಕ್ಷಿಪ್ರ ಕಾರಿತ್ಯ, ಹೃದಯಾಂತರ್ನಿಗೂಢ, ವೇಗಶಕಟಚಾಲನ ವಿದ್ಯೆಯ ಶಿಕ್ಷಾಚಾರ್ಯ, ಪ್ರೇಮಮಧುರಗಾನಾಸಕ್ತನಾಗಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಮಸ್ತಪದಗಳನ್ನು ತೊರೆಯುವುದು ಕನ್ನಡದ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಲ್ಲಿಯ ಮನುಷ್ಯರು ಹಾರುವುದು ಅತಿಯಾಗಿರುವುದು (ಆತು ರತಿ-ಆನಂದಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಲೇಖಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದಿತು. ಅದರೂ....): 'ರಾಮಣ್ಣನು ಜಟಿಕಾ ಗಾಡಿಯನ್ನೇರಿ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹಾರಿಹೋದನು.' (ಪು ೪೨) 'ಪದ್ದಣ್ಣ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹಾರಿದ (ಪು ೧೭೨) '....ಕಾರಿ ನಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತು.... (ರಾಮಣ್ಣ) ಹಾರಿಬಿಟ್ಟನು.' (ಪು ೧೪೭), ' 'ಮೋಹನನು ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಮೋಟಿ ರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಹಾಸಿಗೆಗೆ ಹಾರಿದನು ' (ಪು. ೧೪೮) ಇ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಜನರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುವುದೆಂದು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಗೆ. ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಈ ಲೇಖಕರಿಂದ ನಮಗೊದಗಲೆಂದು ಹಾರೈಕೆ.

—ಮಲ್ಲಾರಿ

ಸಾ ದ ರ ಸ್ವೀ ಕಾ ರ

ಪುಸ್ತಕಗಳು

೫೧. ನಂದನವನ(ರೂಪಕ ಚಿತ್ರಕ ಕಥೆಗಳು):—
ಆರವಿಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ ಹಲಸಂಗಿ. ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ಪ್ರಥಮ ಕುಸುಮ. ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಕಾಪಸೆ ರೇವಪ್ಪ ನವರು. ಮುನ್ನುಡಿಕಾರರು ಪ್ರೊ. ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ, ಎಂ. ಎ.

ಕ್ರೈಸ್ತ ಅಪ್ಪಮಾಂಶದ ೧೦೦+೧೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೦-೦ ಮಾಲೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ೩-೮-೦.

೫೨. ಧರ್ಮಜ್ಯೋತಿ:— ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥ ಮಾಲೆಯ ೧೭ನೆಯ ಕುಸುಮ. ಶ್ರೀ. ಮಂ. ಅ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಎಲ್. ಆವರ ವಿಚಾರ ಪ್ರಚೋ

ದಕ ನಾಟಕ. ಕ್ರಾ. ಅ.ದ ೨೦೬೦೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೪-೦

೫೩. ಸನಾತನಧರ್ಮ :—ಲೇಖಕರು ವಿದ್ಯಾಪಾಶ ಸ್ವತಿ ಓಡ್ಲಮನೆ ಆತ್ಮಾರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ನೇದಾಂತ ಸಂಘ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರ ಶತಾಬ್ದ ಉತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಕ್ರಾ. ಅ.ದ ೯೦+೧೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೮-೦.

೫೪. ಕುರಲವ (ನಾಟಕ. ದ್ವಿತೀಯಾವೃತ್ತಿ) :—ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಕಾಂತಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ. ಉಡುಪಿಯ ಕಿರಿಯರ ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಕಟನೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಪುನರಾವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಸಂತೋಷವೂ ಕಿರಿಯರ ಪ್ರಪಂಚದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಭಿಮಾನವೂ ಎನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಕ್ರಾ. ಅ.ದ ೬೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦.

೫೫. ಮುಂದಿನ ದೇವರು :—ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಕಾಂತಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ. ಕಿರಿಯರ ಪ್ರಪಂಚದ ತೊಡಲುಡಿ ಗ್ರಂಥ ಮಾಲೆಯ ೭ನೆಯ ನುಡಿ. ಕ್ರಾ. ಅ.ದ ೨೮ ಪು. ಬೆಲೆ ೦-೨-೦.

೫೬. ವಿಲಕ್ಷಣಾಕ್ಷರ :—ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ. ಅರಸೀಕೆರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘದ ಪ್ರಥಮ ಪುಷ್ಪ. ಕ್ರಾ. ಅ.ದ ೪೪ ಪು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦.

೫೭. ಮಹಾದೇವಿಯುಕ್ತನವರ ವಚನಾವೃತ್ತ :—ಸಂಗ್ರಾಹಕರು ಶ್ರೀ. ಸಿದ್ಧರಾಮ ದೇವರು, ಶ್ರೀ. ಸರ್ಪಭೂಷಣಮಠ, ಬಳೆಸೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ. ರಾ. ಸಾ. ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟೆಯವರ ಮಹಾದೇವಿಯುಕ್ತನವರ ವಚನಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಒಳ್ಳೆಯವನ್ನಾಯ್ದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಕೆಲವು ರಗಳೆಗಳೂ ಸಂಗ್ರಹಿತವಾಗಿವೆ. “ಆದ್ಯರ ಅರವತ್ತು ವಚನಗಳಿಗೆ...ಮಹಾದೇವಿಯುಕ್ತಳ ಒಂದು ವಚನ” ಎಂದು ಶ್ರೀ ಜೆನ್ನ ಬಸವಣ್ಣನವರಿಂದ ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಂಡ ಈಕೆಯ ವಾಙ್ಮಯದ ತಿರುಳುನುಡಿಗಳನ್ನು ಮಹಾದೇವಿಯುಕ್ತನವರ ದಿನಾಚರಣೆಯ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ

ಸಂಗ್ರಾಹಕರಿಗೂ ಅವರ ಸಹಾಯಕರಿಗೂ ಅಭಿನಂದನೆ.

೫೮. ಪ್ರಕಾಶಲೇಖನಕಲೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಸಚಿತ್ರ ಕನ್ನಡ ಫೊಟೋಗ್ರಾಫಿ :—ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಬಾಳಾಚಾರ್ಯ ಸಂಹಾಚಾರ್ಯ ಪ್ಯಾಟೆ, ಫೋಟೋ ಆರ್ಟಿಸ್ಟ್, ಸನಣ್ಣಿ. (ಜಿ. ಧಾರವಾಡ). ಕ್ರಾ. ಅ.ದ ೬೪+೮ ಪು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

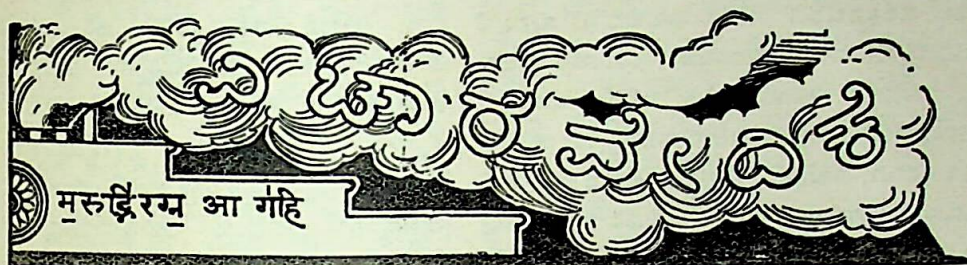
ಪತ್ರಿಕೆಗಳು

೫೯ ವಿಶಾಲಭಾರತ ದಾಷ್ಟೀಯ ಅಂಕ :—(ಹಿಂದಿ) ಸಂಪಾದಕ ಶ್ರೀ. ಬನಾರಸೀದಾಸ ಚತುರ್ವೇದಿ; ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಪಾದಕ ಶ್ರೀ. ಬ್ರಜಮೋಹನವರ್ಮಾ. ವಿಶಾಲಭಾರತ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ೧೨೦-೨, ಅಪರಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ರೋಡ್, ಕಲ್ಕತ್ತೆ. ಜ. ಕ. ಆಕಾರದ ೧೬೦ ಪುಟಗಳ ಚಿತ್ರಮುದ್ರೆ ಸಂಚಿಕೆ. ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ವಾರ್ಷಿಕಚಂದಾ ೬-೦-೦.

೬೦ ವೀರವಾಣಿ :—ಈ ಕನ್ನಡದ ಹೊಸ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಸುಸ್ವಾಗತ. ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಗಂಗಾಧರಪ್ಪ ಶಿವಪೂಜೆಪ್ಪಾ ಹೊದ್ದೂರ, ಬಮ್ಮಾಪುರಗಲ್ಲಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮಪ್ರಸಾರವೆ—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಾಲಕರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಜಾಗೃತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು—ಇದರ ಗುರಿ. ಇದೇ ಜೈತ್ರದಿಂದ ಹೊರಟಿದೆ. ಡಿ. ಅ. ದ ೨೪ ಪುಟಗಳು. ವಾ. ಚಂ. ೧-೮-೦.

ವರದಿಗಳು

೬೧ ಕರ್ನಾಟಕಸಂಘ ಮುಂಬಯಿ :—೧೯೩೫-೩೬ ನೆಯ ವರುಷದ ವರದಿ ಕೈಸೇರಿದೆ. “ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಂಘವು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆ ಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವದೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮುಂಡಲಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಅನಂದವೆನಿಸುತ್ತಿದೆ” ಎಂಬ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಮಾತು ನಮಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷಪ್ರದವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಘವು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಾ ಚಾಗೃತಿಯೂ ಪ್ರಸಾರಕಾರ್ಯವೂ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯಾಗಿರುವವು. ಅಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರು ಸಂಘಕ್ಕೆ ಇತೋತ್ಸಾಹ ಯವಾದ ಬಲವನ್ನೀಯಲಿ.

ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ ಅಬಿಸೀನಿಯ

ಕೆಳದಿ ದಿಸೆಂಬರದಲ್ಲಿ ಹೋರ-ಲಾವಲ ಶಾಂತಿಸಂಧಾನವು ನಿಷ್ಫಲವಾದ ಕೂಡಲೆ ಇಟಲಿಯು ಮುಂದಿನ ಮಳೆಗಾಲದ ಮುಂಚೆಯೆ ಅಬಿಸೀನಿಯವನ್ನು ಪಾದಾಕ್ರಾಂತ ಮಾಡುವ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಸಾಹಸವನ್ನೆಸಗಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಆದರಂತೆ ಹೊಸ ಹಮ್ಮಿನ ಸೇನಾಪತಿಗಳಾದ ಬಾಂಗ್ಲೆಯ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಯುದ್ಧತಂತ್ರವನ್ನೂ ಹೊಡೆದುದಾಯಿತು. ಇಟಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಭಯವು ಪೆಟ್ರೋಲ ಬಹಿಷ್ಕಾರ—ನಾವಿಕ ದಿಗ್ವಂಧನ ಎಂಬವೆರಡರಿಂದಲೇ. ಹೋರರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟ ಕ್ಯಾ. ಟ್ಯಾಂಫಿನಿ ಈಡನ್ನರು ತೈಲಬಹಿಷ್ಕಾರದ ಹೆರಟೆಯನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಹೊಡೆದರು. ಇದೆಲ್ಲದರಿಂದ, ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘವು—ಸಾನಕಾರವಾಗಿಯೇ ಆಗಲಿ—ಇಟಲಿಯನ್ನು ಹಣ್ಣು ಮಾಡುವುದು ಖಂಡಿತವೆಂದು ಕೆಲವು ಹುಚ್ಚು ಆಶಾವಾದಿಗಳು ನಂಬಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಫ್ರಾನ್ಸಿನ ನೆರವಿಲ್ಲದೆ ಬ್ರಿಟನು ಏನನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಯದು; ಫ್ರಾನ್ಸಂತೂ ಇಟಲಿಗೆ ಒಳಗಿಂದೊಳಗೆ ಅನುಕೂಲ—ಇಂತಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘವು “ಅಶುಭಸ್ಯ ಕಾಲಹರಣಂ” ಎಂಬ ಮಾರ್ಗವನ್ನನುಸರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿತು? ಪೆಟ್ರೋಲ ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ಅಂಕೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ಇಟಲಿ-ಅಬಿಸೀನಿಯಗಳ ನಡುವೆ ಶಾಂತಿಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಉಪಮಂಡಲವನ್ನು ನಿಯಮಿಸುವುದು, ‘ಯುದ್ಧವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘದ ಮುಖಾಂತರ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿ’ ಎಂಬ ಘೋಷಣೆ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡುವುದು—ಎಂಬೀ ಹುಡುಗಾಟ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಕಳೆಯಿತು. ಸಾಲದುದಕ್ಕೆ ಜರ್ಮನಿಯ ರಾಯನ್‌ಲ್ಯಾಂಡದ ನಿಶಸ್ತ್ರಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕ ಆಕ್ರಮಣವನ್ನು ಮಾಡಿದುದರಿಂದ, ಜಗತ್ತಿನ ಲಕ್ಷ್ಯ ಆತೃಕಡೆಗೆ ತೊಡಗಿತು. ಇಷ್ಟು ನೆನಪು ಸಾಕಾಗಿ, ಫ್ರಾನ್ಸು ಅಬಿಸೀನಿಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತೀರಾ ಅಲ್ಲಗಳೆದು, ಜರ್ಮನಿಯ

ಪಾರುಪತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ, ಅಕಾಂಡ ತಾಂಡವವನ್ನೆ ಮಾಡಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಇಟಲಿಗೆ ಅಬಿಸೀನಿಯವನ್ನು ನುಂಗಿ ನೀರುಕುದಿಯಲು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅವಸರವು ದೊರೆಕಿತು.

ಸೇನಾಪತಿ ಬಾಡೊಗ್ಲಿಯೊವಿನ ಸಮರನೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಧಾನಸ್ಥಾನವಿದ್ದಿತು. ಹೆಬಸಿಗಳು ತಳವೂರಿಂದ ಸಂಶಯ ಬಂದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಿಡಿಗುಂಡುಗಳನ್ನು ವಿಮಾನಗಳಿಂದ ನಿರ್ದಯವಾಗಿ ಎಸೆದುದಾಯಿತು. ಶುಶ್ರುಷಾಪಥಕಗಳು, ಯುದ್ಧಕ್ಷೇತ್ರದ ಹೊರಗಿನ ಪಟ್ಟಣಗಳು ಆಧುನಿಕ ಧರ್ಮಯುದ್ಧದ ಸಂಕೇತಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಕಾಳಗದ ಉಪಸರ್ಗದಿಂದ ದೂರವಿರಬೇಕಾದುವು. ಅವೂ ಬಾಂಬಿನ ಹಾವಳಿಗೆ ತುತ್ತಾದವು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸಾರ್ವರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕರಾರಿನಿಂದ ನಿಷಿದ್ಧವೆನಿಸಿದ ವಿಷವಾಯುವಿನ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಉಪಯೋಗವನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಶತ್ರುಸೈನ್ಯವನ್ನೂ ಅದಕ್ಕೆ ಆಹಾರಾದಿಗಳನ್ನೂ ದಗಿಸುವವರನ್ನೂ ಭಯಭೀತಗೊಳಿಸಿ ಹೆತಬಲರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವೇ ಇದರಲ್ಲಿಡಗಿತ್ತು.

ಈ ಅನಾನುಷ-ಅನೈಸರ್ಗಿಕ ರಣನೀತಿಯ ಫಲವಾಗಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಜೀವದ ಹಂಗುಮೋರೆದು ತಡೆದು ಹಿಡಿದ ಹೆಬಸಿ ಸೈನ್ಯವು ಇದೀಗ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಹತ್ತಿತು. ಉತ್ತರ ಗಡಿಸೀಮೆಯಲ್ಲಿನ ಇಟಾಲಿಯನ್ ಸೈನ್ಯವು ಮಕಾಲೆಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೂ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೂ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟಿತು. ಪಶ್ಚಿಮದತ್ತ ಸಾಗಿದ ಸೈನ್ಯವು ಟೆಂಬಿಯನದ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಸಕಾಸಾ ರಾಸಸೇಯೂಮರ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಿಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ತ್ಯಾನಾಸರೋವರದ ವರೆಗಿನ ಪ್ರಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ದಕ್ಷಿಣದ ಕಡೆ ಹೊರಟ ಸೈನ್ಯವು ಅಂಬಾ ಅಲಜಿಯೆಂಬ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟ ಹೆಬಸಿಗಳ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿತು. ಈ ಕಣಿವೆಯು ಬಹು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಮಳೆಗಾಲದ ಮುಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಈ ಗುಡ್ಡಗಾಡು

ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಟಲಿಯ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ತಡೆದು ಹಿಡಿದರೆ, ಮುಂದಿನ ಅಕ್ಟೋಬರದ ವರೆಗೆ ಇಟಲಿಯು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂಡುವುದಲ್ಲದೆ, ದಂಡಯೋಜನೆಯ ಪಾಶಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಬಿಗಿಯಲ್ಪಟ್ಟು ಅದು ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿತನವಾಗಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಊಹೆಗೆ ಉತ್ತೇಜಕವಾಗಿ, ಇಟಲಿಯ ಸುವರ್ಣನಿಧಿಯು ಅರ್ಧಕ್ಕಿಳಿಯಿತೆಂದೂ ಬಹುಷ್ಕಾರದ ಫಲವಾಗಿ ಅದರ ನಿಯೋಗವು ತುಂಬಾ ಕುಗ್ಗಿ, ಆಯಾತವು ೪೬% ರಷ್ಟು ಇಳಿಯಿತೆಂದೂ ಸುದ್ದಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗತೊಡಗಿದವು. ಆದರೆ ಅಂಬಾ ಅಲ ಜಿಯ ಕಣಿವೆಯು ಶತ್ರುವಶವಾದೊಡನೆ, ಒಡ್ಡು ಒಡೆದು ಗುಡ್ಡದಂತಹ ಜಲಪ್ರವಾಹವು ಮುಂದಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗುವಂತೆ ಇಟಾಲಿಯನ್ನರು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮುನ್ನಡೆದರು. ಹಬಸಿಗಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಇದರಿಂದ ಭಯಚಕಿತನಾಗದೆ, ಇಮ್ಮಡಿ ಫೈರ್‌ಫಂಡಿಂದ ಈ ನೆರೆಯನ್ನಡ್ಡಗಟ್ಟಲು ಡೆಸಿಯಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದನು.

ಆಶಾಂಗಿ ಸರೋವರದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಘನಘೋರ ಸಂಗ್ರಾಮವಾಗಿ ಹಬಸಿಗಳು ಇಟಲಿಯ ತೋಪುಗಳಿಗೆ ಎದೆಗೊಡಲಾರದೆ ಹಿಂದೆಗೆಯಬೇಕಾಯಿತು. ಬಾದಶಹರು ವೇಷಾಂತರ ಮಾಡಿ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಅವರ ಸಂರಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಡೆಸಿಯಲ್ಲಿ ತಳವೂರಿದ ಯುವರಾಜರೂ ಹೋದರು. ಡೆಸಿಯು ವಿರೋಧವಿಲ್ಲದೆ ಶತ್ರುಗಳ ಪಾಲಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಅಡಿಸ ಅಬಾಬಾ ರಾಜಧಾನಿಯೂ ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ದಕ್ಕಾಯಿತಲ್ಲದೆ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ದೇಶತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ, ಜೆರೂಸಲೆಮ್‌ಗೆ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಇತ್ತ ದಕ್ಷಿಣ ರಣಾಂಗಣದಲ್ಲಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಲಂಬದಿಂದಲೇ ಆದರೂ ಹರಾರ ಆದಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಶತ್ರುಗಳು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿರುವರು. ಇಟಲಿಯಲ್ಲಿ ವಿಜಯೋತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ನೆರೆ ಬಂದಿದೆ. ರೋಮನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪತನಾನಂತರ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ವಿಜಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದುದು ಇದೇ ಮೊದಲು. ಬಾಡೆಗ್ಲಿಯೊ ಅಬಿಸಿನಿಯದ ರಾಜಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಮುಸೊಲಿನಿಯು ನಾನೀ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಬಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ, ತನ್ನ ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿದನು. ಹಬಸಿಗಳೆಂದು ಸೋತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ನಾಡು ಹಗೆಗಳ ಪಾಲಾಯಿತು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಏಕಮೇವ ಸ್ವತಂತ್ರವೆನಿಸಿದ ನಿಗ್ರೋ ಜನಾಂಗದ ರಾಷ್ಟ್ರವೆಂದು ಪರದಾಸ್ಯದ ನೊಗವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿತು. ನಿಗ್ರೋಗಳ ದುಃಖದ ಬಟ್ಟಲು ತುಂಬಿತು. ಅವರ ಕೊನೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಧಾಮವು ನಿರ್ನಾ

ಮನಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೂ ಅವರು ದಸ್ಯುಗಳೇ! — ಇವೆನ್ನಿಜ. ಆದರೆ ಜಗತ್ತಿನ ಕರುಳು ಹಬಸಿಗಳಿಗಾಗಿ — ಅವರ ವಿರ ನರಪತಿಗಾಗಿ ಮರುಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಕಲಿತನಕ್ಕಾಗಿ ಅಂತಃಕರಣದ ಅಂತರಾಳದಿಂದ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ದಲಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತನು ಅವರ ಉದ್ಧಾರವನ್ನು ಇನ್ನೆಂದಿಗೇ ಆಗಲಿ-ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದರೆ, ತನ್ನ ಪುಣ್ಯಾಂಶದ ಬಲದಿಂದ ಅಬಿಸಿನಿಯವು ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಧ್ವಜವನ್ನು ಉತ್ತುಂಗವಾಗಿ ಮೆರೆದಾಡುವುದು ಖಂಡಿತ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಿಡಾದಿವಿರ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿ ಜನತೆಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹುಸಿಗಳಿಗೆ ಶಾಶ್ವತಸ್ಥಾನವು ದೊರಕಿದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ, ದುರ್ದೈವ ಧನ ದುಶ್ಚಾಸನರು ಪಾಂಚಾಲಿಯ ಸೀರೆಯನ್ನು ಸೆಳೆಯುವ ಎತ್ತುಗಡೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣಾದಿಗಳು ಒಳಗಡೆ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತ, ಏನೂ ಮಾಡಲಾಗದೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಂತೆ ಆ ಅನರ್ಥವನ್ನು ಮನದಣಿ ನೋಡುತ್ತ ಪ್ರತಿಕಾರದ ಒಂದು ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಕುಳಿತ, ಬ್ರಿಟನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ವೆಸ್ಟ್‌ಲಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘದ ಧುರೀಣರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಜಂಭಗಾರಿಕೆ ಹುಸಿತನವೂ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದಂತೆ ಜನತೆಯ ಮನದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಬೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಕಾಲಪುರುಷನು ಅಬಿಸಿನಿಯಕ್ಕೆ ಭಾಗ್ಯೋದಯವನ್ನು ಮತ್ತೆ ನೀಡಬಹುದು, ಬಿಡಬಹುದು. ಅವನ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಅರಿತವರಾರು? ಹಬಸಿಗಳೆಂದು ಗುಲಾಮರಾದರು. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ವಿರಚಿತದಿಂದ ಅವರು ಅಕ್ಷಯಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿರುವರು.

ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘದ ಅಂತ್ಯಕಾಲ

‘ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆ’ ಯೆ ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತತ್ವವಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಗುಹೋಗುಗಳಿಂದ ಆ ತತ್ವದ ಮಾನಭಂಗವು ಅನೇಕ ಸಲವಾಗಿದೆ. ಜಪಾನವು ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘದಿಂದ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಹೊರಬಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಇಟಲಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘದ ಹೊಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು, ಸಹಸದಸ್ಯರಾಷ್ಟ್ರವಾದ ಅಬಿಸಿನಿಯವನ್ನು ಪಾದಾಕ್ರಾಂತಮಾಡಿತು. ಇಸ್ಪರ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯು ರಾಯಿನಿಗ್ಲಂಡದಲ್ಲಿ ಸೈನ್ಯ ಹೊಗಿಸಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘಕ್ಕೆ ಮರ್ಮಾಘಾತವನ್ನೇ ಮಾಡಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘದ ಮಹಾ ಪ್ರಸ್ಥಗಳೆಂದರೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಇಟಲಿ, ಜಪಾನ ಮತ್ತು ಜರ್ಮನಿ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಜಪಾನ ಜರ್ಮನಿಗಳು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಹೊರಬಿದ್ದವು. ಇಟಲಿಯಿದ್ದೂ ಪ್ರಾಣಘಾತಕ ಕಾಯಕವನ್ನು ನಡೆಸಿದೆ. ಉಳಿದುವೆಂದರೆ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್

ಮತ್ತು ರಸ್ಯ. ಈ ತ್ರಿಕೂಟದಲ್ಲಿ ರಸ್ಯಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘದ ಬಗ್ಗೆ ಉದಾಸೀನತೆಯೇ ಇದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯ ಏಕಾಂತಿಯಿಂದ ಮನೋಮಾಲಿನ್ಯವು ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಜರ್ಮನಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪಕ್ಷಪಾತ. ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಇಟಲಿಗೆ ಅನುಕೂಲ. ಇಟಲಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ದಂಡಯೋಜನೆ ಹೇರುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಹುಸಿ ಗೊಳಿಸಿತು. ಮುಯ್ಯವೆಂದು ಜರ್ಮನಿಯ ಪ್ರತಿಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಫ್ರಾನ್ಸಿನ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಹುಳಕಲಿಸಿತು.

ಅಂತೂ ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘದ ಅಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘವು ಮರಣವನ್ನೆದುರಿಸೋಡುತ್ತಿದೆ. ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ತತ್ವವು ಭೂಮಧ್ಯ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋಗಿದೆ. ಪ್ರತಿರಾಷ್ಟ್ರವೂ ತಂತನ್ನ ಸಂರಕ್ಷಣದ ಏರ್ಪಾಡನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಜಪಾನವು ಮಂಚೂರಿಯವನ್ನೂ ಇಟಲಿಯು ಅಬಿಸಿನಿಯವನ್ನೂ ನುಂಗಿದ ಮೇಲೆ ಜರ್ಮನಿಯು ಯಾವ ಬಕಧ್ಯಾನವನ್ನು ನಡೆಸಿದೆಯೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಇಂದು ಕುತೂಹಲಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. "My Struggle (ನನ್ನ ಹೆಣಗಾಟ)" ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಲರ್‌ನ, ಜರ್ಮನಿಗೆ ಫ್ರಾನ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಜರ್ಮನಿಗೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಬೇಕು-ಆದರೂ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಂತೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿದುದಾಗಿರದೆ ಅಮೇರಿಕೆಯಂತೆ ಅಖಂಡವಾಗಿರಬೇಕೆಂದೂ ಧ್ವನಿತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದೇ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ, ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿದ್ದ ಜರ್ಮನ್ ವಸತಿಯು ಜರ್ಮನ್ ಭತ್ತದ ಕೆಳಗೇ ಇರಬೇಕೆಂದೂ ಬರೆದಿದೆ. ಇದರರ್ಥವು, ಆಸ್ಟ್ರಿಯ, ಲಿಥುವನಿಯ, ಪೋಲೆಂಡ್, ರೈಕೊ ಸ್ಲೊವಾಕಿಯ, ಯುಕ್ರೇನ್ ಮೊದಲಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಜರ್ಮನ್ ಜನವಸತಿಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿ ಆ ನಿಟ್ಟಿಗೆ ಜರ್ಮನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿಯೇ ಇರಬಹುದಾಗಿದೆ. ರಸ್ಯದ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಯಾಗಿ ಪ್ರಬಲವ್ಯಾಪ್ತವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂಬ ಹಿಟ್ಲರ್‌ನ ಬಹು ದಿವ್ಯದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯೂ ಇದರಿಂದ ಈಡೇರುವಂತಿದೆ. ಇಟಲಿ ಜಪಾನಗಳಂತೆ ಜರ್ಮನಿಯ ಸೈನಿಕ ಸಿದ್ಧತೆ ಸಾಕಷ್ಟಾಗಿ ದ್ದರೆ, ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರಸ್ಯದ ಯುಕ್ರೇನ್ ಪ್ರಾಂತದ ಮೇಲೆ ಆದ ಗಿಡಗದಂತೆರಗುತ್ತಿತ್ತೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆದರ ಸಿದ್ಧತೆ ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳದು ಮಾತ್ರ. ರಸ್ಯದ ಪಂಚಾರ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿನ್ನೂ ಮುಗಿಯದ್ದರಿಂದ, ಜರ್ಮನಿಯ ಅಸಿದ್ಧತೆಯು ಅದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವೇ ಆಗಿದೆ.

ರಸ್ಯದ ಬಲಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಜಪಾನವು ಕಂಟಕವಾಗುತ್ತಿದ್ದುದು ಜರ್ಮನಿಯ ಅಶಾಂತಿಗೆ ತುಪ್ಪವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ಅಂತೂ ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಅಸಹಾಯವೂ ಕರುಣಾಜನಕವೂ ಆಗಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಾಕ್ಷಿಯೆಂದರೆ, ತುರ್ಕಸ್ಥಾನದಿಂದಾದ ಲಾಸೆನ್ ಒಪ್ಪಂದದ ಭಂಗವು.

ತುರ್ಕಸ್ಥಾನವೂ ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಲಾಸೆನ್ ಕರಾರಿನನ್ವಯ, ದಾದಾನ್‌ಲಸ್ ಸಾಮುದ್ರ ಧುನಿಯಲ್ಲಿ ತುರ್ಕಿ ಸರಕಾರವು ನೌಕಾಬಲವನ್ನು ಇಡಲಾಗದು; ದಂಡೆಗುಂಟ ಕೋಟಿಕೊತ್ತಳಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗದು. ಈ ಸಾಮುದ್ರಧುನಿಯು ಸಮಸ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಹಡಗುಗಳಿಗೂ ತೆರೆದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಯುದ್ಧಕಾಲದಲ್ಲಿ ತುರ್ಕಸ್ಥಾನವು ತಟಸ್ಥವಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೂ, ಯುದ್ಧಾ ಸಕ್ತವಿದ್ದರೆ ತಟಸ್ಥ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಹಡಗುಗಳಿಗೂ ಅದು ಮುಕ್ತವಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಕರಾರು ತುರ್ಕಸ್ಥಾನದ ಭದ್ರತೆಗೂ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಕ್ಕೂ ಮುಳುವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅದನ್ನು ಮುರಿದೊಗೆಯುವ ಸಂಧಿಯನ್ನೇ ಅದು ನೋಡುತ್ತಿತ್ತೆನ್ನಬಹುದು. ಅದು ಸದ್ಯದ ವಿಸ್ತೃತ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ತಾನಾಗಿಯೇ ಸಿಕ್ಕಿತು. ತುರ್ಕಿ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಕೆಮಾಲ ಪಾಶಾ, ದಾದಾನ್‌ಲಸ್ ಸಾಮುದ್ರಧುನಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿನ ನಿಃಸೈನ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ತುರ್ಕಸ್ಥಾನವು ವ್ಯಾಪಿಸುವುದಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಂರಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ದುರ್ಗ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಹಿಟ್ಲರ್‌ನಿಗೂ ಇವನಿಗೂ ಎಲ್ಲಿ ಬಿಡುತ್ತದೆಂದರೆ, ಇವನು ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮ್ಯಪಂಥವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು, ಅಲ್ಲದೆ ಮುಂಚಿತ ತಿಳಿಸಿದನು.

ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕಾಗದಗಳು ಲಾಸೆನ್ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿಯಿಕ್ಕಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿವೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಗ್ರೀಸ್, ರಸ್ಯಗಳು ತಮ್ಮ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿವೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಇಟಲಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಮಾಲರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಭೂಮಧ್ಯ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಇಟಲಿಗೆ ಆತಂಕಗಳಾಗುವಷ್ಟು ಒಳಿತಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಆತ್ಮಾನಂದದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿತ್ತಿತು. ಗ್ರೀಸ್‌ನಂತೂ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಕೈಗೊಂಬೆಯು. ರಸ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ತಮಾನದ ರೂಪರಶಾಹಿಯ ನೀತಿಯುಳಿದಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ತುರ್ಕಸ್ಥಾನದ ಬೇಕೆಯು ಬಹು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬೇಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಸ್ವೇನಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಕ್ರಾಂತಿ

ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವೇನಿನಲ್ಲಿ ೨೮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲಗಳಾದವು; ೮೦ ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರು, ೫೦೦೦ ಸಂಪುಗಳಾದವು; ಸರಸ್ವತವಾದ ಬಂಡಿನಲ್ಲಿ ೨೫೫೦ ಜನರು ಸತ್ತರು; ೯ ಅರಾಜಕ ಒಳಸಂಚುಗಳ ಗುಟ್ಟು, ರಟ್ಟಾಯಿತು; ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳ ಕ್ರಾಂತಿಯೆದ್ದಿತು; ಕೃಷಿವಲರು ಅಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ರಾಜ್ಯಶಕಟವು ನಡೆಗೆಟ್ಟಿತು. ಜಗತ್ತಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ವರೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಭಯಂಕರ ಕೋಲಾಹಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಡೆದಿರುವ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ರಾಂತಿಯ ಸೂತ್ರಧಾರರು ಮೂವರಿದ್ದಾರೆ: ಡಿಗೊ ಮಾರ್ಟಿನ್‌ಜ್ ಬಾರಿಯೊ, ಆರ್ಯಾನಾ, ಜಿಲ್ ರೋಬೆಲ್ಸ್. ಬಾರಿಯೊ ಲೆನಿನ್ ನಂತೆ ಸಮಾಜಸತ್ತಾ ವಾದಿಗಳ ಮುಂದಾಳು; ಆರ್ಯಾನಾ ಕೇರೆನ್‌ಸ್ಕಿಯಂತೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಅಂಗೀಕೃತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ; ರೋಬೆಲ್ಸ್ ಹಿಟ್ಟರನಂತೆ ಘಾಸಿಷ್ಟ ಮತೀಯನು. ಈ ಮೂವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲನೂ ಪ್ರಮುಖನೂ ಬಾರಿಯೊ. ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನದ ಆಯಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಅನುಕೂಲಮತಗಳು ೩೮೬, ಪ್ರತಿಕೂಲ ಮತಗಳು ಹನ್ನೊಂದೇ. ಈತನ ಹಿಂದೆಯೇ ಕಬಲೇಸೆ ಎಂಬ ೬೬ ವರ್ಷದ ಜ್ವಲಜ್ವಹಾಲ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿಯು ನೇತಾರನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಸಲಹೆಯಿಂದ ಸ್ವೇನದ ರಾಜಕಾರಣವು ಸಾಗಿರುವುದು. ಹೊತ್ತು ಬಂದೊಡನೆ ಆರ್ಯಾನಾನನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆದು ಸೋವಿಯೆಟ್ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯನ್ನಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚನೆ ನಡೆದಿದೆ. ಹಾಗೂ ಇದು ಆಯಶಸ್ವಿಯೇನೂ ಆಗಲಾರದು. ಸ್ವೇನಿನಲ್ಲಿಯ ಭೂಮಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯವಾಗುವ ಮುಂಚೆಯೇ, ಅವರು ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟರು. ೩೩ ವರ್ಷದ ರೋಬೆಲ್ಸ್‌ನು ಕೊಲೆಯ ಉತ್ತೇಜಕನೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಸೆರೆಯಾಳಾಗಿರುವನು. ಈ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದ ಪಕ್ಷದ ವ್ಲೇಡಿಮಿರ್ ಎಂಬ ೭೦ ವಯಸ್ಸಿನವನು ಮುಂದಾಳಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಭಾವೀ ಚಲನವಲನದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಈ ಮುದುಕನನ್ನು ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಸ್ವೇನಿನ ಈ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ರಸ್ಯದ ನಂತರ ಇಷ್ಟು ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ಇದೇ. ಯುರೋಪದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಈ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಪಿಳಿಪಿಳಿ ನೋಡುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಲು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಈ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಅದಕ್ಕೆ ದಕ್ಕುವದೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ.

ಜಪಾನ್ ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಾಂ

ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಧರ್ಮದ ಹಾಗೂ ವಾಚ್ಯಮ ಪ್ರಚಾರವು ಈಗ ಭರದಿಂದ ನಡೆದಿರುವುದು. ಏಶಿಯಾ ಯುರೋಪಗಳ ಮುಸಲ್ಮಾನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ ಜಪಾನು ಸಂಧಾನವನ್ನೇ ನಡೆಸಿರುವುದೇನೋ ಎನಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜಪಾನಿನ ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಕೃಚಿತ್ತಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಈಗಲೋ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಸೀದಿಗಳು ಕೆಂಗಳಿಸುತ್ತಿವೆ. ಟೋಕಿಯೋದಲ್ಲಿ 'ಇಸ್ಲಾಮ್ ಮಂಡಲ' ವಿದೆ. ಆದರೆ ಕಟ್ಟಡವು ಅದ್ಭುತವಾಗಿರುವುದು. ಈ ಮಂಡಳದ ಮೂಲಕ ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಮ ವಾಚ್ಯವನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಅರಬಿ, ಫಾರ್ಸಿ, ತುರ್ಕಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾಷೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಇವು. ಆ ಭಾಷೆಗಳು ಅನೇಕ ಜಪಾನಿಗಳಿಗೆ ಅಪಕರಣವಾಗಿರುವವು. ಏಷಿಯಾ ಹಾಗೂ ಆಫ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಪೇಟೆಗಳನ್ನೇ ಆಕ್ರಮಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜಪಾನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಮ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತದ್ವಾರ ಮಾಡಿರುವುದೆಂದು ಹೇಳಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ತುರ್ಕಿಸ್ಥಾನದಿಂದಲೂ ಅರಬಸ್ಥಾನದಿಂದಲೂ ತದ್ಭಾವವು ಪ್ರೋಫೆಸರರನ್ನು ಜಪಾನಿಗೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿರುವರು. ಆದರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜಪಾನಿಗಳು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಜಪಾನು ಇಸ್ತಂಬೂಲಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಜಪಾನಿನ ಮುಸಲ್ಮಾನರನ್ನು ಕಳುಹಿ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಾರೀ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ನಡೆಸಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಟ್ಟೆಯ ಗಿರಣಿಯನ್ನೇ ನೆರವಿಗೊಳಿಸಿತು. ಕಾಬೂಲದಲ್ಲಿ ಅಫಗಾನ-ಜಪಾನಿ ನಡೆಕ್ಷೇಪದ ಸ್ಥಾನವೆಯಾಗಿದೆ. ಜಪಾನಿನ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಶಿಷ್ಟಮಂಡಲವೊಂದು ಅಫಗಾನ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಳಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಅಫಗಾನವೂ ಜಪಾನಿನ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಪ್ರೊಫೆಸರ್, ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಹವನ್ನು ತೋರಿತು. ಮುಸಲ್ಮಾನ ದೇಶಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜಪಾನು ಕೆಲವು ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುವುದು: ಅರಬಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣ; ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ವಸತಿ ಭೋಜನಗಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು; ಅನ್ಯದೇಶೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿರುವುದೊಂದು ಮೈಲಿಗೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸೈನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಾಲಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರಾಣಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ

ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ಮದ್ದುಮಾಡಿ ಜಪಾನು ಅವರ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ಹವಣಿಕೆಯಾಗಿರುವುದು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಂಟಕಗಳು

ಮಾಡರ್ನ್ ರಿವ್ಯೂಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಶ್ರೀ. ರಮಾನಂದ ಚತರ್ಜಿಯವರು ಒಂದು ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿಯರಲ್ಲಿ ಯೋಧ್ಯಾ-ಅಯೋಧ್ಯಾ ಜಾತಿಗಳೆಂದು ಮಾಡಿದ ವರ್ಗೀಕರಣ, ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೋರಿದ ದೊಡ್ಡ ತನ, ಕೆಲವೊಂದು ಜಾತಿ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸೌಕರ್ಯ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾಕರಿಗಾಗಿ ಕಾದಿಟ್ಟ ಸೌಕರಗಳ- ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವಿಘ್ನಕಾರಿಗಳೆಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಷಾಭೇದ, ನಿರಕ್ಷರತೆ, ಧರ್ಮಭೇದ ಮೊದಲಾದವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಅತಂಕವಾಗಿರುವವೆಂದು ಹರಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಕಲ್ಪನೆಯು ಅಸತ್ಯವಾಗಿರುವುದು. ಅಂದೆಂತೆಂದರೆ—

“ಸೋವಿಯೆಟ್ ರಸ್ಯದಲ್ಲಿ ೨೦೦ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಜನರಿಂದಾಗಿ; ವರ್ಣಭೇದಕ್ಕೂ ಜಾತಿಭೇದಕ್ಕೂ ರೈತನ ಇಲ್ಲ; ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯ ವರೆಗೂ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಗಾವಿಲಿದ್ದರು; ಅವರಿಗೆ ಬರೆಯುವ ಭಾಷೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ವಾಚ್ಚಿಯದ ಮಾತೇಕೆ? ಅಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗಳು ಇಲ್ಲಿಗಿಂತಲೂ ಎಷ್ಟೋ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ; ಅವರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾತಾಜ್ಞಾತ ಧರ್ಮಗಳೆಲ್ಲವೂ ಉಂಟು. ಆದರೂ ಆ ದೇಶವು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಅಮೇರಿಕೆಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ವಸ್ತುತ್ವದ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಬಹಳ; ಭಾಷೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು; ಅಲ್ಲಿ ರೆಡ್ ಇಂಡಿಯನ್ನರ ಜಾತಿಗಳು ಅಸಂಖ್ಯ; ಅಲ್ಲಿ ಯುರೋಪ್, ಆಫ್ರಿಕಾ, ಏಶಿಯಾಗಳ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಜನರು ಏಕತ್ರಿತವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ರೆಡ್ ಇಂಡಿಯನ್ನರ ೨೦೦ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ನಾನಾ ಭಾಷಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕೆಯು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಪಂಥಗಳೂ ಅನಂತವಾಗಿವೆ. ಇಷ್ಟಾಗಿಯೂ ಅದು ಸ್ವತಂತ್ರ. ಮೂರನೆಯದು ಕಾನಡಾ. ಅಲ್ಲಿ ೧೭೮ ಮಾತುಗಳು, ೫೩ ಪ್ರಾಂತಗಳು, ೭೯ ಧರ್ಮಪಂಥಗಳು; ಜನಸಂಖ್ಯೆಯೋ ಒಂದೇ ಕೋಟಿ; ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೩೫ ಕೋಟಿ. ಆದರೆ ಅದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಇದು ಪರತಂತ್ರ. ಇತರ ಎಷ್ಟೋ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಾತಿಭೇದವುಂಟು. ನಾನು ಜಾತಿ ಸತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕೆಂಬವನಾದರೂ ಜಾತಿಗಳೆಲ್ಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವುಂಟೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆಯಷ್ಟೆ. ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣದ್ವೇಷದಿಂದ ಅಥವಾ ಧರ್ಮದ್ವೇಷದಿಂದ ದಂಗೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಆಕ್ಷೇಪನೆತ್ತುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಭಾವವು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೂ ಅಡ್ಡಬರುವುದಿಲ್ಲ.”

ಹೀಗೆ ಜಾತಿ ಧರ್ಮ ಭಾಷೆಗಳ ವಿವಿಧತ್ವವೂ ಶಿಕ್ಷಣಾಭಾವವೂ ಪಾರತಂತ್ರ್ಯದ ಮೂಲಗಳಾಗಿರದೆ ಬೇರೆ ಕೃತ್ರಿಮ ಕಾರಣಗಳುಂಟೆಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡದ ಮುನ್ನಡೆ

ಪಯಣ

ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ರೇಶ್ಮಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾರಾಯಣ ಗೋವಿಂದ ನಾಯಕರವರು ಜಪಾನಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದರು. ಅವರು ೩-೪ ತಿಂಗಳು ಅಲ್ಲಿದ್ದು ಆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಹಾಯವಾಗಲೆಂದು ಹಾರೈಸಲಾಗಿದೆ.

ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮೈಸೂರು ಪ್ರಭುತ್ವದವರು ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಗದದ ಕಾರಖಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ

ರುವರು. ವಿದೇಶೀಯ ಕಾರಖಾನೆಗಳೊಡನೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವ ಭಾರತೀಯ ಕಾರಖಾನೆಗಳ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವೂ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತ ಈ ಹೊಸ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುತ್ತಿರುವುದು ಅಭಿಮಾನದ ಸಂಗತಿಯೆ ಸರಿ. ಇದೊಂದು ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಜ್ಞರಿಂದ ನಡೆವುದೆಂದರೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದುಲಕ್ಷ ಬಂಡವಾಳದಲ್ಲಿ ೧೦ನೆಯಂಶವನ್ನು ಸರಕಾರವು ಕೊಡುವುದು; ಉಳಿದುದನ್ನು ಪಾಲುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಸುವುದು. ಲಕ್ಷಾಂಕ ಗ್ರಾಂಟಿ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸ್ವದೇಶೀ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ 'ಭಾರತದ ಶಿಖಾಮಣಿ' ಯೆಂದು ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಂಡ ಮೈಸೂರು ಈ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಕೀರ್ತಿ ತರಲಿ.

ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾರ

ವೈಯಾಕರಣ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು ಶಾಲೆಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಅಷ್ಟು ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸಹಿಸಲು ಶಕ್ತರಾಗಿ ಬರುವವರಿಗೆ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೊಡುವುದಷ್ಟೇ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಂತಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜಸೇವಾಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಸದಸ್ಯರು ಊರೂರು ಅಡ್ಡಾಡಿ, ಕರ್ನಾಟಕದ ವಾಙ್ಮಯ, ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಬಗೆಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಬಗೆಗೂ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವರು. ಎಸ್ಪಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ತಲಕಾಡು ಅರಸಿಕೆರೆ ಮುಂತಾದೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತವಾಚನ, ತಲಕಾಡಿನ ಗಂಗಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ, ರೇಡಿಯೋ, ಕಾಲಿದಾಸ, ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರ, ಧರ್ಮ ಇವುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಸುಲಭ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಡರು.

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಮಾರಕೋತ್ಸವ

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪಟ್ಟತಸಾವಂತರೊತ್ತೊತ್ತನ ಮಂಡಲದವರ ಜಿನ್ನಹದ ಮೇರಿಗೆ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ಉತ್ಸವವು ಎಸ್ಪಿಲ್ ೨೮ ನೆಯ ದಿನ ಆಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅಂದಿಗೆ ಆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ ೬೦೦ ವರ್ಷಗಳಾದವು. ಉತ್ಸವವು ಜರುಗಿದ ಊರುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಬಗೆಗೆ ಅಭಿಮಾನವು ಜಾಗೃತವಾಗಿರುವುದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಧಾರವಾಡ, ವಿಜಾಪುರ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಹೈದರಾಬಾದು, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಗದುಗು, ಬೆಂಗಳೂರು, ಮುಂಬಯಿ, ಸೊಲ್ಲಾಪುರ, ಗಲಗಲಿ, ಹೊಸೂರು, ಚಿಕ್ಕೋಡಿ, ರಾಣಿಬೆನ್ನೂರು, ನವಲಗುಂದ, ತಾಂಜಿ, ಕುಂದಗೋಳ ಇತ್ಯಾದಿ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಪರಸ್ಪರಗಳಿಂದ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಕುರ್ತಕೋಟಿ ತ್ರಿಮಚ್ಚಂಕರಾಚಾರ್ಯರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದುದೊಂದು ಮುಂಬಯಿಯ ಉತ್ಸವದ ವಿಶೇಷ. ಈ ಉತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನೋತ್ಸಾಹದ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿ ನವಿಲುಗುಂದದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಾಙ್ಮಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘವೊಂದು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು. ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿ ದಿವಂಬರದಲ್ಲಿ ಜರುಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರಮಂಡಲದವರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ ಉತ್ಸವದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಜರುಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಅಂದೇ ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ರಾ. ಸಾ. ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟೆಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಸವಸಮಿತಿಯೊಂದು ಏರ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರದರ್ಶನ

ಬೆಳಗಾವಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೂಟದವರು ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದರು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾದ ಮಂಗಳೂರಿನ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದ ಇದ್ದ-ಬಿದ್ದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ಚರಿತ್ರೆ ತತ್ವಕ ಲೇಖನವನ್ನು ಜಯಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಯತ್ನವು ದ್ವಿತೀಯಾವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ಸ್ವರೂಪ ಹೊಂದಿ ನೋಡು. ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಎಸ್ಪಿಲ್ ೧೬ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ವಕೀಲ ಸಮ್ಮೇಳನವು ನಡೆದಾಗ ಅಖಿಲಭಾರತದ ದೇಶಭಾಷೆಗಳ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಶ್ರೀ. ಆರ್. ಎಸ್. ಅರಾಧ್ಯರವರು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು.

ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿಯೂ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಶರೀರಸಾಮರ್ಥ್ಯ

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಫಿಜಿಕಲ್ ಕಲ್ಚರ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿದೆ. ವ್ಯಾಯಾಮ ಕಣದಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಹೊಂದಿರುವ ಮಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರೊ. ಎಸ್. ಶೇಷಪ್ಪನವರು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಮುಂಚೆ ಇದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡದ ಯಾವುದೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯದ ಅಥವಾ ಬಡ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಹಾಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಈ ಸಂಕಲನವರು ಆಗಾಗ ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡುವುದುಂಟು. ಮೊತ್ತವನ್ನು ಎಸ್ಪಿಲ್ ೨೬ನೆಯ ದಿನ ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕಿನ ಎರ್ಮಾಕೆರೆ ತೆಂಕ ಗ್ರಾಮದ ಬ್ರಹ್ಮಗರಡಿಯ ನೆರವಿಗಾಗಿ ಮೂಲ ಮೇಯರ್ ಶ್ರೀ. ನಿಜಿಮ ಸಾಹೇಬರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರದರ್ಶನವಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಂದರು: “ನಾನು ಯುರೋಪಿನ ಹಲವು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಸರ್ಕಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ರೋಮಾಂಟಿಕ್ ಕಾರಿಯಾದ ಅದ್ಭುತ ಸಾಧಕಗಳನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ದ. ಕ. ದವರ ಈ ಪ್ರಶಂಸನೀಯ ಕೌಶಲವು ನನ್ನನ್ನು ಕಣ್ಮರಿಸಿತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರತಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶ್ರೀ. ಶೇಷಪ್ಪನವರನ್ನು ನಾನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.”

ನಮ್ಮ ಮಾತು

ನಮ್ಮನ್ನಿಗಲಿದ ಸಾಸನೂರು

ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರೂ ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ. ಅ. ತು. ಸಾಸನೂರ ಅವರ ಮರಣವಾರ್ತೆ ಯನ್ನಿರುಹಲು ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಾದವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ತುಂಗ ಭವೈಯ ಪ್ರೇಮಾಯತನದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಹೋದ ಇವರ ಅಕಲ್ಪಿತ ನಿಧನದ ವರ್ತಮಾನವು ಅವರ ಸತ್ವದಯಮಿತ್ರರ ಹಿರಿಬಳಗದ ಮೆಲೂ ಕನ್ನಡಪ್ರೇಮಿಗಳ ಮೇಲೂ ಸಿಡಿಲಿನಂತೆರಗಿದೆ. ಬಹುಗುಣಸಂಪನ್ನರೂ, ಮೇಧಾವಿಗಳೂ, ಮಾರ್ಮಿಕ ವಿನೋದಿಗಳೂ, ತುಂಬಾ ಸೌಜನ್ಯಶಾಲಿಗಳೂ ಅವರಾಗಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ನಿಕಟ ಸ್ನೇಹಿ ತರಿಗೆ ಜೀವದ ಗೆಳೆಯರೂ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಿಚಯಸ್ಥರಿಗೂ ತುಂಬಾ ಸ್ವೈಹಣೀಯರೂ, ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವರಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಸರಸ ಸಜ್ಜನಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರೇಮಾದರವನ್ನು ಪಡೆದವರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಅರುಣೋದಯದಂತಿರುವ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ಸಮಸ್ತರಲ್ಲಿ ಆಗಲಿಹೋದುದು, ವೈಯಕ್ತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ—ಕನ್ನಡ-ಕರ್ನಾಟಕಗಳಿಗೆ ಅಪಾರ ಸೇವೆ ಹಾನಿಯನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಿದೆ. ಅರೆಬಿರಿದ ಈ ನೋವು ಅರಳಲಿರುವ ಸೌಂದರ್ಯ-ಸೌಗಂಧ್ಯಗಳ ಸುಮನೋಹರತೆಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಬೀರಿತ್ತು. ಅವರಲ್ಲಿ ಹಲವರ ಆಸೆಗಳು ನೆಟ್ಟಿದ್ದವು. ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ವೈಯವಾದಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ, ಮಾತಿ ನಲ್ಲಿ ಮೌಮೈ ವ್ಯಂಗ್ಯವಿವೋದವು ಮೃದೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಅವರಿಗೆ ವೈಯವಾದದ ಗೊಡ್ಡ ಹರಟೆ ಸೇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಜೀರ್ಣವಾಗಿರದ, ಮುಗಿಲ ಕೆಣಕಲು ಹೊರಟ 'ಗೂಢ ಗುಂಜನ' ವು—Mysticism—ಅವರಿಗೆ ರುಚಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಉಳ್ಳೇಬನದಲ್ಲೊ ಮೌಮೈ ಒಗರು ತೋರಿಬರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಆ ಒಗರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಧುರ್ಯವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಜೀವನವೇ ಒಂದು ಸೌಂದರ್ಯಾನ್ವೇಷಣದಂತಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಂಗ್ಯವೂ ಸುಬಕರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸಭೆ-ಸಮ್ಮೇಲನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯು ರುಚಿಕಟ್ಟಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಸಣ್ಣ ಮಾತನ್ನೂ ಕುಸುರಿಸಿ ಅಂದಜಿಂದವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಅವರ ಚಾತುರಿಯು ಅಪ್ರತಿಮವಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀಯುತರು ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು. ಹೈಸ್ಕೂಲು

ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ವರಗತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪಾಸಾಗುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದರು. ಬಿ. ಎ. ಅದನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷ ಫೆಲೋಗಳಾಗಿದ್ದು, ಎಂ. ಎ. ಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಥಮವರ್ಗದಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಹೊಂದಿದರು. ಕೂಡಲೆ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸ್ಥಾನವು ದೊರೆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅವರು ಪ್ರಾಣಭೂತರಾಗಿದ್ದರು. ಇತಿಹಾಸಮಂಡಲದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘವು ಪುನರೂರ್ಜಿತವಾಗಬೇಕೆಂದು ತನುಮನಗಳಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಗಣೇ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಟ್ಯಸಮ್ಮೇಲನವನ್ನೂ ವಾಚನಾಲಯಪರಿಷತ್ತನ್ನೂ ಕೂಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಭಾಗವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಮರಣಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇವರು ಬರಿ ಅಲ ವಯಸ್ಸಿನವರಾಗಿದ್ದು, ಅನಿವಾಹಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಈಜಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯವು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಕ್ಷಯಭಾವನೆಯೂ ಹಣಕಿ ಹಾಕಿತ್ತು. ಪ್ರೇಮಾಯತನದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ತಂಗಿದ್ದವರು ಮೇ ೧೪ನೆಯ ತಾ.ನ ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ೧೧ ಗಂಟೆಗೆ ಅಕಾಲಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ತುತ್ತಾದರು. ಅವರ ತಾಯಿ, ಬಂಧುಬಳಗ ನೋದಲಾದ ಕುಟುಂಬೀಯರಿಗೂ ಸ್ನೇಹಿತವರ್ಗಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಅನುತಾಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ಅವರಿಗೆ ಸದ್ಗತಿ ದೊರೆಯಲೆಂದು ದೇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸ್ವರ್ಗೀಯ ಡಾ. ಅನ್ನಾರಿ

ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಡಾ. ಎಂ. ಎ. ಅನ್ನಾರಿಯವರು ಮೇ ೧೦ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಮಸೂರಿಯಿಂದ ದಿಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಉಗೆಬಂಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ತೀರಿಕೊಂಡರು. ಇದರಿಂದ ಅಖಿಲ ಭಾರತವೇ ದುಃಖಾಕುಲವಾಗಿರುವುದು. ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಿದ್ದ ಮಹತ್ವವೇ ಅವರ ವಿಯೋಗದಿಂದ ನಮಗೊದಗಿದ ಹಾನಿಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಬರೆಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ.

ಇವರು ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತದ ಗಾಂಧೀಪುರದಲ್ಲಿ ೧೮೮೦ ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಅಲಹಾಬಾದದ ಮ್ಯಾಕ್‌ಸೆಂಟ್ರೆಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ನಿಜಾಮ ಕಾಲೇಜಿ

ನಲ್ಲಿಯೂ ಶಿಕ್ಷಣಪಡೆದು ಪದವೀಧರರಾದರು. ಎಡಿನಬರೋ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಹಲವು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದವಿಗಳನ್ನೂ ಲಂಡನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಎಲ್. ಆರ್. ಸಿ. ಪಿ. ಪದವಿ ಯನ್ನೂ ಗಳಿಸಿಕೊಂಡರು. ಕೆಲವು ಕಾಲ ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಚೆಲರಿಂಗ್ ಕ್ರಾಸ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾವುಸ್ ಸರ್ಜನ್ ರಾಗಿಯೂ ಲಾಕ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಆಫೀಸ ರರಾಗಿಯೂ ಸೇಂಟ್ ಪೀಟರ್ಸ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಕ್ಲಿನಿಕಲ್ ಆಸಿಸ್ಟೆಂಟರಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರು. ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಎಡಿನಬರೋ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಮೆಡಿಸಿನ್ ಮತ್ತು ಮಾಸ್ಟರ್ ಆಫ್ ಸರ್ಜರಿ ಎಂಬ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಬಂದರು.

ಡಾಕ್ಟರರು ೧೯೧೨-೧೩ರಲ್ಲಿ ತುರ್ಕಿಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಶುಕ್ರೂಪಾ ಪಥಕವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದರು. ೧೯೧೭-೧೮ರಲ್ಲಿ ಹೋಂರೂಲ್ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವನ್ನು ವಹಿಸಿ ದ್ದರು. ೧೯೨೦ರಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗಿಗೂ ೧೯೨೨ರಲ್ಲಿ ಮದರಾ ಸಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ೧೯೩೦-೩೨ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಮನೆಯ ವಾಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರು. ೧೯೩೪-೩೫ರಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಬೋರ್ಡಿನ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರವರ್ತಕರೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಡಾ. ಅನಸಾರಿಯವರಿದ್ದರು. ಇವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯುಂಟಾಗ ಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಲ್ಲಿಗೆದಂಡೆಯನ್ನು ಮುಡಿದ ಪರಿಣೀತೆ

ಈ ಸಲದ ಮುಖಚಿತ್ರವಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದೇ 'ಮಲ್ಲಿಗೆ ದಂಡೆ'ಯ ಹೊದಿಕೆಯ ಚಿತ್ರವಾಗಿರುವುದು. ಇದನ್ನು ಮುಂಬಯಿಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮನೀಷಿ ದೇಯೆಂಬ ವಿಖ್ಯಾತ ವಂಗೀಯ ಕಲಾನಿಪುಣರು ಚಿತ್ರಿಸಿರುವರು. ಈ ಚಿತ್ರ ವನ್ನು ತರಿಸುವುದು, ಪಡಿಯಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದು, ನಮ್ಮ ಮುದ್ರಣಾಲಯದಲ್ಲಿಯೆ ಮುದ್ರಿಸುವುದು ಇವುಗಳಿ ಗಾಗಿ, ಅಂತರಂಗವೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ೨-೩ ತಿಂಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಮಲ್ಲಿಗೆದಂಡೆಯನ್ನು ವಾಚಕರಿಗೊಪ್ಪಿಸಲು ಇಷ್ಟು ತಡ ವಾಯಿತು. 'ಪರಿಣೀತೆ' ಕಾದಂಬರಿಯ ಅಚ್ಚು ಈಗಾಗಲೇ ಮುಗಿದಿರುವುದು. ಇನ್ನು ವಾರವೊಮ್ಮೆತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಎರಡೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಲ್ಲಿಗೆದಂಡೆಯನ್ನು ಮುಡಿದ ಪರಿಣೀತಿಯು ಕನ್ನಡಿಗರೆಡೆಗೆ ಹರಕೆಗಾಗಿ ಬರುತ್ತಾಳೆಂದು ಭರವಸೆಯಿದೆ.

ಮಲ್ಲಿಗೆದಂಡೆಯು ಜ. ಕ. ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೩ನೆಯ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯ ಪುಷ್ಪ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರುಷದ ಮೊದಲ

ಪುಷ್ಪವಾದ 'ಪರಿಣೀತಾ' ಅದರ ಚಂದಾದಾರರಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾಹಣಕ್ಕೆ (ರೂ. ೩-೪-೦+೦-೩-೦) ವಿದ್ವ. ಪಿ. ಯಿಂದ ಕಳಿಸಲ್ಪಡುವುದು. ದಯವಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಅವರು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಎಂದಿನಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ರೆಂದೂ ಈ ವರುಷ ಚಂದಾದಾರರಾಗಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದವರ ಹಾಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಸಹಾಯಮಾಡುವರೆಂದೂ ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

ಜ. ಕ. ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಬಹುಮಾನ

ಜ. ಕ. ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ತರಗಣಿ ಬಾರದೆ ಅದರ ಉತ್ಪನ್ನ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದಷ್ಟನ್ನೇ ಉಚಿತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿ ಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ೯ನೆಯ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಬಗ್ಗೆ ೨೨-೮-೦ ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಂಚಿ ವುದು ಈ ನಿಯಮಾನುಸಾರವಾಗಿಯೆ. ಈ ಮೇರೆಗೆ ಜ. ಕ. ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ೭ನೆಯ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿ ತಿದ್ದುಪಡೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯ ಕೆಲವು ಲೇಖನಗಳು

ದ. ಅಭಿ ಕೆಯಲ್ಲಿಯ ಭಾರತೀಯರು

ಸಚಿತ್ರ ಲೇಖನ.

ಮನಸ್ತಾಪ (ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಧನಂಜಯರಾವ್)

ಇಜ್ಜೋಡಾದ ಜೋಡಿನ ಬಾಳುವೆಯ ಒಂದು ಮಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕ ಕಥೆ.

ನಾಮಧಾರಣೆ (ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಎ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ್)

ಗಾಯರು, ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಎಲ್., ಮೈಸೂರು) ಈ ಹಣೆಬರಹವು ಹುಟ್ಟಿದುದು ಹೇಗೆ? ನೀತಿ ದೆಂತು ? ಈ ಹಣೆಬರಹವನ್ನು ತೊಡೆದರಾಗದೆ?

ದ್ರಷ್ಟಾರರಾದ ಏ. ಈ. ಯವರು ('ಮಧುರಚಿನ್ನ')

ಚರಿತ್ರಾತ್ಮಕ ಲೇಖನ

ಮಾನವನು ಮೇಲಕ್ಕೇರಿದುದು (ಶ್ರೀ. ರಾ. ನ. ಮಕ್ಕಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ):

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಪಶುಗಳ ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿಯೆ ಬುಗಿ ಗಲಿತ ಇವನು ಅದನ್ನೇ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆರಿದ ಅಚ್ಚರಿಯ ಕತೆ.

ನೀನಾರೆ ? (ಶ್ರೀ. ವೈ. ಎಂ. ಪಣ್ಣುಬಯ್ಯ, ಬಿ. ಎ. ಬೆಂಗಳೂರು):

ಕಥಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರಣಯದ ಮಧುರ ಮಂಜು ನಿರ್ಮಲ ನಿರ್ಝರ.

ಪರಿವಿಡಿ

ಬುದ್ಧ-ಸುಜಂತಾ (ಮುಖಚಿತ್ರ)				ಶ್ರೀ. ಯಡ್ವೇಶ್ವರ ಶುಕ್ಲ	೪೧೯
ವರ್ಣಗಳ ಸಂಗಮ				ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಗೋವರ್ಧನರಾಯರು, ಧಾರವಾಡ	೪೧೯
ಹೊನಲು (ಕವಿತೆ)				 'ಮೂರ್ತಿ'	೪೨೩
ಮನಸ್ತಾಪ (ಕತೆ)				ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಧನಂಜಯರಾವ್	೪೨೪
ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದವರಾರು ?				ಶ್ರೀ. ಡಿ. ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯರು, ಬಿ. ಎ. (ಆನರ್ಸ್),	೪೨೭
ಸಮಾರೋಪ				 ಸಂ.	೪೨೯
ತಂಗಾಳಿ (ಕವಿತೆ)				ಶ್ರೀ. ಎ. ಸಿ. ಶಂಕರಭಾರತಿ	೪೩೦
ನಾಮಧಾರಣೆ				ಶ್ರೀ. ಮಂ. ಅ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಎಲ್., ಮೈಸೂರು	೪೩೦
ದ್ರಷ್ಟಾರದಾ ಎ. ಈ. ಯವರು				 'ಮಧುರಜಿನ್ನ್'	೪೩೭
ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ (೨)				ಶ್ರೀ. ಕಡೂರು ಶ್ರೀಪಾದ, ಮೈಸೂರು	೪೪೧
ಹುಚ್ಚಾಟ (ಕವಿತೆ)				ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟರಮಣ ಆಚಾರ್ಯ, ಉಡುಪಿ	೪೪೬
ಮಾನವನು ಮೇಲಕ್ಕೆರಿದುದು				 ಶ್ರೀ. ರಾ. ನ. ಮಳಗಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ	೪೪೭
ನೀನಾರೆ ? (ಕತೆ)				ಶ್ರೀ. ವೈ. ಎಂ. ಪಣ್ಣುಖಯ್ಯ, ಬಿ. ಎ., ಬೆಂಗಳೂರು	೪೫೧
ತರುಣತಪಸ್ವಿ (ವಚನ)				ಶ್ರೀ. ಜಿನ್ನ್ ಬಸಪ್ಪ ಅಂಬಲಿ, ಏಜಾವುರ	೪೫೬
ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಪಂಚ				ಶ್ರೀ. ಕೆ. ವಿ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ, ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ.	೪೫೮
ರಾಜಸಹಸ್ಯ (ಕಾದಂಬರಿ)				 ಶ್ರೀ. ಮಳಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ	೪೬೧
ದ. ಆಫ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯ ಭಾರತೀಯರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು					೪೭೩
ಪ್ರಪಂಚಪರಿಚಯ: ಹಿಂದುಶಬ್ದದ ಮೂಲೋತ್ಪತ್ತಿ—ಹೋಳಿಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರ					೪೭೫
.... ಪ್ರಮಾಣದ ತಳಹದಿ—ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಇಲಿಯ ಹಂಗೇತರದು?					
ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿ					೪೭೭
ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ (ನಂದಿಬೆಟ್ಟವನ್ನೇರುವಾಗಿನ ಚಿತ್ರ)					೪೮೦
ವೀಣಾವಿತಾನ				ಶ್ರೀ. ತಟ್ಟಿ ಶಾಮರಾಯರು	೪೮೧
ವಿಚಾರವೇದಿಕೆ: ಅಬಿಸೀನಿಯದಲ್ಲಿ ಮುಸೋಲಿನಿಯ ರಾಜನೀತಿ—ಕರಿಯಂಗಿಯವರ					೪೮೪
.... ಸರಬರಾಯಿ—ಸಮರಸಿದ್ಧತೆಯು ಲೆಕ್ಕಿಸಲಸಾಧ್ಯ—ಅರಬರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಾಧನೆ—					
.... ಅನೈಕ್ಯವು ಬೆಳೆಯದಿರಲಿ—ಭಾರತ ಸಾಹಿತ್ಯಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧಿವೇಶನ—ಸಾಹಿತ್ಯವೂ					
.... ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯೂ—ಪರಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿಗರ ಸಂಚು—ತಮಿಳರ ಕುಟಲ ನೀತಿ—					
.... ಮೈಸೂರಿನ ಸಂಪದಭಿವೃದ್ಧಿ—ಧರ್ಮಾಂತರದ ಕಾರಣ ಮೀಮಾಂಸೆ—ಶುಭ ವಿಚಾರೋ					
.... ದಯ—ಅತಿನರ್ಣ ಅತ್ಯಾಶ್ರಮ					
ಕನ್ನಡದ ಮುನ್ನಡೆ					೪೯೧
ಸಾದರಸ್ವೀಕಾರ					
ನಮ್ಮ ಮಾತು					೪೯೨

ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆ

ಸರಿಯಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿದವರಿಗೆ ೨೫ ರೂ. ಬಹುಮಾನ !!

ನಿಯಮಗಳು:—

೧. ಪ್ರತಿ ಉತ್ತರದೊಡನೆ ಪ್ರವೇಶಧನರೂಪವಾಗಿ ೪ ಅ.ಯ ಅಂಚಿತಿಕ್ಕೀಟನ್ನು ಇರಿಸಬೇಕು. (ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಮಟ್ಟಿಗೆ ೪ ಅಣೆ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಆರ್ಥ ಅಥವಾ ಒಂದು ಅಣೆಯ ತಿಕ್ಕೀಟುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವುದು ಲೇಸು.) ಆದನ್ನು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ತಿರುಗಿ ಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಆಥವಾ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಜಮೆ ಹಿಡಿಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ೨. ಒಬ್ಬರೇ ಅನೇಕ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಬಹುದು. ನೊಂದಲನೆಯದನ್ನು ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಮುದ್ರಿತ ಕೃಪೆ ಸಲ್ಲಿಯೇ ತುಂಬಬೇಕು. ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕಾಗದಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಕಳಿಸಬಹುದು. ೩. ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಸಂಪಾದಕರ ನಿರ್ಣಯವೇ ಕೊನೆಯದೂ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಬಂಧಕವೂ ಆಗಿರುವುದು; ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಮೂಲಧೂತ ನಿರ್ಬಂಧವಿದು. ೪. ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮತ್ತೂ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಇದರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟಿಗಳಿಗೂ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ೫. ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವ ಉತ್ತರಗಳು ಅಸ್ವೀಕೃತವಾಗುವವು. ೬. ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಆಥವಾ ಕಲಾಸಿಂಹ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಕೆಲಸಗಾರರು ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಕೂಡದು. ೭. ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ (ಅದು ಬಾರದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅತಿ ಸಮಾಪವಾದುದಕ್ಕೆ) ೨೫ ರೂ.ಯ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಪ್ರವೇಶಧನವು ೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬಂದರೆ ಬಂದಷ್ಟನ್ನೇ ಉಚಿತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಂಚಲಾಗುವುದು. ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಪಾದಕರ ಬಳಿ ನೋಹರುಮಾಡಿಟ್ಟ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವ ಉತ್ತರವೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರವು. ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ (Clue) ಒಂದೇ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರವಿರುವುದು. ೮. ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರಗಳು ಬಂದಲ್ಲಿ, ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಸಮಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ—ಒಂದೇ ತಪ್ಪುಳ್ಳ ಉತ್ತರದ ಮಿತಿയിಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೂ ಸಂಪಾದಕರ ಅಭಿಮತದಂತೆ ಉಚಿತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ—ಹಂಚಲಾಗುವುದು. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಇನಾಮು ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಂ. ೧೦ರ ಪರಿಣಾಮ

ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರ

ಯಶಸ್ವೀ ಸ್ಪರ್ಧಾಳು

ಈ ಸಲದ ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಯೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜನರು ಭಾಗವಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರವಾಗಲಿ ಒಂದು ತಪ್ಪಿನ ಉತ್ತರವಾಗಲಿ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡು ತಪ್ಪಿನ ಶ್ರೀ. ಪಾಂಡುರಂಗರಾವ ಕೊಸನೂರು, ಧಾರವಾಡ ಇವರಿಗೆ ೧೫ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

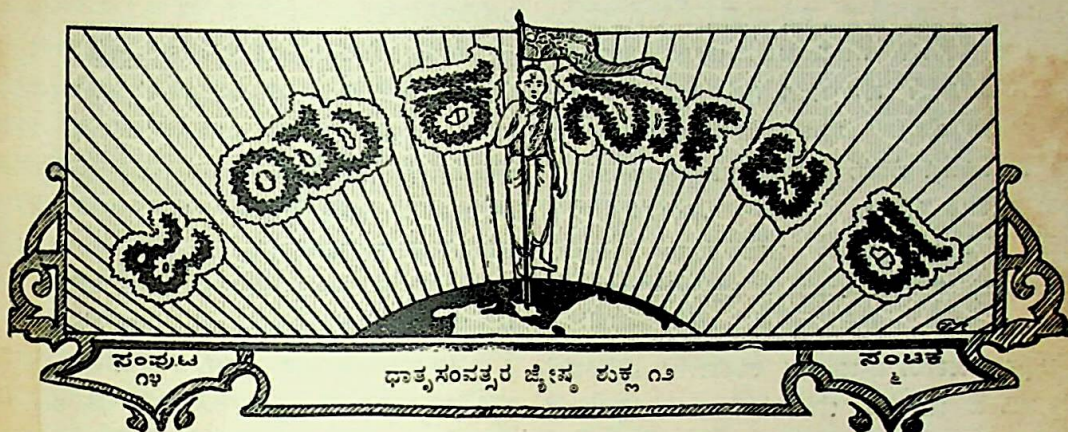
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮	೯	೧೦
ಸ	ಮ	೧	೨	ತೆ	೩	೪	೫	೬	೭
೮	೯	೧೦	೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭
೮	೯	೧೦	೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭
೮	೯	೧೦	೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭
೮	೯	೧೦	೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭
೮	೯	೧೦	೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭
೮	೯	೧೦	೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭
೮	೯	೧೦	೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭
೮	೯	೧೦	೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭
೮	೯	೧೦	೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭

“ ಬುದ್ಧ—ಸುಜಿಂತಾ ”

ಕಲ್ಕತ್ತೆಯ ‘ ನವಜೀತನ ’ದ ಕೃಪೆಯಿಂದ

ಚಿತ್ರಕಾರ: ೫೯ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ ರುಕ್ಮ

ವರ್ಣಗಳ ಸಂಗಮ

(ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಎಸ್. ಸುಬ್ಬರಾವ್, ಎಂ. ಎ., ಬಾರ್.ಕ್ಯುಟಿ.ಲಾ ಅವರ ಲೇಖನದಿಂದ)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಗೋವರ್ಧನರಾಯರು, ಧಾರವಾಡ

ವರ್ಣವು ಜಾತಿಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ. ಸುಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ವರ್ಣಭೇದವನ್ನು ಮರೆಸಬಲ್ಲದು; ಒರೆಸಬಲ್ಲದು. ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವರ್ಣದ್ವೇಷವು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಕಪ್ಪುಜನಾಂಗಗಳು (ಪತಿತರಾಷ್ಟ್ರಗಳು) ತಮಗಾಗುತ್ತಿರುವ ಕೇಡುಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲು ಸುಸಂಘಟಿತವಾಗಿ ಬಿಳಿಜನಾಂಗವನ್ನೆದುರಿಸುವುದು ಕ್ರಮಸ್ತವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಇ. ಬಿ. ಡ್ಯುಬೋಯಿಸರು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಡುವ “ದಿ ಆರ್ಯನ್ ಪಾಥ್” ಎಂಬ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ಕಳೆದ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ “ವರ್ಣಸಂಘರ್ಷಣ”ವನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ವಿಚಾರ ಪರಿಪುಟವಾದ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದರು. ಬಿಳಿ ಜನಾಂಗಗಳು ಕಪ್ಪು-ಕಂದು ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿರುವ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಸುಲಿಗೆಗಳು ಅಪ್ರೀತ್ಯವು. ಈ ಶೋಷಕ ಜನಾಂಗಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಶೋಷಿತ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ನಿಜ. ಡ್ಯುಬೋಯಿಸರು ಆಮೇರಿಕೆಯ

ನಿಗ್ರೋ ಜನರು ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯರು ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹತ್ತುಗಡೆಯೂ ವಿಶೇಷ ಸಹಕಾರ ಸಹಾನುಭೂತಿಗಳೂ ಉಂಟಾಗಬೇಕೆಂದು ಅಂತಃಕರಣವನ್ನಲುಗಿಸುವ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆರಡು ಜನಾಂಗಗಳ ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅವರ ಅವಲೋಕನ-ನಿದಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಅಂಶಗಳು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಒಪ್ಪತಕ್ಕವುಗಳಾಗಿವೆ. ಇವರಿಗೆ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರ ಪರಿಚಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಬರಿಹಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಚಾರವಿಮೆಯವಾಗಬೇಕು, ಒಡನಾಟದಿಂದ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಬಾಂಧವ್ಯ ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಸಹವಾಸ ಸಹ

ಕಾರಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರೇಗಳಿಗೆ ಅವರು, ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರೇಗಳಿಗೆ ಇವರು ಬರೆಯಬೇಕು. ಭಾರತೀಯರು ಅಮೇರಿಕೆಗೆ ಹೋದಾಗ ನಿಗ್ರೋಜನರು ನೆಲೆಸಿರುವ ನಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಲಜಪತರಾಯ ರಂತೆ ಅವರೊಡನೆ ಬೆರೆತು ಅವರ ಹಿತಸಂಬಂಧಗಳನ್ನರಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಎರಡೂ ಜನಾಂಗಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಭೆಸಮ್ಮೇಲನಗಳು ನೆರೆಯಬೇಕು. ಹೀಗಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಇಬ್ಬರೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆದರ್ಶಗಳಿಗಾಗಿ ಬೆರೆಯುವರು.

ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾರಣಗಳ ಎಡೆಬಿಡದ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಜಗತ್ತಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಐಕ್ಯ ಅನ್ಯೋನ್ಯವ ಲಂಬನಗಳು ಬೆಳೆಯಹತ್ತಿವೆ. ವಿಮಾನಗಳ ಮೂಲಕ ನಾಡುನಾಡುಗಳ ರಾಜಕೀಯ ಗಡಿಮೇರೆಗಳ ಮಹತ್ತ್ವವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಕಾಶವಾಣಿಯಂತೂ ಒಂದೇಸಂವೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನಾಂಗಗಳ ಜನರ ಹತ್ತುಗಡೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸ ಹತ್ತಿದೆ. ಮಾನವಜಾತಿಯು ಮಧುರವಾಗಿ ಬೆರೆತು ಬಾಳ ಉನ್ನತೋನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಾಗಬೇಕಾದರೆ ಈ ಹೊರಗಿನ ಒಕ್ಕಟ್ಟು-ಹತ್ತುಗಡೆಗಳ ಒಳದಿರುಳು ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ತನಿವಾಲಿನಿಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕು. ಅದುದರಿಂದ ನಿಗ್ರೋ ಮತ್ತು ಚೀನ ಭಾರತಗಳ ಜನರಂತಹ ಸಮುದಾಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊಂದಿಸಿ ಒಂದಾಗಿಸುವ ಉಪಾಯಗಳೆಲ್ಲ ಹಿತಕರವಾದವುಗಳು, ಮಾನವಜಾತಿಯ ಧೈಯದರ್ಶನದ ದಾರಿಗಳು.

ಡ್ಯುಬೋಯಿಸರ ಬರೆಹದ ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಶಿಕ್ಷಣಶಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ (Director) ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಎಸ್. ಸುಬ್ಬರಾವ್ ಎಂ. ಎ. (Cantab) ಇವರು ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಭೇದವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಒಂದು ಲೇಖನವನ್ನು ಅದೇ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೇ ತಿಂಗಳ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು.

‘ವರ್ಣಸಂಗಮ (Union of Colour)’ ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಡ್ಯುಬೋಯಿಸರ ಬರೆಹದ ಎರಡು ಅಂಶಗಳಿಗಾಗಿ ಆಕ್ಷೇಪವೆತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಡ್ಯುಬೋಯಿಸರು ಮಾಡಿದ ಸದೃಷ್ಟಿಯ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಕಂದು ಜಾತಿಯವರು ಸಂಘಟನೆಯಿಂದ ಬಳಿ ಜಾತಿಯವರನ್ನೆ ದುರಿಸಬೇಕೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನ ಇವೆರಡೂ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸುಬ್ಬರಾಯರು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿಯೂ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿಯೂ

ವಿಮರ್ಶಿಸಿರುವರು.

“ಕರಿಜನರಿಂದ ಸಿಡಿದು ಬಿಳಿಜನರೊಡನೆ ಬಳಕೆ ಬೆಳೆಸುವ ಮೋಹಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಹಲವು ಸಲ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ತಾನು ಆರ್ಯಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜನಾಂಗವಲ್ಲದೆ ಕಪ್ಪು ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದುದಲ್ಲವೆಂದು ಅದು ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಹೆಮ್ಮೆಪಡಲು ಬಯಸುತ್ತಿದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ದೈಹಿಕ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಆಫ್ರಿಕಾ ಚೀನ ಜಪಾನ ದಕ್ಷಿಣಸಾಗರಗಳಿಗಿಂತಲೂ ತನಗೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಜರ್ಮನಿಗಳೇ ಸಮೀಪದವೆಂದು ಅದು ಯೋಚಿಸ ಹತ್ತಿದೆ” ಎಂದು ಡ್ಯುಬೋಯಿಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಇತರ ಪರತಂತ್ರ ಜನಾಂಗಗಳಂತೆ ಭಾರತವೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸ್ವತೀರಸ್ಥಾರದ (ಅವರತ್ವ ಸಂಕುಲತೆಯ) ಭಾವನೆಗೊಳಗಾಗುತ್ತದೆ. ಆಳುವ ಜನರಿಂದ ಬೆನ್ನುಚ್ಚಪ್ಪರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಅವರೊಡನೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನಿಡುವುದು ನಮಗೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ನಿಗ್ರೋ ಜನರು ಸಹ ತಾವೆಷ್ಟು ಬಳಿಯಾಗಿರುವರೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಹೆಚ್ಚಿದು ತಿಳಿಯುವರೆಂದು ಡ್ಯುಬೋಯಿಸರೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದೇಕೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಆಂಗ್ಲೋ-ಇಂಡಿಯನ್ನರಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧದ ದೌರ್ಬಲ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರ ಸಮಾಜ ಸಹವಾಸಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬುತ್ತಿ. ಅದರಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆಯು ದು ಅವರ ನಂಬುಗೆ. ಭಾರತದ ಇತರ ವರ್ಗಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇದೆಯೆನ್ನಬಹುದು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ದೊರೆತರೆ ಮಾತ್ರ ಇವರ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪುರಸ್ಕಾರವು ಸಿಕ್ಕುವುದು. ರಾಮನ್-ರವೀಂದ್ರನಾಥರಿಗೆ ನೊಬೆಲ್ ಬಹುಮಾನ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಬಳಿಕ ಇಲ್ಲಿ ಆವರಿಗೆ ಉನ್ನತಸ್ಥಾನವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಅವರ ಮುದ್ರೆ ಬಿದ್ದಾಗಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ.

ಇದೆಲ್ಲ ನಿಜ. ಆದರೆ ಆರ್ಯಜನಾಂಗವು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದೆಂಬ ಶ್ರದ್ಧೆ ಹಾಗೂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಜನಾಂಗಗಳ ಆತ್ಮ ಸಂಬಂಧ ಇವುಗಳೇ ಇದಕ್ಕಿಲ್ಲ ಕಾರಣವೆಂಬ ಡ್ಯುಬೋಯಿಸರ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಎದುರಿಸಬೇಕು. ಈ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸದೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಭಾರತೀಯರು ಅಂತಹ ನಂಬುಗೆಯನ್ನು ನೀರೆರೆದು ಬಿಳಿಸಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದರೂ, ಬ್ರಿಟಿಶ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆನಗಿರುವ ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಹಿಟ್ಟರನ ಇತ್ತೀಚೆಯ ದರ್ಪಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಣ್ಣೆರೆಸಲೇ ಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯು ಬೇರೆಯೇ ಇದೆ. ‘ಆರ್ಯ’ ಎಂಬ ಪದವು ಜಾತಿ

ವರ್ಣಭೇದವಾದುದೆಂದು ಭಾರತೀಯರು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ವರ್ಣವು ಕಿಳೆಂದು ನಾವು ಕಡೆಗಾಣುವುದೂ ಸುಳ್ಳು. ರಾಮಕೃಷ್ಣಾದಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆವತಾರಗಳ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಸ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಶರೀರದ ಶ್ಯಾಮವರ್ಣಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕಾರವಿದ್ದಿತೆಂದು ಯಾರು ಹೇಳಬಲ್ಲರು? ಶ್ಯಾಮ ಸುಂದರನ ಹೊಗಳಿಕೆಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಕಂಡವರಿಗೆ ಈ ಮಾತು ಮನದಟ್ಟಾಗುವುದು. ಬೃಹದಾ ರಣ್ಯಕೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೊಗಸಾದ ಸಂದರ್ಭವಿದೆ. ಕಂದುಬಣ್ಣದ, ಶ್ಯಾಮವರ್ಣದ, ಸುಂದರರೂಪದ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಬೇರಿ ಬೇರಿ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸುಂದರರೂಪದ ಮಗನಿಗೆ ಒಂದು ವೇದ, ಕಂದು ಬಣ್ಣದವನಿಗೆ ಎರಡು ವೇದಗಳಾದರೆ ಶ್ಯಾಮ (ಕಪ್ಪು) ವರ್ಣದವನಿಗೆ ಮೂರು ವೇದಗಳ ಒಡಿತನಂತೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಖಂಡಿತ. ಭಾರತೀಯರ ಪ್ರಾಚೀನಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ 'ಆರ್ಯ' ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಜಾತಿಮಹತ್ವವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಬಲದಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದವರಿಗೆ ಆರ್ಯರೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಲಿದಾಸನ ಬರೆಹಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಮಗೆ ಇದುವೆ ತೋರಿ ಬರುತ್ತದೆ. ದುಷ್ಯಂತನು ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಯೆಂದು ಗುರುತಿಸಲು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವಳು ಆತನಿಗೆ "ಅನಾರ್ಯ"ನೆಂದು ಹೇಳುವಳು. ಜನತೆಯ ವರ್ಣವಿಭಾಗವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಪ್ರಧಾನವಾಗಿತ್ತು. ಜಾತಿಗೆ (Race) ಮಹತ್ವವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಸ್ವಾಮೀ ವಿವೇಕಾನಂದರು "ವರ್ಣವಿಭಾಗದ ಪದ್ಧತಿಯು ನಾಗರಿಕತೆಯ ಮೊದಲ ಮೆಟ್ಟಿಲು. ಇದರಿಂದ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ತನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗನುಸರಿಸಿ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಸ್ಥಾನೋನ್ನತಿಯು ಲಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು" ಎಂದು ಸಾರಿದರು. "ಉದ್ಧಾರಿ ದಾತೃನಾತ್ಮಾನಂ" ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಅರ್ಥ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ "ಅನಾರ್ಯವಾದ ಆಸ್ವಗೃಹವಾದ ಆಕೀರ್ತ ಕರನಾದ" ಹಾದಿಯನ್ನು ಬಿಡಲು ಹೇಳಿದುದರಲ್ಲಿಯೂ ಆರ್ಯಶಬ್ದವನ್ನು ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿಯೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವನು.

ಸ್ವಾಮೀ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಹೆಸರಿತ್ತಿದೊಡನೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಜಾತಿಯ ಬಂಜವನ್ನು ವಿಚ್ಛೇದಿಸುವವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅವರು "ನನ್ನ ಪೂರ್ವಜರಾದ ಬಿಳಿಬಣ್ಣದ ಆರ್ಯರಿಗೆ ನಾನು ಋಣಿಯಾಗಿರುವೆನಾದರೆ ಆದ ಕ್ಷೇತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಮೊಂಗೋಲಿಯನ್ನರಿಗೆ, ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಡಿಗೆಬಣ್ಣದ ನಿಗ್ರೋಗಳಿಗೆ ಋಣಿ

ಯಾಗಿರುವೆನೆ" ಎಂದು ಮೂದಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪಶ್ಚಿಮದ ಕೆಲವು ಆಧುನಿಕ ಮತ್ತು ಅಭಿಜಾತ (Classical) ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೆಂದು ಕಳೆದ ಶತಮಾನದ ಅಧಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಯಿತು. ಈ ಶೋಧದಲ್ಲಿ ಆರ್ಯಜಾತಿಯೆಂಬ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿದ್ದಿತೋ ಹೇಳಲು ಬಾರದು. ಒಂದು ಮಾತು ಒಡೆದು ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಭಾಷೆಗೂ ಜಾತಿಗೂ ಗಂಟು ಹಾಕಿ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸುವ ಚಪಲವೊಂದು ತಲೆಯೆತ್ತುತ್ತಿದೆ. 'ಫ್ರೀಮನ್ಸ್ ರ-ತಹ ಹೆಸರಾದ ಬರೆಹಗಾರರು ಸಹ ಸೇವಿಗೆ ಒಳಗಾದುದನ್ನು ಕಂಡು ಪೂಜಿರಿ'ಯವರು "ಫ್ರೀಮನ್ಸ್ ರು ಆರ್ಯಜಾತಿ (ಜನಾಂಗ) ಯೆಂದು ಬರೆದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಆರ್ಯ ಭಾಷೆಯೆಂದು ನಾವು ಓದಬೇಕು" ಎಂಬುದಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಆದುದರಿಂದ ಆಫ್ರಿಕದವರ ಸಂಬಂಧ ಬದಾಗ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಅವರು ವಿಲಕ್ಷಣರಾಗಿ ತೋರಲು ಈರ್ವರ ಅಸಮಸ ಸ್ವೃತಿಯೇ, ಹೊರತು ಇವರ ಜಾತಿಯ ಮೇಲ್ಮೆಯ ಕಲ್ಪನೆಯು ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳೂ ಇಂದು ಆಫ್ರಿಕಾವಾಸಿಗಳಿಗಿಂತ ತಾವು ಶ್ರೇಷ್ಠರೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ. ಆಫ್ರಿಕದ ದೇಶೀಯರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರ್ಗದವರು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಲಾರರೆಂದೂ ಹೇಳಲಾಗದು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಬಹುದು. ಹಲವು ಕಾರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಆಫ್ರಿಕದವರು ಸಂಸ್ಕೃತಿದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವರೆನ್ನಬಹುದು.

"ಆಫ್ರಿಕವು ಕತ್ತಲನಾಡೆಂದು (Dark Continent) ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದರ ಬಳಕೆಗೆ ಬಾರದ ಸಮುದ್ರದ ತೀರ, ಇಳಿಜಾರಿನ ತಪ್ಪಲುಸೀಮೆ, ಹಡಗಗಳಿಗೆ ಓಡಾಟಕ್ಕಾಗದ ನದಿಗಳು, ಅದರ ಹವಾಮಾನ, ರೋಗರುಜಿನಗಳು, ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂಶಗಳು ಒಳಗೆ ಸೇರಲು ಬಾರದಂತಹ ಕೋಟೆಗಳಾಗಿವೆ. ನಾಗರಿಕತೆಯ ನೀರು ಅಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಹರಿಯುವಂತಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಒಲಿವರರು ತಮ್ಮ 'ಸಂಸ್ಕೃತಿಸಿದ್ಧಿಯ ತುಲನೆ (Comparison of Cultural Achievement)' ಎಂಬ ಹೊತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆಫ್ರಿಕಕ್ಕೆ ಜಗತ್ತಿನ ಇತರ ಭಾಗಗಳ ಹತ್ತುಗಡೆಯಾಗಿದೆ. ವಿಮಾನ ಆಕಾಶವಾಣಿಗಳು ಈ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ನಿಕಟವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿವೆ. ಆಫ್ರಿಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ನಿಗ್ರೋಗಳು ಜಗಜ್ಜೀವನದ ವರ್ತುಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಸಿಡಿದುಹೋದ

ಒಂದು ಭಾಗವು ಆಮೇರಿಕೆಯ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಸಾಹಸಗಳ ಹೊಸಹುಟ್ಟನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ.

ಸರ್ವಜನಗಳನ್ನೂ ಸಾಲುಗೊಳಿಸಿ ಸಮವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಜಗತ್ತಿನ ಮುಂದಿನ ಸಮಸ್ಯೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಜಗತ್ತಿನ ಮುಂದರಿಂದ ಜನಗಳು, ಹಿಂದುಳಿದವರು ಉತ್ತರೋತ್ತರವಾಗಿ ಅರ್ಥಿಕೋನ್ನತಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಕಾಸ, ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಗತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಎಡೆ ಕೊಡುವರೋ? ಶ್ರೀ. ಡ್ಯುಬೋಯಿಸರಗೆ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೆಲ್ಲ ವರ್ಣವಿಧೇಷವು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಹೆಚ್ಚುವುದೆಂದು ಹಲುವುವರು. ಆಫ್ರಿಕದ ಬಹುಭಾಗವು ಯುರೋಪದ ಕೈಯೊಳಗಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನೆರಳು ಮಾತ್ರ ಇರುವ ಉಳಿದ ಭಾಗದ ಮೇಲೆ ಈಗ ಎಲ್ಲರ ಹಿರಿಯಾಸೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಹೊರಳಿವೆ. ಇದುವೇ ಅವರ ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಆಧಾರ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೊರಟ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವಿಧದ ಅಶುಭ ಸೂಚನೆಯಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಫ್ರಿಕವು ಬಿಳಿಜನಾಂಗಗಳ ಸುಲಿಗೆಯ ರಂಗಭೂಮಿಯಾಗಲಿದೆಯಂತೆ. ಆದರೆ ಕಪ್ಪು ಜನಗಳ ಕೊಳ್ಳುವ ಬಲವನ್ನು (Purchasing capacity) ಬೆಳೆಸಿ ಅವರ ನಾಗರಿಕತೆಯ ವಿಕಾಸವನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗುವುದಂತೆ.

ಅಂದಬಳಿಕ ಕಪ್ಪು ಜನಗಳು ಒಂದಾಗಿ ಬಿಳಿಬಣ್ಣದವರನ್ನೆದುರಿಸಿ ನಿಲ್ಲಲೇಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ ಡ್ಯುಬೋಯಿಸರಗೆ ಬೇರೆ ದಾರಿಯಿಲ್ಲ. ಈ ಸುಲಿಗೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗಳ ದವಡೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಪರತಂತ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳೂ ಜನಾಂಗಗಳೂ ಒಂದಾಗಿ ಭದ್ರವಾದ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡುವ ಪಿಡುಗಿನ ಹುಟ್ಟಡಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೋರಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಡ್ಯುಬೋಯಿಸರಗೆ ತಪ್ಪು ತೋರುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಶ್ರೀ. ಸುಬ್ಬರಾಯರು ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸೈ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರ ಆದರ್ಶವೂ ಒಂದೇ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ದಾರಿ ಮಾತ್ರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ. ಗುದ್ದಾಟ ಬೇಡ. ಒಲವಿನ ಹಾದಿಯು ಹಿರಿದು. ಕಪ್ಪು ಜನರು ತಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಈಗ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದುದನ್ನು ಪಡೆದು ಮಿಕ್ಕುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕು. ಆಮೇರಿಕದ ನಿಗ್ರೋಜನರಿಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳಿವೆ. ಹಲವು ಸಂಕಷ್ಟಗಳೂ ಇವೆ. ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನವಿದೆ. ಆದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಿಗ್ರೋಗಳು ರಾಜ

ಕೀಯ ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮಾನತೆಯನ್ನೂ ಭಾರತೀಯರು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೊಪ್ಪುವ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್‌ದಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗಣನೀಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಜಪಾನಕ್ಕೆ ದೊರೆತ ಗೆಲುವನ್ನು ಸಹಿಸದೆ ಜರ್ಮನಿಯ ದೊರೆಯಾದ ಕೈಸರನು ಒಂದು ಪಾಠ್ಯ ಚಿತ್ರದ (Cartoon) ಮೂಲಕ ಬಿಳಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದುಗೂಡಿ ಈ ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಹಗೆಯನ್ನು (Yellow Peril) ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಗ್ರಹದ ಜಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದ್ದನು. ಕ್ಷುದ್ರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ದ್ವಿಸಿಸುವುದು, ಹಗೆತನಕ್ಕೆ ನಿರೇರೆಯುವುದು ಬಲು ಸುಲಭ. ಆದರೆ ತಾಳೆ ಬಾಳಬಲ್ಲ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ ಬೇರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹೇಳಿ ಮನವನ್ನೊಲಿಸುವುದೇ ಹೆದ್ದಾರಿ. ಜಗತ್ತಿನ ಜನಬಲವನ್ನು ಎರಡು ಬಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಡೆದು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಕಾದಾಡುವ ಕುಸಿಸಿದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಜಗತ್ತನ್ನೆದುರಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರವಲ್ಲ. —ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಸುಬ್ಬರಾಯರ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ.

ಭಾರತೀಯರ ಜಾತಿಭಾವನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಡ್ಯುಬೋಯಿಸರು ಪಟ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ತಪ್ಪು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಬ್ಬರಾಯರು ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರವು ಮಾರ್ವಿಕವೂ ಸಮರ್ಪಕವೂ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕಪ್ಪು ಜನಾಂಗಗಳು (ಪತಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು) ಸುಸಂಘಟಿತವಾಗಿ ಬಿಳಿ ಜನಾಂಗಗಳನ್ನೆದುರಿಸಿ ತಮಗಾಗುವ ಕೇಡುಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಬೇಕೆಂಬ ಡ್ಯುಬೋಯಿಸರ ಮತವು ನಿರ್ದುಷ್ಟವಾದುದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಬ್ಬರಾಯರ ಈ ವಿಷಯದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಸೌಮ್ಯವಿಚಾರಸರಣಿಯ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಒಪ್ಪುವುದು. ಶಾಂತಿಯ ಪ್ರೀತಿಸ್ತೇಮದ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು ಯೋಗ್ಯವೆ. ಆದರೆ ಜನಗಳನ್ನು ಕೀಳುಹುಳಗಳಂತೆ ನಡೆಸಿ ನಾಡಿನ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಸುಲಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಜನಾಂಗಗಳನ್ನು ಯಾರು ಪ್ರೀತಿಸಬಲ್ಲರು? ಮಾನಧನರಾದ ಯಾವ ವರ್ಗದ ಜನರೂ ಇಂತಹ ಹೀಗೆಗಳೆಯನ್ನು ಸೈರಿಸರು. ಆದುದರಿಂದ ಡ್ಯುಬೋಯಿಸರು ಹೇಳುವಂತೆ ಅರ್ಥಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮಾನತೆಗಾಗಿ, ನಿಖಿಲ ಮಾನವಜಾತಿಯ ಪರಮ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಕಪ್ಪು ಜನಾಂಗಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಟ್ಟನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ಬಿಳಿ ಜನಾಂಗಗಳನ್ನು ಒಲವಿನಿಂದೆದುರಿಸುವುದು ಕ್ರಮಪ್ರಾಪ್ತವಾದುದು. ಆದರೆ ಈ ಹೋರಾಟವು ಇಬ್ಬಣಗಳ ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೋರಾಟ

ವಿನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಆಗಬಾರದು. ಸುಲಿಗೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಅಡಗಿಸಿ ಜಗತ್ತಿನ ಸುಖಸಂಪತ್ತುಗಳ ಉಪಭೋಗವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮನಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಧೈರ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಅವಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಳಿ ಜನಾಂಗಗಳೊಡನೆ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಕೋರಾಟ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸಮಂಜಸನಾದುದಲ್ಲವೆಂದು ಯಾರು ಹೇಳಬಲ್ಲರು? ಅದಲ್ಲದೆ "ಕಪ್ಪು ಜನಾಂಗಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದುಗೂಡುವುದು ಬಿಳಿ ಜನಾಂಗಗಳೊಡನೆ ಸ್ನೇಹ-ಸೌಹಾರ್ದಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಒಂದು ಔಪಾಸನವಾಗಬಹುದೆಂದು" ಸುಬ್ಬರಾಯರೇ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಕಪ್ಪು ಜನಾಂಗಗಳ ಸುದೃಢ ಸಂಘಟನೆಯು ಬಿಳಿ ಜನಾಂಗಗಳ ಉಚ್ಚನಿಜಾಭೇದವಿಲ್ಲದ ಸ್ನೇಹಸಾಧನದ ಸೋಪಾನವಾಗಬೇಕೇ ಹೊರತು ಹಗಲಿರುಳು ಹೋರಾಡುವ ಸಿದ್ಧತೆಯಾಗಬಾರದು; ಹಗೆತನದ ಹೊಗೆಯಾಡಿಸುವ ಪುದ್ರಕೊಟವಾಗಬಾರದು. ಸದ್ಯದ ಸಂಘರ್ಷಣವು ಡ್ಯುಬೋಯಿಸರು ಹೇಳುವಂತೆ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಗಳ ಸಮಾನ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಸರ್ವಜಾತಿಗಳ (Races) ಸ್ಥಿರಸಂಗಮವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು.

ಹೊನಲು

ಕವಿ: ಶ್ರೀ. ಮೂರ್ತಿ

೧

ತುಂಬಿದ ಹೊನಲದೊ ನೋಡೆ ಸಖಿ
ಹರಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಚಂದ್ರಮುಖಿ.
ತೇಲಿಪುದೆನಿತೋ ದೋಣಿಯನು
ಒಡನೆಯ ಮಾಡಿಹ ರಾಣಿಯನು
ನೋಡಾ ಹೊನಲನು
ಕಾಣೆನು ಮಳಲನು.
ಬಿಟ್ಟಿಳಿದಿರುವಳು ಗಾದಿಯನು.
ನಡೆವಳು ಕಡಲಿನ ಹಾದಿಯನು.

೨

ಹಾಗೆಯೇ ಹರಿಯದ ತುಂಬುನದಿ
ಮೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಹೇ ಕೆಳದಿ.
ಪ್ರೇಮದ ನಾವೆಯ ನಾವಿಲ್ಲಿ
ಹತ್ತಿ ಸರಾಗದಿ ತೆರೆಯಲ್ಲಿ
ಮರಣದ ಕಡಲಿಗೆ
'ನಾಳೆ'ಯ ಮಡಿಲಿಗೆ
ತುಸ ತೇಲುತ ಹೋಗುವ ಬಾರೆ.
ಹುಟ್ಟನು ಮೀಟುತ್ತೆಲಿ ನೀರೆ.

೩

ತಡವನು ಮಾಡಲು ನಾವೀಗ
ಜಲದಲೆ ಬತ್ತುವುದಿದು ಬೇಗ.
ವೈತುಂಬಿದ ಹೊನಲಿನ ಬದಲು
ಗೋಚರಿಪುದು ಮುಪ್ಪಿನ ಮಳಲು
ನೀರಿನ ದಾರಿ
ಜರುಗಲು ಜಾರಿ
ನಡೆವುದೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಈ ತರಣಿ?
ಬೇಡ ವಿಳಂಬವು ಬಾ ತರಣಿ.

ಮನಸ್ತಾಪ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಧನಂಜಯರಾವ್

ತೀರ ಹಳೆಬ ಹೆಂಡತಿ+ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ ಗಂಡ=ಮಾತುಮಾತಿಗೂ ಚಕಮಕಿ.
ತಿಪ್ಪಿ+ಮನೋಹರರ ಒಂದು ದಿನದ ಹಾಕಿಯಾಟದ ನಗೆಸಾಟವೊಂದು.

ಮನೋಹರನು ಇಂದಿನ ನವನಾಗರಿಕನು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರು ತಿಪ್ಪಿ. ಅವಳು ನಡೆ, ನುಡಿ, ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದವಳು. ಇಬ್ಬರೂ ಒಳ್ಳೆಯವರು; ಇಬ್ಬರೂ ಶೀಘ್ರಕೋಪಿಗಳಾದ ಯೌವನಸ್ಥರು. ಮನೋಹರನು ಮಾತ್ರ ಹಳೆಯದನ್ನೆಂದೂ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಅದೆಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಹೇಳಿದನು. ಆ ಪತಿವ್ರತೆಯು ಮರುಮಾತಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೂ ಹುಟ್ಟುಗುಣವು ಸುಟ್ಟರೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬಂತಾಗಿತ್ತು.

ಈ ದಿನ ಅವನು ಮನೆಗೆ ಬರುವಾಗ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನೂ ಊಟವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ದುರ್ಯ್ಯವದಿಂದ ಹೋದ ಕೆಲಸವೂ ಕೈಗೂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಇತ್ತ ಊಟವಿಲ್ಲದೆ ಪತಿಯ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನೇ ಎದುರುನೋಡುತ್ತಾ ತಿಪ್ಪಿಯು ಕುಳಿತಿದ್ದಳು.

ಅವನು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿದನು. “ಅಯ್ಯೋ, ಇದೇನಪರಕುನ” ಎಂದು ತಿಪ್ಪಿಯು ನುಡಿದಳು. “ಮನೆಗೆ ಬಂದೊಡನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಮ್ಮನಿರಬಾರದೇ” ಎಂದು ಮನೋಹರನು ಅವಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದನು.

ಅವಳು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯಲೆಂದು ನೀರನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಳು. ಮನೋಹರನು ಕಾಲನ್ನು ತುರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು “ಎಡಗಾಲು ತುರಿಸಬೇಡಿರಿ. ಬಲ ಬರಿಸುತ್ತದೆ; ಎಡ ಹೋಗಿಸುತ್ತದೆ. ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ?”

ಎಂದು ತಿಪ್ಪಿಯು ಹೇಳಿದರೂ ಅವನು ಹಸಿದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಟ್ಟಿಗೆಳೆದೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದನು. ಅವನು ಕಾಲನ್ನು ತೊಳೆದಾಗ ಹಿಮ್ಮಡಿಯು ಸ್ವಲ್ಪ ತೋರು ಉಳಿದಿತ್ತು. “ಹಿಮ್ಮಡ ತೋಯದಿದ್ದರೆ ಶನಿಪ್ರವೇಶ ಜೋಕೆ” ಎನ್ನುತ್ತಾ ತಿಪ್ಪಿಯು ಇನ್ನಿಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಅವಳ ಕಾಲಿಗೆರಚಿದಳು.

ಅವನು ಒಳಗೆ ಬಂದು ಊಟದ ಮಣೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಅತ್ತ ಎತ್ತಿಡಲು ಅದನ್ನು ಹಿಂದುಮುಂದಾಗಿಡಬಾರದೆಂದು ಅವಳು ಹೇಳಿದಳು. ಚುಟಕೆಯನ್ನು ಬಾರಿಸಿದೊಡನೆ, ಅವಳ ಶನಿವಾದ್ಯವೆಂದಳು.

ಅವನು ಎಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡೊಡನೆ, ಕುಡಿದ ಕಡೆಯ ಭಾಗವು ಬಲಗಡೆ ಬರಬಾರದೆಂದಳು; ಅನ್ನವನ್ನು ಅವನು ಸರಿಪಡಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಕೂಡಲೆ ಅದನ್ನು ಮೂಲ ಪಾಲು ಮಾಡಲಾಗದೆಂದಳು; ನೀರಿನ ತಂಬಿಗೆಯನ್ನು ಎಡಗಡೆಗಿಟ್ಟೊಡನೆ ಅದನ್ನು ಬಲಗಡೆಗಿಡಬೇಕೆಂದಳು.

ಈ ದಿನ ಹೋದ ಕಾರ್ಯವೇಕೋ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆನ್ನಲಿ ತಿಪ್ಪಿಯು “ನನಗದು ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ನೀವು ಹೊರಟ ಕೂಡಲೆ ಬೆಕ್ಕು ಅಡ್ಡ ಹೋಗಲಿಲ್ಲವೇ?” ಎಂದಳು.

ಮನೋಹರನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ “ಎಂಥಾ ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಈ ದಿನವಾದರೂ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ ನನ್ನನ್ನು ರೇಗಿಸಬೇಡ ಹೇಳತಕ್ಕ ಮನೆಯ ಸಮಾಚಾರವೇನಾದರೂ ಉಂಟೋ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ತಿಪ್ಪಿಯು ಉತ್ತರವಿತ್ತಳು. “ಉಂಟು, ನಾವು ಬೇಕು ಈ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ದಿನ ನಾವು

ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಗೂಗಿಯೊಂದು ಕುಳಿತಿತ್ತು” ಎಂದಳು.

ಮನೋಹರನಿಗೆ ಇನ್ನು ತಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನಂತಹ ವಿದ್ಯಾವಂತನು ಇವಳಂತಹ ಮಂದಮತಿಯನ್ನು ವಿವಾಹ ಮಾಡುವೆ ತಪ್ಪೆಂದನು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ದುಷ್ಟರ್ಮವೇ ಕಾರಣವೆಂದು ತಿಳಿಯು ಉತ್ತರವಿತ್ತಳು.

“ಇಗೋ ನೋಡು, ಇದಕ್ಕೆ ದುರ್ದೈವವು ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದಿರುವ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯೇ ಕಾರಣವು. ನಾನು ಆ ದಿನ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ ಇಂತಹ ಹುಚ್ಚುನಂಬಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡಬಾರದೆಂದು. ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯು ಘೃತ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಅಲ್ಲ ತೈಲಬುದ್ಧಿಯೂ ಅಲ್ಲ, ಗೋಣೀಬುದ್ಧಿ. ದ್ವಂದ್ವವನ್ನು ಒಳತನಕ ಚುಚ್ಚಿದರೂ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಗೋಣೀತಟ್ಟು ಮೊದಲಿನಂತಿರಬಲ್ಲದು. ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ?”

“ಅದೇಕೆ? ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಆಗದೋ? ಇಂತಹ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮಾತನ್ನೇ ಕೇಳ ತಕ್ಕದೋ? ನೀವಂತೂ ಸುಧಾರಿಸಿದವರು; ಧರ್ಮದ ವಿಷಯವು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯದು.”

“ಏನೇ, ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಬಿಗಿಹಿಡಿ. ಆದರೂ ಶಾಂತನಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಜವಾದ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ. ಪತಿಗೆ ಪತಿಯೇ ದೇವರನ್ನು ನಂಬಿಲ್ಲವೇ? ಹಾಗಾದರೆ ನೀನೇಕೆ ನಾನು ಹೇಳದಂತೆ ಕೇಳಬಾರದು?”

“ಇನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ? ಪತಿಯೇ ದೇವರೇವರಿ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ, ದೇವರು, ಮಡಿ-ಮೈಲಿಗೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೊರೆಯಬೇಕೇ? ಆ ಮನೆಯ ರಂಗರಾಯನು ಮೊನ್ನೆ ಪ್ರೀತನಾಗಿ ಹೋಗುವಾಗ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೂ ಜಾತಿಭ್ರಷ್ಟೆ ಆಗಿದನು. ಅವಳಿಗೆ ಏನು ಮಾಡತಕ್ಕದು?”

“ಛೇ, ಇಂತಹ ಸಂಸಾರವು ಬೇಡ. ಇದು ಒಂದೇ ಗಾಡಿಗೆ ಎತ್ತು-ಕತ್ತೆಗಳನ್ನು ಹೂಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯರನ್ನು ನಾವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇತರರು ಆರಿಸುವುದೆಂಥಾ ಮೂರ್ಖತನ!! ಹೇಳುವವರು ಹೆಡ್ಡರಾದರೆ ಕೇಳುವವರೂ ಹೆಡ್ಡರೇ? ನಾನೇಕೆ ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದೆನು? ಆದಕ್ಕೆ ಈ ತಲೆಯೇ ಕಾರಣ. ಇದಕ್ಕೇನು ಮಾಡತಕ್ಕದು?”

“ಅನ್ನಬಾರದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅನ್ನಿರಿ. ನಾನಂತೂ ನಿರ್ದೋಷಿಯು. ನಿಮ್ಮ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇದೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ—ತಲೆಯನ್ನು ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ತುರಿಸಬಾರದು. ನನಗಂತೂ ಈದಿನ ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ ಸಾಕಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಹಣೆಬರಹವೇನೋ!!”

“ಏ, ಇನ್ನು ನಾನಿಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಊಟವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು. ಇಗೋ, ಹೊರಟೆ. ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನ ಕಾಟವನ್ನು ಇನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರೆ. ನಿನ್ನ ಹಾದಿ ನಿನಗೆ; ನನ್ನ ಹಾದಿ ನನಗೆ. ನಾನಂತೂ ಮನೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸತ್ಯ.”

ಮನೋಹರನು ಹೊರಟುಹೋದನು. ತಿಪ್ಪಿಯೂ ಊಟ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೂ ಇದರಿಂದ ಬಹು ತಾಪವಾಗಿತ್ತು.

ರಾತ್ರಿಯ ಊಟವನ್ನು ಮನೋಹರನು ಭೋಜನಾಲಯವೊಂದರಲ್ಲಿ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಇನ್ನು ಮಲಗುವುದಿಲ್ಲ? ಗುರುತಿನವರಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಇವನದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೊಡಬರುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಗಂತೂ ಅವನು ಹೋಗಲಾಗದೆಂದುಕೊಂಡನು. ಇದರಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುವದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದನು. ಇದಲ್ಲದೆ ನೆರೆಹೊರೆಯವರು ಅವಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೇಳುವರೆಂದೂ ಆಗ ಅವಳ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಂತಾಗಿ ಮುಂದೆಂದೂ ಅವಳು ಹೀಗೆ ಮಾಡಕೆಂದೂ ತಿಳಿದನು. ಆದರೂ ಅವಳ ಮೈಬಣ್ಣದಷ್ಟು ಅವಳ ವಿಚಾರಗಳು ಮನೋಹರನಾಗಿಲ್ಲದುದಕ್ಕೆ ವ್ಯಸನಪಟ್ಟನು.

ಇನ್ನು ಮಲಗುವ ಸ್ಥಳ? ಕೂಡಲೇ ನೆನಪಾಯಿತು, ಊರಿನಿಂದಾಚೆಗೆ ತೋಟದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನ ಗುಡಿಯೊಂದಿರುವುದೆಂದು. ದೂರವಾದರೂ ಪರವಾಯಿಲ್ಲವೆಂದುಕೊಂಡು ನಿದಾನವಾಗಿ ಅತ್ತ ನಡೆದನು. ಸುಮಾರು ಒಂದು ಮೈಲು ದೂರವನ್ನು ಕ್ರಮಿಸುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮೋಡವೇರಿ ಮಳೆಬೀಳುವುದಕ್ಕಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮುಗಿಲಿಡಿದ ಗಗನವು ಆ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷವನ್ನು ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷವಾಗಿಸಿತು. ಗಿಡದಲೆಗಳ ಮರ್ಮರನಿನದವೂ, ಹುಳಹುಪ್ಪಡಿಗಳ ಚೀತ್ಕಾರವೂ, ಕೆಸರಿದಿದ ನೆಲವೂ ಬಹು ಅಸಹ್ಯತೆಯನ್ನು ಬೀರಿದ್ದವು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವನ ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ಪ್ರತಿಚಿತ್ರವೇ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದಂತಿತ್ತು. ಆದರೂ ಅವನು ಹಿಂದಿರುಗುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ದೇವಾಲಯವು ಈಗ ಅನತಿ ದೂರದಲ್ಲತ್ತು.

ಇವನ ಮನವು ವಿಚಾರತರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಯಾಡ ಹತ್ತಿತು. ತನ್ನಂತಹ ವಿದ್ಯಾವಂತನು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯಂತಹ ಅವಿದ್ಯಾವತಿಯನ್ನು ತಿದ್ದ ಬೇಕೇ ಹೊರತು ತಾನೂ ಮೂರ್ಖನೆಂತೆ ಸಿಟ್ಟಾದುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆನಿಸಿತು. ಅವರವರ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅವರವರ ನಂಬಿಕೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮೇಲಿನ ಮೆಟ್ಟಿಲಿನಲ್ಲಿರುವವರು ಕೆಳಗಿನ ಮೆಟ್ಟಿಲಿನಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕಿತ್ತೆ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಪ್ಪಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು

ಒಲುಮೆಯಿಂದಕೆಸಬಹುದೇ ಹೊರತು ವಿರೋಧದಿಂದ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೂ ಮೂಲಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳ ಬೇರನ್ನಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿದರಾಯಿತು. ಹೇಗಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಇಂದಿನ ಕಾರ್ಯವು ಸ್ತುತ್ಯವಲ್ಲ. ಗುಣಗ್ರಹಣಮಾಡುವುದು ಪಂಡಿತರ ಲಕ್ಷಣವು. ಅವಳು ಸುಗುಣಗಳದೊಂದು ಖನಿ. ಭಾವಿಕಸ್ವಭಾವದವರಂತೆ ಇವಳೂ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬುಗೆಯುಳ್ಳವಳು. ಆದು ಅವಳ ತಪ್ಪಲ್ಲ, ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಪರಿಣಾಮವದು. ಮುಳ್ಳಿರುವುದೆಂಬ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಕೇದಿಗೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದಿರಬಹುದೇ?... ಪತ್ನಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನೇ ಆ ದೊಡ್ಡ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದು ಮನಸ್ಸಿಗೊಪ್ಪದಾಯಿತು. ಅಂತೂ ಅವನ ವಿಚಾರವು ಬೆಳೆದಂತೆ ತನ್ನ ಆಗಿನ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪತ್ನಿಯ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರವಿಹೀನನಾಗಿ ಬಾಣಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿದುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ತೋರತೊಡಗಿತು.

* * * *

ಅಂತೂ ದೇವಾಲಯವು ಬಂದಿತು. ಅವನು ದಿಜ್ಞಾಢನಾಗಿ, ಆಯಾಸವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತನು.

ಎದುರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವರಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದನು. “ದೇವಾ, ನಿನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಣಕ್ಷಣವೂ ನೆನೆಸದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ನನಗೀ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಯಿತೇ? ಬೇಕಾದಂತೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಡುಟ್ಟು ಸುಖವಾಗಿರದೆ, ಭಿಕ್ಷುಕನಂತೆ ಇಂತಹ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಂಗವನ್ನು ಕೆಡು ತಣ್ಣಗಿನ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಒರಗಬೇಕಾಯಿತೇ? ನನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ಮಾನಸಿಕ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾಪ್ರಭೆಯಿಂದ ಕಳೆದು, ನನಗೆ ಬೇಕಾದಂತಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ನನಗೆ ಆಸಾಧ್ಯವೇ? ಪಾಪ, ಅವಳು ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಹಸಿದಿದ್ದಳು. ಇನ್ನೂ ಉಂಡಿರುವಳೋ, ನನಗಾಗಿ ಕೊರಗು

ತ್ತಿರುವಳೋ!! ಅವಳ ಹೃದಯವು ಅತ್ಯಂತ ಕೋಪವು. ಅದನ್ನು ನೋಯಿಸುವುದು ಪಾಪವಲ್ಲವೇ? ಅವಳಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಿಟ್ಟಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಂಡುಬಿಡಲೇ? ಅಯ್ಯೋ, ಪ್ರಿಯೆ, ನೀ ನೆನ್ನಿರುವೆ?”

ಗರ್ಭಗೃಹದಿಂದ ಧ್ವನಿಯೊಂದು ಬಂದಿತು. ಮನೋಹರನು ಕಕ್ಕಾವಿಕ್ಕಿಯಾದನು. ಹೆದರಿ ನಡುಗಿದನು. ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತನಾದನು.

ದೇವರ ಮುಂದೊಂದು ದೀಪವು ಮಿಣುಗುಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು. ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗಿದನು. ತಿಪ್ಪಿ! ಪತಿಪತ್ನಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಬಹು ಕಾಲದ ವರೆಗೂ ತಮಗೆ ಸ್ವಸ್ವವೋ ಎಚ್ಚರವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯದಂತಾದರು.

ಮನೋಹರನು “ನೀನಿಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

“ನೀವು ಮನೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದೊಡನೆ ಹೆದರಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ನನ್ನ ತವರುಮನೆಗಾದರೂ ಹೋಗೋಣವೆಂದು ಹೊರಟೆ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂತು; ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತುಕೊಂಡೆ. ಕೊನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕತ್ತಲಾದಂತೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕಂಗೆಟ್ಟೆ. ನನಗೆ ತ್ರಿಶಂಕುಸ್ವರ್ಗವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದೊಡನೆ ಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಚಿನ್ನಹಿಂದೆ ಅವಿತುಕೊಂಡೆ. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣು ಕಾಯಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಸಾದವೇ ನನ್ನ ಇಂದಿನ ಆಹಾರವಾಯಿತು. ನಿನ್ನ ದನಿಯು ಕೇಳಿದೊಡನೆ ನರಕದಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗವು ಸಿಕ್ಕಿದಂತೆ ನನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯಾಯಿತು” ಎಂದು ಅವಳು ವಿವರಿಸಿದಳು. ಅವನಿಗೆ ಆನಂದಾಶ್ಚರ್ಯಗಳಾದುವು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಳೆಯೂ ನಿಂತಿತ್ತು; ಚಂದಿರನ್ನೂ ಇಣಕಿಸೋಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದವರಾರು?

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯರು, ಬಿ. ಎ. (ಆರ್ನಸ್), ಬೆಂಗಳೂರು

ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲದ 'ಆಯ್ವುದೊ' ಎಂಬ ಪಾಠವನ್ನು 'ಆವುದೊ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಪಂಪಭಾರತದ ಸಂಪಾದಕರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡುದು ಇಷ್ಟು ನಾವನನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ.
'ಆವುದೊ' ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಸರಿಹೋಗುವುದು.

ಕರ್ಣನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ವಿ. ಎಸ್. ರವರು "ನೆತ್ತಮನಾಡಿ ಭಾನುಮತಿ ಸೋಲೊಡೆ" ಎಂಬ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಭಾನುಮತಿಯೊಡನೆ ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದವನು ಕರ್ಣನೆಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದವನು ಕೌರವನೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪದ್ಮನಾಭರವರು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. 'ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗೆ ಸಮಾಧಾನ'ವೆಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ವಿ. ಎಸ್. ರವರು ತಮ್ಮ ಮೊದಲಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೇ ವಿಶದೀಕರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಾದಮೇಲೆ ವಿದ್ವಾನ್ ಚಿಷ್ಟಪ್ಪಯ್ಯನವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪದ್ಮನಾಭರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಮು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ವಿ. ಎಸ್. ರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಫಿಟ್ಟೀಕರಿಸಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ 'ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದವರಾರು' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಉಳಿದಿದೆ ಯೆಂದೇ ಭಾವನೆ.

ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು 'ಆಯ್ವುದೊ' ಎನ್ನುವ ಪಾಠ. 'ಆಯ್ವುದೊ' ಎನ್ನುವ ಪಾಠವು ಪಂಪ ಭಾರತದ ಸಂಪಾದಕರದೇ ಹೊರತು ಪಂಪನದಲ್ಲ. ಸಕಲ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ 'ಆವುದೊ' ಎಂಬ ಪಾಠವೇ ಇರುವುದರಿಂದ 'ಆಯ್ವುದೊ' ಎಂಬ ಪಾಠವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮಾತೃಕೆಯಲ್ಲಾದರೂ 'ಆಯ್ವುದೊ' ಎನ್ನುವ ಪಾಠವಿದ್ದರೆ ಆಗ ಸಂಶಯವು ಶಬ್ದೋಪಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಕಲ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ 'ಆವುದೊ' ಎನ್ನುವ ಪಾಠವೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಪಾಠ

ವನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅರ್ಥಮಾಡಿದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ದೂರವಾಗುವುವೆಂದು ಬಿನ್ನೈಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

'ಆವುದೊ' ಎನ್ನುವ ಪಾಠವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅರ್ಥವು ಹೀಗಿರುತ್ತದೆ. "ಕೌರವನು ನೆತ್ತವನ್ನು ಆಡಿ ಭಾನುಮತಿ ಸೋಲಲು, ಸೋಲನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ದುರ್ಯೋಧನನು ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ (ಎಂದರೆ ಮುತ್ತಿನ ಲಂಬಣವನ್ನು ಎಳೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ) ಆದು ಕಿತ್ತುಹೋಯಿತು. ಆಗ (ಸುರಿದು ಹೋದ) ಮುತ್ತಿನ ಕೇಡನ್ನು ನೋಡಿ (ಭಾನುಮತಿ) ಬಳುಕುತ್ತಿರಲು ದುರ್ಯೋಧನನು, (ಕರ್ಣ-ಭಾನುಮತಿ ಯರನ್ನು ಕುರಿತು) 'ಅಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಯಾವುದು (ಯಾರದು) ಸರಿ ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳಿ' ಎಂದನು. ಇಂಥ ಭೂವೈತನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಸೇರಿದರೆ ಬೇಡನಲ್ಲವೇ?"

'ಆಯ್ವುದೊ' ಎಂಬ ಪಾಠವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿದರೆ ಕರ್ಣ-ದುರ್ಯೋಧನರಿಗಿದ್ದ ಮೈತ್ರಿ ಯ ಪರಮಾನುಭವವು ವ್ಯಕ್ತಪಡುವುದಾದರೂ ಅದರಿಂದಾಗತಕ್ಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಇರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದುರ್ಯೋಧನನು ಕರ್ಣನಿಗೆ ಬಹಳ ಸಲಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ನೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕರ್ಣ-ಭಾನು ಮತಿಯರಿಗೆ ಆ ವಿಧವಾದ ಸಲಿಗೆಯಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಲು ನಿರರ್ಥನವಿಲ್ಲ. ಕರ್ಣನೇನೋ ದುಡುಕು ಸ್ವಭಾವದವನೆಂದು ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡುವುದಾದರೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ದುಡುಕಿರುತ್ತಾನೆಂದು ಹೇಳಲು

ವುದು ಅಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಸಂದರ್ಭಗಳೇ ಬೇರೆ; ಈ ಸಂದರ್ಭವೇ ಬೇರೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ದುಡುಕಿದನೆಂದರೆ ಅಸಂಗತವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ದುಡುಕಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ತನ್ನ ನಚ್ಚಿನ ಮೆಚ್ಚಿನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಈ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅಸಂಭವ. ಕರ್ಣನಾದರೂ ದುರ್ಯೋಧನನ ಸಲಿಗೆಯನ್ನು ಇಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮರ्याದೆ ಮೀರಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ? ಸೂತಪುತ್ರನೆನಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಕರ್ಣನು ಶೀಲವಂತನೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಕರ್ಣನು ಮರ्याದೆ ಮೀರಿ ನಡೆಯುವುದೆಂದರೆ ನಂಬತಕ್ಕ ಮಾತಲ್ಲ. ಪಂಪನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಹಾಗೆರಲಾರದು. ಭಾರತವನ್ನು ಬರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಪಂಪನ ಉದ್ದೇಶವು ಅರಿಕೇಸರಿಯನ್ನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ಹೊಗಳುವುದು. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಕವಿಯು ಅರ್ಜುನನಿಗಿಂತಲೂ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಅತಿಶಯವಾದ ಗೌರವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವಷ್ಟು ಗೌರವವನ್ನು ಮಹಾಭಾರತದ ಎತ್ತರವ ನಾಯಕರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು. ಕರ್ಣಪರ್ವದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪದ್ಯಗಳು ಕರ್ಣನ ಚರಮಗೀತೆಯನ್ನು ಹಾಡುತ್ತವೆ. ಕವಿಯು ಆ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದುಃಖಾಶ್ರುಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖನಿಯನ್ನದ್ದಿ ಬರೆದನೋ ಎಂಬಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನಿಂದ ಭಾರತವು ಕರ್ಣರಸಾಯನವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಕರ್ಣನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಪೋಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದ ಪಂಪನು ಅವನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕೇವಲ ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತುಳಿಯಲು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದು ಅವನ ಉದ್ದೇಶವೂ ಅಲ್ಲ.

“ನಾವು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಲೋಕರೀತಿಗೆ ಈ ಬಗೆಯ ಸಲಿಗೆಯು ವಿರುದ್ಧವಾದುದರಿಂದ ಕರ್ಣನ ವರ್ತನೆಯು ಅಸಭ್ಯವಾಗಿಯೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೀಯವಾಗಿಯೂ ತೋರಬಹುದು. ಲೋಕರೂಢಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದುದೆಲ್ಲ ಆಕ್ಷೇಪಣೀಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ವಿ. ಎಸ್. ರವರು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಧವಾದ ವರ್ತನೆಯು ಪಂಪನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪಂಪನು ಕೇವಲ ಲೌಕಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಾರತವನ್ನು ಬರೆದಿರುತ್ತಾನೆ. ‘ಬೆಳಗುವೆನಿಲ್ಲಿ ಲೌಕಿಕಮನಲ್ಲಿ ಜಿನಾಗಮಮಂ’ ಎಂದು ಪಂಪನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಅಲೌಕಿಕ

ವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಪಾಂಚಾಲಿಯು ಪಂಚವಲ್ಲಭೆಂಬುದನ್ನೂ ದ್ರೌಪದಿಯು ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಸ್ಥಂಭಕವಾಗಿದೆ.

“ಸೋಲಮನೀವುದೆಂದು” ಎಂಬಲ್ಲಿ ‘ಸೋಲವು’ (ಪಣವು) ಲಂಬಣವೇ ಏತಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕು? ಅದು ಮತ್ತೆ ನಾದರೂ ಆಗಬಾರದೇಕೆ? ಪತಿಪತ್ನಿಯರು ಏನೋದಾಹರಣವಾಗಿ ಅಡುವ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಪಣವು ಪ್ರಾಯಶಃ ಒಂದು ಚುಂಬನವೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಭಾನುಮತಿ ಸೋಲವು ಕೌರವನು ಶೃಂಗಾರಜೀವ್ಯಗಳಿಂದ ಆಕೆಯನ್ನು ಕಾಡುವುದೇನೂ ಅಸಂಭವವಲ್ಲ. ‘ಕಾಡು’ ಎಂಬ ಪದದ ಅರ್ಥವು ಬಹಳ ತೂಕವುಳ್ಳದ್ದು. ಆ ಪದವನ್ನು ‘ಸಿಗಿಸುವುದು’ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿಯೇ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕು. ಲಂಬಣವು ಹರಿಯುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಡುವುದೆಂದರೆ ಅಂಗಾಂಗವು ವಲನಗಳು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆದಿರಬೇಕೆಂದೇ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ‘ಕಾಡುತ್ತಿರೆ’ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕರ್ಕಶ ದುರ್ಯೋಧನನೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಕರ್ಣನು ಅಡಿದ್ದರೆ ಇತ್ತ ಪ್ರಮಾದ ಸಂಭವಿಸುವವರೆಗೂ ಕಾಲಯಾಸನೆ ಮಾಡುವೆನೊದಲೇ ‘ಸೋಲ’ನ್ನು ಕೊಡಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತು.

ಇನ್ನು ‘ಬಳ್ಳುತ್ತಿರೆ’ ಎಂಬ ಪದದ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಕರ್ಣನು ನೆತ್ತವನ್ನಾಡುತ್ತ ಅವನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ದುರ್ಯೋಧನನು ನೋಡುತ್ತಿರುವನಷ್ಟೇ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅವಕಾಶವು ಇನಿಯನ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿಯೇ ದೊರೆತಿರುವುದರಿಂದ ಭಾನುಮತಿಯೇ ಕರ್ಣನಾಗಲಿ ಭೀತರಾಗಿ ಬಳುಕಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಇದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಬೇರೆ ಇರಬಹುದೇ? ಪಂಪನ ಕಾವ್ಯವು ಧ್ವನಿಕಾವ್ಯ. ಮಹಾಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯಗಳೇ ಮೇಲೆ ಪಂಪನಲ್ಲಿ ಪದಗಳು ಮಿತವಾದರೂ ಅವಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಿವಿಧವಾಯಿಂಟು. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಾಕ್ಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ. ಮುಕ್ತಿನ ಹಾರವು ಕೈ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಅದು ಅಮಂಗಳಸೂಚಕವೆಂದು ಮನಗೊಂಡು ಭಾನುಮತಿಯು ಬಳುಕಿರಬೇಕು. ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಕರ್ಣನೂ ಬಳುಕಿದ್ದರೂ ಬಳುಕಿರಬಹುದು. ಅದು ಕರ್ಣನು ಬಳುಕುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕೌರವ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಮುಂದೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಭವಿಷ್ಯದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕೌರವನ ಮರಣವನ್ನೂ, ತನ್ನೊಲಕ ಭಾವಮತಿಯ ವೈಧವ್ಯವನ್ನೂ ಕರ್ಣನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ

ತೋರಿಸಿರಬಹುದು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣ-ದುರ್ಯೋಧನರಿಗಿದ್ದ ಮೈತ್ರಿಯು ಜಿನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಡುತ್ತದೆ. ತಾನು ಸೂತನೆಂದು ಇತರರಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತನಾಗಿದ್ದರೂ ದುರ್ಯೋಧನನು ತನಗೆ

ಅಂಗರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ ಆತಿ ಸಲುಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪರಮಾಪ್ತನಂತೆ ಭಾವಿಸಿ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದೇ ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಕರ್ಣನು ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಹೇಳಿರಬೇಕು.

ಸಮಾರೋಪ

ಈ ವಾದವನ್ನು ಕುರಿತು ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಲೇಖನಗಳು ಬಂದಿವೆ. ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿವರನು ಕರ್ಣನಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದರಿಂದ ಕರ್ಣದುರ್ಯೋಧನರ ಸ್ನೇಹದ ಅಪೂರ್ವತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದೇನೋ ನಿಜ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕರ್ಣನ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುವುದು 'ಡಿ. ವಿ. ಎಸ್.' ಪಕ್ಷದವರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುವುದೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. 'ಪದ್ಮನಾಭ' ಪಕ್ಷದ ಶ್ರೀ. ಮುಳಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯನವರ—ಈ 'ನೆತ್ತಮನಾಡಿ ಭಾನುಮತಿ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಕ್ಕೂ 'ಬೆಸನೆಡಿ ಗೆಳೆ ತೊಟ್ಟು' ಎಂಬ ಪದ್ಯಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೇ? ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯದರಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಾಭಾಸವನ್ನಿಟ್ಟಿಲ್ಲವೇ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿಟ್ಟಿಡೋಣ;—ಕರ್ಣದುರ್ಯೋಧನರ ಸ್ನೇಹವು ಅಷ್ಟು ಅಪೂರ್ವವಾಗಿತ್ತೆ, ಆ ಸಲುಗೆ ಭಾನುಮತಿಯವರೆಗೂ ಹೋಗಿತ್ತೆ, ಕೌರವನು ಕರ್ಣನನ್ನು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು, ಆ ಮೈತ್ರಿ ರಾಜಕೀಯ ಹೇತುಪ್ರಧಾನವಲ್ಲವೆ, ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆತ್ತಿ ಮಾಡಿದ ವಿನೇಚನೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳುದಾಗಿದೆ. "ಕರ್ಣನೆದುರಿನಲ್ಲಿಯೆ ದುರ್ಯೋಧನನು ಭಾನುಮತಿಯೊಡನೆ ನೆತ್ತವನಾಡಿ, ಸೋಲಕ್ಕಾಗಿ 'ಕಾಡಿ'ದುದು ಅವರ ಗೆಳೆತನದ ಹೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಸಾಕಾಗಿದೆ" ಎಂದು ಶ್ರೀ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಒಂದು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ "...ದುರ್ಯೋಧನನು ಕುಳಿತು ಕರ್ಣಭಾನುಮತಿಯರ ಪಗಡೆಯಾಟವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಕರ್ಣನು ಪಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರವನ್ನು ಕಿತ್ತಾಗ ದುರ್ಯೋಧನನು ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತ ಮುತ್ತನ್ನು ಆಯುತ್ತಿರುವಂತಹ ಅಕೃತ್ರಿಮ ಸೌಹಾರ್ದಪ್ರೇಮ...." ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಬಿಂಗಳೂರಿನ ಜನವಾಣಿಯೆಂಬ ನಿತ್ಯಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ ತಿಳಿ

ಯುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಆ 'ನೆತ್ತಮನಾಡಿ' ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಕೇವಲ ಪದಗಳ ಅರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಪಂಡಿತಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಿದ್ದಾಗ ಶ್ರೀ. ಶೇಷ ಭೀ. ಪಾರಿಶ್ವಾಡರವರು ಅದೇ ಜನವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದು ಪಂಡಿತರ ಗಮನವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರಕ್ಕೊಯ್ದು ಚರ್ಚೆಯ ಮೂಲವನ್ನೇ ಕೀಳಲು ಕೈಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. "ವಾದಗ್ರಸ್ತ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಆವುದೊ' ಎಂಬ ಮಾತು 'ಆಯ್ಯುದೊ' ಎಂದಾಗಿ [ಇದು ಪಂಪಭಾರತದ ಸಂಪಾದಕರ ತಿದ್ದುಪಾಟ] ಎಂತಹ ಅನರ್ಥಮಾಡಿತೋ! ಆ ತಿದ್ದುವಿಕೆಯನ್ನು ಸುಸರಿಸಿ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅಡ್ಡದಾರಿಗೆ ಬಂದರೆನ್ನಲಾಗದಾದರೂ ಪದ್ಯವನ್ನು ಸರಿಹೋಗಿಸಿದವೆಂದು ಕವಿತೆಯ ಸ್ವಾರಸ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಸಂವಾದಿತ್ವವನ್ನು ತಂದುಹಾಕಿದ್ದು ನಿಷೇಧಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೇ ಸರಿ!" ಎಂದು ಕಟುತರವಾದ ಉದ್ಗಾರವನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. 'ಸೋಲವು ಚುಂಬನವಾಗಿದ್ದರೂ ಆಗಿರಬಹುದು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಶ್ರೀ. ಪಾರಿಶ್ವಾಡರು ನೆತ್ತವನ್ನಾಡಿದಾತನು ದುರ್ಯೋಧನನೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುವರು. ಈ ಹೊಸ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ಇದೀಗ ಶ್ರೀ. ಡಿ. ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯರು ವಿಶದವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಬರೆದೊಂದು ಲೇಖನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಕವಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಸಮಂಜಸಾರ್ಥದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ 'ಆವುದೊ' ಸರಿಯೊ, 'ಆಯ್ಯುದೊ' ಸರಿಯೊ ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ವಾದವು ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ಭೂತವಾದರೂ ಆಗಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವೆಲ್ಲ ವಾದಗ್ರಸ್ತವಿಷಯಗಳು ಪಂಡಿತರ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ತೀರ್ಮಾನವಾಗತಕ್ಕವಾಗಿವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಅವರ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾದವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದೇವೆ.

—ಸಂ. ಜ. ಕ.

ತಂಗಳಿ

(ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಸಿ. ಶಂಕರಭಾರತಿ)

೧

ತಣ್ಣನೆ ತೀಡುತಲಿರೆ ತಂಗಳಿ
ಸುಂದರವನದಲಿ ಮುದದಿಂ ತೇಲಿ
ಮಲಗಿದೆ ಮೆತ್ತನೆ ಹಸುರಿನಲಿ !
ಮರದಿಂದಲಿಯುವ ಖಗಗಳ ಗಾನ
ಮಾಡಿಸುತಿರೆ ಪೀಯೂಷದ ಪಾನ
ಮೈಮರೆತೆನು ನಾ ಹರುಷದಲಿ !

೨

ಬಣ್ಣದ ಅಲರಿನ ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳು
ಮೀಟಿದ ವೀಣೆಯ ತಂತಿಯ ತೆರದೊಳು
ಬಳುಕುತಲಿವೆ ತಂಗಳಿಯು ಬೀಸೆ!
ಪೂಗಳ ಸೌರಭ ಅಂಬರಕೆದ್ದು
ಹರಿಯುವ ಝರಿಯಲಿ ತೆರೆನೊರೆಯೆದ್ದು
ಲಾಸ್ಯವ ಗೆಯ್ಯುವುದೆನಗಾಸೆ !

೩

ಬಿತ್ತರ ಗಗನವು ಮುಗಿಲುಗಳಲ್ಲಿದೆ
ತಿಳಿಯಾಗಿದೆ. ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳು ಚೆಲ್ಲಿದೆ
ಭವಿಯನು ಮೌನದಿ ಧರೆಯೊಳಗೆ !
ನೊಂದಾ ಹೃದಯಕೆ ಬಲು ಹಿತವಾಗಿದೆ
ಮಂಜಿನ ಹನಿಯೊಲು ತೀತಲವಾಗಿದೆ
ಸುಯ್ಯನೆ ಅನಿಲನು ಬರೆ ಬಳಿಗೆ !

೪

ಇಂತಿರೆ, ಮೊರೆಯುವ ಝರಿಯನು ಕೂಡಿ
ಎದೆಯಿಂ ಹೊಮ್ಮಿದ ಕಬ್ಬವ ಹಾಡಿ
ಚೆಲುವಿನ ಬನವನು ಬಣ್ಣ ಪೆನು !
ಸುತ್ತಣ ಸೊಬಗನು ಸವಿಯುತ ನಿಂದು
ಸೌಂದರ್ಯವ ಶಾಶ್ವತಗೊಳಿಸೆಂದು.
ಪ್ರಕೃತಿಮಾತೆಯನು ಬೇಡುವೆನು !

ನಾ ಮ ಧಾ ರಣೆ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂ. ಅ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು, ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಎಲ್., ಮೈಸೂರು

ಆಗಮನಿರೂಪಿತನಾದ ಈ ನಾಮಧಾರಣೆಯು ದೇವರುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮನುಜರಲ್ಲಿಯೂ ನಾನಾತ್ವ
ವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿರುವುದು. ಮತಮತಗಳಲ್ಲಿ ಭೇದಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ದೊಂಬೆಗಳಿಗೂ
ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು. ಇದೇನು ಸದಾಚಾರದ ಧ್ವಜವಲ್ಲ. ಸೌಂದರ್ಯಧ್ವಂಸಕವೆ
ಹೊರತು ವರ್ಧಕವಲ್ಲ.—ಆದರೂ ಇದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇಕೆ ?

ಹಣೆಗೆ ನಾಮವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಿಂದೂ
ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೆಗ್ಗುರುತಾಗಿದೆ. ಈ ನಾಮಧಾರಣೆಯ
ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಪುಲವಾದ ಗ್ರಂಥಾವಳಿ
ಸಹ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಹಣೆಗೆ ನಾಮವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಅಶಾಚಕ್ಕೂ
ರೋಗಕ್ಕೂ ಹುಚ್ಚಿಗೂ ಬಹಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಗುರುತಾಗಿದೆ.
ಹಣೆಗೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲದಿರತಕ್ಕವನನ್ನು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ
ಕ್ರಿಸ್ತನ ಹಾಗೆ ಇದ್ದಾನೆ, ಹೊಲೆಯನಂತೆ ಇದ್ದಾನೆ ಎಂದು
ತುಚ್ಛವಾಗಿ ಹೇಳುವರು. ಹಣೆಗೆ ಲಾಂಛನವನ್ನು ಧರಿಸು
ವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಪಂಚಮೋದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ
ಸಾಧನವೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ಜುಟ್ಟು
ಜನಿವಾರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೂ ನಾಮಧಾರಣೆಯನ್ನು ಬಿಡ
ಲಾರರು. ಹಿಂದೂಗಳ ಲಲಾಟಲೇಖವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ
ಆನಿಮಾಯವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಲಿಪಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಹಿಂದುತ್ವಕ್ಕೆ
ಇದರಷ್ಟು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವೂ ಸುಲಭಗೋಚರವೂ ಆಗಿ
ರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಲಕ್ಷಣವು ದೊರೆಯಲಾರದು. ವೆಲ್ಲೂ
ರಿನ ದಂಗೆಗೆ (೧೮೦೬) ಹಿಂದೂ ಸೈನಿಕರು ಹಣೆಗೆ ನಾಮ
ವನ್ನಿಡದಡೆಡೆದು ಎಂಬ ನಿಷೇಧವು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ
ವಾಗಿದ್ದಿತು.

ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ನಾಮಧಾರಣೆಯ ನಿಯಮ
ವನ್ನು ಮೀರಬಹುದಾದರೂ ಅದನ್ನು ಬದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ
ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಯಾರೂ ವಿರೋಧಿಸಿರುವ
ದಿಲ್ಲ. ಬೌದ್ಧರು ಶೂನ್ಯಲಲಾಟರಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೂ
ಹಿಂದೂಗಳಿಗೂ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹಲವು ವ್ಯಾಖ್ಯಾರ್ಥಗಳು

ನಡೆದಿರಬಹುದಾದರೂ ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ ಪ್ರಾಕಾರದೊಳಗೆ
ಸೇರಿಸತಕ್ಕವರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಎದುರಿಸಿಲ್ಲ.

ಈಚೆಗೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ
ದಲ್ಲಿ “ಆತ್ಮಗೌರವಸಾಧಕ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು (Self-Respect
Conferences)” ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರುತ್ತಿವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ
ಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸಮರು, ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮವಾಗಿ ಗೌರವ ಸಲ್ಲ
ಬೇಕು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಾವು ಮತ್ತಾರಿಗೂ ಯಾವ
ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಕೀಳಾದವರೆಂದು ಭಾವಿಸದೆ ಸಮಾನವಾದ
ಆತ್ಮಗೌರವವುಳ್ಳವರೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು, ಇಂಥ ಸಮತಾ
ಭಾವನೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ನಾಮಧಾರಣೆ, ಹೆಸರು,
ಉಡುಪು, ಆಚಾರ ಮೊದಲಾದ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಭೇದ
ಗಳೆಲ್ಲ ಮಾಯವಾಗಬೇಕು—ಎಂಬುದು ಇಂಥ ಸಮ್ಮೇಳನ
ಗಳ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಭಾರತಜನಾಂಗವೆಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ
ಪ್ರಕಾರವಾದ ಲಲಾಟಲಾಂಛನವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು
ಹೇಗೆ? ಹಿಂದೂಭಿನ್ನ ಧರ್ಮಗಳವರು ನಾಮಧಾರಣೆ
ಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾರರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದೂಗಳು
ಸಹ ನಾಮಧಾರಣೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಸರ್ವಸಮತೆಯನ್ನು
ಸಾಧಿಸಬೇಕು.—ಎಂದು ಈ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳ ಪಕ್ಷಾಂತವಲಂಬಿ
ಗಳು ವಾದಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮೇಯೋ ಎಂಬ ಅಮೇರಿಕದ ಸ್ತ್ರೀಯು
ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು
ಒಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಈಚೆಗೆ ಬರೆದಳು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು
ಅವಳು ಅತಿ ತುಚ್ಛವಾಗಿ ಬಯ್ಯು ಅಪಲಂಬಿಸಿ ಅಪಮಾನಿಸಿರು

ವಳು. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನಾಮಧಾರಣೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಸಹ ಬಂದಿದೆ. ಈ ನಿಯಮವು ಅವಾಚ್ಯವಾದ ಅತಿ ದುಷ್ಟಮೂಲಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅತಿನೀಚವಾದ ದುರಾಚಾರವೆಂದು ಇವಳು ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸಾರಿರುವಳು. ಇವಳ ಮಾತನ್ನು ಪರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮಂದಿ ನಂಬುತ್ತಿರುವರು; ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹ ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ ವೈರಿಗಳೂ, ಅತ್ಯಗೌರವ ಸಾಧಕ ಪಕ್ಷದವರಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಅಲ್ಪರೂ ಇವಳ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತೊಡಗಿರುವರು. ಶೈವ ವೈಷ್ಣವಾದಿ ಶಾಖಾಮತಗಳಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ದ್ವೇಷಗಳು ಇನ್ನೂ ಸತ್ತಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ವೈಷ್ಣವ ಲಾಂಛನ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮೇಯೋ ಪ್ರಭೃತಿಗಳು ಹೇಳಿರುವ. ಮಾತುಗಳನ್ನು ಶೈವರೂ ಶೈವಜಿನ್ಹವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ವೈಷ್ಣವರೂ ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಅಪರೂಪವಾಗಿಲ್ಲ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೋಹಪಾಶಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದವರು ಈಚೆಗೆ ಈ ನಾಮಧಾರಣೆಯನ್ನು ಬಿಡುವುದು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಡದಿರತಕ್ಕವರು ಸಹ ನಾಚೂಕಾಗಿ ಒಂದು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಗೆರೆಯನ್ನೋ ಚಿಕ್ಕೆಯನ್ನೋ ಮಾತ್ರ ಇಡುವರೇ ಹೊರತು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನು ಹೇಳುವಂತೆ 'ಮಟ್ಟಿಯ ಥಟ್ಟಿ'ನ್ನೇ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದತಕ್ಕ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಹ ಈಗ ಬರಿಯ ಹಣೆಯನ್ನೇ ಬಯಸುತ್ತಿರುವರು. ಹಿರಿಯರು ಈಗಿನವರನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಕ್ಷೇಪಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ನಾಮಧಾರಣೆಯನ್ನು ಯುಕ್ತಿಸಮ್ಮತವಾದ ವಾದಗಳಿಂದ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲ.

ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ನಾಮಧಾರಣಾಪದ್ಧತಿಯು ಗುಣಾವಗುಣಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುವ ಪ್ರೌಢತಿಯು ಈಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಉಭಯ ಪಕ್ಷದವರೂ ತಂತಮ್ಮ ವಾದಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಾಂಗವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಕೆಲವು ವಾದಾಂಶಗಳನ್ನು ವಾಚಕರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ನಾಮಧಾರಣೆಯು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕವರು ಅದಕ್ಕೆ ಹಲವು ವೈದಿಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ ಹಲವು ಲೌಕಿಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ ಹೇಳುವರು. ವೈದಿಕ ಕಾರಣಗಳು: (೧) ನಾಮಧಾರಣೆಯು ಶಾಸ್ತ್ರೀಕೃತ ಧರ್ಮವು. ಅದನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. (೨) ಅದು ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಗೆ

ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಾತ್ಮಕ್ಕೆ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವು ಅದನ್ನು ಸಹಕರಿಸುತ್ತಿದೆ. (೩) ತೃತೀಯ ಧರ್ಮಮೂಲವಾದ ಸದಾಚಾರವು ಅದನ್ನು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಗೆ ತಂದಿದೆ. (೪) ಪುರಾಣಗಳೂ ಆಗಮಗಳೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾಮಧಾರಣೆಯನ್ನು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವಿಧಿಸಿವೆ. (೫) ನಾಮಧಾರಣೆಯು ಹೋಮಾಗ್ನಿ ಶೇಷದ ಧಾರಣೆ ಸಹ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ವೈದಿಕ ಆಗ್ನಿವಿಜಾಮತ ಸಮ್ಮತವಾಗಿದೆ. (೬) ಶೈವ ವೈಷ್ಣವಾದಿ ಧರ್ಮಮತಗಳು ತಂತಮ್ಮ ದೇವರುಗಳ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿಧಿಸಿವೆ. ಇದೇ ನಾಮಧಾರಣೆ ಎನ್ನಿಸಿದೆ. (೭) ನಾಮಧಾರಣೆಯಿಂದ ಮತಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಮರ್ಯಾದಿಸಿದಂತೆ ಆಗುವುದು. ಅದನ್ನು ವಿರೋಧವು ಗುರುದ್ರೋಹವಾಗುವುದು.

ನಾಮಧಾರಣೆಗೆ ಕೆಲ ಲೌಕಿಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಸಹ ಹೇಳುವರು: (೧) ಇದು ಜನರ ಜಾತಿಮತಭೇದಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸತಕ್ಕ ಹೆಗ್ಗುರುತಾಗಿ ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾಗಿದೆ. (೨) ನಾಮಧಾರಣೆಯು ಆಯಾ ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಮತಶಾಖೆಯ ವಿಕೃತಮತಕ್ಕೆ ಆಧಾರಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಂಗಡ ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಐಕ್ಯಮತ್ಯ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಒಂದೇ ತರದ ವೇಷಭೂಷಣಾಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧಾರಣ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ನಾಮಧಾರಣೆಯು ಆಯಾ ಮತ ಅಥವಾ ಜಾತಿ ಪಂಗಡದ ಯೂನಿಫಾರಂ ಅಥವಾ ಏಕೀಕರಣ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. (೩) ನಾಮವು ಮುಖಕ್ಕೆ ಅಲಂಕಾರವಾಗಿದೆ ಹಣೆಯು ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ತಿಲಕವು ಎಷ್ಟೊಂದು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು. (೪) ನಾಮಧಾರಣೆಯಿಂದ ನಷ್ಟವೇನೂ ಇಲ್ಲ. (೫) ಕಮಲವು ನೆಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದರಿಂದ ಹಲವು ಪ್ರಯೋಜನಗಳುಂಟು. ಅದರಿಂದ ಗುರುಹಿರಿಯರಿಗೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದಂತೆ ಆಗುವುದು; ಅಥವಾ ಗುರು ಹಿರಿಯರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಸಿದಂತೆಯಾದರೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬಿಡುವುದರಿಂದ ಇವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂಕಟವುಂಟುವಾದದಂತಾಗುತ್ತದೆ. (೬) ನಾಮಧಾರಣೆಯಂಥ ಧರ್ಮಾಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಬಿಡದಿದ್ದರೆ ಈ ಶ್ರದ್ಧೆಯು ಸತ್ಯವಾಗದೆ ಉಳಿದಿದ್ದು, ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕಿಹರಿದು, ಧರ್ಮಜಾಗೃತಿಯನ್ನೂ ಪರಮಾರ್ಥ ಸಾಧನಾಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳತಕ್ಕ ಕೆಲ ಅಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು

ತೀರಬಹುದು: (೧) ನಾಮಧಾರಣೆಯು ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಧರ್ಮಾಚಾರವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರುತಿಸ್ತೋತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಾದ ಅಧಾರವಿಲ್ಲ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಆಗಮಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಾದುದು. ಭಕ್ತಿಮತವು ತಲೆಯೆತ್ತಿಕೊಂಡು ನಾನಾ ಆಗಮಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಗಮವೂ ತಂತನ್ನ ಇಷ್ಟದೇವತೆಯ ಹೆಣೆಗೆ ಒಂದು ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿ, ಆ ದೇವತೆಯ ಭಕ್ತರು ಅದೇ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಆ ದೇವರ ಪ್ರಸಾದರೂಪವಾಗಿ ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಡಿಸಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಕ್ತಿಮತ ಶಾಖೆಯೂ ಸಹ ತನ್ನ ಇಷ್ಟದೇವತೆಗೆ ಅಂಕಿತವಾಗಿ ಮುದ್ರೆ, ಪುಂಡ್ರ, ಮಂತ್ರ, ಆರಾಧನ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಈ ಆಚಾರಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವು ಶ್ರುತಿಸ್ತೋತಿ ಇತಿಹಾಸಗಳಲ್ಲೂ ಉಂಟೆಂದು ಸಾಧಿಸಲು ಆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳು ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಪ್ರವರ್ತಕರಾಗಿರುವ ವ್ಯಾಸವಿಷ್ಣಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಇದ್ದಿತು? ಎಂಬುದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿರಬೇಕು. ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರು ಈ ಋಷಿಗಳ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವಿದ್ದಿತೆಂದು ನಂಬುವರು; ಮಾಧ್ವರು ಗೋಪೀಚಂದನವೂ ಮುದ್ರೆಯೂ ಇದ್ದು ಎಂದು ನಂಬುವರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರ ಮಾತು ನಿಜವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸೋಣ? ಹಾಗೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಾದ ಸತ್ಯಾಧಾರಗಳು ಏನಾದರೂ ಉಂಟೆ? ದೇವರುಗಳ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಪುಂಡ್ರವಿದ್ದಿತೆಂದು ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ರುದ್ರನು ಭಸ್ಮಧಾರಿ ಎಂದು ಆನೇಕ ಕಡೆ ಬಂದಿರುವುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಇವನ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೇತ್ರವಿದ್ದುದರಿಂದ ಇವನ ಹಣೆಗೆ ಯಾವ ಲಾಂಛನವನ್ನೂ ಧರಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ತಿಲಕವು ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ತಿಲಕವು ಪುಂಡ್ರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ದೇವರ ಹಣೆಗಳಿಗೂ ನಾಮವನ್ನು ಹಾಕಿಸಿರುವುದೇನೋ ನಿಜ. ಸ್ಮಾರ್ತರು ಆಡ್ಡಗಂಧವಿಧೂತಿಗಳನ್ನು ಶಿವನ ಹಣೆಗೆ ಇಟ್ಟು ತಾವೂ ನಿತ್ಯವೂ ಧರಿಸುತ್ತಿರುವರು; ಶ್ರಾವಣ ಶನಿವಾರದ ದಿನವೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರ ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವನ್ನು ಧರಿಸುವರು. ಇದರಿಂದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವಿದೆಯೆಂದೂ ಶಿವನ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಡ್ಡಗಂಧ ವಿಧೂತಿಗಳಿವೆಯೆಂದೂ ಇವರು ಒಪ್ಪಿದಂತಾಯಿತು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಹ ಎಷ್ಟೊ ಕುಲಾಚಾರ ಭೇದಗಳು ಇವೆ. ಆರ್ವೇಲು

ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಸ್ಮಾರ್ತ ಕುಲದವರು ದಿನಂ ಪ್ರತಿ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರ ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವನ್ನು ಇಡುವರು. ವೈಷ್ಣವಾಗಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಕಡೆ ರುದ್ರನು ಪರಮ ವೈಷ್ಣವ ಭಕ್ತನೆಂದೂ ಹಣೆಗೆ ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವನ್ನೇ ಇಡುತ್ತಿದ್ದನೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. ಶೈವಾಗಮಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವಿಗೂ ಅವನ ಅವತಾರ ಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ರಾಮ ಕೃಷ್ಣಾದಿಗಳಿಗೂ ಹಣೆಗೆ ವಿಧೂತಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಯಾರ ಮಾತು ನಿಜ, ಯಾರ ಆಚಾರವು ಸತ್ಯವಾದುದು—ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು? ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು? (೨) ದೇವರುಗಳ ಮಾತನ್ನೂ ಋಷಿಗಳ ಮಾತನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಾಳಿದ ಮತಾಚಾರ್ಯರ ಕಥೆಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸೋಣ. ಇವರ ಹಣೆಯ ಬರಹವಾದರೂ ಹೇಗಿದ್ದಿತು? ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಶಿವನನ್ನೂ ಹರಿಯನ್ನೂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಸಮಾನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಜಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸಾರುತ್ತಿವೆ. ಈ ದೇವರುಗಳ ಲಲಾಟ ಲಾಂಛನವು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕ್ಲೃಪ್ತಪಟ್ಟಿದ್ದು ನಿಜವಾದರೆ, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಆಯಾ ದೇವತೋಪಾಸನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ದೇವತೆಯ ಮುಖಚಿಹ್ನವನ್ನು ತಾವು ಧರಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಏಕವಾಗಿ ಪಂಚಾಯತನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸುವಾಗ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಏನು ಜಾತಿಯ ನಾಮಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಧರಿಸಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಧರಿಸಬೇಕೇ? ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಯಾವುದನ್ನೂ ಧರಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ ಪಕ್ಷಪಾತದೋಷ ಹೋದೀತಲ್ಲವೇ? ಶಿವನ ನಾಮವೊಂದನ್ನು ಧರಿಸಿ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೆ ಶಿವಭಿನ್ನರಾದ ದೇವತೆಗಳು ಆ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವರೇ? ಹಾಗೆ ದಿನದಿನವೂ ವಿಷ್ಣುವು ಪೂಜೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸ್ಮಾರ್ತರು ಶ್ರಾವಣ ಶನಿವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು? ಈ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಗೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಎಂದು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೇಳಿದೆಯೇ? ಅವರು ಈಗಿನ ಸ್ಮಾರ್ತರಂತೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದರೆ, ಅದೇ ಸ್ಮಾರ್ತಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿರುವ ಆರ್ವೇಲು ಮೊದಲಾದ ಪಂಗಡಗಳವರ ಆಚಾರಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳುವುದು? ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರಲ್ಲಿ ನಡಗಲೆ ಮತ್ತು ತೆಂಕಲೆಯವರ ಜಗಳವೆಲ್ಲವೂ ಈಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಣೆಯ ನಾಮದಲ್ಲೇ ಆಡಗಿದೆ. ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯ

ರಾಗಿರುವರು. ಈ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು ಹಣಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿ ನಾನು-ನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಯಲು ಯಾವ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ವಡಗಲೆಯವರು ಅವರು ತಮ್ಮಂತೆ ನಾನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ನಂಬುವರು; ತೆಂಕಲೆಯವರು ತಮ್ಮಂತೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ನಂಬುವರು. ಈ ವಿವಾದವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಈ ರೀತಿ ನಾವು ನಾನುಧಾರಣೆಯಿಂದ ಮತಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಮರ್ಯಾದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. (೩) ನಾನುಧಾರಣೆಯು ಹೋಮಾಗ್ನಿಶೇಷಧಾರಣಾಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದುದಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ ಭಸ್ಮಧಾರಣವೇ ಸರ್ವರಿಗೂ ಆಚಾರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೋಮಭಸ್ಮವನ್ನು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ನಾನುಧಾರಣೆಯು ಆಗಮಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಕಲ್ಪಿತವಾಗಿದೆ. ಅದರೂ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಆನಗ್ನಿಪೂಜಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನುತ್ತಿದೆ. ಸಾಂಚರಾತ್ರಾದಿ ಆಗಮಗಳಲ್ಲಿ ಯಾಗ ಎಂದರೆ ಭಗವದಾರಾಧನ ಎಂದರ್ಥ. ಈ ಆರಾಧನೆಗೆ ಅಗ್ನಿಸಂಸ್ಕಾರವು ಬೇಕಿಲ್ಲ. (೪) ನಾನುವು ಆಗಮೋಕ್ತವಾದ ಶೈವ ವೈಷ್ಣವಾದಿ ಮತಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷಣವೇ ಹೊರತು ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರೆಲ್ಲರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಚಾಂಡಾಲಾದಿ ಯಾವ ಜಾತಿಗಿ ಸೇರಿದ್ದರೂ ಶ್ರೇತಸ್ಕೃತಿಕೆಯ ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವನ್ನು ಧರಿಸುವರು. ಸಕಲಜಾತಿಯ ಶೈವರೂ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಇಡುವರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಧದ ನಾನುವೂ ತನ್ನ ಶಾಖೆಯವರಲ್ಲಿ ಐಕಮತ್ಯವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು ನಿಜವಾದರೆ ಈ ಶಾಖಾಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ಜಾತಿಗಳೆಂಬ ದುರ್ಗಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ಹಾಕಲು ಅವುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಬೇರಾವ ಸಾಧನಗಳೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇವು ಹೀಗೆ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಕಡೆಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವಾಗಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಸ್ತೂತಿ ಸಮ್ಮತವಾದ ಧರ್ಮಾಚಾರವೆನಿಸುವುವು? (೫) ನಾನುಧಾರಣೆಯು ಈಚೆಗೆ ಆಗಮ ಎಂಬ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರ ಮೂಲದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಅನಾದಿತ್ವವನ್ನೂ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕತೆಯನ್ನೂ ತೋರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅನಂತವಾದ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ. ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ವೇದ ದಲ್ಲೂ ಸ್ತೂತಿಗಳಲ್ಲೂ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೂ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲೂ ಅನೇಕ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತ ವಚನಗಳು ಸೇರಿ, ಎಷ್ಟೋ ಹೊಸ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳೂ ಸ್ತೂತಿಗಳೂ ಪುರಾಣಗಳೂ ಆಖ್ಯಾನಗಳೂ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಒಂದು ಆಚಾರದ ಸಲುವಾಗಿ ಎಷ್ಟೊಂದು

ಸುಳ್ಳನ್ನು ನಾವು ನಂಬಬೇಕಾಗಿದೆ? ಅನ್ಯತದಿಂದ ನಿಜವಾದ ಧರ್ಮಸಿದ್ಧಿಯು ಎಂದಿಗಾದರೂ ಆದೀತೆ? (೬) ಈ ನಾಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವಾಚ್ಯವೂ ದುಷ್ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹೇಯವೂ ಅದ ಅರ್ಥಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಾರದೆ ಇಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸರಿಗಟ್ಟುವಂತೆ ನಾನಾವಿಧವಾದ ವಿಕಟಾರ್ಥಗಳೂ ದೊರೆಯುವುವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುವು ಸರಿ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ದುಷ್ಟಾರ್ಥಗಳು ಬಂಡಿತ ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಸಾಧಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಈ ಆಚಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿತಿಯಲ್ಲ. (೭) ಸಾಕ್ಷಿಕ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸತಕ್ಕದ್ದೇ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವು. ಯಾವ ಆಚಾರವು ಕೋಪ ತಾಪ ಧೈರ್ಯಾದಿ ಪಿಷ್ಡಗುಣಗಳನ್ನೂ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿಸುವುದೋ ಅದು ಸರ್ವತ್ಯಾಜ್ಯವಾಗಿರುವುದು. ನಾನುಧಾರಣೆಯು ಮತದ್ವೇಷಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಶೈವ ಲಾಂಛನಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದು ಪಾಪವೆಂದೂ ನೋಡಿದರೆ ಸಜೀಲಸ್ಥಾನಾದಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತದಿಂದ ಸರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ ವೈಷ್ಣವಾಗಮದ ಉಕ್ತಿಗಳು ಉಂಟು. ವೈಷ್ಣವಲಾಂಛನಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅನ್ಯಾಗಮಗಳು ಹೀಗೆಯೇ ಹೇಳುವುವು. ಇವುಗಳನ್ನು ನಂಬತಕ್ಕವರು ಅನ್ಯಾಗಮಿಗಳನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ದ್ವೇಷದಿಂದ ಕಂಡು ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವು ಹೇಗೆ ತಾನೇ ಇರಬಲ್ಲದು? ನಾನುಧಾರಣೆಗೆ ಆಗಮವಚನಗಳೇ ಪ್ರಮಾಣವಷ್ಟೆ. ಸಕಲಾಗಮವಚನಗಳೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಪವಿತ್ರಪ್ರಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಸಕಲವಿಧವಾದ ನಾನುವು ಇಂಥ ಪವಿತ್ರವಾದ ಆಗಮವಚನಗಳಿಂದಲೇ ಭಗವತು ವುದರಿಂದ ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಶಾಸ್ತ್ರೀಯವೆಂದು ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ನಿರ್ವಾಹವೇ ಇಲ್ಲ. (೮) ನಾನುಧಾರಣೆಯ ವಿಧಿಯನ್ನು ಮೀರಿದರೆ ಯಾವ ದೋಷವೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಅತಿಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಹೇಳಿಲ್ಲ; ಎಲ್ಲೂ ರಾಜದಂಡನೆ, ನರಕಭೀತಿ, ಸವ್ಯವಹಾರ ಪರಿತ್ಯಾಗ ಮೊದಲಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳು ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಬರಿಯ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜಪತಪಾಪಿಷ್ಠಾನ ಪೂಜಾದಿಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎಲ್ಲೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. (೯) ದೇವರು ನಿರಾಕಾರನೆಂದು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ವಿಗ್ರಹಾರಾಧನೆಯೂ ತದಾಶ್ರಯಿಯಾದ ನಾನುಧಾರಣೆಯುಂಥ ಆಚಾರಗಳೂ ಮಾಯವಾಗುವುವು.

ನಾನುಧಾರಣೆಯು ಇರಲು ಆಧಾರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಇವು

ವರೆಗೂ ಮತಸಂಬಂಧವಾದ ಕಾರಣಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅಂಕಿತ ಕಾರಣಗಳೂ ಅದೇ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತವೆ: (೧) ಜನರ ಮತಭೇದಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅವರ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಶಾಸನ ಹಾಕಿಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವುದು ಹುಚ್ಚತನವೇ ಸರಿ. ಹಾಗೆ ತಿಳಿಯುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಬಗೆಯಾದ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಾಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಮೇಲೆ ಕ್ರಮಗಳುಂಟು. ಮತಭೇದದಂತೆಯೇ ಜಾತಿ, ಕುಲ, ಪ್ರಾಂತ್ಯ, ವಯಸ್ಸು, ಉದ್ಯೋಗ, ಸಂತತಿ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಹೆಸರು ನೋಡಲಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ವಿವರವಾಗಿ ಬರೆದು ಹಣೆಗೆ ಅಂಟಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಮತ್ತೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾದೀತಲ್ಲವೇ? (೨) ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರು ತಂತಮ್ಮ ಜಾತಿಮತಭೇದಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಅದುಮಿ ಒಂದು ಜನಾಂಗವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಜನಾಂಗೈಕ್ಯ ಭಾವನೆಯು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ನಡೆನುಡಿಗಳಲ್ಲೂ ಹೊರಸೂಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ನೋಡಿದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಇವು ಭಾರತೀಯರು ಎಂದು ತಿಳಿಯುವಂತಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು, ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳು, ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಶೈವರು, ಶೈವರಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು, ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನವರು, ಮೈಸೂರಿನವರಲ್ಲಿ ಗುಬ್ಬಿಯವರು, ಗುಬ್ಬಿಯವರಲ್ಲಿ ಮುರುಗಿಮಠದವರು ಎಂದು ಮುಂತಾದ ಒಳ ಭಂಡಗಳ ಭೇದಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತರೆ ಜನಾಂಗೈಕ್ಯವು ಅದೃಶ್ಯವಾಗುವುದು. ಜನಾಂಗೈಕ್ಯ ಭಾವನೆ ಮುನ್ನ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ನಾಮಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಬಿಡಬೇಕು. (೩) ನಾಮಧಾರಣೆಯು ಮತಕಲಹದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಜನರು ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಾಮಧ್ವಜವನ್ನೇರಿಸಿ ಮತ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನ್ಯತ, ಕಳವು, ಕೊಲೆ, ಹಿಂಸೆ, ದ್ವೇಷ ನೋಡಲಾದ ಸಕಲ ಹೇಯಕೃತ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿರುವರು. ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರಲ್ಲಿ ವಡಗಲೆ ತೆಂಕಲೆಯವರಿಗೆ ಒಡ್ಡಾಸಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ನಾಮದ ಜಗಳಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮರಿಗೆ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ದೇವಾಲಯವಿರತಕ್ಕ ಕಡೆಯೊಂದರಲ್ಲೂ ಇಂಥ ಜಗಳವಿಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ. ಒಡ್ಡಾಸಿ ಕಡೆ ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ಪ್ರೀತಿ ನಿನ್ನಿಲ ವರೆಗೆ ಪದೇ ಪದೇ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಒಬ್ಬರಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಹೊಡೆದಾಟಗಳೂ ದೊಂಬಿಜಗಳೂ ಕೊಲೆಗಳೂ ನಡೆದಿವೆ. ಕಾಂಚೀಪುರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಗುತ್ತವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ನಾಮದ ಜಗಳಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ

ಸಲುವಾಗಿ ಶಸ್ತ್ರಸೇನೆಯು ಬರುವ ಪದ್ಧತಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ವಡಗಲೆ ನಾಮವುಳ್ಳ ದೇವರ ಮುಖವನ್ನು ಸಹ ತೆಂಕಲೆಗಳು ನೋಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ವಡಗಲೆಯವರು ತೆಂಕಲೆ ನಾಮಧಾರಿಯಾದ ದೇವರನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ನಿರಾಕರಿಸುವರು. ನಾಮಧಾರಣೆಯ ಮೋಹವು ತೊಲಗುವ ವರೆಗೂ ಈ ಭಯಾನಕ ದುಷ್ಟತಿಯು ಹೋಗಲಾರದು. ದೇಶಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರಾಜಶಾಸನದ ಮೂಲಕ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದು ಸಹ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. (೩) ಒಬ್ಬನು ಆಚಾರಶೀಲನೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಅವನ ನಾಮದ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೋಡುವುದು ಅತಿ ಕೃತಕವಾದ ಅಸತ್ಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಬಾಹ್ಯವಿಡಂಬನದಿಂದ ಅಂತರಿಕನಾದ ಶೀಲವನ್ನು ಗೊತ್ತುಹಚ್ಚಿಕೊಡದು, ಎಂದು ಜನರಿಗೆ ಮಂದಟ್ಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯಾದರೂ ನಾಮಧಾರಣೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ನಾಮವಿಡದಿದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ದುರಾಚಾರಿಗಳೆಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದೀತೇ? ಅಂಥವರನ್ನು ಅನಾಚಾರಿಗಳೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಹ ತಪ್ಪು. ಶೂನ್ಯಲಲಾಟಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅನ್ಯತ, ಕಳವು, ಹಾದರ ಮೊದಲಾದ ಪಾತಕಗಳು ಆಚಾರಶೀಲತೆಯನ್ನು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಭಂಗಪಡಿಸುತ್ತವಲ್ಲವೇ? ಉಗ್ರವೈದಿಕರೆಂದೂ ಮಹಾ ಆಚಾರವಂತರೆಂದೂ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿರತಕ್ಕವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿಸುಳ್ಳು, ಸಾಕ್ಷಿ ನುಡಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸೀಮರಾಗಿರುವರು. ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಲಂಚ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ವೈದಿಕವೇಷಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವರು. ಹಣೆಗೆಲ್ಲಾ ನಾಮವನ್ನು ಬಡಿದು ಕೊಳ್ಳುವರು ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಹಾದರದ ದೋಷಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕಾಗುವರು. ಇಂಥವರನ್ನು ನಾವು ದುರಾಚಾರಿಗಳೆಂದಾಗಲಿ ಅನಾಚಾರಿಗಳೆಂದಾಗಲಿ ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅವರು ಹಣೆಗೆ ಬಲವಾಗಿ ನಾಮವನ್ನಿರಿಸಿದರೆಂದರೆ ಮತಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಮಶೂನ್ಯರನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಇವರನ್ನು ಭೂಷಿಸುತ್ತಿರುವೆವು. ಇಂಥ ನೀತಿವಿರುದ್ಧವಾದ ವ್ಯವಹಾರವು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ನಾಮಧಾರಣೆಯು ಆಚಾರಶೀಲತೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೂ ಗುರುತಲ್ಲ ಎಂದು ಸರ್ವರೂ ಮಂದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾಮವಿಡದಿದ್ದರೆ ಶೀಲವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೃಢಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶೀಲವಂತರು ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾಮಧಾರಣೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ತೋರಿಸಬೇಕಾದುದು ಅವರಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

(೪) ನಾನುವು ಹಣೆಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆಂಬ ಮಾತು ಕುಚೋದ್ಯವೇ ಸರಿ. ತಿಲಕವು ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧಕವಾದುದೆಂದು ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಕವಿಗಳು ಸ್ತೀರ್ವಣೆಯಲ್ಲೂ ಬಾಲವರ್ಣನೆಯಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವರು. ವಯಸ್ಕರಾಗಿರುವ ಗಂಡಸರ ಮುಖವು ತಿಲಕದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಸುಂದರವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದರಲ್ಲೂ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೊಂದಾವರ್ತಿ ಕ್ಷೌರಮಾಡಿಸುತ್ತ, ದಿನಂಪ್ರತಿಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತ, ತಲೆಗೂದಲಿಗೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನೂ ಬಾಚಣಿಕೆಯನ್ನೂ ಕಾಣಿಸದೆ ಒರಟೊರಟಾಗಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ಆಚಾರ ಶೀಲರ ಮುಖಕ್ಕೆ ತಿಲಕವಿಟ್ಟರೆ ಹುಟ್ಟತಕ್ಕ ಚಿತ್ರವು ಸುಂದರವೋ? ಅಸುಂದರವೋ? ವಾಚಕರೇ ಉ ಹಿ ಸ ಲಿ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ತಿಲಕವೂ ತ್ರಿಪುಂಡ್ರವೂ ಒಂದೇ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆಚಾರ ಶೀಲರು ತ್ರಿಪುಂಡ್ರವನ್ನು ಹಣೆಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಧರಿಸಿ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರ ಹಣೆಯ ಮಟ್ಟೆಯ ಥಟ್ಟನ್ನು ಕಂಡರೆ ಪಿಶಾಚಿಗಳು ಸಹ ಪಲಾಯನವಾಗುವವು. ಇವರ ಮೈಮೇಲಿನ ನಾನುದ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಒಬ್ಬ ಪರದೇಶೀಯನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ 'ನರ-ವ್ಯಾಘ್ರಗಳು' ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿರುವನು. ಈ ಹುಲಿವೇಷವು ಸುಂದರವೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕವರ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಎನೆನ್ನ ಬೇಕು? ಅನೇಕರಿಗೆ ಹಣೆಯಲ್ಲೂ ಮೈಯಲ್ಲೂ ನಾನುದ ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಚರ್ಮದಲ್ಲೇ ಬಿಳುಪಾದ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿರುವುವು. ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿಗರಿಷ್ಠರಾದವರು ಅಸಹ್ಯವಾದ ಮಣ್ಣನ್ನೂ ಬೂದಿಯನ್ನೂ ಆರಿಸಿನ ಕುಂಕುಮಗಳನ್ನೂ ಮೈಗೆಲ್ಲಾ ವಿಕಾರವಾಗಿ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂಥ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯು! ಇಂಥ ಕೊಳಕುತನವು ಪರಿಶುದ್ಧತೆಗೆ ಸೋಪಾನವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಲ್ಲವೇ? ಬೂದಿಯನ್ನೂ ಮಣ್ಣನ್ನೂ ಪವಿತ್ರನೆಂದು ಎಣಿಸುವ ಮನಸ್ಸು ಎಂದಿಗೂ ಸುಂದರವಾದುದಲ್ಲ. ಸೌಂದರ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಣ್ಣನ್ನು ನೀರಲ್ಲಿ ಕಲೆಸಿ ಮೈಗೆ ಲೇಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಕೆಸರನ್ನು ಮೈಗೆ ಬಳಿದು ಲೇಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಮೈಗೆ ಬೂದಿ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ತಿಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾಡಿ ಬರುವುದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನೂ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನುವನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಇಡುವುದರಿಂದ ಮೈಬೆಚ್ಚಗಿರುತ್ತೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುವರು. ಮೈಯನ್ನು ಬೆಚ್ಚಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಬೇರಾವ ಉಪಾಯವನ್ನೂ ಆರಿಯಲಾರದವರು ಬೇಕಾದರೆ ಈ ನಾನುದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಇಂಥವರು ಸಹ ಮೈಗೆಲ್ಲಾ ಜೇಡಿಮಣ್ಣನ್ನು ತಂದು ಬಲವಾಗಿ ಅಂಟಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಬಟ್ಟೆಯ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸಹ ಮಿಗಿಲಿಸಬಹುದು.

(೫) ನಾನುಧಾರಣೆಯಿಂದ ನಷ್ಟವೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಸಹ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಆದು ಭಾರತ ಜನಾಂಗೈಕ್ಯಭಾವವನ್ನು ಕೆಡಿಸಿ ಪಂಗಡಭಾವವನ್ನು ಮುಂಪೋಷಿಸುವುದು; ಭಯಂಕರವಾದ ಮತಕಲಹಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು; ಶೀಲಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ನಿತಿಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು. ಕುರೂಪವನ್ನೂ ಕೊಳಕುತನವನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಸುವುದು. ಇವುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ ನಷ್ಟವು ಮತ್ತೆನುಂಟು? ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಹ ನಾನುಧಾರಣೆಯು ನಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹಿಂದೂ ಪ್ರಜೆಯೂ ಸೂರಿಯಲ್ಲಿ ಕಡೆಯ ಪಕ್ಷ ನಾನುಕ್ಯಾಗಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಸಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಮೆಯಾಗಿ ವೆಚ್ಚಮಾಡಲಾರನಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೫ ಕೋಟಿ ಹಿಂದೂಗಳು ಇರುವರು. ೨೫ ಕೋಟಿ ಜನರಿಗೆ ತಲಾ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದೇಯಂತೆ ಆಗುವ ವೆಚ್ಚವು ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನುವನ್ನು ಇಡದೆ ಇರಬಹುದಾದವರಾದವರು ಅನಾಚಾರಿಗಳು ಮೊದಲಾದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ೮-೯ ಕೋಟಿಗಳೆಂದು ಎಣಿಸಿ ಕಳೆದರೂ ನಮಗೆ ಪ್ರತಿಸರ್ವವೂ ನಾನುಧಾರಣೆಯ ವೆಚ್ಚವು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕಡೆ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ತಗಲುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಧನವ್ಯಯಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮೆಯಾಗಿ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಲಾಭವಾದರೂ ಏನು?

ನಾನುಧಾರಣೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಕಲರೂ ದುರಭಿಮಾನವಿಲ್ಲದೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿನಯ ಮಾಡುವುದೇ ಈ ಲೇಖನದ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

ದ್ರಷ್ಟಾರಾದ ಎ. ಈ. ಯವರು

“ ಮಧುರಚಿನ್ಮ ”

ಎ. ಈ. ಪುರಾತನ ಋಷಿಗಳಂತೆ ದಿವ್ಯಪ್ರತಿಭೆಯುಳ್ಳವರು; ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರು. ಸಂಹಿತೋತ್ತಮರಿಂದ ‘ ಅನುಭಾವಕವಿ ’ ಅಥವಾ ‘ ಗೂಢಕವಿ ’ ಎಂದು ಕರೆಸಿ ಕೊಂಡವರು. ಸೃಷ್ಟಿಯು ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಜೀವಂತವಾಗಿತ್ತು. ಸೃಷ್ಟಿಯು ಅವರಿಗೆ ಸಮರ್ಥಳಾದ ತಾಯಿ. ಅವರೊಡನೆ ಚಿತ್ರರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

“ ಎ. ಈ. (AE) ” ಅವರ ನಿಜವಾದ ಹೆಸರು ಜಾರ್ಜ್ ವಿಲ್ಹೆಲ್ಮ್ ರಸ್ಸೆಲ್ ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಇವರು ಆಯರ್ಲೆಂಡಿನ ಆರ್ಮಾಕ್ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ೧೮೬೭ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಎಪ್ರಿಲ್ ೧೦ನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ ಜನ್ಮ ತಾಳಿದರು. ಇವರು ೧೯೩೫ ನೆಯ ಜುಲೈ ೧೮ನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ ದೇಹವನ್ನಿಟ್ಟರು. ಇವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರು ಹದಿನೇಳನೆಯ ವಯಸ್ಸು ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರು ಪಟ್ಟಣದ ಗದ್ದಲಕ್ಕೆ ಬೇಸತ್ತು ಸೂಪಿಯಲ್ಲಿ ಗಿರಿದಂಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಂದಿರುಳು ಭೂಮಿಯ ದೇವತಾಪೃಥಿವಿಯಾಗಿ ಇವರ ದಿವ್ಯಾಂತಃಕರಣವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದಳು. ಆವಾಗಲೇ ಇವರಿಗೆ ಕಾವ್ಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಉದಯವಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಒಂದು ವಾರ ಮೊಳಗಾಗಿಯೆ ಇವರ ಜೀವಮಾನದ ಜೀವದ ಮಿತ್ರರ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಥಮ ಪರಿಚಯವಾಯಿತಂತೆ! ಆಗ ಇವರ ಕವಿತೆ, ಲೇಖ ಮುಂತಾದವುಗಳೆಲ್ಲ “ ಈಯನ್ (AEON) ” ಎಂಬ ಗೂಢನಾಮದಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಾಮಯಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗತೊಡಗಿತು. ಈ ಹೆಸರಿನ ಮೊದಲಿನ ಎರಡಕ್ಷರಗಳನ್ನೇ ಮುಂದೆ ಇವರು ತಮ್ಮ ಉಪನಾಮವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸತೊಡಗಿದರು. ಎ. ಈ. (AE.) ಎಂಬ ಹೆಸರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಹೀಗೆ. ಈ “ ಈಯನ್ (AEON) ” ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಸಂಬಂಧವು ಇವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಯಾವ

ಮಹತ್ಕಾರಣದಿಂದಂಟಾಯಿತೆಂಬುದರ ಬಗೆಗೆ ತಮ್ಮ “ ದರ್ಶನದೀಪ ” ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆಯುವೆ. “ ನನಗಾಗ ೧೭-೧೮ ವರುಷ ವಯಸ್ಸು. ನನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಚ್ಚಳವಾದ ಕಲ್ಪನಾಚಿತ್ರಗಳು ತಾಕಲಾಡತೊಡಗಿದ್ದವು. ನಾನವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚಿತ್ರಿಸತೊಡಗಿದ್ದೆನು. ಒಂದು ಚಿತ್ರಮಾಲಿಕೆಯನ್ನೇ ನಾನು ಬಹು ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದೆನು.... ಈ ಚಿತ್ರಗಳು ನನ್ನಂಥ ಒಬ್ಬ ಬಾಲ ವಯಸ್ಸಿನವನ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಮನೋರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದವುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಲೋಕದ ನನ್ನ ನೋಡಿದರೆ, ದೈವೀ ಮಾನವನ ಪ್ರಥಮೋತ್ಪತ್ತಿಯು ದೇವನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಹೇಗಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವದಕ್ಕೇ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ನನಗೆ ಅಳವಾಗಿ ಅನಿಸತೊಡಗಿತು. ನನ್ನ ಈ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪುರಾತನ ಪ್ರಾಣವು ಹರಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದೆಯೆಂದು ನನಗೆ ಬಲವಾಗಿ ಅನಿಸತೊಡಗಿತು. ಅಂದು ಇಡೀ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ನಾನು ಅದನ್ನೇ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಲಿದ್ದೆನು. ಈ ಚಿತ್ರಮಾಲಿಕೆಯ ಕೆಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬುದರ ಕಡೆಗೇ ನನ್ನ ಚಿತ್ತವೆಲ್ಲಾ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಊಹೆಗೆ ನಿಲುಕದಂತೆ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯು ನಡೆಯಿತು. ನಾನೊಂದು ಕತ್ತ

ಲೆಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೂ ಅಲ್ಲಿಂದ
ಆನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಯು ಉಸುರಾಡಿಸುತ್ತಿರುವದನ್ನು ನಾನು
ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆಯೂ ಅದು ನನಗೆ ಏನೋ
ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾದುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುವ ಹಾಗೆಯೂ
ಭಾಸವಾಯಿತು....ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅದು ನನಗೆ 'ಈಯನ್‌ನ
(AEON) ಜನ್ಮವೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಸರಿಡು' ಎಂದು ಪಿಸು
ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತಾಯಿತು. ನನಗೆ 'ಈಯನ್' ಎಂಬ
ಶಬ್ದವು ಬಹಳೇ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು. ಯಾಕು
ದರೆ ಆ ಶಬ್ದವು ಪುರಾತನ ಭಾವಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಹಾಗೆ
ನನಗೆ ತೋರಿತು. ಆಗಿನಿಂದ ನಾನು ಆ ಶಬ್ದದಿಂದ ಹೊರಡ
ಬಹುದಾದ ವಿಶೇಷಾರ್ಥವೇನೆಂಬುದರ ಕಡೆಗೆ ಚಿತ್ತವ
ನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದೆನು. ಮರುದಿನವೇ ನನ್ನ
ಮನೋರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪನಾ ಚಿತ್ರಗಳ ಸುಳಿದಾ
ಟಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಮೊದಲಾಯಿತು. ಈ ಹೊಸ ಚಿತ್ರಮಾಲಿ
ಕೆಯು ಮುಂಚಿನದರ ಉತ್ತರಾರ್ಧವಾಗಿದ್ದಿತು. 'ಈಯ
ನ್‌'ನು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ತಂಟೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಸ್ವರ್ಗವನ್ನು
ತನಗಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನೆಂದು ಭೂಮಿಗಿಳಿದು
ಭೂಮಿಯ ದೇವನಾದನು. ಅರ್ಯಲಂಡಿನ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ
ಯಾದ ಅರ್ಮಾಘದ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನಂಥ
ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕನ ಕಲ್ಪನಾರಾಜ್ಯದೊಳಗಿಂದ ಹಾಯ್ದು
ಹೀಗೊಬ್ಬ ದೇವಜೀವಿಯ ಅವತಾರವಾದಂತಾಯಿತು.
ಮುಂದೆ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ನನ್ನ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ
ಮರಳಿ ಡಬ್ಲಿನ್ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋದೆನು. ಅಲ್ಲಿ ವಾಚನಾ
ಲಯಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಒಂದು ಕಲಾವಿಷಯಕವಾದ ಸಾಮಾ
ಯಿಕ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಇಸಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕನ
ಬಳಿಗೆ ಹೋದೆನು. ಅಲ್ಲಿ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವು
ತೆರೆದು ಬಿದ್ದಿದ್ದಿತು. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಅದರ ಮೇಲೆ
ಬಿದ್ದಾಗ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ
'ಈಯನ್' ಎಂಬ ಶಬ್ದವೇ ಕಾಣಿಸಿತು. "ಧಾರ್ಮಿಕ
ಶಬ್ದಕೋಶ" ಎಂಬ ಆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಆ ಶಬ್ದದ ಮುಂದೆ—
ಪ್ರಥಮಜಾತ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಈ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಗ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್
ಎಂಬ ಸಂಪ್ರದಾಯದವರು ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವರೆಂದು ಬರೆದಿ
ದ್ದಿತು. ಕೂಡಲೇ ನನ್ನ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಜುಮ್‌ಎಂದಂತಾ
ಯಿತು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಾಲಕರು ಓದಬಹುದಾದ
ಕಥೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಾವ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥ
ಗಳನ್ನೂ ಓದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ
ಕಲ್ಪನೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಜವಾದ ಸತ್ಯವೇನಾದರೂ ಇರಬಲ್ಲ

ದೆಂಬುದರ ಕಲ್ಪನೆ ಕೂಡ ನನಗಾಗ ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟ
ಆ ಶಬ್ದವನ್ನು ಬೇರೆ ನಾನು ಹಿಂದೆಂದೂ ಕೇಳಿರಲಿಲ್ಲ.
ಅದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಆಗ ಪೂರ್ವಜನ್ಮ ತತ್ತ್ವ
ಸತ್ಯವೆಂದೂ ಇದೆಲ್ಲಾ ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ಸ್ಮೃತಿಯೆಂದೂ
ತೋರಿತು. ಇನ್ನು ನಾನೇ ಸ್ವತಃ ಆ ಬಗೆಗೆ ವಿಚಾರ
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟೆನು. ಅದ
ನನ್ನ ವಿಚಾರಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮತ್ತೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ
ಹೊರಳಿಸಿದವು. ತಿರುಗಿ ಹೋಗಿ ಲಾಯಬ್ರಿಯನ್ನೆಗೆ
ಗ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಸಂಪ್ರದಾಯದವರ ತತ್ತ್ವ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ
ಪುಸ್ತಕಗಳೇನಾದರೂ ಇವೆಯೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆನು. ಅದಕ್ಕೆ
ನನಗೆ 'ನೀಂಡರ್' ಎಂಬವನು ಬರೆದ ಚರ್ಚ್ ಓಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್
(ಧರ್ಮಸಂಘದ ಇತಿಹಾಸ) ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ
ದನು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರಪೂಜಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬಂಧನ
ದೇವತಾಜೀವಿಯಾದ ಈಯನ್‌ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ—
ಗಾರನಾದ ಈತನು ತಾನಾಗಿ ಜಡಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಜಗಿದು ಸಮ
ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಭುವಾದನು ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಿತು. ನಾನು
ಆಗ ನಂಬಿದ್ದೇನೆಂದರೆ—ಈಗಲೂ ನಂಬುತ್ತಿರುವೆ
ನೆಂದರೆ—ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ನಾಶರಹಿತನಾದ ಅಮರಪುರುಷ
ನಿಗೆ ತನ್ನ ಚಿರಂತನ ಸರ್ವಜ್ಞಾನದ ಸ್ಮರಣವಿರುತ್ತದೆ
ಅಲ್ಲದೆ ಅತ್ಮನ ಈ ಸ್ಮೃತಿಯೇ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯೆಂಬುದು
ತಳಹದಿಯಾಗಿದೆ." (ಕ್ಯಾಂಡಲ್ ಆಫ್ ವ್ಲಿಜನ್, ಪುಟ
೭೩-೭೫)

೨. ಈ. ಯವರು ಪುರಾತನ ಋಷಿಗಳಂತೆ ದಿವ್ಯಪ್ರತಿಷ್ಠೆ
ಯುಳ್ಳವರೂ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಇವರ
"ಅನುಭಾವಕವಿ" ಅಥವಾ "ಗೂಢಕವಿ" (ಮಿಸ್ಟಿಕ್
ಪೋಯೆಟ್) ಎಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವ
ಕವಿತೆಗಳ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಗ್ರಹವು ಇವರ ೪೬ನೆಯ ವರು
ಸ್ಥಿಗೆ ೧೯೧೩ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ
೧೯೦೭ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಾಟಕವಾವುದೋ ಇವರದು ಪ್ರಕಟ
ವಾಯಿತಂತೆ. ಆದರೆ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇವ
ಮಹತ್ವದ ಗ್ರಂಥವಾದ "ದರ್ಶನದೀಪ" ಎಂಬುದು ೧೯೩೬
ನೆಯ ಸಿನಲ್ಲಿ (೧೯೧೮) ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಈ
ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇವರ ಗದ್ಯಪದ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳು ಕೆಲವು ಪ್ರಕಟ
ವಾದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೧೯೨೨ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ "ಅವತಾರ
ಗಾರರು" ಎಂಬುದು ಮಹತ್ವದ್ದು. "ಅವತಾರಗಾರರು"
ಎಂಬ ಇವರ ಕೊನೆಯ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥವು
ಈಗಿರಡು ಮೂರು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ೧೯೩೩ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟ

ವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಬಳಿಕ ಈಡಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಎರಡು ಮೂರು ಕವಿತಾಗ್ರಂಥಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಇವರು ಕವಿಗಳಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಚಿತ್ರಕಾರರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಆಯುರ್ವೇದಿನ ಚಕ್ರೇಶ್ವರ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿಯೂ ಇವರು ಹೇಣಗಿರುವರು. ಈ ಕವಿಯಲ್ಲಿ “ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವನ” ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಂಡನ್ನು ಬರೆದಿರುವರು.

ಸೃಷ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆ ಗೂಢತಾದಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸುವದೇ ನಾನೇ ಸಮಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆದೇಶವನ್ನು ಪಡೆಯುವದಕ್ಕೆ ಬಾಣಾನೆಂದು ಹೇಳಿ ನಗರಜೀವನದ ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗ ಇವರು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವರು. ಅದುವೆಂದರೆ ಕರ್ಮಕೋಲಾಹಲಪ್ರಿಯರಾದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು “ಕಾಡಾಡಿ” ಎಂದು ಹೀಯಾಳಿಸುವವರುಂಟು.

ನ. ಕ. ಯವರನ್ನು ಸ್ವತಃ ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಚಿತ್ರಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಅವರ “ಅವತಾರಗಳು” ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರೇ ಹೇಳಿದ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು.

“ಸೃಷ್ಟಿಯು ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದಿತು. ಪೃಥಿವಿಯು ಆತನಿಗೆ ಸಮರ್ಥಳಾದ ಕುಳಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಅವನೊಡನೆ ಚಿತ್ರರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ತಬ್ಬಗಳಿಂದಲ್ಲ.” (ಅವತಾರ ಪುಟ ೯೩)

ಇವರು ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಸಂಗತಿಗಳೆಂದರೆ: “ಅವತಾರಗಳು” ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಇವೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿರುವರು. ಇವರ ದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ದ್ರಷ್ಟಾರರ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವು ಬಹಳ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆ ಮಾತಿನ ಅನುಭವವು ಸ್ವತಃ ಇವರಿಗೇ ಇದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಇವರ ಈಯನ್ನಿನ ಕಲ್ಪನಾಜಾಲವೆಂಬ ಹಿಂದಿನ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡಿರುವೆವು. ಆದರೆ ಇವರ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ದರ್ಶನಗಳಿಗೆ ಹೀಗೇ ಪುರಾತನ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದಿತೆಂಬುದು ಇವರಿಗೆ ಹೊಳೆದಿದ್ದಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದು ಸಂದಿಗ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅಂಥದೊಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಬಹುದು. “ದರ್ಶನದೀಪ” ದ ೩೬ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು “ಅವತಾರಗಳು” ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದ ೩೬ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಒಂದು ದರ್ಶನವು ಬಾಯಬಿಟ್ಟ ನೆವೆಲೇ (ದಿವ್ಯಪ್ರಕಟನೆ) ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ೪ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೇಯದ ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ತುಲನೆ

ಗಾಗಿ ಅವೆರಡನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವೆನು.

“ದೇವಸ್ಥಾನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯ ಬಲುದೊಡ್ಡದಾದ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ನನ್ನ ಕಂಡೆನು. ಅದರ ಕಂಬಗಳು ಜೀವಂತವಾಗಿ ಮಿಸುಕುತ್ತಲಿದ್ದವು. ಪ್ರೇತ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದಲೋ ನಕ್ಷತ್ರ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದಲೋ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಅವು ಪ್ರತಿ ಮಿಸುಕಿನೊಡನೆ ಬೆಳಗುಬೆಳಗುಗಳ ಬಗೆಬಗೆಯ ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಮಿಸುಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಬಂಗಾರದ ಅಂತರಿಕ್ಷವು ಅವೆಲ್ಲ ಬೆಳಗುತ್ತಲಿತ್ತು. ಆ ವಿಶಾಲವಾದ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಗಳ ನಡುವೆ ಉನ್ನತ ಸಿಂಹಾಸನಗಳು ಒಂದರ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಂದುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಾಸವಾದ ಶಿರಃಪ್ರಭಾವಗಳಿಂದೊಪ್ಪುವ ದೇವೇಂದ್ರರು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ನಾನು ಅವರೊಳಗೊಬ್ಬನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಮಹಾಶೇಷನ ಫಣಾವಲಯವನ್ನು ಕಂಡೆನು. ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ನೆಗೆನೆಗೆಯುವ ತೇಜೋಮಯವಾದ ಆಗ್ನಿ ಜ್ವಾಲೆಯ ಗರಿಗಳಿಂದ ಕೊಳೆಸುತ್ತಿದ್ದನು. ನಕ್ಷತ್ರಗಳಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು ಬೊಂಬೆಗಳಂತೆ ಮೌನವನ್ನು ತಾಳಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಇಜಿಪ್ತದ ದೇವತಾಪ್ರತಿಮೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಮಹಾಕಾಯರಾಗಿದ್ದರು. ಹೆಜ್ಜೆಯಿಂದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಎತ್ತರವಾದ ಸಿಂಹಾಸನವೊಂದಿದ್ದಿತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಉಳಿದೆಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನವನೊಬ್ಬನು ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಅವನ ಹಿಂದೆ ಸೂರ್ಯನಷ್ಟು ಪ್ರಭಾಮಯವಾದ ಒಂದು ದಿವ್ಯಜ್ಯೋತಿಯು ಥಳಥಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಕೆಳಗಡೆ ನೆಲಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕೃಷ್ಣವರ್ಣದ ಅಕೃತಿಯು ಸಮಾಧಿಮಗ್ನವಾಗಿರುವಂತೆ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಿತು. ಆ ದೇವೇಂದ್ರರಲ್ಲಿಬ್ಬರು ಆ ಅಕೃತಿಯ ತಲೆ ಮತ್ತು ಮೈಯ ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಕೈಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಿಡಿದರು. ಅವರ ಆ ಕೈಗಳ ಅಲ್ಲಾಟದೊಡನೆ ರತ್ನಕಾಂತಿಯಂತೆ ಆಗ್ನಿಕಣಗಳು ಸ್ಫುರಿಸತೊಡಗಿದವು. ಆ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣದ ಅಕೃತಿಯೊಳಗಿಂದ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢರಿಗೆ ಸರಿದೂಗುವ ಮಹಾಕಾಯದಿಂದಲೂ ಮಹಿಮೆಯಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದಲೂ ಯುಕ್ತನಾದ ಪುರುಷನೊಬ್ಬನು ಪ್ರಕಟವಾದನು. ಅವನು ಹಾಗೆ ಏಳುತ್ತಲೇ ಆ ಮಂದಿರದೊಡನೆ ತನಗಿದ್ದ ದೈವೀಸಂಬಂಧದ ಅರಿವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ವಂದಿಸುವದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೇತ್ತಿದನು. ಅವನು ಅಂಧಕಾರದ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಇದೀಗ ಮರಳಿ ಬಂದವನು. ಈಗ ಪುನಃ ಅವನು ದೇವತಾಸಂಘದೊಳಗೊಬ್ಬ ಪ್ರಭಾವದನು

ಅವನು ಉಳಿದವರ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ಚೆಲ್ಲುವದೇ ತಡ; ಆ ಸುನರ್ಣಮಯ ಅಕ್ಕಿಗಳೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಿಂಹಾಸನದಿಂದ ಜಿಗಿದು ವಂದನಾಸೂಚಕವಾದ ತಮ್ಮ ಕೈಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿದವು. ಮತ್ತು ಅವೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮರಿಯಾಗಿ ಸಿಂಹಾಸನದ ಹಿಂಬದಿದ್ದ ಮಹಾಪ್ರಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಲಿತವಾದವು.” (ದರ್ಶನದೀಪ ಮತ್ತು ಅವತಾರಗಳು)

ಬಾಯಬಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥದೇ ಒಂದು ದರ್ಶನವು ಹೇಗೆ ಇದೆಯೆಂದರೆ:— “.... ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಿಂಹಾಸನವಿತ್ತು. ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬನು ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಅವನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸೂರ್ಯಕಾಂತ ಪದ್ಮರಾಗ ಮಣಿಗಳಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದನು. ಸಿಂಹಾಸನದ ಸುತ್ತಲೂ ಪಚ್ಚಿಯಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು ಇತ್ತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಆ ಸಿಂಹಾಸನದ ಸುತ್ತಲೂ ಬೇರೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಸಿಂಹಾಸನಗಳಿದ್ದವು. ಆ ಸಿಂಹಾಸನಗಳ ಮೇಲೆ ರುಭ್ರವಸ್ತ್ರಧಾರಿಗಳಾದ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಹಿರಿಯರು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಅವರ ತಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚಿನ್ನದ ಕಿರೀಟಗಳಿದ್ದವು..... ಸಿಂಹಾಸನದ ಮುಂದೆ ಸ್ಪಟಿಕಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಗಾಜಿನ ಸಮುದ್ರವಿದ್ದ ಹಾಗೆ ತೋಚಿತು. ಆ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಹಿರಿಯರು ಸಿಂಹಾ

ಸನದ ಮೇಲೆ ಕೂತಾತನ ಪಾದಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಕಿರೀಟಗಳನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮುಂದೆ ಹಾಕಿ.... ಸದಾ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ..... ಸಿಂಹಾಸನವು ಇದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹಿರಿಯರು ಇದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯಕ್ಷಪಶುವು ಕೊಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿ ಕಂಡನು. ಅದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಏಳು ಕೊಂಬುಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಅವು ಏನೇ ದರೆ—ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ದೇವರು ಏಳು ಅತ್ಮಗಳು. ಈತನು ಮುಂದೆ ಒಂದು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾತನ ಬಲಗೈಯೊಳಗಿರುವ (ಬರಹದ) ಸುರುಳಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು. ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಆ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಹಿರಿಯರು ಯಜ್ಞಪಶುವಾಕಾಶ ಪಾದಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರು.”

ಈ ಪುರಾತನಯುಗಸಿದ್ಧಶರಾದ ಎ. ಈ. ಯಮ ಭೂಮಿತಾಯಿಯ ತೊಡೆಯಿಂದಿದ್ದ ಅವಳ ಉಡುಪು ಒರಗಿಕೊಂಡ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗಿನಿಂದ ತಳಮು ಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಂತಃಕರಣದ ದಿವ್ಯಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಬರೆದ ಈ ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ಲೇಖನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿ ಕವಿಖುಷಿಯ ತ್ರಿಚರಣಕ್ಕೆ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಬಾಗುವೆನು.

ಓಂ ಶ್ರೀ ಓಂ

ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ

(೨)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಡೂರು ಶ್ರೀಪಾದ, ಮೈಸೂರು

ಪ್ರೀತುರುಷರ ಸಹಜಸ್ವಭಾವ ಗುಣಧರ್ಮಗಳಿಗೂ ನೈತಿಕ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಗೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಬೇಕು. ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥ-ಸದ್ಗೃಹಿಣಿಯರ ಶಿಕ್ಷಣವು ಭಿನ್ನವಾದುದೆ ಸರಿ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ-ಮಾಧ್ಯಮಿಕ-ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ವರ್ತನೆಯಾಗಲಿರಬೇಕು ?

ಹಿಂದಿನ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಈಗ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿವಿಧಕ್ರಮಗಳ ಪರಿಣಾಮವನ್ನೂ, ಸುಧಾರಕರು ತಮ್ಮ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಂದ ಮುಂದೆ ಆಗಬಹುದಾದ ಪರಿಣಾಮವು ಉತ್ತಮವಾಗಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜಾಗೃತರಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೂ ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿದುದಾಯಿತು. ಈ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶಸುಧಾರಣೆಗಳು ಹೇಗಿರಬೇಕು, ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ ತಕ್ಕವಾದ ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮಗಳ ಯಾವ ಬಗೆಯಾಗಿರಬೇಕು, ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮವಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಉತ್ತಮವಾದ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಬಯಸುವುದು ಶಾಂತಿ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೂ ವಿಜ್ಞಾನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೂ ಜನರ ಜೀವನಕ್ರಮಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯೂ ಒಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ, ಬೇರೆಬೇರೆ ಪಂಗಡಗಳ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದರೆ ಅವು ಉತ್ತಮವಾದವುಗಳೆಂದು ನಾವು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ಈ ಬಗೆಯ ಶಾಂತಿಯಿದ್ದು ಜನತೆಯ ಜ್ಞಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದರೆ ಆ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ನಾಗರಿಕತೆಯು ನೆಲೆಸಿರುವುದೆಂದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಜನಾಂಗದ ಜಾಗೃತಿಯು ಮೊದಲು ಜನಾಂಗದ ಮೂಲವಾದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕು. ನಾಡಿನ ಪ್ರತಿಗೃಹದಲ್ಲಿಯೂ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸಿದರೆ ಇಡೀ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕಾಣುವೆವು. ಅದರ ಸಾಧನೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಗಂಡಸು ಉತ್ತಮಗೃಹಸ್ಥನೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ

ಹೆಂಗಸು ಉತ್ತಮ ಗೃಹಿಣಿಯೂ ಆಗುವಂತೆ ಜ್ಞಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂತಹ ಜ್ಞಾನವನ್ನೊದಗಿಸಿಕೊಡುವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿರಬೇಕು. ಆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ನೀತಿನಡವಳಿಕೆಗಳು ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿರುವಂತೆಯೂ ಗಂಡಸುಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ—ಗಂಡಸು ಉತ್ತಮ ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಲು ತಕ್ಕ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಯ, ಹೆಂಗಸು ಉತ್ತಮ ಗೃಹಿಣಿಯಾಗಲು ತಕ್ಕ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಯ—ಆಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡುವ ಹಾಗೆಯೂ ಇರಬೇಕು. ಅಂತಹ ಉತ್ತಮ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಯಾವ ರೀತಿ ಇರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸುಧಾರಕರು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಆರ್ವಾಚೀನ ಪದ್ಧತಿಗಳೆರಡನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಉತ್ತಮವಾದವುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಸುಧಾರಕರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಒತ್ತಿಹೇಳಿದೆ.

ಉತ್ತಮವಾದ ಒಂದು ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವನ್ನು ಯೋಚಿಸುವ ಮೊದಲು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ರೀತಿಯು ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡಬೇಕಾಗುವುದು. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಗುರಿಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರನ್ನು ಮನುಷ್ಯಕೃಷಿಕಗಳಿಗೆ ಗುಲಾಮರಾದ ಗುಮಾಸ್ತರನ್ನಾಗಿಸುವುದು ಹಾಗಿರಬಾರದು; ಹೊರಗಿನ ಪ್ರಪಂಚಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ಪುಸ್ತಕಕೂಪ ಮಂಡೂಕಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಹಾಗಿರಬಾರದು; ತನ್ನ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಪದಾಪಲಂಬಿಗಳಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ

ಹಾಗೂ ಇರಬಾರದು. ಮನುಷ್ಯನು ಸುಲಭವಾಗಿ ತನ್ನ ಜೀವನಯಾತ್ರೆನ್ನು ಜರುಗಿಸಲು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. “ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಅಲಂಕಾರಪ್ರಾಯವಾಗಿರದೆ ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಜೀವನಪಥವನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿರಬೇಕು.” ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಗುರಿಯು ಮಾನವನಿಗೆ “ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಹಾಗಿರಬೇಕು.” ಮಾನವನು ಪರುವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು “ನಿಜವಾದ ಮಾನವನಾಗಲು ಸಹಾಯಮಾಡುವಂತಿರಬೇಕು.” ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಂತಹ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು (Moral Education) “ಮಗುವು ಹುಟ್ಟಿದಾಗಿನಿಂದ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಅದು ವರುಷವಾಗುವವರೊಳಗೆ ಮುಗಿದಿರಬೇಕು.” ಮಕ್ಕಳ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ವ್ಯಾಪಾರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೂ (Education of the Senses) ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವಾನುಲಂಭಿಗಳಾಗುವ ಹಾಗೆ ಕೊಡುವ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ನೀತಿನಡವಳಿಕೆಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿಯೂ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ಎಂಟು ಹತ್ತು ವರುಷದವರಾಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದು ಮುಂದೆ ಅವರು ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಇತಿಹಾಸ, ಗಣಿತ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕವರಾಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಅವರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ತಕ್ಕವರಾಗುವುದರೊಳಗೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತಾವು ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಮಾನವಧರ್ಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಯೋಗ್ಯರಾಗುವ ಹಾಗೆ ಜ್ಞಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರೌಢ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಮೇಧಾವಿಗಳಾದ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವಶ್ಯಕವೇ ಹೊರತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲ. ಅಪ್ರತಿಮ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳಾಗಿ, ತಮಗೆ ರುಚಿಕರವಾದ ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಅದರಿಂದ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವಂತಹ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಪ್ರವೇಶವು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಂತಹ ಒಂದು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವು ಉತ್ತಮವಾದುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಆ ಬಗೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ನಮಗೆ ತೋರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಕೆಲವು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು

ಸುಲಭವಾಗಿ ನಾವು ಅನುಸರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

೧) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಹುಡುಗಿಯರೇ ಹತ್ತು ವರುಷಗಳಾಗುವ ವರೆಗೂ ಒಂದೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಕಲಿಸುವವರೂ ಆಯಾಯ ಶಾಖೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಗಂಡಸರು ಹೆಂಗಸರು ಬೇರೆತರಬೇಕು. ಆ ಗಂಡಸು ಹೆಂಗಸು ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರಾಗಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಮೇಲು.

೨) ಹುಡುಗಹುಡುಗಿಯರ ಹತ್ತು ವರುಷದ ನಂತರ ಹದಿನೆಂಟು ವರುಷಗಳ ವರೆಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಬೇಕೇ ವಿನಃ ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡದು. ಸಹಕಾರದ ಅರ್ಥಿಕಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗನುಕೂಲವಾಗುವ ಹಾಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಪುಯೋಗಾಲಯ (Laboratories), ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರ (Libraries) ಇವುಗಳನ್ನು ಹುಡುಗಹುಡುಗಿಯರಲ್ಲೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅವರವರ ಕೊಡುವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಇತಿಹಾಸ, ಗಣಿತ, ವಿಜ್ಞಾನ ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಬಗೆಯವಾದರೂ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಗುರಿಯು ಗಂಡಸರನ್ನು ಉತ್ತಮ ಗೃಹಸ್ಥರನ್ನಾಗಿಯೂ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಉತ್ತಮ ಗೃಹಿಣಿಯರನ್ನಾಗಿಯೂ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿರಬೇಕು.

೩) ಹುಡುಗಹುಡುಗಿಯರ ಹದಿನೆಂಟು ವರುಷಗಳ ನಂತರ, ಎಂಧರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅರಿಸುವುದರಿಂದ, ಅವರವರು ಅವರವರ ಹೊಣೆಯನ್ನಾಗಲೇ ಅರಿತಿರುವರೆಂಬ ಭರವಸೆಯ ಮೇಲೆ ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು.

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹತ್ತು ವರುಷಗಳಾಗುವವರೆಗೂ ಪ್ರಪಂಚ ಸರಿಜಯವು ಅಷ್ಟು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮನೆ, ತಮ್ಮ ಶಾಲೆ, ತಮ್ಮ ಸಹಪಾಠಿಗಳು ಇವೆ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿರುವುದು. ಶಾಲೆಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಮನೆಗಳ ಹಾಗೆಯೇ ತೋರುವುದು. ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಿಕೆಯರು ತಂದೆತಾಯಿಯರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಪಾಠಿಗಳು ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದು, ಶಾಲೆಯು ತಮ್ಮ ಆಟಪಾಟಗಳಿಗೆ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಸ್ಥಳ

(1) Bertrand Russel.—“On Education”

(2) Shakespeare—Edmond Holmes—Introduction to “A Montessori Mother”

(3) Froebel—Edmond Holmes— “ ”

(4) Bertand Russel—“On Education”

ವಿವಿಧ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮನೆಯೆಂದು ತೋರುವುದು. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಆಣ್ಣ, ತಮ್ಮ, ಅಕ್ಕ, ತಂಗಿಯರಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರಿಗಿದ್ದು, ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಏನೂ ದೋಷವಾಗಲಾರದು. ಈಗಿನ ಅನೇಕ ಮಾನಸಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪ್ರಚಾರಕರ (Educationists) ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಅವರ ಎರಡನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕು. ಹಾಗಿರಲು ಎರಡು ವರುಷದ ಮಕ್ಕಳು ಗಂಡುಹುಡುಗರ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳೂ, ಹೆಣ್ಣುಹುಡುಗರ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಹೋಗಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಅಕ್ಕ ಅಣ್ಣಂದಿರೊಡನೆ ಹೋಗಲೊಪ್ಪುವರು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬೇಸರವಾದಾಗ ಅಕ್ಕ ಅಣ್ಣಂದಿರು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಲು ಇರಬೇಕಾಗುವುದು. ಎರಡು ಮೂರು ಮಕ್ಕಳಿರುವ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕನೊಂದು ಶಾಲೆಗೆ ತಮ್ಮನು ಮತ್ತೊಂದು ಶಾಲೆಗೆ, ಅಣ್ಣನೊಂದು ಶಾಲೆಗೆ ತಂಗಿಯು ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಲೆಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬೆರೆಯುವ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಾದರೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. ಮಕ್ಕಳ ಆಗಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಕರು ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯಮಾಡಬಹುದು. ತಾಯ್ತನನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿರುವ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ನೋವು, ಬಯಕೆ, ಸ್ವಭಾವ ಇವು ಬಹು ಬೇಗ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುವುವು. ಆದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಶಿಕ್ಷಣಕೊಡಲೂ ಕೊಡ ಅವರಿಗೆ ಜಿನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವುದು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮಗಳಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದಿರುವ ಪ್ರೋಬೆಲ್ಡರ್ 'ಕಿಂಡರ್ ಗಾರ್ಟನ್' (Kindergarten) ಮತ್ತು ಮ್ಯಾ. ಮಾಂಟೆಸಾರಿ (Mme. Montessori) ಯವರ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತೂ ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಕರೇ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ದೈಹಿಕ ಪೋಷಣೆಗೆ ತಂದೆಯಾಯಿಬಿಟ್ಟರೂ ಹೇಗೆ ಅವಶ್ಯಕವೋ ಹಾಗೆ ಅವರ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಶಿಕ್ಷಕಶಿಕ್ಷಿಕೆ ಸಿಂಬಿಟ್ಟರೂ ಅವಶ್ಯಕ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಮಾನಸಿಕ, ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ತಮಗಿಂತಲೂ ಹಿರಿಯರಾದ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳ

ಲ್ಲಿಯೂ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನುಕರಿಸಿ ನಡೆದು ಬೆಳೆಯಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಅವರ ಶಾಲೆಗಳೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಸುತ್ತಲೂ ಒಂದು ಕೈದೋಟೆ ದಿಂದ ಅವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಗಂಡಹೆಂಡಿರಾದ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಕರಿದ್ದು, ನವೀನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸಲಕರಣೆಗಳಿಂದ ಒಡಗೊಂಡು ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮದ ಗುರುಕುಲಗಳ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು. ಎಂದರೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಮಾದರಿಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೊಡಬಹುದು. ಹತ್ತು ವರುಷಗಳ ನಂತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಪಂಚಪರಿಚಯವು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಆಗುವುದು. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಎಂಬ ಲಿಂಗಭೇದವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬರುವುದು. ಗಂಡಸರ ಹೆಂಗಸರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಧದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಮನದಟ್ಟಾಗುವುವು. ಅವರು ಯೌವನದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟೊಡನೆ (attaining puberty) ಅವರ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಫೂರ್ತಿ (emotion) ಬಂದು ಜ್ಞಾನದ ಹಸಿವು ಹೆಚ್ಚುವುದು. ದೇಹದ ಅಂಗಾಂಗಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಬಯಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಾಮದಿಂದ ಮೂಡಿದ ಪ್ರೇಮವು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯಲು ಒಬ್ಬ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಆತುರಪಡುವುದು. ಆಗ ಅವರ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಮುಂದಿನ ಅವರ ಜೀವನಮಾನವನ್ನೇ ಅದು ಬದಲಾಯಿಸಿಬಿಡುವುದು. ಅದುದರಿಂದ ಅವರು ಉತ್ತಮರಾದ ಆದರ್ಶಗೃಹಸ್ಥರೂ ಗೃಹಿಣಿಯರೂ ಆಗಲು ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಧವಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಅವಶ್ಯವಾಗುವುದು. ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಇತಿಹಾಸ, ಗಣಿತ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಒಂದೇ ಬಗೆಯವಾಗಿರುವುವು. ಆದರೂ ಗಂಡಸಿಗೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಹೆಂಡಿರುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು, ತನ್ನ ನೈತಿಕ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಧೀಕರಿಸಿ, ತನ್ನ ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿ ಒಬ್ಬ ಆದರ್ಶಪ್ರಜೆಯೂ ಆದರ್ಶ ಗೃಹಸ್ಥನೂ ಆಗುವಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಗೃಹಿಣಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನರಿತು, ಸಂಸಾರನಿರ್ದಹಣದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಹಾಯಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಆಗಿ

ಶಿಶುಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಿಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದು, ತಾನು ಪಡೆದ ಸಂತಾನವು ತನ್ನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅದರ್ಶ ಪ್ರಜೆಯಾಗುವ ಹಾಗೆ ಅವರ ರಕ್ಷಣೆಮಾಡಬಲ್ಲ ಅದರ್ಶ ಮಾತೆಯಾಗಲು ಸಹಾಯಕವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಶಿಕ್ಷಣಗಳು ಬೇರೆ ಎರಡು ಬಗೆಯವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬೇರೆ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವಾಗ ಸರಕಾರದ ಅರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆಯಾಗದ ಹಾಗೆ ವಿಜ್ಞಾನಾಲಯಗಳನ್ನೂ ಪುಸ್ತಕಭಂಡಾರಗಳನ್ನೂ ಇಬ್ಬರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಹುಡುಗಿಯರ ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಲು ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡುವರು. ಗಂಡಸರು ಹೆಂಗಸರು ತಮ್ಮ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಗಂಡಹೆಂಡಿರಾಗಿ ಸಂಸಾರನಿರ್ವಹಣದಲ್ಲಿಯೂ ಜನಾಂಗದ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಮವಾದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಯಾವನದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟ ಹುಡುಗಹುಡುಗಿಯರ ಭಾವನಾಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಯ ಕಡೆಗೇ ಎಳೆದರೆ ಆನೈತಿಕ ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಅವರಲ್ಲಿ ಬೇರೂರದಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಈಗಿನ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರಿಗೆ ವಿವಿಧ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಯಲ್ಲೂ ಪ್ರಪಂಚ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಮನಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚು ಲೀನವಾಗಿ, ಸ್ವಭಾವಜನ್ಯವಾದ ಅವರ ಭಾವನಾಸ್ಫೂರ್ತಿಯು ಅನೇಕಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ರವಹಿಸಿ, ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ತನ್ನ ದುರಾಚರಣೆಗಳಿಗೂ ಕಾಮವಾಸನೆಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಸ್ಪದಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಭಾವನಾಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶಗಳಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿಯೂ, ಕಾಮವಾಸನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗಿಬರುವುದರಿಂದ ಆನೈತಿಕ ದುರ್ವರ್ತನೆಗಳ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವಿರುವುದು. ಇದನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಲು ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಹುಡುಗಹುಡುಗಿಯರಿಬ್ಬರ ಭಾವನಾಸ್ಫೂರ್ತಿಗೂ ವಿಶಾಲವಾದ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗೂ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರ ನೀತಿ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿಡಬಹುದು.— ಎಂದು ಹಲವು

ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವರು.

ಈ ಕಾರಣಗಳ ತಿರುಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡೋಣ. ಹುಡುಗಹುಡುಗಿಯರು ಮುಂದೆ ಗಂಡಹೆಂಡಿರಾಗಿ ಸಂಸಾರನಿರ್ವಹಣದಲ್ಲಿಯೂ ಜನಾಂಗದ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಮವಾದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದು ನಿಜವೆ. ಅವರ ಹೊಣೆಯು ಸಮಾನಾದುದೇ; ವಿನಾ ಒಂದೇ ಬಗೆಯದ ಗಂಡುಹೆಣ್ಣುಗಳು ಒಂದೇ ವಿಧವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲ. ಗಂಡಸಿನ ಸ್ವಭಾವ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಹೆಂಗಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಂಗಸಿನ ಸ್ವಭಾವ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಗಂಡಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ವಿರೋಧವಾದ ವೈಚಿತ್ರ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವೆವು. ಬರೆ! ಅನ್ನು ಜನಕವೊಂದರಿಂದಲೇ ಅಥವಾ ಇಂಗಾಲಾಮ್ಲವೊಂದರಿಂದಲೋ ನೀರಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಎರಡೂ ಸರಿಯಾದ ಆಕರ್ಷಣೆ, ಸಂಯೋಗದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರೆ ನೀರು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವುದು. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಸೇರಿದೆಯೆಂದು ನಾವು ಅಪರಿಚಿತ ಜನಕ ಇಂಗಾಲಾಮ್ಲ ಎರಡೂ ಒಂದೇ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದು ಸಂಸಾರವು ಸುಸೂತ್ರವಾದ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಹೆಂಗಸಿನ ಸ್ವಭಾವ, ಪ್ರಕೃತಿ, ಅಭ್ಯಾಸಗಳೂ ಗಂಡಸಿನ ಸ್ವಭಾವ, ಪ್ರಕೃತಿ, ಅಭ್ಯಾಸಗಳೂ ಬೆರೆತು ನಡೆಯಬೇಕು. ಸೌಮ್ಯತೆ, ಶಾಂತತೆ, ಶಿಲ, ಸೌಂದರ್ಯ ಹೆಂಗಸುಳು ಇವು ಹೆಂಗಸಿನ ಹುಟ್ಟುಗುಣಗಳು. ಉದ್ದೇಶ ದುಡುಕು, ಒರಟುತನ, ಕಲ್ಲಿದೆ ಇವು ಗಂಡಸಿನ ಹುಟ್ಟುಗುಣಗಳು. ಗೃಹಕೃತ್ಯನಿರ್ವಹಣ, ತಾಯ್ತನದ ಜ್ಞಾನ ಶಿಶುಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಹೊಲಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಸೂತಿಕಲಸ ಇಂತಹ ಕೆಲವು ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ವಿದ್ಯೆಗಳು. ಸಂಸಾರನಿರ್ವಹಣಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸಿ ತನ್ನ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನಾಡಿ ತನ್ನ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ನೀತಿ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ತನ್ನ ನಡತೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಕಷ್ಟಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಗಂಡಸಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ವಿದ್ಯೆ. ಇವೆರಡೂ ಒಂದೇ ಬಗೆಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದನ್ನು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪಲಾರರು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹುಡುಗನದ ಭಾವನಾಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಯ ಕು ಎಷ್ಟೇ ಎಳೆದರೂ ಮಾನವ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲಾರದೆಯೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾವನದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಅಂಗಾಂಗಗಳ ಜೀವನಣಿಯೊಂದಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಇಂದ್ರಿಯ ವಾಂಛಿತಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಡಗಿಸಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಪರಿಪಕ್ವ ವಾಗಿರದ ಮನಸ್ಸು ಅನೇಕ ತಪ್ಪು ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವಭಾವ. ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅನ್ಯವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಎಳೆದರೂ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಅದು ಎಲ್ಲಿತಪ್ಪಿ ಇಂದ್ರಿಯೇಚ್ಛೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು. ಈ ಪರಿಣಾಮವು ಸಹವಿದ್ಯಾಭಾಸವು ಅತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ಹೇಗಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾವು ನೋಡಿಯೇ ಇರುವೆವು. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಹೆಂಗಸರ ಭಾವನಾ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಗಂಡಸರ ಹಾಗೆಯೇ ನಾನಾಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಹಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅನೀತಿಯ ಮತ್ತು ದುರಾಚಾರದ ಅನೇಕ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು ನಿಜ. ಅದಕ್ಕೇ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುವುದು. ಆದರೆ ಅಂತಹ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಅವರವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಗೆಯಾಗಿವೆ. ಗಂಡಸರ ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರ ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಹಲವು ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ತಪ್ಪಿನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಹುಡುಗಹುಡುಗಿಯರು ಹದಿನೆಂಟು ವರುಷದವರಾಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಈ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಅವರವರು ಅವರ ವರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಅರಿತಂತಾಗುವುದು. ಇವರ ಯೌವನದೊಂದಿಗೆ ಬಂದ ಜ್ಞಾನದ ಹಸಿವು, ನೈತಿಕ ಭಾವನೆಗಳು, ಗುಣ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ತಿಮಿತಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುವು. ಅವರವರು ಅವರವರಿಗೆ ರುಚಿಸುವ ಜ್ಞಾನನುರಾಗವನ್ನು ಅರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಶ್ರಮಹೊಂದಲು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಬರುವರು. “ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಜನಾಂಗದ ಜೀವಾಳವಾದ ಅಪಾರಾಧನ ಮೇಧಾವಿಗಳನ್ನು (Geniuses) ತಯಾರಿಸುವ ಒಂದು ಯಂತ್ರಶಾಲೆಯಿದ್ದ ಹಾಗೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಉತ್ತಮ ರಾಜಕಾರಣಪಟುಗಳೂ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಮೇಧಾವಿಗಳೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಪರಿಶೋಧಕರೂ.... ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜನಾಂಗದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಮುಂದಾಳುಗಳಾಗಬಲ್ಲವರು ಹೊರಬರುವಂತಿರಬೇಕು.” ಅಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರು ಹೆಂಗಸರು ಬೆರೆಯುವುದರಿಂದ ಜನಾಂಗದ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಗೆ ತೊಂದರೆ

ಯಾಗಲಾರದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲೋ ಮನೆಗಳಲ್ಲೋ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು, ಚರ್ಚೆಗಳು, ಪರಿಶೋಧನಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುವುದರಿಂದ ಅವರಿವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೂಜ್ಯಭಾವ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವುದೇ ವಿನಾ ಕಳಂಕಭಾವನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂದರೆ ಕಳಂಕಭಾವನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೇ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಬಂದ ಕಳಂಕಭಾವನೆಗಳೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿದ್ದರೆ ಬೇಗ ಅಳಿಸಿಹೋಗುವುವು. ಉತ್ತಮ ಗೃಹಸ್ಥನೂ ಗೃಹಿಣಿಯೂ ಆಗಲು ಜ್ಞಾನಾನುಭವ ಹಸಿವು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ಅನ್ಯಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವೇ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮುಗಿಯುವ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಪೌರಸ್ತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಮೇಲ್ಮೈಟ್ಟಲನ್ನೇರಿದ ತುರ್ಕಿ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಹವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಸುಧಾರಣಾಕ್ರಮಗಳ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡೋಣ. ತುರ್ಕಿಯಲ್ಲಿ “(೧) ಹೆಂಗಸರ ನವಚೈತನ್ಯವು ಗಂಡಸರನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಧೀನರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲ. ಆದರ್ಶಮಾಜವೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಗಂಡಸರಿಗೆ ತಾವು ಹೇಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ದಾರಿ ತೋರಿಸುವುದು. (೨) ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪೌರಸ್ತ್ಯ ಸುಧಾರಣಾಕ್ರಮಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಇಸ್ಲಾಮಿನ ಮತ್ತು ತುರ್ಕಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವೈಭವವನ್ನೂ ನಡೆಸುಡಿಯನ್ನೂ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಬರೇ ತಮ್ಮದೇ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಂಡಿರುವರು. (೩) ಅರ್ಥಿಕ ಉನ್ನತಿಯೊಂದೇ ಅವರ ಗುರಿಯಲ್ಲ. ಸುಖಶಾಂತಿಮಯವಾದ ಗೃಹಜೀವನದ ಗೃಹಿಣಿಯಾಗಿ ಆದರ್ಶ ಮಾತೆಯರಾಗುವುದೇ ತುರ್ಕಿ ಹೆಂಗಸರ ಗುರಿ. †”

ನಮ್ಮ ಸುಧಾರಣಾಕ್ರಮಗಳೂ ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮದೇ ಒಂದು ಆದರ್ಶಜನಾಂಗವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಗುರಿಯನ್ನು ತಲುಪಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಇರಬಾರದೇಕೆ?

* Halide Hanum (Turkey) “A Lecture in New Dehli.” 5-2-35

† C. Jinarajadasa, M. A. “A Lecture’

ಹುಚ್ಚಾಟ

ಕವಿ: ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟರಮಣ ಆಚಾರ್ಯ, ಉಡುಪಿ

೧

ಬಳ್ಳಿಗೈಗಳ ತೆರೆದು ಸಾರಿ ಬಾರೇ, ನಲ್ಲೆ,—
ಕವಿಯ ಕಸಸಿನ ತೆರದಿ ಸದ್ವನುಳಿದೆ,
ಬೆನ್ನದೆಸೆಯಿಂ ಬಂದು ನಿಂದು ನೀ ಕೆಲದಲ್ಲೆ,
ನನ್ನ ಕಂಗಳ ಮುಚ್ಚಿ, ಸುಳಿವುಗೊಡದೆ:
ನಿನ್ನ ಸೋಂಕೆಂದರಿದು ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಬೀಳ್ತೆ!
ನಿನ್ನ ಚೆಲ್ಲಾಟವನೆ ನೆಚ್ಚಿ ಬಾಳ್ತೆ!

೨

ಮೊಲ್ಲೆ ಗಂಗಳ ತೆರೆದು ಸಾರಿ ಬಾರೇ, ನಲ್ಲೆ,—
ಮಿಂಚಿನಂಜಲವಾಂತ ಮೋಡದಂತೆ,
'ನಿಲ್ಲೆ, ನಲ್ಲೆ' ಎನುತೆ ತಡೆಯೆ ದಾರಿಯೋಳೊಲ್ಲೆ
ನಾನೆಂದು ಬಿಡದೆ ನೀ ಸಾಗು ಮುಂದೆ:
ಕೈವಿಡಿದು ಮುತ್ತೊಂದ ಕಸಿದುಕೊಂಬೆ!
ಅದಕಾಗಿ ಮತ್ತು ನಾ ಹಸಿದುಕೊಂಬೆ!

೩

ಜೆಲ್ಲ ಸೆರಗನು ಹಾರಿಸುತ್ತೆ ಬಾರೇ, ನಲ್ಲೆ,—
ಸಂಜೆಸೆರಗಾಂತಿರುಳ ದೇವಿಯಂತೆ,
ನಿನ್ನ ಸೆರಗಂಚಿನೊಳೆ ನನ್ನ ಜೀವನದೆಲ್ಲೆ,
ನನ್ನ ನೀನದರೊಳಗೆ ಮರೆಸೆ, ಕಾಂತೆ!
ಸಂಜೆದಾವರೆಯೆದೆಯ ತುಂಬಿಯಂತೆ
ನನ್ನ ಬಯಕೆಯ ಕೊಡವ ತುಂಬಿಕೊಂಬೆ!

೪

ಬಿಲ್ಲ ಹುಬ್ಬನು ಕುಣಿಸಿ ಸಾರಿ ಬಾರೇ, ನಲ್ಲೆ,—
ತೆರೆಯ ಹುಬ್ಬಿನ ಯಮುನೆಯಂತೆ ಸುಳಿದು,
ಆ ಕುಣಿತಕೆದೆಬಡಿತದೊಂದು ಜತಿಕೊಡಬಲ್ಲೆ!
ಮನದ ಪುಲಿನವನವ್ಯಲಲೆಯದೊಲಿದು:
ಆನಂದಸಾಗರದ ಕರೆಗಳಂತೆ
ಉಕ್ಕುತಿಹ ತೆರೆಗಳಲಿ ಮುಳುಗಿಕೊಂಬೆ!

ಮಾನವನು ಮೇಲಕ್ಕೇರಿದುದು

ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾ. ನ. ಮಳಗಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಮಹಾಮಾರ್ಕಟವರ್ಗದ ಗಣಿಯನಾಗಿದ್ದ ಮಾನವನು ಅಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು, ಪಶುವಸ್ತಿ
ಗಳಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿತು, ಮುಂದೆ ವಿಶ್ವವನ್ನೇ ಗೆದ್ದದ್ದೆಂತು?

ಮಾನವನು ಮೊದಲು ಗಿಡದಿಂದಿಳಿದು, ಕಾಲ
ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆಯುಧೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು
ಕಲಿಸಿಕೊಂಡು ಕಲಿತು, ಮೊದಮೊದಲು ಮೃಗಗಳಿಂದಲೂ
ಕೊನೆಕೊನೆಗೆ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಂದಲೂ ಮನೆಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತು,
ಘೋರಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗ್ನಿಯನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದೊಡನೆ ಅವನ
ನಿಂದ ವರಗಳನ್ನು ಪಡೆದು, ಕ್ರಮೇಣ ಕೆಲಸಗಾರನಾಗಿ,
ಕಂದಿನ ಒಂದುಗೂಡಿದ ಜ್ಞಾನದ ಫಲವಾಗಿ ದೇಶಯಾತ್ರಿ
ಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಹೊಲಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತು, ಊರು
ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿ, ಪದಾರ್ಥವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು
ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು, ನಾಗರಿಕನಾಗಿ, ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ವಿಧೇಯನಾಗಿ
ರುವ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ಗೆಲಿದು, ಇಹಲೋಕದ
ಸಮ್ರಾಟನಾದಂತರ ಪರಲೋಕ ವಿಷಯವನ್ನರಿಯಲಾರಂ
ಭಿಸಿದುದು ಎಂತಹ ಕಂಗೆಡಿಸುವ ವಿಷಯವದು!! ಚರಾಚರ
ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬನಾಗಿದ್ದವನು-ಇತರರೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಲು
ಬಲು ಹೀನನಾದವನು-ಇಡೀ ಲೋಕವನ್ನೇ ಅಪ್ರತಿಹತ
ವಾಗಿ ಆಳಲಾರಂಭಿಸಿದುದೆಂತು? ಬರಿಯ ದಿಗ್ವಿಜಯಕ್ಕಾ
ಗಿಯೇ ಇವನು ಜನಿಸಿರಬಹುದೇ?

ನರನು ನೆಲದ ಮೇಲೋಡಾಡಲಾರಂಭಿಸಿ ಸುಮಾರು
ಎದು ಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ
ಮಾನವಜಾತಿಯ ಪೂರ್ವಜರು-ಅರೆಮನುಷ್ಯರು-ನಮ್ಮ
ಮಹಾಮಾರ್ಕಟವರ್ಗದ ಪೂರ್ವಜರ ಸಂಗಡಿಗರಾಗಿದ್ದರು.
ಆದರೂ ನಮ್ಮಂತೆ ನೆಲದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರಲಿಲ್ಲ; ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ
ವಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ

ಘೋರಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಗಿಡಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಹುಟ್ಟಿ,
ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆದು, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಳಿದುರುಳಿ ಕೆಳಗಿನ ವೃಕ್ಷರಾ
ಶಿಯ ಮೇಲೆಲ್ಲಿಯೋ ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಆಹಾರವು
ಹಣ್ಣುಗಳು. ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲದ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ
ಯಂತಿತ್ತೋ!! ಮುಂದವರು ಗಡ್ಡೆಗೆಣಸುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನು
ಬಹುದೆಂಬ ಮಹಾಶೋಧವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಮಾನವನು ನೆಲಕ್ಕಳಿದುಬಂದಾಗ ಒಂಟಿಯಾಗಿದ್ದನು;
ಅವನಿಗೆ ಉಡಿಗೆಯಿಲ್ಲ, ತೊಡಿಗೆಯಿಲ್ಲ, ಮನೆಯಿಲ್ಲ, ಆಯು
ಧಗಳಿಲ್ಲ, ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ ದೇಹಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವನು ಎಲ್ಲಿ
ನೋಡಿದರಲ್ಲಿ ಅಶ್ವರ್ಯ, ವಿಚಿತ್ರ, ಭ್ರಾಂತಿ. ಮೇರೆಯಿಲ್ಲದ
ಗಗನ, ಪಾರವಿಲ್ಲದ ಸಾಗರ, ಅಂತ್ಯವರಿಯದ ಅಡವಿ-
ಎಲ್ಲವೂ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಕಂಗೆಡಿಸುವಂತಹುವೇ!
ಅವನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಬಲ್ಮಳೆಯು ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು-
ಆಹಾರವೆಲ್ಲಿ? ಮಲಗುವುದೆಲ್ಲಿ? ಚಳಿಮಳೆಬಿಸಿಲುಗಳಿಂದ
ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದೆಲ್ಲಿ?

ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಗೆ ಆಯುಧಗಳಿರಲಿಲ್ಲ-ಕಲ್ಲುಗಳು, ಮುರಿದ
ಮರದ ರೆಂಬೆಗಳು ಇವುಗಳನ್ನುಳಿದು ಬೇರೇ ಆಯುಧಗಳಿಲ್ಲ.
ಇವನ ಅಲ್ಪಶಕ್ತಿಯು ಆಯುಧಗಳ ಸಹಾಯವನ್ನು ಆಪೇಕ್ಷೆ
ಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸುತ್ತಲಿನ ಕರಾಳ ಕ್ರೂರ ಪ್ರಾಣಿಗಳ
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವನು ಅಡಿಗಡೆಗೂ ಬೆದರಿ ಕಡುನಡುಗಿ
ದನು: ಹಾವಿಗೆ ಹಲ್ಲನನ್ನೂ, ಚೀಳೆಗೆ ಕೊಂಡಿಯನ್ನೂ,
ವ್ಯಾಘ್ರನಿಗೆ ಕ್ರಿಯೆವನ್ನೂ, ಕರಡಿಗೇ ಧೈರ್ಯವನ್ನೂ,
ಆನೆತಿಮಿಂಗಿಲಗಳಿಗೆ ಮಹಾದೇಹವನ್ನೂ, ಹಕ್ಕಿ ಗಿಡಬಳಿ

ಗಳಿಗೆ ಸೌಮ್ಯಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ, ಸಿಂಹನಿಗೆ ಭೂಪಾರ್ವ ಭಾಮತ್ವವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಅದೇಕೆ ಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾಗಿ—ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಅಹುತಿಯಾಗಿ ಅವತಾರವು ಸಮಾಪ್ತಿಯಾಗಲೆಂದು—ನಿಷ್ಪ್ರಹಾರಕನಾದ ನಿರ್ಬಲ ನರನನ್ನು ನಿತ್ಯರಾತ್ರಿಯಿರುವ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀರು, ನೆಲ, ಗಗನಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳಾದ ಅನಂತ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಳು ? ಭೂಮಿಗಳಾದ ನರನು ಬಹು ಬೆದರಿದನು. ದೈವವಶದಿಂದ ಇವನ ಚತುರತೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇವನ ಬೆದರುನಿಕೆಯೇ ಕಾರಣವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ನರನು ನಿಪುಣನಾಗಬೇಕಾಯಿತು; ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲದೆ ಜಾಣನಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ದೇಹಶಕ್ತಿಯ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಸಿಂಹನಿಗಿತ್ತಂತೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಬೇಡವೆಂದರೂ ಬಿಡದೆ ಮಾನವನಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ ದೇವಿಯು ತಾನಾಗಿಯೇ ಅರ್ಪಿಸಿದಂತೆ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಸಿಂಹನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಬಲವಿರಲಿಲ್ಲ; ನರನಿಗೆ ದೇಹಬಲವಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥವರಿಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ರಾಜರಾದರು.

ನರನಿಗೆ ನೂರಾರು ಕೊರತೆಗಳಿದ್ದವು; ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಅವನಿರುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿಯೂ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿಯೂ ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿಯೂ ಕೌತುಕಶಾಂತಿಗಾಗಿಯೂ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಅಲೆದಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತಿತ್ತು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ದೈಹಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ನೋವುಗಳಿಗೆ ಇವನು ಈಡಾಗುತ್ತಿದ್ದನು. ನಮಗಾಗುವ ದುಃಖಗಳಿಂದ ಸಹ ಸುಖವುಂಟಾಗುವದೆಂಬುದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಇವನ ಇಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳು ಇವನ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದುವು. ಕೊಟ್ಟ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ—ನಮ್ಮ ಏಶಿಯಾಖಂಡದ ನಾಯವ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ—ಬಹುಶಃ ಮನುಷ್ಯನ ಮೊದಲ ನಾಟ್ಯರಂಗದಲ್ಲಿ—ಇವನು ಮೊದಲು ನವರಚನೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದನು. ಅದಾವುದೆಂದರೆ ಕಲ್ಲಿನಾಯುಧಗಳು !!

ವೃಕ್ಷವರ್ಗದ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಬದುಕಲಾಗದ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೀಗ ಕಡುಕಷ್ಟವೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಧಾನ್ಯಾಹಾರಿಯಾಗಿದ್ದವನು ಈಗ ಮಾಂಸಾಹಾರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇವನ ಹಸಿವೆಯು ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಾಂತವಾಗುವಂತಾಯಿತು. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಜೀರ್ಣವಾಗುವುದೂ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸಬೀಳುವುದೂ ಇನ್ನು ತಪ್ಪಿಹೋಯಿತು. ಈ ಪ್ರಗತಿಯಿಂದ ಇವನು ಬೇಟೆಗಾರನಾಗಿ

ಬಿಟ್ಟನು. ಪ್ರಾಣಿಭಯದಿಂದಿನ್ನು ಬೆದರುವುದರ ಬದಲಾಗಿ ಇವನೇ ಪ್ರಾಣಿಭಯಂಕರನಾದನು. ಅಧೈರ್ಯದ ಕತ್ತಲೆಯ ಕಳೆದು ಧೈರ್ಯದ ಮುಂಬೆಳಗುಂಟಾಗಲು ಇವನ ಅಸ್ತಿತ್ವವು ಸ್ಥಿರವಾಗಲವಕಾಶವಾಯಿತು. ಇವನಿನ್ನೂ ಬೆಂಕಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದನ್ನು ತಿಳಿದಿರದಿದ್ದರೂ ಅದರ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಉಪಯೋಗವನ್ನೂ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ ಅರಿತಿದ್ದನು. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಣ್ಣನ್ನು ಕುಕ್ಕುವ ಮಿಂಚಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ಶರಣಾಗತನಾದನು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಸೂರ್ಯಮಂಡಲವನ್ನು ದೇವನೆಂದು ಇವನು ಕರೆದಿರಬಹುದು. ಅಂತೂ ಅಗ್ನಿದೇವನು ಮಹಾಬಲವಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಇವನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದನು; ವೈದ್ಯನಾಗಿ ಇವನು ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಟ್ಟನು; ಪ್ರತಿದಿನದ ಆಯೋಗದ ಮರದ ಸಲಕರಣೆ, ಆಯುಧ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟನು.

ಇವನು ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಕುಶಲನಾದನು. ಚಕಮುಕಿ ಕಲ್ಲುಗಳು ಬಹು ಚೂಪವಾಗುವವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದನು. ಇಂತಹ ಅತಿ ಮೊನೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕಲ್ಲೊಂದನ್ನು ಮುರಿಯಬಿಟ್ಟು ರೆಂಬೆಯೊಂದರ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಳ್ಳಿಯೊಂದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಿಗಿದುಬಿಡಲು, ಅನೆ, ಹುಲಿ, ಕುಕ್ಕಿ, ಸಿಂಹಗಳೇ ಮೊದಲಾದುವು ದಾರಿಯಲ್ಲದನ್ನು ಹಾದ್ದೇವೆ ಅವುಗಳ ಅಂತ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಚಳಿಗಾಲದ ಕ್ರೌರ್ಯವು ಪ್ರತಿನಿರೂಪವೂ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರೂ ಗಡ್ಡೆಗಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. ಇಂತಹ ಸಂಧಿಯಲ್ಲವನು ಹುಲ್ಲಿನ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿಯೂ, ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿಯೂ, ನದಿ ಕೆರೆಗಳ ಬದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಎಂದಿನ ಸುಖವಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಾಯಿತು. ಗುಡುಗು ಸಿಕ್ಕಿ ಮಿಂಚುಗಳೆಂದೊಡಗೂಡಿ ಮಳೆಗಾಲವು ಬಹು ಧುಮುಕುವಾಗಲು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ನಮ್ಮ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಾಪ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಮಲಗಲೆಡೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಹುದಿನಗಳ ಅನಿಭವದಿಂದ ಅವನು ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹಿಸುವಷ್ಟು ಸಮರ್ಥನಾದನು. ಅವನ ಮೈಮೇಲಿದ್ದ ವಿಪರೀತವಾದ ರೋಗ ರಾಜಿಯು ಅವನ ಅಂಗವಸ್ತ್ರವಾಯಿತು. ಅಂತೂ ಒತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆ, ಚಳಿಗಾಲ, ಮಳೆಗಾಲಗಳು ಅವನ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿಯ ಸ್ವರ್ಗಮರ್ತ್ಯಪಾತಾಳಗಳಾಗಿಬಿಟ್ಟವೆನ್ನಬಹುದು. ಆದರಿಂದಾಗಿ ಮರ್ತ್ಯಪಾತಾಳಗಳು ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಸ್ವರ್ಗವೊಂದೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಇವನು ಸ್ವಭಾವ

ಸಿವ್ವಾಗಿ ಸುಖಾಭಿಲಾಷಿಯು. ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಇವನ ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯಾಯಿತು. ಈ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವೇ ಅವನ ದೇವದತ್ತ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯು. ಇದರ ಸಹಾಯದಿಂದವನು ಬಲಾಢ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಗವಿಗಳನ್ನು ತೆರವುಮಾಡಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಕೆಲವನ್ನು ಬೆಂಕಿಯ ಛಯವನ್ನು ತೋರಿ ಹೊರಗೆಡವಿರಬಹುದು; ಹಲವು ವೇಳೆ ಬಲು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ತಲೆಬುರುಡೆಗಳನ್ನೊಡೆಯುವಂತಹ ಕಲ್ಲಿನಾಯುಧಗಳಿಂದ ಅವುಗಳೊಡನೆ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿ ಗವಿಯ ರಾಜನಾಗಿ ಮೆರೆದಿರಬಹುದು. ಅಂತೂ ಕವನಗೊಂದು ಮನೆಯು ಸಿಕ್ಕಿತು; ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳ ಪೊದರಿನಲ್ಲಿರುವಿಕೆಯಿಂದ ಮೋಕ್ಷವಾಯಿತು. ಅಂತೂ ಇವನ ಆದಿಯಿಂದ ಜೀವನಕಲಹಕ್ಕಾರಂಭವಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಾ ಕ್ಷಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಹಾಸಮರದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ವಸ್ತುವು ಉದಿಸಿದಳು. ಅವಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಚಹವೇ ನರನು.

ಮುಂದವನು ಎಲುಬನ್ನೂ ಆ ಯುಧವನ್ನೂ ಗಿಸಿಕೊಂಡನು. ಎಲುಬು ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಬರಿಯ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಗೃಹೋಪಯುಕ್ತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಎಲುಬು, ಕಲ್ಲು, ಕೆಸರು, ಮರ, ಬಿದಿರು ಮೊದಲಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಅವನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಎಲೆವನೆ, ಗುಡಿಸಲು, ಮನೆ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡನು. ತನ್ನ ಹಿರಿಯರಾದ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳ ಅನುಕರಣದಿಂದ ಸನ್ನೆ ಮಾಡುವುದನ್ನೂ ಮುಖಭಾವದಿಂದ ಮನದಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದನ್ನೂ ಮೊದಲು ಕಲಿತು, ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೇಗೋ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಂಡನು. ಅಸಂಖ್ಯಕಾಲದ ನಂತರ ತನ್ನ ಭಾವಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರದ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೂ ಬರೆದ ಸನ್ನೆಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಮಾನವನು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವನು. ಹೀಗೆ ಹಳೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಹೊಸ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಮೊಳೆಯಿತು.

ಶಿಲಾಯುಗದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳೂ ಎಲುಬಿನ ಸೂಜಿಗಳೂ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟುವು. ಅವನು ನಾಯಿ, ಕುದುರೆ, ಎತ್ತು, ಕತ್ತಿ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಪಳಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದನು. ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಿರುಪದ್ರವವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವ

ಸಾಯವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದು ಅವನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮ್ಮತವೆನಿಸಿತು. ಕೂಡಲೇ ಅವನು ಒಕ್ಕಲಿಗನಾದನು. ಅವನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕಾದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಹಳ್ಳಿಯ ಗೂಡು, ಜೇಡನ ಬಲೆ, ಆಲದ ಬೀಳಲು ಇವೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಂದ ಇವನು ಹೆಚ್ಚು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬರಸೆಳೆದನು. ಚಳಿಯನ್ನು ಕಳೆಯಲೆಂದು ಮಾನವಮರ್ಯಾದೆಗಳನ್ನು ಕಾದುಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಮೈಗೆ ಸುತ್ತಿದ್ದ ಎಲೆಯ ಉಡಿ ಗೆಯನ್ನು ಕಳೆದೊಗದು, ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ನಾರಿನಿಂದ ನೆಯದ ಆರಿವೆಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡನು.

ಮೊದಲು ಭಯಂಕರಾಕಾರಳಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಇವನಿಗೇಗ ಸುಂದರಳಾಗಿ ತೋರಿದಳು. ಮೊದಲು ಏನೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಳಿಸಿದ್ದ ಸಹಸ್ರಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಈಗ ವಿಚಾರಕ್ಕೆಡೆಯೇಯುವಂತಾದುವು. ನದಿ, ಸಮುದ್ರ, ವನ, ಗಿರಿ, ಕಂದರ, ಚಂದಿರ, ತಾರೆ, ಋತು ಮೊದಲಾದ ಮೋಹಿನೀಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ಇವನು ಅನಂದದಿಂದುಬ್ಬಿ ಹಕ್ಕಿಗಳೊಡನೆ ಹಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನು—ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರಿನ್ನೂ ಭಾಷೆಯ ಜನನವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ—ಭಾವಬೋಧಕ ಧ್ವನಿಯಿಂದ.

ಇವನೇ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿಸಿದಂತೆ ಒಂಟಿತನವು ತಾನಾಗಿಯೇ ಮಾಯವಾಗಿ ಸಂಘಪ್ರಿಯತೆಯು ತಲೆದೋರಿತು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಚಿಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮೈದೋರಿದುವು. ಘೋರಾರಣ್ಯವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟು ಬಯಲುಂಟಾಯಿತು. ಇತರ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗದ ಹಾಗೂ ಮನುಷ್ಯನ ರಾಜ್ಯದ ಗಡಿಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸಿತು.

ಗಂಡಸರು ದನ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುವ, ಬೇಟೆಯಾಡುವ, ಬೆಳೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಕಳವಿನಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೊಡೆದಾಡುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಾಗ, ಹೆಂಗಸರು ಬೇಸಾಯಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇವನು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವ, ಬೇಸಾಯವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸುವ, ಸಂಘವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗ ತಲೆಹಾಕಬೇಕಾಯಿತು. ಇವನ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಮೊದಲು ಆಯುಧಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯೂ ಬೇಸಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳಾದುವು. ತನ್ನ ಶ್ರಮವನ್ನು ಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನರನು ಅಂದು ಮೊನ್ನೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯೇ ಮೊದಲಾದ ಚಿಕ್ಕ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡನು.

ಮನೆಮಾರುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ, ಹೊಲಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿ

ಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ನನು ಆಗಿದು ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಖನಿಜ ಲೋಧಕನಾಗಲು ಇದೇ ಆದಿಯು. ಇಂತಹ ಇವನ ಕಾರ್ಯಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಗಣಿತ, ಭೂಮಿತಿಗಳು ಮೂಲಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು.

ನದಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅದ್ವೈತವಿತ್ತು; ಅಲ್ಲಿಯ ಕಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರವಿತ್ತು. ಇವುಗಳು ಸಿಕ್ಕೊಡನೆ ಇವನು ಲೋಹ ಕೆಲಸದವನಾದನು.

ಎಷ್ಟೋ ಸಾವಿರ ವರುಷಗಳ ನಂತರ ಕಬ್ಬಿಣವು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಗಾಲಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅನೇಕ ವೀರರು ಹೊಡೆದಾಡಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು. ಜನಾಂಗಗಳ ಅಭಿಮಾನವೂ, ಮಾತೃಭೂಮಿಯ ಅಭಿಮಾನವೂ ಈಗ ಹುಟ್ಟಿದುವು. ಕಲೆಗಳೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೂ ಇನ್ನೂ ಪೂರಾ ಕುಡಿಯೊಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇಂದಿನಂತೆಯೇ ಅಂದೂ ಪಂಡಿತವರ್ಗವಿತ್ತು. ಆದರೂ ವಸ್ತುಗಳ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಗ್ಯ ಮಾರ್ಗವಿರಲಿಲ್ಲ.

ನಿಜವಾದ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರಾರಂಭವು ಲಿಪಿಗಳು ಜನಿಸಿದಂದಿನಿಂದ. ಅದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಪ್ರತಿಸೀಳಿಗೆಯ ಅನುಭವ ಜ್ಞಾನಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಲಾಭವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗಳು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮಾನವನು ಬಹು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನನ್ನು ಮೈಮರೆಯಿಸುವ ಸುಂದರವಿಶ್ವವೆಂತಹದೆಂದು ಬಹು ಭ್ರಾಂತನಾಗಿದ್ದನು. ಇದರಾದಿಯಾವುದೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಇವನ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತಿತು. ಇದು ಸ್ವಯಂಕೃತವೆಂಬುದು ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಅಸಂಬದ್ಧ ವಿಚಾರವಾದುದರಿಂದ ಇದರ ಕರ್ತನೊಬ್ಬನುಂಟೆಂದನು. ಹಾಗಾದರೆ ಆ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನೆಂಥವನು? ಕೋಟ್ಯನುಕೋಟಿ ಲೋಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದವ

ನಿಗೆ ಕೈಗಳಿರಬೇಕು; ಎಲೆಗಳು, ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಮುತ್ತುರತ್ನಗಳು ಮೊದಲಾದುವಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟವನಿಗೆ. ಕಣ್ಣಿರಬೇಕು; ಸುಗಂಧದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹೂಗಳನ್ನು ಮಾತಿದವನಿಗೆ ಮೂಗಿರಬೇಕು; ನದಿ, ಸಮುದ್ರ, ಮೇಳ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಗೆ ಧ್ವನಿಯನ್ನಿತ್ತವನಿಗೆ ಬಾಯಿಯಿರಬೇಕು. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಅನಂದಕ್ಕಾಗಿ ದಿವ್ಯಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಟ್ಟವನಿಗೆ ಕರುಣೆಯಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಚಿಂತಿಸಿ, ಅಂತಹ ದೇವನ ಅಥವಾ ದೇವರುಗಳ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕೆಳೆದು, ಪೂಜಿಸಿ, ವಂದಿಸಿದನು. ಬಹುಶಃ ಧರ್ಮವೆಂಬ ನದಿಯ ಉಗಮವಿತ್ತೆ ಇರಬೇಕು.

ಕಳೆದ ನೂರೆರಡು ನೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಶಕ್ತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕೈವಶವಾಗುತ್ತಿವೆ. ನೀರಿನ ಉಗಮ ಯುಗವು ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿ ಮುಂದಿತು. ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭದಾಯಕವಾದ ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಯುಗವು ಮೈದೊರಿದೆ. ಅಣುವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ವಿಶ್ವದಾದಿಯು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಣುವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿರುವ ವಿದ್ಯುದಣುಗಳಿಂದ ವಿಶ್ವನಿರ್ಮಾಣದ ಮೂಲವನ್ನು ವಿನ ಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅಭೇದ್ಯವಾಗಿರುವ — ಅದರ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಭೇದ್ಯವಾಗಿರುವ — ಅಣುವಿನ ಕೀಲಿಯನ್ನು ತೆರೆದು ಅದರಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯುದ್ರೂಪದ ಅಣುಗಳ ಮೇಲೆ ಯೋಗವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಇಡೀ ವಿಶ್ವವೇ ನಮ್ಮ ಅಧೀನವಾಗಿಬಿಡುವುದು.

ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗವನ್ನು ದಾಸಾನುಡಾಸರನ್ನಾಗಿ ಕೊಂಡು ತಾನೇ ಭೂಮಿಗೆ ಭೂಷಣನಾಗಿ ಮಾನವನ ಮೆರೆಯುವನು. ಇದರಿಂದ ದೇಹಬಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬಲವೇ ಮೇಲೆಂದು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿದೇವರು ರಚಿಸಿದ ನಾಟಕವು ಸಾರ್ಥಕವಾದಂತಾಯಿತು.

ನೀನಾರೆ?

ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೈ. ಎಂ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪಯ್ಯ, ಬಿ. ಎ., ಬೆಂಗಳೂರು

‘ನೀನಾರೆ? ಕಾವ್ಯವೆ, ಗಾನವೆ; ಕಲೆಯೆ, ಭಾವವೆ; ಬರಿ ಭ್ರಮೆಯೆ?’—‘ಹೂಂ.’

‘ನೀನು ಬಂದುದಲ್ಲಿದೆ?’ ‘ನಿನ್ನ ಹೃದಯದಿಂದ.’ ‘ನೀನೊಬ್ಬ ಮಾದೇವಿ, ಕಾಳಿ, ಚಂಡಿ’.... ‘ಬಲು ಹೊನಹುಗಾರ್ತಿ!’

ದಿನವು ಸಂಜೆಯ ಕಡೆ ತಿರುಗುತ್ತ ಬಂದಿತ್ತು. ಆಗ ಆ ಸಂಜೆ ಸುಂದರವಾಗಿತ್ತು. ದೃಷ್ಟಿಯು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೋ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಹರಿದಾಡಿದೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಆನಂದಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಜೊತೆಗೆ ಬಂದ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹಿಂದೆಲ್ಲಿಯೋ ಉಳಿದರು. ನಾನು ಮುಂದುವರಿದೆ. ಉದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಹಾ! ಉದ್ಯಾನ! ಅದು ವಸಂತದ ಸೌಂದರ್ಯಸ್ವರೂಪದ ಪುಳಕಿತವಾದ ಉದ್ಯಾನ! ಆಗ, ಅವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ದಿವ್ಯ ಶ್ವೇತಚ್ಚಾಯೆ ಆ ನೀಲಗಗನದಲ್ಲಿ ಪರೆಯಂತೆ ಪಸರಿಸಿತ್ತು. ಅದು ಸುಂದರಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಕಾಣಬಹುದಾದ ಸೌಮ್ಯ ನೀಲವರ್ಣ. ಸೂರ್ಯನು ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದ—ಅಲ್ಲಿ—ಮುಳುಗಿದ್ದ. ಚಂದ್ರನು—ಅಂದು ಪಂಚಮಿಯ ತಿಥಿ—ಮಂದ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಮೇಲೇರಿ ತೇಲಿಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಆಗ ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಎಳೆಹರೆಯ. ಸುಳಿದುಬರುವ ತಂಗಾಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತ ಪರಮಳದಂತೆ, ಗಾಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತ ಗಾನವು ಹರಿದು ಬಂತು. ಮೈ ಪುಳಕಗೊಂಡಿತು. ಆ ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಿದೆ. ಏತಕ್ಕೋ—ಆ ವಿವಿಧ ತಂತ್ರವಾದ್ಯಗಳ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಿತ ಗಾನವನ್ನು ಸವಿಯಲು ಬಹಳ ಜನಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರೂ ಆ ನೆರೆದ ಜನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೀನವಾದುದಲ್ಲ. ಅಂದು ಭಾನುವಾರ. ಅವರು ಅರಮನೆಯ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಗೀತದ ವಾದ್ಯಗಾರರು.

ಆ ಗಾನವು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂತು. ನನ್ನನ್ನು ಮುತ್ತಿತು. ಆ ಅನಂದದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಿತು. ತನ್ಮಯ

ನಾಗಿ ಆಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ದೇಹದ ರಕ್ತವಾಹಿನಿಗಳೆಲ್ಲ ಆ ಸುಖವು ರಸರೂಪಿಯಾಗಿ ಹರಿದು ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಗಾನಕ್ಕೆ ಮನಸೋತ ಫಣಿಯು ಹೆಡೆಯನ್ನೆಗಲಿಸಿ ಲಲಿತವಾಗಿ ತೂಗಾಡುವಂತೆ ಆ ಗಾನವೆಂಬ ವ್ಯಜನವು ಬೀಸಿದ ರಸಗಾಳಿಯಿಂದ ನಾನೂ ತೂಗಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ—ಮಗುವಿದ್ದ ತೊಟ್ಟಿಲಂತೆ ಓಲಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಳು ಹರಿಯುವಂತೆ ಸ್ವರವು ನಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು; ಜಿರೆಯುತ್ತಿತ್ತು; ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲೆಯೋ ಲಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಮುತ್ತಿನ ಸೋನೆ ಸುರಿದಂತಾಗುವುದು. ಹೂವಿನ ಗಾಳಿ ಸೂಸಿದಂತಾಗುವುದು. ಮಧುವು ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕಿದಂತಾಗುವುದು. ಆ ರಸದ ಆತಿರೇಕದಿಂದ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮನವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸೋಲುವ ಹಾಗೆ ಆ ತಂತ್ರವಾದ್ಯಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮನಾದಕ್ಕೆ ಮನವು ಬಲು ಬೇಗ ವಶವಾಯಿತು. ಆ ನಾದದ ಸಮ್ಮಿಲನದಿಂದ ರಸದೇವಿಯು ರೂಪುವೆತ್ತು ಉದ್ಭವಿಸಿ ಮಂಜೀರದ ಮೃದುನಿನದದೊಂದಿಗೆ ನರ್ತಿಸುವಂತೆ ನನಗೆ ತೋರಿತು. ನನ್ನ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿತು. ಗೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ನುಡಿಸುವಳೇನೋ—ಸೊಬಗಿನ ಸೀಮೆಯಾಗಿ ದೇಹದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸುವಳೇನೋ—ಸುಳಿಸುಳಿದು ನಳಿದೋಳ್ಳಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ-ಬೀಸಿ-ಹೊರಳಿಸಿ-ಅರಳಿಸುವಳೇನೋ—ಸವಿಗೊರಳನ್ನು ತೆರೆದು ಗಾನಲಹರಿಯನ್ನು ಹರಿಬಿಡುವಳೇನೋ.....ಎನು ಸುಖವದು! ಮೈಮರೆತಿದ್ದೆ. ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅನಂದವು ದುರ್ಭರವಾದಾಗ ಬಡ ದೇಹಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಸಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿ

ಒಂದೊಂದು ಬಾರಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ನನ್ನ ದೇಹದ ಸರಸ್ವತೃತನ್ಯವೂ ಆ ಗಾನದ ಮಾರ್ದನಿಯನ್ನು ಮಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಕೆಲಹೊತ್ತು ಮೌನಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದೆ. ನಿಂತು ಉಸಿರೆಳೆದುಕೊಂಡು ತಲೆಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಎಡಬಲಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಹಾ! ಏನಿದು?.....ಯಾರೀಕೆ? ಯಾರು ನೀನು?.....ನೀನಾರೆ?.....ಮನಸ್ಸು ತನಗೆ ತಾನೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿತು. ಪುನಃ ಪುನಃ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿತು. ಮನಸ್ಸು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ತೇಲಿಹೋಯಿತು. ಸ್ಮೃತಿಯು ತನ್ನ ಹಾಳೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿರುವಿಡಾಕಿತು. ಆ ಸ್ಮೃತಿಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಇವಳಿದ್ದ ಪುಟವು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಹುಡುಕಿದೆ. ಹಾ! ಸಿಕ್ಕಿತು. ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ಇವಳೂ ನಾನೂ ಜೊತೆಯ ಪಯಣಿಗರಾಗಿದ್ದೆವು; ಸಂಗಾತಿಗಳಾಗಿದ್ದೆವು. ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ಸಂಜೆಯಾಯಿತು; ರಾತ್ರಿಯಾಯಿತು; ಕತ್ತಲಾಯಿತು. ಅವಳು ನನ್ನಿಂದ ಅಗಲಿದಳು. ಅವಳನ್ನು ಹುಡುಕಿದೆ; ದೊರಕಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಆ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಆ ದುಃಖದಿಂದ ಕತ್ತಲಾಗಿ ಹೋದೆ.

ಕತ್ತಲಾಗಿ ಬೆಳಕಾಯಿತು. ನಾನೂ ಬೆಳಕಾದೆ. ಆ ನನ್ನ ಸಂಗಾತಿಯೆಲ್ಲಿ? ಅವಳೂ ಆ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಲಯವಾದಳೋ? ಅದು ಮುಗಿದನಂತರ ಬೆಳಕಿನ ಮಗುವಾಗಿ ಜನಿಸುವಳೋ? ಸ್ಮೃತಿಯು ಇದರ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತ್ತೋ? ಇಲ್ಲವೋ?..... ಇವಳೆ ಅವಳಿರಬಹುದೆ? ಯಾರು ಬಲ್ಲರು? ಇದನ್ನು ಯಾರು ಹೇಳುವರು?..... ಅವಳೂ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಗುರುತೂ ಹತ್ತಿತೇನೋ? ಹತ್ತಿರಬೇಕು. ಅವಳ ಮುಖವು ಅರಳಿದುದೇಕೆ? ಅದು ಅರಳಿತೋ? ಇಲ್ಲವೆ ಬರಿ ನನ್ನ ಭ್ರಮೆಯೋ?

ಸಂಗೀತವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ರಾಗ.

ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಇವಳ ರೂಪದ ಸಂಗೀತವನ್ನೋ? ಅಥವಾ ಆ ಗಾಯಕರ ವಾದನವನ್ನೋ? ಇವಳು ಮನುಷ್ಯದೇವಿಯೋ? ಅಥವಾ ಗಾನದೇವಿಯ ರೂಪು ತಳೆದುಬಂದಳೋ? ಈಕೆ ವಾಣಿಯೋ? -ವಿದ್ಯೆಯೋ? ಕಾವ್ಯವೋ? -ಕಲೆಯೋ? ಗಾನವೋ? -ಗೀತೆಯೋ? ಭಾವವೋ? -ಭ್ರಮೆಯೋ?..... ಈ ಮೋಹವಿಸ್ಮೃತಿಯೇನು?

ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಗುರುತಿಸಿದಳು. ಲಜ್ಜೆಯ ಮೃದುಹಾಸದಿಂದ ಅವನತಮುಖಿಯಾದಳು. ನಸುನಕ್ಕಳು.

ಗಾನವು ಕೇಳಬಂತು. ಯಾರದು ಈ ಗಾನ? ಅಲೌಕಿಕವಾದ ಈ ಗಾನ? ಕಣ್ಣುಗಳು ಅವಳನ್ನು ನೋಡುವುವು.

ಕೆವಿಗಳು ಆ ಗಾನವನ್ನು ಆಲಿಸುವುವು. ಮನಸ್ಸಿನ ಚಂದ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಗಾನವೂ ರೂಪವೂ ಕೂಡಿ ಬೆರೆತು ಹೊಸದೊಂದು ಸ್ಥಿತಿಯು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಜ್ಯೇಷ್ಠಮಾಸದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರುಮಳೆಯ ಅಬ್ಬರವು ಕಡಮೆಯಾಗುವಾಗ ಮುಗಿಲು ಪರದೆಯ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಮೋಡದಿಂದ ಕವಿದಿರುವುದು. ಆ ಮುಗಿಲಿನ ಮೇಲೆ ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿನ ಕಿರಣರಾಜಿ ತೂರಿ ಪಸರಿಸಲು ನೀಲಮೇಘವರ್ಣವು ನಸುಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಪಡುವುದು. ಆಗ ಮಳೆಯು, ಮಳೆಯ ಮುತ್ತುಗಳು ಹನಿಯಾಗಿ ಉದುರಿಬೀಳುವುವು. ಆ ಮೋಡಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಮುತ್ತುಗಳು ಸೂರ್ಯಕಿರಣದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಮಾರ್ಪಟ್ಟು ಉದುರುವುವು. ಅವು ಮಳೆಯ ಹನಿಗಳಲ್ಲ. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಹೊಸ ಮುತ್ತುಗಳು. ಇತ್ತ ಕಡೆ ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು. ಆಗ ಇಡೀ ಸೃಷ್ಟಿಯೆಲ್ಲವೂ—ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹಬ್ಬಿರುವ ಹುಲ್ಲುಸಹಿಷ್ಣುತ್ವತಿಯ ಅಲೌಕಿಕ ಮಾಯೆಗೆ ಅಧೀನವಾಗಿ, ಹೊಸ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತಳೆದಂತೆ, ಹೊಸ ಸೌಂದರ್ಯದ ಲೇಪನ ಹೊಂದಿದಂತೆ, ವಿನೂತನ ವಿಲಾಸದಿಂದ ಕೂಡಿದಂತೆ ಆ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿ ಪುನಃ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಿರುಗುವುದು. ಅಂತೆಯೇ ಈ ಗಾನರಸವು ಸುಧಾರಸವಾಗಿ ಹನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಆ ರಸವಿಸರಕ್ಕೆ ವಿನೂತನ ಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಬೀರಿದವಳು ಇವಳೋ? ಇವಳ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವೋ? ಇವಳ ಸೌಂದರ್ಯವೋ?

ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಕಲ್ಲಿನ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ತೋರಿಸಿದಳು. ಅವರಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಮುಖ ಬಿಲ್ಲು “ಹೂಂ! ಇದು ವೈಶಾಖಮಾಸ!” ಎಂದು ಹಲಿದಳು. ಹುಡುಗಿಯರು ನಲಿದರು. ಮಾವಿನ ಮರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಕೋಗಿಲೆಯೂ “ಇದು ವೈಶಾಖಮಾಸ!” ಎಂದು ದನಿಗೂಡಿಸಿತು. ಆ ಗಾನವೂ “ಇದು ವೈಶಾಖ!” ಎಂದು ಮಿಡಿಯಿತು. ಚಂದ್ರನೂ “ಇದು ವೈಶಾಖ!” ಎಂದು ನಕ್ಕನು. ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿ “ಇದು ವೈಶಾಖ!” ಎನ್ನುತ್ತ ಬೀಸಿತು. ಆಕೆಯ ತುಟಿಯಲ್ಲಿ ವೈಶಾಖವನಗುವಿತ್ತು; ಆಕೆಯ ಕೆನ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ವೈಶಾಖದ ಕೋಮಲತೆಯಿತ್ತು; ಆ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ವೈಶಾಖದ ಆನಂದವಿತ್ತು. ಮುಡಿದ ಹೂವುಗಳೂ ವೈಶಾಖದ ಸೌಂದರ್ಯದ ಕಂಪವನ್ನು ಬೀರಿದವು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ವೈಶಾಖ! ಜಗತ್ತಿಗೇ ವೈಶಾಖ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ವೈಶಾಖ.

ಆಕೆ ಯಾರಂತಿದ್ದಳು? ಕಾಳಿದಾಸನ ಕೃತಿರತ್ನಪಾಠಶಕುಂತಲೆಯಂತಿದ್ದಳು? ಶಕುಂತಲೆಯು ಮುನಿಕಣ್ಣಿನಾ

ಮಡಿಯನ್ನು ಟ್ಟವಳು. ರವಿವರ್ಮನು ಅವಳನ್ನು ಸ್ಥೂಲಾಂಗಿಯನ್ನಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದು ರೂಪಕ್ಕೆ ಕುಂದು. ಇವಳು ಬಾಣನ ಮಹಾಶ್ವೇತೆಯೇ ? ಅವಳು ಪ್ರೇಮದಗ್ಧಳಾಗಿ ಮಹಾದೇವನನ್ನರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಗಂಧರ್ವಪುತ್ರ. ಕಾದಂಬರಿ? ಕಾದಂಬರಿಯ ರೂಪವು ನನಗೆ ನೆನಪಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ಇವಳು ಯಾರಂತಿದ್ದಾಳೆ ? ಪಶಾನಕುಲಸಂಭೂತಿಯಾದ, ಮಹೋನ್ನತಕಾದ, ಆತುಲ ರೂಪರಾಶಿಯಾದ ನವಾಬನಂದಿನಿ ಆಯುಷಯಂತಿದ್ದಾಳೆಯೇ ? ಆಯುಷಯು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವಾಗ ಪ್ರಗಲ್ಭವನಿತೆಯಾಗಿ ಪ್ರೌಢೆಯಾಗಿದ್ದಳು. ಇವಳು ಪ್ರೌಢೆಯೇ ? ಪ್ರಗಲ್ಭೆಯೇ ? ಅಲ್ಲ !—ಇವಳು ಪ್ರಾಣಿಯದ ಹರಿಣಿರು !

ಆಫವಾ ಯಾರ ರೂಪವು—ನೀವು ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾಗಿರಲಿ, ಗೃಹಸ್ಥರಾಗಿರಲಿ, ಯುವಕರಾಗಿರಲಿ—ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾತಾಯಾತ ಮಾಡುವುದೋ, ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಮೂಡಿದ್ದ ರೂ ಮನಸ್ಸಿನ ಹೀನ ಭಾವಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಗೊಳಿಸದೋ, ಸದಾನ್ಮತನವೂ ಸದಾಹರ್ಷದಾಯಕವೂ ಆಗಿರುವುದೋ, ಎಂದು ಭಾವದ ಉತ್ಕರ್ಷಕದಿಂದ ಹೊಗಳಿದ ಬಂಕಿಮ ಚಂದ್ರನ ಕಥಾನಾಯಕ, ಮಹಾರಾಜಾ ಮಾನಸಿಂಹನ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರನಧುವೂ, ಕುಮಾರ ಜಗತ್ತಿಂಹನ ಕೂರ್ತ ಮಡದಿಯೂ ಆದ ತಿಲೋತ್ತಮೆಯಂತಿದ್ದಾಳೆಯೇ ? ಇವಳ ರೂಪವು ಸರ್ದರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾತಾಯಾತ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿತವಾಗುವಂತಹದಲ್ಲ. ಶತಸಹಸ್ರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಮಾತ್ರ ಈ ರೂಪವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ. ದಶಲಕ್ಷದಲ್ಲೊಬ್ಬ ಇದನ್ನು ನೋಡಬಲ್ಲ.

ಇವಳ ರೂಪವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಹೋಗಿ ನಾನು ಪರಾಜಿತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಸೋಲನ್ನು ಸಹ್ಯದಯನಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ವಾದನವು ಸಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಮನೋಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಇವಳು ನರ್ತಕಿಯಾಗಿ ನಾಟ್ಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆ ಗಾನವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಈ ರೂಪವನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತ ಭಾವದ ಆಸೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಗರಿಗೆದರಿ ಎಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಗ ಸ್ನೇಹಿತನೊಬ್ಬನು ಬಂದು ಬಲತೋಳನ್ನು ಹಿಡಿದ. ಮನವು ಅವಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಹೊರತು ಸ್ನೇಹಿತನ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ.

“ಏನಯ್ಯ ಇದು ?” ಎಂದ.

“ಏನು ?” ಎಂದೆ.

ಅವನು ಕುಶಲ. ನಕ್ಕು—

“ಸಂಗೀತ ಜಿನ್ನಾಗಿದೆಯಲ್ಲವೇ ?” ಎಂದ.

“ಬಹಳ ಜಿನ್ನಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವವಳನ್ನು ನೋಡಿದೆಯೇ ?” ಎಂದು ತೋರಿಸಿದೆ.

“ಈಕೆ ಒಂದು ಕಾವ್ಯ !”.....ನನ್ನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ “ಓಹೊ ! ರಸಿಕನು ಕಾವ್ಯಪಠನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾನೆಯೋ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

“ಕಾವ್ಯಪಠನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾವ್ಯಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದೆ.”

“ನೀನು ಕಾವ್ಯ ರಚಿಸುವುದು ಅವಳಿಗೆ ಸಮ್ಮತವಿಲ್ಲ ದಿರಬಹುದು; ಇರಲಿ, ಸಾಕು ಬಾ ಹೋಗೋಣ” ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಎಳೆದು ನನ್ನ ಹೆಗಲಿನ ಮೇಲೆ ತೋಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕರೆದೊಯ್ದನು.

“ಎಂತಹ ರಸಭಂಗವಾಯಿತಲ್ಲ !” ಎಂದು ಮಿಡುಕುತ್ತ ಎತ್ತಲಾರದ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಾಕುತ್ತ ಹೋಗುವಾಗ ಅವನ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಹಿಂದೆ ಮುಖವಿಟ್ಟು, ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ “ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ಮರೆಯುವುದಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ ?” ಎಂಬ ಕಾತರದ ನೋಟವನ್ನು ಅವಳ ಕಡೆ ಚಿಲ್ಲಿದೆ.

ಅವಳ ಸುತ್ತಲಿದ್ದ ಆ ನಲ್ಕುಕ್ಕಿಗಳು “ನಮ್ಮ ಗೆಳತಿಯು ನಿನ್ನನ್ನು ಮರೆಯುವುದಿಲ್ಲ; ಹೋಗಿ ಬಾ” ಎಂಬ ಉಲಹದ ನೋಟವನ್ನು ನನ್ನೆಡೆಗೆ ಬೀರಿದರು. ಹುಡುಗಿಯ ಪ್ರಸನ್ನವದನವೂ ಆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತು.

೨

ಒಂದು ದಿನ—ಸೌಭಾಗ್ಯ ತೆರೆದ ದಿನ—ಆಕೆ ನನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿದಳು.

೩

ಆ ದಿನ ಅವಳಿಗಾಗಿ ಕಾದಿದ್ದೆ. ಅವಳು ಬರುವುದು ತಿಳಿಯಿತು. ಬರುವಳು !..... ಮ ನ ವು ತು ಡಿ ದು ಕೊಂಡಿತು..... ಹಾ ! ಬಂದಳು ! ತಂಪಿನ ಗಾಳಿ ತೀಡಿದಂತೆ ಬಂದಳು. ಸೌಭಾಗ್ಯದಾಯಿಯಾಗಿ ಬಂದಳು. ಜೋತ್ಸನೆಯ ಹೊನಲಾಗಿ ತೇಲಿಬಂದಳು. ಅವಳ ನಡಿಗೆಯು ಚಿತ್ರಪತಂಗವು ಹೂವಿನಿಂದ ಹೂವಿಗೆ ಜಾರುವಂತೆ ಇತ್ತು. ಉಡಿಗೆಯು ಪತಂಗದ ರೆಕ್ಕೆಯಂತಿತ್ತು. ನಗೆಯು ಹೂವಿನಂತೆ ಅರಳಿತ್ತು. ವಿಲಾಸವೋ..... !

“ನಾನು ಬಂದೆ !” ವೀಣೆಯ ಪಲುಕು ಪಲುಕಿದಂತಾಯಿತು.

“ಎತಕ್ಕೆ ಬಂದೆ ?” ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ತುಂಟಿ

ಮನಸ್ಸು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿತು. ಆದರೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕೇಳಲಿಲ್ಲವೋ ? ಬಂದು ನನ್ನೆದುರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಳು. ಆಗ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹೇಗೆ ಕಂಡಳು ?

ಏಜಿಯನ್ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುತ್ತಿನ ಚಿಪ್ಪಿನೊಳಗಿಂದ ಸರ್ಪಾಂಗ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಬೆಳಗುತ್ತ ಉದ್ಭವೆಯಾದ ಗ್ರೀಕರ ಪ್ರಣಯದೇವಿ “ಆಫ್ರಾಡಿಟಿ”ಯು ಕಲಾವಿದನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ರೂಪು ತಳೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಅದೇ ವೀನಸ್ಸಳ ಅರ್ಧ ನಗ್ನ ಅಮೃತಲಾ ಪ್ರತಿಮೆಯು ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿ ನಲ್ಲಿ ಅಪ್ರತಿಮನಾದುದು. ಆ ಪ್ರಣಯದೇವಿಯು ಆ ಕಲಾವಿದರ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿ ತನ್ನ ಅಲೌಕಿಕ ರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವಳು ಅವಳಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆಯೇ ? ಇಲ್ಲ ಹಾಗಾದರೆ ಯಾರು ? ಹಾ ! ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸವನ್ನು ಕುಡಿದು ಆನಂದದಿಂದ ಮದಿಸಿ ದೇವಸಮೂಹವು ನಲಿಯುವುದು. ಹಾರ್ಷ ವಾದ್ಯ ದಿಂದ ಆರ್ದ್ರಯಸ್ಸಿನ ಗಾನಕ್ಕೆ ಮಿಗಿಲಿನಿಸಿದ ಗಂಧರ್ವಗಾನವು ಹರಿದುಬರುವುದು. ಅಪ್ಸರೆಯರು ಬತ್ತಲೆಯ ದುಂಡು ತೋಳುಗಳನ್ನೆತ್ತಿ ತಾಳವನ್ನು ನುಡಿಸುವರು. ಪ್ರಮತ್ತ ಪ್ರಮುದೆಯರು ಹಾಡುತ್ತ ತೋಳನ್ನ ಬೀಸುತ್ತ ಲಲಿತ ಲಾಸ್ಯದಿಂದ ಮಣಿಯುತ್ತ ಬಟ್ಟಿಯಿಂದ ಮರೆಯಾದ ದೇಹ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತ ಕುಣಿಯುವರು. ಒಲಿಂಪಸ್ ಪರ್ವತದ ಆ ಸ್ವರ್ಗೀಯ ಕಂದರವೆಲ್ಲವೂ ಈ ದೇವ ಸ ಮೂ ಹ ದ ಆನಂದೋನ್ಮಾದಗಳಿಂದ ಸ್ವಂದನಗೊಳ್ಳುವುದು. ಆದರೂ ಈ ಆನಂದದ ಅಗರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮ್ಲಾನತೆಯ ಪರೆ ಹಬ್ಬಿದೆ. ಹೀರಾದೇವಿಯು ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ದರ್ಶನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಆಫ್ರಾಡಿ ಟಿಯ ಆ ಜಗನ್ನೋಹಕ ರೂಪವನ್ನು ಕಂಡು ನೋಹಿಸು ವವರಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನಮಯೂರ ಮಂಡಿತೆಯಾದ ಅಥೆನಿ ಯನ್ನು ಈಗ ಅರ್ಚಿಸುವವರಿಲ್ಲ. ಆರ್ಟಮೀಸಳ ಅಂಬಿ ನಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಹೋಯಿತು. ಮಹಾದೇವನಾದ ಜ್ಯೋತನು ಈಗ ತೇಜೋಹೀನನಾದ ಬಾಯಿಬಡುಕ. ದೈವವಾಣಿ ಯನ್ನು ಕೇಳಲು ಅಪಾಲೋವಿನ ಬಳಿ ಬರುವ ಭಕ್ತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಗ್ರೀಕ್ ಜನಾಂಗದ ಸತ್ತ್ವವಧಿ ಯಾದಂತೆಲ್ಲ ಆ ಗ್ರೀಕ್ ದೇವತೆಗಳ ತೇಜೋವಧಿಯೂ ಆಯಿತು.... ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಆ ಧರ್ಮರಂಗದಿಂದ ಕ್ರಮೇಣ ಮರೆಯಾಗುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲವದು. ಆಗ ಅಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದೇವಿಯು ಉದ್ಭವೆಯಾದಳು !.....

ಹಾ ! ಅಲ್ಲಿ ಬರುವವನಾರು ? ಸೌಂದರ್ಯಮಂದಿರದ

ಚಿರ ಉಪಾಸಕ ಕೀಟನ್ ಕವಿಯು. ಅವನು ಕಾಶ್ಚ ನೋಟದಿಂದ ಏನನ್ನೋ ಅರಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಯಾರನ್ನೋ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಹಾ ! ಅವನ ದೇಹವು ಅದ್ಭುತ ವಾಗಿ ಹರ್ಷದಿಂದ ಪುಳಕಿತವಾಯಿತು; ಕಾಂತಿಯುತವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಆರಾಧನಾದೈವತನವನ್ನು ಕಂಡ. ಕಂಡು ಪವನನಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ. “Mid hush'd, cool-roof'd flowersಹಸರು ಪಚ್ಚೆಯ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯಕ್ಕೆ, ಪ್ರೇಮ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಸಿರುವ ತಣ್ಣಗೆಳಲು, ವೃದ್ಧವಾಗಿ ಸುಮರೆದವನ್ನು ದುರಿಸುವ ಅದುರುವ ಪುಷ್ಪರಾಜಿ, ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಹರಿಯುವ ತಿಳಿನೀರ ಹಳ್ಳ” ಅಲ್ಲಿ, ಅಂತಹ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಆ ದೇವಿಯು ತನ್ನ ಇನಿಯನೊಂದಿಗೆ ಆಸೀನಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳೇ ಆ “happy, happy dove” — Psyche.....

“Latest born and loveliest Vision”.....

ಹಾ ! ಆ ಸೈಕೆಯ ನೆನಪು ಬಂತು. ಹೌದು ! ಇವಳು ಅವಳಂತಿದ್ದಾಳೆ. ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಆ ದೇವಿ ಗಣದ ಸ್ಥಿರತಾರೆ ಸೈಕೆಯಂತೆ ಇದ್ದಾಳೆ. ಇವಳು ಅವಳಂತೆ ಸುಂದರಿ; ಸೂಕ್ಷ್ಮದೇಹಿ; ಬರಿ ಭಾವನೆಗೆ ಸಿಲುಕುವವಳು. ಇವಳ ಇರುವಿಕೆಯು ಏನೊ ಒಂದು ಬಗೆಯಾಗಿ Ethereal ನಾನಿವಳನ್ನು ಸತ್ಯಷ್ಟನಯನಗಳಿಂದ ದಿಟ್ಟಿಸುವಾಗ ಗುರಿಸ್ಥಾನದ ದೇವಕಂದರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಅರಳಿ ಬಿರಿಯತ ಲಲಿತ ಶ್ವೇತಾರುಣ ಗುಲಾಬಪುಷ್ಪದ ಮಧ್ಯದಲಿಗೇ ಆ ಕೋಮಲ ರಾಗವು ಇವಳ ಕೆನ್ನೆಯನ್ನಲಂಕರಿಸಿತ್ತು. ಗಾಳಿಗೆ ಆ ಕುಸುಮವು ವಿಶಾಸಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಈ ದೇವಿ ಸುಮವು ನಗೆಯಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನಾದ ಬಸವಣ್ಣನು ತನ್ನ ದೇವನ ಇವಳ “ಕನ್ನೆಯ ಸ್ನೇಹದಂತೆ” ಎಂಬ ಅಲೌಕಿಕ ಉಪಮಾ ದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕನ್ನೆಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಆಕಾಶ ರುವ ಪ್ರಣಯವು ಎಷ್ಟು ಆಳ ! ಎಷ್ಟು ಶುಭ್ರ ! ಯೇನು ಯೆಂದು ಹೆಸರುಗೊಂಡ ಕವಿ ಹರಿಹರನು “ಕೂರ್ತ ಮುಗ್ಧಿ ದ ಕಡುನೇಹದಂತೆ” ತನ್ನ ಕಾವ್ಯವು ಆನಂದವನ್ನು ಕೊಡ ಬಲ್ಲದು ಎಂದು ತನ್ನ ಕೃತಿಯ ಮೇಲ್ವೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ದ್ದಾನೆ. ಆ ಯೋಗಿಗೂ ಮುಗ್ಧಿಯ ಸ್ನೇಹವು ಅನಂತ ಸುಖದಾಯಕವೆಂದು ಅರಿವಿಗೆ ಬಂದಿರಬೇಕು.

ಇವಳು ಮುಗ್ಧಿ; ಇವಳು ಕನ್ನೆ. ಇವಳ ಸಂಗಮಿ : ಆ “ಸುಖ”ವು ದೊರೆಯುವುದೆಂದು ತಿಳಿದರೂ ಮನಸ್ಸು ಇವಳ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತವಾದ ಮನಸ್ಸು ಇವಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಆ ಶುಭ್ರ ಕನ್ನೆ ತನವು ಎಲ್ಲಿ ಭಂಗವಾವಿರಿತು

ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿತೇನೋ.

ನಡುರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಳು; ನನಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ನಿಂತಳು. ಆಗ ಏನು ಮಾತನಾಡುವುದು ? ಲೋಕದ ಜನರು ಆಗ ಏನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ?

“ ನೀನು ಯಾರೆ ? ” ಎಂದೆ.

“ ಹೋ ! ” ವೃದುವಾದ ನಗು; ಆ ನಗು ಚಂದ್ರನ ಕಿರಣದಂತೆ ತಂಪಾಗಿತ್ತು.

ಬಳುಕಿ ನನ್ನ ಮೈಯ ಮೇಲೆ ಒರಗಿ “ ನಾನು ಯಾರು ಹೇಳು ನೋಡೋಣ ” ಎನ್ನುತ್ತ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದಳು.

“ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ”

“ ಏತಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ? ”

“ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ—ಆದ್ದರಿಂದ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ”

“ ನೀನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆಯೆ ? ”

“ ಎಲ್ಲಿಂದ ! ಇಲ್ಲಿಂದ ! ”

“ ಹಾಗೆಂದರೆ ? ”

“ ನಾನು ತಲೆ ಎಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ? ”

“ ನನ್ನ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ. ”

“ ಎದೆಯೊಳಗೆ ಏನಿದೆ ? ”

“ ಹೃದಯ;.....ಮನಸ್ಸು. ”

“ ಹಾ ! ನಾನು ಬಂದದ್ದು ಅಲ್ಲಿಂದ. ”

“ ಹಾಗೆಂದರೆ ಏನದು ? ”

“ ಹಾಗೆಂದರೆ ಏನು !.....ಉಮೆಯು ಯಾರಿಂದ ಪುಟ್ಟಿದಳು. ”

“ ಉಮಾ ! ಶಿವನ ಅರ್ಧಾಂಗಿ ಶಿವನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ”

“ ಬ್ರಹ್ಮ ? ”

“ ನನಗೆ ಪುರಾಣದ ಪಾಠವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೀಯ ? ”

“ ಇಲ್ಲ, ಬ್ರಹ್ಮ ಎಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೇಳು. ”

“ ವಿ.....ಷ್ಟು.....ವಿ.....ನಿಂದ ”

“ ಹಾಗೇ ನಾನೂ ನಿನ್ನಿಂದ.....ನಿನ್ನಲ್ಲಿ.....ಹುಟ್ಟಿದೆತಿಳಿಯಿತೆ ? ”

“ ಏನು ನಿನ್ನ ಮಾತು ? ”

“ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವೆ ? ”

“ ಇಲ್ಲ; ಇದು ಏನು ಈ ಹಾಸ್ಯ ! ” ಅವಳ ಮೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೆ. ಹೌದು, ಅವಳಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಇರುವಿಕೆಯು

ನಿಜ. ಅದರೂ ಏನೋ ಭ್ರಮೆ.

ಕವಿಗೆ ಹೊಳೆವ ಭಾವದ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಇವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಗು ಮಿನುಗಿತು.

“ ನೀನು ಕವಿತೆಯೆ ? ”

“ ಹೂಂ ”

“ ಗಾನವೆ ? ”

“ ಹೂಂ ”

“ ಕಲೆಯೆ ? ”

“ ಹೂಂ ”

“ ಭಾವವೆ ? ”

“ ಹೂಂ ”

“ ಬರಿ ಭ್ರಮೆಯೆ ? ”

“ ಹೂಂ ”

“ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಹೂಂ ! ನೀನೊಬ್ಬ ಮಾದೇವಿ, ಕಾಳಿ, ಚಂಡಿ. ”

“ ಮತ್ತೆ ? ”

“ ನೀನೊಬ್ಬ ಬಲು ಹೊನಹುಗಾರ್ತಿ ! ”

“ ಎಲ್ಲಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳು. ”

ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸಮ್ಮಂದಿದ್ದೆವು. ಆಗ ಸುಖದ ನೌನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ದನಿ ತೆಗೆದು ವೀಣೆ ಉಲಿವಂತೆ ಹಾಡಿದಳು.

ಆ ಹಾಡು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಸುಖದಂತೆ ಮಧುರವಾಗಿತ್ತು.

ಮರೆಯಾದ ಪ್ರೇಮದಂತೆ ಸುಖಕರವಾಗಿತ್ತು.

ಆ ಗಾನದ ಗಂಧವು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಡುಗಿತು.

ಆಗ ಯಾರೊ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದರು. ಬಹಳ ಬಲವಾಗಿ ತಟ್ಟಿದರು. ನಾನು ಗಾಬರಿಗೊಂಡೆ..... “ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆ; ಯಾರು ನೋಡು ” ಎಂದಳು.

ಎದ್ದು ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದರೆ.....ಯಾವನೊ ಒಬ್ಬ ಲಕ್ಷಣ ಗೇಡಿ “ ನೀವು ರಂಗಸ್ವಾಮ್ಯಯ್ಯ ಅಲ್ಲೇನಿ ? ” ಎಂದ.

“ ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಆ ಹೆಸರಿನವರು. ” ಬಾಗಿಲು ನೂಕಿದೆ. ಆಕಳಿಸಿದೆ. ಕಣ್ಣು ಜ್ವರಿಸಿದೆ. ತಲೆ ಕೊಡವಿ ಕೊಂಡು ನನ್ನ ಹಾಸಿಗೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದೆ— ಏನೊ ಆಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಏನಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದೇ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ? ಆ ವಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ? ಆ ಆಲಂಕಾರವೆಲ್ಲಿ ? ಆ ಮಂದಿರದ ಅಭಿಷ್ಠಾತ್ರಿ ಆ “ ಸೈಕೆ ” ಯಲ್ಲಿ ? ಆ ಆಲೌಕಿಕ ಸೌಂದರ್ಯವೆಲ್ಲ ಕರಗಿ ಹೋಯಿತೆ ? ಗಾಳಿಯು ಹರಿದು ಹೋಗುವಂತೆ ಎಲ್ಲವೂ ಅದೃಶ್ಯವಾಯಿತೆ ? ದೀಪ ಆರು

ವಂತೆ ಅವಳ ರೂಪದ ಜ್ಯೋತಿ ಆರಿತೆ? ಮರೆತ ರಾಗದಂತೆ
ಆಕೆ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮರೆಯಾದಳೆ? ಕೆದರಿ ಬಿದ್ದ
ಪುಸ್ತಕಗಳು; ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಧೂಳು; ಹರಡಿಬಿದ್ದ
ಹಾಸಿಗೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ನಿಜ? ಹಿಂದಿನ ಕನಸು
ನಿಜವೆ? ಈ ಸ್ಥಿತಿ ನಿಜವೆ? ಕನಸಾದರೂ ಎಂತಹ ಮಧುರ
ವಾದ ಕನಸು! ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದರೆ ಆ ನೆನಪು ಬರುವುದು;
ಅವಳ ಹಾಡು ಕೇಳಿಸುವುದು; ಅವಳ ಮೃದು ತೋಳು
ನನ್ನ ಭುಜದ ಮೇಲೊರಗಿದಂತೆ ತೋರುವುದು; ಹಾಲಿನ
ಕೆನೆಯಂತೆ ಮೃದುವಾದ ಅವಳ ಕೆನ್ನೆ ನನ್ನ ಮುಖಕ್ಕೆ
ಒರಗಿದಂತಾಗುವುದು. ಅವಳ ಉಸಿರು ನನ್ನ ಉಸಿರಿ
ನೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತಂತೆ ಭಾಸವಾಗುವುದು.....

ಮನಸ್ಸು ವಿಲಕ್ಷಣ ರೀತಿಯಿಂದ ಹುಚ್ಚುನಂತಾಯಿತು.

* * * *

ಅದರೂ ಈಗ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ “ ನೀನು

ಯಾರೆ? ” ಎಂದು. ಅನಂತ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವಾಗಿ ಆ
ರೂಪವು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದು ಕೂಡಲೆ ಅಳಿಸಿಹೋಗುವುದು.
ಆ ಹಾಡು ಕೇಳಿಸಿ ಅಣಗಿದಂತಾಗುವುದು. ಪರಿಣತ
ನಾಗದ ಕವಿಯ ಭಾವದಂತೆ ಆ ಸುಖವೂ ಹೊಕ್ಕಿದ
ಅಸ್ಥಾಯಿಯಾಗುವುದು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಆ ಮಧುರ ಯಾತ್ರೆ
ನೆಯು ತೀವ್ರವಾಗುವುದು.

ಅದರೂ ಮನಸ್ಸು “ ನೀನು ಯಾರು? — ” ಎಂದು
ಕೇಳುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಜಿನ್ನೆ! ನೀನು ಯಾರೇ ಆಗಿರು. ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಮಾತ್ರ
ಸುಂದರಿಯೂ, ಸ್ಥಿರಳೂ, ಪೂರ್ಣಳೂ ಆಗಿರು. ನಿನ್ನ
ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪವು ಭಾವನೆಗೆ ಸಂದುದಾದರೂ ನನ್ನ
ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಚಿರಕಾಲ ಉಪಸ್ಥಿತವಾಗಿರಲಿ. ನಿನ್ನನ್ನೆ
ನಾನು ಶರಣುಹೋಗಿದ್ದೇನೆ!

ತರುಣ ತಪಸ್ವಿ

(ರವೀಂದ್ರರ ಗೀತದಿಂದ)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಿನ್ನ ಬಸಪ್ಪ ಅಂಬಲಿ, ವಿಜಯಪುರ

ರಾಜಸಚಿವನೆ, ನಿನ್ನ ಈ ಸುವರ್ಣನಾಣ್ಯವನ್ನು
ತಿರುಗಿ ತೆಗೆದುಕೊ.

ಎಂದೂ ಒಮ್ಮೆ ಕೂಡ ಹೆಂಗಸರ ಮೋರೆಯನ್ನು
ನೋಡದೆ ಅಟ್ಟಡವಿಯೊಳಗಿನ ಒಂದು ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತಪ
ಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಿದ ತರುಣ ತಪಸ್ವಿಯನ್ನು ಮೋಹ
ಗೊಳಿಸಿ, ಅವನ ತಪವನ್ನು ಭಂಗಪಡಿಸಲು ನೀವು ಕಳುಹಿದ
ಪ್ರಿಯರಲ್ಲೊಬ್ಬಳು ನಾನು. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು
ಪರಿಪಾಲಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಅದೇ ಉದಯಕಾಲದ ಮಂದಪ್ರಕಾಶವು ಕ್ಷಿತಿಜದ
ಮೇಲೆ ಮೂಡುತ್ತಲಿದ್ದಿತು. ಅಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವನು
ವನದಲ್ಲಿಯ ರುರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದನು. ಪ್ರಾತಃ
ಕಾಲದ ಸೂರ್ಯಕಿರಣದ ಸ್ಪರ್ಶವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿದ
ಮೋಡದಂತಿರುವ, ಹೊಂಜಡೆಯ ಜುಡುಪು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ

ಉರುಳಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಸೂರ್ಯಕಿರಣಗಳಂತೆ ಅವನ
ಅವಯವಗಳು ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಗ ನಾವು ನಾಕೆ
ಯೊಳಗಿಂದ ನಗುತ್ತ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾರಿಕೊಂಡು ಅವನತ್ತ
ಹೋಗಿ ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿ ಕುಣಿಯತೊಡಗಿದವು. ಸಾತ್ವಿಕ
ಸಂತಾಪದಿಂದ ಸೂರ್ಯನು ನೀರಿನ ದಂಡೆಯ ಕಡೆಯಿಂದ
ನಮ್ಮೆಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದನು.

ಆ ಎಳೆಯ ಯೋಗಿಯು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಎನೆಯತ್ತಿ ನಮ್ಮ
ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿಹೋದನು. ಅವನ ನಯನಗಳಲ್ಲಿ ಆ
ರ್ಯದ ಭಾವನೆಯು ಹೆಚ್ಚಿಹೆಚ್ಚಿ ಬೆಳಗಿನ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಂತೆ
ಮಿಡುಗತೊಡಗಿತು. ತನ್ನ ತೋಳುಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ
ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಉಲುಹಿನಂತಹ ಮಂಜು ಧ್ವಜ
ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಪದವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ಅವನ
ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಎಲೆಗಳು ಒಲಿದಾಡುವ

ವೃತ್ತ್ಯುಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕಿವಿಗೆ ಇಂತಹ ದಿವ್ಯಸಂಗೀತ ವನ್ನು ಯಾರೂ ಎಂದೂ ಎರಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಮುಖವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡರು. ಒತ್ತಿ ಒಟ್ಟಿರಿಸಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ನಗೆಯ ತರಂಗಗಳಿಂದ ಅವರ ಕಿವುಗಳು ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಹೆಚ್ಚಿನಯ ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದ ತೀರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ದೆನು. ರೇಶಿಮೆಯ ಸೆರಗಿನಿಂದ ಅವನ ಮೈಯನ್ನು ಒರಸಿ ಒಣಗಿಸಿದೆನು. ನನ್ನ ಉದ್ದ ಕೂದಲುಗಳಿಂದ ಅವನ ಕಾಲನ್ನು ಒರೆಸುತ್ತ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಮೊಗದಿರುಹಿ ಅವನನ್ನು ನೋಡತೊಡಗಿದೆನು. ಆಗ ಪುರುಷನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಜನಿಸಿದ ಸ್ತ್ರೀಯಳ ಮೊದಲ ಚುಂಬನವನ್ನು ಕೊಂಡಾಗಿನ ಅನುಭವವು ನನಗಾಯಿತು. ನಾನು ಧನ್ಯ, ನನಗೆ ಸ್ತ್ರೀದೇಹವನ್ನಿತ್ತ ದೇವನೂ ಧನ್ಯನು ಎಂದೆನಿಸಿತು. ಆಗ ಅವನು “ಅಜ್ಞಾತ ದೇವತೆ ನೀನು ಯಾರು? ನಿನ್ನ ಸ್ವರ್ಣವು ಅಮರತಮವಾಗಿರುವುದು. ನಿನ್ನ ನಯನಗಳಲ್ಲಿ ನಟ್ಟಿರುಳಿನ ಗೂಢರಹಸ್ಯವು ಹರಿದಾಡುತ್ತಿರುವುದು ” ಎಂದು ನುಡಿದನು.

ರಾಜಸಹಿವನೆ, ನಿನ್ನ ತುಟಿಯ ಮೇಲಿನ ವಿಕಟಹಾಸ್ಯದ ಅರ್ಥವು ನನಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದೆ. ಮುದಿ ಮನುಷ್ಯನೆ, ವ್ಯವಹಾರ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿದ್ದು ನಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯು ವಿಕೃತವಾಗಿರುವುದು. ಆದರೆ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಸಂಜಯಿಸಿದ ಮಂಜಿನೊಳಗಿಂದ ಸರಳ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡ ಆ ಹುಡುಗನ ವಿಮಲ ದೃಷ್ಟಿಯು ಮಾತ್ರ ನಾರಿಯರಲ್ಲಿಯೆ ದೈವೀ ಅಂಶವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಶೋಧಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಆ ನಿರ್ವ್ಯಾಜವಾದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ನನ್ನ

ನೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಮೋಹನಿಧ್ರೆಯು ಕರಗಿಹೋಗಿ ನಾನು ಎಚ್ಚತ್ತೆನು. ಅವು ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡವು.

ಉಷಾಕಾಲದ ದಿನಕರನ ಕಿರಣಗಳು ಪ್ರೇಮದ ಭಗಿನಿ ಯಂತೆ ನನ್ನ ಕೂದಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೋಮಲವಾಗಿ ಕೈಯಾಡಿಸಿದವು. ಪುಷ್ಪಗಳ ಚುಂಬನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತ ಬರುತ್ತಿರುವ ಸುಳಿಗಳಾಯು ನನ್ನ ಮಸ್ತಕವನ್ನು ಚುಂಬಿಸಿತು. ಎಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಚಪ್ಪಾಳೆ ಬಾರಿಸಿ ವಿಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ನಕ್ಕರು. ಅವರ ಮುಖಾಭರಣಗಳು ಧೂಳಿಗೆ ಬಿದ್ದವು. ಮುಡಿಬಿಚ್ಚಿ ಕೂದಲುಗಳು ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಹರಡಿದ್ದವು. ಅವರು ಒಂದೊಂದೆ ಹೊಸನ್ನು ಎತ್ತಿ ಎತ್ತಿ ಅವನ ಮೇಲೆ ಒಗೆಯಲು ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದ್ದರು.

ನನ್ನ ನಿಷ್ಕಲಂಕ ದಿನಮಣಿಯೆ, ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ನನ್ನ ನಾಚಿಕೆಯು ಮಂಜಿನ ವಸ್ತ್ರವನ್ನೇಕೆ ನೇಯಲಿಲ್ಲ?

ಅವನ ಪಾದದ ಮೇಲೆ ತಲೆಯಿಟ್ಟು ಬಿಕ್ಕುತ್ತ “ಮಹಾರಾಜನೆ, ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು” ಎಂದು ಉಸುರಿದೆನು.

ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳ ನೆರಳೊಳಗಿಂದ ಗಾಯಗೊಂಡ ಎರಳೆಯಂತೆ ಓಡತೊಡಗಿದೆನು. ಓಡುತ್ತಿರುವಾಗ “ಮಹಾರಾಜನೆ ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು” ಎಂದು ಬಾಯಿಂದ ಪಠಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಹೆಂಗಸರ ವಿಷಮಯ ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಹೃದಯದ ಮೇಲೆ ನಿಗಿನಿಗಿ ಕೆಂಡವನ್ನಿಟ್ಟಂತಾಯಿತು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ “ಅಜ್ಞಾತದೇವತೆಯೇ, ನೀನು ಯಾರು?” ಎಂಬ ಅಡೊಂದೇ ಶಬ್ದವು ನಿನಾದಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಪಂಚ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ವಿ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ, ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ., ಬೆಂಗಳೂರು

ಪೌರನೀತಿ ಪ್ರಜಾಧರ್ಮಗಳನ್ನರಿತು ಸತ್ತ್ವಜಿಯಾಗುವಂತೆ ವಯಸ್ಕರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕು; ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರದ ಏರ್ಪಾಟಿಸಾಗಬೇಕು; ಹಡಗಿನಲ್ಲಿಯೂ ವಿದ್ಯಾಲಯ, ಉಗಿಬಂಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿದ್ಯಾಲಯ—ಹೀಗೆ ಚರವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಏರ್ಪಡಬೇಕು.

ವಯಸ್ಕರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ

ಲಂಡನ್ ನಗರದ, “ನ್ಯಾಶನಲ್ ಅಡಲ್ಟ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಯೂನಿಯನ್ (National Adult School Union)” ಸದಸ್ಯರು, ಭಾರತ ದೇಶದ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾದ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೊಂದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಉದ್ದೇಶಗಳಾವುವೆಂದರೆ:— (೧) ಅನಕ್ಷರರಾದ ಜನರಿಗೆ ಅಕ್ಷರಜ್ಞಾನವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತರುವುದು. (೨) ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೂ ಇರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರೂ ಸಹ ಸಮಾಜ ಸಂಸ್ಕರಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು. (೩) ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಹಕಾರ ಸೌಹಾರ್ದಗಳು ಜನರಲ್ಲಿ ಮೂಡುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. (೪) ಮೇಲ್ಕಂಡ ಧೈಯಗಳ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಡನೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.

ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು: (೧) ಮಹಾಜನಗಳೊಡನೆ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಅವರ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದು. (೨) ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ ನಂತರ ದೇಶದ ಎಲ್ಲೆಡೆಗಳಲ್ಲೂ “ಪೀಪಲ್ಸ್ ಸ್ಕೂಲ್ಸ್” ಎಂಬ ವಯಸ್ಕರ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾದ ಶಿಕ್ಷಕ

ವರ್ಗವನ್ನೂ, ಪಾಠಪ್ರವಚನಗಳನ್ನೂ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. (೩) ಇದಕ್ಕೆ ತಗಲಬಹುದಾದ ಅಪಾರವಾದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಲಂಡನ್ನಿನ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸೂಚಿತವಾಗಿರುವ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದವುಗಳೆಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಕ್ಕಿಂತ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೂ ಮಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಂತರವಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು.

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನವರಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ವಿಮರ್ಶೆಗಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮಿತಿಯೊಂದು ಈ ವಿಷಯಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿತು. “ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಕರಾದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ತನ್ನ ದೈಹಿಕ, ಸಾಂಸಾರಿಕ ಮತ್ತು ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಪಡೆದರೆ ಸಾಲದು. ಪೌರನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಧರ್ಮವನ್ನೂ ಅರಿತು ಸತ್ತ್ವಜಿಯಾಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಕಾಲ ತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ತನ್ನ ದೇಶವಾವುದು, ಅದರ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಪತ್ತೆಂತಹುದು, ಅದರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭಾಂಡಾರವೆಂತಹುದು, ಜಗತ್ತಿನ ನಾಗರಿಕ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಪಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಸ್ಥಾನವಾವುದು—ಇವೇ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವೇನೆಂಬುದನ್ನೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು.”

ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು." ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಾದರೂ ಅಸಂಖ್ಯಾತರಾದ ಜನರು ಅಜ್ಞಾನಾರ್ಥಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದಾರೆ. ನೂರಕ್ಕೆ ೯೦ ಟು ಮಂದಿಯೂ ಸಹ ಅಕ್ಷರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹರಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಓದುಬರಹವನ್ನು ಕಲಿತವರಿಗೂ ಸಹ, ಆರೋಗ್ಯ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಲು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಆಚರಣೆಗೆ ಬಂದ ಹೊರತು ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆಗಳೂ ಫಲಪ್ರವರ್ಧನಾಗಲಾರವು. ಕಿರಿಯನಾಗಲಿ ಹಿರಿಯನಾಗಲಿ ಅನುರಣನೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿದೇವಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೂ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಸಕ್ತಕವಾದ ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದಲೇ ಜನತೆಯ ಅನಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವುದು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರೀತಿ ಅನುಕರಣಮಾಡಲು ಹೊರಟು ಆಸಕ್ತಕವಾದುದನ್ನು ಮರೆತರೆ, "ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಜುಟ್ಟಿಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ" ಎಂಬಂತಾದೀತು.

ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯಭಾಗ್ಯವೂ ಆಹಾರವೂ

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಡಚಣೆಯೆಂದರೆ, — ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪುಷ್ಟಿಕರವಾದ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದಿರುವುದು. ಮಾನವನು ಜೀವನದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಜಯಶೀಲನಾಗಬೇಕಾಗಿರುವಾಗ ಅವನಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯವೂ ದೇಹಶಕ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಮಾಡುವುದೇನು? " ನೀವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಫೀಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕುಣಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊತ್ತಾದರೂ ತಿಂಡಿತಿರ್ಪಗಳ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿ ಪುಣ್ಯ ಸಂಪಾದಿಸಬಾರದೇಕೆ? " ಬಂಗಾಲದ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಮಿ. ಬುಚಾನನ್‌ರವರು ಮೊನ್ನೆ ಹೇಳಿದ ಬುದ್ಧಿವಾದವಿದು. ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ವಾರ್ಷಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಬಾಲಕರಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಪಾಲಿನಷ್ಟು ಮಂದಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು

ವ್ಯಕ್ತಪಡುತ್ತದೆ. ಆನೇಕರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅತ್ಯಾಸಕ್ತಕವಾಗಿರುವ ಹಾಲನ್ನು ಕೊಡಲು ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿರುವರು. ಉಪಪನ್ನರಾದ ಜನರೂ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಆಸಕ್ತಕವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿರಾಮಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿಗೆ ಏರ್ಪಾಟುಮಾಡಬೇಕು. ಕೇವಲ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಹಾಲನ್ನು ಕೊಡಲು ಏರ್ಪಾಟನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಹೊಸ ವೈಸರಾಯರು ಮೊನ್ನೆ ಪಾರಸಭೆಯವರಿಂದ ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಹಾಲಿನ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ, ಇಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಭಾವಿ ಜನಾಂಗದ ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣವಾದ ಈ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬೆಂಬಲವು ದೊರೆಯಬಹುದೆಂದು ನಂಬಬಹುದು.

ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ತೇಲುವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

ಮೇಲಿನ ಶಿರೋನಾಮೆಯ ಲೇಖನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಡಾ|| ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಯ್ಯನವರು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಪ್ರವಾಸದ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಇದರಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಆಮೆರಿಕದ " ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರವಾಸ ಸಂಘದವರು (University Travel Association) " ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯೊಂದನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೨೬ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲೇ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರವಾಸವೊಂದು ನಡೆಯಿತು. ಸಾಮಾನ್ಯಕಲಾಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಶಿಕ್ಷಣಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಮುದ್ರದಮೇಲೆ ಸಂಚರಿಸುವ ಹಡಗೊಂದರಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದೇ ಇದರ ಹೆಗ್ಗುರಿ. ೧೯೨೬ನೆಯ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೯೬ ಕಲಾಶಾಲೆಗಳಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥ್ಯಸದ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳೂ ಆ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಸ್ನಾನಸ್ನಾನಗಳಿಗೂ ಅಟಿಪಾಲಗಳಿಗೂ ಊಟಉಪಚಾರಗಳಿಗೂ ವಿನೋದ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಳಿಗೂ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಬೋಧಕರೂ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರೂ ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಲಿತು ೪೦೦೦ ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ೩೫ ಮುಖ್ಯ ದೇಶಗಳನ್ನೂ ೯೦ ಮುಖ್ಯ ನಗರಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ, ಅತಿ

ಶಯ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ಈ ಪ್ರವಾಸದಿಂದಂಟಾದ ಜ್ಞಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ಆರೋಗ್ಯ ಲಾಭವೂ, ಸ್ನೇಹಸೌಹಾರ್ದಗಳೂ, ನೂರಾರು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಿದರೂ ಬರತಕ್ಕವಲ್ಲ. ೧೯೨೬ ರಿಂದ ಈ ವರೆಗೆ ಏಳು ಪ್ರವಾಸಗಳು ನಡೆದಿವೆ.

ಪ್ರವಾಸವಿಲ್ಲದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಅಸಮರ್ಪಕವೂ ಅಸಂಪೂರ್ಣವೂ ಆದುದೆಂಬುದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಗಟ್ಟಿನಂಬಿಕೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ, ಬಾಲಕರಿಗೆ ಲೋಕಾನುಭವವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ರಜಾಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯದಲ್ಲಿ ೧೫೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕೂಟವೊಂದು ಆರು

ದಿನಗಳ ಪರ್ಯಂತರ ಸ್ವೇಶಲ್ ರೈಲು ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಈ ರೈಲು ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿಯಂತೆಯೇ ಸಕಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಪ್ರವಾಸದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭಾಗವಹಿಸಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಹಲವು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ದೇಶಾಟನೆಮಾಡಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿಂದೆಂಬುದನ್ನು ಜನರು ನಂಬಿದ್ದರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಜನರ ಅನಾದರಣೆಯ ದೆಲೆಯಿಂದ ಮಾಯವಾಗುತ್ತ ಬಂದವು. ಶಿಕ್ಷಣಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ತರಾಗಿರುವವರು ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಅಚರಣೆಗೆ ತರಬಾರದೆ?

ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಯುವಕ

ಶ್ರೀ. ರಾಜಶೇಖರ ಒಡೆಯರವರು
(ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ)

ಇವರು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚೌಡದಾನಪುರದ ಖ್ಯಾತಿಗೊಂಡ ಇನಾಮದಾರ ಮನೆತನದವರು. ಇವರ ತಂದೆ ಶ್ರೀ. ಶಾಂತನಿರಂಜನಯರವರು ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಖಾನದೇಶದ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಡೆಪುಟಿ ಕಲೆಕ್ಟರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಆರು ಮಂದಿ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ-ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಂದಿರೂ ವಿದ್ಯಾಸಂಪನ್ನರಾಗಿದ್ದು ಉಚ್ಚ ಪದವಿಗಳಲ್ಲಿರುವರು. ಈ ಶ್ರೀ. ರಾಜಶೇಖರರೂ ಮನೆತನಕ್ಕೊಪ್ಪುವಂತೆ ಪ್ರಗತಿಶೀಲರಾಗಿದ್ದು ಡೆಹರಾಡೂನ್ ಪ್ರಿನ್ಸ್ ಆಫ್ ವೇಲ್ಸ್ ರಾಯಲ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಮಿಲಿಟರಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಫೆಲೋ ಆಗಿ ಪ್ರೌಢೇಶ್ವರಿಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಪಡೆದಿರುವರು. ಸರಕಾರದಿಂದ ೧೦೦೦ ರೂ. ವಾರ್ಷಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನವಿದೆ. ಆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾಗಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದುದಲ್ಲದೆ ಲಾಹೋರ ಚರ್ಚ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿರುವರು. ವಿಶ್ವಶೈವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಮನ್ನಣೆ ಇವರಿಗೇ ಮೊದಲು. ಇವರ ಪ್ಲಿನ್ ಪಾಲರಾದ ಮಿ. ಜೆ. ಸಿ. ಸ್ವಾತಿರು, ಇವರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಆಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯಗಳು ಘಟಿಸುವವೆಂದು ಉದ್ಗಾರವನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಜರಹಸ್ಯ

ಲೇಖಕರು: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಳಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ

ಧಾರಾವಾಹಿಯಾದ ಕಾದಂಬರಿ

(All Rights Reserved)

ಊಟಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಉಸ್ಪಿನಕಾಯಿ

ಮ್ರಿತ್ತ ಸುಂದರ ಶಯ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜಪುತ್ರನೂ
ದುಕ್ಕಿಯೂ ಆರವಿಂದನೂ ಕಥಾಕೌತುಕದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆ
ತಿರಲು ಇತ್ತ ಕೋನಪ್ಪನು ದುಃಖಾತಿರೇಕದಿಂದ ಕಳವಳ
ಗೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದನು.

ಕೋನಪ್ಪನು ಹಿಂದಿರುಗಿದನು—ಹೆತಾಶನಾಗಿ ಹಿಂದಿರು
ಗಿದನು. ತಾನು ಹಿಂದಿರುಗುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದು
ವನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡಿದನು. ಬಂದ ದಾರಿಗೆ ಸುಂಕ
ವಿಲ್ಲೆಂಬಂತಾಯಿತು. ತಾನು ಬಹುವಿಧದಿಂದ ಬೇಡಿ
ಕೊಂಡು ಬರೆದ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವು ದೊರೆತಿದ್ದರೂ
ಆವನಿಗೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ರಾಜಪುತ್ರರು ಆಪ್ತನನ್ನು ಸಹ
ಮಯಪಾಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೂರು ಗಂಟೆಯ ಒಳ
ಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಶೇಷಯ್ಯಶೆಟ್ಟರಿಂದ ಸೆರೆ
ವಾಸವು ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ಕೋನಪ್ಪನಂಥವರಿಗೆ
ಸಹಿಸಲಸಾಧ್ಯ. ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ರಾಜಪುತ್ರರು
ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ದಿನ ಆದನ್ನವರು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ
ಕೋನಪ್ಪನಿಗೆ ಆಪ್ತ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವರ ಆಶ್ವಾ
ಸನವು ಅವಶ್ಯವೆನಿಸಿತು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ?—
ಧಯಾನಕ ಭವಿಷ್ಯ!! ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ತಾನೇ ಕಾರಣನೆಂದು
ಆವನ ಭಾವನೆಯಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂದ್ರಭವನಕ್ಕೆ
ಆವನು ಆ ದಿನ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋಗಲಾಗಲಿಲ್ಲ.
ರಾಜಪುತ್ರರು ಭ್ರಾಮಕ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಒಂದು ತಾಸು
ಮೊದಲೇ ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಲಾಯನಸೂಕ್ತವನ್ನು ಪರಿಸ
ರೀಕಾಗಿ ಬಂದುದನ್ನು ಅವನರಿಯನು. ತಾನು ಈಗ ಹದಿ
ನೆಂಟು ವರುಷಗಳಿಂದಲೂ ಪಡಬಾರದ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪಟ್ಟು
ಗಳಿಸಿದ ಫನವನ್ನು ಭಾವಿ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟ
ದ್ದನು. ಈಗ ಅವನಲ್ಲಿ ಕವಡೆ ಸಹ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬಾಗಿಲು

ಕಾಯುವವರ ಕಾಲನ್ನು ಇಂತಹ ವರ್ತಕಶ್ರೇಷ್ಠನು
ಕಟ್ಟಿದುದಕ್ಕೆ ಬೈಗುಳೇ ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಬಂದುವು.
ಆವನು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಾಗಿತ್ತು.
ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ದೀಪದ ಕಿರಣಗಳು ಹೊರನುಗ್ಗಿ ಬಂದು
ಕಾತರ ಹೃದಯಗಳು ದಾರಿ ಕಾಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿ
ಸಿದುವು. ಪತ್ನೀಪುತ್ರಿಯರಿಗೆ ತಿಳಿಯದ ಗುಟ್ಟಾವುದೂ
ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆಲ್ಲವೂ ತಿಳಿದಿದ್ದಿತು—ಇನ್ನೂ ಕೆಡಕು
ವರ್ತಮಾನವನ್ನರಿಯಲು ಅವರು ಬೆದರಿ ಕಾದಿದ್ದರು.
ಕೋನಪ್ಪನು ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳ ವರೆಗೂ ಬಾಗಿಲನ್ನು
ಬಡಿಯದೆ ಮೌನವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದನು. ಆಶಾಯಕ್ತರಾದ
ರಮಣಿಯರಿಬ್ಬರನ್ನು ನಿರಾಶೆಯೆಂಬ ಸಿಡಿಲಿನಿಂದೆಚ್ಚರಿ
ಸುವುದೆಂತು!

ಅಂತೂ ಕೋನಪ್ಪನು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಬಡಿದನು. ಒಳ
ಗಿನ ದೀಪವು ಚಲಿಸಿದಂತಾಗಿ ನಿರಿಯ ಚಿಲ್ಲಾಟವೂ ಬಳೆ
ಗಳ ಗಾದವೂ ಕೇಳಿಸಿದುವು. ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು.
ಪ್ರೇಮಾತಿರೇಕದಿಂದ ಯಾರಿಗಾಗಿ ತಾನು ಪ್ರಾಣವನ್ನು
ಸಹ ತೊರೆಯಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದನೋ ಆ ಪ್ರಮದೆಯರು
ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರು. ದೀಪದ ಬೆಳಕು ಇವನ ಮೋರೆಯ
ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಕೂಡಲೆ ಅವರು ಅರಿಯಬಾರದ ಸಂದೇಶ
ವನ್ನರಿತು ಎದೆಯೊಡೆದರು.

ಕೋನಪ್ಪನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿ ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟನು. ಹೆಂಗಳೆ
ಯರೇ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದರು.

“ಅಯ್ಯೋ, ಪ್ರಿಯಾ, ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು! ನೀನು ಭಾವಿಸಿ
ರುವಷ್ಟು ಭಯಾನಕವು ಸಂಭವಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ರಾಜಪುತ್ರರು
ರಾಜಪುತ್ರರಲ್ಲವೇ? ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ದೊಳಗಾಗಿ ಹಣವು ಖಂಡೇ
ಬರುವುದು.”

ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯನ್ನು ಬೀರಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾ ಮಗಳಿಂದ
ದಳು “ಅಪ್ಪಾ, ನಾನಿದ್ದೇನೆ ಹೆದರಬೇಡ! ತಕ್ಕಷ್ಟು ವಿದ್ಯೆ
ಯನ್ನು ನೀನು ನನಗೆ ಕಲಿಸಿಲ್ಲವೇ? ನಾನು ಎಲ್ಲರ ಸುಖ
ಜೀವನಕ್ಕೆ ಜವಾಬುದಾರಳು.”

ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವನ ದುಃಖವು ದ್ವಿಗುಣಿತ
ವಾಯಿತು. ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಒಂದೇ ಶೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು
ಗೋಳಿಟ್ಟನು. ನಂತರ ತಾನು ಹೋದ ಕಾರ್ಯವು ಕೈಗೂಡ
ದಿದ್ದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದನು. “ಶೇಷಯ್ಯ
ಶೆಟ್ಟರು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಧಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾರರೆ” ಎಂದ
ವನ ಹೆಂಡತಿಯು ಕೇಳಲು “ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ತಾಸಲ್ಲ,
ಒಂದು ನಿಮಿಷವನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಅವನು
ಹೇಳಿದನು.

೧೪ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ತನ್ನೊಡನೆ ನೊಂದ ಮಡದಿ; ೧೬
ವರ್ಷದ ಸುಂದರಳಾದ ಮಗಳು!! ಇವರನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ
ಇವರ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನೇ ನೆನೆಯುತ್ತಾ ಕೋನಸ್ಪನು ಕೆಲಕಾಲ
ನಿದ್ರಾವಶನಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು.

ಮರುದಿನ ಬೆಳಗಾಯಿತು; ಕ್ರಮೇಣ ಹೊತ್ತೇರಿತು.
ಎಲ್ಲರೂ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಮನೆಗಾರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ.
ಅವನನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ರಮಣಿಯ
ರಿಬ್ಬರೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. “ನಾನು ಹೋದರೂ ಫಲವಿಲ್ಲ”
ಎಂದು ಕೋನಸ್ಪನು ನುಡಿದನು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನವೂ ಮೀರಿತು.
ಮೂರು ಗಂಟೆಯೂ ಸಮೀಪಿಸಿತು. ಕೋನಸ್ಪನೂ ರಮಣಿ
ಯರೂ ಕಡುನಡುಗಿ ಕಂಗೆಟ್ಟರು.

ಕೋನಸ್ಪನು ಹುಚ್ಚನಂತೆ ದಿಕ್ಕುಮೋರದೆ ಅಡ್ಡಾಡು
ತ್ತಿದ್ದನು. ಗಡಿಯಾರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಾರಿಸಿತು. ರಮಣಿ
ಯರು ಅತ್ತ ಇವನ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಸಪ್ಪಳವನ್ನೇ ತಡೆಕಟ್ಟಿ
ರಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೊಮ್ಮೆ ನಿಂತೊಡನೆ ಭಯ
ವಿಹ್ವಲರಾಗಿ ಎದ್ದು ಓಡಿಹೋಗಿ ನೋಡಿಬರುವರು. ಪರ
ಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಷ್ಟು ಶಾಂತತೆಯು ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ
ಉಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮೂರು ಹೊಡೆದ ಕೆಲ ಕ್ಷಣಗಳ ನಂತರ ಮಹಡಿಯನ್ನೇ
ರಿದ ಸಪ್ಪಳವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಸಿಡಿಮದ್ದನ್ನಿಟ್ಟು ಅವನ
ಹೆಂಡತಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನೆಂತು ಅವಳು ತಡೆದಾಳು?
ಒಮ್ಮೆಲೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾರಿಹೋದಳು. ಅಂತಃಕರಣವು ಅತಿ
ಕರಗದ ಮಗಳೂ ಸಹ ಮೈಮೇಲೆ ಸ್ತೃತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಹಿಂಜಾ
ಲಿಸಿ ನುಗ್ಗಿದಳು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಿಡಿಮದ್ದಿನ ಸಿಡಿಲ್ಲುಡಿಯ
ಆರ್ಭಟವು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸಿತು. ಇವರಿಬ್ಬರ ಬಾಯಿಯಿಂದಲೂ

ಜೀತ್ವಾರವು ಹೊರನುಗ್ಗಿ ಬಂದಿತು.

ಅವೆಂಥಾ ಭಯಾನಕ ನೋಟವದು! ಭಾಮೆಯರು ಅವರ
ನ್ನೆಂತು ಸಹಿಸಬಲ್ಲರು!! ಜೀವದ ಜೀವವಾಗಿದ್ದ ಅವರ
ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದ್ದನು. ಹೊಗೆಯು ಚಾವಣಿಯನ್ನು ಸೇರಿತ್ತು
ಮದ್ದಿನ ವಾಸನೆಯು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿತ್ತು. ಎದ್ದು
ಝುಲ್ಲೆನ್ನುವಂತೆ ತಲೆಯೊಂದು ತುಂಡುತುಂಡಾಗಿ ಮಿದು
ನೊಡನೆ ಸಿಡಿಸಿಡಿದು ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು!!

“ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ” ಎಂದು ಎದೆಯೊಡೆದು ಚೀ
ಮಗಳು ಹೇದದ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಫೊಪ್ಪನೆ ಕುಕ್ಕುರಿಸಿದಳು. ಅವಳ
ಅವಳ ತಾಯಿಯ ಮೇಲಾದ ಪರಿಣಾಮವು ಬೇರೆಯಾದ
ಪರಿಯಾಗಿತ್ತು, ಕೆಲವು ಕಾಲ - ಒಂದೇ ಅರಕ್ಷಣಕಾಲ -
ಅವಳು ಆ ಕೋಣೆಯ ಹೊಸ್ಟಿಲ ಮೇಲೆ ಸ್ತಬ್ಧಳಾಗಿ
ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಳು. ಭಯಂಕರವಾದ ಆ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು
ಗಳು ನೆಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದವು. ನಂತರ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಅವಳ
ಹೃದಯವೇದನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲಾರದೆ ಜೀತ್ವಾರವು
ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು. — ಹೃದಯವು ಒಡೆದುಹೋಯಿತು.
ಅವಳು ಗತಪ್ರಾಣಳಾಗಿ ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿಬಿಟ್ಟಳು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮನೆಯಾಳುಗಳು ಓಡಿಬಂದು ಮೈಮೇಲೆ
ಅರಿವಿಲ್ಲದ ವನಮಾಲಿಯನ್ನು ಶಯ್ಯಾಗಾರಕ್ಕೊಯ್ದು ಮು
ಗಿಸಿಬಿಟ್ಟರು.

ಅವಳಿಗೆ ಶೈತ್ಯೋಪಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಳ
ಕಾಶಕೊಡದೆ ಅದಾರೋ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡದೆ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಬಿ
ಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಸೇವಕನೊಬ್ಬನು ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು
ಅರವಿಂದನು ಬಂದನು. ರಘುನಾಥನು ಹಣವನ್ನು ಸ್ವೀ
ಲೆಂದು ಅವನನ್ನೇಗ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು.

ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ತಾನು ಉಸುರಿದಂತೆ ಆ ದಿಲ್ಲಿಯ ಭಸಿಕನನ್ನು
ಆ ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ
ನಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದಳು. ಕಾಗದಕ್ಕೆ ಸಹಿಯಾಮದೊಂದು
ವನ್ನೇಣಿಸಿದುದೂ ಕಾಲು ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಮುಗಿದವು. ಅವಳ
ವಿಂದನು ಕೋನಸ್ಪನ ಕಾರ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನೊತ್ತಿ ಕೇ
ದರೂ ಆ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥನ ನಡತೆಗೆ ಮನಸೋತ ರಾಜ್ಯಕೃತ್
ಫಲಾಹಾರವು ಮುಗಿಯುವ ವರೆಗೂ ತಡೆಯಲೇಬೇಕೆಂದನು.
“ತುಚ್ಛವರ್ತಕರಿಗೆಲ್ಲಾ ಏನು ಅಂತಹ ಅವಸರ!! ತಾವು
ಹೆಚ್ಚು ತಾನು ಕಡೆಮೆ, ಅದೇನು ರಾಜಕಾರ್ಯವೇ? ಕೆಲ
ದಷ್ಟು ಕೇಳು” ಎಂದವನು ನುಡಿದೊಡನೆಯೇ ನಿರ್ವಾ
ವಿಲ್ಲದೆ ಅರವಿಂದನು ನಿಂತನು. ನಂತರ ಬಹು ವೇ
ವಾದ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಕೋನಸ್ಪನು ಬಂದನು.

ನೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅರವಿಂದನು ಅತ್ಯವಸರ ದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟನು. ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಷಾದವಿಷಯವು ಅವನನ್ನೂ ಕಳವಳಗೊಳಿಸಿತು. ವನಮಾಲಿಯಂಥವಳು ಅನಾಥಳಾದುದು ಅನ್ಯಾಯವೆಂದು ಮರುಮರುಗಿದನು.

ಅಂತೂ ಅವನೂ ಹೋಗಿರೋಡಿದನು—ಬಹಳ ಅನರ್ಥ ವಾಗಿತ್ತು. ಸತ್ಯದಯನಾದ ಅವನಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಒಂದು ತರದ ಘೀತಿಯುಂಟಾಯಿತಲ್ಲದೆ ಪರದೇಶಿಯಾದ ವನ ಮಾಲಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕರುಣೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಇವೆಲ್ಲ ವನ್ನು ಆಗ ತಾನೇ ಜೇತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ವನಮಾಲಿಯು ಕೇಳಿ, ಅರವಿಂದನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಳು.

ದುಃಖಸಂತಪ್ತಳಾಗಿ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರೂ ಜಿಲ್ಲೆ ಕೆಯ ಚಂದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿದ್ದ ಆ ವಳ ಅಂಗ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಅರವಿಂದನು ಚಕಿತನಾದನು.

ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಅವನು ನುಡಿಸಿಡಿದಂತೆ ವನ ಮಾಲಿಯು ಮೈಮರೆತು ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಸುರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿ ದಳು. ಅವನು ತಾನು ಅಪರಿಚಿತನಾದರೂ ಬಂಧುವಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮನಕಲಕಿದವನಾಗಿರುವನೆಂದನು. ತಂದೆಯ ಹೆಸರಿಗೆ ಕಳಂಕವು ಬಾರದಂತೆ ಮಾಡುವುದು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ವೆಂದು ಅವಳೆನ್ನಲು, ಅದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಅರವಿಂದನು ಶೇಷಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟರ ಋಣದಿಂದ ಕೋನಪ್ಪನನ್ನು ಮುಕ್ತ ಮಾಡುವನೆಂದು ಮೇಲಕ್ಕಿದ್ದನು. ಅವಳಿಗೆ ಅಂತಹ ಸ್ವತ್ತಿ ಯಲ್ಲಿಯೂ ಅತುಲಾನಂದವಾಯಿತು. ಕೋನಪ್ಪನ ಮರಣವು ಹೊರಬಿದ್ದರೆ ರಾಜಪುತ್ರನಾದ ರಘುರಾಯನ ಹೆಸರಿಗೆ ಕುಂದು ಬರುವುದೆಂದು ಅರವಿಂದನಿಗೇಗ ಹೊಳೆಯಿತು. ಆಗವನು ವನಮಾಲಿಗೆ ಕೋನಪ್ಪನ ಆತ್ಮಹತ್ಯದ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡಬೇಕೆಂದೂ ಇದರಿಂದ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಹೆಸರಿಗೆ ಕಳಂಕವುಂಟಾಗದೆಂದೂ ಹೇಳಲು ಅವಳು ತನ್ನ ನಂಬಿಗೆಯ ಸೇವಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿಯೂ ಅರವಿಂದನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಲಂಚವನ್ನಿತ್ತು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು. ಅರವಿಂದನು ಸಮ್ಮತಿಸಿದನು.

ಗೋತ್ತಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅರವಿಂದನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದನು. ವನಮಾಲಿಗೆ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಅವಳು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಯೋಗ್ಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ದಯಮಾಡಬೇಕೆನ್ನಲು ಅರವಿಂದನು ಒಪ್ಪಿದನು. ಅವಳು ಬೇಡವೆಂದರೂ ಉಳಿದ ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಪಜಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅರವಿಂದನು

ರಾಜಪುತ್ರನ ಬಳಿಗೆ ನಡೆದನು.

ಅವನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ರಾತ್ರಿಯ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಸಹ ಅವನಿಗೆ ರಘುನಾಥನ ದರ್ಶನ ಲಾಭವಾಗದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವನ ಕಷ್ಟಿಟ್ಟ ಕಳೆಗೆಟ್ಟ ಹುಚ್ಚು ಮೋರೆಯನ್ನು ನೋಡಿ “ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವೇನೂ ಇಲ್ಲಿ ವಷ್ಟೇ, ಅರವಿಂದಾ?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು, “ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಹೋದಾಗ ಮುಹೂರ್ತವು ಮೀರಿಹೋಗಿತ್ತು” ಎಂದು ನಡುಗುವ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಉತ್ತರವು ಬಂದಿತು.

“ಏನನ್ನುವೆ? ಆ ದುದೈವಿಯು ಸರೆಯನ್ನು ಸೇರಿ ವನೋ ಹಕ್ಕಿಹ್ಲ!”

“ಅವನು ಸೇರಿದುದು—ಸರೆಯಲ್ಲ, ಪರಲೋಕವು. ಈ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಸಾರ್ವಭೌಮರ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಕಳಂಕವೊಂದು ಜನಿಸಿದಂತಾಯಿತು.”

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಘುನಾಥನಿಗೆ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಕೋಪವುಂಟಾಯಿತು. ಅವನು ಕಾಲುಗಳನ್ನಪ್ಪಳಿಸಿ “ಹೇಳು, ಅದೇನು ಬೋಗಳು” ಎಂದು ಗದ್ದರಿಸಿದನು.

“ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು, ಕೋನಪ್ಪನ ತಲೆಯು ಸಿಡಿ ಮದ್ದಿನಿಂದ ಚೂರುಚೂರಾಗಿ ಸಿಡಿದುಬಿದ್ದಿದೆ; ಅವನ ಧರ್ಮ ಪತ್ತಿಯು ಎದೆಯೊಡೆದು ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದು.”

“ದೇವರೇ ಗತಿ! ಇದು ದುರ್ಲಕ್ಷಣ. ಇನ್ನು ಎಲ್ಲವೂ ಬಯಲಾಗುವುದು.”

“ನಾನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವೆನು. ಅವನ ಮಗವಾದ ವನ ಮಾಲಿಯು ನೆರೆಹೊರೆಯರಿಯದಂತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಗುಟ್ಟಾಗಿಟ್ಟಿರುವಳು. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಲಂಚವನ್ನು ಸುರುವಿ ಆ ಆಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವೆನು.”

“ಅರವಿಂದಾ, ಬಹು ಉಪಕಾರವಾಯಿತು. ಸಾವುಕಾರಿಗೇನೂ ಕೊಟ್ಟು ಬಂದಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ? ಹೌದು—ಆ ನೀಚವರ್ತಕನು ಇಹಲೋಕವನ್ನು ತೊರೆದುದು ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತು. ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರವುಳಿಯಿತು !! ಎಲೋ, ನೀನೂ ಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೆರಡು ಸಾವಿರ ತೆಗೆದುಕೋ.”

“ನೀವು ಬಹುವೇಗವಾಗಿ ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವಿರಿ. ಸಾವು ಕಾರರಿಗೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ? ನೀವು ಕೋನಪ್ಪನಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕುದು ಶೇಷಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೋ? ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಕೋನಪ್ಪನ ಮರಣದ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸದೆ ಮುಚ್ಚಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತೋ? ಇಲ್ಲ.

ಸರಕಾರದ ನವಕರರಿಗೆ ಲಂಚವು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ”

“ ಈಗ ನಾನು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹೊತ್ತುಗಳೆಯಲಾರೆ. ನಿನ್ನ ಲೆಕ್ಕವು ನನಗೆ ಬೇಡ. ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಒಳಿತೇ ಆಯಿತು. ಈಗ ೧೦-೧೨ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ದಯೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನೀನೂ ಬಂದು ಸುಖೋಪಭೋಗದ ಲ್ಲೊಂದು ಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೋ. ”

“ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ, ಕ್ಷಮಿಸಿ. ನನಗೆ ಇನ್ನಿತರ ಯೋಚನೆಗಳಿವೆ. ಹೋಗಿಬರುತ್ತೇನೆ. ”

“ ಹಾ, ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಏನೋ ಪ್ರಣಯ ಸಾಹಸದಲ್ಲಿರುವೆ, ಅಲ್ಲವೆ? ಹಾಗಾದರೆ ತಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ, ನಾಳೆ ಮಾತನಾಡೋಣ. ”

ಗುಟ್ಟುಗಳು ರಟ್ಟಾದುವು

“ ಹಾಗಾದರೆ, ಸುಂದರಿ, ಅವನಿಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಯಿತೆನ್ನುವೆಯಾ? ”

“ ಇದರಲ್ಲಿ ನನಗೇನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಅವನು ಒಳ್ಳೆಯ ಭ್ರಾತೃವೂ ಅಲ್ಲ, ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ತಂದೆಯೂ ಅಲ್ಲ. ಅವನ ಕೊನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಾನು ತನ್ನ ಭಗಿನಿಯೊಡನೆ ಎಂತು ನಡೆದುಕೊಂಡೆನೆಂಬುದೂ ನನ್ನನ್ನೆಂತು ಸಾಕಿ ಸಲಹಿದನೆಂಬುದೂ ಅವನ ಸ್ಮೃತಿಪಥದಲ್ಲಿ ಬರಲು ಅವನ ಹೃದಯವು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಕಲಕಿರಬಹುದು. ತಾಯಿಯು ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ ನಾನಿನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವಳು; ತಂದೆಯು ನನ್ನನ್ನು ಬಹು ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದನು. ನಾನು ಓಡಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತ ಮೇಲೆ ಸೂರೋದಯದಿಂದ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತದವರೆಗೂ ಕೊಳಕು ಕಾಲುಮೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಅನಾಥಬಾಲಿಕಾಶ್ರಮವೊಂದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಶಿಕ್ಷಣವು ದೊರೆಯಿತು. “ ಶರಣನ ಗುಣ ಮರಣದಲ್ಲಿ ನೋಡು ” ಎಂದು ಗಾದೆ. ಅವನು ಅವಸಾನಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮಿಸು ಕ್ಷಮಿಸೆಂದು ಮೊರೆಯಿಡಲಿಲ್ಲವೇ? ಇದರಿಂದ ಧ್ವನಿತವಾಗುವುದೇನು? ”

“ ಅದಿರಲಿ, ಪ್ರಿಯೆ, ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಪ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದಲೇ ನೀನು ನುಡಿಜಾಣಿಯಾದುದೆಂತು? ಈ ವೀರಪ್ಪನು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಮೆಚ್ಚನು. ”

“ ನನಗೆ ಓದುವ ಹುಚ್ಚು. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ವಿಧ್ವಾಂಸನಾದುದರಿಂದ ಅವನಿಂದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನರಿಯುವುದು ನನಗೆ ಕಷ್ಟವೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ—ಅವನು ಪರಲೋಕವಾಸಿಯಾದ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿರಲಾರಂಭಿಸಿದ ಮೇಲೆ—ನನ್ನನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಹೇಳುತ್ತಿ-

ರಘುನಾಥನು ತನ್ನ ಅರಮನೆಯ ಮುಖ್ಯವಾದ ಭಾಗವನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಹೆಗಲು ರಾತ್ರಿಯಾಗಿಯೂ ರಾತ್ರಿ ಹಗಲಾಗಿಯೂ ಮಾರ್ಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಬೆಳಗಿನ ವರೆಗೂ ಅವನು ಮೈಮರೆತು ಉಡಿಗೆ, ತೊಡಿಗೆ, ತಿನಿಸು, ಉಣಿಸು, ಕುಣಿತ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಲ್ಲಿ ನಲಿದಾಡಿದನು.

ಇತ್ತ ವನಮಾಲಿಯ ದೈನ್ಯಮುಖವನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಾ ಅರವಿಂದನು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅವನು ರಾಜಪುತ್ರನ ಮುಂದೆ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಅವಳ ಸಂಬಂಧವಾದ ಮಾತನ್ನೆತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಚತುರವಾಚಕರು ಅರಿತಿರುವರು.

ದ್ದನು. ಒಬ್ಬೊಂಟಿಗನಾಗಿರುವುದು ಅವನಿಗೆ ಸರಿಬೀಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ”

“ ಅವನ ಜೀವನವು ರಹಸ್ಯಮಯವಾದುದೋ? ಸುಂದರಿಕಾದ ಸುಂದರಿ, ಈ ಪುಟ್ಟ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೀನು ನೋಡಿರುವೆಯಲ್ಲವೇ? ”

“ ಪ್ರಿಯೆ, ನಿಮ್ಮಿಂದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಚ್ಚಿಡುವುದು ಇನ್ನು ವಿಹಿತವಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವಿನ್ನು ಅಭಿನ್ನರು. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಹಾಗೂ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಕಾಗದಗಳ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕೆಲವು ಕೌತುಕದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದ ರಲ್ಲಿಹೇಳುವೆನು. ”

“ ನನಗೆ ಬೇಕಾದುದೂ ಅದೇ! ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬರಿಗೊ ಬಹು ಲಾಭವಾಗುವುದು. ಈ ಕಾಗದಗಳು ಬಹು ದ್ರವ್ಯಲಾಭವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು. ನಿನ್ನಂಥವಳು ನನ್ನವಳಾದುದು ನನ್ನ ಪುಣ್ಯ. ”

“ ಹಾಗಾದರೆ ನನಗಾನಂದವಾಯಿತು! ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಿತರ ವಿದ್ಯೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರವೀಣನಾಗಿದ್ದನು. ಆ ವಿದ್ಯೆಯ ರಹಸ್ಯವನ್ನರಿತ ಅವನಿಗೆ ಕ್ರೂರತರ ವಿಷವನ್ನು ಸೃಜಿಸುವುದು ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಓ, ನಮ್ಮಷ್ಟನು ಬಹು ಭಯಂಕರನು!! ”

“ ಭಯಂಕರನೇ!! ಹೇಳು, ಹೇಳು. ಅವನ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ನೀನು ಹೊಣೆಯಲ್ಲ, ಬೆದರದಿರು. ”

“ ಅಹುದು, ನಾನು ಹೊಣೆಯಲ್ಲ. ನಾನೇನೂ ಸದ್ಗುಣ ಶ್ರೇಷ್ಠಗಳಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿಜ. ಆದರೂ ಅವನು—ಅಯ್ಯೋ ಅವನು—ತಂದೆಯು—ಎಂತಹ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು ಹೇಳಲಾರೆ—ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ-ಇಲ್ಲ-ಎಂದಿಗೂ-ಇಲ್ಲ!!! ”

“ಹೆಲುವೇ, ಆಪ್ರತಿಭಾಕಾಗಬೇಡ. ವಿಷಯವನ್ನರಿಯಲು ತುಕಾರೀಕದಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಬೇಡು. ನೀ, ನಾಗ್ವಾಲದ ಜಲಪಾತವಾಗಲಿ.”

“ನಿಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಮೀರುವುದಿಲ್ಲ; ಶಾಂತಕಾಗಿ ನುಡಿಯುತ್ತೇನೆ. ಅವನು ವಿಷವಿದ್ಯಾವಾಚಸ್ಪತಿಯಿಂದೆನಷ್ಟೆ, ಹೇಗೆ? ಅಲ್ಲ. ವಿಜಯನಗರದ ಸೂಲಗತ್ತಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಇವನನ್ನೇ ನಂಬಿದ್ದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಏನೂ ಶ್ರಮವಿಲ್ಲದೆ ಹಲವು ಯುವಂಶಹುದೊಂದು ಅಮೋಘವಾದ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಅವನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದನು.”

“ದೇವರೇ ಗತಿ! ಇದೆಷ್ಟು ಭಯಾನಕ!!!”

“ನಾನದನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆ? ಲೀಲಾವತಿಯೆಂಬೊಬ್ಬಳು ಅವನ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಗಿರಾಕಿಯು. ಅವನು ಕೊಟ್ಟ ಪತ್ರವೊಂದರ ತೊಟ್ಟನ್ನು ಮಗುವಿನ ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟಿದ್ದನೆಯೇ ಅದು ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳುತ್ತಿತ್ತು; ನೋಡುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ಸಾದಾ ಸೆಟಿಬೇನೆಯಿಂದ ಸತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸೂಲಗತ್ತಿಯರಿಗೆ ಇದೂ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು.”

“ನಾನು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ಕಾಣಲಾಗದಷ್ಟು ದುಷ್ಟತ್ವವು ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿ ಜರುಗುವಂತಿವೆ.”

“ಇದರಲ್ಲೇನೂ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಮೊದಲು ಇದುದೇ ಪರಮಾವಧಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಬಳಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು ನಂಬಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹೆಸರು ‘ಬಾಧ್ಯ’ ಬಂಧು’ ವೆಂದು.”

“ಸುಂದರೇ, ನನಗದು ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ!!”

“ಆದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಸ್ತಿಯ ಆಶೆಯಿಂದ ಕೆಟ್ಟುಬಿಡುವ ಮರಣವನ್ನು ಬಾಧ್ಯಸ್ಥನು ಎದುರುನೋಡುವ ಬಿಟ್ಟೇ? ವಿಷಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ವೈದ್ಯರಿಯದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ರುಚಿರಹಿತವಾದ ಈ ವಿಷದ ಕೆಲವು ಬಿಂದುಗಳನ್ನು ವಾರಕ್ಕೊಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಕುಟ್ಟಿಬಿಡುವುದು ಸುಲಭವಾಗಿತ್ತು. ಎಂತಹ ವೈದ್ಯನಾದರೂ ಸಾವಿರ ಇತರ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನೇ? ಒಳಗಟ್ಟನ್ನು ಅರಿಯಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.”

“ಇವೆಲ್ಲವೂ ನನಗೆ ಹೊಸ ಸಂಗತಿಗಳು. ನೀನೀಗ ಏನು ವಿಚಿತ್ರ ವಿಷದ ಪರಿಣಾಮವೆಂತಹುದು!”

“ಸಂಪೂರ್ಣ ಆರೋಗ್ಯವುಳ್ಳವನೊಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಇದರ ಪ್ರಯೋಗವಾದೊಡನೆ ಅವನು ಉರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಬಾಳೆಯಂತೆ ಬೆರಗು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡಿರುವುದು, ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೃಶ

ನಾಗುತ್ತಾ ಕೃತಾಂತಲೋಕವನ್ನೇ ಸೇರಿಬಿಡುವನು.”

“ಇದು ಬಹು ಭಯಂಕರ!”

“ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ಭಯಾನಕನೆಂದು ನಾನಾಗಲೇ ನುಡಿಯಲಿಲ್ಲವೇ? ಈ ವಿಷವನ್ನೇಕೆ ‘ಬಾಧ್ಯಸ್ಥ’ನ ಬಂಧು’ ವೆಂದು ಕರೆಯುವರೆಂಬುದು ನಿಮಗೀಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ಈ ವ್ಯಾಪಾರವು ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದ್ದರೂ ಲಾಭವು ಅಪಾರವಾಗಿತ್ತು. ಅವನೇ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ನಲ್ಲದೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಎಂದೂ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.”

“ಯಾರದು? ಹಿಂಸ್ರಜಂತುವಾದ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೇ?”

“ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವ ವಸಂತನ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ. ನಿಮಗೆ ಅವರ ಪರಿಚಯವುಂಟೋ?”

“ಆ ನೀಚನೇ ನನ್ನನ್ನು ನೆಲವನೆಯಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಾಕಿದನು; ಆ ಸೆರೆವನೆಯ ಕಾವಲುಗಾರನೇ ಮಹಾರುದ್ರನು. ನೀನಿನ್ನು ಮುಂದರಿಸು. ಆ ವಿಷವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯ ಪ್ರತಿಃಕಾರವಿಲ್ಲವೋ?”

“ಇದೆ, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ವಿಚಿತ್ರ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದವನನ್ನು ಪ್ರಾಣೋತ್ಕ್ರಮಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹ ಕಟ್ಟುಮದ್ದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ವಾರಗಳೊಳಗಾಗಿ ಅವನು ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಪೂರ್ಣಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ರಂಜಿಸುವನು. ವಿಷವನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನೂ ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದನ್ನೂ ನಾನು ಅನೇಕ ಸಲ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ.”

“ಸುಂದರೇ, ನೀನು—ನೀನೇ—ಆತ್ಯಂತ ಕಠಿಣ ಮೂರ್ಛಿಯಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಕಂಗೆಡಿಸಿರುವಿ!!”

“ದೇವರೇ ಗತಿ! ನಿಮ್ಮದು ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ. ನನ್ನ ಮುಂದಾದ ಪ್ರಯೋಗವು ಮನುಷ್ಯರ ಮೇಲಲ್ಲ—ಇಲಿ, ಮೊಲ, ಹಕ್ಕಿ, ಬೆಕ್ಕು ಇಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇಲೆ.”

“ಉಹ್, ಈಗ ಸರಿಹೋಯಿತು. ಇನ್ನು ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಉಸಿರಾಡಿಸಬಲ್ಲೆನು. ಆಂತೂ ಪ್ರಯೋಗವು—ಬರಿಯ ಪ್ರಯೋಗದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ—ಸ್ವಾರಸ್ಯವೆನಿಸುವುದು. ನಾನದನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಬೇಕು.”

“ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟವು ತಡವಿಲ್ಲದೆ ನೆರವೇರಿಸಲ್ಪಡಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಷವೂ ಕಟ್ಟುಮದ್ದೂ ನನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವವು.”

“ನಿನ್ನಲ್ಲಿವೆ!!! ಅವು ಕೈನಶವಾದುದು ಹೇಗೆ?”

“ಆ ದಿನ ಅವನು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡು.

ವಾಗ ಕಾಗದದ ಮಡಿಕೆಯೊಂದು ಜಾರಿಬಿತ್ತು. ಆದ ನನ್ನವನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದಿಟ್ಟು, ಕೊನೆಗೆ ನನ್ನ ಕರವಸ್ತ್ರದ ಕೊನೆಗೆ ಅದನ್ನಿಟ್ಟು ಹೊಲಿದು ಬಿಟ್ಟೆನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೊಂದರ ಚೀಟಿಯೂ ಇರುವುದು. ”

“ ಅದೆಂತಹದು ? ”

“ ಅದು ವಿಷವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ವಿಷಹೃದಯರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಕಾರಿಯಾಗುವಂತಹದು. ಇಂಥವರು ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಬರೆದರೂ ಆಕ್ಷರಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸದಂತಹ ಮಸಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಮಸಿಯ ಪುಡಿ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ತೊಳೆದೊಡನೆ ಆಕ್ಷರಗಳು ಎದ್ದುಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಇನ್ನೊಂದು ಪುಡಿ. ”

“ ಹ, ಹಹ ! ಈ ಪುಟ್ಟ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ಕಾಗದಕ್ಕಿದು ಕೀಲಿಯ ಕೈಯಾಗಬಹುದು. ”

“ ಆದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಇನ್ನು ನಾನೆನ್ನುವುದು ಬಹಳೆಲ್ಲ. ಅದೃಶ್ಯ ಮಸಿಯೂ ಮತ್ತು ಅದರ ‘ಉತಾರ’ವೂ ಬಹು ಮಹತ್ವವಾದುವಷ್ಟೇ ? ಈ ಅದೃಶ್ಯ ಬರೆವಣಿಗೆಯನ್ನು ದೃಶ್ಯವನ್ನಾಗಿಸಿ ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಓಲೆಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ದ್ದಲು ಪುನಃ ಬರೆವಣಿಗೆಯು ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಮಾಯವಾಗಿಬಿಡುವುದು. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಏನೂ ನಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಬರೆವಣಿಗೆಯನ್ನು ದೃಶ್ಯದೃಶ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ”

“ ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಇದು ಮಹದಾಶ್ಚರ್ಯ ! ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿವೆಯೆಂದು ನೀನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ ? ”

“ ಇವೆ. ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದಾಗ ನೀವೇ ತೆಗೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ”

“ ಈ ಎರಡನೆಯ ಚೀಟಿಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ನಾವೀ ದಿನವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಪ್ರಿಯೆ, ಈಗ ಹೇಳು. ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಗೂ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಗೂ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಿತ್ತೋ ? ”

“ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗಿತ್ತು. ನನಗದೂ ಸೇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿಷಪ್ರಯೋಗದಿಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಆಯುಧಪ್ರಯೋಗದಿಂದಾಗಲೀ ಅವರು ಕೊಲೆಮಾಡದೆ ಇರುವವರಲ್ಲ. ಇಂಥ ನೀಚರನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ನನ್ನ ಮೈಜುಮ್ಮೆನ್ನುತ್ತದೆ. ”

“ ಜುಮ್ಮೆನ್ನುತ್ತಿತ್ತು, ಎಂದು ಹೇಳು. ಏಕೆಂದರೆ ನೀನು ಅವರ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ದೂರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಬಿಟ್ಟಿರುವೆ. ಈಗ ನಾವು ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಪುಟ್ಟ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು

ಸರಿಪ್ಪಿಸೋಣ. ”

“ ಈ ಕೂದಲೆಳೆಗಳು ಮನೋರಮೆಯವು; ಈ ಸಂತಾಪಗಲೂ ಅವಳವು. ಮನೋರಮೆಯು ನಿಮ್ಮ ತಂಗಿ—ಎಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಸೋದರತ್ತೆ—ಅಲ್ಲವೇ ? ”

“ ಅಹುದು. ಆದರೆ ನಾನವಳನ್ನೆಂದೂ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನಿನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವಳಿರುವಾಗಲೇ ಅವಳು ಎದ್ದೊಡನೆ ಕೊಂಡು ಸತ್ತಳಂತೆ. ”

“ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯು ನಿನಗೇನು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣರಾಯ ಪ್ರಭುಗಳೊಡನೆ ಅವಳ ವಿವರವಾದುದು ಸಟೆಯೋ ದಿಟವೋ ? ”

“ ಯಾವುದನ್ನೂ ಹೇಳಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಾಯನ್ನು ಹಲವು ಸಲ ಕೇಳಿದೆ; ಅವಳು ಯಾವುದನ್ನೂ ಮಾತನ್ನು ಮರೆಸಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ನನಗೆನಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ವಿವಾಹವಾಗಿತ್ತು. ಮನೋರಮೆಯ ಭಾವನೆಗಳು ಏನಾದವೆಂದೂ ಗುಣಗಳು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದವೆಂದೂ ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಇದಲ್ಲದೆ ಅವಳು ಕೃಷ್ಣರಾಯನ ಪತ್ನಿಯೆಂದೂ ಉಪಪತ್ನಿಯಲ್ಲವೆಂದೂ ಈ ಪುಟ್ಟ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಹೊರಬೀಳಬಹುದು. ”

“ ಹಾಗೆಯೇ ನನ್ನ ನುಮಾನವಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಮಹಾಕೃಪಣನೂ ಅತ್ಯಾಶೆಯುಳ್ಳವನೂ ಆದ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಈ ಕಾಗದಗಳಿಂದ ದ್ರವ್ಯವನ್ನೇಕೆ ಸಂಪಾದಿಸಲಿ ? ”

“ ಅವನು ಹಾಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವನೊಮ್ಮೆ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಪತ್ರಗಳಿಂದೇನೂ ಸ್ವಯಂಜನವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಯಾವುದೋ ಕಾಗದವೊಂದರ ಅರ್ಧಭಾಗವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿ ವಶದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸೋದರತ್ತೆಯು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಳಂತೆ, ಆ ಇಡೀ ಪತ್ರವೇ ನಮ್ಮಪ್ಪನ ಕೈಸೇರಿ ಬಹುಶಃ ಬಹು ಲಾಭವಾಗಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ”

“ ಇಡೀ ಪತ್ರವು ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಹತ್ತರವೆಂದೂ ಲಿಖಿತವೋ ? ”

“ ಎಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಮನೋರಮೆಗೂ ಕೃಷ್ಣರಾಯನಿಗೂ ಇದ್ದ ಸಂಬಂಧವು ತಪ್ಪಿಹೋದ ಮೇಲೆ ಅವಳು ಮದುವಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದುಬಿಟ್ಟಳಂತೆ. ಯಮುನೆಯ ಮಗನೊಂದಿಗೆ ಅವಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವರ್ಷಾಶನವು ದೊರೆತಿತ್ತು. ನಮ್ಮಪ್ಪನು ಅವಳನ್ನು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಮಾರ್ತಿಸಿ—ಅವಳ ಪ್ರಿಯನ ಅಥವಾ ಪತಿಯ, ಅವಳು ಇರಲಿ, ಇದೀಗ ರಾಜನಾಗಿರುವವನ ಕಡೆಯಿಂದ

ತಂದೆಯ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರತೊಡಗುವನು. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನ....
ನ್ನ....ಪಾಣಿ....ಪಾಣಿಗೃಹವನ್ನೂ—”

“ಹೀಗಿದ್ದರೆ, ತಾರಾ, ನಿನಗೆ ದುಃಖವೇಕೆ?”

“ಛೇನುರಾಯನ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ನನಗೆ ದುಃಖವಾಗಿಲ್ಲ.”

“ಛೇನುರಾಯ!! ಅವನು ನಿನ್ನ ಭಾವಿಸಿಪತಿ!!! ಅವನನ್ನು ನಾನು ಆ ದಿನವೇ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ತಂಗೀ, ನಿನ್ನೀ ಮಾತಿ ನಿಂದ ನನಗೆ ಬಹು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು.”

“ಆದರಿಂದ ನನಗೆ ದುಃಖವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯತಮಳ-ಅಭಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪಳ-ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಜೀವಿತ ಸ್ವರೂಪಳಾದ ನಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಪತಿತಳೆದು....”

“ಛೇ, ತಾರಾ, ಇನ್ನು ಸುಮ್ಮನಿರು. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೊಂದು ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಈಗ ನೋಡು, ಇದು ಚಮತ್ಕಾರವಲ್ಲವೇ? ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಒಂದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಪ್ರೇಮ ವಿಚಾರವನ್ನರಿತುದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲವೇ? ನಾನೂ ಪ್ರೀತಿಸಬಲ್ಲೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಬಂದ ಆ ಶಿವಪ್ರಸಾದನನ್ನು ಮೋಹಿಸುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕಲಿತುಬಿಟ್ಟೆ!!”

“ಆಹುದು, ಅವನು ನಿನ್ನ ಸಂದರ್ಶನ ವಿಚಾರವನ್ನೆತ್ತಿ ದನು. ನನ್ನ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆಗ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ಅವನು ದುರ್ಮಾರ್ಗದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದನೆಂದೂ ಆದರೂ ನೀನು ನಿನ್ನ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಗೆದ್ದು ಸೈಬಪ್ರೇಮವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆಯೆಂದೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆನು. ಆಹಾ, ನಿನಗೀಗ ನಾಚಿಕೆಯೇ?”

“ಕಾರ್ಯವು ನಡೆದುದು ಹಾಗೆಯೇ. ವಿರಾಮವಿದ್ದಾಗ ನಾನೆಲ್ಲಾ ವಿವರಿಸುವೆನು. ಈಗ ತಂದೆಯು ಎದ್ದು ಬರಬಹುದು. ಅವನು ಬಂದಾಗ ಬಹಳ ರಾತ್ರಿಯಾಗಿತ್ತು. ನಿನಗೆ ನಿದ್ರೆಯು ಬಂದಿರುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಬೇಡವೆಂದನು. ನೀನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಜೋಕೆಯಿಂದಿರಬೇಕು.”

ಇಬ್ಬರೂ ತಂದೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋದರು. ವೆಂಕಟರಾಯನು ಎದ್ದು ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ಅವನ ಹೃದಯವು ಉಕ್ಕೇರಿತು. ಅವನು ಹೇಳಿದುದರ ಸಾರಾಂಶ ವಿವರ.

ವೆಂಕಟರಾಯನು ಊರಿನಿಂದ ಬಹುದಿನಗಳಮೇಲೆ ಬಂದೊಡನೆ ಅವನ ಕಕ್ಕನ ಮಗನು ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ

ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಅವನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಗನಿಗೆ ೨೩ ವರ್ಷ. ತಾನು ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆರೋಗ್ಯ ಶಾಲಿಯಾಗಿ ಸಶಕ್ತನಾಗಿದ್ದರೂ ಅದೇಕೋ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅವನು ಶಿಥಿಲಕಾಯನಾಗಿಬಿಟ್ಟನು. ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ವೈಬಣ್ಣವು ಕುಂದಿತು; ಜೀರ್ಣಶಕ್ತಿಯು ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು; ನಿಶ್ಯಕ್ತಿಯು ತಲೆದೋರಿತು. ಸುಪ್ತಸಿದ್ಧ ವೈದ್ಯರೊಬ್ಬರೂ ಇದು ಇಂತಹುದೇ ರೋಗವೆಂದು ಹೇಳಲಾರದೆ ಹೋದರು. ಕೆಲ ತಿಂಗಳನಂತರ ಅವನು ಮೃತ್ಯುವೇವೆತೆಯನ್ನು ಮಸಗುಮಸಗಾಗಿ ಕಾಣತೊಡಗಿದನು. ಬಹುದಿನಗಳಮೇಲೆ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದ ಆ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥನು ತನ್ನ ಮಗನ ಸ್ಥಿತಿಗಾಗಿ ಮರುಮರುಗಿದನು. ಆಗ ಬಹುದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದ ವೆಂಕಟರಾಯನು ಬಂದೊಡನೆ ತಾನು ದುಃಖಿತನಾದರೂ ಅವನನ್ನು ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಏಕೆಂದರೆ ತಾನೂ ತನ್ನ ಮಗನೂ ಇಲ್ಲದಂತಾದನಂತರ ಆಪಾರವಾದ ಅಪಿಚೈತ್ಯವ್ಯಯಕ್ಕೆ ವೆಂಕಟರಾಯನೇ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥನಾಗಿದ್ದನು. ವೆಂಕಟರಾಯನು ಹಿಂದೆ ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ಮಿತಿಮೀರಿ ನೋಯಿಸಿದ ವಿಷಯ ವನ್ನೆತ್ತಲಿಲ್ಲ. ತಾನು ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ವಿಪರೀತವಾದ ಧನ-ಕನಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದನು.

ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಸುಂದರಿಯರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸಂತೋಷವಾದರೂ ಆ ಬಂಧುಗಳ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಗಾಗಿ ಮರುಕವುಂಟಾಯಿತು. ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನದು. ತಾವು ಅವರನ್ನೆಂದೂ ನೋಡಿರದಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ತಂದೆಯನ್ನವರು ಕಾಡಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರೂ, ಕರುಣಾಮಯಿಗಳಾದ ಆ ಕೋಮಲೆಯರು ಕಳವಳಿಸದಿರಲಿಲ್ಲ.

ತಾನು ತಂದೆ ದ್ರವ್ಯದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೊಸ ಭವ್ಯ ಭವನವೊಂದನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವನೆಂದೂ, ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಲ್ಲಿ ತ್ರೀಮಂತಿಕೆಯಿಂದಿರಬೇಕೆಂದೂ ತಾನು ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲ ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ದ್ರವ್ಯವು ದೊರೆಯುವದೆಂದೂ ವೆಂಕಟರಾಯನು ವಿವರಿಸಲು ಆಕೃತಂಗಿಯರು ಆಹ್ಲಾದಿತರಾದರು. ತಮ್ಮ ಪ್ರೇಮಕಾರ್ಯಕ್ಕೆದು ಹಿತವಹವೆಂದು ಅವರು ಚಿಂತಿಸಿರಬಹುದು.

ಮುಘ್ಯಾನ್ತದಲ್ಲಿ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತು ಬರಲು ಇಂದು ಮತಿಕಮಲೆಯರು ಅಪಘಾತಕ್ಕೀಡಾದುದೇ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರೂ ವಿವರಿಸಿದರು. ಈ ವಿಚಿತ್ರಘಟನೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಮಕ್ಕಳ ಔದಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವೆಂಕಟರಾಯನು ಅತ್ಯಂತಸಂತೋಷಭರಿತನಾದರೂ ಇಂದುಮತಿ

ಒಂದು ಚೂರು ಕಾಗದವು ಸಹ ದೊರೆಯದಂತೆ ತಂದೆಯು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದನು. ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೂ ಮಹಾರುದ್ರನೂ ಆ ನೀಚ ಕಾಸಾಲಿಕನೂ—

“ಆ ಹೊಲೆಯನನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ!! ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯೇನೆಂದರೆ ನನಗಿವರೆಲ್ಲರ ಪರಿಚಯವೂ ಇದೆ. ಹೂ, ನೀನು ಹೇಳು.”

“ಅಂತೂ ಆ ಮೂವರು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಒಳಹೊಕ್ಕು ತಂದೆಯ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಬಿಗಿದುಹಾಕಿದರು. ಅವರ ಲ್ಲೊಬ್ಬನು ಕತ್ತಿಯನ್ನೇತ್ತಿ ನನ್ನ ಕತ್ತಿನ ಬಳಿ ಹಿಡಿದನು. ಮನೆಯನ್ನು ಅವರು ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡಿದರೂ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಪ್ಪನು ಅದನ್ನು ಹುಗಿದಿಟ್ಟಿರ ಬಹುದು. ಅಂತೂ ಅವರು ಪೂರ್ಣ ನಿರಾಶರಾದರು. ಮರುದಿನ ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ನಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಪರಸ್ಪರರು ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆಂದೂ ಮನಸ್ತಾಪ ದಿಂದ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಕೈಹಾಕಿದ ಆದಾವುದೋ ಕಾರ್ಯವು ಹೆದಗಿಡುವಂತಿದ್ದು ದೊಡ್ಡ ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆ.”

“ಪ್ರಿಯೆ, ಅದು ಸರಿ. ಇನ್ನು ನಾನೂ ಮಾತನಾಡ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿಂದೂ ಮಡಿಚಿಟ್ಟ ಬಿಳಿಯ ಪತ್ರ ವಿಡೆ. ಆ ರಾಸಾಯನಿಕ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ತೊಳೆದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲ ಗುಟ್ಟುಗಳು ರಟ್ಟಾಗಬಹುದು. ಅಲ್ಲವೇ, ಸುಂದರಿ?”

ಸಿತನೂ ಪುತ್ರಿಯರೂ

“ತಾರಾ, ಪ್ರಿಯ ತಂಗೀ, ಶಾಂತಳಾಗು, ತಂದೆಗೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸಂಕರಯವುಂಟಾಗಿಲ್ಲ.”

ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಹೊದೋಟದಲ್ಲಿದ್ದ ಲೀಲೆಯು ಕುದುರೆಯ ಗಾಡಿಯಿಂದಿಳಿದ ತನ್ನ ತಂಗಿಯಾದ ತಾರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಒಡನೆಯೇ ತಾರೆಯ ಕಪೋಲ ಗಳು ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಬಹು ಆರಕ್ತವಾದುವು. ಅವಳ ಭಯ ವಿಹ್ವಲತೆಯು ಅವಳ ಘೌಂಧರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. ಲೀಲೆಯು ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿತ್ತಿಯನ್ನರಿತು ಮೇಲ್ಕಂಡಂತೆ ನುಡಿದು ಅವಳನ್ನು ಶಯ್ಯಾಗಾರಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದಳು.

“ಲೀಲಾ, ನಿನ್ನ ತಂಗಿಯನ್ನು ಕೈಬಿಡುವೆಯಾ?”

“ಹುಚ್ಚೇ, ಇಂದು ಹೀಗೇಕೆ ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವೆ?”

“ಅದರೂ ಲೀಲಾ, ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿನಗಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ? ಇಂಥಾ ನನ್ನ—ದೇವರೆ, ಮುಂದೆನು ಹೇಳಬೇಕು?”

“ತಾರಾ, ನಾನು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ, ನೀನು ಅಧೀರ

“ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ತಾನಾಗಿಯೇ ತಿಳಿದುಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಅದಕ್ಕೆ ವಿಳಾಸವುಂಟೋ?”

“ಏನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ಚಿಕ್ಕ ಪತ್ರದಂತೆ ಇದನ್ನೂ ಒಂದು ಲಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರಬಹುದು. ಬಹುಶಃ ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ಪತ್ರವೇ ಇದಾಗಿರಬಹುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದು ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೆ ಹೇಗೆ ದೊರೆಯಿತು?”

“ವಸಂತನು ಇನ್ನರ್ಧ ಪತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ತಂದೆಯನ್ನು ಬಹು ದಿನ ಕಾಡಿದನು. ರುಕ್ಮಿಣಿ ಆರವಿಂದರೊಡನೆ ಸಂಧಾನ ವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆತಂಕವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಅವನೇ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಂದು ತೋರಿಸಿರ ಬಹುದು. ೭-೭-೧೮೯೪ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದುಗೂಡಿದುದು ನನಗೆ ನೆನಪಿದೆ.”

“ನಾವಿನ್ನು ರಾಸಾಯನಿಕ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ಪತ್ರವನ್ನು ತಡಮಾಡದೆ ತೊಳೆಯತಕ್ಕುದು. ಇನ್ನುಳಿದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಡುವಿದ್ದಾಗ ನೋಡಬಹುದು.”

ವಿರಪ್ಪನೂ ಸುಂದರಿಯೂ ಬಹು ಕುತೂಹಲಿಗಳಾಗಿ ಜಂಚಲದಿಟ್ಟೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ನೋಡುತ್ತಾ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದರು.

ಳಾಗಬೇಡ. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೋ? ನಿನಗೆ ದುಃಖವಾದಾಗ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಈನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ದುಃಖಕ್ಕೀಡುಮಾಡುವೆನೇ? ಇಲ್ಲ—ನಿಮ್ಮಕ್ಕನು ನಿನ್ನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆಮಾಕಿರುವಳು.”

“ತಂದೆಯನ್ನು ಕಾಣಲು ನಾನು ಬಹು ಧೈರ್ಯ ದಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿತ್ತಿಯನ್ನು ಮರೆಮಾಡಲು ಮಾಡುವ ಕಲಿಯಬೇಕು. ನಾಚಿಕೆಯೆಂಬ ಮುಳ್ಳನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆದು ಬೇಕು.”

“ನಿನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯೂ ನಿನ್ನ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಆಯೋಗ್ಯನೊಬ್ಬನಲ್ಲಿ—ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚುಮರೆಯೇಕೆ?—ಅನುರಕ್ತಳಾಗಿ, ಅಂಥವ ನಿಗಾಗಿ ನೀನು ನಾಚಿ ನಡೆಯುವಂತಾಗಿದೆಯೇ?”

“ಇಲ್ಲ—ಅಕ್ಕ ಹಾಗಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪ್ರಿಯನು ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸದ್ಗುಹಸ್ಥನು. ಅವನು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ

“ಇವೆಲ್ಲಾ ನಿನಗೆ ತಿಳಿದುದು ಹೇಗೆ?”

“ಅವರಿಬ್ಬರೂ ನನ್ನ ಸಮಕ್ಷಮದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡಿದರು. ನಾನಾಗ ಹದಿನಾರೇ ವರ್ಷದವಳಿದ್ದರೂ ಬಹು ಚುರುಕುಮತಿಯವಳಾಗಿದ್ದೆ.”

“ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದೇನೆಂದರೆ— ಇನ್ನರ್ಧಕಾಗದವು ನಾಶವಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕದಂತೆಲ್ಲೆಯೋ ಅಡಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ!!”

“ಮೊದಲು ನಮ್ಮಪ್ಪನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಭಾವಿಸಿದ್ದನು. ಮುಂದೆ ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು.”

“ಹಾಗಾದರೆ, ಸುಂದರೀ, ವೀರಪ್ಪನ ಸಾಹಸಕ್ಕಿನ್ನೂ ಎಡೆಯಿದೆ!!”

“ಇದೆ. ಪ್ರಿಯರೆ, ಇದೆ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದರೋಡೆಖೋರನಾದ ತಿಪ್ಪಣ್ಣನೆಂಬುವನೊಬ್ಬನಿದ್ದನು. ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಗೆ ಅವನ ಪರಿಚಯಲಾಭವಾಯಿತು. ತಿಪ್ಪಣ್ಣನಿಗೆ ಆಗ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೆಂಬೊಬ್ಬ ಉಪಪತ್ನಿಯಿದ್ದಳು. ಅವಳಿಗೆ ದಿಲ್ಲಿಯ ಧನಿಕನೊಬ್ಬನೊಡನೆ ಇರುವಳು. ಸುಮಾರು ಆರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ಅವಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದನು. ಅವಳಾಗ ಪುರುಷವೇಷದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅವನಿಗೆ ಅವಳ ಗುರುತು ಕೂಡಲೇ ಹೊಳೆಯಿತು. ಬಹುಶಃ ಕುದುರೆಯ ಸವಾರಿಯ ಹುಚ್ಚು ಅವಳಿಗಿರಬಹುದು. ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಗುಪ್ತ ಸಂಭಾಷಣೆಯಾಯಿತೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ನನಗೇನೂ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೇನನ್ನೋ ಬಚ್ಚಿಡಲು ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಂತಾದುದಲ್ಲದೆ ಇದರಿಂದ ಇತರ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಆಸ್ಪದವುಂಟಾಯಿತು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಅವಳು ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು. ಅವಳೊಡನೆ ಅರವಿಂದನೆಂಬ ವಿಲಾಸಿಯೊಬ್ಬನೂ ಇದ್ದನು. ಕೆಲ ಕಾಲಾ ನಂತರದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೂ ಬಂದನು. ನನ್ನನ್ನು ಹೊರಗಟ್ಟಿದರು; ನಾನು ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕೇಳಿದೆನು. ಅರವಿಂದನು ಇನ್ನುಳಿದ ಆ ಪತ್ರದ ತುಣುಕನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಾನಿಷ್ಟು ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ತೆರುವುದಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯನ್ನು ಒಡಂಬಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.”

“ಸುಂದರೀ, ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳು. ಈ ಚಿಕ್ಕಪತ್ರದ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರವು ಸ್ತ್ರೀಯಳದು. ಅದನ್ನು ಓದುತ್ತೇನೆ.”

“೨-೨-೧೭೯೪

“ನಾಳಿನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳೂ ಕೊಡಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ರಾಸಾಯನಿಕ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ಎಂದಿನಂತೆ ಅದನ್ನು ಉಜ್ಜಬೇಕು. ನಾನು ಅ—ರನ್ನು ನಾಳೆ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.”

ಇದು ನೀನೆನ್ನುವ ರುಕ್ಮಿಣಿಯ ಪತ್ರವಲ್ಲವೋ? ಅವಳು ಕಾಣುವುದು ಅರವಿಂದನನ್ನಲ್ಲವೋ? ಇದಕ್ಕೆ ವಿಳಾಸವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ವಿಳಾಸವಿದ್ದ ಪಾಕೀಟನ್ನು ಹರಿದೋಗಿದಿರಬಹುದು.”

“ಬಹುಶಃ ಅದು ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಬಿಳಿಯ ಕಾಗದವು ಬಂದೊಡನೆ ರಾಸಾಯನಿಕ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ತೊಳೆದೇ ತೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನಾದುದರಿಂದ ಅವಳು ಅವನಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಡುವ ಅನಶ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಅವಳಾಗಲೀ ಅರವಿಂದನಾಗಲೀ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯನ್ನು ಪುನಃ ಸಂದರ್ಶಿಸದಂತಿಲ್ಲ. ನಾನಾಗ ಹೇಳಿದಂತೆ ಆ ದಿನದ ಚರ್ಚೆಯು ಪುನಃ ಅದು ಮರಳಿಸದ ಅದೊಂದು ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗಂಡಿತು.”

“ಸುಂದರೀ, ಅದೆಂತು?”

“ಅರವಿಂದನು ಇನ್ನರ್ಧಕಾಗದವನ್ನು ಬೇಡಿದೊಡನೆಯೇ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ಬಿಚ್ಚಿಬಿಡುತ್ತಾ ‘ಎಂದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನರ್ಧವು ನಾಶವಾಗಿಲ್ಲ; ನಮಗೆ ಅದೆಲ್ಲಿರುವುದೆಂಬುದೂ ಗೊತ್ತಿದೆ!! ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದಿಗ ನಮ್ಮ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು!!!’ ಎಂದನು. ಅರವಿಂದನು ತನಗೇನೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರಮಾಣಮಾಡಿದನಲ್ಲದೆ ಈ ವ್ಯಸಹಾರದಲ್ಲಿ ತಾನು ಮಧ್ಯಸ್ಥನು ಮಾತ್ರವೆಂದು ನುಡಿದನು. ಕೂಡಲೇ ನಮ್ಮಪ್ಪನು ಮುಖ್ಯ ಮನುಷ್ಯನೊಡನೆ ಮಾತ್ರ ತಾನು ಚರ್ಚಿಸುವೆನೆಂದು ಸಾರಿಹೇಳಿ, ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಗೆ ತಾನು ಉಸುರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ತೀವ್ರದ್ದರೂ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿರುವನೆಂದು ಅವನನ್ನು ದೂಷಿಸಿದನು. ವಸಂತನು ಅದನ್ನೆಂದಿಗೂ ಒಪ್ಪಿನಿಂದನು. ಜಗಳಕ್ಕಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅರವಿಂದನು ರುಕ್ಮಿಣಿಯೊಡನೆ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಇತ್ಯರ್ಥವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ.”

“ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ನಿಮ್ಮಪ್ಪನನ್ನು ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗದಿದ್ದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ!!”

“ಹೀಗೆ ಬನ್ನಿ! ಇದು ನಡೆದ ಒಂದು ವಾರದೊಳಗಾಗಿಯೇ ಅವನಂತು ಸುಲಿಗೆಗೆಂದು ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟನು. ಆದರೆ

ವನ್ನೆಳೆಯಲು ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೋರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಂತಹ ಹೀನಕಾರ್ಯಕ್ಕೊಪ್ಪದೆ ಅವಳು ಹಿಂದೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಳಂತೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಬಹು ಮನಸ್ತಾಪವುಂಟಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಸೋದರತ್ತೆಯು ಇವನು ಹುಡುಕಲಾಗದಂತಹ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದಳು. ಅತಿ ದೀರ್ಘಕಾಲವು ಕಳೆದು ಹೋಯಿತು. ಅವಳು ತೀರಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಲ್ಪ ಪೂರ್ವ ದಲ್ಲಿ— ಸುಮಾರು ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ—ನಮ್ಮ ತಂದೆಗೆ ಅವಳ ಇರವು ಗೊತ್ತಾದುದರಿಂದ ಪುನಃ ಬೇರೆ ಡೆಗೆ ನಡೆದಳಂತೆ; ಈ ಸಲ ಅವಳು ವಿಜಯಪುರದಲ್ಲಿನ ಹೊಸ ಸಂಸಾರವೊಂದನ್ನು ಬಂದು ಸೇರಿದಳು. ಅದು ವಸಂತನ ಮನೆಯು. ”

“ ಏನು ? ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಲ್ಲಿಯೇ ? ”

“ ಇನ್ನೂ ಕೇಳಿ. ವಸಂತನು ಬಡವನು. ಇವನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕನೆಂದು ಮನೋರಮೆಯು ಭಾವಿಸಿದಳು. ವಸಂತನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಸರಳೆಯು—ಅವಳಿಗಾಗ ಸುಮಾರು ೨೪ ವರ್ಷ—ಸೌಂದರ್ಯವಿದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಹೆಸರಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಳಂಕಿತಳಾದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಮನೆಯವ ರಿಂದಲೇ ತ್ಯಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಳು. ನಂತರ ಸ್ವಸಂತೋಷದಿಂದ ವಿಜಯಪುರದ ನಾಗಶೆಟ್ಟಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿಯ ಬಡಕಾರಕೂನ ನೊಡನೆ ಬಾಳುವೆಗಾರಂಭಿಸಿದಳು. ”

“ ನಾಗಶೆಟ್ಟಿಯ ಬ್ಯಾಂಕು !! ಎಲ್ಲವೂ ಚಮತ್ಕಾರ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳೂ ಒಂದೇ ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿಯ ಬಳೆ ಗಳಂತೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿವೆ. ಸುಂದರಿ, ಸಾಗು ಸಾಗು. ”

“ ಮನೋರಮೆಗೊಮ್ಮೆ ದೇಹಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳಾಗ ತನ್ನ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತಳಾಗಿ ಓದಿ ನೋಡಿ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗಾಗ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೀರು ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಇಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಸರಳೆಯು ಮನೋರಮೆಗೆ ಕಾಣ ದಂತೆ ಹಾರಿಹೋದ ಕಾಗದದ ತುಂಡೊಂದನ್ನು ಮೆಲ್ಲನೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು, ತನ್ನ ಪತಿಯಾದ ವಸಂತನು ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಅದನ್ನು ವನಗಿತ್ತಳು. ಅದು ಮಾನ ಪತ್ರವೋ ಅಥವಾ ಮತ್ತೇನೋ, ಅಂತೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ಈಗಿನ ರಾಜರಾದ ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಮುದ್ರಿಕೆಯಿತ್ತು. ಅವರು ಇನ್ನರ್ಧವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ದುಡ್ಡನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಜತನವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಈ ಸಂಧಿ ಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಪ್ಪನು ಅವಳಿರುವ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪುನಃ ಕಂಡು

ಹಿಡಿದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಇವನ ಬರುವಿಕೆಯಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಮರಣವುಂಟಾಯಿತು. ಅವನು ಮನೋರಮೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಾಗಿಸಿದನು. ”

“ ಬಹುಶಃ ಅವನು ತನ್ನ ಅನೋಘವಿಷವೊಂದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರಬಹುದು. ”

“ ಅದು ದೇವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಅದರೂ ಸಹ ನನಗೂ ಅಂತಹ ಸಂಶಯವಿದೆ. ”

“ ಆಗಲಿ. ಮುಂದೆ ಹೇಳು. ಬಹುಶಃ ವಸಂತನೂ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನೂ ಸೇರಿ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಆಲೋ ಚಿಸಿರಬಹುದು. ”

“ ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾಗದವನ್ನು ಗೌಪ್ಯವಾ ಗಿಟ್ಟರು; ಇವನು ತನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದುದನ್ನು ಜತನವಾಗಿಟ್ಟನು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಈಗ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ—ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಅವಸಾನ ಕಾಲದ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ—ನಡೆದು ಹೋದುವು. ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ತೀರಿಕೊಂಡ ಹಾಗೂ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಆ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿರಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವನಿಗೂ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಗೂ ಜಗಳವಾಯಿತು. ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಅದೇ ಸುಮಾ ರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮಗು ಲ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದನು. ಈ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೇ ಹಿಂದೆ ನಾಗಶೆಟ್ಟಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ ಕೂನನಾಗಿದ್ದ ವಸಂತನು. ಹಿಂದೆ ತಾವಿಬ್ಬರೂ ನೋಡಿ ದುದು ಪರಸ್ಪರರಿಗೆ ನೆನಪಾಯಿತು. ವಸಂತನು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯು ಮನೋರಮೆಯಿಂದ ಅರ್ಧ ಪತ್ರವೊಂದನ್ನು ದೊರಕಿಸಿದ್ದಳೆಂದೂ, ಅದರಿಂದ ಲಾಭವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದು ತಾನು ಕೃಷ್ಣರಾಯರೊಡನೆ ಪತ್ರವ್ಯವ ಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದನೆಂದೂ, ಆ ತುಂಡು ಕಾಗದವನ್ನು ತಂದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಾಗಲು ಸರಳೆ ಯನ್ನು ಕಳಿಸಿದನೆಂದೂ, ಅವಳಿದುವರೆಗೂ ಹಿಂದಿರುಗಿಲ್ಲ ವೆಂದೂ, ತನ್ನ ಸಾವಿರ ಲೋಭಗಳೂ ನಿಷ್ಫಲವಾದುವೆಂದೂ, ಅವಳು ತನ್ನ ನಿರ್ದೇಶಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಪಮೃತ್ಯುವುಂಟಾಗಿರಬೇಕೆಂದೂ, ಅವಳನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ತಾನು ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದುಬಂದೆಂದೂ, ಇದರಿಂದ ತನಗೆ ಮಿತಿಮೀರಿದ ದುಃಖವಾ ಗಿರುವುದೆಂದೂ ವಿವರಿಸಿದನು. ಅವನು ಮುಂದಿಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು, ತನ್ನ ಈಗಿನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗತೊಡ ಗಿರುವನು. ”

ಯಿಂದ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿದಂತೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಭದ್ರನಾಮಧಾರಿಗಳೆಂಬುದನ್ನು ಅವನೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದನು. ವೈದ್ಯಧುಂಡೀರಾಜನಿಂದ ಆ ಮಗುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಾನೇ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಅವನು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದನು. ಆ ರಮಣಿಯರು ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ

೫೦ ಸಾವಿರದ ವಿಚಾರವು ತರುಣಿಯರಿಗೇ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ನೆಂಕಟರಾಯನಿಗೂ ತಿಳಿದುಬರಲಿಲ್ಲ.

ಭೀಮರಾಯನ ವಿಚಾರವಾಗಲೀ ಶಿವಪ್ರಸಾದನ ಕತೆಯಾಗಲೀ ನೆಂಕಟರಾಯನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಕೆಂಬುದರ ಮರ್ಮವನ್ನು ಓದುಗರು ಅರಿತಿರುವರು.

ಭೀತಚಿತ್ತಗಳು

ಶಿಕಲೆಯು ಬಂದ ಮರುದಿನ ರಾತ್ರಿಯ ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ತನ್ನ ಮಹಡಿಯ ಮೇಲಿನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳೊಬ್ಬಳೇ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಹೊರಗೆ ಜಡಮಳೆಯು ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಕಿಟಕಿಯ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಳು. ತುಂಬಿದ ಹೊಳೆಯು ಕೃಷ್ಣವರ್ಣದಿಂದ ಭಯಬರುವಂತಿ ದ್ದಿತು. ನಿಶಾದೇವಿಯು ಹುಬ್ಬುಗಂಟಿಕ್ಕಿದ್ದಳು. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಧ್ವನಿಯೇನೂ ಕೇಳಿಸದೆ ಕ್ರೂರಕಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ರಭಸವು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಅವಳು ತನ್ನ ಹೀನ ಪರದೇಶಿತನದ ಜೀವನವನ್ನೂ ತನ್ನಂಥ ಸದ್ಗುಣಿಯ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸದ ಜೀವನ ದುರುಳತನವನ್ನೂ ವಿಧವಿಧದಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣುಗಾಣದಾಳಳು. ಅವಳಿದ್ದುದು ಮನೆಯ ಹಿಂಭಾಗ. ಒಂದು ಕೆಳಗೆ ಆಳವಾದ ಹೊಳೆ. ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರಗಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಶಿಕಲೆಯು ಮಹಿಮಾಕವಾಸಿಯಾಗುವಳು. ಅವಳಿಗೂ ಹೊಳೆಗೂ ಒಂದೇ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಅಂತರ ! ಆದರೆ ಅವಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿ ದ್ದುದು ಸಾವಲ್ಲ, ಸೇಡು !! ಸೇಡು ಈಡೇರದಿದ್ದರೆ ಪ್ರೇಮ. ಪ್ರೇಮವು ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ, ಸೇಡು. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ತರಂಗಗಳು ತರಂಗಣಿಯಲ್ಲಿಯ ತರಂಗಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅವಿರಳವಾಗಿ ಬರಲಾರಂಭಿಸಲು, ಅವಳು ಏಕಾಂತವಾಸವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಳು. ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಮೆಲ್ಲನೆದ್ದಳು; ಬಾಗಿಲಿನ ವರೆಗೂ ಬಂದಳು; ಪುನಃ ಹಿಂದಿರುಗಿದಳು. ಕೈಯೆಲ್ಲೊಂದು ಮಿಡುಗುಟ್ಟುವ ದೀಪವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ೩-೪ ಕೋಣೆಗಳ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ನೂಕಿನೋಡಿದಳು. ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ನಿಶ್ಯಬ್ದತೆಯಿಂದ ಒಳಗೊಂದು ತರದ ಭೀಕರತೆಯು ದಿಸಿತ್ತು. ಒಳಹೊರಗಿನ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಭೀತ ಚಿತ್ತಕಾದ ಶಿಕಲೆಯು ಎದುರಿನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದಳು. ಬಾಗಿಲನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ತಡನೆ ನೂಕಿದಳು. ಅಂತಹ ರಾತ್ರಿ

ಯಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯಾಯಿತು. ಒಳಗಿನವರಾರೂ ಉತ್ತರವೀಯಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಬಾಗಿಲು ತಾನಾಗಿಯೇ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಭೀರುವು ದೀಪವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೋಣೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಳು. ಕೂಡಲೆ ಭಯಾನಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ನೂರ್ಮಡಿಯಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ನೆಲಸಿದಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೋರೆಗೆಲ್ಲಾ ಜಾಡನ ಬಲೆಯು ಹತ್ತಿ ಕೊಂಡಿತು. ಬಾವಲಿಯು ಹಾರಾಡಿತು. ಮುರುಕು ಮರದ ಸಾಮಾನುಗಳು ನೆಲದ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಹರಡಿದ್ದವು. ಗೋಡೆಗೆ ತೂಗುಹಾಕಿದ್ದ ನಿಲವುಗಳ ಮೇಲೆ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು ಹೇರಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಅಕಾಲಪ್ರಸವಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳೆಂಬುದನ್ನು ಆ ಬಾಲೆಯು ಅರಿಯಳು. ಇನ್ನೊಂದು ಗೋಡೆಗೆ ಚಿಕ್ಕದೊಡ್ಡ ಆಯುಧಗಳು ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಅಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡಿಯ ಕಪಾಟುಗಳ ಬಾಗಿಲುಗಳು ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಸಾವಿರಾರು ಗಾಜಿನ ಸೀಸೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧಾಕೃತಿಯ ವಿಚಿತ್ರ ಭಯಂಕರ ರೂಪಿನ ಮಗುವಿನ ಪಿಂಡಗಳು ರಾಸಾಯನಿಕ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಕಾದಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಮೊದಲೇ ಕಂಗೆಟ್ಟ ಕೋಮಲೆಯು ಇನ್ನೂ ಪರವಶವಾದಳು. ಅಂಜಿದವನ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪೆಯನ್ನೊಗೆದರೆಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ತಿಯಾಯಿತು. ಅವಳು ಹೊರಗೆ ಓಡಿಹೋಗಬೇಕೆಂದಳು. ಅವಳ ಅವಯವಗಳು ಅವಳಿಗೆ ಅವಿಧೇಯವಾದುವು. ಅವಳು ನಿಶ್ಯಕ್ತಳಾಗಿ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟಳು. ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಲೆಗುಡಿಸಿತು. ದೂರಿನ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಳೆಗಳಿದ್ದಂತೆ ತೋರಲು, ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದಳು.

ಅವಳು ಮೇಲಕ್ಕಿದ್ದಾಗ ದೀಪವು ಅರಿಹೋಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಹೇಗೋ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು, ಹೊರಗೆ ಬಂದು, ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಮುಚ್ಚಿ, ದೀರ್ಘಶ್ವಾಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಂಕಟದಿಂದ ಪಾರಾದವಳಂತೆ ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗಿ ತನ್ನ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಸೇರಿದಳು.

ಅವಳ ಭಯವನ್ನೂ ಕೊನೆಗಾಣಲಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿಯನ್ನೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾರೋ ಓಡಾಡಿದ ಸಪ್ಪ

ಕವೂ ಸಣ್ಣ ಗಂಟೆಯ ನಾದವೂ ಕೇಳಿಬಂದುವು. ಶಶಿ ಕಲೆಯು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದಳು. ಮೈಮೇಲೆ ಆರಿವು ಬಂದಂತಾಗಲು ತನ್ನ ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದಳು. ನಂತರ ಕಿಟಕಿಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು, ಅತ್ಯಾತುರತೆಯಿಂದ ದೀಪದ ಕಿರಣವೊಂದನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಕಾತರಳಾದಳು.

ಪುನಃ ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿ ಗಂಟೆಯ ಸದ್ದಾಯಿತು. ಈ ಸಲ ಶಶಿಕಲೆಗಾವ ಸಂಶಯವೂ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಗಂಟೆಯ ಸಪ್ಪಳವನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೆಳವನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಲೀಲಾವತಿಯು ಅಟ್ಟವನ್ನೇರಿ ಬರಬಹುದೆಂದು ಶಶಿಕಲೆಯು ಭಾವಿಸಿದಳು. ಸಮೀಪದ ಕೋಣೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ನಿಟ್ಟು ಸಿರಿಟ್ಟು ಶಬ್ದವೂ ಯಾರೋ ಅಟ್ಟದ ಮೆಟ್ಟಿಲನ್ನೇರಿದ ಶಬ್ದವೂ ಕೇಳಿಬಂದುವು. ಶಶಿಕಲೆಯು ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಕೌತುಕನಯನೆಯಾಗಿ ಉಸಿರಾಡದೆ ನಿಂತು ಆಲಿಸಿದಳು. ನಡಿಗೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಬಂದವಳು ಲೀಲಾವತಿಯೆಂದು ಶಶಿಕಲೆಯು ತಿಳಿದಳು. ಅವಳು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಪ್ರತಿಕೋಣೆಯ ಮುಂದೆಯೂ ನಿಂತು ಆಲಿಸಿ, ಮುಂದಡಿಯಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕೊನೆಗವಳು ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಶಶಿಕಲೆಯ ಕೋಣೆಯನ್ನು ದಾಟಿಹೋದಳು, ಮಗ್ಗುಲಿನ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಒಳಹೊಕ್ಕು ಒಳಗಿನಿಂದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿದಳು.

ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಲೀಲಾವತಿಯು, “ಇಲ್ಲೊಬ್ಬ ಅಪ್ಪರೆಯಿದ್ದಾಳೆ. ಗೌಪ್ಯವು ಅವಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಮನೆತನದವಳು” ಎಂದು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಹೇಳಿದವಳ ಕೋಣೆಯು ಅದಾಗಿತ್ತು.

ಹೊರಗೀಗ ಮಳೆಗಾಳಿಗಳ ಅಬ್ಬರವಿಳಿದಿತ್ತು. ಕೋಮಲೆಯೊಬ್ಬಳು ಮಗ್ಗುಲಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಪುಸವನೆದನೆಯಿಂದ ನೆರಳುತ್ತಿರುವುದು ಶಶಿಕಲೆಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಲೀಲಾವತಿಯ ರಾಕ್ಷಸಿ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಮರುಗಿದಳು, ಬಿದಿರಿದಳು, ಶಪಿಸಿದಳು. ಅದರೂ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಿಟ್ಟು ರಟ್ಟಿಯಲ್ಲಲ್ಲ ವೆಂಬಂತಾಯಿತು.

ಮುಂದರ್ಥ ತಾಸಿನವರೆಗೂ ಮುಚ್ಚಿಮುಚ್ಚಿ ನೆರಳುವುದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಶಶಿಕಲೆಯು ಹೌಹಾರಿ, ಸ್ತಬ್ಧಳಾಗಿ, ಕೌತುಕಾತಿರೇಕರಿಂದ ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ತಲ್ಲಿನಳಾಗಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಕೊಟ್ಟಕೊನೆಗೆ ಅವಳ ತಲೆಯು ವಿಪರೀತ ಕಾದಂತಾಗಲು ಬಹು ಶೀತಳವಾಯುವಿದ್ದರೂ ಅದವಳಿಗೆ

ಹಿತವೆನಿಸಲು ಕಿಟಕಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆರೆದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಂತುಕೊಂಡಳು.

ಅವಳು ನಿಂತುಕೊಂಡಳು. ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಪಗಲು ಕಳೆಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಮಗ್ಗುಲಿನ ಕೋಣೆಯ ಕಿಟಕಿಯೂ ನಿಧಾನವಾಗಿ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಕಿಟಕಿಯ ಅಲ್ಪ ಸದ್ದಾದೊಡನೆಯೇ ಅದು ಆ ಅಪ್ಪರೆಯ ಕೋಣೆಯ ಕಿಟಕಿಯೆಂದು ಚಕಿತಳಾದ ಶಶಿಕಲೆಯು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದಳು. ಮುಂದಪ್ಪಕಾಶವು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು. ಇದೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ತಲ್ಲಿನಳಾಗಿ ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತಿರುವ ಗೊಸಿನ ಮಂದಸ್ವರವು ಕೇಳಿಬಂದಿತು.

ನಂತರ ಅದು ಇನ್ನೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಚೀರಿದುದು ಕೇಳಿಸಿತು. ನಂತರ ಮೇಲಿನಿಂದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಮುಳುಗುವಂತಾಯಿತು. ಕಿಟಕಿಯ ಬಾಗಿಲು ಮೊದಲಿನಂತೆ ಮುಚ್ಚಿ ಪುನಃ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಪುನಃ ಮುಚ್ಚಿತೆಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ವಿಸ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಶಶಿಕಲೆಗೆ ಒಂದೇ ಸಲಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಾರು ಹಾವು-ಚೀರು-ಮೇಲೇರಿ ಬಂದು ಕಚ್ಚಿದ್ದರೂ ಇಂತಹ ಮನೋರಂಜನೆಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏನೂ ಆರಿಯದುದಕ್ಕೆ ತಾಯಿಯ ಅಟ್ಟಿಯಿಂದ ಲೀಲಾವತಿಯು ಮರಣಾಂತ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದುದು ಸಹಿಸಲಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೃತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅದೇ ಕಿಟಕಿಯನ್ನು ಕಡುನಡುಗಿ ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟು, ತನ್ನ ದಾಸಿನಿ ಮೇಲೆ ಬಂದೊರಗಿಕೊಂಡು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ತೊಡಗಿದಳು.

ಆದರೆ ಹೊರಗಿನಂತೆಯೇ ಒಳಗೂ ಕತ್ತಲೆಯಿತ್ತು—ಅದು ಅದೇ ಆಗ ನಡೆದ ಕೂರಕೃತ್ಯದ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿತ್ತು. ಶಶಿಕಲೆಗೆ ಭಯಾನಕವಾಗಿತ್ತು. ಇವಳ ಮನೋರಂಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಗವನ್ನರಿಯಲಾಗದಷ್ಟು ದುಃಖವಾದ ಕತ್ತಲೆಯು ಹಬ್ಬಿತ್ತು—ಅದು ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಸೆಡುಗಳ ಭಯಂಕರ ಸಂಕಲ್ಪದ ಭಯಾನಕ ಫಲವಾಗಿ ಸೂಚನೆಯಂತಿತ್ತು.

ಅತ್ತ ಆ ಅಪರಿಚಿತ ಅಪ್ಪರೆಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೀಳಾಗಿತ್ತು. ಲೀಲಾವತಿಯು ಮುಪ್ಪುಣ್ಣವಂತಳು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವಳು ಹರ್ಷನಿರ್ಭರವಾಗಿ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಳು.

ದ. ಆಫಿಕ್ರೆಯ ಭಾರತೀಯರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು

(ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದುದು.)

ಅಹಂಮನ್ಯ ನಾಗರಿಕರಾಗಿ ಮೆರೆಯುವವರ ವರ್ಣದ್ವೇಷದ ತೆರತೆರದ ರೂಪಗಳು.
ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ತಿರುತಿರುಗಿ ಪೀಡೆಗಳು; ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದೂ ದುಸ್ತರ. *

“ ನಾವು ನೆಲೆದಷ್ಟಿ ಆಲೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಆಸ್ತಿತ್ವವೇ ಮಣ್ಣು ಪಾಲಾಗುತ್ತಿದೆ ! ”
ಯಾರದೀ ಆಕ್ರಂದನ ? ಬಹುದೂರದಿಂದ ಕಡಲಾಚೆ

ಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಧ್ವನಿಯು ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳದಾಗಿದೆ. ದ. ಆಫಿಕ್ರೆಯಲ್ಲಿಯ ಭಾರತೀಯರದು. ಅವರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಗಂಧಿ ಆವರನ್ನು ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಕಾಡಿಸಲು ಅಲ್ಲಿಯ ಬಿಳಿಯರು ಫಲ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಹೊಡೆದಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಉಂ ವರ್ಷಗಳಾದವು. ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡೂ ಕಂಠನಾಗಿಯಂತಹ ನಿಕ್ಕಷ್ಟ ಆರ್ಥಿಕಪರಿಸ್ಥಿತಿ; ಮೇಲೆ ಸರಕಾರೀ ಅನ್ಯಾಯಗಳು, ಬಿಳಿಯರ ಫಲ;—ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಬರೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ, ಗಾಯಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪೆರಚಿದಂತೆ. ಇವೆರಡನ್ನೂ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಭಾರತೀಯರು.

ಅವರು ಇಲ್ಲಿಂದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದ ಕರುಣಾಮಯವಾದ ಸುರಕ್ಷಿತ ಕಥೆಯು ಬಹುಶ್ರುತವೇ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಬಿಳಿಯ ಕೋಟಿಗರೂ ಸರಕಾರವೂ ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಒಯ್ದರು. ಈಗ ದ. ಆ. ಯಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಧನವೈಭವದ ಉತ್ಸಾಹವನೆಗೆ ಈ ಭಾರತೀಯರ ನೆತ್ತರು ಕಡಿಮೆ ಸುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಬಿಳಿಯ ಶಾಸಕರು ಕೆಲಸವಾದ ಮೇಲೆ ಹೊಳೆಯನ್ನು ದಾಟಿದ ಪ್ರವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿರುವುದನ್ನೇ ಅವರು ಸೇರು; ಎದ್ದಲಗಾಟ ಕೊಡತೊಡಗಿದರು. ಶಾಸನತಂತ್ರಗಳು ಬಿಳಿಯರ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ತಕ್ಕ ಶಾಸನರಚನೆ ಗೇನೂ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ದ. ಆ. ಯು ಮುಂಚೆ ಬೋಲರರ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯ. ಬೋಲರ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಅದು ನಶಿಸಿ ಆಂಗ್ಲರ ಧ್ವಜಾರೋಹಣೆಯಾಯಿತು. ಆ ನೊಂದಲು ಬೋಲರರಿಂದ ಭಾರತೀಯರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಆತ್ಮಾಚಾರವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ ರಾಜ್ಯವು ನೆಲೆಸಿತೆಂದರೆ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗು

ತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಆಲೆಯು ದುರಾಶೆಯೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಭಾರತೀಯರ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕೀಳೇ ಆಯಿತು. ಅವರ ಫಲನವು ಮೇರೆಮಿಕ್ಕಲು ಕೊನೆಗೆ ಮ. ಗಾಂಧಿಯವರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಸಮರವೆದ್ದಿತು. ಶಾಸನಗಳಾದವು, ಶಿಕ್ಷೆಗಳಾದವು, ಸೆರೆಮನೆಗಳು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡವು.—ಯೂನಿಯನ್ ಸರಕಾರವು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು.

ಬಿಳಿಯರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಉಪಟಳವು ನೊಂದಲಾಯಿತು; ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಎದ್ದೋಡಿಸುವ ಆಪ್ತತ್ವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದವು. ಆಗ ಅತ್ಯಂತವಾದ ಘರ್ಷಣೆಯಾಗಿ ಕೇಪಟಾನ್ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯಾಯಿತು. ಸರಕಾರದ ಸಮಂಜಸವಾದ ನೀತಿಯಿಂದ ತಾವು ಸುಖಶಾಂತಿಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಗಳೆಯಬಹುದೆಂದು ಭಾರತೀಯರು ಭಾವಿಸಿದರು. ಆದರೀಗ ಭಾರತೀಯರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಸಿದು ಅವರನ್ನು ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ಅಧಃಪಾತಗಳೊತ್ತೆ ಬೀಕೆಂದು ಬಿಳಿಯರು ಹನಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಎರಡು ಹೊಸ ಶಾಸನಗಳಾದವು.

ಅಬದ್ಧವಾದ ಮನೆಮಠಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು, ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದು, ಕೆಡವಿ ಕಟ್ಟಿಸುವುದು—ಈ ನಗರ ಸುಧಾರಣೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಕೊಡುವುದು Slums Act. ಈ ಘನೋದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಕಲ ಮಹಾಶಯರೂ ಹೊಂದಿದರು. ಸ್ವಯಂ ಭಾರತೀಯರೂ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಬಿಳಿಯರು ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿ ಕೊಂಡಾರೆಂಬ ಶಂಕೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರಲ್ಲ; ದ. ಆ. ಭಾರತೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನವರು ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಿವಿಗೂ

* ‘ವಿಶಾಲ ಭಾರತ’ ವೆಂಬ ಹಿಂದೀ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ೫೯. ಬ್ರಜನೋಪನವನುರವರ ಲೇಖನವ ಆಧಾರದಿಂದ.

ಹಾಕಿದರು. “ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಭಂಗಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವು ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಿರುವುದು; ಬಿಳಿ-ಕರಿ ಭೇದದಿಂದ ಶಾಸನದ ಅತಿಪ್ರಯೋಗವಾದರೆ ಅತನಿದ್ದಾನೆ ” ಎಂದು ಅವರು ಆಶ್ವಾಸನವನ್ನಿತ್ತರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನವರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸರಕಾರವನ್ನು ಸಹಕರಿಸಿದರು.

ಆದರೆ—ಆ ಶಂಕೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ದಿನಗಳು ಬರದೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಭಾರತೀಯರ ಉಚ್ಚಾಟನೆಗಾಗಿ ಶಾಸನದಂಡವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೊದಲಾಯಿತು. ಡರಬನ್ನಿನ ಸನಿಹದಲ್ಲಿ ೧೬ ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಭಾರತೀಯರದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ೩೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ೯ ಮನೆಗಳು ಅಬದ್ಧವೆಂದು ಆರೋಗ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟನು. ಸರಿ. ನೆವನ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಇಡೀ ವಸತಿಯನ್ನೇ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗೆ ಅಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಪ್ಪಣೆ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟಿತು.

ಮನೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬಲ್ಲರಾ ಎಂದಾಗಲಿ, ಕೆಡವಿ ಕಟ್ಟಿಸಬಲ್ಲರಾ ಎಂದಾಗಲಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಮೊದಲು ಕೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆಲೆ ಒಂಬತ್ತು ಮನೆಗಳ ಮೇಲಿಲ್ಲ—ಇಡೀ ವಸತಿಯ ಮೇಲೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಆಕ್ರಮಣ. ಮನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೆರವುಮಾಡಿ ಬಿಳಿಯರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಂಜಿನಿಯರ ಸಾಹೇಬರು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗೆ ಸಲಹೆಕೊಟ್ಟಿರುವರು.

ಈ ಅನುಚಿತವಾದ ಆಕ್ರಮಣವನ್ನು, ಅತಿಕ್ರಮಣದ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ನಿಯೋಗಿಗಳು, ಮೊದಲು ನಾನಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಗೃಹಮಂತ್ರಿ ಮಿ|| ಹಾಫಮೇಯರರಲ್ಲಿ ದೂರಿಕೊಂಡರು. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿನದಲ್ಲ ಮರೆತುಹೋಗಿತ್ತು. ಅವರು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮಿ. ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಇಸ್ಮಾಯಿಲರು “ ನೀವು ಹೀಗೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ವಕೀಲರಾಗುವಿರೆಂದು ಭಾರತೀಯರು ಎಣಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ” ಎಂದು ಬಂದರು.

‘ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಇರಗೊಡಬಾರದು; ಉಪಜೀವಿಕೆ ಮಾಡಗೊಡಬಾರದು ’ ಎಂಬಾಶಯದ ಶಾಸನವೊಂದು ೧೯೨೬ರಲ್ಲಿ ನೇಟಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಣಕೆಕ್ಕಿತು. ಭಾರತೀಯರು ಒಮ್ಮೊಗದಿಂದ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರು. ಕೇಸಬಾವುನ್ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿ ಆ ಶಾಸನವು ಹಿಂದಿರುಗಿತು. ಆ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯೇನೂ ಮತ್ತಾಯಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ವಾಲಿನ ಶಾಸಕರು ಅದೇ ಶಾಸನವನ್ನು ಮುರಿದುಕಲಸಿ ‘ ಎಸಿಯಾ

ಟೆಕ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಟೆನ್ಯೂರ್ ಆಕ್ಟ್ ’ ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮತ್ತೊಂದು ೨-೩ ಸಾರೆ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ವಿಫಲರಾದ ಬಿಳಿಯರು ಈಗ ಒಳ್ಳೆ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ವಾಲಿನ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ನಾಡುಮಾಡಲು ಹವಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಜಪಾನು ಏಶಿಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದರೂ ಈ ಶಾಸನವು ಅದಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದೊಂದು ವಿಚಿತ್ರವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಜಪಾನಿಗಳು ಬಹದ್ದೂರ ಗಡಿಗಳು. ತಮ್ಮವರ ಕೂಡಲೆಕೆಯನ್ನು ಕೊಂಕಿಸುವವರ ಕೈಯನ್ನೇ ಮುರಿಯುವವರು. ಆದುದರಿಂದ ಯೂನಿಯನ್ ಸರಕಾರದ ಏಶಿಯದಲ್ಲಿ ಜಪಾನು ಸೇರಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಭಾರತೀಯರ ಹಿತವನ್ನು ಭಾರತ ಪ್ರಭುತ್ವವು ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯಪಡಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ದ. ಆ. ಬಿಳಿಯರು ಇವರನ್ನು ದಿಕ್ಕುಗೇಡುಗೇಡು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತೆಯೇ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಇವರ ಮೇಲೆ.

ಭಾರತ ಸರಕಾರವು ದ. ಆ. ಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮವರಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡತೊಡಗಿದುದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ. ತನ್ನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೊಬ್ಬನನ್ನು ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಕುಮರ ಸರ್ ಮಹಾರಾಜ ಸಿಂಹರು ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯ ವರೆಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರೂ ಅವರ ಹೆಂಡಂದಿರೂ ಅಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಯಾವ ಅತ್ಯಾಚಾರವನ್ನೂ ಯೂನಿಯನ್ ಸರಕಾರವು ಮಾಡಲಾರದೆ ಹೋಯಿತು.

ದ. ಆ. ಭಾರತೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಪ್ರಾಣವೆಂದರೆ ತೀವ್ರ ಸೋರಾಬಜೀ ರುಸ್ತುಮಜಿ; ಅವರು ಭಾರತೀಯರ ಹಿತವನ್ನು ಮುಂದಾಳುಗಳು. ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆಂದು ಸ್ವಾಮಿ ಭವಾನೀದಯಾಲರನ್ನು, ಭಾರತಪ್ರಭುತ್ವದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ದ. ಆ. ಭಾರತೀಯರ ಗೋಳನ್ನು ತೀವ್ರ ಎಚ್ಚರಿಸಲು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತ ಸರಕಾರವು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡೆಸದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲೆ ಗುವ ಅನ್ಯಾಯವು ನಿಲ್ಲಲಾರದು. ‘ ಜೋಕೆ, ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ-ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಡಿದುಹಾಕಬೇಕಾದೀತು ’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈಗ ಭಾರತ ಸರಕಾರವು ಗದ್ದುಗೆಯಿಂದ ದೂರವಾಗಿ, ಯೂನಿಯನ್ ಸರಕಾರವು ಹಿಂದಿನ ಮೊಗವನ್ನು ತನವು ಇನ್ನು ನಡೆಯದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿತು.

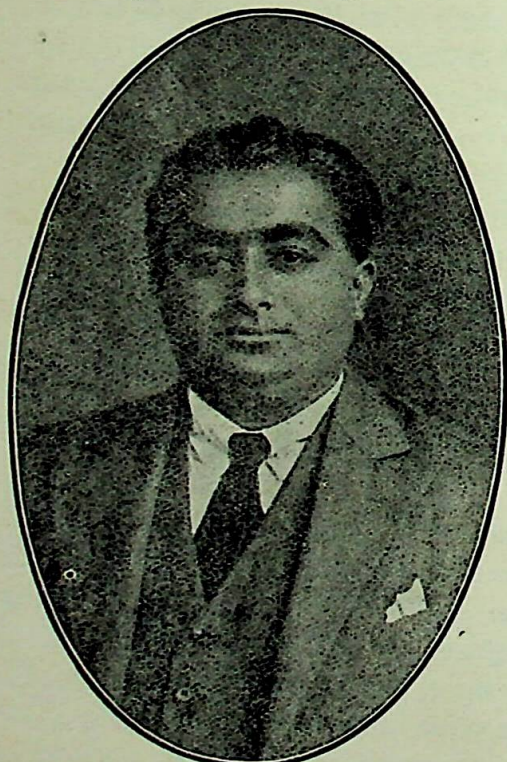
ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕೆಯ ಭಾರತೀಯರ ಹಿತಕರ್ತರು

ಕುಂವರ ಸರ್ ಮಹಾರಾಜ ಸಿಂಹ
ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾರತೀಯ ವಿರೋಧಿಃ
ಶಾಸನವನ್ನೂ ತಲೆದೋರಗೊಂಡದ ದ. ಆ. ಯಲ್ಲಿಯ
ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ಮಾಜಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು.

ಕುಂವರಾಣಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಗುಣವತಿ ಸಿಂಹ
ತಮ್ಮ ಪತಿ ಸರ್ ಮಹಾರಾಜ ಸಿಂಹರೊಡನೆ ದ. ಕ.
ಭಾರತೀಯರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಆಸ್ಥೆಯಿಂದ
ಎಸಗಿದವರು.

ಶ್ರೀ. ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್ ಕಾಜಿ
ದ. ಆ. ಭಾರತೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನ ಉತ್ತರಾಹಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು

ಶ್ರೀ. ಸೋರಾಬಜೀ ರುಸ್ತುಮ
ದ. ಆ. ಭಾರತೀಯರ ಪ್ರಮುಖ
ನಾಯಕರು

ಕನ್ನಡಿಗರಿಯ ಶ್ರೀ. ವಿ. ದಾ. ಸಾವರಕರರವರು 'ಹಿಂದು ಶಬ್ದದ ಸತ್ವಯೋಗವೋ ಅಪಪ್ರಯೋಗವೋ?' ಎಂಬ ವಿಚಾರಪರಿಪ್ಲವವಾದ ಲೇಖನ 'ಹಿಂದು' ಶಬ್ದದ ವಸ್ತು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೂಲೋತ್ಪತ್ತಿ 'ಹಿಂದು' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಭಾರತ ಜನತೆಗೆ ಅಥವಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪರಕೀಯವೆಂಬುದು ಹೇಗೆಂಬುದನ್ನು ವಿವೇಚಿಸಿ ಅದರ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:— "ಹಿಂದು, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ, ಹಿಂದ ಶಬ್ದಗಳ ಮೂಲ ಉಗಮವು ನೇದಕಾಲದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನತಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಧಾನವಾದ 'ಸಪ್ತಸಿಂಧು' ವಿಸ್ತೃತಿಯ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ದೈಶಿಕವಾಗಿಯೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಇರಾಣ, ಬಾಬಿಲೋನ, ಆರಬ್ಬಿ ಮೊದಲಾದ ನೆರೆಹೊರೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಸಪ್ತಸಿಂಧು ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಬಲ್ಲವು. ಎರಡು ಎರಡೂ ವರೆಗೆ ನಾವರ ವರುಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಪಾರಸಿಕರು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ 'ಹಪ್ತಹಿಂದು' ಎಂದೇ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ನಯವಾದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಅದೇ ಕಾಲದ ಬಾಬಿಲೋನಿಯನ್ನರು 'ಸಿಂಧು' ಅಥವಾ 'ಸಿಂಧ' ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರನಿಗಿಂತ ೨೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಮುಂಚೆ ಹೆಕಾಟೇಟಸ್‌ನೊಬ್ಬ ಗ್ರೀಕ್ ಇತಿಹಾಸಕಾರನು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು 'ಸಿಂಧು' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ 'Indu, India' ಎಂಬ ಗ್ರೀಕರೂಪದಿಂದಲೇ ಕರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಹ್ಯುಯೆನ್‌ತ್ಸಾಂಗನೊಬ್ಬ ಚೀನ ಪ್ರವಾಸಿಯು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು 'ಸಿಂದು' ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದೂ 'ಸಿಂಧು'ವಿನ ಅಪಭ್ರಂಶ. ಅಲ್ಲದೆ ಮುಸಲ್ಮಾನೀಧರ್ಮವನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿದಾಗ, ಆರಬರು ಶೈವ ಮತ್ತು ಶಾಕ್ತಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಸದ್ಭಾವದಿಂದ ಒಂದು ಧರ್ಮದ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ, ಎರಡು ನಾವರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಆರಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿಸಯವಾಗಿ 'ಹಿಂದ' ಮತ್ತು 'ಹಿಂದು'

ಎಂಬ ನಾಮಗಳನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸಿದ್ದುಂಟು. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ವೈದಿಕ ನಾಮವಾದ 'ಸಪ್ತಸಿಂಧು' ವಿನಿಂದಲೇ 'ಹಪ್ತಹಿಂದು, ಹಿಂದು, ಸಿಂದು, Indus' ಎಂಬ ಪ್ರಾಚೀನ ವಿಶೇಷ ನಾಮಗಳುಂಟಾದವು. ಇದು ಇದೀಗ ಎಳೆತಂದು ಜೋಡಿಸಿದ ಬಾದರಾಯಣ ಸಂಬಂಧವಲ್ಲ. 'ಜಾನುಸ್ಕಾನೇ ಜೈನಶಬ್ದಃ ಸಪ್ತಸಿಂಧುಸ್ತಥೈವ ಚ | ಹಪ್ತಹಿಂದುರ್ಯಾವನೀತಿ ಪುನರ್ಜಯಾ ಗುರುಂಡಿಕಾ || ಎಂಬ ಭವಿಷ್ಯಪುರಾಣದ ಶ್ಲೋಕವು 'ಸಪ್ತಸಿಂಧು'ವಿನ ಪ್ರಾಕೃತ ರೂಪವು 'ಹಪ್ತಹಿಂದು' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯ ಸಕಾರವು ಪ್ರಾಕೃತದಲ್ಲಿ ಹಕಾರವಾಗುವುದು ಮಾರನಾಡಿ ಮೊದಲಾದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು. ಕೇಸರಿ=ಕೇಹರಿ, ಸಪ್ತಾಹ=ಹಪ್ತಾ. ಪಾರಶಿಯು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೆಯೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ-ಅವರ ಎಷ್ಟೋ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಕಂಡುಬರುವುದು. ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಆ ಶಬ್ದವು ಆತ್ಮನಿಂದ ಬಂದುದೊಂದಾಗುವುದಿಲ್ಲ." —ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ (ಮರಾಠಿ-ಮಾಸಿಕ)

'ಧರ್ಮ' ಎಂಬ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೦೪ ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೇಖನವು ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಿಗಣ ಸುಧಾರಣಾಧ್ಯಕ್ಷಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿಯೂ ಹೋಳಿ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಹೇಯವಾಗಿಯೂ ತ್ಯಾಜ್ಯವಾಗಿಯೂ ಕಾಣುವ ಹೋಳಿಹಣ್ಣು ಮೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿರುವವೆಂದು ಅದು ತೋರಿಸುವುದು. ಅದರ ಸಾರಾಂಶವೇನೆಂದರೆ:— "ಹಿಂದುಗಳಲ್ಲಿಯ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಚಾತಿಯವರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಲೆಂದಿರುವ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಳಿಹಬ್ಬವು ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಇದು ಅನಾದಿಯಾದುದೂ ಸರ್ವತ್ರ ಶಿಷ್ಟಸಮ್ಮತವಾದುದೂ ಆಗಿದೆ. ಪೂರ್ವಮೀಮಾಂಸೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ವಿನೇಚನೆಗೆ ಒಂದು ಅಧಿಕರಣವೇ ಮೀಸಲಾಗಿದ್ದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಸಪ್ರಮಾಣವೆಂದು ಜೈಮಿನೀಯ

ಸಿದ್ಧಾಂತವಿರುವುದು. ಈ ಹೆಬ್ಬದ ಹುಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ, ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸುವುದು. 'ಧುಂಧಾ' ಎಂಬ ರಕ್ತಸಿಯು ಬಾಲಸಿಡಕಳು; ಈ ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿಯೂ ಅಪಶಬ್ದೋಚ್ಚಾರಣೆಯಿಂದಲೂ ಶಬ್ದವಾದದಿಂದಲೂ ಆಕೆ ಓಡುವಳು; ಬಾಲಕರ ಪೀಡೆ ಹೋಗುವುದು. ಆದಕಾಗಿ ಈ ಹೆಬ್ಬದ ಆವಶ್ಯಕತೆ. 'ಅಸ್ಮಾಭಿರ್ಭಯಸಂತ್ರಸ್ತೈಃ ಕೃತಾತ್ಮಂ ಹೋಲಿಕೇ ಯತಃ | ಅತಸ್ತ್ವಾಂ ವ್ಯಾಜಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಭೂತೇ ಭೂತಿಪ್ರದಾ ಭವ ||' ಎಂದು ನಿರ್ಣಯ ಸಿಂಧು ಮುಂತಾದ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದುಂಟು. ಹೋಳಿಯ 'ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಮೂರು ಬಾರಿ ಸುತ್ತುವುದು ಹಾಡಬೇಕು, ನಗಬೇಕು, ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ನಿಶ್ಯಂಕೆಯಿಂದ ತಮತಮಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಬಡಬಡಿಸಬೇಕು' ಎಂದು ಒಂದು ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಜ್ಯೋತಿರ್ನಿರ್ಬಂಧವೆಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ 'ಕಾಷ್ಠಸ್ತೇಯ' (ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಕಳವನ್ನು) ವಿಧಿಸಿದೆ; 'ಚಾಂಡಾಲಸೂತಿಕಾಗೇಹದಿಂದ ಶಿಶುಹಾರಿತವಾದ ವಹ್ನಿಯಿಂದ ಕಾಷ್ಠಪ್ರದೀಪನ' ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ; ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ 'ತಮಗ್ನಿಂ ತ್ರಿಃ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ಶಬ್ದೈರ್ಲಿಂಗ ಭಗಾಂಕಿತ್ಯೈಃ' ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನುಡಿದಿದೆ; 'ಪಾಪೆಯಾದ ಆ ರಾಕ್ಷಸಿ ಆ ಶಬ್ದಗಳಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತಿಹೊಂದುವಳೆ'ಂದಿದೆ."

—ಸಮಾಜಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ (ಮರಾಠಿ-ಮಾಸಿಕ)

ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಬಾಳಕೃಷ್ಣ ಎಂಬವರು ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಇಲಿಗೂ ಇರುವ ಸಾಮ್ಯವನ್ನೂ ಅವನಿಗೆ ಅದರಿಂದಾಗುವ ಉಪಕಾರವನ್ನೂ ಕುರಿತಾದ

ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಶೋಧನಗಳ ಇಲಿಯ ನ್ನಾಯ್ದು ಒಂದು ಲೇಖನವನ್ನು

ಹಂಗೇತರದು? ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ: "ಪ್ಲೇಗಿನಂತಹ ಭಯಂಕರ ಜೀನಿಯಂಟಿಸಿ

ಹರಡುವ ಇಲಿಯ—ಏನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದ ಇಂದಿನ ವರೆಗಾದ ಎಲ್ಲ ಯುದ್ಧಗಳಿಂದಾದುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ನರಸಂಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ, ಈ ಗಂಟುಬೀನೆಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಪಸರಗೊಳಿಸುವ ಇಲಿಯ—ಸ್ನೇಹ-ಹಂಗು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆಲ್ಲಿಯದು? 'ಮನುಷ್ಯನ ಹಾಗೂ ಇಲಿಯ ಜೀವನವು ಏಕರೂಪವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಗೆಬಗೆಯಿಂದ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಹೊಸ ಶೋಧಗಳಿಂದ ಮನುಜಜೀವಿತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸುಖಮಯ ಮಾಡಬಹುದು' ಎಂದು ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ

ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಉತ್ತರ. ಶರೀರರಚನೆ, ಅನ್ನ, ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಈ ಎರಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿವೆ. ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದು, ಅವು ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಒಂದು ರೊಬ್ಬರನ್ನು ಹೊಡೆದು ತಿನ್ನುವುದು ಎರಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಂಟು. ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕಾಣುವುದರಿಂದ ಎರಡರ ದೃಷ್ಟಿಗಳೂ ಸಮಾನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ನಿರ್ದಯ ದಿಂದ, ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ, ಚಾತುರ್ಯದಿಂದ ಇವೆರಡೂ ಇತರ ಜೀವಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಯಿಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು. ಇಲಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಮೇರಿಕೆಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪೆನ್ಸಿಲ್ವಾನಿಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ವರ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ವರೆಗೆ ೯೬ ಪೀಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಸುದೃಢಸಾರೋಗ್ಯವಾದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ೧೦೦ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ೧೮೦ ರೂ.ಗಳು! ಈ ಇಲಿಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಯುಷ್ಯ ೩ ವರ್ಷ. ಆಯುರ್ಮರ್ಯಾದೆಯ ಪ್ರಮಾಣದಂತೆ ೩೦ ಜೀವನವು ಮನುಷ್ಯಜೀವನದ ೩೦ ಮಡಿ ಶಿಫ್ಟವಾಗಿರುವುದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೂರು ಪೀಳಿಗೆಗೆ ೬೦೦ ಶತಮಾನವೆಂದರೆ, ೯೬ ಪೀಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೩೦೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲಾವಧಿಯಾಯಿತು. ವಿಸ್ವರ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಘಾಟಿ ಮೂಷಕವೊಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ೩೦೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ ಮನುಷ್ಯನು ಹೇಗಾಗುವನೆಂದು ಅನುಮಾನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಜೋಡಿನಿಂದ ೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ೧,೫೦,೦೦,೦೦೦ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವವು ಆಹಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಜೀವನಸತ್ಯಗಳ ಜ್ಞಾನವು ಇಲಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದಲೇ ನಮಗಾಯಿತು. ಮಂಗೋರ್ವಿ ಎಂಬ ಧಾತುವಿನ ಪ್ರಮಾಣವು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ತೆಂದರೆ ಬಂಜೆತನ, ಮೊಲೆಹಾಲು ಬತ್ತುವುದು, ಜನನೇಶ್ವರಿಯಗಳು ಜೇತನಗುಂದುವುದು—ಇತ್ಯಾದಿ ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗುವವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಇಲಿಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದೆವು. ನಮ್ಮ, ಅದೇಕೆ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಣ್ಣ-ತಂಗಿಯರ ವಿವಾಹವು ಅಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಶರೀರಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಘಾತಕವಾಗಿದೆ ಹಲವು ಸಾರೆ ಲಾಭಪ್ರದವಾಗಿರುವುದೆಂದೇ ಇಲಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಹೊರಟಿದೆ." —ನನಾಮನು (ಮರಾಠಿ-ಮಾಸಿಕ)

ಸಾಹಿತ್ಯ ಗೋಷ್ಠಿ

ಶಬ್ದಕೋಶದ ಸ್ವರೂಪ

ಹಿಂದಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನದ ೨೫ನೆಯ ಅಧಿವೇಶನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀ. ರಾಜೇಂದ್ರಪ್ರಸಾದರವರು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನಿತ್ತರು. ಅವರು ಹಿಂದಿ ಶಬ್ದಕೋಶದ ಬಗೆಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನವರಿಗೂ ವಿಚಾರಣೀಯವಾಗಿವೆ. "ಕೇವಲ ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರಾಂತವಿಶೇಷಗಳ ಟಿಂಕಸಾಲಿ ಮಿಲ್ಲಿ ಆದ ಶಬ್ದಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡುವಷ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ಶಬ್ದಭಂಡಾರವು ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಬಾರದು. ದೇಶದ ಬಿನ್ನ ಬಿನ್ನ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು-ಇಂಗ್ಲೀಷು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಕೂಡ-ದಿನದಿನವೂ ಮಾತಿನ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿ ಶಬ್ದಕೋಶದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಲ್ಲ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗುವುದು. ಕೇವಲ ವಿರುದ್ಧ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳ ಪ್ರಚಲನವನ್ನೇ ಪ್ರಬಲಗೊಳಿಸಿದರೆ, ಅರಬಿ-ಪಾರ್ಶಿ-ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಚಲಿತ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದರೆ ಹಿಂದಿ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಾಗಲಾರದು. ಇಂಗ್ಲೀಷು ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಬಿಡುವುದು ನಿಶ್ಚಯ."

ಪ್ರಾಂತಿಕ ಭಾಷೆಗೆ ಅಗ್ರಪೂಜೆ

ಹಿಂದಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಧಕ್ಕೆ ತಟ್ಟದೆ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಪರಿಪೂರಿಸುವುದು ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ವಿ. ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ಕ. ಸಾ. ಪ. ಪತ್ರಿಕೆಯ ೧೯೩೬ ರ ಜನವರಿ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ 'ಹಿಂದಿ ಕನ್ನಡ ಸಮಸ್ಯೆ' ಎಂಬ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ವಿ. ಗುಂಡಪ್ಪನವರ 'ಕನ್ನಡದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ' ಎಂಬ ಉಪನ್ಯಾಸವೊಂದು ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. 'ಶ್ರೀ'ಯವರು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮಾತನ್ನೆತ್ತಿ ಕನ್ನಡದ ಸ್ಥಾನದ ಬಗೆಗೆ ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ. ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ಸಾಹಿತ್ಯರಂಗದ ಧುರೀಣರಿಗೊಪ್ಪುವಂತಹ ಸಮಂಜಸವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅನರಿಬ್ಬರ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಕೆಲವನ್ನಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

"ತತ್ತ್ವವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವಕ್ಕೂ ಹಿಂದಿ ಪಕ್ಷಪಾತಕ್ಕೂ ಅವಶ್ಯವಾದ ಸಂಬಂಧವೇನೂ ಕಾಣಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನೋಡಲು, ಏಕಭಾಷಾ ತತ್ತ್ವವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದಷ್ಟು ಅವಶ್ಯವೆಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾಡುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವವು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ ಲೆಂಡಿನಂಥ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಭಾಷಾತತ್ತ್ವವು ಕಾಣಬರುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನೋಡಿದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾವಾದಿಯಾದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಅವನು ಹಿಂದಿ ಪಕ್ಷಪಾತಿಯೂ ಆಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಸಿದ್ಧಿಸಲಾರದು.

"ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವವಾದಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಂದಿ ವಿಚಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಇನ್ನೂ ಒಮ್ಮುಖವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆನ್ನುವವರು ಕಳೆದ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಅಲಹಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾಷಣವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು (Hindustan Review, February 1936, p. 497). ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಹಿಂದುಗಳು ಹಿಂದಿಯೇ ಸಕಲ ಇಂದಿಯದ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕೆಂದೂ, ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಉರ್ದುವೇ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೂ ಸ್ತಾನಿಯಾದರೋ, ಉರ್ದು ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಗಳೆರಡನ್ನೂ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಾಗಬಹುದೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ|| ಸಿಂಹರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

"ಹಿಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹೊರಟಿರುವವರು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕೆಲಮಂದಿ ರಾಜಕೀಯಸ್ತರು ಮತ್ತು ಹಿಂದಿಯೇ ತಮ್ಮ ಹುಟ್ಟುನುಡಿಯಾಗಿರುವವರು. ಆದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾದವರು ಈ ಎರಡು ಜಾತಿಗಳವರು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ. ದೇಶ ವಿದೇಶ ಚರಿತ್ರಗಳನ್ನರಿತವರೂ ಜನಪದ ತತ್ತ್ವಜ್ಞರೂ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೂ ಸಾಹಿತಿಗಳೂ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಚಾರ ಸಂಘ

ತರೂ ನಾನಾದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕು. ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತೋರುವ ಒಂದು ಅಲೋಚನೆ ಇತರ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಹೇಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕು.

“ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳ ಮುಂದಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾದುದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಣ್ಣ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ೨-೩ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಂದ ವಿಶದ ಪಡಿಸಬಹುದು:—(೧) ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು ಮೊದಲು ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕೆ? ಅಥವಾ ಹಿಂದಿ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕೆ? (೨) ಕನ್ನಡಿಗನು ತುಲಸಿದಾಸರ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ತೊರವೆಯ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಓದಿರಬೇಕೆ? ಬೇಡವೆ? (೩) ಕನ್ನಡಿಗನ ಜೀವಿನಲ್ಲಿರುವುದು ಒಂದು ಕಾಸಾದರೆ ಅವನು ಅದನ್ನು ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆ? ಅಥವಾ ಹಿಂದಿ ಕಿತಾಬಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆ? ಅವರ ಗಮನ ಹಿಂದಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕನ್ನಡದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬುದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮಾತು.

“ಉತ್ತಮ ಹಿಂದಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ, ಉತ್ತಮ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿಗೂ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಲ್ಲೊಬ್ಬರೋ ಇಲ್ಲೊಬ್ಬರೋ ಭಾಷಾ ಪಂಡಿತರು ಅಥವಾ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಕಲಿಯುವೆನೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಬೇಡವೆಂದವರಾರು? ಈಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅದಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಗಂಡಸೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹೆಂಗಸೂ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕೆಂಬುದಲ್ಲವೆ ಹಿಂದಿ ಪ್ರಚಾರಕರ ಇಷ್ಟ? ಆ ಇಷ್ಟ ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ವಾದ.

“ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸಿನವರು ಕನ್ನಡ ಇಂಗ್ಲಿಷುಗಳ ವ್ಯಾಕರಣ ನಿಘಂಟುಗಳ ಭಾರವನ್ನು ತಾಳಲು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಈಗಲೇ ತೋರಲಾರದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಇಂಗ್ಲಿಷುಗಳ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನವು ಬಹು ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಕೂಗು ಈಗಾಗಲೇ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳಬರುತ್ತಿದೆ. ಅವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಕರಣ ನಿಘಂಟು ಕಾವ್ಯಗಳ ಭಾರವನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿದರೆ ಅವರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಬುದ್ಧಿವಿಕಾಸಕ್ಕೂ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅವರ ಕನ್ನಡ ಪರಿಶ್ರಮಕ್ಕೂ ಕುಂದಕ ಬಂದೀತೆಂದು ಶಂಕೆಪಡುವುದು ನಿಷ್ಕಾರಣವೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳಲಾರರು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇದು ಬಾಲ್ಯವಿದ್ಯಾ

ಭ್ಯಾಸದ ಅನುಭವವುಳ್ಳವರು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.”

— ಡಿ. ವಿ. ಜಿ.

“ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಕನ್ನಡ ಜನರು ಪುನರುಜ್ಜೀವನದಿಂದ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಕನ್ನಡನಾಡು ಭಾಷಾಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾಗಿ ಒಕ್ಕುಟ್ಟಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಯಾವ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾದವನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಜನರ ಮುಖಂಡರೂ ಮೇಧಾವಿಗಳೂ ಎಷ್ಟೇ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲಿ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯವೂ, ಸರ್ವಜನವೂ ದೇಶಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಡತಕ್ಕದ್ದೇ? ಇಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಕಿತ್ತು ಅದರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಭೂಮಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ದಿಗ್ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಬರುವ ಬೇರೊಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೊಡತಕ್ಕದ್ದೇ? ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು.

“ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಕನ್ನಡವೇ ಗತಿ. ಅನ್ಯಥಾ ಶರಣು ನಾಸ್ತಿ. ಸಂಸ್ಕೃತವಲ್ಲ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ವಲ್ಲ, ಹಿಂದಿಯಲ್ಲ, ಕನ್ನಡ.

“ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಪಾಯ ತಟ್ಟದ ಹಾಗೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಭಗವಂತನು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು—ಧನಬಲವನ್ನು ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಬಲವನ್ನು ಎಡೆನ್ನೂ—ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವುದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

“ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ ಗತಿ ಉದ್ದೇಶ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಇವಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದಂತೆ, ಅಭಿರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ಬೇರೆ ಯಾವ ಭಾಷೆಯನ್ನಾದರೂ ಕಲಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆಗಳು ತಿಳಿದಷ್ಟೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಷ್ಟೂ ಅಷ್ಟು ಅನುಭವವೇ ಜ್ಞಾನವೇ.

“ಭಾಷೆಯನ್ನು ವುದು ನಿತ್ಯಗಟ್ಟಳೆಯ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಅದರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ ಒಂದು ಜನಾಂಗವನ್ನು ಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಾಧಕವಾಗುವುದು, ಅನಂದರಸವನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ತುಂಬುವುದು, ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಸೋಪಾನವಾಗುವುದು—ಕೇವಲ ವಿದ್ಯಾಪಾರಂಗತರನ್ನೇ ಜನಸಾಮಾನ್ಯವನ್ನು, ನಾಡಿನ ಗಂಡಸರು, ಹೆಂಗಸರು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು—ಈ ಕೆಲಸ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನೇ ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ ಕಲಿಯುವ ಪರಭಾಷೆಯಿಂದ ನೆರವೇರುವುದಿಲ್ಲ ಯಾವುದು ಸರಾಗವಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಒಲಿದು ಬಂದಿರುತ್ತ

ದೇವೋ, ಯಾವುದು ನಮ್ಮನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿಬಂದು ರಕ್ತಗತ ವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಇದು ಸಾಧ್ಯ. ಆ ಭಾಷೆ ದೇಶಭಾಷೆ.

“ಹಿಂದಿನವರು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ದೇಶಭಾಷೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಿಲ್ಲ, ಕಳೆಯಲಿಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರು; ಪುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸಿದರು. ಒನರೆಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಿರಿ, ಎನ್ನಲಿಲ್ಲ; ಮುಂದಾಳುಗಳು, ಮುಖಂಡರು, ಮೇಧಾವಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಕಲಿತರು.

“ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯವರ ಭಾಷೆಗಾಗಿ ತಾವು ದುಡಿಯಿರಿ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗಾಗಿ, ಕನ್ನಡ ಜನಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಹಿಡಿಯಿರಿ. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಈ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ, ಪ್ರಚೋದನ, ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯವನ್ನು ಹೊಗಳಿ—ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿ, ಕನ್ನಡವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರದೆಯಲ್ಲಿ ಮರಳಿ ಹುಟ್ಟುವಂತೆ, ಇರುವ ನಿಮ್ಮ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆರೆದು, ಕನ್ನಡದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಧನ್ಯರಾಗಿ. ಇದಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಫೈಯಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮೇಧಾವಿಗಳಿಗೂ ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಕವಾಗಬಿಡಿ.”

—ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಲಿಪಿಸಂಸ್ಕರಣ

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಮೇತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕ. ಸಾ. ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯೋತ್ಸವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಲಿಪಿಸಂಸ್ಕರಣ ಸಮ್ಮೇಲನವೊಂದು ಕೂಡಿತ್ತು. ಅದರ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರೊಬ್ಬರು ಬಿ. ಕ. ದ ಮೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಷತ್ತಿನವರು ಆ ವರದಿಯನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವರಂತೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮೇಲನದಲ್ಲಿಯ ಚರ್ಚೆಗಳೂ ಪಂಡಿತರ ವಿಚಾರಗಳೂ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾದರೆ ಈ ಗೊತ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳಕು ಬೀಳುವುದು. ಅದರೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಈ ನಿರ್ಣಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮೊದಲೆ ಹೇಳುವುದು ಅತ್ಯವಸರವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡದ ಲಿಪಿಯ ಸಂಸ್ಕರಣವು ಅದರ ಸುಲಭತೆಯನ್ನೂ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಎಂಬ ಮೂಲ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಿಷಯ. ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಾಗ ಕನ್ನಡದ ಲಿಪಿವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಬಿಡಿದಿಡಲಾಗದು.

ವರ್ಣಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ

೪ ನೆಯ ನಿರ್ಣಯದ (ಕ) ಉಪನಿರ್ಣಯವು—ಆಕ್ಷರದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಗಿದ್ದರೂ—ದೀರ್ಘಸ್ವರಗಳಿಗೆಲ್ಲ ‘ಃ’ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದುದು ಕನ್ನಡದ ಕ್ರಮವನ್ನನುಸರಿಸಿಯೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣೀಯವೆನ್ನಬಹುದು. ಈ ಮೇಲೆಗೆ ಐ=ಽ ಔ=ಌ ಆಗಬಹುದು. ಮುದ್ರಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಕ್ಷರದ ಮೊಳೆಗಳ ಗೂಡುಗಳು ಕೆಲವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಯಲೂ ಸುಲಭವೆ. (ಗ) ಉಪನಿರ್ಣಯವೂ ಈ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವುದು. (ಙ) ಉಪನಿರ್ಣಯವು ಮಾತ್ರ ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಿದೆ. ಆರ್ಯ ಲಿಪಿಯ ಅಥವಾ ಆರ್ಯಲಿಪಿಜನ್ಯವಾದ ಲಿಪಿಗಳ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ತೀರ ಭಿನ್ನವಾದ ದ್ರಾವಿಡ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವುದು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಿದೆ? ಈ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಭಾರತೀಯತೆಗೆಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿರುವರೆಂದು ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಒತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಇಡುವುದು ಕನ್ನಡದ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿ. ಬಹುಶಃ ಆ ಒತ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ಆಯಾ ಅರ್ಥಾಕ್ಷರಗಳ ಚಿಹ್ನೆಗಳೆ ಆಗಿರುವವು; ಬರವಣಿಗೆಯ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಥಾಕ್ಷರಗಳು ಮಾರ್ಪಡುತ್ತ ಈಗಿನ ಒತ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ಪುನಃ ಅವುಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿನಂತೆ ಅರ್ಥಾಕ್ಷರವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬರಹಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವೇ? ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಉಪಕಾರಿಯೇ? ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಹಜಗ್ರಾಹ್ಯವೇ? ಈ ಶಂಕೆಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವುದು ನಿರಾಶೆಯ ಉತ್ತರವೆ, ಎಂಬುದು ಮತ್ತೊಂದು ಆಕ್ಷೇಪ. ಮುದ್ರಿತ ಕನ್ನಡವು ಈಗಲೆ ಉಳಿದ ಲಿಪಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುವುದೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯದಿಂದ ಅದು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಗದವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದೆಂಬುದು, ಆ ನಿರ್ಣಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿಯ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದಲೆ ಕಾಣುವುದು (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ=ಪರತ್ಯಯಕೃಷ್ಣ). ಇದರಿಂದ ಒತ್ತುಗಳ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಮೊಳೆಗಳ ಮನೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಬಹುದು; ಅದರಿಂದ ಒಂದು ಒತ್ತಿಗಾಗಿ ಎರಡು ಮೂರು ಮೊಳೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದೀತು. ಅದುದರಿಂದ ಮುದ್ರಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದೊಂದು ಸುಧಾರಣೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದು. ಈಗಿನ ಒತ್ತುಗಳ ಮೊಳೆಗಳಲ್ಲಿ ದೃಢತೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಹುದು.

ಸಮ್ಮೇಲನಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರು ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು

ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಕೂಡಿದವರು ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಲೇಖನ ವ್ಯವಸಾಯಗಳೂ ಲಿಪಿಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೂ ಮುದ್ರಕರೂ ಆಯಾಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ವಿನೂರ್ತಿಸಿ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಪಂಡಿತಮಂಡಲಿಯ

ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಪ್ರಶ್ನೀಕವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಇಡಬೇಕಾಗಿರುವಾಗ ನಾನೇನು ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

—ಮೆಣ್ಣಂಜಿ ಮಲ್ಲಾ

ತಮ್ಮ
ಅಜ್ಜಮೆಟ್ಟಿನ
ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ

ಮಹಾತ್ಮಾ
ಗಾಂಧಿಯವರು.

ನಂದಿಬೆಟ್ಟವನ್ನೇರುವಾಗ
ಮಹಾದೇವಭಾಯಿಯವರು
ಕೂಡೆನಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

('ತಾಂನಾಡ'ನ ಕೈಯಿಂದ)

ವಚನಶಾಸ್ತ್ರ ರಹಸ್ಯ: ಲೇಖಕರು ರಂಗನಾಥ ರಾಮ ಚಂದ್ರ ದಿವಾಕರ, ಎನ್. ಎ., ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ. ಡಿ. ಎಮಿ. ಆಫ್ ಮ್ಯಾಂಟರ್ ಆಕಾರದ ೬೦೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೩ ರೂ. ಧಾರವಾಡದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಕಾರ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾದುದು.

ಇದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಗ್ರಂಥ. ಸತ್ಯಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮಹಾನುಭಾವರ ಜೀವನವು ಎಲ್ಲ ನೇಮಾಂತ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮನುಷ್ಯನ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಉನ್ನತಿಗೆ ಪರಮಪ್ರಚೋದಕವಾದುದು. ಅಂತಹ ದಿವ್ಯಪುರುಷರ ಆಚರಣೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದಲೇ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಮೇಯಗಳ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಂದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸತ್ಯದ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥದ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಎದೆಗವಚಿಕೊಂಡು ಅನಾಚಾರದ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಮುಣುಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಾಜವನ್ನು ಧರ್ಮದ ನಿಜಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿ ಉದ್ಧರಿಸುವ ವಿಧೂತಿಗಳು ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಅಚಾರಕ್ಕೂ ಸಂಗತಿ ತಪ್ಪಿಹೋದುದೇ, ಧರ್ಮದ ರಹಸ್ಯವು ಅಧುನಿಕ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಇನ್ನು ಅವತಾರಿಕ ಪುರುಷರು ಇಂತಹ ಕುಲದಲ್ಲಿಯೇ, ಇಂತಹ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟುವರೆಂಬ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆಯೂ ನಮ್ಮ ಈ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತ ಶಿರೋಮಣಿಗಳಾದ ಅನೇಕ ಶರಣರು ಹುಟ್ಟಿ ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಿಂದ ನಡೆಯುವ ಹಿಂಸೆ, ಉಚ್ಚ ವರ್ಣದವರೆಂಬ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಮಾಡುವ ದೀನ ದುರ್ಬಲರಾದ ಬಾಂಧವರ ಭಲ, ಶುಷ್ಕ ಜಪತಪೋನುಷ್ಠಾನ ನೊಡಲಾದವುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣೀಭೂತರಾದರು. ಅವರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಲೋಕವೇ ಅತ್ಯಂತ ಧನ್ಯವಾದವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಶರಣರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯವೂ ಅಲೌಕಿಕವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯವೆಂದರೆ ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಯ ದ್ವಾರದಿಂದ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಆಚರಣೆಯ ವಿಧಿನಿರ್ವೇಧಗಳ

ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರವು ಅನುಭಾವಿಗಳಿಗೆ ಎಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ದಿವ್ಯಸಂದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಧನ್ಯರಾದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇರುವದು. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಆಗಿಹೋದ ಅನುಭಾವಿಗಳೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅದ ಸತ್ಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಸ್ವರೂಪವು ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಈ ಅನುಭಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಸ್ವಭಾವದವರೆಂದು ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಅವರವರ ಮಾರ್ಗಗಳೂ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾದವುಗಳು. ಅವರಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾದ ನಂತರ ಅದನ್ನು ವ್ಯಾಪಕಾರಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಾಗ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವೇ ಸಂಪ್ರದಾಯವು. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಜನರೂ ಒಂದೇ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವದು ಇಷ್ಟವೂ ಸಾಧ್ಯವೂ ಆಲ್ಲದೆ ಹೋದರೂ ಆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನಿತ್ತ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕಂಡ ಆತ್ಮಜೋತಿಯ ಬೆಳಕು ನಮಗೂ ಎಂದಾದರೂ ಕಂಡಿತೆ ಎಂದು ಸಾಧಕರೆಲ್ಲರೂ ಹಂಬಲಿಸುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದದ್ದು. ಈ ಹಂಬಲವನ್ನು ವಾಚಕರಲ್ಲಿ, ಸಹೃದಯರಾದವರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವದು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯುವ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಶ್ರೀಬಸವೇಶ್ವರ ಮೊದಲಾದವರ ಸುಮಾರು ಐದು ಐದೂ ವರೆ ನೂರು ವಚನಗಳ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿರಶೈವಧರ್ಮದ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ವಚನಗಳನ್ನೇ ಬಹಳವಾಗಿ ಕೊಡದೆ, ಆ ಧರ್ಮದ ತತ್ವಜ್ಞಾನ, ನೀತಿಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಆರುಹುವ ವಚನಗಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಬಹುಜನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಸದ್ವೇತುವೇ ಕಾರಣ. ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಚನಶಾಸ್ತ್ರದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿವಿಧ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಂಥಗತವಾದ ತತ್ವಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಕಲ ಧರ್ಮಪಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವ ಒಂದು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸುಸಂಬಂಧವಾದ ರೀತಿಯಿಂದ

ಜನರ ಮುಂದೆ ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುವರು. ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಈ ಮಾತು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವದು. ೧ನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ (೧) ಪರಮಾತ್ಮನು ಅಥವಾ ಪರಾತ್ಪರ ಸತ್ಯವು (೨) ಸೃಷ್ಟಿ (೩) ಸೃಷ್ಟಿರಚನೆಯ ಕ್ರಮ (೪) ಪರಮಾತ್ಮನು ಎಲ್ಲಿರುವನು? (೫) ಮುಕ್ತಿಯೇ ಮಾನವಧ್ಯೇಯವು (೬) ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ (೭) ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಿಯ ನಿಲವು (೮) ಅಜ್ಞಾನ (೯) ಮುಕ್ತಿಯ ಬಯಕೆ (೧೦) ಸಾಧನಮಾರ್ಗ—ಸರ್ವಾರ್ಪಣ, ಜ್ಞಾನಯೋಗ, ಭಕ್ತಿಯೋಗ, ಕರ್ಮಯೋಗ, ಧ್ಯಾನಯೋಗ, ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿ (?) ಧ್ಯಾನಗಳ ಸಂಬಂಧ (೧೧) ಸಾಧಕನಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಗುಣಶೀಲಕರ್ಮಗಳು (೧೨) ವಿಧಿವಿಷಯಗಳು. (೧೩) ಪರಿಸ್ಥಲ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ವೀರಶೈವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ (೧೪) ಸಂಕೀರ್ಣ (೧೫) ಮುಕ್ತಾಯ,—ಇಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ೨ ನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ (೧) ಹೀರಿಕೆ (೨) ವಚನಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಆದರ ಮಹತ್ವವೂ (೩) ವಚನಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಾರಸರ್ವಸ್ವವು (೪) ಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ನಿಜಧರ್ಮದ ಸ್ವರೂಪವು (೫) ವಚನಕಾರರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾದವು (೬) ವಚನಕಾರರ ಸಾಧನಮಾರ್ಗವು (೭) ವಚನಕಾರರ ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಚಾರಗಳು (೮) ವಚನಕಾರರೂ ಆವರಲ್ಲಿ ಹಲವರ ವಿಶೇಷಗಳೂ (೯) ವಚನವಾಙ್ಮಯವು (೧೦) ಪರಿಸ್ಥಲ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ವೀರಶೈವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ (೧೧) ತುಲನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಕರಣವು (೧೨) ಉಪಸಂಹಾರ—ಹೀಗೆ ವಿಷಯಗಳಿರುವವು.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ವಚನಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬೆಳಕು ದೊರೆಯುವದೆಂಬದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ವಚನಶಾಸ್ತ್ರವು ಸಮುದ್ರದಂತಿದ್ದು ಈಗ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಉಪಲಬ್ಧವಾದ ಭಾಗವು, ಅತ್ಯಲ್ಪವಾದುದು. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಯಾವದಾದರೂ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ನೋಡುವದರಿಂದ ಎಂಥ ಮಹತ್ವವಾದ ಲಾಭವಿರುವದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಗ್ರಂಥವೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಲೇಖಕರು ಪಟ್ಟಿಪರಿಶ್ರಮವು ಅಸಾಧಾರಣವಾದುದು. ಇವರು ಅಭ್ಯಾಸಿಸಿದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪಟ್ಟಿಯೊಂದು ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಷ್ಟು ವಿವಿಧವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಪಣೆಗಾಗಿ ನೋಡಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತನುಗೆ ಪ್ರಕೃತವೆಂದು ತೋರುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಅವುಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಇಷ್ಟು ಸುಸಂಬಂಧವಾದ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವದು ಶ್ರೀ. ದಿವಾಕರರ ಸಾಹಸಕ್ಕೂ ವಿದ್ವತ್ತಿಗೂ ಬೊಟ್ಟು ಕಚ್ಚುವಂತಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ

ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಚನಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿದ ಮುದ್ರಿಸಿ ಅವುಗಳ ವಿನಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಸೌಕರ್ಯಗೊಂಡ ವಚನಗಳನ್ನು ಓದುವದೂ ನಾನಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸಿಸುವದೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಲೆಂದು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಹಾರೈಕೆಯಿಂದ ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಕರಣದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ದಿಗ್ವರ್ತಮಾಡಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ವಿವರಿಸಿರುವರು. ಅಪ್ರಸ್ತಾವನಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಕ್ರಮದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಗುಣವೆಂದರೆ ಯಾವ ಧರ್ಮವೂ ವರಿಗೂ ಯಾವ ಪಂಥವರಿಗೂ ಎಳೆಸಾಡದರೂ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಬುಗುಸ್ತೆಯಾಗುವಂಥ ಒಂದು ಶಬ್ದವೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವದಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮವಿಷಯಕವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದುವುದು ಮುಳ್ಳಿನ ನೊನೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಂತಿದೆ. ಜನರ ಕೊಡಲೆ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಕೊನೆಪಗೊಳ್ಳುವರು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತಲೆಯಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುಣಿದಾಡುವಂತಿದೆ. ಭೂಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಆಗಿರಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳ ಅನುಭಾವಿಗಳ ಅನುಭವದ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಮೂಲತಃ ಒಂದೇ ಇರುವನೆಂಬದನ್ನು ಲೇಖಕರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಆಧಾರಸಹಿತವಾಗಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತುಲನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಕರಣವು ಬಹಳ ಮನನೀಯವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ. ದಿವಾಕರರ ಬರೆಹದ ಸರಣಿಯಂತೂ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಯಥೋಚಿತವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬಗೆಗೊಳಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀಯಸ್ತು ದಿವಾಕರರಿಗೆ ಸಲ್ಲುವದು. ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಬೆಳೆಯುವದೆಂಬ ಧರ್ಮದಿಂದ ಬಿಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ವಚನಶಾಸ್ತ್ರದ ತಿರುಳು ವೀರಶೈವರಲ್ಲದವರಿಗೆ ತಿಳಿದವರು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವರು ಎನ್ನಬಹುದು. ಆದರೆ ಸುಲಭವಾದ ಉತ್ತರವಿವಿ: ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲದವನಿಗೆ ಎಂದೂ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ; ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೆನ್ನುವವನಿಗೆ, ಅವನಲ್ಲಿ ಸದಾಚಾರ ಸದ್ವೃತ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಪಾತ್ರತೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವೀರಶೈವನೆನಿಸಿಕೊಂಡವನಿಗೂ ತಿಳಿಯಲಾರದು; ದೂರದಿಂದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಅನುಭವದಿಂದಲೇ ಅವನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥವಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಾನ

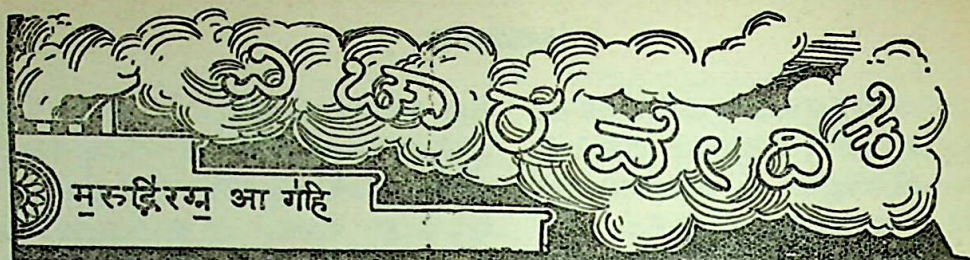
ಭೂತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಅವು ಗಣ್ಯವೆಂದು ತನ್ನ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಕಾರವು ಬಿದ್ದು ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಉಪದೇಶವು ಹೃದ್ಯತೆವಾಗುವದೆಂದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ವಿಷ್ಣು ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಭಾಷೆಯಿಂದಲೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಮೇಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸಮಾಧಾನಪಡುವವರು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಿ ಮೂಗುಮುರಿಯಬಹುದು. ತಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಮಾತುಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಹಲವರು ಇದನ್ನು ಮುಟ್ಟದಿರಬಹುದು. ನೈದಿಕಪರಂಪರೆಯವರು ಇಲ್ಲವೇ ಅನ್ಯಧರ್ಮ ಪಂಥದವರು ಈ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಬಹು ಕಾಲ ತೊಟ್ಟರೆ ಈಗಿದ್ದ ನಿತ್ಯಸ್ವಧಾರ್ಮಿಕ ಜೀವನವು ಇನ್ನೂ ಕೆಳಗಿನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವದು. ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಚಾರಶೀಲರಾದ ಜನರು (ರಾಮ ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸ, ವಿವೇಕಾನಂದ, ಅರವಿಂದ ಘೋಷ) ವೈಶ್ವತಾತ್ವಿಕತೆ ಮುಂತಾದ ಮತಗಳ ನಡುವೆ ಆತ್ಮಂತಿಕ ವಿರೋಧವಿರುವ ತೋರಿಕೆಯ ವಿರೋಧ ಮಾತ್ರ ಇರುವದೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುವರು. ಇವರು ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಬರುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಅವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅನಾದರ ಮಾಡುವದು ತಮಗೆ ಭೂಷಣವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಧಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸವು ದಿನೇ ದಿನೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಕಾಲಮಹಿಮೆಯೆಂದು ಕೈಮುಗಿದು ಕೂಡುವದು ತರವಲ್ಲ. ಸತ್ಯಧರ್ಮವು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಆಚೆ ಇರುವದು ಎಂಬ ಕೂಗು ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೇಳಬರುತ್ತಿರುವದು. ಇದರ ಮರ್ಮವೇ ಸಂಬದವನ್ನು ಮತಮತಾಂತರಗಳ ಜಗಳದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಎಲ್ಲರೂ ಯೋಚಿಸುವದು ಅಗತ್ಯವು. ಶ್ರೀ. ದಿವಾಕರರು ಸಮಸ್ತ ಯುಧರ್ಮದ ಪಕ್ಷದವರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ತೆಲೆವರು ತಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ನಿಜ ಧರ್ಮದ ಸ್ವರೂಪವು ಎಂಬ ಒಂದು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಾತೀತ ಧರ್ಮದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮನೋಹರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವರು. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಓದಬೇಕು. ಪುರಂದರಾದಿ ದಾಸರ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬರಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಮೇಯಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳದೆ ಅಖಿಲ ಮಾನವಜಾತಿಗೂ ಮಾನ್ಯವಾದಂಥ ಅನುಭವಪೂರ್ವಕವಾದ ಸದಾಚಾರ ಸದ್ಭಾವಗಳಿಗೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಅವು ಇಷ್ಟೊಂದು ಲೋಕಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವದೆಂದು ಶ್ರೀ. ದಿವಾಕರರ ಗ್ರಂಥ

ವನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಈ ಬಗೆಯ ವಿಶಾಲವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯೇ ಅನುಭಾವಶಾಸ್ತ್ರವು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವವರಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಯು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದು ಕನ್ನಡಿಗರಿಲ್ಲರನ್ನೂ ಚಿರಮಣಿಯಾಗಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಮಾಡಿರುವರು. ಅವರ ಈ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. —ತಟ್ಟಿ ಶಾಸುರಾಯ

೨೨ ಕರಣಾಗತಿ ರಹಸ್ಯ (ಹಿಂದಿ) : ಲೇಖಕ ಭಟ್ಟಿ ಮಧುರಾನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿ. ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೫೦. ವಿಭಿಷಣನು ತ್ರಿರಾಮಚಂದ್ರನಿಗೆ ಶರಣುಬಂದ ಪಾಲ್ವಿಕೆ ರಾಮಾಯಣದೊಳಗಿನ ಕಥಾಭಾಗವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪುರಾಣವು. ಮಹತ್ವದ ಮೂಲ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಒಂದು ತ್ರಿವರ್ಣ ಚಿತ್ರದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಧರ್ಮಜ್ಞನಾದ ವಿಭಿಷಣನು ಜೈಷ್ಠಭ್ರಾತನಾದ ರಾವಣನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾರಣ, ವಾನರರು ಅವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತ್ರಿರಾಮನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು, ಅದಕ್ಕೆ ತ್ರಿರಾಮನ ಉತ್ತರ, ವಿಭಿಷಣನನ್ನು ಕರೆತರುವದಕ್ಕೆ ಸುಗ್ರೀವನನ್ನು ಕಳಿಸುವದು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಹು ಸರಸವಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸವಿಸ್ತರವಾಗಿ ಲೇಖಕರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಲೆ ೧೧ ಆಣೆ.

೨೪ ಉಪನಿಷದೋಕ್ತಿ ಜೌದಹ ರತ್ನ (ಹಿಂದಿ) : ಲೇಖಕರು ಹನುಮಾನ್ ಪ್ರಸಾದ ಪೋತದಾರ. ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ ೯೬. ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಒಳ್ಳೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಬಹುಪರ್ಣ ಚಿತ್ರಗಳೊಂದಿಗೂ ಏಕವರ್ಣ ಚಿತ್ರವೊಂದೂ ಇವೆ. ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಲೆಯೂ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಒಡಮೂಡಿ ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಅಚ್ಚು-ಕಟ್ಟುಗಳು ಸೊಗಸಾಗಿವೆ. ಹಿಂದಿ ಬಾರದವರು ಶ್ರೀ. ದಿವಾಕರರು ಬರೆದ ಉಪನಿಷತ್ಪಥಾವಲಿ ಎಂಬ ಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಿದರೆ ಈ ಕಥೆಗಳು ಯಾವ ಬಗೆಯವು ಎಂಬುದರ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಲ್ಪನೆಯು ಬರುವದು. ಕೆಲವು ಕತೆಗಳ ಶೀರ್ಷಕಗಳೂ ಕಥೆಗಳ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಉದಾ: ಅಪದ್ಧರ್ಮ, ಗೋಸೇವೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಚ್ಯಾಸ, ತತ್ತ್ವಮುನಿ, ಒಂದುನೂರ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತದ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಬೆಲೆ ೬ ಆಣೆ. ಇವೆರಡರ ಪ್ರಕಾರಕರು ಗೀತಾ ಪ್ರೆಸ್, ಗೋರಖಪುರ. —ತಟ್ಟಿ ಶಾಸುರಾಯ

ಅಬಿಸೀನಿಯದಲ್ಲಿ ಮುಸೋಲಿನಿಯ ರಾಜನೀತಿ

ಹಬಸಿಗಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಸೋತು ಮಾತ್ರಭೂಮಿಯಿಂದ ಕಾಲ್ತೆಗೆದ ಬಳಿಕ ಇಟಲಿಯ ಸೈನಿಕರ ಕಡಿವಾಣವು ಕಡಿದಂತಾಯಿತು. ರಾಜಧಾನಿ ಅಡಿಸ ಅಬಾಬಾವು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಅದರ ಹಿಂದೆಯೇ ಹರಾರ ನಗರದ ಗತಿಯೂ ಹಾಗಾಯಿತು. ಅಬಿಸೀನಿಯನ್ನರು ಕಾಡು ಜನರೂ ಕ್ರೂರರೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ದುಷ್ಟಾತ್ಮಗಳು ಧನದಾಶೆಯಿಂದ ಅವರೇ ಮಾಡಿದನೆಂದು ಸಕ್ಕದ್ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಸಂಶಯಬಂದಿತು. ಅದರೇ ಅದು ಇಟಾಲಿಯನ್ನರ ದುಷ್ಟ ಕಾರಸ್ಥಾನವೆಂದು ಇತ್ತೀಚೆಯ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶ ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಟಾಲಿಯನ್ ಸೈನ್ಯದವರು ಗಾಲಾ ಎಂಬ ಅಲ್ಲಿಯ ದೊಂಬೆಗಾರರನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದರು. ಡೇಸಿಯಲ್ಲಿ ಇಟಾಲಿಯನ್ನರು ಹೊಗುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಲ್ಲಿಯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಆ ದೊಂಬೆಗಾರರೇ ಅಡಿಸ ಅಬಾಬಾವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಸುಲಿಯುವರೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಬ್ರಿಟಿಶರ ಎಣಿಕೆಯಿತ್ತು; ಅದು ನಿಜವೂ ಆಯಿತು. ದೊಂಬೆಯಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸಂತ್ರಸ್ತರಾಗಿ ಪರಸತ್ತೆಯನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇಟಾಲಿಯನ್ನರ ಮನೋಜ್ಞೆಯಿರಬೇಕು.

ಅಬಿಸೀನಿಯವು ಕೈವಶವಾದ ಕೂಡಲೆ ಮುಸೋಲಿನಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷರ ರಾಜನೀತಿಯ ಮಾದರಿಯೆಂದೆನಿಸಿದಂತೆ ಶೋರುತ್ತದೆ. ಅವನ ಪ್ರಕಟನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಇಟಲಿಯ ಅರಸಾದ ವಿಕ್ಟರ ಇಮ್ಯಾನುವೆಲ್ಲನು ಅಬಿಸೀನಿಯದ ಸಾರ್ವಭೌಮನಾದನು; ಸೇನಾಧೀಶ ಬಾಡೋಗ್ನಿಯೂ ವಾಯಿಸರಾಯನಾದನು; ಅವನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇರಿಟ್ರಿಯಾ-ಶ್ಯಾವುಲ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗಿಬ್ಬರು ಗವ್ವರ್ನರಾದರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಅಬಿಸೀನಿಯನ್ನರನ್ನು ಬೆಲ್ಲದಚ್ಚಿನಂತಹ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಮೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದೂ ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಅನುಕರಣವೇ ಸರಿ. ಕಳೆದ ಏಳು ತಿಂಗಳ ಸಮರದಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಧನವನ್ನೂ ಸಾವಿರ ಗಟ್ಟಲೆ ವೀರರನ್ನೂ ಇಟಲಿಯು ಬಲಿಗೊಟ್ಟಿತು. ಅಬಿಸೀನಿಯವನ್ನು ಗೆದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಇಟಾಲಿಯನ್ನರ ವಸಾಹತು ಮಾಡು

ವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಖನಿಜಸಂಪತ್ತನ್ನು ಆರೋಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಕಚ್ಚಾಮಾಲಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ತಮ್ಮ ಕಾರಖಾನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಈ ಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನವೆಂದು ಹಲವು ಬಾರಿ ಮುಸೋಲಿನಿಯ ತಮ್ಮ ತರುಣರಿಗೆ ಆಶ್ವಾಸನವಿತ್ತು. ಬಾಡೋಗ್ನಿಯ ನಾದರೋ ಅಡಿಸ ಅಬಾಬಾವನ್ನು ಸೇರುತ್ತಲೇ ಪ್ರಜೆಗಳ ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿದನು: “ಅಬಿಸೀನಿಯನ್ನರು ಉತ್ಕರ್ಷ ಹೊಂದಬೇಕು; ಅವರಿಗೆ ಸುಖಶಾಂತಿ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಬೇಕು. ರಾಮರಾಜ್ಯವಾಗಬೇಕು—ಎಂಬ ಸಹೃದಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ!”

ಕರಿಯಂಗಿಯವರ ಸರಬರಾಯಿ

ಅಬಿಸೀನಿಯದಲ್ಲಿರುವ ಇಟಲಿ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಸೋಲಿನಿ ಅಣಿಗೊಳಿಸಿದ ಕರಿಯಂಗಿಯವರ ಪಥಕದಲ್ಲಿ ೧೧ ಲಕ್ಷ ಬಿಳಿ ಪೇದೆಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ತಿರುಗಿ ಇಟಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಚಿರವಾಸದ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮುಸೋಲಿನಿಯ ಆಲೋಚನೆಯಂತೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ೩೦ ಸಾವಿರ ಜನರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪೋಲೀಸಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗುವುದು. ಉಳಿದವರನ್ನು ಒಕ್ಕಲುತನ, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ಕಂಪೌಟ ಇ.ಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಘೋರ ಕೃನುಸಾರವಾಗಿ ಒಗಡನ್ನಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಆಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವುದು, ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಅಗಿಸುವುದು, ಹತ್ತಿರವು ಬೆಳೆಸುವುದು—ಎಂದು ವಿಚಾರ. ಇದಕ್ಕೆ ಆನಂದ್ಯಕವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಸಂಚಾಮನೆಲ್ಲ ಅತ್ತ ಕಳುಹಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಅಪಧವ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಬಂಡವಾಳವನ್ನೂ ಇಟಲಿಯು ಕೂಡಿಸಿದೆ. ಈ ಪೇದೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರತಿಯೆಂದರೆ, ಪಥಕದ ನಿರ್ಬಂಧದ ಮೇರೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅವಿವಾಹಿತರಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರ ಮದುವೆ ಹೇಗಾದಿತ್ತೆಂಬುದು ಈ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಮುಸೋಲಿನಿಯು ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಇಟಲಿಯಿಂದ ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅಬಿಸೀನಿಯಕ್ಕೆ ರವಾನಿಸುವನೆಂದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮುಸೋಲಿನಿಯ ವಿವಿಧ ಧಿಗಳು ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂತಲೇ ಕಾಯಿದೆಯ ಸ್ವರೂಪ

ವನ್ನಿತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪೇದೆಗಳಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನೊದಗಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವೆಂಬುದೇನೂ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ನಿಶ್ಚಯವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನರಿಸುವ ಈ ಜನರು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಆತಕ್ಕನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಅವರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರ ವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಗುಲಾಮರನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಇದರಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ.

ಸಮರ ಸಿದ್ಧತೆಯು ಲೆಕ್ಕಿಸಲಸಾಧ್ಯ

ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಿದ್ಧತೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣಿಂದಿಟ್ಟು ಕೊಂಡ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವುಗಳ ಬಲಾಬಲಗಳ ನೆಲೆಯೇನೂ ಸಿಕ್ಕುವಂತಿಲ್ಲ. ಮಹಾಯುದ್ಧದ ರಣದುಂದುಭಿ ಮೊಳಗಿತೆಂದರೆ ಯಾವ ಯಾವ ದೇಶದ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಯೋಧರು ರಣರಂಗಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗುವರೆಂಬುದು ಅತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜರ್ಮನಿಯು ಬಗೆಬಗೆಯಿಂದ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು. ಕೆಲವು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಿತ ಸೈನಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೀಗಿದೆ:

ವಿವರ	ಸಿದ್ಧತೆ	ಶಿಕ್ಷಿತಯೋಧರು
ಉಗ್ಗಂಡ್	 ೧,೦೦೦	೨,೦೦,೦೦೦ ೨,೪೪,೨೬೮
ಜರ್ಮನಿ	 ೧,೫೦೦	೪,೫೬,೫೬೮ ೫೮,೮೫,೦೦೦
ಫ್ರಾನ್ಸ್	 ೨,೫೦೦	೫,೮೪,೫೦೦ ೬೫,೮೪,೫೦೦
ರಷ್ಯ	 ೫,೦೦೦	೧೦,೦೦,೦೦೦ ೧೫,೫೦,೦೦,೦೦೦

ಸೇನಾಬಲದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಷ್ಯಾವಿಂದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಚಂಡವಾಗಿರುವುದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನು ದುರ್ಬಲವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಮಂತರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಆತ್ಮಂಶ ಬೆಂಬಲವಿರುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಹೊತ್ತು ಬಂದರೆ ಎಂತಹ ಶೌರ್ಯವನ್ನು ಮೆರೆಯುವರೆಂಬುದು ಕಳೆದ ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಇಂದಿನ ಯುದ್ಧಗಳು ಸೈನ್ಯ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವೊಂದನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿಲ್ಲ; ಇವುಗಳ ನೂರ್ಮಡಿ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ರಾಕ್ಷಸೀ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಕಾಪ್ತಿಯ ಸನ್ಮಾನವೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವುದು. ಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವನ್ನೆಸಗುವ ಕಬ್ಬಿಣದ ಗೊಂಬೆಗಳು, ಸಂಜನ ಹೊಗೆ, ಮೃತ್ಯುರೂಪಿಯಾದ ಕರಿ ಬೆಳಕು, ಮುಳುಗಡೆ ಹಡಗುಗಳು.... ಇಂತಹ ಸಾವಿರಾರು ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಮುಂದಿನ ಕಾಲಗಳಾಗತಕ್ಕವು. ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿರುವರು. ಹೀಗಿರಲು ಜಯಾಪಜಯಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸುವುದಿಂತು? ಇವುಗಳ ಪರ్యವಸಾನವೆಂತಹದು?

ಅರಬರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಾಧನೆ

ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಿಂದ ಪಾಲೆಸ್ಟಾಯಿನಿನಲ್ಲಿ ಜ್ಯೂ-ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಲಹವು ಈಗ ಅತಿರೇಕಕ್ಕೆಬ್ಬಿದೆ. ಅರಬರು ಜ್ಯೂಗಳ ಹೊಲಗಳನ್ನು ಸುಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್, ಟೆಲಿಫೋನುಗಳ ತಂತಿಗಳನ್ನು ಹರಿದು ವಾರ್ತಾವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಪುಂಡನ್ನಡೆಗಳೆಂಬ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಸರಕಾರವು ಶಸ್ತ್ರಪಾಣಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರಕಾರವು ಸರ್ವಸಹಜವಾದ ನೀತಿಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಪುಂಡಿನ ಮೂಲವನ್ನೇ ಕಡಿಯದೆ ಚಿರಶಾಂತಿ ಉಂಟಾದೀತೆ? ಅಲ್ಲಿಯ ಅರಬ-ಜ್ಯೂಗಳ ದ್ವೇಷವು ರಕ್ತಗತವಾದುದಿದೆ. ಜ್ಯೂಗಳು ಧನಿಕರು; ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ವರ್ಚಸ್ಸು ಬಹಳ; ಪಾಲೆಸ್ಟಾಯಿನಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ವಾಸ್ತವ್ಯಕ್ಕೂ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೂ ಭೂಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿಯೂ ಬ್ರಿಟಿಶರಿಂದ ಏಕೀಕರಣವಾಗುವುದು ದೊರೆತಿದೆ. ಹಿಟ್ಟರನಿಂದ ಅಟ್ಟಲಟ್ಟಲೂ ಜೂಗಳೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನುಗ್ಗಿದರು. ಜ್ಯೂಗಳ ಈ ಸರ್ವವಿಧವಾದ ಆಕ್ರಮಣವು ಅರಬರಿಗೆ ದುಸ್ಸಹವಾಗಿರುವುದಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ತಮ್ಮ ಜೀವಿತದ ಮೇಲಿನ ಸಂಕಟವೆಂದೇ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಅವರು ಕೈಯೆತ್ತಬೇಕಾಯಿತು. ೧೯೨೯ರಲ್ಲಿ ದಂಗೆಯಾಗಿ ಅದರ ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯು ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ನಮಗೆ ಶಾಸನಬದ್ಧ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿ ಬೇಕೆಂದೂ ಜ್ಯೂಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಪ್ರತಿಬಂಧವಿರಬೇಕೆಂದೂ ಅರಬರು ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಸಮಿತಿಯವರಾದರೂ ಜ್ಯೂಜನಪ್ರವೇಶಸಂಬಂಧವಾದ ತಮ್ಮ ಧೋರಣವನ್ನು ಸರಕಾರವು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಸರಕಾರವು ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಲಕ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲ. ಜ್ಯೂಗಳ ಧನವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೊದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಅರಬರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾದರಾಗಲೆಂದು ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಸರಕಾರದ ಹೃದಯವು ಇರಬಹುದು. ಅಂತೂ ಜ್ಯೂಗಳ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ ಅರಬರು ಆರ್ಥಿಕ ಅಭೋಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಭೂಮಿಗಳೆಷ್ಟೋ ಜ್ಯೂಗಳ ವಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿವೆ. ಇದನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಸರಕಾರವು ಕೃತಕೃತ್ಯವಾಗುವುದು ಕಣೆ.

ಅನೈಕೃತ್ಯವು ಬೆಳೆಯದಿರಲಿ

ಸಮಾಜವಾದದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳುಂಟಾದುದೂ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರಲಾ

ಲರಿಂದ ಆ ಚಳವಳಕ್ಕೆ ಕಳೆಗಟ್ಟಿ ಆದರ ಪ್ರಸಾರವು ಭರಕ್ಕೆ ಬಂದುದೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನೊಳಗಿನ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಪರರಾದ ಅನುಭವಶಾಲಿಗಳಾದ ಹಿರಿಯರ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿರುವುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ಇದನ್ನನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಮಾಜಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ರಾಜೀಂದ್ರಬಾಬುಗಳು ಚಪ್ರಾದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಂದರು:

“ರಾಷ್ಟ್ರದ ಈ ಕ್ಷಣದ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಏನಾದರಿದ್ದರೆ ಐಕ್ಯವು. ಈಗ ನಾವು ಒಡೆದುಹೋದರೆ ಬೇಗನೇ ದೊರಕಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವ ಧೈಯವೇ ನಮಗೆ ಮರೆತುಹೋಗುವುದು. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೂ ಅಡಚಣೆಗಳೂ ಅನೇಕವಾಗಿ ನಿಂತಿವೆ. ಹಿಂದು-ಮುಸಲ್ಮಾನರನ್ನು ಕೂಡಿಸಲಾರದೆ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ; ಪ್ರಾಂತಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತರವಿದೆ; ಒಂದೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪಂಗಡಗಳಾಗಿವೆ; ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥವು ತುಂಬಿದ್ದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿನ್ನೂ ನಮಗೆ ಸಾಧಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡುವುದು ಇಷ್ಟವಲ್ಲ. ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ತಮ್ಮ ಧೈಯವನ್ನೂ ಮಾರ್ಗವನ್ನೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ದ್ವೈತಭಾವವು ಬೆಳೆದಿತ್ತೆಂದು ಎನಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಾನಾ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ—ನಾನಾ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ—ನಾನಾ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಬೀಜವಾವುದೆಂಬುದನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸಿ ಅದನ್ನೇ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಸುವುದು ಈಗ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಯಾರೂ ತಮ್ಮ ತತ್ವನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಪರಾಜ್ಞುಬರಾಗಬೇಕೆಂದು ಮಾತ್ರ ಇದರರ್ಥವಲ್ಲ.

“ಒಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯ ದೀನ-ಸಂತ್ರಸ್ತರು ಬೇರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯ ದೀನ-ಸಂತ್ರಸ್ತರೊಡನೆ ಒಂದಾಗಿ ಉಭಯ ಸಾಧಾರಣ ಶತ್ರುಗಳಾದ ಬಂಡುವಾಳಗಾರರನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಹೊತ್ತು ಬರಲಾರದೆಂದಲ್ಲ. ಅದೂ ಬಂದೀತು; ಅದರದು ಬಹುದೂರವಿದೆ. ನಾವು ಒಂದು ವೇಳೆ ಅರ್ಥಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸಮಾಜ ಸತ್ತವಾದ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಸರ್ವಭೇದಗಳು, ಜಾತಿದ್ವೇಷಗಳು, ಪ್ರಾಂತಿಕ ಮತ್ಸರಗಳು ಹೋಗುವವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ವ್ಯವಹಾರ್ಯವಾದೀತೆ? ಬಹುದೂರದ ಭವಿಷ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದು ಶಕ್ಯವಾದರೂ ಅದೀತು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥಾಪನವಾಗಬೇಕು.

ಭಾರತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧಿವೇಶನ

‘ಏಕಭಾಷೆ-ಏಕಲಿಪಿಗಳಿಂದ ಭಾರತದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಐಕ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ಪರಮೋಚ್ಛೇತನು ಧೈಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ದುರ್ಗಮವಾಗಿರುವುದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ನಾಗಪುರದಲ್ಲಿ ಎಪ್ರಿಲ್ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮ. ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಈ ಅಧಿವೇಶನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳೂ ನಿರ್ಣಯಗಳೂ ನಿರ್ದರ್ಶಕಗಳಾಗಿವೆ. ಹಿಂದಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷಾಸ್ಥಾನದಿಂದ ಪದಚ್ಯುತವಾಗಬೇಕು, ಇಲ್ಲಿನ ಸ್ಪಷ್ಟರೂಪವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಬೇಕು—ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ.

“ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯವು ಹಿಂದಿ-ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದು” ಎಂಬುದು ವಿಷಯನಿಯಮವು. ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ನಿರ್ಣಯ. ‘ಹಿಂದಿ-ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ’ ಎಂಬ ವಿಚಿತ್ರ ಶಬ್ದಯೋಜನೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೇಳುವುದರಿಂದಲೇ ಚರ್ಚೆಗೆ ಆರಂಭ. ಸಂಸ್ಕೃತಪ್ರಾಂತದ ಹಿಂದಿ ಹಿಂದುಗಳದು, ಫಾರಸಿಪ್ರಚಾರ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರದು. ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಹಿಂದಿ ಬೇಕು—ಆದರೆ ಅದು ಫಾರಸಿಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಗಬಾರದು. ಅದುವೇ ಆದರೆ ಈ ಶಬ್ದವನ್ನು ಯೋಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಷತ್ತಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಆ ದೃಷ್ಟಿಕ್ಷೇಪವೂ ಣಾಮವೂ ಇದರ ಮೂಲವೆಂದು ಒಡೆದುಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಮ. ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ಬಂದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ‘ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯವು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಾದರೆ ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ಸಹಕರಿಸುವುದು ಅಶಕ್ಯವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಮೂರೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳೇ ಹೆಸರು ಗ್ರಾಹ್ಯವಲ್ಲ!—ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಆನರ ವಿರೋಧ. ಮುಸಲ್ಮಾನ ಬಂಧುಗಳು ಸ್ವತ್ವರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಜಾಣರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ! ಹಿಂದುಗಳು ಈಗಲೂ ತಮ್ಮ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ತೋರದಿರಲಿಲ್ಲ: ‘ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ’ ಎಂದಿಷ್ಟೇ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೂ ದೇವನಾಗೇರಿ ರಿಸಿಸು ಬಹುಜ್ಞಾತವಿರುವುದರಿಂದ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕು—ಒಲ್ಲೆಂದರೆ ನಾವು ಉರ್ದು ಲಿಪಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೇವೆ ಎಂದೊಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೂ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ‘ಹಿಂದಿ ಎಂದರೆ-ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ’ ಎಂಬ ಶಬ್ದಪ್ರಯೋಗವು ಅಂಗೀಕೃತವಾಯಿತು. ಬಳಿಕ ಗೊತ್ತಿ

ಸೃಷ್ಟಿ 'ಸಂಸ್ಕೃತಪ್ರಾಬಲ್ಯವಿದೆ' ಎಂದು ಮುಸಲ್ಮಾನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮೂವರು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರು. ಮಹಾದೇವ ಛಾಯೆಯವರು ಹೌದೊಂದರು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಹೊಡೆದಟ್ಟಿ ಫಾರಸಿ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಡೆಯಿತು. ಈ ದಾಳಿಯಲ್ಲಿ 'ವಿಕಾಸ' ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ 'ತರಕ್ಕೀ' ಎಂಬ ಫಾರಸಿ ಶಬ್ದವು ಬಂದುದರಿಂದ, ಭಾಷೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯತೆಯಾಗಲಿ ಸರ್ವಸುಲಭತೆಯಾಗಲಿ ಏನು ಸಾಧಿಸಿದಂತಾಯಿತು?

ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯೂ

'ಏಕಭಾಷೆ-ಏಕಲಿಪಿ' ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ವ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಸರ್ವರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತಹ ಶಬ್ದಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಈ ಪರಿಷತ್ತು ತಯಾರುಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆವು ಯಾವ ಭಾಷೆಯವೇ ಇರಲಿ. 'ಕಾರಭಾರೀ ಕಮೀಟಿ ಮುಕ್ತರ ಕೀ ಜಾಯ' ಎಂಬುದು ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷು, ಫಾರಸಿ ಶಬ್ದಗಳ ಮಾಲೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಭಾಷೆ ದಾಷ್ಟಿ ಕಾತ್ಯ ದ್ರಾವಿಡ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗುವುದು ಎಂದಿನ ಮಾತೇ! ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಭಾಷೆ ಆರ್ಯಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಜಯಿಸಿತು? "ಮೊದಲು ಉರ್ದು ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪೇಟೆಯ ಮಾತಾಗಿದ್ದಂತೆ, ಅಖಿಲ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರೋಪಯೋಗಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವಿದೆನ್ನು ಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿಯ ಶಬ್ದಗಳ ಉಪಯೋಗವು ಮರ್ಯಾದಿತವಿರುವುದು. ಶ್ರೇಷ್ಠ ದರ್ಜೆಯ ವಿಚಾರಾತ್ಮಕ ಅಥವಾ ಲಲಿತ ವಾಚ್ಯಯಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಕೋಪಯೋಗಿ ಶಬ್ದಗಳು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯನ್ನು ಅದು ಆಶ್ರಯಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಉತ್ತರಭಾಷೆಗಳೆಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತೋತ್ಪನ್ನಗಳು; ದ್ರಾವಿಡಭಾಷೆಗಳು ಹಾಗಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತವು ಸುಪರಿಚಿತವು. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಭಾಷ್ಯವಾಚ್ಯವನ್ನು ಉತ್ಕರ್ಷಗೊಳಿಸಿದವರು ದ್ರಾವಿಡರು. ಆದುದರಿಂದ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಶಬ್ದಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಸಾಲದಿದ್ದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯರು ಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲರು. ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಸರಿಸಿ ಫಾರಸಿಯನ್ನು ಬರಿಸುವುದು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಷ್ಟವಲ್ಲ" ಎಂಬ ಪ್ರೊ. ಶಂಕರ ದಾಮೋದರ ಪೆಂಡಸೇ, ಎಂ. ಎ., ಎಂ.ಒ. ಎಲ್. ರವರ ವಿಚಾರಸರಣಿಯಲ್ಲಿ (ಕೇಸರೀ ೨೯ ಮೇ) ದೋಷವೇನೂ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ.

ಪರಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿಗರ ಸಂಚು

ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ಈ ವರ್ಷವೂ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೃಹನ್ನಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮ್ಮೇಲನವು ಕೂಡಿದ್ದಿತು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ. ಗಂ. ನೀ. ಗೋಖಲೆಯವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಬೀಜಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

" ಪರಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯ ಮರಾಠಿಗರು ತಮ್ಮ ಸ್ವತ್ವ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚಿರದೆ ಉಚಿತಸ್ಪರ್ಧೆಯಿರಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೆಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಮರಾಠಿಗರು ಸ್ಥಾನಿಕ ಜನರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೇರಿ ತಮ್ಮ ಕರ್ತೃತ್ವವನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗದು. ಇದರಿಂದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಗೌರವವು ಹೆಚ್ಚುವುದಲ್ಲದೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆ ಜನರ ಅದರವು ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಪರಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆಲಸಿಯೇ ಇರುವವರಿಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವದ ವೃಥಾಭಿಮಾನವೇಕೆಂದು ಕೆಲವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬಾಧ್ಯತೆಯ ಅರಿವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ತಪ್ಪು. ವಿಶ್ವಬಂಧುತ್ವದ ಮಾತು ಎಷ್ಟು ಉಪಯುಕ್ತವಿದ್ದರೂ ಮನುಷ್ಯನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಾಗಲಿ ಪ್ರಾಂತಿಕತ್ವವಾಗಲಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು, ದೋಷಗಳನ್ನು ನೀಗಿ ನಮ್ಮ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಜನತೆಯ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತರಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರ ಬಗ್ಗೆ ಇತರ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅದರಯುಕ್ತ ಭಯವೆನಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಂತಿಕಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯ ಉರಿದಾಟದಲ್ಲಿ ಈ ಭೀತಿಯು ದ್ವೇಷವಾಗಿ ರೂಪಾಂತರ ಹೊಂದುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಬೃಹನ್ನಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರು ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಾವು ನೆಲಸಿರುವ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬರದೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಿರರಾಗಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೃಹನ್ನಹಾರಾಷ್ಟ್ರವು ಕ್ಷಯಿಸುತ್ತ ಕ್ಷಯಿಸುತ್ತ ಆ ಹೆಸರೇ ಲುಪ್ತವಾದೀತು. ಅಲ್ಲದೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರು ಬೃಹನ್ನಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತಳೆಯಬೇಕು. ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಬಯಲಿಗೆ ತರಬೇಕು; ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ಯವಿದ್ದ ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು; ಅವರ ಸಾಹಸವನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು. "

ತಮಿಳರ ಕುಟಿಲ ನೀತಿ

ಮದ್ರಾಸಿನ ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯ ಆಯಕೆಯಲ್ಲಿ ತಮಿಳು, ಆಂಧ್ರ, ಕೇರಳ, ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಸಹ ಕರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಮಿಳುನಾಡಿನವರು ಆಂಧ್ರ, ಕೇರಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆಲೋಚನೆಗಾಗಿ ಆಮಂತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯವರನ್ನೂ ಆಮಂತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಗತಿಯೇನೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ನೀತಿಯ ಬಗೆಗೆ “ರಾಷ್ಟ್ರಬಂಧು” ಪತ್ರಿಕೆ ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತಿದೆ:

“ಬಳ್ಳಾರಿ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗೆ ಸಮಾವಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಯೆಂದು ತಮಿಳರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ? ಅದುದರಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಿಗೆ ಅಹ್ವಾನವು ಬಾರದಿದ್ದದೇ? ಮದ್ರಾಸಿನ ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಾಂತಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ ದಿಂದ ಆಯೋಗ್ಯರ ನೇಮಕವಾದರೆ, ಮುಂದೆ ಕೆಡುಕಾದೀ ತೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ರಾ. ಪಕ್ಷೀ ಯರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡರೆ, ಸರಕಾರದ ಭೇದೋಪಾಯದ ಧೋರಣವನ್ನೇ ಇವರೂ ಪುರಸ್ಕರಿಸು ವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುವುದು. ಆಂಧ್ರರು ತಮಿಳರಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯಾತನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವರೆಂಬುದನ್ನು ಬಲ್ಲೆವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆಂಧ್ರರಿಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿಯನ್ನು ಬಲಿಕೊಟ್ಟು ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸುವ ಆಲೋಚನೆಯೇ? ಕ. ಪ್ರಾಂ. ರಾಷ್ಟ್ರಸಭೆಯ ವರು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯವಿದು.”

ಮೈಸೂರಿನ ಸಂಪದಭಿವೃದ್ಧಿ

ಮೈಸೂರು ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಯ ಆಯವ್ಯವ ಅಧಿ ನೇಶನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ದಿವಾನ್ ಸರ್ ಮಿರ್ಜಾ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್‌ರವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವ ಲೋಕಿಸಿ ಅದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ತಂದು ಕೊಟ್ಟರು. ಇದರಿಂದ ಮಾದರಿಯ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನವು ಹೇಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗು ವುದು. ಜಗತ್ತಿನ ಆರ್ಥಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಭೀಷಣ ವಾಗಿದ್ದರೂ ತಾವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಆಶಾವಾದಿಗಳಾಗಿರುವೆಂಬ ದಿವಾನರ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಅವರ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿಯ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ:

“೧೯೨೬-೨೭ನೆಯ ವರುಷ ೩೩೮ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಹುಟ್ಟು

ವಳಿಯಿತ್ತು. ಮುಂದಿನ (೧೯೩೬-೩೭) ವರ್ಷ ೩೭೮ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಆಗುವುದೆಂದು ಲೆಕ್ಕಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಎಂದೆಂದಿಗೂ ವರ್ಷ ಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದು. ಸಾಲವು ೨೭೨ ಲಕ್ಷದಿಂದ ೭೧೦ ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಅದರ ಬಡ್ಡಿಯು ೧೯ ಲಕ್ಷ ದಿಂದ ೩೭ ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಈ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಏರಿರುವುದು. ಹುಟ್ಟುವಳಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಹೊಸ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹೇರಲು ಉತ್ಪನ್ನದ ಮುಖ್ಯ ಬಾಬುಗಳಾದ ಕಂದಾಯ-ಕರಗ-ಆಯ ಕಡಿನೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಾ ರವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ೧,೧೫,೮೦೦ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೇ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಷ್ಟು ಹೊಸ ಜಮೀನುಗಳು ನಿರಾವರಿಗೆ ಬರಬಹುದು. ರೇಲ್ವೇ ಮಾರ್ಗಸಂಪಂ ವಾದ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಿದುದರ ಫಲವಾಗಿ ಅತಿಮುಖ್ಯ ವಾದ ಬೆಂಗಳೂರು-ಹರಿಹರ ರೇಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗವು ಸಮ್ಯ ವಶಕ್ಕೆ ಬರಲಿದೆ. ೩೦,೭೨೦ ಅಶ್ವತಕ್ರಿಯ ವಿದ್ಯುತ್ವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಯಂತ್ರಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಗಿರಾಕಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಡ ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು, ತಪ್ಪಂಬಂಧವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮ ಸುವುದು ಇವುಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸವುಂಟಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ ಹಿತಕರವಾದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ.”

ಸಾಲವೂ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನೂ ಅಲ್ಲವೂ ಬಹುಂಶದಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕೆ-ನಿರಾವರಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದರೂ ಶಿಕ್ಷಿತ ತರುಣರ ನಿರುದ್ಯೋಗವು ತಗ್ಗಿ ವೆಂಬುದನ್ನೂ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಿರಿಕಿ ಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಅವರ ನಿರುದ್ಯೋಗವೆಂಬುದನ್ನೂ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವೈಶ್ಯಾಪ್ಯವು ದೊರೆಯ ವೆಂಬುದನ್ನೂ ವಿಶ್ವಕರ್ನಾಟಕವು ಮೈಸೂರು ಪ್ರಭುತ್ವದವ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟುದು ಅನುಮೋದನೆಯವೇ ಆಗಿದೆ.

ಧರ್ಮಾಂತರದ ಕಾರಣ ಮೊಮಂಸೆ

ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಪ್ಪುಶ್ಯರ ಪರಿಸತ್ತು ದಾ ರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಡಾ. ಅಂಬೇಡಕರರು ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಾಂತರದ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಅಂತಃಕರಣವನ್ನು ಕಲಕುವಂತಹ ಉದ್ದೋದ್ಧೇಶವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿ

ಮನು. ಅವರ ಧರ್ಮಾಂತರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವೇರ್ವೇ ಇದ್ದರೂ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕಾರಣಮೀಮಾಂಸೆಯ ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನರಿತು ನಿಮರ್ಶಿಸಿ ರೂಢಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯ ಕಂಟಕಗಳನ್ನು ನಿಗಿ ಸಮಾಜಭಾರೀಣರು ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಖಂಡಿತ.

“ಸರ್ವರ್ಣೀಯರಿಂದ ನಮಗಾಗುವ ಅವಮಾನ, ಹಿಂಸೆ ಹೇಳತೀರದಷ್ಟಿದೆ. ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹವಿದ್ಯಾರ್ಥಿತ್ವದ ಹಕ್ಕುಂಟೆಂದುವಕ್ಕೆ, ಬಾವಿಯ ನೀರನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವೂ ಬಾಧ್ಯರೆಂದುವಕ್ಕೆ, ಇವು ಹಾಗಿರಲಿ—ಒಳ್ಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟುದಕ್ಕೆ, ತಾಮ್ರದ ಕೊಡಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದುದಕ್ಕೆ, ವಸ್ತ್ರಒಡವೆಗಳನ್ನು ಟ್ಟುದಕ್ಕೆಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಸರ್ವರ್ಣೀಯರ ಹೊಡೆತಕ್ಕೀಡಾಗುತ್ತಿರುವುದುಂಟು. ಇದೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಕಲಹವಲ್ಲ, ವರ್ಗಕಲಹ. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವೇ ಅವರನ್ನು ಸರ್ವ ಸರ್ವರ್ಣೀಯರ ಕಾಲಬುಡದ ಳ್ಲಿಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಧರ್ಮವು ಮೇಲಿನ ವರ್ಗದವರ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಸನಾತನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತ್ರಿಕಾಲಾಬಾಧಿತವಿರುವುದು. ಎಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಕಲಹದಿಂದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಮುಕ್ತರಾಗುವುದೇ? ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವು ಸ್ವಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಬಾಳಬಯಸಿದರೆ ಇದರ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಈ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ಮೂಲಕ ಹೀನ ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ಕೆಸರಿನಿಂದ ಏಳುವಂತಿಲ್ಲ; ಅವರ ಮಾನಸಿಕ ಬಲವೂ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ದಾಸ್ಯಾನುಭವದಿಂದ ವಿಡಂಬನೆಯೂ ಭೀಭೂಗಳೂ ಹತ್ತದಷ್ಟು ಅವರ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವೂ ಉತ್ಸಾಹವೂ ಮಹಾತ್ಮಾಕಾಂಕ್ಷೆಯೂ ಅವರಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿಹೋಗಿವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನೀಯದೆ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನೂ ಶಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ಧನಸಂಪಾದನೆಯನ್ನೂ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಚನ್ಮಜಾತವಾಗಿ ಗುತ್ತಿಗೆಯಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟ ಧರ್ಮವನ್ನು ನಾನು ಮನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನ ಮನುಷ್ಯತ್ವವೇ ಒಳ್ಳೇ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯನ್ನೇ ಕೊಡದ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂಧರ್ಮವು ವರಿಷ್ಠ ವರ್ಗದವರ ಸಂವರ್ಧನೆಗಾಗಿಯೆ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಹಿಂದೂಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಜಾತಿಭೇದವನ್ನೂ ತೊಲಗಿಸೇನೆಂಬುದು ಹಾಲಾಹಲವನ್ನು ಅಮೃತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಂತಹ ವಿಚಾರವೇ. ಶ್ರೈವರ್ಣ್ಯ ಹಿಂದುಗಳಿಗೂ ನಮಗೂ ಸಂಬಂಧವೇನಿದೆ? ನಾವು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು; ಈಗ ಭಿನ್ನರಾಗಿಯೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಎಂದ

ಮೇಲೆ ಧರ್ಮಾಂತರವಾಗುವುದರಿಂದ ಎನು ಹೆಚ್ಚು ಅಂತರವಾಗಬೇಕಾಗಿವೆ? ದೇರಿಜನ ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಹಳೆ ಹೆಸರಿನ ಹೊಲವು ಹೊಸ ಹೆಸರಿಗೂ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳದಿರದು. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯ ಮುಟ್ಟುಬೋಸವೊಂದೇ ಹೋದರೆ ಆಗದು. ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯವು ನಶಿಸಬೇಕು. ಇದು ಶಕ್ಯವೇ? ಅಶಕ್ಯವಾದರೆ ಹಿಂದೂಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಸಮತೆಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದು ವ್ಯರ್ಥವೇ ಸರಿ. ಯಾವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ದರಿಂದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಹಾಳಾದರೋ, ಹೊಟ್ಟೆಬಟ್ಟೆಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದವರಾದರೋ, ಮನುಷ್ಯತ್ವವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡರೋ ಅವರು ಧರ್ಮವನ್ನು ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಮರ್ಶಿಸದೆ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರಬೇಕೋ? ಗರ್ಭ ತ್ರೀಮಂತರ ಇಂತಹ ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದ ವೇದಾಂತವು ಬದಲಾಗೇನು ಉಪಯೋಗ? ಮನುಷ್ಯನಿಗಾಗಿ ಧರ್ಮವೇ ಹೊರತು ಧರ್ಮಕ್ಕಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲ. ಯಾವುದೊಂದು ವರ್ಗವು ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಬಾರದು, ಶಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿಯಬಾರದು, ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸಬಾರದು ಎಂದು ವಿಧಿಸುವ ಧರ್ಮವು ಧರ್ಮವಲ್ಲ, ಮಾನವ ಜೀವನದ ವಿಡಂಬನೆಯದು; ಶಿಕ್ಷೆಯದು.” ಶುಭ ವಿಚಾರೋದಯ

ಅಹಮದನಗರದಲ್ಲಿ ಬೂನ್ ೪ ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಮೂರು ದಿನ “ತತ್ವನಿಷ್ಠ ಪರಿವರ್ತನವಾದೀ ಪರಿಷತ್ತು” ಜರುಗಿತು. ಸನಾತನೀ-ಸುಧಾರಕ ಪಂಗಡಗಳ ಘರ್ಷಣದಿಂದಂಟಾಗಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಪಂಡಿತರೂ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೂ ಸೇರಿ ವೈದಿಕ ತತ್ವಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ಆಚಾರಧರ್ಮದ ಮರ್ಮವನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಕೆಲವು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಸನಾತನಿಗಳ ಸುಧಾರಣಾವಿರೋಧಿಯಾದ ಅಕ್ರಂದನಕ್ಕೆ ಸಶಾಸ್ತ್ರ ಉತ್ತರಗಳಾಗಿವೆ.

“ಸಮಾಜದ ಧಾರಣ-ಉತ್ಪರ್ಷಣಗಳಿಗಾಗಿ ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ಆಚಾರದ ಪರಿವರ್ತನೆಮಾಡುವುದೇ ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನ ದೋರಣ. ಧರ್ಮನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ರೂಢ ಸಮನ್ವಯ ಪದ್ಧತಿ ಯು ಮಾನ್ಯಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ; ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು; ಎಂದರೆ ಹಿಂದಣ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಕಾಲಾನುರೂಪವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿನ ಶಿಷ್ಟರು ಆಚಾರಧರ್ಮ

ದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದರು. ಆ ಅಧಿಕಾರವು ಇಂದಿನ ಶಿಷ್ಟರಿಗೂ ಇದೆ. ಸಮಾಜದ ಕೆಲವೊಂದು ಜಾತಿಗಿರುವ ಜನ್ಮಜಾತ ಆಸ್ಪತ್ಯತೆಯನ್ನು ಇನ್ನು ಮನ್ನಿಸ ತಕ್ಕುದಲ್ಲ. ಪುನರ್ವಿವಾಹವನ್ನು ಕೆಲವೊಂದು ಸ್ತ್ರೋತಿಗಳು ಅಲ್ಲಗಳೆದಿದ್ದರೂ ನಾರದ, ಪಾರಾಶರ, ವಸಿಷ್ಠ ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೋತಿಗಳು ಅನುಮೋದಿಸುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮನ್ನಿಸ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದು ವಿಧವಾ-ವಿಧುರ ವಿವಾಹವೇ ಆಗ ಬೇಕು. ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜಾತಿ ಪಂಥದವರೊಡನೆಯೂ ಪಂಚ್ಚಾಭೋಜನವು ನಿಸಿದ್ಧವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶಾಕಾಹಾರಿಗಳು ಶಾಕಾಹಾರವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು.” ಇದು ಅಲ್ಲಾದ ಗೊತ್ತುವಳಿಗಳ ಸಾರಸಮನ್ವಯ.

“ಸರ್ವಣ ವಿವಾಹವು ಪ್ರಶಸ್ತವಾದರೂ ಅಸರ್ವಣವಿವಾ ಹವನ್ನು ನಿಸಿದ್ಧವೆನ್ನಲಾಗದು. ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯ ಜೀವನವು ಸಮಾನವೂ ಆವಿರುದ್ಧವೂ ಆಗಿರುವ ಎರಡು ಕುಟುಂಬ ಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗುವುದು ಲೇಸು. ಎಲ್ಲವರ್ಣಗಳ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಉಪನಯನಾದಿ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳೂ ಸಮವಾಗಿರ ಬೇಕು; ವೈದಿಕ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದಲೇ ನಡೆಯಬೇಕು. ಏಕೆಂ ದರೆ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಆರ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದೇ ವೈದಿಕಧರ್ಮದ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ” — ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಬಹುಜನ ವಿದ್ವಾಂಸರ ವಿಚಾರಸರಣಿಯಿದ್ದಿತು.

ಅತಿವರ್ಣ-ಅತ್ಯಾಶ್ರಮ

ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವು ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಗಳಾಗಿ ಒಡೆದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ವೈಮನಸ್ಸವು ಬೆಳೆದು, ವರ್ಣ ಭೇದದ ಆಸಮಾನತೆಯು ಅಸಹ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ದುರ್ಬಲತೆಯೂ ಗೃಹಕಲಹಗಳೂ ಅಶಾಂತಿಯೂ ಉಂಟಾಗಿ ಬಡವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮದ್ದು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಭೆಯವರೂ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರೂ ಈಗ ವಿಚಾರಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ದಿಶಂಬರದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಭೆಗೆ ಕಳುಹಿದ ನಿಬಂಧದಲ್ಲಿ ಹಾನೇರಿಯ ‘ಸದ್ಧರ್ಮ ದೀಪಿಕೆ’ ಎಂಬ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಚಾಲಕರಾದ ಶ್ರೀ. ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನರವರು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಅತಿವರ್ಣ ಅತ್ಯಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮದ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೂ ಉಚಿತವಾಗಿವೆ. ಅಸರದೀರ್ಘಲೇಖನದ ಸಾರಭಾಗವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

“ಹಿಂದೂ ಜನರ ಸಂಕುಚಿತ ದೃಷ್ಟಿಯ ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವು ಮೂಲೆಗೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಆಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ ಹಿಂದೀಯರು ಕೂಡಾ

ಹಿಂದೂಧರ್ಮವು ಶ್ರೇಷ್ಠವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವಂತೆ ಆಗಿ ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶೂದ್ರನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಶೂದ್ರನಾಗಲಿ ಎಂಬ ಭೇದವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶೂದ್ರನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಈಗ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಅನರ್ಥಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅತಿವರ್ಣವೆಂಬುದೊಂದು ಹಿಂದೂ ಮತದಲ್ಲಿಯೇ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದರಂತೆಯೇ ಅತ್ಯಾಶ್ರಮವೆಂಬುದೂ ಒಂದಿದೆ. ನಾರದ ಪರಿಪ್ರಾಸಿಕೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ‘ವರ್ಣಾಶ್ರಮಾದಯೋ ದೇಹೇ ಮಾಯಯಾ ಪರಿಕಲ್ಪಿತಾ’ ಎಂದಿದೆ.

“ಇಂಥ ಅತಿವರ್ಣಾಶ್ರಮವನ್ನು ಹಿಂದೂಗಳು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಆಸು ಬಹಳ ಹಿಂದು ಬೀಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನಿರಾಕಾರನಾದ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ನಂಬಿದವನಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿ ವರ್ಣಭೇದಗಳ ಗೋಡೆ ಇಲ್ಲ. ಆತನು ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಅಪಕಾರವಿದೆ. ಈ ಅತಿವರ್ಣಾಶ್ರಮದ ಪ್ರಚಾರವು ಹೆಚ್ಚಾದ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದೂ ಮತದ ಕಡೆಗೆ ಜನರ ಒಲವುಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಅತಿವರ್ಣಾಶ್ರಮವು ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂಬುದನ್ನೇ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಬಸವಣ್ಣನು ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಿದನು. ಈ ಅತಿವರ್ಣವು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಮಾನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸುವುದು. ಶ್ರೀ ಆರವಿಂದ ಘೋಷರವರು ವಿವರಿಸಿದ ಪೂರ್ಣಯೋಗದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಇದರಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ.

“ಅತಿವರ್ಣದ ಪ್ರಚಾರ, ಹಿಂದೂಮತದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಶಾಲೆಯ ಏರ್ಪಾಟು ಹಿಂದೂಮತವು ಪ್ರಪಂಚದ ಜನರಿಗಿಲ್ಲಾ ಅಕರ್ಷಕವಾಗುವಂತೆ ಅದರ ತತ್ವಗಳ ಪ್ರಚಾರ, ಜಗತ್ತಿನ ನಾನಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಮತದ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು ಮೊದಲಿನ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಾಶ್ರಮಗಳ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಮಾಡಿ ತಕ್ಕ ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳವರು ಬೇಕಾದ ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದೆಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದು, ಯಾವನೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗಾದರೂ ಇದು ಮುಕ್ತವಾಗಿರಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಚಾರಪಡಿಸುವುದು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಧೈರ್ಯ, ಅಪ್ಪಣಿಕೆ ಈ ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಹಿಂದುಗಳೂ ಸೇರಿ ವಂತೆಯೂ ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಶಾಕಾಹಾರಿ ಎಂಬ ಎರಡು ಭಾಗಗಳು ಇರುವಂತೆಯೂ ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು.—ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಭೆಯವರು ಆಲೋಚಿಸಿ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸುವವರಾಗಬೇಕು.”

ಕನ್ನಡದ ಮುನ್ನಡೆ

ಪ್ರಗತಿಶೀಲರಾದ ಪೆಣ್ಣುಣಿಗಳು

ಶ್ರೀಮತಿ ಹಬೀಬ ಉನ್ನೀಸಾಬೇಗಮ್ ಎಂಬ ಒಂದು ಮಗುವಿನ ತಾಯಿಯಾದ ಮಹಮ್ಮದಿಯ ಮಹಿಳೆಯು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬಿ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಂಸಾರ್ಹಳಾಗಿ ಉತ್ತೀರ್ಣಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ.

ಮರಾಠಾ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಲ್. ಎಂ. ಪಿ. ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ನೊಟ್ಟುನೊದಲನೆಯ ಮಹಿಳೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಲೋಚನಾಬಾಯಿ ಮಾನೆಯವರು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತ ೯ ಹೆಣ್ಣುಕೈಗಳಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿದ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಇವರೊಬ್ಬರು. ಬಡತನದಲ್ಲಿಯೂ ಇವರು ಬಹು ಪರಿಶ್ರಮಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೇರಿದುದು ಅಭಿನಂದನೀಯವಾಗಿದೆ.

ದ. ಕ. ದ ಕಾರ್ಕಳದ ವೈದ್ಯಕೆ. ನಾರಾಯಣರಾಯರ ಮಕ್ಕಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಕಮಲಾಬಾಯಿಯವರು ಮದ್ರಾಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಿರೋಮಣಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿರುವರು.

ಈ ಮೂವರೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾಗಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಸೋದರಿಯರ ಹಿತ-ಉನ್ನತಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಹೆಣಗುವರೆಂದು ಆಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ

೩೫ ಕುರುಡರ ಕಣ್ಣು ಅರ್ಥಾತ್ ಶೀಘ್ರಸಾಕ್ಷರತೆಯು: ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ರಾಮಚಂದ್ರ ವೆಂಕಟೇಶ ನಡವಿ, ಹುದಲಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಪುಂಡಲೀಕಜಿ ಕಾತಗಡೆ, ಹುದಲಿ. ಕ್ರೌನ್ ಅಪ್ಪಮಾಂಶದ ೩೨ ಪು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦

೩೬ ನಾಣುಡಿ: ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಪ್ರಹ್ಲಾದ, ಬೆಳಗಾವಿ. ಕ್ರೌ. ಅ. ದ ೫೪ ಪುಟ. ಬೆಲೆ ೦-೫-೦.

೩೭ ವಿಮಾನಾಣಿಜ್ಯದ ಜನೋತ್ಪನ್ನ ಸಂಚಿಕೆ: ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರ ವರ್ಧಂತಿಯ ದಿನವೇ ಈ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷವು ತುಂಬಿತು. ಈ ಸಂತೋಷ ಸಮಯದ ಸ್ಮರಣೆಗಾಗಿ ಈ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಭಾಗಗಳಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ.

(೧) ಅಖಿಲ ಭಾರತದ ಮಹಾಜನರ ಶುಭಸಂದೇಶಗಳು ಅವರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳೊಡನೆ. ಪು. ೨೮. (೨) ವಿಮಾನ ವಿಷಯಕವಾದ ಲೇಖನಗಳು, ಕವಿತೆಗಳು, ಸಂಪಾದಕೀಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಪು. ೧೦೪. (೩) ಅಖಿಲ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ

ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎನ್. ಕೆ. ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಬಿ. ಎ., ಎಂ. ಎಸ್.ಸಿ. ಅವರು ೨೬ ವರುಷದ ತರುಣರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮಂದಿರದ ಅನಾಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ೯ ವರ್ಷ ಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಈಗಲೇ ಮಂದಿರದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಮಂಡಲಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಡಿಯನ್ ಸೈನ್ಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ಚ್ ಸ್ಕಾಲರ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಜರ್ಮನಿಯ ಮ್ಯೂನಿಕ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಡಾ|| ಲಾಯಿರ್‌ರವರ ಬಳಿ ಪ್ರೌಢವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಜರ್ಮನ್ ವಿಜ್ಞಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಭಾರತ ಶಾಖೆಯ ವರಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನವು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ಆರ್. ಉಮರ್ಜಿಯವರು ಬಾಗಿಲುಕೋಟೆಯ ವೈಷ್ಣವ ವೈದಿಕ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರು. ಕೇವಲ ೧೮-೧೯ ವರ್ಷದ ಎಳೆಹರಿಯದವರು. ಇವರು ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬಿ. ಎಸ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಆರ್. ಸಿ. ಎಸ್. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿರುವ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಚಕ್ಷಣತೆಯು ಸಂಶೋಧಕ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಮಾಣಕ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಫಲಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಹೆಸರುಗೊಳ್ಳಲೆಂದು ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನರಿತವರು ಹಾರೈಸಿದರು.

ವಿಮಾಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕವಾದ ಚಿಕ್ಕ ಲೇಖನಗಳು—ಸಚಿತ್ರ. ಆಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನ್ಯಾಪ್ತಿಯೂ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೂ ಜನರ ನಿರ್ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿವೆ. ಪು. ೮೨. ಒಟ್ಟು ಜ. ಕ. ಅಕಾರದ ೨೧೪ ಪುಟಗಳ ವಿಮಾಪ್ರಪಂಚದ ಕೈಪಿಡಿಯೂ ಜ್ಞಾನ ಭಂಡಾರವೂ ಇದಾಗಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇದರ ಲೇಖಕ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಿಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನುರಿತವರು ಅನೇಕರಿರುವರು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿಮೋದ್ಯಮವು ಬಂದು ಬಹುದಿನಗಳಾಗಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಮಾನವ್ಯಯವು ಆರಂಭವಾದುದೇ ಈಗ ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ—ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ. ವಿಮೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವರಿಗೂ ಜ್ಞಾನವಾಗುವುದು ಅವಶ್ಯವಾದರೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ-ಅಭಿರುಚಿಗಳನ್ನು ತೋರುವವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಜನಪ್ರಮುಖರು ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸುಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ವಿಮಾಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಜಯರಾದರೂ ವಿಮೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ತಿಳುವಳಿಕೆ

ಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಯೆ ? ಅವರಿಗೆ ಈ ಪತ್ರಿಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಹಾಯಕಾರಿಯೂ ಆಗಿರುವುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಮಾಸಂಸ್ಥೆಯವರೂ ಅದರ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಅರ್ಥಬಲವುಳ್ಳ ಏಜೆಂಟರೂ ಇದರ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಹೊಂದಿ ವಿಮಾವಾಜ್ಮೆಯದ

ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಉಚಿತವೆ ಆಗಿದೆ. ಇಂತಹ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬೆಂಬಲವು ಸಿಕ್ಕುವಂತಾಗುವವರೆಗೂ ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ನೆರವಾಗಿ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನಿಲಿಸಲೇ ಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಮಾತು

ಜ. ಕ. ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ಚಂದಾದಾರರಿಗೆ

೩ನೆಯ ವರುಷದ ಕೊನೆಯ ಪುಸ್ತಕವಾದ 'ಮಲ್ಲಿಗೆ ದಂಡೆ' ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಲೆಯ ಚಂದಾದಾರರ ಕೈಸೇರಿದೆ. ಇದೀಗ ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರುಷದ ಪ್ರಥಮ ಪುಸ್ತಕವಾದ 'ಪರಿಣಿತ' ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಹಣಕ್ಕೆ (ವಿ. ಪಿ. ವೆಚ್ಚ ೩ ಆಣೆ ಸೇರಿ ೩-೭-೦, ಜ. ಕ. ಚಂದಾದಾರರಿದ್ದವರಿಗೆ ೩-೩-೦) ವಿ. ಪಿ. ಯಿಂದ ಕಳುಹಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಎಂದಿನಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಿನ್ನಹ.

ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮತ್ತೊಂದು ಜ್ಯೋತಿ ನಂದಿತು

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮುಖಂಡರಾದ ಅಬ್ದುಸ ಸಮ ಸುದ್ದೀನ ತಯ್ಯಬ್ಜಿಯವರು ಜೂನ್ ೯ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಹೃದಯವಿಕಾರದಿಂದ ಮರಣಹೊಂದಿದರೆಂಬ ವಾರ್ತೆಯು ಅಖಿಲ ಭರತಖಂಡವನ್ನೇ ದುಃಖಕ್ಕೀಡು ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಇವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಜೀವಿಯು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಹಸಪೂರ್ಣವೂ ಪ್ರೌಢಜೀವಿಯು ಮಾದರಿಯದೂ ಆಗಿದೆ. ಇವರ ಜನನವು ಕ್ಯಾಂಬೆ ಎಂಬಲ್ಲಿ ೧೮೫೪ರಲ್ಲಾಯಿತು. ಇವರು ೧೧ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಲಿಂಕನ್ ಇನ್‌ದಿಂದ ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟರ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ೧೮೭೯ ರಲ್ಲಿ ಬಡೋದಾ ನ್ಯಾಯಾಶಾತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರು. ೧೮೯೩ರಿಂದ ೧೯೧೩ರವರೆಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಜ್ಜರಾಗಿದ್ದರು.

ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವೃತ್ತಿಯವರಾದ ಇವರು ಸೇವಾನಿವೃತ್ತರಾದೊಡನೆ ರಾಷ್ಟ್ರಸೇವೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರು. ತಯ್ಯಬ್ಜಿಯವರು ಹೋಂ ರೂಲ್ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ೧೯೨೧ರ ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ೧೯೩೦ರ ಶಾಸನಭಂಗ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ವೀರವೃತ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಯುವಕರಂತಿದ್ದರು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾ

ಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡಲು, ಉಪರುಷದ ಈ ತಯ್ಯಬ್ಜಿಯವರು ಆ ಪಥಕವನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿದರು. ಆಗ ಇವರು ೯ ತಿಂಗಳ ಕಾರಾವಾಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಹಿಂದೂಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ತಾಯ ಮಕ್ಕಳೆಂದು ಇವರ ದೃಢಭಾವವೇ. ಮಹಾತ್ಮರ ದುಃಖೋದ್ಧಾರಗಳಲ್ಲಿ ತಯ್ಯಬ್ಜಿಯವರ ಜನಸೇವೆಯ ಕಲ್ಪನೆ ಬರುವಂತಿದೆ. "ಇವರು ನನ್ನ ಜೀವಾತ್ಮಮಿತ್ರರು; ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಗುಜರಾಥದ ಮುತ್ತಜ್ಜರಾಗಿದ್ದರು; ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಂಬುಗೆಯ ಸೇವಕರಾಗಿದ್ದರು."

ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯ ಕೆಲವು ಲೇಖನಗಳು

ಮಿಡಿಯ: ಶ್ರೀ. 'ಡಿ. ವಿ. ಎಸ್.' ಅವರಿಂದ. ಮುಖ್ಯವಿಡಿಸ್ ಮಹಾಕವಿಯ ನಾಟಕ ಕಥೆ.

ಕವಿತೆಯ ಹುಟ್ಟು ಅಥವಾ ನಿಮಿಶಾಪದ್ಧತಿ: ಶ್ರೀ. ಕುಕ್ಕಿಲ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟರು, ಪುತ್ತೂರು, ದ. ಕ.

ಹೋಳೀಹುಣ್ಣಿ ಮೆ (ಸಣ್ಣ ಕಥೆ) ಹಿಂದಿ: ಕಥಾಕಾರರಾದ ಶ್ರೀ. ಜೈನೇಂದ್ರಕುಮಾರರ ಕತೆಯನ್ನು ಶ್ರೀ. ಗುರುನಾಥ ಜೋಶಿಯವರು ಅನುವಾದಿಸಿದರು.

ಕನಿಷ್ಠವರ್ಗ (ವ್ಯಂಗ ಚಿತ್ರಗಳು) ಥರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಡಬ್ಬಿಡ್ಜ್ ಪ್ರವಾಸಮಾಡುವವನೊಬ್ಬನ ಪೀಕಲಾಟ.

ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರ ಸಂಸ್ಕರಣ: ಶ್ರೀ. ಪ್ರ. ಗೋ. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಬೆಳಗಾವಿ.

ನಕ್ಷತ್ರ: ಶ್ರೀ. "ಮಧುಕರ." ಶೈಲೋಪನ ಶ್ರೀ. ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಲ್ಲೊಂದರ ಸುಂದರ ಅನುವಾದ.

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ಸಂಗೀತ: ಸಂಗೀತ ಧೂಪದ ಆರ್. ಪಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರಿಂದ.

ಅಭರಣ (ಸಣ್ಣ ಕತೆ): ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಬೆಂಗಳೂರು. ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಫ್ರೆಂಚ್ ಕತೆಗಾರನಾದ ಮೇ. ಸಾಂತನ 'Jewels' ದ ಅನುವಾದ.

ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಕಥೆ: ಶ್ರೀ. ರಾ. ನ. ಮಳಗಿ. ಶ್ರೀ. ದೇವಿಯ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹವಿಲ್ಲದೆ ನರಸು ಗಣಿತ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಥೆ.

ಕನ್ನಡದ ಮುನ್ನಡೆ

ಪ್ರಗತಿಶೀಲರಾದ ಪೆಣ್ಣುಣಿಗಳು

ಶ್ರೀಮತಿ ಹಬೀಬ ಉನ್ನೀಸಾಬೇಗಮ್ ಎಂಬ ಒಂದು ಮಗುವಿನ ತಾಯಿಯಾದ ಮಹಮ್ಮದಿಯ ಮಹಿಳೆಯು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬಿ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಂಸಾರ್ಹಳಾಗಿ ಉತ್ತೀರ್ಣಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ.

ಮರಾಠಾ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಲ್. ಎಂ. ಪಿ. ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಮಹಿಳೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಲೋಚನಾಬಾಯಿ ಮಾನೆಯವರು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತ ೯ ಹೆಣ್ಣುಕುಳಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿದ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಇವರೊಬ್ಬರು. ಬಡತನದಲ್ಲಿಯೂ ಇವರು ಬಹು ಪರಿಶ್ರಮಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆರಿದುದು ಅಭಿನಂದನೀಯವಾಗಿದೆ.

ದ. ಕ. ದ ಕಾರ್ಕಳದ ವೈದ್ಯಕೆ. ನಾರಾಯಣರಾಯರ ಮಕ್ಕಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಕಮಲಾಬಾಯಿಯವರು ಮದ್ರಾಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಿರೋಮಣಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿರುವರು.

ಈ ಮೂವರೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾಗಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಸೋದರಿಯರ ಹಿತ-ಉನ್ನತಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಹೆಣಗುವರೆಂದು ಆಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ

೭೫ ಕುರುಡರ ಕಣ್ಣು ಅರ್ಥಾತ್ ಶೀಘ್ರಸಾಕ್ಷರತೆಯು: ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ರಾಮಚಂದ್ರ ವೆಂಕಟೇಶ ನಡವಿ, ಹುದಲಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಪುಂಡಲೀಕಜಿ ಕಾತಗಡೆ, ಹುದಲಿ. ಕ್ರೌನ್ ಅಷ್ಟಮಾಂಶದ ೩೨ ಪು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦

೭೬ ನಾಣುಡಿ: ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಪ್ರಹ್ಲಾದ, ಬೆಳಗಾವಿ. ಕ್ರೌ. ಅ. ದ ೫೪ ಪುಟ. ಬೆಲೆ ೦-೫-೦.

೭೯ ವಿಮಾನಾಣಿಜ್ಯದ ಜನೋದ್ಧತ್ತನ ಸಂಚಿಕೆ: ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರ ವರ್ಧಂತಿಯ ದಿನವೇ ಈ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷವು ತುಂಬಿತು. ಈ ಸಂತೋಷ ಸಮಯದ ಸ್ಮರಣೆಗಾಗಿ ಈ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಭಾಗಗಳಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. (೧) ಅಖಿಲ ಭಾರತದ ಮಹಾಜನರ ಶುಭಸಂದೇಶಗಳು ಅವರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳೊಡನೆ. ಪು. ೨೮. (೨) ವಿಮಾನ ವಿಷಯಕವಾದ ಲೇಖನಗಳು, ಕವಿತೆಗಳು, ಸಂಪಾದಕೀಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಪು. ೧೦೪. (೩) ಅಖಿಲ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ

ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಕೆ. ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಬಿ. ಎ., ಎಂ. ಎಸ್.ಸಿ. ಅವರು ೨೬ ವರುಷದ ತರುಣರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮಂದಿರದ ಅನಾಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ೯ ವರ್ಷ ಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಈಗ ಆ ಮಂದಿರದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಮಂಡಲಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಡಿಯನ್ ಸೈನ್ಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ಚ್ ಸ್ಕಾಲರ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಜರ್ಮನಿಯ ಮ್ಯೂನಿಕ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಡಾ|| ಲಾಯಿರ್‌ರವರ ಬಳಿ ಪ್ರೌಢವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಜರ್ಮನ್ ವಿಜ್ಞಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಭಾರತ ಶಾಖೆಯ ವರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನವು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ಆರ್. ಉಮರ್ಜಿಯವರು ಬಾಗಿಲುಕೋಟೆಯ ವೈಷ್ಣವ ವೈದಿಕ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರು. ಕೇವಲ ೧೮-೧೯ ವರ್ಷದ ಎಳೆಹರಿಯವರು. ಇವರು ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬಿ. ಎಸ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಆರ್. ಸಿ. ಎಸ್. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿರುವ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಚಕ್ಷಣತೆಯು ಸಂಶೋಧಕ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಮಾಣಕ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಫಲಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಹೆಸರುಗೊಳ್ಳಲೆಂದು ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನರಿತವರು ಹಾರೈಸಿದಿರು.

ವಿಮಾಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕವಾದ ಚಿಕ್ಕ ಲೇಖನಗಳು—ಸಚಿತ್ರ. ಆಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೂ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೂ ಜನರ ನಿರ್ದೇಶನಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿವೆ. ಪು. ೮೨. ಒಟ್ಟು ಜ. ಕ. ಆಕಾರದ ೨೧೪ ಪುಟಗಳ ವಿಮಾಪ್ರಪಂಚದ ಕೈಪಿಡಿಯೂ ಜ್ಞಾನ ಭಂಡಾರವೂ ಇದಾಗಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇದರ ಲೇಖಕ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನುರಿತವರು ಅನೇಕರಿರುವರು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನೋದ್ಯಮವು ಬಂದು ಬಹುದಿನಗಳಾಗಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಮಾನಾಜ್ಞೆಯವು ಆರಂಭವಾದುದೇ ಈಗ ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ—ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ. ವಿಮೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವರಿಗೂ ಜ್ಞಾನವಾಗುವುದು ಅವಶ್ಯವಾದರೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ-ಅಭಿರುಚಿಗಳನ್ನು ತೋರುವವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಜನಪ್ರಮುಖರು ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸುಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ವಿಮಾಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಎಜಂಟಿರಾದರೂ ವಿಮೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ತಿಳುವಳಿಕೆ

ಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಅವರಿಗೆ ಈ ಪತ್ರಿಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಹಾಯಕಾರಿಯೂ ಆಗಿರುವುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಮಾಸಂಸ್ಥೆಯವರೂ ಅದರ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಅರ್ಥಬಲವುಳ್ಳ ಏಜೆಂಟರೂ ಇದರ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಹೊಂದಿ ವಿಮಾವಾಜ್ಞೆಯದ

ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಉಚಿತವೆ ಆಗಿದೆ. ಇಂತಹ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬೆಂಬಲವು ಸಿಕ್ಕುವಂತಾಗುವವರೆಗೂ ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ನೆರವಾಗಿ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನಿಲಿಸಲೇ ಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಮಾತು

ಜ. ಕ. ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ಚಂದಾದಾರರಿಗೆ

೩ನೆಯ ವರುಷದ ಕೊನೆಯ ಪುಸ್ತಕವಾದ 'ಮಲ್ಲಿಗೆ ದಂಡೆ' ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಲೆಯ ಚಂದಾದಾರರ ಕೈಸೇರಿದೆ. ಇದೀಗ ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರುಷದ ಪ್ರಥಮ ಪುಸ್ತಕವಾದ 'ಪರಿಣಿತಾ' ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಹಣಕ್ಕೆ (ವಿ. ಪಿ. ವೆಚ್ಚ ೩ ಆಣೆ ಸೇರಿ ೩-೭-೦, ಜ. ಕ. ಚಂದಾದಾರರಿದ್ದವರಿಗೆ ೩-೩-೦) ವಿ. ಪಿ. ಯಿಂದ ಕಳುಹಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಎಂದಿನಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಿನ್ನಹ.

ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮತ್ತೊಂದು ಜ್ಯೋತಿ ನಂದಿತು

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮುಖಂಡರಾದ ಅಬ್ಬಾಸ ಶಮ್ ಸುದ್ದೀನ ತಯ್ಯಬ್ಜಿಯವರು ಜೂನ್ ೯ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಮಸೂರಿಯಲ್ಲಿ ಹೃದಯವಿಕಾರದಿಂದ ಮರಣಹೊಂದಿದರೆಂಬ ವಾರ್ತೆಯು ಅಖಿಲ ಭರತಖಂಡವನ್ನೇ ದುಃಖಕ್ಕೇಡು ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಇವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಜೀವಿಯು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಹಸಪೂರ್ಣವೂ ಪ್ರೌಢದಶೆಯು ಮಾದರಿಯದೂ ಆಗಿದೆ. ಇವರ ಜನನವು ಕ್ಯಾಂಬೆ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಗೃಹಾಳರಲ್ಲಾಯಿತು. ಇವರು ೧೧ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಲಿಂಕನ್ ಇನ್‌ದಿಂದ ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟರ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ೧೮೭೯ ರಲ್ಲಿ ಬಡೋದಾ ನ್ಯಾಯಾಪೀಠದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರು. ೧೮೯೩ರಿಂದ ೧೯೧೩ರವರೆಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಜ್ಜರಾಗಿದ್ದರು.

ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವೃತ್ತಿಯವರಾದ ಇವರು ಸೇನಾನಿವೃತ್ತರಾದೊಡನೆ ರಾಷ್ಟ್ರಸೇವೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರು. ತಯ್ಯಬ್ಜಿಯವರು ಹೋಂ ರೂಲ್ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ೧೯೨೧ರ ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ೧೯೩೦ರ ಶಾಸನಭಂಗ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ವೀರವೃತ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಮುಸ್ಲಿಮ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಯುವಕರಾಗಿದ್ದರು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾ

ಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡಲು, ಉಂಟಾದ ಈ ತಯ್ಯಬ್ಜಿಯವರು ಆ ಪಥಕವನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿದರು. ಆಗ ಇವರು ೯ ತಿಂಗಳ ಕಾರಾವಾಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಹಿಂದೂಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ತಾಯ ಮಕ್ಕಳೆಂದು ಇವರ ದೃಢಭಾವನೆ ಮಹಾತ್ಮರ ದುಃಖೋದ್ಗಾರಗಳಲ್ಲಿ ತಯ್ಯಬ್ಜಿಯವರ ಜನಸೇವೆಯ ಕಲ್ಪನೆ ಬರುವಂತಿದೆ. "ಇವರು ನನ್ನ ಜೀವಾಳ ಮಿತ್ರರು; ಸಿಜವಾಗಿಯೂ ಗುಜರಾಥದ ಮುತ್ತಜ್ಜರಾಗಿದ್ದರು; ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಂಬುಗೆಯ ಸೇವಕರಾಗಿದ್ದರು."

ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯ ಕೆಲವು ಲೇಖನಗಳು

ಮಿಡಿಯ: ಶ್ರೀ. 'ಡಿ. ವಿ. ಎಸ್.' ಅವರಿಂದ, ಯಾವ ಮಿಡಿಸ್ ಮಹಾಕವಿಯ ನಾಟಕ ಕಥೆ.

ಕವಿತೆಯ ಹುಟ್ಟು: ಅಥವಾ ವಿನಿರ್ವಾಹದ್ಧತಿ: ಶ್ರೀ. ಕುಕ್ಕಿಲ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟರು, ಪುತ್ತೂರು, ದ. ಕ.

ಹೋಳೀಮಾಣಿ ಮೆ (ಸಣ್ಣ ಕಥೆ) ಹಿಂದಿ: ಕಥಾಕಾರರಾದ ಶ್ರೀ. ಜೈನೇಂದ್ರಕುಮಾರರ ಕತೆಯನ್ನು ಶ್ರೀ. ಗುಮನಾಥ ಜೋಶಿಯವರು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದರು.

ಕನಿಷ್ಠವರ್ಗ (ವ್ಯಂಗ ಚಿತ್ರಗಳು) ಥರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಮಾಡುವವನೊಬ್ಬನ ಪೀಕಲಾಟ.

ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರ ಸಂಸ್ಕರಣ: ಶ್ರೀ. ಪ್ರ. ಗೋ. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಬೆಳಗಾವಿ.

ವಕ್ರಾಕ್ಷ: ಶ್ರೀ. "ಮಧುಕರ." ಪೇಟೋವಿನ ಶ್ವಸ್ತಕ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಲ್ಲೊಂದರ ಸುಂದರ ಅನುವಾದ.

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ಸಂಗೀತ: ಸಂಗೀತ ಭೂಷಣ-ಆರ್. ಪಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರಿಂದ.

ಅಭರಣ (ಸಣ್ಣ ಕತೆ): ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಬೆಂಗಳೂರು. ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಫ್ರೆಂಚ್ ಕತೆಗಾರನಾದ ಮೇಸಾಂಟನ 'Jewels' ದ ಅನುವಾದ.

ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಕಥೆ: ಶ್ರೀ. ರಾ. ನ. ಮಲ್ಲಿಗೆ. ಶ್ವಸ್ತಕ ದೇವಿಯ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದ ಸರಸು ಗಣಿತ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅರಿತನೆಂಬ ಕಥೆ.

ಕನ್ನಡದ ಮುನ್ನಡೆ

ಪ್ರಗತಿಶೀಲರಾದ ಪೆಣ್ಣುಣಿಗಳು

ಶ್ರೀಮತಿ ಹಬೀಬ ಉನ್ನೀಸಾಬೇಗಮ್ ಎಂಬ ಒಂದು ಮಗುವಿನ ತಾಯಿಯಾದ ಮಹಮ್ಮದಿಯ ಮಹಿಳೆಯು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬಿ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಂಸಾರ್ಹಳಾಗಿ ಉತ್ತೀರ್ಣಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ.

ಮೂರಾ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಲ್. ಎಂ. ಪಿ. ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಮಹಿಳೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಲೋ ಚನಾಬಾಯಿ ಮಾನೆಯವರು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತ ೯ ಹೆಣ್ಣುಕುಳಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿದ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಇವರೊಬ್ಬರು. ಬಡತನದಲ್ಲಿಯೂ ಇವರು ಬಹು ಪರಿಶ್ರಮಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆರಿದುದು ಅಭಿನಂದನೀಯವಾಗಿದೆ.

ದ. ಕ. ದ ಕಾರ್ಕಳದ ವೈದ್ಯಕೆ. ನಾರಾಯಣರಾಯರ ಮಕ್ಕಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಕಮಲಾಬಾಯಿಯವರು ಮದ್ರಾಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಿರೋಮಣಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿರುವರು.

ಈ ಮೂವರೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾಗಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಸೋದರಿಯರ ಹಿತ-ಉನ್ನತಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಹೆಣಗುವರೆಂದು ಅತಿಶಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ

೩೫ ಕುರುಡರ ಕಣ್ಣು ಅರ್ಧಾತ್ ಶೀಘ್ರಸಾಕ್ಷರತೆಯು: ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ರಾಮಚಂದ್ರ ವೆಂಕಟೇಶ ನಡವಿ, ಹುದಲಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಪುಂಡಲೀಕಜಿ ಕಾತಗಡೆ, ಹುದಲಿ. ಕ್ರೌನ್ ಅಪ್ಪಮಾಂಶದ ೩೨ ಪು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦ ೬ ನಾಣು ಡಿ: ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಪ್ರಹ್ಲಾದ, ದೆಳಗಾವಿ. ಕ್ರೌ. ಅ. ದ ೫೪ ಪುಟ. ಬೆಲೆ ೦-೫-೦.

೬೯ ವಿಮಾನಾಣಿಜ್ಯದ ಜನೋತ್ಪನ್ನ ಸಂಚಿಕೆ: ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರ ವರ್ಧಂತಿಯ ದಿನವೇ ಈ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷವು ತುಂಬಿತು. ಈ ಸಂತೋಷ ಸಮಯದ ಸ್ಮರಣೆಗಾಗಿ ಈ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಭಾಗಗಳಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. (೧) ಅಖಿಲ ಭಾರತದ ಮಹಾಜನರ ಶುಭಸಂದೇಶಗಳು ಅವರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳೊಡನೆ. ಪು. ೨೮. (೨) ವಿಮಾನ ವಿಷಯಕವಾದ ಲೇಖನಗಳು, ಕವಿತೆಗಳು, ಸಂಪಾದಕೀಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಪು. ೧೦೪. (೩) ಅಖಿಲ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ

ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎನ್. ಕೆ. ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಬಿ. ಎ., ಎಂ. ಎಸ್.ಸಿ. ಅವರು ೨೬ ವರುಷದ ತರುಣರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮಂದಿರದ ಅನಾಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ೯ ವರ್ಷ ಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಈಗ ಆ ಮಂದಿರದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಮಂಡಲಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಡಿಯನ್ ಸೈನ್ಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟಿನಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ಚ್ ಸ್ಕಾಲರ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಜರ್ಮನಿಯ ಮ್ಯೂನಿಕ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಡಾ|| ಲಾಯಿರ್‌ರವರ ಬಳಿ ಪ್ರೌಢವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಜರ್ಮನ್ ವಿಜ್ಞಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಭಾರತ ಶಾಖೆಯ ವರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನವು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ಆರ್. ಉಮರ್ಜಿಯವರು ಬಾಗಿಲುಕೋಟೆಯ ವೈಷ್ಣವ ನೈದಿಕ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರು. ಕೇವಲ ೧೮-೧೯ ವರ್ಷದ ಎಳೆಹರೆಯದವರು. ಇವರು ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬಿ. ಎಸ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಆರ್. ಸಿ. ಎಸ್. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿರುವ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಚಕ್ಷಣತೆಯು ಸಂಶೋಧಕ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಮಾಣಕ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಫಲಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಹೆಸರುಗೊಳ್ಳಲೆಂದು ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರತವರು ಹಾರೈಸದಿರರು.

ವಿಮಾಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ವಾದ ಚಿಕ್ಕ ಲೇಖನಗಳು—ಸಚಿತ್ರ. ಆಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೂ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೂ ಜನರ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿವೆ. ಪು. ೮೨. ಒಟ್ಟು ಜ. ಕ. ಆಕಾರದ ೨೧೪ ಪುಟಗಳ ವಿಮಾಪ್ರಪಂಚದ ಕೈಪಿಡಿಯೂ ಜ್ಞಾನ ಭಂಡಾರವೂ ಇದಾಗಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇದರ ಲೇಖಕ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಿಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನುರಿತವರು ಅನೇಕರಿರುವರು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿಮೋದ್ಯಮವು ಬಂದು ಬಹುದಿನಗಳಾಗಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಮಾನಾಜ್ಞೆಯವು ಆರಂಭವಾದುದೇ ಈಗ ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ—ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ. ವಿಮೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವರಿಗೂ ಜ್ಞಾನವಾಗುವುದು ಅವಶ್ಯವಾದರೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ-ಅಭಿರುಚಿಗಳನ್ನು ತೋರುವವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಜನಪ್ರಮುಖರು ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸುಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ವಿಮಾಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಜೃಂಭಣೆ ರಾದರೂ ವಿಮೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ತಿಳುವಳಿಕೆ

ಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಯೆ ? ಅವರಿಗೆ ಈ ಪತ್ರಿಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಹಾಯಕಾರಿಯೂ ಆಗಿರುವುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಮಾಸಂಸ್ಥೆಯವರೂ ಅದರ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಅರ್ಥಬಲವುಳ್ಳ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಾದ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಹೊಂದಿ ವಿಮಾವಾಹಿನಿಯಾದ

ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ್ಯವಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಉಚಿತವೆ ಆಗಿದೆ. ಇಂತಹ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬೆಂಬಲವು ಸಿಕ್ಕುವಂತಾಗುವವರೆಗೂ ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ನೆರವಾಗಿ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನಿರಿಸಲೇ ಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಮಾತು

ಜ. ಕೆ. ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ಚಂದಾದಾರರಿಗೆ

೩ನೆಯ ವರುಷದ ಕೊನೆಯ ಪುಸ್ತಕವಾದ 'ಮಲ್ಲಿಗೆ ದಂಡೆ' ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಲೆಯ ಚಂದಾದಾರರ ಕೈಸೇರಿದೆ. ಇದೀಗ ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರುಷದ ಪ್ರಥಮ ಪುಸ್ತಕವಾದ 'ಪರಿಣಿತ' ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಹಣಕ್ಕೆ (ವಿ. ಪಿ. ನೆಚ್ಚು ೩ ಆಣೆ ಸೇರಿ ೩-೨-೦, ಜ. ಕೆ. ಚಂದಾದಾರರಿಂದವರಿಗೆ ೩-೩-೦) ವಿ. ಪಿ. ಯಿಂದ ಕಳುಹಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಎಂದಿನಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಿನ್ನಹ.

ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮತ್ತೊಂದು ಜ್ಯೋತಿ ನಂದಿತು

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮುಖಂಡರಾದ ಅಬ್ಬಾಸ ಶಮ್ ಸುದ್ದೀನ ತಯ್ಯಬ್ಜಿಯವರು ಜೂನ್ ೯ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಮಸೂರಿಯಲ್ಲಿ ಹೃದಯವಿಕಾರದಿಂದ ಮರಣಹೊಂದಿದ ರೆಂಬ ವಾರ್ತೆಯು ಅಖಿಲ ಭರತಖಂಡವನ್ನೇ ದುಃಖಕ್ಕೇಡು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಜೀವಿಯು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಹಸಪೂರ್ಣವೂ ಪ್ರೌಢಜೀವಿಯು ಮಾದರಿಯದೂ ಆಗಿದೆ. ಇವರ ಜನನವು ಕ್ಯಾಂಬೆ ಎಂಬಲ್ಲಿ ೧೮೫೪ರಲ್ಲಾಯಿತು. ಇವರು ೧೧ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಲಿಂಕನ್ ಇನ್‌ದಿಂದ ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟರ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ೧೮೮೯ ರಲ್ಲಿ ಬಡೋದಾ ನ್ಯಾಯಾಪೀಠದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರು. ೧೮೯೩ರಿಂದ ೧೯೧೩ರವರೆಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಜ್ಜರಾಗಿದ್ದರು.

ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವೃತ್ತಿಯವರಾದ ಇವರು ಸೇವಾನಿವೃತ್ತರಾದೊಡನೆ ರಾಷ್ಟ್ರಸೇವೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರು. ತಯ್ಯಬ್ಜಿಯವರು ಹೋಂ ರೂಲ್ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ೧೯೨೧ರ ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ೧೯೩೦ರ ಶಾಸನಭಂಗ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ವೀರವೃತ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಮುಸ್ಲಿಮ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಯುವಕರಂತಿದ್ದರು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾ

ಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡಲು, ೮೦ ವರುಷದ ಈ ತಯ್ಯಬ್ಜಿಯವರು ಆ ಪಥಕವನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿದರು. ಆಗ ಇವರು ೯ ತಿಂಗಳ ಕಾರಾವಾಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಹಿಂದೂಮತಲ್ಪಾಸ ರೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬ ತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳೆಂದು ಇವರ ದೃಢಭಾವನೆ ಮಹಾತ್ಮರ ದುಃಖೋದ್ಗಾರಗಳಲ್ಲಿ ತಯ್ಯಬ್ಜಿಯವರ ಜನಸೇವೆಯ ಕಲ್ಪನೆ ಬರುವಂತಿದೆ. "ಇವರು ನನ್ನ ಜೀವಾರ್ಥಮಿತ್ರರು; ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಗುಜರಾಥದ ಮುಕ್ತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದರು; ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಂಬುಗೆಯ ಸೇವಕರಾಗಿದ್ದರು."

ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯ ಕೆಲವು ಲೇಖನಗಳು

ಮಿಡಿಯ: ಶ್ರೀ. 'ಡಿ. ವಿ. ಎಸ್.' ಅವರಿಂದ. ದುಃಖ

ವಿಡಿಸ್ ಮಹಾಕವಿಯ ನಾಟಕ ಕಥೆ.

ಕವಿತೆಯ ಹುಟ್ಟು ಅಥವಾ ವಿನೂರ್ತಪದ್ಧತಿ: ಶ್ರೀ.

ಕುಕ್ಕಿಲ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟರು, ಪುತ್ತೂರು, ದ. ಕೆ.

ಹೋಳೀಹುಣ್ಣಿವೆ (ಸಣ್ಣ ಕಥೆ) ಹಿಂದಿ: ಕಥಾಕಾರರಾದ

ಶ್ರೀ. ಜೈನೇಂದ್ರಕುಮಾರರ ಕತೆಯನ್ನು ಶ್ರೀ. ಗುಡಿ

ನಾಥ ಜೋಶಿಯವರು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದರು.

ಕನಿಷ್ಠವರ್ಗ (ವ್ಯಂಗ ಚಿತ್ರಗಳು) ಥರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಚಿತ್ರದ

ಪ್ರವಾಸಮಾಡುವವನೊಬ್ಬನ ಸೀಕಲಾಟ.

ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರ ಸಂಸ್ಕರಣ: ಶ್ರೀ. ಪ್ರ. ಗೋ. ಕುಲಕರ್ಣಿ

ಬೆಳಗಾವಿ.

ವಕ್ರೋತ್ತ: ಶ್ರೀ. "ಮಧುಕರ." ಪೇಟೋವಿಸ್ ಪ್ರತಿ

ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಲ್ಲೊಂದರ ಸುಂದರ ಅನುವಾದ.

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ಸಂಗೀತ: ಸಂಗೀತ ಭಾಷಣ:

ಆರ್. ಪಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರಿಂದ.

ಅಭರಣ (ಸಣ್ಣ ಕತೆ): ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರ

ಬೆಂಗಳೂರು. ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಫ್ರೆಂಚ್ ಕತೆಗಾರನಾದ ಮೇ

ಸಾಂತನ 'Jewels' ದ ಅನುವಾದ.

ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಕಥೆ: ಶ್ರೀ. ರಾ. ನ. ಮಳಗಿ. ಕೃಷ್ಣ

ದೇವಿಯ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ನರಸು ಗಣಿತ ವಿಜ್ಞಾನ

ಸ್ನೇಹಿತರ ಅರಿತನೆಂಬ ಕಥೆ.

ಪರಿವಿಡಿ

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ		(ಮುಖಚಿತ್ರ)		
ಪಟ್ಟಿ (ಕವಿತೆ)			 ರಾ. ನ. ಮಳಗಿ	೪೯೩
ವಿಜಯನಗರವೂ ಕ್ರೈಸ್ತಜನಾಂಗವೂ (ಐತಿಹಾಸಿಕ)		ಶ್ರೀ. ದೇಸಾಯಿ ಪಾಂಡುರಂಗಯ್ಯರು, ಬಿ. ಎ.		೪೯೫
ಹೋಳೆಹುಣ್ಣಿಮೆ (ಕತೆ)		ಅನುವಾದಕರು: ಶ್ರೀ. ಗುರುನಾಥ ಜೋಶಿ		೪೯೮
ಕವಿತೆಯ ಹುಟ್ಟು			ಶ್ರೀ. ಕುಕ್ಕಿಲ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟರು	೫೦೭
ವೇದವ್ಯಾಸಗೆ (ಕವಿತೆ)			 'ದುರ್ಗಾದಾಸ'	೫೧೩
ಕೊನೆಯ ಪಾದು (ಕವಿತೆ)			ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ವೆಂಕಟರಾಜ	೫೧೪
ಪಕ್ಷ್ಯ (ಪ್ರೇಮಾವಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯೊಂದು)			 'ಮಧುಕರ'	೫೧೫
ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರ ಸಂಸ್ಕರಣ (ಪೂರ್ವಾರ್ಧ)			ಶ್ರೀ. ಪ್ರ. ಗೋ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	೫೨೨
ಮಿಡಿಯ (ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕಕಥೆ)			 'ಡಿ. ವಿ. ಎಸ್.'	೫೨೭
ಅಧರಣ (ಕತೆ)		ಅನುವಾದಕರು: ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು		೫೩೭
ವಾಚರಹಸ್ಯ (ಧಾರಾವಾಹಿ ಕಾದಂಬರಿ)			ಶ್ರೀ. ಮಳಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ	೫೪೧
ವಿಮುಕ್ತನ ನಗೆ (ಶ್ರೀರವಿಂದ್ರರಿಂದ)			ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ವಿಜಯಪುರ	೫೫೧
ಪುಟ್ಟಂದ್ರ ಪರಿಣಿತ (ಪುಸ್ತಕಾನಲೋಕನ)				೫೫೨
ಪ್ರಪಂಚಪರಿಚಯ: ಮಹಾಪುರುಷರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಯರು—ಹಿಟ್ಟಿರನ ಬಾಸಗಿಪರಿಚಯ—				೫೫೫
....ಭಾರತೀಯ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು—ಹೊಲೆಯರ ಹಂಸಿಯು ಪಟ್ಟದರಸಿಯಾದುದು				
ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿ: ಉರಿಯಾ ಭಾಷಾಕೋಶ—ಹಿಂದೀಭಾಷೆಯ ಕಿಟ್ಟಿಲ್ ಸಾಹಿಬರು—				೫೫೯
....ಕಳೆದಹೊದ ಮೂರು ಸಾಹಿತ್ಯರತ್ನಗಳು: ನಿರಲಂಕಾರ ನಿರ್ಮಾಣಚತುರ ಹೊಸಮನ,				
....ಸಾಹಿತ್ಯದಿಗ್ಗಜ ಚಿಪ್ಪರ್ಬೆನ್, ಪೀಡಿತರ ಪಕ್ಷಪಾತಿ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಗೊರ್ಕ್				
ಶಿಕ್ಷಣಪ್ರಪಂಚ: ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತರುಣರ ಶಿಲ ಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ತಿಳುವುದರ ಅವಶ್ಯ—				೫೬೨
....ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯದ ಮಿಲಿಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣ—ರಷ್ಯಾದೇಶದಲ್ಲಿನ ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣ				
....ಕ್ರಮ—ಚಲನಚಿತ್ರದ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣ				

ಮೂರು ಅವೆೌಲ್ಯ ರತ್ನಗಳು

ನೇತ್ರತಾಪಹಾರಿಣಿ: ಪರಿ ಬರುವದು, ಆರಿ, ಮೋತಿಬಿಂದು, ಮಾಸ ಬೆಳೆಯುವದು ಇ. ಹಳತರದ ರೋಗಗಳೂ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಟಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ರೂ. ೧-೮-೦

ತ್ವಣಾ-ರೋಗಾರಿ-ಮಲಮು: ಕಜ್ಜಿ, ಹುರುಕು, ತದ್ವು, ಇ. ಗಳನ್ನಂತೂ ಕೊಡಲೇ ಗುಣಪಡಿಸುವದಲ್ಲದೆ, ಗಜ ಕರ್ಣ, ಇಳಬು ಇ. ಕೆಟ್ಟ ರೋಗಗಳನ್ನೂ ಸಮೂಲವಾಗಿ ನಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಬಾಟ್ಟಿಗೆ ೪ ಆಣೆ; ದೊಡ್ಡ ಬಾಟ್ಟಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.

ಪಾಚಕ ಚೂರ್ಣ: ಅಜೀರ್ಣ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಬದ್ಧಕೋಷ್ಠ, ಹೊಟ್ಟಿಕಡಿತ ಇ. ಸರ್ವ ವಿಕಾರಗಳಿಗೂ ರಾಮಬಾಣ. ಶಾಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟಕೂಡಲೆ ಕರಗಿ, ಬಾಯಿಗೆ ಉತ್ತಮ ರುಚಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಬಾಟ್ಟಿಗೆ ೪ ಆಣೆ. ದೊಡ್ಡದಕ್ಕೆ ೮ ಆಣೆ.

ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಕೆ. ಜಿ. ಕುರ್ದುಕರ, ಬಿ. ಬಿ. ಆಂಧ್ರ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಸ್ವಶಾಲಿಸ್ಸ; ದಯಾರ್ಣವ ಸ್ವಾನಿಟೋರಿಯಂ. ಸಂಗಮನೇರ ಆವರು ಬರೆಯುವರು: " ತಮ್ಮ 'ನೇತ್ರತಾಪಹಾರಿಣಿ'ಯನ್ನು ೬೫ ತಿಂಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೮೦ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಗುಣಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.....ದೇಶೀ ವೈದ್ಯಕದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ಶೋಧನೆ ಆಗಿದೆ."

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಸುವಾಚ್ಯ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಾಗಲಿ, ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಮಾಡಬೇಕು.

National Industrial & Manufacturing Co.,
32 A, Narayan Peth, POONA CITY.

ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಂ. ೧೩

೧. 'ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಂ. ೧೩, ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ' ಎಂಬ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ೨. ಉತ್ತರವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪಾಕೇಟು ಅಗಸ್ಟ್ ೨೨ನೆಯ ತಾ. ನೊಳಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ತಲುಪಬೇಕು. ೩. ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಪರಿಣಾಮವು ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು.

ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ:-

೧. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಇದನ್ನು ಈಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು.
೨. ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೃತಿಗೂ ಇಂತಹ ಕಾರಣವಿರುತ್ತದೆ.
೩. ರಾಜಕಾರಣವು ಇಂಥ ಜನರ ತುತ್ತಲ್ಲ.
೪. 'ಗಾಯನ'ದ ವಿಕೃತರೂಪ.
೫. ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಧಾವತಿಗೆ ತಕ್ಕ.....ಬರುವುದು ಅವರ ಸ್ವಾಧೀನದ ಮಾತಲ್ಲ.
೧೦. ಅರಣ್ಯ.
೧೧. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಒಂದು ಭಾಗವು ಇವರ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಿದೆ.
೧೨. ಇವು ಬಹುಶಃ ಗುಂಪುಗೂಡಿ ತಿರುಗುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.
೧೩. ಎಂಟನೆಯ.
೧೪. ಪರರದನ್ನು ಸಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ.
೧೫. ದಕ್ಷಿಣದ ಗುಡಿಗಳು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಸರಾಗಿವೆ.
೨೦. ಬೇಡಾದವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅಟ್ಟುವುದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾದ ಕೆಲಸ.
೨೧. ನೋಡಗಳ ತಾಕಲಾಟದಿಂದ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ.
೨೨. ಕಾವ್ಯದ ಜೀವ.

ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗೆ:-

೧. ಇದರ ಆಚೆಗೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ.
೨. ಈಚೆಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಭ್ಯಾಸವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ.
೩. ಜನತೆಯು ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದುದು ಬಹುದಿನ ಬಾಳಲಾರದು.
೪. ಇದರ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು.
೫. ಇಂಥ ನೀರು ನಾರುವುದು ಸಹಜ.
೬. ವಿಸತ್ತು ಅಡರಿಬಂದಾಗ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಗಳೂ.... ಆಗುವರು.
೧೨. ಇದನ್ನು ಬಯಸುವುದು ಪ್ರಾಣಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಹಜ.
೧೩. ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆಲ್ಲ ಬೇಕಾದದ್ದು.
೧೪. ಇಂಥ ಮಾತು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನೋಯಿಸುವುದು.
೧೫. ಇದರ ಮನೆಯು ಪುರಾಣಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.
೧೬. ಇದರಿಂದ ಚೆಟ್ಟಿಗೆ ರುಚಿಬರುತ್ತದೆ.
೧೭. ವಸ್ತುವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿರುವುದು.
೧೮. ಕೆಟ್ಟದನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು.

ಜಯಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಚಂದಾದಾರರಾಗಿರಿ

೧. ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೊಂದರಂತೆ ಮನೋಹರವಾದ ತ್ರಿವರ್ಣ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವುದು.
೨. ಪ್ರತಿಸಂಚಿಕೆಯೂ ಹಲವು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೊಳಗೊಳ್ಳುವುದು.
೩. ಹೊಸದಾಗಿ ಚಂದಾದಾರರಾಗುವವರಿಗೆ 'ನಾಟ್ಯಾಂಕ'ದ ಉಚಿತವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.
೪. ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಯು ವಾಚಕರ ಮಿಡುಳಿಗೆ ಜೆನ್ನೆ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಂ. ೧೩

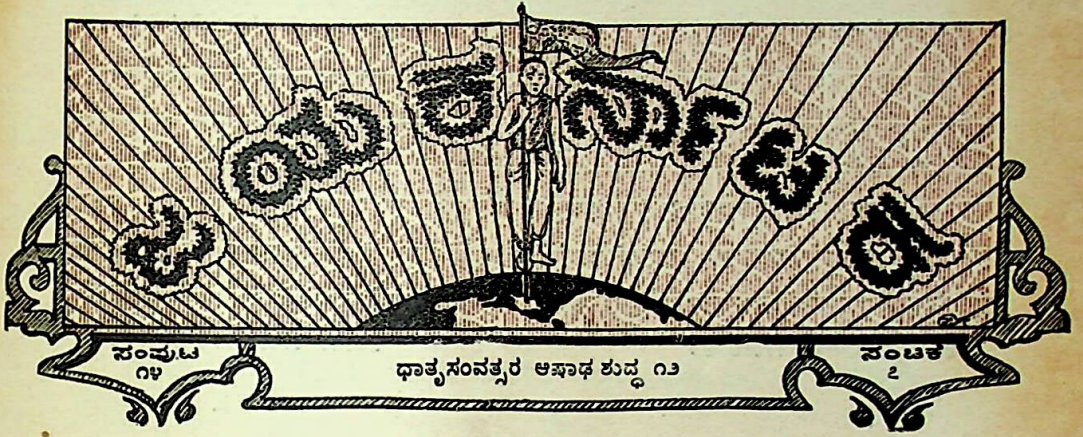
೧	ಬಂ	ಗಾ	ರ	ಸ	ಲ
		ಜಿ	ಧಾ	ಣ	ಕಿ
೨	ನಿ	ಗಾ	ಕಾ	ಬಿ	
	೧೦	ನಿ	೧೧	೧೨	ತ
೧೩	ರಿ	೧೪			
	೧೫	೧೬	೧೭	೧೮	
೧೯	ಗೋ	ರ	೨೦	ಸಾ	ಲ
	೨೧	ಡು	ಗು	೨೩	ರ

ಹೆಸರು ಮತ್ತು ವಿಳಾಸ

ಇದನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಕಳಿಸಿ

ಆತ್ಮನಿಷ್ಠ-ನಿರ್ಭಯವಿಚಾರಿ
ಜೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ

ಷ ಟ್ಪ ದಿ

೧

ನಮ್ಮ ಭಂದೋವನದಿ ಮೆರೆಯುವ
 ಚಿಗಿತ ಮಾವೇ ಷಟ್ಪದಿ
 ಕಾವ್ಯಬಾನಿನೊಳೆಸೆವ ಸುಂದರ
 ಕಾಮಚಾಪವೆ ಷಟ್ಪದಿ
 ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ತಿಲಕವು
 ಇದುವೆ ಮೇಣವಳಲಕವು
 ನಮ್ಮನೆಲ್ಲರ ಕುಣಿಸಿ ಕುಣಿಯುವ
 ನೀರೆಯವಳೇ ಷಟ್ಪದಿ

೨

ಸೋಮಸೂರ್ಯರ ಮೀರಿ ಮೆರೆವರು
 ಮೋಹದರ್ಭಕರಿಬ್ಬರು
 ಅಳಿಯ ಮೆಲ್ಲುಲಿ ಸಿಂಹನಾಭಟಿ-
 ಗಳನು ಬೀರುತಲಿರುವರು
 ಇವನೆ ಕವಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನು
 ಇವನೆ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಸನು
 ಹರಿವ ಹೊಳೆಗಳನೊಬ್ಬ ಹೋಲುವ
 ಮೊರೆವ ಶರಧಿಯನೊಬ್ಬನು

೩

ಆರ್ಯಭಾಷೆಯ ವೃತ್ತದಿಂದಲಿ
 ನಮ್ಮ ಸಿರಿನುಡಿಯಡಸಿರೆ
 ದಿವ್ಯಷಟ್ಪದಿಯು ದಿಸಿ ಕನ್ನಡ-
 ಕೆಂದು ಕಳೆಯನು ಬರಿಸಿರೆ
 ನಮ್ಮ ನುಡಿವೆಣ್ ಮೆರೆದಳು
 ಮುನ್ನ ದಾಸ್ಯವ ತೊರೆದಳು
 ಎಲ್ಲ ವಿಧದಿಂ ನಮ್ಮದೆನ್ನುವ
 ಕಾವ್ಯರತುನವ ಪಡೆದಳು

೪

ಅಜನ ಷಟ್ಪದಿಯನ್ನು ಮೀರಿದ
 ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳ ಷಟ್ಪದಿ
 ಹೊಳಲುಹಳುವಗಳಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದ
 ಭಾವರಸವನು ಹೀರುವೆ
 ನೀನೆ ಹೃದಯದ ಹೃದಯವು
 ನಮ್ಮ ಜೀವದ ಜೀವವು
 ನಮ್ಮನಾಳುವ ರಾಣಿ ನೀನಿರೆ
 ಧನ್ಯರಿಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಜೆಗಳು

೭

ನೀನೆ ಹೃದಯದ ಹೃದಯವು
 ನಮ್ಮ ಜೀವದ ಜೀವವು
 ನಮ್ಮನಾಳುವ ರಾಣಿ ನೀನಿರೆ
 ಧನ್ಯರಿಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಜೆಗಳು
 ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ತೆರದಲಿ
 ಪೊರೆಯೆ ಷಟ್ಪದಿ ತಿರೆಯನು

೫

ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ತೆರದಲಿ
 ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸೆ ಷಟ್ಪದಿ
 ಹರಿಯ ತೆರದಲಿ ಹಲವು ರೂಪವ
 ತಳೆದು ಸಾರಿಹಳೆಮ್ಮನು
 ದೇವಭಾಷೆಯ ಮೀರ್ದಳು
 ತಾನೆ ಗಗನವನೇರ್ದಳು
 ಇಂದಿಗೊಪ್ಪುವ ತೆರದಿ ರಂಜಿಸೆ
 ರೂಪ ಬದಲಿಸಲಿರುವಳು

೬

ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯ ಭಂದವೆಲ್ಲವು
 ನಿನ್ನ ನೋಡುತ ನಾಚಲಿ
 ದೇವಿ ನಿನ್ನಯ ರೂಪದಳೆಯುತ
 ನಾಟ್ಯರಂಗದಿ ನಟಿಸಲಿ
 ನೀನು ನಮ್ಮವಳಾಗಿರು
 ಪ್ರಗತಿಪಥದಲಿ ಸಾಗಿರು
 ಕನ್ನಡಾಂಬೆಯ ಮೋಹದರ್ಭಕಿ-
 ಯೆಂಬ ಮಾತನ್ನರಿತಿರು

—ರಾ. ನ. ಮಲ್ಲಿ

ವಿಜಯನಗರವೂ ಕ್ರೈಸ್ತಜನಾಂಗವೂ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇಸಾಯಿ ಪಾಂಡುರಂಗರಾಯರು, ಬಿ. ಎ., ಧಾರವಾಡ

ಕೆಳೆದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಕ್ರೈಸ್ತರ ಸಮ್ಮೇಲನದಲ್ಲಿ ಓದಿದ ಪ್ರಬಂಧ.
ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೂ ಕ್ರೈಸ್ತಜನರಿಗೂ ಇದ್ದ ಸ್ನೇಹಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಅವರಿಂದ ವಿಜಯ
ನಗರದ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಉಪಕಾರವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಿಜಯನಗರದವರಿಗೂ ಕ್ರೈಸ್ತಜನರಿಗೂ ಎಂದು, ಹೇಗೆ, ಯಾವ ಬಗೆಯ ಪ್ರಥಮ ಪರಿಚಯವುಂಟಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗದು. ವಿಜಯನಗರವು ಸ್ಥಾಪನವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪದ ಕ್ರೈಸ್ತ ಜನಾಂಗಗಳು ಇನ್ನೂ ಆಫ್ರಿಖ್ಯದ ದಶೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಅಂತಹ ವಿಶೇಷ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕುಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ವಿಜಯನಗರದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಒಂದೂವರೆ ಶತಮಾನ ಕಾಲವು ಗತಿಸಿತು. ವಿಜಯನಗರವು ಆತ್ಯಂತ ಉನ್ನತಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯುತ್ತ ವಿಜಯನಗರದ ಕೀರ್ತಿ ಭೂಮಂಡಳದ ದೂರದೂರದ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿತು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪದ ಕ್ರೈಸ್ತ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯ ಬೇಕು, ಹಬ್ಬಬೇಕು ಎಂಬ ವರ್ಧಿಷ್ಟ ವೃತ್ತಿಯು ತಲೆದೋರಹತ್ತಿತ್ತು. ಸಾಹಸಪ್ರೇರಿತವಾದ ಈ ಜನಾಂಗಗಳು ಸಂಚಾರೋನ್ಮುಖವಾಗಿ ಭೂಮಂಡಳದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸತೊಡಗಿದವು. ಭರತಖಂಡದತ್ತ ಆಕರ್ಷಿತವಾದ ಈ ಜನಾಂಗಗಳು ಮೊದಲು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು ವಿಜಯನಗರದ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಪಡೆದವು. ಅಖಿಲ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಆದ್ವಿತೀಯ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ವೈಭವವನ್ನು ಕಂಡು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಬೆರಗಾದವು. ಬರಿಯ ಪ್ರಬಲವಾದ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೂಲಕವೇ ವಿಜಯನಗರವು ಐಶ್ವರ್ಯಸಂಪನ್ನವಾಗಿ ದ್ದಿಲ್ಲ. ವ್ಯಾಪಾರದ ಅಖಂಡ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಜಯನಗರವು ಮುಂದುವರಿದಿತ್ತು. ವಿಜಯನಗರದ

ವ್ಯಾಪಾರವು ಸ್ಪೃಷ್ಟವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅದು ಚೀನ, ಇರಾಣ ಮೊದಲಾದ ದೇಶಗಳೊಡನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಲುಬ್ಧವಾದ ಯುರೋಪದ ವಣಿಕ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ವಿಜಯನಗರದೊಡನೆ ಅಧಿಕಾಧಿಕ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಹವಣಿಸಿದುದು ಅಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. ವ್ಯಾಪಾರದ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಧರ್ಮಪ್ರಸಾರದ ಉದ್ದೇಶವೂ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಅವರನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸುತ್ತಲಿತ್ತು.

೧೫ನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪ್ರವಾಸಿಗಳನೇಕರು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರತೊಡಗಿದರು. ಇಂತಹರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ವಿವಿಧವಾದ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಇಟಾಲಿಯನ್ ಪ್ರವಾಸಿಯಾದ “ನಿಕೋಲೋ ಡೆಕೊಂಟಿ” ಯು ಮೊದಲಿಗನು. ಈತನು ೧೪೮೧ರಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿದ್ದನು. ತರುವಾಯ ಸುಮಾರು ೧೪೮೦ರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದ “ಅಥನಾಸಿಸ್ ನಿಕಟಿಸ್” ಎಂಬ ರಶಿಯನ್ ಪ್ರವಾಸಿಯು ವಿಜಯನಗರದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವನು. ಆ ಮೇಲೆ ೧೪೯೮ರಲ್ಲಿ ಪೋರ್ತುಗೀಜ ಸಾಹಸಿಯಾದ “ವಾಸ್ಕೋ ಡಿ ಗಾಮಾ” ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮನ ಮಾಡಿದನು. ಈತನು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿಯೂ ಆಕ್ರಮಣಶೀಲನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಈತನ ಹಿಂದೆ ಜನಬಲದ ಬೆಂಬಲವಿದ್ದಿತು. ಈತನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಪೋರ್ತುಗೀಜರು ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾಲೂರಿದರು. ಅಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಗೋವೆ, ಹೊನ್ನಾವರ, ಭಟಕಳ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲವು ಬಂದರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಪಶ್ಚಿಮದ ವ್ಯಾಪಾರ ಸೂತ್ರ

ಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಹಾಕತೊಡಗಿದರು (೧೫೧೦).

ಈ ಕಾಲದಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಕ್ರಿಸ್ತ ಜನಾಂಗಗಳ ಬಳಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿತು. ಆನೇಕ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು, ವರ್ತಕರು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕರು ವಿಜಯನಗರದೊಡನೆ ಬೆರೆತರು. ಪೋರ್ತುಗೀಜರ ವ್ಯಾಪಾರವು ಮಿತಿ ಮೀರಿ ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿತು. ಆದರಿಂದ ಅವರ ಸಂಪತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದವು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರದ ಜಿನ್ನಾದ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಯ ರಾಜ ಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಮೊದಲಾದ ವಿವಿಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬರೆದಿಟ್ಟು ಪೇಜ (೧೫೨೦) ಮತ್ತು ನ್ಯೂನಿರ್ಯು (೧೫೩೫) ಇವರ ಹೆಸರುಗಳು ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯದಂತಹವಾಗಿವೆ. ಇವರ ಈ ವೃತ್ತಾಂತದಿಂದ ವಿಜಯನಗರದ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಉಪಕಾರವಾಗಿದೆ.

ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು ಉತ್ತರದ ಮುಸಲ್ಮಾನ ರಾಜ್ಯಗಳು, ಓರಿಸದ ಅರಸರು ಮೊದಲಾದವರೊಡನೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕಾದುವದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಯುದ್ಧಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಅರಬಸ್ತಾನ ಮೊದಲಾದ ಹೊರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ತರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಕುದುರೆಯ ವ್ಯಾಪಾರದ ಗುತ್ತಿಗೆಯನ್ನೇ ಪೋರ್ತುಗೀಜ ವರ್ತಕರು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರು. ಹೀಗೆ ಉರ್ಜಿವವಾದ ವ್ಯಾಪಾರದೊಂದಿಗೆ ಅವರ ರಾಜ್ಯಮೋಹವೂ ಬೆಳೆಯಿತು. ಅವರು ವಿಜಯನಗರದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮಾಂಡಲಿಕ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಯನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. 'ಅವರ ಧರ್ಮಾಂತರ ಕಾರ್ಯವೂ ಮುಂದುವರಿಯಿಟ್ಟಿತು. ದಕ್ಷಿಣ ದಂಡೆಯ ಮೇಲಿನ ಪಾರವ ಎಂಬ ಮೀನಗಾರ ಜನಾಂಗವು ಕ್ರಿಸ್ತಮತವನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿತು (೧೫೩೨).

೧೫೬೫ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ರಕ್ತಸತಂಗಳಡಿಯ ಕಾಳಗವು ವಿಜಯನಗರ ಮತ್ತು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಜನಾಂಗಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಅನರ್ಥಕಾರಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಬಹಳವಾಗಿ ಬಲಗುಂದಿತು. ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ವಿಜಯನಗರವು ಉದ್ವಿಗ್ನವಾಗಿ ಪೆನುಗುಂಡಕ್ಕೆ ಹೊಸ ರಾಜಧಾನಿಯು ಒಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ವಿಜಯನಗರದ ಈ ದಾರುಣವಾದ ವಿನಾಶದೊಡನೆ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಪೋರ್ತುಗೀಜರ ವ್ಯಾಪಾರವೂ ನಷ್ಟವಾಯಿತು.

ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಅನೇಕ ಪೋರ್ತುಗೀಜರು ತಮ್ಮ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿರುವರು.

ವಿಜಯನಗರದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಮನೆತನದ ವೆಂಕಟರಾಯನ ಆಳಿಕೆಯು (೧೫೮೬-೧೬೦೪) ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಕ್ರಿಸ್ತ ಜನಾಂಗಗಳಿಗೂ ಬಹು ಹಿತಕರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಈತನು ಬಹು ಶೂರನೂ ಉದಾರನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಈತನು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪೂರ್ವವೈಭವವನ್ನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಿ ಪರರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಉದಾರ ಹೃದಯದ ಯಶೋದುಂದುಭಿಯನ್ನು ಮೊಳಗಿಸಿದನು. ಈತನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪೋರ್ತುಗೀಜರಲ್ಲದೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಡಚ್ ಮುಂತಾದ ಕ್ರಿಸ್ತ ಜನಾಂಗಗಳು ಈತನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ವ್ಯಾಪಾರ, ಧರ್ಮ ಮೊದಲಾದ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಹಾತೊರೆದರು. ಈ ರಾಯನ ಉದಾರಣೆಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ ಆತನ ಮಾಂಡಲಿಕ ಅರಸರಾದ ಮದುಕೆ, ತಂಜಾವರ, ಜಿಂಜಿ ಮೊದಲಾದ ನಾಯಕರು ಈ ಕ್ರಿಸ್ತ ವರ್ತಕರೂ ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕರೂ ಇವರೊಡನೆ ಉದಾರವಾದ ಭಾವನೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ವೆಂಕಟರಾಯನು ಜೀಸೂಟ ಧರ್ಮಾಚಾರ್ಯರನ್ನು (ಫಾದರ್ಸ್) ತನ್ನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರೊಡನೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಯನ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆತನ ಅನುಜ್ಞೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಚಂದ್ರಗಿರಿ-ಮದ್ರಾಸ, ವೆಲ್ಲೂರು-ಪೆನುಗುಂಡ, ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಸ್ತ ಮತಗಳೂ (ಚರ್ಚ) ಧರ್ಮಾಲಯಗಳೂ ಸ್ಥಾಪನವಾದವು. ಮದುಕೆ, ಜಿಂಜಿಯ ನಾಯಕರು ತಮ್ಮ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ (ಮದುಕೆ, ಜಿಂಜಿ) ಈ ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕರಿಗೆ ಎಡೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು.

ಆದರೆ ಈ ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕರ ಕಾರ್ಯವು ಹಗುರಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಎಡರುಗಳು ಒತ್ತಿ ನಿಂತಿದ್ದವು. ಭಾರತೀಯರ ಸ್ವಧರ್ಮಾಭಿಮಾನವೂ ಪುರಾತನತಪ್ಪೀತಿಯೂ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹಿರಿದಾದ ವಿಘ್ನವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಮಾನುಜ ಮತವು ಅತ್ಯಂತ ಶೋಕಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ತ್ವರೆಯಿಂದ ಪ್ರಸಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು

ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕರು ಅತ್ಯಂತ ಧೈರ್ಯದಿಂದಲೂ, ದೀರ್ಘಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಇಂತಹರಲ್ಲಿ ರಾಬರ್ಟ್ ದಿ ನೊಬಿಲಿ ಎಂಬ ಪಾದ್ರಿಯ ಹೆಸರು ಅಜರಾಮರವಾಗಿದೆ. ಈತನು ಮದುರೆಯಲ್ಲಿ ೧೬೦೬ರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕನಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು. ಹಿಂದುಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬಗೆಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ನಿರ್ಮಲವಾದ ವೇಷ, ಶುದ್ಧವಾದ ಆಹಾರ ವಿಹಾರದ ಪವಿತ್ರ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟನು. ಪರಿಪರಿಯಿಂದ ಜನರ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನೊಲಿಸಲು ಹೇಗಿದ್ದನು. ಈ ಮೇರೆಗೆ ಸುಮಾರು ೫೫ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಹೇಗಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಜಾತಿಯ ಹಿಂದುಗಳು ಧರ್ಮಾಂತರಕ್ಕೊಳಗಾದರು. ಉಚ್ಚವರ್ಣದ ಹಿಂದುಗಳು ಮಾತ್ರ ಅತನೊಡನೆ ಉಳಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಭಾವನೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದರೂ ಆತನ ಮತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದಲೇ ನಡೆದುಕೊಂಡರು.

ಇದೇ ರಾಯನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಪೃಹಣೀಯವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶವು ಗೋಚರವಾಗುವದು. ವೆಂಕಟ ರಾಯನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕರಲ್ಲಿ ಬಾರ್ಬೊಲೋಮಿಯೋ ಫಂಟೆಬೊನಾ ಎಂಬ ಕುಶಲ ಇಟಾಲಿಯನ್ ಚಿತ್ರಗಾರನಿದ್ದನು. ರಾಯನು ಆತನ ಕಲೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಆತನಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನಿತ್ತನು. ಆತನ ಕೈಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಎಸೂಕ್ರಿಸ್ತ ಮೊದಲಾದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಆರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದ್ದನು. ಈ ರಾಯನನ್ನು ಕುರಿತು ಈ ಚಿತ್ರಗಾರನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿರುವನು:

“ಯುರೋಪದ ಯಾವನೇ ರಾಜನನ್ನು ಸರಿಹೋಲುವಂತಹ ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಥನೂ ಸುವಿಚಾರಿಯೂ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯೂ ಆದ ಪ್ರಭು. (Lord of great authority, prudence and understanding as much as any European)”

ಈ ಮುಂದಿನ ವಿಜಯನಗರದ ಅಳಿಗಾಲದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷರು ೧೬೩೯ ರಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರದ ಆರಸರಿಂದ ಮದ್ರಾಸ ಪಟ್ಟಣದ ಭೋಗಪತ್ರವನ್ನು (ಸೆನದನ್ನು) ಪಡೆದ ಸಂಗತಿಯು ಉಲ್ಲೇಖನೀಯವಾಗಿದೆ. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಇಳಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಪೋರ್ತುಗೀಜ್, ಇಂಗ್ಲಿಶ್, ಡಚ್ ಮೊದಲಾದವರ ವ್ಯಾಪಾರ ವಿಷಯಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮುಂದುವರಿದು ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ವೃದ್ಧಿಗತವಾದವು.

ಇರಲಿ, ಈ ಮೇರೆಗೆ ವಿಜಯನಗರವು ಮತ್ತು ಕ್ರೈಸ್ತ ಜನಾಂಗಗಳು ಇವುಗಳೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವು ಬಂದುದನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದುದಾಯಿತು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಭಿನಂದನೀಯವಾದ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಜನಾಂಗಗಳೊಡನೆ ಬರುವ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರದವರು ಎಂದಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದಿಂದಲೂ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದಲೂ ವಚನಗಾರಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಉದಾರ ಭಾವದಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡರು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಇಂತಹ ನ್ಯಾಯವಾದ ವರ್ತನೆ ಪೋರ್ತುಗೀಜ್ ಮೊದಲಾದವರಿಂದ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿವೆಲ್ಲ ಸಾಹೇಬರು ನಮೂದಿಸಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. (Forgotton Empire, 177-78).

ಹೋಳಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆ

ಲೇಖಕರು: ಶ್ರೀ. ಜೈನೇಂದ್ರಕುಮಾರರು :: ಅನುವಾದಕರು: ಶ್ರೀ. ಗುರುನಾಥ ಜೋಶಿ

ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸೋಲಜಾರದೆಂಬ ಹೇವವೊಂದು. ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ಸರಾಗವಾಗಿ ಹರಿದು ಬಂದ ನಲವಿನ ಸಲಿಗೆಯೊಂದು. ಇವೆರಡರ ಸೇರುವೆಯ ಬಲವಂತದಿಂದ 'ರಾಜೀವ ಮತ್ತು ಅತ್ತಿಗೆ' ಯರ ಸರಲವೂ ನಿರ್ಮಲವೂ ಆದ ನಲ್ಮಿಗಡಲಿನಲ್ಲಿ ನಂಜು ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟಿತು? *

ಗ್ರಿಷ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಸಂಗತಿ. ಒಂದು ಹೋಳಿಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ದಿನ ರಾಜೀವನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜರುಗ ಬಾರದ ಒಂದು ಸಂಗತಿ ಜರುಗಿತು. ಅದನ್ನು ಈವೊತ್ತು ಹೇಳಲು ನಮಗೆ ಬಿಡುವು ದೊರೆತಿದೆ.

ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಈವೊತ್ತು ರಾಜೀವನ ಎಣಿಕೆ. ದೊಡ್ಡವರೆಂದರೆ ಆನೆಯಂಥ ದೇಹವುಳ್ಳವರು ಎಂದಲ್ಲಿ ವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ರಾಜೀವ ಈವೊತ್ತಿಗೂ ತಿಳುವಾ ಗಿಯೇ ಇದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಅವನು ಯಾವ ಸಂಪನ್ನತೆಯಿಂದ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವನಾದನೋ ಅದು ಈವೊತ್ತು ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಮದುವೆಯಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ದಿನಗಳೂ ಕಳೆದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ತಾಯಿಯೂ ಇದ್ದಳು. ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಇಪ್ಪತ್ತು-ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಆಶೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಸ್ವಪ್ನದಂತೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಸಿಭೂಮಿ ದೊರೆತರೆ ಚಿಗಿಯುತ್ತವೆ, ಇಲ್ಲದೆಹೋದರೆ ಬಾಡಿಹೋಗುತ್ತವೆ; ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನು ಯೌವನವು ಕಳೆಕಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ಇಹಲೋಕದ ಯಾತ್ರೆಯು ಮುಗಿದಂತೆಯಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತವೆ. ಆ ಸ್ನೇಹ ಅನುಕೂಲ ವೇಳೆಗೆ ಬೇಡಿದಂತೆ ಸಿಕ್ಕರೆ ಅವು ಹಸುರು ಮುಡಿದು ಎಂಥ ಕುಸುಮಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಎನ್ನು ವುದನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ತಿನ್ನಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ

ಮೂಲವು ದೃಢವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವು ನಿರೋಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯುಳ್ಳ ರಸವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಎಂಥ ಸುತ್ತಾರೋ ಎದುರಿಸಲಿ ನೋಡೋಣ ಎಂದು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಶಕ್ತಿಯೇ ಪ್ರತಿಭೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಆದರೆ ಈ ಪ್ರತಿಭೆ ಸರಲವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇರುವ ದಿಲ್ಲ. ವಿರಲವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಇಂಥ ಪ್ರತಿಭೆ ರಾಜೀವನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಠಿನ. ಯಾವಾಗ ಅವನಿಗೆ ಹೆಸರಿನಾಗತೋ ಆಗ ಅವನು ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದ. ಪೇಟೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲವೇ? ಇತ್ತು. ರಾಜೀವ ನಿಗೆ ಅನ್ಯರಿಗೆ ಇರುವಂತೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ರಾಜೀವನಿಗೆ ತಮ್ಮ ಯೊಬ್ಬಳು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಳು. ಇನ್ನೂ ಮನೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ದಿನ ತಾಯಿಯ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ರೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು, ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ನೌಕರ ಯನ್ನು ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದವನು ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದ. ದಣಿದಿದ್ದ. ಹೆಸರಿನಾಗುತ್ತ. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ವಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಏನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇಯಿಸಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನೋಣವೆಂದು ಅಡಿಗೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು. ಅಕ್ಕಿಯ ವಾಯಿತು. ಹೊಳೆಯುವ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರವು ಬಿಡು

* ಈ ಲೇಖಕರು ಹೆಸರಾಂತ ಹಿಂದೀ ಕತೆಗಾರರು. ಇವರ 'ರಾತ' ಎಂಬ ಒಂದು ಕಥಾಸಂಗ್ರಹವು ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು 'ರಾಜೀವ ಮತ್ತು ಅತ್ತಿಗೆ' ಎಂಬ ಕತೆಯಿದೆ.

ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು!

“ಅಮ್ಮಾ, ನೀನು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿಟ್ಟಿದ್ದೀಯಾ ?”

“ಎಲ್ಲ ಮಗೂ, ಸೊಸೆರಾಣಿ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ.”

ಈ ಸೊಸೆರಾಣಿಯ ವಿಷಯ ತಾಯಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಕೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ದೊಡ್ಡ ಮನೆ ಅವರದೇ. ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅವರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅವಳು ಕರುಣೆಯ ಕಡಲಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ರಾಜೀವನಿಗೆ ನೌಕರಿ ಸಿಕ್ಕಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಗೆಯನ್ನು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜೀವನಿಗೆ ಮತ್ತು ಆತನ ತಾಯಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಉಳಿದದ್ದರಲ್ಲಿ ತಾನು ಕನ್ನಡ ಗಂಡ ಮತ್ತು ಇವನ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳಿಗೆ ಆಕೆಯ ಮಕ್ಕಳು ‘ಅತ್ತಿಗೆ’ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅವಳು ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಮೋಟಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ರಾಜೀವ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಾನೆ. ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾಳೆ. ಸ್ಥೂಲಕಾಯ ಇಗಿದ್ದರೂ ನಗೆಯ ನಿಲಯವಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಮನಸ್ಸು ತೀರ ಒಳ್ಳೆಯದು. ರೂಪ? ರಾಜೀವ ನೋಡದಿದ್ದರೂ ದೇವಿ ಮುಖದಂತೆ ಅವಳ ಮುಖವಿದೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

“ಅಮ್ಮಾ, ರಾಜೀವ ಬಂದು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಅಂತಾ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ ನೀನು ?”

“ಮಗೂ, ಅವಳ ನಗುಮುಖ ನೋಡಿ ಹೇಳೋಕೆ ಮರೆತೇ ಬಿಟ್ಟೆ. ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಹೊತ್ತು ನನ್ನ ಬಳಿ ಕೂತು ಕೊಂಡಿದ್ದಳು.”

“ಸ್ವತಃ ಅವರೇ ಈ ಊಟಾ ತಂದಿದ್ದರೇನಮ್ಮ ?” ಅಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ರಾಜೀವ ಕೇಳಿದ.

“ಹೌದು, ಮಗೂ!” ಬಳಿಕ ಅವಳು ಏನೇನು ಕೇಳಿದಳು, ತಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನು—ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ರಾಜೀವನ ತಾಯಿ ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ರಾಜೀವ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಹೋಗಿ ಊಟಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದ, ಊಟ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ತಿಕ್ಕಿ ತೊಳೆದು ಅವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಉಪ್ಪರಿಗೆಯನ್ನು ಏರಿದ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋದದ್ದು ಇದೇ ಮೊದಲು. ಕೂಗಿದ “ಹೀರಾ, ಓ ಹೀರಾ, ಈ ಪಾತ್ರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು.”

ಹೀರಾ ಆಳುಮಗನ ಹೆಸರು. ಹೀರಾ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ

ಸೊಸೆರಾಣಿಯೇ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಸೆರೆಗು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದುದನ್ನು ಕಂಡ. ಅವನು ಮೈಮರೆತ. ಅವನ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಸೊಸೆರಾಣಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಳಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದಳು. ರಾಜೀವ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ತಬ್ಧನಾಗಿ ನಿಂತು ಬಳಿಕ ಹೊರಟುಹೋದ.

ಅದೇ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಅವಳ ಮುಖ ಅವನ ಮನದಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಿತು. ಆ ಚಿತ್ರವು ಬಳಿಕ ಕನ್ಯಾಸಿನ ಮೇಲೆ ಬಂತು, ವಿಕ್ರಯವಾಯಿತು. ರಾಜೀವ ರಾಜೀವನಾಗಿಯೇ ಉಳಿದ.

ಭಾಗ್ಯವು ಭಾಗ್ಯವೇ. ಅದರ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಮೇಲೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕಾಣುವುದೋ! ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದಮೇಲೆ ಅವನ ವಿವಾಹವೂ ಆಯಿತು. ಆಗಿನ ಕಲ್ಪನೆಯ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅವಗುಂಠನಾಪ್ರಕಾರದ ಸೊಸೆರಾಣಿಯು ಈಗ ಅವನ ಅತ್ತಿಗೆಯಾಗತೊಡಗಿದ್ದಳು. ಅವಳ ದಪ್ಪ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿದ್ದದನ್ನು ಕಂಡ; ಹಾಸ್ಯಲಹರಿಯ ಹೃದಯವಿದ್ದದನ್ನು ಕಂಡ. ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಭಾಗ್ಯ ದೇವನೂ ಕರುಣೆಯ ಮಳೆಗರೆಯತೊಡಗಿದ. ಇದರಿಂದ ರಾಜೀವನಿಗೆ ತನ್ನ ಜೀವನದ ಉದ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯವು ಕೈಗೂಡಿದಂತಾಯಿತು.

ಹೋಳೀಹುಣ್ಣಿ ಮೆಯೆಂದರೆ ಹೋಳೀಹುಣ್ಣಿ ಮೆಯೇ ಎಂದು ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ. ರಾಜೀವ ಸೌಮ್ಯ ಸಭ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮನುಷ್ಯ. ಆದರೇನು? ಅವನನ್ನು ಹೀಗೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದೇ? ಅತ್ತಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಡಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆಯೇ? ಹೌದು, ಹೌದು. ರಾಜೀವ ಬಹಳ ಹಿರಿಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಹಿರಿಯತನ ಅವನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿತುಳುಕುತ್ತಿದೆ. ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೇನು? ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಇನ್ನಿಷ್ಟು ದುರ್ಗತಿಯಾಗುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಹೋಳೀಹುಣ್ಣಿ ಮೆಯೆಂದರೆ ಹೋಳೀಹುಣ್ಣಿ ಮೆಯೇ; ಅತ್ತಿಗೆಯೆಂದರೆ ಅತ್ತಿಗೆಯೇ.

ಆ ವರ್ಷ ರಾಜೀವನ ಧೂಳಿದ್ದು ಅಡರಿಹೋಯಿತು. ಮತ್ತೇನು ಹೇಳೋಣ, ಅತ್ತಿಗೆಯ ಒಳಸಂಚಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಕೂಡಿಹೋಗಿದ್ದಳು. ಆಗ ರಾಜೀವನೂ ಸೊಂಟಕಟ್ಟಿ ತನ್ನನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು.

ಅವೊತ್ತು ಅವನ ಜೀವನ-ನೌಕೆಯು ಆತ್ಯಂತ ಅನಂದದಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದು ಹಾಗೆಯೇ ಇತ್ತು, -ಸಂಸಾರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಲೋಲಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇಡೀ ವರ್ಷವೂ ಸುಖದಲ್ಲೇ

ಕಳೆಯಿತು. ಅವನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲೂ ಬಡತಿಯಾಯಿತು. ದೊಡ್ಡ ಪದವಿಗೆ ಏರಿತು. ಎಲ್ಲರ ಬಾಯಲ್ಲೂ ರಾಜೀವನೇ ರಾಜೀವ ಎನ್ನಿ.

ಇದೇ ರೀತಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದುಹೋದವು.

ಈಗೊಮ್ಮೆ ನಾವು ಯಾವ ಹೋಳಿಹುಣ್ಣಿ ಮೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿರುವೆವೋ ಅಂದಿನ ದಿನ ನಡೆಯುವ ಎಲ್ಲ ಅನಾಹುತವನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅತ್ತಿಗೆ ಕ್ಷಮಿಸುವ ಕೆಂದು ರಾಜೀವನ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸ.

ಹೋಳಿಹುಣ್ಣಿ ಮೆ ಬಂತು. ಎರಡು ದಿನ ಮೊದಲೇ ಮಾತುಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ತಿಗೆ ಗಂಭೀರವಾಣಿಯಿಂದ “ನೋಡು, ಅವರಿಗೆ ಇದು ಸರಿಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ನನಗೆ ಈ ಸಲ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಉತ್ಪಾತವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಡ ” ಎಂದಳು.

“ಹೀಗೋ ! ” ಎಂದ ರಾಜೀವ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ.

“ಇಲ್ಲ, ಕೈಮುಗಿಯುವೆ, ಈ ಸಲ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಕಳಿ ಆಡುವಂತಿಲ್ಲ.”

“ನಾನು ಹಾಕಿಯೇ ಬಿಡುವೆ.”

ಅತ್ಯಂತ ವಿನಯದಿಂದ “ನಿನಗೆ ಕೈ ಮುಗಿಯುವೆ, ರಾಜೀವ! ಈ ಸಲ ಬೇಡ, ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ನಾನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆನೆ?” ಎಂದಳು.

ಅತ್ತಿಗೆಯ ಈ ವಿನಯವನ್ನು ಕಂಡು ರಾಜೀವನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಶಯ ಬಂತು, ಆಸಮಾಧಾನವೂ ಆಯಿತು. ಅವನು ಮುಂಗಾಣದವನಾಗಿ “ಈವಾಗ ನನ್ನ ಬಾರಿ ಬಂತೆಂದು ನೀವು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ! ” ಎಂದ.

ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಕಾತರಳಾಗಿ “ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಸತ್ಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ರಾಜೀವ! ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಅತ್ತಿಗೆ ನಿನಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಲ್ಲಳೆ? ಅವರಿಗೆ ಇದು ಸರಿಬರುವುದಿಲ್ಲ.”

‘ಅವರಿಗೆ’ ಅರ್ಥಾತ್ ಪತಿಗೆ! ಪತಿದೇವರು ಅತ್ಯಂತ ಶುದ್ಧಹೃದಯಗಳೂ ನಿಷ್ಕಪಟಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ರಾಜೀವ ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಬಹಳವಿದ್ದುದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಮೀಪದ ಪರಿಚಯ ರಾಜೀವ ನೊಡನೆ ಅವರಿಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು.....

ರಾಜೀವ ತೀರ ಸಾಹಸದಿಂದ “ಹೋಳಿಹುಣ್ಣಿ ಮೆಯಂತೂ ಬರಲಿ, ನೋಡೋಣ” ಎಂದ.

ರಾಜೀವನಿಗೆ ಮನೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ, ಹೀಗೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ರಾಜೀವ ತನ್ನ ಮಿತ್ರನ ಆಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದ “ಸರಿ,

ನೋಟಾರು ೯|| ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ನಾನು ಸಿಕ್ಕಿ ನಾಗಿರುವೆ. ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ ೯|| ಗೆ ಇದೆಯಲ್ಲವೇ?”

ಹೋಳಿಹುಣ್ಣಿ ಮೆಯ ದಿನ ಹುಡುಗಾಟ, ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ರಾಜೀವನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಈಗ ದಿನಾಲು ಅವನ ಗಮನ ತನ್ನ ಅತ್ತಿಗೆ ದೀನವಾಣಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರಿಂದ ಅದರ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವೂ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅತ್ತಿಗೆ ಹೀಗೆ ದೈನ್ಯವಾಣಿಯಿಂದ ಹುಣ್ಣಿ ಮೆಯ ದಿನ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿ ನೋಸಗೊಳಿಸುವಕೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯವು ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂತೂ ಅವನು ಈಗೊಮ್ಮೆ ಗಂಟೆಯ ವರೆಗೂ ತನ್ನ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ನೋಟಾರು ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಹೋಗಬೇಕೆಂದೂ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹೊರಬಿದ್ದು ತಿರುಗಿ ರಾತ್ರಿ ಹೋಳಿ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಮನೆಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಆದರೆ ದುರ್ಭಾಗ್ಯವೇ ತನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಬ್ರಹ್ಮನ ಮನದಲ್ಲಿನ ಮಾತು ಯಾವ ಆರಿಯಬಲ್ಲರು? ರಾಜೀವ ನೋಟಾರಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡಾಗ ಬ್ರಹ್ಮದೇವ ನಕ್ಕಿರಬಹುದು, ಮತ್ತು “ನೋಡಿ, ಹುಡುಗನ ಮಾತು! ನಮ್ಮದೇನೂ ನಡೆದು ಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆ? ಈ ಹುಡುಗರು ನಮ್ಮನ್ನು ವಿಚಾರಿಸದೆ ಏನು ದರೆ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದು ಕೌತುಕದಿಂದ ಮೆಲ್ಲನೆ ನುಡಿದಿರಬಹುದು. “ಒಳ್ಳೆಯ ಚಿರಂಜೀವ ರಾಜೀವ! ನೋಡು, ಅಟಿ ನೋಡು.”

ನೋಟಾರು ೯|| ಗಂಟೆಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಮೊದಲೇ ಡಾಕ್ಟರ ಸೀತಾಶರಣರು ಬರುವುದು ನೋಡಿದ. ಅವರ ಮುಖ ಗುಲಾಬಿನಿಂದ ಕೆಂಪಾಗಿತ್ತು ಬಟ್ಟೆಗಳು. ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದಿಂದ ತೊಯ್ದು ತಪ್ಪಡಿಸಿದ್ದವು.

“ಎನು ಡಾಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರೆ?”

“ಎನು ಹೇಳೋಣ? ಈ ಹುಡುಗರು ಕೋತಿಯ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ನೋಡುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಮನೆಮಾತು ಒಳ್ಳೇ ಶುಭ್ರವಾದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಈ ದುರ್ಗತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.” ಪುನಃ ಡಾಕ್ಟರು ಕೇಳಿದರು “ಇದೇನು ರಾಜೀವ! ಈ ವರೆಗೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೂತುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಒಬ್ಬರೇ ಇದ್ದೀರೋ? ಶ್ರೀಮತಿಯವರು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ?”

ಹೋದರೆ?—ಸರಿ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಆಯಿತು.”

“ಇಲ್ಲ, ಇಂಥ ಶೋಚನೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇನೂ ಇಲ್ಲ.”

ಆಗ ಡಾಕ್ಟರು ಮೆಲ್ಲನೆ ತಮ್ಮ ಜೀವಿನೋಳಗಿಂದ ಒಂದು ಬಂಧದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಕಾಜಿನ ಶೀಸೆಯನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದರು.

ಆಗ ರಾಜೀವ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದವನೇ “ಹೇ, ಹೇ, ಡಾಕ್ಟರ್! ನಾನು ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ” ಎಂದ.

‘ಬೆದರಬೇಡ’ ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರು ಅವನು ತ ಪ್ಪಿ ಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಅವನ ಸ್ವಚ್ಛ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಂಧವನ್ನು ಉಗ್ಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು ಮತ್ತು ಮುಖಕ್ಕೆ ಗುಲಾಬಿ ತಿಕ್ಕಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಪುನಃ “ನೋಡು, ರಾಜೀವ ಇದು ಮಾಟದ ಬಂಧ. ಈವಾಗ ಹಾರಿಹೋಗುತ್ತದೆ, ಅಂಜಬೇಡ” ಎಂದರು. ಅವರು ಎಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಬಂಧವು ಹಾರಿಹೋಯಿತು. ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕಲೆ ಉಳಿ ಯಿಲ್ಲ.

ರಾಜೀವ ಒಮ್ಮೆಲೆ “ಇದು ಬಹಳ ಜಿನ್ನಾಗಿದೆ, ಡಾಕ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬ. ಇಂಥ ಬಣ್ಣ ಇನ್ನೂ ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತರ ಇದೆಯೇ?” ಎಂದ.

“ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು” ಎಂದು ಜೀವಿನೋಳಗಿಂದ ೪-೧೦ ಪುಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದಿಟ್ಟರು ಡಾಕ್ಟರು.

“ಆರ್ಥ ಪಾವು ಉಗುರುಬಿಚ್ಚುಗಿನ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುಡಿಕೆ ಹಾಕಿಬಿಡಿ. ಬಂಧ ತಯಾರು ಆಗುತ್ತೆ.”

ರಾಜೀವ ೫-೬ ಪುಡಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶೀಸೆ ಗಳನ್ನು ತಂದು ಬಂಧ ತಯಾರು ಮಾಡಿಟ್ಟ. ಅವನು ಗಡಿಬಡಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದ: “ಡಾಕ್ಟರ್, ಎಷ್ಟು ಬಾರಿಸಿದೆ ನೋಡಿ.”

“೯|| ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ೭-೮ ನಿಮಿಷ ಕಮ್ಮಿ. ಸರಿ, ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೀನೆ” ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬರು ಹೊರಟುಹೋದರು.

ಮುಖವನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಒರೆಸಿಕೊಂಡ, ಅಸ್ತ ವ್ಯಸ್ತವಾಗಿ ಹರಡಿದ ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ಬಾಚಿ ಸರಿಮಾಡಿ ಕೊಂಡ. ಬಂಧದ ಬಾಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಜೀವಿನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡ. ಮೆಲ್ಲಗೆ ಉಪ್ಪರಿಯನ್ನೇರಿದ. ಅತ್ಯಂತ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೋಗಿ ಅತ್ತಿಗೆ ತನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ವೀಳ್ಯದೆಲೆಗೆ ಸುಂಠ ಹಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ. ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಅತ್ತಿಗೆಯ ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತು ಎರಡು ಮೂರು ಶೀಸೆಗಳ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಅತ್ತಿಗೆಯ ಸೀರೆಯ

ಮೇಲೆ ಬಂಧ ಸುರುನಿಬಿಟ್ಟ.

ಅತ್ತಿಗೆ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದಳು. ನೋಡಿದಳು—ರಾಜೀವ! ಮೊದಲು ಅವಳಿಗೆ ನಗುಬಂದಹಾಗಾಯಿತು. ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಎಲ್ಲಿ ಬಾಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವಳೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ರಾಜೀವನಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಅವಳು ಕೋಚ ಚಿಂತಿತಳಾಗಿ ಎಂದಳು “ರಾಜೀವ! ಇದು ನಮಗೆ ಸರಿಬರುವುದಿಲ್ಲ.”

ರಾಜೀವ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ನಗುತ್ತ ನಿಂತ. ಅವಳ ಮುಖಕ್ಕೆ ಗುಲಾಬಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಕ್ಕಬೇಕೆಂದು ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಹಾತೊರೆ ಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅತ್ತಿಗೆಯ ಮುಖದ ಮೇಲಿನ ವ್ಯಥೆ ಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅದೂ ವ್ಯಥೆಪಡಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಪುನಃ ಅತ್ತಿಗೆ “ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ, ಇದು ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೂ ಸರಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದಳು.

“ಇಲ್ಲ ಅತ್ತಿಗೆ, ಈ ಬಣ್ಣ ಈಗ ಹಾರಿಹೋಗುವುದು.”

“ಇಲ್ಲ, ನೀನು ಹೋಗು.”

ರಾಜೀವ ತನ್ನ ಪಟ್ಟಿನ ಒಂದು ಅಂಚು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಂಧವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿ “ನೋಡಿ, ಬಣ್ಣ ಈವಾಗ ಹಾರಿಹೋಗುತ್ತದೆ” ಎಂದ.

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಣ್ಣ ಹಾರಿಹೋಯಿತು. ಒಂದು ಹನಿಯ ಚಿನ್ನವೂ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ರಾಜೀವ ಒಂದು ಘನ ಪೂರಿತ ನಗು ನಕ್ಕ.

“ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ. ನೀನು ಹೋಗು.”

“ಅತ್ತಿಗೆ!”

ಅತ್ತಿಗೆ ಅನುನೀತಳಾಗಿ “ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಸೇರಿಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೋಗು, ಹೋಗು” ಎಂದಳು.

ರಾಜೀವ ಯಾವ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದನೋ ಅದನ್ನು ತೊರೆದು ಹಿಂತಿರುಗಿದ. ಆದರೂ ಅವನು “ಅತ್ತಿಗೆ, ಈ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಎಂದೂ ಕೆಡುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದ.

ಅತ್ತಿಗೆ ಮಾನತಾಳೆ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಳು. ಎಲೆಯನ್ನು ಮಡಿಚಿ ರಾಜೀವನಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತ “ಈ ಎಲೆ ತೆಗೆದುಕೋ ರಾಜೀವ, ನೀನು ಹೋಗು ಇನ್ನು” ಎಂದಳು.

ಅತ್ತಿಗೆಯ ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಏನಿದೆಯೋ ಎನೋ. ರಾಜೀವ ಅದನ್ನು ಮೀರಲಾರ. ಜೀವಮಾನವಿರುವ ವರೆಗೂ ಅವಳ ಮಾತನ್ನು ಮೀರಲಾರ. “ಹೋಗಲೋ?” ಎಂದ.

“ಹೋಗು.”

“ಈ ಶೀಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಇವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?” ರಾಜೀವ ಬಿನ್ನ ನಾಗಿ ಶೀಸ ಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಕೈ ಮುಂದೆ ನೀಡಿದ.

ಏನೂ ಮಾತನಾಡದೆ ಅತ್ತಿಗೆಯೂ ಶೂನ್ಯಭಾವದಿಂದ ಆ ಶೀಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು.

ರಾಜೀವ ಮಂತ್ರಮುಗ್ಧನಂತೆ ನಿಂತ. ಅತ್ತಿಗೆ ಏನೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರಿನ ಹಾರ್ನಿನ ಕೂಗು ಕೇಳಿಸಿತು. ಆಗ ರಾಜೀವ “ಸರಿ ಅತ್ತಿಗೆ” ಎಂದವನೇ ಕೂಡಲೇ ಅತ್ತಿಗೆಯ ಚರಣಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದ. ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ನೋಡಿದ. ಸ್ವತಃ ಲಾಲಾ ಶಿವಶಂಕರಲಾಲರು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು.

“ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀ ರಾಜೀವ? ನಡೆ ಬೇಗ.”

“ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟು, ಎರಡು ನಿಮಿಷ.” ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಕೂಡಲೇ ಪತಲೂನು ಧರಿಸಿ, ಕೋಟು ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹಾಗೇ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟ. ನೆಕಾಟಾಯಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಹ್ಯಾಟು ತಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಛಡಿ ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಬೂಟು ಧರಿಸಿ ಪಡಸಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಹೊರಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದ್ದ—ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಂಪು ಬಣದ ಬಿಸಿನೀರು ಒಂದು ಬಿದಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅವನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸುರಿಯಿತು! ಅದರಿಂದ ಹ್ಯಾಟು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವಂತಾಯಿತು. ಎಲ್ಲ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಬಣದ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಯ್ದು ತಪ್ಪಡಿಯಾದವು!

ಅದರೇ ಆಗ ರಾಜೀವನ ಮನಸ್ಸು ಹೊವಿನಂತೆ ಅರಳಿತು. ಅವನು ಈ ರೀತಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಧನ್ಯ ಧನ್ಯನಾದ. ಅವನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋಪದಿಂದ “ಇವರಾರು? ನೋಡುವುದೇ ಇಲ್ಲವೆ ಸಭ್ಯರು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು!” ಎಂದ.

ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದ ನಗು ಬಹು ಜೋರಿನಿಂದ ಬಂದು ರಾಜೀವನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತು.

“ಆ?” ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ರಭಸದಿಂದ ಬೂಟು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಅವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ. ಕೋಟು, ಪತಲೂನು ಬಿಚ್ಚಿ, ಪಂಜೆ ಉಟ್ಟು, ಶುಭ್ರವಾದ ಶರ್ಟು ಧರಿಸಿ, ಚಪ್ಪಲುಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಮೋಟಾರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡೇ ಶಿವಶಂಕರಲಾಲರು “ವಿಚಿತ್ರ ಮನುಷ್ಯ ಕಣೋ, ಈ ವರೆಗೂ ಬರತಾನೇ ಇದ್ದೀಯೋ! ಹೀಗೆ ಹೊರಟರೇ?” ಎಂದರು.

“ಇನ್ನು ಬರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ರಾಜೀವ ಹೊರಕ್ಕೆ

ಬಂದು ಹೇಳಿದ.

“ಏಕೆ?”

“ಈ ಹೆಂಗಸರ ಜಾತಿ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟದು. ನಾನು ಈಗಲೇ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸಕ್ಕಾ ಬಣ್ಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ!...ಹೌದು ನಡೆಯಿರಿ, ನಿಮ್ಮ ಮೋಟಾರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬರುತ್ತೇನೆ.”

“ಏನು? ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ?”

“ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕೋ? ನೋಡುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಪೇಟೆಯಿಂದ ಬಣ ತಂದು ಈ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸುರಿಸಬೇಕು.”

ಪೇಟೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ರಾಜೀವ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮೋಟಾರಿನಿಂದ ಇಳಿದುಬಿಟ್ಟ. ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣಂದಿರು ಅರ್ಥಾತ್ ಅತ್ತಿಗೆಯ ಪತಿದೇವರು ಎದುರಿಗೆ ಬರುವುದು ಕಾಣಿಸಿತು. ನಗುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ವಸ್ತ್ರಗಳೂ ಬಣದಿಂದ ಮುಳುಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಫಲಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೊರಟಿದ್ದರು.

“ಏನು? ಎಲ್ಲಿಗೆ?”

“ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಬಂದಿದ್ದೆ.”

“ಮೋಟಾರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಿದ್ದರು?”

“ಲಾಲಾ ಶಿವಶಂಕರಲಾಲರು.”

“ಸರಿ!”

“ಸರಿ!” ಎಂದು ಅಣ್ಣಂದಿರು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದರು. ರಾಜೀವನ ಉತ್ಸಾಹ ಕೊಂಚ ಕಮ್ಮಿಯಾಯಿತು. ಅದರೂ ಒಂದು ತರಹ ಮದ ಅವನಲ್ಲಿತ್ತು. ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದ. ಒಂದು ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಣಮಾಡಿ ಮೇಲೆ ಹೊರಟ, ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಮೇಲೆ.

ಅತ್ತಿಗೆಯ ಮಗು ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ರಾಜೀವನು ಬರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ “ಅಮ್ಮಾ, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ” ಎಂದು ಕೂಗಿತು.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದವಳೇ ಅತ್ತಿಗೆ ಸ್ಥೂಲದೇಹಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಓಡಿದಳು. ಓಡಿ ಒಳಗೆ ನೋಡಿದಳು. ಬೇಗನೆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಜೋರಿನಿಂದ ಒತ್ತಿಕೊಂಡು ನಿಂತಳು.

ರಾಜೀವ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಅತ್ತಿಗೆಯ ಮಗು ಕೈಸನ್ನೆಯಿಂದ ಅತ್ತಿಗೆ ಹೊಕ್ಕ ಕೋಣೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿತು.

ರಾಜೀವ ಅತ್ತ ಕಡೆ ಹೊರಟ. ಅತ್ತಿಗೆ ಬಲವಾಗಿ ಬೆದರಿಸಿ ದಳು: “ಎನೋ!”

ಅವಳ ಧ್ವನಿ ಕಡೆಮೆದರ್ಪದಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಸವೇವರೂ ಇಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ರಾಜೀವನ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವರೂ ಹೆಚ್ಚು ದರ್ಪದಿಂದ ಕೇಳಿದರು: “ಎನು?”

ರಾಜೀವ ಕೋಣೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತ “ಎನೂ ಇಲ್ಲ” ಎಂದ.

ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಜೋರಿನಿಂದ ಅಣ್ಣಂದಿರು ಕೇಳಿದರು “ಎನು? ಎನಿವೆ ಅಲ್ಲಿ?”

“ಬಂಜರು ತಂಬಿಗೆ” ಎಂದ ರಾಜೀವ ಮೆಲುನುಡಿಯಲ್ಲಿ. ಎನ್ನುತ್ತ ಅಣ್ಣಂದಿರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೋಣೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋದ. ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ತಂಬಿಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಲಗೈಯಿಂದ ಜೋರಿನಿಂದ ಬಾಗಿಲು ನೂಕಿದ.

ಅತ್ತಿಗೆಯು ಒಳ್ಳೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅಣ್ಣಂದಿರು ಕೂಗಿದರು “ರಾಜೀವ!”

“ಬಣ್ಣ ನಾವು ಹಾಕುವವರೇ” ಎಂದು ಪುನಃ ಜೋರಿ ನಿಂದ ರಾಜೀವ ಬಾಗಿಲು ನೂಕಿದ.

ಕೋಣೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕೋಣೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಆರ್ಯಸಮಾಜದ ಉತ್ಸಾಹಿ ಸದಸ್ಯರು. ರೇಲ್ವೆಯ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರದ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಚಿತ್ರ ಕಲೆಯ ಪ್ರಶಂಸಕರು ಇರುವರಲ್ಲದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಗತಿಯೂ ಜ್ಞಾನವೂ ಇದೆ. ರಾಜೀವನ ಒಂದೆರಡು ಚಿತ್ರ ಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನ ಚಿತ್ರಕಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಶಂಸೆಮಾಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಧೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜೀವ ಭಾವೀ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಚಿತ್ರ ಕಾರನಿರಬಹುದು. ಅವರ ವಯಸ್ಸು ೩೦-೩೨ ಇರಬಹುದು. ಆದರೂ ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ಹಿರಿಯತನದಿಂದ ತುಂಬಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಕನ್ನಡಕ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಐವರು ಮಕ್ಕಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ರಾಜೀವನ ಅಣ್ಣಂದಿರ ಹಿತ ಚಿಂತಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಭಾಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜೀವನ ಕಲೆಯ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಜೀವನ ಪ್ರಶಂಸೆ ಕೂಡ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ರಾಜೀವನ ನಡತೆ ನಡಾವಳಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜೀವನ ಈ ನಡತೆ ನಿಷ್ಕ ಲಂಕನಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಇವನ ನಡತೆ ಹುಡುಗರ ನಡತೆಯ ಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ

ಅವರು ರಾಜೀವ ಇನ್ನೂ ಪ್ರೌಢನಾಗಬೇಕೆಂದು ಎನ್ನು ತ್ತಾರೆ.

ಬಾಗಿಲು ಈವಾಗ ತೆರೆಯುತ್ತೆ, ಈವಾಗ ತೆರೆಯುತ್ತೆ! ಎಂದು ಅತ್ತಿಗೆಗೆ ಎನಿಸಿತು. ಅವಳು ಬಾಗಿಲು ಬಿಟ್ಟು ಹಿಂಬದಿಯಿಂದ ಓಡಿಬಿಟ್ಟಳು. ಓಡಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವಳು. ರಾಜೀವ ಕೂಡಲಿ, ಕೆಳಗೆ ಮುಖ ಒಣಗಿಸಿಕೊಂಡು. ಓಕಳಿ ಹಾಕಿಯೇ ತೀರುವ ನೆಂದು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ....

ಅವಳು ಮೇಲ್ಮಾಳಿಗೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಎದುರಿಗೆ ಆ ಆರ್ಯಸಮಾಜದ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆದರಿದಳು. ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಸೆರಗು ಎಳೆದು ಕೊಂಡಳು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನಿಂದ ರಾಜೀವನ ಸ್ವರ ಕೇಳ ಬಂತು. “ಈವಾಗ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀ ಅತ್ತಿಗೆ!” ಅವನ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಮಧುರತೆಯಿತ್ತು.

ರಾಜೀವ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಅತ್ತಿಗೆಗೆ ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯದಾಯಿತು. ಅವಳು ನಡುಗ ಲಾರಂಭಿಸಿದಳು.

ರಾಜೀವ ವಿಷಯದ ಗರ್ವದಿಂದ “ಈವಾಗ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀ?” ಎಂದ.

“ಹಾಯ್ ಹಾಯ್, ಈವಾಗೇನಾಗುವುದು! ರಾಜೀವ ಗೆಲ್ಲುವನೆ? ಗೆಲ್ಲುವನೆ? ನನ್ನನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವನೆ? ಒಳ್ಳೆದು!....” ಎಂದವಳೇ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಓಡಿದಳು. ಆರ್ಯಸಮಾಜದ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರ ಪಡಸಾಲೆಯಿಂದ ಅಡಿಗೆಮನೆಗೆ, ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ಪಡಸಾಲೆಗೆ, ಪಡಸಾಲೆಯಿಂದ ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಓಡಿಹೋದಳು. ಹೋದವಳೇ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿ ಚಿಲಕವನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟಳು. ಬಳಿಕ ಆ ಸುಡು ತ್ತಿರುವ ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಸೆಕೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಭರದಿಂದ ಉಸುರಾಡಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಈಗ ರಾಜೀವ ನನ್ನು ಅವಳು ನೋಲಿಸಿದಳು. ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾ ಧಾನವಾಯಿತು.

ಈ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಮುಂದಾಗುವ ಪರಿಣಾಮದ ವಿಚಾರವಿಷಯವು ಬಂದು ಆವರಿಸಿತು. ಆಗ ಅವಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ—ವೇದನೆಯಾಗಲಾರಂಭಿಸಿತು.

ಅತ್ತಿಗೆಯ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ರಾಜೀವ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಓಕಳಿಯ ತಂಬಿಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಓಡಿದ. ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಅದೇ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು ಇದ್ದರು. ಅವರು ರಾಜೀವನನ್ನು ತಡೆದು

“ಇದೇನು ರಾಜೀವ ?” ಎಂದರು.

ರಾಜೀವ ಅತ್ತ ಕಡೆ ಗಮನಕೊಡದೆ ಹಾಗೇ ಮುಂದುವರಿದ. ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂಜರಿದ. ಓರ್ವ ಅಪರಿಚಿತ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು (ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ) ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ರಾಜೀವನ ಕಾಲು ಕಟ್ಟಿದಂತಾದವು.

ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಹುಡುಗ ಹುಡುಗಿಯರೂ ಇದ್ದರು. ಈ ಹೊಸ ಹುಡುಗಾಟ ಕೆಯ ತಮಾಷೆ-ಗಲಾಟ ನೋಡಿ ಅವರಿಗೆ ಅತೀವ ಅಶ್ಚರ್ಯವುಂಟಾಯಿತು. ಕುತೂಹಲವು ಹೆಚ್ಚಿತು. ಅತ್ತಿಗೆ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಅದರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರಳೂ ಸುಶೀಲಳೂ ಇದ್ದಳು. ಆದರೆ ರಾಜೀವನ ಪರಿಚಯ ಅವರಿಗೆ ಆಪ್ತು ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರಿಗೆ ಇವನ ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಈ ಬಗೆಯ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಅವರು ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತರು.

ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು:—“It is not decent, Sir!”

ರಾಜೀವ ಮನದಲ್ಲೆಯೇ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತ ಖಂಡಿಸತೊಡಗಿದ “It is abominable, Sir.” ಇದಕ್ಕೆ ಅಶ್ಚರ್ಯವಾದ ಉಪಮೆಗಳು ಅವನಿಗೆ ಹೊಳೆದವು. ಅದರೂ ಅವನು ಮಾತಾಡದೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಓಕಳಿಯ ತಂಬಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದ.

ಆದರೆ ಹುಡುಗಿಯರು! ಅವರೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಸೋಲುವುದೇ? ಹುಡುಗಿಯರು ಇವನ ಸೋಲನ್ನು ನೋಡಿ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರ ನಗೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ತಿಗೆಯ ನಗೆಯ ಶಬ್ದವೂ ಕೇಳಿಸಿತು ಅವನಿಗೆ. ಕಲಕಂಠಿಯರ ನಗು ತನ್ನನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಿದೆಯೋ ಎನ್ನೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಎನಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಅವನು ಎಚ್ಚತ್ತ. “ಅಬಲೆಯರು ಸಬಲರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುವರೇ? ಒಳ್ಳೇದು!” ಎಂದುಕೊಂಡ.

ರಾಜೀವ ಅತ್ತಿಗೆಯಂತೆಯೇ ಒಂದು ಮನೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಮನೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ಮೇಲ್ಮಾಳಿಗೆಯ ಬಳಿ ಹೋದ. ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಬಾಗಿಲನ್ನು ನೂಕಿದ. ಪುನಃ ಅವನನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಸ್ವರ ಕೇಳಬಂತು. ಕೋಮಲ ಕಂಠಗಳ ಕಲಕಲ ಸ್ವರದ ನಗು ಸಂಗೀತದಂತೆ ಕೇಳಿಸಿತು.

ಅವನಿಂದ “ಒಳ್ಳೇದು ಅತ್ತಿಗೆ, ಇಳಿದುಬರುವೆಯಲ್ಲಾ ಯಾವಾಗಾದರೂ!”

ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬಂದ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಅತ್ತಿಗೆ ಕೆಳಗೆ ಬಾಗಿ ಅವನನ್ನು ನೋಡುತ್ತ “ಓಕಳಿ ಹಾಕುವೆಯಾ?” ಎಂದಳು.

“ಹೌದು, ಹಾಕುವೆ.”

“ನಾನು ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.”

“ಬರಬೇಡ.”

“ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಹೀಗೇ ನಿಂತಿರುವೆ?”

“ನೀನು ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿರುವೆ?”

“ಒಳ್ಳೇದು!”

“ಒಳ್ಳೇದು!”

ಇತ್ತ ರಾಜೀವನಿದ್ದ. ಅತ್ತ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು ರಾಜೀವನ ಅಣ್ಣಂದಿರಿಗೆ “ನೀವು ಬಹಳ ಸಲಿಗೆ ಸಡಿಲು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ!” ಎಂದರು.

ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿಯೂ ಅಣ್ಣಂದಿರು ಅತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಆ ಪ್ರೀತಿ ಆದರದ ವರ್ತಮಾ ಮುಟ್ಟಿದೆ. ಅತ್ತಿಗೆಯ ಭರವಸೆಯಿಂದಲೇ ಅವರು ಈ ವರೆಗೆ ನೀಶಂಕರಾಗಿದ್ದರು ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಪತ್ನಿ ಅದರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರಳಾಗಿದ್ದವಳು ಈಗ ಎರಡನೆಯವರ ಕುತೂಹಲಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರಳೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಳೂ ಆದಳು. ಇದು ಅವರಿಗೆ ಸಹನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ರಾಜೀವ! ಈ ಅವನು ಪತಿನಾಮಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಪಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಭುತ್ವದ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಇಂಥ ಆಪಾದನೆ! ಹೇಳತೀಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಇಂಥ ತಿರಸ್ಕಾರ! ಛೇ! ಛೇ!

“ಅವನಲ್ಲ!” ಜೋರಿನಿಂದ ಅಣ್ಣಂದಿರು ಕೇಳಿದರು.

“ಯಾರು?”

“ಯಾರು?” ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದೇ? ಅವನು ಕೋಪ ಬಂತು. “ಯಾರೆಂದು ಪುನಃ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆ?”

ಅಣ್ಣಂದಿರು ಅತ್ಯಂತ ರೋಷದಿಂದ ಮಾಳಿಗೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿದರು. ರಾಜೀವನನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿ “ಅವಳಿಲ್ಲ!” ಎಂದರು.

“ಮೇಲೆ, ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ.”

ಎಲ್ಲವೂ ಶಾಂತವಿತ್ತು. ಆಗುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮತ್ತೇನೂ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣಂದಿರು ಯುಗಯುಗಾಂತದಂತೆ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಪತಿತ್ವದ ಸ್ವತ್ವರಕ್ಷಕರಂತೆ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಅಣ್ಣಂದಿರು ಗದ್ದರಿಸುತ್ತ “ನಡೆ, ಕೆಳಗೆ ನಡೆ!”

ಎಂದರು.

ಸ್ವಬ್ಧತೆ.

“ಕೇಳುತ್ತೀರಾ ಇಲ್ಲವೋ? ಹೀಗೆ ಕಿರಚುತ್ತ ನಿಲ್ಲ ಬೇಕೋ?”

ಸ್ವಬ್ಧತೆ.

“ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಹೀಗೆ ಕಿರಚುತ್ತ ನಿಲ್ಲಬೇಕೋ?”

ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಅಂಚುತ್ತು ಅಂಚುತ್ತು ಓರ್ವ ಹುಡುಗ “ಅವರನ್ನು ಸರಿಸಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ” ಎಂದಿತು.

ಅಣ್ಣಂದಿರು ಸ್ವಲ್ಪ ತಮ್ಮ ರೋಷವನ್ನು ಶಾಂತಪಡಿಸಿ ಕೊಂಡು “ರಾಜೀವ, ನೀನು ಹೋಗೋದಿಲ್ಲವೇ?”

ಈ ವಿಷಮ ಸರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜೀವ ಭಯಭೀತನಾಗಿದ್ದ. ಆದರೂ ಅವನ ಆತ್ಮ ಈ ಬಂಧನವನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನೇಂದ: “ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಣ್ಣ ಸುರುವಿದರು. ನಾನು ಈ ತುಂಬಿದ ತಂಬಿಗೆ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಾರೆ.”

ಅಣ್ಣಂದಿರು ಭಯಂಕರ ಸ್ಥಿರಸ್ವರದಲ್ಲಿ ನುಡಿದರು: “ಒಳ್ಳೇದು, ನಡೆ, ಅವಳು ಬರುತ್ತಾಳೆ.”

ರಾಜೀವ ಹೊರಟುಹೋದ. ಪುನಃ ಅದೇ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣಂದಿರು “ನಡೆ ಈವಾಗ. ಇಳಿ” ಎಂದರು.

ಮತ್ತೆ ಕಾಲು ಅಪ್ಪಳಿಸಿ “ನಡೆ ಬೇಗ, ಕೇಳಿತಿ?” ಎಂದರು. ಕಾಲು ಅಪ್ಪಳಿಸುತ್ತ ನಡೆದರು.

ಅದೇ ಹುಡುಗ ಎಂದಿತು “ತಾವು ನಡೆಯಿರಿ, ಬರುತ್ತೀನೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.”

ಅತ್ತಿಗೆ ಒಂದೇ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಸಾವಕಾಶ ವಾಗಿ ಬಂದರು. ಯಾರ ಬಾಯಿಂದಲೂ ಯಾವ ಶಬ್ದವೂ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ.

ನೊಡಲು ಯಾವ ಯಾವ ಮನೆಯೊಳಗಿಂದ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗಿದ್ದಳೋ ಅನೇ ಮನೆಯೊಳಗಿಂದ ಹಾಯುತ್ತ ಹೊರಟಿದ್ದಳು. ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಸಿದ ರತ್ನ ಗಂಬಳಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಳು ಬಂದಳು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ರಾಜೀವ ಓಕಳಿ ತುಂಬಿದ ತಂಬಿಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದ. ಮುಂದೆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣಂದಿರು ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಅತ್ತಿಗೆ ರತ್ನ ಗಂಬಳಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಕೈಬೋಡಿಸಿ ಕೈಸನ್ನೆಯಿಂದಲೇ “ರಾಜೀವ ಹೋಗು, ಹೊರಟು ಹೋಗು” ಎಂದಳು.

ಆದರೆ, ಅಯ್ಯೋ, ವಿಧಿಯೆ! ಈಗಲೂ ರಾಜೀವನಿಗೆ

ಅತ್ತಿಗೆಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮುಗುಳುನಗೆ ತೋರಿತು. ವ್ಯಂಗ್ಯವು ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕದಲಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ನಗುವಿನ ರೇಖೆಯು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಅದು ಅಹ್ವಾನಿಸುತ್ತ ಇನ್ನೂ ಅವನನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿದೆ, ಕರೆಯುತ್ತಿದೆ.

“ನೋಡಿ, ನಾನು ರತ್ನ ಗಂಬಳಿಯನ್ನು ಕೆಡಿಸಲಾರೆ. ಮುಂದೆ ಬನ್ನಿ” ಎಂದ ರಾಜೀವ.

ಅತ್ತಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಸಿಲ್ವಿ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ “ಬೇಡ, ಬೇಡ ರಾಜೀವ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ದಯೆತೋರು” ಎಂದಳು.

ದಯೆ? ಆ ತುಟಿಗಳ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ದಯೆಯ ಅರ್ಜಿ ಇದೆಯೇ? ಆದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಅಪರಾಜಿತಳೆಂದು ಇಲ್ಲವೇ? ಪುರುಷನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಎಂದಾದರೂ ಪರಾಜಿತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆಯೇ? ಅಪರಾಜಿತೆಯೇ ನಾನು.

“ಅತ್ತಿಗೆ!”

ಇದೇ ವೇಳೆಗೆ ರಾಜೀವನ ಕಡೆಗೆ ಅಣ್ಣಂದಿರು ನೋಡಿದರು. ವರ್ಣಿಸಲಸಾಧ್ಯವಾದ ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ “ಎನದು?” ಎಂದರು.

ಸ್ವರಗಳು ಉಂಟು. ಅವಕ್ಕೆ ತರಗತಿಯಿಲ್ಲ. ಒಂದರಲ್ಲಿಯೇ ಏನೇನು ಇರುವುದಿಲ್ಲ? ಅಪಾರ ಕೋಪಿಗಳಲ್ಲೂ ಶಾಂತತೆಯೂ ನಿಷ್ಕಂಪನವೂ ಇರುತ್ತದೆ. ವಜ್ರದಂತೆ ದೃಢರಾಗಿದ್ದರೂ ಸ್ವರವು ಹ್ರಸ್ವವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ರೋಷವೂ ಬರುತ್ತದೆ, ವೇದನೆಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ಮನುಷ್ಯರು ಅದರಂತೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯಾಯಿತು “ಎನದು?”

ಅತ್ತಿಗೆಯ ಮುಖವು ಬಾಡಿ ಬಾಡಿ ಕಂಡಿಕುಂದಿದ ಬಾಳೆಯ ಎಲೆಯಂತಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ರಾಜೀವ ನೋಡಿದ.

ಈಗ ಅವಳ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಅಬಲೆಯ ಅಹ್ವಾನವು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲವೇ? ಅದು ಈ ವರೆಗೂ ಅಳಿಸಿಹೋಗಿಲ್ಲವೇ? ಆ ಭಯಭೀತ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಪೌರುಷದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ದುರ್ದಮನೀಯವಾಗಿ ಸೋತೂ ಅವಿಜೇಯವಾಗಿ, ಸ್ತ್ರೀಯಾದುದರಿಂದ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಹಟೆಯಾಗಿ ಇರುವ ಸಂಕಲ್ಪವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ತುಟಿಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಅದೇ ಇದೆ, ಅದೇ ಇದೆ!

“ನನ್ನ ತಂಬಿಗೆ ಇನ್ನೂ ತುಂಬಿದ್ದು ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ.”

“ನೀನು ಓಕಳಿ ಹಾಕುವಿಯಾ?”

“ಹಾಕಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.”

“ಒಳ್ಳೇದು.”

ಎಂದವರೇ ಅಣ್ಣಂದಿರು ಎದ್ದುನಿಂತರು. ಸ್ಥಿರವಾದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತ ಬಂದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸೀರಿಯ ಸೆರಗು ಮುಖದ ಮೇಲಿತ್ತು, ಅತ್ತಿಗೆ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಅಣ್ಣಂದಿರು ಬಂದು ಅವಳ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದರು.

ಅತ್ತಿಗೆ ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಳು. ಆದರೆ ಅವಳ ಕೈಗಳು ಅಣ್ಣಂದಿರ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ, ದೃಢವಾದ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವರೆಂದರು: “ನಡೆ, ನಡೆ, ಓಕಳಿ ಹಾಕಿಸಿಕೊ.”

ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದೆಳೆಯುತ್ತ “ಓಕಳಿ ಹಾಕಿಸಿಕೊ, ಅವನು ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ” ಎಂದರು ಪುನಃ.

ಅತ್ತಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಸಿದಳು. ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕದಲಿಲ್ಲ. ಅಣ್ಣಂದಿರು ಅವಳ ಸೊಂಟದ ಮೇಲೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒದ್ದು “ಈಗ ಓಕಳಿ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೇಕೆ?” ಎಂದರು.

ರಾಜೀವ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಓಕಳಿ ತಂಬಿಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸ್ತಬ್ಧನಾಗಿ ನಿಂತ.

ಅತ್ತಿಗೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಕಣುಗಳಿಂದ ಕಂಬನಿ ಹೊರಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಬಾಯಿಂದ ನಿವೇದನವೂ ಹೊರಬೀಳಲಿಲ್ಲ.

ಜೋರಿನಿಂದ ಮತ್ತೆ ಒದ್ದು ಪುನಃ ಕೈಹಿಡಿದು ಜೋರಿನಿಂದ ಎಳೆಯುತ್ತ “ನೋಡೇ, ಓಕಳಿ ಎಂತಹದಿದೆ? ನಡೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊ ಹಾ.....!” ಎಂದರು.

ರಾಜೀವನು ನೋಡಿದ. ಅತ್ತಿಗೆಯ ಎರಡೂ ಕೈಗಳ ಕಾಜಿನ ಬಳೆಗಳು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಒಡೆದು ಚೂರು ಚೂರಾಗಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟವು. ರಕ್ತವು ಸೋರಿತು. ಈಗ ಒಂದು ಕೈ ಅಣ್ಣಂದಿರ ಕೈಯಲ್ಲಿತ್ತು, ಇನ್ನೊಂದು ರತ್ನಗಂಬಳೆಯ ಮೇಲಿತ್ತು. ರಾಜೀವನ ದೃಷ್ಟಿ ಅದರ ಮೇಲಿದ್ದ ಒಂದು ರಕ್ತದ ಹನಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಅದು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಅರಳುತ್ತ ಬರುವುದು ಕಂಡಿತು.

“ನಡೆಯುವದಿಲ್ಲವೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ? ರತ್ನಗಂಬಳೆಯ ಮೇಲೆ ಅವನು ಓಕಳಿ ಹಾಕುವದಿಲ್ಲ, ಓಕಳಿ ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ” ಎಂದವರೇ ಒದೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ರಾಜೀವ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಓಕಳಿ ತಂಬಿಗೆಯನ್ನು ಎಸೆದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಂದು “ಏನು ಅಣ್ಣ! ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿ

ದ್ದೀರಿ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

ಅಣ್ಣಂದಿರು ತಂಪಾದ ಸ್ವರದಿಂದ “ಓಕಳಿ ಹಾಕುವದಿಲ್ಲವೆ? ತೆಗೆದುಕೊ, ಹಾಕು” ಎಂದರು.

ರಾಜೀವ ಅರ್ತಸ್ವರದಿಂದ “ಅಣ್ಣ!” ಎಂದ.

“ಹೋಗೋ, ನೀನು ಹೋಗೋ.”

ರಾಜೀವ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದ.

ಅಣ್ಣಂದಿರು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಚೀರಿ “ಹೋಗೋ, ಇಲ್ಲಿಂದ ದೂರ ನೋಡು, ನಾನಿಗಿ ಪಶುವಾಗಿ ಬಿಡುವೆ” ಎಂದರು.

ಅಣ್ಣಂದಿರು ಹೀಗೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆದರಿದರು. ಬಳಿಕ ಅತ್ತಿಗೆಯ ಕೈಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ವೇಗವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡರು.

ಅತ್ತಿಗೆ ನೆಲವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ರಾಜೀವ ನೋಡಿದ. ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣೀರು ಹೊರಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಬಾಯಿಂದ ನಿವೇದನ ಹೊರಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕೈ ಹಾಗೆಯೇ ರತ್ನಗಂಬಳೆಯ ಮೇಲೆ ಉರಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಹೌದು, ಮುಂಚೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ರಕ್ತವು ಸೋರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡೇ ಇದ್ದಾಳೆ.

ರಾಜೀವ ಮುಗ್ಧನಂತಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ಬಳಿಕ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಓಡಿಬಂದ.

* * * *

ಇದು ೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಮಾತು. ನನಗೆ ನಿನ್ನ ರಾಜೀವ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದ. ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ತನಗೆ ಅತ್ತಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದಳೆಂದು ಹೇಳಿದ. ರಾಜೀವನ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ೧೦-೧೦ ರಜಾ ಪಾಯಿಗಳ ಬಾಡಿಗೆಯ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ತನ್ನೆತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಈವಾಗ ಅವಳು ಮದುವೆ.

ತನ್ನನ್ನು ಅತ್ತಿಗೆಯು ಗುರುತಿಸಿದಳೆಂದು ರಾಜೀವನ ನಂಬಿಕೆ. ಆದರೆ ಗುರುತಿನ ವಿಷಯವೇ ಅವರಲ್ಲಿ ಏಕೆಲ್ಲ ಕೊನೆಗೆ ರಾಜೀವ ಮನೆ ಸಿಗಲಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದ. ತನ್ನ ತ್ರಿಮಂತನೆಂದು ಅತ್ತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ತಾನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆ? ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಿನ್ನ ರತೆಯೇ ಅವನಿಗೆ ಸಹ್ಯವೆನಿಸಿತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವಳು ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೆ ಮನೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ.

ನಿನ್ನೆಯೇ ತನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನು ನಾನು ಬೇಕಾದ ಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ. ಈಗ ನಾನು ಇದನ್ನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಕ ವಿ ತೆ ಯ ಹು ಟ್ಪು

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕುಕ್ಕಿಲ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟರು, ದ. ಕ.

ಕವಿತೆ ಹುಟ್ಟಿದುದು ಹೇಗೆ? ಗದ್ಯಕ್ಕೂ ಪದ್ಯಕ್ಕೂ ಭೇದವೇನು? ಅದರ ಒಳ-ಹೊರ ರೂಪು ಎಂತಹದು? ಅದಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಲ್ಲವೆ? ಇದ್ದರೆ ಅನಾವುವು? ನಿರಂಕುಶಾಃ ಕವಯಾಃ ಅದರೆ ಅವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಮೇರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆ?

ನನ್ನಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ಕಾಲಗತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವವರಿಗೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ, ಅವನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸುವವರಿಗೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ, ಸುದ್ದಿಯಾದ ಓದು ವಸರಿಗೂ ಕಡಿಮೆಯಿರಲಿಲ್ಲ; ಗುಣದೋಷಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಕಟ್ಟುವವರು ಮಾತ್ರ ತೀರ ಕಡಿಮೆಯೆಂದೇ ಊಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಯು ಹಳೆಯ ರೂಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಸ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿರುವ, ಕವಿತೆಯು ಹಳೆಯ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಸ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಆತುರಪಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಂಕ್ರಮಣ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಸಾಹಿತ್ಯವು ವ್ಯಾಕರಣ ಅಲಂಕಾರಾದಿ ತನ್ನ ಕುಲಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸದೆ ಅಂಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಿಸಿ ಅಧೋಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಬಹುದೆಂಬುದು ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕದ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಡುವ ಕಾವ್ಯಗಳು ವಿದ್ವನ್ಮಂಡಲಿಯಿಂದಲಂಕೃತವಾದ ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಯೋಗ್ಯತಾಪತ್ರವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮವಿದ್ದ ಕಾಲವು ಈಗ ಕಳೆದುಹೋಯಿತು. ಸಾಹಿತ್ಯರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಾಸನಾಧಿಕಾರವುಳ್ಳ, ಕವಿಗಳ ನಿಗ್ರಹಾನ್ವಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಪಂಡಿತರಾಜರಂತಹ ಘನವಿದ್ವಾಂಸರ ಕಾಲವು ಹಿಂದುಳಿಯಿತು. ಅವರು ಕವಿಗಳನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿದ ಒಂದು ಮಾತಿಗೆ ಈಗಲೂ ನಮ್ಮನ್ನು

ಎಚ್ಚರಿಸುವಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯಿದೆ.... “ನಿರ್ವಾಣೇ ಯದಿ ಮಾರ್ಘಿಕೋಽಸಿ ನಿತರಾಮತ್ಯಂತಸಾಕದ್ರವನ್ | ಮೃದ್ವೀ ಕಾಮಧುಮಾಧುರಿ ಮುದುಸರೀತಾರೋದ್ಧರಾಣಾಂ ಗಿರಾಂ || ಕಾನ್ಯಂ ತರ್ಹಿ ಸಖೇ ಸುಖೇನ ಕಥಯ ತ್ವಂ ಸಮ್ನುಖೇ ಮಾದೃಶಾಂ | ನೋಜೇದ್ವಷ್ಟತಮಾತ್ಮಾನಾ ಕೃತಮಿನ ಸ್ವಾಂತಾದ್ಯಹಿರ್ಮಾ ಕೃಥಾಃ ||” ನೀಚ ಕವಿತೆಗಳಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕವಿತೆಯನ್ನು ಹೊಗಳುವಾಗ ಅಥವಾ ದೂರುವಾಗ ಗತಾನುಗತಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನನುಸರಿಸುವವರೇ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ. ನಿಜವಾದ ಗುಣದೋಷಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಸ್ಫುಟಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳುವವರು ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಈಗಿನ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಓದಬಲ್ಲವರ ಅರ್ಥಾತ್ ಅರ್ಥಮಾಡುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಅತ್ಯಲ್ಪ! ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಾಶಕ್ತಿಯು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಮರ್ಶಾಶಕ್ತಿ ಇದ್ದವರಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲಮಂದಿ ಧೈರ್ಯಹೀನರಿರುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲಮಂದಿ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲಮಂದಿ ತಮ್ಮದನ್ನು ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಸ್ವಾರ್ಥದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳು ಕಂಡರೂ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮೊದಲಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕವಿತೆಯು ನಿಜವಾದ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಅತಿಪ್ರೀತರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯೂ ವಿಮರ್ಶೆಗಿದೆ. ಕವಿತೆಯು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ

ವಾದ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಒರೆಗಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಉಜ್ಜಲ್ಪಟ್ಟಾಗಲೆ 'ಸವಿ ನುಡಿಯು' ಯಾವುದು, 'ಕುಸುನುಡಿಯು' ಯಾವುದು ಎಂಬುದು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುವುದು. ಆಗಲೆ 'ಸವಿನುಡಿಯು ಸಿರಿಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟುವರು ಯಾರು?' ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆ ಯೇನು? ಎಂಬುದರ ಪರಿಚಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಕರಣದ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯು ಅನಾಯಕರಾಜಧಾನಿಯಂತೆ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದದಿರಬೇಕಾದರೆ ಹೊಸ ಕಾವ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕೂಲಂಕಷವಾದ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಹೊರ ಬೀಳಬೇಕು. ಇಂತಹ ವಿಮರ್ಶಾಗ್ರಂಥಗಳೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತೀರ ದುರ್ಲಭವಾದ್ದರಿಂದ ದೃಢವಾದ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಮತ್ತು ಸಫಲವಾಗುವುದೆಂದು ನಾನು ಊಹಿಸಲಾರೆ. 'ಸವಿನುಡಿಯು ಸಿರಿಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟುವ,' 'ಸೊನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಸಗ್ಗವನ್ನು ಕೆತ್ತುವ,' 'ನುಡಿನಾಯೆಯು ಸಾವನ್ನು ಬದುಕಿಸುವ,' 'ವಾಗ್ಮೀಂದ್ರಜಾಲಿಕ' ರಾದ ಈ ನವಯುಗದ ಕಬ್ಬಿಗರ ಭಾವಗರ್ಭಿತವಾದ 'ಕವನ' ಗಳ ಘನತೆಯಿಲ್ಲ! ನನ್ನೇ ಕುಂತಿತವಾದ ಲೇಖನಿಯಲ್ಲಿ!! ಆದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲವು ಕುಂತಿತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಯೋಗ್ಯತೆಯಿದ್ದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇತುಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಅಳಿಲ ಸೇವೆಯಾಗಲಿ; ಇಲ್ಲವೆ ಕುಕವಿಗಳ ಕೃತಿಯಂತೆ ನಿರರ್ಥಕವಾಗಲಿ.

ಪದ್ಯಕ್ಕೂ ಗದ್ಯಕ್ಕೂ ಇರುವ ಭೇದವೇನು? ಹೊಗಳ ರಾಶಿಗೂ ಕಟ್ಟಿದ ಮಾಲೆಗೂ ಇರುವ ತಾರತಮ್ಯವೇನು? ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಹರಡುವುದರಲ್ಲಿ ರಾಶಿಗೂ ಕಟ್ಟಿದ ಮಾಲೆಗೂ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಮನೋಗತನನ್ನು ಹೊರಹಾಕುವ ಗುಣವು ಗದ್ಯಕ್ಕೂ ಪದ್ಯಕ್ಕೂ ಒಂದೇ. ರಾಶಿಯ ಹೊಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಚಿಕ್ಕವಿರಬಹುದು, ಬಾಡಿದುವಿರಬಹುದು, ಹುಳು ಹಿಡಿದುವಿರಬಹುದು, ಎಸಳುದುರಿರುವಿರಬಹುದು, ತೊಟ್ಟು ಮುರಿದುವಿರಬಹುದು; ಬೇಡದುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯವನ್ನೂ ರಿಸಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದುವಂತೆ ಕಟ್ಟಿದ ಮಾತೆಯಲ್ಲಿ ನವೀನವಾದೊಂದು ಸೌಂದರ್ಯವು ಹೆಚ್ಚು. ಬೇಡದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯುಕ್ತವಾದುದನ್ನೂ ರಿಸಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಮೈತ್ರಿಯಿಂದೊಪ್ಪುವಂತೆ ಸೇರಿಸಿ ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದಲೇ ಗದ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಪದ್ಯವು ಹೃದ್ಯವಾಗುವುದು. ಹೊಗಳನ್ನೂ ರಿಸಿ ಕಟ್ಟುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾಲೆಗಾರನು ಕುಶಲನಾದಂತೆ ಮಾಲೆಯು ಸುಂದರವಾಗುವುದು; ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಖೋಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ನಿಪುಣನಾದಂತೆ ಪದ್ಯವು

ಮನೋಜ್ಞವಾಗುವುದು.

ಮಾತಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಹಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಇರುವ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯೇನು? ಗಾನವೆಂಬುದು ಸ್ವಭಾವತಃ ಮನೋರಂಜಕವೆಂಬುದು ಅನುಭವಸಿದ್ಧ. ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನೂ ವಾಕ್ಯರೂಪವಾಗಿ ಎಂದರೆ ಮಾತಾಡಿದಂತೆ ಹೇಳುವಾಗ ಮನಸ್ಸು ಆದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸುಲಭವಾಗಿ ಮತ್ತು ಬೇಗನೆ ಹಾಡಿ ಹೇಳಿದರೆ ಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಗಾನದಲ್ಲಿರುವ ಮನೋಹರತ್ವವೇ ಕಾರಣವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ವೈದ್ಯರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಿಹಿಯಾದ ಔಷಧಿಯನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ; ಔಷಧಿಯೇ ಸಿಹಿಯಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಜೇನು, ಸಕ್ಕರೆ ನೊದಲಾದ ಸಿಹಿಯಾದ ಅಂಶವಾದಿಂದ ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದೇಕೆ? ಅಪ್ರಿಯವಾದ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಷ್ಟವಿಟ್ಟು ಕುಡಿಯಬೇಕೆಂಬುದೇ ಇದರ ಉದ್ದೇಶ. ಇನ್ನು ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಶುಶ್ರೂಷೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೇ (Nurses) ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಭಾವ ಕೋಮಲಳಾದ ಮತ್ತು ಮನೋಹರಳಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರರ್ಚನೆಯೇ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಾಂತನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಗಾನದಿಂದ ಅಥವಾ ರೋಗದಿಂದ ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಿರುವ ರೋಗಿಗೆ ಅವನ ಹಿತಕ್ಕೆಂದೇ ಮಾಡುವ ಶುಶ್ರೂಷೆಯೂ ಕುಡಿಯುವ ಔಷಧಿಯೂ ವೇದನೆಯ ದೇವಿಯಿಂದ ತಾಳ್ಮೆಗಟ್ಟು ಅಪ್ರಿಯವಾಗುವುದಿದೆ. ಹೀಗೆ ತಾಳ್ಮೆಗೊಡದಿರುವುದಕ್ಕೂ ಮಾಡುವ ಶುಶ್ರೂಷೆಯನ್ನು ಹಿತವೆಂದು ಅದರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. * ಹೀಗೆಯೇ ಜಾತಿ ರಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ವ್ಯಾಪಾರದ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೋಪೋನುಗಳನ್ನು ಡುವುದಕ್ಕೂ ಉದ್ದೇಶವೆಲ್ಲ ಒಂದೇ. ಇದೇ ತತ್ವದಿಂದ ಎಂದರೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಉಲ್ಲಾಸಗೊಳಿಸುತ್ತ ಆ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಗಾನವನ್ನು ಬೆರೆಸಬೇಕೆಂಬ ಚೋದನೆಯ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ರಾಗದಿಂದ ಮಾತಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮಾತೆ ಅವು ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯು ಅಗೋಚರವಾದ ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಇರಲಿ, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೇ ನನ್ನ

* ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಭಾವತಃ ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕ್ಷಮಾಗುಣವಿರುವುದು ಶುಶ್ರೂಷೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ತಾಳ್ಮೆಯು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುವುದೂ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಒಲಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಗಾನವು ಬೆರೆಯಿತೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನೆಗಳು. ಹೀಗೆ ಗಾನಸಹಿತವಾದ ಮಾತೆ ಹಾಡೆಂದು ಹೆಸರುಗೊಂಡಿತು. ಸಮಾಜವು ಶಿಕ್ಷಿತವಾದ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಈ ಹಾಡಿಗೆ ಬಂದರೂ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಯವೆಂದರೆ ಗಾನಸಹಿತವಾದ ಗದ್ಯವೆ ಆಗಿದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಸಾಹಿತ್ಯವು ಪರಿಪುಷ್ಕವಾಗದ ತುಳುಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯ 'ಪಾಡ್ವನ' ಗಳೆ ಈ ಊಹೆಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿವೆ. ರಾಗದಿಂದ ಹೇಳುವ ಗದ್ಯ ಬುಧನೇ 'ಪಾಡ್ವನ'ವೆಂದರೆ.

ಇಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಪದ್ಯದ ಹುಟ್ಟು ಹೀಗಾಯಿತೆಂದು ಮಾತ್ರ ಪ್ರತಿಸಾಧಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೇ ಉದ್ದ ಇಷ್ಟೇ ಆಗಲೆಂಬ ಅಳತೆಯು ಬಂದ ಬಗೆ ಹೇಗೆಂಬ ವಿಚಾರ.

ಚಿಕ್ಕುಸಾಲೆಗಳಲ್ಲದ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆಯ ಪ್ರಸಾರವು ಬಾಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹಾಡುಗಳೊಳಗೆ ಅಡಗಿಸಿ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿಚ್ಛೇದ ಮಾಡಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಥಾಡನ್ನು ವಿಚ್ಛೇದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸ್ಮರಣಾನುಕೂಲತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದೋ ಎರಡೋ ಮೂರೋ ನಾಲ್ಕೋ ಪಾದಗಳುಳ್ಳ ಒಂದೇ ಅಳತೆಯ ಒಂದೊಂದು ತುಂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪದ್ಯಕಟ್ಟುವ ಕ್ರಮವು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ದಿರಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಪದ್ಯದ ಸೌಂದರ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯು ಬಿದ್ದು ಪ್ರಾಸ ನೊದಲಾದ ಒಂದೊಂದೇ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಬಂದು, ಆ ಕಲೆಯು ಬೆಳೆದು ಪದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಒಡಹುಟ್ಟುಗಳಾದ ಗಾನ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಹೀಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಾಪೇಕ್ಷಗಳಾದುವು. ಆದರೆ ಈಗ ಎರಡು ಕಲೆಗಳೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. 'ಸಾಪೇಕ್ಷಗಳು' ಎಂಬ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅವಿಚ್ಛೇದವು ಹುಟ್ಟುವಷ್ಟು ಇವು ಒಡನಾಟವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಆದರೂ ಪದ್ಯವು ತನ್ನ ಬಾಹ್ಯಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸ್ವರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗಾನವನ್ನು ಎಂದೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಾರದು; ಹಾಗೆ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ತಾನೇ ನಿರ್ನಾಮವಾಗುವುದು. ಆರ್ಥಕ್ಕೆ ತೊಡಕಾಗದಷ್ಟು ಗಾನವು ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯ. ಅಷ್ಟು ಅದರ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧವಾದ ಮರ್ಯಾದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಲೋಪಮಾಡಿದರೆ ಅದರ ಸೌಂದರ್ಯವು ಕೆಡದಿರದು. ಈ ವರೆಗೆ (ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು ೧೯ನೆಯ ಶತಮಾನದ

ಅಂತ್ಯದ ವರೆಗೆ) ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪದ್ಯಗಳಾದರೂ* ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗಾನಕ್ಕೆ ಎಡೆಕೊಟ್ಟೇ ಇವೆ. ಇದು ಗಾನವೊಂದರ ವಿಚಾರ; ಇನ್ನೂ ಪದ್ಯದ ಸೌಂದರ್ಯದ ಪೂರ್ಣತೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯವು ಒಂದು ಕಲೆ. ಮನೋರಂಜನೆಯ ಕಲೆಯ ಜೀವವಲ್ಲವೇ? ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಲೆಯು ಮನೋರಂಜನೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟೇ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಗಡಿಯ ಒಳಗೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ವಿಹರಿಸಲು ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ. ಒಂದು ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವ ಮನುಷ್ಯನು ತಾನು ಸರ್ವತಂತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರನೆಂದು ತಿಳಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ಅದು ಸಿದ್ಧಿಯಾಗದು. ಕಲೋಪಾಸಕನಿಗೆ ಕಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ನಿಯಮಿತವಾದುದು. ಸಾರತಂತ್ರ್ಯದೊಳಗಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವದು. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಸಂಗೀತಕಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಗಾಯಕನು ಸ್ವರ ರಾಗ ತಾಳಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟೇ ತನ್ನ ನೈಪುಣ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ರಾಗಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಆರೋಹಾವರೋಹಗಳ ಮೇರೆಯನ್ನು ಮೀರಲು ಅವನಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ವಕ್ರರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವರಗಳ ವಕ್ರಗತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿಯೇ ತನ್ನ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಮೆರೆಯಿಸಬೇಕಷ್ಟೇ. ಇವೆಲ್ಲ ಆ ಕಲೆಗಿರುವ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಲ್ಲವೇ?

ಇನ್ನು ಚಿತ್ರ ಅಥವಾ ಶಿಲ್ಪ ಕಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಚಿತ್ರಕಾರನಿಗೆ ಅಥವಾ ಶಿಲ್ಪಿಗೆ ಮನುಷ್ಯರೂಪವನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಮೂಗು ಹೀಗೆಯೆ ಬಾಗಿರಬೇಕು, ಕಣ್ಣು ಕಮಲದಳದಂತೆ ಇಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾಗಿರಬೇಕು, ಕೈಯು ಲತೆಯಂತೆ ಬಳುಕಿರಬೇಕು, ಬೆರಳುಗಳು ಚಿಗುರುಗಳನ್ನು ಹೋಲಬೇಕು ಎಂಬೀ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಗಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದ್ದರೂ ಸ್ಥಾನತತ್ವ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕಣ್ಣು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಆಯತವಾಗಿದ್ದರೆ ಸುಂದರವೆಂದು ಕಾಣುವಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಗವೂ ಅದರದರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೀಗಿದ್ದರೆ ವಿಶೇಷ ಸೌಂದರ್ಯವೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು

* ಇಲ್ಲಿ ಕವಿತೆ, ಪದ್ಯ ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಭೇದವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಲ್ಲ.

ಐಚ್ಛಿಕವಾದರೂ ಇದು ಮನುಷ್ಯನ ಚಿತ್ರವೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಬರುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಬಾರದು. ಅಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಬಿಗಿಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗುವುದು. ಹೇಗೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ತಲೆಯು ಭುಜಗಳ ಮೇಲಿರುವುದರಿಂದ ಕಂಕುಳಡಿಯಲ್ಲಿ ತೂಗಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಚಿಂದನೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಹಾಗೆ ಚಿತ್ರನನ್ನು ಬರೆದರೆ ಅದು ಕಲೆಯನ್ನು ಕೊಲೆಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು. ಮುಖ್ಯ ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನೆಂದರೆ, ಪ್ರಕೃತಿಯು ಹೋದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಗಿ, ಅದರ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗದಂತೆ ಅದರ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಕೊಡುವುದು ಅಥವಾ ಬೆಳಗಿಸುವುದು ಕಲೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ; ಕಲೆಯು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಮ ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥಕ್ಕೂ ಇಷ್ಟು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ದಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನೋಡಪ್ರತಿಯು ನಮ್ಮ ಕಲೆಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ತೀರ ವಿಕೃತವಾಗಬಾರದು; ಕೆಲವೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಹೊಂದಿಕೆ ಬೇಕು. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ, ಕೈಗೆ ಮದಿರಾಗಿಬಿಟ್ಟಂತೆ, ಕೆನ್ನಿಗೆ ಆರಸಿನ ಪೂಸಿದಂತೆ ಪ್ರಕೃತಿದೇವಿಯನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸುವುದು ಮಾತ್ರ ಕಲೆಯ ಕೆಲಸ.

ಸಾಹಿತ್ಯಕಲೆಯೂ ಇಂತಹ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಂದ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಪದ್ಯಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಲೆಗಳ ಸಮಾವೇಶವಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಮನೋರಂಜನೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಅದು ಗಹನವೂ ಆಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ನಿರ್ಬಂಧಗಳೂ ಹಲವಿವೆ. ಆ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದೆ ಕವಿಯು ತನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿದರೆ ಅವನ ಕವಿತೆಗೆ ಪಂಡಿತಮನ್ಯರಿಂದ ಪ್ರಕೃತ ಮನ್ನಣೆಯು ದೊರೆತರೂ ಕಲೆಯನ್ನು ಕೊಲೆಮಾಡಿದ ಪಾತಕವು ಅವನಿಗೆ ತಟ್ಟಿದಿರದು. ಆದುದರಿಂದ ಕವಿತೆಯಿಂದಾಗುವ ಮನೋರಂಜನೆಯ ಮೂಲವೇನು? ಅದರ ಸೌಂದರ್ಯ ಸ್ವರೂಪವೆಂತಹದು? ಅದಕ್ಕಿರುವ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಾವುವು? ಮತ್ತು ಅವು ಹೇಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದುವು? ಕವಿಯು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು? ತನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯೆಂಬ ಹುಚ್ಚು ಕುದುರೆಯ ಕಡಿವಾಣವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಹಿಡಿಯಬೇಕು? ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿಯೇ ಸಾತ್ವಿಕನಾದ ಕವಿಯು ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯು

ತ್ತಾನೆ. ಅಂತಹ ಕಾವ್ಯಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ.

ವಿನೇಚನೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕವಿತೆಯ ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯಸೌಂದರ್ಯವೆಂದೂ ಅಂತಃಸೌಂದರ್ಯವೆಂದೂ ಎರಡು ಭೇದಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಬಾಹ್ಯಸೌಂದರ್ಯವು ಕೇವಲ ಶ್ರೋತೃೇಂದ್ರಿಯಗೋಚರವಾದುದು. ಅಂತಃಸೌಂದರ್ಯವು ಬುದ್ಧಿಗ್ರಾಹ್ಯವಾದುದು. ಒಂದು ಶಬ್ದಾಶ್ರಯ, ಮತ್ತೊಂದು ಅರ್ಥಾಶ್ರಯ. ಶಬ್ದಾಶ್ರಯವಾದ ಬಾಹ್ಯಸೌಂದರ್ಯವು ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಪದ್ಯಕ್ಕೂ ಗದ್ಯಕ್ಕೂ ಇರುವ ಮುಖ್ಯ ಭೇದವೂ ಇದೇ. ಬಾಹ್ಯಸೌಂದರ್ಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಅಥವಾ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ರಮ್ಯವಾಗುವಂತೆ, ಎಂದು ಒಂದೇ ಮಾತಿನಿಂದ ಹೇಳಬಿಡಬಹುದಾದರೂ ಅದರ ಮರ್ಮವನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ಒಳಹೊಕ್ಕು ವಿಚಾರಮಾಡದೆ ಅಕಾಂಕ್ಷೆಯು ವ್ಯರ್ಥವಾಗದು.

ಗಾನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆಯೇ ಅದರ ಅಂಗವಾದ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಮನೋರಂಜಕ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಉಲ್ಲಾಸಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಚಮತ್ಕಾರವೇ ಇಲ್ಲಿ 'ತಾಳ'ವೆಂದರೆ ನಿಯಮಬದ್ಧವಾದ ಕಾಲವಿಚ್ಛೇದವೆಂದು ಮಾತ್ರ ಅಭಿಪ್ರೇತವಲ್ಲ; ಅಂತಹ ನಿಯಮಿತವಾದ ವಿಚ್ಛೇದದೊಳಗೆ ಮಾಡಬಹುದಾದ ವಿಷಮವಿಚ್ಛೇದಗಳು ಸಹ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ—ಸಮಾನಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಏಕತಾಳವೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ತಾಳದ ರಂಜನೆಯು ಆ ಒಂದೊಂದು ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಆಗದೆ ಆ ಅಕ್ಷರಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಉಪಾಕ್ಷರಗಳಿಂದಲೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮೃದಂಗವಾಜನ ಆ ತಾಳ ಅವರ್ತನೆಗಳಡೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಅಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಅಕ್ಷರ ಸಮಾನಾಂತರದ ಕಾಲವಿಚ್ಛೇದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಬೇಕುಬೇಕಾದ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ತನ್ನ ಕೈಗುಣವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ.* ಸಮಾನಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರವು ಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಡೆಕೊಟ್ಟೇ ಮೃದಂಗವಾಜನಿಗಾಗಲಿ ಇನ್ನಾವ ವಾದ್ಯಬಾರಿಸುವವನಿಗಾಗಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರುವುದು ವಿನಾ ಪ್ರಕೃತಿಸಿದ್ಧವಾದ ಆ ಸಮಾನಾಂತರ

* ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟೇ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರುವಂತಹ ಒಂದೆ ಹೇಳಿದ ಕಲೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ನನ್ನ ವಿಷಮವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಹೆಕ್ಕಿಲ್ಲ. * ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ತಾಳದ ತತ್ವವನ್ನು ನುಸರಿಸಿಯೇ ಪದ್ಯ ಬಂಧವು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿತೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುವುದು. ಸಮಗ್ರ ಭಂಡಾರವೂ ಈ ತಾಳದ ಆಧಾರದಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿದೆ.† ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವೃತ್ತದ ಅಥವಾ ಪದ್ಯದ ಣದವ್ಯಯ, ಒಂದು ಪಾದ ಅಥವಾ ಪಾದಾರ್ಧವು ತಾಳದ ಒಂದು ಅವರ್ತವಾದರೆ ಅದರೊಳಗೆ ಬರುವ ಗುರು ಲಘ್ವಾದ್ಯಕ್ಷರಗಳು ಅಥವಾ ಇವುಗಳ ಸಮೂಹದ ಗುಣಗಳು ಮೃದಂಗದ 'ಗತ್ತುಗಳ' ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಈ ತಾಳನಿಯಮಕ್ಕೆ ಅಳವಡದ ಭಂಡೋಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಹೊಸದಾದೊಂದು ಭಂದಸ್ಸನ್ನೇ ರಚಿಸುವುದಾದರೂ ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ನಿಯಮ ವನ್ನು ಮೀರಿ ರಚಿಸಿದ ಪದ್ಯವು ಓದುವುದಕ್ಕಾಗದೆ ಕರ್ಣ ಕರ್ಕಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈಗಿನ 'ಸಂಗೀತ ಪದ್ಯ ಗಳನ್ನು' ನೋಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಇದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ವುಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಎಡೆಯಿದೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಉದ್ದ ಎಳೆದು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ರೂಪು ಗೆಡಿಸಿ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಡುವ ಕ್ರಮವಿಗ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂಗೀತಗಾರನಾದರೂ ರಾಗಾಲಾಪದಲ್ಲಿ ತದ ರ-ನ-ತೋಂ-ನ್ನ ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸ್ವರದ ಒತ್ತಿಗಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಧ್ರುವಗಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಎಂದರೆ ತಾಲಸಹಿತವಾಗಿ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಡುವಾಗಲೂ 'ಸಾಹಿತ್ಯ'ಕ್ಕೆ ಆ ಅಕ್ಷರಗಳಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಪಾರ್ಥವಾಗುವಂತೆಯೇ ಹಾಡುವುದಿದೆ. ಸಂಗೀತ ಪದ್ಯಗಳು ಹಾಗೆ ರಚಿಸಲ್ಪಡುವುದೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೋ ಹೀಗೆ ಹಾಡುವುದೆ ಹಾಗೆ ರಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನರಿಯೆ. ಇರಲಿ; ಕೇವಲ ಗಾನವೊಂದರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹಾಡುವುದು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದರಿಂದ ಇದು ಕ್ಷಮ್ಯವೆಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವೆ. ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಭಂಗಬರುವಷ್ಟು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಉದ್ದಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಗಿಡ್ಡಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ. ಭಂಡೋಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವು, ಕೇವಲ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹ್ರಸ್ವ ದೀರ್ಘಾದ್ಯಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಓದಿದಂತೆ ಓದಿದರೂ ತಾಳನಿಯಮಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿವೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ

ಕೆಲವು ಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ತೊಡಕಾಗದಿರುವಲ್ಲಿ ತಾಳದ ಹೊಂದಿಕೆಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಳೆದೋಡುವ ಸಂದರ್ಭವಿದ್ದರೂ ಸಮಾನಾಂತರದ ಕಾಲವಿಡ್ಡೀದವು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಸಹಜವಾದುದರಿಂದ ಸಂಗೀತಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯದವನೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಓದಬಲ್ಲನು. ಬಂಧದಲ್ಲಿ ತಾಳದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದೆ ಕೆಲ ಮಂದಿ ಕವಿಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಓದುವಾಗ ಮೃದಂಗದ ಗತ್ತುಗಳಂತೆಯೇ ಭಾಸವಾಗುವ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು ಹಳೆಯ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ—

“ ಪ್ಲವಂಗ ಸಂಗ ಸಂಮತಿಂ |
ನಿಬದ್ಧ ನಿಮ್ಮ ಗಾಪತಿಂ |
ದಶಾಸ್ಯವಂಶ ಸಂಕ್ಷತಿಂ |
ನಮಾಮಿ ರಾಮಮೀಶ್ವರಂ || ”
“ ಪೆಕ್ಕಳಿಸುವ ರಕ್ಕಸನಡೆಯುರ್ಕಂ ಮುರಿ
ದಿಕ್ಕತಕ್ಕನಚ್ಚುತನೊರ್ವಂ |
ಕರ್ಕಶಮರಾತಿಕೋಟಿಯ ಸೊರ್ಕಿಳಿಪಲ್
ಚಿಕ್ಕದೇವ ನರಪತಿಯೊರ್ವಂ || ”

“ ಎನಗೆ ಕಣ್ಣುಗಳ ಶಿವ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ |
ನಿನಗೆ ಕಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟಿರುವನು ದೇವ |
ಶಿವನೆಂದಿಗು ನಿನಗೊಳಿತು ಮಾಡಲಿ |
ತಾ-ಯಿತಂದೇ ಶಿವ || ”
“ ಮರಲ ಕಣ್ಣು ಎಮೆ ಮಧ್ಯದಿ ನೋಡುತೆ
ಮೃದುಲ ಕಿರಣ ಸಂಸ್ಕರದಿನೈಸಿ |
ಚಲುವೆಯ ಮೊಗದಲಿ ಪೊಸ ದಿನಕೊಪ್ಪುವ |
ಎದೆವುಗುವ ಬೆಳಕ ನಿಲಿಸುತೆ ನಡೆಯುವೆ || ”
“ ಜನ್ಮನವೇ ಬಿಡುವುದೆನ್ನ |
ಸಿಂಗರವೇ ಸುಡುವುದೆನ್ನ || ”

* ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕಾಲಗತಿಯಿಲ್ಲದ ಸಮಾನಾಂತರದ ಅವರ್ತನೆಗಳು ನಮಗೆ ಗೋಚರಿಸುವುದೆ ಇದು ಪ್ರಕೃತಿಸಿದ್ಧವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣ. ಪ್ರಬಂಧವು ವಿಸ್ತಾರವಾಗುವುದೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಂದೆ ವಿವರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

† ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ವಿವ್ವಾನ್ ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮೊದಲೆ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿರುವ “ಕನ್ನಡ ಭಂಡಸ್ಸು” ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಪ್ರಬಂಧವೊಂದರಲ್ಲಿ ಸಯುಕ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದೆಲ್ಲ ತಾಳದ ಚಮತ್ಕಾರವನ್ನು ಪದ್ಯಬಂಧದಲ್ಲಿ ತರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಬಗೆಯ ವಿಶೇಷವಾದ ರಂಜನೆಯಾಗುವದೆಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಮನಗಾಣಬಹುದಲ್ಲದೆ, ಹೀಗೆಯೇ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ಪದ್ಯರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತಾಳದ ನಿಯಮವು ಒಂದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ನಿರ್ಬಂಧವೆಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕವಿತೆಯ ಬಾಹ್ಯಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಕೃತಿಯು ಉತ್ತಮ ಕಾವ್ಯವೆಂದಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪಾಲಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದೂ ವಿಚಾರವಂತರಾದ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ಓಜಪ್ರಸಾದಾದಿ ಶಬ್ದಗುಣಗಳನ್ನೂ ಅನುಪ್ರಾಸಾದಿ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೂ ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ಆ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪಾಲಿಸಿ ನನಗೆ ಕವಿತೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದಾಗಲಿ,” “ಅವು ಅನವಶ್ಯಕವೆಂದಾಗಲಿ, ರಚನೆಗೆ ತೊಡಕುಗಳೆಂದಾಗಲಿ,” “ಸ್ವೇಚ್ಛಾವರ್ತಿಯಾದ ಕವಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅವು ಆಪಹರಿಸುತ್ತವೆಂದಾಗಲಿ” ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮನ್ನಿಸದಿದ್ದರೂ ಏನು. ಅವುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದ ಕವಿತೆಯು ಉತ್ತಮವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳದಿದ್ದರೂ ಅದು ಕವಿತೆಯೆ ಅಲ್ಲವೆಂದು ನಿರಾಕರಿಸಲಾರೆವು. ಅರ್ಥಾತ್ ಆ ನಿಯಮಗಳೆಲ್ಲ ಅನಿವಾರ್ಯಗಳಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಇನ್ನು ಕವಿತೆಯ ಅಂತಃಸೌಂದರ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಧೃಷ್ಟಿ ಹಾಕುವ. ಈ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಜ್ಞರಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅನೇಕ ವಿಧಗಳಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಮುಖ್ಯ ನಿರ್ಬಂಧವಾವುದೆಂದರೆ ಓದಿದರೆ ಅರ್ಥವಾಗಬೇಕೆಂಬುದು! ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಶಬ್ದಗಳು ಕವಿಯ ಮನೋಗತವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಕವಿತೆಗಳು ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ ಬರೆಯಲ್ಪಡಲಿ, ಭಾವಮಯವಾಗಿರಲಿ, ಅನ್ಯೋಕ್ತಿಯಿಂದಿರಲಿ, ಅಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಶಂಸಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿರಲಿ, ‘ನವಜೀವನ’ ಭರಿತವಾಗಿರಲಿ, ಆತ್ಮವಿಷಯಕವಾಗಿರಲಿ, ಪ್ರಕೃತಿವಿಷಯಕವಾಗಿರಲಿ, ‘ವಿಕ್ರತಿ’ ವಿಷಯಕವಾಗಿರಲಿ, ಕವಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಶಬ್ದಗಳಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯಬೇಕಲ್ಲವೆ? ಇಂತಹ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಇಂತಹ ಅರ್ಥವನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕು ಅಥವಾ ನನ್ನ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೇ ಅರ್ಥ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕವಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ

ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಶಬ್ದವು ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಶಬ್ದವನ್ನು ಅದೇ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದಾನೆ, ರೂಢಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹೊಸ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ, ಕಾಳಿದಾಸನೂ ವ್ಯಾಕರಣವಿರೋಧವಾಗಿ ಶಬ್ದರೂಪವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾನೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಅವರ ಕಾವ್ಯದಷ್ಟೆ ಮತ್ತೆ ನನಗೆ ಅವರಷ್ಟೆ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ವಾದಿಸಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ! ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಭಾವಗಳನ್ನು ಹೊರಹಾಕಲು ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಶಬ್ದಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೊಸ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಬದಲು ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಎರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ದುರ್ಬಲರಾದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕವಿತೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಕ್ರಮೇಣ ನಮ್ಮ ನುಡಿಯು ಸಂಸ್ಕೃತಮಯವೇ ಆದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಇರಲಿ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಿಡುವ. ಪ್ರಕೃತ ಕವಿತೆಯ ಅಂತಃಸೌಂದರ್ಯದ ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಸ್ತುತ. ಅರ್ಥಜಮತ್ಯುಕ್ತವಾದ ಈ ಸೌಂದರ್ಯದ ಮೂಲ. ಮಾತಿನ ಚಮತ್ಕಾರವೇ ಅರ್ಥಜಮತ್ಯುಕ್ತ. ಇಂತಹ ಮಾತಿನ ಚಮತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಲಂಕಾರ ಉಕ್ತಿವೈಚಿತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರವೆಂದು ಹೆಸರಿದೆ; ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ರಂಜನೆಯಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಒಂದೊಂದು ವಿಧ ಮಾತಿನ ಭಂಗಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಅಲಂಕಾರವೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲಂಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭೇದಗಳಿವೆ. ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲಂಕಾರ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಕವಿತೆಗಳಿಂದ ನೂತನವಾದ ಹುಟ್ಟುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೊಸ ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವು ಕವಿಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಮಾತಿನ ರೀತಿಯು ಮನೋರಂಜನೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದಿಷ್ಟೇ ಕವಿತೆಯ ಲಕ್ಷಣ. ಅದರ ಅಂತಃಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲು ಬಾರದು.

ನಾನು ಇದು ವರೆಗೆ ಹೇಳಿದ ಕವಿತೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು — ಬಂಧವು ತಾಳದ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವು

ಬಾರದು, ಶಬ್ದಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವುದೂ ತಾಳದ ಚಮತ್ಕಾರವನ್ನು ಉಚ್ಚಾರಣೆಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿರಬೇಕು, ಸರಳವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಬಂಧದಲ್ಲಿ ತರುವುದೂ ಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರವನ್ನು ಬಿಡದಿರುವುದೂ ವಾಗಬೇಕು, ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಚಮತ್ಕಾರವಿರಬೇಕು, ರೂಢಿ ಅನುಪ್ರಾಸಯಮಕಾದಿ ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿ ಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಬಾರದು, ಪ್ರಕೃತಿ ಸುವುದೂ ಉಪಮಾದಿ ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಅರ್ಥವೂ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಹೊಸೆಯುವುದೂ ಐಚ್ಛಿಕ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಎಂದಿಷ್ಟು.—ಇನ್ನು ಗಾನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಶಬ್ದ

ವೇದವ್ಯಾಸಗೆ

ವೇದಗಳ ಹಂಚಿಟ್ಟು ಹೆಸರಾಂತ ಋಷಿ ನೀನು
ಹೇ ವೇದವ್ಯಾಸಾರ್ಯ! ನಿನ್ನದಾದಿಮಕಾರ್ಯ—
ವೈ ಭುವನಕವನಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲದೊಡೆ
ಈ ಚತುರ್ವೇದವಿದು, ಪೌರಸ್ತ್ಯ ಪೂರ್ವಸಂ-
ಸ್ಕೃತಿಸಾರ ಸರ್ವಸ್ವಾರಸ್ಯವಿದು, ಪ್ರಕೃತಿ ಮಾ-
ತೆಯ ಪ್ರೇಮದಾನೋದದಾವೇಶಕಂದೊಲಿದ
ನಮ್ಮಾರ್ಯ ಋಷಿವರರ ಭಾವನಾಲಹರಿಯಿದು,
ಚಿರಮಪೌರುಷಮೆಂಬ ಘನತೆಯಂಗೊಳುತಿತ್ತೆ ?

ಐದನೆಯ ವೇದವೆನೆ ವಿದಿತವೈ ನಿನ್ನ ಕೃತಿ
ತೀಮಹಾಭಾರತವು. ನವಶಕ್ತಿಯುತಮಾದ
ಭವದೀಯ ಲೇಖನಿಯು ಚಿರವಿನೂತನ ರಾಜ--
ಕೀಯತತ್ವದ ಖನಿಯು. ಪಶುಪಂಥವಂ ಮೆಟ್ಟಿ
ಮುರಿದಿಕ್ಕಿ ಸತ್ಯಧರ್ಮಕೆ ಪಟ್ಟಮಂ ಕಟ್ಟಿ
ಭರತಪುತ್ರರ ವೀರಘೋಷಮಂ ಮೊಳಗಿಸಿದೆ.

—ದುರ್ಗಾದಾಸ

ಕೊ ನೆ ಯ ಹಾ ಡು

೧

ಮೆರೆಯುತ್ತಿತ್ತು ಸಾಣಮಾಸ !
ಇರುಳ ತಿಂಗಳಮಲಹಾಸ
ಬೆಳಗಿನುದಯರಾಗದೊಡನೆ
ಸರಸವಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಮರುಗಿಮರುಗಿ ಹಸುಳೆಯೊಂದು
ತಾಯ ಮಡಿಲ ತೆರಪನಾಂತು
ಜೋಂಪುವಡೆದು ಮಲಗಿದಂತೆ
ತಿರಿಯು ತೋರುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ನಲ್ಲೆಯೆದೆಯ ಬಾನಿನಲ್ಲಿ
ಬಾಳ ಮುಗಿಲ ತೇಲಿಸುತ್ತೆ
ನಲುಮೆಜೊನ್ನ ಸಿರಿಗೆ ಬಾಗಿ
ಎದೆಯನಾಳುತ್ತಿದ್ದೆನು.

ನಲ್ಲಿ ಯವಳ ಸೆರಗನೊಂದೆ
ಜೀವಗತಿಗೆ ಹಾಯನೆಸಗಿ
ಭವದ ಬವಣೆಗಳನು ಮೀರಿ
ಸೊಗವನರಸುತ್ತಿದ್ದೆನು.

ಎಳೆಯ ಹಕ್ಕಿ ಕೊರಳನೆತ್ತಿ
ಹಾಡಿನಿರವನರಿವ ಮುನ್ನ
ದೂರದೊಂದು ಗಾನದೊಸರು
ಹೊನಲಿನಂತೆ ಹೊಮ್ಮಿತು!

ಎದೆಯು ಕದಂದೆರೆಯದಾಗ
ನಲುಮೆವೆಣ್ಣು ಬೀಣೆವಿಡಿದು

ಹರಯದಿರವ ಸಾರುವಂತೆ
ಹಾಡಿನೊಸಗೆ ಚಿಮ್ಮಿತು!

ಆವ ಪಥಿಕಜೀವವಿಂತು
ಗಾರುಗೊಂಡು ಹಲುಬುತ್ತಿಹುದು?
ಆರದೆದೆಯ ಬೆಳಗನಾಂತು
ದಾರಿಯರಿಯುತ್ತಿರುವುದು ?

ಆರದಾದೊಡೇನು ಮನಕೆ
ಸೊದೆಯನುಂಡ ದೇವಗಣಕೆ
ಕೊಳಿನೊಂದು ಕರುಳ ಕೂಗು
ಮತಿಗೆ ಹಿತಂದೆರುವುದೆ ?

೨

ಹೊತ್ತು ಮೀರಿ ಸಂಜೆಗಡಲ
ಗೊತ್ತಿನಲಿಯ ಹಡಗನೇರಿ
ಮುತ್ತಿನಿರವನರಸಲೆಂದು
ತಳಕೆ ಸಾರುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಕೆಳೆಯರೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಕುಣಿದು
ಬಳಲಿದೊಂದು ಕೂಸಿನಂತೆ
ಇರುಳ ತಾಯ ಮರೆಯನೊಂದಿ
ತಿರಿಯು ತಣಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ನೀರೆಯೇಕೊ ಬರಿದೆ ಮುನಿದು
ನೀರಿನೊಂದು ಗುಳ್ಳೆಯಂತೆ
ಮಾಯವಾದಳಕಟೆ ! ಮರುಗಿ
ಎಳೆಯನಾಳುತ್ತಿದ್ದೆನು.

ತಿರದಾಸೆಯುಸಿರ ಸುಯ್ಯ
ಬಾಳ ತಿದಿಯನೊತ್ತು ತಿರಲು
ಮೊರಿದೆಡೆಯ ದುಗುಡಮರಿಗೆ
ಸಂದು ಸೊರಗುತ್ತಿದ್ದೆನು.

ಸಂಜೆವೆಣ್ಣು ಕೊರಳು ಕುಗ್ಗಿ
ಸೊಗದ ಗೀತಿಯಡಗುವನ್ನ
ಆರ ಗಾನವಿಂತು ಮಗುಳಿ
ಮೂಡಿ ಮೊಳಗುತ್ತಿರುವುದು ?

ಮುಗಿದ ಮಲರ ಸೆರೆಯನುಳಿದ
ಗೈಮೆಬಾನ ಗಡಿಯನೇರಿ
ದಿವ್ಯಗತಿಯ ಪರಮೆಯೊಂದು
ಇಂತು ಮೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ?

ಗಾಳಿಯೊಂದು ಸುಳಿದು ಸೋಂಕಿ
ರಾಗರತಿಯ ನಿಲುಕುವಂತೆ
ಕಾಣದೊಂದು ಬೆರಳ ಮಾಟ
ವೆದೆಯ ಮೀಂಟುತ್ತಿರುವುದು ?

ಎನಿತೊ ಹುಟ್ಟುಸಾವುಗಳಲಿ
ಸುಗಿದು ಸೋತ ಜೀವವಿದು
ಕೊನೆಯ ಹಾಡು ಕರುಣೆವೆತ್ತು
ಕೈಯ ನೀಡಿ ಕರೆವುದು ?

—ಎಸ್. ವೆಂಕಟರಾವ್, ಬಾ.

ವಕ್ರತ್ವ

(ಕೈಟೋನಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯೊಂದು)

“ ಮಧುಕರ ”

ಈ ಇಂದ್ರಜಾಲವನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಯಾರಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಾದಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.
ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯೂ ಇದನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮ
ರ್ಪಕವೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಯಕ್ಷಿಣಿಯ ಸ್ವರೂಪವೂ ಕರ್ತೃತ್ವವೂ ಈ
ಸರಳ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿತವಾಗಿವೆ.

ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜಾಲವೆಂಬ ಇಂದ್ರಜಾಲದಿಂದ ಮಾನವರನ್ನು
ಮೈಮರೆಸಿ ಕೈವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಯಿದು.
ನರನು ನುಡುಗಲಿತಂದಿನಿಂದಲೂ ಲಪ್ಪೆನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡ
ಹೆಗ್ಗುರಿಯಿದು. ಕವಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕುಸುಮವಾಗಿಯೂ
ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಖಡ್ಗವಾಗಿಯೂ ಮೆರೆದಿರುವ
ವಸ್ತುವಿದು. ಇದನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸದ ಜೀವಿಯಿಲ್ಲ; ಇದಕ್ಕೆ
ಸರಿಸಮಾನವಾದುದು ನಮ್ಮ ಲೋಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ. “ ಮಾತು
ಬಿಲ್ಲಾತಂಗೆ ಯಾತನದು ಸುರಿದಂತೆ | ಮಾತಾಡಲರಿಯದಾ
ತಂಗೆ ಬರಿಯಾತ | ನೇತಾಡಿದಂತೆ ಸರ್ವಜ್ಞ ” ಎಂಬ
ಸರ್ವಜ್ಞ ವಚನವು ಹೊಗಳುಭಟ್ಟನ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ;
ವಿಮರ್ಶಕೋತ್ತಮನ ವಿಚಾರವೂರ್ಣವಾದ ವಚನ.

ವಕ್ರತ್ವವೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಸೀಳಿಗೆಗೂ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ
ಆದೇನೆಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಾದಿಸಲಾಗ
ಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯೂ ಆದೇನೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ
ಉತ್ತರವನ್ನಿತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮರ್ಪಕವೆನಿಸ
ಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರವರ ತರ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಸಂದರ್ಭ
ಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಗಳಾದ ಉತ್ತರಗಳು
ಆವರಿಂದ ದೊರೆತುವು. ಇದರಫಲವಾಗಿ ವಕ್ರತ್ವವೆಂದ
ರೇನೆಂಬ ಬಹು ಹಳೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಒಡಚದಿದ್ದ ಒಗಟೆ
ವಾಯಿತು. ಇಂದಿನ ವಂದ್ಯ ಪಂಡಿತರೂ ವಿವಿಧವಾಗಿ
ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಗ್ರೀಕ್ ತತ್ವಜ್ಞ ರಲ್ಲಗ್ರೀಸರನೆಂದು ಹೆಸರಾದ (The
wisest of the Greeks) ಸಾಕ್ರೇಟಿಸನ ಮುಂದೆಯೂ ಈ

ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಬಾರದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥವನೊಡನೆ ವಾದವನ್ನು
ಹೊಡಿದವನು ಸಾಧಾರಣಪ್ರತಿಯ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲ; ಸುಪ್ರ
ಸಿದ್ಧ ವಕ್ರವಾದ ಜಾರ್ಜಿಯಸ್. ಈ ವಕ್ರವನ್ನೆತ್ತಿ
ಹಿಡಿದು ನುಡಿದ ವಕ್ರವಾರೆಂದರೆ ಪೋಲಸ್. ಇಂತಹ
ಈ ಮುಂದಿನ ಸಂವಾದದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃಸಿದ್ಧವಾಗಿರು
ವುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲೇನೂ ಹೇಳದೆ, ಇದರಿಂದ ಫಲಿ
ಸಿದ ಸತ್ಯಶೋಧನೆಯೇ ಈಗ ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು
ಹೇಳಿದರೆ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಾಗಿರುವುದು.

“ ವಕ್ರತ್ವ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಪ್ರವೀಣರೆಂದು ಪ್ರಸಿ
ದ್ಧರು. ಹಾಗಾದರೆ ಹೇಳಿರಿ, ವಕ್ರತ್ವವು ಯಾವ ವಿಷ
ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು? ನೇಯಿಗೆಯು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧ
ಪಡಿಸುವ ಕಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು, ಅಲ್ಲವೆ? ”

“ ಅಹುದು. ”

“ ಮತ್ತು ಸಂಗೀತವು ಗಾನಮಾಡುವ ಕಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿ
ಸಿದುದು. ”

“ ಅಹುದು. ”

“ ಹಾಗಾದರೆ ವಕ್ರತ್ವವು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿ
ಸಿದುದು? ”

“ ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ. ”

“ ಎಂತಹ ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ? ಯಾವ ಪಥ್ಯದಿಂದ
ರೋಗಿಯ ರೋಗವು ಮಾಯವಾಗುವುದೆಂದು ಬೋಧಿಸುವ
ಬೋಧನೆಗೋ? ”

“ ಅಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕಲ್ಲ. ”

“ ಹಾಗಾದರೆ ವಕ್ರೈತ್ಯವು ಎಲ್ಲ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ? ”

“ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲ. ”

“ ಅದು ಮಾನವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಲು ಯೋಗ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಸುವುದೋ ? ”

“ ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅದರ ಅಸ್ತಿತ್ವವು. ”

“ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಲು ಯೋಗ್ಯರನ್ನಾಗಿಸುವುದೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ವಿಚಾರವಂತರನ್ನಾಗಿಸಲು ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ? ”

“ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯಕ್ಕೇನೂ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ. ”

“ ಈಗ ನೋಡಿರಿ, ವೈದ್ಯವಿದ್ಯೆಯು ಜನಗಳನ್ನು ರೋಗಿಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವವರನ್ನಾಗಿಯೂ ವಿಚಾರಪರರನ್ನಾಗಿಯೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ? ”

“ ನಿಜ; ಮುಂದೆ ? ”

“ ಅದುದರಿಂದ ವೈದ್ಯವಿದ್ಯೆಯೂ ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು— ಎಂದರೆ ರೋಗವಿಷಯಕ ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ. ಸರಿಯೋ ? ”

“ ಸರಿಯೆಂದು ತಾನಾಗಿಯೇ ತಿಳಿದುಬರುವುದು. ”

“ ಹಾಗೆಯೇ ಗರಡೀಸಾಧಕವೂ ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು— ಎಂದರೆ ಶರೀರಪ್ರಕೃತಿಯ ಹಿತಾಹಿತ ವಿಷಯಕ ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ. ”

“ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ. ”

“ ಹೀಗೆಯೇ ಸಕಲ ಕಲೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ.—ಎಂದರೆ ಆಯಾ ಕಲೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ವಿಷಯಕ ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ ಅಲ್ಲವೋ ? ”

“ ಹಾಗೆಯೇ ಕಂಡುಬರುವುದು. ”

“ ಈಗ ಹೇಳಿರಿ, ನೀವು ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದನ್ನು ವಕ್ರೈತ್ಯ ಕಲೆಯೆಂದು ಕರೆಯುವಿರಾದರೆ, ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇನ್ನಿತರ ಕಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಕ್ರೈತ್ಯ ಕಲೆಯೆಂದು ಏಕೆ ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲ ? ”

“ ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಿತರ ಕಲೆಗಳು ಕೈಗೆಲಸಗಳೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುವು; ಆದರೆ ವಕ್ರೈತ್ಯಕ್ಕೂ ಕೈಗೆಲಸಗಳಿಗೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ; ಆದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕರ್ತೃತ್ವವೂ ಶಕ್ತಿಯೂ ಭಾಷಣದಲ್ಲಡಗಿರುತ್ತದೆ. ”

“ ನನಗೀಗ ನಿಮ್ಮ ಮನೋಭಾವವು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದೆ; ಇನ್ನೂ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಇದನ್ನರಿಯುವ ಧರವನೆಯೂ ನನಗಿದೆ. ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭೇದಗಳಿಲ್ಲವೇ! ಕೆಲವು ಕಲೆಗಳ ಬಹು ಭಾಗವು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ವುದು ಮತ್ತು ಈ ಕಲೆಗಳು ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ ಬಹು ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುವುವು. ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯೆ, ಚಿತ್ರಕಲೆ ಮೊದಲಾದ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಸಂಬಂಧವೇ ಬೇಡ; ‘ ಚ ’ ಕಾರವನ್ನು ಚ್ಚರಿಸದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಎರಡನೆಯ ಬಗೆಯ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಕ್ರೈತ್ಯವು ಬಂದಲ್ಲಿ ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆ. ನಾನು ತಪ್ಪಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ ? ”

“ ನೀವು ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ”

“ ಆದರೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನಪೇಕ್ಷಿಸದೆ ಬರಿಯ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪರ್ಯವಸಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅಥವಾ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಕಾರ್ಯವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಗಣಿತ, ರೇಖಾಗಣಿತ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲವು ಕಲೆಗಳಿವೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಕೆಲವು ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವೂ ಸಂಭಾಷಣೆಯೂ ಸಮತೂಕದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದಲೇ ಇಷ್ಟಪಿದ್ದಿಯುಂಟಾಗುವುದರಿಂದ ಸಂಭಾಷಣೆಯೇ ಅದರ ಅತ್ಯಸ್ವರೂಪವು. ವಕ್ರೈತ್ಯವು ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೊಂದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಮಾರ್ಗವಿದೆಯಷ್ಟೇ ? ”

“ ದಿಟ. ”

“ ಆದರೆ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನಾದರೂ ವಕ್ರೈತ್ಯ ಕಲೆಯೆಂದು ನೀವು ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ವಕ್ರೈತ್ಯದ ಶಕ್ತಿಯು ಅಡಗಿರುವದೆಂದು ನೀವೇ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಗಣಿತ ಕಲೆಯನ್ನು ವಕ್ರೈತ್ಯ ಕಲೆಯೆಂದು ಕರೆಯುವಿರೋ ಎಂದು ಹಾಸ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬನ ಕೇಳಲು ಈಗ ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ಅಂಕಗಣಿತ, ರೇಖಾಗಣಿತಗಳನ್ನು ವಕ್ರೈತ್ಯ ಕಲೆಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ನೀವು ಕರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲವೇ ? ”

“ ನೀವೆನ್ನುವುದು ಸರಿ. ”

“ ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಮಾಧಾನಕರವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಡಿರಿ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಕ್ರೈತ್ಯವು ಒಂದಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಕೆಲವು ಕಲೆಗಳೂ ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ವಕ್ರೈತ್ಯ ಕಲೆಯು ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಪಯೋಗಿಸುವುದು ? ಉದಾ-

ಹರಣಿಗೆ ಒಬ್ಬನು ಅಂಕಗಣಿತವೆಂದರೇನೆಂದು ಕೇಳ ಬಹುದು. ಆಗ ನಾನು ನೀವು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಶಕ್ತಿಯನ್ನುಳ್ಳ ಕಲೆಗಳಲ್ಲೊಂದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆಗವನು ಯಾವ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುವುದು. ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಕ್ರೋತ್ತವು ಒಂದಾದುದರಿಂದ ಅದು ಯಾವುದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಂಭಾಷಿಸಬಹುದು ? ”

“ ಮಾನವನ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಮತ್ತು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ. ”

“ ಈ ಉತ್ತರವು ಚರ್ಚಾತ್ಮಕವೂ ಅಸ್ಪಷ್ಟವೂ ಆಗಿದೆ. ಸರಣಿ ವಿಷಯವು ಹಿಂದಿನ ಹಾಡೊಂದನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದೇನೆಂದರೆ ಆರೋಗ್ಯವು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವು, ನಂತರ ಸೌಂದರ್ಯವೂ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಮಲೈಶ್ವರ್ಯವೂ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುವು. ”

“ ನಾನೂ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಿಂದ ಪ್ರಕೃತ ಪ್ರಯೋಜನ ? ”

“ ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಡನ್ನೇ ತಿಳಿದಿರುವವರು ವೈದ್ಯನೂ, ಗುಡಿಯ ಗುರುವೂ, ವ್ಯಾಪಾರಿಯೂ ಚಕಿತರಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದು. ‘ ಸಾಕ್ರೆಟಿಸ್ ತಡೆ. ಜಾರ್ಜ್ ದುಸಾನ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮವೂ ಆದ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು ಅವನ ಕಲೆಯಲ್ಲ, ನನ್ನ ಕಲೆ ’ ಎಂದೊಬ್ಬನು ಹೇಳಿದರೆ, ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಕ್ರೋತ್ತವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವವನಾದರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಬಹುದು. ಆಗವನು ವೈದ್ಯನೆಂದು ಹೇಳಲು ನಾನು ಅವನ ಕಲೆಯು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವೇಕೆಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗುವುದು. ಅವನು ‘ ಇದಕ್ಕೇಕೆ ಸಂಶಯ ? ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನದಾವುದು ? ’ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವನು. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಯ ಗುರುವೂ ವ್ಯಾಪಾರಿಯೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಲೆಗಳೇ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಸಾಧಿಸುವರು. ಆಗ ನಾನು ‘ ನಿಮ್ಮ ಕಲೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಕಲೆಯು ತನ್ನದೆಂದು ಜಾರ್ಜ್ ದುಸಾನ ಹೇಳುವರು ’ ಎಂದೆನ್ನಬೇಕಾಗುವುದು. ‘ ಆ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯಾವುದು ? ಅವರೇ ಹೇಳಿಬಿಡಲಿ ’ ಎಂದು ಅಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕೇಳುವರು. ನನ್ನಿಂದಲೂ ಅವರಿಂದಲೂ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲ್ಪಡುವ ಆ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು

ಕೊಂಡು ನೀವು ನಿಷ್ಣಾತರಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ನೀವು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದನ್ನು ಆ ಕಲೆಯ ಹೆಚ್ಚಳವಾವುದೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ”

“ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು ಯಾವುದೋ, ಜನರು ತಾವೇ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿರಲು ಶಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಯಾವುದೋ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ತನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಇತರರನ್ನು ಆಳಲು ಯೋಗ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಯಾವುದೋ ಅದು. ”

“ ಹಾಗಾದರೆ ಆದುವುದು ? ”

“ ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ಇನ್ನಾವ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ಭಾಷಣದಿಂದ ಮನುಷ್ಯರನ್ನೊಲಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯದು. ಈ ಶಕ್ತಿಯೊಂದಿದ್ದರೆ ಆ ವೈದ್ಯನು ನಿನ್ನ ಸೇವಕನಾಗುವನು; ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿಯು—ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ—ಸಂಘಗಳನ್ನೊಲಿಸುವ ವಕ್ರೋತ್ತವಿನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವನು. ”

“ ವಕ್ರೋತ್ತವು ಎಂತಹ ಕಲೆಯೆಂದು ನೀವು ಭಾವಿಸಿರುವಿರಿಂಬುದು ಈಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯು ತಪ್ಪಾಗಿರದಿದ್ದರೆ ಜನಗಳನ್ನೊಲಿಸುವುದು ಯಾವುದೋ ಅದು ವಕ್ರೋತ್ತವು, ಅದರ ಅದ್ಭುತಗಳು ಇದರಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಕೇಳುವವರಲ್ಲಿ ಒಲೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ವಕ್ರೋತ್ತವು ಮಾಡಬಲ್ಲದೋ ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರಿಸಿರಿ. ”

“ ಹೆಚ್ಚಿನೂ ಇಲ್ಲ, ನೀವೇ ಅದನ್ನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ”

“ ದಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿರಿ, ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಸ್ತುವಿನ ಸತ್ಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವವರಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬನು; ನೀವೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇರಲೆಂಬುದು ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆ. ”

“ ಅದರಿದೇನು ? ”

“ ಅದನ್ನೂ ಹೇಳುವೆನು. ವಕ್ರೋತ್ತದ ಫಲವೇ ಒಲುಮೆ; ಆ ಒಲುಮೆಯೆಂದರೇನು ಮತ್ತು ಅದು ಯಾವ ವಿಷಯಕವಾದುದು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ; ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾನೀಗ ಊಹಿಸಿರುವುದು ಸತ್ಯವಾದರೂ ಬೇಕೆಂತಲೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಊಹಿಸಿದುದನ್ನು ಪ್ರಕಾರಪಡಿಸದೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುವುದೇಕೆ ? ನಿಮ್ಮ ದೆಸೆಯಿಂದಲ್ಲ, ಚರ್ಚೆಯ ಸಲುವಾಗಿ. ಇದರಿಂದ ಅದು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿಷಯವು ನಮಗೆ

ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಪ್ನವಾಗುವುದು. ನಾನು ಕೇಳುವುದು
ನ್ಯಾಯವೋ ಅನ್ಯಾಯವೋ ನೀವೇ ವಿಚಾರಿಸಿರಿ. ಒಂದು
ವೇಳೆ ಝಕ್ಕಿಸನು ಎಂತಹ ಚಿತ್ರಗಾರನೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿ
ದ್ದಕ್ಕೆ ನೀವು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವನೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ,
'ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಅವನು ಚಿತ್ರಿಸುವನು ಮತ್ತು
ಏತರ ಮೇಲೆ' ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದರೆ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಯು
ಸರಿಯೆನಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೋ ?

“ ನ್ಯಾಯ.”

“ ಏಕೆಂದರೆ ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಇತರ
ಚಿತ್ರಗಾರರಿರುವರು.”

“ ಅಹುದು.”

“ ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವನನ್ನುಳಿದು ಯಾವ ಚಿತ್ರಗಾರನೂ
ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರವು ಸರಿಯಾಗು
ತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೋ ? ”

“ ಅದು ಸರಿ.”

“ ಈಗ ವಕ್ರೃತ್ವದ ವಿಷಯವನ್ನೇ ವಿಚಾರಿಸಿರಿ. ಒಲು
ಮೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದು ಈ ಕಲೆಗೆ ಮಾತ್ರವೇ
ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದೋ ? ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂದರೆ,
ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಜೋಧನೆಯನ್ನು ಹೇಳುವವನು ಆ
ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳುವವರ ಮನಸ್ಸನ್ನೊಲಿಸಲೇಬೇಕಷ್ಟೆ ? ”

“ ಅದರ ಹೊರತು ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ.”

“ ಪುನಃ ಹಿಂದಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನೇ ತೆಗೆದು
ಕೊಳ್ಳೋಣ: ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರವು ಹಾಗೂ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನು
ಸಂಖ್ಯಾರ್ಥಮವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ”

“ ಅಹುದು.”

“ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನೂ
ನಮ್ಮನ್ನು ಒಲಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ”

“ ಅಹುದು.”

“ ಹಾಗಾದರೆ ಅಂಕಗಣಿತವೂ ಜನರನ್ನೊಲಿಸಬಲ್ಲ
ದಷ್ಟೇ ? ”

“ ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಣುವುದು.”

“ ಎಂತಹ ಒಲುಮೆ, ಏತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಲುಮೆ—
ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ ಸಂಖ್ಯಾಗುಣಧರ್ಮವನ್ನು
ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಲುಮೆಯೆಂದು ಉತ್ತರ
ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಒಲು
ಮೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಯಾವ ವಿಷಯಕ ಒಲುಮೆಯನ್ನು
ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ಪ್ರತಿಕಲೆಯೂ ಉಂಟುಮಾಡುವದೆಂದು

ನಾವು ತೋರಿಸಿಕೊಡಬಹುದು.”

“ ಅಹುದು.”

“ ಇದರಿಂದ ಒಲುಮೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದು ವಕ್ರೃತ್ವ
ವೊಂದೇ ಅಲ್ಲವಷ್ಟೇ ? ”

“ ನಿಜ.”

“ ನಂತರ ನಾವು ವಕ್ರೃತ್ವವು ಎಂತಹ ಒಲುಮೆಯನ್ನು
ಯಾವ ವಿಷಯಕ ಒಲುಮೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದೆಂದು
ಕೇಳಬಹುದು.”

“ ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನವೇ ಮೊದಲಾದ ಸಭೆಗಳ ಹಾಗೂ
ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯ ವಿಷಯಕ ಒಲುಮೆ.”

“ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಈ ವಿಧದ ಒಲುಮೆಯನ್ನು
ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯಕವೆಂದೂ ನನಗೆ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿ
ದಿತ್ತು. ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಎದ್ದುಕಾಣುವ ಇನ್ನು ಕೆಲವು
ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದರೆ ತಾವು ಚಕಿತರಾಗಬಹುದು
ಇದರಿಂದ ಚರ್ಚೆಯು ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದು
ಪರಸ್ಪರರು ಪರಸ್ಪರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಬಿಡು ಕೊಡುವ
ಮಾನದಿಂದ ಉಂಟಾದಂತಾಗುವುದರಿಂದಲೂ ನೀವು ನಿಮ್ಮ
ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ನಿಮ್ಮ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ
ಗೊಳಿಸಬಹುದಾದುದರಿಂದಲೂ ನಾನು ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು
ಗಿದೆ.”

“ ನೀವು ಮಾಡುವುದು ಎಲ್ಲ ವಿಧದಿಂದಲೂ ಸರಿ.”

“ ನಾವೀಗ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸೋಣ. ತಿಳಿಯುವುದು
ದೆಂಬುದೊಂದಿದೆಯಷ್ಟೆ ? ”

“ ಇದೆ.”

“ ಹಾಗೂ ನಂಬುವುದೆಂಬುದೊಂದು.”

“ ಅಹುದು.”

“ ನಂಬುವುದು ಮತ್ತು ತಿಳಿಯುವುದು— ಇವೆರಡು
ಭೇದವಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ? ”

“ ನಾನು ತಿಳಿದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲ.”

“ ನೀವು ತಿಳಿದಿರುವುದು ಸರಿಯೆಂದು ಇದುವುದು
ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು: ಸುಳ್ಳು ನಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ
ನಂಬಿಕೆಗಳೆಂಬುವು ಇರುವವೇನೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ
ಇರುವವೆಂದು ನೀವು ಉತ್ತರಕೊಡುವಿರಲ್ಲವೇ ? ”

“ ಅಹುದು ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುವುದು.”

“ ಅದರೆ ಸುಳ್ಳು ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಗಳೆಂಬ
ಉಂಟೇನು ? ”

“ ಇಲ್ಲ.”

“ಆದುದರಿಂದ ಅವರೊಡನೆ ಭಿನ್ನ ವಸ್ತುಗಳವೇ?”

“ಆಹುದು.”

“ತೀಯವನೂ ನಂಬುವವರೂ ಒಲುಮೆಗೀಡಾದವರೇ?”

“ಇಬ್ಬರೂ ಈಡಾದವರು.”

“ಆದುದರಿಂದ ಒಲುಮೆಯಲ್ಲೇ ರಹಿತ ಬಗೆಗಳಿವೆಯೆಂದು ನಾವು ಹೇಳೋಣವೋ? ಒಂದು ಜ್ಞಾನವನ್ನುಂಟುಮಾಡದೆ ಸಂಭವಿಸುವುದು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು; ಇನ್ನೊಂದು ಜ್ಞಾನವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು.”

“ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದು.”

“ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ವಕ್ರೋತ್ತವು ಯಾವ ಬಗೆಯ ಒಲುಮೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು? ಜ್ಞಾನಹೀನ ಸಂಭವಿಸದೋ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನದೋ?”

“ಸಂಭವಿಸುವುದು ಒಲುಮೆಯೆಂದು ಮೇಲೆಯೇ ಕಾಣುವುದು.”

“ಎಂದ ಮೇಲೆ ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಭವಿಸುವುದು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲವೇ?”

“ಆಹುದು.”

“ಇದರಿಂದ ವಕ್ರೋತ್ತವು ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಲಿಸಬಲ್ಲವು ಎಂದಂತಾಯಿತು; ಏಕೆಂದರೆ ಆತ್ಮವೈಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಗೃಹದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಮಹಾಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕಲಿಸುವುದು ಅವನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ.”

“ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.”

“ಎಂದ ಮೇಲೆ ವಕ್ರೋತ್ತವೆಂತಹುದೆಂಬುದನ್ನೀಗ ವಿಚಾರಿಸೋಣ; ನನಗಂತೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲೇನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ವೈದ್ಯರನ್ನೋ ನೌಕಾ ನಿರ್ಮಾಣಕರನ್ನೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಕಲಾಕುಶಲರನ್ನೋ ಆರಿಸಲು ಸೇರಿದ ಸಭೆಗೆ ವಕ್ರೋತ್ತವು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ? ಆಯಾ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತನಾದವನೊಬ್ಬನನ್ನು ಆಗ ಆರಿಸುವರೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವು. ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಅಥವಾ ಬದರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುವರೇ ಹೊರತು ವಕ್ರೋತ್ತಗಳಲ್ಲ ವಷ್ಟೇ? ದಳಪತಿಯನ್ನಾರಿಸುವಾಗ ಅಥವಾ ಯುದ್ಧ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವಾಗ ಸೈನಿಕಾನುಭವಿಗಳ ಮಾತು

ನಡೆಯುವುದು; ವಕ್ರೋತ್ತಗಳಲ್ಲ. ಅಲ್ಲವೇ? ಇದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ನೀವು ಸ್ವತಃ ವಕ್ರೋತ್ತಗಳೆಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದಲೂ ಇತರರನ್ನೂ ವಕ್ರೋತ್ತಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲಿದಾದುದರಿಂದಲೂ ನಿಮ್ಮ ಕಲೆಗೆ ಸೇರಿದುದೇನೆಂದು ಕೇಳುವುದು ನ್ಯಾಯವಾದುದು. ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಗಾಗಿ ನಾನು ನುಡಿಯುತ್ತೇನೆಂದು ಹಿಂತಿರುಗಿ. ನಿಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಅಭಿಲಾಷೆಯುಳ್ಳ ಕೆಲವರಿಲ್ಲರಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಉಪದೇಶದ ಪ್ರಯೋಜನವಾವುದು? ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾರ್ಹರಾಗುವೆವು? ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೋ ಅಥವಾ ಸಾಕ್ಷಿವೇ? ಸನು ಇದೀಗ ನುಡಿದ ಇತರ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವೋ? ಎಂದು ಅವರು ಕೇಳುವರೆಂದು ಊಹಿಸಿರಿ. ಅದೇ?”

“ವಕ್ರೋತ್ತದ ಸರ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುವೆನು. ಇದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತಮತರದ ಚರ್ಚೆಯೇ ಕಾರಣವು. ಅಥವಾ ನಗರದ ಕಟ್ಟಡಗಳೂ ಬಂದರವೂ ಥೆಮಿಸ್ಟೋಕ್ಲೀಸ್ ಮತ್ತು ಪೆರಿಕ್ಲೀಸರ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟುನೇ ಹೊರತು ಕೆಲಸಗಾರರ ಹೇಳಿಕೆಯಂತಲ್ಲ. ಇದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೋ?”

“ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮುಂದೆ?”

“ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬರಲು ವಕ್ರೋತ್ತಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ. ಅವರನ್ನನುಸರಿಸಿ ಜನಗಳು ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗುವರು.”

“ಇದರಿಂದಂಟಾಗುವ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇ ವಕ್ರೋತ್ತದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನನ್ನನ್ನು ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಆತ್ಮದ್ವೈತ ವಸ್ತುವೆಂದು ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.”

“ನಿಮಗದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಮನದಟ್ಟಾದರೆ ವಕ್ರೋತ್ತವು ಇನ್ನಿತರ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವುದೆಂದೂ ಅವುಗಳು ಇದಕ್ಕಧೀನವೆಂದೂ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಿರಿ. ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಸಂಗತಿಯನ್ನೀಗ ಹೇಳುವೆನು—ಔಷಧಕ್ಕೇ ಬಹುಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿದ ಒಬ್ಬ ರೋಗಿಯ ಮನೆಗೆ ನಾನೂ, ನನ್ನ ತಮ್ಮನೂ, ಕೆಲವು ವೈದ್ಯರೂ ಆಗಾಗ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕುಡಿಸಲೆಂದು ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲರ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ವಿಫಲವಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಕ್ರೋತ್ತವನ್ನುಳಿದು ಇತರ ಕಲೆಗಳನ್ನರಿಯದ ನಾನು ವಕ್ರೋತ್ತದ ಬಲದಿಂದಲೇ ಅವನಿಗೆ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಈಗೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಒತ್ತಿಯೊತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವುದಾದರೊಂದು ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು

ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಜನಸಂದಣಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ಭಾಷಣದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ವೈದ್ಯನೂ ವಕ್ತೃವೂ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿದರೆ, ವೈದ್ಯನು ಸಾಸಿವೆಯ ಕಾಳಾಗುವನು. ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ವಕ್ತೃವೇ ವಿಜಯಿಯಾಗುವನು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇವನು ಇನ್ನಿತರ ಕಲಾ ಕುಶಲರೊಡನೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿದರೆ ಜನರನ್ನೊಲಿಸಿ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠನೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು; ಏಕೆಂದರೆ ಇನ್ನಿತರರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಒಲುಮೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತೆ ಜನಸಂದಣಿಯಲ್ಲಿ ವಕ್ತೃವು ಮಾತನಾಡದ ವಿಷಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಕಲೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಇಷ್ಟು ಅದ್ಭುತವಾದುದು. ಇತರ ವಿನಾಶಕ ಶಕ್ತಿಗಳಂತೆ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ವರದಲ್ಲಿ ಇದಿರುವುದೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಮುಂದಿನ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಈ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಒಬ್ಬನು ಹೊಡೆದಾಟದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕುಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಮಿತ್ರರನ್ನು ಮೀರಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ, ತನ್ನ ಮಿತ್ರರನ್ನೇ ಹೊಡೆದು, ಗಾಯ ಮಾಡಿ, ಕೊಂದುಹಾಕಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಒಬ್ಬನು ಗರಡೀ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರಾಂಗತನಾಗಿ ತನ್ನ ಮಿತ್ರರನ್ನೋ ತಂದೆಯನ್ನೋ ತಾಯಿಯನ್ನೋ ಉಳಿದ ಬಳಗದವರನ್ನೋ ಬಡಿದು, ಕಾಲುಮುರಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಾವು ಗರಡಿಯಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಗಡೀಪಾರು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯರೀತಿಯಿಲ್ಲುಪಯೋಗಿಸಲು ಆ ಕಲೆಯನ್ನವರು ನಮಗೆ ಕಲಿಸಿದರು; ಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ ನೀಚರನ್ನೂ ಶಿಕ್ಷಿಸಲೆಂದೇ ಹೊರತು ಮಿತ್ರರನ್ನೂ ಉಚ್ಚರನ್ನೂ ದುಃಖಪಡಿಸಲಿಕ್ಕಲ್ಲ; ಸ್ವಸಂರಕ್ಷಣೆಗೇ ಹೊರತು ಇತರರ ಮೇಲೆ ಬೀಳಲಿಕ್ಕಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರು ನೈಜ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಲೆಕೆಳಗು ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೂ ಕಲೆಗೂ ಕಳಂಕವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವರು. ನಾವು ಕಲೆಯನ್ನು ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಯಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸುವವರನ್ನುಳಿದು ಕಲೆಗೇ ಆಗಲೀ ಕಲಾಬೋಧಕರಿಗೇ ಆಗಲೀ ದೋಷವನ್ನಾರೋಪಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ವಕ್ತೃತ್ವದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಜನಸಂದಣಿಯನ್ನೊಲಿಸುವಂತೆ ಬೇಕಾದ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರಿದುರಿಗೆ ನುಡಿಯಲು ವಕ್ತೃವು ಶಕ್ತನು; ಅದರೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದುದರ ಫಲವಾಗಿ ವೈದ್ಯ, ಶಿಲ್ಪಿ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನ ಪಹರಿಸಬಾರದು; ಇನ್ನಿತರ ಶಕ್ತಿಗಳಂತೆ ವಕ್ತೃತ್ವವನ್ನೂ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅವನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ವಕ್ತೃವು ಅನ್ಯಾಯ

ವಾಗಿ ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಕಲೆಯನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿದುದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕಲಿಸಿದ ಗುರುವನ್ನು ಗಡೀಪಾರು ಮಾಡದೆ ಆ ಕಲೆಯನ್ನು ಅನ್ಯದಾರಿಗಳೆದವನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕು.”

“ಎರಡೂ ಪಕ್ಷದವರು ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಡುವ ವಿಷಯವಿಭಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದೂ ಸತ್ಯಾಶಯ ತಿಳಿದ ಬಳಿಕ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಸಮಾಪ್ತಿಗೊಳಿಸುವುದೂ ಅಪರೂಪ; ಅನೇಕ ಚರ್ಚೆಗಳ ಅನುಭವಿಗಳಾದ ನಿಮಗಿದು ಹೊಸ ಮಾತಲ್ಲ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಾಗ್ವಾದವುಂಟಾಗಲು ಒಬ್ಬನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೆಂದಾಗಲಿ ಅಸ್ಪಷ್ಟವೆಂದಾಗಲಿ ಕೆಡೆನುಡಿದರೆ ಅದು ಮತ್ತೊಂದು ಮಾತೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕೋಪವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದೇ ಹೊರತು ಚರ್ಚಾತ್ಮಕ ವಿಷಯದ ಸಾಧನವೆಂದು ತಿಳಿದು ಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ; ಕೆಲವು ಸಲ ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ಸಹಿಸಲಾಗದವಾಗುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಸ್ಪರರು ಅಪಶಬ್ದಗಳನ್ನಾಚರಿಸಿ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುರಿದುಬಿಡುವರು. ನಾನಿದನ್ನು ನುಡಿದುವುದೇಕೆ? ಏಕೆಂದರೆ ವಕ್ತೃತ್ವದ ವಿಷಯವಾಗಿ ನೀಚನುಡಿಯುವುದು ನೀವು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದುದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನಾನೀಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಖಂಡಿಸಲು ಹಿಂಜರಿಯುವನು; ಏಕೆಂದರೆ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣದ ಹುರುಪಿನಿಂದ ನಾನು ಓದಿ ಮಾಡುವೆನೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆತು ನಿಮ್ಮನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲೆಂದೇ ನುಡಿಯುವೆನೆಂದು ನೀವು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಈ ನೀವು ನನ್ನಂತಹ ಮನುಷ್ಯರೇ ಆಗಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುವ ಅಭಿಲಾಷೆಯಿದೆ; ಆಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲಿಸುವೆನು. ಹಾಗಾದರೆ ನಾನೆಂತಹ ಮನುಷ್ಯನು? ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ತಪ್ಪಾದರೆ ಸಂತೋಷವಿರುವ ಖಂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡಕ್ಕವನು; ಇತರರು ತಪ್ಪಿದರೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಖಂಡಿಸುವವನು. ಇತರರನ್ನು ಖಂಡಿಸುವ ನಾನೆಷ್ಟು ಸಂತೋಷಿಸುವೆನೋ ಇತರರು ನನ್ನನ್ನು ಖಂಡಿಸುವಾಗಲೂ ಅಷ್ಟೇ ಅನಂದಿಸುವೆನು. ಏಕೆಂದರೆ ಇತರರ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನನ್ನ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಇತರರಿಂದ ಹೊರದೂಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವವುಳ್ಳದೋ ಅದು ನನ್ನ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಹಿತವಹವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ; ಇಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಕೃತ ಚರ್ಚೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ದೋಷವು ಇನ್ನಾವುದೂ ಇಲ್ಲ.”

ವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.
ಇಷ್ಟರಮೇಲೆ ನೀವೂ ನನ್ನಂ
ತಹ ಮನುಷ್ಯರೇ ಆಗಿದ್ದರೆ
ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಂದ
ರಿಸೋಣ; ಒಂದು ವೇಳೆ
ನೀವು ಇಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸುವು
ದೋ ಕೈಯದೆಂದರೆ,
ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡೋಣ.”

“ನಾನೂ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿ
ಪ್ರಾಯದವನು; ಆದುದ
ರಿಂದ ನಿಮ್ಮಂತಹ ಮನು
ಷ್ಯನೇ ಸರಿ. ಆದರೂ ಇಲ್ಲಿ
ನೆರೆದಿರುವವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ
ಗಳನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊ
ಳ್ಳುವುದು ಯೋಗ್ಯವೆನಿಸು
ವುದು.”

(ಮುಂದುವರಿಯುವುದು)

ದಮ್ಮಿ ವಾಸಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ—

ತಾತ್ಪಾರ್ಥಿಕ ಗುಣಕೊಡುವ ಔಷಧಗಳು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರವು.

ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ದಮ್ಮಿನ ಬೇನೆಯಲ್ಲದೆ ಕೆಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಫವಿಕಾರ
ವುಳ್ಳವರು, ಹೊಗೆ ಸೇವಿಸುವ ಔಷಧಗಳು, ಸ್ವವೋನಿಯಮದ ಗುಳಿಗೆ
ಗಳು ಇವೇ ನೊಂದಲಾದ ತಾತ್ಪಾರ್ಥಿಕ ಆರಾಮ ಕೊಡುವ, ಪೇಟಿಯಲ್ಲಿ
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುವ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು. ಪರಿ
ಣಾಮದಲ್ಲಿ ಈ ಔಷಧಿಗಳು ಗಂಟಲಿನ ಮತ್ತು ಶ್ವಾಸನಲಿಕೆಗಳ ಬಾಯು
ವಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವವಲ್ಲದೆ, ರೋಗಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ ದಮ್ಮಿನ ವಿಕಾರವನ್ನು
ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ.

ರೋಗದ ಕಾರಣವಿರಮಾಂಸೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು,
ರೋಗಿಗೆ ತ್ವರಿತವಾಗಿ, ಆದರೆ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಕೊನೆಬಾಳುವ ಗುಣ
ಕೊಡುವ ಸಶಾಸ್ತ್ರ ಔಷಧಿಯೋಜನೆಯೇ ಸರಿಯಾದ ಉಪಾಯವೆನಿಸು
ವದು.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಲಾಗಿ, ಡಾ. ಪುರೋಹಿತರ “ಶ್ವಾಸ
ಹಾರಿ ಪೇನ” ಮತ್ತು “ಶ್ವಾಸಹಾರಿ ಕಾಂಪೌಂಡ್” ಈ ಎರಡೂ ಔಷಧ
ಗಳು ತಂತಮ್ಮ ಸರಿಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಕಂಠದಾಹಮಾಡುವ ಹಳತರಹದ ಕೆಮ್ಮು, ದಮ್ಮು, ಉಬ್ಬಿಸ
ಹತ್ತುವದು, ನಸುಕಿನ ಕೆಮ್ಮು, ಕೋಡಗಗೆಮ್ಮು, ಕ್ಷಯದ ರಕ್ತಮಿತ್ತಿತ
ಕೆಮ್ಮು ಇತ್ಯಾದಿ ಪುಷ್ಪಸದ ಯಾವತ್ತೂ ಪ್ರಕಾರದ ರೋಗಗಳು ತೀವ್ರ
ಗುಣಪಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಡಾಕ್ಟರ ಜನರು “ಪುರೋಹಿತ ಶ್ವಾಸಹಾರಿ ಪೇನ”
(ನೀಲಿ ಪ್ಯಾಕಿಂಗುಳ್ಳದ್ದು)ನ್ನೇ ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಂಪು ಪ್ಯಾಕಿಂಗುಳ್ಳ
“ಶ್ವಾಸಹಾರಿ ಕಾಂಪೌಂಡ್”ನ ಗುಣಧರ್ಮಗಳು ಶ್ವಾಸಹಾರಿ ಪೇನ
ದಂತೆಯೇ ಇದ್ದರೂ, ದಮ್ಮಿನ ಬೇನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಸಂಧಿ
ವಾತ, ಅಮ್ಲ ಪಿತ್ತಗಳ ವಿಕಾರಗಳುಳ್ಳವರಿಗೆ ಇದು ವಿಶೇಷ ಫಲದಾಯಕ
ವಾಗುತ್ತದೆ. ಪೇಚನಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತ, ಹಸಿವು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತ,
ಬದ್ಧ ಕೋಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಶಾಶ್ವತ ಇಲ್ಲವಾಗಿಸುವ ವಿಶೇಷ ಗುಣವು ಇದರಲ್ಲಿದೆ.

ಈ ಎರಡೂ ಔಷಧಗಳು ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿ
ಸ್ಟೋರುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಲು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಎ. ಪಿ.
ಯಿಂದಲೂ ತರಿಸಬಹುದು. ಶೀಸೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ೨ ರೂ.; ಮಧ್ಯಮ ಆಕಾರ
ದ್ದಕ್ಕೆ ೨ ರೂ. ೨—೪—೦; ದೊಡ್ಡದಕ್ಕೆ ೬ ರೂ.

ಡಾ. ಪುರೋಹಿತ ಫಾರ್ಮಸಿ, ಕೊಲ್ಲಾಪುರ

ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರ ಸಂಸ್ಕರಣ

(ಪೂರ್ವಾರ್ಧ)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪ್ರ. ಗೋ. ಕುಲಕರಣಿ, ಬೆಳಗಾವಿ

ಕೇವಲ ಕಲ್ಪನಾರಮ್ಯವಾದ ವೈಶ್ವ ಏಕಲಿಪಿಯ ಮಾತೇಕೆ? ಅತಿಕಷ್ಟದಿಂದ ದೂರ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತೆಂಬ ದೈಹಿಕ ಏಕಲಿಪಿಯು ಬಂದಾಗ ಬಂದೀತು. ಈಗ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸಂಸ್ಕರಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯ. ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ಬಗೆ ಏನು?

ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಹುದಿನಗೂ ಇಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಕ್ರಿ. ವ. ೫-೬ ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಗರಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕತ್ವದ ಕಲ್ಪನೆ ಉದಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಗಿಸಬೇಕೆಂಬ— ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಓದು ಬರಹಗಳು ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ— ಹಂಬಲಿಕೆಯು ಹುಟ್ಟಿ, ಕನ್ನಡಕ್ಕೊಂದು ಲಿಪಿಯಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆಗಿನವರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿಯೇ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರಿದ್ದಲ್ಲ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬರೆವುದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಲಿಪಿಯನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಕಾಲಮಾನದಂತೆ ಬದಲಾಗುತ್ತ ೧೫ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಸುಮಾರಿಗೆ ಅದು ಇಂದಿನ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಹೋಲುವ ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ತೆಲುಗಿಗಾದರೂ ಇದೇ ಲಿಪಿಯು ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಇಂದಿಗೂ ತೆಲುಗು-ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಕ್ರಿ. ವ. ೫ನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದ ಇಂದಿನ ವರೆಗೆ ನಡೆದು ಬಂದ ಈ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬರೆವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಓದುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ತೊಂದರೆಯೆನಿಸಿ ಏನೊಂದು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯು ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಬರೆವಣಿಗೆಯಿಂದಲೇ ಸಾಗುವಂತಿದ್ದರೆ ಇಂದು ನಮಗೂ ಹಾಗೆ ಎನಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರೇ ಈ ಸುಧಾರಣೆಯ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಮುದ್ರಣ ಟಾಯಿಪು ರಾಯಟಿಂಗು ಮೊದಲಾದ ಯಂತ್ರಸಾಧನೆಗಳಿಗೆ ಈಗಿರುವ ಲಿಪಿಯು ಸುಕರವೆನಿಸದುದರಿಂದ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂ

ದನಿಸತೊಡಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವವರು ಎರಡು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. (೧) ಕೇವಲ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ತಕ್ಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು. (೨) ಯಂತ್ರಸಾಧನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು. ಕನ್ನಡಿಗರು ಈ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ತೊಡಗುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೆಂದರೆ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಹತ್ತಾರು ಲಿಪಿಗಳು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಭರತಖಂಡಕ್ಕಿಂತ ಒಂದೇ ಒಂದು ಲಿಪಿಯು ಇರುವುದು ಯೋಗ್ಯವಾದುದೇ ದೇಶಹಿತೈಷಿಗಳು ಹಲವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ನಡೆದಿದೆ. ಅದು ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಅಂತಹ ಒಂದು ಲಿಪಿಯನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅರ್ಧಚಂದ್ರ ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಇಂದು ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲವೆನ್ನೋ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಫಲವೇನು? ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಲಿಪಿಯಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವವರು ಎರಡು ತೆರನಾಗಿ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ' ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ರಾಜಭಾಷೆಯಾಗಿ ರೋಮ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಲಿಪಿಯು ಇಂದು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ಯಂತ್ರಸಾಧನೆಗಳಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಿದೆ; ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಜಗತ್ತಿನ ಬಹುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಒಂದೇ

ಒಂದು ಲಿಪಿಯಾದಂತಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಭರತ ಖಂಡಕ್ಕೆಲ್ಲ ಏಕಲಿಪಿಯಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಲಿಪಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. 'ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಲಿಪಿ' ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯು ಸೊಗಸಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಸೊಗಸಾಗಿರುವಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನಾಂಗಗಳ ಮುಖಯಂತ್ರವು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವುದು. ಮುಖಯಂತ್ರವನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಧ್ವನಿ-ಭಾಷೆ; ಭಾಷೆಯನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಲಿಪಿ. ನಮಗೆ—ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗೆ ಸಲ್ಲುವ ಧ್ವನಿಸೂಚಕ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗೆ ಸಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯವು ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿರಬಹುದು. ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಧ್ವನಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಇರಬಹುದು; ಬೇರೊಂದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬಹುದು. ಜಗತ್ತಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನಾಂಗಗಳ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಧ್ವನಿಗಳಿಗೂ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಒಂದು ಲಿಪಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೋಗಬಹುದು. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯವರು ಕಲಿಯಬೇಕೇಕೆ? ಅದು ಹೋಗಲಿ, ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಅವಶ್ಯಕವೋ ಅಷ್ಟೇ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಲಿಯಲಿ, ಉಳಿದವು ಇದ್ದುಬಿಡುತ್ತವೆ, ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲವೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗುವ ಆ ಲಿಪಿಯು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದುದಿರಬೇಕು. ಇಂಗ್ಲಿಷ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೇನೋ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಉಚ್ಚಾರದಂತೆ ಅಕ್ಷರ ಬರೆಯುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಅದರಲ್ಲಿಲ್ಲ. A, E, I, O, U ಎಂಬ ಐದು ಸ್ವರಗಳಿಗೆಯೇ ಅಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಉಚ್ಚಾರವಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಅಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಐದಾರು ತರದ ಉಚ್ಚಾರಗಳಿರುವವು. ಒಂದು ಅಕ್ಷರಕ್ಕಾಗಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ಉಚ್ಚಾರಗಳೂ ಇರುವವು. ಇಂಗ್ಲಿಷ ವರ್ಣಮಾಲೆಯು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಕ್ರಮಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. A ಅಕ್ಷರದ ತರುವಾಯ B ಅಕ್ಷರವೇಕೆ? D ಏಕೆರಬಾರದು? ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ. ಭರತಖಂಡದ ವರ್ಣಮಾಲೆಯು ಹಾಗಲ್ಲ. ಅಕಾರದ ತರುವಾಯ ಆಕಾರವೇಕೆ? ಕವರ್ಗದ ತರುವಾಯ ಚವರ್ಗವೇಕೆ? ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವ ಸಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಸುಸಂಬಂಧವೂ ಸುಸಂಸ್ಕೃತವೂ ಆಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯವೂ ಅಸಂಬಂಧವೂ ಅಸಂಸ್ಕೃತವೂ ಆಗಿರುವ ವರ್ಣಮಾಲೆಯನ್ನು ಏಕಲಿಪಿಯ ನೆಪದಿಂದ ತಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು

ಕೊಂಡು ಕುಣಿದಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವೇ? ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಇನ್ನೊಂದು ತರದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮುಂದಿರುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ವರ್ಣಮಾಲೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಕ್ಷರ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದೇ ಆದು. ಹೀಗೆ ಹೇಳುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲ ಅದರಿಂದಾಗುವ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಮೊದಲು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಹ್ರಸ್ವಸ್ವರಗಳನ್ನೇ ದೀರ್ಘಸ್ವರಗಳಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಭೇದವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಐ ಟೆಕಾರಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ ai, au ಎಂದು ಎರಡಕ್ಕರಗಳಿಂದ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಟವರ್ಗ ತವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭೇದವನ್ನೂ ಙ, ಇ, ಊ, ನಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭೇದವನ್ನೂ ಶ, ಷ, ಸಗಳಲ್ಲಿಯ ಭೇದಗಳನ್ನೂ ಲಳ ಕಾರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭೇದವನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೊಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾಹಾಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು h ದಿಂದ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವೆಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಅಕ್ಷರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬೆಳೆದಂತಾಗುವುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಮೊಳೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗುವುದು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಭರತಖಂಡದ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಂತಹ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಅದು ಸುಲಭವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಸಶಾಸ್ತ್ರೀಯವೂ ಆಗುವುದು. ಇಂಗ್ಲಿಷ ಲಿಪಿಯನ್ನೇ ಭರತಖಂಡದವರು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಅದು ಜಾಗತಿಕ ಏಕಲಿಪಿಯ ಮೋಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದು ನಮ್ಮಂತಹರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರುವ ಕರ್ತುಮಕರ್ತುಮನ್ಯಥಾಕರ್ತುಂ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪೌರಸ್ತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೇ ಇನ್ನೂ ಇದರ ವಿಚಾರಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಹಲವು ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದು ಪಡಿಸಿದ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಅವರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಸರಿಸುವರೆಂಬುದೇ ಸಂದೇಹಾಸ್ಪದವಿದೆ. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಏಕಲಿಪಿಯ ವಿಚಾರದಿಂದ ನಾವು ಇಂಗ್ಲಿಷ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ಮನೋದೌರ್ಬಲ್ಯದ ದ್ಯೋತಕಮಾತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಲಿಪಿಗಳಿದ್ದರೂ ತಮಿಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ಲಿಪಿಗಳ ವರ್ಣಮಾಲೆಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಂದೇ ಬಗೆಯಾಗಿರುವವು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಯಾವುದೊಂದರಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಭರತಖಂಡದ ಬಹುಜನರಿಗೆ ಪರಿಚಿತವಿರುವ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭರತಖಂಡದ ಲಿಪಿಯನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇರೆ ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮೇಲಿನ ವಿಚಾರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಯೋಗ್ಯವಾದುದೂ ಸುಸಂಬದ್ಧವಾದುದೂ ಇದೆ. ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಹತ್ತಾರು ಲಿಪಿಗಳು ಕಂಡು ಬಂದರೂ ಬಹುತರ ಅನೇಕವೂ ಆರೋಪನ ಕಾಲದ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಒಂದು ಲಿಪಿಯಿಂದಲೇ ರೂಪಾಂತರವಾದವುಗಳಿವೆ. ಹಿಂದೆ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಲಿಪಿಯು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಇಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಂದೇ ಲಿಪಿಯು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಅದು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಒಂದೇ ಲಿಪಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯುವ ಮಾನವನ್ನು ಯಾವ ಲಿಪಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇಂದು ಅಂತಹ ಮಾನವು ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದು. ಅದು ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಯೂ ತೋರುವುದು.

೧. ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯು ಇಂದು ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾಕವಾಗಿರುವ ಸಮಾಜದ ಲಿಪಿಯಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿ, ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ನಾಗರಿಯೇ ಲಿಪಿ. ಬಂಗಾಲಿ, ಗುಜರಾತಿ ಮೊದಲಾದ ಭಾಷೆಗಳ ಲಿಪಿಗೂ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಗೂ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೂ ಅದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

೨. ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯು ನಮ್ಮ ಪೂಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಲಿಪಿಯೆಂದು ಹಿಂದುಗಳೆಲ್ಲರೂ ತಿಳಿಯುವುದರಿಂದ ಆ ಪೂಜ್ಯತ್ವದ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪ ಬಹುದಾಗಿದೆ.

೩. ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ನೆಪದಿಂದ ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಚಾರವು ಆಗತೊಡಗಿದೆ. ಅದರ ಕೂಡ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯ ಪ್ರಚಾರವು ನಡೆದಿದೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಬೇರೆ ಕೆಲವರು ಅದರಲ್ಲಿಯ ದೋಷಗಳನ್ನು ಬೈಲಿಗಳೆಯುತ್ತಲೂ ಇರುವರು. ಅವರು ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟು—

(೧) ಬರೆಹದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯು ಸುಲಭವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಒಂದೇ ಅಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಕೈ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಬರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

(೨) ಸ್ವರಗುಣಿತಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವಲ್ಲಿ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ಪದ್ಧತಿಯಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸ್ವರಗುಣಿತಗಳನ್ನು ವ್ಯಂಜನದ ಎಡಕ್ಕೂ ಕೆಲವನ್ನು ಬಲಕ್ಕೂ ಕೆಲವನ್ನು ಕೆಳಗೂ ಕೆಲವನ್ನು ಮೇಲೆಯೂ ಜೋಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಬರೆವಣಿಗೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮುದ್ರಣಯಂತ್ರಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದಲ್ಲ.

(೩) ಬರೆಹದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮುದ್ರಣಯಂತ್ರಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಭರತಖಂಡದ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾದ ಲಿಪಿಗಳು ಇಂದು ಇರುತ್ತವೆ. ಅವನ್ನು ಭರತಖಂಡದ ಲಿಪಿಯನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಕನ್ನಡಲಿಪಿಯು ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಗಿಂತ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಲಿಪಿಯಿದ್ದು ಅದನ್ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲಿಪಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಗಿಂತ ಅನುಕೂಲತೆ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೂ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಭರತಖಂಡದ ಜನತೆಗೆ ಮನವೂಪುಭಾವನೆಯು ಇಂದು ಅದರಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದೂ ಅಷ್ಟೇ ನಿಜ. ಏಕಲಿಪಿಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಇಂದೇನೂ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದು ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಸಮುದಾಯ ಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೊಂದು ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಇಂದು ಹಿಂದೂ, ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಹಾಗೂ ಉರ್ದೂ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ-ಅರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮೊದಲಾದವುಗಳೂ ತೊಡಕಾಗಿ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಮಾನವೂ ಅಡ್ಡಬಾರದೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒತ್ತಿಮೆಟ್ಟಿ ಭರತಖಂಡದ ಏಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯ ಲಿಪಿಯಾದ ಯಾವುದು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಬರುವುದೋ ಅದು ಎಂದು ಬರುವುದೋ ಬರಲಿ, ಅದು ನಾವು ತಿಳಿಯುವಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದೂ ಬೇಗ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಹದಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದೂ ಖಂಡಿತ. ಆ ಏಕಲಿಪಿಯ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿ ಅದು ಇಂದು ನಾಳೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ನಾವು ಕೈ ಒಡಮುರಿಯುತ್ತ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ನಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬರೆವಣಿಗೆ, ಮುದ್ರಣಯಂತ್ರಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ

ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ತೊಡಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಘಟಿತ ಸ್ವರೂಪ ಬೇಕು. ಸಾಹಿತ್ಯಪರಿಷತ್ತಿನಂತಹ ಅಧಿಕಾರ ಯುತ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಇಂದು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದುದು ಯೋಗ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿದಂತೆ ಫಲವನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಅದು ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ಹೆಣಗುವುದೆಂದೂ ಸಮ್ಮ ಭರವಸೆಯಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರೂ ಟಾಯಿಪುಫೌಂಡರಿಯವರೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿದರೆ ಅದು ಬೇಗ ಫಲಕಾರಿಯಾಗುವುದು.

ಈಗಿನ ಕನ್ನಡಲಿಪಿ

ಸ್ವರಗಳು

ಅ ಆ ಇ ಈ ಉ ಊ

ಋ ೠ

ಎ ಏ ಐ ಒ ಓ ಔ

ಯೋಗವಾಹಗಳು

೦ (ಅನುಸ್ವಾರ)

ಃ (ವಿಸರ್ಗ)

ವ್ಯಂಜನಗಳು

ಕ ಖ ಗ ಘ ಙ

ಚ ಛ ಜ ಝ ಞ

ಟ ಠ ಡ ಢ ಣ

ತ ಥ ದ ಧ ನ (ಃ)

ಪ ಫ ಬ ಭ ಮ

ಯ ರ ಲ ವ

ಶ ಷ ಸ

ಹ ಳ

ಘ ಳ

ಸ್ವರಗುಣಿತಗಳು

ಅ ಆ ಇ ಈ ಉ ಊ ಋ ೠ

ಎ ಏ ಐ ಒ ಓ ಔ

ಕ ಕಾ ಕಿ ಕೀ ಕು ಕೂ ಕ್ಯ ಕ್ಕ

ಏ ಏ ಐ ಒ ಓ ಔ

ಕ ಕಾ ಕಿ ಕೀ ಕು ಕೂ ಕ್ಯ ಕ್ಕ

ಕ ಕಾ ಕಿ ಕೀ ಕು ಕೂ ಕ್ಯ ಕ್ಕ

ಒತ್ತುಗಳು

ಕ ಖ ಗ ಘ ಙ ಚ ಛ ಜ ಝ ಞ ಟ ಠ ಡ ಢ ಣ ತ ಥ ದ ಧ ನ ಪ ಫ ಬ ಭ ಮ ಯ ರ ಲ ವ ಶ ಷ ಸ ಹ ಳ ಘ ಳ

ಕನ್ನಡಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ೫೦, ೫೨ ಮೂಲವರ್ಣಗಳೂ ೧೪ ಸ್ವರಗುಣಿತ ಚಿಹ್ನೆಗಳೂ ೩೪-೩೬ ಒತ್ತುಗಳ ಚಿಹ್ನೆಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ವ್ಯಂಜನಗಳಿಗೆ ಸ್ವರಗುಣಿತಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವುದರಿಂದ ೩೪×೧೪ (೩೬×೧೪) ೪೭೬ (೫೦೪) ಗುಣಿತಾಕ್ಷರಗಳಾಗುವವು. ಅನೇಕ ಒತ್ತುಕ್ಷರಗಳಾಗುವವು. ಮೂಲಚಿಹ್ನೆಗಳು (೫೨+೧೪+೩೪=೧೦೦) ಒಂದು ನೂರು ಮಾತ್ರ ಆದರೂ ಇವುಗಳ ಜೋಡಣೆಯಿಂದ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಆಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಇಂದು ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ (ವಿರಾಮಚಿಹ್ನೆ ಮೊದಲಾದವು ಸಹ) ೨೬೦ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಚ್ಚಿನ ಮೊಳೆಗಳಿರುವವು.

ಮೇಲ್ಮನೆ (Upper Case)

ಅ	ಆ	ಇ	ಈ	ಉ	ಊ	ಋ	ೠ	ಎ	ಏ	ಐ	ಒ	ಓ	ಔ	ಕ	ಖ	ಗ	ಘ	ಙ	ಚ	ಛ	ಜ	ಝ	ಞ	ಟ	ಠ	ಡ	ಢ	ಣ	ತ	ಥ	ದ	ಧ	ನ	ಪ	ಫ	ಬ	ಭ	ಮ	ಯ	ರ	ಲ	ವ	ಶ	ಷ	ಸ	ಹ	ಳ	ಘ	ಳ
ಅ	ಆ	ಇ	ಈ	ಉ	ಊ	ಋ	ೠ	ಎ	ಏ	ಐ	ಒ	ಓ	ಔ	ಕ	ಖ	ಗ	ಘ	ಙ	ಚ	ಛ	ಜ	ಝ	ಞ	ಟ	ಠ	ಡ	ಢ	ಣ	ತ	ಥ	ದ	ಧ	ನ	ಪ	ಫ	ಬ	ಭ	ಮ	ಯ	ರ	ಲ	ವ	ಶ	ಷ	ಸ	ಹ	ಳ	ಘ	ಳ
ಅ	ಆ	ಇ	ಈ	ಉ	ಊ	ಋ	ೠ	ಎ	ಏ	ಐ	ಒ	ಓ	ಔ	ಕ	ಖ	ಗ	ಘ	ಙ	ಚ	ಛ	ಜ	ಝ	ಞ	ಟ	ಠ	ಡ	ಢ	ಣ	ತ	ಥ	ದ	ಧ	ನ	ಪ	ಫ	ಬ	ಭ	ಮ	ಯ	ರ	ಲ	ವ	ಶ	ಷ	ಸ	ಹ	ಳ	ಘ	ಳ
ಅ	ಆ	ಇ	ಈ	ಉ	ಊ	ಋ	ೠ	ಎ	ಏ	ಐ	ಒ	ಓ	ಔ	ಕ	ಖ	ಗ	ಘ	ಙ	ಚ	ಛ	ಜ	ಝ	ಞ	ಟ	ಠ	ಡ	ಢ	ಣ	ತ	ಥ	ದ	ಧ	ನ	ಪ	ಫ	ಬ	ಭ	ಮ	ಯ	ರ	ಲ	ವ	ಶ	ಷ	ಸ	ಹ	ಳ	ಘ	ಳ
ಅ	ಆ	ಇ	ಈ	ಉ	ಊ	ಋ	ೠ	ಎ	ಏ	ಐ	ಒ	ಓ	ಔ	ಕ	ಖ	ಗ	ಘ	ಙ	ಚ	ಛ	ಜ	ಝ	ಞ	ಟ	ಠ	ಡ	ಢ	ಣ	ತ	ಥ	ದ	ಧ	ನ	ಪ	ಫ	ಬ	ಭ	ಮ	ಯ	ರ	ಲ	ವ	ಶ	ಷ	ಸ	ಹ	ಳ	ಘ	ಳ

ಕೆಳಮನೆ (Lower Case)

ಅ	ಆ	ಇ	ಈ	ಉ	ಊ	ಋ	ೠ	ಎ	ಏ	ಐ	ಒ	ಓ	ಔ	ಕ	ಖ	ಗ	ಘ	ಙ	ಚ	ಛ	ಜ	ಝ	ಞ	ಟ	ಠ	ಡ	ಢ	ಣ	ತ	ಥ	ದ	ಧ	ನ	ಪ	ಫ	ಬ	ಭ	ಮ	ಯ	ರ	ಲ	ವ	ಶ	ಷ	ಸ	ಹ	ಳ	ಘ	ಳ
ಅ	ಆ	ಇ	ಈ	ಉ	ಊ	ಋ	ೠ	ಎ	ಏ	ಐ	ಒ	ಓ	ಔ	ಕ	ಖ	ಗ	ಘ	ಙ	ಚ	ಛ	ಜ	ಝ	ಞ	ಟ	ಠ	ಡ	ಢ	ಣ	ತ	ಥ	ದ	ಧ	ನ	ಪ	ಫ	ಬ	ಭ	ಮ	ಯ	ರ	ಲ	ವ	ಶ	ಷ	ಸ	ಹ	ಳ	ಘ	ಳ
ಅ	ಆ	ಇ	ಈ	ಉ	ಊ	ಋ	ೠ	ಎ	ಏ	ಐ	ಒ	ಓ	ಔ	ಕ	ಖ	ಗ	ಘ	ಙ	ಚ	ಛ	ಜ	ಝ	ಞ	ಟ	ಠ	ಡ	ಢ	ಣ	ತ	ಥ	ದ	ಧ	ನ	ಪ	ಫ	ಬ	ಭ	ಮ	ಯ	ರ	ಲ	ವ	ಶ	ಷ	ಸ	ಹ	ಳ	ಘ	ಳ
ಅ	ಆ	ಇ	ಈ	ಉ	ಊ	ಋ	ೠ	ಎ	ಏ	ಐ	ಒ	ಓ	ಔ	ಕ	ಖ	ಗ	ಘ	ಙ	ಚ	ಛ	ಜ	ಝ	ಞ	ಟ	ಠ	ಡ	ಢ	ಣ	ತ	ಥ	ದ	ಧ	ನ	ಪ	ಫ	ಬ	ಭ	ಮ	ಯ	ರ	ಲ	ವ	ಶ	ಷ	ಸ	ಹ	ಳ	ಘ	ಳ
ಅ	ಆ	ಇ	ಈ	ಉ	ಊ	ಋ	ೠ	ಎ	ಏ	ಐ	ಒ	ಓ	ಔ	ಕ	ಖ	ಗ	ಘ	ಙ	ಚ	ಛ	ಜ	ಝ	ಞ	ಟ	ಠ	ಡ	ಢ	ಣ	ತ	ಥ	ದ	ಧ	ನ	ಪ	ಫ	ಬ	ಭ	ಮ	ಯ	ರ	ಲ	ವ	ಶ	ಷ	ಸ	ಹ	ಳ	ಘ	ಳ

ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಒಂದು ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧ್ವನಿಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿರಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೂ ಮುದ್ರಣಯಂತ್ರಕ್ಕೂ ಸುಕರವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು. ಅದೆಂದರೆ ಸಂಸ್ಕರಣ ಹೊಂದಿದ ಲಿಪಿಯು ಈಗಿರುವ ಲಿಪಿಗೆ ಬಹುದೂರಾಗಿರತಕ್ಕದಲ್ಲ; ಅದು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಈಗಿನ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತಿರಬೇಕು. ಅದು ಬಹುತರವಾದರೆ ಅದೊಂದು ಹೊಸ ಲಿಪಿಯೇ ಆಗುವುದಲ್ಲದೆ ಮೊದಲಿನ ಲಿಪಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತೆಂದರೆ ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಲಿಪಿಗೆ ಮಿಗಿಲಿರುವ ಲಿಪಿಯು ಇಂದು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿಬಾರದಂತೆಯೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧ್ವನಿಗೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿರುವವೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಇರುವವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಬೇಕಾಗಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯಿದೆ. 'ಅವನು' ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಆಕಾರೋಚ್ಚಾರಣೆಯು ಆಕಾರದ ಹ್ರಸ್ವ ಉಚ್ಚಾರದಂತಿಲ್ಲ. ಕತ್ತಿ, ಕರಿ ಎಂಬಿವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಕಾರದ ಉಚ್ಚಾರಕ್ಕೂ ಕತ್ತಿ, ಕರಿ ಎಂಬಿವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಕಾರದ ಉಚ್ಚಾರಕ್ಕೂ ಭೇದವಿದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಭಿನ್ನತ್ವವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವಂತಹ ಬೇರೆ ಚಿಹ್ನೆಯು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆಯೆಂದೆನಿಸಿದರೂ ಅದರಿಂದ ಬರುವ ತೊಡಕುಗಳೇ ವಿಶೇಷ. ಇದರಂತೆ ಜೇಳು, ಕೇಳು ಎಂಬಿವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಏಕಾರೋಚ್ಚಾರಣೆಗೂ ಬೇಡ, ಜೇಡ ಎಂಬಿವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಏಕಾರೋಚ್ಚಾರಣೆಗೂ

ಭೇದವಿದೆ. ಕೋಡು, ನೋಡು ಎಂಬಿವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಏಕಾರೋಚ್ಚಾರಣೆಗೂ ಕೋಟಿ, ತೋಟ ಎಂಬಿವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಏಕಾರದ ಉಚ್ಚಾರಕ್ಕೂ ಭೇದವಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಭೇದವನ್ನು ನಾವು ಇಂದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಜೇಳು, ಕೋಡು ಎಂಬಿವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಏಕಾರ ಏಕಾರಗಳ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯೇ ಶುದ್ಧವಾದುದೆಂದೂ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದುದರಿಂದ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಭೇದತೋರಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಚವರ್ಗದ ದಂತತಾಲವ್ಯೋಚ್ಚಾರಣೆಯಿದ್ದರೂ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಅದನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಪರಭಾಷೆಯ ಸಂಸ್ಕರಣದ Bank (ಬ್ಯಾಂಕ್), Hotel (ಹಾಟೆಲ್) ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ a, o ಗಳ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯನ್ನೂ ಮಿರ್ಚಿ, ಫಕಿರ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜ, ಫ ಕಾರಗಳ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯನ್ನೂ ತೋರಿಸುವಂತಹ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುವವೆಂದು ಎನಿಸತೊಡಗಿದೆ. ಇವುಗಳಿಗಾಗಿ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭೇದವು ಸಾಮಾನ್ಯಜನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ವರ್ಣಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಸ್ತು ವರ್ಣಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಾಹಿತಿಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಏ ಬ ಗಳನ್ನು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತೆ ಇವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಎಂದರೆ ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆ, ಟಿ, ಫ, ಜ ಎಂಬೀ ವರ್ಣಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯರ ವರ್ಣಮಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಟಾಯಿಪ್ರಾಯಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು.

ಮಿಡಿಯ

(ಯೂರಿಪಿಡಿಸ್ ಮಹಾಕವಿಯ ನಾಟಕಕಥೆ)

“ಡಿ. ವಿ. ಎಸ್.” ಅವರಿಂದ

ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅತಿಸಾಹಸಿಗಳು. ಅವರ ಭಾವನೆ ಪ್ರೇಮದಿಂದಲೂ ಉಪಕಾರ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿರುವುದು. ಅದು ಕೆರಳಿಕೆಂದರೆ ಏನೇನು ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ?
ಮಿಡಿಯ-ಜೇಸನ್ನರ ಪ್ರೇಮಭಂಗದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವೃದ್ಧರಾತನ ಗ್ರೀಕರಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಾಜಿನವನ್ನು ಗೆದ್ದು ತರುವುದೊಂದು ವೀರ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸುವರ್ಣಾಜಿನವು ಸಮುದ್ರದೇವತೆಯು ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಆಡಿನ ಸುವರ್ಣ ಚರ್ಮವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಆಡಿನ ಉದ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯವು ನೆರವೇರಿದ ಮೇಲೆ ಇದರಿಂದ ಉಪಕೃತರಾದವರು ಇದನ್ನು ಕೊಂಡು ಇದರ ಸುವರ್ಣಾಜಿನವನ್ನು ಈಟಿಸ್ ಎಂಬುವನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲ್ಕಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರದ ಮೇಲಿಟ್ಟರು; ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ಆಪಹರಿ ಸದಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರ ಸರ್ಪವೊಂದನ್ನು ಕಾವಲಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದರು. ಈ ಸರ್ಪವು ಅಹೋರಾತ್ರಿ ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದು ಆ ಸುವರ್ಣಾಜಿನವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿತ್ತು. ಸರ್ಪವನ್ನು ವಂಚಿಸಿ ಮರದ ಮೇಲಿನ ಆ ಧನವನ್ನು ಆಪಹರಿಸುವುದು ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವೀರಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲೇ ಬೇಕಾದುದು ಜೇಸನ್ನನ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿತ್ತು.

ಜೇಸನ್ನನ ತಂದೆ ಈಸನ್ ಎಂಬಾತನು ಧಸಲಿಯಲ್ಲಿಯ ಐಯೋಲ್ಕುಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಇವನ ದಾಯಾದಿ ಪೆಲಿಯಾಸನು ಈಸನ್ನನನ್ನು ರಾಜ್ಯಚ್ಯುತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ತಾನೇ ಅಧಿಕಾರವಹಿಸಿದನು. ಜೇಸನ್ ಮತ್ತು ಅವನ ತಂದೆಯವರು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಯಾವನ ನೆರೆಯಲು ಜೇಸನ್ನನು ತನ್ನ ಕೈತಪ್ಪಿದ್ದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಐಯೋಲ್ಕುಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದು ರಾಜ್ಯ ಒಪ್ಪಿಸೆಂದು ಪೆಲಿಯಾಸನನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಪೆಲಿಯಾಸನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನೊಪ್ಪಿಸುವ ಮನಸ್ಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ

ಜೇಸನ್ನನಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿಂತರೆ ತನಗೆ ಆಪಜಯವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದನು. ಆದುದರಿಂದ ಜೇಸನ್ನನು ಉಪಾಯದಿಂದ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ತಾನೇ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದನು. ಆದುದರಿಂದ ಜೇಸನ್ನನು ಸುವರ್ಣಾಜಿನವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ತರುವುದಾದರೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದನು. ಜೇಸನ್ನನು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೊರಟು ನಾನೆಯೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ತನ್ನಂತೆಯೇ ವೀರರಾದ ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ವಿಜಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಹೊರಟನು.

ಜೇಸನ್ನನು ಕಾಲ್ಕಿಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿನ ರಾಜನನ್ನು ಕಂಡು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ಸುವರ್ಣಾಜಿನವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಜೇಸನ್ನನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಆ ರಾಜನು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು. ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಕಾರುತ್ತಿದ್ದ ಭಯಂಕರವಾದ ಎರಡು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಹಡಿದು ಬಂಧಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಆ ಎತ್ತುಗಳಿಂದ ಕಲ್ಲುನೆಲವನ್ನು ಉತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಷಸರ್ಪದ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಬೇಕೆಂದೂ ಅಲ್ಲಿ ಮೊಳೆಯುವ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಜಯಿಸಿ ಅನಂತರ ಸುವರ್ಣಾಜಿನವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿರುವ ಭೀಕರ ಸರ್ಪವನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಆ ಸುವರ್ಣಾಜಿನವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದೂ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದಾದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಯುವಕನ ಎದೆ ಕುಗ್ಗಿಸಲು ಸಾಕು. ಆದರೆ ಜೇಸನ್ನನು ಎದೆಗುಂದದೆ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದೊಂದೆಡೆಯಿಂದ ಸಹಾಯ ಒದಗಿತು. ಕಾಲ್ಕಿಸ್‌ರಾಜನ ಮಗಳು ಮಿಡಿಯ ಎಂಬ

ವಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಂತ್ರಗಾತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಈಕೆಯು ಜೀಸನ್ನನನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನ ರೂಪರಾಶಿಗೆ ಮನಸೋತಳು. ಜೀಸನ್ನನಿಗೆ ಅವನ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯಿಂದ ನೆರವಾಗುವುದಾಗಿಯೂ ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗ ಬೇಕೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಜೀಸನ್ನನು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದನು. ಅವಳು ಕೊಟ್ಟ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದನು; ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉತ್ತು ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಬಿಳಿಸಿದನು; ಅವರನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಿ ಸುಪರ್ಣಾಜನವಿದ್ದ ಮರದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ಮಿಡಿಯಳು ಹಾಕಿದ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕಾವಲಿದ್ದ ಘಟಸರ್ಪವು ಗಾಢನಿದ್ರೆಗೊಳಗಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಜೀಸನ್ನನು ಅದರ ತಲೆಯನ್ನು ಕಡಿದು ಮರದ ಮೇಲಿದ್ದ ಧನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಮಿಡಿಯಳು ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೂ ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೇಳದೆ ತನ್ನ ದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಜೀಸನ್ನನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದಳು. ಅವನು ಮಾತುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಂತೆ ಮಿಡಿಯಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾದನು. ಅನಂತರ ಜೀಸನ್ನನು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದನು. ಮಿಡಿಯಳು ನಡೆಸಿದ ಮತ್ತೊಂದು ಉಪಾಯದಿಂದ ಪೆಲಿಯಾಸನ ಮಕ್ಕಳು ಅವರ ತಂದೆಯನ್ನೇ ಕೊಲ್ಲುವಂತಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಜೀಸನ್ನನು ಲೋಕನಿಂದೆಗೊಳಗಾದನು. ಇನ್ನು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಕಾರಂತಿಗೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿನ ದೊರೆ ಕ್ರಿಯಾನನು ಅವನನ್ನು ಆದರಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಅಶ್ರಯ ಕೊಟ್ಟನು. ಜೀಸನ್ನ, ಮಿಡಿಯ ಇವರು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಾದರು.

ಇಷ್ಟು ಕಾಲವೂ ಜೀಸನ್ನ ಮಿಡಿಯರು ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಪ್ರೇಮಭರದಿಂದಿದ್ದರು. ಮಿಡಿಯಳಿಗೆ ಜೀಸನ್ನನೇ ಸರ್ವಸ್ವವೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಅವಳು ಅವನಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನೂ ವಂಚಿಸಿ ತನ್ನ ಮಂತ್ರದ ಸಹಾಯವನ್ನವನಿಗೊದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಳು; ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನಗಲಿದಳು. ತನ್ನ ಸಹೋದರನನ್ನು ಕೊಂದಳು. ಹೀಗೆ ಆಕೆಯು ಈತನಲ್ಲಿಟ್ಟ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರೀತಿನುಸಾರವಾಗಿ ಈತನೂ ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನುರಾಗವುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದನು. ಅವರಿಬ್ಬರ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಕುಂದಕ ಬರುವ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭವೂ ಒದಗಲಿಲ್ಲ.

ಕಾರಂತಿನ ರಾಜ ಕ್ರಿಯಾನನಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಗಳಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಹೆಸರು ಗ್ಲಾಸ್ ಎಂದು. ಜೀಸನ್ನನು ಕಾರಂತಿಗೆ ಬಂದ ಹೆತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ಆ ರಾಜನು ಜೀಸನ್ನನನ್ನು ಕುರಿತು “ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ನಿನಗೆ ಮದುವೆಮಾಡು

ವೆನು; ನೀನು ನನ್ನ ನಂತರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗುವೆ; ಆದರೆ ನೀನು ಈಗಿನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ತೊರೆಯಬೇಕು; ನಾನು ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದೇಶಾಂತರ ಕಳುಹಿಸುವೆನು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಜೀಸನ್ನನು ಇದಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಸಿದನು. ಒಂದು ದಿನ ಅರಮನೆಯ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಜೀಸನ್ನನ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ಅವರ ಗುರುವಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಮಿಡಿಯಳ ಆಪ್ತಸಖಿಯು ಕಂಡಳು. ಆ ಗುರುವು ಸಖಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಡಿಯಳ ಕ್ಷೇಮಲಾಭವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದನು. ಮಿಡಿಯಳು ತನಗೊದಗಿದ್ದ ದುಃಖಕ್ಕಾಗಿ ಸದಾ ನಿವ್ರಾಹಾರಗಳೆಲ್ಲದೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಅವಳು ಯಾವದೋ ಪ್ರತೀಕಾರವನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಆ ಸಖಿಯು ತಿಳಿಸಿದಳು. ಆ ಗುರುವು “ಇದೇನೇ ದುಃಖಕರವಾದುದೇ, ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ವಿಷಮಯವಾದುದು ಮುಂದಿದೆ” ಎಂದನು. ಸಖಿಯು ಅದೇನೆಂಬುದನ್ನು ತನಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದೂ ತಾನು ಅದನ್ನು ರಹಸ್ಯವಾಗಿಟ್ಟಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವನು “ನಾನು ಇತ್ತೀಚೆ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣುಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕೇಳಿದೆ: ರಾಜನಾದ ಕ್ರಿಯಾನನಿಮ್ಮ ಒಡತಿಯನ್ನೂ ಅವಳ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ದೇಶಾಂತರ ಕಳುಹಿಸುವುದಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿರುವನಂತೆ. ಇದು ನಿಜವೇ? ಸುಳ್ಳೋ ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ. ನಿಜವಾಗದಿರಲೇದೇ ನನ್ನ ಆಸೆ” ಎಂದನು.

ಜೀಸನ್ನನಿಗೆ ಮಿಡಿಯಳಲ್ಲಿ ಮನುತೆಯಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿಯೂ ಅವನ ಮನಸ್ಸೆಲ್ಲ ರಾಜಕುಮಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನವಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ಆ ಗುರುವು ತಿಳಿಸಿದನು. ಸಖಿಯು ಕೂಡಿಸಿದಾಗ ಕೇಳಿದ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರಲು ಆ ಪಟ್ಟಣದ ಮೂವರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅವಳನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದರು. ಈ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಿಡಿಯಳು ಜೀಸನ್ನನ ತನ್ನನ್ನು ತೊರೆಯುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿ ಕೈಡಾಗಿದ್ದಳು. ತನಗುಂಟಾಗಿದ್ದ ದುಃಖಕ್ಕಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟಳು. ತನ್ನ ದೇಶವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ತಂದೆಯನ್ನು ಅಗಲಿ ಸಹೋದರನನ್ನು ಕೊಂದು ಬಂದುದಕ್ಕಾಗಿ ಮರುಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಿಡಿಯಳು ಈ ವ್ಯಥೆಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತಿಯಿಂದ ಅನುಭವಿಸುವವಳಲ್ಲವೆಂದೂ ಅವಳು ಜಾಗೃತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಣ್ಣು ಮೇಲೆ ಪ್ರತೀಕಾರ ನಡೆಸುವಳೆಂದೂ ಅವಳ ಸಖಿಯು ಕಾರಂತಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಬಂದಿ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಮ್ಮ ಹಿತವಾಕ್ಯವನ್ನು ಮಿಡಿಯಳಿಗೆ

ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದಾದರೆ ತಾವು ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿ
ಯೊಡಗುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಮಿಡಿಯಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ
ಕರೆತರಬೇಕೆಂದು ಅವರು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲು ಆ ಸಖಿಯು
ಮಿಡಿಯಳಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಿಡಿಯಳೇ ಅವರಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ
ಬಂದಳು. ಅವಳು ತನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ
ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ “ನಿಮ್ಮ ದೂಷಣೆಗೆ ಹೆದರಿಯೇ ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ
ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಮನಸ್ಸನ್ನು
ತೀಯುವ ನೊಂದಲೇ, ಅವನಿಂದ ಯಾವ ಅಪರಾಧವೂ
ನಡೆಯದೆಯಿದ್ದರೂ ಅವನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವನು. ಈಗ ನನಗೆ
ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಒದಗಿದೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ
ಯಾವ ಸೌಖ್ಯವನ್ನೂ ಕಾಣೆ; ಸಾಯಲು ಆತುರಳಾಗಿ
ದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನನಗೆ ತೀವ್ರವಂತೆ ನನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವೂ
ಆದ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯು ನೀಚನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಬುದ್ಧಿಯಿ
ರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಅಧಮರು. ನಾವು
ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಕೊಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತುವಿನಂತೆ ಗಂಡನನ್ನು
ವರಿಸುವೆವು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಪಾಯ
ವುಂಟು. ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕುವವರು ಉತ್ತಮರಾಗಿರಬಹುದು,
ನೀಚರಾಗಿರಬಹುದು. ವರಿಸಿದ ಪತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ
ಯವನನ್ನು ವರಿಸುವುದೂ ಅಥವಾ ಅವನನ್ನು ತ್ಯಜಿಸು
ವುದೂ ಅವಮಾನಕರ. ತನಗೊದಗುವ ಪತಿಯ ಲಕ್ಷಣ
ಗಳನ್ನು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಭವಿಷ್ಯವಾದಿ
ಯಾಗಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಯು ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲ
ವಾಗಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಸುಖವು; ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾವಲ್ಲದೆ
ಬೇರೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ಶಕ್ಯ
ವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೊರಗೆ ಸ್ನೇಹಿತರಲ್ಲಿ ಹೋಗುವನು. ಇತರ
ಅನೇಕ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನ್ನಸ್ಸಿನ ಆಶಾಂತಿಯನ್ನು
ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವನು. ನಮಗಿರುವುದು ಒಂದೇ, ನಮ್ಮ ಸರ್ವ
ಸ್ವವೂ ನಮ್ಮ ಪತಿಗಳೇ. ನಮ್ಮ ಸುಖಸಂತೋಷಗಳಿ
ಗಾಗಿ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಬೇಕು. ಹೊರಗೆ
ಅನುಭವಿಸುವ ಕಷ್ಟಗಳಿಗಿಂತ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ
ಪಾಡು ಸುಖಮಯವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುವರು. ಅವರಿಗೆ
ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸುಖವುಂಟು. ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಸ್ನೇಹಿತ
ರಿರುವರು. ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿಮ್ಮ ರೀತಿಯು
ನನ್ನಂತಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ತಂದೆಯ ಆಶ್ರಯವಿದೆ; ಜೀವನದಲ್ಲಿ
ಸುಖವುಂಟು; ಸ್ನೇಹಿತರ ಸೌಜನ್ಯವುಂಟು; ನಾನಾದರೋ
ಊರುಕೇರಿಗಳಲ್ಲದೆ ತಾಯಿತಂದೆ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರಲ್ಲದೆ,
ಋಢುಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಈ ವಿಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಕರಲ್ಲದವಳಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಯಾವ ಆಪತ್ತು ಬಂದರೂ ಅಳುಕೇ, ಅದ
ರಲ್ಲಿ ಕೈಹಿಡಿದವನಿಂದಲೇ ವಿಪತ್ತೊದಗಿದರೆ ಹೇಳತೀರದು.”
ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಲಾಪಿಸಿದಳು.

ಆ ವೇಳೆಗೆ ಪಟ್ಟಣದ ದೊರೆಯಾದ ಕ್ರಿಯಾನ್ ಅಲ್ಲಿಗೆ
ಬಂದು ಮಿಡಿಯಳು ಅವಳ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶಾಂ
ತರ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು. ಮಿಡಿಯಳು
ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಗೊಳಗಾದಳು. ತನ್ನನ್ನು ದೇಶ
ದಿಂದಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಮಿಡಿಯಳು ಕೇಳಿ
ದಳು. ಕ್ರಿಯಾನನು “ನೀನು ನನ್ನ ಮಗಳ ಮೇಲೆ
ಯಾವುದಾದರೂ ಘೋರವಾದ ತಂತ್ರವನ್ನು ನಡೆಸಬಹು
ದೆಂದು ಹೆದರಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ಈ ಬಗೆಯ ತಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ
ಚತುರಳಾಗಿದ್ದೀಯೆ. ನೀನು ನಿನ್ನ ಗಂಡನ ಮೇಲೂ
ತಂತ್ರ ನಡೆಸುವುದಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಪಶ್ಚಾ
ತ್ತಾಪಪಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಈಗ ನಿನ್ನ ದ್ವೇಷಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗು
ವುದೇ ಮೇಲು” ಎಂದನು. ಮಿಡಿಯಳು ದೈನ್ಯದಿಂದ
“ಜನವಾರ್ತೆಯು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ನನಗೆ ವಿಶೇಷ ಕೇಡನ್ನು
ತಂದಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಬುದ್ಧಿ
ವಂತರಾಗಿರಬಾರದು. ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ನಾನು ಅನೇ
ಕರ ಅಸೂಯೆಗೆ ಪಾತ್ರಳಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಜಾಣ್ಮೆಗೆ ನೀನು
ಹೆದರಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಕ್ರೌಢ್ಯಗಳು ನೀನು
ನನಗೇನು ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದ್ದೀಯೆ? ನಿನ್ನ ಮಗಳನ್ನು
ನಿನ್ನಿಷ್ಟ ಬಂದವರಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡುವೆ. ನೀನು ಇದನ್ನು
ವಿವೇಚಿಸಿಯೇ ಮಾಡಿರುವೆ. ನಾನೇಕೆ ಅಸೂಯೆಪಡ
ಬೇಕು. ಆದರೆ ನನ್ನ ದ್ವೇಷವು ನನ್ನ ಗಂಡನಲ್ಲಿ. ನೀನು
ಮದುವೆ ಮಾಡು; ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಯಾಗು. ಆದರೆ ನಿನ್ನ
ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನನ್ನು ವಾಸಿಸಗೊಡು. ನನಗೆ ಏನು
ವಿಪತ್ತು ಬಂದರೂ ಅಧಿಕಾರವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಶರಣಾಗಿ ಶಾಂತಿ
ಯಿಂದ ಇರುವೆನು” ಎಂದಳು.

ಕ್ರಿಯಾನ್: ಇದೇನೋ ಕಿವಿಗೆ ಮೃದುವಾದ ಮಾತೆ; ಆದರೆ
ಒಳಗೊಳಗೆ ತಂತ್ರಮಾಡುತ್ತಿರುವೆಯೆಂದು ನನ್ನ
ಮನಸ್ಸು ಭಯಗ್ರಸ್ತವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ಮೊದ
ಲಿಗಿಂತಲೂ ಈಗ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಪನಂಬಿಕೆ.
ನನ್ನಲ್ಲಿ ನೀನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ
ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಯೋಗ್ಯತೆ
ಯಿಲ್ಲ. ನೀನು ನನಗೆ ಶತ್ರು.

ಮಿಡಿಯ: ಅಯ್ಯೋ ನಿನ್ನ ಪಾದದಾಣೆ, ಮದುವೆ ಹೆಣ್ಣೆ
ನಾಣೆ, ನಿನ್ನ ಮಗುವಿನಾಣೆ!

ಕ್ರಿಯಾನ್: ನಿನ್ನ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ವ್ಯರ್ಥ; ನಿನ್ನ ಮಾತಿಂದಿಗೂ ನೆರವೇರದು.

ಹೀಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಗ್ವಾದ ನಡೆದಮೇಲೆ ಕ್ರಿಯಾನ್ ಅವಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಟ್ಟುವುದು ಖಂಡಿತವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ಕೊನೆಗೆ ಮಿಡಿಯಳು ದೈನ್ಯದಿಂದ “ಈ ಒಂದು ದಿನ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡು, ಈ ಮಕ್ಕಳ ತಂದೆಯು ಇವರನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವೆನು. ದಯೆಯಿಟ್ಟು ನಡೆಸು; ನಿನಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ದ್ವಾರಿ. ನೀನು ಕೃಪೆತೋರುವುದು ಅರ್ಹವೆಂದು ತೋರುವುದು. ನನ್ನನ್ನು ದೇಶದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆಟ್ಟಿದರೆ ನನಗೆ ವ್ಯಥೆಯಿಲ್ಲ. ಇವರ ಅಪತ್ತಿಗಾಗಿ ದುಃಖಿಸುವೆನು” ಎಂದಳು.

ಕ್ರಿಯಾನ್: ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುವುದು ನನ್ನ ಸ್ವಭಾವವಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಕನಿಕರದಿಂದ ನನ್ನ ತಂತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿವೆ. ಎಲೈ ಮಿಡಿಯ, ನಾನು ಈಗ ಕನಿಕರ ತೋರಿಸುವುದು ದೋಷವಾಗಬಹುದಾದರೂ ನೀನು ಈ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಹೊಂದು. ನಿನಗೆ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಎಚ್ಚರಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ನಾಳೆ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕನ್ನು ಕಾಣುವ ವೇಳೆಗೆ ನೀನು ಈ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರೆ ನೀನು ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಸಾಯುವೆ. ಈ ಮಾತು ಸಟಿಯಾಗದು. ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದು ಅಗತ್ಯವಾದರೆ ಈ ಒಂದು ದಿನ ನಿಲ್ಲು. ನನ್ನನ್ನು ಭಯಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಇದು ಬಹು ಅಲ್ಪಕಾಲ” ಎಂದನು.

ಮಿಡಿಯಳ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಮೂವರು ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಅವಳಿಗೊದಗಿದ ಕಷ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ಮರುಗಿದರು. ಮಿಡಿಯಳು ತನಗೆ ಯಾವ ಹಾನಿಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ತಾನು ಕ್ರಿಯಾನಿನಲ್ಲಿ ಹೆಲ್ಲು ಕಿರಿದು ಒಂದು ದಿನದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಬಯಸಿದುದು ಒಂದು ತಂತ್ರ ನಡೆಸಿ ಪ್ರಯೋಜನಹೊಂದುವುದಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳಿದಳು. ಈಗ ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವುದು ಯಾವುದೆಂದೂ ನೂತನದಂತಿಗಳಿಗೂ ಆ ಮದುವೆಯನ್ನು ನಡೆಸ ತಕ್ಕವರಿಗೂ ಹಾನಿಯೊದಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಈ ಒಂದು ದಿನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾನ್, ಅವನ ಮಗಳು ಮತ್ತು ಜೇಸನ್ ಈ ಮೂವರಿಗೂ ಸಾವೊದಗಿಸುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ಸಾವನ್ನು ಅನೇಕ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬಹುದಾದುದರಿಂದ ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾರದವಳಾದಳು. ಕೊನೆಗೆ ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವುದೇ ಉತ್ತಮವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಳು.

ಅವರು ಸಾಯುವರೆಂದೇ ಭಾವಿಸುವುದಾದರೆ ಮುಂದೆ ತನಗೆ ರಕ್ಷಕರಾರಿಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿದಳು. ತನಗೆ ರಕ್ಷಕರು ದೊರೆಯದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಸಂಹಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡಳು.

ಆ ವೇಳೆಗೆ ಜೇಸನ್ನನು ಬಂದು ಮಿಡಿಯಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಧೇಯತೆಯಿಂದಿದ್ದರೆ ಆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಸುಖಭೋಗಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಇರಬಹುದಾಗಿತ್ತೆಂದೂ ಆದರೆ ರಾಜನ ಆಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ದೇಶಭ್ರಷ್ಟಳಾಗಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿ “ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಬೊತೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶಭ್ರಷ್ಟಳಾಗಿದ್ದರೂ ಹಣಕ್ಕಾಗಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಚಿಂತಿಸಬೇಡ. ದೇಶಾಂತರ ಹೋಗುವಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳೊದಗುವವು. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿದರೂ ಸರಿಯೆ. ನಾನೊಂದಿಗೂ ನಿನಗೆ ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಬಯಸೆನು” ಎಂದನು.

ಮಿಡಿಯ: ನಿನ್ನ ಹೇಡಿತನಕ್ಕೆ ನಾನು ಕಟುವಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬಹುದು. ನಿನ್ನ ವರ್ತನೆಯು ಶೌರ್ಯವಾದ ಕವಲ್ಲ. ಆದರೂ ನೀನು ಬಂದುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವ್ಯಥೆಯುಂಟುಮಾಡಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಭಾರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈಗ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವೆನು. ನೀನು ನಿನ್ನನ್ನು ಆಗ್ನಿಯುಗುಳುವ ಎತ್ತುಗಳಿಂದ ಕಾಪಾಡಿದೆನು. ಆ ಮೇಲೆ ಸುಖಾರ್ಜನವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಘಟಸರ್ಪವನ್ನು ಕೊಂದು ಆ ನಿಧಿಯನ್ನು ನಿನ್ನ ಕೈಸೇರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೀನಿ. ಮತ್ತು ನಾನು ನನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನೂ ನನ್ನ ಮನೆಯನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಸಾಹಸದಲ್ಲಿ ವಿವೇಕ ಮೀರಿ ಉತ್ಸುಕಳಾದೆ. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಪೆಲಿಯಾಸನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಂದಲೇ ಹತನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ಭೀತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿದೆ. ಈಗ ನೀನು ನಾವು ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಹೊಸ ಮದುವೆಯ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿರುವೆ. ನನ್ನಿಂದ ಮಕ್ಕಳಾಗುವೆ; ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಈ ವಿವಾಹಾರ್ಥವು ಕ್ಷಮಾರ್ಥವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಿನ್ನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಸ್ನೇಹಿತಳಂತೆ ವರ್ತಿಸುವೆನು. ಈಗ ನಾನು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಲಿ? ನಿನಗಾಗಿ ಹಿಂದೆಯೇ ನನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನೂ ದೇಶವನ್ನೂ ಅಗಲಿ ಬಂದೆ. ಪೆಲಿಯಾಸನು

ಸನ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲೇ? ನಿನಗಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಹಗೆತನ ಸಂಪಾದಿಸಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ನಾನು ಈ ದೇಶದ ಬಾಹಿರಕಾದರೆ ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳೂ ನಿನ್ನ ರಕ್ಷಕರೂ ದಾರಿದ್ರ್ಯದಿಂದ ಅಲೆಯುವರು. ಓ ಭಗವಂತನೇ, ನೀನು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಋಣಮಾರ್ಗದ ಸೋಗನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಒಳಗೆ ಅಡಗಿರುವ ನೀಚ ಭಾವವು ವ್ಯಕ್ತಪಡುವಂತೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಗುರುತನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸದಿರುವುದೇಕೆ?

ಜೇಸಸ್: ನಿನ್ನಂತೆಯೇ ನಾನೂ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ನುಡಿಯಬಹುದು. ನೀನು ಬಹು ಚತುರೆ. ಹಿಂದೆ ನಾವು ಸತಿಷತೆಯರಾದುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಣಿಸತಕ್ಕವನಲ್ಲ. ನೀನು ನನಗೆ ನೆರವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು. ಹೇಗಾದರೂ ನೀನು ಮಾಡಿರುವ ಸಹಾಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಫಲವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೀಯೆ. ಮೊದಲು ನೀನು ನಿನ್ನ ಅನಾಗರಿಕ ದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದು ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಯಾವ ಹಾನಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಪ್ರಭಾವವು ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಬರದೆ ವೃಥಾ ವಾಗುತ್ತಿತ್ತು; ಇಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಚಮತ್ಕಾರ ಪ್ರಕಟನೆಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿದ್ದು ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯು ದಿನೇ ದಿನೇ ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈ ನನ್ನ ಹೊಸ ಮದುವೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿನ್ನ ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಸೌಖ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಯೋಚಿಸಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿರುವೆನು. ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ದೇಶಿಕನಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೊಳಗಾಗಿ ಬಂದಿರುವಾಗ ಈ ರಾಜನ ಮಗಳನ್ನು ವರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಭಾಗ್ಯ ಕರವಾದುದು ಬೇರೆ ಇದೆಯೇ? ಇಷ್ಟೇ ಹೊರತು ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೇಷಿಸಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ನೋಹಿತನಾಗಿಯಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆಶಿಸಿಯಾಗಲಿ ನಾನು ಈ ಮದುವೆಯನ್ನು ಬಯಸಿಲ್ಲ. ಈ ಮದುವೆಯಿಂದ ನಾನು ಗೌರವದಿಂದ ಬಾಳಬಹುದು; ನಾವು ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಪ್ರೇಷಿಸಬಹುದು. ಈ ನನ್ನ ಯೋಚನೆಯು ನಿಂದನೀಯವಾದುದೇ? ಆದುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಅಸೂಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಈ ಭಾಗ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀನೂ ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳೂ ಸುಖಿಗಳಾಗತಕ್ಕವರೇ.

ಮಿಡಿಯ: ಮೃದೂಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಮರೆ ಮಾಚುವೆಯೆಂದು ತಿಳಿದಿರುತ್ತೀಯೆ. ಇದೇನೂ ವಿವೇಕವಲ್ಲ. ಬಹು ನ್ಯಾಯಪರನಂತೆಯೂ ಚಮತ್ಕಾರಿಯಂತೆಯೂ ನಟಿಸಬೇಡ. ನಿನ್ನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಒಂದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಾಕು. ನೀನು ಅಥವಾ ನಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಮದುವೆಯನ್ನು ರಹಸ್ಯವಾಗಿಡದೆ ನನ್ನ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲವೇ?

ಜೇಸಸ್: ಇಷ್ಟು ವಿಶೇಷ ಅಸಹನೆಯನ್ನು ಈಗ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದವಳು ನಾನು ಮೊದಲೇ ಈ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವಳೇ ಅಲ್ಲವೇ ನೀನು?

ಮಿಡಿಯ: ನಿನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವು ಇವಲ್ಲ; ನಿನ್ನ ಮೊದಲ ಹೆಂಡತಿಗೆ ವಯಸ್ಸು ಬಂದಂತೆಲ್ಲ ಆಕೆಯು ಅನಾಧರಣೀಯಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ.

ಜೇಸಸ್: ಇದನ್ನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿ. ನಾನು ಈಗ ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ಆಕೆಯಲ್ಲಿನ ವ್ಯಾಮೋಹದಿಂದಲ್ಲ. ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಿನ್ನನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೂ ರಾಜಸಂತತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೂ ತನ್ಮೂಲಕ ನನ್ನ ವಂಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೂ ನಾನೀಗ ಮದುವೆಯಾಗುವುದು.

ಮಿಡಿಯ: ಈ ದುಃಖದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸುಖವಾಗಲಿ ಶಾಂತಿಯಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಜೇಸಸ್: ನಿನ್ನ ಒಳ್ಳೆಯತನವು ದುಃಖವನ್ನೆಂದಿಗೂ ಗಣಿಸದಿರಲಿ; ಮತ್ತು ನೀನು ನಿನ್ನ ಭಾಗ್ಯದಲೆಯನ್ನು ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವೆಂದೆಣಿಸಬೇಡ.

ಮಿಡಿಯ: ನನ್ನನ್ನು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ! ನಿನಗೆ ಅಶ್ರಯವಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ದೇಶಬಾಹಿರಕಾಗಿ ಅಶ್ರಯವಿಲ್ಲದವಳಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಜೇಸಸ್: ಇದನ್ನು ನೀನೆ ತಂದುಕೊಂಡೆ. ಯಾರನ್ನೂ ದೂಷಿಸಬೇಡ.

ಮಿಡಿಯ: ಹೌದು, ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ! ನಿನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ತಂದುಕೊಂಡೆ.

ಜೇಸಸ್: ರಾಜಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ರವಿಸಿದುದರಿಂದ.

ಮಿಡಿಯ: ಹೌದು ಹಾಗೆಯೇ! ಈಗ ನಿನ್ನ ವಂಶವನ್ನೂ ಶಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಜೇಸನಾ: ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇನ್ನು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ವಾದಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಲಿ ನಿನಗಾಗಲಿ ದೇಶಾಂತರದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಹೇಳು; ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೊಡುವೆನು. ಇದು ಬೇಡವೆಂದರೆ ಅವಿನೇಶಿಯಾಗುವೆ. ನಿನ್ನ ಕೋಪವನ್ನು ತಡೆ; ಅವರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು.

ಮಿಡಿಯ: ನಿನ್ನಿಂದ ಎಳ್ಳಪ್ಪು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಇಲ್ಲ, ನಿನಗೆ ಕೊಡುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆಯೋಗ್ಯನ ಸಹಾಯವು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಲ್ಲ.

ಜೇಸನಾ: ಹೇಗಾದರೂ ನಾನು ನಿನಗೂ ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಹಾಯಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನೀನು ಹಟಿಹಿಡಿದು ಅಂಗೀಕರಿಸದಿರುವುದಕ್ಕೆ ದೇವರೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರಲಿ. ನಿನ್ನ ಈ ಅಹಂಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಿನ್ನ ದುಃಖವು ಹೆಚ್ಚುವುದು.

ಮಿಡಿಯ: ಹೊರಡು, ಆ ಹೊಸ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ತವಕಗೊಂಡಿರುವೆ. ಹೋಗು, ಮದುವೆಯಾಗು. ಈ ಮದುವೆಯು ನೀನು ಒಲ್ಲದಂಥದಾಗಿ ಆಗಲಿ.

ಜೇಸನ್ನನಲ್ಲಿ ಮಿಡಿಯಳಿಗಿದ್ದ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಭಂಗವುಂಟಾಗಲು ಅವಳ ರೋಷವು ಎಲ್ಲೆಮೀರಿತು. ಮಿಡಿಯಳು ಊರಾಚೆ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮೂಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿರಲು ಒಬ್ಬ ಅಪರಿಚಿತ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕಂಡಳು. ಅವನೂ ಅವನ ಸೇವಕರೂ ಟ್ರೇಜೆಸ್ ಪಟ್ಟಣದ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಿಡಿಯಳು ಆತನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದ ಆತನು ಅಥೆನ್ಸ್ ದೇಶದ ರಾಜನಾದ ಎಜಿಸ್ ಎಂಬುವನೆಂದು ತಿಳಿದಳು. ಬುದ್ಧಿವಂತಕಾದ ಮಿಡಿಯಳಿಗೆ ತಟ್ಟನೆ ಒಂದು ಯೋಚನೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ಅವನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿ ಅವನ ಪ್ರಯಾಣದ ಉದ್ದಿಶ್ಯವೇನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದಳು. ತನಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದರಿಂದ ಡೆಲ್ಫಿಯ ದೇವತೆಯನ್ನು ಕಣಿಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಂತೆ ಹೇಳಿದನು. ಮುಂದೆ ಆತನು ಅವಳ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ ಆಕೆಯು ಕೃಶಕಾಗಿ ನಿಶ್ಚೇಷಳಾಗಿರಲು ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಜೇಸನ್ನನಿಂದ ತನಗಾಗಿರುವ ಹಾನಿಯನ್ನು ಮಿಡಿಯಳು ವಿಶದಪಡಿಸಿದಳು. ತನ್ನ ಗಂಡನು ತನ್ನನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿನ ರಾಜನೂ ತನ್ನನ್ನು ರಾಜ್ಯದಿಂದ

ಅಟ್ಟಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿದಳು. ಅನಂತರತನ್ನಲ್ಲಿ ಕನಿಕರವಿಡಬೇಕೆಂದೂ ತನ್ನನ್ನು ನಿರಾಶ್ರಯಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ತನ್ನನ್ನು ಆತನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದೂ ದೈನ್ಯದಿಂದ ಬೇಡಿದಳು. ಮತ್ತೆ ಹೀಗೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ದಯೆತೋರುವುದಾದರೆ ತನ್ನ ಮಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಎಜಿಸ್‌ನು ಕ್ರಿಯಾನ್ ದೇಶದ ಸ್ನೇಹಿತನು. ಆದುದರಿಂದ ಆ ರಾಜನಿಗೆ ಕೋಪ ಬರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಶಂಕಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಮಿಡಿಯಳ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದ ಆಸೆಯಿತ್ತು. ಆಕೆ ಮಕ್ಕೊಟ್ಟ ಭರವಸೆಯ ಮೇಲೆ ಆಕೆಗೆ ತನ್ನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿದನು. ಆದರೆ ಮಿಡಿಯಳು ತನ್ನ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುವುದಾದರೆ ಅವಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಾಗಿಯೂ ತಾನೆ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳಿದನು. ಮಿಡಿಯಳು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದಳು. ಎಜಿಸ್‌ನು ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪಿ ತನ್ನನ್ನು ಕ್ರಿಯಾನ್‌ನಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಒಪ್ಪಿಸುವನೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯದಿಂದ ಪುನಃ ಅವನಿಗೆ ಮಿಡಿಯಳು ವಾಗ್ದಾನ ಪಡೆದಮೇಲೆ ಎಜಿಸ್‌ನು ಹೋಗಿ ಹೋದನು.

ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಮಿಡಿಯಳು ಪಟ್ಟಣದ ಕಡೆ ತಿರುಗಿದಳು. ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ವಿಕಟಸಂತೋಷದ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳ ಅಪ್ಪನೊಬ್ಬ ತರಾದ ಮೂವರು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ನಡೆದಿದ್ದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಳು. ಅವರ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಪಾರ್ವಿ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಕಾರದ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದಳು. ಅವರು ಅವಳ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕನರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವಳು ಅವರಿಂದ ಯಾವುದನ್ನೂ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಿದಳು. “ಜೇಸನ್ನನನ್ನು ಬರಮಾಡಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಮೃದುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವೆನು. ಆತನ ಇಷ್ಟವೇ ನನ್ನದೆಂದೂ ಈ ನೂತನ ವಿವಾಹವು ನನಗೂ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವೆಂದು ಮತ್ತು ಇದು ದೂರಾಲೋಚನೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದೆಂದು ಹೇಳುವೆನು. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುವೆನು. ಇದರ ಉದ್ದೇಶವು ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿಸಬೇಕೆಂದಲ್ಲ; ಆದರೆ ರಾಜನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೃತ್ರಿಮದಿಂದ ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ದೇಶ

ಭ್ರಷ್ಟರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡದಿರಲು ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ರತ್ನ ಖಚಿತವಾದ ಉಡುಪನ್ನು ವಧುವಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವೆನು. ಅವಳು ಈ ಉಡುಪನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಧರಿಸಿದರೆ ಅವಳು ಭಯಂಕರವಾದ ಸಾವಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವಳು; ಮತ್ತು ಅವಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವ ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಯುವರು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲುವೆನು. ಜೀಸನ್ನನ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ನಾನೂ ಸಾಯುವೆನು. ಈ ಜೀವವು ಇದ್ದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ! ನನಗೆ ದೇಶವಿಲ್ಲ; ಅಶ್ರಯವಿಲ್ಲ. ನಾನು ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದುದು ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪು” ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದಳು. ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡ ಕೂಡದೆಂದು ಬಹುವಾಗಿ ಹೇಳಿದರೂ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.

ಮಿಡಿಯಳು ಜೀಸನ್ನನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು “ನಾನು ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಕ್ಷಮೆಬೀಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸಹನೆಯಿಡಬೇಕು. ನನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದು ವಿಷಾದಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಆಜ್ಞಾನದಿಂದ ರಾಜನನ್ನೂ ನಿನ್ನನ್ನೂ ವಿರೋಧಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗಾಗಿಯೇ ನೀನು ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನಾದ ರಾಜನ ಮಗಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಹೋದೆ. ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ನನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನೂ ಅಕ್ರೋಶವನ್ನೂ ಮರೆತು ಮನ್ನಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಳು. ಮಿಡಿಯಳು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದು ಅವರ ತಂದೆಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವಂತೆ ಹೇಳಿದಳು.

ಜೀಸನ್: ಪ್ರಿಯೆ, ನಿನ್ನ ಈ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೂ ನಿನ್ನ ಪೂರ್ವದ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಲಾರೆ. ತನ್ನ ಪ್ರಿಯನು ಬೇರೆ ಮದುವೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿರಲು ಹೆಂಡತಿಯು ಕೋಪಿಸುವುದು ಅಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. ಈಗ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಾವಗಳು ಮೊಳೆತು ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಿದ್ದಿ. ಇದೀಗ ವಿನೇಶವುಳ್ಳ ಹೆಂಗಸಿನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಮಕ್ಕಳಿರಾ, ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯು ನಿಮಗಾಗಿ ಮೂರಾಲ್ಪೋಚನೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನೀವು ಈ ಕಾರಿಂತ್ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಬಹು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರುವಿರಿ. ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿರಿ. ಉಳಿದುದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯೂ ದೇವರೂ ನೆರವೇರಿಸುವರು.

ಮಿಡಿಯ: ನನ್ನ ಮನಸ್ಸೆಲ್ಲ ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿಯೇ ತವ

ಕಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಜೀಸನ್: ಹೆದರಬೇಡ. ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸುವೆನು.

ಮಿಡಿಯ: ನಿನ್ನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅಪನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೆಂಗಸು—ಅವಳು ಹುಟ್ಟಿರುವುದೇ ಶೋಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ!

ಜೀಸನ್: ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಏಕೆ ವ್ಯಥೆಪಡುವೆ?

ಮಿಡಿಯ: ನಾನು ಸಹಿಸುವೆನು. ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಕಳುಹಿಸುವುದು ರಾಜನಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾದರೆ ನನಗೂ ಸಂತೋಷವೇ. ನಿನಗೂ ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಭುಗಳಿಗೂ ಅಡಚಣೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ತೆರಳುವೆನು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ನಿನ್ನಿಂದ ಪಾಲಿತರಾಗಲಿ. ಅವರನ್ನು ದೇಶದಿಂದ ಅಟ್ಟಿದಿರುವಂತೆ ನೀನು ಕ್ರಿಯಾನನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು.

ಜೀಸನ್: ನನ್ನ ಮಾತು ಫಲಿಸುವುದೆಂದು ಹೇಳಲಾರೆ. ಆದರೂ ಯಶ್ವಿಸುವೆನು.

ಮಿಡಿಯ: ಹಾಗಾದರೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಿಯೆಯು ಆಕೆಯ ತಂದೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಕೆಗೆ ನಿರೂಪಿಸು.

ಜೀಸನ್: ಅವಳು ಸ್ತ್ರೀ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಳಾದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅವಳ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವೆನು.

ಮಿಡಿಯ: ನಿನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವೆನು. ಆಕೆಯ ಅನನ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುರೂಪವಾಗಿರುವಂತೆ ನಯವಾಗಿ ನೇದಿರುವಂಥ ರತ್ನ ಖಚಿತವಾದ ಉಡುಪನ್ನು ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುವೆನು. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಆಕೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವೆನು. ನಿನ್ನಂಥ ಅಸಹಾಯ ಶೂರನನ್ನು ಪತಿಯಾಗಿಯೂ ಸೂರ್ಯನೇ ನನ್ನ ಪೂರ್ವಿಕರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಈ ಉಡುಪನ್ನು ಬಹುಮಾನವಾಗಿಯೂ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಕೆಯ ಅದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ಎಣೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳಿರಾ, ಈ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಧುವಾದ ರಾಜಪುತ್ರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ. ಇವುಗಳಿಂದ ಆಕೆಯು ಸಂತೋಷಪಡುವಳು.

ಜೀಸನ್: ಪ್ರಿಯೆ, ಇದನ್ನೇಕೆ ದಾನಮಾಡುವೆ? ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಉಡುಪುಗಳಿಗಾಗಲಿ ಅಭರಣಗಳಿಗಾಗಲಿ ಕೊರತೆಯೇ? ಇದನ್ನು ನೀನೇ ಇರಿಸಿಕೋ.

ನನ್ನ ಪ್ರಿಯೆಯು ನನ್ನನ್ನು ಆದರಿಸುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನೇ ಎಲ್ಲ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಾವಿಸುವಳೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ.

ಮಿಡಿಯ: ಹಾಗೆ ಹೇಳಬೇಡ. ಬಹುಮಾನಗಳು ದೇವತೆಗಳನ್ನೇ ಪ್ರಚೋದಿಸುವವೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಮನುಷ್ಯರು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಕೊಡುವರು. ಆಕೆಯದೇ ಅದೃಷ್ಟ. ಭಗವಂತನೂ ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿರುವನು. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ದೇಶಭ್ರಷ್ಟತೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಐಶ್ವರ್ಯ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ, ನನ್ನ ದೇಹವನ್ನೇ ಒಪ್ಪಿಸುವೆನು. ಮಕ್ಕಳಿರಾ, ಈಗ ಅರಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಹೊಸ ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ದೇಶಾಂತರ ಕಳುಹಿಸದಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಈ ಉಡುಗೊರೆಯನ್ನು ಆಕೆಯೇ ಕೈಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿ. ಜಾಗ್ರತೆ ಹೊರಡಿ. ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ಆಕೆಯ ಆಸೆಯು ನೆರವೇರುವಂಥ ಸಂತೋಷವಾರ್ತೆಯನ್ನು ತನ್ನಿ.

ಎತ್ತರವೂ ನಿಶಾಲವೂ ಆದ ಭವನದಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಸ್‌ದೇಶದ ಸಕಲ ವೈಭವದೊಂದಿಗೆ ಜೀಸನ್ನನ ರಾಣಿಯಾಗಬೇಕಾದ ಗ್ಲಾಸದೇವಿಯು ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಹೆಸತೂರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರಗಿ ಕೊಂಡು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮುಕುರವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಜೀಸನ್ನನನ್ನು ಮುಗ್ಧನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ತನ್ನ ರೂಪ ಲಾವಣ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಕೆಯ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಖಿಯು ಆಕೆಯ ಕೇಶರಾಶಿಯನ್ನು ನೇವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಸಖಿಯರು ಆಕೆಯ ಉಡುಪನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಆ ಭವನದ ಬಾಗಿಲುಗಳು ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು. ಗ್ಲಾಸದೇವಿಯು ಒಳಗೆ ಬರುವುದರಲ್ಲಿದ್ದ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯನನ್ನು ಎದುರುಗೊಳ್ಳಲು ಎದ್ದಳು. ಆದರೆ ಮಿಡಿಯಳ ಮಕ್ಕಳು ಆತನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ ತನ್ನ ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಿತಳಾದಳು. ಅನಂತರ ಜೀಸನ್ನನು ಮಕ್ಕಳಿಂದ ವಿಮುಖವಾಗಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವರ ಬರುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. “ನೀನು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದಿರುವರು. ಮತ್ತು ಅವರು ಎಂಥ ಉಡುಗೊರೆಯನ್ನು ತಂದಿರುವರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡು” ಎಂದನು. ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ

ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ತೆರೆದು ಅದರೊಳಗೆ ಅಮೃತ್ಯ ವಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ಹಾರವನ್ನೂ ತೋರಿಸಿದನು. ಗ್ಲಾಸದೇವಿಯು ಆಗ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಕಡೆ ನೋಡಿ ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳ ಭರಣಗಳ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆರಗಾದಳು. ಆಕೆಯ ಮನಸ್ಸು ಭಾವವು ಬದಲಾಯಿಸಿದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಜೀಸನ್ನನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಪರವಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾನಿನಲ್ಲಿ ಆಕೆಯು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ಗ್ಲಾಸದೇವಿಯು ಆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದಾಗಿ ಒಪ್ಪಿದಳು. ಕೂಡಲೇ ಜೀಸನ್ನನು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟನು.

ಗ್ಲಾಸದೇವಿಯು ತನಗೆ ಒದಗಿದ್ದ ಸೂತನ ವಸ್ತ್ರಭಾಗಗಳನ್ನು ತೊಡಲು ತವಕಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಜೀಸನ್ನನು ಹೋದ ಕೂಡಲೆ ಮಿಡಿಯಳು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದ ಕಿರೀಟವನ್ನು ಅತುರದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದಳು. ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ತೊಟ್ಟಳು. ಕನ್ನಡಿಯ ಬಳಿ ಬಂದು ಉತ್ಸಾಹ ಸಂತೋಷಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಕಣ್ಣುದಣಿಯ ನೋಡಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ ಕೊಟಿಡಿಯೆಲ್ಲ ನಡೆದಳು. ಆ ಸಖಿಯರು ಆಕೆಯನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದಲೂ ಆದರದಿಂದಲೂ ನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗಿದರು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಳು; ಆಕೆಯ ಮುಖವು ವಿವೇಕವಾಯಿತು. ನಡುಗುತ್ತ ತತ್ತರಿಸುತ್ತ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಹತ್ತಿರದ ಪೀಠವನ್ನು ಸೇರಿದಳು. ಸಖಿಯರಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಸಿನ “ಮೂರ್ಛೆಹೋದಳು” ಎಂದು ಕೂಡಲೇ ಕೂಗಿ ಗುಡಿಯೆಬ್ಬಿಸಿದಳು. ಏಕೆಂದರೆ ರಾಜಪುತ್ರಿಯ ಕಣ್ಣುಗುಟ್ಟಿಗಳು ಗರ್ರನೆ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದವು; ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಗೆ ಹೊರಡುತ್ತಿತ್ತು; ಮುಖವು ಘೋರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಜನ ಸಂದಣಿಸಿತು. ರಾಜನಾದ ಕ್ರಿಯಾನನಿಗೂ ದೇವನಿಗೂ ಸಮಾಚಾರ ಹೋಯಿತು. ಗ್ಲಾಸ ಧಯೇಕವಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಂಡು ಎದ್ದು ಕೊಟಿಡಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ತೂರಾಡಿ ಸರ್ಪದಂತೆ ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕಿರೀಟವನ್ನು ಕಿತ್ತಾಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಳು. ಆಕೆ ಧರಿಸಿದ್ದ ವಿಷಪೂರಿತ ವಸ್ತ್ರವು ಆಕೆಯ ದೇಹವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಅಗೋಚರವಾಗಿ ದೇಹದಲ್ಲಿನ ರಕ್ತವಾಗಳನ್ನು ಹೀರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ವ್ಯಾಪನೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಕೊಳ್ಳಲು ಆಕೆಯು ಮಾಡಿದ ಸಾಹಸವು ವಿಷದ ವ್ಯಾಪನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. ಕ್ರಿಯಾನ್ ರಾಜನು ಬಂದು

ಮಸ್ತಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ದೈನ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಲಾಪಿಸುತ್ತ ಆಕೆಯನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡನು. ಆಕೆಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ತಾನೂ ಅದೇ ವಿಷಪಂಜರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದನು. ವಸ್ತ್ರದ ಪದರುಗಳು ಅವನನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅವನ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರಿದುವು. ಹೀಗೆ ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಮರಣಕ್ಕೆ ವಶರಾದರು.

ಮಿಡಿಯಳು ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ಇದಿರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬರ ಕೈಯನ್ನೊಬ್ಬರು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಿಂದ ಆಗಿರುವ ಅನಾಹುತವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ಒದಗಿರುವ ದೇಶಭ್ರಷ್ಟತೆಯನ್ನೂ ಅವರು ಅರಿಯರು. ಆದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೊದಗಿದ ಸತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅತಿ ಸಂತೋಷ ದಿಂದಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಮಿಡಿಯಳಿಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ವಿರೇಷ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಉಕ್ಕಿಬಂತು. “ಮಕ್ಕಳೇರಾ, ನೀವಿಗ ಒಂದು ಆಶ್ರಯವನ್ನೂ ಒಂದು ರಾಜ್ಯವನ್ನೂ ಪಡೆದವರಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಯಿಂದ ಆಗಲಿ ಜೀವಿಸುವಿರಿ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಏಳಿಗೆಯನ್ನೂ ನಿಮ್ಮ ಸಂತೋಷವನ್ನೂ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ದೇಶಾಂತರ ಹೋಗುವೆನು. ನಿಮ್ಮ ಮದುವೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸುವ ಭಾಗ್ಯವೆನಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಳು. ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಸಾಕಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಸಂತೋಷವೆಲ್ಲ ಪಾಳಾಯಿತು. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ತಾಯಿಯು ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನೇಕೆ ಹೀಗೆ ದೃಷ್ಟಿಸುವಿರಿ, ಮಕ್ಕಳೇ! ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಹಸನ್ಮುಖಗಳಾಗಿರುವಿರಿ. ಅಯ್ಯೋ! ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಕರಗುತ್ತಿದೆ. ಅಬಲೆ, ಹೆಂಗಸು—ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶಗಳು ನೆರವೇರಲಾರವು. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಕರೆದೊಯ್ಯುವೆನು” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕೆಂಬುದು ಅವಳ ಭಾವ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ತೃಪ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಏನೋ ಅವಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತ “ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆಂದಿಗೂ ಒಪ್ಪಲಾರೆ. ನನ್ನ ಶತ್ರುಗಳ ಆಘಾತಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಸಲಾರೆ. ಅವರು ಸಾಯಲೇಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನೇ—ಅವರಿಗೆ ಜನ್ಮಕೊಟ್ಟವಳೇ—ಅವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವೆನು. ಗ್ಲಾಸ್ ಸಾಯುವುದು ಖಂಡಿತ, ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಅನರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಸುವೆನು. ಅವೇಶವು ಮನುಷ್ಯನ ವಿನೋಚನೆಯನ್ನು

ಕಳೆಯುವುದು. ಇದೇ ಮನುಷ್ಯನ ಅನರ್ಥಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಮೂಲ” ಎಂದು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಯೋಚಿಸಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದಳು.

ಆ ವೇಳೆಗೆ ಜೀಸನ್ನನ ಸೇವಕನೊಬ್ಬನು ಅತುರದಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಅವನು ಬಂದು “ಓ ಮಿಡಿಯಾ, ನೀಚಕೃತ್ಯವನ್ನೆಸಗಿದವಳೇ, ಹೊರಡು, ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಮಿಡಿಯಳು ಅವನಿಂದ ಗ್ಲಾಸ್ ರಾಜಕುಮಾರಿಗೂ ಕ್ರಿಯಾನ್ ರಾಜನಿಗೂ ಮರಣವಾದಗಿದ್ದುದನ್ನು ತಿಳಿದಳು. ಮಿಡಿಯಳು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ತನ್ನ ಅಪ್ಪ ಸ್ನೇಹಿತರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದಳು: “ನಾನು ಹೀಗೆ ದೃಢಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಸಂಚರಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹಿಡಿದೋಗ ಬೇಕೆಂದು. ಇಲ್ಲಿ ಸಾವಕಾರಮಾಡಿ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶತ್ರುಗಳ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಲಾರೆ. ಅವರು ಸಾಯಲೇಬೇಕಾದುದರಿಂದ ಜನ್ಮಕೊಟ್ಟ ನಾನೇ ಸಂಹಾರಮಾಡುವೆನು. ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗಿರುವ ಘೋರಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಏಕೆ ಹಿಂಜರಿಯಬೇಕು? ಕತ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮರುಗಬೇಡಿ. ಈ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಅವರು ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡಿ. ಆ ಮೇಲೆ ವ್ಯಥೆಪಡೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಮಿಡಿಯಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಕೊಂದಳು. ಈ ಕೊಲೆಯು ಮುಗಿದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮಿಡಿಯಳು ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನೂ ರಾಜನನ್ನೂ ಕೊಂದ ಆಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಜೀಸನ್ನನು ಮರುಗಿ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನಾದರೂ ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಂದನು. ಮಿಡಿಯಳ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅವಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೊಂದಿದ್ದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಜೀಸನ್ನನು ಧಯದುಃಖಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದನು. ಸತ್ತ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಅವರನ್ನು ಕೊಂದ ತಾಯನ್ನೂ ನೋಡಲು ಜೀಸನ್ನನು ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದರಲ್ಲಿದ್ದನು. ಮಿಡಿಯಳು ಆಕಾಶಯಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಜೀಸನ್ನನನ್ನು ಕುರಿತು “ಈ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು ಕೊಲೆಯಾದ ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಕೊಲೆ ನಡೆಸಿದ ನನ್ನನ್ನೂ ನೋಡಲು ಏಕೆ ಯತ್ನಿಸುವೆ? ನನ್ನಿಂದೇನಾದರೂ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸು. ನಿನ್ನ ಕೈಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಸೋಂಕವು. ನನ್ನ ತಾತ ಸೂರ್ಯದೇವನು ಇಂಥ ರಥವನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವನು” ಎಂದಳು.

ಜೀಸನ್: ದೇವರಿಗೂ ನನಗೂ ಹೆಂಗಯಾಗಿರುವ ಹೆಂಗಸೇ,

ನೀನು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇರಿದು ನನ್ನನ್ನು ಅಪುತ್ರ ನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀಯೆ. ನೀನು ನಿನ್ನ ಒಡೆಯನಿಗೂ ನಿನ್ನ ಮನೆಗೂ ನಿನ್ನ ದೇಶಕ್ಕೂ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕಳೆಂಬುದನ್ನು ಈಗ ತಿಳಿದೆ. ಇಂಥ ರಾಕ್ಷಸ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಗ್ರೀಸ್‌ದೇಶದಲ್ಲಿಯೆ ಯಾ ರೂ ಮಾಡಲಾರರು. ಇಂಥವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವ ಸಾಹಸವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಿದೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಈ ದುರದೃಷ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಥೆಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಜೀವಿಸಿದ್ದೂ ನಾನು ಪೋಷಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಲು ಇಲ್ಲದೆ ಇದೆ.

ಮಿಡಿಯ: ಜ್ಯೂಸ್ ಭಗವಂತನಿಗೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಪರಸ್ಪರ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ತಿಳಿದೇ ಇವೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಅಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಗುರಿಮಾಡಿ ಸತೀತ್ವವನ್ನೇ ನಾಶಮಾಡಿ ಸುಖಮಗ್ನ ನಾಗಿರುವುದು ನಿನಗೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ರಾಜಕುವರಿಯೂ ಕ್ರಿಯಾನ್‌ರಾಜನೂ ನನ್ನನ್ನು ದೇಶದಿಂದ ಅಟ್ಟಿಬೀಕೆಂದಿದ್ದರು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನನ್ನನ್ನು ರಾಕ್ಷಸಿಯೆಂದು ಕರೆಯುವೆಯಾ? ನಿನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಛಿದ್ರಿಸುವುದು ನನಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಯಿತು.

ಜೇಸನ್: ಮಕ್ಕಳೇ, ಎಂಥ ಪಾಪಿ ತಾಯಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರಿ!

ಮಿಡಿಯ: ಬಾಲಕರೇ, ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಕಾಮದಿಂದ ಹೆತರಾದಿರಿ.

ಜೇಸನ್: ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ಇವರನ್ನು ಕೊಂದವನು ನಾನಲ್ಲ.

ಮಿಡಿಯ: ನಿನ್ನ ಅವಿವೇಕವೂ ನಿನ್ನ ಹೊಸ ತಂತ್ರವೂ ಅವರನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿದುವು.

ಹೀಗೆ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಮಾತು ಜರುಗಿದ ಮೇಲೆ ಮಿಡಿಯನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತನಗೊಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಅವರನ್ನು ನಿಧನ ಮಾಡುವುದಾಗಿಯೂ ಕೇಳಿದನು. ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ತಾನೇ ಅವರ ನಿಧನ ಮಾಡುವುದಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ತಾನು ಮುಂದೆ ಮಿಸ್‌ನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ವಾಸಿಸುವುದಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿದನು. ಜೇಸನ್ನಿಗೆ ಮುಂದೆ ಒದಗುವ ಭಯಂಕರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸೂಚಿಸಿದಳು.

ಜೇಸನ್ನನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ವಿಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಬಹುವಾಗಿ ಪ್ರಲಾಪಿಸಿದನು. ಅವರನ್ನು ಒಂದಾವರ್ತಿಯಾದರೂ ನೋಡಿ ಮುದ್ದಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಮಿಡಿಯಳು ಸಮ್ಮತಿಸಲಿಲ್ಲ. ಜೇಸನ್ನನು ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕಳೂ ಶಿಶುಹತ್ಯಾಕಾರಿಯೂ ಆದ ಮಿಡಿಯಳಿಂದ ತನ್ನ ಇವನು ಅವಮಾನವನ್ನು ಜ್ಯೂಸ್‌ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಮೇರೆಯಿಟ್ಟನು.

ಈ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಿಡಿಯಳು ಆಪ್ತಸ್ನೇಹಿತರು “ಎಲ್ಲ ಅನರ್ಥಗಳಿಗೂ ಭಗವಂತನೇ ಕಾರಣನೆಂದೂ ದುರೂಹ್ಯವಾದ ಅನೇಕಾನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಅವನಿಂದಲೇ ಸಂಭವಿಸುವವೆಂದೂ ನಮ್ಮ ಸಂಕಲ್ಪಗಳನ್ನು ಭಗವಂತನು ನೆರವೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನಮ್ಮ ದೈವಗೋಚರವಾಗದುದನ್ನು ಭಗವಂತನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪಡಿಸುವನೆಂದೂ” ಹಿತವಾಕ್ಯವನ್ನು ನುಡಿದರು.

ಡಾ. ಪುರೋಹಿತ ಫಾರ್ಮಸಿಯವರ ಔಷಧಪ್ರಚಾರದ
ಮೋಟಾರುಗಾಡಿಯು

೮-೧೦ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಇತ್ತಕಡೆ ಬರಲಿದೆ. ಬೇಕಾದವರು ಔಷಧಗಳ
ವಿನಯಗಳನ್ನು ಸಮಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಬೇಕು.

—ಮ್ಯಾನೇಜರ

ಆ ಭ ರಣ

ಅನುವಾದಕರು: ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು, ಬೆಂಗಳೂರು

ಆಕೆ ತೊಡುವ ಆಭರಣಗಳು ಕೃತ್ರಿಮವೋ, ನೈಜವೋ? ಕೃತ್ರಿಮವೆಂದೇ ಅವನ ಭಾವನೆ. ಕಂಡಾಗಲೆಲ್ಲಾ ರೇಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಅವು 'ನೈಜ'ವಾದವು. ಆಕೆಗೆ ಯಾರು ಕೊಟ್ಟರು? ಆ ವಿಚಾರವೇಕೆ? ಬೆಲೆ ಬಂತು, ಸಾಕು. ತಿಂದುಂಡು ಸುಖಬಟ್ಟೆರಾಯಿತು. *

ಅವಳನ್ನು ಆತ ಮೊದಲು ನೋಡಿದುದು ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನೊಬ್ಬನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ. ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಅವಳಲ್ಲಿ ಅವನ ಪ್ರೇಮವು ಮೂಡಿತು.

ಅವಳ ತಂದೆ ತೀರಿ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದವು. ತಾಯಿ ಮಗಳು ಅನಾಥರಾಗಿ ಆ ಊರಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರಿದುದಕ್ಕೆ ಮಗಳಿಗೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಗಂಡನನ್ನು ನೋಡಿ ತನ್ನ ಭಾರವನ್ನು ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಾಯಿಯ ಯೋಚನೆ. ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣ ವಾದರೆ ಹೇಗಾದರೂ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದೆಂಬುದು ಮಗಳ ಚಿಂತೆ. ಆಂತು ಆ ಊರು ಸೇರಿ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ತೀರಾ ಬಡವರು. ಆದರೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯು ಅವರಲ್ಲಿ ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಇತರರ ಗೊಡವೆಗೆ ಹೋಗುವವರಲ್ಲ.

ಹುಡುಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆ ಗುಣವತಿ. ಅವಳ ರೂಪು, ಅವಳ ನಯಾಸ, ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಿರಿದಾದ ಅವಳ ಗುಣ, ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಅವನು ಇವಳಲ್ಲಿ ಮೋಹಗೊಂಡುದು. ಯಾವ ಗಂಡಸಾದರೂ ತನ್ನ ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನೂ ಅವಳಿಗೆ ಧಾರಿ ಯೆರೆದುಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದನು. ಗುಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಯಾವಾಗಲೂ ನಗೆಯು ಅವಳಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಸಲ ಅವಳ ಪರಿಚಯವಾದವರು ಎಂದಿಗೂ ಅವಳನ್ನೂ, ಅವಳ ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಮರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. "ಇವಳನ್ನು ಪಡೆಯುವವನು ಎಂತಹ ಸುಖಿಯೋ! ಇವಳಿಗಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮ ಹೆಗಸು ಯಾವ ಪುರುಷನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ದೊರಕುವಳೋ!" ಎಂಬುದೇ ಎಲ್ಲರ ಬಾಯಿನಾತು.

*

*

*

ಆಗ ಅವನು ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದನು. ಸುಮಾರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾವಿರದ ಐನೂರು ಫ್ರಾಂಕುಗಳ ವರ

ಮಾಸವಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ಅವಳ ಮನೆಗೆ ತಾನು ಹೋಗಿ ಅವಳಲ್ಲಿ ತನಗುಂಟಾಗಿರುವ ಅನುರಾಗವನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ಅವಳೂ ಒಪ್ಪಿದಳು. ಒಳ್ಳೆಯ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವು ನಡೆದುಹೋಯಿತು. ಮದುವೆಯಾದದ್ದಿನಿಂದ ಅವನು ಬಹುಸುಖಿಯಾದನು. ಮನೆಯ ಆಡಳಿತವೆಲ್ಲವೂ ಅವಳದೇ. ಗಂಡನನ್ನು ಎಡೆಬಿಡದೆ, ಬಹು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ದಿನಗಳು ಕಳೆಯುತ್ತಾ, ಒಬ್ಬ ರನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಜಿನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಾ ಅವರ ಪ್ರೇಮವು ನೂರ್ಮಡಿಯಾಯಿತು.

ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿ. ಆದರೆ ಅವಳ ಎರಡು ಅಭಿರುಚಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಅವನಿಗೆ 'ಸರಿ' ಎನಿಸಲಿಲ್ಲ. ದಿನವೂ ನಾಟಕ ಮಂದಿರಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದು, ಮತ್ತು ಸಾಜಾ ಒಡವೆಗಳಿಲ್ಲದ ಕೊರತೆಗೆ ಕೃತ್ರಿಮ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವುದು. ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ದಿನತಾನೇ ಹೋಗುವಳು; ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ದಿನ ತನ್ನ ಮಿತ್ರರ ಬಲವಂತಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗುವಳು; ಆದರೆ ಪತಿಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪತಿಯ ಬಲವಂತಕ್ಕಾಗಿಯಾದರೂ ಅವಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ತನಗೆ ಬೇಡವಾದ ವಿಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಹೋಗಿ ಅವನಿಗೆ ಬೇಸರವಾಗುತ್ತ ಬಂತು. "ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನೀನೊಬ್ಬಳೇ ಬೇಕಾದರೆ ಹೋಗು—ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಗೆಳತಿಯರನ್ನು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಜೊತೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು. ನಾನು ಬರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಒಂದು ದಿನಸ ಹೇಳಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ತನಗೆ ಸರಿತೋರದಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪತಿಯು ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುವನೋ ಎಂದು

* ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಫ್ರೆಂಚ್ ಕಥಾಶಿಲ್ಪಿಯಾದ ಮೋಪಸಾಂತನ "Jewels" ಎಂಬ ಕಥೆಯ ಭಾಷಾಂತರ.

ಒಪ್ಪಿದಳು. ಇದರಿಂದ ಅವನಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಇವಳಿಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅಭಿರುಚಿ ಹೆಚ್ಚಿತು.

ಒಬ್ಬಳೇ ಹೋಗಿಬರಲು ಮೊದಲಾದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಕೃತ್ರಿಮವೇಷಗಳಿಂದ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಮೊದಲಾಯಿತು. ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೇನೂ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಆಭರಣಗಳು. ಸಾಚಾ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಉಳಿದುದು ಕೃತ್ರಿಮ ಆಭರಣಗಳು. ಕಿವಿಗೆ ಒಲೆಗಳು; ವಜ್ರವನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ಹೊಳಪು. ಕತ್ತಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮುತ್ತನ್ನು ಸರಿದೂಗುವಂತಹ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರ. ಬಂಗಾರದ ಬಳೆಗಳನ್ನು ನಾಚಿಸುವಂತಹ ಕೈಬಳೆಗಳು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯೆ ಹರಳು. ನೋಡಿದರೆ ಪಚ್ಚಿ, ಕೆಂಪು ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು.

ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಬೇಸರಗೊಂಡ ಅವಳ ಪತಿಯು “ ನೈಜವಾದುವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಈ ಕೃತ್ರಿಮ ಅಲಂಕಾರಗಳೇಕೆ? ದೇವರು ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ರೂಪು ಸಾಲದೆ? ಅದೇ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ನಿತ್ಯವೂ ಇರಬೇಕಾದ ಅಲಂಕಾರಗಳು ” ಎಂದು ನುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದನು.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಅವಳು ಅವನೆದುರಿಗೆ ನಿಂತು ನಗುತ್ತ, “ ನಿಜ. ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ? ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ತುಂಬಾ ಆಸೆ. ಅದೊಂದೇ ನನ್ನ ದುರ್ಗುಣ. ನೀವು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲಾ ಸರಿ. ಆದರೂ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಬೇಗ ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಸಾಚಾ ಒಡವೆಗಳನ್ನೇ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆ. ಆದರೆ..... ” ಎಂದು ಮಾರುತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಂದು ಸಲ ತನ್ನ ಕತ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರವನ್ನು ಅವನ ಕತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ “ ನೋಡಿ, ನಿಮಗೆಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ. ವಜ್ರದ ಸರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವುದಿಲ್ಲವೇ? ” ಎಂದು ಮುದ್ದಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

* * *

ಒಂದು ಸಂಜೆ. ಎಂದಿನಂತೆ ಅಂದೂ ವಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಒಬ್ಬಳೇ ಹೋಗಿ ಬರುವಾಗ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನೆದು ಬಂದಳು. ಮಾರನೆಯ ದಿನವೇ ಕೆಮ್ಮು ನೆಗಡಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಎಂಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ವರ ಬಂದು, ಸನ್ನಿ ಯಾಗಿ ತೀರಿಕೊಂಡಳು.

ಅವನ ಮೇಲೆ ಆಕಾಶವೇ ಕಳಚಿಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು. ಅವನ ಅಸೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಭಸ್ಮವಾದವು. ಸಂಕಟದಿಂದ ಎದೆ

ಬಿರಿಯಿತು. ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯ ವರೆಗೂ, ಅವಳಿ ತನಗಿದ್ದ ಪ್ರೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಕೊರಗುವುದಕ್ಕಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಕಾಲವೇ ಕಳೆಯುತ್ತ ಬಂತು. ಆದರೆ ಕಾಲವು ಕೆಲವೆಂತೆ ದುಃಖವು ಮಾತ್ರ ಕಡಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಕಿ, ಹೋಗುವುದು ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಕೆಲಸಗಳೊಂದೂ ಬರಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುವನು. ನೋಡುತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರುರುವುದು. ಸರಿ, ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುವುದಕ್ಕಾರಂಭ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಸೇರುವನು. ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಇದ್ದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತು ಕುಳಿತು ಅವಳನ್ನೇ ಸ್ಮರಿಸುವನು. ಅವಳ ಸಾಯುವ ಮುಂಚೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳ ಸಾಮಾನುಗಳ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವವರೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಜೀವಿಸಿದ್ದಾಗ; ತಾನು ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಸುಖಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ದಿನದಿನವೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪದಾರ್ಥಗಳು. ಅದಲ್ಲದೂ ಅವರೂಪದ ವಸ್ತುಗಳು. ಅದೇ ಸಂಪಾದನೆಯ ಈಗ ಇವನ ಸಾಧಾರಣ ಖರ್ಚುಗಳಿಗೆ ಸಾಲದಂತಾಯಿತು. ಹಾಗಾದರೆ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಳೆಂದು ಅವನಿಗೇ ಅಶ್ಚರ್ಯ. ಈಗ ಸಾಲಗಳು ಕೂಡ ಆಗುತ್ತ ಬಂದವು.

ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಸೂ ಇಲ್ಲ. ತನ್ನ ಸಂಬಳ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಾರ ಬೇಕು. ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಮಾನುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಮಾರಿದುಡ್ಡು ತರಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದನು. ಮಾರುವುದಾದರೂ ಏನನ್ನು? ತಕ್ಷಣ ಹೊಳೆಯಿತು. ಹೌದು. ಅವಳ ಆಭರಣಗಳು. ಅವುಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ಇವನಿಗಾಗದು. ಒಂದು ಹೊರೆ ಆಭರಣಗಳು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಗಂಟೆ ಹುಡುಕಿ, ಅವಳು ನಿತ್ಯವೂ ಬಹುಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಬಹಳ ಬೆಲೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ. ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕಬಹುದೆಂದು ಅವನ ನಂಬಿಕೆ. ಆಭರಣದ ಬೆಲೆಗಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಮಾರಾಟಕ್ಕಾದರೂ ಆರೇಳು ಫ್ರಾಂಕು * ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದೆಂದುಕೊಂಡು ಜೇಬಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅಂಗಡಿಯ ಕಡೆ ಹೊರಟ. ಮನ

* ಒಂದು ಫ್ರಾಂಕಿನ ಬೆಲೆ ಸುಮಾರು ರೂ. 0-4-4

ಯುದ್ಧಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಂಗಡಿಗಳು. ಈ ಸಣ್ಣ ಸಸ್ತುವನ್ನು, ದೊಡ್ಡ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾಚಿಕೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ತನ್ನ ಬಡತನವೆಲ್ಲಿ ಹೊರಬೀಳುವುದೋ ಎಂಬ ದಿಗಲು. ಆದರೂ ಧೈರ್ಯಮಾಡಿ ಒಂದು ಅಂಗಡಿಯ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಗ್ಗಿದ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಗದ್ದುಗೆಯ ಮೇಲೆ ದರ್ಪದಿಂದ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಯಜಮಾನನನ್ನು “ಇದರ ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟು ಕೇಳುವಿರಾ?” ಎಂದ.

ಅಂಗಡಿಯ ಯಜಮಾನನು ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ ತಿರುಗಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿ, ತೂಕ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ತನ್ನ ಗುಮಾಸ್ತನನ್ನು ಕರೆದು ಅವನಿಗೂ ತೋರಿಸಿ “ಎನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ” ಎಂಬ ಝಳ ಬರುವಂತೆ ಟೀಕೆಮಾಡಿ, ಹಾರವನ್ನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ, ದೂರದಿಂದ ಅದರ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತನು.

ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದವನಿಗೆ ಕೊಂಚ ಹುಬ್ಬರವೇ ಆಯಿತು. “ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾಲು” ಎಂದು ತಾನು ಹೇಳಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಅಂಗಡಿಯವನು ಅವನ ಕಡೆ ನೋಡಿ “ಅದರ ಬೆಲೆ ಸುಮಾರು ೧೨-೧೫ ಇವರ ಫ್ರಾಂಕುಗಳಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ತಮಗೆ ಬಿಟ್ಟದ ಬಂತೆಂದು ಆಧಾರ ತೋರಿಸಿದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ” ಎಂದ.

ಇವನಿಗೆ ಹುಚ್ಚುಹಿಡಿದಂತಾಯಿತು. “ಇದಕ್ಕೆ ೧೫ ಇವರ! ನಿಜವೆ” ಎಂದ.

“ಹೌದು. ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಯಾರಾದರೂ ಕೊಡುವವರಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಿ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬನ್ನಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ” ಎಂದ ಅಂಗಡಿಯವನು.

ಏನು ಹೇಳಲೂ ಮಾತೇ ಹೊರಡದು. ಹಾರವನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಕೊಂಚ ಹೊತ್ತು ದೋಚಿಸಿ, “ಅಯ್ಯೋ! ಎಂತಹ ಮೂಢರು ಜನರು, ಎಷ್ಟು ಬೆಗನೆ ಮೋಸ ಹೋಗುವರು? ಪಾಪ! ಸಾಚಾ ಹಾರವೆಂದು ನಂಬಿಬಿಟ್ಟನಲ್ಲ” ಎಂದು ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕು ಮುಂದೆ ನಡೆದನು.

ಹೋಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಗಡಿಯ ಬಳಿ ಬಂದು, ಒಳಗೆ ಹೋಗಲಿ, ಬೇಡವೆಂದು ದೋಚಿಸಿ, ಮೆಲ್ಲಗೆ ಒಳಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟನು. ಕೈಯಲ್ಲಿನ ಹಾರವು ಹಾಗೆಯೇ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೆ

ಅಂಗಡಿಯ ಯಜಮಾನ “ಓ! ಈ ಹಾರವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಂಡದ್ದು” ಎಂದ.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದೊಡನೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸೆಲ್ಲಾ ಕಲಕಿ ಹೋಯಿತು. “ಇದರ ಬೆಲೆಯೇನು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

ಅಂಗಡಿಯವನು ತನ್ನ ಲೆಖ್ವದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತೆಗೆದು “ಇದನ್ನು ನಾನು ೨೫ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮಾರಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅದನ್ನು ಮಾರುವುದಾದರೆ ೧೮ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಂತೆಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಕು” ಎಂದ.

ಇದು ಅವನ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಮತ್ತೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. ಆದರೂ ತನಗೆ ಅನುಮಾನ. “ನೋಡಿ, ಮತ್ತೂ ಒಮ್ಮೆ ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿ. ಇಂದಿನ ವರೆಗೂ ನಾನು ಅದನ್ನು ಕೃತ್ರಿಮ ಹಾರವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ” ಎಂದ.

“ದಯಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ವಿಳಾಸಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಿರಾ?” ಎಂದು ಕೇಳಲು, ತಕ್ಷಣ ಜೋಬಿನಿಂದ ತನ್ನ ಹೆಸರು ವಿಳಾಸಗಳಿರುವ ಒಂದು ಕಾರ್ಡನ್ನು ತೆಗೆದು ಅವನು ಅಂಗಡಿಯವನ ಮುಂದಿಟ್ಟನು.

“ಹೌದು. ಇದೇ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ- ಇವರ ಹೆಂಡತಿಯವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದುದು” ಎಂದ.

ಏನು ಹೇಳಲೂ ಅವನಿಗೆ ತೋಚಲಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಮೂಕರಂತೆ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂಗಡಿಯವನಿಗೆ “ಇವನೇನಾದರೂ ಕಳ್ಳನಿರಬಹುದೇ” ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಬಂತು. ಆದರೂ ಹೇಗಾದರೂ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಧೈರ್ಯಮಾಡಿ, “ಇದನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೨೪ ಘಂಟೆಗಳ ವರೆಗೆ ಬಿಡುವಿರಾ? ಬೇಕಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ರಶೀತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದ ಅಂಗಡಿಯವನು.

“ಖಂಡಿತವಾಗಿ” ಎಂದು ಆತನಿಗೊಪ್ಪಿಸಿ, ರಶೀತಿಯನ್ನು ಜೋಬಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟ.

ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಅದೇ ಯೋಚನೆ. “ಈ ಹಾರಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಷ್ಟು ಬೆಲೆಯೇ? ಅವಳಿಗೆಲ್ಲಿ ಬಂತು ಹಾಗಾದರೆ ಅಷ್ಟು ಬೆಲೆಯ ಅಭರಣ? ಯಾರಾದರೂ ಬಹು ಮಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದೇ? ಬಹುಮಾನ? ಅವಳಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ಏತಕ್ಕೆ? ಬಹುಮಾನ ಕೊಟ್ಟವರಾದರೂ ಯಾರು? ಕೊಡಲು ಕಾರಣ? ಹಾಗೂ ನನಗೆ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲವೇಕೆ? ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೂ ಬಗೆಹರಿಯಲಿಲ್ಲ. “ಯಾರು, ಏತಕ್ಕೆ” ಎಂಬ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೂ “ಆದರೆ ಅವಳು.....?” ಎಂಬ ದೀರ್ಘ ಅನುಮಾನವೂ

ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದುವು. “ಹಾಗಾದರೆ ಮಿಕ್ಕ ಆಭರಣಗಳೂ ಹಾಗೆಯೇ ಬಂದಿರಬಹುದು” ಎಂದು ಹೇಳಹೇಳುತ್ತ ತಲೆಸುತ್ತಿ ದೋಪ್ಪನೆ ಕೆಳಗೆ ಸ್ತೃತಿತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟನು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವರು ಯಾರೋ ನೋಡಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಆವನನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದರು. ಜ್ಞಾನಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ವಾಸ. ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದಿದ್ದು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಯಾವುದೂ ಬಗೆಹರಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅತ್ತು ಅತ್ತು ಸಾಕಾಯಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ನಿದ್ರೆಹತ್ತಿಬಿಟ್ಟಿತು.

* * *

ಜಿಗ್ಗೆ ಏಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆಗಲೆ ಏಳು ಗಂಟೆ ಹೊಡೆದಿತ್ತು. ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೊರಡಬೇಕೆಂದು ಸಿದ್ಧನಾದ. ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲೂ ಉತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲದೆ ತುಂಬಾ ನಿಶ್ರಾಣನಾಗಿದ್ದ. ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿಬರಬೇಕೆಂಬ ನೆನಪು ಬಂತು. ಆಫೀಸಿಗೆ “ತಾನು ಬರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ” ಎಂದು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು.

ಅಂದು ಎಂದಿಗಿಂತಲೂ ಆಕಾಶವು ನಿರ್ಮಲವಾಗಿದ್ದಿತು. ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಆನಂದದಿಂದ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಣವಿದ್ದವರು ಪೂರ್ಣ ಶೃಂಗಾರದಿಂದ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಇವನ ಮನಸ್ಸು ತಳಮಳಗೊಂಡಿತು.

“ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರು ಎಷ್ಟು ಸುಖಗಳು! ಹಣವೊಂದಿದ್ದರೆ ಎಂತಹ ಕಷ್ಟ, ಬಂದರೂ ಮರೆತುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು. ನಾನೂ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತನಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ—” ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು.

ಎರಡು ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಆ ಹಾರ ಎಲ್ಲ. ಹಸಿವು ಹೆಚ್ಚಿತು. ಜೋಬಿನಲ್ಲಿ ಹಣ ಮಾತ್ರವಿಲ್ಲ. ಹಾರದ ಜ್ಞಾಪಕ ಬಂತು. ಅದರಿಂದ ಬರುವ ೧೨ ಸಾವಿರ— ಅದು ಬಂದು ಕಣ್ಣಿನ ಮುಂದೆ ಕುಣಿಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಹಸಿ ಎಲ್ಲವೂ ಮಾಯವಾಯಿತು.

ಅಂಗಡಿಬೀದಿಗೆ ಬಂದ. ತನ್ನ ಅಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ ಎರಡು ಮೂರು ಬಾರಿ ಓಡಾಡಿದ. ಒಳಗೆ ಹೋಗಲೂ ಆನುಮಾನ. ಹಾಗೂ ಮನಸ್ಸು ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಒಳಹೊಕ್ಕು. ಕೂಡಲೆ ಯಜಮಾನನೇ ಬಂದು ಕುರ್ಚಿಯನ್ನು ತಂದು ಹಾಕಿ, “ಕೂಡಿ” ಎಂದ. ಸುತ್ತಲೂ ಅಂಗಡಿಯ ನೌಕರರು ಬಳಸಿದರು.

“ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸಿದೆವು. ನೀವು ಮಾರುವುದು ಖಂಡಿತವಾದರೆ ಹೇಳಿದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೀನೇ” ಎಂದ ಅಂಗಡಿಯವನು.

“ಹೌದು, ಖಂಡಿತ” ಎಂದು ತೊಡಲುತ್ತರ ನುಡಿದ. ಹಾಗೆಂದೊಡನೆಯೇ ಯಜಮಾನನು ತನ್ನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಹಣವನ್ನೆಣಿಸಿಕೊಟ್ಟ.

ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಜೋಬಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತ ಬಂದು ಸಲ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಅಂಗಡಿಯವನನ್ನು ನೋಡಿ “ಅವನು ದಲೇ ಬಂದ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಆಭರಣಗಳಿವೆ, ತರುತ್ತೇನೆ ಕೊಳ್ಳುವಿರಾ?” ಎಂದ.

“ಆಗಬಹುದು” ಎಂದು ಯಜಮಾನ ಹೇಳಿದ.

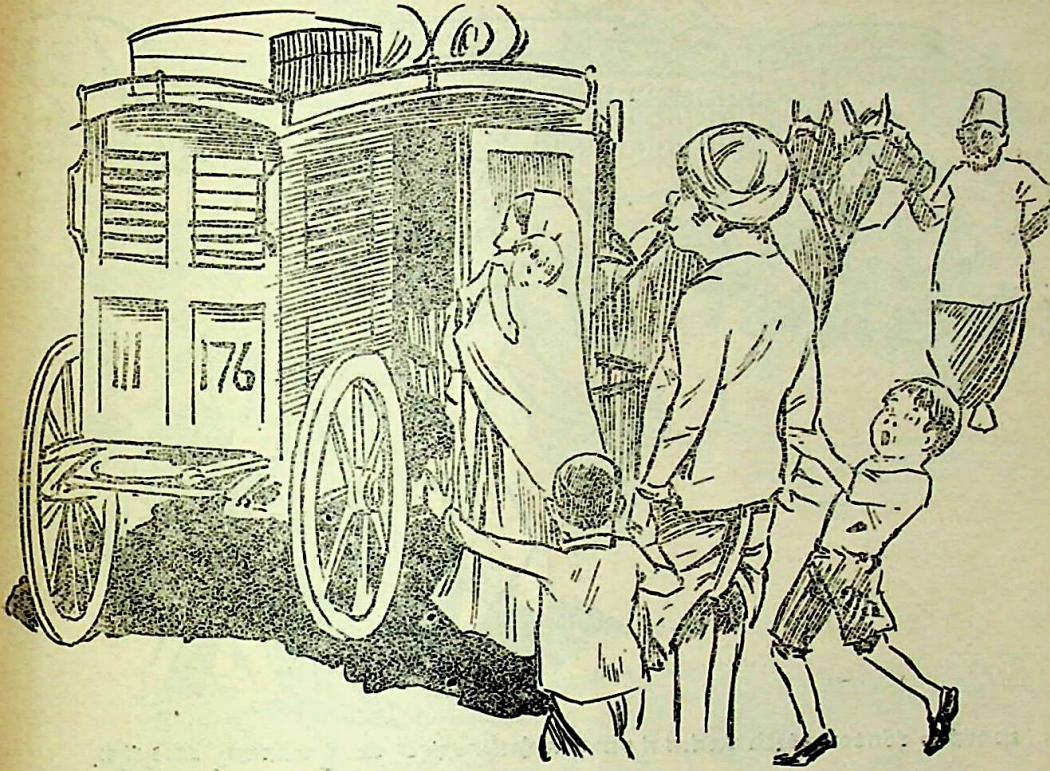
ಕೂಡಲೆ ಅಲ್ಲಿಂದಿದ್ದ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಇದ್ದ ಆಭರಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ. ಆಗ ಅಗುತ್ತಿದ್ದ ಹಣವೆಷ್ಟು ಈಗ ಅಡಗಿತೋ? ಎಲ್ಲರೂ ಕುಳಿತು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರು. ಬೆಂಚಿನ ವಿಷಯ ಕೊಂಚ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು. ಆವೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೊಂಡವು. ಅಂಗಡಿಯ ಲೆಖ್ಪಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿದ. ಓರಂ ೩೦ ಸಾವಿರ, ಬಳೆಗಳು ೩೫ ಸಾವಿರ, ಬ್ರೋಚುಗಳು ೨೫. ಒಂದು ಸರ—ಕುಚ್ಚು ಸಹಿತ ೪೦ ಸಾವಿರ, ಇತರ ಚಿಕ್ಕ ಎಲ್ಲವೂ ಸೇರಿ ೧೯೬ ಸಾವಿರ ಫ್ರಾಂಕುಗಳ ಬೆಲೆಯಾಯಿತು.

ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಲೆಖ್ಪಾಚಾರಮಾಡಿ ಬೆಲೆ ಸರಿ ಬೀದಿ ಮರುದಿನ ಬರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಡಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಫೀಸಿಗೆ ಬಂದು ನೆರೆಹೂಡ ತನ್ನ ಯಜಮಾನನಿರುವ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿ “ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ— ನಾನು ಡಜೇನಾಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಸಾಹುಕಾರ. ೩೦ ಸಾವಿರ ಫ್ರಾಂಕಿನ ಆಸ್ತಿ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆ” ಎಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಕೂಗಿಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಕಿಲಾರಿನ ಭಾರಿ ಹೋಟಲಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೊರಟ. ಕೂಡಲೆ ವಾದ ನಂತರ, ವಿನೋದಗೃಹ, ಕುಡಿತ, ಅಂದಿನ ದಿನಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೆಂಗಸರ ಜೊತೆ. ಹೀಗೂ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಕಳೆದವು.

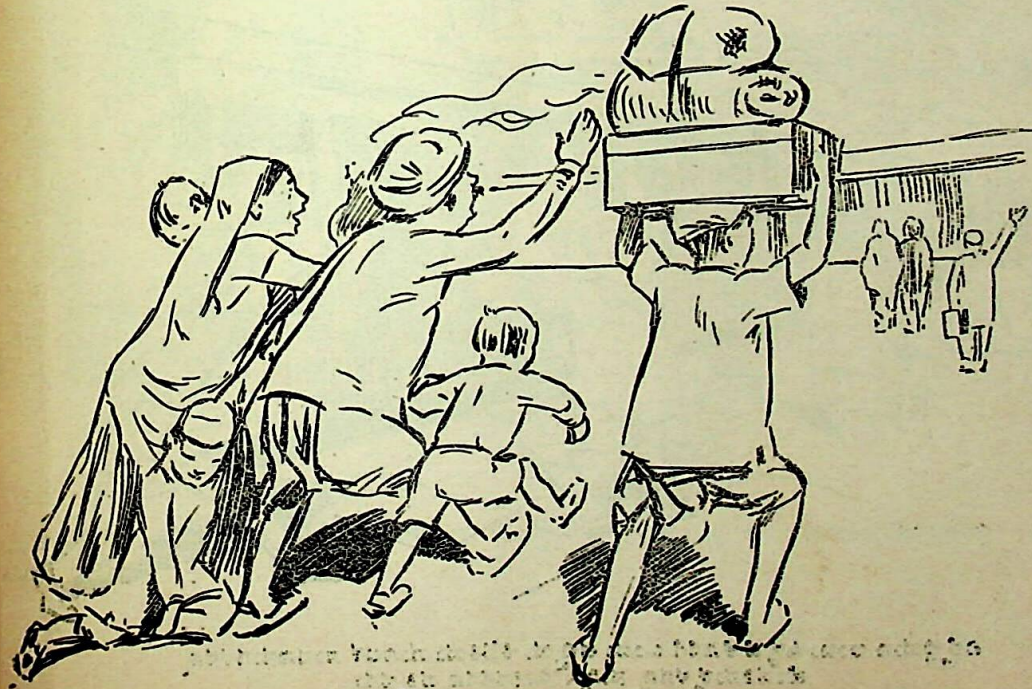
* * *

ಆರು ತಿಂಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಮದುವೆಯಾಯಿತು. ಎರಡನೆಯ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯವಳೇ. ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಗಳಗಂಟಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಪರಂಪರೆಗಳಾಗಿದವು.

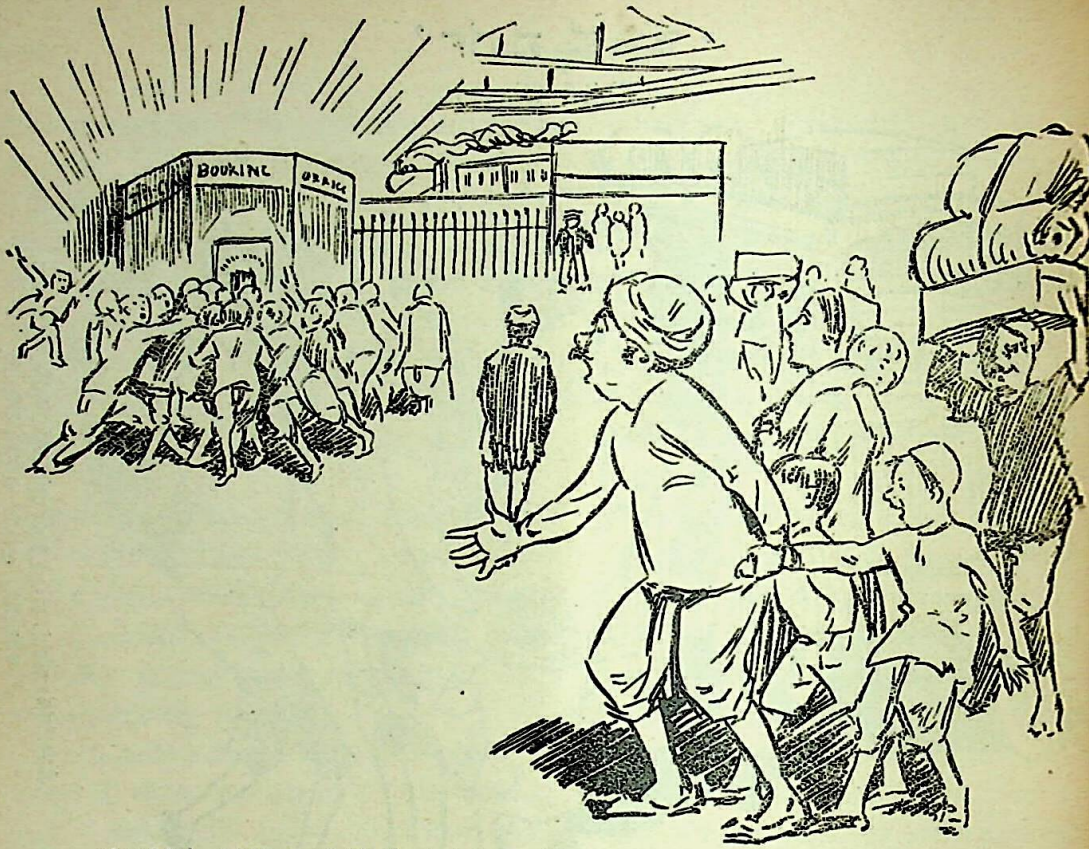
‘ ಕ ನಿಷ್ಕ ವರ್ಗ ’ (Third Class)

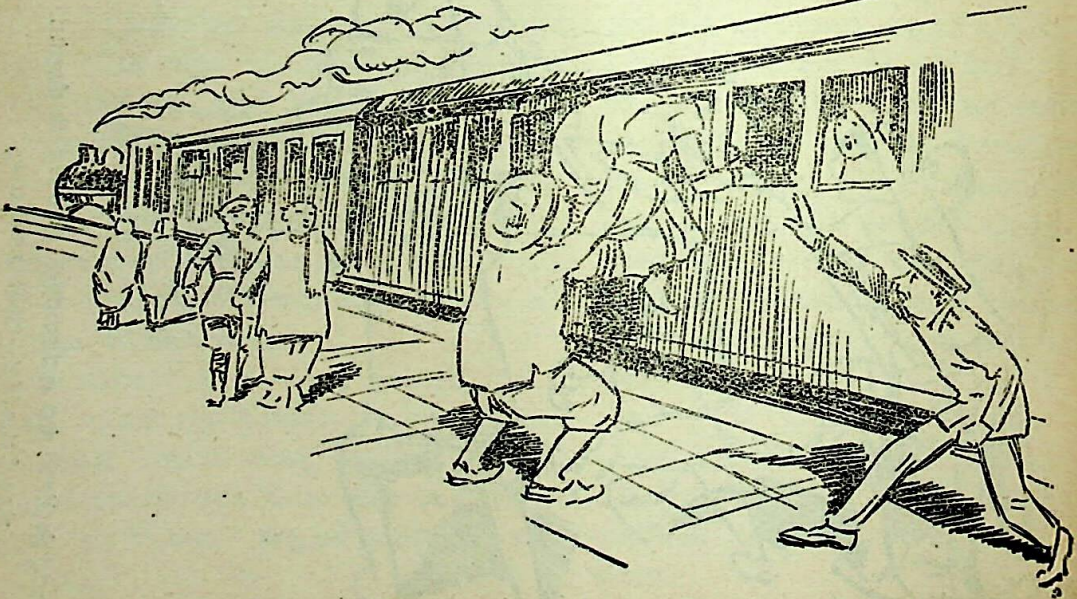
ಸೋಪಾನವು ಒಂದು ಮೂರನೆಯ ತರಗತಿಯ ಕುಮಾರನೊಬ್ಬನನ್ನು ತರಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಏರಿತರು.

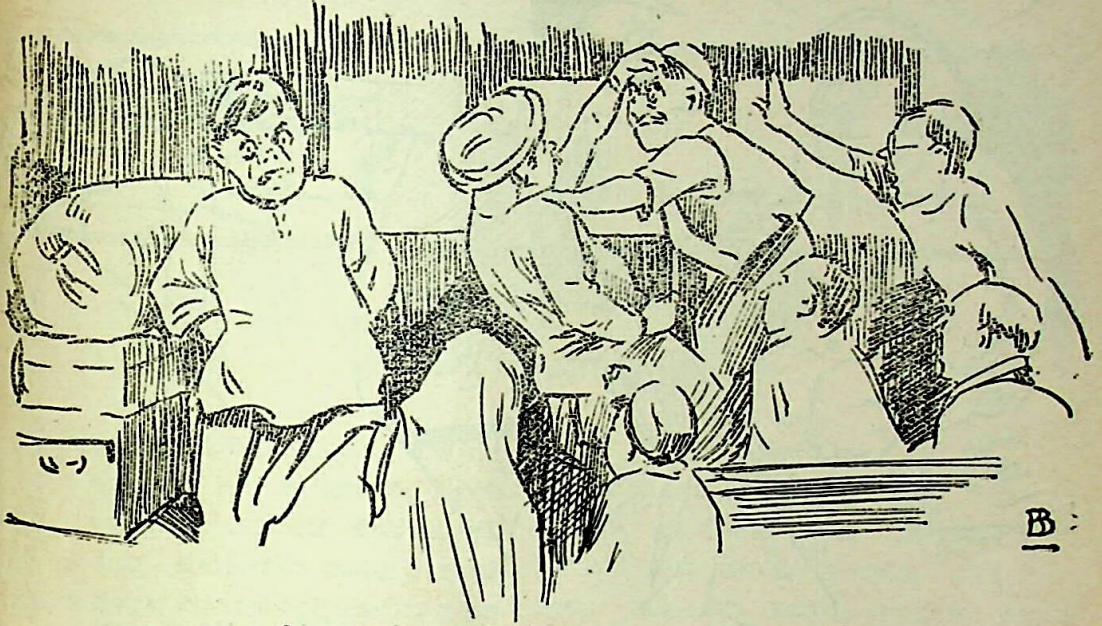
ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಪೊರೈದೊನ ಕೈಲಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮೂರನೆಯ ಗಂಟೆಯಾಗಿಹೋಗಿತ್ತು.

ಮೂರನೆಯ ತರಗತಿಯ ತಿಕೀಟು ಕೊಡುವ ಸ್ಥಳವಾದರೂ ಪೋರ್ಟಿಫರ್ಯಾರ್ ಯುದ್ಧದ ನೆನಪನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದಿತು.

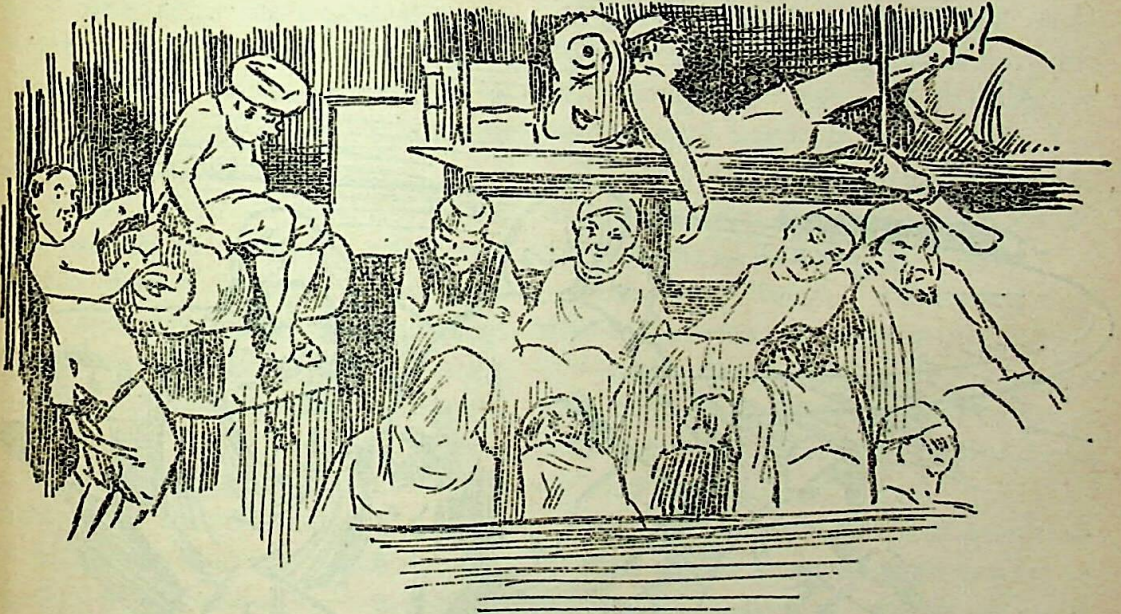

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಂಟು ಸಿಕ್ಕದೆ ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬೆಯ ಕಿಟಕಿಯ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೂ ಹೆಂಡತಿಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ನುಗ್ಗಿಸಿ ಸೋಹನನೂ ಹತ್ತಿದನು.

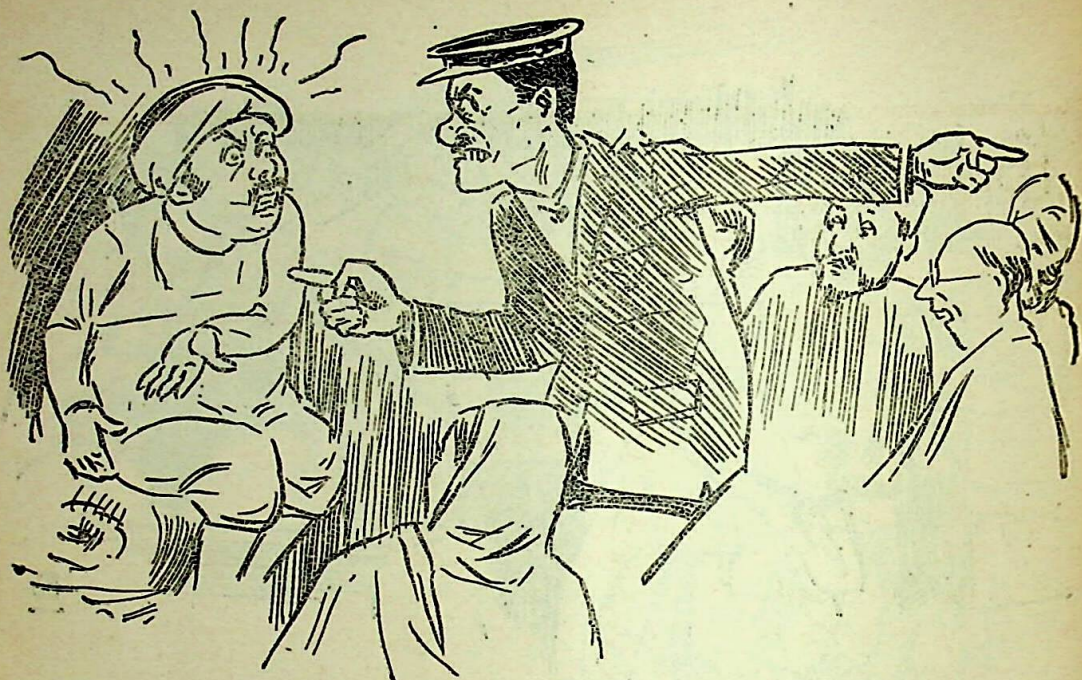

B

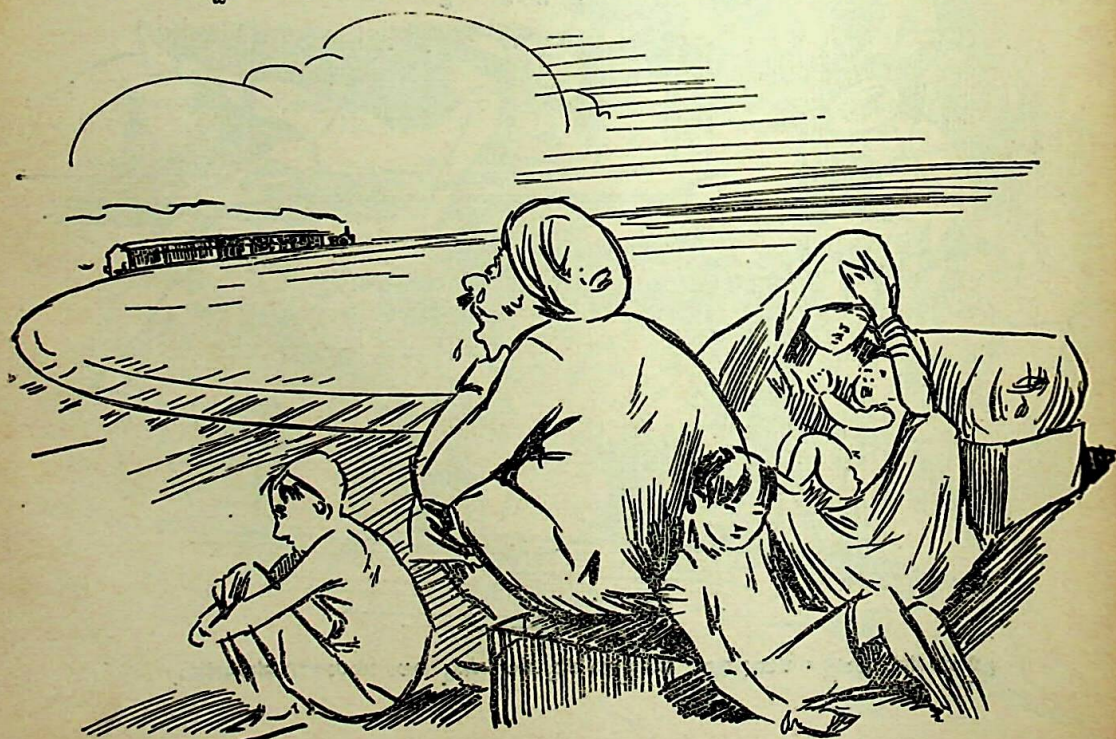
ಉಗೆಬಂಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಧ್ವಂಸಯುದ್ಧವೇ ನಡೆಯಿತು.

ನಿವ್ವೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 'ಕಲಾಢಿಪುಣ' ನೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಲು ಚುರುಕಾಗಿ ನಡೆಸಿದನು.

ತೀಕ್ಷ್ಣ ಕಲೆಕ್ಟರು ಕೋತಿಯಂತೆ ಮುಖಮಾಡಿಕೊಂಡು ' ಬೀಕರ್' ದಿಖಾವೋ ನಹೀತೋ ಉಟರೋ' ಎಂದನು.

ಕೊನೆಗೆ ನಡುದಾರಿಯ ಸಣ್ಣ ನಿಲ್ದಾಣವೊಂದರಲ್ಲಿ ಸೋಹನನು ಇಳಿಸಲ್ಪಡಲು, ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತನು.

ರಾಜರಹಸ್ಯ

ಲೇಖಕರು: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಳಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ

ಧಾರಾವಾಹಿಯಾದ ಕಾದಂಬರಿ

(All Rights Reserved)

ಹಿಂಸ್ರ ಜಂತುಗಳು

ಸಂಜೆಯ ಏಳು ಗಂಟೆಯ ಸಮಯ. ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ ವಾದುದರಿಂದ ಕತ್ತಲೆಯು ತನ್ನ ಸಾಳೆಯವನ್ನು ಬಿಡು ವುದರಲ್ಲಿತ್ತು. ಆಳವೂ ವಿಸ್ತಾರವೂ ಆದ ಹೊಳೆಯು ಕಲ ರವನನ್ನು ಬೀರುತ್ತಾ ಕುಣಿಕುಣಿದು ಸಾಗಿತ್ತು. ಕರಿಯ ನಿಲುವಂಗಿಯಿಂದ ಆಚ್ಛಾದಿತವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಂದು ಭಿಕ್ಷುಕ ಸಂಘದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ದೋಣಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ದಂಡೆಯನ್ನು ಸೇರಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ೨೮-೨೯ ವರ್ಷಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಆ ವಿಚಾರಾಸಕ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾವೀಗ ಯೇಗ್ಯ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಶಕ್ತರಾಗಿರುವೆವು. ಈ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆತಿಮಂದಪ್ರಕಾಶವು ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲ ವನ್ನೂ ವಿಫಲಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

ಆದ ಸುತ್ತಲೂ ತಿರುತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಭಿಕ್ಷುಕಸಂಘದ ವರೆಗೂ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿತು. ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಸ್ಥಾನ ವಿದೇಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿಳಿಯಲು ಕೆಲಕಾಲ ನಿಂತು ಕೊಂಡಿತು. ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅತಿತಾಮಸರೊಡನೆ ಕಾಪಾಲಿಕನೂ ಕುಮದ್ವತಿಯೂ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಈ ಅಪ ರಿಚಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಭರದಿಂದ ಬಂದೊಡನೆ ಕಾಪಾಲಿಕನು “ಎಲೋ ನೀನಾರು?” ಎನ್ನುಲು “ನಾನು ದುರ್ಜಯನು— ವಿಜಯಪುರದವನು” ಎಂದುತ್ತರವು ಬಂದಿತು.

ಕುಮದ್ವತಿಯು “ಹಾಗಾದರೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ನೀವು ನಮಗೆ ಅಪರಿಚಿತರಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಬನ್ನಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವ ನನ್ನೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಕೊಠಡಿಗೆಯ್ದಳು. ಕಾಪಾಲಿಕನು ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಕಾಪಾಲಿಕನೇದನು: “ಸ್ವಾಮಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ನನ್ನ ಮಗೇಂದ್ರಂತೆ ನೀವು ನಮಗಪರಿಚಿತರಲ್ಲ. ನಾನೂ ಹೊರ ಗಿನವನಲ್ಲ. ವಿಜಯಪುರದ ಸಾಹಸದಲ್ಲಿ ನನ್ನದೂ ಒಂದು

ಭಾಗವಿದೆ.”

ದುರ್ಜಯನು ಚಕಿತನಾಗಿ ಕೇಳಿದನು: “ಮೃತ್ಯುಂ ಜಯನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದ ವಿಚಾರವಹುವಷ್ಟೇ? ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ವಸಂತನ ನಂಬಿಗೆಯ ಮಿತ್ರರಲ್ಲೇ ಬೇಕು. ನಾನವನನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕಾಣಬೇಕು. ಕೆಲಸವು ಮಹತ್ವವುಳ್ಳದು.”

“ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೆನ್ನಿರಿ. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಅಭಿನ್ನ ಭಾವವಿದೆ. ಆದರೆ ಅವನೂ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ; ಅವನ ಬಲಗೈಯಂ ತಿರುವ ನರರಕ್ತಸಿಯೂ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಈ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಅವ ರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.”

“ಛೇ, ಇದು ಭಯಂಕರ. ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ತಡವಾದೀತು ಅಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕಾರ್ಯವಾನ್. ಈಗ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಸ್ವತಂತ್ರ ನಾಗಿಲ್ಲವೋ? ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚೇನು ಬೇಕು?”

“ಆದ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಕದ್ದು ಹೋಗಿರುವನು. ಆದುದರಿಂದ ನಾವಾರೂ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಲ್ಲ.”

“ನೀವು ಮೋಸಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ? ಅವನು ಕದ್ದೊಡಿದನೆಂದೂ ನೀನಾಗಲೀ ವಸಂತನಾಗಲೀ ನಿಮ್ಮವ ರಾರೇ ಆಗಲಿ ಅವನಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ತೋರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೋ?”

“ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ. ದುರ್ಜಯರಂಥವರಿಗೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವುದು ನಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವೀಗ ಈ ಹೊಳೆಯ ಆ ದಂಡೆಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟರೆ ಅವನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದ ಸ್ಥಳವನ್ನೂ ಅವನು ಗೋಡೆಯನ್ನು ಕೊರೆದುದನ್ನೂ ತೋರಿಸಬಹುದು.”

“ನೀವೆನ್ನುವುದು ನಿಜವೆಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ—ಇಲ್ಲ, ನಿಜ. ಏಕೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅಪನಂಬಿಕೆಯಿದ್ದರೆ

ನಾನು ಈ ದಿನ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾಗಶೆಟ್ಟರು ವಸಂತನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನಿಡಬೇಕೆಂದೂ ಕ್ಷಣಕಾಲ ವಿಳಂಬವಿಲ್ಲದೆ ಅವನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದೂ ನನಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದರು.”

“ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಪರಾರಿಯಾದುದು ನಿಮಗೆಂತು ತಿಳಿಯಿತು? ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ಈ ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಈ ವಿಷಯಕ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದನು. ಅದು ನಾಳಿನ ಬೆಳಿಗಿನ ವರೆಗೂ ನಿಮ್ಮ ವಿಜಯಪುರವನ್ನು ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನಿ ಗಿನ್ನೂ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಕೈವಶವಾಗುವನೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಯಿದೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಿಮಗೆ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ತಕ್ಷಣ ದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕಳಿಸಲಿಲ್ಲ.”

“ನಿನ್ನೆಯ ಸಂಜೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ವಿಜಯಪುರದ ಸವೋಪದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ನಾಗ ಶೆಟ್ಟರಿಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಗಂಟೆಗಳವರೆಗೆ ಅವನು ಸ್ವೀಡ್ವಿಯಾಗಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟರೆ ನನ್ನ ಹಾಗೂ ನಾಗಶೆಟ್ಟರ ಅವತಾರವು ಮುಗಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಮುಂದೇನು?”

“ಅದನ್ನು ನೀವೇ ಹೇಳತಕ್ಕದು. ನೀವು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ನಮಗೇನು ಕೊಡುವಿರಿ?”

“ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ—ಏನೇ ಆದಾಗಲಿ—ನೀವು ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಿರಾಷ್ಟೇ? ಇದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಪಷ್ಟ ವಾಯಿತೋ?”

“ಆಹುದು. ಈಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಬಿಡೋಣ. ಮೃತ್ಯುಂಜಯನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸೆರೆಯಿಟ್ಟು ದಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ಹೇರಳವಾದ ಹಣವನ್ನಿತ್ತಿರಿ. ಅವನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೊಣೆಯಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ದುರದೃಷ್ಟವೇ ಕಾರಣ. ನೀವೂ ನಾಗಶೆಟ್ಟರೂ ಕೊಟ್ಟ ಕಾಗದಕ್ಕೆ ಅವನು ಸಹಿಮಾಡಲಿಲ್ಲ; ನಾವೂ ಅದ ಕಕ್ಕಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಹೀಗೆಯೇ ಬಹುಕಾಲ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವನನ್ನು ಉಪವಾಸವರಿಸಿ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಾವು ಎಷ್ಟು ಕಾರ್ಯದಕ್ಷರೆಂಬುದು ನಿಮಗೀ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನದಟ್ಟಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಕರಾರುಗಳು ಅವಶ್ಯಕ. ‘ಬರೇ ಕೈ ಹದಿನೆಂಟು ಮೊಳ’ ಎಂದರೆ ನಡೆಯದು.”

“ಅದು ಸರಿ. ಕೆಲಸವು ಕೈಗೂಡಲಿ; ಬಹುಮಾನವು ಸಿದ್ಧ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಇನ್ನು ಚರ್ಚೆಗಾಸ್ಪದವಿಲ್ಲ. ಈಗ ವಿಜಯ ಪುರದ ಸಮಾಚಾರವೇನು? ಸರಸೆಯು ಸತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದೂ,

ಸಾಯುವಂತೆ ಅವಳ ಸ್ಥಿತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಬೇಗೆಯ ದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತಿ ದರೆಂದೂ ನಿನ್ನೆಯ ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದ ರಿಂದ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಅಡ್ಡಬರದಂತೆ ನಾವು ಮೃತ್ಯು ಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.”

“—ಆಹುದು. ಅದಲ್ಲದೆ ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿನ ಮು ಬತ್ತಿಯು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಉರುಳಿಬಿದ್ದುದರಿಂದ ಮು ಉರಿಯು ಹತ್ತಿತೆಂದು ಈಗ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಮನೆಯ ಮ ಸುಟ್ಟ ಅಪರಾಧದಿಂದ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನಿಗೆ ಮುಕ್ತ ವಾದ್ದಾನೆ. ವೈದ್ಯರು ಅಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಶಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿ ಸರಸೆಯು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವೆಂ ನೆಂಬುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಕೆ ಮೌತಕನಲ್ಲವೆಂದೂ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು.”

“ಆದರೆ, ದುರ್ಜಯರಾಯರೇ, ಕಳ್ಳ ಕೈಬರೆ (ಫೋರ್ಜರಿ) ವಿಚಾರವೇನು?”

“ಆ ವಿಷಯವನ್ನೆತ್ತದಿರುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯ ದ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ವಿಜಯಪುರದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಆ ನೆಲ್ಲಿರುವನೆಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ತನ್ನ ಪತ್ನಿ ವಿಚಾರವನ್ನರಿತನಂತರ ಅವನು ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ಕಾರ್ಯ ಕೈಹಾಕಬಹುದು. ಇಂತಹ ವಿಷಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತಾ ಹೊತ್ತುಗಳೆಯುವುದು ಮಿತವೇ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.”

“ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು. ಅವಳು ಚೆನ್ನಾಗಿರುವಳೇ! ನಿಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹೇಳುವಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಕವಿ ಗೀಗ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ನಿಮ್ಮ ಬರಲಿ ದ ಸಲಿಗೆಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ವಿವರಿಸಿದನು.”

“ಕಾಪಾಲಿಕಾ, ಅವಳು ಬದುಕಿಲ್ಲ, ಸತ್ತಾ ಇನ್ನು ಹಾಳುಹರಟೆಯನ್ನೊಲ್ಲಿ, ನಾನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊ ಬೇಕು, ನೀವು ಸಹಾಯಮಾಡಿದರೆ ಮಾಡಿಬಿಡಿ; ಇ ವಾದರೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವೆನು.”

“ಸಹಾಯಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನೀವೇ ಈವರೆಗೂ ಕೇ ಲಿಲ್ಲ.”

“ಎಲೋ ಕಾಪಾಲಿಕ, ಜೋಕೆ, ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯು ಕ್ಷ ಮುದ್ದಿ.”

“ರಾಯರೇ, ಈಗ ತಿಳಿಯಿತು. ಅವನನ್ನು ಬಂ ಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು

ಹೇಳಿ. ಆದಕಾವ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುವಿರಿ? ”
 ದುರ್ಜಯನು ಕಾಸಾಲಿಕನನ್ನೊಮ್ಮೆ ನಟ್ಟಿ ತೀಕ್ಷ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದನು. ಕ್ರೂರಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ತಲ್ಲಿನ ಔವ ಕೆಂಗೊದಲಿನ ಕುಮದ್ವತಿಯೂ ಅತ್ತ ನೋಡಿದಳು. ನೀಡ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥನಿಗೆ ಧೈರ್ಯಬಂದಂತಾಯಿತು. ಕ್ರೂರ ಸುಂದರಿಯು “ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನೀವು ಮನಬಿಟ್ಟಿ ಮಾತನಾಡಲೇ ಬೇಕು ” ಎಂದಳು.

“ಆಗಲಿ ಹೇಳುತ್ತೀನೆ. ನೀವು ಒಂದು ವೇಳೆ ಒಳ್ಳೆ ಸಂದರೂ ಕಾರ್ಯಘಾತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಎರಡರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಮೃತ್ಯುಂಜಯನಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಡಬೇಕು. ಅದು ಗುಪ್ತವಾಗಿ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮುಳುಗಿಹೋಗಿ ಬೇಕಾಗುವುದು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ, ತಿಳಿಯತೋ? ”

“ಇದು ಭಯಾನಕವಾದುದು—ಇತರರಿಗೆ ನಮಗಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದು ಬಹಿರಂಗವಾದರೂ ನಾವೆಂದೂ ನಿಮ್ಮಂತೆ ಹೆದರತಕ್ಕವರಲ್ಲ—ನಾವಾರೂ ಮುಳುಗುವುದಿಲ್ಲ.”

“ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿರಷ್ಟೇ? ಮುಂದೆ ಮಾತು ಸಹ ಬೇಡ. ”

“ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಗ ಆ ಹಣವಿರುವುದೋ? ”

“ಆಹುದು. ಇಗೋ ತಂದಿರುವೆನು. ವಿಜಯಪುರಕ್ಕೆ ನನ್ನೊಡನೆ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದು ಯಶಸ್ವಿಯಾದೊಡ

ನೆಯೇ ಇದು ನಿಮ್ಮದು. ಈ ರಾತ್ರಿಯೇ—ಈಗಲೇ—ನಾವಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಡಲೇ ಬೇಕು. ಇನ್ನಾರಿಗಾಗಿಯೂ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಾಯಲಾಗದು. ನಾಗಶೆಟ್ಟರು ಅತಿ ಉತ್ಕಂಠಿತರಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನೇ ದುರುನೋಡುತ್ತಿರುವರು. ”

“ಹಾಗಾದರೆ ಈಗ ನಾವು ಬಹಳ ಮಾತನ್ನಾಡಲಾಗದು. ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೆಲುವಂತೂ ಸಿದ್ಧ. ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ಈ ಹೊಳೆಯ ಆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ, ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೆ. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಹೊರಡೋಣ. ಈ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ನೀವೂ ಸಹ ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಬರಬಹುದು. ”

“ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ದೋಣಿಯಿದೆ. ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಹೋಗಬಹುದು. ಕುಮದ್ವತಿ, ನೀನೂ ಬರುವೆಯಲ್ಲವೇ? ”

“ತಂದೆಯೇ, ನಾನೂ? ”

“ನೀನೂ ಬಾ. ನಾನೂ ಇವರೂ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಹೊರಟುಹೋಗುವುದಾದರೆ ನಿನಗೆ ಕೆಲ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುವುದು.” ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಾಸಾಲಿಕನು ಕುಮದ್ವತಿಯ ಸಾದನನ್ನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಅದುಮಿದನು.

ತಂದೆಯೂ ಮಗಳೂ ಜೀಗನೆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನುಟ್ಟು ಬರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಬಹು ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಅಟ್ಟಿದ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನೇರಿ ಹೋದರು.

ಮುಳ್ಳಿನಿಂದ ಮುಳ್ಳು ತೆಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು

ಅಂದವಾದ ಅವನವೊಂದನ್ನಲಂಕರಿಸಿದನಂತರ ಕುಮದ್ವತಿಯು “ಅಪ್ಪಾ, ಈ ಪಶುವಿನಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವುಂಟಿಷ್ಟೇ” ಎಂದಳು. ಆದಕ್ಕೆ ಕಾಸಾಲಿಕನು “ಕುಮದ್ವತಿ, ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು. ದುರ್ಜಯನ ಹತ್ತಿರ ೨೫೦೦೦ ದ ಸೈನ್ಯವೊಂದಿದೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ಕೈಸೇರಬೇಕು. ಹಿ, ಹಿ !! ”

“ಕೈಸೇರಲೇ ಬೇಕು. ”

“ಹಾಗಾಗಲು ನಾವೊಬ್ಬನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಬೇಕು—ಏನೆನ್ನುವೆ? ”

“ಇಡೂ ಸರಿ. ಆದರೆ ಮಾತನ್ನು ಬೇಗಬೇಗನೆ ಮುಂದರಿಸು. ಕಾಲವಿಳಂಬದಿಂದ ಅವನು ಶಂಕಿತನಾದಾನು. ನಾವೀಗ ಕೊಲೆಮಾಡಬೇಕಷ್ಟೇ? ”

“ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮಗಾರಾದರೇನು? ನಮಗೆ ದುರ್ಜಯನು ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ; ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಕಡಿಯೆಯಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಅಷ್ಟು ದೂರ ವಿಜಯಪುರದ ವರೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಇಲ್ಲದ

ಸಾಹಸಮಾಡಿ, ಆ ಬಡಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಕೊಂದು, ಇವನಿಂದ ಕಾಲು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಬದಲು, ಈ ಹೊಳೆಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅದೀಗಲೇ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೇ? ”

“ಇದು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಂದಲೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಹುಟ್ಟುಹಾಕುವವರಾರು? ”

“ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಪ್ಪನಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಅತಿಹುಂಬ. ಮೂರ್ತಿ ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಕೀರ್ತಿ ದೊಡ್ಡದು. ನಾವು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅವನನ್ನು ಸನ್ನೆಮಾಡಿ ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ನಿಶ್ಚಿಂತಳಾಗಿರು. ”

ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಬಂದೊಡನೆ ದುರ್ಜಯನು ಸಂತೋಷಭರಿತನಾದನು. ಇವರ ಕೃಷ್ಣತಂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಇವನಿಗಾವ ಸಂಶಯವೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮೂವರೂ ಮುಂದಡಿಯಿಟ್ಟರು. ಇವರು ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದೋಣಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಪ್ಪನು

ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದನು. ದೋಣಿಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಕಾರ್ಯವು ತಪ್ಪಿತೆಂದು ದುರ್ಜಯನು ನಲಿದನು.

ಕೃಷ್ಣಪ್ರವಾಹದ ಮಧ್ಯಭಾಗವನ್ನು ದೋಣಿಯು ಸೇರಿತು. ಎಡಬಲದ ಮನೆಗಳಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ದೀಪದ ಮಂದಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಕ್ರೂರ ಕತ್ತಲೆಯು ಬಹು ಭೀಕರಾಕಾರವಾಗಿ ಕಂಗೆಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಬ್ರಹ್ಮಪ್ಪನು ವೇಗವಾಗಿ ದೋಣಿಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದನು; ಇವನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವಾಹದ ಸೆಳವೂ ಬೆಂಬಲವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಕಾಪಾಲಿಕನಿಗೂ ಕುಮದ್ವತ್ತಿಗೂ ದುರ್ಜಯನಿಗೂ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನೆರವೇರುವುದೆಂದು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು.

ಬ್ರಹ್ಮಪ್ಪನು ದೋಣಿಯನ್ನೆಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆನ್ನಲು ಕಾಪಾಲಿಕನು “ಸಮಾಧಿಸ್ಥಾನ”ದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದನು. ಹೀಗೆನ್ನವಾಗ ಅವನ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೆರನಾದ ಮಾರ್ಸಾಟಾದವನ್ನರಿತು ದುರ್ಜಯನು ಏನೋ ಹೊಳೆದಂತಾಗಿ ಮೆಟ್ಟಿಬಿದ್ದನು. ತಾನೊರ್ಪನೆಂದೂ ಅವರು ಏತಕ್ಕೂ ಹೇಸದ ಮೂವರು ರಾಕ್ಷಸರೆಂದೂ ಇದೇ ಈಗ ಮಾತ್ರ ಅವನಿಗೆನಿಸಿತು. ಹಿಂದಿನ ಇವರ ವರ್ತನದ ಸಾವಿರ ಚಿತ್ರಗಳು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಇವನ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಕಳೆಯೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಒದರಿದರೂ ಸಹ ಎಡಬಲದವರಿಗೆ ಕೇಳುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ—ಎಡಬಲಗಳಲ್ಲಿಗ ಮನೆಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರೊಡನೆ ಒಣ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದನು. ಆದರಿದ ಫಲವಾಗುವಂತೆ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದೋಣಿಯು ಸಮಾಧಿಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮಪ್ಪನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದನು. “ದುರ್ಜಯರಾಯರೇ, ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳು ನಮ್ಮ ನೇತ್ರಗಳಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಕಾಪಾಲಿಕನು ಕೇಳಿದನು.

“ಕಾಪಾಲಿಕ, ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ. ನನಗಿದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಓ, ಅದೇನು? ಶೂಲವೋ? ಗಲ್ಲೋ? ಅದೇತಕ್ಕೇ? ಅಲ್ಲಿರುವುದೇನು?”

“ಬಡಸಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರಕಾರವು ಕೊಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ. ನಾವೂ ತಕ್ಕವರನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಏಕೆ ಬೆದರಿದಿರಿ? ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ಹೆಣವೊಂದು ನೇತಾಡುತ್ತಿದೆ.”

“ಆಯ್ಯೋ ಇದೇನು? ಅದು ನನ್ನನ್ನೇ ನೋಡುವಂತಿದೆ!”

“ಇರಬಹುದು. ಅದು ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹವನ್ನಪೇಕ್ಷಿಸಬಹುದು. ಎಲ್ಲಿ ರಾಯರೇ, ಆ ದ್ರವ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೊದಲು ಕೊಟ್ಟು ನಂತರ ನುಡಿಯಿರಿ.”

“ದ್ರವ್ಯವೇ!! ಈಗೇಕೆ?”

“ದುರ್ಜಯಾ, ಸಂಶಯವೇಕೆ? ಬ್ರಹ್ಮಪ್ಪಾ, ದೋಣಿ—ಜೋಕೆ!! ಈ ಹೊಲೆಯನಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಕೈತೋರಿಸಬೇಕು” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಕಾಪಾಲಿಕನು ದುರ್ಜಯನ ಮೇಲೆರಿಹೋದನು.

“ನೀಚ, ಪಾಸಿ, ಕೊಲೆಪಾತಕಿ!” ಎಂದೊಂದು ದುರ್ಜಯನೂ ಹೊಡೆದಾಟಕ್ಕೆ ನಿಂತನು. ದೋಣಿಯು ಆತಿ ಹೊಯ್ದಾಡತೊಡಗಿತು.

ಕುಮದ್ವತ್ತಿಯೂ ಮೇಲೆದ್ದು ದುರ್ಜಯನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡಳು. ಅಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ಸಂಚಾರವಾದಂತಾಯಿತು. ಆತ್ತ ಬ್ರಹ್ಮಪ್ಪನು ದೋಣಿಯ ಹೊಯ್ದಾಡದಂತೆ ಬಹು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಅದನ್ನು ತಡೆದಿಡಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಕಾಪಾಲಿಕನು “ಇಗೋ ನೀನು ಸತ್ತೆ, ಈಗಲಾದರೂ ಅದನ್ನು ಕೊಡು” ಎನ್ನಲು “ಕೊಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ” ಎಂದು ದುರ್ಜಯನು ಗರ್ಜಿಸಿದನು. ಆ ಹೊಡೆದಾಟದಿಂದ ಅವನು ಅಥವಾ ಉಳಿವು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವನು ಮಾನವತೀತ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಾದಾಡಿದನು. ಈ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಡಕವೋಹಿನಿಯು “ಅಪ್ಪಾ, ಸಿಕ್ಕಿತು, ಸಿಕ್ಕಿತು, ಸಿಕ್ಕಿತು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಹಿಡಿ—ಅವನನ್ನು ಒಗೆ ಹೊಳೆಯೊಳಗೆ” ಎಂದು ಅನಂದದಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಿದಳು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮುಳುಗಿದರೆ ಹಣದ ಗುಟ್ಟು ಹಾಗೂ ದೋಣಿಗಳಿರಡನ್ನೂ ಎಳೆದು ಕೊಂಡೇ ಮುಳುಗಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಕಣಗಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದುರ್ಜಯನು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಎದೆಯೊಡೆದು ನಿರ್ಬಲನಾದನು. ಸಿತಪುತ್ರಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಅವನನ್ನು ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಒಗೆಯಲು ದ್ಯುಕ್ತರಾದೊಡನೆ ಅವನು ಆತ್ಮಸ್ವರದಿಂದ “ಬೇಡಿ, ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಡಿ, ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ದುಡ್ಡು ನಿಮ್ಮದು, ದಯೆ—ಕ್ಷಮೆ, ಆಯ್ಯೋ” ಎಂದೊದರಿದನು.

ಕುಮದ್ವತ್ತಿಯು “ನಮಗೆ ದುಡ್ಡು ಬೇಕು. ನೀನು ಬೇಡ” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಕೆಳಗೆ ದುರ್ಜಯನನ್ನು ಠುಕಿಸಿಬಿಟ್ಟಳು. ದೋಣಿಯು ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಸರಿದು ನಿಂತಿತು. ನೀಲವೂ ಶಾಂತಪ್ರವಾಹ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದೊಡನೆ ಎಲ್ಲರೂ ನಿಶ್ಚಿಂತರಾದಂತೆ ತೋರಿಬಂದಿತು.

ಬ್ರಹ್ಮಪ್ಪನು “ದೋಣಿಯನ್ನು ಸಮಾಧಿಸ್ಥಾನ ಕೊಯ್ಯತಕ್ಕದೋ?” ಎಂದು ಕೇಳಲು ಅವನ ಮೂರ್ತನಕ್ಕೆ ಕಾಪಾಲಿಕನೂ ಕುಮದ್ವತ್ತಿಯೂ ಕುಚೇಷ್ಟಮಾತನಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟರು.

ಏಕಾಂತ ಭವನದಲ್ಲಿ

ಆತ್ಮ ವೀರಭಟ್ಟನೂ ಸುಂದರಿಯೂ ಸಲ್ಲಾಪದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾ ಇತ್ತ ಅರವಿಂದನೂ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೂ ಮಾತಿಗಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಸ್ವಾರಸ್ಯವೂ ಸಹ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿತ್ತು.

ಅರವಿಂದನೊಂದು ಸುಂದರವಾದ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿದ್ದನು. ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಧನಿಕ ವಿಧವೆಯೊಬ್ಬಳು ಅದಕ್ಕೊಡೆಯಳಾಗಿ ದ್ದಳು. ಅವಳು ಅರವಿಂದನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಷ್ಟು ಮಾನಮರ್ಯಾದೆ ಪ್ರೇಮಗಳನ್ನು ಇನ್ನಾರಲ್ಲಿಯೂ ತೋರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಕಾರಣವು ಇವನೆಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದುದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಇವನಂತೆಯೇ ಇವನೊಡನಾಡಿಯಾದ ರುಕ್ಮಾಂಗದನೂ (ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಕೃತಕವೇಷದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅರವಿಂದನು ಅವಳ ಹೆಸರು ರುಕ್ಮಾಂಗದನೆಂದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು) ಇವಳ ಆತಿ ಸಲಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದನು.

ಜೀಗಿನ ಹತ್ತುಗುಂಟಿಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ದಿನವೂ ಎಂದಿನಂತೆ ಕೃತಕ ಪೋಷಾಕಿನಲ್ಲಿ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ದಯಮಾಡಿಸಿದಳು. ಅರವಿಂದನ ಕೊಟಡಿಯಲ್ಲಿ ರನ್ನ ದೀವಿಗೆಯನ್ನಿಟ್ಟಂತಾಯಿತು.

“ಜಿಲುನೇ, ನೀನು ಬಹು ಚಂಚಲಳು. ನೀನಾವ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೈಗೂಡಿಸಲಾರೆ.”

“ಅರವಿಂದಾ, ಅದೇಕೆ? ನಾನು ಆ ದಿನ ಪೂರ್ಣ ನಟನೆಯನ್ನು ನಟಿಸಲಿಲ್ಲವೋ? ಅದರಿಂದ ರಾಜಪುತ್ರನ ಆಸನವು ನಿನಗೆ ಕೆಲಕಾಲ ದೊರೆತುದಲ್ಲದೆ ಕಾಗದದ ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಲನುವಾಗಲಿಲ್ಲವೋ? ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದುದು ಸಿಕ್ಕಿ—”

“ಪ್ರಿಯೆ, ಆ ದಿನದ ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯವು ಪ್ರಶಂಸಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಆದರೆ ಜೋಕೆ! ನಾನು ಇಂತಹ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಸಹಾಯವನ್ನೇ ಪ್ರೇರಿಸುವ ವರೆಗೂ ಅಂತಹ ನಟನೆಯನ್ನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನಟಿಸಬೇಡ. ತಿಳಿಯಿತೋ?”

“ಈಗಾಗಲೇ ಸಂಶಯವೋ? ಅಸೂಯೆಯೋ? ಎಲ್ಲ ತಪ್ಪು ಯಾವಾಗಲೂ ನಿನ್ನದೇ. ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನೀನೇ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದೆ—ರಾಜಪುತ್ರನು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಿಗ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬಚ್ಚಲ ಮನೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನೆತ್ತಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ವಚನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿ—ಮುಂದೇನಾಗುವುದೆಂಬುದೂ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. —ಕೊನೆಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆಯೇ ದೋಷವನ್ನು ಹೊರಿಸುವೆ!

ಇಗೋ ಇದು ಬಹು ಕೆಟ್ಟದು !! ”

“ರುಕ್ಮಿಣೀ, ಆ ವಿಚಾರವನ್ನಲ್ಲಿಗೇ ಮುಗಿಸಿಬಿಡೋಣ. ಹೊಸ ವಿಷಯವೊಂದಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ನಿನ್ನೆಯ ರಾತ್ರಿ ರಘುರಾಯರ ಆತಿ ಸ್ವಾರ್ಥಪರತೆಯನ್ನೂ ಹೃದಯಶೂನ್ಯತೆಯನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಸಂಗತಿಯೊಂದು ಘಟಿಸಿತು.”

“ಅದೇನದೇನು?”

“ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು. ಇದು ಅವರ ತಪ್ಪು. ಆ ಬಡ ಪಾಪಿ ಕೋನಪ್ಪನಿಗೆ ನಾನು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ; ರಘುರಾಯರು ಆಕಾರಣವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಯಿತೆಂದರೆ ನಾನು ಹೋದುದು ಬಹು ತಡವಾಯಿತು. —ಆ ದುರ್ದೈವಿಯು ಸಿಡಿಮದ್ದಿನಿಂದ ತಲೆಯನ್ನೊಡೆದುಕೊಂಡು—”

“ಅಯ್ಯೋ ದೇವರೇ !! ಇದೆಷ್ಟು ಭಯಾನಕ!!! ”

“ಅವನು ಸತ್ತನು. ದುರ್ದೈವಿಯಾದ ಅವನ ಹೃದಯೇಶ್ವರಿಯು ಸಹ ಆ ಹೆಣದ ಮೇಲೆ ಸತ್ತುರುಳಿದ್ದಳು.”

“ಅರವಿಂದಾ, ಎಂತಹ ಭಯಂಕರ ಸುದ್ದಿಯಿದು!! ಇಡೀ ವಿಶ್ವವೇ ಪಾದಾಕ್ರಾಂತವಾಗುವಂತಿದ್ದರೂ ನಾನೆಂದೂ—”

“—ಅಹುದು ಸುಂದರಿ, ನಾನೂ ಅದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯದವನು. ನೀನು ನಂಬುವಿಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ಆದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಜಪುತ್ರರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ! ಸ್ವಾರ್ಥದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆತ್ಮಹತ್ಯಾವೆಲ್ಲಿ ಹೊರಬೀಳುವುದೋ ಎಂದು ಬೆದರಿದರು. ಆ ಭಯವನ್ನು ನಾನು ನಿವಾರಿಸಿದೊಡನೆ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ತಂದೆನೇನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದರು.”

“ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಭಯದಿಂದ ನಡುಗುವಂತಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ನಿರ್ದಯನು ನಾಳೆ ಸಮಯಬಂದರೆ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ—”

“ಇಲ್ಲ, ಹಾಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಮೂಕರನ್ನಾಗಿ ಸುವ ಶಕ್ತಿಯೊಂದು ನನ್ನಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ಚಿಂತಾಮಣಿ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, ಕಾಮಧೇನು! ಅದು ಅವರಿಗಿನ್ನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.”

“ಹೀಗೆಯೋ? ಈಗ ನನ್ನ ದುಃಖದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹರುಷವು ಆಕ್ರಮಿಸಿತು. ನಾಳೆ ನೀವು ದೊಡ್ಡ ಪದವಿಗೇರಿದಂತರ, ನಮ್ಮವರು ಅಮರತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಂತರ—”

“ನೋಹಿನಿ, ನನಗದು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ. ಈ ಕಾಗದಗಳ ಬಲದಿಂದ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದಲಾದರೂ ಮಂತ್ರಿ ಪದವನ್ನು ಲಂಕರಿಸುವೆನು. ನೀನಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಯ ಮಡದಿಯಾಗಿ ಮೆರೆಯುವುದೇ ಭೂಷಣ.”

“ಕಾಗದವೆಂದಿರಲ್ಲ ಆದಾವುದು? ಮನೋರಮೆಯ ಆ ಪತ್ರವು ನಿಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ?”

“ಆದೇಕೆ? ಅದೇ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಅದೂ ಅರ್ಧ ಮಾತ್ರ. ಇನ್ನರ್ಧವು ವಿಶಾಲಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅದೆಲ್ಲಿ ಅನಿವಾರ್ಯವೋ ಎನೋ!! ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ಈ ಮಾತೇಕೆಂದರೆ ನೀನು ಪುನಃ ಪ್ರತಾಪ ರುದ್ರನ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಪ್ರವರ್ಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡು. ಅವನು ಆ ಮುದುಕನಿಂದ ಬಹುಶಃ ಇನ್ನರ್ಧ ಪತ್ರವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿರುವನು. ಈ ಸಲ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯೋಜನೋದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಬೇಕು. ಏನೆನ್ನುವೆ?”

“ನಾವೆಷ್ಟಾ! ಅದನ್ನಲ್ಲಿಗೇ ಬಿಟ್ಟು ಸುಮಾರು ಆರು ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಆಯಶಸ್ವಿಯಾದುದರಿಂದ ಅದನ್ನಲ್ಲಿಗೇ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟೆವು. ಆದರೆ ಈ ಅರ್ಧವು ರಘುರಾಯರಿಗಿಂತು ಸಿಕ್ಕಿತೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀವು ಅದನ್ನು ಈ ವರೆಗೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಈಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಚಿತ್ತವಿತ್ತು ಕೇಳು. ಅದನ್ನವರು ತಮ್ಮ ತಂದೆಯನ್ನು ಬೆದರಿಸಲೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಈಗ ನಾವೂ ಅದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿರಾಯಿತು!!”

“ಏನು! ಸಾರ್ವಭೌಮರನ್ನು ಬಡಪಾಯಿಗಳು ಬೆದರಿಸಬಲ್ಲರೇ?”

“ಬೆದರಿಸಬಲ್ಲರು—ಸಮಯವು ಸಿಕ್ಕೊಡನೆ. ಕೇಳು. ಈಗ ೧೫ ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ—ಆಗ ರಾಜಪುತ್ರರಿಗೆ ೧೮ ವರುಷ—ರಘುರಾಯರು ಒಂದು ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ಸಭಾಗೃಹದ ಮುಂದೆ ಸುತ್ತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಸುಗತ್ತಲಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮೋಹಕರಮಣಿಯೊಬ್ಬಳು ಚಿಕ್ಕ ದೀವಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದೂರದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು, ತಾವೇ ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಮುಂಬರಿದು ಅವಳೊಡನೆ ಸಂಭಾಷಿಸಿದರು. ಅವಳು ತಾನು ವಿಜಯಪುರದಿಂದ ಬಂದಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ರಾಜಕಾರ್ಯದ ಸಲುವಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿದಳು. ಅದಕ್ಕೆವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಬಹು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಅವಳನ್ನು

ತಮ್ಮ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ರಿವರೂ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆದರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟರಿಂದ ರಾಯರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳನ್ನು ತನ್ನೊಡನೆ ಸಂತುಬಿಡುವಂತೆ ಪ್ರೇರಿಸಿ ತಾವಾರೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿದರು. ರಾಜಪುತ್ರರನ್ನು ಸೆರೆವಿಡಿದ ತನ್ನ ಸಂದರ್ಶನವನ್ನು ತಾನೇ ಮೆಚ್ಚಿ ಅವಳು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿದಳು. ಇದ್ದರಿಂದ ತಾನು ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದುದರ ಕಾರಣವನ್ನೂ ಆ ದಳು. ಸ್ವತಃಪರುದ್ರನ ಮಡದಿಯೇ ಈ ರಮಣಿಯು.”

“ನನಗೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಂದ ಅಂಶಗಳು ತಿಳಿದುಬಂದಿವೆ. ಆ ದಿನ ಆ ಮುದುಕನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದುದನ್ನು ನಾನಿನ್ನೂ ಮರೆತಿಲ್ಲ. ನಾನಿಗೇ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ತರುವಂತಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಮುದುಕನ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನೀರೂರಬಹುದು. ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನ ಪಕ್ಷವಿಚಾರವೇನು?”

“ಅವಳು ಅವನಿಗೆ ಆ ಅರ್ಧಪತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು. ಅವನು ಅವಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಷ್ಟು ಬಹುಮಾನವಿತ್ತನು. ಮುಂದೆ ಏನು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಿತ್ತೆಂದು ದರ ಪರ್ಯವಸಾನವೆಂತಾಯಿತೋ ನಾನಿವೇ. ನನಗೆ ಇನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರುವುದೇನೆಂದರೆ ಮುಂದೆ ಅವಳು ಪತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಇತ್ತ ರಾಜಪುತ್ರನ ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬೋಕೆಯಿಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡನು. ಏಕೆಂದರೆ ತಂದೆಗೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ತಾಳಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಕುಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಸಾಧನವೆಂದೂ ಅವನು ಅರಿತಿದ್ದನು. ಒಂದೆರಡು ದಿನ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಪತ್ರವು ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿಗೆ ತೋರುವೆನೆಂದು ಅವನನ್ನು ಭಯಪಿಸಿಯೂ ಬಿಟ್ಟನು!! ಅಂತಹ ಪತ್ರವು ನನ್ನಲ್ಲಿರುವುದು ರಾಜನೂ ರಾಜಪುತ್ರನೂ ಪದ್ಮಾವತಿಯೂ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಗಳಾದಂತೆಯೇ ಸರಿ!!!”

“ಅದೇನು? ಪದ್ಮಾವತಿಯೇ?”

“ಅವಳದೂ ರಾಜಪುತ್ರರದೂ ಪ್ರೇಮಸಂಬಂಧವು ಈ ಮೊದಲು ದೂರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವಳೊಬ್ಬನಲ್ಲಿ ಅನುವುಳಗಿದ್ದಳು. ಆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ನಾವು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾಳೆ ರಘುರಾಯರು ಪಟ್ಟವೇರಿದರೆ ಅವಳು ಅವನ ಶಕ್ತಿಯು ನಮಗಿರಬೇಡವೋ?”

“ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ದೊರಕಿಸುವುದು ಎರಡನೆಯ ಕೆಲಸ.”

ನಾವು ಆ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನನ್ನು ಕಾಣುವೆವೆಂದು ? ”

“ ಪ್ರಿಯೆ, ಈ ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲವೇ ! ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಸಿಕ್ಕು ಈಗಿನ ರಾಜರು ಮನೋರಮೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದರೆಂಬುದು ಸಿದ್ಧವಾದರೆ ಸಾಕೇ ಸಾಕು !! ಸ್ವಲ್ಪ ಚಿಂತಿಸಿದರೆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮದ ಭೀಕರತೆಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಈಗಿನ ಅರ್ಧ ಪತ್ರದಿಂದ ಯಾವುದೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತಿಲ್ಲ. ”

ವೀರಪ್ಪನೂ ಸುಂದರಿಯೂ

ಸುಂದರಿಯೂ ವೀರಪ್ಪನೂ ಸೇತುವೆಯ ಮೇಲೆ ಸಲ್ಲಾಪದಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿ ಸಾಗಿದ್ದರು. ೧೫ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲದವನಾಗಿದ್ದರೂ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ೧೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಡೆಯನಾದುದೂ ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳಿಂದ ಇದರಷ್ಟೇ ಹಣವು ದೊರೆತು ತಾನು ದ್ವಿಗುಣಿತ ಧನಿಕನಾಗುವುದೂ ವೀರಪ್ಪನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬರಲು ಅವನು ಮಿತಿಮೀರಿ ಉಬ್ಬಿಹೋಗಿದ್ದನು. ನೋಡಿದವರಿಗೆ ಇಡೀ ಮಹಾನಗರವೇ ಇವನ ಪಾದಾಕ್ಷಾಂತವಾಗಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸುಂದರಿಯೂ ಸಹ ಇನ್ನಾಶೆಯುಳಿಯದಷ್ಟು ಉಡಿಗೆತೊಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಉಟ್ಟುತೊಟ್ಟು ಸಂತೃಪ್ತಳಾಗಿ ಸಾಗಿದ್ದಳು.

ಅವರು ಇಂತು ಸೇತುವೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ದುರಗಿ ಓಣಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಶೀಷಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ ಸುಬ್ರಾಯ ಶೆಟ್ಟರ ವ್ಯವಹಾರ ಸ್ಥಳವಿತ್ತು.

ವೀರಪ್ಪನು ಒಬ್ಬ ವಸತಿಯೊಡನೆ ಬಂದುದನ್ನು ಕಂಡು ಶೀಷಯ್ಯಶೆಟ್ಟರಿಗೆ ಅತಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಸುಬ್ರಾಯ ಶೆಟ್ಟರು ಅಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಪುನಃ ಪುನಃ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದರು—ಬಂದವನು ವೀರಪ್ಪನೇ ಆಗಿದ್ದನು. ವೀರಪ್ಪನು ಇಂತು ವಿನಯವಿಹೀನನಾಗಿ ಸೆಟೆದು ನಡೆದು ಬಂದುದನ್ನು ಅವರು ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅತ್ತ ತಿರುಗಿ ಸೇವಕನನ್ನು ದ್ದೇಶಿಸಿ “ ಎಲೋ ಸುಬ್ರಾಯಶೆಟ್ಟರನ್ನಿಲ್ಲಿ ಕರೆ ” ಎಂದರು.

ವೀರಪ್ಪನು “ ಶೀಷಯ್ಯಶೆಟ್ಟರೇ, ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನೀ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಿಮ್ಮ ಕುಶಲವಾರ್ತೆಯನ್ನೂ ವ್ಯವಹಾರವು ಹೇಗೆ ನಡೆದಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನೂ ಕೇಳಲೆಂದು ಬಂದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತಿದೆ. ಇನ್ನು ನಾನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಬೇರೊಬ್ಬರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

“ ಸಾಯಂಕಾಲ ಹೋಗೋಣ. ಮುದುಕನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಿಯೇ ಬಿಡೋಣ. ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನ ಶಸ್ತ್ರಿಯು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಲ್ಲ; ನಮ್ಮ ಯುಕ್ತಿಗೇ ಯಾವಾಗಲೂ ವಿಷಯ. ”

ಈ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಮುಗಿಸುವ ಮೊದಲು ಅರವಿಂದನು ವನಮಾಲಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ರುಕ್ಮಿಣಿಯ ಮುಂದೆ ಬೇಕೆಂತಲೇ ಎತ್ತಿಲ್ಲಿವೆಂದು ಸೂಚಿಸದಿರಲಾರೆವು.

ಕೇಳಿದರಷ್ಟೇ ? ” ಎಂದನು.

ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದ್ದವು. ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕರೆದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಾತುಕಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸುಬ್ರಾಯಶೆಟ್ಟರು ಬಂದು “ ಅಯ್ಯೋ ನೀನೇ ? ವೀರಪ್ಪಾ, ನೀನು ಹಿಂದೆ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರೂ ಈಗ ಜಿನ್ನಾಗಿರುವೆ. ಈ ಯುವತಿ ಯಾರು ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

“ ಹೀಗೇಕೆ ವರ್ತಕರೇ ! ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೋ ಇವಳೆನ್ನ ಪತ್ನಿ. ಎಲೋ ಮಿತ್ರರೇ, ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ! ಈ ಮೋಹಿನಿಯು ನನಗೆ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನಿತ್ತಿರುವಳು. ”

ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದು “ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ವರದಕ್ಷಿಣೆಯೇ !! ” ಎಂದೊಂದೇ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ನುಡಿದರು.

“ ಅಷ್ಟೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾದರೂ ಅದೀತು, ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ ” ಎಂದು ವೀರಪ್ಪನೆಂದನು.

“ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಆತ್ಮಾನಂದವಾಯಿತು. ನೀನು ಪುಣ್ಯವಂತ ” ಎಂದು ದುಡ್ಡನ್ನೇ ದೇವರಿಂದಧಿಕವೆಂದು ನಂಬಿದ ವರ್ತಕರಿಬ್ಬರೂ ಪುನಃ ಒಂದೇ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ಉಸುರಿದರು.

ವೀರಪ್ಪನೂ ಸುಂದರಿಯೂ ಒಮ್ಮೆಲೇ “ ನಾವೂ ಹಾಗೆಯೇ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ” ಎಂದುಬಿಟ್ಟರು !!

ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಇಂದ್ರಜಾಲಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಯಾವ ವರ್ತಕರು ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಆತನಿಕ್ಕಷ್ಟು ಪರುಗಳೆಂದೂ ಅವರ ಪತ್ನಿಯರನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ನಾಯಿಗಳೆಂದೂ ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅವರೇ ದುಡ್ಡು ದೊರೆತೊಡನೆ ವೀರಪ್ಪನಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಗುಣಾಧ್ಯತನವನ್ನೂ ಸುಂದರಿಯಲ್ಲಿ ದೇವತ್ವವನ್ನೂ ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ಇಬ್ಬರೂ ವೀರಪ್ಪನ ಸ್ನೇಹಕಾಂಕ್ಷೆಗೆ ಹೆಣಗಿದರು; ಸುಂದರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯರ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲೆಂದು ಸತ್ತರು. ವೀರಪ್ಪನು ಪುನಃ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿಯೂ ಈಗ ವ್ಯವಧಾನವಿಲ್ಲದುದಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಬೇಡಿ ಹೊರ

ಹೊರಟನು.

ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವರೊಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುಪ್ತಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಒಡನೆಯೇ ನಮಗೆ ಕೌತುಕವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿರುವ ಬಿಳಿಯ ಕಾಗದವು ಹೊರತೆಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಸುಂದರಿಯು ರಾಸಾಯನಿಕ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದಳು. ವೀರಪ್ಪನು ಒಂದು ಮೇಜಿನಮೇಲೆ ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಹಾಕಿ, ಕುಂಚದಿಂದ ಆ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಲೇಪಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನ ಅರ್ಧಾಂಗಿಯು ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿದ್ದಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಶಯತನಾದ ವೀರಪ್ಪನು ಕಾರ್ಯವು ಕೈಗೂಡುವುದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬೆಂಕಿಯ ಜಳಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದನು. ಕೆಲಕಾಲದವರೆಗೂ ಬಿಳಿಯ ಪತ್ರವು ಬಿಳಿಯ ಕಾಗದವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು! ವೀರಪ್ಪನು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿರುತ್ಸಾಹಿಯಾದನು. ಸುಂದರಿಯು ಧೈರ್ಯಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪತ್ರವು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಒಣಗಿದಂತೆ ಅದರಲ್ಲಿನ ಬರವಣಿಗೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣತೊಡಗಿತು. ವೀರಪ್ಪನು ಬಹು ಆಹ್ಲಾದಿತನಾಗಿ “ಭಲೆ! ಸುಂದರೀ, ನೀನೇಂದಂತೆಯೇ ಆಯಿತು!! ಇಗೋ! ಮಂಜು ಮಾಯವಾದಂತೆ ಪ್ರಪಂಚವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವ ತೆರನಾಯಿತು ಇದು. ಈ ಸ್ಪಷ್ಟಾಕ್ಷರಗಳು ಹಿಂದೆ ನಾವು ನೋಡಿರುವ ಅಕ್ಷರಗಳಂತ ಹುವು, ರಮಣಿಯೊಬ್ಬಳವು. ಇದು ‘ಮ-ಮೆ’ ಎಂದು ಸಹಿ ಮಾಡಿರುವವಳದು!! ಅಹುದು, ಇದು ಮರುದಿನ ಬರೆದ ಪತ್ರವೇ ಸರಿ—ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ನಾವಂತೂ ಒಂದು ಸಾಹಸದಲ್ಲಿ—ಕೌತುಕಮಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ—ತೊಡಗಿದ್ದೇವೆ. ದೇವರು ದೊಡ್ಡವನು!! ಇದು ಆ ಇನ್ನರ್ಥ ಪತ್ರವು!!” ಎಂದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸುಂದರಿಯು ಇಣಕಿ ನೋಡಿದಳು.

“ಹೌದೇ ಹೌದು!! ಪ್ರಿಯಾ ಕೆಳಗೆನಿದೆ? ‘ಮನೋರಮೆ’ ಯೆಂದಲ್ಲವೇ? ಇಷ್ಟು ಸಾಕು, ಇನ್ನೇಳಿರಿ. ಕಾಗದ ವೋಣಗಿದೆ. ನಾವು ಪರೀಕ್ಷಿಸೋಣ.”

“ಪ್ರಿಯೇ, ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ!! ನಿನಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕುತೂಹಲವು ನನಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಸೋದರತ್ತೆಯು ರಾಜನ ಪತ್ನಿಯೆಂದಾದರೆ ನಮಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಲಾಭವಾಗುವುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹಾಗಾಗದಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಸರಕಾರವು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡುಕೊಂಡುಬಿಡುವುದು.”

ಸುಂದರಿಯು ಮಾತನ್ನು ಮುಂದರಿಸಲಿಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಆ

ಕಾಗದವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಳು. ಪತಿ-ಪತ್ನಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಅದನ್ನು ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿರಿಸಿ ಇಂತು ಓದಿದರು:

“೭-೭-೧೭೪೪

“ಸಾಯಂಕಾಲ ೬ ಗಂಟೆ

“ನನ್ನ ಬೆಳಗಿನ ಪತ್ರವು ಅರ್ಥವಾಗಿರಬಹುದು. ಮುಂದುಕನು ಇನ್ನರ್ಥ ಪತ್ರವನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಬಹು ತ್ವಾರದಿಂದ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಈಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಅರವಿಂದನನ್ನು ಮುಂದುಮಾಡಿರುವ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಅರ್ಧ ಪತ್ರವಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿನ ಒಕ್ಕುಣವು—

‘ಕೈ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವವರಿಗೆ—ಹಾಗು ಇನ್ನಿತರಿಗೆ—

ದೇನೆಂದರೆ ಈ ಕೆಳಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿದ ನಾನು, ರಾ-

ಯಾಮಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿ-

ರಮೆಯು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯೆಯು. ನಾನು ಅವಳನ್ನು

ಪ್ಪನುರಾಗವುಳ್ಳ—ಹಾಗೂ ಕೆಳಗೆ ಸಹಿಸುವೆನು.

ವಿ ನಾ ಹ ವಾ ಗ ಲು ಒಪ್ಪುವ ಮನಸ್ಸು

ರೆ ಅವರನಂತರ ನಾನು ಪಟ್ಟನೆರಿದೊಡನೆ

ಪಟ್ಟದರಸಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನೆಂದು ಈ ಮೂರು

ಪ್ರಿಕೊಂಡಿರುವುದರ ಗುರುತಾಗಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಕ

ನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಕೃಷ್ಣ ರಾಯ

ಮನೋರಮೆ

“ಅದರೆ ಅವನನ್ನು ಕಳಿಸಿದವನ ಹೆಸರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲಾಗದು. ಆ ಅಜ್ಜನ ಮೊಂಡತನವನ್ನು ನೀನು ನೋಡುವೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನಾಗಲೀ ಅರವಿಂದನಾಗಲೀ ಅವನೊಡನೆ ಅನುಸಂಧಾನಮಾಡುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಆದರೆ ಅವನ ವಿವರವಾಗಿ ಹೋಗಲು ಕೆಲ ಮಹತ್ವದ ಕಾರಣಗಳು ಅಡ್ಡವುವುವೆಂದು ನೀನೆನ್ನುವೆ. ಅರವಿಂದನು ಆ ದಿನ ಹೇಳಿದುದು ಹತ್ತು ಪಟ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬರುವನು. ಹಿಂದೆ ನೀನು ವಿರೋಧಿಸಿದುದನ್ನು ಮರೆಯುವನು.”

“ಈ ನಕಲು ಅಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದುದು. ಆ ಮುಂದುಕನು ಪತ್ರದೊಡನೆ ಇದನ್ನು ಓದಿದರೆ ಇದರ ಮಹತ್ವವು ನಿನ್ನಗ ತಿಳಿಯುವುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇಡೀ ಪತ್ರದಿಂದ ಉಪಲಬ್ಧವಾದುದು ದಿಟವಾದರೆ ನಿನ್ನಗೆ ಹತ್ತು ಪಟ್ಟು ಹಣವು ದೊರೆಯುವುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದು ಬರಿಯ ವಚನ ಪತ್ರವಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ದಿನ ಹೇಳಿದಷ್ಟೇ ಕೊಡಲ್ಪಡುವುದು ನಿನ್ನಿಂದ ಉತ್ತರವು ಬರದಿದ್ದರೆ ಈ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ನಿಗಿಷ್ಟವಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುವೆವು. ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯುವ

ಹಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ವಿಳಾಸಕ್ಕೇ ಬರೆಯತಕ್ಕದು; ಅದನ್ನು ಅದೃಶ್ಯಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕು. ಬೆಳಗಿನ ಪತ್ರ ಧಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ನಾಳೆ ಅರವಿಂದನನ್ನು ಕಾಣುವೆನು. ಅಷ್ಟ ರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವು ಬಂದರೆ ಲೇಸು.

ರುಕ್ಮಿಣಿ

ವೀರಪ್ಪನು ಸುಂದರಿಯನ್ನು ದ್ವೇಶಿಸಿ “ಈ ಗೆಲ್ಲವೂ

“ನಾನು ಈ ಮೂಲಕ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವವರಿಗೆ—ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರರಿಗೆ—ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ—ಈ ಕೆಳಗೆ ಸಹಿಮಾಡಿರುವ ನಾನು, ರಾಜಪುತ್ರನಾದ ಕೃಷ್ಣರಾಯನು, ಸರ್ವಾಂತ ಯಾರ್ಥಮಿಯಾದ ಸರಮಾತ್ಮನೆಂದಿರನಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಇಂದಿನಿಂದ ಮನೋರಮೆಯು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಿಯೆಯು. ನಾನು ಅವಳನ್ನೆಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಸುವೆನೋ ಅಷ್ಟೇ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅನುರಾಗವುಳ್ಳ—ಹಾಗೂ ಕೆಳಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿರುವ—ಅವಳನ್ನು ಮಹಾರಾಜರು ವಿವಾಹವಾಗಲು ಒಪ್ಪುವ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದೊಡನೆಯೇ, ಹಾಗಾಗದಿದ್ದರೆ ಅವರ ನಂತರ ನಾನು ಪಟ್ಟವೇರಿದೊಡನೆಯೇ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಇವಳನ್ನು ಪಟ್ಟದರಸಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನೆಂದು ಈ ಮೂಲಕವಾಗಿ ವಾಗ್ದಾನವಿತ್ತು, ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ಗುರುತಾಗಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಈ ಕೆಳಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿದ ಮಹಾನುಭಾವನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ.

“ಸಾಕ್ಷಿ

“ಪದ್ಮನಾಭರಾಯ

ಕೃಷ್ಣರಾಯ

ಮನೋರಮೆ”

“ಸುಂದರಿ, ಸಿಕ್ಕ! ರಾಜನು ಸಿಕ್ಕ!! ಈ ಪತ್ರವು ಚನಚನಿತವಾದರೆ ಇಡೀ ದೇಶವೇ ಗುಸುಗುಟ್ಟುವುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ನೀತಿಯೋ ಅನೀತಿಯೋ—ನನುಗೇನು? ನನುಗೆ ಬೇಕಾದುದು ದುಡ್ಡು.”

“ಈಗ ನಾವೇನು ಮಾಡತಕ್ಕದು?”

“ನನಗೇಗ ಎರಡು ಸ್ವಪ್ನಮಾರ್ಗಗಳು ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ. ನೀನು ಈ ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ ಆ ಅರವಿಂದನಿಗೆ ಈ ಅರ್ಧಪತ್ರವನ್ನು ಮಾರಿಬಿಡುವುದು—ಮೊದಲನೆಯದು. ಉಳಿದ ಅರ್ಧವನ್ನೂ ಹಸ್ತಗತಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಡಿಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೊಯ್ಯುವುದು—ಎರಡನೆಯದು. ನಮ್ಮ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರದ ಅರ್ಧಪತ್ರವೇ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವದ್ದು. ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಅದರಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ರಾಜನೂ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮ ಸೋದರತ್ತಿಯೂ ಸಹಿಮಾಡಿರುವರು.”

“ಪ್ರಿಯಾ, ಆ ಅರ್ಧವನ್ನು ದೊರಕಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ?”

“ಅದಕ್ಕೊಂದು ದಾರಿಯಿದೆ—ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಅದೊಂದೇ ದಾರಿ. ನಾನೇ ಅರವಿಂದನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಅವನು ಕೊಡುವೆನೆಂದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ನಾನೇ ಅವನಿಗೆ ಕೊಡುವುದಾಗಿಯೂ ಉಳಿದ ಅರ್ಧಪತ್ರವನ್ನು ಅವನು ತಂದುಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ಬಿನ್ನಿಸಬೇಕು. ಕೆಲವು ಸಾವಿರ ವನ್ನ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಹಲವು ಸಾವಿರವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಈ

ಸ್ವಪ್ನವಾಯಿತು, ವಿವಾಹವಂತೂ ಆಗಿಲ್ಲ!! ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದ ವರೆಗಂತೂ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ರೀತಿಯ ವಿವಾಹವಾಗಿಲ್ಲ” ಎನ್ನಲು “ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಣುವುದು. ನಮ್ಮ ಅರ್ಧಪತ್ರದೊಡನೆ ಇದನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಓದೋಣ” ಎಂದಳು. ಅದು ಆ ಇಡಿಯ ಪತ್ರವು—

ಮಾರ್ಗವು ಲಾಭಕರವಾದುದು.”

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವಳ ಮೊಗವು ವಿವರ್ಣವಾಯಿತು. ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದುದರಿಂದ ಅವಳ ಗಂಟಲೊಣಗಿತು. ಅವಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತಾ “ಕೆಲವು ಸಾವಿರವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಕೊಡುವಿರಿ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ವೀರಪ್ಪನು ಅತಿ ಚಕಿತನಾಗಿ “ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕು? ಏಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆ ಹಣವಿಲ್ಲವೋ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಸುಂದರಿಯು ಒಂದೊಂದೇ ಶಬ್ದವನ್ನೊತ್ತಿಹೇಳಿದಳು. “ಬಹಳ ಹಣವನ್ನು ಒಂದೇ ಬಾರಿ ನಡೆಸಲಾಗದು—ನಡೆಸಲಾರೆ.”

ಅವನು ಅಚ್ಚರಿಯಿಮ್ಮಡಿಸಲು ಎಂದನು: “ಹುಚ್ಚಿ, ಹೀಗೇಕೆ? ಆ ಹಣವು ನಿನ್ನ ಸೊತ್ತು. ನೀನು ನನ್ನವಳು. ತಂದೆಯ ಅಸ್ತಿಯು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಿನಗೇ ಸಂದಿರುವುದು. ನಿಮ್ಮಪ್ಪನು ಅನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಗಳಿಸಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಷ್ಟೇ?”

“ನಮ್ಮಪ್ಪನು ಬಹುಭಯಂಕರನೆಂದು ನಾನಂದೇ ನುಡಿಯಲಿಲ್ಲವೇ? ಅವನಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ವಿಚಿತ್ರ ಗುಟ್ಟುಗಳಿದ್ದು ವೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ವಿಧಿತವಿಲ್ಲವೋ?”

“ಅದರಿಂದ ನನುಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು! ದುಡ್ಡಿನ

ಗುಟ್ಟು ನಮಗೆ ತಿಳಿದುದರಿಂದ ದುಡ್ಡು ನಮ್ಮ ಕೈವಶವಾಯಿತು.”

“ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ಯಾವ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದನೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದೋ?”

“ಬಹುಶಃ ವೈದ್ಯನಾಗಿರಬೇಕು !!”

“ಅದಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ. ಅವನು ಟಂಕಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕೆಲವು ಪಡಿಯಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಅವನು ಎತ್ತಿಹಾಕಿದನೆಂಬ ಆರೋಪವು ಅವನನ್ನಾವರಿಸಲು ಅವನ ಕೆಲಸವು ಹೋಯಿತು.”

ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಸುಂದರಿಯ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪರಿಯೊಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಇತ್ತ ವೀರಪ್ಪನ ಮನದಲ್ಲಿ ಬಹು ಭಯಂಕರ ಕಲ್ಪನೆಯೊಂದು ಇಣಕಿಹಾಕತೊಡಗಿತು. ಕೂಡಲೆ ಖೋಟಾ ನಾಣ್ಯಗಳ ಸಂಬಂಧವಾದ ಹಿಂದಿನ ಪತ್ರವೊಂದು ನೆನಪಾಗಲು ಅವನ ಸಂಶಯವು ಮಾಯವಾಗಿ ಅದರ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸತ್ಯತೆಯು ಆಕ್ರಮಿಸಲು ಅವನು ಕಡು ಕಂಗೆಟ್ಟನು. ಮೋಡ ಮುಸುಕಿದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಅವನ ಮುಖವಾಯಿತು. ಅವನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಗೋಡೆಯನ್ನೊರಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, “ಸುಂದರೀ, ನೀರು ಕೊಡು. ಗಂಟಲೊಣಗಿ ಮೂರ್ಛಿಹೊಂದುವೆನು” ಎಂದನು. ಅವಳು ಒಡನೆಯೇ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಸಿದಳು. ವೀರಪ್ಪನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪುನಃ ಮಾತಿಗಾರಂಭಿಸಿದನು.

“ನಾನು ಕೇಳಬಾರದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ; ಹೇಳಿಬಿಡು. ಆ ಆರು ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿರುವುದು—”

“ಬರಿಯ ಕೃತ್ರಿಮ ನಾಣ್ಯಗಳು. ಇನ್ನು ಮರೆಮಾಡಿ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಇದು ಸತ್ಯ.”

ವೀರಪ್ಪನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. “ನೀನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು— ನೀನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಬಾರದಾಗಿತ್ತು—”

“ಹಾ! ತಾಳಿ!! ನೀವು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ದೂಷಿಸುತ್ತೀರಿ, ಜೋಕೆ!!! ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದವಳಲ್ಲ; ನೀವೇ ನನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದವರು. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ಶ್ರೀಮಂತ ಲೋಭಿಯೆಂದು ನೀವು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಯೇ ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರಿ. ನಾನು ಹಾಗಲ್ಲವೆನ್ನ ಬೇಕೆಂದೆ. ಆಪ್ತರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿನ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲು ನಾನು ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಬಿಗಿಹಿಡಿದು ನೀವು ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವನ್ನತ್ತೆ. ಈಗ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಸರಿಸಮಾನ

ರಲ್ಲವೋ? ನೀವು ಐಶ್ವರ್ಯವಂತಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ವರಿಸಿದಿರಿ; ನಾನು ದೊಡ್ಡವನೊಬ್ಬನೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ವರಿಸಿದೆನು.”

ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ ಆ ಮೋಸನಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಾಕಾಲದ ಗಗನದಂತೆ ಅಪರೂಪವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವಳಿಗಾಕೆ? ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೆರೆಯಾಳಾಗಿದ್ದ ವೀರಪ್ಪನು “ಇತ್ತ, ಡಾ. ಸುಂದರೀ ಹೀಗೆ ಬಾ. ನಿನ್ನನ್ನು ಕೆರಳಿಸಲೆಂದು ನಾನಂತೆ! ಒಂದು ವೇಳೆ ನನಗೆ ಮೋಸವಾಗಿದ್ದರೆ ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಮೋಸಪಡಿಸಿಕೊಂಡೆನೆಂಬುದು ದಿಟ. ಮಿತಿಹೋದ ಮಾತಿಗೆ ಚಿಂತಿಸಿ ಫಲವಿಲ್ಲ” ಎಂದನು.

“ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದುದು ಪಂಚಾಮೃತವೆನ್ನದಿದ್ದರೆ ಈಗ ಗತಿಯಿಲ್ಲ!! ಈಗ ನಾವು ನಮ್ಮಪ್ಪನ ಉಪದೇಶದಂತೆ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು. ಆ ಚೀಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವನೇನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—“ಅದನ್ನು ಜಾಣತಂದಿದ ಉಪಯೋಗಿಸು; ಎಂದೆ” ನಿನ್ನ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಧಃಪತನ.”

“ಇಗೋ ಕೇಳು! ನಾನೆಂದೂ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವವನಲ್ಲ.”

“ಪ್ರಿಯಾ ಅದು ಸುಳ್ಳು!! ನೀನು ಇದೊಂದು ದಿವ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹತ್ತಾರು ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವೆ. ಆಯಾ ಜನಗಳು ಅದನ್ನು ಬಾರಿಸಿನೋಡಿ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು.”

ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಖೋಟಾನಾಣ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಮನೆಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದವನ್ನರಿತು ವೀರಪ್ಪನು ಆಕ್ರೋಶವನ್ನಾಡಿದನು.

“ನಮ್ಮ ತಂದೆಗೆ ಕೃತ್ರಿಮ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯವಿದ್ದಂತೆ ಕೃತ್ರಿಮ ಚಿನ್ನಬೆಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ನೈಪುಣ್ಯವಿತ್ತು. ಅವನು ಅತಿ ಅಮೂಲಕನಾಗಿರದಿದ್ದರೆ ಅತಿ ಧನಿಕನಾಗಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ನನಗೆ ಹಣವನ್ನು ಮುಟ್ಟುಗೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ದುಂದುಗಾರಳೆಂದೂ ಒಂದು ವೇಳೆ ಸತ್ಯತೆಯ ಹೊರಬಿದ್ದು ತಾನು ಸೆರೆಯಾಳಾಗುವೆನೆಂದೂ ಅವನು ಬಹು ಬೆದರಿದ್ದನು. ಅವನು ಹೆಚ್ಚು ಮುದುಕನಾದಂತೆ ಅವನು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಶಯಿತನಾಗುತ್ತಿದ್ದನು. ನಾಣ್ಯವನ್ನು ತಯಾರಿಸದ ಹೊರತು ಟಂಕಸಾಲೆಯವನೂ ನಿಜವನ್ನರಿಯದವನು. ನಾನೇ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಅವರಿಗಿದ್ದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತೆ. ತಾನೇ. ಹಲವು ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳ್ಳಿಬಣ್ಣವು

ತೆಳ್ಳಗಿನ ಆವರಣವಿದೆ; ಕೆಲವಂತೂ ಕೃತ್ರಿಮ ಲೋಹದವು. ಖೋಟಾ ನಾಣ್ಯವೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ನಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೆ ಎಂದೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ”

“ಹಾಗಾದರೆ ‘ ಸಾಮಾನುಗಳು ’ ಎಂದು ಈ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವುದಲ್ಲಾ !! ಅದೇನು? ಕೃತ್ರಿಮ ನಾಣ್ಯಗಳ ವ್ಯವಹಾರವೋ ಇದು ? ”

“ಆಹು. ನಮ್ಮಪ್ಪನು ಹಣಮಾಡುವವನು; ಪ್ರತಾಪ ರುವನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವನು. ಅವನಿಗೆ ಮೊದಲು ಮೂರು ಲಕ್ಷಗಳು ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಅದಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ತಯಾರಿಸಿದ ಹಣವಿದ್ದರೂ ಮುಂದಿನನ್ನೂ ತಂದೆಯು ಕಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ಲಾಭವಾದುದು. ”

“ಆಹು. ಅದೆಲ್ಲವೂ ನಿಜ. ನಮಗೀಗ ಆ ಮಾತಿ ನಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ರುಕ್ಮಿಣಿ ಅಥವಾ ಅರವಿಂದ ಇವ

ರೊಡನೆ ಮನೋರಮೆಯ ಪತ್ರದ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕದು. ನಂತರ ನಾವು ಮೃತ್ಯುಂಜಯನೆಂಬುವ ನನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಹುಡುಕಿಸೋಡಿ ಅವನ ಸಹಾಯಕ ರಾಗಬೇಕು. ”

“ ಅವನಾರು ? ಸಹಾಯವೇತಕ್ಕೇ ? ”

“ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮಗ್ಗುಲಿನ ನೆಲವನೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನೊಡನೆ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥನೇ ಅವನು. ಅವನ ಚಿತ್ರ ಮಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳು. ”

ಮಧ್ಯಾಹ್ನಿಯವರೆಗೂ ಪತಿಪತ್ನಿಯರು ಮಾತನ್ನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನೀಯುವುದು ಈಗ ನಮಗೆ ವಿಹಿತವಾದುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಅತಿ ಕೌತುಕಮಯ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ನಮ್ಮ ವಾಚಕರು ಅರಿಯದವರಲ್ಲ!! ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಿಜ. ವೀರಪ್ಪನು ಹೇಳುವಾಗ ಕೈಗೆಂಟನ್ನೇನೂ ಹಾಕಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ವಿದೂಷಕನ ನಗೆ

(೫ ರವೀಂದ್ರರಿಂದ)

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಶಾರದಾ ಮಂಡಲ, ವಿಜಯಪುರ

ಕೃದ್ಧನಾದ ಸಮ್ರಾಟನನ್ನು ಸೇನಾಪತಿಯು ನಮಿಸಿ ನಿಂದು ಇಂತೆಂದನು: “ ದೇವ, ನಾವು ಆ ಗ್ರಾಮನಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಿದೆವು. ಪುರುಷರೆಲ್ಲರೂ ಮಣ್ಣು ಗೂಡಿದರು. ನಮ್ಮ ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರಿಯರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬೀಳುತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ ಕೂಡ. ಇಷ್ಟೇ ಏಕೆ? ಅವರು ತಮ್ಮ ಗತಿಸಿದ ಪತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಅಳುವದೂ ಇಲ್ಲ. ”

ಮಹಾಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಯು ಎದ್ದು, ಸಮ್ರಾಟನನ್ನು ಅತಿರ್ವದಿಸಿ ಹೇಳಿದನು: “ ಈಶ್ವರನ ದಯೆಯು ನಿನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ”

ವಿದೂಷಕನು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದೊಡನೆ ನಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟನು. ರಾಜಸಭೆಯು ಅಂಜಿ ನಡುಗತೊಡಗಿತು. ಮಹಾರಾಜನ ಮುಖಮಂಡಲವೂ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೆಂಪಗಾಯಿತು.

ಮಂತ್ರಿಯು ಎಂದನು: “ ರಾಜಸಿಂಹಾಸನದ ಗೌರವದ ರಕ್ಷಣೆಯು, ಮಹಾರಾಜರ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಭಗವದನು ಗ್ರಹದಿಂದಲೂ ಆಯಿತು. ”

ವಿದೂಷಕನು ಮತ್ತೆ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕನು.

ಮಹಾರಾಜನೆಂದನು: “ ಈ ನಗೆ ಅತಿಪ್ರಸಂಗವೆ ಸರಿ. ”

ವಿದೂಷಕನೆಂದನು: “ ರಾಜನ್, ಭಗವಂತನು ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ; ನನಗೆ ನಗೆಯೊಂದನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾನೆ. ”

ಸಮ್ರಾಟನು ಕತ್ತಿಯ ಒರೆಯನ್ನುಚ್ಚಿ ಹೇಳಿದನು: “ ಈ ನಿಮ್ಮ ನಗೆಯು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಕಳೆದೀತು, ಜೋಕೆ ! ”

ವಿದೂಷಕನು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮತ್ತೆ ನಗತೊಡಗಿದನು. ಸಮ್ರಾಟನ ಕತ್ತಿಯು ಅವನ ಕತ್ತಿಗೆರಗಿತು. ಅವನು ನಗುನಗುತ್ತ ಭೂಮಿಗೊರಗಿದನು— ಅವನ ಪ್ರಾಣವೂ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು !

ಕೂಡಲೆ, ರಾಜಸಭೆಯನ್ನು ಅಂತಕನ ಕೋಲಾಹಲದ ಭೀಷಣತೆ ಆವರಿಸಿತು. ಅದರೂ ಆ ನಗೆಯು ದೈವೀ ನಿಷ್ಠ ಬೃತೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಉಲಿಯುತ್ತಿರುವದು.

ಶರಚ್ಚಂದ್ರರ ವರಿಣೀತೆ

(ಪುಸ್ತಕಾವಲೋಕನ*)

ಬಂಗಾಲದ ಕಥಾಸಾಹಿತ್ಯದ ಉತ್ತಮತೆಯೂ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯೂ ಬಂಕಿಮ ಬಾಬುಗಳ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲಾಗಿವೆಯೆಂಬ ಕಾಲವೊಂದಿತ್ತು. ಆದರೀಗ ವಂಗ ವಾಚ್ಛಯಾಕಾಶವು 'ಶರಚ್ಚಂದ್ರ'ನ ಸ್ನಿಗ್ಧ ಸುನಿರ್ಮಲ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಉದ್ಭಾಸಿತವಾಗಿ ಅವರ ಅದ್ವಿತೀಯತೆಯ ಭಂಗವಾಯಿತು.

ಶರಚ್ಚಂದ್ರರ ಕೃತಿಗಳು ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಮೌಲ್ಯ-ಆಕ್ಷಯ ಸಂಪತ್ತಿಯಾಗಿರುವವು. ಇವರು ಭರಭರನೆ ೨೦-೨೫ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದೊಗೈದಿದ್ದಾರೆ—ಆದರೆ ಒಂದೆರಡರ ಹೊರತೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರತಿಭೆಗೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ-ಸುಂದರ ಕಲೆಗೂ ನೆಲೆಯಾಗಿ ಮರ್ಮಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿವೆ. ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೃತ್ರಿಮತೆಯೂ ಚರಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕತೆಯೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನುಡಿಯೂ ವಕ್ತವ್ಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಸ್ಥಿಕೊಂಡಿರುವುದು;—ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದರೂ ಅದರ ಚೆಲುವಿಗೆ ಕೊರತೆಯಾದೀತು.

ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುಖ್ಯಾಂಗವಾದ ಚರಿತ್ರಚಿತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಶರಚ್ಚಂದ್ರರ ಜಾಣ್ಮೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಡೆದುಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಯಾವ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸರ್ಜನಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಇವರ ಕಲೆ ಸಾಫಲ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಇವರ ಪರ್ಮೇಕ್ಷಣ ಶಕ್ತಿ ತೀವ್ರವೂ ಮಾನವ ಜೀವನದ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನದ ಅಧ್ಯಯನವು ಸೂಕ್ಷ್ಮವೂ ಆಗಿರುವುದು. ಇವರ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೋದಿದೊಡನೆ ವಿಶ್ವಕವಿ ವಾಲ್ಟಾ ವಿಟ್‌ಮನ್‌ಸನ್ನ ಉಕ್ತಿನೆನಿಸಿಗೆ ಬರುವುದು. “Comrade, this is no book; who touches this touches a man.” “ಯಾವುದೊಂದು ಚರಿತ್ರೆಯ ಡೆವಲಿಪ್‌ಮೆಂಟಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು ಸರ್ವದಾ ಆತ್ಯಧಿಕ ಸಾಂಧಾನನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ.” ಎಂದು ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಶರಚ್ಚಂದ್ರರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯೆಂದರೆ ಸಮಾಜದ ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಚಿತ್ರ-ಅದನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ಬರೆಯುವಲ್ಲಿ ಇವರು ಸ್ತುತ್ಯರ್ಹ. ನೈಪುಣ್ಯವನ್ನು ತೋರಿದ್ದಾರೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಹೃದಯವನ್ನು ಇವರು ಅಸೀಮ ಆತ್ಮನ ಆಸನವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ತ್ರೀಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸೀಮ ಶೃದ್ಧಿಯವರಾದ ಅವರ ಬಗೆಗೆ ಕನಸುಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಮರೆತೂ ಹೀನವಿಷಯವನ್ನು ಇವರು ತರಲಾರರು. “ಸ್ತ್ರೀ ಜಾತಿಯನ್ನು ನಾನೆಂದೂ ಹೇಯವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಧೃಗ್ಗೋಚರವಾಗುವ ಪಾಪಮೂರ್ತಿಗಳಾರವು? ಎಂದೊಮ್ಮೆ ಎನಿಸಿದರೂ ಮಹಿಮಾಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೆ ಇದು ಅವರ ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯರೂಪವೆಂದೆನಬಿಗಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ; ಅವರು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದೊಗೆದ ಸತೀತ್ವದ ಪಾವನವಾದ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಸಮಾಸೀನವರುತ್ತಾರೆ” ಎಂದೊತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಶರಚ್ಚಂದ್ರರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಮನುಷ್ಯಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ಬೆಳಕಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ಕತ್ತಲೆಯಿಲ್ಲ; ಬರಿ ಬೆಳಕನ್ನೆ ಇಲ್ಲವೆ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು

ಪರಿಣೀತಾ: ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೨೦ ನೆಯ ಪುಸ್ತಕ. ಮೂಲ ಲೇಖಕರು: ವಿಖ್ಯಾತ ವಂಗವಾಚ್ಛಯಾ ಶರಚ್ಚಂದ್ರ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ. ಅನುವಾದಕರು: ಡಿ. ಎ. ನಾಥ ಜೋರಿ, ಹಿಂದಿ ಜ್ಞಾನಯಾತ್ರಿಮಂಡಲ. ಪ್ರಕಟಣೆ: ೧೦೦+೪. ಬೆಲೆ ೧೦ ಆಣೆ.

ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸುವವನ ಮಾನವಜೀವನದ ಅಧ್ಯಯನವು ಅಪೂರ್ಣವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಚರಿತ್ರೆಯ ಯಾವುದೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ದೌರ್ಬಲ್ಯವೇ ಸಮಗ್ರ ಜೀವನದ ಪರಿಚಯವಾಗಲಾರದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶರಚ್ಚಂದ್ರರು ರವೀಂದ್ರಗಿಂತಲೂ ಸಾರ್ಥಕವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆನ್ನು ಬಹುದು. ರವೀಂದ್ರರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಚರಿತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಪರಮ ಪವಿತ್ರಗಳಾಗಿವೆ.

ಶರಚ್ಚಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇನ್ನೊಂದು ಗುಣವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಪ್ರೇಮ. ಇವರ ಚರಿತ್ರರತ್ನಗಳೆಲ್ಲ ಪ್ರೇಮದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಮಿಗುಗುತ್ತಿರುವುದು. ಸೀಮಾಂತಿತ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೇಮವೇ; ಪ್ರತಿ ನಿಯತ ಮನುಷ್ಯನ ಮಹಾ ಮಾನವತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಒತ್ತರದಿಂದ ಅವನು ಸಾಗಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಇವರು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೇಮವು ಇಂದ್ರಿಯಾತಿಶಯ; ಅಲ್ಲಿ ಕಾಮನೆಗೂ ವಾಸನೆಗೂ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯವು ಜೀವನದ ಸಮಾಲೋಚನೆ; ಜೀವನದ ಪೂರ್ಣತೆ ಧ್ವನಿ-ಕರ್ಮ-ಪ್ರೇಮಗಳ ಸಮ್ಮಿಲನದಲ್ಲಿದೆ. ಕೇವಲ ವಿಲನದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರೇಮದ ಸಾರ್ಥಕವಿಲ್ಲ; ವಿರಹದಲ್ಲಿ, ಕೃಪದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಶರಚ್ಚಂದ್ರರು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೌಮ್ಯವೂ ಮರ್ಮಸ್ಪರ್ಶಿಯೂ ಆದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಒಡಮೂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರ 'ಸಾವಿತ್ರಿ' ಮತ್ತು 'ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ' ಎಂಬೆರಡು ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ದುರ್ಲಭವಾಗಿವೆ. 'ಶ್ರೀಕಾಂತ' ವು ಇವರ ಪ್ರೌಢ ಅನುಭವದ ಪರಿಪಕ್ವ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ರೋಮ ರೋಲಾರನರ 'ಜಾನ್ ಕ್ರಿಸ್ಟಾಫ್' ಎಂಬ ಕೃತಿಯಂತೆ ಇದು ಇವರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಯಾಗಿರುವುದು. ಇದು ಇವರ ಅತ್ಯಕಥೆಯೆಂದು ಕೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.

"ಮನಸ್ಸು ಸಮುದ್ರದ ಹಾಗೆ ಸ್ವಚ್ಛವೂ ಅಗಾಧವೂ ಅಪಾರವೂ ಇರಬೇಕು; ಗಿರಿಯಂತೆ ಸ್ಥಿರವಿರಬೇಕು; ಕಡಲಂತೆ ತರಂಗಿತವಾಗಿ ಸುಂದರವಿರಬೇಕು; ಮರುಭೂಮಿಯಂತೆ ಧೀಪಣವೂ ಬಾಂಡಳದಂತೆ ಸುನೀಲವೂ ಇರಬೇಕು" ಎಂದು ಫ್ಲಾಬರ್ (Flaubert) ನು ಹೇಳಿದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳು, ಶರಚ್ಚಂದ್ರರ ಹೃದಯವನ್ನು ಕುಂಭಾ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ಇವರ ಗ್ರಂಥರಾಶಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಮೊದಮೊದಲು ಕಾದಂಬರಿ ಪರಿಣೀತಾ. ಉಪಯುಕ್ತ ಗುಣವಿಶೇಷಗಳಿಂದ ಈ ಪರಿಣೀತೆ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ನವೀನರಾಯರೆಂಬವರು ಗುರುಚರಣರಿಗೆ ಹೇರಳವಾದ

ಹಣವನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು; ಗುರುಚರಣರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿಯಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ತೀರ ಬಡವರಾದವರಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿ ಚಿಂತೆಯ ಬೆಳೆಯಿತು. ಸಾಲದುದಕ್ಕೆ ಅನಾಥಕಾದ ಸೋದರಸೊಸೆ ಲಲಿತೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಯಸ್ಸುಕಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಮದುವೆ ಮಾಡಲು ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ಅಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದರು; ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ! ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸುವುದು ಅವರಿಂದಾಗದೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಮುಂದೊಮ್ಮೆ ಆ ಮನೆ ತನಗೆ ದಕ್ಕುವದೆಂಬ ಆಶೆಯಿಂದಲೇ ನವೀನರಾಯನು ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನಲ್ಲದೆ, ಬಡ್ಡಿಯ ಆಶೆಯಿಂದಲ್ಲ. ಶೇಖರ ಲಲಿತೆಯರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರೇಮವಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಎಡೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಅರ್ಥಸ್ತ್ರಿಯನಾದ ನವೀನರಾಯನು ತಕ್ಕಷ್ಟು ವರದಕ್ಷಿಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಬಂದ ಕನ್ಯೆಗಳೆಷ್ಟೋ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಹೋದವು.

ಇತ್ತ ಚಿಂತಾತೀರಿಕದಿಂದ ಗುರುಚರಣರು ಕೃಶರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ರಾಯರ ಒತ್ತಾಯವೂ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಗಿರೀಂದ್ರನ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಅವನು ಸಾಲದ ಹಣವನ್ನು ಅನಿರ್ಬಂಧವಾಗಿ ಕೊಡುವುದಾಗಿಯೂ ಲಲಿತೆಯ ಮದುವೆಯ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕೂಡ ತಾನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಿದನು. ಅವನ ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಸಂತುಷ್ಟರಾದರು. ಗುರುಚರಣರ ಋಣವಿಮೋಚನೆಯಿಂದ ರಾಯರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವೇನಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಮುಂದೆ ಗುರುಚರಣರು ಬ್ರಹ್ಮೋಪಸಂಪಾದಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಗಿರೀಂದ್ರನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿಯೆ ಕುಟುಂಬಸಹಿತವಾಗಿ ಇದ್ದು ಬಿಟ್ಟರು. ಇಷ್ಟರೊಳಗೆ ಸಹಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಲಲಿತಾಶೇಖರರ ಗುಪ್ತ ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅದು ಲಲಿತೆಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಹತ್ವದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿತು. ಇದನ್ನು ಆಕೆ ಗಿರೀಂದ್ರನಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲು ಆತನು ಗುರುಚರಣರ ಮೂರನೆಯ ಮಗಳಾದ ಕಾಲಿಯನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾದನು.

ಆತ್ಮ ಶೇಖರನಿಗೆ ಬೇರೆ ಕನ್ಯೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದಿತು. ಲಲಿತೆ ಗಿರೀಂದ್ರನನ್ನು ವರಿಸಿದಕೆಂದೇ ಅವನ ಭಾವನೆ. ಮದುವೆಯ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಲಲಿತೆಯ ಮನೆಯವರೂ ಗಿರೀಂದ್ರನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದು—ಕಾರಣಾಂತರದ ನೆನಪಿನಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಕಂಡುದು—ಶೇಖರನ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ

ಕೆರಳಿಸಿದವು. ಆದರೆ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯು ತಿಳಿದು ಬರಲು ಅವನಿಗೆ ಜೀನಸೋನೆ ಸುರಿದಂತಾಯಿತು. ಶೇಖರನಿಂದ ಲಲಿತೆ ಪರಿಣಿತೆಯಾದಳು.

ಇದರಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟನೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾದುದು. ಕಥನವೂ ಸಹಜವಾದುದಾಗಿದೆ. ಗಿರಿಂಧ್ರನ ವಿವೇಕದ ಒಪ್ಪದಿಂದೊಪ್ಪುವ ಉದಾರ ಪ್ರೇಮವೂ ಲಲಿತೆಯ ಶ್ಯಾಗರಂಜಿತವಾದ ಆದರ್ಶಪ್ರೇಮವೂ ಶೇಖರನ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಸರಲಪ್ರೇಮವೂ ಆಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸ್ವಭಾವ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿ ಕಲಾಮಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿವೆ. ಈ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕವನ್ನೋದಿದಾಗ ವೃಥಾ ಶಬ್ದವೊಂದೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಶರಚ್ಚಂದ್ರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಗುಣವೆಂದು ಒಪ್ಪಲು ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೂ ವಾಕ್ಯದ ಈ ತುದಿಯಿಂದ ಆ ತುದಿಯ ವರೆಗೂ ಸೌಂದರ್ಯವು ಸೂಸಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರತೀತವಾಗದಿರದು.

ಶ್ರೀ. ಗುರುನಾಥ ಜೋಶಿಯವರು ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸು

ವಾಗ ಭಾಷೆಯ ಸರಲತೆಯನ್ನೂ ಲಾಲಿತ್ಯವನ್ನೂ ಸಲು ತುಂಬಾ ಎಚ್ಚರಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಕಾಶಕರು 'ವಿಜಯ' ನುಡಿ'ಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ "ಪರಿಣತರಂತೆ—ಕನ್ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ" ಎಂಬ ಮಾತು ಸಫಲವಾಗದೆ ಇರಲಾರದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕಾದಂಬರಿಕಾರರ ಕಥನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಭಾಷೆಯ ಶುದ್ಧತೆಯೂ ಏಕರೂಪತೆಯೂ ಪಾತ್ರ ಸಂವರ್ಧನೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ವೈಷಯಿಕತೆಯ ಮಾತಾಡುವ ಶೈಲಿಯ ಸಂಪರ್ಕವು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತವೂ ವರ್ಣನೆಯಾಗಿ ಉಂಟಾದಂತೆ ತೋರಿದರೂ ಅದು ವಿವರವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಅಹಿತವನ್ನೆಸಗಲಾರದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಸರ್ವಸುಗಮವಾಗಿಯೇ ಇದೆ.

ಜ. ಕ. ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯವರ ಈ ಪ್ರಕಟನೆಗೆ ಜನಪ್ರಿಯವೂ ಸಾಹಿತ್ಯರಂಗದಲ್ಲಿ ಇದೀಗ ಪದಾರ್ಪಣಮಾಶಿಸಿ ಶ್ರೀ. ಗುರುನಾಥರ ಲೇಖನ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೂ ನವ್ಯ ದೊರೆಯದಿರದೆಂದು ಪರಿಣಿತೆ ಮನಗಾಣಿಸಿದಿರ.

ತಬ್ಬಲಿ

ಜೀವಕಣವೆನಗಿತ್ತ ತವರನಾನರಿಯದೊಡು

ಬಾಳಮೇಲಾ ತವರ ಹೊಂಗಳೆಯು ಮಿನುಗುತಿದೆ.

ಆವ ಕೈಬಾಚಿನೊಳು ಲಲ್ಲಿ ಯಿಂದಾಡಿದೆನೊ

ಆ ತಬ್ಬನರಿಯದೊಡು ಆ ಪ್ರೇಮವೆನ್ನೊಳಿದೆ.

ಎದೆ ತಟ್ಟಿ, ತೂಗಿಟ್ಟಿ ಕೈಬೆರಳ ಕಾಣದೊಡು

ಇಂದಿಗೂ ಆ ಕಾಪೆ ಕಾಯುತಿಹುದೆನ್ನ !

ಲಾಲಿಗಾನವನುಲಿದ ಕೊರಳಿನರಿವಿಲ್ಲದೊಡು

ಇರುವುದಿಂದಿಗು ಬಾಳಿಗಾ ದನಿಯ ಮಾಧುರ್ಯ.

ತುಂಬುದುಟೆಗಳ ನಿನ್ನ ಮುತ್ತ ಮರೆತಿವುದೊ

ಆ ಮುತ್ತಿನಾನಂದ ತಣಿಸಿರುವುದೆನ್ನೆದೆಯ.

ಇಂದಿನೆನ್ನಯ ಬಾಳ ಮಧುರ ಜೀತನ ಸ್ಮೃತಿಯೆ

ತೋರುವುದು ಆ ತಾಯ ಮೂರ್ತಿತ್ವವನ್ನು.

—ಎಸ್. ಎಸ್. ವೀರಪ್ಪ, ಬಿ. ಎಸ್. ಸಿ. (ಆಸ್ಸಾ)

ಹೆಣ್ಣು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ, ಸಂಪತ್ತಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಂಬವು ಈ ಮೂರು ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದಲೂ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿರುವ ಪುರುಷಶ್ರೇಷ್ಠರ ಹೆಂಡಂ ಮಹಾಪುರುಷರ ದಿರು ಎಂತೆಂತಹರಿದ್ದಾರೆ? ಆ ಆರ್ಥಾಂಗಿಯರು ಪುರುಷರ ಈ ಅಪೂರ್ವ ಕೀರ್ತಿಯ ರಹಸ್ಯವು ಅವರವರ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ, ತತ್ವಶಕ್ತಿ, ಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಂತೂ ಇದ್ದೇ ಇದೆ—ಅಲ್ಲದೆ ಅವರವರ ಹೆಂಡದಿರ ಕರ್ತೃತ್ವವೂ ಆ ರಹಸ್ಯದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗವಾಗಿರುವುದು. — ಹೆರಾಲ್ಡ್ ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಲೇಖಕನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ.

ಅಮೇರಿಕೆಯ ಅಗಣಿತ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸನ್ನಿಧಿಯಾದ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಪದ ಪ್ರಮುಖ ಆಧಾರಸ್ತಂಭವೂ ಆದ ಹೆನ್ರಿ ಫೋರ್ಡ್ ಅವನು ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಯಂತ್ರ ಎಂಬ ಕ್ಷುಬ್ಧಗರ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾದನು. ಆಗಿನ ಹೆಣ್ಣು ಅರ್ಥಿಕಶಕ್ತಿ ತೀರ ಸಾಮಾನ್ಯವಿತ್ತು. ಅವನ ಹೆಣ್ಣು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊಲವಿತ್ತು. ಕುದುರೆಯೇರಿ ಹೋಗಿ ಬೀದಿಬಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಅವನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಯ ವಿಚಾರವೇ ತುಂಬಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಬೀದಿಬಾರಣೆ ಕುರಿತಲ್ಲ-ಗಡಿಯಾಳವನ್ನು ಕುರಿತು. ಅವನು ಗಡಿಯಾಳವನ್ನು ಮಾಡಲಿದ್ದಾನೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಲೇ ಫೋರ್ಡ್ “ಹೊಲವು ಬಹಳ ದೂರವಿದೆ. ಶ್ರಮವಿಲ್ಲದೆ ಬಟ್ಟೆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಂತಹ ಯಂತ್ರವಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಲಾಭವಿರುತ್ತದೆ!” ಎಂದಳು. ಒಮ್ಮೆಯೆ ಅಲ್ಲ; ಆಗಾಗ ಅವರಬಾರಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಗಂಡನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದಳು. ಅವಳುಗಳನ್ನೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಮಹದೈಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಫೋರ್ಡ್‌ನಿಗೆ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟ ನೋಟಾರಿನ ಅಧಿಕಾರವು ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯ ಇಚ್ಛೆ! ಆ ಇಚ್ಛೆ ಇನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೆ ಹೊಸ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಆ ಮುದುಕನು ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಇದ್ದಾನೆ. A wife helps a man more!’ ಇದು ತನ್ನ

ಹೆಂಡತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವನ ಉದ್ಗಾರ. ಜಗತ್ತಿನ ಬುದ್ಧಿವಂತರ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ದಂಗುಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಬರ್ನಾರ್ಡ್ ಶಾ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ವಾದದಲ್ಲಿ ನಿರುತ್ತರನಾಗುತ್ತಾನೆಂಬುದು ಅದ್ಭುತ ಸಂಗತಿಯೆ ಸರಿ. “ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ನನಗಿಂತಲೂ ಜಾಣೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಆಕೆಯಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಇಂದಿನ ಈ ಕೀರ್ತಿ ಬಂದಿದೆ!” ಎಂಬ ಅತನ ಉಕ್ತಿಯೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿ ವೀರ ಸಿನಾರ ಮುಸೋಲಿನಿಯ ಹೆಂಡತಿ ಡಾನ್ಯಾ ರೇಕೇಲ. ಸಮರ ಕೋಲಾಹಲ-ತೋಷಿನ ಗರ್ಜನೆಗಳು ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದರೆ ಅವಳಿಗೆಂದ ಅವಳಿಗೆ ಅಂಜಿಕೆ ಸಾವು! ರಾಜಕಾರಣದಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ದೂರವೇ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ಆದರವಳು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾಳೆ. ಪ್ರಾರ್ಥನಾಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥಲಿತವಾದ ಸುಸ್ಥರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂಗೀತಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾಳೆ. ರಾಜಕಾರಣದ ಬಗೆಗೆ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಅದು ಮುಸೋಲಿನಿಗೆ ಸಮ್ಮತವಾಗಿರುತ್ತದೆ! ಅವನು ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುವುದೆಂತೆಂದರೆ:

“Rachela, wise and excellent woman who has followed me with patience and devotion across all the wide vicissitudes of my life. In the midst of fierce struggle my family has represented to me an oasis of security and refreshing calm.”

ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಧಾನ ಮಿ. ಬಾಲ್ಫೋರ್ಡ್ ಪತ್ನಿಯು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವಿದುಷಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವಳು; ವಕ್ರೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಸಾಮಾನ್ಯಳು; ಈಸಿನಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯಳು; ಟೆನಿಸ್‌ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ನಿಪುಣಳು.

ಅಮೇರಿಕೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾದ ರುಜವೆಲ್ಟನ ಹೆಂಡತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವು ವಿಶಾಲವಾದುದು. ಅವಳ ಇರುವಿಕೆ ಒಬ್ಬ ಮಹಾಪುರುಷನ ಹೆಂಡತಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯದಷ್ಟು ಸಾಧಾ ಇರುವುದು. ಅವಳು ನಾಲ್ಕುತ್ತು ವರ್ಷದವಳು. ಅವಳ ಮೈಕಟ್ಟು ಅಷ್ಟು ದಪ್ಪವೂ ಅಲ್ಲ; ತಿಳುವೂ ಅಲ್ಲ; ನಿಲುವು ಸ್ವಲ್ಪ ಎತ್ತರ; ಅವಳ ಭವ್ಯ ಭಾಲಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುವ ಮುಂಗುರುಳುಗಳೂ ಮೃದುಹಾಸದಿಂದ ತೊಳಗುವ ಬೆಳ್ಳನೆಯ ಹಲ್ಲುಗಳೂ ಯಾರನ್ನೂ ಆಕರ್ಷಿಸುವಂತಹವು. ಅನೇಕ ಬಾಲೋಪಯೋಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನೂ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ದೊಡ್ಡ ಕಾರಖಾನೆಯನ್ನೂ ಅವಳು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಸಾವಿರಾರು ಜನರ ದಾಸದಿಂದಾಗದ ಕೆಲಸವು ಅವಳೊಂದು ಮಾತಿ ನಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಎಷ್ಟೋ ಸಭೆಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅವಳು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಹುಡುಗಿಯರ ಸಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬುದ್ಧಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಅವಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಇಷ್ಟವಾದುದು. “Babies, just Babies” ಎಂಬ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಮಾನವನ್ನಡರಿ ಬೇರೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗಲೂ ನುಕುಳ ಸಂಬಂಧವಾದ ಲೇಖನವನ್ನು ಟಾಯಿಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ.

ಮಿಸೆಸ್ ಆಯನ್‌ಸ್ಪೀನಳು ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ: ‘ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬಳೂ ತನ್ನ ಗಂಡನ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಸ್ವಕಾರ್ಯಸಂಬಂಧವಾದ ಗಂಡನ ಅನಿಸಿಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಕೆಂಬಹುನಾ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಉ: ನನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಏಕಾಂತ ಬೇಕೆಂದು ಆಗಾಗ ಎನಿಸುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರೇಮಲ ಸಹವಾಸವು ಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು!’

ದೊಡ್ಡವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸಾಮಾನ್ಯರ ನಿತ್ಯವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿಯೂ ‘ಗಂಡನು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಕೀರ್ತಿಶಿಖರವನ್ನೇರಲಾರನು’ ಎಂದೇ ಕಂಡುಬರುವುದು.

—Britannia (Monthly)

ಅಡಾಲ್ಫ್ ಹಿಟ್ಲರ್‌ನ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಬಹು ಕಠಿಣ. ಇವನ ತಂದೆ ಕುಡುಕ ಮೊಚ್ಚೆಗಾರನು. ಅವನು

ಮಗನನ್ನು ಹುಚ್ಚನೆಂದು ಬಿಟ್ಟು ಹಿಟ್ಲರ್‌ನ ಯುತ್ಪದ್ಧತೆ. ಇವನ ತಂದೆ ಖಾಸಗಿ ಪರಿಚಯ ದ್ವೇಷಿಯೂ ತಾಯಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವವನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಅವನು ಧೀರಳು. ಅವಳಿಂದಲೇ ಹಿಟ್ಲರ್‌ನು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿಯಾದುದು. ಇವನ ಪ್ರಕೃತಿ ಕೀಳಾಗಿದೆ. ಸಣ್ಣವನಿದ್ದು ಘುಘುಸವಿಕಾರವಾಗಿತ್ತು. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನಂಜಿನ ಗಾಳಿಯ ಕಣ್ಣು ಮಂದವಾದವು. ವ್ಯಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಗಾಯನ-ನಾಟಕಗಳು ಇವನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದವು. ಪಿಯಾನೊ ಸಹಿತವಾಗಿ ಹಾಡುವವನು ಹತ್ತಿರವಿರುತ್ತಾನೆ. ರಾತ್ರಿ ಹಿಟ್ಲರ್‌ನು ಮಲಗಿದುದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಕರೆಸಿ ತನಗೆ ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತುವವರೆಗೂ ಹಾಡತೊಡಗಿಸುವನು. ಇವನು ತೆಳ್ಳಗಿದ್ದರೂ ಗಟ್ಟಿ ಇದ್ದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟೇನೂ ಶೂರನಲ್ಲ. ಮ್ಯೂನಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗುಂಪಿನ ಮೇಲೆ ಗುಂಡುಹಾರಿದಾಗ ಕೆಲವು ದಿಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಬದುಕಿಕೊಂಡನಂತೆ. ಇವನ ಜೀವನ ಯಾವಾಗಲೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಎಚ್ಚರಪಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಮೈಗಾವಲಿಗೆ ನಾಲ್ವರಿಂದಾರಿ; ಅವರಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಬ್ರೂಕ್ ಅವರು ಹಿಟ್ಲರ್‌ನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಯಾರನ್ನೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇವನಿಗೆ ನಾದರೂ ಅಪಾಯವಾದರೆ ಸಾಯುವವರೆಗೆ ಅವರು ಆಣೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಏನಾದರೂ ಕಾಣಿಸಿದರೆ ಬೀಳಲಿ, ಅವರು ಹಿಟ್ಲರ್‌ನ ಕಡೆ ಧಾವಿಸುತ್ತಾರೆ—ಏನು ಬಿದ್ದಿತೆಂದು. ಹಿಟ್ಲರ್‌ನು ಉಗೆಬಂಡಿಯ ಪುನಃಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಮಾನ ಅಥವಾ ಉಗೆಬಂಡಿ ಡಬ್ಬಿಯಷ್ಟೆ ದೊಡ್ಡದಾದ ಮೋಟಾರು ಬೇಕು. ಒಟ್ಟು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರೂಕ್‌ನರ್ ಕೂಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂಗರಕ್ಷಕರು ಒಳ್ಳೆ ಫಲಕದ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ, ಹಾದಿಯ ಎರಡೂ ಮೈಲಿಯೂ ಕರಿಯಂಗಿಯವರು ಹೊರಗಡೆ ಮೋಟಾರು ಕೊಂಡು ಸಾಲ್ಗೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಿಟ್ಲರ್‌ನ ಹತ್ತಿರ ಲ್ವರ್ ಇರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಸತ್ತ ಸಂಪುಷ್ಪಕ್ಕೆ ಬಂಡಿವೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆಂಬುದು ಸಂಭವನೀಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಹಿಟ್ಲರ್‌ನು ಯಾರಿಗೂ ಸಂದರ್ಶನವೀಯುವುದಿಲ್ಲ, ಅವನಿಗೆ ಎದುರಾಗುವ ಗಂಡುಸೇ ಇಲ್ಲ; ಇವನು ಹೇಳಿದವು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು. ಇವನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಉತ್ತರವನ್ನೀಯದೆ ಕೂಗಾಡಿಬಿಡುವನು. ಆಸಕ್ತರಾದ ಚತುರನೀತ. ಇವನು ಕೊಟ್ಟ ವಚನಗಳು ಬೇಕಾದ

ನಡೆಸುವನೇ ಇಲ್ಲ. ಇವನಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರ ವಾಗಿದೆ. ಜರ್ಮನಿಯ ಹೊರತು ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನರಿಯ. ಇವನಿಗೆ ಫ್ರೆಂಚ್ ಶಬ್ದಗಳು ಕೆಲವು ಗೊತ್ತಿವೆ. ಇವನು ಓದುವುದನ್ನೇ ಆರಿಯ. ತನ್ನ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಆತನು ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡಿದ ವ್ಯಸಾಯ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನಾದರೂ ಓದಿದ್ದಾನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಸಂಶಯವಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಉದಾರತೆಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದರೂ ಇವನು ಸುಸಂಸ್ಕೃತನೆಂದು ಎನಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಇವನನ್ನು ಅಟ್ಟಿಕ್ಕೇರಿಸಿದುದು ಅದ್ಭುತ ವಕ್ರಾತ್ಮವೇ. ಭಾಷಣವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಲ್ಲಿ ಎಂಬುದನ್ನೇ ಈತನರಿಯ; ಆದರೂ ಸಭಿಕರಿಗೆ ಹುಚ್ಚುಹಿಡಿಸಬಲ್ಲ. ಇವನ ಭಾಷಣವನ್ನೊಮ್ಮೆಯೇ ಕೇಳಿದವನು ಇವನ ಗುಲಾಮನಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ. 'ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳತನಕ ಒಬ್ಬನ ಮಾತಿನಿಂದಲೇ ಕಾಡ್ಯಭಾರ ನಡೆಯಬೇಕು, ಕೆಳಗಿಂದ ಮೇಲ್ಮನಕ ಎಲ್ಲರೂ ಆಡ್ಯಭಾರಕರರಬೇಕು' ಎಂದವನ ಸಿದ್ಧಾಂತ. ಇವನು ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬಲು—ಒಡೆಯುವ ವರೆಗೂ—ಬಿಗಿಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ, ಬಳಿಕ ಹೆಂಗುಸರಂತೆ ಕಣ್ಣೀರಿಡುತ್ತಾನೆ. ಕೆಲಸವು ಕೈಗೂಡದಿದ್ದರೆ ಮೊದಮೊದಲು ಕಟ್ಟೀಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಮನಸೋಕ್ತವಾಗಿ ಆಳುತ್ತಾನೆ.

ಹಿಟ್ಟರನಿಗೆ ಮಿತ್ರರೇ ಇಲ್ಲ. ಆದೇಕೆ ರೋಮ ಎಂಬಾತನೊಬ್ಬನಿದ್ದ. ೧೯೩೪ರಲ್ಲಿ ೨೫೦-೩೦೦ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಅವನನ್ನೂ ಈತನು ಕೊಂದುಹಾಕಿದ. ಹಿಂದೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದವನೂ ಇಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿರೋಧದಿಂದ ಇವನ ಕೈಲಿ ಉಳಿಯಲಾರನು. ಹೆಂಗುಸರು ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಹಡೆವುದಕ್ಕೆ ಎಂದಿಷ್ಟೇ ಹಿಟ್ಟರನ ಕಲ್ಪನೆ. ಇವನ ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳೂ ಉಣಿಸು ತಿನಿಸುಗಳೂ ತೀರ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಮುಸೋಲಿನಿಯು ಈತನನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಿದಾಗ ಇವನು ತತ್ವಗಳ ಹೊರತು ಏನನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಇವನಿಗೆ ರೀಕ್ಷದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಆಳುಹೋಳು, ಮನೆ ಮಾರು, ವಿಮಾನ-ಮೋಟಾರು ಎಲ್ಲಾ ಸರಕಾರದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ೧೯೩೫ರಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟರನು, ಯಾವ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ನನ್ನ ಖಾತೆಯಿಲ್ಲ ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಪಗಾರವನ್ನು ಗಾಯಾಳು ಕೂಲಿಗಳ ನಿಧಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಈತನದಾಗಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಣವಿದ್ದರೆ ಈತನ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆಯದು: ೨೦ ಲಕ್ಷ ಪ್ರತಿಗಳು ಮಾರಾಟವಾಗಿವೆ. ಒಂದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೧೦ ರೂ. ಬೆಲೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ೧೧ ರೂ. ಲಾಭವೆಂದಾದರೆ ೩೦ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಇವನವಾಗಿವೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕ

ವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕೆಂದು ಜರ್ಮನ್ನರಿಗೆ ನಿರ್ಬಂಧನೆಯಿತ್ತು.

—ಚಿತ್ರಮಯ ಜಗತ್ (ಮರಾಠಿ)

ಗ್ರೇಟಿ ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಮ್ಯಾನ್ಚೆಸ್ಟರ್ನ ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್ ನ್ನಿನ ಎಂಪಾಯರ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಕೆಲದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದು

ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯ ಲಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂಗ್ರ

ಭಾರತೀಯ ಹಾಲಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು

ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾ ಹೋದರು. ಮತ್ತಿತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ

ಲಯಗಳು ೧೯೨೦ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳನ್ನು

ಅವರು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವ

ರೊಂದು ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು:—

ಮುಂಬಯಿಯ ಪ್ರಿನ್ಸ್ ಆಫ್ ವೇಲ್ಸ್ ಮ್ಯಾನ್ಚೆಸ್ಟರ್ : ಇದರ ಕಲಾವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಬಾಹುಲ್ಯದಿಂದ ತೆಮಲು ಬಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತಗೊಳಿಸಿದರೆ ದರ್ಶನೀಯವಾಗಬಹುದು. ನ್ಯಾಚರಲ್ ಹಿಸ್ಟರಿ ರಿಮ್ಯೂರ್ ಸಂಗ್ರಹದ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಒಡನೆಯೆ ಬದಲಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ವಸ್ತುಗಳು ಜ್ವಾಲಾಗ್ರಾಹಿಗಳಾಗಿವೆ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಅಸಡ್ಡೆಯದಾಗಿರುವುದು. ಒಂದಿಷ್ಟೇನೋ ನೀಟಾಗಿರುವಂತೆ ಕಂಡೆ. ಈ ಅಮೃತವಸ್ಥೆ ಹೀಗೆಯೆ ಕೆಲದಿನವಿದ್ದರೆ ಇಲಿಗಿದ್ದಲುಗಳ ಪಾಲಾಗಬಹುದು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಂದ ಆಪ್ತ ಆಶ್ರಯವೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಸ್ವೀಡನ್, ಅಮೇರಿಕೆಗಳು ಇವುಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ೭ ಆಣೆಯ ಲೆಕ್ಕದಂತೆ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳಿಗಾಗಿ ಸರಕಾರವು ವೆಚ್ಚಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ೧/೨೦ ಆಣೆಯಷ್ಟು ವೆಚ್ಚಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಕಡಿಮೆ. ವಾಶ್ಯಾತ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ನಿಜವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾತಿಗೆ ಹೊರತಾದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಗಣಿತ ಸಂಗೀತಗಳ ಹೊರತು ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಭರದಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮದ್ರಾಸದಲ್ಲಿಯ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯವನ್ನು ಕೋನ್ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲ್‌ನ ಎಂಬ ಹೆಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ ೧ ಲಕ್ಷ ೩೧ ಸಾವಿರ ಜನರು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಲಂಡನ್ನಿನ

ಸಾಯಿನ್ಯ ಮ್ಯೂಷಿಯಮ್‌ನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ೧೦ ಲಕ್ಷ ಜನರೂ ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯದ ಯಂಗ ಮ್ಯೂಷಿಯಮ್‌ನ್ನು ೨೦ ಲಕ್ಷ ಜನರೂ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು ಸ್ವೀಡನ್ನಿನಲ್ಲಿವೆ. ಶಿಕ್ಷಣದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಮೇರಿಕೆಯವು ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸಿವೆ. ಬಡೋದಾ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದ ಕಲಾವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಕಲಾಕೃತಿಗಳಿವೆ. ಇಂತಹವು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ.

—ಕೇಸರೀ (ಮರಾಠಿ)

‘ರಾಜತರಂಗಿಣಿಯು’ಯು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಕವಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಲ್ಪಣನ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಕಾವ್ಯಮಾತ್ರವಾಗಿರದೆ, ಇತಿಹಾಸವೂ ಆಗಿದೆ. ಕಾಶ್ಮೀರದ ಹೊಲೆಯರ ರಾಜರ, ರಾಜಮನೆತನದ ಚರಿತೆ ಹಂಸಿಯ ಪಟ್ಟ ಶ್ರಾಂಶಗಳನ್ನಲ್ಲದೆ, ರಾಜಕೀಯ—ದರಸಿಯಾದುದು ಸಾಮಾಜಿಕ—ಕೆಲವುಪಟ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಥಿಕ ಸಮಾಚಾರಗಳನ್ನೂ ಅದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಮಧ್ಯಯುಗೀನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ‘ಹರಿಜನ’ರಿಗೆ ಯಾವ ಸ್ಥಾನವಿತ್ತೆಂಬುದರ ಮನೋವೇಧಕ ವರ್ಣನೆಯು ಅದರಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಆಗೇನೂ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಿರಲಿಲ್ಲ, ‘ಘೋಷಾ’ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಅದರೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಜೀತದಾಳುಗಳ ದರ್ಜೆಯ ಇದ್ದಿತ್ತೆನ್ನಬಹುದು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಜಾತಿಯಾಗಲಿ ಜನ್ಮವಾಗಲಿ ಉಚ್ಚ ಮುಲ್ತ-ಲಕ್ಷ್ಮರಿ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಸಂಪಾದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಡ್ಡಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ವಪಚರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಜತೆಜತೆಯಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕರಾಗಿದ್ದರು; ಜಾತಿಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಾಹಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. —ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಕೂಡ ವಿನಾಹಕ್ಕೆ ಆತಂಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಐದನೆಯ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ರಾಜನಾದ ಚಕ್ರವರ್ತನು (ಕ್ರಿ. ಶ. ೯೨೩-೯೩೩) ಒಬ್ಬ ಹೊಲತಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ, ಅವಳನ್ನು ‘ಜವರಿಯನ್ನು ಬೀಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರವುಳ್ಳ ಸಮ್ರಾಜ್ಞಿ ಪದ’ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದುದರ ಕತೆ ಬಂದಿದೆ.

“ಈ ಸಂದುಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಂಗನೆಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾಯಕನು ರಾಜನ ಸಂದರ್ಶನದ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದನು. ಅವನ ಹಿಮ್ಮೇಳದ ಗಾಯಕಿಯರು ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ತೊಡವುಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಕಂಕಣ-ಕಿಂಕಿಣಿ-

ನೂಪುರಗಳ ಸ್ವನವನ್ನು ಬೀರುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಂನಾಗಲತೆಯರೆಂಬ ಅವನಿಬ್ಬರು ಪುತ್ರಿಯರು ತಿಳಿಗಟ್ಟಿನ ನೋಟವನ್ನೆಸೆಯುತ್ತ ಮುಂದೆಬರು. ಸಭಾಗೃಹವು ಚಿತ್ರದಂತೆ ಸ್ತಬ್ಧ-ಸ್ತಿಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ರಾಜನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತವಿಟ್ಟಿರತೆ ಅವರಿಗೇ ವೇದ್ಯವಾಗಬಹುದಾದ ತಾರಾಮೃತಿಯ ಮೂಲಕ ಹೃದಯಾಕರ್ಷಣವಾಗಿ, ಅದೊಂದು ಬಗೆಯ ಮೂಕ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ನಡೆಯಿತು.

“ಕೆಲವು ಜನ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವಾದಿಗಳ ದುರಾಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಬಗ್ಗೆ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ರಾಜನ ಸ್ತುತಿಪಾಠಕನೊಬ್ಬನು ಹೇಳಿದನು. ರಾಜನ ಪ್ರಥಮದರ್ಶನ ಪ್ರೇಮವು ಬಲಿಯುತ್ತ ಬಂದು, ಆ ಶ್ವಪಾಕ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಾಹಚರ್ಯವಿರದಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸರಸವೆನಿಸದಾಯಿತು. ಕಾಮವೋಹಿತನಾದ ಅರಸನು ಹಂಸಿಗೆ ಸಮ್ರಾಜ್ಞಿ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದನು. ಅವಳ ಎಂಜಲೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಡವರು ಚಕ್ರವರ್ತನ ಮತ್ತು ಅವನ ಪತ್ನಾತ್ ಅರಸರಾದವರ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ಪದವಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಜನ ಮೂರ್ಖರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ವ್ಯವಹಾರಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ಹಲವು ಜನ ‘ಶ್ವಪಾಕ’ರು ಆಮಾತ್ಯರಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಾಡತವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದರು.... ಹೊಲತಿಯರು ದೇವಾಲಯವನ್ನೂ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದ ಮೇಲೆ ಆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದೈವಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ಆಟವೇ ಸಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇನೋ! ಅವಳು ತಿಲದ್ವಾದಶಿಯ ದಿನ ‘ರಣಸ್ಥಾನಿ’ಯ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ, ಅಭಿಮಾನಿಗಳಾದ ದಾಮರರು ಮಾತ್ರ ಹಿಂಬಾಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಮನೆತನದವರೆಂದು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಚಾಂಡಾಲರ ಆಜ್ಞೆಯು ಶಿರಸಾನಂದ್ಯವಾಗಿ ರುತ್ತಿತ್ತು.... ರಾಜನಂತಿರಲಿ, ಅವನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲೂ ಅವನಿಂದ ಅಗ್ರಹಾರಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೇನೆ ಬೇಕು?....”

ಕಾವ್ಯದ ತುಂಬೆಲ್ಲಾ, ಚಾಂಡಾಲರು ಸೈನಿಕರಾಗಿಯೂ ಬಿಲ್ಲುಗಾರರಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿವೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಚಾಂಡಾಲನಾದ ಶ್ರೀದೇವನು ಊರವರೊಡನೆ ಯುದ್ಧಭೂಮಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಕನಡೆಕಟ್ಟನ್ನೆದು, ‘ಜಜ್ಜ’ನನ್ನು ಕೊಂದುಹಾಕುತ್ತಾನೆ.

—HARIJAN

ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿ

ಉರಿಯಾ ಭಾಷಾಕೋಶ

The Indian P. E. N. ಪತ್ರಕದಲ್ಲಿನ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಓದಿ, 'ಹೌದು, ಕನ್ನಡದ ಗತಿ?' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸಹೃದಯರು ಕೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

'ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ಉರಿಯಾ ಭಾಷಾಕೋಶ'ದ ಪಂಚಮ ಬಿಡವು ಇದೀಗ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ೧೯೧೩-೧೪ರಲ್ಲಿ ಇದರ ಕಲ್ಪನೆಯ ಉಗಮವಾಯಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಅತಂದ್ರಿತ ಪರಿಶೋಧನದ ಫಲವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥರಾಜವು ಸಿದ್ಧಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕೋಶವು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವಾಗ, ಸುಮಾರು ೧೩೦,೦೦೦ ಶಬ್ದಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡುವವೆಂದು ಲೆಕ್ಕಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬಿಹಾರ ಓರಿಸಾ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಸರಕಾರವೂ ಪಾಟೀಣಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವೂ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಧನಸಹಾಯ ವನ್ನು ಮಾಡಿವೆ. ಪಾಟೀಣಾ ಮಹಾರಾಜರು ಓನೆಯ ಬಿಡದ ಮುದ್ರಣ ಪ್ರಕಟನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತಗಲಬಹುದಾದ ೧೩,೦೦೦ ರೂ. ಯ ಮೊತ್ತವನ್ನೆಲ್ಲ ವಹಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಕೋಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂ. ವೆಚ್ಚ ಬರಬಹುದಾಗಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕಟಕದ ಪ್ರಾಹರಾಜರು ಸಮಗ್ರಕೋಶದ ಸಂಪಾದಕರೂ ಸಂಗ್ರಾಹಕರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಭಾಷಾಕೋಶವು "ವಿಶ್ವಕೋಶ (Encyclopaedia) ದಂತಹ ಅದ್ಭುತ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ"ಯಾಗಿ ಸರಕಾರಿ ವರದಿಯು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಉರಿಯಾ ಭಾಷೆಯ ಕೋಶವಸ್ಥೆಗೆ ತಯಾರಿಸಕ್ಕೂದಾಗಿ ಇದ್ದ ಮೂಲಕಲ್ಪನೆಯು ವಿಸ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಪ್ರತಿಶಬ್ದದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅರ್ಥ-ಉಚ್ಚಾರಣೆಗಳನ್ನೂ ಹಿಂದೀ ಬಂಗಾಲೀ ಸಮಶಬ್ದಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಪುಸ್ತಕದ ಮಹತ್ವವು ನೂರ್ಮಡಿಯಾಯಿತು.

ಉರಿಯಾ ಭಾಷೆಯು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಾಚೀನತಮ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದ್ದು, ಅದರ ಅಭಿಜಾತ ಗ್ರಂಥಸಂಪತ್ತಿಯ ಮತ್ತು ಶಬ್ದಸಮೃದ್ಧಿಯ ಕಲ್ಪನೆಯೂ

ಹೊರಗಿನವರಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದೀ, ಬಂಗಾಲೀ ಭಾಷೆಗಳೊಡನೆ ಬಾಂಧವ್ಯ ಬಂದುದಾಗಿ, ಉರಿಯಾ ಭಾಷೆಗೆ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ವಿಶಾಲವಿಶ್ವದ ಪರಾಮರ್ಶವು ದೊರೆಯುವುದು ಸುಲಭವಾಯಿತು.

ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯ 'ಕಿಟ್ಟಿಲ್ ಸಾಹೇಬರು'

ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಗೆ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತರಲು ಸಹಾಯಕರಾದ ಕೆಲವು ಯುರೋಪಿಯನ್ನರಲ್ಲಿ ಡಾ. ಗಿಲ್ ಪ್ರಾಯಿಸ್ಪ ಅವರು ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಡಾ. ಕಿಟ್ಟಿಲ್ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಹಿಂದಿಗೆ ಇವರೆನ್ನಬಹುದು. ಇವರು ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಫೋರ್ಟ್ ವುಯಿಲ್ಯಂ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿದ್ದರು. ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ರಚಿಸಲು, ಶಬ್ದಕೋಶವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಇವರಿಗೆ ಬಿಡುವು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ೧೭೮೦ರಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಕೋಶದ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದರು. ಆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೫೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ವೆಚ್ಚವಾದವು. ೧೭೯೧ ರಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಕೀರ್ಕ್ ಪಾಟ್ರಿಕ್ ಅವರು ಹಿಂದೀ ಶಬ್ದಕೋಶವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ೪೦ ರೂ. ಬೆಲೆ ಇಡಲಾಯಿತು. ೧೮೯೦ ರಲ್ಲಿ ಡಾ. ಗಿಲ್ ಪ್ರಾಯಿಸ್ಪರು 'ಹಿಂದೀ ಮಾರಲ್ ಪ್ರಿಂಸಿಪಲ್ಸ್' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿದರು. ೧೮ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಿಂದ ಫೋರ್ಟ್ ವಿಲ್ಯಂ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚ ಬರುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಇದರ ಪ್ರಸಾರವು ಅಷ್ಟು ಭರಭರಾಟಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳ ಪ್ರಕಟನೆಯಲ್ಲಿ ಡಾ. ಗಿಲ್ ಪ್ರಾಯಿಸ್ಪರು ಸ್ವಂತದ ೨೩೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ೧೮೦೩ ರಲ್ಲಿ ಇವರು ಕಾಲೇಜಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೂ ಇವರು ಕೆಲವು ಹಿಂದೀ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದರು.

ಕಳೆದುಹೋದ ಮೂರು ಸಾಹಿತ್ಯರತ್ನಗಳು

೧. ನಿರಲಂಕಾರ ನಿರ್ಮಾಣ ಚತುರ ಹೌಸಮನ್:—

೧೯ ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿ ಟೆನಿಸನ್‌ನು ತೀರಿಕೊಂಡನು. ಅವನೊಂದಿಗೆಯೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾವ್ಯವೂ ತೀರಿತೆಂದು ಆಗಿನ ಜನರು ಭಾವಿಸಿದರು. ಆ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಖಂಡಿಸುವವರು ಮೈದೋರಿ ಮುಂದೆ ಬಂದರು: ರಾಬರ್ಟ್ ಬ್ರಿಜ್, ರುಡಿಯಾರ್ಡ್ ಕಿಪ್ಲಿಂಗ್, ಡಬ್ಲ್ಯು. ಬಿ. ಕೆಟ್ಸ್, ಎ. ಇ. ಹೌಸ್‌ಮನ್, ರುಪರ್ಟ್ ಬ್ರಕ್ ಇ.. ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ. ಹೌಸಮನ್‌ನ ಕಾವ್ಯಗಳಿಗೆ ಗಾಢವಿದ್ವತ್ತಿಯ ಜೋಡು ಸಿಕ್ಕಿದರಿಂದ ಇವರು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾದರು. ಈ ವಿದ್ವಾನ್ ಕವಿಗಳು ಕಳೆದ ಮೇ ತಿಂಗಳ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಸ್ತಲೋಕ ವನ್ನೈದಿದರು. ಇವರು ಹುಟ್ಟಿದುದು ೧೮೫೯ನೆಯ ಮಾರ್ಚ್ ೨೬ರಲ್ಲಿ. ಇವರು ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಎಂ. ಎ. ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಟ್ರಿನಿಟಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸೆಂಟ್ ಜಾನ್ಸ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿಯೂ ಫೆಲೋ ಆಗಿಯೂ ಕೆಂಬ್ರಿಜ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಪ್ರೊಫೆಸರರಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರು. ೧೮೯೬ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ 'ಶ್ರಾಪ್ ಶಾಯರ ಲ್ಯಾಡ್' ಮತ್ತು ೧೯೨೨ ರಲ್ಲಿಯ 'ಲಾಸ್ತ್ ಪೋಎಮ್ಸ್' ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕೀರ್ತಿ ಬಂದಿತು. ಅಲಂಕಾರಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸೌಂದರ್ಯೋತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಇವರ ಕಸುಬು ಅದ್ಭುತವಾಗಿತ್ತು. ವಿಷಯದ ಟೆನ್ಸತ್ಯ, ಶಬ್ದಗಳ ಸಾರಲ್ಯ ಈ ಸುಮಧುರ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಣವು ಈ ವಿಬುಧಮಾನ್ಯ ಕವಿಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದು.

೨. ಸಾಹಿತ್ಯದಿಗ್ಗಜ ಜೆಸ್ಪರ್ಟನ್: ಪ್ರಪಂಚವು ಆದ ಶ್ರವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೊಡಬೇಕೆಂದು ಭವಿಷ್ಯತ್ತನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತ ಕುಳ್ಳಿರುವ ಲೇಖಕರು ಹಲವು ಮಂದಿ. ಅವರ ಸ್ವೀಕೃತ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮಾಜದ ಅಂದೋಲನವು ತೀಯದೆಯೆ ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಗಿಲ್ಬರ್ಟ್ ಕೀಥ್ ಜೆಸ್ಪರ್ಟನ್‌ನು ಅಂತಹ ಧೈಯವಾದಿಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಲ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಸಾಹಸವರದು. ಮಧ್ಯಕಾಲದ ಸುವರ್ಣಯುಗದತ್ತ ಹೋಗದ ಹೊರತು ಸಮಾಜವು ಸುಖಿಯಾಗಲಾರದೆಂದು ಅವರ ದೃಢವಿಶ್ವಾಸವಿತ್ತು. ಅಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಉತ್ಪಾತಕಾರಕ ಆಧುನಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳೊಡನೆ ಮತ್ತು ವಿಚಾರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೊಡನೆ ಅವರು ಅವಿರತವಾಗಿ ಕದನವನ್ನೆಸಗಿದರು.

ಜೆಸ್ಪರ್ಟನ್‌ನು ಜನ್ಮಜಾತ ಯೋಧರಾಗಿದ್ದರೆನ್ನ ಬಹುದು. 'ವಿರೋಧಾಭಾಸ' (Paradoxes) ಗಳ ಅಕ್ಷಯ್ಯ ಬತ್ತಿಕೆಯನ್ನು ಜೆಸ್ಪರ್ಟನ್ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅವರು ವಿಚಾರದ ರಣಭೂಮಿಗಳಿದರು; ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದೊಡನೆ ಕಾಡಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೆ, ಅವರ ಜೀವನಸಂಬಂಧವಾದ ತತ್ವಜ್ಞಾನವು ವಿಕಾಸವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು.

ಜೆಸ್ಪರ್ಟನ್‌ನ ವಿರೋಧಾಭಾಸದ ಅಸ್ತವ್ಯು ಬಹುಭಯಂಕರವಾದುದು. ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಗಳ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿಯಲ್ಲ—ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಡಗಿದ ವಿರೋಧಕ ಧ್ವಂಧ್ಯಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಹೊರಗೆಡಹಿ, ಅವರ ವಿಡಂಬನ ಮಾಡುವ ಆಕೃಶಯುಕ್ತಿಯು ಜೆಸ್ಪರ್ಟನ್‌ನಿಗೆ ಹಸ್ತಗತವಾಗಿತ್ತು.

ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಮಹಾರಾಣಿಯವರು ಆಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಐಹಿಕ ನೈಭವದ ಪಾರಜವು ಮೇಲಕ್ಕೇರತೊಡಗಿತು; ಜತೆವಾದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಜೆಸ್ಪರ್ಟನ್‌ನಿಗೆ ಇದು ಸೇರಲಿಲ್ಲ. ೧೯ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಸಂವೇಹವಾದವಾಗಲಿ, ೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಸಮಾಜವಾದವಾಗಲಿ ಅವರನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥವಾಯಿತು. ನಮಯುಗದ ಜೀವನವು ಪಡಿಯಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿತೆಗೆದಂತೆಯಾಂತ್ರಿಕ ರೀತಿಯದಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅವರು ಕೊನೆತನಕ ದೂರಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. "The modernists have made the modern world a desert of dusty monotony and dull repetition" ಎಂದು ಅವರು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ John O' London's Weekly ಯ ವಸಂತಾಂಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವರು.

ಹಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆಯಲು ಹವಣಿಸುವ ನವನೀತಿ (recent morality) ಯ ಮೇಲೆ ಎಂದಿಗೂ ಅವರ ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಉತ್ಪತ್ತಿವಾದ (Evolution), ಅತಿಮಾನವ (Superman), ಸಮಾಜವಾದ, ಸುಪ್ರಜಾಜನನವಾದ ಮೊದಲಾದ ನವಕಲ್ಪನೆಗಳ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಅವರು ದಾಳಿಯಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

೧೯೨೨ ರಲ್ಲಿ ಅವರು ರೋಮನ್ ಕ್ಯಾಥೊಲಿಕ್ ಪಂಥದ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ೧೯೩೪ಕ್ಕೆ ಮೋಸ್ ದೊರೆಗಳು ಬಹುಮಾನದ ಪದವಿಯನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದರು. ಕ್ಯಾಥೊಲಿಕ್ ತತ್ವಜ್ಞಾನವು ಅವರಲ್ಲಿ ರಕ್ತಗತವಾಗಿತ್ತೆನ್ನ ಬಹುದು. ಶ್ರದ್ಧಾಮಯ ಬುದ್ಧಿ, ಕಾಷ್ಟಾ

ತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಬಲವು—ಇವು ಚಿಕ್ಕಪಟ್ಟಣದ ಗುಣವಿಶೇಷ ಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ಅವರ ವಾಚ್ಯನಿರ್ಮಿತಿಯು ವಿವಿಧವೆಷ್ಟೋ, ವಿವಿಧ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಗಿಳಿದಿತ್ತು. ಹಲವು ವಾಚ್ಯನಿರ್ಮಿತಕಾರಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವರು. ಒಂದೆರಡು ಕಾದಂಬರಿ ಗಳೂ, ಸ್ವಭಾವದರ್ಶನಾತ್ಮಕ ವಿನೋದಪ್ರಚುರ ಕತೆ ಗಳೂ, 'ಮ್ಯಾಜಿಕ್' ಎಂಬ ನಾಟಕವೂ ಅವರ ಲೇಖನಿ ಯಿಂದ ಬಂದಿವೆ. 'ಪ್ರಬಂಧ'ವಾಚ್ಯವೆಂದಲ್ಲದೂ ಅವರು ಸಮಾಚರಿಸಿದರು. "A shilling for my thoughts," "The uses of diversity," "All things considered" ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧಸಂಗ್ರಹಗಳು ಪುನಃ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. "G. K.'s Weekly" ಎಂಬ ನಿಯತಕಾಲಿಕವನ್ನೂ ಅವರು ನಡೆಸಿದ್ದರು.

ತಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ಜೀವನತತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸು ವುದರಲ್ಲಿ ಅವರಷ್ಟು ಹರಿತವಾಗಿದ್ದರೂ, ನಿತ್ಯದ ನಡೆಸುಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಗರ್ವರಹಿತರೂ ನಗೆಗಾರರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಕೀರ್ತಿಯರನ 'ಫಾಲ್ಸ್‌ಶಾಫ'ನಂತೆ ಪ್ರಚಂಡ ಮಹಾಕಾಯ ದಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಮಾತಿನ ನಗೆಚಾಟಿಕೆಯನ್ನು ಅವರಷ್ಟು ಇನ್ನಾರೂ ಮಾಡಿರಲಾರರು! ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂತೋ, ಮಾನವರಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ದಿಗ್ಗಜರಾಗಿದ್ದರು!

ಇಂತಹ ಅದ್ವಿತೀಯ ಜೀವನವು ಕಳೆದ ಜೂನ್ ೧೩ನೆಯ ತಾ. ನ ದಿನವೆ ಬಿಕನ್ಸ್‌ಫೀಲ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಪರಂಧಾಮವನ್ನೆತ್ತಿ ದಿತು. 'ಭೂತಕಾಲದ ಸಂಧಿಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಅವತರಿಸಿದ ರವರು. ಫ್ರೆಂಚ್ ಸರದಾರರ ನಿಲುವಂಗಿಯನ್ನು ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ತೊಟ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಡಾನ್ ಪ್ರಿಕ್ಲೋಟೆ ನೊಡನೆ ತುಸು ಅಡ್ಡಾಡಿ, ಡಾ. ಜಾನ್ಸನ್‌ನ ಕ್ಲಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಹೊತ್ತು ಕಳೆದು, ವರ್ತಮಾನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಡಿಯಿಟ್ಟಿದ್ದರು' ಎಂದು ಗಾರ್ಡಿಯನರು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನುಡಿದುದು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಅವರೊಬ್ಬ ಸರ್ವಕಾಲೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆ ಆಗಿದ್ದರು. ನೀತಿಯ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಒಗೆತನ ಮಾಡುವ ಭೇದವಾದ, ರಮ್ಯ ಕಲ್ಪನಾಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಲಿದಾಡುವ ಹಂಬಲಿಕೆ, ತೋರಿಕೆಗೆ ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿ ತೋರುವ ವಿಚಾರಗಳ ಅಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೊರಹಾಕುವ ಮಾರ್ಮಿಕತೆ, ಅದೃಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಾಢ ವಿಶ್ವಾಸ—ಇ. ಗುಣಗಳ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಓಡಿಯಾಡಿ ಹೋದ ಚಿಕ್ಕಪಟ್ಟಣರು ತಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ 'ವಿರೋಧಾಭಾಸ'ದ ಅಸ್ತ್ರದಂತೆಯೆ ಪುನಃ ಮನಸ್ಸೆ ಸಗಿದರೆನ್ನಬಹುದು.

೩. ಸೀಡಿತರ ಪಕ್ಷಪಾತಿ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ವೆಲ್ ಗೋರ್ಕಿ: ನವೀನ ರಸ್ಯದ ಕ್ರಾಂತಿಪಕ್ಷವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅರುಹಿದ ಗೋರ್ಕಿಯು ಸೀಡಿತರ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಮನನಾಟುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಲು ಶಕ್ತನಾದುದು ತಾನೇ. ಅನುಭವಿಸಿದ ಕಷ್ಟಪರಂಪರೆಗಳಿಂದಲೇ ಅಹುದು. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಗೆ ಎರವಾಗಿ ನಿರಕ್ಷರಕುಕ್ಕಿಯಾಗಿ ಉಳಿದನೀತ. ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷದವನಾದಾಗಿನಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ಪಾಡಿಗಾಗಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಹೊಲಿಯುವುದು, ಅಡಿಗೆ ಬಡಿಸುವುದು, ರೊಟ್ಟಿ ಸುಡುವುದು, ರೇಲ್ವೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವುದು ಇ. ವಿವಿಧ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ. ಈ ಅಲೆದಾಟದಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಕ್ಷರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ. ಈತನ ಮೂಲ ನಾಮ ಪೇಶ್‌ಕಾಫ್. ಝಾರಶಾಹಿಯ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಗೋರ್ಕಿಯೆಂಬ ಉಪನಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ಯನ್ ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳನ್ನೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಬ್ದಚಿತ್ರಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸತೊಡಗಿದನು. 'ಗೋರ್ಕಿ'ಯೆಂದರೆ ಎದೆಗಾರ-ಕಡು ಬಂಟಿ. ಇವನ ಲೇಖನಗಳು ಜನಪ್ರಿಯವಾದಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ರುಷ್ಯದೃಷ್ಟಿಯೂ ಈತನಕಡೆ ಹೊರಳಿತು. ಬಡವರ—ಹಸಿದ ನೆರಪೇತಗಳ ಬವಣಿಯನ್ನು ಕಲಾಮಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿ, ಝಾರಶಾಹಿಯ ಅಡಿಗಲ್ಲನ್ನೆ ಸಡಿಲಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದನೆನ್ನಬಹುದು. ಅಂತೂ ಸೆರೆಮನೆವಾಸವೂ ಗಡಿಪಾರೂ ಇವನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದವು. ೧೯೦೫ರಿಂದ ೧೯೧೭ರ ವರೆಗೆ ನಾಡಿಗೆ ಎರವಾಗಿದ್ದವನು ಮಹಾಯುದ್ಧಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಬೀಜಾರೋಪಣ ಮಾಡಲು ಸೈದೇಶಕ್ಕೆ ಮರಳಿದ. ಲೆನಿನ್‌ನು ಸತ್ತಾಧೀಶನಾಗಿ ಸಮಾಜಪ್ರಭುತ್ವವು ನೆಲೆಗೊಂಡುದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟ. ಆದರೆ ಲೆನಿನ್‌ನು ಕೆಲವು ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಗುಂಡುಹಾಕಿಸಿ ಕೊಲ್ಲಿಸಿದುದಕ್ಕೆ ನಿಷೇಧಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿ, ದೇಶಾಂತರವನ್ನು ಮಾಡಿದ. ೧೯೨೮ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮಾಸ್ಕೊವಿಗೆ ಬಂದಾಗ ರಸ್ಯನ್ನರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸನ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅದು ಅವನ ಹೀರಕ ಮಹೋತ್ಸವ ವರ್ಷ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೊನ್ನೆ ನಿಧನದ ವರೆಗೂ (ಜೂನ್ ೧೮) ರಸ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದ. ಈ ಮಹಾನುಭಾವನ "ತಾಯಿ," "ಅನಂತಿ," "ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕಂದ," "ನಮ್ಮ ಕರ್ತೃತ್ವ" ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಜಗತ್ತಿನ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. Love and Hunger rule the world! ಎಂಬ ವಾಕ್ಯವು ಆತನ ವಿಚಾರಪ್ರಣಾಲಿಯನ್ನು ಸಾರುತ್ತಿದೆ. ಈತನ ನಿಧನದಿಂದ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಜಗತ್ತೇ ಹೆಣೆದಳು.

ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರವಂಚ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ವಿ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ, ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತೀರ ಮಾನಸಿಕ ಬೌದ್ಧಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ದೊರೆತಿದೆ. ನನಯುವಕರ ಪಾಠಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರದ ವ್ಯಾಸಂಗದ ಸೇರ್ಪಡೆ ಯಾಕಾಗಬಾರದು? ರಾಜಕೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕರ್ತವ್ಯನಿರ್ವಹಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವರಾಗುವಂತೆ, ಶಾರೀರಿಕ ಸೈನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಯಾಕೆ ಮಾಡಬಾರದು? ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಕೊಡಬಾರದು? ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಜರ್ಮನಿ, ರಷ್ಯ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಬೋಧಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ?

ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತರುಣರ ಶೀಲ ಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುವುದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ

ಭ್ರೂತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯು ತೀರ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರುವುದೆಂದು ಕಲ್ಕತ್ತಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸಮಿತಿಯವರಾದಿಯಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದು ಕೂಡಿದ ಸಪ್ತಾ ಸಮಿತಿಯವರೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರತತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವುದೆಂದು, ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣವು ದೇಶದ ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಆಪಾದನೆಯ ಕೂಗು ಹೊರಟಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶವೂ ಸೂಕ್ತವಾದ ವಿಮರ್ಶೆಗೂ ಟೀಕೆಗೂ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಸರಕಾರದವರು “ಹಣವಿಲ್ಲ, ಸುಭಿಕ್ಷಕಾಲವೊದಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಸುಧಾರಣಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ತ್ವರಿತದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೇವೆ; ಅಲ್ಲಿನವರೆಗೂ ಶಾಂತಚಿತ್ತರಾಗಿ” ಎನ್ನುವ ಪಲ್ಲವಿಯನ್ನು ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಲೀ, ಅಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಲೀ ತೋರುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ಹಾನಿ ಸಂಭವಿಸುವುದು ಖಂಡಿತ. ಅದುದರಿಂದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ದೇಶಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ನ್ಯೂನಾತಿರೇಕಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಆತ್ಮಾವಶ್ಯಕವು.

ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಡಾ. ಗಾರ್ಡನ್‌ರವರು ವಿಚಾರಯುಕ್ತವಾದ ಒಂದು ಲೇಖನದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತರುಣರ ಶೀಲಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು

ಕಲ್ಪಿಸಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ತೀರ ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಆತಿಯಾದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿರುವುದೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿ ಹಲವು ಉಪಯುಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಬಾಲಕರಲ್ಲಿ ಶೀಲಸ್ವಭಾವವು ಬೇರೂರಿತು ಆವರ ಮನಸ್ಸು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಧೈಯಗಳ ಕಡೆ ತಿರುಗಬೇಕಾದರೆ ತಾರುಣ್ಯದಶೆಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಕಾಲವು. ಸ್ವಾನಿ ಹಾಲರವರು ಈಗ ಅರ್ಧಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಾಧಾರದಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ “ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸ್ಕೂಲ್” ಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಪಾಠಗಳಿಂದಲೂ, ಉಚಿತವರಿತ ನಿತ್ಯಾನುಶಾಸನದ ಪದ್ಧತಿಯ ಅಚರಣೆಯಿಂದಲೂ, ಬಾಲಕರ ಶೀಲಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ರೂಪುಗೊಳಿಸುವ ಏರ್ಪಾಟುಗಳಿವೆ. ಇದರಿಂದಲೇ “ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸ್ಕೂಲ್” ಶಿಕ್ಷಣವು ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ದರ್ಜೆಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾಲದ ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು ಶರೀರಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ನುಗುಣವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರತತ್ವಕ್ಕೆ ನುಗುಣವಾಗಿಯಾಗಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸ್ವತಃಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಹದಿನಾಲ್ಕು ಹದಿನೈದು ವಯಸ್ಸಿನ ಬಾಲಕರಲ್ಲಿ ತೋರಿಕೊಳ್ಳುವ ಹುಟ್ಟು ಗುಣಗಳ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗುವಂತೆ ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಣಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುವುದರಿಂದ ವಿಶೇಷ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತೋರಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಹಜ ಗುಣವೆಂದರೆ ವಿಷಯಪ್ರವೃತ್ತಿ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನೂ

ತಿಳಿಸಬಾರದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯು ಶಿಕ್ಷಕವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಯಸ್ಸಿನ ಬಾಲಕರಿಗೆ “ಸೆಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸೋಷಿಯಲ್ ಹೈಜೀನ್”ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೆಂಬುದೇ ಆಧುನಿಕ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಸ್ತ್ರಕೋವಿದರು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವು.

ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಬೆ ಮಿಲಿಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಮೀರಿದ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಗರಡಿಪಾಠನೆಗಳಲ್ಲೂ, ಕ್ರಮವರಿತ ಕಸರತ್ತುಗಳಲ್ಲೂ ತರಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಚಿತವಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ತಯಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜರ್ಮನಿಯ ತರುಣರ ಚಳುವಳಿಯ ಮುಖಂಡನಾದ ಹರ್ ಬಾಲ್ಡರ್ ಎಂಬುವನು ಸಂದೇಶಪತ್ರವೊಂದನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ತಂದೆತಾಯಿಗಳೇ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಈ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲೆಂದು ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಐಚ್ಛಿಕದ ಏರ್ಪಾಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಈ ನಿರ್ಬಂಧದ ಏರ್ಪಾಟನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಹತ್ತುವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೀರಿದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಬಾಲಕನೂ “ರೀಷ್ ಯೂತ್ ಲೀಗ್” ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸೇರಬೇಕು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ “ನ್ಯಾಶನಲ್ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟೀಸ್, ಹಿಟ್ಲರ್ ಯೂತ್ ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್” ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸೇರಬೇಕು. ಆದಾದ ನಂತರ ಅವರ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಶ್ರಮಜೀವನ, ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಸಶಸ್ತ್ರ ಸೈನಿಕಶಿಕ್ಷಣದೊಡನೆ ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣವು ಕೊನೆಗಾಣುವುದು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಜರ್ಮನಿಯ ಯುವಕರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕ್ರಮವರಿತ ಶಿಕ್ಷಣವು ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ದೊರಕುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಟಾಗಿದೆ.

ಜರ್ಮನಿಯ ಇಂದಿನ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿ ನಾಯಕನಾದ ಹಿಟ್ಲರ್‌ನು ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಹಲವು ಸುಧಾರಣೆಗಳ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಭೇದವು ತೋರಿಕೊಂಡರೂ ಜರ್ಮನಿಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿ ಅಜನಸಂಖ್ಯೆ ಟ್ಟುಗೊಡಿಸಿ, ದೇಶದ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ನೆನಪೈತನ್ಯ

ವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲು ಅವನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳು ಸ್ತುತ್ಯವಾಗಿವೆ. ನಿರ್ವೀರ್ಯರಾಗಿ, ಆಶೆಯನ್ನು ತೊರೆದಿರುವ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಯುವಕರಲ್ಲಿ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಭಾರತೀಯತ್ವವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ವಿರೋಧಿ ಬ್ಬನು ಮುಂದೆ ಬಂದ ಹೊರತು ನಮಗೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ.

ರಷ್ಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮ

ರಷ್ಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯು ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಯಲ್ಲ; ಬಾಲಕರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ “ಸೋವಿಯಟ್” ತತ್ವದ ಮೂಲ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿ, ಸಮತಾವಾದ ತತ್ವದ ಮನೋಭಾವವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪರಮೋದ್ದೇಶವು. ಈ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ನಾಟಕಶಾಲೆಗಳಲ್ಲೂ ವಿಹಾರಮಂದಿರಗಳಲ್ಲೂ, ಅಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲೂ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಪ್ತವಾರ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ತಳಹದಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಎಂಟನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಹದಿನೈದನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನವರೆಗೂ, ಬಾಲಕರಿಗೆ ರಷ್ಯಾದೇಶದ ಮುಖ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಪರಿಚಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿಕೊಡುವರು. ಆಯಾ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉಪಕರಣಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಅವರಿಗುಂಟುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಸೋವಿಯಟ್ ಧರ್ಮದ ಬೀಜವನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತುವ ಕಾಲವು ಇದೇ. ತರುಣರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಮತಾವಾದ ತತ್ವಕ್ಕೂ, ರೈತಾಪಿ ಜನ ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಸಕಾಲವು.

ಇದಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಶಿಶುವಿಹಾರಗಳಲ್ಲೂ, ಕಿಂಡರ್ ಗಾರ್ಟನ್ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲೂ, ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಮನೋಭಾವವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಆಚರಣೆಗೆ ಬರುವುವು. ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲೂ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಬಾಲಕರಿಗೆ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳು ಮನದಟ್ಟಾಗುವುವು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಮನೋಭಾವವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಕೇವಲ ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೋವಿಯಟ್ ತತ್ವದ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶವು ಸಾಂಗವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಈಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಜ್ಞಾನದಲ್ಲೂ ಅಂಧ ಶ್ರದ್ಧೆಯಲ್ಲೂ ಮುಳುಗಿ, ಅನಾಯಕತೆಯ ತವರೂರಾಗಿದ್ದು

ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಪಂಚದ ಅಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದ ರಷ್ಯಾ ದೇಶವು ಇಂದು ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಜಗತ್ತನ್ನೇ ವಿಸ್ಮಯಗೊಳಿಸಿರುವುದು ತೀರ ವಿಧಿಯ ವಿಲಾಸವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತೋರಿಕೊಂಡ ಜನಜಾಗೃತಿಯೂ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಚಾರವೂ ಆ ದೇಶದ ಏಳಿಗೆಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಚಲನಚಿತ್ರದ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣ

ಚಲನಚಿತ್ರದ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದಾಗುವ ಮಹತ್ವಯೋಜನವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಲಂಡನ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗವು ನಡೆಯಿತು.

ಲಂಡನ್ ನಗರದ ಶಿಕ್ಷಣಸಂಸ್ಥೆಯು, ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಯನೇಂದ್ರಿಯದ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಪೌ. ೧೦೦೦/- ನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಪೌ. ೫೦೦/-ನ್ನು ಉತ್ತಮತರದ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಆ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು. ಸುಮಾರು ೯೦ ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನೂ ಒಂದೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲೂ ನಾಲ್ಕಾವರ್ತಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದರಿಂದ ಸುಮಾರು ೧೪೦೦೦ ಮಕ್ಕಳು ಈ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಯಿತು. ಚಿತ್ರಗಳು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಕುಶಲವಿದ್ಯೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಪತ್ತು, ಪರದೇಶದ ಮುಖ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣ ಸೌಕರ್ಯಗಳು—ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಉಪಯುಕ್ತ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದವು. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಸ್ಥರಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾ

ಯರ ಮತ್ತು ಚಲನಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕೆಲಸ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಸಹಕಾರಗಳನ್ನು ಕೋರಿದ್ದರು. ಚಿತ್ರಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಆ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳೂ ಸಾರಾಂಶಗಳೂ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಹಂಚಲ್ಪಟ್ಟು ಅವರ ಆಸಕ್ತಿಯೂ ಅವಧಾನವೂ ಹೆಚ್ಚುವಂತಾಗಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ ಲಾರದು.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳೆಂಬುದೇ ಇರುವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕೇವಲ ಶೃಂಗಾರದ ಪ್ರಭಾವವಾದ ಚಿತ್ರಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು. ಅಂಥ ಚಿತ್ರಗಳು ಕೇವಲ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳಮೇಲೆ ಎಂಥಾ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಮನರಂಜನೆಗೂ ಸಾಧಕವಾದ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳು ಸಾಕಾದಷ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರ್ಜೆಂವಿನ್ವಾಂಸರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಂಥ ಚಿತ್ರಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸನ್ನಾಕರ್ಷಿಸುವುವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಿ|| ಆಲೆನ್ ಕ್ಯಾಮಿರಾನ್ ಎಂಬೊಬ್ಬ ಅಂಗ್ಲೀಯ ವಿದ್ವಾಂಸನು ೨೫೦೦ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬರಿಸಿದನು. ಆ ಪ್ರಬಂಧಗಳಿಂದ ಕಂಡುಬಂದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ, ಯಾವ ಚಿತ್ರಗಳು ಬಾಲಕರ ಮನಸ್ಸನ್ನಾಕರ್ಷಿಸುವುವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ವಿರ್ವಾಟುಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಲೀಡ್ ಆಫ್ ನೇಷನ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ “ಜೈಲ್ಡ್ ನೆಲ್ವೇರ್ಡ್ ಸ್ಟುಡಿಯೋ” ಸಹ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಭರತಖಂಡದಲ್ಲೂ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುವುದು ಆಗತಕ್ಕ.

ನಮ್ಮ ಮಾತು

ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಆಜೀವ ಚಂದಾದಾರರು

ಶ್ರೀಯುತರಾದ ವೈ. ಎನ್. ಕುಡ್ಲೆ ಐ.ಸಿ.ಎಸ್, ಕಲೆಕ್ಟರ್, ಇವರು ಒಮ್ಮೆಲೆ ೫೦ ರೂ. ಕೊಟ್ಟು, ನಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಆಜೀವ ಚಂದಾದಾರರಾದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಸಂತೋಷವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ಘಟನೆ; ಏಕೆಂದರೆ ಶ್ರೀಯುತರೆ ಮಾಲೆಗೆ ಪ್ರಥಮ ಆಜೀವ ಚಂದಾದಾರರು.

ಶ್ರೀ. ಕುಡ್ಲೆರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ವಾಚಕರಲ್ಲಿ

ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಹೊರತರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ, ಈ ಸಲ ವಿಚಾರವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದಿನ ಸಲ ಎರಡೂ ತಿಂಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಘಟನೆಗಳ ಪರಾಮರ್ಶವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಜಯಕರ್ನಾಟಕ

ಇಳಿಹೊತ್ತು

ಶ್ರೀ. ಮನೋಜಿ, ಶಾಂತಿನಿಕೇತನ

KANARA BANK LIMITED

ESTD

SCHEDULED MEMBER OF THE
RESERVE BANK OF INDIA &
BOMBAY CLEARING HOUSE

1906

ಕಾನ್ರಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್

Subscribed Capital Rs.6,00,000
Paid up Capital „ 3, 31,000
Reserve Fund „ 4,50,000
Deposits „ 61,92,000
Working Capital „73,49,000

22 OFFICES AT-Fort Bombay,
Mandvi Bombay, Bangalore,
Chikmagalur, Hubli, Davangere,
Mangalore, Udipi, Cochin,
Calicut etc. etc. etc.

ಪರಿವಿಡಿ

ನರ್ತಕಿ (ತ್ರಿವರ್ಣ ಮುಖಚಿತ್ರ)	 ಚಿತ್ರಶಿಲ್ಪಿ: ಶ್ರೀ. ಶಿಶಿರಕುಮಾರ ಘೋಸ, ಶಾಂತಿನಿಕೇತನ	
ಜಯತತ್ತ್ವ		 'ಮಧುರಚಿನ್ಮ' ೫೩೫
ಒಂದುದಿನ— ನಿರ್ದೇಶ (ಆರೋಗ್ಯವಿಷಯಕ)	 ಆಯುರ್ವೇದವಿದ್ವಾನ್ ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣರಾಯರು	೫೩೬
ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರ ಸಂಸ್ಕರಣ (ಉತ್ತರಾರ್ಧ)		 ಶ್ರೀ. ಪ್ರ. ಗೋ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ೫೩೭
ಗ್ರಹಣಗಳು (ಜ್ಯೋತಿಷ ವಿಷಯಕ)		 ಪಂ. ಕೇಶವಶರ್ಮಾ, ಗಲಗಲಿ ೫೩೮
ಪ್ರಾರ್ಥನೆ (ಕವಿತೆ)		 ಶ್ರೀ. ದೇವೇಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ ೫೩೯
ಕೊಲೆಗಡಿಗೆ (ಕತೆ)	 ಶ್ರೀ. ಮಂ. ಅ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಆಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಎಲ್	೫೪೦
ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳು		 ಶ್ರೀ. ನಾಡಿಗರ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ೫೪೧
ರೂಪಾಯಿ (ಉಗ್ರಜೀಯವರ ಲಘುನಿಬಂಧ)		 ಶ್ರೀ. ಗುರುನಾಥ ಜೋಶಿ ೫೪೨
ವಕ್ರತ್ವ (ಪ್ಲೇಟೋವಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯೊಂದು)		 'ಮಧುಕರ' ೫೪೩
ವಿಮರ್ಶಾಪದ್ಧತಿ (ಸಾಹಿತ್ಯಚರ್ಚೆ)		 ಶ್ರೀ. ಕುಕ್ಕಿಲ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟರು ೫೪೪
ಜೀವನದ ಆಸರ (ಕತೆ)		 ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಟಿ. ಬನಸೋಡೆ ಬಿ. ಎ. ೬೦೦
ಜರ್ಮನಿಯ ದೃಷ್ಟಾಂತ		 ಶ್ರೀ. ಬಿ. ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಬಿ. ಎ. ೬೦೧
ರಾಜರಹಸ್ಯ (ಧಾರಾವಾಹಿ ಕಾದಂಬರಿ)		 ಶ್ರೀ. ಮಳಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ೬೦೨
ಅನಾದ್ಯತ ಭಗವಾನ್ (ರವೀಂದ್ರರಿಂದ)		 ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ವಿಜಯಪುರ ೬೦೩
ಪ್ರಪಂಚಸರಿಚಯ: ಜಪಾನಿನ ಖಾನಾವಳಿಗಳು—ಮಹಮ್ಮದೀಯರ ಕಾಲದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನೀ ಸಂಗೀತ		 ೬೦೪
.... ಮೂಕರೂ ಕಿವುಡರೂ ಮಾತಾಡುವರು—ಸೌಂದರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ—ಮಾತಾಡುವ ಪುಸ್ತಕಗಳು		
.... ಜೇನಿನ ವ್ರಣರೋಪಣ ಗುಣ—ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರೂ ಫಲಜ್ಯೋತಿಷವೂ—ಹೆಂಗಸರನ್ನು ತಿನ್ನುವ		
.... ಹೆಂಗಸರು—ಕಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಆನೆ—ವನಸ್ಪತಿಗೆ ಮೂಗೂ ಇದೆ—ಪರೋಪಕಾರಕ ವಿಜ್ಞಾನ		 ೬೦೫
ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿ		 ೬೦೬
ವಿಚಾರವೇದಿಕೆ: ಮತ್ತೆ 'ಶುಭಾಶೀಯ ಭೂಶಿರ'—ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘವು ಮೃತವಾಯಿತು, ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘವು ಚಿರಾಯು		 ೬೦೭
.... ನಾಗಲಿ—ಅರಬರ ಬಂಡಾಯ—ಸಮರಸಿದ್ಧತೆಯ ವಿಶ್ವರೂಪ—ಚಂಚುಪ್ರದೇಶದ ಹೊಂಚು ತಪ್ಪಿತು		
.... ಸುಂಕದ ದರ ಮತ್ತು ಇಳಿಯಿತು—ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ಆಘಾತ—ಕನ್ನಡದ ಭವಿಷ್ಯ—ಕೂಲಿಕಾರರ ವಿಜಯ		
ಕನ್ನಡದ ಮುನ್ನಡೆ, ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ, ನಮ್ಮ ಮಾತು		 ೬೦೮

ಮೂರು ಅಮೌಲ್ಯ ರತ್ನಗಳು

ನೇತ್ರತಾಪಹಾರಿಣಿ: ಪರೆ ಬರುವದು, ಅರಿ, ಮೋತಿಬಿಂದು, ಮಾಸ ಬೆಳೆಯುವದು ಇ. ಹಳತರದ ರೋಗಗಳೂ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಟಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ರೂ. ೧-೨-೦

ತ್ವಚಾ-ರೋಗಾರಿ-ಮಲಮು: ಕಜ್ಜಿ, ಹುರುಕು, ತದ್ದು, ಇ. ಗಳನ್ನಂತೂ ಕೂಡಲೇ ಗುಣಪಡಿಸುವದಲ್ಲದೆ, ಗತ ಕರ್ಣ, ಇಸಬು ಇ. ಕಟ್ಟಿ ರೋಗಗಳನ್ನೂ ಸಮೂಲವಾಗಿ ನಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಬಾಟ್ಟಿಗೆ ೪ ಆಣೆ; ದೊಡ್ಡ ಬಾಟ್ಟಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.

ಪಾಚಕ ಚೂರ್ಣ: ಅಜೀರ್ಣ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಬದ್ಧಕೋಷ್ಠ, ಹೊಟ್ಟೆಕಡಿತ ಇ. ಸರ್ವ ವಿಕಾರಗಳಿಗೂ ರಾಮಬಾಹು ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟಕೂಡಲೆ ಕರಗಿ, ಬಾಯಿಗೆ ಉತ್ತಮ ರುಚಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಬಾಟ್ಟಿಗೆ ೪ ಆಣೆ. ದೊಡ್ಡದಕ್ಕೆ ೮ ಆಣೆ.

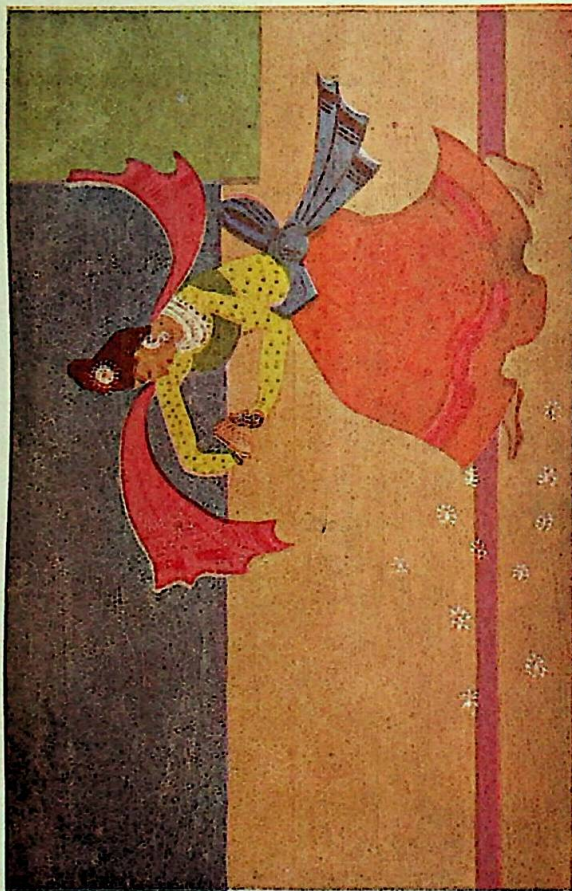
ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಕೆ. ಜಿ. ಕುರ್ಡುಕರ, ಟಿ. ಬಿ. ಅಂಡ್ ಸನ್ಸ್ ಸೈಕಾಲಿಸ್ಟ್, ದಯಾರ್ಣವ ಸ್ವಾಮೀಯ್ಯ, ಸಂಗಮನೇರ ಅವರು ಬರೆಯುವರು: "ತಮ್ಮ 'ನೇತ್ರತಾಪಹಾರಿಣಿ'ಯನ್ನು ೬೧ ತಿಂಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೮೦ ರೋಗಗಳನ್ನು ಗುಣಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.....ದೇಶೀ ವೈದ್ಯಕದಲ್ಲಿದೆ ಇದೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ಶೋಧವೆ ಆಗಿದೆ."

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಸುವಾಚ್ಯ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಾಗಲಿ, ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಮಾಡಬೇಕು.

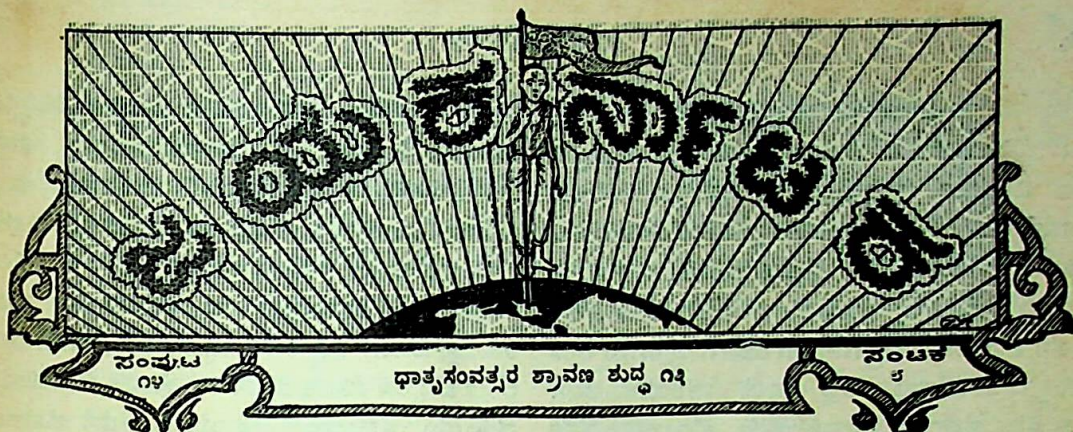
National Industrial & Manufacturing Co.,

32 A, Narayan Peth, POONA CITY.

સેતુક

ચિત્ર : શ્રી. હિરકુમાર પોલ, વાંઝીકેલ

ಜ ಯ ತ ತ್ವ

“ ಮಧುರಚೆನ್ನ ”

ದೇವದಾನವರನ್ನು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಮಾನವರ ಪರ್ಯಂತವಾಗಿ ಸರ್ವರೂ ಜಯಾಪೇಕ್ಷಿಗಳು. ಈ ಅಪೇಕ್ಷೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೊ ಅಥವಾ ಇರಬಾರದೊ ಎಂಬುದರ ಆಳವಾದ ವಿವೇಚನೆಯು ಅಪ್ರಕೃತವಿದ್ದರೂ ಇದರ ವಾಸ್ತವ್ಯವು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಪರಿಹಾರ್ಯವಾಗಿ ಇದ್ದೇ ಇದೆಯೆಂದು ಒಪ್ಪಬೇಕಷ್ಟೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಪಜಯದ ಪ್ರಮಾಣವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಬಂದ ಹಾಗೆಲ್ಲ ಜಯದ ಮೇಲಿನ ಲೋಭವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ಬರಬಹುದಾದರೂ ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಇಂಥ ನಿರಪೇಕ್ಷೆಯು ಉಪಾಯವಿಲ್ಲದ್ದಕ್ಕೆ ಉಪವಾಸವ್ರತವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಂತೆ ಅಪಹಾಸ್ಯಕರವಾದದ್ದೇ ಸರಿ.

ಅಪಜಯವು ಸೃಷ್ಟಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಅಪರಿಹಾರ್ಯವಾಗಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬಂದೇ ತೀರುವದೊಂದು ಸಂಗತಿಯೇನೋ ನಿಜವೇ. ಆದರೆ ಹೀಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ವಸ್ತುವೆಂದು ನಾವು ನಂಬುವದಾದರೆ ಇದು ಕೇವಲ ಭ್ರಮೆ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದು ಯಾವಾಗಲೂ ಜಯವೇ. ಆದರೆ ಅದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಅಮೋಘವಾಗಿ ಲಭಿಸಬಹುದೋ ಲಭಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೋ, ಆ ಮಾತು ಬೇರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಜಯಗಳೂ ನಮಗೆ ಹಿತವನ್ನೇ ಮಾಡುವವೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದೂ ಒಂದು ಮಹತ್ವವಾದ ಪ್ರಶ್ನವೇ ಸರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ಏನಂತಾಯಿತು? ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಪಜಯವನ್ನು ತೀರಾ ತಪ್ಪಿಸುವದು ದುಸ್ತರವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ

ನಾವು ಎದೆಗುಂದಬಾರದೆಂಬುದೊಂದು; ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಅದೂರದರ್ಶಿತ್ವದ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಜಯಾಪೇಕ್ಷೆಗಳು ಕೇವಲ ನಮಗೆ ಹಿತಕರವಾಗಿಯೇ ಇರುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಬಹಳ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಜಯವನ್ನು ಪೇಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂಬುದಿನ್ನೊಂದು. ಹೀಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದೀತೇ ಹೊರತು ಜಯವನ್ನೇ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ತಪ್ಪಾದೀತು.

ಒಟ್ಟಿಗೆ—ಜಯವೆಂಬುದು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುವೇನೂ ಅಲ್ಲ; ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವಿವೇಕವು ಮಾತ್ರ ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಎಲ್ಲಾ ಸರಿ, ಅಂತೂ ಅದು ಬೇಕು; ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಸಿಗುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಎಂಬುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಜಯಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಸಾಧನಕ್ರಮವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆಯಷ್ಟೇ? ಪ್ರಾಚೀನರಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲಬುದ್ಧಿಯ ವ್ಯಾಸಮಹರ್ಷಿಗಳು ಗೀತೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ಯತ್ರ ಯೋಗೇಶ್ವರಃ ಕೃಷ್ಣೋ ಯತ್ರ ಪಾರ್ಥೋ ಧನುರ್ಧರಃ” ಯೋಗಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಧನುಶ್ಚಕ್ತಿ ಇವೆರಡೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾದಲ್ಲಿ ಜಯಸಿದ್ಧಿಗೆ ಕೊರತೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಇದರ ಅರ್ಥ. ಅಂದರೆ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕುಗ್ಗಲಾರದ ಶಕ್ತಿ ಇವೆರಡರ ಸಮ್ಮಿಲನವೇ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ.

ಯನ್ನು ವಶೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಹಾರಕ್ಷೆಯು.

ನೇದವಿಖ್ಯಾತವಾದ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರದ ದೃಷ್ಟಾರ ರಾದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಆಗಾಧವಾದ ಆಲೌಕಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಹೀಗೆ ಉಭಯಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಿತು. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಬಾಹ್ಯತಪವು ಧನುರ್ಧರನಂತೆ ಸರ್ವಗ್ರಾಸಿ ಯಾಗಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತುಂಬಾ ಬಲ್ಲೆವಾದರೂ ಆತನ ಅಂತಸ್ತಪವು ಏಕಕೇಂದ್ರಗತವಾಗಿ ಯೋಗೇಶ್ವರನನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಮರೆಯಕೂಡದು. ಇಹ-ಪರದ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರದಾಯಕವೂ, ಲೋಕವಿಭುತವೂ ಆದ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರವು ಋಗ್ವೇದದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಋಷಿಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಣೀತವಾದುದೆಂಬುದನ್ನು ನೆನೆದರೆ ನಮಗೆ ಆ ಮಹರ್ಷಿಯ ಅಂತರ್ಯೋಗದ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗುವದು. “ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ಕೊಡುವ ತೇಜೋ ಮಯನಾದ ದೇವದೇವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವೆ” ನೆಂಬುದೇ ಆ ಮಹಾಮಂತ್ರದ ಸಾರಸರಸ್ವವು. ಇದೇ ಆ ಋಷಿವರನ ಅಂತರಂಗದ ಸಂತತ ಅನುಸಂಧಾನವು. ಒಳಗೆ ಯೋಗ, ಹೊರಗೆ ಅಂಥ ದುರ್ಧರ ಸಂಕಲ್ಪ. ಇವೆರಡರ ಸಮ್ಮಿಲನದಲ್ಲಿಯೇ ಆತನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಅಘಟಿತ ಘಟನೆ.

ಈ ಉಗ್ರ ತಪಸ್ವಿಯ ಕೈಯಲ್ಲೇ ತ್ರಿರಾಮಚಂದ್ರನು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಧನುರ್ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿದುದರ ಫಲ

ದಿಂದಲೋ ಏನೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಗುರುವಿನ ಜಯಸಿದ್ಧಿಯ ರಹಸ್ಯವು ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲಿಯೂ ಅಳವಡ್ತಿರುವದನ್ನು ನಾವು ರಾಮಾಯಣದೊಳಗೆ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವೆವು. ರಾಮ ರಾನಣರ ಯುದ್ಧಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯದೊಂದು ಘಟನೆಯು ನಡೆಯಿತು. ಅದೇನೆಂದರೆ—

ರಾಮನೂ ರಾನಣನೂ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿ ನಿಂತು ಕಾದುತ್ತಿರುವಾಗ ಇಬ್ಬರ ಶಕ್ತಿಯೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಒಬ್ಬರೂ ಸೋಲದಾದರು. ಕೊನೆಗೆ ರಾಮಚಂದ್ರನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಸಹಜವಾಗಿ ಸೂರ್ಯನ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಲು ಆತನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಯೋಗಜಾಗೃತಿಯಾಯಿತು. “ತ್ವೃಲೋಕ್ಯ ಜೀವನಾಧಾರನೇ, ನಿನ್ನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವೆನು” ಎಂದು ಒಳಗೊಳಗೆ ಜಗಚ್ಛುಕ್ತವೂ ತೇಜೋಮಯನೂ ಆದ ದೇವದೇವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ಇತ್ತ ಹೊರಗೆ ಶರಸಂಧಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದೊಡನೆಯೇ ರಾನಣನ ರುಂಡಗಳು ಧಡದಿಂದ ಆಗಲಿದವು.

ಇದೀಗ ಅರವಿಂದರೂ ಕೂಡ ಜಯಸಿದ್ಧಿಯ ಈ ರಹಸ್ಯವನ್ನೇ ತಮ್ಮ “ಮಾತಾ” ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ: “ದೇವನ ಅನುಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪ, ಒಂದನ್ನೊಂದು ಆಗಲದ ಇವೆರಡರ ಹೊಂದುವಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಿದ್ಧಿಯಿದೆ.”

ಒಂದು ದಿನ											
....							ನಿದ್ದೆ				
ಆಯುರ್ವೇದವಿದ್ವಾನ್ ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣರಾಯರು											

ದಿನ ದಿನ ಕಳೆದಂತೆ ಆಯುಷ್ಯವು ಪ್ರೇಣಿಸುತ್ತದೆ. ದಿನ-ದಿನವನ್ನು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಕಳೆದರೆ ಅದು ವರ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆರೋಗ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿದ್ದೆ, ಆಹಾರ, ವ್ಯಾಯಾಮ ಇ. ನಿತ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ನಮ್ಮ ದಿನಚರಿಯನ್ನು ತಿದ್ದುವುದೆಂತೆಂದು ವಿವರಿಸುವ ಲೇಖನಮಾಲೆಯಿದೆ.

❁

ಹಳೆಯ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುವದುಂಟು: ‘ಬ್ರಾಹ್ಮೇ ಮುಹೂರ್ತೇ ಉತ್ತಿಷ್ಠೇತ್ ಸ್ವಸ್ಥೋ ರಕ್ಷಾಂ ಆಯುಷಃ’ ಎಂದು. ಅಂದರೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕಾದರೆ ಮುಂಜಾನೆ ಮೂರು ಗಂಟೆಗೆ ಎಳಬೇಕು ಎಂದರ್ಥ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಈಗಿನ ಕಿರಿಯರು ಹೊಟ್ಟೆ ಹುಣ್ಣಾಗುವಂತೆ ನಗುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ದಿನಾಲು ಏಳುವವನು ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಒಬ್ಬ ಹುಚ್ಚನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮರ್ಯಾದೆಯೇ ಈಗಿನ ದಿನಸ

ಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ‘ಮುಂಜಾನೆ ಎಳಲಿಕ್ಕೂ, ಆಯುಷ್ಯಕ್ಕೂ ಏನ ಸಂಬಂಧವೇ?’ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಬಹುದು. ಮೊನ್ನೆ ಯಾವದೋ ಊರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಭೆಯಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿನ ಬದುಕಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮುದುಕರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವದಿತ್ತು. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುವಾಗ ‘ಈಗ ಎಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾನು ತಪ್ಪದೆ ದಿನಾಲು ಮುಂಜಾನೆ ೫ ಗಂಟೆಗೆ ಎಳುತ್ತಿರುವೆನು’ ಎಂದು ತಮ್ಮ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯದ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಧರ್ಮಾರ್ಥ

ವಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಹಳೆಯ ಹಿರಿಯ ರೇನೋ ತಮ್ಮ ಪುರಾಣವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಆಧಾರ ಸಿಕ್ಕಿತೆಂದು ಬೆರಳು ಮಡಿಚಿದರು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸೊಸೆಯರು 'ನಮ್ಮ ಅತ್ತೆ ಮುಂಜಾನೆ ೯ ಗಂಟೆಯ ವರೆಗೆ ಗೊರಕೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಅವರಿಗೇಕೆ ಅವಸಾನಕಾಲ ಬರಲಿಲ್ಲ?' ಎಂದು ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲೇ ಗುಜು ಗುಜು ನಡೆಸಿದರು. ಕೆಲವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಯಸುವ ಸಿರಿವಂತ ತರುಣರು 'ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಬೇಕಾದಾಗ ಮಲಗಿ ಬೇಕಾದಾಗ ಎಳತಾನೆ; ಆದರೂ ಅವನ ಆಯುಷ್ಯ ಏನೂ ಮುಗಿಯುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣೋದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಅಲ್ಲೇ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದರು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ ನನಗೂ ಆ ಮುದುಕರ ಮಾತಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಶಯ ಹುಟ್ಟಿತು.

ಮುಂಜಾವು! ಅಹಹ! ಆ ಶಬ್ದದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಮಂಜುಳ ಧ್ವನಿಯಿದೆ! ಕಾಸ್ಯದ ಸೆಕೆಬಡಿದ ಕೆಲವರು ಬೆಳಗನ್ನು ನರ್ವಿಸುವರು: "ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲ ಶಾಂತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ದಿನದ ದುಡಿತದಿಂದ ದಣಿದ ಶರೀರದ ಅಂಗಾಂಗಗಳೆಲ್ಲ ನಿಶ್ರಾಂತದಿಂದ ನವಜೀವನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಹಿಂದಿನ ಚಿಂತೆ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರ್ದಯ ಮೂಟೆಗಟ್ಟಿ ವಿಸ್ಮೃತಿಯ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು, ಜಗದ ಹೊಸ ಅನುಭವಗಳ ಸೇವನೆಗಾಗಿ ಮನವನ್ನು ಹುರಿಗೊಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ನಿಶ್ರಾಂತಿಯಿರುವದರಿಂದ ಆಗ ಎಚ್ಚತ್ತವನ ಮನವೂ ನಿರ್ವಿಕಾರವಾಗಿರುವದು. ಭಕ್ತರಿಗೆ ಈಚಚಿಂತೆಗೆ ಮನವೊಲೆಯುವದು. ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಅನುವಾಗುವದು. ಕವಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಭಾಸಂಚಾರವಾಗುವದು. ವಿಜ್ಞಾನಶೋಧಕರಿಗೆ ಪ್ರತಿವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮನವು ಆಳವಾಗಿ ಇಳಿಯುವದು. ಹಗಲು ಬರೆದ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ, ಆಗ ಎದ್ದ ಚಿತ್ರಗಾರನು ಎಷ್ಟೋ ಹೊಸ ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಎಳೆಯಲು ಶಕ್ತನಾಗುವನು. ದಿನವೆಲ್ಲ ರೋಗೋಪದ್ರವಗಳಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವವರಿಗೂ, ಆಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಜೀತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲ. ಎಷ್ಟೋ ರೋಗಗಳು ದಿನಾಲು ಬೇಗ ಏಳುವದರಿಂದಲೇ ಔಷಧಗಳೆಲ್ಲದೆ ಗುಣವಾಗುವವು. ಇತ್ಯಾದಿ." ಕೆಲವು ಧಾರ್ಮಿಕರಂತೂ "ಸ್ವರ್ಗ, ಸೌಖ್ಯ, ಮೋಕ್ಷಗಳೆಲ್ಲ ಬೆಳಗ್ಗೆ ೩ ಗಂಟೆಗೆ ಏಳುವದರಿಂದ ಕರತಲಾಮಲಕವಾಗುವವು" ಎಂದುಬಿಟ್ಟರು. ಇರಲಿ.

ಮೇಲಿನೆಲ್ಲ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆದರೆ ನಿಜೆ ಮುಗಿದಮೇಲೆ ತಾನೆ, ಏಳುವ ವಿಚಾರ! ಆರ ನಿಜೆ ಒಳ್ಳೆದೇಂದು ಯಾರೆಂದಾರು! ಏಳಬೇಕು ಅಂದರೆ

ಏಳುವಂತಿರಬೇಕು ಎಂದರ್ಥ. 'ನಿದ್ರಾಯಾಃ ರೋಧಾತ್ ನೋಹ ಮೂರ್ಛಾಕ್ಲಿಗೌರವ' ಎಂದರೆ ನಿಜೆಕೆಟ್ಟರೆ ಮಿದುಳಿನ ಮಜ್ಜೆ, ತಲೆಕಣ್ಣುಗಳ ಭಾರವಾಗುವದು ಇತ್ಯಾದಿ ರೋಗಗಳಾಗುವವೆಂದು ಆಯುರ್ವೇದವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಬೇಗ ಏಳುವದರಿಂದ ನಿಜೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ 'ಔಷಧ ಕುಡಿದು ರೋಗ ತಂದುಕೊಂಡಂತಾ' ಗುವದಿಲ್ಲವೇ? ಬೇಗ ಏಳಬೇಕು, ಆಗ ಏಳಬೇಕು, ಈಗ ಏಳಬೇಕು ಅನ್ನುವದಕ್ಕಿಂತ ನಿಜೆ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಎದ್ದೇ ತೀರಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮ ಹೆಚ್ಚು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವೆನ್ನಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. (೧) ನಿಜೆಯೆಂದರೇನು ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿಜೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? (೨) ಬೆಳಗಾಗುವದರೊಳಗೆ ನಿಜೆ ಮುಗಿಯಬೇಕಾದ್ದೇನು ಮಾಡಬೇಕು?

ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ, ನಿಜೆಯೆಂದರೆ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲದೆ ಮೈಮರೆತಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯೆನ್ನಬಹುದು; ಇಷ್ಟೇ. ಆಗ ಯಾರಾದರೂ ಎಬ್ಬಿಸಿದರೆ ನಮಗೆ ಎಚ್ಚರಾಗಬೇಕು; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವಕ್ಕೆ ಮೂರ್ಛೆಯೆನ್ನಬಹುದು. ಮೈಮರೆಯುವದಂದರೆ, ಹೊರಜಗತ್ತಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಕೆಲಸಗೇಡಿಯಾಗುವದು. ಅಂದರೆ ನಿಜೆ ಬಂದಾಗ ಮೂಗು ಮೂಸುವದಿಲ್ಲ; ಕಿವಿ ಕೇಳುವದಿಲ್ಲ; ಕಣ್ಣು ನೋಡುವದಿಲ್ಲ ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳೆಂದರೆ, ಹಿಂಜನ, ವೀಣೆ ಮೊದಲಾದ ಕಲಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳೆಂದಂತೆ. ನುಡಿಸುವವನ ಕೈವಾಡದಿಂದ ಅವು ಧ್ವನಿಗೊಡುತ್ತವೆ; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವು ಬರಿ ಕಟ್ಟಿಗೆತಂತಿಗಳ ತುಂಡುಗಳೆಂದಂತೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಿದುಳು ಆಡಿಸಿದರೆ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳು ಆಡುತ್ತವೆ. ಅದು ದಣಿದು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದರೆ ಇವೂ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಿದುಳು ದಣಿದು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದಂದರೆ 'ನಿಜೆ' ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಂತಾಯಿತು.

ಹಾಗಾದರೆ ನಿಜೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಮಿದುಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ದಣಿಸಬೇಕೆಂದಂತಾಯಿತು. ಮಿದುಳು ಆಚಾರ ಇಲ್ಲವೆ ವಿಚಾರ ಇವೆರಡು ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೂ ದಣಿಯುತ್ತದೆ. ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲೂ ಹಲಕೆಲವು ಸ್ನಾಯುಗಳು ದುಡಿಯಬೇಕು. ಸ್ನಾಯು(Muscles)ಗಳ ದುಡಿಮೆಯೆಂದರೆ ಮಿದುಳಿನಿಂದ ಬಂದು ಸ್ನಾಯುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿರುವ ನರ(Nerve)ಗಳ ದುಡಿಮೆಯೇ ಸರಿ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ನರಗಳು ದುಡಿಯುವದರಿಂದ ಮಿದುಳು ದಣಿಯು

ವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ. ಹೀಗೆ ಆನೇಕ ಆಚಾರಗಳಿಂದಾಗಲಿ, ಬಹು ವಿಚಾರಗಳಿಂದಾಗಲಿ ಮಿದುಳು ಸೋತಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ನಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಬರುವದು. ಯೋಗದಲ್ಲಿ 'ಅಭಾವ ಪ್ರತ್ಯಯಾಲಂಬನಾವೃತ್ತಿಃ ನಿದ್ರಾ' ಎಂದರೆ ವಿಚಾರ ವಿಲ್ಲದ ಮಿದುಳಿನ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ನಿದ್ರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದುದರ ಅರ್ಥವೂ ಇದೇ. ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ದುರ್ದೈವದಿಂದ, ಮಿದುಳು ದುಡಿದು ಸೋತಿದ್ದರೂ ತೇಕುತ್ತ ತೇಕುತ್ತ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಬಡತನ, ರೋಗ, ಚಿಂತೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೂಲಕ, ಇಂಥವರ ಮಿದುಳು ಒಪ್ಪಿನಿಂದರೂ, ದುಡಿಯುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದಣಿನಾಯಕಿಯೆಂದು ದುಡಿಯುವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಕೂಲಿಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದಾಗುವದು.

ನಿದ್ರೆಗೆ ಮಿದುಳಿನ ದಣಿವು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೂ, ಆ ದಣಿವು ಮಿತವಿರಬಾರದು. ದುಡಿತದಿಂದ ಆದ ಮಿದುಳಿನ ಸವಕಳಿಯನ್ನು ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಳತೆಯೊಳಗೇ ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಸಲು ಅಯಗಳಿಗಿಂತ ವ್ಯಯವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಮಿದುಳು 'ದಿವಾಳಿಯೆತ್ತಬಹುದು.' ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ, ಮಿತವಿರ ವಿಚಾರಮಾಡುವ ಕೆಲವರು ನಿದ್ರೆಗೇಡಿಗಳಾಗಿ ತೊಂದರೆಪಡುತ್ತಾರೆ. ವಿಚಾರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ರಕ್ತಕ್ಕೆ ಮಿದುಳಿನ ಕಡೆಗೆ ಹರಿಯುವ ಚಟ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ ನಾವು ಬೇಡವೆಂದರೂ ವಿಚಾರಗಳು ಬರಹತ್ತುತ್ತವೆ; ನಿದ್ರೆ ಬಂದಂತಾದರೂ ಕನಸುಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಡಾಕ್ಟರರು, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಇದರ ಅನುಭವ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

An active brain insures good digestion and an empty stomach insures good sleep ಎಂದರೆ 'ಪಚನಕ್ರಿಯೆಗೆ ಮಿದುಳಿನ ಚಟುವಟಿಕೆ ಬೇಕು; ನಿದ್ರೆಗೆ ಜಠರವು (ಹೊಟ್ಟೆಯು) ಬರಿದಾಗಬೇಕು' ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಕೆಲಾಗರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರಾತ್ರಿ ಊಟವಾದ ಕೂಡಲೆ ಮಲಗುವದರಿಂದ ನಿದ್ರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಿದ್ರೆ ಬಂದರೂ ಅಜೀರ್ಣವಾಗುವದು ಖಂಡಿತ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಡು ಮಲಗುವ ರೂಢಿಯಿದ್ದವರಿಗೆ, ಎದ್ದ ಮೇಲೆ ಏನೂ ಹುರುಪಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆಯು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲೇ ಬೇಕು. ಬಹು ಜನರು ಕೂಡಿ ಇರುವ ಹಿಂದೂ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿಯ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಬೆಳಗಿನಿಂದ ರಾತ್ರಿ, ೧೦-೧೧ ಗಂಟೆಗಳ

ವರೆಗೆ ದುಡಿದು, ಉಂಡಕೂಡಲೆ ಮಲಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ಕ್ಷಯಿಸುತ್ತಿರುವ ಹೆಂಗಳ ಆಯುಷ್ಯಕ್ಕೆ ಇದೂ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ದಿನವಿಲ್ಲ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡದೆ, ಹಸಿವೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ರಾತ್ರಿ ಊಟ ಬಿಟ್ಟರೆ ಆನೆಯಷ್ಟು ಕಸುವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅನುಕೂಲವೈದ್ಯಸಿಂಧುವಿನ ಮೇಲೆ ಕೈಯೊರಿಸಿ ನಾಲಿಗೆಯ ಚಾಪಲ್ಯ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು, ಕೂಡಲೆ ಕಾಲು ಪಸರಿಸುವವರಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಹೇಗೆ ಬಂದೀತು ?

ದಿನಾಲು ಒಂದು ಗೊತ್ತು ಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ವೇಳೆಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಊಟಮಾಡುವ ರೂಢಿ ಇಟ್ಟವರಿಗೆ ಆ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಸಿವೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇ ನಿದ್ರೆಗೂ ಸಮಯಬಿಡತೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಸರಿಯಾದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆ ಬಂದೇಬರುತ್ತದೆ. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಸಿನೇಮಾ ನಾಟಕಗಳಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಹೋಗುವದು, ಇಸ್ಪೀಟು ಮೊದಲಾದ ಆಟಗಳನ್ನು ನಡುರಾತ್ರಿಯ ವರೆಗೆ ಆಡುತ್ತಿರುವದು ಮೊದಲಾದ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹೊತ್ತುಗೇಡಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ ಚಹಾ, ಕಾಫಿ, ಸೆರೆ ಮೊದಲಾದ ಮಿದುಳಿಗೆ ಚುರುಕುಕೊಡುವ ಬಿಸಿ ಪೇಯಗಳಿಂದಲೂ ನಿದ್ರೆ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ಮಲಗುವಾಗ ಮಿದುಳಿನ ವಿಚಾರಕೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ವಿಕಾರಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುವಂಥ, ಉತ್ತೇಜಕವಂಥ ಕಾದಂಬರಿ ಮೊದಲಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದುವದರಿಂದಲೂ ನಿದ್ರೆ ಹಾರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬಂದ ನಿದ್ರೆಯೂ ಕನಸುಗಳಿಂದ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯದಾದರೂ, ಬಹು ಈಗಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಬಿಡದ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ, ತರುಣರು, ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು, ಬಡವರು ತಮ್ಮ ಬಾಳಿನ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ನೆನೆನೆಸಿ, ಭವಿಷ್ಯದ ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ, ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ರಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ನಿದ್ರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಆನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈಗಿನವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿದ್ರೆಯೇ ಬರುತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅಂಥವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಬಹು ಜನರು ಅಸಹಾಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಅಳತೆಯೊಳಗೆ ಇರುವ ಕಾರಣಗಳನ್ನಾದರೂ ನಾವು ತಿಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆ!

ಮುಂದಿನ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಬರುವ ಪರಿಷ್ಕರಣಾಪಚಾರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವೆನು.

ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರ ಸಂಸ್ಕರಣ

(ಉತ್ತರಾರ್ಧ)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪ್ರ. ಗೋ. ಕುಲಕರಣಿ, ಬೆಳಗಾವಿ

ಅನಾವಶ್ಯಕ ವರ್ಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದು, ದೀರ್ಘಸೂಚಕ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ಮಹಾ ಪ್ರಾಣಸೂಚಕ ಕೆಳಗಿರುವುದನ್ನು ನಿರಸನಾದವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದು, ತಲೆಕಟ್ಟನ್ನು ಸರಳ ರೇಷೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಸ್ವರಗುಣಿತಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡುವುದು-ಇ. ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡಲಿಪಿಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಸೋಪಪತ್ರಿಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದೆ.

ಅನಾವಶ್ಯಕವಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚಿನ ವರ್ಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದಂತೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ವರ್ಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ವರ್ಣಮಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಋಕಾರವು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಚಂದ್ರ ಕೊಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅದರ ಅದರ ಹ್ರಸ್ವವಾದ ಋಕಾರವು ಋಷಿ, ಋತು, ಋಣ ಮೊದಲಾದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಬರುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಕೃಷ್ಣ, ಗೃಹ, ವೃಕ, ಮೃಗ, ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಸ್ವರಗುಣಿತ ಬರುವುದು. ಅದುದರಿಂದ ಋಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಚಂದ್ರ ಕೊಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಋಕಾರವು ವರ್ಣಮಾಲೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದರೆ ವರ್ಣಮಾಲೆಯು ಪೂರ್ಣವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅದರ ದೀರ್ಘವನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅದು ಇರಲೇಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮುದ್ರಣಯಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸದೊಂದು ಚಿನ್ಹೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇರದಿರುವುದರಿಂದ ಇದರಿಂದ ಮುದ್ರಣಯಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಕ್ಷರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಋಕಾರದಂತೆಯೇ ಋ, ಇ ಗಳು ಅನಾವಶ್ಯಕವೆಂದೂ ಅವನ್ನೂ ವರ್ಣಮಾಲೆಯೊಳಗಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಕೆಲವರಿಗೆ ಎನಿಸಬಹುದು. ಇವು ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಋಕಾರವು ವಾಚ್ಯತೆ, ಪಜ್ಜಾ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲವಾದರೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರೂಢವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದಾದುದರಿಂದ ಅವಶ್ಯವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಇಕಾರವು

ಜ್ಞ ಎಂಬ ಒತ್ತಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಉಚ್ಚಾರವೂ ಬರಿವಣಿಗೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಕಡೆಯವರು ಇದನ್ನು 'ಗ್ನ' ಎಂಬಂತೆ ಧಾರವಾಡ ಕಡೆಯವರು 'ದ್ವ್ಯ' ಎಂಬಂತೆ ಉಚ್ಚರಿಸುವರು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಒಂದೇ ತರದ ಉಚ್ಚಾರವಿದ್ದರೆ ಅದರಂತೆಯೇ ಬರೆವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತು. ಅದಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದ 'ಜ್ಞ' ಎಂಬುದನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒತ್ತಕ್ಷರದಲ್ಲಿಯೇ ಅಗಲೊಲ್ಲದೇಕೆ, ಇಕಾರದ ಸಂಬಂಧವು ಬರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮೂಲವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗಾಗಿ ಋಕಾರದ ದೀರ್ಘವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಂತೆ ಋ, ಇ ಗಳನ್ನೂ ದೀರ್ಘ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕು. ವರ್ಣಮಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಉಳಿದ ವರ್ಣಗಳಂತೂ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇ ಇರುವವು. ಅಂತು ಈಗಿರುವ ವರ್ಣಮಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ವರ್ಣವನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರ ಈಗ ನಕಾರಕ್ಕೆ ಇರುವ ಎರಡು ಚಿನ್ಹಗಳಲ್ಲಿ 'ಃ' ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬಹುದು.

ಇನ್ನು ಈಗಿದ್ದ ವರ್ಣಮಾಲೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂಸ್ಕರಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಈಗ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸ್ವರ, ಚಿನ್ಹಗಳಿರುವವು. ಅ-ಆ, ಇ-ಈ, ಉ-ಊ, ಋ-ೠ, ಎ-ಏ, ಒ-ಓ ಎಂಬ ಹ್ರಸ್ವದೀರ್ಘಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಚಿನ್ಹಗಳಿರುವವು. ಹ್ರಸ್ವವನ್ನು ಎರಡು ಮಾತ್ರೆಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ

ಎಳೆದು ಉಚ್ಚರಿಸುವುದೇ ದೀರ್ಘ. ಹ್ರಸ್ವ ದೀರ್ಘಸ್ವರಗಳ ಚಿನ್ಹೆಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರದೆ ಮಾತ್ರಾಕಾಲವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಯೋಜನೆಯಾದರೆ ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಾಗುವುದು. ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಹ್ರಸ್ವದೀರ್ಘಸ್ವರಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಚಿನ್ಹೆಗಳು ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಹ್ರಸ್ವ ಸ್ವರಗಳ ಚಿನ್ಹೆಗಳಿಗೆಯೇ ಒಂದು ಅಡ್ಡ ಗೆರೆಯನ್ನು ಬಲಬದಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿ ದೀರ್ಘ ಸ್ವರವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆಯೇ ಈಗಿನ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವರ ಗುಣಿತಗಳಲ್ಲಿ ಹ್ರಸ್ವ ದೀರ್ಘ ಭೇದವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಎ ಓ ಗಳಿಗಾಗಿ ದೀರ್ಘ ಚಿನ್ಹವನ್ನು (ಃ) ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ಮೂಲಾಕ್ಷರದಲ್ಲಿಯೂ ಉಳಿದ ಕಾಗುಣಿತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ತರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರ ಶುದ್ಧ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದಂತಾಗಿ ಆ ಈ ಉ ಋ ಎ ಓ ಎಂಬ ಆರು ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಅರ್ಧಚಂದ್ರ ಕೊಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸ್ವರ ಚಿನ್ಹಗಳು ಅ-ಆ ಇ-ಇ ಉ-ಉ ಋ-ಋ ಎ-ಎ ಒ-ಒ ಐ ಔ ಎಂದಾಗಿ ಎಂಟು ಚಿನ್ಹಗಳಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಷರಗಳ ತಲೆಕಟ್ಟು ಆಕಾರದ ಸ್ವರಗುಣಿತ ಚಿನ್ಹವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸ್ವರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಈ ತಲೆಕಟ್ಟು ಇರಕೂಡದು. ಈಗಿನ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಈ-ಋ-ಋ ಗಳಿಗೆ ತಲೆಕಟ್ಟು ಇರುವುದು. ಮೇಲಿನಂತೆ ದೀರ್ಘಸ್ವರಗಳಿಗೆ ಚಿನ್ಹಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಈ-ಋ ಇವೆರಡೂ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಉಳಿಯುವುದು ಋಕಾರವೊಂದು. ಇದರಲ್ಲಿಯ ತಲೆಕಟ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು ಯೋಗ್ಯ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಋ ಕಾರವನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮೊದಲಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ (ಃ) ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇಲ್ಲವೆ ತಲೆಕಟ್ಟು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕೊಂಬು ಜೋಡಿಸಿ 'ಋ' ಎಂಬ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಮೊದಲನೆಯದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅಕ್ಷರದ ಗಾತ್ರವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಸುಲಭವಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಅದು ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ ಹೊಸದಾಗುವುದು. ಎರಡನೆಯದು ಅಕ್ಷರದ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಂತಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಅಂತಹ ರೂಪವು ಈ ಮೊದಲು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಈಗಲೂ ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದು ಹೊಸದನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅದನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಯೋಗ್ಯ.

ವರ್ಗೀಯ ವ್ಯಂಜನಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣಮಹಾಪ್ರಾಣಗಳ ಹತ್ತು ಜೊತೆಗಳಿರುವವು. ಅಕ್ಷರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವವರು ಮಹಾಪ್ರಾಣಗಳಿಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಅಕ್ಷರಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣದ ಚಿನ್ಹೆಗೆಯೇ ಹಕಾರದ ಒತ್ತು ಜೋಡಿಸಿದರೆ ಸಡೆಯುವದೆಂದೂ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮುಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಅನುಕರಣ. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಮಹಾಪ್ರಾಣಕ್ಕೂ ಹಕಾರಘಟಿತ ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣಕ್ಕೂ ಬಹು ಭೇದವಿದೆ. ಮಹಾಪ್ರಾಣದ ಹಿಂದಿನ ಲಘುಕ್ಷರದ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯನ್ನೂ ಒತ್ತಕ್ಷರದ ಹಿಂದಿನ ಲಘುಕ್ಷರದ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯನ್ನೂ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದರೆ ಅದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುವುದು. ಮಹಾಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರದ ಹಿಂದಿನ ಲಘುಕ್ಷರವು ಎರಡು ಮಾತ್ರೆಯದಾಗಲಾರದು. ಒತ್ತಕ್ಷರದ ಹಿಂದಿನ ಲಘುವು ಎರಡು ಮಾತ್ರೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಹಾಪ್ರಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಚಿನ್ಹಗಳಿರುವುದೇ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ತೆರದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮುಂದಿರಬಹುದು, "ದೀರ್ಘಸ್ವರಗಳಿಗೆ ದೀರ್ಘವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಂತೆ ಮಹಾಪ್ರಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಗುರುತೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು" ಎಂಬುದೇ ಅದು. ಇಂತಹದೊಂದು ಹೊಸ ಚಿನ್ಹೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಒಂದಕ್ಷರದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಕ್ಷರಗಳಾಗುವುದರಿಂದ ಸ್ಥಳವು ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿಯೂ ತೀರ ಹೊಸ ಬಗೆಯ. ಮಾರ್ಪಾಡಾದಂತಾಗುವುದು. ಅದುದರಿಂದ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಅಕ್ಷರಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗಿದ್ದರೂ ಈಗಿನಂತೆಯೇ ಸ್ವತಂತ್ರ ಚಿನ್ಹಗಳಿರುವುದೇ ಉತ್ತಮವಾದುದು. ಮಹಾಪ್ರಾಣಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಕ್ಷರಗಳು ಇರುವುದೇ ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅವುಗಳ ಚಿನ್ಹಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಶುದ್ಧ ಮಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತರುವುದು ಶಕ್ಯವಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಕೆಲವು ಮಹಾಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ನೋಡುವಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಡ-ಢ, ದ-ಢ, ಪ-ಫ, ಬ-ಭ, ಕ ನಾಲ್ಕು ಜೊತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಪ್ರಾಣವು ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣದಂತೆಯೇ ಇದ್ದು ಕೆಳಗೊಂದು ಗೆರೆಯು ಹೆಚ್ಚಿಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಗೆರೆಯು ಮಹಾಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರದ ಉಚ್ಚಾರಣೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಳ ಯಲ್ಲಲ್ಲದೆ ಫ, ಭ, ಝ, ಞ, ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಮಹಾಪ್ರಾಣ

ಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಗೆರೆಯಿದೆ. ಖ, ಠ ಎಂಬ ಎರಡು ಕಡೆ ಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅದಿಲ್ಲ. ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಖಕಾರಕ್ಕೂ ಕೆಳಗೆ ಗೆರೆಯಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ಗೆರೆಯನ್ನು ಮಹಾ ಪ್ರಾಣದ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಮೊದಲು ತೋರಿಸಿದ ನಾಲ್ಕು ಜೊತೆಗಳಂತೆ ಉಳಿದ ಆರು ಜೊತೆ ಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಚ, ಜ, ಟ ಕಾರಗಳ ಳ್ಲಂತೂ ಆದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವುದು. ಕ-ಗ-ತ ಅಕ್ಷರಗಳ ಮಹಾಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಆದು ಅಷ್ಟು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮೇಲಿನ ಅಕ್ಷರಗಳಂತೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೊಕ್ಕುಳು ಇಲ್ಲ. ಇವುಗಳ ಮಹಾಪ್ರಾಣಗಳ ಚಿಹ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕುಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಕೆಳಗಿನ ಗೆರೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಅಲ್ಪ ಪ್ರಾಣಗಳಂತೆ ಎಣಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲು ಸುಲಭವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕ, ಗ, ತ ವರ್ಣಗಳಿಂದಾಗುವ ಶಬ್ದಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ಮಹಾಪ್ರಾಣದ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಅಗಲವಾಗಿವೆ. ಅವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಸ್ಥಳವು ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹೊಕ್ಕುಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಇವುಗಳಿಗೆಯೇ ಕೆಳಗೆ ಗೆರೆ ತೋರಿಸಿ ಮಹಾಪ್ರಾಣಗಳೆಂದು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ತರುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು ಯೋಗ್ಯ. ಮಹಾಪ್ರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಸುಧಾರಣೆಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಮಾಡದೆ ಒಂದು ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ವ್ಯಂಜನಗಳನ್ನು ಅಕಾರದ ಸ್ವರಗುಣಿತದೊಡನೆಯೇ ಬರೆವ ರೂಢಿಯಿದೆ. ತಲೆಕಟ್ಟು ಅಕಾರದ ಸ್ವರಗುಣಿತವೆಂದು ಎಣಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಖ-ಜ-ಚ-ಞ-ಟ-ಠ-ಬ-ಲ ಎಂಬ ಏಳು ವ್ಯಂಜನಗಳಿಗೂ ತಲೆಕಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳಿಗೂ ತಲೆಕಟ್ಟು ಹೊದಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮುದ್ರಾಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ತಲೆಕಟ್ಟನ್ನು ಸರಳ ರೇಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಂದರೆ ಅದೇ ಅಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಸ್ವರಗುಣಿತಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ತಂದರೆ ಮುದ್ರಾಯಂತ್ರದಲ್ಲಿಯ ೩೪ ಮೊಳೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವವು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸೌಂದರ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವರು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಬಹುದು. ಬರೆವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿಯೆಂತೆ ತಲೆಕಟ್ಟು ಬರೆಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ತಲೆಕಟ್ಟು ಸರಳರೇಷೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಿದ್ದರೆ ಈ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಸೌಂದರ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಡದಿರುವುದೇ ನೆಟ್ಟಗೆ. ಅಕ್ಷರಗಳ ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ವಿಶೇಷವು ಹೋಗಿಬಿಡುವುದೆಂಬಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಶುದ್ಧ ವ್ಯಂಜನವನ್ನು ಈಗ ನಾವು ಕ್, ಗ್ ಮೊದಲಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ. ತಲೆಕಟ್ಟು ಅಕಾರದ ಚಿಹ್ನೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆ ತಲೆಕಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿಯುವ ರೂಪಗಳೇ ಶುದ್ಧವ್ಯಂಜನದ ಚಿಹ್ನೆಗಳಾಗಬೇಕು. ಒತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಖಾದ ಒತ್ತುಗಳಂತೆಯೇ ಶುದ್ಧ ವ್ಯಂಜನಗಳನ್ನೂ ತೋರಿಸುವುದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯೋಗ್ಯವಾದುದೆಂದು ಕೆಲವರಿಗೆ ನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅಕ್ಷರಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಮೊಳೆಗಳನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶುದ್ಧವ್ಯಂಜನವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಿದ್ದ ಚಿಹ್ನೆವೇ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದು ತಲೆಕಟ್ಟು ತೆಗೆದುಬಿಟ್ಟದೆಯೆಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಿದ್ದುಪಡೆಯಾದರೆ ವರ್ಣಮಾಲೆಯು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗುವುದು.

ಅ-ಆ ಇ-ಇಃ ಉ-ಉಃ ಋ-ಋಃ
ಎ-ಎಃ ಐ ಒ-ಒಃ ಔ
(ಅ ಆ)
ಒ ಓ
ಕ ಕ ಗ ಗ ಙ
| |
ಚ ಚ ಜ ಜ ಞಃ
| |
ಟ ಟ ಡ ಡ ಣ
|
ತ ತ ದ ಧ ನ
|
ಪ ಫ ಬ ಭ ವಾ
ಯ ರ ಲ ವ
ಶ ಸ ಸ
ಹ ಳ
(ಃ ಳ ಳ ಳ)

ಸ್ವರಗುಣಿತಗಳು.—ಈಗ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸ್ವರಗಳಿಗಾಗಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಚಿಹ್ನೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ವ್ಯಂಜನದ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಅಕಾರದ ಸ್ವರಗುಣಿತ ಚಿಹ್ನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಈ ಮೊದಲು ಹೇಳಿಯೇ ಇದೆ. ಈ,

ಎ, ಓ ಎಂಬೀ ಮೂರು ಸ್ವರಗುಣಿತ ಚಿನ್ಹಗಳಿಗಾಗಿ ಈಗ ನಾವು ಅವುಗಳ ಹ್ರಸ್ವಸ್ವರೂಪದ ಮುಂದೆ ದೀರ್ಘವನ್ನು ಇರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ಆ, ಉ, ಯೂ ಎಂಬಿವುಗಳ ಸಲುವಾಗಿಯೂ ಅನುಸರಿಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಮೂರು ಚಿನ್ಹಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಕಡೆಗೂ ಒಂದೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದಂತಾಗುವುದು. ಏ, ಎ, ಐ, ಔ ಗಳ ಈಗಿನ ಸ್ವರಗುಣಿತ ಚಿನ್ಹಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಒಕಾರದ ಸ್ವರಗುಣಿತ ಚಿನ್ಹವು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಳವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಎಕಾರದ ಚಿನ್ಹಕ್ಕೆ ಕೊಂಬನ್ನೇ ಜೋಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ವಿಶೇಷ ಬದಲಾವಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿನ್ಹ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತಾಗುವುದು. ಮುದ್ರಣಯಂತ್ರಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಕಾರದ ಸ್ವರಗುಣಿತ ಚಿನ್ಹೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಿಡಿಸುವುದು ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಗಿಯಾಗಿದೆ. ಈಗಿನ ಚಿನ್ಹವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಬರೆವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮುದ್ರಣ ಟಾಯಿಪುರಾಯಟಿಂಗುಗಳಲ್ಲಿ ಇದೊಂದರ ಸಲುವಾಗಿ ಒಳ ಚಿನ್ಹಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದು ತೀರ ಹೊಸ ಮಾದರಿಯದೇ ಆಗುವುದರಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ತಲೆಕೆಟ್ಟ ನಮುಂದೆ ಆ ಚಿನ್ಹ ಕೊಡುವಂತೆ ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ 'ಎ' ಎಂಬ ಚಿನ್ಹೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದರೂ ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಮೊಳೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗದರೂ ಕೇವಲ ಮುದ್ರಾಯಂತ್ರಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಬದಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಈಗಿದ್ದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಮಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವರಗುಣಿತಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೆಗಳು ಕೆಳಗಿನಂತಾಗುವವು.

ಕ ಕಾ ಕಿ ಕೀ (ಕಾ ಕಾ) ಕು ಕು ಕೃ ಕೃ
ಕೆ ಕೇ ಕೈ ಕು ಕು ಕೌ

ಒತ್ತಕ್ಕರಗಳು.—ಒಮ್ಮೆ ಹೊರಟ ಧ್ವನಿಯು ಒಂದೇ ಚಿನ್ಹದಿಂದ ತೋರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಸಂಯುಕ್ತ ವರ್ಣಗಳು ಸಂಯುಕ್ತಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ತೋರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭರತಖಂಡದ ಲಿಪಿಯು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಯೋಜಿಸಿದ ಕ್ರಮವು ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆಗೆ ಒಂದೇ ಬಗೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡತಮಿಳು ಬಿಟ್ಟರೆ ಒಂದೇ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದ ಒತ್ತಕ್ಕರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಒಂದು ದೋಷವನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. 'ಉ' ಒತ್ತಕ್ಕರಗಳನ್ನು ಬಾಯಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸುವಾಗ ಸ್ವರವನ್ನು ಕೊನೆಯ ವ್ಯಂಜನದೊಡನೆ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನೊಂದಲ ವ್ಯಂಜನಕ್ಕೆ ಕೂಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯು ಸ್+ತ+ರ+ ಈ ಎಂದಿದ್ದರೂ ಬರೆವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತೀ+ತ+ರ ಎಂದಿದೆ. ಇದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ' ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುವರು. ವ್ಯಂಜನಗಳನ್ನು ಸ್ವರಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಉಚ್ಚರಿಸಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯಂಜನಕ್ಕೆ ಕೂಡುವ ಸ್ವರಗುಣಿತ ಚಿನ್ಹವು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಕನ್ನಡ ನಿಯಮ. ಒಂದು ವ್ಯಂಜನವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದೇ ಬರೆಯುವವು. ಎರಡು ವ್ಯಂಜನಗಳು ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವರಸಹಾಯದಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆಯೆನ್ನು. ಆ ಎರಡು ವ್ಯಂಜನಗಳನ್ನು ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿ (ಒಂದರ ಕೆಳಗೊಂದು) ಬರೆಯಬೇಕಷ್ಟೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೂಡುವ ಸ್ವರಗುಣಿತವು ಸಂಯುಕ್ತವರ್ಣದ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡುವುದು. ಎಂದರೆ ನೊಂದಲ ವ್ಯಂಜನಕ್ಕೆ ಕೂಡುವುದು. ಇದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದರೆ ಕನ್ನಡದ ಈಗಿನ ಒತ್ತಕ್ಕರ ಬರವ ಪದ್ಧತಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಶುದ್ಧವಿರುವುದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೂ ಬಾಲಕರಿಗೂ ಈ ಕಲ್ಪನೆ ತಂದುಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಬರೆವಣಿಗೆಯ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ನೊಂದಲವರ್ಣವನ್ನು ಸ್ವರಚಿನ್ಹದೊಡನೆ ಬರೆದು ಎರಡನೆಯ ವ್ಯಂಜನವನ್ನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ಈಗಾಗುವಂತಹ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಆಸ್ಪದವಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈಗಿನ ಒತ್ತಕ್ಕರದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಟಾಯಿಪುರಾಯಟಿಂಗಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒತ್ತಕ್ಕರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಎರಡನೆಯದೊಂದು ಪದ್ಧತಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ತೊಂದಲ್ಪಡುವುದನ್ನು ತೊಡಲ್ಪಡುವುದು ಎಂದೂ ಬರೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಇದೇ ಪದ್ಧತಿಯು ಇರುವುದು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅದು ಚಿಕ್ಕರರಿಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೂ ಬಹು ಬೇಗ ಗೊತ್ತಾಗಿ ವುದಲ್ಲದೆ ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರಗಳಿಗೂ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಎಂಬುದು ಸ್+ತ

ಎವಾಗುವುದು. ಇದನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಸ್ಥಳವು ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಪಿಸುವುದು. ಆದರೂ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೂ ಬೋಧನಾ ಕ್ರಮಕ್ಕೂ ಬಹು ಅನುಕೂಲವಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕನಸರಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಯೋಗ್ಯ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಒತ್ತುಗಳಿಗಾಗಿ ಚಿನ್ಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರಣವೇ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈಗಿನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ $\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{5}{8}$ $\frac{7}{16}$ ನೊಂದಲಾದ ವಿಚಾರವು ಒತ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದೊಗೆದು ಉಳಿದ ವ್ಯಂಜನಗಳ ಒತ್ತುಗಳಂತೆ ತಲೆಕಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿಯುವ ಚಿನ್ಹವನ್ನೇ ಕನ-ಸ-ಯ-ರ-ಲ ಗಳ ಒತ್ತುಗಳಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ಈಗಿನವ ಅಂಕಗಳ ಚಿನ್ಹಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಿರಾಮ ಚಿನ್ಹಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯದ ಪ್ರಾರಂಭವು ದೊಡ್ಡಕ್ಷರದಿಂದ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದು ಒಡೆದುಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯವು ಮುಗಿದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದ್ದ ಗೆರೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ರೂಢಿಯಿದ್ದಿತು. ಇವು ಪೂರ್ಣವಿರಾಮ ಚಿನ್ಹೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಉದ್ದ ಗೆರೆಯನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವ್ಯಾಪಿ ಟಿಲ್ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದಾಗುವ ಕಾರ್ಯವು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಇಡಿಸುವುದು. ಉಳಿದ ವಿರಾಮ ಚಿನ್ಹಗಳು ಈಗಿದ್ದಂತೆ ಇರಬಹುದು.

ನಾವು ಮೇಲಿನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಅಚ್ಚಿನ ಮೊಳೆಗಳು ಊಂ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗುವುವು. ಶ್ರೀಕಾರ ಓಂಕಾರಗಳು ವಿಂಗಡಿಸದೆ ಇರಬೇಕೆಂಬ ನಮ್ಮವರ ಕಲ್ಪನೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವೆರಡನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಊಂ ಮನೆಗಳಿದ್ದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ೧೬೦ರ ವರೆಗೆ ಮೊಳೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಎಂದರೆ ಕನ್ನಡ ಕೇಸು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೇಸಿನಷ್ಟೇ ಆಗಿ ಮೊಳೆ ಹೊಂದಿಸುವುದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೃತಿಂತಲೂ ಸುಲಭವೂ ಬೇಗ ಸಾಗುವಂಥದೂ ಆಗುವುದು. ಟಾಯಿಪು ರಾಯಟಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಎಕಾರದ ಸ್ವರಗುಣಿತಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಅಕಾರದ ಸ್ವರಗುಣಿತಕ್ಕೆ ಯೆ ಮುಂದೆ (೨) ಎಂಬ ಚಿನ್ಹ ಹೊಂದಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿನವುಗಳೆಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ವರ್ಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇನ್ನೂ ೬೦ ಮೊಳೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಎಂದರೆ ೧೨೦ ಮೊಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಳವಾಗಿ ಟಾಯಿಪುರಾಯಿ ಟಿಂಗು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದೂ ಈಗಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಟಾಯಿಪುರಾಯಿಟಿಂಗಿಂತ ವಿಶೇಷ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಲಿಪಿಯೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದು ಕನ್ನಡಿ ಗರೂ ಯೋಗ್ಯಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವರೆಂದು ನಂಬಿ ಈ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಗಿಸುವೆನು.

ಮೇಲ್ಮನೆ

ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ
ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ	ಃ							

ಕೆಳಮನೆ

ಖ	಼	ಃ	ಁ	ಉ	ಊ	ಋ	ಕೆ	ಗೆ	ಜೆ	ಜೆ	ಟೆ	ಡೆ	ರೆ		
ಁ	ಃ	ಔ	ಋ				ಕಿ	ಗಿ	ಜಿ	ಜಿ	ಟಿ	ಡಿ	ರಿ		
ಣೆ	ಬೆ	ಪೆ	ನೆ	ವೆ	ವ		ಕ	ಗ	ಚ	ಜ	ಟ	ಡ	ಲ		
ಣಿ	ಬಿ	ಪಿ	ನಿ	ವಿ					ಙ		ದ	ಯೆ			
ಣ	ಬ	ಪ	ನ		ಂ		ೇ				ದಿ	ಯಿ	ರೆ		
?	!	ಃ									ತಿ	ಯ	ರಿ		
ಕ್ವಾಡ್ಸ್	ಂ	ಃ	ಸ್ವೇಸ್	ಸ್ವೇಸ್	ಃ		ಃ		ಃ		ತಿ	ಯ	ರಿ		
ಎಮ್			ಃ	ಃ							,	;	ರಿ		

ಗ್ರಹಣಗಳು

ಪಂಡಿತ ಕೇಶವಶರ್ಮಾ, ಗಲಗಲಿ

ಮೇದಿನೀಯ ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿದ್ಯೆ (ಮಂಡೇನ್ ಅಸ್ತ್ರಾಲಜಿ)ಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಣಗಳ ಸ್ಥಾನವಾವುದು? ರಾಶಿಯ ಪರಿಣಾಮ ಸಾಮಾನ್ಯ; ಭಾವದ ಪರಿಣಾಮವು ನಿಯಮಿತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು: ಹೀಗೆ ರಾಶಿಭಾವ ಮಿಶ್ರಿತ ಫಲವನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಲಾಗಿ, ಭೂಕಂಪ, ಮಹಾಪುರ, ಅತಿವೃಷ್ಟಿ, ಅನಾವೃಷ್ಟಿ, ಕೊಲೆಸುಲಿಗೆ, ಕದನಕಾಳಗ, ರೋಗರುಜೆ, ಮಹಾಪುರುಷರ ಮರಣ, ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಮೇಲುಕೀಳುಗಳು, ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಕೊಲಿಕಾರರ ಆಂದೋಲನಗಳು ಇ. ಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಊಹಿಸಬಹುದು?

ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಣಗಳು ಗೋಚರೀ ಗ್ರಹಗಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವವು.

ಮೇದಿನೀಯ ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ (ಮಂಡೇನ್ ಅಸ್ತ್ರಾಲಜಿ) ಗ್ರಹಣಗಳು ಅತಿಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಯಾಗಿರುವವು. ಇವು ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವವಲ್ಲದೆ, ದೀರ್ಘಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಬಾಳುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತೋರಿಸುವವು.

ವವು. ರವಿಚಂದ್ರಯುತಿಕಾಲೀನ ಕುಂಡಲಿಯೇ ಸೂಚಕ ಗ್ರಹಣಕಾಲೀನ ಕುಂಡಲಿಯಾಗುವದು. ರವಿಚಂದ್ರ, ಶುಕ್ರ, ಯೋಗಕಾಲೀನ ಕುಂಡಲಿಯು ಚಂದ್ರಗ್ರಹದ ಕುಂಡಲಿಯಾಗುವದು.

ಗ್ರಹಣಗಳು ದೃಶ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಲವತ್ತರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವವು. ದಶಮಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇವು.

ಆದರ ಪರಿಣಾಮ ಬಹಳ. ಯಾವದಾದರೊಂದು ದೇಶ ವನ್ನು ಆಳುವ ರಾಶಿಯಲ್ಲುಂಟಾದರೆ ಆ ಗ್ರಹಣದ ಪರಿಣಾಮವು ಆ ದೇಶದ ಮೇಲೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣದ ಪರಿಣಾಮವು ಕೂಡಲೆ ಕಂಡುಬರುವಂತೆ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣದ ಪರಿಣಾಮವು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. ಲಕಾಲ ಸಮ ಹೋಗಬೇಕಾಗುವದು.

ಗ್ರಹಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ (ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರಿದ್ದ) ರಾಶಿ ಯು ಉ ದಿ ತ ವಾಗುವದೋ, ಯಾವ ದೇಶದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ನಗರದ ಮೇಲೆ ಆ ರಾಶಿಯ ಅಧಿಕಾರವು ನಡೆಯುವದೋ, ಅಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಣಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವವೆಂದು ಒಲವಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಸ್ಮರಣಶಿಕ್ಷಣವುಂಟಾದ ಗ್ರಹಣಗಳ ಪರಿಣಾಮವು ಬಹು ಕಾಲದ ವರೆಗೆ, ಚರರಾಶಿಗಳಲ್ಲುಂಟಾದ ಗ್ರಹಣಗಳ ಪರಿಣಾಮವು ತೀವ್ರವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಬಹು ಬೇಗನೆ ಮುಗಿದುಹೋಗುವದು. ದ್ವಿಸ್ವಭಾವಿ ರಾಶಿಗಳಲ್ಲುಂಟಾದ ಗ್ರಹಣಗಳ ಪರಿಣಾಮವು ಬೇಗನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕ್ಷಣ ಕಾಲ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ನಡುವೆ ನಿಂತು ಮತ್ತೆ ಕೆಲಕಾಲ ನಡೆಯುವದು.

ಪ್ರತಿಸರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣಗಳುಂಟಾಗುವವು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ೫ ರ ವರೆಗೆ ಉಂಟಾಗುವವು. ಇದು ಕ್ಲಬಿತ್. ೧೮೨೩ ರಲ್ಲಿ ಐದು ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣಗಳುಂಟಾಗಿದ್ದವು. ಪುನಃ ನೆನಿಸ್ಸೆ ೧೯೩೫ ರಲ್ಲಿ ಐದು ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣಗಳುಂಟಾದವು.

ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣಗಳು ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಆಗುವವು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ದೇಶದ ಯಾವ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಣವಾಗುವದೋ ಆ ಅಂಶವು ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆ ರಾಶಿಯ ಆ ಅಂಶದ ಮೇಲೆ ಗ್ರಹಣದ ಭಾರವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೀಳುವದು. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಗ್ರಹಣಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವವು. ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಣವು ಬೀಳುವದೋ ಆ ಭಾವಸಂಗ್ರಹಗಳ ಮೇಲೆ ಆದರ ಪರಿಣಾಮವು ಕಾಣುವದು. ದಶಮ ಗ್ರಹಣವು ಆಳುವ ಶಕ್ತಿಗೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಪ್ರಮುಖವಾದಲ್ಲಿಯ ಗ್ರಹಣವು ಪರರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಒಡೆದರಿಗೊಳಿಸುವದು, ಅಥವಾ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಬಹುದು. ಗ್ರಹಣಕಾಲಿನ ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಗ್ರಹ

ಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಶುಭ ಗ್ರಹಗಳು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿದ್ದು, ರವಿಚಂದ್ರರ ಮೇಲೆ ಶುಭದೃಷ್ಟಿ ಪಾತವನ್ನು (ತ್ರಿಕೋಣ, ತ್ರಿರೇಕಾದಶ) ಮಾಡಿದರೆ ಅಶುಭ ಫಲವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡುವವಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಶುಭ ಗ್ರಹಗಳಿದ್ದ ಭಾವಸೂಚಕ ಶುಭಫಲವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವವು. ಪಾಪಗ್ರಹಗಳು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿದ್ದು, ರವಿ ಚಂದ್ರರೊಡನೆ ಅಶುಭಯೋಗವನ್ನು (ಕೇಂವ್ರ, ಸಮ ಸಪ್ತಕ) ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಪಾಪಫಲವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವವು. ಈ ತಾರತಮ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ.

ಅದೃಶ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಗ್ರಹಣಗಳ ಪರಿಣಾಮವು ಸಾಮಾನ್ಯ ರವಿಚಂದ್ರಯುತಿಯಂತೆ, ರವಿಚಂದ್ರ ಪ್ರತಿಯೋಗದಂತೆ ಆಗುವದೆಂದು ಕೆಲವು ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವದೆ.

ದೇಶದ ಭವಿಷ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವಾಗ, ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳು ಆ ದೇಶದ ರಾಜನ ಇಲ್ಲವೆ ಮಹಾಪುರುಷನ ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಣವು ಬೀಳುವದೋ ಅದನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ರವಿಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ದೃಶ್ಯ ಸೂರ್ಯ ಗ್ರಹಣವು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಕಡಿಸಬಹುದು. ಯಾವ ಗ್ರಹದ ಹತ್ತರ ಬೀಳುವದೋ ಆದರ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾಪಾಡನ್ನು ಮಾಡುವದು. ಫಲದ ಊಹೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದ್ವೈತೀಯಿಕ ಯೋಗಗಳೊಡನೆ ಸಹಕಾರ ಅಸಹಕಾರವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗುವದು.

ಮುಖ್ಯ ಗೋಚರಗ್ರಹಗಳು ಗ್ರಹಣಕಾಲಿನ ರವಿ ಚಂದ್ರರೊಡನೆ ಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗಲಾಗಲಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುಗಳು ರವಿಚಂದ್ರರೊಡನೆ ಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗಲಾಗಲಿ ಗ್ರಹಣಸೂಚಿತ ಫಲಗಳು ಸಂಭವಿಸುವವೆಂದು ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು (masters of directing) ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಹಣಕಾಲಿನ ಕುಂಡಲಿಯ ಫಲಿತವನ್ನು ಊಹಿಸುವಾಗ ರವಿಚಂದ್ರರು ಯಾವ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿರುವರು, ಯಾವ ಭಾವದಲ್ಲಿರುವರು ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿಯ ಉಳಿದ ಗ್ರಹಗಳ ಯೋಗಾ ಯೋಗಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದ ರವಿಚಂದ್ರಯುತಿ-ಪ್ರತಿಯುತಿಕಾಲಿನ ಕುಂಡಲಿಗಳಂತೆ ಯಾವ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಶುಭಗ್ರಹಗಳಿರುವವು, ಯಾರೊಡನೆ ಶುಭಾಶುಭಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವು, ಇದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಶಿಭಾವಯೋಗ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಿತ ಫಲವನ್ನು

ಊಹಿಸುವರು.

ಗ್ರಹಣಫಲವು ಶುಭವೋ ಅಶುಭವೋ ? ತೀವ್ರವೋ ಸೌಮ್ಯವೋ ? ಯಾವ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಅದು ? ಕೇಂದ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ಉದಿತವಾಗುತ್ತಿರುವ ದಶಮ ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಗ್ರಹಣದ ಪರಿಣಾಮವು ತೀವ್ರವಾಗಿರುವದು. ಶುಭ ಭಾವದಲ್ಲಿ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಶುಭಗ್ರಹಗಳೊಡನೆ ಶುಭಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡುವ ಗ್ರಹಣದ ಅನಿಷ್ಟಪರಿಣಾಮವು ಸೌಮ್ಯವಾಗಿರುವದು.

ರವಿಚಂದ್ರರ ಗುಣಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ, ಅಶುಭಭಾವದಲ್ಲಿ ಪಾಪಗ್ರಹಗಳೊಡನೆ ಅಶುಭಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡುವ ಗ್ರಹಣದ ಪರಿಣಾಮವು ಅನಿಷ್ಟತನವಾಗಿರುವದು. ಉಳಿದ ಗ್ರಹಗಳೊಡನೆ ಯೋಗಾಯೋಗಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸದೆ, ಗ್ರಹಣದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅದು ಯಾವಾಗಲೂ ಪಾಪಫಲದಾಯಕವಾಗಿರುವದು. ಶುಭಾಶುಭಯೋಗಗಳಿಂದ ಅದರ ಸೌಮ್ಯತೆ ಅಥವಾ ತೀವ್ರತೆ ಉಂಟಾಗುವದು.

ಗ್ರಹಣಗಳು ಅನೇಕ ಸಾರೆ ಪರಿವರ್ತನವನ್ನೆ ಉಂಟುಮಾಡುವವು. ರಾಶಿಯ ಪರಿಣಾಮ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ವೃಷಭರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಗ್ರಹಣವು ಜನರಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ತೊಂದರೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಭಾವದ ಪರಿಣಾಮವು ನಿಯಮಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವದು. ದ್ವಿತೀಯಭಾವದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಗ್ರಹಣವು, ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ತೊಂದರೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವದು. ದ್ವಾದಶರಾಶಿಗಳು ದ್ವಾದಶಭಾವಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಯಾಗಿರುವವು.

ಕೆಳಗೆ ದ್ವಾದಶಭಾವಗಳಿಂದ ಸೂಚ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಶುಭದೃಷ್ಟಿಗಳು, ಮುಖ್ಯ ಶುಭಗ್ರಹಗಳು, ಸುಧಾರಣಾತ್ಮಕ ಪರಿವರ್ತನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವವು. ಅಶುಭದೃಷ್ಟಿಗಳು, ಪಾಪಗ್ರಹಗಳು ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಪರಿವರ್ತನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವವು. ತಾಡತನ್ಮದಿಂದ, ಅನುಭವದಿಂದ ಫಲನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯುಂಟಾಗುವದು.

ರಾಶಿಭಾವಮಿಶ್ರಿತಫಲವನ್ನು ಊಹಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ತೃತೀಯಭಾವದಲ್ಲಿ ವೃಷಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಣವಾದರೆ, ರೇಲ್ವೆ ಪೋಷ್ಠಖಾತೆಗಳ ಧನದ ಬಗ್ಗೆ ಫಲವನ್ನು ತರ್ಕಿಸಬೇಕು. ಚತುರ್ಥಭಾವದಲ್ಲಿ ವೃಷಭದ ಗ್ರಹಣವು ಇಮಾರತುಗಳು, ಭೂಮಿಗಳು ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಅಂದೋಲನವುಂಟಾಗುವದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವದು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ

ವಿಶಿಷ್ಟ ಫಲವನ್ನು ಊಹಿಸುವದು ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣಗಳು ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವವು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನರೊಡನೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣದ ಸಂಬಂಧವಿರುವದು.

ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣದ ಸಂಬಂಧವು ರಾಜರೊಡನೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರೊಡನೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಾಜಕಾರಣದೊಡನೆ ಇರುವದು. ಆಗ್ನಿರಾಶಿಯಲ್ಲಿಯ ಗ್ರಹಣಗಳು ಇಂದ್ರಿಯಗ್ರಹಣವಿಲ್ಲದ ವಾದವಿವಾದ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕೊಲೆಸುಲಿಗೆಯಾದ ಗಳು, ಸೈನ್ಯದ ಚಲನವಲನ, ಅರಸರ ಹಾಗೂ ದೇವಮನುಷ್ಯರ ಮರಣಗಳು, ಉಷ್ಣ ತಾಳಿಕ್ಕು, ವೃಷ್ಟಿಯ ಅಧಿಕಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವವು.

ಪೃಥ್ವಿರಾಶಿಯಲ್ಲಿಯ ಗ್ರಹಣಗಳು (ವೃಷಭ, ಮಕರ, ಕನ್ಯಾ) ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಾತ್ ಭೂಮಿಫಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವವು. ವ್ಯಾಪಾರ-ಉದ್ಯೋಗ-ಒಕ್ಕಲುತನಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗುವದು. ಆರ್ಥಿಕ ಹಾನಿಗಳು, ಅರಸರೊಡನೆ ಕಾರಕ್ಕೂ ಮುತ್ಸದ್ಧಿಗಳಿಗೂ ವಿಘ್ನಗಳು, ಬರವು ಹಿಂಡು ಬಹುದು.

ವಾಯುರಾಶಿ (ಮಿಥುನ, ಕುಂಭ, ತುಲಾ) ಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಣಗಳಿಂದ ತೊಂದರೆ. ಕಾಯದೇವತೆಗಳನ್ನು ತೊಂದರಿಸುವದು. ಬಿಲ್ಲು ಬಿದ್ದುಹೋಗುವದು. ಸತ್ತವರ ತಿಕ್ಕಾಟ. ಪರದೇಶದ ರಾಜಕಾರಣಗಳು ತೊಂದರಿಸುವವು. ರಾಷ್ಟ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಬಂಧವು ತೊಡಕಿನವು. ಒಪ್ಪಂದಗಳ-ಕರಾರುಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಉದ್ಭವವು.

ಜಲರಾಶಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಗ್ರಹಣಗಳು: (ವೃಷಭ, ಕರ್ಕ ಮೀನ) ವೃಷ್ಟಿಯ ಅಧಿಕ, ಮಹಾಪೂರಗಳ ಅಪಾಯ ಸಮುದ್ರ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಲಸಮಾಧಿ, ಜಲಸಂಬಂಧದ (ಪಾನಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳ) ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗಳು. ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕರೋಗಗಳು (ಕಾಲರಾ ಮೊದಲಾದವು), ಮಳೆ ಜನರ ಸಾವುಗಳು. ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣದಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಾಗೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಾವು, ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ತೊಂದರೆಗಳು, ಅವರ ಆತ್ಮಪ್ರಿಗಳು, ಕನ್ಯೂನಿಧುರಂಶ ಚಳವಳಿಗಳು, ಶೋಧ ಹೆಚ್ಚಲು ಕಠಿಣವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಾದವು.

ಯಾವ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಣವು ಪತಿತವಾಗುವದು

ರಾಶ್ಯಧಿಪತಿಯ ಬಲವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಗ್ರಹಣ ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಯಾವ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ನಂಬುವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಮಂಗಳನು ಆ ರಾಶ್ಯಧಿ ಪತಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವನು ಅಷ್ಟಮದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಉಂಟಾಗುವ ಭಯಪೂರ್ಣ ಮರಣಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವನು. ಶಷ್ಠದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ರೋಗಗಳು. ತೃತೀಯ ದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ರೇಲ್ವೆ ಮೋಟಾರಗಳಿಂದ ಅಪಘಾತಗಳು. ವಾಸಗೃಹವು ಅಧಿಪತಿಯಾಗದೆ ಶುಭಗೃಹವು ಅಧಿಪತಿ ಯಾಗಿದ್ದರೆ ಆಕಾಯ ಕಡಿನೆ. ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಬಲವನ್ನು ಅನುಲಂಛಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಥಮ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಣಗಳು. — ಯಾವ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಣಪತನವಾಗಿರುವದೋ ಆ ರಾಶಿಯ ಗುಣಧರ್ಮ ಕ್ಷುಣ್ಣವಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಸಾದು ಉಂಟಾಗುವದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅನುಪಪತ್ತಿಗಳು ಆತುರತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯು ವವು. ದೇಶದ ರಾಜನಿಗಾಗಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕಾಗಲಿ ತೊಂದರೆ ಯುಂಟಾಗುವದು. ದೇಶದ ನಾಯಕರು ಬಾಧೆಗೀಡಾಗು ವರು. ದೇಶದ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೂ ಜಯಕ್ಕೂ ಬಾಧೆ ತಟ್ಟು ವದು.

ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣವಿದ್ದರೆ ದೇಶದ ಜನರು ಆತ್ಮಪುರಾಣ ತೊಂದರೆಗೊಳ್ಳುವರು. ಕಾರ್ಯಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವಿಘ್ನ. ಸಂಪು ಗಳು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಬಾಲಕರಿಗೂ ಪೀಡೆ.

ದ್ವಿತೀಯ ಭಾವದಲ್ಲಿ—ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧನದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ. ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗಳು. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ದಿವಾಳಿ ಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬಹುದು. ಕರದ ಬಗ್ಗೆ ತೊಂದರೆಗಳು.

ತೃತೀಯ ಭಾವದಲ್ಲಿ—ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ಅಪಘಾತಗಳು. ರೇಲ್ವೆ ಮೋಟಾರ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗಳು. ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸು ಟೆಲಿಫೋನ್ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಘ್ನಗಳು. ಶಿಕ್ಷಣ ವೃತ್ತ ಪತ್ರ ಲೇಖನ ಪ್ರಕಾಶನ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗಳು.

ಚತುರ್ಥ ಭಾವದಲ್ಲಿ—ಅರಸನಿಗೂ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ತೊಂದರೆಗಳು, ವಿರೋಧಗಳು. ರಾಶಿಯಿಂದ ಪೀಡಿತ ಗ್ರಹ ಗಳಿಂದ ಸೂಚ್ಯವಾದ ಜನತೆಯು ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸು ವದು. ಕೆಳಗಿನ ಮೇಲಿನ ವರ್ಗದ ಜನರಲ್ಲಿ ಅಸಹನೆ. ಬೆಳೆಗಳಿಗೂ ಒಕ್ಕಲುತನಕ್ಕೂ ಅನನುಕೂಲ ಸಂಧಿ. ಇಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣವು ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣಕ್ಕಿಂತ ಅನಿಷ್ಟವಾದದ್ದು.

ಪಂಚಮ ಭಾವದಲ್ಲಿ—ನಾಟಕಗೃಹಗಳಿಗೂ ಮನೋ ರಂಜಕ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೂ ಅನಿಷ್ಟ ಸೂಚನೆ. ಸತ್ಕಾರಕ

ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಸಂಕಟ. ಮೇಲಿನ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಗಳು. ಶಾಲೆಗಳಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣಗೃಹಗಳಿಗೂ ತೊಂದರೆಗಳು. ಜನನಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು. ಹಾರ್ಟ್ ಡಿಸೀಜ (ಹೃದಯವೇದನೆ) ಗಳಿಂದ ಮರಣಗಳು.

ಷಷ್ಠಭಾವದಲ್ಲಿ ರಾಶಿಸೂಚಿತ ಅವಯವಗಳ ಜೀವನದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನಾರೋಗ್ಯ. ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಅನಿಷ್ಟಗಳು. ಯಜಮಾನ ಸೇವಕರಲ್ಲಿ ಕಲಹಗಳು. ನಿರುದ್ಯೋಗತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವಿಕೆ; ಅತ್ಯಪ್ರೀತಿಯ ಸಂಪುಗಳು (ಕಟ್ಟುಗಳು).

ಸಪ್ತಮ ಭಾವದಲ್ಲಿ—ಪರರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ತೊಂದ ರೆಗಳು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂತಃಕಲಹಗಳು. ದೇಶದ ಶತ್ರುವು ಲಾಭವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಣವು ಬೀಳುವದು ದೇಶದ ಆಳಿಕೆಯ ಶಕ್ತಿಗೂ ಹಿತಕರವಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಹಲವು ತೊಂದರೆಗಳು, ಘಟಿಸ್ಪೋಟದ ಸಂಗತಿ ಗಳು ಜರುಗಬಹುದು.

ಅಷ್ಟಮ ಭಾವದಲ್ಲಿ—ಅನೇಕ ಮರಣಗಳು. ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಶುಭವಲ್ಲ. ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣವು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜನರಲ್ಲಿ ಮರಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವದು. ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣವು ಸಾಮಾ ನ್ಯರ ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮರಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸು ವದು. ದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಅನಾರೋಗ್ಯ. ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳು ಪ್ರಸೃತವಾಗಬಹುದು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಗಳ ಸಂಭವ. ಆರ್ಥಿಕ ತೊಂದರೆಗಳು.

ನವಮ ಭಾವದಲ್ಲಿ—ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಂಥಗಳಿಗೆ ಅನಿಷ್ಟ. ಬಿರುಗಾಳಿಯ ಅನರ್ಥಗಳು, ಸಮುದ್ರ ಸಂಚಾರದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗಳು. ವಸಾಹತುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದಾಚೆಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗಳು.

ದಶಮಭಾವದಲ್ಲಿ—ಅರಸನಿಗೆ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗೆ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ತರುವುದು. ದೇಶದ ವ್ಯಾಪಾರ, ನಂಬಿಗೆ ಕೆಡುವುದು. ಅಧಿ ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನಗಳು.

ಏಕಾದಶ ಭಾವದಲ್ಲಿ—ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ, ಕಾಯದೆ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಗಳಿಗೆ ವಿಘ್ನಗಳು. ಕಾಯದೆಕೌನ್ಸಿಲಗಳಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷೋಪಪಕ್ಷಗಳ ತಿಕ್ಕಾಟದಲ್ಲಿ 'ಬಿಲ್ಲು' ಬಿದ್ದು ಹೋಗ ಬಹುದು. ಲೋಕಹಿತವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಸದಸ್ಯನು ಮೃತಿಯನ್ನೈದಬಹುದು. ದೇಶದ ಮಿತ್ರರಲ್ಲಿ ಅಶುಭ ಸಂಗ ತಿಗಳು.

ದ್ವಾದಶ ಭಾವದಲ್ಲಿ—ಇಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹ ಣವು ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ದೇಶಕ್ಕೂ ಮೇಲಿನ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೂ

ಅನಿಷ್ಟಕಾರಿ. ಕೂಲಿಕಾರರ ಗೃಹಗಳು, ಅನಾಥಾಲಯಗಳು, ತುರಂಗ ದವಾಖಾನೆಗಳು ತೊಂದರೆಗೊಳೈವವು. ಗುಪ್ತ ಅಪರಾಧಗಳು ಅಧಿಕವಾಗುವವು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣದಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಗುಪ್ತ ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ತೊಂದರೆಗಳು.

ಈ ಸಾರೆ ೧೯೩೬ ಇಸವಿಯ ಜೂನ್ ೧೯ ತಾರೀಖಿಗೆ, ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣವಿತ್ತು. ಇದು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕಾಣಿಸ ಲಾರದಂತಿತ್ತು. ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿತು. ಮಿಥುನ (ಸಾಯನ) ೨೮ ಅಂಶದಲ್ಲುಂಟಾಯಿತು. ಅಭ್ಯಾಸಿ ಗಳು ತತ್ಕಾಲೀನ ಕುಂಡಲಿಯಿಂದ ಫಲವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಅನುಭವವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

೧೯೩೬ ಜುಲೈ ೪ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ, ಖಂಡಗ್ರಾಸ ಚಂದ್ರ ಗ್ರಹಣವಿತ್ತು. ಇದು ಸಾಯನ ಮಕರರಾಶಿಯ ದ್ವಿತೀಯ ದ್ರೇಕ್ಷಣದಲ್ಲಿತ್ತು. ಈ ಕಾಲದ ಕುಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಲಗ್ನ ದಲ್ಲಿ ಶನಿ, ಚತುರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬುಧ, ಸಪ್ತಮದಲ್ಲಿ ವರುಣ

ರಿದ್ಧಿ ಬುಧಶನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಯೋಗವಿದೆ. ಗ್ರಹಣವು ಏಕಾದಶಭಾವದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವದು. ಇದು ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಾದವಿನಾದ, ತೀವ್ರ ಮತಭೇದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿ ಸುವದು. ಗ್ರಹಣಕಾಲದಲ್ಲಿಯ ಮಂಗಳಬುಧರ ಅಶುಭ ಯೋಗವು ಲೇಖಕ, ಗ್ರಂಥಕಾರ, ಮುದ್ರಣಾಲಯಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವದು. ಜುಲೈ ಸಪ್ತಂಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಹಣದ ಅನಿಷ್ಟಪರಿಣಾಮಗಳು ತೋರು ಬಹುದು.

೧೩ನೇ ದಿಶಂಬರಕ್ಕೆ ಕಂಕಣಾಕೃತಿ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣವಿದೆ. ಇದು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಇದು ಧನುರಾಶಿಯ ೨೨ನೇ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವದು. ಅಗ್ನಿರಾಶಿಯ ಗ್ರಹ ಣವು ಅಸ್ತಸ್ಥತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವದು. ೧೯೩೬ರಲ್ಲಿ ಇದರ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಕಂಡುಬರಬಹುದು.

ಶಾಸ್ತ್ರವು ತಾತ್ಪ್ರಿಕವಾಗಿದೆ. ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಜೋತಿಸತ್ಯಾಸ್ತದ ಸತ್ಯಾಂಶವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಿನ್ನಹ.

ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

೧

ಬತ್ತಲೆ ಬಾಗಿಲ ಹಲ್ಲಿನ ಗುಡಿಸಲು,
ಸುತ್ತಲು ಮಣ್ಣಿನ ಭಿತ್ತಿಗಳು.
ಕತ್ತಲುಮೂಲೆಗೆ ದುಕ್ಕದ ದೀವಿಗೆ,
ಹೊತ್ತುತಲಿದೆ ಅದೆ ಹಗಲಿರುಳು.

ತಿರೆಯೊಲುಮೆಗಿದುವೆ ತವರೂರು.

ದೊರೆಯೇ, ಮರಿಯದೆ ಮೈದೋರು.

೨

ಸುಣ್ಣದ ಸಾರಣೆ, ಶಿಲ್ಪದ ಕೆತ್ತನೆ,
ಬಣ್ಣದ ಬಗೆಬಗೆ ನೋಟಗಳು;
ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸೊಗ ಬೇಕಿಲ್ಲವು ಭಕ್ತಿಗೆ,
—ತಣ್ಣೆಳಲಿರುವಾ ಬೀಡುಗಳು.

ಗುಡಿಸಲು ತ್ಯಾಗದ ತವರೂರು

ಒಡೆಯಾ ! ಇದರೊಳೆ ಮೈದೋರು.

೩

ದುಡಿಮೆಯ ಕಲ್ಲಿನೊಳಾಯುವ ತೇದು,
ಇಡುವೆನು ಗಂಧದ ತಿಲಕವನು.
ಒಡಲ ಬೇಗೆಯಾರತಿಯನು ಬೆಳಗಿ
ಮುಡಿಸುವೆ ಹರಕೆಯ ಸುಮಗಳನು.

ಮುತ್ತಿನ ಹಾರವೆ ಬೇಕೇನು ?

ಕೆತ್ತಿದ ಕಂಬನಿ ಇಲ್ಲೇನು ?

೪

ಅರಳಿಸು ಎನ್ನೆದೆದೋಟದಲರುಗಳ.
ಹರುಷದಿ ನಾನವನಾಯುವೆನು.
ಕರುಣೆಯ ದಾರದಿ ಪೋಣಿಸಿ ನಿನ್ನಯ
ಚರಣದೊಳಿಡುವುದ ಕೋರುವೆನು.

ನಿನ್ನಯ ಬರವನೆ ಕಾದಿಹೆನು....ಮ

ತ್ತಿನ್ನೇತಕೆ ತಡ ಬಾ ನೀನು.

—ದೇವೇಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ, ೬-೨೨

ಕೊಲೆಗಡಿಗ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂ. ಅ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು, ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಎಲ್.

ಕಥಾಸಂದರ್ಭ: ಫ್ರೆಂಚ್ ಸಮ್ರಾಜನಾದ ನೆಪೋಲಿಯನ್ನನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೦೮ರಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಡನ್ ದೇಶದ ರಾಜನನ್ನು ಕೆಳಗೆ ತಳ್ಳಿ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅಣ್ಣನಾದ ಜೋಸೆಫನನ್ನು ಆ ದೇಶಕ್ಕೆ ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕೂರಿಸಿದನು. ಸ್ವೀಡನ್ ದೇಶೀಯರು ಇದನ್ನು ಸಹಿಸದೆ ದಂಗೆಯೆದ್ದು ಚಂಡ ಸಾಹಸದಿಂದ ಫ್ರೆಂಚರನ್ನು ಎದುರಿಸಿದರು. ೧೮೦೯ರಲ್ಲಿ ನೆಪೋಲಿಯನ್ನನೇ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ದಂಡಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿ ಸ್ವೀಡನ್ ದೇಶೀಯರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಇತರ ಕಡೆ ಅವನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದುದರಿಂದ ಅವನು ಮುಂದೆ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಬರಲಾಗದೆ ಇಲ್ಲಿನ ಯುದ್ಧದ ಕಾರ್ಯಭಾರವನ್ನು ತನ್ನ ಸೇನಾಪತಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿದನು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸ್ವೀಡನ್ಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಿ ವೆಲಿಂಗ್ಟನ್ನನ ಕೈಕೆಳಗೆ ತಮ್ಮ ಸೇನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ವೆಲಿಂಗ್ಟನ್ನನು ದಿನೇ ದಿನೇ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದ ಪೋರ್ತುಗೀಸ ಸ್ವೀಡನ್ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ ಸೇನೆಗಳನ್ನು ದಿನೇ ದಿನೇ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದ ಫ್ರೆಂಚರ ಸೇನೆಯ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿ ಅರು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ಫ್ರೆಂಚರನ್ನು ಸ್ವೀಡನ್ ದೇಶದಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಆಟ್ಟಿದನು. ಪ್ರಸಕ್ತ ಕಥೆಯು ಈ ಯುದ್ಧಕಾಲದ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಲೋಕದ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶದ ಶ್ರೀಮಂತ ಜಾತಿಯವರಲ್ಲೂ ಕುಲಾಭಿಮಾನವು ಸಹಜವಾದರೂ ಸ್ವೀಡನ್ ದೇಶದ ಶ್ರೀಮಂತ ರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ಕಟವನ್ನೇ ಗಳಿಸಿರುವುದು. ಕುಲಮದದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇವರನ್ನು ಸರಿಗಟ್ಟಲಾರರು. ಪ್ರಸಕ್ತ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ವಭಾವವೂ ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಥೆಯು ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಫ್ರೆಂಚ್ ಕತೆಗಾರನಾದ ಬಾಲ್‌ಸಾಕ್ (Balzac) (೧೭೯೯-೧೮೫೦)ನ ಲೇಖನದ ಸಂಗ್ರಹಾನುವಾದವಾಗಿದೆ.

ಕ್ರಿಗ ತಾನೇ ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆ ಹೊಡೆದಿತ್ತು. ಸ್ವೀಡನ್ ನೀಲಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನು ತನ್ನ ಸ್ವಚ್ಛಕಿರಣಗಳನ್ನು ಪಸರಿಸುತ್ತಾ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಮೆಂಡಾ ಎಂಬ ಸಣ್ಣ ಊರಿನ ಜಹಗೀರುದಾರನ ಪ್ರಾಸಾದದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಆಮೋದ-ಪ್ರಮೋದಗಳು ಮುಕ್ತಾಯವಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಪ್ರಾಸಾದವು ಊರಿಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿದ್ದ ಸಣ್ಣ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರಾಸಾದದ ತೋಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂತಿದ್ದ ಕೈಸಾಲೆಯ ಬಳಿ ಒಂದು ಕಿತ್ತಳೆಯ ಮರವನ್ನು ಬರಗಿಕೊಂಡು ಒಬ್ಬ ಯುವಕನಾದ ಫ್ರೆಂಚ್ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಯು ಯಾವುದನ್ನೋ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದನು. ಸಮುದ್ರದ ಬೆಳದಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಲೆಗಳು ಊರಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕಟ್ಟನ್ನು ಹಾಕಿದಂತೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಪ್ರಾಸಾದವೂ ಅದನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದಿದ್ದ ಜಹಗೀರಿಯೂ ಮಾರ್ಕ್ವಿಸ್ ಡಿ ಲೇಗೇನಿಸ್ (Marquis de Leganes) ಎಂಬ ಶ್ರೀಮಂತ ಸರದಾರನಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದವು.

ಅವನೂ ಅವನ ಮನೆಯವರೂ ಆಗ ಆಲ್ಫ್ರೆ ವಾಸವಿದ್ದರು. ಆ ದಿನದ ಸಂಜೆಯಿಂದಲೂ ಮನೆಯ ಹಿರಿಯ ಮಗಳು ಈ ಫ್ರೆಂಚ್ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇವಳ ಕಟಾಕ್ಷಬಾಣವೇ ಈತನ ಯೋಚನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಕ್ಲಾರ (Clara) ಈ ಸುಂದರಳಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಮೂವರು ಸಹೋದರರೂ ಒಬ್ಬ ತಂಗಿಯೂ ಇದ್ದರೂ ಇವಳ ಮದುವೆಯ ಬಳುವಳಿಯು ಅಲ್ಪವಾದೀತೆಂಬ ಹೆದರಿಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸ್ವೀಡನ್ ಶ್ರೀಮಂತರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅತ್ಯಧಿಕ ಕುಲಾಭಿಮಾನಿ ಎನಿಸಿದ್ದ ಅವಳ ತಂದೆಯು ಪಾರಿಸ ನಗರದ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಅಂಗಡಿಯವನ ಮಗನಿಗೆ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪುವನೇ? ಅದಲ್ಲದೆ ಫ್ರೆಂಚರನ್ನು ಅವರು ತುಂಬಾ ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತನ್ನ ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಫ್ರೆಂಚರಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟಲು ಈತನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವನೆಂದು ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಸೇನಾಪತಿ ಜ—ನನು ವಿಕ್ಟರ್

ಮಾರ್ಚಂಡ (Victor Marchand) ನನ್ನು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ದಳಸಮೇತ ಮೆಂಡಾ ನಗರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದನು. ಈ ಪ್ರೀಮಂತನು ತನ್ನ ಊರಿನ ಬಳಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಹಡಗಿನ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಸೇನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಸಮಾಚಾರ ಸಹ ಬಂದಿತ್ತು.

ಜಹಗೀರುದಾರನೂ ಅವನ ಊರಿನವರೂ ಮಾರ್ಚಂಡ ನನ್ನೂ ಅವನ ದಳವನ್ನೂ ಆದರದಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಆದರವೇ ತುಂಬಾ ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದಿತು. ಮಾರ್ಚಂಡನು ನಿಂತಿದ್ದಹಾಗೆ ಊರಿನ ಕಡೆ ನೋಡಿದನು. ಆ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಬ್ಬವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಜನರು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಭ್ರಮವನ್ನು ತಾಳದೆ ನಿಶ್ಚಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಸೈನಿಕವಿಧಿಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಕ್ಲೌಪ್ತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರಿಸಿಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಅಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತಾನೇ ಇವನೇ ಅಪ್ಪಣೆಹೊರಡಿಸಿದ್ದರೂ ಅವನ್ನು ಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದರು. ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಯು ವ್ಯಸ್ತನಾಗಿ ಊರೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಡುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ಮೃದುವಾದ ಪದಧ್ವನಿಯುಂಟಾಯಿತು. ಒಬ್ಬ ರಮಣಿಯು ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಊರಿನ ಕಡೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಸೈನಿಕನು ಓಡಿಬಂದು ಊರಿನ ಜನರು ಹುಳಗಳಂತೆ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಗುಂಪುಸೇರುತ್ತಿರುವರೆಂದೂ ಪ್ರಾಸಾದದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಸೇವಕನು ಒಂದು ದೀಪವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅತ್ತ ಕಡೆ ಹೊರಟಿರುವನೆಂದೂ ವರದಿ ಹೇಳಿದನು. ಅವನ ಮಾತು ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಊರಿನಿಂದ ಒಂದು ಭಯಂಕರ ಚೀತ್ಕಾರವು ಎದ್ದಿತು. ಮಾರ್ಚಂಡನ ಎದುರಿಗೆ ಅವನ ಸೈನಿಕನ ತಲೆಗೆ ಒಂದು ಗುಂಡು ಬಂದು ತಗಲಿ ಅವನು ಸತ್ತುರುಳಿದನು. ಹತ್ತು ಹೆಜ್ಜೆಯ ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂಕೇತಸೂಚಕವಾದ ಉರಿಯು ಎದ್ದಿತು. ಪ್ರಾಸಾದದಲ್ಲಿ ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಆಮೋದ ಪ್ರವೋದಗಳು ನಿಂತು ಹೋದುವು. ಊರಿನ ನಿಶ್ಚಬ್ಧತೆಯ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಇವನ ಸೈನಿಕರ ಸಾವಿನ ನರಳಾಟವು ಕೇಳಿಬರಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಫಿರಂಗಿಯ ಗಂಭೀರ ನಾದವು ಊರನ್ನು ಮುತ್ತಿತು.

ತರುಣ ಫ್ರೆಂಚ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಬೆವರು ಪ್ರವಹಿಸತೊಡಗಿತು. ಅವನು ತನ್ನ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ತನ್ನ ಸೈನಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಹತರಾಗಿರುವರೆಂದೂ ಸಮುದ್ರಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸೇನೆಯು ಅಲ್ಲಿ ಬಂದಿಳಿ

ಯುವುದೆಂದೂ ಮಾರ್ಚಂಡನು ತಿಳಿದನು. ತಾನೇನಾದರೂ ಬದುಕಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಅಪಮಾನವೂ ಶಿಕ್ಷೆಯೂ ತಪ್ಪದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದನು. ಗುಡ್ಡದಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಳಗೆ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂಬ ಯೋಚನೆಯು ಹುಟ್ಟಿ ಅವನು ಹಾದು ವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಕ್ಲಾರಕ ಕೈಯು ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ಎಳೆದು ತಡೆಯಿತು.

“ಓಡಿಹೋಗು! ನನ್ನ ಸಹೋದರರು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಇತ್ತು ಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವರು. ಗುಡ್ಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಕುದುರಿಸಿದ್ದವಾಗಿದೆ ಹೋಗು!” ಎಂದು ಕ್ಲಾರಕ ಅವಸರವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಅವನನ್ನು ತಳ್ಳಿದಳು. ಮಾರ್ಚಂಡನು ತೋಟದಿಂದ ಓಡಿ ಬಂಡೆಯಿಂದ ಬಂಡೆಗೆ ಹಾರುತ್ತ ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಇಳಿಯತೊಡಗಿದನು. ಹಿಂದುಗಡೆಯಿಂದ ಕ್ಲಾರಕ ತನ್ನ ಸಹೋದರರನ್ನು ಅವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವಂತೆ ಕೂಗಿದಳು. ಅನೇಕರು ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದರು. ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಗುಂಡುಗಳು ಅವನ ತಲೆಯ ಬಳಿ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಮಾರ್ಚಂಡನು ಹೇಗೋ ಸಾವಿನಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಗುಡ್ಡದ ಬುಡವನ್ನು ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಡ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ನಾಯುವೇಗದಿಂದ ತನ್ನ ಯಜಮಾನನಾದ ಸೇನಾಪತಿ ಜ—ನನು ಇದ್ದ ಊರಿಗೆ ಕೆಲಗಂಟೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಸೇರಿ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ವಿವರಿಸಿದನು. ಸೇನಾಪತಿಯು ಈ ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಚಂಡನು ಕಾರಣನಲ್ಲವೆಂದೂ ಸೈಯಿನ ದೇಶೀಯರ ದುರುಳತನಕ್ಕೆ ಕೂಡಲೇ ಪ್ರತೀಕಾರ ಮಾಡಿ ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಭೀತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದೂ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಒಂದು ಸೇನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾರ್ಚಂಡನೊಡನೆ ಹೊರಟನು.

ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನರು ಫ್ರೆಂಚರ ಮೇಲೆ ದಂಗೆಯೇಳಲು ಸನ್ನಾಹಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಫ್ರೆಂಚ ಪಡೆಯು ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯನ್ನೂ ನಿಶ್ಚೇಷವಾಗಿ ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತ ಮೆಂಡಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿತು. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಹಡಗುಗಳ ಪತಾಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪಡೆಯು ಇನ್ನೇನು ತಡವಿಲ್ಲದೆ ಬಂದಿ ಯುವುದೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ಮೆಂಡಾ ಪಟ್ಟಣದವರು ಫ್ರೆಂಚರನ್ನು ಮುತ್ತಿ ಸಂಹರಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷ ಪಡೆಯು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬಹುದೂರದಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಆ ಪಡೆಯ ಒಂದೆರಡು ಫಿರಂಗಿಯ ಹಡಗುಗಳು ಮಾತ್ರ ಅತಿ ಮುಂದಾಗಿ ಮೆಂಡಾವಿನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದುದರಿಂದ ಊರಿನವರು ಭ್ರಮಿ

ಮಡುಕಿದ್ದರು. ಕೆಲ ಗಂಟೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಹೊಸ ಫ್ರೆಂಚ ಸೇನೆಯ ಬಂದು ಊರನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿತು. ಸೇನಾಪತಿ ಜನನು ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರೂರನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದ ದರಿಂದ ಅವನು ಊರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸುಟ್ಟುಹಾಕಿಸಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರನ್ನು ನಿಶ್ಚೇಷವಾಗಿ ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿಸುವನೆಂದು ಸಕಲರೂ ಹೆದರಿದರು. ಅವನು ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿರುವುದಾದರೆ ಊರಿನವರು ವಿಧೇಯರಾಗಿ ಶರಣಾಗತರಾಗುವುದಾಗಿಯೂ ಫ್ರೆಂಚ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದರಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿದ್ದವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವುದಾಗಿಯೂ ಅವರು ಫ್ರೆಂಚ ಸೇನಾಪತಿಗೆ ನೇರಿಯಿಟ್ಟರು. ಆತನು ಅದಕ್ಕೆ ಒಡಂಬಟ್ಟನು. ಫ್ರೆಂಚ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಕೈಯಾರೆ ಕೊಂದಿದ್ದ ಸುಮಾರು ಇನ್ನೂರು ಜನರು ತಾನಾಗಿ ಬಂದು ಸೆರೆಗೊಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು. ಜಹಗೀರು ದಾರನ ಪ್ರಾಸಾದದಲ್ಲಿವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇದೇ ರೀತಿ ಬಂಧನದಲ್ಲಿರಿಸಿದರು. ಫ್ರೆಂಚ ಸೇನಾಪತಿಯು ಊರಿನವರ ಮೇಲೆ ಛಾರಿ ದಂಡವನ್ನು ಹೊರಿಸಿ ಬ್ರಿಟಿಷ ಪಡೆಯು ಅಲ್ಲಿಕೆಯ ದಂತೆ ವಿರ್ವಾಡುಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಜಹಗೀರುದಾರನ ಪ್ರಾಸಾದದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಸತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು.

ಪ್ರಾಸಾದದ ಒಂದು ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಹಗೀರುದಾರನ ಜನಿಯವರು ಏಳುಮಂದಿಯೂ ಅವರ ಎಂಟುಮಂದಿ ಸೇವಕರೂ ಬಂಧಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಸೇನಾಪತಿ ಜನನು ಊರಿನ ಜನರು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದ ಇನ್ನೂರು ಮಂದಿ “ಅಪರಾಧಿ”ಗಳನ್ನೂ ಆ ಗೆಳೆಯಲ್ಲೇ ಪ್ರಾಸಾದದ ಬಳಿ ಗುಂಡಿನಿಂದ ಸುಡಿಸಿ ಕೊಲ್ಲಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ಪ್ರಾಸಾದದಲ್ಲಿದ್ದ ಹದಿನೈದು ಮಂದಿಯನ್ನು ನೇಣುಹಾಕಿಸಿ ಕೊಲ್ಲಿಸಲು ವಿರ್ವಾಡು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ವಿಕ್ಟರ್ ಮಾರ್ಚಂಡನು ಈ ಬಂದಿಗಳ ಕೊಠಡಿಗೆ ಒಂದು ಸಲ ಹೋದನು. ಕೂಡಲೇ ಅವಸರವಾಗಿ ಸೇನಾಪತಿ ಜನನ ಬಳಿ ಬಂದು, “ನನಗೆ ಒಂದು ಉಪಕಾರವನ್ನು ಕರುಣಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಯಾಚಿಸಿದನು.

“ನನಗೆ!” ಎಂದು ಕ್ರೂರ ಹಾಸ್ಯದಿಂದ ಸೇನಾಪತಿಯು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು.

“ಅದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರವಾದ ಉಪಕಾರ. ಸ್ವಯಂ ಸಿನ ಸರದಾರನು ನೇಣುಹಾಕಲು ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದನು. ತನ್ನ ಮನೆಯವರನ್ನು ಹೀಗೆ ಶಿಕ್ಷಿಸಿಕೊಡಬೇಡು ಶ್ರೀಮಂತರನ್ನು ಖಡ್ಗಚ್ಛೇದದಿಂದ ಕೊಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ಆತನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿರುವನು” ಎಂದು ಮಾರ್ಚಂಡನು ಘೇಳಿದನು.

“ಅಗಬಹುದು.”

“ತಮ್ಮ ಬಂಧನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಮತಗುರುವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ, ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾತು ಕೊಡುವುದಾಗಿಯೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿರುವನು.”

“ಅದೂ ಅಗಬಹುದು. ಅವರಿಗೆ ನೀನು ಹೊಣೆಯಾಗಬೇಕು.”

“ತನ್ನ ಕಿರಿಯ ಮಗನನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಾದರೆ ತನ್ನ ಸಕಲ ಸೊತ್ತನ್ನೂ ನೀನಿಗೆ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ವೃದ್ಧ ಶ್ರೀಮಂತನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವನು.”

“ಹಾಗೋ! ಅವನ ಆಸ್ತಿಯು ಆಗಲೇ ನಮ್ಮ ರಾಜನಿಗೆ ಮುಟ್ಟುಗೋಲಾಗಿದೆ. ಇರಲಿ, ಅವನು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವನು ತನ್ನ ಸಂತತಿಯು ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕೆಂದು ಅಶಿಸುತ್ವಾನಲ್ಲವೇ! ಇವನ ಮನೆಯ ಹೆಸರು ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದೊಡನೆಯೇ ಇವನ ರಾಜದ್ರೋಹವೂ ಶಿಕ್ಷೆಯೂ ನೆನಪಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವನ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಇವನ ಮನೆಯವರನ್ನು ಈಗ ವಧಿಸಲು ಕೊಲೆಗಡಿಗೆ ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಜೀವದಾನಮಾಡಿ ಇವರ ಸೊತ್ತನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅವರ ವಿಚಾರ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಡ.”

ಫ್ರೆಂಚ ಸೇನಾಪತಿಯು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳೊಡನೆ ಸಂಭ್ರಮವಾಗಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತನು. ವಿಕ್ಟರ್ ಮಾರ್ಚಂಡನು ಮಾತ್ರ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿಗಳಿದ್ದ ಕೊಠಡಿಗೆ ಹೋದನು. ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಶ್ರೀಮಂತನ ಮಕ್ಕಳೂ ಇತರರೂ ಆಮೋದ ಪ್ರಮೋದಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದೊಳಗಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕಟುಕನ ಪೆಟ್ಟಿನಿಂದ ಹತರಾಗುವುದರಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅಭಿಮಾನಶೀಲರಾದ ಅವರೇಳು ಮಂದಿಯೂ ತಂತಮ್ಮ ಕುರ್ಚಿಗಳಿಗೆ ಬಂಧಿತರಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಅವರ ಸೇವಕರು ಅವರ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿತರಾಗಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪ್ರಯತ್ನವು ಭಗ್ನವಾಯಿತಲ್ಲ ಎಂಬ ಚಿಂತೆಯು ಮಾತ್ರ ಅವರಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿತು. ವಿಕ್ಟರ್‌ನು ಒಳಗೆ ಬಂದು ಬಂದಿಗಳ ಬಂಧನವನ್ನು ಬಿಚ್ಚುವಂತೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ಕ್ಲಾರ್ಕನನ್ನು ತಾನೇ ಬಿಟ್ಟದನು. ಅವಳ ಕಮನೀಯ ಸೌಂದರ್ಯವು ಇವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೂರೆ ಮಾಡಿತು. ತನ್ನ

ಸೇನಾಪತಿಯ ಮಾತನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದೆಂದು ವಿಕ್ಟರನು ಚಿಂತಿಸಿದನು. ವೃದ್ಧನಾದ ಶ್ರೀಮಂತ ಸರದಾರನು ತಲೆಯೆಲ್ಲಾ ಬೆಳ್ಳಗಾಗಿ, ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಇವನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಹಿರಿಯ ಮಗನಾದ ಜಾನಿಟೋ(Juanito) ನಿಗೆ ಮೂವತ್ತು ವರುಷವಿರಬಹುದು. ಅವನ ತಮ್ಮಂದಿರಾದ ಫೇಲಿಪ್ (Felipe) ನೂ ಮೆನೂಯೆಲ್ (Manuel)ನೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ಮತ್ತು ಎಂಟು ವಯಸ್ಸಿನ ಬಾಲಕರಾಗಿ ಆತಿ ಮುದ್ದಾಗಿದ್ದರು. ಇವರನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ವಿಕ್ಟರನಿಗೆ ಮಾತು ಹೊರಡುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ವಿಕ್ಟರನು ಕ್ಲಾರಕೆಗೆ ತನ್ನ ಸೇನಾಪತಿಯ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಉಸುರಿದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದೊಡನೆ ಅವಳ ಮೈ ನಡುಗಿತು. ಆದರೆ ಉತ್ತರಕ್ಷಣವೇ ಅವಳು ಸಮಾಳಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ “ ಪಿತಾಜಿ, ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸುವಂತೆ ಜಾನಿಟೋನಿಗೆ ವಿಧಿಸು. ನಾವು ನಿಶ್ಚಿತರಾಗಬಹುದು” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದಳು.

ಜಹಗೀರುದಾರಣಿಯು ಆಶೆಯಿಂದ ಗಂಡನ ಕಡೆಗೆ ಬಗ್ಗಿದಳು. ಆದರೆ ಕ್ಲಾರಕೆ ಮಾತು ಮನದಟ್ಟಾದೊಡನೆಯೇ ಅವಳು ಮೂರ್ಛೆಬಿದ್ದಳು. ಜಾನಿಟೋವಿಗೂ ವಿಚಾರವು ಅರ್ಥವಾಗಿ ಪಂಜರಬದ್ಧವಾದ ಸಿಂಹದಂತೆ ಉರಿದಿದ್ದನು. ಮಾರ್ಚಂಡನು ಈ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಫ್ರೆಂಚ ಸೈನಿಕರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಮನೆಯ ಸೇವಕರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕಾದಿದ್ದ ಕಟುಕನ ವಶಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು. ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನೆಯವರೂ ಮಾರ್ಚಂಡನೂ ಮಾತ್ರವೇ ಉಳಿದೊಡನೆಯೇ, ವೃದ್ಧ ಸರದಾರನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹಿರಿಯ ಮಗನಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದನು. ಅವನು ಅಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ತಲೆಬಗ್ಗಿಸಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟನು. ಕ್ಲಾರಕೆ ಆಣ್ವಾನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಲಲ್ಲಿಯಿಂದ “ ಜಾನಿಟೋ, ನಿನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಸಾಯುವುದು ನನಗೆ ಎಷ್ಟು ಸುಖಕರವೆಂದು ಬಲ್ಲೆಯಾ! ಹೀನ ಜಾತಿಯ ಕಟುಕನ ಅಸಹ್ಯಕರವಾದ ಸ್ಪರ್ಶವನ್ನು ನೀನು ತಪ್ಪಿಸಲಾರೆಯಾ! ನನಗೆ ಮುಂದೆ ಒದಗತಕ್ಕ ವಿಪತ್ಯರಂಪರೆಗಳಿಂದ ನೀನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಅನ್ಯರ ವಶವಾಗುವುದು ನಿನಗೆ ಸಹಿಸುವುದೇ? ನೀನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ” ಎಂದು ಬಲಾತ್ಕಾರ ಮಾಡಿದಳು.

“ ಆಹ್ಲಾ, ಧೈರ್ಯಮಾಡು. ಇಲ್ಲಿನಾದರೆ ರಾಜಸದೃಶವಾದ ನಮ್ಮ ವಂಶವು ಬಿಲವಾಗುವುದು ” ಎಂದು ಘೆಲಿಪನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದನು.

“ ಜಾನಿಟೋ, ನಾನು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಸರದಾರನು ಉತ್ಕಂಠೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದನು.

ಜಾನಿಟೋ ತಲೆಯೆತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ವೃದ್ಧ ಶ್ರೀಮಂತನು ಹೆಚ್ಚು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಮಗನ ಮುಂದೆ ಸಮಸ್ತಾರಮಾಡುತ್ತ ಮಂಡೆಯೂರಿ ನಿಂತನು. ಅವನ ಇತರ ಮಕ್ಕಳೂ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದರು. ವೃದ್ಧ ಸರದಾರನು ದೈವದಿಂದ ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದನು:

“ ಸ್ವೆಯಿನ ದೇಶೀಯರ ಧೈರ್ಯವೂ ವಿವೇಕವೂ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲವೇ? ನಾನು ನಿನ್ನ ಕಾಲ ಬಳಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಇರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೀ? ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಂಕಟವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಕುರಿತು ನೀನು ಚಿಂತಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ? (ಹೆಂಡತಿಯ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ) ಇವನೇನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನನ್ನ ಮಗನೇ? ”

“ ಅವನು ಸಮ್ಮತಿಸುತ್ತಾನೆ ” ಎಂದು ತಾಯಿಯು ಈ ಸಂಕಟದಿಂದ ಹೇಳಿದಳು. ಮಗನ ಹುಬ್ಬು ಅತಿಶ್ವಸ್ತವಾಗಿ ಚಲಿಸಿದ್ದನ್ನು ತಾಯಿಯು ನೋಡಿ ಅವನ ಭಾವವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದಳು.

ಎರಡನೆಯ ಮಗಳು ತಾಯಿಯ ಬಳಿ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿದಳು. ಮಗುವಾದ ಮನೆಯೇಲನು ಅವಳನ್ನು ಗದಗಿಸಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಮನೆಯ ಗುರುವು ಬರಲು ಎಲ್ಲರೂ ಅವನನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಜಾನಿಟೋವಿನ ಬಳಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಮಾರ್ಚಂಡನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ನೋವು ಸಹಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತನ್ನ ಸೇನಾಪತಿ ಇದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಸೇನಾಪತಿಯು ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಆನಂದದಿಂದ ಉಂಡು ಮಧುಪಾನಮತ್ತರಾಗಿ ಕ್ರಿಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಚ ಸೇನಾಪತಿಯು ಆ ಊರಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಿಡೆಹಿಡೆ ಶ್ರೀಮಂತನ ಮನೆಯ ಸೇವಕರನ್ನು ನೇಣುಹಾಕಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಾಲ ಕೆಳಗೆ ಗುಂಪುಸೇರಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು. ಅವರ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಶ್ರೀಮಂತನ ಮನೆಯವರ ವಧೆಯ ಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಅವರದುರಿಗೆ ಒಂದು ವಧೆ ಶಿಲೆಯೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕತ್ತಿಯೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಶ್ರೀಮಂತ ಕುಮಾರನು ಕೊನೆಯ ಗೆಳೆಗಿದ್ದು ಹಿಂತೆಗೆದರೆ ಒದಗಲು ಒಬ್ಬ ಕಟುಕನೂ ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದನು.

ಪ್ರಾಸಾದದೊಳಗಿಂದ ಶ್ರೀಮಂತನ ಮನೆಯವರು ಸೈನಿಕರಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿಯಲ್ಪಟ್ಟು ವಧಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಗಂಭೀರಭಾವದಿಂದ ಇದ್ದರು. ಜಾನಿಟೋ ಒಬ್ಬನೇ ಕಳವಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಮನೆಯ ಗುರುವು ಸಾಯಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳುವ ಕೆಲಸದಿಂದ ವಿರಮಿಸಿ ಬದುಕಬೇಕಾಗಿದ್ದವನಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿದ್ದನು. ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಜಾನಿಟೋ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧನಾದನು. ಕ್ಲಾರಳು ಮೊದಲು ಏಗ್ಗಿ ಬಂದು ತಲೆಯೊಡ್ಡಿದಳು. ಆಗ ಪ್ರಾಸಾದದೊಳಗಿಂದ ಮಾರ್ಚಂಡನು ಬಹು ಅವಸರದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಓಡಿ ಬಂದು “ಕ್ಲಾರಾ, ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ನಿನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸೇನಾಪತಿ ಒಪ್ಪಿರುವನು” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದನು.

ಶ್ರೀಮಂತ ಕುಮಾರಿಯು ಅಹಂಕಾರಪೂರ್ಣವಾದ ತಿರಸ್ಕಾರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾರ್ಚಂಡನನ್ನು ನೋಡಿ ತನ್ನ ಕಣ್ಣಿನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದಳು. ಅವಳ ತಲೆಯು ಒಡನೆಯೇ ಮಾರ್ಚಂಡನ ಕಾಲಬಳಿ ಉರುಳಿತು. ಅನಂತರ ಅವಳ ತಮ್ಮಂದಿರ ಸರತಿ ಬಂದಿತು. ಮಗುವಾದ ಮನೋಯಲನು ಕೊಲೆಗಡಿನ ಮೇಲೆ ತಲೆಯೊಡ್ಡಿ “ಅಣ್ಣಾ, ನನ್ನ ತಲೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ? ಸ್ವಲ್ಪ ತಿರುಗಿಸಲೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಕ್ಲಾರಳ ತಂಗಿಯು ಅಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಜಾನಿಟೋ ಸಂತೈಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು. ಅವಳು “ಅಣ್ಣಾ, ನಾನು ನಿನಗಾಗಿ ಅಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹೋದ ಮೇಲೆ ನೀನು ದುಃಖಿಸುತ್ತೀ ಎಂದು ನಾನು ಅಳುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಉತ್ತರವಿತ್ತು. ಪ್ರಾಣವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದಳು.

ಆ ಬಳಿಕ ಶ್ರೀಮಂತ ಸರದಾರನು ಮುಂದೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ತದಿಂದ ತೊಯ್ದಿದ್ದ ಕೊಲೆಗಡಿನಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ತನ್ನೊಳಗಿನ ಜನರನ್ನೂ ನೋಡಿ “ಸೈಯಿನ ದೇಶೀಯರೇ, ನನ್ನ ಮಗನಾದ ಜಾನಿಟೋನಿಗೆ ನನ್ನ ಅರ್ಪಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮಗು, ನೀನು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಪ್ರಹಾರಮಾಡು; ನೀನು ಕಳಂಕರಹಿತನು” ಎಂದು ಉಚ್ಚಕಂಠದಿಂದ ಹೇಳಿದನು.

ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು. ಜಾನಿಟೋ “ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ಮೊಲೆಯೊಡೆ ಸಲಹಿದವಳು!!”

ಎಂದು ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಅತಿಸಂಕಟದಿಂದ ಚಿತ್ತಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದನು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಹಾಹಾಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಒಳಗೆ ಮಧುಪಾನಲೋಲರಾಗಿ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಆ ಚಿತ್ತಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೊರಗಿದರು. ವೃದ್ಧ ಶ್ರೀಮಂತಿನಿಯು ತನ್ನ ಮಗನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ತಡೆಯಲಾರನೆಂದು ಅರಿತು ಹಾಗೆಯೇ ಗುಡ್ಡದ ಬಂಡೆಯಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಹಾರಿ ನುಚ್ಚುನೂರಾದಳು. ಎಲ್ಲರೂ ಅವಳ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಬೆರಗಾದರು. ಜಾನಿಟೋ ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟನು.

ಒಳಗಡೆ ಪಾನಗೊಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯು ತನ್ನ ಸೇನಾಪತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು “ಮಾರ್ಚಂಡನು ಈ ವಧೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಆಗಿರಲಾರದೆಂದು ಎಣಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದನು.

“ಏಕೆ? ನಾವು ಇನ್ನೂ ಸೈಯಿನ ದೇಶದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದೂ ಇನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಫ್ರಾನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಐಸೂರು ಕುಟುಂಬಗಳು ಶೋಕಕ್ಕೊಳಗಾಗುವುದೆಂದೂ ನೀವು ಅರಿಯಿರೋ? ನಾವು ನಮ್ಮ ಮೂಳೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೀರೋ?” ಎಂದು ಸೇನಾಪತಿ ಜನನು ಉತ್ತರವಿತ್ತನು.

ಈ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರಲ್ಲಿ ಯಾವನೂ ಬಾಯಿಗೆ ಒಂದು ತೃಣವನ್ನು ಸಹ ಹಾಕಲು ಅಸಮರ್ಥನಾದನು.

* * *

ಮಾರ್ಕ್ಸಿಸ ಲೇಗಣಿಸನನ್ನು ಸರ್ವರೂ ಅತ್ಯಂತ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸೈಯಿನಿನ ರಾಜನು “ಕೊಲೆಗಡಿಕ” ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಚಿಹ್ನೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅವನ ದುಃಖವು ಸದಾ ಅವನನ್ನು ಕೊರೆಯುತ್ತ ಜೀವನವನ್ನೇ ಅವನಿಗೆ ಭಾರವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಿತು. ಅವನು ಜನರೆದುರಿಗೆ ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ತನಗೆ ಎರಡನೆಯ ಮಗನು ಹುಟ್ಟುವುದನ್ನೇ ಅವನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಎಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನೆಯವರನ್ನು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂಬ ತವಕದಲ್ಲಿ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳು

ಪ್ರೀಮಾನ್ ನಾಡಿಗರ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು, ಸಂಚಾಲಕರು, ಮಲ್ಲಸಜ್ಜನ ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಲೆ, ಧಾರವಾಡ

ಗ್ರೀಕರ ಇಂದ್ರದೇವನಿಂದ ವಿಜಯಸ್ಥೂರಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶಕ್ತಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಿವು. ಕ್ರಿ. ಶ. ಪೂರ್ವ ೭೭೬ ರಷ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನ. ಗೆಜ್ಜೆವರಿಗೆ ಒಲಿಂಪ್ ಎಲೆಗಳ ಹಾರನ ನಾಡಿಗರ ಬಹುಮಾನ. ಬರುಬರುತ್ತ ಸಾಮ್ರಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಕಲಾವಿಷಯಕ ಉತ್ಸವಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹೋತ್ಸವ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದುವು. ನಡುವೆ ಕ್ಷೇಣಾವಸ್ಥೆಯನ್ನೆತ್ತಿದಿ, ಇದೀಗ ಜಗತ್ತಿನ ಮಲ್ಲಶಕ್ತಿ ಪ್ರದರ್ಶನೆಯ ಅತ್ಯದ್ಭುತ ಪ್ರೀಡಾರಂಗಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿವೆ.

೦೨೫೫ ತಿಂಗಳು ಸಮೀಪಿಸಹತ್ತಿದೆ. ಬರ್ಲಿನ್ ಎಲ್ಲರ ಮಾತಿನ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೂ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆೆಯಲಿರುವ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳಿಗೋಸುಗ ಕಳಿಸುವ ಹುರಿಯಾಳುಗಳನ್ನು ಅವಸರದಿಂದಲೂ ಈರ್ಷ್ಯೆಯಿಂದಲೂ ಬಹುವಿಧವಾಗಿ ಅಣಿಗೊಳಿಸಹತ್ತಿವೆ. ಬರ್ಲಿನ್ ನಗರಿಯಲ್ಲಿಯ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳ ಬೈಲು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ತರತರದ ಬಣ್ಣದ ಪತಾಕೆಗಳು, ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜನರ ಸಮ್ಮೇಲನ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸಂಕಲನ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ನೋಟವು ನೋಡುವವರಿಗೆ ಬಹು ಭವ್ಯವಾಗಿಯೂ ಅಂದವಾಗಿಯೂ ಕಾಣುವದು.

ಯಾವದಾದರೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಯ ಮೂಲವನ್ನು ತಿಳಿಯುವದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದವಿರುವದು. ಗ್ರೀಕರಾಷ್ಟ್ರದ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಧರ್ಮವನ್ನೂ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವವನ್ನೂ ಬೆಳೆಯಿಸಲು ಕಾರಣವಾದ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಪಂದ್ಯಾಟದ ಹುಟ್ಟನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ—ಆದರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಯಾಮಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ—ಉತ್ಸುಕತೆ ಇರುವದು ಸಹಜ. ಈ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳು ಗ್ರೀಶಿಯನ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವೆನಿಸುವ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ಒಂದು:

(೧) ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳು ಎಲಿಸ್ ಎಂಬ ನಗರದ

ಲ್ಲಿರುವ ಒಲಿಂಪಿಯಾ ಎಂಬ ಗುಡಿಯ ಮುಂದಿನ ಬೈಲಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವರುಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಜರುಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ನಾಲ್ಕು ವರುಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ಒಲಿಂಪಿಯಾಡ್ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತ್ತು. ಇದರ ಸ್ಥಳಕಾಲಗಳೆರಡೂ ಬಹು ಪವಿತ್ರವಾಗಿ ಎಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಇವನ್ನು ಗ್ರೀಕರ ಇಂದ್ರನಾದ ಝಿಯಸ್ ಕೊನೊಸ ಪಟ್ಟಣದ ಮೇಲಿರುವ ತನ್ನ ಸ್ವಾಯತ್ತಕರ್ಮ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನೆಂದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

(೨) ಪೀಥಿಯನ್ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳು ಆಫೋಲೋ ದೇವರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆಂದೂ, ಡೆಲ್ಫಿ ಎಂಬ ನಗರದಲ್ಲಿ ಜರುಗುತ್ತಿದ್ದವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವು ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳಂತೆ ನಾಲ್ಕು ವರುಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು.

(೩) ಇಸ್ಥಿಯನ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ಪೊಸೀಡೋನನ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಕೋರಿಂಥದ ಸಂಯೋಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ೨ ವರುಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು.

(೪) ನೀಮಿಯನ್ ಆಟಗಳು ಹಕ್ಯೂಲಸನು ನೀಮಿಯನ್ ಎಂಬ ಸಿಂಹವನ್ನು ಕೊಂದುದರ ಕುರುಹಾಗಿವೆ ಎಂದುಲೇ ಆಗೋಲೀಸ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳು

ಹಳೆಯವೆಂದೂ ಹೆಸರಾದವೆಂದೂ ಬಹು ವರುಷಗಳ ವರೆಗೆ ಜರುಗಿದವೆಂದೂ ಇತಿಹಾಸಕಾರರ ಮತ. ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ. ಶ. ಕ್ರಿಂತ ೭೭೬ ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇವುಗಳ ಹುಟ್ಟು. ಉದ್ಭವಗಳು ೬ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದವೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿವೆ. ಇದೊಂದು ಒಳ್ಳೇ ಶ್ರೇಷ್ಠತರವಾದ ಉತ್ಸವವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಆಟಗಳು ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೊದಲನೆಯ ಮೆಣ್ಣಿನ ಮೆಯ ದಿನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಆಖಂಡ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ವರೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ತಿಂಗಳ ಪೂರ್ವಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಗ್ರೀಕರೂ ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಾಡುಜನರಿಗೆ—ಎಂದರೆ ಗ್ರೀಕರಾಚೆ ಬರದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಟದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವನಿಗೆ ಒಲಿಂಪ್ ಎಲೆಗಳ ಹಾರವೇ ಪಾರಿತೋಷಿಕವಾಗಿತ್ತು. ಅವನ ಕೀರ್ತಿಯು ಮೂರ್ತಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದುವಾಗ ಅವನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಹುಮಾನವಾಗಲಿ ಪಾರಿತೋಷಿಕವಾಗಲಿ ದೀಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದು ತನ್ನ ನಾಡಿಗೆ ಅಭಿಮಾನಾಸ್ಪದವಾದ ಸಂಗತಿಯಾದುದರಿಂದ ನಾಡಿಗರು ಕೊಟ್ಟ ಮಾನವಸ್ಥ ಕಡಿಮೆಯೆಂದು ಎಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವು— ಓಟ, ಕುಸ್ತಿ, ಮುಸ್ಪಿಯುದ್ದ, ಭಲ್ಲಿಯನ್ನು ಒಗೆಯುವದು, ಚಕ್ರವಸ್ತ್ರಸೆಯುವದು, ಕುದುರೆಯೇರಾಟ, ರಥಗಳ ಮೇಲಾಟ ಮುಂತಾದವು. ಕೆಲವುಸಾರೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಚಕ್ರಮುಕ್ತಗಳಿಗೂ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೂ ಮೇಲಾಟಗಳಿದ್ದವೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಅವುಗಳೆ ಇರದ ಕಾಲವೊಂದು ಆಗಿ ಹೋಯಿತು. ಆದರೂ ಕೆಲ ಹೆಂಗಸೆಯರು ಪುರುಷವೇಷದಲ್ಲಿ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಧೈರ್ಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಭಯಂಕರ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮುಸ್ಪಿಯುದ್ದ ಮುಸ್ಪಿಯುದ್ದಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಇನ್ನಾವ ಏಕೈಕಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಗೆಲ್ಲಬೇಕೆಂಬ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹುರಿಯಾಳಿನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಶಕ್ತಿಯೇ ಕೀರ್ತಿಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಿರಿವಂತರೂ ಜಾಗೀರದಾ

ರೂ ಜೂಜಾಟಕ್ಕೆಂದು ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಆಣಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೆದ್ದ ಕುದುರೆಯ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಈಗಿನ ಡರ್ಬಿ ಜೂಜಾಟದಲ್ಲಿ ಮೇಲಾದ ಕುದುರೆಯ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಸಂದಷ್ಟು ಬಹುಮಾನ ಸಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು.

ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆಗಳೂ, ಯಜ್ಞಗಳೂ, ಧಾರ್ಮಿಕಕೃತ್ಯಗಳೂ, ಯಶಸ್ವಿಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಿಗಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಸತ್ಕಾರಕೂಟಗಳೂ ಜರುಗುತ್ತಿದ್ದವು. ನಮ್ಮ ನಾಡಹಬ್ಬದಲ್ಲಿಯಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಕವಿಸಮ್ಮೇಲನವು ನೆರೆದು ಅಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ಲಲಿತಕಲೆಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ನೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಒಲಿಂಪಿಯಾ, ಡೆಲ್ಫಿಯಾಗಳಲ್ಲಿ ನೆರೆಯುವ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಜರುಗುತ್ತಿದ್ದ ಲಲಿತಕಲೆಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಿಂದ ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಸ್ವರೂಪದ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳೇ ಏರ್ಪಟ್ಟವು. ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಜನಸಮುದಾಯದಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮಗಳಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ತೇಜನವು ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅಂತೂ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಅಂತರ್ದೇಶಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಾತ್ರೆಯ ಸ್ವರೂಪವು ಬರುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ನಾಲ್ಕನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಪುರಾತನ ಉತ್ಸವಗಳು ಮುಗಿದವು. ಪುರಾತನ ಗ್ರೀಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವೈಭವವನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲು ಮಾಡಿದ ಯತ್ನದಿಂದ, ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳು ಆಧುನಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ಆರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಮೂಲಕ ಅವು ಮತ್ತೆ ಮುಗಿರಿಸಿದವು. ಈ ಮಹಾಯುದ್ಧವು ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಜನರನ್ನು ಆಣಿಗೊಳಿಸಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಪರಿಣಮಿಸಲು ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಕೊಡಲುಪಕ್ರಮವಾಯಿತು. ಇಂದಿನ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಮೂಲಕ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳು ೧೯೨೪ ರಲ್ಲಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿದ್ದ ನೊಡಲುಗೊಂಡವು. ಒಂದು ಒಲಿಂಪಿಯಾಡವು ಕಳೆದುಹೋಯಿತು. ೨೦ ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯ ಎರಡನೆಯ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಮೇಲಾಟವು ೧೯೨೮ ರಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿಯೂ ಮೂರನೆಯ ಪಂದ್ಯಾಟವು ೧೯೩೨ ರಲ್ಲಿ ಲಾಸ್ ಎಂಜೆಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಜರುಗಿದವು. ಈಗ ಬರ್ಲಿನ್ ನಗರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವರುಷ ಅಗಸ್ತ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವದು ನಾಲ್ಕನೆಯದು. ಬಹುಜನ ಹಿಂದೀಯರೂ

ವಿವಿಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಹೋಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಈ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂದ್ಯಾಟವು ಬಹು ರೀತಿಯಿಂದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿರುವುದು. ಇದೇ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಶಿಬಿರವು ಬರ್ಲಿನ್ನಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿರುವುದು. ಜುಲೈ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಗೆ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಸೇರುವುದು. ಆಗಸ್ಟ್ ಮೊದಲನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಈ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವ ಜರ್ಮನಿಯ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆಯೇ ಇದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಪ್ರಾರಂಭಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಿಟ್ಟರನು ಒಳ್ಳೆ ಆದ್ವೈತವಾಗಿಯೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿಕರವಾಗಿಯೂ ಯೋಜಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಮೇಲಾಟಗಳ ಉಗಮಸ್ಥಾನವಾದ ಒಲಿಂಪಿಯಾದಿಂದಲೇ ಇದರ ಆನಂದರಣ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಬೆಳಕು ತರಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದು ಬರ್ಲಿನ್ನಿನಿಂದ ೧೮೩೬ ಮೈಲು ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ೩೦೦೦ ಜನ ಓಡುವವರನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವರನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ೧೨ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಒಪ್ಪಿವೆ. ಉತ್ಸವಕ್ಕಿಂತ ೧೨ ದಿನ ಮೊದಲು ಈ ಜನರು ಒಲಿಂಪಿಯಾದಿಂದ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪವನ್ನೂ ಓಲಿವ್ವಾ ಗಡದ ಟೊಂಗೆಯನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಡುವರು. ಈ ಮೂರುಸಾವಿರ ಜನರು ಒಲಿಂಪಿಯಾ-ಬರ್ಲಿನ್ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಣಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿರುವರು. ಹಿಂದಿನವನು ಮುಂದಿನವನಿಗೊಯ್ದು ಕೊಡುತ್ತ ಜುಲೈ ೩೧ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಬರ್ಲಿನ್ನಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವರು. ಅಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟರನು ನಾಲ್ಕು ಜನಸಮುದಾಯದೊಂದಿಗೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ನಿಂತಿರುವನು. ದೀಪವನ್ನೂ ಟೊಂಗೆಯನ್ನೂ ಆತನ ಕೈಗೆ ಕೊಡುವರು. ಆಗ ಆತನು ಪಂದ್ಯಾಟದ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣವನ್ನು ತೆರೆದು ಒಲಿಂಪಿಯದ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪದಿಂದ ಬೆಳಗುವನು.

ಜರ್ಮನಿಗೆ ಈ ಸಲದ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗೆಲ್ಲಬೇಕೆಂಬ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಒಳ್ಳೆ ಹುರಿಯಾಳುಗಳಿಗೆ ಮುಂದುವರಿದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಶೋಧಗಳು ಸಹಾಯಕವಾದರೆ ಈ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಈಡೇರಬಹುದೆಂಬ ಭರವಸೆಯಿದೆ. ೧೯೩೨ ರಲ್ಲಿ 'ಲಾಸ್ ಎಂಜಲ್ಸ್' ದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಗೆ ಏಳು ಸ್ಥಳಗಳು ಮಾತ್ರ ದೊರಕಿದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಹಿಟ್ಟರನ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆಘಾತದಂತೆ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಅವನು

ಈ ಕುಂದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶ್ವಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದಲ್ಲಿ ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ !

ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆತ್ಮತ್ವವು ಜನರನ್ನು ಆರಿಸಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಮಿತಿಯ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಹೊಂದಲು ಇಡೀ ಹುರಿಯಾಳುಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕ್ರಮದಿಂದಲೇ ಆಡಲಾಗುವದು.

ಮೊದಲು ಅವನ ಭಾಯಾಚಿತ್ರವನ್ನು ಬೇರೆಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯುವರು. ಅವನ ಶರೀರದ ತೂಕವನ್ನೂ, ವಿವಿಧ ಅಂಗಾಂಗಗಳ ಅಳತೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುವರು. ಆವೃತ್ತಿಗಳ ಆದರ್ಶ ಚಿತ್ರಗಳೊಡನೆಯೂ ಅಳತೆತೂಕಗಳೊಡನೆಯೂ ಒರೆಹಚ್ಚುವರು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರದ ಮೈಕಟ್ಟು ಸ್ನಾಯುಗುಣಗಳೂ ಅವಶ್ಯಕವೆನಿಸಿದ್ದು ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರ್ಶಗುಣಗಳಿಗೆ ಸರಿಬಾರದವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬಹುದು. ಆದರಿಂದ ಧನ ವೇಳೆಗಳ ಮಿತವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಾಗುವದು. ಅಲ್ಲದೆ, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಹತ್ವದ್ದೆಂದರೆ ಅವನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಲುವ ಸಂಭವವು ಎಷ್ಟೋ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಗ್ಗಿದಂತಾಗುವದು.

ಹುರಿಯಾಳಿನ ಪುಪ್ಪುಸಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಟೆಸ್ಟ್‌ಗಳು ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅವನ ಎದೆಯುಬಿಡುವ ಪುಪ್ಪುಸದ ಕಾರ್ಯಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೀತಿಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವರು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಳತೆಗಳೊಡನೆ ತುಲನೆಮಾಡಿ ಅವನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವರು.

ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ನಾಯುಗಳ ಗುಣಧರ್ಮವು ಲ್ಯಾಕ್ಟಿಕ್ ಎಂಬ ಅಮ್ಲ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು (Lactic acid) ಅವಶ್ಯಕವೆನಿಸಿರುವದು. ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅವನು ಬಹು ಬೇಗ ಶ್ರಮವಾಗುವದು. ಇದನ್ನು ಕೂಡುತ್ತ ಯೊಬ್ಬ ಹುರಿಯಾಳಿನಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವರು. ನಿಯಮಿತವಾದ ಅಳತೆಗಿಂತಲೂ ಅದು ಹೆಚ್ಚಿಗಿದ್ದವರನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವರು.

ಜರ್ಮನ್ ಶಾಸ್ತ್ರನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಸ್ನಾಯುಗಳ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಯಂತ್ರಗಳುಂಟು. ಈ ಮೂಲಕ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಸ್ನಾಯುಖಂಡದ ಶಕ್ತಿಯು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಾಯಾಮದ ಮೂಲಕ ಬಲಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಾಹ್ಯರಚನೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವರೋ ಅಷ್ಟೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೀತಿಯಿಂದ ಅಂತರ್ರಚನೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವರು. 'ಎಕ್ಸ್ ರೇಜ್' ದಂತಹ ಒಂದು

ಸಾಧನದ ಮೂಲಕ ಪುಷ್ಟಿ ಹೈದಯಗಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪರಿಕ್ಷಿಸುವರು. ಶರೀರದೊಳಗಿನ ವಿವಿಧಾಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಲಿವನ ರಚನೆಯನ್ನೂ ನೋಡುವರು. ಒಬ್ಬನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಲಿವ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳದ್ದಿರದಿದ್ದರೆ— ಅದು ಅವನಿಗೆ ಎಂದೂ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟಿರದಿದ್ದರೂ— ಕೊನೆಯ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಅದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿಲಿವಾ ವೈರ್ಯವಾಗುವದು. ಅಂತೆಯೇ ಅವರು ಈ ತರಹದ ದೋಷಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸ್ಪರ್ಧಾಳು ಏನು ಅಂತರ್ರಚನೆಯನ್ನೆಲ್ಲ 'ಫ್ಲೋರಾಸ್ಕೋಪ್' ಎಂಬ ದುಃಪ್ರದ ಮೂಲಕ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವರು.

ಸ್ಪರ್ಧಾಳುಗಳ ನಿತ್ಯಕ್ರಮ (ಆಹಾರ, ವ್ಯಾಯಾಮ, ನಿದ್ರೆ ಇತ್ಯಾದಿ)ಗಳಿಗೂ ಬಹಳ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೂಡ ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸಿಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕ

ಶಾಸ್ತ್ರವು ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ನಾಯುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಆರೋಗ್ಯ, ಹುರುಪು ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಕೆಲವೊಂದು ಆಹಾರವೇ ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನೂ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದೆ. ಕೊನೆಯದಾದರೂ ಕನಿಷ್ಠ ವಲ್ಲದ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನ ಬಲವಿಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅದರಂತೆಯೇ ಅವರನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ಕ್ರಮವು ನಡೆದಿದೆ.

ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನೂ ೧೯೩೬ರ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳಿಗೆ ಹುರಿಯಾಳುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಅನುಭವವನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಜರ್ಮನ್ ಜನತೆಯ ಶರೀರಬಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಈಗಿನ ಸಲಕರಣೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಶಾಲೆ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ಸರ್ವಸಮ್ಮತ ಪ್ರಮಾಣ (Standard) ಗಳಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುವವು.

ರೂಪಾಯಿ

ಲೇಖಕರು: ಶ್ರೀಮಾನ್ 'ಉಗ್ರಜೀ'

ಅನುವಾದಕರು: ಶ್ರೀ. ಗುರುನಾಥ ಜೋಶಿ.

ಉಗ್ರಜೀಯವರ ಹೆಸರು ಬೇಚನಶರ್ಮಾ ಪಾಂಡೇ ಎಂದು. ಮುದ್ರಿಕೆ 'ಉಗ್ರ' ಎಂದು. ಕವಿಗಳೂ, ಕತೆಗಾರರೂ, ಕಾದಂಬರಿಕಾರರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಖರತೆಯು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವರೆಗೂ ಇವರ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಯಾರೂ ಅನುಕರಿಸಲಾರದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟು ಸುಂದರ, ಅಷ್ಟು ಉಜ್ವಲ, ಅಷ್ಟು ತೀಕ್ಷ್ಣ. ಕತ್ತಿಯ ಮೊನೆಯೇ ಸೈ. ಹಿಂದೀ ಸಾಹಿತ್ಯಸೇವಕರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇವರಂತೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲಾರರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಶ್ಲೀಲತೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆಂದು ಮುದಿಸಾಹಿತಿಗಳು ಇವರನ್ನು ಹಿಂದೀ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಹೊರದೂಡಿದ್ದಾರಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಇವರು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಸಿನೇಮಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂತೆ. ಇವರು ಕಂಡದ್ದನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವವರು. ಸಮಾಜದ ಹುಳುಕನ್ನು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ರಾಜಮಾರ್ಗದ ಮೇಲೆ ಸರ್ವಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಇಡುವವರು. —ಅನುವಾದಕ.

ನಾನು ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳ ಚಿಕ್ಕಂದಿನ ಆಟದ ಒಡೆಯ; ಮಿತಾಯಿಯು. ನಾನು ಹರಿಯದ ಹುಡುಗರ ಜೀವಪ್ರಾಣನು; ಮದದ ಮೂರ್ತಿಯು. ನಾನು ಮುಖ್ಯಪರ ಮುಖ್ಯನ ಕಾಲದ ಕೈಗೋಲು; ಆಶ್ರಯದಾತನು. ನಾನು ರೂಪಾಯಿ. ಮನುಷ್ಯನು ನನ್ನ ದಾಸಾನುದಾಸನು. ನಾನು ಅವನನ್ನು

ಸಾವಿರಾರು ಸಲ ಕುಣಿಸಬಲ್ಲೆನು, ಕುಣಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ, ಕುಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಪಂಚವು ನನ್ನಿಂದ ಪಾದಾಕ್ಷಾಂತ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ನಾನು ಅವನ್ನು ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡಬಲ್ಲೆ, ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯು ನನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿರುವಳು. ನಾನು ಅವಳನ್ನು ಸೃಜಿಸಬಲ್ಲೆ, ಕಡಿಸಬಲ್ಲೆ, ನಷ್ಟಮಾಡಬಲ್ಲೆ, ಮಣಿಸಬಲ್ಲೆ. ನಾನು

ರೂಪಾಯಿ.

ಈ ವಿಶಾಲ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ದೇವರಿದ್ದರೆ, ನಾನೇ ದೇವರಿದ್ದೇನೆ; ಧರ್ಮವಿದ್ದರೆ, ನಾನೇ ಧರ್ಮವಿದ್ದೇನೆ; ಪ್ರೇಮವಿದ್ದರೆ, ನಾನೇ ಪ್ರೇಮವಿದ್ದೇನೆ; ನಾನು ಸತ್ಯನು, ನಾನು ಶಿವನು, ನಾನು ಸುಂದರನು. ನಾನೇ ಸತ್, ನಾನೇ ಚಿತ್, ನಾನೇ ಆನಂದ. ಪರಲೋಕವೇ ನಾನು, ಇಹಲೋಕವೇ ನಾನು; ಹರ್ಷವೇ ನಾನು, ಶೋಕವೇ ನಾನು; ತಾಳ್ಮೆಯೇ ನಾನು, ಮಮತೆಯೇ ನಾನು. ನಾನು ರೂಪಾಯಿ.

ನನ್ನ ಝಂಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಅಲೌಕಿಕ ಇಂಪು ಆ ವೀಣಾ ಪಾಣಿಯ ವೀಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಭಗವಂತ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯ ಪಾಂಚಜನ್ಯ ಶಂಖದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಕೋಗಿಲೆಯ ಇನಿದಾದ ಕೂಗಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಕಾಮಿನಿಯರ ಕೋಮಲ ಕಂಠಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಮುರಲೀಧರನ ಮುರಲಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಕೈಲಾಸ ಪತಿಯ ಡೆಮರುವಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿದೆ? ನಾನು ಸಪ್ತಸ್ವರಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮೇಲಿನವನು, ಅಷ್ಟಮ ಸ್ವರನು, ಅತ್ಯಂತ ಮಧುರನು. ನಾನು ರೂಪಾಯಿ.

ಗೀತೆಯ ಗಾಯಕರೇ, ಚಂಡೀ-ಸಪ್ತಶತಿಯ ಪಾಠಕರೇ, ಭಾಗವತದ ಭಕ್ತರೇ, ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಕಥೆಯ ಭಕ್ತರೇ, ರಾಮಾಯಣದ ಆನುರಾಗಿಗಳೇ, ಮಹಾಭಾರತದ ಪ್ರೇಮಿಗಳೇ, ನನ್ನ ಗೀತೆಯನ್ನೇ ಹಾಡಿರಿ, ನನ್ನನ್ನೇ ಪಠಿಸಿರಿ, ನನ್ನ ಭಕ್ತರೇ ಆಗಿರಿ, ನನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನೇ ಕೇಳಿರಿ, ನನ್ನನ್ನೇ ಪ್ರೀತಿಸಿರಿ. ನನ್ನನ್ನು ನಂಬಿ ನನಗೆ ಶರಣಾಗತರಾಗಿರಿ. ತಾರಣತರಾನು ನಾನು, ಭವಭಯಹರಣನು ನಾನು, ಶರಣಾಗತ ಪರಿಪಾಲಕನು ನಾನು, ದಿನಜನ ದುಃಖ ಹರಣನು ನಾನು, ಧವಲವರ್ಣನು ನಾನು, ಮಂಗಲಕರಣನು ನಾನು, ಪುಣ್ಯಾಚರಣನು ನಾನು, ನಾನು ರೂಪಾಯಿ. ನನಗೆ ಕಣ್ಣು ತೋರಿಸಿ, ನನ್ನನ್ನು ಒದ್ದು, ನನ್ನೊಡನೆ ದೋಹ ಬೆಳೆಸಿ ಯಾರಾದರೂ ಬದುಕಬಲ್ಲರೇ?—ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ.

ನಾನು ಜಮೀನುದಾರ, ನಾನು ಅರಸ, ನಾನು ಬಾದಶಾಹ, ನಾನು ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ನಾನು ಈಶ್ವರ. ನಾನು ರೂಪಾಯಿ.

ಲಂಕೆ! ಸೀತೆಯ ರೋಷದಿಂದಲ್ಲ, ನನ್ನ ರೋಷದಿಂದ

ಸುಟ್ಟಿತ್ತು; ನಾನು ವಿಭೀಷಣನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿದ್ದೆ. ಕಾರವರು ದ್ರೌಪದಿಯ ಕೋಪದಿಂದಲ್ಲ, ನನ್ನ ಕೋಪದಿಂದ ನಷ್ಟರಾಗಿದ್ದರು; ನಾನು ಪಾಂಡವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿದ್ದೆ. ಜರ್ಮನಿ ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಆಫನಾ ಆಮೇರಿಕೆಯ ಕೂಟಿಸಿಕೆಯಿಂದಲ್ಲ, ನನ್ನ ಧೂರ್ತತನದಿಂದ ಸೋತುಹೋಯಿತು. ನಾನು ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ದೇವರು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ— ಅವನಿಗಿಂತ ನಾನು ದೊಡ್ಡವನು. ದೇವರು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ನಾನು ನಡೆಯುತ್ತೇನೆ— ಅವನಿಗಿಂತಲೂ ನನ್ನ ದರ್ಪವೇ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಹತೆ ಏನು ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ತೇಜಸ್ಸು, ಕ್ಷಮೆ, ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ಯುಗವು ತರ್ಕದ ಯುಗವಲ್ಲ, ಉದಾಹರಣೆಯ ಯುಗವು, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ಯುಗವು. ಸ್ವಯಂಪ್ರಭುತ್ವದ ಯುಗವು. ನಾನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನು, ಸ್ವಯಂಪ್ರಭುವನ್ನು ಕೊಡುವಂಥವನು, ಸ್ವಯಂಪ್ರಭುವು ಆಕರ್ಷಕನು, ಈಶ್ವರನು, ಈಶ್ವರನಿಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡವನು. ನಾನು ರೂಪಾಯಿ.

ನನ್ನಿಂದ ವರವನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಪಾಪವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ ಎಂದರೆ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುವಿರಿ. ನನ್ನಿಂದ ವರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಒಂದಲ್ಲ ಎರಡಲ್ಲ ಏಳೆಂಟು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿರಿ, ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಿರಿ. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಡನೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಾದಾಡಿಸಿರಿ. ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ನಿರ್ದಯತನದಿಂದ ಕೊಯ್ದುಬಿಡಿದಿರಿ— ಸುಟ್ಟುಬಿಡಿರಿ. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಕಾಪಿರಿ ಕಾಸಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಸೇರಿನಂತೆ ದಿನದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸುಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿರಿ, ಹತ್ತು ಸಲ ಮಾರಿರಿ. ಜಗತ್ತನ್ನು ನಿಧನವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿರಲು, ಮುದುಕರ, ಅಂಗವಿಕಲರ ಹಾಕಾಕಾರದಿಂದ ತುಂಬಿಬಿಡಿರಿ. ಭೂಕಂಪಗಳನ್ನು ಪ್ರಳಯವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿರಿ. ಏನು ಬೇಕಾದ್ದು ಮಾಡಿರಿ, ಆದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನನ್ನಿಂದ ವರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿರಿ. ನಾನು ಸರ್ವಶಕ್ತಿಯಂತನು, ನಾನು ರೂಪಾಯಿ....

“ಸರ್ವಧರ್ಮಾನ್ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಮಾಮೇಕಂ ಶರಣಮ್ಬಜ !”

ವಕ್ರತ್ವ

(ಕ್ಷೇಪೋಪನ ಸಂಭಾಷಣೆಯೊಂದು-ಉತ್ತರಾರ್ಧ)

“ ಮಧುಕರ ”

ಶರೀರಾಲಂಕಾರ ವಿದ್ಯೆಯು ನ್ಯಾಯಾಮಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕಿರುವಂತೆ ಕೃತಕಿಯ ಉದ್ಯೋಗವು ಕಟ್ಟಳೆಯ ಕಲೆಗಿದೆ; ಮತ್ತು ಸಾಕಶಾಸ್ತ್ರವು ವೈದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕಿರುವಂತೆ ವಕ್ರತ್ವವು ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕಿದೆ. ಅದು ತನ್ನ ಗಾಳಕ್ಕೆ ಮನರಂಜನೆಯೆಂಬ ಅಮಿಷವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ, ಅಜ್ಞರನ್ನು ಮರುಳುಗೊಳಿಸುವುದು. ಅದು ಕಲೆಯಲ್ಲ; ‘ಕೌಶಲ್ಯ.’ ಚತುರಯುಕ್ತಿ.

ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿವರೆಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆಯು ಮುಂದೆ ಸಾಗುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವರಾಗಲಿಲ್ಲ; ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮುಂದಡಿಯಿಡಲೆಂದರು. ಆಗ ಜಾರ್ಜಿಯಸ್ಸನು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳು ನಡೆದನಂತರ ಚರ್ಚೆಯನ್ನೇ ಪ್ರೇಕ್ಷಿಸುವುದು ತನ್ನಂತಹ ಪಂಡಿತನಿಗೆ ಲಾಭವೆಂದು ನುಡಿದನು. ಆಗ ಸಾಕ್ರೆಟಿಸನು ಮಾತನಾಡಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದನು.

“ಹಾಗಾದರೆ ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುವ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯಿತ್ತು. ನಿಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿದವನು ವಕ್ರವಾಗಿ ಜನ ಸಮೂಹವನ್ನೊಲಿಸಬಲ್ಲನೆನ್ನುತ್ತೀರಿ; ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಬಲ್ಲನೆಂದು ಹೊರತು, ಜ್ಞಾನ ವಸ್ತು. ಆರೋಗ್ಯ ಅನಾರೋಗ್ಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಕ್ರವು ವೈದ್ಯನಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜನರನ್ನೊಲಿಸಬಲ್ಲನೆಂದು ನೀವನ್ನೆಲ್ಲಿವೇ ?”

“ಆಹು. ವಕ್ರವು ಜನಸಂದಣಿಯನ್ನೊಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತನು.”

“ಜನಸಂದಣಿಯನ್ನು’ ಎಂಬುದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ‘ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದವರನ್ನು’ ಎಂದಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ? ಏಕೆಂದರೆ ತಿಳಿದವರು ವೈದ್ಯನನ್ನುಳಿದು ವಕ್ರವಿನ ಮಾತಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ.”

“ಸರಿ.”

“ವಕ್ರವು ವೈದ್ಯನಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಒಲಿಸಬಲ್ಲನೆಂದ ಮೇಲೆ, ಅವನು ನಿಜವಾದ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವನಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಒಲಿಸಬಲ್ಲನೆಂದಾಯಿತಷ್ಟೇ ?”

“ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ.”

“ತಾನು ಸ್ವತಃ ವೈದ್ಯನಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ ?”

“ವೈದ್ಯನಲ್ಲದಿದ್ದರೂ.”

“ವೈದ್ಯನಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯಗಳು ತನಗೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಸಹ ?”

“ಆಹು.”

“ವಕ್ರವು ವೈದ್ಯನಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಒಲಿಸುವವನಾದ ಮೇಲೆ, ಏನೂ ತಿಳಿಯದಿರುವವರಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದವನೊಬ್ಬನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದವನೊಬ್ಬನಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಒಲಿಸುವುದನ್ನುಂಟುಮಾಡುವವನೆಂದಾಗಲಿಲ್ಲವೇ ?”

“ಹೀಗೆಯೇ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.”

“ಎಂದಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕಲೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ. ವಕ್ರವಿಗೂ ಅವನ ಕಲೆಗೂ ಇತರ ಸಂಗತಿಗಳ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ; ವಕ್ರತ್ವವು ಜನರನ್ನೊಲಿಸುವ ಒಂದು ಯುಕ್ತಿಯು; ಆದರೆ ಬಲದಿಂದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದವರಲ್ಲಿ ತಿಳಿದವನಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಅರಿತವನೆಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸರಿಯೋ ?”

“ಈಗ ನೋಡಿರಿ! ವಕ್ರತ್ವಕಲೆಯನ್ನುಳಿದು ಇತರ

ಕಲೆಗಳನ್ನರಿಯದಿದ್ದರೂ ಆಯಾ ಕಲಾವಿದರಿಗೇನೂ ಕಡಿಮೆಯವನಲ್ಲವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಶಾಘಾತನಿಯವಲ್ಲವೇ? ಇದರಿಂದದರ ಮಹತ್ವವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? "

"ವಕ್ತೃವು ಇತರರಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆಯವನೋ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡುಹಿಡಿಯೋಣ. ಸಭ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನಿದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇತರ ಕಲಾವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಆರೋಗ್ಯವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ವಕ್ತೃವಿಗಿರುವ ಸ್ಥಾನವು ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠಕನಿಷ್ಠ, ಒಳಿತು ಕೆಡಕುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವುದೋ? ಎಂದರೆ, ತನಗೆ ಒಳಿತುಕೆಡಕುಗಳ, ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯಗಳ ಅರಿವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಜನರನ್ನೊಲಿಸಬಲ್ಲ ಯುಕ್ತಿಯ ಬಲದಿಂದ ತಿಳಿದವರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿದವನಂತೆ ತಿಳಿಯದಿರುವವರಲ್ಲಿ ವಕ್ತೃವು ತೋರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನಷ್ಟೇ? ಅಥವಾ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕವೋ? ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಿತು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಕ್ತೃತ್ವವನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿಯನ್ನು ವಲಂಬಿಸತಕ್ಕದ್ದೋ? ವಕ್ತೃತ್ವೋಪದೇಶಕರೇ, ದಯಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಿರಿ: ಒಂದು ವೇಳೆ ಒಬ್ಬನು ಇವುಗಳನ್ನರಿಯದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಇವುಗಳನ್ನವನಿಗೆ ಕಲಿಸುವರೋ ಅಥವಾ ಇವುಗಳನ್ನರಿಯದಿದ್ದರೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನರಿತವನಂತೆಯೂ ಸ್ವತಃ ಅಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಜ್ಞಾನಿಯಂತೆಯೂ ತೋರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವರೋ? ಈ ವಿಷಯಗಳ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಿತರಿದ್ದರೆ ವಕ್ತೃತ್ವವನ್ನು ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ? ಅಥವಾ ಮತ್ತೇನು? ನೀವು ಇದೀಗ ಹೇಳಿದಂತೆ ವಕ್ತೃತ್ವಕಲೆಯ ಸರ್ವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ."

"ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಹೀಗೆ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಲಿಯುವ ಸಂಭವವು ಅವನಿಗುಂಟಾಗದಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನವನು ನನ್ನಿಂದ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗುವುದು."

"ಹಾಗಾದರೆ ಒಂದುವೇಳೆ ನೀವು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ವಕ್ತೃವನ್ನು ಮಾಡುವುದಿದ್ದರೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ನಿಮ್ಮ ಉಪದೇಶದಿಂದಲೇ ಆಗಲಿ ಅವನು ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯವಷ್ಟೇ?"

"ಅಹುದು."

"ಹಾಗಾದರೆ ಹೇಳಿರಿ. ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಿತವನು ಶಿಲ್ಪಿಯಲ್ಲವೋ?"

"ಅಹುದು."

"ಗಾಯನವನ್ನರಿತವನು ಗಾಯಕನಲ್ಲವೋ?"

"ಅಹುದು."

"ವೈದ್ಯಕಿಯನ್ನು ಕಲಿತವನು ವೈದ್ಯನು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಾನು ಕಲಿತ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಏನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದೋ ಆಯಾ ವಿಷಯವನ್ನರಿತವನು ಆದಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸರಿಯೋ?"

"ಸರಿ."

"ಈ ತರ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನರಿತವನು ನ್ಯಾಯವಂತನು. ಅಹುದೇ?"

"ನಿಜ."

"ಎಂದಮೇಲೆ ವಕ್ತೃವು ನ್ಯಾಯವಂತನಾಗಿರಬೇಕಷ್ಟೇ?"

"ಅಹುದು."

"ಆದರೆ ನ್ಯಾಯವಂತನು ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಾನೆ."

"ಅಹುದು."

"ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯವಂತನು ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿಚ್ಛಿಸಲೇ ಬೇಕಲ್ಲವೇ?"

"ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಣುವುದು."

"ಎಂದಮೇಲೆ ನ್ಯಾಯವಂತನು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಲೆಂದೂ ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ?"

"ಇಲ್ಲ."

"ವಕ್ತೃವು ನ್ಯಾಯವಂತನಿರಬೇಕೆಂದು ನಾನನ್ನಲಿಲ್ಲವೇ?"

"ಅಹುದು."

"ಎಂದಮೇಲೆ ವಕ್ತೃವು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಲು ಎಂದೂ ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ?"

"ಇಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುವುದು."

"ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನೀವೀಗ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಒಬ್ಬ ಜಟ್ಟಿಯು ತನ್ನ ಕಲೆಯ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಗುಡಿಯ ಗುಡುವನ್ನು ಗಡಿಪಾರು ಮಾಡದಿರುವಂತೆಯೇ ವಕ್ತೃವೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಕಲೆಯ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನ ಗುಡುವನ್ನು ಗಡಿಪಾರು ಮಾಡದೆ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುವ

ನನ್ನ ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ನೀವು ನುಡಿಯಲಿಲ್ಲವೇ ?

“ಅಹುದು, ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳಿದೆನು.”

“ವಕ್ರೃತ್ವ ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗವನ್ನನುಸರಿಸುವನೇಹೊರತು
ಕನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗವನ್ನಲ್ಲವೆಂದು ಈಗ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲವೇ?”

“ಹಾಗೆಯೇ ಕಂಡುಬಂದಿತು.”

“ವಕ್ರೃತ್ವ ಕಲೆಯ ವಿಷಯವು ಸಂಭಾಷಣೆಯು—
ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಸಂಬಂಧವಾದುದಲ್ಲ, ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯಗಳಿಗೆ
ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು—ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆಯಲ್ಲವೇ?”

“ಅಹುದು.”

“ನೀವಿದನ್ನು ನುಡಿದಾಗ ವಕ್ರೃತ್ವದ ಸಂಭಾಷಣೆ
ಯೆಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅದು
ಕನ್ಯಾಯವಸ್ತುವಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿತ್ತು;
ವಕ್ರೃತ್ವವು ಅನ್ಯಾಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಕ್ರೃತ್ವವನ್ನು ಪಯೋ
ಗಿಸಬಾರದೆಂದು ಅನಂತರ ನೀವು ನುಡಿಯಲು ನನಗೆ
ಕೌತುಕವೆನಿಸಿತು. ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ಇವೆರಡೂ
ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದನಂತರ, ನೀವೂ ನನ್ನಂತೆಯೇ
ಇತರರಿಂದ ಖಂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವುದು ಲಾಭಕರವೆಂದರಿ
ತರೆ, ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಂದರಿಸುವುದರಿಂದ ಪಯೋಗ
ವಂಟೆಂದು ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದೊಳ್ಳೆ
ಯೆಂದೊ ನಾನು ಹೇಳಿದೆನು. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಚಾರ
ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ವಕ್ರೃತ್ವವು ವಕ್ರೃತ್ವವನ್ನು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲದ
ರೀತಿಯಲ್ಲಪಯೋಗಿಸಲಾರನೆಂದೂ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನೇ ಆ
ಸೆಂದೂ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆವು. ಇದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ
ವೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಅಲ್ಪ ಸಂಭಾಷಣೆ
ಯಿಂದಲೂ ಚರ್ಚೆಯಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.”

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪೋಲಸನು ಅಡ್ಡಬರುವನು; ಈ
ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ರೇಟಿಸನು ಸುಶಿಕ್ಷಿತ
ಹಾಗೂ ಸಂಭಾವಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ
ದುದನ್ನು ನೋಡಿದವಂತೆಯೇ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ರೇಟಿಸನು
ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೊಕ್ಕಿನ ಹಾಗೂ ಸಿಡುಕಿನ ಪ್ರತಿ
ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸುವನೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವೆವು.

ಪೋಲಸನು ಮಾತನಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

“ಸಾಕ್ರೇಟಿಸ್, ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ!! ವಕ್ರೃತ್ವದ ವಿಷಯ
ದಲ್ಲಿ ನೀವಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವ
ರಾಗಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ? ಜಾರ್ಜಿಯಸ್ಸನು ಸತ್ಯತೆಯನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊ
ಳ್ಳಲಿಚ್ಛಿಸದೆ ಜೋಲುಮೋರೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರು
ವುದೇ ನೀವು ಇಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ತಲೆಯೆತ್ತಲವಕಾಶವಾಯಿ

ತೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಅವನು ಸ್ವತಃ
ವಕ್ರೃವಿರುವುದರಿಂದ, ವಕ್ರೃವಿಗೆ ನ್ಯಾಯ, ಒಳಿತು,
ಯೋಗ್ಯಾದಿಗಳ ಸತ್ಯತೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರುವುದೆಂದೂ
ತನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಇವುಗಳನ್ನರಿಯದವನು ಬಂದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು
ಪರೇಶಿಸಬಲ್ಲನೆಂದೂ, ಸೌಜನ್ಯಸ್ವಭಾವದ ಅವನು ನಾಚಿಕೆ
ಪಟ್ಟು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅವನ
ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಾಭಾಸವಾಯಿತು; ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಮ
ಗಾನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಸಂಗತಿಗಳೆಂದರೆ ಇವೇ.
ನ್ಯಾಯವೆಂದರೆನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆಯೆಂದೂ ಅದನ್ನು ಕಲಿಸ
ಬಲ್ಲೆನೆಂದೂ ಯಾರು ತಾನೇ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ? ಇಂತಹುದರಲ್ಲಿ
ಒಬ್ಬರನ್ನಿಂಥಾ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅನು
ಚಿತವೂ ಮರ್ಯಾದೆಗೆಟ್ಟದೂ ಆಗಿದೆ.”

“ಸದ್ಗಣಿಶ್ರೀಷ್ಠರಾದ ಪೋಲಸ, ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ.
ಮಿತ್ರರನ್ನು ಅಥವಾ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಡಿಯುವುದರ ಲಾಭ
ವಾವುದೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಕೂದಲು ಹಣ್ಣಾದನಂತರ ಸಹಜವಾಗಿ
ನಾವು ತಪ್ಪುಮಾರ್ಗವನ್ನು ತುಳಿದಾಗ ನಿಮ್ಮಂತಹ ಕಿರಿಯರು
ನಮ್ಮನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ.
ಒಂದು ವೇಳೆ ಜಾರ್ಜಿಯಸ್ಸನೂ ನಾನೂ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪಿ
ದ್ದರೆ ನೀವು ಸರಿಪಡಿಸಿರಿ; ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಒಪ್ಪಿತಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವು
ವಾದರೂ ಆಯುಕ್ತವೆಂದು ನಿಮಗೆ ಕಂಡುಬಂದರೆ ನಾವು
ದನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವೆವು. ಈ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ
ನೀವೊಂದು ಸಂಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಾವಧಾನದಿಂದಿರಬೇಕು.”

“ಆದಾವುದು?”

“ನೀವು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದಂತಹ ಅತಿರೀಕ್ಷಾ ಭಾಷಣ.”

“ಏನು? ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ನನಗಾಸ್ಪದ
ವಿಲ್ಲವೋ?”

“ಮಹನೀಯರೇ ಹಾಗಲ್ಲ. ಇಡೀ ಗ್ರೀಸ್ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲೂ
ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಭಾಷಣಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಈ ಅಥೆನ್ಸ್ ನಗರದಲ್ಲಿದೆ.
ಇಂತಹ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತಾವು ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ನೀವೊಬ್ಬರೇ
ಮಾತ್ರ ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರತೆನ್ನುವುದು ಅನ್ಯಾಯದ
ಪರಮಾವಧಿಯು. ಆದರೂ ಇದನ್ನಿಷ್ಟು ವಿಚಾರಿಸಿರಿ: ನೀವು
ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಕೊಡದೆ ದೀರ್ಘಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಲಾ
ರಂಭಿಸುವಿರೆಂದು ಭಾವಿಸಿರಿ; ಆಗ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಣವ
ನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕನುಕೂಲ
ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅದೂ ಅತ್ಯಂತ ಅನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೋ? ಈಗ ಪ್ರಾರಂಭ
ವಾಗಿರುವ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಸ್ವಾರಸ್ಯವು ನಿಮಗಿದ್ದರೆ
ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳಿದ್ದರೆ ತಿದ್ದುವ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದರೆ

ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿಯ ಒಪ್ಪಿತಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿರಿ; ಇದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿರಿ ಹಾಗೂ ಖಂಡಿಸಲ್ಪಡಿರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಜಾರ್ಜಿಯಸ್ಸನಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವುದು ನಿಮಗೂ ತಿಳಿದಿರುವುದೆನ್ನುವಿರಲ್ಲವೇ ?

“ ಹಾಗೆನ್ನುತ್ತೇನೆ. ”

“ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಇತರರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲೇಳುವ ವಿರ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರಕೊಡುವಿರ ಅಲ್ಲವೇ ? ”

“ ಅದು ನಿಜ. ”

“ ಹಾಗಾದರೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಮಾಡಿರಿ; ಪ್ರಶ್ನಿಸಿರಿ ಅಥವಾ ಉತ್ತರಕೊಡಿರಿ. ”

“ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ. ಜಾರ್ಜಿಯಸ್ಸನು ವಕ್ರೃತ್ಯ ವೆಂದರೇನೆಂದು ಹೇಳಲಿರಿಯೆಂದು ನೀವು ತಿಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನೀವೇನೆಂದು ಭಾವಿಸುವಿರಿಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಿರಿ. ”

“ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಅದಾವ ಕಲೆಯೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೀರಲ್ಲವೇ ? ”

“ ಅಹುದು. ”

“ ನಿಜವನ್ನು ನುಡಿಯಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಕಲೆಯೇ ಅಲ್ಲ. ”

“ ಹಾಗಾದರೆ ಅದಾವ ವಸ್ತುವೆಂದು ಕರೆಯುವಿರಿ ? ”

“ ನಾನು ಓದಿದ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನೀವು ಕಲೆಯ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆರಿಸುವೆನೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದ ವಸ್ತುವದು. ”

“ ಎಂದಮೇಲೆ ಅದಾವುದು ? ”

“ ಅದೊಂದು ಕೌಶಲ್ಯ. ”

“ ನಿಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ವಕ್ರೃತ್ಯವು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಕುಶಲತೆಯೋ ? ”

“ ಅಹುದು. ಏನೂ ಅಡ್ಡೀ ಇಲ್ಲವಷ್ಟೇ ? ”

“ ಏತರಲ್ಲಿಯ ಕೌಶಲ್ಯ ? ”

“ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ. ”

“ ವಕ್ರೃತ್ಯದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯುಂಟಾಗುವುದಾದರೆ ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಸ್ತುವಲ್ಲವೋ ? ”

“ ಇದೇನು ಪೋಲಸ್ ! ಅದೆಂತಹುದೆಂದು ನಾನಿದು ವರೆಗೆ ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿದೆನೋ ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನದನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಭಾವಿಸುವೆನೋ ಹೇಗೆಂದು ನೀವು ಕೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ”

“ ಅದೊಂದು ಬಗೆಯ ಕೌಶಲ್ಯವೆಂದು ನೀವು ಹೇಳಲಿ

ಲ್ಲವೇ ? ”

“ ನೀವು ತೃಪ್ತಿಗೆ ಅಂತಹ ಜಿಲೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ, ನನ್ನನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸುವಿರೋ ? ”

“ ಒಳ್ಳೆಯದು. ”

“ ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನಂತಹ ಕಲೆಯನ್ನು ವಿರೇಂದು ಕೇಳಿರಿ. ”

“ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರವಾವ ಕಲೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದರೆನು ಹೇಳುವಿರಿ ? ”

“ ಅದು ಕಲೆಯಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ. ”

“ ಹಾಗಾದರೆ ಅದೇನು ? ”

“ ಒಂದು ಬಗೆಯ ನಿಪುಣತೆ, ಕೌಶಲ್ಯ. ”

“ ಏತರಲ್ಲಿಯ ಕೌಶಲ್ಯ ? ”

“ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ. ”

“ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರವೂ ವಕ್ರೃತ್ಯವೂ ಅಭಿನ್ನವಸ್ತುಗಳಷ್ಟೇ ? ”

“ ಅಲ್ಲ. ಅವು ಒಂದೇ ಉದ್ಯೋಗದ ಎರಡು ಶಾಖೆಗಳು. ”

“ ಆ ಉದ್ಯೋಗವಾವುದು ? ”

“ ಈಗ ನಿಜವನ್ನು ನುಡಿಯುವುದು ಒರಟುತನವೆನಿಸಬಹುದು; ಜಾರ್ಜಿಯಸ್ಸನ ದೆಸೆಯಿಂದಲಾದರೂ ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ— ಒಂದು ವೇಳೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನೆಕಲಿಯನ್ನು ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಅವರು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು. ಜಾರ್ಜಿಯಸ್ಸರು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ವಕ್ರೃತ್ಯವು ಇದೇ ಅಹುದೋ ಅಲ್ಲವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ಜಾರ್ಜಿಯಸ್ಸರು ವಕ್ರೃತ್ಯವೆಂದರೇನೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವರೆಂಬುದು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಶಂಸಾರ್ಹವಲ್ಲದ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಒಂದು ಶಾಖೆಯನ್ನು ವಕ್ರೃತ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ”

ಜಾರ್ಜಿಯಸ್ಸನು ನುಡಿದನು:—

“ ಅದೆಂಥಾ ಪದಾರ್ಥ ? ನನ್ನ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡದೆ, ಹೇಳಿಬಿಡಿರಿ. ”

“ ಜಾರ್ಜಿಯಸ್, ಹಾಗಾದರೆ ಕೇಳಿಬಿಡಿರಿ. ನಿಜವನ್ನು ನುಡಿಯಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಕಲೆಗಿಂತಿನವಾದ ಉದ್ಯೋಗವಲ್ಲ; ಬಹಳ ಜಾಣತನ ಹಾಗೂ ಧೈರ್ಯವನ್ನುಳ್ಳ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ತಕ್ಕದಾದ ಮನಃಶಕ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದುದು: ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಒಂದೇ ಶಬ್ದ

ವಾವುದೆಂದರೆ, ಉಬ್ಬಿಸುವಿಕೆ. ಈ ಉದ್ಯೋಗದ ಅನೇಕ ಶಾಖೆಗಳಿವೆ; ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಒಂದು. ಅದು ಕಲೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ಕಲೆಯಲ್ಲ, ಒಂದು ತರದ ಕೌಶಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಒಂದು ರೂಢಿ. ವಕ್ರೃತ್ಯವೂ ಶರೀರಾಲಂಕಾರವಿದ್ಯೆಯೂ ಕುತರ್ಕವೂ ಒಂದೇ ಉದ್ಯೋಗದ ಹಲವು ವಿಭಾಗಗಳೆಂದು ನನ್ನ ಮತ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕುಬಗೆಯ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಈ ನಾಲ್ಕು ಶಾಖೆಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುವು. ಇಷ್ಟರಮೇಲೆಯೂ ಪೋಲಸರು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಿ; ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ವಕ್ರೃತ್ಯವು ಮುಖಸ್ತುತಿಯ ಒಂದು ಶಾಖೆಯೆಂದು—ಇಂತಹ ಶಾಖೆಯೆಂದಲ್ಲ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಮೊದಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಮರೆತಹಾಗಿದೆ; ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಟಿಪ್ಪಣಿ ನನ್ನನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾ ವಕ್ರೃತ್ಯವೆಂದೇನೆಂದು ನಾನು ನುಡಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಅದೊಳ್ಳೆಯ ವಸ್ತುವಲ್ಲವೇನೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪೋಲಸ್, ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದರೆ, ವಕ್ರೃತ್ಯವು ಉಬ್ಬಿಸುವಿಕೆಯ ಯಾವ ಶಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದುದೆಂದು ಕೇಳುವಿರಿ, ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿರಿ.”

“ಇಗೋ ಉತ್ತರ ಕೊಡಿರಿ. ಅದಾವ ಶಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದುದು?”

“ನನ್ನ ಉತ್ತರವು ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದೋ? ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಕ್ರೃತ್ಯವು ರಾಜನೀತಿಯ ಶಾಖೆಯೊಂದರ ಒಟ್ಟು ವಸ್ತುವು.”

“ಒಳ್ಳೆಯದು; ನೀವದನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠವಸ್ತುವೆನ್ನುವಿರೋ? ಅಥವಾ ಕನಿಷ್ಠವಸ್ತುವೆನ್ನುವಿರೋ?”

“ಕನಿಷ್ಠವಸ್ತುವೆನು; ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಕಟ್ಟುವಸ್ತುಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠವೆಂದು ಕರೆಯುವವನು. ಇದುವರೆಗೆ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೀವು ಗ್ರಹಿಸಿರುವಿರಿಂದು ತಿಳಿದೇ ನಾನು ಉತ್ತರಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದಿತು.”

ಚಾರ್ಚೆಯನು ಕೌತುಕದಿಂದ ಕೇಳಿದನು:

“ದೇವರೇ ಗತಿ! ನೀವು ಹೇಳುವುದು ನನಗೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ.”

“ಇದರಲ್ಲಿ ಅಶ್ವರ್ಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ನಾನಿನ್ನೂ ಕ್ಷಮೆಯಾಗಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ.

ಅದರೂ ಪೋಲಸ್‌ರು ತರುಣರೂ ಕುಶಲಮತಿಗಳೂ—”

“ಅದರ ಮಾತಿರಲಿ!! ನೀವು ನನಗೆ ಹೇಳಿರಿ. ವಕ್ರೃತ್ಯವು ರಾಜನೀತಿಯ ಶಾಖೆಯೊಂದರ ಒಟ್ಟು ವಸ್ತುವು ಹೇಗೆ?”

“ವಕ್ರೃತ್ಯವು ನನಗೆ ಹೇಗೆ ಕಾಣುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಿತ್ತಿಸುವೆನು; ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪೋಲಸ್‌ರು ನನ್ನನ್ನು ಖಂಡಿಸುವರು. ದೇಹ, ಮನಸ್ಸು ಎಂಬೆರಡು ವಸ್ತುಗಳಿರುವುವೋ?”

“ಇವೆ.”

“ದೇಹದ ಅಥವಾ ಮನಸ್ಸಿನ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭ್ಯಾಸವೆಂಬುದುಂಟೋ?”

“ಉಂಟು.”

“ಹಾಗೆಯೇ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಒಳ್ಳೆಯದರಂತೆ ಕಾಣುವ ಅಭ್ಯಾಸವೂ ಇದೆ. ಅನೇಕ ಶರೀರಪ್ರಕೃತಿಯು ಸುದೃಢವಾಗಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವುದು; ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯು ಮಾತ್ರ ಗರುಡಿಯವರಿಗಾಗಲೀ ವೈದ್ಯನಿಗಾಗಲೀ ತಿಳಿಯುವುದು. ಅಲ್ಲವೋ?”

“ಸರಿ.”

“ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಪದಾರ್ಥಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ದೇಹ ಹಾಗೂ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಏನೂ ಸಹಾಯವಾಗದಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಸಹಕಾರಿಗಳಾಗಿರುವುವು. ಸರಿಯೋ?”

“ಅಂತಹ ಕೆಲವು ಪದಾರ್ಥಗಳಿರುವುದು ನಿಜ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ನಾನಿಗ ನನ್ನ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸಬಲ್ಲೆನು. ದೇಹ ಮನಸ್ಸುಗಳೆಂಬೆರಡು ವಸ್ತುಗಳು ಎರಡು ಕಲೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿವೆ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಲೆಯನ್ನು ರಾಜನೀತಿಯೆಂದಾಗಲೀ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಲೆಯೆಂದಾಗಲೀ ನಾನು ಕರೆಯುವೆನು. ಶರೀರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಲೆಯನ್ನು ನಾನು ಒಂದೇ ಒಂದು ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲಾರೆನು; ಏಕೆಂದರೆ ದೇಹದ ಕೃಷಿಯು ಒಂದೇ ವಸ್ತುವಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬೆರಡು ರೀತಿಗಳಿವೆ. ರಾಜನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯವೆಂಬುವು ಸಮಾವೇಶವಾಗಿವೆ; ಇದರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೆಯು ವ್ಯಾಯಾಮಕ್ಕೂ ನ್ಯಾಯವು ವೈದ್ಯಕಿಗೂ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವ ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪರಸ್ಪರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳಿರುವಂತೆಯೇ ರಾಜನೀತಿಗೆ

ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಪರಸ್ಪರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳಿವೆ; ಇದರಂತೆಯೇ ಹಲವು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೂ ಇವೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನೇ ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವ ಈ ನಾಲ್ಕು ಕಲೆಗಳು ಶರೀರಕ್ಕೂ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಹಿತಕಾರಿಯಾದುವು. ಇದರಿಂದ ನಾನು ಊಹಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಉಬ್ಬಿಸುವಿಕೆಯು ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಗಳಾಗಿ ಒಡೆದು ಈ ನಾಲ್ಕು ಕಲೆಗಳ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಅದು ಕಲೆಗಳ ಖೂಟ್ಟು ರೂಪವನ್ನು ತಾಳುವುದರಿಂದ ಆಯಾ ಕಲೆಗಳಂತೆಯೇ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಲ್ಯಾಣೇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲ; ಅದು ತನ್ನ ಗಾಳಕ್ಕೆ ಮನರಂಜನೆಯೆಂಬ ಆಮಿಷವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ, ನೋಡುವವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತೋಪಕಾರಿಯಂತೆ ತೋರಿ, ಅಜ್ಞರನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸುವುದು. ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರವು ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿ ದೇಹಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಆಹಾರವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ನಟಿಸುವುದು; ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಗೂ ಕೆಟ್ಟ ಆಹಾರವಿಮರ್ಶೆಗಾಗಿ ಅಡಿಗೆಯವನೂ ವೈದ್ಯನೂ ಮಕ್ಕಳ ಮುಂದೆ ಅಥವಾ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಮಾನರಾದ ಗೃಹಸ್ಥರ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತರೆ, ವೈದ್ಯನು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದನಾಗುವನು. ಇದನ್ನು ನಾನು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಉಬ್ಬಿಸುವಿಕೆಯೆಂದು ಕರೆಯುವೆನು ಮತ್ತು ಅದರ ಉದ್ದೇಶವು ಬರಿಯ ಮನೋರಂಜನೆಯಾಗಿರುವುದೇ ಹೊರತು ಕಲ್ಯಾಣೇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ನಾನದನ್ನು ಹೀನವಸ್ತುವೆನ್ನೆನು. ಪೋಲಿಸ್‌ರೇ, ಇನ್ನೂ, ಕೇಳಿರಿ. ತಾನುಪಯೋಗಿಸುವ ವಸ್ತುವಿನ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅದು ತಿಳಿಯಲಾರದಾದುದರಿಂದಲೂ, ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ತನ್ನಿಂದಂಟಾಗುವ ಪರಿಣಾಮದ ಮೂಲಕಾರಣವನ್ನು ಅದು ವಿವರಿಸಲಾರದಾದುದರಿಂದಲೂ ನಾನು ಒತ್ತಿಯೊತ್ತಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ವಕ್ರೃತ್ವವು ಕಲೆಯಲ್ಲ; ಬರಿಯ ಯುಕ್ತಿ. ತಾನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ವಸ್ತುವಿನ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯು ತನಗೇ ತಿಳಿಯದಿರುವಂತಹುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಕಲೆಯೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ

ಸಂಶಯವಿದ್ದರೆ ನಾನು ವಾಗ್ವಾದಿಸಲು ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರವು ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಇದರಂತೆಯೇ ಶರೀರಾಲಂಕಾರ ವಿದ್ಯೆಯು ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಅದು ತುಕ್ಕು ನೀಚ, ಹೊಲಸು ವಿದ್ಯೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೃತ್ರಿಮ ಬಣ್ಣ, ಲೇಪನ, ಅಲಂಕಾರ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತೆ ನಟಿಸಿ ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಸ್ತ್ರವು ಒದಗಿಸುವ ಸಹಜ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದಂತೆ ಮೋಸಪಡಿಸುವುದು. ಇನ್ನು ನಿಷಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸದಂತೆ ಭೂಮಿತಿಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ನುಡಿಯುವೆನು. ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರವಿರುವಂತೆ ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಶರೀರಾಲಂಕಾರ ವಿದ್ಯೆಯಿದೆ. ಅಥವಾ ಶರೀರಾಲಂಕಾರ ವಿದ್ಯೆಯು ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕಿರುವಂತೆ ಕರ್ತಕಿಯ ಉದ್ಯೋಗವು ಕಟ್ಟಳೆಯ ಕಲೆಗಿದೆ; ಮತ್ತು ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರವು ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕಿರುವಂತೆ ವಕ್ರೃತ್ವವು ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ನಿಜವಾದವು; ಅವುಗಳ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ನಿಕಟಸಂಬಂಧವಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳು ಒಂದರಲ್ಲೊಂದು ಸಮಾವೇಶವಾಗದಿರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾವನೊಬ್ಬನು ಇಂತಹುದನ್ನೇ ಕಲಿತಿರುವನೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಳವಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಶರೀರವು ಮಗ್ನ ನಿಂದಾಳಲ್ಲದದೆ ತನ್ನಿಂದಲೇ ಆಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ; ಒಂದುವೇಳೆ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರವೂ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿಚಾರಣೆಗೂ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೂ ಅಧೀನವಾಗದೆ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನೇ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ದೇಹದ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೋಗಾದರೆ; ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿತಕಾರಿಯಾದ ವಸ್ತುಗಳೂ, ನಾಲಿಗೆಗೆ ಹಿತಕಾರಿಯಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳೂ, ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಸ್ತುಗಳೂ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳೂ ಸಕಲವೂ ಸಂಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದು ವಕ್ರೃತ್ವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿನ ನನ್ನ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ನಿಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು: ವಕ್ರೃತ್ವವು ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರತೀಕವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರವಿರುವಂತೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವಕ್ರೃತ್ವವಿದೆ.

ವಿಮರ್ಶಾವದ್ಧತಿ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕುಕ್ಕಿಲ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟರು, ದ. ಕ.

ಹೊಸ ಹೊಸ ಕಾವ್ಯ-ಕವನಗಳ ಹೊನಲು ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ತುಂಬು
ತುಂಬಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತ ಸಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ವಿಮರ್ಶನ
ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನರಿತ-ಹೊಸ ಕಾವ್ಯವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಗುಣ
ವುಳ್ಳದಾಗಬೇಕೆಂದು ತನಕಪಡುತ್ತಿರುವ-ವಿಮರ್ಶಕರು
ಇಂದಿನ ಕವನಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂತೆಂತಹ ದೋಷಗಳನ್ನು
ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಬಹುದು?

ಗ್ರಂಥ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು
ಮೃಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ
ಬಂದಿರುವ ಹೊಸ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವ. ಸ್ವಭಾವ
ವಾದ, ಕವಿತೆಯ ಈ ಗುಣಧರ್ಮಗಳು ಈ ಹೊಸ
ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಾಲಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ? ಮತ್ತು
ಶೇಷವಾದ ಗುಣಗಳಾಗಲಿ ದೋಷಗಳಾಗಲಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ
ಯಾವವೇ? ಇದ್ದರೆ ಯಾವುವು? ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವ.
ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಹೊಸತಾಗಿ ಶ್ರೀಯಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆಯ
ಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ, ಪ್ರಬುದ್ಧರಾದ ಕವಿಗಳಿಂದ
ಕೆಲವು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಕಲೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯ
ಮೇಲೆ ಇರುವ ಮತ್ತು ಆ ಅವಸ್ಥೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅನುಕರಣ
ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಡಿಯಡುತ್ತಿರುವ, ಈ ನವಕವಿತೆಗಳನ್ನು
ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದೂ, ಅದರಿಂದ ಅವುಗಳ
ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕುಂದುಬರುವುದೆಂದೂ, ದಿನದಿಂದ
ದಿನಕ್ಕೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡುವುದೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಲಕ್ಷಣ
ವೆಂದೂ ಕೆಲ ಮಂದಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡಬಹುದು. ಅಂಥವ
ರಿಗೆ, ಹೊಸ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ದೋಷವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ದೂಷಿಸು
ವುದು ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಧ್ಯೇಯವಲ್ಲವೆಂದೂ, ಯೋಗ್ಯವಾದ
ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಆದರಿಸುವವನು ನಾನೆಂದೂ,
ನನ್ನ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಸದ್ಭಾವೋದ್ಭಾವಿತವಾದದ್ದೆಂದೂ
ಸಾಧನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ತಿಳಿಯ

ದೆಯೂ ಹೇಳುವವರಿಲ್ಲದೆ ತಪ್ಪು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿ
ರುವ ಮಕ್ಕಳು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರ
ಬೇಕೆಂಬ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ-ಪ್ರಕೃತ ಅವರಿಗೆ ಅಪ್ರಿಯ
ವೆಂದು ಕಂಡರೂ-ಸದುಪದೇಶವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ವಿಹಿತ
ವೆಂದು ಬಹು ಮಂದಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವುದಿದ್ದರೆ, ಕೆಲ
ಮಂದಿ ಮೋಹದಿಂದಲೂ, ಅವರ ಮೇಲಿನ ಕೊಂಡಾಟ
ದಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲವೇ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವರೆಂಬ
ಭಯದಿಂದಲೂ 'ಯಥೇಚ್ಛಂ ವಿಹರ' ಎಂದು ಬಿಡಬೇಕೆನ್ನು
ವವರಿರಬಹುದು. ನಾನು ಮೊದಲಿನ ಪಂಥದವನು. ಸಾವು
ಹೊಸ ಹೊಸ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಕಲಿತು ವಿನೇಕದಿಂದ ಜೀವನ
ದಲ್ಲಿಯೂ ಕಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ
ಕೊಂಡು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ತರುಣಪಹಜವಾದ
ಉತ್ಸಾಹದ ಲೇಶವು ನನ್ನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಹಳೆಯ
ದರಿಂದ ಭಿನ್ನವಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ದಾರಿಯು ಸುಗಮವೂ ಆಗಿ
ರದು; ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಸುಗಮವನ್ನಾಗಿ
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದಿಷ್ಟೇ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ.
ವಿಮರ್ಶಕನು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕಾದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ
ವೇನೆಂದರೆ ಕಲೆಯಿಂದಾಗುವ ಮನೋರಂಜನೆಗೆ ಕೃತಕ
ಸಂಸ್ಕಾರವೂ ಎಂದರೆ ಅಭ್ಯಾಸಜನ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರವೂ ಬಹು
ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಸಿದ್ಧವಾದ ಮೂಲ
ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇ ಇರುವುದರಿಂದ

ಸ್ಥೂಲದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಲಾಭಿರುಚಿಯು ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿದೆಯಾದರೂ ಕಲೆಯು ಪ್ರಬುದ್ಧವಾದಂತೆ ಅದರ ರಸಾಸ್ವಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯು ಈ ಅಭ್ಯಾಸಜನ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲದವರಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆ ಗಾಗಿ ಗಾನವು ಸರ್ವರಿಗೂ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಾದ ಕಲೆಯನ್ನು; ಆದರೆ ಆ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಗಾಯಕನೊಬ್ಬನ ಗಾನವು ಉತ್ತಮಗಾನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂಸ್ಕಾರವಿದ್ದವರನ್ನೇ ತಲೆದೂಗಿಸಬಲ್ಲದಲ್ಲದೆ, ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಕಾರಹೀನರಲ್ಲಿ ಬೇಸರವನ್ನುಂಟುಮಾಡಬಲ್ಲದು. ಇನ್ನು ಚಿತ್ರಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವನೀಂದ್ರರ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, 'ಇವು ಗಳಿಂದ ಚಂದವಾದ ಚಿತ್ರಗಳು ನಮ್ಮ ಹುಡುಗನ ಬಾಲಶಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿವೆ!' ಎಂದೆನ್ನುವವರು ಹಲವರಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಯೋಗ್ಯ ಕವಿಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನರಿಯಬೇಕಾದರೆ ಕಾವ್ಯರಸಾಸ್ವಾದನೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಬೇಕು. ಇದುವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವು ನಮಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೋ, ಈ ಮೊದಲಿನ ಕಾವ್ಯಗಳು ರಸಾಸ್ವಾದನೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮಗೆ ಕಲಿಸಬಲ್ಲವೋ, ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ, ಆ ಮಾರ್ಗವೇ, ಕಾವ್ಯದ ಗುಣದೋಷಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಕಲೆಯ ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ಗಾಣಬಹುದು.

ವಿಮರ್ಶಕನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ವಿಮರ್ಶೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಮಟ್ಟವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ದೇಹದ ಉಷ್ಣದ ನ್ಯೂನಾಧಿಕ್ಯಗಳನ್ನಳಿಯಲು 'ನೋರ್ಮಲ್ ಡಿಗ್ರಿ'ಯನ್ನು ಮಟ್ಟವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ವಿಮರ್ಶಕನ ಸಾಹಿತ್ಯಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು 'ನೋರ್ಮಲ್'ಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿಮರ್ಶೆಯ ಕಾರ್ಯವು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಸ್ಟೆಂಡರ್ಡ್' ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿಮರ್ಶಕನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದಂತಾಗಲಿ ತಿಳಿಯದಂತಾಗಲಿ ಒಂದು 'ಸ್ಟೆಂಡರ್ಡ್' ನೆಲೆಸಿರುತ್ತದೆ. ವಿಮರ್ಶಿಸಲ್ಪಡುವ ವಿಷಯದ ಸ್ವರೂಪವೊಂದು ಅವನ ಚಿತ್ತಭಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಸ್ವರೂಪದೊಡನೆ ತುಲನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಸಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಮರ್ಶಕನಿಗೆ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವ ಜ್ಞಾನವು ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಸಾಧುವಾದಂತೆ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಸಮ

ರ್ಪಕವಾಗುವುದು.

ಪ್ರಕೃತ ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಕವಿಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವಾಗ ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ 'ಸ್ಟೆಂಡರ್ಡ್‌ನ' ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ದೋಷಗಳೇ ಅತಿಯಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು; ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಹೊಸ ಕವಿಗಳು ತಮಗೆ ಅಗೋಚರವಾಗಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಅನುಸರಿಸಿದರೂ ಅವರ ಉದ್ದೇಶವು ತಿಳಿದು ಹೊಸತೆ ಆಗಿದ್ದರೆ ಕೇವಲ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದೂ ಅಸಮುತ್ತವೇ! ಅದುದರಿಂದ ಹೊಸ ಹೇಳಿದ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಸಹಜವಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನೂ, ಹಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಹೊಸ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದೆಂದು ಕಂಡ ಕೆಲವಂಶಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತೆ ಉದ್ದೇಶವಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಸ್ಟೆಂಡರ್ಡ್‌ನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊಸ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಳೆಯ ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಗುಣಗಳು ನಮ್ಮ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವಾದರೂ ಶ್ರುತಿಕಟು, ಅಸ್ಥಿಲ ಇತ್ಯಾದಿ ದೋಷಗಳು ಕೆಲವು ತ್ರಿಕಾಲಾಬಾಧಿತವಾಗಿವೆ. ಅವು ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ ಪ್ರಿಯಗಳಾದುದರಿಂದ ಯಾವ ಕಾಲದ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವು ದೋಷಗಳೇ. ಈ ದೋಷಗಳು ಬಾರದಂತೆ ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಕವಿಗಳಾದರೂ ಗಮನಿಸಲೇ ಬೇಕು! ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾದ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತೋಪಯುಕ್ತವೆಂದು ಕಂಡುವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ.

- (೧) ದುಃಶ್ರವಣತ್ವ:—ಪರುಷಾಕ್ಷರ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಅರ್ಥವು ಪದಮೈತ್ರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಕೇಳುವಾಗ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದು.
- (೨) ಅಸ್ಥಿಲತ್ವ:—ಲಙ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಹ, ಮಗ್ಗುಲನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತಹ ಮತ್ತು ಅಮಗಲನಾಶಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದು.
- (೩) ಅಪ್ರತಿಶತತ್ವ:—ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥವಿರುವ ಶಬ್ದವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದು.
- (೪) ಸಂದಿಗ್ಧತ್ವ:—ಅನೇಕ ಅರ್ಥವಿರುವ ಒಂದು ಶಬ್ದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವುಂಟಾಗುವುದು.
- (೫) ನೇಯಾರ್ಥತ್ವ:—ಉದ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಅರ್ಥವು ಸಂದರ್ಭದಿಂದ ಅದನ್ನು ಎಳೆದುತರಬೇಕಾಗುವುದು.

(೬) ವಿರುದ್ಧ ಮತಿಕಾರಿತ್ವ:—ಕವಿಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಅರ್ಥ ಹುಟ್ಟುವ ಸಂದರ್ಭ.

(೭) ಪ್ರತಿಕೂಲವರ್ಣ:—ಕೋಮಲವಾದ ಅರ್ಥವಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರುಷಾಕ್ಷರಗಳನ್ನೂ ತೀವ್ರವಾದ ಅರ್ಥವುಳ್ಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೃದ್ವಾಕ್ಷರಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದು.

(೮) ಅಧಿಕಪಾದತ್ವ:—ಅರ್ಥವುಷ್ಟಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು.

(೯) ನ್ಯೂನಪದತ್ವ:—ಅರ್ಥವುಷ್ಟಿ ಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸದಿರುವುದು.

ಇನ್ನೂ ಭಗ್ನಕ್ರಮತೆ, ಸಂದಿಗ್ಧಸಂಧಿ, ಹತವೃತ್ತತೆ, ಕಠಿತಪದತ್ವ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲವು ದೋಷಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯಕೋಟಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಇದ್ದರೂ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ವಿಹಿತ.

ವಿಮರ್ಶಕನ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಕ್ರಮದ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ ಹೊಳೆದ ಮಟ್ಟಿನ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚುಟುಕಾಗಿಯೆ ಹೇಳಿದ್ದಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಹೆಸರು ಪಡೆದ ಹೊಸ ಕವಿಗಳ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ದೋಷಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ:—

“ದೋಣಿಯೊಳು ಕುಳಿತಾನು ಬಹುದೂರ ಬಂದಿಹೆನು
ಕಾಣೆನಿಲ್ಲಹುದೊ ತೀರವಿನ್ನು ಮುಂದೆ
ಕಾಣುವೆನೊ ಕಾಣೆನೊ ದಾಂಟುವೆನೊ ಸೇರುವೆನೊ
ಜಾಣರನಿಬರು ಪೇಳ್ತು ದೆಲ್ಲ ಪುಸಿಯೊ.”

ಈ ಪದ್ಯದ ಎರಡನೆಯ ಪಾದವು ತಾಳದ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದನೆಯ ಪಾದದ ಬಂಧಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಇದು ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿದೆ. “ಜಾಣರನಿಬರು ಪೇಳ್ತು ದೆಲ್ಲ ಪುಸಿಯೊ” ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಜಾಣರು ಹೇಳಿದ್ದೇನು ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯಲ ಸಾಧ್ಯವಾದುದರಿಂದ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

“ಕಾಲ ಮುಂಬರಿಯುತ್ತಿದೆ ಗಾಳಮಳೆಗಳ ಭೀತಿ
ಕಾಳಕತ್ತಲೆ ಭೀತಿ ಸಂಜೆವೋಗಿ”

ಇದು ಮೇಲಿನ ಗೀತೆಯ ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯಾರ್ಥ. ಇಲ್ಲಿ ಭೀತಿಯು ಸಂಜೆವೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಭೀತಿಯು ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು, ಅಸ್ತಮಿತವಾಯಿತು ಎಂದು ಕವಿಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವುದರಿಂದ ವಿರುದ್ಧ

ಮತಿಕಾರಿತ್ವ ದೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

“ರಸರಹಿತವಾಗಿಹುದು ಇಂದು ಜೀವನವು
ಒಣಗಿದೆಳೆಗಾಯಿನೊಲು”

ಇದರ ಎರಡನೆಯ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಕಾಯಂತೆ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ರೂಢಿಗೂ ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೂ ವಿರುದ್ಧವಾದ ‘ಗಾಯಿನೊಲು’ ಎಂಬ ಅಪೂರ್ವ ಸಂಧಿಪ್ರಯೋಗವಿದೆ.

“ಜಿಲ್ಲೆಕೆಂಪಿನ ರಾಗ ತಳೆದು ನಲಿಯುತ್ತಲಿದ್ದ
ಎನ್ನ ಹೈತ್ವಲ್ಲವೆನು ಬಾಡಿ ಬಿಳುಪಾಯ್ತು”

ಇಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಾದ ಪಲ್ಲವವು ಬಾಡಿ ಬಿಳುಪಾಯಿತು ಎಂಬ ವರ್ಣನೆಯು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಬಾಡಿದರೆ ಬಿಳುಪಾಗುವುದು ಅಸಂಭವವೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

“ಪ್ರೇಮಮಯನೆಂದೆನಲು ಒಲಿಸಿಕೊಳಲೆತ್ತಿಸಿದೆ

ಕಾಮಿಸಿದೆ ಶ್ರಮಿಸಿದೆ ಬರಿದೆ ಬಲು ಬಳಲೆ
ಪ್ರೇಮಿಯೊ ಕ್ರೂರಿಯೊ ನೋಳ್ಳೆಯೊ ನೋಡೆಯೊ
ಸಾವಧಾನದೊಳೆಲ್ಲೊ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸೆಯೊ”

ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರುತಿಕಟುತ್ವ ದೋಷವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ‘ಎಲ್ಲೊ’ ಎಂಬ ಪ್ರಯೋಗವು ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

“ಆ ಗುಣವು ಈ ಗುಣವು ನಿನದೆಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ”

“ಇಳೆಯೊಳಾಗುವುದೊಂದು ನಿನ್ನ ಗಮನ ಕೆ
ಬರದೊ?”

ಈ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನದು ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ‘ನಿನದು’ ಎಂದೂ ಬಾರದೊ ಎಂಬುದನ್ನು ‘ಬರದೊ’ ಎಂದೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದರ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದೂ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಬಂಧದ ಹೊಂದಿಕೆಗಾಗಿಯಾದರೂ ಈ ಕವಿಗಳು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಕಾರಣವಿಲ್ಲವೆಂದೇ ತೋರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಬಂಧನಿಯಮವಿಲ್ಲದೆ ಪದ್ಯ ಬರೆಯುವುದೇ ಇವರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ! ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ‘ನಿನ್ನದು,’ ‘ಬಾರದೊ’ ಎಂದೇ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇವರ ಧಾಟಿಗೆ ಕುಂದು ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

“ಕಾರ್ಯಗಳನು ಕೊಂಡು ಯತ್ನಗೈವುದೆನ್ನದು
ಪ್ರಯತ್ನಗಳನು ಸಫಲಗೊಳಿಸ ಭಾರ ನಿನ್ನದು”

ಈ ಯೊಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದನೆಯ ಪಾದವು ಒಂದು ಲಯ ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದೆ, ಎರಡನೆಯ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಆ ಗತಿಯು ತಪ್ಪಿದೆ. ‘ಪ್ರಯತ್ನಗಳನು’ ಎಂಬುದರ ಬದಲಿಗೆ ‘ಯತ್ನಗಳನು’ ಎಂದಿಷ್ಟೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆ ಗತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

“ನಿತ್ಯಸಂತೋಷದಲಿ ಅಮೃತಪಾನಂಗಳಲಿ
ನಿತ್ಯ ನಿಶ್ಚಿಂತತೆಯ ಶಾಂತಿಸಾಖ್ಯಾದಲಿ
ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ಶಾಂತಿಲಹರಿಬುದ್ಧದಕಲ್ಲಿ
ಎತ್ತಲಿಹುದೇಳಿಮ್ಮ ಪೂರ್ಣತೆಗೆ ನೆಲೆಯು?”

ಇದು ‘ಸ್ನೇಹ’ ಎಂಬುದೊಂದು ಗೀತೆಯ ಪದ್ಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅನ್ವಯಾರ್ಥವಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲಿ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅರ್ಥವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡಹೋದರೂ ನೇಯಾರ್ಥತ್ವ ಎಂಬ ದೋಷಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಾಗುತ್ತದೆ.

“ವರತಪೋನಿಷ್ಠನಿವನು, ಅಖಿಲಲಯಕಾರಕನು
ಮೆರೆವಹಂಕಾರಗಳ ಮುರಿದು ತೊರುವನು
ಅರಿಭಯಂಕರನಿಹದ ಚಪಲಚಂಚಲತೆಗಳ
ತಿರುಳ್ಳುದಾತಿರುಕತನದಿರುವ ತೋರುವನು.”

ಈ ಪದ್ಯದ ಮೊದಲನೆಯ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಓದುವಾಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಖಂಡಿಸಿದಂತಾಗಿ ತೊಡಕಾಗುತ್ತದೆ. ‘ತೊರುವನು’ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಅಸ್ಥಿರವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ‘ಮೆರೆವ’ ‘ಚಪಲ’ ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಅಧಿಕಪದವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

“ಅನಂತಚರಿತೆಯನರಿವ
ಅಖಂಡವ್ಯಾಪ್ತಿಯನಳೆವ
ಅಲ್ಪಮತಿಗಳ ಯತ್ನ
ನೋಡಿ ನಗುತ್ತಿಹೆಯೋ?”

ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಉದ್ದೇಶವು “ಅನಂತವಾದ ಮತ್ತು ಅಮೇಯವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಅಖಂಡವಾದ ಮತ್ತು ಅಮೇಯವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮೇಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅಳಿಯಲುಪಕ್ರಮಿಸುವ ಮಂದಮತಿಗಳ ಜೇಷ್ಟ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಗುತ್ತಿರುವೆಯೋ?” ಎಂಬ ವಿತರ್ಕವಾಗಿರಬಹುದು; ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಈ ಅರ್ಥ ಸರಿಯಾಗಿ ಸ್ಫುಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉದ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಬ್ದಗಳೇ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ದಿರುವುದರಿಂದ ನ್ಯೂನಪದಪ್ರದೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

“ಅಪರಾಧ್ಯದಾಗಸದ ಮೃದುಲ ನೀಲಿಯನು
ನಡುರಾತ್ರಿ ಇಳಿಗೀವ ತುಂಬುಶಾಂತಿಯನು
ವಿಚಿತ್ರ ಸಿಂಗರದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ
ವಿಚಿತ್ರದಚಲತೆಯನ್ನು ತೋರುತಿರುವೆ

ವಿಚಿತ್ರ ವಿಮುಖತೆಯೇಕೆ ತೋರುತಿರುವೆ
ಭಕ್ತರನು ಇಂತೇಕೆ ಗಾರುಗೊಳಿಸುತಿಹೆ.”

ಇಲ್ಲಿ ಪದಮೈತ್ರಿಗೆ ಸೊನ್ನೆ! ‘ವಿಚಿತ್ರ’ಗಳೆಂದಾಗಿ ಬಂಧವೂ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ!! ‘ತ್ರಿ’ವನ್ನು ಶಿಥಿಲವಾಗಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಧಾಟಿ ಹಿಡಿದು ಓದಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಶಿಥಿಲವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲ ವಿಚಿತ್ರವೆ ಆಗುವುದು!!!

“ತೆಂಬೆಲರೊಳು ತೇಲಿ ತೇಲಿ
ಹೊಂಬಣ್ಣವ ತಾಳಿ ತಾಳಿ
ಸಿಂಗರದಲಿ ಉಯ್ಯಲಾಡಿ
ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಹಣ್ಣಳಂತೆ

ಬಿರಿಬಿರಿವುದು ಚಿತ್ತವು.”

ಇಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಕಂಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಚಿತ್ತವು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿತ್ತು, ನೋಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು, ಅಥವಾ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು, ಸಲಿಯುತ್ತಿತ್ತು ಇತ್ಯಾದಿ ಗುಣವನ್ನು ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಹಣ್ಣುಗಳಂತೆ ಚಿತ್ತವು ಬಿರಿವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅರ್ಥವೋ ಎಂತಹ ಔಚಿತ್ಯವೋ ದೇವರೊಬ್ಬನೆ ಬಲ್ಲ.

“ಶಾಂತಿ ಮನಕಂದು ಬಹುದಂದು ಬಹುದು ||
ನೆನಪಳಿಸಿ ಪೋಸಾಗ ಮನವು ಮನ್ನಿಸುವಾಗ
ಜಗದ ಬಗುಳುವ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚುವಾಗ
ಎಳ್ಳೆಯಲಿ ಬೀಳಿನಲಿ ನಾಲ್ಕೆಸೆಯ ಕಷ್ಟದಲಿ
ಆಳ್ವರಸುತನದಲ್ಲಿ ಆಳುತನದಲ್ಲಿ
ಕೀಳ್ವನಂಗಳು ಸೇರಿ ದೂಷಿಸುವ ಕಾಲದಲಿ
ಮೇಲ್ಮತ್ತಿಯ ಭಾವದಲಿ ಮನವು ನಿಲುವಂದು
ಪೆಣ್ಣುಳೋರೊರ್ವರಲಿ ಸಹನೆ ಬರುವಂದು
ಮಂಗಳಾಮಂಗಳದಿ ಸಮಭಾವ ಬರುವಂದು
ಸಂಗಸಾಖ್ಯಾದ ದಾಹವಡಗುವಂದು.”

ಈ ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥವೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕವಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಕರಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಶಬ್ದಗಳಿಲ್ಲ. ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾದರೂ ತಾತ್ಪರ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

“ನಿಶಿಯ ಬೋಗುಣಿಯೊಳಕೆ”

ಈಯೊಂದು ಪಾದದಲ್ಲಿ ಒಳಗೆ ಎಂಬುದರ ಬದಲಿಗೆ ರೂಢಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ‘ಒಳಕೆ’ ಎಂಬ ಪ್ರಯೋಗವಿದೆ.

‘ಮಾಂದಳಿರ ಸವಿಯುಂಡು ಮೈಮರೆತ ಬುಲ್ಬುಲನು....’

ಕೋಕಿಲೆಯು ಮಾವಿನ ಚಿಗುರನ್ನು ಸವಿಯುವುದೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಕವಿಸಮಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ. ಇಲ್ಲಿ 'ಬುಲ್ಬುಲನು' ಎಂಬುದೊಂದು ಹಕ್ಕಿಯ ಹೆಸರೆಂದು ಅಂಗ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನ ವಿದ್ವಂಕಿಗಿಂತ ಮಾತ್ರವೇ ಗೊತ್ತಾಗಬಹುದಷ್ಟೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕವಿಸಮಯಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಬುಲ್ಬುಲನು ಚೂಪುಕುರಾಸ್ವಾದಿ ಎಂದು ಪ್ರಯೋಗವಿದ್ದರೆ ಸರಿ; ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಬುಲ್ಬುಲನು ಹುಟ್ಟಿ ಸಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಮಾಂದಳರನ್ನು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ಕಾಣುವುದು ದುರ್ಲಭವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನು ಮಾಂದಳರ ಸವಿಯುಂಡು ಮೈಮರೆತನು ಎಂದು ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕನ್ಯಾಯವಾಗವೆ?

“ಇಳೆಯೆ ನೋಡಗೊಳ್ಳುವಂತೆ
ಹೂವಿಗಿಂಪನಿತ್ತ ದಿವ್ಯ”

ಶಕ್ತಿಯೊಂದು ಕಿಡಿಯೊ ನೀನು....?

ಇಲ್ಲಿ 'ಹೂವಿಗಿಂಪನಿತ್ತ' ಎಂಬ ಪ್ರಯೋಗವು ಅಪ್ರತಿ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಮನೋ ಹ ರ ವೆಂಬ ಅರ್ಥವುಳ್ಳ ಇಂಪು ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದು ರೂಢಿಯೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. 'ಗಾನವು ಇಂಪಾಗಿದೆ,' 'ತುಂಬಿಯು ಇಂಪಾಗಿ ಝೇಂಕರಿಸುತ್ತದೆ,' 'ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಇಂಪು,' 'ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಇಂಪು ಅಥವಾ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಇಂಪು,' 'ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿ ತಂಪು' ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಯೋಗವು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಇಂಪಿದೆ ಎಂಬ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಅರ್ಥವಿದೆ !!

“ಅಲಸಿ ಜಗವನವನು ಮರೆತ ಹೊತ್ತು”

“ಹೊಸವು ಭಾವಗಳನು ಕಂಡು”

ಇಲ್ಲಿ ಅಲಸ್ಯಪಟ್ಟು ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅಲಸಿ ಎಂಬ ಹೊಸ ತಪ್ಪು ಪ್ರಯೋಗವೂ ಹೊಸತು ಎಂಬುದರ ಬಹುವಚನವಾಗಿ 'ಹೊಸವು' ಎಂಬ ಅಬದ್ಧ ಪ್ರಯೋಗವೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

“ದೂತರನು ಕಳುಹಾಯ್ತು ನಯನ ಹೇಳಾಯ್ತು
ಸವಿಸುಡಿಯ ನುಡಿದಾಯ್ತು ಬೆದರಿಸಿದಾಯ್ತು”

ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಕಳುಹಾಯ್ತು' ಮತ್ತು 'ಹೇಳಾಯ್ತು' ಎಂಬಿರಡು ಶಬ್ದಗಳ ಪ್ರಯೋಗವು ಅತಿನವೀನವಾಗಿದೆ. ಕಳುಹಿ ಆಯ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಒಂದೇ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂಬ ಅಗ್ರಹವು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೂ ರೂಢಿಗೂ ವಿರುದ್ಧವಾದ ತಪ್ಪು ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಎಡೆಕೊಟ್ಟಿದೆ.

‘ಮೊಗದ ಕೆರಳಿಳಿಯದಾಯ್ತು’

ಇಲ್ಲಿ 'ಕೆರಳು' ಧಾತುವಿನ ಮೂಲರೂಪವನ್ನೇ ನಾಮ ಪದವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದೆ. ಇದರ ನಾಮರೂಪವು ಕೆರಳಿಕೆ ಎಂದಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದುದಿಂದ ಇದು ವ್ಯಾಕರಣದೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೊಸಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೋಷವನ್ನು ಮಾತ್ರ—ದಿಜ್ಞಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಕೃತ ಈ ಲೇಖಾಂಕವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟ ಪದ್ಯಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ಕವಿಗಳ ಯಾವ ಕವನಗಳಿಂದೆಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಈಗ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಿಲ್ಲ. ವಿಮರ್ಶಾಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವುದೇ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಾದುದರಿಂದ ಕೆಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿದೆ.

(ಜುಕ್ಕೆ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿನ 'ಕವಿತೆಯ ಹುಟ್ಟು' ಮತ್ತು 'ವಿಮರ್ಶಾಪದ್ಧತಿ' ಎಂಬ ಈ ಲೇಖಾಂಕ—ಎರಡೂ ಸೇರಿ ಪ್ರಕೃತ ಲೇಖನವು ಪೂರ್ತಿಗೊಳ್ಳುವುದು.)

ಜೀವನದ ಆಸರ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಟಿ. ಬನಸೋಡೆ, ಬಿ. ಎ., ಪುಣೆ

ಸಂಸಾರದ ಸುಖದುಃಖಗಳ ಕಲ್ಪನೆ ಇಲ್ಲದಾಗಲೆ ಜೊತೆಗಾರನೊಬ್ಬನ ಕೈಹಿಡಿಯುವುದು, ಮನೋರಾಗಗಳ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಇಂಬು ದೊರೆಯಿತೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನು ಕಾಣದಾಗುವುದು, ಅತ್ಯಪ್ತ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಯಾರದೋ ಪಾಲಾಗುವುದು ನಮ್ಮ ಅಬಲೆಯರ, ಅದ ರಲ್ಲಿಯೂ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಹಾಡಾಗಿದೆ.

ಇದೊಂದು ನನ್ನ ಜೀವನದ ಕತೆ. ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಮೂವತ್ತು ಮಳೆಗಾಲಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುವದರೊಳಗೆ ಕಳೆ ಗುಂದಿಮೂಲೆಗುಂಪಾದ ನನ್ನ ಸಂಸಾರದ ಚಿತ್ರವಿದು. ಇರಲಿ, ನನಗೀಗ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೆದೊಂದು ಸಂಗತಿ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನಾಗಲೇ ಪರಕಾರ ಬಿಟ್ಟು ದಟ್ಟಿಯುಡುವ, ತಿಳಿಯಬಲ್ಲ ೭-೮ ವರ್ಷದವಳಿರಬಹುದು. ದೊಡ್ಡ ಸ್ವಾತಿಮಳೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಕೃಷ್ಣೆಗೆ ಮಹಾವೂರ ಬಂದು ಎಡಬಲದ ದಡದಲ್ಲಿರುವ ಕೊರ್ತೆ ಕೊಲ್ತಾರಗಳ ನಡುವೆ ಓಡಾಡುವ ನಾನೆಯೊಂದು ಸೂತ್ರದಷ್ಟಿ ಪ್ರವಾಹದಗುಂಟೆ ಎತ್ತಿತ್ತಲೋ ಹೋಗಿ ಮುಗ್ಗಿರಿಸಿ ಮುಗ್ಗಲು ಹಚ್ಚಿತಂತೆ. ಆ ತೆರ ನನ್ನ ಬಾಳಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ನನ್ನೊಡೆಯ ಆಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಮಡಿದ. ಮುಂದೆ ಮೂರೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮತ್ತಿಯೂ ಎದೆಯೊಡೆದು ತೀರಿಕೊಂಡಳು. ಈ ಅವ ಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಬಲೆಯಾದ ನನ್ನ ಭಾವಮಂಡಲದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮನೋರಾಗಗಳು ಹೊರಸೂಸಿ ಜೀವನದ ಸೂತ್ರತಪ್ಪಿಸಿ ನನ್ನೀ ಕನಿಕರದ ಆವಸ್ಥೆಗೆ ಕಾರಣಗವಾದವು.

ನಾನು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ಬಾಳ್ವೆ ಮಾಡಿದುದೆಲ್ಲ ಸುಖ ಜೀವಿಯಾಗಿಯೇ. ಈ ನನ್ನ ಸುಖಜೀವನದ ಸೆಲೆಯ ಮೂಲವು ನನ್ನ ತವರನ್ನೆಯಿಂದ ಮೊದಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡಾಕೆಯಾದುದು ನಿಡಗುಂದಿಯಲ್ಲಿ. ಬಸವಣ್ಣೆಪ್ಪ ಬಸವ್ವ ನನ್ನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ಹೆಸರು. ಅವರ ಬೇಸಾಯ, ಒಕ್ಕಲತನ. ಸುಗ್ಗಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೇಟೆ,

ಮಾಗಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಟೆ, ಇವುಗಳ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಒಂದು ತಪ್ಪಿದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಇದ್ದದ್ದೆ. ಹೀಗೆ ವರ್ಷಾನುಕಾಲ ಮನೆಮಂದಿಗೆಲ್ಲ ಮೈತುಂಬ ಕೆಲಸವಿದ್ದ ತಿತ್ತು. ಒಕ್ಕಲತನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿತ್ತುವ ಹಂಗಾಮು, ಇನ್ನೊಂದು ಬೆಳೆದ ಮೇಲೆ ರಾಸಿಯ ಹಂಗಾಮು, ಹೀಗೆ ಎರಡು ಸಲ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿಯಬೇಕಾಗು ತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಂತಹರ ಪಾಲಿಗೆ ಮನೆ ಗೆಲಸ, ಬುತ್ತಿಗಾಗಿ ಹೊಲಮನೆಗಳಿಗೆ ಎಡತಾಕುವದು, ಹಿಂಡುವ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವುಮಿಡಚಿ, ನೀರುನಿಡಿ, ಇವೆಲ್ಲ ಬರುತ್ತವೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿಬಂದಮೇಲೆ ೨-೩ ವರ್ಷ ಮನಮುಟ್ಟ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತ ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ಆಸರದ ಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಆಗ ನನ್ನದು ಬಲು ಮುಗ್ಧ ಸ್ವಭಾವ. ನನ್ನಣ್ಣನಂತೆ ನಾನು ಕೂಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆದು ಬಾಳ್ವೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದೆಂದೇ ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ನನ್ನ ಮನೋಮಂಡಲದಲ್ಲಿಯ ಕಲ್ಪಸಕ್ಕರೆಯ ಕಡೆಗಳು ನನಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರೆ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಿಡಿಸಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಬರಬರುತ್ತ ಲೋಕಾಚಾರದ ಆಣೆಕಟ್ಟುಗಳು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ರಪರಪ ಸುರಿದು ನನ್ನ ಮೈಮನಗಳೆ ಪೆಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕರಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು. ನನ್ನ ಬಳಗದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಸುಳಿದಾಡುವ ವಿಚಾರಸರಣಿ, ನನ್ನ ಹಡೆದವ್ವ ನನಗೆ ಚೇಷ್ಟೆಮಾಡುವ ರೀತಿ ನೋಡಿದರೆ ನನ್ನ ನ್ನಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಅಟ್ಟುವ ಹಂಚಿಕೆ ನಡೆದಂತೆ ತೋರಿತು.

ಆದೇಕೋ ನನಗೆ ಆಗ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನ ಸಾಯಿಕಾಲ ತಂದೆಯ ಅಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೈವ ಕೂಡಿಸ್ತು. ನಮ್ಮವ್ವ ನನ್ನ ಮದುವೆಯ “ನಿಜ್ಜೆ” ನಡೆದದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಳು. ಮುಗಿಯುತ್ತಲೆ ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚಿ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಒಗೆದಳು. ಸಕ್ಕರೆಯ ರುಚಿ ಹತ್ತಿ ನಾ ನಕ್ಕೆ. ನಮ್ಮಮ್ಮ “ಹಲ್ಲು ಕಿವಿಬಾರದು ಮೂಳೆ” ಎಂದು ತಾನೂ ನಗುತ್ತಲೇ ಹೇಳಿದಳು. ಮುಂದೆ ಮದುವೆಯ ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ “ಸಾಮಧೂಮ” ವಾಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ಮುಹೂರ್ತ ನೋಡಿ “ಮನೆತುಂಬ”ಲಿಕ್ಕೆ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ನನಗೆ ಆಗ ಎಂಟು ವರ್ಷ ಗಳಿರಬೇಕು. ನಾನಿನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವಳಿದ್ದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ ಗಳಲ್ಲಿಯೆ ತವರೂರಿಗೆ ತಂದೆಯೊಡನೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದೆ. ಈ ಕಲ್ಪಾವಧಿಯು ಕೂಡ ನನ್ನ ಜೀವನಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ತಿರುಗಣಿವೆಡುವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಹೆಣ್ಣು ಜೀವಕ್ಕೆ ಎರಡು ಹುಟ್ಟುಂತೆ: ಭೂಮಿಗೆ ಬೀಳುವದೊಂದು, ತಾಯಿಯ ಉಡಿಯಿಂದ ಆತ್ತೆಯ ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವದೊಂದು. ತವರ್ಮನೆಯ ಹೆಸರು ಅಳಿಸಿ ಗಂಡನ ಮನೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ತಂದರು. ನೆರೆ ಹೊರೆಯವರೆಲ್ಲ ಹೆಜ್ಜೆ ಗೊಮ್ಮೆ ಗಂಡನ ಹೆಸರು ಕೇಳುವದು, ಮಾತು ಮಾತಿಗೂ ನನ್ನ ರೂಪರೇಷೆ ನಡೆಸುಡಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜೇಷ್ಟ್ರ ಮಾಡುವದು ಮಿತಿಮೀರಿ ನಡೆಯಿತು. ಇದ್ದೆಲ್ಲ ಪುಕಾರ ನೋಡಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆಹೇಗೋ ಆಗಹತ್ತಿತು. ಸಂತೆಯಿಂದ ತಂದ ದನಕ್ಕೆ ಬದಲು ಕಣ್ಣಿ ಹಚ್ಚಿ ಕಟ್ಟಿದಾಗ ಕಂಡವರೆಲ್ಲ ಹಲ್ಲು, ಸುಳಿ, ಮೈಕಟ್ಟು ನೋಡಿಹೋಗುವಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಹೋಗಹತ್ತಿದರು. ತಂದೆಯ ಆಸರೆ ತಪ್ಪಿ ಮಂದಿಯ ಆಸರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೆನೇನೋ ಎಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಕಸಿವಿಸಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತಂದೆ ಬಂದ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ಹಿಗ್ಗು ಹಿಡಿಸಲಾರದೆ ಅವನ ಕೊರಳಿಗೆ ತೆಕ್ಕೆಬಿದ್ದೆ. ಅವನೊಡನೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದೆ.

ತಂದೆಯೊಡನೆ ತಿರುಗಿಬಂದ ಮೇಲೆ ನಾನಿನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕ ವಳಿದ್ದರೂ ಮುತ್ತೈದೆಯಾದುದರಿಂದ ಹಿರಿತನದ ಹೆಜ್ಜೆಯಡಲು ಹತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲ ಮಾತೆಂದರೆ ಲಗ್ನವಾದೊಡನೆ ಶಾಲೆ ಬಿಡಬೇಕಾಯಿತು. ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ನನಗಿಂತಲೂ ನನ್ನವ್ವ ಬಹಳ ಚಿಂತಿಸುವಂತೆ ಆಕೆಯ ಪ್ರತಿಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೂ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಹತ್ತಿತು. ನಾನೆಂದೂ ನಮ್ಮವ್ವನ ಮಾತು ಉಗುಳು ಹಾಕಿ ದಾಟಿದವಳಲ್ಲ. ಮನೆಗೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಅವರವರ

ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುತ್ತ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ತಿಂದುಂಡು ಇರುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮವ್ವನಂತೂ ನಾನು ಮೈನೆರೆಯುವ ದಾರಿಯನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಾನು ಮೈನೆರೆತೊಡನೆ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸುವದೂ ಅವರು ಬಂದು ಕರೆಕೊಂಡು ಹೋಗುವದೂ ಗೊತ್ತಾದ ಮಾತಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಾನವನ ಬಗೆಗೆ ವಿಧಿಯು ಎಷ್ಟು ಸಾರೆ ನಗೆಯಾಡುವದಿಲ್ಲ? ಆ ಸಲ ಹೊಸ ಮಳೆ ಬಿದ್ದೊಡನೆ ಮಾರಿಕಾ ಬೇನೆಯು ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗೆ ಎದ್ದಿತು. ದಿನಾಲು ಆಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಜನರು ಸತ್ತರು, ಇಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಜನರು ಸತ್ತರು ಎಂಬ ಸುದ್ದಿಗಳು ಬರಹತ್ತಿದವು. ಒಂದು ದಿನ ಸರರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬೀಗರೂರಿಂದ ಹೊರೆಯಾಳು ಬಂತು. ನಮ್ಮವ್ವ ಅಳಹತ್ತಿದಳು; ನಾನು ಕಪ್ಪರಿಸಿ ಎದ್ದೆ; ನಿದ್ದೆಗಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಎಸೂ ತಿಳಿಯದೆ ನಾನೂ ಅಳಹತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮವ್ವ ನನ್ನ ಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ ಕುಂಕುಮ ಒರೆಸುತ್ತ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಬೋರಾಡಿ ಅಳಹತ್ತಿದಳು. ಆಗ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಸವಾಯಿತು. ದುಃಖದ ಬೇಗೆ ಬೆಳೆಯಲು ಕಳಕಳಿಯ ಸೆದೆಯು ಬೇಕು. ಸಂಸಾರದ ನೆರಳು ನನಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕೂಸಿನಂತೆ ಕೂಡಲೆ ಶಾಂತಳಾದೆ. ನಮ್ಮವ್ವ ನಮ್ಮಪ್ಪ ಬೀಗರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದರು.

ಮುಂದೆ ದಿನಗಳೆದಂತೆ ನಮ್ಮ ತಂದೆತಾಯಿಯ ಮನದಲ್ಲಿ ಚಿಂತೆ ಬೆಳೆದಂತೆ ತೋರಹತ್ತಿತು. ಐದಾರು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಮೈನೆರೆತೆ. ನಾನು ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಕಾಲು ಇಡುವದು ತುಡುಗು. ನಮ್ಮವ್ವನಂತೂ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿದರೆ “ಕಾಶೀ” ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುವಳು. “ಎಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿ! ನನಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹರಿದುಕೊಳ್ಳುವದು!! ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ತವರುಮನೆಯ ಮೋಹ ಬೆಳೆಯಿತು. ನಾನೊಂದು ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ ನೂಲುತ್ತು ಕುಳಿತಾಗ ಮಾತಮಾತಾಡುತ್ತ ತಾಯಿಗೆ “ಯವ್ವ, ನನಗಿನ್ನ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮದವಿ ಮಾಡಿ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಬೇಡನೋಡು” ಎಂದೆ. “ಹಂ, ಮತ್ತೊಂದು ಮದವಿ!” ಎಂದು ಉಸುರು ಹಾಕುತ್ತ ಬಳಬಳ ಕಣ್ಣೀರುದುರಿಸಿ ಸೆರಗಿನಿಂದ ಮೂಗು ಒರೆಸಿಕೊಂಡು ಗಳಗಳ ಆತ್ತಳು. ಕೆಂಪಗೆ ಕೆಂಜಗದಂತೆ ಆದ ಆಕೆಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ “ಯಾಕ, ಅಳೂ ದ್ಯಾಕ?” ಎಂದು ನಾನಂದೆ.

“ನಮ್ಮ ಮಂದಿಯಾಗ ಮದುವೆಯಾಗುವದು ಒಮ್ಮೆ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ನೆಟ್ಟಗಸ ಆತಲ್ಲ; ಹಾಂಗಸ ಇರತೀನಿ.”

“ಅಲ್ಲ ತಂಗಿ, ಜನ ಎನ್ನದಾರು? ಹೆಗಸರಿಗೆ ಚಿಕ್ಕಂ

ದಿನಲ್ಲಿ ತಂದಿತಾಯಿ ಆಸರ, ಭಾರಕ್ಕು ಬಂದ ಮ್ಯಾಲೆ ಗಂಡಂದಿರ ಆಸರ, ಮುಸ್ಸಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಆಸರ, ಹಿಂಗ ರೂಢಿ ನೀತಿ ಐತಿ. ”

“ ಇದ್ದರ ನನ್ನದೇನು ತಪ್ಪು? ಗಿಡದ ಹೂಕಾಯಿ ಗಿಡದಾಗಿಸ ಇದ್ದರ ಆ ಗಿಡ ಎಷ್ಟು ಛಂದ ಕಾಣ ಸ್ತ ದ ನೋಡು !! ”

“ ನಮ್ಮವ್ವಾ ಈಟಿ ಕಲ್ಪಿದಿ ಎಟಿ ಮಾತಾಡ್ತಿ ” ಎಂದು ನಗುತ್ತ ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಹಣೆಗೆ ಹಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಲಟಕಿ ಮುರಿದು ಮತ್ತೆ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಗಂಭೀರಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಕುಳಿತಳು. ಇನ್ನಾವ ಮಾತುಗಳಿಂದ ತಾಯಿಯನ್ನು ನಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಆಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಹೊರಳಿದ್ದರಿಂದ ಗಳೇದ ಎತ್ತುಗಳು ಗೋದಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕಾಲ್ಪುಪ್ಪಳ, ಗಂಟೆಯ ನಾದ ಕೇಳಬಂತು. ಹಿಂದಿಂದ ಬಗಲಿಗೆ ಮಿಣಿ ಏರಿಸಿ, ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಬಾರ ಕೋಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮಪ್ಪನೂ ಬಂದ. ಎತ್ತು ಕಟ್ಟಿ ಜಳಕಮಾಡಿ ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಪ್ಪ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತ. ಆತನಿಗೆ ಬೇಕುಬೇಕಾದುದನ್ನು ನಾನು ನೀಡ ಹತ್ತಿದೆ. ಅವ್ವ ಕುಳಿತಲ್ಲಿಯೇ ನಡುಗುದನಿಯಿಂದ “ ಮುಂದೆ ಕಾತಿಯ ಗತಿಯೇನು? ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಸಂಸಾರ ನಿಮಗ ಬೆನ್ನಹತ್ತೈತೀ, ಆಕೀದೇನು ಗತಿ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

“ ಮೋಹಕ ಬಿದ್ದು ಲಗ್ನಾ ಮಾಡಿದ್ದಿ; ಆದರ ಆಕೀ ಜೀವಕ ಈಗ ಉರ್ಲ ಬಂದೈತಿ ಖರೆ ” ಎಂದ ಅವ್ವ.

“ ಒಂದೀಟು ಬಿಸಲಾಗ ಬಂದಾನ, ಸುಖದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ತುತ್ತು ಉಣ್ಣಲಿ ಸುಮ್ಮನಿರು ಯವ್ವ ” ಎಂದು ನಾನಂದೆ.

“ ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಸಣ್ಣಾಕಿದ್ದು, ಹ್ಯಾಂಗಾದರೂ ಆತು; ಇನ್ನ ಮುಂದ ಮಂದಿ ಏನಂದಾರು? ” ಎಂದು ಅವ್ವ ಅಂದಳು.

“ ಮಂದೇನು ? ಲಗ್ನದ ಹೆಣ್ಣು ಅಂದರ ಮುಕರತಾರ; ತೆರವು ಕೊಟ್ಟು ತೆರಪಿಲ್ಲದ ಆಡ್ಡಾಡತಾರ. ಉಡಕಿ ಅಂದರ ಸನೇಕ ಹಾಯುದಿಲ್ಲಾ. ಹೌದು, ಹಡದಾಕೆಲ್ಲ ಹಿಂಗಿದಾಕೆಲ್ಲ, ನೋಡಿದರ. ಕರಿಗೌಡರು ಅಂತಿದ್ದರು ‘ಉಡಕಿ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು, ವರಾ ಬಂದಾವು’ ಅಂತ. ಅವರ ವಯ ನೋಡಿದರ ೬೦-೭೦. ಕಾಣಾಕಾಣಾ ಬರೇ ದುಡ್ಡು ನೋಡಿ ಹ್ಯಾಂಗ ಕೋಡಬೇಕೂ ಅಂತೀನಿ. ”

* * *

ಮುಂದೆ ತಿಂಗಳೊಪ್ಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅದೇ ವಿಧುರನಾದ ನಮ್ಮ ಸೋದರಮಾವನಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿಚಾರ

ನಮ್ಮವ್ವ ತೆಗೆದಳು. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಆಚಾರದಲ್ಲಿ ತರಲು ವೇಳೆಹತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಲಗ್ನದ ಒಣ ಖರ್ಚಿಲ್ಲ. ಊದಾಬಾಸುನ ಗೊಂದಲವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮವ್ವ ತವರೂರಿಗೆ ಹೋದಾ ಮಾವನ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಮೆರೆದಾಡಿದ ಸನಗ ಕ ಮನೆಯಿಂದ ಆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಸಂಕೋಚ ನೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ಯಾರ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಆಡಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ನೋ ಆಕೆ—ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಅವ್ವ ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ವಳೇ—ಈಗ ಆತ್ಮಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಉಡಿಕೆಯಾಗಿ ಮಾವನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಇರಹತ್ತಿದ ಮೇಲಂತೂ ಗತಿಸಿದ ಲಗ್ನ ಸಂಬಂಧದ ಸಂಗತಿಗಳ ಸತ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಭ್ರಾಂತಿಯಾಗ ಹತ್ತಿತು.

ಮಾವನ ಸಹವಾಸದ ಸವಿಯು ತಂದೆತಾಯಿಗಳನ್ನು ಮರೆಸಿತು. ಬರಬರುತ್ತ ಆತೆ ಆನಂದಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಜೀವನಾಸಕ್ತಿಯು ಹುಟ್ಟಿತು. ನಮಗೆ ತೋರಿತದ್ದೆ ಹೊಲಮನೆ ಸಾಕಷ್ಟು ದೇವರು ದಯಪಾಲಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಬೊಗಸೆಯೊಡ್ಡಿ ನಿಲ್ಲುವ ಕಾರ್ಯ ವಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹೊಲಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಆಳಾಗಿ ದುಡ್ಡು ಯಬೇಕು, ಅರಸಾಗಿ ಉಣ್ಣಬೇಕು. ಪರಸ್ಪರರ ಸುಖ ದುಃಖಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗಾರರಾಗಿ ಮನವೊಂದು ತನಗೊಡಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಇರಹತ್ತಿದೆವು. ಇರಇರುತ್ತ ನನ್ನ ಹೃದಯದ ಕಾರಂಜಿಯಿಂದೊಂದು ಹೊಸಹಿಗ್ಗು ಹೊರಟುಹತ್ತಿತು. ಮುಂದೆ ಅದು ಮುದ್ದುಮಗುವಾಗಿ ಜನಿಸಿ ಸಮೃದ್ಧ ತೊಡಕುಬಿದ್ದ ಪ್ರೇಮದಳೆಗಳಿಗೆ ಮಲಕು ಹಾಕಿ ಮುತ್ತಿಟ್ಟು ಬಿಗಿಮಾಡಿತು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ (ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಲಿ, ಪುರುಷ ನಾಗಲಿ) ಪರಾಕ್ರಮ ಪ್ರೇಮ ಧನಲಾಭ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೊಂದು ಲಭಿಸಿದರೂ ಸಂಸಾರದ ರುಚಿ ಹತ್ತುತ್ತದೆ.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಮನಪಾಂತಿಯು ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ಈ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಎಂಟು ವರ್ಷಗೂ ಗಿರಬೇಕು. ಆಗಿನಿಂದಲೂ ನಾನು ಮನೆಗೆಲಸವನ್ನ ನೋಡಿ ಕೊಂಡು, ಚನ್ನಾಗಿ ಆಯವ್ಯಯಗಳ ಲೆಕ್ಕವಿಡುತ್ತ ಮನೆ ತನದ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆಗೆ ಹೆಣಗಾಡುವದನ್ನು ಕಂಡು ಮಾವನವರು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಆಳುಹೋಳು ಇಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ ಸ್ವತಃ ನಾಲ್ಕುಳಿನ ದಗದ ಹೆಣೆಯುತ್ತ ಒಳ್ಳೆ ಹುದುಗಿಸುವ ದುಡಿಯಹತ್ತಿದರು. ಅತ್ತೆಯೂ ಹೈನಕಟ್ಟಿ ಹಾಲುಮೊಸರಿ ಬೆಣ್ಣೆಗಳ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಮನೆಯ ಮೇಲ್ಪರ್ಚು ಸಾಗೆ ಹತ್ತಿದಳು. ಹೀಗಾಗಿ ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕಾರು ವರ್ಷ ಮಳೆಬೆಳೆಗಳೂ ಸಾಧಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇತ್ತೀತ್ತಲಾಗಿ ನಮ್ಮವ

ತೆರೆಯಿತು. ಹೊಸವರಡು ಭೂಮಿಸೀಮೆ ತೋಟಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನೂ ಕೊಂಡು ಭರದಿಂದ ಕಮತ ಇಟ್ಟಿತ್ತು. ಮಾವನವರು ನೋಡಲಿದ್ದ ಎರಡು ಎತ್ತುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಎರಡು ಹೋರಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು; ಬರಭರಾಟೆಯ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಮಗನ ದುಡಿತ, ಸೊಸೆಯ ನಡತೆ, ಆರು ವರ್ಷದ ಗಂಗಾಧರನ ಅಟನೋಟ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗು ಹಿಡಿಸಲಾರದೆ ಆತ್ಮಿಯವರು ನನಗೆ “ನನ್ನಗಳ ನೀ ಕಾಲಿಟ್ಟಂದಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಮನೀ ದೈವ ತೆರೆಯಿತು” ಎಂದು ಎರಡುಮೂರು ಸಾರೆ ಆನಂದ್ರಾಶುಗಳನ್ನು ಉದರಿಸಿದರು.

* * *

ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಬೇಗೆ ಮತ್ತು ರಟ್ಟಿಮುರಿದು ಹದ ಮಾಡಿದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜದ ಬೆಳೆಗೆ, ಎರಡೂ ಸಮಾನವಾಗಿಯೇ ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಮನೋಭಾವಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಒಟ್ಟಿ ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಮಾವನವರ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಆ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಸುಗ್ಗಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಬಿದ್ದಾಗೊಮ್ಮೆ ಹೊಲಮನೆಗೆ ಎಡತಾಕುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಬಿತ್ತಿಗೆಯ ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೋಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಲ ಆತ್ಮಿಯವರಿಗೆ ಉರಿ-ಛಳಿ ಬಡಿದು ಮೈಯಲ್ಲಿ ಆಕ್ತತೆಯುಂಟಾಗಿತ್ತು. ಆಕ್ಕಡಿ ಹಾಕಲು ನಾನೇ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಉಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಒಳ್ಳೆ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಬಿತ್ತಿಗೆ ಮುಗಿಸಿ ಬಂದೆವು. ಮಾವನವರ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುತ್ತ, ಕ್ರಮೇಣ ಕಾಳುಬಿಡುತ್ತ ಕೂರಿಗೆಯ ಹಿಂದೆ ನಡೆಯುವಾಗ ನಾನಂತೂ ಭಾವೀ ಬೆಳೆಯ ಫಲವಾಗಿ ನನ್ನ ಮಗನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ಕಡೆಯನ್ನು ಹಾಕುವ ವಿಚಾರ ನಡೆಸಿದ್ದೆ. ಬಿತ್ತಿದೆರಡೇ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಲಗಳು ಎಡೆಗೆ ಬಂದವು. ಎಡೆ ಮುಗಿಸಿದೊಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಡುವಿನ ವರೆಗೆ ಲಾಟ ನಿಂತು ಹೊಡೆತೆನೆ ಹಾಕಲಾರಂಭಿಸಿದುವು. ಅದೇ ವರ್ಷ ಕೊಂಡುಕೊಂಡ ಎರಡು ಮೂಡಲ ಹೋರಿಗಳನ್ನು ಲಾಟಕಟ್ಟಿ ಹೊಲಗಾಯುವದಕ್ಕೂ ಹೋರಿಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುವದಕ್ಕೂ ಮನೆಯಾಳನ್ನು ಹೊಲದಲ್ಲಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಹೋದ ಬಂದವರ ಬಾಯಿಂದ ಬೆಳೆಯ ಭಾರದ ಬಗ್ಗೆ ವರ್ತಮಾನ ಕೇಳಿ ನಾನು ಎಳ್ಳಾಮಾಸಿಯ ಎಣಿಕೆಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ಮುನ್ನೆರಡು ದಿನಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ತಯಾರಿ ನಡೆಯಿತು. ಬಳಗದಲ್ಲಿಯೆ ಐದು ಮಂದಿ ಮುತ್ತೈದೆಯರಿಗೆ ಔತಣ ಹೇಳಿದೆ. ಆಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ಮುನ್ನೂರಾತ್ರಿ ಚರಗದ ತಯಾರಿ ನಡೆಸಿದೆವು. ಎಳ್ಳುಹಚ್ಚಿದ ಸೆಜ್ಜಿರೊಟ್ಟಿ, ಬದನೆಕಾಯಿ,

ಸಂಜೆಗೆ ಮೊದಲಾದ ಖಾರದ ಜೀನಸು, ಕರಿಗಡಬು, ಕರಚಿಕಾಯಿ, ಗಾರಿಗೆ, ಸುರಳಿಹೋಳಿಗೆ ಮೊದಲಾದ ಸೀಪದಾರ್ಥ, ಮೇಲಾಗಿ ಹುಳ್ಳಾನ್ನುಚ್ಚು, ಮೊಸರನ್ನ, ಬಾಸ ಮೊದಲಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಟಿಂಗು, ಕರ್ಪುರ, ಕುಂಕುಮ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಮರುದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಆಪ್ತೇಷ್ಟರನ್ನೂ ಐದು ಮಂದಿ ಮುತ್ತೈದೆಯರನ್ನೂ ಕರಕೊಂಡು ಚರಗದ ಚಕ್ಕಡಿ ಹೂಡಿದೆವು. ಬಂದ ಮಂದಿಗಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಬಂದಿಯನ್ನು ಹೂಡಿಸಿ ಹೊಲದ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದೆವು. ಹಾದಿಯ ಹೋಲಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಮನೆಯ ಹೊಲದ ಬೆಳೆಯ ಆಂದಾಜು ಕಟ್ಟುತ್ತ ಒಮ್ಮೆ ಹೊಲದ ನೋಟದಳವಿನಲ್ಲಿ ಬಂದೆವು. ಆಬ್ಬರದ ಬೆಳೆ ಕಂಡು ನನ್ನೆದೆಯು ಉಬ್ಬುಬ್ಬಿ ಬರಹತ್ತಿತು. ಮುಂದೆ ಹಾ ಹಾ ಆಸ್ತುವದರೊಳಗೆ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆವು. ಮಾವಿನ ಗಿಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಗುಡಾರ ಹಾಸಿ ಸಾಮಾನು ಇಳಿಸಿ ಆಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಸನುಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಪೂಜೆಗಾಗಿ ಹಳ್ಳದಿಂದ ನೀರು ತಂದ ಮೇಲೆ ಬನ್ನಿಗಿಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿಯೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಪೂಜೆ-ಪುನಸ್ಕಾರ ತೀರಿಸಿ ಹೊಲದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಚರಗ ಜಿಲ್ಲಲು ಮುತ್ತೈದೆಯರ ಸಮೇತ ಹೊರಟೆನು. ಹೊಲದ ತುಂಬ ಒಂದೇ ಸವನೇ ನಿಂತ ಬೆಳೆಯ ನಿಲುವು, ನಡುನಡುವೆ ಸಾಲಾಗಿ ನಡುಮಟ ನಿಂತ ಎಳ್ಳು ಕುಸುಬೆಯ ಆಕ್ಕಡಿಸಾಲುಗಳು, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿದ ಬಳ್ಳಿಗಳ ಹಬ್ಬು ಇವೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ಕೃಷಿಕರ್ಮದ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹೊಸತೊಂದು ಆಕ್ರರತೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದವು. ನಡುನಡುವೆ ಉಬ್ಬಸದ ಹೊಡೆತೆನೆ, ಸುಂಕದಿನೆ, ಹಾಲ್ತೆನೆಗಳನ್ನು ಎಡಗೈಯಿಂದ ಬಾಗಿಸಿ ಬಲಗೈಯ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ತಟ್ಟಿ ನೋಡುವಾಗಂತೂ ನನ್ನ ಕಂದನ ತುಪ್ಪಳ ಗೂದಲಿನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿದ ಆನಂದವಾಗ ಹತ್ತಿತು. ನಾವೈದಾರು ಹೆಂಗಳೆಯರು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಸಿವೆ ನೀರಡಿಕೆಗಳ ಪರಿಯೆಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆಯ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ಸುಲಿಗಾಯಿ ಅನ್ನುತ್ತ, ಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳಾಯಿಗಳಿಂದ ಉಡಿತುಂಬಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಸುಳಿದಾಡುವಾಗ “ಯಕ್ಕಾಣ ಮಾವ ಕರಿತಾನ ಬಾರವೋಣ” ಎಂದು ಆಳಿನ ಕೂಗು ಕೇಳಿಸಿತು. ಆಗಲ್ಲರೂ ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಆ ಮಾವಿನ ಗಿಡದ ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಿದವು. ಕೂಡಲೇ ಪಂಕ್ತಿ ಕೂಡಿಸಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಗಂಡಸರಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಮೇಲೆ ಮಾವಿನ ಗಿಡದ ನೆಳಲು, ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲಿನ ಬೆಳೆಯೊಳಗಿಂದ ಸೂಸಿ ಬರುವ ಸುಖಕರವಾದ ತಂಗಾಳಿ, ಸುತ್ತಲು ದೂರದ ವರೆಗೆ ಕಾಣುವ ಫಲಪ್ರದವಾದ ಪ್ರದೇಶ ಇವೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಯಾರಿಗೆ ಇಮ್ಮಡಿ

ಕೂಳು ಹೋಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ! ಗಂಡಸರು ಮನದಣಿ ಉಟ ಹಣೆದು ಆಡ್ತಾದರು. ಆಮೇಲೆ ನಮ್ಮದೂ ಉಟವಾಯಿತು. ಬರಿದಾದ ಚರಗದ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತಂದ ಸಾಮಾನು ಚನ್ನಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟು ನಾವೂ ಒಂದು ಜಂಪು ತಕ್ಕೊಂಡೆವು. ಎಳು ನದರೊಳಗೆ ಗುಡಿಸಲ ಮುಂದಿನ ಅಂಗಳದೊಲೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಸೀತೆನಿಯ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದಿತ್ತು. ಯಾರಿ ಗಾದರೂ ಉಟದ ನಂತರ ನಿದ್ರೆಹೋದರೆ ಹಸಿವೆಯಿರದಿದ್ದರೂ ಹಸಿವೆಯ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿದ್ರೆಯು ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಷ್ಟೇ ನಿನಗೆ ಹಸಿವೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾವಿಷ್ಟು ಸೀತೆನಿಗೆ ಕೈಹಚ್ಚಿದೆವು. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ತಿನಿಸುತಂಡಿ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಯುತ್ತಲೆ ಹೊತ್ತು ಕೂಡಾ ತೀರ ಕೆಳಗೆ ಬಂತು. ಸಂಗಡ ಹುಡುಗರು ಹುಪ್ಪಡಿ ಇದ್ದದರಿಂದ ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಕೊಳ್ಳುಕಟ್ಟಲು ಅವಸರ ಮಾಡಿದೆ. ನಾನು ಅವಸರ ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಆಳಿನ ವಿಲಂಬ ನಡೆಯಿತು. ತಾನು ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಬಾಟೇ ಮೇಯಿಸಿ ತಯಾರುಮಾಡಿದ ಹೋರಿಗಳನ್ನೇ ಹೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಇತ್ತೋ ಎನ್ನೋ? ಮಾವನವರಿಗೆ ಕೇಳಬೇಕೋ ಬಿಡಬೇಕೋ ಎಂದು ಹಿಂದುಮುಂದು ಮಾಡಹತ್ತಿದಂತೆ ತೋರಿತು. ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಅವರನ್ನು ದ್ವೇಶಿಸಿ “ಮಾವಾ ಹೋರಿ ಹೊಡೂನಕ ಇಂದ?” ಎಂದ.

“ಏನ ಮಾಡಾಕೆಕೊ, ನಾಳೆ ರಾಶೀ ಎಳಸಿ ಉರೊಳಗೆ ಮೆರಸೋಣಂತ ಆದರ.”

“ಮುಂದಿನ ಮಾತು ಮುಂದೆ, ಇಂದ ಒಂದರ ಹೋರಿನ ಹೊಡಾಕ ಬೇಕ ನೋಡ. ಯಾವದ್ದು ಬಿಚ್ಚಲೈಳು!!

“ಸುಮ್ಮನ ಬಿಡೊ, ನನ್ನ ಮಾತರ ಕೇಳು.”

“ಆದಕೇನಾಗತ್ತೈತಿ ಬಿಡೊ ನಿನ, ಇವಳ ಮುಗದಾಣಕ ಹಣೆಕಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಜಗ್ಗಿದರ ಲಿಲ್ಲೇ ಒಗದೀತು” ಎಂದು ಮತ್ತೂ ಆಳು ಹಟ ಹಿಡಿದ.

“ಹೆ, ಬಿಚ್ಚು ಬಿಚ್ಚು ಯಾವದರ ಬಿಚ್ಚು. ಕೈಮಾರು ಹೊತ್ತುಳಿತು. ಆ ಚಂದ್ರಾನ್ಯ ಬಿಚ್ಚಬಾರದ. ಅವಸರ ಮಾಡು.”

೨-೩ ತಿಂಗಳು ಕಟ್ಟಿ ಮೇಯಿಸಿದ ದನ. ಕೇಳುವದೇನು? ಮನುಷ್ಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಹಾಯ್ದರೆ ಟೆಣ್ ಪುಣ್ ಜಿಗಿದಾಡುವ ಹೋರಿಗಳು, ಆಳು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಲೆ ಇರಕುಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಮುಸ್ ಮುಸ್ ಮುಸುಗುಡಹತ್ತಿದವು. ಒಳ್ಳೆ ಏಟಿನಿಂದ ಆಳು ನಿರ್ಭೀತನಂತೆ ಹೋಗಿ ಹೋರಿಯ ಮುಗದಾಣ ಹಿಡಿದು ಅದನ್ನು ಹತ್ತಿಗೆ

ತಂದಂತೆ ತೋರಿಸಿದ. ಆದರೆ ಹಣೆಗಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚುವಾಗ ಮುಗದಾಣೊಂದಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವ ಬದಲು ಮಕ್ಕಳ ಮುಗದಾಣಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಹಚ್ಚಿದ. ಸರಪಳಿ ಹಚ್ಚಿದ ಬಿಚ್ಚಿದ್ದೊಂದೆ ನೊನ್ನಿ, ರೂಡಿಸಿ ಕೊಸರಿಕೊಂಡು ಹಾಕಿ ಗಾಲು ಹಾಕುತ್ತ ಜಿಗಿದಾಡಹತ್ತಿತು. ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ಜೋಮು ಹಿಡಿದ ಕಾಲುಗಳಿಂದ ನೆಲವನ್ನು ಕೆದರುತ್ತ ಹಣೆಯಿಂದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಚಿಮ್ಮುತ್ತ, ಮನಗೂಳಿಯ ಬಸವಣ್ಣನ ಗೂಳಿಯಂತೆ ಮೈಯುಬ್ಬಿಸಿ, ಕಣ್ಣು ಕಿಟುಕಿ, ಬಾಲ ನಿಗರಿಸಿ, ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಗೋಣು ಹಿಗ್ಗಿಸಿ, ಡುರಕಿ ಹಾಕುತ್ತ, ಗೋಣು ಸೆಟಿಸಿ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು ನೋಡುತ್ತ ಚಿನ್ನಾಟಿ ಮಾಡಹತ್ತಿತು. ಮಾವನವರು “ಎಲಾ ಇವನ...ಆದ ಕೆಲ್ಲನ ಹೀಂಗ” ಎಂದು ಗುಣುಗುಟ್ಟುತ್ತ ಚಿಟ್ಟಿನೆದ್ದು ಹೋರಿಯ ಹಿಡಿಯಲು ‘ರಪ್ಪು’ ಹಾಕುತ್ತಾ ಹೋದನು. ಇವರು ಮುಂದೆ ಹೋದಂತೆ ಅದೂ ದೂರ ದೂರ ನಡೆಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ನಡುವೆ ಹಿಡಿಯುವ ಯತ್ನ ನಡೆಸಿದರು. ತನಗೆ ಪುನಃ ಕಟ್ಟಿಹಾಕುವರೆಂದೊ ಹೊಡೆಯುವರೆಂದೊ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಜಿಗಿದಾಡಹತ್ತಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಮೈಮೇಲಿನ ಎಚ್ಚರಿಲ್ಲದೆ ನುಗ್ಗಿ ಮುಗದಾಣ ಹಿಡಿಯಹೋದರು. ಅದೇ ಮಕ್ಕಳ ಕೈಗೆ ಬಂತು. ಕೇಳುವದೇನು? ಕೆರಳದಹೋರಿಯ ತನ್ನ ಭೀಕರ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೆ ನೆಲ ಗುದ್ದಿ ಮಣ್ಣು ಚಿಮ್ಮುವಂತೆ ಮಾವನನ್ನೂ ಗುದ್ದಿ ಚಿಮ್ಮಿತು. ಆನೆಯಂತೆ ಆಳು ಜಿಗಿದುಬಿದ್ದ. ಪಕ್ಕದಿಗೆ ಸೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದು ಹೋದ ಉಸುಲು ತಿರುಗಲಿಲ್ಲ. ಹೋರಿ ಓಡಿತು. ನಾವೆಲ್ಲ ಮುಕುಂದೆವು. ಘಾಬರಿಘಾಬರಿಯಿಂದ ಗಾಳೀ ಬೀಸು...ನೀನಿ ಬಿಡಿ....ನೆತ್ತಿ ಬಿಡಿ....ಏನು ಮಾಡಿದರೇನು, ಜೀವ ತಿರುಗಲಿಲ್ಲ. ಹೌಹಾರಿ ಎದೆ ಎದೆ ಬಡಕೊಳ್ಳುವದೊಂದೇ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಗೊಳೋ ಎಂದು ನಾವೆಲ್ಲರು ಬೋರಾತಿ ಆಳುವದನ್ನು ಕೇಳಿ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಹೊಲದೊಳಗಿನ ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಿದರು. ಊರಿಗೆ ಸುತ್ತಿ ಮುಟ್ಟುವದೊಂದೇ ತಡ, ಒಂದೆರಡು ಹಿಲಾಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮಂದಿಯ ತಂಡವೊಂದು ಬಂತು. ನಮ್ಮತ್ತ ಯಂತೂ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊಲದ ತನಕ ಹಣೆ ಹಣೆ ಎದೆ ಬಡಕೊಳ್ಳುತ್ತ “ನನ್ನ ಹಿರಿಯ ಹೋದ ಮ್ಮಾಳೆ ಮಗನ ಮಕ ನೋಡಿ ಜೀವ ಹಿಡಿದಿದ್ದೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ನೋಡಿ ಬದಕಲೀ” ಎಂದು ಬೋರಾತಿ ಆಳುತ್ತ ಬಂದರು. ಹೊಲದ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಣಿ ತೆಗೆದರು. ಎಲ್ಲರ ಕಣ

ಇವೇ ಕೈಗಳಿಂದ ಮಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟು ಮನೆಗೆ ಬಂದೆ. ಮುಂದೆ ಮೂರು ಅಂದರೆ ಮೂರೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮೆಯು ಅನೇಯತಹ ಮಗನನ್ನು ಕಳಕೊಂಡ ದುಃಖದಿಂದ ಆತ್ಮತ್ತು ಬತ್ತಿಯಾಗಿ ಎದೆಯೊಡೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟಳು. ವಿಧಿಯಾಟಕ್ಕೆ ಎದೆಗೊಟ್ಟು ಸಹಿಸುವ ಕಲೆಯು ಈ ಕಾಶಿ, ಈಕೆಯ ದುರ್ದೈವಿ ಭವಿತವ್ಯ ಮತ್ತು ಇವೆರಡನ್ನೂ ಸಂಯೋಗಿಸುವ ೬ ವರ್ಷದ ಮುದ್ದುಬಾಲಕ ಹೀಗೆ ಮೂವರೆ ಉಳಿದವು.

ಜಿನ್ನಾಕಾಲ ಇಬ್ಬರೂ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಮೇಲೆ ನನ ಗಂತೂ ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪಿದಂತಾಯಿತು. ನನ್ನ ಭಾವಮಂಡಲ ದಲ್ಲಿ ಬಿರುಗಾಳಿಯಿದ್ದು ಆ ಆನಂದಗಳ ಆಗರವಾದ ಜೀವನಾಸಕ್ತಿಯು ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿತು. ಆ ಎಳ್ಳಮಾವಾ ಸೈಯ ದಿನವು ನನ್ನ ಏಳಿಗೆಯ ಪರಮಾವಧಿಯಾಗಿ ಅಂದಿ ಸಿದ ಆಳಿಗಾಲ ಬಂತು. ಈ ಜೀವನದ ಆಸರ ಹುಡು ಕುವ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನನಗಂತೂ ಒಂದೊಂದೆ ಅನುಭವಗಳು ಪ್ರತ್ಯಯಕ್ಕೆ ಬಂದಂತೆ ನನ್ನ ದುಃಖದ ಬೇಗೆಯು ಬೆಳೆ ಯುತ್ತ, ಕಾಡಿಗೆ ಬೇಗೆ ಹತ್ತಿದಾಗ ಗುಬ್ಬಿಯು ಪಾರಾಗ ಲೇಳಿಸಿ ಆತ್ಮಿತ್ತ ಹಾರಾಡಿ ಪಕ್ಕ ಉದುರಿ ಬೀಳುವಂತೆ, ನಾನು ಈ ಸಂಸಾರದ ಕಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೆನೋ ಏನೋ ಎಂದ ನಿಸಹತ್ತಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಕಾಲಗತಿಯು ಮನುಷ್ಯರ ಸರ್ವ ಕಟು ಅನು ಭವಗಳಿಗೆ ದಿವ್ಯಾಪವಿರುವದು. ಎಂತಹ ಹೃತ್ತಾಪ ವಿದ್ದರೂ ದಿನಗಳೆಂತೆ ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು ಸ್ಪಷ್ಟಿಯ ನ್ಯಾಯ. ಒಂದರಹಿಂದೊಂದು ಮೂರು ಎಳಾಮಾಸ ದಾಟಿದವು. ತವರೂರು ಸಮೀಪವಿದ್ದುದರಿಂದ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಹಂಗಾಮು-ಸುಗ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ತಂದೆ ಬಂದು ಬಿತ್ತಿ, ಬೆಳೆದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಕೊಟ್ಟೆಬಟ್ಟಿಗೆ ತಾಪತ್ರಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಳಗಕ್ಕೇನು ಕೊರತೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಬೇಸರೆನಿಸಿದರೆ ಅಮ್ಮನನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಾನೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಹೀಗೆ ಇರ ಹತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನನ್ನೇ ಇರವು ಆಪ್ತೇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅಸ ಹ್ಯವಾಯಿತು. ನಾನಾಗ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕಿರಬೇಕು. ಗಂಗಾಧರನು ನನ್ನ ಬಗಲಲ್ಲಿರದಿದ್ದರೆ ನಾನಿನ್ನೂ ಹೆಡೆದೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಸಂಶಯಗಟ್ಟುವ ಹರೆಯವು ನನ್ನದಿತ್ತು. ನೀರಿಗೆ ಹೋದಲ್ಲಾಗಲಿ ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತಲ್ಲಾಗಲಿ ನನ್ನೊ ಬೆಟ್ಟಿಂಟೆಗೆ ಸಂಸಾರದ ಸುದ್ದಿ ಹೊರಟು ಹೆಂಗಳೆಯರೆಲ್ಲ ಕಳ ಕಳೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣೀರುದುರಿಸಿ ನಿಟ್ಟುಸುರುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕೆಲಕಾಲದ ನಂತರ ಜೀವದ ಗೆಳತಿಯರಿಂದ, ಹೆತ್ತುಗಡೆ ಯವರಿಂದ ನಾನು ಒಬ್ಬೊಂಟಿಗಳಾಗಿರುವದು ಒಳಿತಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹಾಗಿರುವ ವಯಸ್ಸೂ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಉಪದೇಶದ ಮಾತುಗಳೂ ಬರಹತ್ತಿದವು. 'ಜಲೋ ಸ್ಥಳ ನೋಡಿ ಪುನಃ ಉಡಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಮುಗ್ಗಟ್ಟಾದ ಸಂಸಾರವು ಮೊದಲಿನ ಮುಕ್ತಾಲುಪಾಲಾದರೂ ಭರದಿಂದ ಸಾಗೀತು. ಇನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವನಾದ ಗಂಗಾಧರನಿಗೆ ಮುಂದೆ ಆಸರ ವಾದೀತು. ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ' ಎಂದು ನಾನಾತರದ ಮಾತುಗಳು ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳಹತ್ತಿದವು. ಈ ಮಾತಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ನಾನು ಸುಮ್ಮನಾದಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೊ ಬಳಗದ ಸಂಬಂಧ ಹಚ್ಚಿ ಬಂದ ವಿಧುರರ ಹೆಸರು ಎತ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ವರಿಸಲೇಬೇಕೆಂದು ಆಗ್ರಹಮಾಡಹತ್ತಿ ದಳು. ನನಗೂ ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ನೀಚ ಪುರುಷರ ಕಟಾಕ್ಷ ಕುಚೇಷ್ಟೆಗಳು ಸಾಕಾಗಿ "ಹಿರಿಯರಿಲ್ಲದ ಮನೆಯಲ್ಲ ಗುರು ವಿಲ್ಲದ ಮಠವಲ್ಲ" ಅನ್ನುವಂತೆ ಒಬ್ಬೊಂಟಿಗ ಜೀವ ನದ ಬೇಸರ ಬಂದಿತ್ತು. ಅಮ್ಮನೂ ತನ್ನ ಮಂತ್ರ ನಾಟುವ ತನಕ ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಉಡುವದನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮನೋರಾಗಗಳಿಗೆ ಬಲಿಬಿದ್ದೆ.

* * *

ಇಂದಿಗೆ ಈ ಸಂಸಾರ ಹೂಡಿ ೭೧ ವರ್ಷಗಳಾದವು. ಮಗನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಣಗಾಡುವ ಸೋಗು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸುಖದಾಶೆಯ ಬಿಸಿಲ್ಲ ದುರೆಯ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿದ ಹೆಂಗಸರಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬಳಾದೆ. ನನ್ನ ತವರೂರ ಕರಿಗೌಡರ ಗೆಳೆಯ ಸಂಗಪ್ಪ ನನ್ನ ಎರಡನೆಯ ಉಡಿಕೆಯ ಗಂಡ. ಹೊಲಮನೆ ಯಿದ್ದವನೆಂದೂ ೩೦-೩೫ ವರ್ಷದವನಿರಬಹುದೆಂದೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಒಪ್ಪಿಗೆಕೊಟ್ಟ. ಅವನು ವಿಧುರ; ಮೊದಲನೆಯ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ಒಪ್ಪಿದೆ. ಸಂಯೋಗ ವಾಯಿತು; ಸಂಸಾರ ನಡೆಯಿತು. ಆದರೆ ದೂರನ ಗಡ್ಡ ಕಣ್ಣಿಗೆ ನುಣ್ಣುಗೆ ಅಂತೆ.

ನನ್ನ ಮಾವನೂರು ಬಿಟ್ಟು ಉಡಿಕೆಯಾದಂದಿನಿಂದ ಪುನಃ ತವರೂರಾದ ನಿಡಗುಂದಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕಾಯಿತು. ಗಂಡನೇ ಎಲ್ಲ ಬೇಸಾಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡೆಸಹತ್ತಿದ. ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡಾಳು ಇಡುವದು, ಗೌಡರ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ತಾನು ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುವದು, ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತಲೆ ಸೆರೆ ಅಂಗಡಿ ಸೇರಿ ಚಿತ್ತಾ ನಿಶಿಯೇರಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಇಲ್ಲ ದೊಂದು ನೆನ ತೆಗೆದು ಜಗಲಾಡುವದು, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಜನರು ಕೂಡಿ ಇನ್ನೇಟು, ಲಕ್ಕೇಮುಷ್ಟಿ

ಆಟವಾಡುತ್ತ ಬೆಳಗಾನ ಧಾಂದಲೆ ಹಾಕುವದು, ಈತನ ದಿನಚರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಒಳಹೊರಗಿನ ಹುಳುಕು ಹೊರಬಿದ್ದವು. ಆಡವಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಟು ನಂಬರು, ಊರೊಳಗೆ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ಮನೆಗಳು ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದವು. ಇರುವ ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಎಲ್ಲ ಆಸ್ತಿಯು ಒತ್ತಿಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಊರಿಗೆ ನಾಡಗೌಡ ಆದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪತ್ತು ಕೂಳಿಗೆ ಪರಿಯಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ನನ್ನ ಬವಣಿ. ಸುಗ್ಗಿಯಾದ ತಿಂಗಳೊ ಪುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಾಳುಕಡಿ ಮಾರಿ ರೊಕ್ಕದಾಟದಲ್ಲಿ ಸೂರೆ ಮಾಡುವದು. ನನ್ನ ಹೊಲದಿಂದ ಬಂದ ಆಸ್ತಿಪುಸ್ತು ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಹಣಿಯುವದು. ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಂದಾಗಲಿ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾವನಿಂದಾಗಲಿ ಸೆಟ್ಟು ತಿನ್ನದಾಕೆ ಇವನ ಬಡಿಗೆಯ ಎಟೆಗೆ ಬಗ್ಗಬೇಕಾಯಿತು. ಕಳೆದ ೨-೩ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಂತೂ ನನ್ನ ಹೊಲಗಳನ್ನೂ ಕಳಕೊಂಡೆ. ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚನ್ನು ಕಾರುವದಾರ ಮುಂದೆ? ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ, ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡೆ. ಕರಿಗೌಡರ ಗೆಳೆಯನಾದ ನಾಡಗೌಡ ಸಂಗಪ್ಪನ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಮಾತಾಡಿಸುವವರಾರು? ಎಲ್ಲರೂ ರೂಢಿ ಮತ್ತು ದೈವಗಳೆಂಬ ಎಡಬಲ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಶರಣು ಹೊಡೆಯುವವರೇ!

ರೂಢಿನಿರ್ಮಿತ ಗಾಳಿಯ ಹೊಡೆತದಿಂದ ಸಂಸಾರಸಾಗರ ದೊಳಗೆ ತೆರೆಗಳು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡದೆ ಏಳುವವು ಬೀಳುವವು ತೆರೆಯೊಡನೆ ಮೇಲೇರಿ ಹಿಂದಾದ ತೆರೆಯ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಣಿದಾಡುವ ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿಯು ತನ್ನ ಕೆಚ್ಚುಕೆರು ಆನಂದವನ್ನು ಹೊಂದುಹೊಂದುವದೊಳಗೆ ತೆರೆಯೊಡನೆ ಮೇಲೆ ಆನೆಗಡುತರ ತೆರೆಗಳು ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಅದನ್ನು ಪಾತಾಳ ಕ್ಷುಟ್ಟುವಂತೆ ನನ್ನನ್ನೂ ನನ್ನ ದೈವವು ರಸಾತಲಕ್ಕಿಳಿಸಿ. ಬೆಟ್ಟಿಯಾದವರೆಲ್ಲ ಕಡತಂದ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸುತ್ತ ಕಣ್ಣೀರುದುರಿಸಿ “ದೈವದಾಟ” ಎಂದು ಉಸುಗರೆದು ವರು. ನನಗಂತೂ ಯಾರಾದರೂ ಹೀಗೆಂದರೆ ಚಿಕ್ಕಂದಿ ನಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ಕೂಡಾಡಿದ “ಆಡೋಣ ಬಾ ಕೆಡಸೋಣ ಬಾ” ಎಂದಾಡಿದ ಗೊಂಬಿ-ಮದುವೆಯ ಆಟ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಯಾರ ಕೈಗೊಂಬೆ? ಆಡುವವರಾರು? ಎಂಬ ನಾನಾ ವಿಚಾರಗಳ ತುಮುಲವಿದ್ದು, ಬಂದ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲ ಬೈಲಾಗುತ್ತ, ಅನಂದ, ದುಃಖ, ಆಶೆ, ನಿರಾಸೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾದ ಮುಗ್ಧಾನೆಸೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೆ ಅದೂ ಮಾಯವಾಗಿ ಮೈಲೆರಡು ಮೈಲು ಓಡಿಬಂದವರಂತೆ ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮನೆ ಎದೆಯ ದಡ ದಡ ಹಾರುತ್ತದೆ! ಕಾರಣ?

ಜರ್ಮನಿಯ ದೃಷ್ಟಾಂತ

ಲೇಖಕರು: ಫ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಬಿ.ಎ. (ಆನರ್ಸ್), ಸಂಪಾದಕರು, Financia Expertus, ಉಡುಪಿ

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಜರ್ಮನಿಯ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯಾದ ಹೆರ್ ಹಿಟ್ಲರನು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯಂತೆಯೇ ದೊಡ್ಡ ಮಹಾತ್ಮನೆಂದು ಕೆಲವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವರು. ಹೀಗೆ ಭಾವಿಸುವದು ಕೇವಲ ತಪ್ಪು. ಕಳೆದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯು ಸೋತುಹೋಯಿತು. ಮತ್ತು ವೆಸ್ಟ್‌ಫಲ್ನ್ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಜರ್ಮನಿಯ ಮೇಲೆ ‘ಮಿತ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳ’ವರು (Allies) ಅಸಹನೀಯವಾದ ಶರ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಜರ್ಮನರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಮೇಲೆ ದ್ವೇಷ ಹುಟ್ಟಿತು. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಗೆ ನಾವು ಹಿಂದೀಯರು ಜವಾಬ್ದಾರ ಸರಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕಾದಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಗೂ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೂ ಪರಸ್ಪರ ವಾತ್ಸಲ್ಯವು ಉಂಟಾಯಿತು. ಆರ್ಥಿಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ

ಈ ಎರಡು ದೇಶಗಳ ಆದರ್ಶವು ಒಂದೇಯಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಯಂತ್ರಗಳ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಉಂಟಾದ ನಿರುದ್ಯೋಗವನ್ನೂ ದಾರಿವ್ಯವನ್ನೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲಿಚ್ಛಿಸಿದಂತೆಯೇ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಸತ್ತಾವಾದಿಗಳೂ (Social Democrats) ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಿಜ, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಂತೆ ಅವರ ಖಾದಿಯಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ಗ್ರಾಫೋದ್ಯೋಗಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿರಲಿಲ್ಲ. ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕುಕಂದಾಯ ಕ್ರಮದಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಧೈಯದ ಪ್ರಕಾರ ಬಂಡವಾಳಗಾರಿಕೆಯನ್ನು (Capitalism) ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸರಕಾರವೇ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ, ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಅವರು

ವಿಶ್ವಯುಧವಂತರನ್ನು ಕುರಿತು ಅಷ್ಟು ಉಗ್ರವಾದ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಇದು ಹಳೆಯ ಕಥೆ. ೧೯೩೨ ರಲ್ಲಾದ ಜುಲೈನಲ್ಲಿಯೇ ಫಲಿತಾಂಶವಾಗಿ ಹಿಟ್ಲರ್‌ರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧಿಕಾರವಾದಿಗಳು (Fascists) ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತಾಧಿಕಾರವಾದರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಟುಹೊಂದಿದೆ.

ಬದಲಾದ ರಾಜನೀತಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಜರ್ಮನಿಯು ಫ್ರಾನ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಬದ್ಧವಿರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಇದೀಗ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಮೈತ್ರಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಉಜ್ಜುಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹೆರಾ ಹಿಟ್ಲರ್‌ರು ನೋಡುತ್ತಾನೆ ಒಂದು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ “ಹಿಂದು ವ್ಯಾಸನ ಜನರು ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಲ್ಲ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕನುಸರಿಯೇ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಜರ್ಮನಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರಿಗಿರುವ ವಾತ್ಸಲ್ಯವು ಬಹಳ ಅಶ್ವರ್ಯಾಕರವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಮಧ್ಯಮ ತರಗತಿಯವರ ಪಾಡು

ಈ ಮಾತಂತಿರಲಿ; ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಜರ್ಮನಿಯ ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಬದಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವಿದೆ. ಈ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವು ಕೆಲವೊಂದು ಕುಬೇರರ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಡೆಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕುಬೇರರ ರಾಜ್ಯಭಾರವೆಂದೇ ಕರೆಯಬಹುದು. ಕೂಲಿಕಾರರ ಮತ್ತು ಬಡಪಾಯಿಗಳ ಪಾಡಂತಿರಲಿ, ಮಧ್ಯಮ ತರಗತಿಯ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕೂಡ ತೀರಾ ಅಪಹನೀಯವಾಗಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನು ದಾರರು, ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಅಧೀಶ್ವರರು (Captains of Industry) ಮತ್ತು ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಜರ್ಮನಿಯ ಅಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ರಸ್ತೆ ಲೋದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಕೂಲಿಕಾರರ ಮತ್ತು ಧನಹೀನರ ಜೀವನವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಅಸಂತುಷ್ಟಿಕರವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದರೆ ಮಧ್ಯಮ ತರಗತಿಯ ಜನರ—ಕಂದರೆ, ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವವರು, ಚಿಕ್ಕ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ವಕೀಲರು ಮತ್ತು ಡಾಕ್ಟರ್‌ರು, ಗುಮಾಸ್ತರು ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಇವರ ಸ್ಥಿತಿಯು, ಜರ್ಮನಿಯ ಫಾಸಿಸ್ಟ್ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಬಡಜನರ ಸ್ಥಿತಿಯಷ್ಟೇ ಅನುಕಂಪನೀಯವಾಗಿದೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಜರ್ಮನಿಯ “ಹೊಸ” ಸಮಾಜದ ತತ್ವಜ್ಞಾನವೇನು? ರಾಷ್ಟ್ರವೇ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವು. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತವು ಪ್ರಸಂಜದ ಹಿತಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೇಲು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಪರದೇಶಗಳನ್ನು ಸೂರೆಸುಲಿಗೆ ಮಾಡಬಹುದು—ಇಟಲಿಯು ಈಗ ಇಥಿಯೋಪಿಯವನ್ನು ಹರಿದುತಂದ ಹಾಗೆಯೇ. ತನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಅತ್ಯಾಚಾರವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಈ ತತ್ವವು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ: ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾಕರಾದ ಬಂಡವಾಳಗಾರರಿಗಾಗಿಯೇ ಸರ್ಕಾರವೂ ಸಮಾಜವೂ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದುದು; ಇತರರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ ಹಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಸಮಾಜಸಂಘಟನೆಯ ತತ್ವಗಳೇ ಈಗ ಯುರೋಪಿನ ಮೂರು ಮುಖ್ಯದೇಶಗಳಾದ ಜರ್ಮನಿ, ಇಟಲಿ, ಆಸ್ಟ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿವೆ.

ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳೊಡನೆ ಸಖ್ಯೆ

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಈಗ ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳ ಸಂಘಟನೆಯು ಬಲಪಡುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತರು “ರಾಷ್ಟ್ರಾಧಿಕಾರವಾದ”ದ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಹೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸ್ವತಃ ಅವರಿಗೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರಾದ ಕೂಲಿಕಾರರನ್ನೂ ನಿರ್ಧನರನ್ನೂ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಮಧ್ಯಮ ತರಗತಿಯವರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೋರುತ್ತಾರೆ. ಆರ್ಥಿಕ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಈ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಉದರವೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಧನಾಧ್ಯರು ಅವರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ ಅವರ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಿ ಅವರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಸಂದರ್ಭವು ಒದಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಜರ್ಮನಿ ಇಟಲಿಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಓದಿದವರು, ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮಂತರು ತಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಗಳಾದ ಮಧ್ಯಮತರಗತಿಯವರನ್ನು ಮರೆಯುವರು ಎಂಬುದನ್ನು ಬಲ್ಲರು.

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ನಾವು ಹಿಂದೀಯರು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಈಗ ಬಡವರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಮಧ್ಯಮ ತರಗತಿಯ ಜನರೂ ವಿಶೇಷವಾದ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿರುವರು. ಇದನ್ನು ಕುರಿತು ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಿಂದೀವರ್ತಕಸಂಘ (Indian Merchants' Chamber)ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಯುತ ಮನು ಸುಭೇದಾರರು ತಾವು ನಿವೃತ್ತರಾಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವು

ಬಹಳಮನನೀಯವಾದುದು.

ಶ್ರೀಯುತ ಮನು ಸುಭೇದಾರರು ಹೇಳಿದುದೇನೆಂದರೆ:

“ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಡವರು ಮತ್ತೂ ಬಡವರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಯಂತ್ರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರು ಮತ್ತೂ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗೆ ಮೀರಿ ಕರಕಂದಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಬಂದು ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಜನರು ಕ್ರಮೇಣ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೈದುತ್ತಿರುವರು..... ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯು ಹಿಗಿರುವಾಗ ಕೂಲಿಕಾರರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಜನರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸ್ನೇಹಭಾವವು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ.”

ಇದು ಬಹಳ ಆಶಾಜನಕವಾದ ಚಿನ್ತೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಇರುವ ಎಲ್ಲೆಯಲ್ಲದ ಅರ್ಥಿಕ ಆಸಮಾನತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ, ಕೈಯಿಂದ ಮತ್ತು ತಲೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಕೂಲಿಕಾರರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ, ಒಂದು ನೂತನ ಸಮಾಜವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂಬ ಧೈಯವನ್ನು ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರು ಪ್ರಚಾರಗೊಳಿಸಿರುವರು. ಇದು ನೆರವೇರಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೆಡೆ ಕೂಲಿಕಾರರ ಮುಖಂಡರು “ಚಿಕ್ಕ ಬಂಡವಾಳಗಾರ”ರ (petit bourgeoisie) ಬಗೆಗಿರುವ ದ್ವೇಷವನ್ನೂ ಆ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನೂ ತೊರೆಯಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಮಧ್ಯಮಶ್ರೇಣಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜನರು ಧನಾಧ್ಯರನ್ನಲ್ಲ, ದರಿದ್ರರನ್ನು ಸೇವಿಸಲು ನಿರ್ಧರಮಾಡಬೇಕು.

ದಮ್ಮಿ ವಾಸಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ—

ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥಕ ಗುಣಕೊಡುವ ಔಷಧಗಳು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರವು.

ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ದಮ್ಮಿನ ಬೇನೆಯಲ್ಲದೆ ಕೆಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಫವಿಕಾರವುಳ್ಳವರು, ಹೊಗೆ ಸೇವಿಸುವ ಔಷಧಗಳು, ಸ್ವಮೋನಿಯಮದ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥಕ ಆರಾಮ ಕೊಡುವ, ಪೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುವ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು. ಸರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಈ ಔಷಧಿಗಳು ಗಂಟಲಿನ ಮತ್ತು ಶ್ವಾಸನಲಿಕೆಗಳ ಬಾಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವವಲ್ಲದೆ, ರೋಗಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ ದಮ್ಮಿನ ವಿಕಾರವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ.

ರೋಗದ ಕಾರಣವಿೂಮಾಂಸೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ರೋಗಿಗೆ ತ್ವರಿತವಾಗಿ, ಆದರೆ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಕೊನೆಬಾಳುವ ಗುಣಕೊಡುವ ಸಶಾಸ್ತ್ರ ಔಷಧಿಯೋಜನೆಯೇ ಸರಿಯಾದ ಉಪಾಯವೆನಿಸುವದು.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಲಾಗಿ, ಡಾ. ಪುರೋಹಿತರ “ಶ್ವಾಸಹಾರಿ ಪೇನ್” ಮತ್ತು “ಶ್ವಾಸಹಾರಿ ಕಾಂಪೌಂಡ್” ಈ ಎರಡೂ ಔಷಧಗಳು ತಂತಮ್ಮ ಪರಿಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಕಂಠದಾಹಮಾಡುವ ಹಳತರಹದ ಕೆಮ್ಮು, ದಮ್ಮು, ಉಬ್ಬಸಹತ್ತುವದು, ನಸುಕಿನ ಕೆಮ್ಮು, ಕೋಡಗಗೆಮ್ಮು, ಕ್ಷಯದ ರಕ್ತಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಮ್ಮು ಇತ್ಯಾದಿ ಫುಫ್ಫುಸದ ಯಾವತ್ತೂ ಪ್ರಕಾರದ ರೋಗಗಳು ತೀವ್ರಗುಣಪಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಡಾಕ್ಟರ ಜನರು “ಪುರೋಹಿತ ಶ್ವಾಸಹಾರಿ ಪೇನ್” (ನೀರಿ ಪ್ಯಾಕಿಂಗುಳ್ಳದ್ದು)ನ್ನೇ ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಂಪು ಪ್ಯಾಕಿಂಗುಳ್ಳ “ಶ್ವಾಸಹಾರಿ ಕಾಂಪೌಂಡ್”ನ ಗುಣಧರ್ಮಗಳು ಶ್ವಾಸಹಾರಿ ಪೇನ್ ದಂತೆಯೇ ಇದ್ದರೂ, ದಮ್ಮಿನ ಬೇನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಮೆಲಬದ್ಧತೆ, ಸಂಧಿವಾತ, ಅನುಪಿತ್ತಗಳ ವಿಕಾರಗಳುಳ್ಳವರಿಗೆ ಇದು ವಿಶೇಷ ಫಲದಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಚನಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತ, ಹಸಿವು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತ, ಬದ್ಧ ಕೋಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಶಾಶ್ವತ ಇಲ್ಲವಾಗಿಸುವ ವಿಶೇಷ ಗುಣವು ಇದರಲ್ಲಿದೆ.

ಈ ಎರಡೂ ಔಷಧಗಳು ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಮಿಸ್ಟೋರುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಲು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ವಿ. ಪಿಯಿಂದಲೂ ತರಿಸಬಹುದು. ಶೀತೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ೨ ರೂ.; ಮಧ್ಯಮ ಆಕಾಂಕ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. ೩—೪—೦; ದೊಡ್ಡದಕ್ಕೆ ೬ ರೂ.

ಡಾ. ಪುರೋಹಿತ ಫಾರ್ಮಸಿ, ಕೊಲ್ಲಾಪುರ

Dr. Purohit Pharmacy, KOLHAPUR.

ರಾಜರಹಸ್ಯ

ಲೇಖಕರು: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಳಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ

ಧಾರಾವಾಹಿಯಾದ ಕಾದಂಬರಿ

(All Rights Reserved)

ವಿಚಿತ್ರ ಘಟನೆ

ಸ್ರಾಯಂಕಾಲ ಆರು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ತನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿಯೊಬ್ಬಳೇ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು.

ಆವಳು ಹೊಚ್ಚಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯ ಉಡಿಗೆತೊಡಿಗೆ ಗೇಂದಲಿಂಗತಳಾಗಿದ್ದಳು. ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ವರುಷ ವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವಳೆಂದೂ ಇಷ್ಟು ಸುಂದರಳಾಗಿ ತೋರಿ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೂದಲು ಕತ್ತಲೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಪ್ಪಾಗಿದ್ದು. ಮುಖವು ಸೋಮನಿಗಿಂತಲೂ ಮೋಹಕವಾಗಿತ್ತು. ರೆನ್ನೆಡೊಡವುಗಳು ತಾರೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಚ್ಚಿನಲಿಯ ನೇತ್ರಗಳೂ ಕಡುಗಂಪಾದ ತುಟಿಗಳೂ ಚಕಚಕಿಸುವ ಹಲ್ಲುಗಳೂ ಈ ದಿನವೇಕೋ ಹೆಚ್ಚು ಡೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅತ್ತರು, ಹೂ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಡರಿಮಳವನ್ನರತವರಿಗೆ ಒಂದು ಪುಷ್ಪೋದ್ಯಾನವೇ ಇವಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆಲಸಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾರುವ ಸೆರಗೂ ಆರೋಹಿಸುವ ಬಲಿಷ್ಠತೆಗಳೂ ಚೆಲ್ಲಿದ ಅವಯವಗಳೂ ಎಷ್ಟು ಮನೋಹರವಾಗಿದ್ದವೆಂದರೆ ಹದಿನೆಂಟು ವರುಷದ ವಿರುಜನ್ವನದವನೂ ಸಹ ಅವಳ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಮರೆತು ಅವಳ ಕಿರುನೆಗೆಗಾಗಿ ಘನತಪವನ್ನು ಮಾಡಲು ಹಿಂದೆಗೆ ಯುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಗಡಿಯಾರದಲ್ಲಿ ಆರು ಬಾರಿಸಿತು. ಕುಸುಮೆಯು ಕಿವಿಗೊಳಿಸಿ ಬಂದಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದಳು.

ಪಾರ್ವತಿಯು ಮೇಲೆದ್ದು ಬಂದು: “ರಾಜಪುತ್ರರು ಕಳಿಸಿದ ಚೀಟಿಯು—” ಎನ್ನುವುದರೊಳಗಾಗಿ “ಹುಶಾ! ಈ ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳ ನಡುವೆ ನಾನು ಭೀಮರಾಯ—ಬರಿಯ ಭೀಮರಾಯ—ಮಾತ್ರನಲ್ಲವೇ?” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿಕೊಂಡು “ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಕೃತ್ರಿಮನಾಮವನ್ನು ಚ್ಚರಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಜೋಕೆ, ನಿನ್ನನ್ನು

ಹೀಗೆ ಶಿಕ್ಷಿಸುವೆನು” ಎಂದು ಭೀಮರಾಯನು ಅವಳನ್ನು ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಮುಖಾರವಿಂದಮಕರಂದ ಪಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟನು.

“ಒಂದು ವೇಳೆ ನನಗಿಂತಹ ಶಿಕ್ಷೆಯೇ ಆಗುವುದಾದರೆ, ಭೀಮರಾಯರೇ ಕ್ಷಮಿಸಿ, ನಾನು ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಹಗಲೆಲ್ಲ ಮೈಮರೆಯಬೇಕಾಗುವುದು.”

“ಶಾಂತಾ, ನೀನು ಈ ದಿನ ರಸಿಕಳಾಗಿರುವೆ. ನಾವು ೧೫-೧೬ ವರುಷದಿಂದ ಆಪ್ತಮಿತ್ರರಾಗಿದ್ದರೂ ನಿನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಣುವಾದರೂ ಕಡಿಮೆಯಾದುದನ್ನು ನಾನರಿತಿಲ್ಲ. ನೀನು ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಸನ್ಯಾಸಿನಿಯಾಗೆ ದಿರುವುದೊಂದು ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ. ಆದರೆ ಆ ವೇಷವೂ ನಿನ್ನ ಮೋಹಕತ್ವಕ್ಕೆ ಕಳೆಯೇರಿಸದೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನೀನು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಭೂಷಣಳು.”

“ನಾನು ಇನ್ನೂ ತೆಳ್ಳಗಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಪರಿಯಲ್ಲಿ, ಇನ್ನೂ ದಪ್ಪವಾದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ನೀವು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಿರುವಿರಿ. ಭೀಮರಾಯರು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೇ ಮಾದರಿಯೆನಿಸುವಷ್ಟು ಸಿಸ್ತಿನವರೆಂದು ಓದಿಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಭಾವೀ ಮಹಾರಾಜರಾದ ನೀವು—”

“ಇಗೋ, ಪುನಃ ತಪ್ಪುಮಾಡಿದೆ. ಆದಕ್ಕಿಂತ ಶಿಕ್ಷೆ” ಎಂದು ಅವಳನ್ನು ಭೀಮರಾಯನು ಬಲವಾಗಿ ಪುನಃ ಮುತ್ತಿಟ್ಟನು.

“ನೀವು ಮಾಡುವ ಈ ಪ್ರತಿಕಾರ್ಯವೂ ತಾರಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದ್ರೋಹವು. ಅವಳೇಗೆ ಬರುವಳಷ್ಟೇ?”

“ದ್ರೋಹವಲ್ಲ—ಈ ಅಲ್ಪ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ತಾರಿಯ ಒಡನಾಟದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹುರುಪಾಗುವುದು. ನನ್ನ ಪತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಆರು ಗಂಟೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅವಳು ನನ್ನ

ಗುಪ್ತ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬರೆದ ಪ್ರಕಾರ ಏಳಕ್ಕೆ ಬರುವಳು.”

“ಆದಿನ ತಾರೆಯು ತೆರಳಿದಳಷ್ಟೆ? ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಪುನಃ ಕಾಣಲಾಗಲಿಲ್ಲವೋ?”

“ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವಳ ತಂದೆಯು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು ದನ್ನೂ ಶಿವಪ್ರಸಾದನು ಅವಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ದನ್ನೂ ನೀನೇ ಹೇಳಿರುವೆ. ತಾರೆಯು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿನ್ನಿನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವಳಲ್ಲದೆ ವೆಂಕಟರಾಯನಿಗೆ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಮಹದೈಶ್ವರ್ಯವು ಬಂದಿರುವುದೆಂದೂ ಅವರಿನ್ನು ಭವ್ಯಭವನದಲ್ಲಿರಲಾರಂಭಿಸುವರೆಂದೂ ಇನ್ನು ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬರುವ ನೆವದಿಂದ ತಾನು ಕೆಲಕಾಲ ವನ್ನು ನನ್ನೊಡನೆ ಕಳೆಯಲು ಅವಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸುಲಭವಾಗಿರುವುದೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿರುವಳು. ಇದಲ್ಲದೆ ಅವಳಕ್ಕನಾದ ಲೀಲೆಯೂ ಶಿವಪ್ರಸಾದನೂ ಪ್ರೇಮಸಾಹಸದಲ್ಲಿ—”

“ಅಲ್ಲ—ಅದು ಸಾಹಸವಲ್ಲ. ಲೀಲೆಯು ಅವನಲ್ಲಿ ಸಾತ್ವಿಕ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಮೊಳೆಸುವಳು. ಅವನು ವೆಂಕಟರಾಯನ ಪರಿಚಯಲಾಭವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಹಲವು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವನು. ನಂತರ ಲೀಲೆಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುವನು.”

“ಶಾಂತಾ, ಹಾಗಾಗಬಾರದು. ಶಿವಪ್ರಸಾದನು ರಾಜಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದವನು. ಅವನೊಂದು ವೇಳೆ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಲಗ್ನವಾದರೆ, ತಾರೆಯನ್ನು ಈ ಸಾಹಸದಿಂದ ದೂರಮಾಡುವನು. ಏಕೆಂದರೆ ಇದರಿಂದ ಅವನ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಕುಂದುಂಟು. ತಾರೆಯು ದೂರಾದರೆ ನಾನು ಅಸಂತುಷ್ಟನಾಗುವನು. ನಾನಂತೂ ಇವಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮನಸೋತಿಯವನಾದುದರಿಂದ ಅರಕ್ಷಣದ ಬೇರ್ಪಡೆಯನ್ನೂ ಸಹಿಸಲಾರೆನು. ಶಿವಪ್ರಸಾದನನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ?”

“ಅದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಆದರೂ ಚಿಂತಿಸಬೇಡಿರಿ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಪ್ರಿಯೆ, ನಿನಗೂ ಅವನಿಗೂ ಇದ್ದುದು ಬರಿಯ ಪರಿಚಯವಷ್ಟೇ?”

“ಸರಿಗೆ! ದೇವರಾಣಿಗೂ ಇನ್ನೇನೂ ಇಲ್ಲ.”

“ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ. ನೀನು ವಚನ ಕೊಡು. ಗಾಬರಿಯೇಕೆ? ಶಾಂತಾ, ಶಾಂತಳಾಗು. ಅದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಶಿವಪ್ರಸಾದನನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದಾರಿಗೆ ಬರುವಹಾಗಿ ಮಾಡು ಅಷ್ಟೇ. ಏಕೆಂದರೆ ತಾರೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಾರದಂತೆ ಮಾಡುವವರು ಯಾರೂ ಇರಬಾರದು.”

“ನಿಮಗಾಗಿ (ನೀವು ಹೇಳದಿದ್ದರೂ ಸಹ) ನಾನು

ಸಾಧ್ಯವಾದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುವೆನು. ಸರಿಯಷ್ಟೆ.”

ರಘುರಾಯನಿಗೆ ಅನಂದವಿಮ್ಮಡಿಸಿತು. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹಿಂದಿನಂತೆ ತನ್ನಾ ನಂದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವವನಿದ್ದನು. ಪಾರ್ವತಿಯು ಇದಕ್ಕನುಮತಿಸಿ ಮುಂದೆ ಬಂದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕುಸುಮೆಯು ಬಾಗಿಲನ್ನೊದ್ದು ಒಳನುಗ್ಗಿದಳು.

“ಏನೇ, ಹೀಗೇಕೆ? ಈ ದಿನ ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲವೋ?” ಎನ್ನಲು “ಬಾಯೊ, ಕ್ಷಮಿಸಿ. ಇವರಂಥವರು ಬಂದಾನಾ ಹೆಚ್ಚು ಹುಷಾರಿಯಿಂದಿರುತ್ತೀನೆ. ಆದರೆ ಆಗಲೇ ಆ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕುರೂಪಿಯು—” ಎಂದಳು.

“ತಡೆ, ಯಾರದು? ಕುರೂಪಿಯೇ? ಬಾಯಿಮುಚ್ಚು.”

“ಒಂದೇ ಮಾತು, ಬಾಯೊ. ಅವನು ನಿಮ್ಮನ್ನೂ ನೋಡಲೇಬೇಕಂತೆ—ನೋಡಿಯೇ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ—ಅವನು ಆ ರಾತ್ರಿಯ ದರೋಡೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವು—ದೇವರೇ ಗತಿ! ಬಂದೇ ಬಂದ, ಕಾಣಿಸಪ್ಪಳೆ!!”

ಪಾರ್ವತಿಯು ಕಂಗೆಟ್ಟಳು. “ಇದು ಅನರ್ಥ!! ನಾನಾಶ!!! ನಾನೀಗ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಭಾವಿ ರಾಜರು—ಈಗ ರಾಜಪುತ್ರರು—”

“ನೀನು ಹಾಳಾಗ! ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾದೀತು—ಅವನೇ ಗುರುತಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಾನು. ಇನ್ನು ಗತಿ!! ದೇವರೊಡ್ಡವನು. ಈ ಕಿಟಕಿಯ ಪರದೆಯ ಹಿಂದೆ ಅವನ ಕೊಳ್ಳುವೆನು.”

ಪಾರ್ವತಿಯು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅದು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಕೋಣೆಗೆ ನುಣುಚಿಕೊಂಡು ಬಾಗಿಲನ್ನಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಮುಂದುವರಿದಳು. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ವೇಳೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ನುಗ್ಗಿ ಬಂದು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಕುಸುಮೆಯು ಹೇಗೋ ನುಸುಳಿಕೊಂಡಳು.

ಕೆಲ ನಿಮಿಷಗಳ ವರೆಗೂ ನುಡಿಜಾಣ್ಮೆಯ ಪಾರ್ವತಿಯು ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು. ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಧಾರಿ ತನ್ನದಾಗಿ ಕ್ರೂರಜಂತುಗಳನ್ನೆದುರು ನೋಡಿ ನಡುಗುತ್ತಿರುವ ಮಹಾನಗರವೇ ತೋರಿಬಂದಂತೆ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಲು ಅವಳು ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನನ್ನು ಕುರಿತು ಅವನ ವಸರದಿಂದ ಮೆಲ್ಲಗೆ ನುಡಿದಳು. “ಈ ನಿಮಿಷವು ಮುಂದಿನ ನಿಮಿಷವೋ ಕೆಲವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವವರಿದ್ದಾರೆ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಬೇರೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮನನಾಡೋಣ.”

“ಇಷ್ಟುದೂರ ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಕ

ಕಾರ್ಯವು ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ಬಂದವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾದಿ ರರಿ. ಏಕೋ, ಈ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಂತೆ ನನಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ—ಬೆಚ್ಚಗಿದೆ—ಗಾಢವಾಗಿದೆ”

ಹೀಗಿನ್ನುತ್ತಾ ಅವನು ಅದೇ ರಾಜಪುತ್ರನು ಕುಳಿತಿದ್ದ ವಿಷ್ಣುಸನವನ್ನು ತಾನು ಎರಿ ಅಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸಿದನು. ಇತ್ತ ಪಾರ್ವತಿಯು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ತನ್ನ ಅಸನವನ್ನು ದೂರದೂರ ವಾಗಿ ಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಳು.

“ಏನು? ನಾನೊಂದು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗವೋ? ದೊರದಲ್ಲಿಯೇ ನಿನಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯೋ? ಪರವಾಯಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಮಾತಿಗಾಗಿ ಜಗಳವೇಕೆ? ಆ ದಿನದಂತೆ ನಾನು ಈ ದಿನ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಲಂಕೃತನಾಗಿ—”

“ದೇವರಾಣೆಯಿರುತ್ತೇನೆ! ಅವಶ್ಯವಿದ್ದು ದನ್ನಷ್ಟೇ ಹೇಳಿಬಿಡಿ. ಈಗ ನಿಮಗೇನು ಬೇಕು?”

“ದುಡ್ಡು.”

ಆ ದಿನದ ಕರಾರಿನಂತೆ ನಾನು ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಲಿಲ್ಲವೇ? ಪುನಃ ನೀವು ಬಂದು ತೊಂದರೆ ಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕುದಲ್ಲವೆಂದು ಮಾತಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೇ?”

“ಆ ಮಾತು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಮುಗಿಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಭಾಗವು ಕಾಪಾಲಿಕನಿಗೆ ಹೋಯಿತು. ಅವನೂ ಆ ರಾತ್ರಿ ನೆನ್ನೊಡನೆ ಬಂದಿದ್ದನು. ಜೂಜಾಟದಲ್ಲಿ ಉಳಿದುದು ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು. ಕೂಡಲೇ ನಿನ್ನ ಜ್ಞಾಪಕವಾಯಿತು. ನಿನ್ನ ಕ್ಷೇಮವಾರ್ತೆ—”

ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ವಿವರಣೆಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಪಾರ್ವತಿಯು “ಈಗಿ ಪ್ಪು ಬೇಕು? ಮಾತನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ವೇಳೆಯಿಲ್ಲ. ನಾನಿಂದು ಧಯಂಕರಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಳಲುತ್ತೇನೆ. ಈಗಿಷ್ಟು ಬೇಕು?” ಎಂದು ಕೇಳಲು “ಇನ್ನೊಂದೈದು ಸಾವಿರ ಸಾಕು—ಸದ್ಯ ಕ್ಕಂತೂ ಸಾಕು. ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು” ಎಂದು ಪ್ರತಾಪರುದ್ರ ನೆಂದನು. ತನಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಆಜ್ಞಾಪಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ವಿದೆಯೆಂಬುದು ಅವನ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಧ್ವನಿತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

“ಸದ್ಯಕ್ಕಂತೂ—ಸಾಕು!! ಹಾಗಾದರೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲವೋ?”

“ಒಳ್ಳೇದು, ಆ ವಿಚಾರವು ಹಿಂದಿನಿಂದ. ನೀನೆಂದೂ ಇಷ್ಟು ಕ್ರೂರಳಾಗಿ ಪರಕೀಯನಂತೆ ನಿನ್ನ ಸ್ವಂತ—”

“ಅಯ್ಯೋ, ಸುಮ್ಮನಿರಿ! ನಾಳೆಯೇ ಹಣವನ್ನು ಕಳಿಸು ವೆನು. ನೀವು ನನ್ನ ಕೈ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಹು ದಯದೊಂದಿಂ ತಾಗುವುದು.”

“ನನಗೆ ಉಪಚಾರವಿಲ್ಲವೇ? ಸತ್ಕಾರವಿಲ್ಲವೇ? ಓಹೋ! ನೀನು ಯಾರದೋ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿರುವೆ. ನಾಳೆ ನಾನೇ ಬಂದರೂ ಬರಬಹುದು. ಪ್ರಿಯೆ, ಈ ದಿನ ಸರಸವಿಲ್ಲ; ಈ ವಿರಸವೇಕೆ? ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳ—ಸುಮಾರು ೧೫-೧೬ ವರುಷಗಳ ಬೇರ್ಪಡೆಯಾದ ಮೇಲೆ—ವಿರಹ—”

“ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದೆ, ಬೇಡ. ಸೆರೆಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹೊರಟುಹೋಗಿ.”

“ಇಗೋ, ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಅವಮಾನವಾಯಿತು. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ನಿನಗೆ ಆನಂದವೆನಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಬದಲು ಹೊಲೆಯರಾರೋ ಬರುವರೆಂಬ ನೆವದಿಂದ ನನಗೆ ಹೊರಟುಹೋಗಿನ್ನುವೆ.”

ಇಂತಹ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ನಡೆದಿರುವಾಗ—ಅದೂ ‘ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೇ ಮಾದರಿಯೆನಿಸುವಷ್ಟು ಸಿಸ್ತಿನವ’ನೆಂದು ರಿಗೆ—ಪಾರ್ವತಿಯು ಮನಸ್ಥಿತಿಯು ಎಂತಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನು ಚತುರವಾಚಕರೇ ಅರಿಯಲಿ. ಅತ್ತ ರಾಜಪುತ್ರನು—ಒಮ್ಮೆ ಹುಬ್ಬು ಹಾರಿಸಿದರೆ ಹತ್ತಿಂಟು ಜನರನ್ನು ಸೆರೆಯಲ್ಲಿರಿಸ ಬಲ್ಲಂಥವನು—ಸೆರೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು, ತನ್ನ ಮೋಹನಿಯೊಡನೆ ಹುಚ್ಚಾಟವನ್ನೊಬ್ಬ ದರೋಡೆಮೋರನು ನಡೆಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅದೆಷ್ಟು ಸಂತಪ್ತನಾಗಿರಬೇಕು!!

ಪಾರ್ವತಿಯು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಳು.

“ಒಳ್ಳೇದು. ಶಾಂತಾ, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬಂದಾಗ ಸರಸ ಸಲ್ಲಾಪ! ಈಗ ಬೇಡ. ಯಾರದೋ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಾಯು ತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲವೇ? ಫಲಾಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಷ್ಟೇ? ಅದು ಸರಿ. ಆ ಭಿಕ್ಷುಕಸಂಘದಲ್ಲಿಯ ಜೂಜಾಟ ಮದಿರಾ ಪಾನಗಳಿಗಿಂತ ಇದು ಮೇಲು. ಹಾಗಾದರೆ ನೀನೀಗ ನಾಗ ರಿಕಳಾಗಿರುವೆ. ಅದೇಕೋ ೧೬ ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇಷ್ಟು ಚಲುವೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ನನ್ನ ದುರದೃಷ್ಟವೋ ಏನೋ? ಶಾಂತಾ, ನಾನು ಹೋಗುವೆನು. ಹೋಗುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರೇಮದ ಕುರುಹೆಂದು ನಿನ್ನನ್ನೊಮ್ಮೆ ಚುಂಬಿಸು ವೆನು.”

“ಅಯ್ಯೋ ನನಗೀಗ ಮರಣವೇ ಸುಖ.”

“ತಡೆ, ಶಾಂತಾ, ಒಂದೇ ಮುತ್ತು ಎನ್ನಲಿಲ್ಲವೇ ನಾನು? ನನಗೇಕೋ ಸಂಶಯ—ನೀನು ಹೆದರಿ ಆ ಳ್ಲೇ ನು ನೋಡುವೆ? ಪ್ರೇಮಿಯೋ ಅಲ್ಲಿ?”

ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿಗೋಡಿದನು.

“ನಿಲ್ಲು, ಜೋಕೆ. ನೀನೇನು ಮಾಡುವಿರೆಂಬುದು ನಿಮಗೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಹುಂಬತನವು ಸಲ್ಲದು”

ಎಂದು ಪಾರ್ವತಿಯು ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದೆಳೆದಳು.

“ಪ್ರಿಯೆ ಹೀಗೇಕೆ? ನನಗೆ ಅಸೂಯೆಯಿಲ್ಲ. ಅವನು ರೆಂದು ಕುತೂಹಲವು ಇಷ್ಟೆ” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಅವನು ಕಿಟಕಿಯ ಪರದೆಯನ್ನು ತೆರೆದುಬಿಟ್ಟನು.

ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದಿರುವ ರಾಜಪುತ್ರ ರಘುರಾಯನ ಮುಖ ಮುದ್ರೆಯು ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಗೆ ಗೋಚರಿಸಿತು. ಕೂಡಲೇ ಅವನು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಮೂಕನಾಗಿ ಅಲುಗಾಡದೆ ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟನು. ಏಕೆಂದರೆ ಮೊದಲ ನೋಟವು ಭಾವಿ ಮಹಾರಾಜನಿವನೇ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು.

ರಾಜಪುತ್ರನಿಗೆ ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದನೆಂದು ಹೊಳೆಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ಅವನು ಮುಂದಡಿಯಿಟ್ಟು ದರ್ಪದಿಂದ ಬಾಗಿಲ ಕಡೆಗೆ ಬೆರಳು ತೋರಿಸಿ “ನಡೆ ಹೊರಗೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ವತಾರವು ಮುಗಿದೀತು” ಎಂದನು.

ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ತನ್ನ ನೈಜಸ್ಥಿತಿಗೆ ಈಗ ಬಂದಿದ್ದನು. “ಇಲ್ಲ, ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಹೆದರುವವನಲ್ಲ. ರಾಜಪುತ್ರರು ತಾವು ಹೇಗಿರಬೇಕೋ ಹಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಇಡೀ ಲೋಕವೇ ನುಡಿಯುತ್ತಿದೆ—ಅದರ ಸತ್ಯತೆಯು ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು” ಎಂದು ಅವನು ಅಣಕವನ್ನಾಡಿದನು.

ಇಂತಹ ಉತ್ತರವನ್ನೊಂದೂ ಕೇಳಿರದ ರಘುರಾಯನು ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಕಡುನಡುಗಿದನು. ಅದರೂ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ “ನಿನ್ನ ಒರಟುತನದ ಅವಿವೇಕ ತನವು ಒಡೆದುಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಲ್ಲವೂ ದುರಭಿಪ್ರಾಯಗಳೇ. ಈ ವನಿತೆಯು ನನಗೆ ಪೂಜ್ಯಳು—ನನ್ನ ದುರಿನಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗಾರೂ ಅವಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗದು. ನೀನು ಇನ್ನು ಹೊರಟುಬಿಡು—ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಸಿಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕರೆದು ದುಡ್ಡನ್ನೆತ್ತಿಹಾಕಲು ಬಂದಿರುವೆಂದು ನಿನ್ನನ್ನೆತ್ತಿಬಿಡುವೆನು” ಎಂದನು.

“ಇದೊಳ್ಳೆಯ ಹಾಸ್ಯ! ಸಿಪಾಯಿಯು ಬರಲಿ; ನಾನು ನಕ್ಕು ಬಿಡುವೆನು. ಏಕೆಂದರೆ ಇವಳಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲಾ ನನ್ನವು—ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ.”

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹತಾಶಳೂ ಹುಚ್ಚಳೂ ದಿಕ್ಕಿಟ್ಟವಳೂ ಆದ ಪಾರ್ವತಿಯು “ಸುಮ್ಮನಿರಿ, ದಯಮಾಡಿ ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿ” ಎಂದು ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನನ್ನು ಬೇಡಿದಳು.

“ಇದಲ್ಲದೆ ನಾನೇ ಭಾವಿ ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನೀವು ಅಪರಾಧಿಗಳು. ಇವಳು ನನ್ನ ಪತ್ನಿ.”

ಪಾರ್ವತಿಯು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಚೇರಿ, ಎಚ್ಚರದಷ್ಟೆ ಕುಳಿತಳು.

“ನೀಚಾ, ನಿನ್ನನ್ನು ನಾಳೆಯೇ ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಿಬಿಡುವೆನು.”

“ಇಲ್ಲ, ಅದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ಒಂದು ವಿದ್ವಾನ್ಮುಖನಲ್ಲ. ನಾಳೆ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯೆಯು ೫೦೦ ವಸ್ತುಗಳ ಸುವಾಗ ನೀವೂ ೫೦೦೦ ದಂಡವನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕು. ಎಂದರೆ ಗುಟ್ಟು ಗುಟ್ಟಾಗಿಯೇ ಉಳಿದು ನಿಮ್ಮ ಮಾತು ಉಳಿಯುವುದು.”

ಹೀಗೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನ ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಧುರನೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋದನು.

ರಾಜಪುತ್ರನ ಮಾನಕ್ಕೆ ಸೊಗಡುಂಟಾದಂತಾಗಲು ಅವನಿಗೆ ಬಹು ಕಳವಳವಾಯಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿಯು ಎಚ್ಚತ್ತು ಮೆಲ್ಲನೆ “ರಾಜಪುತ್ರನಿಗೆ ನನ್ನ ವಿಷಯವು ಈಗಾಗಲೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ—” ಎಂದಳು.

“ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ನೀನನ್ನೆ ಮಿತ್ರಳು. ಆದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ರಾಜಪುತ್ರನಲ್ಲ—ಭೀಮರಾಯ. ಇನ್ನಾವ ಜೋಕೆ.”

“ಉಪಕಾರವಾಯಿತು, ನಿಮಗೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವಸ್ತುಗಳು. ದೊಡ್ಡವರ ಗುಣವು ಯಾವಾಗಲೂ ದೊಡ್ಡವರ ಎಂಬುದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ದಾಸಿ.”

“ಪ್ರಿಯೆ, ಮರೆಯಬೇಡ—ನಾಳೆ ಅವನಿಗೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿಬಿಡು. ಐದು ಸಾವಿರ ನಿನ್ನದು—ಐದು ಸಾವಿರ ನನ್ನದು. ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ನಿನಗಾಗ ತೊಂದರೆಯೂ ಉಂಟಾಗದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನೇ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಡಬೇಕು.”

ರಾಜಪುತ್ರನಿಗೆ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿದವು ಪಾರ್ವತಿಯು ಅರಿತಿರಲಿಲ್ಲ. “ಅವನು—ಅಪಾಯ—ನಿನ್ನೊಡನೆ ಕರಾರು ಮಾಡುವಷ್ಟು—”

“ಶಾಂತಾ, ಅಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಮಾತು ಬೇಡ. ನಾನು ಬೇಗನೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರವನ್ನು ಕಳುಹುವೆನು. ಆದ್ದು ನೀನು ಅವನಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡು—ಕಾಸು ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲ—ಹತ್ತು ಸಾವಿರ, ನೆನಪಿರಲಿ.”

ಪಾರ್ವತಿಯು ಏನೋ ಹೇಳಬೇಕೆಂದಳು. ಆದ್ದು ಕುಸುಮೆಯು ಒಳನುಗ್ಗಿ ಬಂದು ಮಾರಶವತಾರಣ ತಾರೆಯು ಬಂದಿರುವಳೆಂದೂ ಅವಳು ನಡುವನೆಯಲ್ಲಿಂದ ರಾಯರ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿರುವಳೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದಳು.

ಪರಸ್ಪರರು ಮೋರೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅಂಕವು ಬದಲಾಯಿತೆಂದುಕೊಂಡರು.

ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ದೊಣ್ಣೆ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶರಣಾರ್ಥಿ

ಕಾಪಾಲಿಕನೂ ಕುಮದ್ವತಿಯೂ ತಮ್ಮ ಗವಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಬಾಗಿಲು ಘಡಲಿನ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅರವಿಂದನೂ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೂ ಆ ಭೀಕರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಡಿಯಿಟ್ಟರು.

ಒಬ್ಬನು ಬಂದು ಆಹುತಿಯಾದ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಇಬ್ಬರು ಬಂದುವನ್ನು ಕಂಡು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಬ್ರಹ್ಮಪುನಿಗೆ ಕೌತುಕವೆನಿಸಿತು.

ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಂದ ಅರವಿಂದನಲ್ಲಿಯೇ ಮೊದಲು ನಟ್ಟವು. ಮನೋಹರ ಪುರುಷನೆಂದಿದ್ದರೂ ಕಳವನ್ನು ಹೊರಗಡೆಹುವ ಉಬ್ಬಿದ ಪಕ್ಷೇಶ್ವಲದಿಂದೊಪ್ಪುವ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲರ ನೋಟವನ್ನೂ ಆಕರ್ಷಿಸಿದಳು.

ಇಂತಹ ಸೌಂದರ್ಯರಾಶಿಯನ್ನೊಂದೂ ಕಾಣದ ಭಿಕ್ಷುಕ ಸಂಘದವರು ಅಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ದೃಗ್ಗೋಚರಳಾದ ಕೌತುಕಮಯ ರಮಣಿಯನ್ನು ಕಂಡು ನಲಿದರು. ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಅಚ್ಚು ನೀಲಿಮೆ ಮಿಂಚುಗಳುಂಟಾದ ಚಂಚಲ ನೇತ್ರಗಳು ಕಾಂತಿಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುವ ಮರಿಮೊನುಗಳಂತೆ ಮೆರೆದುವು. ಕಿರುನಗೆಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಹವಳದ ತುಟಿಗಳು ನಡುನಡುವೆ ತಮ್ಮ ಬಂಧುವಾದ ರದನವೆಂಕೃತವನ್ನು ತೋರುತ್ತಿದ್ದವು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲೊಂದು ಪರಿಯಲ್ಲಿ, ಹಗಲಿನಲ್ಲೊಂದು ತೆರದಲ್ಲಿ, ಸಂಧ್ಯೆಯಲ್ಲೊಂದು ಸೊಬಗಿನಲ್ಲಿ ಅನುದಿನವೂ ಮೆರೆವ ಸುಂದರ ಗಗನದಂತೆ ವೇಷವನ್ನು ಬದಲಿಸಿದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಮೋಹಕಳಾಗಿದ್ದಳು.

ಅವಳೊಮ್ಮೆ ಸುತ್ತಲೂ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದಳು. ಅನೇಕ ಕ್ರೂರ ಜಂತುಗಳು ಸರ್ಕಸ್ಸಿನವನ ನೋಟದಿಂದ ವಶವಾಗಿ ಒಡುವಂತೆ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಯಾಯಿತು. ಅವಳು ಕುಮದ್ವತಿಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ತನ್ನ ದುಡ್ಡಿನ ಚೀಲದಿಂದ ಒಂದು ಹಿಡಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚಿನ ಈ ಔದಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹರುಷವಾಯಿತು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಾಪಾಲಿಕನು ಇವರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೂಡಲು ಅರವಿಂದನು “ಎನಯ್ಯಾ, ನಮ್ಮನ್ನು ಮರೆತಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

“ಸ್ವಾಮಿ, ಅದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ನೀವು ಸುಮಾರು ಆರೇಳು ತಿಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪತ್ರದ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಿರಿ. ನನಗದೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನೀವು ಅರವಿಂದರು, ಇವರು ರುಕ್ಮಿಣಿಯವರು.”

ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ನುಡಿದಳು: “ಕಾಪಾಲಿಕಾ, ನಿನ್ನ ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚಿನದು. ನಿನ್ನ ಮಿತ್ರನಾದ ವಸಂತನನ್ನು ನೋಡಲೆಂದೇ ನಾವು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ—ಅದೇ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಪುನಃ ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಅವನಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ನನ್ನವೇ?”

ಕಾಪಾಲಿಕನೆಂದನು: “ಇಲ್ಲ, ಬಾಯಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ—ನಾಳಿನ ವರೆಗೂ ಅವನಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊಳೆಯಾಚೆಯ ಆ ಹಳೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ—”

ಅರವಿಂದನೆಂದನು: “ಇಲ್ಲ, ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಈ ದಿನ ಸಂಜೆಯ ಏಳು ಗಂಟೆಯ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಸಲ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದೆವು. ಅವನು ಮಹಾರುದ್ರನಿಗೆ ಸಹ ಹೇಳದೆ ಅದಿಲ್ಲಿಯೇ ಹೊರಟುಹೋಗಿದ್ದನು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ನಾವು ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಇಷ್ಟು ರಾತ್ರಿಯಾದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಬರತಕ್ಕವರಲ್ಲ. ದಾರಿಯಲ್ಲೇನೂ ಘಟಿಸದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಬಂದು ಸುಮಾರು ಎರಡು ತಾಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ರಾತ್ರಿಯು ಮಿರುತ್ತಿದೆ; ನಾನು ಮಾತು ಬಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವೇಕೆ ಬಂದಿರುವೆವು ಎಂಬುದು ನಿನಗಂತೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀನೇ ಕೊಡಬಹುದು.”

ಕಾಪಾಲಿಕನು ಉತ್ತರವಿತ್ತನು: “ಆ ಮುಮುಕ್ಷುನಲ್ಲಿದ್ದ ಪತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಆ ದಿನ ಬಂದುದೂ, ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತನಾದ ವಸಂತನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ನೀವು ಪುನಃ ಅವನಲ್ಲಿಗೆ ಮರುದಿನ ಹೋದುದೂ, ಅದು ಫಲವಿಲ್ಲದಂತಾದುದೂ, ಮುಂದೆ ರುಕ್ಮಿಣಿಯವರು ವಸಂತನಿಗೊಂದು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದುದೂ, ಅದಕ್ಕನು ಉತ್ತರಕೊಡದಿದ್ದುದೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮುಂದವನು ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆಕೆ ಬಿಟ್ಟನೆಂಬುದು ಅಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದುದು. ರುಕ್ಮಿಣಿಯವರ

ಪತ್ರದ ಅದಾವುದೋ ಚಕಿತಗೊಳಿಸುವ ವಿಷಯವಿರಬೇಕು. ಎಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ಅದೇ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಹಾರುದ್ರನೊಡನೆ ಆ ಮುದುಕನ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಲೆಕೆಳಗೊಡಿಸಿ ನೋಡಿದನು—ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವನು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಕೇಳಿದಳು: “ಆ ಮುದುಕನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವನಷ್ಟೇ?” ಕಾಪಾಲಿಕನು ಚಕಿತನಾಗಿ ಹೇಳಿದನು. “ಬಾಯಿ, ಇಲ್ಲ, ಅವನಿಗೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ.” ಆರವಿಂದನೂ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೂ ಮೆಟ್ಟಿಬಿದ್ದು ಒಂದೇ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ನುಡಿದರು: “ಸತ್ತುಹೋದನೇ!!”

“ಆಹುದು—ಸತ್ತು ನಾಲ್ಕೈದು ದಿನಗಳಾದುವು. ಅವನ ಮಗಳು ಮಾಯವಾದಳು. ಅವಳು ರೂಪದಲ್ಲಿ ರತಿಯಾದರೂ ಯುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿ. ಪತ್ರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವಳಿತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಬೇಕು.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದೇನೂ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದಾಯಿತು. ಮುದುಕನ ಮರಣದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಮಹಾರುದ್ರನೇಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೋ!!”

ರುಕ್ಮಿಣಿಯೆಂದಳು “ಅವನಿಗೆ ನಾನೇಕೆ ಬಂದೆನೆಂಬುದು ತಿಳಿಯದು. ಈ ಮೊದಲು ನಾವೆಂದೂ ಅವನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿಲ್ಲ. ವಸಂತನು ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಇದುವರೆಗೆ ಅವನ ಹೆಸರು ಸಹ ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದಾಗ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮಹಾರುದ್ರನಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ವಿಚಾರಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಅವನು ಆ ದಿನ ಆರುಹಿದ್ದ.”

ಕಾಪಾಲಿಕನು ನುಡಿದನು: “ಬಾಯಿ, ಅದು ಸರಿ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಿತರರಂತೆ ಅವನೂ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಬಹು ಜತನದಿಂದಿರುತ್ತಾನೆ.”

ಆರವಿಂದನೆಂದನು: “ಆ ಮುದುಕನ ಮಗಳನ್ನು ನಾವಿಗ ಹುಡುಕಬೇಕು.”

ಕಾಪಾಲಿಕನು ಸಮ್ಮತಿಸಿದನು: “ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸಿಯೂ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ರುಕ್ಮಿಣಿಯವರಿಗೆ ಎಂದಿನಂತೆ ಅದೃಶ್ಯಮಶಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬಹುದಷ್ಟೇ?”

ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ನಗುತ್ತಾ ನುಡಿದಳು: “ಎನೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ವಿಳಾಸವನ್ನೂ ಅದೃಶ್ಯಮಶಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ ಗಿರಿದರೆ—”

ಆರವಿಂದನು ಮೇಲೆದ್ದನು: “ರುಕ್ಮಿಣೀ, ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಮನೆಯವಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಹೊರಡೋಣ. ದೇವರ ದಯದಿಂದ ಇನ್ನೇನೂ ಅನರ್ಥಗಳು ಘಟಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.”

ಕಾಪಾಲಿಕನು ಬೆದರಿದನು: “ರಾಯರೇ, ಅಂದೆಕೆ ಅನರ್ಥವು?”

“ಹಾಗಾದರೆ ಕೇಳು. ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ಅಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಇವತ್ತು ಬಂದೊಡನೆಯೇ ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಸ್ಥಾನ, ಅಲ್ಲಿ ದೋಣಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು—”

“ಬಹು ಭಯಂಕರ—ವನಿತೆಯೊಬ್ಬಳೊಡನೆ ಬರುವಂತೂ ಆಗದ ಮಾತು. ಅದು ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶ.”

“ಇಂತಹದಕ್ಕೆ ಹೆದರುವನವರಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಈ ಆಞ್ಞೊಂದು ಪ್ರೇತವು ಗಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಾಡುತ್ತಿದೆ. ಧರಾಟೆಯಿಂದ ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಗೆ ಅದು ಅಲ್ಲಿ ಜೋರಾಗಿ ಯಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಜನಿಸುವ ಕಬ್ಬಿಣದ ಶೂಲದ ಕೂರ ಶಬ್ದದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಭೀಕರತೆಯು ಈಗಲೂ ಇಷ್ಟೇ ಸಿದ್ಧ. ಅಂಬಿಗನು ಹೇಗೋ ಧೈರ್ಯಮಾಡಿ ದೊಡ್ಡ ಯನ್ನು ಕೆಲದೂರ ಸಾಗಿಸಿದನು. ಆದರೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ—ಎಂದರೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ—ದೋಣಿಯ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ—”

ಸಂಶಯಗಳು ದಟ್ಟವಾಗುತ್ತಿರಲು ಉತ್ಕಂಠಿತನಾಗಿ ಕಾಪಾಲಿಕನು: “ಒಳ್ಳೇದು ರಾಯರೇ, ಒಳ್ಳೇದು, ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ!!” ಎಂದನು.

“ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿದೆಯು ಝಲ್ಲೆನ್ನುವಂತೆ ಹೊಳೆಯ ಹೃದಯದಿಂದ ನೀಲಿಯ ಪ್ರಶಾಂತತೆಯು ಭಂಗವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಾಣೋತ್ಕ್ರಮಣದ ಕ್ರೂರ ಚೀರುವಿಕೆಯು ಹೊರಹೊರಟಿತು.”

ರುಕ್ಮಿಣಿಯೆಂದಳು: “ಅಬ್ಬಾ ಇನ್ನೂ ನನ್ನನ್ನಾ ದೃಷ್ಟಿ ನಡುಗಿಸುತ್ತದೆ.”

“ಹೇಳಿ, ಸ್ವಾಮಿ ಇನ್ನೂ ಹೇಳಿ. ನೀವು ಸ್ವಾಮಿ ವಾಗಿ ಸಂಭಾಷಿಸುವವರು.”

“ಯಾವನೋ ಮುಳುಗುವನೆಂದು—ಬಹಳಮಾತೆ ಕೊಲೆಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನೆಂದು—ನನಗೆ ಈಗ ಹೊಳೆಯಿತು. ಅವನು ದೋಣಿಯ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಳುತ್ತಿದ್ದನು. ನನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಅಂಬಿಗ ಅವನನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕಿತ್ತಿದನು.”

“ಅಯ್ಯೋ ಅಯ್ಯೋ!! ಇದೇನಿದೇನು!!!”

“ಏಕೆ ಕಾಪಾಲಿಕಾ, ಹೀಗೇಕೆ?”

“ನಾನು ಕ್ರೂರ ಜೀವಿಯು. ನಿಮ್ಮ ಕಥೆಯು ನನ್ನನ್ನು ಸಹ ಕಂಗೆಡಿಸಿತು. ಅಷ್ಟೇ.”

“ಇದು ಕತೆಯಲ್ಲ; ನಡೆದ ವಿಷಯ. ಬಿಸಿಬಿಸಿ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನೀನು ಬೆದರಬಾರದು. ಅವನಿಗೆ ಸುಖವಾಗಿರಬಹುದು. ಅವನನ್ನು ನಾವು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಅರಮನೆಯ ವೈದ್ಯನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅವನಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯವಿಲ್ಲ. ವೈದ್ಯನು ಬದುಕುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲವೆಂದನು. ಕಾರ್ಯತತ್ಪರರಾದ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಾಗಲಿಲ್ಲ.”

“ಅವನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗಿರುವನು ?”

ರುಕ್ಮಿಣಿಯೆಂದಳು: “ವೈದ್ಯನ ಮನೆಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಅವನನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಸುಂದರ, ಯುವಕ, ಸಾತ್ವಿಕ.”

ಅರವಿಂದನೊಂದನು: “ನನಗೆ ಅವನನ್ನು ಗುರುತಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಚನ್ನಾಗಿ ನೋಡಲು ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವನನ್ನು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಅವನ ಹೆಸರು ದೇವಿಗಳನ್ನರಿಯಲು ಅವನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಗದದ ತುಣುಕೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ರಹಸ್ಯವೇ.”

ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಮುಗಿಯುತ್ತ ಬಂದಂತೆ ಕಾಪಾಲಿಕನ ಕಲ್ಪನೆಗೂ ಒಂದು ನಿಲ್ದಾಣವು ದೊರೆಯುತ್ತ ಬಂದಿತು. ದುರ್ಜನನಂಥ ದುರ್ಜನನು ಉಳಿದುದು ಅಪಾಯಕರವೆಂದು ತೋರಿತು.

ಕಾಪಾಲಿಕನು ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಕಳಿಸುವಂತೆ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದನು. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಚಕಿತನಾದ ತಾಗಿ

“ವಸಂತನು ಬಂದಂತಿದೆ. ಇಗೋ ಈ ಮಾರ್ಗವಾಗಿಯೇ ಅವನು ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ” ಎಂದನು.

ಅರವಿಂದನು “ಇದು ಸುದ್ದೆವನೇ ಸರಿ. ಆ ಮುಂದು ಕನಮಗಳಿರುವ ಸ್ಥಳವು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ವಸಂತನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗೋಣ” ಎಂದನು.

ಕಾಪಾಲಿಕನು ಬಹು ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಚಿಕ್ಕ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಮಹಡಿಗೇರಿಸಿದನು. ಮುಂದೆ ಅವರು ಎಡಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಹಾಸಿದ್ದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆದು ನಮ್ಮ ವಾಚಕರಿಗೆ ಪರಿಚಿತವಾದ ನೆಲಬಾಗಿಲನ್ನು ಕಾಪಾಲಿಕನು ತೆರೆದನು. ಅರವಿಂದನು “ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹತ್ತಿಬಂದು ಪುನಃ ಕೆಳಗಿಳಿಯಲೋಸುಗವೇ” ಎನ್ನಲು “ಇದು ನಮ್ಮೊಡೆಯನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ” ಎಂದುತ್ತರವು ಬಂದಿತು.

ಅರವಿಂದನೂ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೂ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬಂದರು. ಕಾಪಾಲಿಕನು ಬಾಗಿಲಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಬೆಳಕನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಲು ಇಬ್ಬರೂ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕೋಣೆಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ದೀಪದ ಮಂದಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನಿಂದಾರೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ; ಇವರು ಒಳಸೇರಿದನಂತರವೂ ಯಾರ ಸುಳಿವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರೂ ಚಕಿತರಾಗಿ ಬಾಗಿಲ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಭಾರವಾದ ಆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬೀಗವು ಬಿದ್ದಿತು. ಕಾಪಾಲಿಕನು ಧಡಧಡನೆ ಅಟ್ಟದ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನೇರಿ ಹೋದುದು ಕೇಳಿಸಿತು.

ಇವರಿಗೆ ಅಹಾರವೂ ಶೂನ್ಯ! ಹಾಸಿಗೆಯೂ ಇಲ್ಲ !! ಬೆಳಕೂ ಇಲ್ಲ!!!

ನೀಚ ಪಿತೃಪುತ್ರಿಯರು

ಕಾಪಾಲಿಕನು ತನ್ನ ಬೆನ್ನುನ್ನು ತಾನೇ ಚಪ್ಪರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕುಸುಮದಂತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ದುರ್ಜನನು ಬದುಕಿರುವುದನ್ನು ಅರಿತೊಡನೆ ಅವಳಿಗೆ ಮೊದಮೊದಲು ಕಳವಳವಾದರೂ ಕೊನೆಕೊನೆಗೆ ಅದರಿಂದ ಅಂತಹ ಅಸಾಧಾರಣವೆಂದು ಮನಗಂಡು ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯನ್ನು ಬೀರಿದಿಟ್ಟಳು. ದುರ್ಜನನಾದ ದುರ್ಜನನ ದುಷ್ಟತ್ವಗಳೆಲ್ಲವೂ ತಮಗೆ ವಿದಿತವಿರುವುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ತಾವು ಹೆದರಿರಬೇಕಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಇದರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅವನೇ ಪುನಃ ತಮಗೆ ಮರಹೋಗುವನೆಂದೂ ಅವಳೆನ್ನಲು ಕಾಪಾಲಿಕನು ಜೀವದಾಸೆಯನ್ನು ತೊರೆದಿರುವ ಆ ಸೇಡಿನ ಅವತಾರವು—ತಾನು

ಸತ್ತು ಇತರರನ್ನೂ ಕಾರಿಸುವ ನೋಡದಂತೆ—ನಮ್ಮ ಗುಟ್ಟುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ಕಡೆಗೆ ಕೆಲವನ್ನಾದರೂ, ರಟ್ಟುಮಾಡಿ ಜೀವಂತ ಕಾರಾಗಾರವನ್ನು ತಾನೂ ಸೇರಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಮರಣಯಾತನೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡಿರಬಹುದು ಎಂದನು. ತಂದೆಯ ತರ್ಕವನ್ನು ಮಗಳು ಮೆಚ್ಚಿದಳು.

“ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಾರದಂತೆ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮನೆಯನ್ನು ಯಾರೋ ಹೊಂಚುಹಾಕಿರುವರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವನಿತ್ತ ಕಡೆ ಸುಳಿಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಅರವಿಂದನೂ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೂ ಹೊರಬರದಂತೆ

ಗುವುದು.”

“ಆಪ್ತಾ, ಅವರು ನಮಗೇನು ಮಾಡಬಲ್ಲರು? ನಮ್ಮೊಡನೆ ಪತ್ರದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಆ ಪತ್ರಗಳು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನುಡಿಯಲಾರದು.”

“ಕುಮದ್ವತೀ, ಆಪ್ತು ಮಾತ್ರ ನಿಜ. ಆದರೆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮುಂದರಿಸಿ ನೋಡು. ಅವರಂತೂ ನಾಳೆ ದುರ್ಜಯನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುವರು. ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯು ಕರತಲಾಮಲಕವಾಗುವುದು. ನಂತರ ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಗೆ ತಿಳಿದು ಬರುವುದು. ದುರ್ಜಯನು ಅವನ ಮಿತ್ರನಲ್ಲವೋ?”

“ಹಾಗಾದರೆ ನಾವು ಮುಂದೆನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು?”

“ನೀನು ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಮೊದಲು ವಸ್ತ್ರಭೂಷಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಳಾಗು. ನದಿಯನ್ನು ದಾಟು. ದುರ್ಜಯನಿರುವಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗು. ಅವನ ಆಕೃತಿಯೇ ತಂಗಿಯೇ ಹೆಂಡತಿಯೇ ಸೊಸೆಯೇ—ಅಂತೂ ಒಬ್ಬ ಬಂಧುವೆಂದು ನಟಿಸು. ನಿನ್ನ ಗಂಡನೋ ಬಂಧುವೋ ಆದ ಅವನು ಕಾಣದಂತಾಗಲು ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಿಸಿದನೆಂದೂ ನದಿಯಲ್ಲಿೊಬ್ಬನು ಸಿಕ್ಕನೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿದೊಡನೆಯೇ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಓಡಿಬಂದೆನೆಂದೂ ಕಂಡಕಂಡವರ ಮುಂದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳು. ಅವನಿಗಿಲ್ಲಿ ಹೊಡೆತವು ಬಿದ್ದಿತು, ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮುಂದಲೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ತೋರಿಸು. ಮತ್ತು ತಲೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದುದರ ಫಲವಾಗಿ ಅವನು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಕೈಸಿರಬೇಕು ಎಂದು ನುಡಿ.”

“ತಂದೆಯೇ ತಿಳಿಯಿತು. ಮುಂದೆ?”

“ನಿನಗಂತೂ ತಡೆಯಲಾರದಷ್ಟು ದುಃಖವಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲರೂ ನಿನಗಾಗಿ ಮರುಗುವರು. ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಈ ಪ್ರಿಯ ಬಂಧುವಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆಯುವೆನೆಂದು ಹಟತೊಡು. ಹಾಲು, ನೀರು, ಔಷಧ, ಗಂಜಿ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ನೀನೇ ಅವನ ಗಂಟಲಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಆಗಂತೂ ಇರುವವಳು ನೀನೊಬ್ಬಳೇ. ‘ಬಾಧ್ಯಸ್ಥನ ಬಂಧು’ ವಿನ

“ಗಿಳಿಯು ಪಂಜರದೊಳಿಲ್ಲ”

ಇತ್ತ ಕತ್ತಲೆಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಅರವಿಂದನೂ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೂ ಏನು ಮಾಡಿದರು?

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಅಪ್ರತಿಭಟಿತಳಾದಳು. ಸಾಹಸಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಉಳಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದೇ ಗುಟ್ಟುಕನ್ನು ಕುಡಿಸಿಬಿಡು. ನಮ್ಮ ಮಾರ್ಗವು ನಿರಾತಂಕವಾಗುವುದು. ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೇಳಿದ ಈ ವಾಕ್ಯವು ಕೇಳಿತಷ್ಟೇ, ಕುಮದ್ವತೀ.”

“ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಹೇಳುವುದಿದೆಯೇ?”

“ಇದೆ, ಮಗುವೇ ಒಂದೇ ಮಾತಿದೆ. ಬೆಳಗು ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುವಂತೆ ರೋದಿಸು. ಜನರು ಮೆಟ್ಟಿಬಿದ್ದು ಓಡಿಬಂದು ಒಳನುಗ್ಗುವರು. ನಿನ್ನ ಆ ದುರ್ವ್ಯವಯಾದ ಪ್ರಿಯ ಪತಿಯೋ ಭ್ರಾತೃಪೂಜ್ಯನಾಗುವನು. ವೈದ್ಯರ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ವೈದ್ಯವಾಗುವವು. ‘ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದುದರ ಪರಿಣಾಮ’ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಅವರು ಏನೇನೋ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡತೊಡಗುವರು. ೫೦೦/- ಅಥವಾ ೧೦೦೦/- ವನ್ನು ಹಂಚಿದರೆ ವಿಷಯವು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮುಗಿದುಬಿಡುವುದು. ಕೂಡಲೇ ಮತ್ತೆ ರುದ್ರನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗು. ಪ್ರೇತವು ಸಾಲಪಡುವುದು. ಅನಂತರ ಅರವಿಂದನೂ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವಿಚಾರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ.”

“ಸರಿಯಲ್ಲೆಟ್ಟಿದ್ದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಏನೆಂದು ವಿವರಿಸುವೆ?”

“ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿಬಿಡುವೆನು. ಇಂತಹ ನಾಯಿಗಳಾಗಿ ನಾನು ವಿಚಾರಾಸಕ್ತನಾಗುವವನಲ್ಲ. ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಸಂಶಯವು ತಲೆದೋರಿತೆಂದೂ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನನ್ನು ಕೈವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದವರೆಂದು ತನಗೇ ತೋರಿತೆಂದೂ ಈಗಿನ ಅವರ ಮಾತಿನಿಂದ ಅವರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರೆಂದು ತಿಳಿಯಬಂದಿತೆಂದೂ ಏನಾದರೂ ಹೇಳುವೆ ಬೇಡಿ ಮುಖಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರಾಯಿತು.”

ಕಮನೀಯಳಾದ ಕುಮದ್ವತಿಯು ಚಿರಪರಿಚಿತರಿಗೂ ಹೊಸಬಳಿಗಿರುವಂತೆ ಕೂಡಲೇ ಅಲಂಕೃತಳಾದಳು. ಇತ್ತ ಕಾಪಾಲಿಕನು ತನ್ನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ದೋಣಿಯೊಡನೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ಕಾದಿರಲು ಬ್ರಹ್ಮಪುನಿಗಾಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು.

ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಚಿಂತಿಸತೊಡಗಿದರು.

ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂಗೆಡದಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಕಷ್ಟನಿವಾರಣೆಯಾಗುವದೆಂದೂ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದುದು ಪಂಚಾಮೃತವೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಸುಖವುಂಟೆಂದೂ ಅರವಿಂದನು ರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು ಸಂತೈಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇದು ಸಫಲವಾಯಿತು.

ತಾವು ಆದಿಷ್ಟು ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಗುಪ್ತಗೃಹದ ವಿಚಾರವಾಸದ ಸೌಖ್ಯವು ಈವರೆಗೂ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಕಾಪಾಲಿಕನ ಅಪಕಾರವು ಉಪಕಾರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ ತೆಂಡು ಪ್ರೌಢರಿಬ್ಬರೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಂಡರು.

ಮುಂದೆ ಮಾತಿಗಾರಂಭವಾಯಿತು.

ಆರವಿಂದನೇಂದನು: “ಪ್ರಿಯೆ—ರುಕ್ಮಿಣೀ, ಇಂದಿನಿಂದ ವಾಗ್ವೈಯವನು ಬಹುದಷ್ಟೇ?—ಇದರ ಉದ್ದೇಶವು ನನಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ; ಮನಗಮನಸಗಾಗಿ ಕಾಣಬರುತ್ತಿವೆ. ನೀರಿನಿಂದೊಬ್ಬನನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕಿತ್ತಿ ರಕ್ಷಿಸಿದೆಯೆಂದು ಇವು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ? ಆಗ ಕಾಪಾಲಿಕನಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಮುನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆಯಷ್ಟೇ?”

ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಉತ್ತರವಿತ್ತಳು: “ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಅವನು ವಿಠಲನಾದುದನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಆದೇಕೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅವನ ಮನವು ನಟ್ಟಿತ್ತು. ಮನ ಮರಿಗೆ ಮೂಲವೇನೋ!!”

“ಆಗ ನನಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ವಿಸ್ಮಿತವೆನಿಸಿತು. ಈಗ—ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಾನಂತರದಲ್ಲಿ—ನನಗೆ ಹೀಗೆ ತೋರುವುದು. ಆ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥನ ದುಸ್ಥಿತಿಗೂ ಇವನಿಗೂ ಏನೋ ಸಂಬಂಧವಿರಬೇಕು. ಕಾಪಾಲಿಕನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ವಿಪರೀತವಾಗಿದ್ದವು. ಅವನಿಗೆ ಪ್ರತಿವಿವರವೂ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ತನ್ನ ಕೌತುಕವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಬಿಡುವುದು ಅವನಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಂಶಯಾಸ್ಪದವಾದುವೇ. ರುಕ್ಮಿಣೀ, ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳು, ಇವು ನಮ್ಮ ಸಾಹಸವಿಚಾರವನ್ನೇತ್ತದಿದ್ದರೆ ಈ ಮೋಸ ಕೃತ್ಯವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಸೇರಿವಾಸದ ಸೌಖ್ಯವೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.”

“ಆದ ಸರಿ. ಅಂಥಾ ಕ್ರೂರ ಹೆಬ್ಬುಲಿಯು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಕೌತುಕಗೊಂಡು ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿತೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ನಗೆಬರುವಷ್ಟು ಹುಚ್ಚುತನವೇ ಸರಿ.”

“ಬಹುಶಃ ಕೆಲತಾಸುಗಳ ವರೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನಿಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನ ಕೆಲಸವಾಗುವಂತಿದೆ. ಅಥವಾ ಕೆಲ ದಿನಗಳೂ ಬೇಕಾಗಬಹುದು. ನಾವಿಗೆ ಅವನು ಕೃತಕಾರ್ಯ ಇಗದಂತೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಚಲುವೇ, ನಾವು ಇಲ್ಲಿಂದ ದರಾಯನನಾಗಬೇಕು.”

“ಆರವಿಂದಾ, ಆ ಶಬ್ದವೆಷ್ಟು ಆನಂದದಾಯಕ!! ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾವುದು? ಇಲ್ಲಿಯ ಕತ್ತಲೆಯು ಕಾಡಿಗೆಂತಲೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ; ನಮ್ಮ ಕೈಕಾಲುಗಳೇ ನಮಗೆ

ಕಾಣಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.”

“ನಾನು ಕೈಯಾಡಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೋ ಒಂದು ಕಿಟಕಿಯಿದೆ. ಆ ದುಷ್ಟನು ದೀಪವನ್ನೇತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದಾಗ ನಾನು ಇಡೀ ಕೋಣೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಟ್ಟು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಗೋ ಅದು ಸಿಕ್ಕಿತು!!!”

ಆರವಿಂದನು ಕಿಟಕಿಯ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆದನು. ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬೆಳಕು ಬಿತ್ತು. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು.

ಅಲ್ಲಿದ್ದೊಂದೇ ಅಸನವನ್ನು ಆರವಿಂದನು ಅಲಂಕರಿಸಿ ರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೂಡಗೊಡದೆ ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಆರವಿಂದನೇಂದನು: “ಮೋಹಿನೀ, ಈ ಕೋಣೆಯು ಮನೆಯ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ. ಬರುವಾಗ ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾವಿಗೆ ಅಟ್ಟಿದ ಮೇಲಿಲ್ಲ. ಹೊರನೋಟದಿಂದ ಈ ಮನೆಗೆ ಒಂದೇ ಮಹಡಿಯಿರುವುದನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಓಡುವ ಹೆಚ್ಚಿಕೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕು. ಕಿಟಕಿಗೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಂಬಗಳಿವೆಯೋ?”

ರುಕ್ಮಿಣಿಯೂ ಆರವಿಂದನೂ ಮುಟ್ಟಿದರು. ಅವು ಮರದ್ದಾಗಿದ್ದವು. ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಚೂರಿಯಿಂದ ಆರವಿಂದನು ಒಂದೊಂದೇ ಮರದ ಸರಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದನೆಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರೂ ಬಗ್ಗಿ ನೋಡಿದರು. ನೆಲವು ಆಳದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮನೆಗಳಿದ್ದವು. ಎಂದಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಂಗಳವಿರಬೇಕು. ಅಂಗಳದಾಚೆ ಬೀದಿಯಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ಹೊರಬಿದ್ದರೆ ಇಲಿಯಾಗಿದ್ದವರು ಹುಲಿಯಾಗಿಯೇ ಬಿಡುವರು.

ದೂರದ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರದೆಯಿಂದಾವೃತವಾದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಮಂಚವೊಂದಿತ್ತು. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ ಅದು ಕಾಣಿಸಿದ್ದರೆ ಆರವಿಂದನಿಗೆಷ್ಟೋ ಆನಂದವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗಲಾದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯ ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಪಟ್ಟಿಪಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹರಿದು ಬಿಟ್ಟರು. ನಂತರ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಹಗದಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊಸೆದರು. ಮಂಚವು ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಇದ್ದಬಿದ್ದ ಭಾರವಾದ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲಾ ಅದರ ಮೇಲೆಯೇ ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಈ ಬಟ್ಟೆಯ ಹಗ್ಗದ ಒಂದು ಕೊನೆಯನ್ನು ಮಂಚಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿಯನ್ನು ಕಿಟಕಿಯಿಂದಾಚೆಗೆ ಇಳಿಬಿಟ್ಟರು.

ಈ ಯುಕ್ತಿಗಾಗಿ ಬಹು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಒಬ್ಬರನ್ನೊ

ಬ್ಬರು ಆಲಿಂಗಿಸಿ ಮುದ್ದಿಟ್ಟರು. ಆರವಿಂದನು ಕೆಳಗಿ
ನಿಂದ ಹಗ್ಗವನ್ನೆಳೆದು ಹಿಡಿಯಲೇದು ತಾನೇ ಮೊದಲು
ಇಳಿದುಬಿಟ್ಟನು. ನೆಲವು ಇವರು ನೋಡಲು ತಿಳಿದಷ್ಟು
ಮೇಲ್ಬಾಗದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಗ್ಗಕ್ಕೂ ಅಂಗಳಕ್ಕೂ ತಕ್ಕಷ್ಟು
ಅಂತರವಿತ್ತು. ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಹೆದರಬಹುದೆಂದು ಆರವಿಂ
ದನು ಇದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯಾದರೂ ಹೇಳದೆ
ಕೆಳಗಿಳಿದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಾರಿದನು. ನಂತರ ಹಗ್ಗವು ಆಲು
ಗಾಡದಂತಾದ ಮೇಲೆ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೂ ಕೆಳಗಿಳಿದಳು. ನೆಲವು
ಕಾಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದಿರಲು ಮೊದಲೇ ಕಂಗೆಟ್ಟ ಕೋಮಲೆಯು
ಸ್ವಲ್ಪ ಚೀರಿದಳು. ಭಿಕ್ಷುಕಸಂಘದ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿ
ಗಿದು ಕೇಳಿಬರಲು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಹಾಕಾರವೇಳತೊಡಗಿತು.
ಆಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆರವಿಂದನು ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು
ಬಾಹುಪಾಶದಿಂದ ಬಿಗಿದು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಆದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಇವರು ಭಾವಿಸಿದಷ್ಟು ಸುಗಮ
ವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಒಳಅಂಗಳವಾಗಿತ್ತು. ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ
ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಹೊರತು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲಾಗುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ.
ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಈಸಾಡಲೆಂದು ಬಿದ್ದವನು ಶೈತ್ಯಕ್ರಂಜದಂತೆ
ಇವರ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಧೈರ್ಯವು ಇವರ ಕೈಬಿಡಲಿಲ್ಲ.
ಗಡಬಳ್ಳಿಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಹಾರಿಯೊಂದು ಬಿದ್ದಿತ್ತು.
ಅದನ್ನು ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಗೆಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು.
ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ರಾಶಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೊಡಲಿಯನ್ನೆತ್ತಿ

ಆರವಿಂದನು ಹೆಗಲಿನ ಮೇಲಿರಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಆರವಿಂದನ ಹಿಂದೆ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಹೊರಟಳು.
ನಿಶಿಯ ಶಾಂತತೆಯು ಭಗ್ನವಾಗುವಂತೆ ಸಡಿಲಬ್ಬರ
ವಂಟಾಯಿತು. ಆರವಿಂದನು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಾಗಿಲ
ತಿರುಗಣಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಅದು ಮುರಿದು ಬಿದ್ದಿತು!!

ನಡುವನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಪಾಲಿಕನೇ ಕುಳಿತಿದ್ದನು!! ಇನ್ನಾರೂ
ಅಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಆರವಿಂದನು ಅತಿವಿನಯದಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಂದು
ಕೂನೋಟದಿಂದ ನೋಡುವ ಕಾಪಾಲಿಕನನ್ನು ಕುರಿತು
“ಪ್ರಿಯಬಂಧುವೇ, ನಾವು ಹೋಗಿಬರುತ್ತೇವೆ” ಎಂದು
ಹೇಳಿ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೊಡನೆ ಹೊರಹೊರಟನು. ಏನೂ ಆ
ಯದ ಆ ನೀಚನು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ರುಕ್ಮಿಣಿಯ ಸೆರಗನ್ನು
ಹಿಡಿದೆಳೆದನು. ಆಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾರೆಯ ಸೆಟ್ಟು
ಬಿತ್ತು. ಕಾಪಾಲಿಕನು ಚೀರಿ ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿ ನೆಲ
ಕ್ಕುರುಳಿದನು. ರಾಕ್ಷಸರು ಕೂಡಲೇ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿಬರದಂತೆ
ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮೂಲೆಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದ
ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಎರಚಿಬಿಟ್ಟಳು.

ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಹೊರಟುಕೊಂಡರು.
ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಇಡೀ ಭಿಕ್ಷುಕಸಂಘವೇ ನಡುವನೇ
ನುಗ್ಗಿ ಬಂದಿತು. ಹಣವನ್ನು ಹುಡುಕುವುದರಲ್ಲಿಯೇ
ತೊಡಗಿದ್ದ ಹೊಲೆಯರು ಬಹುಕಾಲದ ವರೆಗೂ ಕಾಪಾಲಿಕ
ನನ್ನು ಬೇಕೆಂತಲೇ ಉಪಚರಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಪುನರ್ದರ್ಶನ

ಕುಸುಮೆಯು ತಾರೆಯನ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಂದಳು. ಬಹು
ಕಾಲದಿಂದ ಅವಳು ಭೀಮರಾಯನನ್ನು ನೋಡಬಯಸು
ತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೂ ಅವಳಿಗೆ ಪ್ರಸನ್ನವದನಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.
ಪತ್ನಿಯಂತೆ ಬರತಕ್ಕವಳು ಇತರರ ನೋಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಯಿನಿ
ಯಂತೆ ಬಂದಿದ್ದುದೇ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಅವಳಿ
ದನ್ನು ಕುಸುಮೆಯ ಮುಂದೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಾಚಿಕೆ
ಯೆಂಬ ಆರಗುಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಆಧರಗಳು ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿ
ದ್ದವು. ಸೇವಕಿಯು ಅತ್ತ ಸರಿದೂಡನೆ ಸಮುದ್ರಮಧ್ಯ
ದಲ್ಲಿನ ನೀಲ-ಹವಳಗಳಂತೆ ಅವಳ ನೇತ್ರಾಧರಗಳು ಜಲ
ಪೂರ್ಣವಾದುವು. ತನ್ನ ಹೃದಯೇಶನನ್ನು ಕಾಣುವೆನೆಂಬ
ನಲಿವಿನಿಂದ ಅವಳೊಮ್ಮೆ ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯನ್ನು ಬೀರಲು
ಅದು ಬಿಸಿಲ್ಮೆಯ ನೆನಪುಗುಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇನಿಯನನ್ನು
ತಾನೇ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದುದು

ನೆನಪಾಗಲು ಅವಳು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕೋಚವನ್ನು ತಾಳಿ
ಬಿಡುವಳು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಭೀಮರಾಯನು ಬಂದನು. ಅಮಾಸ್ಯದ
ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಗೆಟ್ಟಿರುವವರಿಗೆ ಎಳೆವಿಸಿಲು ಮೈದೋ
ದಂತೆ ತಾರೆಯ ಮನಸ್ಸಿತ್ತಿಯಾಯಿತು.

ಅತಿಪ್ರೇಮಿಗಳಿಬ್ಬರ ಶೃಂಗಾರಪೂರ್ಣ ಸರಸ ಸಂಘಾ
ಟೆಯ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಚತುರ ವಾಚಕರು ಈಗಾಗಲೇ
ಆರಿತಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನಿಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸದೆ ಆನರ ಕ್ಷುಣ್ಣ
ಶಕ್ತಿಗೇ ಅದನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿ ಕಥಾವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ
ಷ್ಟನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

“ತಂದೆಯು ತಿರುಗಿ ಬಂದುದು ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೇ?
ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಅವನ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿ
ಕೊಳ್ಳುವಿರಷ್ಟೇ?”

ಭೀಮರಾಯನಿಗೆ ತನ್ನ ವಚನದ ನೆನಪಾಯಿತು. ಅವನ
ಅತಿರ್ಥವ್ಯಥಾಪ್ರಾಧತಿಯು ಮಾಯವಾಯಿತು.

“ಅವನು ಹೊಸಮನೆಗೆ ಹೋದೊಡನೆ ನಾನು ಬರು
ನೆನು. ಮನೋಹರೇ, ಅಚ್ಯುತರಾಯನು ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತ
ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲವೇ? ಕುಲಿನನಲ್ಲವೇ? ಅವನ ಆಸ್ತಿಯೆಲ್ಲವೂ
ನಿಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೆ ಬರುವುದಲ್ಲವೇ?”

“ಪ್ರಿಯಾ, ಎಲ್ಲವೂ ದಿಟ. ಅವನ ಪ್ರಿಯಪುತ್ರ ಜಗ
ನ್ನಾಥನು ದಿನದಿನವೂ ನನೆಯ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂತೆ.
ವಾಪ, ಅವನುಳಿಯಬೇಕು. ಅವನುಳಿದರೆ ಅಪ್ಪನಿಗೆ
ಆಸ್ತಿಯು ಸಿಕ್ಕದಂತಾಗುವುದು. ಬದುಕುವ ಆಶೆಯಿಲ್ಲ
ನೆಂದು ವೈದ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆಯಂತೆ.”

“ಈ ವಿಚಿತ್ರರೋಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನಾರೂ ಹೇಳುವ
ದಿಲ್ಲವೇ?”

“ನಮ್ಮಪ್ಪನು ಮಾತ್ರ ಈ ದಿನ ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ ಈ
ವಿಷಯವನ್ನೆತ್ತಿದ್ದನು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಜಗ
ನ್ನಾಥನು ಜಹಗೀರುದಾರನೊಬ್ಬನ ಅನಾಥಬಂಧುವೊಬ್ಬ
ನಿಗೆ ಮನಸೋತಿದ್ದನಂತೆ. ನಂತರ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಆಕಾ
ರಣವಾಗಿ ಅವಳ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟನಂತೆ. ಆ ಜಹ
ಗೀರುದಾರನು ಅವರಿಬ್ಬರೊಡನೆ ಒಮ್ಮೆ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ
ಬಂದನಂತೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಆ ಯುವಕನು ಈ ವಿಚಿತ್ರ
ರೋಗದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವನಂತೆ. ಅದು ಹೇಗೆ ಇರಲಿ,
ಅದು ಮಾನಸಿಕ ರೋಗವಲ್ಲವೆಂದೂ ಶಾರೀರಿಕವೆಂದೂ
ತಂದೆಯು ಹೇಳಿದನು.”

ರಾಜಪುತ್ರನಿಗೆ ಅದು ವಿಚಿತ್ರವೆಂದು ತೋರಿತು. ಅದರೂ
ಅವನು ನಿರುಪಯುಕ್ತವೆನಿಸಿದ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ
ಆಲ್ಪವಿರಾಮದಲ್ಲಿ ಮುಂದರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು
ಬಂದು ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಬಂದಿಯು ಮುರಿದು ತೊಂದರೆಗೀಡಾದ
ಸುಂದರಿಯರ ವಿಚಾರವು ಮುಂದೆ ಬಂದಿತು. ಪ್ರೇಮಾಂಧ
ನಾದ ತನಗೆ ಹಿಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನೆತ್ತಬೇಕೆಂ
ದರೂ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ರಘುನಾಥನೆಂದನು.

“ಇಂದುಮತಿ ಕಮಲೆಯರು ಮಿಥ್ಯಾನಾಮಧಾರಿಗ
ಳೆಂದು ನಾನೂ ಲೀಲೆಯೂ ಆ ದಿನ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ? ಅವರು
ಗುಪ್ತಸಂಚಾರಿಗಳೆಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಅವರ
ಒಂಟಿತರಾದ ನೀವು ಅವರು ಹೆಸರನ್ನು ಮರೆಮಾಡಿಲ್ಲವೆನ್ನ
ಲಿಲ್ಲವೇ? ನಮ್ಮ ತಂದೆಯೂ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದವನೇ
ಆಗಿರುವನು.”

“ಪ್ರಿಯೆ, ನಿಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೂ ಅವರು ಬಂದುದು ಗೊತ್ತಿ

ದೆಯೇ!!”

“ಅಹುದು, ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಂಥ ವಿಷಯವನ್ನು ಮರೆ
ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಇದಲ್ಲದೆ ಕಮಲೆಯು ಎಲ್ಲವೂ
ಗುಪ್ತವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ವಿಧಿಸಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯ
ಮುಂದೆ ಮಾತ್ರ ನಡೆದುದನ್ನು ಹೇಳಲು ಅವಳು ಅಡ್ಡಿ
ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.—”

“ಇದೇನು, ತಾರಾ!! ಏನನ್ನು ಗುಪ್ತವಾಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು?
ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀನಾದರೋ
ನಾನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಭಾವಿಸಿ
ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವೆ.”

“ದೇವರೇ ಗತಿ!! ನಾನೇನು ನುಡಿದುಬಿಟ್ಟಿ!! ತಪ್ಪಾ
ಯಿತು.”

“ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹೇಳದಂಥಾ ಗೊಪ್ಪವೂ ನಿನ್ನ
ಛುಟೋ? ದೇವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೀನೀಗಾಗಲೇ ನನ್ನ
ಪತ್ನಿಯೆಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡು. ಎಂದಮೇಲೆ ಯಾವ
ವಿಚಾರವೂ ಯಾವ ಕಾರ್ಯವೂ ನನ್ನಿಂದ ಮರೆಯಾಗಿರ
ಬಾರದು. ನಾನೂ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಹಾಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳ
ಲಾಗದು, ಪ್ರಿಯೆ.”

“ನೀವು ಸಿಟ್ಟಾಗಬೇಡಿರಿ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಹೇಳು
ವುದು ನೀತಿಯಲ್ಲ. ಗೊಪ್ಪವು ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ; ಗೊಪ್ಪ
ಸ್ಫೋಟನದಿಂದ ಆ ಮಹನೀಯರ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಸೊಗಡುಂಟಾ
ಗಬಹುದು— ಕುಂದೇ ಬರಬಹುದು.”

ರಘುನಾಥನು ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಮರುಗಿ ಬೆದರಿ ಅದೇಕೋ
ಕಡುನಡುಗಿದನು.

“ಮನಮೋಹಿನಿ, ಎಂತಹ ಗುಟ್ಟಾದರೂ ನನ್ನಿಂದೆಂದೂ
ರಟ್ಟಾಗಲಾರದು. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ನಂಬು.”

“ಇಂದುಮತಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಗೌರವಕ್ಕೇನೂ
ಭಂಗವಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಲಗ್ನವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಕಮಲೆಯು
ಹೇಳಿದಳು. ಆದರೆ ಇಂದುಮತಿಗೆ ಮಂಗಳಸೂತ್ರವಿರಲಿಲ್ಲ.
ಇದಲ್ಲದೆ ಅದೇ ಜನಿಸಿದ ಪುತ್ರರತ್ನಕ್ಕಾದ ಗತಿಯು—”

ರಘುನಾಥನ ಹೃದಯದ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯು ಶಬ್ದರೂಪ
ದಲ್ಲಿ ಹೊರಬಿದ್ದಿತು.

“ಪುತ್ರರತ್ನ!! ಜನಿಸಿದುದೆಲ್ಲಿ? ಎಲ್ಲವೂ ನಾನರಿಯದ
ವಿಷಯವಲ್ಲವೇ?”

“ಪ್ರಿಯಾ, ಕ್ಷಮಿಸು. ಸ್ವಪ್ನವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ
ಕ್ಷಮಿಸು. ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಇಂದುಮತಿಯು
ತಾಯಿತನವನ್ನೈದಿದಳು.”

“ತಾಯಿತನ!!”

“ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಧುಂಡೀರಾಜ ವೈದ್ಯನ ವಶಕ್ಕೆ ಮಗುವು ಹೋಯಿತು. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಟ ಪಡಿಸಿದುದು ತಪ್ಪಲ್ಲವೇ? ನೀವು ಅವಳನ್ನು ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆ ಯಾದರೂ ಕಂಡಾಗ-ಅವಳ ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ಒಂದುವೇಳೆ-”

“ಛೇ, ಹುಚ್ಚೀ. ನನ್ನಂಥವನು ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುವು ದುಂಟೇ? ಏನೋ ಕೌತುಕವನ್ನಿಂಗಿಸಲು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿ ಕೊಂಡೆನು. ಇಂದುಮತಿಯ ಹೆಸರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕುಂದಿಲ್ಲ ವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೀನು ನಂಬು. ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರಸಂಗವು ಘಟಿಸಿದ ಕಾರಣವೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವಳು ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಲಗ್ನವಾಗಿರುವಳು.”

“ಸರಿ, ಸರಿ. ನನಗೀಗ ಎಲ್ಲ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ಅಂತಹ

ಕೋಮಲಹೃದಯಳಿಗೆ-ರಾಕ್ಷಸರು ತಂದೆತಾಯಿಗಳೆ!!-”

“ತಾರಾ, ಒಂದುವೇಳೆ ಒಂದೇ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿನಿಜಿಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿರುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಬಂದರೆ ಅವಳನ್ನೊಮ್ಮೆ ಯಾವ ಗಾದರೂ ಬೆರಳುಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವೆಯಷ್ಟೇ?”

“ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ವಚನವು ಹಾಗಿದೆ. ಇವ ಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನೇದೂ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುವವಳಲ್ಲ. ನೀವೇಕೋ ಬಹು ಚಿಂತಾಸ್ತ ರಾಗಿರುವಂತಿದೆ. ದುಃಖಿತರಾಗಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ?”

“ತಾರಾ, ಹಾಗೆಂದೂ ಇಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಸಹವಾಸವಿಲ್ಲದ ವಾಗಂತೂ ಆದು ಅಸಂಭವ.”

ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಎಂದಿನಂತೆ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ತಾರೆಯು ತಾನು ತಂದೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದ ಳಾದುದರಿಂದ ಅವಳ ಬಹುಕಾಲ ನಿಲ್ಲಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಅನಾದೃತ ಭಗವಾನ್

(ರವೀಂದ್ರರಿಂದ)

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಶಾರದಾಮಂಡಲ, ವಿಜಯಪುರ

ವಸ್ತುಕಾರನಾದ ಕಬೀರನ ಮೇಲೆ ಈಶ್ವರನ ಕೃಪೆಯುಂ ಟೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಜನರು ಅವನಿಂದ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಪಡೆ ಯುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಮಂತ್ರಯಂತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಅವನಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೂ ಅವನ ಭಕ್ತಿಪರ ಭಜನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಮುಗ್ಧರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ನೀಚ ಕುಲೋತ್ಪನ್ನನಾದ ಕಬೀರನಿಗೆ ಇಂತಹ ಮರ್ಯಾದೆ ಏಕೆ? ಎಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನೇಕರು ಅವನನ್ನು ಅವಮಾನಗೊಳಿಸಲು ವೇಶ್ಯೆಯೊರ್ವಳನ್ನು ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಕಳುಹಿಸಿದರು.

ಕಬೀರನು ಪೆಟಿಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದನು. ವೇಶ್ಯೆಯೂ ಅವನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ, ಕೈಹಿಡಿದು ‘ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಕೊಡ ಇರಲು ಆಶಿಸಿದ್ದೇನೆ’ ಎಂದು ಬಲುಮೆಮಾಡಿದಳು.

ಕಬೀರನೊಂದನು-‘ನಿಜ. ಭಗವಂತನು ಈ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಬಂದಿರಲು, ನಾನೇಕೆ ಅವನನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಲಿ?’

ಕೂಡಲೆ, ಆ ವೇಶ್ಯೆಯು ಅವನ ನಿರ್ಮಲ ಹೃದಯವನ್ನು ತಿಳಿದು, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಗೊಂಡು-‘ಸಾಧೂಜಿ, ನಾನು ಹೀನಳು; ನನ್ನನ್ನು ಪಾಪದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿರಿ’ ಎಂದು ಅವನ ಪಾದಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಳು.

ಕಬೀರನು ನುಡಿದನು-‘ನಿನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪರಮಾ

ತ್ಮನ ಜ್ಯೋತಿಯು ಬೆಳಗಲಿ!’

* * *

ಕಬೀರನು ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನೇಯುತ್ತ ಭಗವಂತನ ಭಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ಭಜನೆಯಿಂದ ಸತ್ಕೃತಿ ಪಾಪವೂ ನಾಶವಾಯಿತು. ಮತ್ತು ಅವಳಾದರೂ ಮಧುರ ಸ್ವರದಿಂದ ಭಜನೆಯ ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಡಹತ್ತಿದಳು.

ಒಂದು ದಿನ, ರಾಜನು ಕಬೀರನ ಭಜನೆ ಕೇಳಲು ಆತನನ್ನು ಸಭೆಗೆ ಕರಿಸಿದನು. ಅವನು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯಳೊಡನೆ ರಾಜಸಭೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ಅವರೊರ್ವರನ್ನು ನೋಡಿ, ರಾಜನೂ ರಾಜಪುರುಷರೂ ಕಬೀರನು ‘ಘಟೀರ’ ನಾಗಿರದೆ ನಿರ್ಲಿಜ್ಜನಾದ ಜಾರನಾಗಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವನನ್ನು ನಿಂದಿಸಿ, ಅವಮಾನಗೊಳಿಸಿ, ರಾಜಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರದೂಡಿದರು.

ಕಬೀರನು ಮನೆಗೆ ಬಂದನು. ಅವನ ಶಿಷ್ಯಳು ದುಃಖದಿಂದ ಆಳುತ್ತ, ಅವನ ಚರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊರಳಾಡುತ್ತ-‘ನನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ನೀವೇಕೆ ಅವಮಾನಹೊಂದುತ್ತೀರಿ? ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ; ಅಡ್ಡೆ ನೀಡಬೇಕು’ ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು.

ಕಬೀರನೊಂದನು-‘ಛೇ! ಭಗವಂತನು ತಾನಾಗಿ ನನ್ನೆಡೆಗೆ ಬಂದಿರಲು ನಾನು ಅವನನ್ನು ದೂಡಲೇ?’

ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಖಾನಾವಳಿಗಳಿಗೆ (ವಸತಿಗೃಹಗಳೂ ಹೌದು) 'ರಿಯೋಕ್ಯಾನ್' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಜಪಾನಿನ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳ ಆಕಾರ ಖಾನಾವಳಿಗಳು ಬಣಗಲು ಜಪಾನಿಗಳ ಅಧಿರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ದರ ಅಗ್ಗವಾಗಿರುವುದು. ಆದರೂ ಅವು ರಾಜನಿಗೂ ರೈತನಿಗೂ, ಕೂಲಿಗೂ ಕುಬೇರನಿಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವವು. ಸರಸ್ವತೆ ಹೋದವರಿಗೆ ಈ ಖಾನಾವಳಿಗಳೆಂದರೆ ಮನೆಗಳಂತೆಯೇ ಅನಿಸುತ್ತವೆ. ಸವಿಯಾದ ಆಹಾರ, ಸ್ವಚ್ಛವಾತಾವರಣ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹ ಇವು ರಿಯೋಕ್ಯಾನ್‌ಗಳ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿವೆ.

ಅವುಗಳ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರವು ವಿದೇಶೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ನಗು ಮೊಗದಿಂದ ಆದರಿಸಲು ಸುಂದರ ತರುಣದಾಸಿಯರು ನಿಂತಿರುವರು. ಅವರಿಗೆ 'ನೇಸನ್' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆಗಂತುಕರು ಬಂದಕೂಡಲೆ ಅವರು ಎದ್ದು ನಿಂತು, ಶಿರಬಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುವರು; ಅವರ ಕೈಯ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಮನೆಯೊಳಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ವ್ಯವಹಾರದ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವರು. ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಗೂ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತ, ಮುಗಳು ನಗಿಬೀರುತ್ತ ಅವರನ್ನು ಒಳಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವರು. ಒಳಗೆ ಒಂದೆಡೆಗೆ ರಮ್ಯ ಉದ್ಯಾನವಿರುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಎತ್ತರ ಬಿಡಿಗುಡಗಳಿಂದ, ಗಿಡ್ಡ ತಾಳಿಗುಡಗಳಿಂದ, ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಜಲಾಶಯಗಳಿಂದ, ಮಾಟಾದ ಜಲಪಾತಗಳಿಂದ ಒಳಗಡೆಯೆಲ್ಲ ತಂಪಾಗಿರುವುದು.

ಉದ್ಯಾನದ ಕಡೆಗೆ ಮುಖಗಳುಳ್ಳ ಸಾಲಾದ ಕೋಣೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಚಪ್ಪಾಕಾಗಿ, ತಂಗಾಳಿಯಾಡುತ್ತಿರುವದಾಗಿ, ಬೆಳಕುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೋಣೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳೆಲ್ಲೊಂದಕ್ಕೆ ಬಂದಕೂಡಲೆ ಆ ಸುಂದರ ನೇಸನ್ನರು

ಕಾಲೊಳಗಿನ ಮೆಟ್ಟನ್ನು ಬಿಡುವರು. ಅತಿಥಿಯೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವನು. ಒಳಗೆ ಮಿದುವಾದ ನುಣ್ಣಗಿನ ನೆಲ, ಒಂದು ಗಿಡ್ಡ ಮೇಜು, ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಚಹಾದ ಪಾತ್ರೆ, ಕೆಲವು ಚಾಪೆಗಳು, ತಿಳುವಾದ ಗಾಜೆಗಳು, ಲೋಡುಗಳು ಇಷ್ಟು ವಸ್ತುಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ನೇಸನ್ನರು ಬಂದು ಅತಿಥಿಗೆ ಚಹಾದ ಸನ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಆ ಮೇಲೆ ರಿಯೋಕ್ಯಾನಿನ ಒಡೆಯನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಮೊದಲು ಬಂದು ಅತಿಥಿಯ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವಳು. ಕೊನೆಗೆ ಸ್ವತಃ ಯಜಮಾನನೇ ನಗುಮುಖದಿಂದ ಬಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತ ಅತಿಥಿಯ ಹೆಸರು ವಿಳಾಸಗಳನ್ನೂ, ಅವನ ಭೋಜನಾವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನೂ ಬರೆದುಕೊಂಡು, ಉಪಚಾರಗಳ ಬೆಲೆಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವನು. ಆಗ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿಂದ ಚಹಾದ ಕಪ್ಪುಗಳೂ, ಸ್ನೇಹವೂ ಬಂದು ಅತಿಥಿಯನ್ನು ಮುತ್ತಿಬಿಡುವವು.

ಸ್ನಾನವಾದಮೇಲೆ ಅತಿಥಿಯು, ರಿಯೋಕ್ಯಾನಿನ ಮುದ್ರೆಯುಳ್ಳ ಕಿವೊನೊ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಅವನನ್ನು ಕೋಣೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದಮೇಲೆ ರುಚಿಕರವಾದ ಊಟವು ಕೊಡಲ್ಪಡುವುದು. ಉಣ್ಣುವಾಗ ಅವನ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ನಗುಮೊಗದಿಂದ, ಅವನ ಆಪೇಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತ ಒಬ್ಬ ನೇಸನ್ನಳು ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವಳು.

ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಕೊರತೆಯೂ ಅನಿಸದಂತೆ ವರ್ಷಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿರುವುದು. ನೇಸನ್ನರೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಸನ್ನೆ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಅತಿಥಿಯನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲು ತತ್ಪರರಾಗಿರುವರು. ಅತಿಥಿಗೆ ಇಳುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಕೋಣೆಯು ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಅದು ಅವಶ್ಯಕತೆಗನುಸರಿಸಿ ಅನೇಕ ರೂಪಗಳನ್ನು ಹೊಂದಬಲ್ಲದು. ಊಟದ ಕೋಣೆಯೂ, ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಯೂ, ಹರಟೆಯ ಕೋಣೆಯೂ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ. ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಪರದೆಯನ್ನು ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಸ್ವಲ್ಪ ಸರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಪರದೆಗಳ ಹಿಂದಿನ

ಚಿಕ್ಕ ಕಪಾಟುಗಳಲ್ಲಿ, ಅರಿವೆ ಅಂಚಡಿ, ಪಾತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಇಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ನೇಸನ್ನರು ಯಾವಾಗಲೂ ಮರೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಅತಿಥಿಯ ಇಚ್ಛಾಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಆ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವರು. ಕೆಲಸ ತೀರಿದೊಡನೆ ಆಯಾ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟುಬಿಡುವರು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸುಂದರ ದಾಸಿಯರು ವಿನಯ, ಒಲವು, ಭಕ್ತಿ, ಮೃದುತನಗಳಿಂದ ಅತಿಥಿಯನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಳಿಸಿಬಿಡುವರು. ಇಂಥ ಒಂದು ರಿಯೊಕ್ವಾನ್ ನೋಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ಜಪಾನಿಗಳಿಗೆ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಭಕ್ತಿಗಿಂತ, ಐಹಿಕ ಜಾಗರೂಕತೆ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸಿಸ್ತುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆಯೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಹಿಂದುಗಳೂ ಅರಬರೂ ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ನುರಿತವರಾಗಿದ್ದರು. ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಅರಬರು ಆ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತರೆಂದು ಮಹಮ್ಮದೀಯರ ಮನ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆ (೯ ನೇ ಕಾಲದ ಹಿಂದು ಶತಮಾನ) ಬಗದಾದಿನಲ್ಲಿ ಶ್ವೇತ ಸ್ಥಾನೀ ಸಂಗೀತ ವರ್ಣೀಯರು ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣ ವರ್ಣೀಯರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಶ್ರೇಷ್ಠರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಾದವೆದ್ದಿತು. ಮಹಾ ಮಹಾ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಆ ವಾದದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಆ ಕಾಲದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಲಾಕೋವಿದನಾದ ಜಾಹಿಜ್ ಎಂಬವನು ಆ ವಾದದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ “ಶ್ವೇತವರ್ಣೀಯರಿಗಿಂತ ಕೃಷ್ಣ ವರ್ಣೀಯರ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆ” ಎಂಬ ಸಂಣ ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಬರೆದನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವನೆನ್ನುತ್ತಾನೆ: “ಕೃಷ್ಣ ವರ್ಣೀಯರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರೆಂದರೆ ಭಾರತೀಯರು. ಆದರೆ ಮೂರ್ತಿ ಶಿಲ್ಪ, ಚಿತ್ರಶಿಲ್ಪ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠರು. ಮನೋವ್ಯಾಯಾಮ ಸಾಧಕವಾದ ‘ಚದುರಂಗ’ ದಾಟವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆದವರೇ ಭಾರತೀಯರು. ಅವರು ಹರಿತಾದ ಕತ್ತಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬಲ್ಲರಲ್ಲದೆ, ಖಡ್ಗಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಡುಗಲಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಂಗೀತವಂತೂ ಜಗನ್ನೋಹಕವಾಗಿದೆ.” ಇದೀಗ ಆಗಿನ ಅರಬರು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮಾನ.

ವಾಯವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟ ಮಹಮ್ಮದೀಯರು ತಮ್ಮೊಡನೆ ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದಿನ ಅರಬೀ ಮತ್ತು ಪರ್ಶಿಯನ್ ಸಂಗೀತಪರಂಪರೆಗಳ ಸುಮಧುರ ಸಂಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ತಂದರು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಗ

ದಾದವು ಮಹಮ್ಮದೀಯರ ಸಂಗೀತಾದಿ ಮನಮೋಹಕ ಕಲೆಗಳ ನೆಲೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಪ್ರಭಾವವು ಒಂದೆಡೆಗೆ ಅಡೆ ಲೂತಿಯಾದ ತೀರಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೇಲೂ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಗೆ ಬಂಗಾಲದ ವನಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಪಸರಿಸಿತ್ತು. ಬಗದಾದಿನ ಇಬ್ರಾಹಿಮ್ ಮೌಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ಪೇನಿನ ಝಾರ್ಜ್ ಇವರು ಸಂಗೀತ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ, ಗಾಯನದಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕೋವಿದರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಗವಯಿಗಳ ಪರಂಪರೆಯೇ, ಭಾರತೀಯ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತದ ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಮತ್ತು ಈಗಿನ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತವೆಂದರೆ, ಆ ಅರಬ್, ಪರ್ಶಿಯನ್, ತುರ್ಕಿ ಮುಂತಾದ ಸಂಗೀತ ಪದ್ಧತಿಗಳೊಡನೆ ಆದ ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತದ ಸಮರಸ ಮಿಶ್ರಣವೆಂದೆನ್ನಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ಹೊಸ ಹೊಸ ವಾದ್ಯಗಳೂ ಪರಿಶೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ವೀಣೆ, ಸಿತಾರಗಳೊಡನೆ, ಹೊರಗಿನ ದಿಶೆ ರುಬಾ, ರುಬಾಬಗಳೂ ಬಂದು ಬೆರೆತುವು. ಮಧ್ಯಯುಗದ ಅಮೀರ ಖುಸ್ರುವೇ ಸಿತಾರದ ಸಂಶೋಧಕನು. ಅವನು ಅನೇಕ ಲಲಿತಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣನಿದ್ದನಲ್ಲದೆ ‘ಕನಾರಿ’ ಎಂಬ ಸಂಗೀತದ ಧಾಟಿಯನ್ನೂ ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆದನು.

ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಾಧಿ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ (ಈಗ ಅದು ‘ಕರ್ನಾಟಕೀ’ ಎಂದು ಮಾರ್ಪಟ್ಟಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.) ಕುಶಲನಾದ ಗೋಪಾಲನಾಯಕ ಎಂಬವನು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಖುಸ್ರುವಿನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಲೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದನು.

ನಂತರ ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಅರಸರೂ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೈರಾತ್ಮನಾದವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಮಹಮ್ಮದ ತಫಲಕನು ದೌಲತಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ತುಲಗೃಹವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಗವಯಿಗಳಿಗೂ ನೃತ್ಯಕಾರರಿಗೂ ಕಲಾಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟನು. ನಂತರ ಜೋನಪುರದ ಸುಲ್ತಾನ ಶಾರಕಿಯೂ ಗಾಯನವಾದನಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಬಂದಿದ್ದನು. ಜೋನಪುರಿ ರಾಗಕ್ಕೆ ಅವನೇ ಉತ್ಪಾದನೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಅಕಬರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ‘ತಾನಸೇನ’ ಸಂಗೀತ ವಿಶಾರದನು ಹಿಂದುಸ್ತಾನೀ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವೆಯನ್ನಂತೂ ಭಾರತವು ಎಂದೂ ಮರೆಯಲಾರದು. ಬಾಬರನು ಸಂಗೀತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನು ಸಂಗೀತ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಅವನ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಶೈಬಾನಿಖಾನನೆಂಬ ಕುಶಲ ಗವಯಿದ್ದನು. ಅಬುಲ್ ಫಜಲನು ತನ್ನ ಐನಿ ಅಕಬರಿಯಲ್ಲಿ ೩೬ ಗಳ

ಪಟುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ವಾಲಿಯರದ ರಾಜಾ ಮಾನಸಿಂಗನೂ ಶ್ರೀಷ್ಠ ಸಂಗೀತವಿದನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನು ಸಂಗೀತವನ್ನು ಹಾಡುವ ಧ್ರುಪದ ಎಂಬ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿತೆಗೆದನು.

—TRIVENI

ಬರ್ಲಿನ್‌ದಿಂದ ಲಾಯಿಪಜಿಗದ ವರೆಗೆ ಟೆಲಿವಿಜನ್ ಟೆಲಿಫೋನ್ (ದೂರದರ್ಶಕ ಟೆಲಿಫೋನ್) ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಮೂಲಕ ಮೂಕರೂ ಕಿವುಡರೂ ಮೂಕರೂ ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಒಬ್ಬ ಕಿವುಡರೂ ಮೂಕನನ್ನು ಒಂದೆಡೆಗೆ, ಒಬ್ಬ ಮಾತಾಡುವರು ಕಿವುಡನನ್ನು ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಈ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ಕವರಲ್ಲಿ ಮಾತುಕಥೆ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿಯಾಯಿತು. ಸ್ವತಿಯೊಬ್ಬನ ಯಂತ್ರದ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ ದೂರದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಭಾವಚಿತ್ರವು ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಆ ಚಿತ್ರದೊಡನೆ ಸನ್ನೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ, ಆ ಯಂತ್ರದ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದವರು ಮಾತಾಡುವರು. ಉಂಟಾದ ದೂರದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವ ಒಬ್ಬ ಮೂಕನ ಭಾವ ಚಿತ್ರವನ್ನೂ ತೆಗೆಯಲಾಯಿತು.

ಮೊನ್ನೆ ಪ್ಯಾರಿಸಿನಲ್ಲಿ ೭೦ ವರ್ಷದ ಮುದುಕಿಯು ಈ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಕಿವಿಯ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಆಯೋಸೌಂದರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿ ಡಿನ್ನಿನಿಂದ ಗುರುತು ಮಾಡಲಾಗುವ ರಸಪ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಯಿತ್ತು. ನೋವೋಕೇನ್ ಎಂಬ ಸಂಜ್ಞಾಹರ ಔಷಧದ ಇಂಜಕ್ಷನ್ ಲೇದಿಸುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರು. ನಂತರ ಸರ್ಜನನು ಮುಖದ ಮಾಂಸವನ್ನು ತನಗೆ ಯೋಗ್ಯಕಂಡಂತೆ ಎಳೆದು, ಹಿಗ್ಗಿಸಿ, ಕುಗ್ಗಿಸಿ ಎರಡು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಲೇದಿಸಿ ನಂತರ ಹೊಲಿದು ಬಿಟ್ಟನು. ಮೇಲೆ ಮುದುಕಿಯ ಕೂದಲನ್ನು ಬಾಚಿ ಅವಳ ಫೇಟೋತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಆಗ ಅವಳು ೨೦ ವರ್ಷದ ಯುವತಿಯಂತೆ ಕಂಡಳು. ಗಾಯವು ಮಾಯವಾಗಿ ಮೇಲೆ ಆದರ ಕಲೆಗಳು ಉಳಿಯುತ್ತವಾದರೂ, ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂದಲನ್ನು ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಫ್ಯಾಶನ್ನಿನಿಂದ ಆ ಕಲೆಗಳೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ಸರ್ಜನರಿಂದ ಈ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ೨ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವಂತೆ. ಅನುಭವಿಯಾದ

ಸಾಮಾನ್ಯ ಡಾಕ್ಟರರು ಇದನ್ನು ೨ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲೇ ಮಾಡಬಹುದಂತೆ.

—ಹಂಸ (ಹಿಂದಿ)

ಲಂಡನಿನ ಪಬ್ಲಿಶರ್ಸ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷಣಮಾಡುತ್ತ ಮಿ. ಫೇಬರ್ ಇವರು, “ಮಂದಿನ ವಾಚಕರು ದೃಷ್ಟಿಯ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆಂತ ಕಿವಿಯ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವ ದಿಂದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಳಿಸುವರು” ಪುಸ್ತಕಗಳು! ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾತಾಡುವ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರಯೋಗವು ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಸ್ಥೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಲಗುವಾಗ ಹೇಳುವ ಶಿಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಯೋಗಮಾಡಿ ನೋಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಫೋನೋಗ್ರಾಫಿನ ರೆಕಾರ್ಡುಗಳಂತೆ ಈ ಮಾತಾಡುವ ಪುಸ್ತಕಗಳೆನ್ನಬಹುದು. ಮಂದಗತಿಯಿಂದ ಧ್ವನಿ ಹೊರಡುವ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪುಸ್ತಕವುಂಡಗಳಾಗಿವೆ. ‘ಈ ಮಾತಾಡುವ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ, ಓದುವ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪರಿಮಾಣವೇನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕುರುಡರಿಗೂ, ಓದಿಸಿ ಕೇಳುವ ಚಟವಿದ್ದವರಿಗೂ ಇವುಗಳಿಂದ ಒಳ್ಳೇ ಉಪಯೋಗವಾದೀತು’ ಎಂದು ಮಿ. ಫೇಬರರು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

—THE ILLUSTRATED WEEKLY

ಜೇನುತುಪ್ಪವನ್ನು ಪುರಾತನ ರೋಮಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಮಧ್ಯಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ ಗಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಯಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ಲಿನಿ ಎಂಬವನು ಜೇನನ್ನು ರೋಪಣ ಗುಣವು ಒಂದು ವಿಧದ ಮತ್ಸ್ಯತೈಲದೊಡನೆ ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವ್ರಣರೋಪಕ ಲೇಪವಾಗುವುದು ಎಂದಿರುವನು. ಬಹುಶಃ ಆ ಮತ್ಸ್ಯತೈಲವು ಕಾಡಾಲಿವರ್ ಆಯಿಲ್ ಆಗಿರಬಹುದು. ಜರ್ಮನಿಯ ಒಂದು ರೆಡ್‌ಕ್ರಾಸ್ ಹಾಸ್ಪಿಟಲಿನಲ್ಲಿ, ಜೇನಿನ ವ್ರಣಶೋಧಕ ಗುಣವನ್ನು ಪುನಃ ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ, ತೀರ ಹಳೆಯ ಗಾಯಗಳು ಕೂಡ ಜೇನಿನಿಂದ ಬಹು ಬೇಗ ಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತವೆ—ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಜೇನುತುಪ್ಪವು ಗಾಯಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾದಷ್ಟು, ಮಾಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ

ಮಾಯಿಸುವ ಗುಣವುಳ್ಳ ಕಾಡ್‌ಲಿವರ್ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನೂ ಬೆರಸಿದರೆ, ಅದು ಮಾದರಿಯ ಪ್ರಣಾಳೋಧಕವೂ, ರೋಪಕವೂ ಆಗಬಲ್ಲದು.

—SCIENTIFIC AMERICAN

ವಿವೇಕಾನಂದರ ಸ್ಥೂಲ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬಲ್ಲವರು ಮೈಮರೆತು, “ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗೆ ಫಲಜ್ಯೋತಿಸದಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿದ್ದಿರ

ಸ್ವಾಮಿ ಬೇಕು. ಅವರಂಥ ಧಾರ್ಮಿಕರು

ವಿವೇಕಾನಂದರೂ ಅದನ್ನೆಂದೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾರರು”

ಫಲಜ್ಯೋತಿಸವೂ ಎಂದು ಅನ್ನುವ ಸಂಭವವಿದೆ.

ಆದರೆ ಅಪ್ರಕಾಶಿತವಾದ, ‘ತನ್ನ ದೈವದ ಪ್ರಭುವಾದ ಮನುಷ್ಯ’ ಎಂಬ ತಲೆಕಟ್ಟಿನ ಅವರ ದೊಂದು ಲೇಖನವೊಂದನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಫಲಜ್ಯೋತಿಸದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೊರಪಡಿಸಿರುವರು:—

“ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಹು ಪುರಾತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಬಲಿಷ್ಠ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಿತ್ತು. ಆಗ ಹುಟ್ಟಿದವರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಜನನ ಕಾಲವನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಅವರ ಜೀವಮಾನದ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಗತಿಗಳು ನಡೆದದ್ದನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅವುಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿಟ್ಟೇ ತೀರಬೇಕೆಂದು ಕಾಯಿದೆಯೇ ಇತ್ತು. ಹೀಗೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಮಾಡಿದರು. ನಂತರ ಎಲ್ಲ ಜನ್ಮಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಹಾಕಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಹೋಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟರು. ಜಾತಕ ಸಂಗ್ರಹದ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಈ ಸಂಗ್ರಹವೇ ಮೂಲಾಧಾರ. ಅದರಿಂದ ಜಾತಕ ಫಲಜ್ಯೋತಿಸವು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿಯೆ ಹುಟ್ಟಿರಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸುವದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಈ ಫಲಜ್ಯೋತಿಸವು ಭಾರತದಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಗ್ರೀಕರು ನಮಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟು, ನಮ್ಮ ಖಗೋಲಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಬಹು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ, ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ ಅನೇಕ ಜ್ಯೋತಿಸಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟರ ಮೇಲಿಂದ, ಅವರು ಗ್ರಹಗಳ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ ಹೇಳಿದರೆಂದು ನಾನೇಕೆ ನಂಬಬೇಕು? ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಅದು ಬರಿ ಭಾವನಾವಾಚನ (mind reading) ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜ್ಯೋತಿಸಿಗಳು ಕೂಡ ಅಸಂಬಂಧ ಹುಚ್ಚನ್ನು ಹರಟುವದೂ ಉಂಟು.

ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಂಕಟಗಳು ಬಂದು, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಡನೆ

ಅವನ ಆಟ ನಡೆಯದೆ ಸೋತುಹೋದಾಗ, ಅವನು ಜ್ಯೋತಿಸ್ಯಕ್ಕೆ ಮೊರೆಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಛೇ ದಾರ್ಫಲ್ಯನೇ! ಗ್ರಹಗಳ ಪರಿಣಾಮವು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮೇಲೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಬೀಳುವದು. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಭವಿಷ್ಯ ತಿಳಿಯುವದೇ? ಗ್ರಹಗಳು ತಮ್ಮ ಹಾದಿಹಿಡಿದು ಹೋಗಲಿ. ನಮಗೆ ಅವುಗಳ ಚಿಂತೆ? ಯಾವದಾದರೂ ಗ್ರಹದಿಂದ ನನ್ನ ಪ್ರಗತಿಯು ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟರೆ, ನನ್ನ ಜೀವಕ್ಕೆ ಕವಡಿಯ ಬೆಲೆಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ.

ಕರ್ಮದ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವು ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಆಗುಹೋಗುಗಳಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿವೇಚನ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಜೀವಜ ಬುದ್ಧರು ಮಹಾತ್ಮರಾದದ್ದು ಗ್ರಹದಿಂದಲೇ; ಅಸಂಖ್ಯ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತ ಬಂದ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಂದ. ನಿಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ಜನಾಂಗವು ಬಾಳಬೇಕೆಂಬ ಬದ್ಧತೆಯಿದ್ದರೆ ಈ ಕುರುಡ ನಂಬಿಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಡ್ಡೊಡಿಸಿ. ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಗಂಡಾಗಲಿ, ಹೆಣ್ಣಾಗಲಿ ದೇವಾಂಶವುಳ್ಳದ್ದೇ ಎಂದು ನನ್ನ ದೃಢವಾದ ನಂಬಿಕೆ. ದುಷ್ಟರು ಇಲ್ಲದ ಯುಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ (ಗ್ರಹಣಗಳಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ತೊಡಕಿಸಿ) ಮೋಸಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ‘ಗ್ರಹಗಣಿತಗಳಿಂದ ಜನರ ದುಡ್ಡನ್ನು ಸುಲಿಯುವವನು ಮಹಾ ಪಾಪಿಷ್ಠರು; ಅವರಿಂದ ದೂರ ತೊಲಗಿ’ ಎಂದು ಮಹಾತ್ಮಾ ಬುದ್ಧನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಅತಿ ಪವಿತ್ರನಾದ ಆ ಮಹಾತ್ಮನು ಹೇಳಿದ್ದು ದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲವೇ?

ಯಾವದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಲಿಷ್ಠರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೋ ಅದು ಸತ್ಯ; ಯಾವದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ದೈವ, ಹಣೆಬರಹವೆಂದು ಅಳಲು ಹಚ್ಚುವದೋ ಅದು ಅಸತ್ಯ. ಸಾಕು, ಸತ್ಯಾಸತ್ಯಗಳಿಗೆ ಇದೊಂದೇ ಒರೆಗಲ್ಲು !! ನೀವೆಲ್ಲ ಅನಂತ ಶಕ್ತಿಗಳು!! ಗ್ರಹಗಳಂಥ ಕೌಪದಾರ್ಥಗಳು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಂಜಿಸಬೇಕೆ! ನೀವು ದಿವ್ಯರು! ಗ್ರಹಗಳ ಪ್ರಕಾಶವೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮದು. ನೀವು ಬಯಸಿದರೆ ಗ್ರಹಗಳನ್ನು ನುಂಗಿ ಹಾಕಬಹುದು. ಇಂಥ ಶಕ್ತಿಸಂತಾನರು ನೀವು! ಶಕ್ತಿವಂತರಾಗಿರಿ; ಮೂಢ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ತರಿದೊಗೆಯಿರಿ; ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿರಿ.”

—PRABUDDHA BHARATA

ದಕ್ಷಿಣ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿಯ ‘ಮಾಲೆಕುಲಾ’ ಎಂಬ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಹೋಗುವದು ಕಡಿಮೆ. ಟಿ. ಎಚ್. ಹ್ಯಾರಿಸನ್

ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಎಂಬವನು ಅಲ್ಲಿಯ ಸುಮಾರು ೭೦ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ

ಕಛಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ೧೦,೦೦೦ವಿದೆ. ಕನಸು ನಂಬಾ ಎಂಬ ಅಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಪಂಗಡದವರ ಅತಿಥಿ ಯಾಗಿ ೧೩ ತಿಂಗಳು ಅಲ್ಲಿದ್ದನು. ಅಷ್ಟು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ೨೦ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಲೆಗಳಾದವು. ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವರಲ್ಲಿ ಏಳು ಜನರನ್ನು ಉತ್ಸವದಿಂದ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಲಾಯಿತು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ನರವಧಿಯ ಉತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರು ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲಕೆಲವು ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ 'ನಂಬಾ' ಎಂಬ ವರು, ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸುಲಿಗೆಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕು ಎಳೆಯ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ತಿನ್ನು ವದರಿಂದ ವೈರಿಗಳಿಗೆ ಅಸಹ್ಯ ಅವಮಾನವಾಗುವದೆಂದು ಅವರ ತೀವಳಿಕೆ. ಆ ದಿನಸ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಗಂಡಸರು ನಗಾರೆ ಡೊಳ್ಳು ವಾದ್ಯಗಳೊಡನೆ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಹುಚ್ಚಿದ್ದು ಕುಣಿ ಯುತ್ತಾರೆ. ಹೆಂಗಸರು ಉರವಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೇಗ್ಗೆ ಕುಂಡವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ಹೆಣವನ್ನು ಬೇಯಿಸು ತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಅದನ್ನು ಸುಲಿದು ಎಲ್ಲರೂ ಪಾಲುಮಾ ಡಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ.

—TITBITS

ಇತ್ತೀಚೆ ಒಂದು ಹೊಸ ನಮೂನೆಯ ಕಾಜು ಶೋಧಿಸ ಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದರ ಬಲವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆ ಕಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಆನೆ ಕಾಜಿಗೆ 'ಆರ್ಮರ್ ಪ್ಲೇಟ್' ಎಂದು ಹೆಸರು. ಆ ಕಾಜಿನ ಒಂದು ಇಂಚು ದಪ್ಪವಾದ ಹಲಿಗೆಗೆ ೩ ಸಂಣ ಆನೆಮರಿಗಳನ್ನು ತೂಗು ಹಾಕಿ ಒತ್ತಲ್ಪಡೆ, ಹಲಿಗೆಯ ನಡುವೆ ಮೂರು ಮಂದಿ ನಿಂತರು. ಆದರೂ ಅದು ಮುರಿಯಲಿಲ್ಲ; ಬಗ್ಗಿತು ಮಾತ್ರ. ಒಂದೂವರೆ ಘಂಟೆ ಭಾರದ ಒಂದು ಸಾಮಾನನ್ನು ಒಂದು ಫೂಟ್ ಎತ್ತರದಿಂದ ಆ ಕಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಒಗೆದರೂ, ಎಲ್ಲಿಯೋ ಒಂದು ಚೂರು ಹಾರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ; ಒಡೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಒಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ೧೦ ಫೂಟು ಎತ್ತರದಿಂದ ಒಗೆಯಬೇಕಾ ಗುತ್ತದೆ. (ಈ ಹೊಸ ಕಾಜಿನಿಂದ ಬಳೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ದರೆ ಅವುಗಳು ಒಡೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ! ಕಪ್ಪುಬಸಿಗಳನ್ನೂ ಅವು ಗಳಿಂದಲೇ ಮಾಡಿದರೆ ಅವುಗಳು ಒಡೆದದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ತೆರುವ ದಂಡವೂ ಕಡಿಮೆಯಾದೀತು!)

ಡೈಸಡೆನ್ನಿನ ಒಂದು ಪರಿಶೋಧನಾಲಯದವರು, ಕಾಯಿ ಪಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಹಂಪಲಗಳ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ವಾಸನೆ ತಿಳಿಯುವ ದೆಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಣ ವನಸ್ಪತಿಗೆ ಸಸ್ಯಗಳು, ಪಕ್ವವಾದ ಸೇಬು ಮೂಗೂ ಇದೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬೆಳೆ ದರೆ ಪುಷ್ಟವಾಗಿಯೂ ದಪ್ಪವಾ ಗಿಯೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಕರ್ಪೂರಾರ್ಕದ ವಾಸನೆ ತಗಲಿದರೆ ಅವು ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ!

—SUNDAY CHRONICLE

ಯುದ್ಧದ ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ಈವರೆಗೆ ಮೇಲಿನಿಂದ ಬಾಂಬುಗಳನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿ, ಬೆಂಕಿ ಕಾರಿ, ಜನಸಂಹಾರ ಮಾಡು ವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸು ಪರೋಪಕಾರಕ ತ್ತಿದ್ದರು. ಆಮೆರಿಕೆಯ ಕಾಡಿನ ವಿಜ್ಞಾನ ಖಾತೆಯವರು ಬೆಂಕಿ-ಬೆಂಕಿ ಳನ್ನು ಆರಿಸಲು ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಹುಡಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಜನುಗಾದ ಉಸುಕಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಬಾಂಬುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ತಗಲಿದಲ್ಲಿ ಒಗೆದಕೂಡಲೆ, ಸ್ಫೋಟದ ಮೂಲಕ ಚೀಲ ಗಳೊಳಗಿನ ಮಣ್ಣು ಸುತ್ತಲೆಲ್ಲಾ ಎರಚಲ್ಪಟ್ಟು, ಜ್ವಾಲೆ ಗಳು ಆರತೊಡಗುವವು. ರಾಸಾಯನಿಕ ದ್ರವ್ಯಯುಕ್ತ ಬಾಂಬುಗಳಿಂದ ಕೃತ್ರಿಮ ಬುರುಗನ್ನೂ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ಬರುವದು. ಇದರಿಂದ ಬೆಂಕಿಯಾರಿಸುವ ಬಂಬು ಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ನೆರವು ದೊರೆತಂತಾಗಿದೆ.

ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯ ತೋಟಪಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಕರಿಹುಳಗಳ ತಂಡಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪದ್ರವ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ವೈಜ್ಞಾನಿಕನೊಬ್ಬನು ಒಂದು ದೀಪ ವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ದೀಪದ ಮಂದಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಕೀಟಕಗಳು ತುಂಬಾ ಆಕರ್ಷಿತವಾಗಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ನುಗ್ಗಿ ಬರುವವು. ಆದರೆ ಹತ್ತರ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ನಿರ್ಜೀವ ವಾಗಿ ಬಿದ್ದುಬಿಡುವವು. ಕತ್ತಲಾದ ನಂತರ ತೋಟ ಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಕಾರಗಳ ಇಂತಹ ದೀಪಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವದರಿಂದ ಹುಳಗಳ ಸಂಹಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ.

—ನವಾ ಮನು (ಮರಾಠಿ)

ಸಾಹಿತ್ಯ ಗೋಷ್ಠಿ

ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಪರ್ಕವು ಪರಸ್ಪರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದೆಂಬುದು ಖಂಡಿತ. ಅಂಥ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳೂ ವಿಸ್ತೃತವಾಗುವವು. 'ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಾಲ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದು ತನ್ನ ಕಾಲಮೇಲೆ ತಾನು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇರೆಯೊಂದು ಪ್ರೌಢಸಾಹಿತ್ಯದ ಆಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಆಧಾರವು ಅವಶ್ಯಕವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಅನಿವಾರ್ಯವೂ ಆಗಿದೆ. ವಸ್ತುತಃ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಇಂಥ ಸಂಸರ್ಗವಿಲ್ಲದೆ ಸಜೀವನವೆನಿಸಲಾರದು. ಇಂದು ಸಂಸ್ಕೃತವು ವೃತ್ತಭಾಷೆಯೆನಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಈ ಸಂಪರ್ಕದ ಅಭಾವವೇ ಕಾರಣ. ಯುರೋಪೀಯ ಭಾಷೆಗಳು ವೃದ್ಧಿಗತವಾಗುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ ಸಂಸರ್ಗವೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಂಪರ್ಕವು ಬಹುಶಃ ಅನುವಾದರೂಪದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧಗಳಿದ್ದರೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾವ್ಯಗಳ ಅನುವಾದವು ಹೆಚ್ಚು ಆಗುತ್ತಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಕಾವ್ಯವು ಮನುಷ್ಯನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಕಾವ್ಯದೊಳಗಿನ ಭಾವನೆಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾವ್ಯವು ಸರ್ವತ್ರವೂ, ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ವಾಸ್ತವವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಿಡ್ಡೆ ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಲೇಖಕನೆನ್ನುತ್ತಾನೆ: "ಮನುಷ್ಯನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿರುವ ರತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯವು ಬಹುಮೂಲ್ಯವಾದುದಾಗಿದೆ. ಇದರ ಪ್ರಭೆಯು ಸದಾ, ಸರ್ವತ್ರ ಪ್ರಕಾಶಿಸಬಲ್ಲದು. ಆದರೆ ಭಾಷೆಯು ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಒಂದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಹಾಕುವದು. ಅದರಿಂದ ಕಾವ್ಯಗಳ ಅನುವಾದವಾಗುತ್ತಿರಬೇಕು."

ಅನುವಾದ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಮೂಲಕವಿಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶೈಲಿಗೆ ಬಾಧಿತವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಲೇಖಕನಾದ ಡ್ರಾಡನ್‌ನು ಮೇಲ್ಕರಗತಿಯ ಅನುವಾದದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ "ಮೂಲಗ್ರಂಥದ ಸಾರಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಬೇಕೆನ್ನು

ವವರು, ಮೂಲ ಲೇಖಕನ ಶಬ್ದಗಳ ಕಡೆಗಷ್ಟೇ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡಬಾರದು. ಅವರು ತಮ್ಮವಿವೇಕವನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಮೂಲಕವಿಯ ಭಾವ, ವಿಷಯದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಮತ್ತು ಅವನ ವಿವೇಚನೆಯ ಸೂತ್ರವನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ಅಂದರೆ ಅವರ ಅನುವಾದವು ಸಮರ್ಪಕವೂ ಮೂಲದಷ್ಟೇ ಒಜಸ್ವಿಯೂ ಆಗಬಲ್ಲದು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಶಬ್ದಶಃ ಪರಿವರ್ತಿಸ ಹೋದರೆ ಮೂಲಭಾವವು ಸರ್ವಾಂಗೀನವಾಗಿ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಇಳಿಯದೆ ಹೋಗಬಹುದು."

ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಾನುವಾದ, ಛಾಯಾನುವಾದ, ಭಾವಾನುವಾದ ಎಂದು ಪ್ರಕಾರಗಳುಂಟು. ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆನು ಸರಿಸಿ ಅನುವಾದವು ರೂಪಗೊಳ್ಳುವುದಾದರೂ, ಭಾವಾನುವಾದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಕೊಡುವುದೇಳ್ವಿಯದು.

—ಶ್ರೀ. ಭಂವರಮ್ಮ ಸಿಂಧಿ ಬಿ. ಎ. ಸಾಹಿತ್ಯರತ್ನ (ಹಂಸ)

ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉದ್ದೇಶ

'ಸಾಹಿತ್ಯ'ಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯೆಂದರೆ 'ಜೀವನದ ಸಮಾಲೋಚನೆ' ಎಂಬುದು. ಕಥೆಯಾಗಲಿ ಕಾವ್ಯವಾಗಲಿ, ನಿಬಂಧವಾಗಲಿ, ಅದು ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಸಮಾಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ನಾವು ದಾಟಿ ಬಂದಿರುವ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನದೊಡನೆ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಆಗ ಕಲ್ಪನಾಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮನಬಂದಂತೆ ಗಾಳಿಗೋಪುರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ದೈವಿಕಚಮತ್ಕಾರ, ರಮ್ಯಕೃಂಗಾರಗಳೇ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವುಗಳ ಗುರಿಯು ಮನೋರಂಜನ ಮತ್ತು ರಸತೃಷ್ಣೆಯ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಜೀವನದೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಕಲ್ಪನೆಗೆ ನಿಲುಕದಾಗಿತ್ತು.

ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿರುಚಿಯು ಬಹು ನೇಗದಿವೆ ಪಲ್ಲಟಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಬಹು ಮನರಂಜನದ

ವಸ್ತುವಲ್ಲ; ಈಗ ಅದು ಬರೀ ನಾಯಕ ನಾಯಕಿಯರ ಸಂಯೋಗ-ವಿಯೋಗಗಳ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ; ಆದಿಗಜೇನನದ ವಿವಿಧ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಮಾಲೋಚಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅದು ಸ್ಫೂರ್ತಿಗಾಗಿ ಅದ್ಭುತ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಘಟನೆಗಳನ್ನೂ ಹುಡುಕುವುದಿಲ್ಲ; ಅನುಪ್ರಾಸಗಳ ಜಾಲವನ್ನೂ ಪಸರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದ ಆ ಧನಾತ್ಮಕತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡುವ ಸಕಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ಅದು ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಕೆಡೆಹುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯ ಒರೆಗಲ್ಲು ನಮ್ಮ ದಿನದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಭವಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಜನರ ಭಾವನಾ-ವಿಚಾರಗಳಿಗೂ ಜಾಲನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಗುರಿಯು ಒಂದೇ. ಅವುಗಳ ಉಪದೇಶದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರವಿದೆ, ಆಷ್ಟೆ. ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರವು ತರ್ಕದ ಮತ್ತು ಬೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಮನಸ್ಸಿನ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯವು ಮಾನಸಿಕ ಅವಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ಭಾವಾವೇಗಗಳ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ನಾನು ಕಾಣುವ, ಕನುಭವಿಸುವ ಸಂಗತಿಗಳೇ ಕಲ್ಪನಾಲೋಕಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತವೆ. ಕವಿಯಾಗಲಿ, ಸಾಹಿತಿ ಯಾಗಲಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ರಸಾವೇಗದಷ್ಟೇ ಅವನ ಕೃತಿ ಗಳೂ ಆಕರ್ಷಕವೂ ವರ್ಚಸ್ಸುಳ್ಳವೂ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಮೃದ್ಧಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸದ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡದ, ಸಮೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಶಕ್ತಿ-ಗತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನಮಾಡದ, ಸೌಂದರ್ಯ-ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸದ, ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪ ಮನಃ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಬೇರೂರಿಸದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಾಹಿತ್ಯವಲ್ಲ; ಅದು ನಿರರ್ಥಕ ಗ್ರಂಥಸಮುಚ್ಚಯವಷ್ಟೇ.

—ಶ್ರೀ. ಪ್ರೇಮಚಂದ (ಹಂಸ)

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲ

ಕೇರಳ ಪ್ರಾಂತದ ಶ್ರೀಗೋವಿಂದನ್ ಕಟ್ಟೆನಾಯರ್ ಎಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸರು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತಾರೆ:—
“ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಜಗತ್ತಿನ ಭಾಷೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹಲವು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ “ತೂರಾಣಿ” ಎಂಬ ಭಾಷೆಯೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದು ಆರ್ಯಭಾಷೆಗಳಷ್ಟು

ಸಾಹಿತ್ಯಸಂಪತ್ತುಳ್ಳದ್ದಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಆದರಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿದೆ. ಫಾರ್ಸಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತುರುಕರಿಗೂ ಅವರ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ‘ತೂರಾನಾ’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೂರಾಣಿ ಜನರೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಮೊದಲು ಯಾರಾಲ ಸರ್ವತಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದು ಬರುಬರುತ್ತ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿ ಹೋದರು. ನಂತರ ಆಯಾ ದೇಶಗಳ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವವು ತೂರಾಣಿ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳತೊಡಗಿತು. ಆ ತೂರಾಣಿ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲ ಪಂಚಶಾಖೆಗಳಾದ ತುರ್ಕಿ, ಮಂಗೋಲ್, ಮಂಜು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಯೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಈಗ ಆ ಐದು ಭಾಷಾಭಗಿನಿಯರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಕೂಡ ಕಷ್ಟ. ಆದರೂ ದ್ರಾವಿಡ ವೆಂಬುದೊಂದು ಮೂಲ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದು ಅದು ಆರ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿತ್ತೆಂದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.” (ಇನ್ನು ತುರ್ಕಿಯರಿಗೂ ದ್ರಾವಿಡರಿಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧ ಹೇಗಿತ್ತೆಂಬುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯ.)

—ಸಾತ್ಯಭೂಮಿ (ಮಲಿಯಾಳಿ)

ಮರಾಟಿಯಲ್ಲಿಯ ‘ಮ್ಹಣೂನ’ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದ ‘ಎಂದು’ ಇಲ್ಲವೇ ‘ಅಂದು’

ಪುಣೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮರಾಟಿ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯಾದ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶದ ೩೧-೭-೩೬ರ ಸಂಚಿಕೆಯ ‘ಕಾನ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ ವಿನೋದ’ ಎಂಬ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಗ. ಹೆ. ಖರೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ—ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ—ಇತಿಹಾಸಾಭ್ಯಾಸಿಗಳೊಬ್ಬರು ‘ಶಬ್ದ ಚರ್ಚೆ’ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕೆಳಗೆ ಹೀಗೆಂದು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ:—

“ಮ್ಹಣೂನ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ವ್ಯಾಕರಣದಲ್ಲಿ ‘ಮ್ಹಣ’ (ಹೇಳು) ಎಂಬ ಧಾತುವಿನ ಪೂರ್ವಕಾಲವಾಚಕ ಧಾತು ಸಾಧಿತ ಅವ್ಯಯ (ಭೂತಕೃದ್ವಾಚಕ)ವಾಗಿದೆ. ಈ ಅವ್ಯಯದ ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥವು ಮ್ಹಟಲ್ಯಾವರ (ಹೇಳಿದಮೇಲೆ) ಮ್ಹಟಲ್ಯಾ ನಂತರ (ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ) ಎಂದಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಮರಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕೆಲವೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಅರ್ಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಸಲಾಗುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ:—

(೧) “ತ್ಯಾಲಾ ಬೋಲಾವಿಲೇ ಅಸತಾ ತೋ ಏತ ನಾಹಿ ಮ್ಹಣೂನ ಮ್ಹಣಾಲಾ” (ಅವನನ್ನು ಕರೆದಿರುವಾಗ ಅವನು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.).

(೨) “ಅಹೋ! ಮೀ ಕಾಲ ತುಮಚ್ಯಾ ಘರಿ ಯಾವ

ಯಾಚಾ, ಪಣ ಅತಿಶಯ ದಮಲೋ ಹೋತೋ ಮ್ಹಣೂನ ಆಲೋ ನಾಹೀ" (ಎನ್ನಿ! ನಾನು ನಿನ್ನ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರುವವನೇ, ಆದರೆ ತುಂಬ ದಣಿದಿದ್ದೆನೆಂದು ಬರಲಿಲ್ಲ.)

(೩) "ಸಾತಾರಾ ಜಿಲ್ವಾಂತ ಚಿಂಚಣೀ ಮ್ಹಣೂನ ಏಕ ಗಾಂವ ಆಹೇ." (ಸಾತಾರಾ ಜಿಲ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಂಚಣಿ ಎಂದೊಂದು ಊರಿದೆ.)

ಕೊನೆಯ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಮ್ಹಣೂನ' ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಈ 'ಹೆಸರಿನ' ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೇಲಿನ ಮೂರು ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ 'ಮ್ಹಣೂನ' ಈ ಶಬ್ದವು ಧಾತುಪೂರ್ವ-ವ್ಯಾಕರಣಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದೇ ಬಗೆಯದಾಗಿದ್ದರೂ ಲಕ್ಷಣದಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥವು ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಎನ್ನು' (ಹೊಸಗನ್ನಡ 'ಅನ್ನು') ಎಂಬ ಧಾತುವು ಮಾತನಾಡು, ಹೇಳು ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿದ್ದು, ಅದರ ಪೂರ್ವಕಾಲವಾಚಕ ಧಾತುಸಾಧಿತ ಅವ್ಯಯರೂಪವು 'ಎಂದು' ಎಂದಾಗುವುದು. ಇದು ಮರಾಟೆಯೊಳಗಿನ 'ಮ್ಹಣೂನ' ಎಂಬ ಅವ್ಯಯದ ಜಾತಿಯದೇ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಉಪಯೋಗವು ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ 'ಮ್ಹಣೂನ' ದಂತೆಯೇ ಆಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುವೆವು. ಅಭಿನವಪಂಪನು ಶಕವರುಷ ೧೦೧೫ ರ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದ 'ಪಂಪರಾಮಾಯಣ' (ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಪ್ರಕಟನೆ) ದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಬಂದಿವೆ.

(೧) "ಆರಸನ ಸಚ್ಚರಿತ್ರಮಂ ಕಿಡಿಸಲ್ ಎಂದು ಮಂತಣಮಿದರ್" (ಪುಟ ೨೨೦)

(೨) "ಸರಿತ್ತಟೆನವಲತಾಗ್ಯಹದೋಳ್ ಸೀತೆ ಬಳ್ಳಳ್ ಎಂದು ವಿಶ್ರಮಿಸಿ ಸುಖಮಿರ್ಪುದಂ" (ಪು. ೨೨೨)

(೩) "ಪಾತಾಳಲಂಕೆ ಎಂಬ ಪುರವ್" (ಪು. ೨೨೩)

ಮೂರನೆಯ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿಯ 'ಎಂಬ' ಎಂಬುದು ಪೂರ್ವಕಾಲವಾಚಕ ಧಾತುಸಾಧಿತವಲ್ಲ. 'ಎನ್ನು' ಧಾತು ವಿನ ವರ್ತಮಾನಕಾಲವಾಚಕ ಧಾತುವಿಶೇಷಣವು. ಅದರ ಅರ್ಥವು ಮರಾಟೆಯಲ್ಲಿಯ 'ಮ್ಹಣೂನಾರಿ' 'ಮ್ಹಣೂನ ಯಾಚಿ' 'ನಾಂವ ಆಸಣಾರೀ' ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥಗಳಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವುದು.

ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದಲೂ 'ಎಂದು' ಎಂಬ ಭೂತಕೃದ್ವಾಚಕವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು.

'ಮ್ಹಣೂನ' ಎಂಬುದು ಮರಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

"ಯಕ್ಷಾಮರ ಸಹಸ್ರಮಿನ್ನೆ ಮಗೆ ನೀನೆ ಗತಿಯು ಎಂದು ಪೊಡಮಟ್ಟು" (೨೨೪)

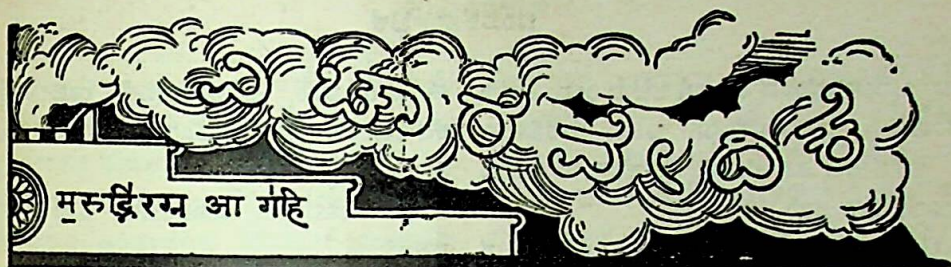
ಇಲ್ಲಿ 'ಎಂದು' ಎಂಬ ಪದವು ಪೊಡಮಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಉಚ್ಚಾರಿತವಾಕ್ಯದ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವವನ್ನೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಡುವುದು.

ನಾನೀಗ ಇಲ್ಲಿ ಮರಾಟೆಯ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಅಧುನಿಕ ಕಾಲದವುಗಳನ್ನೂ ಕನ್ನಡ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಮಧ್ಯಕಾಲದವುಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುದರಿಂದ 'ತುಲನೆಯ' ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಆಕ್ಷೇಪನೆತ್ತಬಹುದು. ಆದರೆ 'ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಿ' 'ಶಿರುಣಾಳವಧ' ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಮರಾಟೆ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ನೂರಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಬರೆಹವು ಬೆಳೆಯಬಹುದೆಂದು ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವಿಷ್ಟೇ!

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತಹ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ 'ಭಣ್' (ಯಾವುದರಿಂದ ಮರಾಟೆಯ 'ಮ್ಹಣ' ಧಾತುವು ಹುಟ್ಟಿದೆಯೋ ಅದು) ಧಾತುವಿನ ರೂಪಗಳು ಬಾರದೆ, 'ಇತಿ' 'ನಾಮ' ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಚೀನತತ್ವವನ್ನು ಮನದಿದುರು ತಂದುಕೊಂಡರೆ, ಮರಾಟೆಯಲ್ಲಿಯ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಅವ್ಯಯಪ್ರಯೋಗವೆಂದರೆ ಕನ್ನಡದ ಅನುಕರಣವೆಂದೇ ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ವಿ. ಸಂ:- ಕನ್ನಡನುಡಿಯಲ್ಲಿ 'ಎನ್ನು' ಧಾತುವಿನ ಕೃದಂತಾವ್ಯಯಗಳು ಹಲವು ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲಾಗುವ 'ಮ್ಹಣೇ' ಎಂಬ ಮರಾಟೆ ಶಬ್ದವೂ ಕನ್ನಡದ ಭಾಷಾಪದ್ಧತಿಯ ಅನುಕರಣವೆಂತಲೇ ಹೇಳಬಹುದು. 'ಅನು ಬೇಗ' ಎದ್ದನಂತೆ' ಎಂಬ ವಾಕ್ಯವನ್ನು 'ತೋ ಲವಕರ ಉತಲಾ ಮ್ಹಣೆ ಎಂದು ಮರಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಉತ್ತರದ ಇನ್ನೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದ 'ಅಂತೆ' ಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿ, ಮರಾಟೆಯ 'ಮ್ಹಣೇ' ಎಂಬುದಾಗಿದೆ.

—ಸಂ. ೩. ೩.

ಮತ್ತೆ ' ಶುಭಾಶೆಯ ಭೂಶಿರ '

ಭೂಮಧ್ಯ ಸಮುದ್ರದ ಹಾದಿಕಟ್ಟಾದರೆ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವೇ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋದೀತೆಂಬ ಭಯವು ಹಲವರಿಗಿದೆ. ಇದೀಯೋಪಿಯವು ಇಟಲಿಗೆ ತುತ್ತಾದಂದಿನಿಂದ ಈ ಭಯಕ್ಕೆ ಜಲನಾದ ಆಧಾರವು ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕುಗ್ಗಲೇ ಎಚ್ಚರಪಡುತ್ತಿದೆ. ಹಾದಿ ಕಟ್ಟಾ ಯಿತೆಂದು ನಡೆಸು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಯಾರೂ ಸಿದ್ಧರಾಗರು. ಕೇಸ್ ಆಫ್ ಗುಡ್ ಹೋಪದ ಮುಂಚಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಜಲಮಾರ್ಗವನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರವು ಕೈಕೊಂಡಿದೆ. ಮಾರಿಶಸ್, ಮೊಂಬಾಸಾ, ಗುಡ್ ಹೋಪದ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ-ಕೊತ್ತಳಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಅದನ್ನು ಗಟ್ಟಿಪಡಿಸುವ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಹೊಸ ಹಾದಿಯಿಂದ ಧ್ರುವಾಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಬೇಕಾದೀತು. ಆದರೆ ಭೂಮಧ್ಯಸಮುದ್ರದೊಳಗಿನ ಸಂದಿಗ್ಧ—ಸಂಕಟಮಯ ವಾತಾವರಣವಾದರೂ ತಪ್ಪುವುದು. ಇದರಿಂದಲೇ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಾದರೂ ಮುಂಚಿನ ವರ್ಷ ಸ್ವಿಗೂ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೂ ಸಂಚಾರ ಬಂದಿತೆಂಬುದೇನೂ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ.

ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘವು ಮೃತನಾಯಿತು,

ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘವು ಚಿರಾಯುವಾಗಲಿ

ಅಬಿಸಿನಿಯದ ಪರಾಭೂತ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾದ ನೀಗಸರು ಅನಿವಾನಗರಿಗೆ ಹೋಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘದ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯೆದುರು ಅಬಿಸಿನಿಯಕ್ಕಾದ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಬಿಟ್ಟರು. "ಲೀಗ ಐನ್ಸ್ಟೆಟಿನ ೧೬ ನೆಯ ಕಲಮೆಲ್ಲಿದೆ? ದುಷ್ಟಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಷ್ಯ ಶ್ವಕ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಎಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾಯಿತಾಯಿತು? ಲೀಗದ ಶಾಂತಿಶಾಸನವು ದೊಡ್ಡ ಜಂಭ ಮಾತ್ರ. ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘವು ನಿರ್ಮಾಲ್ಯದಂತಾಯಿತೆಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಜಾಜನಿಗೆ ಹೇಳಲಿಯಾ?" ಎಂದು ಅಂತಃಕರಣಭೇದಕವಾದ ಘಡನೆಗಳನ್ನಾಡಿವರು. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮ-ದ್ರೋಣ ಮೊದಲಾದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್-ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಆದಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಸುಮ್ಮನೆ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತರು. ದುರ್ಯೋಧನ-

ದುಶಾಸನರೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಇಟಲಿಯ ಸುದ್ದಿಗಾರರು ಲೀಗದ ಗ್ಯಾಲರಿಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನಾದದ ಮರ್ಕಟಜೀಷ್ವಗಳನ್ನಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ, ಹುಂಬ ಹಬಸಿಗಳನ್ನು ಸುಸಂಸ್ಕೃತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಇಟಲಿಯ ಪರವಾಗಿ ಮುಸೋಲಿನಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘಕ್ಕೊಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘದ ಗುಣಗಾಯಕರಿಂದ 'The League of Nations is dead. Long live the League!' ಎಂದು ಹಾಡಿ ಹರಸುತ್ತಿರಬೇಕು!

ಅರಬರ ಬಂಡಾಯ

ಪ್ಯಾಲೆಸ್ಟಾಯಿನ್ ಪ್ರಾಂತವು ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಿಂದಲೂ ಯಹೂದಿಗಳಿಗೂ ಕ್ರೈಸ್ತರಿಗೂ ಮಹಮ್ಮದೀಯರಿಗೂ ಪವಿತ್ರ ಭೂಮಿ. ಅದು ಯಹೂದಿಗಳ ನೆಲೆವೀಡು; ಕ್ರೈಸ್ತನ ಅವತಾರಭೂಮಿ; ಮಹಮ್ಮದ ಪೈಗಂಬರರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ. ಪ್ಯಾಲೆಸ್ಟಾಯಿನಿನ ಮೇಲೆ ತುರ್ಕರದೇ ಮೂಲಸತ್ತೆ. ಕಳೆದ ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ೧೯೧೭ರಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ತುರ್ಕಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ಅದರ ಸೊತ್ತಿನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು 'ಮಿತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳವರು' ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅರಬರು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಪಾರ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ, ಅರಬರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ವಾಗ್ದಾನವನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತು.

ಆದರೆ ಒಪ್ಪಂದದ ತರುವಾಯ ಎಲ್ಲಾ ಬದಲಾಯಿತು. ೧೯೧೭ರಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಕರ ದೊರೆಯು, ಪ್ಯಾಲೆಸ್ಟಾಯಿನಿನ ಯಹೂದಿಗಳು ತುರ್ಕರಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೋರಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರಿಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸುವುದಾಗಿ ವಚನವಿತ್ತನು. ಅರಬರಿಗೆ ಮಾತುಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಮರೆತು ಹೋಯಿತು. ಅರಬಸ್ಥಾನದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದ ಶಸ್ತ್ರಬಲದಿಂದ ಕಸಿದುಕೊಂಡು, ಅದನ್ನೀಗಲೂ ವಾಹಬೀ ಅರಬರು ಕಾಪಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವರು. ಮೊನ್ನೆಯ ಇಟಲಿ-ಅಬಿಸಿನಿಯ ಸಮರದ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ, ಅರಬರು ಬ್ರಿಟಿಷ್-ವಿರೋಧಿ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಹೂಡಿದರು.

ಇದಕ್ಕೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಹಿಟ್ಲರನು ಜ್ಯೂ-

ಜನರನ್ನು ಜರ್ಮನಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಆಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ, ಅವರು ತಂಡತಂಡವಾಗಿ ಪ್ಯಾಲೆಸ್ತಾಯಿನಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರತೊಡಗಿದರು. ಕಳೆದ ಕೆಲ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಯಹೂದಿಗಳ ಆಯಾ ತವು ನೂರಕ್ಕೆ ೬೦ ರಷ್ಟು ಬೆಳೆಯಿತು.

ಪ್ಯಾಲೆಸ್ತಾಯಿನ್ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯ ೧೦,೩೫,೧೫೪ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ೫,೮೮,೮೪೯ ಮತ್ತು ಯಹೂದಿಗಳು ೧,೬೨,೪೬೬ ಇರುವರು. ಧನವಂತಿಕೆಯ ಬಲದಿಂದ ಯಹೂದಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಯ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನೂ ಭೂಮಿಸೀಮೆಗಳನ್ನೂ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತೊಡಗಿದ್ದರಿಂದ, ಅರಬರು ತಮ್ಮ ಹಿತಸಂಬಂಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಶಂಕರಾಗಿ ಬಂಡಾಯ ಹೂಡಿದರು.

ಮತ್ತೆ ಭೇದನೀತಿಯ ಮಾದರಿಯ ಉದಾಹರಣೆಯೇ ಪ್ಯಾಲೆಸ್ತಾಯಿನಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಿಂದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಕಟಗಳು ಮುತ್ತಿ ಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ, ಪ್ರಕೃತದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಮುಳುವಾಗಿದೆ. ವಿಪುಲ ತೈಲಖನಿಗಳು, ಸಮೃದ್ಧ ಭೂಮಿ, ಭೂಮಧ್ಯಸಮುದ್ರದ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಬಂದರಗಳು, ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ಯಾಲೆಸ್ತಾಯಿನಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರೆಂದೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾರರು. ಅಂತೆಯೇ ಅರಬರ ಬಂಡಿಗೆ ತೀವ್ರ ಪ್ರತೀಕಾರವನ್ನೆಸಗುತ್ತಿರುವರು.

ಅರಬರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮುಖಂಡರು ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರಕಾರದವರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವರು: (೧) ಯಹೂದಿಗಳ ಆಮದನ್ನು ತತ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು; (೨) ಯಹೂದಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಮಾರಕೂಡದು; (೩) ಅರಬರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ ರ ಕಾ ರ ದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಬೇಕು. ಈ ಚಳವಳಿಯ ಕಡೆಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ಕಣ್ಣು ಹೊರಳಿದೆ.

ಸಮರಸಿದ್ಧತೆಯ ವಿಶ್ವರೂಪ

ಇದೀಗ ಯುರೋಪೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತಂತಮ್ಮ ಯುದ್ಧ ಬಲವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತೊಡಗಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಇಂಗ್ಲೆಂಡೂ ತನ್ನ ಬಲವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳ ಯುದ್ಧಸನ್ನಾಹದ ಅಂಕೆಗಳನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಂರಕ್ಷಣಾಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಸರ್ ಟಾಮಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಪರು ಅತಿ ಗೌಪ್ಯವಾಗಿಯೂ ವಿಚಕ್ಷಣತೆಯಿಂದಲೂ ಸಂಪಾದಿಸಿರುವಂತೆ. ಇವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಕೂಡಲೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಪರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧೊರಣಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯೇ ಜರುಗಬಹುದಂತೆ. ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ಪರರಾಷ್ಟ್ರಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಆಂಥನಿ

ಈಡನ್ನರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಪದಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬರಬಹುದೆಂದು 'ಸಂಡೆ ರೆಪರ್ಟರ್' ಪತ್ರಿಕೆಯ ತೀರ ಮೊನ್ನೆಯ ಸುದ್ದಿ.

ಸರ್ ಟಾಮಸರು ದೊರಕಿಸಿದ ಅಂಕೆಗಳು ಈ ತೆರನಾಗಿವೆ:—

ಜರ್ಮನಿ: ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ೬೦ ಕೋಟಿ ಪೌಂಡಿನ ವೆಚ್ಚವು ಈ ವರ್ಷ ೯೦ ಕೋಟಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ೫೫ ಲಕ್ಷ ಸೈನ್ಯವು ವ್ಯರ್ಥದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಬಹುದಾಗಿದೆ. ೩೦೦೦ ಚಲಕತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳೂ ೬೦೦೦ ವಿಮಾನಗಳೂ ೨೦,೦೦೦ ವೈಮಾನಿಕರೂ ಇರುವರು. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೩ ಸರ್ವಮರಿನುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವರ್ಷಾಡು ನಡೆದಿದೆ.

ರಷ್ಯ: ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ೬೫ ಕೋಟಿ ಪೌಂಡಿನ ವೆಚ್ಚವು ಈ ವರ್ಷ ೧ ಅಬ್ಜ ೪೮ ಕೋಟಿಗೆ ಏರಿತು. ೧೫ ಲಕ್ಷ ಸೈನಿಕರು ಸದಾಸಿದ್ಧರು. ಅಲ್ಲದೆ ೬೦೦೦ ಚಲಕತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳೂ, ೨೦ ಲಕ್ಷ ಕಾದಿಟ್ಟ ಸೈನ್ಯವೂ, ೮೦೦೦ ಯುದ್ಧ ವಿಮಾನಗಳೂ ಸಿದ್ಧವಿವೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ನೂರಕ್ಕೆ ೩೦ ರಷ್ಟು ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸವು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕದ್ದಿದೆ.

ಫ್ರಾನ್ಸ್: ಸಮರಸಿದ್ಧತೆಯು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ೩೦ ಕೋಟಿ ಪೌಂಡು ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದೆ. ೬ ಲಕ್ಷ ಸೈನ್ಯವೂ ೪೦೦೦ ವಿಮಾನಗಳೂ ಸಿದ್ಧವಿವೆ. ಚಂಚುಪ್ರವೇಶದ ಹೊಂಚು ತಪ್ಪಿತು.

ಸಣ್ಣ ನೆಪವನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಚೀನದಲ್ಲಿ ಕೈಕಾಲು ಚಾಚಲು ಜಪಾನು ಹವಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಿಂದಲೇ ಜಪಾನು ಚೀನದಲ್ಲಿಯ ತನ್ನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸತೊಡಗಿತು. ಹಿಂದಿನ ಕರಾರಿನ ಭಂಗವಾಯಿತು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮತ್ತು ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಚಳವಳಿಯು ಮರ್ಯಾದೆ ಏರಿತು, ಜಪಾನು ಹಿತಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು—ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಟೆಂಟ್ರಿನ್ ಬಂದರದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಸೈನ್ಯ ಇಳಿಸಿ, ಚೀನ ದೊಳಗಿನ ಮೂರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೋಹಮಾರ್ಗಗಳ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಬಿಡಲುಪಕ್ರಮಿಸಿತು. ಗಡಿನಾಡಿನ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಜಪಾನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಈ ಪಾಟಿಕೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಟೆಂಟ್ರಿನ್-ಪೇಸಿಂಗ್‌ಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಿಷೇಧಪರ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಹೂಡಿದರು. ಕ್ಯಾಂಟನ್ ನಾಂಕಿಂಗ್‌ಸರಕಾರಗಳೂ ನಿಷೇಧದ ಓಲೆಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿವೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಚಳವಳಿ ದೇಶದ ತುಂಬೆಲ್ಲಾ ಹೊತ್ತಿಹೊಡಿತು. ಕ್ಯಾಂಟನ್‌ನ ವರ್ಚಸ್ವಿಗೊಳಗಾದ ಕ್ಯಾಂಗ್-ಕ್ಯಾಂಗ್‌ಗಳ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಚೀನದ ಮೇಲಿನ

ನವ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಸರಸ್ವತೀಪ್ರತೀಕಾರಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಟೆ
ಹಿಡಿದರು; ಮತ್ತು ಜಿಯಾಂಗ-ಕೈ-ಶೀಕನು ಯುದ್ಧ ಸಾರಿ
ವರೆತಾನು ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಿರುವುದಾಗಿ
ಸಂಕೇತ ಕಳಿಸಿದರು. ಜಪಾನಿ ಮುತ್ಸದ್ಧಿಗಳಿಗೆ ಇದು ಪಥ್ಯಕ್ಕೆ
ಬಿತ್ತು. ಚೀನದಲ್ಲಿ ಅಂತಃಕಲಹ ಹೆಬ್ಬಬೇಕೆಂದು ಅವರು
ತುಂಬಾ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರು. ಕ್ವಾಂಗಸಿಯ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಗುಪ್ತ
ವಾಗಿ ಮದ್ದು ಗುಂಡಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದುದಾಯಿತು.
ಕ್ವಾಂಗಸಿ-ಕ್ವಾಂಟುಂಗ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯ ಅಸಂತೋಷವನ್ನು ಜಪಾನಿ
ಸೈನ್ಯಗಾರರು ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣ ಗಳಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಿದುದಾಯಿತು.
ಸಂಕೇತದಲ್ಲಿಯ ಜಿಯಾಂಗ-ಕೈ-ಶೀಕನ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ
ಸರಕಾರವು ಮಾತ್ರ ಈ ಗಲಭೆಯಲ್ಲಿ ಧೀರವಾಗಿ ಶಾಂತ
ವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿತು. ಕ್ವಾಂಗಸಿಯಲ್ಲಿಯ ಸೈನ್ಯದೊಡನೆ ಕೈಕ್ಕೆ
ತತ್ಪರರಾದೆಂದು ಅದು ಚಾಂಗಶಾದಲ್ಲಿಯ ತನ್ನ ಸೈನ್ಯ
ವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುದಲ್ಲದೆ, ಸ್ವತಃ ಜಿಯಾಂಗ-
ಕೈ-ಶೀಕನು ಕ್ಯಾಂಟನ್‌ನ ಅಸಂತುಷ್ಟ ತರುಣರಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಶಃ
ಪ್ರತಿ ಕಳಿಸಿ, ಜಪಾನಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಾಮ ಸಾರಬಾರ
ವೆಂದೂ ಅಂತಃಕಲಹವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಾರದೆಂದೂ ಬಿನ್ನಯಿಸಿ
ಕೊಂಡನು. ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜಪಾನಿನೊಡನೆ ಯುದ್ಧವಾದರೆ,
ಇಷ್ಟದ ಸರ್ವಸ್ವಕ್ಕೆ ಆಪತ್ತಿ ತಟ್ಟಬಹುದೆಂದು ಅವನು
ಕೊನೆಗೊಂಡಿದ್ದನು. ಆಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲದೆ, ಸ್ವಂತದ ಐಕ್ಯ
ಕಳಿಸಿ ಜಪಾನವಿರೋಧಕವಾದ ಪ್ರಬಲ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು
ರೂಪಿಸುವ ದೇಶವ್ಯಾಪಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ
ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಮುಖಂಡರ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬಿಗಳಿಂದ
ಸಂಪ್ರದೇಶಸಮಿತಿಯ ಒಂದು ಸಭೆಯನ್ನು ಜೂಲೈ ೧೦ ಕ್ಕೆ
ಸಂಭವ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿ, ಆ ಬಿರುಗಾಳಿ
ಯನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದನು. ಈ ಬಿನ್ನಹಕ್ಕೆ ಮಾನವಿತ್ತು
ದಕ್ಷಿಣದ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಶಾಂತರಾದರಲ್ಲದೆ, ಜಪಾನದ
ಪ್ರತೀಕವೆಂದು ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ತೆತು.
ಸುಂಕದ ದರ ಮತ್ತು ಇಳಿಯಿತು

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ನೂಲಿನ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿನ ಸುಂಕದ ದರವು
ದೋಷವಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸು
ವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರವು ಒಂದು 'ವಿಶೇಷ ಸುಂಕದ
ಸಮಿತಿ' ಯನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿತ್ತು. ಆ ಮಂಡಲದ ವರದಿಯು
ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ನುಸರಿಸಿ
ಸರಕಾರವು ಸುಂಕದ ದರಗಳನ್ನು ೧೦೦ ಕ್ಕೆ ೨೫ ರಿಂದ
೩೦ ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.
ಈ ವಿಶೇಷ ಸುಂಕದ ಸಮಿತಿಯ ಜನ್ಮವು ಲೀಜು-ಮೋದಿ

ಕರಾರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದರನ್ವಯ ಮುಂಬಯಿ ಗಿರಣಿಯೊಡೆಯರ
ಸಂಘದವರು ಒಂದು ತತ್ಪವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು:
ಅದೇಂದರೆ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಬೆಲೆಯೂ ಹಿಂದಿ ಬಟ್ಟೆ
ಗಳ ಬೆಲೆಯೂ ಸರಿಹೊಂದುವಂತೆಯೇ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಬಟ್ಟೆಗಳ
ಮೇಲೆ ಸುಂಕ ಹೇರಬೇಕು, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರಬಾರ
ದೆಂಬುದು. ೧೯೩೨ರಲ್ಲಿ ಲೀಜು-ಮೋದಿ ಕರಾರಾದಾಗ,
ಸುಂಕದ ದರವು ೧೦೦ ಕ್ಕೆ ೨೫ರಷ್ಟಿದ್ದುದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ
ವಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಇತ್ತೆಂದು ಉಭಯ ಪಕ್ಷದವರೂ
ಒಪ್ಪಿದ್ದರು. ಆದರೆ ೧೯೩೫ ರ ಡಿಸೆಂಬರದೊಳಗಾಗಿ ಇದರ
ಪುನರ್ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಆಗಲೇ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿತ್ತು.
ಈ ಸುಂಕದ ಸಮಿತಿಯನ್ನಾದರೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಿಯಮಿಸ
ಲಾಗಿತ್ತು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಮದಾಗುವ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಬೆಲೆಯೂ
ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ತತ್ಪದೃಶ ಬಟ್ಟೆಗಳ
ಬೆಲೆಯೂ ಸರಿಸಮಾನವಾಗುವಂತೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಬಟ್ಟೆಗಳ
ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಸುಂಕ ಹೇರಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು
ವಿಚಾರಿಸುವುದು ಸುಲಭವಾದ ಮಾತಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು
ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲೊಂದೇ ದಾರಿಯಿತ್ತು: ಒಂದೇ ಬಗೆಯ
ಬಟ್ಟೆಗೆ ಎರಡೂ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಗಲಬಹುದಾದ ಉತ್ಪಾದನದ
ವೆಚ್ಚ-ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಅಂತರದ ಮೇರೆಗೆ
ನೂರಕ್ಕೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಸುಂಕವೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು.
ಲ್ಯಾಂಕಾಶಾಯರದವರಾಗಲಿ, ಮುಂಬಯಿಯವರಾಗಲಿ—
ಇಬ್ಬರೂ ಇದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದರು. ಜಾತಿ, ನೇಯ್ಗೆ, ಆಕೃತಿ,
ನಯ—ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದಲೂ ಉತ್ಪಾದನದ ವೆಚ್ಚ
ಗಳ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತುಲನೆಯು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ
ಇಬ್ಬರೂ ತಂತಮ್ಮ ಗಿರಣಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯ ವೆಚ್ಚದ
ಅಂದಾಜನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದರು. ಲ್ಯಾಂಕಾಶಾಯರ-ಮುಂಬಯಿ
ಗಳಲ್ಲಿನ ವೆಚ್ಚದ ಅಂತರವು ಅಷ್ಟೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಬ್ರಿಟಿಷ್
ಸಂಘದವರೆಂದರು; ಈಗಿನ ಸುಂಕದ ಪ್ರಮಾಣವೇ ಅತ್ಯಲ್ಪ
ವಾಗಿದೆಯೆಂದು ವಾದಿಸಿದರು. ಮುಂಬಯಿಯವರು ಇಬ್ಬರ
ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಲೊಪ್ಪದೆ ಸುಂಕದ ಸಮಿತಿ
ಯವರು ತಮ್ಮದೇ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ, ೧೦೦ ಕ್ಕೆ
೨೫ ರಿಂದ ೩೦ ಕ್ಕೆ ಸುಂಕದ ದರವನ್ನು ಇಳಿಸುವುದರಿಂದ
ಬೆಲೆಗಳು ಸರಿಸಮಾನವಾಗುವವೆಂದು ತಿಳಿಸುವುದಾಗಿ
ವಾದಿಸಿದರು.

ಸಕ್ಕದ್ದರ್ಶನಕ್ಕೆ, ಸಮಿತಿಯವರ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೇ ಸರ
ಕಾರದವರು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹೆಸರಿಡುವುದು

ತಪ್ಪಾಗಿ ತೋರುವುದು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಣೆಯ ಅಂಶಗಳಿವೆ. ತತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಇದೆ. ಲೀಜ-ಮೋದಿ ಕರಾರು ಎರಡು ಸರಕಾರಗಳ ನಡುವಿನ ಕರಾರಲ್ಲ. ಸರಕಾರವಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನೊಪ್ಪಿಗೆಯ ರಾಜಮುದ್ರೆಯನ್ನೊಂದೂ ಒತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಲೀಜ ಸಾಹೇಬರು ಲ್ಯಾಂಕಾಶಾಯರದ ನಿಜವಾದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ, ಮೋದಿಯವರ ಬೆಂಬಲಿಗೆ ಇಡಿ ಹಿಂದಿ ಗಿರಣಿಯೊಡೆಯರ ಸಂಘವಿದ್ದಿತೆನ್ನಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಹಮದಾಬಾದದ ಗಿರಣಿಯೊಡೆಯರು ಲೀಜ-ಮೋದಿ ಕರಾರನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದ್ದರು. ಸರಕಾರದ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲದ, ಹಿಂದಿಯರು ಏಕಮತ್ಯದಿಂದ ಪುರಸ್ಕರಿಸದ ಕರಾರಿನ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರಕಾರವು ಬಲು ಚುರುಕಿಂದ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕುಗಳ ಮೇಲಿನ ಸುಂಕವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲವೆಂದರೆ, ಹಿಂದಿ ಅರಳಿಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಲ್ಯಾಂಕಾಶಾಯರವು ಕೊಟ್ಟ ಶಾಬ್ದಿಕ ಆಶ್ವಾಸವೆನೆ ಸರಿ! ಲೀಜ-ಮೋದಿ ಕರಾರಿನ ಆವಧಿಯಾದರೂ ೧೯೩೫ ರ ಡಿಸೆಂಬರಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ಮತ್ತೀಗ ಸುಂಕವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅದೂ ನಿರರ್ಥಕವಾಯಿತು. ಸುಂಕವನ್ನು ಬೇಕೆಂತಲೆ ಇಳಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆದರೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಲ್ಯಾಂಕಾಶಾಯರದಿಂದಾಗಲಿ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರದಿಂದಾಗಲಿ ಪಡೆಯಲು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರವು ಧಾವತಿಬಿಟ್ಟಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಕಾಯಿದೆಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಒಟಾವಾ ಒಪ್ಪಂದವು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಾಗ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಾಂತರ್ಗತ ಸುಲಭ ಸುಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೂ ಅನಿರ್ಣಿತವಾಗಿ ಉಳಿದಿರುವಾಗ, ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಿನ ಮೇಲಿನ ಸುಂಕವನ್ನು ಇಳಿಸಿದುದು ತುಂಬಾ ಅನುಚಿತವಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡು ಸ್ವದೇಶಿ ಗಿರಣಿಕಾರರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಕ ಸುಂಕ ಹೇರುವುದು ಬೇರೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯ ವೆಚ್ಚದ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಸುಂಕದ ದರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ, ದೇಶದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಲಾಭವನ್ನು ಹಿಂದಿ ಜನತೆಗೆ ದೊರೆಯಗೊಡದಿರುವಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಜಪಾನಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಹಿಂದಿ ಗಿರಣಿಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಲಾಭವಿರದೆ ನಷ್ಟವೇ ಇದೆ. ಇದು ಲ್ಯಾಂಕಾಶಾಯರದ ಪಕ್ಷಪಾತದ ಘೋರಣೆಯೇ ಆಗಿದೆಯೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು.

ಕನ್ನಡದ ಮೇಲಿನ ಆಘಾತ

ಆಕ್ರಮಣಬುದ್ಧಿಯ ಪರಪ್ರಾಂತ್ಯದವರನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದೇ ಸಾಕಾಗಿರುವಲ್ಲಿ, ಈಗ ಮದರಾಸು-ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರಗಳೂ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ಗದೆಯನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿವೆ. ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರು ತೆಲುಗಿನ ಕಡೆಗೆ ತಾನಾಗಿ ಕೊರಳುಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿರುವರು. ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯದಿಂದಲಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಸ್ವರೂಪ ಜ್ಞಾನವುಂಟಾಗಿ, ಕನ್ನಡದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಬೆಳೆದು, ಆ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೊರಳನ್ನು ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆಯಬಹುದೆಂದರೆ, ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅದೊಂದು ಕನ್ನಡ ಪ್ರೀತಿಯ ಸ್ವಾಲ್ಪಮದರಾಸ ಸರಕಾರವು ಹೊಸಪೇಟೆಗೆ ಓಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಮದರಾಸಿನ ಪ್ಲೀನ್ಸಮೇರಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಕೊರಳಿಗೆ ಆರ್ಧಚಂದ್ರವನ್ನು ತಂದಿತು. ಇತ್ತ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರವು ಬೆಳಗಾವಿ, ಧಾರವಾಡ, ವಿಜಾಪುರ, ಕಾರವಾರ ಈ ನಾಲ್ಕೂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ರಜಿಸ್ಟರ್ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಲ್ಯೆಯನ್ನೂ ಬಳಸಬಹುದೆಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೆಳಗಾವಿ, ಖಾಣಪುರ, ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ಈ ಮೂರು ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುಪಾಸೇಲಿಯಲ್ಲಿಯೂ—ಬರಲಿರುವ—ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಆಯ್ಕೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಲ್ಯೆ ಭಾಷೆಯೊಂದರಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು 'ಹುಕುಂ' ಹೊರಡಿಸಿ, ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದೀಗ ತಲೆಯೆತ್ತುತ್ತಲಿದ್ದ ಕರ್ಣಾಟಕಾಭಿಮಾನದ ಮೊಳಕೆಗೆ ಎಸರು ನೀರು ಹೊಯ್ಯುವ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜನಗಣನೆಯ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿ-ಚಿಕ್ಕೋಡಿ-ಖಾಣಪುರ ತಾಲೂಕುಗಳ ಜನರಲ್ಲಿ ೨/೩ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯವು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂತಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ಹುಕುಂ ಹೊರಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಏನಿರಬಹುದು? ಕನ್ನಡಿಗರ ಏಕೀಕರಣದ ಚಳವಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದೋ? ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರ ಅನುಕೂಲತೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಹೀಗಾಗಿಯೆಂದರೆ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಕೂಲಿತೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಪರಪ್ರಾಂತ್ಯದವರ ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಈ ಹುಕುಮ ಹೊರಟಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಿದರೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆಗಲಿ, ಕನ್ನಡಿಗರಿಲ್ಲ ಏಕಮುಖದಿಂದ ಚಳವಳಿ ಹೂಡಿ, ಹಾರಿಬಂದಿದ್ದ ಈ ಹುಕುಮಿನ ಹೆದ್ದು ಮರಳಿ ಗೊಡೆ.

ಸೇರುವಂತೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಅಂದೊಮ್ಮೆ ಸಮಂಜಸ ವೃತ್ತಿಯ ಕಮಿಷನರ್ ಸಾಹೇಬರೊಬ್ಬರು ಉತ್ತರ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ, ಕೇಳದೆ ತಾವಾಗಿಯೇ ಕನ್ನಡತನದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಇಂದು ಇದ್ದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕಾಲವಿದು.

ಕನ್ನಡದ ಭವಿಷ್ಯ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ಹಗಲಿರುಳು ಕುದಿಯುವವರು. ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ಒದಗುತ್ತಲಿರುವ ಅಭಿಯೋಗಗಳಿಗಾಗಿ ಕಳವಳಿಸುವವರು. ಕನ್ನಡದ ಅಭ್ಯುದಯದ ದಾರಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುವುದರಲ್ಲಿ ಹಗಲಿರುಳುಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುವವರು. ಅವರು ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಷಣಮಾಡಿ ಕನ್ನಡದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿರುವರು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಘಾತಗಳಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟ ಕನ್ನಡಿಗರು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಓದಿ ಮನನ ಮಾಡಲೆಂದು ಅವರ ಭಾಷಣದ ಕೆಲವು ಭಾಗದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಕನ್ನಡಿಗರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಮರಾಠಿಯವರು, ಆಂಧ್ರರು ಕನ್ನಡಿಗರಾದ ನಾವು ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರಂತೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಹಳ್ಳಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಹಳ್ಳಿ ನಾವು ಒಡೆದು ಗಡಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಬಾಧಕವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಾಯಾದಿಗಳಂತೆ 'ಬಂದಷ್ಟು ಬರಲಿ, ಇದೇ ಸಮಯ, ಮೋಚಿಕೊಳ್ಳೋಣ' ಎಂದು ಅವರು ಕೈ ಹಾಕಿದರೆ, ನಾವು ಕೈಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿರಬೇಕೆ? ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಮನೆ ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡವೇ? ಹಿಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆ ಈಗ ಬೇಡ. ಗೋದಾವರಿ ವರೆಗಿನ ಮಾತು ಬೇಡ. ಈಡಿಗೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡೆಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿರುವ ಭಾಗವನ್ನೂ ನಾವು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡವೇ? ಸಮಗ್ರ ಯಾರ ಮೇಲೂ ದ್ವೇಷವಿಲ್ಲ. ದ್ವೇಷ ಬೇಕಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮದನ್ನು ಇತರರು ಆಪಹರಿಸದಂತೆ, ನಾವು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗಿರಬೇಡವೇ? ಭಾರತಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವೂ ಒಂದು ಭಾಷೆ, ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಒಂದು ಜನ, ಕನ್ನಡದ್ದೂ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ ನ್ಯಾಯವೇ ಅಲ್ಲವೇ? ನಾಡಿಲ್ಲದೆ ಭಾಷೆ ಎಲ್ಲಿ? ಭಾಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಂತವೇಕೆ? ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡ ದೃಷ್ಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆ? ಕೂಪಕರ್ಮದಂತೆ ಆಗಬಾರದು. ಮನೆಗೆ ಮಾರಿ ಪರರರಿಗೆ ಉಪಕಾರಗಳಾಗಿ ಬಂದವರಿಗೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯಕೊಟ್ಟು ಕಸಿದುಕೊಂಡದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು

ಕ್ಷೀಣಿಸಿ ಹೋಗುವದೇ? ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ತಾಯಿಮಕ್ಕಳು ಬಲಿಷ್ಠರಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೇ? ಭಾರತಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡವನ್ನೂ ಬಲಿಗೊಟ್ಟಿರಿ-ಕೊಡುವದೇ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾದರೆ ಕನ್ನಡದ ಭವಿಷ್ಯ, ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಕನ್ನಡ ಜನರ ಭವಿಷ್ಯ ಏನಾಗಬಹುದು? ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಕನ್ನಡ ನಾಡನ್ನು ಒಂದು ಮಾಡಿ ಬಲಪಡಿಸಿ ಭಾರತ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೇ? ನಾಡು ಬಲಹೀನವಾಗಿ ಹೋದರೆ ಭಾಷೆಯೂ ಅದೇ ಗತಿಗೆ ಬರುವದು.

ಕನ್ನಡದ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳು. ಈಜಿಗಂತೂ ಭಾಷೆಗಳ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಹೋಗಿದೆ. ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಉಳಿಯುವದೇ ಕಷ್ಟವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. 'ಆದಕ್ಕೆ ಏನು, ನಾವೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಕನ್ನಡ ಹೇಗೆ ತಾನೇ ಮಾಯವಾದೀತು?' ಎಂದು ಅನ್ನುವವರು ಕೆಲವರಿದ್ದಾರೆ. 'ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ? ಇದೂ ಒಂದು ಭಾಷೆಯೇ?' ಎಂದು ಕೇಳುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹವರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಬಡತನವನ್ನೂ ಅರಿಯರು. ಅದರ ಉದ್ಧಾರದಿಂದಾಗುವ ಲಾಭವನ್ನು ತಿಳಿಯರು. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ, ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ, ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಹೆಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹಂಚಬೇಕು. ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಬಹಳ ಉನ್ನತಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಅದೇ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಾಗಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತವು ಕೇವಲ ಪಂಡಿತರ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯಿತು. ದೇಶಭಾಷೆಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಹೀರಬಹುದೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಹೀರಿಕೊಂಡವು. ಕನ್ನಡವೂ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿತು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಮತೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಧನವಾಯಿತು. ಒಂದೊಂದು ಮತದವರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತತ್ವಗಳನ್ನೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದರು. ಒಂದು ಮತದವರು ಭಿನ್ನ ಮತದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ವರೂಪವು ಬದಲಾಯಿಸಿದೆ. ಈಗ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಮತಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಕನ್ನಡದ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ನಮ್ಮವರಲ್ಲಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಸಂಸ್ಕೃತ

ದಿಂದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಪುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸಿದಂತೆ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಈಗ ಪುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸೋಣ; ಕನ್ನಡವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳದೆ ಬಂಗಾಳಿ, ಮರಾಠಿ, ಹಿಂದಿ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳಿಂದಲೂ ಜ್ಞಾನಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಹಂಚೋಣ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಾವೂ ಉತ್ತಮ ಫಲಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡೋಣ.

ಆದರೆ ಜನಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಯವೂ ಸಾಗದು. ನಮ್ಮ ಜನರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ.

ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಅಭಿಮಾನವಿಲ್ಲ: ಒಂದುಕಡೆ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅಶ್ವರ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗುವಂತಹ ಲೇಖನಗಳು ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಪಾಯ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಎಚ್ಚರ ಕೊಡುವ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವೇ ಇಲ್ಲ. ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ, ಅವುಗಳ ಘಟೆ ಕೋಶ್ಯವಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷಾ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ.

ಕನ್ನಡದ ಭವಿಷ್ಯ: ಈಚೆಗೆ ಹಿಂದಿಭಾಷೆ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಜನಬಲವಿದೆ, ಧನಬಲವಿದೆ. ಅದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಲವರು ಬದ್ಧಕಂಕಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಎಂಬ ಮೋಹದಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವವರೂ, ಕಲಿಯುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಜನಬಲವಿಲ್ಲ, ಧನಬಲವಿಲ್ಲ; ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ನನಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಜನ ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವಾಗ, ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವಾಗ, ಕನ್ನಡದ ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಗಾಗುವದು? ಕನ್ನಡ ನಮ್ಮ ಹೆಗಸರಿಗೆ ಬೇಡವಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಬೇಡವಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಬೇಡವಾದರೆ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟಬೇಕು? ಕನ್ನಡ ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕು? ಇತರ ಭಾಷೆಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಂದಲೇ ತಿರಸ್ಕಾರ ಹೊಂದಿ ಮೂಲಿಗೆ ಬೀಳುವದೇ? ಕನ್ನಡದ ಭವಿಷ್ಯವೇನು? ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಒಂದು

ಧೈರ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಕೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ, ಸತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹ ಸಂಕಲ್ಪವಿದ್ದರೆ, ಕನ್ನಡದ ಭವಿಷ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಧೈರ್ಯ, ಆ ಕೆಚ್ಚು, ಆ ಸತ್ಯ, ಆ ಸಂಕಲ್ಪ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇವೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ."

ಶ್ರೀ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರಂತಹ ಅಲುಗಾಡದ ಸಂಬುಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡರೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ!

ಕೂಲಿಕಾರರ ವಿಜಯ.

ಗೋಕಾಕಗಿರಿಯ ಕೂಲಿಕಾರರು ಕೊನೆಗೂ ತಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಗೆಲಿಸಿಕೊಂಡರು. ಬಂಡವಾಳದ ಭೂತವು ಅವರನ್ನು ಏನೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದಿತೇನೋ! ಕೂಲಿಕಾರರ ಮನಸ್ಸು ತ್ವನನ್ನೇ ತುಳಿದು ಬಿಡಲು, ಅದು ತನ್ನ ಪೈಶಾಚ್ಯವಾದವನ್ನೇ ನಿಂತಿದ್ದಿತು. ಹೆಗಸರು—ಗಂಡಸರು—ಹುಡುಗರು—ಎಲ್ಲರೂ ತಿಂದ ಏಟೆಷ್ಟು? ಸಹಿಸಿದ ಅಪಮಾನವೆಷ್ಟು? ಹಸಿದಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ದುಡಿದುದೆಷ್ಟು? ಕರುಣೆಯ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟವೆಷ್ಟು? ಇದುವರೆಗೆ ಅವರು ಹರಿಸಿದ ಮೈಬೆವರೂ ಸುರಿಸಿದ ಕಣ್ಣೀರೂ ಅಪರ ಶಕ್ತಿಯ ಜ್ವಲಕ್ಕೆ ಅಹತಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಶಕ್ತಿಯ ಉದಯವಾಯಿತು; ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಅರಿವಾಯಿತು. ಬಂಡವಾಳದ ಕೂಡ ಜಗಳಹೂಡುವ ಹುರುಪು ಉಂಟಾಯಿತು.

ನಾಯಕರಾರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಆ ಕೂಲಿಕಾರರು ಹೂಡಿದ ಸಂಪು ಶಾಂತತೆಯಿಂದ ಸಾಗಿತು. ಇಲ್ಲದ ನಾಯಕರನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಂದಲೋ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಸಂಸಿನ ಪರಿಣಾಮವೋ, ಗಿರಣಿಯವರಲ್ಲಿ ಸದ್ಬುದ್ಧಿ ತಲೆದೋರಿದುದರ ಫಲವೋ, ಕೂಲಿಕಾರರು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಈ ಸಂಪು ನಡೆದಿರುವಾಗಿನ ವಿಶೇಷವೊಂದೆಂದರೆ ಕೊಣ್ಣೂರ ಮರಡಿಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಅನ್ನ-ಕಾಳು-ಕಡಿಯ ನೆರವಿತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಮಹದ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಅದರ್ಶರಾದುದು. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಜನತೆಯ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲದೆ ಬರೀ ತಿಂದು-ತೆಗೆದ ಹಾಳುಮಾಡಿ, ಸೋಮಾರಿತನವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸುವ ಸ್ವಾಮಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಮರಡಿಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಗಳಂತೆ ಜನತೆಯ ಸೇವೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾದರೆ..... !

ಕನ್ನಡದ ಮುನ್ನಡೆ

ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ಇಲ್ಲಿಯ ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘದ ಸಾಧಾರಣ ಸಭೆಯು ೧೨-೨-೩೬ ನೆಯ ದಿನ ಸೇರಿ, ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಲದ ಆಯ್ಕೆಯಾಯಿತು. ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಸಾಧಾರಣ ಸಭೆಯ ಸೇರದುದರಿಂದ ಅದೇ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಲದ ಕೈಯಲ್ಲುಳಿದ ಸಂಘದ ಸ್ಥಿತಿಯು ನಿಂತ ನೀರಿನಂತೆ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಲವು ಆದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಹುರುಪಿನ ಉಸಿರನ್ನೊದ್ದು ಸಂಘವನ್ನು ಕೈತನ್ಯಯುಕ್ತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದೆಂದು ನಮ್ಮ ಭರವಸೆ.

ಶಿವಮೊಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಂಘ ಪೊಂದರ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಉನ್ನತಿಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯಿಸುವುದೇ ಈ ಸಂಘದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಘದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಕೋತ್ಸವವು ಶ್ರೀಮನ್ ಎಸ್. ಶಂಕರರಾವ್ ಸಿ. ಐ. ಇ. ರಿಟಾಯರ್ಡ್ ಕರನ್ಸೀ ಕಂಪ್ರೋಲರ್ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿತು. ಮುಂಬಯಿಯ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗಳ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ತಾವೆಲ್ಲ ಒಂದೆಂಬ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾಷಣ ಬೋಧಪ್ರದವಾಗಿದ್ದಿತು.

ಮುಂಬಯಿ ಮೊಗವೀರ ಸಮಾಜದ ೩೩ ನೆಯ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವವು, ತಾ. ೨೨-೨-೩೬ ನೆಯ ದಿನ ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಾದ ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಎ. ಸೋಮಾ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನೆರವೇರಿತು. ಈ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ೨೦೦೦ ಜನರು ಸೇರಿದ್ದರು. ಮೊಗವೀರರಿಂದರೆ ಅಚ್ಚುಕೆಚ್ಚಿನ ಕನ್ನಡಿಗರು. ಅವರಲ್ಲಿಯ ಸಂಕುಚಿತ ಜಾತ್ಯಭಿಮಾನವು ತೊಲಗಿ, ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ವಿಶಾಲದೃಷ್ಟಿಯು ಉಂಟಾಗಿರುವುದು ಜಾಗೃತವಾಗುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಮೈಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಮಲ್ಲಸಜ್ಜನ ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ವ್ಯಾಯಾಮ ಪ್ರಚಾರಕ ಸಂಘದ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಭೆಯು ಸೇರಿದ್ದಿತು. ಧಾರವಾಡ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಗದಗು, ಚಿಕ್ಕೋಡಿ, ಚಿಳಗಾಂವಿ, ಬಾಗಿಲುಕೋಟೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಮೊದಲಾದ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಆನೇಕ ಕಡೆಯ ವ್ಯಾಯಾಮ ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಕಲೆ

ತಿದ್ದರು. ಡಿಸೆಂಬರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿರುವ ವಿಜಯನಗರ ಸ್ಮಾರಕೋತ್ಸವದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಕನಿಷ್ಠ ೫೦೦ ಜನರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ವ್ಯಾಯಾಮ ಕಲಾಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ, ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಪಡೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಚಾರಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಗೊತ್ತುವಳಿ ಪಾಸಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಇವೆಯೆಂಬುದು ಇದುವರೆಗೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮುಂಬಯಿಯ 'ಕರ್ಣಾಟಕ ಸೂತನ ಸಂಗೀತ ಸಭೆ' ಯೂ ಇದೇ ಜಾತಿಯದು. ಇದು ೨-೧೦-೩೦ ನೆಯ ದಿನ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದ್ದು ಮುಂಬಯಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡುತ್ತಲಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಜಾಗೃತ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆ, ಕನ್ನಡ ವಾಚನಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಾಭಿನಯ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂಘವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ೨೪೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ವಿಜಯನಗರ ಸ್ಮಾರಕೋತ್ಸವ ಮಂಡಲದ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯವೂ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಮಂಡಲದ ಪರವಾಗಿ ಅಧಿಕೃತ ಜನರು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಆನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ನಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಡದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಚಾರ-ಪ್ರಸಾರ

ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಸೊಲ್ಲಾಪುರದ ಮುನಿಸಿಪಾಲಟೆಯು ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯೊಂದನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿತು. ಅದರ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವವು ರಾ. ಬ. ಮುಳಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿತು. ಅಂದಿನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಸ್ಕೂಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚೇರಮನ್ನರಾದ ಖಾನ್‌ಸಾಹೇಬ್ ಅಬ್ದುಲ್ ಕರೀಮ್ ಸಾಹೇಬರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಔದಾಸೀನ್ಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಅವರು ಹೇಳಿದುದೇನೆಂದರೆ:-

“ಇಲ್ಲಿ (ಸೊಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿ) ಗುಜರಾತಿ ಮಾತನಾಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಎರಡುವರೆ ಸಾವಿರ ಮಾತ್ರವಿದ್ದು, ಅವರಿಗಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಗುಜರಾತಿ ಶಾಲೆ

ಯನ್ನು ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಟಿಯು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಜನಗಣನೆಯಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವು ಮನೆಮಾತಾಗಿದ್ದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು ೧೪ ಸಾವಿರದಷ್ಟಿದೆ. ಅವರ ಸಲುವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯೊಂದು ಇರಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕವು. ಈಗ ಈ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಬರಬಹುದಾದ ವಯಸ್ಸಿನ ಕನ್ನಡ ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೧೯೦೫ ಇದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ೧೫೦೦ ಹುಡುಗರು ಈಗಾಗಲೇ ಮರಾಠೀಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ೪೦೦ ಹುಡುಗರು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.....”

ಬ್ಯಾ. ಎಂ ಎಸ್. ಸರದಾರರೂ ಕನ್ನಡದ ತುಂಬು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಆ ದಿನ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಶ್ರೀ. ನಾಗಪ್ಪಾ ಅಣ್ಣಾ ಅಬ್ದುಲ್‌ಪೂರಕರ ಇವರು ಸೊಲ್ಲಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕನ್ನಡ ಭಾಗದ ಹಳ್ಳಿಗಳೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡಶಾಲೆಗಳನ್ನೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಭೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ರಾ. ಬ. ಮುಳಿಯವರು ಮಾತನಾಡಿದ ಅಂದಿನ ಮಾತುಗಳು ತುಂಬ ಸಮಂಜಸವಾದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಆಕ್ರಮಣಬುದ್ಧಿಯ ವಿಷದ ಲೇಶವೂ ಆದರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಸೊಲ್ಲಾಪುರದ ಕನ್ನಡಿಗರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ದೊಡ್ಡದು. ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತೀಕ್ಷೇತ್ರದ ಇಂದಿನ ಕಟ್ಟಿಕಾವಲಿಗರವರು. ಬರೀ ಕನ್ನಡಶಾಲೆಯೊಂದನ್ನು ದೊರಕಿಸಿದವೆಂಬ ಉಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ನಡೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಹಗಲಿರುಳೂ ಎಚ್ಚತ್ತು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅವರ ಕೆಲಸ ಬೇಕಾಗಿದೆ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಬೇಗನೆ ಒಂದು ಗಮಕಕಲಾಶಾಲೆಯು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುವುದೆಂದು ವರ್ತಮಾನ. ಹಳೆಯ ಹೊಸ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ ಆಡಿ ತೋರಿಸಿ, ಜನರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಿಬ್ಬರು ಒಳ್ಳೆಯ ದಾರಿ! ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ಪೂರ್ಣಾವಧಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳದು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಗಮಕಕಲೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಭಾಷಾಭಿಜ್ಞತೆ, ರಸ-ಭಾವ ಪ್ರಕಾಶನಶಕ್ತಿ, ಸಂಗೀತಪ್ರಾಧಿಮೆ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಈ ಕಲಾಶಾಲೆಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದವರು ಬೇಲೂರಿನ ಮತ್ತು ಹಳೇಬೀಡಿನ ರಮಣೀಯ ಪುರಾತನ ದೇವಾಲಯಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೊಂದು ೫೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿರುವರು. ಇದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಸನದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಶಾಸನ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸರಕಾರದ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು, ಸುಪರಿಂಟೆಂ

ಡಿಂಗ್ ಹಾಗೂ ಎಗ್ಜಿಕ್ಯುಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಇವರಿಲ್ಲರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿರುವರು. ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದ ಮಾತಿದು. ಬೇಲೂರು ಹಳೇಬೀಡುಗಳ ಪ್ರಾಚೀನಮಂದಿರಗಳು ತಲೆಯೆತ್ತಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿರುವಷ್ಟು ದಿನವೂ ಕನ್ನಡತನದ ಹೆಮ್ಮೆ ಅವರ ಹೃದಯವನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಮಾಳವಾಡ ಎಂ. ಎ. ಅವರು ಬಂದು, ಬರಿಯದಾಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಅಭ್ಯಾಸಕ ಪೀಠವನ್ನು ತುಂಬಿದುದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡನಾಡು-ನುಡಿಗಳ ಪ್ರೀತಿಯು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು, ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ವಿವಿಧ ಚಲನವಲನಗಳು ನಡೆಯುವವೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ. ಮಾಳವಾಡ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿನಂದನದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಸ್ವಾಗತವು.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೂ ಸ ನೂ ರ್ ನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರಲಿಪಿಯಾಗಲು ಯೋಗ್ಯವಾದುದೆಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶ್ರಮಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ, ಉಪನ್ಯಾಸಕೊಡುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿರುವರು.

ಹಿಂದೂ ಸಂಘಟನೆ

ಇದರ ತೀವ್ರ ಚಳವಳಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಇದುವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಡಾ. ಅಂಬೇಡಕರರ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಚಾರಕರು, ಬೇರೆ ಕೆಲವರು ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕರು ಸೇರಿ ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ದಿನದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಒಂದೆರಡು ಹಳ್ಳಿಯ ಹರಿಜನರು ಧರ್ಮಾಂತರ ಹೊಂದಿದರೆಂಬ ವರ್ತಮಾನವು ಹರಡಿದುದರಿಂದ ಪಂಡಿತ ಧರ್ಮದೇವ ಸಿದ್ಧಾಂತಾ ಲಂಕಾರರೂ ರಾಮತೀರ್ಥರೂ ಆಶ್ರಣ ಭಾಗದಲ್ಲೆ ತಿರುಗಾಡಿ, ಹಿಂದೂ ಸಂಘಟನೆಯ ಕಾರ್ಯನಡೆಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಆದಿಕರ್ಣಾಟಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾಂತರದ ಬಗ್ಗೆ ಡಾ. ಅಂಬೇಡಕರರಿಗೆ ವಿರೋಧ ಪರವಾದೊಂದು ಗೊತ್ತುವಳಿಯು ಪಾಸಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡಿಗರ ಮುಂದಡಿ; ಅಭಿನಂದನೆ

ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಪ್ರವಾಸವು ಸುಖಪ್ರದವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಯುರೋಪಿನ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡುದು ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಅಪೂರ್ವವಾದುದು; ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕೀರ್ತಿಕರವಾದುದು. ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪೋಷಕರಲ್ಲದೆ ಸಂಸ್ಥಾನ

ವನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಂದ ಸುಸಜ್ಜಿತಗೊಳಿಸಿದ ವರು. ಅಂತೆಯೇ ಸರ್ವಸನ್ನಾನಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ ಮಿರ್ಜಾ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್‌ರವರು ರಾಜಕಾರ್ಯದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕಾ ಕಾರ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಕಂಡು, ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕಲೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆಂದು ಶ್ರೀ. ಪಿ. ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್ ಅವರು ಪಶ್ಚಿಮ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ 'ತಾಯಿ ನಾಡು' ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇವರ ದೊಬ್ಬರು. ಇವರ ಈ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲತೆ ಆವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟವರು 'ತಾಯಿ ನಾಡು' ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಶ್ರೀ. ಪಿ. ಆರ್. ರಾಮಯ್ಯನವರು. ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕಾಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಉದಾಹರಣೆಯಿದು.

ಮೈಸೂರಿನ ಶ್ರೀಯುತ ಸುಬ್ಬರಾವ ಮಂಡ್ರೆಯವರು

ಲಂಡನ್ ಇನ್‌ಕಾರ್ಪೊರೇಟೆಡ್ ಆಕೌಂಟೆಂಟ್ಸ್ ಫೈನಲ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಗಳಾದರಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಮ್ಯಾನಿಜ್ ಯುನಿ ವರ್ಸಿಟಿಯವರು ಪಿ. ಎಚ್. ಡಿ. ಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಗೌರವಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯ-ಸಲಕರಣೆಗಳು ಬೇಕು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಚೆಯ ಏರ್ಪಾಡೂ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ. ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಅಂಚೆಯ ಕಾಗದಗಳೆಲ್ಲ ಇದು ವರೆಗೆ—ಜೋಲಾರಪೇಟೆಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ—ಗುಡ್ಡ ಸುತ್ತಿ ಮೈಲಾರಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆ-ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುವು. ಈಗ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಕಡೂರು ಬಂಟಿವಾಳ ಮಾರ್ಗದ ಮೋಟಾರುಗಳಿಂದ ಅಂಚೆ ಹೋಗುವ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿದೆ. ಪರಸ್ಪರ ಸುದ್ದಿಸಂಗತಿಗಳು ಬೇಗನೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು.

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ

೭೩ ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘ: (ಚಿಕ್ಕ ನಿಬಂಧ) ಲೇ. ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಎ. ಜನಂತರಾವ, ಶಾಲಾಧ್ಯಾಪಕ ಬಾಗಲಕೋಟೆ. ಪುಲ್-ಫೈನಲ್ ೧/೨ ೨೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೨-೦. 'ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ' ಎಂಬ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಚಿಕ್ಕ ಲೇಖನವೇ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಏನೂ ಆರಿ ದುಡವರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘವೆಂದರೇನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.

೭೪ ಜೀವಕಾರುಣ್ಯ: (ಅಹಿಂಸೆಯ ಪ್ರಚಾರಮಾಡುವುದಾದ ಚಿಕ್ಕ ಕತೆ) ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಕಂದಕ ಈಶ್ವರರು; ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಸರಸ್ವತೀ ಸಂಘ ೨೮ ಪಿಡಾರಿಯರ್ ಕೋವಿಲ್ ಬೀದಿ, ಮದರಾಸು. ಚಿಕ್ಕ ೧೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ಸದಸ್ಯರೇ.

೭೫ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮದ ಅನಾದರಣೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು: (ಭಾಷಣ) ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ೬ನೆಯ ಸಿ. ಸಿ. ಎ. ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಮಿ. ಐ. ಪಿ. ನಿಂಬಾಳ ಕರೆ ಮಾಡಿದುದು. ಕ್ರಿ. ೧೬ ಪುಟಗಳು.

೭೬ ಸಂಪಿಗೆ: (ಕವನಸಂಗ್ರಹ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಆರ್. ಎ. ಜಹಗೀರದಾರ, ನಾಗರಹಳ್ಳಿ. ಕ್ರಿ. ಅ. ೧೭ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೨-೦.

೭೧ ಎಲ್-ಎಲ್ ಬಿ. ಅಥವಾ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನ: (ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ) ಲೇಖಕರು: ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎಸ್. ರಾಮಚಂದ್ರಯ್ಯ, ಪ್ರಾಥಮಿಕಶಾಲಾ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು, ಕುಸ್ಪಗಡ್ಡೆ. ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಶ್ರೀ. ಎ. ಆರ್. ಶಿವನಾಗಪ್ಪ, ವಾಗ್ವಿಲಾಸ ಪಾವರ್ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ; ಕ್ರಿ. ಅ. ೧೫ ಪುಟ. ಬೆಲೆ ೦-೧೦-೦

೭೨ ಸಂಶಯ ಪಿಶಾಚಿ (ವಿಷಾದಾಂತ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕದ ತೃತೀಯ ಸಂಸ್ಕರಣ) ಲೇ: ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಕಾಂತಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟರು. ಉಡುಪಿಯ ಕಿರಿಯರ ಪ್ರಪಂಚದ 'ತೊಡಲ್ಪುಡಿ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ'ಯ ೨ ನೆಯ ನುಡಿಯಿದು. ಕ್ರಿ. ಅ. ೭೨ ಪುಟಗಳು; ಬೆಲೆ ೦-೬-೦.

೭೩ ಸೇವಾಪ್ರದೀಪ (ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಾಟಕ) ಲೇಖಕರು: ಪ್ರೊ. ರಂ. ಶ್ರೀ. ಮುಗುಳಿ, ಎಂ. ಎ. ಬಿ. ಟಿ. ಅವರು. ಧಾರವಾಡ ಮನೋಹರ ಗ್ರಂ. ಮಾಲೆಯ ೧೮ನೆಯ ಕುಸುಮವಿದು. ಕ್ರಿ. ಅ. ೧೧೯ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೨-೦.

೭೪ ವಾಲಿ (ಪದ್ಯಗ್ರಂಥ) ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು: ಪಂಡಿತ ಶ್ರೀಕಂಠಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರು ಮಹಾರಾಜರವರ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಮೈಸೂರು. ಕ್ರಿ. ಅ. ೧೦೦ ಪುಟಗಳು; ಬೆಲೆ ೦-೮-೦.

೭೫ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಕು (ಮಹರ್ಷಿ ಟಾಲ್‌ಸ್ತಾಯರ ಆತ್ಮಕಥನ) ಅನುವಾದಕರು: ಮಧುರಜಿನ್ನು ಮತ್ತು ಸಿಂಪೀ ಲಿಂಗಣ್ಣ ಅವರು. ಹಲಸಂಗಿಯ ಆರವಿಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೨ ನೆಯ ಕಮಲ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೯೫ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೦-೦.

೭೬ ಬಾಲನಾಜ್ಞೆಯ (ಪ್ರಬಂಧ) ಲೇ: ಶ್ರೀ. ಕೊರಡೈಲ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ್. ಉಡುಪಿಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಸಮಿತಿಯ ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಕಟನೆ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೨೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೩-೦

೭೭ ಅಳು—ನಗು (ಐದು ಕತೆಗಳು). ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕತೆಗಾರರು ಬರೆದಿರುವರು. ಮಂಗಳೂರಿನ ಮನೋರಂಜನ ಗ್ರಂಥಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿಯ ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಕಟನೆ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೩೭ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦.

೭೮ ತೆಂಗಾಯಿ ಮತ್ತು ಕರ್ಪೂರ ಇವುಗಳ ಪರ ಮಾರ್ಥ (ಪ್ರಬಂಧ). ಲೇ. ಯಂ. ಲಿಂಗಪ್ಪ ಎಫ್. ಟಿ. ಎಸ್. 'ಕರ್ನಾಟಕ ವಚನರಚನಾಪ್ರವೀಣ' 'ಸ್ವಸ್ವರೂಪ ದರ್ಪಣ' ಪ್ರಸಿಡೆಂಟ್. ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ ಸಮಂದಿರ ಮೊಳಕಾಲ್ಮುರು. ಕ್ರಾ. ಅ. ೨೧ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦

೭೯ ಶ್ರೀಬಸವಣ್ಣನವರ ಅಭಯ ಸಂಪತ್ತು: (ಪ್ರಬಂಧ) ಲೇ. ಶ್ರೀ. ಬಿ. ನಂಜುಂಡಪ್ಪ; ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀ. ಸರ್ವಭೂಷಣ ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೨ ನೆಯ ಪುಷ್ಪ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೪ ಪುಟಗಳು. ಬಸವಜಯಂತಿಯ ಕಾಣಿಕೆಯದು.

೮೦ ಕೃಷ್ಣಾಬಾಯಿ (ಯೋಗಿನಿಯೋರ್ವಳ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ) ಶ್ರೀ. ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮದಾಸರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾದದ್ದು. ಶ್ರೀ. ಕೆ. ರಘು ಅವರು ಕನ್ನಡಿ ಸಿರುವರು. ಡೆಮಿ ೧/೧೬ ದ ೩೭ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦. ರಾಮನಗರದ ಆನಂದಾಶ್ರಮ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೩ನೆಯ ಪುಷ್ಪವಿದು.

೮೧ ಆತ್ಮಾನಂದ ಲಹರಿ: (ಪದ್ಯಗ್ರಂಥ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಎಸ್. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ; ಪುಸ್ತಕ ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳ:- ಕಾಲವ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ, ಮರ್ಚೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ಡೆಮಿ ೧/೧೨ ದ ೨೧ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೦-೦.

೮೨ ಭಾರತ ತರುಣರ ಕರ್ತವ್ಯ: (ಚಿಕ್ಕಪ್ರಬಂಧ) ಲೇ: ಶ್ರೀ. ಟೀ. ಸಂಜೀವಯ್ಯ, ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು. ಬಾಲಿಕೆಯರ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆ ತಿಪಟೂರು. ಡೆಮಿ ೧/೧೬ ದ ೩೮ ಪುಟಗಳು; ಬೆಲೆ ೦-೨-೦

೮೪ ಅಷ್ಟಮಕರ್ನಾಟಕಾಯುರ್ವೇದ ಸಮ್ಮೇಳನ ಶಿವನೊಗ್ಗ: ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನದ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ

ಭಿಷಗ್ರತ್ನ, ಆಯುರ್ವೇದ ವಿದ್ವಾನ್ ಬಿ. ವಿ. ಪಂಡಿತರವರ ಭಾಷಣ.

೮೫ ಆರೋಗ್ಯ. ಅದರ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ: ಲೇ: ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಎ. ಈಶ್ವರಮೂರ್ತಿ. ಬಿ. ಎ., ಎಲ್. ಎ. ಎಸ್., ಬಿ. ಎಸ್. ಎಸ್.ಸಿ. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೭ನೆಯ ಪ್ರಕಟನೆ. ೨೫ ಚಿತ್ರಗಳು; ಕ್ರಾ. ಅ. XI+೨೫೭ ಪುಟಗಳು. ಕ್ಯಾಲಿಕೆಟ್ ಬೈಂಡಿಂಗ್ ಬೆಲೆ ೧-೪-೦.

ಪತ್ರಿಕೆಗಳು

ವಿಶ್ವವಾಣಿ: (ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ) ಇದೆ ಬುಲೆ ತಿಂಗಳಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಡಲು ತೊಡಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವೈವಿಧ್ಯದಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಪರಿಚಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಇದರ ಸಂಪಾದಕರು. ನಮ್ಮ ಕಣ್ಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಈ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯು ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ದಳತೆಯ ೬೬ ಪುಟಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಲೇಖಕ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಕನ್ನಡ ವಾಚಕರೊಳಕ್ಕೆ ಪರಿಚಿತರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. 'ಪೌರ್ವಾತ್ಯಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಣ'ವನ್ನು ಬರೆದ ಡಾ. ಜಿ. ಎಚ್. ವಾಸ್ ಎಂ. ಎ. ಎಲ್.ಎಲ್. ಡಿ ಅವರೂ 'ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರವೀರ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ'ವನ್ನು ಬರೆದ ಸ್ವಾಮಿ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಾನಂದರೂ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ದವರು. ಸಿನೇಮಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿಶಾಲಿಯಾಗಿರುವ 'ಚಾರ್ಲಿ ಚಾಪ್ಲಿನ್' ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಚಿತ್ರ ಲೇಖನವೊಂದು ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರ ಚಿತ್ರಗಳಿವೆ. ಮುದ್ರಣವು ಮುದ್ದಾಗಿದೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚಂದಾದಾರರಿಗೆ ೩-೮-೦. ಶಾಲೆ-ಕಾಲೇಜು-ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ೫-೦-೦. ನೂತನ ಸಹೋದರಿಗೆ ಸುಸ್ವಾಗತವು.

೮೩ ವಿದ್ಯಾಭಿವರ್ಧ (?) ವಿ: ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೊರತಾಗಿ ಹೊರಟಿರುವ ಆಂಗ್ಲ ಕನ್ನಡ ಪಕ್ಷಪತ್ರಿಕೆಯು ಶ್ರೀ. ಇ. ಸುಬ್ಬಕ್ಕಪ್ಪಯ್ಯ ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಎಸ್.ಸಿ., ಬಿ. ಡಿ. (U. S. A) ಅವರು ಸಂಪಾದಕರಾಗಿರುವರು. ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯು ಡೆಮಿ ೩ ದ ೧೬ ಪುಟಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೨ ಪುಟಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಲೇಖಕಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಮಿಕ್ಕುವೆಲ್ಲವೂ—ಜಾಹೀರಾತಿ ಪುಟಗಳು ಸಹ—ಕನ್ನಡ. ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಬರೆಹಗಳಿವೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ೧-೮-೦. ಬಿಡುಬಿಡು ೦-೧-೦.

ಆಯುರ್ವೇದ ಸಂಸಾರ: ಇದೊಂದು ಅನ್ಯತರದಿಂದ ಹೊರಟ ಹೊಸ ಹಿಂದಿ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ. ವಾ. ಚಂ. ೨೧ ರೂ. ವಾಚನೀಯ ಪುಟಗಳು ೫೦. ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಆಕಾರ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊರಡುತ್ತಿರುವ ಆಯುರ್ವೇದೀಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳೆಲ್ಲ, ಕೇವಲ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಗೊಳವಿಷಯಗಳೇ ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದಂತರಕ್ಷಣ, ಕಾಮವಿಜ್ಞಾನ, ಆಕಾಲಪ್ರಸೂತ ಶಿಶು ಪಾಲನ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯಸುಖಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂತಾನಸಂಯಮ, ಆಹಾರವಿವರಣಾ, ಅಭ್ಯಾಸ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳೂ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಸರ್ವಪ್ರಯೋಗವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವೈದ್ಯವುಳ್ಳವರು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಕರ್ತವ್ಯವೆನಿಸುವರು. ಅಂಥವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಆಯುರ್ವೇದೀಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಕೃಂತ ಉಗುಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಇರುತ್ತವೆಂದು ಅನ್ವಯಿಸುವರು. ಅಂಥ ದೋಷಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದರಿಂದ ಲೇಖಕರು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಮಿಕ್ಕವರು ವಿಷಯಬದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯ ಹೊದಿಕೆ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಣದ ಬೆಡಗು ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ.

ವರದಿಗಳು

The Report of the Servants of India Society for 1935-36: ಭಾರತದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವವರಾದ ಜೀವಮಾನವನ್ನೇ ಎರೆದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ೩೧ನೆಯ ವರ್ಷದ ವರದಿಯು ನಮ್ಮ ಕೈಸೇರಿತು. ತನ್ನ ಉಜ್ವಲ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ನುಸರಿಸಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಕೆಲಸಗಾರರ ಗುಂಪು ಅಭಿನಂದನೀಯ

ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ದಿನಗತ ದೇವಧರರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪಂಡಿತ ಹೃದಯನಾಥ ಕುಂಝುಗಳವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಬಂದರು. ಅವರು ಹಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ, ನೂತನ ಘಟನೆಗೆ ವಿಶೇಷವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ, ಉದಾರ ಪಕ್ಷದವರ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಬಂದರು. ಪರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಚಾರ, ಪರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾರತೀಯರ ಕಷ್ಟನಿವಾರಣೆ, ಸಾಂಸ್ಥಾನಿಕ ಪ್ರಜೆಗಳ ದೂರುಗಳು, ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾರ್ಯದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಪಕ್ಷಮಂಡನೆ, ಕೂಲಿಕಾರರ ಸಂಘಟನೆ, ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ, ಸಹಕಾರ, ಗ್ರಾಮಸಂಘಟನೆ, ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣ, ಹರಿಜನಸೇವೆ ಮೊದಲಾದ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಭಾರತದ ವಿವಿಧಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯರು ಉಲ್ಲೇಖನೀಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು. ಹೊಸ ಹೊಸ ಅಜೀವಸೇವಕರನ್ನು ಸೇರ್ಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಈಗಿನ ವರಮಾನವು ಸಾಲದಾಗಿ ದೆಯೆಂದೂ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಉದಾರಹಸ್ತದಿಂದ ಧನಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತಸೇವಕ ಸಮಾಜವು ಚಿರಾಯುಷಿಯಾಗಲಿ!

೮೬ ಶ್ರೀಶಾಂತೇಶ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ವಾಚನಾಲಯ (ಧಾರವಾಡ) ದ ಹದಿನಾರನೆಯ (೧೯೩೬) ವರ್ಷದ ವರದಿಯು. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಳವಳದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಯೆಂದೂ. ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಂತೆ ಇದೂ ಹಣದ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ನಡುಗುತ್ತಲಿದೆಯೆಂಬುದು ಯಾರಿಗೂ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೊಡುವ ಕೈಯು ಮುಂದೆ ಬಂದು, ಶಾಂತೇಶ ವಾಚನಾಲಯದ ಧೈಯಸಾಧನೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಲೆಂದು ನಮ್ಮ ಅಪೇಕ್ಷೆ.

ನಮ್ಮ ಮಾತು

ದೇವರಾಜ ಬಹುಮಾನ

ಈ ಸಲದ ದೇವರಾಜಧರ್ಮನಿಧಿಯ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ: (೧) ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರ ಭಾರತೀಯ ಪೌರನೀತಿಯ ಕೈಪಿಡಿ: ೩೦೦ ರೂ. (೨) ಶ್ರೀ. ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮರ ಆಶಾಂತಿವರ್ಷ ಮತ್ತು ರಾಜಯೋಗಿ: ೨೦೦ ರೂ. (೩) ಶ್ರೀ. ಎ. ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾಯರ ಹಗಲುಗನಸುಗಳು: ೨೦೦ ರೂ. ಸಕಲರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಅಭಿನಂದನೆ.

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕಂಪನಿಯ ರಜತಮಹೋತ್ಸವ

ಈ ವಿಸ್ತಾರ ಕಂಪನಿಯ ರಜತಮಹೋತ್ಸವವು ಕೆಲದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಜರುಗಿತು. ಈ ವರೆಗಿನ ಆದರ ಪ್ರಗತಿಯು ತುಂಬಾ ಕೌತುಕಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಕಂಪನಿಯ ಕೆಲಸವು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ೩ ಲಕ್ಷವಿದ್ದು ಈಗ ೨ ಕೋಟಿ ರೂ.ಯನ್ನು ಮೀರಿತು. ಸಾಹಸ, ಧೈರ್ಯ, ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದಲೇ ಈ ಸ್ವದೇಶೀ ಸಂಘವು ಇಷ್ಟು ಘನವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಕಂಪನಿಯ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್

ಡಾಯರೆಕ್ಕರರಾದ ಡಾ. ಹೆರೆಡಿಯಾ, ಡಾಯರೆಕ್ಕರರ ಬೋರ್ಡಿನ ಚೀರಮನ್ನರಾದ ಶ್ರೀ. ಜಮ್ಮಾದಾಸ ಮೆಹತಾ, ಬೇರೆ ಡಾಯರೆಕ್ಕರರು ಮತ್ತು ಸುಮಾರು ೮೦೦ ಜನ ಕಂಪನಿಯ ಕೆಲಸಗಾರರು—ಇವರಿಗೆ ಈ ಶ್ರೀಯದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲು ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

೧೯೨೮ರಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯ ದಪ್ಪರಿನಲ್ಲಿ ೯೮ ಲಕ್ಷ ೮೮ ಸಾವಿರ ರೂ. ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ೫೬೩೬ ವಿಮೆಗಳಿದ್ದವು. ೧೯೩೫ ರಲ್ಲಿ ೨ ಕೋಟಿ ೫೮ ಲಕ್ಷ ೮೮ ಸಾವಿರ ರೂ. ೫೬೩೬ ವಿಮೆಗಳಾದವು. ೧೯೩೫ ರಲ್ಲಿ ೯೭ ಲಕ್ಷ ೮೦ ಸಾವಿರ ರೂ. ಯ ಹೊಸ ಕೆಲಸ ಬಂದಿತು. ಆದರಲ್ಲಿ ೮೯ ಲಕ್ಷ ೭೩ ಸಾವಿರದ ವಿಮೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ವರೆಗೆ ಕಂಪನಿಯು ವಿಮೆದಾರರಿಗೆ ಅಥವಾ ಅವರ ಹಕ್ಕುದಾರರಿಗೆ ೨೩ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಕಂಪನಿಯ ಆಸ್ತಿಯು ೭ ಲಕ್ಷವನ್ನು ಮಿಕ್ಕಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ಲಾಯಿಫ್ ಫಂಡು ೪೦ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ೧೯೩೫ರಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಲಾಭವು ೧೫ ಲಕ್ಷ ೫೮ ಸಾವಿರವಾಗಿತ್ತು. ಇದೆಲ್ಲ ಕಂಪನಿಯ ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ. ಜಮನಾದಾಸ ಮೆಹತಾ ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣ ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತ, ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೋನಸ್‌ಗಳನ್ನು ತೂರುವ ಚಟುವು-ಅಲ್ಲ ಸ್ಪರ್ಧೆಯು-ಈಚೆಗೆ ವಿಮೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದೆಯೆಂದು ಟೀಕಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಕಂಪನಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ, ವಿಮೆಯ ಕಂಪುಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿರಿಸಿ, ವಿಮೆದಾರರನ್ನು ಸಂತುಷ್ಟರನ್ನಾಗಿಟ್ಟಿರುವುದು. ಕಂಪನಿಯು ೧೦ ವರ್ಷ ತಪ್ಪದೆ ಪಾಲು ಗಾರರಿಗೆ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲದೆ ವಿಮೆದಾರರಿಗೂ ಬೋನಸ್ ಕೊಟ್ಟ ವರ್ತಮಾನವನ್ನೂ ಮೆಹತಾ ಅವರು ಶ್ರೋತೃ ವೃಂದಕ್ಕುಹಿದರು.

ಈ ಸುದ್ದೀಶೀ ಉದ್ಯಮವು ಇತೋಪೈತಿಯವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳ್ಳಲೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ರಬರ ಟಾಯರುಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿಸುವುದು

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಸಲ ಸುಮಾರು ೧೧ ಕೋಟಿ ರೂ. ಯಷ್ಟು ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಟಾಯರು ತರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹೊಸ ಟಾಯರುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಇಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ 'ದಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಟಾಯರ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್' ಎಂಬ ದೇಶೀಯ ಕಂಪನಿಯು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಕೃತ ಈ ಕಂಪನಿಯು ಹಳೆಯ ಟಾಯರುಗಳನ್ನು ಹೊಸ

ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೈಕೊಂಡಿದೆ.

ಈ ಕೆಲಸವೂ ಕಡಿಮೆ ಮಹತ್ವದ್ದಲ್ಲ. ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಬಾರವೆಂದು ಎಸೆಯಬಹುದಾದ ೧೦೦ ಟಾಯರುಗಳಲ್ಲಿ ೯೦ ರಷ್ಟಾದರೂ ಯಂತ್ರಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ, ಮತ್ತೆ ಹೊಸವಾಗುವವು. ಇಂಥವನ್ನು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಸಲ ಯಂತ್ರ ಪ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಕಂಪನಿಯವರು ಭರವಸೆಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಉದ್ಯೋಗವು ಮುಂಚೆ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಉರ್ಜಿತಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯು ಅಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣಪಡೆದು ಬಂದಿರುವನು. ಟಾಯರುಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಹೊಸಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ ದ್ರವ್ಯದ ಉಳಿತಾಯ ತುಂಬಾ ಆಗಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ರಬರನ್ನು ಕಂಪನಿಯವರು ಸ್ವಂತದ ಯಂತ್ರಸಾಮಗ್ರಿಯಿಂದಲೇ ತಯಾರಿಸುವುದೊಂದು ವಿಶೇಷ. ಪರದೇಶದಿಂದ ಬಂದ ರಬರು ಕೆಲದಿನಗಳ ತರುವಾಯ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ಕಂಪನಿಯವರು ಬೇಕಾದಾಗ ತಯಾರಿಸಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ ಇವರದು ಬಹುದಿನ ಬಾಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕಂಪನಿಯವರ ಪರಿಶ್ರಮದ ಫಲವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಪಡೆಯಲೆಂದು ಹಾಕೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ—

ಬಾರ ಕಾರಹುಣ್ಣಿ ನೆ! (ಕವನ)

ಶ್ರೀ. ಅನಂದಕಂದ

ಸಮ್ಮಾರ್ಜನೀ ಸುಂದರಿ (ಕತೆ)

ಶ್ರೀ. ಮಂ. ಅ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅನುವಾದ

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವ

ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಎಂ. ಎ., ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಅಧ್ಯಾಪಕರು.

ನಿಡುಗಲ್ಲಿನ ಕೈಫಿಯತ್ತು (ಚಾರಿತ್ರಿಕ)

ಶ್ರೀ. ಉಮಾಪತಿ, ಮಧುಗಿರಿ.

ಚಲನಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯರಸವಿನ್ಯಾಸ (ಸಚಿತ್ರ)

ಶ್ರೀ. ಎ. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು, ಮೈಸೂರು

ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ನವರು (ಒಂದು ನೆನಪು)

ಕವಿಭೂಷಣ ಕೃ. ಶ್ರೀ. ಬೆಟಗೇರಿ

ದಿನಂಗಳತ ಪೊ. ಸಾಸನೂರು (ಸ್ಮೃತಿಲೇಖನ)

ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ ಬಿ. ಎ., ಎಲ್‌ಎಲ್. ಬಿ.

ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜರಹಸ್ಯ (ಕಾದಂಬರಿ), ಕತೆ-ಕವನಗಳು.

ಜಯಕರ್ನಾಟಕ

ಸಂಪಾದಕರು

ಶ್ರೀ. ಬೆಳಗಾವಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು

SEPTEMBER 1936

ಸಂಪುಟ ೧೪ : ಸಂಚಿಕೆ ೯

ಸಹಸಂಪಾದಕರು

ಶ್ರೀ. ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ

೨೫.೯. . ೫೫೫.

ESTD. 1906

CANARA BANK LIMITED

SCHEDULED MEMBER OF THE RESERVE BANK OF INDIA
AND BOMBAY CLEARING HOUSE

ಕಾನರಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್

Subscribed Capital	Rs. 6,00,000
Paid up Capital	„ 3, 31,000
Reserve Fund	„ 4,50,000
Deposits	„ 61,92,000
Working Capital	„ 73,49,000

22 OFFICES AT—Fort Bombay, Mandvi Bombay, Bangalore, Hubli,
Chikmagalur, Davangere, Mangalore, Udupi, Cochin, Calicut etc. etc.

ಮೈಸೂರು ಚಂದನದ ಸಾಬೂನು ನಿಮ್ಮ

ಮೈಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಅಂದವನ್ನೂ ಕಾಂತಿ

ಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಮೈಸೂರು ಚಂದನದ ಸಾಬೂನಿನಿಂದ ಅಂಗೆ

ಕಾಂತಿಯು ಹೊಸದಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಅಹ್ಲಾದಕರವೆನಿಸು

ವಂತೆ ಸುಣುಪಾದುದೂ ನಿರಾಮಯವೂ ಆಗುವುದು.

ಅದರ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಬೆಳ್ಳನೆಯ ಬುರುಗು ರೋಮ

ರಂಧ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊಕ್ಕು ಮೈದೊಗಲಿನ ಅಶುದ್ಧಿ

ಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಳೆಯುವುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ

ಮೈಸೂರು ಚಂದನದ ಸಾಬೂನು ಜಗತ್ತು

ಸಿದ್ಧವಾದ ಮೈಸೂರು ಚಂದನ ತೈಲದಿಂದ ತಯಾರಿ

ಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಲಲನೆಯರು ಈ

ಸುಗಂಧಮಯ ಸಾಬೂನನ್ನೇ ಇಂದಿಗೂ

ಉಪಯೋಗಿಸುವರು;—ತಮ್ಮ ಲಾವಣ್ಯವನ್ನು

ಅದು ಕಾಪಾಡುವುದೆಂದು ಅವರು ಬಲ್ಲರು.

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಗವರ್ನಮೆಂಟ್

ಸೋಪ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ,

ಬೆಂಗಳೂರು.

MYSORE SANDAL SOAP

ಸಂಪಾದಕರು :

ಬೆಳಗಾವಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು, ಬಿ. ಎ.

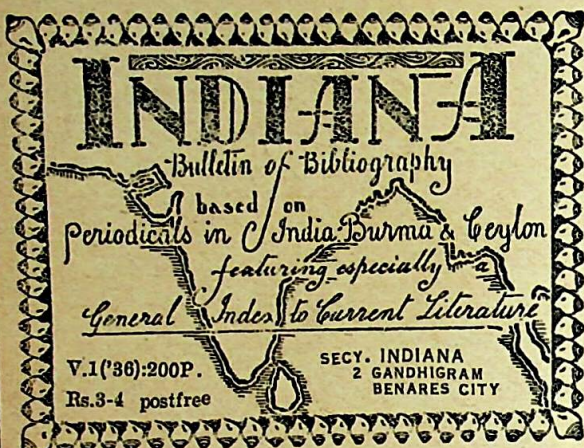
ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ.

ಪರಿವಿಡಿ

ಪುಟ

ವಾರ ಕಾರಪುಸ್ತಕವೇ! (ಕವಿತೆ)			ಅನಂದಕಂದ	೬೪೧
ಆನೆ (ಕವಿತೆ)			ಪರಮೇಶ್ವರ	೬೪೨
ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವ (ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ)		ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯಂಗಾರ್ ಬಿ. ಎ.		೬೪೩
ಸಮಾಜದ ಸುಂದರಿ (ಕತೆ) ...	ಶ್ರೀ. ಮಂ. ಅ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಬಿ. ಎ. ಬಿ. ಎಲ್. ಮೈಸೂರು.			೬೪೪
ನಿಡುಗಲ್ಲಿನ ಕೈಪಿಣಿಯು (ಐತಿಹಾಸಿಕ)			"ಉಮಾಪತಿ"	೬೪೫
ಒಂದು ದಿನ—ನಿಜೆಯ ನಿಧಾನ (ಆರೋಗ್ಯಬೋಧೆ)		ಆಯುರ್ವೇದವಿದ್ವಾನ್ ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣರಾಯರು		೬೪೬
ಸ್ವಪ್ನ—ಸಂಸಾರ (ಕವಿತೆ)		"ಬಾಲಭಾಸ್ಕರ" ಬಿ. ಎ., ವಿಜಾಪುರ		೬೪೭
ಕಣ್ಣಿನ ರೂಪ ಕುರುಡು (ಕತೆ)		ಶ್ರೀ. ಎಂ. ನಂಕೋಬರಾವ್, ಒಂಟಿಕೊಪ್ಪಲು		೬೪೮
ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜನರ ಕೆಲವು ಹಬ್ಬಗಳ ರೀತಿ (ಸಾಮಾಜಿಕ)			ಸಂಗ್ರಾಹಕರೊಬ್ಬರು	೬೪೯
ದಿವಂಗತ ಸಾಸನೂರರು (ಸ್ಮೃತಿಚಿತ್ರ)		ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ, ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ. ಧಾರವಾಡ.		೬೫೦
ಹಲನಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯರಸವಿನ್ಯಾಸ		ಶ್ರೀ. ಎ. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು, ಮೈಸೂರು		೬೫೧
ರಾಜರಹಸ್ಯ (ಧಾರಾವಾಹಿ ಕಾದಂಬರಿ)			ಶ್ರೀ. ಮಳಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ	೬೫೨
ವೀಡಿಯ ಶಿಕ್ಷಣನವರು (ಒಂದು ನೆನಪು)			ಶ್ರೀ. ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ	೬೫೩
ರಜೀಕಣ (ಕಿರುಗತೆ)			ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ರಾರದಾನುಂಡಲ, ವಿಜಾಪುರ	೬೫೪
ಜನಪದಸಾಹಿತ್ಯ			ಸಂಗ್ರಾಹಕರು ಶ್ರೀ. ಬಸವಮೂರ್ತಿ ಕಟ್ಟೀಮನಿ, ಮಲನುರದಿ.	೬೫೫
ಪ್ರಪಂಚಪರಿಚಯ			ಸಂಗ್ರಾಹಕರು ಶ್ರೀ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣರಾಯರು, ಶ್ರೀ. ಗುರುನಾಥಜೋಶಿ	೬೫೬
.... ದಾನಶರೀರ ಕೃಪಣ—ದೇವಾಲಯದ ಆಫೀಸಿನ ಕಾರ್ಯ—ವಿಜಯದ ಹೊಗಳಿಕೆಯಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ—ದೇವಾಲಯದೊಳಗೆ....				
.... ಉಣಿಸುಣಿಸು!—ನೋಲೆವಾಲಿನ ಮಹತಿ—ಯುರೋಪದ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ—ಮೊಲದ ಹಾಲು—ಸೂಸಾಹಾರ....				
.... ಮತ್ತು ಮೂತ್ರರೋಗಗಳು—ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಾದಳು—ಪುನರುಜ್ಜೀವನ—ಮೃತ್ಯುಕಿರಣ—ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ....				
.... ಮತ್ತು ನಗ್ನತೆ—ಮಂಗನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ				
ವೀಣಾವಿಠಾನ		ಶ್ರೀ. ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ, ಶ್ರೀ. ಕುಂ. ವಿ.; ಶ್ರೀ. ಗುರುನಾಥ; ಶ್ರೀ. ತಾರಾದಾಸ		೬೫೭
.... ಕಂಠ—ಕುರಿಹಿಂಡು—ಯದ್ವಾತದ್ವಾ—ವೇದಾಂತೋಪನ್ಯಾಸಗಳು—ಉಪನಿಷತ್ ಕಥಾವಳಿ—ಧಮ್ಮಪದ—....				
.... ಭಗವತ್ಪ್ರೀತಿ ವಿವಿಧ ಉಪಾಯ—ಮಹಾತ್ಮಾ ಕೀರ್ತಿ ಕವಿತೆ ಹೈ—ಚೀನಾದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಗ್ರಾಮ—....				
.... ಜೀವನೋಪಾಯ ಸಾಕುವಿಕೆ				
ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ				೬೫೮
ಕನ್ನಡದ ಮುನ್ನಡೆ				
ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿ				೬೫೯
ವಿಚಾರವೇದಿಕೆ: ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಕನ್ನಡಗ್ರಂಥಪ್ರಕಟಣೆಯ ವರದಿ—ದೇ. ಭ. ಕಾಕಾಕಾಲೇಲ್ ಕರ್ ಅವರ....				೬೬೦
.... ಬುದ್ಧಿವಾದ—ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ವಿಸಯದಲ್ಲಿ ಮನಶೀಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ—ನಿಜೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನಡೆದ ಸ್ವತ್ವ....				
.... ಆತಿಕ್ರಮಣ—ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ ದೇಶಭಾಷೆಗಳ ದುರವಸ್ಥೆ—ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳ ಹಿಂದು....				
.... ಸ್ವಾನುಭೂತಿ—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಚುನಾವಣಾಪತ್ರಿಕೆ—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಜಾತೀಯ ನಿರ್ಣಯವೂ—ಬಂಗಾಲದ ಹಿಂದುಗಳ....				
.... ಗೋಳು—ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ರಣಭೂಮಿಗಳಿಲ್ಲದೆ—ನಡುಕಟ್ಟಿತು—ದಿವಂಗತಾ ಭಿಷಾಬಾಯಿ ಕಾಮಾ				
ನಮ್ಮ ಮಾತು				೬೬೧

ಸಂಪುಟ ೧೪ : : : ಸಂಚಿಕೆ ೯

ಜಯಕರ್ನಾಟಕ

is regularly denixed in
INDIANA

ಇಸುಬು

ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಚರ್ಮ ರೋಗಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತರಾಗಿದ್ದರೆ

ರಜಿಸ್ಟ್ರರ್

ಭೋಸ್ಲೀ ಲೋಶನ್

ಯಾಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ?

ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಎಸ್. ಡಿ. ಭೋಸ್ಲೀ

ಹಲಕರ್ಣಿ (ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ ಪೂರ ಸಂ.)

ಮೂರು ಅಮೌಲ್ಯ ರತ್ನಗಳು

ನೇತ್ರತಾಪಹಾರಿಣಿ: ಪರೆ ಬರುವದು, ಅರಿ, ನೋಡಿಬಿಂದು, ಮಾಂಸ ಬೆಳೆಯುವದು ಇ. ಹಳತರದ ರೋಗಗಳಿಂದ
ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟಲೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ರೂ. ೧-೮-೦

ತ್ವಚಾ-ರೋಗಾರಿ-ಮಲಮು: ಕಜ್ಜಿ, ಹುರುಕು, ತದ್ವು, ಇ. ಗಳನ್ನಂತೂ ಕೂಡಲೇ ಗುಣಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆ, ಗುಣ
ಕರ್ಣ, ಇಸಬು ಇ. ಕೆಟ್ಟ ರೋಗಗಳನ್ನೂ ಸಮೂಲವಾಗಿ ನಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಬಾಟಲಿಗೆ ೪ ಆಣೆ; ದೊಡ್ಡ ಬಾಟಲಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.

ಪಾಚೆಕೆ ಚೋರ್ಣ: ಅಜೀರ್ಣ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಬದ್ಧಕೋಷ್ಠ, ಹೊಟ್ಟೆಕಡಿತ ಇ. ಸರ್ವ ವಿಕಾರಗಳಿಗೂ ರಾಮಬಾಹ್ಯ,
ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೂಡಲೆ ಕರಗಿ, ಬಾಯಿಗೆ ಉತ್ತಮ ರುಚಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಬಾಟಲಿಗೆ ೪ ಆಣೆ. ದೊಡ್ಡದಕ್ಕೆ ೮ ಆಣೆ.

ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಕೆ. ಜಿ. ಕುರ್ಡುಕರ, ಟಿ. ಬಿ. ಆಂಧ ಸ್ಮೃತಿ ಸೈಶಾಲಿಪ್ಪ, ದಯಾರ್ಣವ ಸ್ಯಾನಿಟೋರಿಯಂ,
ಸಂಗಮನೇರ ಆವರಣ ಬರೆಯುವರು: "ತಮ್ಮ 'ನೇತ್ರತಾಪಹಾರಿಣಿ'ಯನ್ನು ೬೧ ತಿಂಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೮೦ ರೋಗಿಗಳನ್ನು
ಗುಣಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.....ದೇಶೀ ವೈದ್ಯಕದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ಶೋಧವೆ ಆಗಿದೆ."

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಸುವಾಚ್ಯ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಾಗಲಿ, ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಮಾಡಬೇಕು.

National Industrial & Manufacturing Co.,

432 A, Narayan Peth, POONA CITY.

ಕಲಾಸಿಂಧು ಮುದ್ರಣಾಲಯ

ಧಾರವಾಡ

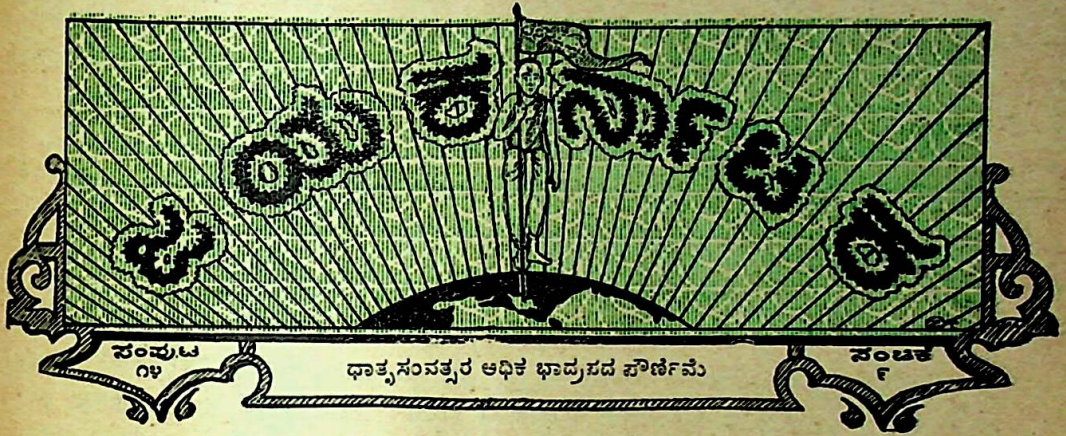
ಜಯಕರ್ನಾಟಕವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಅಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಓರಣ

ದಕ್ಷಿಣ

ವೈಣಿಕಕುಲರಿಪಾಪಾಣಿ ನೀತಿ ಶೇಷಣ್ಣ ನವರು

ಬಾರ ಕಾರಹುಣ್ಣಿವೆ !

ಆನಂದಕಂದ

—೨—

ಬಾರ ಕಾರಹುಣ್ಣಿವೆ !
ದೈವದ ಕಾರುಣ್ಯವೆ !

೧

ದೂರದಿಂದೆ ನಿನ್ನ ವಾರ್ತೆ
ಹಾರಿ-ಸಾರಿ ಬರುತಲಿದೆ;
ಹಾರಯಿಸುತ ನಿನ್ನ ಬರವ-
ದಾರಿ ಕಾಯ್ದೆನೆಂದಿನಿಂದೆ;

ಬಾರ ಕಾರಹುಣ್ಣಿವೆ !
ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪುಣ್ಯವೆ !

೨

ಬಡವರ ಬರಿಯೊಡಲಿನಂತೆ
ಬರಿದು ಬರಿದು ಬಾನೆಲ್ಲವು,-
ಉಡಿಗೆಯಿರದ ಗರತಿಯಂತೆ
ತೆರಹು ತೆರಹು ಬುವಿಯೆಲ್ಲವು,-

ಬಾರ ಕಾರಹುಣ್ಣಿವೆ !
ವೈಭವಸಂಪೂರ್ಣವೆ !

೩

ಸೋಗಿನವಿಲು ವೈಶಾಖದ
ಬೇಗೆಗಳುಕಿ ಮಿಡುಕುತವೆ;
ಕೇಗು-ಕುಣಿತ ಮರೆದು ನಿನ್ನ
ಆಗಮನಕೆ ದುಡುಕುತವೆ;

ಬಾರ ಕಾರಹುಣ್ಣಿವೆ !
ರಸಜನ ಸನ್ಮಾನ್ಯವೆ !

೪

ರವಿ ಬೆಳಗಿದ; ಬಂದಿತೇನು?
ಶಶಿ ತೊಳಗಿದ; ಸಂದಿತೇನು?
ಹಸಿದಾತನ ಕಣ್ಣು ಕುರುಡು,
ಬೆಳಗು-ಬೈಗು ಸಮನೆ ಎರಡು !

ಬಾರ ಕಾರಹುಣ್ಣಿವೆ !
ಕ್ಷುಧಿತಜನತರಣ್ಯವೇ !

೫

ಕರ್ನೂಡದ ತೆರೆಯ ಬಾನ
ಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ಕುಣಿತದಾಣ—
ಕೋಲ್‌ಮಿಂಚಿನ ಕತ್ತಿ ಹಿಡಿದು—
ಗುಡುಗಿನ ಅಡಿಗಣ್ಣಿ ಜಡಿದು—

ಬಾರ ಕಾರಹುಣ್ಣಿವೆ !
ನಟಸಂಕುಲಗಣ್ಣಿವೆ !

೬

ಹಳೆಯ ಹುಲ್ಲು-ಗಿಡ-ಮರ ಹೊಸ-
ಮಳೆಗೆ ತಳಿರಲಾಶಿಸುತಿವೆ;
ನೆಲದಿ ಹುದುಗಿದೆನಿತೊ ಬೀಜ
ಮೊಳೆತು ಬೆಳೆಯಲೆಳಸುತಿವೆ.

ಬಾರ ಕಾರಹುಣ್ಣಿವೆ !
ಪ್ರಕೃತಿಯ ಚೈತನ್ಯವೆ !

೭

ದೇವದಿನವೆ ನೀನೈತರೆ
ಜೀವಕುಲದ ಹಸಿವಿನ ಕೊರೆ—
ಯಾರಿಸಿಬಿಡುವಂಥ ಬಸಿರ
ಭೂರಮಣಿಯು ತಳೆವಳಂತೆ !

ಬಾರ ಕಾರಹುಣ್ಣಿವೆ !
ಶಾಂತಿ-ಸುಖದರಣ್ಣಿವೆ !

ಅಸೆ !

ಮೂಡಣ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯೆ
ಮೊಲ್ಲೆಯ ಮೊಗ್ಗುಗಳೆಂದದಿ ಬಿರಿಯೆ
ಗಾಳಿಯ ಕುದುರೆಯನೇರುತೆ ನಾನು
ನಡೆಯುವೆ ನೋಡುವೆನೆನಗಿನ್ನೇನು!
ಕಿರುವೆರಳಲಿ ಎಳೆಯರಿಲನು ಕೊಯ್ದು
ನಿಡಿದಹ ನೀಲಿಯ ತುರುಬಿಗೆ ಮುಡಿಸಿ
ತಿಂಗಳ ಕದಿರಿನ ಪದರವ ನೆಯ್ದು
ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ದೇಹಕ್ಕೆ ತೊಡಿಸಿ
ತಿಂಗಳ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಮೆರೆಯಲು ಬಾಗಿ
ಹಾರುತೆ ಹೋಗುವೆನ್ನೈಕೃತ್ಯವಾಗಿ
ಆನಂದದ ರಸಗಡಲಲಿ ತೇಲಿ
ಮಿನುಗಲು ಅಲ್ಲೇ ತಾರೆಯ ಹೋಲಿ!

—ಪರಮೇಶ್ವರ

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯಂಗಾರ್ ಎಂ. ಎ.

ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಶಾಖೆ, ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜು, ಮೈಸೂರು

ದೇವರು ಇರುವನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ತತ್ತ್ವಜ್ಞರು ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

(೧) ಕಾರ್ಯಕಾರಣ ಪ್ರಮಾಣ, (೨) ಅಂತಿಮ ಪ್ರಯೋಜನಪ್ರಮಾಣ, (೩) ಸ್ಥಿತಿ ಸತ್ತ್ವ ಪ್ರಮಾಣ, (೪) ಧರ್ಮಪ್ರಮಾಣ. ಈ ಪ್ರಮಾಣನಾಲ್ಕರ ವಿವರಣೆಯಿದರಲ್ಲಿದೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ನಾಗರಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಅನಕಾರಣವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆಯೇ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರತತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಅದು ಮುಕ್ತಾಲು ಮೂರುವಿಸ ಪಾಲು ನಾಸ್ತಿಕವಾದವೆಂದೂ ನಂಬಿರುವರು. ಈ ಎರಡು ನಂಬಿಕೆಗಳೂ ಕೇವಲ ತಪ್ಪೆಂದೂ ಅಜ್ಞಾನಜನ್ಯವೆಂದೂ ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮ ವೇದಾಂತ ಮೊದಲಾದ ವೈದಿಕದರ್ಶನಗಳಿಗಿರುವಂತೆ ನಿರ್ಬಂಧಕ್ಕೊಳಪಡಿಸುವ ಮತ್ತು ನಂಬಲೇ ಬೇಕಾಗಿರುವ ವೇದದಂತಹ ಪ್ರಮಾಣವಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಅಷ್ಟೆ; ತಾತ್ವಿಕನ ವಿಮರ್ಶಾಬುದ್ಧಿ ಎಂಬ ಬಾಣವು, ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಮೂಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವುದು. ಇದರಿಂದಲೇ ಹೇಗೆಲ ಎಂಬ ಜರ್ಮನ್ ತಾತ್ವಿಕ ಶ್ರೇಷ್ಠತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ “ಬುದ್ಧಿಪ್ರಧಾನವಾದ ವಸ್ತುಗಳ ವಿಮರ್ಶೆ” (“Philosophy is a thinking consideration of things”) ಎಂದು ಲಕ್ಷಣ ಹೇಳಿರುವನು. ಇದಿಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯದರ್ಶನದಲ್ಲಿ, ಈಶ್ವರಸಿದ್ಧಾಂತವಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಅದು ನಾಸ್ತಿಕವಾದವೆಂದೂ ಯಾರೂ ಭಾವಿಸಲಾಗದು. ಮಾನವನ ಆತ್ಮದ ಹಂಬಲು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದರೂ ಒಂದೇ ವಿಧವಾಗಿರುವುದು. ನಾವು ಕೇಳುವಂತೆಯೇ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರೂ ಕೂಡ, “ದೇವರಿದ್ದಾನೆಯೇ?”, ಇದ್ದರೆ ಅವನಿರುವನೆಂದು ಪ್ರಮಾಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತೋರಿಸಿಕೊಡುವುದು ಹೇಗೆ? ಆ ಈಶ್ವರತತ್ತ್ವವನ್ನು ಸೇರುವುದು

ಹೇಗೆ?” ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಆತ್ಮಸಂವೇದನೆಯ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿರುವರು. ವೇದದಂತಹ ಯಾವುದೇ ಆಗಲಿ- ಅಪಾರುಷೇಯವೆಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವತಸ್ಸಿದ್ಧವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ, ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೂ ಅವರು ಕೊಡುವ ಉತ್ತರಗಳೂ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೌತುಕವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವವಲ್ಲದೆ, ಅವು ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕವಾದ ಅವಗಾಹನೆಗೂ ಅರ್ಹವಾಗಿಯೇ ಇರುವುವು. ಈಶ್ವರಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಅವರು ಕೊಡುವ ಉತ್ತರಗಳಾವುವೆಂಬುದೇ ಈ ಲೇಖನಮಾಲೆಯ ವಿಷಯ. ಈಶ್ವರನೆಂದ ಕೂಡಲೇ ಆರೈಸಿದ್ಧಾಂತದ ನಿರ್ಗುಣಬ್ರಹ್ಮ- ಸಗುಣಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ಭೇದಕಲ್ಪನೆಯು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರಕೂಡದು. ನಿರ್ಗುಣವಾಗಲಿ, ಸಗುಣವಾಗಲಿ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ಒಂದು ತತ್ತ್ವವಿದೆಯೇ? ಎಂಬುದು ಮೊದಲು ನಿರ್ಧಾರವಾಗಬೇಕು.

ಈ ಮೂಲತತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದರ್ಶನದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪದಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ದೇವರು (God) ಅಥವಾ ಈಶ್ವರನೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ನಿರ್ಗುಣ-ಸಗುಣಬ್ರಹ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯು ಈ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ; ಹೇರಳವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಕೇವಲಾ ದ್ವೈತ (Absolutism) ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಬಹುಪುರಾತನವೂ ಪೂಜ್ಯವೂ ಆದುದು. ಆದರೂ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಗುಣಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಈಶ್ವರನೆನ್ನುವುದಾದರೆ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದರ ವ್ಯಾಪಕತೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು. ನಿರ್ಗುಣಕ್ಕೂ ಸಗುಣಕ್ಕೂ ಮಾರಿದ, ಈ ಎರಡು

ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಒಳಗೊಂಡ, ಅಂತಿಮ ತತ್ತ್ವವೊಂದಿರುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನೇ ಈಶ್ವರ ಅಥವಾ ದೇವರೆಂದು ಕರೆಯೋಣ. ಇಂಥ ಈಶ್ವರನೊಬ್ಬನಿದ್ದಾನೆಯೇ ?

ಇರುವನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ತತ್ತ್ವಜ್ಞರು ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮಾಣ (Proof) ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಶುದ್ಧ ತಾತ್ತ್ವಿಕರೇ ಹೊಡೆದರೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇವು, ದೈವಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳಿಂದ (Theologians) ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೈವಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ದೇವರಿರುವನೆಂಬುದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ತಕ್ಕ ಪ್ರಮಾಣಗಳೆಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಗಿವೆ. ಆದರೂ ಇವು ಶುದ್ಧ ತಾತ್ತ್ವಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಯುಕ್ತಿವಾದಗಳೇ ಹೊರತು ಯಾವುದೊಂದು ಮತಗ್ರಂಥದ ಆಧಾರದಿಂದೇನೂ ಹುಟ್ಟಿದುವಲ್ಲ. ಇವು ಯಾವುವೆಂದರೆ:—
(೧) ಕಾರ್ಯಕಾರಣ ಪ್ರಮಾಣ ಅಥವಾ ವಿಶ್ವಸೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಮಾಣ; (೨) ನೈಗಮ ಅಥವಾ ಅಂತಿಮ ಪ್ರಯೋಜನ ಪ್ರಮಾಣ; (೩) ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪನಾ ಪ್ರಮಾಣ, ಅಥವಾ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಮಾಣ; ಮತ್ತು (೪) ಧರ್ಮಪ್ರಮಾಣ. ಈ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮಾಣಗಳೂ ಭೌತಿಕ, ಪ್ರಾಣಾತ್ಮಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಈ ಚತುರ್ವಿಧವಾದ ಮಾನವಸ್ವಭಾವದ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ವಿಧದ ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ಮೆಟ್ಟಿಲಿನ ಸೇಶ್ವರವಾದವೆಂತಲೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸೇಶ್ವರವಾದದ ಅಂತರಿಕ ಪ್ರಭಾವವನ್ನರಿಯಬೇಕಾದರೆ, ಈ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ಮರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು.... ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

(೧) ಮೊದಲನೆಯದಾದ ವಿಶ್ವಸೃಷ್ಟಿಕಾರಣವೆಂಬ ಪ್ರಮಾಣವು ಅನೇಕ ರೂಪಗಳನ್ನು ತಾಳಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಜೇಮ್ಸ್ ಮಾರ್ಟಿನ್‌ನೋ ಮತ್ತು ಆತನ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಂದ ಈ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಗೌರವ ದೊರೆತಿದೆ. ಶಕ್ತಿ ಎಂಬುದು ನಿಮಿತ್ತಕಾರಣವಾಗಿದೆ....ಎಂಬುದೇ ಈ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಾರಾಂಶ. ಭೌತಿಕಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿ ವ್ಯಾಪಾರವೆಲ್ಲವೂ ಶಕ್ತಿಪ್ರದರ್ಶನವೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಶಕ್ತಿ ಎಂಬುದು ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗುವ ವಸ್ತುವಲ್ಲ. ಕೇವಲ ತಾತ್ತ್ವಿಕ ಕಲ್ಪನೆ. ಇದರಿಂದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ತತ್ತ್ವಜ್ಞರಾಸ್ತಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ, ಡೇವಿಡ್ ಹ್ಯೂಂ ಮತ್ತು ಆಗಸ್ಟ್ ಕಾನ್ಯು ಎಂಬವರು ಶಕ್ತಿ ಎಂಬುದು ಸಹಜವಾದ ಭಾವವಲ್ಲವೆಂದು ಅದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಭಾವದ

ಮೂಲವಾದರೂ ಯಾವುದೆಂದು ನೋಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಅಂತರಿಕ ಸಂಕಲ್ಪಲೋಕದ ಅನುಭವವೇ ಅದಾಗಿದೆ. ಈ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕಂಡುಬರುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಸೆಯಿಂದೂಟಾಗುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪರಿಣಾಮವೂ ಜ್ಞಾನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ — ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ — ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಜೈತನ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಕಲ್ಪ ಅಥವಾ ಉದ್ದೇಶ ಇವೆರಡಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಶಕ್ತಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನರಿಯದವರು ಸುಮ್ಮನೆ, ಶಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣ ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಿದರೆ ಸಾಕು, ಅದು ಎಷ್ಟೇ ಅವೇದ್ಯವಾಗಿ—ಅಜಿಂಕೃತವಾಗಿ—ಅನಿರ್ವಚನೀಯವಾಗಿರಲಿ—ಜಗತ್ತಿನ ಅಂತಿಮ ಕಾರಣವು ಸಿಕ್ಕಿಹೋಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅಜ್ಞಾನದ ಅಸ್ತಿತ್ವವು* ಈ ಶಕ್ತಿ, ಕಾರಣ, ಸತ್ ಮೊದಲಾದ ಪದಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಗೊಳಿಸಿ ಬರೆದುಬಿಟ್ಟರೆ ದೇವರೆಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೆಳಗೆ ಕಂಡಂತೆ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ, ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾದ ಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು.

(೧) ಹ್ಯೂಂ ಮತ್ತು ಕಾಂಟೆ ಮೊದಲಾದವರು ಎನ್ನುವಂತೆ, ಶಕ್ತಿ ಎಂಬ ಭಾವವೇ ಅಬದ್ಧವಾದುದೆಂದು ಕೆತ್ತಿ ಗೆದ್ದು, ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲಾ ಪರಸ್ಪರ ಸೂತ್ರಸಂಬಂಧವೊಂಡು ಇಲ್ಲದ ಕೇವಲ ಜಡಪರಿಣಾಮರಾಶಿ, ಎಂದೆದುಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಿರಬೇಕು; ಇಲ್ಲವೇ (೨) ಶಕ್ತಿಯೆಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾನಮಯವಾದುದು, ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನಪೂರ್ವಕವಾದುದೆಂದು ತಿಳಿದು, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಶಕ್ತಿಮೂಲವೊಂದಿದ್ದರೆ ಅದು ಜೈತನ್ಯಮೂಲವೂ ಜ್ಞಾನಪೂರ್ಣವೂ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಂಬಬೇಕು; ಇವೆರಡೇ ದಾರಿಗಳು ನಮಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ—ತೆರೆದಿರುವುವು. ಜೈತನ್ಯಹಿತವಾದ ಜಡಶಕ್ತಿ ಎಂದರೆ ಸ್ವವಿದುದ್ಧ ಶಬ್ದವಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ಶಕ್ತಿಯೆಲ್ಲವೂ ಜೈತನ್ಯಯುಕ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಕ್ತಿಯೂ ಒಂದು ಜೈತನ್ಯವಾಗಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ! ಅಲ್ಲಿಗೆ ಇದ್ದು, ವಾಯು, ನರಣ, ಅಗ್ನಿ ಮೊದಲಾದ ಸಾವಿರಾರು ದೇವತೆಗಳನ್ನೆ ಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಹುದೈವಾರಾಧನೆಯನ್ನು (Polytheism) ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಹಾಗಾಗಲಿಲ್ಲವೇ? ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು.

* ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪದವನು ನಾಸ್ತಿಕನು; ಆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇವನನ್ನೂ ಹೇಳಲಾರೆನ್ನವನು— ಅಸ್ತಿತ್ವವು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇದೆ “ಅಜ್ಞ” ನೆನ್ನುವವನು “ಅಜ್ಞಾಸ್ತಿಕನು”.

ಆದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವೇನೆಂದರೆ:— ಇಷ್ಟವಿದ್ದರೆ ಬಹು ದೈವಾರಾಧನೆಯನ್ನೇ ಒಪ್ಪೋಣ; ಮುಂದೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ, ವಿಧವಿಧವಾಗಿ ತೋರುವ ಶಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಸ್ಪರ ರೂಪಾಂತರನಾತ್ರವೇ ಎಂದೂ, ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಮೂಲಶಕ್ತಿಯ ವಿವಿಧ ಪ್ರದರ್ಶನವೆಂದೂ ನಂಬಿಕೆಯುಂಟಾದ ಮೇಲೆ ಈ 'ಬಹುದೈವಾರಾಧನೆ' ಎಂಬ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಒಂದುಗೂಡಿ, ಆದರೆ ವಿವಿಧ ಶಾಖೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಮೈಕನ ಹೊಂದಿ, ಸಾಮರಸ್ಯ ಪಡೆದು, ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲವೂ ಒಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಯಾವ ಶಕ್ತಿಯ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಇಂಥ ವಿಶ್ವವು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತೋ, ಯಾವ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಈ ವಿಶ್ವವು ಸಮೀಕಾರಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆಯೋ, ಆ ಜೈತನ್ಯಮಯವಾದ ಶಕ್ತಿಯು ತಾನೂ ಒಂದಾಗಿರಬೇಕು, ಏಕವಾಗಿರಬೇಕು, ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಸಮೀಕಾರ ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಅದು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಜ್ಞಾದ ಈಶ್ವರನಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಸೇಶ್ವರನಾದವು ಬಹು ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರದಿದ್ದರೂ ಈಗ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಸೇಶ್ವರ ಮತಗಳು ಇದರ ಅಂತಸ್ತಿಗೂ ಸಹ ಹತ್ತಲಾರವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶಕ್ತಿ ಎಂದರೆ ಜೈತನ್ಯಯುತವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಈ ಸೇಶ್ವರ ಮತಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವು— ಸಿಕ್ಕನಿರುತ್ತವೆವಾದ ಭೌತಿಕಾಣುಗಳು ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಉಪಾದಾನ ಕಾರಣವೆಂದೂ, ಇವುಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಗಡಿಯಾರವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ- ದೇವರು ಈ ಜಗತ್ತನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿದನೆಂದೂ ನಂಬುತ್ತವೆ. ಅಣುಗಳಿಗೆ ನಿರೋಧಶಕ್ತಿ ಮೀರಬೇಕೆಂದೂ ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ತಾವು ಪೂಜಿಸುವ ದೇವರು ಈ ಅಣುಗಳನ್ನು ರೂಪುಗೊಳಿಸಲು ಸದಾ ಅವುಗಳ ಸಂಗಡ ಹೋರಾಡುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದೂ, ಇಂಥ ದೇವರು ಸರ್ವ ಶಕ್ತನೂ, ಸರ್ವಕರ್ತೃವೂ, ಸಾರ್ವಭೌಮನೂ ಆಗಿರಲಾರವೆಂದೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಜೀವಾತ್ಮಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ. ಈ ಮತಗಳ ಎಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವಾತ್ಮರುಗಳೂ ದೇವರಂತೆಯೇ ಪೂರ್ಣಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವು, ಅವನಂತೆಯೇ ಅನಾದಿ ಮತ್ತು ಅನಂತವಾದವು. ಆದರೆ ಇಂಥ ಜೀವರುಗಳಿಗೂ ಇವರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೊರಗಡೆ ಇರುವ ದೇವರಿಗೂ ಯಾವ ಬಿಡುಗಡೆ ಸಂಬಂಧವು ಏರ್ಪಡುವುದು? ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಈ ಮತಗಳು ಉತ್ತರಕೊಡಲಾರವು.

ಇರಲಿ. ಎರಡನೆಯದಾದ ನೈಗಮ ಅಥವಾ ಅಂತಿಮ-ಪ್ರಯೋಜನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಪರಿಕ್ಷಿಸೋಣ. ಎಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾದ ಸಂಕಲ್ಪವೇ ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು—ಸೃಷ್ಟಿಕಾರಣ ಪ್ರಮಾಣದಂತೆಯೇ—ಇದೂ ಸಾರುವುದು. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯರೂಪ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷರೂಪ ಎಂಬ ಎರಡು ರೂಪಗಳನ್ನು ತಾಳಿರುತ್ತದೆ. 'ಬಿಷಪ್ ಪೆಲೆ' ಎಂಬಾತನು ಇದರ ಸಾಮಾನ್ಯರೂಪವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ: ಒಂದು ಗಡಿಯಾರವನ್ನು ನಾವು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಗವೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗದಿರದು. ಸೂತ್ರ, ಚಕ್ರ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗವೂ ತನಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಒಂದು ಫಲವನ್ನು— ಒಂದು ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು—ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು—ಸಂಸಿದ್ಧಿ ಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಗಡಿಯಾರದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಯೋಜಕನಾದ ಭಾಗವಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು—ಈ ಆಶಯವನ್ನು—ಈ ಗುರಿಯನ್ನು—ಅದರ ಮುಂದಿಟ್ಟು, ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲನುಗುಣವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಸೃಜಿಸಿದವರಾರು? ಗಡಿಯಾರದ ಅಂಗಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ಆ ರೀತಿ ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಸಂಬಂಧ ಬೆಳಸಿ-ಎಲ್ಲವೂ ಸೇರಿ, ಕಾಲವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಘನವಾದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ಜಡಪದಾರ್ಥಗಳು. ಇಂಥ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಬಲ್ಲ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿಯು-ಮಾನವನ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿಯು- ಮಾತ್ರ ಆ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಆ ರೀತಿ ಜೋಡಿಸಿ, ಅವುಗಳಿಂದ ತದನುಗುಣವಾದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಹೊಂದಬಲ್ಲದು. ಇದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿಶಾಲವಾದ ಈ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಈ ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗಡಿಯಾರದಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅವಯವವೂ-ವಸ್ತುವೂ-ಶಕ್ತಿಯೂ-ಒಂದೊಂದು ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅಥವಾ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದು. ಅವು ಜನಕ, ಸಾರಜನಕ, ಜಲಜನಕ ಮೊದಲಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಾರದಿಂದಲೂ, ಸೂರ್ಯಕಿರಣಗಳಿಂದಲೂ ಹುಟ್ಟುಗಿಡ-ಮರ-ಬಳ್ಳಿಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಪೈರು-ಪಚ್ಚಿಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಜೀವಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿರುವ ನೀರು,

ವಾಯು, ತೇಜಸ್ಸು, ಭೂಮಿ, ಆಕಾಶ ಮೊದಲಾದ ಪಂಚ-ಭೂತಗಳೆಲ್ಲವೂ ಒಂದಿಲ್ಲ ಒಂದು ಜೀವರಾಶಿಯ ಅನುಕೂಲ ಕ್ಷಾತ್ರಿಯೇ ಏರ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಖಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಈ ಸೂರ್ಯಗೋಳವೇ-ಇದರಲ್ಲಿ ಈಗ ಕಂಡುಬರುವ ಆತಿ ಉಷ್ಣವೂ ಅಲ್ಲದ, ಆತಿ ಶೀತವೂ ಅಲ್ಲದ, ಸಮಶೀತೋಷ್ಣವಾಗಿರುವ ವಾಯುಗುಣ, ಗಟ್ಟಿ ಭೂಮಿ, ನೀರು ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ—ಪ್ರಾಣಿಗಳ ವಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವಂತೆ ಆದು ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹಾರಲು ರೆಕ್ಕೆಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ನಡೆಯಲು ಕಾಲುಗಳು, ಮಿಂಚು-ಮೊಸಳೆಗಳಿಗೆ ವಾಸಿಸಲು ನೀರು, ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಲಿಂಗಭೇದ, ಕೂಸಿಗೆ ತಾಯಿಯ ಎದೆಹಾಲು ಹೀಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದುವಣೆಗಳುಳ್ಳಂಥ ಈ ಜಗತ್ತು, ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿರಬಹುದೇ? ಇದು ತೀರಾ ಅಸಂಭವವಾದ ಮಾತು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಆತಿ ನಿಪುಣನಾದ ಮಹಾಪುರುಷನು ನಿರ್ಮಿಸಿರಬೇಕು. ಆ ಮಹಾಪುರುಷನೇ ಈಶ್ವರನು....ಇದೇ ಈ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಾರಾಂಶ.

ಪ್ರಯೋಜನಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಅಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಾಣಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಯ ದೇಹದ ಅವಯವಗಳಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಪ್ರಪಂಚದ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಾಗಲೀ ಗಡಿಯಾರದ ಅಂಗಗಳಂತೆ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ—ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವು ಜೋಡಣೆಯ ಕೆಲಸವಲ್ಲ—ಗೊತ್ತಾದ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ, ಸ್ವಭಾವಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ, ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಅಥವಾ ಪರಿಣಾಮ ಎಂಬ ವಸ್ತುರೂಪಾಂತರದ ಫಲವಷ್ಟೆ. ಒಂದು ಬಿತ್ತವನ್ನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟರೆ, ಅದು ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವಧರ್ಮಕ್ಕೆ ನುಸಾರವಾಗಿಯೇ—ಕೇವಲ ಜಡಶಕ್ತಿಗಳ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿಯೇ, ಮೊಳಕೆಯಾಗಿ—ಗಿಡವಾಗಿ—ಫಲಕೊಡುತ್ತದೆಯೇ ವಿನಾ ಈ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಬೇರೆ ಒಂದು ಚಿಚ್ಚಕ್ತಿಯೆಂಬ ಕಾರಣವನ್ನು ನಾವು ಕೋರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬೇವಿನ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಬೇವಿನಕಾಯಿ ಬಿಟ್ಟೇ ಹೊರತು, ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಬಿಡಲಾರದು. ಇದೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಭಾವಧರ್ಮದ ಕೆಲಸ. ಇದೆಲ್ಲಾ ತರ್ಕವು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಂಜಸವೋ ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ; ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕೆಲವು ಹೊಂದಿಕೆಯ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಸ್ವಭಾವಧರ್ಮದ ಕೆಲಸ

ನೆಂಬುದು ಅಸಂಬಂಧತರ್ಕವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. (ಮಡಗಾಸ್ಕರ್ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದು ಅಂಗುಲ ನಿಡಿದಾಡ ಒಳವನ್ನುಳ್ಳ ಪುಷ್ಪವೊಂದಿದೆಯಂತೆ! ಆ ಪುಷ್ಪದ ಸಮೀಪ ಹೀರಿ ಆದರೊಳಕ್ಕೆ ಪರಾಗವನ್ನು ತುಂಬಲು ಹೆಣ್ಣೊಂದು ನೀಳವಾದ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನುಳ್ಳ ರಾಕ್ಷಸಪತಂಗದ ಜಾತಿಯೊಂದಿದೆಯಂತೆ.) ಆದರೂ ಈ ಪ್ರಮಾಣದ ವಾಸ್ತವಾಂಶವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಪಂಚದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಜೀವ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತುಗಳೆಂದು ಎರಡು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿದರೆ, 'ಸಜೀವ ವಸ್ತುಗಳ ಗುಣ-ಕರ್ಮಗಳು ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತುಗಳ ಗುಣ-ಕರ್ಮಗಳಿಗಿಂತ ತೀರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದುವು, ಮತ್ತು ಆ ಗುಣ-ಕರ್ಮಗಳು ಚಿತ್ತ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯಲಾರವು,' ಎಂಬ ಆಂಶವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗದಿರದು. ಆ ಗುಣಕರ್ಮಗಳಾವುವೆಂದರೆ (೧) ಸ್ವತಂತ್ರವೋಷಣೆ (೨) ಅಖಂಡ, ಅಭಿನ್ನ ರೂಪದಿಂದ, ಅಥವಾ ಏಕಾಕಾರದಿಂದ, ಸ್ವಗತ ಭೇದವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಭಿನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ಅಥವಾ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು (Complexity) ಪಡೆಯುವಿಕೆ; (೩) ಅವಯವ ಮತ್ತು ಅವಯವಗಳ ಸಮೀಕಾರ; (೪) ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಇವು ಒಂದು ಬಿತ್ತವಾಗಲಿ, ಜೀವಾಣುವಾಗಲಿ ತನ್ನ ಆಂತರಿಕ ಕರ್ಮಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಹೊಂದುವುದಲ್ಲದೆ ಜಡ ಪದಾರ್ಥಗಳಂತೆ ಬೇರೆ ಹೊರಗಣ ವಸ್ತುಗಳ ಸಂಕಲನದಿಂದಲ್ಲ. ಅದು ಪ್ರಪಂಚದ ವಸ್ತುರಾಶಿಯಿಂದ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಬೇಡವಾದುದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಜಡ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಅಖಂಡ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗದಿರಲಾರದು. ಅಲದ ಸಣ್ಣ ಬಿತ್ತವೊಂದು ಸಹಸ್ರಾರು ಜನರಿಗೆ ಸೇವೆ ನೀಯುವಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾದ, ಲಕ್ಷಾಂತರ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಆಹಾರವೀಯುವಷ್ಟು ಫಲಭರಿತವಾದ, ಫಣಿಯಾಲದ ಮರವಾಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಯಾರಿಗೆ ತಾನೇ ಸೋಪವೆಸಿಸದು? ಇದನ್ನು ಕೇವಲ ಜಡಶಕ್ತಿಯ ಕಾರ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ವಿಧವಿಧವಾದ ಸಜೀವ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, (ಮರದಲ್ಲಾಗಲಿ ಮಾನವ ದೇಹದಲ್ಲಾಗಲಿ) ಅದರ ಅವಯವಗಳೆಲ್ಲಾ ಅವಯವ ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಅದ್ಭುತವಾದ ಮರದ ಅಥವಾ ದೇಹದ ಸಲುನಾಗದುದುಡಿಯುತ್ತವೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅವಯವವೂ ತನ್ನ ಸ್ವ-

ವೇಷಣೆಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ಆದೇ ಪ್ರಕಾರ ಅದ್ಭುತಮರದ, ಅಥವಾ ವೇಹದ ಪರಿಪೂರ್ಣಜೀವನದಿಂದ ಅವಯವಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಈ ಸೋಪನ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ದೇಹದ ಇತರ ಅವಯವಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ದಂಗೆ ಎದ್ದು ದನ್ನೂ ಆದರಿದಾದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನೂ ಅನೇಕರು ಓದಿರಬಹುದು. ಈ ಅವಯವ-ಅವಯವಗಳ ಸಂಬಂಧವು-ಅನ್ಯೋನ್ಯತ್ವವು ಜಡಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಾಕಾರ ಪಡೆದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವಿಯೂ ತನ್ನ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ, ಬಿತ್ತಗಳನ್ನು ಕೃಷಿ ಮಾಡಿ ಜೀವಾಣುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಬರಿ ಜಡಶಕ್ತಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ವಿನಾಶವು ಅಶಕ್ಯವಾದಂತಹ ಆಗಾಮಿ-ತತ್ತ್ವವು ಅಡಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ ನೋಡಿದರೂ ಬಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ಮರವು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ; ಜೀವಾಣುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆಕಾರವು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇವು ಕೇಗೆ ಬಂದುವು ?

ಬಿತ್ತದ ಕಾರ್ಯವು ಕೇವಲ ಭೌತಿಕಾಣುಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯಿಂದಲೂ ವಿರುದ್ಧವಾದುದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಭೌತಿಕಾಣುಗಳ ಸಂಯೋಜನದಲ್ಲಿ, ಕಾರಣವು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ; ಅವಯವಗಳು ಅವಯವಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ : ಕಲ್ಲಿನ ಗಾತ್ರ, ರಚನೆ ಮೊದಲಾದುವು ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಅಣುಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತವೆ. ನೀರು ಹೇಗಾಯಿತೆಂದರೆ, ಅಮ್ಲಜನಕ, ಜಲಜನಕಗಳ ಸಂಯೋಗದಿಂದಂಟಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸಜೀವ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕಾರ್ಯವು ಕಾರಣವನ್ನು, ಅವಯವಿಯು ಅವಯವಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ಮರನಾಗಿ, ಫಲ ಬಿಟ್ಟು, ಹತ್ತು ಜನಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಿತ್ತವು ಮೊಳಕೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆಯೇ ವಿನಾ ಬರಿ ಬಿತ್ತವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಲ್ಲ. ಇದರಂತೆಯೇ ಜೀವಿಯಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ತು ವರ್ತಮಾನವನ್ನೂ ಭೂತವನ್ನೂ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆಯಲ್ಲದೆ, ನಿರ್ಜೀವಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಭೂತವು ವರ್ತಮಾನ-ಭವಿಷ್ಯತ್ತನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಜಡವಾದ

ಗಡಿಯಾರದ ನಡಿಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ: ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ದಿವಸ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ “ ಕೀಲಿ ” ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆಯೋ ಅಷ್ಟುಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಅದು ನಡೆಯಬಲ್ಲುದೆಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಹೇಳಬಲ್ಲರು. “ ಕೀಲಿ ” ಮುಗಿದ ಮರುಕ್ಷಣವೇ “ ನಿಂತು ” ಹೋಗುವುದೆಂಬುದನ್ನೂ ಅರಿಯುವರು. ಆದರೆ ಸಜೀವ ಶಿರುವಿನ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ, ಅದು ಬೆಳೆದಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದಿದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಗಿಂತಲೂ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚು ಪುಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಹೊಂದಿ, ಗುರುತೇ ಸಿಕ್ಕದೆಂತೆ ಮಾರ್ಪಡಾಗುವುದು. ಜಡದಲ್ಲಡಗಿರುವ ಭೂತ-ಶಕ್ತಿಯು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವ್ಯಯವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು; ಜೈತನ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ಆಗಾಮಿಶಕ್ತಿಯು ದಿನೇ ದಿನೇ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಬೆಳೆದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಗುರಿಯೊಂದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು.

ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅರ್ಥವೇನು ? ಇದೆಲ್ಲಾ ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆ ? ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳ ಗುಟ್ಟಾದರೂ ಏನು ? ಸಾಮಾನ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಲಿ, ತಾತ್ವಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಲಿ, ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉತ್ತರ: ಕಾರ್ಯವು, ಪೂರ್ಣವಾದ ಅವಯವಿಯು, ಭವಿಷ್ಯವು—ಇವೆಲ್ಲಾ ಹೇಗೋ—ಭಾವರೂಪದಲ್ಲಿ, ಚಿಂತನಾರೂಪದಲ್ಲಿ, ನಕ್ಷೆಯೇಪಾದಿಯಲ್ಲಿ, ಕಾರಣದ ಲ್ಲಿಯೂ, ಅವಯವಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಭೂತವರ್ತಮಾನಗಳ ಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಚ್ಚಕ್ತಿ ಇರಬೇಕು. ಆ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಅದ್ಭುತ ಪರಿಣಾಮವೆಲ್ಲಾ ಸರ್ವಶಕ್ತನಾದ, ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞನಾದ (ಶಕ್ತಿಯೆಂದರೆ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾದುದೆಂಬುದನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ), ಸರ್ವಕಾರಣಕರ್ತೃವಾದ ಪುರುಷೋತ್ತಮನೊಬ್ಬನಿಂದ ನಕ್ಷೆಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ ? ಆತನ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಈ ನಕ್ಷೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಅನಾದಿಯಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅಚ್ಚಾಗಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆತನ ಸಂಕಲ್ಪ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಆಯಾಯಾ ನಕ್ಷೆಗನುಸಾರವಾಗಿ—ಆ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಡಗಿರುವ “ ಸ್ವಭಾವಧರ್ಮ ” ಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ—ಆಯಾಯಾ ಫಲಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ. (ಈ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಚಿಚ್ಚಕ್ತಿಗೂ “ ಸ್ವಭಾವಧರ್ಮ ”ಕ್ಕೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ವಿರೋಧವಿರಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಮನನವಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.)

ಸಮಾಜ ನೀ ಮಂದರಿ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂ. ಅ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು, ಮೈಸೂರು

ಅವಳು ದೇಹಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವಕನ್ಯೆ; ಆದರೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮನೆಯ ಉದ್ಯೋಗಪ್ರೀತಿ
ಆಕೆಯ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿದ್ದಿತು. ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮನಸೋತು ಅವಳನ್ನು ತಂದ
ಶ್ರೀಮಂತನಿಗೆ ಜೋಡಣನ್ನು ಉಜ್ಜುವ ಅವಳ ಕೆಲಸ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದೀತೆ?*

ಅವಳು ಇನ್ನೂ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅರೆಬೆತ್ತಲೆಯಾಗಿ
ತಲೆದಿಂಬಿನ ಮೇಲೆ ಒರಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವಳು. ಅವಳ
ಕಣ್ಣುಗಳು ನಿದ್ರಾಭಾರದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿವೆ. ಮುಖ
ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಗುವಿನ ಮುದ್ರೆಯು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು
ಕೈ ಅವಳ ಕೂದಲಿನ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿದೆ.
ಮತ್ತೊಂದು ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಜೋಲಾಡುತ್ತಿದೆ.
ಅವಳ ನಲ್ಲನಾದ ಶ್ರೀಮಂತನು ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಎದ್ದು
ಕೊಠಡಿಯ ಒಂದು ಕಿಟಕಿ ಬಳಿ ನಿಂತು, ಒಂದು ಸುಗಂಧದ
ಹೊಗೆಬತ್ತಿಯನ್ನು ಆಸ್ಪಾದಿಸುತ್ತಾ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಅವಳಾ ರೆಂದು ನೀವು ಬಲ್ಲಿರಿ. ನಿನ್ನೆ ಅವಳು
ಇಪ್ಪತ್ತು ವರುಷದ ವಯಸ್ಸುಳ್ಳಾಗಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಈಗ ಹದಿ
ನಾರೂ ಆಗಿಲ್ಲವೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ತೋರುವಳು. ಕೂದಲು
ರೇಶ್ಮಿಯಂತೆ ಮೃದುವಾಗಿಯೂ ಕುದುರೆಯ ಕೇಸರದಂತೆ
ಬಲವಾಗಿಯೂ ಹೊಂಬಣ್ಣದಿಂದ ಧಳಧಳಿಸುತ್ತ, ಅವಳ
ಸ್ವರ್ಗೀಯಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಕಿರಿಟಿವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು.
ಅವಳ ಮುಂಗುರುಳ ಸುಳಿಗಳು ದೀಪಜ್ವಾಲೆಯಂತೆ ಚಲಿ
ಸುತ್ತ ಅವಳ ಕತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಾಂಡವನಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಪರಂಜಿ
ಯಂತೆ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕೂದಲುಗಳ ಸದಿನಲ್ಲಿ, ಕೆನೆವಾಲ
ಬಣ್ಣದಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮೃದುವಾದ ಕಂಠವೂ ನವ-
ನೀತದ ಮುದ್ದೆಯಂತಿರುವ ಭುಜಗಳೂ ತುಂಬಿ ಬಳೆದ
ಮೇಲೆದೆಯೂ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೇಶರಾಶಿಯ ದೀಪ-
ಪ್ರತಿಭೆಯೊಳಗಿಂದ ಹೊರಸೂಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವಳ ಕಂಠಶ್ರೀಯ
ಸೌಂದರ್ಯವು ಎಂಥವರನ್ನೂ ಮುಗ್ಧರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು-
ತ್ತಿತ್ತು. ಮೃದುಲಕಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸುವರ್ಣಚ್ಛಾಯೆಗಳಿಂದ

ಚಿತ್ರಿತವಾದ ಅವಳ ಕಂಠವನ್ನು ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಂಡೊಡನೆ
ಮೋಹಾವೇಶವು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು.
ಇವಳಲ್ಲಿ ಮೃಗವೂ ಮಗುವೂ, ಧೈರ್ಯವೂ ನಿಷ್ಕಾಶಟ್ಟಿವೆ,
ಅನುರಾಗಮಯವಾದ ಚುಂಬನಾಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಉದ್ರೇಕಿಸ-
ತಕ್ಕ ಮೋಹವೂ ಬೆರೆತಿವೆ.

ಅವಳು ಸುಂದರಳೇ? ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅವಳ
ಮುಖವನ್ನು ಕೇಶರಾಶಿಯು ಮುಚ್ಚಿದೆ. ಅವಳ ಹೆಣೆಯ
ಸ್ವಲ್ಪ ತಟ್ಟಿಗಿರಬೇಕು. ಕಣ್ಣುಗಳು ಊದುವಣ್ಣದವಾಗಿ
ಸಣ್ಣಗೆ ಉದ್ದವಾಗಿವೆಯೇನೋ! ಮೂಗು ಓರೆಯಾಗಿ
ಚಪಲವಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಬಾಯಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ
ಗುಲಾಬಿಬಣ್ಣದ ಅಧರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನುಳಿದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡೇನು? ಅವಳ
ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಮುಖದ ಅಕಾರವನ್ನಾಗಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸು-
ವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಮಾದಕವಾದ ಮದ್ಯವು ಮೊದಲ
ನೆಯ ಪಾನಕ್ಕೆ ವಿಸ್ಮೃತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತೆ ಅವಳು ಪ್ರಥಮ-
ದೃಷ್ಟಿಪಾತದಲ್ಲೇ ಮೋಹಪರವಶತೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿವೆ
ಎಳು. ನೀವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಕೆಂಬಣ್ಣದ ಜ್ವಾಲೆಯ
ಮಧ್ಯದ ಧವಳಚ್ಛಾಯೆ, ಗುಲಾಬಿಯ ನಗೆ; ಅವಳ ಕಣ್ಣು-
ಗಳು ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಧಳಧಳಿಸುವ ಬೆಳ್ಳಿಯಂತೆ ಇವೆ.
ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆ ನಿಮ್ಮ ತಲೆ ತಿರುಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ.
ಅವಳ ಅತಿಶಯಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು
ನಿಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಕೈಕಾಲುಗಳು

* ಇದು ಜಗತ್ತಿನಿದ್ದ ಫ್ರೆಂಚ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನಾದ ಎಮಿಲ್ ಜೋಲಾ
(Emile Zola) ಎಂಬುವನ ಒಂದು ಕತೆಯ ಅನುವಾದ.

ಎಳೆಯ ಹುಡುಗಿಯವಾಗಿವೆ. ಅವಳ ದೇಹವೆಲ್ಲವೂ ಚಾಚಲ್ಯವಿಲ್ಲದ ನೋಹಾತಿಶಯವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿದೆ. ಮಂಡಾಗಿ ಥಳಥಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಅವಳ ತೋಳನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆ ಆಶೆಯು ಉಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳು ವಸಂತಕಾಲದ ದಿನಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂತಿದ್ದಳು; ಒಂದು ದಿನ ಮಾತ್ರವಿದ್ದು ಲಯವಾಗತಕ್ಕ ಪ್ರೇಮರಾಗಗಳ ರಾಣಿಯಾಗಿದ್ದಳು.

ಅವಳು ನಸುಬಾಗಿದ್ದ ಎಡದೋಳಿನ ಮೇಲೆ ತಲೆಯಿಟ್ಟು ಮಲಗಿದ್ದಳು. ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿಗೆ ಏಳಬೇಕು. ಈಗ ತಾನೇ ಬೆಳಗಗೆ ಕಣ್ಣು ಬಿಡುತ್ತ ನಸುಕು ನೀಲಿಯ ಬಣ್ಣದ ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆಯ ತೆರೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವಳು. ಅವಳ ಮೈಯು ಸ್ನೇಹಪುಳಕದಿಂದಾವೃತವಾಗಿ ಏಳುವ ಸುಖಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದೆ. ಅಲುಗಾಡದೆ ಮಂದವಾಗಿ ಆಕೆ ಉಸಿರಿ ಕ್ಷುತಿರುವಳು. ಭೋಗಾತಿಶಯದಲ್ಲಿ ಈ ಹಾಸಿಗೆ ಮತ್ತು ಆದರ ಮೇಲಿರುವ ಈ ರಮಣಿ ಇವರನ್ನು ಮೊರಿಸಿದ್ದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ದಿವ್ಯ ಹಂಸಿಯು ತನಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪೀತದಲ್ಲೇ ಮಂಡಿಸಿದೆ.

ಅವಳ ಶಯನಗೃಹವು ಮನೋಹರವಾದ ನೀಲವರ್ಣದಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿನ ಬಣ್ಣಗಳೂ ಸುಗಂಧವೂ ಆಕೆ ರುಚಿಕರವಾಗಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿನ ಗಾಳಿಯು ತಂಪಾಗಿಯೂ ಸೊಂಪಾಗಿಯೂ ಇದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ತೆರೆಗಳು ಸಾಂದ್ರವಾಗಿ ಮಡಿಕೆಮಡಿಕೆಯಾಗಿ ಇಳಿಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಾಸಿದ್ದ ರತ್ನಗಂಬಳಿಯು ಕಿವುಡ-ಮೂಗರಂತೆ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಿತವಾಗಿದ್ದಿತು. ಈ ದೇವಾಲಯದ ನೀರವತೆಯೂ ಇದರ ಬೆಳಗಿನ ಮೃದುಲತೆಯೂ ಛಾಯೆಗಳ ಔಚಿತ್ಯವೂ ಉಪಸ್ಥರಗಳ ರುಚಿತ್ವವೂ ಆತ್ಮಚ್ಛಕಾಲದ ತ್ರೀಮಂತಿನಿಯ ಪ್ರಸಾದ ಮಾಧುರ್ಯ ಗುಣಗಳೊಡನೆ ಕಲಾವಿಲಾಸಿನಿಯ ಚಿತ್ತ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ದೇವತೆಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತರುತ್ತಿದ್ದವು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವಳು ಹಾಲಿ ಸಣ್ಣ ಸ್ನಾನಮಾಡುತ್ತ ಬಳಿದಿರಬೇಕು. ಅವಳ ಸುಕುಮಾರಾಗಳು ಅವಳ ತ್ರೀಮಂತ ಜೀವನದ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವಳ ಶರೀರದಂತೆಯೇ ಅವಳ ಆತ್ಮವೂ ಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಊಹೆ ಹುಟ್ಟುವುದು ಸಹಜ.

ತ್ರೀಮಂತನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಒಂದು ಕುದುರೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ತನ್ನ ಹೊಗೆಬತ್ತಿಯನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಿರುವನು.

ಇತ್ತ ಸುಗಂಧಮಯವಾದ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಲಾವಣ್ಯ

ಮೂರ್ತಿಯು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಳು. ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ಈಗ ತೆರೆದಿದ್ದರೂ ಅವಳು ನಿಶ್ಚಲಳಾಗಿರುವಳು. ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಎಚ್ಚತ್ತಿದೆ, ಶರೀರವು ಮಾತ್ರ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಕನಸಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ, ಯಾವಾವುದೋ ಕಾಂತಿಮಯ ಪ್ರಪಂಚಗಳಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಲವಲವಿಕೆಯಿಂದ ಅವಳು ಕಾಲನ್ನು ನಿಡಿದಾಗಿ ಜಾಚಿ, ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಕೆಳಗೆ ರತ್ನಗಂಬಳಿಗೆ ಮೃದುವಾಗಿ ದುಮುಕಿ, ಬಾಹುಲತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕೇಶರಾಶಿಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ ತನ್ನ ಸೆರಗನ್ನು ಸಂವರಿಸಿಕೊಂಡು, ಪಾದರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ಒಂದು ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು ಮಾಯವಾದಳು.

ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿ ನಿಂತಿದ್ದ ತ್ರೀಮಂತನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆಯ ಬಳಿ ಬಂದು, ಆದರ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕೆಲಸವೇನೂ ಇಲ್ಲದೆ ಮಂಚದ ತೆರೆಗಳನ್ನೂ ಶಯನಾಗಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಇತರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ನೋಡಲಾರಂಭಿಸುವನು. ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಹಾಗೆಯೇ ಆವುಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲಾರಂಭಿಸುವುದು. ಒಟ್ಟು ಬೆಲೆಯು ಲಕ್ಷಾಂತರ ದ್ರವ್ಯವಾಗುವುದು. ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಈ ದೇವಾಲಯದಿಂದ ಆದರ ನಿವಾಸಿಯಾದ ದೇವತಾ-ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸತೊಡಗುವುದು; ದೇವಾಲಯವೂ ದೇವತೆಯೂ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತಿವೆ...ಎಂದು ಭಾಸವಾಗುವುದು. ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಅವನು ಮೆಟ್ಟಿದ್ದ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದು. ಈ ಗೃಹದಿಂದ ಅವನು ಕಳೆದ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಂದಲೂ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದು ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಯಾರೋ ಅವನ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಬಹು ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗುವಂತೆ ತಿಕ್ಕಿ ಮರೆಗಿಡುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಸ್ಮರಣವಾಯಿತು. ತ್ರೀಮಂತನು ಮರಳಿ ಈ ಗೃಹದ ಸೊಬಗನ್ನೂ ಆದರ ನಿವಾಸಿನಿಯಾಗಿರುವ ರಮಣಿಯ ಲಾವಣ್ಯವನ್ನೂ ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ಅನಂದತುಂದಿಲನಾಗುವನು. ದೇವರು ಇಂಥಾ ಸುಕುಮಾರಾಗಿಯನ್ನು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯ ಬಚ್ಚಲು ಬಳೆಯುವವನ ಮತ್ತು ಕಾವಲಾಳಿನ ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ತಾನು ತಪ್ಪಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ತ್ರೀಮಂತನು ತನ್ನನ್ನು ಭೂಷಿಸಿಕೊಂಡನು. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅಲ್ಪವಾದ ಎರಡು ಮೂರು ಲಕ್ಷ ದ್ರವ್ಯವ್ಯಯದಲ್ಲೇ ಮಾಡಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟನು.

ರಮಣಿಯು ಹೋಗಿ ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷಗಳಾದರೂ ಹಿಂದಿರುಗಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ತ್ರೀಮಂತನು ಅವಳು ಹೋಗಿದ್ದ

ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಹಾಗೆಯೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೊಠಡಿಯೊಳಗೆ ಯಾರೋ ಯಾವುದನ್ನೋ ಉಜ್ಜುತ್ತಿರುವ ಶಬ್ದವು ಕೇಳಿಸಿತು. ಯಾರೋ ಆಳು ಇರಬಹುದೆಂದು ಎಣಿಸಿ, ಯಜಮಾನಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಳೆಂದು ಕೇಳುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಶ್ರೀಮಂತನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಆ ಕೊಠಡಿಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತಳ್ಳಿ ಒಳಗೆ ಬಗ್ಗಿ ನೋಡಿದನು. ಅಲ್ಲಿನ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಅವಾಕ್ಯಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡನು.

ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜಲವೂ ಉಜ್ಜುವ ಕರಡಿಯೂ ಇದ್ದವು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಡಿಸುವ ಪರಕೆಯೂ ಒರಸುವ ಬಟ್ಟೆಯೂ ಇದ್ದವು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಾಪೆಯ ಮೇಲೆ ಸುವರ್ಣಕೇಶಿಯಾದ ಸೌಂದರ್ಯ-ನಿಧಿಯು ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಎಡಗಡೆಗೆ ಅವಳ ನಲ್ಲನ ಒಂದು ಪಾದರಕ್ಷೆ ಇದ್ದಿತು; ಬಲಗಡೆಗೆ ಆದಕ್ಕೆ ಹಾಕತಕ್ಕ ಬಣ್ಣವೂ ಬಣ್ಣಹಾಕತಕ್ಕ ವರಾಹಕೂರ್ಚ (ಬ್ರಾ) ವೂ ಇದ್ದವು. ಎದುರಿಗೆ ಪಾದರಕ್ಷೆಯ ತಳದಿಂದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಕೆರೆಯತಕ್ಕ ಒಂದು ಕತ್ತಿ ಇದ್ದಿತು. ರಮಣಿಯು ಒಂದು ಕಾಲಿನ ಪಾದರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೆಳಗಿ ಮೆರಗಿಕ್ಕಿದಳು. ಈಗ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಮೈಮೇಲೂ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲೂ ಆದರ ಕೊಳೆಯು ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ರಮಣಿಯು ಪಾದರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ತಿಕ್ಕಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬೆವರು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಕಪೋಲದಲ್ಲೂ ಕಂಠದಲ್ಲೂ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಪದೇ ಪದೇ ಅವಳು ತನ್ನ ಕಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಹರಿದು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಕೇಶರಾಶಿಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಸ್ಪಟಿಕದಂತೆ ಬೆಳ್ಳಗಿದ್ದ ಅವಳ ಬಾಹುಗಳ ಮೇಲೂ ಎದೆಯ ಮೇಲೂ ಬಣ್ಣವು ಬಿದ್ದು ಕರಿಯ ಚುಕ್ಕೆಗಳಾಗಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ರಮಣಿಯು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಆನಂದದಿಂದಲೂ ತದೇ-ಕಾಯತ್ತ ಚಿತ್ತವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ತನ್ನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಮಗಳಾಗಿದ್ದಳು. ಬೆಳಗ್ಗೆ

ಎದ್ದೊಡನೆ ತಾನು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೊಳಕಲು, ಹಳೆಯ ಕೆರಗಳ ಚಿತ್ರವು ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಇವುಗಳನ್ನೇ ಅವಳು ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಳು. ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ—ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಪಾದರಕ್ಷೆಯನ್ನಾದರೂ ಸರಿಯೆ—ತಿಕ್ಕಿ ಬೆಳಗಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಕಟವಾದ ಇಚ್ಛೆಯು ಬಂದು ಮುತ್ತುತ್ತಿತ್ತು. ಇತರರಿಗೆ ಹೊಸ ನಲ್ಲಿ ನೋಡುವಿರುವಂತೆ ಅವಳಿಗೆ ತಿಕ್ಕಿ ತೋಯುವುದರಲ್ಲಿ ಮೋಹವು ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಇದು ಅವಳ ಅಂತರಂಗ ರಹಸ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಹೊರಪಡಿಸಲು ಅವಳಿಗೆ ಲಜೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಅನಿರ್ವಚನೀಯವಾದ ಆನಂದವು ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವಳು ಪ್ರತಿದಿವಸವೂ ಭೋಗದ ಸೊಬಗಿನಲ್ಲೇ ಎದ್ದು, ರಮಣೀಯವಾದ ತನ್ನ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಪಾದರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೆರೆಯುತ್ತ ಶ್ರೀಮಂತ ರಮಣೀಮಣಿಯ ಘನತೆಯನ್ನು ಚಮ್ಮಾರ ಹೆಂಗುಸಿನ ತುಚ್ಛ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಶ್ರೀಮಂತನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಅವಳ ತೋಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದನು. ಅವಳು ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿ ಮೇಲಕ್ಕಿದ್ದಳು. ಅವಳ ನಲ್ಲನು ತನ್ನ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮೆಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಐದುಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದು ಎಸೆದುಬಿಟ್ಟು, ಮರುಮಾತಾಡದೆ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ರಮಣಿಯು ಆ ದಿವಸವೆಲ್ಲಾ ಆತಂಕದಿಂದ ಕಾದುಬೀಳುತ್ತಳು. ಶ್ರೀಮಂತನಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದಳು. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ದ್ರವ್ಯನಷ್ಟವನ್ನು ತನಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಶ್ರೀಮಂತನು ತಾನು ಅವಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದ್ರವ್ಯವೇನೋ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಉಂಟೆಂದು ಉತ್ತರ ಬರೆದನು. ತನ್ನ ಪಾದರಕ್ಷೆಗೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಮೆರಗಿಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಐದು ಹಣದಂತೆ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿ, ತನ್ನ ಆಳಿನ ಮೂಲಕ ಆ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಅವನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು.

ನಿಡುಗಲ್ಲಿನ ಕೈಫಿಯತ್ತು

“ ಉಮಾಪತಿ ”

ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೋದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೂಲೆಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸ-
ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ರಾಶಿಯು ಅಡಗಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈಗ ಅವಶ್ಯ-
ಕತೆಯಿದೆ ಹುಡುಕುವವರದು. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ನಿಡುಗಲ್ಲುದುರ್ಗದ ಇಂದಿನ-
ಹಿಂದಿನ ಕತೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರ ಕಣ್ಣೆದುರು ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದುದಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪೌರಾಣಿಕ-ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಿಡುಗಲ್ಲುದುರ್ಗವು ಒಂದು. ನಾನು ಹಿಂದೆ ರತ್ನ-
ಗಿರಿರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಮಾಡಲು ಹೋಗಿದ್ದ
ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅರೂ ಅರಿಯದ ಕವಿಯೊಬ್ಬನ ಪರಿಚಯವಾ-
ಯಿತು. ಆತನು ಬರೀ ಕವಿಯೇ ಆಗಿರದೆ, ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ,
ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣನಾಗಿ, ಕರ್ನಾಟ-
ಕಾಂಧ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಚಿತನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಒಂದೆರಡು ದಿನ
ಗಳು ಆತನೊಡನೆ ಆನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವ
ಪ್ರಯೋಗವೊದಗಲು, ಆತನು ಆದರವೂರ್ವಕವಾಗಿ ತನ್ನ ಬಳಿ
ಯಿಟ್ಟಿದ್ದ ಪುರಾತನಕಾಗದಗಳ ನಕಲುಗಳನ್ನು ನನಗಿತ್ತನು.
ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಡುಗಲ್ಲು ನಾಯಕರ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೊಳಗೊಂಡ
ನಾಯಕಜಾತಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಕಥನವೂ ಒಂದಾಗಿತ್ತು.
ಆತನು ನಿಡುಗಲ್ಲುಸಂಬಂಧವಾದ ಆನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು
ಸನ್ನಿಹಿಸಿ ಹೇಳಿ, ಆ ಭವ್ಯದುರ್ಗದ ದರ್ಶನಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ
ನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಅಂತಹ ಸುಸಮಯವೊದಗಿ, ಅಲ್ಲಿಗೆ
ಹೋದುದೇನೋ ಆಯಿತು; ಆದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ತೃಪ್ತಿ-
ಹೊಂದುವಷ್ಟು ದಿನವ ಆಲ್ಲಿದ್ದು ದುರ್ಗವನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರ-
ವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಯೋಗವಿಲ್ಲದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಷಾದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.
ನಿಡುಗಲ್ಲುನಾಯಕರ ವಂಶಸ್ಥರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಮೀಪದ ಕುಂಬಾರ
ಹಳ್ಳಿಯೆಂಬುದರಲ್ಲಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆ,
ಮನೆಯ ಯಾಜಮಾನ್ಯವನ್ನು ಎಹಿಸಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು
ಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಹಾಗಿರಲಿ,
ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಲವಕಾಶವನ್ನೇ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ

ಮಹನೀಯರಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಆನೇಕ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವಿಷಯ
ಗಳು ಹೊರಗೆ ಬಾರದೆ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದಲ ಪಾಲಾಗು-
ತ್ತಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಭಗ್ನಹೃದಯಿಯಾಗದೆ ನಾನು ಕಂಡು
ಕೇಳಿದ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಇದ್ದ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಗೆಜೆಟಿ-
ಯರನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಈ
ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದು, ಕನ್ನಡಲೋಕಕ್ಕೆ ಆರ್ಪಿಸಿರುವೆನು.
ನಿಡುಗಲ್ಲುದುರ್ಗವು ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯ ಪಾವುಗಡಾ
ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ, ಪಾವುಗಡದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದು
ಮೈಲುಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ, ಅಸಂಖ್ಯ ಗುಡ್ಡಗಾಡುಗಳ ನಟ್ಟ-
ನಡುವೆ ನಿರ್ಜನ ನಿಬಿಡಾರಣ್ಯದಿಂದ ಸುತ್ತಲ್ಪಟ್ಟು, ಸಮು-
ದ್ರಮಟ್ಟದಿಂದ ೩೭೨ ಅಡಿಗಳ ಎತ್ತರವಾಗಿದೆ. ದುರ್ಗಕ್ಕೆ
ಹೊಂದಿಕೊಂಡುಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗೆ ನಿಮ್ಮೋನ್ನತಗಣದ ಹಲವು
ಗುಡ್ಡಗಳು ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಪಸರಿಸಿ, ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ, ಮತ್ತೆ
ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿವೆ. ದುರ್ಗದ ಸಮನಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ—
ಸಾಂದ್ರತರುವೃಂದದಿಂದ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟ—ಎತ್ತರವಾದ
ಮತ್ತೊಂದು ಗುಡ್ಡವಿದೆ. ಕುದುರೆಯ ಲಾಳದಾಕಾರವಾದ
ಈ ಶ್ರೇಣಿಯ ಮಧ್ಯಭಾಗವು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸಮತಲವಾಗಿ,
ಶತ್ರುಗಳಿಗೆಗಮ್ಯವಾದೊಂದು ನಗರನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅನು-
ಕೂಲ್ಯಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಪೌರಾಣಿಕ-ಐತಿಹಾಸಿಕ ಯುಗ
ಗಳಲ್ಲಿ ಈ ದುರ್ಗವು, ದುರ್ಗಮ ಕಾಂತಾರಮಧ್ಯೆ ತಪಸ್ವಿಗಳ,
ಸಮ್ರಾಟರ ಒಲುಮೆಯ ನೆಲೆಯಾಗಿದ್ದುದೇನಾಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ.
ಶಾಂತಜೀವಿಗಳಾದ ಹಲವು ಸಂಯಮಿಗಳು ಕರ್ಮಭೂ-
ಮಿಯ ಅಶಾಂತತೆಯು ಕಾಲಿಡಲಿಕ್ಕಾಗದ ಗುಪ್ತಸ್ಥಳವೆಂದು

ಎಲ್ಲಿ ಅನಂತಕಾಲಸಾಧನೆಯು ಮಾಡಿ ಆತ್ಮಾನುಸಂಧಾನ ಗೈದರೋ; ಶತ್ರುಗಳಿಗಭೇದ್ಯವಾದ ಕೋಟಿಕೋತ್ತರಗಳಂ ಸಮೆಯಿಸಿ ಅಸಂಖ್ಯ ನಾಗರಿಕ ಜನರಿಗೈಯಾದ ನಗರನಿ ಮಾರ್ಣಗೈದು, ವಿವಿಧಪಂಥಗಳ ಉಪಾಸ್ಯದೇವಮಂದಿರಗಳಂ ಕಡೆಸಿ ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿಗಳನ್ನಾರ್ಜಿಸಿದ ರಾಜಾಧಿರಾಜರು ಎಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ದ್ವಜಪತಾಕೆಗಳನ್ನು ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಾರಿಸಿದರೋ; ಯಾವ ದುರ್ಗದ ರಾಜನು ನಿರ್ಭೀತಿಯಿಂದ ತಲೆಯೆತ್ತಿ, ಕಣ್ಣು ದಿಟ್ಟು ಪಸರಿಸುವಷ್ಟು ದೂರದ ನಾಡನ್ನು ತನ್ನ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದನೋ ಅವನಿಂದು ಸುತ್ತಲಿರುವ ಗುಡ್ಡಗಳನ್ನೇ ತನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪ್ರಕೃತಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರ ಮಾತ್ಮನಿಗರುಹಲೋಸುಗ ಎತ್ತಿದ ತಲೆಯನ್ನಾಕಾಶದ ಕಡೆ ತಿರುಗಿಸಿ, ನೀರವವಾಗಿ ಅವಿರಳ ಆಶ್ರುಜಲವನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡ ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಕನ್ನಡಿಗನೂ ಅತ್ತು ಕರೆದು ಕೊನೆಗೆ ಮಾತೃಭೂಮಿಯ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಓಂಕಕಟ್ಟುವನೆಂದು ಶಪಥನಾಡಿ ಭುಜವನ್ನು ತಟ್ಟದೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವನು. ಶುಷ್ಕಾಂತಕರಣಿಯಾದ ಯಾವ ಕವಿವರ್ಯನೂ-ದುರ್ಗದಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ-ಹಾಡುಕಟ್ಟಿ ಹಾಡದಿರಲಾರನು.

ದುರ್ಗಾರೋಹಣ ಮಾಡಬಯಸುವವರು ಪಶ್ಚಿಮ ಮುಖದಿಂದ ಹೋಗಬೇಕು. ದುರ್ಗದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಗುಡ್ಡದ ವರೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಶಿಥಿಲವಾದ ಕೋಟಿಗೋಡೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ನಮ್ಮ ಅಂತಃಕರಣವು ಕುದಿಯಲು ಮೊದಲಾಗುವುದು. ನಾಮಮಾತ್ರಾನಶಿಷ್ಟವಾದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಊರೊಳಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ನೋಡುವುದೇನು? ಬಡರೈತರ ೨೫-೩೦ ಮುರುಕುಮನೆಗಳು. ಬಂದವರನ್ನಾದರಿಸುವ ಅಂತಃಕರಣವಿದ್ದರೂ ದಾರಿದ್ರ್ಯವನಿಗೆ ಆವಕಾಶವನ್ನೇ ಕೊಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಗುಡ್ಡಗಳ ಮಧ್ಯದ ವಿಶಾಲವಾದ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಎತ್ತ ನೋಡಿದರೂ ಹಾಳು ಬೇಗುಲಗಳೂ, ಅಸ್ತಿಭಾರವಶೇಷವಾದ ಗೃಹಗಳೂ ನಿರ್ಜೀವವಾಗಿ ನಿಂತಿವೆ. ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ದೇವಾಲಯಗಳೂ ಈಚಿನವು. ಇವುಗಳೆಲ್ಲೊಂದಾಗಿ ಹೊಟ್ಟುಣ್ಣನಾಯಕನೆಂಬವನಿಂದ ಶಕ ೧೬೦೬ ರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಸಾರ್ವಾಡೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವು ಮಾತ್ರ ಕಾಲನ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಾಡನೆಂಬುದು ಬಿಜಾಪುರದ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ. ಹರತಿಯ ತಿಪ್ಪಿನಾಯಕನ ಪೂರ್ವಜರು ಸಾರ್ವಾಡದಿಂದ ಬಂದವರಾದುದರಿಂದ, ತಮ್ಮ ಕುಲದೇವರಿಗೆ ಅದೇ ಹೆಸರನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವರು. ಇನ್ನೂ

ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದೆ ದುರ್ಗದ ಸಾಸುಪ್ರದೇಶವು ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ರಾಮದೇವಾಲಯ, ಕಾಶೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾಲಯ, ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಒಂದು ಕಬರಸ್ತಾನ (ಗೋರಿ) ಮುಂತಾದುವು ಅಂದವಾದ ಕೆತ್ತನೆಯ ಕೆಲಸಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇವು ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ, ರಾಮ, ಸೀತೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ಸುಗ್ರೀವರ ಮುದ್ದಾದ ಮೂರ್ತಿಗಳೂ ಉಭಯ ಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಜನೇಯ-ಗುಡದ ವಿಗ್ರಹಗಳೂ ಇವೆ. ಬಲಭಾಗಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತವಾದ ಹನುಮನ ಮೂರ್ತಿ ದುರ್ಗರೋಹಿಗಳಿಗೆ “ನಿರ್ವೀರ್ಯರಾದ ನೀವು ಪವಿತ್ರವಾದ ವೀರ ಪುಂಗವರಿದ್ದ ದುರ್ಗವನ್ನೇಕೆ ಎದುರಿಸಿ” ಎಂದು ಗದ್ದರಿಸುವಂತೆ ವಿಕೃತ-ಕರಾಳಾಕೃತಿಯ ಬಾಯ್ಬಿರೆದು ದೀರ್ಘ ಬಾಹುವನ್ನೆತ್ತಿ ನಿಂತಿದೆ. ಎಡಕ್ಕಿರುವ ಮಹಿಷಾಸುರ-ಮರ್ದಿನಿಯಂತೂ “ಇನ್ನು ದುಷ್ಟರಕ್ಕಸರ-ದೇಶದ್ರೋಹಿಗಳ ರಕ್ತಪಾನ ಭಾಗ್ಯವು ನನಗೆ ಲಭಿಸುವುದೇ?” ಎಂದು ನಿತ್ಯಪಾಸ್ತ್ರಿಯಾದ ಭೂದೇವಿಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾ ತಲೆಯನ್ನೆಡೆಕ್ಕೆ ಬಾಗಿಸಿರುವಳು. ಕಾಶೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾಲಯವು ಮುದ್ದಾದ ಸಣ್ಣ ಗುಡಿ. ಗುಡಿ ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಒಳಗಿನ ಮೂರ್ತಿಗಳೇನು ಸಣ್ಣವಲ್ಲ; ಒಂದೇ ಪಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮೂರು ಗರ್ಭಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವವಿಘ್ನಹರನಾದ ಗಣಪತಿ, ಮಧ್ಯೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ, ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣಾಪತಾರಿಣಿಯಾದ ಜಗನ್ಮಾತೆ. ಗಣಪತಿಯ ಹಿಂಭಾಗದ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಆನೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಘ್ರಪಾದರಿಂದರ್ಚಿತವಾದ ಶಿವಲಿಂಗವೊಂದು ಕೊರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಹೈದರಾಬಾದಿನಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ಮಿರ್ಜಾಹುಸೇನಿ ನಾಲಿಯೆಂಬ ಸಾಧುವಿನ ಗೋರಿಯೇ ಕಬರಸ್ತಾನ. ಇಂದಿಗೂ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಈ ಗೋರಿಗೆ ಉರುಸು (ಜಾತ್ರೆ) ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಸುತ್ತುಮುತ್ತಿನಿಂದ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ನೆರೆಯುವರು.

ದುರ್ಗವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮೂರು ಅಂತಸ್ತುಗಳುಳ್ಳದಾಗಿದೆ; ಆದರೆ ಆರೋಹಣವು ಅತಿಕಷ್ಟ. ಸುಗಮವಾಗಿ ಎರಿಹೋಗಲು ಸೋಪಾನಪಜ್ಜೆಯಾಗಲೀ ಕೊನೆಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಲೀ ಇಲ್ಲ. ಕಂಡವರು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹೊರತು ಗಿಡಗಿಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ-ಗುಂಡುಬಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ-ಸುತ್ತಾಡಬೇಕಾದುದೆ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಸೋಪಾನಾವಳಿಯು ಕಾಲಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗಿ, ಇದ್ದಿತೆಂಬ ಕುರುಹನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೋರುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇದಿರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ನಿಲಕಡೆಯಲ್ಲದೆ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಎರಿಹೋದರೂ ಕುಂಬೆಯನ್ನು ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ‘ಪಕ್ಕಾ’ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲಕ್ಕೇನು ಕಡಿಮೆಯಾಗು

ವಿಧಿ. ಒಮ್ಮೆ ಕುಂಬಿಯನ್ನು ಸೇರಿದವೆಂದರೆ ಶೀತಲ ಮಂದಮಾರುತ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಸುತ್ತಣದಿಗಂತವಿಸ್ತೃತವಾದ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ರತ್ನ ಗಂಬಳೆಯನ್ನು ಹರಡಿ, ನಾಡಿನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲಾಡಿ, ಜಿಲ್ಲಿರುವ ಗಜ್ಜು ಗಗಣೆಂಬಂತಿರುವ ಕಣಕೆ ಗುಡ್ಡಗಳ ನೋಟದಿಂದ, ನೋಟಕರ ಶ್ರಮವೆಲ್ಲಿ ದೋ ಮಾಯವಾಗುವುದು. ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲಿನ ವರೆಗೂ ಮಾರು ಆರೇಳು ಸುತ್ತಕೋಟೆಯ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗುವ. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಕುಂಬಿಯ ಮತ್ತೆ ಲಿರುವುದು ಕಾಳಾಂಜನಗಿರಿ ಅಥವಾ ಕಾಳಹಸ್ತಿ ಕೋಟೆ, ಕೆಳಗೆ ಭೈರವನಕೋಟೆ, ಬಸವನಕೋಟೆ, ಜಿನ್ನರಾಯನ ಕೋಟೆ (ಇಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಾಧಿಪತಿಗಳ ಅರಮನೆಯ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳಿವೆ) ಅಲ್ಲಮದೇವರಕೋಟೆ, ಬೆಸ್ತರಕೋಟೆ, ಕುಂಬಿಯ ಕೋಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಈ ಕೋಟೆಗಳಿಗಿರುವ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲುಗಳೂ—ಮಾಲನೂರು ಗಿರಿ, ಸಿಮ್ಮಲಯ್ಯನ ದಿಡ್ಡಿ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರಿನವು. ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಜಲಪುರತ ದೊಣೆಗಳು, ಮದ್ದಿನ ಬೆಂಗಳೆಗಳು, ಕಣಜಗಳೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿವೆ. ಕುಂಬಿಯ ಮೇಲೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಣ್ಣು ನಾಯಕನೆಂಬವನು ಒಂದು ನಗರೇಶ್ವರಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಆರಡಿ ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟಣದ ದೀಪಸ್ತಂಭವನ್ನು ನೆಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಸುತ್ತಣದ ಮಾರು ತಮ್ಮ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ರೋಗಾದಿಗಳು ಬಾಗ ಈ ಬಸವನನ್ನು ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆಗಳಿಂದರ್ಚಿಸಿ, ದೀಪಸ್ತಂಭವನ್ನೂ ಹಚ್ಚುವ ನಾಡಿಕೆಯಿದೆ. ಕುಂಬಿಯ ಕೆಳಗೆ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಮೊದಲನೆಯ ಅಂತಸ್ತಿದೆ. ದುರ್ಗವನ್ನು ಕೊರೆದು ಮಾಡಿರುವ ಎರಡು ಗವಿಗಳ ಮೇಲೆ (Royal School) ಗೊಂದು ಗರುಡಿ ಮನೆ ಎಂದು ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದುವಂತೆ. ಶಾಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅಯ್ಯಗಳು ಕೂಡುವ ಎತ್ತರವಾದ ಗದ್ದುಗೆ (ಮಿಲಿ), ಬಾಲಕರು ಕೂಡಲು ಗೋಡೆಯಂಚಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಕೆಳ ಎತ್ತರದ ಜಗುಲಿ ಸಹ ಈಗಲೂ ಇವೆ. ಈ ವಿಶಾಲ ಮತದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿನೀರ ಕೊಳ (ದೊಣೆ) ವೂ ದಕ್ಷಿಣದ ದಡೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿತ ಕಾಳಹಸ್ತಿ-ಶ್ವರಾಲಯವೂ, ದೇವಾಲಯದ ಕರ್ನಾಟಕ ವಸಂತಕಾಲದ ವಾಸಕ್ಕೆಂದಿದ್ದ ಅರಮನೆಯ ಕೆಳಗೆ ಇವೆ. ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ದುರ್ಗವು ಕಡಿ ಕಡಿ ಬಂಡೆಗಲ್ಲಾಗಿದೆ. ಈಶಾನ್ಯಮೂಲೆಯ ಕೊತ್ತಲದ

ಮೇಲೆ ಏಳುಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿಯೆಂಬ ಹದಿನೆಂಟಡಿ ಉದ್ದ ಒಂದಡಿ ವ್ಯಾಸವುಳ್ಳ ಫಿರಂಗಿಯೂ ಎಂಟಡಿ ಉದ್ದ ಮತ್ತೊಂದು ಫಿರಂಗಿಯೂ—ಗಾಳಿಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಯೂ ಭರತಖಂಡದ ಕಬ್ಬಿಣಕ್ಕಿರುವ ಗೌರವವನ್ನು ಲಿಸಿಕೊಂಡು—ಬಿದ್ದಿವೆ. ಕಾಳಹಸ್ತಿ-ಶ್ವರಾಲಯವನ್ನು ತಿಮ್ಮಣ್ಣನಾಯಕ ನೆಂಬವನು ಶಕ ೧೫೯೨ರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ತಮ್ಮ ವಂಶಾವಳಿಯ ಶಾಸನವನ್ನು ಕೊರೆಯಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದರೆ ಎರಡನೆಯ ಅಂತಸ್ತು; ಭೈರವನ ಕೋಟೆಯು ಅರಮನೆಯ ಅನುಸ್ಥಾನದೇ ಹೊಂದಿ, ತನ್ನ ಅಭಿಮಾನದೇವತೆಯಾದ ಭೈರವನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಲನೂರು ಬಾಗಿಲ ಕಾವಲಿಗಿರಿಸಿದೆ. ರಾಜಪ್ರಾಸಾದದ ಭಗ್ನಾವಶೇಷಗಳು ನೋಟಪ್ರದೆಯನ್ನು ಕರಗಿಸುವುವು. ಹಿಂದೆ ಏಕಾಂತಮಂದಿರವಾಗಿದ್ದು, ಇಂದು ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಮೈದೊರೆದಿರುವ ಗುಪ್ತಕಾರ್ಯಾಲೋಚನೆಯ ಸ್ಥಳವು ಪೂರ್ವಕರ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯನ್ನೇ ತೋರುವುದಾಗಿದೆ. ಒಂದು ದುರ್ಗದ ಬುಡೆಯನ್ನು ಕೊರೆದು ದೊಡ್ಡ ಗೂಡನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹತ್ತಲು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಕೊರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ರಾಜನು ಕೂತು ರಾಜಕೀಯ ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿರಲು, ಕೆಳಗೆ ಸಭಿಕರು ಕೂಡಲು ವಿಶಾಲಪ್ರಾಂಗಣ; ಇವನ್ನು ಮರೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಭವ್ಯಕುಡ್ಯಗಳು; ಬೃಹದಾಕೃತಿಯ ಗುಂಡುಬಂಡೆಗಳು; ಅರಸಿಯರ ಜಲಕೇಳೆಗಿಂದಿದ್ದ ತಿಳಿಗೊಳ; ಅದರ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ರಾಜೋದ್ಯಾನ; ಉದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ನೀರುಸೇದಲು ಹಾಕಿದ್ದ ಚಿತ್ರಕೆಲಸದ ಕರಿಬಾವಿಯ ಕಲ್ಲುಗಳು; ಶತ್ರುಗಳು ದುರ್ಗವನ್ನಾಕ್ರಮಣಗೈದಾಗ ಪಾರಾಗಿ ಹೋಗಲೇರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಗುಪ್ತಮಾರ್ಗ; ಅರಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಚಂದ್ರಶಾಲೆ; ಅದರ ಮುಂದೆ ವಿಶಾಲಪ್ರಾಂಗಣ; ಒಂದೊಂದೂ ನೋಟಕರನ್ನು ಮುಗ್ಧರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡುವುವು. ರಾಜಪ್ರಾಸಾದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ಕೊಂಡಿದ್ದ ನಗರೇಶ್ವರಾಲಯವು ಹೊಯ್ಸಳ ಶೈಲಿಯ ಉತ್ತಮವಾದ ಕಟ್ಟಡ. ಇಮ್ಮಡಿ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನೆಂಬವನು ಕಟ್ಟಿಸಿದುದೆಂದು ಶಾಸನವಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಅಂತಸ್ತಿನ ಕಾಳಹಸ್ತಿ-ಶ್ವರಾಲಯದ ಪಕ್ಕದ ಕೋಟೆಗೋಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪಾಳುದೇಗುಲವು ಎಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲವ ಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಬಿದಿಚೋರರಸನೆಂಬವನಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೆಂದು ಶಾಸನವಿದ್ದರೂ ದುರ್ಗದ ಮೇಲಿರುವ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನಗರೇಶ್ವರಾಲಯವೇ ಪುರಾತನವಾದುದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನವರಂಗದಲ್ಲಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ-

ಸೂರ್ಯ-ನಾಗಕನ್ನೆಯರ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಬಹು ಸುಂದರವಾಗಿವೆ. ಮುದ್ದಾದ ಒಂದು ಸ್ತ್ರೀಮೂರ್ತಿಗೆ ತಲೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಜಿನ್ನಕೇಶ್ವರಾಲಯದ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾಲದ ಹಿಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಬೆಳ್ಳಿಬಟ್ಟಲೆಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೇವಾಲಯದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ, ಮಳೆ ಬಿಸಿಲುಗಳಿಗೆ ಮೈಯೊಡ್ಡಿ ಕುಳಿತಿರುವ ದಶಭುಜಗಳ ಭೈರವ ಮೂರ್ತಿಯು ಮೌನದಿಂದ ಮರುಗುತ್ತಿರುವಂತಿರುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸುಂದರವಾದ ಶಿವಾಲಯವು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹೂತುಹೋಗಿದೆ. ಮಾಲನೂರು ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ವರಾಲಯವು, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನಾಯಕನೆಂಬವರಿಂದ ಶಕ ೧೪೦೯ರಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಪಟ್ಟದರಸಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದುದೆಂದು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ದುರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದುರ್ಗ, ಭೈರವ, ಗಣಪತಿ ಮುಂತಾದ ದೇವಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಭೈರವ-ಮೂರ್ತಿಯೂ ಒಂದಾಗಿರಬಹುದು.

ಇಲ್ಲಿಂದ ಮೂರನೆಯಂತಸ್ತಗಿಳಿದರೆ ದುರ್ಗವು ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗೆ ವಿಶಾಲವಾಗಿ, ಸುಮಾರು ಒಂದು ಮೈಲಿಯಷ್ಟು ಹಬ್ಬಿದೆ. ಅಸಂಖ್ಯ ನಾಮಾವಶೇಷ ಗೃಹಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಪಶ್ಚಿಮದ ಕಡೆಗೆ ಈಗಲೂ ೨೦-೩೦ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಹಾಳು ಮನೆಗಳು ಇಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸಿಗಳ ಹೊಲಗಳಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕುಂಟೆಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಜಲಾಧಾರದಿಂದ ಹೂದೋಟಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಒಂದು ದುರ್ಗಾಲಯವೂ, ರಂಗಧಾಮ ಮಂಟಪವನ್ನುವ ಒಂದು ಗೋಪುರವೂ ಬಾವಲಿಗಳ ಆವಾಸವಾಗಿವೆ. ದುರ್ಗಾಲಯದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಬೀದಿಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಅರ್ಧ-ಚಂದ್ರಾಕಾರವಾಗಿ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧಮುಕ್ಯಾಲು ಮೈಲಿಯು ಪಸರಿಸಿದೆ. ಬೀದಿಯ ಇರ್ವಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಳಾದ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಲವು ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಬೀದಿಯ ಕೊನೆಯಿಂದ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ-ಬಸ್ತಿ, ವೀರಭದ್ರಾಲಯ, ಆದಿನಾರಾಯಣ, ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ, ನಗರೇಶ್ವರ, ಮಲೇ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಮುಂತಾದ ದೇವಾಲಯಗಳು ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯವಾದುವುಗಳು. ಇವುಗಳೊಳಗೆ ಮುಕ್ತಾಫಲಾಕ್ಷರಗಳ ನಯವಾದ ಕರೀಶಿಲೆಯ ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣದ ಶಾಸನಗಳಿವೆ. ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ-ಬಸ್ತಿಯು ಶಕ ೧೧೫೪ರದಾಗಿ ಜೋಗವಟ್ಟಿಗೆಯ ಬಸದಿ

ಯೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ತೀರ್ಥಂಕರ ಮೂರ್ತಿಯು ಐದಡಿ ಎತ್ತರವಾದ ಸುಂದರಾಕೃತಿಯದು. ಆದಿನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿಯೂ ಇದೇ ಎತ್ತರವಿರುವ ಸುಂದರ ಮೂರ್ತಿ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಾಲಯದ ನವರಂಗದಲ್ಲಿ, ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಮಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಮುದ್ದಾಗಿ ಕೆತ್ತಿರುವರು. ಮಹಾದ್ವಾರದಿರ್ವಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹನುಮನು ಭವ್ಯಮೂರ್ತಿಗಳಿವೆ. ನಗರೇಶ್ವರಾಲಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗರ್ಭಗೃಹಗಳಿದ್ದು ನಗರೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಗೌರೀಶ್ವರ ಲಿಂಗಗಳಿವೆ. ನವರಂಗದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು-ಮಹಿಷಾಸುರಮರ್ದಿನಿ, ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆಯರ ನಾಗಕನ್ನಿಕೆಯರ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಹರಣಮಾಡಿ, ಅನಿಮಿಷನಯನರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುವು. ಈ ದೇವಾಲಯವು ಶಕ ೧೧೭೦ರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು; ಪ್ರಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಎರಡು ವಿಠಲಗಲುಗಳಿವೆ. ಸೋಮೇಶ್ವರಾಲಯವು ಶಕ ೧೨೫೨ರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟು ದುರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ದ್ರಾವಿಡ ಶೈಲಿಯ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ನವರಂಗದ ಬಾಗಿಲು, ಉತ್ತಮ ಶಿಲ್ಪಕೆಲಸದ ಕರೀಕಲ್ಲಿನ ನಾಲ್ಕು ಚೌಕಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಒಳಗಿನದು ಕುಡಿಯೊಡೆದು ಹೊಗೊಂಚಲುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬಳ್ಳಿಯ ಬಂಧನಗಳಿಂದಲೂ, ಎರಡನೆಯದು ಕೆಲವು ಕಳೆಯುಕ್ತವಾಗಿರುವ ವಿವಿಧ ಭಾವಭಂಗಿಗಳ ವಿಗ್ರಹಗಳಿಂದಲೂ, ಮೂರನೆಯದು ಕೆತ್ತನೆ ಕೆಲಸದ ಕಂಭಗಳಿಂದಲೂ ನಾಲ್ಕನೆಯದು ವಿವಿಧಾಕಾರದ ಸಿಂಹಾಕೃತಿಗಳಿಂದಲೂ ಮನೋಹರವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ತೋರಣಪಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತಗಾರರಿಂದ ಕೂಡಿದ ತಾಂಡವೇಶ್ವರ, ಗಜಪ್ಪಗಳನ್ನೂ ಬಾಗಿಲುವಾಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ದ್ವಾರಪಾಲಕನ ವನಬಾಲಕಿಯರನ್ನೂ ಬಿಡಿಸಿರುವರು. ಸುಖನಾಸಿನ್ದಾರವು ಸಹ ಕರೀಕಲ್ಲಿನದಾದರೂ ಬರೀ ನಯಗೆಲಸವಾತ್. ನವರಂಗದ ಮಹಿಷಾಸುರಮರ್ದಿನಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ ಸ್ತ್ರೀಮೂರ್ತಿಗಳಿದ್ದು, ಒಂದು ಎಡಗೈಲಿ ಮನುಷ್ಯಬಲಗೈಲಿ ಕೋಲಿನಂತಹುದೇನೊ ಒಂದನ್ನೂ ಹಿಡಿದಿವೆ. ಕವಿಗ್ರಹಗಳು ಯಾರು, ಏನು, ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯದು. ಇನ್ನೊಂದ ದೇವಾಲಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮೂರ್ತಿಹೀನವಾಗಿ ಬಾವಲಿಗಳ ವಿವಾಸಯೋಗ್ಯಗಳಾಗಿ ನಿಂತಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಕೆಳಗೆಳಿದು ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಮಿಮಿಮಡಿಯುಟ್ಟಿ ರಾಮತೀರ್ಥ ಲಕ್ಷ್ಮಣತೀರ್ಥಗಳೆಂಬುದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ದುರ್ಗದ ಮೇಲೂ ಕೆಳಗೂ ಕಡ್ಡೆ ಕಾಣುವ ಅಸ್ತಿಭಾರಾವಶೇಷಗಳಾದ ಗೃಹಗಳನ್ನು ರಕ್ಷೆ

ಮಾಡಿದರೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತುಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕಬಹುದು. ಕಾಲಪುರುಷನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೆಂತಹದೋ! ಉಪ್ಪರಿಗೆಯನ್ನು ತಿಕ್ಕೆಯನ್ನಾಗಿಯೂ ತಿಕ್ಕೆಯನ್ನು ಉಪ್ಪರಿಗೆಯನ್ನಾಗಿಯೂ ಮಾಡಿಬಿಡುವನಲ್ಲವೇ?

ನೋಲಂಬ, ಜೋಳ, ಹೊಯ್ಯಳಬಲ್ಲಾಳ, ವಿಜಯನಗರಾಕ್ಷಿಪುರಾಣಕೆಗೋಳಪಟ್ಟು ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಸಹಸ್ರ ಸೈನ್ಯಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದ ನಿಡುಗಲ್ಲು, ಇಂದು ಕಗ್ಗಲು ಕಾಡು ಗಿಡಗಳ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುವುದು. ಅಂದಿದ್ದ ಅಕ್ಕ ಸಾಲಿಗರ ಕೇರಿಯೇ ಈಗಿನ ಬೆಳ್ಳಿಬಟ್ಟಲೆಂಬ ಗ್ರಾಮವೆಂದೂ, ಸ್ವಾಯತ್ತಾನವಿದ್ದ ಸ್ಥಳವೇ ಇಂದು ನ್ಯಾಯದಗುಂಟೆ ಮೆಂಬ ಹಳ್ಳಿಯೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯೆ ಸುಮಾರು ೪-೫ ಮೈಲಿ ಅಂತರ.

ಹರಿವರದಲ್ಲಿ ಶ್ರಾದ್ಧ ಫಲವನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಬಂದಿರುವಿ ಕಥಾಸಂಬಂಧವಾದ ಶ್ಲೋಕವು ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಸೇರಿ ಲ್ಲಿಟ್ಟಿದೆ.

"ಸಪ್ತವ್ಯಾಧಾ ದರ್ಶನೇಷು | ಮೃಗಾಃ ಕಾಳಾಂಜನೇಗಿಕಾ ||
ಚಕ್ರವಾಕಾಶ್ವರದ್ವೀಪೇ | ಹಂಸಾಸ್ವರಸಿಮಾನಸಾಃ ||
ಯಸ್ಮಿಂ ಜಾತಾಕುರುಕ್ಷೇತ್ರೇ | ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವೇದಪಾರಗಾಃ |
ಶ್ರುತಾ ದೀರ್ಘಮುಧ್ವಾನಂ | ಯೂಯನ್ ತೇಭ್ಯೋವಸೀದಧಾ ||
ದರ್ಶನವ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗುರುವಿನ ಒಳೆಯಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರೋಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಏಳುಮಂದಿ ವ್ಯಾಧಿರಿದ್ದರು. ಗುರುವಿನದಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ಗೋವನ್ನು ಕಾಯುವ ಕೆಲಸವು ಈ ಏಳು ಮಂದಿಗೂ ಒಪ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಗೋವನ್ನು ಮೇಯಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಏಳು ಮಂದಿಗೂ ಆದನ್ನು ತಿನ್ನ ಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿತು. ಗೋವಳೆ, ಮೇಲಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೂ ಗುರುವೂ ಆದವನ ಸ್ವತ್ತಿಗೆ; ಬಹಳ ಯೋಚನೆಮಾಡಿದರು. ಕೊನೆಗೊಂದು

ಉಪಾಯ ಹೊಳೆಯಿತು. ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಣೆಮಾಡಿ ತಿಂದರೆ ದೋಷವಿಲ್ಲವೆಂದು, ಆ ಗೋವನ್ನು ವಧಿಸಿ ಭಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಪೂರ್ವೋಕ್ತವಾದ ತ್ರಿದೋಷಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಮೃಗಜನ್ಮ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು; ಆದರೆ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ ಫಲವಾಗಿ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಆರಿತು, ತಮ್ಮ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಡುತ್ತಾ ಈ ಕಾಳಾಂಜನ ಗಿರಿಯೆಂಬ ನಿಡುಗಲ್ಲುದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಹು ಕಾಲವಿದ್ದು, ಮೃಗ ಜನ್ಮವನ್ನು ಕಳೆದು ಶರದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರವಾಕಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಆಗಲೂ ಜನ್ಮಾಂತರ ಜ್ಞಾನವಿದ್ದೇ ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮಾನಸಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಹಂಸಗಳಾಗಿ ಜನಿಸಿ ಆ ಜನ್ಮವನ್ನೂ ಕಳೆದು, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವೇದಪಾರಂಗತರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗಿ ಜನಿಸಿ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಪಾಪಶೇಷಗಳನ್ನು ಕಳೆಯಲು ಘೋರತಪವನ್ನಾಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವರು ಕೇವಲ ನಿಷ್ಕಾಮ ತಪವನ್ನು ಗೈದುದರಿಂದ ಅವರು ಮುಮುಕ್ಷುಗಳಾದರು. ಉಳಿದ ಮೂವರು ಅವರವರ ಕಾಮ್ಯಸಾಧನೆಗಳಂತೆ ರಾಜ, ಮಂತ್ರಿ, ಸೈನ್ಯಾಧಿಪತಿಗಳಾಗಿ ಜನಿಸಿ, ಜನ್ಮಾಂತರವಾಸನೆಯನ್ನು ನೀಗಿ, ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಮುಕ್ಷುಗಳಾಗಿದ್ದ ನಾಲ್ವರೂ ತಮ್ಮೊಂದಿಗೊಡ ಮೂವರ ದುರ್ವಿಧಿಗೆ ಮರುಗಿ, ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಕೈಲಿ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಬರೆದು ಆ ರಾಜನ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ರಾಜ-ಮಂತ್ರಿ-ಸೇನಾಪತಿಗಳು ಶ್ಲೋಕಶ್ರವಣ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಜ್ಞಾನೋದಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ರಾಜ್ಯವೈಭವಗಳನ್ನು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೇ ಧಾರೆಯೆರೆದು, ತಪೋನಿರತರಾಗಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆದರು" ಎಂದು ಕಥೆಯಿದೆ. ಕಥಾವಿಚಾರವೇನಾದರೂ ಇರಲಿ; ನಿಡುಗಲ್ಲು ಶ್ರಾದ್ಧಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರುವಷ್ಟು ಪವಿತ್ರವಾದ ಮತ್ತು ಪುರಾತನವಾದ ದುರ್ಗವೆಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾದ ಅಂಶವು.

(ಪೂರ್ವಾರ್ಧವಿವರ)

ಒಂದು ದಿನ (ಆರೋಗ್ಯಜೀವನ ಬೋಧೆ)

ನಿದ್ದೆಯ ನಿದಾನ

ಆಯುರ್ವೇದವಿದ್ವಾನ್ ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣರಾಯರು

‘ಕೆಲವು ಗಂಟೆಗಳ ಗಾಢನಿದ್ರೆಗಾಗಿ ನಾನು ಸ್ವರ್ಗಸುಖವನ್ನು ಕೂಡ ನಿನಾಳಿಸಿ ಒಗೆಯುವೆನು’ ಎಂದೊಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರು ಹೇಳಿರುವನು. ಅಂತಹ ನಿದ್ರೆಯ ಸ್ವರ್ಗಸುಖಕ್ಕೆ ಎರನಾದವರು ಎಷ್ಟೊಂದು ದುರ್ದೈವಿಗಳು? ನಿದ್ರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೂ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಗಳೂ ಯಾವುವು?

ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುವದೆಂದರೆ ಪಾಪವಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ದೇಹ-ಮನಸ್ಸುಗಳ ಸೌಖ್ಯಾರೋಗ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾದುದೆಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಆಧಿಪ್ತಾಯದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಕರ; ಮಿಕ್ಕದ್ದೆಲ್ಲ ಪಾಪ! ನಿದ್ರೆಯು ಎಂತಹ ಸುಖಸಂಜೀವನವೆಂಬುದನ್ನು ಏನೂ ಆರಿಯದ—ಮಗುವಿಗೆ ಕೂಡ ಗೊತ್ತಿದೆ. ‘ನಿದ್ರಾಯತ್ತಂ ಸುಖಂ ದುಃಖಂ ಪುಷ್ಟಿಃ ಕಾರ್ತೃಂ ಬಲಾಬಲಮ್’ ಎಂದು ಆಯುರ್ವೇದವು ಹೇಳುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಸುಖದುಃಖ, ಬಲಾಬಲಗಳಿಗೆ ನಿದ್ರೆಯ ಯೋಗ್ಯಾಯೋಗ್ಯ ಪರಿಮಾಣವೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದಿನ ಹಿರಿಯರು ‘ಒಂದು ಪ್ರಹರ ರಾತ್ರಿಯಿರುವಾಗಲೇ ಎದ್ದರೆ, ಎಲ್ಲ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳು ಸಾಧಿಸುತ್ತವೆ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರಕೃತಿ-ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗನುಸರಿಸಿ ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಲಗಿದರೆ ಪಾಪವೇನೂ ತಟ್ಟದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ‘ಎಳುವಂತಿದ್ದರೆ ಎಳಬೇಕು. ನಿದ್ರೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಎದ್ದೇ ತೀರಬೇಕು’ ಎಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಹೇಳಿಬಿಡುವೆವು. ಅಮೇರಿಕದ ಡಾ. ರಡೊಕ್‌ನು ‘Sleep is worth its name only when it proves refreshing, invigorating and recuperating’ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅಂದರೆ ಮಲಗಿ ಎದ್ದ ಮೇಲೆ ಹುರುಪೆನಿಸಬೇಕು; ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಸುವು ಬಂದಿರಬೇಕು; ಸವೆದು ಹೋದ ದೇಹದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು (Tissues) ತುಂಬಿ ಬಂದಿರಬೇಕು; ಅಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ‘ನಿದ್ರೆ’ಯೆನ್ನಬಹುದು.

ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ದಣಿದ ಶರೀರವೂ ಮನಸ್ಸೂ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ದೇಹಭಾಗಗಳು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಕಸುವನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕೂಡಿ

ಹಾಕುವ ಕಾಲವದು; ಸೇವಿಸಿದ ಆಹಾರವು ಪಚನವಾಗಿ ಧಾತುಗತವಾಗುವ ಕಾಲವದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಿದ್ರೆಯಿಂದೆದ್ದ ಕೂಡಲೆ ಮನಕ್ಕೆ ಉಲ್ಲಾಸವೆನಿಸುವದು. ಮೈಗೆ ಚಟುವಟಿಕೆಯೆನಿಸುವದು. ಬಾಳಿನ ಬಗ್ಗೆ ಆತ್ಮತಃ ಉದಾಸೀನರಾದವರಿಗೂ ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದೊಡನೆ, ದಿನಮಣಿಯ ಹೊಂಬಿಸಿಲಿನೊಡನೆ, ಭವಿಷ್ಯದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಆಶೆಯ ಕಿರಣಗಳೂ ಕಂಗೊಳಿಸುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿದ್ರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹತ್ತದವರ ಮೊಗದಲ್ಲಿ ಮಂಕುಸುಯುತ್ತದೆ; ಜಗವೆಲ್ಲ ಯಾವದೋ ಕನಸಿನ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತೂಗಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ; ಅಂಥವರ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ-ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲ ನಿರಾಶಾಮಯವಾಗಿರುವವು. ‘ಕೆಲವು ಗಂಟೆಗಳ ಗಾಢನಿದ್ರೆಗಾಗಿ ನಾನು ಸ್ವರ್ಗಸುಖವನ್ನು ಕೂಡ ನಿನಾಳಿಸಿ ಒಗೆಯುವೆನು’ ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರನು ಎಂದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸತ್ಯಾಂಶವಿದೆ! ಎಂಥ ಭಯಂಕರ ಬೇನೆಯಿದ್ದವರಿಗೂ—ಕ್ರಮೇಣ—ನಿದ್ರೆಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಬರಹತ್ತಿತೆಂದರೆ ರೋಗದ ಕಸುವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ; ತೆಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿದ್ರೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ನಡೆದಂತೆ ರೋಗವು ಒಳಗಿಂದೊಳಗೆ ಸಾವಿನ ಸುರಂಗವನ್ನು ಕೊರೆಯುತ್ತಲಿದೆಯೆಂದು ತರ್ಕಿಸಬಹುದು. ಎಂಥ ಭಯಂಕರ ರೋಗದಲ್ಲಿಯೂ, ಔಷಧವನ್ನು ಕೊಡುವದಕ್ಕಾಗಿ, ನಿದ್ರೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ರೋಗಿಯನ್ನು ಎಚ್ಚರ ಬಾರದೆಂದು ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆಯಿದೆ. ಇಂಥ ಮರ್ತ್ಯರ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ನಿದ್ರಾವೃತವನ್ನು, ತಿಳಿತಿಳಿದು ತಮ್ಮ ಆಯೋಗ್ಯ ಆಹಾರ-ವಿಹಾರಗಳಿಂದ ಕಡೆ

ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವವರು ಎಷ್ಟು ತಿಳಿಗೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ! ತಿಳಿಯದೆ, ಬಡತನ, ಅನುಕೂಲಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ನಿದ್ಧೆಯ ಸ್ವರ್ಗಸುಖಕ್ಕೆ ಎರವಾದವರು ಪಾಪ....ಎಷ್ಟು ದುರ್ವೈಯಿಗಳು! ಜೀವಕ್ಕೆ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಖಾರೋಗ್ಯಗಳಿಂದ ಕಳೆಯಬೇಕೆನ್ನುವವರು, ನಿದ್ರಾದೇವಿಯ ವರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಬೇಡವೆ?

“ನಿದ್ರಾನಾಶ” ದ ರೋಗದಿಂದಲೇ ಬಳಲುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಉಪಾಯೋಪಚಾರವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಆಹಾರವಿಹಾರಗಳ ಸುಪ್ರವಸ್ಥೆಯಿಂದ, ಸುಖನಿದ್ರೆಗೆ ಆತಂಕ ಬಾರದಂತೆ ಹೇಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಒಂದೊಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಬಿಡುವೆವು. (೧) ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಶರೀರವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲ ಹರೆಯದವರಿಗೆ ಆ ಗಂಟೆಗಳ ನಿದ್ರೆ ಆತ್ಮಗತ್ಯವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾತ್ರಿ ೯ಗಂಟೆಗೆ ಮಲಗಿದರೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೫ಗಂಟೆಯೊಳಗಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. (೨) ದೇಹ-ಮನಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ—ಆಯಾಸವಾಗುವಷ್ಟು—ದುಡಿಸಬೇಕು. ದೇಹಶ್ರಮವಿಲ್ಲದ ಉದ್ಯೋಗದವರು ಬೆಳಿಗ್ಗೆನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಂಜೆಗೆ ೪-೫ ಮೈಲುಗಳ ದೂರ, ತೀವ್ರವಾಗಿ ನಡೆದು ಬರುವ ರೂಢಿಯಿಡಬೇಕು. (೩) ಆದರೆ ಅತಿ ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡಿ ರಕ್ತೋದ್ರೇಕಗೊಳಿಸಬಾರದು. ಮಾನಸಿಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಿತಮಾಡಿ ಮಾಡಬಾರದು. ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಕಾರಕೂನರೂ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಪಡುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಆ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವುಗಳನ್ನು ಅಟಿದಂತೆ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಮನದ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟು ಸೆಕೆತ ಬೀಳಲಾರದು. (೪) ಮಿದುಳಿನ ಅಣುಗಳ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯೇ ನಿದ್ರೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕ, ಸಿನೆಮಾ, ವಾಗ್ವಾದ, ಜಗಳ, ಭವಿಷ್ಯ-ದ್ವಿಚಾರ, ಚಿಂತೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಮನವನ್ನು ದೂರವಿಡಲು ಸಾಯಂಕಾಲದಿಂದಲೇ ಯತ್ನಿಸಬೇಕು. (೫) ಪಚನಕ್ರಿಯೆ ಸಡಿಲಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ. ಲಂಡನ್ನಿನ ಡಾ. ಹರ್ಸ್ಟನು ‘ಕ್ಷ’ ಕಿರಣಗಳ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ “ಆಹಾರ ಪಚನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರುಳುಗಳು ಸಹಜಕ್ಕಿಂತ ನಾಲ್ಕುಮೂರು ಪೇಗವಾಗಿ ಚಲಿಸಬೇಕೆಂದುತ್ತವೆ. ಆಗ ಮಿದುಳಿನ ನರಗಳು ಉತ್ತೇಜಿತವಾಗುತ್ತವೆ” ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಜೆಯ ಊಟಕ್ಕೂ ನಿದ್ರೆಗೂ ಕನಿಷ್ಠ ೩-೪

ಗಂಟೆಗಳ ಅಂತರವಿರುವಂತೆ ಲಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಉಂಡಕೂಡಲೆ ಮಲಗಿದರೆ ನಿದ್ರೆ ಬರುವದೆಂಬುದು ಬರಿ ಭ್ರಮೆ. ಅದು ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲ ಅಲಸ್ಯ! ಉಂಡ ಕೂಡಲೆ ಮಲಗಿದರೆ ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆ ಜಂಪುತ್ತಿದ್ದರೂ, ನಡುರಾತ್ರಿಯ ನಂತರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆನ ವರೆಗೆ ಕಣ್ಣು ತೆಗೆದು ಹೊರಳಾಡುತ್ತಿರಬೇಕಾಗುವದು. ‘ಸೂರ್ಯಚಕ್ರ’ ವೆಂಬ ನರದ ಕೇಂದ್ರವು ಪಚನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಆಗ ನಿದ್ರೆಯು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುವದು ಸಹಜ....ಎಂದು ಡಾ. ಕೆಲಾಗನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ (೬) ನಮ್ಮ ನರಗಳ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ಚಟವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಭಾವವಿರುವದು. ಒಂದು ನಿಯಮಿತವೇಳೆಗೆ ದಿನಾಲು ಮಲಗುವದರಿಂದ ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಿದುಳು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ‘ಆಕಾಲೇಽತಿಪ್ರಸಂಗಾಚ್ಚ ನಚ ನಿದ್ರಾ ನಿಷೇವಿತಾ’ ಎಂದು ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿಯೂ ನಿದ್ರೆಯ ಅಸಮಯಶೀಲತೆಯ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. (೭) ಚಹ, ಕಾಫಿ, ಮೊದಲಾದ ಉತ್ತೇಜಕವಿದ್ದ ಕುಡಿತಗಳೂ ತಂಬಾಕೂ ಹೆಂಡವೂ ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಕನಿಷ್ಠ-ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಯಂಕಾಲವಾದರೂ ಕುಡಿಯಬಾರದು. (೮) ದಿನಾಲು ೨-೩ ಸಲವಾದರೂ ಹೊರಕಡೆಯಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಹಾಲು, ಹಣ್ಣು ತೊಪ್ಪಲಪಲ್ಲೆಗಳ ಆಹಾರವು ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಮಲದಿಂದ ರಕ್ತವು ವಿಷಮಯವಾಗಿ, ಅದರಿಂದ ನರಗಳು ಆಶಾಂತವಾಗುವವು. ಆದರೆ ಮಲಶುದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಜುಲಾಬಿನ (ಭೇದಿಯ) ಔಷಧಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. (೯) ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಜೀರ್ಣವಾಗುವ—ಮಸಾಲೆಗಳಿಲ್ಲದ—ಸ್ವಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಆಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಯಾರು ಉಳಿದೆಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯದಿಂದಿರುವರೋ, ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ‘ನಿದ್ರಾನಾಶ’ವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಕೂಡಲೆ ಆದರ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವೂರಿಸಿ ಉಪಚರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮೇಲಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನಲ್ಲದೆ ಅವರು ಇನ್ನೆರಡು ಸಂಗತಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡಬೇಕು. (೧) ಮಲಗುವ ಸ್ಥಳವು ಸದ್ದಿಲ್ಲದ್ದಿರಬೇಕು. ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಮನೆಯನ್ನು ವಾಹನಗಳ ಗಲಾಟೆ, ಸಿನೆಮಾ-ನಾಟಕಗಳ ಗದ್ದಲ, ಜಗಳಗಂಟೆಗರ ನಸತಿ....ಇವುಗಳಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿರುವಂತೆ

ಮಾಡಬೇಕು. (೨) ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಂಗಾಳಿಯಾಡುವಂತಹದಿರಬೇಕು. “ಸಂಸಾರದ ಸಲಕರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟರೆ, ನಾನು ತೀರ ಮೊದಲು ಒಳ್ಳೆ ಗಾಳಿಬೆಳಕುಗಳುಳ್ಳ ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಅರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು ” ಎಂದು ಡಾ. ರಡೋಕನು ಅಂದಿದ್ದಾನೆ. ಹೌದು! ತಿಳಿಗಾಳಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೊಗಳಿದರೂ ಕಡಿಮೆ. ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ‘ಆಮರಸೀಯಾಷ’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿ ಅನ್ವರ್ಥಕವಾಗಿದೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಾಳಿಯಾಡದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗುವದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಗಾಳಿಯೆಲ್ಲ ವಿಷಮಯವಾಗಿ, ಅದನ್ನು ಉಸುರಾಡಿಸುವದ

ರಿಂದ, ನರಗಳೆಲ್ಲ ಉದ್ದೇಶಗೊಳ್ಳುವವು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವದೆಂದರೆ ಪಾಚಕಾಂಗ ಮಲ-ಕೋಶಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡಬೇಕು. ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯಾಯಾಮಮಾಡಬೇಕು. ಮನೋವಿಕಾರಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಶಾಂತವಾಗಿಡಬೇಕು. ಉತ್ತೇಜಕ ಪೇಯಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಬಾರದು. ಶಾಂತಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಳ್ಳ ಮತ್ತು ಗಾಳಿಯಾಡುವ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ಬರಹದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವೂ ‘ನಿದ್ರಾನಾಶ’ದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಅತಿ ಸುಲಭ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವೆವು.

ಸ್ವಪ್ನ—ಸಂಸಾರ

“ ಬಾಲಭಾಸ್ಕರ ” ಬಿ. ಎ., ವಿಜಾಪುರ

೧

ಸ್ವಪ್ನದಿ ಹೊಸತೆಯು ಹೊಮ್ಮಿ ಹರಿಯುವುದು,
ಜೀವಿತವೆಲ್ಲವು ಹಳೆಹಾಡು;
ಸ್ವಪ್ನವು ಬೆಡಗಿನ ಬೀಡೆನಿಸುವುದು
ಜೀವಿತದಲ್ಲೇನಿದೆ, ಕಾಡು?

೨

ಸ್ವಪ್ನದಿ ಸೌಂದರ್ಯವು ಸೂಸುವುದು,
ಜೀವಿತದಲ್ಲೇನಿದೆ, ಹಾಳು !
ಸ್ವಪ್ನ ಸದನದಲಿ ಸುಖ ಸುರಿಯುವುದು, !
ಜೀವಿತದಲ್ಲೇನಿದೆ, ಗೋಳು !

೩

ಸ್ವಪ್ನವು ತಡೆ-ತೊಂದರಿಗಳನರಿಯದು, |
ಸ್ವಪ್ನದಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆ ಮಿಗಿಲು;
ಸ್ವಪ್ನದಿ ಬಡತನ ಭವಣೆಗಳಿಲ್ಲವು,
ಸ್ವಪ್ನವು ಸೌಖ್ಯದ ಸುಗ್ಗಿಯೊಲು.

೪

ಸ್ವಪ್ನದಿ ನವತೆಯು ಉಲಿವುದು, ನಲಿವುದು,
ಸ್ವಪ್ನದಿ ಸತ್ಯವು ನೆಲಸಿಹುದು;
ಸ್ವಪ್ನದಿ ಪ್ರೇಮವು ಕುಣಿವುದು, ತಣಿವುದು,
ಸ್ವಪ್ನವು ಸ್ವರ್ಗವ ಜರಿಯುವುದು.

೫

ಧಿಕ್ಸಂಸಾರವೆ ! ಧನ್ಯಸ್ವಪ್ನವೇ,
ಧಿಗ್ಜೀವಿತದಾ ಹೊಲಿ-ಬಲಿಯೇ;
ಧಿಕ್ಸಮಾಜದಾ ಹಾಳು ಹರಟಿಯೇ,
ಧಿಕ್ಸಧಾರಣೆಯ ಸೋಗುಗಳೇ.

೬

ನಡೆ, ಸಂಸಾರವೇ ಕೆಡುಕಿನ ವ್ಯಾಧಿಯೆ!
ಬಾ, ಸ್ವಪ್ನದ ಪ್ರೇಮಾಂಗನೆಯೇ !
ಬಿಡಿಸುತ ಸಂಸಾರದ ಹೇಸಿಕೆಯನು
ಕೊಡು ನಿನ್ನಯ ನಿರ್ಮಲಸುಖವ!

ಕಣ್ಣಿದ್ದರೂ ಕುರುಡು

ಕತೆಗಾರರು: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ವೆಂಕೋಬರಾವ್, ಒಂಟಿಕೊಪ್ಪಲು

ಬಡವರಿಗೆ ಬಡವರದೇ ನೆರವು. ಬಡವರಾದ ಸಿದ್ದಿ-ಹೊನ್ನಯ್ಯರ ಹೃದಯಗಳು ಕರುಣ ದೇವತೆಯ ಗುಡಿಗಳು. ಸಿರಿವಂತರಾದ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವರಾಯರ ಎಡೆಯು, ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡ ಕಣ್ಗಲ್ಲು. ನ್ಯಾಯದೇವತೆಗೆ ಕಣ್ಣುಗಳೇನೋ ಇವೆ; ಬಡವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆಕೆಯ ಕಣ್ಣು ಕುರುಡು.

“ಎನೇ ನಿಂಗೀ! ಬಾಣಂತಿ ನೀನು! ಜರ ಮನ್ನೆತಾನೇ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಆಗಲೇ ಕುಳ್ಳು ತರ್ತೀಯಾ?”
 “ಇನ್ನೇನ್ಮಾಡಲಮ್ಮ? ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲಾ ಉಪವಾಸ ಸಾಯೋ ಗಂಟಾ ನೋಡಲಾ? ನನ್ನ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕುಳ್ಳು ಬಣಗಿತ್ತು.”

“ಒಳ್ಳೇ ಮಾತಾಡ್ತೀಯೆ; ನನಗಾರ ಒಸಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಏನಾರ ಮಾರಿಕೊಡ್ತಿದ್ದೆ. ಇವತ್ತು ಜೋಯಿಸರ ಮನೇಲ್ಲಿ ಆಕ್ರೀ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು.”

“ಹಾಗೇ ಬರ್ತಾ ಇದ್ದೆ; ನೀನಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ಏನೋ ಅಂತ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟೆ.”

“ಹೋಗಲಿ; ಈಗಾರ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬರಲಾ? ಆಪ್ತದೂರ.”

“ನೀನು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತೇ ಪುಣ್ಯಾಶ್ಚಿತ್ತಿ. ಹೋಗು ಜೋಯಿಸರಿಗೆ ಆಕ್ರೀ ಸೊನ್ನೇ ಹಾಕಬೇಡ. ನಾಳೆ ನಿನಗೆ ಸೊನ್ನೆ ಬಿದ್ದೀತು.”

“ಏನೋ ಅವ್ವ! ಇಷ್ಟು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಪಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ ಬಾಕ್ತಿಯೋ ನಾ ಕಾಣೆ” ಎಂದು ಸಿದ್ದಿಯು ಒಂಟಿಕೊಪ್ಪ-
 ಲಿನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದಳು. ಅವಳು ಹೋದ ಕಡೆಗೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನಿಂಗವ್ವನು ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟು, “ತನ್ನ ಕೈಲಾದ್ದನ್ನು ನೆರೆಯೋರಿಗೂ ಮಾಡೋಳು ಸಿದ್ಧವ್ವ! ದೇವರು ಅವಳ ಹೊಟ್ಟೆ ತಣ್ಣಗಿಟ್ಟಿರಲಿ!” ಎಂದಳು. ಆದರೆ ಆ ‘ಹೊಟ್ಟೆ’ಗೆ ಹಿಟ್ಟನ್ನೊದಗಿಸೋಕೇ ಮೂರು ಹೊತ್ತು ದುಡಿಯಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಬಡವರ ಹೊಟ್ಟೆ ತಣ್ಣಗಿ

ರುವುದಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ!

ಆಮೇಲೆ ಅವಳು ಪೇಟೆಯಕಡೆಗೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸಾಗಿ ದಳು.

× × × ×

ನಿಂಗವ್ವನದು ಅಂದಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ನೊಡಲು ಸುಖದ ಬಾಳು. ಅವಳಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿದ್ದು, ಎಂಟು ತಿಂಗಳು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಗಂಡನಿಗೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಿದ್ದಿತು. ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಸೋಲಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಸಂಸಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸು ತ್ತಿದ್ದರು. ವಾರಕ್ಕೆ ಎರಡುಪಲವಾದರೂ ಅನ್ನವನ್ನೂ ಕಾಫಿಯನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಂಡಹೆಂಡಿರಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಸುಗುಣಗಳಿಂದ ನೆರೆಯವರಿಗೆ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರು.

× × × ×

ನಿಂಗವ್ವನು ಹಡೆದು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಾರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗಲೇ ಅವಳಿಗೆ ಬರಸಿಡಲಿನ ಆಘಾತವೊದಗಿತು. ಕಂಬದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವಾಗ ಆಕಸ್ಮಾತ್ ತಂತಿಯು ತಗುಲಿ ಅವಳನಿಯನು ತನ್ನ ಏನೂ ಅರಿಯದ ಮೂರು ಹಸುಳೆ ಗಳನ್ನೂ, ಅಶಕ್ತಳಾದ ನಿಂಗವ್ವನನ್ನೂ ಬಡತನದ ಬೇಗೆ ಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಯೇ ದೂಡಿಬಿಟ್ಟನು.

ನಿಂಗವ್ವನ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ‘ಕಾಂಪೆನ್ ಸೇರ್ಷ’ ಐವತ್ತೋ ಅರುವತ್ತೋ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಮಧ್ಯದ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರಾರೋ ನಿಂಗವ್ವನ ರುಜುಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು

ಅದನ್ನು ಹಾರಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಅದನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಿಂಗವ್ವ ಪುಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಪಾಪ! ಆದರ ವಿಚಾರ ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲವೇ ?

ಇದ್ದ ಅಕ್ಕಿ, ಬೇಳೆ, ಪುಡಿಗಾಸು ಎಂಟು ದಿನಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗಿ ಲಿಲ್ಲ. ನಿಂಗವ್ವನು ಹಸುಗೂಸನ್ನು ನೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು, ಹೊರಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಬಂದ ಅವಳ ಗೆಳತಿ ಸಿದ್ದಿಯ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಅದು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಎಂಟು ದಿನಗಳು ನೆರೆಯವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೇಗೋ ಕಳೆದುವು. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಮಗುವನ್ನು ನೆರೆಮನೆಯ ಆಜ್ಜಿಯ ಬಳಿ ಬಿಟ್ಟು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಆಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಹೇಳಿ, ಗೋಳಿನ ಬಾಳನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದಳು !

ಆಗ ಅವಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಕುಳ್ಳು ಸಿದ್ದಿಯು ಬಂದಿದ್ದ ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಮೊದಲು ತಟ್ಟಿದ್ದು.

ನಿಂಗವ್ವನು ಎಂಟು ಹತ್ತು ಮಾರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕೊಂಡು ನಡೆದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಹೊನ್ನಯ್ಯನು ಬಂದನು. ಅವನ ಮುಖವೂ ಸಪ್ಪಗಿದ್ದಿತು. ನಿಂಗವ್ವ ನನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆಯೇ ಅಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ನಿಂತುಕೊಂಡನು. “ಎನೇ ಹುಡುಗಿ ? ಇಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀಯ ?”

“ಎನು ಮಾಡಲಪ್ಪಾ ಗ್ರಹಚಾರ ಇದ್ದೇ ಇರ್ತದೆ. ಬರದೇ ಇದ್ದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಕೇಳಬೇಕಲ್ಲ ? ನನಗಪ್ಪಾ ಇಲ್ಲ, ಅಮ್ಮಾ ಇಲ್ಲ. ನನಗಿದ್ದ ಆಧಾರಾನ್ನೂ ತಪ್ಪೋಯಿತು!” ಕೊನೆಯ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ನಿಂಗವ್ವನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಬನಿ ತುಂಬಿದ್ದಿತು. ಹೊನ್ನಯ್ಯನಿಗೆ ಸುಮ್ಮನಿರದೆ ಏಕೆ ಕೇಳಿದನೋ ಎನ್ನಿಸಿತು. ಅವನೂ ಕಂಬನಿ ದುಂಬಿದವನಾಗಿ, “ಹೋಗಲಿ ಬಿಡಮ್ಮಾ ಅದೆಲ್ಲಾ ನೆನಸಿಕೊಂಡು ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಏನು ? ಅದಿರಲಿ...”

“ನಿನ್ನ ದುಡ್ಡುತಾನೆ ? ಕುಳ್ಳು ಮಾರಿದ ಮೇಲೆ ಎರಡಾಣೆ ಕೊಡ್ತೀನೆ. ಇನ್ನೆರಡಾಣೆ ಯಾವಾಗಾದರು ಕೊಡ್ತೀನೆ.”

“ಅಲ್ಲಾ—ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ನಿನಗೆಲ್ಲಾಗತ್ತೆ. ಆದರೆ ನೀನು ಮಾತ್ರ ಉಪಾಸ ಇದ್ದು ಕೊಡಬೇಡೇ ಹುಡುಗಿ ?” ಹೊನ್ನಯ್ಯನಿಗೂ ದುಡ್ಡೇನೋ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವನ ಮಗಳಿಗೂ ಆಗತಾನೆ ಖಾಯಿಲೆ ವಾಸಿ ಆಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಂಡುಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಡಾಕ್ಟರ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಿ

ದ್ದಿತು. ಆದರೂ ನಿಂಗವ್ವನಿಗೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಅವಳಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಅದೇನೋ ನಿಂಗವ್ವ ಗಂಡನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಂಡಿ ಹಂಚಿದ್ದಳು.

ಅವಳು ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನಿಂದಲೂ ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, “ಹುಷಾರಾಗಿ ಹೊತ್ತು ಕೊಂಡು ಹೋಗವ್ವ. ಬಿದ್ದೀಯ. ಆಯ್ತೋ ನಮ್ಮಪ್ಪ ? ಇದು ಬಡವರಿಗೆ ಕಾಲವಲ್ಲ ?” ಎಂದನು ಹೊನ್ನಯ್ಯ.

ನಿಂಗವ್ವನು ತಾನೂ ಬೀಳ್ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆಂದು ರಸ್ತೆಯ ಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಹೊನ್ನಯ್ಯನು ಅಡಿಕೆ ಚೀಲವನ್ನು ಬಿಚ್ಚುತ್ತಾ ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತಿದ್ದನು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದು ಮೋಟಾರ್‌ಕಾರು ರಸ್ತೆಯ ಕಡೆಯಿಂದ ತಿರುಗಿ ವೇಗವಾಗಿ ಬಂದಿತು. ನಿಂಗವ್ವನು ಗಾಬರಿಯಿಂದ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದಳು. ಹೊನ್ನಯ್ಯನು “ಬಂತು ! ಬಂತು !” ಎಂದು ಅವಳನ್ನು ಸಕ್ಕಕ್ಕೆ ಎಳೆಯಲು ಕೈಚಾಚಿದನು. ಆದರೆ ಕೈಮುಂಚಿ ಹೋಗಿದ್ದಿತು ! ಮೋಟಾರು ಬಂದ ರಭಸದಲ್ಲಿ ಅವಳು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಚಕ್ರವು ಅವಳ ಕಾಲಮೇಲೆ ಹರಿಯಿತು. ಅವಳು ಪ್ರಜ್ಞಾಹೀನಳಾದಳು. ಮೋಟಾರು ಅಷ್ಟುದೂರ ಹೋಗಿ ನಿಂತಿತು.

ಆದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯು ಒಂದು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ‘ಸ್ಕ್ವಾರ್ಟ್‌ಷಾಟ್’ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು. ನಿಂಗವ್ವನು ತಲೆಯಮೇಲೆ ಬೆರಣಿಯ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೊನ್ನಯ್ಯನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಅವನನೋ ಹರವಾಗಿ ಕಂಡಿತು. “ಮುಂದಿನ ಯೂನಿಯನ್ಸ್ ಎಕ್ಸಿಬಿಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೈಸ್ ನನ್ನದೇ.” ಎಂದು ‘ಎಕ್ಸ್‌ಪೋಸ್’ ಮಾಡಿದನು. ಆದರೆ ಯಾರ ದುರದೃಷ್ಟದಿಂದಲೋ ಏನೋ ! ಈ ಮೋಟಾರು ಅನಾಹುತದ ಹೃದಯಭೇದಕ ಚಿತ್ರವೂ ಅವನ ಫಿಲ್ಮಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿತು. ಇದು ಮೋಟಾರಿನ ಡ್ರೈವರಾಗಿದ್ದ ಸಾಂಬಶಿವರಾಯರಿಗೂ, ಹೊನ್ನಯ್ಯನಿಗೂ ತಿಳಿಯದ ವಿಷಯ.

ಮೋಟಾರು ನಿಂತ ಒಡನೆಯೇ ಸಾಹೇಬರಿಳಿದು ಬಂದರು. ತಮ್ಮಿಂದಾದ ಅನಾಹುತದ ಅರಿವು ಅವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಭೀಕರ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರೆಡೆಯು ಅದುರಿತು. ನ್ಯಾಯ ದೇವತೆಯು ಇದಿರನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೊಬ್ಬ ಅಪರಾಧಿ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿತು. ಆದರೂ ತಮ್ಮ ಮಾನಮರ್ಯಾದೆಗಳಿಗೆ ಕುಂದುಂಟಾಗದಿದ್ದರೆ ಸಾಕೆಂದು ಅಶಿಸಿದರು. ಈಗಲೂ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಪ್ರಯೋ-

ವನ ಹೊಂದುವ ಭರವಸೆ ಅವರಿಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟವಾಗಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಬಡವನಿಗೆ ಘೋರ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಲುದುಕ್ತರಾದರು.

ಇವರಲ್ಲಿ ಘೋರೀಸಿನವರು ಬಂದರು. ಈ ಅನಾಹುತದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ 'ಪೋಸ್' ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳು ಗೊತ್ತಾದುವು:—
—“ನಿಂಗವ್ವನ ಗಂಡನು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಕಂಪಿಯು ತಗುಲಿ ಸತ್ತುಹೋದನು. ಅವನ ಅಂತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹೊನ್ನಯ್ಯನ ಬಳಿ ನಾಲ್ಕು ಅಣೆ ಸಾಲವನ್ನು ಮರುದಿನವೆ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ನಿಂಗವ್ವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಈಗ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಸಂಧಿಸಿದ್ದಾಗ ಅವಳು ಕಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಳೆಂದು, ಕಡರಿಂದ ಉದ್ರಿಕ್ತನಾದ ಹೊನ್ನಯ್ಯನು ಅವಳನ್ನು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಮೋಟಾರಿನ ಕೆಳಕ್ಕೆ ನೂಕಿದ್ದನು”.

ಮಹಜರ್ ಮೊದಲಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿದಮೇಲೆ ಕ್ಷನವಿಲ್ಲದ ನಿಂಗವ್ವನನ್ನು ಅದೇ ಮೋಟಾರಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದರು. ಹೊನ್ನಯ್ಯನಿಗೆ ಮಾವನ ಮನೆಯ ದರ್ಶನವಾಯಿತು.

ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮುಗಿದಿದೆ. ಹೊನ್ನಯ್ಯನಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಆಸೆಯೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಜಡ್ಜ್ ಮೆಂಟ್ ಒಂದೇ ಉಳಿದಿರುವುದು. ಸಾಂಬಶಿವರಾಯರು ಬಹಳ ಕಿವಿಯಿಂದಿದ್ದರು.

ಅಂದು ಸಾಯಂಕಾಲ ‘ಯೂನಿಯನ್ ಎಕ್ಸಿಬಿಷನ್’ಗೆ ಹಜ್ಜಿನಿತರಾದವರಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರೂ, ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಕಾಯಿದೆಯ ಇಬ್ಬರೂ ಪ್ರಥಮ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ‘ಸ್ಟಾಪ್‌ಶಾಟ್’ನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೂ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಆಕರ್ಷಣೆಯಾಯಿತು. ಅವರ ಮೊಕದ್ದಮೆಯೇ ಅದರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದಹಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಸಾಂಬಶಿವರಾಯರು ಅಪರಾಧಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದೃಢವಾಗಿ ನಿಂತರು.

ಅಷ್ಟು ಬಲವಾದ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದದ್ದು ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ.

ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಆ ಕೇಸಿನ ವಿಚಾರಣೆಯು

ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಲಾಯರು ಇನ್ನೂ ಇಬ್ಬರ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರು. ಆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ನಿಂಗವ್ವನಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಮಾಡಿದ ಡಾಕ್ಟರನು ಮತ್ತು ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯದು.

ಡಾಕ್ಟರ ಹೇಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಅವಳ ಘಾಯಗಳು, ಬಾಣಂತಿಯಾದ ನಿಂಗವ್ವನಿಗೆ ಬಹಳ ಅಪಾಯಕರವಾಗಿದ್ದವು. ಅದರಿಂದ ಸನ್ನಿಯಾಗಿ ಕೃತ್ಯವು ನಡೆದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನೊಳಗಾಗಿಯೇ ಸತ್ತು ಹೋದಳು. ಸಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದೆ ಹೊನ್ನಯ್ಯನ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡದೇ ಇದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ ತನಗೆ ನರಕಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದೆಂದು ಆರೆ ಮರೆವಿನಲ್ಲಿಯೆ ಕಿರಿಚಿಕೊಂಡಳು.

ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯು ತಾನು ‘ಯೂನಿಯನ್ ಫೋಟೋ ಗ್ರಾಫಿಕ್ ಕಾಂಪಿಟರ್ಷನ್’ಗೆ ಸೇರಿದ್ದೆನೆಂದೂ, ಕೃತ್ಯ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಚೆ ನಿಂಗವ್ವನು ಬುಟ್ಟಿ ಹೊತ್ತು ಕೊಂಡಿದ್ದ ‘ಪೋಸ್’ (Pose) ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಂಡಿತು; ಅದನ್ನು ತಾನು ‘ಎಕ್ಸ್‌ಪೋಸ್’ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾಗ ಮೋಟಾರು ಅನಾಹುತವು ಚಿತ್ರತನಾಯಿತೆಂದೂ ಹೇಳಿದ.

ಕೋರ್ಟಿನ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೂ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಜಡ್ಜ್ ಮೆಂಟ್ ಹೊರಬಿತ್ತು. ಅದರ ಸಾರಾಂಶ ಹೀಗಿತ್ತು:—

ಹೊನ್ನಯ್ಯನು ನಿರಪರಾಧಿ. ಅದುದರಿಂದ ಅವನ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಬೇಕು. ಸಾಂಬಶಿವರಾಯರ ಮೋಟಾರಿನಿಂದ ಅನಾಹುತವಾದರೂ, ಅವರದು ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರು ನಿಂಗವ್ವನ ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಣೆಗಾಗಿ ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಜಡ್ಜ್ ಮೆಂಟ್ ಹೊರಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೇ ಸಾಂಬಶಿವರಾಯ ರೆದ್ದು ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಒಂದು ಛೈಲಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ನಿಂಗಿಯ ಹಿರಿಯ ಮಗನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅವನು ಅದನ್ನೆಸೆದು “ಅವ್ವ ಬೇಕು” ಎಂದು ಆಳಲು ಮೊದಲುಮಾಡಿದನು. ಚಿಕ್ಕ ಮಗನು ಸಿದ್ಧಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ದ್ದ ಮಗುವನ್ನು ಆಡಿಸುತ್ತಾ ನಗುತ್ತಿದ್ದನು.

ನೋಡಿದವರಾರೋ, “ನ್ಯಾಯದೇವತೆಗೆ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ಆದರೆ ಆ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ!” ಎಂದರು.

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜನರ ಕೆಲವು ಹಬ್ಬಗಳ ರೀತಿ

ಸಂಗ್ರಾಹಕರೊಬ್ಬರು

ಯಾವ ದೇಶವಾದರೇನು ? ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಭಾವಿಕತನವು ಇದ್ದೇ ಇರುವುದು. ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ನೆಲಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಕುರುಡುನಂಬುಗೆಗಳೂ ಹಾಗೆಯೇ ! ಬ್ರಿಟಿಷರೂ ನಮ್ಮ ಜನರಂತೆಯೇ ಹೋಲಿಯಾಡುವರು; ಹುರಿಗಡಲೆ ತಿನ್ನುವರು, ಕೆರಿಬಾವಿಗಳನ್ನು ಪೂಜೆಮಾಡುವರು !

ಮುನ್ನುಡಿ

ನಮ್ಮ ಹಬ್ಬ- ಹುಣ್ಣಿವೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದ ಎಷ್ಟೋ ಕುರುಡುನಂಬುಗೆಗಳಿರುವವು. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ-ಯುಗವಾದ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಕಲಿತವರೆಲ್ಲರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಅಣಕವಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವುದು. ವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರವು ಉನ್ನತಿಯ ತಿಖರಕ್ಕೇರಿದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಮೊದಲಾದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರೂ—ಈಗಲೂ ಕೂಡ — ತಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯ ನಂಬುಗೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದರ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತುಹಿಡಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈಸ್ಟರ್

ಈಸ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ರವಿವಾರದ ದಿನ, ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನು ಮೇಲೊಂದು ಕುರಿಮರಿಯು ಕಾಣುವುದಂತೆ. ಈ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜನರು ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಉರುವಲು ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಉರಿಹಚ್ಚಿ ಹೋಳಿಯನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಆಗ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ “ನಡೆಯಿರಿ ! ನಡೆಯಿರಿ ! ‘ಜುಡಾಸ’ನನ್ನು ಸುಟ್ಟುಬಿಡೋಣ” ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಿರುವರು. ‘ಜುಡಾಸ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಮರದ ಬೊಂಬೆಯೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿ, ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಹೋಳಿಯಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲುವರು. ನಮ್ಮ ಹೋಳಿಗಿಂತ ಇವರಲ್ಲಿಯೊಂದು ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆಯೆಂದರೆ, ಈ ಹೋಳಿಯ ಬೂದಿಯನ್ನು ಬಳಿದು ಹೊಳೆಗೆ ಹಾಕುವುದು. ಈಸ್ಟರಿನ

ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಾದೊಡನೆ ವಿನೋದಪೂರ್ವಕವಾದ ನಡೆಯುವುದು. ಆಗ ನೆರೆದಿದ್ದ ಹುಡುಗಿಯರ ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರ ಕಾಲೊಳಗಿನ ಬೂಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಅಡಗಿಸಿಡುವುದು ಗಂಡಸರ ಹಕ್ಕಾಗಿರುವುದು. ಹೆಂಗಸರಿಂದ ತಿಂಡಿಯಿಬಗ್ಗೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ಹಣಕಾಸು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಳಿಕ ಅವರವರ ಬೂಟುಗಳನ್ನು ಅವರವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುವುದುಂಟು. ಇದಾದಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಗಂಡಸರ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಗಳನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಡುವರು. ಸೋಮವಾರ ಮಂಗಳವಾರದ ವರೆಗೂ ಈ ಅಡಗಿಸಿಡುವ ಆಟವು ನಡೆದೇ ಇರುವುದು. ತಮ್ಮ ಬೂಟುಗಳನ್ನು ಹುಡುಗರು ಅಡಗಿಸಿಡುವರೆಂದು ‘ಸೆಂಡೇಸ್ಕೂಲ್’ನಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಆ ದಿನದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಬಾರದೆ ತಪ್ಪಿಸಿಬಿಡುವರು.

ಕಾರ್ಲಿಂಗ್ ಸೆಂಡೇ

“ಕಾರ್ಲಿಂಗ್ ಸೆಂಡೇ” ಎಂಬುದು ಲೆಂಟಿನಿನ ಗಿನ ಐದನೆಯ ರವಿವಾರ. ಅದಕ್ಕೆ “ಪ್ಯಾಶನ್ ಸೆಂಡೇ” ಎಂತಲೂ ಹೇಳುವರು. ಆ ದಿನ “ಕಾಬಲಿ”ಯನ್ನು ತಿನ್ನು ಬೇಕೆಂದು ರೂಢಿ. ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲುನಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಬಟ್ಟೆಗಡಲೆಯನ್ನು ನೀರಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಿಡುವರು. ನನೆವೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಬ್ಬಿದಬಳಿಕ, ಅವುಗಳನ್ನು ಬೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಹುರಿದು, ಉಪ್ಪುಕಾರಗಳನ್ನು ಬೆರೆಸುವರು; ಈಬಗೆಯ ಬಟ್ಟೆಗಡಲೆಯ ಗುಗ್ಗರಿಗೆ ‘ಕಾರ್ಲಿಂಗ್’ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಈ ರವಿವಾರಕ್ಕೆ ‘ಕಾರ್ಲಿಂಗ್ ಸೆಂಡೇ’ ಎಂದು ಹೆಸರುಂಟು. ಗುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಗುಗ್ಗರಿಯೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ

ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಒಣಗಿದ ಬಟ್ಟೆಗಳಡಲೆಗಳನ್ನೇ ಹುರಿದು, ಮನೆಯವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿ ಕುಳಿತು, ಇವುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ತಿನ್ನುವರು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಒಂದೊಂದೆ ಕಾಳನ್ನೆತ್ತಿ ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಕಾಳು ಯಾರ ಪಾಲಿಗೆ ಬರುವುದೋ ಅವರ ಮದುವೆ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ನೋಡಲಾಗುವುದೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯವರ ತಿಳಿವಳಿಕೆ.

ಗುಡ್‌ಫ್ರೈಡೇ

“ಗುಡ್‌ಫ್ರೈಡೇ”ಯ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಶೇಷತರದ ರೊಟ್ಟಿ-ವಡೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಇವುಗಳನ್ನು ಹಬ್ಬದ ಸವಿಯೂಟಕ್ಕೆಂದೇನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ; ಈ ರೊಟ್ಟಿ-ವಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಔಷಧಿಯ ಗುಣವಿರುವುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ-ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು-ಇವುಗಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತೂಗುಬಿಟ್ಟು ಒಣಗಿಸಿ ಇಡುವರು. ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಆಮಾಂಶ ಪೊದಲಾದ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಔಷಧವೆಂದು, ಆ ಒಣಕಲು ರೊಟ್ಟಿ-ವಡೆಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣಗೆ ಪುಡಿಮಾಡಿ, ನೀರಲ್ಲಿಯೋ, ಕಾಲಲ್ಲಿಯೋ, ಮದ್ಯದಲ್ಲಿಯೋ ಬೆರೆಸಿ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಡುವರು. ಇದೊಂದು ಖಂಡಿತವಾದ ಉಪಾಯವೆಂದು ಹಳ್ಳಿಗರ ಖುಬುನಂಬುಗೆ. ಈ ಔಷಧಿಯಿಂದ ಗುಣವಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗಿಯ ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ನಿರಾಶೆಯೇ! ಆಗ ಅವರು ರೋಗಿಯ ಕೊನೆಯ ಯಾತ್ರೆಯ ಸಿದ್ಧತೆಗೇ ತೊಡಗಿ ಬಿಡುವರು. ಇದಲ್ಲದೆ “ಗುಡ್‌ಫ್ರೈಡೇ”ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕುರುಡು ನಂಬಿಕೆಗಳಿವೆ. ಬಟ್ಟೆಗಳಡಲೆ, ಅವರೆ, ಅಲುಗಡ್ಡೆ ಇವುಗಳ ಬಿತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ‘ಗುಡ್‌ಫ್ರೈಡೇ’ಯ ದಿನ ಮಾಡಿದರೆ, ಬಂದ ಬೆಳೆಯು ಎಂದೂ ಸುಟ್ಟುಹೋಗುವ ಕೆಡಿಕೆಯಿಲ್ಲವಂತೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಬೆಳೆಗಳ ಬಿತ್ತಿಗೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈ ಶುಕ್ರವಾರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಬೆಳೆಯು ಫರ್ಣ “ಉ”ಆಣೆಗಳಷ್ಟು ಬರುವುದೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ವಿಶ್ವಾಸ. ಆದರೆ ಕೆಲವೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಪವಿತ್ರವಾದ ದಿನದಲ್ಲಿ ಹೊಲಗಳನ್ನು ನೋಯಿಸಲೇ

ಬಾರದೆಂಬ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿದೆ. ‘ಗುಡ್‌ಫ್ರೈಡೇ’ಯ ದಿನ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒಗೆಯಬಾರದಂತೆ; ಒಗೆದರೂ ಮನೆಯ ಹೊರಕ್ಕೆ ಒಣಗಿಸಲು ಹಾಕಬಾರದಂತೆ. ಇದರ ಬಗೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಜನರದೂ ಒಂದೆ ಬಗೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಇಂದು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒಗೆದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸುವುದೆಂದೂ, ಒಣಗಿಸಲು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅವು ನೆತ್ತರನಿಂದ ನನೆದು ಬಿಡುವುದೆಂದೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಭಾವಿಕರಿಗೆ ತುಂಬ ಹೆದರಿಕೆ. ಕೂಸುಗಳು ಮೊಲೆಯುಣ್ಣುವುದನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ‘ಗುಡ್‌ಫ್ರೈಡೇ’ಯಂತಹ ಸುಮುಹೂರ್ತವು ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲವಂತೆ ಅವರಿಗೆ. ಅಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಚೀನಾದೇಶದ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಯು ತಾನಾಗಿ ಬಿದ್ದು ಒಡೆದರೆ, ಆ ಮನೆಯು ಶುಭ-ಭವಿಷ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿರುವುದಂತೆ. ಲ್ಯಾಂಕ್ಯಾಶಾಯರಿನಲ್ಲಿಯ ಜನರ ನಂಬುಗೆಯೆಂದರೆ....ಈದಿನ ಶಾಕಿನಿ, ಡಾಕಿನಿಯರ ಸಭೆನೆರೆದು ಹಾಡಿಕುಣಿದಾಡುವುದೆಂದು.

ಅಸೆನ್ಟನ್ ಡೇ

‘ಅಸೆನ್ಟನ್ ಡೇ’ಯೆಂಬ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ಬಾವಿಗಳ ಪೂಜೆಯು ಅತಿ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುವುದು. ಹೊ, ತಳರು, ಕಿರುಗಿಡುಗಳ ಕುಂಡ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಇಟ್ಟು, ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸುವರು. ಆಗ ‘ಚರ್ಚ್’ಗಳಿಂದ ಊರ ಜನರ ಮೆರೆವಣಿಗೆ ಹೊರಟು, ಮೊದಲೊಂದು ಬಾವಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವರು; ಬಳಿಕ ಮತ್ತೊಂದು ಬಾವಿಯ ಕಡೆಗೆ ನಡೆಯುವರು. ಹೀಗೆಯೆ ಎಲ್ಲ ಬಾವಿಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯುವುದು. ಈ ದಿನ ಬಿದ್ದ ಮಳೆಯ ನೀರು ಔಷಧಿಗೆ ಬರುವುದೆಂದು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಹಳ್ಳಿಗರ ಭಾವನೆ. ಕಣ್ಣು ನೋವಾದಾಗ ಈ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಖಂಡಿತ ಗುಣವಾಗುವುದೆಂದು ಇವರ ನಂಬುಗೆ. ಒಮ್ಮೆ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟ ಈ ಮಳೆಯ ನೀರು ವರ್ಷದಡುವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುವುದಂತೆ.

ದಿವಂಗತ ಸಾಸನೂರರು

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ, ಎಲ್.ಎಲ್. ಬಿ., ಧಾರವಾಡ

ಕನ್ನಡದ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದಿವಂಗತ ಸಾಸನೂರರವರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಹಲವು ಕಾರ್ಯಗಳು ಕನಸಿನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸೇರಿದವು. ಆದರೂ 'ಕನಸು ನನಸಿನ ಕಸುಕು, ನನಸು ಕನಸಿನ ನಸುಕು—ಕನಸು ಅಗುವದು ನನಸು' ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗದು.

ಸಾಸನೂರರವರ ಪರಿಚಯವು ಮೊದಲಸಲ ನನಗಾದುದು ಅವರು ಧಾರವಾಡ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಬಂದಾಗಲೇ. ಇವರು ಪ್ರೀವಿಯಸ್ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ರಬೇಕಾದರೆ ಅಭ್ಯಾಸವೊಂದನ್ನುಳಿದು ಇತರ ವ್ಯಾಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಭಾಗವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇಂಟರಿನಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ 'ಶ್ರೀನಿವಾಸರ ತಾಳಿಕೋಟಿ'ಯನ್ನು ಆಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭವೊದಗಿತು. ಆಗ ಆಯೇಷೆಯ ಪಾತ್ರ ನಟನೆಯಲ್ಲಿ ನೈಪುಣ್ಯವನ್ನು ತೋರಿ, ಅವರು ಸ್ತ್ರೀಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜ್ ನಾಟಕ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಇದ್ದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಮಾಸ್ತಿಯವರು ಇವರನ್ನು ಕಂಡಾಗಲೆಲ್ಲ "ಇವರು ನಮ್ಮ ಆಯೇಷೆಯಲ್ಲವೇ?" ಎಂದು ಹತ್ತಿಂಟು ಸಲ ಅಂದುದು ಈ ಹೊತ್ತಿಗೂ ನನ್ನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಕೊರೆದಿಟ್ಟಂತಾಗಿದೆ. ಇಂಟರ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಇವರು 'ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರೆ'ವನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಲೇಖನವನ್ನು ಕಾಲೇಜ್ ಮಿಸೆಲಿನಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದರು. ಮುಂದೆ ಜೂನಿಯರ್ ಬಿ. ಎ. ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿರುವಾಗ 'ಮಂಗಮಟ'ವೆಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ನೆರವಾದವರು. 'ಸುರತನಗರದ ಶ್ರೇಷ್ಠ'ಯೆಂಬ ನಾಟಕವನ್ನು ಕಾಲೇಜದ ಪರವಾಗಿ ಆ ಸಲ ಆಡಿ ತೋರಿಸಿದಾಗ ಸಾಸನೂರ ಅವರು 'ತಾರಾ' (ಪೋರಿಯಾ) ಎಂಬ ನಾಯಕಿಯ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜದ ಮಿಸೆಲಿನಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಬರೆದ ಕೆಲವು ಕವನಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದರು. ಜಯಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 'ನನ್ನದು ಈ ಕನ್ನಡನಾಡು' ಎಂಬುದರ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದರು. 'ಮಂಗಮಟ'ದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದ

ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ 'ಆರ್ಪಣ' ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಆಗಿನ ಕವನಗಳೆಲ್ಲ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ. 'ಮಂಗಮಟ'ದ ವಕ್ರತ್ವಶಾಖೆ—ಚರ್ಚಾಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಮನವಾರೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಸೀನಿಯರ್ ಬಿ. ಎ.ಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸದ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ದೊರಕಿಸಿದ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಲೇಜದ ಫೆಲೋಶಿಪ್ ಒಂದನ್ನು ಪಡೆಕೊಂಡರು.

ಈ ಸುಮಾರಿಗೆ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ನೆರೆಯುವದಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಸಾಸನೂರರವರು ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಾದ ಶಂ. ಬಾ. ಜೋಶಿ, ಅಡ್ಡಣಗಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ರೊಡನೆ ಬಹಳೇ ಪರಿಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಂಗಗೊಳಿಸಿದರು. ಮುಂದೆ ಧಾರವಾಡದ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅವರು ಫೆಲೋ ಆಗಿದ್ದಾಗ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಿಸಿ ತಮ್ಮ ವಿದ್ವತ್ತೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತೃತಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಪತ್ರಿಕಾಪರಿಷತ್ತೊಂದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವರು ಕಾರಣಿ ಭೂತರಾದರು. ಬಿ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ನಂಬರವನ್ನು ಪಡೆದರೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗದು.

ಎಂ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇವರು ಪ್ರಥಮ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಜಯಶೀಲರಾದರು. ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಆ ವರೆಗೂ ಯಾರೂ ಹೀಗೆ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವರ ತರುವಾಯ ಇದುವರೆಗೂ ಹಾಗೆ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿದ್ದವೆವೆಂಬವು ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಒಂದೆರಡು

ಕೀರ್ತಿಶೇಷ ಪೈ. ಅ. ತು. ಸಾಸನೂರ, ಎಂ. ಎ.

ವರ್ಷ ಬೆಳಗಾವಿ ಸರದಾರ ಹೈಸ್ಕೂಲದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಸಾಂಗಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಇವರು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ದುಡಿದರು. ಮುಂದೆ ಕೆಲಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರು ಕನ್ನಡ ಲೆಕ್ಕರಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಆವರು ಲೆಕ್ಕರಾಗಿದ್ದಾಗ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟೇಂದು ಹೇಳಲು ಆಸಾಧ್ಯ. ಇವರ ಭಾಷಣದ ಲಾಭವು ದೊರಕದ ಪಟ್ಟಣಗಳು ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿರಳವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಮನಮುರಿದು ಪರಿಶ್ರಮಪಟ್ಟು, ಕೈಕೊಂಡ ವಿಷಯದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದರ ಲಾಭವನ್ನು ಆವರು ತಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗದವರಿಗೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪರರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಎಂದೂ ನೋಯಿಸದ ಸರಳಸ್ವಭಾವದವರು ಇವರು. ಈ ಗುಣದ ಅತಿರೇಕವಾಗಿತ್ತೆಂದರೂ ಸಲ್ಲುವುದು. ಅಂತೂ ಇವರು ಆಕಾಲ ವೃತ್ತಕ್ಕೆ ಬಿಡು ತುತ್ತಾದರು. ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಇವರದು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟೇಂದು ಸುದೃಢವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲ. ಆದರೂ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಾಗ ದೇಹದ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲದೆ ದುಡಿಯುವ ಸ್ವಭಾವವು ಇವರದಾಗಿದ್ದಿತು. ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಇವರ ಶ್ರಮಸಾಧನವೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ ರಿಂದ ಇವರ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅಪಾಯವುಂಟಾಗುತ್ತ ನಡೆಯಿತು. ಕೊನೆಯ ವರೆಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಶ್ರಾಂತಿಯು ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಮಹದನರ್ಥವು ಸಂಭವಿಸಿತು.

ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಇವರಿಗೆ ಬರೆಯುವ ಓದುವ ಚಟವು ಇದ್ದೇ ಇದ್ದಿತು. ಕಾಲೇಜದ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ತಮ್ಮ ನಿಬಂಧಗಳಿಗಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಪಾರಿತೋಷಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಲೆಕ್ಕರರಾದಮೇಲೆ 'ಅಭಿನವಪಂಪ' ವೆಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಲೇಖನವನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಇವರು ಪಟ್ಟ ಪರಿಶ್ರಮವು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. ಅದಿಹಂಪ ನನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿಯೇ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಇವರ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಮನೋಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದಿತು. ಆ ಬಗೆಗೆ ಅವರು ಎಷ್ಟೋ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಲವಶದಿಂದ ಆ ಕೆಲಸವು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಳಿದು ತುಂಬಾ ವಿಷಾದಕರವಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ, ಧಾರವಾಡ ನಗರದಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡ ವಾಚ್ಯಯ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಭಿಮಾನ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅವರು

ಯಾವಾಗಲೂ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾರ್ಮಿಕ ಹಾಸ್ಯ ದಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಅವರ ನುಡಿಗಳು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅದೆಷ್ಟೋ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಮಾಡಿದುದನ್ನು ಧಾರವಾಡದ ನಾಗರಿಕರು ಎಂದೂ ಮರೆಯಲಾರರು.

ಕನ್ನಡ ವಾಚ್ಯಯ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಸಾಹಿತ್ಯ ವನ್ನು ಕುರಿತು ಇವರು ತುಂಬಾ ಪರಿಶ್ರಮಪಟ್ಟಿರುವರು. ವಚನಗಳ ಕಾಲವನ್ನು ಕುರಿತು ಆಗಿನ ಸಮಾಜದ ಸ್ಥಿತಿ ಗತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಗ್ರಂಥವೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಇವ ರದು ಇನ್ನೊಂದು ಮನೋಷೆಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಆ ಕೆಲಸವು ಕೂಡ ದೈನವದಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು.

ಹೊಯ್ಸಳರ ರಾಜಕೀಯ-ಇತಿಹಾಸಗಳನ್ನು ಇವರು ಒಳಿತಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ್ದರು. ಹೊಯ್ಸಳರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿ ಎಷ್ಟು ಬಗೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತೆಂಬದನ್ನು ಇವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು; ಹಾಗೂ ಆ ಬಗೆಗೆ ಒಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದರು. ಇವೆಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಶೋಚನೀಯವಾದ ಅವರ ಆಕಾಲಮರಣದಿಂದ ಸುಳ್ಳುಕೊಂಡು ಹೋದವು. ಪಿ. ಎಚ್. ಡಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಬಂಧವಿಷಯಗಳು ಈ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ದಿವಂಗತ ಸಾಸನೂರರವರಿಂದ ಅನ್ಯಾದೃಶವಾದ ಕೆಲಸ ಗಳು ಒದಗಿಬರುತ್ತಿದ್ದವೆಂದು ನಾನು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ.

ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಾಸನೂರರವರ ಬಗೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಒರೆದರೂ ಕಡಮೆ. ಸ್ವಲ್ಪೇ ಆನಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ನಾಡುನುಡಿಗಳ ಒಳ್ಳೆ ಗಾಗಿ ಸಾಸನೂರರವರು ಕಠಿಣ ತಪಸ್ಸನ್ನೇ ಆಚರಿಸಿದ ರೆಂದು ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಲಿರುವ ಕೆಲಸದೊಡನೆ ಹೋಲಿ ಸಿದರೆ ಮಾಡಿದುದು ಕಡಮೆಯೆನಿಸಿದರೂ ಅವರು ಮಾಡ ಲಿರುವ ಕೆಲಸದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಅವರ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಹಾಗೂ ಶಿಷ್ಯರ ಸದ್ಯುಕ್ತವ್ಯವೆಂದು ನಾವು ಸೂಚಿಸದಿರಲಾರೆವು. ಇನ್ನು 'ಮರಣಂ ಪ್ರಕೃತಿಃ ಶರೀರೇಣಂ ವಿಕೃತಿರ್ಜೀವಿತಮುಚ್ಯತೇ ಬುದ್ಧಿಃ' ಎಂಬ ದೊಂದನ್ನುಳಿದರೆ ಉಳಿದ ಯಾವ ತರದ ಸಮಾಧಾನವೂ ದಿ|| ಸಾಸನೂರರವರ ಮರಣದಿಂದ ಅವರ ಪರಿಚಯವುಳ್ಳ ವರಿಗೆ ಆಗಲಾರದೆಂದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಹೇಳಬೇ ಕಾಗಿದೆ.

ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ

ಹಾಸ್ಯರಸವಿನ್ಯಾಸ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು, ಮೈಸೂರು

ಹಾಸ್ಯ-ವಿನೋದಗಳನ್ನು ಆಪೇಕ್ಷಿಸದ ಮಾನವನಿಲ್ಲ. ಹಾಸ್ಯವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದುದಾದರೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಲ್ಲ ತೆರದ ಹಾಸ್ಯವು ರುಚಿಸಲಾರದು. ಪಶ್ಚಿಮದೇಶಗಳ ಇಂದಿನ ಚಲಚಿತ್ರ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯನಟನಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಹೊಂದಿದವರ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆಯಾವ ಬಗೆಯದು ?

ಬಸ್ಟರ್ ಕಿಟನ್

ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು ನಕ್ಕುಬಿಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಬಾಳಿನ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ನೋವುಗಳನ್ನೂ, ದುಃಖಗಳನ್ನೂ ಸುಖಮಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವೇ ಹಾಸ್ಯ. ಜೀವನವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವ ಬೇಸರು, ಬುಗುಷ್ಟೆ, ನಿರಾಶೆ, ಯೋಚನೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಸನಗಳನ್ನು 'ಹದ್ದುಬಿಸ್ತು' ನಲ್ಲಿಡಲು ಹಾಸ್ಯವು ಅತ್ಯಾಪುಷ್ಕ. ಹಾಸ್ಯ ವಿನೋದಗಳನ್ನು ಆಪೇಕ್ಷಿಸದ ಮಾನವನಿಲ್ಲ. ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಹಾಸ್ಯವು ಅತ್ಯುನ್ನತಿಗೇರಿದಾಗ ಆನಂದವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮಾನವನ ಜೀವನದ ಗುರಿಯು ಆನಂದ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಆನಂದಸ್ವರೂಪಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ನಗುವು ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಜನಿಸುತ್ತದೆಯೆಂದು ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬನು ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿನ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ತುಳಿದು ಜಾರಿಬಿದ್ದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ಮೊದಲು "ನಮಗೆ ಹಾಗಾಗಿದ್ದರೆ ಏನು ಗತಿ" ಎಂದು ಹೆದರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಕೂಡಲೆ 'ಹಾಗಾದುದು ನಮಗಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ, ಹೆದರಿಕೆಗೇನೂ ಕಾರಣವಿಲ್ಲವೆಂದುಕೊಂಡು

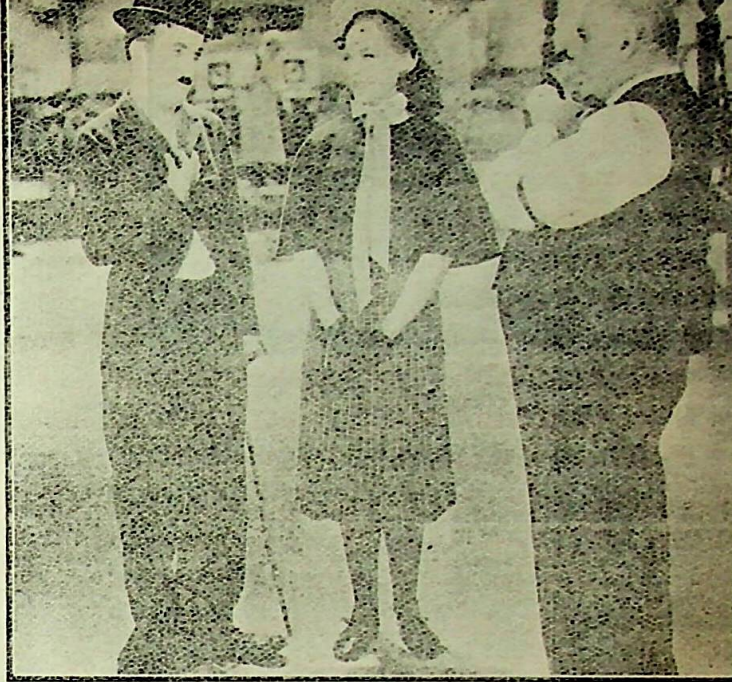
ಹಾಸ್ಯಶಿಖಾಮಣಿಗಳಾದ ಲಾರಲ್ ಮತ್ತು ಹಾರ್ಡ್

ನಿರೀಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ, ವಿಪರಿತಾರ್ಥಕಲ್ಪನೆ, ಅಪೂರ್ವ ಚರಣೆ, ವ್ಯಂಗ್ಯ ಅತಿಸರಳತೆ, ಅನುಕರಣ, ವ್ಯಥಾ ಆವೃತ್ತಿ, ಚತುರೋಕ್ತಿ, ಶಬ್ದಪಲ್ಲವಿ, ಸಂಭಾಷಣಾ ನೈಪುಣ್ಯ ಇವೇ ಮುಂತಾದುವು ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂಲಾಧಾರಗಳು. ಅದೇ ದುಃಖಾತೀರಿಕವೂ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಶೃಂಗಾರವೂ ಹಾಸ್ಯವೆಂದವಾಗುವುದುಂಟು.

ಹಾಸ್ಯವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದುದಾದರೂ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಲ್ಲ ತೆರದ ಹಾಸ್ಯವು ರುಚಿಸಲಾರದು. ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲ ಜನಾಂಗದವರು ತಂತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಮನೋಭಾವಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವರಾದರೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಅಥವಾ ವಿಷಾದಮಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಆಳವಾದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುವಷ್ಟು ಸಮದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ "ಮಾನವೀಯ ಕಥೆಗಳನ್ನು" ನೋಡಿದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೇ ತರದ ಘಟನೆಗಳು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ವಿಷಾದಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ, ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಮರುಕವನ್ನೂ ಕೋಪವನ್ನೂ ಉದ್ರೇಕಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಒಂದೇ ತರದವಸ್ತು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ರುಚಿಸಲಾರದು. ಭಾಷೆಯ ತೊಂದರೆಯಿಂದಾಗಿ ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ನಾಟಕವು ಗ್ರೀಕ್, ಲ್ಯಾಟಿನ್, ಜೈನೀಸ್ — ಮತ್ತು ಮತ್ತಾವ ಭಾಷೆಯದೇ ಆಗಲಿ — ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ — ಅವರ ದೇಶದ ನಕಲಿಯೊಂದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಉದ್ವಿಗ್ನ ಮುಖಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗಂಭೀರ

ಮದ್ರಿಯನ್ನು ತಾಳಿ ಕುಳಿತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ರುದ್ರನಟಿ (Tragic Actors)ರಾದ ಪಾಸಿಂಗ್ಸ್, ವೀಟ್, ಲಾಫ್ಟನ್, ಹಾರ್ಡ್ವಿಕ್ ಮುಂತಾದವರನ್ನು, 'ಅವರು ನಟರೇ ಅಲ್ಲ' ಎಂದು ಯಾರು ಹೇಳಿದುದನ್ನೂ ನಾನು ಕೇಳಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಚಾಪ್ಲಿನ್, ಲಾಯಿಡ್, ಲಾರಲ್ ಮತ್ತು ಹಾರ್ಡಿ ಮುಂತಾದ ಹಾಸ್ಯ ಪಿಪಾಸುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಅವರು ಹಾಸ್ಯ ಗಾರರೇ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಜನರು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಸಾರಿ, ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಸಹೋದರರ (Marx Bros.) ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ, ನನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವವರು ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಗುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾನು ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹಾಸ್ಯವನ್ನೂ ಕಾಣಲಾರದೇ ಬೇಸರ ವಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರಬೇಕಾಯಿತು.

ಹಾಸ್ಯರಸದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಿಧವಾದ ಅಭಿರುಚಿಯಿರು

Modern Times ನಲ್ಲಿ ಚಾಪ್ಲಿನ್ ಚಾಪ್ಲಿನ್

ವುದರಿಂದಲೇ (ಚಾಪ್ಲಿನ್ ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ) ಹಾಸ್ಯಗಾರರೆಲ್ಲ ಸ್ವಭಾವವರಣೆಯರಾಗಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಕೈಲಿಯ ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವ ಪ್ರೇಕ್ಷಕವೃಂದವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಿಕ್ಕ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಅನುಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ನಕಲಿ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು ಬಹು ಸುಲಭವೆಂದು ಅನೇಕರ ಭಾವನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನ ನಟರನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡವರು ಇನ್ನೇನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೋಚದಿದ್ದರೆ ಹಾಸ್ಯಗಾರರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ನಕಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿನವೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದೇಯಿದೆ. ಹಾಸ್ಯವೂ ಒಂದು ಕಲೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅದು ಸುಮ್ಮನುಮುನೆ ಬರಲಾರದು. ತನ್ನ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಮುಗ್ಧರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭೆ, ಅನುಭವ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ, ತನ್ನ ಹಾಸ್ಯಗಳನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮತೂಕವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಬಲ್ಲ ವಿಚಾರ, ಶಕ್ತಿ—ಇವೆಲ್ಲ ಗುಣಗಳಿದ್ದವನೆ ಉತ್ತಮ ಹಾಸ್ಯಗಾರನೆನಿಸಿಕೊಂಡಾನು. ಇಂತಹ ಹಾಸ್ಯಗಾರರು ಎಷ್ಟು ಮಂದಿಯಿದ್ದಾರೆ?

ಅಲ್ಲದೆ ನಕಲಿ ಚಿತ್ರಗಳ ಸಿದ್ಧತೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಸುಲಭವಾದುದಲ್ಲ. ಎಡ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಟರಿನ "ರೋಮನ್ ಸ್ಕ್ವಾಂಡಲ್ಸ್" ಎಂಬ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರುವ ೭೭ ಜನ ನರ್ತಕಿಯರನ್ನು ಆರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ೪೦೦೦ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಚಿತ್ರನಿರ್ದೇಶಕನಾದ

ಸ್ಯಾಮ್ಯೂಯಲ್ ಗೋಲ್ಡ್ವಿನ್ (Samuel Goldwyn) ೧೮,೦೦೦ ಪೌಂಡುಗಳ ವೆಚ್ಚವಾಯಿತಂತೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಪೂರ್ತಿ ಚಿತ್ರದ ಸಿದ್ಧತೆಗೆ ಎಷ್ಟು ವೆಚ್ಚವಾಗಿರಬೇಕು? ಚಾರ್ಲಿ ಚಾಪ್ಲಿನ್ ನು "ಮಾಡರ್ನ್ ಟೈಮ್ಸ್" ಚಿತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ವೆಚ್ಚವು ಹುಟ್ಟಿ, ಲಾಭ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕಾರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ನಟರ ದೇಹ ಶ್ರಮವಾದರೂ ಎಷ್ಟು! ಕಂಡ ಕಂಡ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಬೀಳುಳುವುದು, ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಎಟು ತಿನ್ನುವುದು, ಕಣ್ಣುಮೂಗಿ ನೋಳಗೆಲ್ಲಾ ಹೋಗುವಂತೆ ಕೆಸರು ಅಥವಾ ಕೆನೆಯನ್ನು ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಎಸೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು....ಇವೇ ಅವರ ನಿತ್ಯ ಗಟ್ಟಲೆಯ ಕೆಲಸ. "ಸೇಫ್ಟಿ ಲಾಸ್ಡ್" ಎಂಬ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹೆರಾಲ್ಡ್ ಲಾಯಿಡ್‌ನು (Harold Lloyd) ಉಪರಿಗೆಯಿಂದ ಬಿದ್ದು ಪ್ರಾಣಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿದ್ದನು. ಆ ಅನುಭವದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಕಲಿ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದನಂತೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬಸ್ಪರ್ ಕೀಟಿನ್ನನು "ಸ್ಪೀಂ ಬೋಟ್ ಬಿಲ್ ಜೂನಿಯರ್" ಎಂಬ ಚಿತ್ರ ತಯಾರಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಥಸದಿಂದ ಓಡುತ್ತಿದ್ದ ರೈಲಿನಿಂದ ಬಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಮೂಳೆಗಳನ್ನು ಮುರಿದುಕೊಂಡನು. ಈ ರೀತಿಯ ಅನುಭವಗಳು ಚಲನಚಿತ್ರದ ಹಾಸ್ಯಗಾರರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

I'm no angel ನಲ್ಲಿ ಮೇ ವೆಸ್ಟ್

ಹೆರಾಲ್ಡ್ ಲಾಯಿಡ್

ಹಾಸ್ಯವು ಅನೇಕವೇಳೆ ತನ್ನ ಕರ್ತೃಗಳನ್ನೇ ಮೋಸ ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ನಕಲಿಗಳಲ್ಲದ ಇತರ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಣ ನಾದ ನಿರ್ದೇಶಕನು (ಡೈರೆಕ್ಟರ್) ಯಾವ ಯಾವ ದೃಶ್ಯವು ಅಥವಾ ಸನ್ನಿವೇಶವು, ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸು ತ್ತಾನೋ, ಆಯಾ ರೀತಿಯೇ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ಎಂತಹ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿಯಾದ ಹಾಸ್ಯಗಾರನೂ ಜನರು ಇಂತಿಂತಹ ಕಡೆಯೇ—ಇಷ್ಟಿಷ್ಟೇ ಹೊತ್ತು ನಗುತ್ತಾ ರೆಂದು ಹೇಳಲಾರನು. ಏಕೆಂದರೆ ಆತನು ಯಾವ ದೃಶ್ಯವು ಅಥವಾ ಸನ್ನಿವೇಶವು ಅತ್ಯಂತ ಹಾಸ್ಯಮಯವೆಂದು ಭಾವಿಸು ತ್ತಾನೋ ಅವನ್ನೇ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ನೀರಸವಾಗಿ ಕಂಡು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಹೊಟ್ಟೆ ಹುಣ್ಣಾಗು ವಷ್ಟು ನಗಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ ತರು ವುದು ಆತನಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಓದಿದಾಗ ಇದ್ದ ಹಾಸ್ಯವು ಅಭಿನಯಿಸಿದಾಗ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಾರಿಯಾದರೂ, ಓದುವಾಗ ವಸ್ತು ಬರೀ ಶಬ್ದ ಮಯವಾಗಿ ಕಂಡು, ಅಭಿನಯಿಸಿದಾಗ ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಗು ವಷ್ಟು ಹಾಸ್ಯಮಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಓದಿ, ಅವನ್ನೇ ಅಭಿನಯಿಸಿದಾಗ ನೋಡಿರುವವರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯವು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಅನೇಕವೇಳೆ ಯಾರೂ ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಯೋಚಿಸದ ಹಾಸ್ಯಸನ್ನಿವೇಶವು ತಾನಾಗಿ ಬಂದು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಚಾರ್ಲಿ ಚಾಪ್ಲಿನ್ನಿನ “ಪಿಲ್ಗ್ರಿಂ” (Pilgrim) ಎಂಬ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸನವನು ಬಂದು ಅವನನ್ನು ರೈಲ್ವೆನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ದೃಶ್ಯವಿದೆ. ಅದನ್ನು ತಯಾ ರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಚಾಪ್ಲಿನ್ನನು ಪೋಲೀಸನವನನ್ನು ಹಿಂದೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಓಡುತ್ತಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಅವನ “ಹ್ಯಾಟ್” ಗಾಳಿಯಿಂದ ಹಿಂದೆ ಹಾರಿಹೋಯಿತು. ಚಾಪ್ಲಿನ್ನಿಗೆ “ಛು! ಇದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಪುನಃ

ತೆಗೆಯಬೇಕಾಯಿತಲ್ಲ” ಎಂದು ಬೇಸರವಾಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ಹ್ಯಾಟಿನ ಹಿಂದೆ ಓಡಿಹೋಗಿ, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಿಂಬಗ್ರಾಹಕದ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿಬಂದನು. ಆದರೆ ಆ ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ಆ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ, ಅದು ಚಾಪ್ಲಿನ್ನನ ಮೊದಲು ಯೋಚಿಸಿದ ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಸ್ಯಜನಕವಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಹ್ಯಾಟು ಹಾರಿಹೋಗಿ ಇವನಿಗೂ ಪೋಲೀಸನವನಿಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಚಾಪ್ಲಿನ್ನನು ಅದರ ಹಿಂದೆ ಓಡಿಹೋಗಿ, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಓಡಿಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ ನವನು ತೀರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಇದರಿಂದ ಚಾಪ್ಲಿನ್ನನು ಇನ್ನೇನು ಪೋಲೀಸನವನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಟ್ಟನೆನ್ನು ವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಂತಾಗಿ, ಸನ್ನಿವೇಶವು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸುವಂತಾಯಿತು.

ಹಾಸ್ಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜನರ ಅಭಿರುಚಿ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನವಾಗಿ ಇದೆಯೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದೆ. ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಅಭಿ ರುಚಿಗೂ ತಕ್ಕ ನಟರಿದ್ದಾರೆ. ನಿರೀಕ್ಷಣಾರ್ಥಕ ಮತ್ತು ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಹಾಸ್ಯ ಜನಿಸುವುದನ್ನು ಬೋ ಇ. ಬ್ರೌನ್ (Joe E. Brown) ನ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಪೃಥಕ್ಕರಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ತನ್ನ ಚಿತ್ರಗಳೆಲ್ಲಾ—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ—ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು “ಮೂಕ ಜೀವಿ” ಯಾಗಿದ್ದು ಕಾರ್ಯಕಾರಣಗಳಿಂದ, ಘಟನೆಗಳ ಒತ್ತಾಟದಿಂದ, ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ವಿಖ್ಯಾತಪುರುಷನಾಗು ತ್ತಾನೆ. ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಇವನಿಗೆ ಏನೂ ಪರಿಶ್ರಮವಿಲ್ಲವೋ ಅದರಲ್ಲಿಯೆ ಇವನು ಪಂಡಿತನ ಹಾಗೆ ನಟಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನ “ಯು ಸೆಡ್ ಎ ಮೌತ್‌ಫುಲ್” (You said a

‘ಕಿಡ್’ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಾರ್ಲಿ ಚಾಪ್ಲಿನ್

Mouthful) ಎಂಬ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಈಜುವುದರಲ್ಲಿ ಮಹಾಪಂಡಿತನ ಹಾಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರಳಾದ ಹುಡುಗಿಗೆ ನಿಜಾಂಶ ತಿಳಿದರೆ, ಅವಳಿಗೆ ಆಶಾಭಂಗವಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದಿರಬೇಕು ಭಯದಿಂದ ಅವನು ತನ್ನ ನಟನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಗುಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ ರಟ್ಟಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೋ ಎಂದು ನಮಗೆಲ್ಲ ಭಯ. ಪ್ರತಿಸಾರಿಯೂ ಅವನು ಇನ್ನೇನು ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದನೆಂಬಂತಾಗಿ ಮತ್ತೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಾಗಲೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ನಕ್ಕುಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸಂಧಿಗ್ಧತೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ತಡೆದರೆ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ನಗು.

ಹೆಲ್ಮ್ ಲಾಯಿಡ್ಡನ “ಸೇಫ್ಟಿ ಲಾಸ್ಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಫೀಟ್ ಫರ್ಸ್ಟ್” (Safety Last and Feet First) ಎಂಬ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಈ ತರಗತಿಗೆ ಸೇರಿದುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಲಾಯಿಡ್ಡನು ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ನಲವತ್ತು ಐವತ್ತು ಅಂತಸ್ತಿನ ಮಹಾಭನನನ್ನು ಯಾವ ಸಹಾಯವೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಹೊರಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಹತ್ತಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಒದಗುವ ಕಷ್ಟಗಳು ಅಪ್ಪಿಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು ೨೦೦-೩೦೦ ಅಡಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಸಂದಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದೇನೆಂಬ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ನಡುಗುತ್ತ, ಮೇಲೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಆಗದೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಮೇಲಿಂದ ಯಾರೋ, ಒಂದು ತೊಟ್ಟಿ ನೀರನ್ನು ಅವನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಎಸೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಜೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನ ಮೇಲೊಂದು ಬಲೆ ಬಿದ್ದು, ಮೈ ಕೈಯನ್ನೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪಾರಿವಾಳಗಳು ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತವೆ. ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಜಂಜಿರವಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಹಲಿವುಡ್ನ ಬಡಗಗಳು ಕೊಯ್ಯುವರು. ಬಟ್ಟೆ ಹರಿಯುವುದು. ಗಡಿಯಾರದ ಕೈ ಕುಸಿದು ಕೈಗೆ ಬರುವುದು. ಇನ್ನೇನು ಬಿಡ್ಲೆ ಹೋದನೆಂದು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಭಯವಿಂಪು ಸಿಕ್ಕಿಡುಕೊಂಡು ಸ್ತಂಭಿತರಾಗಿದ್ದಾಗ, ಪ್ರತಿಸಾರಿಯೂ ಅವನು ಹೇಗೋ ಆ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಪಾರಾಗುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆ ಆದಾಗಲೆಲ್ಲ ಜನರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹಾರಿಹಾರಿ ನಗುತ್ತಾರೆ.

ಇಂತಹ ಚಿತ್ರಗಳ ನಾಯಕರ ಚರ್ಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವು ನಕ್ಕರೂ ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕನಿಕರವು ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಹೃದಯವು ಅನುಕಂಪದಿಂದ ಮಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾದ ನಕಲಿಗೆ ಈ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಅನುಕಂಪಗಳು ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಯಾವ ಹಾಸ್ಯಗಾರನು ತನ್ನ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ಈ ಭಾವವನ್ನು ಉದ್ರೇಕಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥವನ ಶ್ರಮವು ವ್ಯರ್ಥ. ಲಾಯಿಡ್ಡನು ಯಾವಾಗಲೂ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನು. ಅವನು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವನೇನೂ ಕಾರಣನಲ್ಲ. ಅವನ ಇಚ್ಛೆಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ವಿಧಿಯು ಸುಮ್ಮನೆ ಅವನನ್ನು ತಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನಮಗೆ “ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ” ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಚಾರ್ಲಿ ಚಾಪ್ಲಿನ್ನಿನಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಅನುಕಂಪ-ಸಹಾನುಭೂತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತಾರೂ ಉದ್ರೇಕಿಸಲಾರರು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನದು ಸಾತ್ವಿಕವಾದ ಹಾಸ್ಯ. ಅವನ ನಕಲಿಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷ, ಅಸೂಯೆ, ನೈಷ್ಕರ್ಯ, ಕಾರಿಣ್ಯ, ಮೂಢಲೆ ಇವೊಂದಕ್ಕೂ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ. ಪ್ರೇಮಮಯವಾದ ಉದಾರ ಹೃದಯವೇ ಅವನ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆಲ್ಲ ಮೂಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವನು ಚಿತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ನಕಲಿಯ ಜೊತೆಗೆ ವಿಷಾದವನ್ನೂ ಜೆರಿಸಿ ತನ್ನೂಲಕ ಆ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ತೆರದ ಮೆರುಗು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಎಂತಹ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನಾದರೂ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಎದುರಿಸಬಲ್ಲ, ಬಾಲ್ಯಕ್ಕೇ ಸಿಕ್ಕು ತುಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಒಬ್ಬ ಹಾಡಿ

Bed Time Story ಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಸ್ ಪೆನೆಯಿರ್

ಹೋಕನ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾನವಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಸಹಜವಾದ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಅವನ ನಕಲಿಗಳನ್ನು ಇಡಿ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಮೆಚ್ಚಿದೆ.

ಗಾಂಧೀರೈ, ದೊಡ್ಡ ಸ್ವಿಕೆ, ಅಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದಾಗ-ನಾಚಿಕೆಗೀಡುಮಾಡಿದಾಗ-ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಗುಬರುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತನಗಿಂತ ಬಲಿಷ್ಠರಾದವರನ್ನು ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಯುತರಾದವರನ್ನು ಅನ್ನುವುದಕ್ಕಾಗದೆ, ಅವರಿಗೆ ಜೋರಿನಿಂದುತ್ತರ

ಆತ್ಮತ್ಯಸ್ತಿ, ಅಧಿಕಾರ, ಶ್ರೀಮದ್ಗಾಂಧೀರೈಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮದಾಂಧತೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹಾರ್ಡಿಯು ಬಂಧ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ. “ಅಯ್ಯೋ ಬೆಪ್ಪೆ! ಹಾಗಲ್ಲ, ನಾನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ ನೋಡು!” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ಮಾಡಬೇರಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಲಾರಲ್ವನು ಹಾಳುಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಲು ನನಗೆ ಇಷ್ಟ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹು ತಮಾಷೆಯಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಲಾರಲ್ವನ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು. ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು

Strike me pink ನಲ್ಲಿ ಎಡ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಟರ್

ಹಾರ್ಡಿಯ ಹಾಗೆ ವರ್ತಿಸುವವರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಬಯಸುವುದನ್ನು ಲಾರಲ್ವನು ಪೂರ್ಣಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಹಾರ್ಡಿಗಿಂತ ಲಾರಲ್ವನು ಉತ್ತಮ ಹಾಸ್ಯಗಾರನೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಆ ಹಾಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಲಾರಲ್ವನು ಎಷ್ಟು ಅಗತ್ಯವೋ ಹಾರ್ಡಿಯು ಅಷ್ಟೇ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ವಿಶದವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಭಿನ್ನ ಮನೋಭಾವಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಜೊತೆಗೂಡಿಸಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಅವರ ನಕಲಿಗಳು ಅಷ್ಟೊಂದು ಭಿನ್ನಭಿನ್ನಾಭಿರುಚಿಯುಳ್ಳ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ರುಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಸಮಾಜದ ಕಟ್ಟಿಗೆ, ನಿಯಮಗಳು, ಆಚಾರ-ವ್ಯವಹಾರ, ಪವಿತ್ರತೆ ಅಥವಾ ಮರ್ಯಾದೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದೂ ಹಾಸ್ಯೋ

ಕೊಡಲಾಗಲಿ- ಹಾಸ್ಯಮಾಡಲಾಗಲಿ- ಧೈರ್ಯಸಾಲದೆ, ಕೈ ಕೈ ಹಿಸುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇತರರು ಮಾಡಿದರೆ ಇವನಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಲಾರಲ್ ಮತ್ತು ಹಾರ್ಡಿ (Laurel and Hardy) ಯವರ ನಕಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಗುಣವನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿರಬಹುದು. ಲಾರಲ್ವನು ಮನುಷ್ಯನ ಅಲ್ಪತ್ವ, ಅಸಹಾಯತೆ, ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಸರಳತೆ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಠಾಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರೆ ಹಾರ್ಡಿಯು

ಶ್ವಾದನೆಯ ಒಂದು ಮಾರ್ಗ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವುದನ್ನು ಮಾಡಲಾರವೋ ಅದನ್ನು ಹಾಸ್ಯಗಾರರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. “ಧ್ರುವಕುಮಾರ”ದಲ್ಲಿ ಕುಮುದಿನಿಯು ವಿದೂಷಕನ ಜನಿವಾರವನ್ನೇ ಕಿತ್ತುಹಾಕುತ್ತಾಳೆ. ಅದನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಚಾರವಂತರು ನೋಡಿದರೆ ಅವರ ಉಸಿರೇ ಕಟ್ಟಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮಿಕ್ಕವರು ಅವನ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಗುತ್ತಾರೆ. “ಜಾಕ್ ಹುಲ್ಬರ್ಟ್ (Jack

ಜೋ. ಇ. ಬ್ರೌನ್

Hulbert) ತಂದೆಯನ್ನು “ಎನ್ನೋ ಮುದಿಹುಡುಗ” ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿದಾಗ, ಅಥವಾ ತನ್ನ ಹ್ಯಾಟನ್ನು ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆಸೆದು ಸರಪಣಿಯನ್ನು ಎಳೆದು ರೈಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ಯಾರು ತಾನೇ ನಗದಿರಲಾದೀತು?

ಈ ತೆರದ ನಕಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಸಹೋದರರು (Marx Bros.) ತುಂಬಾ ಗಟ್ಟಿಗರು. ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೂ ಪವಿತ್ರವಲ್ಲ—ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ಅರ್ಹವಾದುದಲ್ಲ. ಅವರ ಚರ್ಮದ ತೀರ ಹುಚ್ಚುಹುಚ್ಚಾಗಿ ತರ್ಕಕ್ಕೂ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೂ ವಾಸ್ತವಕ್ಕೂ ಮೀರಿದುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಯಾವ ನಡೆವಳಿಕೆಯನ್ನೂ ನೀವು ಪ್ರಶ್ನಿಸಕೂಡದು. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಅವರ ಹಾಸ್ಯವು ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ರುಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. “ಹಾರ್ಸ್ ಫೆದರ್ಸ್” (Horse feathers) ಎಂಬ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಫೋವು ಹಾರ್ಪೊವನ್ನು ಕುರಿತು “ಅದು ಹೇಗೆ? ನೀನು ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಯನ್ನು ಎರಡು ಕಡೆಯೂ ಉರಿಸಲಾರೆ” ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಕೂಡಲೆ ಹಾರ್ಪೊ ಜೇಬಿನೊಳಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿ, ಎರಡು ತುದಿಗಳಲ್ಲೂ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ಈಚೆಗೆ ತೆಗೆದು ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹುಚ್ಚುಹುಚ್ಚೆಂದೂ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದೂ ತೋರುತ್ತದೆ. ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅವನ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಮೇಣದಬತ್ತಿ ಹೇಗೆ ಬಂತು? ಮತ್ತು ಅದು ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದು ಜೇಬಿನಲ್ಲಿರಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹುಟ್ಟುವುದು ಸಹಜ. ಆದರೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳುವುದು ಬೇಡ; ಅದು ನಗುಬರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಸಾಕು!

ಮಾರಿಸ್ ಪವಲಿಯರ್‌ನ “ಡಿಜೈರ್ ಫಾರ್ ಲಿವಿಂಗ್,” “ಲೆಟ್ ಅಸ್ ಬಿ ಗೇ,” “ಗಾರ್ಡ್ಸ್ ಮುಫ್”

ಮುಂತಾದ ಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ಜಾತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಅವನ್ನು ಸೋಫಿಸ್ಟಿಕೇಟೆಡ್ ಕಾಮಿಡೀಸ್ (Sophisticated Comedies) ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚಜ್ಞಾನ, ವಾಕ್ಯಾತುರ್ಯ, ಅಭಿನಯ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ ಭಾವಸೂಚನೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಹೆಚ್ಚು. ಈ ಚಿತ್ರಗಳ ಕಥಾವಸ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇತರ ನಕಲಿ ಚಿತ್ರಗಳಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನಾಟಕೀಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣದವರು ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು.

ಸಸ್ಪರ ಚಿತ್ರಗಳು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ತೆರದ ನಕಲಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಚತುರೋಕ್ತಿಯ ನಕಲಿ (wise-cracking comedies) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವು ಬರಿ ಬುದ್ಧಿಯ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವುಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯಾತುರ್ಯ, ಶಬ್ದಾರ್ಥಚಮತ್ಕಾರ, ಜಾಣತನ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನವೇ ಹೆಚ್ಚು.

ಮನೆ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದವರು “ಏನು, ಈ ಮನೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಸೋರುತ್ತೀ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಮನೆಯ ಒಡೆಯನು “ಇಲ್ಲ. ಮಳೆಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ” ಎಂದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ಜಾಣತನದ ಮಾತಾಯಿತೇ ವಿನಾ ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ತೆರದ ಮಾತಿನಿಂದ ಒಂದೊಂದು ವೇಳೆ “ಸರಸವು ವಿರಸವಾಗಿ, ನಗೆಯು ಹೊಗೆಯಾಗಬಹುದು.” ಒಂದೊಂದು ವೇಳೆ, ಕಥೆಗೆ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಒಂದೊಂದು ಚತುರೋಕ್ತಿಯನ್ನಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮಾತಿನ ಸರಣಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. “ಕಿಡ್ ಫ್ರಾಂ ಸ್ಟೇನ್” ಎಂಬ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಡ್ಡೀ ಕ್ಯಾಂಟರ್‌ನು (Eddie Cantor) ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನೊಡನೆ ಆಡುವ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ!

ಸ್ನೇಹಿತ: “ನಾನು ನಿತ್ಯವೂ ನನ್ನ ಪ್ರೇಮಸಿಯನ್ನು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.”

ಎ. ಕಾಂ: : “ಹಾಗೇನು?”

ಸ್ನೇಹಿತ: “ಹೌದು.”

ಎ. ಕಾಂ: “ಹಾಗಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ನೀನು ಆಕೆಯನ್ನು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ಆಕೆಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸು.”

ಇಂತಹ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಕಥೆಯ ಗಮನವೂ ಮಂದವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಪಾತ್ರಸ್ಥಸ್ಥಿಯೂ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತೆರದ ಚತುರೋಕ್ತಿ, ವಿಪರೀತಾರ್ಥಕಲ್ಪನೆ, ವ್ಯಂಗ್ಯ, ಅಪೂರ್ವ

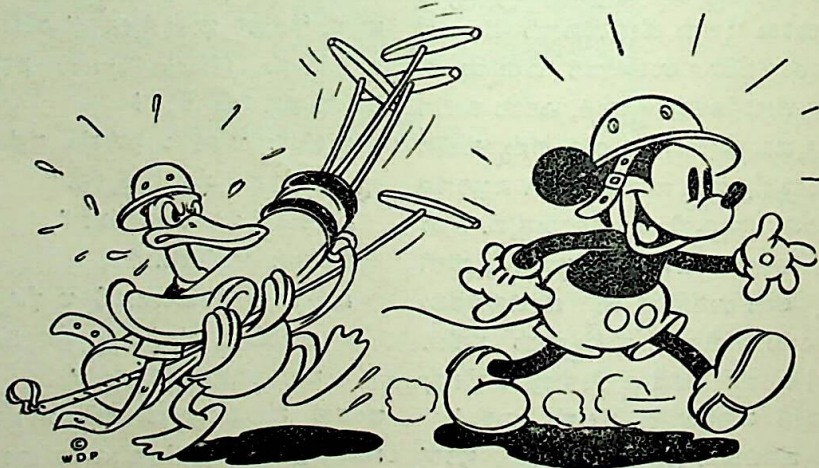
ಚರಣೆಗಳ ನಕಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಕ್ ಓಕಿ (Jack Oakie), ಲೀ ಟ್ರೇಸಿ (Lee Tracy), ವೀಲರ್ ಮತ್ತು ಊಲ್ಸಿ (Wheeler and Woolsey) ಎಡ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಟರ್, ಮೇ ವೆಸ್ಟ್ (Mae West) ಮುಂತಾದವರು ನಿಸ್ಸೀಮರು. ಎಡ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಟರಿನ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದವುಗಳಲ್ಲದೆ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ನಕಲಿಯ ಹಾಡುಗಳೂ ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀಯರ ನರ್ತನಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ತನಗಾದ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ತುಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಟಲೋಟನೆ ಸದ್ದು ಮಾಡುವುದು, ಮುಖಕ್ಕೆ ಮುಸಿ ಬಳಿದುಕೊಂಡು ಹಾಡುತ್ತ ನರ್ತನಮಾಡುವುದು—ಇವು ಮೂರು ಅವನ ಪ್ರತಿಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಬರುವ ವಿಷಯಗಳು. ಏಕೋ ಏನೋ! ಕ್ಯಾಂಟರಿನ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಲಾರ.

ಮೇ ವೆಸ್ಟ್‌ಳ ಚಿತ್ರಗಳು ಕಾಮುಕತೆಯಿಂದ ತುಂಬಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಕೇವಲ ಕೀಳುರದ ಮನೋಭಾವವುಳ್ಳ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ರುಚಿಸಬಹುದು. ಅವಳು ಬಳುಕುತ್ತಾ ಬಳುಕುತ್ತಾ ಬಂದು ಅಡುವ ಮಾತುಗಳೂ ಹಾಸ್ಯಗಳೂ ಅಶ್ಲೀಲತೆಯ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, ಅದನ್ನು ಕೇಳುವವರು ಕುಳಿತಲ್ಲಿಯೇ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆತಗ್ಗಿಸುವ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ.

ಈಗ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಪಡೆದಿರುವ ವ್ಯಂಗ್ಯಚಿತ್ರಗಳನ್ನು (Cartoons) ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅವುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೇ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಲೇಖನವು ಬಹು ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೆಲವು

ಮಾತನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ, ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತೇನೆ. ಸಸ್ಪರ ಚಿತ್ರಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಂಚ ಅಪ್ಪಿ (Titles)ಗಳಿದ್ದರೆ ಚಿತ್ರವು ಅಷ್ಟು ಉತ್ತಮವೆಂದು ಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಬರೀ ಅಭಿನಯ ಮತ್ತು ಚಲಿಸುವ ಚಿತ್ರಗಳಿಂದಲೇ ಕಥೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ಅಶಯವು ಫಲಕಾರಿಯಾದುದು ವ್ಯಂಗ್ಯಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪಾತ್ರಗಳು ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಆಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಕಥೆಯೇನೆಂಬುದನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು (?) ಅಮಾನುಷವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಚರ್ಯೆಯು ತರ್ಕಕ್ಕೂ ಬುದ್ಧಿಗೂ ಮೀರಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯಾರೂ ಅದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಕಾರರಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಟರ್ ಡಿಸ್ನಿ (Walter Disney)ಯ ಹೆಸರು ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ. ಅವನ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸದ ಮಂದಿರವಿಲ್ಲ. ಯಾರು ತಾನೆ ಅವನ “ತ್ರಿ ಲಿಟಲ್ ಪಿಗ್ಸ್,” “ನೋಲಿಸ್ ಆರ್ಕ್,” “ಮೈಕೀಸ್ ಗಾಲ್ ಪ್ರೀಮಿಯರ್,” “ಹೂ ಕಿಲ್ಡ್ ಕಾಕ್ ರಾಬಿನ್ ?” “ಮೈಕೀಸ್ ಪೋಲೊ ಟೀಂ” ಮುಂತಾದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಮರೆತಾರು? ಅವನ ಚಿತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಕಲೆಯ ಶಿಖರವನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಅವನನ್ನು ಪಡೆದ ಅಮೇರಿಕೆಯು ಧನ್ಯ! ಧನ್ಯ!!

Mickey's Polo Teamನಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಟರ್ ಡಿಸ್ನಿಯ 'ಮಿಕಿ ಮೂಸ್' ವ್ಯಂಗ್ಯಕೃತಿ

ರಾಜರಹಸ್ಯ

ಲೇಖಕರು: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಳಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ

ಧಾರಾವಾಹಿಯಾದ ಕಾದಂಬರಿ

(All Rights Reserved)

ಮಾಯಾದೇವಿ

ಮುಢ್ಯಾನ್ತದ ಎರಡು ಗಂಟೆಯ ಸಮಯ. ವಿದ್ಯಾ ನಗರದ ಸುಂದರಸಾಧವೊಂದರಲ್ಲಿ ಆರಾಮಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾಯಾದೇವಿಯು ಅಲಕ್ಷ್ಯಭಾವದಿಂದ ಕುಳಿತಿ ದ್ದಾಳಿ.

ಆವಳ ವಯಸ್ಸು ಮೂವತ್ತರ ಒಳಹೊರಗಿರಬಹುದು. ಎಳ್ಳೆಯೂ ಆಮೃತರಸವೇ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಮೈಗೆ ಶರತ್ಕಾಲದ ಬೆಳದಿಂಗಳ ಬಣ್ಣವು ಬಂದಿದೆ. ವಿಸ್ತಾರವಾದ ನೀಲವಾದ ಹೊಳೆಹೊಳೆಯುವ ನೇತ್ರಯುಗ್ಮಗಳು ಆವಳ ಕುಶಲಮತಿಯನ್ನು ಉಗುಳುತ್ತಿವೆ. ಆವಳ ಉದ್ದವಾದ ಕೇಶರಾಶಿಯು ಕತ್ತಲೆಯಂತೆ ಕಪ್ಪಾಗಿದೆ, ರೇಶಿಮೆಯಂತೆ ಮೃದುವಾಗಿದೆ, ಭ್ರಮರದಂತೆ ಹಾರುತ್ತಿದೆ. ಶಿರೋಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮೋಹಕ ಬೈತಲೆಯು ಮೇಘಮಧ್ಯದಲ್ಲಿನ ಮಿಂಚಿನ ನೆನಪನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆವಳ ಮುಖ, ಆವಳ ತುಟಿ, ಆವಳ ಅಂಗಾಂಗಗಳು ಇವು ಉಪಮೆಗಳಿಂದ ಆರಿಯತಕ್ಕವುಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆವಳು ಸ್ಥೂಲಕಾಯಳೂ ಅಲ್ಲ, ಕೃಶಳೂ ಅಲ್ಲ, ಎತ್ತರಳೂ ಅಲ್ಲ, ಗಿಡ್ಡಳೂ ಅಲ್ಲ, ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರಿಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಕ್ಕವಳಾಗಿದ್ದಳು.

ಮಾಯಾದೇವಿಯ ಪತಿಯ ಹೆಸರು ಸರ್ವೋತ್ತಮನು. ಆವಳೂ ಸುರೂಪಿಯು, ಸಂಪನ್ನನು. ವಯಸ್ಸು ಸುಮಾರು ಐವತ್ತೈದು.

ಆವಳು ಆವನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿ ಮದುವೆಯಾದವಳಲ್ಲ. ಆವನ ಆಪಾರವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಆವಳನ್ನು ಬಲಿಗೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಸರ್ವೋತ್ತಮನು ಬಡವರ ಕರುಳನ್ನಿರಿಯುವ ಆಡೊಂದು ಪೈಶಾಚ ಪದ್ಧತಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಲೋಕದ ಹಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಗತಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಸುದೈವಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬನಾಗಿದ್ದನು. ಆರಮನೆಯನ್ನು ಹೀಯಾ-

ಳಿಸುವ ಅವನಿರುವ ಮನೆಯೂ ನಂದನವನವನ್ನಣಕಿಸುವ ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಹೊದೋಟವೂ ಕುಬೇರನಲ್ಲಿ ಅಸೂಯೆ ಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಅವನ ದ್ರವ್ಯಸಾಗರವೂ ಕೀಳುಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ವಾರ್ಥದ ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ಮನವನ್ನೆಳೆದಿದ್ದವು. ಇವನು ಬಹಳ ದಿನಗಳ ವರೆಗೂ ಅವಿವಾಹಿತನಾಗಿಯೇ ಉಳಿದು ಬಿಟ್ಟನು. ಇದರಿಂದ ಇವನ ಬಂಧುಮಿತ್ರರಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರ ವೆನಿಸಿತು; ತಮ್ಮ ಪೆಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ವರನನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹುಡುಕದಿದ್ದ ಹಲವು ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಬಾಯಿ ಬಾಯಿ ಬಿಡುವಂತಾಯಿತು. ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಜೀವನದ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಮಯ ಕಾಲವು ಕಳೆದುಹೋದ ಮೇಲೆ ಆವನು ಮಾಯಾ ದೇವಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮಿತಿಮೀರಿ ಮರುಳಾದನು. ಇದು ನಮ್ಮ ಕಥೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಆರು ವರುಷ ಗಳ ಹಿಂದೆ ಘಟಿಸಿತು. ಆರಸುಗುವರಿಯಾದ ವಿಜಯಾ ದೇವಿಗೆ ಅಗಹತ್ತು ವರುಷ. ಮಾಯಾದೇವಿಯೂ ಅವಳೂ ಆಪ್ತಮಿತ್ರರು. ಸರ್ವೋತ್ತಮನು ಮಾಯಾದೇವಿಯನ್ನು ವರಿಸಿದನು. ಅವಳು ಅದುವರೆಗೂ ಪ್ರಣಯಪಾಶದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿರದಿದ್ದರೂ ಇವನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆವಳ ಪ್ರೇಮವು ಮೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆವಳಿಗೆ ಲಗ್ನವು ಬೇಡವಾದರೂ ಆವಳ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಿಗಿಂದು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕೊನೆಗೆವರು ಅವನಿಗೆ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಅವಳಿಗಾಗ ಹದಿನಾರು ವರುಷದ ಏರಿಕೆಯ ಹರೆಯು. ಈ ಪ್ರೇಮವಿರಹತ ವಿವಾಹ ವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಆರು ವರುಷಗಳಾದರೂ ಇವರಿಗೆ ಸಂತತಿ ಲಾಭವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೊರನೋಟಕ್ಕೆ ಇವರ ದಂಪತಿಜೀವನವು ಸ್ವರ್ಗೀಯವೆನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಒಳನೋಟಕ್ಕೆ ತದ್ವಿಪರೀತ ವಾಗಿದ್ದಿತು. ಗಂಡಹೆಂಡಿರ ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಲಗ್ನವಾದಂದಿನಿಂದಲೂ ಅವರೊಂದೆಡೆ-

ಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿದ್ರಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಸೇವಕರಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು.

ಇನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಕಥಾನಕಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುವ ನೊದಲು ಹದಿನೆಂಟು ವರುಷದ ಶಕುಂತಲೆಯ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಓದುಗರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಅವಳು ಸರ್ವೋತ್ತಮನ ಸೊಸೆಯು. ಅನಾಥಳಾದುದರಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಭಾರವನ್ನವನು ಬಹುದಿನಗಳಿಂದಲೂ ವಹಿಸಿದ್ದನು. ಅವಳು ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮೋಹಕಳಾಗಿದ್ದಳು. ವೀರರಿಗುಚಿತವಾದ ಗುಣಗಳೂ ಅವಳಲ್ಲಿದ್ದವು. ಅವಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅವಳೊಮ್ಮೆ ತನ್ನ ಜಹಗೀರದಾರ ಬಂಧುವೊಬ್ಬನೊಡನೆ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದಳಂತೆ. ಹವೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸಲು ಹೋಗಿದ್ದಳೆಂದು ಹಲವರೂ, ಪ್ರತಿಫಲಿಸದ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಮರೆಯಲೆಂದು ಹೋದಳೆಂದು ಕೆಲವರೂ ಹೇಳುವರು.

ನಾನಾಗ ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಎರಡು ಗಂಟೆಯಾಗಿದೆ. ಮಾಯಾದೇವಿಯು ಆರಾಮಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆ. ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮಗ್ಗುಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಕಾಣಬರುವ ಪುಟಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಲು ಅದು ಕೀಳು ಪುಸ್ತಕವಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಅವಳು ಚಲ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಿಗಿಲಾದವಳೆಂದು ಹೊಳೆದು ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡಕಾವ್ಯದ ಶೃಂಗಾರ ವಿಭಾಗವೊಂದದು!

ನಿನ್ನೆಯ ಸಾಯಂಕಾಲ ಮಾತ್ರವೇ ಅವಳು ತನ್ನ ಪತಿಯೊಡನೆ ಪರ್ಯಟನವನ್ನು ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿ ಊರಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ್ದಳು. ಮಾರ್ಗಾಯಾಸದಿಂದ ಬಹು ಬಳಲಿದ್ದ ಕೋಮಲೆಯು ಈ ದಿನ ಏಳುವಾಗ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾಗಿತ್ತು.

ಗಡಿಯಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡೂವರೆಯಾಯಿತು. ಶಯ್ಯಾಗಾರದ ದ್ವಾರವು ಸರಿಯಿತು. ಸರ್ವೋತ್ತಮನು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಆಸನವೊಂದನ್ನು ಅಂಕರಿಸಿದನು.

ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವನು ಸುಂದರಾಕಾರನಾಗಿದ್ದನಲ್ಲದೆ ಒಳ್ಳೆಯವನೂ ಮಿತಭಾಷಿಯೂ ಹುರುಪಿನವನೂ ದಯಾಪರನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ಜನರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹರುಷವು ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಪತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಮಾಯಾದೇವಿಯು ಮಾಯೆಯನ್ನು ಇತರರು ಮೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಸರ್ವೋತ್ತಮನ ಬರುವಿಕೆಯಿಂದ—ಹರುಷವು ಹಾಗಿರಲಿ—ಮಾಯಾದೇವಿಯು ಭಯಚಕಿತಳಾದಳು. ಅದನ್ನವನು ಅರಿತು, “ಮಾಯಾ,

ಹೀಗೆ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಬಂದುದು ವಿಹತವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕ್ಷಮಿಸು, ನಿನ್ನನ್ನು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡುವ ನೊದಲು, ನೀನೊಬ್ಬಳೇ ಇರುವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುವೆನು.”

“ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುವುದೇಕೆ? ಲಗ್ನವಾದಂದಿನಿಂದ ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟು ಬಂದಾಗ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುವ ಹಕ್ಕು ನಿಮಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೋ?”

“ಅಯ್ಯೋ ಹಕ್ಕೇ? ಮಾಯಾ, ಕಹಿಮಾತುಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಕರುಳನ್ನೇಕೆ ಕೊರೆಯುವೆ? ನಿನ್ನಂಥಾ ದಿವ್ಯರಮಣಿಯನ್ನು ನನ್ನಂಥಾ ಅಜ್ಜನು ಮದುವೆಯಾದುದು ಮೂರ್ಖತನವೆಂದೂ ಹುಚ್ಚುತನವೆಂದೂ ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಬೈದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಯು ಸಾಲದೇ?”

“ಅಬ್ಬಾ, ಹೇಳಲಾರೆ! ಇಂತಹ ಮಾತಿನ್ನಿಂದ ಕಳವಳಿಸಬೇಡಿ. ಪತಿಯೇ, ಬಂದ ಉದ್ದೇಶವೇನು?”

“ಪ್ರಿಯೆ, ನಿನ್ನ ಕರುಣೆಗಾಗಿ ನಾನೆಂತು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಲಿ? ಇಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ನನಗೆ ಸ್ವರ್ಗವು ನೀರಸವಾಯಿತು.”

“ದೇವರೇ, ಇವರು ಆಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ತಕ್ಕ ಮನೋದಾರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ನೀನೇ ಕೊಡು!! ಪ್ರಿಯಾ, ನಾನು ಅಧಮಳು....ಆತ್ಮಂತ ಕೃತಘ್ನಳು. ನೀನು ಆನಂದಸಾಗರದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಮುಳುಗಿಸಿರುವೆ—ನನ್ನ ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಆಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಈಡೇರಿಸುತ್ತಿರುವೆ—ನಾನು ಆದಿಬಿಡುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಸುವರ್ಣಮಯವನ್ನಾಗಿಸಿರುವೆ—ನಿನ್ನ ಔಪಾಯದಿಂದ ನನ್ನ ಬಡ ಬಂಧುಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿರುವೆ.—ಆದರೆ ನಾನು ಮಾತ್ರ ಕಲ್ಲಾಗಿದ್ದೇನೆ, ಮೂಕಳಾಗಿರುವೆ, ಕ್ರೂರಳಾಗಿರುವೆ. ನೀನಾದರೋ ಶಾಂತತೆಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಹಿಸಿರುವೆ. ಕ್ಷಮಿಸು, ಪ್ರಿಯಾ, ಕ್ಷಮಿಸು, ಮುಂದೆ ನಾನೆಂದೂ ಕೃತಘ್ನಳಾಗುವೆವೆಂಬುದಿಲ್ಲ.”

ಏನೂ ಅರಿಯದೆ ಸರ್ವೋತ್ತಮನು ಮೆಟ್ಟಿಲಿಳಿದು ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಗಂಗೆಯು ಹರಿಯುತ್ತಿರಲು ಮಾಯೆಯು ಅವನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮೋಹಕಳಾಗಿ ತೋರಿ ಬಂದಳು. ಅವನೆದ್ದು ಹೋಗಿ ಅವಳ ಅತಿ ಸವಾಸದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ಅವಳ ನೇತ್ರಾಧರಗಳನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಒರಸಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲವಳು—“ತಡೆ, ಪ್ರಿಯಾ ತಡೆ, ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವೆಯಷ್ಟೇ?” ಎಂದಳು.

“ದೇವರೇ ಗತಿ! ಪ್ರಿಯೇ ನಾನೇ ಈಗ ನಿನ್ನ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು

ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದು ! ”

“ಆಲ್ಲ, ನಾನೇ ಬೇಡತಕ್ಕದು ! ನಾನು ನಿರ್ದಯಳು; ದುರಹಂಕಾರಿಯು, ಧರ್ಮಭ್ರಷ್ಟಳು. ಆದರೂ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ನೀವು ನಂಬಿರಿ—ನಿಮ್ಮ ಸೌಜನ್ಯ, ನಿಮ್ಮ ಔದಾರ್ಯ, ನಿಮ್ಮ ದೈವೀವ್ಯಾಪಾರಗಳ ಮಹತ್ವಗಳಿಗೆ ನಾನು ಕುರುಡಳಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಿಮಗಿಂದಿನ ದೃಶ್ಯದ ನಿಷ್ಕೃತಿಯು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಚಂಚಲೆಯು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಕಂಠಕ್ಕೆ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದುಬಿಡುವಳೆಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಇದು ಒಂದಿನಂತಲ್ಲ.”

ಮಾಯಾದೇವಿಯು ಕೆಲಕಾಲ ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಆತ್ಮಳು. ಸ್ವಾರ್ಥತನು ತನಗಾನಂದವಾದರೂ ಮಾತನ್ನಾಡಲಾರದಿದ್ದಳು. ಕೆಲಕಾಲ ಎಲ್ಲವೂ ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿತ್ತು. ಕೋಮಲೆಯು ಪುನಃ ಕ್ಷಮಿಸೆಂದಳು.

“ಮಾಯಾ, ಪುನಃಪುನಃ ಕ್ಷಮಿಸೆಂದು ಬೇಡಬೇಡ. ತಪ್ಪು ಇನ್ನೆಲ್ಲ, ನನ್ನದು. ಅದು ಅಕ್ಷಮ್ಯವಾದುದು. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನಿರುವಂತಿ ಆಳವಾದ ಪ್ರೇಮಕ್ಕಾಗಿ—ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ—ನಿನ್ನನ್ನು ನನ್ನವಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆನು. ನಿನ್ನನ್ನು ಕೋಹಿಸಿ ಮೈಮರೆತ ನೋಡಲಿನ ನೋಟವನ್ನು ನಾನು ಮರೆೆಯೆನು. ಆಗ ನಾನೊಂದು ಯಕ್ಷಿಣೀಶಕ್ತಿಗೊಳಗಾದೆ—ನೀನು ಉಸಿರಾಡಿದ ವಾಯುಮಂಡಲವೇ ಮದವೇರಿನು

ವಂತಿದ್ದಿತು—ವಿವಿಧವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಡಗಿರುವ ಸೌಂದರ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆಲಸಿದಂತಿತ್ತು. ಕೊನೆಗೆ ನನ್ನ ಸಾಹಸವೆಲ್ಲವೂ ವಿಫಲವಾಗಲು, ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿಯಾದರೂ ಸುಖಿಸಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡೆ. ಈ ದಿನ ನೀನು ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿ ಹೀಗೆ ವರವನ್ನು ಕೊಡುವುದೆಂದರೆ ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯವು ತೆರೆದಂತೆಯೇ ಸರಿ ! ”

“ಪ್ರಿಯಾ ನನ್ನ ಪುಣ್ಯವನ್ನೇನೆಂದು ಹೇಳಲಿ!! ನೀನಿಂತು ನುಡುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವೇ ? ಅರಣ್ಯಪುಷ್ಪವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಧರಿಸಲು ದೇವನದನ್ನು ಮೆಚ್ಚನೆ ? ”

“ಮಾಯಾ, ನೀನು ಪೂಜಾರ್ಹಳಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿ. ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ಕನಸಿನ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಗಗನದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದಂತಾಗಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಆಶೆಗಳು ನಿರಾಶೆಗಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ನೀನು ಏನಿಲ್ಲೆಂದರೂ ನನ್ನನ್ನು ಮನೆಯ ಹಿರಿಯನೆಂದಾದರೂ ಪ್ರೀತಿ ಸುವೆಯಾದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಜೀವನವು ಅಸಾರವಾಗಲಿಲ್ಲ.”

ಮಾಯಾದೇವಿಯು ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯನ್ನು ಬೀರಿ “ಪ್ರಿಯಾ, ನೀವೇನೋ ಹೇಳಲೆಂದು ಬಂದಿರುವಿರಲ್ಲವೇ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಸ್ವಾರ್ಥತನು ವಿಷಯವನ್ನು ನೆನಪುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದನು.

ಕೆಲಕಾಲ ಪುನಃ ನಿಶ್ಯಬ್ದತೆಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಹಬ್ಬಿತು.

ಶಕುಂತಲೆಯ ವಿಚಾರವು

ಇತ್ತ ಪಶ್ಚಿಮದಿಗಂತದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಾಟಗಾರನೊಬ್ಬನು ಗೋಚರಿಸಿದನು. ಅವನ ಐಂದ್ರಜಾಲಿಕಕ್ರಿಯೆ ಮಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಸುವರ್ಣವರ್ಣಳಾಗಿ ಕಣ್ಣೆ ಕಾತುಕವನ್ನು ಬೀರಿದಳು. ಗಗನಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪನಾತೀತ ಛಾಯೆಗಳಿಂದ ಬೆರೆತುಹೋದ ಮಹಾಶರಣಿಯೊಂದು ಅರ್ಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ರಾಜಪೋಷಾಕಿನಿಂದಿರುವಾಗ ಅಧಿಕ ಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿದರೂ ಋಷಿವೇಷದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಕಿಶೋರಪ್ರೇಮಗಳನ್ನು ಹೊರಸೂಸುವ ನಟನಂತೆ, ಭವ ವಸನದಿಂದಿರುವಾಗ ತಾನುರಿದರೂ ಕುಂಕುಮಾಂಕಿತವಾಗಿರುವಾಗ ಇವನತಿ ಕಂಗೊಳಿಸಿದನು.

ಪುನಃ ದೃಶ್ಯವು ಬದಲಿಸಿತು; ಹಾಲಿನ ಕಡಲೊಂದು ಮೇಲುಕ್ಕೆ ನೆಲವನ್ನಾಕ್ರಮಿಸಿತು. ಸ್ಥೀರಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದುದು ಸಟೆಯಲ್ಲವೆಂದು ತೋರಿಸುವಂತೆ ಚಂದಿರನು ಮೆರೆದನು. ದೇವತೆಗಳು ಕರಿಯುವ ಹೂಮಳೆಯೋ ಏನೋ

ಎನ್ನುವಂತೆ ತಾರೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ಸುಖಾಭಿಲಾಷಿಯಾದ ಮಂದಮಾರುತನು ಭೂವೈಭವವನ್ನರಿಯಲೆಂದು ಮೆಲ್ಲಡಿಯಿಡತೊಡಗಿದನು. ಹಿಗ್ಗಿ ನಿಂದುಕ್ಕುವ ಕವಿಹೃದಯ ದ್ಯೋತಕವೆನ್ನುವಂತೆ ಸಾಗರವು ಮೇಲುಕ್ಕಿತು. ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತು—ಕವಿಗಳೆಂಬ ಪರ್ಯಾಯ ನಾನುವುಳ್ಳ—ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡತೊಡಗಿದವು.

ಮಾಯಾದೇವಿಯ ಮೇಲೆ ಸಂಜೆಗಿಂಪೂ ಆವೃತಕಿರಣಗಳೂ ಕೆಲಕಾಲ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಂದು ನೆಲಸಿದುದನ್ನು ಜಗನ್ನಾಥನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದಾಸಿಯೊಬ್ಬಳು ಬಂದು ದೀಪವೊಂದನ್ನು ತಂದಿರಿಸಿಹೋಗಲು, ಪತಿಪತ್ನಿಯರಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಣೆಗಾರಂಭವಾಯಿತು—

“ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವು ಶಕುಂತಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು.”

“ಪ್ರಿಯಾ, ಇದೇನು ? ಅವಳು ಜಿನ್ನಾಗಿರುವಳಷ್ಟೇ ? ”

“ಅವಳು ಕ್ಷೇಮವಾಗಿರುವಳು; ಗಾಬರಿಯಾಗಬೇಡ;

ನನ್ನಂತೆಯೇ ನೀನೂ ಸಹ ಅವಳನ್ನು ಪುತ್ರಿಯಂತೆ ಭಾವಿಸಿರು. ಇದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿಯೇ ಸರಿ.”

“ಆ ಕೋಮಲೆಯನ್ನು ಕೂರಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಫಲವಾಗಿ— ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ—ಆ ಹೇಯನರಕದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ನೆನೆದರೆ ಮೈನಡುಗುತ್ತಿದೆ.”

“ಹಾಗಾದರೆ, ಮಾಯಾ, ನಾನೊಂದು ಸಂತೋಷದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ.”

“ಹೇಳಿ, ಹೇಳಿ. ಅದೇನು ಹೇಳಿಬಿಡಿ!”

“ಈ ದಿನ ಜಗನ್ನಾಥನ ಪತ್ರವು ಬಂದಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ತನ್ನ ತಂದೆಯೊಡನೆ ಅವನು ಈ ಊರಿಗೆ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಇನ್ನೊಂದು ತಾಸಿನೊಳಗಾಗಿ ಅವನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವನು.”

“ಆ ಅವನೇಕೆಯು ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬರಬೇಕು?”

“ಅವನ ಉದ್ದೇಶವು ಈ ಪತ್ರದಿಂದ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನೊಂದು ಗೂಢವಾದ ಬೇನೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾನೆಯಂತೆ. ಈ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಶರಣುಹೊಡೆಯಲು ಬಹುದಿನಗಳು ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಶಕುಂತಲೆಯ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಯಿದುದರ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ತನ್ನ ಅಸ್ತಿಯನ್ನೇ ಅವಳ ಪಾದಕಮಲಕ್ಕೊಪ್ಪಿಸುವನಂತೆ?”

“ಹೇಗೆ? ಅವಳು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಬಹು ಒಳ್ಳೆಯವಳು ಹಾಗೂ ಬಹು ಕೆಟ್ಟವಳು. ಅರಗಿಳಿಯು ಹಾಗೂ ಕಾಳಸರ್ಪವು. ಅವಳೊಂದು ಸಲ ಪ್ರೇಮದ ಹುಚ್ಚೀರಿ ಜಗನ್ನಾಥನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದಳು—ಈಗ ಸೇಡಿನ ಅವತಾರವೇ ತಾನಾಗಿ ಅವನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತಿರುವಳು.”

“ಪ್ರಿಯೆ, ಅವಳನ್ನೊಲಿಸುವುದು ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ. ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡು. ಈಗಂತೂ ಜಗನ್ನಾಥನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವನು. ಮರುಕ್ಷಣವೇ ನೀನವಳನ್ನು ಗುಪ್ತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶಿಸು.”

“ಏನೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಆಗೋ ಬಂದವರಾರು? ಜಗನ್ನಾಥರು.”

ಇವನು ಆಚ್ಛುತರಾಯನ ಮೆಚ್ಚಿನ ಮಗನೆಂದೂ ೨೩ ವರುಷದವನೆಂದೂ ನಾವೆಂದುದು ವಾಚಕರ ಸ್ತೂತಿಪಥದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು. ಎತ್ತರನೂ ಸಹಜವಾಗಿ ತೆಳ್ಳಗಿನವನೂ ಅವನು ಈಗಂತೂ ಎಲುವಿನ ಪಂಜರವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಗುಂಗುರುಗೂದಲು, ರಾತ್ರಿಯಂತೆ ಕಪ್ಪಾದ ನೇತ್ರಗಳು,— ಇವುಗಳಿಂದೊಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದರೂ ಬುದಿಯ ಬಿಳುಪೇರಿದ ಗಲ್ಲ-

ಗಳೂ ನಿಸ್ಸಾರವಾದ ತುಟಿಗಳೂ ಅವನನ್ನು ಕಳಾಟನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದವು. ವೈದ್ಯರಿಯದ ಬೇನೆಯಿಂದ ಸಮೆದ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ರೋಗಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳಾವೂ ಮುಖಮೊದಲಾದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೈದೋರಲಿಲ್ಲ.

ದಂಪತಿಗಳೆಬ್ಬರೂ ಅವನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನರಿತು ದಿಗುಲಗೊಂಡರು.

ಜಗನ್ನಾಥನು ಉಶೈಂದು ಕುರ್ಚೆಯಲ್ಲುರುಳಿಕೊಂಡನು. ಅಟ್ಟವನ್ನೇರಿಬಂದ ಆಯಾಸವು ಅತಿಯಾಗಿತ್ತು.

ತನ್ನಂಥವನಿಗೆ ತೋರಿದ ಔದಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಜಗನ್ನಾಥನು ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಕೊಂಡಾಡಿದನು. ಶಕುಂತಲೆಯ ವಿಚಾರವು ಮುಂದೆ ಬಂದಿತು. ಅವಳು ಕೆಲವು ವಾರಗಳಿಂದಲೂ ಗುಪ್ತವಾಸದಲ್ಲಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಮೂರುದಿನಗಳ ಮುಂಚೆ ನಿರ್ಜೀವ ಮಗುವೊಂದು ಜನಿಸಿತೆಂದೂ ಇದರಿಂದ ಅವಳ ಅವಮಾನ ಜನಜನಿತವಾದಂತಾಯಿತೆಂದೂ ಸರ್ವೋತ್ತಮನು ಉಸುರಿದನು. ಜಗನ್ನಾಥನು ತನ್ನ ಮನೋವೇದನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದರಿಂದ ತನ್ನನ್ನವು ಬಕಪಕ್ಷಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದೆಂದು ಬಗೆದು, ಶಕುಂತಲೆ ಶೋಕವನ್ನು ಕಳೆದು ತನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿದನೆಂದರೆ ತಾನು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಿಡುವುದಾಗಿಯೂ ತನ್ನ ವಿಪರೀತವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಅವಳ ಸುಖಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳ ತಲೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಹೇರಿಬಿಡುವೆನೆಂದೂ ಅವನಿಂದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾಯಾದೇವಿಯು ಅವಳ ಪ್ರೇಮಪಾತ್ರನಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಜಗನ್ನಾಥನನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಸ್ವಾಗತಿಸಳೆದೊ ಅವಳ ಉತ್ಕಟಮನೋಭಾವನೆಗಳು ಅವನಿಗೆ ಅಪರಿಚಿತವಲ್ಲವೆಂದೂ ವಿವರಿಸಲು ಅವನು ದಿಜ್ಞಾಢನಾಗಿ ಅಹುದೆಂದನು. ಜಗನ್ನಾಥನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಲು ಅದರಿಂದೀಗ ಫಲವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ಪಾಪವು ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಡುವುದೆಂದೂ ಅವನನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಲೆಂದು ತಾವಿಬ್ಬರೂ ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನೊಲಿಸಲೆತ್ತಿಸುವೆವೆಂದೂ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದನು. ಜಗನ್ನಾಥನಿಗೆ ಹರುಷವಾಯಿತು.

ಮಾಯಾದೇವಿಯು ತಾನು ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಯ ಸುಮಾರಿಗೆ ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಬಂದು ತಿಳಿಸುವುದಾಗಿಯೂ ನಂತರ ಜಗನ್ನಾಥನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಡೆತರುವುದೆಂದು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದಳು.

ಆ ಮಿಥ್ಯಾನಾಮಧಾರಿಗಳು ಯಾರು?

ಜಗನ್ನಾಥನು ಹೊರಟುಹೋಗಿ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ನಿಮಿಷ ಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಮಾಯಾದೇವಿಯೊಬ್ಬಳೇ ಪುನಃ ಏಕಾಂತ ವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಳು. ಅವಳ ಉಟ್ಟಿಕ್ಕನ್ನೂ ವೇಳೆಯಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಘಟಿಸಿದ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯದ ಚಿತ್ರವು ಪುನಃ ಪುನಃ ಅವಳ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರೇಮಪೂರ್ಣ ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ಕಾಮಪೂರ್ಣಪ್ರೇಮ ಇವುಗಳೇ ಅವಳ ವಿಚಾರವನ್ನೆಳೆದಿದ್ದವು. ಜಗನ್ನಾಥನು ನುಡಿದ ಪ್ರತಿ ಅಕ್ಷರವನ್ನೂ ಅವಳು ತರ್ಕವೆಂಬ ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವನು—ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ನೆಟ್ಟ ಮನವುಳ್ಳ ಪತಿಯು—ಆತಿ ಸಮಾಪದಲ್ಲ ಬಂದು ಕುಳಿತ ಪರಿಯನ್ನು ನೆನೆದು ಆರಕ್ತಮುಖಳಾದಳು. ಅಂಗಾಂಗ ಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಕೋಚಭಾವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಹೊಸ ಚಲನವೊಂದುಂಟಾಯಿತು. ನೇತ್ರಯುಗ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಡೊಂದು ಮೋಹಕವಾದ ಹೊಳಪು ಮೈದೋರಿತು. ಅವಳಿಂತಹ ಮನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ರಾಜಪುತ್ರ ರಘುನಾಥರು ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟರು.

ಅವಳು ಹೇಗೋ ಶಾಂತಚಿತ್ತಳಾದಂತಾಗಿ ಭಾವೀ ಮಹಾ-ರಾಜರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಳು. “ಸರ್ವೋತ್ತಮರಾಯರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನನ್ನಿಂದೇನೂ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವನ್ನು ಬಾಯಿಯವರ ಮುಂದೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ.”

“ಏನೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಹತ್ತುಗಂಟಿಯೊಳ ಗಂಕೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.”

“ಬಾಯಿಯವರು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವೆಂದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ವಿಸ್ಮಿತರಾಗಿರಬಹುದು. ನಾನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭರವಸೆ-ಯಿಟ್ಟು—ಸತ್ಯವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನೇ ಕೊಡುವಿರೆಂದು ನಂಬಿ, ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಹೇಳುವೆನು.”

“ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದು ನನ್ನ ಧರ್ಮ. ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ನನಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ.”

“ಮಾಯಾದೇವೀ, ನೀವದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಊಹಿಸಿರು ವಿರೋಧ? ನಮ್ಮ ಮಾತನ್ನಾರೂ ಕೇಳಲಾರರಷ್ಟೆ?”

“ರಾಜಪುತ್ರರೇ ಇತರರರಿಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ.”

“ಬಾಯಿಯವರು ಒಂದು ಗುಟ್ಟಿನ ಮಾಲಕರು—ಆ ಭಯಂಕರ ಗುಟ್ಟು ರಾಜಮನೆತನವನ್ನಾವರಿಸಿದುದು.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಅದನ್ನು ರಟ್ಟುಮಾಡದಿರುವುದು

ನ್ಯಾಯವೆಂದು ನಿಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೋ?”

“ಛೇ ಇದೇನು? ನನ್ನ ತಂಗಿಯ ಗುಟ್ಟನ್ನು ನಾನೇ ರಟ್ಟುಮಾಡುವೆನೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಭಾವನೆಯೋ? ಆ ದುಃಖ-ಕಾರಕ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಕೌತುಕ—ಅಷ್ಟೇ.”

“ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೇನು ಮಾಡುವಿರಿ? ಏನೂ ಹೊರಸೂಸದಂತೆ ಜತನದಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು.”

“ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವಳ ಅವಮರ್ಯಾದೆಯ ಸಂಗತಿಯು ಅಣುವಾದರೂ ನನಗಿಂತು—?”

ಮಾಯಾದೇವಿಯ ಮೋರೆಯಲ್ಲಿ ಅಣಕವೂ ಕ್ರೋಧವೂ ದುಃಖವೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈದೊರಲು ರಘುರಾಯನು ಕ್ಷಣಕಾಲ ತಡೆದು, ಪುನಃ ನುಡಿದನು—

“ಹಾಗಾದರೆ ಕೇಳಿ, ನಿಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಯವು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಪರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ದುರ್ಗದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಂಡಿಯೊಂದು ಮುರಿದು ಬಿತ್ತು—ಸಮಾಪದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಯಾದೇವಿಯೂ ವಿಜಯಾದೇವಿಯೂ ಅಶ್ರಯವನ್ನು ಪಡೆದರು.—ಕಮಲಾ-ಇಂದುಮತಿ ಇವು ಅವರ ಮಿಥ್ಯಾನಾಮಗಳು.”

“ಆ ಚೆಲುವೆಯರು ನಾವಾರೆಂಬುದನ್ನು ಆರಿತರ ಬಹುದೇ? ರಘುರಾಯರೇ ಅದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಒಂದ್ನ ವೇಳೆ ತಿಳಿದರೂ ಅದನ್ನು ದಿನದಿನದ ಹರಟೆಯ ವಿಷಯ ವನ್ನಾಗಿ ಅವರು ಮಾಡುವಂಥವರೇ? ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ಸಜ್ಜನರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದವರು ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಜನ—”

“ಬೇಡಿ, ಅವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ದೂಷಿಸಬೇಡಿ. ಅದು ಅನ್ಯಾಯ, ಪಾಪ, ತಪ್ಪು. ಇದು ಸತ್ಯ—ಈ ವಿಷಯ ವನ್ನು ನಾನು ಅವರಿಂದ ಆರಿತನಲ್ಲ.

“ಆ ಧುಂಡೀರಾಜ. ಆ ಹೊಲೆಯ ವೈದ್ಯ?”

“ಛೇ, ಬೈಗಳು ಅವನಿಗೂ ಸಲ್ಲವು. ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಆ ಚೆಲುವೆಯರಿಗಾಗಲೀ ವೈದ್ಯನಿ ಗಾಗಲೀ ನೀವಾರೆಂಬುದು ತಿಳಿದೇ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಈ ವಿಷಯವು ನನಗೆ ತಿಳಿದುದು ಹೇಗೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು—ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದವರನ್ನು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ; ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ನಿಮ್ಮಷ್ಟೇ ಅಥವಾ ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ

ನನ್ನಷ್ಟೇ ನಂಬಿಗೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸು.”

“ಸರಿ, ನೆನಪಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಗಾಡಿಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಂದು ಆದಿನ ಓಡಿಹೋಯಿತು. ಆ ಭ್ರಾಂತಿಯು ಕ್ರೂರವನ್ನೇರದಲ್ಲಿದ್ದ ನಮಗೆ ಆ ವಿಷಯವು ವಿಚಾರಾರ್ಹವೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ಅವನಿಂದಲೇ ನೀವರಿತರಬೇಕು.”

“ನೀವೇ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದುದರಿಂದ ನಾನದನ್ನು ಸುಳ್ಳೆ ನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತೆಂದರೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅದನ್ನೆಂದೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.”

“ಅವನು ನಮ್ಮನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದರೂ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಹೇಳಲಾರದವನಾಗಿರುವನು. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಆಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಅವನಿರುವಂತಹದು.”

“ಏಕೆ? ನಿಮ್ಮನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವನು ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಗುಪ್ತಚಾರನಾಗಿದ್ದನು. ವೈದ್ಯನನ್ನು ಕರೆಸಿದುದು—ಮಗುವು ಜನಿಸಿದುದು, ಅದನ್ನು ಗುಪ್ತವಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದರ ಉದ್ದೇಶ—”

“ಸಾಕು, ಸಾಕು. ಆ ಕ್ರೂರಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಇದೇ ನನ್ನ ಬೇಡಿಕೆ. ರಾಜಪುತ್ರಿಯ ಮುಂದೆ ಮಾತ್ರ ನೀವು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಬಾರದು. ಅವಳು ಇದರಿಂದ ವಿಷವನ್ನೇ ಕುಡಿದುಬಿಡಬಹುದು.”

“ಇದನ್ನೊಪ್ಪಿದೆ. ಇನ್ನೇನು ಹೇಳಿದರೂ ಒಪ್ಪುವೆನು. ಆದರೆ ಒಂದು ಕರಾರಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಅನ್ವರ್ಥಕನಾಮಾಳಾದ ಮಾಯಾದೇವಿ, ಕೇಳಿ. ಆ ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆ ವಿಜಯಾದೇವಿಯು ಅನುರಕ್ತಳಾದುದು ಯಾರಲ್ಲಿ?”

“ಛೇ ರಾಜಪುತ್ರರೇ, ಅದನ್ನು ನಾನೆಂದೂ—ಎಂದೆಂದೂ ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸೆನು. ವಿಜಯೆಯು ಏನೆಂದುಕೊಂಡಾಳು? ನೀವೇ ಏನೆಂದೀರಿ? ನನಗಂತಹ ಕಾರ್ಯವು ಅನುಚಿತವು.”

ಅವಳಿಗೆ ಅಪಮಾನವಾಯಿತೆಂದು ಅವಳ ಭಂಗಿಯಿಂದ ಇವನರಿತನು.

“ಕ್ಷಮಿಸು, ಸುಂದರೀಮಣಿ, ಕ್ಷಮಿಸು.” ಎನ್ನುತ್ತಾ ರಾಜಪುತ್ರನು ಅವಳನ್ನು ತಾಗಿ ಮೊಣಕಾಲೂರಿ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟನು!

ಮಾಯಾದೇವಿಗೆ ಇದರಿಂದೆಷ್ಟು ಕೌತುಕವಾಯಿತೆಂದರೆ

ಅವಳು ಇತಿಕರ್ತವ್ಯತಾಮೂಢಳಾಗಿ ಸ್ತಂಭೀಭೂತಳಾದಳು. ಅವಳು ತನಗೊಲಿದಳೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಂಡಿಗೆಯನ್ನು ಮೆಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ ರಘುರಾಯನು ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಮೇಲೆದ್ದು ಅವಳ ಮೋರೆಯ ಬೆವರನ್ನೊರಿಸಿಬಿಟ್ಟನು.

ಅವಳ ನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರವಾಹವೊಂದು ಸಂಚರಿಸಿದಂತಾಗಲು, ಮೇಲೆದ್ದು ಸರಿದು “ರಾಜಪುತ್ರರಿಗೆ ನಾನು ರೆಂಬುದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೋ?” ಎಂದು ಗುಡುಗುಹಾಕಿದಳು. ಚಲುವೆಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹು ಕೀಳುಭಾವನೆಯನ್ನುಳ್ಳ ಅರಗುವರನಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಚಕಿತವೆನಿಸಲು, “ಇಲ್ಲ, ಮಾಯಾ, ಮೇಲಕ್ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನೇ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷಮಿಸುವೆಯಷ್ಟೇ? ಇದನ್ನೆಂದೂ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ?” ಎಂದು ನುಡಿಯುತ್ತಾ ಅವಳ ಚರಣಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟನು. ಮಾಯಾದೇವಿಯು ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿ “ಹಾಗಾದರೆ ಸರಿ. ಹೀಗೆ ನೀವು ಉತ್ತಮರಂತರ ತಕ್ಕುದು.” ಎಂದಳು.

ರಾಜಪುತ್ರನು “ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮಗೆ ಕೋಟಿ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು! ಆದರೂ ನನಗೊಂದು ಸಂಶಯವು ಉಳಿದಿವೆ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೊಂದು ಬಹುಮಾನಸತ್ಯವನ್ನಿತ್ತೆ. ನಿಮ್ಮ ಬೆವರಿನ ಭಾರವನ್ನೂ ಕೊಳೆಯನ್ನೂ ಕಳೆದುಬಿಟ್ಟಿ. ನೀವೇಕೆ ನನ್ನನ್ನು ರಾಹುವೆಂದು ಬಗೆದಿರಿ?” ಎಂದಳು.

ತನಗೆ ಚಂದಿರನ ಸಾಮ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಅವಳು ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯನ್ನು ಆರಿಯದೆಯೇ ಬೀರಿದಳು. ಅದನ್ನವನು ವಿಪರೀತವಾಗಿಯೇ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡನೆಂದು ಬೇರೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವನ ಈಗಿನ ನುಡಿಯು ಮಾರ್ದವವನ್ನೂ ಸೂಸುವ ದೇಹಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾಯೆಯು ಅರಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದಳು.

ಮಾರಕಲಾಪ್ರವೀಣನಾದ ರಾಜಪುತ್ರನು ಪೂರ್ಣಸಾಹಸ ಕೈದು ಸಮಯವಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದನು.

ಆಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಯವನು ಅವಸರಿಸುವನೆಂದು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಸೇವಕಿಯು ಒದರಲು ರಾಜಪುತ್ರನು ಶಯ್ಯಾಗಾರದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದನು. ಹೋಗುವಾಗ ಪರಸ್ಪರರು ಓರೆ ನೋಟವನ್ನು ಬೀರಿದರೆನ್ನ ಬಹುದು.

ನಿರಾಸೆ ಅಥವಾ ಸೇಡು

ಶಶಿಕಲೆಯನ್ನು ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಹೆದರಿಸಿದ್ದ ಭೀಕರ
ಪ್ರಿಯು ತೊಲಗಿ ಮೂರು ದಿನಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ಈಗ ಶಶಿಕಲೆಯು ಇಬ್ಬರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.
ಇನ್ನು ನೋಡುಕೊಳ್ಳಿಸಿ ಅಡ್ಡದಾರಿಗೆಳೆದನಂತರ ವಿಶ್ವಾಸ
ಪಾತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿದವನೊಬ್ಬನನ್ನು; ಹಾಗೂ ನಿರ್ದಯ
ಇಗಿ ಎನೂ ಅರಿಯದ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಹೊಳೆಗೆ ಅಹುತಿ
ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ಲೀಲಾವತಿಯನ್ನು. ಅದೂ ಈಗ ಹೊಟ್ಟೆ
ಮಿಲ್ಲಿನ ಸಿಟ್ಟು ರಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿದ್ದವೆಂಬಂತಾಗಿತ್ತು. ಇವಳಿಂತು
ಕುತಾಕ್ರಾಂತಳಾಗಿರುವಾಗ ಲೀಲಾವತಿಯು ಸರ್ಪದಂತೆ
ನಿಮಿಂಬದ ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಕೈ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಳು.

“ಸುಂದರಿ, ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ
ಕೆಲಸದ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನೇ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.
ಮಗುಲ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕೋನುಲಿಯು ತಾಯಿತನ
ಪಟ್ಟದಿದುದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಪಾಪ! ಮಗುವು ಹುಟ್ಟು
ವಾಗಲೇ ಪ್ರಾಣರಹಿತವಾಗಿತ್ತು. ತಾಯಿಗೊಂದು ವಿಧದಿಂದ
ಕೊಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತು. ಆಯೋ, ಹೀಗೇಕೆ? ಹೇಳು
ನೀನೇಕೆ ಬಿಟ್ಟೆ ಬಿದ್ದೆ? ಮೈಯಲ್ಲಿ ಜಿನ್ನಾ ಗಿಲ್ಲವೋ?”

“ಬಾಯಿ, ಎನೂ ಇಲ್ಲ! ಮೃತಶಿಶುವೆಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು
ಕೇಳಿ ಹೆದರಿದೆ, ಅಷ್ಟೇ.”

“ಹುಚ್ಚ, ಮೆಲ್ಲಗೆ! ಇಲ್ಲಿಯ ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಯಿದೆ.
ಹೆಣೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡರೆ
ಪ್ರದಯವು ಆನಂದದಿಂದ ಕುಕ್ಕುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನನ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಂದ
ವಾರ್ತೆಯು ಬಹು ಉಪಕಾರಮಾಡಿದಳು. ಅದಿರಲಿ,
ಆ ಯುವತಿಯು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಆಗ ಹೇಳಿಲ್ಲವೇ?
ಅವಳು ಬಹು ಗೌರವಸ್ಥ ಮನೆತನದವಳು. ಅವಳ ಹೆಸರನ್ನು
ಅತಿ ಗುಪ್ತವಾಗಿಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವಳೊಡನೆ ವೇಳೆಯನ್ನು
ಕಳೆಯಲು ಸಂಗಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಬೇಕು. ಆ ಸಂಗಾತಿಯು
ಅವಳ ಹೆಸರುದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಾರದು; ಒಂದು ವೇಳೆ
ಮುಂದೆದಾದರೂ ಸಂದರ್ಶಿಸಿದಾಗ ಅವಳನ್ನು ಗುರುತಿಸ
ಲಾಗದು. ನಿನಗೂ ಒಬ್ಬಳೇ ಇದ್ದು ಬೇಜಾರಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನ
ಸೌಜನ್ಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಅವಳ ಮಿತ್ರಳಾಗಿರೆಂದು ನಾನು
ಸೂಚಿಸಲೆಂದು ಬಂದೆನು.”

“ಲೀಲಾವತಿ, ಉಪಕಾರವಾಯಿತು. ನೀನು ಹೇಳಿ
ಬಿಡುತ್ತಾ ಅರ್ಥವಾಯಿತು.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಸೆ. ಇನ್ನಿತರರ
ಮುಂದೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಎಂದೂ ಹೇಳಬೇಡ.
ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅಸೂಯೆಯಾಗುವುದು, ಒಬ್ಬಳೇ ಇರುವ
ಸ್ವಭಾವದವಳೆಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸುವಂತೆ ನಡೆದುಕೋ.”

ಶಶಿಕಲೆಯು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಳು, ಹಾಗೂ ಆ ಕೋಣೆಗೆ
ಕೂಡಲೇ ಕರೆದೊಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟಳು.

ಆ ಅಪರಿಚಿತಳು ಧರ್ಮಿಣಿ ಅಪ್ಪರೆಯೇ ಆಗಿದ್ದಳು.
ಸ್ತ್ರೀಜಾತಿಯವರು ಸಹ ಅವಳ ರೂಪರೇಖಾಪಾತ್ರಗಳ
ಪರಮಾನಂದವನ್ನು ಕಂಡು ತಲೆದೂಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಕವಿಗಳ
ಕವನ, ಚಿತ್ರಕಾರರ ಚಿತ್ರ, ಇವುಗಳೆಂದೂ ಅವಳ ಉಗುರಿನ
ಸಮಾನವಾಗುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅವಳನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆಯೇ ಶಶಿಕಲೆಯು ಅಂತಃಕರಣವು
ನೆನೆಯಿತು. ಅವಳು “ಬಾ ಸಖೀ, ನಿನ್ನ ಹೆಸರು ಶಶಿಕಲೆ
ಯೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ನಾನೀಗ
ಹೇಳಲಾರೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಅಪ್ಪಮಿತ್ರರಾದನಂತರ ತಿಳಿಸುವೆನು.
ಇದು ವಿಚಿತ್ರವೆನಿಸಬಹುದು. ಆದರೂ ಮನ್ನಿಸು” ಎಂದಳು.

ಆ ಮೃದುನುಡಿಯ ಮಾರ್ದವನ್ನೂ ಸ್ವರ್ಗೀಯ
ಸೌಂದರ್ಯ-ಸೌಜನ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸುಲೋಚನಗಳ ಬಿಳಿಕನ್ನೂ
ಅರಿತು ಶಶಿಕಲೆಯು ಪುಳಕಿತಳಾದಳು.

ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳಾದನಂತರ ಆ ಅಪರಿಚಿತಳು
“ಇನ್ನು ಪರಸ್ಪರರು ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸುವಾ.
ಶಶೀ, ನನ್ನಂತೆಯೇ ನೀನೂ ವೋಸಹೋಗಿರುವೆಯಾ?
ನನ್ನಂತೆಯೇ ನೀನೂ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಪ್ರೇಮಿಸಿ—”

“ಹೌದೇ ಹೌದು! ನಾನವನನ್ನು ವಿಗ್ರಹದಂತೆ ಆರಾಧಿಸಿ
ದೆನು. ಈಗ ನನ್ನಲ್ಲಿಷ್ಟೂ ಪ್ರೇಮವು ಉಳಿದಿಲ್ಲ; ಇನ್ನಿರು
ವುದು—”

“ನಿರಾಸೆ ಅಥವಾ ಸೇಡು.”

“ಅದು ಸರಿ. ನಿರಾಸೆ ಅಥವಾ ಸೇಡು. ಆದರೆ, ನವೀನ
ಸಖೀ, ನಿರಾಸೆಯನ್ನು ನಾನೊಲ್ಲೆ. ನಾನು ನಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ
ಕ್ರೂರಳಾಗಿ ತೋರಬಹುದು. ನೀನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟುಗ
ಬಹುದು.”

“ಛಿ, ಶಶಿಕಲೆ ನಾನೇಕೆ ಸಿಟ್ಟುಗಲಿ? ಬಂದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ
ಮೂಕೆತ್ತಿ ನಂತೆ ನೀನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಾನು ಸಿಟ್ಟುಗು
ತ್ತಿದ್ದೆನೋ ಏನೋ! ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ

ಎಂದಂತಾಯಿತು. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದುದು ಸೇಡು, ಮುಯ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಯ್ಯ.”

ಇಬ್ಬರೂ ಕೆಲಕಾಲ ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟರು. ಬಾಯಿಯು ನುಡಿಯಲಾರದುದನ್ನು ನೇತ್ರಗಳೇ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ನಂತರ ಆಪರಿಚಿತಳೇ ನುಡಿದಳು “ಶಶಿಕಲಾ, ನನಗೆ ತಕ್ಕ ಮಿತ್ರಳೊಬ್ಬಳು ಇಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವಳೆಂದು ನಾನು ಈ ವರೆಗೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಯ್ಯೋ, ಈ ಪುರುಷರಿಗೆ ನಮ್ಮ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆದೇಂಥಾ ದುರಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಆಬಲೆಯರೆಂದು ಅವರು ಹೆಸರಿಟ್ಟ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಾವು ಆಬಲೆಯರೋ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಆದು ನಿಜವಿದ್ದರೆ ಆಬಲೆಯರನ್ನು ಸಬಲರು ಹೀಗೆ ನಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದೋ? ಕ್ಷಮಿಸು, ಕೋಮಲೆ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತಿಗೊಳಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಮನ್ನಿಸು. ನಾನು ಭಾವನೆಗಳು ಉಕ್ಕೇರಿದಾಗ ಭಯಂಕರಳು; ಸೌಮ್ಯಳಾಗಿರುವಾಗ ಸುಮನಸಳು. ಒಮ್ಮೆ ದೇವತೆ; ಒಮ್ಮೆ ರಾಕ್ಷಸಿ. ಮಧ್ಯಮಸ್ಥಿತಿಯ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಶಾಂತಸರೋವರದಂತಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪರ್ವತಾಕಾರವಾದ ತೆರೆಗಳಿಂದಲೂ ಬಿರುಗಾಳಿಯಿಂದಲೂ ಆಘ್ರೋಲ ಕಲ್ಲೋಲವಾಗಿರುವ ಸಾಗರದಂತಿರುವೆನು. ಇದು ನನ್ನ ಸ್ವಭಾವ. ಪ್ರಿಯನ ಒಂದು ಕೂದಲೆಳೆಯ ಸೇವೆಗಾಗಿ ನಮನಗುತ್ತಾ ಒಲವನ್ನೇರುವವಳು; ಸೇಡಿಗಾಗಿ ಮೈಮರೆತು ನನ್ನ ಶರೀರವನ್ನೇ ಪಿಶಾಚಿಗೆ ಮಾರಿಕೊಂಡು ಬಿಡುವವಳು. ಗಿಳಿಯಂತೆ ನುಡಿಯಬಲ್ಲೆನು; ಸರ್ಪದಂತೆ ಘಾತಕರಿಸಬಲ್ಲೆನು.”

“ದೇವೀ, ನಾನಾಗಿಯೇ ಕಲಿಯತಕ್ಕದನ್ನು ನೀನಾಗಿಯೇ ಕಲಿಸುತ್ತಿರುವೆ. ನಿನ್ನ ವಾಗ್ಧರಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಮೈಮರೆಸಿರುವೆ. ನನ್ನ ಮಾತನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳು. ನನಗೂ ಸೇಡಿನ ಕನಸು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಪಿಶಾಚಿಯನ್ನಾಗಿಸಿ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಕುಣಿಸುವಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನನಗೂ ಆಗಿವೆ. ಆದರೂ ನನ್ನ ಸೇಡಿನ ಸ್ವರೂಪವು ನಿನ್ನನ್ನು ಕ್ರೂರ, ಪೂರ್ಣ, ಭೀಕರ, ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಾನು ನಿನ್ನಂಥವಳೇ.”

“ನಾನು ಅವನನ್ನು ಯಾರೂ ಹಿಂದೆ ಪ್ರೀತಿಸಿ ಆರಿಯದಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಸಿದೆ. ಅವನು ಮುಟ್ಟಿದ ನೆಲವನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದೆ. ಅವನುಸಿರಾಡಿಸಿದ ಗಾಳಿಗಿಂತಲೂ ಕಂಪಾದುದು ಇನ್ನೂ

ವುದೂ ನನಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನನೊಡನೆ ಕೂಡಿರುವುದನ್ನು ಮೂರಿದ ಸ್ವರ್ಗವು ನನಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿಂಥಾ ಫಲವು ಕೊನೆಗೆ ದೊರೆಯಿತು !!”

“ನನ್ನ ದೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಪ್ರಿಯೆ, ಸೇಡಿಗಿ ಮಾರ್ಗಪನ್ನು ತೋರು. ನೀನು ಗುರು; ನಾನು ಶಿಷ್ಯಳು.”

“ನನ್ನ ಸೇಡು ಈಗಾಗಲೇ ಮೂರ್ತಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ—ಅದು ಕ್ರೂರತರವಾದುದು. ನನ್ನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯು ಇಷ್ಟು ಹಗುರಾಗಿ, ಕೌತುಕರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಅವನನ್ನು ಬಳಸಬರುತ್ತಿರುವುದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ನನ್ನಾಪ್ತಳು ನೀನಾವ ಮೇಲೆ ನಾನು ನಿನ್ನಗಾ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಆರುಹುವೆನು. ನನ್ನಂತೆಯೇ ನೀನೂ ಜಯವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆಗೋ ಬಂದವರಾರು?”

ಲೀಲಾವತಿಯು ಬಂದಳು. ಶಶಿಕಲೆಯನ್ನು ಮರುದಿನ ಬಾರೆಂದು ಅವಳು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದಳು. ಆಪರಿಚಿತ ಆಪ್ತರಿಯು ಅಂತಹ ಗೆಳತಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ಹೊಗಳಲು ಲೀಲಾವತಿಯು ಸಂತೋಷಧರಿಕಳಾದಳು.

ಮಾಯಾದೇವಿಯು ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸದ ಸಲುವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಳೆಂದೂ ಆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತಾನೊಂದಿರಡು ಮಾತನ್ನಾಡಿದರೆ ಅವಳು ಉದ್ರೇಕಿಸಲಾಗದೆಂದೂ ಲೀಲಾವತಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವಳು ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲೆಂದೊಪ್ಪಿದಳು.

ಮಾಯಾದೇವಿಯೊಡನೆ ಯುವಕನೊಬ್ಬನು ಬಂದಿರುವನೆಂದೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಚಕಿತಳಾಗಬಾರದೆಂದೂ ಅವನು ಬಂದ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾಯಾದೇವಿಯು ಆಜ್ಞೆಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ತಾನು ತಿಳಿಸಿರುವೆನೆಂದೂ ಲೀಲಾವತಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚಲುವೆಯು ಗಾಬರಿಗೊಂಡಂತಾಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಳು.

ಯುವಕನು ಹೀನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಮನಕರಗಿ ತಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಗುಟ್ಟನ್ನು ರಟ್ಟುಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಲೀಲಾವತಿಯು ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು. ಅವಳು ಅಂತಹ ಅಭೈರ್ಯಕ್ಕೆ ವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡದಿರಬಹುದು.

ಲೀಲಾವತಿಯು ಹಿಗ್ಗಿದಳು. ಅಪ್ಪರೆಯಿತ್ತ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲಿರುಳಿದಳು.

ವೀಣೆಯ ಶೇಷಣ್ಣನವರು

(ಒಂದು ನೆನಪು)

ಶ್ರೀ. ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ

ವೀಣೆಯನ್ನು ಕಂಡರಿಯದವರು; ಆದರೆ ವೀಣೆಹಾಡುವುದನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲು.
ಬಯಕೆಯು ಭವಿಷ್ಯದ ಪ್ರತಿಹಾರಿಯು. ಉತ್ಕಟನಾದ ಹಂಬಲಕ್ಕಾಗಿಯೇ 'ವಿನೋ!
ನೈಕಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸಮ್ರಾಟರಾಗಿ ಮೆರೆದ ವೈಕುಂಠಾಚಾರ್ಯನವರ ವೀಣೆಯ
ಗಾನವೇ ನೊದಲು ಕೇಳಲು ದೊರೆಯಿತು.

ದೊಡ್ಡವರು ಬದುಕಿ ಬಾಳಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವೂ ಬದುಕಿಬಾಳಿದುದೇ ಒಂದು ಅಭಿಮಾನದ ವಿಷಯವಾಗಿರು ವಾಗ, ಆ ದೊಡ್ಡವರ ತೀರ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತುಕತೆಯಾಡಿದ ಕೆಲವೊಂದು ಗಂಟೆಗಳು ಜೀವನದ ಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅದು ಇನ್ನೇತಹ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವೆನಿಸಬೇಡ! ಉತ್ತರಕರ್ಣಾಟಕದ ಹಳ್ಳಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ನಾನು, ವೀಣೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಮಾತ್ರ—ಎಳೆಯತನದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಶಾರದಾಸ್ತೋತ್ರವೊಂದರಿಂದ—ಕೇಳಿ ಆರಿಸಿದ್ದೆನು. ಒಂದು ಸಲ ಅನೇಕಚಿತ್ರಪಟಗಳ ಜೊತೆಗೆ ರವಿವರ್ಮನ ಸರಸ್ವತಿಯ ಪಟವನ್ನು ಮನೆಗೆ ತಂದಾಗ, ಸರಸ್ವತಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ವೀಣೆಯನ್ನು ನೋಡಿ 'ಇದೇನು?' ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ; ಎಲ್ಲ ಹಿರಿಯರೂ 'ಅದು ತಂಬೂರಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಹರಿದಾಸರೊಬ್ಬರು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದು ಹರಿಕೀರ್ತನೆ ಮಾಡಿಹೋಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ತಂಬೂರಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕಿತ್ತಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಅದರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನನ್ನ ಎದೆಯಂಗಣದಲ್ಲಿ ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೆನು. ತಂಬೂರಿಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಾಯಿ; ನಾಲ್ಕೇ ತಂತಿಗಳು; ದಂಡವು ಬೋಳು ಬೋಳು! ಸರಸ್ವತಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದ 'ತಂಬೂರಿ'ಯ ಚಿತ್ರ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದರ ಬದಲು ಎರಡು ಕಾಯಿಗಳು; ನಾಲ್ಕಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತಂತಿಗಳು; ಮನೆಮನೆಯಾಗಿರುವ ದಂಡ; ಆದರ ಮೇಲುತುದಿಯು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಾಗಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಏತರದೋ ಮುಖ, ಕುಸುರುಕುಸುರಿನ ಚಿತ್ರ ಇವೆಲ್ಲ

ಇದ್ದವು. 'ಈ ತಂಬೂರಿ ಹೀಗೇತಕ್ಕಿದೆ? ಹರಿದಾಸರ ತಂಬೂರಿ ಹೀಗಿರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ' ಎಂದೆ. 'ಏನೋ ಆಪ್ತಾ! ಆದೊಂದುಬಗೆಯ ತಂಬೂರಿ, ಇದೊಂದುಬಗೆಯ ತಂಬೂರಿ' ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದರು. ಸರಸ್ವತಿಯು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ವೀಣೆಯೆಂದು ಹೇಳುವ ಹಿರಿಯರೂ—ಯಾರೂ—ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಆಚಾರ್ಯರೊಬ್ಬರು 'ಯಾಕುಂದೆಂದು ತುಷಾರ ಹಾರಧವಲಾ.... ಎಂಬ ಪದ್ಯದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರು ವಾಗ 'ಯಾ ವೀಣಾವರದಂಡಮಂಡಿತಕರಾ' ಎಂಬುದ ರಲ್ಲಿ ಬರುವ 'ವೀಣಾ' ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ 'ತಂಬೂರಿ' ಎಂತಲೇ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ನನ್ನ ಭಾವನೆಯಾದುದು ಇಷ್ಟು: 'ಕನ್ನಡದ ತಂಬೂರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ವೀಣೆಯೆಂದ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ'....ಎಂದು. ನನ್ನ ಜೀವನದ ಹದಿನೈದ ಹದಿನಾರುವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ 'ವೀಣೆ'ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಚಯವು ಇಷ್ಟುಮಾತ್ರ.

* * * *

ಮುಂದೆ, ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ಮಗನೊಬ್ಬ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದ. ಅವನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ 'ಮಧುರವಾಣಿ' 'ಕಾದಂಬರಿ ಸಂಗ್ರಹ' 'ಕರ್ಣಾಟಕ ಚಂದ್ರಿಕೆ' ಮೊದಲಾದ ಮೈಸೂರ ಕಡೆಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಕೆಲವು ಬಿಡು ಸಂಚಿಕೆಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಿರುವಾಗ 'ವೀಣೆ ಯಿಂದ ವಿವಿಧರಾಗಗಳನ್ನು ಗೀತಗಳನ್ನು ನುಡಿಸುವರು' ಎಂಬ ಸಂಗತಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ, ನಾನು ತುಂಬ ಆಚ್ಚರಿ-

ಗೊಂಡೆನು. ವೀಣೆಯಿಂದೊಡನೆಯ ನನ್ನೆದುರು ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದುದು ನಮ್ಮ ಹರಿದಾಸರ ತಂಬೂರಿಯ ಚಿತ್ರ. ಅದನ್ನು ಮಿಡಿಯುತ್ತಲಿದ್ದರೆ 'ಬಡ್ವಂ ಬಡ್ವಂ' ಎಂದು ಒಂದೇ ಧ್ವನಿಯು ಹೊರಡುತ್ತಲಿದ್ದಿತು. 'ಅಂತಹದರಲ್ಲಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ನುಡಿಸುವುದು ಹೇಗೆ?' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮರಳಿ ಮರಳಿ ನನ್ನನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿತು. ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ಮಗ ನನಗಿಂತ ೩-೪ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿರಿಯ; ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿವನಾದುದರಿಂದ ಅನೇಕಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅರಿತವನಾಗಿದ್ದನು. ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಆತನ ಎದುರಿಗೆ ಇಡಲು 'ವೀಣೆಯಿಂದರೆ ತಂಬೂರಿಗಿಂತ ವಿಶಿಷ್ಟರೀತಿಯದು' ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅದರ ಚಿತ್ರವನ್ನೂ ಬಾರಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದನು. ರವಿವರ್ಮನ ಸರಸ್ವತಿಯು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುದು ಕನ್ನಡ ತಂಬೂರಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತ ವೀಣೆಯಲ್ಲದೆ, ಅದು ಕನ್ನಡ-ಸಂಸ್ಕೃತ ಎರಡರದೂ ವೀಣೆಯೆಂಬುದು ಅಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆ ದಿನದಿಂದ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕುತೂಹಲ ತಲೆದೋರಿತು; 'ವೀಣೆನುಡಿಸುವುದನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕೇಳಬೇಕು'—ಎಂದು. ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕದ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ರಲ್ಲಿ—ಎಂದರೆ ಔರಂಗಜೇಬನ ಪ್ರೀತಿಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ—ಇದ್ದ ನನ್ನ ಕುತೂಹಲವು ಕೊನೆಗಾಣುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ?

* * * *

ಕಾರ್ಯಾಂತರದಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದರೂ ವೀಣಾವಾದನವನ್ನು ಕೇಳುವ ಯೋಗವು ನನಗೆ ಒದಗಲಿಲ್ಲ. ೧೯೨೩ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ, ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷದ ಎರಡನೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ 'ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಹಾ ಪುರುಷರ ಚರಿತ್ರೆಗಳು' ಎಂಬ ತಲೆಬರೆಹದ ಕೆಳಗೆ 'ವೈಣಿಕ ಶಿಖಾಮಣಿ ಶೇಷಣ್ಣನವರು' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ವೀಣೆಯ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ಲೇಖನವು ಬಂದಿತ್ತು. ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ವಿಚಾರ ಅದನ್ನು ಓದಿದಾಗಲೇ ಗೊತ್ತಾದುದು ನನಗೆ. ರಾಜ-ಮಹಾರಾಜರುಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಓದಿದಾಗ—ಭತ್ತಚಾಮರದೊಂದಿಗೆ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟ ಅವರ ಮೆರೆವಣಿಗೆಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಣ್ಣುತುಂಬ ನೋಡಿದಾಗ—ಶೇಷಣ್ಣನವರನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂಬ—ಅವರು ಹಾಡಿಸುತ್ತಿರುವ ವೀಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ—ಹಂಬಲು ನನಗೆ ಉಂಟಾದದ್ದೊಂದು ಅಶ್ಚರ್ಯದ ವಿಷಯವೇ? 'ಬಯಕೆ ಬರುವುದರ ಕರ್ಣಸನ್ನೆ

ಕಾಣೊ' ಎಂದು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಸಾರಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೆ ನನ್ನ ಹಾರಯ್ಯ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕಾಲ ಒದಗಿಬಂದಿತು.

* * * *

ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು, ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿದ್ದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಾಸಭೆಯ ಸ್ವಾಗತಮಂಡಲವು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದಿತು. ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಾಸಭೆಯ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡದ ಸಂಗೀತಗಾರರ ಸಮ್ಮೇಳನವೊಂದನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಕನ್ನಡಸಂಗೀತಗಾರರೆಂದರೆ ತುಂಗಭದ್ರೆಯಿಂದಳಿಗಿನವರೆ ಬರಬೇಕಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ! ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಹೇಳುವ ಕಂಠಗಳೆಲ್ಲ; ಕೇಳಿ ಆನಂದಿಸುವ ಕಿವಿಗಳೆಲ್ಲ. ಕತ್ತೆ-ಕುದುರೆಗಳ ಮಧ್ಯದ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ-ಕರ್ನಾಟಕಸಂಗೀತಗಳ ಮಧ್ಯದ ಮಿಶ್ರಜಾತಿಯು ಇಲ್ಲಿಯವರ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಕಿಲುಬುಗಟ್ಟಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಸರಿ! ಸ್ವಾಗತಮಂಡಲದಿಂದ ಮೈಸೂರುದೇಶದ ಸಂಗೀತಜ್ಞರಿಗೆಲ್ಲ ಅಗತ್ಯದ ಔತಣದೊಳಗಿಳಿ ಹೋದುವು. 'ವೈಣಿಕಶಿಖಾಮಣಿ' ಶೇಷಣ್ಣನವರಿಗೆ ಸಹ ಹೋಯಿತೆಂದು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೇ? ಈ ಸಂಗೀತಸಮ್ಮೇಳನದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರ ಆರಮನೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಹಕಾರವೂ ದೊರೆತು, ಮೈಸೂರುದೇಶದ ಮುಖ್ಯ-ಮುಖ್ಯರಾದ ಸಂಗೀತಪಟುಗಳೆಲ್ಲ—ವೀಣೆಯ ಶೇಷಣ್ಣನವರೂ—ಬರುವರೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಬಲು ದಿನದ ನನ್ನ ಕನಸು ನನಸಾಗುವ ಕಾಲ ತಾನಾಗಿಯೇ ಕೂಡಿ ಬಂದಿತು. ಸ್ವಾಗತಮಂಡಲದವರು ನನ್ನನ್ನು ಸಂಗೀತ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿದ ದಂತೂ 'ರೋಗಿ ಬಯಸಿದುದೂ ಅದೇ, ವೈದ್ಯ ಹೇಳಿದುದೂ ಅದೇ' ಎಂಬಂತಾಯಿತು.

* * *

ಮರುದಿನವೇ ಸಂಗೀತ ಸಮ್ಮೇಳನ ಸೇರಬೇಕಾದುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ದಿನವೇ—ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕದವರಿಗೆ ಅಪರಿಚಿತವಾದ ವೇಷ-ಭೂಷಣಗಳುಳ್ಳ—ದಕ್ಷಿಣದೇಶದ ಸಂಗೀತಗಾರರು—ಅವರ ಪರಿವಾರದವರು ಹಿಡುಹಿಡುಗಿ ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಬಂದು, ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲ ಆಡುವ ಇನಿದಾದ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಗಳಿಗೆ ಸೋತು ಹೋದ ಕಿವಿಗಳು, ಅವರು ಹಾಡುವ ಹಾಡುಗಳು ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಸವಿಯಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತವಕಿಸಲು ತೊಡಗಿದುವು.

ಶೇಷಣ್ಣನವರೂ ಅಂದೆಯ ಬಂದರೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾದರೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಸರಂಪರೆಯ ಮೂಲಕ ಅಂದೆಯ ಅವರನ್ನು ಕಾಣುವ ಸಂದರ್ಭ ಕೂಡಿಬರಲಿಲ್ಲ.

*

*

*

ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಿನಿದೇವಿಯವರ ಪ್ರಾರಂಭೋಪನ್ಯಾಸ ದಿಂದ—ಬೆಳಗಿನ ೮|| ಗಂಟೆಗೆ—ಸಮ್ಮೇಳನಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲಾಯಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವೀಣೆಯ ಶೇಷಣ್ಣನವರನ್ನು ಹಾಡಿಹೊಗಳಿದುದು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. ಅವರ ಹೊಗಳಿಕೆ, ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಕಡೆಗೆ ಅದರವು ತುಂಬಿದ ನನ್ನ ನೋಟವನ್ನು ಹೊರಳಿಸಲು ಹಚ್ಚಿತು. ಸಂಗೀತವಿದ್ವಾಂಸರ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚಾಸನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಸುಮಾರು ೭೫-೮೦ ವರುಷಗಳ ವಯಸ್ಸಿನ ಮುದುಕ; ಎತ್ತರವೂ ಕುಳ್ಳು ಅಲ್ಲದ ಮಧ್ಯದ ನಿಲುವಿಕೆ; ಮೈಬಣ್ಣ ಬಿಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೆರೆದ ಚಿನ್ನದಂತಹದು. ಕುಳಿಬಿದ್ದ ಗಲ್ಲ ಗಳೂ ಬಿಳಿಯವಾದ ಮೀಸೆಗಳೂ ಅವರ ಮುಪ್ಪನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದವು. ಕಲಾವಿದನಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾದ ದೃಷ್ಟಿ-ಸ್ಪರ್ಶವು ಅವರ ಹಣ್ಣಾದ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಿತು. ತೊಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆಗಳೆಲ್ಲ ಕಡಲ ನೊರೆಯಿಂದ ಎಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ನೆಯ್ದಂತಹವು. ಸೆಲ್ಲಿಯ ರುಮಾಲುಗಳ ಜರಿಯಂತುಗಳೂ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿಯ ಚಿನ್ನರನ್ನಗಳ ಬಿರುದಿನ ಕಡೆಯವೂ ಅವರ ರಾಜಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸುವಂತಹವು. ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಸು-ಮಸುಕು ಯೋಚನಾ ರೇಖೆಗಳು—ಯಾವಾಗಲೂ ಒಳಗಣ್ಣೆದುರು ಏನನೋ ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ—ಒಳಗಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನನೋ ಕೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ—ಸೂಚಿಸುವಂತಹವು. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿಯವರ ಉಪನ್ಯಾಸವು ಮುಂದೆ ಏನೇನಾಯಿತೋ ! ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮುಗಿಯಿತೋ !

*

*

*

ಅದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಹನ್ನೊಂದುವರೆ ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಮುಗಿಯಲೇ ಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು. ಅದಾದರಿಂದ ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸಂಗೀತ ಮುಗಿದೊಡನೆಯೇ, ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಿನಿದೇವಿಯವರ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರು ವ್ಯಾಸಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಬಂದು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ವೀಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಅದಿನ ಸಭಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೦೦೦ದಷ್ಟು ಜನರು ಸೇರಿರಬಹುದು. ಉಪನ್ಯಾಸಕರ ಮಾತುಕೂಡ ಕೇಳದಷ್ಟು ಗಲಾಟೆ. ಅಂತಹದಲ್ಲಿ ವೀಣೆಯ ಮೆಲುಬದನಿಯು ಸಭಾಸದ ರೆಬ್ಬರಿಗೂ ಕೇಳಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ? ಕೇಳಿಸದೆ ಇದ್ದದರಿಂದ

ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನಿಷ್ಟು 'ಗುಜುಗುಜು' 'ಗುಣುಗುಣು' ಹರಡಿತು. ಒಂದುಗಂಟೆಯ ವರೆಗೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ವೀಣಾವಾದನ ನಡೆಯಿತಾದರೂ ಅದರ ಇಂಪನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಯೋಗ ಯಾರಿಗೂ ದೊರೆತಂತೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ತಲ್ಲಿನರಾಗಿ ಅವರು ವೀಣೆಬಾರಿಸುತ್ತಿರುವ ನೋಟವು ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಹೊರಗಿನ ಗಲಾಟೆಯ ಕಡೆಗೆ ಅವರ ಲಕ್ಷ್ಯವಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತೀರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ನಾಲ್ವಾರು ಜನ ದೊಡ್ಡಮನುಷ್ಯರೂ ಸರೋಜಿನಿದೇವಿಯವರೂ ಸಂಗೀತದ ಸವಿಯ ಅನುಭೂತಿಯಿಂದ ತಲೆಯನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು; ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಜುಗುಪ್ಸೆಯ ನಗೆ; ಇನ್ನೊಂದೊಂದು ಸಲ ಈರ್ಷ್ಯಾಭಾವದ ಕಟಾಕ್ಷ. ಅಂತೂ ಅದಿನ ಸಭೆಯು ನನ್ನಂತೆಯೇ ಬಹುಜನರ ನಿರಾಶೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕೈಯ ತುತ್ತ ಬಾಯಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಸಮಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತೂ 'ವೀಣೆ ಹಾಡುವುದನ್ನು' ಕೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ !

*

*

*

ಅಂದೆಯ ಹಗಲು ಒಂದು ಗಂಟೆಯಾಗಿರಬಹುದು; ಊಟವನ್ನು ತಿರಿಸಿ ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಇಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ನಾನು ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಸಂಗೀತ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಲ್ಲಿಯ ಹಿರಿಯರಿಬ್ಬರು ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ನಾನು ಹೋದೊಡನೆಯೇ ಹಿರಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಶೇಷಣ್ಣನವರಿಗೆ ನನ್ನ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಆ ಮಾತು ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳ ವರೆಗೆ ಆಡಿ, ಶೇಷಣ್ಣನವರವರು ನನಗಾದ ನಿರಾಶೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ಅವರು ಮೆಲುನೆಗೆ ನಗುತ್ತ ನಿರಾಸವಾದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಆಶ್ವಾಸನವನ್ನಿತ್ತರು:

“ಆಗಲಿ ! ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದಿದ್ದೇನೆಲ್ಲ ! ತಮ್ಮ ಆಶೆಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಪೂರ್ಣವಾದಿತು.”

ನಾನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ನಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದೆ. ಆಗ ಅವರು ಶುಭ್ರವಾದ ಪರ್ಷಿಯದನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಬಿಳಿಯವಾದ ಚಂಡಿಕೆಗಳ ಕಟ್ಟು ಹಿಂಗೊರಳ ಮೇಲೆ ಇಳಿಯಬಿದ್ದಿದ್ದಿತು. ನೆರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವರ ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸಿನ ಮೊಮ್ಮಗನೊಬ್ಬ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡಿದ್ದ. ಆ ದಿನ ನಾವೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದೆವು. ಶೇಷಣ್ಣನವರು ಮಿತಭಾಷಿಗಳು; ನಮ್ಮ

ಮಾತಿನ ಕೊನೆ-ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅವರೊಂದು ಮಾತು ನಾಡಿದುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನೆಂದೂ ಮರೆಯಲಾರೆ.

“ಆಯ್ಯಾ! ಆ ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ನಾನೊಂದು ಸಲ ನೋಡಬೇಕು. ಅವನು ಲೋಕದ ತಲೆಯನ್ನೇ ಇಂದು ತೂಗಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ತಲೆಯನ್ನು ನಾನು ತೂಗಾಡಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.”

ತಮ್ಮ ಕಲೆಯ ಬಗೆಗಿರುವ ಅವರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಕಂಡು ‘ಆಯ್ಯಾ! ಇವರು ನನ್ನ ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕಿಬಾಳದ ನಾದಕಲಾಯೋಗಿಗಳಲ್ಲವೇ!’ ಎಂಬ ಹೆಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಉಕ್ಕೇರಿಸಿತು. ಆ ಮುದುಕನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಮೆಲುಗುರುಳಿನ ಮುದುಕ ರೊಬ್ಬರಂತೂ ಅನಂದಾಭಿಮಾನಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣೀರನ್ನೇ ಸುರಿಸಲು ತೊಡಗಿದರು.

*

*

*

ವೀಣೆಯ ಶೇಷಣ್ಣ ನವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೆಂಬ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನೊದ್ದಿದ ಜನರು, ಅಂದಿನ ರಾತ್ರಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಿಂಡು-ಹಿಂಡಾಗಿ ಬರಲು ತೊಡಗಿದರು. ಸಭಾಗೃಹವು ಜನರಿಂದ ಗಜಬಜಿಸತೊಡಗಿತು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ—ಆಡಿಯಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡ—ಎಡೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಭಾಗೃಹವು ಸಾಲದುದರಿಂದ ಹೊರಗೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಜನರ ಸಮುದಾಯದ ಗುಲ್ಲು-ಸೊಲ್ಲು ಅಖಂಡವಾಗಿ ನಡೆದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ಬೆಳಗಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಡುವೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಒಂದು ಸಲ ‘ಟಿಂ ಟಿಂ’ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಿತು; ಈಗ ಅಷ್ಟು ಕೂಡ ಕೇಳಿಸುವುದು ಆಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಏಂತೆಂತಹ ರಸಜ್ಞರ ಮನಸ್ಸು-ಹೃದಯಗಳನ್ನೂ ಸೆಳೆದಿದ್ದ ಶೇಷಣ್ಣ ನವರ ವೀಣೆ, ಸಂಗೀತಸಮ್ಮೇಳನದ ಶ್ರೋತೃಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಮೂಕಿಯಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಅದೃಷ್ಟ ಹೀನರಿರುವಲ್ಲಿ, ಕಡಲು ಕೂಡ ಕಾಲು ಮುಳುಗದಂತಾಗುವಂತೆ!

*

*

*

ರಾ. ಮಹಾಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಕೊನೆಗಂಡುವು. ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತುಗಂಟಿಗೆ ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರಿಂದ ‘ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಾಶ್ರಮ’ದಲ್ಲಿ ಶೇಷಣ್ಣ ನವರ ವೀಣಾವಾದನ ನಡೆಯುವುದೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆಯ್ದ ಕೆಲವು ಜನರಿಗಲ್ಲದೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಂಗತಿ ಇನ್ನಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದು. ಹೆಚ್ಚು ಗದ್ದಲವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ನಿರಾಶೆಯಾದೀತೆಂಬ ಭಯದಿಂದ, ನನ್ನ ತೀರ ಹತ್ತಿರದ ಮಿತ್ರರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ ನಾನು.

ಅಂದು ರಾತ್ರಿಯ ಹತ್ತು ಗಂಟಿಗೆ ಮಹಾತ್ಮರ ಕುಟೀರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಅನೇಕರ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿಹೋಗುವ ‘ಅಪರಾಧ’ವನ್ನು ಮಾಡಿದೆನು.

ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಲ್ವಾರು ಜನ ಪ್ರಮುಖ ಮುಂಡಾಳುಗಳು, ಮಹಾತ್ಮಾಜೀ, ರಾಜೇಂದ್ರಬಾಬೂ, ಹರಿಂದ್ರನಾಥ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ, ಸರೋಜಿನಿದೇವಿ ಅವರೂ, ಸಮ್ಮೇಳನದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೂರುನಾಲ್ಕು ಜನರೂ ಇಷ್ಟೇ ಜನ ಅಂದಿನ ಶ್ರೋತೃಗಳು. ಅಶ್ರಮ ಸುತ್ತಣ ವಾತಾವರಣವೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿದ್ದಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿಸಿ ದಡೆದು ಹೋದ ಜನರು ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಬೇಗನೇ ಮಲಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ ರೇನೋ! ಅಶ್ರಮದ ಹೊರಗಿನ ವಾತಾವರಣವೂ ಗಲಾಟೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದು ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರಿಗೆ ಮೌನವ್ರತದ ದಿನವಾಗಿದ್ದಿತು.

ಶೇಷಣ್ಣ ನವರು ಸರಿಪಡಿಸಿದ ವೀಣೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಪೂರ್ವಿರಾಗದಂತೆನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಯಾವುದೊ ರಾಗದ ಆಲಾಪನೆಯನ್ನು ಆದರಲ್ಲಿ ನುಡಿಸಲು ತೊಡಗಿದರು. ನನಗೆ ಕಿವಿ-ಕಣ್ಣು-ಮನಸ್ಸು-ಹೃದಯ ಎಲ್ಲವೂ ಶೇಷಣ್ಣ ನವರ ವೀಣೆಯತ್ತ ತಿರುಗಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಅರ್ಧಘಂಟೆ ಕಳೆದು ಹೋಯಿತು. ನಿಮಿಷನಿಮಿಷಕ್ಕೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ಕುಸುರುಗಳು ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ನಮೋನವ ಸ್ವರನರ್ತನಗಳು; ಶೋತ್ರಗಳೆಲ್ಲರೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಉಸಿರು ಕೂಡ ಬಿಡದೆ, ಚಿತ್ರದ ಪುತ್ರಗಳಂತೆ ಕುಳಿತು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರು ಅಂಗೈಯಮೇಲೆ ಗದ್ದವನ್ನೂರಿ ತಲ್ಲಿನತಾಭಾವದಲ್ಲಿ ಆಸೆಗಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಶೇಷಣ್ಣ ನವರು ವೀಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವೀಣೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟು ಬಾಹ್ಯಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೆ ಮರೆಯುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದರು. ವೀಣಾವಾದನದ ಪರಿಭಾಷೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೀಗೆ ಹೀಗೆ ಬಾರಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗುತ್ತದೆ; ಗೊತ್ತಿರದುದರಿಂದ ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ:— ‘ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮುರಲಿಯನ್ನೂದಿದೊಡನೆ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮವೆಲ್ಲವೂ ಆ ನಾದದೊಂದಿಗೆ ನಲಿಯಲು ತೊಡಗಿತು...’ ಎಂದು ಹೇಳುವರಲ್ಲ! ಅದರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಅನುಭವವು ಅಂದು ನನಗೆ ಆದಂತಾಯಿತು. ಆಲಾಪನೆ ಮುಗಿದು ಆ ರಾಗದ ಗತಿಯು ಪೂರ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಘಂಟೆ ಕಳೆದು ಹೋಯಿತು. ತೋಡಿ ರಾಗದ ಆಲಾಪನೆಯಂತೂ ನನ್ನ ನರನರಗಳನ್ನೂ ಕುಡಿದಾಡಿಸಲು ತೊಡಗಿತು. ನಾನಾವುದೋ ಗಂಧರ್ವಗೀತವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರಬೇಕೆಂಬ

ಧ್ಯಾಂತಿ ಆದಷ್ಟೊ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು
ಆವರಿಸಿದ್ದಿತು. ಒಂದು ಸಲವಂತೂ 'ಈ ಗಾನಮಾಧು-
ರ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂಲವು ಯಾವುದು? ವೀಣೆಯೋ ಶೇಷಣ್ಣ-
ನವರ ಕೈಯೋ?' ಎಂಬ ಸಂದೇಹವು ನನಗೇಳಿ ಆಡ್ಡ-
ಗಟ್ಟಿ, ಹೇಗೋ ಹೊರಟುಹೋಯಿತು. ಅಂದು ಎರಡುವರೆ
ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ವೀಣಾವಾದನದ ಕಾರ್ಯ-
ಕ್ರಮ ನಡೆಯಿತು; ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯ ಆಹ್ಲೋಂದು
ಕಾಲವು ಕೃತಕೃತ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಕಾಲವೆಂದು ನನ್ನ

ಭಾವನೆ. ಅಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ
ಮನಸ್ಸಿನ ಬೇರೆಬೇರೆ ಪದರುಗಳ ಮೇಲೆ ಬೇರೆಬೇರೆ
ಭಾವನೆಗಳು ಮೂಡಿಮೂಡಿ ಹೋಗಲು ತೊಡಗಿದುವು.
ಹುಚ್ಚುತನದ ಪದರೊಂದು ಹೀಗೆ ಕೂಡ ಭಾವಿಸುತ್ತಿತ್ತು:—
“ನನಗೆ ಹೆಣ್ಣುಮಗುವೊಂದು ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ
ಈ ಶೇಷಣ್ಣನವರ 'ವೀಣೆ'ಯ ಹೆಸರಿಡಬೇಕು.”
ಆಗ ನನ್ನದಿನ್ನೂ ಮದುವೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು
ಹೇಳಿದರೆ, ಕೇಳಿ ಯಾರೂ ನಗಬೇಡಿ ಮತ್ತೆ!

ರಜಃಕಣ

[ಕಿರುಗತೆ]

*

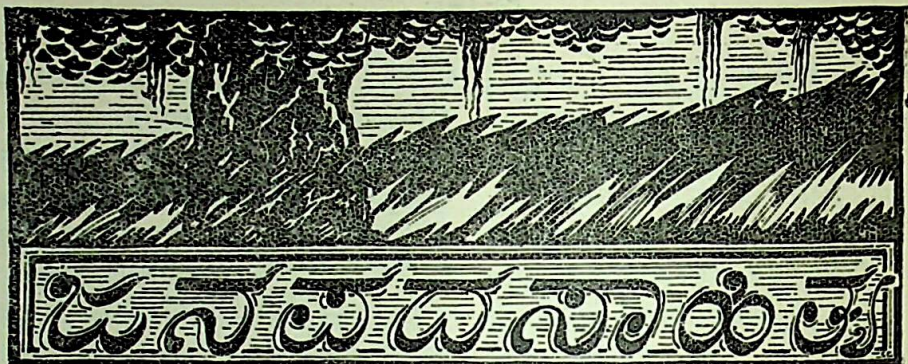
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಶಾರದಾಮಂಡಲ, ವಿಜಾಪುರ

ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುತ್ರನು ಅಭಿಮಾನದ ಸ್ವರದಿಂದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ
ಬಿದ್ದಿರುವ ರಜಃಕಣಕ್ಕೆ 'ನಾನು ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುತ್ರ; ವೈಭವಾ-
ರ್ಷಕ ಕಿರಣಗಳು ನನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ಹರಡಿಕೊಂಡು
ಬಿಡುಗುತ್ತಲಿವೆ. ಅನೇಕ ವಿದ್ವನ್ಮಣಿಗಳು ಕೂಡ ನನ್ನನ್ನು
ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅನೇಕರ ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತನು;
ದಿಶಸ್ಸು—ಮರ್ಯಾದೆಗಳ ಆಕ್ಷಯ ಅಭಿಪತಿಯು' ಎಂದ.
ಉಪೇಕ್ಷೆಯ ದನಿಯಿಂದ ರಜಃಕಣವು 'ನಾನು ರಜಃಕಣ;
ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಸಾಧು—ಸತ್ಪುರುಷರ
ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಚುಂಬಿಸಿ ಕೃತಾರ್ಥನಾಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದೇ
ನನ್ನ ಅನುರಂಜನ. ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೇ ನೆನೆಯುತ್ತಿ-
ನೇ; ಅನಂದಪರವಶತೆಯಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ

ಹಾರುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿತು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುತ್ರನು ಅಹಂಕಾರಾವೇಶದಿಂದ ಹೃದಯದ
ಕೂಗನ್ನೆಲ್ಲಿ ಕಂಡಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಂಡು 'ನೀನು ಹೇಳುವು-
ದೆಲ್ಲವೂ ಕೇವಲ ದರಿದ್ರರ ಲಕ್ಷಣವು. ಇತರರ ಕಾಲನ್ನು
ಹಿಡಿದವನು ಎಂದಾದರೂ ಕೃತಾರ್ಥನೇ, ಮುದ್ರೆ!' ಎಂದನು.

ವೈರಾಗ್ಯದ ಶಾಂತ—ಮಧುರ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ರಜಃಕಣವು
ಎಂದಿತು 'ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡು, ನಿಮ್ಮಂತಹ
ಅನೇಕ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುತ್ರರು ಭಿಕ್ಷುಪಾತ್ರರಾಗುವುದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ
ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯಷ್ಟು ಅಭಿಮಾನಿ!' "

ಅಣ್ಣ ಬಂದಾಗ

ಸಂಗ್ರಹಕರು:— ಶ್ರೀ. ಬಸವಮೂರ್ತಿ ಕಟ್ಟೀಮುನಿ, ಮಲಮರಡಿ

“ ಅಡಗೀಮನಿಯಾನತ್ತೆವ್ವಾ !

ಅಣ್ಣ ಬಂದಾನ ಕರಿಲಾಕ ”

“ ನನಗೇನ್ನೇಳ್ತೀ ಸೊಸಿ ಮುದ್ದು

ಹೇಳ್ತೋಗ ನಿನ್ನಾ ಮಾವನ ”

೧

“ ಮಂಚದ ಮ್ಯಾಲಿನ ಮಾವಯ್ಯಾ

ಅಣ್ಣ ಬಂದಾನ ಕರಿಲಾಕ ”

“ ನನಗೇನ್ನೇಳ್ತೀ ಸೊಸಿ ಮುದ್ದು

ಹೇಳ್ತೋಗ ನಿನ್ನ ಭಾವನ ”

೨

“ ಹೊಲಮನಿ ಮಾಡೂ ಭಾವಯ್ಯಾ !

ಅಣ್ಣ ಬಂದಾನ ಕರಿಲಾಕ ”

“ ನನಗೇನ್ನೇಳ್ತೀ ನಾದೂನೀ !

ಹೇಳ್ತೋಗ ನಿನ್ನ ನೆಗೆಯಾಣಿಗೆ ”

೩

“ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಮಾಡೂ ನೆಗೆಯಾಣೀ

ಅಣ್ಣ ಬಂದಾನ ಕರಿಲಾಕ ”

“ ನನಗೇನ್ನೇಳ್ತೀ ತಂಗಿವ್ವಾ

ಹೇಳ್ತೋಗ ನಿನ್ನಾ ಮೈದುನ ”

೪

“ ಚಣಿಕೋಲಾಡೂ ಮೈದುನ

ಅಣ್ಣ ಬಂದಾನ ಕರಿಲಾಕ ”

“ ನನಗೇನ್ನೇಳ್ತೀ ಅತಿಗೆವ್ವಾ

ಹೇಳ್ತೋಗ ನಿನ್ನಾ ನಾದುನಿಗೆ ”

“ ಗೊಂಬಿಯಾಡೂ ನಾದೂನೀ !

ಅಣ್ಣ ಬಂದಾನ ಕರಿಲಾಕ

“ ನನಗೇನ್ನೇಳ್ತೀ ಅತಿಗೆವ್ವಾ

ಹೇಳ್ತೋಗ ನಿನ್ನಾ ಗಂಡ ”

“ ಮುರಿಗೀ ಪಾವುಡಾ ಸುತ್ತಾನೆ !

ಹಿಂಡ ಮಂದ್ಯಾಗ ಕುಂಡ್ರವನ !

ಗಂಡ ಬಂದನ ಕರಿಲಾಕ ! ”

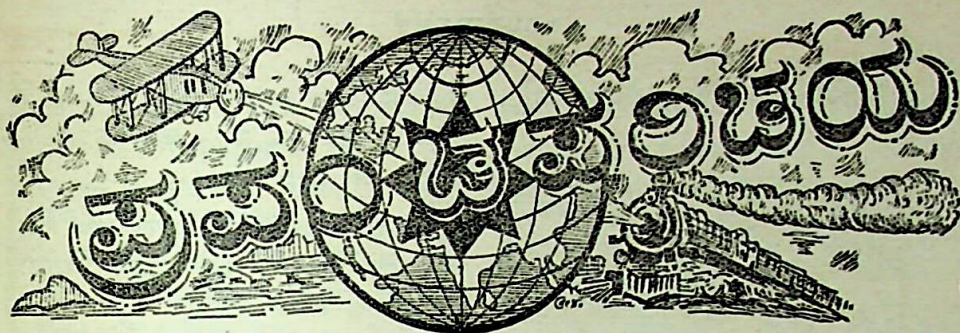
“ ಮುರಿಗೀ ಟೊಣ್ಣೆ ಮುರದೀತ

ತೆಲೀಯ ಪಟ್ಟೀ ಒಡದೀತ

ಸುಮ್ಮನ ಹೋಗು ಮನಿಯೊಳಗೆ ! ”

೫

[ಅಣ್ಣ ತಂಗಿಯನ್ನು ತವರುಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಬಂದಾಗ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯೊಂದು ಈ ಹಳ್ಳಿಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆ ಸುಲಿದ ಬಾಳೆಯ ಹಣ್ಣಿನಂತಹದು. ಪದ್ಯದ ನಡಿಗೆ ಸಾಂಗತ್ಯದ ರೀತಿಗೆ ಸೇರಿದುದು. ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಸೊಗಸೆಂದರೆ ಸೊಸೆಯ ಬೇರೆಬೇರೆಯವರನ್ನು ಕರೆದ ಮಾತಿನ ಬಗೆ. ‘ಅಡಗೀಮನಿಯಾನತ್ತೆವ್ವಾ’ ‘ಮಂಚದ ಮ್ಯಾಲಿನ ಮಾವಯ್ಯಾ’ ‘ಹೊಲಮನಿ ಮಾಡೂ ಭಾವಯ್ಯಾ’ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಮಾಡೂ ನೆಗೆಯಾಣಿ’, ‘ಚಣಿಕೋಲಾಡೂ ಮೈದುನ’, ‘ಗೊಂಬಿಯಾಡೂ ನಾದೂನಿ’ ಇವೆಲ್ಲ ಕರೆಹಗಳು ಅವೆಲ್ಲರ ಸತಿ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೆದುರಿನ ಕರೆದುತರುತ್ತವೆ. ‘ಮುರಿಗೀ ಪಾವುಡಾ ಸುತ್ತಿ ಹಿಂಡ ಮಂದ್ಯಾಗ ಕೂಡುವ ಗಂಡನ ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುವುದು. ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತೆಂದರೆ ‘ಅತ್ತೆಮನೆಯ ಸೊಸೆಯ ಅಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಎದ್ದು ಕಾಣುವಂತಹ ಒಡ್ಡು ಸನ್ನಿವೇಶ; ಅವಳು ಎಲ್ಲರಂತೆಯೇ ‘ಚಣಿಕೋಲಾಡುವ ಮೈದುನ’ ನನ್ನ ಅಪ್ಪಣಿಕೆಗಳೇಕೆ. ‘ಗೊಂಬಿಯಾಡುವ ನಾದೂನಿ’ ಒಬ್ಬನಿಗೆಯನ್ನೂ ಪಡೆಯಬೇಕು. ‘ಮುರಿಗೀ ಟೊಣ್ಣೆ ಮುರದೀತ! ತಲೀ ಪಟ್ಟಿ ಒಡದೀತ! ಸುಮ್ಮನ ಹೋಗು ಮನಿಯೊಳಗೆ’ ಎಂಬ ಹೇಳುವ ಗಂಡನ ಗದ್ದರಿಕೆಯು ಆ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳನ್ನಂತಿರಲಿ, ನಮ್ಮನ್ನು ಕೂಡ ಹೆದರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. —ಸಂ. ಜ. ಕ.]

ಸಂಗ್ರಾಹಕರು: ಆಯುರ್ವೇದವಿದ್ವಾನ್ ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಮತ್ತು ತ್ರಿ. ಗುರುನಾಥ ಜೋಶಿ

ದಕ್ಷಿಣ ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನು ಎಳ್ಳೆಯ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಏರುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಅದರ ಒಡೆಯರು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀಮಂತರೆಂದು ದಾನಶೂರ ಕೃಪಣ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದಷ್ಟು ಹಣ ಇನ್ನಾರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಹಣವನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮುಕ್ತಹಸ್ತದಿಂದ ನೆಚ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಔರಂಗಾಬಾದದಿಂದ ಮರಾಟೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಗುಲಬರ್ಗಾದಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ, ವರಂಗಲ್ಲಿನಿಂದ ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಹೈದರಾಬಾದಿನಿಂದ ಉರ್ದು ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಜಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬ್ರಾಡ್‌ಕಾಸ್ಟ್ ಮೂಲಕ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ—ವಿನಾದಾತ್ಮಕ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು—ನೀತಿ-ಸಡಾವಳಿ, ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಶಿಕ್ಷಣಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉಚ್ಚದೈಯದಿಂದ, ಸಯ್ಯದ ಮಹಬೂಬ ಅಲ್ಲಿಯವರನ್ನು ಬ್ರಾಡ್‌ಕಾಸ್ಟಿನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಮೇರಿಕೆಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುವವು. ಅವನ್ನು ನಿಜಾಮರೇ ಕೊಡುವರು. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಅವರು ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಸೀದಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ೪|| ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ಯೋಗ್ಯಜನರನ್ನು ಹೇರಳ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಿಯಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಇಂತಹ ದಾನಶೂರರಲ್ಲಿ ಜಿಪುಣತನವೂ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಕೇಳದವರಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯೆನಿಸಬಹುದು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ “ಸ್ಪಾರ್” ಮತ್ತು “ಸೆಂಡೇ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್” ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅನೇಕ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಲೇಖಕರ ಮನೋರಂಜಕ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಅವರು ಒಂದು ಸಾರಿ

ಕುದುರೆಯ ಜೂಜಾಟದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒರ್ವ ಮಿಲಾಯಿಗಾರ ನೊಡನೆ ಮೂರುಕಾಸಿಗಾಗಿ ಒಂದುಗುಟೆಯ ಕಾಲ ವಾಡಿಸಿದರು. ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಯಾವಾಗಲೋ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆನೇಕಮಿತ್ರರಿಗೆ ಔತಣವನ್ನಿತ್ತಾಗ ಒಂದು ತಮಾಷೆ ನಡೆಯಿತಂತೆ. ಔತಣವನ್ನು ಸುಂದರ ಕಾರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಪರಿಪಾಠವಿದೆಯಲ್ಲವೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ? ಕಾರ್ಡುಗಳಿಗಾಗಿ ಏಕೆ ಹಣ ವೆಚ್ಚಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಳೆಯ ಕಾಗದಗಳನ್ನೇ ಹರಿದು, ಚೂರುಗಳ ಮೇಲೆ ಬರೆದು, ಔತಣ ಕಳಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಹರಿದ ಬಟ್ಟೆಗಳು, ಜೀರ್ಣವಾದ ಜೋಡುಗಳು-ಹೊಲಿದು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಬರುವಂತಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮನ್ನು ವಿಚಾರಿಸದೇ ಜಿಲ್ಲಾಬಾರದೊಂದು ತಮ್ಮ ಸೇವಕರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಪುಣೆ ವಿಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇವರು ಆಧುನಿಕ ಔರಂಗಜೇಬರೇ ಸೈ!

— ವಿಶ್ವವಾಣಿ (ಹಿಂದೀ)

೩೧ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೩೬ರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಗಿದ ಆರು ತಿಂಗಳು ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೯೯.೪ ಪತ್ರ ಡೆಡ್ ಲೆಟರ್ ಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಒಡೆಯರಿಗೆ ಆಫೀಸಿನ ಕಾರ್ಯ ಮುಟ್ಟಿಸಲಾಯಿತು. ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಭಾಷೆಗಳೂ ಲಿಪಿಗಳೂ ಇವೆ. ಇದರಿಂದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಕಠಿನವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಟ್ಟಿಸಲಾಗದ ಪತ್ರಗಳು ಮುಂಬಯಿ, ಮದ್ರಾಸ, ಕಲಕತ್ತಾ, ಲಖನೌ, ನಾಗಪೂರ ಮುಂತಾದ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರುವ ಡೆಡ್‌ಲೆಟರ್ ಆಫೀಸುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಒಡೆಯರ ವಿಳಾಸವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಹಚ್ಚುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಆರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಸುಮಾರು ೩೫ ಲಕ್ಷ ಪತ್ರಗಳು ಡೆಡ್‌ಲೆಟರ್ ಆಫೀಸುಗಳಿಗೆ ಹೋದವು.

ಆವುಗಳಲ್ಲಿ ೪ ಲಕ್ಷ ಪತ್ರಗಳ ಲೇಖಕರ, ಒಡೆಯರ ಗೊತ್ತೇ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ!

ಪುನಃ ಭಯಂಕರ ಯುದ್ಧವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಪಜಿರಿತ ಹೊಗೆ ವಿಪಜಿರಿತ ಹೊಗೆ ಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂಬ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ದೆಂದು ಸರ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೂ ನಂಬಿಗೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ

ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಗ್ರೇಟ್ ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ತನ್ನ ಪ್ರಜರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯ ಒಳಗಾಗಿ ೨|| ಕೋಟಿ ಸಂರಕ್ಷಕ ಮುಖಾವರಣಗಳನ್ನು ನಾಗರಿಕರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಲಿಸಿ ಇಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿದೆಯೆಂದು ವದಂತಿಯಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಬುರುಕೆಯ ಉಪಯೋಗವು ೬ ಗಂಟೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಆಗಲಾರದು. ಈ ಎಡದೊಂದು ಇನ್ನೂ ದೂರವಾಗಿಲ್ಲ. —ಅರ್ಥ (ಮಾಟ)

ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಆಗಾಗ ದಣಿವಾದಂತೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವನು ಮುಂಗೋಷಿಯೂ ಬಲಹೀನನೂ ಆಗುವುದುಂಟು.

ಅವನಿಂದ ಆಗ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ತಪ್ಪುಗ ದಣಿವಾಯಿತೋ, ಛುಂಟಾಗುವುದು ಸಹಜ; ಇಂತಹ ಊಟಮಾಡಿ! ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬರೀ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದರಿಂದ

ದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಆಸ್ಪಸ್ಥತೆಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವು ಹಸಿವು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಊಟಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಡಾಕ್ಟರ್ ಹೆಗಾರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಡಾಕ್ಟರ್ ಗ್ರೀನಬರ್ಗ್ ಈ ಇಬ್ಬರೂ ಡಾಕ್ಟರರು ೬ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಅವಿಶ್ರಾಂತ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಯಲ್ಲಿಯೂ ಮನದಲ್ಲಿಯೂ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ, ದಣಿವಾದಂತೆನಿಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿದಿನ ೫ ಸಲವಾಗಲೀ ೬ ಸಲವಾಗಲೀ ಊಟಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಈ ಡಾಕ್ಟರರಿಬ್ಬರೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. (೧) ಹಸಿವಾದಾಗ ತಿನ್ನಬೇಕು (೨) ಹಸಿವೂ ಹೊಟ್ಟೆಯೂ ಊಟದ ಸಮಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವವು (೩) ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನೀಯಬೇಕು. ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರೂ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಪರಿಣಾಮವು ಮನುಷ್ಯನ

ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ತಿನ್ನಲು ಹೆದರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮೂರೂ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಈ ಡಾಕ್ಟರರು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಖಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕಳೆದ ೪ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ೪೦ ವರ್ಷದ ವರೆಗಿನ ೨೦೩ ಜನರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಅವರ ಸ್ವಾಯಂಗಳು ಹೇಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸಗಳಾಗುತ್ತವೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರು. ಊಟದ ಮೊದಲು ಮನುಷ್ಯನಿಂದ ಕೆಲಸವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಊಟವಾದನಂತರ ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯು ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ವರೆಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗಿ, ಅಮೇಲೆ ಕಮ್ಮಿಯಾಗುತ್ತ ಹೋಗುವುದೆಂದೂ ಅವರಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದಿತು.

ಬಳಿಕ ಅವರು ೨೦೩ ಜನರ ಊಟಊಡಿಗೆಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರು. ಅದನ್ನೂ ಅವರ ಕಾರ್ಯದ ನೈಪುಣ್ಯವನ್ನೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರು. ಈ ೨೦೩ ಜನರಲ್ಲಿ ಶಾಲಿಕಾಲೇಜುಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ, ಕಾರಕೂಟರೂ, ಶಿಕ್ಷಕರೂ, ಕೆಲಸಗಾರರೂ, ಕಡಮೆ ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳೂ ಮುಂತಾದ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಜನರಿದ್ದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ೨೩ ಜನರು ೧ ಹೊತ್ತು, ೧೩೫ ಜನರು ೨ ಹೊತ್ತು, ೩೮ ಜನರು ೪ ಹೊತ್ತು, ೧೭ ಜನರು ೫ ಹೊತ್ತು ಊಟಮಾಡುವವರಿದ್ದರು. ೧ ಹೊತ್ತು ಊಟಮಾಡುವವರ ಕಾರ್ಯ ಕುರಲತೆಯು, ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟದ ಮೊದಲು ಬಹು ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು. ಬಳಿಕ ಅದು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತ ಹೋಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ಹೋಯಿತು. ೨ ಹೊತ್ತು ಊಟಮಾಡುವವರ ಕಾರ್ಯನೈಪುಣ್ಯವು ಬೆಳಗಿನ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟವಾದ ನಂತರ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗಿ, ಬರುಬರುತ್ತ ಕಡಿಮೆಯಾಗ ತೊಡಗಿತು. ಉಳಿದವರ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಇದೇ ತೆರನಾದ ಅನುಭವವು ಬಂದಿತು.

ಬಳಿಕ ಅವರು ಜೋಡಿಸ ಕಾರಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರು. ೧ ಹೊತ್ತು ಊಟಮಾಡುವವರು ಗಂಟೆಗೆ ೧೭೨ ಜೋಡು, ೨ ಹೊತ್ತು ಉಣ್ಣುವವರು ೧೮೩ ಜೋಡು, ೫ ಹೊತ್ತು ಉಣ್ಣುವವರು ೧೯೧ ಜೋಡು ಹೊಲಿಯುವರೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿತು. ೧ ಹೊತ್ತು ಉಣ್ಣುವವರು ಮುಂಜಾನೆ ೧೭೪ ಜೋಡುಗಳಿಂದ ೧೫೬ ಜೋಡುಗಳಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರು, ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟವಾದನಂತರ ೧೯೧ ರಿಂದ ೧೭೨ರ ವರೆಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವೆಲ್ಲ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನಂತರ ಇವರು ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ನಿರ್ಧ

ರಿಸಿದರು:- ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ಉಣ್ಣು ಬೇಕೆಂಬುದರ ಅರ್ಥವು ಹೆಚ್ಚು ಉಣ್ಣು ಬೇಕೆಂದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚುಸಲ ಉಂಡರೂ ಜಿನ್ನಾಗಿದ್ದುದನ್ನೇ ಉಣ್ಣು ಬೇಕು. ಚಹಾ, ಕಾಫೀ, ಆಯಿರ್‌ಕ್ರೀಮ್ ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಗೆ ಊಟವೆನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಊಟಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಟ್ಟಲು ಹಾಲನ್ನೂ ಖಾಳೆಯಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಇಲ್ಲವೆ ಉಳಿದ ಫಲಗಳನ್ನೂ ಕೋಸಂಬರಿಯನ್ನೂ ತಿನ್ನಬಹುದು. ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಕನ್ನವನ್ನುಂಡಾಗ ಶಕ್ತಿಯು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ—ಎಂದು ಡಾ. ಹೆಗಡರ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಆನೇಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಡಾಕ್ಟರ
ದ್ವಯರು ಈ ಮೂರು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಿ
ದರು: “(೧) ಹೊಟ್ಟೆಯು ಹಸಿವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದೆಂ
ಬುದರ ಮೇಲೆ ಭರವಸೆಯಿಡಕೂಡದು. ಆದು ಹಸಿವನ್ನು
ಸೂಚಿಸಲೂ ಬಹುದು, ಬಿಡಲೂ ಬಹುದು. (೨) ಹೊಟ್ಟೆಗೆ
ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಕೊಡುವುದ ಕ್ಕೆಂದು ಉಪವಾಸ ಮಾಡಕೂಡದು!
ತುಂಬಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯು ಬರೀ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ
ವನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲದು. ಹೊಟ್ಟೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ
ಹೆಸುರಾದ ಅನ್ನವನ್ನು ಉಣ್ಣಬೇಕು. (೩) ಬಹಳ ದಣಿ
ದಾಗ ಊಟಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ತಿನ್ನಿಸು ನಮ್ಮ ದಿನದ
ಊಟಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಕೂಡದು. ದಿನದ ಊಟದಲ್ಲಿ ಈ
ತಿನ್ನಿಸನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಬೇಕು.”

ಆಮೇರಿಕೆಯ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೋಟ್ಯಾಧೀಶರಾದ
ಜಾನ್. ಡಿ. ರಾಕ್‌ಫೆಲರ್ ಅವರ ೯೮ನೆಯ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬ
ನೂರಿಹಾಲಿನ ವನ್ನು ಜುಲೈ ೮ ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ
ಮಹತಿ ದಿನ ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು. ರಾಕ್-
ಫೆಲರ್ ಅವರ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯದ
ಗುಟ್ಟು ಏತರಲ್ಲಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು
ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ದೋದಕವಾದೀತು. ರಾಕ್‌ಫೆಲರರ ತಂದೆಯ
ಮೈಕಟ್ಟು ಒಲಿವ್‌ವಾಗಿದ್ದಿತು. ಆರೋಗ್ಯವು ಹಿರಿದಾಗಿ
ದ್ದಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ೯೬ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತೀರಿದರು.
ರಾಕ್‌ಫೆಲರ್ ಅವರಿಗೆ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಮನಬಂದಂತೆ ವರ್ತಿಸಲು
ಇವರು ತುಂಬ ಅನುವುಗೊಟ್ಟರು. ಆರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಲೆದಾಡು
ವುದು, ಹಿಮದ ಮೇಲೆ ಚಿನ್ನಾಟವಾಡುವುದು, ಮನಸ್ಸಿಗೆ
ಬಂದಷ್ಟು ಸಮಯ ಓಡುವುದು, ಆಡುವುದು.... ಇವೇ ನೋಡು
ಲಾದುವು ರಾಕ್‌ಫೆಲರ್ ಅವರ ಬಾಲ್ಯದ ಉದ್ಯೋಗಗಳಾಗಿ
ದ್ದು. ಕಾರಖಾನೆಯ ಕಾರ್ಯವು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ

ಇವರು ನಿಯಮಿತತನದಿಂದ ಇರಲು ತೋಡಗಿದರು. ಆದರೆ
 ೬೫ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಅನ್ಯವು ಪಚನವಾಗದಂತಾ
 ಯಿತು. ನಾನಾ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಎಲ್ಲವೂ
 ವ್ಯರ್ಥವಾದುವು. ಚರ್ಮವು ಕೆಟ್ಟು ಹಳದಿವರ್ಣದ್ದಾಗಿ
 ಲಾರಂಭಿಸಿತು. ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಹಾಗೂ ಶರೀರದ
 ಮೇಲಿನ ಕೂದಲು ಉದುರಿದವು. 'ಆಲೋಪೇಸಿಯಾ'
 ಎಂಬ ರೋಗವು ಅವರನ್ನು ಆವರಿಸಿತು. ಈ ರೋಗವು
 ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದು. ಅದುದರಿಂದ ಅಮೇರಿಕೆಯ 'ನಾ ನಾ'
 ಎನ್ನುವ ಡಾಕ್ಟರರೂ ಕೈಯೂರಿದರು. ಎಷ್ಟು ಹಣ
 ವೆಚ್ಚಮಾಡಿದರೂ ಈ ರೋಗವು ಹೋಗಲಾರದೆಂದು
 ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ರಾಕ್‌ಫೆಲರ್ ಕೋಟ್ಯಾಧಿಶ
 ರಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ರೋಗವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿದ ಡಾಕ್ಟರ್
 ಮಹನೀಯರಿಗೆ ೪೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಹುಮಾನವನ್ನು
 ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಸಾರಿದರು. ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲ ಡಾಕ್ಟರರೂ
 ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಹತಾಶರಾದರು. ಈ ರೋಗವು ಗುಣ
 ವಾಗುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ದೃಢವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು.
 ಅಲ್ಲದೆ ಕೂಡಲೇ ನೀವು ಮರಣಹೊಂದುವುದು ನಿಶ್ಚಯ
 ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಅವರ ಮರಣದ ಸಮಯವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ
 ಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆದರೆ ರಾಕ್‌ಫೆಲರ್ ಅವರ ಧೈರ್ಯ-
 ಮೇರುವು ಅಲ್ಲಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಸಾವಿನ ನೆಳಲು
 ಎಳೆಸ್ಟು ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ರಾಕ್‌ಫೆಲರ್ ಅವರ ಮಿತ್ರರಾದ
 ಡಾ. ಬಿಗರ್ ಎಂಬವರು ಅವರಿಗೊಂದು ರಾಮಬಾಣ
 ಉಪಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಮೊಲೆಹಾಲನ್ನುಂಡರೆ
 ಮೃತ್ಯುದೇವತೆಯು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸೋಂಕಳೆಂದು ವಚನ
 ವನ್ನಿತ್ತರು. ಕೂಡಲೇ ಅವರಿಗೆ ಮೊಲೆಹಾಲನ್ನು ಉಣಿಸು
 ವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜರ್ಮನಿಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದ ಅನೇಕ ಸುದೃಢ—
 ಆರೋಗ್ಯಸಂಪನ್ನ—ತರುಣಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಂದರು. ರಾಕ್
 ಫೆಲರ್ ಮೊಲೆಹಾಲಿನ ಅಹಾರಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಒಂದೆರಡು
 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಜರ್ಜರಿತವಾದ ರಾಕ್‌ಫೆಲರ್ ಅವರ
 ಶರೀರವು ಪುನಃ ಕಬ್ಬಿಣದಂತೆ ಕಣಕಣಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು.
 ಈಗ ರಾಕ್‌ಫೆಲರ್ ಅವರಿಗೆ ೯೮ ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದರೂ
 ಅವರು ನಡೆಯುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿಲ್ಲ. ಇಂದಿಗೂ
 ಅವರು 'ಗೋಲ್ಫ್' ಆಡುತ್ತಾರೆ. ರಾತ್ರಿ ೧೦ ಗಂಟೆಗೆ
 ಮಲಗಿ, ಬೆಳಗಿನ ೬ ಗಂಟೆಗೆ ಎಳುತ್ತಾರೆ. ದಿನಾಲು
 ೮ ಗಂಟೆಗಳನ್ನು ಶಾಂತವಾದ—ಸುಖಮಯವಾದ—ನಿದ್ರೆ
 ಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

—ಚಿತ್ರನುಯಜಗತ್

ರಿಟಾಯರ್ಡ್ ಆಯ್. ಸಿ. ಎಸ್., ಹ್ಯೂಟ್ರಾವಸ್ಕಿ
ಎಂಬವನು 'ದಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಬಾಬಿಲ್' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ
ಆನ್ವಿತನು: "ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ
ಯುರೋಪದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಗಳ ಗುತ್ವೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.
ಜಾತೀಯಪ್ರಶ್ನೆ ಅವು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇವೆ.
ಸಾದಾ, ಸಭ್ಯಗೃಹಸ್ಥನಾಗಬೇಕಾ
ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಮೂರುತಲೆಗಳು ದಾಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ".

ಯುರೋಪದ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರು ಜಾತಿಗಳ
ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ೧. ಜ್ಯೂ ಜನರದು
೨. ರೈಕೋಸ್ಲೋವಾಕಿಯದೊಳಗಿನ ರೈಕೊ ಮತ್ತು
'ಸ್ಲಾವ್' ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ
ಜಾತಿವ್ಯಾತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ೩. ನಾರ್ಡಿಕ್ ಮತ್ತು
ದಕ್ಷಿಣ ಸ್ಲಾವ್ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರರ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ
ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು.

(೧) ಜ್ಯೂ ಜಾತಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಲ್ಲ; ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ
ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟರಾಷ್ಟ್ರವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ತನ್ನ ಗುಣ-
ಬುದ್ಧಿಗಳಿಂದಲೇ ಸ್ವಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದಿದೆ.
ಆನೇಕ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಜಾತೀಯ ದುರಭಿಮಾನ ಪ್ರೇರಿತ
ವಿವಿಧರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ಜ್ಯೂ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಧಚಂದ್ರ
ಪ್ರಯೋಗ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಜ್ಯೂ ಜನರು ಆರ್ಯರಲ್ಲವೆಂದು
ಜರ್ಮನರು ಹೊರಗೆ ದೂಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ಯಾಲೆಸ್ಟೀನಾದಲ್ಲಿ
ಅರಬರು, ಸ್ವಜಾತೀಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಜ್ಯೂಗಳನ್ನು
ಕಡೆಗಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ದುಡ್ಡು, ವಿದ್ಯೆ, ಮುತ್ಸದ್ಧಿ ತನ
ಗುಣಗಳಿದ್ದರೂ ಜ್ಯೂ ಜನರಿಗೆ ಇಂದು ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳೂ ಇಲ್ಲ; ಸಾಮಾಜಿಕ
ಸಮಾನತೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

(೨) ರೈಕೋಸ್ಲೋವಾಕಿಯವು, ಮಹಾಯುದ್ಧದ
ನಂತರ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದೇಶವು. 'ರೈಕೊ'
ಮತ್ತು 'ಸ್ಲಾವ್' ಎಂಬ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖಜಾತಿಗಳಿಂದ
ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ 'ರೈಕೊ' ಗೆದ್ದ
ಜನಾಂಗವು; 'ಸ್ಲಾವ್' ಸೋತ ಜನಾಂಗವು. 'ರೈಕೊ'
ಜನರು 'ಸ್ಲಾವ್' ರಮೇಲೆ ಬಹಳ ಕಠೋರಶಾಸನ ಮಾಡು-
ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಲಾವ್ ರನ್ನು ನಿರ್ಣಾಮಗೊಳಿಸಲು, ಅವರು
ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಹೇಣಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಲಾವರು
ಆ ದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಂಗೇರಿಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ
ಚಡಪಡಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಜಾತೀಯ ವೈಮನಸ್ಯವಲ್ಲದೆ
ಮತ್ತೇನಿದು?

(೩) ನಾರ್ಡಿಕ್ ಜನರ ಹ್ರಾಸವು ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ
ಯಾಗಿದೆ. ಯುರೋಪದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ,
ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಒಂದೇ ವಂಶದವರೂ, ಒಂದೇ
ಜಾತೀಯವರೂ ಇರುವರೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯರ ತಿಳಿವಳಿಕೆ
ಯಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು. ಪ್ರೊ. ಗೂಥರ್ನ 'ರೇಸಿ-
ಯಲ್ ಎಲಿಮೆಂಟ್ಸ್ ಇನ್ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಹಿಸ್ಟರಿ'
ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ "ಯುರೋಪದಲ್ಲಿ ನಾರ್ಡಿಕ್, ಆಲ್ಟಾ-
ಯಿನ್, ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಡಿನಾರಿಕ್, ಮತ್ತು ಹಿಗ್
ವಿಶಿಯಾಟಿಕ್ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕೈದು ಜನಾಂಗಗಳಿವೆ"ಯೆಂದು
ಹೇಳಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 'ನಾರ್ಡಿಕ್' ವಂಶವು ಆತ್ಯಂತ
ಕರ್ತೃತ್ವಶಾಲಿಯೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮ
ವಾಗಿ ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಮತ್ತು ಸೌಥ್ ಸ್ಲಾವ್ ಜನಾಂಗ
ಗಳಿಂದ ಅದು ಹಿಂಸಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ನಿರ್ಣಾಮವಾಗುತ್ತದೋ
ಎನ್ನೋ ಎಂಬ ಭೀತಿಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಜರ್ಮನರು ತಮ್ಮನ್ನು
ನಾರ್ಡಿಕ್ ವಂಶಜರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ
ನಾರ್ಡಿಕ್ ವಂಶವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಕಟ್ಟಬಹ್ನು
ರಾಗುವದು ಸಹಜ.

—THE INDIAN BABEL

ಬಹುಜನರಿಗೆ ಹಾಲಿಂದರೆ ಚಹಕ್ಕೆ ರುಚಿಕೊಡುವ
ಒಂದು ಬಿಳಿ ನೀರು ಎಂದಿಷ್ಟೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದರೆ ಆನೇಕ
ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಎಡಿಬಿಡವೆ ಹಾಲಿನ
ಮೊಲದ ಹಾಲು ವಿಷಯದ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಡೆ-
ಯಿಸುವುದರಲ್ಲೇ ಜೀವಮಾನವನ್ನು
ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ
೧೦೮ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಸ್ತುಗಳು ಬೆರಿತವೆಯೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ-
ದ್ದಾನೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಅವನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯಬಹುದು.
ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಬರಿ ಆಕಳ ಹಾಲ ಮೇಲಷ್ಟೇ
ಅಲ್ಲ, ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಣಿ
ಹಾಲಿನ ಮೇಲೂ ನಡೆಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನೊಲದ
ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಕ ಹಾಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮೇದಸ್ಸು ಇದೆಯೆಂದು
ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಮೊಲದ ತರುವಾಯ ನಾಯಿಯ ಹಾಲು
ಮೇದಸ್ಸಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.

ಮೊಲದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರ ಹಾಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು
ಮಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಸಾರಜನಕ (ವಾಂಸವರ್ಧಕ ಸದಾರ್ಕ್)
ವಿರುತ್ತದೆ; ಅಂದರೆ ಅದು ಆಕಳಹಾಲಿನ ಮೇದಸ್ಸಿಗಿಂತ
ಐದುಮಡಿ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ. ಆಕಳಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ
ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳಿದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ನೀರೇ ನೂರಕ್ಕೆ ೮೭ಷ್ಟು

ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬರೀ ಹಾಲಿನಿಂದಲೇ ಉಪಚೇವಿ ಸುವದಾದರೆ ದಿನಾಲು ಅನೇಕ ಗ್ಯಾಲನ್ ಅಕಳ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯಬೇಕಾದೀತು.

—SUNDAY CHRONICLE

ಆಮೇರಿಕದ ಮಿಚಿಗಾನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರೊ. ನ್ಯೂಬರ್ಗನು ಬಹುವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ, ಮಾಂಸಾಹಾರದಿಂದ ವೃಕ್ಕ (ಮೂತ್ರಜನ ಮಾಂಸಾಹಾರ ಕಾಂಗ)ದ ರೋಗಗಳಾಗುವ ಮತ್ತು ವೆಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಮೂತ್ರರೋಗಗಳು ಆಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಮೂತ್ರರೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವದಕ್ಕೆ ಮಾಂಸಾಹಾರವೇ ಕಾರಣವೆಂದು ನ್ಯೂಬರ್ಗನ ಮತ. ವರ್ಜಿನಿಯಾ ವೈದ್ಯವಿದ್ಯಾಲಯದ ಡಾ. ಚಾನುಟನ್ ಮತ್ತು ಲ್ಯೂಡ್‌ವಿಗರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಯಿಸಿ ಇರಿಗಳನ್ನು ಮಾಂಸಾಹಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಇಟ್ಟಿರಲಿವುಗಳ ವೃಕ್ಕಗಳು ರೋಗಿಷ್ಠ ವಾಗುವವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಆದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಂಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಜ-ಸಸಾರಜನಕ(ಮಾಂಸವರ್ಧಕ ಪದಾರ್ಥ)ವಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಕರುಳಿನಲ್ಲಿ ಹೋದಕೂಡಲೆ ಕೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಸ್ಯಜ-ಸಸಾರಜನಕವು ಹಾಗೆ ಕೊಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಫ್ರೆಂಚ್ ಪ್ರಕೃತಿಜ್ಞನಾದ ಕ್ಯೂವಿಯರನು 'ಮನುಷ್ಯನು ಪಿಂಡಿತನಾಗಿ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವ'ನೆಂದು ಸಾರಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಾಣಿವಿಜ್ಞಾನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಚಿಪ್ಪಾಂಶು, ಗೋರಿಲ್ಲಾ ಮೊದಲಾದ ಮಂಗಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಸಮಾನನಾಗಿದ್ದಾನೆ; ಮತ್ತು ಆ ಮಂಗಗಳ ಆಹಾರವು ಹೆಣ್ಣು-ಹಂಪಲ, ತೊಪ್ಪಲು-ಚಿಗುರುಗಳೇ ಆಗಿವೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನೂ ಪುರಾತನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನೇ ಆಹಾರವನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು ಎಂದು ಆತನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ.

—MEDICAL RECORD

ಝೆಕೋಸ್ಲೊವಾಕಿಯದ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವ್ಯಾಯಾಮ ನಿಪುಣಳಾದ ಮಿಸ್ ಕಾಬಕೋವಾ ಎಂಬ ಯುವತಿಯು ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಾದಳು ಈಗ ಮಿಸ್ಟರ್ ಕಾಬೆಕ್ ಆಗಿದ್ದಾಳೆ. ಮಿಸ್ಟರ್ ಕಾಬೆಕ್‌ನು ಈಗ ೨೧ ವರ್ಷದ ಸುದೃಢಶರೀರಿಯೂ, ವಿಶಾಲವಕ್ಷನೂ ಆದ ನವ ಯುವಕನು. ಅವನು ಹೆಂಗಸಾಗಿರುವಾಗ ಅನೇಕವಿಧದ

ವ್ಯಾಯಾಮ ಕಸರತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಗಂಡಸಿನ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಗಳನ್ನು ಮುರಿದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ "ನಾನು ಗಂಡಸಾಗಿ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಾದರೂ, 'ಗಂಡಸು' ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದು ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಗಂಡಸಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಮಾ ದಿ ಸಿ ಕೊಂಡ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ಅತಿ ಸುಲಭವಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದರಿಂದ ನನಗಾವ ಬೇನೆಯೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗಂಡಸು ಎನ್ನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ—ಪುರುಷರ—ವಸ್ತ್ರಭೂಷಣಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಷ್ಟದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ 'ನನ್ನ ಹೆಂಗಸಿನ ಜೀವನವು ಕೊನೆಗಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಸರ್ತಿಫಿಕೇಟ ಪಡೆಯ ಬೇಕಾಗಿಬಂತು. ನಂತರ ನನ್ನ ಈ ೨೧ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಗಂಡಸಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದನೆಂದು ಒಂದು ಜನನದ ಸರ್ತಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ನಾನು ಹೆಂಗಸಾಗಿ ರುವಾಗ, ಹೋದ ವಸಂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಗಂಡಿನ ಜೈತನ್ಯವು ಹರಿದಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ನಾನು ಸ್ತ್ರೀವ್ಯಾಯಾಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಗಂಡಾಗುವ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಅದರೂ ನಾನು ಅಟವ್ಯಾಯಾಮಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣಾಗಿರುವಾಗ ನಾನು ಸಾಧಿಸಿದ ೮೦೦ ಮೀಟರುಗಳ ಓಟದ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವ ಗಂಡೂ ಇನ್ನೂ ಮುರಿದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾನೇ ಆ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ಗಂಡಾಗಿ ಮುರಿಯುವೆನೆಂದು ಅಭಿಮತವೇನೆ. ನನ್ನನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆ ಕೆಲವರು 'ನೀನು ಮದುವೆಯಾಗುವೆಯಾ' ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಮಹತ್ವದ್ದೇ ನಿಜ. ಆದರೆ ಮದುವೆಗೆ ನಾನಿನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವನು. ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಈಗಲೇ ಉತ್ತರಕೊಡುವದು ಅನಗತ್ಯವೆಂದು ನನಗಿನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರೂ ಕೆಲವು ಕಾಲದ ನಂತರ ಮದುವೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸ ಬಹುದೆಂದು ನನಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ." ಕಾಬೆಕ್‌ನು ಮೊದಲು ಹೆಣ್ಣಾಗಿದ್ದರೂ, ಈಗ ಅವನ ಚರ್ಯೆಗನಿಂದ, ಅವನು ಗಂಡಸರಿಗಿಂತ ಒಂದು ತೂಕ ಹೆಚ್ಚು ಗಂಡಾಗಿದ್ದಾನೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುವದು.

—PEARSON'S WEEKLY

ಗಂಡಸಿಗೆ ಗಂಡಿನ ವೃತ್ತಿ-ವಿಕಾರಗಳೂ, ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ವೃತ್ತಿ-ವಿಕಾರಗಳೂ ಇರುತ್ತದಕ್ಕೆ ಅವರ ದೇಹದಲ್ಲಿರುವ 'ಲಿಂಗಶಕ್ತ್ಯ'ವೇ (Sex hormone) ಕಾರಣವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಶರೀರ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭೌತಿಕವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ (Chemists & Physicists)

ಪುನೃತ್ಯಯು, ನಿರ್ಗದಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೃತ್ರಿಮವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸುವದರ ಕಡೆಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಈಗ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ 'ಲಿಂಗಸತ್ತ್ವ'ವನ್ನು ಕೃತ್ರಿಮವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಹು ಮಂದಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೊನ್ನೆ ಅಮೇರಿಕನ್ ಕೆಮಿಕಲ್ ಸೊಸಾಯಟಿಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜನ ದೇಶದೇಶಗಳ ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಸಮ್ಮೇಳದಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ಕೃತ್ರಿಮ ಲಿಂಗಸತ್ತ್ವವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವದು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಲಾಯಿತು. ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲಂಡದ ಡಾ. ರೂಯಿಕನೇ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಮೂಲಕ, ಸಫಲತೆಗೆ ಒಯ್ದವನು. ಈ ಲಿಂಗಸತ್ತ್ವದಿಂದ ಮುದುಕರಿಗೆ ಪುನಃ ತಾರುಣ್ಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗ ಆ ಸತ್ತ್ವದ ಬೆಲೆಯು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಡಾ. ರೂಯಿಕನು ಕುರಿಗಳ ಉಣ್ಣೆಯ ಜಿಡ್ಡಿನಿಂದ ತೆಗೆದ 'ಕೊಲಿಸ್ಟ್ರಾಲ್' ಎಂಬ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ, ಈ ಕೃತ್ರಿಮ ಲಿಂಗಸತ್ತ್ವವನ್ನು ಸುಮಾರು ೨೫ ಟೆಂಸುಗಳಷ್ಟು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ ಜರ್ಮನಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತ್ರಿಮ ಲಿಂಗಸತ್ತ್ವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿವೆ.

—Health and Vitality

ನಿಕಟ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೋರ್ನಿಯಾ ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿರಾಟ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರದರ್ಶನವು ಜರುಗಲಿದೆ.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಹೆರಿಮೆರಿ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ

ಮೃತ್ಯುಕಿರಣ ವೈಜ್ಞಾನಿಕರು ತಾವು ಸಂಶೋಧಿಸಿದ

ಮೃತ್ಯುಕಿರಣಯಂತ್ರವನ್ನು

ಆ ಮಹಾಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಇಡಲಿರುವರು. ಈ ಯಂತ್ರದ ಶಕ್ತಿ ಅಪರಿಮಿತವಾದುದು. ಅದು ತನ್ನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ೪೫ ಲಕ್ಷ ವೋಲ್ಟ್ ವಿದ್ಯುತ್ವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದು. ಅದರ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಣಿಗಳಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸಬಲ್ಲದು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕಬ್ಬಿಣ ಮುಂತಾದ ಧಾತುಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ನೀರಾಗಿ ಹರಿಸಬಲ್ಲದು. ಇದರ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ತೋಪುಗಳು ಸೂರ್ಯನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿಯ ಮಿಂಚುಬುಳಗಳಿದ್ದಂತೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಭಯಂಕರ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜಗತ್ತು ಪ್ರಳಯದ ಕಡೆಗೆ ವೇಗದಿಂದೋಡುತ್ತಿದೆ.

—ನವಶಕ್ತಿ (ಹಿಂದಿ)

ಇತ್ತೀಚೆ ಜರ್ಮನಿಯತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಬತ್ತಲೆಸಂಘಗಳು

ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆಯೆಂಬುದು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಮೊನ್ನೆ

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಮೊನ್ನೆ ಕರಾಚಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲ-

ಮತ್ತು ನಗ್ನತೆ ವರು ಅದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ

ರೆಂದು ಸುದ್ದಿಬಂದಿದೆ. ಈ ವಿಷ-

ಯದ ಪಾತ್ರಾಪಾತ್ರ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾರದೆ 'ಮಿಸ್ಟರ್ ಕ್ಲೋದ್ಸ್' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನವರೊಬ್ಬರು, ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಪತ್ರಬರೆದುದರ ಸಾರಾಂಶ:—

ವಸ್ತ್ರಧೂಷಣವು ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಮತ್ತು ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಗಾಳಿಬೆಳಕುಗಳಿಗೆ ಮೈಯೊಡ್ಡುವದು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಟಾಮಿನ್ಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಚರ್ಮದಲ್ಲಿಯ ಮಿತುಮಾನ ಹವಾನಾನಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೊಡನೆ ಸಮಾಯೋಗಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯು ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳು ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸದಿರುವದರಿಂದಲೇ ನಿರೋಗಿಯಾಗಿರುವವು. ಅಲ್ಲದೆ ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಮೈಮುಚ್ಚುವದರಿಂದ ನೋಸವು ಹಬ್ಬುತ್ತದೆ. ಮಾತೆ ದೇವನಿರ್ಮಿತ ದೇಹದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಅಪವಿತ್ರವೆಂಬ ಭಾವನೆಯು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ವಸ್ತ್ರಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಸಮಯದ ಅಪವ್ಯಯವಾಗುತ್ತದೆ. ದುಡ್ಡೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವಾಗ, ಅಸಂಖ್ಯ ಬಡವರು ಅರಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ, ವಸ್ತ್ರಗಳಿಗಾಗಿ ದುಡ್ಡು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ ರೋಗಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವದು ಜಾಣತನವಲ್ಲ. ದುಡ್ಡಿಲ್ಲದ ಬಡವರು ಸಮಾಜದ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಹೊಲಸು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ತಾವೂ ಬೇನಿಗರಾಗಿ, ರೋಗಪ್ರಸಾರವನ್ನೂ ಮಾಡುವರು. ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಹಾಕುವ ದುಡ್ಡನ್ನು ಶಿರೀಸಂವರ್ಧಕ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗುವದು! ಅಲ್ಲದೆ ಬತ್ತಲೆತನವು ಧಾರ್ಮಿಕವೂ ಆಗಿದೆ. ಹಿಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಅವಧೂತರೂ, ಜೈನರಲ್ಲಿ ದಿಗಂಬರರೂ, ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿ-ಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯ ಕಾನುಕತೆಯ ವೃದ್ಧಿಗೂ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ದೇಹದ ವಿಶಿಷ್ಟಭಾಗಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುತ್ತಿರುವದೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಗುಟ್ಟಾಗಿಟ್ಟ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಕುತೂಹಲವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ, ನೈತಿಕ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿರುವದೇ ಒಳಿತಲ್ಲವೇ?"

ಇದಕ್ಕೆ ಮಹಾತ್ಮರು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರವಲ್ಲಿದೆ:—“ನಗ್ನತೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ಬರೆದ

ದಮ್ಮ
ವಾಸಿ
ಯಾಗ
ಬೇಕಾ
ದರೆ—

ತಾತ್ಕಾರ್ಯಕ ಗುಣಕೊಡುವ ಔಷಧಗಳು

ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರವು

ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ದಮ್ಮಿನ ಜೀನಿಯಲ್ಸ್ ಕೆಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಫವಿಕಾರ ಪುಳ್ಳಸರು, ಹೊಗೆ ಸೇವಿಸುವ ಔಷಧಗಳು, ಸ್ವನೋನಿಯಮದ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಇ. ತಾತ್ಕಾರ್ಯಕ ಆರಾಮ ಕೊಡುವ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುವ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಬಾರದು. ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಈ ಔಷಧಗಳು ಗಂಟಲಿನ ಮತ್ತು ಶ್ವಾಸ ನಳಿಕೆಗಳ ಬಾಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವವಲ್ಲದೆ, ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ದಮ್ಮಿನ ವಿಕಾರವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತವೆ.

ರೋಗದ ಕಾರಣವಿರಬಹುದಾದ್ದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ರೋಗಿಗೆ ತ್ವರಿತವಾಗಿ, ಅದರ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಕೊನೆಬಾಳುವ ಗುಣ ಕೊಡುವ ಸಶಾಸ್ತ್ರ ಔಷಧಿಯೋಜನೆಯೇ ಸರಿಯಾದ ಉಪಾಯವೆನಿಸುವದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಲಾಗಿ, ಡಾ. ಪುರೋಹಿತರ "ಶ್ವಾಸಹಾರಿ ಫ್ಲೇನ" ಮತ್ತು "ಶ್ವಾಸಹಾರಿ ಕಾಂಪೌಂಡ" ಈ ಎರಡೂ ಔಷಧಗಳು ತಂತಮ್ಮ ಪರಿಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಕಂಠದಾಹವನಾಡುವ ಹಳತರಹದ ಕೆಮ್ಮು, ದಮ್ಮು, ಉಬ್ಬಸ ಹತ್ತುವದು, ನಸುಕಿನ ಕೆಮ್ಮು, ಕೋಡಗಗೆಮ್ಮು, ಇ. ಪುಪ್ಪುಸದ ರೋಗಗಳು ತೀವ್ರ ಗುಣಪಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಡಾಕ್ಟರ್ "ಪುರೋಹಿತ ಶ್ವಾಸಹಾರಿ (ಫ್ಲೇನ)" ನ್ನೇರಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಅಮ್ಲಪಿತ್ತಗಳ ವಿಕಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದವರಿಗೆ "ಶ್ವಾಸಹಾರೀ ಕಾಂಪೌಂಡ" (ಕೆಂಪು ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್) ವಿಶೇಷ ಫಲದಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವು ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿ ಸ್ಟೋರುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ೨, ೩, ೪ ರೂ.ಗಳ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬೆಲೆಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ಯಾಕಿಂಗುಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಬೆಳಗಾಂವಿ ಸ್ವಾಕಿಸ್ವರು:—ಆರ್. ಎಂ. ಮುರುಕುಂಜಿ, ಜನರಲ್ ಮರ್ಚಂಟಿ, ಭಾರತ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಸ್ವಾಕಿಸ್ವರು:—ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಫಾರ್ಮಸಿ. ಮುಂಬಯಿ ಎಜಂಟರು:—ಹಿರಿಯಂಟಲ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್, ಪ್ರಿನ್ಸ್ ಸ್ಟೀಟಿ, ಮುಂಬಯಿ ೨

ಪರಮೂಲವರು ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ತರಿಸುವದು ಅನುಕೂಲ.

ಪುರೋಹಿತ
ಶ್ವಾಸಹಾರಿ

ಡಾ ಪುರೋಹಿತ ಫಾರ್ಮಸಿ. ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ ಪುರ.

ಸಂಗತಿಗಳೆಲ್ಲ ಸರಿ. ನಿಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳೊಡನೆ ನಾನೂ ಪೂರ್ಣ ಸಹಮತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಯಾವಾಗಲೂ ಆಚಾರದಲ್ಲಿಕೆಸಲಾಗುವದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು. ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಹಾಡೇ. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯ ಕಲ್ಪನಾಲೋಕದ ಸಮಕೋನ (Right angle) ದಿಂದ ಮನೆಗಳಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಪೂರ್ಣವಾದರೂ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಿಯು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಮಕೋನದ ಸಾಧನದಿಂದ ಕಟ್ಟಡದ ವಿಲಕ್ಷಣ ಚಮತ್ಕೃತಿಕಳಾಗುತ್ತವೆ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಗ್ನತೆಯು ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರೂ ಶುದ್ಧಮನಸ್ಕರಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿದು ನಡೆಯುವದು ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪೆಂದು ನಾನು ಮನಗಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಗ್ನತೆಯು ಈಗ ಅಪಾಯಕರವೆಂದು ನನ್ನ ಮತ.

—THE MODERN REVIEW

ಮನುಷ್ಯರು ಬೇರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮಂಗಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯಿರುವದೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾರರು. ಮೊನ್ನೆ ಲಂಡನ್ನಿನ ಪ್ರಾಣಿಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಮಂಗಳನ ದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಅಶ್ವರ್ಯ ವೆನಿಸದಿರಲಾರದು. 'ಚಿಪ್ಪಾಂಜಿ' ಜಾತಿಯ ಮಂಗಳ

ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜೋಕಾಲಿಯಿತ್ತು. ಚಿಪ್ಪಾಂಜಿಗಳು ಅದರ ಮೇಲೆ ಜಿನ್ನಾಗಿ ತೂಗಾಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಇತ್ತೀಚೆ ಆ ಜೋಕಾಲಿಯ ಮಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಬರಿ ಎರಡು ಹೆಗ್ಗಗಳು ಅಲ್ಲಿ ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಚಿಪ್ಪಾಂಜಿಗಳಿಗೆ ಜೋಕಾಲಿಯ ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ಅವು ತೂಗಾಡುವ ಹೆಗ್ಗದ ತುದಿಯನ್ನು ತಂತಿಯ ಚಪ್ಪರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಜೋಕಾಲಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡವು. ಆದರೆ ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಗ್ಗದ ಕಟ್ಟುಗಳು ಸಡಿಲಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಿಹೋದವು. ಆಗ ಒಂದು ಚಿಪ್ಪಾಂಜಿಯು ಒಂದು ಕೈಯಿಂದ ಕೆಳಗೆ ತೂಗುವ ಹೆಗ್ಗದ ತುದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ಹೆಗ್ಗವನ್ನೇರುತ್ತ ಬಿಚ್ಚಿದ ತುದಿಯನ್ನು ಚಪ್ಪರದ ತಂತಿಗೆ ಕಟ್ಟಿತು. ಗಂಟು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬಿದ್ದದನ್ನು ತಿಳಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಗ್ಗವನ್ನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಜಗ್ಗಿ ಜಗ್ಗಿ ನೋಡಿತು. ಘಂಟರ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಮತ್ತೆ ಅಡಕತ್ತಿತು. ಆದರೆ ಪಾಪ ಅದಕ್ಕೆ ಗಂಟುಹಾಕುವ ಕಲೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ! ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪೇ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೆಗ್ಗವು ಬಿಚ್ಚಿ ಅದು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಿತು.

—THE MANCHESTER GUARDIAN

ಕಂಕಣ (ಕವನಸಂಗ್ರಹ) ಶ್ರೀಮಾನ್ "ಹೊಯಿಸಳ"ರು
ಬರೆದು ಮಧುಗಿರಿಯ ಕರ್ಣಾಟಕಸಂಘದವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

ಹೊಯಿಸಳರು ತಮ್ಮ 'ತಿರುಗಮುರುಗ'ದಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಚಿತರು. ಹೊಸದಾರಿಯ ಕವನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕನಸಿಗರು. 'ತಿರುಗಮುರುಗ'ದ ಕಿರುದುತ್ತು ನೋಂದು ಕೊಟ್ಟು ಸವಿಡೋರಿಸಿ, ಬಲುದಿನಗಳಿಂದ ಆಲೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ ಜನಕ್ಕೊಂದು ಅವರು ಈ ತುಂಬಿದೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದವರಿಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ರುಚಿನೋಡಿದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಚಿಕ್ಕದಾದ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಬರೆದು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿಯೇ ಇದರ ಸವಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಹೆಚ್ಚು ಕವನಗಳಲ್ಲಿ, ಹೊಯಿಸಳರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿಕೊಂಡಿರುವ ಕರ್ಣಾಟಕದ—ಭಾರತದ—ಭಕ್ತಿ-ಪ್ರೀತಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳ ಇಳಿಗಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಮರುಗುತ್ತಿರುವ ಮರುಕ, ಸುಯ್ಯುವ ಬಿಸಿಯುಸಿರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮುಖತೋರಿಸುತ್ತಲಿವೆ. ನಾಡಿನ ಭವ್ಯಭವಿಷ್ಯತ್ತಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಕವಿಯ ಆಶಾವಾದವು ಅಖಂಡವಾಗಿ ಹೊನಲಿಟ್ಟಿದೆ. ಶ್ರೀ. ಹೊಯಿಸಳರಿಗೆ ಗಣಪತಿಯಾಗಲು ಆಲೆ; ಗಣಪತಿಯಾಗಿ ಅವರೇನು ಮಾಡುವರು ಗೊತ್ತೋ ?

“ ನಡುವ ಬಿಗಿಯುವೆ ಪಾಶಬಂಧದಿ,
ಹಿಡುವೆನಕುಶ ಕೊಲಲು ಶಂಕೆಯ,
ಒಡಲ ಕಟ್ಟುವೆ ಪರರ ಸೇವೆಗೆ, ಪೊರೆವೆನಾರ್ತನು.
ಹಿಡುವೆ ಲೇಖನ, ಬರೆವೆ ಭಾರತ-
ದೊಡಲಬೇಗಿಯ ಭವ್ಯಚರಿತೆಯ,
ಒಡೆಯ ! ಗಣಪನ ಮಾಡಲೆನ್ನನು ಘಳಿಗೆಯೊಲವಿನಲಿ ”

ಇಂತಹ ಗಣಪತಿಯ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಭಾರತಕ್ಕಿದೆ; ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೂ ಇದೆ.

ಕಾವ್ಯಕಲೆಯ ಉದ್ದೇಶವು ಸೌಂದರ್ಯ ಸಾಧನೆಯೆಂದು ಹಲವರ ಮತ. ಹೊಯಿಸಳರ ಕಾವ್ಯಕಲೆಯು :—

“ ಕಿಡಿಯೊಂದನಡಗಿಸೆ ನುಡಿಬಲೆಹೂಡಿ
ಗುಡುಗಾಡಿ ಜಗವೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಿತು ಹಾಡು
ಸಿದಿಯುತ ನುಡಿಗಳು ಸುಳಿರಾಗವುಗುಳಿ
ಒಡಲುರಿಯೆಂದಿತು ಧರಣಿಯು ಹೊರಳಿ;
ಚಿಗಿಯಿತ್ತಿದಾಸೆಯ ಕಿಚ್ಚಿದು ಕಿಚ್ಚು
ಚಿಗಿಯಿತು ಕವಿಮನದಾಶೆಯ ಕಿಚ್ಚು

ಹೀಗೆ ಧರಣಿಗೆ ಒಡಲುರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವುಳ್ಳದು. ಎಂತಲೆ ಅವರು :—

“ ನುಡಿ-ನುಡಿಯನಾರಿಸುತ ಒಡಲೊಳಗೆ ಕಿಚ್ಚಿಟ್ಟು
ಗುಡಿಗಳನು ಕಟ್ಟುವೆನು ನುಡಿಯ ಶಿಲ್ಪದಲಿಗ ”

ಎಂದು ತಮ್ಮ ಕವನಕಲೆಯ ಹೃದಯವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಇಟ್ಟಿರುವರು.

‘ಕಂಕಣ’ ‘ಕನ್ನಡಿ’ ‘ಯದುಮಣಿಯ ಜನುಮದಿನ’ ‘ಹೊಯಿಸಳ’ ಮೊದಲಾದ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಕನ್ನಡ ಅಭಿಮಾನವು ಉಕ್ಕಿ ಹರಿದು, ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ಹೆಮ್ಮೆಗೊಳಿಸುವುದು.

“ ಸೆಣಸಲೆನೆ ಭಾರತಿಗೆ ಕರ್ಣಾಟಬಡ್ಗವಿದೆ;
ಹಣಗಿಡಲು ತಿಲಕಕ್ಕೆ ಕರುನಾಡ ಕತ್ತರಿಯು;
ತನ್ನರನ ನೋಡಲಿಕೆ ಕನ್ನಡದ ಕನ್ನಡಿಯು;
ಇನ್ನೊಂಟಿ ತಾಯ್ನ ಕೊರತೆ ? ”

ಈ ಕಣಸನ್ನು ನಾವು ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಕಂಡೆನೆಂದರೆ ಶ್ರೀ. ಹೊಯಿಸಳರಂತಹ ಅಲುಗಾಡದ ನಂಬುಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿಗನಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಡಿ ನಿಲ್ಲಬಹುದು.

‘ಶರಧಿಗಳ ಸಂತವಿಸಿ ಹರಿದ ಕಾವ್ಯ’ ‘ಚರದಿನೆಕೆ ಬೆಳಕಿನ ಲಾವಣ್ಯರೂಪು’ ಇವು ‘ಭಾವನೆಗೆ ನಿಲುಕದೇ’ ‘ಯಾವ ಗಿರಿಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಹವು?’ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕವಿಯ ಅಭಿಮಾನಪೂರಿತವಾದ ಉತ್ತರವು ಹೀಗೆ :—

"ಕರುನಾಡ ನಡುವಲಿವೆ ಹೇನುಗಿರಿ; ಅಡರದನು !

ಹಿರುಮೆನುಗಿಟ್ಟಿರುವ ಭಂಡಾರ ನಿಲುವುಮ;

ಕಂಡದನು ಕೆಳಗಿಳಿದು

ಮಂಡಲಕೆ ಬಿತ್ತಿದರೆ

ಮಂಡಿಗೆಯ ಭೂಮಿ ಮಹಿಗಿ. "

ಶ್ರೀ. ಹೊಯಿಸಳರು 'ಮುಂದಿನಾ ಮಧುಯುಗವು ನೊಗ್ಗಿಯೊಳಗಡಗಿಹುದು ! ಮುಂದದನು ಅಳುವರು ನಿನೊಳ್ಗೆ ಜನಿಸುವರು !' ಎಂದು ಅಶಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಕಾಲಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಾರಿ, ಒಡೆದೊಡೆದು ಬೇರೆಯಾದ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ 'ಒಂದಾಗಿರೊಂದಾಗಿ ಕಂಕಣದ ಬಂಧದಲಿ ! ಒಂದಾಗಿ ಮುಂದಿರುತ ವಿಶ್ವಕರ್ಣಾಟಕ' ಎಂದು ಶುಭ-ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. 'ಕನ್ನಡಿ' ಎಂಬ ಕವನದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕವು ಭಾರತಿಯ ಕೈಯ 'ರನ್ನ ಕನ್ನಡಿ' ಎಂದು ರೂಪಕವನ್ನು ಮಾಡಿ 'ಬಲುದಿನದ ರತುನವಿದು ಚಿರಕಾಲವಾಯ್ತು, ಇದನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಭಾರತಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿಸಿ, ಅದು ಕೊಳೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಮುಕಾದುದನ್ನು ಕಂಡು, ಅವಳನ್ನು ಮರುಗಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿಡ್ತಾರೆ; ಕನ್ನಡದ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಸೀರೆಯ ಸೆರೆಗಿ ನಿಂದ ಒರಸುವ ಭಾರತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮೆದುರು ತಂದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ಉಘೆ' 'ಹೊಳಲು' 'ಭಂಡಾರ' 'ಉದಯರಾಗ' ಇವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಭಾವನೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವ ಗೀತಗಳು.

'ಹಿಂದು ದೇಶ ಹಿಂದುದ್ಯದಯ

'ಸಿಂಧು ಗೋದೆ ಗಂಗೆಯು

'ಅಂದಿಗಿಂದಿಗಿಲ್ಲ ಒಂದೆ

'ಹಿಂದು ಜನ ಸ್ವತಂತ್ರರು

'ಉಘೇ ಉಘೇ ಉಘೇ !'

ಎಂಬ ವಿಜಯಘೋಷದಿಂದ ನಾಡಿಗರಲ್ಲಿ ಹುಮ್ಮಸ್ಸನ್ನು ಹರಿಸುವರು.

'ಕಾಸೇರಿಯೆಚ್ಚತ್ತು ಪಾಡುತಲಿಹಳು

'ಸಾಸೇರರಾಗದ ಗಾನಗೀತಗಳು !

ನಾಸೇರಿಪೋಗುವ ಜಾಗರದವರು

ಭಾವವಿಮಾನದೊಳರೂ ದಿಬ್ಬಣಕೆ !

ಬೇಗನಡೀ ಹೊರಡೇಳು ನಡೀ !

ಕೂಗಿತು ಖಂಡಿತ ನಾಡವೈತಾಳಿ !

ಎಂಬ ಉದಯರಾಗವನ್ನು ಹಾಡಿಹಾಡಿ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

'ಪಂಡಿತ'ನ-ಶಬ್ದ ಚಿತ್ರವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. 'ಶಿಲ್ಪಿ' 'ಜಿಟ್ಟಿ' 'ಸಾಂತಾಳಿ' ಕವನಗಳು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಭಾವಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. 'ಕಾಂಪೋಂಡು ಬಂಗ್ಲೀ ಕಂಕಮ್ಮ' ಮೂರ್ಛಿಬಂದು ಬಿದ್ದಾಗ, ಓದುಗರನ್ನು ಗಾಬರಿಗೊಳಿಸಿದರೂ ಎಚ್ಚತ್ತಮೇಲೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಹುಣ್ಣಾಗು ವಂತೆ ನಗಿಸದೆ ಬಿಡಳು. ಆದರೆ 'ನಕ್ಕುರು ಕೆಲವರು ಅತ್ತರು ಕೆಲವರು'. ಈ ಕೆಲವರು ಅತ್ತದೇಕೋ ತೀಯ ಲಿಲ್ಲ. 'ಸಂತಮೃಣ್ಮ'ನ ವಾಸ್ತವಚಿತ್ರವು ವಾತ್ಸಲ್ಯಭಾವದಲ್ಲಿ ತೇಲಿಸಿಬಿಡುವುದು. ಅವನ 'ಹಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿ-ಜಂದ್ರ' 'ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಸಂಜೆಯ ಶುಕ್ರ' 'ಗಲ್ಲದಮೇಲೆ ಬೆಳಗುಬಿಟ್ಟಿಂಗಳು' ಇರುವುವು. 'ಸಂತಮೃಣ್ಮ'ನಿಗೆ 'ಸಿಡಿಲಿನ ಮರಿಯೇ !' 'ನಾಡಿನ ಸುಂಟರಗಾಳಿ !' 'ತುಂಟರ ಗುರುವೆ' ಎಂದಿದ್ದ ಕವಿಯ ಸಂಜೋಧನೆಗಳು ವಾತ್ಸಲ್ಯಭಾವವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉದ್ದೀಪನಗೊಳಿಸುವುವು. "ನಮ್ಮ ಕಾವ್ಯವನದಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇವರದೇ (ಹೊಯಿಸಳರದೇ) ಒಂದು ಬೇರೆಯ ಸ್ವರ. ಇವರದೇ ಒಂದು ಬೇರೆಯ ಇಂಪು" ಎಂದು ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ನುಡಿದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರ ಮಾತುತುಂಬ ಸಹಜವಾದುದು ಹೊಯಿಸಳರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ.

ಕಾವ್ಯದ ದೇಹದಕಡೆಗೆ ಹೊಯಿಸಳರು ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನೇ ಹರಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯಾಕರಣಶುದ್ಧ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡೋಣ ! ವ್ಯವಹಾರದ ಭಾಷೆಗಾದರೂ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೂ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಬಯಸಬಹುದಾದ ಶಬ್ದಮಾಧುರ್ಯ—ಪದ ಮೈತ್ರಿಗಳು ಇವರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಪದ್ಯದ ಬಂಧದಲ್ಲಿಯೂ ಶೈಥಿಲ್ಯ ಹೆಚ್ಚು; ಛಂದೋಭಂಗದಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಎಳೆದಾಟನಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುವುದು. ಪದಗಳ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಹೊಂದಿಕೆಯಿಂದಲೂ ದೂರಾನ್ವಯದಿಂದಲೂ ಕೆಲ-ಕೆಲವು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಸೌಲಭ್ಯವು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿರುವುದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅಚ್ಚಿನ ದೋಷಗಳು, ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದ ವಿರಾಮಸಂಕೇತಗಳು, ಸಂಧಿಪದಗಳ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಮುರಿತಗಳು ಇವೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಅರ್ಥಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ಇನ್ನಿಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡುತ್ತಲಿವೆ. "ಶ್ರೀ. ಹೊಯಿಸಳರ ಕೃತಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು" ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಾಸ್ತಿಯವರ ನುಡಿಯು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

ಯೆಂದು ನಮ್ಮ ಭಾವನೆ. ಇದಿಷ್ಟು ಕೊರತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೊಯಿಸಕರ ಕೃತಿಗಳು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತೋಗ ಬಹುದೆಂದು ಭರವಸೆ ನಮಗೆ. ಮಧುಗಿರಿಯ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಘದವರು ಈ ಕವನಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಕನ್ನಡ ರಸಿಕರ ಅಭಿನಂದನೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

—ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣರಮಣ

೪ ಕುರಿಹಿಂದು:— ಮೂಲಲೇಖಕರು: ಬಂಗಾಲದ ಶ್ರೀಮಾನ್ 'ಪರಶುರಾಮ' ಅವರು. ಅನುವಾದಕರು: ಶ್ರೀಯುತ 'ಜಲಧರರು'. ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಹದಿನೈದನೆಯ ಪ್ರಕಟನೆ.

ಮೂಲಲೇಖಕರು ಬಂಗಾಲದ ಇಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯಗಗನದಲ್ಲಿ ತೊಳಗುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ತಾರೆ. ಕವೀಂದ್ರ ರವೀಂದ್ರರು ಅವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ತುಂಬ ಮೆಚ್ಚಿ, ತಲೆದೂಗಿ, ಹೊಗಳಿ ಹಾಡಿರುವರು. ಅವರು ಬರೆದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಏಳು ಪರಿಹಾಸ-ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ. ಜಲಧರರು ನಮಗೆ ಕನ್ನಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಆರನೆಯದೊಂದನ್ನು ಇದು ಇಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಬಂಧಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದು ಅಟವಾಡಿಹೋಗುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನಮಗೆ ಅಪರಿಚಿತರಲ್ಲ; ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವಂತಹದು. ಇವೆಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸ್ವಭಾವಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕೊಂಚವೂ ಆಭಾಸವಾಗದಂತೆ—ಅಪೂರ್ಣವಾಗದಂತೆ ಅನುಗೊಳಿಸಿದ ಶ್ರೀ. 'ಪರಶುರಾಮ'ರ ಕಲಾನೈಪುಣ್ಯವು ಅನ್ಯಾದೃಶವಾದುದು. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಮುದ್ರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಇರಲಿ; ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಿರುವುದು. ಈ ಸೂಕ್ಷ್ಮದ ನೆಲೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರಿತವರು ಈ ಲೇಖಕರು. ಇವರು ಸಮಾಜದೊಳಗೆ ಹಿಡಿದ ವಿಡಂಬನೆಯ ಕನ್ನಡಿ ರಾವುಗಳನ್ನಡಿಯಲ್ಲ; ಇಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಚಿತ್ರಗಳು ಅತಿವಿಕೃತ (ಕಾರ್ಟೂನ್) ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲ; ಇವರ ವಿಡೂಷಕವೃತ್ತಿ ಅಟ್ಟಿದಾಟಗಳೊಳಗಿನ ಸಾರಥಿಯಲ್ಲ. ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಔಚಿತ್ಯವಿದೆ; ಸಂಸ್ಕಾರಶುದ್ಧತೆಯಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ 'ಪರಶುರಾಮ'ರು ಕೇವಲ ಸನಾತನ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಅಣಕಿಸಿ, ತೋರಿಸುವವರಲ್ಲ; ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ ಹುಚ್ಚುತನಗಳನ್ನೂ ಬಯಲಿಗೆ ಎಳೆದು ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಮೂದಲಿಸಿ ನಗಿಸುವವರು. 'ವಿರಿಂಚಿ ಮಹಾರಾಜ' ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ 'ಮಹಾರಾಜಸಂಪ್ರದಾಯ'ದ ಮೋಸಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಟೀಕಿಸಿದಂತಹ ಹುಚ್ಚುಮಾತಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ 'ಸ್ವಯಂ-

ವರಾ' ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಇಂದಿನ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳನ್ನೂ ವಿವಾಹಪದ್ಧತಿಯನ್ನೂ ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಚಿಕ್ಕಾ ಸಂಕಟ' ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದ ಸಂಧಿತತನು ಅಲೋಪಥಿ ಡಾಕ್ಟರು, ಹೋಮಿಯೋಪಥಿ ಡಾಕ್ಟರು, ಯುನಾನಿ ಹಕಿಮರು ಎಲ್ಲರೂ—ಲೇಖಕರ ವಿಡಂಬನೆಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದೋಷಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತದ ಕೊಡಲಿಯೇಟನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿರುವ 'ಪರಶುರಾಮರ ಕಾರ್ಯವು' ಯಾರದೇ ಒಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ರೇಗಿಸುವ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ; ಎಂತಲೇ ಇವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಿ ಸುಧಾರಕರೂ ನಕ್ಕುಬಿಡಬಹುದು. ಸನಾತನಿಗಳೂ ನಕ್ಕುಬಿಡಬಹುದು. ಇವರ ಚುಚ್ಚುನೆಗೆ ಕತ್ತಿ-ಬಾಣಗಳಂತೆ ನೆಟ್ಟು ಗಾಯಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಶಸ್ತ್ರವೈದ್ಯನ ಆಯುಧಗಳಂತೆ ಚುಚ್ಚಿ ಕೊಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವಂತೆ ಹುದು. 'ಜಾಬಾಲಿ' ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿಯೂ ಗಾಂಭೀರ್ಯ-ಯುಕ್ತ ಪರಿಹಾಸವು ಇದಕ್ಕೆ ಸುಂದರವಾದ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಆರನೆಯ ಪ್ರಬಂಧವಾದ 'ತಿರುವು ಮುರುವು' ಎಂಬುದು ಲೇಖಕರದೊಂದು ಹೆಗಲುಗನಸು. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ದೇಶವನ್ನು ಆಳುತ್ತಲಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಇಂದು ನಾವೆಲ್ಲ—ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರೀತಿನೀತಿಯನ್ನೂ ದೊಡ್ಡದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದನ್ನು ಅನುಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆಯೇ—ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಜನರು ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ-ಆಚಾರ-ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನೂ ಅನುಕರಣಮಾಡಲು ತೊಡಗಿದಂತೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಓದಿಯಾದ ಮೇಲೆ 'ಆಯೋ ಹೀಗೆ ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನೆ! ಇಂತಹ ದಿನಸಗಳನ್ನು ಕಾಣುವ ಸುಯೋಗ ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ ಬಂದಿತೇ?' ಎಂದು ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆಯುವ ಭಾವಿಕುಸುಮ ಬಲುಜನರು ಸಿಕ್ಕಾರು ನಮಗೆ! ಅರಸುತನದ ಕನಸುಕಂಡೆ ತಿರುಕನ ಮನಸ್ಸಿತ್ತಿಯ ಅನುಭವವು ಇದನ್ನೊದಿವವರಿಗೆ ಉಂಟಾಗದಿರದು.

ಅನುವಾದಕರ ಭಾಷೆಯ ಬಗೆಗೆ ಮುನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:—

"...ಮೂಲಲೇಖಕರ ಬಂಗಾಲದ ಸಮಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಯೂ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಳು ಕೆಡದಂತೆಯೂ ಹಾಸ್ಯಪಾಕವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ತೊಡಕುಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಬಂದಿವೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ಣಾಟಕ ರೂಢ-ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಎಲ್ಲೆ ಮೀರಲ್ಲ. ತೀರ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಗೊಡದೆ ಮೂಲ ಹಾಸ್ಯಕಾರಕೃತಿಯ ಒಳಗ-

ಒಯ್ಯಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಲೇಖಕರು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.”

ಮುನ್ನುಡಿಕಾರರ ಈ ಮಾತು ನಮಗೂ ಸಮ್ಮತವಾದುದು. ಬಂಗಾಲದ ಒಬ್ಬ ರಸಜ್ಞ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಪರಿಚಯದ ಲಾಭವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಆನುವಾದಕರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. —ಕುಂಜವಿಹಾರಿ

೪೦ ಯದ್ವಾತದ್ವ್ಯ ಲೇ. ಜಿ. ಎಫ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪೈ. ಬೆಲೆ ೧೪.

ಇಡೀದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಸಣ್ಣ ಕತೆ. ದಪ್ಪಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಬರೆದುದೆಂದು ತೋರುವುದು. ಈ ಕತೆಯ ಸಾರಾಂಶವಿಷ್ಟು:— ‘ಬೇದರಿನಲ್ಲಿ ಸುಲ್ತಾನ್ ಎಂಬ ಮೊಗಲರ ಸ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಲಿದ್ದ. ಅವನು ತುಂಬ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೊದ್ದಿ, ಮಾಯೆಯು ಯದ್ವಾತದ್ವ್ಯವಾದುದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡನು. ಈ ಮಾಯೆಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಯದ್ವಾತದ್ವ್ಯನಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರಮಾಣವೆಂದರೆ

“ ಮುಳ್ಳನು ಕೀಳಲು ಮುಳ್ಳೇ ಗತಿಯು ”

“ ಸುಳ್ಳನು ಶೋಧಿಸಿ ಸುಳ್ಳೇ ಧೃತಿಯು ”.

ಆರಸನು ಎಲ್ಲ ಜನರನ್ನೂ ಕರೆಯಿಸಿ ಅವರೂ ಯದ್ವಾತದ್ವ್ಯ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು, ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳೂ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಬೇಕೆಂದು ವಿಧಿಸುವನು. ಕೊನೆಗೊಬ್ಬ ಬಡ ಸೇವಕನು

“ ಅಂತಿರ ನಾ ದೊರೆ ನೀ ಸೇವಕನು

ವಿರುಸೆ ಸಿಂಹಾಸನವನು ನಾನು

ಎನ್ನಯ ಊಳಿಗದಲಿ ನೀನಿದ್ದು

ಬಾಳಲು ಬೇಕೈ ಸೇವೆಯ ಗೈದು ”

ಎನ್ನುವನು. ಆಗ ಆರಸನಿಗೆ ತನ್ನ ಅವಿವೇಕವು ತಿಳಿದು ತನ್ನ ವಿಧಿಯನ್ನು ಘರಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವನು; ಕತೆಯು ಮುಗಿಯುವುದು. ಭಾಷೆ ಸುಲಭವಾಗಿದೆಯಾದರೂ ವಿಷಯ ವೊಡವೊಡಲು ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆಪ್ಪೊಂದು ಆಕರ್ಷಕವೆನಿಸದು. ಆದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಮಾಯೆಯೆಂದರೆ ವಿನೋಬು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರದಿರುವುದು. ಕೊನೆಯ ಭಾಗವೆನೋ ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೆನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಲೇಖಕರು ಭೌಗೋಲಿಕದೋಷವನ್ನೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೇದರಿವಿರುವುದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ; ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ತಮ್ಮ ಕತೆಗೆ ಸ್ಥಳವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವೇ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಬೇದರಿವಲ್ಲದೆ ಬೇರೊಂದು

ಊರ ಹೆಸರನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರೂ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆಕ್ರಮಣ ಬುದ್ಧಿಯ ಪರಪ್ರಾಂತೀಯರು ಕನ್ನಡದ ಗಡಿಯೆಲ್ಲ ತಮ್ಮದೇ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ನಿಜವಾದ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಭಾಗವೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದೆಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ— ಆದರಲ್ಲಿಯೂ—ಮಕ್ಕಳ ಎಳಮನದ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿಸಿ-ಬಿಟ್ಟರೆ, ಅಖಿಲಕರ್ಣಾಟಕದ ಕಲ್ಪನೆ ಅವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬರಬೇಕು? ಮುಂದಿನ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಲೇಖಕರಿಗೆ ನಮ್ಮ ನಮ್ರಸೂಚನೆಯು.

೨ ವೇದಾಂತೋಪನ್ಯಾಸಗಳು: ಅನುವಾದಕರು
ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೈ. ಸುಬ್ಬರಾಯರು, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಪ್ರಕಾಶ ಕಾರ್ಯಾಲಯ
ಬೆಂಗಳೂರು, ಬೆಲೆ ೦-೪-೦

ಕನ್ನಡ ವಾಚಕರಿಗೆ ಶ್ರೀವಿವೇಕಾನಂದರ ಇಡೀಯಾದ ಲೇಖನ—ಭಾಷಣಸಮುದಾಯವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಓದಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯಕಾಲವನ್ನೂ ಬಾರದಿದ್ದುದು ವಿಷಾದಕರವೇ! ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯನ್ನರಿಯದ ಕನ್ನಡಿಗರು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ, ಶ್ರೀಗಳವರ ಸಣ್ಣ-ಪುಟ್ಟ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಯೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸವನ್ನು ಹಿಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀವಿವೇಕಾನಂದರು ವೇದಾಂತವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ (೧) ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಏಕತ್ವವೇ ಗುರಿ, (೨) ನಿತ್ಯಮುಕ್ತನಾದ ಆತ್ಮ, (೩) ನಾನಾವಿಧವಾಗಿ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆದ್ವಿತೀಯವಸ್ತು, (೪) ಪ್ರಪಂಚತತ್ತ್ವ, (೫) ಪುಕೃತಿ ಪುರುಷ ವಿವೇಕ, (೬) ಸಾಂಖ್ಯವೂ ವೇದಾಂತವೂ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಆರು ಉಪನ್ಯಾಸಗಳ ಅನುವಾದವು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ವೇದಾಂತವಿಷಯಪ್ರೀತಿಯ ಕನ್ನಡ ವಾಚಕರಿಗೆ ಶ್ರೀ. ಸುಬ್ಬರಾಯರ ಭಾಷೆಯೇನೂ ಹೊಸದಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕುಂಟಿದೆ—ಮುಗ್ಧರಿಸದೆ—ಹೇಳಬೇಕಾದುದನ್ನು ಪರಿಷ್ಕಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಸರಳ-ಶುದ್ಧ ಭಾಷೆಯವರದು. ವಿಷಯವೋ ಶ್ರೀವಿವೇಕಾನಂದರ ದ್ವೈತತತ್ತ್ವ ಮಾಮಾಂಸೆ. ವೇದಾಂತದ ಹಳೆಯ ಪರಂಪರೆಯ ತೆರೆಯಿಂದ ಕಂಗುರುಡರಾದವರನ್ನೂ ಭೌತಿಕಶಾಸ್ತ್ರಮಾರ್ಗದ ಹೊಸ ಕಾಲದ ನಾಸ್ತಿಕರನ್ನೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಿಚಾರಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿಸುವಂತಹದು ಈ ಮಹನೀಯರ ಮಾತು. ಸಾಂಖ್ಯ-ವೇದಾಂತಗಳ ಮುಖವನ್ನು ಕೂಡ ಆರಿಯದೆ, ಅವುಗಳ ಹೆಸರನ್ನೆತ್ತಿ ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮಗೆ ವಿವಾದಿಸುತ್ತಿರುವ ತರುಣವಾಚಕರ ವೇದಾಂತವಿಷಯ-ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಇದು ಆದೇಷ್ಟೋ ಸಹಾಯಮಾಡಬಲ್ಲದು. ಅನುವಾದಕರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹಲವು ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

೩೬ ಉಪನಿಷತ್ ಕಥಾವಳಿ: ೪. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದಿವಾಕರ ರಂಗನಾಥರಾಯರು ಧಾರವಾಡದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಕಟನೆ. ಬೆಲೆ ೦-೨-೦.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ದಿವಾಕರ ರಂಗನಾಥರಾಯರು ಉಪನಿಷದ್ವ್ಯಾಜ್ಯಯದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳು. ಪ್ರೌಢ ರಾನಡೆಯವರ 'ಉಪನಿಷತ್‌ರಹಸ್ಯ'ವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕಿಳಿಸಿರುವರಲ್ಲದೆ, 'ಉಪನಿಷತ್ ಪ್ರಕಾಶ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ—ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ—ದಶೋಪನಿಷತ್ತನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಎಂಟು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದೀಗ ಅವರ ಉಪನಿಷತ್ ಪ್ರಚಾರ ಪ್ರೀತಿಯ ಮೂರನೆಯ ಹವಣಿಕೆ. ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದಿವಾಕರರು ಇಲ್ಲಿಯ ಕತೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“ಇಲ್ಲಿ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕಥೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ, ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕಥಾಭಾಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಆ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿರುವ ಉಪದೇಶದ ಸಾರವನ್ನು ಕೊಡಲು ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ.... ಹತ್ತು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳೊಳಗಿನ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದ ಯಾವ ಭಾಗವೂ ಉಳಿಯದಂತೆ ಅದನ್ನು ಈ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುವೆನು. ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಅದಷ್ಟು ರುಚಿಕಟ್ಟಾಗುವಂತೆ ಬರೆಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ.”

ಕಥೆಯಿಂದೊಡನೆ ಓದಿ ಮನೋರಂಜನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಅನೇಕರು ಭಾವಿಸಬಹುದು; ಆದರೆ ಇವು ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಕಥೆಗಳು. ಇವುಗಳ ಉದ್ದೇಶ ಮನೋರಂಜನೆಯಲ್ಲ, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸುಲಭರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವುದು. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ಇಪ್ಪತ್ತು ಕಥೆಗಳೂ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲವು. ರೈಕ್ಷ, ಸತ್ಯಕಾಮಜಾಬಾಲ, ಉಪಕೋಸಲ, ನಚಿಕೇತ ಮೊದಲಾದವರ ಕಥಾವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿ, ಹರಡಿಸಿ, ಲಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಬರುವಂತಿದೆ. ಭಾಷೆ ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವಂತಹದು.

“ಕಂ. ಎ.”

೧ ಧಮ್ನಪದ: ಅನುವಾದಕರು:- ವೈ. ಸುಬ್ಬರಾವ್. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಕಾರ್ಯಾಲಯದವರಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಿದುದು. ಬೆಲೆ ೧೦ ಆಣೆ.

ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಗೀತೆಯು, ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ಕುರಾಣವು, ಕ್ರೈಸ್ತರಿಗೆ ಬೈಬಲ್ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಬುದ್ಧಮತಾವಲಂಬಿಗಳಿಗೆ ಧಮ್ನಪದ. ಬುದ್ಧಧರ್ಮವು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿದಾಗ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಂತೋಷದ ಬೇಗೆಯು

ಹಬ್ಬಿತ್ತು. ‘ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ, ದೇವತಾಸಾನ್ನಿಧ್ಯ ಇವೇ ಅನಂದವನ್ನೀಯಬಲ್ಲವು’ ಎಂದು ಕೆಲವರೂ ‘ದೇವತೆ! ಇಲ್ಲ, ಸಾಲನಾದಿಯಾದರೂ ತುಪ್ಪ ಕುಡಿಯಿರಿ’ ಎಂದು ಕೆಲವರೂ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಸ್ತಿಕವಾದವೂ ನಾಸ್ತಿಕವಾದವೂ ಜನತೆಯ ತಲೆಗೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸುಲಭವಾದ ಅನಂದದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಜನತೆಯು ಬಯಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬುದ್ಧನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ವರಿಗೂ ಬೋಧಿಸುವನು. ಎಲ್ಲರೂ ಅವನ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸತೊಡಗಿದರು. ಆ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯಮ ಮಾರ್ಗವೆಂದೂ ಅಷ್ಟಾಂಗಿಕಮಾರ್ಗವೆಂದೂ ಎನ್ನುವರು. ‘ದೇವರು ಇದ್ದಾನೆ, ದೇವರು ಇಲ್ಲ’ ಎನ್ನುವ ಗೋಚರಿತೆ ಹೋಗಬೇಡಿ, ಸತ್ಯರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗಿ, ಎಂದರೆ ಸುಖವು ನಿಮಗೆ ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಗುವುದು.... ಎಂಬುದು ಬುದ್ಧಧರ್ಮದ ತಿರುಳು. ಈ ತಿರುಳು ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭವಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಧಮ್ನಪದದಲ್ಲಿ ಉಪದಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಧಮ್ನಪದ ಮೂಲವು ಪಾಲಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದರ ಅನುವಾದಗಳು ಭಾರತದ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿಹೋಗಿವೆ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸರಲವಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಧರ್ಮವು ಭರತಖಂಡದ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಪ್ರಸಂಹವೆ ಮೆರೆಯಿಸಿತು. ಅದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳೇ ಕಡಮೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹಗುರಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವುದು ವಿರಳ. ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೈ. ಸುಬ್ಬರಾಯರು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಭಿನಂದನಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಧರ್ಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಮುನ್ನುಡಿಯೂ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಯ ನಾಲ್ಕು ಪರಿಶಿಷ್ಟಗಳೂ ಬುದ್ಧಧರ್ಮದ ಆಧ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. ‘ಬುದ್ಧಮತದ ಸಾರ’ ಪರಿಶಿಷ್ಟವು ಇನ್ನಿಷ್ಟು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿದ್ದರೆ ಡೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರವೇಶಿಕೆಯಲ್ಲಿಯ ೧೧ ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿಯ ಮೊದಲನೆಯ ವಾಕ್ಯವು ಸುಬೋಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಅವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಅತಿ ಸುತ್ತೇವೆ. ಅವೈದಿಕ ಗ್ರಂಥವಾದ ಧಮ್ನಪದವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಉದಾರಹೃದಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಪ್ರಕಾಶ ಕಾರ್ಯಾಲಯದವರಿಗೂ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

೨ ಭಗವತ್ಪ್ರೀತಿಕೆ ವಿವಿಧ ಉಪಾಯ (ಹಿಂದಿ) ಅನುವಾದಕರು: ಶ್ರೀ. ಜಯದಯಾಲ ಗೋಯಿಂದಕಾ; ಪ್ರಕಾಶಕರು:-

ಘನಶ್ಯಾಮದಾಸ! ಜಾಲಾನ, ಗೀತಾಪ್ರಸ, ಗೋರಖಪುರ. ಚಲಿ ೩ ಬಿಲ್ಲಿ.

ಶ್ರೀ. ಜಯದಯಾಲ ಗೋಯಂದಕಾರವರು ಭಗವದ್ಭಕ್ತರು. ಹಿಂದೂಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ವೇದಾಂತ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡವರು. ಇವರ ಲೇಖನಗಳು ಗೋರಖಪುರದಿಂದ ಹೊರಡುವ ಭಕ್ತಿ-ಪಂಥದ 'ಕಲ್ಯಾಣ' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಪುಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವವು. ವೇದಾಂತವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಏನನ್ನು ಕೇಳುವರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಉತ್ತರವನ್ನೀಯಬಲ್ಲರು. ಇವರ ಸಿದ್ಧಲೇಖನಿಯಿಂದ ಸುಲಭಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಭಗವಂತನನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಮನು, ವೇದವ್ಯಾಸ, ಪತಂಜಲಿ, ಕಪಿಲ, ಯುಧಿಷ್ಠಿರ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮೊದಲಾದವರು, ೧೦ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಒಂದೇ ಒಂದಾದ ಆತ್ಮಾರ್ಪಣ ಉಪಾಯದ ವರೆಗೂ ಮಾಡಿದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವೇಚನೆಯು ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ಹಿಂದಿಯನ್ನರಿತ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಪುಸ್ತಕ.

೨೫ ಮಹಾತ್ಮಾ ಕಿಸೇ ಕಹತೇ ಹೈ (ಹಿಂದೀ): ಲೇಖಕರು, ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮೇಲಿನವರೇ. ಚಲಿ ೧ ಬಿಲ್ಲಿ.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಒಬ್ಬರ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗ, ಮಹಾತ್ಮರೆಂದು ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು? ಮಹಾತ್ಮರ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಹೇಗಿರುತ್ತವೆ?... ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಚಿಕ್ಕ ಸುಂದರಹೊತ್ತಿಗೆ. ಸತ್ಯಗವನ್ನು ಬಯಸುವ ಭಾವುಕರಾದ ಹಿಂದಿಯನ್ನರಿತ ಜನರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾದ ಹೊತ್ತಿಗೆ.

ಜೀನಾ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಗ್ರಾಮ: ಲೇಖಕರು ಡಿ. ಬಿ. ಕೇಶವರಾವ್, ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಸ್ವರಾಜ್ಯಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಪ್ರಥಮ ಪುಸ್ತಕ.

ಶ್ರೀ. ಕೇಶವರಾಯರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸಲುವಾಗಿ ಕುದಿಯುವ ನವಯುವಕರಲ್ಲೊಬ್ಬರು. ಭಾರತದ ಬಂಧ-ವಿಮೋಚನೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಗಲಿರುಳು ಹೆಣಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ನವಯುವಕರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವಂಥ ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳ ಅಭಾವವು ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಮರುಗಿ, ಕನ್ನಡಕ್ಕಿದ್ದ ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಸ್ವರಾಜ್ಯಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾಲೆಯ ಪ್ರಥಮಪುಸ್ತಕವೇ ಇದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಜೀನಾದೇಶದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಗೆ ಹೆಣಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನೂ, ಜೀನಾ-

ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಗ್ರಾಮದ ಸೇನಾಪತಿಗಳಾದ ಡಾ. ಸನ್ಯತಸೇನ್ ಅವರ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ಸಂಕ್ಷೇಪದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಭಾಷೆಯು ಹುರಿದುಂಬಿಸುವಂತಹದು ಇರಬೇಕು; ಇದರಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಅವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಲಾಲಸೆಯಿದ್ದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯನೂ ಓದಬೇಕಾದ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡಬೇಕಾದ ಪುಸ್ತಕವು.

—ಗುರುನಾಥ.

ಜೀನುನೋಣ ಸಾಕುವಿಕೆ: ಬರೆದವರು ಪೈಲೂರು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರಾವ್ ಬಿ. ಎ. ಚಲಿ ಮತ್ತು ಸಿಗುವ ಸ್ಥಳ ಕಾಣಿಸಿಲ್ಲ.

"ಮನುಷ್ಯನು ಮನೋರಂಜನೆಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಅವುಗಳೊಡನೆ ಇವನು ಆಡುವ ಆಟವಿಂದ ಅವಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟವಾಗುವುದುಂಟು. ಮತ್ತು ಅಂಥ ಬರಿ ರಂಜನೆಯ ಆಟದ ಹುಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ, ಜೂಜಾಟವಾಡಿದ ಎಷ್ಟೋ ಲಕ್ಷಾ ಪತಿಗಳು ಭಿಕ್ಷಾಪತಿಗಳಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ತನ್ನ ಆಟಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದಾಗ ತನ್ನ ಗುಣಗಳನ್ನೇ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕಲಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುವನಲ್ಲದೆ, ಮನುಷ್ಯನು ಅವುಗಳ ಗುಣ ಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸುವುದು ಕಡಮೆ. ಆದರೆ ಜೀನುನೋಣಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಸಾಕುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹಿಂಸೆಯು ಇಲ್ಲ; ದುಡ್ಡಿನ ಆಯವೇ ಹೊರತು ಅಪವ್ಯಯವಿಲ್ಲ; ಜೀನುನೋಣಗಳ ಸ್ವಭಾವತೀತಿಯವದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುಣಗಳ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಬಹುದು" ಇವೆಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳು ಮೇಲ್ಕಂಡ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಜೀನುನೋಣಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭೇದಗಳು, ಅವುಗಳನ್ನು ನಿರಪಾಯವಾಗಿ ಹಿಡಿಯುವ ಬಗೆ, ಅವುಗಳ ಗೆಳೆತನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ರೀತಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಉಪವಾಸಕ್ಕೆ ಗುರಿಮಾಡದೆ ಜೀನನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ವಿಧಾನ, ಜೀನುನೋಣಗಳ ಬಲಿದಾನ-ಸೇವಾಭಾವ ಮುಂತಾದ ಸಾಂಘಿಕಗುಣಗಳು ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ. ಪೈಲೂರು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರಾಯರು ಸುಲಭಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನುಭವವರ್ವಕವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಷಾಪೋಷಕಗಳು ಇವೆ ಅಷ್ಟೆ. ಮಿಕ್ಕಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದ ಪುಸ್ತಕವು ವಾಚನೀಯವಾಗಿದೆ.

—ತಾರಾದಾಸ

ಸಾದರಸ್ವೀಕಾರ

೮೭ ದಿಲ್ಲಿಶ್ವರನ ದಿನಚರಿ: (ಬಾಬರನ ಆತ್ಮಕಥೆ) ಪರಿ-
ವರ್ತನಕಾರರು: ಶ್ರೀ. ನಾ. ಕಸ್ತೂರಿ, ಎಂ. ಎ. ಬಿ. ಎಲ್.,
ಮೈಸೂರು. ಧಾರವಾಡದ ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ
೧೯ನೆಯ ಕುಸುಮವಿದು. ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೩೮ ಪುಟಗಳು,
ಬೆಲೆ ೦-೧೨-೦

೮೮ ಮಿಲನ: (ಪ್ರೇಮಕಾವ್ಯ) ಮೂಲಕವಿಗಳು: ಶ್ರೀ.
ರಾಮನರೇಶ ತ್ರಿಪಾಠೀ; ಅನುವಾದಕರು: ಶ್ರೀ. ಸಿಂಪೀ
ಲಿಂಗಣ್ಣ; ಅರವಿಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೩ನೆಯ ಕುಸುಮ-
ಕ್ರಾ. ಅ. ೨೦+೯೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೨-೦.

೮೯ ಮುತ್ತೂಗಾರ: (ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ) ಬರೆದವರು:
ಶ್ರೀ. ಸ್ವಾಮಿ, ಶಾಲಾ ಅಧ್ಯಾಪಕ, ನೃಪತುಂಗ ವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ (ದಕ್ಷಿಣ) ಕ್ರಾ. ಅ. ೨೪ ಪುಟಗಳು.
ಬೆಲೆ ೦-೪-೦.

೯೦ Theosophy: ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಧಾರ್ಮಿಕ
ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಸೋಫಿಯಾ ವಾಡಿಯಾರವರು ಮಾಡಿದ
ಭಾಷಣ. ಪು. ಅ. ೧೪ ಪುಟಗಳು; ಬೆಲೆ ೦-೪-೦

೯೧ Vedic Basis of Hindu Law: ಲೇ. ಪಿ. ವಿ. ಕಾಣೆ.
ಎಂ. ಎ; ಎಲೆಲ್. ಎಂ., ಎಡ್ವೋಕೇಟ್ ಹಾಯಕೋರ್ಟ್,
ಮುಂಬಯಿ, ಡಿಮಿ ಅ. ೩೨ ಪುಟಗಳು, ಬೆಲೆ ೦-೮-೦

೯೨ ಭಾರತವು ಎತ್ತ ಸಾಗಿದೆ? (ಪ್ರಬಂಧ) ಪಂ. ಜನಾಹರ
ಲಾಲರ Whither Indiaದ ಭಾಷಾಂತರ. ಅನುವಾದಕರು:
ಶ್ರೀ. ನಾಯಕ ವೆಂಕಟರಾಯರು. ಎಂ. ಎ. ಎಲೆಲ್. ಬಿ.,
ಸಂಪಾದಕ, ಕರ್ನಾಟಕ ವೈಭವ, ವಿಜಾಪುರ. ಕ್ರಾ.
ಅ. ೩೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೩-೦

೯೩ ಜೀವನ ರಹಸ್ಯ: (ಚಿಕ್ಕ ನಿಬಂಧ) ಲೇ. ಶ್ರೀ. ಅನ್ನ-
ದಾನೀಶ್ವರ ವಿರಕ್ತಮಠ. ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಆಡೂರ ಶ್ರೀ.
ವಿಶ್ವನಾಥ ವಾಚನಾಲಯದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ. ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ
ವೀರಪ್ಪ ಶಿರೂರ ಅವರು. ಡಿ. ೧/೧೬. ೩೦ ಪುಟಗಳು.
ಬೆಲೆ ೦-೧-೦.

೯೪ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಸಂಗ್ರಹ: (ಧಾರ್ಮಿಕ)
ಸಂಪಾದಕರು: ಶ್ರೀ. ಗಂಗಾಧರ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಮೈಸೂರು.
ವಿಶ್ವಕರ್ಮಹಿತ್ಯೇಷಿಣೀ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೪ ನೆಯ ಗ್ರಂಥ-
ಕ್ರಾ. ಅ. ೫೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦.

೯೫ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗವೂ ಮತಸೇವೆಯೂ: (ಭಾಷಣ
ತುಮಕೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಗೂಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ವಿಶ್ವಬ್ರಹ್ಮಣ
ಮಹಾಜನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ನಾ. ಭಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಾಚಾರ್ಯರು
ಮಾಡಿದುದು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವಕರ್ಮಹಿತ್ಯೇಷಿಣೀ
ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೫ನೆಯ ಗ್ರಂಥ; ಕ್ರಾ. ಅ. ೨೭ ಪುಟಗಳು.
ಬೆಲೆ ೦-೨-೦.

೯೬ ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಸವೇಶ್ವರಕೆ ವಚನ: (ಹಿಂದಿ
ಅನುವಾದ) ಅನುವಾದಕರು: ಶ್ರೀ. ಎ. ವಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿ
ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಸಿ. ಶಿವಾನಂದಶರ್ಮಾ. ಕ್ರಾ. ಅ.
೩೨+೬೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೮-೦.

೯೭ ಗ್ರಾಮಸುಧಾರಣೆ: (ಪ್ರಬಂಧ) ಲೇಖಕರು:
ಶ್ರೀ. ಗುರುನಾಥ ಗೋವಿಂದ ಉಪ್ಪಾರ, ಬೆಳಗಾವಿ. ಕ್ರಾ.
ಅ. ೮೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೬-೦.

೧೦೦ ಪಂಪರಾಮಾಯಣ ಸಂಗ್ರಹ: (ಕಾವ್ಯ) ಸಂಪಾದ
ಕರು: ಅಸ್ಥಾನ ಮಹಾವಿದ್ವಾನ್ ಟಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ
ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ, ಎಂ. ಎ.,
ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ
೮ನೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೦೨+೧೯೪. ಕ್ಯಾಲಿಕಟ್
ಬೈಂಡ್ ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

ಪತ್ರಿಕೆಗಳು

೯೮. ಗುಜರಾತ್: (ಗುಜರಾತೀ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ) ಮುಖ್ಯ
ಸಂಪಾದಕರು: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕನ್ಯೆಯಾಲಾ ಮುನೇಶ್ವರಿ.
ಮುಂಬಯಿಯ 'ಸಾಹಿತ್ಯಸಂಸದ'ದ ಮುಖಪತ್ರಿಕೆ. ರಾಯಲ್
ಆಪ್ತಪತ್ರ ೮೦ ಪುಟಗಳು. ವಾರ್ಷಿಕ ಮೂಲ್ಯ ೫-೦-೦.

೯೯. ನವಶಕ್ತಿ (ಹಿಂದಿ ಸಚಿತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಾರಪತ್ರಿಕೆ)
ಸಂಪಾದಕರು: ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವವ್ರತ. ಶ್ರೀ. ರಾಜೇಂದ್ರ-
ಪ್ರಸಾದರಿಂದ ಸಂಚಾಲಿತವಾದುದು. 'ವಿಶ್ವಕರ್ಣಾಟಕ' ರ
ಅಳತೆಯ ೨೮ ಪುಟಗಳು. ವಾರ್ಷಿಕ ಮೂಲ್ಯ ೩-೦-೦.

೧೦೧ ಮತದಾರ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಬೇಕು
ಬೆಳಗಾವಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಸೇವಾ ಮಂಡಲಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಟ
ವಾದುದು.

ಕನ್ನಡದ ಮುನ್ನಡೆ

—o—o—o—

ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ಇಲ್ಲಿಯ ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘದಿಂದ ಅಖಿಲ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿಯ ಒಕ್ಕೊಕ್ಕೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ವರುಷ ವರುಷವೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನಧನವು ಸಲ್ಲುತ್ತಿರುವುದನ್ನೇ! ಅಲ್ಲಿಗೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕಾದವರು ಬರುವ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಕೊನೆಯೊಳಗಾಗಿ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಕಟನೆ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಚಾರ-ಪ್ರಸಾರಗಳಿಗೆ ನಡುವಣವೆಂಬುದು ಗುತ್ತಲಿರುವ ತಡೆ, ಬೀಳುತ್ತಲಿರುವ ಏಡು. ಇವುಗಳ ನಿವಾರಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನೇ ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊರಟಿದ್ದ ಇಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಘದ ಸಾಧಾರಣ ಸಭೆಯು ತಾ. ೧೨-೮-೩೬ನೆಯ ದಿನ ಸೇರಿದ್ದಿತು. ಬರುವ ನಾಡಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ನೆರೆಯಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದು ಹೆಸರುಪಡೆದ ಕನ್ನಡಿಗರೊಡನೆ ಸಭೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಅಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತುವಳಿ ಪಾಸಾಗಿದೆ.

ಕರ್ಣಾಟಕ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಶೋಧಕ ಮಂಡಲದ ಪ್ರಚಾರಕರು ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಳ್ಳಾಳ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿ, ಹಳ್ಳಾಳದಲ್ಲಿರುವ ಪುರಾತನ ಶಿಲಾಶಾಸನವನ್ನು ಓದಿ, ಅದರ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಾಸನವು ಗೋವೆಯ ಕದಂಬರಾಜನಾದ ಎರಡನೆಯ ಜಯಕೇಶಿ (೧೧೪೪ ಕ್ರಿ. ಶ) ಯ ಕಾಲದುದ್ದಿದ್ದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಹಳೆಯಾಳಕ್ಕೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 'ಪಳೆಯಾಲ' ಎಂದು ಹೆಸರಿದ್ದಿತಂತೆ. ಹಳೆಯಾಳಕ್ಕೆ ೮೦೦-೯೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಕರ್ಣಾಟಕ ಇತಿಹಾಸದ ಮುದ್ರೆಯಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಒಂಟಿ ಕೂಗೊಂದು ಆಗಾಗ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಅಚ್ಚರಿಗೊಳ್ಳುವಂತಹ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಕರ್ಣಾಟಕ ವರ್ತಮಾನಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೃಗಳು ತಮ್ಮ ಸಂಘದ ಪ್ರಚಾರದೊಡನೆಯೇ ಕರ್ಣಾಟಕ ಏಕೀಕರಣದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಪ್ರಸಾರಮಾಡುತ್ತ ಬಳ್ಳಾರಿ ಹೊಸಪೇಟೆಗಳತ್ತ ಸುತ್ತುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ.

ವಿಜಯನಗರದ ಸ್ಮಾರಕೋತ್ಸವ ಮಂಡಲದ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆಂದು ಹೊರಟಿರುವ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಕುಲಪುರೋಹಿತರಾದ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಖಿಲ ವೆಂಕಟರಾಯರು ಕರ್ಣಾಟಕದ ಉತ್ತರದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುದವೀಡು ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಪುರೋಹಿತರು ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಿರುವರು. ಅವಧಿ ತೀರ ಕಡಮೆ ಉಳಿದಿದೆ. ಇದನ್ನರಿತುಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಿಗರು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಗಳಾಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀಶಾಂತೇಶವಾಚನಾಲಯದ ಸಂಚಾಲಕರು ದಿನಂಗಳ ರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಾಸನೂರ್ ಅವರ ಸ್ಮಾರಕವೆಂದು ಪ್ರತಿತಿಂಗಳ ೧೪ನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ ವಿದ್ವಾಂಸರೊಬ್ಬರ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ಜರುಗಿಸುವ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಉಪನ್ಯಾಸಮಾಲೆಯನ್ನು ಆವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಸಂಕಲ್ಪ. ಮೊನ್ನೆಯ ೧೪ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನಸ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಉಪನ್ಯಾಸವಾಗಿ ಈ ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಮೊದಲಾಯಿತು.

ಕನ್ನಡದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಚಾರ-ಪ್ರಸಾರ

ಮುಂಬಯಿಯ 'ಕರ್ಣಾಟಕಬಂಧು' ವು ಇದುವರೆಗೆ ಮಾಸತ್ರಿಕೆಯಾಗಿ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. 'ಕೇವಲ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೇ ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟು' ಅದು ಇನ್ನು ಬೇಗನೆ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯರಂಗಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಲಿದೆ. ಸಂತೋಷ! ಮುಂಬಯಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕತ್ವವನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿ, ಕರ್ಣಾಟಕಬಂಧುವು ಅವರನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಲಿ!

ನಾಡಹಬ್ಬದ ಉತ್ಸಾಹದ್ವನಿಯು ಈಗಾಗಲೇ ಮೊಳಗುತ್ತಲಿದೆ. ರಾಯಚೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಸವದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಪ್ರಾರಂಭ ಸಭೆಗಳು ಸೇರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮಾತುಕತೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಲಿವೆ. ಬಳ್ಳಾರಿಯ ನಟವರ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಟಿ. ರಾಘವಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ನಾಟಕಗಳನ್ನಾಡಿ ಬಂದ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ರಾಯಚೂರಿನ ನಾಡಹಬ್ಬದ ಸಂಚಾಲಕರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ತುಂಬ ಅಭಿನಂದನೀಯವಾದ ಸಂಗತಿ.

ಜಮಖಂಡಿಯು ತಿರುಳುಗನ್ನಡನಾಡಿನೊಳಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವೈಪರೀತ್ಯದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ತಮ್ಮ ತಾಯ್ನಾಡಿಗೆ ಎರವಾಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಮನೆಮಾತು ಅಚ್ಚಗನ್ನಡವಾಗಿದ್ದರೂ ಕನ್ನಡ ಓದುಬರೆಹ

ಬಾರದ ಜನರು ಅಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರು. ಅಂತಹ ಜನರಿಗೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಬಸವೇಶ್ವರ ಸಂಘದ ಸಂಚಾಲಕರು ಒಂದು ಕನ್ನಡ ರಾತ್ರಿಶಾಲೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದ ಬಗೆಗೆ ತುಂಬ ಕಳವಳವುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ಪಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ., ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತಾನಾಗಿಯೇ ಹೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಸವೇಶ್ವರ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯವು ಯಾವ ಕೆಟ್ಟಗ್ರಹದ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ತಾಗದೆ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಸಾಗಲಿ!

ಶಿವಮೊಗ್ಗಿನ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಸಂಘವಲ್ಲದೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ಹೆಸರಿನದೊಂದು ಸಂಘದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಸಮಾರಂಭವು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುದವೀಡು ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿತು. ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಒದಗುತ್ತಿರುವ ಅಘಾತಗಳಿಗೆ ತಡೆ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವನೆಗಳ ಪ್ರಚಾರ, ಪತ್ರಿಕಾ ಸಂಪಾದನೆ ಕಲೆಯ ಏಕೈಕ ಇವೇ ಮೊದಲಾದುವು ಈ ಸಂಘದ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿವೆ.

ಮೈಸೂರೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಿಕ್ಕಲ್ಲ ದೇಶೀಯರಾಜರ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಉಳಿಗಾಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನಗರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯಂತೂ ಮಾತನಾಡುವ ಕಾರಣವೇ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯಿದ್ದರೂ ಸರಕಾರವು ಅವರಿಗೊಂದು ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದ ಪ್ರೇಮಿಗಳಾದ ಒಬ್ಬಬ್ಬರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ 'ನೃಪತುಂಗವಿದ್ಯಾಲಯ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಒಂದು ಶಾಲೆ, ಈಗ ೧೦ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ-ತೀರ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಹೊರಟಿತು. ಅದೀಗ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಅನಂದದ ಸಂಗತಿ. ಸ್ಥಳವು ಸಾಲದುದರಿಂದ ಅದು ಮೊದಲಿದ್ದ ಕಟ್ಟಡದಿಂದ ಬೇರೆ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರು ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಯರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದುದಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ 'ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಕವಿಸಮ್ಮೇಳನ'ವೊಂದು ನಡೆಯುವ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂಗೇಶರಾಯರು ಅಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ ಕನ್ನಡದ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಚಾರದ ಚಟುವಟಿಕೆಯು

ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದುದಾಗಿದೆ.

ಸಮಾಜಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಸಂಬಂಧಂತ್ಯವೂ ಇನ್ನಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಪರಪ್ರಾಂತ್ಯದವರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುತ್ತ ತಮ್ಮದೊಂದು ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಇದ್ದು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಇಲ್ಲಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ವಮಾನೃಪವಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ದೊರೆಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾದುದರಿಂದಲೇ — ಅದೆಷ್ಟೋ ತಲೆಗಳಿಂದ—ಲಂಬಾಣಿ ಜನರು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿಯವರಿಂದ ಭಿನ್ನರಾಗಿಯೇ ಇರುವರು. ಅವರನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಈ ಮೊದಲೆ ನಡೆದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅವರ ಸಂಸ್ಕಾರವು ಬೆಳೆದು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಸಾಮಾನ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತು; ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೆ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಮುಂದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ವಿಚಾರಪುರಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊವಿನ ಹಿಪ್ಪರಿಗಿಯಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀ. ಸಂಗಪ್ಪಾ ಮಿಂಚನಾಳ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಪೆನ್‌ಶನಲ್ ಮಾಸ್ತರರೊಬ್ಬರು ಕೇವಲ ಲಂಬಾಣಿ ಜನರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯೊಂದನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಜನರನ್ನು ಸುಸಂಸ್ಕೃತಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆಯಿಂದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾವ ಆಶೆಯೊಂದಿಗೂ ಆ ಮಾಸ್ತರರಿಗಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿಕ್ಷೇತ-ಅನಾಗರಿಕಜನರ ತಂಡಗಳೆಂಬ ವಲ್ಲಿಲ್ಲ ನಿರಪೇಕ್ಷಭಾವದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಜನರು ಸಿದ್ಧರಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾದೀತು.

ಶಿವಮೊಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ 'ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಮಾಲೆ' ಎಂಬದೊಂದು ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯು ಬೇಗನೆ ಹೊರಡಲಿದೆ. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆರು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹೊರಡುವುವು. ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದ ಆರು ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೇ. ವಿ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರಿಂದ ರಚಿತವಾದುವುಗಳು. 'ಕಾನೂರು ಪುಟ್ಟಮ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡತಿ' ಎಂಬ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಯೊಂದು ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಲಿದೆ.

ಪುಣೆಯ ವಾಡಿಯಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ತಾ. ೧೫-೮-೩೯ನೆಯ ದಿನ 'ಕರ್ಣಾಟಕಸಂಸ್ಥೆ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಘವೊಂದು ಹೊರಟು ಅದರ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವವು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಖಾಡ್ಕೆಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿತು. ಇಲ್ಲಿಯ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಲೆಕ್ಚರರ್ ಆಗಿ ಇದ್ದ ಪ್ರೊ. ದಾಮಲೆಯವರು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಈ ಸಂಘಸ್ಥಾಪನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನೆರವಾದುದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ.

ಉದ್ಯಮ—ವ್ಯವಸಾಯ

ಹೆಸರು ಹೊಂದಿದ ಕರ್ಣಾಟಕದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾದ ದಿವಂಗತ ವಾರದ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರ ಮಕ್ಕಳು ಶ್ರೀ. ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ ಅವರು ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿಂದು ಬಟ್ಟೆಯ ಗಿರಣಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಸಂಕಲ್ಪವುಳ್ಳವರಾಗಿರುವರು. ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸಾಹಸದ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಕೈಹಾಕುವ ಎದೆಗಾರರು ಕಡಿಮೆ. ಶ್ರೀ. ಬಾಬಾಸಾಹೇಬರು ಈ ಕೆಲಸ ಕೈಕೊಂಡುದು ಕರ್ಣಾಟಕದ ಆರ್ಥಿಕಉನ್ನತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತುಂಬ ಇಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಬಂಡವಾಳದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಕೂಲಿಕಾರರ ಶ್ರಮದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾದ ಬಟ್ಟೆ, ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಕ್ಕುವ ಆ ಸುಯೋಗವು ಬೇಗನೆ ಒದಗಲಿ! ಬೆಳಗಾವಿಯ ಡಾಕ್ಟರ್ ಕೋಕಟೆನೂರ್, ಡಾಕ್ಟರ್ ಸವಣೂರ್ ಮೊದಲಾದವರ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಹುಕ್ಕೇರಿ ರೋಡ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನ ನೆರೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯವೊಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಂಡಿದೆಯಷ್ಟೆ! ಈಗ ಇವರೂ ಬೇರೆ ಡಾಕ್ಟರರೂ ಸೇರಿ, ತಮಗೆ ಅಪವ್ಯವಾದ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ-ತ್ತಿಯೇ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಂಪನಿಯೊಂದನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿರುವರು. ಈ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಪಾಲುಗಳ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯ ಬಂಡವಾಳ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅನೇಕವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ನೈಪುಣ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಾಜಪೇಯಿ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಔಷಧಿಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯವು ನಡೆಯಲಿದೆ. ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾವೆನು ಹೇರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡಿಗರ ಮುನ್ನಡೆ—ಅಭಿನಂದನೆ

ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರ ಪಶ್ಚಿಮಯಾತ್ರೆಯು ಅಭೂತ ಧೂಮವಾಗಿ ಸಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಯುರೋಪಿಗೆ ಅನೇಕ ರಾಜ-ಮಹಾರಾಜರು ಹೋಗಿಬಂದರು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿಬಂದವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಜರೂ ಅವರ ಪರಿವಾರದವರೂ ಅಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರ ಸರಳಜೀವನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವುದು, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ತುಂಬ ಆಕರ್ಷಣೀಯ. ತೇವ್ವನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಉಪಾಕರ್ಮಸಂಸ್ಥಾಪನ ನಡೆದು, ಪಶ್ಚಿಮದೇಶದ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಹೋಮ

ಧೂಮದ ಸೊಂಕು ದೊರೆತುದು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ನೆಯ ಉದಾಹರಣೆ. 'ಕೆನ್ಸಿಂಗ್ಟನ್ ಪ್ಯಾಲೇಸ್ ಮ್ಯಾನ್ ಪನ್' ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೃಹದಲ್ಲಿ ಅರಮನೆಯ ಪುರೋಹಿತರ ವೇದೋಕ್ತ ಪೂಜೆ-ಪುರಸ್ಕರಣಗಳು ನಡೆದುದು ನಮ್ಮ ಜೀವನ ದಲ್ಲಿಯದೊಂದು ರಮಣೀಯವಾದ ಕ್ರಾಂತಿಯ ದೃಶ್ಯಚಿತ್ರ. ರಾಜದಂಡ-ಧರ್ಮದಂಡಗಳ ಸಾಮರಸ್ಯವು ಎಂತೆಂತಹ ಮಧುರ—ಮನೋಹರವಾದ ಕ್ರಾಂತಿಗಳಿಗೂ ಕಾರಣವಾ-

H.H. THE MAHARAJA OF MYSORE.

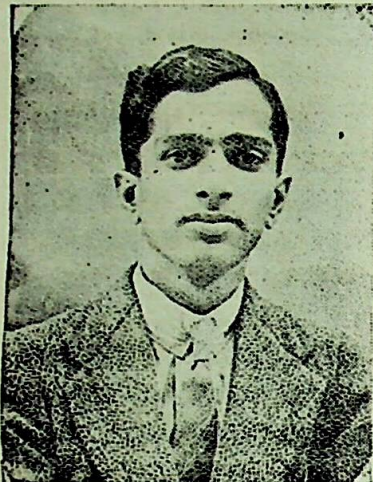
Arrived in London July 16 on his first visit to England. For thirty-four years has been head of a great Indian State which has been administered in a model way. Is accompanied by Sir Mirza Ismail, who has been his Chief Minister for nearly eleven years. Is an orthodox Hindu.

TAINADII

ಗುವುದು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ದೊರೆತ ಗೌರವ ವೆಷ್ಟು! ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪುರಂಸೆಯೆಷ್ಟು! ಅಧಿಕಾರಿಜನರಿಂದ ಸಿಕ್ಕ ಮಾನಮರ್ಯಾದೆಗಳೆಷ್ಟು! ಹೊಸದೊರೆಗಳ ಕಿರಿಬಿಳಿಭಾರಣಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಮತ್ತೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಬಂದೇತೀರಬೇಕೆಂದು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಶೇಷ ಟೆತಣವಿದೆ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ.

ಮಹಾರಾಜರು ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಸ್ಕಾಟ್‌ಲೆಂಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ನೋಡಬಹುದಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದರು. ವಿಮಾನದಿಂದ ಸುಖವಾಗಿ ಜರ್ಮನಿಗೆ ಹಾರಿಹೋಗಿ ಬರ್ಲಿನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಒದಿನಗಳ ವರೆಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಂಗೇರಿಯಾ ದೇಶದ ನಗರಿಯಾದ ಬ್ಯುಡಾಪೇಸ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಹಂಗೇರಿಯನ್ ರೈತರ ಜಾನಪದಸಂಗೀತ, ಜಾನಪದನರ್ತನಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ನೋಡಿ, ಆನಂದಿಸಿದರು. ನವರಾತ್ರಿಯ ಹಬ್ಬದೊಳಗಾಗಿ

ಅವರು ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಮರಳುವರು. ಕೂಡಲೆ—ಸಮುದ್ರ
ಯಾನದ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವೆಂದೋ ಏನೋ! ಕಾಶಿಗೆ ಹೋಗಿ
ಬರುವರೆಂದು ವರ್ತಮಾನ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯುತ್ತಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ. ಪಿ. ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್

ಪತ್ರಿಕಾಸಂಪಾದನಕಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಪಶ್ಚಿಮ
ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ ಶ್ರೀ. ಪಿ. ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್
ಆವರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದ್ದ
ತಪ್ಪೆ! ಈಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಗೆಯ ಉಚ್ಚ ವಿದ್ಯಾಸಂಪಾ-
ದನೆಗಾಗಿ ವಿದೇಶಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದ ಮತ್ತೆ
ಕೆಲವರ ವಿಷಯವನ್ನು ಬರೆಯಲು ನಮಗೆ ಅಭಿಮಾನ
ವೆನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮೈಸೂರಿನ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಸಿ. ಐಯಂಗಾರ
ಆವರ ಮಗಳು ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಂದರಾಂಬಾಳ ಎನ್ನುವವರು
ಮಹಾರಾಣೀ ಕಾಲೇಜಿನ ಎಂ. ಎ. ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದು
ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಲಂಡನ್
ಐ. ಎ. ನಿಲಯದ ಎಂ.ಎ. ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವರು. ಆವರ
ವೀಣಾವಾದನ ನೈಪುಣ್ಯವು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜನರನ್ನು ಬೆರಗು
ಗೊಳಿಸಿದೆ. ಬೇಗನೆ ಆವರು ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಮರಳಲಿರುವರು.
ಆಪ್ತರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಡ್‌ಕಾಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆವರ
ವೀಣಾವಾದನವಾಗುವುದಿದೆ. ಸರ್. ಎಂ. ಎನ್. ಕೃಷ್ಣ-
ರಾಯರ ಮಕ್ಕಳಾದ ಶ್ರೀ. ವಿ. ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾಯರು
ಆರೋಗ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವ
ದಕ್ಕಾಗಿ ಆಮೇರಿಕೆಗೆ ತೆರಳಲಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು
ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ. ಶ್ರೀನಾಥ ಆವರು
ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋದರು. ಮಂಗಳೂರಿನ ಮಿತ್ರಮಂಡಲಿ
ಯಲ್ಲಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಕತೆ—ಕವನ—ಲೇಖನಗಳಿಂದ ಈ

ಮೊದಲೇ ಕನ್ನಡಿಗರ ದೃಷ್ಟಿಪಥದೊಳಗೆ ಬಂದಿ-
ದ್ದವರೂ ಕಾಶಿಯ ಹಿಂದೂ ವಿದ್ಯಾಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕ
ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಆತ್ಮತೃಪ್ತವಾದ ಕರ್ಣಾಟಕಾಭಿ-
ಮಾನದಿಂದ ಅದರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದವರೂ ಆದ
ಶ್ರೀ. ಪೇಜಾವರ ಸದಾಶಿವರಾಯರು 'ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್'
ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆಂದು ಇಟಾಲಿಗೆ ಹೊರಟಿರುವರು. ಇವ
ರೆಲ್ಲರ ಮೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕನ್ನಡತಾಯಿ ಮೊಲೆಹಾಲು ತಾಯ್
ನಾಡಿನ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುತ್ತಿರಲಿ.

ಜಯಕರ್ಣಾಟಕದ ವಾಚಕರಿಗೆ ಪರಿಚಿತರಾದ ಸದಸ್ಯ-
ಕೃತಿ ರಾಮಕುಮಾರರು ಮುಂಬಯಿಯ ರಣಜಿತ ಫಿಲ್ಮ್
ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಸೇರಿ 'ಸ್ತ್ರೀಯರ ತಪ್ಪು'
ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತಮ್ಮ ನಿರ್ದೇಶಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧ
ಗೊಳಿಸಲಿರುವರು. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು
ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಕನೊಬ್ಬನ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ಮಗ
'ನಾಗರಾಜ' ಎಂಬ ಹುಡುಗನು ತನ್ನ ಪ್ರಚಂಡವಾದ
ಬುದ್ಧಿವೈಭವದಿಂದ ಜನರನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುತ್ತಿ
ದ್ದಾನೆ. ಇವನು ತನ್ನ ತಾತ್ವಿಕ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಉತ್ತರ
ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಸಂದೇಶ
ಶ್ರೀವಿವೇಕಾನಂದರ ವಿಶ್ವಬಾಂಧವ್ಯದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮೊನ್ನೆ
ಮೊನ್ನೆ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವಿವೇಕಾ-

ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋದ ಮೈಸೂರು ಆರಮಣಿಯ ಪ್ರದೀಪಕ

ನಂದರ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈತನ ಉಪನ್ಯಾಸವು ನಡೆದಿದೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಎರಡೆರಡು ಮೂರು ಮೂರು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಲು ಇವನು ಸಮರ್ಥ

ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಈ ನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾಜಿ ಯವರ ಮೂರ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದೂ 'ಕರಾರು' ಗಳಾಗಿದೆ.

ಹೆಮ್ಮೆಯ ಮಾತು

ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಎಲ್ಲ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದುದರ (೧೯೩೫-೩೬)ವರದಿ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ೧೦೩೭೦೦. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಆರೋಗ್ಯಶಾಲಿಗಳು ಧಾರವಾಡದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿರುವರೆಂದು ಆ ವರದಿಯು ಹೇಳುವುದು. ಪರಿಷ್ಕಾರವಾಗಿ ತೀರಲೆಂದು ಎಲ್ಲ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಶಾಲಿಗಳ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ.

ಕಾ. ಹೆಸರು

ನೂರಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣ

೧. ಕರ್ಣಾಟಕ

೬೮.೩

೨. ಗೋವರ್ಧನದಾಸ

ಮೆಡಿಕಲ್ ೬೪

೩. ಗ್ಯಾಂಟ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ೬೦.೪

೪. ರಾಯಲ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ೫೮

೫. ಫರ್ಗ್ಯೂಸನ್ ೫೫.೪

೬. ಶಿವಾರಪೂರ ೫೪.೪

೭. ಪರಶುರಾಮ ೫೪

೮. ಎಲ್‌ಫಿನ್‌ಸ್ಟನ್ ೫೩

೯. ಕರಾಚಿ ೫೩.೫

೧೦. ಬೆಳಗಾವಿ ೫೩.೪

೧೧. ಉಯಿಲಿಂಗ್‌ನ್ ೫೧.೫

೧೨. ಹಂಸರಾಜ ೫೧.೪

೧೩. ಸಿಡನ್‌ಹ್ಯಾಮ್ ೫೦.೪

೧೪. ವಿಲ್ಸನ್ ೫೦.೯

೧೫. ವಾಸಿಯಾ ೫೦.೬

೧೬. ಭಾವನಗರ ೪೬.೭

೧೭. ಸೆಂಟ್ ಝೇವಿಯರ್ ೪೫.೫

೧೮. ಬಡೋದೆ ೪೨.೬

೧೯. ಗುಜರಾತ್ ೩೯.೩

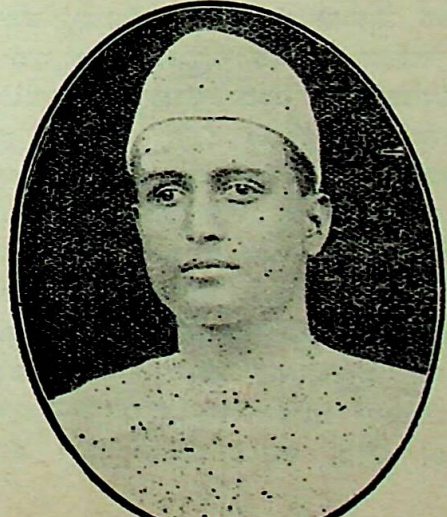
೨೦. ಇಸ್ಲಾಮ್‌ಪುರ್ ೩೯.೨

೨೧. ಜುನಾಗಡ ೩೫.೫

೨೨. ಸುರತ ೩೪.೯

೨೩. ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ (ಸಿಂಧ) ೩೫.೫

ಕರ್ಣಾಟಕವು "ಆ ಶರಧಿಯನೆ ಜಿಗಿದ ಹನುಮನುಡಿಸಿದ ನಾಡು" ಅಲ್ಲವೇ?

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದಾನ

ಜಕ್ಕಲಿಯ ಶ್ರೀಮಂತ ಗೃಹಸ್ಥರೂ ಮಹಾತ್ಮರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಕ್ತರೂ ಆದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಿಂದಾನೆಪ್ಪಾ ದೊಡ್ಡಮೇಟೆ ಅವರು ರೋಣದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸೂತಿನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದು

ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿ

ಗ್ರಂಥಲೇಖಕರ ಹೊಟ್ಟೆಬಟ್ಟೆಯ ತೊಡಕು

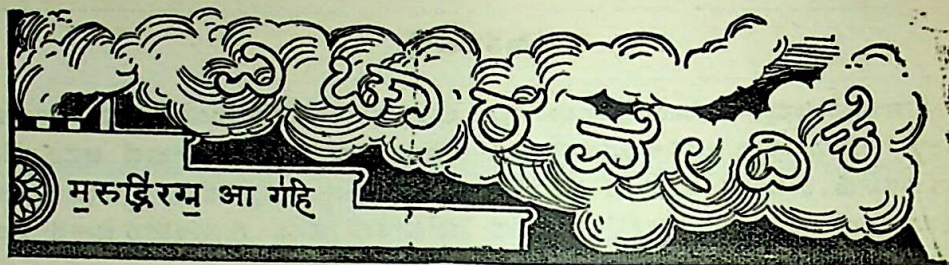
ಬರೆದವ: ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಸಕ್ಷಪಾತಿ.

ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಅದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕಡಮೆತನವೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ? ಇನ್ನುಳಿದ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವರಷ್ಟೇ! ಅವರಂತೆಯೇ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಅವುಗಳಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದೂ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಸಹಜವಾದ ಅಧಿಕಾರವಾಗಿರುವುದು. ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ, ಬುದ್ಧಿ, ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಪ್ರಚಾರದ ಇಲ್ಲವೆ ಜನಮನೋರಂಜನೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಉಚಿತವಾದ ಪ್ರತಿಫಲವು ದೊರೆಯಲೇ ಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಕೆಲವೊಂದು ಜನ ಸಿರಿವಂತರ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ಅಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ — ನಿರ್ದಾಷ್ಟಿಣ್ಯವಾಗಿ — ಗ್ರಂಥನಿರ್ಮಿತಿಯ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಉದರನಿರ್ವಾಹವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದೇ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಸಮಂಜಸವೆಂದು ತೋರುವುದರಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕತೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ 'ಮುದ್ರಕರು ಪ್ರಕಾಶಕರು, ವಾಚಕರು ಇವರೆಲ್ಲರ ತೊಡಕಾಟದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರ ಶ್ರಮವು ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗುವಂತಹ ಪ್ರತಿಫಲ ಸಿಕ್ಕುವುದೆಂದರೆ ಎಂತಹ ಮಾತೋ!' ಎಂದು ಲೇಖಕರು ಗುಣಗುಟ್ಟುವುದನ್ನು ನಾವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕೇಳುತ್ತಿರುವೆವು. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡನಾಡೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ದೇಶದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಸಭಾ—ಸಮ್ಮೇಲನಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಪ್ರತಿಫಲದ ವಿಷಯಕವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯು ಆಗಾಗ ನಡೆದೇ ಇರುವುದು. ನೋಡಿ! ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸುವವರಿಗೆ ಅವರ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ವೆಚ್ಚವು ಬಗೆಹರಿಯಬೇಕು; ಪ್ರಕಾಶಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಕಟನೆಗಳ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಲಾಭವು ದೊರೆಯಬೇಕು; ವಾಚಕರಿಗೆ—ಶಕ್ಯವಿದ್ದರೆ—ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿಯೋ ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೋ ತಮಗೆ

ಬೇಕಾದ ಗ್ರಂಥವು ದೊರೆಯಬೇಕು. ಇವರೆಲ್ಲರ ಆತ್ಮಹಿತದ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಸಿಕ್ಕು ಸುಗ್ಗು—ಸುಗ್ಗು ಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದರೂ ಏನು?

ಲೇಖಕರ ಪ್ರತಿಫಲದ ವಿಷಯಕ ಚರ್ಚೆ-ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಭರತಖಂಡದ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಲೇಖಕನು, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿಯ ಗ್ರಂಥಕಾರರೆಲ್ಲರ ಪ್ರತಿಫಲಿಯಾಗಿ, ಅವರ ತೊಂದರೆ—ತಕರಾರುಗಳನ್ನು ಬಯಲಿಗೆಳೆದು ತಂದಿಟ್ಟಿರುವನು. ಅವನು ಹೇಳುವುದರ ಸಾರಾಂಶವು ಹೀಗಿದೆ:—

“ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಗ್ರಂಥಗಳ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯು ತುಂಬ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಆಗುತ್ತಲಿದ್ದು, ಗ್ರಂಥಾಲಯ-ವಾಚನ ಮಂದಿರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಗ್ರಂಥದ—ಸುಮಾರು—ಗಣಂ ಪ್ರತಿಗಳು ಮಾರಾಟವಾಗಿ ಹೋದಾಗ, ತಮಗಾದ ವೆಚ್ಚವು ಮಾತ್ರ ತುಂಬಿಬರುವುದೆಂದು ಪ್ರಕಾಶಕರು ಹೇಳುವರು. ಇದರಿಂದ ಲೇಖಕರಿಗೆ—ಬರೆಯುವ ಕಾಗದ, ಟೈಪಿಂಗು, ಬೇರೆ ಕಿರುಕಳ ವೆಚ್ಚ ಎಲ್ಲವೂ ಹೋಗಿ—ಅವರ ಕೈಗೆ ಸುಮಾರು ನಾನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಹತ್ತಬಹುದು. ಈ ಹಣವೂ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಸಿಕ್ಕದು. ಒನ್ನೊಮ್ಮೆ ವರ್ಷದೊಂದು ಸಲವರೂ ದಾರಿಕಾಯಬೇಕಾಗುವುದು. ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಸಮಾಧಾನಕಾರಕವಿರುತ್ತಿರಲು, ಇನ್ನುಳಿದವರು ಇವರ ಕಡೆಗೆ ನಸುಪುಟ್ಟ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಸುಖಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವರು. ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿಯ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸುಮಾರು ಐವತ್ತುಜನರು ಓದುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಯೋಣ; ಅವರಿಂದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಮುಕ್ಕಾಲುಣೆಯ ನೆರವಾದರೂ ಸಿಕ್ಕುವುದೋ? ಅದನ್ನೇನೂ ಕೇಳಬೇಡಿ! ಹಳೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬಗೆಗಂತೂ ವಾಚಕರು ಯಾವ ನಷ್ಟವನ್ನೂ ಹೊರಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಂಥಾಲಯ,

ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ

ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಪ್ರಕಟನೆಯ ವರದಿ

ಈ ವರುಷದಾದಿಯಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳು ಮುಗಿಯುವ ವರೆಗಿನ ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪಟ್ಟಿ, ಎಂದಿನಂತೆಯೇ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಗ್ಯಾಝೆಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಆದರೂಡನೆಯ ಪ್ರಕಟವಾದ ಮರಾಠಿ - ಗುಜರಾತಿಭಾಷೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾದ ಸಂಗತಿಯು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಕನ್ನಡ ಅಭಿಮಾನಿಗಳ ಎದೆಯು ಅಳುಕುವಂತಿದೆ. ಕನ್ನಡನಾಡನ್ನು ಕೀಳಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೂ ಅನ್ಯನುಡಿಯವರಿಗೂ ಇನ್ನಿಷ್ಟು ತಿರಸ್ಕಾರವು ಹೆಚ್ಚುವಂತಿದೆ. ಎರಡು ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿ; ಒಂದು ಕಾವ್ಯ; ಒಂದು ಇತಿಹಾಸ; ಮೂರು ಸಾಹಿತ್ಯವಿಷಯಕ; ಮೂರು ಶಿಕ್ಷಣವಿಷಯಕ; ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ; ನಾಲ್ಕು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಿಚಾರ; ಎರಡು ಇತರ ವಿಷಯಕ. ಒಟ್ಟು ಹದಿನಾರು ಪ್ರಕಟನೆಗಳಾದಂತೆ ವರದಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಣುವೆಂದರೆ ಎರಡಾಣೆ ಬೆಲೆಯ ಕೋಲಿನ ಪದ; ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಮೂರನೆಯ ಪುಸ್ತಕದ ಶಬ್ದಾರ್ಥ-ಕನ್ನಡವ್ಯಾಕರಣಗಳು; ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಬೈಲಹೊಂಗಲದ ತಾಲೂಕಿನ ಭೂಗೋಲು-ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಪರಿಚಯ-ವಿರಜಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣತೀರ್ಥ-ಭಾಷಾಂತರ ಪಾಠ ಇಂತಹ ಗ್ರಂಥಗಳು. ಗ್ರಂಥಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣದ ವೈಚಿತ್ರ್ಯವೂ ನೋಡುವಂತಿದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿಕೆ ಸೇರಬಾರದು? ಭಾಷಾಂತರಪಾಠ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಿಷಯವೇ? ವಿರಜಾಲಕ್ಷ್ಮಣ ತೀರ್ಥಮಹಾತ್ಮ್ಯನು ಧಾರ್ಮಿಕವಿಭಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆಕೆ ಓಡಿಹೋಯಿತು? ಈ ಪಟ್ಟಿಯು ನಿಜವಾಗಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪಟ್ಟಿಯೆಂದು ಯಾರೂ ಭಾವಿಸಲಾಗದು. ಈ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು-ಮದರಾಸ್-ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ೩೦-೩೫ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡೋಣ! ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದ ನಾಲ್ಕು

ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ 'ಧೂಮಕೇತು' 'ಉಪನಿಷತ್‌ಕಥಾವಳಿ' 'ಕರ್ಣಾಟಕ ವೀರ ಕ್ಷತ್ರಿಯರು' 'ಕುರಿಹಿಂಡು' 'ಹುಚ್ಚಾಟಿಗಳು' 'ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಕತೆ' ವೊದಲಾದ ಮಹತ್ತ್ವದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೆಷ್ಟೋ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ-ಈ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿ-ಯಾರೂ ಶಂಕಿಸದಿರಿ! ಕಳವಳಿಸದಿರಿ! ಬೀಳುಗಳೆಯದಿರಿ! ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಬರುವ ಈ ಬಗೆಯ ವರದಿಗಳು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವಂತೆ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಗ್ರಂಥಕಾರರೂ ಪ್ರಕಾಶಕರೂ ಮುದ್ರಕರೂ ಸರಕಾರದವರೂ ಹೆಚ್ಚು ಎಚ್ಚರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನ. ಅಖಿಲಕರ್ಣಾಟಕದ ಗ್ರಂಥಪ್ರಕಟನೆಯ ಪಟ್ಟಿ ಬೇಡ; ಬರೀ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿರಬೇಡವೇ?

ದೇ. ಭ. ಕಾಕಾ ಕಾಲೇಜ್‌ಕರ್ ಅವರ ಬುದ್ಧಿವಾದ

ಕನ್ನಡಿಗರ ಔದಾಸೀನ್ಯಜೀವನವು ಅಧಿಕೃತವೆನಿಸಿ ರಿಂದಲೋ ಅನಧಿಕೃತವೆನಿಸಿದಲೋ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿಂದಿ-ಪ್ರಚಾರಕರ ಸಂಚಾರಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪಾಣಿ-ಬೆಳಗಾವಿಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಅಕ್ಷೇಪಣೆಯಿತ್ತಿದುದು ಸರಿಯಷ್ಟೇ? ಈ ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗೆ ಉತ್ತರಕೊಡುವಾಗ ದೇ. ಭ. ಕಾಕಾಸಾಹೇಬರು "ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಶಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ 'ಮೂರ್ಖತನ' 'ಅವಿಚಾರ' ಎನಿಸುವುದು," ಎಂದು ಬಿರುನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಉಪದೇಶದ ತುತ್ತನ್ನು ತುರುಕಲುಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಅನುಯಾಯಿಗಳೆಂದೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಯಾರ ಹಕ್ಕು-ಭಾಷ್ಯಗಳನ್ನೂ ತುಳಿದು ನಡೆಯಲಾರದೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರಿ! ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಯಾರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಗಡೆಯನ್ನೆತ್ತದು; ಆದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಅನುಯಾಯಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರೆಂಬ ಅನುಭವ ತೀರ ಕಡಿಮೆ. 'ಬೃಹನ್ನಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಚಳುವಳಿ' 'ಮಹಾಗುಜರಾತ್ ಚಳುವಳಿ' 'ಅಖಿಲಾಂಧ್ರದ ಚಳುವಳಿ' ಇವೆಲ್ಲ-ಎಷ್ಟೇ

ಜನರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹವಿದ್ದರೂ — ಬಹುತರವಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಂದಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಹೆರಡುತ್ತಲಿವೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮುಂದಾಳುಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕನ್ಯೆಯಾಲಾಲ್ ಮುನಶಿಯವರ ಸಂಸಾದ-ಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೊರಡುವ 'ಗುಜರಾತ್' ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ! ಮಹಾಗುಜರಾತಿನ ಚಳುವಳಿಯ ದೃಷ್ಟಿ ಸಂಜಾಬ್ ಕಾಶ್ಮೀರಗಳ ವರೆಗೂ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಿದೆ. ಸ್ವತಃ ಕಾಕಾ-ಸಾಹೇಬರೇ ತಂಜಾವರ-ತಿರುವಾಂಕೂರಿನತ್ತ ಹೋದಾಗ, ಅಲ್ಲಿಯ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಜನರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಸಂರಕ್ಷಣದ ಉಪ-ದೇಶವನ್ನು ಬೀರಿ, ಬೃಹದ್ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹರಡಬಂದರೆಂಬ ವರ್ತಮಾನವನ್ನೂ ನಾವು ಓದಿ-ಕೇಳಿ-ಅರಿತಿದ್ದೇವೆ. ಕಾಕಾಸಾಹೇಬರು ಹುಟ್ಟಿದುದು ಹುಟ್ಟು-ಗನ್ನಡನಾಡಾಗಿದ್ದ ಶಹಾಪುರವು; ಮನೆಮಾತು ಮರಾಠಿಯೆ ಸ್ವಬೇಕೆಂದರೆ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲ; ಕೊಂಕಣಿಯು ಅವರ ತಾಯಿ ಸುಡಿಯಂತೆ. ಆದರೂ ತಾವು 'ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ' ರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಭಿಮಾನ ಅವರಲ್ಲಿ ಅಗಾಗ ಉಕ್ಕಿ ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವುದು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೇ—ಅಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯೇ—ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷದ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೂ ಕನ್ನಡ-ಕರ್ಣಾಟಕ-ಕರ್ಣಾಟಕವಿಕೀಕರಣಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಕೀಳುಗಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲ-ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಂತೂ ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ಬೈಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ, ಲೆಕ್ಕಾಣಿಕೆ ಮನೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನರಿತ—ನೆರೆಯ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಆಕ್ರಮಣ ಬುದ್ಧಿಯ ಅಘಾತಗಳನ್ನು ತಿಂದ—ಕನ್ನಡಿ-ಗರು ದೇ. ಭ. ಕಾಲೇಜ್‌ಕರ್ ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಶಯ ವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದು ಅವಿಚಾರವೇ? ಮೂರ್ಖ ತನವೇ? ಅಂದಿನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕನ್ನಡದ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಕಾಕಾಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಕನ್ನಡಿಗರು ಸಂಶಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುದು ಎಷ್ಟೊಂದು ಸಹಜವಾದುದು?—ಎಷ್ಟೊಂದು ಸಕಾರಣವಾದುದು?—ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಾಳುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ 'ಕರ್ಣಾಟಕದ ಚಳುವಳಿಯ ಕೂಗು ರಾಷ್ಟ್ರನಿಷ್ಠಾತಕ' ವೆನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ 'ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕರ್ಣಾಟಕದ ವಿಕೀಕರಣದಿಂದ ಏನಾಗುವುದು?' ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬರು 'ಸಂಕುಚಿತ ವಾದ ಪ್ರಾಂತಾಭಿಮಾನ' ಬೇಡ, ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿಮಾನ ಹಿಡಿದು' ಎಂದು ಉಪದೇಶಿಸಲು ಬರುವರು. ಹೀಗಿಂದು

ಉಪದೇಶಿಸುವವರಿಗೆ ನಮ್ಮದೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ. 'ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿ-ಮಾನವೂ ಸಂಕುಚಿತವಾದುದೇ! ಅದಾದರಿಂದ ವಿಶ್ವಬಂಧುತ್ವದ ಚಳುವಳಿಯನ್ನೇ ನಾವು ಏಕೆ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗದು?' ಎಂದು. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಿಷಯ: ಪರಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಮುಂದಾಳುಗಳೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಉಜ್ವಲ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಹರಡುತ್ತಲಿದ್ದರೂ, ಆ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಭಾರತಮಾನ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ; ಆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಬಹುಜನಮಾನ್ಯರಾಗಿವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ 'ಪ್ರಾಂತಾಭಿಮಾನ' 'ಭಾಷಾಭಿಮಾನ' ಎ ದೊಡನೆ ಪಾತಕವೇಕೆ ಬರಬೇಕು?

ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ

ಮುನಶಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕನ್ಯೆಯಾಲಾಲ್ ಮುನಶಿಯವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಅನುಯಾಯಿಗಳೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಪಡಲಾರರು. 'ಮಾತೃಭಾಷೆ' 'ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ'ಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅವರ ಲೇಖನದ ಒಂದಂಶದಿಂದ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು:—

'ನಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರವು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸರಸತೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ; ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಹಾಗಾಗಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಪರಭಾಷೆಯ ಸಂಬಂಧ ನಮಗೆ ಆ ಮೇಲೆ. ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತಿಗಳ ರಸದರ್ಶನಕ್ಕೆ, ಪರಭಾಷೆಯು ಶಬ್ದ-ದೇಹವನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಎಂದೂ ಸಮರ್ಥವಾಗಲಾರದು. ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯನ್ನೂ ರಾಷ್ಟ್ರಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೂ ನಾವು ಅಂಗೀ-ಕರಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ. ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯನಿರ್ಮಾಣವು ನಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಬೇಕು. ಪ್ರಸಾರದ ಸುಲಭತೆಯಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ-ನಿರ್ಮಾಣವು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು. ಪ್ರಸಾರದ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳು ನಿರ್ಮಾಣದ ಬಗೆಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಡುವುವು. ನಮ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಸಾರದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಚಿಕ್ಕದು ದೊಡ್ಡದು ಇದ್ದಂತೆ ನಮ್ಮ ನಿರ್ಮಿತಿಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಕಡಿಮೆ-ಹೆಚ್ಚು ಆಗುವುದು. ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಸೇವೆ ಮಾಡುವವನೇ ನಿಜವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಮನ್ವಯದ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥನು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮನ್ವಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವುದೆಂದರೆ

ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಸೇವೆಮಾಡಿದಂತೆಯೇ!

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುನಶಿಯವರು ತಾವು ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಗುಜರಾತ್ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವೂ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಮೊಳಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೆ ಅವರು ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೇಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ಚಳುವಳಿಯ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿ ಇದುವರೆಗೆ 'ಹಂಸ' ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದರು; ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬೇಗನೆ ಹೊರಡಲಿರುವ 'ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ' ವೆಂಬ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ಉತ್ಪಾದಕರಲ್ಲಿಯೂ ಒಬ್ಬರಾಗಿರುವರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುನಶಿಯವರ ಈ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಅಖಿಲ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಗುಜರಾತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಪರಿಚಯವು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿಯ ಬೆನ್ನನ್ನು ಹತ್ತಿದ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಮುನಶಿಯವರ ವಿಚಾರದವರಾದರೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅದು ಬೇಕಾದ ವಿಷಯವೇ!

ನಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನಡೆದ ಸ್ವತ್ವದ ಅತಿಕ್ರಮಣ

ಬೆಳಗಾಂವಿ—ಚಿಕ್ಕೋಡಿ — ಖಾನಾವೂರ ತಾಲೂಕಿನ ಆಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗದೆಂಬ ಖಂಡಿತವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸರಕಾರವು ಕೊಟ್ಟಿತು. ಹೀಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಅದು 'ಇಲ್ಲಿಯ ಇದುವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ಆದರೆಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧಕ ಚಳುವಳಿಯ ಕೂಗು ಇದುವರೆಗೆ ಎಂದೂ ಎದ್ದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಎಚ್ಚರುಗೇಡಿತನವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಡಕಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಹೀಗೆ ಕೇಳುವಾಗ ಅದು ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಭೂತಕಾಲದ ಕಡೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಣ್ಣುಹಾಕ ಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು.

ಕರ್ಣಾಟಕತ್ವದ ಭಾವನೆ, ಕನ್ನಡಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ವಿಚಾರ ಇವೆಲ್ಲ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹರಡುತ್ತಲಿವೆ. ಮೂರು-ನಾಲ್ಕುನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕುರುಡುಜೀವನದಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ-ಹಕ್ಕುಗಳಾವುವೆಂಬುದನ್ನೆ ಮರೆತು ಮಲಗಿದ್ದರು. ಬೇಕಾದವರು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಆಗ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸ್ವತ್ವವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡರು. ಕಳೆದ ಶತಮಾನದ ಮುಕ್ಯಾಲುಭಾಗದ ವರೆಗೂ ಮುಂಚೆಯ ಕರ್ಣಾಟಕದ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕಶಿಕ್ಷಣವು ಮರಾಠಿಯ ಮುಖಾಂತರವೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು; ಅದು ಹೋಗಿ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯ

ಮುಖಾಂತರ ನಡೆಯಬೇಕಾದಾಗ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿಯೇನಾದರೂ ಎದ್ದ ಉದಾಹರಣೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಗೊತ್ತುಂಟೋ? ಹಾಗೆ ಏಳದಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಆಡಳಿತದ ಅನುಕೂಲತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿತ್ತು ಸರಕಾರವು ಅಂದು ಕನ್ನಡಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಈಗ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ: ಉಗಿ ಬಂಡಿಯ ಮೂರನೆಯ ತರಗತಿಯ ಪ್ರವಾಸಿಕರಿಗೆ ತಾವು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದುದೊಂದೇ ಮುಖ್ಯ! ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಾಗ ಎಂತೆಂತಹ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೂ ಅವರು ನಿಯೋಜನೆಯಿಂದ ಸಹಿಸಬಲ್ಲರು. ಬಂಡಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಇಷ್ಟಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿಸಿದುದೇ ಅವರಿಗೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರ. ತಮಗೆ ಇರುವ ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದೆಂಬ ಯೋಚನೆ ಅವರ ಮೆದುಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮನೋವೃತ್ತಿ ಇದೇ ಬೇಯದು. ಅವರಿಗೆ ಬದುಕಬೇಕೆಂಬುದೊಂದೇ ಗೊತ್ತು. ಹೇಗೆ ನಡೆದರೆ ಸುಖವಾಗಿ ಬದುಕೇನೆಂಬುದರ ಯೋಚನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡರು. ಸರಕಾರವು ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ, ಸುಖಜೀವನಕ್ಕೆ ದಾರಿಮಾತೆ ಕೊಡಬೇಕು; ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಅವರಿಗೆ ಸುಖಜೀವನದ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕು. ಇವೆರಡೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಕುರುಡುಜೀವನದ ದುಃಖವು ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮೂರು ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರು ಈ ಬಗೆಯ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರದರಿಂದಲೇ! ಈಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಅಧಿಕಾರದ ಮೇಲೆ ಗದೆ ಬಂದು ಕುಳಿತಿದೆ. ಮುಂದಾಳುಗಳು ಈ ಔದಾಸೀನ್ಯವು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗಿರಲಿ! ಹತ್ತುವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ತಪ್ಪದೆ ಜನಗಣನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯು ಅರಿಯದುದೇ! ಅರಿತು ಅರಿತೂ ಹೀಗೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಉತ್ತರಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರ ರಹಸ್ಯವೇ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಈಗ ಆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಎಚ್ಚತ್ತು, ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ತಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಕೂಗು ಗಲಾಟೆಗಳು ಬೇಕು! ಎರಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಾವು ಅಧಿಕಾರಹೀನರಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕಾಗುವುದು.

ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯ

ದೇಶಭಾಷೆಗಳ ದುರವಸ್ಥೆ

ಶಿಕ್ಷಣಪರಿಷತ್ತಿನಂತಹ ಕೇವಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಪ್ರಧಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೇ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಜನರು ಅಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೆಂಬುದೇ ! ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವವರು ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡ-ತೆಲುಗು-ಮರಾಠಿ ಮಾತೃಭಾಷೆಗಳುಳ್ಳ ಪ್ರಜಾ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಉದ್ಭವವಾಗಿ ಹೊರೆಯನ್ನೇ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅವರ ಯಾವ ದೇವರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿ ? ಜನತೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಸಾರದ ಶುಭಪರಿಣಾಮವು ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಉಂಟಾಗದು. ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಸರಕಾರವು ಶಿಕ್ಷಣಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ದುಡ್ಡನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ಆದರೇನು ! ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಜನರು ಮಾತ್ರ ತಾಯಿ ಭಾಷೆಯ ಮೊಲೆವಾಲಿಗೆ ಎರವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ದೊರೆ ದುಡ್ಡಿದ್ದ ಆರ್ಥಶಕ್ತಿಯು ಕರ್ಣಾಟಕದ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಯಾವುದನ್ನು ತರುವಂತಹದು. ಗುಲ್‌ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಟ್ಟಗನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶ; ಅದರೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಮರಾಠಿ ಬರೆಯುವ ಗತಂತರವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ದಪ್ಪರಿನ ಇವೆ ಮರಾಠಿ. ಇದುವರೆಗೆ ಮೋಡಲಿಸಿಯು ಪ್ರಚಾರವಲ್ಲದಿತ್ತು; ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಬಾಲಬೋಧಲಿಸಿಯನ್ನು ಬಳಸಬೇಕೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನ ಮೋಢೆ ಮೋಢೆ ಹೊರಟದೆಯಂತೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಭಾಷೆ-ಕನ್ನಡಲಿಪಿಯಿರಬೇಕೆಂಬ ತರ್ಕದಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲವೆನ್ನಬೇಕೆಂದರೆ ಅವರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಹಾರದ ಭಾಷೆಯೆಂದು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಪರ್ಯಾಯಿಸಲು ಅಪ್ಪಣೆಯಿದೆ. ಗುಲ್‌ಬರ್ಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡವೇ ವ್ಯವಹಾರದ ಭಾಷೆಯೆಂದೊಪ್ಪಿ, ಈಗಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡಲಿಪಿಯನ್ನೇ ಬಳಸಬೇಕೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆಯಿತ್ತರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬೆಳಕು ಸ್ಪಷ್ಟವೂ ಸರಕಾರಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ! ಕನ್ನಡಿಗರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರೈಸಿದಂತಾಗಿ ಅವರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೀತಿ ದುಷ್ಟ ಸಂಪಾದಿಸಿದಂತಾಗಬಹುದು.

ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಸಂದ್ಯಾಟಗಳೂ ಹಿಂದುಸ್ತಾನವೂ

ಜರ್ಮನಿಯ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಬರ್ಲಿನ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂದ್ಯಾಟಗಳ ೧೧ನೆಯ ಅಧಿವೇಶನವು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಜರುಗಿತು. ಪ್ರಪಂಚದ ಸರ್ವರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಕ್ರೀಡಾಕೋವಿದರು ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಆಟಗಳ ಫಲಿತಾಂಶವು ಹೊರಬಂದಿದ್ದಿದೆ. ಹಿಂದುಸ್ತಾನವು ಹಾಕೀ ಸಂದ್ಯಾಟದಲ್ಲಿ ಹಂಗರಿ, ಆಮೇರಿಕಾ, ಜಪಾನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶಗಳನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ೫, ೭, ೯, ೧೦ ಗೋಲುಗಳಿಂದ ಸೋಲಿಸಿ, ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ಹಿಂದುಸ್ತಾನವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿಯೇ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಪಣದೊಟ್ಟು ಪಟಾಂಗಣಕ್ಕಿಳಿದ ಜರ್ಮನಿಯನ್ನೂ ಕೊನೆಗೆ ೮ ಗೋಲುಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧ ೧ ಗೋಲು ನಿಂದ ಗೆದ್ದು, ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಅಜಂಕೃತವೆಂದು ಹೆಸರುಪಡೆಯಿತು.

ಉಮರಾವತಿಯ ಶ್ರೀಹನುಮಾನ್ ವ್ಯಾಯಾಮ-ಪ್ರಸಾರಕ ಮಂಡಳದ ಆಟಗಾರರು ತಮ್ಮ ಲೋಕಪ್ರಿಯ ಆಟಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವಾಗಣ ದೃಶ್ಯವು, ಭಾರತದ ಮೇಲ್ಮೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು ತೋರಿಸುವಂತಿದ್ದಿತು. ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್‌ನ ವ್ಯಾಯಾಮವಿಶಾರದರಾದ ಡಾ. ಸುಸಡೇನ್ ಮತ್ತು ಡಾ. ಕ್ಲೆಮೆನ್ಸ್‌ನ ಆಟಗಾರರ ಶರೀರಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನೂ, ಬೆನ್ನು ಹುರಿಯನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, “ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಆಟಗಾರರ ಮೈಕಟ್ಟಿಗಿಂತಲೂ ಹಿಂದಿ ಆಟಗಾರರ ಮೈಕಟ್ಟು ಸುಂದರವೂ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆಯೂ, ಬೆನ್ನುಹುರಿಯು ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿಯೂ ಇದೆ” ಎಂದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದರು. ಮಲ್ಲಕಂಬ, ಹುಸಿ-ಗಾಳೆಗ, ಸೆಡೆಗುಂಡು, (ಬೋಫಾಟ), ಕತ್ತಿಗಾಳೆಗ, ಹುಡುತುತ್ತು, ಲೇಝಿಮ್, ಮುದ್ದರ ಮುಂತಾದ ವೈಯಕ್ತಿಕ, ಸಾಂಘಿಕ ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡತೋರಿಸಲಾಯಿತು. ಸೆಡೆಗುಂಡು ಕೌತುಕವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿತು; ಕತ್ತಿ-ಗಾಳೆಗವು ವೀರಶ್ರೀಯನ್ನು ತುಂಬಿತು. ಹುಡುತುತ್ತು ಪ್ರೇಕ್ಷಕವೃಂದವನ್ನು ಆನಂದದ ಉದ್ಭವದಲ್ಲಿ ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಡಿಸಿತು. ಮೈಕಟ್ಟಿನ ಹುರಿಕಟ್ಟಿಗಾಗಿ ಮಲ್ಲಕಂಬವನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಲೆಗಳೂ ಅಂಗೀಕರಿಸುವ—ಹುಡುತುತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಟವಾಗುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಕಾಣಲಾರಂಭಿಸಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಆಟದ ವಿಶದವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಸಂದ್ಯಾಟದ ಸಮಿತಿಯು ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಡಿದೆಯೆಂಬುದು ಈ ಆಟಗಳ

ಲೋಕಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ನೃತ್ಯಕಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ 'ಮೇನಕಾ ಮತ್ತು ಗೌರಿಶಂಕರ'ರ ಗುಂಪಿಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ಚುನಾನವನು ದೊರೆಯಿತು. ಆಟಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನೀ ಸೇವಾದಲದ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ— ಸರ್ವರಿಗೂ ವಂದನೆಯನ್ನರ್ಪಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಕೀರ್ತಿ ತಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಆಟಗಾರರು ಭಾರತೀಯರ ಅಭಿನಂದನೆಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರರು.

ನೆರೆಹೊರೆಯ ಮರಾಟರಂತೆ, ಇನ್ನುಳಿದ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳವರಂತೆ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ತಮ್ಮ ಮಲ್ಲಿವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯವನ್ನು ವಿಶ್ವರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ, ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸಮಯವೆಂದು ಬಂದಿತು?

ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಚುನಾವಣೆಪತ್ರಿಕೆ

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಆ. ಇ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯು ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ ೨೨-೨೩ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಸೇರಿ, ಕೂಲಂಕಷ ಚರ್ಚೆಯ ತರುವಾಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಚುನಾವಣೆ-ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಿತು. ಅದೊಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯ-ಕುಶಾಗ್ರದೃಷ್ಟಿಯ ಉದಾಹರಣೆಯೆ ಆಗಿದೆಯೆನ್ನಬಹುದು. ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರಲಾಲರು ಸ್ವತಃ ತೀವ್ರ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯರಥದ ಗತಿಯು ಕುಂಠಿತವಾಗದಂತೆ, ಅದನ್ನೆಳೆಯಲು ಸಮಸ್ತ ಪಕ್ಷಪಂಥಗಳವರೂ ಸೇರುವಂತೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾಗರಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಘದ ರಚನಾಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ, ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷೋಪಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ, ಸಾಮ್ಯವಾದದ ಸಾಮ್ಯರೀತಿಯ ಘೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಈಗಾಗಲೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸು, ತನ್ನ ಧೈರ್ಯವು ಸಂಪೂರ್ಣಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಉದ್ಘೋಷಿಸಿದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಬರಲಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸಗೊಳಿಸುವ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ನಿರಾಸದಿಗೈವಾಗಿ ಸಾರಿದೆ. ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಾದರೂ ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ. ಕೌನ್ಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋದಯವನ್ನು ಬಯಸುವುದು ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆಯ ಬೇಟೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಹೊರಗಿನ ಚಳವಳಿ ಬಲಿತು ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀಕಾರ ಶಕ್ತಿಯು ಬೆಳೆಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅದು ಮುಂದುವರಿಸುವುದು. ಇದರಿಂದ ಸತ್ತಾಸೂತ,

ಗಳು ಕೈವಶವಾಗುವುದು ದೂರದ ಮಾತಾದರೂ, ಅದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಆದರೆ, ಕೂಲಿಕಾರರು, ರೈತರು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆ ಇವರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದು ಯಾವ ವಿರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೆಂಬುದರ ರೇಷಾಕೃತಿಯೂ ಈ ಚುನಾವಣೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವಂತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಾದದ ನಿನಾದಗಳು ಕೇಳಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ರಸ್ಯದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸೂಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ದಲಿತಜನತೆಯ ಪಕ್ಷ-ಪಾತವೇ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ನವನೀತಿಯ ಅದೃಶ್ಯತೆಯಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರಭಾವಯುತವಾದ ಘೋಷಣೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದು ಧೈರ್ಯ-ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರೂಪಣೆಯ ಮಾತಾಯಿತು. ವಿವರಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಸರ್ವಜಾತಿ, ಸರ್ವಧರ್ಮ, ಸರ್ವಪಕ್ಷಗಳವರನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಳಿಸುವ ಚತುರ ಪ್ರಯತ್ನವು ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದೆ; ಆದರೆ ಧನಿಕರ ಸತ್ತೆಯೊಡನೆ ವರ್ಗಯುದ್ಧವನ್ನು ಹೊಡಬೇಕೆಂಬ ಆಗ್ರಹವು ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಹರಿಜನರ ಅರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಷ್ಟ ನಿವಾರಣೆಯ ಅಭಿವಚನವು ಇದೊಂದರೂ ಸನಾತನಿಗಳಿಗೆ ಬೆದರುಗುಂಬದೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯ ನೊಲ್ಲು ಅದರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯಕಾರಿಯಾದ ಜಾತೀಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಲಾಗಿದೆಯಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಾತಿ-ಸಮೂಹಗಳ ಸದಿಚ್ಛೆ-ಸಹಕಾರಗಳಿಲ್ಲದೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹಕ್ಕುಹಂಗುಗಳನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಕಾಪಾಡುವುದೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಖಾದಿ, ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಮೊದಲಾದ ವಿಧಾಯಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಚುನಾವಣೆಪತ್ರಕಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಚತುರತ್ವಗಳೆಲ್ಲ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಅದರೊಡನೆ-ನಿರುಗಳತೆ ಎಂದೂ ಬೆರೆಯದ ಪಕ್ಷಪರಂಪರೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದೆ-ಹಾಸಿ-ನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕಟ್ಟುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು, ಚುನಾವಣೆಯ ತರುವಾಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸೀತೆಂಬುದು ಇನ್ನೂ ಕಂಡರಿಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯ.

ಕಾಂಗ್ರೆಸೂ ಜಾತೀಯ ನಿರ್ಣಯವೂ

ಚುನಾವಣೆಪತ್ರಕದಲ್ಲಿಯೆ ಅತಿಮಹತ್ತ್ವದ ಭಾಗವು, ಜಾತೀಯ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿದೆ. ಡಾಕ್ಟರ್

ಪರಿಗಣಿಸಿದ ಪಂ. ಜನಾಹರಲಾಲರು ಪಂಜಾಬದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಜಾತೀಯ ನಿರ್ಣಯದ ತೀವ್ರ ನಿಷೇಧವನ್ನು ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪತ್ರಿಕೆಯೂ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಆತನುನಿಂತಿದೆ: “ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯು ಇದಿ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನೇ ನಿಷೇಧಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಭೂತ ಹಾಗಿರುವ ಜಾತಿನಿರ್ಣಯದ ನಿಷೇಧವನ್ನೂ ಓಳದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಇದೆ. ನವಕಾನೂನಿನ ವಿಚಾರ ಬಿಟ್ಟು ಬಿರಿ ಜಾತಿನಿರ್ಣಯವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆಗೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತತ್ವಕ್ಕೂ ಅದು ವಿರೋಧಿ ಯಾದುದರಿಂದ ಸರ್ವಭೈವ ಆಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅರ್ಥಿಕ-ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅದು ದೊಡ್ಡ ಒಂದು ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದ್ದು, ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಒಳಗೆ ಸೆಟ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ.”

ಜಾತೀಯನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಇಂತು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಧಕ್ಕಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಾಸಭೆಯನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಲೇ ಬೇಕು. ‘ಜಾತೀಯ ನಿರ್ಣಯವು ಮಾನ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಅಮಾನ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ’ ಎಂಬ ಈ ಮುಂಚಿನ ಆದರ ನೀತಿಸೂತ್ರವು ‘ನರೋಪಾ ಕುಂಜರೋಪಾ’ ಎಂಬ ಧರ್ಮರಾಯನ ಉಕ್ತಿಯನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅದೀಗ ಬದಲಾಯಿತು. ಘಡಿತ ಜನಾಹರಲಾಲರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿಷೇಧಕ್ಕೆ ಏರಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂತು. ತತ್ವಘೋಷಣೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಿದೆ. ಜಾತೀಯ ನಿರ್ಣಯವು ತ್ಯಾಜ್ಯವೆಂದು ಉಸುರಿದ್ದರೂ, ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಚಳವಳಿಗಿನ್ನೂ ಆಸ್ಪದವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಐಕಮತ್ಯದಿಂದಲೇ ಜಾತೀಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಬರಿ ಹಿಂದುಗಳೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದಾಡುವ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದೊಂದು ಜನಗುರಿಯೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ತಮಗೆ ದೊರೆತ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವರೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ತಪ್ಪು. ಓದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಬ್ಬರೂ ಸಮಬಲರೇಂದು ಪರಸ್ಪರ ಗೂ ತಿಳಿದುಬಂದ ಮೇಲೆಯೇ, ವಿಶೇಷ ಸೌಕರ್ಯದ ಭಾವೆಯಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯುದಿಸಲು ಆಸುವು ಬೀರಿತು.

ಬಂಗಾಲದ ಹಿಂದುಗಳ ಗೋಳ

ಜಾತೀಯ ನಿರ್ಣಯವು ಸಮಸ್ತ ಭಾರತಕ್ಕೇ ಅನ್ವಯ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಪಂಜಾಬ—ಬಂಗಾಲಗಳ ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಸಹಕಾರವನ್ನು ಹೇಳತೀರದು. ಬಂಗಾಲದ

ಹಿಂದುಗಳು ತೀವ್ರ ನಿಷೇಧಪರ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದರು. ಡಾ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೋರ, ಶ್ರೀ. ರಾಮಾನಂದ ಚತರ್ಜಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮುಖರ ಅಂಕಿತಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಮನವಿಯನ್ನು ಭಾರತಮಂತ್ರಿಗಳವರಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿದರು. ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಉತ್ತರವೂ ಬಂದಿತು. ಕಾಂಗ್ರೆಸು ಜಾತೀಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಿದ್ದರೂ ಅದರ ನಿವಾರಣೆಯ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸದಿದ್ದರಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಲೋಕಶಾಹಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಷವೂ ಅಭಿಲ ಭಾರತೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನ್ಯಾಶನಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷವೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿವೆ.

ಭಾರತಮಂತ್ರಿಗಳು ವಂಗಹಿಂದುಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಧಕ್ಕಾ ಮಾಡಿದುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲು, ಆಗಸ್ಟ್ ತಾ. ೧೭ನೆಯ ದಿನ ಕಲ್ಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಹಿಂದೂ ಮುಖಂಡರೂ ಆದ. ಡಾ. ರಾಧಾಕುಮಾರ ಮುಕರ್ಜಿ ಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಲ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಹಿಂದು ಪರಿಷತ್ತು ಸೇರಿತ್ತು. ಶ್ರೀ. ರಾಮಾನಂದ ಚತರ್ಜಿಯವರು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಉದ್ಘಾಟನ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಜರುಗಿಸಿದರು. ಶತಕಾನುಶತಕಗಳಿಂದ ಬಂದ ಹಲವು ಆಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದುಸಮಾಜ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಎದುರಿಸುತ್ತ ಬಂದಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿ, ಸದ್ಯದ ಆಪತ್ತಿನಿಂದಲೂ ಹಿಂದೂ ಜನಾಂಗವು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಪಾರಾಗದಿದ್ದರೆಂದು ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮತ್ತು ಅಪ್ಪುಶ್ಯರ ಕೀಳುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮುಖಂಡರು ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಯೆಂದೂ ಸಮಾಜವನ್ನು ಹುಳುವಿನಂತೆ ಒಳಗಿನಿಂದ ಕೊರೆಯುವ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ವಂಗೀಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಏಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗತೊಡಗಿದೆಯೆಂಬುದರ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಯೆಂದೂ.

ಡಾ. ಮುಕರ್ಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ, ಜಾತೀಯ ತೀರ್ಮಾನದಿಂದ ವಂಗೀಯ ಹಿಂದುಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಿ ಹಾಕಲಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. “ಜಾತಿನಿರ್ಣಯದಿಂದ ಬಂಗಾಲದ ರಾಜ್ಯ-ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವಂಗಹಿಂದುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಾನದಿಂದ ಅವರ ಸ್ಥಾನವೇ ಕೆಳಗಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಸನಮಂಡಲ-

ಗೊಳಗಿನ ಸ್ಥಾನಗಳ ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆಯ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು, ಸರಕಾರದ ರಾಜಕೀಯ ಅಂಕಗಣಿತದ ಮೇರೆಗೆ ನೋಡಲಾಗಿ, ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೪೫ರಷ್ಟಿರುವ ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ನೂರಕ್ಕೆ ೩೩ರಂತೆ—ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸುಧಾರಿಸಿದ ವರ್ಗಗಳವರಿಗೆ ನೂರಕ್ಕೆ ೨೦ರಂತೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ಥಾನಗಳು ದೊರೆಯುವ ಕಾಯಕವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ !

“ ಆದರೆ ಬರಿ ಲೋಕಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹಿಂದುಗಳಿಗಾದ ಅನ್ಯಾಯದ ಕಲ್ಪನೆ ಬರಲಾರದು. ಆದಕ್ಕೆ ಬಂಗಾಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಗಳಿಗಿರುವ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಸರಿಯಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಬೇಕು. ಸರಕಾರಿ ಅಂಕಗಳಿಂದ ಬಂಗಾಲದ ಆದಾಯದ ಸು. ೩/೪ ಭಾಗವು ಹಿಂದುಗಳಿಂದಲೇ ಬರುವುದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಬಂಗಾಲದ ಒಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾವಂತರಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಗಳು ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೬೪ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ಬಾಲಕರಲ್ಲಿ ,, ,, ೮೦ (ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು) ವಕೀಲರಲ್ಲಿ ,, ,, ೮೭ ವೈದ್ಯ ಡಾಕ್ಟರರಲ್ಲಿ ,, ,, ೮೦ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್.ವಿಮಾನ್ಯವಸಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ,, ,, ೮೩ ಜನರಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುವುದು. ಆದರೆ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಅವರ ನ್ಯಾಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ....

“ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವು ಬೇಕೆ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಹಿಂದುಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಹೆದರುತ್ತಾರೆಂತಲ್ಲ. ಹಿಂದುಗಳು ದೂರವಿಡುವಷ್ಟೇ: ಆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವು ಅರ್ಥಮರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತದಾರಸಂಘ—ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವದ ಗುರುತುಗಳು. ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತದಾರರ ಸಂಘ ಮತ್ತು ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಬೊಕ್ಕಸ—ಇವೆರಡೂ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಚುನಾವಣೆ, ಕಾಯಿದೆ ಕಾನೂನು, ಆಡಳಿತಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸ್ಥಾನವು ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವರವರು ತಂತಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬೊಕ್ಕಸಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಮತ್ತು ತಂತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವವನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಕ್ಯಾನಡಾದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್-ಫ್ರೆಂಚರ ಶಾಲೆಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿರುವಂತೆ ಬಂಗಾಲದ ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿರಲಿ. ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಳು ಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಏಕಸೂತ್ರರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯ ಬದಲು ಸಂಯುಕ್ತ ಪದ್ಧತಿಯು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿ. ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ತಂತಮ್ಮ ದುಡ್ಡಿನಿಂದ ಸ್ವೋನ್ನತಿಯನ್ನು

ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಶಾಸನಮಂಡಳಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನೇ ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಾಗಲಿ. ಆದರೆ ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವಯಿಂದ ನಡೆಯತೊಡಗಿ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಲಕ್ಕಿರುವ ಪ್ರಮುಖಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ನೆನಗಿಡುವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ.”

ಬ್ರಿಟನ್ನೂ ರಣಭೂಮಿಗಳಿಗಿಲ್ಲ ನಡುಕಟ್ಟಿತು

ಭಾವೀ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಎಲ್ಲ ಮೂಡಿದೆಯೆನ್ನುವುದು, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಾದ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯ ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಚರ್ಚೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ ಥಾಮಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟೂಟ್ ಯುದ್ಧ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಎ. ಡೆಫ್ ಕೂಪರರೂ ಹೀಗೆ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದರು:— “ಇಂದೇ ಯುದ್ಧವು ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೂ ಎಲ್ಲ ಯುದ್ಧ ನೌಕೆಗಳೂ ಹೊರಡುವ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಛೋ ವಿಚ್ಛೇದನ ಕಾರಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಮದ್ದು ಗುಂಡು ಮುಂತಾದುದ್ದದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತಿವೆ. ನಾಟಿಂಗ್ಹಮ್ ತೋಫಾಖಾನೆಯನ್ನು ಸರಕಾರವು ತನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಯುದ್ಧದ ವಿಮಾನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಜಲ್‌ಲಾಯಿಟಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ತೋಪುಗಳನ್ನು ಇಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಯುದ್ಧದ ಹಡಗುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರ ಕೊರತೆಯಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೀಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸಹೊಸ ಯುದ್ಧ ನೌಕೆಗಳ ಕಟ್ಟುವಿಕೆಯೂ—೫೦ ವರ್ಷಗಳ ವರಿಗಿನವರನ್ನೂ ವಿಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ಪಥದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಜನೆಯೂ—೫೦—೬೦ ವರ್ಷಗಳ ವರಿಗಿನ ಸೇವಾ ನಿವೃತ್ತ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಪುನಃ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯವೂ ಭರದಿಂದ ಸಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಭಾರವನ್ನು ಇವರಮೇಲೆಯೇ ಹೊರಿಸಲಾಗಿದೆ.” ಜರ್ಮನಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಸಿದ್ಧತೆಯು ಚರ್ಚೆಲ್‌ವರರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಕರವೆನಿಸಲಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಟೆಂಟ್ ಲೇನ್‌ರವರು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದರು. ಅಂತೂ ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ರಣಭೂಮಿಗಳಿಗಿಲ್ಲ ಸಿದ್ಧವಾದುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಭಾವೀ ಮಹಾಭಾರತಯುದ್ಧವು ದೂರದಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಸಂದೇಹವು ಉಂಟಾಗದೆ ಇದ್ದೀತೆ ?

ದಿವಂಗತಾ ಭಿಖಾಬಾಯಿ ಕಾಮಾ

ಭಿಖಾಬಾಯಿ ಕಾಮಾ ಅವರು ಮುಂಬಯಿಯ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಾರ್ಸಿ ಸಾಲಿಸಿಟರ್ ಮಿ. ರುಸ್ತುಮಜೀ ಖುರಸೇದಜೀ ಕಾಮಾ ಅವರ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ. ಇವರ ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶ ಪ್ರೇಮವು ತುಂಬಿತುಳುಕುತ್ತಿತ್ತು. 'ಸ್ವದೇಶೀ' 'ವಂದೇ ಮಾತರಮ್' 'ಸ್ವರಾಜ್ಯ' ವೆನ್ನುವುದು ಅಪರಾಧವೂ ರಾಜದ್ರೋಹವೂ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಭಿಖಾಬಾಯಿಯವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾದದ ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸನ್ ೧೯೦೧ರಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯವರ್ಧನಕ್ಕಾಗಿ ಇವರು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದರು. ಆರೋಗ್ಯವು ಸರಿ ಪಟ್ಟಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಭಾರತೀಯ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಭಾರತದ ಬಿಡುಗಡೆಗಾಗಿ ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧ್ವಜವನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಶ್ರೀಯುಕ್ತ ಭಿಖಾಬಾಯಿಯವರಿಗೇ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಒಂದುಸಲ ಸೋಶಾಲ್ ಸ್ಟೆಸರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಧ್ವಜವನ್ನು ಹಾರಾಡಿಸಿ "ಇಗೋ ನೋಡಿ ಸ್ವತಂತ್ರವೆಂದು ಸ್ಥಾನದ ಮೂರುಬಣ್ಣದ ಧ್ವಜವನ್ನು" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಸರ್ವರೂ ವಂದಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಿನ್ನಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆ ಧ್ವಜವು ರೇಶಿಮೆಯದಿದ್ದು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಹಸಿರು, ಹಳದಿ, ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದುದಾಗಿತ್ತು. ನಡುವಿನ ಪಟ್ಟಿಯಮೇಲೆ 'ವಂದೇ ಮಾತರಮ್' ಎಂಬ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಂತ್ರವು ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದ್ದಿತು. ಹಸಿರು, ಕೆಂಪುಪಟ್ಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಶ್ವಸ್ತಕಗಳು, ಅರ್ಧಚಂದ್ರ, ಸೂರ್ಯ ಈ ಚಿತ್ರಗಳು ಅಂಕಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಇಂದಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧ್ವಜದ ಮೂಲಸ್ವರೂಪವು ದಿವಂಗತಾ ಭಿಖಾಬಾಯಿಯವರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಧ್ವಜವೇ ಆಗಿದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರವು ಇವರನ್ನು ರಾಜದ್ರೋಹದ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಬಂಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಇವರು ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪಾರಾಗಿ ಹೋದರು. ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭಾರತೀಯ ರಾಜನೀತಿಜ್ಞರಾದ ಶ್ಯಾಮಜೀ ಕೃಷ್ಣವರ್ಮರೊಡನೆ ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಣಗಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ಅಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟರ ಸಾವರಕರರು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಈಜಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶವನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸೈನಿಕರು ಸೆರೆಹಿಡಿದರು. ಕಾಮಾಬಾಯಿಯವರು ಸಾವರಕರರ ಬಿಡುಗಡೆಗಾಗಿ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅದು ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಹಾಯುದ್ಧವು ಮುಗಿದು ರಾಜಕೀಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಅಸಾಧಾರಣ ಬದಲಾವಣೆಯಾದದ್ದರಿಂದ ಇವರು ರಾಜಕಾರಣದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಆದರೂ ಸ್ವಾರ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಯಾವ ಭಾರತೀಯನಿಗೂ ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನವೂ ಸಲಹೆಗಾರರೂ ಆಗಿದ್ದರು.

ವೃದ್ಧಾಪ್ಯವು ಆಡರಿಬಂದಂತೆ ತಾಯ್ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ದೀರ್ಘ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಇವರಿಗೆ ಇಚ್ಛೆಯಾಯಿತು. ಯಾವ ಆದೋಲನದಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಗವಹಿಸಿಕೊಡದೆಂದು ನಿರ್ಬಂಧನೆ ಹಾಕಿ ಸರ್ಕಾರವು ಅವರನ್ನು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬರಗೊಟ್ಟಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಮೇಲೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಅಶಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಮ್ಮ ೭೬ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿಯ ಪಾರಸೀ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಸ್ಟ ೧೨ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಪರಲೋಕವಾಸಿಗಳಾದರು. ಈ ಪಾರಸೀ ನಾರೀಮಣಿಯ ದೇಶಪ್ರೇಮವು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದುದು. ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇವರ ಹೆಸರು ಉಜ್ಜೇಖನೀಯವಾದುದು.

ನಮ್ಮ ಮಾತು

ಕೈ. ವಾ. ತೇಗೂರಮಠ ಅವರ ಔದಾರ್ಯ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಸಿರಿವಂತರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ತೇಗೂರಮಠದ ಗುರುಸಿದ್ಧಯ್ಯನವರ ಜೀವನವು ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಪರಿಚಿತವಾದುದಲ್ಲ; ಆದರೆ ಅವರ ಮರಣವು ಅವರನ್ನು ಪರಿಚಿತರನ್ನಾಗಿಸಿತು. ಗುರುಸಿದ್ಧಯ್ಯನವರು ಇಂದು ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಹಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮರುಷಕ್ಕೆ ಎರಡುನೇ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬಾಡಿಗೆ ಬರುವಂತಹ ೨೭,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯ ಮನೆ ಯನ್ನೂ ಸುಮಾರು ೨೫,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ನಗದನ್ನೂ ಶ್ರೀ. ಗುರುಸಿದ್ಧಯ್ಯನವರು ಇಂದು ನಾಡಿನ ಬಡಬಗ್ಗರ ಆರೋಗ್ಯಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಪಂಚರ ಕೈಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಜಾತಿಗೋತ್ರಗಳನ್ನೂ ನೋಡದೆ ಜನತೆಯೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ತಮ್ಮ ತ್ಯಾಗದ ಫಲವು ಸಿಕ್ಕಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಮನೀಷೆ.

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಉಪಚಾರಾಲಯ ವನ್ನಾಗಲಿ, ಆಯುರ್ವೇದ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯವನ್ನಾಗಲಿ ಈ

ಹಣದ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿಸ ಬೇಕೆಂದೂ ಈ ಈ ಜನರೇ ಪಂಚರಾಗಿರಬೇಕೆಂದೂ ಅವರು ಮರಣಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬದುಕಿರುವಾಗಲೇ ಈ ಬಗೆಯ ಉಪಚಾರಾಲಯವೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅವರ ಬಯಕೆ ಈಡೇರದುದಕ್ಕಾಗಿ

ನಮಗೆ ತುಂಬ ವಿಷಾದ; ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗಂಟುಬಿದ್ದ ಶೂಲಿಯ ಕಠೀನ ವ್ಯಾಧಿಯು ಕಳೆದ ಅಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳ ೧೦ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ರಾತ್ರಿಯ ಮೂರುಗಂಟಿಗೆ ಗುರು ಸಿದ್ಧಯ್ಯನವರನ್ನು ನಮ್ಮಿಂದ ಅಗಲಿಸಿತು. ಮರಣ ಕಮಾಯದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ೭೨ ವರ್ಷದ ವಯಸ್ಸು.

ಕೈ. ವಾ. ಗುರುಸಿದ್ಧಯ್ಯನವರ ಚಿಕ್ಕತನವು ತೀರ ಬಡ ದಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಹೋದುದು. ವಾರದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಣಟಿ ಡಿ ಇವರು ಅಧ್ಯಯನಮಾಡಿದವರು. ವ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ಯು ಟನ್ ಪಾಸಾಗಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನೂ ಪಡೆದವರು. ಕೆಲವು ದಿನವ ರೇಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವ ರಾದರೂ ಸ್ವತಂತ್ರಜೀವನದ ಹಸಿವು ಇವರನ್ನು ಒಡ್ಡುವವ ಆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಇರಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಅಸ್ತಿಯನ್ನಿವರು ಸಂಪಾದಿಸಿದುದು ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ. ಸಂಪಾ ದನೆಯನ್ನು ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಬಯಕೆ ಯುಂಟಾಗುವುದೆಂದರೆ ಅಂತಿಮ ಹಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೈ. ವಾ. ಗುರುಸಿದ್ಧಯ್ಯನವರದು ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು, ದೊಡ್ಡ ಜೀವ. ಪರಮಾತ್ಮನು ಇವರಿಗೆ ಚಿರಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಿ!

‘ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರ ಪಶ್ಚಿಮಯಾತ್ರೆ’

ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಡಿಯಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ‘ತಾಯಿನಾಡು’ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ವಂದನೆಗಳು.

ಸಂತೋಷದ ವಾರ್ತೆ

ಪ್ರಥಿತಯಶ ಸಾಹಿತಿಗಳೂ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪಮಿತ್ರರೂ ಆದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿಟಿಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮರು ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ

ಸಂಪಾದಕೀಯ ಕಾರ್ಯಧುರಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಚತೆಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಸಂತೋಷ ವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ‘ಮುದ್ದನ ಮಾತು’ ‘ಆಶಾಂತಿಪರ್ವ’ ಎಂಬ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಎರಡುಸಲ ದೇವರಾಜ ಬಹಾದ್ದೂರ ಪಾರಿಶೋಷಕವನ್ನು ಪಡೆದ ಮಾನವು ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ನೆರವಿನಿಂದ ಜ.ಕ.ವು ಅಭ್ಯುನ್ನತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವು ದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಜ. ಕ. ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಗೆ ‘ಪರಿಣೀತಿ’ಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ವಾಚಕರಿಗೆ ಸುಸರಿಚಿತರಾದ ಶ್ರೀ. ಗುರುನಾಥ ಜೋಶಿ ಯವರೂ ಜ. ಕ. ಸಂಪಾದಕೀಯ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಸೇರಿ ರುವರೆಂಬುದು ಇನ್ನೊಂದು ಸುಖವಾರ್ತೆ.

ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ—

ನಿತ್ಯಪೂಜೆ (ಕವನ)

ಶ್ರೀ. ಅನಂದಕಂದ

ಶ್ರೀ. ಅರವಿಂದರ ಯೋಗದ ನಿಜಸ್ವರೂಪ

ಶ್ರೀ. “ಮಧುರಚಿನ್ಮ”

ಲಲಿತೆಯ ಕನ್ನಡಿ (ಕತೆ)

ಶ್ರೀ. ‘ಶೇಷು,’ ಸೋದರಸಂಘ

ನಿದ್ದೆಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ (ದಿನಚರ್ಯೆ)

ಆಯುರ್ವೇದವಿವ್ವಾನ್ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣರಾಯರು

ನಿಡುಗಲ್ಲಿನ ಕೈಫಿಯತ್ತು (ಚಾರಿತ್ರಿಕ)

ಶ್ರೀ. ‘ಉಪಾಪತಿ,’ ಮಧುಗಿರಿ

ಹರಿಹರನ ಗಿರಿಜೆ (ಕಾವ್ಯವಿಮರ್ಶೆ)

‘ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ’ ಬಿ. ಎ. ಮೈಸೂರು

ದಿವಂಗತ ಸಂಡರ್ಲಂಡ್ (ಸ್ಮೃತಿ)

ಡಾ. ಎನ್. ಎಸ್. ಹರ್ಷಿಕರ್

ಚಲನಚಿತ್ರ ನಟಿಯರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಗೆ

ಕಾರಣವು ಯಾವುದು? (ಸಚಿತ್ರ)

ಶ್ರೀ. ಎ. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಮೈಸೂರು

ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಕತೆ (ಮಾನವನ ಮಹೋನ್ನತಿ)

ಶ್ರೀ. ರಾ. ನ. ಮಳಗಿ

ಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು

(ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜಿನ ಕ. ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಜ. ಕ. ಸಂಪಾದಕರ ಪ್ರಾರಂಭಭಾಷಣ)

ಹೊಸ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರ

ಶ್ರೀ. ಕರಮರಕರ ದತ್ತರಾಯರು ಎಂ. ಎ. ಎಲ್ ಎಲ್. ಡಿ.

ಅಲ್ಲದೆ ಕತೆ-ಕವನ-ಕಾದಂಬರಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ

ಸಂಚಿಕೆ ೧೦

ಇವು ರಾಜ್ಯಚಂದ್ರರಾಯರು

ಸಹಸಂಪಾದಕರು

ಶ್ರೀ. ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ

ESTD. 1906

CANARA BANK LIMITED

SCHEDULED MEMBER OF THE RESERVE BANK OF INDIA
AND BOMBAY CLEARING HOUSE

ಕಾನರಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್

Subscribed Capital	Rs. 600,000
Paid up Capital	„ 3,31,000
Reserve Fund	„ 4,50,000
Deposits	„ 61,92,000
Working Capital	„ 73,49,000

22 OFFICES AT—Fort Bombay, Mandvi Bombay, Bangalore, Hubli,
Chikmagalur, Davangere, Mangalore, Udipi, Cochin, Calicut etc. etc.

ಮೈಸೂರು ಚಂದನದ ಸಾಬೂನು ನಿಮ್ಮ
ಮೈಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಅಂದವನ್ನೂ ಕಾಂತಿ
ಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಮೈಸೂರು ಚಂದನದ ಸಾಬೂನಿನಿಂದ ಆಂ
ಕಾಂತಿಯು ಹೊಸದಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಆಹ್ಲಾದಕರವೆನಿಸು
ವಂತೆ ಸುಣುಪಾದುದೂ ನಿರಾಮಯವೂ ಆಗುವದು.
ಅದರ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಬೆಳ್ಳನೆಯ ಬುರುಗು ರೋಮ
ರಂಧ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊಕ್ಕು ಮೈದೊಗಲಿಸಿ ಅಶುದ್ಧಿ
ಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಳೆಯುವುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ
ಮೈಸೂರು ಚಂದನದ ಸಾಬೂನು ಜಗತ್ತೆ
ಸಿದ್ಧವಾದ ಮೈಸೂರು ಚಂದನ ತೈಲದಿಂದ ತಯಾರಿ
ಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಲಲನೆಯರು ಈ
ಸುಗಂಧಮಯ ಸಾಬೂನನ್ನೇ ಇಂದಿಗೂ
ಉಪಯೋಗಿಸುವರು;—ತಮ್ಮ ಲಾವಣ್ಯವನ್ನು
ಅದು ಕಾಪಾಡುವುದೆಂದು ಅವರು ಬಲ್ಲರು.

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಗವರ್ನಮೆಂಟ
ಸೋಪ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ,
ಬೆಂಗಳೂರು.

MYSORE SANDAL SOAP

ಪರಿವಿಡಿ

ನಿತ್ಯವೂ (ಕವನ)					ಶ್ರೀ "ಆನಂದಕಂದ"	೨೧೨
ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಯೋಗದ ನಿಜಸ್ವರೂಪ					ಶ್ರೀ "ಮಧುರಚಿನ್ಮ"	೨೧೪
ಹಾರಯ್ತಿ (ಕವಿತೆ)					ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಎಸ್. ವಿಠಲಪ್ಪ, ಬಿ. ಎಸ್. (ಅನರ್ಸ್)	೨೨೦
ಒಂದು ಬಟ್ಟೆ ಲು ಕಾಫಿಗಾಗಿ (ಸಣ್ಣ ಕತೆ)					ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಅಶ್ವತ್ಥ ನಾರಾಯಣರಾಯರು	೨೨೧
ಚಲನಚಿತ್ರ ನಟಿಯರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಗೆ ಕಾರಣವು ಯಾವುದು?					ಶ್ರೀ. ಎ. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು	೨೨೪
ನಿಷ್ಯರೂಡಿ (ಕವನ)					ಶ್ರೀ. ಜಿ. ವರದರಾಜರಾವ್	೨೨೮
ನಿಡುಗಲ್ಲಿನ ಕೈಫಿಯತ್ತು (ಉತ್ತರಾರ್ಧ)					ಶ್ರೀ. "ಉಮಾಪತಿ"	೨೨೯
ಒಲುಮೆಯನ್ನೇತಕೆ ಚರೆಯುವೆ ಬಾಲೆ (ಕವಿತೆ)					ಶ್ರೀ. "ಮೂರ್ತಿ"	೨೩೩
ಲಲಿತೆಯ ಕನ್ನಡಿ (ಸಣ್ಣ ಕತೆ)					ಶ್ರೀ. 'ಶೇಷು' ಸೋದರಸಂಘ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ	೨೩೪
ಹರಿಹರನ ಗಿರಿಜೆ					ಶ್ರೀ. 'ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ'	೨೩೬
ತಾಯಿ (ಕಿರುಕತೆ)					ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಶಾರದಾ ಮಂಡಲ, ವಿಜಾಪುರ	೨೪೧
ಲೇಖನ					ಶ್ರೀ. ಮಕಯೆ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ರಾಯರು	೨೪೨
ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಜಾತಿಗಳ ನವನಿರ್ಮಾಣ					ಶ್ರೀ. "ಮಧುಕರ"	೨೪೫
ರಾಜರಹಸ್ಯ (ಕಾದಂಬರಿ).....					ಶ್ರೀ. ಮಕಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ	೨೪೭
ದಿವಂಗತ ಡಾ. ಸಂಡರ್ಬಂಡ್					ಡಾ. ಎನ್. ಎಸ್. ಹರ್ಷಿಕರ್	೨೬೦
ಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು					ಶ್ರೀ. ಬೆಳಗಾವಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು	೨೬೫
ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ					ಶ್ರೀ. ಬಿ. ನಂಬುಂಡಪ್ಪ, ತ್ಯಾಮಗೊಂಡ್ಲು	೨೬೮
ವೀಣಾವಿಲಾಸ					ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ರಾವ್; ಶ್ರೀ. ವನವಾಸಿ;	೨೬೯
.....					ಶ್ರೀ. ಬೆಟಗೇರಿ 'ಕೃಷ್ಣ ರಮ'	೨೭೯
.....ಅರೋಗ್ಯ ಅದರ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಾಧನ—ಯೋಗೀ ಅರವಿಂದ ಘೋಷ—						
.....ಪಾಂಡನರ ಕಥೆ—ಕುಸರಳು—ಗುಲಾಬಿಯ ಹೂವು.						
ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ						೨೭೪
ಪ್ರಪಂಚ ಪರಿಚಯ					ಶ್ರೀ. ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು, ಶ್ರೀ. ಗುರುನಾಥ ಬೋಶಿ	೨೭೫
.....ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಿತಿ—ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚಿಂತಾರಗಳು—ಅಂದಮಾನ ದ್ವಿಪಗಳು—						
.....ವೇದಕಾಲದ ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣ—ಮೊದಲಿನ ಗುರುಶಿಷ್ಯರು—ಇಸ್ಲಾಮಿಯರಲ್ಲಿ ಅಪ್ಯುಕ್ಯತೆ—ಉಗ್ಗುವಿಕೆಗೆ ...						
... ಉಪಾಯ —ಸಗೋತ್ರ ವಿವಾಹ—ಪ್ರಚಂಡ ಪುಸ್ತಕಾಲಯಗಳು—ರಶಿಯಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ						
.....ಧೋರಣೆ—ಕೃತ್ರಿಮ ಹೃದಯಗಳೂ ಸಿದ್ಧವಾದುವು—ಹೆಣಗಳ ನೆತ್ತರಿನ ಉಪಯೋಗ—						
.....ಸರ್ವಗಳ ದೇಶ						
ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿ						೨೮೩
ಕನ್ನಡದ ಮುನ್ನಡೆ						೨೮೩
ವಿಚಾರವೇದಿಕೆ						೨೮೭
.....ಕರ್ನಾಟಕ ವೀರಕರಣ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧಿವೇಶನ—ಅಂಜೆಯ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಸ್ಥಾನ—						
.....ಅಂಜೆಯ ಖಾತೆಯ 'ಸರ್ಕ್ಯೂಲರ್'ಗಳು—ಸಾಂಗಲಿ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಜಾಭಾಷೆ—ಮಳೆಯಾದರೂ						
.....ಬರಗಾಲವೇ!—ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ ಸೇವಾಡಲ—ಜಪಾನಿನ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಕುರುಡುತನ—						
.....ಜೀವದ ಸ್ವೀಕಾರೋದ್ಯಮ—ಕಲ್ಲನೆಗೆ ನಿಲುಕದ ಸ್ನೇಹದ ಭವಿಷ್ಯ—ಸ್ವೀನ್ ಬಂಡಾಯದ						
.....ಹಿಂದೆ ಯಾರಾದರೂ—!						
ನಮ್ಮ ಮಾತು						೨೯೨

ಜಯಕರ್ನಾಟಕ

ಚಂದಾದಾರರಲ್ಲಿ

ಪಾರ್ಷ್ವಿಕ ಚಂದಾ (ಅಂಚೆಪತ್ರ ಸೇರಿ) ಬಳಿದೇತ ೫-೮-೦; ಪರದೇತ ೭-೮-೦.

ಅರ್ಧಪಾರ್ಷ್ವಿಕ - ಬಳಿದೇತ ೩-೦-೦; ಪರದೇತ ೪-೮-೦. ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆ ೦-೮-೦; ಟ್ವಿ. ಪಿ. ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ.

ಜಯಕರ್ನಾಟಕವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲೂ ತಾರೀಖಿಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು. ಬೇಕಾದ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಚಂದಾದಾರರಾಗಲು ಬರುವುದು. ಚಂದಾಹಣವನ್ನು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಕಳಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ ವ್ವಿ. ಪಿ. ಯಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಚಂದಾ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುವ ಮೊದಲು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಚಂದಾದಾರರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಪತ್ರಿಕೆ ಬೇಡವಾದವರು ಹಾಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಚಂದಾಹಣಕ್ಕಾಗಿ ವ್ವಿ. ಪಿ. ಯನ್ನು ಕಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಬೇಡವಾದವರು ಮುಂಚಿತ ತಿಳಿಸುವುದರ ಅಗತ್ಯವೆ ಕಡೆಗೆ ಚಂದಾದಾರರ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತೇವೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರಿಂದ ವ್ಯರ್ಥ ವ್ವಿ. ಪಿ. ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದು ನಮಗೆ ತಪ್ಪುವುದು. ಪತ್ರಿಕೆ ಬಾರದಿದ್ದವರು ಆ ತಿಂಗಳ ೧೫ನೆಯ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ತೆಕರಾರುಗಳಿಗೆ ನಾವು ಹೊಣೆಗಾರರಲ್ಲ.

ಜಾಹೀರಾತುದಾರರಲ್ಲಿ

ಜಯಕರ್ನಾಟಕವು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಸಂಚರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಪರಸ್ಪ್ರಾಂತ-ಪರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಮಾಧ್ಯಮ.

ಜಾಹೀರಾತುದಾರರು ೨೫% ಹಣವನ್ನು ಮುಂಗಡ ಕಳಿಸಲೇಬೇಕು. ಒಂದೇ ಸಲ ಪ್ರಕಟನೆ ಕೊಡಲಪ್ಪೇಕ್ಷಿಸುವವರು ಇಡೀ ಹಣವನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕು. ಅನೇಕ ತಾ.ನ ಒಳಗಾಗಿ ಜಾಹೀರಾತು ಕಾರ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ತಲುಪಬೇಕು.

ಪ್ರಕಟನೆಯ ದರಗಳು

	ವರ್ಷ.	೬ ತಿಂಗಳು.	೩ ತಿಂಗಳು.	೧ ಸಾ.ರ.
ಒಂದು ಪುಟಕ್ಕೆ	೧೮೦ ರೂ.	೯೫ ರೂ.	೫೦ ರೂ.	೨೦ ರೂ.
ಅರ್ಧ ಪುಟಕ್ಕೆ	೯೫ ,,	೫೦ ,,	೩೦ ,,	೧೨ ,,
೧/೪ ಪುಟಕ್ಕೆ	೫೦ ,,	೩೦ ,,	೨೦ ,,	೭ ,,
೧/೮ ಪುಟಕ್ಕೆ	೩೦ ,,	೨೦ ,,	೧೨ ,,	೪ ,,

ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಳ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗಾಗಿ ಬರೆದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

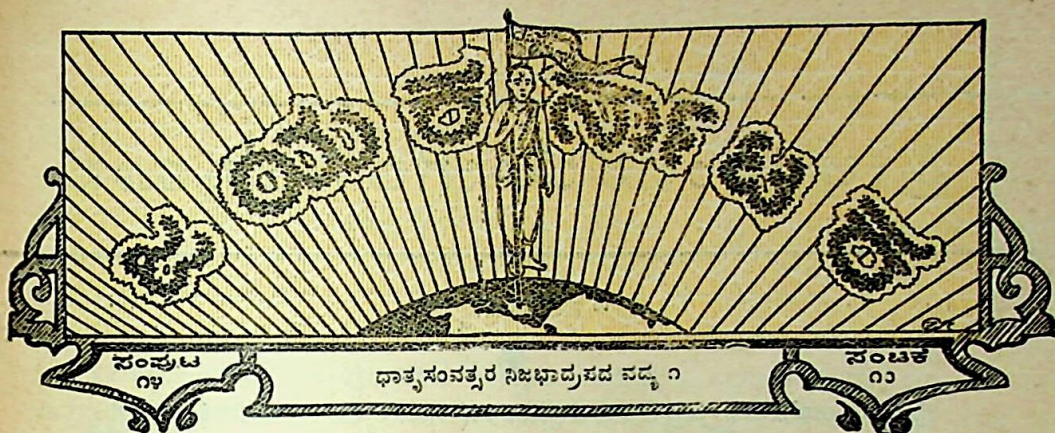
ಬರಹಗಾರರಲ್ಲಿ

(೧) ತಮ್ಮ ಲೇಖನವು ಸ್ವೀಕೃತ-ಅಸ್ವೀಕೃತ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಯಸುವ ಬರಹಗಾರರು ತಮ್ಮ ಲೇಖನವೊಂದಕ್ಕೆ ಅಂಚೆಯ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಮೂರು ಬಿಲ್ಲಿಗಳ ಬೀಕೀಟೊಂದನ್ನು ಇಡಬೇಕು. (೨) ತಮ್ಮ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಮರಳಿ ಬಯಸುವವರು ಅದಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ಅಂಚೆಪತ್ರದಷ್ಟು ಬೀಕೀಟುಗಳನ್ನು ಅದರೊಂದಿಗೆ ಇಡಬೇಕು. (೩) ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಸುಮಾರು ೨೦ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕು. ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾರ್ಪಾಡು ಬಿಡಬೇಕು. (೪) ಲೇಖನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯು ಜ. ಕ. ದ ನಾಲ್ಕು ಪುಟಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಿಕ್ಕಬಾ ದು. (೫) ಜಯಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬರುವ ಲೇಖನಗಳು ಜಯಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆಂದೇ ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರಬಾರದು. ಆ ಮೇಲೂ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಕರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. (೬) ಜಯಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆಂದು ಬಂದ ಲೇಖನವು ಉದ್ಭೂತ ಇಲ್ಲವೆ ಅನ್ಯಭಾಷೆಯಿಂದ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮೂಲವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬೇಕು.

ಸಾಮಾನ್ಯ

ಚಿಕ್ಕುಗಳು, ಮನೆಯಾರ್ಡರುಗಳು, ಬೇರೆ ಬಗೆಯ ಹಣದ ವ್ಯವಹಾರ-ಇವನ್ನು ಮತ್ತು ಲೇಖನಾದಿಗಳ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು "ಸಂಪಾದಕ ಜಯಕರ್ನಾಟಕ, ಧಾರವಾಡ" ಇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಜಾಹೀರಾತಿನ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು 'ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಜ. ಕ. ಸ್ವಕಟಿನಾ ವಿಭಾಗ' ಇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು 'ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ'ರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಡೆಯುವವರು ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

ನಿತ್ಯಪೂಜೆ

—ಆನಂದಕಂದ—

ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದ್ದ ಪೂಜೆಯೈಸಿರಿಯೆಂದು
ಮರೆಯಾಗಿದೆ—ಎಲ್ಲ—ಮರೆಯಾಗಿದೆ!

೧

ಆಳತೆಯರದನಿತು ದೀವಿಗೆಯೆಂದು ತೊಳತೊಳಗಿ
ಬೆಳಗಿಸಿದ್ದುವು ದೇವಿಯಾ ವರದಮೂರುತಿಯ;
ಕಳೆದುಕೊಂಡಿಂದು ತಿಳಿನೇಯವನು ದೀವಿಗೆಗ-
ಳೆದು ಕರ್ಗತ್ತಲೆಯು ಮುತ್ತಿ ಮುಸುಕಿದೆ ಗುಡಿಯ!
ದೇವಿಯಾ ವರದಮೂರುತಿ ಕಾಣದಿಹುದು!
ಭಾವುಕರ ಬಳಗವದು ಬೆದರಿ ಜೆದರಿಹುದು!

೨

ಆರಳುಗಳ—ಕರ್ಪುರಾರತಿಯ—ಧೂಪದ—ಕಂಪು
ಬೆರತು ಸುಳಿಗಾಳಿಯೊಳು, ಹರಿದು, ದೂರದ ಜನರ
ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಿತಲ್ಲವೆ ಬಳಿಗೆ! ಇಂದೇನು.... ?
ಸರಿದಿರುವ ಸೊಡರುಗಳ ಸೊವಡುಗಂಪದ ಹರಡಿ—
ಹೊರಹೊರಟು ಮೂಗ ಸೆಲೆ ಕೊರೆಯುತ್ತಿಹುದು,
ನೆಯವರನೂ ದೂರ ಸರಿಸುತ್ತಿಹುದು!

೩

“ನಿತ್ಯ ಪೂಜೆಯು ಬೇಕು! ನಿತ್ಯಪೂಜೆಯು ನನಗೆ!
“ಕುತ್ತಗಳ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಶೆಯಲ್ಲವೆ ನಿಮಗೆ.... ?
“ನಿತ್ಯ ಪೂಜಿಸಲು ಬೇಸತ್ತರಾಗುವುದೇನು ?
“ನಿತ್ಯಪೂಜೆಯು ಬೇಕು! ನಿತ್ಯಪೂಜ್ಯಳು ನಾನು!
“ಕತ್ತಲೆಗೆ ಹೆದರದಿರಿ; ಕಾಲಿಡಿರಿ ಮುಂದೆ!
“ಒತ್ತರದಿ ಬನ್ನಿರೆಲ್ಲರು ಇಲ್ಲಿಗಿಂದೆ!
“ಮರಮರಳೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರಿ ವೀರಪೂಜೆಯನೆನಗೆ!
ವರವಾವುದನು ಕೇಳಿ, ಕೊಡುವೆ ನಾ ನಿಮಗೆ!”

೪

ಅಂದಿನಾ ಪೂಜೆಯವಸರದ ಮಂತ್ರಗಳೇನು!
ಒಂದೆ ದನಿಯೊಳೆ ಮೊರೆನ ಭಾವಗೀತಗಳೇನು!
ದುಂದುಭಿಯ—ಡೋಳು-ಜಾಗಟೆಗಳಬ್ಬರನೇನು!
ಇಂದದೊಂದೂ ಇಲ್ಲ! ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬರಿ ಮೌನ!
ನುಡಿಯುತಿಹ ಹಲ್ಲಿಗಳ ಲೊಟಲೊಟನೆಯುಲಿವು—
ಆಡಿಗಡಿಗೆ ಮೌನತೆಯ ಸೀಳಿ ಹೊರಡುವುವು.

೫

ಅರಿದಿಡೆನಿದು.... ? ದೇವಿಯಿರುವ ಕಡೆಯಿಂದಿತ್ತ
ಬರುವ ಗಾಳಿಯೊಳು ಬೆರೆತಿರುವ ಬಿಸಿಯುಸಿರೇನು.... ?
ಬಿಸಿಯುಸಿರ ಬೆಂಬಳಿಸಿ ಮೊರೆನ ದನಿಯಾರದಿದು.... ?
ಬರಿಯ ದನಿಯಲ್ಲ ಹುರುಳಿನ ನುಡಿಯ ಕೂಡಿಹುದು!
ಗಾಳಿ ಹೇಳುವ ನುಡಿಯಿದೇನೆಂಬಿರೇನು ?
ಕೇಳಿ-ಕೇಳಿರಿ ನಸುವೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಿವಿಗಳನು!

ಶ್ರೀಅರವಿಂದರ ಯೋಗದ ನಿಜಸ್ವರೂಪ

“ ಮಧುರಚೆನ್ನ ”

ಶ್ರೀಅರವಿಂದರ ತತ್ತ್ವವು ಅರ್ನಾಚೀನ ಕಾಲದ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿಚಾರಿಗಳೆಲ್ಲರ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡು, ಅವೆಲ್ಲವುಗಳಿಗೆ ಕಳಸವನ್ನಿಡುತ್ತದೆ; ಪುರಾತನ ಮಾರ್ಗಗಳ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಅಧುನಿಕಮಾರ್ಗಗಳ ಸಮನ್ವಯವನ್ನೂ ಮಾಡಿದೆ.

“ ಹಾ ತಂದೇ, ಹಾ ತಂದೇ !!! ” ಎಂದು ಗೋಳಿಡುವ ಉದ್ರೇಕದ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು “ ಸಂಸಾರವು ಸುಳ್ಳಿನ ಸಂತೆ ” ಯೆಂದೆನ್ನುವ ಮಾಯಾವಾದದ ವೇದಾಂತ ಇವೆರಡೂ ಅರವಿಂದರಿಗೆ ಮಾನ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಂದಬಳಿಕ “ ಕರ್ಮಾಣ್ಯವಾಧಿಕಾರಸ್ತೇ ” ಎನ್ನುವ ಕರ್ಮಯೋಗವೇ ಅವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿರುವ ನೂತನಯೋಗವಾಗಿರಬಹುದೇ? ಎಂದು ನಮಗೆ ಅನಿಸುವದುಂಟು.

ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಮಾತು ನಿಜ; ಆದರೆ ಅವರ ಯೋಗವು ಕೇವಲ ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ಮಯೋಗವೇ ಅಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಅವರು ಯೋಗಲಬ್ಧಜ್ಞಾನದಿಂದ ಯುಗೋಚಿತವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ This is the Karma Yoga laid down in the Gita as I have developed it for the integral spiritual life ” “ ಸರ್ವಾಂಗೀನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನದ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ಗೀತೋಕ್ತ ಕರ್ಮಯೋಗವಿದು. ” ಎಂದು ಅವರೇ ಇತ್ತೀಚೆಗಿನ ತಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ—

“ It is founded not on speculation and reasoning but on experience ” “ ಅನುಭವದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆಯೇ ಎನಾ ಊಹೆ-ಕಲ್ಪನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲ ” ಎಂದೂ ಅವರು ಉದ್ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಸರ್ವಯೋಗಗಳ ಅತಿರೇಕಾಂಶಗಳನ್ನು ವರ್ಜಿಸಿ, ಆಯಾ ಯೋಗಗಳ ಸಮುಚಿತ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಯೋಗಕ್ಕೆ ಮೆರುಗು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಎಂತಲೇ ಅವರು ತಮ್ಮ ಯೋಗಕ್ಕೆ “ ಪೂರ್ಣಯೋಗ ”

ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರು Synthesis of yoga (‘ ಯೋಗಸಮನ್ವಯ ’) ಎಂಬ ಪ್ರಕಾಂಡ ಗ್ರಂಥವನ್ನೇ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

“ I have never put any ban on Bhakti. Also I am not conscious of having banned meditation either at any time. I have stressed both bhakti and knowledge in my yoga as well as works, even if I have not given any of them an exclusive importance like Shankara or Chaitanya. ” “ ನಾನು ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಎಂದೂ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿಲ್ಲ; ಹಾಗೆಯೇ (ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗದ) ಧ್ಯಾನವನ್ನೂ ನಾನು ಎಂದೂ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿರುವುದಾಗಿ ನನಗೆ ಎನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮದಂತೆಯೇ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಗಳಿಗೂ ಬೆಲೆಯನ್ನಿತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಶಂಕರ-ಚೈತನ್ಯರಂತೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ನಾನು ಅತಿ ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಭಕ್ತಿಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕಾಸಿನಷ್ಟು ಸಹ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ; ವೇದಾಂತದಲ್ಲಿ ದೇವನ ಹಣೆಯಬರೆಹವು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕಿಗ್ಗುಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ಈಶನ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿಯಾದರೆ, ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನ ಅಗತ್ಯವು ಸಹ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಇವೆರಡೂ ಮಾರ್ಗಗಳು ಒಂದೊಂದಕ್ಕೇ ಅತಿಮಾತ್ರ ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಇನ್ನುಳಿದುದನ್ನು ಕಸವದಾರ್ಥವಾಗಿ ಎಣಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಕುಂದು-ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿದ್ದು ಅದಿಲ್ಲೆಯಾದರೂ ನಮಗೆ ಪುರಾತನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದರೆ ಅದು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ

ಜೀವನಿಗೂ ದೇವನಿಗೂ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. “ಯತ್ರ ಯೋಗೇಶ್ವರಃ ಕೃಷ್ಣೋ ಯತ್ರ ಪಾರ್ಥೋ ಧನುರ್ಧರಃ” ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿದಲ್ಲಿಯೇ ಸಕಲಸಿದ್ಧಿಗಳೆಂದು ಆದು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತದೆ. “You are individual God and He is universal God” “ನೀನು ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ದೇವನಾಗಿರುವೆ; ಆತನು ವಿಶ್ವಗತದೇವನಾಗಿರುವನು.” ಎಂದು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದಯೋಗಿಗಳು ಪುರಾತನದ ಸಮನ್ವಯ ಸೂತ್ರವನ್ನು—ಏಗುದೊಮ್ಮೆ—ಲೋಕದ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಡಲು ಉಜ್ಜುಗಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಆತ್ಮಸಂಕಲ್ಪ ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮಸಂಕಲ್ಪ ಇವೆರಡರ ಅನಿವಾರ್ಯ ಸಾಪೇಕ್ಷಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅವರು ಒತ್ತಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. “Two things are needed, two that go always together, the Grace of the Divine Mother and your un ailing aspiration.” “ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕು. ಸರ್ವದಾ ಅವೆರಡೂ ಜೊತೆಜೊತೆಯಾಗಿಯೇ ಸಾಗುವಂಥವುಗಳು. ಒಂದು ಜಗದೀಶ್ವರಿಯ ಕೃಪೆ; ಇನ್ನೊಂದು ನಿನ್ನ ಅವ್ಯರ್ಥ ಮಹದಾಕಾಂಕ್ಷೆ.”

ಪುರಾತನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈದಾಳದ ವೇದಾಂತ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗಗಳಂತೆ ಅಧುನಿಕಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇಂಥವೇ ಎರಡು ಅತಿರೇಕಸ್ಪರ್ಧಾನವಾದ ವಿಚಾರಪದ್ಧತಿಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈಗೊಂದು ನೂರು ವರುಷಗಳಿಂದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ಮೈದಾಳದ ಶಕ್ತಿಯ ಅಭಿಲಾಷೆ, ಮತ್ತು ಇದೇ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮವರಲ್ಲಿ—ಸ್ವಸಂಕೃತಿಯ ಸಮಾಲೋಚನೆಯ ಮೂಲಕ—ಮೈದಾಳದ ಜ್ಞಾನಾಭಿಲಾಷೆ. ಅವರು ಶಕ್ತಿ ಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇವರು ಭಕ್ತಿ ಸಾಕೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು (Will Power) (ವುಯಿಲ್ ಪಾವರ್) ಎಂಬ ಸಂಕಲ್ಪಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸುವ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮವರು ವೈರಾಗ್ಯ ಮತ್ತು ದೈವವಾದ ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿ ಇವೆರಡೂ ಒಗಿತವನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಎಂದಿಗೂ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯು ಉಂಟಾಗಲಾರದೆಂದು ಈಜಿಗೆ ಕೆಲವರು ಮಹಾಪುರುಷರು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ.

ಆಯುರ್ವೇದಿನ ಕವೀಂದ್ರರೂ ದ್ರಷ್ಟಾಪುರುಷರೂ ಆದ ದಿವಂಗತರಾದ “ಎ. ಈ.” ಯವರು ತಮ್ಮ ‘ದರ್ಶನದೀಪ’ (Candle of Vision) ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ

‘ಧ್ಯಾನ’ದ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಈ (Will) ವುಯಿಲ್ ಅಥವಾ ಸಂಕಲ್ಪಶಕ್ತಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಅನಂತಶಾಶ್ವತನ ಸಂಕಲ್ಪದೊಡನೆ ಸಮನ್ವಯಿಸದಿದ್ದರೆ ಮಾನವನು ಈಗಿನ ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಒಂದಿಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನಲ್ಲದೆ ದಿವ್ಯಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮುಟ್ಟಲಾರನೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಉತ್ತರ-ಸಾಧನದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಅವರು ಅನಂತನನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾನವನನ್ನು ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಮೆಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. “ನಾವು ಅನಂತವನ್ನು ಅರಿತು, ಅನಂತವೇ ಆಗಿ, ನಮ್ಮನ್ನು ಅದರ ಸಮಾನಗೊಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಅನಂತದ ಎದುರಿಗೆ ಗುಲಾಮನಂತೆ ಮೋಣಕಾಲೂರದೆ, ರಾಜನ ಕುಮಾರನಂತೆ ಅದರ ತೇಜದ ಆಂತಸ್ತಿಕಿ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಎತ್ತರಿಸುತ್ತೇವೆ” ಎಂಬುದು ಎ. ಈ. ಯವರ ಭಕ್ತಿ-ಶಕ್ತಿಗಳ ಸಮನ್ವಯಮಂತ್ರ.

ಆದರೆ ಈ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಮನ್ವಯದ ಅಗ್ರಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಸಲ್ಲಬೇಕಾದದ್ದು “ಇನ್ ಟ್ಯೂನ್ ವುಯಿಥ ದಿ ಇನ್-ಫಿನಿಟ್” (In tune with the Infinite ಅಥವಾ ‘ಅನಂತದೊಡನೆ ಸಮಸ್ವರದಲ್ಲಿ’) ಎಂಬ ವಿಖ್ಯಾತ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ರಾಲ್ಫ್, ವಾಲ್ಡೋ ಟ್ರೇನಿನ್ (Ralph Waldo Trine) ಎಂಬವರಿಗೆ. ಶ್ರೀಅರವಿಂದರ ಯೋಗದ ಮುಖ್ಯ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳು ಸಹ ಈ ಗ್ರಂಥದೊಳಗಿನ ವಾಗಿನೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ತತ್ತ್ವವು ಆರ್ವಾಚೀನ ಕಾಲದ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲರ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನೊಳಕೊಂಡು ಅವೆಲ್ಲವುಗಳಿಗೆ ಕಳಸವನ್ನಿಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೊಂದು ವಿಧದಿಂದ, ಶ್ರೀಅರವಿಂದರ ಯೋಗವು ಪುರಾತನ ಮಾರ್ಗಗಳ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಮಾಡಿದಂತೆ ಅಧುನಿಕಮಾರ್ಗಗಳ ಸಮನ್ವಯವನ್ನೂ ಮಾಡಿದೆ.

ನೀಟ್ಟಿಯ (‘ಸುಪರಾಮನಹುಡ್’) ‘ಅತಿಮಾನವ ಕಲ್ಪನೆ’, ಇಮರ್ಸನ್ನರ ‘ಸರ್ಕಲ್ಸ್’ ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧದೊಳಗಿನ ‘ವಿಶಾಲತೆ’, ಟ್ರೇನಿನ್ ಎಂಬವರ ‘ಓಪನ್ ನೆಸ್’ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶ್ರೀಅರವಿಂದರ ತತ್ತ್ವವು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಪುರಾತನತತ್ತ್ವಗಳಲ್ಲಿ “ಈಶಾವಾಸ್ಯ”ದ “ವಿದ್ಯಾವಿದ್ಯಗಳ ಸಮನ್ವಯ” ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ “ಕರ್ಮ ಸಮರ್ಥನ” ಇವುಗಳಿಗೂ ಅವರ ತತ್ತ್ವವು ಋಣಿಯಾಗ

ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಆದುವೆಂದಿದ್ದಂತೆ ತನ್ನೊಳಗೆ ಬೆರಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ವಿಪ್ರರಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ತಮ್ಮ ತತ್ವವು ಹಿಂದೂ ಋಷಿಗಳ ಸನಾತನ ತತ್ವದಿಂದಲೇ ನೊಡಲಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಅವರು ತಾವೇ ಬರೆದ ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಮದ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಕರ್ಮದ ಆಗತ್ಯ, ಕರ್ಮದ ಸ್ವರೂಪ, ಕರ್ಮದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಯೋಜನ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ—ಶ್ರೀಅರವಿಂದರೇ—ತೀರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೇಳಿದ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಲೇಖನವನ್ನು ಮುಗಿಸುವೆನು:—

“ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವದಕ್ಕೇಂದು ಕರ್ಮವನ್ನೂ ಬಾಹ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನೂ ಅಲಕ್ಷಿಸಿ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಂತರ್ಮುಖನಾಗುವುದೆಂದರೆ ಸಾಧಕನು ತೂಕತಪ್ಪಿದವನೂ ಸಾಧನದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಮಗ್ನನನ್ನು ಹಿಡಿದವನೂ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಯೋಗವು ಸರ್ವಾಂಗೀನವು. ಅದರಂತೆಯೇ ಒಬ್ಬನು ತನ್ನನ್ನು ಬಾಹ್ಯಕ್ಕೆ ನೂಕಿ, ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಾನು ಮಗ್ನನಾಗುವುದೆಂದರೆ ಅವನು ಕೂಡ ತೂಕತಪ್ಪಿದವನೂ, ಸಾಧನದಲ್ಲಿ ಏಕದೇತೀಯತೆಗೆ ಬಲಿಬಿದ್ದವನೂ ಆಗಿಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆಯೇ. ಒಳಗಿನ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನ ಕರ್ಮ (ಕೃತಿ) ಇವೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಭಾವನೆಯುಳ್ಳವ.

ಓಂ-೨೬-ಓಂ.

ಹಾರಯ್ಯ

ಬಿರಿದ ಹೂವಿದೊ, ನೋಡು, ಕಾದು ನಿಂತಿದೆ ನಿನ್ನ
ಕೈಬೆರಳ ಚುಂಬನಕೆ ಹಾತೊರೆದು ದೇವ !
ಎತ್ತ ನೀನಿಹೆಯೆಂದು ಸುತ್ತು ಎಲರಲಿ ತೂಗಿ,
ಕೊರಳತ್ತಿ ಬೇಡುತಿದೆ ಬಾ ಮುದ್ದಿಸೆಂದು.
ತುಂಬುಗಂಪನು ಬನದೊಳೆಲ್ಲೆಡೆಗು ಬೀರುತಿದೆ-
ಕಂಪಿನೈಸಿರಿಯೊಳಗೆ ನೀಸುಳಿಯಲೆಂದು.
ಬೆಳಗಿನಿಗನಸಿನೊಳು ಬೆಳ್ಳಿಲೋಕವ ಸೇರಿ,
ನೀರವದ ನಸುಕಿನಲಿ ಹೊಂಗಳೆಯನೇರಿ,

ನಾಗಿ, ಇವೆರಡನ್ನೂ ಮಹಾಮಾತೆಯಿಂದ ತುಂಬಿದವುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು.”

“ಲೋಕೋಪಕಾರ ಬುದ್ಧಿ ಅಥವಾ ಮಾನವ ಕೋಟಿಯ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ನೈತಿಕವೆಂದೂ ತಾತ್ವಿಕವೆಂದೂ ಮಾನವ ಮನವು ಕರ್ಮದ ಆಳವಾದ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಇನ್ನುಳಿದ ಸರ್ವಸಂಗತಿಗಳು—ಇವುಗಳಿಗೆ ಕರ್ಮವೆಂದು ನಾನು ಅರ್ಥಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ದೇವನ ಸಲುವಾಗಿ, ಮತ್ತು ದೇವನೊಡನೆ ಯುಕ್ತನಾಗಿ, ದೇವನ ಹೊರತು ಇನ್ನಾವುದಕ್ಕೊಂದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಮಾಡುವ ಕೃತಿಯೇ ಕರ್ಮವೆಂದು ನನ್ನ ಅರ್ಥ.”

“ಸಂಪೂರ್ಣ ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಯಾರು ಮಹಾಮಾತೆಗೆಂದು ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡುವರೋ ಅವರು ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕೂಡಬೇಯೂ, ಯಾವ ನಿಶಿಷ್ಟ ಯೋಗಸಾಧನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಯೂ, ‘ಕರ್ಮ’ದ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಯೋಗಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ (ಮುಟ್ಟುವ) ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.”

“ಸಾಧನದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮವು ಅಶಕ್ಯವೆನ್ನುವಂಥ ಸ್ಥಳವು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ.”

ಮಬ್ಬಿನೊಳಗಿಬ್ಬನಿಯು ಮತ್ತುಗಳ ಪೊತ್ತಿಹುದು-
ಇನಿತೊಂದು ಸೊಬಗಿಲ್ಲ ನಿನಗಾಗಿಯೆಂದು.
ಬೇಡಿಕೆಯ ಕೊರಳದನಿ ಕುಗ್ಗಿ ಸವೆಗುದ ಮುನ್ನ
ಮನಕರಗಿ ಮರುನುಡಿಯ ನೀಡಿ, ಬಾ, ದೇವ !
ಸುತ್ತಿ ಹುಡುಕುವ ಕೈಯ ಬೆರಳು ಬಾಡದ ಮುನ್ನ
ಮೈದೋರಿ ಮನಮುಟ್ಟಿ ಸಂತವಿಸು, ಬಾರ !
ಮೀಸಲಾಗಿಹ (ಸುಮದ) ಸೊಬಗು ಕಂದುವ ಮುನ್ನ
ಬಾಳಿಕೆಯ ಕಾಣಿಕೆಯ ಸ್ವೀಕರಿಸು ಬಾರ !

—ಎಸ್. ಎಸ್. ವೀರಪ್ಪ, ಬಿ. ಎಸ್.ಸಿ. (ಆಸನ್)

ಒಂದು ಬಟ್ಟಲು ಕಾಫಿ ಗಾಗಿ

(ಸಣ್ಣ ಕತೆಯೊಂದು)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಅಶ್ವತ್ಥ ನಾರಾಯಣರಾಯರು

⊕

ಕ್ರೋಧದ ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪಾಪಿಯಾದ ಒಂದು ಜೀವನದ ಮನವನ್ನು ಅಳುಕಿಸಿದುದು,
ಮಹಾಪಾತಕ ಮಾಡಿದುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದಲ್ಲವೇ?

⊕

ನನ್ನ ಜೀವಿತದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿ-
ಸುತ್ತಿದ್ದೆ; ಈಗ ಒಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ—ಅವರಿಗಾಗಿ
ನಾನು—ತುಂಬ ಅನುತಾಪಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. Holy Ghost
(ಪರಿಶುದ್ಧಾತ್ಮ)ನ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಪವು,
ಇಹದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಪರದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಹೇಗೆ
ಅಕ್ಷಮ್ಯವೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಈ ಪಾಪದ
ಫಲವನ್ನೂ ನಾನು ಭೋಗಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗುವದೆಂದು ನನ್ನ
ನಂಬುಗೆ.

ಕಾಲಗತಿಯ ಝರಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ನೆನಪು ಅಳಿದುಹೋಗಿ
ಅಡೆಪ್ಪೋ ಕಾಲ ಅದು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ.
ಆದರೆ ಒಂದೊಂದು ಸಲ—ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ—ಅನಂದ
ದಾಯಕವಾದ ಸುವೇಳೆಯಲ್ಲಿರಬಹುದು, ಇಲ್ಲವೆ ಕಾರಿರುಳ
ಭಯಾನಕ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿರಬಹುದು—ಅದು ತಟ್ಟನೆ ಜ್ಞಾಪ-
ಕಕ್ಕೆ ಬರುವುದು. ಆಗ ಇದೇ ಕ್ಷಣದ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ
ಪಾಪದಂತೆ ಅದು ಮುಂದೆ ನಿಂತು ನನ್ನ ವಿವೇಕದ ಮೇಲೆ
ಕವಿದು ತೊಂದರೆಕೊಡುವುದು.

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ
ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ, ಒಳ್ಳೆಯ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ, ಇಲ್ಲವೆ
ಪೂರ್ಣಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ತವಿಸಿ ಮರೆಯಬಹುದು.
ಇದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಎಂದೂ ಮರೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಇದು ಜೀವನದ ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರದ
ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪು ಕಲೆಯಂತಿರುವುದು. ಮನುಷ್ಯನು ಎಷ್ಟು
ಸುಲಭವಾಗಿ ತನ್ನ ವಿವೇಚನಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮರುಳು
ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸುವನು! “ಅದು ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ
ತಪ್ಪಲ್ಲ.....ನಿನ್ನ ಮೃದುಮನಸ್ಸು ಸಣ್ಣ ತಪ್ಪೊಂದನ್ನು
ಅಧಿಕತರವೆಂದು ಭಾವಿಸಿರುವುದು. ಯಾವ ದಿನದಲ್ಲ-
ಯಾದರೂ ಸರಿ, ಸೂರ್ಯನು ಹುಟ್ಟಿ ಮುಳುಗುವುದರೊಳ

ಗಾಗಿ ಈ ತೆರನಾದ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆದು
ಹೋಗುವುವು.” ಆದರಿದು ಸುಮ್ಮನೇ ಮನಸ್ಸನ್ನು
ಮೋಸಗೊಳಿಸುವುದೇ ಹೊರತು ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ
ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನೇ ತಾನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಲು ನಡೆದ
ಹಣೆದಾಟವೂ ಮಾಡಿದ ಪಾಪದ ವಿಷಯಕವಾದ
ಅನುತಾಪವೂ ಎರಡೂ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಗೋಚರವಾಗುವುವು.
ಪಾಪಕಾರ್ಯವು ನಮ್ಮಿಂದ ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಆಗಿದ್ದರೂ
ಸರಿ, ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಾರಿ ಆಗಿದ್ದರೂ ಸರಿ, ಆ ಕಾರ್ಯದ
ಫಲವು ನಮ್ಮ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿರುವುದು; ಸಾವಿರ ಸಲ ಮಾಡಿ
ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿದ್ದರೂ ಸರಿ; ಆದರೆ ದುಷ್ಟಲವು ಉಂಟೇ
ಉಂಟು.

*

*

*

ಹೃದಯವು ದುರ್ದೈವದಿಂದ “ಪೆನಲ್‌ಕೋಡು” ಅಲ್ಲ.
“ಪೆನಲ್‌ಕೋಡಿನ” (Penal Code) ಕೆಲಸವು: “ಇದು
ತಪ್ಪು, ಇದು ಅಪರಾಧ, ಇದು ಕೊಲೆ, ಇದು ಹತ್ಯೆ”
ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಿ-
ರುವುದು. ವಿರನ ಕತ್ತಿಯು. ಹಿಂಸೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ;
ಆದರೆ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕ್ಕೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕತ್ತಿ ಬೇಕಾ-
ಗಿಯೆ ಇಲ್ಲ. ಆತನ ಕುಡಿಸೋಟದ ಕಿರಣವೊಂದು ಸಾಕು!
ಪೆನಲ್‌ಕೋಡು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯ ಒಂದೇ ಫಲದ ರೂಪ-
ವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದು. ಅದು
ಕೂರನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಮಾಡುವುದು;
ಎರಡನೆಯವನನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡುವುದು.

ಹೃದಯವು ಚರ್ಚಿನ ವಿಾಮಾಂಸಾ ಪುಸ್ತಕ
(Church Catechism) ದಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲ: “ಇದು ಸಣ್ಣ
ತಪ್ಪು, ಇದು ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪು, ಇದು ದೇಹಾತ್ಮಕ ದೋಷ,
ಇದು ಮನಸ್ಸಿನ ದೋಷ” ಎಂದು ಅದು ವಿಂಗಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಧರ್ಮದ ಸಂಕೋಲೆಯಿಂದ ಬಂಧಿತನಾದ ನ್ಯಾಯದೇವತೆಯಂತೆ ಇದು ಹುದುಗಿರುವ ಅಂತರ್ಭಾವನೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ವಿಚಾರಮಾಡುವುದು; ಇತರರಿಗೆ ಗೋಚರಿಸದ ನೋಟವನ್ನು—ಇತರರು ಅರಿಯಲಾರದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಇದು ಒಂದೇ ಒಂದು ನ್ಯಾಯದ ಒಳನೋಟದಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು. ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟುವ ರೀತಿ, ನೀರುಕುಡಿಯುವ ಮಾದರಿ ಮೊದಲಾದ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಇದು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು. ನಮ್ಮ ಜೀವಿತದ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ತನ್ನ ನ್ಯಾಯಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಪಸರಿಸಿ, ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು.

*

*

*

ಮಾಮಾಂಸಾ ಪುಸ್ತಕವು ಎಲ್ಲಾ ಪಾಪಗಳನ್ನೂ ವಿಸ್ತರಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಗುರುತರವಾದ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲವೆಂದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ. Confessor ನಂತೆ ನಮ್ಮ ಹೃದಯವಿದ್ದರೆ ಅದು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಭಾರವನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕಾಗುವುದು ?

ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಹೇಳಬಹುದಾದ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಜಲದಲ್ಲಿ ತೊಳೆದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವು ಕ್ಷಮೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಬಹುದು; ಆದರೆ ಬಾಹ್ಯಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗದಿರುವ, ಹೇಳಲಾಗದಿರುವ ಪಾಪಗಳು ತೇಜೋಮೇಘಗಳಂತೆ (Nebulons) ರೂಪುಗೊಳ್ಳದೆ, ಜೀವನಾಂಶದ ವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ದುಃಖದ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹೇರುವುವು. ಮಾನವನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದುಷ್ಕೃತ್ಯಗಳಿರುವುವು; ಇವುಗಳನ್ನು ರಾತ್ರಿಯ ಗಂಭೀರ ನಿಶ್ಯಬ್ದತೆಯಲ್ಲಿ—ನಿದ್ದೆಹತ್ತದಿರುವಾಗ—ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವ ಮಾಳಿಗೆಯು ಎಲ್ಲಿ ಕಳಚಿ ಮೇಲೆ ಕವಿಯುವುದೋ ಎಂಬ ಅಂಜಿಕೆಯು ಮೂಡುತ್ತಿರುವಾಗ—ಆತನು ತನ್ನ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವನು.

“ನಾನು ಎಂದೂ ಕದ್ದಿಲ್ಲ; ಹತ್ಯೆಮಾಡಿಲ್ಲ; ಪರಸ್ತ್ರೀಸಂಗ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಜೀವನವು ನಿರ್ದೋಷಿ.”

ಖೋಡಿ ! ಬಳಲಿ ಹಸಿದಿದ್ದ ಸೋದರನನ್ನು ದಯಾಶೂನ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ನೀನು ಫಲವನ್ನು ಸುಲಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ ? ಕಡಿಯುವುದು, ಕೊಲ್ಲುವುದು, ಹಾದರ ಮೊದಲಾದುವೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇದು ಘೋರತಮವಾದ—ಹೀನವಾದ—ಕಾರ್ಯ. ಶೂಲವೇರಿಸಲು ಹೊರಟ ಕೊಲೆಗಡುಕನು ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ—ಅಳುತ್ತಿರುವ ತನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಕ್ಷಣಕಾಲ ಸಂತ್ಪಿಸುವನು; ಅವನು ನಿನಗಿಂತಲೂ

ಕ್ಷಮೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಯೋಗ್ಯನು. ನೀನು ನಿಷ್ಪ್ರಪಜೀವಿಯೇ ! ನಿರ್ದೋಷಿಯೇ !

*

*

*

ನಮ್ಮೊರಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು ಮಾತಾಪಿತೃಗಳೊಡನೆ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲವು ಕಳೆದುಹೋಗಿ ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಾಗಿರಬೇಕು.

ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತಶಾಂತಿಯಿಲ್ಲದೆ ನಾನು ಬಹು ಖಿನ್ನನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸುಖಸೌಕರ್ಯಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಭಯಂಕರವಾದ ಕನಸಿನ ಪರಿಣಾಮದಂತೆ, ಯಾವುದೋ ಕೇಡಾಗುವದೆಂಬ ಹೆದರಿಕೆಯು ನನ್ನನ್ನು ಆವರಿಸಿತ್ತು.

ಮೊದಲನೆಯ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದೇ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದೆವು. ಸರಿಯಾಗಿ ನಿದ್ದೆ ಬಾರದುದರಿಂದ ನನಗೆ ಆಗಾಗ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯು ತನ್ನ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೇಜಿನ ಬಳಿ ಕುಳಿತಿದ್ದು ಕಾಣಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಕೈಗಳನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆಕೆಯು ಸ್ವಪ್ನವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು; ನೋಡಿದರೆ ನಿದ್ದೆಹೋಗಿದ್ದಂತೆ ಬೋಧೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಕತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಶುಭ್ರವೂ ಸುಂದರವೂ ಆದ ಮುಖವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಿಟಕಿಯು ಕೆರೆದಿರಲಿಲ್ಲ; ದಿಗಂತದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಮನಿರಲಿಲ್ಲ; ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಮಿಸುಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಜಿನ್ನಾಗಿ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿದೆ. ಪ್ರಶಾಂತವಾದ ನಿದ್ರೆಯ ನೀಳವಾದ ನಿಶ್ವಾಸದಂತೆ ಆಗ ತಡೆದು ತಡೆದು ಬರುವುದೊಂದು ರೋದನಧ್ವನಿಯು ಕೇಳಬರುತ್ತಿದ್ದಿತು.....ಆಗ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮುಸುಕನ್ನೆಳೆದುಕೊಂಡು ನಾನು ಮಲಗಿದೆ. ಅದರೂ ನಿಂತು ನಿಂತು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಆಕ್ರೋಶನಸ್ವರವು ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ನಾನು ಅಟ್ಟವನ್ನು ಸೇರಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಡಿದಾದ-ಜೀರ್ಣವಾದ—ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹುಲ್ಲುಹಾಕಿ, ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಸಣ್ಣ ದೊಂಡು ಮೇಜನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ನನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದೆ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಮನೋಹಾರಿಯಾದ ನೋಟ. ಎದುರುಬದಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುಬೀಳಾದ ಗೋಡೆ.

ವ್ಯಾಕುಲದಿಂದಲೂ, ಖಿನ್ನತೆಯಿಂದಲೂ—ನನ್ನ ಪ್ರಥಮ ಯತ್ನಗಳಾದ—ಪ್ರಣಯದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆದು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಕಾಳಗರ್ಭದಿಂದ ನನ್ನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು

ಹೊರಡೂಡಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಂದರತಮವಾದ ಪ್ರದೇಶ-
ಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವಂತೆ ನಿಯೋಜಿಸಿ, ರಮ್ಯವಾದ ಉದ್ಯಾನ-
ಗಳಲ್ಲಿ ಆಲೆದಾಡಿಸಿ, ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಆ ಕತೆಗಳನ್ನು
ಬರೆದೆ. ಜೀವಿತದ ಹಾಗೂ ವಿಷ್ಣುವಾತಾವರಣದ
ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದು ಆಗಿನ ನನ್ನ
ಬಯಕೆಯಾಗಿದ್ದಿತು.

ಒಂದು ದಿನ ನನಗೆ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಕುಡಿಯಬೇಕೆ-
ನ್ನಿಸಿತು. ಆ ಆಶೆಯು ಏಕೆ ಉಂಟಾಯಿತೋ ನಾನೇನು;
ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯು ಉಂಟಾ-
ಯಿತೇನೋ ನಿಜ! ಪ್ರಾಯಶಃ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತುಣುಕು
ರೋಟ್ಟಿಯೂ ಇಲ್ಲದುದರಿಂದಲೇ—ಹೀಗಿರುವಾಗ ಕಾಫಿಯು
ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು?—ಈ ಆಶೆಯು ಬಂದಿರಬೇಕು.

ಕಲ್ಪನಾವಿಹೀನನಾದ ಮನುಷ್ಯನು ಬಹುತರವಾಗಿ
ಕ್ರೂರಿಯೂ ವಿಚಾರಹೀನನೂ ಆಗುವನು.

ಕಾಫಿಯನ್ನು ಕೊಡೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯು
ಮರುಮಾತಿಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟು—ನೆಟ್ಟ ನೋಟಗಳುಳ್ಳವಳಾಗಿ
ನನ್ನ ಕಡೆಯೇ ನೋಡಿದಳು.

ಉರಮೊಗದಿಂದ ಗೋಣಗುಟ್ಟುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು
ಆಟ್ಟಿಕ್ಕೆ ಏರಿಹೋದೆನು. “ಆನುರಾಗಿಗಳು” (Milan &
Breda) ಎಂಬ ಕತೆಯನ್ನು ಬರೆಯತೊಡಗಿದೆನು. ಕತೆಯ
ಪಾತ್ರಗಳು ಸುಖಿಗಳು; ಜಗತ್ತಿನ ಸಕಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು
ಪಡೆದಿದ್ದವರು. ಅವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದುಃಖದ ಸುಳಿವಿರಲಿಲ್ಲ.
ಅವರು ಅನುಪಮ ಸುಖಿಗಳು.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಮೆಟ್ಟಲಿನ ಮೇಲೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆಯ
ಪದಹತಿಯು ಕೇಳಿಸಿತು. ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡುವಾಗ ನಮ್ಮ
ತಾಯಿಯು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದಲೂ
ಒಂದು ಬಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿಯನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಈಗ ನನಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನಪಿಗೆಬರುತ್ತದೆ.
ಹಿಂದೆಯೆಂದೂ ಅಕೆಯು ಅಷ್ಟು ಮೋಹಕಳಾಗಿಯೂ
ಪ್ರೇಮಮಯಿಯಾಗಿಯೂ ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದ
ಸೂರ್ಯನ ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಕಿರಣಗಳು ಅಕೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು
ವಿಚಿತ್ರೋಭೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದವು. ಅಕೆಯ ನಯನಗಳು
ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಯೂ ದೊಡ್ಡವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದು, ಯಾವುದೋ
ಒಂದು ದೈವಿಕ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದಂತೆ
ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಕೆಯ ಮುಖವು ಆಗ ಪ್ರೇಮ, ದಯೆ-

ಗಳ ಸಮ್ಮಿಲನದ ಸ್ಥಾನವಾಗಿದ್ದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮೆಚ್ಚನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಿಮ್ಮನ್ನು
ಸಂತೋಷಪಡಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವ ಮಗುವಿನಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸು-
ತ್ತಿದ್ದಳು.

ಆದರೆ ದುಗುಡದಿಂದ ಸಾರಾಸಾರ ಶೂನ್ಯನಾದ ನಾನು
“ನನ್ನ ಗೋಜಿಗೆ ಬರಬೇಡ, ನನಗೆ ಕಾಫಿ ಬೇಕಿಲ್ಲ”
ಎಂದು ಗದರಿಕೊಡೆ.

ತಾಯಿ ಮೇಲಿನ ಮೆಟ್ಟಲನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ-
ವಾದುದರಿಂದ ಅಕೆಯ ಪೂರ್ಣ ದೇಹವು ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.
ಅಕೆಯು ಅಪ್ರತಿಭಳಾಗಿ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತುಕೊಂಡುದು
ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು; ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಕೈಗಳು
ನಡುಗಿದ್ದವು. ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಮಿರುಗುತ್ತಿದ್ದ ಶುಭ್ರ-
ಜ್ಯೋತ್ಸೆಯು ಮಾಸಿಹೋಗಿ ಬೆದರಿದ ಭಾವವು ಹೊರ-
ಬಿದ್ದಿತು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಬಹು ನಾಚಿಕೆಯಾಗಿ “ಇಲ್ಲಿ
ತಾರಮ್ಮ! ಕಾಫಿ ಕೊಡು!” ಎಂದು ಧಾವಿಸಿ ಮುಂದೆ ಬಂದೆ.

ಆದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ನಿರರ್ಥಕ. ನೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಕಾರವು
ಹುದುಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು; ಅಧರಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಸುಗುತ್ತಿದ್ದ ಹುಸಿ-
ನಗೆಯು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹಾರಿಹೋಗಿತ್ತು.... ನಾನು ಕಾಫಿಯನ್ನು
ಕುಡಿದೆ. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ—ನನ್ನ ಈ ತಪ್ಪು ನಡೆವಳಿಕೆಗೆ ಕ್ಷಮೆ-
ಯನ್ನು ಬೇಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಸಂತೈಸಿಕೊಂಡೆ.

ಆದರೆ ರಾತ್ರಿ ಹಾಗೆ ಬೇಡಲಿಲ್ಲ; ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ-
ನಲ್ಲಿಯೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಹೊರಡುವ ದಿನವೂ
ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಕ್ಷಮಿಸಿದನೆಂಬ ವೃದ್ಧಮಧುರ ಮಾತೃವಾಣಿ-
ಯನ್ನು ಕೇಳುವ ಅವಕಾಶವೇ ನನಗೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ.

* * *

ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಪರದೇಶದಲ್ಲಿರುವಾಗ
ಯಾರೋ ಅಪರಿಚಿತ ಸ್ತ್ರೀಯೊಬ್ಬಳು ನನ್ನ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ
ಒಂದು ಬಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿಯನ್ನು ತಂದಿಟ್ಟಳು. ಇಡೀ
ದೇಹದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಸಹ್ಯವಾದ ವೇದನೆಯಾಯಿತು.
ದಾರುಣವಾದ ಉರಿಯಂತೆ ಮೇಲೇಳುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಾಕುಲವು
ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆವರಿಸಿತು. ನೋವಿನಿಂದ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅರಚಿ
ಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ಕಟ್ಟಿಬಿದ್ದವನಾಗಿ
ತಡೆದುಕೊಂಡೆ.

ಕಾರಣವಿಷ್ಟೆ. ನ್ಯಾಯಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾದ ಹೃದಯವನ್ನು
ನೋಸಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಸ್ಲೋವ್ (Slov) ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಐವನ್‌ ಕ್ಯಾಂಕರ್ (Ivan Cankar) ಎಂಬಾತನು ಈ ಸಣ್ಣಕತೆಯನ್ನು
ಬರೆದವನು. ಅತನ ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪರಿಚಯಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದನ್ನು ಆನುವಾದಿಸಿರುವೆನು. ಬಿ. ಎ. ಆರ್.

ಚಲನಚಿತ್ರ ನಟಿಯರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಗೆ ಕಾರಣವು ಯಾವುದು ?

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು, ಮೈಸೂರು

ಚಲಚಿತ್ರ ನಟಿಯರ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಅನರ ಸೌಂದರ್ಯವು ಕಾರಣವೆನಿಸಿದುದು-
ನಟಿಯ ರೂಪ ಹೇಗಿರುವೆಯೆಂಬುದಕ್ಕಿಂತ ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ ಆಕೆ ಹೇಗೆ
ಕಾಣಿಸುತ್ತಾಳೆ ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯ. ಅಭಿನಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು
ಸೂಚಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ್ಯ. ಈಗ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ-
ದೇಶಗಳ ನಟಿಯರು ತಮ್ಮ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಶೇಷ-
ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ?

ಗ್ರೆಟ ಗಾರ್ಬೋ

ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಯುವತಿಯರಿಗೂ
ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.
ಅದರೂ ತುಲನೆಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ
ಉತ್ತಮ ನಟಿಯರೆನಿಸಿಕೊಂಡವರು ಎಷ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಜನರು !
ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಉನ್ನತಸ್ಥಾನಕ್ಕೇರಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ
ನಿಲ್ಲುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ನಟಿಯರಲ್ಲಿ ಅಸಾಧಾರಣವೂ
ಅತ್ಯದ್ಭುತವೂ ಆದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ, ಕುಶಲತೆ ಮತ್ತು ಆಕರ್ಷಣ
ಶಕ್ತಿಗಳು ಇರಬೇಕೆಂದು ವಿಶದವಾಗುತ್ತದೆ.

ರಂಗಭೂಮಿಯ ನಟಿಗಿಂತ ಚಲನಚಿತ್ರ ನಟಿಗೆ ತನ್ನ
ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟವೆನ್ನು-
ವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ. ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾದ
ನಟಿ, ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ಸಾಮಾನ್ಯ
ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಿದರೂ ತನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ
ಕುಂದುಬರದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ
ಚಲನಚಿತ್ರ ನಟಿ, ಒಂದರಮೇಲೊಂದರಂತೆ ಎರಡು
ಮೂರು ಸಾಮಾನ್ಯಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಿದಳೆಂದರೆ
ಆಕೆಯ ಹೆಸರೇ ಮುಳುಗಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಾರಿ
ಮುಳುಗಿದ ಮೇಲೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುವ ಆಸೆಯನ್ನೇ ಬಿಡ-
ಬೇಕು.

ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ಆಗದು
ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅವುಗಳ ನಟಿಯರ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳದೆ
ಬೆಂಕಿಬೆಂಕಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ; ಮನಸ್ಸು ಚುಚ್ಚುವಂತೆ ಅವರನ್ನು
ಹೆಳಿಯುತ್ತಾರೆ; ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಯದ ಗಂಧವೇ ತೀರು-
ದೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಪುರುಷ
ಅಂತರಂಗಜೀವನದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು
ನಮಗೇನು? ನಮಗೆ ಬೇಕಾದುದು ಆವರು ಉತ್ತಮ
ನಟರು ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದು ಮಾತ್ರ. ಯಾವ
ವನು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳಲಿ. ಚಲನಚಿತ್ರ ನಟಿಯು ಉನ್ನತ
ಸ್ಥಾನಕ್ಕೇರಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ, ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಾಧಾರಣ
ಗುಣಗಳಿದ್ದೇ ಇರಬೇಕು—ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.
ಹಾಗಾದರೆ, ಆ ಗುಣಗಳಾವುವು? ಅವುಗಳನ್ನು
ಹೊಂದಿರುವ ನಟಿಯಾರು ?

ಯಾವ ನಟಿಗಾದರೂ ಸೌಂದರ್ಯವು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ
ಆಧಾರವೇ ಸರಿ. ಆದರೆ ಚಲನಚಿತ್ರದ ನಟಿಯಿಗಿಂತ
ಹೆಚ್ಚು ಸುಂದರಿಯರಾದ ಯುವತಿಯರು ಎಷ್ಟು !
ವಿದೇಶದ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ರೈಪಿಂಗುಗಳಾಗಿಯೂ ಟಿ-
ಫೋನೊ-ಆಪರೇಟರುಗಳಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ
ಯುವತಿಯರನ್ನೇಕರನ್ನು ರೂಪಿನಲ್ಲಿ ಹೋರಿಸಿ ನೋಡಿದೆ,

ನಾರ್ಮ್ ಶಿಯರರ್

ಚಲನಚಿತ್ರನಟಿಯರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೇ, ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ವಹಿಸುವ ಅನೇಕ ಜನ ನಟಿಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಆಸ್ಥಾನದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏರಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸೌಂದರ್ಯ-ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ನಿಂತರೆ ಅವರು ವಿಖ್ಯಾತ ತಾರೆ (Star) ಗಳೆಷ್ಟೋ ಮಂದಿಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬಲ್ಲರು.

ಚಲನಚಿತ್ರ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ನಿಯಮವೊಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಕಾರ ನಟಿಯ ರೂಪು ಹೇಗಿದೆಯೆಂಬುದಕ್ಕಿಂತ ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ ಆಕೆ ಹೇಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾಳೆ ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಚಲನಚಿತ್ರ ನಟಿಯರು ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ, ತಾವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸುಂದರಿಯರಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೊರಗೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಹು ರೂಪವತಿಯಾಗಿ ಕಾಣುವ ಯುವತಿಯು ಚಿತ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಬರೀ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಬಹುದು. ಸಪ್ರಮಾಣ ಅವಯವಗಳಷ್ಟಿದ್ದರೆ ಕಾಳರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಹೋಲುವ ಮುಖವುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನಾದರೂ ಬಣ್ಣಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಲೋಕೋತ್ತರ ಸುಂದರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಬಹುದು. ಲಾವಣ್ಯವತಿಯಾದ ನಟಿಯರ ಮುಖಬಿಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾದ

ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ದೋಷಗಳನ್ನು ಬಿಂಬಗ್ರಹಣ ಚಾತುರ್ಯವು (Clever photography) ಮುಚ್ಚಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ದೋಷವನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಮರೆಮಾಚಲಾಗದಿದ್ದರೆ, ಸಮಾಪ ಬಿಂಬಗ್ರಹಣ (Close-up) ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಖವನ್ನು ಒಂದು ಪಕ್ಕದಿಂದ (Profile) ಮಾತ್ರ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಈಗಿನ ಕೆಲವು ವಿಖ್ಯಾತ ನಟಿಯರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೇನೋ ಕೊಡಬಹುದು; ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಅವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವೈಭವವು ಗತಿಸಿರುವ ನಟಿಯೊಬ್ಬಳ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವರಸಿತ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಖ್ಯಾತಕಾದ ನಾರ್ಮ್ ಟಾಲ್ಮಿಡ್ಜ್ (Norma Talmadge) ಎಂಬಾಕೆಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಪರಿಚಿತರಬಹುದು. ಆಕೆಯ ಮೂಗು ಉದ್ದ—ಬಹು ಉದ್ದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಕೆಯ ಮುಖವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವಾಗಲೆಲ್ಲ, ಮೂಗಿನ ಉದ್ದವು ಕಾಣದಂತೆ, ಮುಖದ ಕೆಳಭಾಗವ ಕೋನದಿಂದಲೇ ಬಿಂಬಗ್ರಹಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಕೆಯ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ; ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮುಖ ಎತ್ತಿಕೊಂಡೇ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಬಗೆಯಿಂದ ನೋಡಿ, ಚಲನಚಿತ್ರ ನಟಿಯರೆಲ್ಲ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಕುರೂಪಿಗಳೆಂದು ಯಾರೂ ಭಾವಿಸಬಾರದು. ನಾನೀಗ ಹೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದಗಳಂತಿರುವ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅತ್ಯಂತ ರೂಪವತಿಯರೆನಿಸಿಕೊಂಡವರು ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿಯಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಚಲನಚಿತ್ರ ನಟಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಅಭಿನಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ್ಯವಾದುದು.

ಗ್ರೆಟೆ ಗಾರ್ಬೊ (Greta Garbo), ನಾರ್ಮ್ ಶಿಯರರ್ (Norma Shearer), ಕೇ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ (Kay Francis), ಹೆಲೆನ್ ಹೇಸ್ (Helen Hays), ಮಾರ್ಲೀನ್ ಡೀಟ್ರಿಕ್ (Marlene Dietrich), ಕಾಥರಿನ್ ಹೆಪ್ಬರ್ನ್ (Katherine Hepburn), ಎಲೈಜಬೆತ್ ಬರ್ಗ್ನರ್ (Elizabeth Bergner), ಆನ್ ಹಾರ್ಡಿಂಗ್ (Ann Harding), ಲೂಯಿಸ ರೇನರ್ (Louis Rainer) ಮುಂತಾದವರು ಈಗ ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತ ಚಲನಚಿತ್ರ ನಟಿಯರು. ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಶಿಯರರ್ ಹಾರ್ಡಿಂಗ್, ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಮತ್ತು ಬಹುಶಃ ಡೀಟ್ರಿಕ್ರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಿಕ್ಕವರಾರನ್ನೂ—ಸೌಂದರ್ಯ ಎಂಬ ಪದದ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ—ಸುಂದರಿಯರೆಂದು ಕರೆಯುವೆ-ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಗಾರ್ಬೊ, ಹೆಪ್ಬರ್ನ್ ಮತ್ತು ಬರ್ಗ್ನರ್ರು ಸುಂದರಿಯರೇ?....ಎಂಬುದು ವಿವಾದಾಸ್ಪದವಾದ ವಿಚಾರ;

ಆದರಲ್ಲೂ ಹೆಪ್ಪರ್ನ್‌ನಂತೂ ಸುಂದರಿಯಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ—
ಅಥವಾ ಹೌದೇನು? ಈ ಮೂವರಿಗೂ ಹೆಲೆ ಹೇಸ್ ಮತ್ತು
ಮಾರ್ಲೀ ಡೀಟ್ರಿಕ್ಸ್‌ಗೂ ಉಬ್ಬಿದ ಕೆನ್ನೆಯ ಮೂಳೆಗಳೂ
ಆದರಂತೆ ಕಿರುಹಳ್ಳಿ ಬಿದ್ದ ಕಪೋಲಗಳೂ ಇವೆ. ಅವರು
ಉತ್ತಮ ನಟಿಯರಾದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಅಭಿನಯದಿಂದ ಮುಗ್ಧ
ರಾದ ನಮಗೆ, ಅವರ ಸೌಂದರ್ಯದ ಅಭಾವವೇ ಗೋಚರ
ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಭಾವಾನೇಶದಿಂದ ಅಭಿನಯ-
ಸುವಾಗ—ಸುಂದರಿಯಾದ ಯುವತಿಯ ಮುಖವು ಲಜ್ಜೆ-
ಯಿಂದ ಕೆಂಪೇರಿದಾಗ (ಅದು ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯ
ವೇನು?) ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ—
ಅವರ ಕಪೋಲಗಳು ಉಬ್ಬಿದಂತಾಗಿ ಅವರ ರೂಪಿಗೆ
ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಸ್ವತಃ
ಅಷ್ಟು ಸುಂದರಿಯರಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯ-
ವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಿದೆ.

ಶರೀರಸೌಂದರ್ಯ, ಮನವೋಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿ, ಜಿಲುಪಿನ
ನಡೆ ಮುಂತಾದುವು ಯಾವ ನಟಿಗೆ ಬೇಡ? ನಾರ್ಮಾ
ಟಿಯರರ್, ಆ ಹಾರ್ಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಕೇ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್‌ರಲ್ಲಿ
ಈ ಗುಣಗಳು ಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿವೆ. ಇವರಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ
ಅನೇಕ ಮಂದಿ ನಟಿಯರಲ್ಲೂ ಈ ಗುಣಗಳಿವೆ. ಆದರೆ
ಅವುಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಈ ಮೂವರು

ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ಹೆಪ್ಪರ್ನ್

ನಟಿಯರ ಹೆಸರುಗಳು ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ.
ಅದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಅಭಿನಯ ಕೌಶಲ್ಯದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮೊದಲೇ ಚರ್ಚೆ-
ಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅನೇಕರು ನಟಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ-
ವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯವೇ ಮೊದಲನೆಯದಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾ-
ರಾದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೇ ಪ್ರಥಮಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನು.
ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರರಚಕರೂ ನಿರ್ದೇಶಕರೂ ಅಭಿನಯ
ಕೌಶಲಶೀಲತೆ ರೂಪಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡುತ್ತ
ದ್ದರು; ಆದರೆ ಈಗ ಹಾಗಲ್ಲ. ಮಿದುಳು ಇಲ್ಲವೆ, ಬರೆ
ಸುಂದರವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳ ಯಾವ ಸ್ತ್ರೀಯೂ ಈಗ ಚಲನ
ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ ಏರಲಾರಳು. ಹಾಗೆಂದ
ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಈಗ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವವರೆಲ್ಲ ಉತ್ತಮ
ನಟಿಯರೆಂದಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೇ ಸ್ವಲ್ಪವೆಂದರೂ ಈಗ ಚಿತ್ರರಚಕರ
ತಮ್ಮ ನಟಿಯರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭಿನಯ
ಕೌಶಲತೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಯಾವಳಾದರೊಬ್ಬ ಯುವತಿಯು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ
ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಹಾನಟಿಯಾದಳೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು
ನಾವು ಅನೇಕ ಸಲ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಆ ಮಾತನ್ನು
ಎಂದಿಗೂ ನಂಬಲಾಗದು. ಅದು ಬರೆ ಜಾಹೀರಾತಿನ
ತಂತ್ರ. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವಳೂ ಎಂದಿಗೂ ಒಂದೇ ಸಾರಿಗೆ
ಉತ್ತಮ ನಟಿಯಾಗಲಾರಳು. ನೀವು ಆಕೆಯ ಹಿಂದಿನ
ಜೀವನವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದೀ ಆದರೆ, ಆಕೆಯು ಈಗಿನ
ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮೊದಲು—ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ—
ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಾ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿ,
ಆರಿತು ನುರಿತಿದ್ದಳೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು
ಸಾರಿ ಚಿತ್ರರಚಕರು ಯಾವ ತಿರುಳೂ ಇಲ್ಲದ ನಟಿಯರನ್ನು
ಲಕ್ಷ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ, ಜಾಹೀ-
ರಾತುಗಳ ಮೂಲಕ ಹೊಗಳಿ ಹೊಗಳಿ ಮೇಲಕ್ಕೇರಿಸು-
ತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ನಿಪುಣತೆಯಿಲ್ಲದ ನಟಿಯರು ಕೇವಲ
ಮೇಲಕ್ಕೇರುತ್ತಾರೋ ಹಾಗೆಯೇ ಉಲ್ಕಾಪಾತದಂತೆ ಕೆಳ-
ಕ್ಕುರುಳುವುದೂ ಅಷ್ಟೇ ಬೇಗ; ಅಷ್ಟೇ ರಭಸದಿಂದ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ನಟಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿಗಳು.
ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ 'ಗ್ರೆಟೆ ಗಾರ್ಬೋ' ಅವರಲ್ಲಿ
ಅತ್ಯುತ್ತಮಳು. ಆಕೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಚಲನಚಿತ್ರಕ್ಕಾಗಿದೆ
ಜನ್ಮತಾಳಿದ ನಟಿ. ಆಕೆಗೆ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಅನುಭವವೇ
ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ರಂಗಭೂಮಿಯ ನಟರು ಬಹುದೇನೇ
ಚಲನಚಿತ್ರಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು
ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ

ಕೆಲವು ರಂಗಭೂಮಿಗೂ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಿಗೂ ಇರುವ
ಸೃಷ್ಟಿಸಮನ್ವೇ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ.
ನಿನ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ರಂಗಸ್ಥಳದ ಜೀವೈ-
ಗಳನ್ನು ಬಿಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗಾರ್ಬೋವಿಗೆ ಈ
ಭಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಆಕೆಯು ಜನ್ಮತಃ ನಟಿ; ಇದರ ಜೊತೆಗೆ
ಆನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವವು, ಆಕೆಯ ಅಭಿನಯ
ಕುಶಲತೆಯನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸಿದೆ.

ಸ್ವರಕ್ಷೆಯಿಂದಲೇ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಟಿಗೆ ನಾರ್ತ್
ಪಿಯರ್ ಆತ್ಮತತ್ವವು ಉದಾಹರಣೆ. ಗಾರ್ಬೋ ಮತ್ತು
ಬರ್ಗ್ಸ್ ಇವರು ಜನ್ಮತಃ ನಟಿಯರಾದರೆ ಪಿಯರರಳು
ನಿಷ್ಠೆಯವಾಗಿಯೂ ನಟಿಯಾಗಿ ತಯಾರಿಪಟ್ಟಳು. ಆನೇಕ
ವರ್ಷಗಳ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಆಕೆ ತನ್ನ
ಅಭಿನಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡಿ-
ದ್ದಾಳೆಂದರೆ, ಅದು ಸಹಜವಾದ, ಶುದ್ಧ, ಶ್ರೇಷ್ಠತರ

ಅಭಿನಯವು ಎನ್ನುವಷ್ಟ
ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ.
ಆಸ್ಟೇಕೆ, ಮಕ್ಕಾಲು
ಪಾಲು ಜನರಿಗೆ ಗಾರ್ಬೋ
ಬರ್ಗ್ಸ್‌ಗಳ ಅಭಿನಯ
ಕ್ರಂತಿ ಪಿಯರರಿನ ಅಭಿ-
ನಯವನ್ನು ಕಂಡರೆ
ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸ.

ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ಹೆಪ್ಬರ್ನ್‌ಳು
ಉತ್ತಮ ನಟಿ ಹೌದೋರ
ಅಕ್ಷರವೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರ
ದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಯುದ್ಧವೇ

ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆಕೆಯ ನೊಂದಲನೆಯ ಚಿತ್ರವು ಪ್ರದರ್ಶನ
ಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ವಾಗ್ಯುದ್ಧವು ಇನ್ನೂ ಬಗೆಹರಿದಿಲ್ಲ.
ಅದು ಎಂದಿಗಾದರೂ ಮುಗಿದೀತೆಂಬ ಚಿನ್ತೆಯೂ ಕಾಣ-
ಸುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಆಕೆಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತೀರಿ; ಅಥವಾ
ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತೀರಿ. ಆಸ್ಟೇ. ಇವರಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಧ್ಯ-
ಮಾರ್ಗವೇ ಇಲ್ಲ. ಆಕೆ ಕುರೂಪಿ; ಕುರೂಪಿ ಎನ್ನುವುದ-
ಕ್ಕಿಂತ ರೂಪವಂತಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಮೇಲು.
ಆಕೆಯ ಶಾರೀರಿಕ ಕೊರತೆಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ, ನಿಜವಾದ
ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಅಭಿನಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಬಲ್ಲವರೂ ಕೂಡ
ಆಕೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಆರಿಯದೇ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.
ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರೊಡನೆ
ಆಕೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಆ ವರು

“ಆಗಲಿ! ಆಕೆ ಉತ್ತಮ ನಟಿಯೆಂದು ಬೇಕಾದರೆ
ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ; ಆದರೆ ನಾನು ಆಕೆಯ ಮುಖವನ್ನು
ಕಂಡು ಸಹಿಸಲಾರೆ. ಎಂತಲೇ ಆಕೆಯೆಂದರೆ ನನಗೆ ಆಗದು”
ಎಂದರು. ಹೆಪ್ಬರ್ನ್‌ನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಈ ರೀತಿ
ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ; ಅದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ.

ಒಬ್ಬ ನಟಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಆಕೆಯಬೇಕಾದರೆ ಆಕೆಯ
ವೈಯಕ್ತಿಕ ಶಕ್ತಿಯೂ ಎಣಿಕೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ
ಶಕ್ತಿಯೆಂದರೇನು?....ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ.
ಅದು ರೂಪಲ್ಲ; ಸೌಂದರ್ಯವಲ್ಲ; ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ಶರೀರ-
ವಲ್ಲ; ಕೊನೆಗೆ ಮನಸ್ಸೊಪ್ಪಬಹುದಾದ ಸಾಧಾರಣ ಆಕಾರ
ಸಹ ಅಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಸಂವೇದಕ ಶಕ್ತಿ. ಮಹಾತ್ಮಾ
ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಸುಂದರ ಪುರುಷರೆಂದೂ ಬಲಾಢ್ಯರೆಂದೂ
ಯಾರೂ ಹೇಳಲಾರರು. ಆದರೂ ಅವರದು ಪ್ರಪಂಚ-
ದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ, ಅಪ್ರತಿಮವಾದ, ಅಪ್ರತಿಹತವಾದ

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳ
ಲೋಕವು.

ಗ್ರೆಟೆ ಗಾರ್ಬೋ, ಜಿಂ-
ಜರೋಜರ್ಸ್ (Ginger
Rogers), ನಾರ್ತ್
ಪಿಯರರ್, ಜಾಜು ಪಿಟ್ಸ್
(Zazu Pits), ಆನಾ ಸ್ಟೇನ್
(Anna Sten), ಗತಿಸಿದ
ಮೇರೀ ಡ್ರೆಸ್ಲರ್
(Marie Dressler)
ಮುಂತಾದವರನ್ನು ತೆಗೆ
ದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅವರಲ್ಲಿ

ಮಾರ್ಲೀನ್ ಡೀಟ್ರಿಕ್ - ಶಾಂಘಾಯಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ

ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಒಂದೊಂದು ವಿಧವಾದ ವೈಯಕ್ತಿಕ
ಅವಲಕ್ಷಿರಲ್ಲಿಯೂ, ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗಳನ್ನು
ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಹಿಡಿದು ತಮ್ಮೆಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯುವ ಮಹಾ
ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ಮಾರ್ಲೀನ್ ಡೀಟ್ರಿಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ಈ
ಪ್ರಚಂಡ ಸಂವೇದನಾ ಶಕ್ತಿಯು ಮತ್ತಾರಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ.
ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದರಂತೆ ಆನೇಕ ಕೀಳರದ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ
ಅಭಿನಯಿಸಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಅಖಂಡವಾದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಶಕ್ತಿ
ಯಿಂದಂದರೆಲೇ ಆಕೆ ಜಯಶೀಲಳಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರು-
ವಳು. ಆಕೆಯ ಶಕ್ತಿಯ ಆಳವನ್ನು ತಿಳಿದವರಾಗಿಯೂ
ಆಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸಲಾರದು. ಆಕೆಯ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶ-
ಕರು ಎಷ್ಟೇ ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿದರೂ ಜನರು ಆಕೆಯನ್ನು
ನೋಡಲು ಹೋಗಿಯೇ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಡೀಟ್ರಿಕ್‌ಳ

ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತಾವ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಟಯಿದ್ದರೂ ಈ ವೇಳೆಗೆ ಆಕೆಯ ಹೆಸರು ನಿರ್ನಾಮವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಉತ್ತಮ ನಟಯಾದವಳಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯಸೂಚನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಅಭಿನಯಕುಶಲತೆಗಳಲ್ಲದೆ ತನ್ನದೆ ಆದ ನೈಯತ್ತಿಕ ಶಕ್ತಿಯೂ ಇರಬೇಕು. ಅದ್ದರಿಂದಲೇ

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಚಲನಚಿತ್ರರಚಕರು ತಮ್ಮ ನಟ ನಟಿಯರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊರತಂದು, ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅದರ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗದಷ್ಟು ತೊಂದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ನಿಷ್ಕರುಣೆ

ಜಿ. ವರದರಾಜರಾವ್, ಬೆಂಗಳೂರುನಗರ

೧

ಸಂಜೆಯ ರಂಜಿತ ಸಿರಿ ಪಡು-
ವಲ ದಿಕ್ಪಟವನು ಮುಸುಗೆ,
ಸೌಂದರ್ಯದ ಸರಿಗರೆಯುವ
ಮುಗಿಲಿನ ಮಂಟಪದೊಳಗೆ
ನಿಂತಿರೆ, ನಿರ್ಮಲ-ನಿಶ್ಚಲ
ಮನದಲಿ ಸಂಜೆಯ ದೇವಿ,
ರವಿಯಾಗಮನವನಾಶಿಸಿ
ಮಿರು-ಮಿರುಗುವ ಕಳೆದಿವಿ;
ವಿಧವಿಧವರ್ಣದ-ವಿಪ್ರಕೃತ-
ಆಕಾಶದ ಮಾರ್ಗದಲಿ—
ಬರುವನದೋ ಸಂಜೆಯ ರವಿ
ತಾ ನೆಗೆ-ನೆಗೆದಾಡುತ್ತಲಿ.
ಗೆಳೆಯನೆ! ಪಡುವಲ ಸೀಮೆಯ
ಹೊಸ ಸಂಭ್ರಮವನು ನೋಡ!
ರವಿ ಸಂಜೆಯ ಅಲಿಂಗನ-
ದಲಿ ಮರೆಯುವನೀ ನಾಡ!

೨

ಬೈಗರಸಿಯ ನೀ ಮೋಹಿಸಿ,
ಕಾರಿರುಳಿನ ತೆರೆ ಹಾಯಿಸಿ,
ದೂರಕೆ ಹೋಗದಿರಿದು,
ಕಣ್ಣುಬನಿಗಳ ಸುರಿಸುತ
ಖಗಸಂಕುಲವದೊ ಬೇಡುತ

ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಿರುವು ಇಂದು.

ಇರುಳರಸಿಯ ಆಗಮನಕೆ
ಶಾಂತಿಯ ನೃತ್ಯವಿಲಾಸಕೆ
ರೋಗಿಗಳೆಲ್ಲರು ಹೆದರಿ,
ನಿನ್ನೊಲವಿನ ಪಾದಗಳಲಿ
ಹರಕೆಗಳನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಲಿ
ಬೇಡುತ್ತಲಿರುವರು ಬೆದರಿ.
ಇವುಗಳನಾಲಿಸಲಾರೆಯೆ?
ನೇಸರೆ! ಹಾ ಆಗಲುವೆಯೆ?
ಸಂಜೆ ಸಮಾರಸನೊಲಿದು,
ಅನಂದದ ಸುಧೆ ಸವಿದು,
ಚಿರ ನಲಿವೀ ಬಾಲಕರೆಳೆ-
ಬಗೆಯಲಿ ಚಣಚಣದಲಿ ಕಳೆ-
ತಳೆವೇಳುವ ಆಸೆಯನು,
ಇನಿತೂ ಅರಿಯೆಯ ನೀನು?

೩

ಎಲೆ ಎಲೆ ಕಳೆಯುಂ ಮರೆಯುವ
ಸಂಜೆಯ ರಂಜಿತ ತರಣಿ!
ಜಗದಲಿ ನೀ ನಿಷ್ಕರುಣೆ!
ಚಿರಳಲ್ಲವು ರಾರಾಜಿಸು-
ತಿಹ ಆ ಸಂಜೆಯ ರಮಣಿ!
ಬಲುಬೇಗನೆ ಅಡರುವಳ್ಳಿ
ನಿನ್ನೊಲುವೆಯ ನವತರುಣಿ!

ನಿಡುಗಲ್ಲಿನ ಕೈಫಿಯತ್ತು

(ಉತ್ತರಾರ್ಧ)

“ ಉಮಾಪತಿ ”

ಶಾಸ್ತ್ರ ಶಾಸನ-ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ತಿನ್ನುತ್ತ ಬಿದ್ದು
ಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳ ಮೌನಭಾಷೆಯು ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ ಬಾಳಿದ
ಅಂದಿನ ಜನರ ನೈಭವಜೀವನವನ್ನು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಸಾರುತ್ತಿರುವುದು.
ನಿಡುಗಲ್ಲಿನ ಶಾಸನಗಳ ಸಾರುವಿಕೆಯೇನು ?

ಪೌರಾಣಿಕಯುಗದಲ್ಲಿ ಈ ದುರ್ಗವು ಕಾಳಾಂಜನ-
ನಿಯೆಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿದ್ದು, ಶ್ರಾದ್ಧಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ
ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಯಂ ರಾಮಚಂದ್ರಮೂರ್ತಿಯಿಂದ
ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದುದೆಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಕಾಳ-
ಕ್ಷೇತ್ರಶಿಲೆಯವೂ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರ ಹೆಸರಿನ ತೀರ್ಥ
ಗಳೂ ಇರುವುದೆಂದ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕೆ? ಪುರಾತನ
ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ನೀಲಾವತೀ ಪಟ್ಟಣವಿದೆಯೆಂದೂ
ವಜ್ರಮಕುಟರಾಯನ ಪುತ್ರರಾದ ಜೋರಕಥಾನಾಯಕರು
ಚಿತ್ರಶೇಖರ- ಸೋಮಶೇಖರರಿಂದಾಳವುಡುತ್ತಿದ್ದುದೆಂದೂ
ಜೋರಕಥೆಯು ಉದ್ಘೋಷಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂಬತ್ತು-ಹತ್ತನೆಯ
ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲವಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಹೆಂಜೇರು ಪಟ್ಟಣದ
ನೇಲಂಬರ ಉಪರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಇದು ಮೆರೆಯುತ್ತಿ-
ದ್ದಿತು. ನೇಲಂಬವಾಡಿ ಒಂದೊಂದ ರಾಜ್ಯವು, ನೇಲಂಬ
ಪಾಲಾತಕನೆಂಬ ಬಿರುದಾಂತ ಗಂಗರಸರ ಮಾರಸಿಂಹ
ಪ್ರಭುಜಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಮೇಲೆ, ಚಾಲುಕ್ಯರೂ ಜೋಳರೂ ಈ
ದುರ್ಗದ ಸ್ವಾಮಿತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಜೋಳರಾಜರಲ್ಲಿ
ಇರುಗೋಳ ಜೋಳನು ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾಗಿ ದುರ್ಗವನ್ನು
ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸುತ್ತಲಿರುವುದೂ ದೇವಮಂದಿರಗಳಿಂದಲೂ
ಪರಿವರಿಸಿದವು. ನಿಡುಗಲ್ಲ ವರ್ತಕರು ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುತ್ರರಾಗಿ
ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿತರಾದವರನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಶಾಸನ
ಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಗಳಾಗಿ ಬಹುಕಾಲ ರಾಜ್ಯಭಾರಮಾಡಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಆಳಿದ
ಹೊಯ್ಸಳ ಆರಸುಗಳಲ್ಲಿ ಇಮ್ಮಡಿಬಲ್ಲಾಳನೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತ
ಪರಾಕ್ರಮಿ. ಹೊಯ್ಸಳರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸುವ
ದೇವಾಲಯಗಳೆಂದಿಗೂ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಅಲಂಕಾರಭೂತವಾಗಿ
ನಿಂತಿವೆ.

ಹೊಯ್ಸಳರ ನಂತರ ದುರ್ಗವು ಹರತಿಯ ತಿಪ್ಪಿನಾಯಕನ
ವಂಶಜರ ಕೈಸೇರಿತೆಂದು ಶಕ ೧೪೦೯ರ ಶಾಸನದ
ವಂಶಾವಳಿಯು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಶಕ ೧೪೫೯ರಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಳ
ಕಲ್ಲು ಬೊಮ್ಮನಾಯಕನೆಂಬವನು ದುರ್ಗಾಧಿಪತಿಯಾಗಿ
ದ್ದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇವನ ವಂಶವು ಆಬ್ಬಿನಾಯಕ
ನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಪಾಲಭೂಪಾಲ, ಅವನ ಮಗ
ಬೊಮ್ಮನಾಯಕ, ಅವನ ಮಗ ವೀರಪ್ಪನಾಯಕ, ಅವನ
ಪತ್ನಿ ಅಮ್ಮಾಂಬಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕತಿಪ್ಪನೈಪತಿ ಮುಂತಾದವರು
ದುರ್ಗಾಧಿಪರಾಗಿದ್ದರೆಂದೂ, ಕರ್ಣಾಟಕದ ಗಿರಿದುರ್ಗ
ಗಳಲ್ಲಿ ನಿಡುಗಲ್ಲು ಅತ್ಯಂತ ಅಭೇದ್ಯವಾಗಿ, ಅಷ್ಟದಿಕ್ಕು
ಗಳಲ್ಲಿ ಭೈರವ, ಗಣಪತಿ, ದುರ್ಗ, ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳು ರಕ್ಷಿಸು-
ತ್ತಿರಲು ಅಶ್ವಪತಿಯಾಗಲೀ ಗಜಪತಿಯಾಗಲೀ ಈ ದುರ್ಗ
ವನ್ನು ಭೇದಿಸಲಾರನೆಂದೂ ಒಂದು ಶಾಸನವು ಹೇಳುತ್ತದೆ.
ಈ ನಾಯಕರಿಗೆ “ ಕಠಾಸಲ್ಲವರ ಗಂಡ, ಕಸ್ತೂರಿ-
ಕೋಲಾಹಲ, ಶತ್ರುಸೇನಾಭೈರವ, ಬಹಾದ್ದೂರುಮುಲಿಕ-
ಸಪ್ತಾಂಗಹರಣ ” ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇವೇ
ಬಿರುದುಗಳು ತಿಪ್ಪಿನಾಯಕನ ಸಂತತಿಯವರು ತಮಗೂ

ಜೋಳರ ನಂತರ ಹೊಯ್ಸಳರು ದುರ್ಗದ ಅಧಿಪತಿ-

ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಶಕ ೧೪೦೯ರ ಶಾಸನದಲ್ಲೂ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲ್ಕಂಡ ಬಿರುದುಗಳ ಜೊತೆಗೆ “ಹೊಳಕಲ್ ಬೊಮ್ಮಶಿರೇಖಂಡನ, ಎನುಮಲ ಮಂದಸಾರ್ಥವನು, ಅರಿಯವೇಶ್ಯಾಭುಜಂಗ, ಶಂಖಚಕ್ರ ಬಿರುದಾಂಕಿತ, ಭೂರಿನಿಗಾಂಕ, ತಿರುವೇಂಗಡ ನಾಥಪಾದಪದ್ಮಾರಾಧಕ” ಎಂಬುವುಗಳೂ ಸೇರಿವೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಚಿಕ್ಕತಿಪ್ಪನು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೇವಾಲಯವನ್ನೂ ಕೆರೆಯನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಶಕ ೧೪೩೭ರಲ್ಲಿ ಜಕನಾಯಕನೆಂಬುವನೂ ಶಕ ೧೪೮೨ ರಿಂದ೮೬ರ ವರೆಗೆ ತಿಮ್ಮಿನಾಯಕನೆಂಬುವನೂ ದುರ್ಗಾಧಿಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇವರ ತರುವಾಯ ಹರತಿ ತಿಮ್ಮಿನಾಯಕನ ಸಂತತಿಯವರು ದುರ್ಗವನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸುಮಾರು ಇನ್ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ರಾಜ್ಯಭಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹರತಿಯಲ್ಲಿ ಇಸರಪ್ಪರಾಜನೆಂಬುವನು ಆಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಹರತಿ ರಾಜ್ಯವು ಬಿಜಾಪುರದವರಿಗೆ ಸೇರಿಹೋದುದರಿಂದ, ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ದಳವಾಯಿತನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇವನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಇವನ ಮಗ ಹಿರೇವಡೆಯನೆಂಬವನು ಆನೆಗೊಂದಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ಮೈಂಭರ ಬಾಧೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಆನೆಗೊಂದಿಯರಸರು ಮೆಚ್ಚಿ ಅನೇಕ ಬಿರುದುಬಾವಲಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಇವನ ಮೊಮ್ಮಗ ನಾರಾಯಣರಾಜು, ಅವನ ಮಗ ಧೂಳಿರಾಜು, ಅವನ ಮಗ ಪದ್ಮಣರಾಜು, ಅವನ ಮಗ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಜು, ಅವನ ಮಗ ಕರೀರಂಗಪ್ಪರಾಜು ಉರುಘ್ ಕಸ್ತೂರಿರಂಗಪ್ಪರಾಜ ಇವನು ಶಿರಾಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಒಂದು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ೬೦೦೦ ವರಗಳ ಸೀಮೆಯನ್ನಾಳಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಹರತಿ-ಸಾರ್ವಾಡ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ದೇಶಾಯಿತನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ರಂಗಪ್ಪನಾಯಕನೆಂಬವನು ಬಲಹೀನನಾದಾಗ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ವಿಜಯನಗರಾಧೀಶ್ವರ ವೀರವೆಂಕಟಪತಿರಾಯರಿಂದ ನಿರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದು ನಿಡುಗಲ್ಲನಾಯಕರೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದರು. ರಾಯದತ್ತ ಜಯರೇಖೆಯ ನಕಲಿನಲ್ಲಿ “ಪೂರ್ವ ನಿಮಗೆ ಸಲ್ಲುವಂಥ ದೊಡ್ಡೀರಿ ಶಿರಾತಾವರಗೆರೆ ಹಿರಿಯೂರು ಐಮಂಗಲ ನಿಡುಗಲ್ಲದುರ್ಗ ಇದಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುವಂಥ ಸೀಮೆ ಸಹ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಪಾರಂಪರೈನಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಬರತಕ್ಕದ್ದು. ದೊಡ್ಡೀರಿ ನಿಮಗೆ ಹೊಲಮೇರೆ, ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗೆ ಜಾಜೂರು ಕಾಮಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹಗಲಂಬಲಿ (ಹಗರಿ) ಹೊಳೆಯೇ ಮೇರೆ, ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ

ಗೋಣೂರು ಮೇರೆ, ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಬಸವನಹಳ್ಳಿ, ಭೈರವನ ತಿಪ್ಪೆಯ ಹೊಲ ಮೇರೆ. ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಕಣಜಹಳ್ಳಿ, ದಮ್ಮಳದ ಹೊಲ ಮೇರೆ, ನಿಡುಗಲ್ಲ ಸೀಮೆಗೆ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗೆ ಪಲ್ಲವಳಲು (ಪಳವಳ್ಳಿ), ಪಾಗೋಡೆ, ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಗೋಡೆ ಕೊಂಡೆ ಕತ್ತಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ, ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಪೆನ್ನೋಬನಹಳ್ಳಿ ಬಳಿಯಣ ಮೂಡುಬಂಡೆ, ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಹುರುಳಗೆರೆಯ ಮೇರೆ ಎಂದು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸರಹದ್ದು ಗಡಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಕಾಳಹಸ್ತೀಶ್ವರಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ “ಸ್ವಸ್ತಿ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿನಾಹನ ಶಕವರ್ಷಂಗಳು ೧೫೩೨ ನೇ ಸಾಧಾರಣ ಸಂವತ್ಸರ ಚೈತ್ಯ ಶು||೧೩ರಲ್ಲಿ ಶೀರ್ಷ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ವೀರಪ್ರತಾಪ ಶ್ರೀರಂಗರಾಯಮಹಾರಾಯದೇವರಗಯ್ಯನವರು ಚತುಸ್ಸಮುದ್ರ ಪರೈಂತವಾದ ಪೃಥ್ವೀಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಂಗೈಯ್ಯತ್ತಿರಲು ವೀರದಿಮ್ಮನೈಪತಿಯು ತನ್ನ ಸಿಕ್ಕಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಷಯ ಪುಣ್ಯ ಲೋಕಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಲೆಂದು ಶ್ರೀ. ರಾಮಭಧ್ರನಿಂದ ಪೃತಿ ಸ್ಥಿತವಾದ ಕಾಳಹಸ್ತೀಲಿಂಗಕ್ಕೆ ರಂಗಮಂಟಪ, ಚಂದ್ರಶಾಲಿ, ಗೋಪುರ, ಪ್ರಾಕಾರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ನೈವೇದ್ಯ ದೀಪಾರಾಧನೆಗೆ ನ್ಯಾಯದಗುಂಟೆಯ ಹೊಲಬೆನ್ನ ಬಗುನೀಮರದ ಕಾಲುವೆ ಸುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲು ಲಿಂಗಮುದ್ರೆ ಸ್ಥಾಪ್ಯವ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಗದ್ದೆವಕ್ಕುಳಗ; ಅರೂಧಮಳ್ಳೇಶ್ವರನ ಕೆರೇನಿಂದಳ ಕರೇಕಲ್ಲಕಾಲುವೆ ಬಳಿಯಲ್ಲವೆ ಮಾಲ ಮ ||೧|| ವಂದು ಮಡಿಕೆ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಲಿಂಗಮುದ್ರೆ ಸ್ಥಾಪ್ಯ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.” ಎಂದಿದೆ.

ಶಕ ೧೫೬೨ರ ಶಾಸನದಂತೆ ಶಕ ೧೫೦೨ರಲ್ಲಿ ರಂಗಪ್ಪನಾಯಕ, ೧೬೦೫ರಲ್ಲಿ ಸಿದ್ದಣ್ಣನಾಯಕ, ೧೫೩೨ರಲ್ಲಿ ಇಮ್ಮಡಿ ಕೆಂಚಪ್ಪನಾಯಕ, ೧೫೩೪ರಲ್ಲಿ ಇಮ್ಮಡಿ ರಂಗಪ್ಪನಾಯಕನ ಮಗ ಹುಂಗಹರ್ತನಾಯಕ ಮುಂತಾದವರು ದುರ್ಗವನ್ನಾಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಕ ೧೫೩೨ರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ರಾಜರೆಂಬ ಬಿರುದುಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪರಾಜನ ಮೊಮ್ಮಗ ರಂಗಪ್ಪರಾಜನ ಮಗ ಕಸ್ತೂರಿರಂಗಪ್ಪರಾಜನೆಂಬವನೂ ೧೫೪೮ರಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ರಂಗಪ್ಪನಾಯಕನೆಂಬವನೂ ದುರ್ಗಾಧಿಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದರು.

ಕಾಳಹಸ್ತೀಶ್ವರಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈ ವಿವರವೇ ಹೇಳಿದೆ. ತಿಪ್ಪಿರಾಜನ ಮಗ ಬೊಮ್ಮರಾಜ, ಅವನ ಮಗ ಅದಿಸುರೇಂದ್ರ, ಅವನ ಮಗ ಹಿರೇಯೋಡೆಯ, ಅವನ ಮಗ ಚಿಕ್ಕನುಪ, ಅವನ ಮಗ ಹೊಟ್ಟಿನೈಪ, ಅವನ ಮಗ ತಿಮ್ಮಿಭೂಪ, ಅವನ ಮಗ ಹೊಟ್ಟೀಂದ್ರ, ಅವನ ಮಗ ಚಿನ್ನ-

ಮಾಂಚೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆ ನೃಪ, ಅವನ ಮಗ (ಚಿಕ್ಕಮಾಂಚೆಯಲ್ಲಿ) ತಿಮ್ಮ ನೃಪ. ಇವನೇ ಕಾಳಹಸ್ತೀಶ್ವರಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದವನು. ತನ್ನ ಬಿರುದಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿನ ಕೊನೆಗೆ "ವಜೀರ" ಎಂದು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ವಜೀರನೆಂದರೆ ಕಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ. ಇವನಿಗೆ ಒಂಬತ್ತು ಮಂದಿ ಕಂಪಿಯೊಂದಿಗೇ ಕಂಡುಬರುವುದು—ಪಟ್ಟದರಸಿ ಚಿನ್ನಮ್ಮನಾಗತಿ, ಗಿಡ್ಡಮ್ಮನಾಗತಿ, ಓಬಮ್ಮನಾಗತಿ, ಚನ್ನಮ್ಮನಾಗತಿ, ಮಲ್ಲಮ್ಮನಾಗತಿ, ದೊಡ್ಡಮಲ್ಲಮ್ಮನಾಗತಿ, ಮಲ್ಲಮ್ಮನಾಗತಿ, ಚಿಗಚನ್ನಮ್ಮನಾಗತಿ, ಮುದ್ದುವೀರಮ್ಮನಾಗತಿ, ಮುಂತಾದ ಒಂಬತ್ತು ಮಂದಿ ಪತ್ನಿಯರೊಡಗೂಡಿ ಘನವಿಂದ ಪ್ರಜಾಪಾಲನೆಯು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಮುಂದೆ ಇವನ ಸಂತತಿಯವರು ಬಲಹೀನರಾಗಿ ಶಿರಾನಾಡಿನೊಡೆಯ ದಾವೆಬಿಚಾಪುರದ ತುರುಕರಿಗೆ ವರ್ಷ ಒಂದಕ್ಕೆ ೩೦೦೦ ಪೆಣೀಡಗಳ ಪೊಗದಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದರು.

ಮೈಸೂರು ಹೈದರಲಿಖಾನ್ ನವಾಬನು ಶಕ ೧೬೮೩ ರಲ್ಲಿ ಶಿರಾನಾಡನ್ನು ಜಯಿಸಿದಾಗ ನಿಡುಗಲ್ಲು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ೭೦೦೦ ಪೆಣೀಡಗಳಿಗೆರಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ೩೦೦ ಮಂದಿ ಸೈನಿಕರನ್ನೊದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದನು. ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಿಡುಗಲ್ಲು ನಗರದ ವೈಭವವು ಕುಂದುತ್ತಾ ಬಂದು, ಶತ್ರುಗಳ ಸೂರಿಹೋಗಿ, ವಾಣಿಜ್ಯವು ವಾರಿಯಾಗಿ ಮನೆಗಳ ಒಟ್ಟು ೫೦೦೦ ದಿಂದ ೧೧೦೦೦ ಕ್ಕೆಳೆಯಿತು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕರ್ತಕರು ಸೀರೈದವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಕಾಂಚನಗರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದರು. ವಿಧ್ವಾಂಸರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ: ದಿನೇ ದಿನೇ ಪ್ರಬಲನಾಶಕ್ಕೆ ಪಾಳೆಯ ಪಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಬಳಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಘಬಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಿಸ್ತಾರದ ಗೊಡವೆಯೇಕೆ, ಇದ್ದವನ್ನು ಕೂಡ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ ಅನುಭವಿಸುವಷ್ಟು ಅವಕಾಶವೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಪೊಗದಿ ತೆತ್ತು ರಾಜಭಂಡಾರವನ್ನು ಬಿಡುಹಾಡಿಕೊಂಡು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿನಗಳ ಸ್ವಪ್ನವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾ ಬಂದು ನಾಯಕರು. ಶೂರಾಗ್ರಣಿಯಾದ ದುರ್ಗದ ಮೆದಿಕೆರೆ ಇರುಕನೂ ಹೈದರನಿಗೆ ಅಡಿಯಾಳಾದನೆಂದಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಪಾಡಿನೆಂದು ಕೈಮುದುರಿ ಕುಳಿತರು. ವಂಶಾನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಂದ ವೀರತೆಯ ರಕ್ತದ ಕಾವಾರಿ ತಣ್ಣಗಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ರಾಜ್ಯಸೂತ್ರಗಳು ಟಿಪ್ಪುವಿನ ಕೈವಶವಾದಮೇಲೆ ನಿಡುಗಲ್ಲನಾಯಕರ ಗೃಹಗತಿಗಳು ಕ್ರೂರವಾಗುತ್ತ ಬಂದುವು. ಕೊನೆಯ ದುರ್ಗೇಶ್ವರ ತಿಮ್ಮನಾಯಕನು ದಿನೇ

ದಿನೇ ಸುಲ್ತಾನನ ಕಟ್ಟಾಚ್ಛಗಳಿಂದ, ಪೊಗದಿಯ ಸುಲಿಗೆಯಿಂದ, ತೀರ ಹಣ್ಣಾದನು. ಮನೋರೋಗದ ಜೊತೆಗೆ ದೇಹದ ರೋಗವೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಸುಲ್ತಾನನು ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂದೂ ಮಾಮೂಲ ಸೈನಿಕರ ಜೊತೆಗೆ ಮತ್ತೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದೂ ನಿರೂಪವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು. ದೇಹಾಲಸ್ಯದಿಂದಿದ್ದ ತಿಮ್ಮನಾಯಕನು ತನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ಈ ಸಲಕ್ಕೆ ಮನ್ನಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಿನ್ನವತ್ತಳೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು. ನರೀ ಕೂಗು ಗಿರಿಗೆ ಮುಟ್ಟುವುದೆಂತು? ಸುಲ್ತಾನನು ಸಿಟ್ಟಾದನು. ರಾಜ್ಯಸೂತ್ರಗಳು ಯಾವತ್ತನ್ನೂ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಪಾಳೆಯಗಾರನ ವಶಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ನಿರೂಪ ಬಂತು. ಮರಣಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ತಿಮ್ಮನಾಯಕನು ನಿರ್ಬಂಧದಿಂದ ನಿರೂಪವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ತಹನಾಮಿಗೆ ರುಜುವಿಟ್ಟನು. ಅವನ ಸಂಸಾರ, ಅವನ ತಮ್ಮನ ಸಂಸಾರಗಳು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧದಲ್ಲಿ ಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ಕೆಲವು ಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಶ್ರೀರಂಗ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದರು.

ಮುಂದೆ ಶಕ ೧೭೧೪ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೈನ್ಯವು ಘಟ್ಟವೇರಿ ಬಂದಾಗ, ಇತರ ಪಾಳೆಯಗಾರರಂತೆ ಇವರಿಗೂ ಗಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಿಡುಗಲ್ಲ ವೈಭವವು ಕೊನೆಗಂಡಿತು. ನಗರವು ರಕ್ಷಕರಿಲ್ಲದೆ ಕಳ್ಳಕಾಕರ ದರೋಡೆಗಾರರ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಕೆಲವೇ ದಿನಸಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಾಯಿತು. ಉಪಪನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ವೈಶ್ಯ, ಜೈನ ಗೃಹಸ್ಥರು ಅಮರಾಪುರ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದರು. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಾಂಗವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದಾಗ, ನಿಡುಗಲ್ಲಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರಾದರೂ ಅದೂ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಾಮಮಾತ್ರ ಒಂದು ಹೋಬಳಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ನಿಡುಗಲ್ಲನಾಯಕರ ಸಂತತಿಯವರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನೆತನದವರು ಕೆಲವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಜೀವನಾಂಶವೂ ಸಲ್ಲುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ನಾಯಕಜಾತಿಗೆ ಗುರುಗಳಾಗಿದ್ದು ಕೊಂಡು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಂತೆ ಅವರೂ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮವರು ಬಾಳಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ನಡೆದ ಯುದ್ಧ ಮುಂತಾದ ಸಂಗತಿಗಳ ದಾಖಲೆಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಕರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ತಮ್ಮವರ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದರೆ ಅವರ ಸಂತತಿಯವರೆನಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಸಾರ್ಥಕವಾದೀತೆಂದು ಆಶೆ.

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ೧

ನಗರೇಶ್ವರಾಲಯಪ್ರಾಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ವಿರಗಲ್ಲುಗಳ ಶಾಸನಗಳು.

೧. ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಹಿತನರ್ಹತಿಯೋಗ ಸರಸಂದ ಚೈತ್ರ ಶು|| ೧೦ ಮಂದವಾರದಂದು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲ—ಭುಜಬಳವರ್ಧಮಾನ—ನಿಶ್ಯಂಕಪ್ರತಾಪ—ವೈರಮಂಡಲದಾನವಧ್ವಂಸಿ—ಮಲ್ಲಿ—ದೇವ ಬಾಳ ಮಹಾರಾಜರು ಹುಳಗಲ ಕಲಿಂಗಸಿದ್ಧಿ.

೨. ಆರ್ಯರ ದಳವಾಯಿ ಕುಂಭರಸನು ವರೆಬಂಡುಲು ನಾಯಕನು ಇರಿದು ಸರಿಸೂರಿಗೊಂಡು ಹೋದಹಾಗೆ ಹಡಪದ ಮಲ್ಲಯ್ಯನು ಬದೇನಿಸ್ತಳ ಕುದುರೆ ಶಿಂದ ಸಪಗವ ಬಾಳುವಲ್ಲಿ ಕಂದದ ಸದ್ವಿಯ ಮಗ ಕಜ್ಜಪ್ಪನು ಅಡಳಕೆ ಎದಿರಾಗಿ ಹೋಗಿ ಹೊಡೆದು ಹೊಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿದ್ದು ಸ್ವರ್ಗವ ಸೂರಿಗೊಂಡ ಕೈಯೋಳ್.

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ೨.

(ರತ್ನಗಿರಿ ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಸಂಬಂಧವಾದ ದಾಖಲೆ)

ಪ್ರಮಾದಿ ಸಂ|| ಸಾಳೂ ನರಸಿಂಗರಾಯರು ಕಲುಬುರ್ಗಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಲಗ್ಗೆ ಹತ್ತಿ ಲಡಾಯಿಮಾಡಿ, ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ದ್ದರಿಂದ ಆನೆಗೊಂದಿ ರಾಯರಿಗೆ ಬರದು ನಮ್ಮ ಆದಿಪುರುಷ ತಿಮ್ಮಳನಾಯಕನ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು, ಮೂರುತಿಗಳು ಆನೆಗೊಂದಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಸಕಲ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, “ಕಗ್ಗೊಲೆ ವಿರ” ಎಂಬೊ ಕಿತಾಪುಕೊಟ್ಟು ಹೊಗಳುವುದಕ್ಕೆ ಭಟ್ಟಂಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಚಿತ್ರದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

ಓಬಣ್ಣನಾಯಕರ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮೇಲುದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ರಸಸಿದ್ಧರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅದೇಮೇರಿಗೆ ನಡೆದು ಇದೆ.

ತಿರುಪತಿ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವರಿಗೆ ಹೂವಿನ ಚಪ್ಪರ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅನುಗ್ರಹವಾಗಿ ಬಂದದ್ದು ಚಂದ್ರಗಾವಿ ಶಾಲು ೧

ಶ್ರೀಮುಖಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ತರೀಕೆರೆಯವರು ಲಢಾಯಿ ಮಾಡಿ ಅವರ ಸಂಗಡ ಜಯಪ್ರದಮಾಡಿ, ಅವರಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಮುಕ್ಕಣ್ಣುಸುತ್ತು ಕಂಚಿನ ಫಿರಂಗಿ ೧೦, ಅವರ ಸೀಮೆ ಪೈಕಿ ಸಂತೆಬಿನ್ನೂರು ಓದಿಗಿರೆ ೨ ಸಮೃತ್ತು ಜಯಪ್ರದ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಚಿತ್ರದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಂದರು. “ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾನಾಯಕಾಚಾರ್ಯ ಕಾಮಗೇತಿ ಕಸ್ತೂರಿ ರಾಜ ಕಸ್ತೂರಿ ರಂಗಪ್ಪನಾಯಕರು” ಎಂದು ಆನೆಗೊಂದಿರಾಯರ

ಅಪ್ಪಣೆ ಮೇರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮುಪ್ಪಾಳೆಯಗಾರರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ಲವಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಗುಡಿಕೋಟೆ ತಾಣ್ಯ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನನ್ನಿವಾಳ, ಐಮಂಗಲ, ಹಿರಿಯೂರು ಈ ಮೂರು ತಾಣ್ಯ ಹಾಕಿಕೊಂಡರು.

ಪೈಂಗಳಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಹರಿಹರದ ಸುಬೇದಾರ ರಶೀಖಾನನು ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಅರಸುಗಳ ಭೇಟಿಮಾಡಿ ಕೊಂಡು, ಶೀರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಶೀರು ಖಾನರು ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾಗ ಈ ಅರಸುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಫವುಬು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಸಂಶೀರುಖಾನರ ದಂಡನ್ನು ಹೊಡೆದು ಎಬ್ಬಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಹರಿಹರದ ಸೀಮೆನಾಡ ದಳವಾಯಿಕೆ, ವರ್ತನೆ ಸಹ.

ಈಶ್ವರಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ರಾಯದುರ್ಗದವರ ಸೀಮೆ ಗೌರಸಮುದ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಪಡೆದುಲ್ಲಾ ಖಾನನ್ನು ಮೇಲ್ಪಂಡವರ ಮೇಲೆ ರಾಜಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಹೊನ್ನೂರು ಕೋಟೆಯನ್ನು ತಾಣ್ಯಹಾಕಿಕೊಂಡರು. ದೊಡ್ಡೋರಿ ಸೀಮೆ ಎರಡು ಹೋಬಳಿ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟರು.

ಮನ್ಮಥಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ತಳಕಿನಕೋಟೆ, ಮೈನಹಳ್ಳಿ, ಉಳುವರ್ತಿ ಘಟಪರ್ತಿ, ಗುಡ್ಡೇನಹಳ್ಳಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ, ಶೀಮೆವಳಲ ಮುತ್ತಿ ಈ ಗ್ರಾಮಗಳು ತಾಣ್ಯಹಾಕಿಕೊಂಡರು.

ಶಾರ್ವರಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಬಾಗೂರುಕಿಲ್ಲೆದಾರ್ ಬಾಳರಲ್ಲಿಖಾನನ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿಬಿದ್ದ ದ್ದರಿಂದ ಅರಸುಗಳು ಹೋಗಿ ತಾಣ್ಯಸಾಧಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

ಶಿದ್ಧೋಜಿರಾಯನು ಜಾನಿಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ತಾಣ್ಯಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು ರಂಗಯ್ಯನ ದುರ್ಗ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡರು. ರತ್ನಗಿರಿಸೀಮೆ ವೇಣುಕಲುಸೀಮೆ ತಾಣ್ಯಹಾಕಿಕೊಂಡರು.

ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ರಾಯದುರ್ಗದ ಸೀಮೆ ಗ್ರಾಮ ಸಾಧಿಸಿದ ವಿವರ ಭೈರವನದುರ್ಗ, ಕೊಳಪಳ, ಮಾಮಡೂರು, ಮಲೆನೂರು, ಮಂಗಪೋಟಿ, ಜಾನಮತ್ತಿ, ತಾಳಕೆರೆ, ಪೂಜಯ್ಯನ ಹಳ್ಳಿ, ಎರಡುಕೆರೆ, ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿ ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಮಾಯಿಕೊಂಡದ ಕೋಟೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಎಬ್ಬಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಶಿದ್ಧೋಜಿ, ಮುರಾರಿರಾಯ, ಅದವಾನಿ ಸುಬೇದಾರ ಈರರಾಯ, ವೋತಿಖಾನ ಸಹ ಹೋಗಿ ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು.

ಶುಕ್ಲ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಮುರಾರಿರಾಯ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಯಿತ್ತು ಆನೆಗೊಂದಿಯವರು ಇವರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಡೆ-

ಕೋಟಿಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಲ್ಲಿ ದೊರೆಗಳು ಹೋಗಿ ಮುತ್ತಿಗೆ ಯನ್ನು ಹೊಡೆದು ಎಬ್ಬಿಸಿದರು. ಈ ಬಳಿಕ ಇವರು ಸಾಧಿಸಿದ ಸೀಮೆ ವಿವರ:—ಗಾಜಿಗನೂರು, ಕಂಪಿಲಿ, ಚಿತ್ರಿ ಕೋಟೆಗಳು ಸಹ.

ಪ್ರವಾದಿಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಶೀರ್ಮದ ಸುಬೇದಾರನ ಭೇಟಿ ಯಾದಾಗ ಈ ಸೀಮೆಯ ನಾಡ ದಳವಾಯಿಕೆ ಸ್ವಾಸ್ಥಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಇದು ಹೊರ್ತು ಮೇಳಕೋಟೆ, ಬೂದಿಹಾಳು ಸೀಮೆ ಮೇಲಿನ ಕಾರ್ಯಗಳು:—ಹುಳಿಯಾರು, ಎಳೆನಡುವು, ಯಾಗರೆ, ಯೆಣ್ಣುಗೆರೆ, ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತಿಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಬೂದಿಹಾಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗಿರಿಜಾಪುರವೆಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಆಗಡಿ-ಹೊನ್ನೂರು ಎರಡು ಕೋಟೆಯನ್ನು ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು; ನಂತರ ಭಾವ ಸಂ|| ಆಶಾಫ ಫು|| ೨ರಲ್ಲಿ ಕಾಲವಾದರು.

ಮೆದಕೆರೆನಾಯಕರ ಪಟ್ಟ ಭಾವಸಂವತ್ಸರದ ಆಷಾಫ ಫು|| ೧೨ರಲ್ಲಿ. ಯುವ ಸಂ|| ಜೈತ್ರ ಶು|| ೧೨ರಲ್ಲಿ ಹರಪನ ಹಳ್ಳಿಯವರು ಕೂಲಹಳ್ಳಿ ಮುಸಕೆರೆ ಬಳಿ ನಿಂತು, ಅವರ ದಂಡಿನೊಳಹೊಕ್ಕು, ಗುಡಾರಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ದು, ಲಡಾಯಿ ಮಾಡಿ ಪಡಾವು ಹಿಡಿದು ಬಂದರು.

ಚಿತ್ರಭಾನು ಸಂ|| ದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಹೈದರಲ್ಲಿ ಖಾನರು ಬಂದು ಕಾರ್ತಿಕ ಶು|| ೧೦ರಂದ ಈ ಸೀಮೆ ಹಾವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಇವರಿಗೂ ನಮಗೂ ವಿರೋಧ ಇರಬಾರದೆಂದು ಕಾರಕೂನ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ, ಅವರ ದಂಡಿನಿಂದ ದಿಂಡಿಗಲ್ಲು ವೆಂಕಟರಾಯನೆಂಬುವ ವಜೀರ ನನ್ನು ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದು, ೨೦,೦೦೦ ವರಹಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಳಿಕ ಹೊಲಿಕೆರೆ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಮಾಡಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಗಡಿಗಳು, ಹೊಸಕೆರೆ, ಸಂತೆಬೆನ್ನೂರು, ವೋದಿಗೆರೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಿದನೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಲಗ್ಗೆಹತ್ತಿ, ಹೈದರಲ್ಲಿಖಾನರಿಗೆ ಶಾಣ್ಯಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಸಂತೆಬೆನ್ನೂರು ವೋದಿಗೆರೆ ಮರಮಿಂಚಿಕೋಟೆ ಇವು ಮೂರು ಸೀಮೆಯನ್ನೂ ಆನೆ-ಕುದುರೆ-ಉಡುಗೆರೆ ಮುಂತಾದ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದು ಬಂದರು.

ವಿರೋಧಿ ಸಂ|| ಪುಷ್ಯ ಶು|| ೧೫ರಲ್ಲಿ ಮಾಧವರಾಯರ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರ ಸಂಗಡ ಹೋಗಿ ಶ್ರೀರಂಗ ಪಟ್ಟಣದ ಸೀಮೆ, ತುರುವೇಕೆರೆ, ಚೇಳೂರು, ಕೋಲಾರ, ಮುಳಬಾಗಿಲು, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ, ನಿಜಗಲ್ಲು ದುರ್ಗಗಳನ್ನು ೧೪ರಲ್ಲಿ ಲಗ್ಗೆಹತ್ತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಮಾಧವರಾಯರಿಂದ ಖಿಲ್ಲತ್ತು ಹೊಂದಿ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

ಒಲುಮೆಯನೇತಕೆ ಜರೆಯುವೆ ಬಾಲೆ?

“ ಮೂರ್ತಿ ”

೧

೨

ಒಲುಮೆಯನೇತಕೆ ಜರೆಯುವೆ ಬಾಲೆ?

ನಿನ್ನೊಳದಿನ್ನೂ ಸುಳಿಯದಿದೆ !

ಶರಣರಿಗಾ ದೇವಿಯು ತಹ ಲೀಲೆ

ಇನ್ನೂ ನಿನಗದು ತಿಳಿಯದಿದೆ !

ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಬಲ್ಲಿರಿಯೆಲ್ಲ

ಪ್ರೇಮದ ಮುತ್ತೊಂದಕೆ ಸಮನಲ್ಲ !

ಮೈಮೆಯನರಿವುದಕನುಭವ ಬೇಕು,

ಅನುಭವವಿರುವುದು ನಿನಗೇನು ?

ಜರೆಯುವ ಮಾತನು ನಿಲ್ಲಿಸು ಸಾಕು!

ಪರಿಕಿಸು ತಿಳಿದರ ನುಡಿ ನೀನು.

ಮುಗುದೇ, ತವಕಿಸು ಸವಿಯಲು ಜೇನು.

ಬಾ, ಕಾದಿಹೆ ನಿನಗಾಗಿಯ ನಾನು!

ಲಲಿತೆಯ ಕನ್ನಡಿ

(ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

‘ ಶೇಷು, ’ ಸೋದರಸಂಘ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ಲಲಿತೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಡಿಗೆ ಮಾಧುವಿಗೆ ಬೇಡವಾಯಿತು. ಮಾಧುವು ರೇಗಿ ಮನೆ-
ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ! ಅಭಿಮಾನ-ದುಃಖ-ಮುನಿಸು ಇವುಗಳ ಬೆರಕೆಯ ಭಾವದಿಂದ
ಕುದಿಯುತ್ತ, ಲಲಿತೆಯೂ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋದಳು. ರಾತ್ರಿ ಮರಳಿ ಮನೆಗೆ
ಬಂದಾಗ ಅವರಿಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸುಗಳೂ ಹೇಗೆ ಒಂದಾದುವು ಗೊತ್ತೇ ?

ಲಲಿತೆಯು ತನ್ನ ಅಂದವಾದ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ
ವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದು ನಿರ್ಮಲವಾದ,
ಆಲದೆಲೆಯಾಕಾರದ, ದಪ್ಪ ಕನ್ನಡಿ; ಯಾರ ಮುಖವಾ
ದರೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಬಹುದಾದ ಕನ್ನಡಿ.
ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡುನೋಡುತ್ತಾ, “ ನನ್ನ
ಮುಖವು ಇಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯೇ ? ” ಎಂಬುದಾಗಿ ಆತ್ಮ-
ಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಕನ್ನಡಿ. ಅಂತಹ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ
ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕುಳಿತ ಲಲಿತೆಗೆ ಅದರ
ಮೇಲೆ ಜುಗುಪ್ಸೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.

ಅವಳ ಜುಗುಪ್ಸೆಗೆ ಕಾರಣ—ಆ ಕನ್ನಡಿಯು ಯಥಾ
ವತ್ತಾಗಿ ಮುಖವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿದುದು. ಅತ್ತು ಅತ್ತು
ಕೆಂಪಾಗಿ ಉದಿಕ್ಕೊಂಡಿರುವ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಕಣ್ಣೀರಿನ
ಕಲೆಯಿರುವ ಕಪೋಲಗಳು, ಕೆದರಿ ಹಾರಾಡುತ್ತಿರುವ
ಮುಂಗುರುಳು, ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟಿರುವ ಹಣೆ.... ಇವುಗಳನ್ನು ಮರೆ
ಮಾಚಿ, ಎಂದಿನಂತೆ ಹೊಳಪಾದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ, —ನಿರ್ಮಲ
ವಾದ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಚಂದ್ರನಂತೆ—ವಿಶಾಲವಾದ
ಹಣೆಯ ಮಧ್ಯೆ ಮಿರುಗುವ ಕುಂಕುಮದ ಬೊಟ್ಟನ್ನೂ,
ಬಿಳಿಯಹಲ್ಲುಗಳ ಸಾಲಿನಿಂದ ನುಸುಳಿಕೊಂಡು ಬರುವ
ಮಂದಹಾಸವನ್ನೂ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸದಿರುವುದು ಕನ್ನಡಿಯ
ತಪ್ಪೆಂದು ಬಗೆದಳು.

ಲಲಿತೆಯು ಎದ್ದು ಕನ್ನಡಿಯನ್ನೊಂದು ಮೂಲೆಗೆ ಸರಿ
ಸಿದಳು. ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಒಂದುಬಾರಿ ಮುಖವನ್ನು
ಚೆನ್ನಾಗಿ—ನೋಡಿದ ತಿಕ್ಕಿ—ತೊಳೆದುಕೊಂಡಳು. ಸೀರೆಯು

ಸೆರಗಿನಿಂದ ಮುಖವನ್ನೊರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಕುಂಕುಮದ
ಭರಣಿಯನ್ನು ತಂದು, ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಕುಂಕುಮವನ್ನು ಕಲಸಿ,
ಮತ್ತೆ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು. ಕನ್ನಡಿ
ಯನ್ನೊಂದು ಬಾರಿಯೂ, ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನೂ ಹಣೆಯನ್ನೂ
ಇನ್ನೊಂದು ಬಾರಿಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಕ್ಕಿ ಒರಸಿ, ಕುಂಕುಮ
ವನ್ನು ಹುಚ್ಚಿನ ನಡುವೆ ಇರಿಸಿದಳು. ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿ
ಯನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಬಲಗೈಯಿಂದ—ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದ—ಕೆದರಿದ
ಕುರುಳುಗಳನ್ನು ತೀಡಿ, ಆ ಕಡೆಯೊಂದು ಬಾರಿ, ಈ ಕಡೆ
ಯೊಂದುಬಾರಿ, ಕೆನ್ನೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಕಣ್ಣು
ಗಳನ್ನು ಅಗಲವಾಗಿ ತೆರೆದು, ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿ—ಯಾವ
ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಅಳುಮೊಗವು ಹೋಗದಿರಲು, ನಿಜ
ವಾಗಿಯೂ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿರಲೇ ಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿ,
ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಶಪಥ
ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಮೂಲೆಗೆ ತಳ್ಳಿದಳು.

ನಂತರ ಕುರ್ಚಿಯನ್ನು ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿ ಎಳೆದು, ಕಿಟಕಿಯ
ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತಳು. ಬೆಳಗಿನ
ಸಂಗತಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದುವು:—ತಾಳು
ಆದಿನ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ತಿಳಿಯ ಸಾರನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ,
ಜತೆಗೆ ಒಂದು ಗೊಜ್ಜನ್ನು ಸಂವರಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ಹವಣಿಸಿ
ಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಾಧು ಬಂದು “ ಇವತ್ತು
ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀ ಲಲಿತಾ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದ

“ ಗಂಡಸರಿಗೇಕೋ ಗೌರಿ ಚಿಂತೆ ? ” ಎಂದಿದ್ದಳು
ಲಲಿತೆ.

“ಇವತ್ತು ಹುಳಿ ಮಾಡು!!”

“ದಿನಾ ದಿನಾ ಎಂಥಾ ಹುಳಿನೋ ಸುಡುಗಾಡು!”

“ಹುಳಿನೇ ಮಾಡು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದ....ಮಾಧು.

ಆದರೆ ಲಲಿತೆಯು ತನಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಅಡಿಗೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಿದ್ದಳು. ಊಟದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾಧು ರಂಪಾಟ ಮಾಡಿದ. “ನಿನಗೆ ತಲೆಹರಟೆ” ಎಂದ.

“ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂದ್ರೆ, ಅಡಿಗೆಮನೆ ಯಲ್ಲಿಯೂ?”

“ಅಧಿಕಾರ! ಅಧಿಕಾರ!ನಾನು ಊಟಮಾಡೊಲ್ಲ.”

“ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಬಿಡಿ!”

ಸರಿ, ಹಾಗೆಯೇ ಊಟಮಾಡದೆ ಹೊರಟೇ ಹೋದ.

“ನಿಮ್ಮ ದಮ್ಮಯ್ಯ, ಹೋಗಬೇಡಿವೆಂದ್ರೆ!” ಎಂದು ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಲಲಿತೆ ಬಗೆದಳು; ಆದರೆ ಅವನು ಹೊರಟೇ ಹೋಗಿದ್ದ.

‘ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯೇ’ ಎಂಬ ಯೋಚನೆ ಬಂದಿತು- ಲಲಿತೆಗೆ. “ಸರಿಯಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೇನು? ಅಡಿಗೆಯ ವಿಚಾರ ಗಂಡಸ ರಿಗೇಕೋ? ಆಗಲಿ! ಇನ್ನು ನಾನು ಹೀಗೇ ಇದ್ದರೆ ಆಗೊಲ್ಲ!” ಎಂಬುದಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದಳು....ಆದರೆ ಹಾಳು ಅಳುಮಾತ್ರ ಬಂದಿತು. ಇಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅಳುವುದೇಕೆಂದು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಆದರೂ ಕಣ್ಣೀರಿಗೆ ಸಸುಪ್ಪಾ ತಡೆಯಿಲ್ಲ.....ಅವರು ಊಟಮಾಡದ್ದರಿಂದ ತಾನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದುಕೊಂಡಳು. ಮತ್ತೆ.... ಅವರು ಊಟಮಾಡದಿದ್ದರೆ ತನಗೇಕೆ ಉಪವಾಸ; ಏನೇ ಆಗಲಿ ಊಟಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಳು.

ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಅಳುವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮುಖತೊಳೆದು ಕೊಂಡದ್ದಾಯಿತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಜಾರು; ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತಳ ಮನೆಗಾದರೂ ಹೋಗೋಣವೆಂದುಕೊಂಡಳು. ಅವಳಲ್ಲಿ ಗಾದರೂ ಹೋಗಿ ಮಾತು-ಕತೆಯಾಡಿಕೊಂಡು ಬರೋಣ ವೆಂದು ಹೊರಟಳು.

ಗೆಳತಿಯು ಅವಳನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದಳು. “ಏನಮ್ಮ, ಇಷ್ಟು ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟೆ!” ಎಂದಳು. “ನೀನು ಬಂದಿದ್ದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು” ಎಂದಳು. ಗಂಡ ಮನೆಗೆ ಬರುವುದು ಹೇಗೂ ಹೊತ್ತು; ಆದ್ದರಿಂದ ಲಲಿತೆಯು ನಿರ್ದಾಸವಾಗಿ ಹೋದರಾಯಿತೆಂದಳು. ಆ ಮಾತು ಈ ಮಾತು, ತಾರುಮನೆ ಅತ್ತಿ ಮನೆಗಳ ವಿಚಾರ, ಕಷ್ಟ- ಸುಖಗಳು....ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಹೋಯಿತು. ಗೆಳತಿಯು

ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಕಾಫಿಯಾಯಿತು. ರಾತ್ರಿ ಊಟ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡೆಂದು ಗೆಳತಿಯ ಬಲವಂತ. ಆಗು ವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಲಲಿತೆಯ ಹಟ. ಕೊನೆಗೆ ಗೆಳತಿಯ ಹಟವೇ ಗೆದ್ದು, ರಾತ್ರಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಊಟವಾಗಿ, ಎಂಟುಗಂಟೆಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟಳು.

ಮನೆಯ ದಾರಿಹಿಡಿದಕೂಡಲೇ ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ತುಡಿದು ಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿತು. ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯೇ?...ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂತು. ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದದ್ದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಿರುವುದು ಈಗ—ಇಷ್ಟರೊಳಗೆ ಅವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ....? ಎದೆಯು ಝಗ್ಗಿ ಎದಿತು! ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ ರಂಪಾಟ—ಮತ್ತೆ ಸಿಟ್ಟು, ಬೈಗಳ ಸುರಿಮಳೆ!.... ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ....? ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯ ಪತಿಗೂ ಮಾಧುವಿಗೂ ಮನಸ್ತಾಪ; ಅವಳ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಕೂಡದೆಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದ; ಈಗ ಏಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ?..... ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ತಂದೆಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದರೆ?..... ತನ್ನಿಂದ ತನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಅವಮಾನ!..... ಅಂತೂ ಹಗರಣಕ್ಕಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿತು.... ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನು ತೆಪ್ಪಗೆ—ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿರದೆ ಜಂಬಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ..... ಎಷ್ಟಾದರೂ ಗಂಡಸರು ಗಂಡಸರೇ!..... ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಲಗುಬಗೆ ಯಿಂದ ಕಾಲುಹಾಕಿದಳು.

ಮಾಧು ಮನೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ! ‘ದೇವರೇ! ಬದುಕಿಸಿದೆ!’ ಎಂದೊಂದು ದೀರ್ಘನಿಶ್ವಾಸಬಿಟ್ಟಳು. ಬೇಗ ಬೇಗ ದೀಪಹಚ್ಚಿ, ಮುಂಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿಟ್ಟು, ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲಿನ ಧೂಳು ಹೊಡೆದಿಟ್ಟಳು. ಮತ್ತೆ ಒಲೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳೆಯನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟಳು. ‘ಬೇಕಾದರೆ ಆ ಮೇಲೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿದರಾಯಿತು....ಅವರು ಬಂದಮೇಲೆ ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ತಪ್ಪಾಯಿತೆನ್ನಬೇಕು’ ಎಂದುಕೊಂಡು ಗಂಡನ ಬರವನ್ನೇ ಹಾರಯಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತಳು.

ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತುಗಂಟಿಯಾಯಿತು. ಬರಲಿಲ್ಲ!.....

ಎದ್ದು ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಟ್ಟಳು. ನೀಳೆಯದ ತಬಕವನ್ನು ತೆಗೆದು ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಹಾಸಿಗೆ ಬಳಿ ಇಟ್ಟಳು. ಆದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಹೆಣ್ಣಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರಿ ಬರಲು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು, ಚಿಗುರನ್ನು ಅರಿಸಿಟ್ಟಳು. ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಗಿಟಕಿನಿಂದ ಕೊಬ್ಬರಿಯ ಚೂರನ್ನು ತಂದಿಟ್ಟಳು. ಹಾಲನ್ನು ಕಾಯಿಸಿ ಥರ್ಮೋಫ್ಲಾಸ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಇಟ್ಟಳು.

ಆದರೆ ಮಾಧು ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ!.....

ಲಲಿತೆಯ ಎದೆ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿತು. ನಾನಾ ತೆರದ ಯೋಚನೆಗಳು ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದುವು. ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರೆ? ತನ್ನನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿಬಿಟ್ಟು.....!' ಮುಂದೆ ಯೋಚಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. 'ನಾರಾಯಣಾ!' ಎಂದು ತಲೆಯಮೇಲೆ ಕೈ ಹೊತ್ತಳು.

ಮುಂಬಾಗಿಲು ಸದ್ದಾಯಿತು.

ಲಲಿತೆಯು ಉಸುರ್ಗರೆದಳು.

ಮಾಧು ಒಳಗೆ ಬಂದ. ಬಂದವನು ಕೋಟನ್ನು ಕಿತ್ತೆ ಸೆದು ರೂಮಿನೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಲಲಿತೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ಸಹ ನೋಡಲಿಲ್ಲ.

ಹೊರಗಿನ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಲಲಿತೆಯು "ಊಟಕ್ಕೇಳಿ" ಎಂದಳು.

"ಊಹೂಂ" ಎಂದ ಮಾಧು.

ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕದಾಯಿತು. ತಾನು ಬಗೆದಂತೆಯೇ ಆಯಿತೆಂದು ಸುಮ್ಮನಾದಳು.

"ನೀನು ಊಟಮಾಡು" ಎಂದ ಮಾಧು.

"ನಾನು ಮಾಡೋಲ್ಲ."

"ಬಿಡು!"

ಮಾಧು ಹಾಸಿಗೆಯಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡ. ಲಲಿತೆ ಒಳಗೆ ಹೋದಳು. ಅವನು ಬೇರೊಂದು ಕಡೆ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಹಣೆಯಬರೆಹವೆಂದು ಲಲಿತೆಯು ಹಾಸಿಗೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ರಗ್ಗನ್ನೆಳೆದು ಮುಸುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡಳು.

ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದುಗುಡ. ತನ್ನ ಮೇಲೆ ವಿಪರೀತ ವಾಗಿ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಖಂಡಿತವಾಯಿತು. ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಅವಳಿಗೆ ನಿದ್ರೆಹತ್ತಲೊಲ್ಲದು. ಏನೋ ಕಳವಳ!— ಬೆಳಗ್ಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಅವರ ಕಾಲುಹಿಡಿದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನೆಂದುಕೊಂಡಳು.

ಏನೇನೋ ಕಟ್ಟಕನಸುಗಳು; ಮಾಧು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಹೊರಿಸಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದಂತೆ ಕನಸು; ತನ್ನ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ವೆಂದೂ, ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅಂಗಲಾಚಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು. ಅಷ್ಟಾದರೂ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಕರಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಅವಳು—ಕೈಯಲ್ಲಾಗುವುದು— ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಆಳತೊಡಗಿದಳು.....

ಯಾರೋ ಗಲ್ಲವನ್ನು ಹಿಡಿದಂತಾಯಿತು. "ಲಲಿತಾ!"

ಎಂದಂತಾಯಿತು. ಮರುಕದ ಧ್ವನಿ.

ದಿಗ್ಗನೆದ್ದಳು.

"ಲಲಿತಾ!"

ಲಲಿತೆಗೆ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆ.

"ಯಾಕಕ್ಕೆ ಲಲಿತಾ?"

ಲಲಿತೆಗೆ ಅಶ್ಚರ್ಯ; ಹೌದು! ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೀರು!..... ಪುನಃ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಳು ಬಂತು.

"ಲಲಿತಾ" ಎಂದ ಮಾಧು.

ಲಲಿತೆ ಪುನಃ ಮುಸುಕೆಳೆದು ಮಲಗಿಕೊಂಡಳು.

"ಲಲಿತಾ, ಸಿಟ್ಟೇ ಲಲಿತಾ?"

ಲಲಿತೆಯ ಅಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು.

"ಯಾಕೆ ಲಲಿತಾ?.....?"

"ಯಾಕೂ..... ಇ.....ಲ್ಲ...."

"ಲಲಿತಾ....."

"ಏನು?....."

"ನೀನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕು ಲಲಿತಾ"

ಲಲಿತೆಯು ಅಳುವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಂಡಳು.

"ನಿನ್ನೆಯ ವಿಷಯ ಲಲಿತಾ!"

ಖಾತ್ರಿಯಾಯಿತು! ಗೆಳತಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿರಬೇಕು!.... ಉಸಿರನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಳು.

"ಲಲಿತಾ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಸಿಟ್ಟುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊರಟೆ ವನು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟೆ. ಅಲ್ಲೇ ಊಟ ಮಾಡು ಎಂದು ಬಲವಂತಮಾಡಿದ. ಊಟಮಾಡಿದೆ. ಸಾಯಂಕಾಲ ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಆ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಬಲವಂತಮಾಡಿದ. ರಾತ್ರೀನೂ ಅಲ್ಲೇ ಉಂಡೆ....."

ಲಲಿತೆ "ಹೂಂ" ಎಂದಳು. ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ತಾನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಂದಿದ್ದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಡೆದಳು.

"ಲಲಿತಾ, ನಂದು ತಪ್ಪಾಯಿತು. ನಾನು ಹಾಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಾರದಿತ್ತು, ನಿನ್ನ ಉಪವಾಸ ಕೆಡವಿ, ನಾನು ಮಾತ್ರ ಉಂಡದ್ದು ಆಯಿತು..... ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೀಗೆಂದು ಮಾಡೋಲ್ಲ....ಎಂದಿಗೂ ಅಡಿಗೆ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬರೋಲ್ಲ.... ನನ್ನ ಕ್ಷಮಿಸ್ತೀಯಾ ಲಲಿತಾ....ಇವತ್ತಿಗೆ...." ಲಲಿತೆಯು ಅವನನ್ನು ಬಾಚಿ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡಳು.

ಹರಿಹರನ ಗಿರಿಜೆ

“ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ”

‘ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ’ವು ಚಂಪೂಕಾವ್ಯವಾದರೂ ತನ್ನದೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯದಿಂದ ಮೆರೆಯುತ್ತದೆ. ಹರಿಹರ ಕವಿಯು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿದ ಗಿರಿಜೆಯು ‘ಚಲದಲಲನೆ’ ‘ಬಲ್ಲಿನ ಭಾವಕಿ’ ‘ಏಕನಿಷ್ಠನಿಧಿ’. ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ಓದಿದರೂ ಅಷ್ಟು ಬಾರಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವುದು ಗಿರಿಜೆಯ ಚಿತ್ರ.

ರೇಖಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಹರನು ಒಬ್ಬ ಅಪೂರ್ವವ್ಯಕ್ತಿ. ಅವನದೇ ಒಂದು ಮಾರ್ಗ. ಅವನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವುದು ಜಾಡುತಪ್ಪಿ ಹೊರಟ ಜಾಣ್ಮೆ; ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿ ಹಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟ ಹೆಮ್ಮೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಅವನು ನೂತನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ನೂತನರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣೆದು ಹೆಸರಾದ ಕಾವ್ಯ-ಪಟು. ನೂತನವಾದ ಕಾವ್ಯರಚನೆಯಿಂದಲೇ ಲಾಕ್ಷಣಿಕರ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಕುಣಿಯುವ ಸ್ವಚ್ಛಂದತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕವಿಯಾದರೂ ಅಂದಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಶರಣು ಹೋಗಿಯೇ ತೀರಬೇಕು. ಆ ಶರಣತೆಯಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿಯೇ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನರಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಹೊಸ ಕಂಪನ್ನೋ ಹೊಸ ಸೊಂಪನ್ನೋ ಬೀರಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕವಿಯೂ ಧನ್ಯನು! ನಾವೂ ಧನ್ಯರು!

ಹೊಸಕಂಪು ಹೊಸಸೊಂಪು ಎಂದೊಡನೆ ಹಲವು ಜನ ವಿಶ್ವದೃಷ್ಟಿಯವರಿಗೆ ವಿಕಾರವಾಗಿ ಕಂಡೀತು. ‘ವಿನೂತನ ಕವಿತೆ’ಯೆಂದಾರು. ಅಂತೇ ‘ರಗಳೆಯ ಕವಿ’ ಎಂಬುದು ಹರಿಹರನಿಗೆ ಅಂದಿನ ತೆಗಳಿಕೆಯ ಮಾತಾಗಿ ನಿಂತಿತು. ಆದರೆ ನಾವು ಇಂದು ಅದನ್ನು ಹೊಗಳಿಕೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿಯೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಹರಿಹರನ ಮನೋಧರ್ಮ ಹೇಗಿದ್ದಿತೋ! ಚಂಪೂ-ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ದಿಗಂತವಿಸ್ತೃತವಾದ ಎರಂಕೆಗಳಿಂದ ‘ರಗಳೆ’ಯಾಗಿ ಬಾನಿಗೇರಿದ ಕವಿಭೇರುಂಡನಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಚಂಪೂಕಾವ್ಯರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದ ತುಸುಹೊತ್ತು ಗರಿಮುದುರಲು ಆಸೆ ತುಡಿಯಿತೋ ಎನ್ನೋ! ಅದು ‘ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ’ದ

ಮೂಲಕ ಹೊರಬಿದ್ದಿತೆಂದು ತೋರುವುದು. ಆದರೂ ಪ್ರಾಚೀನಕರ್ಮವಾಸನಾಫಲದಿಂದ ಬೆಳೆದ ‘ಚಂಪೂಚಾಳಿ’ಯಿಂದ ಬಾಳಿದ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಅದು ಭಿನ್ನವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಿತು. ಕಾರಣ ‘ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ’ವು ಹರಿಹರನ ಪ್ರಾಚೀನದ ಭಿತ್ತಿ; ಆರ್ವಾಚೀನದ ತಪಸ್ಸು; ರಾಗ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಫಲ. ಕವಿಯ ಇಂತಹ ಸುಂದರವಾದ ರಾಗಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿಯ ಗಿರಿಜೆ, ಅವಳ ಶೈಶವ—ಶಿವಲೀಲೆ—ಭಕ್ತಿ—ಪ್ರೇಮ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಸಂತತವಾಗಿ ಸಾಕ್ಷಿ ನುಡಿಯುತ್ತಿವೆ. ಕಡೆದ ಶಿಲ್ಪದಿಂದ ಶಿಲ್ಪಿಯ ಹೃದಯ ಒಡೆದುಕಾಣುವಂತೆ ‘ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ’ದ ಗಿರಿಜೆಯಿಂದ ಹರಿಹರನ ಹೃದಯವು ಒಡೆದುಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಹರಿಹರನು ಗಣಾವತಾರನೆಂದೇ ಕೆಲವರು ನಂಬುವರು. ನಮಗಂತೂ ಅವನು ಉಜ್ವಲ ವೀರಶೈವಾಭಿಮಾನಿ. ಅನುಪಮ ಶಿವಭಕ್ತ. ಮೇಲಾಗಿ ‘ಮುಡಿಗಿಯ ಅಷ್ಟಕ’ ‘ಪಂಪಾಶತಕ’ದಂತಹ ಭಕ್ತಿಪ್ರತಿಪಾದಿತಗೀತಾಂಜಲಿಯನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿದ ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ತಗುಣಾನ್ವಿತನು....ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣದ ಗಿರಿಜೆಯನ್ನು ಕಡೆದ ಕಾವ್ಯಶಿಲ್ಪಿ. “ಚಂದ್ರಾಭರಣನ ಜೀವಂ ಬಣ್ಣಿಪ್ಪನಾವನವನೇ ದೇವಂ” ಎಂಬ ಮನೋವೃತ್ತಿಯ “ಶಿವಕವಿ ಹರಿವೇನ”ನಿಂದ ಗಿರಿಜೆಯ ಪಾತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಯೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿಯ ಭಕ್ತಿಗೆ ತಡೆಯುಂಟೆ? ಭಾವಕ್ಕೆ ಗಡಿಯುಂಟೆ? ಭಕ್ತಿಭಾವೋದ್ರೇಕದಿಂದ ಪರವಶನಾದಾಗ ರಾಘವಾಂಕನ ಹಲ್ಲನ್ನ ಉದುರಿಸಹೋದವನು (?) ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿರುವನೆಂದರೆ ಗಿರಿಜೆಯ

ಹೃದಯವು ಯಾವ ಭಕ್ತಿಭಾವದ ತರಂಗಾವಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದಿರಬೇಡ? ಯಾವ ಹರ್ಷೋದ್ರೇಕದ ವರ್ಣಭೃವಿಯಲ್ಲಿ ನಾಂದಿರಬೇಡ? ಯಾವ ಶಂಕರನ ಪವಿತ್ರವ್ರೇಮದ ಪರಾಕಾಷ್ಠದೇವಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯತೆಯಿಂದ ತಾನತಾನವಾಗಿ ಸ್ವಂದನಗೊಂಡಿರಬೇಡ?

೨

ಕಾವ್ಯಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮುಖಗಳೆಂದೂ ಒಂದು ಆನಂದವಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ರಸವೆಂದೂ, ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರೇಮವೆಂದೂ, ಮಗುದೊಂದು ರಮಣೀಯತೆಯೆಂದೂ ಹಿರಿಯರು ನಿರೂಪಿಸಿರುವರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ವರೂಪವಾದುದು ಆನಂದ, ಜೀವಸ್ವರೂಪವಾದುದು ರಸ, ಭಾವನಾಸ್ವರೂಪವಾದುದು ಪ್ರೇಮ, ಜಗತ್ಸ್ವರೂಪವಾದುದು ರಮಣೀಯತೆ...ಎಂದೂ ನಮ್ಮವರ ಮತ. ಈ ವಿಶಿಷ್ಟವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ಕಾವ್ಯಬ್ರಹ್ಮನ ನಾಲ್ಕು ಮುಖಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹರಿಹರನು ಭಕ್ತಿವೇದವನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣವು ನಿಸ್ತಗುಣಲೀಲಾಭಾವದಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ಅನುಭಾವ—ಆನಂದ—ಸಮರಸಭಕ್ತಿಯುತವಾದ ಕಾವ್ಯ. ಋಷಿ ಯಲ್ಲದವನು ಕವಿಯಲ್ಲವೆಂದೂ ಶ್ರೀಯುಕ್ತವೂ ಊರ್ಜಿತವೂ ಆದ ದಿವ್ಯವಿಭೂತಿ ಇಲ್ಲದುದು ಕಾವ್ಯವಾಗದೆಂದೂ ಹೇಳುವ ರಲ್ಲವೆ? ಅದರೆ ಹರಿಹರನು ಕಾವ್ಯರ್ಷಿಯೆ? ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣವು ಕಾವ್ಯವೇ? ಎಂಬ ನಂಬುಗೆಗೆ ನಮಗೆ ಸಂದೇಹವೇ ಬೇಡ.

‘ಚಂದ್ರಾಭರಣ ಜೀವಂ ಬಣ್ಣೆ ಪುನಾವನವನೇ ದೇವಂ’ ಎಂದು ಹಾಡಿದವನು ಹರಿಹರ. ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ, ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ಭೋಗದಲ್ಲಿ, ಅಲೌಕಿಕವಾದ ವಿಭೂತಿದರ್ಶನೋದ್ರೇಕದ ಸುಖವಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತೆರೆದ ಆರ್ಷಚಕ್ಷು ಹರಿಶ್ಚರನದು; ನಮ್ಮದಲ್ಲ. ಅಂತೇ ಅವನ ಗಿರಿಜೆ ಪ್ರಥಮತಃ ಶಿವಲಿಂಗದ ದರ್ಶನವಾಗದೇ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಅಮಮ! ಪಯೋವಾರ್ಧಿಗೆ ಚಂ-

ದ್ರುಮನಂ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಿಯಂ ತೋರ್ಪಂತಾ

ವಿಮಳಿಗೆ ಗಿರಿಜೆಗೆ ಶಿವಲಿಂ-

ಗಮನಧಿಕಮನಃಪ್ರವೋದದಿಂ ತೋಟುವದುಂ

ತೋಟಲೊಡಂ ಕಣ್ಣೆಟಿದಳ

ಪೇಟಾದಳಿರಡುಂ ಕರಂಗಳಂ ನೊಸಲೊಳ್ ಸೊಂ-

ಪೇಟಾದಳಭವನೊಳಗೆ ಬೇ-

ರೂಟಾದಳಂ ಕುರಿಸಿ ಪಲ್ಲವಿಸಿ ಫಲವಾದಳ !

ಲಿಂಗದರ್ಶನವಾದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸೊಂಪೇರಿ, ಗಿರಿಜೆ ಅಭವನಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿ ಅಂಕುರಿಸಿ ಪಲ್ಲವಿಸಿ ಫಲವಾಗಿಬಿಟ್ಟಳಂತೆ. ಎಷ್ಟು ರಮಣೀಯವಾಗಿ ಗಿರಿಜೆಯ ಪ್ರಥಮಶಿಲಿಂಗದರ್ಶನವನ್ನೂ ಅನಂದೋತ್ಸಾಹಾದಿಗಳನ್ನೂ ಕವಿಯು ಚಿತ್ರಿಸಿರುವನು. ಹರಿಶ್ಚರನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗಿರಿಜೆಯ ಕೊರಳಿನ ಏಕಮುಖರುದ್ರಾಕ್ಷೆಯು ಬರಿಯ ರುದ್ರಾಕ್ಷೆಯಲ್ಲ, ಚಂದ್ರಾಭರಣವು ಕಟ್ಟಿದ ತಾಳ; ಹಾಗೆಯೇ ಅದೇ ದಿವ್ಯ ಚಕ್ಷುವಿನಿಂದ ನೋಡಿಯೇ ತಾದಾತ್ಮ್ಯಹೊಂದಿಯೇ ಹರಿಹರನು ಶೈಶವದ ಗಿರಿಜೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿರುವನು.

ತರದಿಂ ಗೆಜ್ಜೆ ಗಳುಲಿಯು-

ತ್ತಿರೆ ಮಾಗಾಯಲುಗೆ ಮೂಡೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಸಲವಿಂ

ಪರಿಪರಿದು ಪೋಗಿ ಗಿರಿಸುತೆ

ಹರಿಸಂ ಮಿಗೆ ಹರನ ನಿಳಯದೋಳ್ ನೆಲಿಸರ್ಪಳ್

ನಲಿವಳ್ ನಗುವಳ್ ರಾಗಿಪ-

ಳುಲಿವಳ್ ಮುದ್ದಿಸುವಳಮರ್ದಳಪ್ಪುವಳಂತಿಂ-

ತೊಲೆವಳ್ ನಿಲ್ವಳ್ ಮೇನೆಯ

ಮೊಲೆಯಂ ಮುಜಿದಭವನಾಟದೊಳ್ ಸಂದಿರ್ಪಳ್

ಗಿರಿಜೆಯ ಶಿವಲಿಂಗವೂಜೆ, ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಅಪಾರವಾದ ಭಕ್ತಿ-ಪ್ರೇಮ-ಉತ್ಸಾಹ—ಅದರೂ ಸಹಜವಾದ ದೈವದ ಸನ್ನಿವೇಶ—ಇವು ಕೊರೆದಂತೆ ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಏಕತೆ ವಾಗಿದೆ. ಗಿರಿಜೆಯ ತೊಡಲುಮಾತಿನಂತೆ, ಭಕ್ತಿಯ ಅನ್ಯಕ್ತ ಸ್ವರೂಪದಂತೆ, ಭಾವದ ಉದ್ರೇಕದಂತೆ ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಓಡಿ ಓಡಿ ಬಂದು, ಹೃದಯದ ರಸಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ.

೩

ರುಚಿನೈಚಿತ್ರದ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಅದಕ್ಕೆ ರಸಕಚಿತ್ರವನ್ನು ಯುಕ್ತಪದಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಜಾಣ್ಮೆಯಿದೆ ಹರಿಹರನಿಗೆ. ಇದು ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದರೊಳಗೆಯೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಸ್ನಾನ ತಿಸಿ, ಕಂಚುಕಿಯಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಗೂ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ “ರಸಮಿದು ಭಾವಮಿದು ಅರ್ಥಮಿದು” ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ತೋರಿಸಹತ್ತುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ನಾವು ಕಾಣುವುದು ಹರಿಹರನ ಗಿರಿಜೆಯನ್ನು. ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಹರನು ಲೋಕೈಕನಾಥನಾದ ಭವ್ಯವಿಭೂತಿಯದಿವ್ಯದರ್ಶನದಿಂದ ಪಾರ್ವತಿಗಾದ ವಿಸ್ಮಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು ಒಮ್ಮೆ ಅವನ ಕರಾಳವರ್ತನದಿಂದಾದ ಭಯವನ್ನು ಗಿರಿಜೆ

ಯಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಳಿಸುವನು. ವಿಚಿತ್ರವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಕಂಡು
ಪಾಸವಾದರೆ ಸಾಪೇಕ್ಷತನದಿಂದ 'ರತಿ'ಯು ಬಲಿಯಬಹುದು.
ವೈರೋಧಿಕತನದಿಂದ ಕ್ರೋಧ ಉದ್ಭವಿಸಬಹುದು.
ಅನುಕೂಲದಿಂದ ಉತ್ಸಾಹವೆದ್ದರೆ, ಸ್ಪಷ್ಟದಿಂದ ಶಾಂತ
ಬರಬಹುದು. ವಿರಹದಿಂದ ಶೋಕಕುದಿಯಬಹುದು. ಈ
ಬಗೆಬಗೆಯ ಭಾವಗಳು ರಾಗಗಳು ಇವನ್ನು ಹರಿಹರನ
ಗಿರಿಜೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಹತ್ತಾರು ಸಾರಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

“ಶಿವನೀತಂ ನಿಜವಲ್ಲಭಂ ಮಮಗುರುಪ್ರಖ್ಯಾತ-
ನತ್ಯರ್ಜಿತಂ | ಭವನೇನ್ನಾಲ್ಪನೇನಿಪ್ಪದಂ ತಿಳಿದಿನಾಂ”
ಎಂಬಲ್ಲಿ ಭವ್ಯವಿಭೂತಿಯ ದರ್ಶನದಿಂದ, ಗಿರಿಜೆ ಉತ್ಸಾಹದ
ಫರದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಹರಿ ಹಿಗ್ಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಅದೇ “ಬಗೆ
ವೋಡೆ ಸಾತ್ವಿಕ ಶಿವಭಕ್ತಿಗಲ್ಲದಭವಂ ಸಮಂತು ನಿಲ್ಕುಂ
ಸಿಲ್ಕುಂ” ಎನ್ನುವಾಗ ಹರಿಹರನ ಧೃಢತನದಲ್ಲಿ ಕರಗಿ
ಆರ್ಪವಾದ ಹೃದಯದ ಆಂದೋಲನದಿಂದ ಎಳೆಯ
ಆರಳೆಯ ಚಿಗುರಿನಂತೆ ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ನಡುಗುತ್ತಿರುವ
ಗಿರಿಜೆ ನಮ್ಮದುರಿಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾಳೆ.

“ಶಿವನಂ ನೋಡುತ್ತೆ ಮೇನಾಸುತೆ ಮದನಸುಖಾ-
ಸಕ್ತಿಯಿಂ ಸುತ್ತುವಳ್ ಸೋಂ-
ಕುವಳ್ ಆನಂದಾಪ್ತವಂ ಸೂಸುವಳ್ ನುವಿಸುವಳ್
ತತ್ತಪಕ್ಕಂಜಿ ಹಿಮ್ಮೆ-
ಟ್ಟುವಳ್ ಅಂತತಕ್ಕುವಳ್ ಬಳ್ಳುವಳ್ ಕಟಮಿವಳ್
ಕೋಡುವಳ್ ಬಾಡುವಳ್ ಕಂ-
ದುವಳ್ ಆರ್ತಂಗೆಟ್ಟು ನಿಲ್ಪಳ್ ನೆನೆದುರವಣಿಸಳ್
ಮುಂದಟಿಲ್ಪಳ್ ಬಟಿಲ್ಪಳ್”

ಇಲ್ಲಿಯ ಗಿರಿಜೆ ಮದನ ಸುಖಾಸಕ್ತಿಯಿಂದ 'ರತಿ'ಬಲಿದ
ಗಿರಿಜೆ. ಆದರೆ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿ
ತತ್ತಪಕ್ಕಂಜಿ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟುವ ಗಿರಿಜೆ.

ವಿಳಸತ್ಪದ್ಯಾಸನಂ ಭಾಸುರಭಸಿತವಪುರೈಲ್ಕುಲಂ-
ಧ್ಯಾನಮುದ್ರಾಂ-
ಗುಳಿರುದ್ರಾಕ್ಷಾಕ್ಷಮಾಲಾರುಚಿನಳಿನ ಗುಣವ್ರಾತ
ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ
ಲಳಿತಾಸ್ಯಂ ಸ್ನಿಗ್ಧಗಂಧಂ ಮುಕುಳಿತನಯನಂ ಚಿತ್ತ-
ನಿಷ್ಕಂಪನಂ ಪಿಂ-
ಗಳವರೋದ್ಯಜ್ಜಟಾಮಂಡಲಮೆಸೆಯೆ ತವೋನೇಸದಂ'
ಈಶ್ವರನು ಕುಳಿತಿರಲು ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜೆ
ಬೆರ್ಮವಳ್ ಬೆರ್ಮವಳ್ ಉಚ್ಚವ-
ಳಮರ್ವಳ್ ಪೆಟಸಾರ್ವಳಂಜಿ ನಿಲ್ಪಳ್ ಸೋಂಕಲ'

ನಿಮಿರ್ವಳ್ ನೆನೆವಳ್ ಮುನಿವಳ್
ಸಮಸಲ್ಪಳ್ ಗಿರಿಜೆ ಸೆಡೆದು ಸುಯ್ಯಳ್ ಕಾಯ್ಕಳ್
ನಯಸ್ಸು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ದಾರಿತೋರಿಸಿ
ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಗಿರಿಜೆ ಭವನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಯಾಚಿಸ
ಹೊರಟವಳಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೆ ಶೈಶವದಿಂದಲೂ ಶರ್ವನೆಂದರೆ
'ಕಣ್ಣಲರಿದಪ್ರಜಲಂ ಪೋಣ್ಣು' ವುದು; 'ತನುವಿನಲ್ಲಿ
ಪುಳಕಂ ಸಾಲ್ಗೊಂಡುಣ್ಣು'ವುದು; 'ನುಣ್ಣುಲಿಂ'ದಾದರೂ
ಗಿರಿಜೆ ಲಿಂಗವನ್ನು ವಿರಚಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿಯಾಳೇ ಹೊರತು
ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ಅವನ ಆಗಲಿಕೆಯನ್ನು ಕ್ಷಣಕಾಲವಾದರೂ
ಸ್ಮರಿಸುವವಳಲ್ಲ. ಕಣ್ಣಿನದೆ, ಮುಳ್ಳಿನದೆ, ಮೆಲ್ಲಿತ್ತಿದು-
ಬೆಟ್ಟಿತ್ತಿದು ಎನ್ನದೆ, ಅತಿಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ಸುಖಸ್ಥಳ
ಮುಂಟು ಅಲ್ಲಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪೂಜೆಗೀಡಾದವಳು ಗಿರಿಜೆ. “ಬರೆ-
ದರೊ ಬೈತರೊ ಪೊಲ್ದರೊ ಪೊರೆದರೊ ಬೆಚ್ಚರೊ ಮರಟ್ಟು
ಕಟುವಿಟ್ಟರೊ ಕಂಡರಸಿದರೊ ಕಡೆದರೋ ಎನೆ” ಹರಿ-
ಹರನ ಗಿರಿಜೆ ಆ ಭವ್ಯ ಭವನ ಪೂಜಾನುರಾಗಿಣಿಯಾಗಿ
ರಾಜಿಸುತಿಕಳು. ಅವಳು ವಿರಚಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮಣಲಿಂದಾ
ದರೂ ಆದರಲ್ಲಿ ಅವಳ 'ಮೃದುಕರಾಂಗುಲಿ ಸ್ಪರ್ಶಸುಖ'
ಕ್ಯಾಗಿ 'ಶರ್ಟಂ ಪರಿತಂದು' ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನಂತೆ.

ಈಶ್ವರನ ವಿರೋಧದಿಂದ ಕ್ರೋಧಾವಿಷ್ಟಳಾದ ಗಿರಿಜೆ
ಕಡೆದ ಶಿಲ್ಪದಂತೆ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾವುಕರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟು
ಗುವಳು.

‘ಆನಂತಿತರ್ಚಿಸುತ್ತಂ ಗತಿಮತಿಪತಿಯೆನ್ನಾಯು
ನೆನ್ನಾತ್ಮತತ್ತ್ವಂ
ತಾನೆಂದುತ್ತಾಹದಿಂದಿದರ್ಚಳಪತಿಯ ಮೇನಾಪ್ಪೆ
ಯೊಂದಟ್ಟುಪುಂಚಿ.
ಟ್ಟಾನಂದಂಗೂಡಿ ಕಾರುಣ್ಯಮನನವರತಂ ಹಾರುತಿದರ್
ಲ್ಲಿ ಕೇಳಂ-

ತೇನೆಂದುಂ ನೋಡದುಗ್ರಂ ರಜತಗಿರಿಗೆ ಪೋದಂ
ನಿಕ್ಕುಣ್ಣಾತ್ಮದಾಂ |
ಎಂದು ಗಿರಿಜೆ ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಸಿಡಿಮಿಡಿಸೋಡು ಅಧೀರ
ಳಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಧೈರ್ಯದಿಂದ
ತಾನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ನಡೆತಂ-
ದಾನರ್ಚಿಸೆ ಕಾಮವೈರಿ ನುಡಿಯಿಸದಂತ-
ಧಾನಕ್ಕೆ ಸಂದನದಪುಂ-
ದಾನಿದರ್ಲಿಗೆ ಸಮಂತು ತನ್ನನೆ ತರ್ಪೆಂ
ಎಂದು ವೀರಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಳು. ಅಭವನಾದರೋ

“ಮುಂತಿದ್ದೊಪ್ಪುವ ಗಿರಿಜಾ! ಕಾಂತೆಯ ನೀ ಸ್ತಿಸದೆ
ನುಡಿಯಿಸದೆ ಸೋಂಕದೆ ನಿ-ಶ್ಚಿಂತಂ ಸ್ವತಂತ್ರನಹಿಧರ-
ನಂತರ್ಧಾನಕ್ಕೆ ಸಂದನಲ್ಲಿ ಬಟಾಯಿಂ”. ಎಂತಹ ಘೋರ
ವಾದ ಚಿತ್ರ! ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಷಣವಾದರೂ ಎಡೆಬಿಡದೆ
ಕೊನೆಗೆ ‘ಮೇನೆಯ ಮೊಲೆ’ ಯನ್ನಾದರೂ ಮರೆತು, ತನ್ಮ-
ಯತಾಭಾವದಿಂದ ತನ್ನನ್ನೇ ತಾನು ಲೋಕೈಕನಾಥನಿಗೆ
ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದರೂ ಅಭವನು ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆ? ಸಾಲದು
ದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಮಂಗಳಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಂದು ನಿಂತ ಮನ್ಮಥ, ಅವ-
ನಿಗೆ ಕ್ಷಣಕಾಲದ ಹಿಂದೆ “ಶ್ರೀನಂದನ ನೀನಂಜದಿರಾನಿ
ರ್ಧಪೆನಾನೆರಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಸಹಾಯಂ” ಎಂದು ಭರವಸೆಯಿತ್ತಿ-
ದ್ದಳು. ಈಗ ಮದನನು ಸುಟ್ಟುಹೋದ; ಶರ್ವನು ಮತ್ತೆ
ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಸಂದ. ರತಿ ಮದನನ ದುರವಸ್ಥೆಗೆ ಬೆಂದು ಬವಳಿ
ಗೊಂಡು ಬಿದ್ದಿದ್ದಾಳೆ. ಆಗ:—

“ಬೇಡುಡುಗು ಶೋಕರವಮಂ .

ನೀಡಾಗದೆ ನಿನ್ನ ವಲ್ಲಭನನೀಶ್ವರನಂ

ಬೇಡುವೆನಾವರ್ಧದೊಳಂ

ಮಾಡುವೆನೆಲೆ ಪರಮಹರ್ಷಮಂ ನಿನಗೆ ರತಿ”

ಎಂದು ಹರಿಹರನ ಗಿರಿಜೆ ಅಭಯವನ್ನು ಬೇರೆ ಕೊಡು-
ತ್ತಾಳೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅವಳ ಹೃದಯವು ಕರುಣೆಯಿಂದ ತೊಯ್ದು-
ಹೋಗಿದೆ. ದೈನ್ಯ, ದಯೆ, ಮರುಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಕರಗಿ
ಕಂಬನಿಯ ಕಾಲುಮೆಯಾಗಿ ರತಿಯ ಶೋಕದುರಿಯನ್ನು ಸಂತ-
ಯಿಸಲು ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ನೋಡಿ ! “ಸೂರ್ಯ
ಶಿಲೆಯಂ ಬಲದಿಂದ ಫಲದಿಂದ ಮೆಟ್ಟಿದಳು” ಎನ್ನುವಾಗ
ಹರಿಹರನ ಪಾರ್ವತಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖವೂ ವ್ಯಕ್ತ
ವಾಗುವುದು. ಅವಳು “ಚಲದ ಲಲನೆ” “ಬಲ್ಲಿನ ಭಾವಕಿ”
“ಏಕನಿಷ್ಠಾನಿಧಿ” ಅಂತೇ ಬಿಸಿಲು ಮಳೆಚಳಿಗಳಿಗೆ ಬೆದರದೆ
ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದಳು. ಕಾರಣ ಶಂಕರನ ಮೇಲಣ ಅನನ್ಯ-
ಪ್ರೇಮ; ದಿವ್ಯವಿಭೂತಿಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರ್ವನಲಾಭ. “ಶಂಕರ”
ಎಂದು ಹೆಸರು ಹೇಳಿದರೆಯೇ “ಗದ್ಗದಿಸುತೆ ಪುಳಕ
ನಿಕಾಯಮನಾನುತಪ್ತವಂ ತಳೆಯುತ್ತಂ ಘನಹರ್ಷಚಿತ್ತಿ”
ಯಾಗುವವಳು ಪಾರ್ವತಿ. ತನ್ನ ತಪಸ್ಸಿನ ಅಧಿದೈವವೇ
ದರ್ಶನವಿತ್ತಾಗ, ಸಾಪೇಕ್ಷದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ರತಿಸ್ಥಾಯಿಯನ್ನು
ಈ ಪದ್ಯ ಹೇಗೆ ಮಿಡಿಯುತ್ತಿದೆ ನೋಡಿ.

ಅವಳೋಕನದಿಂದ ಸೆಳೆದಳು

ಶಿವನಂ, ಮನದಿಂದ ತೆಗೆದು ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿದಳು-

ತ್ವನದಿಂದ ಚಿತ್ತದೊಳಗಸುತೆ

ತವಕಂ ಮಿಗೆ ಚುಂಬಿಸಿದಳಹಂಕಾರದೊಳಂ

ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಈ ಪದ್ಯವನ್ನೂ ಓದಬೇಕು.

ಆಗಲೇ ಕಂಡಗಸುತೆ ಬಿಟ-

ಗಾಗುತೆ ಸೈವರಿಸಿಕೊಳುತೆ ವಲ್ಗಲವಸನಾ

ಭೋಗಮನತಿಲಜ್ಜಿತೆ ತಲೆ-

ವಾಗಿದಳನುರಾಗಮೇಷ ಪುಳಕಿಸುತಿದರ್ಶ

ಹರಿಹರನ ಗಿರಿಜೆ ವಟುವೇಷತಳೆದು ನಿಂತ ಈಶ್ವರನ
ಎದುರು ಹೀಗೆ ನಿಂತಿದ್ದಳಂತೆ! ಇವಳ ಎದುರು “ಮೃಡ
ನೋಸದೀಪ್ತಿಸುತೆ ನಿಲಲಾಜದಪರ್ಣೆಯ ಪುಣ್ಯಹಸ್ತಮಂ”
ಪಿಡಿದ; ಸರಿ. ಮುಂದೆ ವೈಭವದಿಂದ ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣವು
ನೆರವೇರುವುದು. ಈಗಲೇ ನ್ಯಾಸವು ದೀರ್ಘವಾದುದರಿಂದ
ಆದರ ವರ್ಣನೆ ಅನವಶ್ಯ.

ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಹರಿಹರನ ಗಿರಿಜೆಯನ್ನು ದಿವ್ಯ-
ವಿಭೂತಿಯಾದ ಶರ್ವನ ದರ್ಶನಾಪೇಕ್ಷಿತಳಾದ ಅನನ್ಯಭಕ್ತ-
ಳಂತೆ, ಪ್ರೇಮಾಪೇಕ್ಷಿತಳಾದ ಕಾಮಿನಿಯಂತೆ, ಪರಾತ್ಪರ-
ಶಕ್ತಿಗೆ ಜೇತನವೀಯಲು ಸಹಧರ್ಮಿಣೀತ್ವ ಸಂಪಾದನೆಗೆ
ತಪಸ್ಸುಗೈದ ಬಲ್ಲಿನ ಭಾವಕಿಯಂತೆ, ಜಗತ್ಕಲ್ಯಾಣ-
ಕಾರಕಳಾದ ಮುಕ್ತಿಸೀಮಂತಿನಿಯಂತೆ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ.
ಗಿರಿಜೆಯ ಜೀವನವೀಣೆಯನ್ನು ರುದ್ರರಮಣೀಯವಾಗಿ ಕವಿ
ಮೀಟಿ, ಆದರ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ನಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ತಾನ-
ತಾನವಾಗಿ ಮಿಡಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಸಾಲದುದಕ್ಕೆ
ಪಾರ್ವತಿಯ ಜೀವನಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಸ್ವರಹಾಕಿದಂತೆ ಹತ್ತಾ
ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿ ಉಪಮೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅವಳ ದೇವೀಪ್ರ-
ಮಾನವಾದ ಭವ್ಯಜೀವನದ ಕಳೆಯನ್ನು ಹೊಳೆಯಿಸಿ
ನಮ್ಮೆದುರು ರೋಮಾಂಚದ ಮಿಂಚಿನ ನಿರುಗಿಯನ್ನೇಯ್ದು
ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಒಂದೆರಡು ಕುಶಲ ಕಸೂತಿಯ ಕೈಗಲಸ
ವನ್ನು ನೋಡಿ, ಈ ನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮಂಗಳವನ್ನು ಬಿ-
ಯುವುದು ವಿಹಿತ.

“ತೋಳಗುವ ಶಾರದನೀರದದೊಳಗಿಂ ಮಿಂಚಿರುವ
ತೆಜದೆ,” “ಶಶಿಮಂಡಳದಧಿವೇವತಿ ಧರಣೀತಳಕ್ಕೆ
ಬರ್ಪಂತೆ” ಗಿರಿಜೆ ಹೇಮಕೂಟದಲ್ಲಿ ನಿವಾಸದಿಂದ
ಕೆಳಗಿಳಿದಳಂತೆ. ಈ ಪುಷ್ಪಾಪಚಯದ ಚಿತ್ರ ಹೇಗಿದೆ
ನೋಡಿ:—

ಇಂತಿಂತನಂತಕಾಂತ ಲ-

ತಾಂತಂಗಳನಾಯ್ದು ಕೊಯ್ದು ಸಂತಸದಿಂದಂ

ಮುಂತೆ ನವಾಂಕುರ ಕಿಸಲಯ-

ದಿಂ ತೀವಿದ ಬಾಲಚೂತದೆಡೆಗೆಯ್ದಂಧಳ

ಈ ಪದ್ಯದ ಅನುಸ್ವಾರ, ಅನುನಾಸಿಕೋಚ್ಚಾರಣೆ,

ದೀರ್ಘಸ್ವರ ಇವುಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಒಂದು ತೆರನಾದ ನಾವು ತಾನತಾನವಾಗಿ ಜಿಮ್ಮಿ, ಗಿರಿಜೆಯ ಕೋಮಲ ಸ್ವಭಾವ, ಅವಳ ಪುಷ್ಪಾಪಜಯದ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಧಾಟಿ, ಇವುಗಳನ್ನು ಕಿವಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಲಲಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವುದು? ಮುಂದೆ ಗಿರಿಜೆಯು ಆಯ್ದು ತಂದ ಹೂಗಳ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆ....

ಯೇಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.... ಏನನ್ನು?

ಮುಟ್ಟಿದೊಡಾಗಳೆ ಕಂದುವ-

ನೆಟ್ಟನೆ ನೋಡಿದೊಡೆ ಕೋಡಿಬಾಡುವ-ನೆನೆಯಲ್

ತೊಟ್ಟನೆ ಕೊರಗುವ-ಪೂವಂ

ಕಟ್ಟುವ ಪರಿಯಂತೆನುತ್ತೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು

ಹೂಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸ್ವಭಾವವನ್ನೂ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ

ಗಿರಿಜೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸ್ವಭಾವವನ್ನೂ ಇದಕ್ಕೂ ನಯವಾಗಿ

ಯಾವ ಕವಿ ಹೇಳಿಯಾನು! ಹರಿಹರನ ಗಿರಿಜೆ ಸುಂದರಳೂ

ಸಹಜಳೂ ಸರಳಸ್ವಭಾವದವಳೂ ಇದ್ದಂತೆಯೇ

ತ್ರಿಮಂತಿನಿಯೂ ತಪಸ್ವಿನಿಯೂ ಕಲ್ಯಾಣಗುಣಯುತೆಯೂ

ಆಗಿರುವಳು. ಅವಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳಿಲ್ಲದಂತೆ

ಹರಿಹರನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇಂತಹ ಕವಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯ

ನಲ್ಲ. ಕವಿಗೆ ಪ್ರತಿಭಾ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಉದ್ವಿಷ್ಟವಿಷಯ

ದೊಡನೆ ತಾದಾತ್ಮ್ಯವುಂಟಾದಾಗ ಕಡೆದ ಕಾವ್ಯಶಿಲ್ಪ ಗಿರಿಜೆ.

ತಾನು ಭಾವಾವಿಷ್ಟನಾಗಿ ಆನಂದದ ರಸ ನಾಡಿನಾಡಗಳಲ್ಲಿ

ಸುಳಿದಂದು ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಕಾವ್ಯಚಿತ್ರ ಗಿರಿಜೆ. 'ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ'

ವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ಓದಿದರೆ ಅಷ್ಟು ಬಾರಿಯೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ

ಕಟ್ಟುವ ಪಾರ್ವತಿಯ ಭಕ್ತಿಪಾರವಶ್ಯದ ಆ ಪದ್ಯವನ್ನೇ

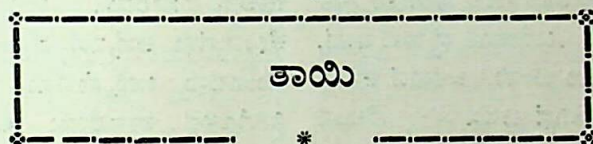
ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸ್ಮರಿಸಿ ಈ ನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಗಿಸೋಣ.

ಬರೆದರೊ ಬೈತರೊ ಪೊಲ್ಲರೊ

ಪೊರೆದರೊ ಬೆಚ್ಚರೊ ಮರಬ್ಬು ಕಜುವಿಟ್ಟರೊ ಕಾ-

ತರಿಸಿದರೊ ಕಡೆದರೊ ಎನೆ

ಗಿರಿರಾಜತನೊಜೆ ಪೂಜೆಯೊಳ್ ರಾಜಿಸುವಳು

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಶಾರದಾಮಂಡಲ, ವಿಜಾಪುರ

ಪ್ರವಾಹವು ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಮಾರುತನು ಅದರಲ್ಲಿ

ತೆಳ್ಳನ್ನೆ ಅಲೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತ, ಚಿನ್ನಾಟಿ

ನಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅದರ ನೆರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಾವಿನ ತೋಪು,

ಫಲಗಳ ಭಾರದಿಂದ ಹೊಯ್ದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಶುಕ-ಸಿಹಗಳು

ಫಲಾವೃತವನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತ ಸುಮಧುರವಾಗಿ ಹಾಡು

ತ್ತಿದ್ದವು.

ಆ ತೋಪಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನು ತನ್ನ ಭಿಕ್ಷುಸಂಘ

ದೊಡನೆ ಇಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಹಾಗೂ ಭಿಕ್ಷುಗಳೊಡನೆ

ನಾನಾ ರೀತಿಯಿಂದ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಅಭಾಗಿನಿಯಾದ ತರುಣ ವಿಧವೆಯೊಳು

ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದಳು. ಅವಳು

ತೀರ ದೃಢವಾಗಿದ್ದಳು. ಹೆರಕು ಹೆರಕಾದ ಬಟ್ಟೆಯೊಂದು

ಅವಳ ಉಡಿಗೆಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಆ ಖಟ್ಟಿಯ ತೂತುಗಳಿಂದ

ಅವಳ ಮನೋಗಂಗಳು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು.

ಅವಳು ಬುದ್ಧನಿಗೆ ಕಾಡುಹೂವೊಂದನ್ನೂ, ಹಣ್ಣೊಂ

ದನ್ನೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅರ್ಪಿಸಿ, ವಂದನೆ ಮಾಡಿ, ಅವನಿಂದ

ತುಸು ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಳು. ಅವಳ ಸುಂದರವಾದ

ಮಗುವು ಅವಳ ಮೈಮೇಲೇರಿ ಅಟವಾಡಹತ್ತಿತು.

ಆ ಭಿಕ್ಷುಕರಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ವೃದ್ಧರು, ಅವಳು ಕೇವಲ

ನಿರ್ಲಿಜಳೂ, ಪಾಪಿಯೂ, ಆಗಿದ್ದಾಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವ

ಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿಯ

ಕೆಲವು ಯುವಕರು, ಹೆರಕು ಬಟ್ಟೆಯ ಮರೆಯಲ್ಲಿಯ ಅವಳ

ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಗ್ಧರಾಗಿ, ಕಾಮಾತುರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ

ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದರು.

ಕೆಲಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಭಗವಾನನ ಅನುಜ್ಞೆ ಸಡೆದು

ಆ ತರುಣಿಯು ಹೊರಟುಹೋದಳು. ನಂತರ, ಬುದ್ಧನು

'ಆ ಸ್ತ್ರೀಯು ಯಾರು?' ಎಂದು ಭಿಕ್ಷುಗಳಿಗೆ ಕೇಳಿದನು.

ಅವನ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಯಾರೂ ಉತ್ತರಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಕೊಡಲೆ

ವೃದ್ಧರು ಹೇಸಿದರು; ಯುವಕರು ನಾಚಿದರು.

ಬುದ್ಧನು ಅವರ ನಿರುತ್ತರಕ್ಕಾಗಿ ನಕ್ಕನು. ಹಾಗೂ,

ಅವರಿಗೆಂದನು 'ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲವೇ.... ಆ ಸ್ತ್ರೀಯು

ಯಾರೆಂಬುದು? ಅವಳ ಆ ನಿರ್ಮಲ ಹೃದಯದ ಕೂಸಿಗೇ

ಕೇಳಿದ್ದರೆ ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತಲ್ಲಾ—ಅವಳು ತನ್ನ ತಾಯಿ

ಯೆಂದು !'

ಭಿಕ್ಷುಗಳು, ಭಗವಾನನು ತಮ್ಮ ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿದನೆಂದು

ನಾಚಿ, ತಲೆ ಕೆಳಗಿಮಾಡಿದರು.

ಲೇಖನ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಳಯೇ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ರಾಯರು

ಸಮಾಜ-ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಧೈಯೈಕ್ಯಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ಹುರಿಗೊಳಿಸಿ, ಕಾರ್ಯರಂಗಕ್ಕೆ ದೂಡುವುದೇ ಲೇಖನದ ಗುರಿ. ಈ ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಹತ್ತದ ಲೇಖನಗಳು ಕಸದ ಕುಟ್ಟಿರಿ. ವಿವಿಧ ಸೌಂದರ್ಯತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸುವಂತಹ ಪ್ರತಿಭೆಯು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಿಂಚುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಕನ್ನಡಲೇಖಕರ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೇ?

‘ಲೇಖನ’ವೆಂದರೆ ಕೊರೆಯುವುದು. ನೋಡಲು ತಾಳೆ ಯೆಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೊರೆದು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರಾದ್ದರಿಂದ, ಬರೆಹಕ್ಕೆ ಲೇಖನವೆಂಬ ಹೆಸರು ಬಂತು. ಬರೆಹದ ಅನೇಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಉಂಟಾಗುವ ಈಗಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಲೇಖನವೆಂಬ ಶಬ್ದವು ಅನ್ವರ್ಥಕವಾಗಲಾರದು. ಅದರೂ ಅದನ್ನು ಅನ್ವರ್ಥಕಮಾಡುವ ದಾರಿಯು ಬೇರೊಂದಿದೆ. ‘ಜಗದ ಅನುಭವದೊಡನೆ ಶಬ್ದಗಳ ಭಾವವೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ’ ಎಂದು ಮಹಾತ್ಮರು ಹೇಳುವಂತೆ, ಲೇಖನವೆಂದರೆ ‘ಬರೀ ಎಲೆಯನ್ನು ಕೊರೆಯುವದಲ್ಲ; ಎದೆಯನ್ನು ಕೊರೆಯುವದು’ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡುವುದು ಅಸಮಂಜಸವಾಗಬಹುದೇ? ಕೊರೆಯುವದೆಂದರೆ ಚುಚ್ಚಿ ನೋವುಗೊಳಿಸಿ ಎಚ್ಚರ ಗೊಳಿಸುವದೆಂದಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ; ಎದೆಯನ್ನು ಕೊರೆದು ತನ್ನ ಭಾವದಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿಸುವದೆಂದಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ಲೇಖನವು ಸಾರ್ಥಕವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಎದೆಯನ್ನು ಕೊರೆದು, ಅದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಎರೆದು, ಅಚಾರರಂಗಕ್ಕೆ ಹರಿದು ಬರಿಸುವಷ್ಟು ಕಸುವಿರಬೇಕು ಬರೆಹದಲ್ಲಿ.

ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧ; ವೃತ್ತಿಮೂಲಕ್ಕೆ ತಗಲು ವಂಥದೊಂದು; ಪ್ರವೃತ್ತಿಜಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದೊಂದು. ವಿಚಾರಗಳ ಸೆಲೆಯನ್ನು ವಿನೇಚಿಸಿ ಬರೆಯುವದೊಂದು; ಅಚಾರಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಬರೆಯುವದೊಂದು. ಕುಡುಕನು ಮೈಮರೆತು ತಿನಬಾರದ್ದನ್ನು ತಿಂದು, ಮಾಡಬಾರದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೆಡುವ ನೋಟಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ-

ಜಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಕುಡಿತದ ವಿಷದಿಂದ ಮನದ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿ, ಜೀವಾಳವೇ ನರಕಕ್ಕೆ ಯುವದನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುವುದು ವೃತ್ತಿಮೂಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು. ತಿಳಿಗೊಳದ ತಾವರೆಯು ಸುಳಿಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ನಳನಳಿಸುವದೆಂದರೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿಜಾಲಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ; ಎದೆಗೊಳದ ಬಗೆದಾವರೆಯು ಶಾಂತಿಯ ತಂಗಾಳಿಯಿಂದ ತಣಿದು ಕುಣಿಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದರೆ ವೃತ್ತಿಮೂಲಕ್ಕೆ ತಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಲೇಖನವು ಪ್ರವೃತ್ತಿಜಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಾಗ ವರ್ಣನಾತ್ಮಕವಾಗುವುದು; ವೃತ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕ್ಕೆಸೇರಿದಾಗ ಚಿಂತನಾತ್ಮಕವಾಗುವುದು. ಅದು ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಯ ಬಾಳೆ ನೋಡನೆ ಕೂಡಿದಾಗ ಕಥನಾತ್ಮಕವಾಗುವುದು. ವರ್ಣನವು ಹೃದಯವನ್ನು ಆಲುಗಿಸುವದು; ಚಿಂತನವು ಮಿದುಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುವದು; ಕಥನವು ಮಿದುಳು-ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಸಮರಸಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವದು. ಹೃದಯವು ಆಲುಗಿದರೆ ‘ಭಾವ’ವು ಏಳುವದು; ಮಿದುಳು ಎಚ್ಚತ್ತರೆ ವಿನೇಕವು ಮೂಡುವದು; ಭಾವವು ಪ್ರೇಮ, ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಅಭಿಮಾನಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಐಕ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ; ವಿನೇಕವು ಬಾಳಿನ ರಸ-ಕಸಗಳ ವಿಸುಮಾಡಿ ಧೈಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೊಳೆಯಿಸುತ್ತದೆ. ಐಕ್ಯವಿಲ್ಲದ ಧೈಯದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವದು ಬರಿ ಸವಿಗನಸುಗಳೇ; ಧೈಯವಿಲ್ಲದ ಐಕ್ಯದಿಂದಾಗುವದು ಬರಿ ಬಂಡಾಯಗಳೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಾಜವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಧೈಯೈಕ್ಯಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ಹುರಿಗೊಳಿಸಿ, ಕಾರ್ಯರಂಗಕ್ಕೆ ದೂಡುವದೇ ಲೇಖನದ ಗುರಿ.

ಮೇಲಿನ ವಿವೇಚನವನ್ನನುಸರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಿಂಹಾಸನವೇನೋ ಕನದಿಂದ ಏನು ಹೊಳೆಯುವದು? ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆಯ ಕೊಗು ಕೇಳಬರುತ್ತದೆ! ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಡಂಗುರ ಸಾರಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ! ಕನ್ನಡವು ಜಗದ ಜೀವನದ ನೆಮ್ಮದಿಗೆ ಅನೇಕರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ಒಬ್ಬ ರಿಂದರೆ ಕನ್ನಡವು ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ತೇಜಸ್ವಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಮೊದಲು ನಾವು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮೇಲಿನ ವಿವೇಚನೆಯ ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ತಿಕ್ಕುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಧೈಯನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ, ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕಾರಸಾಧನಗಳ ಅನುಶ್ಚಯವಿದೆ. ಮನೋವಿಜ್ಞಾನದ ಸಹಾಯದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಪೈತ್ಯಕ, ಅನುಮತಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿದ್ದಷ್ಟೇ ವ್ಯಕ್ತಿವೈವಿಧ್ಯವು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಅವರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಹೀಗೆ ವರ್ಗೀಕರಣವಾದ ಮೇಲೆ ಆಯಾ ಗುಂಪುಗಳ ಧೈಯನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಆಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನುನುಸರಿಸಿ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲೆಯ ವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವು ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಶೋಧಕವೃತ್ತಿಗೆ ಕಲೆಯು ಸೇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ವ್ಯಾಯಾಮ ಶೀಲರಿಗೆ ಇತಿಹಾಸ ಬೇಕಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಐತಿಹಾಸಿಕವೃತ್ತಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಬೇಡವಾಗಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಪರಿಪೂರ್ಣವೆನಿಸಬೇಕಾದರೆ, ವೃತ್ತಿ ವರ್ಗಗಳಷ್ಟೇ ವೇಷಗಳನ್ನು ಧರಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ವಿವಿಧ ವೃತ್ತಿಗಳ ಧೈಯ ಸಾಧನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಿಚಾರಗಳ ಸಮೂಹವೆಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಈಗ ಕನ್ನಡದ ವಿವಿಧಪುಸ್ತಕ-ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಮರ್ಶಕ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೊಗೆದರೆ, “ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕಲಾಪೂರ್ಣ ಇತಿಹಾಸ” ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಅನ್ನಬಹುದಾಗಿದೆ; ಓದಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನಂದವಾಗುವದಾದ್ದರಿಂದ ಕಲಾಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ; ಇದ್ದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅಲ್ಪದೋಷತವಾದ್ದರಿಂದ ಇತಿಹಾಸವೂ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ತಿಳಿದಷ್ಟಕ್ಕೆ ಉದ್ಧಾರವಾಗಲಾರದು. ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯುವಷ್ಟೇ, ತಿದ್ದುವದೂ

ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕುಡುಕರಿಗೆ ತಪ್ಪು ತಿಳಿದಿರುವದಾದರೂ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲಿರಿಯರು. ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಗತಿಯು ಕುಡುಕರಂತೆಯೇ ಆಗಿರುವದೆಂದು ಅನ್ನಲು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ನಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ್ತರಾಗಿ ಮೈಮರೆತಿದ್ದಾರೆ; ಕೆಲವರು—ತಾವು ಜಾರುವದು ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಚಟಗಳ ಕಸುವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ—ಕಸಿವಿಸಿ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದವರನ್ನು ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸಬೇಕು; ಎದ್ದವರನ್ನು ಗುದ್ದಿ ಮುಂದೂಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಉಪದೇಶ-ಕರ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಿ ಬೇಕು; ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಬೇಕು; ಅಧಿಕಾರ ಬೇಕು; ಅಕರ್ಷಣ—ಸೌಂದರ್ಯಗಳು ಬೇಕು. ಹೀಗೆ ರಕ್ತಿಯ ಮಿಂಚಿನಿಂದ ಎದೆಯು ಹುರುಪುಳಿಸಿ, ಗಾಂಭೀರ್ಯ-ಅಧಿಕಾರಗಳಿಂದ ತಲೆತಗ್ಗಿ, ಅಕರ್ಷಣ-ಸೌಂದರ್ಯಗಳಿಂದ ಧೈಯಕ್ಕೆ ಮೋಹಗೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ವಾಚಕರು. ಅಂದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಈಶ್ವರನಷ್ಟೇ ಪೂಜ್ಯತೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ; ಸರಕಾರದಷ್ಟೇ ಶಕ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ; ಅನೇಕ ಅಕರ್ಷಕವ್ಯಸನಗಳಷ್ಟೇ ಮೋಹಕತೆಯು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ.

ಹೀಗಾಗಬೇಕಾದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಏನುಬೇಕು?.... ಅವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವಾಗಬೇಕು ಸಾಹಿತ್ಯ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದವರ ಹರಟೆಯಾಗಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನಂದವಿದ್ದರೂ, ಅತ್ಯವಿಸ್ತರಣೆಯಿದ್ದರೂ, ಸಾಮಾಜಿಕ ತೊಡಕುಗಳ ವಿವರ, ವಿವೇಚನೆಯಿಲ್ಲದಾಗ ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಹೊಸ ಮಾದರಿಯ ಮೋಹಕತೆಯು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸಿನ ವಾಯುವೇಗದಷ್ಟು ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ, ಹೊಸ ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದು, ಅದರ ಭಸ್ತುಕ ರೋಗವನ್ನು ಶಾಂತಿಗೊಳಿಸುವಷ್ಟು ಪ್ರತಿಭೆಯು ಜನದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದೇ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ, ವಿವಿಧಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧಸೌಂದರ್ಯ, ತತ್ತ್ವಗಳು ಮಿಂಚುವಂತೆ ಬರೆಯುವ ಪ್ರತಿಭೆಯು ಜಗತ್ತಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದ ಪ್ರಗತಿ-ಪೋಷಣೆಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಕಲ ಜೀವನವಾದ ರಕ್ತವಾಗಬೇಕು. ರಕ್ತವು ವಿವಿಧಾಂಗಗಳ ಕಸುವು-ಬೆಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವದಾದರೂ ಒಂದು ವಸ್ತುವು ಕಡಮೆಯಾದರೆ, ಯಾವದಾದರೊಂದು ಅಂಗವು ರೋಗಿಯಾಗುವದು. ಒಂದೇ ಅಂಗವು ರೋಗಿಯಾದರೂ ಅದರ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಇಡೀ ದೇಹವು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಮಾಜಶರೀರಕ್ಕೆ ವೃದ್ಧಿ-ಪೋಷಣೆ

ಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯರಕ್ತವೇ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದ ಅನೇಕ ಘಟಕಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗನುಸರಿಸಿ, ಪೋಷಕತತ್ತ್ವಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯರಕ್ತದಲ್ಲಿರದಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಂಗವು—ವಿಭಾಗವು—ದುರ್ಬಲವಾದರೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಇಡಿ ಸಮಾಜವು ದುರ್ಬಲವಾಗುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಾಜಶರೀರಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯವೊಂದು ಕಲಸು ಮೇಲೋಗರವಾಗಬೇಕು.

ಈಗ ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಹೊರಳಿಸಿರಿ. ಒಂದುಕಡೆಗೆ ಮೈಯ ಮಾಸು ಆರದ ಹಸುಳರು ಚಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡುಗಿ ಕಂಠುಮುಚ್ಚುವರು. ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ನಸುಕಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯ ತನಕ ಬೆವರು ಹರಿಸಿ ಹರಣ ನೀಗಿ ದರೂ ಕೂಲಿಕಾರರು ತುತ್ತ ಕೂಳು ಕಾಣದಿರುವರು. ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ದೇವದತ್ತ ತೀರ್ಥಾಳಿಯ ಸೋಂಕಿಲ್ಲದೆ ಅಮರಣ ಆಡಿಗೆಮನೆಯ ಹೊಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ನಡೆಯಿಸುತ್ತಿರುವ ವೇದಗಳಲ್ಲಿ 'ಮಾತೃದೇವೋಭವ' ಎಂದು ಮಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ತಾಯಂದಿರು. ಒಂದು ಕಡೆಗೆ, ಹೂವಿನಂತಿರುವ, ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರಣಯದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಯಲು ಯತ್ನಿಸುವ ಎಲುಬಿನ ಹಂದರವೊಂದು. ಒಂದು ಕಡೆಗೆ "ಮಗು" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ವರುಷಕ್ಕೊಂದು ಮಾಂಸದ ಮುದ್ದೆಯನ್ನು ಹಡೆದು, ಭವಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಗುಟುಕರಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿ, ತಾಯಂದಿರೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಬಾಲಿಕೆಯರು. ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಧರ್ಮವೋಕ್ಷಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ದೇವಮಂದಿರವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು, ಅರ್ಥ-ಕಾಮಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಮೆರೆವ ಪೂಜಾರಿಗಳು. ಹೀಗೆ ದಿಕ್ಕಿಗೊಂಡು ಕರುಳು ಕೊಯ್ಯುವ ನೋಟವನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾವ ನಿಜವಾದ ಸಾಹಿತಿಯ ಎದೆ ಕರಗದು!

ಆದರೆ ಎದೆಕರಗಿದುದರ ಲಕ್ಷಣವೇನು? ಸಾಹಿತಿಗೆ ಆವೃತಕ್ಕಿಂತ ಸಿಹಿಯಾದ ಹೃದಯವೇನು; ತ್ರಿಶೂಲಕ್ಕಿಂತ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ನಾಣಿ ಬೇಕು; ಭಾನುಪ್ರಕಾಶಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಖರವಾದ ಬುದ್ಧಿ ಬೇಕು. ಹೃದಯವು ಅನುಭವಿಸಿ, ಬುದ್ಧಿಯು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ, ನಾಣಿಯಿಂದ ತಿವಿದು, ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಬೇಡವಾದ ಕಾಡುರೂಢಿಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಲು ಹಗಲಿರುಳೂ ಬಗೆಯು ಬೇಯುತ್ತಿರುವುದೇ ಎದೆ ಕರಗಿದುದರ ಲಕ್ಷಣ. ಸಮಾಜದ ವಿಷಮಯ ಕಟ್ಟಳೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಎಷ್ಟು ಪುಸ್ತಕಗಳಾಗಿವೆ? ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಮಾಸಿಕಗಳಿವೆ? ತಂದೆ ತಾಯಂದಿರ ಹೊಣೆಗುರಿಗಳನ್ನು ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವ ಎಷ್ಟು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿವೆ? ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಹೊಸರೂಪ ತಾಳಿ-

ಬರುವ ರೋಗಭೂತಗಳ ಉಚ್ಚಾಟನಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ನಿಬಂಧ-ಪ್ರಬಂಧಗಳಿವೆ? ದೇಹದ ಸೊಗಸು, ಮನೆಯ ಸೊಬಗು, ಉಡುಪಿನ ಅಂದ-ಚಂದ-ಆರೋಗ್ಯಗಳನ್ನು ವಿನೇಷಿಸುವ ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳೆಷ್ಟಿವೆ? ರಕ್ತಬೀಜಾಸುರನಂತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ, ಅನೇಕ ಸಂಣಪುಟ್ಟ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಪುಸ್ತಕ, ಪತ್ರಿಕೆ, ಉಪನ್ಯಾಸಸಂಸ್ಥೆಗಳೆಷ್ಟಿವೆ! ಇದು ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಚಿತ್ರ.

ಸಾಹಿತಿಯು ಆಧುನಿಕದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವನಿರಬೇಕು. ಅನುಭವಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂದಿನವನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು; ಆನಂದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂದಿನವನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಊಹಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಂದಿನದರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕಂಠು ಮುಚ್ಚುವುದು ಬಗೆಗುರುಡರ ಲಕ್ಷಣ; ಅವರು ಬೇಕಾದರೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಕವಿಗಳೆಂದಾದರೂ ಕರೆದು ಕೊಳ್ಳಲಿ; ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳೆಂದಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಕಲಾತ್ಮಕ ಎಂಬ ಎರಡು ರೀತಿಗಳಿವೆ. ಈಗ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಮೇಲೆ ಹಾರಿಬಿಡುವ ಯತ್ನ ನಡೆದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಲೇಖಕಿಗಳೆಲ್ಲ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿವೆ. ಆ ಕಲೆಯು ಕೂಡ, ನೈಜಕ್ಕಿಂತ ಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಕಲ್ಪನೆಯ ಕಲೆಯು ಕ್ಷಣಿಕ ಆನಂದವನ್ನು ಕೊಡುವದು. ಆದರೆ ಆನಂದದಿಂದ ಮನವು ಉದ್ದೇಗಗೊಳ್ಳುವದು. ಆಗ ಆದರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸೂತ್ರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಲಗಾಮನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ ಕುದುರೆಯಂತೆ, ಮನವು ಅಡ್ಡದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಆಗ 'ಇಮರ್ಸನ್' ನು ಹೇಳುವಂತೆ ಕವಿಗಳು 'Representatives of nations' ಅಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗರು. ಆದರೆ ಅವರ ಕೃತಿಗಳು ರಶ್ಮಿಯದ ಒಬ್ಬ ನಾಟಕ-ವಿಮರ್ಶಕನನ್ನುವಂತೆ "it is a dreary.... establishment which intends...to satisfy people with all imaginable tastes, except real fastidious gourmets" ಅಂದರೆ ಗಂಭೀರವಿಷಯಗಳನ್ನಷ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕಲ್ಲ ಆಕರ್ಷಣಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸುಂದರ ದೃಶ್ಯಾನುಭವಗಳಂತೆ ಸುಖಕರವಿರಬೇಕು; ಗುರುವಿನಂತೆ ಉಪದೇಶಿಸಬೇಕು; ಮಿತ್ರನಂತೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಂತೆ ಕಠೋರವಿಮರ್ಶಕನಾಗಬೇಕು; ತಾಯಿಯಂತೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಪೂರ್ಣವಿರಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಹೇಳುವದೆಂದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರಾಟರೂಪವಿದೆ; ಸಾಹಿತಿಯು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸುವ ಸಾಧಕನಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಣೆಗೆ

ಕೈಕೊಡ ಬೇಕು. ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಜೀವಿಗಳ ರೋಗ, ತೀಗೇಡಿತನ, ಬಡತನಗಳ ಕೂಗು ಎದೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಚುಚ್ಚಿ, ಅನುಕಂಪವು ಉಕ್ಕಿ, ಅವರ ಹಾಳುಬಾಳಿನ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಆಶೆಯ ನೀರು ಹರಿಸಿ, ಅತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದ ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿ, ನವಜೀವನದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕಳಕಳಸುವ ನಿಶ್ಚಯ ದಿಂದ ಲೇಖನಿಯತ್ತಿದ ಶೂರನೇ ಲೇಖಕ; ಅವನ ನೀರ್ಯವತ್ತಾದ ಬರೆಹವೇ ಲೇಖನ.

ಲೇಖನವೆಂದರೆ ಬರೀ ಓದುವ ಚಟವನ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ಹೆಂಡವಲ್ಲ; ಸರಸವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅಸಂಬದ್ಧವಾಗಿರುವ ಶಬ್ದಗಳ ಗುಂಪಲ್ಲ; ಕೆಲಸಗೇಡಿಗಳ ಹರಟೆಯಲ್ಲ; ಅದೊಂದು ವ್ರತ, ತಪಶ್ಚರ್ಯ. ಟೀಕೆ, ಶಿಕ್ಷೆ, ಕೊಲೆಗಳಿಗೂ ಹಿಂಜರಿಯದೆ, ದಿಟವಾದದ್ದನ್ನು ಹಟದಿಂದ ಬರೆದು, ಅಸತ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡಾಯವೆಬ್ಬಿಸುವ ಆತ್ಮಯಜ್ಞ.

ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಜಾತಿಗಳ ನವನಿರ್ಮಾಣ

“ ಮಧುಕರ ”

ಇದ್ದ ಜಾತಿಗಳೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಕೂಗು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಜರ್ಮನ್ ಸರಕಾರವು ಇಂದು ಇಲ್ಲದ ಹೊಸಜಾತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಹವಣಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಲೋಕಕ್ಕೆ ಇದ್ದುದು ಬೇಡ; ಇಲ್ಲದುದು ಬೇಕು !

ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾರು ಯಾವ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರವರ ಗುಣ, ಕರ್ತೃತ್ವ, ಅನುಕೂಲ, ಸಂಧಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಕೊಂಡಿದೆ ಸಮಾಜವಾಗಲಿ, ಸರಕಾರವಾಗಲಿ ಅದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರಪ್ರವಾಹವು, ಇಂದು ಆಫ್ರಿಕ ಯುರೋಪಿಯನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಬಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಇಂದಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಘಟನೆಯ ಸೂತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಇರುವುದು ಬಂಡವಾಳಗಾರರ ಕೈಯಲ್ಲಿ; ಇದರ ಬಗೆಗೆ ಕೂಲಿಕಾರರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅನಿ-ಯುಕ್ತ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದರೂ ಅವರಿಗೆ ಗಿರಣಿಯ ಮಾಲಕರಾಗುವಂತಹ ಸಂಧಿಯು ದೊರೆತೀ ತೆಂದೇ ನೂ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ 'ಕೂಲಿಕಾರರ ದೊಂದು, ಕುಲಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಹೊಸ ಜಾತಿ-ಯಾಗುವುದೋ ಏನೋ !' ಎಂದು ಅನೇಕರಿಗೆ ಎನಿಸುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದೆ; ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗಿಂದ ತಲೆಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ, ಮುಂದುವರಿದು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರಖಾನೆಗಳ—ಉದ್ಯಮಗಳ—ಒಡೆಯರಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ನಮಗೆ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಿ ಸಿಕ್ಕಬಹುದು. ಇಂದು

ರಷ್ಯಾದಂತಹ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಕೆಲಸಗಾರರು; ಕೆಲಸಗಾರರೆಲ್ಲರೂ ನಾಗರಿಕರು. ಅಲ್ಲಿಯ ಸಮಾಜವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು; ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದಿನಗೂಲಿಯನ್ನು ಹೇಚುವುದು. ವ್ಯಾಪಾರಿಕ ವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಕೆಲಸ, ಕೂಲಿ ಇವುಗಳ ವಿಷಮ ಪ್ರಮಾಣವು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವುದಾದರೂ, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 'ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನತರಗತಿಯವರು, ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾಜದ ಕೆಲಸಗಾರರು' ಎಂಬ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ಯತ್ನವು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ; ಬಂಡವಾಳಗಾರ—ಕೂಲಿಕಾರ, ಸಿರಿವಂತ—ಬಡವ ಇತ್ಯಾದಿ ಭೇದಭಾವವು ಉಂಟಾಗದಂತೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಸಮಾಜದ ರಚನಾಕ್ರಮವಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ತೀರ ವಿರೋಧಕವಾದ ರೀತಿನೀತಿಗಳು ಮುಂದುವರಿದು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಜರ್ಮಾನಿದಾರರನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಯಿದೆಗಳಿಂದ, ಈ ಮೊದಲೆ ಜರ್ಮಾನುಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಇದಂತೂ ಸರಿಯೇ ! ಈಗ ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ—ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ—ಕೈಹಾಕುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಇರಲಾಗದಿದ್ದರೂ, ಸರಕಾರವು ಇದರ

ಬಗೆಗೆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಜನರ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಉದ್ಯೋಗ, ಕರಣಿಕ ವೃತ್ತಿ, ಯಂತ್ರದ ಕೆಲಸ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ 'ಕೆಲಸದ ಪುಸ್ತಕ'ವೊಂದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಇಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹತ್ತಿರವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲೆಯಾದರೂ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಅಪರಾಧವೆಂದು ಗಣಿಸಲಾಗುವುದಂತೆ....ಅಲ್ಲಿ 'ಕೆಲಸದ ಪುಸ್ತಕ'ಗಳಲ್ಲಿ ಅವರವರ ಮೊದಲಿನ ಇಲ್ಲವೆ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಬಂದ ಉದ್ಯೋಗವೇನಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನೂ ನಿರ್ದೇಶಿಸುವುದನ್ನೂ ಬರೆದಿಡಲಾಗುವುದು, ಆದರೆ ಆಯಾ ಮನುಷ್ಯರ ಯೋಗ್ಯತೆ—ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತೂ ಇರಲಾರದು. ನೌಕರಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರವು ಜರ್ಮನ್ ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವ ವಿಭಾಗದ ಕಡೆಗೆ ಇದೆಯೋ ಆ ವಿಭಾಗದ ಆಡಳಿತದವರು, ನಡೆಯುವ ವರ್ಷದ ಮೊದಲನೆಯ ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಏಳು ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಇಂತಹ ಯೋಗ್ಯತಾಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಂಗತಿಯು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಹೆಂಗುಸರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮನವಾಕ್ತೆಯ ಕೆಲಸದ ದಾರಿಯನ್ನೇ ತೋರಿಸಲಾಗುವುದು, ಅಲ್ಲದೆ ಕಾರಖಾನೆಯ ಕೆಲಸಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಾವೃತ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಯಾರು ನಡೆಯಿಸಬೇಕೆಂಬುದರ ವಿಷಯವು—ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ—ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತುಂಬ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಂದು ಸೀತಿದೆ. ಇಂತಹ ಅಂಗಡಿಕಾರರಿಗೆ 'ನಾಝಿ' ಪಕ್ಷದ ರಾಜಕೀಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮುದ್ರೆಯಿರಬೇಕಾದುದು ಮುಖ್ಯ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿಯ ಮೊದಲನೆಯ ಗುಣವು....ಇದಂತೂ ಸರಿಯೆ! ಆದರೆ "ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮೊದಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರು ಇದ್ದಾರೆಯೇ? ಹೊಸ ಜನರು ಈ ಉದ್ಯಮಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರಿದರೆ ನಡೆದೀತೇ?" ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವರು. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗಿನ ಆಯಾ ಉದ್ಯಮದವರೊಂದಿಗೆ ವಿಚಾರವಿವಿಮಯಮಾಡಿ ನಿರ್ಣಯಿಸುವರು. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇದ್ದ ಉದ್ಯಮಸ್ಥರಿಗೆ ಹೊಸ ಪ್ರತಿ-

ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳು ಬೇಡವಾಗಿರುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕೆ? ಈ ನಿರ್ವಾಹಿನಿಂದ—ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾದ—ಹೊಸ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ನಿರಾಶೆಯಾಗುತ್ತಲಿದೆಯೆಂಬ ಕೂಗು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕೇಳಬರುತ್ತಿದೆ ಅಲ್ಲಿ. ಈ ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ: ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ನಡೆದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉದ್ಯಮದವರ—ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದ ಜನತೆಯೇ ಆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಧಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. "ಚಾರ್ತುರ್ವರ್ಣ್ಯಂ ಮಯಾ ಸೃಷ್ಟಂ ಗುಣಕರ್ಮ ವಿಭಾಗಶಃ" ಎಂಬ ಗೀತಾಪಂಚನಕ್ಕೆ ಭಾರತೀಯರಾದ ನಾವು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹಚ್ಚುವೆವೋ ಆ ಅರ್ಥದ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ಅನುಸಂಹಿತ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದವರ 'ಗುಂಪು' ಅಥವಾ 'ಜಾತಿ'ಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣತೊಡಗಿದೆ; 'ನಾಝಿ' ಪಕ್ಷದವರು ಬೇಕಾಗಿಯೇ ಪುರಸ್ಕರಿಸಿದ ಸಾಮಾಜಿಕ—ಆರ್ಥಿಕ ಘಟನೆಗಳ ವಿಷಯಕವಾದ ಧೋರಣೆಗೆ ಇದು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. 'ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂದಿರುವ—ಇಲ್ಲವೆ ಸದ್ಯದಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ—ಉದ್ಯಮವ್ಯವಸಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಣೆ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ' ಎಂಬ ತತ್ವದ ಸೂಚನೆಯು—ಜರ್ಮನ್ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ—ಈ ನೂತನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೊರಡುತ್ತಲಿದೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ಆಶೆ-ಆಪೇಕ್ಷೆ, ಬೇಕು-ಬೇಡ, ಪಾತ್ರ-ಅಪಾತ್ರತೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಏನೂ ಮಹತ್ತ್ವವಿಲ್ಲ; ಈ ಹೊಸ ನಿರ್ವಾಹಿನಲ್ಲಿಯದು ಇದೊಂದು ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯ—ಸಂಕ್ರಮಣಕಾಲದ—ವಿಚಾರಪ್ರಸಾಹವು ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ಹರಿಯುತ್ತಲಿದ್ದರೆ, ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ಹೊನಲಿಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಇನ್ನುಳಿದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಮಂಜಸ ವಿಚಾರದ ಜನರು—ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಮುಂದಾಳುಗಳು—ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ರಾಜರಹಸ್ಯ

ಲೇಖಕರು: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಳಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ

(All Rights Reserved)

ತಪ್ಪಾರದು ?

ಮುಸ್ಸಿನ ಮುದುಕಿಯೊಬ್ಬಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿದ ಹೆಣಕಾಸುಗಳನ್ನು ಕಾಣದಾದಳು. ಅಲ್ಲಿಯ ದ್ವಿಪಾದಪಶುಗಳು ಚತುಷ್ಟದಿಗಳಾದುದು ಅವಳಿಗೆ ಒಡಚಲಾಗದ ಒಗಟಿನಾಯಿತು. ಕೌತುಕವು ನಿಜತತ್ವವನ್ನು ಬಯಲಿಗೆಳೆಯುವಂತಹದು. ಅದೂ ಸಹ—ಈ ದಿನ ವೃದ್ಧಳ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು. ಕಾಲೆಡವಿಕೆಗೆಟ್ಟವನು ಕಾಳಸರ್ಪವನ್ನು ಕಂಡೋಡುವಂತೆ ಮಹದಾಶ್ಚರ್ಯದ ಮುಂದೆ ಅಲ್ಪಕೌತುಕವು ಸಾಸಿವೆಗಿಂತಲೂ ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಹೋಗುವುದು.

ಅನತಿದೂರದಲ್ಲಿ ಕಾಪಾಲಿಕನು ಜೇತರಿಸಿಕೊಂಡೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಮುದುಕಿಯು ಅವನ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ನಿರಂಶನರಚಿ ತಟ್ಟಿದಳು. ನಂತರ ಒಬ್ಬ ಬ್ಬರು ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕೂಡಿಸಿದರು. ಎಚ್ಚರವಾಗಲಾರಂಭಿಸಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದಿನ ಚಿತ್ರಗಳು ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ಅವನ ಅರಿವಿಗೆ ಬಂದುವು. ಎಲ್ಲರೂ ತಾವರಿಯದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಔದಾರ್ಯವನ್ನತ್ತ ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಿರಲು, ಕಾಪಾಲಿಕನಿತ್ತ ಮನಃ ಣಿಯುವಂತೆ ಅರವಿಂದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯರನ್ನು ಶಪಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪಲಾಯನಸೂಕ್ತವನ್ನು ಪರಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಮನಗಂಡ ಭಿಕ್ಷುಕಸಂಘದವರಿಗೆ ಇವನ ಮಾತುಗಳಿಂದ ನಗೆ ಬಂದಿತು. ಕಾಪಾಲಿಕನಿಗೆಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರುವುದೆಂದು ಕಂಡುಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಆ ನಗೆಯು ಹೊಗೆದಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ನಡೆದ ವಿಷಯವನ್ನರಿಯಲು ಎಲ್ಲರೂ ಆ ಕೋಣೆಯ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದರು. ಕಾಪಾಲಿಕನು ತಾನು ಅಶಕ್ತನಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಕೋಣೆಯ ಕಿಟಕಿಯ ಮರದ ಸರಳುಗಳು ಕತ್ತರಿಸಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದುವು ! ಮಂಚವು ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು !!

ಅಲ್ಲಿಯ ಬಟ್ಟಿಬರೆಗಳು ಮಾಯವಾಗಿದ್ದುವು !!! ಮಂಚಕ್ಕೆ ಬಿಗಿದ ಅರಿವೆಯ ಹಗ್ಗದ ಮತ್ತೊಂದು ತುದಿಯು ಕಿಟಕಿಯಿಂದಾಚೆಗೆ ಇಳಿಬಿದ್ದಿತ್ತು !!! ಕಾಪಾಲಿಕನಿಗೆ ಸತ್ಯತೆಯು ಕೂಡಲೇ ಗೋಚರಿಸಿತು.

ಅವನು ಸ್ವಾರಸ್ಯಮಯವಾಗಿರುವಂತೆ ಅರವಿಂದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯರ ಬಂಧನವನ್ನೂ ಅವರ ವಿಚಿತ್ರತರ ಪಲಾಯನವನ್ನೂ ವಿವರವಾಗಿ ಆ ಪಿಶಾಚಪರಿವಾರಕ್ಕುರುಹಿದನು. ಕೇಳುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ತಲ್ಲಿನರಾದ ಆ ಪ್ಲುಲ್ಲಕರು ಹೀಗೆ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದುದರ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ ! ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಾಪಾಲಿಕನಲ್ಲಿ ನವಚೈತನ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲು ಮದಿರೆಯು ಬಂದಳು !! ಭಿಕ್ಷುಕಸಂಘವೆಂಬ ಆ ಪ್ಲುಲ್ಲಕಸಂಘದಲ್ಲಿಯ ಕಳ್ಳರು, ದರೋಡೆಪೋರರು, ಕೊಲೆಪಾತಕರು ಹಾಗೂ ಜಾರಿಯರು—ಮನುಷ್ಯತ್ವಕ್ಕೇ ಬಹಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಹಾಕಿ ಕ್ಷಮೆ, ದಯೆ, ಪ್ರೇಮ, ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಭಯ, ಭಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದುವುಗಳ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೊರೆದ ಮಾನವಾಕಾರದ ದಾನವರು—ಕುಡಿತದಸ್ವಿಯೂ ಕುಣಿದಾಟದಲ್ಲಿಯೂ ಅನಂತಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆದು ಬಿಟ್ಟರು.

ಓದುಗರೀಗ ಕೇಳಬಹುದು: “ಇಂತಹ ಸಂಘಗಳು ಕಟ್ಟುಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇಂದಿನ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವವೇನು ?” ಇದಕ್ಕುತ್ತರವು—“ಇದ್ದೇ ಇವೆ—ಇವು ಹೆಚ್ಚು ನಿಷ್ಪ್ರಾಪ್ತರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಭೀಕರರೂಪದಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತುತ್ತಿವೆ. ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಬದಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವು ಮಹದಾಕಾರವನ್ನು ತಾಳಿ ಹಾಹಾಕಾರವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿಬಿಡುತ್ತವೆ.” “ಹಾಗಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?”

ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಹೀನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲು 'ಹಸಿವೆ'ಯೆಂದು ಹೇಳಿ ಬಿಡಬಹುದು—ಹೊಟ್ಟೆಯ ಆಧವಾ ದೈಹಿಕ ಹಸಿವೆಯದು. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ತೆತ್ತು ತೆತ್ತು ಬಡವನು ಕಡುಬಡವನಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುವನೋ, ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕುಳ್ಳಿತುಂಬುವ ಧನಿಕನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಧನಿಕನಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುವವನೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬೆವರು ಸುರಿಸಿದರೂ ಗಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದವರು... ದುಡಿಯದಿದ್ದರೂ ಗಳಿಕೆಯುಳ್ಳವರು ಎಂಬೆರಡು ಪಂಗಡಗಳಿರುವವೋ, ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ರೈತರು ಬೆಳೆದ ಕಾಳನ್ನು ತಿಂದು ಬೆಳೆದ ವಿದ್ಯಾವಂತರು—ಎಣಿಯನ್ನೇರುವವನು ಮೇಲುಮೇಲಿನ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೋಡುತ್ತಾ—ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವಂತೆ—ಒಕ್ಕಲಿಗರ ದೇಶವಾದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಒಕ್ಕಲಮಕ್ಕಳ ಉರ್ಜಿತ ಸ್ಥಿತಿಗಾಗಿ ಹೆಣಗುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಉದ್ಯಮವಿದ್ಯೆಗೆ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲವು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ದೇಶವನ್ನು ಗೆದ್ದ, ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ, ಕಲೆಗಳನ್ನು ಗಗನಕ್ಕೇರಿಸಿದ, ವಿಜ್ಞಾನ-ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಗುಟ್ಟುಗಳನ್ನರಿಯುತ್ತಿರುವ ಶ್ರಮದ—ದೇಹಶ್ರಮದ ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧಿಶ್ರಮದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರಿಯುವುದಿಲ್ಲವೋ ಮತ್ತು ಆದರಲ್ಲಿಯೇ ಅನಂದವಿರುವುದೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೋ... ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹಸಿವು ಕಡಿಮೆಯಾಗದು. ಬಡತನವು ಅಚ್ಚಳಿಯದು. ದುಃಖವು ಅಣುವಾದರೂ ಮಾಯವಾಗದು. ಹಸಿವು, ಬಡತನ, ದುಃಖ—ಇವುಗಳಿಗೆ ನಿರುದ್ಯೋಗವೇ ಕಾರಣವು. ನಿರುದ್ಯೋಗದಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ಧನವಿಲ್ಲದಂತಾಗುವುದು. ಧನಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಮನುಷ್ಯನು ಕಳೆದಾಗುವನು, ಸುಳ್ಳಾಗುವನು, ಕೊಲೆಪಾತಕನಾಗುವನು; ರಾಜದ್ರೋಹ—ದೇಶದ್ರೋಹ—ಧರ್ಮದ್ರೋಹ ಯಾಗಿ ಬಿಡುವನು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿಯೇ ಸ್ವೇಷವು ಕೆಡುವುದು, ಅಂತಃಕರಣಕ್ಕೆ ಸೊಗಡುಂಟಾಗುವುದು, ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಕುಂದು ಬರುವುದು, ದುಃಖವು ಮೊಳೆಯುವುದು. ನಮ್ಮವರ—ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಕ್ರಮೇಣ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮವರ—ಒಂದು ದಿನದ ಸರಾಸರಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು ಹನ್ನೆರಡೇ ವೈಗಳಿಂದರೆ ಸಾಲದೆ? ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗಾದ ನಮ್ಮ ಕೆಲ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣು, ಗಾಣದೆ—ದಾರಿಯರಿಯದೆ—ದುರ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮನ್ನು ನಾಚಿಕೆಗೊಳಿಸದೆ?

ಇದಂತಿರಲಿ. ಅಂತೂ ಭಿಕ್ಷುಕಸಂಘದವರು ಹಾಡಿ ಕೂಣೆದು ಕೂಡಿರು ತಿಂದು ಕೊನೆಗೆ ಒಹುದಡೆದರು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ—ಕ್ರಮೇಣ—ಹೋಗಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ನಾಲ್ಕೈದು ಗಂಟೆಯ ಸುಮಾರಿಗೆ ಆ ಸ್ಥಳವು ಒರಿದಾಯಿತು. ಕಾಪಾಲಿಕನು ಮೆಲ್ಲನೆದ್ದು ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡನು. ಸೇವಕನು ನಡುಮನೆಯ ದೀಪವನ್ನು ನಂದಿಸಿಬಿಟ್ಟನು.

ಸುಮಾರು ಆರು ಗಂಟೆಯ ಸಮಯವಾಯಿತು. ಶಯ್ಯಾಗಾರದ ಬಾಗಿಲನ್ನಾರೋ ಬಡಿದರು. ಕಾಪಾಲಿಕನನ್ನು ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದನು. ಸುಂದರಿಯೊಬ್ಬಳು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಬಂದು ಕುಳಿತಳು.

“ಕುಮುದ್ವತೀ, ಸಮಾಚಾರವೇನು? ನೋರಿಯು ಕಂಡಿರುವುದೇಕೆ? ಕಾರ್ಯವು ಆಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದಂತೂ ಅಸಂಭವವಷ್ಟೇ?”

“ಅಪ್ಪಾ, ಏನು ಹೇಳಲಿ? ಕಾರ್ಯಹಾನಿಕರವೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಡುಕಾಯಿತು. ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಗೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು.”

“ಆಯ್ಯಯ್ಯೋ, ಇದೇನಿದೇನು!!! ಒಳ್ಳೆಯದು, ಶಾಂತ ಚಿತ್ತನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ನಡೆದುಬಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಡನುಡಿದುಬಿಡು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಆರಿತು ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದನೇ?—ಇದು ಮೊದಲು ಬೇಕಾದುದು. ಅವನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಹೀಯ ತೆಂಬುದು ಮುಂದಿನ ಮಾತು.”

“ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಗೆ ಇದು ಅಷ್ಟೇನೂ ಮಹತ್ವವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಆರವಿದರು ಕ್ರಿಣಿಯರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಲೇ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವನು. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯವರು—ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕುವವರಲ್ಲ.”

“ಭಲೆ! ಅವರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಮಾಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರು!!”

“ಮಾಯವಾದರು!—ಏನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು?”

“ಅಹುದು, ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು—ಪಲಾಯನವಾದರು—ಹಿಡಿ ಹೋದರು.”

“ಅವರಾಗಿ ಹೋದುದು ಅಷ್ಟು ಹಿತವಹವಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂದು ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಕೃತಕಾರ್ಯರಾಗಿಲ್ಲ!”

“ಕುಮುದ್ವತೀ, ನಿನಗೇನಾಯಿತು?”

“ಅಪ್ಪಾ, ಅಪಜಯ! ಕಾಳರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ದೋಷಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತೇಲಿಹೋದೆನಷ್ಟೇ. ದುರ್ಜಯನಿಗೆ ಕೈರವಿಲ್ಲ.

ವೆಂದು ತಿಳಿಯಬಂದಿತು. ನನ್ನ ಆ “ಪ್ರಿಯಪತಿ” ಗಾಗಿ ಕಣ್ಣೀರಿನ ಮಹಾಸಾಗರವನ್ನೇ ಸೃಜಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ. ಆ ಪಾಪಿಯ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಸೇರಲು ಆಸ್ಪದವು ದೊರೆಯಿತು. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ದಾದಿಯೊಬ್ಬಳು ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಳು. ನಾನು ಅವನನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿದೆ—ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮುದ್ದಿಸಿದೆ. ನಿಜವನ್ನು ನುಡಿಯಬೇಕೆಂದರೆ ಅವನು ಬಹು ಮನೋಹರಾಕಾರನು. ಸರಸೆಯು ಅವನಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತಳಾದುದು ನನಗಚ್ಚರಿಯೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ದುರ್ಜಯನು ಮಾತಾಡಲಾರದವನಾಗಿದ್ದರೂ ನಾನು ಚುಂಬಿಸಿದೊಡನೆಯೇ ಆತ್ಮಾಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿಬಿಟ್ಟೆನು! ಮರೆದಿರುವಿನ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಾನಾರಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಾಯಿತು!! ಕೊನೆಗೆ ಅವನು ನಾನಾರಂಬುದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದನು. ಆಗ ನಾನು ಮುದಿದಾದಿಯ ಮುಂದೆ, ಮುಂದಲೆಗೆ ನೋವಾದುದರ ಫಲವಾಗಿ ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿಯು ಅವನನ್ನು ತೊರೆದಿದೆಯೆಂದೆನು. ಅವಳೇಕೋ ಸಂಶಯಯುಕ್ತಳಾಗಿ ನೋಡಲು ನಾನು ನಡುಗಿದೆನು. ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿ ಕ್ಷಣಕಾಲವಾದರೂ ಅವಳು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ನಾನು ಮಾಡಲೆತ್ತಿಸಿದರೂ ಅವಳು ಸುಳ್ಳುನೆವಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳನ್ನು ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿ ಸಾಯಿಸಿಬಿಡುವುದು ನನಗಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವಾದರೂ ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಸಭ್ಯತೆ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಗೆಬರುತ್ತಿತ್ತು.

“ಛೀ, ಕುಮುದ್ವತೀ, ಅಡ್ಡ ಹೋಗಬೇಡ.”

“ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ. ನಾನು ಹೀಗೆಯೇ ಹಲವು ತಾಸುಗಳನ್ನು ಕಳೆದೆನು. ದುರ್ಜಯನಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಬಂದಿತು. ತೊದಲುನುಡಿಗಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅವನೇಕೋ ನನ್ನನ್ನೇ ದುರುದುರು ನೋಡತೊಡಗಿದನು. ಅತಿ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಾನು ಕುಳಿತೊಡನೆಯೇ ಅವನು ನನ್ನನ್ನತ್ತ ದೂಡಿಬಿಟ್ಟನು! ಅವನಿಗಿನ್ನೂ ಎಚ್ಚರವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನೆನ್ನಲು ಆ ಮುದುಕಿಯು ನಸುನಕ್ಕಳು—ಅದು ಸಂಶಯ ಪೂರ್ಣ ಮನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸಿತೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆಯಾಯಿತು. ಔಷಧಿಯನ್ನು ನಾನು ಕುಡಿಸುವೆನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ನಾನತ್ತರಾಗಿ ನನ್ನ ಶೀಶೆಯೊಳಗಿನಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಹನಿಗಳನ್ನದರಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದೆನು. ದಾದಿಗಿದ್ದನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ದುರ್ಜಯನನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕೂಡಿಸಿದಳು. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಾ ದುಡನ್ನು ನಾನೆಂದೂ—ಎಂದೆಂದೂ ಮರೆಯಲಾರೆ. ದುರ್ಜಯನ ಮುಖವು ವಿವರ್ಣವಾಯಿತು.

ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ನೋಡಿದಂತೆ ಅವನ ಮುಖಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ದಿಗಿಲು ತಲೆದೋರಿತು. ಅವನಂಗಳಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಪನವುಂಟಾಯಿತು. ಕೊನೆಗವನು ಚೀರಿದನು—ನನ್ನನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಬಿಟ್ಟನು!!!”

“ಏನು? ಅವನು ಹಾಗೆಂದನೇ?”

“ಇಲ್ಲ, ನಾನು ಅವನ ಮನಸ್ಸಿತ್ತಿಯಿಂದದನ್ನು ತಿಳಿದೆ. ಅವನ ಮುಖಮುದ್ರೆಯನ್ನೋದುವುದು ಅಚ್ಚಾದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನೋದುವಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿತ್ತು. ಅವನ ಪ್ರತಿವಿಚಾರವೂ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ನಾನು ಔಷಧವನ್ನು ಕುಡಿಸಲೆಂದು ಸಾಹಸಮಾಡಿದೆ. ಅವನು “ಆಯೋ ತೊಲಗು” ಎಂದು ನುಡಿದು ನನ್ನನ್ನು ಹೊದ ಹುಲಿಯಂತೆ ಬಂದಾಕ್ರಮಿಸಿದನು. ಔಷಧವು ಜಿಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು. ನಾನು ಹೆದರಿ—ಹೇಗಾದರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಾರಾಗಲೆಂದು ಈಗೊಂದು ತಾಸಿನ ಹಿಂದೆ—ಆ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದೆನು. ನನ್ನ ಭವಿಷ್ಯವು ಭಯಾನಕವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.”

“ಮಗಳೇ, ಹಾಗಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ—ಔಷಧವು ಮಹತ್ತ್ವವು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದುದಲ್ಲ. ನೀನು ಅಕಾರಣವಾಗಿ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಹೆದರಿಬಿಟ್ಟೆ.”

“ಅಪ್ಪಾ, ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಮಿಂಚಿಹೋದ ಮಾತಿಗೆ ಚಿಂತಿಸಿ ಫಲವೇನು? ಮುಂದಿನ ಮಾತನ್ನು ಮೊದಲು ಕೇಳು. ನಾನು ಹೊರಗೆ ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೂ ಪಡಸಾಲೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ಅಡಿಯಿಡುವುದಕ್ಕೂ ಗಂಟುಬಿತ್ತು!”

“ನಿನ್ನನ್ನವನು ಗುರುತಿಸಿದನೇ?”

“ಗುರುತಿಸದೆ ಏನು? ಇದು ಮೊದಲ ಸಲವಲ್ಲ. ಅವನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕೆಲಕಾಲ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಆಳೊಬ್ಬನು “ಅಮ್ಮಾ ಆ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು ಚೆನ್ನಾಗಿರುವರಷ್ಟೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಬರೀ ಕೇಳಿದನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಅತಿಮಾತಾಳೆಯಾದ ಆ ಮೂರ್ಖನು ನಾನು ಬಚ್ಚಿಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆವನ್ನೂ ಒಡನುಡಿದು ಬಿಟ್ಟನು. ನಾನು ಕಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದಂತಾಯಿತು. ಮಹಾತಂತ್ರಿಯಾದ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನ ಮುಂದೆ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಬಚ್ಚಿಡುವುದು ವಿಹತವಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿಬಿಟ್ಟೆನು. ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಬಂದ ಅವನು ಆಗಲೇ ಊರ ಹೊರಗಿದ್ದನು. ಅವನು ದುರ್ಜಯನ ವಿಷಯವನ್ನು ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದನೆಲ್ಲದೆ

ರೂ. ೧೨,೫೦೦ರ ಒಂದು ಭಾಗವು ತನಗೇ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದನು. ವಿಜಯಪುರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದರಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಅವನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಬಹುಮಾನವು ಅಥವಾ ಪಾಲು ದೊರೆಯಬೇಕಲ್ಲವೋ? ನೀನೂ ಹಾಗೆಯೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿರುವುದಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳಲು ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿ ಹೋಯಿತು. ನಾನಾಗಲೇ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಅರವಿಂದ-ರುಕ್ಮಿಣಿ-ಯರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಬಿಡಬೇಕೆಂದೂ ದುರ್ಜಯನ ವಿಚಾರವು ಇನ್ನು ತನಗೊಪ್ಪಿತೆಂದೂ ಅವನು ತಿಳಿಸಿದನು. ಈ ರಾತ್ರಿ ತಾನು ಹನುಮನಗಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾಗಿ ದೆಯೆಂದು ನಾಳೆಯ ರಾತ್ರಿಯವರೆಗೂ ತನ್ನನ್ನಾರೂ ಕಾಣಲವಕಾಶ-

ಕೌತುಕಮಯ ಕಪಾಟು

ಇತ್ತ ಜಗನ್ನಾಥನು ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ಕುಳಿತಿರಲು, ಅತ್ತ ಮಾಯಾದೇವಿಯು ಮೇಲ್ಮಹಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಕುಂತಲೆಯೊಡನೆ ಸಲ್ಲಾಪದಲ್ಲಾ ಸಕ್ತಳಾಗಿದ್ದಳು. ಶಕುಂತಲೆಯೊಡನೆ ಜಗನ್ನಾಥನಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದೇ ಅವಳ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ, ಪಾರ್ವತಿಯ ಮಹಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಪರಿಚಿತ ಅಪ್ಪರೆಯೇ ಶಕುಂತಲೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಚತುರ ವಾಚಕರು ಬಲ್ಲರು.

ಲೀಲಾವತಿಯು ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತಳು. ಜಗನ್ನಾಥನು ತನ್ನನ್ನೇ ತಡೆಕಡ್ಡುಪ್ಪಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನರಿತು ಬೆದರಿದಳು. ಅವನು ತನ್ನ ಮನೋಭಾವನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಓದಿಬಿಡುತ್ತಿರುವನೆಂದು ಅವಳು ಬಗೆದಳು. ಆದರೆ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಅನನುಭವಿಯಾದ ಯುವಕನಿಗೆ ಇವಳ ನಿಚಿತನದ ಅಳದ ಅರಿವಿರಲಿಲ್ಲ. ಪಾಪಹೃದಯರಿಗೆ ಸಹಜವಾದ ದಿಗಿಲಿಗೆ ಇವಳೂ ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದಳು.

ಜಗನ್ನಾಥನು ಕೇಳಿದನು: “ಲೀಲಾವತಿ, ಅದು ಮೃತ ಶಿಶುವೆಂದೆಯಲ್ಲವೇ?”

“ಅಹುದು! ಆದರೂ ಸಹ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ದುಃಖಕಾರಕ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ.”

“ಅವಳು ಬಹು ನೋವಿಗೀಡಾದಳೇ?”

“ಹುೞ, ಮೆಲ್ಲಗೆ—ಇಲ್ಲಿಯ ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಯಿದೆ. ಅಹುದು ಅವಳು ಅತಿ ನೋವಿಗೀಡಾದಳು. ಬಹು ಚೀರಾಡಿದಳು. ಆಗ ಅಪರಾತ್ರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಗಾಳಿಮಳೆಗಳ ಗರ್ಜನೆ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಅವಳ ಚೀರಾಟವು ಲೀನವಾಗಿಹೋಯಿತು.”

ಜಗನ್ನಾಥನು ಕುಳಿತಲ್ಲಿಯೇ ನಡುಗಿಬಿಟ್ಟನು. ಕೆಲಕಾಲ

ಎಲ್ಲವೆಂದೂ ಕೊನೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿದನು.”

“ಕುಮುದ್ವತಿ, ನೀನಾಗ ನನ್ನನ್ನೇಕೆ ಬೆದರಿಸಿದೆ? ಕಾರ್ಯಹಾನಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಡುಕಾಯಿತೆಂದೆಯೇ? ಪುತಾಪರುದ್ರನಂತೂ ಕ್ರುದ್ಧನಾಗಿಲ್ಲ. ತಾನೇ ದುರ್ಜಯನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡನು. ನನಗಿನ್ನೇನು ಬೇಕು!!”

“ಅದಂತಿರಲಿ. ನೀನು ಮಾಡಿದುದು ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅದೆಂತಹ ಸಾತ್ತ್ವಿಕರು!! ನನಗೆ ಬೇಕಾದುದು ಅವರ ಸ್ನೇಹ; ದ್ವೇಷವಲ್ಲ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಮಗುವೇ, ನೀನೇಕೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ?”

“ನೀನೇಕೆ ನನಗದನ್ನು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ?”

ಇಬ್ಬರೂ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರು. ಭಾವಿಕಸ್ವಭಾವದ ಯುವಕ ನಿಗೇಕೋ ಲೀಲಾವತಿಯು ಮಂತ್ರಗಾರ್ಥಿಯೆಂದು ತೋರಿ ಬರಲು ಬಹು ಬೆದರಿದನು.

“ಈ ಸ್ಥಳವು ಸರ್ವೋತ್ತಮನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾದುದು ಹೇಗೆ?”

“ಅಂತಹ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಾನೆಂದೂ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಜನರು ನನ್ನಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವ ನಂಬಿಕೆಯೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.”

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆಳೊಬ್ಬನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ಆ ಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸುಂದರಿಯೊಬ್ಬಳು ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವಳೆಂದು ತಿಳಿಸಲು, ಜಗನ್ನಾಥನ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಬೇಡಿ ಅವಳು ಎದ್ದು ಹೋದಳು. ಪುನಃ ಶಾಂತತೆಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹಬ್ಬತೊಡಗಿತು.

ಮಾಯಾದೇವಿಯು ದೀರ್ಘಕಾಲದ ವರೆಗೂ ಹಿಂದಿರುಗದಿರಲು, ಜಗನ್ನಾಥನಿಗೆ ಬಹು ಬೇಸರವೆನಿಸತೊಡಗಿತು. ಅವನು ಮೆಲ್ಲನೆದ್ದು ದೀಪದ ಮಂದಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಾಡಿ ನೋಡತೊಡಗಿದನು. ಅಲ್ಲೊಂದು ಕನ್ನಡಿಯ ಕಪಾಟು ಇತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಲವು ಹೆಚ್ಚಿನ ತಿಳಿಗಗಳಿದ್ದವು. ಈ ದಿನ ಲೀಲಾವತಿಯು ಅದರ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಿಗವನ್ನು ಹಾಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವಳೊಂದು ವಸ್ತ್ರವನ್ನಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಯಾದೇವಿಯು ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಳು. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಜಗನ್ನಾಥನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಬಂದವರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅವಳು ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಳು.

ಜಗನ್ನಾಥನು ಹೆಚ್ಚೊತ್ತಿಗೆಯಿಂದನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡನು. ಓದುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಇನ್ನಾವ ಕೂತ್

ಕೆಯುವ ಹಾದಿಯೂ ಅವನಿಗೆ ತೋರಿಬರಲಿಲ್ಲ. ಪುಸ್ತಕ
ವನ್ನು ತೆರೆದೊಡನೆಯೇ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಾಗದವು ಕೆಳಗೆ
ಬಿದ್ದಿತು. ಅದರ ಮೇಲೆ “ಬಾಧ್ಯಸ್ಥನ ಬಂಧು” ಎಂದು
ಬರೆದಿತ್ತು. ಅದೊಂದು ರಸೀದಿಯೆಂದು ಕಂಡುಬಂದರೂ
ಅದರಿಂದ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು
ಬಿಡಿಯಲ್ಲಿಡಬೇಕೆಂದು ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ತಿರುಹುವುದ-
ಕ್ಕಾಗಿ “ಬಾಧ್ಯಸ್ಥನ ಬಂಧುವಿನ ಉತಾರು” ಎಂದು
ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಗದವೊಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು.

ಅವನು ಪುನಃ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದನು. “ಉತಾರು” ಎಂಬ
ಪದವು ವಿಷಪ್ರಯೋಗವೆಂಬ ಶಬ್ದದ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಅಭಿನ್ನ
ವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದನು. “ಉತಾರಿದ್ದಲ್ಲಿ ವಿಷವಿರಲೇ ಬೇಕು.
ಈ ಲೀಲಾವತಿಯು ಬರಿಯ ಸೂಲಗಿತ್ತಿತನವನ್ನು ಮಾತ್ರ
ರಕ್ಷಿಸಿ ಅತಿ ಕೃಷ್ಣಕಾರಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೂ ನಡೆಯಿಸುತ್ತಿರ-
ಬಹುದೇ?” ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿದನು. ಕೂಡಲೇ ಇದರ
ಮರ್ಯಾದೆಯ ಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದು ಎರಡೂ ರಸೀದಿಗಳನ್ನು
ತೆರೆದೊಂದು ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ನಕಲುಮಾಡಿಕೊಂಡನು.
ಅವನಿವಾಸ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆದ ಕಾರ್ಯಗಳು.

ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿಯೇ ಲೀಲಾವತಿಯು ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಬಂದು
ಕನ್ನಡಿಯ ಕಪಾಟನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಕಿರಿಯು
ಬಿದ್ದಿತ್ತು! ಅವಳು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದಳು. ಕೂಡಲೇ ಸಂಶಯ
ರಕ್ತಕಾಂಕ್ಷೆ, ಮಿಂಚಿನ ನೋಟವನ್ನೊಮ್ಮೆ ಅವನ ಮೇಲೆ
ಬೀರಿ ಕಿರಿಯನ್ನೊತ್ತಿಬಿಟ್ಟಳು. ಜಗನ್ನಾಥನಿಗೆ ಶಾಂತ
ಮುಖವುಂಟಾದದ್ದನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದನಾದುದರಿಂದ ಅವಳ
ಮನದನುತಾವು ತೊಲಗಲು ಶಾಂತಚಿತ್ತಳಾದಳು. ಅವಳ-
ಬಿಡುಗಡೆ ಇಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದ ಜಗನ್ನಾಥನ ಸಂಶಯವು

ಸಾವಿರಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಲು, ತಾನು ಆ ಕಾಗದಗಳ ನಕಲ-
ನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡುದು ವಿಹಿತವಾಯಿತೆಂದುಕೊಂಡನು.

ಮಾಯಾದೇವಿಯೂ ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲ ಡಿಯಿಟ್ಟಳು.
ಲೀಲಾವತಿಯು ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮಾಡತಕ್ಕದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯ-
ಿಸಲು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಲೆಂದು ತಾನು
ಕಾಲ್ದಿಗಿದಳು. ಅವಳು ಹೊರಹೊರಟೊಡನೆಯೇ ಮಾಯಾ-
ದೇವಿಯು “ಶಕುಂತಲೆಯು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುವಳು.
ನಿಮ್ಮ ಬಹುಮಾನವನ್ನುವಳು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದೂ ನಿಮ್ಮ
ನ್ನಳು ಮನ್ನಿಸುವುದೂ ದುಸ್ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.
ನಾನಲ್ಲಿ ಬಹು ದೀರ್ಘಕಾಲದ ವರೆಗೂ ಇದ್ದುದು ನಿಮಗೆ
ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವಳ ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ಅಸಂಖ್ಯ
ವಾಗಿದ್ದುವೆಂದೂ ನಾನು ಯುಕ್ತಿ-ಪ್ರಯುಕ್ತಿಗಳಿಂದ ವಾದಿಸ
ಬೇಕಾಯಿತೆಂದೂ ನಿಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೋ?” ಎಂದು
ಅವಳೆನ್ನಲು ಜಗನ್ನಾಥನು—

“ಉಪಕಾರವಾಯಿತು; ನನಗೆಲ್ಲವೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.
ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಅವಳನ್ನು ಕಾಣತಕ್ಕದೋ?” ಎಂದು
ಕೇಳಿದನು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಾಗ ಅವನಲ್ಲೊಂದು ಅಂತ-
ರ್ಗತ ಭಯವಿತ್ತು. ಅವಳ ಅನುರಾಗಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾದಾಗ
ಅವಳೊಡನೆ ಒಬ್ಬನೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದರೂ
ಈಗವನು ಒಬ್ಬನೇ ಹೋಗಲಾರದವನಾಗಿಬಿಟ್ಟನು! ಏಕೆ-
ಂದರೆ ಅವಳ ಸ್ವಭಾವವೆಂತಹುದೆಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು.
“ಅಹುದು. ನೀವೊಬ್ಬರೇ ಹೋಗತಕ್ಕುದು. ಅವಳ
ಶಯ್ಯಾಗಾರದ ಮಾರ್ಗವಿದು!” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾಯಾ-
ದೇವಿಯು ಅವನನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಳು.

ಭೀಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

ಶಕುಂತಲೆಯು ದಿಂಬೊಂದನ್ನೊರಗಿಕೊಂಡು—ಹಾಲಿ
ಮತೆ ಕುದ್ಧವಾದ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ—ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳಂತಹ
ನೀರೆಯನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ರಾಶಿಯಂತೆಸೆಯುವ
ತೊಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಳು.
ಅದರ ಶಕುಂತಲೆಯ ಮುಂದೆ ಪಾಸಿ ಜಗನ್ನಾಥನು ಬಂದು
ನಿಂತುಕೊಂಡನು.

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕಿಡಿಗಳುದುರಿ-
ದುವು. ಅವಳು ರಕ್ತಬಿರುಕವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅವಡುಗಟ್ಟಿ-
ದಳು. ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಏರಿಕೆಯುವ ಅವಳೆದೆಯೂ ಅವಳವ
ಶಕ್ತಿಯ ಅಸಹಜ ಚಲನವಲನವೂ ಅವಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿದ್ದ

ಬಿರುಗಾಳಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಅದರೂ ಅವಳು
ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳಲು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು
ಜಗನ್ನಾಥನಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಲು “ಶಕುಂತಲಾ, ಅಂತೂ ಪುನಃ
ಒಂದುಗೂಡಿದೆವಲ್ಲವೆ?” ಎಂದು ಅಂಜುತ್ತಾಂಜುತ್ತ
ಕೇಳಿದನು.

ಶಕುಂತಲೆಯು ಮೆಲ್ಲಗೆ ನಿಷ್ಕರಧ್ವನಿಯಿಂದ ಉತ್ತರಿಸಿ-
ದಳು. ಈ ಸ್ವರವು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಮನೋಮೋಹಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.
ಅದರಲ್ಲಿನ ಅಮೃತದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಈಗ ವಿಷವು ಮನೆ-
ಮಾಡಿತ್ತು. “ಅಹುದು, ಅಂತೂ ಒಂದುಗೂಡಿದೆವು. ಆದರೆ,
ಜಗನ್ನಾಥಾ, ಎಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಸಂದರ್ಶಿಸುವೆವು?

ಒಮ್ಮೆ ಸುತ್ತುಲೂ ನೋಡು! ಎಂತಹ ಕೇರಿ, ಎಂತಹ ಮನೆ, ಎಂತಹ ಕೋಣೆ! ನನ್ನ ಅಧವಾಗಿರು ತಕ್ಕುದೇ? ಗಂಡಸಿನ ಮೋಸಕ್ಕೊಳಗಾದ ಅಥವಾ ತಾವೇ ನಿತಿಬಾಹಿರರಾದ ಮಹಿಳೆಯರ ಸೆರೆಮನೆಯದು! ಲೀಲಾವತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆ ಇಂತಹುದನ್ನಾಳು ತಕ್ಕ ಯಮನ ಹೆಣ್ಣು ಅವತಾರವೆಂದು ನಿನಗೂ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ? ಅಧವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇಂತಹ ಸೆರೆಯಲ್ಲಟ್ಟು ಹಿಂಸಿಸಿ ದುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರು ಯಾರು?”

ಜನ್ಮಾಧನು ಉತ್ತರಕೊಡಲಾರದವನಾದನು. ಅವಳ ಉಕ್ಕೇರಿ ಬರುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಹೇಳಿಯುತ್ತಾ ತನ್ನನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುವ ಸಂತ್ರಸ್ತರನ್ನೂ ಕಂಡು ಕಂಗೆಟ್ಟನು.

“ಎನು? ನೀನು ಉತ್ತರಕೊಡಲಾರಿಯಾ? ಹಾಗಾದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆಕೆ ಬಂದೆ? ನನ್ನ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನೇತ್ರಾನಂದವನ್ನು ಟುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದೋ? ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವೆಯೆಂದು ತಿಳಿದ ಆ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಮಿತಿಮಾರಿದ ಸಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತಿದ್ದ ನಾನೇನಾದರೂ ತಿಳಿಯದೆ ತಪ್ಪುಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದರ ಪ್ರತೀಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿರುವೆಯಾ? ಇವುಗಳು ನಿನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಈ ನಿಕೃಷ್ಟಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡಕೂಡಲೇ ಅವು ಈಡೇರಿ ದಂತಾದುವು.”

“ಆಬ್ಬಾ, ಇದೇನು? ನನಗೆ ಹುಚ್ಚುನ್ನೇ ಹಿಡಿಸುವೆಯೇನು? ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿನಗನುತಾಪವಿಲ್ಲವೇ—ದಯೆಯಿಲ್ಲವೇ? ಶಕುಂತಲಾ, ಪ್ರಿಯಶಕುಂತಲಾ ನೋಡು, ಇತ್ತನೋಡು—ಹುಲಿಯಂತಿದ್ದ ನಾನು ಇಲಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡು! ಅಜ್ಞಾತವಾದ ಕ್ರೂರವಾದ ಬೇನೆಯೊಂದರಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದೇನೆ—ಇನ್ನಾರು ತಿಂಗಳ ಆಯುಷ್ಯವೂ ಇದ್ದಂತಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಗಿದೆ; ತಪ್ಪುಗಾಣಿಕೆಯನ್ನೊಪ್ಪಿಸಲು ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವೆ. ಮಾಯಾದೇವಿಯು ನಿನಗೇನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ?”

“ಹೇಳಿದಳು. ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆಂದು ಬಂದಿರುವವಳು ಹೇಳದಿರುವಳೇ? ಹೇಳಿದಳು. ನೀನು ಈಗ ನನ್ನ ಪತಿಯು ಆಗುವೆಯೆಂದೂ ನಾನದನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿದಳು. ಅವಳ ಉದಾರಮತಿಗೂ ಕುಶಾಗ್ರಬುದ್ಧಿಗೂ ಯೋಗ್ಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳೇನೋ ಸಹಜವಾಗಿ ವಾದಿಸಿದಳು. ನಾನು ಖಂಡಿತುಂಡ ಉತ್ತರವನ್ನಿತ್ತಜಿಟ್ಟೆ. ಹೇಗೋ ಮಾಡಿ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಲು ನನ್ನನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿದಳು. ಮೊದಲು

ಒಲ್ಲಿನೆಂದೆ; ನಂತರ ನಿನ್ನ ಬದಲಿಸಿದ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಜನಜನಿತವಾದ ವರ್ತಮಾನದ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೆ.”

“ಈ ರೋಗರಾಹುಗ್ರಹಣವನ್ನು ಕಂಡು—ಇಂದಿನ ಆತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ದುಸ್ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ—ನಿನಗಾನಂದವಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ?”

“ನಿನಗೆ ನಿಜವನ್ನು ಕೇಳಿಯೇ ಬಿಡಬೇಕೆಂದಾಸೆಯೋ?”
“ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಸಿಂಹಗಳು ನರ್ತನ ಮಾಡುವುದು ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದಲೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಮನೋವೇದನೆಯು ನಾನು ಚಿಂತಿಸಿದುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು, ನಾನಿಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿ ಹೋಗುವೆನು. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವೆ—ತಿರಸ್ಕರಿಸುವೆ ಆಸಹ್ಯಿಸುವೆ. ಶಕುಂತಲಾ, ನಿನಗೊಂದು ಸಮಸ್ಯಾರವು.”

ಜಗನ್ನಾಥನು ಕೋಣೆಯಿಂದೋಡಿ ಹೋಗಲು ಯತ್ನಿಸಲು, ಶಕುಂತಲೆಯು “ನಿಲ್ಲ, ನೀನು ನನ್ನನ್ನಿಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಬಾರದು. ನನ್ನ ಭಾವನೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವು ಉಳಿದಿರುವಾಗ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಹೋಗಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವೆನೆಂದೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವೆನೆಂದೂ ಆಸಹ್ಯಿಸುವೆನೆಂದೂ ಮಾತ್ರ ನೀನು ಅನುಮಾನಿಸುವೆ. ಆದರೂ ನಿನ್ನ ಮನದಟ್ಟಾಗಬೇಕು; ಹಾಗಾದರೆ ಕೇಳು! ನುಡಿಯುವಾಗ ಆಡಬರಬೇಡ! ನನ್ನ ಹೃದಯವಿಗಬಾಡಿದ ಒಣಗಿದ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ—ತುಳಿದ ಆಳದ ಗುಲಾಬಿಯಾಗಿದೆ; ಅದರೂ ಸಹ ಅದೊಮ್ಮೆ ಬೀರಿದ ಪ್ರೇಮವೆಂಬ ಪರಿಮಳವು ಎಂತಹ ದೆಂಬುದನ್ನು ಬಲ್ಲೆ. ಆಗ ನೀನು ನನ್ನ ಪ್ರೇಮವೆಂಬ ಪರಿವೇಶದಿಂದ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ—ಕೋಮಲೆಯ—ಮರ್ಯಾದೆ, ಪ್ರೇಮ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ನಿನ್ನ ಚರಣತಳದಲ್ಲರ್ಪಿಸಿದುದರ ದುಷ್ಟಯೋಜನವನ್ನು ನೀನು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ; ನಾನು ದೈವೀದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಪತ್ನಿಯಾದೊಡನೆಯೇ ಚಂಚಲಚಿತ್ತಳೆಂದು ಮೊದಲ ದೋಷಾರೋಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಪಾದಾಕ್ರಾಂತಕೆಂದು ಭಾಷಿಸಿ ಕಠಿಣನಾದಾಗ ನಾನು ರಮಣಿಯರಿಗೆ ಸ್ವತಃಸಿದ್ಧವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆಯೆಂದೆ! ತಪ್ಪು ನನ್ನದಾದಾಗ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದೆ; ಒಪ್ಪು ನಿನ್ನದಾದಾಗ ನಿನ್ನನ್ನಪ್ಪಿದೆ. ಅಂತೂ ನಾನತಿ ಚಂಚಲಳೆಂದು ತೋರಿದಾಗ ನಿನ್ನನ್ನತಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ರೂರಕೆಂದು ಬಗೆದಾಗ ನಿನಗೆ ಕಡೆನುಡಿದವರನ್ನು ಹರಿದುಕೊಂಡು ತಿನ್ನುವಂತಿದೆ;

ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೇಮಕಲಹದಲ್ಲಿ ರೊಚ್ಚಿಗೆಬ್ಬಿಸಿದಾಗ, ನಿನ್ನ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನೇನು ಪ್ರಾಣವನ್ನರ್ಪಿಸುವಂತಿದ್ದೆ. ಇಂತಹ ಹೃದಯವನ್ನು ನೀನು ತುಳಿದವ್ಯವೇನೇನೇ? ನಾವು ಗುಪ್ತವಾಗಿ ದುಃಖಿಸುವವರೆಂದೂ ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯತತ್ಪರರಲ್ಲವೆಂದೂ ನೀವು ಬಲ್ಲೀರಿ. ಆದರೆ ನಾನು ಮಾತ್ರ ಅಂಥವಲ್ಲ! ಜಗನ್ನಾಥಾ ಕೇಳು, ಇನ್ನೂ ಕೇಳು! ಬೆದರಬೇಡ, ನಡುಗಬೇಡ, ಕಂಗೆಡಬೇಡ! ಆದರಿದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ.”

ಆವನು ತಡೆಯೆಂದು ಕೈಯೆತ್ತಿ ಉಕ್ಕೇಂದು ಉರುಳಿ ಕೊಂಡನು. ರಕುಂತಳೆಗೂ ಆಯಾಸವು ವಿಪರೀತವಾಗಿತ್ತು. ಉಸಿರಾಡಲೆಂದು ಅವನೂ ಒರಗಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಳು. ತಪ್ಪೆಲ್ಲವೂ ಅವಳದೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದ ಜಗನ್ನಾಥನಿಗೆ ತಾನೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗಿದಾರನೆಂಬ ಭಾವ ನೆ-ಯಾಯಿತು. ಪುನಃ ಸುಂದರಿಯು ಸುರುವುಮಾಡಿದಳು.

“ಹಾಗಾದರೆ ಆದನ್ನಲ್ಲಿಗೇ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಜಗನ್ನಾಥಾ, ಈಗ ಲಾದರೂ ತೀಯಿತೋ? ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವುದು, ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೋ? ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಸೇಡೆಂದೂ ನಿನ್ನ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗಾನಂದ ವಾಗಿರುವುದೆಂದೂ ನಿನಗೀಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತೋ? ಆಯೋ ಬೇಡ, ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಚಿಂತಿಸಬೇಡ—ನಾನು ತಪ್ಪೆಲ್ಲ-ವನ್ನೂ ಮರೆತು ನಿನ್ನನ್ನು ವರಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ನಿನ್ನಂಥವನ ತಪ್ಪುಗಾಣಿಕೆಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಉಗುರ ತುದಿಯಿಂದಲೂ ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲ—ಸಾವಿರಸಾರೆ ಇಲ್ಲ! ನಿನ್ನ ಮರಣಸಮಯವು ಬಹು ದೂರವಿಲ್ಲ. ಆಗ ನೀನು ನೋವಿಗೀಡಾದ ಈ ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೆನಸಿಕೊಂಡು ದುಃಖಸಂತಪ್ತನಾದರೆ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುವುದು—ಆತ್ಮಾನಂದವಾಗುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಮಹಾಶತ್ರುವೆಂದು ಬಗೆದಿರುವೆನು. ನೀನು ಉಸಿರಾಡಿ ಸುವುದು ನಿಂತಮೇಲೆ ಈ ಭೂವಾತಾವರಣದ ಕಲ್ಮಷವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು. ಜಗನ್ನಾಥಾ, ಹೊರಡು; ಇನ್ನಿಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಡ, ಇದು ನನ್ನಾಜ್ಞೆ.”

ಆದರೆ ಆವನಿಗೆ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ; ಮೂರ್ಛೆಹೊಂದಿದ್ದನು. ಶಕುಂತಲೆಯು ಅವನು ಸತ್ತನೆಂದು ಬಗೆದು, ಚೀರಿಬಿಟ್ಟಳು.

ವೈದ್ಯನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ

ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದ ಜಗನ್ನಾಥನು ತನ್ನ ತಂದೆ-ಯೊಡನೆ ಸಹ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕಲ್ಲಂಗಡ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡನು.

ಸಮಾಪದಲ್ಲಿಯೆ ಲೀಲಾವತಿಯು ತಾನು ಉಪಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರೋಗಿಯನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ತೊರೆದು ಓಡಿಬಂದಳು. ನೀರನ್ನೆರಚಿ, ಗಾಳಿಯನ್ನು ಬೀಸಿ, ಕೆಲಕಾಲ ಅವನನ್ನವಳು ಉಪಚರಿಸ-ಬೇಕಾಯಿತು.

“ಶಕುಂತಲಾಬಾಯಿ, ಅವನು ಇದರಿಂದೊಂದು ವೇಳೆ ಮರಣಹೊಂದಿದರೂ ಹೊಂದಬಹುದು.”

“ಛೇ ಛೇ, ಹಾಗಾಗಬಾರದು! ನನ್ನ ಸೇಡು ಅರ್ಧಸಹ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ‘ಉತಾರ’ ದಿಂದ ಅವನ ಜೀವವು ಉಳಿಯುವುದು. ನಾಳೆ ಪುನಃ ಮೊದಲಿನದನ್ನು ಉಪ-ಯೋಗಿಸಬಹುದು.”

“ಒಳ್ಳೇದು, ಲೀಲಾವತೀ, ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡು. ನಾನಿಲ್ಲಿ ಹೀಗಿರುವವಾಗ—ಅವನ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣದಿರುವಾಗ—ಅವನು ಸಾಯಬಾರದು. ‘ಉತಾರ’ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡು.”

ಇತ್ತ ಜಗನ್ನಾಥನಿಗೆ ದೇಹದಿಂದಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಎಚ್ಚರವಾಗಿತ್ತು. “ಉತಾರ” ವೆಂಬುದನ್ನವನು ಕೇಳಿದನು. ಇದರಿಂದ ಅವನಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಕಳವಳವಾಗಲು ಪುನಃ ಆಚಲನಾಗಿಬಿಟ್ಟನು. ಈ ಸಲ ಅವನು ಆಚಲ-ನಾದುದು ಬೇಕೆಂತಲೇ. ಏಕೆಂದರೆ “ಉತಾರ” ನಿಂದ ತನಗೆ ಗುಣವುಂಟೆಂದೂ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದರೆ ತನ್ನಲ್ಲಾ ಗಿರಬಹು-ದಾದ—ಅಥವಾ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆಗಿರುವ—ವಿಷದ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಿಲ್ಲದ. ತಾಗುವುದೆಂದೂ ತರ್ಕಿಸಿದನು.

ಆಸ್ಪರಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತಗತಿಯಿಂದ ಲೀಲಾವತಿಯು ಬಂದು ರುಚಿಹೀನವಾದ ದ್ರವ್ಯವೊಂದನ್ನು ಆರೆದೆಗೆದ ಅವನ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಳು!

ಕ್ರಮೇಣ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡವನಂತೆ, ಜಗನ್ನಾಥನು ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ನಟಿಸಿ, ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ಹೊರಹೊರಟನು.

ಮಾಯಾದೇವಿಯು ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಳು. ತಾನು ಮೂರ್ಛೆಹೋದುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಜಗನ್ನಾಥನು ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಅವನ ಮನದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರತರಂಗಗಳು ಆವಿರಳವಾಗಿ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದುವು. ತನಗೆ ಕಟ್ಟುಮದ್ದನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು ಏಕೆ? ಹಾಗಾದರೆ ವಿಷಪ್ರಯೋಗವಾದುದು ದಿಟವಷ್ಟೆ?

ಇದು ಲೀಲಾವತಿಗೂ ಶಕುಂತಲೆಗೂ ತಿಳಿದುದೆಂತು ?

ಶಕುಂತಲೆಯ ಆಗಾಧವಾದ ಸೇಡನ್ನಿಡೇರಿಸುವ ನಿಶ್ಚಯವು ಅವನ ಮನದಟ್ಟಾಗಿತ್ತು. ಅವಳು ಸೇವಕರಲ್ಲೊಬ್ಬನನ್ನು ಒಳಗುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನೆಸಗಿರುವ ಸಂಭವವುಂಟೆಂದು ಅವನ ಭಾವನೆಯಾಯಿತು. ಒಹಳ ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ನಂಬಿಗಸ್ತನಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಬಿಟ್ಟಿರದಿರುತ್ತಿದ್ದ ಬಸವನಲ್ಲಿ ಆಕಾರಣವಾಗಿ ಅವನಿಗನುಮಾನವುಂಟಾಯಿತು.

ಆಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲು ಜಗನ್ನಾಥನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಅವನಿಂದ ತರಿಸಿದನು. ಸೇವಕನು ಆತ್ತ

ಹೋದೊಡನೆಯೇ ಆದಷ್ಟು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ನಕಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವೈದ್ಯನ ಬಳಿಗೆ ನಡೆದನು.

ಅವನು ಆ ರಸೀದಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದೆರಡು ಔಷಧಗಳ ಹೆಸರನ್ನೊದಿ ಬಿಡಲಿದನು. ಒಗನ್ನಾಥನು ಕೊಟ್ಟ ನೀರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ತರ್ಕಿಸಿದನು.

ತನ್ನ ತರ್ಕವು ನಿಜವಾಗಲು ಜಗನ್ನಾಥನು ಇನ್ನು ಮೃತ್ಯುವಿನ ಔತಣದಿಂದ ತಾನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡನೆಂದು ತಿಳಿದು ಕುಣಿದಾಡಿದನು.

ಔತಣ

ಮೇಲಿನ ಸಂಗತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಘಟಿಸಿ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳ ಮೇಲಾಗಿತ್ತು. ಅಚ್ಯುತರಾಯನು ಮಗನ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹರುಷಿತನಾಗಿ, ಈ ದಿನ ಬೆಳದಿಂಗಳ ಊಟದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಹೊದೊಳಗಿಂದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯ ಕುದುರೆಯ ಗಾಡಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದುವು ಬಂದು ನಿಂತಿವೆ.

ಜಗನ್ನಾಥನು ಮುದುಕನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು “ಅಪ್ಪಾ, ವೆಂಕಟರಾಯನೇಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಲೊಲ್ಲನು? ಅವರ ಹೊಸ ಮನೆಯ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನು ಕಳಿಸಿರುವೆ ಯಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಅಚ್ಯುತರಾಯನು “ಜಗೂ, ಅಲ್ಲಿಗೇ ಆಮಂತ್ರಣವು ಕಳುಹಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಅವನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದೂ ನಿಶ್ಚಯ. ಏಕೆಂದರೆ ನೀನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಕನಿಕರವನ್ನು ಕಂಡು ನಾನೇ ಸ್ವತಃ ಅವರನ್ನು ಕರೆದು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದನು.

“ನಾಲ್ಕೈದು ವಾರಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅವರನ್ನು ತಾತ್ಕಾರಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಈಗ ಅದು ಮರೆಯುವಂತೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದ ಸಹಾಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಿನಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಿರುವುದು ನಿಜವಾದರೆ—ಅವರನ್ನು ಅತಿಥಿಗಳಂತಲ್ಲ—ಬಂಧುಗಳಂತೆ ನಡೆಸಿಕೋ.”

“ಮಗೂ ನಿನ್ನ ಅಭೀಷ್ಟವೇ ನನ್ನ ಅಭೀಷ್ಟ. ನಿನ್ನ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನವರನ್ನು ಆಗ್ರಹಪಡಿಸಿರುವೆನು. ಆಗೋ ಅವರೂ ಬಂದರು.”

ವೆಂಕಟರಾಯನೂ ತಾರೆ-ಲೀಲೆಯರೂ ಬಂದರು. ಅವರು ಸ್ತ್ರೀಸೌಂದರ್ಯದ ಸರೋವರದಲ್ಲಿಯ ಕಮಲಗಳಂತಿದ್ದರೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ವಾಚಕರಿಗರಿದಲ್ಲ.

ಜಗನ್ನಾಥನು ತನ್ನ ಬೇನೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಅವರೊಬ್ಬರನ್ನೂ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಕಾಣುವ ಸುಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು ವ್ಯಥೆಪಟ್ಟನು. ಅವನ ಸರಳಸ್ವಭಾವದ ಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದ ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಸಂತುಷ್ಟರಾದರು.

ತಾರೆಯು ಕೆಲಕಾಲ ಹೊದೊಳಗಿನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡುತ್ತಿರಲು ಶಿವಪ್ರಸಾದನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟನು. “ತಾತಾ, ಅಂತೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಣುವ ಪುಣ್ಯವು ಒದಗಿತಲ್ಲವೇ? ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಅಚ್ಯುತರಾಯನ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕೆಂದು ಅದೆಷ್ಟೋ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಜಗನ್ನಾಥನ ರೋಗವು ಕಡಿಮೆಯಾಗದುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಮನಸ್ಸಾಸ್ಥ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಪರಿಚಯವನ್ನೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಪ್ರಿಯೆ, ನೀನು ಚಂಚಲವಲ್ಲವಷ್ಟೇ? ಆ ರಾತ್ರಿಯ ನೆನಪಿನ್ನೂ ಮಾಸ್ತಿವಷ್ಟೇ?”

“ಇಲ್ಲ ರಾಯರೇ, ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಸಲಿಗೆಗೆ ಈಗೇನೂ ಆತಂಕವಿಲ್ಲ.”

ವೇಳೆಯಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಇಬ್ಬರೂ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ತಾವು ದೊಡ್ಡವರ ಒಡನಾಡಿಗಳೆಂಬ ಅಭಿಮಾನವು ಚೆಲುವೆಯರಲ್ಲುಂಟಾಯಿತು.

ಶಿವಪ್ರಸಾದನೂ ಜಗನ್ನಾಥನೂ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬಾರದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸೇರಿಗೆ ಸವ್ವಾಸೇರು !

ಮರುದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ಆರು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಸುಂದರಿಯು ಹಿಂದೆ ತನ್ನ ತಂದೆಯಿದ್ದ ಮನೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಳು. ಅವಳು ತನ್ನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿನ ಗೋಜಿಗೆ ಕೋಗದೆ ನೆರೆಮನೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಬಡಿದಳು. ಕೂಡಲೇ ಮಹಾರುದ್ರನು ಬಂದು ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದನು.

“ಓಹೋ, ಸುಂದರಿಯೇ!! ಚೆನ್ನಾಗಿರುವೆಯಷ್ಟೆ? ಒಳಗೆ ಬಾ.”

ಸುಂದರಿಯು ದೀಪದ ಮಂದಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಮೆಲ್ಲಡಿಯಿಟ್ಟಳು. ಇವರಾರಿಗೂ ವೀರಪ್ರನೋಡನೆ ಇವಳ ವಿವಾಹವಾದುದು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದೇಕೆ ಅವನ ಪರಿಚಯವು ಇವಳಿಗಿರುವುದೆಂಬ ಅನುಮಾನವು ಸಹ ಅವರಲ್ಲದಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಂದ ಮೇಲೆ ಸುಂದರಿಯು—ಸ್ವಕಾರ್ಯ ತತ್ಪರಳಾದ ಸುಂದರಿಯು—ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಬೇಕೆಂದೇ ಹೊರಗಡವಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ವಾಚಕರು ಬಲ್ಲರು. ಮಹಾರುದ್ರನು ಅವಳು ಕುಳಿತಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸಂಭಾಷಣೆಗಾರಂಭಿಸಿದನು.

“ಏನಮ್ಮಾ, ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಅದೆಷ್ಟು ದಿನಗಳಾದುವು!! ನಿನ್ನ ಬಡ ತಂದೆಯ ಮೃತಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಲೆಂದು ಆ ದಿನ ಬಂದಿದ್ದೆ. ಎಂದರೆ ೧೫-೨೦ ದಿನಗಳ ಹಿಂದಲ್ಲವೇ? ಜೀವನೋಪಾಯವು ಸಿಕ್ಕಂತಾಯಿತೆಂದು ಆ ದಿನ ನೀನು ಎನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲವೆ? ಹಾಗಾದರೆ ನೀನೆಲ್ಲಿರುವೆ?”

“ಈಗ ನಿನ್ನೆ ದುರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವೆ, ಜೀವನೋಪಾಯ ಕೃಗಿಯೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣಬಂದಿರುವೆ. ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಆಶಾಭಂಗವೊಂದು ಬೆನ್ನು ಬಿಡಲೊಲ್ಲದು.”

“ಆಯ್ಯೋ ಪಾಪ! ಸುಂದರಿ! ನಿನಗಾಗಿ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?”

“ಅದನ್ನು ನಾನೆಂತು ಹೇಳಲಿ? ನನ್ನಿಂದ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದವ ಹಾದಿಯನ್ನು ನೀನೇ ಹುಡುಕುವೆಯೆಂದು ಮನೋದೇವತೆಯು ಹೇಳುವಳು. ನಿನ್ನ ಪರಿವಾರವು ಈ ವಿಸ್ತೃತವಾದುದು—ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ನಿಮ್ಮವನು; ಕುವಡುತ್ತಿಯು ಪರಕೀಯಳಲ್ಲ, ನರರಕ್ತಸಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯಳಲ್ಲ; ಕಾಪಾಲಿಕನು ನಿರುಪಮನು; ಬ್ರಹ್ಮಪುನು ಬಲ್ಲಿದನು.”

“ಆದೆಲ್ಲಾ ಸರಿ! ಆದರೆ ನಾನೊಂದು ವಿಧದಿಂದ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಗಿಧಾನನಲ್ಲವೇ? ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳ

ಹಿಂದೆಯೇ ನೀನು ನಮ್ಮವಳಾಗಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನೀನು ನಮ್ಮನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದೆ!”

“ಛೇ, ಹಾಗಲ್ಲ! ನಾನು ಬಹುಶಃ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಹು ಮಾನಿಸಿಲ್ಲ. ಆಗ ನಮ್ಮ ಆಪ್ತನು ಹುಲಿಯಂತೆ ಜೀವಿಸಿದ್ದನು. ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯವು ಬೇಕಾಗುವುದೆಂಬುದು ಕನಸೂ ನನಗಾಗ ಬಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರೂ ಸಹ ನಾನಾಗ ಹಾಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡುದು ತಪ್ಪು, ಮಹಾಪರಾಧ; ನನಗೀಗ ಪಶ್ಚತ್ತಾಪವಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮಂಥವರು ಕ್ಷಮಿಸಲೇಬೇಕು. ನನಗೆ ಮನೆಯಿಲ್ಲ; ಉಡಿಗೆಚೀಡಿಗೆಗಳಿಲ್ಲ; ಅನ್ನಾಹಾರಗಳಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕಣ್ಣೊರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಮನವು ಕರಗದೇ? ನೀವು ಕೈಬಿಟ್ಟರೆ ನಾನು ಆ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿಕೊಂಡು ಬಿಡುವೆನು.”

“ಇಗೋ, ನೀನಳಬೇಡ! ನಿನ್ನನ್ನೆಂದೂ ನಾವು ಸಾಯಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಪರಿಚಯಸ್ಥರೂ ಹಲವರು ಇರಲಿವೇ?”

“ಮಹಾರುದ್ರಾ, ಇದರ ಅರ್ಥವೇನು? ನಾನು ಹಲವು ಯುವಕರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಸತ್ಯ. ಆದರೆ ಜೋಕೆ; ನಾನು ಜಾರೆಯಲ್ಲ—”

“ಸುಂದರಿ, ಕೋಪಿಸಬೇಡ—ನಿನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಹೇಳು—ನಿಮ್ಮಪ್ಪನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಸಿಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿ ಕೈಬಿಟ್ಟನೇ?”

“ಅವನುಳಿದ ಹಣವು ಅವನ ಮೃತಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಹ ಸಾಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.”

“ಅವನಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಗದಗಳು?”

“ನಾನು ಹುಡು-ಹುಡುಕಿ ನೋಡಿದೆ—ಏನೂ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ.”

“ಸುರ್ವಣನಾಣ್ಯಗಳು?”

“ನಾನೂ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆ, ಅದುದರಿಂದ ನೆಲ, ಮಾಳಿಗೆ, ಗೋಡೆ—ಎಲ್ಲಾ ಆಗದಿಗದು ನೋಡಿದೆ. ಏನೂ ಫಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾಗದಗಳೆಲ್ಲೊಂದಾದರೂ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ದ್ರವ್ಯಲಾಭವಾಗುವ ಸಂಭವವಿತ್ತು. ನನ್ನಿಂದ ನಿಮಗೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೇ?”

“ಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಯಬೇಕೆಂದರೆ ನಾವು ನಿಮ್ಮಂಥವರ ಲಾಭವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಲ್ಲದೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ನೀನು ನಂಬಿಗಸ್ಥಳೆನ್ನು ಬಹುದು, ಏಕೆಂದರೆ—ನಮಗೂ ನಿಮ್ಮ ಪುನಿಗೂ ಇದ್ದ ವ್ಯವಹಾರ—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿಜಯಪುರದ

ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕಾರಸ್ಥಾನ—ಮೊದಲಾದ ಕೆಲವು ರಹಸ್ಯ-
ಗಳು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿವೆ. ಆದರವು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ.
ನಾನು ನನ್ನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡುದನ್ನು ಕಂಡು
ಪ್ರತಾಪದ್ರವ್ಯನಿಗೆ ಕೋಪವುಂಟಾಗದು. ನೀನು ಸಮಾ-
ಧಾನದಿದರು; ಈ ರಾತ್ರಿ ಅವನಿಗಾಗಿ ಹೆನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಗೆ
ಸರಿಯಾಗಿ ಬಂದುಬಿಡುವನು. ಕಾಪಾಲಿಕನೂ ನರರಕ್ತ-
ಸಿಯೂ ಅವನನ್ನು ಸುರಿಸದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಷಯವುರದ
ಬ್ಯಾಂಕಿನದೊಂದು ವ್ಯವಹಾರದ ದೆಸೆಯಿಂದಲೇ ಅವರಿಗಾಗಿ
ಬರುವರು.”

“ಏನು, ನಾಗಶೆಟ್ಟಿರೇ? ದುರ್ಜಯರೇ? ಇಲ್ಲಿಗೆ
ಬರುವರೇ?”

“ಆಹುದು ಅವರೇ, ನಿಜವನ್ನು ಸುರಬೇಕೆಂದರೆ
ದುರ್ಜಯನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಈಗ ಅಟ್ಟಿದ ಮೇಲಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ
ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಅವನಿಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾನೆ. ಅವನ
ಮೈಯಲ್ಲಿ ಜಿನ್ನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಇದ್ದದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ
ಅವನಿಗಾವ ರೋಗವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ
ಬದುಕದಂತಾಗಿತ್ತು. ‘ಸಮಾಧಿಸ್ಥಾನ’ವನ್ನು ನೀನು
ಬಲ್ಲಿಯಷ್ಟೇ? ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಪ್ರತಾಪ-
ದ್ರವ್ಯನು ಅವನನ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಂದನು.”

“ಓ, ನನಗದು ಗೊತ್ತಿದೆ—ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿದ್ದೆ.”

ಮಹಾರುದ್ರನು ದುರ್ಜಯನನ್ನು ಹೊಳೆಯಲೋಗಿದ
ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದನು. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ
ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುರಿಯುವಂತೆ ಒದ್ದು ನಾಗಶೆಟ್ಟಿಯು ಒಳಗೆ
ಬಂದುಬಿಟ್ಟನು! ಗೊತ್ತಾದ ಗಂಟೆಯ ಬಹುವರ್ಷದ-
ಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು ಬಂದುದನ್ನು ಕಂಡು, ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ
ಆಚ್ಚರಿಯಾಯಿತು. ನಾಗಶೆಟ್ಟಿಯು ಸಂಶಯಯುಕ್ತ
ನೋಟದಿಂದ ಸುಂದರಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ಮಹಾರುದ್ರನು
‘ಅವಳು ನಮ್ಮವಳೇ’ ಎಂದುಬಿಟ್ಟನು. ಮಾತಿನ ಮಾರ್ಗವು
ನಿರಾತಂಕವಾಯಿತು.

ನಾಗಶೆಟ್ಟಿಯು ದುರ್ಜಯನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆನ್ನಲು
ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಅವನು ಕೆಳಗೆ ಕರೆತರಲ್ಪಟ್ಟನು.

ಮಹಾರುದ್ರನೆಂದನು: “ಇವಳು ಪರಮಾನಂದನ
ಮಗಳು. ಇವಳ ಹೆಸರು ಸುಂದರಿ. ಗುಟ್ಟು ರಟ್ಟಾಗುವು
ದೆಂಬ ಚಿಂತೆಯು ನಮಗೆ ಬೇಡ.”

ದುರ್ಜಯನೆಂದನು: “ನಾಗಶೆಟ್ಟಿರೇ, ವಿಷಯವೇನು?
ನೀವಿಷ್ಟು ಭಯಭ್ರಾಂತರೂ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರೂ—”

“ಆಹುದು. ನಾನು ಭಯಭ್ರಾಂತ! ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತ!
ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಈಗ ವಿಷಯನಗರದಲ್ಲಿರುವನು!!!”

“ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನವು
ದೊರೆಯುವುದೆಂಬುದು ಅವನಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ
ಅವನಿಂತು ತಿರುಗುವುದರ ಮರ್ಮವೇನು? ನಾವರಿಯದ
ಬೆಂಬಲವು ಅವನಿಗಿರಬೇಕು. ಪ್ರತೀಕಾರಕ್ಕಾಗಿಯೇ
ಅವನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲವೇ?”

“ದುರ್ಜಯರೇ, ಅವನ ಪತ್ನಿಗೆ ತೀವ್ರದಲ್ಲದ
ಒಪ್ಪಿತವನ್ನು ಅವಳಿಂದವನು ಪಡೆದಿರಬಹುದು.”

“ಇಲ್ಲ, ಹಾಗಾಗದು. ಅವಳು ಪ್ರಾಣವನ್ನು ತೊರೆದಾಳು,
ನನ್ನನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ತಾನಾಗಿಯೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡ
ಗಾಯದಿಂದ ಅವಳು ಮರಣಹೊಂದಿದೆ—”

“ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕ್ಕಿಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಡ. ಅವಳಿಗೆ
ಬದುಕಿಲ್ಲ.”

“ಸತ್ವಳು? ಅದೆಂದು? ನಿಮಗದು ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಿತು?”

“ದುರ್ಜಯರೇ, ಮೊನ್ನೆ ನನುಕಿ ನಲ್ಲಿ ಅವಳು
ಪಾರಾದಳು. ಈ ದಿನದ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದು
ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.”

“ಅವಸಾನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವಳಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿರ
ಬಹುದು! ನಮ್ಮ ಅದೆಷ್ಟೋ ಕಾರಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಅವಳಿಗೆ
ಹೇಳಿರುವ ನಾನೇ ಶುದ್ಧ ಮೂರ್ಖನು! ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು
ವಿಷಯನಗರದಲ್ಲಿರುವುದು ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು?”

“ನಾನೇ ಅವನನ್ನು ಸ್ವತಃ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಸರಸೆಯ
ಮರಣವಾರ್ತೆಯನ್ನು ವರ್ತಮಾನಪತ್ರದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ
ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ನನ್ನ ಮಗು-
ಲಲ್ಲಿಯೇ ಹಾದುಹೋದನು. ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡ
ಲಿಲ್ಲ; ನಾನವನನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಅವನು ಒಳಹೊಕ್ಕ
ಮನೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಸರಿ! ಅವನಿರುವ ಮನೆಯು ಕಛವಾ
ಅವನು ಹೋಗಿಬರುವ ಚಿರಪರಿಚಿತ ಗೃಹವು ನಮಗೆ
ಗೊತ್ತಾದಂತಾಯಿತು.”

ಮಹಾರುದ್ರನು ಆ ಮನೆಯು ಮೃತ್ಯುಂಜಯನೊಡನೆ
ಅಥವಾ ಇನ್ನಾರೋ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬರುವುದರಿಂದ
ಪ್ರಯೋಜನವುಂಟೆನ್ನಲು ಎಲ್ಲರೂ ಅದನ್ನೊಪ್ಪಿದರು.
ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಿಷಯವನ್ನರಿಯುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು
ಸುಂದರಿಗೇ ಒಪ್ಪಿಸಲಾಯಿತು. ಅವಳು ರಾತ್ರಿ ಹೆನ್ನೆರಡರ

ಒಳಗಾಗಿಯೇ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಸುಂದರಿಯು ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲೆಂದಳು. ದುರ್ಜಯನು ಕುದುರೆಯ ಗಾಡಿಗಳಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನೂ, ಮನೆಯಿರುವ ಕೇರಿ, ಮನೆಯ ನೆಂಬರು ಮೊದಲಾದ

ಆತ್ಮಾವಶ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿದನು. ಇದರಿಂದ ಸುಂದರಿಗೆ ಆತ್ಮಾಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು!! ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಾನೂ ವೀರಪ್ಪನೂ ಸಂಸಾರಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು!!!

ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆ

ಮೃತ್ಯುಂಜಯನೂ ವೀರಪ್ಪನೂ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುಂದರಿಯು ಬಂದೊಡನೆ ಇಬ್ಬರೂ ಚಕಿತರಾಗಿ ಆತ್ಮ ನೋಡಿದರು. ಅವರ ಮನೋಭಾವವನ್ನರಿತ ಭಾವನೆಯು “ಕಾರ್ಯವು ಕೈಗೂಡಿತು! ನಮ್ಮಿಬ್ಬರೂ ಯಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲವೂ ಘಟಿಸಿದುವು! ದುರ್ಜಯನಾಗಬಿಟ್ಟ ಮೊದಲಾಗಿ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸಂಘವೇ ಈ ದಿನ ನಮ್ಮ ಕೈವಶವಾಗುವುದು” ಎಂದಳು!

ಮೃತ್ಯುಂಜಯನೆಂದನು: “ದೇವರು ದೊಡ್ಡವನು!! ಆದರೂ ಇದು ವಿಚಿತ್ರತರವಾದುದು! ಆಮಾ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೀನು ಸಾಧಿಸಿದುದೇ?”

“ನಾನು ಆವರೊಡನೆ ಹೇಗೆ ಬೆರೆತು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವೆನೆಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಕೂಡದೆಂದು ನಾನಾಗ ನುಡಿಯಲಿಲ್ಲವೋ? ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವೇ ಕಾರ್ಯವು ಕೈಗೂಡಿದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೋ? ಸಹಾರದ್ರನಲ್ಲಿಯೇ ದುರ್ಜಯನಿಗ ಇದ್ದಾನೆ. ನಾನಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ನಾಗಶಿಟ್ಟಿಯು ಆಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು—”

“ಆವನು ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ವೀರಪ್ಪಾ, ವಿಜಯಪುರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತಲುಪಿದ ವರ್ತಮಾನವು ಸರಿಯಷ್ಟೆ?”

“ಆದ ಸರಿ! ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯೆಯು ಪ್ರತಿವಿಷಯವನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರುವಳು!!”

ವೀರಪ್ಪನೆಂದನು: “ಪ್ರಿಯೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯವೇನು?”

“ಇನ್ನೇನೆಂದರೆ: ನಾಗಶಿಟ್ಟಿಯು ಮರೆಯಲಿಲ್ಲದ ಮೃತ್ಯುಂಜಯರಾಯರು ಈ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಬಹುಶಃ ನಂಬಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ— ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಪತ್ತೆಗೆ ದಾರಳನ್ನಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಮೃತ್ಯುಂಜಯರಾಯರ ನಿರಾಸವೋ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಇದಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾರ ಸಲುವಾಗಿ ಬರುವರೆಂಬುದನ್ನೂ ನಾನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಂತೆ!! ನಾನು ಮುಖಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಾವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತೋರಿಸ

ದಂತಿದೆ. ಈ ಮನೆಯ ಹೊರಭಾಗದ ವಿವರವನ್ನು ಆವ ರೆಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಚನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವಳಾಗಿದ್ದರೂ ಲಕ್ಷವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವವಳೆಂದಿದೆ!!”

“ಚನ್ನಾಯಿತು! ಸುಂದರಿ ಮತ್ತೇನು?”

“ಆ ಪಾಪಿಗಳು ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೆರಡರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಭೆಗೂಡುವರು. ಅವರ ಉದ್ದೇಶವು ಆಗೋ ಅವರ ಮರಣ ಪ್ರಯತ್ನವೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಲ್ಲ.”

ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ನಕ್ಕನು, ಹಾಗೂ ಸುಂದರಿಯ ಸಾಹಸವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದನು. ಇದಲ್ಲದೆ ತಾನು ಈ ಜೋರಗ್ರಹಣಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೋಲಿಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ ವೀರಭದ್ರನ ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವೆನೆಂದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸುಂದರಿಯೂ ತಾನನ್ನು ಹಿಂದುಗರಲೇಬೇಕೆಂದೂ ಅವರನ್ನು ಕೈವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದು ಸಹಾಯಮಾಡುವುದಾಗಿಯೂ ಆಗ್ರಹಪಡಿಸಲು ವೀರಭದ್ರನ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೇಳಲೆಂದು ಮೂವರೂ ಹೊರಹೊರಟರು.

ಆವನು ವೀರಪ್ಪನ ಗುರುತನ್ನು ಮರೆತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆವನನ್ನು ಕಂಡ ಹಿಂದಿನ ಘಟನಾವೈಚಿತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಆವನ ಸ್ವಸ್ತಿಪಥದಲ್ಲಿತ್ತು. ಸುಂದರಿಯು ವೀರಪ್ಪನ ಪತ್ನಿಯೆಂದೂ ಅವಳಂತಹ ಸಾಹಸದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿರುವಳೆಂದೂ ಅರಿತೊಡನೆಯೇ ಆವನಿಗೂ ಅನಂದಾಶ್ಚರ್ಯಗಳಾದುವು. ಆ ನೀಚರು ಈ ರಾತ್ರಿ ಸಭೆಗೂಡುವ ವಿಷಯವು ಮುಂದೆ ಬರಲು ಸುಂದರಿಯು “ಮೃತ್ಯುಂಜಯರಾಯರಿಗೆ ಮೃತ್ಯುವನ್ನೊಡ್ಡಲೆ” ಎಂದು ಎಂದಳು.

ಅದಕ್ಕವಳು “ಅಂಥವರ ಸಭೆಗೆ ಅಂತಹುದೇ ತಕ್ಕ ವಿಷಯ! ಪಾಪ! ಆವರಿಗೇನು ಗೊತ್ತು? ಮೃತ್ಯುಂಜಯನಿಗಿಂದಾದರೂ ಮೃತ್ಯುವೇ?” ಎಂದು ವೀರಪ್ಪನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ “ವೀರಪ್ಪಾ, ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು! ನಮಗಿಗ ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ನಮ್ಮ ಪೋಲಿಸ್ ಸೈನ್ಯವನ್ನೇ ಆಲ್ಲಗೊಯ್ದು ಮನೆಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದು.

ಎರಡನೆಯದು ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದು.” ಎಂದನು.

ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಎರಡನೆಯ ದಾರಿಯೇ ಉತ್ತಮವೆನ್ನಲು ವೀರಭದ್ರನು ತಾನೂ ಅದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂದನು.

ಆಗವನು ಸುಂದರಿಯನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿ: “ತಂಗೀ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ-ವಿಡು. ಹನ್ನೆರಡಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಧಿಯಿರುವಾಗಲೇ ನೀನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗು. ನೀನು ಎಷ್ಟು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಕತೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಆ ಹೊಲೆಯರು ಈ ದಿನವೇ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲು ಬದ್ಧ-ಕಂಕಣರಾಗಬೇಕು. ಆಗ ನೀನು ಆ ಅರಿಸಿದ ಕಳ್ಳ ಕೊಲೆ-ಪಾತಕರೊಡನೆ ನಡೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ನಿಮ್ಮ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾಗದಂತೆ ದಾರಿಯು ತಿರುಗುವಲ್ಲಿರುವರೆಂಬುದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾದುದು. ನೀವೀ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದೊಡನೆ ಅಡಗಿರುವ ನಾವತ್ತ ಆ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ ಉಳಿದಿರುವವರನ್ನು ಬಂಧಿಸುತ್ತೀವೆ. ತಿಳಿಯತಪ್ಪೇ?”

“ಅಹುದು, ಸ್ವಾಮಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು.”

“ಅದು ಸರಿ! ಆಮ್ನಾ ನೀನಿನ್ನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೊರಡು. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ಹತ್ತುಗಂಟಿ!!”

ಅವಳು ಹೊರಬಿದ್ದಳು. ಎಲ್ಲರೂ ಅವಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಹೆಜ್ಜೆಯ ವರೆಗೂ ಕಳಿಸಿ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು.

ವೀರಭದ್ರನು ತನ್ನ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬನನ್ನು ಕರೆದು, ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಏನೇನೋ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಕಳಿಸಿದನು. ಅವನಾರೆಂದು ವೀರಪ್ಪನು ಕೇಳಲು, ಅವನು ಹರಿಲಾಲನೆಂದೂ ಕೊಲೆ ಕಳವು ದರೋಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಅವನ ಪ್ರತಾಪವು ಅವರ್ಣನೀಯವೆಂದೂ ಇಂತಹ ನೀಚರನ್ನಾರಿಸುವುದರಿಂದ ತಮಗೆ ಮಹಾಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೆಂದೂ ವಿವರಿಸಿ ಅವನ ಸಾಹಸದ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನರಹಿದನು.

ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಮುಳ್ಳಿನಿಂದಲೇ ಮುಳ್ಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಸುಸಾಧ್ಯವೆಂದನು.

ಕೆಲಕಾಲಾನಂತರ ಮೂವರೂ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೋದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದರು.

ಭಯವಿಹ್ವಲೆ

ನೋಡ ಮುಸುಕಿದ ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ ಮನೋಹರಾಕಾರ ನಾದ ಯುವಕನೊಬ್ಬನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಬರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ನಿಂತನಂತರ ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬೀರುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ನೆನಪಿನ ಗುರುತುಗಳ ಬಲದಿಂದ ಅದೊಂದು ಚಿರಪರಿಚಿತವಲ್ಲದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಮುಂಬರಿಯುವಂತಿದೆ.

ಮುಂದೊಂದು ಬಹುದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆ; ಅತಿ ಎತ್ತರವಾದುದು; ಕಬ್ಬಿಣದ ಬಾಗಿಲು ಕಿಟಕಿಗಳನ್ನುಳ್ಳುದು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಅಂಗಳವೂ ಪಾಗಾರವೂ ಇವೆ. ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಭಸದಿಂದ ತರಂಗಣಿಯು ಎಡವುತ್ತ ಮುಗುತ್ತ ಓಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ನಡುವನೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಮುಖವ್ಯಾಘ್ರಕಾದ ಅರೆಮುದುಕಿಯೊಬ್ಬಳು ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಯುವಕನು ಒಳನುಗ್ಗಿದನು. ಅವನನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆಯೇ ಅವಳು ಜಿಚ್ಚಿಬಿದ್ದಳು. ಆದರವಳು ಮಾತನ್ನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಸುತ್ತಲೂ ತಿರುತಿರುಗಿ ನೋಡಿದನು. ಪತಗಳು, ಆಸನಗಳು, ಕಪಾಟುಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳು ತಾನು ಮಾಯಾದೇವಿಯೊಡನೆ ಪ್ರವೇ-

ಶಿಸಿದ ಕೋಣೆಯು ಇದೇ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟವು. ಯುವಕನೇ ಮೊದಲು ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಮುರಿದನು.

“ಲೀಲಾವತಿ, ನಾನೀಗ ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನು ಕಾಣಬೇಕು.”

ಲೀಲಾವತಿಯು ಮತ್ತೂ ಭ್ರಾಂತಕಾದಳು. “ರಾಯರೇ, ಶಕುಂತಲೆಯು ನಿನ್ನೆಯೇ ಹೊರಟುಹೋದಳು.”

“ಹೊರಟುಹೋದಳು? ಆಗಿಷ್ಟು ವೇಳೆಯಾಗಿತ್ತು?”

“ಸುಮಾರು ಸಾಯಂಕಾಲದ ಐದು ಗಂಟೆಯಾಗಿರಬಹುದು.”

ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯವು ಸರ್ವೋತ್ತಮನಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ಮಾಯಾದೇವಿಗೂ ಹೊಸದು.”

“ಅದೇನೇ ಇರಲಿ. ನಡೆದುದಂತೂ ಹೀಗೆ.”

“ಇದು ವಿಚಿತ್ರತರವಾದುದು!! ಆ ವೇಳೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಳು?”

“ಜಗನ್ನಾಥರಾಯರೇ, ನನಗದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.”

“ಎಲೇ ಮುದುಕಿ, ಜೋಕೆ! ನೀನು ಮೋಸಗಾರಳು.”

“ಬೇಕಾದರೆ ನೀವೇ ಮನೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹುಡುಕಿ

ನೋಡಬಹುದು. ನಿಮ್ಮನ್ನು ವಂಚಿಸುವದರಿಂದ ನನಗಾಗುವ ಲಾಭವೇನು ?”

ಅವಳ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸರಳತೆಯಿರುವದನ್ನು ಇವನರಿತನು.

“ಹಾಗಾದರೆ ಅವಳು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆಯೇ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಳೇ ? ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು ?”

“ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಣುವುದು. ಒಬ್ಬಳೇ ಇದ್ದು ಇದ್ದು ಅವಳಿಗೆ ಬೇಸರವಾಗಿತ್ತು; ತನಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯುಂಟಾದೊಡನೆ ಮಾಯವಾದಳು !”

ಆದರೆ ಅವಳು ಪ್ರಸವಿಸಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಸಹ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಎಂದ ಮೇಲೆ ಇದರಲ್ಲೇನೋ ಇದೆ. ಅವಳ ಸಂರಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸಹ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಅವಳಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಳೋ! ನೆನ್ನೆಯ ರಾತ್ರಿಯೇ ನಾನು ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಯಸುವೆನೆಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೂ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ.”

“ನಿಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾವುದು ?”

“ಲೀಲಾವತೀ, ಸುಮ್ಮನಿರು. ಅದು ನಿನಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಾಗ ನನಗಿರಬಹುದು ಉದ್ದೇಶಗಳಿದ್ದವು. ನನ್ನ ಮೊದಲ ಉದ್ದೇಶವು ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನು ಕಾಣುವುದು. ಎರಡನೆಯದು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಅತಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬಿಡುವುದು.”

“ಏನು ? ನನ್ನೊಡನೆಯೇ ?”

ಹೀಗೆ ಕೇಳುವಾಗ ಅವಳೆದೆಯು ನಡುಗಿತು. “ಕಳ್ಳನ ಮನಸ್ಸು ಹುಳ್ಳ ಹುಳ್ಳಗೆ” ಎಂಬಂತೆ ಅವಳ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿತ್ತು.

“ಆಹುದು, ಲೀಲಾವತಿ, ನಿನ್ನೊಡನೆ. ಏನೂ ಅಡ್ಡೀ ಇಲ್ಲವಷ್ಟೇ ?”

“ಹುಶ್, ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮಾತನಾಡಿ—ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಯಿದೆ—ದಾರಿಹೋಕರು ನಿಂತು ಆಲಿಸಬಹುದು.”

ಹೀಗೆನ್ನುವಾಗ ಅವಳ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ನಡುಕವಿತ್ತು. ಕಷ್ಟದ ಮೊಗವು ಭಯರಾಹುಗ್ರಸ್ತವಾದದ್ದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

“ಏನಮ್ಮಾ ಹೀಗೇಕೆ ? ನಾನೆಂದೂ ಸಹಜವಲ್ಲದಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಸಂಭಾಷಿಸುವವನಲ್ಲ. ಸಿಪುನುಡಿಯಲ್ಲಿ ನುಡಿಯೆಂದರೂ ನಾನೀಗ ನುಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನೀನು ಕಂಗೆಡುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ನಾನಂತೂ ನಿನಗೆ ಹೆದರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಬಂದವನಲ್ಲ; ನಿನ್ನನ್ನು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಕ್ಕೆಡುಮಾಡಲೆಂದೇ

ಬಂದವನು. ಇಲ್ಲ ! ನಿನ್ನನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬಾರದು” ಆದರೆ ಆ ಚಲುವೆಯ—ನಾನು ಅಡ್ಡದಾರಿಗೆಳೆದ ಯುವ ತಿಯ—ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಸಬೇಕಾಗಿದೆ, ಉಳಿಸುವೆನು. ಆದುದರಿಂದ, ಲೀಲಾವತೀ, ನೀನಿನ್ನು ಬೆವರಿದಿರು. ನಾನಿನ್ನು ಕೇಳುವ ಪ್ರತಿಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಕೊಡು. ಇದೊಂದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಸೈರಣೆಯು ಸಮತೆಗಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯತೆಯು ನಿನ್ನನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು. ಅಸತ್ಯವನ್ನಾಡಿದರೆ ನೀನು ಸತ್ತೀ !!”

ಕಳಾಹಿನಿಕಾದ ಲೀಲಾವತಿಯು ಬಹು ಬೆವರಿ “ರಾಯರೇ, ಇದೇನು ಬಂತು ? ನಾನು ಅಪರಾಧಿಯೇ ?” ಎಂದಳು !

“ಆಹುದು. ಅದೇ ನನ್ನ ಸ್ಪಷ್ಟಾಭಿಪ್ರಾಯ. ಹಾಗಾದರೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳಬಿಡು. ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಂದಾಗ ಆ ಕಪಾಟಿನಲ್ಲಿರಬಹುದಾಗಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡೆ—ಕೂಡಲೇ ನಕಲನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಒಂದು, ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲಬಲ್ಲ ನಂಜು; ಮತ್ತೊಂದು, ಆ ವಿಷದ ಕಟ್ಟುಮದ್ದು. ಹಲವು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದಲೂ ನಂಜು ನನ್ನ ನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ದಿನ ನೀನು ಉತ್ತಾರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಂತರ—”

“ಆಯ್ಯೋ, ದೇವರೇ !! ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸುವಿರಾ ?” ಹೀಗೆಂದು ಪಿಶಾಚಪೀಡಿತಳಂತಾಗಿ ಲೀಲಾವತಿಯು ಅವನ ಕಾಲನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಳು.

“ಇಲ್ಲ; ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ—ನಾನಾಗ ನುಡಿದುದನ್ನು ನೆನೆದು ಆದರಂತೆ ನೀನು ನಡೆದರೆ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವೆನು.”

ಎಂದಾಯುವಕನು ಅವಳಿಗೆ ಅಭಯವನ್ನಿತ್ತು ಮೇಲಕ್ಕೆಳೆದನು, ಲೀಲಾವತಿಯು ತನ್ನ ಗತಿಯೇನಾಗುವುದೋ ಎಂದಂಬುತ್ತಾ ದಿನಮುಖಮುದ್ರೆಯುಳ್ಳವಳಾದಳು. ನೈಜ ಭೀರುಗಳಾದ ನಾರಿಯರನ್ನು ಭಯಪಡಿಸಲು ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಅಂಜಿದವರ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪೆಯನ್ನೊಗೆದರೆಂಬಂತಾಗುವುದು.

“ಜಗನ್ನಾಥರಾಯರೇ, ನಿಮ್ಮದಾಯವಂತಹುದೆಂದು ನಾನೀವರೆಗೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ !! ನಾನೀಗ ಕೃತಜ್ಞಳು; ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಶುದ್ಧಳು; ನನ್ನನ್ನು ನೀವು ರಕ್ಷಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ; ನಾನು ಸರಳರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದನ್ನಿಟ್ಟಂತೆ ತಿಳಿಸಿಬಿಡುವೆನು.”

ಹಾಗಾದರೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ವಿಹಿತವಾಯಿತು. ನನ್ನ ಸೇವಕನ

ಆಪ್ರಾಮಾಣಿಕನಾಗಿ ನನಗೇ ವಿಷಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದುದರ ಮರ್ಮವೇನು ?”

“ ಅವನು ನನ್ನ ದೂರಿನಾಪ್ತನು.”

ಲೀಲಾವತಿಯು ಹೀಗೆನ್ನುವಾಗ ನಡುಗಿದಳು.

“ ಮುಂದೆ ? ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ? ”

“ ನೀವು ವಚನಭ್ರಷ್ಟರಾದಿರೊಡೊ ಎಲ್ಲರರಿಯುವಂತೆ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲಾರಿರೊಡೊ ಶಕುಂತಲೆಯು ಅರಿತಳು. ಅನ್ಯಾಯದ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಒಡಂಬಡಿಕೆಗೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಪ್ರತೀಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹವಣಿಸಿದಳು. ಹೊಲಸುನೆಯ ಹಣಕಾಸಿಗಾಗಿ ನಾನೊಮ್ಮೆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಶಕುಂತಲೆಗೂ ನನಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಅವಳು ಬಂಧುಗಳನ್ನು ನೋಡಲೆಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಆ ನನ್ನ ದೂರಿನಾಪ್ತನ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಅವನ ವಚನವನ್ನು ಪಡೆದಳು. ಮುಂದೆ ಅವಳ ದೈಹಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಮಾಯಾದೇವಿಗೂ ಸರ್ವೋತ್ತಮ. ರಾಯರಿಗೂ ತಿಳಿದು ಬರಲು, ಶಕುಂತಲೆಯು ನನ್ನ ವಿಷಯವನ್ನವರ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದಳು. ಇದರಿಂದ ಅವಳಿಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತವಾಗಿರುವ ಸಂದರ್ಭವು ಒದಗಿತು.”

“ ಲೀಲಾವತಿ, ಮುಂದೆ ಸಾಗು. ನಿನ್ನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯತೆಯೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯೂ ಮೈದೊರುತ್ತಿರುವವು. ಇದರಿಂದ ನಿನಗೇ ಒಳಿತೆಂಬುದನ್ನು ನಂಬು.”

ಇದರಿಂದ ಅವಳಿಗೆಷ್ಟೋ ಧೈರ್ಯವಾಯಿತು.

“ ಹಾಗಾದರೆ ಕೇಳಿ. ಶಕುಂತಲೆಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಯತ್ತೋ ಏನೋ ! ಅವಳು ತನ್ನ ಸೇಡನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ಅಪಾರ ದ್ರವ್ಯವನ್ನಿತ್ತಳು. ನಾನದರ ಮೋಹಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಭಯಂಕರ ಹಂಚಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟೆ. ಅವಳಿಗಾನಂದವಾಯಿತು.”

“ ಅದೇನದು ? ”

“ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕರೆಸಿದೆ. ನೀವು ಆ ರಸೀದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಿರಷ್ಟೇ ? ಅಷ್ಟು ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಆ ಚಿಕ್ಕ ಔಷಧಿಯ ಶೀಶಿಯನ್ನು ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟೆ. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಅವನಿಗೂ ಕಾಂಚಾಣವು ದೊರೆಯಿತೆಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸೇವಕನಾಗಿ ಬಂದು ಸೇರಿಬಿಟ್ಟನು—”

“ ಹುಶ್, ಅದು ಸರಿ ! ಅಂದಿನಿಂದಲೂ ನಾನು ಬೇನೆಗೀಡಾದೆನು !! ”

“ ಅಹುದು. ನಾನು ಮೋಸಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿಮಗಿಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತೋ ? ”

“ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ನಿನ್ನನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯುವೆನು.”

“ ನನ್ನನ್ನಿನ್ನು ಸರಕಾರ—”

“ ಛೇ, ಆ ಮಾತು ಸುಳ್ಳು. ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿಲ್ಲವೇ ? ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಲೀಲಾವತಿ, ಈ ವಿಷಪ್ರಯೋಗವು ಇನ್ನಾರಿಗಾದರೂ ಆಗಿರುವುದೇ ? ”

“ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದಿಗಯಾರನ್ನೂ ಬಾಧಿಸಿಲ್ಲ.”

“ ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ. ನನಗಿನ್ನು ಆ ಎರಡು ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡು.”

ಅವಳು ತಡಮಾಡದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟಳು. ಜಗನ್ನಾಥನು ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟುಬಿಟ್ಟದ್ದನ್ನವಳು ನೋಡಿದಳು.

“ ಇಗೋ, ಇನ್ನು ಜೋಕೆ. ನಾನಿನ್ನು ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಕಾವಲಿಡುವೆನು. ನಿನ್ನಿಂದೇನಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯವು ಘಟಿಸಿದರೆ ನಿನಗೆ ಕೂಡಲೇ ಕಾರಾಗೃಹವಾಸವಾಗುವುದು. ನಿನ್ನಿಗು ಸಿಕ್ಕಿದುದೆಲ್ಲ ? ”

“ ಭಿಕ್ಷುಕಸಂಘದ ಸಮೀಪದಲ್ಲೊಬ್ಬ ಮುದುಕನಿದ್ದನು. ಅವನಿಂದ ನಾನಿವುಗಳನ್ನು ಪಡೆದೆನು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವನು ತೀರಿಕೊಂಡನಂತೆ.”

“ ಇತರ ಕೆಲಸಗಳಿವೆ. ನಾನಿನ್ನು ಹೊರಟೆ. ಆದರೂ ನಿನಗೆ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೇಳದೆ ಹೋಗುವುದು ತರವಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಜೀವದ ಮೇಲೆ ಆಶೆಯಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ದುರ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಡಿಯಿಡಬೇಡ. ನನ್ನಂಥವನನ್ನು ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಏನೂ ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕೊಲ್ಲಬಗಿದೆ; ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಾರೆ. ಆರಿಯವ ಆ ರಮಣಿಗೆ ಮುದುಕಿಯಾದ ನೀನು ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಬದಲು ಅವಳನ್ನು ಕುರ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ದೂಡಿ ಮೋಸ ಮಾಡಿದೆ; ನಾನು ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸೆನು. ನನ್ನೀ ಸೌಜನ್ಯಕ್ಕೆ ನೀನು ಪಾತ್ರಳೆಂಬಂತೆ ಇನ್ನಾದರೂ ನಡೆದುಕೋ, ದೇವರು ಮೆಚ್ಚುವನು.”

“ ಈ ಬುದ್ಧಿವಾದವನ್ನು ದೇವರೇ ಬಂದು ಹೇಳುವಂತಿದೆ. ಜಗನ್ನಾಥರಾಯರೇ, ಇನ್ನು ಸಂಶಯಕ್ಕೆಡೆಗೊಳಬೇಡಿ. ನಾನು ನಿಮ್ಮವಳು.”

ಅವನಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು ! ಹೊರಟುಹೋದನು.

ದಿವಂಗತ ಡಾ. ಸಂಡಲಾಂಡ್

(ಅಮೇರಿಕೆಯ ಭಾರತಸಂಪ್ರದಾಯರು)

ಡಾ. ಎನ್. ಎಸ್. ವರ್ಧಿಕರ್, ಮುಬ್ಬಳ್ಳಿ

೨

ಇವರು ಅಮೇರಿಕನ್ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗನ ಭಾರತೀಯರಾಗಿದ್ದರು. ದಿವಂಗತ ಲಾಲಾಜಿ-
ಯವರ—ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯ—ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಚಳುವಳಿಗೆ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಸಹಾಯ
ಸಹಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟವರು. ಸಾವಿನ ಮೊದಲು, ಕೊನೆಯ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ
ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಚಿಂತೆ ಇವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದಿತು.

೩

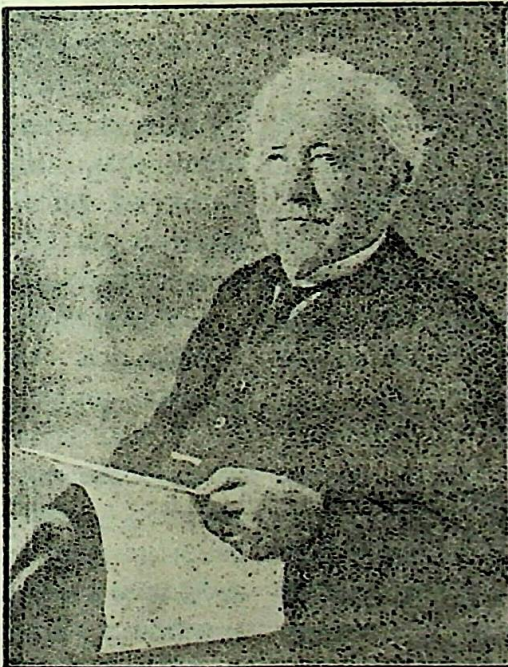
ಯುರೋಪ್ ಖಂಡವು ಮಹಾಯುದ್ಧದ ತಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಆತಿವರ್ಷಾದಿಕ್ತನ ರಸ್ಯದಿಂದ ಐರ್ಲೆಂಡಿನ ಆತಿಪಶ್ಚಿಮದ ವರೆಗೂ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಬೇಗೆಯು ಹಬ್ಬಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲು ಹೊಸ ಹೊಸ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಲೋಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ಯುದ್ಧಾಸಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತಂತಮ್ಮ ಬೆಂಬಲಿಗರನ್ನು ದೊರೆಕಿಸುವ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನವಾಗಿದ್ದುವು. ಶ್ರೇಯಸ್ಕರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಯುದ್ಧಮಾನದೇಶಗಳು ಮಾಡಿದ ಕುತಂತ್ರಗಳನ್ನು—ನೆರಸಿದ ಸುಳ್ಳಿನ ಸಂತೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿತ್ತೀರದು.

ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಮೋಡಗಳು ಅಮೇರಿಕಾ ಖಂಡವನ್ನೂ ಬಳಸಿದ್ದರೂ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧುಮುಕುವ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಅದು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಮೇರಿಕೆಯು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೊಲಿಯುವದೆಂಬ ಭರವಸೆಯು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆತ್ತು. ಅಮೇರಿಕೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಂಶದವ-

ನಾಗಿದ್ದನು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಬಗ್ಗೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿತ್ತು. ಅಮೇರಿಕನ್ನರು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆಟ್ಟುವಂತೆ ಸಕಲ ಉಪಾಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಜರ್ಮನ್ ಹೆನ್ಸರು

ನರರಾಕ್ಷಸರೋ, ಹಿಂಸ್ರಪಟಗಳೋ ಎನಿಸುವಂತೆ ಅವರನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಲಾಯಿತು. ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹಸ್ತಕರು ಈ ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೀವ್ರತರವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಿದರು. ಅಂತೂ ಅಮೇರಿಕೆಯಾದರೂ ಜರ್ಮನಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಯುದ್ಧರಂಗಕ್ಕೆಳೆಯಿತು.

ಈ ಸಂದುಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ತನಗೆ ರಾಜನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಉಳಿಯುವಂತೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಎಲ್ಲ ಪರಿಯಿಂದಲೂ ಎಚ್ಚರಪಟ್ಟಿತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ತನ್ನ-ನ್ನಾಳುವವರ ಶತ್ರುಗಳ ಕೂಡ ಸಲಿಗೆ ಬೆಳೆಸುವುದು ಸಹಜವಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಹಿಂದಿ ೨ನರ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವು ಬಗೆಯ ದಂತಕಥೆಗಳು

ಆ ದೇಶದ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಬ್ಬಿ ಹರಡ ತೊಡಗಿದುವು.

ಈ ನೀತಿನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಏನೋ, ಅಂತೂ ಇ. ಸ. ೧೯೧೪ರಲ್ಲಿ ಮಹಾಯುದ್ಧವು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ, ದಿನಂಗಳ-ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕ ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯರು ಮಾತೃಭೂಮಿಗೆ ಮರಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿರಲು, ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡದಂತೆ ಕಟ್ಟಿಪ್ಪಣೆ ಹೊರಟಿತು. ಅವರು ಆಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾತೃಭೂಮಿಗೆ ಎರವಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಲಾಲಾ ಜಿಯವರು ಅಲ್ಲಿ ಹೊಸಬರಾದುದರಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಆಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಹಿತಶತ್ರುಗಳು ನಡೆಯಿಸಿದ ಕುಪ್ರಚಾರವು ಬಹಳ ಘಾತುಕವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಲಾಲಾಜಿಯವರು ಮನಗಂಡರು. ಕೂಡಲೆ “ದಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಹೋಮರೂಲ್ ಲೀಗ್” ಸಂಘದ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಆಮೇರಿಕನ್ನರ ಸಹಾಯ-ಸಹಕಾರಗಳನ್ನು ಕೋರಿದರು. ಅದನ್ನು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟವರೆಂದರೆ ಡಾ. ಜೆ. ಟಿ. ಸಂಡರ್ಲಂಡರು. ನಾನು ಸಂಡರ್ಲಂಡರನ್ನು ಕಂಡುದು ಈ ಸಂಭಾಷನೆಯಲ್ಲಿಯೇ.

ಈ ಮಹನೀಯರ ಪೂರ್ವಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ತುಸು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಇವರು ಆಮೇರಿಕನ್ ವೇಷದಲ್ಲಿಯೆ ಪ್ರಾಚ್ಯನ್ನ ಭಾರತೀಯರಿದ್ದರು, ಮತ್ತು ವಿಧಿವಿಲಾಸದಿಂದಲೇ ಇವರು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರು, ಎ ನ್ನ ಬ ಹು ದು. ೧೮೪೪ರಲ್ಲಿ, ಇವರಿನ್ನೂ ಎರಡು ವರ್ಷದ ಎಳಮಗುವಿದ್ದಾಗ ಇವರ ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ಇವರನ್ನು ಆಮೇರಿಕೆಗೆ ಕರೆತಂದರು, ಮತ್ತಲ್ಲಿಯೇ ಇವರು ದೊಡ್ಡವರಾಗಿ ಬೆಳೆದರು. ಟೆಫ್ಟ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ “ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಡಿವಿನ್ಟಿ” ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಓದುತ್ತಿರುವಾಗ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ವಿಷಯವನ್ನು ಇವರು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಮಿಶನರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕರಿಗೆ ಭಾರತವರ್ಷದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಜ್ಞಾನವನ್ನೊದಗಿಸುವ ರೂಢಿಯನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಸಂಡರ್ಲಂಡರು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾಸ್ತಿಕ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಲು ಸಾಕು; ನೊದಲು ಬ್ಯಾಪ್ಟಿಸ್ಟರಾಗಿದ್ದು ತರುವಾಯ ಯುನಿಟೇರಿಯನ್ನರಾಗಿ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಯುನಿಟೇರಿಯನ್ ಆಸೋಶಿಯೇಶನ್ನಿನ ಸ ರ ವಾ ಗಿ ೧೮೯೫ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಹಿಂದಿ ಜನತೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶಿಕ್ಷಣವಿಷಯಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಿಸಿ, ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನೊಪ್ಪಿಸುವುದೇ ಇವರಿಗೆ

ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಭಾರತೀಯರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ.ಧಿಯು ಇವರಿಗಿಂದ ದೊರೆಯಿತು.

ಸಂಡರ್ಲಂಡರು ಭಾವಿಕರಾದ ಯುನಿಟೇರಿಯನ್ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ರಾಗಿದ್ದರೂ ಬೈಬಲಿನ ತರ್ಕಬುದ್ಧವೆನಿಸದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಟೀಕಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರು ನಿಷ್ಠುರರಾಗಿದ್ದರು. ‘ಬೈಬಲಿನ ಮೂಲ ಮತ್ತು ಬೆಳೆವಣಿಗೆ (Origin and growth of the Bible)’ ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ, ಬೈಬಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕತೆ, ಜೋವನು ತಿಮಿಂಗಲದ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ದಿನ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದರ ಕತೆ, ನೆಬುಕಡ್ನನ ರೂಪುರಸು ಬಸವನಂತೆ ವರುಷಗಟ್ಟಲೆ ಹುಲುಮೆಯುತ್ತಲಿದ್ದುದರ ಕತೆ ನೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿರುವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಅದರ ಐತಿಹಾಸಿಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನ್ಯೂನಾತಿರೇಕಗಳನ್ನೂ ದೇವವಿಷಯಕ ಬಾಲಕ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೂ ಪಾಪದ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಕಡುತರವಾಗಿ ನಿರ್ವೇಶಿಸಿರುವರು.

ಡಾ. ಸಂಡರ್ಲಂಡರು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ, ಎಂದರೆ ೧೯೧೩-೧೪ರಲ್ಲಿ ಆಮೇರಿಕನ್ ಯುನಿಟೇರಿಯನ್ ಆಸೋಶಿಯೇಶನ್ನಿನ ಬಿಲಿಂಗ್ಸ್ ಲೆಕ್ಚರರಾಗಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆಗ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಶಿಕ್ಷಣವಿಷಯಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೇ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸಿಸಿದುದು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ನಿರತಿಶಯ ದಾರಿದ್ರ್ಯವೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ರಾಜಕೀಯ ವಿಚಾರಗಳ ಸೋಂಕಾದರೂ ಆಗ ಅವರ ಅಂತಃಕರಣಕ್ಕಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಠಿಣವಿದೆ. ಸಂಕಟಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ ಮನುಷ್ಯನ ಗುಣರಾಶಿಯು ಒರೆಗಿಕೆಯುವುದು. ಭಾರತದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಅವ್ಯಕ್ತವರಾಗಿದ್ದರೂ ನ್ಯಾಯಾರ್ಕನಲ್ಲಿ ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯರ ಜಿಟ್ಟಿಯಾಗುವ ವರೆಗೂ ಭಾರತೀಯ ಜನತೆಯ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಸುಯೋಗವು ಒದಗಿಬರಲಿಲ್ಲ. ಯುರೋಪೀಯ ಮಹಾಯುದ್ಧಕ್ಕಿಂತಲೂ ಲಾಲಾಜಿಯವರೇ ಭಾರತೀಯ ರಾಜಕೀಯರಂಗದಲ್ಲಿ, ಸಂಡರ್ಲಂಡರ ಹೆಸರು ಅಗ್ರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆನ್ನಬಹುದು. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಲಾಲಾಜಿಯವರು ಈ ಮಹನೀಯರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ತಟ್ಟನೆ ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ಭಾರತಸೇವಾದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು. ಡಾ. ಸಂಡರ್ಲಂಡರ ಪಾರ್ಥಿವ ಶರೀರವು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರಬಹುದಾದರೂ, ಅವರು ೩೬ ವರ್ಷಕಾಲ ಭಾರತವೇಷಣಕ್ಕಾಗಿ

ಶ್ರಮಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮನಃಪಟಲದಲ್ಲಿ ಅಜರಾಸುರ ಹಾಗಿರುವವರು.

ನಾನು ಆಮೆರಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಡಾ. ಸೆಂಡರ್ಲಿಂಡರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ, ೫ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಹಿಂದೀಯರಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಂಘಿಯು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಲಾಲಾಜಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ “ಇಂಡಿಯನ್ ಹೋಮ್ ರೂಲ್ ಲೀಗ್ ಆಫ್ ಅಮೆರಿಕಾ” ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿತ್ವವು ನನ್ನ ಕಡೆಗಿದ್ದಿತ್ತು. ಸೆಂಡರ್ಲಿಂಡರು ಅದರ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಅವರ ಸಲಹೆ-ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಆಗಾಗ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಅವರ ಪರಿಚಯವು ಜಿನ್ನಾಗಿಯೆ ನನಗಾಯಿತು. ಭಾರತೀಯರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದ ಕುಪ್ರಚಾರವನ್ನು ತಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಲಾಲಾಜಿಯವರ ಬಲಗೈಯಾಗಿದ್ದರು.

ನಾನು ಮೊದಲ ಸಲ ಅವರನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅವರ ವಯಸ್ಸು ೭೪ ಇದ್ದಿತು. ಲಾಲಾಜಿಯವರ ಹೇಳಿಕೆಯು ಮೇರೆಗೆ ಹೋಮ್ ರೂಲ್ ಲೀಗ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತದಿಂದ ನಡೆಸಿದರು. ಲಾಲಾಜಿಯವರು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮರಳಿದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದರು; ಮತ್ತು “ಯಂಗ್ ಇಂಡಿಯಾ” ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಿ, ೧೯೨೨ರ ಆರಂಭದ ವರೆಗೂ ಅದನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದರು.

ಅವರ ಪುಸ್ತಕಸಂಗ್ರಹವು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವಿಷಯಕವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು. ಲಾಲಾಜಿಯವರ ಗ್ರಂಥ ಲೇಖನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದ ತುಂಬಾ ಸಹಾಯವಾಯಿತು. “England's debt to India”, “Young India” ಇ. ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸೆಂಡರ್ಲಿಂಡರು ಕೊಟ್ಟರು.

ಸೆಂಡರ್ಲಿಂಡರ “India in Bondage” ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕುರಿತು ಲಾಲಾಜಿಯವರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸವಿನುಡಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವರು:—

“ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘಕಾಲ, ಇಷ್ಟು ಆಸ್ಥೆಯಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸಿಸಿದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅಮೆರಿಕ-ಶೈಲಿ. ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಇ. ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಅಂಗಗಳನ್ನೂ ಸಾಧ್ಯಂತರವಾಗಿ ಇವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಇವರೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರವಂತರೆಂದೇ ಎನ್ನಬೇಕಾಗುವುದು. ತಮ್ಮ ದೀರ್ಘ-

ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಆಗಾಗ ಕೈಕೊಂಡ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಪ್ರವಾಸಗಳ ಅನುಭವವನ್ನೂ ಇವರು ಜೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಇವರ ಮುಖ್ಯತೆ-ಸತ್ಯನಿಷ್ಠತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಯಾವ ಭಾರತೀಯ ನಿಗಾದರೂ ಅದರವೆನಿಸಲೇಬೇಕು.”

ಸೆಂಡರ್ಲಿಂಡರ ಹೆಸರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹುಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿಜ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯದ ಬೆಲೆಯೂ ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಭಾರತಕ್ಕೋಕಿಲೆ ತ್ರಿಮತಿ ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯಿಡು ಅವರು ಸೆಂಡರ್ಲಿಂಡರನ್ನು ಅವರ ಲೇಖನ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಂಡಾಗ, ಅವರು ಉತ್ಸಾಹ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯಾಸಕ್ತರೂ ಇದ್ದರು. ದೇವಿಯವರು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುವುದೇನೆಂದರೆ:—

“ಜ್ಞಾನಾನುಭವಗಳಿಂದ ಪರಿಪಕ್ವವೆನೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಇವರ ಹೆಸರು ದೇಶಗಳನ್ನು ಜನರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೇಳಿದಿದ್ದರೆ, ಇವರ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಗೆ ಅದರಿಂದೇನೂ ಭಂಗ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ನಾವು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರದಿದ್ದರೆ ಇವರಿಷ್ಟು ಹೆಸರು ವಾಸಿಗಳಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವರೆನ್ನುವರು. ಇವರ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಪ್ರಕಟನೆ ದೊರೆತಿರದಿದ್ದರೆ ಇವರಿಗೆ ಕೀರ್ತಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂಬುದೇನೂ ನಿಜ; ಆದರೆ ಇವರನ್ನು ಕೀರ್ತಿಗನ್ನೆ ವರಿಸಿರಲಿ, ವರಿಸಿರದಿರಲಿ, ಇವರ ಹಿರಿತನವನ್ನು ಇವರಿಂದ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲವರಾರು ?”

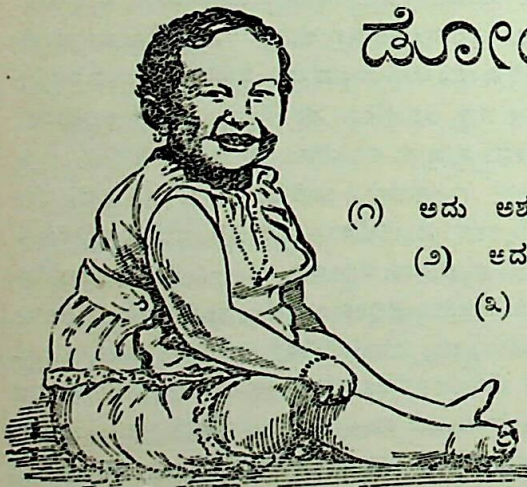
ಡಾ. ಸೆಂಡರ್ಲಿಂಡರು ಮುಖ್ಯವೆಂದರೆನೆಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮೊಂದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ “ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಾಯವೆಂದು” ಎಂದು ಅನುಪಾನವನ್ನು ವಿಧಿಸಿರುವರು. ಇದರಲ್ಲಿ, ಕೇಟೋ ತನ್ನ ೮೦ ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಕ ಕಲಿತುದು, ಥಿಯೋಫ್ರಾಸ್ಟಸ್‌ನು ೯೦ ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ “Characters of men” ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದುದು, ಮಾಯ್ಪ್ಲೇಲ್ ಎಂಜಿಲೋ ೮೩ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅಸೀಮ ಪ್ರತಿಭಾವಂತನಾಗಿದ್ದುದು, ವಿಕ್ಟರ್ ಹ್ಯಾಗೋ ೮೩ ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ತರುಣನಂತೆ ಚಟುವಟಿಕೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದುದು, ಮಾರ್ಟಿನ್‌ನೋ, ಪಾಮರ್‌ಸ್ಟನ್, ಲಿನ್ಸಿ-ಯಾಸ್ ಮೊದಲಾದವರು ವಾರ್ಧಕ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕಳಕಳಿಸುವ ಹರೆಯದವರಂತಿದ್ದುದು—ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವರು. ಡಾ. ಸೆಂಡರ್ಲಿಂಡರಾದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದಾತ್ಮಕರಾಗಿರದೆ, ೮೦ ವರುಷ

ಮಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ "India in Bondage" ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಸಂಡರ್ಲಂಡರ ಗ್ರಂಥ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯು ಸಣ್ಣದಲ್ಲ. ಕೆಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸುವೆನು:—

- 1) The spark in the Clod
- 2) Travel and Life in Palestine
- 3) The Origin and Character of the Bible
- 4) Because men are not Stones
- 5) Oh to be rich and Young
- 6) Wealth, Beauty and Youth for all
- 7) What is Bible.
- 8) India, America and World Brotherhood.
- 9) The Cause of Famines in India
- 10) Rising Japan
- 11) Religion and Evolution
- 12) India in Bondage: her Right to Freedom

ಈ ಚಿಕ್ಕ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮುಗಿಸುವಾಗ ದೀರ್ಘ ನಿಶ್ವಾಸವೊಂದು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡದೆ ಹೊರಹೊರಡುತ್ತದೆ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಚಿಂತೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮನೆರೂಢಿತ್ತು. ಪರದೇಶಿಯರಿದ್ದರೂ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆತ್ಮೀಯತೆಯಿಂದ ಕಂಡ ಅವರ ರೀತಿ ಅಸದೃಶವಾದುದು. ಅನಾರೋಗ್ಯವಾಗಲಿ ಬೇರೆ ಸ್ವಕ್ಕೀಯ ಕಾರಣವಾಗಲಿ ಅವರು ಕೈಕೊಂಡ ಅವಿಶ್ರಾಂತ ಸೇವಾದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಅವರನ್ನೆಂದೂ ತಡೆದು ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ದುರ್ದಮನೀಯ ತಾರುಣ್ಯದ ಉತ್ಸಾಹದ ಜತೆಗೆ, ಪಾದ್ರಿಗುಚಿತವಾದ ತಾಳ್ಮೆಯೂ ತೂಕವೂ ಅವರಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ್ದವು. ಶುಭ್ರವಾದ ಕೂದಲು, ಉದ್ದ ಕಪ್ಪು ನಿಲುವಂಗಿ ಇವುಗಳಿಂದ ಅವರು ವಿಚಾರಶೀಲರಾದ ಪ್ರಶಾಂತ ಮುನಿಗಳಂತೊಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಹಾಸುಭಾವರಾದ ಅವರು ಎಂದೂ ಯಾರ ಮನವನ್ನೂ ಅಳುಕಿಸಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಮಧುರ ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ತಮ್ಮೆಡೆಗೆ ಎಳೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಮಿತ್ರರು—ಭಾರತದ ಸನ್ನಿಹಿತರ ಅಗಲಿಹೋದರು. ಇಂತಹ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾಣುವುದೆಂದು? ಅಖಂಡ ಭಾರತವರ್ಷವು ಇವರಿಗೆ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿಯನ್ನರ್ಪಿಸಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಡೋಂಗರೆ ಇವರ ಬಾಲಾಮೃತವು

ಇದ್ದದ್ದಾದರೂ ಏನು?

- (೧) ಅದು ಅಶಕ್ತ ಮತ್ತು ರೋಗಿಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೇಗ ವಾಸಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- (೨) ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಬುಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಸತ್ಪಾಂಶಗಳೂ ಇವೆ.
- (೩) ಅದು ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ.
- (೪) ಅದು ಕೆಮ್ಮಿನ ಕೆಟ್ಟ ವಿಕಾರವನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸುವದಲ್ಲದೆ ಹೆಲ್ಲ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು

ಧಾರವಾಡದ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜಿನ ಕರ್ನಾಟಕಸಂಘದ ಈ ವರುಷದ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೆಳಗಾವಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರ ಭಾಷಣ.

ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿಗ್ರಹಾರಾಧನೆ ಬೇಡವೆನ್ನುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ಬೇಕು
ಬೆಳಕಿನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸ್ಥಾಪನೆ. ಅರ್ಚಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಳಿಗಾಲವಿದು;
ಸಾಮಾನ್ಯಮಾನವನ ನಿರೀಕೆಯ ಕಾಲವಿದು.

ಮೌನವು ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಕಾಣುವ
ಸಮಯವು. ಕನಸುಗಳನ್ನು ಕನವರಿಸುವದು ತೊಲಗಿ
ಹೋಗುವಷ್ಟು ಹಿರಿತನವೂ ವ್ಯವಹಾರಜ್ಞಾನವೂ ನನ-
ಗಿನ್ನೂ ಲಭಿಸಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಸ್ಥಾನವೂ ಸುತ್ತಮುತ್ತ-
ಲಿನ ಪ್ರಪಂಚದ ಹೊಯ್ಯು-ಹೊಡೆತಗಳನ್ನು ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ
ನನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ತಂದೊಡ್ಡುವುದು. ಪಲ್ಲಟಿಸುತ್ತಿರುವ
ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವಿವಿಧ ಪ್ರವಾಹಗಳ ಸಂಗಮಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ
ವಿಧಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದೆ. ಆ ಆಘಾತಗಳಿಗೆ ನನ್ನ
ಹೃದಯವು ಪ್ರತಿಘಂಟವದಿದ್ದರೆ ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳ್ಳಿ-
ರಲು ನಾನು ಅನರ್ಹನು. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ-
ವರು ಮಾತನಾಡಲು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಕರೆದಿದ್ದರು.
‘ಭವಿಷ್ಯತ್ಕರ್ನಾಟಕ’ ವೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆ.
ಆಗಿನ ಭವಿಷ್ಯತ್ಕರ್ನಾಟಕವು ಈಗಿನ ವರ್ತಮಾನ ಕರ್ನಾ-
ಟಕಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬಹಳ ಹಳೆಯದಾಗಿದೆ. ಎಂದರೆ ಈಗಿನ
ಕರ್ನಾಟಕವು—ಅದೇಕೆ ಭಾರತವು—ಆಗಿನ ನಮ್ಮ
ಊಹೆಗಿಂತಲೂ ಅತಿ ವಿಲಕ್ಷಣ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ.
ಈಗ ನಾವು ಆಗಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡದ್ದು ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿವೆ,
ಈದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊಸ ಸಂಗತಿಗಳೂ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿವೆ. ನಮ್ಮ
ಸುತ್ತಲೂ ಜರುಗುತ್ತಿರುವ ಲೋಕವಿಲಕ್ಷಣ ಘಟನೆಗಳ
ಕರಿವಾದರೂ ನಮಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಸಂಶಯ
ಬರುವಂತಿದೆ. ಅವುಗಳ ಪ್ರಖರಶಕ್ತಿಯ ಜಳವಾದರೂ
ಫಸುಗೆ ತಾಕಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಂತಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಪೇಶವಾಯಿಯ ಕಾಲದ ಕತೆಯೊಂದು ನೆನಪಿಗೆ
ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅರನತ್ತು ಅಲಸಿಗಳ ಕತೆಯದು. ‘ಮನೆಗೆ
ಬಿಂಕಿ ತಾಕಿದರೂ ಮೈಗೆ ತಾಕಿಲ್ಲವಲ್ಲ’ ಎಂದು ಅವರು
ಗೊರಕಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ಅವರ ಅಪ್ರತಿಮ
ಅಲಸ್ಯಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ, ಪೇಶವೆಯು ಅವರಿಗೆ ಮಂತ್ರಪರಂಪರೆ
ಯಾಗಿ ಇನಾಮು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟನಂತೆ.

‘We are on the top of a Volcano’ ಎಂದು
ನಾನಾಗ ಹೇಳಿದ್ದೆನು. The Volcano has now burst;
the lava is streaming around us. ಈ ಸಂಹಾರಕ
ಮಹಾಪೂರದ ಚೈತನ್ಯದ ಮರ್ಮವನ್ನರಿಯಲು ನಾವು
ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುವೆವೋ? ಅಥವಾ ನಮಗೇನು ಆ ದರ
ಗೊಡವೆ?—ಎಂದು ಅಪ್ಪುಗೈ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ
ಕೂಡಬೇಕೇ ?

ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಹೊಯ್ಯಾಟದ ಅಂತಃಸೂತ್ರವೇನಿರ-
ಬಹುದೆಂದು ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ, ಒಂದು
ಉತ್ತರವು ಹೊಳೆಯಿತು. ‘ಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು’
ಎಂಬುದೇ ಅದು. ನನ್ನ ಇಂದಿನ ಭಾಷಣದ ವಿಷಯವು
ದರೂ ಇದೇ ಆಗಿದೆ.

* * * *

ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ದೇವಾಲಯವು. ವಿಶಾಲ
ಪ್ರಾಕಾರ. ನಡುವೆ ಸುಂದರವಾದ ಕೆತ್ತನೆ ಯಿಲಾಮಂಟಪ.
ಚಿಲುನೆಯರೂ ಪೊಸಜವ್ವನೆಯರೂ ಆದ ನರ್ತಕಿಯರ

ಲಲಿತಲಾಸ್ಯದ ಪ್ರೀಡಾಸ್ಥಾನ. ಚಿತ್ರಕಲಾಪಟುಗಳೂ ಶಿಲ್ಪಕಲಾಕೋವಿದರೂ ತಮ್ಮ ಕಾಶಲ್ಯದ ಬೆಡಗನ್ನು ಸೂರೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಸಂಗೀತಜ್ಞರ ಕವಿಗಳ ಗಮಕಿಗಳ ಲೀಲಾರಂಗವದು. ಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆ. ಒಳಗೊಂದು ದೇವತಾವಿಗ್ರಹ. ಆ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಣಿಮಿಣಿ ದೀಪವೊಂದು ದೇವತೆಯ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ಒಳಗೊಬ್ಬ ತಪಸ್ವಿ ಅನನ್ಯಭಾವದಿಂದ ಆರ್ಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ದೇವತೆಯು ಹೇಳಿದ ಕಿವಿಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೊರಗಿನವರಿಗೆ ಉಸುರುತ್ತಾನೆ. ಅವರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಲೆನಾಗುವರು. ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ಕಲಾವಿಲಾಸದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗುವರು. ಹೊರಗಿನ ಪ್ರಪಂಚವು ವಿಸ್ಮಿತಚಿತ್ತದಿಂದ ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಲಾಲಿಸುತ್ತದೆ; ಗುಡಿಯ ಅಂಗಳದೊಳಗಿನ ಕಲಾವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ನೋಡುತ್ತದೆ.

ಹಲವು ಶತಮಾನ ಇದು ನಡೆಯಿತು. ಒಬ್ಬನು ಕಣಿ ಕೇಳಲು ಗುಡಿಯ ಕಡೆ ಹೊರಟ. ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಬೆಟ್ಟಿಯಾದ. ಗುಡಿಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಗಂಟೆ ಮಾಯವಾಗಿತ್ತಂತೆ. ಅದನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಆತನು ಹೊರಟಿದ್ದ. ಇವನ ಭ್ರಮೆ ಬಯಲಾಯಿತು. ಬಂದ ಹಾದಿಯಿಂದ ತಿರುಗಿದ.

ಅಂದಿನಿಂದ ಇವನಂಥವರ ಪಂಗಡ ಬಲಿಯಿತು. ದೊಡ್ಡ ದೊಂಬೆಯಿದ್ದಿತು. ಗುಡಿಯತ್ತ ಸಾಗಿದರು. ಕಲಾಕೋವಿದರೆಲ್ಲರೂ ಚದರಿದರು. ಅವಾರದ ಗೋಡೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಕಲಾಸಮ್ಮದ್ಧಿ ನುಚ್ಚುನುರಿಯಾಯಿತು. ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಬೆಳಕಿನ ಕಣಿಗಳು ಚುಚ್ಚಿದವು. ಒಳಗಿನ ವಿಗ್ರಹವೂ ಪೂಜಾರಿಯೂ ಮಾಯವಾದರು. ಇನ್ನೇನು ? ಬರೀ ಬಯಲು, ಬೆಳ್ಳಂಬೆಳಕು.

* * * *

ಇಂದಿನ ಘಟನೆಗಳ ಉಪಪತ್ತಿಯನ್ನು ಮೇಲಣ ರೂಪಕದಿಂದ ತಿಳಿಸಲು ನಾನಿಲ್ಲಿ ಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಕಾವ್ಯ-ಚಿತ್ರ-ಶಿಲ್ಪ-ಸಂಗೀತ-ನೃತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ನಮ್ಮ ಕಲಾ ಪ್ರಪಂಚವು ಅನಿರ್ವಚನೀಯ—ಅವೇದ್ಯ ಪರವಸ್ತುವನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅದರ ಗಹನ-ಗೂಢ ಗುಂಜನವನ್ನು ಲಾಲಿಸುತ್ತ, ಬಳ್ಳಿವಿಡಿದು ಲಾಸ್ಯವಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಒಳಗೆ ಅಚಿಂತನೀಯ ತತ್ತ್ವದ ಗುಟ್ಟುಮಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲ ಆರ್ಚಕನಿಗೇ ಅದರ ಸ್ವರೂಪವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಗುತ್ತಿಗೆ. ಆತನು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಆರ್ಚಿಸಿ, ತಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡುದನ್ನು ಹೊರಗಿನವರಿಗೆ

ಪ್ರಸಾದವಾಗಿ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದ. ಹೊರಗಿನ ಜಗತ್ತೂ ಭಕ್ತಿ ಪರವಶತೆಯಿಂದ ಆ ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಆ ದಿನಗಳೇಗ ತೊಲಗಿವೆ. ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿಯ ವಿಗ್ರಹಾರಾಧನೆ ಬೇಡವೆನ್ನುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ಬೇಕು... ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಿನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸ್ಥಾಪನೆ. ಆರ್ಚಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಳಿಗಾಲವಿದು; ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವನ ಏರಿಕೆಯ ಕಾಲವಿದು. ಜ್ಞಾನಸೂರ್ಯನು ತನ್ನ ವಿಶಾಲ ಕರಗಳನ್ನು ಚಾಚಿ, ಗುಡಿಯ ಅಡಿಗಲ್ಲನ್ನೇ ಸಡಲಿಸಿ, ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಒಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಹರಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ ನಡೆದ ಅದ್ಭುತ ಆಧಿಭೌತಿಕ-ರಾಜಕೀಯ-ಸಾಮಾಜಿಕ ಉತ್ಪಾತಗಳಲ್ಲಿ ನನಗಂತೂ ಈ ಅಶಯವೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ.

ಒಟ್ಟುಗುತ್ತಿಗೆಯ ದಿನಗಳು ಹೋದವು. ಒಂದು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪೆರಿಕ್ಲಿಸನೆಂಬ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಯಿದ್ದನಂತೆ. ಆತನು ಇದ್ದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೆ ಎಂತಹ ಸಂದೇಹವೂ ಉಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಸಮಸ್ಯೆಗೂ ಸಮಾಧಾನವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ದೇಶವೇ ಇವನಿದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ಧನ್ಯವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ತೀರಿಹೋದ. ಆಯಿತು. ನಾಡಿಗೆ ನಾಡೇ ಹತಾಶವಾಗಿ ರೋದಿಸತೊಡಗಿತು. ಪೆರಿಕ್ಲಿಸನೊಬ್ಬನು ಹೋದುದಕ್ಕೆ ಜನತೆಗೆ ಜನತೆಯೇ ಅಸಹಾಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೈದಿತು.

ಜ್ಞಾನದ ಗುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲವು ಭೂತಕಾಲವಾಯಿತು. ಜ್ಞಾನವೆಂದು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯರ ಸೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅಥವಾ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯರು ಅದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಆತಂಕಗಳೂ ಅವರನ್ನು ಅಡ್ಡಿಯಿಸಲಾರವು. ತಪೋನಿಧಿ ಆರ್ಚಕನು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಗುಟ್ಟನ್ನೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಜಗತ್ತೇ ಅಜ್ಞಾನದ ಸೆರೆಯಿಲ್ಲುಳಿಯಬೇಕೆಂಬುದಿಲ್ಲವು ಮಾತು ?

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಯಾವ ವಿಭಾಗವನ್ನೇ ತಕ್ಕೊಂಡರೂ, ಜ್ಞಾನದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಾಧನೆಯೇ ಇಂದಿನವರ ಪ್ರಯತ್ನದ ಮೂಲಮಂತ್ರವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ಕಂಡುಬರುವುದು. ಈಗ ಗೊಢನಾದವನ್ನೇ ತಕ್ಕೊಳ್ಳೋಣ. ಕೆಲವೊಂದು ಸಂಗತಿಗಳು ಅತಿಗೊಢವಾದುವು; ಅವು ನಮ್ಮನಿಮ್ಮಂಥವರ ಆಕಲನಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವೀರಿಸುವವು—ಎಂಬುದೇ ಈತತ್ತ್ವ. ಜ್ಞಾನದ ಅಸ್ತಿವಾರವು. ಆದರೆ ಯಾವ ಕೆಲ ಸಂಗತಿಗಳು ಅನಿರ್ವಚನೀಯ—ಅಪ್ರಮೇಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಲಿ-

ಗಿಡ್ಡೋ, ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞಾನವನ್ನು ತತ್ತ್ವ-
ಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಮಾನಸಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡಲು ಶಕ್ತ-
ವಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು-ಉತ್ಕಂಠೆಯಿದ್ದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ
ಮಾನಸನಿಗೆ ಈ ವಿಗೂಢವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ತಿಳಿಯ-
ಲಾರದಂತಹದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳ
ಬಹುದು.

ನೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿನ ಗ ಹ ನ ವಿ ಷ ಯ ಗಳಿ ಗೂ
ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೂ ಯೋಗಸಾಧನೆಯ ಕ್ರಮಗ-
ಳಿಗೂ ಈಜೆಗೆ ಯುಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ತರ್ಕಶುದ್ಧವಾದ
ಉಪಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಲಾಗಿದೆ. ಅತಿಮಾನಸ ಅನುಭವ-
ಗಳು ಕೂಡ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಒರೆಗಳಿಗೆ ಇಳಿಯಲಾರಂಭಿಸಿವೆ.
ಗೂಢವಾದದ ಮೋರೆಯ ಮೇಲಿನೂ ತೆರೆಯಿದ್ದಿರಬಹು-
ದಾದರೂ, ಅದು ಜಿರಿಜಿರಿಯಾಗಿದ್ದು ಬಹು ತೆಳ್ಳಗಾಗಿದೆ;
ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಧಾವತಿಬಟ್ಟರೆ, ಅದು ಮಾ ಯ ವಾ ಗಿ
ಕೋಗಬಹುದೆನ್ನುವಷ್ಟು ಜೀರ್ಣವಾಗಿದೆ.

ಅಂತೂ ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಿಯ ಶೋಧಕದೃಷ್ಟಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯ-
ವೆಂಬುದು ಯಾವುದೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ-
ಯಾಗಲಾರದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕುದಾರ-
ನಾಗಿರುವನು. The urge to socialise knowledge-
ಜ್ಞಾನದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರಸಾರವೇ ಇಂದಿನ ಜಗತ್ತಿನ
ಆದ್ಯಮಂತ್ರವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಈ ಮಹಾ ಜ್ಞಾನಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವಜಾತಿಗಿಂದು
ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತುಗಳೂ ಸಿಕ್ಕಿವೆ. ಆರೋಗ್ಯ-ಭೋಗ-
ಸೌಖ್ಯಗಳ ಸಕಲ ಸಲಕರಣೆಗಳೂ ಹಸ್ತಗತವಾಗಿವೆ.
ವಿಜ್ಞಾನದ ಅನಿರುದ್ಧಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ತಡೆಯೂ ಇಲ್ಲ-
ದಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದೂ ಈ ದುಃಖವೇಕೆ? ಈ ರುಧಿರಮಯ
ದೃಶ್ಯವೇಕೆ? ಮಾನವಜಾತಿಯನ್ನೇ ರಸಾತಲಕ್ಕೊಯ್ಯು-
ವಷ್ಟು ಪ್ರಖರವಾಗಿರುವ ಈ ಅಂತಃಕಲಹದ ವಡವಾನಲ-
ವೇಕೆ?

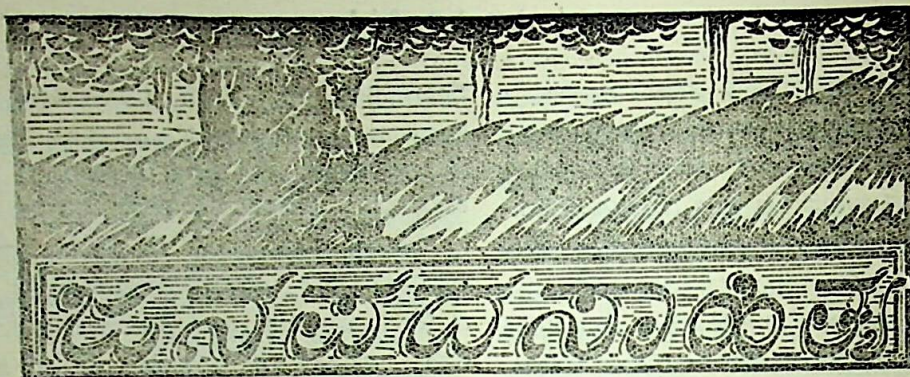
* * * *

ನನನಿರ್ಮಾಣದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವಿ ಲ ಕ್ಷ ಣ ವಾ ದ
ಕ್ಷೋಭೆಯ ತಲೆದೋರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲ
ಆ ನನಸೃಷ್ಟಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದ ತುಮುಲವೇ ಸರಿ. ಜ್ಞಾನ-
ವೇನೋ ದಿಗ್ವಿಜಯಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಆದರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ
ಇನ್ನೂ ಶಾಂತತೆ ನೆಲಸಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯರ ಸರಸ್ವರ

ಸಂಬಂಧಗಳು, ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಹದಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ-
Humanity has become self-conscious. But it has
not yet found it's inner fulcrum. ಆ ಹದವು-
ಹತೋಟಿಯು ಸಾಧಿಸಿತೆಂದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಪಡುವುದು.

Fascism, Communism ವೊದಲಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ
ಆಂದೋಲನಗಳೂ, ಜಾತಿಗಳ್ಳನ್ನಿರ್ಮೂಲನ, ಆಸ್ಪತ್ಯೋ-
ದ್ಧರಣ, ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾದ ವೊದಲಾದ ಚಳವಳಿಗಳೂ
ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಗ್ರಾಮವೂ ಈ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯ
ಚಲನವಲನಗಳನ್ನೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿವೆ. ನನಮತವಾದ,
ನನನೀತಿ, ಲಿಂಗವಿಜ್ಞಾನ (Sex knowledge), ಇವುಗಳ
ಪ್ರಸಾರವಾದರೂ ಈ ಪ್ರಚಂಡಕ್ರಾಂತಿಯ ಸ್ಫುರಣಗಳೇ
ಸರಿ.

ನಾನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಈ ಚಲನವಲನಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು
ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವೆವೋ? ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವಷ್ಟರ
ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಜಾಗತಿಕ ಜ್ಞಾನಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾಗ-
ಬಲ್ಲೆವು. ನಾನು ಈ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಲಾವಾರಸವು
ನುಗ್ಗಿಬರುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿರುವ ತಿಲಾ-
ಪ್ರಸ್ತರವೇ ನಮ್ಮ ಕಾಲಕಳಿಗೆ ಬಿರಿದಿದೆ. The Rock
of Ages has cleft. ಗರ್ಭಗುಡಿಯೊಳಗಿನ ಕತ್ತಲೆ ಶೀರ್ಣ-
ಜೀರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗಿನ ವಿಗ್ರಹಾರಾಧನೆಯ
ದಿನಗಳು ಹೋದವು. ಬಟ್ಟೆಂಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಂ-
ಬೆಳ್ಳಕಿನ ಮಹಾಪೂಜೆಯ ದಿನಗಳು ಬಂದವು. ಈ
ಮಹಾಯಜ್ಞವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಸಾಂಗಗೊಳಿಸಲಾರರೇ?
ಸಕಲರಿಗೂ ಜ್ಞಾನ-ಸಕಲರಿಗೂ ಸುಖವನ್ನು ಹಂಚುವ
ಸೇವಾದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾರರೇ? ಎಲ್ಲವನ್ನೂ
ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಮಹಾಪೂರಕ್ಕೆ ಎದೆಗೊಟ್ಟು
ನಿಲ್ಲುವಷ್ಟು ಸತ್ವ-ಸ್ವತ್ವಶಕ್ತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆಯೇ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ
ಸಂಕುಚಿತ ಜಾತೀಯಭಾವನೆಯನ್ನೂ ಭೇದಗಳನ್ನೂ
ತರದೊಗೆಯುವಷ್ಟು ನಾವು ಉದಾರಚಿತ್ತರಾಗಿರುವೆವೋ?
ಈ ಜ್ಞಾನಸಂಕ್ರಮಣವನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದಷ್ಟು,
ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಆಚಾರವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ,
ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸತನ ಬರುವುದು.
ಅವಕ್ಕೆ ಪುಟವೇರುವುದು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವನೇ
ನಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯದೈವತ. ಜ್ಞಾನಸಾಧನವೇ ನಮ್ಮ
ಯೋಗ. ಇದುವೇ ಈ ಯುಗದ ಸಂದೇಶ.

ದೇವರ ಸೇವೆ

ಸಂಗ್ರಾಹಕರು: ಬಿ. ನಂಜುಂಡಪ್ಪ, ತ್ಯಾಮಗೊಂಡ್ಲು

೧

ಈ ಕಾಲ್ಪಿಡದೇನು,
ಈ ದೇವರ ನೆನದೇನು,
ಈ ಊರ್ದ್ರಾಮದ ಒಡೆಯನ
ಈ ಊರ್ದ್ರಾಮದ
ಒಡೆಯ ಬಸವಣ್ಣನ
ಸೊಲ್ಲು ಸೊಲ್ಲಿಗೆ ನೆನದೇನು !

೨

ಊರ್ ಮುಂದಲ್ ಅಯ್ಯಗೆ
ಊರೆಲ್ಲ ಮನೆ ಜಾತ್ರೆ
ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ ಬಡಮಗಳು ?
ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ
ಬಡಮಗಳು ಬಸವಣ್ಣ
ಪಾದಕೆ ತರುವೆ ಪಡಿವೊನ್ನ !

೩

ಪಾದಕೆ ತರುವೆ
ಪಡಿವೊನ್ನ ಬಸವಣ್ಣ
ಊಟಕೆ ತರುವೆ ನೊರೆಯಾಲ;
ಊಟಕೆ ತರುವೆ
ನೊರೆಯಾಲ ಬಸವಣ್ಣ
ವೀಳ್ಯಕೆ ತರುವೆ ಕೆನೆಸುಣ್ಣ !

೪

ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹುವಾ
ಅಲ್ಲಿಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲಿಟ್ಟೆ
ಕಲ್ಲು ಮ್ಯಾಲಿಟ್ಟೆ ಕೈಯ ಬಿಟ್ಟೆ;
ಕಲ್ಲು ಮ್ಯಾಲಿಟ್ಟೆ
ಕೈಬಿಟ್ಟೆ ಬಸವಣ್ಣನ
ಮಂಡೆ ಮ್ಯಾಲಿಟ್ಟೆ ಹಿಡಿವೊನ್ನ

೫

ಒಂದೊತ್ತು ಉಪ್ಪಾಸ
ನಂದೀಯ ಪಾರಾಣೆ
ನಂಜುಂಡೇಶನಿಗೊಂದೊತ್ತು |
ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರನಿ-
ಗೊಂದೊತ್ತು ಇರುತಮ್ಮ
ಗಂಡು ಸಂತಾನು ಬೇಡ್ಯಕೆ.

೬

ಗಂಡು ಮಗನ ಬೇಡೆ !
ಬಿಂದೀಗೊಡ್ಡ ಬೇಡೆ !
ಗಂಡಗಾಯುಸುವ ಗನ ಬೇಡೆ
ಗಂಡಗಾಯುಸುವ
ಗನ ಬೇಡೆ ತಂಗಮ್ಮ ನೀ-
ನೊಂದೊತ್ತು ಬೇಡೆ ಶಿವನಿಗೆ

೮೫. ಆರೋಗ್ಯ ಅದರ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಾಧನ:
ಪುಟಗಳು ೨೫೭. ಬೆಲೆ ೧ ರೂ. ೪ ಆ. ಲೇಖಕರು ಜೆ. ಎ. ಕರ್ವರ
ಮೂರ್ತಿ ಎಂ. ಎಸ್. ಬಿ. ಎಸ್.ಸಿ. ಥೀಮಾನ್ ಬಿ. ಎಂ.
ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರ ಮುನ್ನುಡಿ ಇದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮೈಸೂರು
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ 'ಕನ್ನಡ ಪ್ರಕಟನ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ
ಪಡಿಸಿದೆ.

ಪುಸ್ತಕದ ಆಚ್ಚುಕಟ್ಟುಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆ
ಯೆನ್ನಬಹುದು. ವಿಷಯಗಳು ಸುಲಭ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಲಿಕ್ಕಾಗಿ
ಆನೇಕ ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕವು
ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದುದು. ಆದ್ದರಿಂದ
ಭಾಷಾ-ವಿಜ್ಞಾನಗಳೆರಡು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಇದರ
ವಿಮರ್ಶೆಯಾಗಬೇಕು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪುಸ್ತಕ-
ಗಳೇ ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಿರುವಾಗ, ಹೆಚ್ಚು ಬಿಗಿಯಾದ ವ್ಯಾಕ-
ರಣದ ಒರೆಗಳಿಗೆ ಇಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತಿಕ್ಕಿ ನೋಡ-
ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಜನಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳ-
ಲ್ಲಿಯ ವಿಷಯಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ,
ಹಲಕೆಲವು ಭಾಷಾ-ವ್ಯಾಕರಣದೊಳಗಿರುವ ಈ
ಪುಸ್ತಕಶೈಲಿಯು ಅಷ್ಟೇನೂ ಟೀಕಾಸ್ಪದವಾದುದಲ್ಲ.

ದೇಹದ ವಿವಿಧಾಂಗಗಳ ಆರೋಗ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ
ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳು ಬಹಳ ಕಡಮೆಯೆನಿಸಿ-
ದರೂ, ಸಾಮಾನ್ಯಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತಲೆಭಾರವೆನಿಸುವ
ವಿಷಯಗಳು ಇರದಿರುವುದೇ ಮೇಲು. ಆದರೆ ಹೇಳಿದ
ಒಂದೆರಡೇ ಸಂಗತಿಗಳು ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಮತವಾಗಿಯೇ ಇರ-
ಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಲು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ
ಕೆಳಗಿನ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳು ಸಂಶಯಾಸ್ಪದವಾಗಿವೆ:-

ಪು. ೪೭ರಲ್ಲಿ '೧೩ ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಸ್ಥಿರದಂತಗಳು
ಹೋಗಿ ಸ್ಥಿರದಂತಗಳು ಬಂದು ಬಿಡುವುವು' ಎಂದಿದೆ.
ಆದರೆ ಸ್ಥಿರದಂತಗಳು ೨೦ ಹೋಗಿ ಸ್ಥಿರದಂತಗಳು
೨೦ ಬರುವವಲ್ಲದೆ ೮ ಸ್ಥಿರದಂತಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರಲಿಕ್ಕೆ
ಸುಮಾರು ೧೮ ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕೆಂದು ಆನೇಕ ಶರೀರ-
ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ಥಿರದಂತಗಳು
ಬೀಳಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಮೊದಲೇ ಕೆಲಕೆಲವು

ಸ್ಥಿರದಂತಗಳು (ದವಡೆಗಳು) ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಪು. ೪೭ರಲ್ಲಿ
ಸ್ಥಿರದಂತಗಳ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಎಚ್ಚರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ;
ಆದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಸ್ಥಿರದಂತಗಳ ಆರೈಕೆ ಜಿನ್ನಾಗಿ
ಆಗದೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ರೋಗ ತಗುಲಿದರೆ, ಆದರ ಸೋಂಕು
ಸ್ಥಿರದಂತಗಳಿಗೂ ಹತ್ತುವದುಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಥಿರ-
ದಂತಗಳ ಆರೈಕೆಯನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ವಿವರಿಸಬಹು
ದಿತ್ತು. ಪು. ೫೩ರಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಕರುಳಿನಲ್ಲಿ ಪಚನವಾದ,
ಅನ್ನರಸವು ಲೋಮನಾಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದೆಂದಿದೆ. ಅದ-
ರೊಡನೆ 'ದುಗ್ಧರಸವಾಹಿನಿಗಳು ಆ ನ್ನ ರ ಸ ದೊ ಳ ಗಿ ನ
ಮೇದಸ್ಸಿನ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ' ಎಂಬು-
ದನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಜಿನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಪು. ೬೧ರಲ್ಲಿ ರಕ್ತನಾಳ
ಗಳ ಮೈ ಮಾಂಸ ಖಂಡಗಳಿಂದಾಗಿದೆಯೆನ್ನುವಾಗ, 'ಬಹು-
ತರವಾಗಿ ಶುದ್ಧರಕ್ತನಾಳಗಳ ಮೈ' ಎನ್ನಬೇಕಾಗಿತ್ತು.
ಏಕೆಂದರೆ: ಮಲಿನರಕ್ತನಾಳಗಳ ಮೈ ಸ್ನಾಯುಗಳಿಂದಾ-
ಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಸತ್ತ ಕೂಡಲೆ ರಕ್ತನಲಿಕೆ-
ಗಳನ್ನು ಕೊಯಿದು ನೋಡಿದರೆ, ಮಲಿನರಕ್ತನಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೆ
ರಕ್ತವಿರುತ್ತದೆ; ಶುದ್ಧ ರಕ್ತನಲಿಕೆಗಳು ಬರಿದಾಗಿರುತ್ತವೆ.
ಶುದ್ಧ ರಕ್ತನಲಿಕೆಗಳ ಸ್ನಾಯುಗಳು ಸಂಕೋಚ ಹೊಂದಿ-
ರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಪುಟ ೮೦ರಲ್ಲಿ 'ಜೀವಸತ್ತ್ವ
(ವಿಟ್ಯಾಮಿನ್)ಗಳ ಕೆಲಸ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಇಂತಹುದೆಂದು
ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿಲ್ಲ' ಎಂದಿದೆ. ಅದೇಕೆ! ೧೮ನೆಯ ಶತಮಾನ-
ದಲ್ಲಿ 'ವಿಟ್ಯಾಮಿನ್. ಸಿ.' ಯ ಪರಿಣಾಮವು ಹಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ
ಹೇಗೆ ಆಗುವುದೆಂದು ನಿರ್ಧರವಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ. ಸಿ.
ಎಂದು ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ. ಈಗಂತೂ ಆನೇಕ
ವಿಟ್ಯಾಮಿನ್‌ಗಳು ಶೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವು
ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಂಗಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೀಗೆಯೆ ಆಗುವು
ದೆಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿದೆ. 'ವಿಟ್ಯಾಮಿನ್. ಈ.' ಯ ಪರಿಣಾ-
ಮವು ಜನನೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮತ್ತು ಕಾಮಶಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ
ವಿವಿಧರೀತಿಯಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡು
ಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು 'ವಿಟ್ಯಾಮಿನ್'ಗಳನ್ನು
ಕೃತ್ರಿಮವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸುವ

ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ 'ವಿಖ್ಯಾಮಿನ' ಎ. 'ಯ ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿವರಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ, ಕಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ, ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಇವುಗಳು. 'ಎ.' ಜೀವಸತ್ತ್ವವನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೆ ಬಿಟ್ಟು. ಪು. ೨೨ರಲ್ಲಿ 'ಡಿ.' ಜೀವ ಸತ್ತ್ವದ ವಿಷಯ ಹೇಳುವಾಗ ಸೂರ್ಯಕಿರಣಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಜೀವಸತ್ತ್ವದ ವಿಷಯವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಪು. ೨೨ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಆಹಾರಸೇವನದ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ "ಉಟಮಾಡುವಾಗ ಮನಸ್ಸು ವಿಕಾರ ಗಳಿಂದ ಉದ್ದೇಜಿತವಾಗಿರಬಾರದು" ಎಂಬ ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಪು. ೯೮ರಲ್ಲಿ "ಆಯಸ್ಸಿನ ಲವಣಗಳು ಮೊಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾವ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಬಹುದು" ಎಂದು ಬರೆದಿದೆ. ಆದರೆ ತೊಪ್ಪಲುಪಲ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಧಾನ್ಯಗಳ ಕನಚದಲ್ಲಿಯೂ ಆಯಸ್ಸಿನ ಲವಣಗಳಿವೆಯೆಂದು ಆನೇಕ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮತವಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಪುಸ್ತಕ ದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮತಭೇದವುಳ್ಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ.

ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನವಿಷಯಕ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲದುದರಿಂದ, ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ, ಇಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಪರಿಭಾಷೆಯ ತೊಡಕೊಂದು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಆಯುರ್ವೇದದ ಪರಿಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಂಜಸವೆಂದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದರೆ ಹೊಸ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ರಚಿಸುವಾಗ ಆ ಶಬ್ದಗಳು ಚಿಕ್ಕವೂ ಸ್ಪಷ್ಟಾರ್ಥವುಳ್ಳವೂ ಆಗುವಂತೆ ಲಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯೆ ಕೆಲಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯವೆನಿಸಿದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ. ಉಪಸ್ಥಾನಾಳ, ಕ್ರಿಯಾ ವಾಹಿನಿ, ಗುಡನಾಳ, ಜ್ಞಾನವಾಹಿನಿ, ನಪುಂಸ್ತ್ರೀತ್ವ, ನೀಚ-ಮುಲಿನರಕ್ತನಾಳ, ಪುಂಸ್ತ್ರೀತ್ವ, ರತಿರೋಗ, ಶುಕ್ಲ (Sperm), ಶುಕ್ಲದೋಷ, ಶುಕ್ಲಾಂಡ, ಮೂತ್ರಸಿಂಡ, (Harmony) ಕಾಲಲಯ, ಅಂಗಾಂಶ, ಉಚ್ಚಾಸ್ವನ ನಿಶ್ವಾಸಾಂಗವ್ಯಾಧಿ, ಎಂಬುದಾಗಿ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಶಬ್ದಗಳು ಸಮರ್ಪಕವೆನಿಸ

ಬಹುದು:—ಯೋನಿ, ಸಂಚಾಲಿನಿ, ಮಲಾಶಯ, ಸಂವೇದಿನಿ, ನಿರ್ಲಿಂಗ, ಉರ್ವ್ಯಗಮನಶಿರಾ, ಲಿಂಗ, ಮೇಹ, ಬೀಜಾಣು, ಪೂಯಮೇಹ, ವೃಷಣ, ವೃಕ್ಕ, ಸಾಮರಸ್ಯ, ಧಾತು, ಶ್ವಸನವ್ಯಾಧಿ.

ಆದರೆ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಶ್ವಾಸಕಾಶ, ವ್ಯಾಧಿ, ಏರಳೆ, ಇಳಿ ಯಳತೆ, ವಿಷಾನಿಲ, ಪರ್ಯಗ್ರಚಲನೆ ಎಂಬ ಬಹು ಸಮರ್ಪಕ ಶಬ್ದಗಳೂ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ವಿಷಯ ಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವ ಶೈಲಿಯು ಅತಿ ಸುಲಭರೀತಿಯ ದಾಗಿದ್ದು, ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತಿದೆ. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಭಾರವಹಿಸಿದ ರಿಂದಲೇ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿಯೂ, ಕಡಮೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಸಾಮಾನ್ಯಜನರಿಗಾಗಿ ಬರೆದ ಇಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳೆಂದರೆ, ಜನರಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಭಿರುಚಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆಹಾರಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ವಿಷಯವೂ, ಸೋಂಕುರೋಗಗಳ ನಿರೋಧಕವು ಬಹು ಯುಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾಗಿ ಮತ್ತು ತಿಳಿಯಾಗಿ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಆನೇಕ ಶರೀರವೈದ್ಯದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವರೆಂದು ಅತಿಮುಕ್ತೇನಿ.

—ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಪ್ಪ

೯. ಯೋಗೀ ಅರವಿಂದಘೋಷ (ಚಿರಂಜೀವಿ). ಡಿ. ಪು. ಬಾ. ಕುಲಕರ್ಣಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು: 'ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ, ಸಹಕಾರಿ ಗ್ರಂಥಕಾರಿ' ಪ್ರಾವೀಣ್ಯ ಕಚೇರಿ ಮುಂಬಯಿ ೪. ಬೆರೆ ೧-೨

ಯೋಗೀವರ್ಯ ಅರವಿಂದರ ಚರಿತೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಚಿತ್ತಾ-ಕರ್ಷಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಅಷ್ಟೇ ಗೂಢವಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ಆಗಾಧ ವಾದ ಹೊಸ ವಿಚಾರಸರಣಿಯಿಂದ ಜಗತ್ತಿನ ವಿವಿಜ್ಞಾನ ರನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿ ಹಿಂದೂದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಆದರ-ಔತ್ಸುಕ್ಯಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ ಮಹಾಪುರುಷನರು. ಇವರ ಜೀವನರಹಸ್ಯವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಹಲವರು ಹಲವು ತೆರದಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೂ ದೇಶಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ದೊರೆಕಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ಮಹಾವೀರರು ಇವರು; ಅದರಿಂದ ಈಗ ರಾಜಕೀಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು "ಶ್ರೀಅರವಿಂದರು ಮತ್ತೆ ಕಾರ್ಯರಂಗಕ್ಕೇರುತಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಹೊಸದಾರಿಯನ್ನು ತೋರುವರೇ—ಏಕೆ ತೋರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ?—ತೋರಿಯೆ ತೋರುವರು" ಎಂದು ಆಶೀರ್ವಾದಗಳ ಎಳೆದಾಟದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವರು ಕೆಲವರು ಆ-

ವಿದರ ಜೀವನದ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುವರು; ಆದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನದಂತಹ ಏಕಾಂಗಿ-ಸಂಕುಚಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಕ್ಷಿಂತ ವಿಫಲವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದು-ಶ್ರೀಅರವಿಂದರು-ಆದರಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬಂದು, ಅದರೊಡನೆ ರಾಜಕೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಯ ತೊಡಕನ್ನೂ ಬಂದು ಉಪಸಿದ್ಧಾಂತದಂತೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಬಿಡಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರ ಬರವನ್ನು ಹೇಳಲಿಸುತ್ತಿರುವವರು ಹಲವರು. ಶ್ರೀಅರವಿಂದರಿಗೆ ಹಿಂದೂದೇಶದ ತೊಡಕನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಕೆಲಸವು ಗುರಿಯಲ್ಲ. ಮಾನವ ಕುಟುಂಬದ ಪ್ರಗತಿಯೇ ಅವರ ಹೆಗ್ಗುರಿ. ಮಾನವನು ಈಗಿನ ಕೀಳುಬಾಳೆನೋಳಗಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕಿದ್ದು ದೇವಮಾನವನಾಗುವ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಹೇಡುತ್ತಿದ್ದು ಅದರ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಆರುಹಲು, ಜಗದ್ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಅರವಿಂದರ ಆಗಮನವು ಬೇಗನೆ ಆಗಲಿಕ್ಕಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಅವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವರನ್ನು ಹಿಂದೂ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಕಲ್ಲ, ಯರೋಪಖಂಡದೊಳಗೂ ಕಾಣಬಹುದು.

ಅದುದರಿಂದ ಅರವಿಂದರ ಜೀವನ, ಅವರ ವಿಚಾರಗಳು ಅವರ ಸಾಧನದ ರೀತಿ ನೋಡಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಯವು ಗೊತ್ತಾದೀತೋ ಅಷ್ಟು ಬೇಕೇಬೇಕು.

ಪ್ರಸ್ತುತಚರಿತ್ರವು ಭಾವಿಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಶ್ರೀ. ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕಡೆಯಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಬರೆದಿರುವರು. ಆದರೆ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಓಜಸ್ಸು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಮರಾಟೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅರವಿಂದ ಚರಿತ್ರೆಯ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಎಷ್ಟೋ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದೆಯೆನ್ನಲು ಆಡಿಯಿಲ್ಲ. ಲೇಖಕರು ತಾವು ಆಧಾರಕ್ಕಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಪುಸ್ತಕಾದಿಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದರೆ ನೆಟ್ಟಗಿತ್ತು. ಆರವಿಂದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

—ಎನವಾಸಿ.

೩. ಪಾಂಡವರ ಕಥೆ (ದ್ವಿತೀಯಭಾಗ) ಲೇಖಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು ಔನಾನಾ ಆರ್. ಕೆ. ಸುಬ್ರಾಯಪ್ಪ ಎಂ. ಎ. ಐ. ಟಿ. ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ್ ಗೌ. ಮರಿಮಲ್ಲಪ್ಪನವರ ಮಿಡಲ್‌ಸ್ಕೂಲ್ ಮೈಸೂರು.

ಇದರಲ್ಲಿ ಮಹಾಭಾರತದ ಆರಣ್ಯಪರ್ವ, ವಿರಾಟಪರ್ವ, ಉದ್ಯೋಗಪರ್ವ ಇವುಗಳೊಳಗಿನ ಕತೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮ ಮುನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ “ಪಾಂಡವರ ಕಥೆಗೆ ಲೋಪ ಬರದಂತೆ, ಎಲ್ಲ ಸನ್ನಿವೇಶ

ಗಳೂ ಅವರ ಕಣ್ಣುಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಸುಲಭಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವೆನು” ಎಂದು ಹೇಳಿರುವರು. ಸರಿ! ಶೈಲಿಯೇನೋ ಸುಲಭವೇ ಇದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ವಾಕ್ಯಗಳೇ; ನಿತ್ಯಪರಿಚಯದ ಪದಗಳೇ. ಆದರೆ ಓದುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಭಾಷೆಯು ‘ಪಾದರೀ’ಗಳ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಂತಿದೆಯೆಂದು ಎನಿಸುವುದು.

೭ ದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳು:—

(೧) “ಶರೀರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಶಾರ್ಯವೂ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಪ್ರೇಮವೂ ಉಳ್ಳ ಭೀಮಸೇನನು...” (ಪು. ೨೨).

(೨) “ದ್ರೌಪದಿಗೆ ಪ್ರಿಯಮಾಡಲು ಆ ಯಾಸವನ್ನಾಗಲಿ ಅಪಾಯವನ್ನಾಗಲಿ ಅರಿಯದ ಭೀಮಸೇನನು...” (ಪು. ೨೩)

(೩) “ನನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಜುಲುಮೆಯಿಂದ ನನ್ನರಮನೆ-ಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಮಾಡಲು ನಿರ್ಭೀತಿವಾಗಿ ಏನೂ ಆಪರಾಧ ಮಾಡದ ನನ್ನ ಕಡೆಯ ಕಾಲುಗಾರರನ್ನು ನೀನು ಕೊಲ್ಲಬಹುದೇ?” (ಪು. ೩೨)

(೪) “ದೊರೆಯ, ಮನಸ್ಸು ಪಾಂಡವರ ಕಡೆ ತಿರುಗುವಂತೆ ಎಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಬಿಡುವನೋ ಎಂಬ ದಿಗಿಲು ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗಳನ್ನು ಒಹಳವಾಗಿ ಪೀಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಪಾಂಡವರ ಹುಟ್ಟೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದನು. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಣಿಗೆ ಹೋಗುವ ಯತ್ನವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ದೈವಗತಿಯನ್ನು ಮೀರುವವರಾರು?” (ಪು. ೩೪)

ಇಂತಹ ವಿಚಿತ್ರಶೈಲಿಯನ್ನು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬಹುದು.

ವಿದ್ಯಾಳಲಾಖೆಯವರ ನೆರವನ್ನು ಬಯಸುವ ಈ ಲೇಖಕರು ಭಾಷಾಶುದ್ಧಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಜಿನ್ನಾಗಿ ದ್ದಿರು. ಕರ್ತೃಪದದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂದೇಹ ಬರುವಂತಹ ವಾಕ್ಯಗಳು ತುಂಬಿಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಅನುಚಿತ ವಾಕ್ಯರಚನೆಯು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವನ್ನು ತಂದು ಬಿಡುತ್ತದೆ:—

(೧) “ಬ್ರಾಹ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಾಣಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತೀಕಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನೂ ಜಿನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವರು.” (ಪು. ೪) ಈ ನಿಪಾತಗಳ ಸಮ್ಮೇಲನವು ಏತಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ?

(೨) “ಪ್ರಜಾಸುರಾಗ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣವಿದ್ದರೂ ಪ್ರಭುತ್ವ ಶಕ್ತಿಯು ಅವರಿಂದೇನೂ ಆಗದಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಡುವುದು...” (ಪು. ೪)

ಧರ್ಮರಾಯನು ಆಡಿದ ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವೇನು? “ಪ್ರಜಾಸುರಾಗ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣವಿದೆ ಯಾದುದರಿಂದ ಅವರ ಪ್ರಭುತ್ವಶಕ್ತಿಯು ನಮ್ಮನ್ನೇನೂ ಮಾಡಲಾರದು” ಎಂದಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ ಆದು?

—(೩) “ಯಾಚಕ ಬೇಡಲಿಕ್ಕೆ ಕರ್ಜನ ಬಳಿಗೆ ಹೋದನು.” (ಪು. ೩೦)

‘ದಾನ ಬೇಡಲಿಕ್ಕೆ’ ಎನ್ನಬಹುದಿತ್ತು. ‘ಯಾಚನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ’ ಎನ್ನಬಹುದಿತ್ತು. ‘ಯಾಚಕ ಬೇಡಲಿಕ್ಕೆ’ ಇದೆಲ್ಲಿಯ ರೂಪು ?

(೪) “ರಾಕ್ಷಸರು...ವಿಷವ್ಯಾಸಕೆಗೆ ಇಂದಲೂ...ಗಾಜಿನ ಚೂರುಗಳಿಂದಲೂ ಕಬ್ಬಿಣದ ಮೊಳೆಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿಸಿದ ಬಾಂಬುಗಳ ವೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಆರ್ಜುನನ ಮೇಲೆ ಸುರಿದರು.” (ಪು. ೧೯.)

ಸರಿ! ಇಂದಿನ ಕಾಲದ ಯುದ್ಧದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ ವೃತ್ತಪತ್ರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮಾತಿದು. ಆ ಗಾಜಿನ ಚೂರುಗಳು ‘ಸೋಡಾವಾಟರ್’ ಬಾಟ್ಲಿಗಳವೇ ಇರಬಹುದು !

ಇಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹಿಂಡುಹಿಂಡಾಗಿ ಉದಾಹರಿಸಬಹುದು. ಸದ್ಯ ಸಾಕು ! ಇದು ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವರ್ಗದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸೇರಬಹುದೆಂಬ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಲೇಖಕರು ಆದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುವೆವು. ಪುಸ್ತಕದ ಮುದ್ರಣವು ಜಿನ್ನಾಗಿದೆಯಾದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಾಲುಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಭಂಗಗಳಾಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. (ಉದಾ: ಮೇಲಿನ ಸಾಲಿನ ಕೊನೆಗೆ ‘ಬ್ರಹ್ಮತೇ’ ಕೆಳಗಿನ ಸಾಲಿನ ಮೊದಲಿಗೆ ‘ಜಸ್ಸಿನಿಂದ’ ಈ ಬಗೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪುಟದಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಬಹುದು.) ಭಾರತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವ ಲೇಖಕರ ವಿಶ್ವಾಸವು ಅನುಕರಣೆಯವಾದುದು. ಈ ವಿಶ್ವಾಸದ ಫಲವು ಪರಿಪಕ್ವತೆಯನ್ನು ಪಡೆದು, ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಲಿಂಬ ಆಶೆ ನಮಗೆ.

ಜಿ. ಕೃ. ರ.

೧೦೨ ಕುಸುರೇಳ್ಳು: (ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ) ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತರುಣರ ತಂಡದ ಪ್ರಕಟನೆ. ಬೆಲೆ ಎಂಟಾಣಿಗಳು.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಪ್ರಕಟನೆಯ ಸ್ಥಳಗಳೆಂದರೆ ಇದುವರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು, ಮಂಗಳೂರು, ಭಾರವಾಡ ಇವಿಷ್ಟೇ ಆಗಿದ್ದುವು; ಈಗ ಮಿಕ್ಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹೊರಡುತ್ತಿರುವುದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ—ಕನ್ನಡ ಲಲಿತಸಾಹಿತ್ಯದ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಬಹುದಾದ—ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯದಿದು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಒಂಬತ್ತು ಜನ ಕತೆಗಾರರು ಬರೆದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಕತೆಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗಿನೆ. ‘ರಾಮಚಂದ್ರ’ ಎಂಬವರೊಬ್ಬರವೇ ನಾಲ್ಕು ಕತೆಗಳಿವೆ. ‘ಜಿ. ಕೆ. ಪಿ.’ ‘ಲಿಂಗಸಗೂರ’ ಎಂಬವರ ಕತೆಗಳು ಎರಡೆರಡಿನೆ. ‘ವೆಂಕಟೇಶ’ ‘ದಾಸ’

‘ಆಶ್ರಿತ’ ‘ಜಿ. ಕೆ. ಸಾಗರ’ ‘ರಾಘು’ ‘ನರಸಿಂಹ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನವರು ಬರೆದ ಒಂದೊಂದು ಕತೆಗಳು ಇವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಬರೆದ ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಮುನ್ನುಡಿಯೂ ಗ್ರಂಥದಾದಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ.

‘ರಾಮಚಂದ್ರ’ ರ ‘ಅವಿಧವಾನವಮಿ’ ಎಂಬ ಕತೆಯು ಕಲಾಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲುನೇಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವಂತಹದಿದು. ಇದಕ್ಕೆ ದೊರೆತ ಸ್ಥಾನವು ಉಚಿತವಾದುದೇ ಆಗಿದೆ. ‘ಮಕ್ಕಳು’ ಎಂಬ ಇವರ ಕತೆಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ‘ದೇವರನ್ಯಾಯ’ ಎಂಬ ಕತೆಯ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಿದೆಯಾದರೂ ಲೋಕಾರ್ಥವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲದ ತರುಣಲೇಖಕರ ಆದರ್ಶವಾದಿತ್ವದ ಬಯಕೆಯು ಕತೆಯ ಕೊನೆಯನ್ನು ಅಂದಗಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ‘ಎನು ಕೊಟ್ಟುನ?’ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಓದಬೇಕೆಂಬ ಆತುರವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಗುಣವಿದ್ದರೂ ಸಣ್ಣ ಕತೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವ ಗುಣಗಳಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಗಂಡಹೆಂಡಿರ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ವಾಸ್ತವಚಿತ್ರ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಶೃಂಗಾರ ಭಾವದ ಮಾತುಗಳು ಹಲವು-ಕೆಲವು ಜನರಿಗೆ ಕೊಂಕು ಬುಗುಸ್ಸೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದು.

‘ಲಿಂಗಸಗೂರ’ ರ ಕತೆಗಾರಿಕೆ ಹೊಸಜಾತಿಯದು. ‘ಕೆನೆ’ ಯೆಂಬ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸಲೋಕವೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿ, ಪ್ರೇಮಜೀವನದ ಮನಸ್ಸಿನ ಮಿಡುಕುತೊಡಕುಗಳ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ‘ತೊಟ್ಟು’ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ ಗಂಡನ—ದೇವನ ಬಾಯಿಂದ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜೀವನದ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಸಿ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯ ಇಂದಿನ ವಿವಾಹ-ದಾಪತ್ಯಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅಣಕಿಸಿದ್ದಾರೆ.

‘ಜಿ. ಕೆ. ಪಿ.’ ಅವರ ‘ಹಾಳುಬಾಳು’ ಎಂಬ ಕತೆಯ ವಸ್ತುವನ್ನು ಒಪ್ಪಬಹುದಾದರೂ ಅದನ್ನು ಆರಕನುವುದರಲ್ಲಿ ಕೌಶಲವೇನೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ‘ನೌಕರಿ’ ಎಂಬುದು ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರೀತಿಜೀವನದ ಅನುಭೂತಿ, ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಪ್ರೀತಿ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿವೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರಬಹುದಲ್ಲವೆ ಕತೆಗಾರಿಕೆಯ ಚಾತುರ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪಲಾರರು. ಇನ್ನುಳಿದ ಯಾವಕತೆಗಳೂ ಸಣ್ಣ ಕತೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಲಾರವು. ‘ಜೀವನ’ ಎಂಬುದು ಭಾವನಾತ್ಮಕಜೀವಿಯೊಂದರ ಮನಸ್ಸಿನ ಚಿತ್ರದ ಆಭಾಸ! ‘ಖಾಜಾ’ ಎಂಬುದು ಪ್ರಥಮಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿಲ್ಲವಾದರೂ ಪ್ರಥಮಪ್ರಯತ್ನವೇ ಸರಿ! ‘ನಮ್ಮವರು ತಿಳಿದವರು’

‘ಪ್ರತಿಭಾ’ ‘ನನ್ನ ತಂಗಿ’ ಎಂಬುವುಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಆವರಣ ಹೆಸರಿನದೊಂದು ಲೇಖನ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗ ಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದಲೇ ಹಾಕಿದುವುಗಳಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ.

ಇದರಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಲೇಖಕರೂ ಬಳಸಿದ ಭಾಷೆಯು ಮನೆ ಮಾತನ್ನು ಸಮಾಪಿಸಿದುದಾಗಿದೆ. ವೈಯಾಕರಣಗಳು ಇದನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ; ‘ಆಯೋ! ಎಲ್ಲವೂ ಹಾಳಾಯಿತು’ ಎಂದು ವ್ಯಸನಪಡುವ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ; ಉತ್ತರಕರ್ಣಾಟಕದವರಿಗೆ ಭಾಷೆ ತಮ್ಮದೆ ಎನಿಸ ಬಹುದು; ದಕ್ಷಿಣಕರ್ಣಾಟಕದವರಿಗೆ ಆಪರಿಚಿತವೆನಿಸಿದರೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಕತೆಗಾರರಿಗೂ:

“.... ಸಣ್ಣ ಕಥೆಯು ಕಲ್ಪನೆಯ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರಬೇಕು; ರಸವಿಪಾಕವನ್ನು ಆತ್ಮಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ-ದೃಶ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕು.”

ಎಂಬ ಸರ್ ಜೆ. ಎ. ಹ್ಯಾಮಿಲ್ಟನ್ ಎಂಬ ವಿವಾಂಸ-ವಿಮರ್ಶಕರ ಮಾತನ್ನು ನಾವೂ ಒಮ್ಮೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದು ಕೊಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ‘ರಾಮಚಂದ್ರ’ ‘ಲಿಂಗಸಗೊರು’ ಅವರ ಪಳಗಿದ ಕೈಯ ತುಂಬುಕುಸುರನ್ನು ಕಾಣಬಹುದೆಂಬ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡ ವಾಚಕಲೋಕಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಗುಲಾಬಿಯ ಹೂವು (ಚಿಕ್ಕ ಕಾದಂಬರಿ) ಬರೆದವರು ಡಿ. ಸಿ. ಎನ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು ಬೆಂಗಳೂರು, ಸ್ಯಾಂಪ್ ಮಾಲೆಯ ಗಣ್ಯರು ಕುಸುಮ. ಬೆಂ ೦-೮-೦

ಇದೊಂದು ಕಾದಂಬರಿ; ಓದುವವರಿಗೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ-ವೈವಿಧ್ಯವಂತೆ ಸನ್ನಿವೇಶದ ನಿರ್ಮಿತಿಯಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯವಸ್ತುವು ಇಷ್ಟು:—“ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಕೃಷ್ಣರಾಜ ಡೊರೆಗಳು ಆಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ಲಿಂಗಪ್ಪಾಜಿಯೆಂಬುವವರೊಬ್ಬರು ‘ಘಾಬುದಾರ’ ರಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಸೀತೆಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಎಂಟುವರ್ಷದ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಗಳು ಇದ್ದಳು. ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜೇ ಅರಸನೆಂಬವನು ಘಾಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನನಾಯಕನಾಗಿದ್ದನು. ಆತನಿಗೆ ಗುಂಡನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದವನೊಬ್ಬ ಮಗನಿದ್ದನು. ಆದೇ ಘಾಜಿನಲ್ಲಿಯ ಬಸವರಾಜನೆಂಬ ಸಣ್ಣ ‘ಹುದ್ದೇದಾರ’ನಿದ್ದನು. ಆತನಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನ-ಸೀತೆಯ ಸರಿವರಯದ-ಮಗಳು ಒಬ್ಬಳಿದ್ದಳು. ಎಂಟು ವರ್ಷದ ಈ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬರೂ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ಗುಂಡನನ್ನು—ಇಂದಿನ ಸಿನೇಮಾ ನಾಟಕಗಳೊಳಗಿನ ಶೃಂಗಾರ ಸಮಯಗಳಿಂದ—ಪ್ರೀತಿ-ಸುಖಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಗುಂಡನಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸ;

ಸೀತೆಗಿಗುಂಡನನ್ನೇ ಗಂಡನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಕಟವಾದ ಆಶೆ. ಲಿಂಗಪ್ಪನಾಯಕರ ಆಕ್ಷೇಪ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಯಂತೆ—ತಂತ್ರದಂತೆ—ಸೀತೆ-ಗುಂಡರ ಮದುವೆ ತಪ್ಪಿ-ಹೋಗುವುದು. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊಂದಿಗೆ ಗುಂಡನ ವಿವಾಹವಾಗುವುದು. ತನ್ನ ಸೋದರತ್ತೆಯ ದುಷ್ಟತಂತ್ರದಿಂದ ಸೀತೆಗೆ ಆಕೆಯ ಮಗನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಸಂದರ್ಭವೊದಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ದುಃಖಿತಳಾದ ಸೀತೆಯು ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಜೀವನವನ್ನು ನೂಕುತ್ತಲಿದ್ದು, ಒಂದು ದಿನ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಮೃತಕಾಗುವಳು.”

ಬರೆಯಬೇಕೆನ್ನುವ ಉತ್ಸಾಹವೊಂದರ ಹೊರತು—ಈ ಗ್ರಂಥಕಾರರಲ್ಲಿ—ಇನ್ನಾವ ಗುಣಗಳೂ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿ-ಲ್ಲವೆಂಬುದರ ಅನುಭವವು ಇದನ್ನೊದ್ದಿದವರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬರೀ ಉತ್ಸಾಹವೊಂದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯವು ಆಗದೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖಕರೇನೂ ಅರಿಯದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ವೀಣೆ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಬಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದವನು ಶ್ರುತಿಗೊಡದಿದ್ದ ತಂತಿಯನ್ನು ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕಂತೆ ವೀಣೆಗಳು ತೊಡಗಿದರೆ, ಅಪಶ್ರುತಿಯ ಹೊರಟು ಕೇಳುವವರಲ್ಲಿ ಬುಗುಸ್ಸೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದಲ್ಲವೇ....ಅದು ?

ಈ ಕಾದಂಬರೀಲೇಖಕರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯ ನಾಯಕ-ನಾಯಕಿಯರ ರಮಣೀಯ ಶೃಂಗಾರವನ್ನು (ರೋಮಾನ್ಸ್) ಚಿತ್ರಿಸಿ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲೂ ಇದೆ; ಅದರಂತೆಯೇ ಇನ್ನೂ ಮದುವೆಯಾಗದಿದ್ದ ನಾಯಕ-ನಾಯಕಿಯರ ವಯಸ್ಸು, ಹದಿನಾಲ್ಕು- ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರಕೂಡದೆಂಬ ಸನಾತನಸಂಪ್ರದಾಯಪ್ರೀತಿಯೂ ಇದೆ. ಷಡ್ಜ-ಗಾಂಧಾರ ಸ್ವರಗಳನ್ನು ಬೆರೆಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿ-ದಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಸರಿ! ಗ್ರಂಥದುದ್ದಕ್ಕೂ ರಸ-ಭಾವಗಳ ಆಭಾಸ. ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳು ಹೆಗೆಹೆಗೆಗೊ ಗೀಚಿ ಗೀರಿ ಬರೆದು, ‘ಇದು ಅಣ್ಣನ ಚಿತ್ರ’ ‘ಇದು ಅಮ್ಮನ ಚಿತ್ರ’ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವವಲ್ಲವೇ ? ಈ ಕಾದಂಬರಿ-ಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಅದೇ ಬಗೆಯವು ! ಒಂದೂ ಸ್ಪಷ್ಟರೇಖೆಯಿಂದ-ಸಪ್ರಮಾಣವಾದ ಅವಯವ-ಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣೆದುರು ಬಂದು ನಿಲ್ಲದು.

ಗಟ್ಟಿಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಒಂದುಸಲ, ಈ ಕಾದಂ-ಬರಿಯನ್ನು ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಎನಿಸಬಹುದು:—“ ಇಂತಹ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದೂ ಅನೇಕ ವಾಚಕರು ಆ ವುಗಳನ್ನು

ಓದುವುದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ವೇಳೆಯನ್ನು ಕಳೆಯುವುದೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾನಿಯಲ್ಲವೇ?" ಎಂದು. ಆದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಧಾನವಿಷ್ಟು: 'ಜನರಲ್ಲಿ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾದ ವಿಮರ್ಶಕಬುದ್ಧಿ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಇದೆ. ಬುದ್ಧಿಯ ನಾಲಗೆ ವಿವಿಧ ರಸ-ರುಚಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಿದುದಾಗಿದ್ದರೆ, ತನಗೆ ಬೇಕಾದುದರಲ್ಲಿ

ಆದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವಾದವು ಸಿಕ್ಕು ವುದು. ಗ್ರಂಥವು ತೆಳುವಾದ 'ರಫ್' ಹಾಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಅಕ್ಷರಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮೂಡಿವೆ. ನಾಲ್ಕು ಪುಟಗಳದೊಂದು 'ಶುದ್ಧಾಶುದ್ಧಪತ್ರ'ವು ಗ್ರಂಥದಾದಿಯಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ಸಂದೇಹ ಬರುವಂತಹ ಅಚ್ಚಿನ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಓದಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.

—ಜಿ. ಕೃಷ್ಣಕರ್ಮ

ಸಾದರಸ್ವೀಕಾರ

೨೦೧ ಕುಸರೆಳ್ಳು: (ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ)ವಿವಿಧ ಲೇಖಕರು. ಹೈದ್ರಾಬಾದಿನ ಕರ್ಣಾಟಕ ತರುಣರ ತಂಡದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿತವಾದುದು. ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೧೪ ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ ೦-೫-೦

೧೦೫ ಭ್ರಾತೃಬಂಧನವೋ? ಅಥವಾ ಗೃಹಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯೋ? (ಕತೆ) ಲೇ. ಶ್ರೀ. ಕೆ. ದಾಮೋದರ ಬಂಗೇರ, ಕಾರ್ಕಳ. ಗೃಹಲಕ್ಷ್ಮಿ ಗೌರವ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಪುಸ್ತಕ. ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಗ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೫೬+೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ?

೧೦೯ ಪುನರ್ಜನ್ಮ: (ಕಾದಂಬರಿ) ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್‌ಯವರ 'ರಿಸರೆಕ್ಯೆನ್'ದ ಅನುವಾದ. ಲೇ. ನಾರಾಯಣಶರ್ಮರು. ಬೆಳಗಾವಿಯ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಎರಡನೆಯ ಕುಸುಮ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೨೦೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦

೧೧೦ ಸುಳಿಗಾಳಿ: (ಹರಟೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ) ಲೇ. ಮೈರಾಡಿ ರಾಮಚಂದ್ರಯ್ಯ, ಪಣಂಬೂರು. ನಿತ್ಯಾನಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೧ನೆಯ ಹೂ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೭೯ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦

೧೧೧ ದಾಮಾಜಿಪಂಥ: (ನಾಟಕ) ಲೇ. ಜಿ. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಕೈ, ವಿದ್ವಾನ್. ಕ್ರಾ. ಅ. ೮೩ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೨-೦

೧೧೨ ಗಾಂಧಿ ವಿಚಾರದೋಹನ: (ತಾತ್ವಿಕ) ಮೂಲ ಗುಜರಾತಿ ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಕಿಶೋರಲಾಲ ಮಶರೂವಾಲಾ. ಅನುವಾದಕರು: ಶ್ರೀ. ಗುರುನಾಥ ಜೋಶಿ. ಧಾರವಾಡದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯವರಿಂದ ಪ್ರಕಟಿತವಾದುದು. ಕ್ರಾ. ಅ. ೨೨೫+೧೫ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦

ಪತ್ರಿಕೆಗಳು-ವರದಿಗಳು

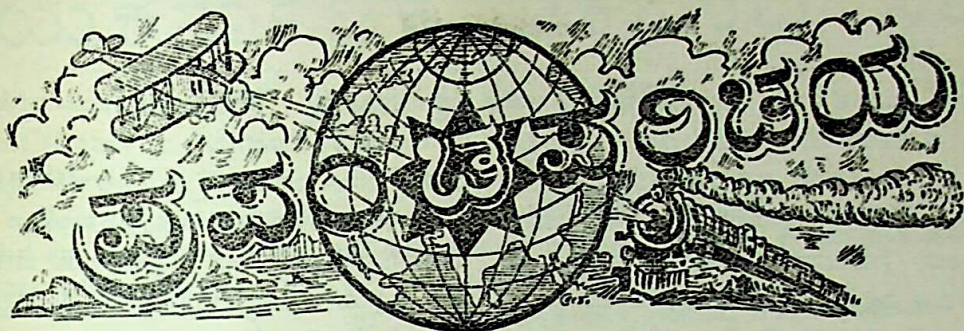
೧೦೩ Medical Digest (ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ): ಸಂಪಾದಕರು: ಡಾ. ಯು. ಬಿ. ನಾರಾಯಣರಾಯರು. ಮುಂಬಯಿ. ರಾಯಲ್ ೩೦ ಪುಟಗಳು. ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ೨-೮-೦.

೧೦೪ ರಾಷ್ಟ್ರಮತ: (ಮರಾಠಿ ಅರ್ಥಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು: ಬಾಲಚಂದ ರಾಮಚಂದ ಕೋಡಾರಿ. ಪ್ರತಿ ರವಿವಾರ, ಗುರುವಾರ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು. ರಾಯಲ್ ¼ ದಳ ಪುಟಗಳು. ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಸಹಿತ ೩-೮-೦

೧೦೬ ಸತ್ಯವಾಣಿ: (ವಾರಪತ್ರಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು: ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಯಂ. ರಾಜಲೇಖರಯ್ಯಾ ಹಿರೇಮಠ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ. ವಿಶ್ವಕರ್ಣಾಟಕ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯ ಆಕಾರದ್ದು. ಪುಟಗಳು ೧೪. ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ?

೧೦೮ ಬೆಳಗಾವಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ಬೋರ್ಡ್ ಗ್ಯಾಸೆಟ್ (ಕನ್ನಡ ಮರಾಠಿ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು: ಶ್ರೀ. ಎಂ. ರಾಮಚಂದ್ರನ್ ಬಿ. ಎ. ಬಿ. ಟಿ. ಆಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಅಫೀಸರ್ ಡಿ. ಸ್ಕೂ. ಬೋ. ಬೆಳಗಾವಿ. ಡಿ. ಅ. ೩೨ ಪುಟಗಳು. ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ೧-೮-೦

೧೦೭ ಹನುಮಾನ ನ್ಯಾಯಾಮ ಪ್ರಸಾರಕೆ ಮಂಡಳಿದ ವರದಿ: ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಶ್ರೀ. ಹರಿ ಅನಂತ ಅಸನಾಲಿ ಬಿ. ಎ. ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ. ಅನುರಾವತಿ. ರಾಯಲ್ ೬೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦

ಸುಗ್ರಹವು: ಆ ಸುಗ್ರಹವು ಎ. ಗೋರಾಬಳ್ಳಿ ರಾಮರು ಮತ್ತು ಡಿ. ಗುರುನಾಥ ಜೋಶಿ

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಿತಿಯ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಅವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ-
ಕ್ಕಾಗಿ—ಆಂದೋಲನ ನಡೆಯದಿರುವ ದೇಶವೇ ಇಲ್ಲ
ವೆಂದರೂ ಸಲ್ಲುವುದು. ಸುಶಿಕ್ಷಿತ

ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಂತೂ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ
ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಿತಿ ಪುರುಷರೊಡನೆ ತಮ್ಮ ಸಮಾನತೆ
ಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಹೇಗು
ತ್ತಿರುವರು. ಬರಿ ವಿದ್ಯೆ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲ;
ಯುದ್ಧ, ಶಾರೀರಿಕಶಕ್ತಿ ಪ್ರದರ್ಶನ, ರಾಜ್ಯಭಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ
ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಪಾಲನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ
ಆಸೆಗಳ ಶತಮಾನಗಳ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರ-
ಗಳಿಂದ ಬಿಗಿಯಲ್ಪಟ್ಟು ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಈ
ಪ್ರಗತಿಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಕಲ್ಲು ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ
ಸ್ತ್ರೀಹಿತದ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೀವಾಳವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ
ಕೊಂಡಿರುವ ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿರಬಹುದು
ಅನ್ನಾ ಲಯಿ ಸ್ಟ್ರಾಂಗರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:— ;

“ಇನ್ನು ೧೮ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಶಿಯದ ಸ್ತ್ರೀಯರು, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ
ಅನುಸಮವಾದ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಿವಿಧ
ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಎಷ್ಟು
ವೇಗವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ! ಮೊದಲು ನೂರರಲ್ಲಿ ಮೂವರು
ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮನೆಯ ಹೊರಗಿನ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿ-
ದ್ದರು. ಆ ಸಂಖ್ಯೆಯು ‘ಸಂಚಾರ್ಮಿಕ ಯೋಜನೆ’
ಯಿಂದ ಈಗ ೪೨ಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ವೈದ್ಯ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ
ನೂರಕ್ಕೆ ೨೨ರಂತಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ—೧೯೨೨ರಲ್ಲಿ—
ನೂರಕ್ಕೆ ೨೮ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು; ಆ ಸಂಖ್ಯೆಯು
೧೯೨೪ರಲ್ಲಿ ೮೦ಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ರಾಜ್ಯಭಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು
ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ೧೦ ಲಕ್ಷ
ದಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೨೦೦ ಉಪನ್ಯಾಯಾಧೀಶ (Co-gudges)
ರಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯವಾಹಕ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ

೧ ಲಕ್ಷ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದಾರೆ. ರಶಿಯದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ತನ್ನ
ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಉದ್ಯೋಗ, ವ್ಯಾಸಂಗ,
ವ್ಯವಸಾಯ, ಶಿಶುಸಂವರ್ಧನ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯ-
ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅನನ್ಯವಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನ
ಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಕುಮಾರಿಯರು, ಹುಡುಗರು
ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲ ಉದ್ಯಮ-ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು, ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ
ಸಿದ್ಧರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆಯೂ ತಮ್ಮ
ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಬಿಡಲು ಅವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಉದ್ಯಮಗಳ
ಆರ್ಥಿಕ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯು ಅವರಿಗೆ ಜೊನ್ನಾಗಿ ಮನ-
ಗಂಡಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ
ಸರಕಾರವು ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರ ಭೇದವನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.
ಆದರೂ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅಪಾಯಕರವಾದ ಕೆಲವು ಉದ್ಯಮ-
ಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ದೂರಿಸುವ ಕಾಯಿದೆಗಳಿವೆ. ಒಂದು
ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಳತೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾರವನ್ನು ಅವರು ಹೊರ
ಬಾರದೆಂದು ನಿಯಮವಿದೆ. ಯಾವ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಂದ
ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅಪಾಯವಾಗಬಹುದೆಂಬದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ-
ಲಿಕ್ಕೆ ಸಂಶೋಧಕ ಮಂಡಲಗಳಿವೆ. ಗರ್ಭಿಣಿಯರಾಗಿರುವಾಗ
ಕೊನೆಯ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳು ಅವರಿಗೆ ರಜೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ.
ಈ ಎಲ್ಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಂದ ರಶಿಯದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪುರುಷ-
ರೊಡನೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುತ್ತಿರುವರಲ್ಲದೆ, ಅನೇಕ
ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕರ್ತೃತ್ವಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಪುರುಷರನ್ನು
ಮೀರಿಯೂ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ.

—THE ASIA

ವಿಜ್ಞಾನದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಬೆಳೆದಂತೆ ಯುದ್ಧದ ಸಾಮಗ್ರಿ-
ಗಳೂ ಭರದಿಂದ ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿವೆ. ಹೊಸ ಹೊಸ

ಸಂಹಾರಕ ಯಂತ್ರಗಳು ನಿರ್ಮಾ-

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಣವಾಗತೊಡಗಿವೆ. ಆಮೇರಿಕೆಯ
ಚಮತ್ಕಾರಗಳು ವೈಜ್ಞಾನಿಕರಾದ ಮಿ. ವಿಲಿಯಂ
ಡುಬಿಯರ್ ಅವರು ಒಂದು

ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಗುಪ್ತಚಾರನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಯುದ್ಧದ ನೌಕೆಗಳೂ ವಿಮಾನಗಳೂ ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವಾಗದಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳ ಶಬ್ದವು ಕೇಳಬರದಿದ್ದರೂ, ಅವು ಇಷ್ಟೇ ದೂರದಲ್ಲಿವೆಯೆಂದು ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಿಂತು ಬೆಂಕಿಯ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಕೊರೆದರೆ, ಕೊರೆದವರು ಇಷ್ಟೇ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದು ಆ ಯಂತ್ರವು ಗೊತ್ತು ಹಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಯುದ್ಧದ ಹಡಗು ಇಷ್ಟೇ ದೂರದಲ್ಲಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಆದರ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

ಇನ್ನೊಂದು ಪಾಕೆಟ್ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಯಂತ್ರವನ್ನೂ ಇವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಜೇಬಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಬಹುದು. ಬೇಕಾದಲ್ಲಿಂದ ಬೇಕಾದ ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕಳಿಸಬಹುದು. ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲು ದೂರವಿದ್ದವರೊಡನೆಯೂ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಈ ಯಂತ್ರದ ಜೆಲಿಯೂ ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಈ ಯಂತ್ರವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಲು ಒಂದು ಸಾಧಾರಣ ಬ್ಯಾಟರಿ ಇದ್ದರೆ ತೀರಿತು. ಇದರ ಉಪಯೋಗವು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅಗುವುದು.

ವಿಶ್ವವಾಣಿ (ಹಿಂದೀ)

ಆಜ್ಞಾ ಕರಿನಿರಿನ ಶಿಕ್ಷೆಯಾದ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಅಂಧಮಾನದಲ್ಲಿ ಒಯ್ಯಿಡುವರೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. 'ಅಂದಮಾನ' ಎಂಬ

ಅಂದಮಾನ ಶಬ್ದವು 'ಹನುಮಾನ್' ಎಂಬ ದ್ವೀಪಗಳು ಶಬ್ದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುವುದು. ಅಂದಮಾನದ

ಆದಿನಿವಾಸಿಗಳು, ಸಂಕರವಾಗದೆ ಇರುವ ಪ್ರಾಚೀನ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಏಶಿಯದ ಅಗ್ನೇಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಕಂಡು ಬರುವ ಆತಿ ಪ್ರಾಚೀನಜನಾಂಗಗಳಿಗಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ, ಅಂದಮಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಆದಿನಿವಾಸಿಗಳು ಇದ್ದರು. ಆಗಾಗ ಮಾಡುವ ಜನಗಣನೆಯಿಂದ ಈ ಜನಾಂಗವು ಪ್ರೀಣಿಸುತ್ತ ನಡೆದಿದೆಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವರ ಸಂಖ್ಯಾಕ್ಷಯವು ಹೀಗೆಯೇ ಸಾಗಿದರೆ ಈ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯೊಳಗಾಗಿ ಈ ಜನಾಂಗವು ನಾಮಾವಶೇಷವಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಅಂದಮಾನ ದ್ವೀಪಗಳ ರಾಜಧಾನಿ 'ಪೋರ್ಟ್ ಬ್ಲೇರ್'. ಇದು ಕಲಕತ್ತೆಯಿಂದ ೭೮೦ ಮೈಲು ದೂರವಿದೆ. ಈ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು 'ಆರ್ಕಿಬಾಲ್ಡ್ ಬ್ಲೇರ್' ಎಂಬವನು ೧೭೮೯ರಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಲದ ಉಪಸಾಗರದ ಕಡೆಗೆ—

ಆಕ್ರಮಣಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದು—ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು. ದ್ವೀಪಾಂತರ ಶಿಕ್ಷೆಯಾದವರಿಗೆ, ೭೭ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದು ವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿ ಮನೋಹರವಾದ ತೆಂಗಿನ ತೋಟಗಳುಂಟು. ಗುಡ್ಡ-ಜಿಟ್ಟುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಇವೆ. ಅಡವಿಗಳೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಸಮುದ್ರತೀರವು ಬಹಳ ಮನೋಮೋಹಕವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಅನೇಕ ಮರಗಳೂ ತೋಟಗಳೂ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ, ವಿದೇಶಗಳಿಗೂ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಆಪರಾಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದ್ದವರೆಲ್ಲ ಬಹುಶಃ ಬಹು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಹೊಂದಿದವರೇ. ಬರ್ಮಾದ ಕಡೆಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷೆ ಹೊಂದಿ ಬರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಈಗ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತಿ (ತೆಲುಗು)

ವೇದಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಶಿಕ್ಷಣವು ಉಚ್ಚತರದಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸಮಾಜದ—ಮೇಲಿನ ಶ್ರೇಣಿಯ—ಜನರು

ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳೊಡನೆಯೇ ಮನಮುಟ್ಟಿ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರಾದ್ದರಿಂದ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಮಾನ್ಯವಾದ ಸ್ಥಾನವು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಕಾಲದ ಹೆಂಗಸರು ತಮ್ಮ ಗಂಡಂದಿರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನಿನಿಯರಾಗಿದ್ದರಲ್ಲದೆ, ರಾಣಿಯಂತೆ ಒಡತಿಯರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಮಗ್ಗೇದದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ:—

“ಆವಳಿಗೆ ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರಗಳು ಸೇರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆಪ್ತರಿಂದ ಅವಳು ತೃಪ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಗಂಭೀರಳೂ ಸ್ವತಂತ್ರಳೂ ನಿರ್ಭೀತಳೂ ಆಗಿರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ವೀರರ ಮಾತೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ತಾನೂ ವೀರಯೋಧಳೇ ಆಗಿದ್ದಳು”. ಖೇಲರಾಜನ ರಾಣಿಯಾದ ವಿಷ್ಣಲಿಯು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೊಂದು ಕಾಲನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಾಲನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಮುದ್ದಲಗುಪ್ತಿಯ ಸತಿಯಾದ ಇಂದ್ರಸೇನೆಯು ತನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿದಳು. ಆಕೆಯು ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಆವೇರದಿಂದ ಹೆಗೆಗಳ ಪಾಳೆಯವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು, ಅವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಳು. ಮಗ್ಗೇದದ ರಚಯಿತಾರರಲ್ಲಿ ೨೭ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಭಜನ ಪೂಜನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಅಧಿಕಾರಿಯರಾಗಿದ್ದರಲ್ಲದೆ, ಸಂಗೀತ ಮುಂತಾದ ಲಲಿತ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಕೈಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಮೇಲಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಗಾರ್ಗಿ, ಮೈತ್ರೇಯೀ, ಘೋಷಾ, ಮಮತಾ,

ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆ

 ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲ!

ನಿಯಮಗಳು:—

೧. ಪ್ರತಿ ಉತ್ತರದೊಡನೆ ಪ್ರವೇಶಧನವಾಗಿ ೪ ಆಣೆಯ 'ಅಂಚೆಯ ತಿಕೀಟನ್ನು ಇರಿಸಬೇಕು. (ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ೪ ಆಣೆ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಅರ್ಧ ಅಥವಾ ಒಂದು ಆಣೆಯ ತಿಕೀಟುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವುದು ಲೇಸು.) ಅದನ್ನು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ತಿರುಗಿ ಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅಥವಾ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಜಮೆ ಹಿಡಿಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು
ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು
ಓದಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

೨. ಒಬ್ಬರೇ ಅನೇಕ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲ ನೆಯದನ್ನು ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಮುದ್ರಿತ ಕೃಪೆನ್ನಿ ನಲ್ಲಿಯೇ ತುಂಬಬೇಕು. ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಕಳಿಸಬಹುದು. ೩. ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಚಕ್ರಬಂಧಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಸಂಪಾದಕರ ನಿರ್ಣಯವೇ ಕೊನೆಯದೂ

ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಬಾಧಕವೂ ಆಗಿರುವುದು; ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಮೂಲಭೂತ ನಿರ್ಬಂಧವಿದು. ೪. ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೂ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಇದರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟಗಳಿಗೂ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ೫. ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವ ಉತ್ತರಗಳು ಅಸ್ವೀಕೃತವಾಗುವವು. ೬. ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಅಥವಾ ಕಲಾಸಂಘ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಕೆಲಸಗಾರರು ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಕೂಡದು. ೭. ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ (ಅದು ಬಾರದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅತಿ ಸಮೀಪವಾದುದಕ್ಕೆ) ೨೫ ರೂ. ಯ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಪ್ರವೇಶಧನವು ೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ಬಂದಷ್ಟನ್ನೇ ಉಚಿತಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಂಚಲಾಗುವುದು. ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಪಾದಕರ ಬಳಿ ಮೊಪ್ಪುವುದಕ್ಕಿಟ್ಟು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವ ಉತ್ತರವೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರವು. ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ (Clue) ಒಂದೇ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರವಿರುವುದು. ೮. ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರಗಳು ಬಂದಲ್ಲಿ, ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಸಮಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ—ಒಂದೇ ತಪ್ಪುಳ್ಳ ಉತ್ತರಗಳು; ಮಿತಿ ಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೂ ಸಂಪಾದಕರ ಅಭಿಮತದಂತೆ ಉಚಿತಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ—ಹಂಚಲಾಗುವುದು. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಒಂದೇ ಇನಾಮನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಂ. ೧೪ರ ಪರಿಣಾಮ

ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರ

೧	ಕ	ನಿ	ಕ	ರ		ಬ	ಡ	ವ
	ಮಿ	ಡು	ಕು	ವು	ದು		ಚ	
೨	ವಿ	ಜು				ಕು	ರಾ	ನ
	ಧಾ		ಪ್ರ	ಯಾ	ಸು		ವ	
೩	ಯ	ತ್ನ			ರ	ಕ	ಣ	ಪ್ರ
	ಕ		ಆ	ಶಾಂ	ಕು	ರ		
	ಮಾ	ವು	ತ		ಡ	ವು	ಗೆ	೧೪
೪	ನೋ	ಟ		ತೆ	ರಿ	ಗೆ		ರಿ

ಸೂಚನೆ:—

ಯಶಸ್ವೀ ಸ್ಪರ್ಧಾಳುಗಳ
ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ೭೯೪ ನೆಯ
ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಜ ಯ ಕ ನಾ ಟ ಕ ದ ಲ್ಲಿ • • •

ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಬದಲಾವಣೆ

ವಾಚಕರ ಆತ್ಮಾಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ
ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಜೀವನಕಾರ್ಯವು ಸಫಲವಾಗಲೆಂದು
'ಜಯಕರ್ನಾಟಕ'ವೆಂಬ ಧ್ವನಿ
ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೂಲಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಗುಡುಗಾಡಲೆಂದು
ಈ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಆಕಾರ ದೊಡ್ಡದು.

ಡೆಮಿ ೧/೪ !

ಪುಟಗಳು ಈಗಿನಷ್ಟೇ.

೭೨ ರಿಂದ ೮೦ !

ಈಗಿನದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಂದ ನಾಟ !

ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಸಂಚಿಕೆಯೇ ಅತ್ಯಾಕರ್ಷಕ !

ಇಷ್ಟಾದರೂ ಚಂದಾದಣವನ್ನು ಇಳಿಸಿದೆ.

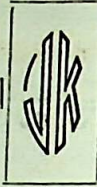
ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸಹಿತ ೪|| ರೂ. ನಾತ್ರ !

ಮತ್ತು ಬಿಡಿಸಂಚಿಕೆಯ ಬೆಲೆಯೇ—

ಬರಿ ಆರಾಣೆ !

೧೯೩೭ರ ಜನವರಿ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿವೆ.

ಅಗ್ಗ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವೆಗಳ ಮನೋರಂಜನೆ

ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ

ಮುಂದಡಿ

ಬೆಲೆ :
ಆರಾಣಿ
ಮಾತ್ರ

ಹೊಸ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ × × × ×
ಹೊಸ ಬೆಡಗು ಬಿನ್ನಾಣಗಳಲ್ಲಿ
ಮುಂಬರುವ ಜನವರಿ ಸಂಚಿಕೆಯೇ

ವಿ ಜ ಯ ನ ಗ ರ
ಸ್ಕಾ ರ ಕೋ ತ್ಸ ವ
ಸಂ ಚಿ ಕೆಯಾಗಿ
ಹೊರಬೀಳುವುದು

ವಿಚಕ್ಷಣರ ಲೇಖನಗಳು.
ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ
ವಿವಿಧ ಚಿತ್ರಾವಳಿ.

ಸರಸ
ಸುಂದರ
ಸುಜ್ಞಾನಯುತ

ಡೆಮಿ ೧/೪ದ ೧೦೦ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪುಟಗಳು

ಜಾಹೀರಾತುದಾರರಿಗೆ

ಸುವರ್ಣಸಂಧಿ!

ಕಪಾಲಾ, ಸೂರ್ಯಾ, ಇಂದ್ರಾಣೀ, ಸರ್ಪರಾಜ್ಞೀ, ಶಚೀ, ಮುಂತಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಆಮರವಾದ ಕೀರ್ತಿಯು ಆ ಕಾಲದ ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣದ ಉನ್ನತ ಶ್ರೇಣಿಯ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಬೌದ್ಧ ಕಾಲದ ಭಿಕ್ಷುಕಿಯರ ಮೇಧಾಶಕ್ತಿಯು ಚಿರಪರಿಚಿತವಾಗಿದೆ. “ಛೇರಿ: ಗಥಾ” ಎಂಬುದು ೭೨ ಬೌದ್ಧ ರಮಣಿಯರಿಂದ ರಚಿತವಾದುದಾಗಿದೆ. ಬೌದ್ಧ-ಕಾಲದ ನ.ತರದ ನವಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಉದಯದಿಂದಲೇ ಸ್ತ್ರೀವರ್ಗವು ಮೂಲೆಗೊತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿತು; ಮುಂದೆ ಶಿಕ್ಷಣ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಮುಂದಡಿಯಡಲಾರದಾದರು.

—:PRABUDDHA BHARATA

ಮಾಡಿದ ಬರಗಾಲದ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ “ಜಾಕರಿಗಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ; ಸಂಬಳಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಾಪನ” ಗಳು ಈಗಿನ ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಮೊದಲಿನ ದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವೇನು! ಆದರೆ ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಗಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ಆತ್ಮವಿಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿ ಹೇಣಗುತ್ತಿರುವ ಕಾಲವೊಂದಿತ್ತು.... ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲದ ಗುರುಶಿಷ್ಯರ ನಿರ್ವಂಚಿತ ವಾತ್ಸಲ್ಯ-ಧ್ವಜಗಳು ಹೇಗಿರಬಹುದು! ಎಂಬುದನ್ನು ಪಂಡಿತ ಸ್ವಾಮೀಹನಸೇನರು ಹೀಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ:—

“ಗುರುವಿನ ಮನೆಯೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನೆಯೂ ಆಗಿತ್ತು. ಗುರುವು ತಂದೆಯಂತೆ, ಗುರುಪತ್ನಿಯು ತಾಯಿಯಂತೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ಭೌತಿಕವಸ್ತು-ಸೌಕರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಡವರಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರಿರುವ ಮನೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರೇಮದ ಮಹಾಪೂರದಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತಿತ್ತು. ಅಧ್ಯಯನ ಮುಗಿಸಿ ತಮ್ಮ ಊರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ, ಗುರುಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರದೂ ಎದೆಯು ಉಕ್ಕಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಗುರುವು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಋಷಿಕ್ಕೆ ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಮಕ್ಕಳು ಹಟದಿಂದ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಾಡಿಬೇಡಿ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಅವಳಿಂದ ಬಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಗುರುಪತ್ನಿಯನ್ನು ಕಾಡಿ ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದ ಗುರುಪತ್ನಿಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹಟದಿಂದ ಬೇಸತ್ತರೆ ಅವಳ ಆತ್ಮೀಯ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ: “ಮಗಳೇ ಈ ಹುಡುಗರು ತಂದೆತಾಯಿ-ರಿರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಹುದೂರದಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗಾಗಿ ಇದೇ ಮನೆ. ಅವರು ನಿನ್ನನ್ನು ತಾಯಿಯೆಂದು

ತಿಳಿದು ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಕಾಡಲಿ. ಆದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮನೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಮರೆತೀತು”. ಗುರುಗಳ ಪ್ರೇಮವು ಆಳವಿದ್ದಷ್ಟೇ, ಅವರ ವಿದ್ಯಾ, ಜ್ಞಾನ, ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷತೆಗಳೂ ಆಗಾಧವಾಗಿದ್ದವು. ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಂಗಾಧರ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರ ಮೇಲೆ ಆನನ್ಯ ಪ್ರೇಮವಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಧುಂಡಿರಾಜನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಮಗ. ಅವನು ಒಂದು ದಿನ ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ತೀರಿಕೊಂಡನು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಂದು ದಿನದಂತೆ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅಧ್ಯಯನ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಗೆಳೆಯರು ‘ಧುಂಡಿರಾಜನೆಲ್ಲಿ’ ಎಂದು ಕೇಳಲು ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು “ನಿಮ್ಮ ಕೂಗು ಮುಟ್ಟಲಾರದ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅವನು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ” ಎಂದರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆ ವಿಷಯ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ‘ಮತ್ತೆ ಇಂದು ಪಾಠಗಳನ್ನೇಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ?’ ಎಂದು ಕೇಳಲು ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ‘ನೀವೆಲ್ಲ ಬಹುದೂರದ ಊರುಗಳಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ, ನಿಮಗೆ ಹೊತ್ತಿನ ಆಪವ್ಯಯಗೊಳಿಸಲು ನನಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ದುಃಖವು ನನಗೆ ಸೇರಿದುದು; ಆದರೆ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಯು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೇ ಸೇರಿದುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ತಪ್ಪು’ ಎಂದರು.”

VISVA BHARATI.

ಡಾ. ಅಂಬೇಡಕರರ ಧರ್ಮಾಂತರದ ಬೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಹರಿಲಾಲ ಗಾಂಧಿಯ ಇಸ್ಲಾಮದ ಸ್ವೀಕಾರದಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಮವು ಇಸ್ಲಾಮಿಯರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಉದಾರ ಮತ್ತು ಜಾತಿ-ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ರಹಿತಧರ್ಮವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಹುಟ್ಟುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ತತ್ಪ್ರಗಟೆನೇ ಇರಲಿ. ಭಾರತೀಯ ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಾತಿಗಳೂ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯೂ ಇರುವವೆಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ‘Indian Cases’ ಎಂಬ ಪ್ರಸ್ತುತಕಾನಲಿಯು ೧೮ನೇಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಗತಿಗಳು ವಾಚನೀಯವಾಗಿವೆ:—

“ದಿಲ್ಲಿಯ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಪಂಜಾಬದ ಹಿಜ್ರಾಹರ (ಎಂಬ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು) ಮುಸಲ್ಮಾನರಾದರು. (ಕೀಳು ಕುಲದ) ಹಿಂದುಗಳು ಇಸ್ಲಾಮ ಮತವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ, ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಮುಸಲ್ಮಾನರಾಗುವರು. ಪಂಜಾಬದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಮಸೀದಿಯ ಸೇವೆಯ ಭಾಗ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಿಕ್ಕ

ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸೇರಲಾಗುವ ಅವರದೊಂದು ಬೇರ್ಪಟ್ಟ ಗುಂಪೇ ಆಗುವುದು.

ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇಸ್ಲಾಮಿಯರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಜಾತಿಗಳ ಸೋಂಕಿನಿಂದ ಮುಕ್ತರಲ್ಲ. ಸರ್ ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಗೇಟರು ೧೯೦೧ರ ಬೆಂಗಾಲ್ ಸೆನ್‌ಸಸ್ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ (ಪುಟ ೪೩೯) ಹೀಗೆ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ:—

“ ಕೆಲಕೆಲವು ಕಡೆಗೆ...ಆರ್‌ಝಲ್ (ನಿಚಿತಮ ವರ್ಗ ಎಂಬ ಅರ್ಥದ) ಒಂದು ಇಸ್ಲಾಮಿಯ ವರ್ಗವಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಲಾಲ್‌ಖೋರ್, ಲಾಲ್‌ಬೇಗಿ, ಅಬ್ದಾಲ್ ಮತ್ತು ಬೇದಿಯಾ ಎಂಬ ತೀರ ಕೀಳುಜಾತಿಗಳಿವೆ. ಮಿಕ್ಕ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಆ ಜಾತಿಯವರೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಅಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ. ”

ಸರ್ ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಗೇಟರು ಇಸ್ಲಾಮಿಯರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫೫ಜಾತಿಗಳಿವೆಯೆಂದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ (೧೯೦೧ರ ಬಂಗಾಲದ ಸೆನ್‌ಸಸ್ ಪು. ೪೪೩).

“ ದೋಕ್ಲಾ ಅಥವಾ ಅಬ್ದಾಲರು ಪೂರ್ಣಿಯಾ, ಉತ್ತರ ಬಂಗಾಲ ಮತ್ತು ಮೈಮೆನಸಿಂಗದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಮಿಕ್ಕ ಮಹಮ್ಮದೀಯರು ಅವರನ್ನು ಪತಿತರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಅವರೊಡನೆ ಸಹಭೋಜನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮಸೀದಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು, ಆದರೆ ಇತರ ಉಚ್ಚವರ್ಗದ ಮುಸಲ್ಮಾನರೊಡನೆ ನಮಾಜು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಅವರಿಗಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ”

“ ಚಿಕ್ ಮತ್ತು ಕಸಾದರು ಕಟುಕರು...ಅವರು ತೀರ ಕೀಳೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವರಾದ್ದರಿಂದ, ಅವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಮಾನ್ಯ ವರ್ಗದವರು ಅವರೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ; ಊಟ ಮಾಡುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅಬ್ದಾಲರು ಸಂತೆಗಳಲ್ಲಿ ತಂಬಾಕು ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಮಿಕ್ಕ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಅವರೊಡನೆ ಉಣ್ಣುವುದಿಲ್ಲ; ಅವರು ಮುಟ್ಟಿದ ನೀರುಕುಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. (ರಾಜಶಾಹಿ) ”

“ ಚಕ್ಲೆ ಮುಸಲ್ಮಾನರಂತೂ.....ಮಿಕ್ಕ ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಂದ ಪೂರ್ಣ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆನ್ನಬಹುದು. ಮಿಕ್ಕ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಅವರೊಡನೆ ಆಹಾರ-ಪಾನೀಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಅವರು ಸೇದಿದ

ಗುಡುಗುಡಿ (ಹುಕ್ಕಾ) ಯನ್ನು ಕೂಡ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ” (ಜೇಸೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಗ್ಯಾಜೆಟಿಯರ್).

ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು. ‘ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯು ಮಹಮ್ಮದೀಯರಲ್ಲಿದೆಯೆಂದು ಮೇಲೆ, ಹಿಂದುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅದು ಇರಬೇಕಾದುದೇ’ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಧರ್ಮಾಂತರವು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಗೆ ಮುದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದರೆ ಸರಿ.

—:MODERN REVIEW

ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಉಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಮಕ್ಕಳೂ ಉಗ್ಗುವವರಾಗುವ ಸಂಭವವುಂಟು.

ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ದೇಹರಚನೆಗಿಂತ

ಉಗ್ಗುವಿಕೆಗೆ ಉಗ್ಗುವವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ

ಉಪಾಯ ದ್ದುದೇ ಕಾರಣವಾಗುವುದು. ಉಗ್ಗುವಿಕೆಯು

ಹುಟ್ಟಿದಾರಭ್ಯ ಇರಬ-

ಹುದು. ಜನ್ಮತಃ ಇದ್ದ ಉಗ್ಗ (Stuttering) ನ್ನು ಕಳೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಫ಼ಟೆತಫ಼ಟಿನಾಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ವಿಜ್ಞಾನವು ಉಗ್ಗುವಿಕೆಗೂ ಒಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಲಿದೆ. ಒಂದು ಅಮೇರಿಕನ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ:—

“ಉಗ್ಗುವವರಿಗೆ ಒಂದು ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು. ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಉಗ್ಗು ಆರಂಭವಾದಕೂಡಲೆ ಅಡೆಗಾಲಿಟ್ಟು ನಡೆಯಹತ್ತಬೇಕು. ಆದರೆ ಉಗ್ಗುವುದು ನಿಲ್ಲುವುದು. ಮಿಚಿಗಾನದ ಮಿಸ್ ಹೆಡೆಲ್ ಜನಿಸಿಕೊಂಡ ಈ ಉಪಾಯದ ಸಂಶೋಧಕಳು. ‘ರಕ್ತಗತಿಯ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದೇ ಈ ಉಪಾಯದ ಗುಟ್ಟು’ ಎಂದು ಆಕೆ ಅನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ‘ಅಂಬೆಗಾಲಿಡುವಾಗ ಲಕ್ಷ್ಯವು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಉಗ್ಗುವುದು ನಿಲ್ಲುವುದು’ ಎಂದು ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.”

—:MEDICAL RECORD

ಒಂದೇ ಗೋತ್ರದವರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ತೀರ ಹತ್ತಿರದ ಆಪ್ತರಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಸಂಬಂಧವಾಗಬಾರದು—ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನ-

ಸಗೋತ್ರ ವಿವಾಹ ತ್ರಿನ ಹೆಚ್ಚು ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿದೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕರ ಪಾಪವು ಜ್ಯೋಗ

ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೂ, ಆಪ್ತವಿವಾಹದಿಂದ ಆನುವಂಶಿಕ ರೋಗಗಳು ಬೆಳೆಯುವವೆಂದೂ, ಆಪ್ತವಿವಾಹದಿಂದ ದುರ್ಬಲ ಸಂತಾನವು ಹುಟ್ಟುವದೆಂದೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ

ನಿಮಿತ್ತವನ್ನು ಮುಂದೆಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡುವವರಿಗೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ಈ ವಾದವು ಇನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿರದಿದ್ದರೂ, ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಆತ್ಮವಶ್ಯಕವಾದುದಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಕಲನಗಳು ಆ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ:—

ಇಜಿಪ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಪ್ತವಿವಾಹವು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ವರೆಗೆ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳೂ ಆದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಆನುಭವಿಸಿತು. ಆದರಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರವಿವಾಹವು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದ ರಾಜಮನೆತನದವರು ದುರ್ಬಲರಾಗಹತ್ತಿ, ಟೈಲೆಮಿಯಾಂಶದ ಪರಕೀಯರು ಬಂದು, ಇಜಿಪ್ಟ್‌ನನ್ನು ದಾಸ್ಯದಲ್ಲಿ ನೂಕಿದರು. 'ಕ್ಲಿಯೋಪಾತ್ರಾ' ರಾಣಿಯು ಬುದ್ಧಿಯು ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯದಷ್ಟೇ ಪ್ರಬಲವಾಗಿತ್ತು. ಅವಳ ಹಿಂದಿನ ವಂಶಜರಲ್ಲಿ ಆಪ್ತವಿವಾಹವು ತುಂಬ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಆಕೆ ಆಪ್ತವಿವಾಹದ ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಇವಳ ವಂಶದ ಪುರುಷರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಕೂಡ ಬೌದ್ಧಿಕ, ಶಾರೀರಿಕಬಲಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಗಿಲೆನಿಸಿದರು. ಇರಾಣದ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಆರಸುಮನೆತನದವರು ತೀರ ಹತ್ತಿರದ ಆಪ್ತವಿವಾಹವನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕರಲ್ಲಿಯೂ ತಾಯಂದಿರೊಡನೆ ಮದುವೆಯಾಗುವ ಪದ್ಧತಿಯಿತ್ತು. ಸಾಮಾನ್ಯಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಬಂಧು-ಭಗಿನಿಯರಲ್ಲಿ ಮದುವೆಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದುವು. "ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕರೊಳಗೆ, ತಾಯಿ-ಮಗಳು-ಅಕ್ಕತಂಗಿಯೊಡನೆ ಸಮಾಗಮಕ್ಕೆ ಕನುಸುತಿಯಿತ್ತು" ಎಂದು ಝೆಂಥಸ್ ಎಂಬ ಇತಿಹಾಸಕಾರನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಇರಾಣಿಯರ ಆವನತಿಯಾಯಿತೆಂದು ಇತಿಹಾಸವು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಫಿನೀಸಿಯನ್, ಆಸೀರಿಯನ್, ಮತ್ತು ಸಿಥಿಯನ್ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಧತಿಯಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ಆಧಾರಗಳಿವೆ. "ಪ್ರಾಚೀನ ಆರಬಿ ಜನರೊಳಗೆ ತಾಯಿ-ತಂಗಿಯೊಡನೆ ಸಮಾಗಮವು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು" ಎಂದು ಸ್ಟ್ರಾಬೋ ಎಂಬವನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. "ಆರಬಿ ಕುದುರೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಆರಬಿ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಈಗಲೂ ಆಪ್ತವಿವಾಹಗಳಿದ್ದವು. ಒಬ್ಬ ರಲ್ಲಿಯೂ ಕನುಸಿದ" ಎಂದು ಪೆರಿಯ ಎಂಬ ಐತಿಹಾಸಕಾರನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಜನರಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವಿವಾಹಗಳು ಪ್ರಚಲಿತವಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ಬಾಯ್‌ಬಲಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಎದ್ದುಹೊಮ್ಮುವ ತನ್ನ ಮಲಮಗಳಾದ ಸಾರಾ ಎಂಬವಳೊಡನೆ ಲಾಟಿನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತನ್ನ ಮಗಳೊಡನೆಯೂ

ಸಮಾಗಮಮಾಡಿದರು; ಆದರೆ ಆಪ್ತವಿವಾಹವು ಆಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಜನರಿಗೆ ಎನಿಸದತ್ತಿರುವ ಮೇಲೆ, ಬಾಯ್‌ಬಲಿನಿಂದ ಆ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದುವು. ಇದಿಷ್ಟು ಹಿಂದಿನ ಇತಿಹಾಸ. ಈಗಲೂ ಕೆಲವು ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಆಪ್ತವಿವಾಹವು ಪ್ರಚಲಿತವಿದೆ. ಟ್ರೋಬಿಲ್ಯಾಂಡ್ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ "ತಂದೆ-ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆಯು ಕನಿಷ್ಠ, ಬಂಧು-ಭಗಿನಿಯರದು ಮಧ್ಯಮ, ಮಲಮಕ್ಕಳು-ಅತ್ತಿ-ಮಾವಂದಿರದು ಉತ್ತಮ" ಎಂದು ತೀಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಟೆರ್ ಕೆರ್ನ್ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಫ್‌ಕ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿಯಂತೂ ಆಪ್ತವಿವಾಹವು ಬಹುವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಸುದೃಢರೂ ನಿರೋಗಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಲಿಗಿಶಿಯಾದೊಳಗಿನ ಅನೇಕ ದುಷ್ಟರೋಗಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ.

—ಸಮಾಜ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ

ಪುಸ್ತಕಾಲಯಗಳ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಮೇರಿಕೆಗೆ ಪ್ರಥಮಸ್ಥಾನವು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ೫೦ ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಪುಸ್ತಕಗಳಿರುವ ಗ್ರಂಥ

ಪ್ರಚಂಡ ಭಂಡಾರಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಪುಸ್ತಕಾಲಯಗಳು ದೊಡ್ಡದು ವಾಶಿಂಗ್ಟನ್‌ನ 'ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ'. ಅಲ್ಲಿ

೪೧ ಲಕ್ಷ ಮುದ್ರಿತ ಗ್ರಂಥಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ೧೮೫ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಇವೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ 'ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ' ಪುಸ್ತಕಾಲಯದಲ್ಲಿ ೩೩ ಲಕ್ಷ ಪುಸ್ತಕಗಳಿವೆ. ಆಕ್ಸ್‌ಫೋರ್ಡಿನ 'ವಾಡಲಿಯನ್' ಪುಸ್ತಕಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುದ್ರಿತ ಪುಸ್ತಕವಿದೆ; ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕವು, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಸಿಕ್ಕಲಾರದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಉಮರ್‌ಖಯ್ಯಾಮದ ೪೩ ಸುಡಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿವೆ; ೩೪ ಪುಟಗಳು; ತೂಕ ಒಂದೇ ಗುಂಜಿಯಷ್ಟು! ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲು ೭ ವರ್ಷಗಳು ಹಿಡಿದವಂತೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪುಟವು ಅಂಚೆಯ ಟಿಕೆಟಿನ ಅರ್ಧದಷ್ಟಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ೧/೬೮ ಇಂಚಿನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತ ಅಕ್ಷರಗಳಿವೆ. ಪ್ಯಾರಿಸಿನಲ್ಲಿ 'ವಿವಲಿಯೋಥಿಕ್ ನ್ಯಾಶನಲ್' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕಾಲಯದಲ್ಲಿ ೪೫ ಲಕ್ಷ ಗ್ರಂಥಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿಯ 'ರಾಜ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ' ಎಂಬ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀವರ್ಷ ೬೦ ಸಾವಿರ ಹೊಸಪುಸ್ತಕಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಾಲಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಭರದಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ೧೫ ನೂರು ಸ್ಥಿರ ಪುಸ್ತಕಾಲಯಗಳೂ, ೫೫೦೦ ಚರಪುಸ್ತಕಾಲಯಗಳೂ ಇವೆ. ಲೆನಿನ್-

ಗ್ರಾಡಿನ ಸರಕಾರದ ಪುಸ್ತಕಾಲಯದಲ್ಲಿ ೪೦ ಲಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಮಾಸ್ಕೋದ ಲೆನಿನ್ ಸ್ಮಾರಕ ಪುಸ್ತಕಾಲಯದಲ್ಲಿ ೩೦ ಲಕ್ಷ ಗ್ರಂಥಗಳಿವೆ. ಚೀನದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ ೩ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪುಸ್ತಕಾಲಯಗಳಿವೆಯಂತೆ. ಜಪಾನಿನ ಪುಸ್ತಕಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೯೨೧ ಕೋಟಿ ಜನರು ಓದುತ್ತಾರೆ.

ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಶಿಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಮರ್ಯಾದೆ. ೧೯೩೪ರಲ್ಲಿ ೧ ಕೋಟಿ ೪೦ ಲಕ್ಷ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುವು. ೧೯೩೫ರಲ್ಲಿ ಅದರ ಇಮ್ಮಡಿಯಷ್ಟು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ನಿಶ್ಚಯವಾದಿದರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆವೃತ್ತಿಗೆ ೧೨ ಸಾವಿರದಿಂದ ೨೫ ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ಪ್ರತಿಗಳು ಹೊರಡುವುವು. ಮ್ಯಾಸ್ಕೊವ್ ಗೋರ್ಕಿಯಂತಹ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕರ ಪುಸ್ತಕಗಳಂತೂ ೧ ಲಕ್ಷ ಪ್ರತಿಗಳ ವರೆಗೂ ಹೊರಡುವುದುಂಟು ! ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ೧೧ ನೂರು ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳು ಹೊರಡುವುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೨ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ೨ ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಗ್ರಾಹಕರಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪ್ರತಿಗಳು ೪ ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಸರಿ ! ಈ ಪುಸ್ತಕಾಲಯಗಳ ಪ್ರಚಂಡಯುಗದಲ್ಲಿ ನಾವು ಭಾರತೀಯರು ಎಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ ? ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಪುಸ್ತಕಾಲಯವೆಂದರೆ ಕಲಕತ್ತೆಯ 'ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಲಾಯಬ್ರರಿ' ಯು; ಅದರಲ್ಲಿ ಬರ ೨೧ ಲಕ್ಷ ಗ್ರಂಥಗಳಿವೆ. ಪ್ರಾಚೀನನಾಲಂದ ಮತ್ತು ಓದತಪ್ಪರಿಯ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಹೊತ್ತಗೆಗಳ ಬಹುಭಾಗವು ಅಗ್ನಿದೇವತೆಗೂ ಪರಕೀಯರ ದಾಳಿಗೂ ಬಲಿಯಾದುವು. ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ವಿವೇಶಗಳಿಗೆ ಒಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿಯವರ ಜ್ಞಾನತೃಷ್ಣೆಯನ್ನು ಹಿಂಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗೆ ಹೋದ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಲಂಡನಿನ 'ಇಂಡಿಯಾ ಆಫೀಸ್' ನಲ್ಲಿ ೨೦ ಸಾವಿರ, ಪ್ಯಾರಿಸಿನಲ್ಲಿ ೧೨೦೦೦ ಮತ್ತು ಬರ್ಲಿನಿನಲ್ಲಿ ೪೦ ಸಾವಿರ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿವೆ. ಈ ಸುಲಿಗೆಯಿಂದ ಬದುಕಿಯೂ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. 'ಎಶಿಯಾಟಿಕ್ ಸೊಸಾಯಟಿ ಬೆಂಗಾಲ್' ಇಲ್ಲಿ ೧೪ ಸಾವಿರ, 'ಛಾಂಡಾರಕರ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಪುಣೆ'ಯಲ್ಲಿ ೨೫ ಸಾವಿರ, ಮದ್ರಾಸದಲ್ಲಿ ೧೩ ಸಾವಿರ, ಆಡೆಯಾರದಲ್ಲಿ ೧೬ ಸಾವಿರ, ತಂಜಾವರದಲ್ಲಿ ೧೫ ಸಾವಿರ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ೧೯ ಸಾವಿರ, ಬಡೋದಿಯಲ್ಲಿ ೧೩ ಸಾವಿರ, ಕಾಶಿಯ ಸರಸ್ವತೀಭವನ ಪುಸ್ತಕಾಲಯದಲ್ಲಿ ೧೦ ಸಾವಿರ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಗ್ರಂಥಗಳಿವೆ.

—ನವಶಕ್ತಿ (ಹಿಂದಿ)

ಸಂತತಿ ನಿಯಮನ ಮತ್ತು ಗರ್ಭಪಾತಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿರುವಾಗೆಲ್ಲ, ರಶಿಯದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಇತ್ತೀಚಿನ

ರಶಿಯದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಿಣಿತನಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ರಶಿಯ.

ಜಿಕ ಧೋರಣೆ ದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಹಿತದ ಸಾಧನೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಯೋಗಾಸಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಂತತಿ ನಿಯಮನ, ಗರ್ಭಪಾತಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಶಃ ಲಾಭಗಳಿರಬಹುದು; ಆದೂ ಬಂಡವಲಾಗಾರ ಆಳಿಕೆಯುಳ್ಳ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ. ಆದರೆ ರಶಿಯವು ಕೂಲಿಗಳಾಳುವ ದೇಶ. ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಉಚ್ಯುತವು ಸತತವೂ ಹೊಗುತ್ತಿರುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಸುತ್ತುಮುತ್ತ ಯುದ್ಧದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ! ಹೀಗಿರುವಾಗ ರಶಿಯವು ತನ್ನ ಸಾಮಾಜಿಕರ ವಿಷಯಕ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತ ಇರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕೆಲವು ವಾರಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಾಗಿದೆ. ನೊಂದಲು, ಬೇಕಾದ ಹೆಗ್ಗುಸು ಯಾವುದೇ ಸ್ವಹಿತದ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಗರ್ಭಪಾತವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಗರ್ಭಪಾತಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಿದುವಲ್ಲದೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆಯದಿರುವಂತೆ ಕಂಡು ಬಂತು. ಈಗ ರಶಿಯಕ್ಕೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗರ್ಭಪಾತವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಆರೋಗ್ಯರಕ್ಷಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಗರ್ಭಪಾತಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿರುವುದು. ಅದೇ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆರುವವರಿಗೆ ಪೋಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸ ಪ್ರಸೂತಿಗೃಹಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ಅಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಿಶುಗಳ ಯೋಗ್ಯಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸ ಕಿಂಡರ್‌ಗಾರ್ಟನ್ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದೂ ಇದೆ. ವಿವಾಹಬಂಧನವಿಚ್ಛೇದನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಫೀ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು; ಎಂದರೆ ಮೊದಲು ೫೦ ರುಬಲ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು ಈಗ ಅದು ೩೦೦ಕ್ಕೆ ಏರಿತಿದೆ. ಏಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಡೆದ ತಾಯಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೨೦೦ ರೂಬಲ್ಗಳಂತೆ ಐದು ವರ್ಷ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ೧೦ನೆಯ ಮಗುವನ್ನು ಹಡೆದಾಗ ೫೦೦ ರೂಬಲ್ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಮುಂದೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ೩೦೦೦ ರೂಬಲ್ಗಳಂತೆ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ವಿವಾಹವಿಚ್ಛೇದನವಾದ ಮೇಲೆ ಸಂತತಿರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ತಪ್ಪಿದರೆ

ಕೆಡೋರಬಿಕ್ಷೆಗಳಾಗುವವು.....ಮೊದಲು ಸಂತತಿಯು-
ಮನ, ಗರ್ಭಪಾತಗಳಿಂದ ದೇಹಕ್ಕೂ ದೇಶಕ್ಕೂ ಆಗುವ
ಹಿತವನ್ನೇ ಸಾರುತ್ತಿದ್ದ ರಶಿಯದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಇಂದು,
ಕವುಗಳಿಂದಾಗುವ ಅಹಿತವನ್ನು ಕಣ್ಣುಗಳು ಕುಕ್ಕುವಂತೆ
ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಹೃದಯವೇ ಶರೀರದ ಬಹು ಕೋಮಲವಾದ—
ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ—ಅಂಗವು. ಈ ನರೆಗೂ ಯಾವ ವೈಜ್ಞಾನಿ-
ಕನೂ ಇದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ಕೃತ್ರಿಮ ಹೃದಯ ಆದರೆ ಕರ್ನಲ್ ಲಿಂಡ್‌ಬರ್ಗ್
ಗಳೂ ಸಿದ್ಧವಾದವು ರೆಂಬವರು ಒಂದು ಕೃತ್ರಿಮ ಹೃದ-
ಯವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ಹೆಗೆನ್

(ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್) ನಗರದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ
ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಹೃದಯವನ್ನು ಸತತವಾಗಿ
ಐದು ವರ್ಷ ಪರಿಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಅವರು ಅನುಗೊಳಿಸಿರುವರು.

ಸೋವಿಯೆಟ್ ರಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಆಶ್ಚರ್ಯ-
ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸುವಂತಹ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ನಡೆದಿವೆ.

ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ನೆತ್ತರಿನ
ಹೆಣ್ಣುಗಳ ನೆತ್ತರಿನ ಪ್ರಯೋಗವೊಂದು. ರಷ್ಯದ ರಾಜ
ಉಪಸೋಗ ಧಾನಿಯಾದ ಮಾಸ್ಕೋ ನಗರ-
ದಲ್ಲಿಯ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್

ಡಾಕ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ತವರ ನೆತ್ತರನ್ನು ಶೇಖರಿಸುವ
ಕಾರ್ಯವು ನಡೆದಿದೆ. ಮುಳುಗಿಯಾಗಲಿ, ವಿದ್ಯುತ್ತಿನಿ-
ದಾಗಲಿ ತೀರಿದವರ ನೆತ್ತರನ್ನು ೭—೮ ಗಂಟೆಯೊಳಗಾಗಿ

ಕೆಗದುಕೊಂಡು ಬಿಡುವರು. ಇದನ್ನು ರಕ್ತಪೂರೈಕೆ
ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಸಾಯುವವರ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ, ಅವರನು
ಬದುಕಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಜಾಪಾನಿನ ಕೋರಿಯಾ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ
ಸರ್ಪಗಳೇ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚೆಗೂ ಸರ್ಪಗಳ
ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ

ಸರ್ಪಗಳ ದೇಶ ಹೋಗಲು ಜನರು ಅಂಜುತ್ತಾರೆ.
ಈ ಸರ್ಪಗಳು ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನೂ ಇನ್ನಿ-
ತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಂದೇನು ಉಪ-

ಯೋಗ? ಜಪಾನು ಸರ್ಕಾರವು ಇವುಗಳಿಂದ ನಾನಾ
ಒಗೆಯ ಮಲಮುಗಳನ್ನೂ ಔಷಧಗಳನ್ನೂ ತಯಾರಿಸಿ
ಫರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ಮತ್ತು ತುಂಬ ಲಾಭ

ಪಡೆಯುತ್ತಲಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಅದು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಹರ-
ಿಸದೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತಲಿದೆ.

—ನವಶಕ್ತಿ.

ದನ್ನು
ವಾಸಿ
ಯಾಗ
ಬೇಕಾ
ದರೆ—

ತಾತ್ಕಾರ್ತಿಕ ಗುಣಕೊಡುವ ಔಷಧಗಳು

ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರವು

ವಿಕೇಷವಾಗಿ, ದಮ್ಮಿನ ಬೇನೆಯಲ್ಲದೆ ಕೆನ್ನು ಮತ್ತು ಕಫವಿಕಾರ
ವುಳ್ಳವರು, ಹೊಗೆ ಸೇವಿಸುವ ಔಷಧಗಳು, ಸ್ವವೋನಿಯಮದ
ಗುಳಿಗೆಗಳು ಇ. ತಾತ್ಕಾರ್ತಿಕ ಆರಾಮ ಕೊಡುವ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ
ವಿರಿಯವು ಔಷಧಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಬಾರದು. ಪುನಃಮದಲ್ಲಿ ಈ
ಔಷಧಗಳು ಗುಟರಿನ ಮತ್ತು ಶ್ವಾಸ ನಳಿಕೆಗಳ ಬಾಯುವಿಕೆಯನ್ನು
ಹೆಚ್ಚಿಸುವವಲ್ಲದೆ, ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ದಮ್ಮಿನ ವಿಕಾರವನ್ನು
ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತವೆ.

ರೋಗದ ಕಾರಣವಾದವಾಸೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು,
ರೋಗಿಗೆ ತ್ವರಿತವಾಗಿ, ಆದರೆ ನಿರಾತುಕವಾಗಿ ಕೊನೆಯವು ಗುಣ
ಕೊಡುವ ಸಶಾಸ್ತ್ರ ಔಷಧವಿರಬೇಕೆಂದು ಸಮೀಪ ಉಪಾಯವೊ
ಸುವದು. ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಲಾಗಿ, ಡಾ. ಪುರೋಹಿತರ “ಶ್ವಾ
ಸಹಾರಿ ಪ್ಲೇನ” ಮತ್ತು “ಶ್ವಾಸಹಾರಿ ಕಾಂಪೌಂಡ” ಈ ಎರಡೂ
ಔಷಧಗಳು ತಂತನ್ನು ಪುನಿರುವ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುವವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಕುಶಲವಾದವಾದವು ಹಳತರಹದ ಕೆನ್ನು, ದಮ್ಮು, ಉಬ್ಬಿಸ
ಹತ್ತುವದು, ನಳುಕಿನ ಕೆನ್ನು, ಕೋಡಗೇನ್ನು, ಇ. ಪುಪ್ಪವದ
ರೋಗಗಳು ತೀವ್ರಗುಣಪಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಡಾಕ್ಟರರು “ಪುರೋಹಿತ
ಶ್ವಾಸಹಾರಿ (ಪ್ಲೇನ)” ಸ್ವೇದಿಭಾರವು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಲಬದ್ಧತೆ,
ಅಮೃಷಿತಗಳ ವಿಕಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದವು “ಶ್ವಾಸಹಾರೀ
ಕಾಂಪೌಂಡ” (ಕೆಂಪು ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್) ವಿಕೇಷ ಫಲದಾಯಕವಾಗು
ತ್ತದೆ. ಇವು ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕೆಮಿಸ್ಟ್ ಶಾಪ್‌ಗಳಲ್ಲಿ
ಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ೨, ೩, ೪, ೫, ೬, ೭, ೮, ೯, ೧೦, ೧೧, ೧೨, ೧೩, ೧೪, ೧೫, ೧೬, ೧೭, ೧೮, ೧೯, ೨೦, ೨೧, ೨೨, ೨೩, ೨೪, ೨೫, ೨೬, ೨೭, ೨೮, ೨೯, ೩೦, ೩೧, ೩೨, ೩೩, ೩೪, ೩೫, ೩೬, ೩೭, ೩೮, ೩೯, ೪೦, ೪೧, ೪೨, ೪೩, ೪೪, ೪೫, ೪೬, ೪೭, ೪೮, ೪೯, ೫೦, ೫೧, ೫೨, ೫೩, ೫೪, ೫೫, ೫೬, ೫೭, ೫೮, ೫೯, ೬೦, ೬೧, ೬೨, ೬೩, ೬೪, ೬೫, ೬೬, ೬೭, ೬೮, ೬೯, ೭೦, ೭೧, ೭೨, ೭೩, ೭೪, ೭೫, ೭೬, ೭೭, ೭೮, ೭೯, ೮೦, ೮೧, ೮೨, ೮೩, ೮೪, ೮೫, ೮೬, ೮೭, ೮೮, ೮೯, ೯೦, ೯೧, ೯೨, ೯೩, ೯೪, ೯೫, ೯೬, ೯೭, ೯೮, ೯೯, ೧೦೦, ೧೦೧, ೧೦೨, ೧೦೩, ೧೦೪, ೧೦೫, ೧೦೬, ೧೦೭, ೧೦೮, ೧೦೯, ೧೧೦, ೧೧೧, ೧೧೨, ೧೧೩, ೧೧೪, ೧೧೫, ೧೧೬, ೧೧೭, ೧೧೮, ೧೧೯, ೧೨೦, ೧೨೧, ೧೨೨, ೧೨೩, ೧೨೪, ೧೨೫, ೧೨೬, ೧೨೭, ೧೨೮, ೧೨೯, ೧೩೦, ೧೩೧, ೧೩೨, ೧೩೩, ೧೩೪, ೧೩೫, ೧೩೬, ೧೩೭, ೧೩೮, ೧೩೯, ೧೪೦, ೧೪೧, ೧೪೨, ೧೪೩, ೧೪೪, ೧೪೫, ೧೪೬, ೧೪೭, ೧೪೮, ೧೪೯, ೧೫೦, ೧೫೧, ೧೫೨, ೧೫೩, ೧೫೪, ೧೫೫, ೧೫೬, ೧೫೭, ೧೫೮, ೧೫೯, ೧೬೦, ೧೬೧, ೧೬೨, ೧೬೩, ೧೬೪, ೧೬೫, ೧೬೬, ೧೬೭, ೧೬೮, ೧೬೯, ೧೭೦, ೧೭೧, ೧೭೨, ೧೭೩, ೧೭೪, ೧೭೫, ೧೭೬, ೧೭೭, ೧೭೮, ೧೭೯, ೧೮೦, ೧೮೧, ೧೮೨, ೧೮೩, ೧೮೪, ೧೮೫, ೧೮೬, ೧೮೭, ೧೮೮, ೧೮೯, ೧೯೦, ೧೯೧, ೧೯೨, ೧೯೩, ೧೯೪, ೧೯೫, ೧೯೬, ೧೯೭, ೧೯೮, ೧೯೯, ೨೦೦, ೨೦೧, ೨೦೨, ೨೦೩, ೨೦೪, ೨೦೫, ೨೦೬, ೨೦೭, ೨೦೮, ೨೦೯, ೨೧೦, ೨೧೧, ೨೧೨, ೨೧೩, ೨೧೪, ೨೧೫, ೨೧೬, ೨೧೭, ೨೧೮, ೨೧೯, ೨೨೦, ೨೨೧, ೨೨೨, ೨೨೩, ೨೨೪, ೨೨೫, ೨೨೬, ೨೨೭, ೨೨೮, ೨೨೯, ೨೩೦, ೨೩೧, ೨೩೨, ೨೩೩, ೨೩೪, ೨೩೫, ೨೩೬, ೨೩೭, ೨೩೮, ೨೩೯, ೨೪೦, ೨೪೧, ೨೪೨, ೨೪೩, ೨೪೪, ೨೪೫, ೨೪೬, ೨೪೭, ೨೪೮, ೨೪೯, ೨೫೦, ೨೫೧, ೨೫೨, ೨೫೩, ೨೫೪, ೨೫೫, ೨೫೬, ೨೫೭, ೨೫೮, ೨೫೯, ೨೬೦, ೨೬೧, ೨೬೨, ೨೬೩, ೨೬೪, ೨೬೫, ೨೬೬, ೨೬೭, ೨೬೮, ೨೬೯, ೨೭೦, ೨೭೧, ೨೭೨, ೨೭೩, ೨೭೪, ೨೭೫, ೨೭೬, ೨೭೭, ೨೭೮, ೨೭೯, ೨೮೦, ೨೮೧, ೨೮೨, ೨೮೩, ೨೮೪, ೨೮೫, ೨೮೬, ೨೮೭, ೨೮೮, ೨೮೯, ೨೯೦, ೨೯೧, ೨೯೨, ೨೯೩, ೨೯೪, ೨೯೫, ೨೯೬, ೨೯೭, ೨೯೮, ೨೯೯, ೩೦೦, ೩೦೧, ೩೦೨, ೩೦೩, ೩೦೪, ೩೦೫, ೩೦೬, ೩೦೭, ೩೦೮, ೩೦೯, ೩೧೦, ೩೧೧, ೩೧೨, ೩೧೩, ೩೧೪, ೩೧೫, ೩೧೬, ೩೧೭, ೩೧೮, ೩೧೯, ೩೨೦, ೩೨೧, ೩೨೨, ೩೨೩, ೩೨೪, ೩೨೫, ೩೨೬, ೩೨೭, ೩೨೮, ೩೨೯, ೩೩೦, ೩೩೧, ೩೩೨, ೩೩೩, ೩೩೪, ೩೩೫, ೩೩೬, ೩೩೭, ೩೩೮, ೩೩೯, ೩೪೦, ೩೪೧, ೩೪೨, ೩೪೩, ೩೪೪, ೩೪೫, ೩೪೬, ೩೪೭, ೩೪೮, ೩೪೯, ೩೫೦, ೩೫೧, ೩೫೨, ೩೫೩, ೩೫೪, ೩೫೫, ೩೫೬, ೩೫೭, ೩೫೮, ೩೫೯, ೩೬೦, ೩೬೧, ೩೬೨, ೩೬೩, ೩೬೪, ೩೬೫, ೩೬೬, ೩೬೭, ೩೬೮, ೩೬೯, ೩೭೦, ೩೭೧, ೩೭೨, ೩೭೩, ೩೭೪, ೩೭೫, ೩೭೬, ೩೭೭, ೩೭೮, ೩೭೯, ೩೮೦, ೩೮೧, ೩೮೨, ೩೮೩, ೩೮೪, ೩೮೫, ೩೮೬, ೩೮೭, ೩೮೮, ೩೮೯, ೩೯೦, ೩೯೧, ೩೯೨, ೩೯೩, ೩೯೪, ೩೯೫, ೩೯೬, ೩೯೭, ೩೯೮, ೩೯೯, ೪೦೦, ೪೦೧, ೪೦೨, ೪೦೩, ೪೦೪, ೪೦೫, ೪೦೬, ೪೦೭, ೪೦೮, ೪೦೯, ೪೧೦, ೪೧೧, ೪೧೨, ೪೧೩, ೪೧೪, ೪೧೫, ೪೧೬, ೪೧೭, ೪೧೮, ೪೧೯, ೪೨೦, ೪೨೧, ೪೨೨, ೪೨೩, ೪೨೪, ೪೨೫, ೪೨೬, ೪೨೭, ೪೨೮, ೪೨೯, ೪೩೦, ೪೩೧, ೪೩೨, ೪೩೩, ೪೩೪, ೪೩೫, ೪೩೬, ೪೩೭, ೪೩೮, ೪೩೯, ೪೪೦, ೪೪೧, ೪೪೨, ೪೪೩, ೪೪೪, ೪೪೫, ೪೪೬, ೪೪೭, ೪೪೮, ೪೪೯, ೪೫೦, ೪೫೧, ೪೫೨, ೪೫೩, ೪೫೪, ೪೫೫, ೪೫೬, ೪೫೭, ೪೫೮, ೪೫೯, ೪೬೦, ೪೬೧, ೪೬೨, ೪೬೩, ೪೬೪, ೪೬೫, ೪೬೬, ೪೬೭, ೪೬೮, ೪೬೯, ೪೭೦, ೪೭೧, ೪೭೨, ೪೭೩, ೪೭೪, ೪೭೫, ೪೭೬, ೪೭೭, ೪೭೮, ೪೭೯, ೪೮೦, ೪೮೧, ೪೮೨, ೪೮೩, ೪೮೪, ೪೮೫, ೪೮೬, ೪೮೭, ೪೮೮, ೪೮೯, ೪೯೦, ೪೯೧, ೪೯೨, ೪೯೩, ೪೯೪, ೪೯೫, ೪೯೬, ೪೯೭, ೪೯೮, ೪೯೯, ೫೦೦, ೫೦೧, ೫೦೨, ೫೦೩, ೫೦೪, ೫೦೫, ೫೦೬, ೫೦೭, ೫೦೮, ೫೦೯, ೫೧೦, ೫೧೧, ೫೧೨, ೫೧೩, ೫೧೪, ೫೧೫, ೫೧೬, ೫೧೭, ೫೧೮, ೫೧೯, ೫೨೦, ೫೨೧, ೫೨೨, ೫೨೩, ೫೨೪, ೫೨೫, ೫೨೬, ೫೨೭, ೫೨೮, ೫೨೯, ೫೩೦, ೫೩೧, ೫೩೨, ೫೩೩, ೫೩೪, ೫೩೫, ೫೩೬, ೫೩೭, ೫೩೮, ೫೩೯, ೫೪೦, ೫೪೧, ೫೪೨, ೫೪೩, ೫೪೪, ೫೪೫, ೫೪೬, ೫೪೭, ೫೪೮, ೫೪೯, ೫೫೦, ೫೫೧, ೫೫೨, ೫೫೩, ೫೫೪, ೫೫೫, ೫೫೬, ೫೫೭, ೫೫೮, ೫೫೯, ೫೬೦, ೫೬೧, ೫೬೨, ೫೬೩, ೫೬೪, ೫೬೫, ೫೬೬, ೫೬೭, ೫೬೮, ೫೬೯, ೫೭೦, ೫೭೧, ೫೭೨, ೫೭೩, ೫೭೪, ೫೭೫, ೫೭೬, ೫೭೭, ೫೭೮, ೫೭೯, ೫೮೦, ೫೮೧, ೫೮೨, ೫೮೩, ೫೮೪, ೫೮೫, ೫೮೬, ೫೮೭, ೫೮೮, ೫೮೯, ೫೯೦, ೫೯೧, ೫೯೨, ೫೯೩, ೫೯೪, ೫೯೫, ೫೯೬, ೫೯೭, ೫೯೮, ೫೯೯, ೬೦೦, ೬೦೧, ೬೦೨, ೬೦೩, ೬೦೪, ೬೦೫, ೬೦೬, ೬೦೭, ೬೦೮, ೬೦೯, ೬೧೦, ೬೧೧, ೬೧೨, ೬೧೩, ೬೧೪, ೬೧೫, ೬೧೬, ೬೧೭, ೬೧೮, ೬೧೯, ೬೨೦, ೬೨೧, ೬೨೨, ೬೨೩, ೬೨೪, ೬೨೫, ೬೨೬, ೬೨೭, ೬೨೮, ೬೨೯, ೬೩೦, ೬೩೧, ೬೩೨, ೬೩೩, ೬೩೪, ೬೩೫, ೬೩೬, ೬೩೭, ೬೩೮, ೬೩೯, ೬೪೦, ೬೪೧, ೬೪೨, ೬೪೩, ೬೪೪, ೬೪೫, ೬೪೬, ೬೪೭, ೬೪೮, ೬೪೯, ೬೫೦, ೬೫೧, ೬೫೨, ೬೫೩, ೬೫೪, ೬೫೫, ೬೫೬, ೬೫೭, ೬೫೮, ೬೫೯, ೬೬೦, ೬೬೧, ೬೬೨, ೬೬೩, ೬೬೪, ೬೬೫, ೬೬೬, ೬೬೭, ೬೬೮, ೬೬೯, ೬೭೦, ೬೭೧, ೬೭೨, ೬೭೩, ೬೭೪, ೬೭೫, ೬೭೬, ೬೭೭, ೬೭೮, ೬೭೯, ೬೮೦, ೬೮೧, ೬೮೨, ೬೮೩, ೬೮೪, ೬೮೫, ೬೮೬, ೬೮೭, ೬೮೮, ೬೮೯, ೬೯೦, ೬೯೧, ೬೯೨, ೬೯೩, ೬೯೪, ೬೯೫, ೬೯೬, ೬೯೭, ೬೯೮, ೬೯೯, ೭೦೦, ೭೦೧, ೭೦೨, ೭೦೩, ೭೦೪, ೭೦೫, ೭೦೬, ೭೦೭, ೭೦೮, ೭೦೯, ೭೧೦, ೭೧೧, ೭೧೨, ೭೧೩, ೭೧೪, ೭೧೫, ೭೧೬, ೭೧೭, ೭೧೮, ೭೧೯, ೭೨೦, ೭೨೧, ೭೨೨, ೭೨೩, ೭೨೪, ೭೨೫, ೭೨೬, ೭೨೭, ೭೨೮, ೭೨೯, ೭೩೦, ೭೩೧, ೭೩೨, ೭೩೩, ೭೩೪, ೭೩೫, ೭೩೬, ೭೩೭, ೭೩೮, ೭೩೯, ೭೪೦, ೭೪೧, ೭೪೨, ೭೪೩, ೭೪೪, ೭೪೫, ೭೪೬, ೭೪೭, ೭೪೮, ೭೪೯, ೭೫೦, ೭೫೧, ೭೫೨, ೭೫೩, ೭೫೪, ೭೫೫, ೭೫೬, ೭೫೭, ೭೫೮, ೭೫೯, ೭೬೦, ೭೬೧, ೭೬೨, ೭೬೩, ೭೬೪, ೭೬೫, ೭೬೬, ೭೬೭, ೭೬೮, ೭೬೯, ೭೭೦, ೭೭೧, ೭೭೨, ೭೭೩, ೭೭೪, ೭೭೫, ೭೭೬, ೭೭೭, ೭೭೮, ೭೭೯, ೭೮೦, ೭೮೧, ೭೮೨, ೭೮೩, ೭೮೪, ೭೮೫, ೭೮೬, ೭೮೭, ೭೮೮, ೭೮೯, ೭೯೦, ೭೯೧, ೭೯೨, ೭೯೩, ೭೯೪, ೭೯೫, ೭೯೬, ೭೯೭, ೭೯೮, ೭೯೯, ೮೦೦, ೮೦೧, ೮೦೨, ೮೦೩, ೮೦೪, ೮೦೫, ೮೦೬, ೮೦೭, ೮೦೮, ೮೦೯, ೮೧೦, ೮೧೧, ೮೧೨, ೮೧೩, ೮೧೪, ೮೧೫, ೮೧೬, ೮೧೭, ೮೧೮, ೮೧೯, ೮೨೦, ೮೨೧, ೮೨೨, ೮೨೩, ೮೨೪, ೮೨೫, ೮೨೬, ೮೨೭, ೮೨೮, ೮೨೯, ೮೩೦, ೮೩೧, ೮೩೨, ೮೩೩, ೮೩೪, ೮೩೫, ೮೩೬, ೮೩೭, ೮೩೮, ೮೩೯, ೮೪೦, ೮೪೧, ೮೪೨, ೮೪೩, ೮೪೪, ೮೪೫, ೮೪೬, ೮೪೭, ೮೪೮, ೮೪೯, ೮೫೦, ೮೫೧, ೮೫೨, ೮೫೩, ೮೫೪, ೮೫೫, ೮೫೬, ೮೫೭, ೮೫೮, ೮೫೯, ೮೬೦, ೮೬೧, ೮೬೨, ೮೬೩, ೮೬೪, ೮೬೫, ೮೬೬, ೮೬೭, ೮೬೮, ೮೬೯, ೮೭೦, ೮೭೧, ೮೭೨, ೮೭೩, ೮೭೪, ೮೭೫, ೮೭೬, ೮೭೭, ೮೭೮, ೮೭೯, ೮೮೦, ೮೮೧, ೮೮೨, ೮೮೩, ೮೮೪, ೮೮೫, ೮೮೬, ೮೮೭, ೮೮೮, ೮೮೯, ೮೯೦, ೮೯೧, ೮೯೨, ೮೯೩, ೮೯೪, ೮೯೫, ೮೯೬, ೮೯೭, ೮೯೮, ೮೯೯, ೯೦೦, ೯೦೧, ೯೦೨, ೯೦೩, ೯೦೪, ೯೦೫, ೯೦೬, ೯೦೭, ೯೦೮, ೯೦೯, ೯೧೦, ೯೧೧, ೯೧೨, ೯೧೩, ೯೧೪, ೯೧೫, ೯೧೬, ೯೧೭, ೯೧೮, ೯೧೯, ೯೨೦, ೯೨೧, ೯೨೨, ೯೨೩, ೯೨೪, ೯೨೫, ೯೨೬, ೯೨೭, ೯೨೮, ೯೨೯, ೯೩೦, ೯೩೧, ೯೩೨, ೯೩೩, ೯೩೪, ೯೩೫, ೯೩೬, ೯೩೭, ೯೩೮, ೯೩೯, ೯೪೦, ೯೪೧, ೯೪೨, ೯೪೩, ೯೪೪, ೯೪೫, ೯೪೬, ೯೪೭, ೯೪೮, ೯೪೯, ೯೫೦, ೯೫೧, ೯೫೨, ೯೫೩, ೯೫೪, ೯೫೫, ೯೫೬, ೯೫೭, ೯೫೮, ೯೫೯, ೯೬೦, ೯೬೧, ೯೬೨, ೯೬೩, ೯೬೪, ೯೬೫, ೯೬೬, ೯೬೭, ೯೬೮, ೯೬೯, ೯೭೦, ೯೭೧, ೯೭೨, ೯೭೩, ೯೭೪, ೯೭೫, ೯೭೬, ೯೭೭, ೯೭೮, ೯೭೯, ೯೮೦, ೯೮೧, ೯೮೨, ೯೮೩, ೯೮೪, ೯೮೫, ೯೮೬, ೯೮೭, ೯೮೮, ೯೮೯, ೯೯೦, ೯೯೧, ೯೯೨, ೯೯೩, ೯೯೪, ೯೯೫, ೯೯೬, ೯೯೭, ೯೯೮, ೯೯೯, ೧೦೦, ೧೦೧, ೧೦೨, ೧೦೩, ೧೦೪, ೧೦೫, ೧೦೬, ೧೦೭, ೧೦೮, ೧೦೯, ೧೧೦, ೧೧೧, ೧೧೨, ೧೧೩, ೧೧೪, ೧೧೫, ೧೧೬, ೧೧೭, ೧೧೮, ೧೧೯, ೧೨೦, ೧೨೧, ೧೨೨, ೧೨೩, ೧೨೪, ೧೨೫, ೧೨೬, ೧೨೭, ೧೨೮, ೧೨೯, ೧೩೦, ೧೩೧, ೧೩೨, ೧೩೩, ೧೩೪, ೧೩೫, ೧೩೬, ೧೩೭, ೧೩೮, ೧೩೯, ೧೪೦, ೧೪೧, ೧೪೨, ೧೪೩, ೧೪೪, ೧೪೫, ೧೪೬, ೧೪೭, ೧೪೮, ೧೪೯, ೧೫೦, ೧೫೧, ೧೫೨, ೧೫೩, ೧೫೪, ೧೫೫, ೧೫೬, ೧೫೭, ೧೫೮, ೧೫೯, ೧೬೦, ೧೬೧, ೧೬೨, ೧೬೩, ೧೬೪, ೧೬೫, ೧೬೬, ೧೬೭, ೧೬೮, ೧೬೯, ೧೭೦, ೧೭೧, ೧೭೨, ೧೭೩, ೧೭೪, ೧೭೫, ೧೭೬, ೧೭೭, ೧೭೮, ೧೭೯, ೧೮೦, ೧೮೧, ೧೮೨, ೧೮೩, ೧೮೪, ೧೮೫, ೧೮೬, ೧೮೭, ೧೮೮, ೧೮೯, ೧೯೦, ೧೯೧, ೧೯೨, ೧೯೩, ೧೯೪, ೧೯೫, ೧೯೬, ೧೯೭, ೧೯೮, ೧೯೯, ೨೦೦, ೨೦೧, ೨೦೨, ೨೦೩, ೨೦೪, ೨೦೫, ೨೦೬, ೨೦೭, ೨೦೮, ೨೦೯, ೨೧೦, ೨೧೧, ೨೧೨, ೨೧೩, ೨೧೪, ೨೧೫, ೨೧೬, ೨೧೭, ೨೧೮, ೨೧೯, ೨೨೦, ೨೨೧, ೨೨೨, ೨೨೩, ೨೨೪, ೨೨೫, ೨೨೬, ೨೨೭, ೨೨೮, ೨೨೯, ೨೩೦, ೨೩೧, ೨೩೨, ೨೩೩, ೨೩೪, ೨೩೫, ೨೩೬, ೨೩೭, ೨೩೮, ೨೩೯, ೨೪೦, ೨೪೧, ೨೪೨, ೨೪೩, ೨೪೪, ೨೪೫, ೨೪೬, ೨೪೭, ೨೪೮, ೨೪೯, ೨೫೦, ೨೫೧, ೨೫೨, ೨೫೩, ೨೫೪, ೨೫೫, ೨೫೬, ೨೫೭, ೨೫೮, ೨೫೯, ೨೬೦, ೨೬೧, ೨೬೨, ೨೬೩, ೨೬೪, ೨೬೫, ೨೬೬, ೨೬೭, ೨೬೮, ೨೬೯, ೨೭೦, ೨೭೧, ೨೭೨, ೨೭೩, ೨೭೪, ೨೭೫, ೨೭೬, ೨೭೭, ೨೭೮, ೨೭೯, ೨೮೦, ೨೮೧, ೨೮೨, ೨೮೩, ೨೮೪, ೨೮೫, ೨೮೬, ೨೮೭, ೨೮೮, ೨೮೯, ೨೯೦, ೨೯೧, ೨೯೨, ೨೯೩, ೨೯೪, ೨೯೫, ೨೯೬, ೨೯೭, ೨೯೮, ೨೯೯, ೩೦೦, ೩೦೧, ೩೦೨, ೩೦೩, ೩೦೪, ೩೦೫, ೩೦೬, ೩೦೭, ೩೦೮, ೩೦೯, ೩೧೦, ೩೧೧, ೩೧೨, ೩೧೩, ೩೧೪, ೩೧೫, ೩೧೬, ೩೧೭, ೩೧೮, ೩೧೯, ೩೨೦, ೩೨೧, ೩೨೨, ೩೨೩, ೩೨೪, ೩೨೫, ೩೨೬, ೩೨೭, ೩೨೮, ೩೨೯, ೩೩೦, ೩೩೧, ೩೩೨, ೩೩೩, ೩೩೪, ೩೩೫, ೩೩೬, ೩೩೭, ೩೩೮, ೩೩೯, ೩೪೦, ೩೪೧, ೩೪೨, ೩೪೩, ೩೪೪, ೩೪೫, ೩೪೬, ೩೪೭, ೩೪೮, ೩೪೯, ೩೫೦, ೩೫೧, ೩೫೨, ೩೫೩, ೩೫೪, ೩೫೫, ೩೫೬, ೩೫೭, ೩೫೮, ೩೫೯, ೩೬೦, ೩೬೧, ೩೬೨, ೩೬೩, ೩೬೪, ೩೬೫, ೩೬೬, ೩೬೭, ೩೬೮, ೩೬೯, ೩೭೦, ೩೭೧, ೩೭೨, ೩೭೩, ೩೭೪, ೩೭೫, ೩೭೬

ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿ

ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿಯ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವೋದ

ಒಂದು ಮಾತು:—

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯದ-ಆದಕ್ಕೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗುವಂತೆ ಇನ್ನುಳಿದ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ-ಚರ್ಚೆ-ವಿಮರ್ಶೆಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ನಾವು ಈ 'ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿ'ಯ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಮೊದಲುಮಾಡಿರುವೆವು. ಈಗ 'ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿರಾವ್' ಅವರು ನಮಗೊಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದು ಜಯಕರ್ಣಾಟಕ್ಕಾಗಿ ತಾವೊಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಅವರ ಆಶಯವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಬರೆದ ಪತ್ರವನ್ನೂ ಕವಿತೆಯ ಸವಿಯನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿರಾವರ' ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಜಯಕರ್ಣಾಟಕದ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಸ್ವಾಗತಗಳು. ಬೇರೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಭ್ಯಾಸಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ಆಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆದುಹೋಗಬಹುದಾದ ಅನೇಕ ತುಂಡು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದಲ್ಲಿ, 'ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿ'ಯಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಎದೆಯು ದೊರೆಯುವುದು. ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಂಗಗಳಾಗಿದ್ದ ಯಾವ ವಿಷಯ-ವಿಚಾರಗಳ ತುಣುಕು-ಮಿಣುಕುಗಳೂ ಅವು ಆಗಿರಬಹುದು.

ಸಂ. ಜ. ಕೆ.

ಜಯಕರ್ಣಾಟಕದ ಸಂಪಾದಕ ಮಹನೀಯರಲ್ಲಿ

ಬಿನ್ನಹ:—

ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಂಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿ' ಎಂಬುದೊಂದು ಹೊಸ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದು ತುಂಬ ಅಭಿನಂದನೀಯವಾದ ಸಂಗತಿ; ಆದರೆ ಆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳು ಇದುವರೆಗೆ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯಂತೆ ಆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭೇದವರ್ತಮಾನಗಳ ಚರ್ಚೆ-ವಿಮರ್ಶೆಗಳ ತುಣುಕುಮಿಣುಕುಗಳು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ಎನಿಸುವುದು. ಈ ಮಾತಿನ ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನೆಳೆಯಲು ನಾನು ಬಯಸಲೇ?

ನನ್ನದೊಂದು ಬಲುದಿನಗಳ ಬಯಕೆ; ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಕಾಣ್ಯಸಾಹಿತ್ಯದೊಳಗಿನ-ಅಂದಿನ ಜೀವನವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿ ತೋರಿಸುವಂತಹ ಸ್ಫುಟಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು,

ಓದಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ವಾಚಕವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅವುಗಳ ಸವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು. ಪ್ರತಿಸಲದ ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಒಂದು ಅಂಕಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಈ ಸಲ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಅದರ ಸವಿಯೊಂದಿಗೆ ಬರೆದು ಕಳುಹಿದ್ದೇನೆ. ಮನಸ್ಸಿಗೊಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ 'ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ಜನಜೀವನಚಿತ್ರ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕೆಳಗೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕಾಗಿ ಕೋರುವೆನು.

ತಮ್ಮ

ಬಿ. ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿರಾವ್

ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ಜನಜೀವನ ಚಿತ್ರ
ಕಲಸುಗೊಳು

ಕಲಸುಗೊಳೆಂದರೆ ಬುತ್ತಿಗೆ ಹೆಸರು. ನಮಗೆಲ್ಲ ಬುತ್ತಿ ಅಪರಿಚಿತವಾದುದಲ್ಲ. ಅದರ ಒಂದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಇಲ್ಲದ ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ಔದಾಸೀನ್ಯಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾವು 'ಬುತ್ತಿ' ಯೆಂದು ಕರೆದುದೇ ಬುತ್ತಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಬುತ್ತಿಯ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ನೇಮಿಪ್ರಕರಣಿಯು (ಸು. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೦) ತನ್ನ 'ಲೀಲಾವತಿ ಪ್ರಬಂಧ'ದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಬಗಿದಗುಳೊಂದಂತೆ ತೆಗೆದಾರಿಸಿದೊಗರ-

ದೊಳ ಪೊದಳು ಕ-

ಮ್ಮಗೆ ಕೆನೆಗೊಂಡ ಗಡ್ಡೆ ಮೊಸರಂ ಸುರಿದೇಲೆಯ

ಚೂರ್ಣವಿಕ್ಕಿ ಪೊ-

ಯೊ ಗುಮಿಗೆ ಬೇಳಿಗೆಯ್ ಮೆಳಸಂ ತಳಿದಲ್ಲದ

ಚೆಲ್ಲಿಯಂ ಪವಣ್-

ಬುಗೆ ಕಲಸಿದರ್ ತಣ್ಣಲಸುಗೊಳನಿಳಾಪತಿ-

ಗಿತ್ತ ನಲ್ಲಿಯಿಂ||

'ಆಗುಳುಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಮಾಡಿದ ಅನ್ನವನ್ನು ತೋಡಿತೆಗೆದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಗಿನ ಕೆನೆಗೂಡಿದ ಗಟ್ಟಿಮೊಸರನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸುರೆದು, ಏಲಕ್ಕಿಯ

ಮಡಿಯನ್ನೂ ಅರಿಯದೆಯಾಗಿ ಚಚ್ಚಿದ ಮೇಣಸನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ, ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತುರಿದ ಅಲ್ಲದ ಜಿಲ್ಲಿಯನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಕಲಸಿರುವ ತಣ್ಣನೆಯ ಬುತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅರಸನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. 'ಎಂದಿಷ್ಟು ಸಂಗತಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕ ವಾಗಿದೆ. ಹಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪರಿಚಿತರಾದವರು

ಮೊದಲೊಂದು ಸಲ ಪದ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಓದಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಕವಿತೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಓದಿ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪದ್ಯವನ್ನೇದಿದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವುದಲ್ಲದೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಪದಗಳ ಪರಿಚಯವೂ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಆಗುವುದು.

ಕನ್ನಡದ ಮುನ್ನಡೆ

ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ದಿನಗಳು ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಉಳಿದುದರಿಂದ 'ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಮಾರಕೋತ್ಸವ ಮಂಡಳಿ'ವು ವಿಶೇಷ ಚಟು ವಟಿಕೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಕರು ಸುತ್ತಿಸುತ್ತಿ ಸ್ಮಾರಕೋತ್ಸವದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಬಿರು ತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. "ಸರ್ವಾರಂಭಾಸ್ತಂಜಲಾಃ ಪ್ರಸ್ಥ ಮುಲಾಃ". ಮಂಡಳದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ನಿಧಿಗಾಗಿ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಹಳ್ಳಿ-ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರ್ಯದ ಘನತೆ ಗಾಂಭೀರ್ಯಗಳನ್ನರಿತುಕೊಂಡು, ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಕೊಡುವ ಕೈಯನ್ನು ಮುಂದೆಮಾಡಬೇಕು. ಮಂಡಳ ದಿಂದ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ವಿಜಯನಗರದ ಇತಿಹಾಸವೊಂದು ಪ್ರಕಟವಾಗಲಿದೆಯಲ್ಲದೆ ೩೦೦ ಪುಟಗಳದೊಂದು 'ಸ್ಮಾರ ಕೋತ್ಸವದ ಸಂಚಿಕೆ'ಯು ಹೊರಡಲಿದೆ. ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕದ—ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ—ವಿದ್ವಾಂಸರು ಬರೆದ ವಿ. ನ. ವಿಷಯಕವಾದ ವಿವಿಧ ಲೇಖನಗಳು ಬರಲಿವೆ.

ರಟ್ಟೀಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ತಾ. ೫-೯-೩೬ ನೆಯ ದಿನ, ಕರ್ಣಾಟ ಕದ ಆಯುರ್ವೇದವಿಶಾರದರ 'ತ್ರಿ ದೋ ಷ ಚರ್ಚಾ ಪರಿಷತ್ತು' ಡಾ. ಎಂ. ಆರ್. ಸಾಮಿ ಪಿ. ಎಚ್. ಡಿ. ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಮೂರುದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ನಡೆಯಿತು. ತ್ರಿದೋಷಗಳ ಬಗೆಗೆ, ಇಂದಿನ ಪೌರ್ವಾತ್ಯ-ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿ ಪ್ರಾಯ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ ಚರ್ಚೆವಿಚರ್ಚೆಯಾಗಿ "ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ದೋಷವೈಷಮ್ಯವು ಕಾರಣವಾಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರವೆನಿಸಿದ ದೇಹವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ವ್ಯಾಧಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ದೋಷವೈಷಮ್ಯವೇ ಪ್ರಕೃತಿಕಾರಕ್ಕೆ ಮೂಲ" ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆಯಿತು. ಕ್ರಿಮಿ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯಪಂಡಿತರ ನಂಬುಗೆಯು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ

ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಲಿದೆಯೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ವಿನಯಿಸಿದರು.

ಬಾಗಿಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ 'ವಾಸುದೇವ ಅಮೃತಚ್ಯೂರ್ತ ನಾಟಕ ಸಭೆ'ಯ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವವು ಶ್ರೀ. ಬೇಂದ್ರೆ ಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿತು. ಸಭೆಯ ಪ್ರಾರಂಭ ದಲ್ಲಿ ರಂಗಪ್ಪ ಕಟಗೇರಿಯೆಂಬ ಲಾವಣೀಕಾರನು ತಾನೇ ರಚಿಸಿದ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಇತಿಹಾಸ ವಿಷಯಕ ವಾದ ಲಾವಣಿಯನ್ನು ಹಾಡಿದನು. ಶ್ರೀ. ಬೇಂದ್ರೆ ಯವರು ಅಂದು, ನಾಟಕದ ವಿವಿಧಾಂಗಗಳನ್ನು ಕುರಿತೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ, ಇಂದಿನ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸಿದರು.

ಬೆಳಗಾವಿಯ 'ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವಾಮಂಡಲ, 'ಕನ್ನಡ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಂಡಲ,' 'ಕನ್ನಡ ಸೇವಾಸಮಿತಿ' ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಚಾರದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹುರುಪಿನಿಂದ ಕೈಕೊಂಡು ಮುಂದು ವರಿಸುತ್ತಿರುವವು. ಈ ಸಲದ ಗಣೇಶೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸೇವಾ ಸಮಿತಿಯವರ 'ಶ್ರೀಭುವನೇಶ್ವರೀ ಮೇಳ'ವು ಕನ್ನಡ ಸಂಗೀತದ ಸವಿಯನ್ನು ಬೆಳಗಾವಿಯ ನಾಗರಿಕ ರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೆ ಉಣ್ಣಿಸಿತು. ನಾಡಹಬ್ಬವನ್ನು ವಿಜೃಂಭಣೆ ಯಿಂದ ಜರುಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈ ಸೇವಾಸಮಿತಿ ಯವರೇ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಭ್ಯಾಸಮಂಡಲದವರು ತಮ್ಮ ಬೇರೆಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೃಂದದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಅನುಕರಣೀಯವಾದ ವಿಷಯ !

ಕನ್ನಡದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಚಾರ-ಪ್ರಸಾರ

ಮೈಸೂರು ಶಾಸನದ ಇಲಾಖೆಯ ೧೯೩೬ನೆಯ ಇಸ್ರಿಯ ವರದಿಯು ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಆ ವರ್ಷ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಹಲವು ಶಾಸನ

ಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಲಾಗಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಜಾಳುಕೈರ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ವಿನಯವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ವಿಚಾರದ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಶೃಂಗೇರಿಯ ಪುರಾತನ ಶಾಸನಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದು, ೧೩೫೬ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ, ವಿಜಯನಗರದ ದೊರೆಯಾದ ವೀರಬಲ್ಲಾಳನೊಡನೆ (೧ನೆಯ ಬುಕ್ಕ) ವಿದ್ಯಾತೀರ್ಥ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಯೊಂದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ. ಆ ವರ್ಷದ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ—ಕೈಬರೆಹದ—ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳೆರಡು ಹೊಸತಾಗಿ ದೊರೆತಿವೆ. ಮೈಸೂರು ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ ಒಡೆಯರವರ ಆಸ್ಥಾನಕವಿಯಾದ ಚಿಕ್ಕಪಾಠ್ಯಾಯನಿಂದ ರಚಿತವಾದ 'ಪದ್ಮಪುರಾಣ' ಒಂದು, 'ತಿಮ್ಮರಸ'ನೆಂಬ ಕವಿಯ 'ನವರಸಾಲಂಕಾರ' ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಗ್ರಂಥವು ಇನ್ನೊಂದು. 'ಪದ್ಮಪುರಾಣ' ದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವಮತವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಂದ ವಿಷಯವೂ ಆ ಕಾಲದ ಸಮಾಜಜೀವನದ ವಿವರಣೆಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಲು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ.

ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಿಂದಗಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪುರಾತನ ಶಾಸನಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಂಚಮುಖಿ ರಾಘವೇಂದ್ರಚಾರ್ಯರು ಈ ಕಾರ್ಯದ ನಿರ್ವಾಹಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ವರೆಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಯಬಹುದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ 'ತರ್ಜಿಮಾಹಿ ಸಾಸಿರ' ನಾಡಿಗೆ ಸೇರಿದುದು ಆ ಪ್ರದೇಶ! "ಕನ್ನಡ ಇತಿಹಾಸದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಬೀಳಬಹುದಾದ ಸಂಗತಿ ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕಬಹುದೋ?" ಎಂದು ಆತುರದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್-ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟು' ಹೆನ್ನೆರಡುಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಲಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗವು ಡಿಮೀ ೫ ದ ೯೬ ಪುಟಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದುದಿರುವುದು. ೧೯೩೬ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯ ಕೊನೆಯೊಳಗಾಗಿ ಮುಂಗಡ ಹಣದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಇಡಿಯ ಪುಸ್ತಕವು ೫-೦-೦ ಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಆ ಮೇಲಿನ ಅದರ ಬೆಲೆಯು ಆರು ರೂಪಾಯಿಗಳು.

ಧಾರವಾಡದ 'ಕರ್ಣಾಟಕ ಟಾಕೀಜ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್' ಅವರು, ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಹಿತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವುಡು ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಬರೆದ 'ಚಿರಂಜೀವಿ' ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕವನ್ನು ವಾಕ್-ಚಲನಚಿತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು, ಮೊನ್ನೆಯ ಗಣೇಶಚತುರ್ಥಿಯ ಶುಭಮುಹೂರ್ತ-

ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವರು. ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾದ ವಾಸಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ನಟನಟಿಯರು ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರವಹಿಸುವರು. 'ಕರ್ಣಾಟಕ ಟಾಕೀಜ್' ದವರ ಕಾರ್ಯಾರಂಭವು ಕರ್ಣಾಟಕದ ಕಲಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಲಿ!

ಕನ್ನಡಿಗರ ಮುನ್ನಡೆ-ಅಭಿನಂದನೆ

ಅಭೂತಪೂರ್ವವಾದ—ಶ್ರೀ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರ—ವಿದೇಶ ಯಾತ್ರೆಯು ಮುಗಿದು, ೩೦-೯-೩೬ನೆಯ ದಿನ ಅವರು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದು ತಲೆದಿರು. ಮಹಾರಾಜರು ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿದ ಪಶ್ಚಿಮದೇಶದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಸನಾತನಧರ್ಮಪ್ರೀತಿಯು—ಔದಾರ್ಯದ—ಪ್ರಜ್ಞಾನುರಾಗದ—ಕೊಂಡಾಟವು ನಡೆಯಿತು. ಕರ್ಣಾಟಕದ ಕುಲಸ್ವಾಮಿನಿಯಾದ ಚಾಮುಂಡಾಚಾರ್ಯನಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪೂಜೆ-ಪುರಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು

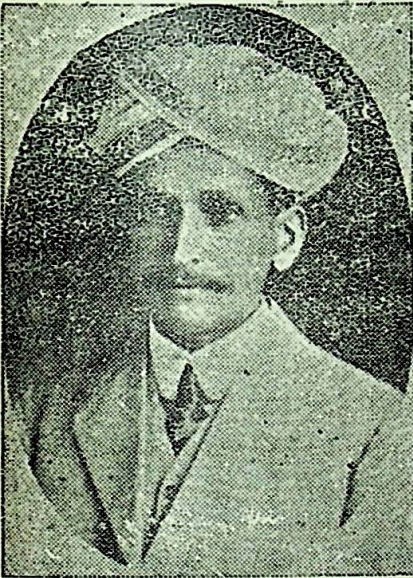

ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಮರಳಿದ ಮೈಸೂರ ಮಹಾರಾಜರು

ಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಸುತ್ತಿಬಂದಳು. 'ಸಮುದ್ರಯಾನಕ್ಕೆ ದೇಹಾಂತ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ' ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುವ ನಮ್ಮ ಮಹಾಧೀಶರು ಚಾಮುಂಡಾಂಬೆಗೂ ಆಕೆಯ ಆಚರಣೆಗೂ ಎಂತಹ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನು ಕೊಡುವರೋ ನೋಡಬೇಕು. ಸಮರ್ಥನಾದ ರಾಜ್ಯದಂಧಧಾರಿಯಿದ್ದರೆ ಸ್ಮೃತಿ-ಶಾಸನಗಳಿ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಶರಣೆನ್ನ ಲೇಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರು ಇಂದು ಲೋಕದ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ತಂದು ಕೊಟ್ಟರು. ಸನಾತನ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿ ಮಹಾರಾಜರು ನಡೆದರೆಂದು ಹೇಳುವ ಕುರುಡು ಆಚಾರವಾದಿಗಳಿಗೆ ಈಗ ಮುಂದೆ ಬರಲು ಎದೆಯುಂಟೆ? ಕಾಳಕ್ಕೆ

ಕಾರಣರು ಇನ್ನೂ ರೂ ಇಲ್ಲ; 'ರಾಜಾ ಕಾಲಸ್ಯ ಕಾರಣಂ'. ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಮರಳಿಬಂದ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ-ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳಾದ ಸನಾತನ ಧರ್ಮವೀರರಿಗೆ—ಸ್ವಾಗತವು ! ಸುಸ್ವಾಗತವು !! ಎ-ಟಿನೆಯ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಡ್ ಬಾದಶಹರು ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಕಾಣ್ಕೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನರ 'ಮಯೂರಾಸನ'ವು ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಮರಳಿಬಂದಿತು. ಈ ಆಸನದ ತುದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ 'ಹುಮ್ಮಾ' ಹಕ್ಕಿ, ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಶುಭವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಲಿ !

ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ದಿಗಂತದ ವರೆಗೆ ಹಬ್ಬಿಸಿದ ಸರ್ ಮೋಕ್ಷಗುಂಡಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ನಗರಾಧಿಪತ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಸಲಹೆಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದೂರಿಗೆ

ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು

ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಪುರಪ್ರಮುಖರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಭಾರತದ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗೆಗೆ ಚರ್ಚೆ-ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲದೆ ಇಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರು ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ತಿಳುವಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿಯ ಸಿರಿವಂತರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ....ಅವರಿಗೆ.

ಕಾಯಿನಾಡು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಪಯಣಬೆಳೆದ್ದ ತ್ರೀಮಾನ್ ಪಿ. ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅವರು ಅಬಿಸೀನಿಯಾ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾದ ನೆಗಸ್

ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ಮಾತನಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರ ಪರವಾಗಿ ಇವರು ನೆಗಸ್ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದಿನಕರ್ ದೇಸಾಯಿ, ಅಂಕೋಲಾ ಎಂ. ಎ. ಅವರು, ಅಂಬರನಾಥ ಕಡ್ಡಿವೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಕಾರಖಾನೆಯ ಕೆಲಗಾರರ 'ಸಂಕಟ ಪರಿಹಾರ ಸಮಿತಿ'ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಜಯಕರ್ನಾಟಕವು ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕೋರುವುದು.

ಡಾಕ್ಟರ್ ಜಿ. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ೧೫-೯-೩೬ನೆಯ ದಿನ ಮಾತೃಭೂಮಿಗೆ ಮರಳಿ ಬಂದರು. ಇವರು ಮದ್ರಾಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಕನ್ನಡಿಗರು. 'ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲು' ಇವರು ಹುಟ್ಟಿದರು. ಮದ್ರಾಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಎಂ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೇಲ್ಮೆಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಸ ರ ಕಾರ ದಿಂ ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಇಂ ಗ್ಲೆಂ ಡಿಗೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗಿದ್ದು ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ 'ಪಿ. ಎಚ್. ಡಿ.' 'ಎ. ಐ. ಸಿ.' ಎಂಬ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ—ಚರ್ಮಗಳನ್ನು ಹದಗೊಳಿಸುವ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಪ್ರಾವೀಣ್ಯವನ್ನು ದೊರೆಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಡಾ. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಎಲ್ಲಿಯೆ ಇದ್ದು ಕಾರ್ಯಮಾಡಲಿ ! ತಾವು ಕನ್ನಡಿಗರೆಂಬ ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಜಾಗೃತವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಲೆಂದು ನಮ್ಮ ಸೂಚನೆ.

ಉತ್ತರಕರ್ಣಾಟಕದಿ—ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ—ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮೂವರು ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಪಯಣಬೆಳೆಸಿದರು. ಪ್ರೊ. ವಿ. ಕೆ. ಗೋಕಾಕ ಎಂ. ಎ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೆ ವಿವಿಧಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಸುಪರಿಚಿತರು. ಆಕ್ಸ್‌ಫೋರ್ಡ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಶೇಷಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿರುವರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭಗವಂತ ನಾಗೇಶ ದಾತಾರ್ ಎಂ. ಎಸ್. ಅವರು ಬೆಳಗಾವಿಯ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರೇಮಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎನ್. ದಾತಾರ್ ಎಂ. ಎ. ಅವರ ತಮ್ಮಂದಿರು. ಇವರು 'ಆಕಬರ್‌ನೀಸ್ ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿ'ಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಲಂಡನ್ ವಿ. ವಿ.

ನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಗಣಿತವಿಷಯದ (ಆಕ್ಟುಆರಿ ಸ್ಟ್ಯಾಟಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್) ಪಿ. ಎಚ್. ಡಿ. ಪದವಿಗಾಗಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಿರುವರು. ನಿಪುಣಿಯ ನಿವಾಸಿ

ಶ್ರೀ. ದಾಕಾರ ಭಗವಂತರಾಯರು

ಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಂಗಾಧರ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪಾ ಹಣಸೆಟ್ಟಿ ಬಿ. ಎ. (ಅನರ್) ಅವರು ಐ. ಸಿ. ಎಸ್. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಹೋದರು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ. ಇವರು ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ಯೂಲೇಶನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಾಸಾಗಿ 'ಶಂಕರಶೀಟ್ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್' ನ್ನು ಪಡೆದ ವಿರಶೈವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವರು. ಪುಣೆಯ 'ಡೆಕ್ಕನ್ ಕಾಲೇಜಿನ' 'ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್' ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವರಾಗಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿದರು. ಯುನಿಸರ್ಸಿಟಿಯ 'ಇಂಟರ್ ಆರ್ಟ್ಸ್' ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅನ್ಯಾದೃಶವಾದ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆದು 'ಭಾಯಿ' ದಯಾ-

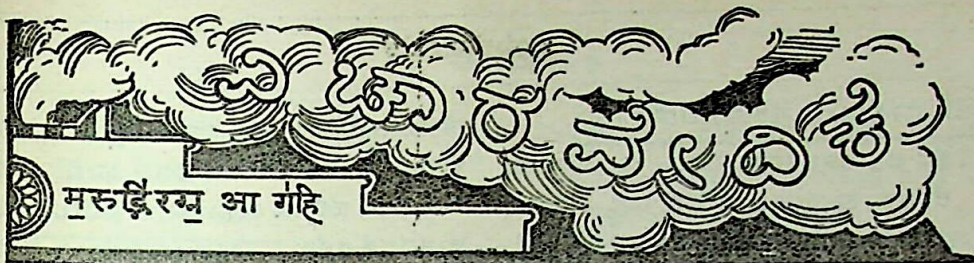
ಕುಮರ್ ಮುರಾದಭಾಯಿ' ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿಯನ್ನು ದೊರೆತಿದ್ದರು. ಮುಂಬಯಿಯ ಎಲ್‌ಫಿನ್‌ಸ್ಟನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನಮಾಡಿ ಬಿ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಗಳಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಫೆಲೋಗಳಾಗಿ ಇದರು. ಈ ಸಿರಸಂಗೀ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಘಡಿನವರು ಇವರ ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಪಾದನೆಗೆ ನೆರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಹಣಸೆಟ್ಟಿಯವರಿಗೆ ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ವಿ. ವಿ. ನಿಲಯದ ಓರಿಯನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವೂ ದೊರೆತಿದೆ.

ಮೈಸೂರುಕರ್ನಾಟಕದಿಂದಲೂ—ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ—ವಿವೇರಕ್ಕೆ ಹೊರಟ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿರುವರು. ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಎಸ್. ಪ್ರಭಾಕರರಾಯರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು. ಇವರು ಬಸ್ಸೀಸ್ ಕೆ. ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣರಾಯರ ಮಕ್ಕಳು, ಬ್ರಿಫ್‌ಲೆ ವಿ. ವಿ. ನಿಲಯದಲ್ಲಿವರು ಇವರು 'ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್' ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಲಿರುವರು. ಶ್ರೀ. ಅಶ್ವತ್ಥ ನಾರಾಯಣಶೆಟ್ಟಿರೂ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ. ಮ್ಯಾಂಡೆಸ್ಟರಿನಲ್ಲಿವರು ಕೊಂಡು 'ಟೆಕ್ನಿಟೈಲ್' ಕಲೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಿಸುವರು. ಇವರು ಹಾಸನದ ನಿವಾಸಿಗಳು. ಮೈಸೂರ್ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಜ್ಜರಾಗಿದ್ದು ಈಗ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರ ಚರ ಚಿತ್ರವಾದ ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ, ಬಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಅವರೂ ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆಂದು ಪಶ್ಚಿಮಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸರ್ ಮೋಕ್ಷಗುಂಡಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು.

ಮದಾರಾಣೀಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಈ ಸಲದ 'ಬಿ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆ' ಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಹೊಂದಿದ ತ್ರಿಮತಿ ಸಿ. ಸೇತುಬಾಯಿಯವರಿಗೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬೇರೆಬೇರೆ ಆರು ಪಾರಿತೋಷಿಕಗಳು ದೊರೆತಿವೆ.

ತಿದ್ದು ಪಡೆಯೊಂದು

ಪುಟ ೭೮೨ರಲ್ಲಿ, 'ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿ'ಯ ಎರಡನೆಯ ಅಂಕಣದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪದ್ಯದ ಎರಡನೆಯ ಚರಣದ ಕೊನೆದಲ್ಲಿ, 'ಚೂರ್ಣವಿಕ್ರ' ಎಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಮುದ್ರಣವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು 'ಚೂರ್ಣಮನಿಕ್ರ' ಎಂದು ತಿದ್ದಿ ಕೊಂಡು ಓದಬೇಕು.

ಕರ್ಣಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧಿನೇತನ

ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯ ದಲೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡಿಗರ ಬದುಕಿಗೆ ಇಂದು ಕರ್ಣಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಅತಿಯಾಗಿದೆ. ಭರತಖಂಡದ ಮಿಕ್ಕ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕರ್ಣಾಟಕವು ಹಿಂದು-ದಿವ್ಯದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ನಮ್ಮ ಗಾಡಿನ ಛಿನ್ನವಿಭಿನ್ನತೆಯೇ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನವರಿಕೆಯಾದ ಸಂಗತಿ. ಯಾರಾದರೂ 'ಕರ್ಣಾಟಕ್ಕೆ ಇದೇಕೆಲ್ಲ?' 'ಕರ್ಣಾಟಕವು ಹೀಗೇಕೆಲ್ಲ?' ಎಂದು ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನೆತ್ತಿ ಪದ್ಮಮಾಲಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ 'ಕರ್ಣಾಟಕವು ಒಂದುಗೂಡಿಲ್ಲ' ಎಂಬುದೊಂದೇ ಉತ್ತರವು ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಕರ್ಣಾಟಕದ ವಿಭಾಗಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ನಗರವು ಮರಾಠಿಗರ-ಗುಜರಾತಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಮದರಾಸು ಪಟ್ಟಣವು ಅಂಧ್ರ-ತಮಿಳರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದೆ. ಎಂತಲೆ ರಾಜಕೀಯಾಧಿಕಾರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಾತ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಅವರವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ; ಅವರು ಕುಣಿಸಿದಂತೆ ಕನ್ನಡಿಗರು ಕುಣಿಯಬೇಕು. ಶಾಸನಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸ್ವೇತದ ಕೂಗು ಕೇಳಿಸದಷ್ಟು ಅವರೆಲ್ಲರದು ಗಲಾಟೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಇದೇ ಹೆಣ್ಣುಬರಿಹೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡಿಗರು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾಕರು. ದೂರವೇಕೆ? ಈಗ 'ಅಕಾಶನಾಣಿ'ಯಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯವಿಷಯವನ್ನೇ ನೋಡೋಣ! ಮದರಾಸು ಮುಂಬಯಿಗಳ 'ಬ್ರಾಡ್‌ಕಾಸ್ಟ್ ಸ್ಟೇಷನ್'ಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ-ಸಂಗೀತಗಾರರಿಗೆ-ಉಪನ್ಯಾಸಕರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಲಿದೆಯೇ? ಅಂಚೆಯ ಖಾತೆಯಂತಹ ನಿತ್ಯೋಪಯೋಗಿಯಾದ ಸರಕಾರದ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಧಿಕಾರದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಿರುವುದೇ? ವ್ಯಾಪಾರ-ಸಾವುಕಾರಿಕೆಗಳ ವಿಷಯವೂ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಮರೆತೇ ಹೋಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರು ತಮ್ಮ ಧ್ವನಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಕೂಗಬೇಕು!

ಅನಿಷ್ಟಾಗಿ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣ ಬೇಕು; ಏಕೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಚಲನವಲನಗಳು ನಡೆಯಬೇಕು. ಬಹುದಿವಳಿಂದ ಚಾಚ್ಚುಹಿಡಿದು ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಏಕೀಕರಣದ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು, ಬೆಳಗಾವಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರು ಊದಿ ಉಸಿರು ತುಂಬುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸೊಂಟಕಟ್ಟಿದುದು ಅಭಿನಂದನೀಯವಾದ-ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇಷ್ಟವಿದ್ದ-ಸಂಗತಿ. ಕರ್ಣಾಟಕದ ಮೂಲೆಮೂಲೆಯಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಬಂದು, ಬೆಳಗಾವಿಯ ಏಕೀಕರಣ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಏಕೀಕರಣದ ಆತುರ-ಅನರ್ಯಕತೆಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರಕಾರದ ಕಣ್ಣೆದುರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬಿನ್ನಹ.

ಅಂಚೆಯ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಸ್ಥಾನ

ಇದುವರೆಗೆ ಈ ಖಾತೆಗೆ ಕನ್ನಡವೆಂಬುದೊಂದು ಭಾಷೆಯೆಂಬುದು ಕೂಡ ಗೊತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ; ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 'ಕನ್ನಡಿಗ' ಪತ್ರದ ಕೂಗಿನಿಂದಲೂ ಕೆಲವು ಜನರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೂ ದೈನಂದಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಕೆಲವು 'ಫಾರ್ಮ್'ಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಮುದ್ರಣಗೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಆದರೆ ಜನರ ಅಚಾಗರೂಕತೆಯಿಂದಲೂ ಅಂಚೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಔದಾಸೀನ್ಯದಿಂದಲೂ-ಹಲವು ಕಡೆಗೆ-ಅಚ್ಚುಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ-ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಕೂಡ-ಕನ್ನಡ ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಗಾರರು ಯಾರು? ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿಯೆ ಎಲ್ಲ ಫೋನ್‌ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳ ಬಳಕೆಯ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಬೇಕಾಗಿ ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯ ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳು ದೊರೆಯಬೇಕು. ಈ ಬಗೆಯ ವರ್ಷಾಡಾಡುಗುದಕ್ಕೆ ಜನತೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಕಾರಣವಾಗುವುದರಿಂದ, ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಕನ್ನಡ ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳನ್ನೇ ಬಳಸುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನಿಡಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಅಂಚೆಯ ಖಾತೆಯ ' ಸರ್ಕ್ಯೂಲರ್ ' ಗಳು

ಆಡಳಿತದ ಅನುಕೂಲತೆಗಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಗಳಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರ್ಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ— ಸೂಚನೆ ಗಳು ಹೋಗಬೇಕಾದುದು ಸರಿಯಷ್ಟೇ ! ಇಂತಹ ಆಜ್ಞೆ- ಸೂಚನೆಗಳ ' ಸರ್ಕ್ಯೂಲರ್ ' ಗಳನ್ನು ಅಂಚೆಯ ಇಲಾಖೆ- ಯವರೂ ಹೊರಡಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ; ಮತ್ತೆ ಅವು ಆಯಾ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೊರಡುವುದುಂಟು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಅಂಚೆಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸರ್ಕ್ಯೂಲರ್‌ಗಳೇ ಹೋಗಬೇಕಲ್ಲ ! ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಆಗು- ತ್ತಿಲ್ಲದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಹಲವು ಕಡೆಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿವೆ. ಅಂಚೆಯ ಖಾತೆಯವರು ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ- ದ್ದಾರೋ ಏನೋ ! ಅಲ್ಲಿಯ ಯಾವ ಬ್ರಾಂಚ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸುಗಳಿಗೂ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯ ಸರ್ಕ್ಯೂಲರ್‌ಗಳು ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದವರ ಬೇಡಿಕೆಯ ವಿಚಾರಣೆಯೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಬ್‌ಪೋಸ್ಟ್‌ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗ ರಲ್ಲದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಲ್ಲಿಯಂತೂ ಕೆಲಸವೇ ತೀರಿತು. ಬ್ರಾಂಚ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ಆಫೀಸಿನ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರವೆಲ್ಲವೂ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯಬೇಕು ! ಅವರ ಭಾಷೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಬ್ರಾಂಚ್ ಪೋಸ್ಟುಗಳ ಕೆಲಸ- ಗಾರರು ಹೇಳಿದರೆ ' ಹೀಗಿದ್ದರೆ ನೋಡಿ ! ನಿನ್ನೂ ಪೋಸ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಿಡುವೆವು ' ಎಂದು ಗದರಕೆ ಹಾಕಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ನಮ್ಮ ಕಿವಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಅಂಚೆಯ ಖಾತೆಯ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಮಾತಿನ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಉಚಿತ ಮನ್ನಣೆ- ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಳು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಸೂಚನೆಯು !

ಸಾಂಗಲಿ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಜಾಭಾಷೆ

ಸಾಂಗಲಿ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಶಹಪೂರ-ಶಿರಹಟ್ಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೂ ತೇರದಾಳ ಮಹಾಲೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಜನರಿಂದಲೆ ತುಂಬಿರುವುವು. ಸಾಂಗಲಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿಯೂ ಅದರ ನೆರೆ- ಹೊರೆಯ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡಿಗರು ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕ- ರಿರುವರು. ಹೆಚ್ಚು ಮರಾಠಿ ಜನರಿರುವ ಭಾಗವೆಂದರೆ ಮಂಗಳವೇಡೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಒಂದೇ ಒಂದು. ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಜನಗಣನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಯಲ್ಲಿ ೧/೨ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗುವಷ್ಟು ಕನ್ನಡಿಗರಿರುವರು. ಆದರೆ ಭಾಷೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಹಕ್ಕಿನ ಸಂರಕ್ಷ-

ಣೆಯು ಆ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು ಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೋರ್ಟು ಕಚೇರಿಗಳ ಭಾಷೆ ಮರಾಠಿಯಿದ್ದು ದರಿಂದಲೂ ಹಳ್ಳಿಯ ಶಾಸುಭೋಗ-ಪಟೇಲರು ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಡಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ವಿಪರೀತ ತೊಂದರೆಯು ಆಗಿ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಧೃಷ್ಟಿ- ಯಿಂದ ಯಾವ ಮರ್ಯಾದೆಯೂ ಇಲ್ಲದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ' ನಾವು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿ- ಯುವುದಾದರೂ ಏತಕ್ಕೆ ? ' ಎಂಬ ಭಾವನೆಯುಂಟಾಗಲು ತೊಡಗಿದೆ. ಎಂತಲೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳು ಸೊರ ಗುತ್ತನಡೆದಿವೆ. ಕೆಲಕೆಲವು ಕಡೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನರಿತ ಮುಂದಾ- ಳುಗಳು, ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡರೂ ಅವರಿಗೆ ಶಾಲೆಗಳು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲವಾಗಿವೆ. ಶಹಪೂರದ ಜನರು ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬೇಡತೊಡಗಿ ಏಳಿಂಟು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ಫಲವೇನೂ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಕೋರ್ಟು- ಕಚೇರಿಗಳ ಭಾಷೆಯು ಪ್ರಜಾಭಾಷೆಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದು, ಸಾಂಗಲಿ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಜಾಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಸಲವೂ ನಿರ್ಣಯವಾಗುತ್ತಿದೆ; ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರದ ಲಕ್ಷ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಮರಾಠಿಯ ಮನೆಮಾತುಳ್ಳ ರಾಜರುಗಳು ಉತ್ತರ- ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇಲ್ಲ. ಗ್ಯಾಲೀರಿ, ಇಂದೂರ್, ಬಡೋದಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ಭಾಷೆಯ ಆಡಳಿತದ ಭಾಷೆಯಿದ್ದುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಂತಹ ಸುಬುದ್ಧಿ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದೇತಕ್ಕಾಗಿ ಮೂಡಬಾರದು ? ನಮ್ಮ ಔದಾಸೀನ್ಯವು ಅದನ್ನು ಮೂಡಿಸುವಂತಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆಷ್ಠ್ಯೆಂದು ಉತ್ಪಟಿತೆಯಿಂದ ಮಾಡಗೊ ಟ್ಟಿಲ್ಲ...ಆದಂತೂ ಸರಿಯೆ ! ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣವಾದರೆ ಇಂತಹ ತೊಡಕುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಬಹುದು; ಆದುವರೆಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಕನ್ನಡಿಗರು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿರದೆ-ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿನ ಸಂರಕ್ಷ- ಣೆಗಾಗಿ-ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು-ಆಖಂಡವಾಗಿ- ನಡೆಯಿಸಲೇಬೇಕು. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯ ಸಾಂಗಲಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ವೀರಶೈವ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಆಡಳಿ- ತದ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಣಪ್ರಸಾರವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕೆಂದೂ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡಿದುದು ಕಥಿ- ನಂದನೀಯವಾದ ಸಂಗತಿ. ಈ ನಿರ್ಣಯವು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ

ಬರುವಂತೆ ಕನ್ನಡ ಜನರ ಯತ್ನ-ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ದೈನಂದಿನವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿ !

ಮಳೆಯಾದರೂ ಬರಗಾಲವೇ !

ಕೇವಲ ಮಳೆಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬುವಷ್ಟು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಲವಂತೂ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಮಳೆಯು ಮಲೆನಾಡಿನೂ ಇಲ್ಲ; ಬೆಳುವಲಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನೊಂದನೊಂದಲೂ ಆಶೆ ತೋರಿಸಿದ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಯನ್ನು ನಚ್ಚಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರು; ಒಮ್ಮೆಲೆ ಮಳೆಯು ಮುಖವನ್ನೇ ಅಡಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜವೆಲ್ಲ ಮಣ್ಣಿನ ಕೂಡ ಮಣ್ಣಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಕೆಲವು ಕಡೆಗೆ ಹದಮಳೆಯಿಂದ ನಳನಳಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದ ಬೆಳೆಯು ಭರದಲ್ಲಿಯೇ ಬತ್ತಿಯಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲ ತಿಳಿಯದೆ ಇಲ್ಲವಾದರೂ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆದ ಮಳೆಯನ್ನು ಮುಂದೆನಾಡಿ, ಈ ಸಲ ಬರಗಾಲದ ಭಯವೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯು ಕೂಡ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಇರಬೇಕೇ ? 'ಉತ್ತರಾ', 'ಹಸ್ತಾ' ಮಳೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಕ್ಕಲಿಗರು 'ಸರಕಾರದ ಮಳೆ' ಎಂದು ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ ಕರೆಯುವುದುಂಟು. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಸರಕಾರವು ಈ ನಾಡಿನ ಬೆಳೆಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಈ ಮಳೆಗಳ ಮೇಲಿಂದಲೇ. ಇವು ಬಂದುವೆಂದರೆ ಒಂದೆರಡು ಮಳೆಯಾದರೂ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿರುವುದುಂಟು. ಇದರಿಂದ ಬೆಳೆ ಬಾರದಿದ್ದರೂ ರೈತರು ತೆರಿಗೆ ತೆರಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ಸಲ ಬಯಲುನಾಡು ಇದುವರೆಗೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕರನಿಲ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಇದ್ದೂರು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋದರು. ಮೇವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ದುಡ್ಡಿಗೊಂದು ಅಡ್ಡಕ್ಕೊಂದು ದನಗಳನ್ನು ಮಾರಿದರು. ಈಗ ಮಳೆಯಾಗಿದೆ; ಆದರೆ-ನು! ಇದುವರೆಗೆ ಭೂಮಿಗಳ ಉತ್ತುವಳಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆಗಳ ಅಭಾವವಾಗಿದೆ. ಇದ್ದ ಬೀಜ ಈ ಮೊದಲೆ ಬಿತ್ತಿದುದರಿಂದ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ತಿಂದುಹೋಯಿತು. ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಬಿತ್ತುವ ಬೀಜಕ್ಕೂ ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗಾಗಲೆ ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ರೈತರಿಗೆ ಹೊಸ ಸಾಲ

ಸಿಕ್ಕುವಂತಿಲ್ಲ; ಸರಕಾರವು ಆದರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಭೂಮಿ ಬೀಜಗಾಣುವುದು ಹೇಗೆ? ಬರಗಾಲದ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು ಹೇಗೆ? ಮುಂಗಾರು ಭೂಮಿಗಳೆಲ್ಲ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟವೆಯಾದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಈ ಮಳೆಯ ಉಪಯೋಗವು ಯಾವ ಬಗೆಯಿಂದಲೂ ಆಗದು; ಅವರಿಗೆ ಭವಿಷ್ಯದ ಬೆಳೆಯ ಆಶೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ! ಭಯಂಕರ ನಿರಾಶೆಯ ನಾತಾನರಣವು ಅಲ್ಲಿ! ಸರಕಾರದ ನಿರ್ಣಯವು ಅಂತಹ ಕಡೆಗೂ ಬರದ ಬಾಧೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು! ಇದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳ ಉಪಯೋಗವು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಷ್ಟೇಮ. ಸರಕಾರದವರು ತೆರಿಗೆ ಕಣ್ಣು ವರಾಗಿ ಈ ಬರಗಾಲದ ಘಾತ-ರತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಬಡ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಪುಣ್ಯ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಿ! ಹಿಂದುಸ್ಥಾನೀ ಸೇವಾದಲ

ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಶ್ರೀಪ್ರಕಾಶರು ೯-೯-೧೯೩೬ನೆಯ ದಿನ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ ಹೆನ್ರಿ ಕ್ರೇಕರು " ೧೯೩೧ರಲ್ಲಿ ಬನಾರಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನೀ ಸೇವಾದಲದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರೈಫಲ್‌ಡ್ರಿಲ್ಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು " ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮುಂದೆ ಅವರು ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಕಸಿದು-ಕೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಆರ್‌ಎಸ್ ಅಕ್ಟಿನನ್‌ನು ಅವುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವರನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಉತ್ತರವನ್ನಿತ್ತರು.

ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ ಹೆನ್ರಿ ಕ್ರೇಕರು 'ಎರ್-ಗನ್' ಗಳನ್ನು ಇಡುವುದು ಅರ್ಮ್ಸ್ ಅಕ್ಟಿನ ಪ್ರಕಾರ ಆಪರಾಧವಲ್ಲವೆಂದೂ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವಾದಲವನ್ನು 'ಬೇಕಾಯಿದೆಶೀರ್' ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಇಡಲಾಗಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು.

ಈಗ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಸತತವಾಗಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನೀ ಸೇವಾದಲದ ಬಗ್ಗೆ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆಯೇ ಹೋಮ್ ಮೆಂಬರರಿಂದ ಉತ್ತರಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ಏನೇ ಆದರೂ ಈ ವರೆಗೂ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನೀ ಸೇವಾದಲವು 'ಬೇಕಾಯಿದೆಶೀರ್ ಸಂಸ್ಥೆ' ಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಬಾಗಿಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸೇವಾದಲದ ಕಟ್ಟಡಗಳೂ ಇನ್ನೂ ಸರಕಾರದ ವಶದಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಈ ವರೆಗೂ ಬೇಕಾಯಿದೆಶೀರ್ ಇದ್ದ ಸಂಸ್ಥೆಯೆಂದರೆ ಸೇವಾದಲವೊಂದೇ. ಅದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಧೈಯಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಒಂದು

ಆಂಗಸಂಸ್ಥೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು 'ಕಾಯದೇಶೀರ್' ಆದ ಮೇಲೂ ಈ ಆಂಗಸಂಸ್ಥೆಯು ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾಯಿದೇಶೀರ್ ಆಗಿ ಉಳಿದುದು ಅಷ್ಟರ್ಯಕರವಾದ ಸಂಗತಿಯೇ ಸರಿ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಧೈರ್ಯವೇ ಸೇವಾದಲದ ಧೈರ್ಯವು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ವಿಧಿಸಿದುದನ್ನು ಕಾರ್ಯರಂಗದಲ್ಲಿ ತರುವುದು ಮಾತ್ರ ಅದರ ಕಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಆಪ್ತಕೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಅದು ಈ ವರೆಗೆ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಕಾಯದೇಶೀರ್ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವಿಹಿತವೂ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವೂ ಆಗಿದೆ.

ಜಪಾನಿನ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಕುರುಡುತನ

ಚೀನದಲ್ಲೂ 'ಹಾಂಗ್‌ಕಾಂಗ್' ಬಂದರದಲ್ಲಿ ಹಡಗು-ಒಡೆಯ ಖಾತೆಯೊಳಗಿನ ಜಪಾನೀ ಮುಸುಪ್ಪುನೊಬ್ಬನ ಕೊಲೆಯಾಯಿತೆಂಬ ನೆನಪಿದೆ. ಚೀನ-ಜಪಾನುಗಳ ನಡುವೆ ತೊಡಕುಂಟಾಯಿತು. ಅದಿಗ ದಿನದಿನವೂ ಬೆಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಕೊಲೆಯ ಕಾರಣವನ್ನೇ ಮುಂದೆಮಾಡಿ 'ಶಾಘಾಯ' 'ಹಾಂಗ್‌ಕಾಂಗ್' ಗಳ ನೆರೆಯ ಚೀನದ ಭಾಗವನ್ನು ನುಂಗಿಬಿಟ್ಟರಾಯಿತೆಂಬ ಸಂಕುಚಿತ ಆಶೆಯಷ್ಟೇ ಜಪಾನಿಗಳಿಗಿದ್ದಂತಿಲ್ಲ; ಚೀನದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಜಪಾನಿನ ವಿಷಯವಾಗಿದ್ದ ನಿತ್ಯದ್ವೇಷ-ಅಸೂಯೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಶೋಧಿಸಿಹಾಕುವ ಮಹಾಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯ ನೆಪದಿಂದ, ಇಡೀ ಚೀನರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸೂತ್ರಸಂಚಾಲನೆಯಿಂದ ನಡೆಯಹಚ್ಚಬೇಕೆಂಬ ಗುಪ್ತತಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಾನಿಗಳು ಹೇಗೆ ಒಡ್ಡಿರುಪರಿಯಬುದನ್ನು—ಚೀನರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿದ ಅವರ ಕರಾರುಗಳಿಂದ—ಯಾರೂ ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆ ಕರಾರುಗಳ ವಿವರ ಹೀಗಿದೆ:—

- ೧) ಜಪಾನಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಚೀನೀ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಿದ್ದುವ ಅಧಿಕಾರವು ಜಪಾನಿಗಿರಬೇಕು.
- ೨) ಉತ್ತರಚೀನದ ಐದು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ಜಪಾನಿನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರಬೇಕು.
- ೩) ಚೀನ-ಜಪಾನುಗಳ ನಡುವೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕು.
- ೪) ಈಗಿದ್ದ ಚೀನದ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು.

೫) ನಾನಕಿಂಗ್‌ದಲ್ಲಿ ಜಪಾನಿನ ದಂಡೂ ಬೇರೆ ಸಲಹೆಗಾರರೂ ಇರಬೇಕು.

೬) ಜಪಾನ್, ಚೀನ್, ಮಾಂಚ್ಯುಕೋ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರರ ವಿಮಾನಗಮನಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವಕಾಶವು ಸಿಕ್ಕಬೇಕು.

ಈ ಕರಾರುಗಳ ತಿರುಳೆಂದರೆ: 'ಚೀನದ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗವು ಜಪಾನಿಗಳ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು; ಮಿಕ್ಕಭಾಗದ ರಾಜ್ಯಸೂತ್ರವು ಜಪಾನಿನ ತಂತ್ರದಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕು' ಎಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ. ಚೀನವು ಈ ಕರಾರುಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ, ಅದು ಜಪಾನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿತೆಂದು ಹೇಳಲು ಯಾವ ಅಭ್ಯಂತರವೂ ಇಲ್ಲ. ಚೀನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರಕಾರದವರು ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿ, ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು, ಜಪಾನು ಹಗಲುಪಾಡಿನಲ್ಲಿ—ಹೇಳಿಕೆ-ಹೀಗೆ-ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನಿಂತಿರುವಾಗ, ಚೀನದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂತಾಪವುಂಟಾಗುವುದು ಸಹಜವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸಂತಾಪದ ಭರದಲ್ಲಿಯೇ ಅದು 'ಮುಯ್ಯಿಗೆ ಮುಯ್ಯಿ, ಬಟಿಗೆ ಬಟು' ಎಂಬ ನೀತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಜಪಾನಿಗಳ ಕರಾರುಗಳಿಗೆ ಸರಿತೂಗುವಂತಹ ಕರಾರುಗಳನ್ನೇ ಮರಳಿ ತಿಳಿಸಿದುದು ಚೀನೀ ಜನರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಜೀವನಾಪೇಕ್ಷೆಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಚೀನದ ಪ್ರತೀಕಾರೋದ್ರಮ

ಚೀನ ಸರಕಾರವು ಜಪಾನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ಕರಾರುಗಳು ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಿದಂತಿವೆ.

- ೧) ಜಪಾನು ತನ್ನ ಸರಕನ್ನು—ಕಳ್ಳತನದಿಂದ—ಚೀನದೇಶದೊಳಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು; ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡುವ ವಿವಾಧಾಗಬೇಕು.
- ೨) ಪೂರ್ವಹೊಸಪೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಸ್ವಾಯತ್ತ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲಿನ ನೇತೃತ್ವವು ನಮ್ಮದಾಗಿರಬೇಕು.
- ೩) ಅವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜಪಾನೀ ಸೈನ್ಯವು—ಉತ್ತರಚೀನದಲ್ಲಿ. ಅದನ್ನಲ್ಲಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕು.
- ೪) ಚೀನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜಪಾನಿನ ಸೈನ್ಯ-ಖಾತೆಯ ಶಿಷ್ಟಮಂಡಳವೊಂದು ಬೇರು ಬಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದೆ. ಜಪಾನು ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕದಲಿಸಬೇಕು.

ಚೀನವು ತಿಳಿಸಿದ ಈ ಕರಾರುಗಳೆಂದರೆ ಭಾವೀ ಯುದ್ಧದ
 ಔಣೋದೇಯದೇ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಚೀನದವರಿಂದ
 ಈ ಬಗೆಯ ಉತ್ತರವು ದೊರೆತೀತೆಂಬ ವಿಚಾರವು ಜಪಾನಿನ
 ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸುಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕರಾರುಗಳನ್ನು
 ತಿಳಿಸುವಾಗ ಚೀನವು ಹಿಂದುಮುಂದಿನದೊಂದಿಗೂ ಪೂರ್ಣ-
 ವಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡೇ ತಿಳಿಸಿರಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಹೀಗೆಂದು
 ತಿಳಿಸಿಯಾದ ಮೇಲೆ, ಇನ್ನು ಯುದ್ಧವು ಅನಿವಾರ್ಯವೇ
 ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡು, ಚೀನ ಸರಕಾರವು ಈಗ ತನ್ನ
 ೭೫೦೦೦೦ ಸೈನ್ಯವನ್ನು 'ನಾನ್‌ಕಿಂಗ್', 'ಶಾಂಘಾಯ್' ಮತ್ತು
 'ಹಾಂಕ್ಯಾಂಗ್-ಶಾಂಘಾಯ್' ರೈಲುಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ-
 ಇಟ್ಟಿದೆ. ಜಪಾನಿನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ತಾಕುವಂತಹ ಈ ಬಗೆಯ
 ಚೀನದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನೂ ಯುದ್ಧದ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನೂ
 ಕಂಡು, ಶಾಂಘಾಯದಲ್ಲಿಯೂ ಚೀನೀಜನರು ಅಲ್ಲಿಂದ
 ಕಾಲುಕೀಳಲು ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳೂ ತಮ್ಮ
 ಭಾಂಡಾರವನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರವನ್ನೂ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸು-
 ತಲಿವೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಹಡಗುಪಡೆಯ ಆಧಿಕಾರಿಗಳು
 ಹಾಂಕ್ಯಾಂಗ್ ಬಂದರದಲ್ಲಿಯೂ, ಯಾಂಗ್‌ಸಿ ನದಿಯ ದಂಡೆ-
 ಯಲ್ಲಿರುವ ಮಿಕ್ಕೆ ಬಂದರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್
 ಜನರ ಹೆಂಗಸರನ್ನೂ ಹುಡುಗರನ್ನೂ ಸ್ಥಳಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ
 ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ
 ಯುದ್ಧದ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತಹವೇ ಆಗಿರುವುವು.
 ಚೀನ-ಜಪಾನುಗಳ ನಡುವೆ ಕಲಹವೆದ್ದು ನಿಂತಲ್ಲಿ, ಅದರ
 ಪರಿಣಾಮವು ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲೆಯೂ
 ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ನೆರೆಯನಾಡಾದ ರಶಿಯದ
 ಮೇಲಂತೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವು ಯಾವಂತಿರಬೇಕೆಂದು
 ಅದೀತೆಂಬುದನ್ನು ಊಹಿಸಿಯೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.
 ಭಾರತಕ್ಕೂ ಇದರ ಸೆಕೆಯು ತಗಲದಿರದು. ಜಗತ್ತಿನ
 ಮಹಾಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಇದು ನಿಮಿತ್ತಕಾರಣವಾಗುವುದೆಂದು
 ರಾಜನೀತಿಜ್ಞರು ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನೂ ಇರದು.
 ಕಲ್ಪನೆಗೆ ನಿಲುಕದ ಸೈನ್ಯದ ಭವಿಷ್ಯ

ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಜಾನ್ವಯಂತ್ರಿತ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ
 'ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್' ಬಂಡುಗಾರರಿಗೂ ಹತ್ತಿದ ಕಲಹವು ದಿನ-
 ದಿನವೂ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಲಿದೆ. ಎರಡು ಪಕ್ಷದವರ
 ಕ್ರೂರತನ—ಹಿಂಸೆಗಳಿಗೂ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ತೋಪು-
 ಸಿಡಿಗುಂಡುಗಳಿಂದ ನಾಡಿನ—ಬಡವರು ಸಿರಿವಂತರು—
 ಎಲ್ಲರೂ ಅರ್ಥಹಾನಿ ಪ್ರಾಣಹಾನಿಗಳಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟು
 ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸಲ ಸರಕಾರದ ಕೈ ಮುಂದಾದರೆ,

ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಬಂಡುಗಾರರ ತಲೆ ಮೇಲಾಗುತ್ತಲಿದೆ.
 ಆದರೇನು! ಜಯವು ಯಾರಿಗೆ ದೊರೆತರೂ ಸಿಕ್ಕುವ
 ಪರಿಣಾಮಫಲವು ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಟ್ಟಡ-
 ಗಳು ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯ ರಾಶಿ; ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಾಣದ-
 ಗಳು; ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಅರೆಬೆಂದ ಜನ-ದನ-ಕರುಗಳು;
 ಸತ್ತವರ ಭೀಕರ ಕಲೇವರಗಳು. ವಿಜಯದ ಆನಂದದ
 ನೋಟವೂ ಇದನ್ನೇ ನೋಡಬೇಕು. ಅಪಾಯದ ವ್ಯಸನದ
 ನೋಟವೂ ಇದನ್ನೇ ನೋಡಬೇಕು. 'ಅಲಕ್‌ಮಾರ್'
 ನಗರವನ್ನು ಸ್ಟೇನ್ ಸರಕಾರವು ಬಂಡುಗಾರರಿಂದ ಕಸಿ-
 ದುಕೊಂಡಿದೆ. ಅದರ 'ಮಾವ್ರಿಡ್' ದ ನಿರ್ಣಯವಾಗುವ
 ವರೆಗೆ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸರಕಾರವು ನಿಲ್ಲಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು
 ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ.
 ಸ್ಟೇನ್ ಬಂಡಾಯದ ಹಿಂದೆ ಯಾರಾದರೂ.... !

ಈ ಬಂಡಾಯದ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿವೆ
 ಯೆಂಬುದು ಇನ್ನೂ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಫ್ರಾನ್ಸದ
 ಸೋವಲಿಸ್ಟ್ ಸರಕಾರವು, ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟರಿಗೆ
 ಗುಪ್ತವಾಗಿ ನೆರವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಪ್ರಕಟವಾದುದರಿಂದ,
 ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ಸರಕಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ
 ಚರ್ಚೆ-ವಿಚರ್ಚೆಗಳಾಗಲು ತೊಡಗಿವೆ. ಫ್ರಾನ್ಸಿನ ಮುಖ್ಯ-
 ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ 'ಲಿಯಾಬ್ದೂಮ್' ಅವರು—ತಮ್ಮ ಸಹ
 ಕಾರಿಗಳಾದ 'ಮಾಕ್' ಮತ್ತು 'ಕಾಟ್' ಇವರ ಸಲಹೆ
 ಯಿಂದ ಸೈನ್ಯದ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟರಿಗೆ ತುಬಾಕಿ—ಗ್ಯಾಸ್
 ಬಾಂಬುಗಳನ್ನೂ, ಮಸಿನ್‌ಗಳನ್ನು—ದೂರದ ತೋಪುಗಳನ್ನೂ,
 ಯುದ್ಧದ ವಿಮಾನಗಳನ್ನೂ ಪೂರೈಸಿದ ಸಂಗತಿಯು
 ಜನಜನಿತವಾದುದರಿಂದ 'ಮಹಾಯುದ್ಧದ ವಡವಾಗ್ಗಿಯು
 ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇನ್ನೇನೂ ಬಹಳ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ'
 ಎಂದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳು ಒಡನುಡಿಯುತ್ತಲಿವೆ.
 ಯುರೋಪಿನ ಒಂದು ಪತ್ರವಂತೂ ಹೀಗೆ ಉದ್ಗಾರ
 ತೆಗೆದಿರುತ್ತದೆ:—

"ಸೈನ್ಯದ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸಿಗೆ
 ಇಷ್ಟೊಂದು ಅತ್ತೀಯತೆಯು ಎನಿಸುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್,
 ಜರ್ಮನ್, ಇಟಾಲಿಯನ್, ಬೆಲ್ಜಿಯಂಗಳಲ್ಲಿಯ ಕಮ್ಯು-
 ನಿಸ್ಟರೊಂದಿಗೆ ಫ್ರಾನ್ಸು ಸಹಕರಿಸಬಾರದೇಕೆ? ಸದ್ಯದ
 ಫ್ರೆಂಚ್ ಸರಕಾರವು ತನ್ನ ದೇಶದ ಅಂತರ್ಗತ ರಾಜಕಾರ್ಯ-
 ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಹೊರಗಿನ ರಾಜಕಾರ್ಯದ ಕಡೆಗೆಯೆ
 ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಫ್ರಾನ್ಸು ಹೊರದೇಶದ
 ಯಾವುದೋ ಪಕ್ಷದೊಂದಿಗೆ ಸಹಕಾರ್ಯದ ಧೋರಣವನ್ನು

ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರೆ ಇಟಲಿ, ಜರ್ಮನಿ, ರಶಿಯಾಗಳಾದರೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತರಬೇಕೇತಕ್ಕೆ.....”

ಅಂತೂ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಯುದ್ಧದ ಅಂತರ್ಜ್ವಾಲಾ-
ಮುಖಿಯು ತಲೆಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತುವುದರಲ್ಲಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಮಾತು

ವಾಚಕರೊಂದಿಗೆ

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ೭೧೭ರಿಂದ ೭೫೦ರ ವರೆಗೆ ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಮುಂದೆ ೭೫೦ರಿಂದ ೭೬೦ರ ವರೆಗಿನ ಪುಟಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿನಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೭೪೭ರಿಂದ ೭೫೬ರ ವರೆಗೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪಾಗಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಓದುವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ದಯೆಯಿಟ್ಟು ತಪ್ಪಿದ ಪುಟಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬಿನ್ನಹ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೆಂದರೆ ‘ರಾಜರಹಸ್ಯ’ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಈ ವರ್ಷದ ಇನ್ನೆರಡು ಸಂಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆಯಾದುದರಿಂದ ಅದರ ಪುಟಗಳು ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದಿವೆ.

ನಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ವಿಚಾರ

ನಮ್ಮ ಮಾಲೆಯ ಅನಿಯಮಿತತನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ವಾಚಕರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ನಮ್ಮ ಬಯಕೆ; ‘ಬ್ರಹ್ಮನ ವರ್ಷ ಮಾನವನ ಎಷ್ಟೋ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಂತೆ; ಹಾಗೆಯೇ ‘ಮಾಲೆಯ ಒಂದು ವರ್ಷವೂ ದೀರ್ಘವಾದುದು’ ಎಂದು ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡುವವರು ಬೇಕಾದರೆ ನಮಗೆ ಮಾಡಲಿ! ಜನರ ಚೇಷ್ಟೆಗಿಂತ ನಮ್ಮ ಬಯಕೆಯ ಪೂರ್ಣತೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿತ; ವಾಚಕರ ಅನಂದಕ್ಕೂ ಕಾರಣ. ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗವೆರಡೂ ಸುಂದರವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಆಶೆ. ಎಂತಲೇ ‘ಮಲ್ಲಿಗೆದಂಡೆ’ ಮುದ್ರಣವಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾದರೂ ಅದರ ಮೇಲಿನ ತ್ರಿವರ್ಣ ಚಿತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ೨-೩ ತಿಂಗಳು ಕಾಯಬೇಕಾಯಿತು. ಗರತಿಯ ಹಾಡಿನ ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣದ ಪಾಡಾದರೂ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಅದರ ಅಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲ ಮುಗಿದುಹೋಗಿದೆಯಾದರೂ ಮೇಲೋಲೆಯ ಚಿತ್ರವು ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಬೇಗನೆ ಬರಲಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯ ಅಡಚಣೆಗಳೆ ಮಾಲೆಯ ಅನಿಯಮಿತತನಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೈಗೆ ಬಂದ ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅನಿಯಮಿತತನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ

ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಹಿಂಜರಿಯುವುದು. ಈಗ ಇನ್ನು ೨-೩ ವಾರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಲೆಯು ಒಂದು ಕಥಾ-ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲಿದೆ. ಹಿಂದಿ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದವರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜೈನೇಂದ್ರಕುಮಾರರವರ—ಅಯ್ಯ—ಕತೆಗಳ ಅನುವಾದಗಳು ಅದರಲ್ಲಿರುವವು. ಜೈನೇಂದ್ರ-ಕುಮಾರರು ಕುಶಲರಾದ ಕತೆಗಾರರು; ಸೂಕ್ಷ್ಮಮನೋ-ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು. ಇವರ ಕಥನ ಕಲೆಯ ಬಗೆಗೆ ಅಲಹಾಬಾದಿನ ‘ಲೀಡರ್’ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಹೀಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುವುದು:—

“ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರಕತೆಗಾರರು—ತಮ್ಮ ದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವವರು—ಕಡಮೆ. ಜೈನೇಂದ್ರಕುಮಾರರು ಈ ಕಡಮೆತನವನ್ನು ತುಂಬಲು ಮುಂದುವರಿದವರು...ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇವರ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿಯ ವಸ್ತುಗಳು ಮನೋವಿಜ್ಞಾನದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆಯ ಕಟ್ಟಿದುವುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ವಾಚಕರಿಗೆ ರಮಣೀಯವಾದ ರಸಾನುಭೂತಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.”

ಈ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹವು ಸು. ೧೪೦-೧೫೦ ಪುಟಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದುದಾಗಿರುವುದು. ಮಾಲೆಯ ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಇದೇ ಗಾತ್ರದವುಗಳನ್ನಾಗಿ ಹೊರಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಆಶೆ.

ಮುಂಬಯಿ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯವರ ಮನ್ನಣೆ

ನಮ್ಮ ಮಾಲೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಮುಂಬಯಿಯ ವಿದ್ಯಾ-ಖಾತೆಯ ದಕ್ಷಿಣ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮನ್ನಣೆಯಿತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು. ಬೇರೆಬೇರೆ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ನವರಣೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು:—

೧ ಉದಯರಾಗ

೨ ಮಲ್ಲಿಗೆದಂಡೆ

೩ ಜ. ಕ. ನಾಟ್ಯಾಂಕ

ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ, ದೇಶಭಾಷೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ—ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರ ಲೈಬ್ರರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು.

೧ ತರಂಗಿಣಿ

೨ ಅದೇನೆ ಇರಲಿ

೩ ಪರಿಣೇತಾ

ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ, ದೇಶಭಾಷೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಲೈಬ್ರರಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು.

೧ ಜೀವನಸಂಗೀತ

ಇದನ್ನು ದೇಶಭಾಷೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಕರ ಲೈಬ್ರರಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು.

೧ ರಾಜವಲ್ಲಭ

ಇದನ್ನು ದೇಶಭಾಷೆಯ ಶಿ. ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ಲೈಬ್ರರಿಗಳಿಗೂ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಕರ ಲೈಬ್ರರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು.

೧ ಬಂಗಾರದ ಡಾಬು

ಇದನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ-ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ಲೈಬ್ರರಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು.

೨ ದರಿದ್ರನಾರಾಯಣ

ಇದನ್ನು ವೇಶೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ-ಶಿಕ್ಷಕರ ಲೈಬ್ರರಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು.

ದಿ ಯುನೈಟೆಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಕೆಂ. ಲಿ.

ಕಂಪನಿಯ ಕಳೆದ ೫ ವರ್ಷಗಳ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ವಿಮಾಗಣತಿಗಳು ಅದರ ಆಯ್ಕೆಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಂಪನಿಯು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹಬ್ಬಿದ್ದ ಹಣಕಾಸಿನ ಮುಗ್ಗಟ್ಟನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಅದು ಅಡಳಿತದ ಹಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿಗೂ ಒಳಗಾಗಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಕಷ್ಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾದಾಡಿ ಸಂಚಾಲಕರು ಕಂಪನಿಯ ನೌಕೆಯನ್ನು ಜೋಕೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿರುವರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಕಂಪನಿಯ ಸಮಾನವಯಸ್ಸಿನ ೪೦-೫೦ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಂಪನಿಗಳು ಪಾಲಿಸಿದಾರರಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಸು ಸಹ ಬೋನಸ್ (ಲಾಭಾಂಶ) ಕೊಡದಿರುವಾಗ, ತೊಂದರೆಗಳ ಸೆಳವಿಗೆ ಎದುರಾಗಿಯೂ ಹೋರಾಡಿ ೧೯೩೪-೩೫ಕ್ಕೆ ೫ ರೂ. ಗಳ ಬೋನಸ್‌ನ್ನು ಹಂಚಿರುವುದು ತುಂಬ ಅಭಿಮಾನದ ಅಭಿನಂದನದ ಸಂಗತಿ.

ಕಳೆದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುಂಚಿನ ೨-೩ ವರ್ಷಗಳ ಮುಮ್ಮಡಿಯಷ್ಟು ವಿಮಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಕಂಪನಿಯು ತನ್ನ ಮುನ್ನಡೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡ

ನಾಡಿನ ಮನ್ನಣೆಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ತಕ್ಕದಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು. ವಿಮಾಸಂಘದಂತಹ ಅರ್ಥಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿರಲಾರವು. ಸಾವಿರಾರು ಬಡ ಸಂಸಾರಗಳ ದುಃಖದ ನರಳಾಟವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಹಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ದುರ್ಘಟನೆಗಳ ಪೀಡೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬಲ್ಲ ಇಂತಹ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಆದರಿಸಲೇಬೇಕು.

ಇಂತಹ ಸಂಘಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯೂ ವಿಚಕ್ಷಣತೆಯೂ ಈ ಕಂಪನಿಯ ಸಂಚಾಲಕರಲ್ಲಿನೆಯೆನ್ನಬಹುದು. ಅವರ ಸ್ನಿಗ್ಧಸಾಹಸಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನಿತ್ತು ಕನ್ನಡಜನತೆಯು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲೆಂದು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆವು.

ಬಾಂಬೇ ಬರೋಡಾ ಅಶ್ವಾಸರನ್

ಕಂ. ಲಿ. ಬಡೋದಾ

ಈ ಕಂಪನಿಯವರಿಂದ ೧೯೩೫ಕ್ಕೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಹಾಗೂ ಡೈರೆಕ್ಟರೀ-ವರದಿಯು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ೧೯೩೪ರ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ, ಆ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಂಪನಿಯ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆಯೆಂಬುದು, ಈ ವರದಿಯಿಂದ ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಂಪನಿಯ ಅಭಿಮಾನಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಧನ್ಯೋದ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕಾರ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಯು ನೂರಕ್ಕೆ ೫೦ರಂತೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದು ಲೈಫ್‌ಫಂಡು ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೩೦೦ರಂತೆ, ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಫಂಡು ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೪೦೦ರಂತೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಕಂಪನಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ತಮ್ಮ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ 'ಬಹುಳತೆ'ಗಿಂತ 'ಗುಣ'ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ತ್ವ ಕೊಡುತ್ತ ಬಂದುದರಿಂದ, ಮಿಕ್ಕ ಕಂಪನಿಗಳಿಗಿಂತ ಇಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಪ್ರಮಾಣವು ತೀರ ವ್ಯಸ್ತಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದುದು ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ 'ಲ್ಯಾಪ್ಸ್' 'ರೀ ಇಸ್ಯೂ'ಗಳ ಪ್ರಮಾಣವೂ ಕಡಿಮೆಯೇ ಇದೆ. ಕಂಪನಿಯ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಎಜಿಂಟರು ಮೇಸರ್ಸ್ ಪಿ. ಪಿ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಅವರ ಕಂಪನಿಯವರಿದ್ದು ಅವರಲ್ಲಿಯೇ ಶೇರ್ ಫಿರೋಜಶಾ ಪೇಶ್ವನ್‌ಜಿ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಅವರು ಲಕ್ಷಾಧೀಶರಿದ್ದಾರೆ; ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಹಸಿಗಳಾದ ವರ್ತಕರ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅವರ ಎಣಿಕೆಯಿದೆ. ಅಂತಹರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ

ಕಂಪನಿಯ ಕಾರ್ಯವು ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದು ಸಹಜವೆ ಆಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯ ಡಾಯರೆಕ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿ, ಬಡೋದಾ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ತಜ್ಞರಾದ ವಕೀಲರೂ ನಿಷ್ಣಾತರಾದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೂ ನಿಯೋಜಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಬಡೋದಾ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯ-ಲೋಕಪ್ರಿಯರೂ ದೂರದರ್ಶಿಗಳೂ ಬಹುಶ್ರುತರೂ ಎಂದು ಹೆಸರುವಾಸಿಯನ್ನು ಪಡೆದ-ವಿದ್ಯಾ-ರಾಜರತ್ನ ಬಿ. ಕೆ. ಭಾಟೆಯವರು ಕಂಪನಿಗೆ 'ಜೇಆರ್‌ಮನ್' ರಾಗಿ ದೊರೆತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಕಂಪನಿಯು ಮುಂಬಯಿ, ಪುಣೆ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಮದ್ರಾಸ್, ಸಿರೋನ್, ಕಲಕತ್ತಾ, ಲಾಹೋರ್, ಇಂದೂರು, ಉಜ್ಜಯಿನಿ, ನಾಗಪೂರ್, ಭೋಪಾಳ, ರತಲಾಮ, ದಾಹೋದ, ಸುರತ, ಮೈಸೂರಿನ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತದ 'ಎಜೆನ್ಸಿ' ಗಳನ್ನೂ 'ಆರ್ಗನೈಸಿಂಗ್' ಆಫೀಸ್' ಗಳನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.

ಈ ಕಂಪನಿಯು ಸ್ಥಾಪಿತವಾದುದು ೧೯೩೫ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ! ಬಡೋದಾ ರಾಜ್ಯದ ಲೈಫ್ ಆಶ್ರಿತರನ್ನ ಆಕ್ಟಿ-ನಂತೆ-ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಸಿಕ್ಯೂರಿಟಿ ಪಾಲಿಸಿ ಹೋಲ್ಡರ್ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ-ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸರಕಾರದ ಕಡೆಗೆ-ತಕ್ಕದಾದ ಇಡುಗಂಟನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಕಂಪನಿಯ ಕೆಲಸವು ಉತ್ತರೋತ್ತರವಾಗಿ ಹೀಗೆಯೆ ಬಳಿಯುತ್ತಲಿದ್ದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಪ್ರೀತಿವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಗಿದು ಪಾತ್ರವಾಗಲಿ.... ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾದ ಹಾರಯ್ಕೆ.

ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳಾದ ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧಾಳುಗಳು

೧. ೫೬. ಕರಗಿರಾವ, ಶಿವೊಗ್ಗ
೨. ,, ಕಾರವೇಕರ ಫ್ಲಿ. ಆರ್., ಅಥಣಿ
೩. ,, ಕುಲಕರ್ಣಿ ಕಾ. ರಾ., ಜಮಖಂಡಿ
೪. ,, ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯ, ಬಿಳಿಬೋದು
೫. ,, ಕೊರಡೂರ ಎಸ್. ಕೆ., ಹರ್ಲಾಪುರ
೬. ,, ಕಾಲಗಿ ಎನ್. ಎಚ್., ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ
೭. ,, ಗುಲೇದಗುಡ್ಡ ಕೆ. ಡಿ., ಗುಲೇದಗುಡ್ಡ
೮. ,, ಜಿಗಳೂರ ಶಿ., ಬಾಗಲಕೋಟೆ
೯. ,, ಜೋಶಿ ಕೆ. ಫ್ಲಿ., ಧಾರವಾಡ
೧೦. ,, ಜೋಶಿ ಫ್ಲಿ. ಫ್ಲಿ., ಧಾರವಾಡ
೧೧. ,, ಧಾಣಕಶಿರೂರ, ಧಾರವಾಡ
೧೨. ,, ತಾವರಗೇರಿ ರಾ. ಹ., ಧಾರವಾಡ
೧೩. ,, ದೇಶಪಾಂಡೆ ಎಸ್. ಟಿ., ಶಿಗ್ಗಾವ
೧೪. ೫೬ಮತಿ ದೇಸಾಯಿ ಸತ್ಯಭಾಮಾ, ಧಾರವಾಡ

೧೫. ,, ನಾಗೂಬಾಯಿ, ಮಾಯಕೊಂಡ
೧೬. ೫೬. ಪದಸಲಗಿ ಎನ್. ಆರ್., ರಾಣೇಬಿನ್ನೂರ
೧೭. ,, ಪಾಟೀಲ ಚಿ., ಹೂರಿ
೧೮. ,, ಸೇಟಿಕರ ಶಾ., ಬೆಳಗಾವಿ
೧೯. ,, ಬಸ್ತಿ ಪಾ. ರಾ., ಖಾನಾಪೂರ
೨೦. ೫೬ಮತಿ ಬೈಚವಾಳ ಸುಂದರಾ, ಧಾರವಾಡ
೨೧. ೫೬. ಮಂಗಳೂರ ಆ. ಧಾರವಾಡ
೨೨. ಶ್ರೀಮತಿ ಮುಳೇಮತ ಶಾಂತಾಬಾಯಿ, ಧಾರವಾಡ
೨೩. ಶ್ರೀ. ಮಂಗಳೂರ ಆ, ಧಾರವಾಡ
೨೪. ,, ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ ಎಚ್. ಆರ್., ತುಮಕೂರ
೨೫. ,, ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಕೆ. ಎನ್., ಮೈಸೂರು
೨೬. ,, ಶಿಂತ್ರಿ ಚಿ. ಫ್ಲ., ಮಿಶ್ರಿಕೋಟೆ
೨೭. ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಭದ್ರಾಬಾಯಿ, ಬಸವನಗುಡಿ
೨೮. ಶ್ರೀ. ಹಿರೇಮತ ಬಿ. ಪಿ., ಬದಾಮಿ
೨೯. ,, ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ ಬಿ. ಶಂ., ಇಳಕಲ್ಲ

ಈ ಸಲ ೨೯ ಜನರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವರು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ೦-೧೩-೦ ಬಹುಮಾನ ಹಂಚಲಾಗಿದೆ.

ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ—

ರಾಜಶೇಖರ ವಿಳಾಸದಲ್ಲಿಯ ಕೆರುಣರಸಚಿತ್ರ

(ಕಾನ್ಯವಿನುಕೆ)

೫೬. ಬಿ. ಎನ್. ಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ಬಿ. ಎ. (ಆರ್‌ಎಫ್)

'ಉರ್ಲ ಹುಸೇನಿ' (ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

೫೬. ಎಸ್. ಟಿ. ಬಸವೋಡೇ ಬಿ. ಎ.

ಆಯೋಡ್ವಿನ ಆವಶ್ಯಕತೆ (ವೈಜ್ಞಾನಿಕ)

ದಾಕ್ಷರ ಕಮಲಾಪುರ ಕಾಂತರಾಯರು ಎಂ. ಬಿ. ಬಿ. ಎಚ್

ವಿಜಯನಗರದ ನಾಣ್ಯಗಳು(ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ)

೫೬. ದೇಸಾಯಿ ಪಾಂಡುರಂಗರಾಯರು ಬಿ. ಎ (ಆರ್‌ಎಫ್)

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ಸಮಾಜಕ್ರಾಂತಿಯೂ

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವೂ

ವೈದ್ಯಭಾಸು ಡಿ. ಕೆ. ಭಾರದ್ವಾಜ ಎಂ. ಡಿ. (ಆಯುರ್ವೇದ)

ದೊಡ್ಡವರ ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣು

(ಪ್ರೇಮಚಂದರ ಕತೆಯ ಅನುವಾದ)

೫೬. 'ಮಧುಕರ'

ದ್ವಾದಶಭಾವಗಳು (ಫಲಜ್ಯೋತಿಷ)

ಪಂಡಿತ ಕೇರವರಮಾ ಗಲಗಲಿ

ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಲೇಖನಗಳು, ಕವನಗಳು, ಕಾದಂಬರಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಜಯಕರ್ನಾಟಕ

ಸಂಚಿಕೆ ೧೧

ಶ್ರೀ. ಕಡೆಂಗೋಡ್ಲು ಶಂಕರಭಟ್ಟರು

ಸಹಸಂಪಾದಕರು

ಶ್ರೀ. ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ

ಗಾಂಧಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು

ESTD. 1906

CANARA BANK LIMITED

SCHEDULED MEMBER OF THE RESERVE BANK OF INDIA
AND BOMBAY CLEARING HOUSE

ಕರ್ನಾಟಕ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್

Subscribed Capital	Rs. 600,000
Paid-up Capital	„ 3,33,240
Reserve fund	„ 4,50,000
Deposits	„ 73,40,000

27 OFFICES AT-Fort Bomba,, Mandvi Bombay, Bangalore, Chikmagalur,
Hubli, Davangere, Mangalore, Udipi, Cochin, Calicut, Dharwar etc. etc.

ಮೈಸೂರು ಚಂದನದ ಸಾಬೂನು ನಿಮ್ಮ

ಮೈಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಅಂದವನ್ನೂ ಕಾಂತಿ

ಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಮೈಸೂರು ಚಂದನದ ಸಾಬೂನಿನಿಂದ

ಕಾಂತಿಯು ಹೊಸದಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಆಹ್ಲಾದಕರವೆನಿಸಿ

ವಂತೆ ನುಣುಪಾಡುದೂ ನಿರಾಮಯವೂ ಆಗುವುದು

ಅದರ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಬೆಳ್ಳನೆಯ ಬುರುಗು ರೇಖೆ

ರಂಧ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊಕ್ಕು ಮೈದೊಗಲಿನ ಅಶು

ಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಳೆಯುವುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ

ಮೈಸೂರು ಚಂದನದ ಸಾಬೂನು ಜಗತ್ತಿನ

ಸಿದ್ಧವಾದ ಮೈಸೂರು ಚಂದನ ತೈಲದಿಂದ ತಯಾರಾಗ

ಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಲಲನೆಯರು

ಸುಗಂಧಮಯ ಸಾಬೂನನ್ನೇ ಇಂದಿನ

ಉಪಯೋಗಿಸುವರು;-ತಮ್ಮ ಲಾವಣ್ಯವನ್ನು

ಅದು ಕಾಪಾಡುವುದೆಂದು ಅಪರೂಪ ಬಲ್ಲರು.

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಗವರ್ನಮೆಂಟ್

ಸೋಪ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ,

ಬೆಂಗಳೂರು.

MYSORE SANDAL SOAP

ಪರಿವಿಡಿ

ಬೋರಾ ಬಡೂರ (ಮುಖಚಿತ್ರ)			ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ಶಿಲ್ಪ	
ವಿಜಯದುಂದುಭಿ (ಕವನ)			ಶ್ರೀ. ಸಾಲಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು	೭೯೫
ಕೊಂಕಣದ ಬಿಂಕ (ಕವನ)			 ಶ್ರೀ. ದೇವನೂರ	೭೯೬
ರಾಜಶೇಖರವಿಳಾಸದಲ್ಲಿಯ ಕರುಣ ಸಚಿತ್ರ.....			ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎನ್. ಲಿಂಗಯ್ಯನವರು	೭೯೭
ನಿದ್ದೆಗಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ (ಆರೋಗ್ಯಬೋಧೆ)			ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ರಾಯರು	೮೦೧
ಒಲಿ ಬಾ, ಸೊಗಸೂರ್ಮಡಿರುವುದು (ಕವನ).....			 ಶ್ರೀ. ಮೂರ್ತಿ	೮೦೩
ಉರ್ಲ ಹುಸೇನಿ (ಕತೆ)			 ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಟಿ. ಬಸಪ್ಪ	೮೦೪
ಬಾಯತೆರೆ ಭೂಮಿತಾಯಿ (ಕವನ)			 ಶ್ರೀ. ಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿ ಪುರಾಣಿಕ	೮೦೯
ಆಯೋಡ್ವಿನಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ.....			ಡಾ. ಕಾಲುಲಾಪುರ ಕಾಂತರಾಯರು	೮೧೦
ವಿಜಯನಗರದ ನಾಣ್ಯಗಳು.....			ಶ್ರೀ. ದೇವಾಯಿ ಪಾಂಡುರಂಗರಾಯರು	೮೧೪
ಅಭಿಮಾನ (ಕವನ)			 ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ	೮೧೯
ರಾಜರಹಸ್ಯ (ಧಾರಾವಾಹಿ ಕಾದಂಬರಿ)			 ಶ್ರೀ. ರಾ. ನ. ಮಳಗಿ	೮೨೦
ದೇವತಾಸಂಸ್ಕೃತಿ (ಕಿರುಗತೆ)			 ಶ್ರೀ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ	೮೨೨
ಶ್ರೀ ಹನುಮಾನ ವ್ಯಾಯಾಮಪ್ರಸಾರಕ ಮಂಡಲ(ಸಚಿತ್ರ)			 ಬರೆದು ಬಂದುದು	೮೨೪
ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ಸಮಾಜಕ್ರಾಂತಿಯೂ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವೂ			 ಶ್ರೀ. ದ. ಕೃ. ಭಾರದ್ವಾಜ	೮೩೧
ದಿನಗತ ಮುನಶೀ ಪ್ರೇಮಚಂದರು			 ಶ್ರೀ. ಗುರುನಾಥ ಜೋಶಿ	೮೩೯
ದೊಡ್ಡ ನರ ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣು.....			ದಿನಗತ ಪ್ರೇಮಚಂದರ ಕತೆಯ ಅನುವಾದ	೮೪೧
ಮುನ್ನುಡು (ಕವನ)			 ಶ್ರೀ. ರಾಘವೇಂದ್ರ	೮೪೪
ವೀಣಾವಿಠಾನ				೮೪೯
....ಗಾ. ಧೀ ವಿಚಾರದೋಹನ, ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು, ವಾಲಿ, ಮುತ್ತುಗಾರ,				
....ಸಂಶಯಪಿಪಾಚಿ				
ಸಾದರಸ್ವೀಕಾರ				೮೫೫
ಪ್ರಪಂಚಪರಿಚಯ				
....ಸಾಬೂನಿನಿಂದ ಆಯುರ್ವೈದ್ಯ, ನಮಸ್ಕಾರದ ರೂಢಿ, ಸರಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ೧,೨೦,೦೦೦.....				೮೫೮
....ದೂರುಗಳು, ೧೬ರಿಂದ ೨೧ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗಿನ ಹುಡುಗರ ಕಾರಖಾನೆಗಳು,				
....ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಿತಶಿಕ್ಷಣ, ಕಿತ್ತ ಕೆಹಣ್ಣು.				
ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿ				೮೬೨
....ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ, ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ನಮ್ಮ ಮಹಿಲೆಯರ				
....ಪ್ರಸಾಧನ ವಿಧಿಯು, ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯಪರಿಷತ್ತು ವರ್ಧಾ				
ಕನ್ನಡದ ಮುನ್ನಡೆ				೮೬೪
ನಮ್ಮ ಮಾತು				೮೬೬
ಈ ಸಲದ ನಾಡಹಬ್ಬ				೮೬೭

ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರಿ !

ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಿರಿ !!

“ ದಿ ಮೂಲ್ಟಿ ಗ್ರೇಂಡ್ ರೇಫರ್ಲ್ ”

(ಮೂಲ್ಟಿ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಸಹಾಯಾರ್ಥ)

ಯೋಗ್ಯ ಕನ್ನಡಿಪಟಲವರಿಂದ ನಡಿಸಲ್ಪಡುವುದು.

ಎ. ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಎಸ್ಕಾಲ್ಯರ್ ಎಂ. ಎಲ್. ಸಿ.,
ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್.

ಡಾ|| ಎಂ. ಆರ್. ಕಾಮತ್, ಎಲ್. ಎಂ. ಪಿ.
ವೈಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್.

೨೦,೦೦೦ರೂ. ಗಳು ೧,೭೮೯ ಇನಾಮುಗಳಾಗಿ ಹಂಚಲ್ಪಡುವವು.

ಪ್ರಥಮ ಬಹುಮಾನ ರೂ. ೫,೦೦೦

ದ್ವಿತೀಯ ಬಹುಮಾನ ರೂ. ೨,೦೦೦

ತೃತೀಯ ಬಹುಮಾನ ರೂ. ೧,೦೦೦

ಟೆಕೇಟು ಒಂದರ ಕ್ರಯ ಆಕೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರ.

೨೦ ಟೆಕೇಟುಗಳಿರುವ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ರೂ. ೫ ಮಾತ್ರ.

ಟೆಕೇಟು ಪುಸ್ತಕಗಳು ನಗದಿಯಾಗಿ ವಿಕ್ರಯಿಸಲ್ಪಡುವವು.

ಲೆಖ್ಪು ಆಚ್ಛಿರು ತಾರೀಖು ೨೫-೧-೧೯೩೭

ಸೋಡ್ವಿ ತೆಗೆಯುವ ತಾರೀಖು ೩೧-೧-೧೯೩೭

ಟೆಕೇಟು ಮಾರಿ ರೂ. ೨೫೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟವರೊಳಗೆ ರೂ. ೨೦೦ ಗಳ ಒಂದು, ರೂ. ೧೦೦ರ ಎರಡು, ಮತ್ತು ರೂ. ೫೦ರ ನಾಲ್ಕು ಇನಾಮುಗಳು ಹಂಚಲ್ಪಡುವವು.

ಟೆಕೇಟು ವಿಕ್ರಯದಿಂದ ರೂ. ೨೫ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಮಾರಿಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಶೇಕಡಾ ೬ ರಂತೆ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡೋಣ ವಾಗುವದು. ಟೆಕೇಟು ಮಾರಿ ರೂ. ೫೦೦೦ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟವರು ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಪೋಷಕರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಅವರ ಶೈಲಿಚಿತ್ರವು ಇಡೋಣಾಗುವದು. ಅಂತೆಯೇ ರೂ. ೨,೦೦೦ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟವರು ಆಶ್ರಯದಾತರಾಗಿ ಸದ್ರಿಯವರ ಭಾವಚಿತ್ರವು ಇಡಲ್ಪಡುವದು. ಮತ್ತು ರೂ. ೧೦೦೦ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟವರ ಹೆಸರು ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟು ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಲ್ಪಡುವದು.

ಈ ಸುಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಕಳಕೊಳ್ಳಬೇಡಿರಿ. ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕೊಟ್ಟು ನಡಿಸಿರಿ.

ಟೆಕೇಟು ಪುಸ್ತಕ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನವರೆಗೆ ಬರಕೊಳ್ಳಿರಿ:—

ಮೂಲ್ಟಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ }
ತಾ. ೧-೯-೧೯೩೭

ಸೆಕ್ರೆಟರಿ

“ ದಿ ಮೂಲ್ಟಿ ಗ್ರೇಂಡ್ ರೇಫರ್ಲ್ ”

(ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಸಹಾಯಾರ್ಥ)

ರಾಜರಹಸ್ಯ

ಶ್ರೀ. ರಾ. ನ. ಮಳಗಿ ವಿರಚಿತ

೧

ಮುಂದೇನು ?

ಮುಂದೇನು ??

ಮುಂದೇನು ???

ಎಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಕಥನಕೌತುಕದಿಂದ ಕಂಗಡಬೇಕೆನ್ನುವಿರೋ ?

ಹಾಗಾದರೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಇದನ್ನೋದಿರಿ.

ಕಥಾವಸ್ತುಗಳ ತೆರೆತೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ತೇಲಿಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುವಿರೋ ?

ಹಾಗಾದರೆ ಒದನೆಯೇ ಇದನ್ನೋದಿರಿ.

ಕಲ್ಪನಾಸಾವ್ಯವ್ಯದಲ್ಲಿನ ತಂತ್ರಜಾಲಗಳನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆನ್ನುವಿರೋ ?

ಹಾಗಾದರೆ ಈ ದಿನವೇ ಇದನ್ನೋದಿರಿ.

ರಾಜರಹಸ್ಯವು ಜಯಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಧಾರಾಪಾಹಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಬಹುಜನರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾರದೆ ಇದನ್ನು ಪುಸ್ತಕರೂಪವಾಗಿ ಹೊರಬಿಡೆ.

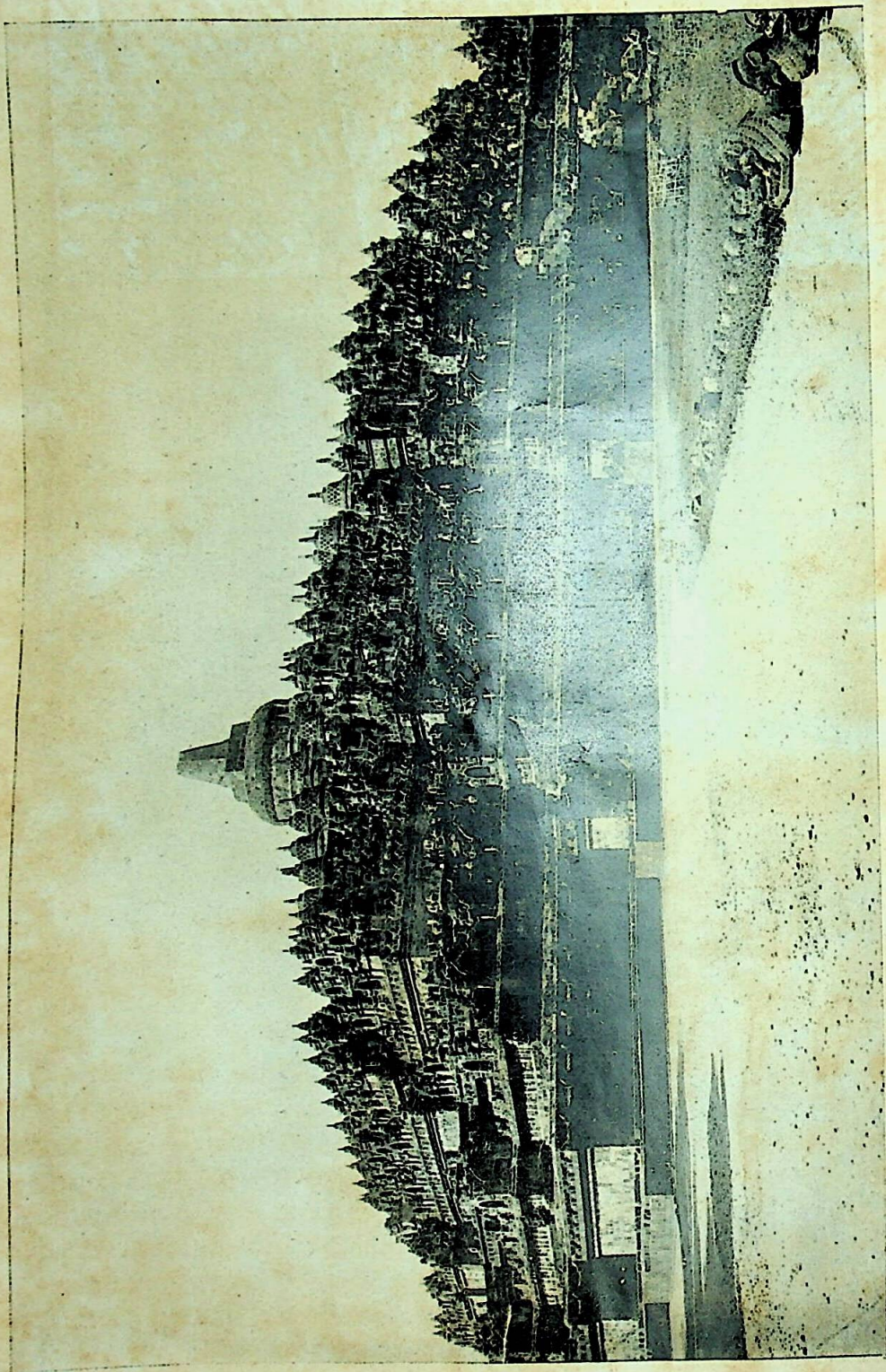
ಅಕಾರ ರಾಯಲ್ ೧/೧೬.

ಪುಟ ೨೧೦.

ಬೆಲೆ ರೂ. ೦-೧೨-೦

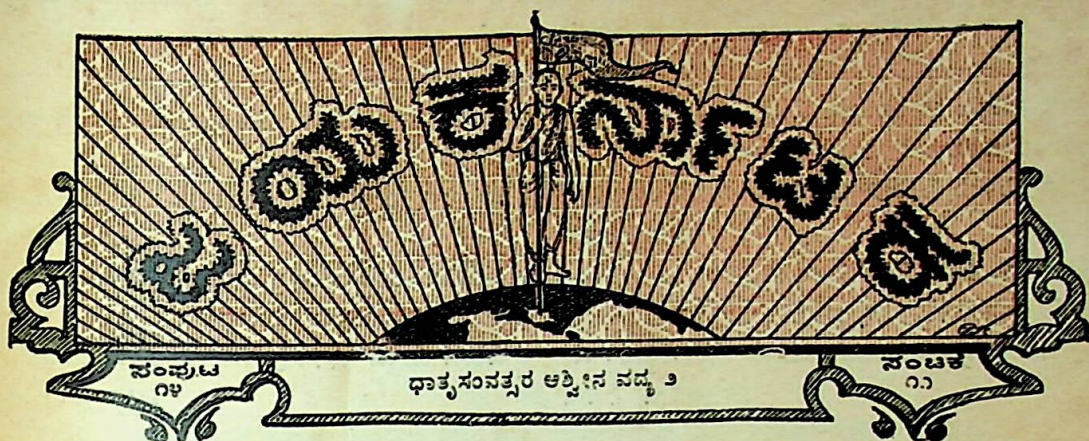
ಅದ್ಭುತರಮ್ಯ ಕಾದಂಬರಿ. ಸಿದ್ಧನಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

5. 3

ಬೋರಾ ಬಡೂರ

(ಬಾಬಾ ಸುನೂರಾ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಛಾರತೀಯ ಶಿಲ್ಪ)

ವಿಜಯದುಂದುಭಿ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಾಲಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು

ಉರಿಯುತುಂ ಭುಗಿಲೆನುತೆ ನೀಡಿ ನಾಲಗೆಗಳಂ |
 ಕರುಣೆದೊರೆವಳವಿನೊಳ್ ಬಂದುದಂ ತನ್ನೊಡಲೊ- |
 ಳರಿಸುತುಂ ಬೇಯಿಸುತೆ ನಾಡನಕಟಾ ಮನಣನಾಗಿಸುತೆ
 ಬೇಗೆ ಬಲಿದು ||

ಪರಿದತ್ತು ಕರ್ವೊಗೆಯನೆತ್ತಲುಂ ತೂರುತುಂ ! |
 ಮುರುಟದತ್ತು ತ್ವನಂ ! ಕಂದಿದುದು ಸಂಪದಂ ! |
 ಬರಡಾಯ್ತು ಜೀವಲತೆಯೊಗೆಯೆ ಹಾಹಾರವಂ
 ಬಯಲಾಯ್ತು ಭಾಗ್ಯದೇಳೆ ! || ೧ ||

ಉರಿಯ ಕಾಯ್ವಿಗೆ ಸುಗಿದು ನಡುಗುತುಂ ಜನಮಕಟ |
 ಆರಿವಳಿದು ಮುಂದುಗಾಣದೆ ನನೋ ಎಂದುದೈ ! |
 ಮರೆತು ಪಿಂತಭಿಮಾನಮೂರ್ತಿಯಾಗಿದುರ್ದಂ
 ಬಾಗಿರಲ್ ಬಗೆದಂದುದು ! ||

ಪೆರತಾವುದಿನ್ನುಂಟು ದುರ್ಭಾಗ್ಯಮಿದನುಳಿದು ? |
 ನರವರರ ಸಂತತಿಗೆ ಸದೃಶವೇ ಇರವಿಂತು ? |
 ಮರಣಕಂಜಿದರಲ್ತೆ ಪಂದೆಗಳ ? ಪಣೆಗೆ ಮಣ್ಣೊಡೆಯಲ್ತೆ
 ಪೇಸರಲ್ತೆ ? || ೨ ||

ಬದುಕಲೆಳಸಿದರಕಟ ಪಲ್ಲ ಕೊಳ್ ಪುಲ್ಲ ಚ್ಚಿ ! |
 ಬದುಕಲೆಳಸಿದರಕಟ ನೀನೆ ಶರಣೆಂದರಿಗೆ ! |
 ಬದುಕಲೆಳಸಿದರಕಟ ಧರ್ಮಮಂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನಾತ್ಮಮಂ
 ಮಾರಿ ರಿಪುಗೆ ! ||

ಬದುಕಲೆಳಸಿದರಿಂತು ಬಾಳ್ವೆಣಗಳಾಗಿ ! ಬಿ- |
 ಳ್ದುದು ದೇಶಮವನತಿಯ ಕುಳಿಯೊಳೊರಲುತುಮಿದೇ- |
 ನೊದವಿದುದು ತನಗೆಂದು ನರಲುತುಂ ಪಗೆಯ
 ಪಿಸುಣೊಡರಿಸಿದ ನೋವಿಗಳ್ಳು ! || ೩ ||

ಜನನಿ ಭೂಜನನಿ ಭಾರತಜನನಿ ಘೋರವೇ- |
 ದನೆಯಿಂದೆ ಬಳಲುತಿರೆ, ರಿಪುವತ್ತಲವಳ ಜೀ- |
 ವನವನೇ ಪಿಳಿದು ಪೀರಲ್ ಬಗೆದು ಬಂದನುದ್ವಂಡನತಿ
 ದರ್ಪದಿಂದೆ ||

ತನಗಾವ ಗಂಡುಸಿದಿರೆನುತೆ ! ಕರುನಾಡಿಗೀ- |
 ತನ ಸೊರ್ಕಿನುರಿ ಸೋಂಕೆ, ದಾಹಾತ್ಮಕಂ ತೇಜ- |
 ಮನುಷಮಂ ಪ್ರಕಟನಾದತ್ತು ದುರ್ಮದಮದಪ್ರಧ್ವಂಸಿ
 ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿ ! || ೪ ||

ಅದೊ ಧರ್ಮಮೂರ್ತಿ ಸನ್ಯಾಸಿವಿಭು ಮೇಲಕೆ- |
 ತ್ತಿದನಾತ್ಮದಂಡಮಂ ! ಚೈತನ್ಯಮೇಂ ಸ್ಫುರಿಸಿ- |
 ದುದೊ ನಾಡೊಳಿಲ್ಲಿಯುಂ ! ದೌರ್ಬಲ್ಯಮಳದತ್ತು !
 ವೀರರಸಮುರ್ಕಿದತ್ತು ! ||

ಸದಭಿಮಾನಜ್ಯೋತಿ ಕರುನಾಡ ಚಿನ್ನಗರ |
 ಹೃದಯದೊಳ್ ಬೆಳಗಿದತ್ತುಜ್ವಲಂ ! ಪ್ರಸ್ಫುರ- |
 ದ್ವದನರೇಂ ಮೃತ್ಯುಭಯಮಂ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರ್
 ತಾವೆಂಬುದಂ ತೋರ್ದರೋ ! || ೫ ||

ಇದಿರಾರವರ್ಗೆ ಜಗದೊಳ್ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಗ- |
 ಳ್ಲಿದಿರಾರೋ ? ಕರುನಾಡಿನುಜ್ಜ್ವಲತೇಜಕಾ- |
 ರಿದಿರೋ ? ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆದಿರೆ ? ಭಾರತದ ಸತ್ತ್ವಾಪಹರಣಮಂ
 ಮಾಡಲೆಳಸಿ ||

ಕುದಿಕುದಿದು ಶತ್ರು ಹತಸತ್ತ್ವನೆಲ್ಲಿಯೊ ಬಿಳ್ವ- |
 ನಿದಿರಾರೊ ಉದಯೋನ್ಮುಖಗರ್ವ ಬಲ್ಲಿಡಿ- |
 ಳ್ಲಿದಿರಾಗಿ ಬೆಂದು ಸೀಕರಿವೋಗದಾರವರ್ ಬದುಕಿದರ್
 ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ? || ೬ ||

ಕರುನಾಡು ತಡೆದು ತೊತ್ತಳದುಳಿದು ರಿಪುಬಲನು- |
 ನರಿದಿಕ್ಕಿದುದು ! ವಿಜಯ-ದುಂದುಭಿಯ ನಿಸ್ಸನಂ |
 ಪರಿದತ್ತು ದೆಸೆಗಳೊಳ್ ! ವಿಜಯನಗರದ
 ಜಯಧ್ವಜಮುಚ್ಚಿತಂ ಮೀರುತೆ ||

ಮೆರೆದತ್ತು ! ಕರುನಾಡಿನೂರ್ಜಸ್ವಲಂ ಯಶಂ |
 ಸುರುಚಿರಂ ದಿಕ್ಕನೈಯರ ಮುಖಂಗಳ್ಳದೆಂ |
 ಮಿರುಗನಿತ್ತುದೊ ! ನನೋ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಜ್ಯೋತಿ !
 ನೀಂ ಪರಾತ್ಪರಶಕ್ತಿಯೈ ! || ೭ ||

ಕೊಂಕಣದ ಬಿಂಕ

—೦೧೫೦೦—

ದೇವನೀಮತ

ಉನ್ನತದ ನಡುಬಾನ ಮುದ್ದಿಡುವ ಕೌಂಗು
 ಪೊನ್ನ ಕಲಶವ ಪೊತ್ತು ಎದ್ದಿರುವ ತೆಂಗು
 ಬಳುಬಳುಕಿ ಒಲೆಯುತಿಹ ಎಳಸುಳಿಯ ಬಾಳಿ
 ಬೆಳೆಬೆಳೆದು ನಲಿಯುತಿಹ ಕರುನಾಗಬಳ್ಳಿ

ಅಡಿಯಿಂದ ಮುಡಿವರೆಗು ರಸಮೊಸರ್ವ ಕಬ್ಬು
 ಸವಿದು ಬಂಡನು ಮೊರೆವ ಆರಡಿಯ ಉಬ್ಬು
 ಇವುಗಳಿಂದೆಸೆಯುತಿಹ ಕೊಂಕಣದ ಬಿಂಕ
 ಕೊಂಕಣದ ಸಿರಿಗೆ ಬರದೆಂದು ಆತಂಕ

ರಾಜಶೇಖರವಿಳಾಸದಲ್ಲಿಯ ಕರುಣರಸಚಿತ್ರ

(ಕಾವ್ಯವಿಮರ್ಶೆ)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಓ. ಎನ್. ಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ಬಿ. ಎ. (ಆನರ್ಸ್) ಬೆಂಗಳೂರು

ತಿರುಕೊಳವಿನಾಚಿಯೆಂಬ ಶಿವಭಕ್ತಿಯ ಐದು ವರ್ಷದ ಮಗನಾದ ಶಂಕರನು ಕುದುರೆಯ ಕಾಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಹತನಾದುದನ್ನೂ ತನ್ನ ಬತ್ತಿಹೋದ ಹೃದಯದ ಹೂವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅವಳು ಮಾಡುವ ಪ್ರಳಾಪನನ್ನೂ ಹೃದಯನೀಣಿಯ ತಂತಿ ಹರಿಯುವಂತೆ ಷಡಕ್ಷರಿಯು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದನ್ನು ಓದಿಯೆ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಷಡಕ್ಷರಿಯು ಒಬ್ಬ ಉದ್ಭವ ಕವಿ. ಇವನು ೧೭ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿವೆಂದು ಕವಿ ಚರಿತ್ರಕಾರರು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕವಿಯು ಉಭಯ ಭಾಷಾವಿಶಾರದನಾಗಿದ್ದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದು, ಶಬರಶಂಕರವಿಳಾಸ ಮತ್ತು ರಾಜಶೇಖರವಿಳಾಸ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕವಿಕರ್ಣರಸಾಯನ, ಭಕ್ತಾಧಿಕೃತ ಮತ್ತು ಶಿವಾಧಿಕೃತ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕವಿಯ ಕಾವ್ಯರಚನಾಶಕ್ತಿಯೂ, ಕಾವ್ಯಗಳ ಶೈಲಿಯೂ ವಿದಗ್ಧಯೋಗ್ಯವಾದುದು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳೆವಳಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ನೋಡುತ್ತ ಬಂದರೆ, ಕೇವಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾವ್ಯಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಜೈನಕವಿ—ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ, ನೀರಶೈವ ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾವ್ಯರಚನೆ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಷಡಕ್ಷರಿಯು ವೀರಶೈವ ಕವಿ. ಪರಮ ಶಿವಭಕ್ತ. ಇವನು ಕಾವ್ಯರಚನೆ ಮಾಡಿರುವುದಾದರೂ ಮತ ಧರ್ಮ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇರಬಹುದು. ಆದರಿಂದಲೇ “ಧರೆಯೋಳ್ಳೀಣ್ಣುಟ್ಟಿ ಪುಟ್ಟುತ್ತುರುಳ್ಳಿ ನರರ ಮೇಲುಬಿಳಿ ಕಬ್ಬಂಗಳಂ ಬಿ | ತ್ತರಿಸುತ್ತಂ ಸಪ್ರಯಾಸಂ ಕೆ ಲ ಕೆ ಲ ರ ಕೆ ಟಾ ಕೆ ಬ್ಬಿ ಗೆ ಕೆ ಟ್ಪು ಪೋದರ್” ಎಂಬುದಾಗಿ ಷಡಕ್ಷರಿ ಕವಿಯು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಟ್ಟು “ಅದರಿಂದೆ ಮಹಿತಮಹಿಮಾ | ಸ್ವದನಂ ಶಿವನಂ ತದೀಯ ಶರಣವ್ರಜನುಂ” “ಪದದು” “ನುತಿಸೆನುಳಿದ ಸುರರಂ ನರರಂ” ಎಂದು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು

ತನ್ನ ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಸಾರಿದ್ದಾನೆ. ಕವಿಯು ರಾಜಶೇಖರ ವಿಳಾಸವನ್ನು ಇದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ರಚಿಸಿರಬೇಕು. “ಹರಿದೇವಂ ದೇವದೇವೋತ್ತಮನ ಶರಣಂ ಪಾಡಿ ಕೈವಲ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀ | ವರನಾದಂ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ರಾಜಶೇಖರ ವಿಳಾಸವು “ಸದಮಳಿ ಮಂತ್ರಾರ್ಥವಾದಸಹಿತಂ” “ಶಿವಮಂತ್ರ ಮಹಿಮಯುತ” ವಾದ ಕಾವ್ಯವೆಂದು ಕವಿಯೇ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಾವ್ಯವಸ್ತುವಾದರೂ “ಪಿನ್ನೆನ್ನಿನಾರರಿಂ | ಬಾಗಿಡ್ಲೊಂದಿತಿಹಾಸಮಂ ದ್ರವಿಡಭಾಷಾಭೇದದಿಂ ಸೇಳಿದರ್” ಎಂದೂ “ಆ ಕಥೆಯಂ ಕೃತಾರ್ಥ ಸುಮನೋಲತೆಯಂ ವರಮಲ್ಲಾಸಾರ್ಯಂ | ವೀರಕವಿರಾಜ ರಾಜನುತ—ಮಾಗಿರೆ ವರ್ಣಕದಿಂದೆ ಭಾವರ | ತ್ತಾಕರಮಾಗಿ ಸೇಳ್ಳರ್” ಎಂದೂ, ಅದನ್ನೇ “ಅಗ್ಗ ಬ ಹರಿಹರನು—ದಿತಮಾರ್ಗದಿಂದಿನೊರೆನೆಂ” ಎಂದೂ ಷಡಕ್ಷರಿ ಕವಿಯು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ರಾಜಶೇಖರ ವಿಳಾಸದ ಕಥಾಮೂಲವು ಅಸೂಚನವಾಗಿ ಆಗಲೇ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಕವಿಯು ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ; ವಸ್ತು ಚಮತ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಕೈವಾಡವನ್ನು ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಕವಿಯು ಒಂದು ಇಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಧರ್ಮ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಕವಿಯು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಹೀನನಾದನು. ತನ್ನ ಕವಿತಾಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ

ವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಪರಿಪುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸಿ, ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಬೇಕಾದ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಭಾವನಾಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದು, ರಸಾವೇಶದಿಂದ ಬರೆಯಲು ಕವಿಗೆ ಕೈಕಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಭಕ್ತಿ-ಮುಕ್ತಿಗಳ ಸಾಧನೆಗೆ ತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಷಡಕ್ಷರಿಯು ಚಂಪೂಕಾವ್ಯಗಳ ಮಾರ್ಗವನ್ನನುಸರಿಸಿ, ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಮಾಡಿ ಕಾವ್ಯರಚನೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಕವಿಯು ಇಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೂ, ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಪುರಾಣಕಥೆಯನ್ನೇ ಕಾವ್ಯವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡು “ರಾಜಶೇಖರ ವಿಳಾಸ”ವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವನಾದರೂ ಅವನು ಕರುಣರಸವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಆದೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶವು ರಸಿಕರಿಗೆ ತುಂಬ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯಾಗುವಂತಿದೆ. ಆಷ್ಟಾದಶ ವರ್ಣನಾಭಾಗಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಥಾವಿಷಯವು ತೀರ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿದೆ.

‘ಧರ್ಮವತೀ ನಗರದರಸನಾದ ಸತ್ಯೇಂದ್ರ ಚೋಳನಿಗೆ ಅಮೃತವತಿಯೆಂಬ ಅರಸಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ, ಮಂತ್ರಲಕ್ಷ್ಮಿ (ರಾಜಶೇಖರ) ನೆಂಬ ಮಗನು ಹುಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ. ಮಿತವಚನ ನೆಂಬ ಮಂತ್ರಿಸುಮಾರನೂ ರಾಜಶೇಖರನೂ ಒಂದುದಿನ ಅಶ್ವಾರೋಹಿಗಳಾಗಿ, ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಪುರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವೇಗವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ, ತಿರುಕೊಳವಿನಾಚೆಯೆಂಬ ಶಿವ ಭಕ್ತೆಯ ಐದು ವರ್ಷದ ಮಗನಾದ ಶಂಕರನು ಕುದುರೆಯ ಕಾಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಹತನಾಗುವನು.’ ಇದಿಷ್ಟು ಈ ಕಾವ್ಯದ ನಿಜವಾದ—ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಭಾಗ ಇದನ್ನು ಕವಿಯು ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ವೈಖರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ತಲೆದುಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ಕರುಣರಸ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಹರಿಸಿ, ರಸಿಕರ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ದುಃಖಾಶ್ರುಗಳನ್ನು ತರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆತ್ತು—ಆದರಲ್ಲೂ ಹೆತ್ತು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ—ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ದುಃಖವನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ, ಗಳಗಗಳನೆ ಕಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ! ಧರ್ಮದ ತೊಡಕುಬಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವ ಹಳೆಯ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಷಡಕ್ಷರಿಯು ತನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಬಹಳ ಸೊಗಸಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಕವಿತಾಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಿ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾನೆ! ಹೊಂಗಳಸವನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ!

ಇತರ ಯಾವ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಎದುರಿನಲ್ಲಾದರೂ ಸರಿಯೆನುವು ಈ ಕವಿಯು ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಈ ಅಮೋಘ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು, ಎದೆಗೆಚ್ಚಿನಿಂದ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಬಹುದು. ಕವಿಯು ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದ ರಸಾಸ್ವಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಮಾನವಹೃದಯ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಮನಗಂಡ ಸಹೃದಯರಾದ ರಸಜ್ಞರಾಗಬೇಕು. ತಾಯಿಮಕ್ಕಳ ಪ್ರೇಮವು ಪವಿತ್ರವಾದುದು. “ರೋಗ ರುಜನಗಳಿರಲಿ, ಮನದ ಕೋಟಲೆಗಳೆಷ್ಟೆಷ್ಟೆ ಇರಲಿ, ಅರಳುಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಸಮ ಕರುಳು ಕಂದನನು ತಾಯಿ ಎದೆಗಟ್ಟಿ ನಲಿಯುವುದು ಚೆಂದ” ಎಂದು ಇತ್ತೀಚಿನ ಕವಿಗಳೊಬ್ಬರು ಹಾಡಿರುವರು. ತಾಯಿ-ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರೇಮವು ದೈವಿಕವಾದ ಸಂಬಂಧ ತಂತುವಿನಂತಿರುವುದು. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಆದೇಕ ಮಕ್ಕಳ ವಿಯೋಗ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಬಹು ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಹುಲಿಯ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶದ ‘ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ’ಯೆಂಬ ಹಸುವು “ಕಂದ ನಿರುವನು ದೊಡ್ಡಿಯೊಳಗೆ! ಒಂದು ನಿಮಿಷದಿ ಮೊಲೆಯ ಕೊಟ್ಟು ಬಂದು ಸೇರುವೆನಿಲ್ಲಿಗೆ” ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಕ್ರೂರ ದಾಡೆಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗುವ ಕರಾಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ತಾಯಿಯ ಮಮತೆ ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಅಪಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ! ಬೇಡನ ಬಲೆಗೆ ಬಿದ್ದು ಅವನಿಗೆ ಗ್ರಾಸವಾಗಿ ಹೋದ ತಾಯಿ-ಕಸೋತ ಪಕ್ಷಿಯ ವಿಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಗಂಡು-ಕಸೋತಪಕ್ಷಿಯು ತನ್ನ ಅನಾಥ ಮರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ “ಕಾಯ ಬಲಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಹಾಯಾಗಿ ಸಲಹಿದೆ! ತಾಯನಗಲಿದ ಮರಿಗಳಿರಾ!” ಎಂದು ಶೋಕಿಸುತ್ತಾ “ಸರರ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲೊಳಗೆ ನೆರೆ ಬಾಯ ಬಿಡುವುದು ನಾಕಂಡು! ಮರುಗಲಾರೆನು ಮರಿಗಳಿರಾ!” ಎಂದು ದುಃಖಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ತಾಯಿ-ಮಕ್ಕಳ ನಿರ್ಮಲ ಪ್ರೇಮಬಾಂಧವ್ಯವು ಎಷ್ಟು ಗಾಢವಾದುದು ಎಂದು ಭಾವನಾಗುತ್ತದೆ! ಇರುವುದೂ ಹಾಗೆಯೇ ಸರಿ. ಅದನ್ನೇ, ಮಾನವ ಹೃದಯ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಬಲ್ಲ ಕವಿಗಳು ತೀರ್ಯಗ್ನಂತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಸಿಕರು ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ತೋರಿಸಿರುವರು. ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಕವಿಯು ಈ ಬಗೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶವೊಂದನ್ನು ಹೇಳಿರುತ್ತಾನೆ. ಪೂರ್ಣ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದ ಸೀತಾಮಾತೆಯನ್ನು, ಅಣ್ಣ ಶ್ರೀರಾಮನ ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರ ವ್ಯಾಜಾಂತರದಿಂದ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದು ಆಕೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲಾರದೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ

“ತಾಯನೇಳೆಗರು ಬಿಚ್ಚು ವಂತೊಯ್ಯನೊಯ್ಯನೆ”
ಆತ್ತಿಗೈಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ! ಇಲ್ಲಿ ಕವಿಯು
ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉಪಮಾನವು ತಾಯಿ-ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ
ಎಂತಹ ಸೊಗಸಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ! ಇಂತಹ ಆಕೃತ್ರಿಮ
ವಾದ ತಾಯಿಮಕ್ಕಳ ನಿಶ್ಚಲ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಹೆದ್ದರಿ
ಕವಿಯು ಒಂದು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ರಸಿಕರ ಮೈನವಿರೇರಿ ಆವರು
ದುಃಖಾಶ್ರಯಗಳನ್ನು ಕೃಪೆಯಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾನೆ! ಎಂತಹ
ಕಣ್ಣಿಡೆಯು ಕೂಡ ಕರಗಿ ನೀರಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕು!
ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮಾತು; ಅಲಂಕಾರಸರಣಿಯಲ್ಲ;
ತೀಯಾದ ಶೈಲಿ; ಸಂಕಟವನ್ನು ಮನೆಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ
ಕೊಂಡು ಅನುಭವಿಸುವ ರೀತಿ.

ರಾಜಶೇಖರನೂ ಮಿತವಚನನೂ ಹೊಸ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು
ಓರಿ, ರಾಜಶೇಖರನಿಂದ ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆ ರಾಜವೀಡಿಯಲ್ಲಿ
ಬರುತ್ತಿರಲು, “ಕಂತುಕದಂತೆ ತಪ್ಪರತಳೆಕ್ಕೊಗೆದೊ-
ರ್ನಿ ಕೆಯಂತೆ ಸಾಯು..... ಸುಟ್ಟಿರೆಯಂತಿರೆ,
ಸುತ್ತಿಪತ್ತಿ ನಾಗಾಂತಕನಂತೆ ಸಾರಿದುದು ತುಂಗತುರಂಗ
ಮಿಳಾಧಿನಾಥನಾ!” ಕುದುರೆಯು ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಪವನ
ವೇಗದಂತೆ ಬರುತ್ತದೆ. “ಕನಕಸುಟಿಕರತ್ನ ಹಮ್ಮ-
ಚಯಮಂ ಬಂದೇರಿನಿಂದಲ್ಲಿ ಕಾ ಮಿನಿಯಸ್ನಾಲ್ವಿಡಿ
ದೀಕ್ಷಿಸು” ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಂದ ಕೋಮಳಿಯರಿಳೇಶ-
ಚಂದ್ರಮನನಾ ವನಲಕ್ಷ್ಮಿಯರಂತೆ” ನೋಡುತ್ತಿ-
ದ್ದಾರೆ! ಕವಿಯು ಮುಂದೆ ಬರುವ ದುಃಖಮಯವಾದ
ದೃಶ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನೆಲೆ (Back ground) ಯಾಗಿ ಎಂತಹ
ವೈಭವದ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ! ಕವಿಯು
ಭಾವನಾವೈಶಾಲ್ಯವೆಂಬುದು ಇದೇ! ಈ ಸಂಭ್ರಮದ
ನಡುವೆ—ಗಡಿಬಡಿಯಲ್ಲಿ—ತಾಯಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ವೇಳೆ-
ಯಲ್ಲಿ, ಶಂಕರನೆಂಬ ಐದು ವರ್ಷದ ಬಾಲಕನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ
ಸಹಜವಾದ ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ರಾಜಬೀದಿಗೆ ನುಗ್ಗಿಬಂದು,
ಜನಸಂದಣಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು, ದಾರಿಗಾಣದೆ ತೊಳಲು-
ತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಕುದುರೆಗಳು ವಾಯುವೇಗ-
ದಿಂದ ಧಾವಿಸಿ ಬರುತ್ತವೆ. ರಾಜಶೇಖರನ ಕುದುರೆಯಿಂದ
ಪಾರಾದ ಮಗುವು ಮಿತವಚನನ ಕುದುರೆಯ ಕಾಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ
“....ತಲೆಖಂಡಿಸಿ ಸಾರಿ ನೆಟ್ಟಿತಂ | ದವಿರಳಿರಕ್ಕೆ ಧಾರಿ
ಪೊರಸೂಸಿರಿ ಜಾಲಕಕಂಠನಾಳಮಂ....”. ಅಜಾತು-
ರ್ಯವಾಗಿ ಹೋಯಿತು! ಆತ್ತ ನೀರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮನೆಗೆ
ಬಂದ “ಸುದತಿ ನಿಜಾತ್ಮಜನನರಸಿ ತೊಳಲುತ್ತಿ-

ರ್ದ೯೯.” ಎಲ್ಲಿಯೂಮಗನಿಲ್ಲ. ಮಗನ ಕಾಣದೆ ಗಾಬರಿ
ಗೊಂಡ ತಾಯಿಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕವಿಯು ಹೇಗೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾನೆ.
ನೋಡಿ! “ಗೆಜ್ಜೆ ಮೆಲ್ಲಲಿಗುಡೆ ಬಂದು ಬಲ್ಲಿರಿಯ-
ನಪ್ಪದೆ ತಲ್ಪಿದೈ ತನೂಭವಾ” ಎಂದು ನಿಂತಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ
ಮಗನನ್ನು ಆರಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ! ಮನೆಗೆ ಬಂದ ತಾಯಿಯ
ಸೀರೆಯ ನಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಎರಡು ಕಾಲುಗಳ ನಡುವೆ,
ತಲೆಯಿಟ್ಟು ಮುದ್ದುಮಾತನಾಡುವ ಕಂದನು ಕಾಣ-
ದಂತಾಗಿದ್ದಾನೆ! ಕವಿಯು ಮೆಟ್ಟಲು ಮೆಟ್ಟಲಾಗಿ ತಾಯಿ-
ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಯ
ತಾಯಿಗೆ ಸತ್ತ ಮಗನನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ತನ್ನ ಪಾತ್ರಪೋಷಣ
ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರ. ರಸಾಭಾಸವ-
ನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಾರ! ಮುಂದಾಗಬಹುದಾಗಿರುವುದನ್ನು
ಕವಿಯು ತಾಯಿಯ ಬಾಯಿಂದಲೇ ಹೇಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದೂ
ಸಹಾಕವಿಯ ಪ್ರತಿಭಾಶಕ್ತಿಗೆ ಗುರುತು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ
ಹಾಗೆ ತಾಯಿಯು ಮಗನ ಶವವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎದ-
ಯೊಡೆದೀತು! “ಕರಿಗಳ ಕಾಲೊಳಗಾದನೊ!
ವರೂಥಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಸಿಲ್ಪಿದನೊ ಹಯಚಂಚ! ತ್ವರಿ-
ಹತಿಯಿಂದಳಿದನೊ” ಎಂದು “ಜಾಯ್ಬಡುತಿದ೯೯”.
ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಒಡಗಿರುವ ವಿಷತ್ತನ್ನು
ತಾಯಿಯು ತನಗೆ ತಿಳಿಯದೆಯೇ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ
ತಾಯಿಯ ನಿರ್ಫಲಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯೆದು! ಮಗನು
ಹತನಾದನೆಂದು ತಿಳಿದ ತಾಯಿಯ ದುಃಖೋದ್ಧಾರಗಳನ್ನು
ಕವಿಯು ಎಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ!

ಎಳೆಗಳಿಯಂ ಕೊರಲ್ಕೊಂದು ನೋದಿದರಾರ್ ?

ಮರಿಯಂಚೆಯಂ ಭಯಂ |

ಗೊಳಿಸುತೆರಂಕೆಯಂ ಪರಿದು ಪೊಯ್ದ ಪರಾರ್ ?

ಮೃಗಶಾಬಮಂ ಕರಂ ||

ಮುಳಿದು ಶಿರೋಧಿಯಂ ಕೆಡೆಯಲೆಚ್ಚನರಾರ್ ?

ಬಿಸನಾಳಕಾಂಡ ಕೋ -

ಮುಳತರಲಂಕಮಂ ಕಡಿದುರುಳ್ಳಿದರಾರ್ ?

ಸುಕುಮಾರಶೇಖರಾ ||

ಎಂದು ಪ್ರಲಾಸಿಸುವ ಹೆತ್ತ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಸಂಕಟವನ್ನು—
ಬೆಂಜೊಡಲಬೇಗೆಯನ್ನು—ಕವಿಯು ಎಷ್ಟು ಉಚಿತವಾದ
ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ! ಇದುವರೆಗೆ ಅವಳು ಆರು
ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣು ಮಗ್ಗುಲ ಮಗ್ಗುಲ
ಎಧಿಯು ಈಗ ಅವಳಿಗೆ ಒಡಗಿಸಿದ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ

“ ಮುನ್ನ ರುವರಳಿದಳಲನೆಲೆ
ನಿನ್ನಂ ನೆರೆನೋಡಿ ಮಗನೆ ಮರೆದಿರ್ಪೆಂ ಪೇಳೆ ||
ಇನ್ನಾರಿಂದಂ ಮರೆದಪೆ-
ನೆನ್ನೊಳುಸಿಸ್ಸುಮ್ನಿನರಿದಿಲೆ ತನುಜಾತಾ ||

ಎಂದು ಗೋಳಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ತನ್ನ ಮಗನು ಚಿರಾಯು-
ಷ್ಮಂತನಾಗಿ, ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯಯುಕ್ತನಾಗಿ ಬಾಳುವನೆಂದು
ಎಲ್ಲ ತಾಯಿಯರಂತೆ ಅವಳು ಬಗೆದಿದ್ದಳು. ಆದರೇನು!
“ ತಿಳಿವಿಲ್ಲದೆ ಮಗನೆ ತುರಗಹತಿಯಿಂ ಮಡಿದೈ ”
ಎಂದೂ, ತನ್ನ ಆಶೆಯು ಮಣ್ಣುಗೂಡಿದುದನ್ನು ನೆನೆದು
ಕೊಂಡು

“ ಕೊರಲಂ ಮೆಟ್ಟುವ ಪದಮೋ |
ಳ್ತುರಗಂ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಜನನಿಯಿಂದೆನ್ನಿನಂ ||
ಕರೆದೆಯೊ ಮರೆದೆಯೊ ದೋಷಾ |
ಕರೆಯಂದೇಂ ತೊರೆದೆಯೊ ತನುಜನೆ ಪೇಳೈ ||

ಎಂದೂ ಹಂಬಲಿಸಿ ಕಣ್ಣೀರಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಕುದುರೆಯ
ಕಾಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ “ ಅಮ್ಮಾ ” ಎಂದು ಕರೆದೆಯಾ !
ಎಂಬ ಪ್ರಲಾಪವನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮ ಹೃದಯವು ಕರಗಿ
ನೀರಾಗಬೇಕು! ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ದುಃಖಾಶ್ರುಗಳು ಸುರಿಯಬೇಕು!
ಹಾವು ಕಚ್ಚಿ ಮಡಿದ ರೋಹಿತಾಶ್ವನನ್ನು ಚಂದ್ರಮತಿಯು
ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ದುಃಖಿಸುವ ಸನ್ನಿವೇಶವು
ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಾಯಿ
ಮಕ್ಕಳ ಹೃದಯಪ್ರೇಮವು ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

“ ತಿರುಕೊಳವಿನಾಚಿಯು ತನ್ನಣುಗನ ಕಳೇವರ
ಮನೆತ್ತಿ ತಳ್ಳಿಸಿ ಕೊಂಡೆಂ ತಾನುಂ ಅಲ್ಲಿಂದೆಳ್ಳು ನಿಜ
ಗೃಹಕ್ಕೇಲ್ತೆಂದು ಮುಂಡಮಂ ರುಂಡಮಂ ಪತ್ತಿಸಿ ”
ನೋಡುತ್ತಾಳೆ; ಬರಿಯ ಬಯಲಾಸೆ; ಸತ್ತ ಮಗನು ಬದುಕಿ-
ಯಾನೆ! ಆದರೂ ತಾಯಿಯ ಭ್ರಾಂತಿ! “ ಪಸಿದೆಯೆಲೆ
ಕೆಂದ ಬತ್ತಿತು! ಬಸಿರಿದು ಕಳೆಗುಂದಿತಾನೆನಂ ” ಎಂದು
ಮಗನನ್ನು ಉಪಚರಿಸುತ್ತಾಳೆ. “ ಸರಿವರೆಯದ ಮಕ್ಕಳು
ಶಂಕರನಲ್ಲಿ ” ಎಂದು ಬಂದು ಕೇಳಿದರೆ “ ಅರಸನ

ಹಯದಿಂದೆ ಮಡಿದನೆಂಬೆನೆ ಮಗನೆ! ” ಎಂದು ಮರುಗು-
ವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕವಿಯು ಮಾನವಹೃದಯಪ್ರೇಮ
ವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುತ್ತಾನೆಂಬುದು
ತಿಳಿಯುವುದು. ಮಗನು ಆಡಿದ ಸ್ಥಳ, ಮಲಗಿದ ಹಾಸಿಗೆ,
“ ಉಂಡತಾಣ ” ಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಮರೆತಾಳು! ಇದ್ದ
ಒಬ್ಬ ಮಗನನ್ನೂ ನೀಗಿಕೊಂಡ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ—ತಿರುಕೊಳವಿ-
ನಾಚಿಗಾಗಿ—ಅರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆತ್ತು ಮೃತ್ಯುವಿನ
ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದ ಹತಭಾಗಿನಿ ತಿರುಕೊಳವಿನಾಚಿಗಾಗಿ
ನಾವು ಅಳಬೇಕು! ಸತ್ತ ಮಗನು ಬದುಕುವನೆಂಬ
ಆಶೆಯು ಲೇಶವೂ ಇಲ್ಲದ ತಾಯಿಯ ದುಃಖವನ್ನು ಕವಿಯು
ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕೇಳಬೇಕು:—

ಮಗನೆ ನೀನಂತೆಯೆ ಸೈರಿಪೆನೆಂತೊ ಪೇಳೈ ಶಂಕರಾ |
ಸುಗುಣನಿಧಿ ನೀನೆನ್ನ ಮೊರೆಗಳನೊಮ್ಮೆ ಕೇಳೈ ಶಂಕರಾ || ೧ ||
ಪರಶಿ ಪಾದಿ ಮಹೇಶನಿಂದನೆ ಬೇಡಿ ಮುನ್ನಂ ಶಂಕರಾ |
ತುರಗಖುರಕೆಂದಕಟಿ ಪೆತ್ತೆನೆ ಕುವರ ನಿನ್ನಂ ಶಂಕರಾ || ೨ ||
ಕಾಂತಿ ಶೋಭಿಸೆ ಮುದ್ದು ವೀರನ ಮೊಗದ ಬಗೆಯಂ ಶಂಕರಾ |
ಎಂತು ಮರೆವೆನೊ ಸವಿಯ ಸಾಲಿಡುವಮರ್ದುಪಗೆಯಂ
ಶಂಕರಾ || ೩ ||
ಝಣಝಣಿಸೆ ಕಿರುಗೆಜ್ಜೆ ಕರತಳ ತಾಳರವಕೆ ಶಂಕರಾ |
ಕುಣವ ನಿನ್ನಯ ಬಿನದನೊಪ್ಪು ಗುಣೈನ ಮನಕೆ ಶಂಕರಾ || ೪ ||
ಶರಣಪದಪಂಕಜರಜಂಗೊಳಾಳದಂತು ಶಂಕರಾ |
ತುರಗಖುರದತಿ ಜನಿತಧೂಳಿಯೊಳಳಿದೆಯಂತು ಶಂಕರಾ || ೫ ||
ಎನ್ನ ನೋವುವನೆಂದು ನಂಬಿರಲಿಂತು ಮಡಿದೈ ಶಂಕರಾ |
ಮುನ್ನ ಮೆನ್ನಯ ಹರ್ಷವಲ್ಲಿಯ ಕುಡಿಯನುಡಿದೈ ಶಂಕರಾ || ೬ ||
ನಿನ್ನಳಿವನೀಕ್ಷಿಸಿಯುಮೆನ್ನ ಸು ಪೋಗದಂದು ಶಂಕರಾ |
ನಿನ್ನೊಳೆನ್ನಯ ಕೂರ್ಮೊ ನಿಜಮೆಂತೆನಿಪುದೆಂದು ಶಂಕರಾ || ೭ ||
ಹರಣದಳಿವಿಂಗಂಜುವೆನೆ ನಿನ್ನಾಣೆ ಮಗನೇ ಶಂಕರಾ |
ಶಿರವರಿದು ನಿನ್ನಂದವಾಗದೆ ಪಿಂಗಿದಪನೇ ಶಂಕರಾ || ೮ ||

ಎಂಥಾ ದುರಂತ ಸನ್ನಿವೇಶ! ಷಡಕ್ಷರಿ ಕವಿಯು
ಮತಧರ್ಮಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಬಹು
ಲೋಕಾಭಿರಾಮವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿ—ಕರುಣರಸವನ್ನು
ಉಕ್ಕಿಸಿ—ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿ ತಂದಿರುತ್ತಾನೆ.

ಒಂದು ದಿನ (ಆರೋಗ್ಯಜೀವನ ಬೋಧೆ)
 ನಿರ್ದೇಶನ ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಆಯುರ್ವೇದವಿದ್ವಾನ್ ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣರಾಯರು

ಅನುಪ್ರೇಷಕ ಆಹಾರ, ನಿರ್ವಿಕಾರಿಯಾದ ಮನಸ್ಸು, ಇವುಗಳೇ ನಿದ್ರಾನಾಶಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ
 ಮದ್ದುಗಳು. ೧೦೦ ರಲ್ಲಿ ೯೮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನಗಳು ಅಪು ತಿನ್ನಿಸಲಾಗುವದು !
 ಅಯ್ಯೋ ಜನತೆಯೆ ಅಜ್ಞಾನವೇ !

ನಿದ್ರಾನಾಶದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವವರು, ತಮ್ಮ ದೇಹದ
 ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಚಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕು. ಏತಕ್ಕೆಂ
 ದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ನಿದ್ರಾನಾಶವು ತಾನೊಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ
 ಬೇನೆಯಾಗಿರದೆ ಬೇರೊಂದು ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣವೂ ಆಗಿರ
 ಬಹುದು. ಕೆಲವು ಸಲ ಅದು ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದಾದ
 ಒಂದು ಭಯಂಕರ ರೋಗದ ಪೂರ್ವರೂಪ(Prognosis)ವೂ
 ಆಗಿರಬಹುದು. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಾವುದೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಗ್ಯ
 ವೈದ್ಯರಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
 Sleeplessness is often a precursor of insanity of
 which it is not infrequently an important symptom.
 ಆದರೆ, ನಿದ್ರಾನಾಶವು ಹುಚ್ಚು ರೋಗದ ಪೂರ್ವಲಕ್ಷಣ
 ವಾಗಿರಬಹುದು. ಕೆಲವು ಹುಚ್ಚುಗಳಲ್ಲಿ ನಿದ್ರಾನಾಶವು
 ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ—ಎಂದು ಡಾ. ಕೆಲಾಗನು
 ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಹದ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳ ನಿಯಮಿತ-
 ತನಕ್ಕೆ ನರಗಳ ಮಂಡಲವು ಆರೋಗ್ಯದಿಂದಿರಬೇಕಾಗು
 ತ್ತದೆ. ನಿದ್ರಾನಾಶದಿಂದ ಮೊದಲು ನರಗಳ ಮಂಡಲವೇ
 ಕೆಡುತ್ತದಾದುದರಿಂದ ನಿದ್ರಾನಾಶವನ್ನು ನಾವೆಷ್ಟು ಎಚ್ಚ-
 ರೆಯಿಂದ ಉಪಚರಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಹೊಳೆಯದಿರದು.

ಕಾರಣಗಳು:— ನಿದ್ರಾನಾಶದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಎರ
 ಡಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. (೧) ದೇಹಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು
 (೨) ಮನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮನಕ್ಕೆ
 ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವದು ಬಹಳ
 ಕಷ್ಟ. ನಿರಾಶೆ, ಮನೋವಿಕಾರಗಳು, ಭವಿಷ್ಯದ ವಿಷಯಕ
 ಭೀತಿ ಇವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವು ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲಾಗದಂತೆ

ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ಅದಕ್ಕೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ. ಹಿಂದೆ ಆಗಿ ಹೋದ
 ಅಪಯಶಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಮುಂದಿನ ಜೀವನದ ವಿಷ-
 ಯದಲ್ಲಿ ರಮ್ಯವಾದ ಆಶೆಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು,
 ಮನಸ್ಸಿನ ಶಾಂತಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಉಪಾಯವಾಗಿದೆ. ದೇಹಕ್ಕೆ
 ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ, ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ
 ಕಾರಣಗಳೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ನಿದ್ರಾನಾಶದ ರೋಗಿಗಳು
 ಆ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ
 ಆಗತ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ ನಿದ್ರಾನಾಶವು ಕೆಲವು ಸಲ ಕಾರಣ
 ಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಸಮಾಧಾನವಾಗು
 ವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಲಗದೆ ಯಾವಾಗಲೂ ದೇಹದ
 ನರಗಳೆಲ್ಲ ಕೆರಳಿದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದು, ತಲೆಯ ಕಡೆಗೆ
 ರಕ್ತವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹರಿಯಹತ್ತಿ ನಿದ್ರಾನಾಶವು ಒಂದು
 ಚಟವೇ ಆಗಿ ಕೂಡುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೇ—
 ನಿರಪಾಯಕಾರಿಯಾದರೂ—ಕಡುತರವಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು
 ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ:— ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಕೊಡುವ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು
 ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಈ ಉಭಯಕಾರಣಗಳಿಂದಲೂ
 ಹುಟ್ಟಿದ ನಿದ್ರಾನಾಶವನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಅವು
 ನಮ್ಮ ಅನುಭೂತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಾಗಿವೆ; ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು
 ದೃಢವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕೆಲವು ಸಮಯದ ವರೆಗೆ ಸತತವಾಗಿ
 ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಬಿತ್ತಿದ ಕೂಡಲೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು
 ಬಯಸುವ ಬುದ್ಧಿಯು ಅಲ್ಲಿ ಸಫಲವಾಗದು. ಒಬ್ಬರಿಗೆ
 ಒಂದರಿಂದ ಗುಣ ಕಂಡರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದರಿಂದ

ಸಮಾಧಾನ ಸಿಕ್ಕಬಹುದು. ತಮ್ಮ ಉಪಚಾರವನ್ನು ತಾವೇ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಅರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಅನುಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ನಿರ್ವಿಕಾರಿಯಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಬೇಕೆಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಹೇಳದಿರಲಾರೆವು.

(೧) ಏಕಾಗ್ರತಾಸಾಧನ:— ಸಂಜೆಗೆ ಊಟಮಾಡಿ ೩-೪ ಗಂಟೆಗಳಾದ ನಂತರ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ಕೂತುಕೊಂಡು ಮನವನ್ನು ಏಕಾಗ್ರಗೊಳಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಉಪಾಯಗಳಿವೆ. ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಒಂದರಿಂದ ೫೦೦ರ ವರೆಗೆ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಎಣಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವುದು. ಈ ಉಪಾಯದಿಂದ ಕೆಲವರಿಗೆ ೧೦೦ ಎಣಿಸುವವರೊಳಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳುಂಟು. ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟದೇವತೆಯ ನಾಮವನ್ನು ಮನದಿಂದಲೇ ಜಪಿಸುತ್ತ, ಮನದ ಕಿವಿಯಿಂದಲೇ ಕೇಳುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಹೊರಜಗದ ಎಲ್ಲ ಶಬ್ದಗಳೂ ಕೂಡಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ—ಒಂದೇ 'ಭೋರೆ' ಎಂದು ಆಗುತ್ತಿರುವ—ಸದ್ದಿನ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುತ್ತ ಕೂಡಬೇಕು. ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಈ ಮಲಗುವ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ತಮ್ಮ ನೆನಪಿಗೆ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಮನವು ನಿಶ್ಚಲವಾಗುತ್ತ, ತಲೆಯ ಕಡೆಯ ರಕ್ತವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತುವುದು.

(೨) ಅಲ್ಪ ವ್ಯಾಯಾಮ:— ಮಲಗುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಫರ್ಲಾಂಗುಗಳ ವರೆಗೆ ವೇಗವಾಗಿ ನಡೆದು ಹೋಗಿ ಬಂದು, ಬೆವತ್ತಿದ್ದರೆ ಒರಸಿಕೊಂಡು ಮಲಗಬೇಕು. ಈ ಉಪಾಯವು ಅನೇಕರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

(೩) ಕ್ಷೀರಪಾನ:— ಸಂಜೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಉಂಡಿದ್ದು, ನಂತರ ೩-೪ ಗಂಟೆಗಳ ತರುವಾಯ ಒಂದು ಕಪ್ಪು ಬಿಸಿಹಾಲು ಕುಡಿದು ಮಲಗಬೇಕು. ಹೊಟ್ಟೆ ಬಿಸಿಯಾಗುವುದರಿಂದ ತಲೆಯ ಕಡೆಯ ರಕ್ತವು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕಡೆಗೆ ಬರಹತ್ತಿ ನಿದ್ರೆ ಬರುವುದು.

(೪) ಪಾದಸ್ನಾನ:— ಮಲಗುವ ಮೊದಲು ಎರಡೂ ಪಾದಗಳನ್ನು ಸೊಸುವಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಬಿಸಿನೀರಲ್ಲಿ ಮುಳಗಿಸಿ ೧೫-೨೦ ನಿಮಿಷಗಳ ವರೆಗಿರಿಸಬೇಕು. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಲೆಗೆ ತಣ್ಣೀರಲ್ಲಿ ಬದ್ದೆ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಅರಿವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಗಾಳಿಬೀಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಬೇಕು. ನಂತರ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಬೆಚ್ಚಗೆ ಒರಸಿ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ವರೆಗೆ ಹೊದ್ದು-

ಕೊಂಡು ಅಡ್ಡಾಗಬೇಕು. ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ತಣ್ಣೀರ ಅರಿವೆಯನ್ನು ಐದಾರು ಮಿನಿಟುಗಳ ನಂತರ ತೆಗೆದೊಗೆಯಬೇಕು.

(೫) ಬಿಸಿನೀರಿನ ಜೀಲ:— ಮಲಗುವಾಗ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಬಿಸಿನೀರಿನ ಚೀಲವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ತಲೆಗೆ ಗಾಳಿಬೀಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(೬) ದೀರ್ಘಶ್ವಾಸ:— ಮಲಗುವಾಗ ಜಿನ್ನಾಗಿ ನೇರವಾಗಿ ಸೆಟೆಮೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಉಕುರನ್ನು ಒಕ್ಕಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಶ್ವಾಸಕೋಶವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಸಿರಿನಿಂದ ಸಾವಕಾಶ ತುಂಬಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಉಸಿರು ಬಿಡುತ್ತ, ಶ್ವಾಸಕೋಶವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಬಿಡಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ದೀರ್ಘಶ್ವಾಸವೆನ್ನುವರು. ಇದು ನಿದ್ರಾನಾಶಕ್ಕೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಉಪಾಯವೆಂದು ಶರೀರ-ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮತವಿದೆ:— "The best means we have ever become acquainted with is the practice of prolonged deep inspirations." ಎಂದರೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ, ನಿದ್ರಾನಾಶವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ, ದೀರ್ಘಶ್ವಾಸಾಭ್ಯಾಸವೇ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದದ್ದು ಎಂದು ಡಾ. ಕೆಲಾಗರು — ತಮ್ಮ ಉಪಚಾರಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ — ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ನೋಡಿ ಅದಿವ ಮಾತಾಗಿದೆ.

(೭) ಫಲಾಹಾರ:— ಏಳು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಸಾಫ್ಯವಾಗಿ ದಿವ್ಯರೆ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಬೇರೆಯಾವ ಆಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಮುಂಜಾನೆ ಮತ್ತು ಸಂಜೆಗೆ ಬರೀ ಎರಡೆರಡು ಕಿತ್ತಿಳಿ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಇರಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಉಪವಾಸ ಮುರಿಯುವಾಗ ದಿನದ ಆಹಾರವನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತ, ಮೊದಲಿನ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಫಲಾಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಬೇಕುಬೇಕಾದಂತೆ ತಣ್ಣಗಿನ ತಿಳಿನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಬೇಕು. ಅನೇಕ ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ನಿದ್ರೆ ಬರದೆ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಈ ಉಪಾಯವು ಬಹಳ ಲಾಭವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು-ನಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಮಾತು.

(೮) ಸ್ನಾನ:— ಮಲಗುವ ಮೊದಲು ಈ ರೀತಿ ಚಳಕ ಮಾಡಬೇಕು—ಮೊದಲು ೨-೩ ಮಿನಿಟುಗಳವರೆಗೆ ತಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ತಲೆಯನ್ನು ತೊಳೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು. ನಂತರ ತಲೆಗೆ ತಣ್ಣೀರಿನ ಅರಿವೆಯೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಕೆಳಗಿನ ಮೈಗೆಲ್ಲ ಒಂದು ಹೆಡೆಯಷ್ಟು ಬಿಸಿನೀರಿನ ಸ್ನಾನಪಾಕಬೇಕು. ನಂತರ ಮೈಯನ್ನೆಲ್ಲ

ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒರಸಿಕೊಂಡು ಕುತ್ತಿಗೆಯ ವರೆಗೆ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು, ತಲೆಯ ಅರಿವೆಯನ್ನು ತೆಗೆದೊಗೆದು ಮಲಗಬೇಕು. ಇದು ೨೧. ತಾರಾನಾಥಜಿಯವರು ನಿದ್ರಾ ನಾಶದ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಖಂಡಿತ ಗುಣಕಾರಿ ಯಾದ ವಾಡಿಕೆಯ ಉಪಚಾರವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರುವ ರೋಗಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನ ಗಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಉಪಾಯಗಳಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯವೆನಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ಉಪ-ಯೋಗಿಸಿದರೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ನಿದ್ರಾನಾಶವು ಕಡಿಮೆಯಾ ಗುವದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡದೆ ಈ ಬರೆಹವನ್ನು ಮುಗಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದು. ನಿದ್ರೆ ಬರಸ-ಲಿಕ್ಕೆಂದು ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಮುಕ್ಕುವ ಚಟವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಲಿಯಬೇಡಿರಿ. ಆ ಔಷಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಪು, ಗಾಂಜಾ ಮೊದ-ಲಾದ, ನರಗಳನ್ನು ಮಂದಗೊಳಿಸುವ ವಿಷಗಳಿರುತ್ತವೆ.

Hypnotics act almost immediately to paralyse partially the heart, brain and cerebral nervous system. ಅಂದರೆ ನಿದ್ರೆಬರಿಸುವ ಔಷಧಗಳು ಕೂಡಲೆ ಹೃದಯ, ಮಿದುಳು ಮತ್ತು ನರಗಳ ಮಂಡಲವನ್ನು ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆಯೆಂದು ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಮ್ಯಾಕ್-ಕಾಲಮನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಚಕಾಂಗ ಗಳ ಅನ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ನಿದ್ರಾನಾಶವಾಗುವದುಂಟು. ಪೋಷಣೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಿಗದಿದ್ದರೂ ನಿದ್ರೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಕೂಲಿಕಾರರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನಿಯಮಿತ ಲುಟ್ಟಿ ಪ್ಲಿಟ್ಟಿ ಕಮಿಶನ್ನಿನವರು “ಮುಂಬಯಿಯ ಕೂಲಿ-ಕಾರರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ೧೦೦ ಕ್ಕೆ ೯೮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆಂದು ಅಫು ತಿನ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ರುವರು. ಹಾಯ್ ಭಾರತಿಯೇ! ಅಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಬಡತನದಿಂದ ನಿನಗೆಂದು ಮುಕ್ತಿ !

ಒಲಿ ಬಾ, ಸೊಗ ನೂರ್ಮಡಿಸುವುದು

೧

ನೀಲಾಕಾಶದ ಸೌಂದರ್ಯವಿದೆ.

ಖಗತತಿಕಂಠದ ಮಾಧುರ್ಯವಿದೆ.

ಇರುವುವು ಕಂಪಿನ ಪೂವೋದರು.

ಮುನ್ನೀರಿನ ಘನಗಾಂಭೀರ್ಯವಿದೆ.

ಕಲ್ಪನೆ-ಕಲೆಗಳ ಐಶ್ವರ್ಯವಿದೆ,

ಇನ್ನೊಲವೇತಕದೆನ್ನದಿರು !

೨

ಏತಕದರಗಣಿ ನಿನಗೀ ಹಟವು ?

ಸೌಂದರ ಸಂತಸ ನಿನಗಿವೆ ದಿಟವು;

ಆದರು ಪ್ರೀತಿಸಿದೊಡೆ ಹೃದಯ

ಸುಂದರ ಪುಷ್ಪಕೆ ಕಂಪೆರೆದಂತೆ

ಶುಭ್ರಾಭ್ರಕೆ ರಂಗನು ಸುರಿದಂತೆ

ಕಂಗೊಳಿಪುದು ಹೊಸ ಬಾಳುದಯ.

೩

ಪ್ರೇಮಿಗಳೇಕ್ಷಿಸೆ ಸುಂದರಿ ಪ್ರಕೃತಿ

ತಾನಾಪಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಂದರ್ಯವತಿ.

ಈಗಿನ ಸೊಬಗಿಮ್ಮಡಿಸುವುದು.

ಮೇಣೊಲವಿರಲವಳ ಸಹೋದರಿ ಕಲೆ,

ಮಾರಿದ ರಾಗದಿ ಹೊಳೆಯುವಳಬಲೆ.

ಒಲಿ, ಬಾ, ಸೊಗ ನೂರ್ಮಡಿಸುವುದು.

—“ಮೂರ್ತಿ”

“ಉರ್ಲ ಹುಸೇನಿ”

(ಸಣ್ಣ ಕತೆಯೊಂದು)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಟಿ. ಬನಸೋಡೆ ಬಿ. ಎ.

ಪ್ರೀತಿಯು ಜಾತಿಮತಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದು. ಹುಸೇನಿ-ಕನಕಿಯರ ಪ್ರೇಮವು ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹೊಯ್ಲು ಹೊಡೆತಗಳನ್ನು ತಾಳಿ ಬಾಳಿತು. ಉರ್ಲಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸತ್ತುಹೋದ ಹುಸೇನಿ ಪಿಶಾಚಿಯಾಗಿ ಬಂದು ಪ್ರಣಯಿನಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೊಡಿಕೊಂಡ?

ಹರಟೆಗಳಲ್ಲಿಯ ವಿಚಾರಗಳೆಂದರೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಸಾರಿಯ ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹರಿದಾಡುವ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳ-ಹರಿಗಳಿದ್ದಂತೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಕೊನೆ-ಮೊದಲಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅನುಗಾಲ ಹರಿಯುವ ಭಾವನಾರೂಪ ಹೊಳೆಗಳಿಗೆ ಅವು ಪೋಷಕವಾಗಿವೆ. ಮೊನ್ನೆ ಹೋದ ಬನದ ಹುಣ್ಣಿವೆಯ ಮುಂದೆ ಹೀಗೇ ನಾಲ್ಕಾರು ಜನರು—ಸಂಜೆಯ ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ—ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿದವು. ಚಕ್ಕಂದ ಹರಟೆ ನಡೆಯಿತು. ಆ ಮಾತು ಈ ಮಾತು ಆಡುತ್ತ ಆಡುತ್ತ ಬನಶಂಕರಿಯ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತು ಹೊರಟಿತು. ಬನಶಂಕರಿಯ ಉಗ್ರ ಮೂರ್ತಿ, ಗುಡಿಯ ಸುತ್ತಲಿನ ಬನ, ಬನದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶ, ಗುಡ್ಡಗವಿಗಳ ಮಾತು ಇದೆಲ್ಲ ಹನುಮಂತನ ಬಾಲ ಬೆಳೆದಂತೆ ಬೆಳೆಯಿತು. ಬನಶಂಕರಿ....ಬಾದಾಮಿ.... ವಾತಾಪಿಪುರ ಮೊದಲಾದ ಹಳೆಯ ಪುರಾಣವೂ ನಡೆಯಿತು. ಇದು ಮೊದಲು ವಾತಾಪಿ, ಇಲ್ವಲ ಎಂಬೊಬ್ಬ ಉಗ್ರ ರಕ್ಕಸರ ವಾಸಸ್ಥಳವಾಗಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಈಗಲಾದರೂ ಬಾದಾಮಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಭೂತ-ಪ್ರೇತಗಳ ಕಾಟ ವಿದೆಯಂತೆ. ಆಪ್ತೇಕೆ, ಪ್ರತಿಸಲ ಬನಶಂಕರಿಯ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತಿಯ ಹಳ್ಳ, ತೂಗುಮಂಚದ ಕೊಳ್ಳ, ಎಡಬಲದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಕ್ಕನೆತ್ತಿಯ ಬಂಡೆಗಲ್ಲುಗಳ ದರಿ ಕೊಳ್ಳಗಳು ಇವು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಆಹುತಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವವಂತೆ. ಮೇವಿಯ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದವರಿಗೆ ತೆಂಗು ವೀಳ್ಯದೆಲೆಗಳ

ತೋಟಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಭವ್ಯವಾದ ಗೋಪುರ, ಗುಡಿಯ ಮುಂದಿರುವ ವಿಶಾಲವಾದ ತೆಪ್ಪದ ಹೊಂಡ, ಗುಡಿಯ ಬಲಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಸದಾಕಾಲ ಹರಿಯುವ ಸರಸ್ವತಿಯ ಹಳ್ಳ. ಮೊದಲಾದ ನೋಟವು ಎಷ್ಟು ರಮಣೀಯವಾದ ಸೃಷ್ಟಿ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಬೀರುವದೋ ಆಪ್ತೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತಲೆ ಕಾಣುವ ಸುತ್ತಲಿನ ದೆವ್ವದೆವ್ವ-ದಂತಹ ಬಂಡೆಗಳು, ಗಿಡಮರಗಳ ಝುಡುಪುಗಳು ಭಯಾನಕ ಭಾವನೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಆದರ ಆಭಾಸವನ್ನಾಗಲಿ ಉಂಟುಮಾಡದೆ ಇರಲಾರವು. ಇಂತಹ ಸುದ್ದಿಗೆ ಹುಡುಗ ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗಂತೂ ಅಂದು ನಾವಾಡಿದಂತಹ ಮಾತುಗಳು ಭೀಕರ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವವು! ಮೇಲಾಗಿ ರಾತ್ರಿಯ ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರನ್ನು ದಾರಿತಪ್ಪಿಸಿ ದಿಗಿಲು ಹಿಡಿಸುವ ನಿಶಾಚರಗಳ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನೂ ಆಗ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಕೊಟ್ಟರು. ಪಿಶಾಚಿಗಳ ಮಾತು ಬೆಳೆದಂತೆ ಕೆಲವರ ಕಿವಿಗಳಂತೂ ನಿಗುರಿದಂತಾಗಿ ಅವರು ಒಳ್ಳೇ ಆತುರದಿಂದ ಕೇಳಹತ್ತಿದರು. ಅದರೊಳಗೊಬ್ಬನು ತನ್ನದೊಂದು ಅನುಭವಚಿತ್ರವೆಂದು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿದಂತೆ ದಡದಡ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟನು.

“ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿರಿ. ಉಲಾಟವೆಂಬ ಗ್ರಾಮವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹುಸೇನಿ....ಹುಸೇನಿ ಅಂತ ಒಬ್ಬ ಮುಸಲಮಾನರ ಹುಡುಗ. ಹುಡುಗ ಅಂದರೂ ೨೦ರ ಒಳಹೊರಗೆ ಇರಬೇಕು; ಒಳ್ಳೇ ಭಾರಕ ಬಂದವ; ತಾಲೀಮಬಾಜ ಗಡಿ; ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹನುಮಪ್ಪನ ಜಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ, ಪೀರನ ಉರುಸುಗಳಲ್ಲಿ ಇವನು

ಕುಸ್ತಿ ಇದ್ದದ್ದೇ! ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಆಲಾವಿಯೊಳಗಿನ ಇವನ ಹುಲಿ-ಕುಣಿತ, ಕುದುರೆಯ ಕುಣಿತ ಎಂದರೆ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಜನರು ಮುಕರುವರು. ಸುತ್ತ ಹತ್ತು ಹರ-ಪಾರಿಯ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಹೆಸರಾದ ಆಳು. ಹಡೆದ ತಂದೆತಾಯಿ ಗಳಿಗೆ, ಬೇಕುಬೇಕಾದ ಖುರಾಕು ಕೊಟ್ಟು ಹಿಡಿದ ಗರಡೀಮನೆಯ ಪಂಚರಿಗೆ ಅವನೆಷ್ಟು ಪ್ರಿಯನಾಗಿರಬಹುದು! ಅವನ ಅಂದರ ಉಲಾಟದ ಹಿರಿಕಿರಿಯರ ಬಾಯಲ್ಲಿಯ ಕಲಸಕ್ಕರಿಯ ಕರಣಿ!!

“ ಅದೇನೊ ಅಂತಾರಲ್ಲ. ದೀಪದ ಕೆಳಗೆ ಕತ್ತಲೆ ಇದ್ದದ್ದೆ. ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಒಳ್ಳೆ ಹುಡುಗ; ಶರೀರ ನೋಡಿದರೆ ಫೀಮಸೇನ. ಹೆಂಗಸರ ಅಂತೂ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡುವವನಲ್ಲ. ಆದರೆ ಏನಾಯ್ತೊ ಏನೊ ಅವನಿರುವ ಓಣಿಯಲ್ಲಿಯ ಕನಕಮ್ಮ... ಕನಕಮ್ಮ ಅಂತಂಬೂ ಬೇಡರ ಹುಡುಗ-ಯದೂ ಅವಂದೂ ಮನಸ್ಸು ಕೂಡಿತ್ತಂತೆ. ಇದರ ಸುದ್ದಿ ಹತ್ತುವದೊಳಗೆ ಗರಡೀಮನೆ ಪಂಚರು ಅವನ್ನ ಕರಸಿ, ಸಿಟ್ಟಿನಾಡಿ, ಬುದ್ಧಿಮಾತು ಹೇಳಿದರಂತೆ; ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಣಯದಾಟವೆಂದರೆ ಹುಡುಗರಾಡುವ ಜಾರುಬಂಡೆಯ ಆಟವಿದ್ದ ಹಾಗೆ. ಒಮ್ಮೆ ಜಾರಿದ ಕಾಲು ತಳತನಕ ಜ್ಯಾರಿಕೋತ ಹೋಗುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಹುಸೇನಿಯ ಹಣೆಯಬರಹವೂ ಆಯಿತು. ಅವನೂ ಮಗ, ತೋಯ್ಸಿ-ಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಮಳೆಯ ಅಂಜಿಕ್ಯಾತಕಂತ ಕನಕಿಯ ಕೂಡ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾದ. ಆದರೆ ಆಕೆ ಬೇಡರವಳು; ಇವ ಮುಸಲರವ. ಈ ಮದುವೆ ಆಗುವ-ದ್ದೇಗೆ. ಈ ರಂಗು ಕಂಡು ಕನಕಮ್ಮನ ತಂದೆತಾಯಿ-ಗಳಿಗೆ ಬೇಡರ ದೈವದವರು ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದರು. ‘ಆಕೆಯನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮನೆತನವನ್ನೆ ಕುಲಾಚಾರದ ಹೊರಗೆ ಇಡಬೇಕಾ-ಕಾದೀತು’ ಎಂದು ದೈವದ ಸವಾಲು. ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮಗಳನ್ನು ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಹೊರಗಟ್ಟಿ ಯಾವ ತಾಯಿಯ ಹೊಟ್ಟೆ ತಣ್ಣಗಿದ್ದೀತು? ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಮಾಡಿ ಮಗಳನ್ನೆ ಹತ್ತಿರುವ ಹೊಣೆಹೊತ್ತು, ದೈವಕ್ಕೆ ದಂಡವನ್ನು ತೆರ-ಬೇಕಾಯಿತು.

“ ಇಂತಹ ಮಾತು ಮಂದಿಯ ಕಿವಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಕೇಳುವದೇನು? ಜನರು ಕನಕಿ—ಹುಸೇನಿಯರ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ.....ಹೀಗೂ ಮಾತಾಡಹತ್ತಿದರು. ಹಡೆದ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಗೆ ಬೇಸರಾಗಿ, ಜನರ ನಿಂದಾದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಆದರೂ ಆಗಲಿ; ಪ್ರೀತಿ ಕೂಡಿದ ಹುಸೇನಿಯ

ಆಕಸ್ಮಾತ್ ಬಾವಿಯ ಮೇಲಾಗಲಿ, ಹೊಲಮನೆಯ ಹಾದಿಯ ಮೇಲಾಗಲಿ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ಅವನನ್ನು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡುವದು ಕೂಡ ಕನಕಿಗೆ ತುಡುಗು. ಇಂತಹ ದೈನ್ಯ-ವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉಲಾಟದಲ್ಲಿರುವದು ಅವಳಿಗೆ ಅಸಹನೀಯ-ವಾಯಿತು. ಈ ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ಯಮನೂರ ಉರ್ಸು ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಹುಸೇನಿ-ಕನಕಿ ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿ, ಉರ್ಸಿನ ನೆವ ಮಾಡಿ ಎತ್ತಲಾದರೂ ಹೋಗಿಬಿಡುವ ಹಂಚಿಕೆ ಹಾಕಿದರು. ಅದರಂತೆ ಕನಕಮ್ಮ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ನೆರಮನೆಯವರ ಚಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವನೆಂದು ಹೇಳಿ, ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿ-ಕೊಂಡು ಹೊರಟಳು. ಇನ್ನೂ ಊರ ಆಗಸೆಯ ಬಾಗಿಲು ದಾಟಿರಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಆಕೆಯ ತಂದೆ ಹೊಲದಿಂದ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಮಗಳು ಉರ್ಸಿಗೆ ಹೋದ ಸುದ್ದಿ ಹತ್ತಿತು. “ ಕಳ್ಳರ ಹೆಜ್ಜೆ ಕಳ್ಳನೇ ಬಲ್ಲ ” ಎಂಬಂತೆ ಅವನು ನೆರಮನೆಯವರೊಡನೆ, ‘ಕನಕಮ್ಮ ಹೋದರೆ ಹೋಗಲಿ! ಮತ್ಯಾರೂ ಉರ್ಸಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ?’.... ಎಂದು ತಪಾಸು ನಡೆಸಿದ. ಹಳೆಮನಿ ಹುಸೇನಿಯೂ ಹೋದ ಬಗ್ಗೆ ವಾರ್ತೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಯಮನೂರ ಉರ್ಸು ಎಂದರೆ “ ಗೆಣಿ-ಗೆಣಿಯರ ” ಜಾತ್ರಿ ಎಂದು ಒಟಗುಟ್ಟುತ್ತ ಹೆಗಲ ಮೇಲಿದ್ದ ಬಾರಕೋಲು ಸಹಿತ ಹಾಗೇ ಧಾವಿಸಿದ. ಊರ ಮುಂದಿನ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಚಕ್ಕಡಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ, ಕನಕಮ್ಮನನ್ನು ಕರೆದ; ಹೋಗಬೇಡವೆಂದು ಆಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ; ಅವಳು ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಾದಂತೆ ತನ್ನ ಹೋಗುವ ಹೆಟಿಬಿಡಲಿಲ್ಲ; ತಂದೆಯು ಮಗಳಿಗೆ ಛೇಹಾಕುತ್ತ ಬಾರಕೊಲಿನಿಂದ ಸೆಳೆದು, ಕೈಹಿಡಿದು ದರದರ ಎಳೆಕೊಂಡು ನಡೆದ. ಬಾರಕೊಲ ಸೆಳೆತ ತಿಂದು ಅಳುತ್ತ ಕರೆಯುತ್ತ ಮನೆಯ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದ ಕನಕಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಮುಂದಿನ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಸೇನಿಯ ಹೈದಯ ಚರ್ ಅಂದಿತು.

“ ಕೂತ ಬಂಡಿಯಿಂದ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಇಳಿದರೆ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಅವನು ಮುಂದೆ ನೆರಗುಂದ-ವಾಗಲಿಕೊ-ಟಿಯ ಲೈನದಾರಿ ಹತ್ತಿದ ಕೂಡಲೆ, ನೀರು ಕುನಿಯುವ ನೆವಮಾಡಿ ಇಳಿದ. ಗಾಡಿಗಳು ಮುಂದೆ ಹೋದವು. ಆದರೆ ಇವನಿಗೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲು ಇಲ್ಲವೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಊರಿಗೆ ಮರಳಲು ಮನಸ್ಸಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಲೈನ ದಾರಿಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿಯ ಗುಡ್ಡದೊರೆಯಲ್ಲಿಯ ಭರಮಪ್ಪನ ಗುಡಿಗೆ ಬಂದ. ತನುವು ದಣಿಯದಿದ್ದರೂ—ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಮನವು ದಣಿದ ಮೂಲಕ—ಹುಣಿಸೇಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿಯ ಗಟ್ಟಿನಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು.

ಕೋಡ; ಕೂಡಲೆ ಗುರು ಗುರು ನಿದ್ರೆ ಹೊಡೆಯಹತ್ತಿದ. ಗುಡಿಯ ಪೂಜೆಗೆ ದಿನಾಲು ಬರುವ ಪೂಜಾರಿಯು ಬಂದು ಹೋದ. ಒಂದೆರಡು ಸಾರೆ 'ಹುಸೇನೀ! ಹುಸೇನೀ!' ಎಂದು ಕರೆದರೂ ಗಡದ್ದು ನಿದ್ರೆ ಹೋದ ಹುಸೇನಿಯೇನು ಮಿಸುಕಲಿಲ್ಲ. ಹೊತ್ತು ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸ್ತಮೇಲೆ ಆ ಮಗ ಎದ್ದು ನಡೆದ. ಆದರೆ ಮನೆಯ ಹೊಸ್ತಿಲಿನೊಳಗೆ ಕಾಲಿಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದು ಗಟ್ಟಿಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಹೊರಟಿದ್ದ. ಅದೇ ಕಾಯಂ ಮಾಡಿ 'ತನ್ನ ದೈವಕ್ಕೆ ಕನಕಿ ಎರವು ಆದರೆ, ಉಲಾಟದ ಆಶೆಯೆ ಇನ್ನು ಬೇಡ' ಎಂದು ಕಲ್ಲಿದೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಆತ ಮಲೆನಾಡ ದಾರಿ ಹಿಡಿದ. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಪಡಿಬರ ಬಿದ್ದಾಗ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರಕೊಳ್ಳಲು ಸಿಗ್ಗಾವಿ, ಹರಿಹರ, ದಾವಣಗೆರಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಜನರು ಹೋಗಿ ಬಂದ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿದ್ದ. ರಟ್ಟೀ ಮುರಿದು ದುಡಿದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಹಾಕುವರೆಂದು ಹುಸೇನಿ ಉಲಾಟದ ಆಶೆಯನ್ನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟ.

* * *

“ಕಾಕತಾಲೀಯ ನ್ಯಾಯವು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಎಷ್ಟೋ ಜನರ ಸುಳ್ಳುಸುಳ್ಳು ನಂಬಿಗೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಈ ಸುಳ್ಳು ನಂಬಿಗೆಗಳ ಭವಿತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂತೆಂತಹ ಅನಾಹುತ-ಆಶ್ಚರ್ಯಗಳು ತೊಡಕಿಕೊಂಡಿರಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲು ಮೇಧಾವಿಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಗಹನವೆನಿಸದಿರದು. ಹುಸೇನಿಯು ಹೋದ ನಾಲ್ಕೇ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ ಆಕಾಲಮರಣದ ವಾರ್ತೆಯು ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗೆ ಪಸರಿಸಿತು. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಇದೇ ಕಾಕತಾಲೀಯ ನ್ಯಾಯದಂತೆ. ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಯಲ್ಲಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಎಲ್ಲ ನಾಡಿನ ಜನರು ಕೂಡುವರೋ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಯಮನೂರ ಉರ್ಸಿಗೆ ಕೂಡ ದೂರದೂರದ ಬಹುಜನರು ನೆರೆಯುವರು. ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನರಗುಂದ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ರಾಜಮಾರ್ಗವು ಧೂಳಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹುಸೇನಿಯು ಭರಮಪ್ಪನ ಗುಡಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋದ ಮರುದಿವಸವೇ—ದಾರಿಕಾರರಲ್ಲೊಬ್ಬನು ಭರಮಪ್ಪನ ಗುಡಿಯ ಹಿಂದಿನ ಗುಡ್ಡದೊಳೆಯ ಹುಣಸಿಯ ಮರದಲ್ಲಿ ಉರ್ಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಕರ್ಮಧರ್ಮ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಇವರಿಬ್ಬರ ಹೋಲಿಕೆಯು ಒಂದೇಬಗೆಯದಾಗಿದ್ದಿತು. ಇತ್ತ ಉಲಾಟದಿಂದ ಹೋದ ಜನರೆಲ್ಲ ಬಂದರು. ಆದರೆ ಹುಸೇನಿ ಬಾರದ್ದಕ್ಕೆ ಅವನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಚಿಂತೆ

ಬಿತ್ತು. ಅವರನ್ನ ಕೇಳು ಇವರನ್ನ ಕೇಳು ಮಾಡಪತ್ತಿದ ಮೇಲೆ “ಹುಸೇನಿಯು ನಡುದಾರಿಯಲ್ಲಿಯ ಚಕ್ಕಡಿಯಿಂದ ದಿವನ ಉರ್ಸಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಉರ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ” ಎಂಬ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಯಿತು. ಹಾಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಭರಮಪ್ಪನ ಪೂಜಾರಿಯನ್ನು ಕೇಳಲು ಅವನಿಂದ ಉರ್ಸಿನ ಮುನ್ನಾದಿನ—ಗುಡಿಯ ಪೊಳೆಯಲ್ಲಿ—ಹುಸೇನಿ ಮಲಕೊಂಡಿದ್ದ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿಯಿತು; ಅವನ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಗೆ ದಿಗಿಲು ಬಿತ್ತು. ‘ಉರ್ಸಿಗೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ; ಮನೆಗೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮಗನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಿತೇನೋ!’ ಎಂದು ಊಹಿಸಿ, ಗುಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಕರೆತರಬೇಕೆಂದು ತಂದೆಯು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ಗುಡಿಯಲ್ಲಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಪೌಳಿ ಬರಿದು. ದನ ಕಳಕೊಂಡವನು ಹೆಜ್ಜೆಯ ಮೇಲಿಂದ ದನ ಹುಡುಕುವಂತೆ—ಪೌಳಿ ದಾಟಿ—ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿದ್ದರೆ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಗುಡಿಯ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದ. ಆದರೆ ಹುಣಸಿಯಮರದ ಗಡುಚಾದ ಎಲೆಗಳ ಮರೆಗೆ, ಕಾಲುಗಳೆರಡು ಜೋತಾಡುವದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಘಾಬರಿಗೊಂಡು ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟ. ಹೆಣ್ಣು ಜೋತಾಡುತ್ತಿದೆ! ಹುಸೇನಿಯು ಎಂದು ಕಾಯಾಸಕಟ್ಟಿ, ಅತ್ತಿತ್ತ ಸರಿದು, ಮುಖವಿದ್ದ ಕಡೆಗೆ ನಿಂತು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದ. “ಹುಸೇನಿ! ಹುಸೇನಿ!! ಖರೆ, ಹೆಣ್ಣು ಮಾತ್ರ ಗಾಳಿಗೆ ಬಾತಂತಿರುವದು” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ, ಎದೆ ಎದೆ ಬಡಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮುದುಕ ಊರಿಗೆ ಓಡಿದ. ಗೌಡರಿಗೆ ವದಿ ಕೊಟ್ಟ. ಪಂಚರ ಸಮೇತ ಗೌಡರು ಬಂದರು; ಹೆಣ್ಣು ಇಳಿಸಿದರು; ಪಂಚನಾಮ ಮಾಡಿದರು. ತಾಬಡತೀಬ್ ಹೆಣದ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಘಾಜಿದಾರರಿಗೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಘಾಜಿದಾರರು ತಾಣೆಯಿಂದ ಟಾಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ದಾಮ ಬಂದರು; ಚೌಕಸಿ ಮಾಡಿದರು; ಸ್ವಾಮಿಯಿಂದ ಉರ್ಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಕೇಸು ಮಾಡಿ, ಹೆಣ್ಣು ಹುಗಿಯಲು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ದುಃಖಿತ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು, ಊರಿಗೆ ಹೆಸರು ತಂದ ಹುಸೇನಿ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಬಗ್ಗೆ ಹಳಹಕಿಸುವ ಉಲಾಟದ ಹಿರಿಯಕಿರಿಯರು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಮುಸ್‌ಲಾನ್ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ನುಸರಿಸಿ ಹೆಣವನ್ನು ದಫನ್ ಮಾಡಿದರು.

“ಘಾಜಿದಾರ್‌ಸಾಹೇಬರ ಚೌಕಸಿ-ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆ ಮನನೀಯವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಾರಣಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯಿಂದ ಉರ್ಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವನೆಂದು ಆ ಬರಹದಲ್ಲಿಯಿತು. ಆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಾರಣಮಾಮಾಂಸೆಯು ನಾಲ್ವಾರು ಪುಟಗಳಿಗಿ-

ಬಹುದು. ಪ್ರೇಮಯಾಚನೆಯಲ್ಲಿಯ ಆ ಶಾ ಭಂ ಗ ಇದೊಂದೇ ಪ್ರಧಾನವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು. ಕನಕಮ್ಮ ಹುಸೇನಿ-ಯರು ಯಮನೂರ ಉರ್ಲಗೆ ಹೋಗುವ ನಿಶ್ಚಯ, ತಂದೆಯು ಮಾಡಿದ ಆಡ್ಡಿ, ಆವರಿಬ್ಬರು ಕೂಡಿದಂದಿನಿಂದ ಬೆಳೆದ ನಿಕಟವಾದ ಪ್ರೇಮಸಂಬಂಧ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯ-ಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕನಕಮ್ಮನ ಜಬಾಬು ಆದಕ್ಕೆ ಬಲವಾದ ಆಧಾರವಾಗಿತ್ತು. ಉರುಸಿನ ಮುನ್ನಾದಿನ ಎರಡು ಸಲ ಭರಮಪ್ಪನ ಪೂಜಾರಿಯು ಹುಸೇನಿಯನ್ನು ಗುಡಿಯ ಪೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಸಂಗತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪುರಾವೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮೇಲಾಗಿ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಪಂಚರ ಸಮಕ್ಷ್ಮ ಕೊಟ್ಟ ಒವಾಬುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಹುಸೇನಿ-ಯದೆ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು ಮತ್ತು ಅವನು ಸ್ವಖುಷಿಯಿಂದ ಉರ್ಲ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು ಎಂಬವೆರಡು ಮಾತು-ಗಳು ನಿರ್ವ್ಯಾಜವಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಚೌಕಸಿ ರಿಪೋರ್ಟಿಗೆ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಮನ್ನಣೆಯೂ ಬಂದು, ಕೇಸು D. S. P. ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಫಾಯಿಲು ಕೂಡ ಆಯ್ತು. ಕಾಯದೇಶೀರ ಹುಸೇನಿಯ ಮರಣದಾಖಲೆಯೂ ಆಯಿತು.

“ಅಂದು ಕನಕಿಯನ್ನ ಗಲುವಾಗ ಹುಸೇನಿಯ ಹೈದಯವು ಜ್ವರ ಅಂದಂತೆ. ಅವನು ಕೈ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಸುದ್ದಿಯು ಕನಕಿಯ ಕರುಳುಗಳಿಗೆ ಬರೆ ಕೊಟ್ಟಂತಾಯಿತು. ಎಲೆ-ಒಳ್ಳೆಗಾಧಾರವಾದ ಜೊಗಜೆಯ ಗಿಡವನ್ನು ಕಡಿದೊಡನೆ ಬಳ್ಳಿಯು ನಡುಮುರಿದು ಮುದುಡಿಕೊಂಡು ಬೀಳುವಂತೆ—ಕನಕಿ ಬಿದ್ದಳು ಹೈದಯದ ಮೇಲೆ ಭಯಂಕರ ಧಕ್ಕೆ ಕೂಡಿತು. ಈ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ಸವೆಯಹತ್ತಿ-ದಳು. ಅಕೆಯ ತಿಂಗಳಾನುತಿಂಗಳು ನೀರು ಕಾಣದ ತಲೆ, ಹರಕು ಒಟ್ಟಿಗಳನ್ನುಟ್ಟ ಮೈ, ಸೊರಗಿದ ಮುಖಮುದ್ರೆ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಂಡು, ದೆವ್ವಗಿವ್ವ ಬಡಕೊಂಡಿರಬೇಕೆಂದು ಜನರು ಮಾತಾಡಹತ್ತಿದರು. ಅಕೆಯೂ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಬಡಬಡಿಸಹತ್ತಿದಳು. ಹುಸೇನಿಯ ನೆನಪು ತೆಗೆದು ದುಃಖದ ಆವೇಶ ಬಂದಾಗೊಮ್ಮೆ ಅರವುದಪ್ಪಿ ಆ-ಹತ್ತಿದಳು. ಇದೆಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರ ಕಂಡು ‘ಈಕೆಗೆ ಗಂಡು ದೆವ್ವ ಬಡಕೊಂಡಿದೆ’ ಯೆಂದು ನೆರೆದ ಜನರು ಕಾಯಾಸ ಕಟ್ಟಹತ್ತಿದರು. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಇಂತಹ ಆವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ, ದೆವ್ವ ಬಡಿಸುವ ದೇವತೆಗಳು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಮೈ ನಡು ಗಿಸಿ ‘ದೇವರಾ’ ಹೇಳಹತ್ತಿದರು; ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಹೊಗೆ ಹಾಕಿ ಈಕೆಯ ಮೋರೆಗೆ ಮೊಚ್ಚಿಮೊಚ್ಚಿಯಿಂದ ಬಡಿ

ಯುವದು, ಕೂದಲಕ್ಕೆ ಹಗ್ಗ ಹಚ್ಚಿ ತೂಗಹಾಕುವದು ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ದೆವ್ವ ಬಡಿಸಹತ್ತಿ-ದರು. ಈ ಶಾರೀರಿಕ ಯಾತನೆಗಳಿಂದ ಹೌಹಾರಿದ ಕನ-ಕಿಯು ಸರಳ ಮಾತಾಡಹತ್ತಿದ ಮೇಲೆ ದೆವ್ವ ಇಳಿಯು ತಂದು ಹೇಳುತ್ತ ನೆರೆದ ಜನರು ಬಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಗಂಡು ದೆವ್ವವನ್ನು ಹೊಡೆದಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ನಾನಾ ‘ದೇವರುಸಿ’ ಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ನವಿಲುಗರಿ, ಲಿಂಬಿ-ಯಹಣ್ಣು, ಚೀಟಿ ಎಲ್ಲ ಹೇಳಿಹೇಳಿದಂತೆ ಕಟ್ಟಿ ನೋಡಿ-ದರು. ಆದರೆ ಏನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ನೂರಿನ್ನೂರು ಹುಣ್ಣಿ-ಮೆಯಮಾಸೆಗಳು ಕನಕಿಯ ಮೈ ಹಣ್ಣು ಮಾಡುತ್ತ ನಡೆ-ದವು. ಬೇಗನೆ ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅಕೆಯ ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ಚಡಪಡಿಸಿದರು. ದೆವ್ವಗಿವ್ವ ಬಡ-ಕೊಂಡದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಮೊದಲೇ ಅಂಬುವ ಜನರು, ಕನಕೆಗೆ ಗಂಡುದೆವ್ವ, ಮೇಲಾಗಿ ಮುಸಲರ ದೆವ್ವ ಬಡ-ಕೊಂಡ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಯಾರೂ ಸವಿಸಸ ಕಾಯಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನ ಮಾತ್ರ ಅಕೆಯ ದೈವವು ತೆರೆಯಿತು; ಆದರೆ ಸಮಂಜಸ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ನಗೆಯು ನಿಲ್ಲಲಾರದು.

* * *

“ಮನುಷ್ಯನು ಎಷ್ಟು ನಿರ್ಧಾರಿಯಾದರೂ ಕಡಿಮೆಯೇ. ಅವನ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಸಡಿಲಿಸುವ ವಿಮೋಹಕ ವಿಚಾರ-ಗಳು ಬರುವದು ಸಹಜ. ಮನೆಗೆ ಮರಳಿ ಬರದ ನಿರ್ಧಾ-ರದಿಂದ ಅಂದು ಹುಸೇನಿ ಹೊರಟಿ ಬರೆ; ಆದರೆ, ನಾಲ್ಕಾರು ವರ್ಷ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ದುಡ್ಡು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಆರಾಮದಿಂದಿರಹತ್ತಿದಮೇಲೆ, ಅವನಿಗೆ ಮನೆಯ ಹಂಬಲು ಹತ್ತಿತು. ಪ್ರೇಮಯಾಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆಶಾಭಂಗ ವಾದರೆ ತನ್ನನ್ನು ಹಡೆದು ಉಣಿಸಿ ತಿನಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಮುಪ್ಪಿನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳನ್ನು ಯಾಕೆ ಧಿಕ್ಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನಿಗೆ ವಿನೇಕ ಹುಟ್ಟಿತು. ಕಡೆಗೆ ಮನಸೋತು ಮನೆಯ ದಾರಿ-ಯನ್ನು ಹಿಡಿದ. ದಾವಣಗೆರೆಯಿಂದ ರೈಲು ಗಾಡಿ ಹತ್ತಿ ಬವಾಮಿಗೆ ಇಳಿದ. ಆಗ ಮೂರುಸಂಜೆಯಾಗಿತ್ತು. ಬವಾ-ಮಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಸ್ತಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕಿಂತ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟುರಾಯಿತೆಂದು —ತಾಯಿಯ ಮುಖ ಕಾಣಲು ಹಾತೊ-ರೆದ ಹುಸೇನಿಯು—ಕಾಲುದಾರಿಯಿಂದ ಉಲಾಟದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದ. ೧೦-೧೨ ಮೈಲಿನ ಹಾದಿಯನ್ನು, ಗುಡ್ಡಬಿದ್ದು ಮೂರೆ ತಾಸಿನಲ್ಲಿ ಹಡೆದ. ಊರಿಗೆ ಬರುತ್ತಲೆ ೨-೨½ ತಾಸು ರಾತ್ರಿಯಾಗಿರಬೇಕು.

“ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷದ ಕತ್ತಲೆ. ಊರು ಸೇರಿ ಹುಸೇನಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. “ಯವ್ಯಕ ಏ ಯವ್ಯಕಬೇ!” ಎಂದು ಎರಡು ಸಾರೆ ಹೊರಗೇ ನಿಂತು ಕೂಗಿದ. ಅವನು ರೊಟ್ಟಿ ಬಡಿಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಹಂಚಿನಲ್ಲಿ ರೊಟ್ಟಿ ಒಗೆದು “ಯಾರವರು?” ಎಂದು ಕೂತಲ್ಲಿಂದ ಕೇಳಿದಳು. ಹುಸೇನಿಯು ದಡದಡ ಒಳಗೇ ಹೋಗಿ ‘ಧುತ್’ ಎಂದು ಅವನನೊಡನೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತ. “ಯಾಕಬೇ! ಆಪ್ತ ಇನ್ನೂ ಹೊಲದಿಂದ ಬಂದೇ ಇಲ್ಲೇನು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಅವನು ಘಾಬರಿಗೊಂಡು ಕೊಣಮಿಯೊಳಗಿನ ಹಿಟ್ಟು, ಹಂಚಿನಲ್ಲಿಯ ರೊಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ಹಿತ್ತಲಬಾಗಿಲಿಂದ ಲೋ....ಲೋ....ಹೊಯ್ಯೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೊರಬಿದ್ದಳು. “ಮಗ ದೆವ್ವ ಆಗಿ ಮನ್ಯಾಗ ಬಂದಾನೆರವೋ?” ಎಂದು ಒದರುತ್ತ ಚೀರಾಡಹತ್ತಿದಳು. ದ್ಯಾಮವನ ಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂತ ಜನರು ಓಡಿಬಂದರು. ಏನೆಂದು ಆಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಆಕೆ ದೂರದಲಿ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಕೈಮಾಡಿ “ಒಳಗಡ ನಡೀರಿ! ಮಗನ ದೆವ್ವ ಬಂದೈತಿ. ಕನಕೇ ಮೈಯಾಗಿನ ದೆವ್ವ—ನಮ್ಮನೀಗೇ ಬಂತು” ಎಂದು ನಡುಗುವನಿಯಲ್ಲಿ ಚೀರಿದಳು. ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಗಂಡಸರು ದೆವ್ವದ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಒದರಿದರು. ಹುಸೇನಿಯು “ದೆವ್ವೆಲ್ಲದಕರೋ? ನಾನೇ! ಒಳಗಡ ಬರಿ” ಎಂದು ಕರೆದ. “ಭಲೆರೆ ಮಗನ! ಸುಳ್ಳು ಬ್ಯಾರಿ ಮಾತಾಡತೀಯ? ಒಳಗಡ ಬರತೀವಿ ನಿಲ್ಲು” ಎಂದು ನುಡಿದು ಬಡಗಿ, ಹಳೆಯ ಕೆರವು, ಕಸಬರಿಗೆ ಸಮೇತ ಹಿಲಾಲು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು—ದೆವ್ವ ಬಡಿಸುವ ಕುರುಬರ ಕರಿಯಪ್ಪನೊಡನೆ—ಒಂದೊಂದೆ ಲಿಂಬಿಯಹಣ್ಣು ಮಂತ್ರಿಸಿ ಚೆಲ್ಲುತ್ತ—ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದರು. “ಲೇ ಹುಸೇನಿ!” ಎಂದು ಕೂಗಿದರು.

“ಹಿಂಗ್ಯಾಕ್ರೆಪ್ಪಾ ನನಗೇನೂ ಆಗಿಲ್ಲ!!”

“ಆಗಲಿ ಬಡಲಿ, ಮೊದಲು ಜಾಗ ಬಿಡು. ಕನಕೇಮನಿ ಸೇರಿದ್ದಿ ಸೇರಹೋಗು. ಇಲ್ಲಾಳಕ ಬಂದಿ? ಆಕೆ ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿನ ಮ್ಯಾಲೆ ಇನ್ನೂ ಆಳತಾಳ, ನಡಿ, ಇಲ್ಲಿಂದ ನಡಿ ಮೊದಲ.”

“ಕನಕೆ ಇನ್ನೂ ಆಳತಾಳಕ! ಎಲ್ಲೆದಾಳ?”

“ಹಳ್ಳೀ ಊರೊಳಗ ಬಿಟ್ಟು ಸುದ್ದಿ ಕೂಡ ತಡವಿಲ್ಲದೆ ಹರಡುವದು. ಹಿಲಾಲು, ಒದರಾಟದ ಗೊಂದಲ ಇದನ್ನು

ನೋಡಲು ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ಕೂಡಿಯೆ ನೆರೆದಿದ್ದರು. ಕನಕೆಯ ಮಾತು ಹೊರಟ ಕೂಡಲೆ ಆಕೆಗೂ ಆಸೆ ಬಂದಂತಾಗಿ, ಒಮ್ಮೆಲೆ—ನೆರೆದ ಮಂದಿಯೊಳಗೇ—ಓಡಿ ಹುಸೇನಿಯ ಮನೆ ಸೇರಿದಳು. ಕಣ್ಣಿಂದ ದೆವ್ವದ ಚಿಲ್ಲಾಟ ನೋಡಲು ಟುಕು ಟುಕು ಜೀವದಾದಂತ ಜನರು “ಹಿಂದೆ ದೆವ್ವ ಬಂತು ಸರಿ” ಎಂದು ಒದರಿದ ಕೂಡಲೆ ಘಾಬರಿಸಿ ಬೀಳುತ್ತ ಏಳುತ್ತ ದಾರಿಬಿಟ್ಟರು. ಕನಕೆ-ಹುಸೇನಿಯರು ಹಿಗ್ಗು ಹಿಡಿಸಲಾರದೆ ಒದೇ ಸವನೆ ನಗಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ನೋಟ ನೋಡಿ ನೆರೆದ ಗಂಡಸರೆಲ್ಲ ಹಿಲಾಲು ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಾನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೆ ಚೆಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜೀವಕ್ಕಂಜಿ ಓಡಿದರು.

“ಮುಂಜಾನೆಯಿದ್ದು ನೋಡಿದರೂ ಹುಸೇನಿ ಕನಕಮ್ಮ ಕೂಡಿಯೆ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಕನಕೆ-ಹುಸೇನಿಯರು ಪರಸ್ಪರರ ಕತ್ತಿ ಕೇಳಿ ಆನಂದಾಶ್ಚರ್ಯಗಳಿಂದ “ಉರ್ಲ ಹುಸೇನಿ”ಯ ಸುದ್ದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆದ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಊರಿಗೆ ಊರೇ ಆನಂದ-ಆಶ್ಚರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ನಾ ಮುಂದೆ ನೀ ಮುಂದೆ ಎಂದು, ಕನಕೆ ಹುಸೇನಿಯರನ್ನು ಪರಾಮರಿಸಹತ್ತಿದರು. ಈ ಸುದ್ದಿ ಮರುದಿನವವೇ ಪೋಲೀಸ್ ಅಮಲದಾರರ ಕಿವಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿತು. ಮತ್ತೆ ಚೌಕಸಿ ನಡೆಯಿತು. “ಉರ್ಲ ಹುಸೇನಿ”ಯ ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲ. ಬದಲಿಯಾಗಿ ಹೋದ ಮೊದಲಿನ ಘಾಜದಾರ್ ಸಾಹೇಬರು ಇವನನ್ನು ಕಣ್ಣುಟ್ಟು ನೋಡಲು ಕರಸಿ ಕೊಂಡು ಬೆರಳು ಕಚ್ಚಿದರು. ಮೇಧಾವಿಗಳಾದ ಘಾಜದಾರ್ ಸಾಹೇಬರಿಗೂ ‘ಉರ್ಲ ಹುಸೇನಿ’ಯ ರಹಸ್ಯವು ಇಂದಿಗೂ ಹತ್ತಿಲ್ಲ”

*

*

*

ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಹರಟೆಗೆಂದು ಕೂತವರು ಸರಿ ರಾತ್ರಿಯಾದರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಆಕಳಿಕೆ ಇಲ್ಲ; ತೂಕಡಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಕತೆಯ ಅಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಪಕಪಕ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಮೈಯಗಳಾಡಿಸದೆ ಕೂತಲ್ಲಿಯೆ ಕೂತ ಮೂಲಕ, ಜೋಮು ಹಿಡಿದ ಕೈಕಾಲು ಮೈಗಳನ್ನು ಮುಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಎದ್ದುಹೋದವು.

ಬಾಯ ತೆರೆ ಭೂಮಿತಾಯಿ!

ಶ್ರೀ. ಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿ ಪುರಾಣಿಕ ಬಿ. ಎ. (ಆರ್ನರ್)

೧

ನೋಡಿದೆಡೆ, ಮಸಣದುರಿ ಮುಗಿದ ಮೇಲಿಡಿದ ಹೊಗೆ-
ಯುಸಿರಾಗೆ, ಬಾಳೆಳೆಯೆ ಮೈಸೋತು ನಡೆವ ಹಣ-
ಗಳ ನೋಟ, ಹಸಿಹಸಿದು ಹಸಿವಾಗೆ ಹಸಿವನೇ
ತಂದ ಮೆಯ್ಯ, ನಿಗಿದಾಸೆಯ ಜೆಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ
ಕಣ್ಣುಗಳು, ಕಂಡವರ ಕಣಕುತಿಹ ಮುಖದಿರವು
ನೋಡಮ್ಮ ಭೂಮಿತಾಯಿ !

೨

ಕೇಳಿದೆಡೆ, ಕೇಳುವರ ಕಿವಿದೆರಿಗೆ ಬರೆಯಿಡುವ
ಚೇರುದನಿ, ಹಣದ ಸಿದಿಗೆಯ ಹಿಂದೆ ಹಣವು ಬೋ-
ಬ್ಬಿಡುತಿಹುದು, ಹೊರಬಿದ್ದ ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿ ಗಂಟಲಿಗು
ಹೊರೆಯಾಯ್ತು ! ಬೆಟ್ಟ ಉಸಿರಿನ ದನಿಯು ನಿಟ್ಟುಸಿರಿ-
ನಾಜೆಯದು, ಹಸಿದವರ ನರಬಿಡುವ ಹೊಸನಾದ
ಕೇಳಮ್ಮ ಭೂಮಿತಾಯಿ !

೩

ಶಬ್ದಗಳು, ಬಾಳ ಬದುಕಿಸಲೆಂದು ಹವಣಿಸುವ
ನುಡಿಗಳವು, ಬರಿಯೊಡಲ ಭಾಂಡದಲಿ ಬಿರುಗಾಳಿ
ತುಂಬಿತೆಲೆ ! ಒಳಹೊರಗು ಬರಿಬರಿದು ದನಿಯೊಂದೆ
ಕೇಡಕಟ ! ಬಯಲೊಡಲ ಬಯಕೆದನಿ ಬಯಲಾಚೆ
ಬಯಲಾಯ್ತು; ಬಾಂಬಯಲ ಗಡಿದಾಟಿ ಬಾನವರ
ಮೀಟುವುದು ಭೂಮಿತಾಯಿ !

೪

ಆರಿಯುವೊಡೆ, ಜಾತಿ-ಮತ-ಪಂಥಗಳ ಕಾಲ್ಚಿಡಕಿ-
ನೆಳೆದಾಟ, ಮೂಢಧರ್ಮವ ನೆಚ್ಚಿ ನಿಂತವರ
ಹುಚ್ಚಾಟ, ಹಸಿದು ಹೆಂಡವ ಕುಡಿದು ತಲೆತಿರುಗಿ-
ದವರಾಟ, ಹಸಿದವರಿಗೇನಕಟ ! ಸುತ್ತಲೂ
ಗೋಕಾಟ, ಆರಿತಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದಿದೆ ಜಗದಾಟ
ತಿಳಿಯಮ್ಮ ಭೂಮಿತಾಯಿ !

೫

ಸಾಕಮ್ಮ ! ನೋಡುವುದು, ಕೇಳುವುದು, ತಿಳಿಯುವುದು
ನೆಲತಾಯಿ, ಬೆದಕಿದೆಡೆ ಗೋಕಾಟ ಬೆದಕಿ ಮಾ-
ಡುವದೇನು ? ಹದಗೆಟ್ಟ ಬಗದಿರವ ಹಿಡಿತದಲಿ
ಹಿಡಿಯಮ್ಮ ! ನಿನ್ನ ಬಸರಲಿ ಬಂದು ಬೆದ ಜೀ-
ವಿಗಳಮ್ಮ ! ನಿನ್ನ ಗರ್ಭದ ನೋವು ನಿನಗಿಲ್ಲ-
ವೇನಮ್ಮ ಭೂಮಿತಾಯಿ !

೬

ಮಿಸುಕಾಡು ! ತೆರಮೆಯ್ಯ, ತೆರಿದೊಡಲ, ತೆರವಾಯ
ಜೀವಿಗಳು, ಬಿರುಗಣ್ಣು ಬಿಡುತಿಹುದ ಕಣ್ಣಿರೆದು
ಕಾಣೊಮ್ಮ ! ಬಾನವರ ಬಾಳಿನಲಿ ಮಾನವರ
ಮರೆಯುವದೆ ? ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಕರೆದು ಸಂತ್ಯಾಸ
ಬೇಕಮ್ಮ ! ಗತಿಯದುವು ತಾಯಮ್ಮ ! ಇಲ್ಲದಿರೆ
ನಲಿತಾಯಿ ! ಭೂಮಿತಾಯಿ !

೭

ಇಲ್ಲದಿರೆ ಕೋಟಿ ಜಗಗಳನೊಂದೆ ತುತ್ತಿನಲಿ
ನೆಕ್ಕುತಿಹ ಬಾಸುದ್ದ ಬಾಯ ತೆರೆ; ಬೆಂದವರ
ನೊಂದವರನಿದ್ದವರ ಬಿದ್ದವರನೆಲ್ಲರನು
ನುಂಗಿಬಿಡು, ಜಗದ ನೆಲೆ ಸಿಗದಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಡು,
ಬಾಯ ತೆರೆ, ತೆರೆಯದಿರೆ ನಿನ್ನೊಡಲ ಬಗಿದೇನು !
ಬಾಯ ತೆರೆ ಭೂಮಿತಾಯಿ !

ಆಯೋಧಿನಿನ ಆವಶ್ಯಕತೆ

ಡಾ. ಕಮಲಾಪುರ ಕಾಂತರಾಯರು ಎಂ. ಬಿ. ಬಿ. ಎಸ್. ಧಾರವಾಡ

ಪ್ರಾಣಿಗಳ ದೇಹದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗೂ ಜೀವದ ಪರಿಪೋಷಣೆಗೂ ಆಯೋಧಿನಿನ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಗಂಟಲುವಾಳದ ರೋಗವುಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಶರೀರದಲ್ಲಿಯೆ ಆಯೋಧಿನಿನ ಕೊರತೆಯೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಆಯೋಧಿನಿನ ಶೋಧವಾದುದು ಹೇಗೆ ? ಎಂದು ?

‘ಆಯೋಧಿನ್ನು’ ಇಂದು ಹಳ್ಳಿಯ ಹುಲ್ಲುಗುಡಿಸಿಲಿಗೂ ಪರಿಚಿತವಾದುದಾಗಿದೆ. ದೇಹಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಗಾಯವಾದರೆ—ಏಟು ಬಿದ್ದು ನೋವಾದರೆ—‘ಐಡೀನು ಹಚ್ಚು ಬೇಕಪ್ಪಾ! ಅಂದರೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಹೋಗತಕ್ಕದ’ ಎಂಬ ಮಾತು ನಮ್ಮ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳ ಬಾಯಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವಷ್ಟು ಇದು ನಿತ್ಯಪರಿಚಿತವಾಗಿದೆ; ಆದರೆ ‘ಆಯೋಧಿನ್’ ಎಂದೊಡನೆಯೆ ಬಹುಜನರ ಕಣ್ಣೆದುರು ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವುದೆಂದರೆ ಕೆಂದುಬಣ್ಣದ—ಸ್ಪಿರಿಟಿನ ವಾಸನೆಯ—ಪ್ರವಾಹೀ ಪದಾರ್ಥ ಮಾತ್ರ. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಗೊತ್ತಿರುವವರೆಂದರೆ ಆಯೋಧಿನಿನ ಹರಳು (Crystals) ಗಳು ಇರುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತಿರುವರು.... ಇಷ್ಟೇ ! ಈ ಆಯೋಧಿನನ್ನು ಯಾವುದರಿಂದ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತವರು ಅಪರೂಪವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ಆಯೋಧಿನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯಲ್ಲಿಯೂ ವನಸ್ಪತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ-ಯಾವಾಗಲೂ-ಇರುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಬಹುಜನರಿಗೆ ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದು ತೋರಬಹುದು. ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಅವಿಶ್ವಾಸದಿಂದಲೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯ-ಅವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವೇನೂ ಇಲ್ಲ; ಮೇಲಿನ ಮಾತು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸತ್ಯವಾದುದು. ‘ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಆಯೋಧಿನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿತು?’ ಎಂದು ಅನೇಕರು ಸಂದೇಹಸ್ಪರದಲ್ಲಿ ಕೇಳಬಹುದು; ಆದರೆ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯು ಹೀಗಿದೆ:—ನಾವು ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಯುವ ನಿರಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಸ್ತುವು ಇದ್ದೇ ಇರುವುದು.

ಇದನ್ನು ಅರಿಯದವರು ಹಾಗೆ ಕೇಳುವುದು ಸಹಜ. ನಿಸರ್ಗವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯ ಬದುಕಿಗೂ ಆಯೋಧಿನನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿಸಿದೆಯಲ್ಲದೆ, ಅದರ ಹೊರತು ಜೀವನವು ನಡೆಯದಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಮನುಷ್ಯರ ದೇಹಕ್ಕೆ ಆಯೋಧಿನಿನ ಕೊರತೆಯೆನಿಸಿದರೆ ಅವರು ಕುಳ್ಳಿರಾಗಲಿ, ಹುಚ್ಚರಾಗಲಿ, ಬುದ್ಧಿಹೀನರಾಗಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವುದುಂಟು. ಈ ಬಗೆಯ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದೋ ಅಲ್ಲಿಯ ಆಹಾರ ಪಾನೀಯಗಳಲ್ಲಿ—ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ-ಆಯೋಧಿನ್ನು ಕಡಿಮೆಯಿರುವುದೆಂದು—ಯಾವ ಆತಂಕವೂ ಇಲ್ಲದೆ—ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮನುಷ್ಯನ ಕೊರಳಿನ ಮುಂಬದಿಯಲ್ಲಿ-ಶ್ವಾಸನಲಿಕೆಯ ಇಬ್ಬದಿಗೂ-ಗಂಟಲಿನ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ತ್ವದ ಗ್ರಂಥಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ‘Thyroid glands’ ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರ ಗಲಗ್ರಂಥಿಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಶರೀರವು ಮೂತ್ರಪಿಂಡಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದರ ಐದುಮಡಿಯಷ್ಟು, ಅಥವಾ ಮೆದುಳಿಗೆ ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಸಮವಾಗಿ, ಈ ಗಲಗ್ರಂಥಿಗಳಿಗೆ ರಕ್ತವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ರಕ್ತದೊಂದಿಗೆ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿರುವ ಆಯೋಧಿನನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥಿಗಳು ಒಂದೆಡೆಗೆ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುತ್ತಿರುವುವು. ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರಕ್ಕೆ, ಒಂದು ವರ್ಷದ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಗೋದಿಯ ಕಾಳಿನಷ್ಟು ಆಯೋಧಿನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಗುವುದು; ಆದರೆ ಅಷ್ಟಾದರೂ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಲ್ಲವೇ?

ಉಣ್ಣು-ಕುಡಿಯುವ-ಆನ್ನನಿರುಗಳಲ್ಲಿ ಆಯೋಡಿನ್ನು ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ, ಗಲಗ್ರಂಥಿಗಳು ಕೂಡಿಸಿಟ್ಟ ಆಯೋಡಿನ್ನನ್ನು ಶರೀರವು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಗಲಗ್ರಂಥಿ (Thyroid glands) ಗಳು ಬರೀ ಆಯೋಡಿನ್ನನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನಷ್ಟೆ ಮಾಡದೆ, ಅದರಿಂದ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ 'Thyroain compound' ನ್ನು ಶರೀರದ ಎಲ್ಲ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೂ ಹಂಚಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು.

ಗಲಗ್ರಂಥಿಗಳಿಗೆ 'ಗಂಟಲುನಾಳ (Goiter)' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ರೋಗವು ತಗಲುವುದುಂಟು; ಆಗ ಈ ಗ್ರಂಥಿಗಳು ಬಾತು-ಉಬ್ಬಿ-ದೊಡ್ಡುವಾಗುವುವು. ಕೆಲಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗವು ನಿರಂತರ ವಸತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗದ ಹೆದರಿಕೆಯು ಕಡಿಮೆ; ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದರ ಕೈಚಳಕವು ತೀವ್ರ ತರವಾಗಿ ಸಾಗಿರುವುದು. ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಆಯೋಡಿನ್ನು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದೇ ಈ ರೋಗದ ಮೂಲಕಾರಣವು; ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲ-ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಂಕುರೋಗದಂತೆ ಹಬ್ಬಿ ಹರಡಿರುವ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆನ್ನ-ನೀರುಗಳಲ್ಲಿ ಆಯೋಡಿನ್ನಿನ ಅಂಶವು ಸಾಕಷ್ಟು ಇರದಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ.

'ಗಂಟಲುನಾಳ' ದ ರೋಗವು ದೇಹದಲ್ಲಿಯೂ ಆಯೋಡಿನ್ನಿನ ಅಭಾವದಿಂದ ಆಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು 'ಕ್ಯಾಟೀನ್' ಎಂಬ ಫ್ರೆಂಚ್ ವೈಜ್ಞಾನಿಕನು-ಇ. ಸ. ೧೮೫೦ ರಲ್ಲಿ-ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಕಂಡುಹಿಡಿದನು. ಇವನ ಶೋಧವಿಗ ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೋಗವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳೆಂದರೆ ಹಿಮಾಲಯದ ಥಿಯ ಗುಡ್ಡ ಗಾಡುಪ್ರದೇಶ, ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿಯೂ 'ಆಲ್ಪ್ಸ್' ಕರ್ನಾಟದ ಬಳಿಯ ಭೂಮಿ, ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ 'ಗ್ರೇಟ್ ಲೇಕ್ಸ್' ದ ಬಳಿಯ ನಾಡು ಇವೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ರೋಗದ ವಿಚಾರವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು, ಆಯೋಡಿನ್ನಿನ ಸಂಶೋಧನೆಯು ಹೇಗೆ ಆಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಈಗ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೀಕರಿಸಿ ನೋಡೋಣ !

ತಪ್ಪಪ್ರಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವ ತಣ್ಣಗಾಗುತ್ತ ಬಂದಂತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡು, ಅವುಗಳ ಪದರು-ಪದರುಗಳಾಗತೊಡಗಿರುವು. ಪೃಥ್ವಿಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಖನಿಜಸ್ವರೂಪದ-ಕಬ್ಬಿಣದ ದೊಡ್ಡದಾದ ಖರ್ಪರಕ್ಕೂ

ಅದರ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಣ ಬಾಷ್ಪ (ಉಗಿ) ಸಮುದಾಯಕ್ಕೂ ನಡುವೆ, ಈ ಆಯೋಡಿನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೆಂದು ಭೂಗರ್ಭಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಈ ಪೃಥ್ವಿಯ ಅಷ್ಟೊಂದು ಆಳವನ್ನು ಕಾಣಲು ಇದುವರೆಗೆ ಸಮರ್ಥನಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲ, ಕಡಲು ಎಂದು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾದಾಗ ಆಯೋಡಿನ್ನಿನ ಮುಖ್ಯಸಂಗ್ರಹವು ಕಡಲಿನ ಪಾಲಿಗೆ ಹೋಯಿತು; ಆದರೆ ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್, ಮಿಚಿಗನ್, ಮೊದಲಾದ ಜನರಿಗೆ-ಬಹುಕಾಲ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಿಕ ಮೇಲೆ ಬಂದಂತಹ-ಭೂಪ್ರದೇಶಗಳ ನೆಲದಲ್ಲಿಯೂ ಆಯೋಡಿನ್ನಿನ ಸಂಗ್ರಹವು ತಾನಾಗಿಯೇ ಸಾಕಷ್ಟಾಗಿದೆ. ಸಮುದ್ರದ ತಳದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಸುಮಾರು ೬೦ ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ಟನ್ನಿನಷ್ಟು ಆಯೋಡಿನ್ನು ಇದೆಯೆಂದು ಭೂಗರ್ಭಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಕಲ್ಪನೆಯಿದೆ. ಪಶು, ಪಕ್ಷಿ ಮೊದಲಾದ ಅಖಿಲ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗವೂ-ತನ್ನ ಬದುಕಿಗಾಗಿ-ಸಮುದ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಆಯೋಡಿನ್ನನ್ನು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಮಿಕ್ಕೈಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳಿಗಿಂತ ವನಸ್ಪತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಯೋಡಿನ್ನಿನ ಅಂಶವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವುದು; ಎಂತಲೇ ಇದು ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಕ್ಕುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯು ಸ್ವಂತದ ಪ್ರಾಣಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಆಯೋಡಿನ್ನನ್ನು ಕೂಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು; ಕೂಡಿಟ್ಟ ಈ ಪದಾರ್ಥವು ಗಲಗ್ರಂಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಗೊಂಡಿರುವುದು; ಇದರಂತೆಯೇ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಯೋಡಿನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಗೊಂಡುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಬಹು-ತರವಾಗಿ ಕರಾವಳಿ (ಸಮುದ್ರದಂಡೆ) ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ವನಸ್ಪತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ - ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುವ-ಪಾಚಿ-ಹುಲ್ಲಿನ ಜಾತಿಯ ವನಸ್ಪತಿ, ಸ್ವಂಜದಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಯೋಡಿನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಸಿಕ್ಕುವುದು.

'ಕ್ಯಾಟೀನ್' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕನು, ೧೮೫೧ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಆಯೋಡಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದನು. ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧ ನೆಪೋಲಿಯನ್ನನಿಗೆ, ಸೋರುಪ್ಪಿನ (ಸಾಲ್ಟ್ ಪಿಟರ್) ಆವಶ್ಯಕತೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಿತು; ಇದರ ಪೂರೆಯ್ಕೆಯು ಆತನಿಗೆ ಚೀಲದೇಶದಿಂದ ಆಗುತ್ತಿದ್ದು ಅದೀಗ ಬರುವುದು ನಿಂತುಹೋಗಿದ್ದಿತು.

ಸೋರುಪ್ಪಿನ ಆಭಾವದಿಂದ ತುಂಬಾಂಗಳ ಮದ್ದಿನ ಸಿದ್ಧತೆಗೆ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗಲು, ಆ ಶೋಡಕನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆಂಬ ಮಾತನ್ನು, ನೆಪೋಲಿಯನ್ನನು ಆ ಕಾಲದ ಫ್ರೆಂಚ್ ವೈಜ್ಞಾನಿಕರೆದುರು ಇರಿಸಿದನು. ಆಗ ಕಾರ್ಬೆಸನು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿಯ ವನಸ್ಪತಿಯ ಬೀಡಿಯನ್ನೂ ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ನೈಟ್ರೇಟನ್ನೂ ಬೆರಸಿ, ಅದರಿಂದ ಸೋರುಪ್ಪು ತೆಗೆಯುವ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದನು. ಒಂದು ದಿನ ಈ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಹಾಳೆಟ್ಟ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಪದಾರ್ಥವಾವುದೋ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದುದನ್ನು ಆತನು ನೋಡಿದನು. ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಈ ಪದಾರ್ಥವೇ ಆಯೋಡಿನೈಡು ಆತನಿಗೆ ಮುಂದೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ಆಯೋಡಿನಿನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಂಶೋಧನೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು, ಗಲಗ್ರಂಥಿಯ ರೋಗಕ್ಕೆ, ಆಯೋಡಿನನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆರೆತಿರುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಔಷಧಗಳನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಳೆದ ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೂ ಸುಟ್ಟ ಸ್ವಂಜವನ್ನಾಗಿ, ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನಿಂದ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ಉಪ್ಪನ್ನಾಗಿ ಈ ರೋಗನಿವಾರಣೆಗೆ ಉಪಾಯವೆಂದು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತ ಬಂದರು; ಆದರೆ ಇ. ಸ. ೧೮೨೦ರಿಂದ ತರುವಾಯ ಇದುವರೆಗೂ, ಗಂಟಲುವಾಳದ ರೋಗಕ್ಕೆ ಆಯೋಡಿನೈಡು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತಮವಾದ ಔಷಧಿಯೆಂದು ಅದನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಆಯೋಡಿನನ್ನು ಔಷಧೋಪಯೋಗಿಯೆಂಬ ಶೋಧವಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಹೀಗೆಯೆ ಕೆಲವು ಆಕಸ್ಮಿಕ ಸಂಗತಿಗಳು ಘಟಿಸಿರುವುವು. ಆಯೋಡಿನಿನ ಆ ಭಾವದಿಂದಾದ ಅನರ್ಥಗಳು—ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲು—ಸಾಕಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದುವು. ಇ. ಸ. ೧೮೨೦ನೆಯ ವರ್ಷ ಮಿಚಿಗನ್ (ಅಮೇರಿಕಾ) ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಕುರಿಹಿಂಡುಗಳು—ಆಯೋಡಿನಿನ ಪೂರೈಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹೋದುದರಿಂದ—ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದು ಸಾವಿನ ದವಡೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಲು ತೊಡಗಿದುವು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಹಾರವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹುಲ್ಲುಗಿಡದಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಯೋಡಿನಿನ ಅಂಶವು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದುದೇ ಹೀಗಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಇದರ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೆ ಕುರಿಯ ಮಂದೆಗಳಲ್ಲಿ—ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಉದಿಕೊಳ್ಳುವ—ಈ ರೋಗವು ಹಬ್ಬಲಾರಂಭಿಸಿತು; ಕುರಿಯ ಮರಿಗಳೂ ಅಲ್ಪಾಯುಷಿಗಳಾಗತೊಡಗಿದುವು. ಬಳಿಕ ಅಮೇರಿಕೆಯ ಕುರುಬರು “ಗ್ರೇಟ್ ಲೇಕ್ಸ್”ದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಇದ್ದ ಗಣಿಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಉಪ್ಪನ್ನು,

ತಮ್ಮ ಕುರಿಗಳಿಗೂ ಮರಿಗಳಿಗೂ ತಿನ್ನಿಸತೊಡಗಿದರು. ಇದರಿಂದ ಗಂಟಲು ಬಾಯುವ ರೋಗವು ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಹೀಗಾದುದರ ಕಾರಣವು ಸ್ಪಷ್ಟವೇ ಇದೆ. ಮಿಚಿಗನ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಭೂಮಿಯು, ಆಯೋಡಿನ ಎಂಬ ಒಂದು ಮೂಲತತ್ತ್ವವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಿತಾದುದರಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗದ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವಾಯಿತು.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿಗೆ ತೀರ ಸಮಾನವಾದ ಸಂಗತಿಯು, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕೋಲಂಬಿಯಾದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಂಟೆನಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ೧೯೧೭ರಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿತು. ಈ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಾಕಿದ ಹಂದಿಗಳಿಗೆ ಮೈಗೂದಲೇನೂ ಇಲ್ಲದ ಮರಿಗಳು ಹುಟ್ಟಲು ತೊಡಗಿದುವು; ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಮರಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಸತ್ತುಹೋಗಲು ಆರಂಭಿಸಿದುವು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿಯೂ—ಬಸಿರಾದ—ಹೆಣ್ಣು ಹಂದಿಗಳಿಗೆ ಆಯೋಡಿನ ಬೆರೆಯಿಸಿದ ಅನ್ನ-ನೀರುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ತೊಡಗಿದುದರಿಂದ, ಹಂದಿಗಳ ಈ ರೋಗವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಕೆಲಕೆಲವು ಕಡೆಗೆ ಕೃತ್ರಿಮ ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು—ಬೀಕಾಗಿಯೆ—ಸಾಕಿ ಬಳಿಯಿಸಿದ ಮೀನುಗಳು ಸಾಯತೊಡಗಿದುವು. ಇದಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯೆಂದು ಅಂತಹ ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಯೋಡಿನನ್ನು ಬೆರಸುವ ಯಶಸ್ಸು ಪ್ರಯೋಗದ ಶೋಧವು ೧೯೧೦ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಆಯಿತು.

ಪ್ರತಿಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಗಲಗ್ರಂಥಿಗಳಿರುವುದರಿಂದ, ಆಯೋಡಿನಿನ ಕೊರತೆ ನಮಗೆ ಅವುಗಳಿಗಾಯತೋ; ಗಂಟಲುವಾಳದ (Goiter) ರೋಗವು ಉಂಟಾಗುವುದು. ಮನುಷ್ಯನಿಗಾದರೂ ಹೀಗೆಯೇ! ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಆಯೋಡಿನಿನ ಅಂಶವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ರೋಗವು ಸ್ಥಾನಿಕಸ್ವರೂಪದಾಗಿ ಬಿಡುವುದು. ಇಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಆಯೋಡಿನಿನ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿರುವುವು. ಸಿಕ್ಕಲ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿಯ ‘ಎಕ್ರಾನ್’ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ, ೨೯೧೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ‘ಸೋಡಿಯಮ್ ಆಯೋಡಾಯಿಡ್’ ಕೊಡಲಾಗಿದ್ದಿತು. ಮೂರು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರೊಳಗೆ ೫ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ರೋಗದ ಬಾಧೆಯಾಯಿತು. ಅದೇ ಶಾಲೆಯ ೨೩೦೫ ಜನ ಬೇರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ಈ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿಯ ೪೯೫ ಜನ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಇದು ತಗುಲಿಕೊಂಡಿತು. ಈ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಆಯೋಡಿನಿನ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯು ಎಲ್ಲರ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಬರಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು, 'ಟೆಂಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಆಯೋಡಿನ್' ಇದನ್ನು ನೋವು-ಗಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಲೇಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜಂತುಗಳು ನಾಶ ಹೊಂದುವುವು' ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಅನುಭವವಾಯಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಮನೆ-ಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಜಂತುವಿನಾಶಕ ಔಷಧಿಯು ದೊರೆಯಲು ತೊಡಗಿತು. ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಇದರ ವಿಷಯಕವಾಗಿ ಜನಪ್ರೀತಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಎಂತಲೇ ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗರು ಕೂಡ ಹೆದರಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ—ಅಂತಿಂತಹ ಗಾಯಗಳ ಮೇಲೆ—ಆಯೋಡಿನ್ನನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವೆಂದು ನೋಡುತ್ತೇವೆ.

ಗಲಗ್ರಂಥಿಯ ರೋಗವು ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ದೇಶದ ನಿವಾಸಿಗಳು ಈಗ ತಮ್ಮ ದೈನಿಕ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಎಂತಲೇ ಆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ಸಮುದ್ರದ ಬಳಿ ಹುಟ್ಟುವ—ಬೆಳೆಯುವ—ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗತೊಡಗಿದೆ. ಕೆಲಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯಂತೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನಲ್ಲಿ—ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಲೋರೋಜನ್ ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತೆ—ಮೊಡ್ಡ ಮೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ 'ಆಯೋಡಿನ್' ಹಾಕುವ ಪರಿಪಾಠವುಂಟಾಗತೊಡಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಹಕ್ಕೆ ಆಯೋಡಿನ್ನಿನ ಆವಶ್ಯಕತೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು. ವಿಶೇಷತಃ ಎರಡು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಮೊದಲನೆಯದೆಂದರೆ ಕೂಸು ಮೊಡ್ಡವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬರುವ ವರೆಗಿನ ಕಾಲ; ಎರಡನೆಯದೆಂದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಗರ್ಭಿಣಿಯರಾಗಿರುವ ಕಾಲ. ಪೇಟೆಂಟ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ಕಂಪನಿಗಳು ೫ ಅಥವಾ ೧೦ Mg. Of. Iodine ಇರುವ 'ಚಾಕೋಲೇಟ್'ಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿವೆ. ವಾರಕ್ಕೊಂದು ಸಲದಂತೆ ಈ ಚಾಕೋಲೆಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದ್ದರೆ ದೇಹಕ್ಕೆ ಪೂರೈಸುವಷ್ಟು ಆಯೋಡಿನ್ನು ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಚಿಕ್ಕ

ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಬಿಸಿರು ಹೆಂಗಸರಿಗೂ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗಲಗ್ರಂಥಿಯ ರೋಗಕ್ಕೆ ತಡೆಯುಂಟಾಗುವುದು.

ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ನಿತ್ಯದ ಊಟದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕ್ಷಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ, ಉಪ್ಪನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವೆವು. ಅದರಿಂದ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಆಯೋಡಿನ್ನಿನ ಪೂರೈಕೆಯು ಆಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ—ನಮಗೆ. ಕೆಲಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವವರು ಜನರು ತಿನ್ನಬಹುದಾದ ಉಪ್ಪಿನಲ್ಲಿಯೇ—ತೀರ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಆಯೋಡಿನ್ನನ್ನು ಸೇರಿಸುವರು. ಇದರಿಂದಲೂ ಗಂಟಲು ರೋಗದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರತಿಬಂಧವುಂಟಾಗುವುದು. ಆಯೋಡಿನ್ ಬೆರೆತ ಉಪ್ಪಿಗೆ 'ಆಯೋಡಾಯಿಜ್ಡ್ ಸಾಲ್ಟ್' ಎಂದುಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಕೊನೆಗೆ ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟು! ಆಯೋಡಿನ್ನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪದಾರ್ಥವೆನಿಸಿದರೂ ಇದರ ಆವಶ್ಯಕತೆಯು ನಮಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಇದೆಯೆಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಯೋಡಿನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವ ಪದಾರ್ಥವಲ್ಲ. ಪೃಥ್ವಿಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಬೆರೆತುಕೊಂಡಿದೆ. ಇರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಪೃಥಕ್ಪರಿಣಕ್ಕಾಗಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕರು ಎಷ್ಟೋ ಪರಿಶ್ರಮ ಪಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಹವೆ ನೀರು ಅನ್ನಗಳ ಮೂಲಕ ಆಯೋಡಿನ್ನಿನ ಪೂರೈಕೆಯು ನಮಗೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ವರೆಗೆ ಅವರ ಮಹತ್ವವು ನಮಗೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದರ ಪೂರೆಯು ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಕಡಿಮೆಯೆನಿಸಿತೋ! ನಮ್ಮದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯು ಪ್ರಕೃತಿಯೂ ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ವಿಕೃತಿ, ಹೊಂದಬಹುದೆಂಬುದರ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಈ ಲೇಖನದಿಂದ ಓದುವರಿಗಾದರಾಯಿತು! ನನ್ನ ಶ್ರಮವು ಸಾರ್ಥಕವೆನಿಸುವುದು. *

* ಒಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಲೇಖನದಿಂದ ಅನುಗೊಳಿಸಿದುದು ಲೇ.

ವಿಜಯನಗರದ ನಾಣ್ಯಗಳು

ಶ್ರೀ. ದೇಸಾಯಿ ಪಾಂಡುರಂಗರಾಯರು ಬಿ. ಎ. (ಆನರ್ಸ್)

ನಾಣ್ಯಗಳ ವ್ಯಾಸಂಗವು ಬಹು ಮನೋರಂಜಕವಾಗಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಒಂದು ನಾಣ್ಯಸಂಪ್ರದಾಯವುಂಟು. ವಿಜಯನಗರದವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಣ್ಯಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಿ ಬಹುಮುಖವಾಗಿ ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸಿದರು. ವಿಜಯನಗರದ ನಾಣ್ಯಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನೇಕರು ಅನುಸರಿಸಿದರು.

ಪೂರ್ವೇತಿಹಾಸ

ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದ ಅನೇಕ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರೆತಿವೆ; ಹೊಸತಾಗಿಯೂ ದೊರೆಯುತ್ತಲಿವೆ. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳ ವ್ಯಾಸಂಗವು ಬಹು ಮನೋರಂಜಕವಾಗಿದೆ. ಆದರಿಂದ ವಿಜಯನಗರದ ಇತಿಹಾಸ ಹಾಗೂ ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲೀನ ನಾಗರಿಕತೆ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಕಾಶವು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯು ವಿಜಯನಗರದವರಿಂದಲೇ ಆರಂಭವಾದುದು ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆ ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಈ ನಾಣ್ಯಚಲನ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ರೂಢವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಪೂರ್ವಪರಂಪರೆಯನ್ನೇ ವಿಜಯನಗರದ ಆರಸರು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಿ, ಅನೇಕ ವಿಧದಿಂದ ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸಿದರು.

ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರಪೂರ್ವಕಾಲೀನ ನಾಣ್ಯಚಲನದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದು ಉದ್ದೋದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಉತ್ತರಭಾರತದ ನಾಣ್ಯದ ಚರಿತ್ರೆಯ ಗೊಡವೆಗೆ ಹೋಗದೆ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ನಾಣ್ಯದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸಿಂಹಾವಲೋಕಿಸುವೆ. ಮಿಕ್ಕ ಅನೇಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳಂತೆ ಈ ನಾಣ್ಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಇದೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಣ್ಯಗಳು

‘ಪುರಾಣ’:- ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ದಿಸುವ ಈ ಹೆಸರಿನ ನಾಣ್ಯಗಳು ಮೈಸೂರಲ್ಲಿಯೂ

ಬೇರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆತಿವೆ. ಇದು ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯವು. ಇದೇ ಹೆಸರಿನ ನಾಣ್ಯವು ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆತಿದೆ; ಆದರೆ ಅದು ಬೆಳ್ಳಿಯದು. ಇದು ಸೀಸ ಇಲ್ಲವೆ ಮಿಶ್ರ ತಾಮ್ರದ್ದು. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳು ಇತಿಹಾಸ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಆರ್ಯರು ಭರತಭೂಮಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು ಎಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಮತವು. ಇವುಗಳ ಕಾಲವು ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೩ನೆಯ ಶತಮಾನದವರೆಗಿರಬಹುದು ಬಾಬಿಲೋನ ದೇಶದೊಡನೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ವ್ಯಾಪಾರವು ಆರಂಭವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವು ಹುಟ್ಟಿದವು ಎಂದೂ ಕೆಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಆದೇನೇ ಇರಲಿ ‘ಪುರಾಣವು ಭರತಭೂಮಿಯ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳ ನಾಣ್ಯವೆಂಬುದೇ ಈ ಎಲ್ಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿದೆ. ಈ ‘ಪುರಾಣ’ಗಳು ಚೌಕ, ಉದ್ದಪಡಿಯ ಚೌಕ, ಮೂಲೆಮೂಲೆ, ದುಂಡಗೆ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಆಕಾರಗಳುಳ್ಳವು ಆಗಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಇಲ್ಲವೆ ಎರಡೂ ಮೈಗೆ ಸಣ್ಣ ಕಚ್ಚಿನ ಕುರುಹುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ (punch-marked).

ಮೌರ್ಯರ ನಾಣ್ಯಗಳು:- ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೩-೪ನೆಯ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆಶೋಕ ಮೊದಲಾದವರಿಂದ ಮೌರ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡಿತು. ಅವರ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರ ಹೊಂದಿದುವು. ಆದುದರಿಂದ ಕಚ್ಚಿನ ಕುರುಹುಳ್ಳ ಮೌರ್ಯರ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳು

ಕೋಯಿಮತ್ತೂರ ವರೆಗಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿವೆ.

ಅಂಧ್ರನಾಣ್ಯಗಳು:— ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಈ ಮೌರ್ಯರ ನಾಣ್ಯಗಳಷ್ಟೆ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ 'ಅಂಧ್ರ'ರ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಈ 'ಅಂಧ್ರ'ರು, 'ಅಂಧ್ರಭೃತ್ಯ', ಇಲ್ಲವೆ 'ಸಾತವಾಹನ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ವಿಖ್ಯಾತರಾಗಿರುವರು. ಇವು ಸೀಸದ ನಾಣ್ಯಗಳು. ಇವು ಮೌರ್ಯರ ನಾಣ್ಯಗಳಂತೆ ಉತ್ತರದಿಂದ ಬಂದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಅಲ್ಲ. ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರ್ಮಾಣವಾದುವು. ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಎತ್ತು, ಚಂದ್ರ, ಚೈತ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಆಕೃತಿಗಳುಂಟು. ಇನ್ನೊಂದು ಮೈಗೆ 'ಪುಲಮಾಯಿ ಮಹಾರಾಜ' 'ಸದಕನಕಲಯ ಮಹಾರಥಿ' ಮೊದಲಾದ ಬರೆಹಗಳು ಮೂಡಿದುದುಂಟು.

'ಪುರಾಣ' ಮತ್ತು 'ಅಂಧ್ರ' ನಾಣ್ಯಗಳ ತೂಕವು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕಳಂಜು ಬೀಜದ ತೂಕದಷ್ಟು ಎಂದರೆ ಸು. ೫೦ ಗ್ರೇನ್ ಅಥವಾ ಮೂರು ಮಾಸಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಳಂಜುಬೀಜವು ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ನಾಣ್ಯದ ತೂಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದ್ದಿತು. ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ರತಿಬೀಜವು (ತೂಕ ಸು. ೧೦೫ ಗ್ರೇನ್) ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದ್ದಿತು.

ರೋಮ ಮತ್ತು ಚೀನದ ನಾಣ್ಯಗಳು:— ಚಂದ್ರ-ವಳ್ಳಿಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಸ್ಥಲವನ್ನು ಆಗಿವಾಗ ರೋಮದೇಶದ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ಚೀನದೇಶದ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ದೊರೆತಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ರೋಮದ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ದಿನಾರಿಯಸ್ (Denarius) ಎ. ಬ ಹೆಸರು ಇದ್ದಿತು. ಸಂಸ್ಕೃತ ವಾಕ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ದೀನಾರ ಎಂದು ಉಚ್ಚೇಖವಾಗುವ ನಾಣ್ಯಗಳು ಇವೆ. ಇವು ಬೆಳ್ಳಿಯವು. ಇವುಗಳು ಕ್ರಿ. ಪೂ. ಸುಮಾರು ಒಂದನೆಯ ಶತಮಾನದವಾಗಿದ್ದು ಆಗಷ್ಟೆ ಸಮೋದಲಾದ ರೋಮದ ಸಮ್ರಾಜರ ಅಂಕಿತಗಳು ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿವೆ. ಚೀನದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಹಿತ್ತಾಳೆಯವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಳೆಯವು ಕ್ರಿ. ಪೂ. ಸು. ೨ನೆಯ ಶತಮಾನದವು ಆಗಿವೆ.

ಈ ನಾಣ್ಯಗಳು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯರ ಉಚ್ಚವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಉನ್ನತವಾದ ನಾಗರಿಕತೆ, ದೂರದೂರದ ದ್ವೀಪಗಳೊಡನೆ ನಡೆವ ಆವರ ವ್ಯಾಪಾರ ಮೊದಲಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಿರುತ್ತವೆ.

ಈಚೆಯ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಗಳು

ಇತ್ತೀಚೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬರಲು, ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ನಾಣ್ಯಗಳು ಉಪಲಬ್ಧವಾಗುವುವು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು

ತಾಮ್ರ ಈ ಎರಡು ಧಾತುಗಳೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ನಾಣ್ಯ-ನಿರ್ಮಿತಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ಬಾದಾಮಿಯ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ 'ಸುವರ್ಣ' ಇಲ್ಲವೆ 'ನಿಷ್ಕ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು ಎಂದು ಬೌದ್ಧಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಬೋಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ 'ಗದ್ಯಾಣ' ವೆಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಲ್ಪಡುವ ನಾಣ್ಯವು ಇದೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಇದರ ತೂಕವು ೫೨ ಗ್ರೇನ್.

ಆತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಗುಂಡಿನ ಆಕಾರವು ಆಗಿದ್ದುವು. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ತೀರ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಒಂದು ಕಚ್ಚಿನ ಕುರುಹು (Punch-mark) ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಆ ಭಾಗವು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಲಚಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಇವುಗಳಿಗೆ 'ಗುಳಿಗೆ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಹರಲಾಪುರದ (ತಾ. ಗದಗ) ಒಬ್ಬ ಆಕೃತಾಲಿಗನು ತನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ 'ಗುಳ್ಳೀವರಾಹ' ಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದನು. ಅವು ಈ 'ಗುಳಿಗೆ' ನಾಣ್ಯಗಳು ಆಗಿರಬೇಕು. ಹಳೆಯ ಕನ್ನಡ ವ್ಯವಹಾರ-ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ (Accounts) 'ಪಗೋಡ' ಅಥವಾ 'ವರಾಹ' ಕ್ಕಾಗಿ 'ಗು' ಎಂಬ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಅಕ್ಷರವು ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ. ಅದರಿಂದಲೂ ಈ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯದ 'ಗುಳಿಗೆ' ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಹೆಸರು ಸೂಚಿತವಾಗುವುದು.

ಈ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯದ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣತಸ್ವರೂಪವು 'ಪದ್ಮಟಂಕ' ಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಇವು ದಪ್ಪವಾಗಿಯೂ ಹಲಚಿಯಾಗಿಯೂ ಆಕಾರಗೊಂಡಿರುವುವು. ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ನಡುವೆ ಕಮಲದ ಆಕೃತಿಯು ಇರುತ್ತದೆ. ಈ 'ಪದ್ಮಟಂಕ' ಗಳು ಕದಂಬರ ನಾಣ್ಯಗಳು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಂಟೆಯಂತೆ ಆಕಾರವಿದ್ದಿತು. ಗಂಗರಸರ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಮೈಗೆ ಆನೆಯೂ ಇನ್ನೊಂದು ಮೈಗೆ ಹೊಹೂವಿನ ಆಕೃತಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ.

ಬಾದಾಮಿಯ ಚಾಲುಕ್ಯರ ನಾಣ್ಯಗಳು

ಬಾದಾಮಿಯ ಚಾಲುಕ್ಯರಿಗೆ 'ವರಾಹ' ವು ಧಾರಂಧರವಾದ ರಾಜಮುದ್ರೆಯು (Crest) ಆಗಿದ್ದಿತು. ಅವರ ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ವರಾಹ ಚಿಹ್ನವು ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ 'ವರಾಹ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ರೂಢವಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಈ ಹೆಸರು ಅತಿಶಯವಾಗಿ

ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದು, ನಾಣ್ಯದ ಚಿಹ್ನೆವು ಏನೇ ಇರಲಿ ವರಾಹ ಎಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯ ಎಂಬ ಅರ್ಥವು ಉಂಟಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ 'ವರಾಹವು' ಮುಂದಿನ ಎಲ್ಲ ಅರಸರಿಗೆ ತೂಕ, ಆಕೃತಿ ಮುಂತಾದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಭೂತ ನಾಣ್ಯವಾಗಿ (Standard Coin) ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳ ಲೆಕ್ಕದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ 'ವರಾಹ' ವೆಂಬ ಶಬ್ದವು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ (ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿಗೆ) ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಇತರ ಅರಸರ ನಾಣ್ಯಗಳು

ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಅರಸನ ಹೆಸರನ್ನು ಮುದ್ರಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು. ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಒಂದು ಮೈಗೆ ಸಿಂಹ, ದೇವಾಲಯ ಮೊದಲಾದ ಚಿತ್ರಗಳಿದ್ದು, ಇನ್ನೊಂದು ಮೈಗೆ ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅರಸನ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊರೆದ ಈ ಮನೆತನದ ಜಯಸಿಂಹ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲ ಮೊದಲಾದವರ ನಾಣ್ಯಗಳು ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿವೆ. ಹೊಯ್ಸಳರ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಚಿಹ್ನೆಯು ಹುಲಿಯು ಆಗಿದ್ದಿತು. ಓರಿಸದ ಗಜಪತಿರಾಯನ ಕುರುಹು ಅನೆಯು ಆಗಿದ್ದಿತು. ಓರಿಸದ ಈ ಗಜಪತಿ ಅರಸರ ಮೂಲಸ್ಥಾನವು ಪಶ್ಚಿಮಮೈಸೂರು. ಓರಿಸದ ಈ 'ಪಗೋಡ' (ವರಾಹ) ಮತ್ತು 'ಫನಂ' ('ಪಣ') ಎಂಬ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಹರ್ಷದೇವರಾಜನು (ಕ್ರಿ. ವ. ೧೦೮೯) ಅನುಕರಿಸಿದನು. ವರಂಗಲ್ಲಿನ ಕಾಕತೀಯರ ಗುರುತು ಕುಳಿತ ಎತ್ತು. (ದೇವಗಿರಿ) ಯಾದವರದು ಕುಳಿತ ಗರುಡನು; ಪಾಂಡ್ಯರದು ಮೀನವು; ಚೋಳರದು ಹುಲಿ-ಮೀನ.

ವಿಜಯನಗರದ ನಾಣ್ಯಗಳು

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿಜಯನಗರಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ನಾಣ್ಯಸಂಪ್ರದಾಯವು ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿತ್ತು. ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಷ್ಟರಲ್ಲಿ 'ವರಾಹ', 'ಪಣ' ಎಂಬ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಬಹಳ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದುವು. ಈ ವರಾಹ-ಪಣಗಳ ಭಾಗಗಳಾದ ಅರ್ಧ ವರಾಹ ಅರ್ಧ ಪಣ ಮೊದಲಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ಹೊಯ್ಸಳ ಮುಂತಾದ ಅರಸರಿಂದ ರೂಢಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದುವು. ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು ಈ ಪೂರ್ವಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಯೇ ತಮ್ಮ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರು.

ವಿಜಯನಗರದ ದೊಡ್ಡ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಕ್ಕೆ ವರಾಹ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ನಾಗರಿಕತೆಯು ಬಹಳ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಪಡೆದು, ಪೋರ್ತುಗೀಜ ಮುಂತಾದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆಯೂ ಉತ್ತರದ ಮುಸಲ್ಮಾನ ರಾಜ್ಯಗಳೊಡನೆಯೂ ವ್ಯಾಪಾರ ಮೊದಲಾದ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಂಧಗಳು ಉಂಟಾದುವು.

ಪೋರ್ತುಗೀಜ ಮೊದಲಾದ ಲೇಖಕರು ವಿಜಯನಗರದ ನಾನಾಂಕಿತ ವರಾಹನಾಣ್ಯವನ್ನು 'ಪಗೋಡ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆದ ರೂಢಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸಿದರು. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ನ್ಯೂನಿರು, ಪೇಸ್ ಈ ಪೋರ್ತುಗೀಜ ಲೇಖಕರ ಬರೆಹಗಳಲ್ಲಿ 'ಪಗೋಡ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಅನೇಕ ಸಲ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರು 'ಪಣ' ನಾಣ್ಯವನ್ನು 'ಫನಂ' ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವರು. ಅರ್ಧ ವರಾಹದ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರಾದ 'ಹೊನ್' ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಸಲ್ಮಾನರು ತಮ್ಮ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ 'ಹೂನ್' ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸಿದರು. ಮುಂದೆ ವಿಜಾಪುರ, ಮೊಗಲರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯಕ್ಕೆ 'ಮೊಹರ್' ಎಂಬ ಹೆಸರು ರೂಢವಾಯಿತು. ಇರಲಿ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ರೂಢಿಸಿದ ವರಾಹದ ಪರ್ಯಾಯ ನಾಮವಾದ 'ಪಗೋಡ' ಶಬ್ದದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ. ಅದು 'ಭಗವತಿ' ಎಂಬುದರ ಅಪಭ್ರಂಶವೆಂದು ವಿಸ್ತೃತ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಲೇಖಕರು. ಹಿಂದು ಗುಡಿಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪಗೋಡ ಎಂದು ಪೋರ್ತುಗೀಜರು ಕರೆವುದರಿಂದಲೂ ಈ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಲವೆಡೆ ದೇವಾಲಯದ ಚಿಹ್ನೆವಿರುವುದರಿಂದಲೂ 'ಪಗೋಡ' ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಈ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಪೋರ್ತುಗೀಜರಿಂದ ರೂಢವಾಯಿತು ಎಂದು ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ದಕ್ಷಿಣಭಾರತವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 'ಕಾಸು' ಎಂಬ ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯವು ಇಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಅದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿಯ 'ಕ್ಯಾಶ್' (Cash) ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬ್ರಾವುನ ಸಾಹೇಬರು (C. J. Brown; Coins of India P. 57) ಹೇಳುವರು. (Vide also Concise Oxford English Dictionary.)

ವಿಜಯನಗರದ ಪಗೋಡ ಅಥವಾ ವರಾಹದ ತೂಕವು ಕಳಂಜು ಬೀಜದ ತೂಕದಷ್ಟು ಎಂದರೆ ೫೨ ಗ್ರೇನು

(೨೬ ಗುಂಜಿ). ಚಿನ್ನದ 'ಫನಂ' ಇಲ್ಲವೆ 'ಪಣ'ದ ತೂಕವು ಮಂಜಾಡಿ ಬೀಜದ ತೂಕದಷ್ಟು ಅಥವಾ ಮರಾಹದ ೧/೧೦ ದಷ್ಟು, ಎಂದರೆ ೫—೬ ಗ್ರೇನ್ (೩ ಗುಂಜಿ). ಇದಲ್ಲದೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ, ಮತ್ತು ತಾಮ್ರದ ಬೇರೆ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು.

೧೪೫೩ರಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಇರಾಣದ ರಾಯ-ಭಾರಿಯಾದ ಅಬ್ದುಲ್ ರಜಾಕನು 'ತಾರ' ಎಂಬ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನೂ 'ಜೀತಲ' ಎಂಬ ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೇಳುವನು. ಇವುಗಳ ಶುದ್ಧವಾದ ಮೂಲ ರೂಪವು ಏನಿತ್ತೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳ ಕೋಷ್ಟಕವು ಹೀಗೆ:

'ತಾರ' = $\frac{1}{8}$ ಫನಂ

'ಜೀತಲ' = $\frac{1}{8}$ ತಾರ.

ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಈಗಿನ ಸಾಧಾರಣ ಬೆಲೆಯೂ ಕೆಳಗಿನಂತೆ:

ಪಗೋಡ ಇಲ್ಲವೆ ವರಾಹ = ೩||—೪ ರೂ.

(ಈಗಿನ ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಬಂಗಾರದ ಬೆಲೆಯಂತೆ ೭—೮ ರೂ.)

ಆರ್ಧವರಾಹ ಅಥವಾ ಹೊನ್ನು = ಸು. ೨ ರೂ.

ಕಾಲುಮರಾಹ = ೧ ರೂ.

(ಚಿನ್ನದ) ಫನಂ (ಪಣ) = ೧/೧೦ ವರಾಹ = ೬|| ಆಣೆ

ಅಬ್ದುಲ್ ರಜಾಕನು ಅರ್ಧವರಾಹಕ್ಕೆ 'ಪರ್ತಾಬ' ಎಂದರೆ ಪ್ರತಾಪ ಎನ್ನುವನು. ಆತನ ಲೆಕ್ಕದಂತೆ ೧ ಫನಂ = '೧/೧೦ ಪರ್ತಾಬ'; ಎಂದರೆ ೧/೨೦ ವರಾಹ = ೩ ಆಣೆ.

ಈ ಚಿನ್ನದ 'ಪಣ'ವಲ್ಲದೆ, 'ಪಣ' ಎಂಬ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯವೂ ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಿಂದ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದಿತು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬೆಲೆಯು ೬ ಆಣೆ. (ಆಳತೇಕರ: ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣಪದ್ಧತಿ ಪು. ೧೫೭, ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ೧). 'ಪಣ' ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಚಿಕ್ಕದಾದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯವೂ ಹಿಂದೆ ಮದ್ರಾಸದಲ್ಲಿ ರೂಢವಾಗಿದ್ದು, ಆದರೆ ಬೆಲೆ ೧|| ಆಣೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

(Saletpore: Social and Political Life in the Vijayanagar Empire, Glossary p. 437)

ಅಬ್ದುಲ್ ರಜಾಕನು ಹೇಳಿದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಸುಮಾರಾಗಿ ಹೀಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು:

ತಾರ = ೧ ಆಣೆ

ಜೀತಲ (ತಾಮ್ರ) = ಕಾಲಾಣೆ

ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಅರಸರ ಹೆಸರಿನ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಮುಮ್ಮೈ:— ವೃಷಭ, ಗಜ, ಗಂಡಭೇರುಂಡ, ಶಿವ-ಪಾರ್ವತಿ, ವಿಷ್ಣು-ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ವೆಂಕಟೇಶ ಮುಂ. ದೇವತೆಗಳು; ಇ. ಇ.

ಹಿಮ್ಮೈ:— ಆಯಾ ರಾಯನ ಹೆಸರು, ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕೃತ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ. ರಾಯನ ಹೆಸರಿನ ಹಿಂದೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 'ಶ್ರೀ' ಮತ್ತು 'ಪ್ರತಾಪ' ಎಂಬ ಅಂಕಿತಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಈ 'ಪ್ರತಾಪ' ಎಂಬ ಸಂಕೇತವು ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾದ ಪ್ರಧಾನಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಶಬ್ದವು ಇಲ್ಲದ ನಾಣ್ಯಗಳು ವಿಜಯನಗರದವು ಆಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಉದಾ: 'ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ರಾಜಾ' (ನಾಗರಿ) ಎಂಬ ಬರೆಹವುಳ್ಳ ನಾಣ್ಯಗಳು ಮೈಸೂರ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯನವು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ವಿಜಯನಗರದ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯನವು ಆಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ 'ಶ್ರೀಪ್ರತಾಪಕೃಷ್ಣರಾಯ' (ನಾಗರಿ) ಎಂಬ ಬರೆಹವು ಇರುತ್ತದೆ.

ವಿಜಯನಗರದ ಕೆಲವು ನಾಣ್ಯಗಳು ಕೆಲವು ಸಾಂಕೇತಿಕ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ರೂಢವಾಗಿದ್ದವು. ಅದು ಹೀಗೆ: ದುರ್ಗಿ ಪಗೋಡ

ಇವು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ವರಾಹಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ಮುಮ್ಮೈ:— ವರಾಹ; ವೃಷಭಮುಖೀದುರ್ಗಿಯೆಂದು ಕೆಲರು.

ಹಿಮ್ಮೈ:— ಶ್ರೀಪ್ರತಾಪಕೃಷ್ಣರಾಯ (ಮೂರು ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ) ಮುಂದೆ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ನಾಯಕರು ಈ ನಾಣ್ಯಗಳ ಅನುಕರಣವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ದುರ್ಗ = ಚಿತ್ರದುರ್ಗ. ಇಲ್ಲಿಯ ಟಂಕಸಾಲೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ 'ದುರ್ಗಿ ಪಗೋಡ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ರೂಢವಾಯಿತು.

ಇವುಗಳ ಹೋಲಿಕೆಯಿಂದ ಇವುಗಳ ಮುಂಚಿನ ಕೃಷ್ಣ-ದೇವರಾಯನ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೂ ಈ ಹೆಸರು ರೂಢವಾಯಿತು.

ಗಂಡೀಕೋಟಿ ಪಗೋಡ

ಆಳಿಯ ರಾಮರಾಯನ ವರಾಹಗಳು. ಇದರ ಮುಮ್ಮೈಗೆ - ಛತ್ರಾಂಕಿತ ನಿಂತ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಆಕೃತಿಯು ಇರುತ್ತದೆ.

ಗಂಡೀಕೋಟಿ ಟಂಕಸಾಲೆಯಿಂದ ಇವುಗಳಿಗೆ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿತು. ಇವು ರಾಮರಾಯನವು ಅಲ್ಲಿ, ತಿಮ್ಮನಾಯಕ ನೆಂಬ ಪಾಳೆಯಗಾರನು ಹೊರಡಿಸಿದವು ಎಂದು ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು.

‘ಮೂರುಸ್ವಾಮಿ ಪಗೋಡ’

ಅರವೀಡು ತಿರುಮಲರಾಯನ ನಾಣ್ಯಗಳು.

ಮುಮ್ಮೈ:—ಮೂರು ಆಕೃತಿಗಳು. ಒಂದು ನಿಂತುದು. ಎರಡು ಕುಳಿತವು. ರಾಮ-ಲಕ್ಷ್ಮಣ-ಸೀತೆ ಎಂದು ಕೆಲರು. ಶ್ರೀ-ಭೂ-ದೇವಿ ಮತ್ತು ವೆಂಕಟೇಶ ಎಂದು ಕೆಲರು.

ಹಿಮ್ಮೈ:—ಶ್ರೀತಿರುಮಲರಾಯ (ಮೂರು ಸಾಲುಗಳು) ವೆಂಕಟಪತಿ ಪಗೋಡ

ಅರವೀಡು ಮನೆತನದ ಒಂದನೆಯ ವೆಂಕಟಪತಿ ರಾಯನವು.

ಮುಮ್ಮೈ:—ಭತ್ತಾಂಕಿತ ನಿಂತ ವಿಷ್ಣು.

ಹಿಮ್ಮೈ:—‘ಶ್ರೀವೆಂಕಟೇಶಾಯನಮಃ’ (ಮೂರು ಸಾಲುಗಳು) ಈ ರಾಯನು ತಿರುಪತಿ ವೆಂಕಟೇಶನ ಭಕ್ತನಾಗಿದ್ದನು.

ವಿಜಯನಗರದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಾಣ್ಯಗಳ ಕೆಲವು ಮಾದರಿಗಳ ಕುರುಹುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವೆನು.

೧. ಹಿರಿಯ ಬುಕ್ಕರಾಯನ ವರಾಹ

ಮುಮ್ಮೈ:—ಬಲಮೊಗವಾದ ಡೊಗ್ಗಾ ಲೂರಿದ ಗರುಡ

ಹಿಮ್ಮೈ:—ಶ್ರೀವೀರಬುಕ್ಕರಾಯ (ಹಳಗನ್ನಡ ಲಿಪಿ ಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಾಲುಗಳು)

೨. ಇಮ್ಮಡಿಹರಿಹರನ ಚಿನ್ನದ ಅರ್ಧವರಾಹ :

ಮುಮ್ಮೈ:—ಕುಳಿತ ದೇವ-ದೇವೀ.

ಹಿಮ್ಮೈ:—ಶ್ರೀಪ್ರತಾಪಹರಿಹರ (ಮೂರು ಸಾಲುಗಳು)

೩. ಇದೇ ರಾಯನ ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯ.

ಮುಮ್ಮೈ:—ಬಲಮೊಗವಾದ ವೃಷಭ; ಮೇಲೆ ಚಂದ್ರ.

ಹಿಮ್ಮೈ:—ಶ್ರೀಪ್ರತಾಪಹರಿಹರ (ಮೂರು ಸಾಲುಗಳು)

೪. ಇಮ್ಮಡಿ ದೇವರಾಯನ ವರಾಹಗಳು.

ಮುಮ್ಮೈ:—ಶಿವ-ಪಾರ್ವತಿ ಅಥವಾ ವಿಷ್ಣು-ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಹಿಮ್ಮೈ:—ಶ್ರೀಪ್ರತಾಪದೇವರಾಯ (ಮೂರು ಸಾಲುಗಳು)

೫. ಇದೇ ರಾಯನ ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯ ಮಾದರಿ ೧.

ಮುಮ್ಮೈ:—ಬಲಮೊಗವಾದ ಅನೆ; ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ‘ಅ’ ಅಕ್ಷರ.

ಹಿಮ್ಮೈ:—ಪ್ರತಾಪದೇವರಾಯ (ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ)

೬. ಇದೇ ರಾಯನ ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯ ಮಾದರಿ ೨.

ಮುಮ್ಮೈ:—ಬಲಮೊಗವಾದ ಅನೆ; ಮೇಲೆ ಸೂತನ ಚಂದ್ರ: ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ‘ದೇ’ ಅಕ್ಷರ.

ಹಿಮ್ಮೈ:—ರಾಯಗಜಗಂಧರ್ವ (ಮೂರು ಸಾಲುಗಳು)

೭. ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯನ ವರಾಹ

ಮುಮ್ಮೈ:—ಶಿಖಚಕ್ರಧರ ಕುಳಿತ ವಿಷ್ಣು.

ಹಿಮ್ಮೈ:—ಶ್ರೀಪ್ರತಾಪಕೃಷ್ಣರಾಯ (ಮೂರು ಸಾಲುಗಳು)

೮. ಸದಾಶಿವರಾಯನ ವರಾಹ.

ಮುಮ್ಮೈ:—ಕುಳಿತ ವಿಷ್ಣು-ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಹಿಮ್ಮೈ:—ಶ್ರೀಪ್ರತಾಪಸದಾಶಿವರಾಯ (ಮೂರು ಸಾಲುಗಳು)

ಧಾರವಾಡ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜೋಗ ಶ್ರೀನಿ-ವಾಸರಾಯರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರದವರ, ಮೊಗಲರ, ಕಂಪನಿಯವರ ಮುಂತಾದವರ ಅನೇಕ ವಿಧದ ಚಿನ್ನದ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನನಗೆ ತೋರಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಒಂದೆರಡು ನಾಣ್ಯಗಳ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಕಾಣಿಸುವೆನು.

೯. ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯನ ವರಾಹ; ತೂಕ ೫೩ ಗ್ರೇನ್

ಮುಮ್ಮೈ:—ದೇವ (ದೇವಿ?)

ಹಿಮ್ಮೈ:—ಶ್ರೀಪ್ರತಾಪಕೃಷ್ಣ (ಮೂರು ಸಾಲುಗಳು)

೧೦. ಬಂಗಾರದ ವರಾಹ. ತೂಕ ಸು. ೫೫ ಗ್ರೇನ್.

ಮುಮ್ಮೈ:—ಶಿವ-ಪಾರ್ವತಿ

ಹಿಮ್ಮೈ:—ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜಾ (ಮೂರು ಸಾಲುಗಳು)

ಇದು ಮೈಸೂರ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನದು.

೧೧. ಬಂಗಾರದ ವರಾಹ. ತೂಕ ಸು. ೫೫ ಗ್ರೇನ್.

ಮುಮ್ಮೈ:—ಶಿವ-ಪಾರ್ವತಿ

ಹಿಮ್ಮೈ:—ಚಿಕ್ಕಿಯ ವರ್ತುಳ, ನಡುವೆ ಫಾರತಿ ‘ಹೈ’ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರ. ಇದು ಹೈದರ ಅಲಿಯ ನಾಣ್ಯವು. ಇದಕ್ಕೆ ‘ಬಹಾದುರಿ ಹೊನ್ನು’ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ವಿಜಯನಗರದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಅತಿ ಲೋಕಪ್ರಿಯವೂ, ಆಕರ್ಷಕವೂ ಆದವು. ಈ ನಾಣ್ಯದ ಅನುಕರಣವನ್ನು ಮುಂದೆ ವಿಜಯನಗರದ ಅನೇಕ ಮಾಂಡಲಿಕರು ಮಾಡಿದರು. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ನಷ್ಟವಾದ ಮೇಲೆಯೂ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಅರಸರು, ನಾಯಕರು, ಮೈಸೂರ ಅರಸರು, ಹೈದರ, ಟೀಪು ಮುಂತಾದವರು ತಮ್ಮ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರು.

ವಿಜಯನಗರದ ನಾಣ್ಯದ ಅನುಕರಣವನ್ನು ಮಾಡಿದವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಮುಗಿಸುವೆನು.*

೧. ಮದುರೈಯ ನಾಯಕರು, ೨. ತಂಜಾವೂರ ನಾಯಕರು, ೩. ತಿನ್ನೆವೆಲ್ಲಿಯ ನಾಯಕರು, ೪. ರಾಮ ನಾಡಿನ ಸೇತುಪತಿ, ೫. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ನಾಯಕರು (ದುರ್ಗಿ ಪಗೋಡ) ೬. ಇಕ್ಕೇರಿಯ ನಾಯಕರು, (ಇಕ್ಕೇರಿಯ ವರಾಹಗಳು), ೭. ಮೈಸೂರ ಒಡೆಯರು, ೮. ಹೈದರಾಬಾದ್ ನಾಯಕರು, ೯. ಕರ್ನಾಟಕದ ನವಾಬರು, ೧೦. ಹೈದರಾಬಾದಿನ ನಿಜಾಮರು, ೧೧. ಮದ್ರಾಸ್ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿ

(ಮೂರುಸ್ವಾಮಿ ಪಗೋಡ), ೧೨. ಡಚ್‌ಕಂಪನಿ (ವೆಂಕಟಪತಿ ಪಗೋಡ), ೧೩. ಭತ್ತಪತಿ ಶಿವಾಜಿ.

ಈ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭಗಳು:

- 1) Mysore Gazetteer vol. II P. I
- 2) Coins of India C, J. Brown
- 3) Indian Antiquary XX PP. 301—09
- 4) ನಾನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನಾಣ್ಯಗಳು.

* ಈ ಲೇಖನದ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗವು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸ್ಮಾರಕ ಮಂಡಲದ ಪರವಾಗಿ ಇದೀಗ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ನನ್ನ 'ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ' ಎಂಬ ಇತಿಹಾಸಗ್ರಂಥದ ಮೂರನೆಯ ಪರಿಶ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ.

ಅಭಿಮಾನ

ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ ಎಲ್‌ಎಲ್. ಬಿ.

(ಮಂದಾನಿಲರಗಳೆ)

೧

ಸತ್ಯದ ಸೊಂಪಿಂ ದಿನ ನೋಗದೋರಿರೆ
ಮಿಥ್ಯಾಭಾವಂಜೊಲು ನಿಶೆ ಜಾರಿರೆ
ದಿಸೆ ನಿಜಮಾಂಗಲ್ಯದಿ ರಂಜಿತವಿರೆ
ರಸೆ ನವಯಾತ್ರಿಕರಿಂ ಪುಂಜಿತವಿರೆ
ಮಂದಮರಂದ ಸುಗಂಧ ಪಸರಿಸಿರೆ
ಕಿಸಲಯಸುಂದರಿ ನೆರೆ ನಾಚುತಲಿರೆ
ಅನಿಲ ಪರಾಗದೆ ರತಿಯ ಬರೆಯುತಿರೆ
ಕೋಕಿಲಕುಲ ಜೋಗುಳವನೊರೆಯುತಿರೆ
ಬಾಳುವೆನೆನೆ ಮನ ಮಲಗುತಿದೆ
ಪಾಡುವೆನೆನೆ ನುಡಿ ತೊಲಗುತಿದೆ.

೨

ಕಾಪಟ್ಟಿದ ಪಾಟವದಿಂ ನಿಶೆ ಬರೆ
ಸರಲತೆಯಂದದೆ ದಿನವದು ತೆರಳಿರೆ
ಕ್ಷುಧ್ರ ಭಗಣ ಮೇದಿನಿಯನು ಮುತ್ತಿರೆ
ಜನತೆಯ ಹೃದಯವ ತಿಮಿರವು ಹೊತ್ತಿರೆ
ಝಂಝುವಾತದೆ ಜಗ ಕಿವುಡಾಗಿರೆ
ಸಂಯಮಿಗಳ ಸೈರಣೆ ಸಲಿ ಮೀರಿರೆ
ಕಾಲನು ಘೂಕನಿಕಾಯವನಳಿಸಿ
ವಿಸ್ಮೃತಿಕೂಪದೆ ಜಗವನು ತೊಳಲಿಸಿ
ಸೋತಿಹೆನೆನೆ ಮನ ಕೆರಳುತಿದೆ
ಸೈತಿಹೆನೆನೆ ನುಡಿ ಮೊಳಗುತಿದೆ.

ರಾಜರಹಸ್ಯ

ಲೇಖಕರು: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಳಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ

ಧಾರಾವಾಹಿಯಾದ ಕಾದಂಬರಿ

(All Rights Reserved)

ಗುಪ್ತಚಾರಳು

ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಾದಂತೆ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಪಿಶಾಚಿಗಳು ಸಭೆಗೂಡಿರುವು.

ಅಲ್ಲಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ದುರ್ಜಯನಿಗೂ ಕಾವಾಲಿಕನಿಗೂ ಸಂಧಿಯಾದಂತೆ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ದುರ್ಜಯನಿಗೆ ಕಾವಾಲಿಕನನ್ನು ಕ್ಷಯಿಸದೆ ಗತ್ಯಂತರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬಗೆದುದನ್ನು ದುರ್ಜಯನಿಂದೂ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ; ನಿಜ. ದರೆ ತನ್ನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾದರೂ ಅವನು ಸುಮ್ಮನಿರಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೇ ಕಾರಣನೆಂಬುದು ಸಹಜವಾದುದು.

ಈ ದಿನ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸುಂದರಿಯು ದೇವತೆಯಂತೆ ಬಂದಳೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಕೊಂಡಾಡಿದರು; ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಅವಳಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾರೂ ದೊರೆಯುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಕಾತರರಾಗಿ ಅವಳನ್ನೇ ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿವಳು ದೃಗ್ಗೋಚರಳಾದಳು !

ದುರ್ಜಯನೇ ಮೊದಲು ಮಾತಿಗಾರಂಭಿಸಿದನು.

“ ಸುಂದರೀ, ಸಮಾಚಾರವೇನು ? ”

“ ನೀವು ಹೇಳಿದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದೆ. ಮೃತ್ಯುಂಜಯನ ಮನೆಯೇ ಅದು. ”

ಅವಳು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಎಳ್ಳುಷ್ಟು ಅಪ್ರತಿಭಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಾರೂ ಸುಂದರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಸಿವೆಯಷ್ಟು ಸಹ ಸಂಶಯತರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನವಳರಿತು, ಅರೆನಗೆಯನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬೀರಿ ಮಾತನ್ನು ಮುಂದರಿಸಿದಳು. ಕೌತುಕಾತಿರೇಕದಿಂದ ಸಕಲರ ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಅವಳಲ್ಲಿಯೇ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದ್ದವು.

“ ಅವನು ನಿನ್ನೆಯಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಿರಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೊಬ್ಬ ಸೇವಕಿಯು ಬೇಕಾದಂತೆ ತೋರಿತು. ನಾನು ನಿರಾಧಾರಳೆಂದೆ. ನನಗಾಶ್ರಯವು ಸಿಕ್ಕಿತು. ”

ನರರಕ್ತಸಿಯೆಂದಳು ! “ ಭಲೆ ! ”

“ ನಾನಲ್ಲಿರುವಾಗ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾಯಿತು. ಅವನಾಗ ಅಡಿಗೆಯವಳನ್ನು ಕರೆದು ‘ ಬೀಗದ ಕೈ ಕೊಡು, ನಾನು ಬರುವುದು ತಡವಾಗುವುದು. ಚೌಡೀಗಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀನು ಹೋಗುವಾಗ ಬೀಗವನ್ನೊತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗು ’ ಎಂದನು. ” ದುರ್ಜಯನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ನುಡಿದನು. “ ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ ? ಯುದ್ಧವಿನ್ನು ಸುರುವಾಯಿತು. ಅವನು ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಸುಂದರೀ ಮುಂದೇನಾಯಿತು ? ”

“ ಅಡಿಗೆಯವಳು ಕೀಲಿಯಕ್ಕೈಯನ್ನು ದೂರದಿಂದ ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲೊಗೆದಳು. ಅದು ಜಾರಿ ಆಟ್ಟದ ಮೆಟ್ಟಿಲಿನಿಂದುರುಳಿ ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತು. ನಾನೇ ಮುಂದರಿದು ಹೋಗಿ, ಹುಡುಕಿದಂತೆ ನಟಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆನು. ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ದೀಪವನ್ನು ತಂದು ಹುಡುಕಿದರು. ದುರ್ದೈವವು ಅಡ್ಡ ಬಂದುದರಿಂದ ನಿರಾಶರಾದರು. ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಹೊತ್ತಾಯಿತೆನ್ನಲು ಅಡಿಗೆಯವಳು ತಾನು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದರೂ ಕಾದುಕೊಂಡಿರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಅವನು ನಿಶ್ಚಿತನಾಗಿ ಹೊರಹೊರಟನು. ಇಗೋ ನೋಡಿ ! ಹೋಗುವಾಗ ನನ್ನ ಶ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಅವನಿತ್ತ ನಾಣ್ಯವಿದು. ”

“ ನಿನ್ನ ಸಾಹಸವು ನಾವು ಕಲ್ಪಿಸಿದುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನದು. ನಿನ್ನ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಸ್ವಾರಸ್ಯಮಯವಾದುದು. ”

ಅವರನ್ನು ಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಅವಳು ಕೀಲಿಯ ಕೈಯನ್ನು ಅವರ ವರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಳು !!

ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೆಂದನು. “ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜನರಿದ್ದಾರೆ ? ”

“ ಈಗ ಅವಳೊಬ್ಬಳೇ ! ”

“ ದೇವರ ದಯದಿಂದ ಎಲ್ಲವೂ ಸುಸೂತ್ರವಾಯಿತು. ಈಗ ನಾನು, ಸುಂದರಿ, ಮಹಾರುದ್ರ, ಕಾಪಾಲಿಕ—ಇಷ್ಟೇ ಜನರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು. ಸುಂದರಿಯು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮನೆಯು ಸಿಕ್ಕದೆ, ಒಂದು ಹೋಗಿ ಮತ್ತೊಂದಾದೀತು ! ಇದಲ್ಲದೆ ಅವಳೊಂದರಿದರೆ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಲ್ಪಡುವುದು; ನಾವು ಅಡಿಗೆಯವಳ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತುರುಕಿ ಬಿಡುವೆವು. ಕೆಲಕಾಲಾನಂತರ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು ಬಂದು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಬಡಿಯುವನು. ಸುಂದರಿಯೇ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕು. ಅವನು ಇವಳು ಹೊಸ ಸೇವಕಿಯೆಂಬುದನ್ನು ಬಲ್ಲನು. ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಾವು ಬಲ್ಲೆವು.”

“ ನೀವು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವವರೆಗೂ ನಾನಿಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಬಿಡುವೆನು.”

“ ನರರಕ್ಕಸಿ, ಅದು ಸರಿ. ನಾಗಶೆಟ್ಟರು ದುರ್ಜಯರಾಯರು ಮೊದಲಾದವರೂ ಇಲ್ಲಿರುವರು. ನೀವು ಆಹಾರ ಪಾನೀಯಗಳಲ್ಲಿ ತಲ್ಲಿನರಾಗಿರಬಹುದು.”

ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತಾ ಅವರು ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ತಮ್ಮ ಒಳಕಿವೆಯಲ್ಲಿ ಬಾರುಮಾಡಿದ ಪಿಸ್ತೂಲುಗಳಿರುವುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೊರಹೊರಟರು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಸುಂದರಿಯು ನಡುಗಿದಳು. ಏಕೆಂದರೆ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಮಾಡಿದಳೆಂಬ ಸಂಶಯವುಂಟಾದೊಡನೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಗುಂಡು ; ಬಂದು ತನ್ನ ಕೆಳಕೆಳೆಯನ್ನು ಹಾರಿಸಿ ಬಿಡುವದೆಂಬುದು ಅವಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಅದರೂ ಮುಂದುಗಾಣದೆ ಮುಂದಡಿಯಿಟ್ಟಳು.

ಅವಳ ಮೊಗದಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಭಯವು ಸುಳಿದು ಹೋದುದನ್ನು ಹದ್ದಿನ ಕಣ್ಣಿನ ನರರಕ್ಕಸಿಯು ಕಂಡು-ಬಿಟ್ಟಳು ! ಕೂಡಲೇ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಗದನ್ನು ತಿಳಿಸಿಯೂ ಬಿಟ್ಟಳು ! ಸುಂದರಿಯು ತಾನು ಬೆದರಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಆ ಆಯುಧಗಳು ಮುಂದೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಗಾಬರಿಯಾದೆನೆಂದೂ ಶಾಂತಚಿತ್ತದಿಂದ ಹೇಳಲು, ತಾನು

ಆಕಾರಣವಾಗಿ ಸಂಶಯಗೊಂಡುದಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದೂ ನರರಕ್ಕಸಿಯು ಬಿನ್ನೈಸಿದಳು. ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೊಮ್ಮೆ ತನ್ನನ್ನು ದುರದುರನೆ ನೋಡಲು ಅವಳು “ ಆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ವೀರಪ್ಪನ ವಿಚಾರವನ್ನೊಮ್ಮೆ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ! ಎಂದರೆ ಸಂಶಯಪಿತಾಚಿಯೆಂದು ನೀವು ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರೂ ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಸುಂದರಿಯೂ ಅಂಥವಳೆನ್ನುವಾರೆ.” ಎಂದಳು.

ಸುಂದರಿಯೂ ಇತರರೂ ಹೊರಬಾಗಿಲನ್ನು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದಾಟಿದ್ದರು.

ಹೊರಗೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಕತ್ತಲು ಕವಿದಿತ್ತು. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಮಳೆಯು ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಸುತ್ತಲೂ ಅದೆಷ್ಟು ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿದ್ದಿತೆಂದರೆ ತಮ್ಮ ಕಾಲುಡಿಗೆಯ ಸಪ್ಪಳದ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸುಂದರಿಯು ಪುನಃಪುನಃ ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದರೂ ಅವಳಿಗೊಂದು ತೆರದ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಸೀಪಾಯಿಗಳು ಅದೆಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಪದಾಘಾತವನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಂದುಬಿಡುವರೆಂಬ ಭರವಸೆಯು ಅವಳಿಗಿತ್ತು.

ಮಹಾರುದ್ರನೂ ಕಾಪಾಲಿಕನೂ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೂ ಸುಂದರಿಯೂ ಹಿಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾರೂ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಡಿಗೆಯು ವೇಗವಾಗಿತ್ತು.

ಮುಂದೆ ದಾರಿಯು ತಿರುಗುವಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವರು ಜನರು ನುಗ್ಗಿ ಬಂದು ಮುಂದಿನವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಲು “ ಅಯ್ಯೋ ! ಮೋಸ ” ಎಂದವರು ಚೀರಿಬಿಟ್ಟರು.

ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಗೆ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯು ಕೂಡಲೆ ಹೊಳೆಯಲು, ಅವನು ಪಿಸ್ತೂಲನ್ನೆತ್ತಿ ಸುಂದರಿಯ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಬಲವಾಗಿ ಬಡಿದನು. ಇದನ್ನರಿತ ಆ ಚದುರಿಯು ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಸರಿದುಬಿಟ್ಟಳು ! ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹೆರಲಾಲನು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಸೀಪಾಯಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದವನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿದನು. ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೀಪವೂ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ಬಲೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಹಸಿದ ಹುಲಿಯಂತೆ ಹಾರಾಡಿದನೆಂದೂ, ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಂಡಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕಾರಾಗೃಹಕ್ಕೆವರು ಹೋದರೆಂದೂ, ಸಹಜವಾಗಿ ನಮ್ಮ ವಾಚಕರು ತರ್ಕಿಸಬಲ್ಲರು.

ಬೇಟೆ

ಇತ್ತ ಭಿಕ್ಷುಕಸಂಘದಲ್ಲೊಬ್ಬರೂ ಅಸಮಾಧಾನವುಂಟಾಯಿತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನ ಉಪಪತ್ನಿಯನ್ನು ಚಿಂತೆಯು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆವರಿಸಿತು. ಕೆಲಕಾಲಾನಂತರ ಸುಂದರಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಾನತಿಸಂಶಯಗ್ರಸ್ತಳಾಗಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಕೆಲದೂರದ ವರೆಗೂ ಹೋಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ನೋಡಿ ಬರುವುದಾಗಿಯೂ ನರರಕ್ತಸಿಯೆನ್ನುಲು ಅವಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಯಾರೂ ಮಾನ್ಯರಾದಿಲ್ಲ.

ದುರ್ಜಯನೂ ಅದು ದಿಟವೆಂದು ತಿಳಿಯತೊಡಗಿತು.

ತಾನಲ್ಲದ್ದರೆ ಯಾರು ಬಂದು ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವರೋ ಎನ್ನೋ ಎಂದವನು ಬೆದರಿ, ಅವಳೊಡನೆ ಹೊರಡಲನುವಾದನು. ಇದನ್ನು ಕಂಡ ನಾಗಶೆಟ್ಟಿಯು ಮೇಲಕ್ಕೇದ್ದನು. ನಿಶ್ಚಸ್ತ್ರರಾದ ಅವರ ಬರುವಿಕೆಯಿಂದ ಫಲವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ತಾನೊಬ್ಬಳೇ ಹೋಗುವುದು ಚಿತವೆಂದೂ ನುಡಿದು ನರರಕ್ತಸಿಯು ಹೊರಹೊರಟಳು.

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ನಿಶ್ಚಬ್ಧತೆಯಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ವಾಚಕರು ಅರಿತಿರುವಂತೆ ಆ ಬಂಡಿಯು ಈಗ ಬಹುದೂರ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು.

ಆಸ್ಪರಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪಷ್ಟ ಪದಾಘಾತಧ್ವನಿಯು ಕೇಳಿಸಿದಂತೆ ಆಯಿತು. ನರರಕ್ತಸಿಯು ಕಣ್ಣುಜ್ಜಿಕೊಂಡು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡತೊಡಗಿದಳು. ವೀರಪ್ಪನೂ, ವೀರಭದ್ರನೂ, ಮೃತ್ಯುಂಜಯನೂ ಎಲ್ಲರೂ ಬರುವುದನ್ನೇಗ ನೋಡಲು ಸುಂದರಿಯು ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆದುಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಂತಹ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕ್ರೂರಮೃಗ-ಸದೃಶಳಾದ ನರರಕ್ತಸಿಯು ಕಣ್ಣು ಕಾಣಿಸದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಮುಂದೆ ಬಂದು “ಎಲೇ ಸುಂದರೀ, ಇಲ್ಲೇಕೆ? ಇತರರಲ್ಲಿ? ಒಬ್ಬಳೇ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ?” ಎಂದು ಕರ್ಕಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಲು ಸುಂದರಿಯು “ಕತ್ತೀ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚು! ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನೀನಾರು?” ಎಂದು ಗದ್ದರಿಸಿ, ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಓಡಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ನರರಕ್ತಸಿಯು ಅವಳನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದಳು.

ಕೊನೆಗವಳು ಹೆಣ್ಣುಹುಲಿಯ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕುಬಿಟ್ಟಳು! ಅದು “ನನಗುತ್ತರ ಕೊಡು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಂದೇ ಬಿಟ್ಟೇನು.” ಎಂದಿತು.

ಬಹು ಬಳಲಿದ ಸುಂದರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವಷ್ಟು ಬಲವು ಇರಲಿಲ್ಲ—ನೆಲ ಕ್ಕುರುಳಿಬಿಟ್ಟಳು. ಆಸ್ಪರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರ ನಡಿಗೆಯ ಸಪ್ಪಳವು ಕೇಳಿಸಿತು. ವೀರಪ್ಪನಿಗೆ ತನ್ನ

ಪತ್ನಿಯ ಧ್ವನಿಯು ಕೇಳಿಬರಲು ಅವನೋಡಿಬಂದಿದ್ದನು. ನರರಕ್ತಸಿಯು “ಛೋ ಶನಿಯೇ, ಸಾಯಿ” ಎಂದೊದರಿ ಸುಂದರಿಯನ್ನು ಮಗ್ಗಲ ಗೊಡೆಗೆ ಬಲವಾಗಿ ದೂಡಿ, ತಾನು ಪಲಾಯನವಾದಳು. ವೀರಭದ್ರನು ಕೈಬಾಚಿ ಅವಳೇ ಸಿಕ್ಕುಳೆಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು!

ಅವಳತ್ತ ಓಡಿದೊಡನೆ ಕೆಲ ಸಿಪಾಯಿಗಳು ಕೂಡಲೇ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದ್ದರು. ಸುಂದರಿಯು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೂ, ಮಹಾರುದ್ರನೂ, ಕಾಪಾಲಿಕನೂ ತಮ್ಮ ಬಲೆಗೆ ಬಿದ್ದಿರುವರೆಂದೂ, ದುರ್ಜಯನೂ, ನಾಗಶೆಟ್ಟಿಯೂ ಭಿಕ್ಷುಕ ಸಂಘದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವರೆಂದೂ ಹೇಳಲು ಎಲ್ಲರೂ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕಣ್ಣು ತೆಗೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಗೆ ಬುಧ್ಧಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದರು.

ಭದ್ರಗಜದಂತಿದ್ದ ವೀರಭದ್ರನು ಬಾಗಿಲನ್ನೊದ್ದು ಮುರಿದು ಒಳಹೊಕ್ಕನು. ಸಿಪಾಯಿಗಳ ಸೈನ್ಯವೇ ಒಳ-ನುಗ್ಗಲು ಅಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ಕಂಗೆಟ್ಟರು.

ದುರ್ಜಯನೂ ನಾಗಶೆಟ್ಟಿಯೂ ಏಕಸ್ವರದಲ್ಲಿ “ಅಯ್ಯೋ ಸರ್ವನಾಶವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಶತ್ರುವಿಲ್ಲದ್ದಾನೆ” ಎಂದು ಮೃತ್ಯುಂಜಯನನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ಕಿರಿಕಿದರು.

ವೀರಭದ್ರನೊಮ್ಮೆ ಗದ್ದರಿಸಿ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಂ-ಕೊಂಡನು. ಅವನ ದರ್ಪಕ್ಕವರು ಬೆದರಿ “ನಾವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನೆರೆಹೊರೆಯವರಲ್ಲಿ ಮಾನವನನ್ನು ಕಳೆಯಬೇಡಿ” ಎಂದರು.

ನರರಕ್ತಸಿಯನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದ ಸಿಪಾಯಿಗಳೇಗ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು, ಅವಳು ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲವೆಂದುಸುರಿದರು.

ವೀರಭದ್ರನು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುರಿದುದು, ದುರ್ಜಯ ನಾಗಶೆಟ್ಟರು ಕಿರಿಚಿದುದು—ಇವುಗಳ ಮಹಾರವದಿಂದ ಎಚ್ಚತ್ತು ನೆರೆಹೊರೆಯವರು ದೀಪಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಜನರ ಸಿಪುನುಡಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವು ಲೋಕಹಿತವಾಯಿತೆಂದು ಬಂದವರೆಲ್ಲರೂ ಅರಿತರು. ಸೆರೆಯಾಳುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಮುಖವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪರಿಚಿತರೆದುರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದರು.

ಮೃತ್ಯುಂಜಯನೂ ಸುಂದರಿಯೂ ವೀರಪ್ಪನೂ ಬೇರೊಂದು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದರು. ವೀರಭದ್ರನು ಈ ಮುಖ್ಯ ಸೆರೆಯಾಳುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೇ ಮೊದಲಾದವರಿದ್ದಲ್ಲಿಗೊಯ್ದು ತಳ್ಳಿಬಿಟ್ಟನು.

ತಂತ್ರಗಾರಳು

ಮರುದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಸುಮಾರು ಎಂಟುಗಂಟೆ-ಯಾಗಿತ್ತು. ಪಾರ್ವತಿಯು ಆದೇ ನಿದ್ರೆಯಿಂದೆದ್ದಳು. ಹೊರಗೆ ಚಳಿಯು ವಿಪರೀತವಾಗಿತ್ತು.

ಕುಸುಮೆಯು ೨೦ನೆಯ ಬಾರಿ ಬಂದು ನೋಡಿದಳು. ಅವಳೇಳುವುದು ಈ ದಿನ ಇಷ್ಟು ತಡವಾದುದನ್ನು ಕಂಡು ಕೌತುಕಗೊಂಡಳು. ಕುಸುಮೆಯನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ಪಾರ್ವತಿಯು “ಈ ದಿನ ಒಂಬತ್ತುಗಂಟೆಗೆ ಶಿವಪ್ರಸಾದರು ಬರುವರು. ಅವರದೊಂದು ಮಹತ್ತ್ವದ ಕಾರ್ಯವಿದೆ. ನೀನು ನಡುಮನೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಡು” ಎಂದು ನುಡಿದು ತಾನೆದ್ದುಹೋದಳು.

ಶಿವಪ್ರಸಾದನು ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಂದನು. ಮಾತಿಗಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವೂ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿತು.

“ಪಾರ್ವತೀ, ಇಷ್ಟು ಅವಸರಪಡಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಸಿದುದು ಏಕೆ?”

“ಆದನ್ನೇ ವಿವರಿಸುವೆನು. ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ! ಮನಮೊಹಿನಿಯೊಬ್ಬಳು ನಿನ್ನೆಯ ಸಂಜೆಯ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು. ಮೊನ್ನೆಮೊನ್ನೆ ಅವಳ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ತೀರಿಕೊಂಡಂತೆ. ಪಾಪ, ಅವರಿಗೇನಾಗಿತ್ತೋ ಏನೋ!! ಅವಳಿಗೆ ಶೋಕಾಕ್ರಾಂತಳಾಗಿದ್ದರೂ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲದೆ ಜೀವನಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯೇ ದೇವರ ದಯದಿಂದ ಸಮಾಪವಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವಳಿಲ್ಲಿಯೇ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಬೇಡಿದಳು. ಈ ರಾತ್ರಿ ಅವಳಿಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವಳು.”

“ಆ, ಪಾರ್ವತೀಬಾಯಿ, ನಿಮ್ಮ ಹಂಚಿಕೆಯು ನನಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ—ನಾನೆಂದೂ—ಇನ್ನೆಂದೂ—ನಾನು ಇಂತಹುದರಿಂದ ಮರುಳಾಗುವನಲ್ಲ.”

“ಆದು ಹೇಗೆ? ಇರಲಿ, ಇದ್ದುದನ್ನಿದ್ದಂತೆ ನಾನು ಹೇಳುವವಳು. ಅವಳು ಇಲ್ಲದ ಸಂಧಿಯು ಸಾಧಿಸಿದೊಡನೆ ನಿಮ್ಮನ್ನಿಲ್ಲಿ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡೆನು.”

“ಪಾರ್ವತೀ, ನೀನು ಇಂತಹ ಉಪಕಾರಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಮಾಡಿರುವೆ, ನಾನೆಂದೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಮರೆಯಲಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ನಾನು ಮೋಸಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಲೀಲೆಯನ್ನು ಸ್ತ್ರೀವೇಷಧಾರಿಯಾಗಿ ಸಂದರ್ಶಿಸಿದೆನು—ಔತಣಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅವಳನ್ನೊಲಿಸಿದೆನು—ಅವಳ ತಂದೆಯ ಸ್ನೇಹವನ್ನೀಗ ದೊರಕಿಸಿರುವೆನು—ಅವಳಿಗೆ ವಚನವನ್ನಿತ್ತಿರುವೆನು—ಈಗ ಅವಳಿಗೆ ಮೋಸಮಾಡುವು—”

“ಛ, ಮೋಸವೇಕೆ? ನಾನು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುವುದು ಯಾರಿಗಾಗಿ? ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದವಳು ಅಪ್ಪರಿಯೆಂಬುದರಲ್ಲೇನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಲೀಲೆಗಿಂತಲೂ ಇವಳು ಚೆಲುವೆ. ಅವಳಿಗೆ ವಚನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು ದುಡುಕು ಅಲ್ಲವೋ? ಉಪಾಯದಿಂದ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ ವಿವಾಹವಾಗಲು ಏನಿಲ್ಲೆಂದೂ ೨—೩ ತಿಂಗಳು ಬೇಕು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನೀವು ಶಕ್ತರಲ್ಲವೋ?”

“ಬೇಡ, ಬೇಡ, ಪಾರ್ವತೀ, ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಸೊಗಡುಂಟುಮಾಡಬೇಡ—ನನ್ನ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಅವಳೇ ಹಕ್ಕುದಾರಳು. ನಾನು ಅನುರಾಗಪಾತ್ರನೆಂಬುದನ್ನು ಅವಳು ಅರಿತಿರುವಳು. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಪರಿಚಯವು ಆದಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು—”

“ಲೀಲೆಯು ನೆನೆಯ ಇಂತಹ ದುರಾಚಾರಿಯು—ಕಳ್ಳನು—ಠಕ್ಕನು—ತನ್ನಂಥವಳ ಅನುರಾಗಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರ-ನಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವಳು.”

“ನಾನಿಂಥಾ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇನ್ನು ಕೇಳಲಾರೆ! ನಿನ್ನನ್ನೀಗ ಬೈದುಬಿಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನೀನು ನನಗೆ ಹಿತವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿರುವೆ. ಆಹುದು, ನಿನ್ನು ಪಕಾರವು ಹೆಚ್ಚಿನದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಬಹು ಮಾನವನ್ನು ಬೇಡು. ಇತರ ವಿಚಾರವನ್ನೆತ್ತಬೇಡ.”

ಪ್ರಿಯ ಶಿವಪ್ರಸಾದರೇ, ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಿ. ಪರಸ್ಪರರು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಆ ದಿನದಿಂದ ಈ ದಿನದ ವರೆಗೆ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಸ್ನೇಹ ಎಂಬ ಹೆಸರಿರಬಹುದು. ನನ್ನ ಪ್ರೇಮವು ಮಾತ್ರ ಪ್ರೇಮವೇ! ಹೀಗೆಂದುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಂಗಡಬೇಡಿ. ಇದು ಸತ್ಯ. ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನೆಂದು ಕಂಡಕೂಡಲೇ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತಳಾದೆ.” ಪಾರ್ವತಿಯು ಕೈಬಿಡಬೇಡಿರೆಂದು ಕಣ್ಣೀರು ಕರೆದಳು.

“ಪಾರ್ವತೀ, ಇದೇನು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟೆ! ಕನಸುಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಸಂಗತಿಯಿದು!”

“ಆದು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಕಾರ ಸರಿ. ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ನಿಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲವೋ?”

“ಇಲ್ಲ, ಅದಂತಿಲ್ಲ! ನನ್ನನ್ನೇ ನಾನು ನಂಬುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಗ ಇಲ್ಲ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹೇಳುವೆನು. ಅದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ-
ಪಡಿಸಲೆಂದೇ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆನು. ನಿಮ್ಮ ಮುದ್ದಿಗಾಗಿ
ನೂರು ಗುದ್ದುಗಳನ್ನು ಸಹ ಸಹಿಸಬಲ್ಲೆನು.”

“ಅಯ್ಯೋ ಅನ್ಯಾಯ! ನನ್ನ ಹೃದಯವಿಗ ನನ್ನ ದಲ್ಲ.
ಲೀಲೆಯದು.”

“ಹೀಗೆ ಬೇಡುವ ನಾನು ಹುಚ್ಚುಕೆಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ:
ನಾನು ಪ್ರೇಮಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ನೀವು ನನ್ನಂಥಾ
ಹಿರಿಯಳನ್ನು ವರಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದು ನನಗೆ
ಹೊಳೆದಿತ್ತು. ನಿಮ್ಮ ಸೌಂದರ್ಯವೂ, ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೇಮ-
ಸಾಹಸದ ಮಾತುಗಳೂ, ನಿಮ್ಮ ಶೃಂಗಾರ-ಸರಸಗಳೂ,
ನನ್ನನ್ನೀ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದುಬಿಟ್ಟವು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ
ಕಾರಣರು ನೀವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾರು? ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೇಮವೇ ನನ್ನ
ಬಹುಮಾನವು.”

ಅವಳಂತಹ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಿವಪ್ರಸಾದನು ಭ್ರಾಂತ
ನಾದನು. ಪಾರ್ವತಿಯು ಮುಂದೆ ಬಂದು, ಅವನ ಕೈಯ್ಯ
ನ್ನೆತ್ತಿಹಿಡಿದು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ನಿಂತಳು. ಹುಟ್ಟಾ
ಕಾಮಿಯಾದ ಶಿವಪ್ರಸಾದನು ಸಾರಾಸಾರ ವಿಚಾರವಿಹೀನ
ನಾಗಿ- ವಚನಘೃಷ್ಟನಾಗಿ- ಅವಳ ವಶನಾಗುತ್ತಿದ್ದನೋ
ಏನೋ! ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಯಾರದೋ ನೆರಳು ಬಿದ್ದಿತು. ಇಬ್ಬರೂ
ದೂರದೂರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟರು.

ಬಂದವಳು ಕುಸುಮೆಯು. ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿಂದು
ಕಾಗದವಿತ್ತು.

ರಾಹುಗ್ರಹಣವಿಮುಕ್ತನಾದೆನೆಂದು ಶಿವಪ್ರಸಾದನು
ಸಂತೋಷಭರಿತನಾಗಿ “ಇಗೋ, ನಿನಗೇನೋ ಮಹತ್ವದ
ಕಾರ್ಯವಿದೆ; ನಾನಡ್ಡ ಬರಬಾರದು.” ಎನ್ನುತ್ತಾ
ಪಾರ್ವತಿಯ ನೇತ್ರಗಳು ಬೇಡವೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದರೂ ಲಕ್ಷಿಸದೆ
ಅವಸರವಸರದಿಂದ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟನು.

ಬಂದವರಾರೆಂದು ಪಾರ್ವತಿಯು ಕೇಳಲು, ವಿಧವೆಯಾದ
ಯುವತಿಯೊಬ್ಬಳು ಅತ್ಯವಸರದ ಕಾರ್ಯವಿದೆಯೆಂದು
ಬಂದಿರುವಳೆಂದು ಕುಸುಮೆಯು ಹೇಳಿದಳು.

“ಅವಳಾರಿಬಹುದು? ಹೊರಗಿನಗೆ ನಿಂತಿರುವಳೇ?”

“ಅವಳು ಹೊರಗಿದ್ದಾಳೆ. ನನಗಂತೂ ಏನೋ ಇದೆ.
ಯೆಂದು ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವಳು ಪತ್ರವನ್ನು
ಕೊಟ್ಟ ಕೂಡಲೇ ಅತ್ತ ಓಡಿಹೋಗಿ ತಲೆಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ
ಬಂದಳು. ತನ್ನನ್ನಾರು ನೋಡುವರೋ ಎಂಬ ಭಯವು
ಅವಳಿಗೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿದೆ. ಅವಳನ್ನು ಕರೆಯಲೋ?”

“ಬೇಡ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆ.”

ಪಾರ್ವತಿಗೇನೋ? ಹೊಳೆದಂತಾಗಲು ಹೆದರಿದಳು.
ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಗೂ ಇವಳ ಬರುವಿಕೆಗೂ ಏನೋ ಸಂಬಂಧ
ವಿರಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದಳು. ಅದರೂ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತಂದು
ಕೊಂಡು ಪತ್ರದ ಒಕ್ಕಣಿಕೆಯನ್ನು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ನೋಡ
ತೊಡಗಿದಳು:—

“ಪ್ರಿಯ ಪಾರ್ವತೀಬಾಯೀ,”

ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಿನಗೇನೂ ವಿರಾಮವು ದೊರೆಯು
ವುದಿಲ್ಲ ನಾನೀಗ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಚರ್ಚೆಗಾಗಿ
ಬಂದಿರುವೆನೆಂದರೆ ನೀನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ
ಕಳಿಸಬಹುದು. ದಯವಿಟ್ಟು ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಡ. ನನ್ನನ್ನು
ಕದ್ದುನೋಡಿ ನೀನು ಓಡಿಹೋಗಬಹುದೆಂದು ಬಗೆದು ಈ
ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಅಂಗಳದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ.
ನನಗೆ ಉತ್ತರವು ಬೇಕು. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು
ಕಾಣಲೇ ಬೇಕು. ನಾನು ವಸಂತನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿ
ನಿನ್ನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ
ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯು ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ.
ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಹಿತವುಂಟು.
ಏಕೆಂದರೆ ಗೌಪ್ಯಸ್ಥೋಟದ ತೊಂದರೆ ಮೊದಲಾದುವು
ನಿನ್ನನ್ನು ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ,
ನನ್ನೊಡನೆ ಗುಪ್ತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ
ನನ್ನ ದಾರಿಯನ್ನು ನಾನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವೆನು.

“ನಿನ್ನ

“ಮೇನಕಿ”

ಸೇವಕಿಯು ಹೆದರಿದಳು. ಏಕೆಂದರೆ ಪಾರ್ವತಿಯ
ಮುಖವು ವಿವರ್ಣವಾಯಿತು. ಪತ್ರವು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿತು.
ಕೈಕಾಲುಗಳು ನಡುಗಿದವು. ನಂತರ “ಕುಸುಮಾ, ಅವಳನ್ನು
ಇಲ್ಲಿಗೇ ಕಳಿಸಿಬಿಡು.” ಎಂದವಳೆದಳು. ಈ ಅಘಟಿತ-
ಘಟನೆಯಿಂದ ಅವಳಲ್ಲಿ ಕಂಗೆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶೃಂಗಾರವಿಚಾರ
ತಂಡಗಳು ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಜೊಳ್ಳುಕಾಳಿನಂತೆ ದಿಕ್ಕು
ಗೆಟ್ಟೊಡಿದುವು.

ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಸೇ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಅಸಂಚಿತಳು ಬಂದು ಕುಳಿತು
ಬಿಡಲು, ಪಾರ್ವತಿಯು “ಇನ್ನು ಹೇಳು!! ಏನಾಯಿತು?
ನೀನಾರು? ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬಂದೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ನರರಕ್ತಸಿಯೆಂದಳು: “ಅಮ್ಮಾ ವಸಂತನಿಗೆ ಸೆರೆಮ-
ಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ನಿನ್ನೆಯ ರಾತ್ರಿ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದೊಯ್ದರು.
ನಾನು ಅವನ ಅತಿ ಆಪ್ತಮಿತ್ರಳು.”

“ತಂಗೀ ಮುಂದೇನು?”

“ ನೀನೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೆ ವಿವರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೀನು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನು ಕಾರಾಗೃಹದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರುವನು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಿಯೇ ಬಿಡುವರು ”

ಪಾರ್ವತಿಯು ಪುನಃ ನಡುಗಿದಳು. ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನ ಗತಿಯನ್ನು ನೆನೆದಲ್ಲ; ತನಗೆ ಅಂಥವನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ.

“ ಬಾಯಾ, ನೀನು ಹೆದರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಏಕೆಂದರೆ ನಿನ್ನ ಅಂಥವಳ ಪತಿಯನ್ನು ಹುಚ್ಚುನಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಂತೆ ಕೊಲ್ಲುವುದು ಭೀಕರವಾದುದು. ”

“ ಎಲೇ, ಸ್ವಲ್ಪತಡೆ. ನಿನಗೆಲ್ಲವೂ ತಿಳಿದಹಾಗಿದೆ ”

“ ಹೌದು, ಎಲ್ಲವೂ—ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ! ನಾನರಿಯದ ಗುಟ್ಟಾವುದೂ ವಸಂತನಲ್ಲ. ಆ ದಿನ ಅವನಿಗಾಗಿ ಬಂದುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಹಸ ! ರಾಜಪುತ್ರನು ಕಿಟಕಿಯ ಪರದೆಯ ಹಿಂದೆ ಅಡಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದುದು— ”

“ ಹುತ್, ತಡೆ, ನಿನಗೆಲ್ಲವೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧವಾವುದು ? ”

“ ಬಾಯಾ, ‘ಅವರು ಮಾಡದಿದ್ದ ಅಪರಾಧವಾವುದು ? ’ ಎಂದು ಬೇಕಾದರೆ ಕೇಳು. ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟೀನು ಫಲ ! ಅವನಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಯಬೇಕು. ಆಯೋ! ಅಪ್ಪಾ, ಅದೆಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ಸಿಪಾಯಿಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿಬಂದರು ! ಅಂತೂ ನಾನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನ್ನನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾಯಂ-

ಕಾಲದವರೆಗೂ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಆಮೇಲೆ ನಾನು ರೂಪವನ್ನು ಬದಲಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನ್ನನ್ನುವರು ಕಂಡುಹಿಡಿದುಬಿಡುವರು. ”

“ ಎಲೇ ನಿನ್ನ ಸುದ್ದಿಯನ್ನೇ ಬಿಳಿಯಿಸಬೇಡ. ನಾನೀಗ ಏನುಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳು. ನೀನೇನಾದರೂ ರಾಜಪುತ್ರರ ಸಹಾಯವು ಬೇಕೆಂದು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅದು ಮಾತ್ರ ವ್ಯರ್ಥ. ”

“ ಪಾರ್ವತೀಬಾಯಿ, ನಾನು ತಹ ಹುಚ್ಚುಳಲ್ಲ. ಆಗಲೇ ಹೇಳಿಲ್ಲವೇ ನೀವೇ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇನೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವೆನು. ನಾಳೆಯೆಳಗಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಾಗೃಹಕ್ಕೊಯ್ಯುವರು. ಅದುದರಿಂದ ನನಗೆ ವ್ಯವಧಾನವಿಲ್ಲ. ”

“ ಹಾಗಾದರೆ ನಾನೇ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೋ ? ”

“ ಅಹುದು ನೀವೇ ? ಯಾವಂತಿಯಲ್ಲೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ವಿವರಿಸುವೆನು. ವೊದಲು ಹೇಳಿ—ನೀವೊಪ್ಪಿದಿರಾಷ್ಟ್ರೇ ? ಏಕೆಂದರೆ ತನ್ನನ್ನುಳಿಸುವ ಯತ್ನವು ನಡೆದಿದೆಯೆಂಬುದು ಸಂಜೆಯೊಳಗಾಗಿ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಎಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ನಿರಾಶೆಯಲ್ಲಿ ಆಶೆಯುಂಟಾಗುವುದು. ”

“ ಒಪ್ಪಿದೆ. ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ತಡಮಾಡದೆ ಹೇಳಿಬಿಡು ” ಯುನತಿಯು ಯುಕ್ತವಾಗವನ್ನು ತೋರಿದಳು. ಪಾರ್ವತಿಯದನ್ನೊಪ್ಪಿದಮೇಲೆ ತನ್ನ ಬಪ್ಪಿಬರೆಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಿ ಅವಳು ಹೊರಟು ಹೋದಳು.

ವನಮಾಲಿಯ ವಿಚಾರವು

ರಾತ್ರಿ ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆರವಿಂದನು ಸಮಾಪದಲ್ಲಿದ್ದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು ಕುರಿತು “ ಕೇಳಿದೆಯಾ ವಸಂತ ವೊದಲಾದವರ ವಿಚಾರವನ್ನು ? ನಿನ್ನೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಾಗೃಹಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರಂತೆ. ವಿಚಾರಣೆಯು ಮುಂದುವರಿಯಿತೆ ! ! ” ಎಂದನು.

“ ಅಹುದು. ವಸಂತನು ಮಹಾ ನೀಚನಾದುದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವಂತೆ. ”

“ ಈ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರವನ್ನು ನೋಡು! ಅವನ ಕಾಲಲ್ಲಿ ಬಹು ಭಾರವಾದ ಬಳೆಗಳಿವೆಯಂತೆ. ಅಂಥವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೇಕೋ ಮರುಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಯೆಂದೂ ಅವನನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆಟ್ಟುಕೊಂಡವನ

ಪುಣ್ಯವೇ ಪುಣ್ಯವೆಂದೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಆ ಕಾಪಾಲಿಕನೆಂಥವನು! ನನ್ನನ್ನೂ ನಿನ್ನನ್ನೂ ಹೇಗೆ ಆದಿನ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಅವನಿಗೆ ಗತಿಯು ತಕ್ಕುದು. ”

“ ಅವನಿಗೆ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗಬೇಕು. ಅಂಥವರನ್ನು ಕೈವಶಪಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ವಿರಪುನಂಥವನು ? ಆ ಅರ್ಧಕಾಗದವನ್ನು ನನಗೆ ಮಾರಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟವನು ಅವನೇ ಅಲ್ಲವೋ ? ”

“ ಅವನೇ! ಅವನೇ! ಆ ದಿನ ದುಡ್ಡನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಿಷಯಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಅವನಿದ್ದನು. ಮತ್ತು ಮೃತ್ಯುಂಜಯನ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೇಳಿದನು. ”

“ ಅವನು ಕುಶಲನು. ನಮ್ಮಿಂದ ಆಪಾರದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದನಂತರ ಅವನ ಮಿತ್ರನಾಗಿ ಲಾಭವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವನು. ”

“ ನನಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಣುವುದು. ರುಕ್ಮಿಣೀ, ಮೃತುಂಜಯನ ಇತಿಹಾಸವೆಂತಹದು ! ಕೆಲವು ವಾರಗಳ ಹಿಂದೆ ಇಡೀ ಪಟ್ಟಣವೇ ಅವನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬೈದು ಬೈದು ಶಪಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಅವನು ಪೂರ್ಣ ನಿಷ್ಕಲಂಕನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ ! ನಾಗಶಿಟ್ಟಿಯೂ ದುರ್ಜಯನೂ ನಡೆಯಿಸಿದ ಭೀಷಣಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವನಿಂದ ಆರಿತು ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಳ್ಳಬರೆಹಗಳು ಕೃತ್ರಿಮ ನಾಣ್ಯಗಳು ! ಆ ಬಾಬಿ ಮೃತುಂಜಯನನ್ನೂ ನಂತರ ವೀರಪ್ಪನನ್ನೂ ಕದ್ದುದು ! ಕೊನೆಗೆ ಕಾಪಾಲಿಕನೂ ಸಿಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟ. ಮಹಾರಾಜನು ಇವರ ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಕಾಯುವವನಂತೆ. ”

“ ಅವರ ದೋಷವು ಇಷ್ಟೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ವೀರಪ್ಪನು ಅವರು ದೋಷೋರರೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟನು. ”

“ ಇಡೀ ಹೊಲೆಯರ ಸೈನ್ಯವೇ ಈಗ ನಾಶವಾಗಿ ಬಿಡುವುದು ! ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂತೋಷದ ಸುದ್ದಿ. ಅವರು ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಸಿಪಾಯಿಗಳ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಎರಚಬಲ್ಲರು !! ”

ಆಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಂಚೆಯವನು ಬಂದಂತಾಯಿತು. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮೂಕಪ್ಪನು ಪತ್ರವೊಂದನ್ನು ತಂದನು.

ಮೂಕಪ್ಪನು ಮನೆಯ ಸೇವಕನು. ಇವನು ಮಾತಿನ ಮಲ್ಲನೂ ಮಂಗಳೇಷ್ಟೆಯವನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಮಿತಿಮಾರಿದ ಹುಚ್ಚಾಟದ ಫಲವಾಗಿ ಆರವಿಂದನು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸಿಟ್ಟಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗವೂ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಪತ್ರವನ್ನು ತಿರುತಿರುಗಿಸಿ ನೋಡಿ “ ಎಲಾ ! ಇದಾರದು ? ಸುಂದರವಾದ ತಿಟ್ಟಿ ಬರೆದ ದುಂಡಪ್ಪರಗಳು—ಲಲನೆಯೊಬ್ಬಳ ಲಿಪಿಗಳು !! ಈ ಓಲೆಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ‘ಕ್ಷೇಮ’ ವೆಂಬ ಶಬ್ದವಿಲ್ಲ ! ” ಎಂದಳು.

ಆರವಿಂದನು ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದನು. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಹಿಸಿ “ ರುಕ್ಮಿಣೀ, ಇದು ಆ ವನಮಾಲೆಯ ಪತ್ರವಾಗಿರಬಹುದು ” ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಾ ಅದನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದಿ ಬಿಟ್ಟನು—

“ ಪೂಜ್ಯ ಆರವಿಂದರೇ,

ನನ್ನಂಥಾ ದುರ್ಬಲವು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ತೋರಿದ ಔದಾರ್ಯವು ಭಾಷಾಂತವಾದುದು. ಅಸಹಾಯಕಳಿಗೆ—

ನೀವಾಗ ಆಪದ್ಭಂಧುವಾಗಿ ಬಂದು ಯೋಗ್ಯ ಉಪದೇಶಾನ್ಯತದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ತಣಿಸಿದಿರಿ. ಇಂಥವರಿಗೆ ನನ್ನ ಈ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸದಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ನೀವು ಗಂಡಾಂತರವು ಘಟಿಸಿದ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ನಿಷ್ಕರಣೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಆದರೂ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಹೊತ್ತುಹೋಗದಿರುವಾಗ ದುಃಖಚಿಂತನೆ ಯಲ್ಲಿಯೇ ಮನವು ಮುಳುಗುವುದರಿಂದ, ನಾನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಟೆಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

“ ಈ ಪತ್ರವು ನಿಮ್ಮ ಕೈಸೇರುವುದರೊಳಗಾಗಿ ನಾನೊಬ್ಬ ಹೊಲಿಗೆಯವಳ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಯಜಮಾನಿಯು ಮರ್ಯಾದಸ್ತಳೂ ಸರಳೆಯೂ ದಯಾವಂತಳೂ ಆಗಿರುವಳು. ರಾಜಪುತ್ರರ ಹಣದಲ್ಲಿಯ ಬಹು ಭಾಗವು ಶೇಷಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟರಿಗೂ ಸುಬ್ರಾಯ ಶೆಟ್ಟರಿಗೂ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರಬೇಕೇ ? ಉಳಿದುದು ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಮುಂದದರ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಈಗ ನನ್ನ ಜೀವನದ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಅದನ್ನು ಸವೆಯಿಸದಂತಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯು ದೊರೆಯುವುದೆಂಬ ಭರವಸೆಯು ನನಗಿದೆ.

“ ಈ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಬೇರೆ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮನೆತನಕ್ಕಾವ ಕಳಂಕವೂ ಬರದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೂ ಸಹ ಸರಿಯೆಂದು ನೀವು ಭಾವಿಸಬಹುದು.

“ ಈ ಮುಂದಿನ ವಾಕ್ಯವನ್ನೋದಿ ನೀವು ದಯವಿಟ್ಟು ಅನ್ಯಥಾ ಚಿಂತಿಸಲಾಗದು. ಗೌರವಸ್ಥ ರಮಣಿಯರಿಗೆ ಕಾರ್ಯವು ಸಲ್ಲದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ನೀವು ನಾನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಬೋಧಿಸಬಹುದೆಂದು ಬಗೆದು, ನಿಮಗೆ ಹೆದರಿ, ನಾನೆಲ್ಲಿ ಇರುವೆನೆಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈಗಲೇ ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಇಂತಹ ನಿಶ್ಚಯ, ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯ, ಇಂತಹ ನಡೆವಳಿ—ಇವು ವಿಚಾರವಿಹೀನವಾದುವೆಂದು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಹೇಳಿ ಬಿಡಬೇಡಿ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಶಾಂತಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಾನಿರುವಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪತ್ರಮೂಲಕವಾಗಿ ಬೀಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ನೀವು ನನ್ನ ಹಿತಚಿಂತಕರು; ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಭೀಕರ ಮರಣವನ್ನು

ಹೊಂದಿದಂದಿನಿಂದ ಅವರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರುವರು. ಮಗ-
ಳೆಂದು ನೀವೂ ತಿಳಿದು ಮನುಷ್ಯನಿಡಬೇಕಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆ.

“ಇತಿ,

“ನಿಮ್ಮ,

“ವನಮಾಲೆ”

ಅರವಿಂದನು ಪತ್ರವನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟನು. “ಆವಳೆಷ್ಟು
ದೂರದಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವಳು! ಆದಿಷ್ಟು ಸೌಜನ್ಯಾನ್ವಿತಳು!
ಆಬ್ಬಾ, ಆದಿಷ್ಟು ವಾಕ್ಯತುರಳು!! ಆ ಕೋಮಲ ಮನಸ್ಸಿಗೆ
ಆಪರಿಚಿತ ಸ್ತ್ರೀಯಿರುವಲ್ಲಿ ಪುರುಷನಾದ ನಾನು ಬರುವುದು
ಸರಿಯೆನಿಸಲಿಲ್ಲ, ಆಪ್ತೆ. ಆಮಾ, ನೀನೇನು ನನ್ನ

ಅಂತಃಕರಣವನ್ನು ಕಲಕಿರುವೆ. ಮಗೂ, ವನಮಾಲೆ! ನೀನು
ದೇವತೆ; ನಾನು ಮನುಷ್ಯ! ನನ್ನನ್ನು—ದುರ್ಮಾರ್ಗ
ಪ್ರವರ್ತಕನನ್ನು — ಕ್ರೂರಹೃದಯನನ್ನು — ನೀನು
ಸೌಜನ್ಯಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಪಳಗಿಸಿ ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತಿರುವೆ!!
ರುಕ್ಮಿಣೀ, ಸರಳತೆಯ ಮುಂದೆ ಸರಳ ಸಹ ಅರಳಾಗು-
ವುದಲ್ಲವೇ?”

ಅವನ ಈ ಉದ್ಗಾರಪ್ರವಾಹವು ಪುರುಷರ ಪೋಷಾಕಿನ
ಲ್ಲಿದ್ದ ಜಿಲುಕೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾದುಹೋಯಿತು. ಅವಳಿಗೂ,
ಸಹ ಸ್ತ್ರೀಯ ಅಂತಃಕರಣಮಯ ಹೃದಯವು ನನಗೂ
ಇರುವುದೆಂದು ತೋರಿತು.

ದೇವತಾ ಸಂಸ್ಥಿತಿ

(ಕಿರುಗತೆ)

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ‘ಶಾರದಾಮಂಡಲ’ ವಿಜಯಪುರ

(Liegh Hunt ಎಂಬ ಅಂಗ ಕವಿಯ ಒಂದು ಕವಿತೆಯ
ಛಾಯಾನುವಾದವು.)

ಬೆಳ್ಳಾವರೆಯು ಅರಳಿದ ಹಾಗೆ ಬೆಳುದಿಂಗಳು ಬೆಳಗು-
ತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ, ಅದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಕೋಣೆಯನ್ನು
ತನ್ನ ಶಾಂತತೆಯ ಗಂಭೀರತೆಯಿಂದ, ಎಲ್ಲಿಮಾರಿದ
ಮೋಹಕತೆಯಿಂದ ರಂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಪೈಗಂಬರನು ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿ
ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಅವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ-
ರಸದ ಮೌಢ್ಯವು ನೆಲೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅನಿತರಲ್ಲಿಯೆ
ದಿವ್ಯ ಮೂರ್ತಿಯೊಂದು ಚಕ್ರವೇ ಪೈಗಂಬರನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ
ಹೊಳೆಯಿತು. ಹಾಗೂ ಅದು ಹಾಗೆಯೇ ಕುಳಿತು, ತನ್ನ
ಸುವರ್ಣಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಏನನೋ ಬರೆಯಹತ್ತಿತು.

ಪೈಗಂಬರನು ಅಂಜಲಿಲ್ಲ, ಅಳುಕಲಿಲ್ಲ; ತನ್ನ ದಿವ್ಯತರ-
ವಾದ ವಿನಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು ‘ದೇವಾ, ಏನನ್ನು
ಬರೆಯುತ್ತಿರುವೆ?’ ಎಂದು ನುಡಿದು, ಮಾರ್ನುಡಿಗಾಗಿ
ಆತುರನಾದನು.

ಆ ಮೂರ್ತಿ ಮೊಗವನ್ನು ಮೇಲೆ ಮಾಡಿತು. ತನ್ನ
ಒಂದೇ ಒಂದು ನೋಟದಿಂದ ಆ ಕೋಣೆಯ ವಾತಾವರಣ-
ದಲ್ಲಿ ಸವಿಯಾದ ಸೊಗಸಾದ ಲಹರಿಯನ್ನು ಹರಡಿತು.

ಹಾಗೂ ಪೈಗಂಬರನ ಹೃದಯಾಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಶಾಂತತೆಯ
ನಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು.

‘ನಾನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದುದು ದೇವರಿಗೆ ಬೇಕಾದವರ
ಹೆಸರುಗಳನ್ನು’ ಎಂದಿತು—ಕಿನ್ನರ ಮೂರ್ತಿ. ಮತ್ತಿಷ್ಟು
ಆತುರನಾಗಿ ‘ನನ್ನ ಹೆಸರು ಇದೆಯೇ? ಅದರಲ್ಲಿ?’
ಪೈಗಂಬರನು ಕೇಳಿದನು.

ಆ ಮೂರ್ತಿ ನಕಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಕತ್ತನ್ನು ಅಲುಗಿಸಿತು.
‘ದೇವರಿಗೆ ಬೇಕಾದವನಾಗಿ ನಾನು ಇರದಿದ್ದರೂ
ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದವನಾಗಿರುವೆನೆಂದು ಬರೆಯುವೆಯಾ?’
ಕೇಳಿದನು ಪೈಗಂಬರ.

ಆ ಮೂರ್ತಿ ಮತ್ತೆ ಏನನೋ ಬರೆಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ಅದ್ಭು-
ತವಾಯಿತು. ಮರುದಿನ ಮತ್ತೆ ಬಂದಿತು. ತನ್ನ ಸುವರ್ಣ
ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪೈಗಂಬರನ ಎದುರು ನೀಡಿತು. ಅವನು
ನೋಡಿದನು, ಅನಂದಬಟ್ಟನು; ಅಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟನು;
ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ಉಲ್ಲಾಸಹೊಂದಿದನು.

ಅಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಿತು. ‘ಪೈಗಂಬರನು ದೇವರಿಗೆ ಬೇಕಾದವ-
ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವನು’ ಎಂದು.

“ಕೂಡಲೆ ಆ ಮೂರ್ತಿ ಮಾಯವಾಯಿತು. ಪೈಗಂಬರನ
ಭಾವನಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮಿಂಚೊಂದು ಬೆಳಗಿತು. “ಜೀವಿಗಳಿಗೆ
ಬೇಕಾದವನೇ ದೇವರಿಗೆ ಬೇಕಾದವನು !!” ಎಂದು.

ಅನುರಾವತಿಯ ತ್ರಿಹನುಮಾನ್

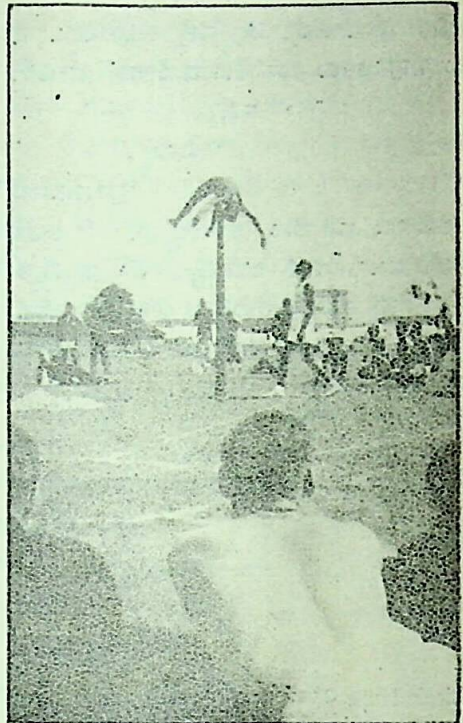
ವ್ಯಾಯಾಮ ಪ್ರಸಾರಕ

ಮಂಡಳ

(ಬರೆದು ಬಂದುದು)

ಬರ್ಲಿನ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಈ ವರುಷ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಓಲಿಂಪಿಕ್ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳು ಜರುಗಿದವಷ್ಟೇ! ಆದರಲ್ಲಿ ಈ ಹನುಮಾನ್ ವ್ಯಾಯಾಮ ಪ್ರಸಾರಕ ಮಂಡಳದವರು ಭಾರತೀಯ ಆಟಗಳನ್ನು ನಯನಾನಂದಕರವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನದ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದರು.

ಈ ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯ ಸಿದ್ಧರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರು ಬರ್ಲಿನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಕಂಬವನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸಹಚರನಾಗಿರುವ ವರೆಗೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ವ್ಯಾಯಾಮವು ಅವಶ್ಯಕವೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವಿಯಾದ ಬಳಿಕ ಅವನಿಗೆ ಶಾರೀರಿಕ ಶಕ್ತಿಯು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದೆನಿಸತೊಡಗಿತು. ಸಮಾಜದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯು ಆದ-ಆದಂತೆ ಮನುಷ್ಯನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳೂ ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದುವು. ಒಕ್ಕಲುತನ, ಉದ್ಯೋಗ-ವ್ಯವಸಾಯ, ವ್ಯಾಪಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯಾಗಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಇವುಗಳೊಡನೆ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ಹುಟ್ಟತೊಡಗಿದುವು. ಸಂಪತ್ತು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ನಡೆಯಿತು. ರಾಜ್ಯ-ಸಂಪತ್ತು ಇವೆರಡರ ರಕ್ಷಣೆಗೂ ಬಲವು ಬೇಕಾಯಿತು. ದಳಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾದುವು. ಶಾರೀರಿಕಶಿಕ್ಷಣವು ಅತ್ಯವಶ್ಯವೆಂದೆನಿಸಿತು. ರಾಜರುಗಳು ನವಯುವಕರಿಗೆ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಡುವ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರು. ಗರಡಿಮನೆಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದುವು. ಆದರೆ ಗರ್ವನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಯುದ್ಧ ಮೊದಲಾದುವು ಕೇವಲ ಶ್ರೀಮಂತರ ಮನೋರಂಜನೆಯ ವಿಷಯಗಳಾಗಿವು.

ಆದರೂ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಸ್ತ್ರದ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ ಕಾಯ್ದಿಡಲು ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೇನೋ ನಡೆದುವು. ಈ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ನಾರಾಯಣಗುರು, ದಾಮೋದರಗುರು, ಜುಮ್ಮಾದಾದಾ ಅವರೇ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರೆಂದು ಎಣಿಸಬಹುದು.

ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಯಾಮದ ಅಂದೋಲನವು ಗರ್ವನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಜಗತ್ತನ್ನು ಜಯಿಸುವ ಸೈನಿಕರನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಆ ರೋಗ್ಯವರ್ಧನೆ-ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು — ಯುರೋಪಿನವರು — ಮಾಡಿದರು. ಬುದ್ಧಿಬಲದಲ್ಲಿಯೂ ಶಾರೀರಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಪ್ರೇರಿತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದ ಭಾರತೀಯರ ದೃಷ್ಟಿಗಳೂ ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿದುವು. ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಶಕ್ತಿ ಸಂಪಾದನೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.

ಶಿಕ್ಷಿತ ನವಯುವಕರು ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಸುಶಿಕ್ಷಿತರು ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಗತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಸಂಘಟನೆಯು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸರಕಾರವು ಸಂಶಯಿತ ಮನದಿಂದ ಇತ್ತ ನೋಡತೊಡಗಿತು. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವದೇಶೀ ಅಂದೋಲನವು ಝುಳುಪಿಸಿತು. ಈ ಅಂದೋಲನದೊಡನೆ ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಲೆಗಳ ಸಂಬಂಧವೂ ಇದೆಯೆಂದು ಸರಕಾರವು ಗರಡಿಯ ಮನೆಗಳ ಮೇಲೂ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿತು.

ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಮರಾವತಿಯಲ್ಲಿ 'ಮ ಹಾ ರಾ ಸ್ವ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಲೆ' ಎಂಬುದೊಂದು ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಿದ್ದಿತು. ಅದೂ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ತೀಕ್ಷ್ಣ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆದರಿಕೆಯ ಕತ್ತಲೆಯು ಮುಸುಕಿ ಹೋಯಿತು.

೧೯೦೮ ರಿಂದ ೧೯೨೦ ರ ವರೆಗೂ ಯಾವ ತೆರದ ಚಟುವಟಿಕೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯೂ ಒಳಗಿನ ವಿಚಾರ-

ಬರ್ಲಿನಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಆಸ್ಕರಿಯವರು ಲೇಝೀಮಿನ ವಿಷಯ ಹೇಳಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಜನರು ಶಕ್ತಿಸಂಚಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಕೊನೆಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಅಂದೋಲನದೊಡನೆ, ಶಾರೀರಿಕ ಅವನತಿಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು— ಸಂಬಂಧವನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳದೆ — ಅಲಿಪ್ತವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಕೆಲವರಿಗೆ ತೋಚಿತು. ಈ ವಿಚಾರಸರಣಿಗನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ೧೯೧೪ ರಲ್ಲಿ ಅಮರಾವತಿಯೊಳಗೆ ತ್ರೀಮಾನ್ ವೈದ್ಯಬಂಧುಗಳು ೩-೪ ಜನ ಸಹಕಾರಿಗಳೊಡನೆ 'ಹನುಮಾನ್ ಕ್ಲಬ್' ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಈ ಕ್ಲಬ್ಬು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ಶ್ರೀಹನುಮಾನ್ ವ್ಯಾಯಾಮ ಪ್ರಸಾರಕ ಮಂಡಳಿ ಎಂಬ ಬೃಹದಾಕಾರವನ್ನು ತಾಳಿ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತದ

ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಇಂದು ವೊಳಗಿಸಿದೆ. ಈ ಹನುಮಾನ್ ವ್ಯಾಯಾಮ ಪ್ರಸಾರಕ ಮಂಡಳಿಯವರು ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಓಲಿಂಪಿಕ್ ಪಂದ್ಯಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಭಾರತದ ಶಾರೀರಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಆರೋಗ್ಯವರ್ಧನದ ಆಟಗಳನ್ನು ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ಆಡಿ ತೋರಿಸಿದರು. ಅವುಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡ ಶ್ರೀ. ವಸಂತರಾನ್ ಕೆಪ್ಲಾನ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ವರ್ಣಿಸಿರುವರು:—

“ಈ ಪೂತ್ತಿನ ಮುಂಜಾವಿಗಿಂತಲೂ ಈಗಿನ ಆಟಗಳು ಸುಂದರವೂ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯವೂ ಆಗಿದ್ದವು. ಒಬ್ಬ ಬ್ಯಾಂಝಿಲಿಯನ್ ತರುಣನೆಂದ:— ‘ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಭಾರತೀಯರು ಅಪೂರ್ವ ಕಾರ್ಯಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದರು.

ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಕಂಬ ನಾವು ಕಂಡದ್ದು ಇಂದೆಯೇ. ಎಷ್ಟು ಸುಂದರ! ಎಷ್ಟು ಕಠಿಣತರ! ಆಬ್ಬಬ್ಬ!’

ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ನಾರ್ವೇಜಿಯನ್ ಕಪ್ತಾನನು ತಾನಾಗಿ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ

‘ದಯವಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಶಿಬಿರದ ಕಡೆಗೆ ಬಂದು ಅ-ಖೋ ಖೋ-ಆಟದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವಿರಾ?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

‘ಎಕಸ್ಪ?’ ಎಂದು ನಾನವನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದೆ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮರಳಿದ ಬಳಿಕ, ಅಲ್ಲಿ ಆದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಬಹು ಚುರುಕಿನ ಆಟವದು ನೋಡಿ!’

“ಇಡಿ ಕ್ಯಾಂಪಿನಲ್ಲಿ ಎತ್ತನೋಡಿದತ್ತ ‘ಹುಡುತುತು, ಹಲೋ, ಇಂಡಿಯಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್!’ ಎಂಬ ವಾತಾವರಣವು ಲಾಸ್ಯವಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನನ್ನೂ ಹುಡುತುತು, ಖೋ ಖೋ, ಲಾಠಿ, ಲೇಝೀಮು, ಜೋಡಿ, ಭಲ್ಲೆಯ ಮುಂತಾದುವುಗಳು ತಮ್ಮೆಡೆ ಆಕರ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಆರ್ದ್ರರೂ-

ಆನಂದದ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದು ವು. ಲೇಝೀಮು ಆಡುವಾಗ ಹೆಂಗಳೆಯರಂತೂ ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಸುತ್ತ-ವರಿದು ಬಂದುಬಿಟ್ಟರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಫೋಟೊ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡವರೆಷ್ಟೋ! ನೋಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರೆಷ್ಟೋ? ಕೃಷ್ಣನ ಮೂಲಿಯು ಗೋಪಿಯರನ್ನು ಮೋಹಿಸಿದಂತೆ

ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಕಂಬ, ಬೋಫಾಟಗಳನ್ನಾಡಿದ
ಸಿದ್ದರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರು (ನೀರಶ್ಮಿವರು)

ಲೇಝೀಮು ಪಶ್ಚಿಮದ ರಮಣಿಯರನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಿಕೆಯರಂತೂ ಲೇಝೀಮಿನ ತಾಳಕ್ಕೆ ಮುಗ್ಧರಾಗಿ ಆದರ ತಾಳಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕುಣಿಯ ಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ನೇತಾಡುವ ಮಲ್ಲಕಂಬ, ಬಾಟಲಿಯ ಮೇಲಿನ ಮಲ್ಲ-ಕಂಬ, ಬೆತ್ತದ ಮಲ್ಲಕಂಬ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಲ್ಲಕಂಬ ಮೊದಲಾದುವುಗಳ ಕೆಲಸಗಳಂತೂ ಅತ್ಯಂತ ಕೌತುಕ-ವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದುವು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕೆಲವರು ಭಾವ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಹಲವರು ಫಿಲ್ಮುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಮಲ್ಲಕಂಬದ ದೇಹಭಂಗಿಗಳ ಚಿತ್ರ-ಗಳಂತೂ 'ಹಾ ಹಾ' ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚವಾದುವು.

ಚಿಣ್ಣೀಕೋಲು ಆಟವು ಜನತೆಯನ್ನು ಬಲು ರಂಜಿಸಿತು.

ಆಮರಾವತಿಯವರು ತಮ್ಮೊಡನೆ ಒಬ್ಬ ಎಲ್ಲ ಚಿಣ್ಣೀ-ಕೋಲುಗಳು ಹಂಚಿಹೋದುವು. 'ಆಸನ' ಗಳ ಚಿತ್ರ-ಪಟಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಮತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ದಿನವೇ ಜರ್ಮನಿಯ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಬರ್ಲಿನ್ ನಗರದ ಚಲನಚಿತ್ರಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು.

ಆಮರಾವತಿಯ ವ್ಯಾಯಾಮ ಪ್ರಸಾರಕ ಮಂಡಳದವರು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಬರ್ಲಿನ್ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಭಾರತೀಯ ಆಟಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಆಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯ ವನ್ನು ಮಾಡಿದವರು, ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಮುಂದುವರಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ—ತೀರ ಹಿಂದುಳಿದ—ಹಿಂದುಸ್ತಾನದವರ ಆಟಗಳು ಸೂರ್ಯನ ಮುಂದೆ ಮಿಂಚು ಬುಳುಗುಳಂತೆ ಎಲ್ಲಿಯಾಗುವವೋ ಎಂದು ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಸಂಶಯಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಹೆಸರನ್ನು ಆಮರಾವತಿಯವರು ತೋಳಗಿ ಬೆಳಗಿಸಿದರು. ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಡಾ. ಕಾಣೆಯವರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ಅಪ್ರತಿಮವೂ ಉದ್ದೋ-ಧಕವೂ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಜರ್ಮನರು ಆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿ ಇಡೀ ಜರ್ಮನಿಯ ತುಂಬ ಹಂಚಿದರು. ಆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀಯರ ಎಲ್ಲ ಆಟಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯವನ್ನೂ ಕೊಡಲಾಗಿದ್ದಿತು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಹತ್ತ್ವವು ತಿಳಿಯುವಂತಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಟದ ಸೊಗಸನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾಯಿತು.

ಆಮರಾವತಿಯವರು ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ ಪರಾಕ್ರ-ಮವು—ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಇಡೀ ಆಟಗಾರರ ವಸತಿಯಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಜನಾಂಗದವರು, ಬಿಳಿಯ ಜನಾಂಗದವರು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯು ಇರದೆ ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಮಲವಾದ—ರಮ್ಯವಾದ—ವಾತಾವರಣವು ನೆರ್ತ ನೆ-ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಲೆಗಳೊಳಗೆ ಹನುಮಾನ್ ವ್ಯಾಯಾಮಪ್ರಸಾರಕ ಮಂಡಳವು ಎರಡನೆಯದೇದು 'ಹರ್ ಹಿಟ್ಲರ್' ಪದಕವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು, ಹಿಂದೀಯರ ಸುಂದರ, ಸುರಮ್ಯ ಆಟಗಳನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತ ಭಾರತದ ಮೇಲ್ಮೈಯ ಸುಗಂಧವನ್ನು ಬೀರುತ್ತ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಮರಳಿದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರನ್ನು ಭಾರತವು ಅತ್ಯಾನಂದದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ಸಮಾಜಕ್ರಾಂತಿಯೂ ಹಿಂದುಸ್ತಾನವೂ

ಲೇಖಕರು: ವೈದ್ಯಭಾಸು ಡಿ. ಕೆ. ಭಾರದ್ವಾಜ ಎಂ. ಡಿ. (ಆಯುರ್ವೇದ)

ೞ

[ಪುಣ್ಯ (ಪೂನಾ) ಪತ್ತನದ ಅನಾಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೃಹದ ಸಂಚಾಲಕರೊಬ್ಬರೂ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರೂ ಆದ ಡಾ. ಗಜಾನನ ಪ್ರೀತಪತ್ಯಾ ಎಂ. ಎ. ಪಿ. ಎಚ್. ಡಿ. ಇವರು ಸಮಗ್ರ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಂಚರಿಸಿ, ಆಯಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತಿಳಿದು, ಅವುಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮವಾಗುವುದೆಂದು ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯದೇಶಗಳ ಶಿಕ್ಷಣಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರು ಒಂದು ಸಮಾಲೋಚನಾತ್ಮಕ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಅವರು ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯದೇಶಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕಕ್ರಾಂತಿಯ ಪರಿಚಯವು ಆಗಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಡಾ. ಪೈರ್ ಅವರ "ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ಸಮಾಜಕ್ರಾಂತಿ"ಯೆಂಬ ಪುಸ್ತಕಾಧಾರದಿಂದ ಈ ಲೇಖನ-ಮಾಲೆಯನ್ನು ವಾಚಕರ ಮುಂದಿಡಲಾಗಿದೆ.-ದ.ಕೃ.ಭಾ.]

ೞ

ಲೇಖನಮಾಲೆ. ೧.

ಅಮೇರಿಕೆಯ ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳ ಹೊಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

೧. ಅಮೇರಿಕನ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸ್ವರೂಪ.

‘ಅರ್ಜಂಟಿನಾ ಪಾತಾಳಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲಾಸಿಯೆಂಬ ರಾಜಕನ್ನೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾದನು.’ ಎಂದು ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಪಂಡಿತರ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಸಂಧಿ. ಇತಿಹಾಸ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅರ್ಜಂಟಿನಾ ಅಮೇರಿಕೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ತಾಮ್ರವರ್ಣದ ರಾಜವಂಶದವರೊಂದಿಗೆ ಶರೀರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿರಬೇಕೆಂದು ಒಬ್ಬ ಭಾರತೀಯ ಗ್ರಂಥಕಾರನು ತರ್ಕಿಸಿರುವನು. ಮಯಾಸುರನು ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವನು. ಪಾಂಡವರು ಮಯನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಆರಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಚಮತ್ಕಾರಪೂರ್ಣವಾದ ನೋಟಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಿದ್ದರು. ಅಮೇರಿಕೆಯ ರೆಡ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಜನರಲ್ಲಿ ‘ಮಯ’

ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಜಾತಿಯ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯ ಮಾದರಿಯ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಶಿಕಾಗೊ (Chicago) ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಭವನದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅನೇಕ ಅಮೇರಿಕನ್ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ, ಸರೋವರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ನದಿಗಳಿಗೆ ರೆಡ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಜನರ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಆರ್ಯಭಾಷೆಯ ಸಾಮ್ಯತೆಯು ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದು. ‘ಕೇಯುಗಸರೋವರ’ ‘ಅಷ್ಟಬುಲಾ ಪಟ್ಟಣ’ ‘ಅಶೋಕಧರಣ’ ಇವೇ ಮೊದಲಾದುವು ಆದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಭಾರತೀಯ ಪಂಡಿತರಾರಾಧರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ತಾಮ್ರಜಾತಿಯ ಜನರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊನೆಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಹೇಳಲು ಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

ಯುರೋಪಿಯನ್ ವಸಾಹತುಗಾರರು ರೆಡ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಜನರಿಂದ ಅಮೇರಿಕಾ ಖಂಡದ ಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ಕಿತ್ತು-ಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಮೂರು ಮುಂಚೆ ಅರಣ್ಯ ಇಂದು ನಂದನವನ ! ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಭೂತ-ಪೂರ್ವವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು.

ಅವರು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ನಂದನವನವನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಕ್ರೂರ-ಹಿಂಸ್ರ-ಪ್ರಾಣಿಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ವಿಪುಲವಾಗಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಸೇವಕನಂತೆ ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ರಾಜಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಮನುಷ್ಯನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲಾಗದಿದ್ದೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಹಮಾರ್ಗ (Railway) ಸಹಾಯದಿಂದ ಜನವಸತಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂವರ್ಧನಕಾರ್ಯವನ್ನಾರಂಭಿಸಿದರು. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆರ್ಯರು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು-ನಿಧಾನವಾಗಿ-ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗವನ್ನೂ ಹೊಕ್ಕು, ಸಿಂಹಳದ್ವೀಪದ ವರೆಗೆ ವಸಾಹತನ್ನು ಹೊಡೆದರು. ಇದೇ ಇತಿಹಾಸದ ಆವೃತ್ತಿಯು ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಹುಶಃದಿಂದ ಆಗಿರುವುದು. ನ ವೀ ನ ಪ್ರದೇಶಾಕ್ರಮಣದ ಈ ಕಾರ್ಯವು ಕಳೆದ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯಿತು. ನಿಸರ್ಗಸಂಪತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾನವ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸವು ಈಗ ಭರದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅರಣ್ಯ, ಹೊಲ, ಗದ್ದೆ, ಗಣಿ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೇ ಮಾನವೀಯ ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಯಂತ್ರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಭೌತಿಕ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ರೂಪಾಂತರಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವೇಗದಿಂದಲೂ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಇಂದು ಅಮೇರಿಕೆಯು ಸಮಗ್ರ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಧನಿಕ ದೇಶವೆನಿಸಿದೆ. ಎಂತಲೇ ಸಮಗ್ರ ಸತ್ತಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಯುರೋಪಿಯನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮತ್ತರವುಂಟಾಗಿದೆ.

ಯುರೋಪಿಯನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಎರಡು ಸಾವಿರವರುಷದ, ಒಳ್ಳೆಯ ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಲದ ಮೇಲೆ ಅಮೇರಿಕೆಯನ್ನು ತುಚ್ಛೀಕರಿಸಿ, ಅದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಹೀನವೆಂದೂ ಪರಂಪರಾಹೀನವೆಂದೂ ದೋಷದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ

ನೋಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಯುರೋಪಿಯನರಿಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈಗ ಅಮೇರಿಕವು ಧನಿಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಯುರೋಪಿಯನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಋಣಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಈ ವೃತ್ತಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥವೂ ಜೋಡಿಯಾಗಿ ಸೇರಿದೆ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಆರು ಸಾವಿರ ವರುಷಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿದೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದುಗಳಾದ ನಾವು ರೂಢಿ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಗಳ ದಾಸರಾಗಿದ್ದೇವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಅಮೇರಿಕೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಯುರೋಪಿಯನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಳಿಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಂತೆತಂತಸ್ತು ರೂಢಿ-ಪರಂಪರೆಗಳಿಗೆ ದಾಸರಾಗಿರುವವು. ಇನ್ನು ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರುಷಗಳ ಬಳಿಕ ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗುವುದು. ಆದರೆ ತುಲನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಇಂದು ಅಮೇರಿಕನ್ ಜನರು ರೂಢಿಮುಕ್ತರಾಗಿರುವರೆಂದು ಹೇಳಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅವರು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವರು. ಈ ಪ್ರಯೋಗ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಅಮೇರಿಕೆಯ ಪ್ರಕರ್ಷಕ ಬೀಜವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಲಾಗದು. ಸಮಾಜ-ರಚನೆ, ಆರ್ಥಿಕಘಟನೆ, ಶಿಲ್ಪಕಲೆ, ಮಾನವೀಯ ಜೀವನ-ಪದ್ಧತಿ, ಸಮಾಜ ವ್ಯವಹಾರ-ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನವೀನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಸಂವರ್ಧನದ ಕೆಲಸವು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನವೀನ ಸಮಾಜ-ನಿರ್ಮಾಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಎಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೋ ಅಂತಹ ಅಮೇರಿಕಾ, ರಶಿಯಾದಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮಾರ್ಮಿಕ ಗುಣ ದೋಷಪರಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೋಧೆಯು ಉಂಟಾಗುವಂತಿದೆ.

ಅಮೇರಿಕನ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಿಶೀಲನ ಮಾಡುವಾಗ ಅಮೇರಿಕನ್ ಸಮಾಜದ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನೂ ನಾವು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಮೇರಿಕನ್ ಸಮಾಜಸ್ವರೂಪ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಮಾಜಗಳು ವರ್ಣ, ಭಾಷೆ,

ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮಾನ ಸ್ವರೂಪದವಾಗಿರುವವು. ಆದರೆ ಅಮೇರಿಕದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹಾಗಲ್ಲ. ಧಾರ್ಮಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಯುರೋಪಿನ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳವರು ಆಶ್ರಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಮೇರಿಕನ್ ತೀರಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಂದು ನೆಲಸಿ, ಕ್ರಮೇಣ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಕರಡಿಕೊಳ್ಳಲು

ಆರಂಭಿಸಿದರು. ವಸಾಹತಾಗಾಗಿ ಬಂದ ಸಮಾಜಗಳ ಅನೇಕ ಗುಂಪುಗಳ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ ಆಮೇರಿಕನ್ ಸಮಾಜವು ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಫ್ರೆಂಚ್, ಜರ್ಮನ್, ರಶಿಯನ್, ಗ್ರೀಕ್, ಇಟಾಲಿಯನ್ ಜಾತಿ, ಜಪಾನಿ, ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಜನರು ಜನರ ಸಮಾವೇಶವಾಗಿರುವರು. ಕೆಲವು ಜನರು ಮೊದಲನೆಯ ಪೀಳಿಗೆಯಿಂದ ಆಲ್ಪಿನ್ ಜನರು. ಮತ್ತೆ ಹಲವರು ಎರಡು ಮೂರು ಪೀಳಿಗೆಗಳಿಂದ ಆಲ್ಪಿನ್ ಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಲದೇಶದಿಂದ ತಂದ ಭಾಷೆ, ಪರಂಪರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ನಡತೆ, ವಿಚಾರ-ಸರಣಿ ಮತ್ತು ಕಲೆ ಇವು ಒಂದೆರಡು ಪೀಳಿಗೆಗಳ ವರೆಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿರುವವು. ಬಳಿಕ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಆಮೇರಿಕೆಯ ವಿರಾಟ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅವು ವಿಲೀನವಾಗಿ ಹೋಗುವವು. ಜನನಸತಿಯಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಶತಕಾಂತಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪರದೇಶದಿಂದ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡವರಾಗುವರು. ಅವರಿನ್ನೂ ಪೂರ್ಣ ಆಮೇರಿಕನರಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿವಿಧವೃತ್ತಿಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಈ ಜನರಿಗೆ ಒಂದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ತುಂಬಿ, ಅವರನ್ನು ಏಕರಾಷ್ಟ್ರೀಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದೇ ಆಮೇರಿಕೆಯ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಆಮೇರಿಕದ ಗುಣದೋಷಗಳ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅದರ ಸಮಾಜರಚನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಅಡಚಣೆಯನ್ನೂ ನಾವು ಮರೆಯಲಾಗದು. ಒಂದು ಭಾಷೆ, ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಒಂದು ವರ್ಣ-ಇವುಗಳ ಲಾಭವು ಯುರೋಪಿಯನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗಿರುವಂತೆ ಆಮೇರಿಕೆಗೆ ಇಲ್ಲ.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವನ್ನೂ ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ಜನರು ಭಾರತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಸಮರ್ಥನೆಗಾಗಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಧರ್ಮ ಇವುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಬೊಟ್ಟುತೋರಿಸುವರು. ಇಂಥ ಜನರ ತರ್ಕಪದ್ಧತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಮೇರಿಕೆಯು ಕೂಡ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ, ಈ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎದುರಿಸಿ ಆಮೇರಿಕೆಯು ಭೌತಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿಯನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನೆ ದುರಿಸಿರುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ವೈವಿಧ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನವಿಡದೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ತುಂಬಿ, ಅದನ್ನು ಒಂದು ಧೈಯಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಬದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ಆಮೇರಿಕನ್ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಆ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಆಮೇರಿಕೆಯು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು- ರಶಿಯಾ ದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತು ವ ದೇಶವೂ ವೆಚ್ಚಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೂ ವೈವಿಧ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ವೈವಿಧ್ಯವಿನ್ನೂ ಏಕಧೈಯದಿಂದ ಶುದ್ಧವೂ ಏಕಜೀವಿಯೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದ ಮುಂದೆ ಸರ್ವಕರ್ಷಕವೂ ಉಚ್ಚವೂ ಆದ ಸಮಾಜಧೈಯವನ್ನು ಟ್ಟು, ಶಿಕ್ಷಣವಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಬದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ಈಗಿನ ಪ್ರಭುತ್ವದವರಿಂದ ಆಗಿಲ್ಲ. ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪುನರ್ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿರುವುದು. ಈಗ ಆಮೇರಿಕವು ಯೋಜಿಸಿರುವ ಸಾಧನೆಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನವು ದೊರೆಯುವಂತಿದೆ.

೨. ಸುಖಾನುಕೂಲತೆಗಳ ಸನ್ಯಾದಿಯು ಹೇಗಾಯಿತು ?

ಆಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯವು ಕೂಡಲೆ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಅದಾವುದೆಂದರೆ-ನಿಸರ್ಗದ ವೈವಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಏಕತಾನತೆ. ಆಮೇರಿಕಾ ಖಂಡದ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ (ಯುನೈಟೆಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್) ನಿಸರ್ಗದ ವೈವಿಧ್ಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಎರಡರಷ್ಟಿರುವುದು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಯಾವ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವೈವಿಧ್ಯವು ಕಂಡುಬರುವುದೋ ಅದುವೇ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳಂತೆ ಕಲ್ಲುಗುಟ್ಟುಗಳು ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಂತೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾದ ಮೈದಾನಗಳೂ ಕಂಡುಬರುವವು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಫಲವತ್ತಾದ ಜಮೀನುಗಳಿದ್ದರೆ, ಬೇರೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮರಳು ತುಂಬಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಇರುವವು. ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚಳಿಯಿದ್ದರೆ, ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ-ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ-ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಂತೆ ಉಷ್ಣತೆ ಅಥವಾ ಸಮಶೀತೋಷ್ಣತೆ ಇರುವುದು. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ, ನಿಸರ್ಗರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ವೈವಿಧ್ಯವು ಕಂಡುಬರುವುದು.

ಆದರೆ ನಿರ್ಗಮನದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ, ಮಾನವ-
 ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದ
 ನೋಟವೇ ಕಾಣಿಸುವುದು. ಹಿಂದು-
 ಮಾನವೀಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹರಿದಾರಿಗೊಂದು
 ಏಕತಾನತೆ. ಭಾಷೆ, ಉಡಿಗೆ, ಶಿಲ್ಪಕಲೆ, ಜೀವನ,
 ಸಮಾಜಸ್ವರೂಪ ಕಂಡುಬರುವುವು. ಮದ್ರಾಸ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ
 ಉಡಿಗೆ-ತೊಡಿಗೆಗಳೇ ಬೇರೆ; ದೇವಾಲಯಗಳ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ
 ರೀತಿಯೇ ಬೇರೆ; ಮನೆಗಳ ರಚನೆಯೇ ಬೇರೆ. ಆದರಂತೆಯೇ
 ಮುಂಬೈ, ಕಲಕತ್ತಾ, ಲಾಹೋರ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಂತ್ಯ-
 ಗಳು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡಿವೆ. ಇದರಿಂದ
 ಪ್ರವಾಸಿಗೆ ತಾನು ಯಾವ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವೆನೆಂಬುದು
 ಕೂಡಲೆ ತಿಳಿಯುವುದು. ಆದರೆ ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು
 ತೀರದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ತೀರದವರೆಗೆ— ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್-
 ದಿಂದ ಸಾನ್‌ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೊ ನಗರಕ್ಕೆ—ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದರೂ
 ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವನಕ್ರಮದಲ್ಲಿಯೂ
 ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಭೇದ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಮೇರಿಕೆಯ ಯಾವ
 ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿದರೂ ಪ್ರವಾಸಿಕನಿಗೆ ತಾನು
 ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವಂತೆ ಕಂಡು ಬಾರದಿರದು.
 ಹೀಗೆ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಸಣ್ಣ
 ಸಣ್ಣ ಗ್ರಾಮಗಳು ಕೂಡ ಒಂದೇ ಬಗೆಯಾಗಿರುವುವು.
 ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ನೋಟ!!
 ಎಂದರೆ ಊರಮುಂದೆ ಗ್ಯಾಸೋಲಿನ್ ಸ್ಟೇಶನ್ನು; 'ಯಾವ
 ಸಾಮಾನು ಬೇಕಾದರೂ ೫-೧೦ ಸೆಂಟ್‌ಗಳು!' ಎಂಬ
 ಅಂಗಡಿಗಳು, ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಸಿನೆಮಾ ಮಂದಿರಗಳು,
 ಭೋಜನಗೃಹ (ಹೊಟೆಲ್‌ಗಳು)— ಉಪಹಾರ ಗೃಹಗಳು,
 ಆಯುಷ್ಯರ್ಮಶಾಲೆ (ಸೆಲ್ಯೂನ್) ಗಳು, ಮೋಟಾರ್‌ಲಾರಿ
 ಸ್ಟಾಂಡ್‌ಗಳು ಕಂಡುಬರುವುವು. ಆದರಂತೆಯೇ ಪ್ರತಿ-
 ಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೆಂದರೆ:—
 ಗ್ರಂಥಭಂಡಾರಗಳು; ಪ್ರದರ್ಶನಾಲಯಗಳು; ವೈ. ಎಂ.
 ಸಿ. ಎ. ದಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಟೆಷಫಾಲಯಗಳು; ಚಿಕ್ಕ
 ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳಿಗಳೆಲ್ಲ ದಾರಿ ಮತ್ತು ಮನೆಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯು-
 ತ್ತಿನ ಅನುಕೂಲ. ಚಿಕ್ಕ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ಟ್ರಾಮ್‌ಗಾಡಿಯ
 ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿರುವ ದೊಡ್ಡ
 ಪ್ರಕಟನೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೊಡ್ಡ
 ದೊಡ್ಡ ಕಾರಖಾನೆಗಳ ಪ್ರಕಟನೆಗಳಿ! ಮಿಠಾಯಿ ಅಂಗಡಿಗೆ
 ಹೋದರೆ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ 'ಕ್ಯಾಂಡಿ' ಯೆ
 ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲು ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ

ದೊರೆಯುವುದು. ಮಾಸಿಕ ವಹಿಯ ಅಂಗಡಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯೂ
 ಹಾಗೆಯೇ.

ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಏಕತಾನತೆಯು
 ಪ್ರವಾಸಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನುಕೂಲಕರವೂ, ಬೇಸರ-
 ವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದೂ ಆಗಿ-
 ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಗರಿಕನ ದ್ವರೂ ನಾಗರಿಕನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ
 ಭಾಗ್ಯ. ಅದು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿಯೂ

ಭಾಗ್ಯಕರವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ
 ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ನಾಗರಿಕರು ಮದ್ರಾಸು-
 ಬೆಂಗಳೂರು- ಮುಂಬೈ-ಕಲಕತ್ತಾ ಮೊದಲಾದ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ
 ವಾಸಿಸುವ ನಾಗರಿಕರ ಸುಖಾನುಕೂಲತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಇಚ್ಛಿಸು-
 ವುದಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾರಿಯಾದರೂ
 ಈ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲು ಆಶೆಪಡುವರು. ಅಮೇರಿಕೆಯ
 ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸುಖಾನುಕೂಲತೆಗಳು ನಾಗರಿ-
 ಕನಿಗೆ ದೊರೆಯುವುವೋ ಅವೆಲ್ಲವು ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಾಮವಾಸಿ
 ಗಳಿಗೂ ದೊರೆಯುವವು. ಎಂದರೆ ಜನನಪತಿ ಕಡಿಮೆಯೆಂದು
 ಎಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ನ್ಯೂನತೆಯುಂಟಾಗಿಲ್ಲ. ನಿತ್ಯ-
 ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು, ಮನೋರಂಜಕ ಸಾಧನ
 ಗಳು, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ
 ಹರಡಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ
 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವು ದೊರೆಯುವುದು. ನಾನು
 ಒಂದು ವಾರದವರೆಗೆ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವುದಕ್ಕೆ
 ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಆ ಗ್ರಾಮದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು
 ಮೂರು ಸಾವಿರ ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರುವ
 ಅನುಕೂಲತೆಗಳೆಲ್ಲ ಆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಶುಭ್ರವೂ
 ಸುಂದರವೂ ಆದ ರಸ್ತೆಗಳು, ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಅನುಕೂಲತೆ,
 ವಾರಕ್ಕೆರಡು ಸಲ ಸಿನೆಮಾ ಅಥವಾ ವಾಕ್ವಟ, 'ಮೇಸನ್ಸ್
 ಲಾಜ್', ಅನೇಕರ ಬಳಿ ಮೋಟಾರುಗಾಡಿಗಳು, ಮುದ್ರ-
 ಣಾಲಯಗಳು, ಸ್ಥಾನಿಕ ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳು, ಪಾಠಶಾಲೆ
 ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಆ ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಯ-
 ಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದವು. ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಕುಟುಂಬದ ಪ್ರತಿ-
 ಯೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ರೇಡಿಯೊ, ಪಿಯಾನೊ ಸುಂದರ
 ವಾದ ಸೋಫಾಗಳು, ಕುರ್ಚಿಗಳು, ಮಂಚಗಳು, ಸ್ನಾನ-
 ಗೃಹಗಳು, ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯ ಕಬ್ಬಿಣದ ಒಲೆಗಳು, ಗ್ರಂಥ-
 ಭಂಡಾರ, ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮೊದಲಾದುವು ಇರುವವು.
 ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ನೂರಾರು ಮೈಲು ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ
 ಮನುಷ್ಯನು ರಾತ್ರಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದಕೂಡಲೆ ರೇಡಿಯೊ

ಸಹಾಯದಿಂದ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ಆಧವಾ ಶಿಕಾಗೊ ನಗರದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಂಗೀತವನ್ನೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾಷಣಗಳನ್ನೂ, ಅಥವಾ ಭಾನುವಾರಕ್ಕಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿರುವ ಪಾದ್ರಿಗಳ ಪ್ರವಚನಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಬಲ್ಲೆವು. ಅಮೇರಿಕೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ನಾಟಕನಾಟಲಾರಂಭಿಸಿದರೆ, ದೇಶದ ಒಂದು ಕೊನೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕೊನೆಯ ವರೆಗೆ, ನಗರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳುವರು. ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಇಂದು ಅಮೇರಿಕೆಯ ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣದ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಸಂವರ್ಧನದ ಈ ಅಗಾಧಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ದೇಶದ ಮೂಲೆಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಚುರಗೊಳಿಸಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ರೌಂಡಟೇಬಲ್ ಪರಿಷತ್ತಿಗಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅವರು ರೇಡಿಯೋ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಾನೂ ಕೇಳಿದನೆಂದು ಒಬ್ಬ ಅಮೇರಿಕನ್ ಗ್ರಾಮವಾಸಿಯು ನನಗೆ ಹೇಳಿದನು.

ಅಮೇರಿಕೆಯು ಈ ಸುಖಾನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಂಟುಮಾಡಿತೆಂಬುದು ನೋಡುವಂತಿದೆ; ಆರ್ಥಿಕ-ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಲೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದೇ (Mass Production) ಅಮೇರಿಕೆಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೆನ್ರಿ ಫೋರ್ಡ್ ಎಂಬಾತನೇ ಈ ತತ್ತ್ವದ ಮುಖ್ಯ ಪುರಸ್ಕರ್ತೃ. “ಅಮೇರಿಕೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಮೋಟಾರುಗಾಡಿಯು ಇರಬೇಕು, ಮತ್ತೆ ಅದು ರೈತನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತಿರಬೇಕು” ಎಂಬುದೇ ಫೋರ್ಡ್‌ಸಾಹೇಬನ ಮಹತ್ತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ! ಇದು ಕಳೆದ ೨೫—೩೦ ವರುಷಗಳಿಂದ ಫಲದ್ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ನಾಲ್ಕು ಜನರಿಗೊಂದರಿಂದ ಮೋಟಾರುಗಾಡಿಯಿರುವುದು. ಎಂದರೆ ಸರಾಸರಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಟುಂಬದವರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಮೋಟಾರು ಗಾಡಿಯಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದೇ ತತ್ತ್ವವು ಕಸಬು-ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತಿರುವುದು. ಅಸಂಖ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಪವೆಚ್ಚದಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಯಂತ್ರಸುಧಾರಣೆ ಆಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನ ಶಾಖೆ (Research Departments) ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವರು. ಅದರಲ್ಲಿ,

ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ವಿಶೇಷಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಅನೇಕ ಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಹಲವು ಬಗೆಯ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಯಂತ್ರಕೌಶಲ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ (Technology) ಆ ಜನರು ಗೋಪುರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು. ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಅಗ್ಗಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಕೂಲಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕು; ಕೂಲಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಕೂಲಿಯಿಲ್ಲದೆ ತಾನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ (Automatic) ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವಂತಹ ಯಂತ್ರಗಳು ಚಿಕ್ಕದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಸಾರವಾಗಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಮುಂಚೆ ೨೦೦—೨೫೦ ಮಂದಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಡೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಒಬ್ಬನೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸ್ವಯಂಚಾಲನ ಯಂತ್ರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು. ಕಳೆದ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಕಾರಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆಲಸಗಾರರ ಅಭಾವದಿಂದ ಈ ಬಗೆಯ ಯಂತ್ರಶೋಧನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತೇಜನವು ದೊರೆಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಅಮೇರಿಕೆಯ ಧೈಯವಾಗಿದ್ದ ವಸ್ತುಸಮೃದ್ಧಿಪ್ರಚಾರವು ಇಂದು ಸಿದ್ಧಿಗೊಂಡಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಗಡಿಗಳನ್ನು ದಾಟಿ, ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನ—ಕೂಲಿಕಾರನ—ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಹೊಕ್ಕಿವೆ. ಈ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಒಂದು ಉಚ್ಚಲಪಕ್ಷವಿರುವಂತೆಯೇ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ-ವಿಷಮವಿಭಾಗದ ಮತ್ತೊಂದು ದೋಷವೂ ಪಕ್ಷವೂ ಇದೆ; ಅದರೆ ಅದು ಆರ್ಥಿಕತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ವಸ್ತುಸಮೃದ್ಧಿಯೊಂದಿಗೆ ಅಮೇರಿಕೆಯು ವಾಹನಸಾಧನಗಳ ಜೋಡಿಯನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿರುವುದೆಂಬುದನ್ನೂ ಜ್ಞಾಪಕ ನೈವಸ್ಥಿ, ವಸ್ತುಗಳ ಅಖಂಡ ದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಮೇರಿಕಾ ಪ್ರವಾಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ಕಾನ್‌ಕ್ರೀಟ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು. ಅದರಿಂದ ಮೋಟಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರೈಲುಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಕಾರಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗತಕ್ಕ ಮಾಲು ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪ್ರಸಾರಹೊಂದಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಮನುಷ್ಯನು ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತರೆ ಅವನ ಎಡೆಯ ಮೇಲೆ, ಎಂಟು ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದಲೂ

ಬರುವ ಎಂಟು ಬಗೆಯ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬಡಿಸಬಹುದು. ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಆಖಂಡಗತಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಒಂದೇ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಅದೇ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಅಪರೂಪ. ಇಲ್ಲಿ ಜನವಸತಿಯು ಪ್ರವಾಹರೂಪವಾಗಿ ಇರುವುದು. ಇದರಿಂದ ಇವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಡತೆ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಏಕತಾನತೆಯು, ಸಮರಸವು ಉಂಟಾಗುವ ಅವಕಾಶವು ದೊರೆತಿದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿಸರ್ಗದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ—ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಂತೆಯೇ—ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವಿವಿಧತೆ ಇದ್ದರೂ, ವಸ್ತುಸಮೃದ್ಧಿ, ವಾಹನವೈಪುಲ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಹರೂಪದ ಜನವಸತಿ ಇವುಗಳ ಯೋಗದಿಂದ ದೇಶದ ಬಾಹ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾರೂಪ್ಯತೆಯುಂಟಾಗಿದೆ.

೩. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ವ್ಯಾಪಕಸ್ವರೂಪ

ಆಮೇರಿಕೆಯ ಹುಟ್ಟು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಗ್ರಾಮದಿಂದಲೇ ಆಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಾರಂಭಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರುವ

ತತ್ತ್ವಗಳ ಛಾಯೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಬಹುದೂರದ ವರೆಗೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಮರ ಪಸರಿಸುವುದು. ಇದು ಎಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ಇತಿಹಾಸಗಳ ಸಿದ್ಧಾಂತ.

ಹಿಂದೆ ಅಡೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಮೇರಿಕೆಯು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ವಸಾಹತು ಆಗಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ವಾದ ಸ್ವಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಕೊಮ್ಮಟಗಮೃತ್ತಿಯಿಂದ ಆಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಂತೋಷವುಂಟಾಯಿತು. ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ (Democracy) ಗಳ ತತ್ತ್ವಾಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಮೇರಿಕೆಯು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಗ್ರಾಮವನ್ನು ಸಾರಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಜಯವನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಆಮೇರಿಕೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಜೀವನಕ್ವಾರಂಭವಾಯಿತು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಬಲುಮೆಯಿಂದ ಹೀಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಹೊಂದಿದ ಬಳಿಕ ಮತ್ತೆ ಆ ಏಕತಂತ್ರ ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಬಲುಮೆಯ ಆಘಾತವಾಗಬಾರದೆಂದು, ಇಂದಿನ ವರೆಗೆ ಆಮೇರಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷರು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದಿರುವರು. (The less government, the better) ಎಂಬೀ ತತ್ತ್ವದಂತೆ ರಾಜಸತ್ತೆಯನ್ನು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸದೆ, ಬಹುಜನ-

ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ವಹಿಸುವುದೇ ಉತ್ತಮವೆಂಬುದು ಆಮೇರಿಕೆಯ ಈ ವರೆಗಿನ ರಾಜಕಾರಣಪರಂಪರೆಯಾಗಿದೆ.

ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯೆಂಬುದೇ ಆಮೇರಿಕೆಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಡಿಗಲ್ಲು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾದ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತರೆ ಪ್ರತಿ ಯೊಬ್ಬ

ಸಾಮಾನ್ಯಜನರಿಗೂ ಆವಕಾಶ ಕೊಡಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಉತ್ಕರ್ಷಹೊಂದಲು ಬಲ್ಲನು. ಆಗ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯ

ರಲ್ಲಿಯೂ ಒಬ್ಬ ಅಲೌಕಿಕ ಪುರುಷನು ಮುಂದೆ ಬರಬಲ್ಲನು—ಎಂಬುದು ಆಮೇರಿಕನರ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿದೆ.

ಅದ್ದರಿಂದ ಆಮೇರಿಕೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಲು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಯೋಗ್ಯನಾಗಿರುವನು. ಈ ಕಾರ್ಷೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಮಹತ್ತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಡ್ಡಿಯಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬೀ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಅಲ್ಲಿಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿ

ಇರುವುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರಸುಪ್ತ ಕರ್ತೃತ್ವದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ದೃಢವಿಶ್ವಾಸವು ಇರುವುದರಿಂದ ಆ

ಕರ್ತೃತ್ವದ ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಾನಸಂಧಿಯ ತತ್ತ್ವವು ಅಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದು. ಹೀಗಾಗಿ ರಾಜಕಾರಣ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ಶಿಕ್ಷಣಾದಿ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಾನ-

ಸಂಧಿಯ ತತ್ತ್ವವು ನಲಿದಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇಂದಿನ ವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯಜನತೆಯಲ್ಲಿಂದಲೇ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಪುರುಷರು ಉದಯಿಸಿರುವರು. ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಆ ದೇಶವು

Land of Opportunity ಎಂದು ಗೌರವವರ್ಣವಾಗಿ ಸಂಜೋಧಿತವಾಗಿತ್ತು. ಯುರೋಪಿನ ಸಮಾಜರಚನೆಯಲ್ಲಿ

ಸತ್ತಾಧಾರಿಗಳಾದ ಮೇಲಣ ವರ್ಗದ ಜನರ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಆಮೇರಿಕೆಗೆ ಹೋದ ಬಳಿಕ ಅವರಿಗೂ ಈ ಸಂಧಿಯು ದೊರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿತು.

ಅದ್ದರಿಂದ ಯುರೋಪಿನಿಂದ ಆ ದೇಶದ ಕಡೆಗೆ ಲೋಕ-ಪ್ರವಾಹವು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸಂಧಿಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಂಬೀ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೂಲತತ್ತ್ವಗಳ ಛಾಯೆಯು ಆಮೇರಿಕನರ ಜೀವನ ಮತ್ತು

ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸಮತೆಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಆವರಿಸಿರುವುದು. ಅನುಭವ

‘ ಬಹುಜನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನಿತ್ತ ಹೊರತು ತಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವತತ್ತ್ವವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಾರದು ’ ಎಂಬೀ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಯುರೋಪಿಯನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಆಮೇರಿಕೆಯು ಮುಂಚೆಯೇ ಕಂಡು-

ಹಿಡಿಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಗ್ರಸಮಾಜವನ್ನು ಸುಶಿಕ್ಷಿತ-
ವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣದ
ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢ
ಶಿಕ್ಷಣವು ಕೇವಲ ಶ್ರೀಮಂತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ-
ವಾಗುವಂತಿದೆ. ಆಮೆರಿಕವು ಬಡಬಗ್ಗ ರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಪ್ರೌಢ
ಶಿಕ್ಷಣವು ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಅದರಿಂದ
ಬಡವರ್ಗದಿಂದ ಬಲ್ಲಿದರ ತರಗತಿಗೆ ಬರುವ ಸಂಖ್ಯೆಯು
ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೊರೆಯಿತು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಷೇತ್ರ-
ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಅದು ಆಚರಣೆಗೆ
ತಂದಿತು.

ಮಾನವಸಮಾನತೆಯ ತತ್ತ್ವವು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿಯೂ
ಆಗಾಗ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಂತೆ ಲಾರ್ಡ್, ಡ್ಯೂಕ್ಸ್
ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವರ್ಗಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ-
ಬಾರದೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯವರು ಬಹು ಜಾಗರೂಕತೆಯನ್ನು
ವಹಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಮಂತರು ಬಡವರು, ಶ್ರೇಷ್ಠರು ಕನಿಷ್ಠರು,
ಮೇಲಿನವರು ಕೆಳಗಿನವರು—ಎಂಬ ಭೇದಗಳು ಸಮಾಜ
ದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಅಷ್ಟು ಹಿತಕರವೆಂಬುದು
ಅಲ್ಲಿಯವರ ಸಾಮಾನ್ಯಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಕೆಲಸವು
ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಯಜಮಾನನು ತನ್ನ ಕೆಲಸಗಾರರೊಂದಿಗೆ
ಸಮತಾಭಾವದಿಂದ ವರ್ತಿಸುವನು; ಅಧ್ಯಾಪಕರು ತಮ್ಮ
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮತಾಭಾವದಿಂದಲೂ ಅದರ
ಮಿದಲೂ ವರ್ತಿಸುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ
ಮನುಷ್ಯನು ಕೀಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವನಾಗಿದ್ದರೂ ಜನರ-
ಲ್ಲರೂ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಸಮತಾಭಾವದಿಂದ ವರ್ತಿಸುವ-
ರಾದ ಅವನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವೂ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವೂ
ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವುದು. ಕನಿಷ್ಠತೆಯ ಭಾವನೆಯು (Inferiority
Complex) ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅವನು ತನ್ನ
ಮೇಲಣವರನ್ನು ನೆಟ್ಟ ನೋಟದಿಂದಲೇ ಮಾತನಾಡಿಸು-
ವನು. ಮಾನವಸ್ವಭಾವಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಈ
ತತ್ತ್ವವು ಅನ್ವಯಿಸುವುದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದಿದ್ದರೂ
ಇದೊಂದು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿದೆಯೆಂದು
ಜೇಳಬಹುದು. ರೈಲುಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮೊದಲನೆಯ,
ಎರಡನೆಯ, ಮೂರನೆಯ ತರಗತಿಗಳು ಇಲ್ಲದೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ
ಒಂದೇ ವರ್ಗವಿರುವುದು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಿಕ ವಾಹನ
'ಟ್ಯಾಬ್' ಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ವರ್ಗವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವು ಕಂಡು-
ಬರುವಂತೆ ಅಮೆರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ

ವಾಗಿ ಸಿನೆಮಾ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಎರಡೆ ಬಗೆಯ ದ-
ರ್ಗಿದ್ದು, ಬಡವನು ಕೂಡ ಮುಂದೆ ಖರ್ಚೆಯಮೇಲೆ,
ಶ್ರೀಮಂತರ ಭಜಕ್ಕೆ ಭಜವನ್ನು ತಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಕೂತು
ಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ವರ್ಗ-
ಕರಣಗಳಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದುಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಪದ್ಧತಿಯು
ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ
ಅದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸುವುದೇ
ಆಮೆರಿಕನ್ ಸಮಾಜದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಜೀವನದ ಸಾರ್ವಾಂಗಿಕ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು

ಅಮೆರಿಕ ಸುಖಾನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಇದೇ ಅಮೆರಿಕನ್
ಬಹುಜನ ಸಮಾಜ-
ಹಿತವನ್ನೇ ದಗಿಸುವುದು ಇದೇ ಅಮೆರಿಕನ್

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ವ್ಯಾಪಕಾರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ
ಅಲ್ಲಿಯ ಯಾವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದ ವಿಚಾರಮಾಡುವಾ
ಗಲೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮತ್ತು ಬಡವರ ಸುಖದ—ಹಿತದ
ವಿಚಾರಗಳು ಮುಂದಾಳುಗಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿರುವವು.
'ಶ್ರೀಮಂತರೇ ಸುಖವಿಲಾಸಗಳನ್ನು ಭೋಗಿಸಬೇಕು;
ಬಡವರು ಮೈಬೆವರು ಸುರಿಸಿ, ದುಡಿದು, ಹೊಟ್ಟೆಗಿಷ್ಟು ಹಿಟ್ಟು
ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಮೈಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸಿ
ಬೇಕು' ಎಂಬ ಮಾತು ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.
ಅಷ್ಟೇಕೆ! ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಯಾವ ಸುಖಾನುಕೂಲತೆಗಳ
ವಸ್ತುಗಳು ದೊರೆಯುವುವೋ ಅವು ಅಥವಾ ಅಂತಹ ವಸ್ತು-
ಗಳೂ ಅನುಕೂಲತೆಗಳೂ ಬಡವರಿಗೂ ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ
ಮಾಡಬಹುದು....ಎಂಬುದರ ಕಡೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಯವರ ವಿಚಾರ
ಸರಣಿಯು ಹೋಗುವುದು. ಫೋರ್ಡನ ಕರ್ತೃತ್ವದಿಂದ
ಬಡ ರೈತನಿಗೂ-ಕೂಲಿಗಾರನಿಗೆ ಕೂಡ-ನೋಟಾರು ಇಡುವ
ಅನುಕೂಲತೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಕೂಲಿಯವನಿಗೆ ಒಂದು
ವೇಳೆ ಇರಲು ಮನೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವನ ಬಳಿ ನೋಟಾರು
ಇರುವ ಜಮತ್ತಾರವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ರಜಾ
ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗೋ ಮಗ
ಸಾಮಾನ್ಯಜನರಿಗೆ ಸಮೀಪವಾಗಿರುವಂಥ ಉದ್ಯಾನಗಳನ್ನು
ಸರಕಾರದವರು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಪರೋಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ
ಇರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳವರು ಅಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವರು. ಎಂತಹ
ಬಡ ಹುಡುಗನಾದರೂ ಅಲ್ಲಿ ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಒಂದಾದರೂ
ಚಲನಚಿತ್ರಪಟವನ್ನು ನೋಡುವನು! ೧೯೨೯ ನೆಯ
ಇಸ್ವಿಯಿಂದ ಅಮೆರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ದುರ್ಭಿಕ್ಷ (Depression)
ದಂಡಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಬಡಬಗ್ಗರ ಪೋಷಾಕು ಮತ್ತು

ಜೀವನದ ಬಗೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಂದ್ಯವಿದೆ, ಉದ್ಯೋಗಮಾಂದ್ಯವಿದೆ— ಎಂದು ಯಾವ ಪರದೇಶೀಯನಿಗೂ ಕಾಣಿಸುವಂತೆ ಇಲ್ಲ. ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ನಗರವು ೬೦ ಲಕ್ಷ ಜನರ ವಸತಿಯಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣವೆನಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಡಮನುಷ್ಯನಾದರೂ ನಗರದ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಮೂಲೆಯ ವರೆಗೆ ಐದು ಸೆಂಟಿ (೨|| ಆಣೆ) ಬಾಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಆಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರುಷ ಜೀವಿಸಿರುವ ಪ್ರವಾಸಿಯು ಯುರೋಪಿಗೆ ಬಂದಕೂಡಲೆ ಅಲ್ಲಿ, ಕೂಡಲೆ ಅವರಡು ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿರೋಧವು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಾಗುವುದೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಏಕತಂತ್ರಪ್ರಭುತ್ವ ಇವೆರಡೂ ಸಮಾಜವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಕವಾದ ತತ್ವಗಳು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಕರ್ತೃತ್ವಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ

ನೆಲೆಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಮೇರಿಕನ್ ಸಮಾಜವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಕಾರಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವವನು ಕೂಲಿಕಾರನಾಗಿದ್ದರೂ ಅವನೂ ವಿಕಾಸಪ್ರವಣ ಮಾನವನು. ಅವನಿಗೂ ವಿಚಾರ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ, ಆದನ್ನು ಕಾರಖಾನೆಗಳ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು — ಎಂಬೀ ಮನೋವೃತ್ತಿಯು ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾರಖಾನೆದಾರರಿಗೆ ಇರುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾರಖಾನೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಾರರು ಯಾವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೀಯುವರು....ಎಂಬುದರ ಕಡೆಗೂ ಚಾಲಕನ ಲಕ್ಷ್ಯವಿರುವುದು. 'ಆಮೇರಿಕನ್ ಕಾರಖಾನೆಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿರುವುದರ ರಹಸ್ಯವಾವುದು?' ಎಂದು ನಾನು ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕೇಳಲು ಆದಕ್ಕೆ ಅವನು ಎರಡು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ಕೂಲಿಗಳ ಕೈಸಹಾಯಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅವರ ಬುದ್ಧಿಸಹಾಯವನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯಕಾರಣ. ಈ ಆಡಳಿತದ ತತ್ವವು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯು ತನ್ನ ಕಟ್ಟಪ್ರಣೆಯ ಪತ್ರದಿಂದಲೇ ಇತರರನ್ನು ಯಂತ್ರದಂತೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಕೈಕೆಳಗಿನವರನ್ನೂ ಕರೆಯಿಸಿ, ಅವರೂ ವಿಚಾರಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಅವರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಎಲ್ಲರ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಉಪಯೋಗ-

ವನ್ನೂ ಪಡೆಯುವನು. ಹೀಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲರ ಸಹಕಾರವೂ ಸಹಾನುಭೂತಿಯೂ ದೊರೆಯುವುದು. ಆಮೇರಿಕೆಯ ನವೀನ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟನಾದ ರೂಜವೆಲ್ಟನು ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಜನರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಅಧ್ಯಾಪಕರೂ, ಯಶಸ್ವಿಗಳಾದ ವರ್ತಕರೂ, ಔದ್ಯೋಗಿಕ—ರಾಜನೀತಿ ಚಾಣಾಕ್ಷರೂ ಇರುವರು. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರ ತಾತ್ವಿಕ ಮತ್ತು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಪರಿಪಾಕಗೊಳಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆಸಾಪಾನಾಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳಿಂದ—ಉಪಯುಕ್ತಸಹಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಆಮೇರಿಕೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ತನ್ನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವನು.

ಆಮೇರಿಕನ್ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಇಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕಾರ್ಥವುಳ್ಳದಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಸಮಾಜದ ಅನುಕರಣೀಯ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚಲ ಉದಾಹರಣೆ— ಸಂಧಿಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳ ಯಿರುವಂತೆಯೇ, ಮತ್ತೊಂದು ದುರುಪಯೋಗ ವಿರೋಧಕ ದೃಶ್ಯವೂ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮತೆ

ಮತ್ತು ಸಂಧಿಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಷಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿಯ ಸಮಾಜವು ಉನ್ನತಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಹಿತವೂ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಾನತೆ—ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ—ಸಂಧಿ (ಅವಕಾಶ)ಗಳನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥಪರರಾದವರು ತಮ್ಮ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವರೋ ಅಲ್ಲಿ ಆಮೇರಿಕನ್ ಸಮಾಜದ ಅಪಕರ್ಷಣೆ ಆದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯಜನಹಿತದ ಧೈಯದಿಂದ ಚ್ಯುತವಾಗಿದೆ. ಆಮೇರಿಕೆಯಂತಹ ಫಲನತ್ತಾದ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ನವಾದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃತ್ವ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಧಿಯು ದೊರೆತದ್ದರಿಂದ, ಕಾರ್ನೆಗಿ, ಫೋರ್ಡ್, ರಾಕ್‌ಫೆಲರ್ ಇವರಂತಹ ಜನರು ಉದಯಿಸಿ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆಧಿಭೌತಿಕ ಸಂಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತದ್ದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಹಾಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಭತ್ತು ಭಾಗ ಸಂಪತ್ತಿಯು ಮುಷ್ಟಿತುಂಬುವಷ್ಟು ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ, ರಾಜಸತ್ತೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ಜನರು ರಾಜರಂತೆ, 'Oil king,' 'Iron King' ಎಂಬೀ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವರು. ಕಾರಖಾನೆಗಳವರು ಕೂಲಿಗಳ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಂತದ-

ಉತ್ಕರ್ಷವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಆ ಉತ್ಕರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ—ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಿಗೆ—ಅವರವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಮುಂದೆ ಬರಲು ಸಂಧಿದೊರೆಯಿತು. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಆ ಅಧಿಕಾರದ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಲೋಕಹಿತ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸ್ವಂತದ ಗಳಿಕೆಗಾಗಿ

ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವರು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ—ಸಮಾನತೆಗೆ ಲೋಕಹಿತದ—ಸಂಧಿಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ನೀತಿಯ ಬಂಧನಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ಈಗ ಅಮೇರಿಕನ್ ಸಮಾಜದ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಈಗ ಅದು ಆರಂಭಿಸಿದೆ.

ದಿನಗತರಾದ ಮುನಶೀ ಪ್ರೇಮಚಂದರು.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುರುನಾಥ ಚೋರಿ.

ಹಿಂದೀ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ 'ಪ್ರೇಮಚಂದ್ರ' ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಅಸ್ತಂಗತನಾಗುವನೆಂದು ಯಾರು ಬಗೆದಿದ್ದರು? ಹಿಂದೀ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬರೆದು ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೇಮಚಂದ್ರರನ್ನು ಕೂರ ಕಾಲನು ನಮ್ಮಿಂದ ಕಸಿದುಕೊಂಡನು. ಅಂಥ-

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುಸಂಪನ್ನ ಕಾಯಸ್ಥಕುಲದಲ್ಲಿ ಇವರ ಜನ್ಮವಾಗಿದ್ದಿತು. ೫೬ ವರ್ಷಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಚಂದ್ರಮನನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುವ ಸೌಭಾಗ್ಯವು ಕಾರಿಗೆ ದೊರೆತಿದ್ದಿತು. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀಭಾಷೆಗೆ — ಬೆಲೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಪಾರ್ಸಿ, ಉರ್ದುಗಳಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿದ್ದರು.

ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತವರಲ್ಲಿ ಎಡದಿಂದ ಮೊದಲನೆಯವರು ದಿನಗತ ಪ್ರೇಮಚಂದರು.

ಕಾರದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಹಿಂದೀಸಾಹಿತ್ಯಮಂಡಲವನ್ನು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಾಪ್ರದೀಪದಿಂದ ಬೆಳಗಿದ ಪ್ರೇಮಚಂದರು ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಚಿತಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮಿಭೂತವಾಗುವುದನ್ನು ಕಂಡು "ಭಸ್ಮಾಂತಂ ಓಂ ಶರೀರಂ" ಎಂಬುದರ ಕಡೋರ ಸತ್ಯತೆಯ ಅನುಭವವು ನಮಗುಂಟಾಯಿತು.

ಕಾಶಿಯ ಉತ್ತರಕ್ಕೆರುವ ಪಾಂಡೇಪುರವೆಂಬ ಚಿಕ್ಕ ನಗರದಿಂದ ಒಂದು ಮೈಲು ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ವಿನಾಯೀ

ನೌಕರಿಯು ಈ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿತವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಬಾಲಕ ಧನಸತರಾಯರೂ (ಪ್ರೇಮಚಂದ) ಉರ್ದು, ಪಾರ್ಸಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೂ ಇವರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹುಚ್ಚು. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತುಂಬ ಪ್ರೀತಿ ಇವರಿಗೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ೬೦ ರೀತಿಯ ನೆಗೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಜನರನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆ ಕುಟ್ಟುಹಿಡಿಯುವ ಹಾಗೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದರು. ನಗೆಯ ಔತಣದೂಟಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ

ಈಯತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಿದ್ದ “ಮುಖಜನ್” “ಜಮಾನಾ” ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಹಿಂದೀ ಉದ್ಭವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೆರದ ಆರೋಗ್ಯವರ್ಧಕ ಮೇಲಾಟವಿರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ೩೬ ವರ್ಷಗಳ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ “ಆದೀಬ್” ಎಂಬದೊಂದು ಉದ್ಭವ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಇಂಡಿಯನ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೊರಟಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಹಿಂದೀ ಉದ್ಭವ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬರೆಯುವ ಚತುರ ಸಂಪಾದಕರು ಬೇಕಾಗಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೆ ತಮ್ಮ ಕತೆ ಲೇಖನಗಳಿಗಾಗಿ “ನವಾಬರಾಯ”ರೆಂಬ ಕಲ್ಪಿತ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಧನಪತರಾಯರಿಗೆ “ಆದೀಬ್” ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕತ್ವದ ಪದವು ದೊರೆಯಿತು. ಆದರೆ ಸಂಪಾದನೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇವರು ಬಹು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಅನಿವಾರ್ಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತಹ ಪ್ರಸಂಗವು ಧನಪತರಾಯರಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಶಿಕ್ಷಣವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಇವರ ನಗೆಯ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡು ಹಾಕಿದಂತಾಯಿತು. ವಿನೋದವು ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಆಳವಾಯಿತು. ವಿಚಾರಧಾರೆ ಯು ಪ್ರಬಲವಾಗತೊಡಗಿತು. “ಪ್ರೇಮಚಂದ” ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಲೇಖಕಿಯ ಪ್ರವಾಹವು ಹರಿಯತೊಡಗಿತು. ಇವರು ಉದ್ಭವ ಸಾಹಿತ್ಯವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ಈ ಮುಂದೆ ‘ಧನಪತರಾಯ’ರು ‘ಪ್ರೇಮಚಂದ’ರೆಂಬ ಅಭಿಧಾನವನ್ನು ಪಡೆದು ಹೆಸರಾದರು.

ಪ್ರೇಮಚಂದರ ರಚನೆಗಳು ಹಿಂದೀಭಾಷೆಯ ತಲೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಸಿ ಇವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಜೀವಂತ ಚಿತ್ರವು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆ. ಇವರು ತಮ್ಮ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ರೂಢವಾಗಿರುವ ವರದಕ್ಷಿಣೆ, ಕನ್ಯಾಶುಲ್ಕ, ಬಾಲವಿವಾಹ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕಡುತರವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿ, ಖಂಡಿಸಿ ಸಮಾಜದ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆದರ್ಶಭೂತವಾದ ಗುರಿಯನ್ನು ಟ್ಟಿರುವರು. ಜೀವನದ ಅನೇಕ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಬಹು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿರುವರು.

ಕತೆಗಳಂತೆಯೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇವರು ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ‘ಉಪನ್ಯಾಸಸಮ್ರಾಟ’ರೆಂದು ಹೆಸರು ವಾಸಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಹಿಂದೀ ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಯಾರೂ ಸರಿಗಟ್ಟಲಾರರು. ಇವರ ‘ಸೇವಾಸದನ’ವು ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ

ಕಾದಂಬರಿಯು. ಇದು ಚಲನಚಿತ್ರದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ‘ನಿರ್ದೇಶನವು’ ಜಿನ್ನಾಗಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾದಂಬರಿಯಾಗಿದೆ. ‘ನಿರ್ಮಲಾ’ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಮಾರ್ಮಿಕ ಚಿತ್ರವಿದೆ. ಅದರ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣೀರು ಹರಿದುಬೀಕಾಣುವುದು. ‘ಪ್ರೇಮಾಶ್ರಮ’ದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಗ್ರಾಮಗಳ ಚಿತ್ರವಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗರ ಮೇಲಾಗುವ ಜಮೀನುದಾರರ ಆತ್ಮಾಚಾರವನ್ನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಇವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು (‘ಕಾಯಾಕಲ್ಪ’, ‘ರಂಗಭೂಮಿ’, ‘ಕರ್ಮಭೂಮಿ’) ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಇವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ‘ರಂಗಭೂಮಿ’ಯೆ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದೆಂದು ಹಲವರ ಮತವು. ಅವರು ದೇಹಾವಸಾನದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ‘ಗೋದಾನ್’ ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಇನ್ನೂ ನಮಗೆ ನೋಡಲು ದೊರೆತಿಲ್ಲವಾದರೂ ಪ್ರೇಮಚಂದರ ಅಪೂರ್ವ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಇದು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದೆಂದು ನಮಗೆ ಭರವಸೆಯುಂಟು.

ಪ್ರೇಮಚಂದರ ಬಾಹ್ಯಜೀವನದಂತೆಯೆ ಆಂತರಿಕ ಜೀವನವು ನಿರ್ಮಲವೂ ಸರಳವೂ ಆದರ್ಶಪೂರ್ಣವೂ ಆಗಿದ್ದಿತು! ಇವರು ಸಾದಾ ಜೀವನದ ಭಕ್ತರೂ ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳ ಒಡನಾಡಿಗಳೂ ಅನನ್ಯ ದೇಶಭಕ್ತರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಗುಜರಾತಿನ ಶ್ರೀ. ಕನ್ಯೆಯಾಲಾಲ ಮುನಶೀಯವರೊಡಗೂಡಿ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಏಕೀಕರಣವನ್ನು ‘ಹಂಸ’ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ‘ಹಂಸ’ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ರತ್ನಗಳೂ—ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸುಂದರ ಕೃತಿಗಳೂ ಬೆಳಕು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದುವು. ಹಿಂದೀ ಜ್ಞಾನಯಾತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಪರವಾಗಿ ಉಚ್ಚ ಜ್ಞಾನಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ಉತ್ತರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೋದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕ್ಷೇಮಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಲ್ಲಿ ಇವರೂ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರು. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಧನದಿಂದಲೂ ನೆರವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ. ಪ್ರೇಮಚಂದರು ನಮ್ಮನ್ನು ಆಗಲಿಹೋಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯಸೇವೆಯು ನಮಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅವರ ನೆನಪು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು. ಪರಮಾತ್ಮನು ಇವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಗತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ.

ದೊಡ್ಡವರ ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣು

(ದಿವಂಗತ ಪ್ರೇಮಚಂದರ ಕತೆಯ ಅನುವಾದ)

“ ಕೃಷ್ಣ ಗುರು ”

ಈ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಜೀವಂತ ಸಾತ್ಯಗಳು ಸಂಪ್ರದಾಯವಂತರ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಬಳಿದು ಬಂದವರ ಹೃದಯತಂತ್ರಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿವರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಅತ್ತಿಗೆ ಆನಂದಿಯ—ಮೈದುನ ಲಾಲ್‌ಬಿಹಾರಿಯ ವಿಶಾಲ ಹೃದಯ ಚಿತ್ರಗಳು ಹೃದ್ಯವಾದುವುಗಳಾಗಿವೆ.

ನೇಣೇಮಾಧವಸಿಂಹರು ಗೌರಿಪುರ ಗ್ರಾಮದ ಜಮೀನುದಾರರು. ಇವರ ಆಜ್ಜ-ಮುತ್ತಂದಿರು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಧನಧಾನ್ಯ ಸಂಪನ್ನರಿದ್ದರು. ಆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಲ್ಲುಗಾರೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಕೆರೆಯೂ, ದೇವಾಲಯವೂ ನೇಣೇಮಾಧವಸಿಂಹರ ಹಿರಿಯರ ಕೀರ್ತಿಪುಂಜಿಗಳಾಗಿ ದ್ದವು. ಹಿರಿಯರು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಈ ಕೆರೆಯನ್ನೂ, ದೇವಾಲಯವನ್ನೂ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸುವುದು ಕೂಡ ಈಗ ಆಸಾಧ್ಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದ್ದಿತು ಜಮೀನುದಾರರಿಗೆ. ಈ ಜಮೀನುದಾರರ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲೆದುರು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳು ಜೋಲಾಡುತ್ತಿದ್ದುವಂತೆ. ಈಗ ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹಳೆಯ ಎಮ್ಮೆಯೊಂದು ಆಕ್ರಮಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಎಮ್ಮೆಯ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಎಲುಬಿನ ಹಂದರದ ಹೊರತು ಇನ್ನೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಆದರೂ ಅದು ಹಾಲನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಿತೇನೋ ! ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಒಬ್ಬರಿಲ್ಲ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು— ಯಾವಾಗಲೂ— ಎಮ್ಮೆಯ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ನಿಂತೇ ಇರುವರು.

ನೇಣೇಮಾಧವಸಿಂಹರ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗವು ವಕೀಲರಿಗೆ 'ಕಾಣ್ಣೆ'ಯಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಿತು. ಇವರ ಸದ್ಯದ ಆದಾಯವೆಂದರೆ ವರ್ಷವೊಂದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಿಕ್ಕಿಯೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸಿಂಹರಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಗಂಡಸುಮಕ್ಕಳು; ಶ್ರೀಕಂಠಸಿಂಹನೆಂಬವನು ಹಿರಿಯಮಗ. ಇವನು ಅದೆಷ್ಟೋ ದಿನಗಳ ವರಿಗಿನ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ — ಸತತೋದ್ಯೋಗದಿಂದ — ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಬಿ.ಎ. ಪದವಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಹೆಸರಿನ ಮುಂದೆ ತಂದಿಟ್ಟು

ಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಈಗ ಇವನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾರಕೂನನಾಗಿರುವನು.

ಲಾಲಬಿಹಾರೀಸಿಂಹನೆಂದು ಸಣ್ಣಮಗನಿಗೆ ಹೆಸರು. ಜೋಡೆಲುಬಿನ ಈತನ ಪುಷ್ಪದೇಹವೂ, ತುಂಬಿದ ಮುಖವೂ ಹರವಾದ ಎದೆಯೂ ಹರಯದ ಬುಟ್ಟಿನಿಗೆ ಒಪ್ಪಬಹುದಾದುವುಗಳು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ— ತಪ್ಪದೆ— ಇವನು ಅದೇ ಹಿಂಡಿದ—ಎಮ್ಮೆಯ—ನೊರೆಹಾಲೆರಡು ಸೇರನ್ನು ಕುಡಿದು ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ತಮ್ಮನಿಗಿಂತ ತೀರ ವಿಪರೀತವಾದುದು ಶ್ರೀಕಂಠಸಿಂಹನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಇವನು ತನ್ನ ಸುಂದರವಾಗಿದ್ದ ರೂಪವನ್ನು ' ಬಿ. ಎ. ' ಎಂಬೆರಡು ಅಕ್ಷರಗಳ ಮೇಲೆ ನಿವಾಳಿಸಿ ಚೆಲ್ಲಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಇವೆರಡು ಅಕ್ಷರಗಳು, ಶ್ರೀಕಂಠನ ದೇಹವನ್ನು ನಿರ್ಬಲಗೊಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು; ಮುಖದ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು. ಎಂತಲೇ ಇವನಿಗೆ ವೈದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಪ್ರೇಮ; ಆಯುರ್ವೇದಿಕ ಔಷಧಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾದ ವಿಶ್ವಾಸ. ಸಂಜೆ-ಮುಂಜಾವಗಳಲ್ಲಿ ಈತನ ಕೋಣೆಯೊಳಗಿಂದ, ಔಷಧಿಗಳನ್ನೆರೆಯುವ ಕರ್ಣಮಧುರ ಧ್ವನಿಯು ಹೊರಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ಕೇಳಬಹುದು. ಲಾಹೋರ್-ಕಲಕತ್ತೆಗಳ ಆಯುರ್ವೇದ ಪಂಡಿತರಿಂದಿಗೆ ಈತನ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು—ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳೂ—ನಡೆದೇ ಇರುವುದು.

ಶ್ರೀಕಂಠಸಿಂಹನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದವಿಯೊಂದರ ಅಧಿಪತಿ ಯಾಗಿದ್ದನಾದರೂ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಮಾಜದ ರೀತಿನಡತೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವನ ಪ್ರೀತಿ-ವಿಶ್ವಾಸಗಳು ಆಷ್ಟೊಂದು

ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು; ಖಂಡಿಸಿ ಖಂಡಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಊರಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಇವನನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನವರಾತ್ರಿಯ ಹಬ್ಬದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜರುಗುತ್ತಿದ್ದ ರಾಮಲೀಲೆಯ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕಂಠಸಿಂಹನೂ ಕೂಡಿರುತ್ತಿದ್ದನಲ್ಲದೆ, ಸ್ವತಃ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಪಾತ್ರವಹಿಸಿ ನಟನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಗೌರಿಪುರದಲ್ಲಿಯ ರಾಮಲೀಲೆಯ ಆಟಗಳ ಉತ್ಸಾಹಕನಿಂದರೆ ಈತನೇ. ಪ್ರಾಚೀನಭಾರತೀಯರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಹಾಡುವುದು ಶ್ರೀಕಂಠನಿಗೆ ಬೇಸರ ಬಾರದ ಕೆಲಸ. ಅವಿಭಕ್ತಕುಟುಂಬ ಪದ್ಧತಿಯು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಈತನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಬಳಗದವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಕಲೆತು ಇರುವುದನ್ನು ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಹೆಂಗಸರು ಮೆಚ್ಚದಿರುವುದೆಂದರೆ, ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೂ ಅದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಹಾನಿಯೆಂದು ಇವನ ಖಂಡಿತವಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ; ಇದೇ ಕಾರಣವೆಂದೇನೋ ಊರಲ್ಲಿಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀಕಂಠನನ್ನು ಆಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲಕೆಲವರಂತೂ ಇವನನ್ನು ಶತ್ರುವೆಂದು ಭಾವಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಕಂಠಸಿಂಹನ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಅವನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸರಿಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅತ್ತೆ, ಮಾವ, ಮೈದುನ, ಭಾವ ಅವರನ್ನು ಅವಳು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳೆಂತಲ್ಲ; “ಎಷ್ಟು ತಗ್ಗಿ ತಾಳಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರೂ ಕುಟುಂಬದ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಆಗದೆಂದಮೇಲೆ, ಮುಂದೆ ಎಂದಾದರೂ ಬಂದೇ ಬರಬಹುದಾದ ಜಗಳ-ಕದನಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕನ್ನು ನಷ್ಟಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಇಂದೆಯೆ ತಮ್ಮ ಒಲೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಹೊಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ಜಿನ್ನಾದಿ ತಲ್ಲನೆ?” ಎಂದು ಅವಳು ಬಗೆದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಶ್ರೀಕಂಠಸಿಂಹನ ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರು ‘ಆನಂದಿ’ ಎಂದು. ಈಕೆ ದೊಡ್ಡ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಳಿದ ಹುಡುಗಿ. ಇವಳ ತಂದೆ ಸಣ್ಣದೊಂದು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತಗಾರರಾಗಿದ್ದರು. ದೊಡ್ಡ ಮನೆ, ಮನೆಯ ಮುಂದೊಂದು ಆನೆ, ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ನಾಯಿಗಳು, ಗಿಡುಗ-ಹದ್ದುಗಳು, ಬೇಟೆಯ ಸಾಧನಗಳು, ಆನರೂ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್, ಸಾಲ ಮೊದಲಾದ—ಪ್ರತಿಸ್ಥಿತ ಗೃಹಸ್ಥರ ಬಳಿಯಿರಬಹುದಾದ—ಎಲ್ಲ ಭೋಗ್ಯ ಪದಾರ್ಥಗಳೂ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದುವು. ಭೂಪಸಿಂಹರೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೆಸರು.

ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳೆಂದೂ ಉದಾರಚಿತ್ತರೆಂದೂ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಹೊಗಳಿಕೆ ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಆದರೇನು! ದುರ್ದೈವ ಅವರದು; ಗಂಡುಮಗು ಒಂದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರ ಏಳು ಜನರು! ದೈವಯೋಗದಿಂದ ಈ ಏಳು ಜನರೂ ಜೀವಿಸಿರುವರು. ಮೊದಲಿನ ಮೂವರು ಹುಡುಗಿಯರ ಲಗ್ನಗಳನ್ನು ಭೂಪಸಿಂಹರು ಕೈಸಡಿಲು-ಬಿಟ್ಟವರಾಗಿಯೇ ನೆರವೇರಿಸಿದರು; ಇದರಿಂದಾದ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲದ ಹೊರೆಯು ಅವರ ತಲೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿತು; ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ತೆರೆಯಿಸಿತು; ಕೈಯನ್ನು ಬಿಗಿಹಿಡಿಯುವ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು.

ಆನಂದಿಯು ಭೂಪಸಿಂಹರ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಮಗಳು. ಇವಳು ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರಲ್ಲಿ ಜಿಲುಪೆಯೂ ಗುಣವತಿಯೂ ಆಗಿದ್ದಳು. ಎಂತಲೆ ತಂದೆ ಇವಳನ್ನು ತುಂಬ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಕೂಡ ಜಿಲುಪರಾದ ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರಬಹುದೇನೋ! ಇಷ್ಟೊಂದು ಜಿಲುಪೆಯಾದ ಮಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಭೂಪಸಿಂಹರು ತುಂಬ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಧರ್ಮಸಂಕಟ; ಮತ್ತೆ ಸಾಲದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಒಂದು; ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ತಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯಹೀನತೆಯನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಆನಂದಿಯನ್ನು ಎಂತಹ ಮನೆತನಕ್ಕಾದರೂ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು ಒಂದು. ಶ್ರೀಕಂಠಸಿಂಹನು ಒಂದು ದಿನ ಯಾವುದೋ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆಂದು ವರ್ಗಣಿಯ ಹಣ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವರಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ.—ಕದಾಚಿತ್ ನಾಗರೀಪ್ರಚಾರದ ವರ್ಗಣಿಯಿರಬಹುದು—ಭೂಪಸಿಂಹರು ಈತನ ಸ್ವಭಾವ-ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಮನಸೋತರು. ಆನಂದಿಯನ್ನು ಈತನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ತುಂಬ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಮದುವೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು.

* * * *

ಆನಂದಿಯು ತನ್ನ ಹೊಸ ಮನೆಗೆ ಬಂದಳು; ಇಲ್ಲಿಯ ವಾತಾವರಣವು ಅದೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟರೀತಿಯದಾಗಿ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಚಿಕ್ಕತನದಿಂದಲೂ ಚಾಕ-ಚಕ್ಕದ-ಫಳಕುಪಳಕಿನ-ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಾಳಬಂದವಳು; ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಹೆಸರನ್ನು ಕೂಡ ಕೇಳುವಂತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲೊಂದು ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ಎತ್ತಿನ ಬಂಡಿ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದರೂ ನಡೆದೀತು. ಬರುವಾಗ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ

ರೇಷ್ಮೆಯ ಸ್ತ್ರೀಪರುಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದಳು; ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ತೋಟವೆಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು! ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಿಟಕಿಗಳೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನೆಲವು ಗಾರೆಯದೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಬ್ಬ ಸರಳ ಜೀವನದ—ಸಾಧಾರಣವಾದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಗೃಹಸ್ಥನ ಮನೆಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಹೊತ್ತು ಬಂದ ಹಾಗೆ ಕೊಡೆಹಿಡಿಯುವ ಸ್ವಭಾವ ಆನಂದಿಯದು; ಎಂತಲೇ ಅವಳು ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಸರಿ ಯಾಗಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು. ವಿಲಾಸಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಎಂದೂ ನೋಡದ ಹುಡುಗಿಯಂತೆಯೇ ನಡೆಯತೊಡಗಿದಳು.

* * * *

ಒಂದು ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಲಾಲಬಿಹಾರೀಸಿಂಹನು ಎರಡು ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿಕೊಂಡು ಆನಂದಿಯ ಕಡೆಗೆ ಬಂದು 'ಹಸಿವಾಗಿದೆ, ಬೇಗನೆ ಈ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಆಡಿಗೆ ಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನೀಡಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆನಂದಿಯು ಈ ಮೊದಲೆ ನಿತ್ಯದ ಆಡಿಗೆಮಾಡಿ ಮೈದುವನ ನಿಗಾಗಿ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈಗ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹೊಸ ಆಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಭರಣೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಳು. ಒಂದು ಪಾವುಸೇರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ತುಪ್ಪವು ಆದರಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡವರ ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣು, ಕೃಪಣತನ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಅವಳು ಎಲ್ಲ ತುಪ್ಪವನ್ನೂ ಆ ಮಾಂಸದಿಗಾಗಿ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟಳು. ಲಾಲಬಿಹಾರೀಸಿಂಹನು ಊಟಕ್ಕೆ ಕೇಳಿತ. ತೊಮ್ಮೆಯನ್ನಕ್ಕೆ ತುಪ್ಪ ಬಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ; ತುಪ್ಪಬಡಿಸಿಲ್ಲವೇಕೆಂದು ಬಿಹಾರಿ ಕೂಂಚ ಬಿರುಸಾಗಿಯೆ ಕೇಳಿದ.

“ಇದ್ದ ತುಪ್ಪವೆಲ್ಲ ಮಾಂಸದ ಆಡಿಗೆಗೆ ತೀರಿ ಹೋಯಿತು!” ಆನಂದಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೇಳಿದಳು.

ಲಾಲಬಿಹಾರೀಸಿಂಹ ಇನ್ನಷ್ಟು ಬಿರುಸಾಗಿ ಕೇಳಿದ.

“ತುಪ್ಪವು ಮನೆಗೆ ಬಂದದ್ದು ನಿನ್ನೆಯೇ! ಎಲ್ಲವೂ ತೀರಿಹೋಯಿತೇ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ?”

“ಒಂದು ಪಾವುಸೇರು ತುಪ್ಪವು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿದ್ದಿತು. ಅದಿಲ್ಲವನ್ನು ಈಗ ಮಾಂಸಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟೆ!” ಆನಂದಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದಳು.

ಒಣಗಿದ ಉರುವಲಕ್ಕೆ ಬೇಗನೆ ಬೆಂಕಿತಗಲುವಂತೆ ಹಸಿದ ಮನುಷ್ಯನು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮಾತಿಗೂ ಕೂಡಲೆ ಕೋಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆತ್ತಿಗೆಯ ಈ ದಿಟ್ಟತನವು ಲಾಲಬಿಹಾರಿಗೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ. “ನಿಮ್ಮ ತವರುಮನೆಯಲ್ಲಿ

ತುಪ್ಪದ ಹೊಳೆ ಹರಿಯುತ್ತಿರಬಹುದು!” ಎಂದು ದರ್ಪದಿಂದ ನುಡಿದನು.

ಸ್ತ್ರೀಯರು ಎಂತೆಂತಹ ಬೈಗುಳನ್ನೂ ಸಹಿಸಬಲ್ಲರು, ಎಟುಗಳನ್ನೂ ತಾಳಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು, ಆದರೆ ತವರಿನ ನಿಂದೆಯನ್ನು ಎಂದೂ ಸಹಿಸಲಾರರು. ಆನಂದಿಯು ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿ ಹೇಳಿದಳು:

“ಅಲ್ಲೇನು? ತುಪ್ಪವು ನಿರಿನಂತೆ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ತುಪ್ಪವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ತಳವಾರರು, ಅಳುನುಕ್ಕಳು ತಿಂದುಹೋಗುತ್ತಾರೆ.”

ಲಾಲಬಿಹಾರಿಯು ಕ್ರೋಧದಿಂದ ತನ್ನ ಊಟದ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕರಿಸಿ ಹೇಳಿದನು:

“ನಿಮ್ಮ ನಾಲಿಗೆ ಬಹಳ ಉದ್ದವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕಿರಿದುಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.”

ಆನಂದಿಗೂ ಕೋಪವು ಬಂದಿತು. ಮುಖವು ಕೆಂಪೇರಿತು. “ಅವರು ಈವೊತ್ತು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದದ್ದಾಗಿದ್ದರೆ, ತೀಯುತ್ತಿತ್ತು ಬಣ್ಣ” ಎಂದಳು.

ಅಶಿಕ್ಷಿತನಾದ—ಅಸಂಸ್ಕೃತನಾದ—ಲಾಲಬಿಹಾರಿಗೆ ಇದನ್ನು ತಡೆಯುವುದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈತನ ಹೆಂಡತಿ ಒಬ್ಬ ಸಾಧಾರಣ ಜಮೀನುದಾರನ ಮಗಳು. ಮನಬಂದಾಗ ಆಕೆಯ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ತೋಳತಂಡಿಯನ್ನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಈಗ ಅವನು ಒಮ್ಮೆಲೆ ತನ್ನ ‘ಖಡಾವ’ನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು. ಕಸುವಿನಿಂದ ಆನಂದಿಯ ಮೇಲೆ ಎಸೆದು ಕೂಗಿದನು. “ನೀವು ಯಾರನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವಿರೋ ಅವರಿಗೂ ತೋರಿಸ ಬಿಟ್ಟೆ ಕೈಯನ್ನು. ನಿಮಗೂ....”

ಕಸುವಿನಿಂದ ಬಂದ ‘ಖಡಾವ’ನ್ನು ಆನಂದಿಯು ಕೈಯಿಂದ ತಡೆದಳು, ತಲೆಗೆ ಏನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲವಾದರೂ ಕೈಬೆರಳುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ, ಗಾಯವಾಯಿತು. ಗಾಳಿಯಿಂದ ಎಲೆಗಳು ಅಲೆದಾಡುವಂತೆ ಆನಂದಿಯು ಕೋಪದಿಂದ ಕಂಪಿಸುತ್ತ ತನ್ನ ಕಿರುಮನೆಗೆ ಬಂದಳು. ಸ್ತ್ರೀಯ ಬಲವೂ ಸಾಹಸವೂ ಮಾನವ ಮರ್ಯಾದೆಯೂ ಪತಿಯ ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವುವು. ಸ್ತ್ರೀಯಳಿಗೆ ತನ್ನ ಪತಿಯ ಧೈರ್ಯ, ಸಾಹಸ, ಬಲ, ಪುರುಷತ್ವ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೆಮ್ಮೆಯಿರುವುದು. ಆನಂದಿಯು ಪರಿತಪಿಸುತ್ತ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಳು.

ಪ್ರತಿ ಶನಿವಾರವೂ ಶ್ರೀಕಂಠಸಿಂಹನು ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ಸಂಗತಿಯು ಜರುಗಿದುದು ಗುರುವಾರ.

ಎರಡು ದಿನ ಅನಂದಿಯು ಕೋಪಮಂದಿರದಲ್ಲಿಯೆ ಇದ್ದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಊಟವಿಲ್ಲ, ಉಡಿಗೆಯಿಲ್ಲ. ಗಂಡನ ದಾರಿಯನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತ ಕಾಲವನ್ನು ನೂಕುತ್ತಿದ್ದಳು. ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ಶ್ರೀಕಂಠ ಶನಿವಾರ ಸಾಯಂಕಾಲ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು; ಬಂದವನು ಹೊರಗಿನ ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಕುಳಿತು ಆ ಕಡೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ದೇಶಕಾಲಪರಿಣಿತಿಯ ಸಮಾಚಾರಗಳನ್ನೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ದಾವೆಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸತೊಡಗಿದನು. ಈ ವಾರ್ತಾಲಾಪವು ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯ ವರೆಗೆ ನಡೆದಿದ್ದಿತು. ಹಳ್ಳಿಯ ಹಿರಿಯರು ಶ್ರೀಕಂಠಸಿಂಹನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು; ಅಷ್ಟೊಂದು ರಸಭರತವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದುವು ಶ್ರೀಕಂಠನ ಮಾತುಗಳು. ಜನರಿಂದ ಬೇಗನೆ ಬಿಡುವೇ ದೊರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಆತನಿಗೆ. ಅನಂದಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಈ ೨-೩ ಗಂಟೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆದಳು. ಊಟದ ವೇಳೆಯು ಸಮೀಪಿಸಿತು. ಕುಳಿತ ಜನರು ಎದ್ದು ತಂತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೊರಟರು. ಅಣ್ಣನು ಒಬ್ಬನೆ ಕುಳಿತುದನ್ನು ಕಂಡು ಲಾಲಬಿಹಾರಿಸಿಂಹನು ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು “ಅಣ್ಣಾ, ಅತ್ತಿಗೆಯವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನಾಲಿಗೆ ಬಿಗಿಹಡಿದು ಮಾತನಾಡಲು ತಿಳಿಸಿರಿ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ದಿನ ಅನರ್ಥವಾದೀತು.” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ವೇಣೀಮಾಧವಸಿಂಹರೂ ಸಣ್ಣ ಮಗನ ಪಕ್ಷೆಗಟ್ಟಿ ಹೇಳಿದರು. “ಅಹುದು, ಸೊಸೆಯಂದಿರು, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಗಂಡಸರೊಂದಿಗೆ ವಾದಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ.”

“ಅವಳು ದೊಡ್ಡ ಮನೆತನದವರ ಮಗಳಾದರೆ ನಾವೇನೂ ಊಳಿಗದವರ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲವಲ್ಲ!”

ಶ್ರೀಕಂಠಸಿಂಹನು ಆತುರದ ಸಣ್ಣ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದನು. “ಆದುದಾದರೂ ಏನು?”

“ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಮಾತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೆ ಅವರಿಗೆ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟು! ತವರುಮನೆಯ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬೆಲೆಯೆ ಅವರಿಗಿಲ್ಲ.” ಎಂದ ಲಾಲಬಿಹಾರಿ.

*

*

*

ಊಟವಾದ ಬಳಿಕ ಶ್ರೀಕಂಠಸಿಂಹನು ಅನಂದಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋದನು. ಆಗ ಅವಳು ಕೋಪವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಶ್ರೀಕಂಠನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸೆಡವಿನವನೇ;

ಅನಂದಿಯು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕೇಳಿದಳು: “ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿದೆಯಷ್ಟೆ?”

ಶ್ರೀಕಂಠಸಿಂಹನು ಹೇಳಿದ “ಸರಿ! ಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೇನು ಗಲಾಟೆಯನ್ನೇ ಬಿಡಿಸಿದೀಯೆ?”

ಅನಂದಿಯ ಹುಬ್ಬುಗಳು ಗಂಟಿಕ್ಕಿದುವು, ಕ್ರೋಧದ ಜ್ವಾಲೆಯು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. “ನಿಮಗೆ ಈ ಮಾತು ಹೇಳಿ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿದವರು ಸಿಕ್ಕರೆ ಅವರ ಬಾಯನ್ನು ಈಗಲೆ ಸುಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೇನೆ.”

“ಇಷ್ಟು ಕೋಪವೇತಕ್ಕೆ? ಆದುದಾದರೂ ಏನು ಹೇಳು.”

“ಏನು ಹೇಳಲಿ? ನನ್ನ ಹೆಣೆಯ ಬರಿಹ! ಕೂಲಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಲ್ಲದ ಒಬ್ಬ ಹಳ್ಳಿಯ ಹುಂಬ ಹುಡುಗ, ನನ್ನನ್ನು ಖಡಾವುಗಳಿಂದ ಹೊಡೆದ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೆಮ್ಮೆ ಆತನಿಗೆ!”

“ನಡೆದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳು; ನನಗೆ ಒಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲದು!”

“ಮೊನ್ನೆಯ ದಿನ ತಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ತಮ್ಮಂದಿರು ಮಾಂಸದಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರು. ತುಪ್ಪ ಒಂದು ಪಾವುಸೇರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಮನೆಯಲ್ಲಿ. ಇದ್ದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ಮಾಂಸಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟೆ. ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. ತೊವ್ವೆ-ಅನ್ನಕ್ಕೆ ತುಪ್ಪ ಏಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಸರಿ! ಆಯಿತು! ಕೂಡಲೆ ನನ್ನ ತವರುಮನೆಯನ್ನು ದೂರಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ನನ್ನಿಂದ ಸಹಿಸುವುದಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ಎಂದುಬಿಟ್ಟೆ—‘ನಮ್ಮ ತವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಳುಗಳು ತಿಂದುಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಇಷ್ಟು ತುಪ್ಪ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಕೂಡ’ ಎಂದು. ಇಷ್ಟೊಂದು ದಕ್ಕೆ ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ನನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ‘ಖಡಾವ’ ನ್ನು ಎಸೆದರು. ಕೈಯಿಂದ ತಡೆಯದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ತಲೆ ಎರಡು ಹೋಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ನಾನು ಈಗ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದುದೆಲ್ಲವೂ ಸುಳ್ಳೋ ನಿಜವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರಿಂದಲೆ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ ಬೇಕಾದರೆ!”

ಶ್ರೀಕಂಠನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಿಡಿಕಿಡಿಯಾದುವು. “ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಂದಿತೋ ಸಂದರ್ಭ? ಇಷ್ಟೇ ಈ ಹುಡುಗನ ಸಾಹಸ!” ಎಂದು ಉರಿನುಡಿಗಳನ್ನು ನುಡಿದನು.

ಹೆಂಗಸರ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಅನಂದಿಯು ಅಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದಳು. ಕಂಬನಿಗಳು ಹೆಂಗಸರ ರೆಪ್ಪೆಗಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿರುತ್ತವೆ. ಶ್ರೀಕಂಠನು ಬಹು ಧೈರ್ಯಶಾಲಿ-

ಶಾಂತಸ್ವಭಾವದವನು. ಅವನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರುವುದೆಂದರೆ ಅಪರೂಪ! ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕಂಬನಿಗಳು ಪುರುಷರ ಕ್ರೋಧಾಗ್ನಿಯನ್ನು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಲು ತುಪ್ಪದ ಹನಿಗಳಾಗಿರುವವಲ್ಲವೇ! ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲವೂ ನಿದ್ರೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಆತನಿಗೆ. ಆಗಾಗ ಮಗ್ಗಲು ಬದಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಬೆಳಗಿನ ವರೆಗೂ ಎಮೆಗೆ ಎಮೆ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ ಎದ್ದೊಡನೆಯೇ ತಂದೆಯವರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದನು. “ಇನ್ನು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಇರಲಾರೆ!”

ಈ ಬಗೆಯ ದ್ವೇಷಪೂರ್ಣ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಡುವವರಿಗೆ ಶ್ರೀಕಂಠಸಿಂಹನು ಯಾವಾಗಲೂ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳುತ್ತಿರುವವನು. ಆದರೇನು? ದುರ್ಭಾಗ್ಯ! ಇಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಇಂದು ಆತನಿಗೆಯೇ ಒದಗಿಬಂದಿದ್ದಿತು. ಎರಡನೆಯವರಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸುವುದು ಎಷ್ಟು ಸಹಜ—ಸರಲವಾದುದು!

ವೇಣೀಮಾಧವಸಿಂಹರು ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಬೆಚ್ಚಿಬಿಡು ಕೇಳಿದರು. “ಇದೇನಪ್ಪಾ! ಹೀಗೇನು ಮಾತು ಇದು?”

“ನನ್ನ ಮಾನ, ನನ್ನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಇವುಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಅನ್ಯಾಯವೂ ಹಟವೂ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲಿವೆ. ಹಿರಿಯ ರಾದವರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಕಿರಿಯರು ಅವರನ್ನು ಹೀಗೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಈಗ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ. ನಾನು ನೌಕರಿ ಮಾಡುವವನು; ಯಾವಾಗಲೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನಿಲ್ಲದಾಗ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಮೈಮೇಲೆ ಖಡಾಪು ಚಪ್ಪಲುಗಳ ಸುರಿ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದೆರಡು ಬಿರುಸುಡಿಗಳನ್ನಾಡಿದರೆ ಏನೋ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು; ನಾನು ಅಂತಿಂತಹ ನುಡಿಗಳಿಗೆ ಜಿಲೆಯನ್ನು ಕೊಡುವವನೇ ಅಲ್ಲ; ಆದರೆ ಒದಿಕೆ, ಗುದ್ದುಗಳನ್ನೂ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಿರಲಾರೆ.”

ವೇಣೀಮಾಧವಸಿಂಹರ ಬಾಯಿಂದ ಮಾತುಗಳೇ ಹೊರಬೀಳದಾವು. ಶ್ರೀಕಂಠಸಿಂಹನು ಯಾವಾಗಲೂ ತಂದೆಯನ್ನು ತುಂಬಾ ಆದರದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಈ ರೀತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ವೇಣೀಮಾಧವಸಿಂಹರು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟರು. ಕೊನೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನುಡಿದರು! “ಮಗು, ನೀನು ಬುದ್ಧಿವಂತನಾಗಿ ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೇ? ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡಿ ಹೆಂಗಸರು ಮನೆಯನ್ನು ಮುರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಲೆಗೀರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ.”

“ಇದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ತಮ್ಮ ಅಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ಇಷ್ಟನ್ನೂ ಆರಿಯದ ಮೂರ್ಖನಾಗಿಲ್ಲ ನಾನು. ನನ್ನ ಉಪದೇಶದಿಂದಲೇ ಈ ಊರಲ್ಲಿಯ ಎಷ್ಟೋ ಕುಟುಂಬಗಳು ಸನ್ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದಿವೆಯೆಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತುಂಟು. ಆಗ್ನಿನಾರಾಯಣನ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕೈಹಿಡಿದ ಹೆಂಡತಿಯ ಮಾನ-ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಗಂಡನದು. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘೋರ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನೂ ಪಶುಸಮಾನವಾದ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನೂ ನಾನು ಎಂದೂ ಸಹಿಸಲಾರೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಲಾಲಬಿಹಾರಿಯನ್ನು ದಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿಲ್ಲ! ಇದೇನು ಕಡಿಮೆಯ ಮಾತಲ್ಲ ತೀಯಿತೇ?”

ವೇಣೀಮಾಧವಸಿಂಹರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಸಿಯಾದರು. ಮಗನ ಈ ತೆರದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಸಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಸಂತಪ್ತಸ್ವರದಲ್ಲಿ ನುಡಿದರು: “ಲಾಲಬಿಹಾರಿಯು ನಿನ್ನ ತಮ್ಮ. ಅವನಿಂದ ತಪ್ಪು-ತಡೆಗಳಾದರೆ ಅವನ ಕಿವಿಗೆ ಹರಳುಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ನಿನಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಆದರೆ ಇದೇನು

“ಲಾಲಬಿಹಾರಿಯು ನನ್ನ ತಮ್ಮನೆಂದು ಇನ್ನೇನೂ ಭಾವಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ನಾನು!”

“ಕೇವಲ ಹೆಂಡತಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲವೇ?”

“ಅಲ್ಲ! ಅಲ್ಲ! ಅವನ ಕ್ರೂರತನವನ್ನೂ ಅವನೇಕದ ವರ್ತನೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿ!”

ಇಬ್ಬರೂ ಸ್ವಲ್ಪಸಮಯ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರು. ವೇಣೀಮಾಧವಸಿಂಹರು ಮಗನ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಶಾಂತಗೊಳಿಸ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರಾದರೂ ಲಾಲಬಿಹಾರಿಯು ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧರಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮೆಳೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಊರಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಜನ ಗೃಹಸ್ಥರು ತಂಬಾಕು ಸೇದುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೆಂದು ವೇಣೀಮಾಧವಸಿಂಹರ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು.

ಹೆಂಡತಿಯ ಪಕ್ಷ ಕಟ್ಟಿ ಶ್ರೀಕಂಠಸಿಂಹನು ತಂದೆಯವರೊಡನೆ ಜಗಳವಾಡುತ್ತಾನೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಊರಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನೇಕರಿಗೆ ಹರ್ಷವಾಯಿತು. ಎರಡೂ ಪಕ್ಷಗಳ ಜಗಳದ ಸವಿನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಅವರ ಆತ್ಮಗಳು ಹಾತೊರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದುವು. ಈ ಮನೆತನದ ಸದ್ವರ್ತನೆಯನ್ನೂ ನೀತಿಯ ನಡತೆಯನ್ನೂ ಕಂಡು ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು ಪಡುವವರು ಕೆಲವರಿದ್ದರು ಊರಲ್ಲಿ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ “ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿಯೇ ಶ್ರೀಕಂಠಸಿಂಹನು ನಡೆಯುತ್ತಾನೆ; ಕೇವಲ

ತಂದೆಯ ಗುಲಾಮನಾಗಿದ್ದಾನೆ; ಇಷ್ಟು ಕಲಿತುದೂ ವ್ಯರ್ಥ! ಪುಸ್ತಕದ ಹುಳುನಾಗಿದ್ದಾನೆ” ಎಂದು ಶ್ರೀಕಂಠನನ್ನೂ “ಮಗನ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡೇ ಈ ತಂದೆ ಮುಂದಡಿಯಿಡುತ್ತಾನೆ, ಇದು ಅವನ ಮೂರ್ಖತನವೆ ಸರಿ!” ಎಂದು ನೇಣಿಮಾಧವಸಿಂಹರನ್ನೂ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಮಹನೀಯರುಗಳ ಶುಭಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಈ ದಿನ ಪೂರ್ಣವಾಗುವ ಚಿನ್ತೆಗಳು ತೋರಿದುವು. ಗುಡಗುಡಿ ಸೇರುವ ನೆವದಿಂದ ಕೆಲವರೂ, ತೆರಿಗೆಯ ರಸೀದಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ನೆವದಿಂದ ಕೆಲವರೂ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ನೇಣಿಮಾಧವಸಿಂಹರು ಹಳಬರು. ಜನರ ಭಾವಗಳನ್ನು ಆರಿತುಬಿಟ್ಟರು. ಏನೇ ಆಗಲಿ, ಈ ವಿದ್ಯೋಹಿಗಳು ಚಪ್ಪಾಳೆ ಬಾರಿಸಿ ನಗುವಂತಾಗಬಾರದೆಂದು ಕೂಡಲೆ ಅವರು ವೃದ್ಧನುಡುಗಲಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. “ಮಗೂ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಮತಕ್ಕೆ ವರೋಧಿಯೇ? ನಿನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಮಾಡು! ಲಾಲಬಿಹಾರಿಯಿಂದ ಅಪರಾಧವಾಗಿದೆಯೇನೋ ನಿಜ!”

ಅಲಹಾಬಾದಿನ ಅನುಭವಹೀನ ಪದವೀಧರನಾದ ಶ್ರೀಕಂಠನಿಗೆ ತಂದೆಯವರ ಈ ಮಾತುಗಳ ಅರ್ಥವು ಆಗಿಲ್ಲವೇನೋ! ಡಿಬೇಟಿಂಗುಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಾತುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಟಿ ಹಿಡಿಯುವ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿತು ಆತನಿಗೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ತರ್ಕದ ಪದ್ಧತಿಯು ಯಾವ ಗುರಿಯುಳ್ಳದ್ದನ್ನು ವುದು ಅವನಿಗೇನು ಗೊತ್ತು? ತಂದೆಯವರು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾತುಗಳ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಹೀಗೆ ತಿರುಗಿಸಿದ್ದರೆನ್ನುವುದು ಶ್ರೀಕಂಠಸಿಂಹನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ನಿರ್ಣಯಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದನು “ನಾನಿನ್ನು ಲಾಲಬಿಹಾರಿಯೊಡನೆ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲಾರೆ!”

“ಮಗು, ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಮೂರ್ಖರ ಮಾತುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಇನ್ನೂ ಯಾವುದನ್ನೂ ಅರಿಯದ ಹುಡುಗ. ಅವನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ನೀನು—ಹಿರಿಯನಾದ ನೀನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು!”

“ಅವನ ಈ ದುಷ್ಟ ನಡತೆಯನ್ನು ನಾನು ಎಂದೆಂದೂ ಸಹಿಸಲಾರೆ. ಅವನಾದರೂ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು, ನಾನಾದರೂ ಇರಬೇಕು. ಅವನು ತಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೀತಿಯವನಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿರಲಿ. ನನಗೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗಗೊಡಿ! ಇನ್ನು ನನ್ನನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಲು ಹೇಳಿ! ಸರಿ, ಇದೇ ನನ್ನ ಕೊನೆಯ ನಿರ್ಣಯ!”

ಲಾಲಬಿಹಾರಿಸಿಂಹನು ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅಣ್ಣನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ಅಣ್ಣನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಶ್ರೀಕಂಠನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಂಗದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಗುಡಗುಡಿ ಸೇರುವುದು, ತಾಂಬೂಲ ಸೇವಿಸುವುದು ವೇದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಎಂದೂ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಂದೆಯವರಿಗೆ ಕೂಡ ಆತನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಆದರವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಕಂಠಸಿಂಹನಾದರೂ ತಮ್ಮನನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಎಂದೂ ಆತನನ್ನು ಬೆದರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲಹಾಬಾದಿನಿಂದ ಬರುವಾಗ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಅವನಿಗೋಸ್ಕರ ತಂದೇತರುತ್ತಿದ್ದನು. ಆತನ ವ್ಯಾಯಾಮಕ್ಕಾಗಿ ಮುದ್ದರಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಕಂಠನೇ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ನಾಗರಪಂಚಮಿಯ ದಿನ ಕುಸ್ತಿಯ ಕಣದಲ್ಲಿ ಲಾಲಬಿಹಾರಿಯು ಒಬ್ಬ ಜಟ್ಟಿಯನ್ನು ಒಗೆದುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರೀತಿಯ ಅಣ್ಣ ಕುಸ್ತಿಯ ಕಣದಲ್ಲಿಯೆ ತಮ್ಮನನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಆಲಿಂಗಿಸಿದನು. ಅಂದು ಐದು ರೂಪಾಯಿಗಳ ರೊಕ್ಕಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೆ ತೂರಿಬಿಟ್ಟನು. ಇಂತಹ ಅಣ್ಣನ ಬಾಯಿಂದ ಈ ತರದ ಹೃದಯಭೇದಕ—ಮಾತುಗಳು ಹೊರಟುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಲಾಲಬಿಹಾರಿಗೆ ತೀರ ಕೆಡುಕೆನಿಸಿತು. ಅವನು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳಲುತೊಡಗಿದನು. ಆಗ ಅವನು ತನ್ನ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ತಾನೇ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಅಣ್ಣನು ಬರುವ ಮುನ್ನಾದಿನದಿಂದಲೇ ಅವನ ಎದೆ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದಿತು. “ಅಣ್ಣ ಏನೆನ್ನುವರೋ! ನಾನು ಅವರೆದುರು ಹೋಗುವುದು ಹೇಗೆ? ಅವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಎಂತು? ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅವರೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ತೆರೆದಾವು?” ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳು ಅವನನ್ನು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಗಾಸಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ತನ್ನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ತನ್ನ ಅಣ್ಣ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳಬಹುದೆಂದು ಅವನು ಭಾವಿಸಿದ್ದನು. ಆದರೆ ತದ್ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಅವನು ಕೆರಳಿದ ಕೇಸರಿಯಂತೆ ವ್ಯವಹರಿಸಿದುದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡನು. ಲಾಲಬಿಹಾರಿಯು ಮೂರ್ಖನಾಗಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣನು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನೆಂದು ಅವನ ಹೃದಯವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಶ್ರೀಕಂಠನು ತನ್ನನ್ನು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಕರೆದು ಬೈದಿದ್ದರೂ, ಒಂದೆರಡು ಏಟುಗಳನ್ನು ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಆತನಿಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ದುಃಖವೆನಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ತನ್ನ ಒಲವಿನ ಅಣ್ಣ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಒಲ್ಲನೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಲಾಲ-

ಬಿಹಾರಿಗೆ ಸಹಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅಳುತ್ತ ಒಳಮನೆ ಯೊಳಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಕಿರುಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದನು. ಯಾರಿಗೂ ತಾನು ಅಳುತ್ತಿರುವೆನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಬಾರದೆಂದು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಒರಸಿಕೊಂಡನು. ಬಳಿಕ ಅನಂದಿಯ ಕೋಣೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು “ಅತ್ತಿಗೆ! ಅಣ್ಣ ನನ್ನೊಡನೆ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿರಲಾರೆನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇನ್ನು ಅವನು ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಕೂಡ ನೋಡಬಯಸುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ! ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನಿಂದ ಆದ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಲಾಲಬಿಹಾರಿಯ ಕಂಠವು ಬಿಗಿದು ಬರುತ್ತಿದ್ದಿತು.

* * * *

ಅತ್ತಿಗೆಯ ಕಿರುಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ—ಮುಖವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು—ಲಾಲಬಿಹಾರಿಸಿಂಹನು ನಿಂತಿರುವಾಗಲೆ ಶ್ರೀಕಂಠನು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೆಂಪಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದನು. ತಮ್ಮನನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆಯೇ ಅವನು ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಿದನು. ಅವನ ನೆಳಲು ಕೂಡ ತನ್ನನ್ನು ಸೋಂಕಬಾರದೆಂದೇನೋ!

ಅನಂದಿಯು ಲಾಲಬಿಹಾರಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ದೂರು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಈಗ ಅವಳು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಳು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವಳಲ್ಲಿ ದಯೆಯು ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಿತು. ಈ ಸಂಗತಿಯು ಇಷ್ಟು ದೂರದ ವರೆಗೆ ಹೋದೀತೆಂದು ಅವಳಿಗೆನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಪತಿದೇವರು ಇಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ಮಾತಿಗಾಗಿ ಇಷ್ಟೇಕೆ ಕೋಪಗೊಂಡರೆಂದು ಮನದಲ್ಲೆಯೇ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹರಿಹಾಯಲುತೊಡಗಿದಳು; ಅಲ್ಲದೆ ಈಗಾಗಲೆ ಅಲಹಾಬಾದಿಗೆ ಹೊರಡಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಚಿಂತೆಯೂ ಮೊಗವೆತ್ತಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಿರುಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಲಾಲಬಿಹಾರಿಯು ನಿಂತು, ವಿವಿಧತರದಿಂದ ತಾನು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡುವೆನೆಂದೂ ತನ್ನ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ಅವಳ ಹೃದಯವು ಹೇಗಾಗಿರಬಹುದು? ಆಕೆಯ ಕೋಪವು—ಕರಗಿ ನೀರಾಯಿತು. ಮಾತಿಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ರೋದಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಮನದ ಹೊಲಸನ್ನು

ತೊಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಯನಜಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ವಸ್ತುವು ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಕಂಠನನ್ನು ಕಂಡು ಅನಂದಿಯು “ಲಾಲಾಜಿ ಹೊರಗೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಬಹಳ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

“ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?”

“ಒಳಕ್ಕೆ ಕರೆಯಿರಿ. ನನ್ನ ನಾಲಿಗೆಗೆ ಬೆಂಕಿಹಚ್ಚಲಿ, ನಾನು ಏಕೆ ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿ ಜಗಳವನ್ನೆ ಬ್ರಿಸಿದೆನೋ?”

“ನಾನು ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.”

“ಆಮೇಲೆ ಹಳಹಳಿಸಬೇಕಾದೀತು! ಅವರಿಗೆ ತುಂಬ ದುಃಖವಾಗಿದೆ. ತೀರ ನಿರ್ವಿಣ್ಣ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಹೊರಟುಹೋದಾರು ಮತ್ತೆ!”

ಶ್ರೀಕಂಠಸಿಂಹನು ಸ್ಥಳಬಿಟ್ಟು ಕದಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಲಾಲಬಿಹಾರಿಯು ಪುನಃ “ಅತ್ತಿಗೆ!” ಎಂದು ಕರೆದು ಹೇಳಲ ತೊಡಗಿದನು. “ಅಣ್ಣನಿಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರ ಹೇಳಿರಿ. ಅವರು ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಲಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.”

ಇಷ್ಟು ನುಡಿದವನೇ ಲಾಲಬಿಹಾರಿಯು ಹೊರಟು ಬಾಗಿಲ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದನು. ಆಗ ಅನಂದಿಯು ತಾನೇ ಕಿರುಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಆತನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದಳು. ಲಾಲಬಿಹಾರಿಯು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಕಂಬನಿ ತುಂಬಿದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡಿ “ಇಲ್ಲ! ಇಲ್ಲ! ಅತ್ತಿಗೆ! ನನ್ನನ್ನು ಹೋಗಗೊಡಿರಿ” ಎಂದ.

“ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀರಿ?”

“ನನ್ನ ಮುಖವು ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದಿರುವಲ್ಲಿಗೆ.”

“ನಾನು ಹೋಗಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ.”

“ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲ ಅತ್ತಿಗೆ!”

“ನನ್ನಾಣೆಯಾಗದೆ ನಿಮಗೆ! ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕಿಡಬೇಡಿ ನೀವು!”

“ಅಣ್ಣನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವಿಷಯಕವಾಗಿ ಕಲುಷಿತ ಭಾವನೆ ಉಳಿದಿಲ್ಲವೆಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನನಗೆನಿಸುವ ವರೆಗೂ ನಾನು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.”

“ದೇವರ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಿಹಾರಿ! ನಿನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ ಕಿಲಿಷವೆಷ್ಟೂ ಇಲ್ಲ.”

ಶ್ರೀಕಂಠನ ಹೃದಯವೂ ಈಗ ಕರಗಿತು. ಅವನು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಲಾಲಬಿಹಾರಿಯನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡನು. ಇಬ್ಬರೂ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅತ್ತರು. ಲಾಲ - ಬಿಹಾರಿಯು ಬಿಕ್ಕುತ್ತ ಬಿಕ್ಕುತ್ತ “ ಅಣ್ಣಾ ! ಇನ್ನೆಂದಿಗೂ ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಡಿರಿ ! ಇದನ್ನೊಂದನ್ನುಳಿದು ನೀವು ನನಗೆ ಬೇಕಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ವಿಧಿಸಿರಿ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಅನಂದದಿಂದ ಸಹಿಸುವೆನು. ” ಎಂದನು.

ಶ್ರೀಕಂಠಸಿಂಹನೂ ಗದ್ದದ ಸ್ವರದಿಂದ “ ಲಲ್ಲೂ ! ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡು ! ಪರಮಾತ್ಮನ ದಯೆಯ ಇದ್ದುದಾದರೆ ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗವು ಇನ್ನೆಂದಿಗೂ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ! ” ಎಂದನು.

ವೇಣೀಮಾಧವಸಿಂಹರು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇಬ್ಬರೂ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಮುಂಡಾಡುತ್ತಿರುವುದು ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಅವರ ಅಂಗಗಳು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕಂಪಿಸಿದುವು. ಕೂಡಲೆ ಮಾತನಾಡಿದರು : “ ದೊಡ್ಡವರ ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹೀಗೆಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಕತ್ತರಿಸಿ-ಹೋಗುವುದನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ”

ಊರಲ್ಲಿ ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಅನಂದಿಯ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದರು : “ ದೊಡ್ಡವರ ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹೀಗೆಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ”

ಮುಮುಕ್ಷು

ಪಾವನ ಗಂಗಾತೀರದಿ ನಿಂದು

ಕಾವನ ಕಾಣುವೆ ನಾನಂತೆಂದು

ಛಲದಲಿ ನಿತಹ ಜೋಗಿಯೆ ಕೇಳು

ಒಲವಿದೆಯೇ ನಿನ್ನಲಿ ? ದಿಟ ಹೇಳು !

ಆಕಡೆ ತೀರದಿ ನಿಂತಿಹ ಬಾಲೆಯ

ನಾಕದ ನಾರಿಯ ಮೀರಿಹ ಲೋಲೆಯ

ಎಕಿನಿತ್ತೊಂದರೆನೋಟದಿ ನೋಡುವೆ ?

ಆಕೆಯ ರೂಪಕೆ ಮನಸೋತಿರುವೆ ?

ಸೆರಗನು ಸರಿಸುತ ಮೆಲನಗೆ ಬೀರುತ

ನೀರಲಿ ನಡುವನು ಬಳುಕಿಸುತ

ಕಿರುದನಿಯಿಂದಲಿ ಹಾಡನು ಹಾಡುವ

ತರಳೆಯ ಬೆಡಗಿಗೆ ನೈಮರೆತಿರುವೆ

ಹರಿಯನು ಕಾಣಲು ಹರಿಯುವ ಹರಣ,

ನಾರಿಯ ನೋಡಲು ನುಗ್ಗಿ ತಿದೆ !

ದೊರೆಗೆಂದಘೈವ ಕೊಡುತಹ ಕೈಗಳು

ಬಾರಿಂದವಳನು ಕರೆಯುತವೆ !

—ರಾಘವೇಂದ್ರ (ಶಾರದಾ ಮಂಡಲ, ವಿಜಾಪುರ.)

ದಮ್ಮ
ವಾಸಿ
ಯಾಗ
ಬೇಕಾ
ದರೆ—

ತಾತ್ಪರ್ಯಕ ಗುಣಕೊಡುವ ಔಷಧಗಳು

ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರವು

ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ದಮ್ಮಿನ ಬೆನೆಯಲ್ಲದೆ ಕೆಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಫವಿಕಾರ ವುಳ್ಳವರು, ಹೊಗೆ ಸೇವಿಸುವ ಔಷಧಗಳು, ಸ್ವಮೋನಿಯಮದ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಇ. ತಾತ್ಪರ್ಯಕ ಆರಾಮ ಕೊಡುವ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುವ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಬಾರದು. ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಈ ಔಷಧಗಳು ಗಂಟಲಿನ ಮತ್ತು ಶ್ವಾಸನಲಿಕೆಗಳ ಬಾಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವವಲ್ಲದೆ, ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ದಮ್ಮಿನ ವಿಕಾರವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತವೆ.

ರೋಗದ ಕಾರಣವಿರಬಹುದಾದ್ದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ರೋಗಿಗೆ ತ್ವರಿತವಾಗಿ, ಅದರ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಕೊನೆಬಾಳುವ ಗುಣ ಕೊಡುವ ಸಶಾಸ್ತ್ರ ಔಷಧಿಯೋಜನೆಯೇ ಸರಿಯಾದ ಉಪಾಯವೆನಿಸುವದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಲಾಗಿ, ಡಾ. ಪುರೋಹಿತರ “ಶ್ವಾಸಹಾರಿ ಪ್ಲೇನ” ಮತ್ತು “ಶ್ವಾಸಹಾರಿ ಕಾಂಪೌಂಡ” ಈ ಎರಡೂ ಔಷಧಗಳು ತಂತಮ್ಮ ಪರಿಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಕಂಠದಾಹಮಾಡುವ ಹಳತರಹದ ಕೆಮ್ಮು, ದಮ್ಮು, ಉಬ್ಬಸ ಹತ್ತುವದು, ನಸುಕಿನ ಕೆಮ್ಮು, ಕೋಡಗಗೆಮ್ಮು, ಇ. ಫುಫ್ಫಸದ ರೋಗಗಳು ತೀವ್ರಗುಣಪಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಡಾಕ್ಟರು “ಪುರೋಹಿತ ಶ್ವಾಸಹಾರಿ (ಪ್ಲೇನ)” ನ್ನೇ ಲಿಪಾರಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಅಮ್ಲಪಿತ್ತಗಳ ವಿಕಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದವರಿಗೆ “ಶ್ವಾಸಹಾರಿ ಕಾಂಪೌಂಡ” (ಕೆಂಪು ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್) ವಿಶೇಷ ಫಲದಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವು ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕೆಮಿಸ್ಟ್ ಸ್ಟೋರ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ೨, ೩, ೪ ರೂ.ಗಳ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬೆಲೆಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ಯಾಕಿಂಗುಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಬೆಳಗಾಂವಿ ಸ್ವಾಕಿಸ್ಟರು:—ಆರ್. ಎಂ. ಮುರುಕುಂದಿ, ಜನರಲ್ ಮರ್ಚೆಂಟ್, ಭಾರತ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಸ್ವಾಕಿಸ್ಟರು:—ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಫಾರ್ಮ್‌ಸಿ. ಮುಂಬಯಿ ವಿಜಂಟಿರು:—ಓರಿಯಂಟಲ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್, ಪ್ರಿನ್ಸ್‌ಸ್ ಸ್ಟೀಟ ಮುಂಬಯಿ ೨.

ಪರವೂರವರು ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ತರಿಸುವದು ಅನುಕೂಲ.

ಪುರೋಹಿತ
ಶ್ವಾಸಹಾರಿ

ಡಾ ಪುರೋಹಿತ ಫಾರ್ಮ್‌ಸಿ. ಕೊಲ್ಲಾಪುರ.

ಗಾಂಧಿವಿಚಾರದೋಹನ- ಅನುವಾದಕರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುರುನಾಥ ಜೋಶಿಯವರು. ಕರ್ನಾಟಕ ಶಿಕ್ಷಣಸಮಿತಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೨೫+೧೫ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦

ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ವಿಚಾರಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದೆ. ಇದು ಮೊದಲು ಶ್ರೀ. ಕಿಶೋರಲಾಲ ಮಶರೂವಾಲಾ ಎಂಬವರಿಂದ ಗುಜರಾತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು; ಆದನ್ನೇ ಈಗ ಶ್ರೀ. ಗುರುನಾಥ ಜೋಶಿಯವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳ ದೋಹನವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ಕಿಶೋರಲಾಲರವರು ತಮ್ಮ ನಿವೇದನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಲೇವಾರಿಯ ಗಾಂಧೀವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ-ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹಳ್ಳಿಗರ ಸೇವೆಮಾಡಲು ಬಯಸುವ ತರುಣರಿಗೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಶಿಕ್ಷಣವರ್ಗವು ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಕಿಶೋರಲಾಲರು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದವರಾದ ಕಾರಣ, ಮಹಾತ್ಮರ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುವ ಭಾರವು ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಆ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಅವರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಪುಸ್ತಕರೂಪದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ದಿವಾಕರರು ಹೇಳಿದಂತೆ “ಈ ಪುಸ್ತಕವೆಂದರೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ವಿಚಾರಗಳ ದಿಕ್ಸೂಚಿ ತೋರುವ ಕೈದೀಪವು; ಅವರು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಕೈಗಂಬವು.”

ಪುಸ್ತಕದ ವಿಷಯವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ೧೪ ಖಂಡಗಳಿದ್ದು ಅವು ಹೀಗೆ ಇರುವವು:— (೧) ಧರ್ಮ (೨) ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗಗಳು (೩) ಸಮಾಜ (೪) ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ (೫) ಸ್ವರಾಜ್ಯ (೬) ವಾಣಿಜ್ಯ (೭) ಉದ್ಯೋಗ (೮) ಗೋಪಾಲನೆ (೯) ಖಾದಿ (೧೦) ಸ್ವಚ್ಛತೆಯೂ ಆರೋಗ್ಯವೂ (೧೧) ಶಿಕ್ಷಣ (೧೨) ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಕಲೆಯೂ (೧೩) ಲೋಕಸೇವಕ (೧೪) ಸಂಸ್ಥೆಗಳು.

ವಿಚಾರಾರ್ಹವಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯವೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಾಗಿ ಬಿಡುಬಿಡು ಕಂಡು ಬರುವುದು— ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದು. ಅದುದರಿಂದ ಬಾಳುವೆಯಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಗುರಿಯನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಈ ವಿಚಾರದೋಹನವು ಪ್ರೀತಿ ಆದರಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಬಹುದಾಗಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರೆನಿಸಿಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಜನರು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳುವರು. ಎಂದಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಬೌದ್ಧಕ್ರೈಸ್ತರಂತೆಯೇ ಆವತಾರಿಕ ಪುರುಷರೆನಿಸಿಕೊಂಡ— ಜಗದ್ವಂದ್ಯರಾದ— ಗಾಂಧಿಯವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲವಿರುವುದು ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ! ವಿಷಯಕ್ಷೇತ್ರವು ಸರ್ವಸಂಗ್ರಾಹಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಒಂದೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಗುರುತುಪಡೆದವು ಸಿಕ್ಕಿತೆಂದು ಹಿಗ್ಗುವ ಹಾಗಿದೆ. ವಿಚಾರಸಂಕ್ರಾಂತಿಯ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಜನರ ಮನಸ್ಸು ಸಂಶಯ-ವಿಪ್ಲವಗಳಿಂದ ಹೊಯ್ದಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಲೋಕೋತ್ತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವೇ ಜನರಿಂದ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗುವುದೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಭಾವಕುಡ್ಡವಾದ ಆಚರಣೆ—ಸರಳಜೀವನ—ಎಂಬ ಒರೆಯಿಂದ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಾಧು-ಸತ್ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ನಂಬುಗೆಯನ್ನಿಡುವುದು ಭಾರತೀಯರ ಸ್ವಭಾವದ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೇವಲ ಬಾಯ್ಬಿಡಕರು ಎಷ್ಟು ಅಕ್ಷೇಪ-ಅಕ್ರೋಶಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಜನರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗುವುದು ಖಂಡಿತ. ವಿನೇಕಿಯಾದವನು ಸಾರಾಸಾರ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ತನ್ನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮ. ಗಾಂಧೀಜಿನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವುವೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರಾದವರು— ಈ ಪುಸ್ತಕದ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು— ಒಂದೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡುವಂತಿದೆ. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ

ಆಳವಾಗಿಯೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿಯೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದವರು ಸಿಕ್ಕುವುದು ದುಸ್ತರ.

‘ದೇವರ ಆಸ್ತಿತ್ವವು ಮಾನವನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು’ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವವರು ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಕು: “ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೊಂದೇ ಮಾನವಜೀವನದ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಗುರಿಯು.....ಅವನು ಚಿನ್ಮಯನು ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪನು. ಅವನು ಮಾತ್ರ ಸನಾತನನು. ಅವನ ಹೊರತಾಗಿ ಉಳಿದುದೆಲ್ಲವೂ ನಶ್ವರವು.....ಅವನು ಅನಂತನೂ, ಅನಾದಿಯೂ, ಏಕರೂಪನೂ, ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಆತ್ಮರೂಪನೂ ಅಥವಾ ಆಧಾರರೂಪನೂ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವದ ಕಾರಣನೂ ಇರುವನು.....ಯಾವ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ದ್ವೇಷದ ಗಂಧವು ಕೂಡ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದೇ ಅಹಿಂಸೆಯು.....ಪರಮಾತ್ಮನು ಪ್ರೇಮಸ್ವರೂಪನಿರುವನೆಂದು ಅನೇಕ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಆ ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ಈ ಅಹಿಂಸೆ ಭಿನ್ನವಲ್ಲ....ಇನ್ನು ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಶಬ್ದದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಆರಿತುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಅವನನ್ನು ಸತ್ಯ ಎಂದು ಸಂಜೋಧಿಸುವ.....ಸತ್ಯರೂಪ ಪರಮಾತ್ಮನು ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯು.” ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರದವರಿಗೆ ಈ ಮಾತುಗಳು ಸರಿಯೆನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದರಂತೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಗುರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸರಿಯೆನಿಸದಿದ್ದರೆ ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅವರು ಯೋಚಿಸಬೇಕು.— ಯೋಚಿಸಬೇಕು ಮಾತ್ರ — ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದುದರಿಂದಲೇ ಅಂತಹರ ವಿಚಾರವು ಅಸಾಧುವಾಯಿತೆಂದು ನಾವು ಸೂಚಿಸುವದಿಲ್ಲ.

ಸಾಹಿತ್ಯದ ಶೈಲಿಯು ಎಂತಹದಿರಬೇಕೆಂಬದಕ್ಕೆ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವರು: “ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾರಣಗಳೇನಾದರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಜನರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತಹ ಶೈಲಿಯನ್ನೇ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಸಾಹಿತ್ಯಕಾರನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಬೇಕು.” ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲೆಗಳ ಸ್ವರೂಪವು ಹೀಗಿರಬೇಕೆಂದು ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:-

“ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲೆ ಇವೆರಡೂ ಸತ್ಯ, ಕಲ್ಯಾಣಕರ ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ಒರೆಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಪಾರಾಗಲು ಬೇಕು.” ಉಪಯುಕ್ತತೆಯೆಂದರೆ ಸಂಕುಚಿತಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ; ಆದರೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಕಲೆಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಜನವಿರಬೇಕು.

ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಕೆಳಗಿನ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವುಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿಯಬಹುದು: “ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮವು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಜೀವಾಳವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಹೆಸರು....ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ವರ್ಣಾಶ್ರಮವು ಹುಟ್ಟಿರುವುದು ನಿಜವಿದ್ದರೂ ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಲಾಭದಾಯಕವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿರುವವು. ಉಳಿದ ಧರ್ಮದವರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಅದರಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ತು ಇವತ್ತು ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸ್ವೀಕರಿಸದಿದ್ದರೆ ಆ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುವದು. ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆ ಯಾದರೂ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗುವದು.....ವರ್ಣಧರ್ಮದ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಮಂಡಿಸಬಹುದು: ಯಾವನು ಯಾವ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವನೋ ಅವನು ಆ ಕುಟುಂಬದ ಧಂದೆಯನ್ನು, ಅದು ನೀತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರದಿದ್ದರೆ, ಧರ್ಮಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ದೊರೆತ ಲಾಭದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಉಪಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಉಳಿದುದನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕು.....ವರ್ಣವು ಒಂದು ಧರ್ಮವು, ಅದು ಅಧಿಕಾರವಲ್ಲ....ಈ ವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೀಚವಾದುದು ಇನ್ನೊಂದು ಉಚ್ಚವಾದುದು ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವರ್ಣಗಳೂ ಸರಿಸಮಾನವಾದುವು ಎಂಬುದೇ ಇದರ ಅರ್ಥವು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನ್ಮದಿಂದಲೇ ವರ್ಣವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಬೇಕು. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಮದಂತೆ ವರ್ಣವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಬಹುದು.....ಜಗತ್ತು ಈ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವದು, ಹೊಟ್ಟೆ ಕಿಚ್ಚಿನಿಂದ ನಡೆಯುವ ಮೇಲಾಟಗಳು ನಿಲ್ಲುವವು. ಅಸೂಯೆಯು ಇಲ್ಲದಂತಾಗುವದು, ಯಾರೂ ಅನ್ನಾನ್ನಗತಿಕರಾಗಿ ಸಾಯರು, ಜನನ-ಮರಣದ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಸಮವಾಗುವದು ಅಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ದುಃಖಗಳು ದೂರಾಗುವವು....ಈ ರೀತಿಯ ವರ್ಣಧರ್ಮವು ಸಮತೆಯ ಧರ್ಮವು. ಕೇವಲ ಸಾಮ್ಯವಾದವಲ್ಲ. ಈ ಧರ್ಮದಿಂದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ವೈಷಮ್ಯಗಳ ಬದಲು ಸರಿಸಮಾನತೆಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವುಂಟಾಗುವದು. ಈ ತರದ ವರ್ಣಧರ್ಮವು ಇವತ್ತು ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ.....ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚನೀಚ

ಭಾವನೆಗೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚನೀಚವೆಂಬ ಭಾವನೆಯು ಬೇರೂರಿದೆ. ಇದು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಕುರೂಪವು, ವಿಕರಾಳ ರೂಪವು. ಇವತ್ತು ಜಗದೊಳಗೆ ನಡೆದಿರುವ ಕಲಹಗಳೆಲ್ಲ ಈ ಉಚ್ಚನೀಚವೆಂಬ ಭಾವನೆಯೂ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವು. ಈ ಕಲಹಗಳು ಇಲ್ಲದಂತಾಗಬೇಕಾದರೆ ವರ್ಣಧರ್ಮದ ಪಾಲನೆಯಾಗಬೇಕು.....ವರ್ಣದ ಹಾಗು ಜಾತಿಯ ನಡುವೆ ಭೂಮ್ಯಾಕಾಶದಷ್ಟು ಅಂತರವಿದೆ. ಕಾಣಬರುವ ಜಾತಿಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಜಾತಿಗಳು ವರ್ಣವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಹಾಳಾದ ಕುರುಹುಗಳು. ವರ್ಣಭೇದದಂತಹ ವ್ಯಾಪಕನಿಯಮಗಳು ಇವುಗಳ ತಳಹದಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇವು ಆಕಸ್ಮಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೂ ರೂಢಿಗಳಿಂದಲೂ ಜನಿಸಿರುವವು. ಇವು ಜಾತಿಬಂಧನಗಳು ಹೊರತು, ಇದು ವರ್ಣವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲ. ಇವುಗಳಿಂದ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೇಡುಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.” ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕೆಲವು ಸನಾತನಿಗಳು ಗಾಂಧಿಯು ನೈದಿಕ ಧರ್ಮವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುವ ಕಲಿಯೆಂದು ಎಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಯ್ಯುವರೋ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಸನಾತನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಡುವೆ ಸೇರಿಕೊಂಡ ಅಪಚಾರಗಳನ್ನೂ ಅತಿರೇಕಗಳನ್ನೂ ಕಿತ್ತೊಗೆದು ಅದರ ಪುನರುದ್ಧಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ಗಾಂಧಿಯವರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಾಗಿರುವದೆಂದು ಯಾವ ಉದಾರ ಹೃದಯನಾದರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗುವದು. ಸಮಾನತೆ ಭ್ರಾತೃಭಾವಗಳಿಗಾಗಿ ಅನ್ಯಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಶರಣಹೋಗುವದು ಮೂರ್ಖತನವೆಂದು ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವದು.

ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಮಹತ್ವದ ಬುದ್ಧಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಬಹುದು. ಇದರಂತೆ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಕಾರಖಾನೆಗಳು ಇವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ, ಸ್ಪರ್ಧೆ ಶ್ರಮದ ಮಹತ್ವ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯ ಸೂಚಿಯನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಳವು ಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾರೆವು— ಚರ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಯೋಗ್ಯತೆಗಳು ಬೇಕು. ಅಂಥ ಮಹನೀಯರು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ವಿಷಯಗಳ ಕೂಲಂಕಷವಾದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಲಾಭವಾಗುವದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಪುಸ್ತಕದ ಭಾಷಾಶೈಲಿಯು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ—ಸರಳವಾಗಿದೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಮುದ್ರಣವು ಮುದ್ದಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಮಹಾತ್ಮರ ದಿವ್ಯವಾಣಿಯು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಗುರುನಾಥ ಜೋಶಿಯವರನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. ಮುದ್ರಣ ದೋಷಗಳು ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಒಪ್ಪೋಲೆಯು ಸುಮ್ಮನೆ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿದೆ. ವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಉಪಯೋಗವೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ.

ಕೆಲವು ಪ್ರಯೋಗದೋಷಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವೆವು: “ಅಸಂಸ್ಕೃತೆ” (ಪು. ೪೩) “ಸಾಕ್ಷೇ ಕೊಡುತ್ತದೆ” “ಸತ್ಯ ನುಡಿಯುವದರಲ್ಲಿ” “ವೃತಪಾಲನೆ” “ಮಸಾಲೆ ಹಾಗೂ ಉಷ್ಣ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಬಾರದು” ಇಲ್ಲಿ ‘ಉಷ್ಣ’ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಲೇಖಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಅದು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ‘hot’ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುವಂತೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇತರ ಅಪಪ್ರಯೋಗಗಳು— ‘ಭೀಭತ್ಸ’ ‘ಆತ್ಮಿತ್ವ’ (ಪು. ೨೨) ‘ಧರ್ಮಾವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ’ (ಪು. ೩೨) ‘ಧಂದೆಗಳು’ (ಪು. ೩೪) ‘ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ’ ‘ಸವಾನತ್ಮ’ ಇದು ಒಪ್ಪೋಲೆಯಲ್ಲಿ ‘ಸರ್ವಾನತ್ಮ’ (ಪು. ೪೧) ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಕಾಣಿಸಿದೆ. ನಿಜವಾದ ಶಬ್ದವು ‘ಸರ್ವಾತ್ಮನ’ ಇರಬೇಕು. “ಜಡತೆಯ ಚಿಹ್ನೆ” (ಪು. ೪೬) ‘ಇಂಗ್ಲೀಜಿರಾಜ್ಯವು’ (ಪು. ೧೩೪) “ಮಾಡದವಿನಾ” ‘ಮಾಡಿದವಿನಾ’ ಎಂದು ಇರಬೇಕು. “ಅಟಲ ಶ್ರದ್ಧೆ” (ಪು. ೧೭೮) “ಕಳಕಳೆ” (ಪು. ೧೭೯) ‘ಸಂಪಾದಿಸದ ಹೊರತು’ — ‘ಸಂಪಾದಿಸಿದ’ ಇರಬೇಕು. “ಬೇಜಾರವನ್ನು” (ಪು. ೨೦೭) ‘ಅಲಕ್ಷ್ಯಗಳು’ (ಪು. ೨೨೨) ಇತ್ಯಾದಿ.

ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಕು. (ಮಹರ್ಷಿ ಟಾಲಸ್ತಾಯರ ಆತ್ಮಕಥನ) ಅನುವಾದಕರು: ಮಧುರಚೆನ್ನ ಮತ್ತು ಸಿಂಹೀ ಲಿಂಗಣ್ಣ. ಬೆಲೆ— ೦—೧೦—೦.

ಟಾಲಸ್ತಾಯ್ ಎಂಬ ರಶಿಯನ್ ಮಹಾತ್ಮನ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರವಿದು. ‘ಪರಿಚಯ’ ದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಕರು ಗ್ರಂಥದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ‘ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರೇ ಜೀವನದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬಲ್ಲರು.’ ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ‘ವಿಚಾರವು ಶ್ರೇಷ್ಠವೋ ಶ್ರದ್ಧೆಯು ಶ್ರೇಷ್ಠವೋ’ ಎಂಬ

ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ, ಶ್ರದ್ಧೆಯು ವಿಚಾರವಾದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದುದಲ್ಲ; ವಿಚಾರವು ಅಂತವುಳ್ಳ— ಪರಿಮಿತಿಯುಳ್ಳ ವಸ್ತುಗಳ ನೆಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥವಾದುದೇ ಆಗಲಿ ಅನಂತವಾದ ಪರಮಾತ್ಮ ತತ್ವವನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದಲೇ ಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿರುವರು. ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್ ಅವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿಯೇ ಮೊದಲು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ; ಇದು ಬಹು ಮನೋವೇಧಕವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥದ ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತುವಿಗಿಂತ ಇದೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕರಗಿಸುವಂತಹದೂ ಹೃದಯವನ್ನು ಅರಳಿಸುವಂತಹದೂ ಇದೆ ಎಂದು ಓದುಗರಿಗೆ ಒಂದು ಬಾರಿ ಎನಿಸುವಂತಿದೆ. ಮಧುರ-ಚೆನ್ನರು ಈ ಮೊದಲು ತಮ್ಮ 'ಪೂರ್ವರಂಗ' 'ಕಾಳರಾತ್ರಿ' ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ವಾಚಕರಿಗೆ ಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಸಿಂಪೀ ಲಿಂಗಣ್ಣನವರೂ ಕೂಡಿಯೇ ಮೂಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪುಸ್ತಕದ ಅನುವಾದವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಲ ಪುಸ್ತಕದ ಹೆಸರು 'My confession.' ಈ ಆತ್ಮ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಓದುವುದರಿಂದ 'ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು' ಬೀಳುವುದರಿಂದ ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಹೆಸರಿಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಜೀವನದಿಂದ ನಾವು ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ಮಾತುಗಳು ಇವು—

“ಜೀವನಕ್ಕೆ ಪರಿಶ್ರಮವೂ ಪ್ರೇಮವೂ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಸಾಧಾ ಸರಳವಾಗಿ ಇಡೋಣ. ನಾವು ದುಡಿಯುವವರೂ, ದಯಾಳುಗಳೂ ಆಗಬೇಕು. ಹೆರರು ನಮಗೆ ತೋರಿಸುವ ಮಮತೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಮತೆಯನ್ನು ನಾವು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಸಮಾಜದಿಂದ ನಾವು ಪಡೆಯುವ ಲಾಭಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಾನಾದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಆನಂದಪಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಹೊಡೆದು ಹಾಕಬೇಕು.” (ಪು. ೨೧.)

“ಜಗತ್ತಿನ ಜೀವನವು ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬನ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತಿನ ಜೀವನದಿಂದ ಆ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬನು ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ. ನಮಗೆ ಆ ಸಂಕಲ್ಪದ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಶಿ ಇದ್ದರೆ ಅದು ನಮ್ಮಿಂದ ಅಶಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿ ನೆರವೇರಿಸಲುಬೇಕು. ಆದರೆ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನಾವು ನೆರವೇರಿಸಲಾರೆವಾದರೆ ನಮಗೆ ಅದಾವುದರ ಜ್ಞಾನವೂ ಆಗಲಾರದು.” (ಪು. ೬೬.)

ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ವಿಚಾರವಾದವು ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ದೇಶ-ಕಾಲ-ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಮಯೋಚಿತವಾದ ಸತ್ಯವಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಬಗೆಯ ಶ್ರದ್ಧೆಗೆ ಅಬಾಧಿತವಾದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮಾಜವು ತನ್ನ ಜೀವನಚರಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿನ ಪರಮಾ ವಧಿಗೆ ಮುಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಅಜ್ಞ ಶ್ರದ್ಧೆ — ವಿಚಾರ—ಸುಜ್ಞ—ಶ್ರದ್ಧೆ ಈ ಮೂರು ಅವಸ್ಥೆಗಳೊಳಗಿಂದ ಹಾಯಲೇಬೇಕು. ಎಂದಮೇಲೆ ವಿಚಾರವಾದಕ್ಕೆ ಹೆದರುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಸತ್ಯದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ತರಣೋಪಾಯವು ಅದೊಂದೇ ಎಂಬುವ ಮಾತು ಮಾತ್ರ ಮತಿಸುಂದರ ಬಡ-ಬಡಿಕೆ ಎಂದು ಭಾರತೀಯರು ಎಂದೋ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ, ಈಗಲೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣದೋಷಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಇಂತಹ ವಿಚಾರಪ್ರಚುರವಾದ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಅವುಗಳ ಇರುವಿಕೆಯು ದೊಡ್ಡ ಕೊರತೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಕೇವಲ ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಯುವಂತಹ 'ಹತ್ತುಗಡೆ' 'ಹಳವಂಡೆ' ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳ ಬದಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತಹ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ವಾಕ್ಯಸರಣಿಯೂ ಅಲ್ಲೊಂದಿಲ್ಲೊಂದೆಡೆ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಉದಾ: 'ಸೆರೆ ಮುಂತಾದ ತ್ಯಾಗದಿಂದ ಆತನ ಆರೋಗ್ಯವು ವರ್ಧಿಸಿತು' (ಪು. ೨೧). 'ಆ ಧೈಯಜೀವನವೇ ಅವನಿಗೆವೆಲ್ಲಾ ಕಾಲ್ಪೊಡಕಾಗಿ ನಿಂತವೆನ್ನು' (ಪು. ೨೩). ಇಂತಹ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ತೋರಿಸಬಹುದು.

—ತಟ್ಟಿ ಶಾಮರಾಯ.

ವಾಲಿ:- ಲೇಖಕರು ಪಂಡಿತ ಕೆ. ಶ್ರೀಕಂಠಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರು ಮಹಾರಾಜಾ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಮೈಸೂರು ಬೆಂ—೮—೦

ಇದು ಭಾಮಿನಿಷಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪದ್ಯಗ್ರಂಥ. ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವ ವಾನರೇಶ್ವರ ವಾಲಿಯ ಕತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. “ದುಃಖಾಂತವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಈತನ ಸುಂದರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಬೇಕೆ-ಬುದೇ ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವಿನ ಆಶಯವು. ಕಥೆಯನೋ ಹಳೆಯದೇ. ಆದರೂ ಕಥಾವಸ್ತು ಸನ್ನಿವೇಶ ಇವುಗಳ ವಿನ್ಯಾಸಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನೂತನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದೆ. ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ತೋರಿದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿರುಪೇರುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ದೈವಿಕವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಭಾವಿಸದೆ ರಾಜ-

ಪುತ್ರನನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ತಮ್ಮ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವರು. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ವಸ್ತುವು ಪುರಾಣದ ಅಡಿಯ ಜಾಡನ್ನೇ ಹಿಡಿದು ನಡೆದು ದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುವೆವು. ಬ್ರಹ್ಮನ ಆನಂದಾಶ್ರು ಬಿಂದುವು 'ವಾನರಭಲ್ಲ' ನಾಗಿ ಉ ದಿ ಸಿ ದು ದು, ಅವನೊಂದು ಸರಸಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗೇಳಲು ಹೆಣ್ಣಾದುದು, ಆ ಹೆಣ್ಣು ಇಂದ್ರನ ದಯೆಯಿಂದ ವಾಲಿಯನ್ನೂ ಸೂರ್ಯನ ಮನಸೋಲಿನಿಂದ ಸುಗ್ರೀವನನ್ನೂ ಹೊಂದಿದುದು, ಬಳಿಕ ಮರಳಿ ಗಂಡಾದುದು ಇವೆಲ್ಲ ಪವಾಡಗಳು ಇಂದಿನ ಕಾವ್ಯ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಬಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ತೊಡಕು ಅಡ್ಡವಿಸುವುದು ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಪುರಾಣ ಪರಂಪರೆಯ ದಾಗಿದ್ದರೂ ವಾಲಿಯ ಪಾತ್ರಪರಿಪುಷ್ಟಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಸುಗ್ರೀವನು ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ-ವಾಲಿಯರ ನಡುವೆ ಕಾಳಗವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದನಲ್ಲವೇ! ರಾಮನ ಬಾಣಗಳು ನೆಟ್ಟು ವಾಲಿಯು ಮರಣಸಂಕಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಬಿದ್ದಿರುವಾಗ, ಸುಗ್ರೀವ ಆತನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಲು, ವಾಲಿಯು ನುಡಿದ ಮಾತುಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಹೃದಯರನ್ನು ಕಂಬನಿಮಿಡಿಯಲು ಹೆಚ್ಚುವುವು.

“ತಮ್ಮ ಬಾಹತ್ತಿರಕೆ ರಾಮನ

ನೆಮ್ಮಿ ನೇಹವಗಳಿಸು, ಕೊರಳೊಳ-

ಗುಮ್ಮ ಹದಿನೊ ಧರಿಸು ಕಾಂಚನಮಾಲೆಯಿದ ಮತ್ತಂ

ಸೊಮ್ಮ, ಮಿಗಿಲಿನ ಹಮ್ಮ ನೆನ್ನಯ

ಸಮ್ಮ ದನನೀ ಯಂಗದನ ನೀ-

ನೊಮ್ಮ ನದಿ ತಳೆ. ತೊಡವಿದೊಂದೇ ಕುಲಕೆ ಭೂಷಣವು”.

ಆಗ ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ

“ಉಕ್ಕಿದುದು ಶೋಕಾಬ್ಧಿ ತಮ್ಮನು

ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಳಿಸುತ್ತೆ ಹುಡಿಯೊಳ-

ಗಿಕ್ಕಿ ಮೆಯ್ಯನು ಹೊರಳಿ ಪಾದಕೆ ನೊಸಲ ಚಾಚಿದನು.

ಅಕ್ಕರೆಯ ಕುವರನನು ಕೈಯೊಳ-

ಗಿಕ್ಕಿ ಕಂಠಕೆ ಹಾರವೇರಿಸಿ

ದುಕ್ಕವಿಮ್ಮಡಿಯಾಯ್ತು ಮೊಗವನು ಮುಚ್ಚಿ ನಾಚಿದನು”.

ಈ ಸಂದರ್ಭವೂ ಮುಂದೆ ಜಾಂಬವ-ವಾಲಿಯರ ಕೊನೆಯ ದರ್ಶನ ಸಂದರ್ಭವೂ ಕರುಣಭಾವದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿರುವುವು.

ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಬಳಸಿದ ಭಾಷೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಸಗನ್ನಡ; ಆದರೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಳಗನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಯೋಗದ ರೂಪಗಳು ಬಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ವಿಷಮತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿವೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ನಾಡನುಡಿ-ಗಾದಿಯ

ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮನು ಸರಸ್ವತಿಯೊಡನೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಸ್ಯವಿನೋದ, ವಾಲಿ-ತಾರೆಯರ ಪುಥಮದರ್ಶನ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಪದ್ಯಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸುಂದರವಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬರುವ ವರ್ಣನೆಗಳು ಮಿತವಾದುವಾಗಿವೆ. ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಓದಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗೊಳಿಸಿದರೆ ಇದಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೃತಿಗಳು ಅವರಿಂದ ದೊರೆತಾವು !

—ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ

ಮುತ್ತುಗಾರ: ಲೀ. 'ಸ್ವಾಮಿ' ಅಧ್ಯಾಪಕರು ನೃಪತುಂಗ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಜಿಲ್ಲೆ ೦-೪-೦

ನಿಜಾಮ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ತಲೆಯೆತ್ತುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತೋಷಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಈ 'ಮುತ್ತುಗಾರ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವು ಶಿಶುಗೀತೆಗಳೊಂದು ಸಂಗ್ರಹವು. “ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಪ್ರವಾಹವು ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕಾದರೆ ಬಾಲಕರ ಮನಸ್ಸನ್ನಾಕರ್ಷಿಸುವ ಕವನಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಮತವಾಗಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೇ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಕವನಗಳು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.” ಎಂದು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ತಮ್ಮ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವರು.

ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಕವನಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ; ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಪ್ರತಿಭೆ ಅತಿತ್ವ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಡಿಯಿಟ್ಟುತೋ! ಉದ್ದೇಶಸಿದ್ಧಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹಶಂಕೆಗಳು ಬರಲು ತೊಡಗುವುವು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯ ಕವನವಾದ 'ಮುತ್ತುಗಾರ' ಎಂಬುದನ್ನೇ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ತನಗೂ ನಿಜವಾದ ಮುತ್ತುಗಾರನಿಗೂ ಇರುವ ಹೆಚ್ಚುಕಡಮೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ನಿಜವಾದ ಮುತ್ತುಗಾರನ ಮುತ್ತುಗಳನ್ನು 'ಮುತ್ತೈದೆ' ಯರು ಯಾರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಲ್ಲರು. ಈ ಚಿಕ್ಕ ಮುತ್ತುಗಾರನ ಮುತ್ತಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಹಂಬಲಿಸಿ, ಹಾರಯಿಸಿ, ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವರು. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಸರಿ! ವಾತ್ಸಲ್ಯಭಾವವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೂಡಿಸುವುದು; ಆದರೆ ಕೊನೆಯ

‘ಮುತ್ತು ಬೇಕೆಂದೆನ್ನ ಕಾದುವರು ಬಂದಿಲ್ಲಿ

ಮುತ್ತುಗಾರನ ಇವರಿಗಿತ್ತು ಪೋಗೋ!

ಎಂದುಸುರುತಿರಲೆನ್ನ ಬಾಯಿಯನು ಮುಚ್ಚುವರು

ಬೇಡ ಪೋಗಿಂವನನ ಕಳುಹುತಾರು !”

“ಬೆಳ್ಳಿಬಂಗಾರವನು ಎಳ್ಳುಸಕ್ಕರೆಗಳನು
ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರಿಗೀವ ದಿನಸವಿಹವು !
ಮುತ್ತುಗಳನೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರಿಗೀಯುತಿರುವಂಥ
ದಿನಸವಿರಬೇಕಮ್ಮ ಒಂದಾದರೂ !

ಎಂಬ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಮುತ್ತುಗಾರನು ಕಾಣದೆ
ವಯಸ್ಸಾದ ಕವಿಗಳು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ‘ಹುಚ್ಚು ಹುಡುಗ’
ಎಂಬ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿಯ ಹುಡುಗನ ತರ್ಕಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯೂ
ಕವಿಗಳ ಮುಖವೇ ಹಣೆಯಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆ. ಎಂತಲೇ ಇವು-
ಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವಾಭಾಸವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಕರು ಕಾಣಬಹುದು.
‘ತಾಯಸೇವೆ’ ‘ಹಸುಗೂಸು’ ಎಂಬುವು ಒಳ್ಳೆಯ
ಕವಿತೆಗಳಹುದು; ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಶುಗೀತೆಗಳಲ್ಲ. ತಾಯಿಯ
ಅಡಿಗಳಲ್ಲಿ ‘ಶಿರಕಮಲ’ ವನ್ನು ತೆಗೆದಿಡಬೇಕೇತಕ್ಕೆ ?
ತಾಯಿಯೇನು ಬಲಿಯನ್ನೇಕ್ಷಿಸುವ ಚಂಡಿಯಲ್ಲವಲ್ಲ !
‘ಬಯಲಾಟ,’ ‘ಆಟದ ಆತುರತೆ’ ಎಂಬ ಕವಿತೆಗಳು
ಮಕ್ಕಳ ಮನಶ್ಚಿತ್ರವನ್ನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ರೇಖಿಸಿ ತೋರಿಸುವುವು.
ಇವನ್ನೋದಿ ಹುಡುಗರು-ಹಿರಿಯರು ಇಬ್ಬರೂ ತಣಿದಾರು.
‘ಬುತ್ತಿಗಂಟು’ ಎಂಬುದು ನೀತಿಯನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ
ಒಂದು ಕತೆಹಾಡು. ಈ ಹಾಡಿನ ನಡಿಗೆಯ ರೀತಿ
ತಿಳಿಯದೆ ಬರೀ ಓದಿಬಿಡಬೇಕಾಗಬಹುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ !
‘ಬರೆಯೋಣು ಬಾರ ! ತಂಗಿ ! ಬರೆಯೋಣು ಬಾ’
ಎಂಬ ಕವನವು ಸಹಜಮನೋಹರವಾಗಿದೆ. ‘ಕಿಶೋರಿ’
ಎಂಬುದು ಶಿಶುಗೀತವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದೇ ? ಕವನದ
ನಾಯಕಿಯೇನೋ ಹುಡುಗಿಯಿರಬಹುದು ! ಆದರೆ ಆ ಕವನ
ದಲ್ಲಿಯೆ—

“ ಕನ್ನಡಿಯ ನೋಡಿಕೊಂಡು
ನತ್ತು ಬುಗುಡಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು
ಮೂಗು ನಾ ಮುರಿಯುವೆನೆ
ದೊಡ್ಡಾ ಕಿಯಾಗುವೆನೆ ? ”

“ ಬೆಟ್ಟದಂಥ ಕುದುರೆ ಮೇಲೆ
ಗಂಡನೊಡನೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು
ಲೂರಲ್ಲ ಮರೆಯುವೆನೆ
ದೊಡ್ಡಾ ಕಿಯಾಗುವೆನೆ ”

ಮೊದಲಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆದು ಹುಡುಗಿಯ
ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಕುರಿತು ಕಲ್ಪಿಸಿ ದೊಡ್ಡವರು ರಚಿಸಿದ
ಅಣಕವಾಡಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ‘ಜಗನ್ನೋಹಿನಿ’ ಎಂಬುದ
ರಲ್ಲಿಯ ಭಾವವಂತೂ ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ
ಹಿಡಿಯಲಾದರು.

ಮಕ್ಕಳು ನಾದಪ್ರಿಯರು. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಸಾನು-
ಪ್ರಾಸಗಳಿಲ್ಲದ ಬೋಳುನುಡಿಯ ಪದ್ಯಗಳು ಅವರನ್ನು
ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರಂಜಿಸವು. ಸುಲಭಾರ್ಥದ ಮಾತಿನೊಂದಿಗೆ
ಕುಣಿಕುಣಿಯುತ್ತ ನಡೆಯುವ ಪದರಚನೆಯೂ ಶಿಶುಗೀತ-
ಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕ. ‘ಸ್ವಾಮಿ’ ಯವರಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು
ಅರಿಯುವ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ; ಮೂಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯ ನೆರವು
ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕರೆ ಅವರ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಯ
ಕಾರ್ಯವು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಆದೀತೆಂದು ಯಾವ ಅಡೆತಡೆಯೂ
ಇಲ್ಲದೆ ಹೇಳಬಹುದು.

—ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ—

ಸಂಶಯಪಿಶಾಚಿ: ಬರೆದವರು : ಕೆ. ಶಾಂತಪ್ರಕಾಶ್.
‘ತೊಡಲ್ಪಡಿ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ’ಯ ೨ನೆಯ ನುಡಿ. (ಕಿರಿಯರ
ಪ್ರಪಂಚ, ಉಡುಪಿ). ಬೆರೆ ೦—೬—೦

‘ಇದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳ
ತಿಕ್ಕಾಟವು ಒಡೆದು ಕಾಣುವಂತಿದೆ’ ಎಂಬ ಸಂಪಾದಕರ
ಮಾತು ತೂಕವುಳ್ಳದ್ದು. ಎರಡೂ ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳ
ತಿಕ್ಕಾಟದಲ್ಲಿ ನಡುವಣ ನಿರ್ಣಯ ವೇನು ? ಅದು
ವಿಷಾದಾಂತ. ನಾಟಕವು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದೂ
ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶವೊಂದೂ ಎದ್ದು ಕಾಣುವಂತಿಲ್ಲ. ಹೊಸ
ರೂಢಿಯ ತಾರಾನಾಥನ ದೃಷ್ಟಿ ಇಂದಿರೆಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ
ಮಾತ್ರ ವಿಶಾಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಆ ಸಂಶಯಪಿಶಾಚಿಯ
ಬಾಧೆಯೇನೋ ! ಕುತಂತ್ರ ಹೊಡುವ ತಂತ್ರಿಯ ಮುಂದೆ
ಅವನ ಸೋಗಿನ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿಯೂ, ವಿಚಾರವಿಚಕ್ಷಣ
ನಾದ ತಾರಾನಾಥನು-ಅವನು ದುಡ್ಡು ಕೇಳಿದಾಗ—“ನನ್ನ
ಕೈಯಲ್ಲಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಕೈಲಾಗದವನಂತೆ ಹೇಳುವ ಮಾತು
ಅವನ ಮನೋವೃತ್ತಿಗೆ ಅಸಂಗತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ
ಆ ಡಾಂಭಿಕ ತಂತ್ರಿಯ ಮುಂದೆ ಯೋಗ್ಯ ಉತ್ತರ
ಕೊಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಗತದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು
ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ, ನನಭಾಷಣಕಾರನು ಭಾಷಣವನ್ನು
ರೂಢಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ. ಮುಖ್ಯ, ತಾರಾನಾಥನು ಈ
ನಾಟಕದ ನಾಯಕನಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಇನ್ನಿಷ್ಟು
ತ್ಯಾಣ ಬೇಕಿತ್ತು. ತುಂಗಮ್ಮನ ಪಾತ್ರವು ಬಹು
ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಕಥಾವಸ್ತುವು ಮನವುಗುವಂತಾಗಿದೆ. ವಿಷಾದಾಂತ
ನಾಟಕವಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ ಹಾಸ್ಯದ ಸುಳಿವು ಮಿನು ಮಿನುಗಿ
ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮನೋಹರನ ವಿನೋದವು ಮಾಗಿ
ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಮೇಲ್ದರಗತಿಯದಿದ್ದರೆ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಣ್ಣ

ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನ ಭೂಮಿಕೆಗೆ ಮನೋಹರನು ವಿರೂಪಕ ನೆಂದು ತನ್ನನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಅವನನ್ನು ತಾರಾನಾಥನ ಜೀವದ ಗೆಳೆಯನೆಂದೇ ನಾವು ತಿಳಿಯುವುದು.

ಇಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ 'ಸ್ವಗತ'ಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವುದು ಕೆಲವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸ್ವಗತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದುದನ್ನೇ ಇಬ್ಬರ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಸಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಚಿತವಾಗಿರಬಹುದಿತ್ತು.

ಸಾ ದ ರ ಸ್ವೀ ಕಾ ರ

—ನಾ. ಕು

೧೧೫ Utility of Honesty in Trade (ಪ್ರಬಂಧ): ಲೇ. ಕೆ.ಎಚ್.ಬಿ. ಕುಲಶಾಸ್ತ್ರಿ. ಬಿ. ಇ. ನೈಫುರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಉದ್ಯೋಗ ವಾಣಿಜ್ಯದ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಜಿ. ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಬಿ. ಎ., ಎಮ್. ಎಸ್.ಸಿ. (ಲಂಡನ್), ಎಫ್. ಸಿ. ಎಸ್, ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಒರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಧರ್ಮಸಮಾಜದವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರೂ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೂ ಓದಿ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ವಿಷಯ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೨೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨ ಆಣೆಗಳು ಮಾತ್ರ.

೧೧೬ ನಿತ್ಯಮಧು - ವರತೆಗಳು (ಗೀತೆಗಳು): ಮಧುಗಿರಿಯ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಬಾಲಕರು ಬರೆದುವು. ಕ್ರಾ. ೧/೧೬ ದ ೩೩ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ?

೧೧೭ ಆಟದ ಬಯಲು (ಆಟಗಳು) ಲೇ. ಶ್ರೀಕಣ್ಣಪ್ಪ. ಸ್ವಾಂಡರ್ಡ್ ಬುಕ್ ಡಿಪೋ, ಆವನ್ಯೂ ರೋಡ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೪೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦.

೧೧೮ ಕಿಂದರಿ ಜೋಗಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಥನ ಕವನಗಳು (ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ): ಲೇ. ಕೆ. ವಿ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಲಯ್ಯನವರ ಮುನ್ನುಡಿಯೊಡನೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಮಾಲೆಯ ಪ್ರಥಮ ಪುಸ್ತಕ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೦೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೧೫-೦. ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಮಾಲೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಲೆ ೪-೦-೦.

೧೧೯ ಕನ್ನಡ-ಬಾಲಜೋಫೆ (ಶಿಕ್ಷಣ) ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಎಫ್. ಕಟ್ಟಿಮನೆ, ಬಿ. ಎ; ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ಸಿ. ಫ. ಕಟ್ಟಿಮನೆ. ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಶ್ರೀ. ಸಿ. ಫ. ಕಟ್ಟಿಮನೆ, ಕಮಡೊಳ್ಳಿ ಓಣಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೫೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨ ಬಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಶಾಂತಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ನಾಟಕಕಾರನ ಛೋರಣೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಸ್ತುನಿಯೋಜನೆಯು ರಂಜಕವಾಗಿ, ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ಅಂತರಾಳವನ್ನು ಆಲೂಗಾಡಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಿರಿಯರ ಪ್ರಪಂಚವು ಇನ್ನೂ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಶ್ರೀ. ಶಾಂತಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿಯವರ ಬೇರೆ ಕೃತಿಗಳೂ ಬೇಗನೆ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರಲೆಂದು ಬಗೆದುಂಟು ಹಾರೈಸುವೆವು.

೧೨೦ ಪಂಚಾಮೃತಂ (ವಿವಿಧ ವಿಷಯ) ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಕೆ.ವಿ. ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟ, ವಿದ್ವಾನ್. ಸಹಾಯಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಂಡಿತ, ಸರಕಾರಿ ಕಲಾ ಶಾಲೆ, ಮಂಗಳೂರು. ದ. ಕನ್ನಡ. ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಶ್ರೀ. ಹುರುಳಿ ಭೀಮರಾಯರು, ಸರಸ್ವತೀ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್, ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಮಂಗಳೂರು. ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೪೬ ಪುಟಗಳು. ಸಾಧಾ ಪ್ರತಿಗೆ ಬೆಲೆ ೦-೧೨-೦; ಕ್ಯಾಲಿಕೋ ಬೈಂಡಿನ ಪ್ರತಿಗೆ ೧-೦-೦.

೧೨೩ ಇಂಗ್ಲೀಷ್-ಕನ್ನಡ-ನಿಘಂಟು: ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾದುದು. ಡಿಮಿ ೧/೪, ೯೬ ಪುಟಗಳು. ೧ ನೇಯ ಭಾಗ. ಹನ್ನೆರಡು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು. ಮುಂಗಡ ಹಣ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರಿಗೆ ೫-೦-೦ ಗಳಿಗೆ ಇಡಿ ನಿಘಂಟು ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಪೂರ್ತಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಮೇಲೆ ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ೬-೦-೦.

೧೨೪ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆ (೧೧ ಕಥೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ): ಕತೆಗಾರರು 'ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿ' ಬೆಂಗಳೂರು. ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೨೦ ನೆಯ ಕುಸುಮ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೬೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೨-೦.

೧೨೫ ಲಿಂಗಧಾರಣ ಸಿದ್ಧಾಂತಮು (ಧಾರ್ಮಿಕ) ತೆಲುಗು ಪುಸ್ತಿಕಾ. ಲೇ. ಪಂಡಿತ ಚಿದಿರೆಸುತದ ವೀರಭದ್ರಶರ್ಮ ಅವರು. ಸಿಕಂದ್ರಾಬಾದಿನ ಶಿವಭರ್ಮ ಗ್ರಂಥ ಮಾಲೆಯ ತೃತೀಯ ಬಿಲ್ಲ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೨೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೨-೦

೧೨೬ ಯುಗಾದಿ (ಕವನಸಂಗ್ರಹ): ಲೇ. ವಾಸುದೇವ, ಬಿ. ಎಜಿ. ೭೬, ೨ನೆಯ ಕ್ರಾಸ್‌ರೋಡು, ಶಂಕರಪುರಮ್ ಬಸವನಗುಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು. ಕ್ರಾ. ಅ. ೨೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦.

ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ವರದಿಗಳು

೧೧೩ ವಿನೋದಭಾರತ (ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಮಂಗಳೂರು ಜಾರಪ್ಪನವರು. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಗುರಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯರಸವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸುವುದು. ಕ್ರಾ. ಅ. ೧/೨೮ ಪುಟಗಳು. ಪರವಾರವರಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ೨-೫-೦.

೧೧೦ ಮೈಸೂರು ಸಹಕಾರಪತ್ರಿಕೆ (ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ) ಮೈಸೂರು ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಕನ್ನಡ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಜ್ಞರ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತವೆ. ರಾಯಲ್ ೩೪ ಪುಟಗಳು. ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ೩-೦-೦ ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ೦-೪-೦.

೧೧೩ Karwar High School Magazine (ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ): ಸಂಪಾದಕರು: ವಿ. ವಿ. ದಿನೇಶ್ವರ ಬಿ.ಎ.ಬಿ.ಟಿ. ಕಾರವಾರ; ಕ್ರಾ.ಅ. ೪೪ ಪುಟಗಳು. ಚಂದಾ? ಇದರಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಾನಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಮರಾಠಿ, ಕನ್ನಡಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕಾರವಾರವು ಕನ್ನಡ-ನಾಡೆಂದು ಬಗೆದು ಕಾರವಾರ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ.

೧೨೩ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರಕಟನೆ: ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಕ್ಟೋಬರ ಸಂಚಿಕೆಯಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕ. ಪ್ರಾ. ಕಾಂ. ಕಮಿಟಿಯ ಘಟನೆ ಮತ್ತು ನಿಯಮಾವಳಿ, ಕ. ಪ್ರಾ. ಕಾಂ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರೀ ಬೋರ್ಡ್, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮುಂತಾದ ವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಜಿನ್ನಾಗ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೩-೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೨-೦.

೧೧೮ The Union Club (ವರದಿ): ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂಲ್ಕಿಯ ಯೂನಿಯನ್ ಕ್ಲಬ್ಬಿನ ೨೧ ನೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ. ಜನಜಾಗೃತಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಂಥ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ತಜ್ಞರಿಂದ ಕ್ಲಬ್ಬಿನವರು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಆಟಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನ ಕೊಟ್ಟು ಭಾರತದ ಶರೀರಸಂಪತ್ತಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದಲಿ.

೧೩೦ ಸಕಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘಸಮ್ಮೇಲನ ೧೯೩೬: ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾದುದು. ಸಮ್ಮೇಳನದ ವರದಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಯಗಳು, ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿಯಮಗಳು ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ.

೧೩೩ ಧಾರವಾಡ ವನಿತಾಸೇವಾಸಮಾಜದ ೨ನೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ. ೧೯೩೫ನೇ ಜುಲೈದಿಂದ ೧೯೩೬ ಜೂನ್ ಕೊನೆಯ ವರೆಗಿನದು. ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಡಾ. ಲ. ವೆ. ಮಳೇಬಿಸ್ತೂರ.

ದಸರೆಯ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಗಳು

೧೨೪ ಸಾಧ್ವಿ: ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ ಅಗರಂ ರಂಗಯ್ಯನವರು ಮೈಸೂರು. ಕ್ರಾನ್ ೧/೪ದ ಅರಸತ್ತು ಓದುವ ಪುಟಗಳು. ಜಾಹೀರಾತಿನ ಪುಟಗಳು ಬೇರೆಯಿವೆ. ಬೆಲೆ?

ಇದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೂ ನವರಾತ್ರಿಯ ಉತ್ಸವಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆನೇಕ ಲೇಖನಗಳೂ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಇವೆ. ಲೇಖಕವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತರುಗಳಾದ ಹೊಸಕೊಪ್ಪ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು, ಮಂ. ಅ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಐಯಂಗಾರ್ ಎಂ. ಎ. ಬಿ. ಎಲ್, ಪಂಡಿತ ತಾರಾನಾಥರು, ಜಿ. ಆರ್. ಜೋಷ್ಯರ್ ಎಂ. ಎ. ಎಫ್. ಆರ್. ಇ. ಎಸ್, ರಂಗನಾಥ ದಿವಾಕರರು, ಡಿ. ಕೆ. ಭಾರದ್ವಾಜರು ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಇರುವರು. ಕವನ, ಸಣ್ಣ ಕತೆ, ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕಗಳೂ ಇರುವುವು.

೧೨೫ ಪ್ರಭಾತ (ಮಂಗಳೂರು): ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ ಕುಡ್ಲಿ ವಾಸುದೇವ ಶೇಣೈ ಅವರು. ಕ್ರಾನ್ ೧/೪ದ ೧೦೪ ಓದುವ ಪುಟಗಳು. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಇಡೀ ಪುಟದ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಬೇರೆ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಇವೆ. ಬೆಲೆ?

ವಿಷಯ ವೈವಿಧ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹಲವು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಲೇಖನಗಳಿಂದ ಸಂಚಿಕೆಯು ತುಂಬಿದೆ. ಆದರೂ ಕತೆ, ಪ್ರಬಂಧ, ಹರಟೆ, ಕವನ, ನಾಟಕ ಮೊದಲಾದ ಲಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಪುಟಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ 'ರಕ್ತಕಾಣಿಕೆ' ಎಂಬ ಹೊಸ ಮಾದರಿಯ 'ಭಾಯಾ ನಾಟಕ' ವು ಸಚಿತ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಅಚ್ಚು ಮುದ್ದು ಮುದ್ದಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾದುದು.

೧೨೬ ತ್ರಿವೇಣಿ (ಮಂಗಳೂರು): ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಬಾಬೂರಾವ್ ಬಿ. ಎ. ಅವರು. ಕ್ರಾನ್ ೧/೪ದ ಎಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೨-೬.

ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದ ಬೇರೆಬೇರೆ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಡಬಹುದಾದಂತಹ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ಪುಟಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿಂತಿದೆ. ಆದರೆ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಇದರಲ್ಲಿಯ ಲೇಖನಗಳು ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ಲೇಖಕರ ಲೇಖನಿಯಿಂದಿ-
ಳಿದಿದ್ದು ವಾಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಮುಖಪತ್ರದ ಮೂವಣ್ಣದ ಚಿತ್ರದ ಸೊಗಸು ಮನಸೆಳೆಯುವಂತಹದಿದೆ.

೧೩೧ ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ (ಮಂಗಳೂರು) ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಎ. ಎಸ್. ಕಾಮತ್ ಅವರು. ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯು (ಡೆಮಿ) ನಲವತ್ತು ಓದು ವ ಪುಟ-
ಗಳು. ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಸುಂದರವಾದ ನಾಲ್ಕು ಚಿತ್ರ-
ಗಳುಂಟು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಚಿತ್ರಗಳಿವೆ. ಬೆಲೆ ಒಂದೇ ಆಣೆ.

‘ಒಂದಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಓದುವ ಕಾಲ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೂ ಒದಗಿದೆಯಲ್ಲ!’ ಎಂದು ಅತಿಶಯವಾದ ಅನಂದ ನಮಗೆ. ಒಂದಾಣೆ ಹೋಯಿತೆಂದು ಓದಲು ಬಲ್ಲ ಎಂತಹ ಮಡ್ಡಿಯೂ ಕಳವಳಿಸಲಾರ ಕೊಂಡರೆ. ಕತೆ, ನಾಟಕ, ಹರಟೆ ಮೊದಲಾದ ಮನೋರಂಜಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಿದೆ. ಲೇಖಕವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಹೆಸರು ವಾಸಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರೇ ಹಲವರು. ಶ್ರೀ. ಗೋವಿಂದ ಪೈಯವರು ನಾಗಚಂದ್ರನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಲೇಖನವೊಂದೂ ಇದರಲ್ಲಿದೆ.

೧೩೨ ಕಂಠೀರವ (ಮಂಗಳೂರು) ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಟಿ. ವಿಠಲರಾಯರು. ಡೆಮಿ ೧/೪ದ ೨೧೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ?

‘ಪ್ರಸನ್ನ ಮಹಾದೇವ’ ಎಂಬ ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಣ-
ಚಿತ್ರವು ಮನೋಹರವಾಗಿದೆ. ಬೇರೆಬೇರೆ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ನೂರಾರು ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲದೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಿತ್ರಗಳೂ ವಿಡಂಬನ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಆಲಂಕರಿಸಿವೆ. ಸ್ವದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಲೇಖನಗಳೂ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಮಾಜವಿಚಾರ, ಸಂಶೋಧನೆ, ಚರಿತ್ರೆ, ಧರ್ಮ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಚರ್ಚಿಸಿದ ಅಧಿಕೃತವನರ ಬರೆಹಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವುದು. ವಾಚನಾಭಿರುಚಿಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಹಾರ.

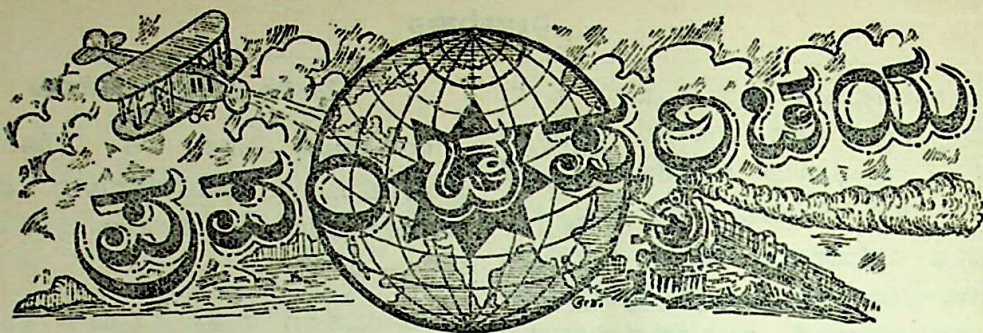
ಹಿಂದೀ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಗಳು

೧೧೪ ಕಲ್ಯಾಣ - ವೇದಾಂತ ಅಂಕ (ಗೋರಖಪುರ): ಸಂಪಾದಕರು. ಶ್ರೀ. ಹನುಮಾನಪ್ರಸಾದ ಪೊದ್ದಾರ. ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಆಳತೆಯ ೭೪೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೩-೦-೦.

ಗೋರಖಪುರದ ಗೀತಾ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೊರಡುವ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯದು. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಅನೇಕ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಗಳು ಹೊರಟು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಈ ವೇದಾಂತ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯೂ ಹಿಂದಿನ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಗಳಂತೆಯೇ ಸುಂದರವಾದ ತ್ರಿವರ್ಣ, ದ್ವಿವರ್ಣ, ಏಕವರ್ಣ ಚಿತ್ರಗಳಿಂದೂಡಗೂಡಿದೆ. ಅದ್ವೈತ, ದ್ವೈತ, ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ಮುಂತಾದ ವೇದಾಂತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಭಾರತದೊಳಗಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಭಿನ್ನಭಿನ್ನವಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದ ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಲೇಖನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೨೦೦ಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕಿದೆ. ಚಿತ್ರಗಳು ೧೧೧. ಇಷ್ಟು ಜನ ಲೇಖಕರ, ಇಷ್ಟು ಪುಟಗಳ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಇಷ್ಟು ಚಿತ್ರಗಳೊಡನೆ ಕೊಡುವ ದಿನವು ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಎಂದು ಬರುವುದೋ! ಈ ವೇದಾಂತ ಸಂಚಿಕೆಯು ಸಂಗ್ರಹಣೀಯವಾಗಿದೆ.

೧೪೧ ವಿಶಾಖ-ಭಾರತ, ಮಹಿಲಾ ಅಂಕ (ಕಲಕತ್ತಾ) ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಬನಾರಸೀದಾಸ ಚತುರ್ವೇದಿ. ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಆಳತೆಯ ೨೦೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧೨ ಆಣೆಗಳು.

ಭಾರತದ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನವ-ಜಾಗೃತಿಯ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯಿತು. ಆದೀಗ ಬೆಳೆದು ವಿಶಾಲ-ವೃಕ್ಷವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಮಹಿಳಾ-ಅಂಕವೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರ್ಶಗೃಹಿಣಿ-ಆದರ್ಶಮಾತೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪುರುಷರ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಲೇಖನಗಳಿವೆ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ. ಕೊಡಗಿನ ಕನ್ನಡಿತಿ ಕುಮಾರಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ಕೂಲಿಕಾರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆದ ಲೇಖನವು ಉದ್ದೋ-
ಧಕವಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರಿನ ಇಗ್ನಿ ಸಮಾಜದ ಪರಿಚಯ-
ವನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ತ್ರೀಯರ, ಸ್ತ್ರೀಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚಿತ್ರಗಳು ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಕಳಿತಂದಿವೆ.

ಸಾಬೂನಿನ ವೆಚ್ಚದಿಂದ ಆಯಾ ದೇಶದ ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಸಾಗರಿಕತೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತವೆ. ಈ

ಸಾಬೂನಿನಿಂದ
ಆಯುರ್ವೃದ್ಧಿ

ಡಿನವರು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ
ದೇಶಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಂದಿರುವರು.

ಹಾಲೆಂಡು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸರ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಬೂನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಅದು ಸ್ವಚ್ಛತೆಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಹಾಲೆಂಡಿನವರು ಘೋರ ಪರಿಶ್ರಮಪಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಶರೀರ, ಬಟ್ಟೆ, ಮನೆ, ಮಾರ್ಗ, ಉಪವನಗಳನ್ನು ತೊಳತೊಳಗುವಂತೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತೀಯರು ಎರಡೆ-ರಡು ಜಾರಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದರೂ, ಅವರ ಶರೀರದಿಂದ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ದುರ್ಗಂಧವು ಬರುತ್ತದೆ. ಹೊಲಸಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಚೀನವನ್ನೂ ಮೀರಿಸಿದೆ.

ಒಬ್ಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮನುಷ್ಯನು ಸಾಬೂನಿನ ಉಪಯೋಗ ದಿಂದ ದೇಶದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರೋಗ್ಯವಿಷಯಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಂತರವುಂಟಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಅಂತರವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸಾಬೂನಿನ ಶಕ್ತಿಯ ಅರಿವುಂಟಾಗ ತುಂಬ ಅಶ್ಚರ್ಯವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಬೂನಿನ ವ್ಯಯ ಮತ್ತು ಮೃತ್ಯು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಘನಿಸ್ತ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನೇ ನೋಡಿರಿ. ೧೯೧೧ರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ೯೦,೦೦೦ ಟನ್ ಸಾಬೂನು ವೆಚ್ಚವಾಯಿತು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ರಂತೆ ಜನರು ತೀರಿಕೊಂಡರು. ೧೯೧೭ರಲ್ಲಿ ೧,೩೬,೦೦೦ ಟನ್ ಸಾಬೂನು ಖರ್ಚಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಮೃತ್ಯುಸಂಖ್ಯೆ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ೧೪ ರಷ್ಟಾಯಿತು. ೧೯೩೫ ರಲ್ಲಿ ೫೦,೦೦,೦೦೦ ಟನ್ ಸಾಬೂನು ವ್ಯಯವಾದ್ದರಿಂದ ೧೦೦೦ಕ್ಕೆ ೧೨ ಜನರು ಮಾತ್ರ ಸತ್ತರು. ಇದರಿಂದ ಸಾಬೂನಿನ ಉಪಯೋಗವು ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಆಯುಷ್ಯವೂ ಬೆಳೆಯುವುದೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಿಕ್ಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಕಡೆಗೂ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ, ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ದಿನಾಲು ಮುಖಮಾರ್ಚನಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ೬|| ಸೇರು ಸಾಬೂನು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ೧೦|| ಜನಗಳು ಮಾತ್ರ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ೬|| ಸೇರು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ೧೧-೧ ಜನರು ಮರಣ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಬ್ರಿಟನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಸಾಬೂನಿನ ವೆಚ್ಚ ಇದಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ೫|| ಸೇರು ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ೧೨ ರಂತೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕ್ರೈಸ್ತಲೋಕವನ್ನು ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಇಟಲಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ೩|| ಸೇರು ವೆಚ್ಚವಾಗುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ೧೪ ಜನರು ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶವು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹಿಂದಿರುಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೩|| ಸೇರು ಸಾಬೂನು ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ೧೫|| ಜನರು ಪರಲೋಕ ಗಮನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾಬೂನು ಜೀವನ-ಮರಣದ ಮಹಾಧಿಪತಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತಿದೆ. ನೋಡಿದಿರಾ? ಭಾರತವು ಇದರಲ್ಲಿ ತೀರ ಹಿಂದಿರುಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ೧/೬ ಸೇರು ಸಾಬೂನು ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ೧೨೪ ಜನರು ಸಾವಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತವು ಬಡದೇಶವು. ಅಲ್ಲಿ ಸಾವು ತಾಂಡವನೃತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತದ ನಾಶದ ಕಾರಣಗಳು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಇದ್ದರೂ ಹೊಲಸು ಪ್ರಬಲತರವಾದ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಈ ಅಂಕಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಬೂನು ತಯಾರಿಸುವ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶವು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಸಾಬೂನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತದೆನ್ನುವ ಸೋಜಿಗದ ಸಂಗತಿಯೊಂದು ಕಂಡುಬರುವುದು. ಯುರೋಪಿನ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ದವರಿಗೇ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಆಹಾರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಜರ್ಮನ್ ಜನರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಜರ್ಮನ್-

ನಿಯಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸ ದೇಶಕ್ಕಿಂತ ಮರಣಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯೆಂಬುದು ಹೆಚ್ಚು ಸೋಜಿಗದ ಸಂಗತಿ. ಇದರಿಂದ ಭೋಜನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸಾಬೂನಿನ ಸಂಬಂಧವು ಜೀವನ-ಮರಣಗಳೊಡನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೆನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದಾರಿದ್ರ್ಯವೂ ಹೊಲಸೂ ಮಿತಿಮಾರಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ.

ಚೀನದಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸಾಬೂನಿನ ಉಪಯೋಗವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ೧೦೮ ಜನರು ಸಾಯುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಲೆಂಡಿನ ವಿಷಯವೇ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ರೀತಿಯದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ಮುಖಪ್ರಕ್ಷಾಲನ ಮತ್ತು ಸ್ನಾನ ಇವುಗಳಿಗಾಗಿ ೫/೬ ರೂ ಸಾಬೂನನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಬಟ್ಟೆ, ಮನೆಯ ಹಾಸುಗಲ್ಲು ಇವುಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತಲೆಗೆ ೯ ಸೇರಿನಂತೆ ಸಾಬೂನನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಶುಭಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ೮ ಜನರು ಮಾತ್ರ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನರಿತುಕೊಂಡು ಅಸ್ವಚ್ಛವಿರುವ ದೇಶಗಳು ಕಣ್ಣೆರೆಯಬೇಕು.

—Daily Telegraph

ನಮಸ್ಕಾರದ ಇತಿಹಾಸವು ಬಹು ದೊಡ್ಡದಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಕಾಡುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ, ಬಲ-ಶಕ್ತಿ-ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭುತ್ವಗಳ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಿದ್ದಾಗ, ಪರಸ್ಪರ ನಮಸ್ಕಾರದ ವಿಶ್ವಾಸ, ಸಹಾನುಭೂತಿ, ನಿರ್ಭಯ-ರೂಢಿ ತೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ತೆರದ ಭಾವಸಂಕೇತವು ಅವಶ್ಯಕವೆನಿಸಿತು. ಈ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಪರಿಣಾಮವೇ ನಮಸ್ಕಾರವು.

ತೀರ ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ತನ್ನ ಬಲಗೈಯನ್ನೆತ್ತಿ, 'ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿಯಿಲ್ಲ, ಏನೂ ಭಯವಿಲ್ಲ' ವೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ಕೈಯೈತ್ತುವಿಕೆಯು ಕ್ರಮೇಣ ವಾಯವಾಗಿ ಇಬ್ಬರು ಬೆಟ್ಟಿಯಾದಾಗ ಕೈ-ಕೈಯಲ್ಲಾಡಿಸುವ ಪರಿಪಾಠವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಹಸ್ತಾಂದೋಲನವು ಗೆಳೆತನದ ಕುರುಹಾಯಿತು.

ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಾಂದೋಲನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಂತುಕರ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಫ್ರಾನ್ಸ, ಜರ್ಮನಿ, ಸ್ವೀಡನ್ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಸ್ತಾಂದೋಲನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇಮಸಮಾಚಾರದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇ ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಆಚಾರ-ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಯಿದ್ದರೂ ಪ್ರಾಯಶಃ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಾಂದೋಲನದ ಪದ್ಧತಿಯುಂಟು. ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಾಂದೋಲನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಉಂಗುರವನ್ನು ಒತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಚೀನದವರು ತಮ್ಮ ಕೈಯನ್ನೇ ಆಲಿಂಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಫ್ರಿಕೆಯ ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ತಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಚಪ್ಪಾಳೆ ಬಾರಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಕುಣಿದಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಹಸ್ತಾಂದೋಲನ ನಮಸ್ಕಾರದ ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರಕಾರಗಳು.

ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮಸ್ಕಾರದ ಪದ್ಧತಿಯು ಬೇರೆ ತೆರನಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕರು ತಮ್ಮ ಶಿರಸ್ತಾಣವನ್ನು ಎತ್ತಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದೇ ತೆರನಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಗಂಡಸು ಹೆಂಗಸಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡುವಾಗ ತನ್ನ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ನಮಸ್ಕರಿಸುವ ಪರಿಪಾಠವೂ ಇದೆ. ಇದು ಪ್ರಾಚೀನ ಯುದ್ಧಕಾಲದ ನೆನಪನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ತೆಗೆಯುವುದೆಂದರೆ ನಿರ್ದೋಷತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಂತೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿದ್ದಿತು. ಯುದ್ಧಕಾಲದ ಹೊರತು ಇತರ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಬರಿವಲೆಯಿಂದಿರುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಬಂದಿದ್ದಿತು.

ರಾಷ್ಟ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಮಸ್ಕಾರ ಪದ್ಧತಿಯು ಭಿನ್ನಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಬ್ರಿಟನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುವವನು ಅತಿಥಿಯನ್ನು ಎದುರುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಚೀನದಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿಗೆ ಬೆನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು ಶಿಷ್ಯಸಂಪ್ರದಾಯ. ಆದರವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಲು ಬ್ರಿಟನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಜನರು ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಚೀನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬ್ರಿಟನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ತೆಗೆದರೆ ಚೀನದಲ್ಲಿ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆಫ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಾರತದಂತೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯುಂಟು. ಫಿಜಿಯಲ್ಲಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಪದ್ಧತಿಯು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಬಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮಿತ್ರರೂ ಬಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಆದರವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ತೋಪುಗಳ ನಮಸ್ಕಾರವು (ಸಲಾಮಿಯು) ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಒಂದು ನಮಸ್ಕಾರದ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ಸೈನಿಕರು ತಮ್ಮ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕಂಡಾಗ ತಮ್ಮ ತುಬಾಕಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕತ್ತಿಯ ತುದಿಯನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಊರುವರು. ಇದೂ ಒಂದು ನಮಸ್ಕಾರದ ರೂಢಿಯು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮಸ್ಕಾರದ ಪದ್ಧತಿಯು ಬಂದುದು ವಿಶ್ವಾಸ

ನಿರ್ಭಯತೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಮಿತ್ರತ್ವ-
ವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಎನ್ನಬಹುದು.

—ಚಾಂದ

ಇಜಿಪ್ತದ ಸದ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ನಹಸ
ಪಾಶಾರವರು ಮಂತ್ರಿಪದವನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ,
ಇಜಿಪ್ತದ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟನ್
ಸರಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಸರಕಾರಗಳ ನಡುವೆ ಆದ
೧೨೦೦೦೦ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಜನತೆಯ
ದೂರುಗಳು ದೂರುಗಳು ಏನಿವೆ, ಎಷ್ಟಿವೆ
ಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು
ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರು. ಅವರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ
ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ದೂರುಗಳು ಬಂದಿವೆ.
ಆ ಎಲ್ಲ ದೂರುಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು
ದೈನಿಕ ಪತ್ರವನ್ನೂ ಒಂದು ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನೂ
ಹೊರಡಿಸಲಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ.

—ನವಶಾಹಿ

ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯ ೯೦೦ ಕಾರಖಾನೆಗಳನ್ನು ೧೩೦೦
ಜನ ಹುಡುಗ ಹುಡುಗಿಯರೇ ನಡೆಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ
ಕಾರಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ
೧೬ ರಿಂದ ೨೧ ವರ್ಷ- ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ನೊದಲುಗೊಂಡು
ಗಳ ವರೆಗಿನ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ
ಹುಡುಗರ ವಸ್ತುಗಳೂ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಲಿವೆ.
ಕಾರಖಾನೆಗಳು ಈ ಹುಡುಗರು ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು
ಕೊಡುವರು; ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕೊಡು
ವರು; ಲಾಭವನ್ನು ಹಂಚುವರು. ಇವರ ಕಾರಖಾನೆಯಲ್ಲಿ
ತಯಾರಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಮಾರಾಟವು ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ
ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗುವದು.

ಈಗ ೧೭ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಕಾರಖಾನೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ.
ಸನ್ ೧೯೧೯ರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಿರುದ್ಯೋಗಿತನವು
ಮೊಸೆಸ್ ಅವರ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಸೆಳೆಯಿತು. ಇಂತಹ
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಘಟನೆಗಾಗಿ ಅವರು ೭|| ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ-
ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾದರು. ಈ
ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನೇ ಮೇಲ್ಪಂಜ್ಜಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು
ವ್ಹೇಲ್‌ರೆಂಬ ಸಗ್ಗೊಹಸ್ತರು—ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಂಘ-
ಟನೆಗಾಗಿ—ಅಷ್ಟೇ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿದರು. ಇದೇ
ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಘಟನೆಗೆ ಹಣಹಾಕಲು ಅನೇಕ ಜನರು

ಮುಂದೆ ಬಂದರು. ಇದರಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಸುಸಂಘ-
ಟಿತರಾದರು. ನಾನಾ ಬಗೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ-
ಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರ ಕಾರಖಾನೆಗಳ ಶೀರುಗಳ
ಬೆಲೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗತೊಡಗಿತು. ಹೋದ ವರ್ಷ ಈ
ಕಂಪನಿಯು ೧೦% ಲಾಭವನ್ನು ಹಂಚಿತು.

ಎಷ್ಟೋ ಕಾರಖಾನೆಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಹುಡುಗಿಯರು
ನಡೆಯಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಈ ಕಾರಖಾನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಧರ್ಮಾ-
ರ್ಥವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಔದ್ಯೋಗಿಕ
ಕಾರಖಾನೆಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬಂಡವಾಳ
ಬೇಕಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕಾರಖಾನೆಯವರು
೧ ರೂಪಾಯಿಯಿಂದ ೧|| ರೂಪಾಯಿ ವರೆಗಿನ ಶೀರು-
ಗಳನ್ನು ವಿಕ್ರಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೇ ಹತ್ತು ಶೀರು-
ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಬ್ಬರ
ಒಡತನವು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬುಧವಾರ ಮತ್ತು ಶುಕ್ರವಾರ
ದಿನವ ೨ರಿಂದ ರಾತ್ರಿ ೯ರ ವರೆಗೆ ಕಾರಖಾನೆಗಳು
ನಡೆಯುವವು. ಉಳಿದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪದ್ಧತಿಯ
ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟು ಗಂಟೆ ನಡೆಯಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಗಂಟೆ
ನಡೆಯುವವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರ ಆಟದ ಸಾಮಾನು-
ಗಳು, ಪಂಜರುಗಳು, ಹೆಸಳಿನ ತುದಿಯ ಹೂಗಳು,
ಅಂಚುಗಳು, ಚೂರಿಚಾಕುಗಳನ್ನು ಡುವ ಫಳಗಳು, ಮೇಜು-
ಗಳು, ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಪಾತ್ರೆಗಳು ಮುಂತಾದವು ತಯಾರಾಗು-
ವವು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶಾಲಿಕಾಲೇಬುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ-
ಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು
ಗಳಿಗೂ ಬಿಡುವಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಣಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು
ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡ-
ಲಾಗಿದೆ.

ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ನಾರ್ವೀ ಅಂಕಗಣಿತಗಳು ಹೊಸ ಪದ್ಧ-
ತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ಒಂದೆರಡು
ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವು:—

ಗಣಿತ ೧: ಬಾಂಬುಗಳನ್ನೆಸೆಯುವ
ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ೪೬ ವಿಮಾನಗಳ ಒಂದು ಗುಂಪು
ಗಣಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಶತ್ರುಗಳ ಊರುಗಳ ಮೇಲೆ
ಬಾಂಬುಗಳನ್ನೆಸೆಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಮಾನದ
ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ೧೫೦೦ ಕಿಲೋಗ್ರಾಮ ಭಾರವುಳ್ಳ ೫೦೦ ಬಾಂಬು
ಗಳಿರುವವು. ಆದರೆ ಆ ಎಲ್ಲ ಬಾಂಬುಗಳ ಭಾರವು
ಎಷ್ಟಾಗುವುದು ?

ಗಣಿತ ೨: ಬಾಂಬುಗಳನ್ನೆಸೆಯುವ ವಿಮಾನಗಳು ಹೆಗಲು ಪ್ರತಿ ಗಂಟೆಗೂ ೨೮೦ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ವೇಗದಿಂದ ಓಡುತ್ತವೆ. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಮಾನಗಳು ೨೪೦ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ವೇಗದಿಂದ ಓಡುತ್ತವೆ. ಮುಖೇನದಿಂದ ಸ್ಟ್ರಾಸ್‌ಬುರ್ಗದ ವರೆಗೂ, ಬ್ರೆಸ್ಲಾದಿಂದ ಪ್ರಾಗ್ ವರೆಗೂ, ಕಿಲ್ಡಾದಿಂದ ಮೇತ್ಸ್ ವರೆಗೂ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾತಿಯ ವಿಮಾನಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಮಯವು ಬೇಕಾಗುವುದು?

ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಬಗೆಯ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವುದು.

—चित्रमयजगत्

ಜಾನ್ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ವೆಲ್ಲರು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ:— ಕಿತ್ತಳೆಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಶರೀರ ಶುದ್ಧೀಕರಣದ ಗುಣವಿದೆ. ಮುದುಕರಿಗೂ

ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಅದು ಕಸುವನ್ನು ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣು ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಅದರಿಂದ ಪಾಚ-ಕಾಂಗಗಳ ಮೇಲೆ ಭಾರ ಬೀಳದೆ

ಸುಲಭವಾಗಿ ರಕ್ತಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿರುವುದು. ನಿಮ್ಮ ಮೈಯ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಕಸವೆಲ್ಲ ಹೋಗಬೇಕೋ? ನಿಮ್ಮ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಹುಳುಸುಡುವುದು ನಿಲ್ಲಬೇಕೋ? ನಿಮ್ಮ ಕೈಕಾಲ ಸಂದುಗಳು ಬಿಗಿಯಿಸಿಸುವವೋ? ನಿಮ್ಮ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚಿದಂತೆ ಎನಿಸುವುದೋ? ನಿಮ್ಮ ಮಿದುಳು ನಿಮ್ಮಷ್ಟದಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ? ನಿಮ್ಮ ಮನದಲ್ಲಿ ಚುರುಕೂ,

ಮೈಯಲ್ಲಿ ಹುರುಪೂ ಇಲ್ಲವೋ? ಹಾಗಾದರೆ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು, ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕಿತ್ತಳೆಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಿರಿ. ಅವುಗಳೊಡನೆ ಎರಡೆರಡು ಮುಷ್ಟಿ ತೊಪ್ಪಲು ಪಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ಕಿರಿ. ಎರಡು ವಾರಗಳ ವರೆಗೆ ಇದೇ ಆಹಾರವಾಗಲಿ; ಅನಂತರ ನೋಡಿರಿ ಅದರ ಗುಣ! ಸಾಕಷ್ಟು ನಿದ್ದೆ—ವ್ಯಾಯಾಮಗಳನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡಿರಿ. ಕಿತ್ತಳೆಹಣ್ಣು ಆಹಾರವೂ ಹೌದು; ಪಾನೀಯವೂ ಹೌದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿ, ಕೆ ಆಹಾರಸತ್ತ್ವಗಳು (Vitamins B & C) ಇವೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಕಳ ಹಾಲಿನ ಸಂಗಡ ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣು ಒಳ್ಳೆ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಮಿಶ್ರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಜಿನ್ನಾಗಿ ಹಣ್ಣಾದ ಕಿತ್ತಳೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಸಕ್ಕರೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಆರಗುವುದಾದ್ದರಿಂದ ಬಹು ಬೇಗ ದೇಹಕ್ಕೆ ಜೈತನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕಿತ್ತಳೆಯ ರಸವು ಸತತವಾಗಿ ಸೇವಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಸರ ಬರದಷ್ಟು ಸವಿಯಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಗಳಿಂದ ಅದು ಮೊದಲೆ ಪಕ್ಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪಾಚಕಾಂಗಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅದು ಉಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕಿತ್ತಳೆಯ ರಸದ ಆಮ್ಲವೂ, ಸಕ್ಕರೆಯೂ ಜಠರಗ್ರಂಥಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಹಸಿದೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದ ಕಿತ್ತಳೆಯ ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು, ಧಾನ್ಯಗಳ ಸಂಗಡ ಬೆರೆಸಿ ತಿನ್ನಬೇಡಿರಿ.

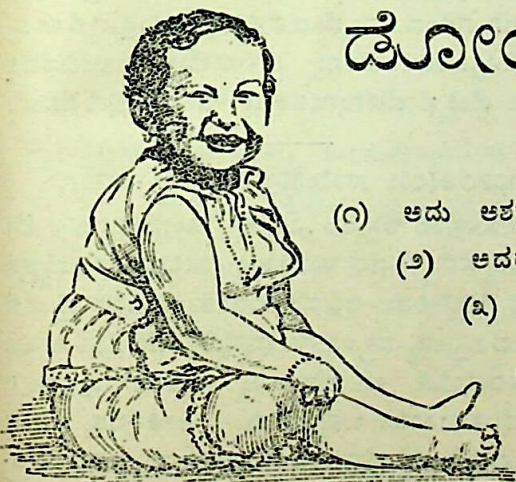
—Vegetarian Message

ಡೋಂಗರೆ ಇವರ ಬಾಲಾಮೃತವು

ಇದ್ದದ್ದಾದರೂ ಏನು?

- (೧) ಅದು ಅಶಕ್ತ ಮತ್ತು ರೋಗಿಷ್ಟ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೇಗ ವಾಸಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- (೨) ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಬುಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಸತ್ವಾಂಶಗಳೂ ಇವೆ.
- (೩) ಅದು ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ.
- (೪) ಅದು ಕೆಮ್ಮಿನ ಕೆಟ್ಟ ವಿಚಾರವನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಹೆಲ್ಲು ಬರುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಗೋಷ್ಠಿ

ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿಯ ತಿದ್ದುಪಡೆ

ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ವಿಚಾರ-ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವ ವರೆಷ್ಟು ಮಂದಿಯೇ ಬುದನ್ನು ಪರಿಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಪದ್ಯದ ಎರಡನೆಯ ಚರಣವು ಸರಿಯಾಗಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ ಯೆಂದು ಸುಮ್ಮನುಮ್ಮನೆ ಅದರ ತಿದ್ದುಪಡೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತು. (ಸಂಚಿಕೆ ೧೦ ಪು. ೭೮೬) ಅದರ ಅದರ ಬಗೆಗೆ ಯಾರೂ ವಿಚಾರಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. 'ಬಗಿದ ಗುಳೊಂದದಂತೆ' ಎಂಬ ಪದ್ಯವು 'ಚಂಪಕಮಾಲಾ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ವೃತ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿಚರಣವು ೨೧ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದುದಾಗಿರುವುದು. ಮೂರು ಮೂರು ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಏಳೇಳು ಗಣಗಳು ಒಂದೊಂದು ಚರಣದಲ್ಲಿ ಇರುವುವು. ಆ ಏಳು ಗಣಗಳೆಂದರೆ 'ನ, ಜ, ಭ, ಜ, ಜ, ಜ, ರ' ಎಂಬ ಸಂಕೇತವುಳ್ಳ ಗಣಗಳು. ತಿದ್ದುಪಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಎರಡನೆಯ ಚರಣದಲ್ಲಿ 'ಜೋರ್ಣವಿಕ್ಕಿ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ 'ಜೋರ್ಣಮ ನಿಕ್ಕಿ' ಎಂದು ತಿದ್ದಿ ಓದಿದರೆ ಆ ಚರಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಕ್ಷರವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ವೃತ್ತಲಕ್ಷಣವೇ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುವುದು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಾರಂಭಾಭ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಲೆಂದೇ ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿಯ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರು ಜಿಜ್ಞಾಸುದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ವಿಭಾಗವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವಾದೀತು.

—ಸಂ. ಜ. ಕ.

ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ನಮ್ಮ ಮಹಿಲೆಯರ

ಪ್ರಸಾಧನ ವಿಧಿಯು

ಶ್ರೀ. ದ. ಲ. ಕರೂರ, ಬೆಳಗಾವಿ

ತಡೆಗಡರ್ಪಡನೆ ಮಾಡುವರ್ಗಮಂ ತೆಗೆದುಟ್ಟು |
ನಿಡುಗುರುಳ್ಳಿ ಸವ ಧೂಪದ ಪೊಗೆಗಳಂ ಕೊಟ್ಟು |
ತೊಡವನೆಲ್ಲಂ ತೊಟ್ಟು ಪಣೆಗೆ ತಿಲಕವನಿಟ್ಟು
ತಿಗುಂದ ಸೊಬಗುವಟ್ಟು ||

ಅಡಿಗಲತಿಕೆಯನಕ್ಷಿಗಂಜನವನಲರ್ಗಳಂ |

ಮುಡಿಗೆ ನುಣ್ಣದಪಿಂಗೆ ಮಕರಪತ್ರವನಾಂತು |

ಬಿಡದೆ ಮಧುಪಾನಮಂ ಮಾಡಿ ಕರ್ಪುರವೀಳಿ-
ಯಂಗೊಂಡು ಸೊಗಯಿಸಿದರು ||

ನೀರಾಟಕ್ಕೆಂದು ಹೋದ ತರುಣಿಯರು ಸರೋವರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದಡೆಗೆ ಬಂದು, ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ದುಕ್ಕೂಲಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಉದ್ದವಾಗಿರುವ ಕೂದಲುಗಳಿಗೆ ಸುಗಂಧದ ಧೂಪದ ಹೊಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಕಂಪುಕಂಪಾಗಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲ ಅಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು, ಹಣೆಗೆ ಕಸ್ತೂರಿಯ ಬೊಟ್ಟನ್ನಿಟ್ಟು ಸುಗಂಧಲೇಪನದಿಂದ ಶೃಂಗಾರಗೊಂಡರು. ಪಾದಗಳಿಗೆ ಅಲತಿಕೆಯ ರಸ (ಜಾವಡಿ) ವನ್ನು ಬಳೆದು, ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆಯನ್ನೂ ಹೆರಳಿಗೆ ಹೂವುಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ನುಣ್ಣನ್ನು ಕೆನ್ನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಕರಪತ್ರವೆಂಬ ರೇಖಾವಿಶೇಷವನ್ನೂ ಬರೆದು ಕೊಂಡರು. ಬಳಿಕ ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸವನ್ನು ಸೇವಿಸಿ, ಪಚ್ಚಕರ್ಪುರಮಿಶ್ರಿತವಾದ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಸವಿದು ಸಂತೋಷವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. (ಜೈಮಿನಿ. ೩೦. ೧೩.)

ಈ ಬಗೆಯ ಅಂದಿನ ಸೂತ್ರಗಮನಿಕೆ ಇಂದು ಕನಸಿನ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ಯುವತಿಯರು ಇಂದಿನ ಪ್ರಸಾಧನ-ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನು ಭೂಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಪ್ರಿಯರು ಅವರನ್ನು ಹಳೆಯಬೀಕೇಕೆ? ಅಂದಿನವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಡಗುಗಾರಿಕೆಗಳು ಇಂದು ಎಲ್ಲಿನ ನಮಗೆ?

ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯಪರಿಷತ್ತು, ವರ್ಧಾ

೧೯೩೪ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯ ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿತು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಂತ್ಯ-ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಭಾಷೆಗಳೊಡನೆಯೂ ಸಾಹಿತಿಗಳೊಡನೆಯೂ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಬಳೆಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯು ಜನ್ಮತಾಳಿತು. ಕೀರ್ತಿವೆತ್ತ ಸಾಹಿತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ. ಕನೈಯಾಲಾಲ ಮುನಶಿಯವರು ಅದರ ಸೂತ್ರ

ಧಾರಿಗಳಾದರು. ಅವರು 'ಹೆಂಸ-ಲಿಮಿಟೆಡ್' ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆ-ಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ದಿವಂಗತ ಪ್ರೇಮಚಂದರಿಂದ 'ಹೆಂಸ' ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮುಖಪತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀ. ಪ್ರೇಮಚಂದರೂ 'ಹೆಂಸ'ದ ಒಬ್ಬ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಶ್ರೀ. ಮುನಶಿಯವರಿಗೆ ನೆರವಾದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖಭಾಷೆಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತುಗಳೂ ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನಿತ್ತವು. ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು, ಮಲೆಯಾಳ ಮೊದಲಾದ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಸುಂದರ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದಗಳೂ ಹೆಂಸದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಬಂಗಾಲ, ಉಡಿಸಾ, ಪಂಜಾಬ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳೂ ಶ್ರೀ. ಮುನಶಿಯವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗಲು ಮುಂದೆ ಬಂದುವು. ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರು, ಬೆಳಗಾವಿ, ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗೆ ಬಂದು ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದ್ದರು. ದಿನದಿನಕ್ಕೆ 'ಹೆಂಸ'ವು ಭಾರತೀಯ-ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾನಸಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಹರುಷದಿಂದ ವಿಹರಿಸುತ್ತ ಲೋಕಪ್ರಿಯವಾಗತೊಡಗಿದ್ದಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೆ ಮುನಶಿ ಪ್ರೇಮಚಂದರಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆಯಾಯಿತು. ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿತೋ ಏನೋ! ಹೆಂಸದಲ್ಲಿ 'ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ'

ಎಂಬ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ 'ಹೆಂಸ'ವು ಮುದ್ರಣಾಲಯ ಶಾಸನದ ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತಾಯಿತು.

ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಂಚಾಲಕರು ಇನ್ನೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೂ ಸರಕಾರವು ೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಜಾಮೀನು ಬೇಡಿ, ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಡೆದುಹಿಡಿಯಿತು.

ಇಷ್ಟು ಎಡರುಗಳು ಬಂದರೂ ಪರಿಷತ್ತಿನವರು ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಆಕಾರದ ೧೬ ಪುಟಗಳ ಒಂದು ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಏಕೀಕರಣ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಸ್ಥಾನವು ದೊರೆತಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು ಎಂಬ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕವು ಈ ವರ್ಷ ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು.

ಪರಿಷತ್ತು ತನಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಶಾಖೆಗಳನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗಳೂ ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರೂ ಇತ್ತ ಗಮನಕೊಡಲಿ.

ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ

ಮಾರ್ಕೆಟಿ ರೋಡ್, ಧಾರವಾಡ

ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ಪ್ರತಿಪದೆಯ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಮತ್ತು ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಟನೆಗಳೂ ದೊರೆಯುವವಲ್ಲದೆ,

ಶ್ರೀ. ಚಿಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ (ಆನಂದಕಂದ), ಶ್ರೀ. ಶಂ. ಬಾ. ಜೋಶಿ

ಇವರ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಂಥಗಳೂ

‘ನವಹಿಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ’ಯ

ಎಲ್ಲಾ ಹಿಂದೀ ಪ್ರಕಟನೆಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಕನ್ನಡದ ಮುನ್ನಡೆ

ಸಂಘ-ಸಮಿತಿಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ವಿಜಯನಗರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವ ಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯವು ಭರದಿಂದ ನಡೆದಿದೆ. ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಅನೇಕಮುಖವಾಗಿರುವವು. ದಿನಸಗಳ ತೀರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದುವು. ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕೊನೆಗಾಣಬೇಕಾದರೆ ಸು. ೧೫೦೦೦ದಷ್ಟು ರೂ.ಗಳು ಬೇಕಾಗುವವೆಂದು ಅಂದಾಜು. ವಿಶಾಲ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ—ಕನ್ನಡಿಗರ ಉದಾರ ಹೃದಯಕ್ಕೆ—ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣವು ಹೆಚ್ಚಲ್ಲ. ನಿಧಿಸಂಗ್ರಹಕರು ಕರ್ಣಾಟಕದ ಮುಖ್ಯಮುಖ್ಯ ಉರುಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಮಿತ್ರಮಂಡಲದವರು ರಕ್ತಸ ತಂಗಡಿಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಯಾತ್ರೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಾವ್ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವದ ಪ್ರಚಾರ—ನಿಧಿಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಯಕಲ್ ಪ್ರವಾಸ ಹೊರಟಿದ್ದು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದ ಕಾರ್ಯ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಘದವರೂ ನಿಧಿಸಂಗ್ರಹದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಕೂಡ. ಪ್ರೊ. ಜಹಾಂಗೀರ್‌ದಾರರ ಪ್ರವಾಸವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ. ನಿಜಾಮ್ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಚಾರಕರು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಲಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಅಖಿಲ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ಮನ್ನಣೆಯೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೂ ದೊರೆತಿವೆ. ಬೇರೆಬೇರೆ ವಿಭಾಗದ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಲವು ಹೆಗಲುರಾತ್ರಿಯೂ ಉತ್ಸವದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ತುಲಿದಿದೆ.

ಕರ್ಣಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಸಭೆಯು ಮದರಾಸಿನ ಡಾ. ಯು. ರಾಮರಾಯರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯ ವಾರದಲ್ಲಿ—ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಲಿದೆ. ಆಗ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನವೂ ಅಖಿಲ ಕರ್ಣಾಟಕದ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆ—ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನವೂ ನಡೆಯಲಿದೆ. ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರೂ ಅಖಿಲ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರೂ ಪ್ರಕಾಶಕರೂ ಈ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಗಳಾಗಬಹುದು.

ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಚಾರ-ಪ್ರಸಾರ

ದಕ್ಷಿಣ ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ನಿಜಾಮ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಇದೇ ನವಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ೨೦ರಿಂದ ೨೨ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ವರೆಗೆ ನೆರವೇರಲಿಕ್ಕಿದೆ. ಯಾವ

ಸಭಾ-ಸಮ್ಮೇಳನಗಳಿಗೂ ನೈಜಾಮ ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಿನ ವರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಬಾರದೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರದ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆಯಿದೆ. ಎಂತಲೇ ರಾಯಚೂರಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಕೀಲರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಿ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಅಲ್ಲಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗುವರು. ಮೊನ್ನೆಯ ನಾಡಹಬ್ಬದ ಒಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 'ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೂ ನಾನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡುವೆನು; ಇದು ನನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ!' ಎಂದು ಸುರಿಹೇಳಿ ಶ್ರೀ. ಪಿ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ತಮ್ಮ ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನ-ಅನುರಾಗಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹಿ ರಾಯಚೂರಿನ ತರುಣ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದ ಉಸಿರನ್ನು ತುಂಬಿದುದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ. ಈ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸ್ವಾಗತಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಕೀಲರಾದ ಶ್ರೀ. ಗುಡಗುಂಟೇ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರು. ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಜಿ. ಚಿಮ್ಮಲಗಿಯವರೂ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಬೇರೆ ಕನ್ನಡ ತರುಣರೂ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಲೆಂದು ಸೊಂಟಕಟ್ಟಿ ನಿಜಾಮಕರ್ಣಾಟಕ ದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಸುತ್ತಲು ಹೊರಟಿರುವರು.

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಶೋಧಕರಾದ—ಕಲಕತ್ತೆಯ—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಓ. ಸಿ. ಗಂಗೋಳಿಯವರು. ನಮ್ಮ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಐತಿಹಾಸಿಕವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಹೋದರು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಶಿಲ್ಪಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕಲಾ-ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿ ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಅನುಮಾನಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರು. ಜಾವಾದೇಶದ ಪುರಾತನ ಶಿಲ್ಪಗಳೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಚಾಲುಕ್ಯ ಶಿಲ್ಪಗಳೇ ಇರಬಹುದೆಂದು ಅವರ ಊಹೆ. ಇವೆರಡೂ ದೇಶಗಳ ಕಲೆಯ ಮೂಲ ಬೀಜವು ಒಂದೇಯೆಂಬುದು ಅವರ ನಿರ್ಣಯ. ಅಲ್ಲಿಯ ಸಜೀವ ಕಲಾಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಶ್ರೀ. ಗಂಗೋಳಿಯವರನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿದುವು, ನಲಿಸಿದುವು, ಕುಣಿದಾಡಿಸಿದುವು. ಮೌನಿಗಳಾಗಿಯೇ ನಿಂತ ಅಲ್ಲಿಯ ಶಿಲ್ಪಿ-ಸಂತಾನವು ಅವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿತು.

ಹೊಸರೀತಿಯಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾದ ಲಾವಣಿ-ಸಾಂಕತ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವ ಹಾಡುಕಾರರ (ಚಾರಣರ) ಆವಶ್ಯಕತೆಯು ಇಂದು ನಮ್ಮ ನಾಡಾಗಿದೆ. ವೈಸೂರು ದೇಶದ ಶ್ರೀ. ಎನ್.

ವಿಷಕಂಠರಾಯರಿಂಬ ತರುಣರು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿರುವುದು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದ ಸಂಗತಿ. ತಮ್ಮಟಿಯ ಗತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ಹುರುಪಿನ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಲಾವಣಿಗಳನ್ನು ಹಾಡಿಹಾಡಿ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಹರಡುತ್ತ ಅವರಿಂದು ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲೆಲ್ಲ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ. ಇವರು ಇಟ್ಟ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ನಡೆದು, ಆ ಕಲೆಯನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರಲಿ!

ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಬಂದಾಗ ಕನ್ನಡಪ್ರೇಮಿಗಳ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೊಂದು ನಡೆಯಿತು. ಆಗ ಶ್ರೀಯುತರುಗಳಾದ ಎಂ. ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಶಯ್ಯನವರು, ಟಿ. ಬಿ. ಕೇಶವರಾಯರು, ಟಿ. ಎಚ್. ಎನ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, ಬಿ. ಕೆ. ಗುರುರಾಜರಾಯರು, ಎಂ. ಸತ್ಯವಂತರಾಯರು ಇವರೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಕನ್ನಡದ ಬಗೆಯ ಕಳವಳವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿರುವರಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರ ಔದಾಸೀನ್ಯವು ತಂದೊಡ್ಡುತ್ತಿರುವ ಕೊರತೆಗಳ ಬಗೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬೀವರಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಶಾಲೆಯು ಹೊರಡಲಿರುವುದು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯ. ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಜಿ. ಚಿಮ್ಮಲಗಿಯವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಮುಂದಾಳುಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಕನ್ನಡಶಾಲೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿರುವರು. ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಅಲ್ಲಿಗೆಹೋದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಹದಮಳೆಯಾದಂತೆ ಆಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮುರುಟಿದ ತೋಟವು ಶಾಲೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದ ಮರಳಿ ಚಿಗುರಿ ಕಳೆಗೊಳ್ಳಲಿ!

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ಮೇಲನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರಿಪೋಷಕವಾಗುವಂತಹ ಎಷ್ಟೋ ಗೊತ್ತುವಳಿಗಳು ಪಾಸಾಗಿನೆ. ತೀರ ಮಹತ್ತ್ವದ ಗೊತ್ತುವಳಿಯೆಂದರೆ 'ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಚಾರ ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಸಂಘಟಿತವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಬಲವಾಗಿಯೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯಸಂಸ್ಥೆಯು ಇರಬೇಕು' ಎಂಬುದು. ಇದರ ವಿಚಾರನಿರ್ಣಯಕ್ಕಾಗಿ ಐದು ಜನರ ಮಂಡಲವೊಂದನ್ನೂ ನಿಯಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡಿಗರ ಮುಂದಡಿ—ಅಭಿನಂದನೆ

ಕ್ಲೇಟಾ ನಗರವನ್ನು ಹೊಸರೀತಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆಯಷ್ಟೇ! ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರರ ಕಂಪನಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಲಿವೆ. ಬೊಂಬಾಯಿಯ ವಾಲಚಂದ ಹೀರಾಚಂದ ಕಂಪನಿಯವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀ. ಮಹಾಂತಣ್ಣವರ್ ಬಿ. ಇ. ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ತರುಣ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಕ್ಲೇಟಾಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿರುವರು. ಶ್ರೀಯುತರು ಬೆಳಗಾವಿಯ ಶ್ರೀ. ಪಂಡಿತಪ್ಪ ಚೆಕ್ಕೋಡಿಯವರ ಆಶ್ರಯದಿಂದಿದ್ದು ಕನ್ನಡನಾಡು-ನುಡಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಅಭಿಮಾನವುಳ್ಳವರಾಗಿರುವರು. ಇವರು ಇದುವರೆಗೆ ಟಾಟಾ ಸಿಮೆಂಟ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆಂಧ್ರವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ 'ಸೀನಿಯರ್ ಲೆಕ್ಚರರ್' ಆಗಿ ಇರುವ ಶ್ರೀ. ವಿ. ಕೆ. ಆರ್ ವಿಜಯಾಂಧ್ರರಾವ್ ಅವರಿಗೆ ಕೆಂಬ್ರಿಜ್ ವಿ. ಎ. ನಿಲಯದವರು ಪಿ. ಎಚ್. ಡಿ. ಎಂಬ ಗೌರವಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಂಬ್ರಿಜ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಈ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೊಂದರೆ ಇವರೇ! ಕನ್ನಡಿಗರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಈ ಗೌರವದ ಬಿರುದು ದೊರೆತುದು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆಲ್ಲ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ. ಶ್ರೀ. ವಿಜಯಾಂಧ್ರರಾಯರ ಹರಯದ ನೆತ್ತರು ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನವಿಂದ ಕುದಿಯುವಂತಹದು. ಅವರ ಕೀರ್ತಿವಾರ್ತೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಹಿರಿ ಹೆಬ್ಬೆ!

ಉದಾರದಾನ

ಮೈಸೂರ ಶ್ರೀಮನ್ ಮಹಾರಾಜ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಮೊನ್ನೆಯ ದಸರೆ ಹಬ್ಬದ ಸೀನೋಲ್ಲಂಘನ ಸಮಾರಂಭದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ದಾನ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಹಣವು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಚಿಕಿತ್ಸಾನಿಲಯವೊಂದರ ವರ್ಷಾಡಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗಬೇಕೆಂದು ಮಹಾರಾಜರ ಆಜ್ಞೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವ ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯದ ಭವ್ಯಭವನವು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಲಿದೆ. ತೀರ ಅಧುನಿಕವಾದ ಸ್ತ್ರೀಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿರಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡಾಗಲಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ತುಂಬಿದ ಒಡ್ಡೋಲಗದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತುತ್ಯರೆನಿಸಿದವರನ್ನೂ ಆದರಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರು. ಕನ್ನಡದ ಕಣ್ಣು ಮೈಸೂರು!

ನಮ್ಮ ಮಾತು

ತಿದ್ದುಪಡೆ

ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ—

ಇದೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀ. ಸಾಲಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರ 'ವಿಜಯದುಂದುಭಿ' ಕವನದ ಗನೆಯ ನುಡಿಯ ಗನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ (ಪು. ೭೯೫) 'ಮುರುಟಿದತ್ತುತ್ಸವಂ' ಎಂಬುದರ ಬದಲು 'ಮುರುಟಿದತ್ತುತ್ಸವಂ' ಎಂದು ಓದಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ

ವಿಜಯನಗರ ಸ್ಮಾರಕೋತ್ಸವ ಸಂಚಿಕೆಗಾಗಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವವರು ಡಿಸೆಂಬರ ೫ ರೊಳಗಾಗಿ ಲೇಖನಗಳು ನಮ್ಮ ಕೈಸೇರುವಂತೆ ದಯವಿಟ್ಟು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯು ಜನವರಿ ೧ಕ್ಕೆ ಹೊರಡಬೇಕೆಂದು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಲೇಖಕರು ಗಮನಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

ವಾಚಕರಲ್ಲಿ

ಸ್ವಲ್ಪಾಭಾವಕ್ಕಾಗಿ 'ವಿಚಾರವೇದಿಕೆ' ಯನ್ನು ಈ ಸಲ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ಸಲ ಎರಡೂ ತಿಂಗಳ ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ಸ್ಫುಟ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವೆವು.

ಬಾಳಿದು ಕಾಳಿಗದ ಕಣ (ಕವನ)

ಅನಂದಕಂದ

ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಕತೆ

ಶ್ರೀ. ರಾ. ನ. ನುಳಗಿ

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ಸಮಾಜಕ್ರಾಂತಿಯೂ

ಹಿಂದುಸ್ತಾನವೂ (ಲೇಖಾಂಕ ೨)

ವೈದ್ಯಭಾನು ಡಿ. ಕೆ. ಭಾರದ್ವಾಜ ಎಂ. ಡಿ. (ಆಯುರ್ವೇದ)

ಸೋಡಬೀಟಿ (ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕ)

ಶ್ರೀ. ವಿ. ಎಸ್. ಅಡಬ್ಬಿ ಬಿ. ಎ.

ಮಾರುತಿ ಮಾತೃ ಮತ್ತು ಗಂಭೀರ ಗುಳಿಗೆ

ಅಥವಾ ಉಮೇದವಾರ (ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕ)

ಶ್ರೀ. 'ಗಂಭೀರ'

ನಿಸರ್ಗಚಿರಿತ್ರೆ—ನೀರು

ಪಂಡಿತ ತಾರಾನಾಥರಾಯರು

ಲೋಕಸೇವಕ ರಾಧಾಚರಣ (ಗುಜರಾತದ ಕೀರ್ತಿ

ವತ್ತ ಕತೆಗಾರನಾದ ಶ್ರೀ. ಧೂಮಕೇತು

ಅವರ ಕತೆಯ ಅನುವಾದ)

ಶ್ರೀ. ಗುರುನಾಥ ಜೋಶಿ

ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಲೇಖನಗಳು, ಕವನಗಳು, ಕಾದಂಬರಿ ಇ.

ಜ ಯ ಕ ನಾ ಟ ಕ ದ ಲ್ಲಿ

ಅಭೂತವೂರ್ವ ಬದಲಾವಣೆ

ವಾಚಕರ ಅತ್ಯಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ
ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಜೀವನಕಾರ್ಯವು ಸಫಲವಾಗಲೆಂದು
'ಜಯಕರ್ನಾಟಕ'ವೆಂಬ ಧ್ವನಿ
ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೂಲೆಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಗುಡುಗಾಡಲೆಂದು
ಈ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಅಕಾರ ದೊಡ್ಡದು.

ಡೆಮಿ ೧/೪ !

ಪುಟಗಳು ಈಗಿನಷ್ಟೇ.

೭೨ ರಿಂದ ೮೦ !

ಈಗಿನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಂದ ಮಾಟಿ !

ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಸಂಚಿಕೆಯೇ ಅತ್ಯಾಕರ್ಷಕ !

ಇಷ್ಟಾದರೂ ಚಂದಾದಣವನ್ನು ಇಳಿಸಿದೆ.

ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸಹಿತ ೪|| ರೂ. ಮಾತ್ರ !

ಮತ್ತು ಬಿಡಿಸಂಚಿಕೆಯ ಬೆಲೆಯೋ—

ಬರಿ ಆರಾಣ !

೧೯೩೭ರ ಜನವರಿ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಿ.

ವೆಗಳ

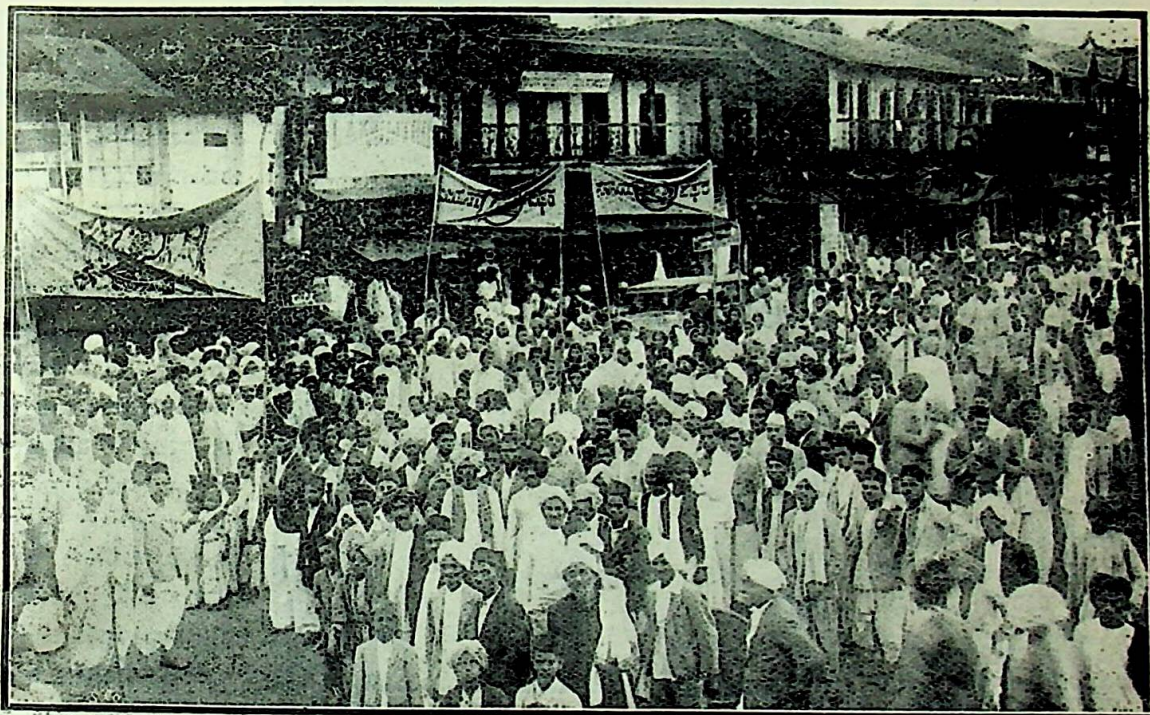
ಮನೋರಂಜನೆ

ಅಗ್ಗ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ

ಈ ಸಲದ ನಾಡಹಬ್ಬ

‘ ನಿರೀಕ್ಷೆ ’

ನಾಡಹಬ್ಬದ ಹಬ್ಬಗೆಯು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ — ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉಸಿರಾಟದ ಕುರುಹಾಗಿದೆ. ೧೯೨೬ ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡ-ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ - ಗದುಗು - ಹಾವೇರಿ - ನವಿಲುಗುಂದ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ನೂತ್ನ—ಅದೂ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಗಳಲ್ಲಿ, ಬೆಳಗಾಂವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೆಳಗಾಂವಿ-ಅಥಣಿ-ಜನರಿದ—ಮೊದಲುಗೊಂಡ ನಾಡಹಬ್ಬವು, ಇಂದು ಕಣಬರಗಿಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಜಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಜಾಪೂರ-ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಮಹತ್ವ ಬಾಗಿಲುಕೋಟೆ-ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ-ಅಥರ್ಗಾ-ಜೊಳಚಗುಡ್ಡ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಸೀನೋಲ್ಲಂಘನದ ಮೆರವಣಿಗೆ

ವಿಜಯಾದರವಿಯ ದಿನ ಹೊರಟ ಪ್ರಜಂಡ ಮೆರವಣಿಗೆಯು ಅಪೂರ್ವವಾಗಿತ್ತು. ಗತಿಸಿಹೋದ ವಿಜಯನಗರ—ಹೊಯ್ಸಳ—ಚಾಲುಕ್ಯ —ಕದಂಬ—ಗಂಗಮೊದಲಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳ ರಾಜಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಭವ್ಯಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹಲವು ಪಥಗಳನ್ನು ಸಾಗಿದ್ದವು. ಅಗ್ರಭಾಗದಲ್ಲಿ ೨೯. ಅಲೂರ ವೆಂಕಟರಾಯರು ಉತ್ಸವದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ೨೯. ಬೆಳಗಾಂವಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರೂ ಕಾಣುವರು.

ವನ್ನು ಮೆರೆಯಿಸತೊಡಗಿದುದು, ಅದರ ಕನಸಿಗಿರಿಗೆ —ಮಣ್ಣುರುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಉತ್ಸವವು ಕರ್ಣಾಟಕದ ಪುನರು-ಹೆಮ್ಮೆಹಿಗ್ಗುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದೊಂದು ಜೀವನದ ಗುರಿಯಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ನೆರವೇರಿತು. ಅಶ್ವರ್ಯದ ನೂತ್ನ. ಮೈಸೂರು ಸೊಂಡೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ, ಉಡುಪಿ, ಪುತ್ತೂರು ಟಿಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಮಹಾರಾಜರುಗಳಿಂದ ನವರಾತ್ರಿಯ ಉತ್ಸವವು ಗಳ ಜನರೂ ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಜರುಗಿದುದು ಸರಿಯೆ! ಅದಲ್ಲದೆ ಜರುಗಿಸಿದರು. ಉತ್ತರ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ

ಜಮಖಂಡಿ, ಸಿರಹಟ್ಟಿ, ಕುಂದಗೋಳಗಳಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಈ ಹಬ್ಬದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಸಾಂಗಗೊಳಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ: ವಿಚಿತ್ರವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡತ್ವದಿಂದ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ದೂರವಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದ ನಿಜಾಮ ಕರ್ಣಾಟಕವೂ ತನ್ನನ್ನು ತಾನರಿತು ಈ ನಾಡಹಬ್ಬವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಜರುಗಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಈ ಸಲ ಅಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಬಾದ್, ರಾಯಚೂರು, ಗುಲ್‌ಬರ್ಗಾ, ಕೊಪ್ಪಳ, ಕುಕನೂರ, ಸುರಪುರ, ಪರಭಣಿ ಇಷ್ಟು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹಬ್ಬವು ವಿಶೇಷ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಜರುಗಿದೆ.

ಅಲ್ಲಿ ಕಲಾಪ್ರದರ್ಶನ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗೀತ ಸಲ್ಲಾಪ, ಸ್ಪರ್ಧೆ-ಪಂಥಗಳು, ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಉಪನ್ಯಾಸ ಪ್ರವಚನಗಳು ನಡೆದುವು. ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿದ್ವನ್ಮಣಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕಮಾತೆಯ ಆಶೀರ್ವಚನಗಳ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ತಲುಪುತ್ತ. ಕನ್ನಡನಾಡನ್ನು ಸುತ್ತಿಸುತ್ತಿ ಬಂದರು. ಈ ಹಬ್ಬದ ಸಂಧಿಯನ್ನೇ ಸಾಧಿಸಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಬಳ್ಳಾರಿಯಿಂದ ಬೇದರ್-ಕಲ್ಯಾಣಗಳ ವರೆಗಿನ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಬಹುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದುದು ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಿಯಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಈ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳೆಲ್ಲರ ಆದರಪೂರಿತ ಧೃಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡಿರುವರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಂಜೇ ಮಂಗೇಶರಾಯರಂತೂ—ನಿಜಾಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರ ಹೃದಯವನ್ನು ತಿದ್ದಿ ತೀಡಿ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾ

ಗಿಯೋ ಎನೋ—ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿಯ ತಳವೂರಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ವರುಷವರುಷವೂ ನಾಡಹಬ್ಬದ ಉತ್ಸವವು ಎಷ್ಟೋ ಹೊಸ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತಲಿದೆ. ಬೆಳಗಾಂವಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಶ್ರೀ. ಶಂ. ಬಾ. ಜೋಶಿಯವರ 'ಕನ್ನಡದ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಉಪಾಯಗಳು' ಎಂಬ ಮಾತು ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನೂ ಅನ್ಯರನ್ನೂ ವರುಷವೆಲ್ಲವೂ ವಿಚಾರಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವಂತಿದೆ. ಈ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ

ತಿರುಗಾಡಿದ ಪ್ರತಿ ಯೊಬ್ಬ ಉಪನ್ಯಾಸಕರೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕದ ವಿವಿಧಾಂಗಗಳ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದ ವಿಚಾರಗಳ ಬೆಳಕನ್ನು ಬಿಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು.

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಆತ್ಯುತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿದುದು ಧಾರವಾಡದವರ ಈ ಸಲದ ವಿಶೇಷವಾದ ಕಾರ್ಯ. ಬೆಳಗಾಂವಿ, ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ಮೇಳನಗಳು ಆರಂಭವಾಗಿ ೨-೩ ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಇದುವರೆಗೆ ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಲಕ್ಷ್ಯವಿತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ವರ್ಷ ನಾಡಹಬ್ಬದ ಉತ್ಸವಮಂಡಲವೂ ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘವೂ ತುಂಬ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ಮೇಳನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸಾಂಗಗೊಳಿಸಿದುವು.

ಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಧಾರವಾಡದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಜೋದಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆಲೂರ ವೆಂಕಟರಾಯರು ಸ್ವಾಗತಾಧ್ಯಕ್ಷರು; ಕನ್ನಡಲೋಕಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಚಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಡೆಂಗೋಡ್ಲ ಶಂಕರಭಟ್ಟರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆಲೂರ ವೆಂಕಟರಾಯರು.

ಆಶ್ವಿನ ಶುದ್ಧ ಚತುರ್ಥಿ (ತಾ ೧೯-೧೦-೩೬)ಯ ದಿನ ಹಗಲು ಐದು ಗಂಟೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ಮೇಳನದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ—ಸ್ವಾಗತ ಗೀತ, ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತಗಳೊಂದಿಗೆ—ಮೊದಲಾಯಿತು. ಸ್ವಾಗತಾಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನಾರಂಭಿಸಿ ಧಾರವಾಡವು ಕಳೆದ ಮೂವತ್ತು ವರುಷಗಳಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ—ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯಸಂಬಂಧವಾದ ಚಳವಳಿಯ ಕತೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಆಚ್ಛುಕಟ್ಟಾದ—ಓಜಸ್ವಿಯಾದ—ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಂಕರಭಟ್ಟರ ಭಾಷಣವೂ ಉದ್ದೋದ್ದಕ್ಕವಾಗಿದ್ದಿತು. ಕನ್ನಡದ ಉಳಿವು-ಬಳವಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಕನ್ನಡಿಗರು ಕನ್ನಡ ಸುಡಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸ್ಥಾನದ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ಕನ್ನಡಿಗರು ನಿರಾಶರಾಗಬೇಕಾದ ಕಾರಣವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ತೋರಿಸಿದರು. “ಕಾವ್ಯ-ಸಾಹಿತ್ಯ”ದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯವು ಕವಿಗಳಿಗೂ ರಸಿಕ ವಾಚಕರಿಗೂ ವಿಚಾರಣೀಯವಾದುದರಿಂದ ಅದನ್ನಿಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

“ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಪ್ರಕೃತ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕಾವ್ಯಮುಗ್ಧರಾಗಿರುವಂತೆ

೧೬. ಕಡಂಗೋಡ್ಲು ಶಂಕರಭಟ್ಟರು.

ತೋರುತ್ತದೆ. ಬರೆವವರಿಗೆ, ಕಾವ್ಯ ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಹೆಮ್ಮೆ-ಓದುವವರಿಗೂ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಓದಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯಿದ್ದೀತೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾವ್ಯ-ಭಾಗಗಳನ್ನು ಟೀಕಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರೀತಿಯಾಯಿತೆಂದೂ,

ಆಧುನಿಕ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾವ್ಯ ಲಕ್ಷಣಾತಿರೇಕಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ, ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯ ಸನಾತನ ಧರ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಯಾಯಿತೆಂದೂ ಬಗೆಯುವ, ಕಾವ್ಯರಚನೆಯೊಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯ ಉಚ್ಚಕರ್ಮವೆಂದೂ, ಎಂತಹದೇ ಇರಲಿ, ಒಂದು ಕಾವ್ಯರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ತಮ್ಮ ಜೀವಿತವು ಸಫಲತೆ ಹೊಂದಿತೆಂದೂ ಭಾವಿಸುವ ಅತಿವರ್ತಿಗಳ ಅನವಶ್ಯವಾದ ವಿವಾದಗಳಿಂದ ನಮಗೇನೂ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಸೊಕ್ರೆಟೀಸ್ ಎಂಬ ಗ್ರೀಕ್ ವೇದಾಂತಿಯು ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಎಲ್ಲ ಕವಿಗಳ ಕುರಿತು ಕ್ರೂರ ಟೀಕೆಯೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ: “ಯಾತು ಕವಿತಾ ಸಾರ್ವಭೌಮರೆಂದು ಹೆಸರುಗೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಾಕ್ಯಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೇಳಲಾಗಿ ಅವುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕರ್ತರೇ ದಿಘ್ಘ್ರಾಂತರಾದರು. ತಾವು ಬರೆದುದೇನು? ಏಕೆ? ಎಂದವರಿಗೇ ತಿಳಿದುಹೋಯಿತು.” ಎಂದು ಸೊಕ್ರೆಟೀಸನ ದೂರು! ಇದು ನಿಜವೂ ಹೌದು. ಉತ್ತಮ ಕಾವ್ಯವು ಉದ್ದೇಶಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವ್ಯಾಜವಾಗಿ, ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ, ಜನಿಸುತ್ತದೆ. ಕವಿಯ ಆತ್ಮಾನಂದ ತರಂಗದಂತೆ ಉಕ್ಕೇರುತ್ತದೆ. ಅದು ದರಿಂದಲೇ ಕಾವ್ಯಾನಂದವು ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ಸಹೋದರವೆನಿಸುವುದು. “ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಕಾವ್ಯ ಬರೆಯಿರಿ,” ಎಂದು ಹೇಳುವ ಬೋಧನೆ ಹಲವು ವೇಳೆ ನಿಷ್ಫಲವಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಬರೆಯುವುದೊಂದೆ ಕಾವ್ಯರಚನೆಯ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ಉತ್ತಮ ಜೀವದ, ಉತ್ತಮ ಭಾವದ, ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಅನುಭವಾನಂದದ ಪ್ರಕಟನವೇ ಕಾವ್ಯವಾಗಿರುವಾಗ ಅದೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು ಎಂದು ವಿಧಿಸಿದರೆ, ಅದನ್ನು ಅಗ್ಗದ ಸಂತೆಯ ವಿಕ್ರಯವಸ್ತುವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಪ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಾರತಮ್ಯಗಳುಂಟು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯದ ಮಟ್ಟವನ್ನೇರಿದ ಕಾವ್ಯಭಾಗಗಳಂತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತಹ ಸುಲಭಕಾವ್ಯಗಳೂ ಇವೆ. ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ, ಕಾವ್ಯಗಳ ಪ್ರಭೇದವನ್ನು ಅರಿತು, ಒಂದೊಂದು ವಿಧದ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಆದರದರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಭದ್ರವಾಗಿ ನೆಲೆನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆಲ್ಲದೆ ಕಾವ್ಯಕಲೆಗೆ ಸರ್ವವೇದ್ಯತೆಯೆಂಬುದೇ ಮುಖ್ಯ ಧರ್ಮವೆಂದು ಭಾವಿಸುವವರು, ಪವಿತ್ರ ಕಾವ್ಯದೇವಿಯನ್ನು ಮನೆಯ ತೊತ್ತಿನ ನೆಲೆಗೆ ಇಳಿಯಿಸುತ್ತಾರೆ.”

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನಕ್ಕೆ ಮರುದಿನ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕವಿಗಳ ಸಮ್ಮೇಲನವೂ ನಡೆಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಸ್ವಾಗತಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿಯೂ ಗದುಗಿನ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹುಯಿಲಗೋಳ ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು

ರಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರು. ಶ್ರೀ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ತಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯಭಾಷದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ಕಾಲದ ಬೆದಾಸೀನೆಯನ್ನೂ ಕಾವ್ಯಪ್ರೀತಿ ಮೊಳೆದೋರಿ ಬಳಿದ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ. ಹುಯಿಲಗೋಳ ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಹಳೆಯ ಕಾವ್ಯ-ಸಂಸ್ಕಾರದ ದಾರಿಯವರಾದರೂ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕೂಡ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದಲೂ ಆಶೆಯಿಂದಲೂ ನೋಡುವ ವರೆಂಬುದು ಅಂದಿನ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನದ ಭಾಷಣದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ಕಾವ್ಯಪ್ರಯೋಜನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವ ಅವರ ಈ ವಿಚಾರಗಳು ಮನೋಹರವಾಗಿರುವವು:—

“ಓತೆಯು—ವೇಳೆವೇಳೆಗೆ ತನ್ನ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವಂತೆ ಕಾವ್ಯವು ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ರಸಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವದು. ಒಮ್ಮೆ ಒಲುಮೆ ನಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಕಡಕೊಡಿಸಿ ಮುಂದೆ ಬಳಲಿ ಬೆಂಡಾಗಿ ಮುಸುಗುಡುತ್ತಿರುವನಲ್ಲಿ ನೆಲ್ಲಿಯರನ್ನು ರಂಬಿಸಿ ಕೂಡಿಸಲು ಮುದ್ದು ಮಾತುಗಳನಾಡುವ ಬೆಡಗಿನ ಸಿಂಗಾರಗಿತ್ತಿಯಾಗುವದು. ಒಮ್ಮೆ ಮಾನವನ

ಬಗೆಯೊಳಗಿನ ಕಾರಂಜಿಯಾಗುವದು. ಒಮ್ಮೆ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಆಳಲಿನಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲವನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ ನೀರಿನ ಹಳ್ಳವನ್ನೆ ಹರಿಸುವ ಬುಗ್ಗೆಯಾಗುವದು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರವಾದರೂ ಆಗಲಿ, ಮನಸ್ಸಿನ ಕಳವಳವನ್ನು ಮರೆಯಿಸಿ ನಗೆ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಾಡಿಸುವ ಹುಚ್ಚಾಟದ ಗೊಡ್ಡಿಯಾಗುವದು. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಮನದೊಳಗಿನ ಭವಣಗಳನ್ನಳುಕಿಸಿ ಮೃದುಮಧುರವಾದ ನುಡಿಗಳಿಂದ ಮೈದಡವಿ ಸಂತಯಿಸುವ ತಾಯಿಯಾಗುವದು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮಾನವ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಂದ ಕಾಣದ ಚಮತ್ಕೃತಿಯ ನೋಟಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುವ ಮಾಯದ ಕೈಗನ್ನಡಿಯಾಗುವದು. ಮಗುದೊಮ್ಮೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಸವಿ ಸವಿ ಕಲ್ಪನೆಗಳ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನೊಟ್ಟಿ ಚೆಲುವಾದ ಕುಸುರಿನ ಗುಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಶಿಲ್ಪಿಗನಾಗುವದು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಚಿಂತೆ ತವಕಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಿ ಅನಂದದ ಕಡಲಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡಿಸುವ ಈಜುಗಾಯಿಯಾಗುವದು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆಯಂತೂ ನಾಡಹೇವನನ್ನು ತುಂಬಿ ಕೆಚ್ಚಿದೆಯವರನ್ನಲ್ಲದೆ ಬಿಚ್ಚಿದೆಯವರನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾಡಿಗೋಸುಗ ಮೈಕೈಗೊಡುವಂತೆ ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ಸಂಗರಕ್ಕೆಳೆದೋಡಿಸುವ ರಣಕಹಳೆಯವನಾಗುವದು.”

‘ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಸ’ ಎಂದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೆ ದ್ವಿತೀಯಾಕ್ಷರ ಪ್ರಾಸದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತುಂಬ ಕಳವಳದಿಂದ-ಹೇಳಿದರು. “ಅದು ಕನ್ನಡದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ! ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದೇವಿಯ ಮೂಗಿನ ಮುತ್ತಿನ ಮೂಗುತಿಯಿದ್ದಂತೆ ಅದು ! ಆ ಮೂಗುತಿಯನ್ನು ಕಳಚುವ ಸಾಹಸವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗದೆ” ದು ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಸದ ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅಲ್ಲದೆ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗದ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ವಿಧಾಯಕ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದರು.

ಕವಿಸಮ್ಮೇಲನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪದ್ಯ—ಗದ್ಯ ವಾಚನ, ಅಭಿನಯ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಕಾವ್ಯಚರ್ಚೆ ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಎಡೆಯಿದ್ದುದರಿಂದ ಸಮಯವು ಸಾಲದೆ ಹೋಗಿ ಅನೇಕರು ನಿರಾಶೆಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಾಯಿತು. ಅಂತೂ ಧಾರವಾಡದ ನಾಡಹಬ್ಬದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ಮೇಲನ—ಕವಿಸಮ್ಮೇಲನಗಳೆಂದರೆ ಮನಸ್ಸು-ಬುದ್ಧಿ-ಹೃದಯಗಳಿಗೆ ಔತಣದೊಟವಾಗಿದ್ದುವು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ, ಪದ್ಯದ-ಗದ್ಯದ-ನಾಟಕದ-ವೃತ್ತ ಪತ್ರದ-ಮಾತನಾಡುವ

ಭಾಷೆಯು ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಬಗೆಗೆ ನಡೆದ 'ವಿಚಾರಸಂಕಿರಣವು (ಸಿಂಪೋಜಿಯಮ್)' ಉದ್ಘೋಷಕವಾಗಿದ್ದಿತು. ಕವಿಸಮ್ಮೇಳನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ 'ಸಾಹಿತ್ಯವು ತನ್ನ ಮನೋರಂಜನೆಗಾಗಿಯೋ ? ಜನರ ಮನೋರಂಜನೆಗಾಗಿಯೋ ?' ಎಂಬ ವಾದವಿನಾದವು ಅಕರ್ಷಕವಾಗಿದ್ದಿತು. ಇಷ್ಟೊಂದು ವೈಭವದಿಂದ ನೆರವೇರಲು ತೊಡಗಿದ್ದುದನ್ನು

ಮರಳಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲದ ಜೀವಿಗಳವಲ್ಲ. ವೇಷದ ಅಧಿಕಾರವಾಣಿಯಿಂದ ಯಾರನ್ನಾದರೂ-ಯಾವ ವಿಧಾಯಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನಾದರೂ ಬೈದು, ಜನತೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕ ಜೀವಿಗಳವು. ನಾಡಹಬ್ಬ ನಾಡತುಂಬ ಹಬ್ಬಲಿ ! ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ನಾಡಿಗರ ಎದೆಗಳ ಬೆಸುಗೆಯುಂಟಾಗಿ,

SHADGURU VISHWARADHY
SIMHASAN JNANAMANDIR
LIBRARY
Jangamwadi Math, Varanasi
Acc. No. 4932

ಶ್ರೀ. ಹುಯಿಲಗೋಳ ನಾರಾಯಣರಾಯರು

ನೋಡಿದರೆ ನಾಡಹಬ್ಬವು ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ನಾಡಹಬ್ಬವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮಾತಿನಿಂದ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲು ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದ ಒಂದೆರಡು ಅಪಕ್ರತಿಯ ಕಿರುದನಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಯಿಲ್ಲಿ ಕೇಳಬರುವುವು. ಆದರೆ ಆ ಅಪಕ್ರತಿಗಳು ಕರ್ಣಾಟಕವನ್ನು

ಖಂಡಖಂಡವಾದ ಕರ್ಣಾಟಕವು ಅಖಂಡತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ, ವೈಭವ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೆರೆಯಲಿ !

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾತ್ರ ನಾಡಹಬ್ಬದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದೆ. ನಾಡಹಬ್ಬದ ಅಧಿದೈವತವು ಅದರ ಕಣ್ಣನ್ನು ತೆರೆಯಿಸಲಿ !

ADVERTISE IN OUR

Vijayanagar Special Number

in commemoration of the
Never-to-be-forgotten Empire

whose sexcentenary celebrations will be held
in the last week of December.

Profusely illustrated ! Articles by scholars of All-India fame !!
Titbits of gripping interest !!!

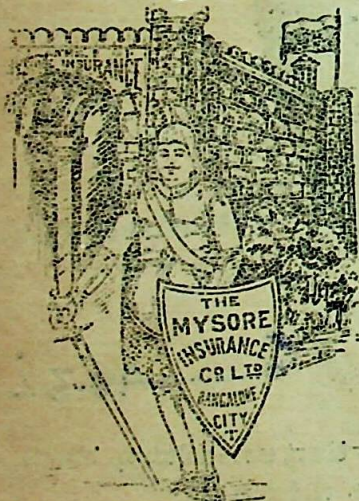
NOTE:— The Vijayanagar Number will be the 1st Issue of the New year (beginning with January) and it is proposed to introduce radical changes of far-reaching importance, of which change of the present size to a bigger one (from Crown $\frac{1}{4}$ to Demy $\frac{1}{4}$) and more attractive get-up will be some. Book your orders now !

For fullre particulars write to:

JAYAKARNATAKA OFFICE
DHARWAR.

ನಾಳಿನ ಮಹಾ ವೈಸೂರಿನ ಮುಂಚೆಗು ಯಾವುದು ?

ಮೈಸೂರು ವಿಮಾ ಕಂಪೆನಿ, ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಹೆಚ್ಚು ವಿವರಗಳಿಗೆ:—

ಕಂಠೀರವ ವತ್ಸ ಕಂಪೆನಿ
ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಎಂಜಿನ್ಯ

ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ವಿಮಾ ಕಂಪೆನಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ !

ಯಾವುದೂ ಈ ಕಂಪೆನಿಯಷ್ಟು ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸಿಲ್ಲ.

ವಿಮಾ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಏಕಮಾತ್ರ ಅದರ್ಶ
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಿದು.

ಮೊದಲಿನ ೧ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳ ಷೇರುಗಳೂ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಜಂದಾ ಆಗಿ ಹೋದುವು.

ಷೇರು ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಇನ್ನೂ ೨ ಲಕ್ಷ ಹೆಚ್ಚಿ ಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಎರಡು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ರೂ. ಗಳ ೧೦೦೦ ಷೇರುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ದೈರೆಕ್ಟರುಗಳು
ಮಾರಾಟಕ್ಕಿಟ್ಟಿರುವರು.

ಸರ್ವರ ಅನುಕೂಲ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಸರಿ ಹೊಂದುವ ವೈದ್ಯಪರೀಕ್ಷೆಯಿರುವ ಮತ್ತು
ಇಲ್ಲದಿರುವ ವಿಮಾ ಪದ್ಧತಿಗಳು.

ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ವಿಮೆಮಾಡಬಹುದು.

ಏಜಂಟರುಗಳಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಏಜಂಟರು ಬೇಕು.

ವೇತನದ ಮೇಲೂ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಮೈಸೂರು ವಿಮಾ ಕಂ., ಲಿ.

ಪ್ರೀನರಸಿಂಹರಾಜರೋಡ್, ಬೆಂಗಳೂರು

SHRI JAGADGURU VISHWAKARMA
BHANA SIMHASIJI JANAMANDIR
LIBRARY
Jangamwadi Math, VARANASI

~~3679~~

B 4232

